

De bellis

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

1.1.1 Προκόπιος Καισαρεύς τούς πολέμους ξυνέγραψεν, οὓς Ἰουστινιανὸς ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς πρὸς βαρβάρους διήνεγκε τούς τε ἑώους καὶ ἑσπερίους, ὡς πη αὐτῶν ἑκάστῳ ξυνηνέχθη γενέσθαι, ὡς μὴ ἔργα ὑπερμεγέθη ὁ μέγας αἰὼν λόγου ἔρημα χειρωσάμενος τῇ τε λήθῃ αὐτὰ καταπρόηται καὶ παντάπασιν ἐξίτηλα θῆται, ὧν περ τὴν μνήμην αὐτὸς ὤετο μέγα τι ἔσεσθαι καὶ ξυνοῖσον ἐς τὰ μάλιστα τοῖς τε νῦν οὖσι καὶ τοῖς ἐς τὸ ἔπειτα γενησομένοις, εἴ ποτε καὶ αὐθις ὁ χρόνος ἐς ὁμοίαν τινὰ τούς ἀνθρώπους ἀνάγκην διάθοιτο. 1.1.2 τοῖς τε γὰρ πολεμησείουσι καὶ ἄλλως ἀγωνιουμένοις ὄνησίν τινα ἐκπορίζεσθαι οἷα τέ ἐστίν ἢ τῆς ἐμφοροῦς ἱστορίας ἐπίδειξις, ἀποκαλύπτουσα μὲν ὅποι ποτὲ τοῖς προγεγενημένοις τὰ τῆς ὁμοίας ἀγωνίας ἐχώρησεν, αἰνισσομένη δὲ ὁποίαν τινὰ τελευτὴν τοῖς γε ὡς ἄριστα 1.1.3 βουλευομένοις τὰ παρόντα, ὡς τὸ εἶκος, ἔξει. καὶ οἱ αὐτῷ ξυνηπίστατο πάντων μάλιστα δυνατὸς ὧν τάδε ξυγγράψαι κατ' ἄλλο μὲν οὐδὲν, ὅτι δὲ αὐτῷ ξυμβούλῳ ἠρημένῳ Βελισαρίῳ τῷ στρατηγῷ σχεδόν τι ἅπασι 1.1.4 παραγενέσθαι τοῖς πεπραγμένοις ξυνέπεσε. πρέπειν τε ἠγεῖτο ῥητορικῇ μὲν δεινότητα, ποιητικῇ δὲ μυθο1.1.5 ποιῖαν, ξυγγραφῇ δὲ ἀλήθειαν. ταῦτά τοι οὐδέ του τῶν οἱ ἐς ἄγαν ἐπιτηδείων τὰ μοχθηρὰ ἀπεκρύψατο, ἀλλὰ τὰ πᾶσι ξυνενεχθέντα ἕκαστα ἀκριβολογούμενος ξυνεγράψατο, εἴτε εὖ εἴτε πη ἄλλη αὐτοῖς εἰργάσθαι ξυνέβη. 1.1.6 Κρεῖσσον δὲ οὐδὲν ἢ ἰσχυρότερον τῶν ἐν τοῖσδε τοῖς πολέμοις τετυχηκότων τῷ γε ὡς ἀληθῶς τεκμη1.1.7 ριοῦσθαι βουλομένῳ φανήσεται. πέπρακται γὰρ ἐν τούτοις μάλιστα πάντων ὧν ἀκοῇ ἴσμεν θαυμαστά οἷα, ἢ μὴ τις τῶν τάδε ἀναλεγομένων τῷ παλαιῷ χρόνῳ τὰ πρεσβεῖα διδοίη καὶ τὰ καθ' αὐτὸν οὐκ ἀξιοίη 1.1.8 θαυμαστά οἶεσθαι. ὥσπερ οὖν ἀμέλει τούς μὲν νῦν στρατευομένους ἔνιοι καλοῦσι τοξότας, ἀγγεμάχους δὲ καὶ ἀσπιδιώτας καὶ τοιαῦτα ἄττα ὀνόματα τοῖς παλαιοτάτοις ἐθέλουσι νέμειν, ταύτην τε τὴν ἀρετὴν ἐς τοῦτον ἐληλυθέναι τὸν χρόνον ἠκιστα οἴονται, ἀταλαίπωρόν γε καὶ τῆς πείρας ἀπωτάτω τὴν περὶ αὐτῶν 1.1.9 ποιούμενοι δόξαν. οὐ γὰρ τις πώποτε αὐτοῖς ἔννοια γέγονεν ὅτι δὴ τοῖς μὲν παρ' Ὀμήρῳ τοξεύουσιν, οἷσπερ καὶ ὑβρίζεσθαι ἀπὸ τῆς τέχνης ὀνομαζομένοις ξυνέβαινον, οὐχ ἵππος ὑπὴν, οὐ δόρυ, οὐκ ἀσπίς ἤμυνεν, οὐκ ἄλλο οὐδὲν τοῦ σώματος φυλακτήριον ἦν, ἀλλὰ πεζοὶ μὲν ἐς μάχην ἦσαν, ἀποκεκρύφθαι δὲ αὐτοῖς ἦν ἀναγκαῖον, ἐταίρου του ἐκλεγομένοις ἀσπίδα 1.1.10 ἢ στήλη ἐπὶ τύμβῳ τινὶ κεκλιμένοις, ἔνθα οὔτε τρεπόμενοι διασώζεσθαι οὔτε φεύγουσι τοῖς πολεμίοις ἐπιτίθεσθαι οἷοί τε ἦσαν, οὐ μὴν οὐδὲ ἀπὸ τοῦ ἐμφανοῦς διαμάχεσθαι, ἀλλὰ τι κλέπτειν ἐδόκουν αἰεὶ τῶν 1.1.11 ἐν τῇ ξυμβολῇ γινομένων. ἄνευ δὲ τούτων οὕτως ἀταλαίπωρος ἐχρῶντο τῇ τέχνῃ, ὥστε πελάσαντες τῷ σφετέρῳ μαζῷ τὴν νευρὰν εἶτα τὸ βέλος ἀφίεσαν κωφόν τε καὶ οὔτιδανὸν εἰκότως τοῖς δεχομένοις ἐσόμενον. τοιαύτη μὲν τις οὔσα ἢ τοξεία φαίνεται πρότερον. 1.1.12 οἱ δὲ γε τανῦν τοξόται ἴασι μὲν ἐς μάχην τεθωρακισμένοι τε καὶ κνημίδας ἐναρμοσάμενοι μέχρι ἐς γόνυ. ἤρτηται δὲ αὐτοῖς ἀπὸ μὲν τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς 1.1.13 τὰ βέλη, ἀπὸ δὲ τῆς ἐτέρας τὸ ξίφος. εἰσὶ δὲ οἷς καὶ δόρυ προσαποκρέμαται καὶ βραχεῖα τις ἐπὶ τῶν ὤμων ἀσπίς ὀχάνου χωρὶς, οἷα τὰ τε ἀμφὶ τὸ πρόσωπον καὶ 1.1.14 τὸν αὐχένα ἐπικαλύπτειν. ἰπεύονται δὲ ὡς ἄριστα καὶ θέοντος αὐτοῖς ὡς τάχιστα τοῦ ἵππου τὰ τόξα τε οὐ χαλεπῶς ἐντείνειν οἷοί τε εἰσὶν ἐφ' ἑκάτερα καὶ διώκοντάς τε βάλλειν τούς πολεμίους καὶ φεύγοντας. 1.1.15 ἔλκεται δὲ αὐτοῖς κατὰ τὸ μέτωπον ἢ νευρὰ παρ' αὐτὸ μάλιστα τῶν ὤτων τὸ δεξιὸν, τοσαύτης ἀλκῆς ἐμπιπλάσα τὸ βέλος, ὥστε τὸν αἰεὶ παραπίπτοντα κτείνειν, οὔτε

ἀσπίδος ἴσως οὔτε θώρακος ἀποκρούεσθαι 1.1.16 τι δυναμένου τῆς ρύμης. εἰσὶ δὲ οἱ τούτων ἥκιστα ἐνθυμούμενοι σέβονται μὲν καὶ τεθήπασι τὸν παλαιὸν χρόνον, οὐδὲν δὲ ταῖς ἐπιτεχνήσεσι διδῶσι πλέον. 1.1.17 ἀλλὰ τούτων οὐδὲν κωλύσει μὴ οὐχὶ μέγιστα τε καὶ ἀξιολογώτατα ἐν τοῖσδε τοῖς πολέμοις ξυμβῆναι. λελέξεται δὲ πρῶτον ἀρξαμένοις μικρὸν ἄνωθεν ὅσα Ῥωμαίοις ξυνηνέχθη καὶ Μήδοις πολεμοῦσι παθεῖν τε καὶ δρᾶσαι. 1.2.1 Ἦνίκα τὸν βίον Ἀρκάδιος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἐν Βυζαντίῳ τελευτᾶν ἤμελλεν (ἦν γὰρ οἱ παῖς Θεοδόσιος οὐπω τοῦ τιθοῦ ἀπαλλαγείς), διηπορεῖτο ἀμφὶ τε τῷ παιδί καὶ τῇ βασιλείᾳ, εὖ θέσθαι ἄμφω ὡς 1.2.2 ἥκιστα ἔχων. ἐγένετο γὰρ τις αὐτῷ ἔννοια, ὡς, ἦν μὲν κοινωνόν τινα Θεοδοσίῳ τῆς ἡγεμονίας πορίζεται, αὐτὸς ἂν τὸν παῖδα τὸν αὐτοῦ διαχρησάμενος τῷ ἔργῳ εἴη, πολέμιον αὐτῷ δύναμιν τὴν βασιλείῳ περιβεβλη1.2.3 μένον ἐπαγαγών, ἦν δὲ μόνον αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καταστήσεται, πολλοὶ μὲν τῆς βασιλείας ἐπιβατεύουσι, τῆς τοῦ παιδὸς ἐρημίας, ὡς τὸ εἶκος, ἀπολαύοντες, ἐπαναστάντες δὲ πόνῳ οὐδενὶ τυραννήσουσι, τὸν Θεοδόσιον διαφθείραντες, ἐπεὶ οὐδένα ἐν Βυζαντίῳ ξυγ1.2.4 γενῆ εἶχεν, ὅστις ἂν αὐτῷ ἐπίτροπος εἴη. Ὀνώριον γὰρ οἱ τὸν θεῖον ἐπαρκέσειν οὐδαμῆ ἤλπισε, πονηρῶν 1.2.5 ἤδη τῶν Ἰταλίας πραγμάτων ὄντων. οὐδὲν δὲ ἤσσαν καὶ τὰ ἐκ Μήδων αὐτὸν ξυνετάρασε, δεδιότα μὴ οἱ βάρβαροι οὗτοι τῆς τοῦ αὐτοκράτορος καταθέοντες 1.2.6 ἡλικίας ἀνήκεστα ἔργα Ῥωμαίους δρᾶσωσιν. ἐς ταύτην Ἀρκάδιος τὴν ἀμηχανίαν ἐμπεπτωκώς, καίπερ οὐ γεγινώς εἰς τὰ ἄλλα ἀγχίνους, βουλευέται βουλήν, ἣτις οἱ τὸν τε παῖδα καὶ τὴν ἀρχὴν διασώσασθαι εὐπετῶς ἴσχυεν, εἴτε κοινολογησάμενος τῶν λογίων τισὶν, οἳοι πολλοὶ βασιλεῖ παρεδρεύειν εἰώθασιν, ἢ θείας τινὸς ἐπιπνοίας 1.2.7 αὐτῷ γενομένης. διαθήκης γὰρ διαθεῖς γράμματα, διάδοχον μὲν τῆς ἡγεμονίας ἀνεῖπε τὸν παῖδα, ἐπίτροπον δὲ αὐτῷ κατεστήσατο Ἰσδιγέρδην τὸν Περσῶν βασιλέα, ᾧ δὴ πολλὰ ἐν ταῖς διαθήκαις ἐπέσκηψε Θεοδοσίῳ τὴν βασιλείαν σθένει τε καὶ προνοίᾳ πάσῃ 1.2.8 ξυνδιασώσασθαι. Ἀρκάδιος μὲν ὧδε τὴν τε ἀρχὴν καὶ τὰ οἰκεῖα διοικησάμενος ἐτελεύτησεν· Ἰσδιγέρδης δὲ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἐπεὶ τὸ γράμμα τοῦτο ἀπενεχθὲν εἶδεν, ὦν καὶ πρότερον ἐπὶ τρόπου μεγαλοφροσύνη διαβόητος ἐς τὰ μάλιστα, ἀρετὴν ἐπεδειξάτο θαύματός 1.2.9 τε πολλοῦ καὶ λόγου ἀξίαν. τὰς γὰρ Ἀρκαδίου ἐντολὰς ἐν ἀλογίᾳ οὐδεμιᾶ ποιησάμενος εἰρήνην τε ἀφθόνῳ χρώμενος διαγέγονεν ἐς Ῥωμαίους τὸν πάντα χρόνον 1.2.10 καὶ Θεοδοσίῳ τὴν ἀρχὴν διεσώσατο. αὐτίκα γοῦν πρὸς Ῥωμαίων τὴν βουλήν γράμματα ἔγραψεν, ἐπίτροπός τε οὐκ ἀπαρνούμενος Θεοδοσίου βασιλέως εἶναι καὶ πόλεμον ἐπανατεινόμενος, ἦν τις αὐτῷ ἐς ἐπιβουλήν ἐγχειροῖη καθίστασθαι. 1.2.11 Ἐπεὶ δὲ Θεοδόσιος μὲν ἀνὴρ τε ἐγεγόνει καὶ ἡλικίας πόρρω ἀφῆκτο, Ἰσδιγέρδης δὲ νοσήσας ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο, ἐπῆλθε μὲν ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν Οὐαραράνης ὁ Περσῶν βασιλεὺς στρατῷ μεγάλῳ, ἔδρασε δὲ οὐδὲν ἄχαρι, ἀλλ' ἄπρακτος ἐπανῆλθεν εἰς 1.2.12 τὰ οἰκεῖα τρόπῳ τοιῷδε. Ἀνατόλιον τὸν τῆς ἕω στρατηγὸν Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς πρεσβευτὴν ἐς Πέρσας μόνον αὐτὸν ἐτύγχανε πέμψας· ὅς ἐπειδὴ ἀγχιστα ἐγεγόνει τοῦ Μήδων στρατοῦ, ἀποθρῶσκει μὲν τοῦ ἵππου μό1.2.13 νος, πεζῆ δὲ βαδίζων ἐπὶ Οὐαραράνην ἦει. καὶ αὐτὸν Οὐαραράνης ἰδὼν τῶν παρόντων ἀνεπυθάνετο ὅστις ποτὲ ὁ προσιῶν εἴη. οἱ δὲ τῶν Ῥωμαίων εἶναι στρα1.2.14 τηγὸν ἔφασαν. καταπλαγείς οὖν τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς τιμῆς ὁ βασιλεὺς αὐτὸς στρέψας τὸν ἵππον ὀπίσω ἀπῆ1.2.15 λαυνε, καὶ οἱ ἅπας ὁ τῶν Περσῶν λεῶς εἴπετο. γενόμενος δὲ ἐν γῆ τῇ οἰκεῖα τὸν τε πρεσβευτὴν ξὺν φιλοφροσύνη πολλῇ εἶδε καὶ τὴν εἰρήνην ξυνεχώρησεν οὕτως, ὡσπερ Ἀνατόλιος αὐτοῦ ἔχρηζεν, ἐφ' ᾧ μέντοι μηδέτεροι ἐν χωρίῳ οἰκεῖω ἐν γειτόνων τοῖς τῶν ἐτέρων ὀρίοις ὄντι ὀχύρωμα νεώτερόν τι ἐργάζονται. οὗ δὴ αὐτοῖς ἐξειργασμένου ἑκάτεροι τὰ οἰκεῖα ὅπη ἐβούλοντο ἔπρασσον. 1.3.1 Χρόνῳ δὲ ὕστερον Περόζης ὁ Περσῶν βασιλεὺς πρὸς τὸ Οὐννων τῶν Ἐφθαλιτῶν ἔθνος, οὗσπερ λευκοὺς ὀνομάζουσι, πόλεμον περὶ γῆς ὀρίων διέφερε,

λόγου τε ἄξιον στρατὸν ἀγείρας ἐπ' αὐτοὺς 1.3.2 ἦει. Ἐφθαλίται δὲ Οὐννικὸν μὲν ἔθνος εἰσὶ τε καὶ ὀνομάζονται, οὐ μέντοι ἀναμίγνυνται ἢ ἐπιχωριάζουσιν Οὐννων τισὶν ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, ἐπεὶ οὔτε χώραν αὐτοῖς ὄμορον ἔχουσιν οὔτε πη αὐτῶν ἄγχιστα ὤκνηται, ἀλλὰ προσοικοῦσι μὲν Πέρσαις πρὸς βορρᾶν ἄνεμον, οὗ δὴ πόλις Γοργῶ ὄνομα πρὸς αὐταῖς που ταῖς Περσῶν ἐσχατιαῖς ἐστίν, ἐνταῦθα δὲ περὶ γῆς ὀρίων διαμάχεσθαι πρὸς ἀλλήλους εἰώθασιν. 1.3.3 οὐ γὰρ νομάδες εἰσὶν ὡσπερ τὰ ἄλλα Οὐννικὰ ἔθνη, ἀλλ' ἐπὶ χώρας ἀγαθῆς τινος ἐκ παλαιοῦ ἴδρυνται. 1.3.4 ταῦτά τοι οὐδέ τινα ἐσβολὴν πεποίηται πώποτε ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν, ὅτι μὴ ξὺν τῷ Μήδων στρατῷ. μόνοι δὲ Οὐννων οὔτοι λευκοὶ τε τὰ σώματα καὶ οὐκ 1.3.5 ἄμορφοι τὰς ὄψεις εἰσὶν. οὐ μὴν οὔτε τὴν δίαιταν ὁμοιότροπον αὐτοῖς ἔχουσιν οὔτε θηρίου βίον τινα ἢ περ ἐκεῖνοι ζῶσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς βασιλέως ἐνὸς ἄρχονται καὶ πολιτεῖαν ἐννομον ἔχοντες ἀλλήλοις τε καὶ τοῖς πέλας ἀεὶ ὀρθῶς καὶ δικαίως ξυμβάλλουσι, Ῥω1.3.6 μαίων τε καὶ Περσῶν οὐδέν τι ἦσσαν. οἱ μέντοι εὐδαίμονες αὐτοῖς φίλους ἐταιρίζονται ἄχρι ἐς εἴκοσιν, ἂν οὔτω τύχοι, ἢ τούτων πλείους, οἵπερ αὐτοῖς ξυμπόται μὲν ἐς ἀεὶ γίνονται, τῶν δὲ χρημάτων μετέχουσι πάντων, κοινῆς τινος ἐξουσίας αὐτοῖς ἐς ταῦτα οὔσης. 1.3.7 ἐπειδὴν δὲ τῷ αὐτοῦ ἐταιρισμένῳ τελευτήσαι ξυμβαίη, τούτους δὴ τοὺς ἄνδρας ζῶντας ξὺν αὐτῷ ἐς τὸν τάφον ἐσκομίζεσθαι νόμος. 1.3.8 Ἐπὶ τούτους τοὺς Ἐφθαλίτας τῷ Περόζῃ πορευομένῳ ξυμπάρῃν πρεσβευτῆς, ὃς δὴ ἔτυχε πρὸς βασιλέως Ζήνωνος παρ' αὐτὸν ἐσταλμένος, Εὐσέβιος ὄνομα. Ἐφθαλίται δὲ δόκησιν παρεχόμενοι τοῖς πολεμίοις, ὅτι δὴ αὐτῶν κατωρρωδικότες τὴν ἔφοδον ἐς φυγὴν ὠρμηται, ἦσαν δρόμῳ ἐς χῶρόν τινα, ὄνπερ ὄρη ἀπότομα πανταχόθεν ἐκύκλουν, συχοῖς τε καὶ ἄμφι1.3.9 λαφέσιν ἐς ἄγαν καλυπτόμενα δένδροις. ἐντὸς δὲ τῶν ὀρῶν προΐοντι ὡς πορρωτάτῳ ὁδὸς μὲν τις ἐφαίνετο ἐν μέσῳ εὐρεῖα ἐπὶ πλείστον διήκουσα, ἔξοδον δὲ τελευτῶσα οὐδαμῆ εἶχεν, ἀλλ' ἐς αὐτὸν μάλιστα τὸν 1.3.10 κύκλον τῶν ὀρῶν ἔληγε. Περόζης μὲν οὖν, δόλου παντὸς ἀφροντιστήσας οὐκ ἐννοῶν τε ὡς ἐν γῆ ἄλλο1.3.11 τρίῃ πορεύοιτο, ἀνεπισκέπτως ἐδίωκε. τῶν δὲ Οὐννων ὀλίγοι μὲν τινες ἔμπροσθεν ἔφευγον, οἱ δὲ πλείστοι ἐν ταῖς δυσχωραῖς διαλαθόντες κατὰ νότου ἐγένοντο τοῦ τῶν πολεμίων στρατοῦ, οὔπω τε αὐτοῖς ἐβούλοντο ἐνδηλοὶ εἶναι, ὅπως δὴ τῆς ἐνέδρας πόρρω χωρήσαντες ἐντὸς τε τῶν ὀρῶν ἐπὶ πλείστον γεγενημένοι μη1.3.12 κέτι ὀπίσω ἀναστρέφειν οἴοι τε ὦσιν. ὦνπερ οἱ Μῆδοι αἰσθόμενοι (ἤδη γὰρ καὶ τι τοῦ κινδύνου ὑπέφαινε) αὐτοὶ μὲν δέει τῷ ἐκ Περόζου τὰ παρόντα σφίσι ἐν σιωπῇ εἶχον, Εὐσέβιον δὲ πολλὰ ἐλιπάρουν παραίνεσιν ἐς τὸν βασιλέα ποιήσασθαι μακρὰν ἀπολελειμμένον τῶν οἰκείων κακῶν, βουλευέσθαι μᾶλλον ἢ θρασύνεσθαι οὐκ ἐν δέοντι, καὶ διασκοπεῖσθαι, ἦν τίς 1.3.13 ποτε μηχανὴ ἐς σωτηρίαν φέρουσα εἶη. ὁ δὲ Περόζῃ ἐς ὄψιν ἐλθὼν τύχην μὲν τὴν παροῦσαν ὡς ἥκιστα ἀπεκάλυψεν, ἀρξάμενος δὲ μυθοποιίας λέοντά ποτε τράγῳ ἔφασκεν ἐντυχεῖν δεδεμένῳ τε καὶ μηκωμένῳ ἐπὶ χώρου τινὸς οὐ λίαν ὑψηλοῦ. ἐπὶ θοίνῃ δὲ αὐτοῦ τὸν λέοντα ἐφιέμενον ὀρμησαί μὲν ὡς ἀρπάσοντα, ἐμπεσεῖν δὲ ἐς κατώρυχα βαθεῖαν μάλιστα, ὁδὸν κυκλοτερῆ ἔχουσαν στενήν τε καὶ οὐ πεπερασμένην (διέξοδον γὰρ οὐδαμῆ εἶχεν), ἦν δὴ οἱ τοῦ τράγου κύριοι ἐξεπίτηδες τεχνησάμενοι ὑπερθεῖν τῆς κατώρυχος τὸν τράγον τεθείκασι τῷ λέοντι ποδοστράβην ἐσόμενον. 1.3.14 ταῦτα Περόζης ἀκούσας ἐς δέος ἦλθε μὴ ποτε Μῆδοι ἐπὶ πονηρῷ τῷ σφετέρῳ τὴν δίωξιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πεποίηται. καὶ πρόσω μὲν οὐκέτι ἐχώρει, μέ1.3.15 νων δὲ αὐτοῦ τὰ παρόντα ἐν βουλῇ ἐποίητο. Οὐννοι δὲ ἤδη ἐπόμενοι ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς τοῦ χώρου τὴν εἴσοδον ἐν φυλακῇ εἶχον, ὅπως μηκέτι οἱ πολέμοι 1.3.16 ὀπίσω ἀπελαύνειν οἴοι τε ὦσι. καὶ οἱ Πέρσαις τότε δὴ λαμπρῶς ἠσθημένοι οὗ ἦσαν κακοῦ ἐν συμφορᾷ ἐποιοῦντο τὰ παρόντα σφίσι, διαφεύξεσθαι τὸν κίν1.3.17 δυνον ἐν ἐλπίδι οὐδεμιᾶ τὸ λοιπὸν ἔχοντες. ὁ δὲ τῶν Ἐφθαλιτῶν βασιλεὺς πέμψας παρὰ Περόζην τῶν οἱ ἐπομένων τινὰς, πολλὰ μὲν

αὐτῷ θράσους πέρι ἀλογίστου ὠνείδισεν, ἀφ' οὗ δὴ αὐτόν τε καὶ τὸ Περσῶν γένος κόσμῳ οὐδενὶ διαφθείρειεν, ἐνδώσειν δὲ καὶ ὡς τὴν σωτηρίαν Οὐννοὺς αὐτοῖς ἐπηγγέλλετο, ἦν γε αὐτόν τε Περόζης προσκυνεῖν βούλοιο, ἄτε δεσπότην γεγενημένον καὶ ὄρκους τοὺς σφίσι πατρίους ὁμνῦς τὰ πιστὰ δοίη, μήποτε Πέρσας ἐπὶ τὸ Ἐφθαλιτῶν 1.3.18 ἔθνος στρατεύσασθαι. ταῦτα ἐπεὶ Περόζης ἤκουσε, μάγων τοῖς παροῦσι κοινολογησάμενος ἀνεπυθάνετο εἰ τὰ ἐπαγγελλόμενα πρὸς τῶν ἐναντίων ποιητέα εἶη. 1.3.19 οἱ δὲ μάγοι ἀπεκρίναντο τὰ μὲν ἀμφὶ τῷ ὄρκῳ ὅπη οἱ βουλομένῳ ἐστὶν αὐτὸν διοικήσασθαι, ἐς μέντοι τὸ 1.3.20 ἕτερον σοφία περιελθεῖν τὸν πολέμιον. εἶναι γὰρ αὐτοῖς νόμον τὰς τοῦ ἡλίου ἀνατολὰς προσκυνεῖν 1.3.21 ἡμέρᾳ ἐκάστη. δεῖσειν οὖν αὐτὸν τηρήσαντα ἐς τὸ ἀκριβὲς τὸν καιρὸν ξυγγενέσθαι μὲν ἅμα ἡμέρᾳ τῶν τῶν Ἐφθαλιτῶν ἄρχοντι, τετραμμένον δὲ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον προσκυνεῖν ταύτη γὰρ ἂν ἐς τὸ 1.3.22 ἔπειτα τῆς πράξεως τὴν ἀτιμίαν φυγεῖν δύναιτο. Περόζης μὲν οὖν ἀμφὶ τε τῇ εἰρήνῃ τὰ πιστὰ ἔδωκε καὶ τὸν πολέμιον προσεκύνησε, καθάπερ τῶν μάγων ἢ ὑποθήκη παρήγγελλεν, ἀκραιφνεῖ δὲ παντὶ τῷ Μήδων στρατῷ ἐπ' οἴκου ἄσμενος ἀνεχώρησε. 1.4.1 Χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον ἀλογήσας τὰ ὁμωμοσμένα τίσασθαι Οὐννοὺς τῆς ἐς αὐτὸν ὕβρεως ἤθελε. 1.4.2 πάντας οὖν αὐτίκα ἐκ πάσης γῆς Πέρσας τε καὶ ξυμμάχους ἀγείρας ἐπὶ τοὺς Ἐφθαλίτας ἦγε, τῶν παίδων ἕνα μὲν Καβάδην ὄνομα μόνον ἀπολιπὼν (τηνικαῦτα γὰρ ἠβηκῶς ἔτυχε), τοὺς δὲ λοιποὺς ἅπαντας ἐπαγό1.4.3 μενος τριάκοντα μάλιστα. Ἐφθαλίται δὲ αὐτοῦ τὴν ἔφοδον γνόντες ἀχθόμενοι τε οἷς δὴ πρὸς τῶν πολεμίων ἠπάτηντο τὸν βασιλέα ἐκάκιζον, ἄτε προέμενον 1.4.4 Μήδοις τὰ πράγματα. καὶ ὃς αὐτῶν ξὺν γέλῳτι ἐπυθάνετο τί ποτε ἄρα σφῶν προέμενος εἶη, πότερον τὴν 1.4.5 γῆν ἢ τὰ ὄπλα ἢ ἄλλο τι τῶν πάντων χρημάτων. οἱ δὲ ὑπολαβόντες οὐκ ἄλλο οὐδὲν πλὴν γε δὴ ὅτι τὸν καιρὸν ἔφασαν, οὗ τᾶλλα πάντα ἠρτῆσθαι ξυμβαίνει. 1.4.6 οἱ μὲν οὖν τοῖς ἐπιούσιν ὑπαντιάζειν πάση προθυμίᾳ ἠξίουσαν, ὁ δὲ αὐτοὺς μὲν ἔν γε τῷ παρόντι ἐκώλυεν. οὐ γὰρ πῶ σαφές τι ἀμφὶ τῇ ἐφόδῳ ἰσχυρίζετο γεγονέναι σφίσιν, ἐπεὶ οἱ Πέρσαι ἔτι ἐν γῆ τῇ οἰκείᾳ τυγ1.4.7 χάνουσαν ὄντες· μένων δὲ αὐτοῦ ἐποίει τάδε. ἐν τῷ πεδίῳ, ἢ ἔμελλον Πέρσαι ἐς τὰ Ἐφθαλιτῶν ἦθη ἐσβάλλειν, χώραν πολλήν τινα ἐπὶ πλείστον ἀποτεμῶν τάφρον εἰργάσατο βαθεῖάν τε καὶ εὐρους ἱκανῶς ἔχουσαν, ὀλίγον τινα ἐν μέσῳ ἀκραιφνήν χῶρον ἀπολιπὼν ὅσον 1.4.8 ἵππων ὀδῶ ἐπαρκεῖν δέκα. καλάμους τε τῇ τάφρῳ 1.4.8 ὑπερθεν ἐπιθεῖς καὶ γῆν ἐπὶ τοὺς καλάμους συναμησάμενος ταύτη ἐπιπολῆς ἔκρυσεν, Οὐννων τε τῷ ὀμίλῳ ἐπέστελλεν, ἐπειδὴ ἐνθὲνδε ὀπίσω ἀπελαύνειν μέλλωσι, διὰ χώρου τοῦ χέρσου ἐς ὀλίγους σφᾶς ξυναγαγόντας σχολαιτέρους ἰέναι, φυλασσομένους ὅπως μὴ ἐς τὰ 1.4.9 ἐσκαμμένα ἐμπίπτοιεν· τοὺς δὲ ἄλας ἄκρου σημείου τοῦ βασιλείου ἀπεκρέμασεν, ἐς οὓς τὸν ὄρκον Περόζης ὤμοσε πρότερον, ὃν δὴ ἀλογήσας εἶτα ἐπὶ Οὐννοὺς 1.4.10 ἐστράτευσεν. ἕως μὲν οὖν ἐν γῆ τῇ σφετέρᾳ τοὺς πολεμίους ἤκουεν εἶναι, ἡσυχῇ ἔμενον, ἐπεὶ δὲ αὐτοὺς ἐς Γοργῶ πόλιν ἔμαθεν ἀφικέσθαι πρὸς τῶν κατασκόπων, ἦπερ ἐν τοῖς ἐσχάτοις Περσῶν ὀρίοις τυγχάνει οὔσα, ἐνθὲνδε τε ἀπαλλαγέντας ὀδῶ ἐπὶ σφᾶς ἤδη ἰέναι, αὐτὸς μὲν τῷ πλείονι τοῦ στρατοῦ τῆς τάφρου ἐντὸς ἔμεινον, ὀλίγους δὲ πέμψας ὀφθῆναι μὲν τοῖς ἐναντίοις ἐν τῷ πεδίῳ ἐκέλευε μακρὰν ἀποθεν, ὀφθέντας δὲ μόνον εἶτα ἀνὰ κράτος φεύγειν ὀπίσω, ἐν μνήμῃ τὰς αὐτοῦ ἐντολὰς ἀμφὶ τῇ κατώρυχι ἔχοντας, 1.4.11 ἠνίκα δὴ αὐτῆς ἄγχιστα ἴκοιντο. οἱ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποιοῦν, καὶ ἐπεὶ τῆς διώρυχος ἀγχοτάτω ἐγένοντο, ἐς ὀλίγους σφᾶς ξυναγαγόντες διέβησαν ἅπαντες καὶ 1.4.12 τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἀνεμίγνυντο. οἱ δὲ Πέρσαι ξυνεῖναι τῆς ἐπιβουλῆς οὐδαμῇ ἔχοντες κατὰ κράτος ἐν πεδίῳ λίαν ὑπτίῳ ἐδίωκον, θυμῷ πολλῷ ἐς τοὺς πολεμίους ἐχόμενοι, ἔς τε τὴν τάφρον ἐμπεπτώκασιν ἅπαντες, 1.4.13 οὐχ οἱ πρῶτοι μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ὀπισθεν εἶποντο· ἄτε γὰρ τὴν δίωξιν ξὺν θυμῷ μεγάλῳ, καθάπερ ἐρρήθη, ποιούμενοι, ὡς ἥκιστα ἦσθοντο τοῦ κακοῦ, ὃ δὴ

ξυντετύχηκε τοῖς ἔμπροσθεν ἰοῦσιν, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτοὺς ξὺν τοῖς ἵπποις τε καὶ δόρασιν ἔμπεπτωκότες ἐκείνους τε, ὡς τὸ εἰκὸς, ἔκτειναν καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τι ἦσον 1.4.14 ξυνδιεφθάρησαν. ἐν οἷς καὶ Περόζης ἦν ξὺν παισὶ τοῖς αὐτοῦ ἄπασι. καὶ αὐτὸν μέλλοντα ἐς τὸ βάραθρον τοῦτο ἔμπεσεῖσθαί φασι τοῦ τε δεινοῦ ἠσθῆσθαι καὶ τὸ μάργαρον, ὃ οἱ λευκότερόν τε καὶ μεγέθους ὑπερβολῇ ἔντιμον ἐξ ὠτὸς τοῦ δεξιοῦ ἀπεκρέματο, ἀφελόντα ῥίψαι, ὅπως δὴ μή τις αὐτὸ ὀπίσω φοροίη, ἐπεὶ ἀξιοθέατον ὑπερφυῶς ἦν, οἷον οὕτω πρότερον ἐτέρω 1.4.15 τῷ βασιλεῖ γέγονεν, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες. οὐ γὰρ ἂν ἐνταῦθα γενόμενος τοῦ κακοῦ ἄλλου ὄτουοῦν ἐς φροντίδα ἦλθεν, ἀλλ' οἶμαι τό τε οὖς αὐτῷ ἐν τούτῳ ξυγκεκόφθαι τῷ πάθει καὶ τὸ μάργαρον ὅπη 1.4.16 ποτὲ ἀφανισθῆναι. ὅπερ ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς τότε πρίασθαι πρὸς τῶν Ἐφθαλιτῶν ἐν σπουδῇ ποιησάμενος ἠκιστα ἴσχυσεν. οὐ γὰρ αὐτὸ εὐρέσθαι οἱ βάρβαροι εἶχον, καίπερ πόνω πολλῷ τὴν ζήτησιν ποιησάμενοι. φασὶ μέντοι Ἐφθαλίτας εὐρομένους αὐτὸ 1.4.17 ὕστερον τῷ Καβάδῃ ἀποδόσθαι. ὅσα δὲ ἀμφὶ τῷ μαργάρῳ τούτῳ Πέρσαι λέγουσιν, εἰπεῖν ἄξιον· ἴσως γὰρ ἂν τῷ καὶ οὐ παντάπασιν ἄπιστος ὁ λόγος δόξειεν εἶναι. 1.4.18 Λέγουσιν οὖν Πέρσαι εἶναι μὲν ἐν τῷ κτενὶ τὸ μάργαρον τοῦτο ἐν θαλάσῃ, ἢ ἐν Πέρσαις ἐστὶ, νήχεσθαι δὲ τὸν κτένα τῆς ταύτης ἠιόνος οὐ πολλῷ ἄποθεν· ἀνεωγέναι τε αὐτοῦ ἄμφω τὰ ὄστρακα, ὧν δὴ κατὰ μέσον τὸ μάργαρον εἰστίκει θέαμα λόγου πολλοῦ ἄξιον. ἄλλο γὰρ αὐτῷ εἰκασθῆναι οὐδαμῇ ἔσχεν οὔτε τῷ μεγέθει οὔτε τῷ κάλλει ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου. 1.4.19 κύνα δὲ θαλάσσιον ὑπερφυᾶ τε καὶ δεινῶς ἄγριον ἐραστήν τοῦ θεάματος τούτου γενόμενον ἔπεσθαι κατ' ἴχνος αὐτῷ, οὔτε νύκτα ἀνιέντα οὔτε ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ ἠνίκα τροφῆς ἐπιμελεῖσθαι ἀναγκασθεῖν, ἐνταῦθα μὲν τι περισκοπεῖσθαι τῶν ἐδωδῖμων, εὐρόντα δὲ τι καὶ ἀνελόμενον ἐσθίειν μὲν ὅτι τάχιστα, καταλαβόντα δὲ αὐτίκα δὴ μάλα τὸν κτένα θεάματος αὐτίς τοῦ 1.4.20 ἐρωμένου ἐμπίπλασθαι. καὶ ποτε τῶν τινα γριπέων φασὶ τὰ μὲν ποιούμενα ἐπιδειν, ἀποδειλιάσαντα δὲ τὸ θηρίον ἀποκνήσαι τὸν κίνδυνον, ἕξ τε τὸν βασιλέα 1.4.21 Περόζην ἅπαντα τὸν λόγον ἀνενεγκεῖν. ἃ δὲ τῷ Περόζῃ ἀκούσαντι πόθον φασὶ τοῦ μαργάρου γενέσθαι μέγαν, πολλαῖς τε ἀπ' αὐτοῦ θωπέαις τὸν ἀσπαλιέα 1.4.22 τοῦτον καὶ ἀγαθῶν ἐλπίσιν ἐπάραι. ὃν δὲ ἀντιτείνειν αἰτουμένῳ δεσπότη οὐκ ἔχοντα λέγουσι τάδε τῷ Περόζῃ εἰπεῖν «ὦ δέσποτα, ποθεινὰ μὲν ἀνθρώπῳ χρήματα, «ποθεινότερα δὲ ἢ ψυχῇ, πάντων μέντοι ἀξιώτατα τέκνα. 1.4.23 «ὧν δὴ τῇ στοργῇ ἀναγκασθεὶς φύσει ἴσως ἂν τις καὶ «πάντα τολμήσειεν. ἐγὼ τοίνυν τοῦ τε θηρίου ἀπο»πειράσεσθαι καὶ τοῦ μαργάρου σε κύριον θήσεσθαι 1.4.24 «ἐλπίδα ἔχω. καὶ ἦν μὲν κρατήσω τοῦ ἀγῶνος τούτου, «εὐδηλον ὡς ἐν τοῖς καλουμένοις ὀλβίοις τὸ ἐνθένδε «τετάξομαι. σέ τε γὰρ πᾶσιν ἀγαθοῖς με δωρήσεσθαι «ἄτε βασιλέων βασιλέα οὐδὲν ἀπεικὸς, καὶ ἐμοὶ ἀποχρή»σει, καίπερ οὐδὲν, ἂν οὕτω τύχοι, κεκομισμένῳ, τὸ 1.4.25 «δεσπότη εὐεργέτην τοῦ ἐμοῦ γεγενῆσθαι. εἰ δὲ ἐμὲ «δεῖ τῷ θηρίῳ τούτῳ ἀλῶναι, σὸν δὲ ἔργον ἔσται, ὦ «βασιλεῦ, τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς θανάτου τοῦ πατρώου 1.4.26 «ἀμείψασθαι. οὕτω γὰρ ἐγὼ μὲν καὶ τετελευτηκῶς ἐν «τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἔμμισθος ἔσομαι, σὺ δὲ ἀρετῆς «δόξαν ἀποίση μείζω. τὰ παιδία γὰρ ὠφελῶν εὖ ποιή»σεις ἐμὲ, ὅσπερ σοι τῆς εὐεργεσίας τὴν χάριν οὐδαμῇ «εἶσομαι. αὕτη γὰρ ἂν εὐγνωμοσύνη ἀκίβδηλος γένοιτο «μόνη ἢ ἐς τοὺς ἀποθανόντας ἐπιδειχθεῖσα.» τσαῦτα 1.4.27 εἰπὼν ἀπηλλάσσετο. καὶ ἐπεὶ ἐς τὸν χῶρον ἀφίκετο, ἵνα δὴ ὃ τε κτεὶς νήχεσθαι καὶ ὁ κύων αὐτῷ εἴθιστο ἔπεσθαι, ἐνταῦθα ἐπὶ πέτρας ἐκάθητό τινος, καιροφυλακῶν εἴ πως ἔρημόν ποτε τὸ μάργαρον τοῦ ἐραστοῦ 1.4.28 λάβοι. ἐπειδὴ δὲ τῷ κυνὶ τάχιστα τῶν τινι ἐς τὴν θοίνην οἱ ἐπιτηδεῖως ἐχόντων ἐντετυχηκέναι ξυνέπεσε καὶ περὶ τοῦτο διατριβὴν ἔχειν, ἀπολιπὼν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ὁ ἀλιεὺς τοὺς οἱ ἐπὶ ταύτῃ δὴ ἐπομένους τῇ ὑπουργίᾳ εὐθὺς τοῦ κτενὸς σπουδῇ πολλῇ ἦει, καὶ αὐτοῦ ἤδη λαβόμενος ἔξω γενέσθαι κατὰ τάχος ἠπεῖ1.4.29 γετο. οὗ δὴ ὁ κύων αἰσθόμενος ἐβόηθει ἐνταῦθα. ἰδὼν τε αὐτὸν ὁ

σαγηνευτής, ἐπεὶ καταλαμβάνεσθαι τῆς ἡϊόνος οὐ μακρὰν ἔμελλε, τὸ μὲν θήραμα ἠκόντισεν ἐς τὴν γῆν δυνάμει τῆ πάση, αὐτὸς δὲ ἀλοὺς 1.4.30 διεφθάρη οὐ πολλῶ ὕστερον. ἀνελόμενοι δὲ τὸ μάργαρον οἱ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς λελειμμένοι τῶ τε βασιλεῖ ἀπεκόμισαν καὶ τὰ ξυνενεχθέντα πάντα ἐσήγγειλαν. 1.4.31 τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῶ μαργάρω τούτῳ τῆδε, ἥπερ ἐρρήθη, Πέρσαι ξυνενεχθῆναί φασιν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον ἐπάνειμι. 1.4.32 Οὕτω μὲν Περόζης τε διεφθάρη καὶ ζύμπασα ἢ Περσῶν στρατιά. εἰ γὰρ τις οὐκ ἐμπεπτωκὼς ἐς τὴν διώρυχα ἔτυχεν, ὅδε ὑπὸ τῶν πολεμίων ταῖς χερσὶ 1.4.33 γέγονε. καὶ ἀπ' αὐτοῦ νόμος τέθεται Πέρσαις μὴ ποτε σφᾶς ἐν γῆ πολεμῖα ἐλαύνοντας δίωξιν ποιεῖσθαι τινα, ἦν καὶ κατὰ κράτος τοὺς ἐναντίους σφίσι τρα1.4.34 πῆναι ζυμβαίη. ὅσοι μέντοι Περόζη οὐ ξυστρατεύσαντες ἐν χώρᾳ τῆ αὐτῶν ἔμειναν, οὗτοι δὴ βασιλέα σφίσι Καβάδην εἶλοντο τὸν νεώτατον Περόζου υἱὸν, 1.4.35 ὅσπερ τηνικαῦτα περιῆν μόνος. τότε δὴ Ἐφθαλίταις κατήκοοι ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ἐγένοντο Πέρσαι, ἕως Καβάδης τὴν ἀρχὴν ἰσχυρότατα κρατυνάμενος φόρον αὐτοῖς ἀποφέρειν τὸν ἐπέτειον οὐκέτι ἠξίου. ἦρξαν δὲ Περσῶν οἱ βάρβαροι οὗτοι ἐνιαυτοὺς δύο. 1.5.1 Μετὰ δὲ Καβάδης ἐπὶ τὸ βιαιότερον τῆ ἀρχῆς χρώμενος ἄλλα τε νεώτερα ἐς τὴν πολιτείαν εἰσήγε καὶ νόμον ἔγραψεν ἐπὶ κοινὰ ταῖς γυναιξὶ μίγνυσθαι Πέρσας· ὅπερ τὸ πλῆθος οὐδαμῆ ἤρεσκε. διὸ δὴ αὐτῶ ἐπαναστάντες παρέλυσάν τε τῆς ἀρχῆς καὶ δήσαντες 1.5.2 ἐν φυλακῇ εἶχον. καὶ βασιλέα μὲν σφίσι Βλάσην τὸν 1.5.2 Περόζου ἀδελφὸν εἶλοντο, ἐπειδὴ γόνος μὲν οὐδεὶς ἔτι ἄρρην Περόζη, ὡσπερ ἐρρήθη, ἐλέλειπτο, Πέρσαις δὲ οὐ θέμις ἄνδρα ἐς τὴν βασιλείαν καθίστασθαι ἰδιώτην γένος, ὅτι μὴ ἐξιτήλου παντάπασι γένους 1.5.3 τοῦ βασιλείου ὄντος· Βλάσης δὲ τὴν βασιλείαν παραλαβὼν Περσῶν τε τοὺς ἀρίστους ξυνέλεξε καὶ τὰ ἀμφὶ τῶ Καβάδῃ ἐν βουλῇ ἐποιεῖτο· τὸν γὰρ ἄνθρωπον 1.5.4 ἀποκτινύναι οὐκ ἦν βουλομένοις τοῖς πλείοσιν. ἔνθα δὴ πολλὰ μὲν ἐλέχθησαν γυνῶμαι ἐφ' ἐκάτερα φέρουσαι, παρελθὼν δὲ τῶν τις ἐν Πέρσαις λογίμων, ὄνομα μὲν Γουσαναστάδης, χαναράγγης δὲ τὸ ἀξίωμα (εἶη δ' ἂν ἐν Πέρσαις στρατηγὸς τοῦτό γε), πρὸς αὐταῖς που ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς Περσῶν γῆς τὴν ἀρχὴν ἔχων ἐν χώρᾳ ἢ τοῖς Ἐφθαλίταις ὁμορός ἐστι, καὶ τὴν μάχαιραν ἐπιδείξας ἢ τῶν ὀνύχων τὰ προὔχοντα Πέρσαι εἰώθασιν ἀποτέμνεσθαι, μήκος μὲν ὅσον δακτύλου ἄνδρος, πάχος δὲ οὐδὲ τριτημόριον δακτύλου ἔχουσαν 1.5.5 «ταύτην ὀρᾶτε» εἶπε «τὴν μάχαιραν, βραχεῖαν παντά» πασιν οὔσαν· αὕτη μέντοι ἔργον ἐν τῶ παρόντι ἐπιτελεῖν οἷα τέ ἐστιν, ὅπερ εὔ ἴστε ὀλίγῳ ὕστερον, ὧ «φίλτατοι Πέρσαι, μυριάδες δύο τεθωρακισμένων ἀν1.5.6 «δρῶν ἐξεργάζεσθαι οὐκ ἂν δύναιντο.» ὁ μὲν ταῦτα εἶπε, παραδηλῶν ὡς, ἦν μὴ Καβάδην ἀνέλωσιν, αὐτίκα 1.5.7 πράγματα Πέρσαις περιῶν παρέξει. οἱ δὲ κτεῖναι ἄνδρα τοῦ βασιλείου αἵματος οὐδ' ὅλως ἔγνωσαν, ἀλλ' ἐν φρουρίῳ καθεῖρξαι ὅπερ τῆς Λήθης καλεῖν νενο1.5.8 μίκασιν. ἦν γὰρ τις ἐνταῦθα ἐμβληθεὶς τύχη, οὐκέτι ὁ νόμος ἐφήσι μνήμην αὐτοῦ εἶναι, ἀλλὰ θάνατος τῶ ὠνομακότη ἢ ζημία ἐστὶ· διὸ δὴ καὶ τὴν ἐπωνυ1.5.9 μίαν ταύτην πρὸς Περσῶν ἔλαχεν. ἅπαξ δὲ ἢ τῶν Ἀρμενίων ἱστορία φησὶ νόμου τοῦ ἀμφὶ τῶ Λήθης φρουρίῳ παραλελύσθαι τὴν δύναμιν Πέρσαις τρόπῳ τοιῶδε. 1.5.10 Πόλεμος ποτε Πέρσαις τε καὶ Ἀρμενίοις ἀκήρυκτος γέγονεν εἰς δύο καὶ τριάκοντα ἔτη ἐπὶ Πακουρίου μὲν Περσῶν βασιλεύοντος, Ἀρμενίων δὲ Ἀρσάκου Ἀρσακίδου ἄνδρος. τούτῳ τε τῶ πολέμῳ μηκυνομένῳ κεκακῶσθαι μὲν ἐς ἄγαν ἀμφοτέρους ξυνέβη καὶ διαφερόντως τοὺς 1.5.11 Ἀρμενίους. ἀπιστία δὲ πολλῆ ἐς ἀλλήλους ἐχόμενοι ἐπικηρυκεύεσθαι παρὰ τοὺς ἐναντίους οὐδέτεροι εἶχον. ἐν τούτῳ δὲ Πέρσας τετύχηκε πόλεμον πρὸς ἄλλους βαρβάρους τινὰς οὐ πόρρω Ἀρμενίων ὠκημένους 1.5.12 διενεγκεῖν. οἱ τε Ἀρμένιοι ἐν σπουδῇ ἔχοντες ἐπίδειξιν ἐς Πέρσας τῆς ἐς αὐτοὺς εὐνοίας τε καὶ εἰρήνης ποιήσασθαι, ἐσβαλεῖν ἐς τούτων δὴ τῶν βαρβάρων τὴν γῆν ἔγνωσαν, δηλώσαντες τοῦτο πρότερον Πέρ1.5.13 σαις. ἀπροσδόκητοί τε αὐτοὶ ἐπιπεσόντες σχεδὸν τι ἅπαντας ἠβηδὸν ἔκτειναν. ὁ τε

Πακούριος τοῖς πεπραγμένοις ὑπερησθεῖς, πέμψας παρὰ τὸν Ἀρσάκην τῶν οἱ ἐπιτηδείων τινὰς τὰ τε πιστὰ οἱ παρασχόμενος τὸν 1.5.14 ἄνθρωπον μετεπέμψατο. καὶ ἐπεὶ παρ' αὐτὸν Ἀρσάκης ἀφίκετο, τῆς τε ἄλλης αὐτὸν φιλοφροσύνης ἤξιώσε καὶ 1.5.15 ἄτε ἀδελφὸν ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ ἔσχε. καὶ τότε μὲν ὄρκοις δεινοτάτοις τὸν τε Ἀρσάκην καταλαβὼν καὶ αὐτὸς οὐδέν τι ἤσσον ὁμωμοκῶς ἢ μὴν εὖνους τε καὶ ζυμμάχους Πέρσας τε τὸ λοιπὸν καὶ Ἀρμενίους ἀλλήλοις εἶναι, αὐτίκα δὴ αὐτὸν ἐς τὰ πάτρια ἦθη ἀφῆκεν ἰέναι. 1.5.16 Χρόνω δὲ οὐ πολλῶ ὕστερον διέβαλον τὸν Ἀρσάκην τινὲς ὡς δὴ πράγμασι νεωτέροις ἐγχειρεῖν βούλοιο. οἷσπερ ἀναπεισθεῖς ὁ Πακούριος αὐθις αὐτὸν μετεπέμπετο ὑπειπὼν ὅτι δὴ αὐτῶ τι κοινολογεῖσθαι 1.5.17 ὑπὲρ τῶν ὅλων ἐπιμελὲς εἶη. καὶ ὃς οὐδέν τι μελλήσας ἐς αὐτὸν ἦλθεν, ἄλλους τε τῶν ἐν Ἀρμενίοις μαχιμωτάτων ἐπαγόμενος καὶ Βασσίκιον, ὅσπερ αὐτῶ στρατηγός τε καὶ ξύμβουλος ἦν· ἀνδρίας τε γὰρ καὶ 1.5.18 ξυνέσεως ἐπὶ πλεῖστον ἀφίκετο. εὐθύς οὖν ὁ Πακούριος ἄμφω, τὸν τε Ἀρσάκην καὶ Βασσίκιον, πολλὰ ὀνειδίζων ἐκάκιζεν, εἰ τὰ ὁμωμοσμένα ἠλογηκότε οὕτω δὴ τάχιστα ἐς ἀπόστασιν ἴδοιεν. οἱ δὲ ἀπηρνοῦντό τε καὶ ἀπώμνυον ἐνδεδελεχέστατα μηδὲν σφίσιν αὐτοῖς 1.5.19 βεβουλεῦσθαι τοιοῦτο. τὰ μὲν οὖν πρῶτα ὁ Πακούριος αὐτοὺς ἐν ἀτιμίᾳ ἐφύλασσε, ἔπειτα δὲ τῶν μά1.5.20 γων ἀνεπυθάνετο ὃ τί οἱ ποιητέα ἐς αὐτοὺς εἶη. οἱ δὲ μάγοι τῶν μὲν ἀρνούμενων καὶ οὐ διαρρήδην ἐληλεγμένων καταγινώσκειν οὐδαμῆ ἐδίκαιον, ὑποθήκην δὲ αὐτῶ τινα ἔφραζον, ὅπως ἂν Ἀρσάκης αὐτὸς ἄντι1.5.21 κρυς αὐτοῦ κατηγορεῖν ἀναγκάζοιτο. τὸ γὰρ τῆς βασιλικῆς σκηνῆς ἔδαφος κόπρῳ καλύπτειν ἐκέλευον, ἡμισυ μὲν ἐκ τῆς Περσῶν χώρας, θάτερον δὲ ἡμισυ ἐκ τῆς Ἀρμενίας, καὶ ὁ βασιλεὺς κατὰ ταῦτα ἐποίει. 1.5.22 τότε δὴ οἱ μάγοι τὴν σκηνὴν ὅλην μαγείαις τισὶ καταλαβόντες ἐκέλευον τὸν βασιλέα ζῆν τῷ Ἀρσάκῃ τοὺς περιπάτους ἐνταῦθα ποιεῖσθαι, ἐπικαλοῦντα τοῖς τε 1.5.23 ζυγκειμένοις καὶ ὁμωμοσμένοις λυμῆνασθαι. δεῖν δὲ καὶ αὐτοὺς τῷ διαλόγῳ παραγενέσθαι. οὕτω γὰρ ἂν τῶν λόγων μάρτυρες ἀπάντων εἶεν. αὐτίκα γοῦν ὁ Πακούριος τὸν Ἀρσάκην μεταπεμψάμενος διαύλους ἐν τῇ σκηνῇ ζῆν αὐτῶ ἐποιεῖτο, παρόντων σφίσιν ἐνταῦθα τῶν μάγων, καὶ ἀνεπυθάνετο τοῦ ἀνθρώπου ὅτου δὴ ἔνεκα τὰ ὁμωμοσμένα ἠλογηκῶς εἶτα Πέρσας τε καὶ 1.5.24 Ἀρμενίους αὐθις τρίβειν ἀνηκέστοις κακοῖς ἐγχειροίη· ὁ δὲ Ἀρσάκης, ἕως μὲν ἐν τῷ χώρῳ οἱ λόγοι ἐγίνοντο οὐδὲ δὴ ὁ χοῦς ἐκ γῆς τῆς Περσίδος ἐπέκειτο, ἀπηρνεῖτό τε καὶ ὄρκοις τοῖς δεινοτάτοις πιστούμενος ἂν1.5.25 δράποδον ἰσχυρίζετο εἶναι Πακουρίου πιστόν· ἐπειδὴ δὲ μεταξὺ λέγων ἐς τῆς σκηνῆς τὸ μέσον ἀφίκετο, ἴνα δὴ κόπρου τῆς Ἀρμενίας ἐπέβησαν, ἐνταῦθα οὐκ οἶδα ὅτῳ ἀναγκασθεῖς λόγους μὲν τούτους ἐπὶ τὸ θρασύτερον ἐξαπιναίως μεταβιβάζει, ἀπειλῶν δὲ τῷ τε Πακουρίῳ καὶ Πέρσαις οὐκέτι ἀνίει, ἀλλὰ τίσασθαι αὐτοὺς ἐπηγγέλλετο ὕβρεως τῆσδε, ἐπειδὴν αὐτὸς αὐτοῦ 1.5.26 τάχιστα κύριος γένοιτο. καὶ ταῦτα λέγων τε καὶ νεανιευόμενος ἐποιεῖτο τὸν περίπατον ὅλον, ἕως ἀναστρέψας ἐς κόπρον αὐθις τὴν ἐκ γῆς τῆς Περσίδος ἀφίκετο. ἐνταῦθα γὰρ πάλιν ὡσπερ τινὰ παλινωδίαν ἄδων ἰκέτης τε ἦν καὶ οἰκτρούς τινὰς τῷ Πακουρίῳ 1.5.27 προῦφερε λόγους. ἐπεὶ δὲ ἐς χοῦν αὐθις τὸν Ἀρμενίων ἦλθεν, ἐς τὰς ἀπειλὰς ἀπεχώρησε. καὶ πολλακίς οὕτω μεταβληθεὶς ἐφ' ἐκάτερα ἔκρυψε τῶν οἱ ἀπορ1.5.28 ρήτων οὐδέν. τότε δὴ οἱ μὲν μάγοι κατέγνωσαν αὐτοῦ ἕξ τε τὰς σπονδὰς καὶ τοὺς ὄρκους ἠδικηκέναι. Πακούριος δὲ Βασσικίου μὲν τὸ δέρμα ἐκδείρας ἀσκόν τε αὐτὸ πεποιημένος καὶ ἀχύρων ἐμπλησάμενος ὅλον 1.5.29 ἀπεκρέμασεν ἐπὶ δένδρου τινὸς ὑψηλοῦ λίαν. τὸν μέντοι Ἀρσάκην (ἀποκτεῖναι γὰρ ἄνδρα τοῦ βασιλείου αἵματος ὄντα οὐδαμῆ εἶχεν) ἐν τῷ τῆς Λήθης φρουρίῳ καθεῖρξε. 1.5.30 Χρόνω δὲ ὕστερον τῶν τις Ἀρμενίων τῷ τε Ἀρσάκῃ ἐν τοῖς μάλιστα ἐπιτηδείων καὶ οἱ ἐπισπομένων ἐς τὰ Περσῶν ἦθη ἰόντι, Πέρσαις ἐπὶ τι ἔθνος ἰοῦσι βαρβαρικὸν ξυνεστράτευσεν· ὃς δὴ ἀνὴρ τε ἀγαθὸς ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ, ὀρῶντος Πακουρίου τὰ ποιούμενα, 1.5.31 γέγονε καὶ τῆς νίκης αἰτιώτατος Πέρσαις. διὸ δὴ

αὐτὸν ὁ Πακούριος ὃ τι ἂν βούλοιο αἰτεῖσθαι ἠξίου, ἰσχυρισάμενος ὅτι δὴ οὐδενὸς πρὸς αὐτοῦ ἀτυχῆσει. 1.5.32 ὁ δὲ ἄλλο οἱ οὐδὲν γενέσθαι ἠξίου ἢ ὥστε τὸν Ἄρσά1.5.33 κην ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ θεραπεῦσαι ἢ βούλοιο. τοῦτο τὸν βασιλέα ἠνίασε μὲν ἐς τὰ μάλιστα, εἰ λύειν νόμον οὕτω δὴ παλαιὸν ἀναγκάζοιτο, ὅπως μέντοι παντάπασι ἀληθίζηται, ξυνεχώρει τὴν δέησιν ἐπιτελῆ γενέ1.5.34 σθαι. ἐπεὶ δὲ βασιλέως ἐπαγγείλαντος γέγονεν ἐν τῷ τῆς Λήθης φρουρίῳ, ἠσπάσατο μὲν τὸν Ἄρσάκην, ἄμφω δὲ ἀλλήλοιν περιβαλόντε ἐθρηνησάτην τε ἡδύν τινα θρῆνον καὶ ἀπολοφυραμένω τὴν παροῦσαν τύχην μόλις ἀπ' ἀλλήλοιν διαλύειν τὰς αὐτοῦ χεῖρας ἐκάτερος 1.5.35 ἔσχεν. ἐπεὶ δὲ τῶν ὀδυρμῶν ἐς κόρον ἐλθόντες ἐπαύσαντο, ἔλουσε μὲν ὁ Ἀρμένιος τὸν Ἄρσάκην καὶ τᾶλλα οὐκ ἀπημελημένως ἐκόσμησε, σχῆμα δὲ αὐτῷ περιθέ1.5.36 μενος τὸ βασιλείον ἐπὶ στιβάδος ἀνέκλινεν. ἐνταῦθά τε τοὺς παρόντας Ἄρσάκης βασιλικῶς εἰστία ἤπερ 1.5.37 εἰώθει τὰ πρότερα. ἐν ταύτῃ τῇ θοίῃ πολλοὶ μὲν ἐπὶ κύλικι λόγοι ἐλέχθησαν, οἵπερ τὸν Ἄρσάκην ἱκανῶς ἤρεσκον, πολλὰ δὲ ἄλλα ἐς μέσον ἤλθεν, ἄπερ αὐτῷ ἐν ἡδονῇ ἦν· μηκνομένου τε τοῦ πότου ἄχρι ἐς νύκτα τῇ πρὸς ἀλλήλους ὀμιλία ὑπερφυῶς ἤσθησαν, μόλις δὲ ἀλλήλων ἀπαλλαγέντες διελύθησαν, καταβε1.5.38 βρηγμένοι τῇ εὐπαθείᾳ. τότε δὴ λέγουσι τὸν Ἄρσάκην εἰπεῖν ὡς ἡμέραν τὴν ἡδίστην διατελέσας ἐν ταύτῃ τε ξυγγενόμενος τῷ ποθινοτάτῳ ἀνθρώπων ἀπάντων, οὐκ ἂν ἔτι ἐκὼν γε εἶναι ὑποσταίῃ τὰ φλαῦρα τοῦ 1.5.39 βίου, καὶ ταῦτα εἰπόντα μαχαίρα ἐαυτὸν διαχειρίσασθαι, ἦνπερ ἐν τῇ θοίῃ ἐξεπίτηδες κεκλοφῶς ἔτυχεν, οὕτω 1.5.40 τε αὐτὸν ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι. τὰ μὲν οὖν κατὰ τοῦτον δὴ τὸν Ἄρσάκην ἢ τῶν Ἀρμενίων συγγραφή λέγει ταύτη, ἣπερ ἐρρήθη, κεχωρηκένας, καὶ τὸν νόμον τότε ἀμφὶ τῷ τῆς Λήθης φρουρίῳ λελύσθαι. ἐμοὶ δὲ ὅθενπερ ἐξέβην ἰτέον. 1.6.1 Καθειρχθέντα δὲ τὸν Καβάδην ἐθεράπευεν ἢ γυνὴ ἐσιοῦσά τε παρ' αὐτὸν καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐσκομίζουσα· ἦν δὲ ὁ τῆς εἰρκτῆς ἄρχων πειρᾶν ἤρξατο· ἦν 1.6.2 γὰρ τὴν ὄψιν ἐς τὰ μάλιστα εὐπρεπῆς. ὅπερ ἐπεὶ ὁ Καβάδης παρὰ τῆς γυναικὸς ἔμαθεν, ἐκέλευσεν ἐνδιδόναι αὐτὴν τῷ ἀνθρώπῳ ὃ τι βούλοιο χρῆσθαι. οὕτω δὴ τῇ γυναικὶ ἐς εὐνήν ξυνελθὼν ὁ τοῦ φρουρίου ἄρχων ἠράσθη τε αὐτῆς ἔρωτα ἐξαισίον οἶον. 1.6.3 καὶ ἀπ' αὐτοῦ ξυνεχώρει παρὰ τὸν ἄνδρα τὰς εἰσόδους ποιεῖσθαι, ὅπη ἂν αὐτῇ βουλομένη εἶη, καὶ αὐθις ἐνθένδε ἀπαλλάσσεσθαι, οὐδενὸς ἐμποδῶν ἰσταμένου. ἦν δὲ τις τῶν ἐν Πέρσαις λογίμων Σεόσης ὄνομα, 1.6.4 Καβάδῃ ἐς τὰ μάλιστα φίλος, ὃς ἀμφὶ τὸ φρούριον τοῦτο διατριβὴν εἶχε, καιροφυλακῶν εἶ πως αὐτὸν ἐν1.6.5 δοθεν ἐξελέσθαι δυνησεται. διὰ τε τῆς γυναικὸς τῷ Καβάδῃ ἐσήμαινεν ὡς ἵπποι τέ οἱ καὶ ἄνδρες ἐν παρασκευῇ τυγχάνουσιν ὄντες τοῦ φρουρίου οὐ μακρὰν 1.6.6 ἄποθεν, δηλώσας τι χωρίον αὐτῷ. καὶ ποτε νυκτὸς ἐπιλαβούσης ἀνέπεισε τὴν γυναῖκα Καβάδης ἐσθῆτα μὲν αὐτῷ τὴν οἰκείαν δοῦναι, τὰ δὲ αὐτοῦ ἀμπεχομένην ἱμάτια ἐπὶ τῆς εἰρκτῆς ἀντ' αὐτοῦ καθῆσθαι, 1.6.7 οὕπερ ἐκεῖνος ἐκάθητο. οὕτω μὲν οὖν Καβάδης ἀπηλλάσσετο ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου. κατιδόντες δὲ αὐτὸν οἷς ἢ φυλακὴ αὐτῇ ἐπέκειτο τὴν γυναῖκα ὑπετόπαζον εἶναι· ταῦτά τοι οὕτε κωλύειν οὕτε ἄλλως αὐτὸν ἐνοχλεῖν 1.6.8 ἔγνωσαν. ἅμα τε ἡμέρᾳ τὴν γυναῖκα ἐς τὸ δωμάτιον ἐν τοῖς τοῦ ἀνδρὸς ἱματίοις ἰδόντες καὶ μακρὰν ἀπολελειμμένοι τοῦ ἀληθοῦς ὤοντο Καβάδην ἐνταῦθα εἶναι. ἢ τε δόκησις αὐτῇ ἐν ἡμέραις συχναιῖς ἤκμαζεν, 1.6.9 ἕως Καβάδης πόρρω που τῆς ὁδοῦ ἐγεγόνει. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῇ γυναικὶ ξυνενεχθέντα, ἐπεὶ ἐς φῶς ἢ ἐπιβουλή ἤλθε, καὶ ὄντινα αὐτὴν τρόπον ἐκόλασαν, ἐς τὸ ἀκριβὲς οὐκ ἔχω εἰπεῖν. οὐ γὰρ ὁμολογοῦσι Πέρσαι ἀλλήλοισ· διὸ δὴ αὐτὰ λέγειν ἀφήμι. 1.6.10 Καβάδης δὲ λαθῶν ἅπαντας ξὺν τῷ Σεόσῃ ἐς Οὐννοὺς τοὺς Ἐφθαλίτας ἀφίκετο καὶ αὐτῷ τὴν παῖδα γυναῖκα ὁ βασιλεὺς γαμετὴν δίδωσιν, οὕτω τε στρατεύμα λόγου πολλοῦ ἄξιον ἄτε κηδεστῇ ἐπὶ Πέρσας 1.6.11 ξυνέπεμψε. τούτῳ τῷ στρατῷ Πέρσαι ὑπαντιάζειν οὐδαμῇ ἠθέλον, ἀλλὰ ἄλλος ἄλλη ἐς φυγὴν ὠρμηντο. 1.6.12 ἐπεὶ δὲ ὁ Καβάδης ἐν τῇ χώρᾳ

ἐγένετο, ἔνθα ὁ Γουσαναστάδης τὴν ἀρχὴν εἶχεν, εἶπε τῶν ἐπιτηδείων τισὶν ὡς χαναράγγην καταστήσεται ἄνδρα ἐκεῖνον, ὃς ἂν αὐτῷ Περσῶν πρῶτος ἐκείνη τῆ ἡμέρᾳ ἐς ὄψιν 1.6.13 ἦκων ὑπουργεῖν βούλοιο. εἰπὼντι τέ οἱ μετέμελεν ἤδη τοῦ λόγου, ἐπεὶ νόμος αὐτὸν ἐσήει, ὃς δὴ οὐκ ἔᾶ Πέρσαις ἐς τοὺς ἄλλοτρίους τὰς ἀρχὰς φέρεσθαι, ἀλλ' 1.6.14 οἷς ἢ τιμὴ ἐκάστη κατὰ γένος προσήκει. ἔδεισε γὰρ μή τις ἴκοιτο ἐς αὐτὸν πρῶτος τῷ χαναράγγῃ οὐ ξυγγενῆς ὢν, τὸν τε νόμον ἀναγκάζεται λυεῖν, ὅπως αὐτὸς 1.6.15 ἀληθίζηται. ταῦτα δὲ οἱ ἐν νῶ ἔχοντι ξυνέβη τις τύχη ὥστε μὴ τὸν νόμον ἀτιμάζοντι ἀληθεῖ εἶναι. ἔτυχε γὰρ πρῶτος Ἀδεργουδουνβάδης ἐς αὐτὸν ἦκων, νεανίας ἀνὴρ, ξυγγενῆς τε ὢν τῷ Γουσαναστάδῃ καὶ διαφερόντι 1.6.16 τως ἀγαθὸς τὰ πολέμια. ὃς δὴ δεσπότην τε προσεῖπε Καβάδην καὶ βασιλέα προσεκύνησε πρῶτος, ἐδεῖτό τε 1.6.17 οἱ ἄτε δούλω ὅ τι βούλοιο χρῆσθαι. Καβάδης οὖν ἐν τοῖς βασιλείοις οὐδενὶ πόνῳ γενόμενος, ἔρημόν τε Βλάσῃν τῶν ἀμυνομένων λαβῶν ἐξετύφλωσε, τρόπῳ δὴ ὅτῳ τυφλοὺς οἱ Πέρσαι ποιεῖν τοὺς κακούργους εἰώθασιν, ἔλαιον ἔψοντες καὶ αὐτὸ ὡς μάλιστα ζέον ἐς τοὺς ὀφθαλμοὺς οὔτι μόνοντας ἐπιχέοντες, ἢ περόνην τινὰ σιδηρᾶν πυρακτοῦντες ταύτη τε τῶν ὀφθαλμῶν τὰ ἐντὸς χρίοντες, καὶ τὸ λοιπὸν ἐν φυλακῇ 1.6.18 εἶχεν ἄρξαντα Περσῶν ἐνιαυτοὺς δύο. καὶ τὸν μὲν Γουσαναστάδην κτείνας τὸν Ἀδεργουδουνβάδην ἀντ' αὐτοῦ κατεστήσατο ἐπὶ τῆς τοῦ χαναράγγου ἀρχῆς, τὸν δὲ Σεόσῃν ἀδρασταδάραν σαλάνην εὐθύς ἀνεῖπε. δύναται δὲ τοῦτο τὸν ἐπὶ ἀρχαῖς τε ὁμοῦ καὶ στρατῶν 1.6.19 τιώταις ἅπασιν ἐφροστώτα. ταύτην ὁ Σεόσης τὴν ἀρχὴν πρῶτός τε καὶ μόνος ἐν Πέρσαις ἔσχεν· οὔτε γὰρ πρότερον οὔτε ὕστερόν τι γέγονε· τὴν τε βασιλείαν ὁ Καβάδης ἐκρατύνατο καὶ ζὺν τῷ ἀσφαλεῖ διεφύλαξεν. ἦν γὰρ ἀγχίνους τε καὶ δραστήριος οὐδενὸς ἦσσαν. 1.7.1 Ὀλίγῳ δὲ ὕστερον χρήματα Καβάδης τῷ Ἐφθαλιτῶν βασιλεῖ ὤφειλεν, ἅπερ ἐπεὶ ἀποτινῦναι οἱ οὐχ οἷός τε ἦν, Ἀναστάσιον τὸν Ῥωμαίων αὐτοκράτορα ἦται ταῦτά οἱ δανεῖσαι τὰ χρήματα· ὁ δὲ κοινολογησάμενος τῶν ἐπιτηδείων τισὶν ἐπυνθάνετο εἴ γέ οἱ 1.7.2 ταῦτα ποιητέα εἴη. οἷπερ αὐτὸν τὸ συμβόλαιον ποιεῖσθαι οὐκ εἶων. ἀξύμφορον γὰρ ἀπέφαινον εἶναι βεβαιότεραν τοῖς πολεμίοις χρήμασιν οἰκείους ἐς τοὺς Ἐφθαλίτας τὴν φιλίαν ποιήσασθαι, οὐς δὴ ἐς ἀλλήλους ξυγκρούειν ὅτι μάλιστα σφίσι ἀμεινον εἶναι. 1.7.3 διὸ δὴ Καβάδης ἐξ αἰτίας οὐδεμιᾶς ἔγνω ἐπὶ Ῥωμαίους στρατεύεσθαι. καὶ πρῶτα μὲν αὐτάγγελος Ἀρμενίων τῆ χώρα ἐπῆλθε, καὶ αὐτῆς τὰ πολλὰ ἐξ ἐπιδρομῆς ληισάμενος ἐς Ἀμιδαν πόλιν ἐν Μεσοποταμίᾳ κειμένην ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἀφίκετο, ἧς δὴ χειμῶνος ὥρα ἐς 1.7.4 πολιορκίαν καθίστατο. Ἀμιδηνοὶ δὲ στρατιωτῶν μὲν, ἅτε ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγαθοῖς πράγμασιν, οὐ παρόντων σφίσι, καὶ ἄλλως δὲ ἀπαράσκευοι παντάπασιν ὄντες ὅμως τοῖς πολεμίοις ὡς ἠκιστα προσχωρεῖν ἠθέλον, ἀλλὰ τοῖς τε κινδύνοις καὶ τῆ ταλαιπωρία παρὰ δόξαν ἀντεῖχον. 1.7.5 Ἦν δὲ τις ἐν Σύροις ἀνὴρ δίκαιος, Ἰάκωβος ὄνομα, ᾧ τὰ ἐς τὸ θεῖον ἐς τὸ ἀκριβὲς ἦσκητο. οὗτος ἐν χωρίῳ Ἐνδιήλων, διέχοντι Ἀμίδης ἡμέρας ὀδῶ, πολλοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις αὐτὸν καθεῖρξεν, ὅπως δὴ 1.7.6 ἀδεέστερον τὰ ἐς τὴν εὐσέβειαν μελετᾶν δύνηται. καὶ αὐτοῦ οἱ ταύτη ἄνθρωποι ὑπουργοῦντες τῆ γνώμῃ δρυφάκτοις τισὶ περιέβαλον, οὐ ξυνημμένοις μέντοι, ἀλλὰ χωρὶς πεπηγόσιν ἀλλήλων, ὥστε ὄραν τε τοὺς 1.7.7 προσιόντας καὶ ξυγγίνεσθαι οἷόν τε εἶναι. καὶ στέγος τι αὐτῷ ἐτεκτῆναντο βραχὺ ὑπερθεν, ὅσον ὄμβρους τε καὶ νιφετοὺς ἀποκρούεσθαι. ἐνταῦθα οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐκ παλαιοῦ καθῆστο, πνίγει μὲν ἢ ψύχει ὡς ἠκιστα εἴκων, σπέρμασι δὲ τισὶ ἀποζῶν, οἷσπερ οὐ καθ' 1.7.8 ἡμέραν, ἀλλὰ χρόνου πολλοῦ σιτίζεσθαι εἰώθει. τοῦτον οὖν τὸν Ἰάκωβον τῶν τινες Ἐφθαλιτῶν καταθέοντες τὰ ἐκείνη χωρία εἶδον, καὶ τὰ τόξα σπουδῇ πολλῇ ἐντεινάμενοι βάλλειν ἠθέλον. πᾶσι δὲ ἀκίνητοι αἱ 1.7.9 χεῖρες γεγонуῖαι τὰ τόξα ἐνεργεῖν οὐδαμῇ εἶχον. ὅπερ ἐπεὶ ἐν τῷ στρατοπέδῳ περιφερόμενον ἐς Καβάδην ἦλθεν, αὐτόπτης γενέσθαι τοῦ ἔργου ὁ Καβάδης ἐβούλετο, ἰδὼν τε ἐν θάμβει μεγάλῳ ζὺν Περσῶν τοῖς παροῦσιν ἐγένετο, καὶ τὸν

Ἰάκωβον ἐλιπάρει ἀφείναι τοῖς βαρβάροις τὸ ἔγκλημα. ὁ δὲ ἀφῆκέ τε λόγῳ ἐνὶ 1.7.10 καὶ τὰ δεινὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐλέλυτο. Καβάδης μὲν οὖν αἰτεῖν τὸν ἄνδρα ἐκέλευεν ὅ τι ἂν αὐτῷ βουλομένῳ εἴη, χρήματα οἴομενος αὐτὸν μεγάλα αἰτήσειν, καὶ τι καὶ νεανιευσάμενος, ὡς οὐδενὸς πρὸς αὐτοῦ ἀτυχῆ1.7.11 σει. ὁ δὲ οἱ τοὺς ἀνθρώπους ἐδεῖτο χαρίζεσθαι ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ καταφεύγοντες παρ' αὐτὸν ἴκωνται. ταύτην Καβάδης τὴν δέησιν ἐπιτελῆ ἐποίει καὶ γράμματα ἐδίδου τῆς ἀσφαλείας ἐνέχυρα. πολλοὶ γοῦν πανταχόθεν ξυρρέοντες ἐνταῦθα ἐσώζοντο· περιβόητος γὰρ ἡ πρᾶξις ἐγένετο. ταῦτα μὲν ὧδέ πη ἔσχε. 1.7.12 Καβάδης δὲ Ἄμιδαν πολιορκῶν κριὸν τὴν μηχανὴν πανταχόσε τοῦ περιβόλου προσέβαλε. καὶ Ἄμιδηνοὶ μὲν τὴν ἐμβολὴν ἀεὶ δοκοῖς τισιν ἐγκαρσίαις ἀνέστελλον, ὁ δὲ οὐκ ἀνῆκεν, ἕως ταύτη ἀνάλωτον εἶναι τὸ 1.7.13 τείχος ἔγνω. πολλάκις γὰρ ἐμβαλὼν καθελεῖν τι τοῦ περιβόλου ἢ κατασεῖσαι ἤκιστα ἴσχυσεν, οὕτως ἀσφαλῶς ἡ οἰκοδομία τοῖς δειμαμένοις τὸ παλαιὸν εἶργαστο. 1.7.14 τούτου δὲ Καβάδης ἀποτυχῶν λόφον τινὰ χειροποίητον ἐπιτείχισμα τῇ πόλει ἐποίει μέτρῳ πολλῷ ὑπεραίροντα τοῦ τείχους τὸ μῆκος, οἱ τε πολιορκούμενοι ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἀρξάμενοι κατώρυχα μέχρι ἐς τὸν λόφον ἐποίουν, καὶ λάθρα ἐνθένδε τὸν χοῦν ἐκφοροῦντες κενὰ ἐπὶ πλεῖστον τὰ ἐντὸς τοῦ λόφου εἰργάσαντο. τὰ μέντοι ἐκτὸς ἐφ' οὐπὲρ ἐγεγόνει σχήματος ἔμμενεν, 1.7.15 οὐδενὶ αἴσθησιν παρεχόμενα τοῦ πρᾶσσομένου. πολλοὶ μὲν οὖν Πέρσαι ὡσπερ ἐπ' ἀσφαλοῦς ἀναβαίνοντες ἐν τε τῇ ἄκρᾳ ἐγένοντο καὶ βάλλειν ἐνθένδε κατὰ κορυφὴν τοὺς ἐν τῷ περιβόλῳ διεννοοῦντο. τοῦ δὲ ὀμίλου δρόμῳ ἐπιρρέοντος ἐμπεσῶν ὁ λόφος ἐκ τοῦ 1.7.16 αἰφνιδίου σχεδόν τι ἅπαντας ἔκτεινε. Καβάδης δὲ τοῖς παροῦσιν ἀπορούμενος τὴν προσεδρεῖαν διαλύειν ἔγνω, καὶ τῷ στρατοπέδῳ ἀναχωρεῖν ἐς τὴν ὑστεραίαν 1.7.17 ἐπήγγειλε. τότε δὴ οἱ πολιορκούμενοι, ἅτε τοῦ κινδύνου ἀφροντιστήσαντες, πολλὰ τοὺς βαρβάρους ξὺν 1.7.18 γέλῳτι ἀπὸ τοῦ περιβόλου ἐτώθαζον. καὶ τινες ἐταῖραι ἀνεγκύσασαι κόσμῳ οὐδενὶ τὴν ἐσθῆτα Καβάδῃ ἄγχιστά που ἐστηκότι ἐδείκνυον ὅσα τῶν γυναικῶν γυμνὰ φανῆ1.7.19 ναι ἀνδράσιν οὐ θέμις. ὅπερ κατιδόντες οἱ μάγοι τῷ τε βασιλεῖ ἐς ὄψιν ἦλθον καὶ τὴν ἀναχώρησιν ἐκώλυον, ξυμβαλεῖν ἰσχυριζόμενοι τῷ γεγονότι ὡς ἅπαντα Καβάδῃ Ἄμιδηνοὶ τά τε ἀπόρρητα καὶ κρυπτόμενα οὐκ ἐς μακρὰν δεῖξουσιν. οὕτω μὲν τὸ Περσῶν στρατόπεδον αὐτοῦ ἔμμενεν. 1.7.20 Ἡμέραις δὲ τῶν τις Περσῶν οὐ πολλαῖς ὕστερον ἄγχιστα τῶν πύργων τινὸς ἐκβολὴν ὑπονόμου παλαιοῦ εἶδεν οὐ ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ κεκαλυμμένην, ἀλλὰ χάλιξι 1.7.21 σμικραῖς τε καὶ οὐ λίαν συχναῖς. νύκτωρ τε μόνος ἐνταῦθα ἦκων καὶ τῆς εἰσόδου ἀποπειρασάμενος ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένετο. ἅμα δὲ ἡμέρα τὸν πάντα λόγον Καβάδῃ ἀπήγγειλε. καὶ ὃς τῇ ἐπιγινομένη νυκτὶ κλίμακας ἐν παρασκευῇ ποιησάμενος ξὺν ὀλίγοις τισιν ἐνταῦθα ἦλθε. καὶ τις αὐτῷ δεξιὰ ξυνηνέχθη τύχη 1.7.22 τρόπῳ τοιῷδε. τὸν πύργον, ὃς δὴ τοῦ ὑπονόμου ἀγχοτάτῳ ἐτύγχανεν ὢν, φυλάσσειν τῶν Χριστιανῶν οἱ σωφρονέστατοι ἔλαχον, οὐσπερ καλεῖν μοναχοὺς νενομίκασι. τούτους ἐορτήν τινα τῷ θεῷ ἄγειν ἐνιαύ1.7.23 σιον ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ τετύχηκεν. ἐπεὶ τε ἡ νύξ ἐπεγένετο, ἅπαντες, ἅτε κόπῳ μὲν πολλῷ διὰ τὴν πανήγυριν ὀμιλήσαντες, μᾶλλον δὲ τοῦ εἰθισμένου σιτίων τε καὶ ποτοῦ ἐς κόρον ἐλθόντες ὕπνον τινὰ ἠδύν τε καὶ πρᾶον ἐκάθειυον καὶ ἀπ' αὐτοῦ ὡς ἤκιστα τῶν 1.7.24 ποιουμένων ἠσθάνοντο. Πέρσαι γοῦν διὰ τοῦ ὑπονόμου ἐντὸς τοῦ περιβόλου κατ' ὀλίγους γενόμενοι ἐς τὸν πύργον ἀνέβαινον, καὶ τοὺς μοναχοὺς καθεύδον1.7.25 τας ἔτι εὐρόντες ἔκτειναν ἅπαντας. ὅπερ ἐπεὶ Καβάδης ἔγνω, τὰς κλίμακας τῷ τείχει τούτου δὴ ἄγχιστα 1.7.26 τοῦ πύργου προσῆγεν. ἡμέρα δὲ ἦν ἡδῆ. καὶ τῶν Ἄμιδηνῶν οἱ ἐν πύργῳ τῷ ἐχομένῳ ἐφύλασσαν, αἰσθό1.7.27 μενοι τοῦ κακοῦ κατὰ τάχος ἐβοήθουν ἐνταῦθα. ὠθισμῷ τε πολλῷ ἐπὶ πλεῖστον ἀμφοτέροι ἐς ἀλλήλους ἐχρῶντο καὶ τὸ πλεόν ἤδη Ἄμιδηνοὶ ἔχοντες τῶν τε ἀναβεβηκότων πολλοὺς ἔκτεινον καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν κλιμάκων ἀνέστελλον καὶ τοῦ ἀπεῶσθαι τὸν κίνδυνον 1.7.28 οὐ

μακράν που ἐγένοντο. ἀλλὰ Καβάδης αὐτὸς τὸν ἀκινάκην σπασάμενος καὶ αὐτῷ ἀεὶ δεδισσόμενος ἐς τὰς κλίμακας ὀρμῶν οὐκ ἀνίει τοὺς Πέρσας, θάνατός 1.7.29 τε ἦν ἢ ζημία τοῖς ἐνθένδε ἀναστρέφειν τολμῶσι. διὸ δὴ πλήθει πολλῶ οἱ Πέρσαι καθυπέρτεροι τῶν ἐναντίων γενόμενοι ἐνίκησάν τε αὐτοὺς τῇ μάχῃ καὶ κατὰ κράτος ἢ πόλις ἤλω ὀγδοηκοστῇ ἀπὸ τῆς πολιορκίας ἡμέρα. φόνος τε Ἀμιδηνῶν πολὺς ἐγεγόνει, ἕως ἐσελαύνοντι ἐς τὴν πόλιν Καβάδῃ τῶν τῆς Ἀμιδηνῶν γέρων τε καὶ ἱερεὺς προσελθὼν εἶπεν ὡς οὐ βασιλικὸν 1.7.31 τὸ φονεῦν τοὺς ἠλωκότας εἶη. Καβάδης μὲν οὖν θυμῷ ἔτι ἐχόμενος ἀπεκρίνατο «διὰ τί γάρ μοι πολεμῆμεν ἔγνωτε;» ὁ δὲ ὑπολαβὼν αὐτίκα ἔφη «ὅτι δὴ ὁ «θεὸς οὐχ ἡμετέρα γνώμη, ἀλλὰ σὴ ἀρετὴ παραδίδοναι 1.7.32 «σοὶ Ἀμιδαν ἤθελε». τούτῳ τῷ λόγῳ Καβάδης ἡσθεὶς κτείνειν οὐδένα τὸ λοιπὸν εἶασεν, ἀλλὰ τὰ τε χρήματα ληΐζεσθαι Πέρσας ἐκέλευε καὶ τοὺς περιόντας ἐν ἀνδραπόδων ποιεῖσθαι λόγῳ, καὶ αὐτῷ ἐξελέσθαι ἅπαντας αὐτῶν τοὺς δοκίμους ἐπέστελλεν. 1.7.33 Ὀλίγῳ δὲ ὕστερον χιλίους ἐπὶ τῇ φυλακῇ ἐνταῦθα λιπὼν ἄρχοντά τε αὐτοῖς ἐπιστήσας Γλώνην, ἄνδρα Πέρσην, καὶ τῶν Ἀμιδηνῶν ἀνθρώπους τινὰς ὀλίγους οἰκτροὺς, οἱ δὴ ἐς τὴν δίαιταν ὑπηρετήσιν Πέρσαις ἔμελλον, αὐτὸς παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ τοὺς ἠλωκότας 1.7.34 ἔχων ἐπ' οἴκου ἀπήλαυνεν. ἐς τούτους δὲ τοὺς αἰχμαλώτους φιλανθρωπία ἐχρήσατο βασιλεῖ πρεπούση· χρόνου γὰρ ὀλίγου εἰς τὰ οἰκεῖα ζύμπαντας ἀφήκεν ἰέναι, 1.7.35 τῷ δὲ λόγῳ ἀπέδρασαν αὐτὸν, ὃ τε Ῥωμαίων βασιλεὺς Ἀναστάσιος ἔργα ἐς αὐτοὺς ἐπεδειξάτο ἀρετῆς ἄξια· φόρους τε γὰρ τοὺς ἐπετεῖους ἐς ἔτη ἑπτὰ ζύμπαντας ἀφήκε τῇ πόλει καὶ αὐτοὺς κοινῇ τε καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον πολλοῖς τισιν ἀγαθοῖς ἐδωρήσατο, ὥστε αὐτοῖς λήθην τῶν ζυμβεβηκότων πολλὴν γενέσθαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν χρόνῳ τῷ ὑστέρῳ ἐγένετο. 1.8.1 Τότε δὲ βασιλεὺς Ἀναστάσιος πολιορκεῖσθαι μαθὼν Ἀμιδαν στρατεύμα κατὰ τάχος διαρκὲς ἐπεμψεν. ἄρχοντες δὲ ἦσαν μὲν κατὰ συμμορίαν ἐκάστων, στρατηγοὶ δὲ ἅπασιν ἐφεστήκεσαν τέσσαρες, Ἀρεόβινδος τε, Ὀλυβρίου κηδεστής, τοῦ ἐν τῇ ἐσπερία βεβασιλευκότος ὀλίγῳ πρότερον, τῆς ἐώας δὲ τότε στρατηγὸς 1.8.2 ἐτύγχανεν ὢν· καὶ τῶν ἐν παλατίῳ ταγματῶν ἀρχηγὸς Κέλερ (μάγιστρον Ῥωμαῖοι τὴν ἀρχὴν καλεῖν νενομίκασιν)· ἔτι μὴν καὶ οἱ τῶν ἐν Βυζαντίῳ στρατιωτῶν ἄρχοντες, Πατρίκιός τε ὁ Φρυξ καὶ Ὑπάτιος ὁ βασιλέως ἀδελφιδοῦς· οὗτοι μὲν τέσσαρες στρατηγοὶ ἦσαν. 1.8.3 ξυνηὴν δὲ αὐτοῖς καὶ Ἰουστίνος, ὃς δὴ ὕστερον Ἀναστασίου τελευτήσαντος ἐβασίλευσε, καὶ Πατρικιόλος ξὺν Βιταλιανῷ τῷ παιδί, ὃς ὄπλα ἀντάρας Ἀναστασίῳ βασιλεῖ οὐ πολλῷ ὕστερον ἐτυράνησε, καὶ Φαρεσμάνης Κόλχος μὲν γένος, διαφερόντως δὲ ἀγαθὸς τὰ πολέμια, καὶ Γοδιδισκλὸς τε καὶ Βέσσας, Γότθοι ἄνδρες, Γόθων τῶν οὐκ ἐπισπομένων Θευδερίχῳ ἐς Ἰταλίαν ἐκ Θράκης ἰόντι, γενναίῳ τε ὑπερφυῶς ἄμφω καὶ τῶν κατὰ τὸν πόλεμον πραγμάτων ἐμπείρῳ, ἄλλοι τε πολλοὶ 1.8.4 καὶ ἄριστοι εἶποντο. στρατεύμα γὰρ τοιοῦτό φασι οὔτε πρότερον οὔτε ὕστερον ἐπὶ Πέρσας Ῥωμαίοις ζυστῆναι. οὗτοι μέντοι ἅπαντες οὐκ ἐς ταῦτ' ἀγῆγερμένοι οὐδὲ στρατεύμα ἐν ποιησάμενοι ἦσαν, ἀλλ' αὐτὸς ἕκαστος τοῖς κατ' αὐτὸν στρατιώταις ἐξηγεῖτο 1.8.5 ἐπὶ τοὺς πολεμίους. χορηγὸς δὲ τῆς τοῦ στρατοπέδου δαπάνης Ἀπίων Αἰγύπτιος ἐστάλη, ἀνὴρ ἐν πατρικίῳ ἐπιφανής τε καὶ δραστήριος ἐς τὰ μάλιστα, καὶ αὐτὸν βασιλεὺς κοινῶν τῆς βασιλείας ἐν γράμμασιν ἀνεῖπεν, ὅπως οἱ ἐξουσία εἶη τὰ ἐς τὴν δαπάνην ἢ βούλοιο διοικήσασθαι. 1.8.6 Ὁ μὲν οὖν στρατὸς οὗτος χρόνῳ τε ξυνελέγοντο καὶ σχολαίτεροι ἐπορεύοντο. διὸ δὴ τοὺς βαρβάρους ἐν γῇ τῇ Ῥωμαίων οὐχ εὔρον, ἐπεὶ ἐξ ἐπιδρομῆς οἱ Πέρσαι τὴν ἔφοδον ποιησάμενοι αὐτίκα δὴ ἐς τὰ πά1.8.7 τρια ἤθη ἀνεχώρησαν ξὺν πάσῃ τῇ λείᾳ. τῶν δὲ στρατηγῶν οὐδεὶς ἐς πολιορκίαν τῶν ἐν Ἀμιδίᾳ ἀπολελειμμένων ἐν τῷ παρόντι καθίστασθαι ἤθελε· πολλὰ γὰρ ἐσκομίσασθαι σφᾶς τὰ ἐπιτήδεια ἔμαθον· ἀλλ' ἐς τῶν πολεμίων τὴν χώραν ἐσβολὴν ποιήσασθαι ἐν 1.8.8 σπουδῇ εἶχον. οὐ μὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους κοινῇ ἦσαν, ἀλλὰ χωρὶς ἀλλήλων

στρατοπεδευόμενοι έπορεύοντο. ταῦτα Καβάδης μαθών (ἄγχιστα γάρ που έτύγγανεν ὦν) ές τὰ Ῥωμαίων ὄρια κατὰ τάχος έλθών 1.8.9 ὑπηντίαζεν. οὐπω μέντοι Ῥωμαῖοι τῷ παντὶ στρατῷ Καβάδην ίέναι έπ' αὐτοὺς ἔμαθον, ἀλλὰ Περσῶν 1.8.10 ὦντο στρατεύματα βραχὺ τι ένταῦθα εἶναι. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ Ἀρεόβινδον έστρατοπεδεύσαντο έν χωρίῳ Ἀρζάμων, ἀπέχοντι Κωνσταντίνης πόλεως δυοῖν ἡμέραιν ὁδόν, οἱ δὲ ἀμφὶ Πατρίκιον καὶ Ὑπάτιον έν χωρίῳ Σίφριος, ὅπερ Ἀμίδης πόλεως οὐχ ἦσσαν ἢ πεντήκοντα καὶ τριακοσίους σταδίους ἀπέχει. Κέλερ γάρ οὐπω ένταῦθα ἀφῖκτο. 1.8.11 Ἀρεόβινδος δὲ έπειδὴ Καβάδην παντὶ τῷ στρατῷ έπιέναι σφίσιν έπούθετο, ἀπολιπὼν τὸ στρατόπεδον ζὺν τοῖς έπομένοις ἄπασιν ές φυγὴν ὠρμητο καὶ ές 1.8.12 Κωνσταντίναν δρόμῳ έχώρει. έπελθόντες δὲ ὀλίγῳ ὕστερον οἱ πολέμιοι ἔρημον ἀνδρῶν αὐτοῖς χρήμασι τὸ στρατόπεδον εἶλον. ένθεν τε κατὰ τάχος έπὶ Ῥω1.8.13 μαίων τὸ ἄλλο στρατεύμα ἦσαν. οἱ δὲ ἀμφὶ Πατρίκιον καὶ Ὑπάτιον Ἐφθαλίταις έντυχόντες ὀκτακοσίοις, οἱ τοῦ Περσῶν στρατοῦ ἔμπροσθεν ἦσαν, σχεδόν τι 1.8.14 ἄπαντας ἔκτειναν. οὐδὲν δὲ ἀμφὶ τῷ Καβάδῃ καὶ τῇ Περσῶν στρατιᾷ πεπυσμένοι, ἄτε νενικηκότες, ἀδεέστερον τῇ διαίτῃ έχρῶντο. τὰ γοῦν ὅπλα καταθέμενοι ἄριστον σφίσιν ἡτοίμαζον. ἤδη γάρ τῆς ἡμέρας ὁ 1.8.15 καιρὸς ένταῦθα ἦγε. ρύαξ δὲ τις ἔρρει έν τούτῳ τῷ χώρῳ, ίνα Ῥωμαῖοι τὰ κρέα καθαίρουν ἤρξαντο, οἷς 1.8.16 δὴ σιτίζεσθαι ἔμελλον. τινὲς δὲ ἀχθόμενοι τῷ πνίγει καὶ λοῦσθαι ἠξίουσαν. ταύτη τε ταραχθὲν τὸ τοῦ ρύακος ὕδωρ πρόσω έχώρει. Καβάδης δὲ τὰ ές τοὺς Ἐφθαλίτας ζυμπεσόντα μαθών έπὶ τοὺς πολεμίους 1.8.17 κατὰ τάχος ἦει. κατιδὼν τε συγκεχυμένον τὸ τοῦ ρύακος ὕδωρ καὶ ζυμβαλὼν τὸ ποιούμενον ἔγνω ἀπαρασκεύους τοὺς έναντίους εἶναι, καὶ κατὰ κράτος ἤδη έπ' αὐτοὺς ελαύνειν έκέλευεν. αὐτίκα τε αὐτοῖς έστιω1.8.18 μένοις τε καὶ ἀνόπλοις οὖσιν έπέστησαν. Ῥωμαῖοι δὲ οὐκ ένεγκόντες τὴν ἔφοδον ές ἀλκὴν μὲν τὸ παράπαν οὐκ ἔβλεπον, ἔφευγον δὲ ὡς ἔκαστός πη έδύνατο, καὶ αὐτῶν οἱ μὲν καταλαμβανόμενοι ἔθνησκον, οἱ δὲ ἀνιόντες εἰς τὸ ὄρος, ὃ ταύτη ἀνέχει, έρρίπτουν αὐτοὺς κατὰ 1.8.19 τὸ κρημνῶδες ζὺν φόβῳ καὶ θορύβῳ πολλῷ. ὅθεν δὴ οὐδένα σεσῶσθαι φασί, Πατρίκιος δὲ καὶ Ὑπάτιος κατ' ἀρχὰς τῆς έφόδου διαφυγεῖν ἴσχυσαν. ἔπειτα δὲ Καβάδης, Οὐννων πολεμίων ές γῆν τὴν αὐτοῦ έσβεβληκότων, παντὶ τῷ στρατῷ έπ' οἴκου ἀνεχώρησε, πόλεμόν τε μακρὸν πρὸς τὸ ἔθνος τοῦτο ές τῆς χώρας τὰ 1.8.20 πρὸς ἄρκτον διέφερον. έν τούτῳ δὲ καὶ τὸ ἄλλο στρατεύμα Ῥωμαίων ἦλθε, λόγου μέντοι ἄξιον οὐδὲν ἔδρασαν, ὅτι δὴ αὐτοκράτωρ τοῦ πολέμου κατέστη οὐδεὶς, ἀλλ' ἴσοι πρὸς ἀλλήλους οἱ στρατηγοὶ ὄντες ἀντεστάτουν τε ἀλλήλων ταῖς γνώμας καὶ γίνεσθαι έν τῷ 1.8.21 αὐτῷ οὐδαμῇ ἠθέλον. Κέλερ δὲ ζὺν τοῖς έπομένοισι Νύμφιον ποταμὸν διαβὰς έσβολὴν τινα ές τὴν Ἀρζανη1.8.22 νὴν έποιήσατο. ἔστι δὲ ὁ ποταμὸς οὗτος Μαρτυροπόλεως μὲν ἀγχοτάτω, Ἀμίδης δὲ ὅσον ἀπὸ σταδίων τριακοσίων. οἱ δὴ ληισάμενοι τὰ εκείνη χωρία έπανῆλθον οὐ πολλῷ ὕστερον. δι' ὀλίγου τε ἡ έπιδρομὴ αὕτη εγένετο. 1.9.1 Μετὰ δὲ Ἀρεόβινδος μὲν ές Βυζάντιον ὡς βασιλέα μετάπεμπος ἦλθεν, οἱ δὲ λοιποὶ ές Ἀμίδαν ἀφικόμενοι χειμῶνος ὥρα ές πολιορκίαν καθίσταντο. καὶ βία μὲν ελεῖν τὸ χωρίον, καίπερ πολλὰ έγκεχειρηκότες, οὐκ ἴσχυσαν, λιμῷ δὲ τοῦτο ποιεῖν ἔμελλον· πάντα γάρ τοὺς πολιορκουμένους τὰ έπιτηδεῖα έπιλε1.9.2 λοίπει. ἀλλ' οἱ στρατηγοὶ οὐδὲν πεπυσμένοι ἀμφὶ τῶν πολεμίων τῇ ἀπορίᾳ, έπειδὴ τοὺς στρατιώτας τῇ προσεδρεία καὶ τῷ χειμῶνι ἀχθομένους έώρων, ἅμα δὲ καὶ Περσῶν στρατεύματα έπὶ σφᾶς ἤξειν οὐκ εἰς μακρὰν ὑπετόπαζον, τρόπῳ ὅτῳ δὴ ένθένδε ἀπαλλάσσει1.9.3 σθαι έν σπουδῇ εἶχον. οἱ τε Πέρσαι, οὐκ ἔχοντες τίνες ἂν έν τοῖσδε τοῖς δεινοῖς γένοιτο, τὴν μὲν ἀπορίαν τῶν ἀναγκαίων ές τὸ ἀκριβὲς ἔκρυπτον, δόκησιν παρέχοντες ὡς πάντων σφίσι τῶν έπιτηδειῶν ἀφθονία εἶη, ές δὲ τὰ οἰκεῖα ζὺν τῷ 1.9.4 εὐπρεπεῖ λόγω ἀναχωρεῖν ἠθέλον. γίνονται οὖν έν ἀμφοτέροις λόγοι, έφ' ᾧ δὴ Πέρσαι λίτρας χρυσίου χιλίας λαβόντες ἀποδώσουσι Ῥωμαίοις τὴν πόλιν. ἐκάτεροί τε ἄσμενοι τὰ

ξυγκείμενα ἐπιτελῆ ἐποίουν, τά τε χρήματα λαβὼν ὁ τοῦ Γλώνου υἱὸς Ἄμιδαν Ῥωμαίοις παρέδωκε. Γλώνης γὰρ ἤδη ἐτετελευτήκει τρόπῳ τοιῶδε. 1.9.5 Οὕτω μὲν στρατοπεδευσαμένων ἐνταῦθα Ῥωμαίων, Ἀμίδης δὲ πόλεως ὄντων οὐ μακρὰν ἄποθεν, τῶν τις ἀγροίκων, ὅσπερ εἰώθει ἐς τὴν πόλιν ἐσιὼν λάθρα ὄρνις τε καὶ ἄρτους καὶ τῶν ὠραίων πολλὰ τῷ Γλώνῃ τούτῳ ἀποδίδοσθαι χρημάτων μεγάλων, Πατρικίῳ τῷ στρατηγῷ ἐς ὄψιν ἐλθὼν Γλώνην οἱ ἐς χεῖρας παραδώσειν ξὺν Πέρσαις διακοσίους ὑπέσχετο, ἦν τινος 1.9.6 ἀμοιβῆς ἐλπίδα λαβὼν παρ' αὐτοῦ εἶη. ὁ δὲ αὐτῷ ἅπαντα ὅσα ἦν βουλομένῳ ὑποσχόμενος ἔσσεσθαι τὸν ἄνθρωπον ἀπεπέμψατο. καὶ ὅς τά τε ἰμάτια δεινῶς διαρρήξας καὶ δεδακρυμένῳ ἑοικῶς ἐς τὴν πόλιν εἰς 1.9.7 ἦλθε. παρά τε τὸν Γλώνην ἦκων τὰς τε τρίχας τίλλων, «Ἐτύγχανον μὲν, ὦ δέσποτα,» εἶπεν «ἅπαντά σοι «ἐκ τοῦ χωρίου τάγαθὰ φέρων, ἐντυχόντες δὲ στρα»τιῶται Ῥωμαῖοι (καὶ γὰρ που ἐς τὰ ταύτη χωρία κατ' «ὀλίγους περιόντες τοὺς οἰκτροὺς ἀγροίκους βιάζονται) «πληγὰς τέ μοι οὐ φορητὰς προσετρίψαντο καὶ πάντα «ἀφελόμενοι οἱ λησταὶ ὥχοντο, οἷς δὴ ἐκ παλαιοῦ «Πέρσας τε δεδιέναι καὶ τοὺς γεωργοὺς βιάζεσθαι 1.9.8 «νόμος. ἀλλ' ὅπως, ὦ δέσποτα, σαυτῷ τε καὶ ἡμῖν «καὶ Πέρσαις ἀμύνης. ἦν γὰρ ἐς τῆς πόλεως τὰ «προάστεια κυνηγετήσων ἴης, θήραμά σοι οὐ φαῦλον «ἔσται. κατὰ πέντε γὰρ ἢ τέτταρας οἱ κατάρατοι περὶ 1.9.9 «ριόντες λωποδυτοῦσιν.» ὁ μὲν ταῦτα εἶπεν. ἀναπεισθεὶς δὲ ὁ Γλώνης τοῦ ἀνθρώπου ἀνεπυθάνετο πόσους ποτὲ Πέρσας οἶταί οἱ ἐς τὴν πρᾶξιν ἱκανοὺς 1.9.10 ἔσσεσθαι. ὁ δὲ πεντήκοντα μὲν ἀποχρήσειν οἱ μάλιστα ἔφη· οὐ γὰρ ἂν αὐτῶν πλείοσί ποτε ἢ κατὰ πέντε ὁδῶ ἰοῦσιν ἐντύχοιεν, τοῦ δὲ μηδὲν ἀπροσδόκητον σφίσι ξυμβῆναι οὐδὲν τι χειρὸν καὶ ἑκατὸν ἐς τὸ ἔργον ἐπαγαγέσθαι· ἦν δὲ καὶ τούτων διπλασίους, τῷ παντὶ ἄμεινον. βλάβος γὰρ ἀνθρώπῳ ἐκ τοῦ περὶ 1.9.11 ριόντος οὐκ ἂν γένοιτο. Γλώνης μὲν οὖν ἰπέας διακοσίους ἀπολεξάμενος τὸν ἄνθρωπον σφίσιν ἐξηγεῖσθαι 1.9.12 ἐκέλευεν. ὁ δὲ ἄμεινον ἰσχυρίζετο εἶναι αὐτὸν ἐπὶ κατασκοπῇ στέλλεσθαι πρότερον, καὶ ἦν ἔτι ἐν χωρίοις τοῖς αὐτοῖς περιόντας Ῥωμαίους ἰδὼν ἀπαγγεῖλη, οὕτω δὴ ἐν δέοντι ποιεῖσθαι τὴν ἔξοδον Πέρσας. εὖ τε οὖν εἰπεῖν ἔδοξε τῷ Γλώνῃ καὶ αὐτοῦ ἀφιέντος 1.9.13 ἐστέλλετο. παρά τε τὸν στρατηγὸν Πατρικίον ἦκων ἅπαντα ἔφραζε· καὶ ὅς τῶν δορυφόρων τῶν αὐτοῦ 1.9.14 δύο καὶ στρατιώτας χιλίους ξὺν αὐτῷ ἔπεμψεν. οὐς δὴ ἀμφὶ κώμην Θιλασάμων σταδίους τεσσαράκοντα Ἀμίδης διέχουσαν ἐν νάπαις τε καὶ χωρίοις ὑλώδεσιν ἔκρυψε, καὶ αὐτοῦ μένειν ἐν ταύταις δὴ ταῖς ἐνέδραις 1.9.15 ἐπέστελλεν, ἔς τε τὴν πόλιν δρόμῳ ἐχώρει. καὶ τῷ Γλώνῃ ἔτοιμον εἰπὼν τὸ θήραμα εἶναι, αὐτῷ τε καὶ τοῖς διακοσίοις ἐξηγήσατο ἐπὶ τὴν τῶν πολεμίων ἐνέδραν. ἐπειδὴ τε διέβησαν τὸν χῶρον, οὗ προλοχίζοντες Ῥωμαῖοι ἐκάθηντο, Γλώνην τε καὶ Πέρσας λαθὼν ἅπαντας, ἐκ τε τῆς ἐνέδρας τοὺς Ῥωμαίους ἀνέστησε 1.9.16 καὶ αὐτοῖς τοὺς πολεμίους ἐπέδειξεν. οὕσπερ ἐπειδὴ ἐπὶ σφᾶς ἰόντας κατεῖδον Πέρσαι, κατεπλάγησάν τε τῷ ἀπροσδοκῆτῳ καὶ ἀμηχανία πολλῇ εἶχοντο. οὔτε γὰρ ὀπίσω ἀπελαύνειν οἷοί τε ἦσαν, κατὰ νώτου ὄντων σφίσι τῶν ἐναντίων, οὔτε πη ἐτέρωσε φεύγειν ἐν γῆ 1.9.17 πολεμῖα ἐδύναντο. ἐκ δὲ τῶν παρόντων ὡς ἐς μάχην ταξάμενοι τοὺς ἐπιόντας ἠμύνοντο, τῷ τε πλήθει παρὰ πολὺ ἐλασσόμενοι ἠσσήθησάν τε καὶ ξὺν τῷ Γλώνῃ 1.9.18 ἅπαντες διεφθάρησαν. ὅπερ ἐπειδὴ ὁ τοῦ Γλώνου υἱὸς ἔμαθε, περιαλγῆσας τε καὶ τῷ θυμῷ ζέων, ὅτι δὴ τῷ πατρὶ ἀμύνειν οὐκ εἶχε, τὸν Συμεώνου νεῶν ἔκαυ 1.9.19 σεν, ἀγίου ἀνδρὸς, ἵνα δὴ ὁ Γλώνης κατέλυε. καίτοι ἄλλην τινὰ οἰκοδομίαν οὔτε Γλώνης οὔτε Καβάδης, οὐ μὴν οὐδὲ Περσῶν τις ἄλλος οὔτε καθελεῖν ἔγνω οὔτε τῷ ἄλλῳ ἀφανίζειν τρόπῳ ἔν γε Ἀμίδῃ ἢ ταύτης ἐκτός. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον ἐπάνειμι. 1.9.20 Οὕτω μὲν Ἄμιδαν Ῥωμαῖοι τὰ χρήματα δόντες ἀπέλαβον δύο ἐνιαυτοῖς ὕστερον ἢ πρὸς τῶν πολεμίων ἐάλω. καὶ ἐπεὶ ἐν ταύτῃ ἐγένοντο, ἢ τε αὐτῶν ὀλιγωρία καὶ Περσῶν τὸ καρτερὸν τῆς διαίτης ἐγνώσθη. 1.9.21 σιτίων γὰρ τῶν ἐνταῦθα λελειμμένων τὸ μέτρον καὶ βαρβάρων τῶν

ἐξεληλυθῶτων τὸν ὄμιλον λογισάμενοι ἑπτὰ μάλιστα ἡμερῶν ἠύρισκον δαπάνην ἐν τῇ πόλει ἀπολελεῖσθαι, καίπερ Γλῶνου τε καὶ τοῦ ἐκείνου παιδὸς ἐνδεεστέρως ἢ κατὰ τὴν χρεῖαν πολλοῦ χρόνου 1.9.22 ἐνδιδόντος τὰ σιτία Πέρσαις. Ῥωμαῖοις γὰρ τοῖς ἐν τῇ πόλει, ὡσπερ μοι προεδήλωται, ζῆν αὐτοῖς μείνασιν οὐδὲν τὸ παράπαν χορηγεῖν ἔγνωσαν, ἐξ ὅτου οἱ πολέμιοι ἐς τὴν πολιορκίαν κατέστησαν, οἱ δὲ ἐς βρώσεις ἀήθεις τὰ πρῶτα ἐλθόντες τῶν τε οὐ θεμιτῶν ἀψάμενοι πάντων, εἶτα τελευτῶντες καὶ ἀλλήλων ἐγεύ1.9.23 σαντο. διὸ δὴ ἐξηπατημένοι τε πρὸς τῶν βαρβάρων οἱ στρατηγοὶ ἦσθοντο καὶ τοῖς στρατιώταις τὴν ἀκρασίαν ὠνείδιζον, ὅτι δὴ ἀπειθεστέρους αὐτοὺς παρεχόμενοι σφίσι, παρὸν δορυαλώτους Πέρσας τε τοσοῦτους τὸ πλῆθος καὶ Γλῶνου τὸν υἱὸν σὺν τῇ πόλει ἐλεῖν, οἱ δὲ τὰ Ῥωμαίων χρήματα ἐς τοὺς πολεμίους μετενεγκόντες αἰσχός τε ἀνεδήσαντο μέγα καὶ Ἄμιδαν ἀρ1.9.24 γυρῶνητον πρὸς Περσῶν ἔλαβον. ὕστερον δὲ Πέρσαι τοῦ πρὸς Οὐννοὺς πολέμου σφίσι μηκνυομένου ἐς σπονδὰς Ῥωμαῖοις ζυνίασιν, αἵπερ αὐτοῖς ἐς ἑπτὰ ἔτη ἐγένοντο, Κέλερός τε τοῦ Ῥωμαίου καὶ Ἀσπεβέδου τοῦ Πέρσου αὐτὰς ποιησαμένων, ἐπ' οἴκου τε ἀμφοτέροι 1.9.25 ἀναχωρήσαντες ἡσυχῇ ἔμενον. οὕτω μὲν, ὡσπερ ἐρρήθη, ἀρξάμενος ὁ Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν πόλεμος ἐς τόδε ἐτελεύτα. τὰ δὲ ἀμφὶ πύλας τὰς Κασπίας ζυνενεχθέντα ἐρῶν ἔρχομαι. 1.10.1 Τὸ Κιλικίων ὄρος ὁ Ταῦρος ἀμείβει μὲν τὰ πρῶτα Καππαδόκας τε καὶ Ἀρμενίους καὶ τῶν Περσαρμενίων καλουμένων τὴν γῆν, ἔτι μέντοι Ἀλβανούς τε καὶ Ἰβήρας, καὶ ὅσα ἄλλα ἔθνη αὐτόνομά τε καὶ Πέρ1.10.2 σαις κατήκοα ταύτη ὤκηται. ἐξικνεῖται γὰρ ἐς χώραν πολλήν, προϊόντι δὲ αἰεὶ τὸ ὄρος τοῦτο ἐς μέγα τι 1.10.3 χρῆμα εὐρους τε καὶ ὕψους διήκει. ὑπερβάντι δὲ τοὺς Ἰβήρων ὄρους ἀτραπὸς τίς ἐστὶν ἐν στενοχωρίᾳ 1.10.4 πολλῇ, ἐπὶ σταδίους πεντήκοντα ἐξικνουμένη. αὕτη δὲ ἡ ἀτραπὸς ἐς ἀπότομόν τινα καὶ ὄλως ἄβατον τελευτᾷ χώρον. δίοδος γὰρ οὐδεμία τὸ λοιπὸν φαίνεται, πλὴν γε δὴ ὅτι ὡσπερ τινὰ χειροποίητον πυλίδα ἐνταῦθα ἡ φύσις ἐξεῦρεν, ἡ Κασπία ἐκ παλαιοῦ ἐκλήθη. 1.10.5 τὸ δὲ ἐνθένδε πεδία τέ ἐστὶν ἱππήλατα καὶ ὑδάτων πολλῶν ἀτεχνῶς ἔμπλεα, καὶ χώρα πολλὴ ἱππόβοτός 1.10.6 τε καὶ ἄλλως ὑπτία. οὐδὲ τὰ Οὐννων ἔθνη σχεδὸν τι ἅπαντα ἴδρυται ἄχρι ἐς τὴν Μαιῶτιν διήκοντα λίμ1.10.7 νην. οὗτοι ἦν μὲν διὰ τῆς πυλίδος, ἧς ἄρτι ἐμνήσθην, ἴωσιν ἐς τὰ Περσῶν τε καὶ Ῥωμαίων ἦθη, ἀκραιφνεῖς τε τοῖς ἵπποις ἴασι καὶ περιόδῳ τινὶ οὐδαμῇ χρώμενοι οὐδὲ κρημνώδεσιν ἐντυχόντες χωρίοις, ὅτι μὴ τοῖς πεντήκοντα σταδίοις ἐκείνοις, οἷσπερ εἰς 1.10.8 τοὺς Ἰβηρίους ὄρους, ὡσπερ ἐρρήθη, διήκουσιν. ἐπ' ἄλλας δὲ τινὰς ἐξόδους ἰόντες πόνῳ τε πολλῷ παραγίνονται καὶ ἵπποις οὐκέτι χρῆσθαι τοῖς αὐτοῖς ἔχοντες. περιόδους τε γὰρ αὐτοὺς περιεῖναι πολλὰς 1.10.9 ἐπάναγκες καὶ ταύτας κρημνώδεις. ὅπερ ἐπειδὴ ὁ Φιλίππου Ἀλέξανδρος κατενόησε, πύλας τε ἐν χώρῳ ἐτεκμήνατο τῷ εἰρημένῳ καὶ φυλακτήριον κατεστήσατο. ὁ δὲ ἄλλοι τε πολλοὶ προϊόντος χρόνου ἔσχον καὶ Ἀμβαζούκης, Οὐννος μὲν γένος, Ῥωμαῖοις δὲ καὶ 1.10.10 Ἀναστασίῳ βασιλεῖ φίλος. οὗτος Ἀμβαζούκης ἐπειδὴ ἔς τε γῆρας ἀφίκτο βαθὺ καὶ τελευτᾶν ἔμελλε, πέμψας παρὰ τὸν Ἀναστάσιον, χρήματά οἱ δοθῆναι ἤτει, ἐφ' ᾧ τό τε φυλακτήριον καὶ πύλας τὰς Κασπίας ἐνδώσει 1.10.11 Ῥωμαῖοις. βασιλεὺς δὲ Ἀναστάσιος (δρᾶν γὰρ ἀνεπισκέπτως οὐδὲν οὔτε ἠπίστατο οὔτε εἰώθει) λογισάμενος ὅτι οἱ στρατιώτας ἐνταῦθα ἐκτρέφειν ἀδύνατα ἦν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ τε ἀγαθῶν ἀπάντων καὶ οὐδαμῇ ἐν γειτόνων ἔχοντι ἔθνος Ῥωμαῖοις κατήκοον, χάριν μὲν τῷ ἀνθρώπῳ τῆς ἐς αὐτὸν εὐνοίας πολλήν ὡμο1.10.12 λόγει, τὸ δὲ ἔργον τοῦτο οὐδενὶ λόγῳ προσίετο. Ἀμβαζούκης μὲν οὖν οὐ πολλῷ ὕστερον ἐτελεύτα νόσῳ, Καβάδης δὲ βιασάμενος τοὺς αὐτοῦ παῖδας τὰς πύλας ἔσχεν. 1.10.13 Ἀναστάσιός τε βασιλεὺς, ἐπειδὴ ἐγένοντο αὐτῷ αἰὶ πρὸς Καβάδην σπονδαί, πόλιν ἐδείματο ἐν χωρίῳ Δάρας ὀχυράν τε ὑπερφυῶς καὶ λόγου ἀξίαν, αὐτοῦ 1.10.14 βασιλέως ἐπώνυμον. ἀπέχει δὲ αὕτη πόλεως μὲν Νισίβιδος σταδίου ἑκατὸν δυοῖν δέοντας, χώρας δὲ, ἢ τὰ Ῥωμαίων τε

καὶ Περσῶν διορίζει, ὀκτῶ καὶ εἴκοσι 1.10.15 μάλιστα. Πέρσαι δὲ κωλύειν τὴν οἰκοδομίαν σπουδῆν ἔχοντες οὐδαμῆ ἴσχυον ἀσχολία τῇ ἐς πόλεμον τὸν 1.10.16 Οὐννικὸν πιεζόμενοι. ἐπειδὴ τε αὐτὸν τάχιστα Καβάδης κατέλυσε, πέμψας παρὰ Ῥωμαίους ἡτιᾶτο πόλιν αὐτοὺς οἰκοδομήσασθαι ἄγχιστά που τῶν σφετέρων ὀρίων, ἀπειρημένον τοῦτο ἐν τοῖς Μήδοις τε καὶ Ῥω1.10.17 μαίοις ξυγκειμένοις τὰ πρότερα. τότε μὲν οὖν Ἀναστάσιος τὰ μὲν ἀπειλῶν, τὰ δὲ φιλίαν τε τὴν ἐς αὐτὸν προτεινόμενος καὶ χρήμασιν οὐ φαύλοισ δωρούμενος 1.10.18 παρακρούεσθαι τε καὶ τὴν αἰτίαν ἐκλύειν ἤθελε. καὶ πόλιν δὲ ἄλλην ταύτη ὁμοίαν ἐν Ἀρμενίοις ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀγχοτάτω ἐδείματο τῶν Περσαρμενίας ὀρίων, ἢ κώμη μὲν ἐκ παλαιοῦ ἐτύγχανεν οὔσα, πόλεως δὲ ἀξίωμα μέχρι ἐς τὸ ὄνομα πρὸς Θεοδοσίου βασιλέως 1.10.19 λαβοῦσα ἐπώνυμος αὐτοῦ ἐγεγόνει. ἀλλ' Ἀναστάσιος τείχει αὐτὴν ὀχυρωτάτω περιβαλὼν πράγματα Πέρσαις οὐδέν τι ἦσσαν ἢ διὰ τῆς ἐτέρας παρέσχετο· ἐπιτειχίσματα γὰρ αὐτῶν τῇ χώρᾳ γέγονεν ἄμφω. 1.11.1 Ἀναστασίου δὲ ὀλίγω ὕστερον τελευτήσαντος Ἰουστίνου τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, ἀπεληλαμένων αὐτῆς τῶν Ἀναστασίου ξυγγενῶν ἀπάντων, καίπερ 1.11.2 πολλῶν τε καὶ λίαν ἐπιφανῶν ὄντων. τότε δὴ μέριμνά τις Καβάδῃ ἐγένετο μή τι Πέρσαι νεωτερίσωσιν ἐς τὸν αὐτοῦ οἶκον, ἐπειδὴν τάχιστα αὐτὸς τελευτήσῃ τὸν βίον, ἐπεὶ οὐδὲ ἀντιλογίας χωρὶς ἐς τῶν παίδων 1.11.3 τινὰ παραπέμψαι τὴν ἀρχὴν ἔμελλε. τῶν γὰρ οἱ παίδων τὸν πρεσβύτατον Καόσην τῆς μὲν ἡλικίας ἔνεκα ἐς τὴν βασιλείαν ὁ νόμος ἐκάλει, ἀλλὰ Καβάδην οὐδαμῆ ἤρεσκεν. ἐβιάζετο δὲ τὴν τε φύσιν καὶ τὰ νό1.11.4 μιμα ἢ τοῦ πατρὸς γνώμη. Ζάμην δὲ, ὃς τὰ δευτερεῖα ἐφέρετο, τοῖν ὀφθαλμοῖν τὸν ἕτερον ἐκκεκομμένον ἐκώλυεν ὁ νόμος. ἑτερόφθαλμον γὰρ ἢ ἄλλη τινὶ λώβῃ ἐχόμενον οὐ θέμις Πέρσαις βασιλέα καθίστα1.11.5 σθαι. Χοσρόην δὲ, ὃς αὐτῷ ἐκ τῆς Ἀσπεβέδου ἀδελφῆς ἐγεγόνει, ὑπερηγάπα μὲν ὁ πατήρ, ὀρῶν δὲ Πέρσας σχεδόν τι εἰπεῖν ἅπαντας τεθηπότας τὴν Ζάμου ἀνδρείαν (ἦν γὰρ ἀγαθὸς τὰ πολέμια) καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν σέβοντας ἔδειξε μὴ Χοσρόῃ ἐπαναστάντες ἔργα 1.11.6 ἀνήκεστα ἐς τὸ γένος καὶ τὴν βασιλείαν ἐργάσωνται. ἔδοξεν οὖν αὐτῷ ἄριστον εἶναι τὸν τε πόλεμον καὶ τὰς τοῦ πολέμου αἰτίας διαλύσαι Ῥωμαίοις, ἐφ' ᾧ Χοσρόης παῖς ἐσποιοῦντος Ἰουστίνω βασιλεῖ γένοιτο· οὕτω γὰρ οἱ μόνως τὸ ὀχυρὸν ἐπὶ τῇ ἀρχῇ διασώσασθαι. διὸ δὴ πρέσβεις τε ὑπὲρ τούτων καὶ γράμματα ἐς 1.11.7 Βυζάντιον Ἰουστίνω βασιλεῖ ἔπεμψεν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε· «Οὐ δίκαια μὲν πεπονθέναι πρὸς Ῥω»μαίων ἡμᾶς καὶ αὐτὸς οἶσθα, ἐγὼ δὲ ὑμῖν τὰ ἐγκλή»ματα πάντα ἀφεῖναι παντελῶς ἔγνωκα, ἐκεῖνο εἰδῶς, «ὡς οὔτοι ἂν μάλιστα τῶν ἀνθρώπων νικῶεν, οἳ γε, «προσόντος αὐτοῖς τοῦ δικαίου, εἴτα ἐλασσόμενοι 1.11.8 «ἐκόντες εἶναι τῶν φίλων ἡσσωσιν. χάριν μέντοι «αἰτοῦμαι σε ὑπὲρ τούτων τινὰ, ἢ ἂν οὐχ ἡμᾶς αὐτοὺς «μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκατέρου ὑπήκοον ἅπαν ἔς τε τὸ «ξυγγενές, συνδέουσα καὶ τὴν ἀπ' αὐτοῦ ὡς τὸ εἶκος «εὔνοϊαν, ἐς κόρον δὴ που τῶν τῆς εἰρήνης ἀγαθῶν 1.11.9 «καταστήσασθαι ἱκανὴ εἶη. λέγω δὲ ὅπως ἂν Χοσρόην «τὸν ἐμὸν, ὃς μοι τῆς βασιλείας διάδοχος ἔσται, «εἰσποιοῦντὸν παῖδα ποιήσαιο.» 1.11.10 Ταῦτα ἐπεὶ ἀπενεχθέντα Ἰουστίνου βασιλεὺς εἶδεν, αὐτὸς τε περιχαρῆς ἐγένετο καὶ Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς ἀδελφιδοῦς, ὃς δὴ αὐτῷ καὶ τὴν βασιλείαν ἐκδέ1.11.11 ξασθαι ἐπίδοξος ἦν. καὶ κατὰ τάχος ἐς τὴν πρᾶξιν ἠπειγέσθην τὴν ἐσποίησιν ἐν γράμμασι θέσθαι, ἢ νόμος Ῥωμαίοις, εἰ μὴ Πρόκλος ἐκώλυεν, ὃς βασιλεῖ τότε παρήδρευε τὴν τοῦ καλουμένου κοιαιστῶρος ἀρχὴν ἔχων, ἀνὴρ δίκαιός τε καὶ χρημάτων διαφανῶς ἀδωρό1.11.12 τατος. διὸ δὴ οὔτε νόμον τινὰ εὐπετῶς ἔγραψεν οὔτε τι τῶν καθεστώτων κινεῖν ἤθελεν, ὃς καὶ τότε ἀνταῖ1.11.13 ρων ἔλεξε τοιάδε· «Νεωτέροις μὲν ἐγχειρεῖν πράγμα»σιν οὔτε εἶωθα καὶ ἄλλως δέδοικα πάντων μάλιστα, «εὐ εἰδῶς ὅτι ἐν τῷ νεωτεροποιῶ τό γε ἀσφαλές οὐ1.11.14 «δαμῶς σώζεται. δοκῶ δέ μοι, εἰ καὶ λίαν τις ἦν «περὶ ταῦτα θρασὺς, ἀποκνήσαι ἂν ἐς τήνδε τὴν 1.11.15 «πρᾶξιν καὶ κατορρωδῆσαι τὸν ἐξ αὐτῆς

σάλον· οὐ «γὰρ ἄλλο οὐδὲν οἶμαι ἔν γε τῷ παρόντι ἡμῖν ἐν «βουλῇ εἶναι ἢ ὅπως ἂν τὰ Ῥωμαίων πράγματα Πέρ»σαις εὐπρεπεῖ παραδοίημεν λόγῳ, οἷ γε οὐκ ἐγκρυφιά»ζοντες οὐδὲ παραπετάσμασί τισι χρώμενοι, ἀλλὰ «διαρρήδην ὁμολογοῦντες τὸ βούλευμα, οὕτως ἀνέδην «ἀφαιρεῖσθαι τὴν βασιλείαν ἡμᾶς ἀξιοῦσι, τῷ μὲν τῆς «ἀπάτης φανερωῖ τὴν ἀφέλειαν προῖσχύμενοι, λόγῳ δὲ 1.11.16 «ἀναιδεῖ τὴν ἀπραγμοσύνην προβεβλημένοι. καίτοι «χρῆν ἐκάτερον ὑμῶν ταύτην τῶν βαρβάρων τὴν πεῖραν «παντὶ ἀποκρούεσθαι σθένει· σὲ μὲν, ὦ βασιλεῦ, ὅπως «δὴ μὴ Ῥωμαίων εἴης βασιλεὺς ὕστατος, σὲ δὲ, ὦ «στρατηγέ, ὅπως ἂν μὴ σαυτῷ ἐς τὴν βασιλείαν ἔμπο1.11.17 «δῶν γένοιο. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα σοφίσματα λόγου ὡς «ἐπὶ πλεῖστον σεμνότητι καλυπτόμενα ἴσως ἂν που «καὶ ἔρμηνέως τοῖς πολλοῖς δέοιτο, αὕτη δὲ ἄντικρυς «ἐκ προοιμίων εὐθύς ἢ πρεσβεία τῷ Ῥωμαίων βασιλεῖ «Χοσρόην τοῦτον, ὅστις ποτέ ἐστι, κληρονόμον εἰσποιεῖν 1.11.18 «βούλεται. οὕτως γὰρ μοι περὶ τούτων διαλογίζεσθε· «φύσει τοῖς παισὶ τὰ τῶν πατέρων ὀφείλεται, οἷ τε «νόμοι τῷ διαλλάσσοντι ἀλλήλοις ἀεὶ ἐν πᾶσιν ἀνθρώ»ποις μαχόμενοι ἐνταῦθα ἔν τε Ῥωμαίοις καὶ πᾶσι «βαρβάροις ξυνίασὶ τε καὶ ξυνομολογοῦντες ἀλλήλοις «κυρίου ἀποφαίνουσι τοὺς παῖδας εἶναι τοῦ τοῦ πα»τρὸς κλήρου. ὥστε τὰ πρῶτα ἐλομένοις ὑμῖν πάντα «λελείψεται τὰ λοιπὰ ξυγχωρεῖν.» 1.11.19 Πρόκλος μὲν τοσαῦτα εἶπε. βασιλεὺς δὲ καὶ ὁ βασιλέως ἀδελφιδοῦς τοὺς τε λόγους ἐνεδέχοντο καὶ 1.11.20 τὸ πρακτέον ἐν βουλῇ ἐποιοῦντο. ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἄλλα Καβάδης γράμματα πρὸς Ἰουστῖνον βασιλέα πέμψας, ἄνδρας τε αὐτὸν στείλαι δοκίμους ἡξίου, ἐφ' ᾧ τὴν εἰρήνην πρὸς αὐτὸν θήσονται, καὶ γράμμασι τὸν τρόπον σημῆναι καθ' ὃν ἂν αὐτῷ τὴν τοῦ παιδὸς 1.11.21 εἰσποίησιν θέσθαι βουλομένῳ εἶη. καὶ τότε δὴ Πρόκλος ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον τὴν Περσῶν πεῖραν διέβαλλε, μέλειν τε αὐτοῖς ἰσχυρίζετο, ὅπως δὴ τὸ Ῥωμαίων κράτος σφίσι αὐτοῖς ὡς ἀσφαλέστατα προσποιῆ1.11.22 σωνται. καὶ γνώμην ἀπέφαινε τὴν μὲν εἰρήνην αὐτοῖς αὐτίκα δὴ μάλα περαίνεσθαι, ἄνδρας δὲ τοὺς πρῶτους ἐκ βασιλέως ἐπ' αὐτῇ στέλλεσθαι, οὓς δὴ δεήσει πυνθανομένῳ τῷ Καβάδῃ καθ' ὃ τι δεῖ τὴν ἐσποίησιν Χοσρόη γενέσθαι, διαρρήδην ἀποκρίνασθαι ὅτι δεῖ, ὡς βαρβάρῳ προσήκει, δηλῶν ὅτι οὐ γράμμασιν οἱ βάρβαροι τοὺς παῖδας ἐσποιοῦνται, ἀλλ' ὄπλων 1.11.23 σκευῆ. οὕτω τοίνυν τοὺς πρέσβεις Ἰουστῖνος βασιλεὺς ἀπεπέμψατο, ἄνδρας τοὺς Ῥωμαίων ἀρίστους ἔψεσθαι σφίσι οὐκ ἐς μακρὰν ὑποσχόμενος, οἷ τὰ τε ἀμφὶ τῇ 1.11.24 εἰρήνῃ καὶ τῷ Χοσρόῃ ὡς ἄριστα διοικήσονται. γράμμασί τε Καβάδην κατὰ ταυτὸ ἡμείψατο. στέλλονται τοίνυν ἐκ μὲν Ῥωμαίων Ὑπάτιος, Ἀναστασίου τοῦπρώην βεβασιλευκότος ἀδελφιδοῦς, πατρικίος τε καὶ ἀρχὴν τῆς ἔω τὴν στρατηγίδα ἔχων, καὶ Ῥουφῖνος ὁ Σιλβανοῦ παῖς, ἐν τε πατρικίος ἀνὴρ δόκιμος καὶ 1.11.25 Καβάδῃ ἐκ πατέρων αὐτῶν γνώριμος· ἐκ Περσῶν δὲ ἀνὴρ δυνατώτατός τε καὶ ἐξουσία πολλῇ χρώμενος, ὄνομα μὲν Σεόσης, ἀδρασταδάραν σαλάνης δὲ τὸ ἀξίωμα, καὶ Μεβόδης, τὴν τοῦ μαγίστρου ἔχων ἀρχὴν. 1.11.26 οἷ δὴ ἐς χῶρόν τινα ξυνιόντες, ὃς γῆν τὴν Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν διορίζει, ἀλλήλοις τε ξυγγινόμενοι ἔπρασον ὅπως τὰ τε διάφορα διαλύσουσι καὶ τὰ ἀμφὶ 1.11.27 τῇ εἰρήνῃ εὖ θήσονται. ἦκε δὲ καὶ Χοσρόης ἐς ποταμὸν Τίγρην, ὃς δὴ πόλεως Νισίβιδος διέχει δυοῖν ἡμέραιν ὁδῷ μάλιστα, ὅπως, ἐπειδὰν τὰ ἐς τὴν εἰρήνην ἑκατέροις δοκῇ ὡς ἄριστα ἔχειν, αὐτὸς ἐς Βυζάντιον 1.11.28 στέλλοιτο. πολλοὶ μὲν οὖν καὶ ἄλλοι λόγοι πρὸς ἀμφοτέρων ὑπὲρ τῶν ἐν σφίσι διαφορῶν ἐλέγοντο, καὶ γῆν δὲ τὴν Κολχίδα, ἢ νῦν Λαζική ἐπικαλεῖται, Σεόσης ἔλεγε Περσῶν κατήκοον τὸ ἀνέκαθεν οὔσαν 1.11.29 βιασαμένους λόγῳ οὐδενὶ Ῥωμαίους ἔχειν. ταῦτα Ῥωμαῖοι ἀκούσαντες δεινὰ ἐποιοῦντο, εἰ καὶ Λαζική πρὸς Περσῶν ἀντιλέγοιτο. ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν ἐσποίησιν ἔφασκον δεῖν γενέσθαι Χοσρόῃ οὕτως ὡσπερ βαρβάρῳ 1.11.30 προσήκει, οὐκ ἀνεκτὰ Πέρσαις ἔδοξεν εἶναι. ἐκάτεροι οὖν διαλυθέντες ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησαν, καὶ Χοσρόης ἄπρακτος πρὸς τὸν πατέρα ἀπιὼν ὥχεται, περιώδυνός τε

ὦν τοῖς ξυμπεσοῦσι καὶ Ῥωμαίους εὐχόμενος τῆς ἐς αὐτὸν ὕβρεως τίσασθαι. 1.11.31 Μετὰ δὲ Μεβόδης μὲν τὸν Σεόσην διέβαλλε Καβάδης, ὡς δὴ ἐξεπίτηδες, οὐ οἱ ἐπιτεταγμένον πρὸς τοῦ δεσπότη, τὸν Λαζικῆς λόγον προθείη, τὴν εἰρήνην ἐκκρούων Ὑπατίῳ τε κοινολογησάμενος πρότερον, ὃς δὴ βασιλεῖ τῷ οἰκείῳ εὐνοϊκῶς ὡς ἤκιστα ἔχων τὴν τε εἰρήνην καὶ τὴν Χοσρόου ἐσποίησιν ἔργῳ ἐπιτελῆ οὐκ ἐφῆ γενέσθαι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα κατηγοροῦντες οἱ 1.11.32 ἐχθροὶ τὸν Σεόσην ἐς δίκην ἐκάλουν. Περσῶν μὲν οὖν ἡ βουλή ξύμπασα φθόνῳ μᾶλλον ἢ νόμῳ ξυνειλεγμένοι ἐδίκαζον. τῇ τε γὰρ ἀρχῇ οὐ ξυνειθισμένη σφίσι αὐτοῖς ἐπικεικῶς ἤχθοντο καὶ τῷ τρόπῳ τοῦ 1.11.33 ἀνδρὸς χαλεπῶς εἶχον. ἦν γὰρ ὁ Σεόσης χρημάτων μὲν ἀδωρότατος καὶ τοῦ δικαίου ἐπιμελητῆς ἀκριβέστατος, ἀλαζονείας δὲ νόσῳ ἐχόμενος οὐδὲν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. ξυμφυῆς μὲν γὰρ εἶναι δοκεῖ τοῖς Περσῶν ἄρχουσι τοῦτο γε· ἐν δὲ τῷ Σεόση καὶ αὐτοὶ ὦντο ὑπερφυῶς ἐς τὰ μάλιστα τὸ πάθος ἀκμάσαι. 1.11.34 ἔλεγον δὲ οἱ κατήγοροι ταῦτά τε ἄπερ μοι προεδείχλωται καὶ ὡς ἤκιστα τῷ ἀνθρώπῳ βουλομένῳ εἴη ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν ἢ περιστέλλειν τὰ Περ1.11.35 σῶν νόμιμα. καινὰ τε γὰρ αὐτὸν δαιμόνια σέβειν καὶ τελευτήσασαν ἔναγχος τὴν γυναῖκα θάψαι, ἀπειρημένον τοῖς Περσῶν νόμοις γῆ κρύπτειν ποτὲ τὰ τῶν νεκρῶν 1.11.36 σώματα. οἱ μὲν οὖν δικασταὶ θάνατον τοῦ ἀνθρώπου κατέγνωσαν, Καβάδης δὲ ὡσπερ μὲν ξυναλοῦντι ἄτε φίλῳ τῷ Σεόση ἐφῆκε, ἐξελέσθαι δὲ αὐτὸν οὐδαμῇ 1.11.37 ἤθελεν. οὐ μὴν οὐδὲ ὅτι αὐτὸν δι' ὀργῆς ἔχοι ἐξήνεγκεν, ἀλλὰ τῷ λόγῳ παραλύειν τοὺς Περσῶν νόμους οὐκ ἐβούλετο, καίπερ ζαγάρια τῷ ἀνθρώπῳ ὀφείλων, ἐπεὶ οἱ Σεόσης αἰτιώτατος γέγονε βιώναι τε καὶ βασιλεῖ εἶναι. οὕτω μὲν ὁ Σεόσης καταγνωσθεὶς 1.11.38 ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο. ἡ δὲ ἀρχὴ ἐξ αὐτοῦ ἀρξαμένη ἐς αὐτὸν ἐτελεύτησεν. ἕτερος γὰρ τις ἀδρασταδάρην σαλάνης οὐδεὶς γέγονε. καὶ Ῥουφῖνος δὲ Ὑπάτιον ἐς 1.11.39 βασιλέα διέβαλλε. διὸ δὴ αὐτὸν τε παρέλυσεν τῆς ἀρχῆς βασιλεὺς, καὶ τῶν οἱ ἐπιτηδείων τινὰς πικρότατα αἰκισάμενος οὐδὲν ὑγιᾶς ἐν ταύτῃ τῇ διαβολῇ τὸ παράπαν εὔρε, κακὸν μὲντοι οὐδὲν Ὑπάτιον ἄλλο εἰργάσατο. 1.12.1 Εὐθύς δὲ Καβάδης, καίπερ ἐν σπουδῇ ἔχων ἐσβολὴν τινα ἐς τῶν Ῥωμαίων ποιεῖσθαι τὴν γῆν, οὐδαμῇ ἴσχυσεν, ἐπεὶ αὐτῷ ἐναντίωμα τοιόνδε ξυνηνέχθη 1.12.2 γενέσθαι. Ἰβηρες, οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ οἰκοῦσι, πρὸς αὐταῖς που ταῖς Κασπίαις ἴδρυνται πύλαις, αἵπερ αὐτοῖς εἰσι πρὸς βορρᾶν ἄνεμον. καὶ αὐτῶν ἐν ἀριστερᾷ μὲν ἐχομένη πρὸς τὰς ἡλίου δυσμὰς Λαζικὴ ἐστίν, ἐν δεξιᾷ δὲ πρὸς ἀνίσχοντα ἡλίον τὰ Περσῶν 1.12.3 ἔθνη. οὗτος ὁ λεῶς Χριστιανοὶ τέ εἰσι καὶ τὰ νόμιμα τῆς δόξης φυλάσσουσι ταύτης πάντων μάλιστα ἀνθρώπων ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, κατήκοοι μὲντοι ἐκ παλαιοῦ τοῦ 1.12.4 Περσῶν βασιλέως τυγχάνουσιν ὄντες. τότε δὲ αὐτοὺς ἤθελε Καβάδης ἐς τὰ νόμιμα τῆς αὐτοῦ δόξης βιάζεσθαι. καὶ αὐτῶν τῷ βασιλεῖ Γουργένη ἐπέστελλε τά τε ἄλλα ποιεῖν ἢ Πέρσαι νομίζουσι καὶ τοὺς νεκροὺς τῇ γῆ ὡς ἤκιστα κρύπτειν, ἀλλ' ὄρνισί τε ρίπτειν καὶ 1.12.5 κυσὶν ἅπαντας. διὸ δὴ Γουργένης προσχωρεῖν Ἰουστίνῳ βασιλεῖ ἤθελε τά τε πιστὰ ἡξίου λαβεῖν, ὡς οὐποτε 1.12.6 Ἰβηρας καταπροήσονται Πέρσαις Ῥωμαῖοι. ὁ δὲ ταῦτά τε αὐτῷ ξὺν προθυμίᾳ πολλῇ ἐδίδου καὶ Πρόβον τὸν Ἀναστασίου τοῦ βεβασιλευκότος ἀδελφιδοῦν, ἄνδρα πατρίκιον, ξὺν χρήμασι πολλοῖς ἐς Βόσπορον ἔπεμψεν, ἐφ' ᾧ στρατεύμα Οὐννων χρήμασιν ἀναπέισας Ἰβηρσι 1.12.7 πέμψη ἐς ξυμμαχίαν. ἔστι δὲ πόλις ἐπιθαλασσία ἢ Βόσπορος, ἐν ἀριστερᾷ μὲν ἐσπλέοντι τὸν Εὐξείνιον καλούμενον πόντον, Χερσῶνος δὲ πόλεως, ἡ γῆς τῆς Ῥωμαίων ἐσχάτη ἐστίν, ὁδῷ διέχουσα ἡμερῶν εἴκοσιν. 1.12.8 ὧν δὴ τὰ ἐν μέσῳ ἅπαντα Οὐννοι ἔχουσιν. οἱ δὲ Βοσπορίται αὐτόνομοι μὲν τὸ παλαιὸν ὦκουν, Ἰουστίνῳ 1.12.9 δὲ βασιλεῖ ἔναγχος προσχωρεῖν ἔγνωσαν. ἐπεὶ δὲ Πρόβος ἐνθένδε ἄπρακτος ἀνεχώρησε, Πέτρον στρατηγὸν σὺν Οὐννοις τισὶν ἐς Λαζικὴν βασιλεὺς ἔπεμψε 1.12.10 Γουργένη ὅση δύναμις ξυμμαχήσοντα. ἐν τούτῳ δὲ Καβάδης στρατεύμα λόγου πολλοῦ ἄξιον ἐπὶ τε Γουργένην καὶ Ἰβηρας ἔπεμψε καὶ

στρατηγὸν ἄνδρα Πέρ1.12.11 σην, οὐαρίζην μὲν τὸ ἀξίωμα, Βόην δὲ ὄνομα. ὁ τε Γουργένης ἐλάσσων ὄφθεις ἢ φέρειν τὴν Περσῶν ἔφοδον, ἐπεὶ οἱ τὰ ἐκ Ῥωμαίων οὐχ ἱκανὰ ἦν, ξὺν Ἰβήρων τοῖς λογίμοις ἅπασιν ἐς Λαζικήν ἔφυγε, τὴν τε γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας ξὺν τοῖς ἀδελφοῖς ἐπαγό1.12.12 μενος, ὧν δὴ Περάνιος ὁ πρεσβύτατος ἦν. ἐν δὲ τοῖς Λαζικῆς ὁρίοις γενόμενοι ἔμενον ταῖς τε δυσχωρίαις 1.12.13 φραζάμενοι τοὺς πολεμίους ὑφίσταντο. Πέρσαι δὲ αὐτοῖς ἐπισπόμενοι οὐδὲν ὅ τι καὶ λόγου ἄξιον ἔπρασσον, τοῦ πράγματος σφίσι διὰ τὰς δυσχωρίας ἀντιστατοῦντος. 1.12.14 Ἔπειτα δὲ οἱ τε Ἰβηρες ἐς Βυζάντιον παρεγένοντο καὶ Πέτρος ἐς βασιλέα μετάπεμπος ἦλθε, καὶ τὸ λοιπὸν βασιλεὺς Λαζοῖς οὐ βουλομένοις ξυμφυλάσσειν τὴν χώραν ἠξίου, στρατεύμά τε καὶ Εἰρηναῖον ἄρχοντα 1.12.15 πέμψας. ἔστι δὲ φρούρια ἐν Λαζοῖς δύο εὐθὺς εἰσιόντι ἐκ τῶν Ἰβηρίας ὁρίων, ὧν ἡ φυλακὴ τοῖς ἐπιχωρίοις ἐκ παλαιοῦ ἐπιμελὴς ἦν, καίπερ ταλαιπωρία πολλῇ ἐχομένοις, ἐπεὶ οὔτε σίτος ἐνταῦθα οὔτε οἶνος οὔτε 1.12.16 ἄλλο τι ἀγαθὸν γίνεται. οὐ μὴν οὐδέ τι ἐτέρωθεν ἐσκομίζεσθαι διὰ τὴν στενοχωρίαν οἷόν τέ ἐστιν, ὅτι 1.12.17 μὴ φερόντων ἀνθρώπων. ἐλύμοις μέντοι τισὶν ἐνταῦθα γιγνομένοις εἰθισμένον σφίσι οἱ Λαζοὶ ἀποζῆν 1.12.18 ἴσχυον. τούτους ἐξαναστήσας ἐνθὲνδε βασιλεὺς τοὺς φρουροὺς, στρατιώτας Ῥωμαίους ἐκέλευεν ἐπὶ τῇ φυ1.12.19 λακῇ τῶν φρουρίων καθίστασθαι. οἷς δὴ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπιτήδεια μόλις Λαζοὶ ἔφερον, ὕστερον δὲ αὐτοῖ τε πρὸς τὴν ὑπουργίαν ἀπεῖπον καὶ Ῥωμαῖοι τὰ φρούρια ταῦτα ἐξέλιπον, οἱ τε Πέρσαι πόνῳ αὐτὰ οὐδενὶ ἔσχον. ταῦτα μὲν ἐν Λαζοῖς γέγονε. 1.12.20 Ῥωμαῖοι δὲ, Σίττα τε καὶ Βελισαρίου ἡγουμένων σφίσιν, ἐς Περσαρμενίαν τὴν Περσῶν κατήκοον ἐσβαλόντες χώραν τε πολλὴν ἐληίσαντο καὶ Ἀρμενίων 1.12.21 πάμπλου πλήθος ἀνδραποδίσαντες ἀπεχώρησαν. τούτῳ δὲ τῷ ἀνδρὲ νεανία μὲν καὶ πρῶτον ὑψηλὰ ἦσθην, Ἰουστινιανοῦ δὲ στρατηγοῦ δορυφόρῳ, ὃς δὴ χρόνῳ ὕστερον ξὺν Ἰουστίνῳ τῷ θείῳ τὴν βασιλείαν ἔσχεν. ἐτέρας δὲ ἐσβολῆς Ῥωμαίοις ἐς Ἀρμενίαν γεγενημένης Ναρσῆς τε καὶ Ἀράτιος παρὰ δόξαν ὑπαντίασαντες ἐς 1.12.22 χεῖρας ἦλθον. οἱ οὐ πολλῶ ὕστερον ἐς Ῥωμαίους τε αὐτόμολοι ἴκοντο καὶ ξὺν Βελισαρίῳ ἐς Ἰταλίαν ἐστράτευσαν, τότε μέντοι τοῖς ἀμφὶ Σίτταν τε καὶ Βελισά1.12.23 ριον ξυμβαλόντες τὸ πλέον ἔσχον. εἰσέβαλε δὲ καὶ ἀμφὶ πόλιν Νίσιβιν ἄλλη Ῥωμαίων στρατιὰ, ἧς Λιβελάριος ἐκ Θράκης ἦρχεν. οἱ φεύγοντες εὐθυρὸν τὴν ἀναχώρησιν ἐποίησαντο, καίπερ οὐδενὸς σφίσιν ἐπεξιών1.12.24 τος. διὸ δὴ Λιβελάριον μὲν παρέλυσε τῆς ἀρχῆς βασιλεὺς, Βελισάριον δὲ ἄρχοντα καταλόγων τῶν ἐν Δάρας κατεστήσατο. τότε δὴ αὐτῷ ξύμβουλος ἠρέθη Προκόπιος, ὃς τὰδε ξυνέγραψε. 1.13.1 Χρόνῳ δὲ οὐ πολλῶ ὕστερον Ἰουστίνος βασιλέα τὸν ἀδελφιδοῦν Ἰουστινιανὸν ξὺν αὐτῷ ἀνειπῶν ἐτελεύτησε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς μόνον Ἰουστινιανὸν ἡ 1.13.2 βασιλεία ἦλθεν. οὗτος Ἰουστινιανὸς ἐκέλευε Βελισάριον 1.13.2 δεῖμασθαι φρούριον ἐν χωρίῳ Μίνδουος, ὃ πρὸς αὐτοῖς 1.13.3 ἐστὶ τοῖς Περσῶν ὁρίοις, ἐν ἀριστερᾷ ἐς Νίσιβιν ἰόντι. ὁ μὲν οὖν σπουδῇ πολλῇ τὰ βασιλεῖ δόξαντα ἐπιτελῆ ἐποίησε, τό τε ὄχυρῳμα ἐς ὕψος ἦδη πολυανθρωπία τεχνιτῶν 1.13.4 ἦρετο. Πέρσαι δὲ ἀπεῖπον μὴ οἰκοδομησασθαι περαιτέρῳ μηδὲν, οὐ λόγοις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις 1.13.5 διακωλυταὶ ἀπειλοῦντες οὐκ ἐς μακρὰν ἔσεσθαι. ταῦτα ἐπεὶ βασιλεὺς ἤκουσεν (οὐ γὰρ οἶός τε ἦν Βελισάριος Πέρσας ἐνθὲνδε τῷ παρόντι στρατῷ ἀποκρούεσθαι), ἄλλην τε στρατιὰν ἐπήγγελλεν αὐτόσε ἰέναι καὶ Κούτζην τε καὶ Βούτζην, οἱ τῶν ἐν Λιβάνῳ στρατιωτῶν ἦρχον τότε. τούτῳ δὲ ἀδελφῶ μὲν ἐκ Θράκης ἦσθην, νέῳ δὲ ἄμφω καὶ οὐ ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ τοῖς πολεμίοις εἰς 1.13.6 χεῖρας ἰόντε. ἐκάτεροι μὲν οὖν ξυλληγέστες ἐπὶ τὴν οἰκοδομίαν ἀθρόοι ἦεσαν, Πέρσαι μὲν αὐτὴν παντὶ σθένει διακωλύσοντες, Ῥωμαῖοι δὲ τοῖς τεκταινομένοις 1.13.7 ἐπαμυνοῦντες. μάχης δὲ καρτερᾶς γενομένης ἠσσωῦνται Ῥωμαῖοι, φόνος τε αὐτῶν πολὺς γέγονε, τινὰς δὲ καὶ 1.13.8 ἐζώγρησαν οἱ πολέμιοι. ἐν τούτοις ἦν καὶ Κούτζης. οὐς δὴ οἱ Πέρσαι ἅπαντας ἐς τὰ οἰκεῖα ἦθη ἀπαγαγόντες,

δήσαντες τε τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν σπηλαίῳ καθεῖρξαν, καὶ τοῦ φρουρίου τὴν οἰκοδομίαν οὐδενὸς ἔτι ἀμυνομένου εἰς ἔδαφος καθεῖλον. 1.13.9 Ὑστερον δὲ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς στρατηγὸν τῆς ἕω Βελισάριον καταστησάμενος, στρατεύειν ἐπὶ Πέρσας ἐκέλευεν. ὁ δὲ στρατιὰν λόγου πολλοῦ ἀξίαν ἀγείρας 1.13.10 ἐς Δάρας ἦλθε. καὶ οἱ Ἑρμογένης ξυνδιακοσμήσων τὸν στρατὸν ἐκ βασιλέως ἀφίκετο, τὸ τοῦ μαγίστρου ἀξίωμα ἔχων, ὃς Βιταλιανῶ παρήδρευε πρότερον, ἠνίκα 1.13.11 βασιλεῖ Ἀναστασίῳ πολέμιος ἦν. καὶ Ῥουφῖνον δὲ πρεσβευτὴν βασιλεὺς ἐπεμψεν, ὃν δὴ ἐν Ἱεραπόλει τῇ πρὸς τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ μένειν, ἕως αὐτὸς σημήνη, ἐκέλευε. λόγοι γὰρ ἤδη πολλοὶ ἀμφοτέροις ἀμφὶ τῇ 1.13.12 εἰρήνῃ ἐγίνοντο. ἄφνω δὲ τις Βελισαρίῳ τε καὶ Ἑρμογένει ἀπήγγελλεν ὡς Πέρσαι ἐσβάλλειν ἐπίδοξοί εἰσιν ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων, πόλιν Δάρας αἰρήσειν ἐν 1.13.13 σπουδῇ ἔχοντες. οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες τὰ ἐς τὴν παράταξιν ἐξηρτύοντο ὧδε. τῆς πύλης, ἢ πόλεως Νισίβιδος καταντικρὺ κεῖται, οὐ μακρὰν ἄποθεν, ἀλλ' ὅσον λίθου βολὴν, τάφρον βαθεῖάν τινα ὠρυξαν, διεξόδους πολλὰς ἔχουσαν. οὐκ ἐπ' εὐθείας μέντοι ἢ 1.13.14 τάφρος ἦδε ὀρώρυκτο, ἀλλὰ τρόπῳ τοιῶδε. κατὰ μὲν τὸ μέσον βραχεῖά τις ἐγεγόνει εὐθεῖα, ἐφ' ἐκάτερα δὲ αὐτῆς ὀρθαὶ κεραῖαι πεποίηντο δύο, ἕς τε τὰ πέρατα ταῖν ὀρθαῖν κεραῖαιν αὐθις τὰς τάφρους ἐπὶ πλεῖστον 1.13.15 εὐθείας ἐξῆγον. οἱ μὲν οὖν Πέρσαι οὐκ ἐς μακρὰν στρατῷ πολλῷ ἦλθον, ἔν τε Ἀμμώδιος χωρίῳ, πόλεως Δάρας μέτρῳ εἴκοσι σταδίων ἀπέχοντι, ἐστρατοπεδεύ1.13.16 σαντο ἅπαντες. ἄρχοντες δὲ ἄλλοι τε ἦσαν καὶ Πιτυάξης καὶ Βαρεσμανᾶς ἑτερόφθαλμος. στρατηγὸς δὲ εἰς ἅπασιν ἐφειστήκει, Πέρσης ἀνὴρ, μιρράνης μὲν τὸ ἀξίωμα (οὕτω γὰρ τὴν ἀρχὴν καλοῦσι Πέρσαι), 1.13.17 Περόζης δὲ ὄνομα. ὃς δὴ αὐτίκα παρὰ Βελισάριον πέμψας τὸ βαλανεῖον ἐν παρασκευῇ ἐκέλευε ποιεῖσθαι· λουῖσθαι γὰρ οἱ ἐνταῦθα τῇ ὑστεραία βουλομένῳ εἶναι. 1.13.18 διὸ δὴ Ῥωμαῖοι τὰ ἐς τὴν ξυμβολὴν καρτερώτατα ἐξηρτύοντο, ὡς ἡμέρα τῇ ἐπιγενησομένη μαχοῦμενοι. 1.13.19 Ἄμα τε ἠλίῳ ἀνίσχοντι τοὺς πολεμίους ἐπὶ σφᾶς προϊόντας ὀρώντες ἐτάξαντο ὧδε. εὐθείας μὲν τὰ ἔσχατα τῆς ἀριστερᾶς, ἢ ἔνερθεν ἦν τῆς ὀρθῆς κεραίας μέχρι ἐς τὸν λόφον, ὃς ταύτῃ ἀνέχει, Βούζης εἶχε ξὺν ἵππεῦσι πολλοῖς καὶ Φάρας Ἔρουλος ξὺν ὁμογενέσι 1.13.20 τριακοσίοις· ἐν δεξιᾷ δὲ αὐτῶν τῆς τάφρου ἐκτὸς κατὰ τὴν γωνίαν, ἣν ἢ τε ὀρθὴ κεραία καὶ ἢ ἐνθένδε εὐθεῖα ἐποίει, Σουνίκας τε ἦν καὶ Αἰγὰν Μασσαγέται γένος, ξὺν ἵππεῦσιν ἑξακοσίοις, ὅπως, ἦν οἱ τε ἀμφὶ Βούζην καὶ Φάραν τραπέειν, αὐτοὶ πλάγιοι κατὰ τάχος ἰόντες κατὰ νότου τε τῶν πολεμίων γινόμενοι τοῖς ἐκείνῃ Ῥωμαίοις ἀμύνειν εὐπετῶς δύνωνται. ἐπὶ θά1.13.21 τερα δὲ τρόπῳ τῷ αὐτῷ ἐτετάχατο· τῆς μὲν γὰρ εὐθείας τὰ ἔσχατα ἵππεῖς πολλοὶ εἶχον, ὧν Ἰωάννης τε ὁ Νικήτου ἦρχε καὶ Κύριλλός τε καὶ Μάρκελλος· ξυνηὴν δὲ αὐτοῖς καὶ Γερμανὸς καὶ Δωρόθεος· ἐς γωνίαν δὲ τὴν ἐν δεξιᾷ ἵππεῖς ἐτάξαντο ἑξακόσιοι, ὧν Σίμμας τε καὶ Ἀσκὰν Μασσαγέται ἦρχον, ἵνα, ὅπερ εἴρηται, τῶν ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην τρεπομένων, ἂν οὕτω τύχη, αὐτοὶ ἐνθένδε ἐξανιστάμενοι κατὰ νότου τῶν Περσῶν ἴωσι. 1.13.22 πανταχῇ δὲ τῆς τάφρου οἱ τε τῶν ἱππέων κατάλογοι καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς ἴστατο. ὧν δὴ ὀπισθεν οἱ τε ἀμφὶ Βελισάριον καὶ Ἑρμογένην κατὰ μέσους εἰστή1.13.23 κεσαν. ὧδε μὲν Ῥωμαῖοι ἐς πεντακισχιλίους τε καὶ δισμυρίους ξυνιόντες ἐτάξαντο, Περσῶν δὲ ὁ στρατὸς μυριάδες μὲν τέσσαρες ἱππέων τε καὶ πεζῶν ἦσαν, ἐφεξῆς δὲ ἅπαντες μετωπηδὸν ἴσαντο, ὡς βαθύτατον 1.13.24 τῆς φάλαγγος τὸ μέτωπον ποιησόμενοι. χρόνον μὲν οὖν πολὺν μάχης ἐς ἀλλήλους οὐδέτεροι ἦρχον, ἀλλὰ θαυμάζουσί τε τὴν Ῥωμαίων εὐκοσμίαν Πέρσαι ἐώκεσαν καὶ ὅ τι χρήσονται τοῖς παροῦσιν ἀπορουμένοις. 1.13.25 Τῆς δὲ ἡμέρας ἀμφὶ δείλην ὀψίαν μοῖρά τις τῶν ἱππέων, οἱ κέρας τὸ δεξιὸν εἶχον, ἀποσχισθέντες τοῦ ἄλλου στρατοῦ τοῖς ἀμφὶ Βούζην τε καὶ Φάραν ἐπήλθον. 1.13.26 οἱ δὲ ὀπίσω κατὰ βραχὺ ὑπεχώρησαν. Πέρσαι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐδίωξαν, ἀλλ' αὐτοῦ ἔμενον, κύκλωσιν, οἶμαι, πρὸς τῶν πολεμίων τινὰ δείσαντες. μετὰ δὲ Ῥωμαῖοι μὲν οἱ φυγόντες ἐκ τοῦ

αίφνιδίου πρὸς 1.13.27 αὐτοὺς ὥρμησαν. οἱ δὲ οὐχ ὑποστάντες τὴν ἔφοδον ὀπίσω ἀπήλαυνον ἐς τὴν φάλαγγα, καὶ αὐθις οἱ τε ἀμφὶ Βούζην καὶ Φάραν ἐν χώρᾳ τῆ οἰκείᾳ ἐτά1.13.28 ξαντο. ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ Περσῶν ἑπτὰ ἔπεσον, ὧν δὴ τῶν σωμάτων Ῥωμαῖοι ἐκράτησαν, καὶ τὸ λοιπὸν 1.13.29 ἡσυχάζοντες ἐν τάξει ἐκάτεροι ἔμμενον. εἷς δὲ ἀνὴρ Πέρσης νεανίας, ἄγχιστα τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ τὸν ἵππον ἐλάσας, προῦκαλεῖτο ἅπαντας, εἴ τις οἱ βούλοιο 1.13.30 ἐς χεῖρας ἰέναι. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ὑποστῆναι τὸν κίνδυνον ἐτόλμα οὐδεὶς, Ἀνδρέας δὲ ἦν τις ἐν τοῖς Βούζου οἰκείοις, οὐ στρατιώτης μὲν οὐδέ τι ἀσκήσας τῶν κατὰ τὸν πόλεμον πώποτε, παιδοτρίβης δὲ καὶ 1.13.31 παλαίστρα τινὶ ἐν Βυζαντίῳ ἐφεστηκώς. διὸ δὴ καὶ τῷ στρατῷ εἶπετο, ἅτε τοῦ Βούζου σώματος ἐν βαλανείῳ ἐπιμελούμενος, γένος δὲ Βυζάντιος ἦν. οὗτος ἐθάρσησε μόνος, οὔτε Βούζου οὔτε ἄλλου ὄτουοῦν ἐπαγγείλαντος, αὐτόματος τῷ ἀνθρώπῳ ἐς μονομαχίαν ἐπεξίεναι. φθάσας δὲ τὸν βάρβαρον ἔτι περισκοπούμενον ὅπη ὀρμήσεται, 1.13.32 παρὰ μαζὸν τὸν δεξιὸν τῷ δόρατι παίει. ὁ δὲ πληγὴν ἀνδρὸς ἰσχυροῦ λίαν οὐκ ἐνεγκῶν ἐκ τοῦ ἵππου ἐς ἔδαφος πίπτει. καὶ αὐτὸν Ἀνδρέας μαχαίρᾳ τινὶ βραχείᾳ ὥσπερ ἱερεῖον ὑπτίως κείμενον ἔθυσσε, κραυγὴ τε ὑπερφυῆς ἔκ τε τοῦ περιβόλου καὶ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ 1.13.33 πέδου ἦρθη. Πέρσαι δὲ τῷ γεγονότι περιαλγήσαντες ἕτερον εἰς τὴν αὐτὴν πρᾶξιν ἵπέα καθῆκαν, ἀνδρεῖον μὲν καὶ μεγέθους σώματος πέρι εὖ ἦκοντα, οὐ νεανίαν δὲ, ἀλλὰ καὶ τινὰ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν πολίων 1.13.34 ὄντα. ὃς δὴ παρὰ τὸ τῶν πολεμίων στρατεύμα ἐπιὼν, ἐπὶ πλεῖστον δὲ τὴν μᾶστιγα σείων, ἦ παίειν τὸν ἵππον εἰώθει, Ῥωμαίων τὸν βουλόμενον ἐς μάχην 1.13.35 ἐκάλει. οὐδενὸς δὲ οἱ ἐπεξίοντος, Ἀνδρέας αὐθις ἅπαντας λαθὼν ἐς μέσον ἦλθε, καίπερ αὐτῷ πρὸς τοῦ 1.13.36 Ἑρμογένους ἀπειρημένον. ἀμφω γοῦν τοῖς δόρασιν ἐς ἀλλήλους θυμῷ πολλῷ ἐχόμενοι ὥρμησαν, καὶ τὰ τε δόρατα τοῖς θώραξιν ἐρεισθέντα δεινῶς ἀπεκρούσθη οἱ τε ἵπποι ἐς τὰς κεφαλὰς ἀλλήλοις συγκρούσαντες 1.13.37 ἔπεσόν τε αὐτοὶ καὶ τοὺς ἐπιβάτας ἀπέβαλον. τῷ δὲ ἄνδρῳ τούτῳ ἄγχιστα πη πεσόντε ἀλλήλοιον ἐξανίστασθαι σπουδῇ πολλῇ ἀμφω ἠπειγέσθη, ἀλλ' ὁ μὲν Πέρσης τοῦτο δρᾶν, ἅτε οἱ τοῦ μεγέθους ἀντιστατοῦντος, οὐκ εὐπετῶς εἶχεν, Ἀνδρέας δὲ προτερήσας (τοῦτο γὰρ αὐτῷ ἢ κατὰ τὴν παλαίστραν μελέτη ἐδίδου) τῷ τε γόνατι ἐξανιστάμενον αὐτὸν ἔτυψε καὶ αὐθις εἰς 1.13.38 τὸ ἔδαφος πεσόντα ἔκτεινε. κραυγὴ τε ἐκ τοῦ τείχους καὶ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ οὐδέν τι ἦσσαν, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, ἦρθη· καὶ οἱ μὲν Πέρσαι ἐς τὸ Ἀμμώδιος τὴν φάλαγγα διαλύσαντες ἀνεχώρησαν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι 1.13.39 παιανίσαντες ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένοντο. ἦδη γὰρ καὶ ξυνεσκόταζεν. οὕτω τε ἀμφοτέρω τὴν νύκτα ἐκείνην ἠύλισαντο. 1.14.1 Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Πέρσαις μὲν στρατιώται μύριοι ἐκ Νισίβιδος πόλεως μετάπεμπτοι ἦλθον, Βελισάριος δὲ καὶ Ἑρμογένης πρὸς Μιρράνην ἔγραψαν τάδε «Πρῶτον ἀγαθὸν τὴν εἰρήνην εἶναι ὡμολόγηται παρὰ «πάντων ἀνθρώπων οἷς τι καὶ κατὰ τὸ βραχὺ λο1.14.2 «γισμοῦ μέτεστιν. ὥστε ἦν τις διαλυτῆς αὐτῆς γένοιτο, «τῶν κακῶν αἰτιώτατος ἂν οὐ τοῖς πέλας μόνον, ἀλλὰ «καὶ ὁμογενέσι τοῖς αὐτοῦ εἴη. στρατηγὸς μὲν οὖν «ἄριστος οὗτος ἐκεῖνός ἐστιν, ὃς δὴ ἐκ πολέμου εἰρήνην 1.14.3 «διατίθεσθαι ἰκανὸς πέφυκε. σὺ δὲ τῶν πραγμάτων «εὖ καθεστῶτων Ῥωμαῖοις τε καὶ Πέρσαις πόλεμον «ἐπάγειν ἡμῖν αἰτίαν οὐκ ἔχοντα ἔγνωκας, καίπερ «ἐκατέρου μὲν βασιλέως εἰρηναῖα βουλευομένου, πρέ»σβεων δὲ παρόντων ἡμῖν ἐν γειτόνων ἦδη, οἱ δὴ τὰ «διάφορα τῇ ἐς ἀλλήλους ὁμιλίᾳ οὐκ εἰς μακρὰν δια»λύσουσιν, ἦν μὴ τι ἀνήκεστον ἐκ τῆς σῆς ἐφόδου «ξυμβαῖνον ταύτην ἡμῖν ἀναστέλλειν τὴν ἐλπίδα 1.14.4 «ἰσχύση. ἀλλ' ἄπαγε ὅτι τάχιστα τὸν στρατὸν ἐς τὰ «Περσῶν ἦθη, μηδὲ τοῖς μεγίστοις ἀγαθοῖς ἐμπο»δῶν ἴστασο, μὴ ποτε Πέρσαις, ὡς τὸ εἰκὸς, εἴης τῶν 1.14.5 «ξυμβησομένων δεινῶν αἴτιος.» ταῦτα ἐπεὶ Μιρράνης ἀπενεχθέντα τὰ γράμματα εἶδεν, ἀμείβεται ὧδε «Ἐποί»ησα ἂν τὰ αἰτούμενα, τοῖς γεγραμμένοις ἀναπεισθεῖς, «εἰ μὴ Ῥωμαίων ἢ ἐπιστολῇ ἐτύγχανεν οὔσα, οἷς τὸ «μὲν

ἐπαγγέλλεσθαι πρόχειρόν ἐστίν, ἔργω δὲ τὰ «ἐπηγγελμένα ἐπιτελεῖν χαλεπώτατόν τε καὶ κρεῖσσον «ἐλπίδος, ἄλλως τε ἦν καὶ ὄρκοις τισὶ κυρώσητε τὰ 1.14.6 «ξυγκείμενα. ἡμεῖς μὲν οὖν πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀπει»πόντες ἀπάτην ἐν ὄπλοις ἠναγκάσμεθα παρ' ὑμᾶς «ἦκειν, ὑμεῖς δὲ, ὦ φίλοι Ῥωμαῖοι, μηδὲν ἄλλο τὸ «λοιπὸν οἴεσθε ἢ πολεμητέα ὑμῖν ἐς Πέρσας εἶναι. «ἐνταῦθα γὰρ ἡμᾶς ἢ τεθάναι ἢ καταγηράσκειν δεήσει, «ἔως ἔργω τὰ δίκαια πρὸς ἡμᾶς θήσεσθε.» τοσαῦτα 1.14.7 μὲν καὶ ὁ Μιρράνης ἀντέγραψεν. αὐθις δὲ οἱ ἀμφὶ Βελισάριον ἔγραψαν ὧδε «Οὐ πάντα χρή, ὦ βέλτιστε «Μιρράνη, τῇ ἀλαζονείᾳ χαρίζεσθαι, οὐδὲ τοῖς πέλας 1.14.8 «ἐπιφέρειν ὄνειδη τὰ μηδαμόθεν προσήκοντα. Ῥου»φῖνον γὰρ ἐπὶ πρεσβείᾳ ἦκοντα οὐκ ἄποθεν εἶναι «ἡμεῖς τε εἴπομεν ζῦν τῷ ἀληθεῖ καὶ αὐτὸς οὐκ ἐς 1.14.9 «μακρὰν εἴση. γλιχομένοις δὲ ὑμῖν πολεμίων ἔργων «ἀντιταξόμεθα ζῦν θεῷ, ὃν ἡμῖν ἐν τῷ κινδύνῳ «ξυλλήψεσθαι ἴσμεν, ἡγμένον μὲν τῇ Ῥωμαίων ἀπραγμο»σύνῃ, ἀλαζονείᾳ δὲ τῇ Περσῶν νεμεσήσαντα καὶ οἷς «ἐπὶ τὴν εἰρήνην προκαλουμένοις ἡμῖν εἶτα ἀντιτείνειν 1.14.10 «ἐγνώκατε. ἀντιταξόμεθα δὲ τὰ γεγραμμένα παρ' ἑκα»τέρων ἀπ' ἄκρων σημείων ἐς τὴν ξυμβολὴν ἀναψά1.14.11 μενοι.» τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου. Μιρράνης δὲ καὶ αὐθις ἀμείβεται ὧδε «Οὐδὲ ἡμεῖς ἄνευ θεῶν τῶν «ἡμετέρων ἐς τὸν πόλεμον καθιστάμεθα, ζῦν αὐτοῖς «δὲ παρ' ὑμᾶς ἤξομεν, οὐσπερ τῇ ὑστεραίᾳ Πέρσας ἐς 1.14.12 «Δάρας ἐσβιάσειν ἐλπίδα ἔχω. ἀλλὰ μοι τό τε βαλα»νεῖον καὶ ἄριστον ἐν παρασκευῇ τοῦ περιβόλου ἐντὸς «γινέσθω». ταῦτα οἱ ἀμφὶ Βελισάριον ἀναλεξάμενοι παρεσκευάζοντο ἐς τὴν ξυμβολήν. 1.14.13 Τῇ δὲ ἐπιγενομένη ἡμέρᾳ Πέρσας ἅπαντας περὶ ἡλίου ἀνατολὰς ξυγκαλέσας Μιρράνης ἔλεξε τοιάδε «Οὐκ ἀγνοῶ μὲν ὡς οὐ λόγοις τῶν ἡγουμένων, ἀλλ' «ἀρετῇ τε οἰκείᾳ καὶ τῇ ἐς ἀλλήλους αἰδοῖ θαρσεῖν ἐν 1.14.14 «τοῖς κινδύνοις εἰώθασι Πέρσαι. ὄρων δὲ ὑμᾶς δια»λογιζομένους τί δήποτε οὐ συνειθισμένον Ῥωμαίοις «πρότερον ἄνευ θορύβων τε καὶ ἀταξίας εἰς μάχην «ἰέναι, οἱ δὲ ζῦν κόσμῳ τινὶ ἔναγχος οὐδαμόθεν σφίσι «προσῆκοντι Πέρσας ἐπιόντας ὑπέστησαν, τοῦδε εἵνεκα «παραίνεσιν ποιεῖσθαι τινα εἰς ὑμᾶς ἔγνωκα, ὅπως μὴ «δόξη οὐκ ἀληθεῖ χρωμένοις ὑμῖν σφαλῆναι συμβαίη. 1.14.15 «μὴ γὰρ οἴεσθε Ῥωμαίους ἀμείνους τὰ πολέμια ἐκ τοῦ «αἰφνιδίου γενέσθαι μηδὲ ἀρετῆς τι ἢ ἐμπειρίας κεκτῆ»σθαι πλέον, ἀλλὰ καὶ δειλοὺς αὐτοὺς γεγονέναι «μᾶλλον ἢ τὰ πρότερα ὄντες ἐτύγχανον· οἱ γε οὕτω «Πέρσας δεδίασιν ὥστε οὐδὲ τάφρου χωρὶς ἐς τὴν 1.14.16 «φάλαγγα καθίστασθαι τετολμήκασιν. οὐδὲ ζῦν ταύτῃ «μάχης τινὸς ἦρξαν, ἀλλ' ἐπεὶ ἐς χεῖρας αὐτοῖς οὐδα»μῶς ἦλθομεν, ἄσμενοί τε καὶ κρεῖσσον ἐλπίδος τὰ «πράγματα σφίσι κεχωρηκέναι οἰόμενοι ἐπὶ τὸ τεῖχος 1.14.17 «ἐχώρησαν. διὸ δὴ αὐτοῖς οὐδὲ ζυντεταράχθαι τε»τύχηκεν, οὐπῶ εἰς κίνδυνον πολέμου ἐλθοῦσιν. ἦν «δέ γε ἡ μάχη ἐκ χειρὸς γένηται, ὀρωδία τε αὐτοὺς «καὶ ἀπειρία περιλαβοῦσαι ἐς ἀκοσμίαν τὴν συνήθη, 1.14.18 «ὡς τὸ εἶκος, καταστήσουσι. τὰ μὲν οὖν τῶν πολε»μίων τοιαῦτά ἐστιν· ὑμᾶς δὲ, ὦ ἄνδρες Πέρσαι, τοῦ 1.14.19 «βασιλέων βασιλέως ἢ κρίσις εἰσίτω. ἦν γὰρ μὴ ἐπα»ξίως τῆς Περσῶν ἀρετῆς ἐν τῷ παρόντι ἀνδραγα»θίζοισθε, κόλασις ὑμᾶς οὐκ εὐκλεῆς περιστήσεται.» 1.14.20 οὕτω μὲν Μιρράνης παρακελευσάμενος ἐπὶ τοὺς πολεμίους τὸ στράτευμα ἦγε. Βελισάριος δὲ καὶ Ἑρμογένης πρὸ τοῦ περιβόλου πάντας Ῥωμαίους ἀγείραντες 1.14.21 παρεκελεύσαντο ὧδε «Ὡς μὲν οὐκ εἰσὶ παντάπασιν «ἀνίκητοι Πέρσαι οὐδὲ κρείσσους ἢ θνήσκειν, ἐπίστασθε «δή που μάχη τῇ προτέρᾳ σταθμώμενοι· ὡς δὲ τῇ τε «ἀνδρία καὶ σώματος ἰσχύϊ περιόντες αὐτῶν μόνῳ «ἠτᾶσθε τῷ τοῖς ἄρχουσιν ἀπειθέστεροι εἶναι, οὐδεὶς 1.14.22 «ἂν ἀντεῖποι. ὅπερ ἐπανορθοῦν πόνῳ οὐδενὶ ὑμῖν «πάρεστι. τὰ μὲν γὰρ τῆς τύχης ἐναντιώματα σπουδῇ «ἐπανορθοῦσθαι οὐδαμῶς πέφυκε, γνώμη δὲ τῶν «οἰκείων κακῶν ραδίως ἂν ἀνθρώπῳ ἰατρὸς γένοιτο· 1.14.23 «ὥστε ἦν τῶν παραγγελλομένων κατακούειν ἢ βουλο»μένοις ὑμῖν, αὐτίκα δὴ ἀναδήσεσθε τὸ τοῦ πολέμου «κράτος. οἱ γὰρ οὐκ ἄλλῳ τῷ ἢ τῷ ἡμετέρῳ ἀκόσμῳ

1.14.24 «θαρσοῦντες ἐφ' ἡμᾶς ἤκουσι. σφαλέντες δὲ καὶ νῦν «τῆς τοιαύτης ἐλπίδος ὁμοίως τῇ προλαβούσῃ ξυμβολῇ «ἀπαλλάξουσι. καὶ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, ὧ
1.14.25 «λιστα δεδίττονται, ὑμᾶς ὑπερφρονεῖν ἄξιον. τὸ γὰρ «πεζὸν ἅπαν οὐδὲν ἄλλο ἢ ὁμιλὸς ἐστὶν ἀγροίκων «οἰκτρῶν, οἱ ἐς τὴν παράταξιν ἐπ' ἄλλω οὐδενὶ ἔρχον»ται ἢ τεῖχος τε διορύττειν καὶ τοὺς τεθνεῶτας 1.14.26 «σκυλεύειν καὶ ἄλλα τοῖς στρατιώταις ὑπηρετεῖν. διὸ «δὴ ὄπλα μὲν, οἷς ἂν καὶ τοὺς ἐναντίους ἐνοχλοῖεν «οὐδαμῇ ἔχουσι, τοὺς δὲ θυρεοὺς τοιούτους τὸ μέγεθος, «προβέβληνται μόνον, ὅπως αὐτοὶ πρὸς τῶν πολεμίων 1.14.27 «ἥκιστα βάλλωνται. οὐκοῦν ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐν τῷδε «τῷ κινδύνῳ γενόμενοι οὐκ ἐν τῷ παρόντι μόνον «Πέρσας νικήσετε, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀπονοίας κολάσετε, «ὡς μήποτε αὐθις εἰς γῆν τὴν Ῥωμαίων στρατεύσονται.» 1.14.28 Ταύτην Βελισάριός τε καὶ Ἑρμογένης τὴν παραίνεσιν ποιησάμενοι, ἐπειδὴ Πέρσας ὁδῶ ἰόντας ἐπὶ σφᾶς εἶδον, τρόπῳ τῷ προτέρῳ κατὰ τάχος τοὺς στρα1.14.29 τιώτας διέταξαν. καὶ οἱ βάρβαροι παρ' αὐτοὺς ἤκοντες μετωπηδὸν ἔστησαν. οὐχ ἅπαντας μέντοι Πέρσας ὁ Μιρράνης ἀντίους τοῖς πολεμίοις, ἀλλὰ τοὺς ἡμίσεις ἔστησε, τοὺς δὲ ἄλλους ὀπισθεν μένειν εἶασεν. 1.14.30 οἱ δὴ τοὺς μαχομένους ἐκδεχόμενοι ἔμελλον ἀκμῆτες ἐπιθήσεσθαι τοῖς ἐναντίοις, ὅπως αἰὲ ἐκ περιτροπῆς 1.14.31 ἅπαντες μάχωνται. μόνον δὲ τὸν τῶν ἀθανάτων λεγομένων λόχον ἠσυχῆ μένειν, ἕως αὐτὸς σημήνη, ἐκέ1.14.32 λευεν. αὐτὸς τε κατὰ μέσον τοῦ μετώπου ταξάμενος, Πιτυάξην μὲν τοῖς ἐν δεξιᾷ, Βαρεσμανᾶν δὲ τοῖς ἐς τὸ ἀριστερὸν κέρας ἐπέστησεν. οὕτω μὲν ἀμφοτέρω ἐτετάχατο. Φάρας δὲ Βελισαρίῳ τε καὶ Ἑρμογένει 1.14.33 παραστὰς εἶπεν «Οὐδὲν μοι δοκῶ ἐνταῦθα ζῆν τοῖς «Ἐρούλοις μένων τοὺς πολεμίους ἐργάσασθαι μέγα· «ἦν δὲ κρυπτόμενοι ἐς τὸ κάταντες τοῦτο, εἶτα, ἐπειδὴν «ἐν τῷ ἔργῳ γένωνται Πέρσαι, διὰ τοῦδε τοῦ λόφου «ἀναβαίνοντες ἐκ τοῦ αἰφνιδίου κατὰ νώτου αὐτῶν «ἴωμεν ὀπισθεν βάλλοντες, τὰ ἀνήκεστα αὐτοὺς, ὡς «τὸ εἰκὸς, δράσομεν.» ὁ μὲν ταῦτα εἶπε, καὶ ἐπεὶ τοὺς ἀμφὶ Βελισάριον ἤρεσκε, κατὰ ταῦτα ἐποίει. 1.14.34 Μάχης δὲ ἄχρι ἐς ἡμέραν μέσην οὐδέτεροι ἦρχον. ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἡ μεσημβρία παρώχηκεν, ἔργου οἱ βάρβαροι εἶχοντο, τοῦδε εἵνεκα ἐς τοῦτον τῆς ἡμέρας τὸν καιρὸν τὴν ξυμβολὴν ἀποθέμενοι, ὅτι δὴ αὐτοὶ μὲν σιτίοις ἐς δείλην ὀψίαν χρῆσθαι μόνον εἰώθασιν, Ῥωμαῖοι δὲ πρὸ τῆς μεσημβρίας, ὥστε οὐποτε ᾤοντο 1.14.35 αὐτοὺς ὁμοίως ἀνθέξειν, ἦν πεινώσιν ἐπιθῶνται. τὰ μὲν οὖν πρῶτα τοξεύμασιν ἐχρῶντο ἐς ἀλλήλους ἐκάτεροι, καὶ τινα τὰ βέλη τῷ πλήθει ἀχλὺν ἐπὶ πλεῖστον ἐποίει, ἕκ τε ἀμφοτέρων πολλοὶ ἔπιπτον, πολλῶ δὲ 1.14.36 συχνότερα τὰ τῶν βαρβάρων βέλη ἐφέρετο. ἐν περιτροπῇ γὰρ αἰὲ ἀκμῆτες ἐμάχοντο, αἴσθησιν τοῦ ποιουμένου τοῖς πολεμίοις ὡς ἥκιστα παρεχόμενοι, οὐ μέντοι οὐδὲ ὡς Ῥωμαῖοι τὸ ἔλασσον εἶχον. πνεῦμα γὰρ ἐνθένδε ἐπίφορον ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἐπιπεσὸν οὐ 1.14.37 λίαν αὐτῶν τὰ τοξεύματα ἐνεργεῖν εἶα. ἐπεὶ δὲ ἅπαντα ἐκατέρους τὰ βέλη ἤδη ἐπιλελοίπει, τοῖς τε δόρασιν ἐς ἀλλήλους ἐχρῶντο καὶ ἡ μάχη ἔτι μᾶλλον ἐκ χειρὸς ἐγεγόνει. Ῥωμαίων δὲ κέρας τὸ ἀριστερὸν μάλιστα 1.14.38 ἔκαμνε. Καδισηνοὶ γὰρ, οἱ ταύτη ζῆν τῷ Πιτυάξῃ ἐμάχοντο, πολλοὶ ἐπιβεβοηθηκότες ἐξαπιναίως ἐτρέψαντό τε τοὺς πολεμίους καὶ φεύγουσιν ἐγκείμενοι ἰσχυρό1.14.39 τατα συχνοὺς ἔκτεινον. ὁ δὲ κατιδόντες οἱ ζῆν τῷ Σουνίκα τε καὶ Ἀϊγᾶν, δρόμῳ πολλῶ ἐπ' αὐτοὺς ἦσαν. πρῶτοι δὲ οἱ τριακόσιοι ζῆν τῷ Φάρα Ἐρούλοι ἐξ ὑψηλοῦ κατὰ νώτου τῶν πολεμίων γενόμενοι ἔργα θαυμαστά ἔς τε τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς Καδιση1.14.40 νοὺς ἐπεδείκνυντο. οἱ δὲ ἐπεὶ καὶ τοὺς ἀμφὶ τὸν Σουνίκαν πλαγίους ἤδη ἀνιόντας ἐπ' αὐτοὺς εἶδον, 1.14.41 ἐς φυγὴν ὤρμηστο. τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, ἐπειδὴ ἀλλήλοισι ξυνέμιζαν οἱ ταύτη Ῥωμαῖοι, 1.14.42 γέγονε φόνος τῶν βαρβάρων πολὺς. καὶ αὐτῶν κατὰ κέρας τὸ δεξιὸν οὐχ ἦσσοις ἢ τρισχίλιοι ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ἀπέθανον, οἱ δὲ λοιποὶ ἐς τὴν φάλαγγα μόλις 1.14.43 καταφυγόντες ἐσώθησαν. Ῥωμαῖοί τε οὐκέτι ἐδίωκον, ἀλλ' ἐν τῇ παρατάξει ἐκάτεροι ἔστησαν ἀντίοι

ἀλλήλοις. ταῦτα μὲν οὖν ἐφέρετο τῆδε. 1.14.44 Μιρράνης δὲ ἄλλους τε πολλοὺς καὶ τοὺς ἀθανάτους λεγομένους ἅπαντας ἐς μέρος τὸ ἀριστερὸν λάθρα ἔπεμψεν. οὓς δὴ κατιδόντες Βελισάριός τε καὶ Ἑρμογένης, τοὺς ἀμφὶ Σουνίκαν τε καὶ Ἀϊγὰν ἔξακοσίους ἐς γωνίαν τὴν ἐν δεξιᾷ ἐκέλευον ἰέναι, οὗ δὴ οἱ ξὺν τῷ Σίμμα τε καὶ Ἀσκὰν ἴσταντο, καὶ αὐτῶν ὄπισθεν 1.14.45 τῶν Βελισαρίῳ ἐπομένων πολλοὺς ἔστησαν. Πέρσαι μὲν οὖν, οἱ κέρας τὸ ἀριστερὸν εἶχον Βαρεσμανᾶ ἡγουμένου σφίσι, ξὺν τοῖς ἀθανάτοις ἐς τοὺς κατ' αὐτοὺς Ῥωμαίους δρόμῳ ἐσέβαλλον. οἱ δὲ οὐχ ὑποστάντες 1.14.46 τὴν ἔφοδον ἐς φυγὴν ὤρμηστο. τότε δὴ οἱ τε ἐν τῇ γωνίᾳ Ῥωμαῖοι καὶ ὅσοι αὐτῶν ὄπισθεν ἦσαν, σπουδῆ 1.14.47 πολλῇ ἐπὶ τοὺς διώκοντας ἦσαν. ἄτε δὲ τοῖς βαρβάροις ἐγκάρσιοι ἰόντες, διεῖλον αὐτῶν δίχα τὸ στράτευμα, καὶ τοὺς μὲν πλείστους ἐν δεξιᾷ εἶχον, τινὰς δὲ καὶ ἐγκαταλειφθέντας ἐν ἀριστερᾷ ἐποίησαντο. ἐν τοῖς καὶ τὸν τοῦ Βαρεσμανᾶ τὸ σημεῖον φέροντα ξυνέπεσεν εἶναι, ὃν δὴ ὁ Σουνίκας τῷ δόρατι ἐπελθὼν 1.14.48 παίει. ἤδη τε Πέρσαι οἱ ἐν τοῖς πρώτοις διώκοντες, αἰσθόμενοι οὗ ἦσαν κακοῦ, στρέψαντές τε τὰ νῶτα καὶ τὴν δίωξιν καταπαύσαντες ἐπ' αὐτοὺς ἦσαν, καὶ ἀπ' 1.14.49 αὐτοῦ ἀμφίβολοι πρὸς τῶν πολεμίων ἐγίνοντο. ξυνέντες γὰρ τῶν ποιουμένων οἱ φεύγοντες ἀνέστρεφον αὐθις. οἱ τε γοῦν ἄλλοι Πέρσαι καὶ ὁ τῶν ἀθανάτων λόχος, κεκλιμένον τε τὸ σημεῖον ἰδόντες καὶ ἐς τὸ ἔδαφος καθειμένον, ἐπὶ τοὺς ἐκείνη Ῥωμαίους ξὺν τῷ 1.14.50 Βαρεσμανᾶ ὤρμησαν. Ῥωμαῖοι δὲ ὑπηντίαζον. καὶ πρῶτος Σουνίκας τὸν Βαρεσμανᾶν ἔκτεινέ τε καὶ ἐκ τοῦ ἵππου ἐς τὸ ἔδαφος ἔρριψε. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς δέος μέγα οἱ βάρβαροι ἐμπεπτωκότες ἀλκῆς μὲν οὐκέτι 1.14.51 ἐμέμνηστο, ἀκοσμία δὲ πολλῇ ἐχόμενοι ἔφευγον. καὶ αὐτῶν Ῥωμαῖοι κύκλωσιν τινα ποιησάμενοι πεντακισχίλιους μάλιστα ἔκτειναν. οὕτω τε τὰ στρατόπεδα παντάπασιν ἐκινήθη ἐκάτερα, Περσῶν μὲν ἐς ὑπαγωγὴν, 1.14.52 Ῥωμαίων δὲ ἐς τὴν δίωξιν. ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὅσοι δὴ πεζοὶ ἐν τῷ Περσῶν στρατεύματι ἦσαν, ῥίψαντές τε τοὺς θυρεοὺς καὶ καταλαμβανόμενοι κόσμῳ οὐδενὶ πρὸς τῶν πολεμίων ἐκτείνοντο. Ῥωμαίων μέντοι ἢ 1.14.53 δίωξις δι' ὀλίγου ἐγένετο. Βελισάριος γὰρ καὶ Ἑρμογένης περαιτέρω ἰέναι οὐδαμῇ εἶων, δείσαντες μὴ τινι ἀνάγκῃ Πέρσαι ὑποστραφέντες τρέψωνται αὐτοὺς οὐδενὶ λόγῳ διώκοντας, ἱκανόν τε αὐτοῖς κατεφαίνετο τὴν 1.14.54 νίκην ἀκραιφνῆ διασώσασθαι. μακροῦ γὰρ χρόνου Ῥωμαίων τῇ μάχῃ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἠσσήθησαν Πέρσαι. 1.14.55 οὕτω μὲν ἀπ' ἀλλήλων ἐκάτεροι διεκρίθησαν. Πέρσαι δὲ οὐκέτι μάχην ἐκ τοῦ εὐθέος ἐς Ῥωμαίους διενεγκεῖν ἠθελον. ἐγένοντο μέντοι ἀμφοτέροις τινὲς ἐξ ἐπιδρομῆς ἔφοδοι, ἐν αἷς οὐκ ἔλασσον Ῥωμαῖοι ἔσχον. τὰ μὲν οὖν στρατόπεδα ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆδε ἐφέρετο. 1.15.1 Καβάδης δὲ ἄλλο στράτευμα ἐς Ἀρμενίαν τὴν Ῥωμαίων κατήκοον ἔπεμψε. τὸ δὲ στράτευμα τοῦτο Περσαρμενίων τε καὶ Σουνιτῶν ἦσαν, οἱ δὴ Ἀλανοῖς εἰσιν ὄμοροι. Οὐννοὶ τε αὐτοῖς οἱ Σάβειροι καλοῦντο 1.15.2 μενοὶ τρισχίλιοι ξυνησαν, μαχιμώτατον ἔθνος. στρατηγὸς δὲ Μερμερόης, Πέρσης ἀνὴρ, ἅπασιν ἐφειστήκει. οἵπερ ἐπειδὴ Θεοδοσιουπόλεως τριῶν ἡμερῶν ὁδῷ διεῖχον, ἐνστρατοπεδευσάμενοί τε ἔμενον ἐν Περσαρμενίων τῇ χώρᾳ καὶ τὰ ἐς τὴν ἐσβολὴν ἐξηρτύοντο. 1.15.3 ἐτύγχανε δὲ Ἀρμενίας μὲν στρατηγὸς Δωρόθεος ὢν, ἀνὴρ ξυνετός τε καὶ πολέμων πολλῶν ἔμπειρος. Σίττας δὲ ἀρχὴν μὲν τὴν στρατηγίδα ἐν Βυζαντίῳ εἶχε, παντὶ 1.15.4 δὲ τῷ ἐν Ἀρμενίῳ στρατῷ ἐφειστήκει. οἱ δὴ στράτευμα πολεμίων γνόντες ἐν Περσαρμενίῳ ἀγείρεσθαι, δορυφόρους δύο εὐθὺς ἔπεμψαν, ἐφ' ᾧ διασκοπήσαντες ἅπασαν σφίσι τῶν πολεμίων τὴν δύναμιν ἐσαγγείλω 1.15.5 σιν. ἄμφω τε ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν βαρβάρων γενόμενοι καὶ ἅπαντα ἐς τὸ ἀκριβὲς κατανοήσαντες 1.15.6 ἀπηλλάσσοντο. ὁδῷ τε ἰόντες ἔς τι τῶν ἐκείνη χωρίων Οὐννοὶς πολεμίους ἀπροσδόκητοι ἐντυγχάνουσιν. ὑφ' ὧν ἄτερος μὲν, Δάγαρις ὄνομα, δεθεὶς ἐζωγρήθη, ὁ δὲ δὴ ἄλλος φυγεῖν τε ἴσχυσε καὶ τοῖς στρατηγοῖς 1.15.7 τὸν πάντα λόγον ἀπήγγειλεν. οἱ δὲ ἅπαν τὸ στράτευμα ἐξοπλίσαντες τῶν πολεμίων τῷ

στρατοπέδῳ ἐκ 1.15.8 τοῦ αἰφνιδίου ἐπέστησαν. οἱ τε βάρβαροι τῷ ἀπροσδοκῆτῳ καταπλαγέντες οὐκέτι ἐς ἀλκὴν ἔβλεπον, ἀλλ' ἔφευγον ὡς ἕκαστός πη ἐδύνατο. ἐνταῦθα Ῥωμαῖοι κτείναντες τε συχνούς καὶ τὸ στρατόπεδον ληισάμενοι αὐτίκα δὴ ὀπίσω ἀπήλαυον. 1.15.9 Μερμερόης τε ζύμπασαν ἀγείρας τὴν στρατιάν οὐ πολλῶ ὕστερον ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐσέβαλλε, καὶ καταλαμβάνουσι τοὺς πολεμίους ἀμφὶ Σάταλαν πόλιν. οὗ δὴ ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἐν χωρίῳ Ὀκτάβῃ ἠσύχαζον, ὅπερ τῆς πόλεως ἕξ τε καὶ πεντήκοντα σταδίους 1.15.10 ἀπέχει. Σίττας μὲν οὖν χιλίους ἐπαγαγόμενος ὄπισθεν τῶν τινος λόφων ἐκρύπτετο, οἷοι πολλοὶ Σάταλαν τὴν 1.15.11 πόλιν ἐν πεδίῳ κειμένην κυκλοῦσι. Δωρόθεον δὲ ζὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐκέλευε μένειν, ἐπεὶ ἐν τῷ ὁμαλῷ τοὺς πολεμίους ὑφίστασθαι οἷοί τε εἶναι οὐδαμῆ ᾧοντο, οὐχ ἦσσαν ἢ τρισμυρίους ὄντας, 1.15.12 αὐτοὶ μάλιστα ἐς τὸ ἡμισυ ἐξικνούμενοι. τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ οἱ βάρβαροι ἄγχιστα τοῦ περιβόλου γενόμενοι κύκλωσιν αὐτοῦ ποιεῖσθαι τινα ἐν σπουδῇ εἶχον. ἄφνω δὲ κατιδόντες τοὺς ἀμφὶ Σίτταν ἐξ ὑψηλοῦ ἤδη ἐπ' αὐτοὺς καταβαίνοντας, καὶ αὐτῶν ζυμμετρεῖσθαι τὸ πλῆθος ἠκιστα ἔχοντες, ἄτε κονιορτοῦ ὥρα θέρους πολλοῦ ἐγκειμένου, πολλῶ τε πλείους ᾧοντο εἶναι καὶ τῆς κυκλώσεως κατὰ τάχος ἀφέμενοι ἐς ὀλίγον τινὰ 1.15.13 χῶρον αὐτοὺς ξυναγαγεῖν ἠπείγοντο. φθάσαντες δὲ Ῥωμαῖοι καὶ διελόντες σφᾶς αὐτοὺς ἐς ξυμμορίας δύο ἀναχωροῦσιν ἐκ τοῦ περιβόλου ἐπέθεντο, ὅπερ ἐπειδὴ ἅπας εἶδεν ὁ Ῥωμαίων στρατὸς, ἐθάρσησάν τε καὶ δρόμῳ πολλῶ ἐκ τοῦ περιβόλου ξυρρέοντες ἐπὶ τοὺς 1.15.14 ἐναντίους ἐχώρησαν. μέσους δὲ αὐτοὺς καταστησάμενοι εἰς φυγὴν ἔτρεψαν. πλήθει μέντοι, ὡσπερ ἐρρήθη, τῶν πολεμίων οἱ βάρβαροι ὑπεραίροντες ἔτι ἀντεῖχον, ἢ τε μάχη καρτερὰ ἐγεγόνει καὶ ἐκ χειρὸς 1.15.15 ἦν· ἀγχιστρόφους δὲ τὰς διώξεις ἐποιοῦντο ἐς ἀλλήλους ἐκάτεροι, ἐπεὶ ἰππεῖς ἅπαντες ἦσαν. ἐνταῦθα Φλωρέντιος Θραῦξ, καταλόγου ἰππικοῦ ἄρχων, εἰς μέσους ὀρμήσας τοὺς πολεμίους καὶ αὐτῶν τὸ στρατηγικὸν σημεῖον ἀρπάσας, ἐπικλίνας τε αὐτὸ ὡς μάλιστα, 1.15.16 ὀπίσω ἀπήλαυε. καὶ αὐτὸς μὲν καταληφθεὶς τε καὶ κρεουργηθεὶς αὐτοῦ ἔπεσε, τῆς δὲ νίκης Ῥωμαίοις αἰτιώτατος γέγονεν. ἐπεὶ γὰρ τὸ σημεῖον οἱ βάρβαροι οὐκέτι ἐώρων, ἐς ἀκοσμίαν τε πολλὴν καὶ ὀρρωδίαν ἐμπεπτωκότες ὑπεχώρησάν τε καὶ γενόμενοι ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἠσύχαζον, πολλοὺς ἐν τῇ μάχῃ ἀποβαλόντες 1.15.17 τες. τῇ τε ὕστεραίᾳ ἐπ' οἴκου ἅπαντες ἀνεχώρησαν οὐδενὸς σφίσι ἐπισπομένου, ἐπεὶ μέγα τε καὶ λόγου πολλοῦ ἄξιον ἐφαίνετο εἶναι τῷ Ῥωμαίων στρατῷ βαρβάρους τοσοῦτους τὸ πλῆθος ἐν τε τῇ σφετέρᾳ χώρᾳ ἐκεῖνα πεπονθέναι ἄπερ μοι ὀλίγῳ ἔμπροσθεν εἴρηται, καὶ ἐς τὴν πολεμίαν ἐμβεβληκότας ἀπράκτους τε καὶ οὕτω πρὸς τῶν ἐλασσόνων ἡσσημένους ἀπαλλαγῆναι. 1.15.18 Τότε καὶ Περσῶν χωρία ἐν Περσαρμενίοις Ῥωμαῖοι ἔσχον φρούριόν τε τὸ Βῶλον καὶ τὸ Φαράγγιον καλούμενον, ὅθεν δὴ τὸν χρυσὸν Πέρσαι ὀρύσσοντες 1.15.19 βασιλεῖ φέρουσιν. ἐτύγχανον δὲ καὶ ὀλίγῳ πρότερον καταστρεψάμενοι τὸ Τζανικὸν ἔθνος, οἱ ἐν γῇ τῇ Ῥωμαίων αὐτόνομοι ἐκ παλαιοῦ ἴδρυντο· ἄπερ αὐτίκα 1.15.20 ὄντινα ἐπράχθη τρόπον λελέξεται. ἐκ τῶν Ἀρμενίας χωρίων ἐς Περσαρμενίαν ἰόντι ἐν δεξιᾷ μὲν ὁ Ταῦρός ἐστιν, ἕξ τε Ἰβηρίαν καὶ τὰ ἐκείνη ἔθνη διήκων, ὡσπερ μοι ὀλίγῳ ἔμπροσθεν εἴρηται, ἐν ἀριστερᾷ δὲ κατάντης μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἀεὶ προϊούσα ἡ ὁδὸς γίνεται, καὶ ὄρη ἀποκρέματα λίαν ἀπότομα νεφέλαις τε 1.15.21 καὶ χιόσι κεκαλυμμένα τὸν πάντα αἰῶνα, ἔνθεν ἐξίων ποταμὸς Φᾶσις φέρεται ἐς γῆν τὴν Κολχίδα. ταύτη τὸ ἐξ ἀρχῆς βάρβαροι, τὸ Τζανικὸν ἔθνος, οὐδενὸς κατήκοι ᾧκηντο, Σάνοι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις καλούμενοι, ληστεῖαις μὲν χρώμενοι ἐς τοὺς περιοίκους Ῥωμαίους, δίαιταν δὲ σκληρὰν ὑπερφυῶς ἔχοντες καὶ τοῖς φωρίοις ἀεὶ ἀποζῶντες 1.15.22 τες. οὐ γάρ τι ἐς βρῶσιν αὐτοῖς ἀγαθὸν ἢ γῆ ἔφερε· διὸ δὴ αὐτοῖς χρυσίον τακτὸν ἀνά πᾶν ἔτος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἔπεμπεν, ἐφ' ᾧ δὴ μήποτε ληίσονται τὰ 1.15.23 ἐκείνη χωρία. οἱ δὲ καὶ ὄρκους τοὺς σφίσι πατρίους ὑπὲρ τούτων ὀμνύντες καὶ τὰ ὁμωσομένα ἐν

ἀλογία ποιούμενοι ἀπροσδόκητοί τε ἐμπίπτοντες ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον ἑκακούργουν οὐκ Ἀρμενίους μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς αὐτῶν ἔχομένους Ῥωμαίους μέχρι ἐς θάλασσαν, δι' ὀλίγου τε τὴν ἔφοδον πεπονημένοι εὐθύς ἐπ' 1.15.24 οἴκου ἀπεκομίζοντο. καὶ Ῥωμαίων ἴσως ἐντυχόντες στρατῶ ἡσῶντο μὲν τῇ μάχῃ, ἀλώσιμοι δὲ παντάπασιν οὐκ ἐγίνοντο χωρίων ἰσχύϊ. μάχη τοίνυν ὁ Σίττας αὐτοὺς πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου νικήσας, ἐπαγωγὰ τε πολλὰ ἐς αὐτοὺς εἰπὼν τε καὶ πράξας, προσποιήσασθαι 1.15.25 παντελῶς ἴσχυσε. τὴν τε γὰρ δίαιταν ἐπὶ τὸ ἡμερώτερον μεταβαλόντες ἐς καταλόγους αὐτοὺς Ῥωμαϊκοὺς ἐσεγράψαντο καὶ τὸ λοιπὸν ζῆν τῶ ἄλλῳ Ῥωμαίων στρατῶ ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐξίασι. τὴν τε δόξαν ἐπὶ τὸ εὐσεβέστερον μετέθεντο, ἅπαντες Χριστιανοὶ γεγεννημένοι. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τοῖς Τζάνοις ταύτη πη ἔσχεν. 1.15.26 Ὑπερβάντι δὲ τὰ αὐτῶν ὄρια φάραγξ ἐστὶ βαθεῖα τε καὶ λίαν κρημνώδης, μέχρι ἐς τὰ Καυκάσια ὄρη διήκουσα. ἐνταῦθα χωρία τε πολυανθρωπότατά ἐστι καὶ ἄμπελός τε καὶ ἡ ἄλλη ὀπώρα διαρκῶς φύεται. 1.15.27 καὶ μέχρι μὲν ἐς τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν μάλιστα Ῥωμαίοις ἡ φάραγξ αὕτη ὑποτελής τυγχάνει οὕσα, τὸ δὲ ἐνθένδε οἱ Περσαρμενίων ὄροι ἐκδέχονται, οὐ δὴ καὶ τὸ τοῦ χρυσοῦ μέταλλον ἐστίν, ὅπερ Καβάδου δόντος 1.15.28 ἐπετρόπευε τῶν τις ἐπιχωρίων Συμεώνης ὄνομα. οὗτος ὁ Συμεώνης ἐπειδὴ ἀμφοτέρους ἐς τὸν πόλεμον ἀκμάζοντας εἶδε, Καβάδην τῆς τῶν χρημάτων προσόδου 1.15.29 ἀποστερεῖν ἔγνω. διὸ δὴ αὐτὸν τε καὶ τὸ Φαράγγιον Ῥωμαίοις ἐνδούς οὐδετέροις τὸν ἐκ τοῦ μετάλλου 1.15.30 χρυσὸν ἀποφέρειν ἤξιον. Ῥωμαῖοι μὲν γὰρ οὐδὲν ἔπραττον, ἀποχρῆν σφίσιν ἡγούμενοι ἀπολωλέναι τοῖς πολεμίους τὴν ἐνθένδε φορὰν, Πέρσαι δὲ οὐχ οἰοί τε ἦσαν ἀκόντων Ῥωμαίων τοὺς ταύτη ὠκνημένους ἀντιστατούσης τῆς δυσχωρίας βιάζεσθαι. 1.15.31 Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ναρσῆς τε καὶ Ἀράτιος, οἱ Βελισαρίῳ καὶ Σίττα ἐν Περσαρμενίων τῇ χώρᾳ κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ πολέμου ἐς χεῖρας ἦλθον, ὡς περ ἔμπροσθέν μοι δεδήλωται, ζῆν τῇ μητρὶ αὐτόμολοι ἐς Ῥωμαίους ἦκον, καὶ αὐτοὺς Ναρσῆς ὁ βασιλέως ταμίας ἐδέξατο (Περσαρμενίος γὰρ καὶ αὐτὸς γένος ἐτύγχανε) χρήμασί τε αὐτοὺς δωρεῖται μεγάλοις. 1.15.32 ὅπερ ἐπειδὴ Ἰσαάκης, ὁ νεώτατος αὐτῶν ἀδελφός, ἔμαθε, Ῥωμαίοις λάθρα ἐς λόγους ἐλθὼν Βώλου αὐτοῖς τὸ φρούριον, ἄγχιστά πη ὄν τῶν Θεοδοσιουπόλεως 1.15.33 ὀρίων, παρέδωκε. στρατιώτας γὰρ ἐγγύς πη ἐπέστελλε κρύπτεσθαι, οὐς δὴ τῶ φρουρίῳ νύκτωρ ἐδέξατο, μίαν αὐτοῖς λάθρα ἀνακλίνας πυλίδα· οὕτω τε καὶ αὐτὸς ἐς Βυζάντιον ἦλθεν. 1.16.1 Οὕτω μὲν Ῥωμαίοις τὰ πράγματα εἶχε. Πέρσαι δὲ πρὸς Βελισαρίου ἐν Δάρας ἡσσημένοι τῇ μάχῃ οὐδ' ὡς ἐνθένδε ἀναχωρεῖν ἔγνωσαν, ἕως Ῥουφίνος, ἐπεὶ ἐς ὄψιν τὴν Καβάδου ἦλθεν, ἔλεξεν ὧδε «Ἔπεμψέ με, «ὦ βασιλεῦ, ὁ σὸς ἀδελφός μέμψιν δικαίαν μεμφόμενος, «ὅτι δὴ Πέρσαι ἀπ' οὐδεμιᾶς αἰτίας ἐς γῆν τὴν αὐτοῦ 1.16.2 «ἐν ὅπλοις ἦλθον. καίτοι βασιλεῖ μεγάλῳ τε καὶ ἐς «τόσον ξυνέσεως ἦκοντι ἐκ πολέμου εἰρήνην πρυτανεῦσαι «μᾶλλον ἂν πρέποι ἢ τῶν πραγμάτων εὔκαθεστῶτων «ταραχὴν οὐ δέον αὐτῶ τε καὶ τοῖς πέλας προστρίβει 1.16.3 «σθαι. οἷς δὴ καὶ αὐτὸς εὐελπὶς ὢν ἐνθάδε ἀφῆμαι, «ὅπως τὸ λοιπὸν ἀμφοτέροις τὰ ἐκ τῆς εἰρήνης ἀγαθὰ 1.16.4 «εἶη.» Ῥουφίνος μὲν τοσαῦτα εἶπε. Καβάδης δὲ 1.16.4 ἀμείβεται ὧδε «Ἦ παῖ Σιλβανοῦ, μηδαμῶς ἀντιστρέφειν τὰς αἰτίας πειρῶ, πάντων ἐξεπιστάμενος μάλι»στα ταραχῆς ἀπάσης αἰτιωτάτους γεγονέναι τοὺς «Ῥωμαίους ὑμᾶς. πύλας γὰρ τὰς Κασπίας ἡμεῖς ἔσχομεν ἐπὶ τῶ Περσῶν τε καὶ Ῥωμαίων ἀγαθῶ βιασάμενοι τοὺς ἐκείνη βαρβάρους, ἐπεὶ Ἀναστάσιος ὁ «Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ, ὡς που καὶ αὐτὸς οἶσθα, παρὸν «αὐτὰς χρήμασιν ὠνεῖσθαι, οὐκ ἤθελεν, ὅπως μὴ «στράτευμα εἰς πάντα τὸν αἰῶνα ἐνταῦθα ἔχων χρήματα μεγάλα ὑπὲρ ἀμφοτέρων προῖεσθαι ἀναγκάζεται. 1.16.5 «ἐξ ἐκείνου τε ἡμεῖς στρατιὰν τοσαύτην τὸ πλῆθος «ἐνταῦθα καταστησάμενοι καὶ ἐς τὸν παρόντα χρόνον «ἐκτρέφοντες δεδώκαμεν ὑμῖν τό γε κατὰ τοὺς ἐκείνη «βαρβάρους μέρος ἀδήωτον τὴν χώραν οἰκεῖν, ζῆν

1.16.6 «πολλῆ ἀπραγμοσύνη τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἔχουσιν. ὥσπερ «δὲ οὐχ ἱκανὸν ὑμῖν τοῦτό γε, καὶ πόλιν μεγάλην «Δάρας ἐπιτείχισμα Πέρσαις πεποίησθε, καίπερ διαρ»ρήδην ἐν ταῖς σπονδαῖς ἀπειρημένον, ἄσπερ Ἀνατό»λιος πρὸς Πέρσας ἔθετο· καὶ ἀπ' αὐτοῦ δυοῖν στρα»τοπέδοις ἀνάγκη πόνοις τε καὶ δαπάνῃ κεκακῶσθαι «τὰ Περσῶν πράγματα, τὸ μὲν, ὅπως μὴ Μασσαγέται «τὴν ἀμφοτέρων γῆν ἄγειν τε καὶ φέρειν ἀδεῶς δύ»νωνται, τὸ δὲ, ὅπως ἂν τὰς ὑμετέρας ἐπιδρομὰς 1.16.7 «ἀναστέλλοιμεν. ὑπὲρ ὧν ἔναγχος μεμφομένων ἡμῶν, «δυοῖν τε τὸ ἕτερον ἀξιούντων παρ' ὑμῶν γίγνεσθαι, «ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τὸν ἐς πύλας τὰς Κασπίας στρατὸν «στέλλεσθαι, ἢ πόλιν Δάρας καταλύεσθαι, τῶν μὲν «λεγόμενων τὴν μάθησιν οὐ προσέισθε, κακῶ δὲ «μεῖζονι κρατύνασθαι τὴν ἐς Πέρσας ἐπιβουλήν ἔγνωτε, «εἴ τι μεμνήμεθα τῆς ἐν Μίνδουος οἰκοδομίας· καὶ «νῦν δὲ Ῥωμαίοις ἐλετὰ μὲν τὰ τῆς εἰρήνης, αἰρετὰ «δὲ τὰ ὄπλα, ἢ τὰ δίκαια πρὸς ἡμᾶς τιθεμένοις, ἢ 1.16.8 «ἀπ' ἐναντίας αὐτῶν ἰοῦσιν. οὐ γὰρ τὰ ὄπλα κατα»θήσουσι πρότερον Πέρσαι, πρὶν δὴ αὐτοῖς Ῥωμαῖοι «ἢ τὰς πύλας δικαίως τε καὶ ὀρθῶς ξυμφυλάξουσιν, 1.16.9 «ἢ πόλιν Δάρας καταλύσουσι.» τοσαῦτα Καβάδης εἰπὼν τὸν πρεσβευτὴν ἀπεπέμψατο, παραδηλώσας ὡς οἱ βουλομένῳ εἶη χρήματά τε πρὸς Ῥωμαίων λαβεῖν 1.16.10 καὶ τὰς τοῦ πολέμου καταλύειν αἰτίας. ἄπερ Ῥουφῖνος ἐς Βυζάντιον ἤκων βασιλεῖ ἤγγειλεν. οὐ δὴ οὐ πολλῶ ὕστερον καὶ Ἐρμογένης ἀφίκετο, καὶ ὁ χειμῶν ἔληγε, καὶ τέταρτον ἔτος ἐτελεύτα Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντι. 1.17.1 Ἔμα δὲ ἦρι ἀρχομένῳ στρατεύμα Περσῶν Ἀζαρέθου ἡγουμένου ἐσέβαλεν ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν. ἦσαν δὲ πεντακισχίλιοι τε καὶ μύριοι, ἵππεῖς ἅπαντες. καὶ αὐτοῖς Ἀλαμούνδαρος ὁ Σακκίκης ξυνην, πάμπολύν 1.17.2 τινὰ ὄμιλον Σαρακηνῶν ἔχων. αὕτη τε Πέρσαις ἢ ἐσβολὴ οὐ καθάπερ εἰώθει ἐγένετο· οὐ γὰρ ἐς τὴν Μεσοποταμίαν ἐσέβαλλον, ὥσπερ τὰ πρότερα, ἀλλ' ἐς τὴν πάλαι μὲν Κομμαγηνὴν, τανῦν δὲ καλουμένην Εὐφρατησίαν, ὅθεν δὴ οὐ πώποτε Πέρσαι πρότερον, 1.17.3 ὅσα γε ἡμᾶς εἰδέναι, ἐπὶ Ῥωμαίους ἐστράτευσαν. ὅτου δὲ ἔνεκα Μεσοποταμία τε ἢ χώρα ἐκλήθη καὶ οἱ Πέρσαι τῆς ἐς ταύτην ἐφόδου ἀπέσχοντο ἐρῶν ἔρχομαι. 1.17.4 Ὅρος οὐ λίαν ἀπότομον ἐν Ἀρμενίοις ἐστὶ, Θεοδοσιουπόλεως μὲν δύο καὶ τεσσαράκοντα σταδίους διέχον, τετραμμένον δὲ αὐτῆς πρὸς βορρᾶν ἄνεμον. καὶ πηγαὶ δύο ἐνθένδε ἐξίασι, ποταμοὺς δύο ποιοῦσαι αὐτίκα, Εὐφράτην μὲν ἢ ἐν δεξιᾷ, ἢ δὲ δὴ ἑτέρα 1.17.5 Τίγρην ὄνομα. τούτοις ἄτερος μὲν, ὁ Τίγρης, οὔτε περιόδοις τισὶ χρώμενος οὔτε ὑδάτων ὅτι μὴ ὀλίγων 1.17.6 οἱ ἐπιγινόμενων, εὐθὺς Ἀμίδης πόλεως κάτεισι. καὶ αὐτῆς ἐς τὰ πρὸς βορρᾶν ἄνεμον προῖων χωρεῖ ἐς τῶν Ἀσσυρίων τὴν χώραν. ὁ δὲ δὴ Εὐφράτης φέρεται μὲν κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τινὰ χῶρον ὀλίγον, εὐθὺς δὲ προῖων ἀφανίζεται, οὐχ ὑπόγειος μὲντοι γινόμενος, 1.17.7 ἀλλὰ τί οἱ ξυμβαῖνον θαυμάσιον οἶον. ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὕδατος τέλμα ἐπὶ πλεῖστον βαθὺ γίνεται, μῆκος μὲν ὅσον ἐπὶ σταδίους πεντήκοντα, εὐρὸς δὲ εἴκοσι. καὶ καλάμων φύεται πολὺ τι χρῆμα ἐν τῷ πηλῷ τούτῳ. 1.17.8 ἐς τόσον δὲ σκληρὸς τις ὁ χοῦς ἐνταῦθά ἐστιν ὥστε τοῖς ἐντυγχάνουσιν οὐδὲν ἄλλο δοκεῖν ἢ ἠπειρον εἶναι. ἐπ' αὐτῷ τοίνυν ξυμβαίνει οὐδὲν δεδιότας πεζοὺς τε 1.17.9 καὶ ἵππεας πορεύεσθαι. καὶ μὴν καὶ ἄμαξαι παρίασιν ἐνθένδε πολλὰ ἡμέρα ἐκάστη, ἀλλ' οὐδὲν τὸ παράπαν 1.17.10 ἰσχύουσι κινεῖν τι ἢ ἐξελέγχειν τοῦ τέλματος, καίουσι δὲ τοὺς καλάμους οἱ ἐπιχώριοι ἀνὰ πᾶν ἔτος, τοῦ μὴ τὰς ὁδοὺς πρὸς αὐτῶν εἶργεσθαι, καὶ ποτε πνεύματος ἐνταῦθα ἐξαισίου ἐπιπεσόντος μέχρι ἐς τὰ τῶν ριζῶν ἔσχατα τὸ πῦρ ἐξικνεῖσθαι τετύχηκε, καὶ τὸ ὕδωρ ἐν 1.17.11 χωρίῳ ὀλίγῳ φανῆναι. χρόνου δὲ ὁ χοῦς αὐθις οὐ πολλοῦ ξυμφυεῖς ἀπέδωκε τῷ χωρίῳ τὸ σχῆμα, ἐφ' οὔπερ τὸ πρότερον ἦν. ἐνθένδε τε ὁ ποταμὸς πρόεισιν ἐς τὴν Κελεσηνὴν καλουμένην χώραν, οὗ δὴ τὸ ἐν Ταύροις τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἦν, ἐνθεν λέγουσι τὴν Ἀγαμέμνονος Ἰφιγένειαν ζύν τε Ὀρέστη καὶ Πυ1.17.12 λάδη φυγεῖν, τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἄγαλμα φέρουσιν. ὁ γὰρ ἄλλος νεῶς, ὅς δὴ καὶ ἐς ἐμέ ἐστιν ἐν πόλει

Κομάνη, οὐχ ὁ ἐν Ταύροις ἐστίν. ἀλλ' ὅπως ἐγένετο, ἐγὼ δηλώσω. 1.17.13 Ἐπειδὴ ἐκ Ταύρων Ὀρέστης ξὺν τῇ ἀδελφῇ ἀπὼν ὥχετο, ξυνέπεσεν αὐτῷ νοσῆσαι τὸ σῶμα. καὶ ἀμφὶ τῇ νόσῳ πυνθανομένῳ χρῆσαι τὸ μαντεῖόν φασιν οὐ πρότερον λωφήσειν αὐτῷ τὸ κακόν, πρὶν τῇ Ἀρτέμιδι ναὸν δεῖμασθαι ἐν χώρῳ τοιοῦτω, οἷον δὴ τὸν ἐν Ταύροις ξυμβαίνει εἶναι, ἐνταῦθα τε ἀποκείρασθαι τὴν αὐτοῦ κόμην καὶ αὐτῇ ὁμωνύμως καλέσαι τὴν 1.17.14 πόλιν. διὸ δὴ Ὀρέστην περιόντα τὰ ἐκείνη χωρία ἐν Πόντῳ γενέσθαι, κατιδεῖν τε ὄρος, ὃ δὴ ἐνταῦθα ἀπότομον ἀπεκρέματο, ἔρρει τε ἔνερθεν παρὰ τὰς τοῦ 1.17.15 ὄρους ἐσχατίας ποταμὸς Ἴρις. ὑποτοπήσαντα οὖν τὸν Ὀρέστην τότε τοῦτόν οἱ τὸν χώρον δηλοῦν τὸ μαντεῖον, πόλιν τε ἐνταῦθα λόγου ἀξίαν καὶ τὸν τῆς Ἀρτέμιδος νεῶν δεῖμασθαι, τὴν τε κόμην ἀποθριξάμενον ὁμωνύμως αὐτῇ καλέσαι τὴν πόλιν, ἣ δὴ Κόμανα καὶ 1.17.16 ἐς ἐμὲ ὀνομάζεται. τούτων τε Ὀρέστη ἐξειργασμένων οὐδὲν τι ἦσσαν, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, τὴν νόσον ἀκμάζειν. αἰσθόμενον δὲ τὸν ἄνθρωπον ὡς οὐκ ἐπιτηδείως ταῦτα τῷ μαντεῖῳ ποιοίη, ἅπαντα αὐτῆς περιόντα διασκοπεῖσθαι καὶ χώρόν τινα ἐν Καππαδόκαις 1.17.17 εὐρεῖν τῷ ἐν Ταύροις τὰ μάλιστα ἐμφερέστατον. ὄνπερ καὶ ἐγὼ πολλάκις ἰδὼν ἠγάσθην τε ὑπερφυῶς καὶ μοι ἐδόκουν ἐν Ταύροις εἶναι. τό τε γὰρ ὄρος τοῦτο ἐκείνῳ ἀτεχνῶς ἔοικεν, ἐπεὶ κἀνταῦθα ὁ Ταυρός ἐστι, καὶ ὁ ποταμὸς Σάρως τῷ ταύτῃ Εὐφράτῃ εἰκάζεται. 1.17.18 πόλιν τε οὖν ἀξιοθέατον ὠκοδομήσατο ἐνταῦθα Ὀρέστης καὶ νεῶς δύο, τὸν ἕτερον μὲν τῇ Ἀρτέμιδι, τὸν δὲ ἄλλον τῇ ἀδελφῇ Ἰφιγενείᾳ, οὓς δὴ Χριστιανοὶ ἱερὰ σφίσι πεποιήνται, τῆς οἰκοδομίας οὐδὲν τὸ παράπαν 1.17.19 μεταβαλόντες. αὕτη καλεῖται καὶ νῦν ἡ χρυσῆ Κόμανα, τῆς Ὀρέστου κόμης ἐπώνυμος οὖσα, ἣν δὴ ἐκεῖνον ἐνταῦθα φασιν ἀποκειράμενον διαφυγεῖν τὸ ἄρρῳ 1.17.20 στημα. τινὲς δὲ λέγουσιν αὐτὸν οὐκ ἄλλην τινὰ νόσον ἢ τὴν μανίαν ταύτην ἀποφυγεῖν, ἥπερ αὐτὸν ἔσχεν, ἐπειδὴ τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ ἔκτεινεν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον ἐπάνειμι. 1.17.21 Ἐκ τε γὰρ τῶν ἐν Ταύροις Ἀρμενίων καὶ χώρας τῆς Κελεσηνῆς ποταμὸς Εὐφράτης ἐν δεξιᾷ ῥέων γῆν τε πολλὴν περιβάλλεται καὶ ποταμῶν οἱ ἄλλων τε ἀναμιγνυμένων καὶ αὐτοῦ Ἀρσίνου, ὃς δὴ ἐκ τῶν Περσαρμενίων καλουμένων πολὺς φέρεται, μέγας τε, ὡς τὸ εἶκος, γεγενημένος ἐς τοὺς πάλαι μὲν Λευκοσύρους, νῦν δὲ Ἀρμενίους μικροὺς καλουμένους χωρεῖ, 1.17.22 ὧν δὴ πόλις πρώτη Μελιτηνὴ λόγου πολλοῦ ἀξία ἐστὶ. τὸ δὲ ἐντεῦθεν τὰ τε Σαμῶσατα παραρρεῖ καὶ τὴν Ἰεράπολιν καὶ πάντα τὰ ἐκείνη χωρία μέχρι ἐς τῶν Ἀσσυρίων τὴν γῆν, οὗ δὴ ἀλλήλοισιν ἄμφω τῷ ποταμῷ ἀναμιγνυμένῳ ἐς ἐν ὄνομα τὸ τοῦ Τίγρητος 1.17.23 ἀποκέκρυνται. χώρα γοῦν, ἣ ἐκ Σαμῶσάτων ἐκτὸς Εὐφράτου ποταμοῦ ἐστὶ, πάλαι μὲν Κομμαγηνὴ ἐκλήθη, τανῦν δὲ τῷ ποταμῷ ἐστὶν ἐπώνυμος. ἣ δὲ τούτου ἐντὸς, ἣ δὴ αὐτοῦ τε μέση καὶ Τίγρητός ἐστι, Μεσοποταμία, ὡς τὸ εἶκος, ὀνομάζεται· μοῖρα μέντοι αὐτῆς οὐ τούτῳ μόνον τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις 1.17.24 τισὶν ἐπικαλεῖται. ἣ τε γὰρ ἄχρις Ἀμίδης πόλεως Ἀρμενία πρὸς ἐνίων ὠνόμασται, Ἐδεσσά τε ξὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὴν χωρίοις Ὀσροηνὴ τοῦ Ὀσρόου ἐπώνυμός ἐστιν, ἀνδρὸς ἐνταῦθα βεβασιλευκότος ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις, ἠνίκα Πέρσαις οἱ ταύτη ἄνθρωποι ἔνσπονδοι 1.17.25 ἦσαν. Πέρσαι οὖν ἐπειδὴ πρὸς Ῥωμαίων Νίσιβίν τε πόλιν καὶ ἄλλα ἄττα Μεσοποταμίας χωρία ἔλαβον, ἠνίκα ἐπὶ Ῥωμαίους στρατεύειν ἔμελλον, χώραν μὲν τὴν ἐκτὸς Εὐφράτου ποταμοῦ ἐν ὀλιγωρία ποιούμενοι, ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἄνυδρον τε καὶ ἀνθρώπων ἔρημον οὖσαν, ἐνταῦθα δὲ πόνῳ οὐδενὶ ἀγειρόμενοι, ἄτε ἐν χώρᾳ οἰκείᾳ τε καὶ πολεμῖα τῇ οἰκουμένη ἀγχοτάτῳ οὔσῃ, ἐνθένδε τὰς ἐσβολὰς αἰεὶ ἐποιοῦντο. 1.17.26 Ἠνίκα δὲ ἦσσηθεις ὁ Μιρράνης τῇ μάχῃ καὶ τοὺς πλείστους ἀποβαλὼν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς τὰ Περσῶν ἦθη ἀφίκετο, ποινηῆς ἔτυχε πρὸς βασιλέως Καβάδου 1.17.27 πικρᾶς. κόσμον γὰρ ἀφείλετο αὐτὸν, ὃν δὴ ἀναδεῖσθαι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν εἰώθει, ἔκ τε χρυσοῦ καὶ μαργάρων πεπονημένον. ἀξίωμα δὲ τοῦτο ἐν Πέρσῃ 1.17.28 σαις μέγα μετὰ γε τὴν βασιλέως τιμῆν.

ένταῦθα γὰρ οὔτε δακτυλίῳ χρυσῷ οὔτε ζώνῃ οὔτε περόνῃ χρῆσθαι οὔτε ἄλλῳ ὄτρωον θέμις, ὅτι μὴ ἐκ βασιλέως ἀξιῶ 1.17.29 θέντι. καὶ τὸ λοιπὸν ὁ Καβάδης ἐν βουλῇ εἶχεν ὄντινα τρόπον αὐτὸς ἐπὶ Ῥωμαίους στρατεύει. Μιρράνου γὰρ σφαλέντος οὕτως, ὡσπερ ἐρήθη, ἐπ' ἄλλῳ 1.17.30 οὐδενὶ τὸ θαρρεῖν εἶχε. καὶ οἱ ἐπὶ πλεῖστον ἀπορουμένῳ Ἀλαμούνδαρος ὁ τῶν Σαρακηνῶν βασιλεὺς προσελθὼν εἶπεν «οὐ πάντα, ὧ δέσποτα, χρεῶν ἐστὶ «πιστεύειν τῇ τύχῃ οὐδὲ τοὺς πολέμους οἶεσθαι δεῖν «κατορθοῦν ἅπαντας. οὐδὲ γὰρ εἰκὸς τοῦτό γε οὐδὲ «ἄλλως ἀνθρώπειον, ἀλλὰ καὶ ἀξύμφορος αὕτη μά 1.17.31 «λιστα τοῖς αὐτῇ ἐχομένοις ἢ ἔννοιά ἐστὶ. τοὺς γὰρ «ἅπαντα σφίσι ἐλπίσαντας τάγαθὰ ἔσεσθαι σφαλέντας «ποτέ, ἂν οὕτω τύχοι, ἢ ἐλπίς οὐ δέον ἠγήσαμένη 1.17.32 «τοῦ προσήκοντος μᾶλλον ἠνίασε. διὸ δὴ οὐκ ἔχοντες «ἀεὶ ἐπὶ τῇ τύχῃ τὸ θαρρεῖν ἄνθρωποι οὐκ ἐκ τοῦ «εὐθέος ἐς κίνδυνον πολέμου καθίστανται, κἂν τῷ «παντὶ τῶν πολεμίων ὑπεραίρειν ἀυχῶσιν, ἀλλ' ἀπάτη «τε καὶ μηχαναῖς τισὶ περιελθεῖν τοὺς ἐναντίους ἐν 1.17.33 «σπουδῇ ἔχουσιν. οἷς γὰρ ἐκ τοῦ ἀντιπάλου ὁ κίν»δυνός ἐστὶν, οὐκ ἐν βεβαίῳ τὰ τῆς νίκης χωρεῖ. νῦν «οὐν μήτε οἷς Μιρράνης ἠτύχησεν οὕτω περιώδυνος, «ὧ βασιλέων βασιλεῦ, γίνου, μήτε αὐθὶς ἀποπειράσα 1.17.34 «σθαι βούλου τῆς τύχης. Μεσοποταμίας γὰρ καὶ τῆς «Ὀσροηνῆς καλουμένης χώρας, ἅτε τῶν σῶν ὀρίων «ἄγχιστα οὔσης, αἶ τε πόλεις ὀχυρώτατα εἰσι πασῶν «μάλιστα καὶ στρατιωτῶν πλῆθος οἷον οὐ πώποτε «πρότερον τανῦν ἔχουσιν, ὡστε ἡμῖν αὐτόσε ἰοῦσιν «οὐκ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὰ τῆς ἀγωνίας γενήσεται, ἐν «μέντοι τῇ χώρᾳ, ἢ ἐκτὸς Εὐφράτου ποταμοῦ τυγχάνει «οὔσα, καὶ τῇ ταύτης ἐχομένη Συρία οὔτε πόλεως 1.17.35 «ὀχύρωμα οὔτε στρατεύμα λόγου ἀξιόν ἐστὶ. ταῦτα «γὰρ πολλάκις πρὸς τῶν ἐπὶ κατασκοπῇ ἐς ταύτας 1.17.36 «ἔσταλμένων Σαρακηνῶν ἤκουσα. ἔνθα δὴ καὶ πόλιν «Ἀντιόχειαν εἶναι φασί, πλούτῳ τε καὶ μεγέθει καὶ «πολυανθρωπία πρώτην πόλεων ἀπασῶν τῶν ἐν τοῖς «ἑώοις Ῥωμαίοις οὔσαν· ἢ δὴ ἀφύλακτός τε καὶ στρα 1.17.37 «τιωτῶν ἔρημός ἐστὶν. οὐ γὰρ ἄλλου οὐδενὸς τῷ «ταύτης δῆμῳ ὅτι μὴ πανηγύρεών τε καὶ τρυφῆς μέλει «καὶ τῆς ἐν θεάτροις ἀεὶ πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίας. 1.17.38 «ὡστε ἦν ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου ἐπ' αὐτοὺς ἴωμεν, τὴν «τε πόλιν αἰρήσειν ἡμᾶς ἐξ ἐπιδρομῆς οὐδὲν ἀπεικὸς «καὶ μηδενὶ ἐντυχόντας πολεμίων στρατῷ εἶτα ἐπανελ»θεῖν ἐς τὰ Περσῶν ἦθη, οὐπω πεπυσμένων τὰ ξυμ 1.17.39 «πεσόντα τῶν ἐν Μεσοποταμία στρατιωτῶν. ὕδατος «δὲ ἢ ἄλλου του τῶν ἐπιτηδείων ἀπορίας πέρι μηδὲν «σε εἰσίτω. ἐγὼ γὰρ τῷ στρατῷ ἐξηγήσομαι ὅπη ἂν «δοκῇ ἄριστα εἶναι.» 1.17.40 Ταῦτα ἀκούσας Καβάδης οὔτε ἀντιτείνειν οὔτε ἀπιστεῖν εἶχεν. ἦν γὰρ Ἀλαμούνδαρος ξυνετώτατός τε καὶ τῆς κατὰ πόλεμον ἐμπειρίας εὖ ἦκων, Πέρσαις τε πιστὸς ἐς τὰ μάλιστα, καὶ διαφερόντως δραστήριος, ὃς δὴ ἐς πεντήκοντα ἐνιαυτῶν χρόνον ἐς γόνυ ἐλθεῖν 1.17.41 τὰ Ῥωμαίων ἐποίησε πράγματα. ἐκ γὰρ τῶν Αἰγύπτου ὀρίων ἀρξάμενος καὶ μέχρι ἐς Μεσοποταμίαν ληιζόμενος τὰ ἐκείνη χωρία, ἠγέ τε καὶ ἔφερεν ἐφεξῆς ἅπαντα, καίων τε τὰς ἐν ποσὶν οἰκοδομίας καὶ τοὺς ἀνθρώπους κατὰ πολλὰς ἀεὶ μυριάδας ἀνδραποδίζων, καὶ αὐτῶν τοὺς μὲν πλείστους ἀποκτείνων οὐδενὶ λόγῳ, τοὺς δὲ ἄλλους ἀποδιδόμενος χρημάτων μεγά 1.17.42 λων. ἀπήντα δὲ οἱ τῶν πάντων οὐδεῖς, οὐ γὰρ ποτε ἀνεπισκέπτως ἐποιεῖτο τὴν ἔφοδον, ἀλλ' οὕτως ἐξαπιναιῶς τε καὶ αὐτῷ ἐς τὰ μάλιστα ἐπιτηδείως, ὡστε ὁ μὲν ἤδη ὡς τὰ πολλὰ ξὺν τῇ λείᾳ πάσῃ ἀπιῶν ὥχετο, οἱ δὲ στρατηγοὶ τε καὶ στρατιῶται πυνθάνεσθαι τε τὰ ξυμπεσόντα καὶ ἀγείρεσθαι ἐπ' αὐτὸν ἤρχοντο. 1.17.43 ἦν δὲ πού αὐτὸν καὶ καταλαβεῖν τύχη τινὶ ἔσχον, ἀλλ' ἔτι ἀπαρασκευοῖς τε οὔσι καὶ οὐ ξυντεταγμένοις ἐπιπεσὼν τοῖς διώκουσιν ὁ βάρβαρος οὗτος ἔτρεπέ τε καὶ διέφθειρεν οὐδενὶ πόνῳ, καί ποτε τοὺς διώκοντας στρατιώτας ξὺν τοῖς ἄρχουσιν ἐζώγρησεν ἅπαντας. 1.17.44 Τιμόστρατος δὲ ἦν ὁ Ῥουφίνου ἀδελφὸς καὶ Ἰωάννης ὁ τοῦ Λουκά παῖς, οὓς δὴ ἀπέδοτο ὕστερον, πλοῦτον αὐτῶν οὐ φαῦλον οὐδὲ τὸν τυχόντα περιβαλλόμενος. 1.17.45 καὶ τὸ ξύμπαν

εἰπεῖν χαλεπώτατός τε καὶ δεινότατος οὗτος ἀνὴρ γέγονε Ῥωμαίοις πολέμιος πάντων μάλιστα. αἴτιον δὲ ἦν, ὅτι Ἀλαμούνδαρος μὲν βασιλέως ἀξίωμα ἔχων ἀπάντων μόνος τῶν ἐν Πέρσαις Σαρακηνῶν ἦρχε, παντί τε τῷ στρατῷ οἷός τε ἦν αἰετὴν ἔφοδον 1.17.46 ποιῆσθαι ὅπη βούλοιο τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς· οὐδεὶς δὲ οὔτε Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἄρχων, οὐς δοῦκας καλοῦσιν, οὔτε Σαρακηνῶν τῶν Ῥωμαίοις ἐνσπόνδων ἠγούμενος, οἱ φύλαρχοι ἐπικαλοῦνται, ζῆν τοῖς ἐπομένοις Ἀλαμουνδάρῳ ἀντιτάξασθαι ἰκανῶς εἶχεν· ἐν χώρᾳ γὰρ ἐκάστη τοῖς πολεμίοις οὐκ ἀξιόμαχοι ἔτετα 1.17.47 χατο. διὸ δὴ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς φυλαῖς ὅτι πλείσταις Ἀρέθαν τὸν Γαβαλᾶ παῖδα ἐπέστησεν, ὃς τῶν ἐν Ἀραβίοις Σαρακηνῶν ἦρχεν, ἀξίωμα βασιλέως αὐτῷ περιθέμενος, οὐ πρότερον τοῦτο ἐν γε Ῥωμαίοις 1.17.48 γεγονὸς πώποτε. Ἀλαμούνδαρος μέντοι οὐδὲν τι ἦσσαν, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, τὰ Ῥωμαίων πράγματα ἔφθειρεν, Ἀρέθα ἐν πάσῃ ἐφόδῳ τε καὶ ἀγωνίᾳ ἢ ἀτυχοῦντος ὡς μάλιστα ἢ καταπροδιδόντος ὡς τάχιστα. οὐ γὰρ πω σαφές τι ἀμφ' αὐτῷ ἴσμεν. ταῦτη τε ζυνέβη Ἀλαμουνδάρῳ, οὐδενός οἱ ἀντιστατοῦντος, ἐπὶ μήκιστον τὴν ἔψαν ληίζεσθαι πᾶσαν, ἐπεὶ καὶ μακροβιώτατος ἀτεχνῶς γέγονε. 1.18.1 Τούτου οὖν τότε τοῦ ἀνδρὸς τῆ ὑποθήκη ἠσθεὶς Καβάδης ἀνδρας πεντακισχιλίους τε καὶ μυρίους ἀπολεξάμενος Ἀζαρέθην αὐτοῖς ἀνδρα Πέρσην ἐπέστησε διαφερόντως ἀγαθὸν τὰ πολέμια, καὶ σφίσι Ἀλαμούν 1.18.2 δαρον τῆς πορείας ἐξηγεῖσθαι ἐκέλευεν. οἱ δὲ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν διαβάντες ἐν Ἀσσυρίοις, γῆν τε πορευθέντες τινὰ ἔρημον ἀνθρώπων, ἄφνω ἐς τῶν Κομμαγηνῶν καλουμένων τὴν χώραν παρὰ δόξαν ἐσέ 1.18.3 βαλλον. αὕτη τε πρώτη ἐνθένδε Περσῶν ἐσβολὴ ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐγένετο, ὅσα γε ἡμᾶς ἀκοῆ ἢ τρόπῳ τῷ ἄλλῳ ἐπίστασθαι, καὶ πάντας Ῥωμαίους τῷ ἀπροσ 1.18.4 δοκῆτῳ κατέπληξεν. ἃ δὴ ἐπεὶ Βελισάριος ἔμαθε, τὰ μὲν πρῶτα διηπορεῖτο, μετὰ δὲ βοηθεῖν κατὰ τάχος ἔγνω. φυλακὴν τε αὐτάρκη ἐν πόλει ἐκάστη καταστησάμενος, ὅπως μὴ Καβάδης τε καὶ στράτευμα τῶν πολεμίων ἄλλο ἐνταῦθα ἰόντες ἀφύλακτα τὸ παράπαν εὐρήσουσι τὰ ἐπὶ Μεσοποταμίας χωρία, αὐτὸς τῷ ἄλλῳ στρατῷ ὑπηντίαζεν, Εὐφράτην τε ποταμὸν διαβάντες 1.18.5 σπουδῆ πολλῇ πρόσω ἐχώρουν. ὁ μὲν οὖν Ῥωμαίων στρατὸς ἐς δισμυρίους μάλιστα πεζοὺς τε καὶ ἰπέας ζυνήει, καὶ αὐτῶν Ἰσαυροὶ οὐχ ἦσσαν ἢ δισχίλιοι 1.18.6 ἦσαν. ἄρχοντες δὲ ἰπέων μὲν ἅπαντες ἦσαν, οἱ τὰ πρότερα τὴν ἐν Δάρας μάχην πρὸς τε Πέρσας καὶ Μιρράνην διήνεγκαν, πεζῶν δὲ τῶν τις δορυφόρων 1.18.7 Ἰουστινιανοῦ βασιλέως, Πέτρος ὄνομα. τοῖς μέντοι Ἰσαύροις Λογγίνος τε καὶ Στεφανάκιος ἐφειστήκεσαν. ἐνταῦθα δὲ καὶ Ἀρέθας αὐτοῖς ζῆν τῷ Σαρακηνῶν 1.18.8 στρατεύματι ἦλθεν. ἐπεὶ τε ἐς Χαλκίδα πόλιν ἀφίκοντο, ἐνστρατοπεδευσάμενοι αὐτοῦ ἔμενον, ἐπεὶ τοὺς πολεμίους ἐν χωρίῳ Γαββουλῶν εἶναι ἐπύθοντο, δέκα 1.18.9 καὶ ἑκατὸν σταδίοις Χαλκίδος διέχοντι. ὁ δὴ γνόντες Ἀλαμούνδαρος τε καὶ Ἀζαρέθης τὸν τε κίνδυνον κατορρωδήσαντες ἐπίπροσθεν οὐκέτι ἐχώρουν, ἀλλ' ἐπ' οἴκου αὐτίκα δὴ ἀποχωρεῖν ἔγνωσαν. αὐτοὶ τε γοῦν Εὐφράτην ποταμὸν ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντες ὀπίσω ἀπή 1.18.10 λαυνον καὶ ὁ Ῥωμαίων στρατὸς ὀπισθεν εἶπετο. ἐν τε τῷ χώρῳ, οὗ δὴ οἱ βάρβαροι ἐς νύκτα ἐκάστην ηὐλί 1.18.11 ζοντο, αἰετὴν Ῥωμαῖοι τῆ ἐπιγινομένη νυκτὶ ἔμενον. Βελισάριος γὰρ ἐξεπίτηδες ὁδὸν τινα πλείω πορεύεσθαι τὸ στράτευμα οὐδαμῆ εἶα, ἐπεὶ οἱ οὐκ ἦν βουλομένῳ τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἰέναι, ἀλλ' ἀποχρῆν ὤετο σφίσι Πέρσας τε καὶ Ἀλαμούνδαρον ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐσβεβληκότας, εἶτα ἐνθένδε οὕτω δὴ ἀποκεχω 1.18.12 ρηκότας, ἀπράκτους εἰς τὰ οἰκεῖα κομίζεσθαι. διὸ δὴ ἅπαντες αὐτῷ λάθρα ἐλοιδороῦντο, ἄρχοντές τε καὶ στρατιῶται, ἐκάκιζε μέντοι αὐτὸν ἐς ὄψιν οὐδεὶς. 1.18.13 Τελευτῶντες δὲ Πέρσαι μὲν ἐν τῇ τοῦ Εὐφράτου ἡϊόνι ηὐλίσαντο, ἢ δὴ πόλεως Καλλινίκου ἀντιπέρας ἐστίν. ἐνθένδε γὰρ διὰ χώρας πρὸς οὐδενὸς ἀνθρώπων οἰκουμένης πορεύεσθαι ἔμελλον, οὕτω τε τῆς Ῥω 1.18.14 μαίων γῆς ἀπαλλάσσεσθαι. οὐ γὰρ ἔτι διενοοῦντο ἰέναι, ὥσπερ τὰ πρότερα, τῆς τοῦ ποταμοῦ

ὄχθης ἐχόμενοι. Ῥωμαῖοι δὲ διανυκτερεύσαντες ἐν πόλει Σούρων ἐνθὲνδε τε ἔξαναστάντες καταλαμβάνουσι συσκευαζο1.18.15 μένους ἤδη ἐς τὴν ἄφοδον τοὺς πολεμίους. ἑορτὴ δὲ ἡ Πασχαλία ἐπέκειτο ἡμέρα ἐπιγεννησομένη τῇ ὑστεραία, ἣν δὴ σέβονται Χριστιανοὶ πασῶν μάλιστα, ἡμέρα τε τῇ ταύτης προτέρᾳ σιτίων τε καὶ ποτοῦ ἀπεχόμενοι οὐ διημερεύειν νενομίκασι μόνον, ἀλλὰ καὶ πόρρω που 1.18.16 νήστεις τῶν νυκτῶν ἰέναι. τότε οὖν ἅπαντας Βελισάριος ὀργώνοντας ἐπὶ τοὺς πολεμίους ὀρών, ταύτης τε ἀποστήσαι τῆς γνώμης ἐθέλων (ταῦτα γὰρ οἱ καὶ Ἑρμογένης ἐγίνωσκεν ἄρτι ἐπὶ πρεσβείᾳ ἐκ βασιλέως ἦκων) τοὺς παραγενομένους ἅπαντας ξυγκαλέσας ἔλεξε 1.18.17 τοιάδε «Ποῖ φέρεσθε, ἄνδρες Ῥωμαῖοι, ἢ τί πεπονθότες κίνδυνον αἰρεῖσθαι ὑμῖν αὐτοῖς οὐκ ἀναγκαῖον «βουλευέσθε; μίαν εἶναι νίκην ἀκίβδηλον οἴονται ἄν»θρωποι τὸ μηδὲν δεινὸν πρὸς τῶν πολεμίων παθεῖν, «ὅπερ ἡμῖν ἐν γε τῷ παρόντι δέδωκεν ἢ τε τύχη καὶ 1.18.18 «ἡμῶν τὸ κατὰ τῶν ἐναντίων δέος. οὐκοῦν ἢ ἀπόνα»σθαι τῶν παρόντων ἀγαθῶν ἄμεινον ἢ παρελθόντα «ταῦτα ζητεῖν. Πέρσαι γὰρ πολλαῖς μὲν ἐλπίσιν «ἡγμένοι ἐπὶ Ῥωμαίους ἐστράτευσαν, πάντων δὲ τανῦν 1.18.19 «ἐκπεπτωκότες ἐς φυγὴν ὥρμηται. ὥστε ἦν οὐχ «ἐκόντας αὐτοὺς μεταβάλλεσθαι μὲν τῆς ἐς τὴν ὑπα»γωγὴν γνώμης, ἐς χεῖρας δὲ ἰέναι ἡμῖν αὐτοῖς ἀναγκά»σωμεν, νενικηκότες μὲν πλέον τὸ παράπαν οὐδὲν 1.18.20 «ἔξομεν. τί γὰρ ἂν τις τὸν γε φεύγοντα τρέποι; «σφαλέντες δὲ ἴσως τῆς τε ὑπαρχούσης στερησόμεθα «νίκης, οὐ πρὸς τῶν πολεμίων ἀφαιρεθέντες, ἀλλ' «αὐτοὶ ταύτην προέμενοι, καὶ τῇ βασιλέως γῆ τὸ τοῖς «πολεμίους ἐκκεῖσθαι τῶν ἀμυνομένων χωρὶς τὸ λοιπὸν 1.18.21 «πὸν δώσομεν. καίτοι καὶ τοῦτο ἐνθυμεῖσθαι ὑμᾶς «ἄξιον, ὡς τῶν ἀναγκαίων, οὐ τῶν ἀθαιρέτων κιν»δύνων ξυναίρεσθαι ὁ θεὸς ἀεὶ τοῖς ἀνθρώποις φιλεῖ. 1.18.22 «χωρὶς δὲ τούτων τοῖς μὲν οὐκ ἔχουσιν ἂν ὅπη τρα»πείην ἀνδραγαθίζεσθαι οὐχ ἐκουσίοις ξυμβήσεται, «ἡμῖν δὲ πολλὰ τὰ ἐναντιώματα ἐς τὴν ξυμβολὴν τε 1.18.23 «τύχηκεν εἶναι· πεζῇ τε γὰρ βαδίζοντες πολλοὶ ἦκουσι «καὶ νήστεις ἅπαντες τυγχάνομεν ὄντες. ἀφήμι γὰρ «λέγειν ὡς τινες οὕτω καὶ νῦν πάρεσι.» Βελισάριος μὲν τοσαῦτα εἶπεν. 1.18.24 Ὁ δὲ στρατὸς ἐς αὐτὸν ὕβριζον οὐ σιγῇ τινὶ οὐδὲ ἐν παραβύστῳ, ἀλλ' αὐτῷ ἐς ὄψιν ξὺν κραυγῇ ἦκοντες μαλθακὸν τε καὶ τῆς προθυμίας διαλυτὴν ἐκάλουν, ὃ δὴ καὶ τῶν ἀρχόντων τινὲς ξὺν τοῖς στρατιώταις 1.18.25 ἡμάρτανον, ταύτη τὸ εὐτολμον ἐνδεικνύμενοι. καὶ αὐτῶν τῷ ἀναισχύντῳ καταπλαγεῖς Βελισάριος ἀντιστρέψας τὴν παραίνεσιν ἐγκελευομένῳ τε ἤδη ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐώκει καὶ διατάσσοντι ἐς παράταξιν, ἔφασκέ τε ὡς οὐκ εἰδείη μὲν αὐτῶν τὴν ἐς τὸ μάχεσθαι προθυμίαν τὰ πρότερα, νῦν δὲ θαρσεῖν τε καὶ ξὺν ἐλπίδι 1.18.26 τῇ ἀμείνονι ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἰέναι. καὶ τὴν φάλαγγα μετωπηδὸν ποιησάμενος διέταξεν ὧδε. ἐς κέρας μὲν τὸ ἀριστερὸν πρὸς τῷ ποταμῷ τοὺς πεζοὺς ἅπαντας ἔστησεν, ἐς δὲ τὸ δεξιὸν, ἢ δὴ ὁ χώρος ἀνάντης ἦν, Ἀρέθαν τε καὶ τοὺς ξὺν αὐτῷ Σαρακηνοὺς ἅπαντας, αὐτὸς δὲ ξὺν τοῖς ἰππεῦσι κατὰ μέσον εἰστήκει. οὕτω 1.18.27 μὲν Ῥωμαῖοι ἐτάξαντο. Ἀζαρέθης δὲ ἐπεὶ ξυνιόντας ἐς παράταξιν τοὺς πολεμίους εἶδε, τοιάδε παρεκελεύσατο «Πέρσας μὲν ὄντας ὑμᾶς μὴ οὐχὶ τοῦ βίου τὴν «ἀρετὴν ἀνταλλάξασθαι, ἣν τις αἴρεσιν ἀμφοῖν διδοίη, 1.18.28 «οὐδεὶς ἂν ἀντείποι. ἐγὼ δὲ φημι οὐδ' ἂν βουλο»μένοις ἐφ' ὑμῖν εἶναι τούτοις ποιεῖσθαι τὴν αἴρεσιν. «οἷς μὲν γὰρ ἐξὸν διαφυγοῦσι τὸν κίνδυνον ξὺν τῇ «ἀτιμίᾳ βιοῦν, οὐδὲν, ἦν γε βούλοιντο, ἀπεικὸς ἀντὶ «τῶν βελτίστων ἐλέσθαι τὰ ἥδιστα, οἷς δὲ τὸ θνήσκεν «ἐπάναγκες, ἢ ξὺν τῇ εὐκλείᾳ πρὸς τῶν πολεμίων, ἢ «πρὸς τοῦ κρατοῦντος ἐς τὴν κόλασιν αἰσχροῦς ἀγο»μένοις, πολλὴ ἄνοια μὴ πρὸ τῶν αἰσχίστων ἐλέσθαι 1.18.29 «τὰ κρεῖσσω. ὅτε τοίνυν ταῦτα οὕτως ἔχει, προσήκειν «ὑμᾶς ἅπαντας οἶμαι μὴ τοὺς πολεμίους μόνον, ἀλλὰ «καὶ δεσπότην τὸν ὑμέτερον ἐν νῶ ἔχοντας οὕτως ἐς «μάχην τήνδε καθίστασθαι.» 1.18.30 Τοσαῦτα καὶ Ἀζαρέθης παρακελευσάμενος ἀντίξουν τοῖς ἐναντίοις τὴν φάλαγγα ἔστησε, Πέρσας μὲν τὰ ἐν

δεξιᾶ ἔχοντας, Σαρακηνοὺς δὲ τὰ εὐώνυμα. καὶ αὐτίκα μὲν ἐς χεῖρας ἀμφοτέροι ἦλθον. ἦν δὲ ἡ μάχη καρ1.18.31 τερὰ μάλιστα. τὰ τε γὰρ τοξεύματα ἐκατέρωθεν συχνὰ ἐπὶ πλεῖστον βαλλόμενα φόνον ἀμφοτέρων πολὺν ἐποίει καὶ τινες ἐν μεταίχμιῳ γινόμενοι ἔργα ἐς ἀλλήλους ἐπεδείκνυντο ἀρετῆς ἄξια, μᾶλλον δὲ Πέρσαι ἐκ τῶν 1.18.32 τοξευμάτων πολλοὶ ἔθνησκον. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν βέλη συχνότερα μὲν ἀτεχνῶς ἦν, ἐπεὶ Πέρσαι τοξόται τε σχεδὸν τί εἰσιν ἅπαντες καὶ πολὺ θᾶσσον ἢ οἱ ἄλλοι ξύμπαντες ἄνθρωποι ποιεῖσθαι τὰς βολὰς ἐκδιδάσκον1.18.33 ται, ἐκ δὲ τόξων μαλθακῶν τε καὶ οὐ λίαν ἐντεταμένων βαλλόμενα θώρακι ἴσως ἢ κράνει ἢ καὶ ἀσπίδι ἐντυχόντα Ῥωμαίου ἀνδρὸς ἀπεκαυλίζετο τε καὶ λυπεῖν 1.18.34 τὸν προσπίπτοντα οὐδαμῆ εἶχε. Ῥωμαίων δὲ τὰ τε τοξεύματα βραδύτερα μὲν ἐς αἰεὶ ἐστίν, ἄτε δὲ ἐκ τόξων σκληρῶν τε ὑπεράγαν καὶ δεινῶς ἐντεταμένων βαλλόμενα, προσθείη δὲ ἂν τις καὶ πρὸς ἀνδρῶν ἰσχυροτέρων, πολλῶ ἔτι μᾶλλον ἢ οἱ Πέρσαι, οἷς ἂν ἐντύχοιεν, εὐπετῶς σίνονται, ὄπλου οὐδενὸς ἐμποδῶν 1.18.35 αὐτῶν γινομένου τῆ ρύμη. ἤδη μὲν οὖν τῆς ἡμέρας αἱ δύο παρωχῆκεσαν μοῖραι, καὶ ἡ μάχη ἔτι ἀγχώμαλος ἦν. τότε δὲ ξυμφορήσαντες, ὅσοι δὴ ἄριστοι ἐν τῷ Περσῶν στρατεύματι ἦσαν, ἐσήλουν ἐς τῶν πολεμίων τὸ δεξιὸν κέρας, οὗ δὴ Ἀρέθας τε καὶ οἱ Σαρακηνοὶ 1.18.36 ἐτετάχατο. οἱ δὲ οὕτω τὴν φάλαγγα διαλύσαντες δίχα ἐγένοντο, ὥστε καὶ δόξαν ἀπήνεγκαν ὅτι δὴ Πέρσαις τὰ Ῥωμαίων πράγματα προὔδοσαν. τοὺς γὰρ ἐπιόντας οὐχ ὑποστάντες αὐτίκα ἐς φυγὴν ἅπαντες ὤρμητο. 1.18.37 οἱ γοῦν Πέρσαι διαρρήξαντες οὕτω τὴν τῶν ἐναντίων παράταξιν κατὰ νώτου εὐθὺς τῆς Ῥωμαίων ἵππου ἐγένοντο. Ῥωμαῖοι δὲ κεκμηκότες ἤδη τῆ τε ὁδῷ καὶ τῷ πόνῳ τῆς μάχης νήστεις τε ἅπαντες ἐς τόδε τῆς ἡμέρας ὄντες, καὶ πρὸς τῶν πολεμίων ἐκατέρωθεν ἐνοχλούμενοι, οὐκέτι ἀντεῖχον, ἀλλ' οἱ μὲν πολλοὶ φεύγοντες ἀνὰ κράτος ἐς τοῦ ποταμοῦ τὰς νήσους ἀγχιστὰ που οὐσας ἐχώρησαν, τινὲς δὲ καὶ αὐτοῦ μένοντες ἔργα θαυμαστά τε καὶ λόγου πολλοῦ ἄξια τοὺς πολεμίους 1.18.38 εἰργάσαντο. ἐν τοῖς καὶ Ἀσκὰν ἦν, ὃς δὴ πολλοὺς μὲν κτείνας τῶν ἐν Πέρσαις δοκίμων, κρεουργηθεὶς δὲ κατὰ βραχὺ μόλις ἔπεσε, λόγον αὐτοῦ πολὺν τοῖς πολεμίσις ἀπολιπών. καὶ ζὺν αὐτῷ ἄλλοι ὀκτακόσιοι ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπέθανον, οἱ τε Ἰσαυροὶ ζὺν τοῖς ἄρχουσι σχεδὸν ἅπαντες, οὐδὲ 1.18.39 ὄπλα ἀνταίρειν τοῖς πολεμίσις τολμήσαντες. ἀπειρία γὰρ τοῦ ἔργου τούτου πολλῆ εἶχοντο, ἐπεὶ ἄρτι τῆς γεωργίας ἀφέμενοι ἐς κίνδυνον πολέμου κατέστησαν, 1.18.40 ἀγνώτα σφίσι τὰ πρότερα ὄντα. καίτοι μάλιστα πάντων αὐτοὶ ἔναγχος ἐς τὴν μάχην ἀγνοία πολέμου ὀργῶντες Βελισαρίῳ τότε τὴν δειλίαν ὠνείδιζον. οὐ μὴν οὐδὲ Ἰσαυροὶ ἅπαντες, ἀλλὰ Λυκάονες οἱ πλεῖστοι ἦσαν. 1.18.41 Βελισάριος δὲ ζὺν ὀλίγοις τισὶν ἐνταῦθα μείνας, τέως μὲν τοὺς ἀμφὶ τὸν Ἀσκὰν ἀντέχοντας ἐώρα, καὶ 1.18.42 αὐτὸς ζὺν τοῖς παροῦσι τοὺς πολεμίους ἡμίνατο· ἐπεὶ δὲ αὐτῶν οἱ μὲν ἔπεσον, οἱ δὲ ὀπη ἐδύναντο ἐς φυγὴν ὤρμητο, τότε δὴ καὶ αὐτὸς ζὺν τοῖς ἐπομένοις φυγῶν ἐς τῶν πεζῶν τὴν φάλαγγα ἦλθεν, οἱ ζὺν τῷ Πέτρῳ ἔτι ἐμάχοντο, οὐ πολλοὶ ὄντες, ἐπεὶ καὶ αὐτῶν ἔτυχον 1.18.43 φυγόντες οἱ πλεῖστοι. ἔνθα δὴ αὐτὸς τε τὸν ἵππον ἀφήκε καὶ πάντας αὐτὸ δρᾶν τοὺς ἐπομένους ἐκέλευε, πεζοὺς τε ζὺν τοῖς ἄλλοις τοὺς ἐπιόντας ἀμύνασθαι. 1.18.44 Περσῶν δὲ ὅσοι τοῖς φεύγουσιν εἶποντο, δι' ὀλίγου τὴν δίωξιν ποιησάμενοι εὐθὺς ἐπανῆκον, ἐς τε τοὺς πεζοὺς καὶ Βελισάριον ζὺν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὤρμητο. οἱ δὲ τὰ νῶτα ἐς τὸν ποταμὸν τρέψαντες, ὅπως μὴ τις αὐτοῖς πρὸς τῶν πολεμίων κύκλωσις γένοιτο, ἐκ 1.18.45 τῶν παρόντων τοὺς ἐπιόντας ἡμίνοντο. αὐθὶς τε ἡ μάχη καρτερὰ γέγονε, καίπερ οὐκ ἐξ ἀντιπάλου τῆς δυνάμεως οὔσα. πεζοὶ τε γὰρ καὶ λίαν ὀλίγοι πρὸς ξύμπασαν ἐμάχοντο τὴν Περσῶν ἵππον. οὐ μέντοι αὐτοὺς οἱ πολεμιοὶ οὔτε τρέπεσθαι οὔτε ἄλλως βιάζε1.18.46 σθαι εἶχον. ἐν χρῶ τε γὰρ ἀλλήλοισ ἐς ὀλίγον αἰεὶ ξυναγόμενοι καὶ ὡς ἰσχυρότατα ταῖς ἀσπίσι φραξάμενοι ἔβαλλον μᾶλλον ἐς τοὺς Πέρσας ἐπιτηδείως ἢ αὐτοὶ 1.18.47 πρὸς

ἐκείνων ἐβάλλοντο. πολλάκις τε ἀπειπόντες οἱ βάρβαροι ἐπ' αὐτοὺς ἤλαυνον, ὡς ζυνταράζοντες τε καὶ διαλύσοντες τὴν παράταξιν, ἀλλ' ἄπρακτοι ἐνθένδε 1.18.48 ὀπίσω αὖθις ἀπήλαυνον. οἱ γὰρ ἵπποι αὐτοῖς τῷ τῶν ἀσπίδων πατάγῳ ἀχθόμενοι ἀνεχαιτίζοντό τε καὶ ἐς ταραχὴν ζὺν τοῖς ἐπιβάταις καθίσταντο. διαγεγόνασί τε οὕτως ἐκάτεροι, ἕως ἐγεγόνει τῆς ἡμέρας ὀψέ. 1.18.49 νυκτὸς δὲ ἤδη ἐπιλαβούσης Πέρσαι μὲν ἐς τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρησαν, Βελισάριος δὲ ὀλκάδος ἐπιτυχῶν ζὺν ὀλίγοις τισὶν ἐς τοῦ ποταμοῦ τὴν νῆσον κατήρην, 1.18.50 οὗ δὴ καὶ οἱ ἄλλοι Ῥωμαῖοι νηχόμενοι ἦλθον. τῇ δὲ ὑστεραία Ῥωμαῖοι μὲν ὀλκάδων σφίσιν ἐκ Καλλινίκου πόλεως παραγενομένων πολλῶν ἐς αὐτὴν ἐκομίσθησαν, Πέρσαι δὲ τοὺς νεκροὺς ἐσκυλευκότες ἐπ' οἴκου ἅπαντες ἀνεχώρησαν. οὐ μὴν τοὺς σφετέρους νεκροὺς τῶν πολεμίων ἐλάσσους εὗρον. 1.18.51 Ἀζαρέθης δὲ, ἐπεὶ ζὺν τῷ στρατῷ ἐς Πέρσας ἀφίκετο, καίπερ ἐν τῇ μάχῃ εὐημερήσας, ἀχαρίστου Κα1.18.52 βάρβου μάλιστα ἔτυχεν ἐξ αἰτίας τοιαύδων. νόμος ἐστὶ Πέρσαις, ἠνίκα ἐπὶ τῶν πολεμίων τινὰς στρατεύεσθαι μέλλωσι, τὸν μὲν βασιλέα ἐπὶ θρόνου τοῦ βασιλείου καθῆσθαι, κοφίνους δὲ οἱ πολλοὺς ἐνταῦθα πη εἶναι, καὶ παρεῖναι μὲν τὸν στρατηγὸν, ὃς δὴ τῷ στρατῷ ἐπὶ τοὺς ἐναντίους ἐξηγήεσθαι ἐπίδοξός ἐστι, παριέναι δὲ τὸ στράτευμα τοῦτο ἐς τοῦ βασιλέως τὴν ὄψιν κατ' ἄνδρα ἓνα, καὶ αὐτῶν ἕκαστον βέλος ἐν ἐς τὰς ταρπὰς ῥιπτεῖν, μετὰ δὲ αὐτὰς μὲν τῇ βασιλέως σφραγίδι κατασεσημασμένας φυλάττεσθαι, ἐπειδὴν δὲ ἐς Πέρσας ἐπανίῳι τὸ στράτευμα τοῦτο, τῶν στρατιωτῶν ἕκαστον 1.18.53 ἐκ τῶν ἀρρίχων ἐν ἀναιρεῖσθαι βέλος. ἀριθμοῦντες οὖν τῶν βελῶν ὅσα πρὸς τῶν ἀνδρῶν οὐκ ἀνήρηται, οἷς ἐπίκειται ἡ τιμὴ αὕτη, ἀγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ τὸ πλῆθος τῶν οὐκ ἐπανηκόντων στρατιωτῶν, ταύτη τε ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτήκασιν ἔνδηλοι γίνονται. 1.18.54 οὕτω μὲν οὖν Πέρσαις ὁ νόμος ἐκ παλαιοῦ ἔχει. ἐπεὶ δὲ Ἀζαρέθης ἐς ὄψιν τῷ βασιλεῖ ἦλθεν, ἀνεπυθάνετο αὐτοῦ ὁ Καβάδης εἴ τι χωρίον παραστησάμενος Ῥωμαϊκὸν ἦκοι, ἐπεὶ ζὺν τῷ Ἀλαμουνδάρῳ ὡς Ἀντιόχειαν καταστρεψόμενος ἐπὶ Ῥωμαίους στρατεύσειεν. ὁ δὲ Ἀζαρέθης χωρίον μὲν ἐλεῖν οὐδὲν ἔφασκε, Ῥωμαίους 1.18.55 δὲ καὶ Βελισάριον μάχῃ νενικηκέναι. Καβάδης μὲν οὖν παριέναι τὸ ζὺν τῷ Ἀζαρέθῃ ἐκέλευε στράτευμα, ἕκ τε τῶν ταρπῶν βέλος ἕκαστος ἀνηρεῖτο ἥπερ εἰώ1.18.56 θεῖ. πολλῶν δὲ ἀπολελειμμένων βελῶν ὠνείδιζε τε τῷ Ἀζαρέθῃ ὁ βασιλεὺς τὴν νίκην καὶ ἐν τοῖς ἀτιμοτάτοις τὸ λοιπὸν εἶχε. τὰ μὲν οὖν τῆς νίκης ἐς τοῦτο ἐτελεύτα τῷ Ἀζαρέθῃ. 1.19.1 Ἔννοια δὲ τότε Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ γέγονεν Αἰθιοπίας τε καὶ Ὀμηρίτας ἐπὶ τῷ Περσῶν πονηρῷ ἑταιρίσασθαι. ὅπῃ δὲ τῆς γῆς οἱ ἄνθρωποι οἶδε ᾤκηται καὶ καθ' ὃ τι αὐτοὺς Ῥωμαίοις ζυνοῖσιν βα1.19.2 σιλεὺς ἤλπισεν, ἐρῶν ἔρχομαι. τὰ Παλαιστίνης ὄρια πρὸς ἀνίσχοντα ἤλιον ἐς θάλασσαν τὴν Ἐρυθρὰν κα1.19.3 λουμένην διήκει. αὕτη δὲ ἡ θάλασσα ἐξ Ἰνδῶν ἀρχομένη ἐνταῦθα τελευτᾷ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς. καὶ πόλις Αἰλᾶς καλουμένη πρὸς τῇ ταύτης ἡἰὸν ἐστίν, ἔνθα ἡ θάλασσα, ὡσπερ μοι εἴρηται, ἀπολήγουσα πορθμὸς τις ἐς ἄγαν στενὸς γίνεται. καὶ αὐτὸν ἐνθένδε ἐσπλέοντι ἐν δεξιᾷ μὲν ὄρη τὰ Αἰγυπτίων πρὸς νότον ἄνεμον τετραμμένα ἐστίν, ἐπὶ θάτερα δὲ χώρα ἔρημος ἀνθρώπων ἐπὶ πλεῖστον διήκει πρὸς βορρᾶν ἄνεμον, ἢ τε γῆ αὕτη τῷ ἐσπλέοντι ἐκατέρωθεν ὄρατῇ γίνεται, μέχρι ἐς τὴν Ἰωτάβην καλουμένην νῆσον, Αἰλᾶ πόλεως στα1.19.4 δίους οὐχ ἦσσαν ἢ χιλίους διέχουσιν. ἔνθα Ἑβραῖοι αὐτόνομοι μὲν ἐκ παλαιοῦ ᾤκητο, ἐπὶ τούτου δὲ Ἰουστινιανοῦ βασιλεύοντος κατήκοοι Ῥωμαίων γεγέννην1.19.5 ται. πέλαγος δὲ τὸ ἐνθένδε μέγα ἐκδέχεται. καὶ γῆν μὲν τὴν ἐν δεξιᾷ οἱ ταύτη ἐσπλέοντες οὐκέτι ὀρώσιν, ἐς μέντοι τὴν εὐώνυμον νυκτὸς ἀεὶ ἐπιγι1.19.6 νομένης ὀρμίζονται. ἐν σκότῳ γὰρ ναυτίλλεσθαι ἐν ταύτῃ δὴ τῇ θαλάσῃ ἀδύνατά ἐστιν, ἐπεὶ βράχους 1.19.7 αὐτὴν ἔμπλεων ἐπὶ πλεῖστον ζυμβαίνει εἶναι. ὄρμοι δὲ εἰσὶν ἐνταῦθα πολλοὶ οὐ χερσὶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τῇ φύσει τῶν χωρίων πεποιημένοι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῖς πλέουσιν οὐ χαλεπὸν ἐστὶν ὅπῃ παρατύχοι ὀρμίζεσθαι. Ταύτην δὴ τὴν ἡἰὸνα εὐθύς

μὲν ὄρους τοὺς Πα1.19.8 λαιστίνης ὑπερβάντι Σαρακηνοὶ ἔχουσιν, οἱ ἐν τῷ 1.19.9 φοινικῶνι ἐκ παλαιοῦ ἴδρυνται. ἔστι δὲ ὁ φοινικῶν ἐν τῇ μεσογειᾷ ἐς χώραν κατατείνων πολλήν, ἔνθα δὴ ἄλλο τὸ παράπαν οὐδὲν ὅτι μὴ φοίνικες φύονται 1.19.10 μόνοι. τούτῳ τῷ φοινικῶνι βασιλέα Ἰουστινιανὸν Ἀβοχάραβος ἐδωρήσατο, ὁ τῶν ἐκεῖνη Σαρακηνῶν ἄρχων, καὶ αὐτὸν βασιλεὺς φύλαρχον τῶν ἐν Παλα1.19.11 στίνη Σαρακηνῶν κατεστήσατο. ἀδῆλόν τε τὴν χώραν διεφύλαξε τὸν ἅπαντα χρόνον, ἐπεὶ τοῖς τε ἀρχομένοις βαρβάροις καὶ οὐδὲν τι ἦσσαν τοῖς πολεμίοις φοβερὸς τε αἰεὶ Ἀβοχάραβος ἔδοξεν εἶναι καὶ 1.19.12 διαφερόντως δραστήριος. τῷ μὲν οὖν λόγῳ τὸν φοινικῶνα βασιλεὺς ἔχει, μετεῖναι δὲ αὐτῷ τῶν ταύτη 1.19.13 χωρίων οὐδ' ὀπωστιοῦν δυνατὰ ἐστὶ. γῆ τε γὰρ ἀνθρώπων παντελῶς ἔρημος καὶ ἀτεχνῶς ἀνυδρος ἐν μέσῳ οὕσα ἐς δέκα ἡμερῶν ὁδὸν διήκει, καὶ αὐτὸς λόγου ὄτουοῦν ἄξιός ὁ φοινικῶν οὐδαμῆ ἐστίν, ἀλλ' ὄνομα δώρου ὃ τε Ἀβοχάραβος ἔδωκε μόνον καὶ βασιλεὺς εὖ εἰδὼς ἔλαβε. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ φοινικῶνι 1.19.14 ταύτη πη ἔχει. τούτων δὲ τῶν ἀνθρώπων ἄλλοι Σαρακηνοὶ ἐχόμενοι τὴν ἀκτὴν ἔχουσιν, οἱ δὴ Μαδδηνοὶ 1.19.15 καλοῦνται, Ὀμηριτῶν κατήκοοι ὄντες. οἱ δὲ Ὀμηρίται οὗτοι ἐν χώρᾳ τῇ ἐπέκεινα ῥῆκνται πρὸς τῇ τῆς θαλάσσης ἠϊόνι. ὑπὲρ τε αὐτοὺς ἄλλα ἔθνη πολλὰ μέχρι ἐς τοὺς ἀνθρωποφάγους Σαρακηνοὺς ἰδρῦσθαί φασι. 1.19.16 μεθ' οὓς δὴ τὰ γένη τῶν Ἰνδῶν ἐστίν. ἀλλὰ τούτων μὲν περὶ λεγέτω ἕκαστος ὡς πη αὐτῷ βουλομένῳ ἐστίν. 1.19.17 Ὀμηριτῶν δὲ καταντικρὺ μάλιστα ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπειρῷ Αἰθίοπες οἰκοῦσιν, οἱ Αὐξωμίται ἐπικαλοῦνται, ὅτι δὴ αὐτοῖς τὰ βασιλεία ἐστίν ἐν πόλει Αὐξώμιδι. καὶ 1.19.18 θάλασσα, ἣ ἐν μέσῳ ἐστίν, ἀνέμου μετρίως ἐπιφόρου ἐπιπεσόντος ἐς πέντε ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν διάπλουν 1.19.19 διήκει. ταύτη γὰρ καὶ νύκτωρ ναυτίλλεσθαι νενομίκασι, ἐπεὶ βράχος ἐνταῦθα οὐδαμῆ ἐστίν· αὕτη πρὸς ἐνίων ἢ θάλασσα Ἐρυθρὰ κέκληται. τὰ γὰρ ταύτης ἐκτὸς ἐκπλέοντι ἄχρι ἐς τὴν ἠϊόνα καὶ Αἶλάν πόλιν 1.19.20 Ἀραβικὸς ὠνόμασται κόλπος. χώρα γὰρ ἡ ἐνθένδε ἄχρι τῶν Γάζης πόλεως ὀρίων Ἀραβία τὸ παλαιὸν ὠνομάζετο, ἐπεὶ καὶ τὰ βασιλεία ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐν Πέτραις τῇ πόλει ὁ τῶν Ἀράβων βασιλεὺς εἶχεν. 1.19.21 ὁ μὲν οὖν τῶν Ὀμηριτῶν ὄρμος, ἐξ οὗ ἀπαίροντες εἰώθασιν ἐς Αἰθίοπας πλεῖν, Βουλικάς ὠνομάζεται. 1.19.22 διαπλεύσαντες δὲ αἰεὶ τὸ πέλαγος τοῦτο καταίρουσιν ἐς τῶν Ἀδουλιτῶν τὸν λιμένα. Ἀδουλις δὲ ἡ πόλις τοῦ μὲν λιμένος μέτρῳ εἴκοσι σταδίων διέχει· τοσούτῳ γὰρ διείργεται τὸ μὴ ἐπιθαλάσσιος εἶναι, πόλεως δὲ Αὐξώμιδος ὁδῷ ἡμερῶν δώδεκα. 1.19.23 Πλοῖα μέντοι ὅσα ἐν τε Ἰνδοῖς καὶ ἐν ταύτῃ τῇ θαλάσσει ἐστίν, οὐ τρόπῳ τῷ αὐτῷ ὥπερ αἱ ἄλλαι νῆες πεποίηται. οὐδὲ γὰρ πίσση οὐδὲ ἄλλῳ ὄτωοῦν χρίονται, οὐ μὴν οὐδὲ σιδήρῳ διαμπερὲς ἰόντι ἐς ἀλλήλας αἱ σανίδες ξυμπεπήγασιν, ἀλλὰ βρόχοις τισὶ ξυνδέδενται. 1.19.24 αἴτιον δὲ οὐχ ὅπερ οἱ πολλοὶ οἴονται, πέτραι τινὲς ἐνταῦθα οὔσαι καὶ τὸν σίδηρον ἐφ' ἑαυτὰς ἔλκουσαι (τεκμήριον δὲ· ταῖς γὰρ Ῥωμαίων ναυσὶν ἐξ Αἰλᾶ πλεύουσαις ἐς θάλασσαν τήνδε, καίπερ σιδήρῳ πολλῶ ἠρμωσμέναις, οὐποτε τοιοῦτον ξυνηνέχθη παθεῖν), ἀλλ' ὅτι οὔτε σίδηρον οὔτε ἄλλο τι τῶν ἐς ταῦτα 1.19.25 ἐπιτηδείων Ἰνδοὶ ἢ Αἰθίοπες ἔχουσιν. οὐ μὴν οὐδὲ πρὸς Ῥωμαίων ὠνεῖσθαι τούτων τι οἰοί τε εἶσιν, 1.19.26 νόμῳ ἅπασι διαρρήδην ἀπειρημένον. θάνατος γὰρ τῷ ἀλόντι ἡ ζημία ἐστὶ. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῇ Ἐρυθρᾷ καλουμένῃ θαλάσσει καὶ χώρᾳ ἣ αὐτῆς ἐφ' ἑκάτερά ἐστὶ ταύτη πη ἔχει. 1.19.27 Ἐκ δὲ Αὐξώμιδος πόλεως ἐς τὰ ἐπ' Αἰγύπτου ὄρια τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, οὗ δὴ πόλις ἡ Ἐλεφαντίνη καλουμένη οἰκεῖται, τριάκοντα ὁδὸς ἡμερῶν ἐστίν εὐζώνῳ 1.19.28 ἀνδρὶ. ἐνταῦθα ἔθνη ἄλλα τε πολλὰ ἴδρυνται καὶ Βλέμυες τε καὶ Νοβάται, πολυανθρωπότατα γένη. ἀλλὰ Βλέμυες μὲν ταύτης δὴ τῆς χώρας ἐς τὰ μέσα ῥῆκνται, Νοβάται δὲ τὰ ἀμφὶ Νεῖλον ποταμὸν ἔχουσι. πρότερον δὲ οὐ ταῦτα ἐγεγόνει τὰ ἔσχατα τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, ἀλλ' ἐπέκεινα ὅσον ἐπτὰ ἐτέρων ἐπίπροσθεν ὁδὸν ἡμε1.19.29 ρῶν· ἠνίκα δὲ ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ Διοκλητιανὸς

ένταῦθα γενόμενος κατενόησεν ὅτι δὴ τῶν μὲν ἐκείνη χωρίων ὁ φόρος λόγου ἄξιος ὡς ἦκιστα ἦν, ἐπεὶ στενὴν μάλιστα τὴν γῆν ένταῦθα ξυμβαίνει εἶναι (πέτραι γὰρ τοῦ Νείλου οὐ πολλῶ ἄποθεν ὑψηλαὶ λίαν ἀνέχουσαι τῆς χώρας τὰ λοιπὰ ἔχουσι), στρατιωτῶν δὲ πάμπολύ τι πλῆθος ένταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἴδρυτο, ὧν περ ταῖς δαπάναις ὑπερφυῶς ἄχθεσθαι συνέβαινε τὸ δημόσιον, ἅμα δὲ καὶ Νοβάται ἀμφὶ πόλιν Ὕασιν ὠκημένοι τὰ πρότερα ἤγόν τε καὶ ἔφερον ἅπαντα ἐς αἰεὶ τὰ ἐκείνη χωρία, τούτους δὴ τοὺς βαρβάρους ἀνέπεισεν ἀναστῆναι μὲν ἐξ ἡθῶν τῶν σφετέρων, ἀμφὶ ποταμὸν δὲ Νεῖλον ἰδρύσασθαι, δωρήσασθαι αὐτοὺς ὁμολογήσας πόλεσί τε μεγάλαις καὶ χώρα πολλῇ τε καὶ διαφερόντως ἀμείνωνι 1.19.30 ἥσπερ τὰ πρότερα ὠκῆντο. οὕτω γὰρ ὤετο αὐτοὺς τε οὐκέτι τά γε ἀμφὶ τὴν Ὕασιν ἐνοχλήσειν χωρία καὶ γῆς τῆς σφίσι διδομένης μεταποιουμένους, ἅτε οἰκείας οὔσης, ἀποκρούσεσθαι Βλέμυάς τε, ὡς τὸ εἶκος, καὶ 1.19.31 βαρβάρους τοὺς ἄλλους. ἐπεὶ τε τοὺς Νοβάτας ταῦτα ἤρεσκε, τὴν τε μετανάστασιν αὐτίκα δὴ μάλα πεποίηντο, ἥπερ ὁ Διοκλητιανὸς σφίσι ἐπέστελλε, καὶ Ῥωμαίων τάς τε πόλεις καὶ χώραν ζύμπασαν ἐφ' ἐκάτερα τοῦ ποταμῶ 1.19.32 μού ἐξ Ἐλεφαντίνης πόλεως ἔσχον. τότε δὴ ὁ βασιλεὺς οὗτος αὐτοῖς τε καὶ Βλέμυσιν ἔταξε δίδοσθαι ἀνὰ πᾶν ἔτος ῥητόν τι χρυσίον ἐφ' ὧ μηκέτι γῆν τὴν Ῥωμῶν 1.19.33 μαίων ληίσωνται. ὅπερ καὶ ἐς ἐμὲ κομιζόμενοι οὐδέν τι ἤσσαν καταθέουσι τὰ ἐκείνη χωρία. οὕτως ἄρα βαρβάρους ἅπαντας οὐδεμία μηχανὴ διασώσασθαι τὴν ἐς Ῥωμαίους πίστιν ὅτι μὴ δέει τῶν ἀμυνομένων στρατῶν 1.19.34 τιωτῶν. καίτοι καὶ νῆσόν τινα ἐν ποταμῶ Νείλῳ ἄγχιστά πη τῆς Ἐλεφαντίνης πόλεως εὐρῶν ὁ βασιλεὺς οὗτος φρουρίον τε ταύτῃ δειμάμενος ὀχυρώτατον, κοινούς τινας ένταῦθα νεῶς τε καὶ βωμοὺς Ῥωμαίοις τε καὶ τούτοις δὴ κατεστήσατο τοῖς βαρβάροις, καὶ ἱερεῖς ἐκάστων ἐν τῷ φρουρίῳ τούτῳ ἰδρύσατο, ἐν τῷ βεβαίῳ τὴν φιλίαν αὐτοῖς ἔσεσθαι τῷ μετέχειν τῶν 1.19.35 ἱερῶν σφίσι οἰόμενος. διὸ δὴ καὶ Φίλας ἐπωνόμασε τὸ χωρίον. ἀμφω δὲ ταῦτα τὰ ἔθνη, οἳ τε Βλέμυες καὶ οἳ Νοβάται, τοὺς τε ἄλλους θεοὺς, οὐσπερ Ἕλληνες νομίζουσι πάντας, καὶ τὴν τε Ἰσιν τὸν τε Ὕσιριν σέ 1.19.36 βουσι, καὶ οὐχ ἦκιστά γε τὸν Πρίαπον. οἳ μέντοι Βλέμυες καὶ ἄνθρωποι τῷ ἡλίῳ θύειν εἰώθασιν. ταῦτα δὲ τὰ ἐν Φίλαις ἱερὰ οὗτοι δὴ οἳ βάρβαροι καὶ ἐς ἐμὲ εἶχον, ἀλλὰ βασιλεὺς αὐτὰ Ἰουστινιανὸς καθελεῖν 1.19.37 ἔγνω. Ναρσῆς γοῦν, Περσαρμένιος γένος, οὗ πρόσθεν ἄτε ἠτύμολεγκτός ἐς Ῥωμαίους ἐμνήσθη, τῶν ἐκείνη στρατιωτῶν ἄρχων τά τε ἱερὰ καθεῖλε, βασιλέως οἱ ἐπαγγείλαντος, καὶ τοὺς μὲν ἱερεῖς ἐν φυλακῇ ἔσχε, τὰ δὲ ἀγάλματα ἐς Βυζάντιον ἔπεμψεν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον ἐπάνειμι.

1.20.1 Ὑπὸ τοὺς χρόνους τοῦ πολέμου τοῦδε Ἐλλησθεαῖος ὁ τῶν Αἰθιοπίων βασιλεὺς, Χριστιανός τε ὢν καὶ δόξης τῆσδε ὡς μάλιστα ἐπιμελούμενος, ἐπειδὴ Ὀμηριτῶν τῶν ἐν τῇ ἀντιπέρας ἡπείρῳ ἔγνω πολλοὺς μὲν Ἰουδαίους ὄντας, πολλοὺς δὲ δόξαν τὴν παλαιὰν σέβοντας, ἦν δὴ καλοῦσιν Ἑλληνικὴν οἱ νῦν ἄνθρωποι, ἐπιβουλῇ μέτρον οὐκ ἐχούσῃ ἐς τοὺς ἐκείνη Χριστιανούς χρῆσθαι, στόλον τε νηῶν καὶ στρατεύματα ἀγείρας ἐπ' αὐτοὺς ἤλθε, καὶ μάχη νικήσας τὸν τε βασιλέα καὶ τῶν Ὀμηριτῶν πολλοὺς ἔκτεινεν, ἄλλον τε αὐτόθι Χριστιανὸν βασιλέα καταστησάμενος, Ὀμηρίτην μὲν γένος, ὄνομα δὲ Ἐσιμιφαῖον, φόρον τε αὐτῷ τάξας Αἰθίοψι φέρειν ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησε.

1.20.2 τούτου τοῦ Αἰθιοπίων στρατοῦ δοῦλοι τε πολλοὶ καὶ ὅσοι ἐπιτηδείως ἐς τὸ κακουργεῖν εἶχον τῷ μὲν βασιλεῖ ἔπεσθαι οὐδαμῇ ἤθελον, αὐτοῦ δὲ ἀπολειπόμενοι ἔμενον ἐπιθυμία τῆς Ὀμηριτῶν χώρας· ἀγαθὴ γὰρ ὑπερφυῶς ἐστίν.

1.20.3 Οὗτος ὁ λεῶς χρόνῳ οὐ πολλῶ ὕστερον ζῆν ἐτέροις τισὶν Ἐσιμιφαίῳ τῷ βασιλεῖ ἐπαναστάντες αὐτὸν μὲν ἐν τινὶ τῶν ἐκείνη φρουρίων καθεῖρξαν, ἕτερον δὲ

1.20.4 Ὀμηρίταις βασιλέα κατεστήσαντο, Ἄβραμον ὄνομα. ὁ δὲ Ἄβραμος οὗτος Χριστιανός μὲν ἦν, δοῦλος δὲ Ῥωμαίου ἀνδρός, ἐν πόλει Αἰθιοπίων Ἀδούλιδι ἐπὶ τῇ

1.20.5 κατὰ θάλασσαν ἐργασίᾳ διατριβὴν ἔχοντος. ἃ δὴ Ἐλλησθεαῖος μαθὼν τίσασθαι τε Ἄβραμον ὁμοῦ τοῖς ζῆν αὐτῷ ἐπαναστάσι τῆς ἐς τὸν Ἐσιμιφαῖον ἀδικίας ἐν

σπουδῆ ἔχων, στράτευμά τε τρισχιλίων ἀνδρῶν καὶ ἄρχοντα τῶν τινα συγγενῶν τῶν αὐτοῦ ἐπ' αὐτοὺς 1.20.6 ἔπεμψεν. οὗτος ὁ στρατὸς οὐκέτι ἐθέλοντες ἐπ' οἴκου ἐπανιέναι, ἀλλ' αὐτοῦ ἐν χώρᾳ ἀγαθῆ μένειν, κρύφα τοῦ ἄρχοντος τῷ Ἀβράμῳ ἐς λόγους ἦλθον, ἕς τε ξυμβολὴν καταστάντες τοῖς ἐναντίοις, ἐπειδὴ ἐν τῷ ἔργῳ ἐγένοντο, κτείναντες τὸν ἄρχοντα τῷ τε τῶν πολεμίων 1.20.7 στρατῷ ἀνεμίγνυντο καὶ αὐτοῦ ἔμενον. θυμῷ δὲ πολλῷ Ἑλλησθεαῖος ἐχόμενος καὶ ἄλλο στράτευμα ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν, οἱ δὴ τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἀβραμὸν ἐς χεῖρας ἐλθόντες παρὰ πολὺ τε ἠσσηθέντες τῇ μάχῃ ἐπ' οἴκου εὐθὺς ἀνεχώρησαν. δείσας τε τὸ λοιπὸν ὁ τῶν Αἰθιοπῶν βασιλεὺς ἐπὶ τὸν Ἀβραμὸν οὐκέτι ἐστράτευσεν. 1.20.8 Ἑλλησθεαίου δὲ τελευτήσαντος φόρους Ἀβραμὸς ὠμολόγησε φέρειν τῷ μετ' αὐτὸν τὴν Αἰθιοπῶν βασιλείαν παραλαβόντι, οὕτω τε τὴν ἀρχὴν ἐκρατύνατο. ἀλλὰ ταῦτα μὲν χρόνῳ τῷ ὑστέρῳ ἐγένετο. 1.20.9 Τότε δὲ Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐν μὲν Αἰθιοπῶν βασιλεύοντος Ἑλλησθεαίου, Ἐσιμιφαίου δὲ ἐν Ὀμηρίταις, πρεσβευτὴν Ἰουλιανὸν ἔπεμψεν, ἀξιῶν ἄμφω Ῥωμαίοις διὰ τὸ τῆς δόξης ὁμόγνωμον Πέρσαις πολεμοῦσι ξυνάρασθαι, ὅπως Αἰθίοπες μὲν ὠνούμενοί τε τὴν μέταξαν ἐξ Ἰνδῶν ἀποδιδόμενοί τε αὐτὴν ἐς Ῥωμαίους, αὐτοὶ μὲν κύριοι γένωνται χρημάτων μεγάλων, Ῥωμαίους δὲ τοῦτο ποιήσῃσι κερδαίνειν μόνον, ὅτι δὴ οὐκέτι ἀναγκασθήσονται τὰ σφέτερα αὐτῶν χρήματα ἐς τοὺς πολεμίους μετενεγκεῖν (αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ μέταξα, ἐξ ἧς εἰώθασιν τὴν ἐσθῆτα ἐργάζεσθαι, ἦν πάλαι μὲν Ἑλληνες Μηδικὴν ἐκάλουσαν, τανῦν δὲ σσηρικὴν ὀνομάζουσιν), Ὀμηρίται δὲ ὅπως Καῖσὸν τὸν φυγάδα φύλαρχον Μαδδηνοῖς καταστήσονται καὶ στρατῷ μεγάλῳ αὐτῶν τε Ὀμηριτῶν καὶ Σαρακηνῶν τῶν Μαδδ1.20.10 δηνῶν ἐσβάλωσιν ἐς τὴν Περσῶν γῆν. (ὁ δὲ Καῖσὸς οὗτος γένους μὲν ἦν τοῦ φυλαρχικοῦ καὶ διαφερόντως ἀγαθὸς τὰ πολέμια, τῶν δὲ τινα Ἐσιμιφαίου συγγενῶν κτείνας ἐς γῆν ἔφευγεν, ἡ δὲ ἔρημος ἀνθρώπων παν1.20.11 τάπασιν ἐστίν.) ἐκάτερος μὲν οὖν τὴν αἴτησιν ὑποσχόμενος ἐπιτελῆ ποιήσειν τὸν πρεσβευτὴν ἀπεπέμψατο, 1.20.12 ἔδρασε δὲ αὐτοῖν τὰ ὠμολογημένα οὐδέτερος. τοῖς τε γὰρ Αἰθιοπῶν τὴν μέταξαν ὠνεῖσθαι πρὸς τῶν Ἰνδῶν ἀδύνατα ἦν, ἐπεὶ αἰεὶ οἱ Περσῶν ἔμποροι πρὸς αὐτοῖς τοῖς ὄρμοις γινόμενοι, οὗ δὴ τὰ πρῶτα αἱ τῶν Ἰνδῶν νῆες καταίρουσιν, ἅτε χώραν προσοικοῦντες τὴν ὁμορον, ἅπαντα ὠνεῖσθαι τὰ φορτία εἰώθασιν, καὶ τοῖς Ὀμηρίταις χαλεπὸν ἔδοξεν εἶναι χώραν ἀμειψαμένοις ἔρημόν τε καὶ χρόνου πολλοῦ ὁδὸν κατατείνουσιν ἐπ' 1.20.13 ἀνθρώπους πολλῶν μαχιμωτέρους ἰέναι. ἀλλὰ καὶ Ἀβραμὸς ὑστερον, ὅτε δὴ τὴν ἀρχὴν ὡς ἀσφαλέστατα ἐκρατύνατο, πολλάκις μὲν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ὠμολόγησεν ἐς γῆν τὴν Περσίδα ἐσβάλλειν, ἅπαξ δὲ μόνον τῆς πορείας ἀρξάμενος ὀπίσω εὐθὺς ἀπεχώρησε. τὰ μὲν οὖν Αἰθιοπῶν τε καὶ Ὀμηριτῶν ταύτη Ῥωμαίοις ἐχώρησεν. 1.21.1 Ἐρμογένης δὲ τότε, ἐπειδὴ τάχιστα ἢ πρὸς τῷ Εὐφράτῃ μάχῃ ἐγένετο, παρὰ Καβάδην ἐπὶ πρεσβείᾳ ἦκων, ἐπέβαινε οὐδὲν τῆς εἰρήνης πέρι, ἧς ἕνεκα ἦλθεν, ἐπεὶ αὐτὸν οἰδαίνοντα ἔτι ἐπὶ Ῥωμαίους εὖρε· 1.21.2 διὸ δὴ ἄπρακτος ἀνεχώρησε. καὶ Βελισάριος βασιλεῖ ἐς Βυζάντιον μετάπεμπος ἦλθε περιηρημένος ἦν εἶχεν 1.21.3 ἀρχὴν, ἐφ' ᾧ ἐπὶ Βανδύλου στρατεύσειε. Σίττας δὲ, Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τοῦτο δεδογμένον, ὡς φυλάξων 1.21.4 τὴν ἑῶν ἐνταῦθα ἦλθε. καὶ Πέρσαι αὐθις στρατῷ πολλῷ ἐς Μεσοποταμίαν, Χαναράγγου τε καὶ Ἀσπεβέδου 1.21.5 καὶ Μερμερόου ἡγουμένων σφίσι, ἐσέβαλον. ἐπεὶ τε αὐτοῖς ἐτόλμα οὐδεὶς ἐς χεῖρας ἰέναι, Μαρτυρόπολιν ἐγκαθεζόμενοι ἐπολιόρκουν, οὗ δὴ Βούζης τε καὶ 1.21.6 Βέσσας τεταγμένοι ἐπὶ τῇ φυλακῇ ἔτυχον. αὕτη δὲ κεῖται μὲν ἐν τῇ Σοφανηνῇ καλουμένῃ χώρᾳ, πόλεως Ἀμίδης τεσσαράκοντά τε καὶ διακοσίους σταδίους διέχουσα πρὸς βορρᾶν ἄνεμον· πρὸς αὐτῷ δὲ Νυμφίῳ τῷ ποταμῷ ἐστίν, ὃς τὴν τε Ῥωμαίων γῆν καὶ Περσῶν 1.21.7 διορίζει. οἱ μὲν οὖν Πέρσαι τῷ περιβόλῳ προσέβαλλον, οἱ δὲ πολιορκούμενοι κατ' ἀρχὰς μὲν αὐτοῦς ἀνδρείως ὑφίσταντο, οὐ διὰ πολλοῦ δὲ ἀνθέξειν ἐπίδοξοι 1.21.8

ἦσαν. ὃ τε γὰρ περίβολος ἐπιμαχώτατος ἦν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον καὶ πολιορκία Περσῶν ῥάστα ἀλώσιμος, αὐτοὶ τε τὰ ἐπιτήδεια οὐ διαρκῶς εἶχον, οὐ μὴν οὐδὲ μηχανὰς οὐδέ τι ἄλλο ἀξιόχρεων καθ' ὃ τι ἀμύνονται. 1.21.9 Σίττας δὲ καὶ ὁ Ῥωμαίων στρατὸς ἐς χωρίον μὲν Ἀτταχᾶς ἦλθον, Μαρτυροπόλεως ἑκατὸν σταδίους διέχον, ἐς τὰ πρόσω δὲ οὐκ ἐτόλμων ἰέναι, ἀλλ' αὐτοῦ ἐνστρα1.21.10 τοπεδευσάμενοι ἔμενον. ζυνην δὲ αὐτοῖς καὶ Ἑρμογένης αὐθις ἐπὶ πρεσβείᾳ ἐκ Βυζαντίου ἦκων. ἐν τούτῳ δὲ τοιόνδε τι ζυνηνέχθη γενέσθαι. 1.21.11 Κατασκόπους ἐκ παλαιοῦ ἔν τε Ῥωμαίοις καὶ Πέρσαις δημοσίᾳ σιτίζεσθαι νόμος, οἳ δὴ λάθρα ἰέναι παρὰ τοὺς πολεμίους εἰώθασιν, ὅπως περισκοπήσαντες ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ πρασσόμενα εἶτα ἐπανιόντες τοῖς 1.21.12 ἄρχουσιν ἐσαγγείλωσι. τούτων πολλοὶ μὲν εὐνοία, ὡς τὸ εἶδος, χρῆσθαι ἐς τοὺς ὁμογενεῖς ἐν σπουδῇ ἔχουσι, τινὲς δὲ καὶ τοῖς ἐναντίοις προΐενται τὰ ἀπόρρητα. 1.21.13 τότε οὖν ἐκ Περσῶν κατάσκοπός τις ἐς Ῥωμαίους σταλεῖς ἐς ὄψιν τε Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ ἦκων, ἄλλα τε πολλὰ ἐξεῖπεν ἐν τοῖς βαρβάρους πρασσόμενα καὶ ὡς γένος Μασσαγετῶν ἐπὶ τῷ Ῥωμαίων πονηρῶ αὐτίκα δὴ μάλα ἐς τὰ Περσῶν ἦθη ἐξίασιν, ἐνθὲνδε τε ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν ἰόντες τῷ Περσῶν στρατῷ ἔτοιμοί 1.21.14 εἰσιν ἀναμίγνυσθαι. ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας, πειρᾶν τε ἤδη τοῦ ἀνθρώπου ἀληθείας περὶ ἐς αὐτὸν ἔχων, χρήμασιν αὐτὸν ἀδροῖς τισι χαρισάμενος πείθει ἕς τε τὸ Περσῶν στρατόπεδον ἰέναι, ὃ δὴ Μαρτυροπολίτας ἐπολιόρκει, καὶ τοῖς ταύτη βαρβάρους ἀγγεῖλαι, ὅτι δὴ οἱ Μασσαγέται οὗτοι χρήμασιν ἀναπεισθέντες τῷ Ῥωμαίων βασιλεῖ μέλλουσιν ὅσον οὐπω ἐπ' αὐτοὺς ἦξιν. 1.21.15 ὁ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίει, ἕς τε τὸ τῶν βαρβάρων στρα1.21.15 τόπεδον ἀφικόμενος τῷ τε Χαναράγγῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπήγγελλε στράτευμα Οὐννων πολεμίων σφίσιν οὐκ ἐς 1.21.16 μακρὰν ἐς τοὺς Ῥωμαίους ἀφίξεσθαι. οἳ δὲ ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσαν, κατωρρώδησάν τε καὶ ἐπὶ τοῖς παροῦσι διηποροῦντο. 1.21.17 Ἐν τούτῳ δὲ ζυνέβη πονήρως τῷ Καβάδῃ νοσήσαι τὸ σῶμα, καὶ Περσῶν ἓνα τῶν οἳ ἐν τοῖς μάλιστα ἐπιτηδειοτάτων καλέσας, Μεβόδην ὄνομα, ἐκοινολογεῖτο ἀμφὶ τε τῷ Χοσρόῃ καὶ τῇ βασιλείᾳ, δεδιέναι τε Πέρσας ἔφασκε μὴ τι τῶν αὐτῶ βεβουλευμένων 1.21.18 ἀλογῆσαι ἐν σπουδῇ ἔξουσιν. ὁ δὲ οἳ τῆς γνώμης τὴν δήλωσιν ἐν γράμμασιν ἀπολιπεῖν ἠξίου, θαρσοῦντα ὡς οὐ μὴ ποτε αὐτὴν ὑπεριδεῖν τολμήσωσι Πέρσαι. 1.21.19 Καβάδης μὲν οὖν ἄντικρυς διετίθετο βασιλέα Χοσρόην Πέρσαις καθίστασθαι. τὸ δὲ γράμμα ὁ Μεβόδης αὐτὸς ἔγραφε καὶ ὁ Καβάδης αὐτίκα ἐξ ἀνθρώπων 1.21.20 ἠφάνιστο. καὶ ἐπεὶ τὰ νόμιμα πάντα ἐπὶ τῇ τοῦ βασιλέως ταφῇ ἐγεγόνει, ὁ μὲν Καόσης τῷ νόμῳ θαρσῶν ἐπεβάτευε τῆς τιμῆς, ὁ δὲ Μεβόδης ἐκώλυε, φάσκων οὐδένα χρῆναι αὐτόματον ἐς τὴν βασιλείαν ἰέναι, ἀλλὰ 1.21.21 ψήφῳ Περσῶν τῶν λογίμων. καὶ ὃς ἐπέτρεπε ταῖς ἀρχαῖς τὴν περὶ τοῦ πράγματος γνώσιν, οὐδὲν ἐνθὲνδε 1.21.22 ἔσεσθαι οἳ ἐναντίωμα ὑποτοπάζων. ἐπεὶ δὲ ἅπαντες οἳ Περσῶν λόγιμοι ἐς τοῦτο ἀγηγεμένοι ἐκάθηντο, τὸ μὲν γράμμα ὁ Μεβόδης ἀναλεξάμενος τὴν Καβάδου ἀμφὶ τῷ Χοσρόῃ ἐδήλου γνώμην, ἀναμνησθέντες δὲ τῆς Καβάδου ἀρετῆς ἅπαντες βασιλέα Πέρσαις αὐτίκα Χοσρόην ἀνεῖπον. 1.21.23 Οὕτω μὲν ὁ Χοσρόης τὴν ἀρχὴν ἔσχεν. ἐν δὲ Μαρτυροπόλει Σίττας τε καὶ Ἑρμογένης ἀμφὶ τῇ πόλει δειμαίνοντες, ἀμύνειν γὰρ κινδυνεύουση οὐδαμῇ εἶχον, ἔπεμψάν τινας ἐς τοὺς πολεμίους, οἳ τοῖς στρατηγοῖς 1.21.24 ἐς ὄψιν ἐλθόντες ἔλεξαν τοιάδε «Λελήθατε ὑμᾶς αὐτοὺς «βασιλεῖ τε τῷ Περσῶν καὶ τοῖς τῆς εἰρήνης ἀγαθοῖς «καὶ πολιτεία ἑκατέρᾳ ἐμποδῶν οὐ δέον γινόμενοι. «πρέσβεις γὰρ ἐκ βασιλέως ἐσταλμένοι τανῦν πάρεισιν, «ἐφ' ὧ παρὰ τὸν Περσῶν βασιλέα ἰόντες τὰ τε διά»φορα διαλύσουσι καὶ τὰς σπονδὰς πρὸς αὐτὸν θή»σονται· ἀλλ' ὡς τάχιστα ἐξανιστάμενοι τῆς Ῥωμαίων «γῆς ζυγχωρεῖτε τοῖς πρέσβεσι πράσσειν ἢ ἑκατέ1.21.25 «ροις ζυνοῖσιν μέλλει. ἔτοιμοι γὰρ ἔσμεν ὑπὲρ τού»των αὐτῶν καὶ ὁμήρους διδόναι ἄνδρας δοκίμους, «ὡς δὴ ἔργῳ οὐκ εἰς μακρὰν ἐπιτελεῖ ἔσται.» Ῥωμαίων 1.21.26 μὲν οἳ πρέσβεις τοσαῦτα εἶπον. ἐτύγχανε δὲ καὶ

ἄγγελος ἐκ τῶν βασιλείων ἐς αὐτοὺς ἦκων, ὃς δὴ αὐτοῖς τετελευτηκέναι μὲν Καβάδην ἐσήγγελλε, Χοσρόην δὲ τὸν Καβάδου βασιλέα καταστῆναι Πέρσαις, ταύτη 1.21.27 τε τὰ πράγματα ἠωρήσθαι σφίσι. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοὺς Ῥωμαίων λόγους οἱ στρατηγοὶ ἄσμενοι ἤκουσαν, ἅτε καὶ τὴν Οὐννων ἔφοδον δείσαντες. Ῥωμαῖοι μὲν οὖν ἐν ὁμήρων λόγῳ εὐθὺς ἔδοσαν Μαρτίνον τε καὶ τῶν Σίττα δορυφόρων ἓνα, Σενέκιον ὄνομα· Πέρσαις δὲ διαλύσαντες τὴν προσεδρείαν εὐθυωρὸν τὴν ἀναχώρησιν 1.21.28 σιν ἐποίησαντο. οἳ τε Οὐννοι οὐ πολλῶ ὕστερον ἐσβαλόντες εἰς γῆν τὴν Ῥωμαίων, ἐπεὶ τὸν Περσῶν στρατὸν ἐνταῦθα οὐχ εὖρον, δι' ὀλίγου τὴν ἐπιδρομὴν ποιησάμενοι ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν ἅπαντες. 1.22.1 Αὐτίκα δὲ καὶ Ῥουφῖνός τε καὶ Ἀλέξανδρος καὶ Θωμάς ὡς ζῦν Ἑρμογένει πρεσβεύσοντες ἦλθον, παρά τε Περσῶν τὸν βασιλέα πάντες ἀφίκοντο ἐς ποταμὸν Τίγγρη. καὶ αὐτοὺς μὲν Χοσρόης ἐπειδὴ εἶδε, τοὺς ὁμήρους ἀφῆκε. τιθασσεύοντες δὲ Χοσρόην οἱ πρέσβεις ἐπαγωγὰ τε πολλὰ ἔλεξαν καὶ Ῥωμαίων ὡς 1.22.3 ἦκιστα πρέσβεσι πρέποντα. οἷς δὴ χειροθήτης ὁ Χοσρόης γενόμενος τὴν μὲν εἰρήνην πέρας οὐκ ἔχουσαν δέκα καὶ ἑκατὸν κεντηναρίων ὠμολόγει πρὸς αὐτοὺς θήσεσθαι, ἐφ' ᾧ δὴ ὁ τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ στρατιωτῶν ἄρχων μηκέτι ἐν Δάρας τὸ λοιπὸν εἶη, ἀλλ' ἐν Κωνσταντίνῃ τὸν ἅπαντα χρόνον διαγένοιτο, ἥπερ καὶ τὸ παλαιὸν εἶθιστο· φρούρια δὲ τὰ ἐν Λαζικῇ οὐκ ἔφη ἀποδώσειν, καίπερ αὐτὸς τὸ τε Φαράγγιον καὶ Βῶλον 1.22.4 τὸ φρούριον δικαίων πρὸς Ῥωμαίων ἀπολαβεῖν. ἔλκει δὲ λίτρας τὸ κεντηνάριον ἑκατὸν, ἀφ' οὗ δὴ καὶ ὠνόμασται. 1.22.5 κέντον γὰρ τὰ ἑκατὸν καλοῦσι Ῥωμαῖοι. τοῦτο δὲ οἱ δίδοσθαι τὸ χρυσίον ἠξίου, ὡς μήτε πόλιν Δάρας Ῥωμαῖοι καθελεῖν ἀναγκάζονται μήτε φυλακτῆρι 1.22.6 οἷοι τοῦ ἐν πύλαις Κασπίαις μεταλαχεῖν Πέρσαις. οἱ μὲντοι πρέσβεις τὰ μὲν ἄλλα ἐπήνουν, τὰ δὲ φρούρια ἐνδιδόναι οὐκ ἔφασκον οἷοί τε εἶναι, ἦν μὴ βασιλέως 1.22.7 ἀμφ' αὐτοῖς πύθωνται πρότερον. ἔδοξε τοίνυν Ῥουφῖνον μὲν ὑπὲρ τούτων ἐς Βυζάντιον στέλλεσθαι, τοὺς δὲ ἄλλους, ἕως αὐτὸς ἐπανήη, μένειν. καὶ χρόνος ἡμερῶν ἑβδομήκοντα Ῥουφίνῳ ζυνέκειτο ἐς τὴν ἄφιξιν. 1.22.8 ἐπεὶ δὲ ὁ Ῥουφῖνος ἐς Βυζάντιον ἀφικόμενος βασιλεῖ ἀπήγγελλεν, ὅσα Χοσρόη ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ δοκοῦντα εἶη, ἐκέλευσε βασιλεὺς κατὰ ταῦτα σφίσι τὴν εἰρήνην ξυνίστασθαι. 1.22.9 Ἄλλ' ἐν τούτῳ φήμη τις οὐκ ἀληθῆς ἤκουσα ἐς τὰ Περσῶν ἦθη βασιλέα Ἰουστινιανὸν ἠγγελλεν ὀργισθέντα Ῥουφῖνον κτεῖναι. οἷς δὴ Χοσρόης ξυνταραχθεὶς τε καὶ θυμῶ πολλῶ ἤδη ἐχόμενος τῷ παντὶ στρατῷ ἐπὶ Ῥωμαίους ἦει. Ῥουφῖνος δὲ οἱ μεταξὺ ἐπανήκων ἐνέταξεν 1.22.10 τυχὲ πόλεως Νισίβιδος οὐ μακρὰν ἄποθεν. διὸ δὴ αὐτοὶ τε ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐγένοντο καὶ, ἐπεὶ τὴν εἰρήνην βεβαιοῦν ἔμελλον, τὰ χρήματα οἱ πρέσβεις 1.22.11 ἐνταῦθα ἐκόμιζον. ἀλλ' Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ τὰ Λαζικῆς φρούρια ξυγκεχωρηκότη μετέμελεν ἤδη, γράμματά τε ἀντικρὺς ἀπολέγοντα τοῖς πρέσβεσιν ἔγραφε, μηδαμῶς 1.22.12 αὐτὰ προῖεσθαι Πέρσαις. διὸ δὴ Χοσρόης τὰς σπονδὰς θέσθαι οὐκέτι ἠξίου, καὶ τότε Ῥουφίνῳ ἔννοιά τις ἐγένετο ὡς ταχύτερα ἢ ἀσφαλέστερα βουλευσάμενος ἐς γῆν τὴν Περσῶν τὰ χρήματα ἔσκοπε 1.22.13 μίσειεν. αὐτίκα γοῦν ἐς τὸ ἔδαφος καθῆκε τὸ σῶμα, κείμενός τε πρηνῆς Χοσρόην ἰκέτευε τὰ τε χρήματα σφίσι ξυμπέμψαι καὶ μὴ ἐπὶ Ῥωμαίους εὐθὺς στρατεύειν, ἀλλὰ ἐς χρόνον τινὰ ἕτερον τὸν πόλεμον ἀποπέμψαι 1.22.14 τίθεσθαι. Χοσρόης δὲ αὐτὸν ἐνθένδε ἐκέλευεν ἐξανίστασθαι, ἅπαντά οἱ ταῦτα χαριεῖσθαι ὑποσχόμενος. οἳ τε γοῦν πρέσβεις ζῦν τοῖς χρήμασιν ἐς Δάρας ἦλθον καὶ ὁ Περσῶν στρατὸς ὀπίσω ἀπήλαυε. 1.22.15 Καὶ τότε μὲν Ῥουφῖνον οἱ ξυμπρεσβεύται δι' ὑποψίας τε αὐτοὶ ἐς τὰ μάλιστα ἔσχον καὶ ἐς βασιλέα διέβαλλον, τεκμαιρόμενοι, ὅτι δὴ οἱ ἅπαντα ὁ Χοσρόης ὅσα ἔχρηζεν 1.22.16 αὐτοῦ ἀναπεισθεὶς ξυνεχώρησεν. ἔδρασε μὲντοι αὐτὸν διὰ ταῦτα βασιλεὺς οὐδὲν ἄχαρι. χρόνῳ δὲ οὐ πολλῶ ὕστερον Ῥουφῖνός τε αὐτὸς καὶ Ἑρμογένης αὐθις παρὰ Χοσρόην ἐστέλλοντο, ἕς τε τὰς σπονδὰς αὐτίκα ἀλλήλοις ξυνέβησαν, ἐφ' ᾧ ἑκάτεροι ἀποδώσουσιν ὅσα δὴ ἀμφοτέρω χωρία ἐν τῷδε τῷ

πολέμῳ ἀλλήλους ἀφείλοντο, καὶ μηκέτι στρατιωτῶν τις ἀρχὴ ἐν Δάρας εἶη· τοῖς τε Ἰβηρσιν ἐδέδοκτο ἐν γνώμῃ εἶναι ἢ μένειν αὐτοῦ ἐν Βυζαντίῳ, ἢ ἐς σφῶν τὴν πατρίδα ἐπανιέναι. ἦσαν δὲ πολλοὶ καὶ οἱ μένοντες καὶ οἱ ἐπανιόντες ἐς τὰ 1.22.17 πάτρια ἦθη. οὕτω τοίνυν τὴν τε ἀπέραντον καλουμένην εἰρήνην ἐσπέισαντο, ἔκτον ἤδη ἔτος τὴν βασιλείαν 1.22.18 Ἰουστινιανοῦ ἔχοντος. καὶ Ῥωμαῖοι μὲν τό τε Φαράγγιον καὶ Βῶλον τὸ φρούριον ζῦν τοῖς χρήμασι Πέρσαις ἔδοσαν, Πέρσαι δὲ Ῥωμαίοις τὰ Λαζικῆς φρούρια. καὶ Δάγαριν δὲ Ῥωμαίοις ἀπέδοσαν Πέρσαι, ἀντ' 1.22.19 αὐτοῦ ἕτερον κεκομισμένοι οὐκ ἀφανῆ ἄνδρα. οὗτος ὁ Δάγαρις χρόνῳ τῷ ὑστέρω πολλάκις Οὐννοὺς ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐσβεβληκότας μάχαις νικήσας ἐξήλασεν· ἦν γὰρ διαφερόντως ἀγαθὸς τὰ πολέμια. τὰς μὲν οὖν πρὸς ἀλλήλους σπονδὰς τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ἀμφοτέρω ἐκρατύναντο. 1.23.1 Εὐθύς δὲ βασιλεῖ ἐκατέρῳ ἐπιβουλήν γενέσθαι ξυνηνέχθη πρὸς τῶν ὑπηκόων· ὄντινα μέντοι τρόπον, αὐτίκα δηλώσω. Χοσρόης ὁ Καβάδου ἄτακτός τε ἦν τὴν διάνοιαν καὶ νεωτέρων πραγμάτων ἐραστής ἄτο1.23.2 ποσ. διὸ δὴ αὐτός τε ἀεὶ ἔμπλεως ταραχῆς τε καὶ θορύβων ἐγένετο καὶ τῶν ὁμοίων τοῖς ἄλλοις ἅπασιν 1.23.3 αἰτιώτατος. ἀχθόμενοι οὖν αὐτοῦ τῇ ἀρχῇ ὅσοι ἐν Πέρσαις δραστήριοι ἦσαν ἕτερον σφίσι βασιλέα καταστήσασθαι ἐκ τῆς Καβάδου οἰκίας ἐν βουλῇ εἶχον. 1.23.4 καὶ (ἦν γὰρ αὐτοῖς πολὺς τις πόθος τῆς Ζάμου ἀρχῆς, ἦν δὴ ὁ νόμος αἰτία τῆς τοῦ ὀφθαλμοῦ λώβης, ὥσπερ μοι ἐρρήθη, ἐκώλυε) λογισάμενοι ἠῦρισκον σφίσιν αὐτοῖς ἄμεινον εἶναι Καβάδην μὲν τὸν αὐτοῦ παῖδα καὶ τῷ πάππῳ ὁμώνυμον ἐς τὴν ἀρχὴν καταστήσασθαι, Ζάμην δὲ, ἄτε τῷ παιδί ἐπίτροπον ὄντα, διοικεῖσθαι 1.23.5 ὅπη βούλοιο τὰ Περσῶν πράγματα. γενόμενοι τε παρὰ τὸν Ζάμην τό τε βούλευμα ἐξήνεγκαν καὶ προθυμῖα πολλῇ ἐγκελευόμενοι ἐς τὴν πρᾶξιν ἐνήγον. καὶ ἐπεὶ τὸν ἄνδρα ἢ βουλή ἤρεσκεν, ἐς καιρὸν τῷ Χοσρόῃ ἐπιθήσεσθαι διενοοῦντο. ἔκπυστος δὲ ἢ βουλή μέχρι ἐς τὸν βασιλέα γεγενημένη τὰ πρασσόμενα διε1.23.6 κώλυσε. Ζάμην τε γὰρ αὐτὸν ὁ Χοσρόης καὶ τοὺς αὐτοῦ τε καὶ Ζάμου ἀδελφοὺς ἅπαντας ζῦν γόνῳ παντὶ ἄρσενι ἔκτεινε, καὶ Περσῶν τῶν δοκίμων ὅσους τῶν ἐπ' αὐτῷ βεβουλευμένων ἢ ἄρξαι ἢ μεταλαχεῖν τρόπῳ δὴ ὅτῳ τετύχηκεν. ἐν τοῖς καὶ Ἀσπεβέδης ἦν ὁ τῆς Χοσρόου μητρὸς ἀδελφός. 1.23.7 Καβάδην μέντοι τὸν Ζάμου υἱὸν αὐτὸς μὲν κτείνειν οὐδαμῇ εἶχεν. ἔτι γὰρ ὑπὸ χαναράγγῃ τῷ Ἀδεργουδουνβάδῃ ἐτρέφετο. αὐτῷ δὲ χαναράγγῃ τὸν παῖδα τοῦτον, ὄνπερ ἐθρέψατο, ἐπέστελλε διαχρήσασθαι. οὔτε γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀπιστεῖν ἐδικαίου οὔτε ἄλλως αὐτὸν 1.23.8 βιάζεσθαι εἶχεν. ὁ μὲν οὖν χαναράγγης, ἐπεὶ τὰς Χοσρόου ἐντολὰς ἤκουσε, περιαλήσας τε καὶ ἀποκλαύσας τὴν συμφορὰν ἐκοινολογεῖτο τῇ γυναικὶ καὶ Καβάδου τίτθη ὅσα οἱ ὁ βασιλεὺς ἐπιστείλειε. δακρῦσασα δὲ ἢ γυνὴ καὶ τῶν γονάτων τοῦ ἀνδρὸς λαβομένη 1.23.9 ἔχρηξε τέχνη μηδεμιᾶ Καβάδην κτείνειν. βουλευσάμενοι οὖν ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἐλογίσαντο κρυπτόμενον μὲν ὡς ἀσφαλέστατα τὸν παῖδα ἐκτρέφειν, τῷ δὲ Χοσρόῃ κατὰ τάχος σημήναι ὡς οἱ ὁ Καβάδης ἐξ ἀνθρώπων 1.23.10 ἀφανισθεῖη. καὶ τῷ τε βασιλεῖ κατὰ ταῦτα ἐσήμαινον τὸν τε Καβάδην οὕτως ἀπέκρυψαν, ὥστε τούτου γε παρείχοντο οὐδενὶ αἴσθησιν, ὅτι μὴ Οὐαρράμη τε τῷ σφετέρῳ παιδί καὶ τῶν οἰκετῶν ἐνὶ, ὃς δὴ αὐτοῖς 1.23.11 πιστότατος ἐς τὰ μάλιστα ἔδοξεν εἶναι. ἐπεὶ δὲ προϊόντος τοῦ χρόνου ἐς ἡλικίαν ὁ Καβάδης ἤλθε, δεῖσας ὁ χαναράγγης μὴ τὰ πεπραγμένα ἐς φῶς ἄγοιτο, χρήματά τε τῷ Καβάδῃ ἐδίδου καὶ αὐτὸν ἀπαλλαγέντα ἐκέλευε διασώζεσθαι ὅπη οἱ φεύγοντι δυνατὰ εἶη. τότε μὲν οὖν Χοσρόην τε καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ταῦτα διαπεπραγμένους ὁ χαναράγγης ἐλάνθανε. 1.23.12 Χρόνῳ δὲ ὑστερον ὁ μὲν Χοσρόης ἐς γῆν τὴν Κολχίδα στρατῷ μεγάλῳ ἐσέβαλλεν, ὡς μοι ἐν τοῖς 1.23.13 ὀπισθεν λόγοις γεγράφεται. εἶπετο δὲ αὐτῷ ὁ τούτου δὴ τοῦ χαναράγγου υἱὸς Οὐαρράμης, ἄλλους τε τῶν οἰκετῶν ἐπαγόμενος καὶ ὃς αὐτῷ τὰ ἐς τὸν Καβάδην ξυνεπιστάμενος ἔτυχεν· ἐνταῦθα τῷ βασιλεῖ Οὐαρράμης τὰ ἀμφὶ τῷ Καβάδῃ ἅπαντα

ἔφραζε, καὶ τὸν οἰκέτην 1.23.14 ἐφ' ἅπασιν οἱ ὁμολογοῦντα παρείχετο. ταῦτα ἐπεὶ ὁ Χοσρόης ἔγνω, τῷ τε θυμῷ ἤδη ὑπερφυῶς εἶχετο καὶ δεινὰ ἐποιεῖτο εἰ πρὸς δούλου ἄνδρὸς τοιαῦτα ἔργα πεπονθῶς εἶη, οὐκ ἔχων τε ὅπως οἱ ὑποχείριον τὸν 1.23.15 ἄνδρα ποιοίη, ἐπενόει τάδε. ἠνίκα ἐκ γῆς τῆς Κολχίδος ἐπ' οἴκου ἀναχωρεῖν ἔμελλε, γράφει τῷ χαναράγγῃ τούτῳ ὅτι δὴ αὐτῷ βεβουλευμένα εἶη παντὶ τῷ στρατῷ ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐσβάλλειν, οὐκ ἐν μιᾷ μέντοι τῆς χώρας εἰσόδῳ, ἀλλὰ δίχα ποιησαμένῳ τὸ Περσῶν

στράτευμα, ὅπως οἱ ἐντός τε καὶ ἐκτὸς ποταμοῦ Εὐ1.23.16 φράτου ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἢ ἐσβολῇ ἔσται. μιᾷ μὲν οὖν τῆς στρατιᾶς μοίρᾳ ἐς τὴν πολεμίαν αὐτὸν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐξηγήσεσθαι, ἐτέρῳ δὲ οὐδενὶ ἐνδιδόναι τῶν αὐτοῦ δούλων ἴσα τῷ βασιλεῖ ἐν ταύτῃ δὴ τῇ τιμῇ 1.23.17 ἔχειν, ὅτι μὴ αὐτῷ χαναράγγῃ τῆς ἀρετῆς ἔνεκα. δεῖν τοίνυν αὐτὸν μὲν ἐν τῇ ἀποπορεία κατὰ τάχος οἱ ἐς ὄψιν ἔλθειν, ὅπως αὐτῷ κοινολογησάμενος ἅπαντα ἐπιστέλλοι ὅσα ζυνοῖσιν τῇ στρατιᾷ μέλλοι, τοὺς δὲ 1.23.18 ζῦν αὐτῷ ὀπισθε κελεύειν ὁδῷ ἰέναι. ταῦτα ἐπεὶ ὁ χαναράγγῃς ἀπενεχθέντα εἶδε, περιχαρῆς γεγρονῶς τῇ ἐς αὐτὸν τοῦ βασιλέως τιμῇ, μακρὰν τε ἀπολελειμμένος τῶν οἰκείων κακῶν αὐτίκα τὰ ἐντεταλμένα ἐπιτελεῖ 1.23.19 ἐποίει. ἐν δὲ τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἀντέχειν τῷ πόνῳ οὐδαμῇ ἔχων (ἦν γάρ τις γέρων ὁ ἀνὴρ μάλιστα) τόν τε χαλινὸν μεθεὶς τοῦ ἵππου ἐκπίπτει καὶ οἱ τὸ ἐν τῷ σκέλει ὁστέον ἐρράγη· διὸ δὴ αὐτῷ ἐπάναγκες ἦν ἐνταῦθα θεραπευομένῳ ἡσυχῇ μένειν, ἔς τε τὸ χωρίον 1.23.20 τοῦτο τῷ βασιλεῖ ἤκοντι ἐς ὄψιν ἦλθε. καὶ αὐτῷ Χοσρόης ἔφασκε ζυστρατεύειν σφίσι οὕτως ἔχοντι τοῦ ποδὸς ἀδύνατα εἶναι, ἀλλὰ χρῆναι αὐτὸν ἔς τι τῶν ἐκεῖνη φρουρίων ἰόντα τῆς πρὸς τῶν ἰατρῶν ἐπιμε1.23.21 λείας ἐνταῦθα τυχεῖν. οὕτω μὲν ὁ Χοσρόης τὴν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τὸν ἄνθρωπον ἀπεπέμψατο, καὶ ζῦν αὐτῷ ὀπισθεν εἶποντο οἵπερ αὐτὸν ἐν τῷ φρουρίῳ ἀπολεῖν ἔμελλον, ἄνδρα ἐν Πέρσαις ἀήττητον στρατηγὸν ὄντα τε καὶ λεγόμενον, ὅσπερ ἐπὶ δώδεκα ἔθνη βαρβάρων 1.23.22 στρατεύσας ἅπαντα Καβάδῃ βασιλεῖ παρεστήσατο. τοῦ δὲ Ἀδεργουδουνβάδου ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντος, Οὐαρ1.23.23 ράμης ὁ παῖς τὸ τοῦ χαναράγγου ἀξίωμα ἔσχε. χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον εἶτε Καβάδης αὐτὸς, ὁ τοῦ Ζάμου υἱός, εἶτε τις ἄλλος ἐπιβατεύων τοῦ Καβάδου ὀνόματος ἐς Βυζάντιον ἦλθε· Καβάδῃ μέντοι βασιλεῖ 1.23.24 τὴν ὄψιν ἐμπερέστατος ἦν. καὶ αὐτὸν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀμφιγνοῶν μὲν, ἅτε δὴ Καβάδου βασιλέως υἱὸν, ζῦν φιλοφροσύνη πολλῇ ἐν τιμῇ ἔσχε. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ Πέρσας τοὺς Χοσρόῃ ἐπαναστάντας ἐγένετο ὧδε. 1.23.25 Ὑστερον δὲ καὶ τὸν Μεβόδην ὁ Χοσρόης διεχρήσατο ἐξ αἰτίας τοιαύσδε. τῶν τι σπουδαίων διαχειρίζων, παρόντι τῷ Ζαβεργάνῃ ἐπέταττε τὸν Μεβόδην καλεῖν· ἐτύγχανε δὲ τῷ Μεβόδῃ ὁ Ζαβεργάνης διάφορος ὢν· ὅς δὴ παρ' αὐτὸν ἀφικόμενος εὗρισκε μὲν στρατιώτας τοὺς αὐτῷ ἐπομένους διέποντα, ἔλεγε δὲ ὅτι δὴ αὐτὸν 1.23.26 ὡς τάχιστα ὁ βασιλεὺς καλοῖη. καὶ ὁ μὲν αὐτίκα μάλα, ἐπειδὴν τὰ ἐν ποσὶ διάθηται, ἔψεσθαι ὠμολόγει, ὁ δὲ τῷ ἐς αὐτὸν ἔχθει ἠγμένος ἀπήγγελλε Χοσρόῃ ὡς οὐ βούλοιο Μεβόδης ἐν τῷ παρόντι ἠκείν, φάσκων 1.23.27 οἱ τίνα ἀσχολίαν εἶναι. θυμῷ τοίνυν ὁ Χοσρόης ἐχόμενος, στείλας τῶν οἱ ἐπομένων τινὰ παρὰ τὸν τρίποδα τὸν Μεβόδην ἐκέλευεν ἰέναι. ὅ τι δὲ τοῦτό ἐστιν, 1.23.28 αὐτίκα δηλώσω. τρίπους σιδηροῦς πρὸ τῶν βασιλείων ἔσαεῖ ἔστηκεν. ἐπειδὴν οὖν τις τῶν Περσῶν πύθηται ὅτι δὴ αὐτῷ ὁ βασιλεὺς χαλεπῶς ἔχοι, τούτῳ δὲ οὔτε πη ἐς ἱερὸν καταφυγεῖν θέμις οὔτε ἀλλαχόσε ἰέναι, ἀλλὰ παρὰ τοῦτον καθημένῳ τὸν τρίποδα τὴν βασιλέως προσδέχεσθαι ψῆφον, τῶν πάντων οὐδενὸς φυλάσ1.23.29 σειν αὐτὸν ἀξιοῦντος. ἐνταῦθα ὁ Μεβόδης ἐν σχήματι οἰκτρῷ ἐκάθητο ἡμέρας πολλὰς, ἕως τις αὐτὸν Χοσρόου ἐπαγγείλαντος λαβὼν ἔκτεινε. ἐς τοῦτό τε αὐτῷ τὰ τῆς ἐς Χοσρόην εὐεργεσίας ἐχώρησεν. 1.24.1 Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐν Βυζαντίῳ 1.24.1 στάσις τῷ δήμῳ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκίτου ἐνέπεσεν, ἢ μεγίστη τε παρὰ δόξαν ἐγένετο καὶ ἐς

κακὸν μέγα τῷ 1.24.2 τε δήμῳ καὶ τῇ βουλῇ ἐτελεύτησε τρόπῳ τοιῷδε. οἱ δῆμοι ἐν πόλει ἐκάστη ἕξ τε Βενέτους ἐκ παλαιοῦ καὶ Πρασίνοους διήρηντο, οὐ πολὺς δὲ χρόνος ἔξ οὗ τούτων τε τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν βάρων ἕνεκα, οἷς δὴ θεώμενοι ἐφροσθήκασι, τὰ τε χρήματα δαπανῶσι καὶ τὰ σώματα αἰκισμοῖς πικροτάτοις προΐενται καὶ θνήσκουσιν 1.24.3 οὐκ ἀπαξιούσι θανάτῳ αἰσχίστῳ· μάχονται δὲ πρὸς τοὺς ἀντικαθισταμένους, οὔτε εἰδότες ὅτου αὐτοῖς ἕνεκα ὁ κίνδυνός ἐστιν, ἐξεπιστάμενοί τε ὡς, ἦν καὶ περιέσονται τῶν δυσμενῶν τῇ μάχῃ, λελείψεται αὐτοῖς ἀπαχθῆναι μὲν αὐτίκα ἐς τὸ δεσποτήριον, αἰκίζομενοὶς 1.24.4 δὲ τὰ ἔσχατα εἶτα ἀπολωλέναι. φέεται μὲν οὖν αὐτοῖς τὸ ἐς τοὺς πέλας ἔχθος αἰτίαν οὐκ ἔχον, μένει δὲ ἀτελεύτητον ἐς τὸν πάντα αἰῶνα, οὔτε κήδει οὔτε ξυγγενείᾳ οὔτε φιλίας θεσμῷ εἶκον, ἦν καὶ ἀδελφοὶ ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον οἱ ἐς τὰ χρώματα ταῦτα διάφοροι εἶεν. 1.24.5 μέλει τε αὐτοῖς οὔτε θείων οὔτε ἀνθρωπείων πραγμάτων παρὰ τὸ ἐν τούτοις νικᾶν, ἦν τέ τι ἀσέβημα ἐς τὸν θεὸν ὑφ' ὅτου οὖν ἀμαρτάνηται ἦν τε οἱ νόμοι καὶ ἡ πολιτεία πρὸς τῶν οἰκείων ἢ τῶν πολεμίων βιάζονται, ἐπεὶ καὶ τῶν ἐπιτηδείων σπανίζοντες ἴσως κἂν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἀδικουμένης αὐτοῖς τῆς πατρίδος, οὐ προσποιοῦνται, ἦν γε αὐτοῖς κείσθαι τὸ μέρος ἐν καλῷ μέλλῃ· οὕτω γὰρ τοὺς συστασιώτας καλοῦσι. 1.24.6 μεταλαγχάνουσι δὲ τοῦ ἄγους τούτου καὶ γυναῖκες αὐτοῖς, οὐ τοῖς ἀνδράσιν ἐπόμενοι μόνον, ἀλλὰ καὶ τούτοις, ἂν οὕτω τύχοι, ἀντιστατοῦσαι, καίπερ οὔτε εἰς τὰ θέατρα τὸ παράπαν ἰοῦσαι οὔτε τῷ ἄλλῳ αἰτίῳ ἠγγέμαι· ὥστε οὐκ ἔχω ἄλλο τι ἔγωγε τοῦτο εἰπεῖν ἢ ψυχῆς νόσημα. ταῦτα μὲν οὖν ταῖς τε πόλεσι καὶ δήμῳ ἐκάστῳ ὧδέ πη ἔχει. 1.24.7 Τότε δὲ ἡ ἀρχὴ, ἡ τῷ δήμῳ ἐφροσθήκει ἐν Βυζαντίῳ, τῶν στασιωτῶν τινὰς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀπήγε. ξυμφρονήσαντες δὲ καὶ σπεισάμενοι πρὸς ἀλλήλους ἐκάτεροι τοὺς τε ἀγομένους ἀρπάζουσι καὶ ἐς τὸ δεσποτήριον αὐτίκα ἐσβάντες ἀφιάσιν ἅπαντας ὅσοι στάσεως ἢ ἐτέρου του ἀλόντες ἀτοπήματος ἐδέδεντο. 1.24.8 καὶ οἱ μὲν ὑπηρεταί, ὅσοι τῇ τῆς πόλεως ἀρχῇ ἔπονται, ἐκτείνοντο οὐδενὶ λόγῳ, τῶν δὲ πολιτῶν εἴ τι καθαρὸν ἦν ἐς τὴν ἀντιπέρας ἠπειρον ἔφευγον, καὶ τῇ πόλει 1.24.9 πῦρ ἐπεφέρετο, ὡς δὴ ὑπὸ πολεμίοις γεγενημένη. καὶ τὸ ἱερὸν ἡ Σοφία τό τε βαλανεῖον ὁ Ζεῦξιππος καὶ τῆς βασιλέως αὐλῆς τὰ ἐκ τῶν προπυλαίων ἄχρι ἐς τὸν Ἄρεως λεγόμενον οἶκον καυθέντα ἐφθάρη, ἐπὶ τούτοις τε ἄμφω αἱ μεγάλαι στοαὶ μέχρι τῆς ἀγορᾶς ἀνήκουσαι, ἡ Κωνσταντίνου ἐπώνυμός ἐστιν, εὐδαιμόνων τε ἀνθρώπων οἰκίαι πολλαὶ καὶ χρήματα μεγάλα. 1.24.10 βασιλεὺς δὲ καὶ ἡ συνοικοῦσα καὶ τῶν ἀπὸ βουλῆς ἔνιοι καθεῖρξαντες σφᾶς αὐτοὺς ἐν παλατίῳ ἡσύχαζον. ξύμβολον δὲ ἀλλήλοις ἐδίδουσαν οἱ δῆμοι τὸ νίκαια, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς τόδε τοῦ χρόνου ἡ κατάστασις ἐκείνη προσαγορεύεται. 1.24.11 Τότε τῆς μὲν αὐλῆς ἔπαρχος Ἰωάννης ἦν ὁ Καππαδόκης, Τριβουνιανὸς δὲ, Πάμφυλος γένος, βασιλεῖ 1.24.12 πάρεδρος· κοιαίστωρα τοῦτον καλοῦσι Ῥωμαῖοι. τούτοις ἄτερος, Ἰωάννης, λόγων μὲν τῶν ἐλευθερίων καὶ παιδείας ἀνήκοος ἦν. οὐ γὰρ ἄλλο οὐδὲν ἐς γραμματιστοῦ φοιτῶν ἔμαθεν, ὅτι μὴ γράμματα, καὶ ταῦτα κακὰ κακῶς γράψαι· φύσεως δὲ ἰσχυρὴ πάντων γέγονε 1.24.13 δυνατώτατος ὧν ἡμεῖς ἴσμεν. γινῶναι τε γὰρ τὰ δέοντα ἰκανώτατος ἦν καὶ λύσιν τοῖς ἀπόροις εὐρεῖν. πονηρότατος δὲ γεγενημένος ἀνθρώπων ἀπάντων τῇ τῆς φύσεως δυνάμει ἐς τοῦτο ἐχρήτο, καὶ οὔτε θεοῦ λόγος οὔτε ἀνθρώπων αὐτὸν αἰδῶς τις ἐσῆει, ἀλλὰ βίους τε αὐτῷ ἀνθρώπων πολλῶν ἀπολλύναι κέρδους ἕνεκα καὶ 1.24.14 πόλεις ὅλας καθελεῖν ἐπιμελὲς ἦν. χρόνου γοῦν ὀλίγου χρήματα μεγάλα περιβαλλόμενος ἐς κραιπάλην τινὰ ἐκλελάκτικεν ὄρον οὐκ ἔχουσαν, ἄχρι μὲν ἐς τὸν τοῦ ἀρίστου καιρὸν ληιζόμενος τὰς τῶν ὑπηκόων οὐσίας, μέθη δὲ τὸ λοιπὸν καὶ σώματος ἔργοις ἀσελγέσιν 1.24.15 ἡσχολημένος· κατέχειν δὲ ἑαυτὸν οὐδαμῇ ἴσχυεν, ἀλλὰ τὰ τε βρώματα μέχρι ἐς τὸν ἔμετον ἦσθιε καὶ τὰ χρήματα κλέπτειν μὲν ἦν ἐς αἰεὶ ἔτοιμος, προΐεσθαι δὲ καὶ δαπανᾶν ἔτοιμότερος. Ἰωάννης μὲν οὖν τοιοῦτός

1.24.16 τις ἦν. Τριβουνιανὸς δὲ φύσεως μὲν δυνάμει ἐχρήτο καὶ παιδείας ἐς ἄκρον ἀφίκετο τῶν κατ' αὐτὸν οὐδενὸς ἦσσαν, ἐς δὲ φιλοχρηματίαν δαιμονίως ἐσπουδακῶς οἷός τε ἦν κέρδους ἀεὶ τὸ δίκαιον ἀποδίδοσθαι, τῶν τε νόμων ἡμέρα ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον ἐκάστη τοὺς μὲν ἀνήρει, τοὺς δὲ ἔγραφεν, ἀπεμπολῶν τοῖς δεομένοις κατὰ τὴν χρεῖαν ἐκάτερον. 1.24.17 Ἔως μὲν οὖν ὁ δῆμος ὑπὲρ τῶν ἐν τοῖς χρώμασιν ὀνομάτων τὸν πόλεμον πρὸς ἀλλήλους διέφερον, λόγος οὐδεὶς ἦν ὧν οὗτοι ἐς τὴν πολιτείαν ἡμάρτανον· ἐπεὶ δὲ ξυμφρονήσαντες, ὡσπερ ἐρρήθη, ἐς τὴν στάσιν κατέστησαν, ἔκ τε τοῦ ἐμφανοῦς ἀνά παῖσαν τὴν πόλιν ἐς αὐτοὺς ὑβρίζον καὶ περιόντες ἐζήτουν ἐφ' ᾧ κτείνωσι. διὸ δὴ βασιλεὺς ἐταιρίζεσθαι τὸν δῆμον ἐθέλων 1.24.18 ἄμφω τῆς ἀρχῆς ἐν τῷ παραυτικά παρέλυσε. καὶ Φωκᾶν μὲν, ἄνδρα πατρίκιον, ἔπαρχον τῆς αὐλῆς κατεστήσατο, ξυνετώτατόν τε καὶ τοῦ δικαίου ἐπιμελεῖσθαι ἱκανῶς πεφυκότα· Βασιλεῖδην δὲ τὴν τοῦ κοιαιστῶρος ἀρχὴν ἔχειν ἐκέλευεν, ἔκ τε ἐπιεικείας 1.24.19 γνῶριμον ἐν πατρίκιοις ὄντα καὶ ἄλλως δόκιμον. οὐδὲν μέντοι ἦσσαν ἢ στάσις ἐπ' αὐτοῖς ἤκμαζε. πέμπτη δὲ ἀπὸ τῆς στάσεως ἡμέρα περὶ δείλην ὀψίαν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς Ὑπατίῳ τε καὶ Πομπηίῳ τοῖς Ἀναστασίου τοῦ βεβασιλευκότος ἀδελφιδοῖς οἴκαδε ὡς τάχιστα ἐπέσκηπτεν ἵεναί, εἴτε τι νεώτερον πράσσεσθαι πρὸς αὐτῶν ἐς σῶμα τὸ οἰκεῖον ὑποτοπήσας εἴτε καὶ αὐτοὺς 1.24.20 ἢ πεπρωμένη ἐς τοῦτο ἦγεν. οἱ δὲ, ὅπερ ἐγένετο, δεῖσαντες μὴ σφᾶς ὁ δῆμος ἐς τὴν βασιλείαν βιάζοιτο, ἔφασαν οὐ δίκαια ποιήσῃν εἰ σφῶν τὸν βασιλέα παρή1.24.21 σουσιν ἐς τοσόνδε κίνδυνον ἦκοντα. ταῦτα ἀκούσας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἔτι μᾶλλον ἐς τὴν ὑποψίαν ἐνέπιπτε, καὶ αὐτοὺς αὐτίκα μάλα ἐκέλευεν ἀπαλλάσσεσθαι. οὕτω γοῦν οἴκαδε τῷ ἄνδρῳ τούτῳ ἐκομιζέσθην καὶ, τέως μὲν νύξ ἐτύγχανεν οὔσα, ἐνταῦθα ἠσυχάζετην. 1.24.22 Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἅμα ἠλίῳ ἀνίσχοντι ἔκπυστα ἐς τὸν δῆμον ἐγένετο ὡς ἀμφοτέρῳ ἀπηλλαγῆτην τῆς ἐν παλατίῳ διατριβῆς. ἔτρεχον οὖν ἐπ' αὐτοὺς ὁ λεῶς ἅπας, βασιλέα τε Ὑπάτιον ἀνηγόρευον, καὶ αὐτὸν ὡς 1.24.23 παραληψόμενον τὰ πράγματα ἐς τὴν ἀγορὰν ἦγον. ἢ δὲ Ὑπατίου γυνὴ Μαρία, ξυνετή τε οὔσα καὶ δόξαν ἐπὶ σωφροσύνη μεγίστην ἔχουσα, εἶχετο μὲν τοῦ ἀνδρὸς καὶ οὐ μεθίει, ἐβόα δὲ ὀλολυγῆ τε χρωμένη καὶ τοῖς ἐπιτηδεῖοις ἅπασιν ἐγκελευομένη, ὡς αὐτὸν τὴν 1.24.24 ἐπὶ θανάτῳ οἱ δῆμοι ἄγοιεν. ὑπερβιαζομένου μέντοι τοῦ ὀμίλου, αὐτὴ τε οὐχ ἔκοῦσα μεθῆκε τὸν ἄνδρα καὶ αὐτὸν ὁ λεῶς οὐτι ἔκοῦσιον ἐς τὴν Κωνσταντίνου ἀγορὰν ἦκοντα ἐς τὴν βασιλείαν ἐκάλουν, καὶ (οὐ γὰρ ἦν αὐτοῖς οὔτε διάδημα οὔτε τι ἄλλο ὧν δὴ βασιλέα περιβάλλεσθαι νόμος) στρεπτόν τινα χρυσοῦν ἐπὶ τῇ 1.24.25 κεφαλῇ θέμενοι βασιλέα Ῥωμαίων ἀνεῖπον. ἦδη δὲ καὶ τῶν ἐκ βουλῆς ξυνιόντων, ὅσοι οὐκ ἀπολειφθέντες ἐτύγχανον ἐν τῇ βασιλέως αὐλῇ, πολλὰ μὲν ἐλέγοντο γινῶμαι ὡς αὐτοῖς ἰτέον ἀγωνιούμενοις ἐς παλάτιον· 1.24.26 Ὀριγένης δὲ, ἀνὴρ ἐκ βουλῆς, παρελθὼν ἔλεξε τοιαύδε «Τὰ μὲν παρόντα ἡμῖν, ὧ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, πράγματα «μὴ οὐχὶ πολέμῳ διακριθῆναι οὐχ οἷόν τε. πόλεμος «δὲ καὶ βασιλεία τὰ μέγιστα τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀπάν1.24.27 «των ὠμολόγηται εἶναι. τῶν δὲ δὴ πράξεων αἰ με»γάλα οὐ βραχύτητι καιροῦ κατορθοῦσθαι θέλουσιν, «ἀλλ' εὐβουλία τε λογισμῶν καὶ πόνοις σωμαίων, ἄπερ 1.24.28 «ἄνθρωποι ἐς χρόνου μῆκος ἐνδείκνυνται. ἦν μὲν «οὖν ἐπὶ τὸν πολέμιον ἴοιμεν, ἐπὶ ξυροῦ μὲν ἀκμῆς «τὰ πράγματα ἡμῖν στήσεται, περὶ δὲ τῶν ὄλων ἐν «βραχεῖ διακινδυνεύσομεν χρόνῳ, τῶν δὲ ἀποβήσεσθαι «μελλόντων ἕνεκα τὴν τύχην ἢ προσκυνήσομεν ἢ 1.24.29 «μεμφόμεθα πάντως. τὰ γὰρ τῶν πραγμάτων ὀξύτατα «ἐς τὸ τῆς τύχης ὡς τὰ πολλὰ περιίσταται κράτος. «ἦν δὲ σχολαίτερον τὰ παρόντα διοικησώμεθα, οὐδὲ «βουλομένοις παρέσται ἡμῖν Ἰουστινιανὸν ἐν παλατίῳ «λαβεῖν, ἀλλ' ἀγαπήσει ὡς τάχιστα ἦν τις αὐτὸν ἐώη 1.24.30 «φυγεῖν. ἀρχὴ γὰρ περιορωμένη καταρρεῖν εἴωθεν, «ἀποληγούσης αὐτῇ τῆς ἰσχύος ἐς ἡμέραν ἐκάστην. «ἔστι τοίνυν ἡμῖν βασιλεία ἕτερα, Πλακιλλιανὰ τε «καὶ τὰ Ἑλένης ἐπόνυμα, ὅθεν

χρή βασιλέα τόνδε «ὀρμώμενον τόν τε πόλεμον διενεγκεῖν καὶ τὰ ἄλλα 1.24.31 «διοικήσασθαι ἢ ἄμεινον ἔξει.» Ὀριγένης μὲν τοσαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ δὴ ἄλλοι, ὅπερ φιλεῖ ὄμιλος ποιεῖν, ὀξύτερόν τε ἀντελαμβάνοντο καὶ τὸ παρατύκα ᾧοντο ζύμφορον εἶναι, καὶ οὐχ ἥκιστα γε Ὑπάτιος (χρῆν γὰρ οἱ γενέσθαι κακῶς) τῆς ἐπὶ τὸν ἵππόδρομον ὁδοῦ ἐκέλευεν ἠγεῖσθαι. τινὲς δὲ φασιν ἐξεπίτηδες αὐτὸν ἐνταῦθα ἦκειν, βασιλεῖ εὐνοϊκῶς ἔχοντα. 1.24.32 Οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν βασιλέα ἐν βουλῇ ἦσαν, πότερα μένουσιν αὐτοῖς ἢ ταῖς ναυσὶν ἐς φυγὴν τρεπομένοις ἄμεινον ἔσται. καὶ λόγοι μὲν πολλοὶ ἐλέγοντο ἐς 1.24.33 ἐκάτερα φέροντες. καὶ Θεοδώρα δὲ ἡ βασιλὶς ἔλεξε τοιάδε «Τὸ μὲν γυναῖκα ἐν ἀνδράσι μὴ χρῆναι τολμᾶν «ἢ ἐν τοῖς ἀποκνοῦσι νεανιεύεσθαι, τὸν παρόντα «οἶμαι καιρὸν ἥκιστα ἐφείναι διασκοπεῖσθαι, εἴτε ταύτη 1.24.34 «εἴτε ἄλλη πη νομιστέον. οἷς γὰρ τὰ πράγματα ἐς «κίνδυνον τὸν μέγιστον ἦκει, οὐκ ἄλλο οὐδὲν εἶναι «δοκεῖ ἄριστον ἢ τὰ ἐν ποσὶν ὡς ἄριστα θέσθαι. 1.24.35 «ἠγοῦμαι δὲ τὴν φυγὴν ἔγωγε, εἴπερ ποτὲ, καὶ νῦν, «ἦν καὶ τὴν σωτηρίαν ἐπάγηται, ἀζύμφορον εἶναι. ἀν»θρώπῳ μὲν γὰρ ἐς φῶς ἦκοντι τὸ μὴ οὐχὶ καὶ νεκρῶ «γενέσθαι ἀδύνατον, τῷ δὲ βεβασιλευκότῳ τὸ φυγάδι 1.24.36 «εἶναι οὐκ ἀνεκτόν. μὴ γὰρ ἂν γενοίμην τῆς ἀλουργί»δος ταύτης χωρὶς, μηδ' ἂν τὴν ἡμέραν ἐκείνην βιώην, «ἐν ἧ με δέσποιναν οἱ ἐντυχόντες οὐ προσεροῦσιν. εἰ «μὲν οὖν σώζεσθαί σοι βουλομένῳ ἔστιν, ὦ βασιλεῦ, 1.24.37 «οὐδὲν τοῦτο πρᾶγμα. χρήματα γὰρ τε πολλὰ ἔστιν «ἡμῖν, καὶ θάλασσα μὲν ἐκείνη, πλοῖα δὲ ταῦτα. «σκόπει μέντοι μὴ διασωθέντι ζυμβήσεται σοι ἡδιστα «ἂν τῆς σωτηρίας τὸν θάνατον ἀνταλλάξασθαι. ἐμὲ «γὰρ τις καὶ παλαιὸς ἀρέσκει λόγος, ὡς καλὸν ἐντάφιον 1.24.38 «ἡ βασιλεία ἐστί». τοσαῦτα τῆς βασιλίδος εἰπούσης, θάρσος τε τοῖς πᾶσιν ἐπεγένετο καὶ ἐς ἀλκὴν τραπόμενοι ἐν βουλῇ ἐποιοῦντο ἢ ἂν ἀμύνεσθαι δυνατοὶ 1.24.39 γένοιτο, ἦν τις ἐπ' αὐτοὺς πολεμήσων ἴοι. οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ζύμπαντες, οἱ τε ἄλλοι καὶ ὅσοι ἀμφὶ τὴν βασιλέως αὐλήν ἐτετάχατο, οὔτε τῷ βασιλεῖ εὐνοϊκῶς εἶχον οὔτε ἐς τὸ ἐμφανὲς ἔργου ἔχεσθαι ἠθέλον, ἀλλὰ 1.24.40 τὸ μέλλον ἐκαρᾶδόκουν ὅπῃ ἐκβήσεται. πᾶσαν δὲ τὴν ἐλπίδα ἐν Βελισαρίῳ τε καὶ Μούνδῳ ὁ βασιλεὺς εἶχεν, ὧν ἄτερος μὲν, Βελισάριος, ἄρτι ἐκ τοῦ Μηδικοῦ ἐπανάγκων πολέμου τὴν τε ἄλλην θεραπείαν δυνατὴν τε καὶ λόγου ἀξίαν ἐπήγετο καὶ δορυφόρων τε εἶχε καὶ ὑπασπιστῶν πλῆθος ἐν τε ἀγῶσι καὶ τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις τὰς μελέτας πεπονημένον. 1.24.41 Μούνδος δὲ, Ἰλλυριῶν στρατηγὸς ἀποδεδειγμένος, τύχη τινὶ ζυνεκύρησε βαρβάρους Ἐρούλους ἐπαγαγόμενος κατὰ τινα χρεῖαν ἐς Βυζάντιον μετάπεμπτος ἦκειν. 1.24.42 Ὑπάτιος μὲν οὖν ἐπειδὴ εἰς τὸν ἵππόδρομον ἀφίκετο, ἀναβαίνει μὲν αὐτίκα οὐδὲ δὴ βασιλέα καθίστασθαι νόμος, κάθηται δὲ ἐς τὸν βασιλεῖον θρόνον, ὅθεν ἀεὶ βασιλεὺς εἰώθει τόν τε ἵππικὸν καὶ γυμνικὸν θεᾶσθαι 1.24.43 ἀγῶνα. ἐκ δὲ παλατίου Μούνδος μὲν διὰ πύλης ἐξῆει, ἔνθα δὴ ὁ κοχλίας ἀπὸ τῆς καθόδου κυκλοτεροῦς 1.24.44 οὔσης ὠνόμασται. Βελισάριος δὲ τὰ μὲν πρῶτα εὐθὺς αὐτοῦ τε Ὑπατίου καὶ θρόνου τοῦ βασιλείου ἀνέβαινε, ὡς δὲ ἐς τὸ πλησίον οἴκημα ἦλθεν, οὐδὲ δὴ στρατιωτῶν φρουρὰ ἐκ παλαιοῦ ἔστιν, ἐβόα τοῖς στρατιώταις ἐγκελευόμενος ἀνοιγνύναι οἱ τὴν θύραν ὡς τάχιστα, ὅπως 1.24.45 ἐπὶ τὸν τύραννον ἴοι. δεδογμένον δὲ τοῖς στρατιώταις μηδετέρῳ ἀμύνειν, ἕως αὐτῶν ἄτερος λαμπρῶς νικῶη, 1.24.46 ὡς ἥκιστα ἐπαΐειν δοκοῦντες διεκρούσαντο. ἀναστρέψας οὖν Βελισάριος ὡς βασιλέα διεφθάρθαι ἰσχυρίζετο 1.24.47 σφίσι τὰ πράγματα. νεωτερίζει γὰρ ἐς αὐτὸν τοὺς στρατιώτας, οἱ τὴν παλατίου φρουρὰν ἔχουσιν. ἐκέλευεν οὖν αὐτὸν βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καλουμένην Χαλκῆν 1.24.48 καὶ τὰ ἐνταῦθα προπύλαια ἰέναι. ὁ δὲ δὴ μόλις καὶ οὔτε κινδύνων οὔτε πόνων μεγάλων χωρὶς δι' ἐρειπίων τε καὶ χωρίων ἡμιφλέκτων διεξιὼν ἐς τὸ ἵππικὸν 1.24.49 ἀναβαίνει. καὶ ἐπειδὴ παρὰ τὴν Βενέτειον ἐγεγόνει στοᾶν, ἢ τοῦ βασιλέως θρόνου ἐν δεξιᾷ ἔστιν, ἐβούλευσε μὲν ἐπὶ πρῶτον αὐτὸν Ὑπάτιον ἰέναι, βραχείας δὲ οὔσης ἐνταῦθα πυλίδος, ἢ ἀπεκέκλειστό τε καὶ ὑπὸ τῶν ἐντὸς Ὑπατίου

στρατιωτῶν ἐφυλάσσετο, κατωρρώδησε μή οἱ ἐν στενῶ πονουμένῳ ὁ δῆμος ζυνεπιθέμενος αὐτόν τε καὶ τοὺς ἐπομένους ἅπαντας διαφθείραντες ῥᾶόν τε καὶ ἀπονώτερον ἐπὶ βασιλέα χωρήσωσι. 1.24.50 λογισάμενος οὖν ὡς οἱ ἐπὶ τὸν δῆμον ἰτέον ἐστίν, οἱ ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ ἐστήκεσαν, πλήθει τε ἄμετροι καὶ μετὰ πολλῆς ἀκοσμίας ὑπ' ἀλλήλων ὠθούμενοι, ἀπὸ τοῦ κολεοῦ τὸ ξίφος ἀράμενος τοῖς τε ἄλλοις κατὰ ταῦτα ποιεῖν ἐπαγγείλας, δρόμῳ τε καὶ κραυγῇ ἐπ' 1.24.51 αὐτοὺς ἦει. ὁ δὲ δῆμος, ἄτε δὴ ἐν ὀμίλῳ καὶ οὐκ ἐν τάξει ἰστάμενοι, ἐπειδὴ στρατιώτας εἶδον τεθωρακισμένους τε καὶ δόξαν πολλὴν ἐπὶ τε ἀνδρία καὶ πολέμων ἐμπειρία ἔχοντας, καὶ τοῖς ξίφεσιν οὐδεμιᾶ φειδοῖ 1.24.52 παίοντας, ἐς φυγὴν ὥρμητο. κραυγῆς δὲ πολλῆς, ὡς τὸ εἰκὸς, γεγενημένης, πλησίον που ἐστηκὼς Μοῦνδος καὶ βουλόμενος ἔργου ἔχεσθαι (ἦν γὰρ τις τολμητῆς καὶ δραστήριος), ἀπορούμενος δὲ ἦ χρήσεται τοῖς παροῦσιν, ἐπειδὴ ἐτεκμήρατο ὡς Βελισάριος ἐν τῷ πόνῳ εἶη, εὐθύς ἐπὶ τὸ ἵπποδρόμιον διὰ τῆς εἰσό1.24.53 δου, ἣ Νεκρὰ καλεῖται, εἰσβάλλει. τότε δὴ ἐκατέρωθεν οἱ Ὑπατίου στασιῶται κατὰ κράτος πλησσομένοι διεφθείροντο. ἐπεὶ δὲ ἡ τροπὴ λαμπρὰ ἐγεγόνει καὶ φόνος ἦν ἤδη τοῦ δήμου πολὺς, Βοραΐδης τε καὶ Ἰοῦστος, Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἀνεψιοὶ, χεῖρας αὐτοῖς οὐδενὸς ἀνταίρειν τολμῶντος, καθεῖλόν τε ἀπὸ τοῦ θρόνου Ὑπάτιον καὶ αὐτὸν ἐσαγαγόντες βασιλεῖ ἅμα Πομπηίῳ παρέδωκαν. 1.24.54 θνήσκουσι τε τοῦ δήμου πλέον ἢ τρισμῦριοι ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ. βασιλεὺς δὲ αὐτοὺς ἐν φυλακῇ χαλεπῇ 1.24.55 ἐκέλευεν εἶναι. ἐνταῦθα Πομπήιος μὲν ἐδάκρυνε τε καὶ ἄξια ἐλέου ἐφθέγγετο· ἦν γὰρ δὴ ὁ ἀνὴρ πραγμάτων τε καὶ κακῶν τοιούτων ἠκιστα ἔμπειρος· Ὑπάτιος δὲ αὐτὸν πολλὰ ὄνειδίσας οὐκ ἔφη χρῆναι τοὺς 1.24.56 οὐκ ἐν δίκῃ ἀπολουμένους ὀδύρεσθαι. ἀρχὴν τε γὰρ ὑπὸ τοῦ δήμου ἄκοντας βιασθῆναι καὶ οὐκ ἐπὶ κακῶ τοῦ βασιλέως ὕστερον ἐς τὸ ἵπποδρόμιον ἀφικέσθαι. κτείναντες δὲ οἱ στρατιῶται τῇ ὕστεραία ἐκάτερον, ἐς 1.24.57 θάλασσαν καθῆκαν τὰ σώματα. βασιλεὺς δὲ αὐτῶν τε τὰ χρήματα ἐς τὸ δημόσιον ἀνάγραπτα ἐποίησατο καὶ ἄλλων τῶν ἐκ βουλῆς ἀπάντων, οἱ δὴ τὴν γνώμην 1.24.58 ζὺν αὐτοῖς ἔθεντο. ἔπειτα μέντοι τοῖς τε ἄλλοις 1.24.58 ἅπασι καὶ τοῖς Ὑπατίου καὶ Πομπηίου παισὶ τά τε ἀξιώματα, οἷς πρότερον ἐχρῶντο, ἀπέδωκε καὶ τῶν χρημάτων ὅσοις τῶν ἐπιτηδείων τινὰς οὐκ ἔτυχε δωρησάμενος. ἐς τόδε μὲν Βυζαντίῳ ἡ στάσις ἐτελεύτα. 1.25.1 Τριβουνιανὸς δὲ καὶ Ἰωάννης τῆς τιμῆς οὕτω παραλυθέντες χρόνῳ ὕστερον ἐς ἀρχὰς τὰς αὐτὰς 1.25.2 κατέστησαν ἄμφω. ἀλλὰ Τριβουνιανὸς μὲν ἔτη πολλὰ ἐπιβίους τῇ τιμῇ ἐτελεύτησε νόσῳ, ἄλλο οὐδὲν ἄχαρι πρὸς οὐδενὸς παθῶν. ἦν γὰρ αἰμύλος τε καὶ τᾶλλα ἠδὺς καὶ τῆς φιλοχρηματίας τὸ νόσημα ἐπισκιάσαι 1.25.3 ἱκανώτατος τῆς παιδείας περιουσία. Ἰωάννης δὲ (πᾶσι γὰρ ἀνθρώποις βαρὺς τε ὁμοίως καὶ χαλεπὸς ἦν, πληγὰς τε τοῖς προσπίπτουσιν ἐντεινόμενος καὶ τὰ χρήματα ἀπαξάπαντα λόγῳ οὐδενὶ ληιζόμενος) δέκατον ἔτος τὴν ἀρχὴν ἔχων τὴν δίκην ὀρθῶς καὶ δικαίως τῆς ἐς τὴν δίαίταν παρανομίας ἐξέτισε τρόπῳ τοιῷδε. 1.25.4 Θεοδώρα ἡ βασιλὶς ἠχθετο αὐτῷ πάντων μάλιστα. καὶ ὅς τῇ γυναικὶ προσκεκρουκῶς οἷς ἡμάρτανε, θωπεῖα μὲν αὐτὴν ἢ χάριτι μετελθεῖν ὡς ἠκιστα ἔγνω, ἐς ἐπιβουλήν δὲ αὐτῇ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς καθιστάμενος ἐς τὸν βασιλέα διέβαλλεν, οὔτε τὴν τύχην ἐρυθριῶν οὔτε τὴν στοργὴν αἰσχυνόμενος, ἦνπερ ἐς αὐτὴν ὁ βασιλεὺς 1.25.5 εἶχεν ἐξαισίαν οἴαν. αἰσθομένη δὲ ἡ βασιλὶς τῶν ποιουμένων κτεῖναι μὲν διενοεῖτο τὸν ἄνθρωπον, μηχανῇ δὲ οὐδεμιᾶ εἶχεν, ἐπεὶ λόγον αὐτοῦ Ἰουστινιανὸς 1.25.6 βασιλεὺς ἐποίητο πολύν. γνοὺς δὲ Ἰωάννης τὴν τῆς βασιλίδος ἐς αὐτὸν γνώμην ἐν δείμασι μεγάλοις ἐγί1.25.7 νετο. ἐπειδὴν τε ὡς καθευδήσων ἐς τὸν κοιτῶνα ἴοι, τῶν τινα βαρβάρων ἐπιστήσεσθαι οἱ ὡς ἀπολοῦντα ὑπώπτευεν ἐς νύκτα ἐκάστην, ὑπερκύπτων τε ἀεὶ ἐκ τοῦ δωματίου καὶ τὰς εἰσόδους περισκοπῶν ἄϋπνος ἔμενε, καίπερ ἑταιρισάμενος δορυφόρων τε καὶ ὑπασπιστῶν χιλιάδας πολλὰς, οὐ γεγονὸς ὑπάρχων τινὶ 1.25.8 πρότερον τοῦτό γε. ἀλλ'

ἐπιλεησμένος ἅμα ἡμέρα θείων τε καὶ ἀνθρωπείων δειμάτων ἀπάντων ὄλεθρος αὐθις κοινῆ τε καὶ ἰδία πᾶσι Ῥωμαίοις ἐγένετο. καὶ φαρμακεῦσι μὲν τὰ πολλὰ ὠμίλει, μαντείας δὲ ἀσεβέσιν ἐς αἰὲ χρώμενος τὴν αὐτοκράτορα αὐτῷ τερατευομένης ἀρχὴν, ἀεροβατῶν τε καταφανῆς ἦν καὶ 1.25.9 μετέωρος ἀρθεὶς ταῖς τῆς βασιλείας ἐλπίσι. τῆς μέντοι πονηρίας αὐτῷ καὶ τῆς ἐς τὴν δίαιταν παρανομίας 1.25.10 οὐδὲν οὔτε ἐλώφα οὔτε ὑπέληγε. καὶ τις αὐτῷ θεοῦ λόγος τὸ παράπαν οὐκ ἦν, ἀλλὰ καί, εἴ που εἰς ἱερὸν ὡς εὐξόμενός τε καὶ διανυκτερεύσων ἐνταῦθα ἴοι, οὐδὲν ὁμοίως τοῖς Χριστιανῶν ἦθεσιν ἔπραττεν, ἀλλὰ τριβώνιον ἐνδιδυσκόμενος ἱερεῖ πρέπον τῆς παλαιᾶς δόξης, ἦν νῦν Ἑλληνικὴν καλεῖν νενομίκασι, λόγους οὐχ ὀσίους τινὰς, οὐσπερ ἐμεμελετήκει, ἀπεστομάτιζεν ἀνὰ πᾶσαν τὴν νύκτα ἐκείνην, ὅπως οἱ ἢ τε βασιλέως διάνοια ἔτι μᾶλλον ὑποχειρία εἶη καὶ αὐτὸς κακῶν γένοιτο ἀπαθῆς πρὸς πάντων ἀνθρώπων. 1.25.11 Ἐν τούτῳ δὲ Βελισάριος Ἰταλίαν καταστρεψάμενος βασιλεῖ ἐς Βυζάντιον ζῦν Ἀντωνίνῃ τῇ γυναικὶ μετά 1.25.12 πεμπτος ἦλθεν, ἐφ' ᾧ ἐπὶ Πέρσας στρατεύσειε. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασιν ἐντιμός τε καὶ λόγου πολλοῦ ἄξιος, ὡς τὸ εἶκος, ἦν, μόνος δὲ Ἰωάννης αὐτῷ χαλεπῶς εἶχε καὶ πολλῇ ἐπιβουλῇ ἐς αὐτὸν εἶχετο, κατ' ἄλλο μὲν οὐδὲν, ὅτι δὲ αὐτὸς μὲν τὸ ἐκ πάντων ἔχθος ἐφ' ἑαυτὸν εἶλκε, Βελισάριος δὲ πάντων εὐδοκιμῶν μάλιστα ἔτυχεν· ἐπ' αὐτῷ τε γενομένης τῆς Ῥωμαίων ἐλπίδος αὐθις ἐπὶ Πέρσας ἐστράτευσε, τὴν γυναῖκα 1.25.13 ἐν Βυζαντίῳ ἀπολιπών. Ἀντωνίνα δὲ ἡ Βελισαρίου γυνὴ (ἦν γὰρ ἰκανωτάτη ἀνθρώπων ἀπάντων μηχανᾶσθαι τὰ ἀμήχανα) χαριεῖσθαι τῇ βασιλίδι βουλευσαμένη ἐπενόει τοιάδε. ἦν τῷ Ἰωάννῃ θυγάτηρ Εὐφημία, δόξαν μὲν ἐπὶ σωφροσύνῃ πολλὴν ἔχουσα, νέα δὲ κομιδῇ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ λίαν εὐάλωτος, ἦν δὲ ὁ πατὴρ ὑπερῆ 1.25.14 γάπα, ἐπειδὴ καὶ μόνῃς αὐτῆς ἐγεγόνει πατήρ. ταύτην ἡ Ἀντωνίνα τιθασσεύουσα ἐς ἡμέρας συχνὰς προσποιήσασθαι τε ἄτε φίλην ἐνδεδελεχέστατα ἴσχυσε καὶ τῶν αὐτῇ 1.25.15 ἀπορρήτων μεταδιδόναι οὐκ ἀπηξίου. καὶ ποτε αὐτῆς οἱ μόνῃς ἐν τῷ δωματίῳ παρούσης ὀδύρεσθαι τύχας τὰς παρούσας ἐπλάσσετο, ὅτι δὲ Βελισάριος εὐρυτέραν ποιησάμενος τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν πλείονι μέτρῳ ἢ πρότερον οὔσα ἐτύγχανε, βασιλεῖς τε δορυαλώτους δύο καὶ πλοῦτου τοσοῦτόν τι χρῆμα ἐς Βυζάντιον ἀγαγών, ἀχαρίστου Ἰουστινιανοῦ ἔτυχεν· τά τε ἄλλα ὡς οὐ 1.25.16 δικαίαν οὔσαν τὴν πολιτείαν διέβαλλε. περιχαρῆς δὲ τῷ λόγῳ γενομένη ἡ Εὐφημία (δέει γὰρ τῷ ἐκ τῆς βασιλίδος καὶ αὐτῇ τῇ παρουσίᾳ ἀρχῇ ἦχθετο) «Καὶ τοῦδε «μέντοι, ᾧ φιλάτῃ»,» ἔφη, «ὕμεῖς αἴτιοι, ὅτι δὲ παρὸν 1.25.17 «ὕμῖν τῇ δυνάμει οὐ βούλεσθε χρῆσθαι». ὑπολαβοῦσα δὲ ἡ Ἀντωνίνα «Οὐ γὰρ οἰοί τέ ἐσμεν, ᾧ θυγατερ,» εἶπεν, «ἐν στρατοπέδῳ νεωτέροις ἐγχειρεῖν πράγμα»σιν, ἦν μὴ τοῦ ἔργου ζυνεπιλάβωνται ἡμῖν τῶν ἔνδον «τινές· ἀλλ' εἴπερ ὁ σὸς πατήρ ἤθελε, ῥᾶστα ἂν ἐς «τὴνδε τὴν πρᾶξιν καθιστάμενοι ὅσα ἦν τῷ θεῷ βου1.25.18 λομένῳ ἐπράσσομεν». ἀκούσασα ταῦτα Εὐφημία προθύμως μὲν ὑπέσχετο ἐπιτελεῖν ἔσσεσθαι, ἀπαλλαγεῖσα δὲ ἐνθένδε τὸ πρᾶγμα ἐπὶ τὸν πατέρα εὐθύς ἦνεγκε. 1.25.19 καὶ ὅς τῷ λόγῳ ἦσθεις (ταύτην γὰρ οἱ ὁδὸν ἔς τε τὰ μαντεῖα καὶ τὴν βασιλείαν ὑπετόπαζε φέρειν τὴν πρᾶξιν) εὐθύς μελλήσει οὐδεμιᾶ ὠμολόγησε, πράσσειν τε τὴν παῖδα ἐκέλευεν ὅπως τῇ ὑστεραίᾳ ἐς λόγους τῇ 1.25.20 Ἀντωνίνῃ αὐτὸς ξυμμίξῃ καὶ τὰ πιστὰ δοίη. μαθοῦσα δὲ Ἀντωνίνα τὴν Ἰωάννου γνώμην καὶ ὡς ἀπωτάτω τὸν ἀνθρωπὸν τῆς τοῦ ἀληθοῦς ἀπαγαγεῖν ἐννοίας ἐθέλουσα νῦν μὲν ἔφη οἱ ζυγγενέσθαι αὐτὸν ἀξύμφορον εἶναι, μὴ τις ὑποψία μεταξὺ ἐπιγενομένη διακωλύσαι τὰ πρασσόμενα ἰκανὴ εἶη· μέλλειν δὲ αὐτίκα 1.25.21 δὴ μάλα ἐς τὴν ἔω παρὰ Βελισάριον στέλλεσθαι. ἐπειδὴ οὖν ἐκ Βυζαντίου ἀπαλλαγεῖσα ἐν τῷ προαστείῳ γένηται (ὃ δὲ Ῥουφιναῖα μὲν ὀνομάζεται, Βελισαρίου δὲ ἴδιον ἐτύγχανεν ὄν), ἐνταῦθα τὸν Ἰωάννην ὡς ἀσπασόμενόν τε καὶ προπέμψοντα ἤκειν, καὶ τοὺς τε λόγους περὶ τῶν ὄλων ποιήσασθαι καὶ τὰ πιστὰ λαβεῖν τε καὶ δοῦναι. ταῦτα εἰποῦσα εὐ τε τῷ Ἰωάννῃ εἶπεῖν

1.25.22 ἔδοξε καὶ ἡμέρα τακτὴ ἐπὶ τῇ πράξει διώριστο. ἢ τε βασιλὶς τὸν πάντα λόγον παρὰ τῆς Ἀντωνίνης ἀκούσασα ἐπήνην μὲν τὰ βεβουλευμένα, ἐγκελευομένη δὲ πολλῶ ἔτι μᾶλλον ἐς τὴν προθυμίαν ἐνήγεν. 1.25.23 Ἐπειδὴ τε ἡ κυρία παρῆν, ἀσπασαμένη μὲν ἡ Ἀντωνίνα τὴν βασιλίδα ἐκ τῆς πόλεως ἀπηλλάσσετο, ἔν τε Ῥουφινιαναῖς ἐγένετο, ὡς τῇ ὑστεραία τῆς ἐπὶ τὴν ἔω ὁδοῦ ἀρξομένη, οὗ δὴ καὶ Ἰωάννης τὰ ζυγείμενα 1.25.24 ἐπιτελέσων ἐς νύκτα ἦλθεν. ἡ δὲ βασιλὶς διαβάλλουσα πρὸς τὸν αὐτῆς ἄνδρα τὰ πρὸς τοῦ Ἰωάννου ἐπὶ τῇ τυραννίδι πρασσόμενα, Ναρσῆν τε τὸν εὐνοῦχον καὶ Μάρκελλον τὸν τῶν ἐν παλατίῳ φυλάκων ἄρχοντα ἐς Ῥουφινιανὰς ζῆν στρατιώταις πολλοῖς ἔπεμψεν, ἐφ' ᾧ διερευνησάμενοι τὰ πρασσόμενα, ἦν τὸν Ἰωάννην πράγμασι νεωτέροις ἐγχειροῦντα εὐρήσωσι, κτείναντες 1.25.25 εὐθύς τὸν ἄνθρωπον ἐπανήξουσι. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τῷ ἔργῳ τούτῳ ἐστέλλοντο. φασὶ δὲ βασιλέα τῶν ποιουμένων αἰσθόμενον τῶν τινα Ἰωάννη ἐπιτηδείων παρ' αὐτὸν πέμψαι, ἀπεροῦντα αὐτῷ μηδαμῇ τῇ Ἀντωνίνῃ 1.25.26 ἐντυχεῖν λάθρα. Ἰωάννης δὲ (χρῆν γὰρ αὐτῷ γενέσθαι κακῶς) τὴν βασιλέως ὑποθήκην ἐν ἀλογίᾳ πεποιημένος ἀμφὶ νύκτα μέσσην τῇ Ἀντωνίνῃ ξυνέμιξεν, αἵμασιās πού τινος ἄγχιστα, ἧς δὴ ὀπισθεν καθίσασα ἐτύγχανε τοὺς ἀμφὶ Ναρσῆν τε καὶ Μάρκελλον, ὅπως 1.25.27 τῶν λεγομένων ἀκούσειαν. ἐνταῦθα Ἰωάννης μὲν ἀφυλάκτῳ στόματι τὰ ἐς τὴν ἐπίθεσιν ὠμολόγει τε καὶ ὄρκους δεινοτάτοις ἀπισχυρίζετο, Ναρσῆς δὲ αὐτῷ καὶ 1.25.28 Μάρκελλος ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐπέστησαν. θορύβου δὲ, ὡς τὸ εἶκος, γενομένου οἱ τοῦ Ἰωάννου δορυφόροι (ἄγχιστα γὰρ πη ἐστήκεσαν) παρ' αὐτὸν αὐτίκα ἐγεί1.25.29 νοντο. καὶ αὐτῶν τις Μάρκελλον, οὐκ εἰδὼς ὅστις ποτὲ ἦν, ξίφει ἔπληξεν, οὕτω τε Ἰωάννης διαφυγεῖν ζῆν αὐτοῖς ἴσχυσεν, ἔς τε τὴν πόλιν κατὰ τάχος ἀφί1.25.30 κετο. καὶ εἰ μὲν εὐθύς ἐλθεῖν παρὰ βασιλέα ἐθάρσησεν, οἶμαι ἂν, οὐδὲν ἐπεπόνθει πρὸς αὐτοῦ ἄχαρι· νῦν δὲ καταφυγῶν ἐς τὸ ἱερὸν δέδωκε τῇ βασιλίδι κατ' ἐξουσίαν τῇ ἐς αὐτὸν ἐπιβουλή χρησθαι. 1.25.31 Τότε μὲν οὖν ἐξ ἐπάρχων ἰδιώτης γενόμενος ἐς ἕτερον ἐνθένδε ἀναστὰς ἐκομίσθη, ὅπερ ἐν τῷ προαστείῳ Κυζίκου πόλεως ἴδρυται, Ἀρτάκην καλοῦσι Κυζικηνοὶ τὸ προάστειον. ἐνταῦθα ἱερέως οὗ τι ἐκούσιος περιβέβληται σχῆμα, οὐκ ἐπισκόπου μέντοι, ἀλλ' 1.25.32 ὄνπερ καλεῖν πρεσβύτερον νενομίσασιν. ὁ δὲ ἱεουργεῖν ἠκίστα ἠθέλεν, ὡς μὴ ποτε αὐτῷ ἐμπόδιον εἶη ἐς τὰς ἀρχὰς αὐθις ἰέναι· τῶν γὰρ ἐλπίδων μεθίεσθαι οὐδαμῇ ἠθέλε. τὰ δὲ χρήματα ἐς τὸ δημόσιον ἀνά1.25.33 γραπτα εὐθύς γέγονεν. ὧν δὴ αὐτῷ μοῖραν βασιλεὺς πολλὴν ἠφίει· ἔτι γὰρ τῇ ἐς αὐτὸν φειδοῖ εἶχετο. ἐν1.25.34 ταῦθα παρῆν τῷ Ἰωάννῃ, ἀφροντιστήσαντι μὲν κινδύνων ἀπάντων, χρήματα δὲ περιβεβλημένῳ μεγάλα, ὅσα τε αὐτὸς ἐτύγχανε κρύψας καὶ ὅσα βασιλέως γνώμη παρ' αὐτῷ ἔμεινε, τρυφᾶν τε κατ' ἐξουσίαν καὶ τὰ παρόντα ἠγεῖσθαι λογισμῷ σώφρονι εὐδαίμονα 1.25.35 εἶναι. διὸ δὴ καὶ πάντες Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἀτεχνῶς ἠχθοντο, ὅτι δὴ πονηρότατος γεγὼνως δαιμόνων ἀπάντων βίον παρὰ τὴν ἀξίαν εὐδαιμονέστερον 1.25.36 ἢ πρότερον ἔχοι. ἀλλ' ὁ θεὸς, οἶμαι, οὐκ ἠνεγκεν ἐς τοῦτο τὴν τίσιν Ἰωάννη ἀποκεκρίσθαι, ἐπὶ μέγα τε αὐτῷ τὴν κόλασιν ἐξηρτύετο. ἐγένετο δὲ ὧδε. 1.25.37 Ἦν τις ἐν Κυζίκῳ ἐπίσκοπος Εὐσέβιος ὄνομα, χαλεπὸς ἅπασι τοῖς ἐντυγχάνουσιν, Ἰωάννου οὐδὲν τι ἦσσαν· τοῦτον Κυζικηνοὶ βασιλεῖ διαβάλλοντες ἐς δί1.25.38 κην ἐκάλουν. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἦνυον, δυνάμει αὐτοὺς περιελθόντος Εὐσεβίου πολλῆ, ξυμφρονήσαντες νεανία 1.25.39 τινὲς ἐν τῇ Κυζίκου ἀγορᾷ κτείνουσιν. ἐτύγχανε δὲ Ἰωάννης τῷ Εὐσεβίῳ διάφορος γεγὼνως μάλιστα, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἡ τῆς ἐπιβουλῆς ὑποψία ἐς αὐτὸν ἦλθε. 1.25.40 στέλλονται τοίνυν ἐκ βουλῆς ἄνδρες διερευνησόμενοι τὸ μίasma τοῦτο· οἱ δὴ τὸν Ἰωάννην πρῶτα μὲν ἐν δεσμοτηρίῳ καθεῖρξαν, ἔπειτα δὲ ἄνδρα ἔπαρχον μὲν δυνατὸν οὕτω γενόμενον, ἐς πατρικίους δὲ ἀναγραφέντα καὶ ἐς τῶν ὑπάτων ἀναβεβηκότα τὸν δίφρον, οὗ μεῖζον εἶναι οὐδὲν ἔν γε τῇ Ῥωμαίων πολιτείᾳ δοκεῖ, ἔστησάν τε γυμνόν,

ἄτε ληστήν τινα ἢ λωποδύτην, καὶ ξαίνοντες κατὰ τοῦ νότου πολλὰς εἶπειν 1.25.41 τὰ βεβιωμένα ἠνάγκαζον. καὶ τοῦ μὲν Εὐσεβίου φόνου αἴτιος Ἰωάννης οὐ λίαν ἐξελήλεγτο, ἐώκει μέντοι ἢ τοῦ θεοῦ δίκη ποινὰς αὐτὸν τῆς οἰκουμένης ἐσπραττο 1.25.42 μένη. ἔπειτα δὲ τὰ χρήματα πάντα ἀφελόμενοι γυμνὸν ἐς τὴν ναῦν εἰσεβίβασαν, ἱμάτιον ἓν, καὶ τοῦτο τραχὺ κομιδῆ, ἀμπεχόμενον, ὀβολῶν ὠνηθὲν ὀλίγων τινῶν, οἳ τε αὐτὸν παραπέμποντες ὅπη ἂν ἢ ναῦς ὀρμισθεῖ ἐκέλευον ἄρτον ἢ ὀβολουὺς ἐκ τῶν προσπιπτόντων 1.25.43 αἰτεῖσθαι. οὕτω τε πτωχεύων πανταχόθι τῆς πορείας τῆς Αἰγύπτου ἐς τὴν Ἀντινίου κομίζεται. καὶ τρίτον 1.25.44 τοῦτο ἔτος αὐτὸν ἐνταῦθα καθεύξαντες τηροῦσιν. ὁ δὲ, καίπερ ἐν τοιούτοις γεγρονῶς πάθεισιν, οὐδὲ τὴν τῆς βασιλείας ἐλπίδα μεθῆκεν, ἀλλὰ καὶ Ἀλεξανδρέων τινὰς, ἄτε τῷ δημοσίῳ χρυσίον ὀφείλοντας, διαβαλεῖν ἔγνω. Ἰωάννην μὲν οὖν τὸν Καππαδόκην δέκα ἐνιαυτοῖς ὕστερον αὕτη τῶν πεπολιτευμένων κατέλαβε τίσις. 1.26.1 Τότε δὲ βασιλεὺς στρατηγὸν τε τῆς ἐώας αὐθις Βελισάριον κατεστήσατο καὶ ἐς Λιβύην πέμψας τὴν χώραν ἔσχεν, ὡσπερ ἐν τοῖς ὀπισθεν λελέξεται 1.26.2 λόγοις. ὅπερ ἐπεὶ ἔς τε Χοσρόην καὶ Πέρσας ἦλθε, δεινῶς ἤσχαλλον, καὶ αὐτοῖς τὴν εἰρήνην ἐς Ῥωμαίους πεποιημένοις μετέμελεν ἤδη, ὅτι δὴ αὐτοῖς τὴν δύναμιν ἐπὶ μέγα χωρεῖν ἤσθοντο. πέμψας τε ὁ Χοσρόης ἐς Βυζάντιον πρέσβεις, ξυγχαίρειν τε Ἰουστινιανῷ τῷ βασιλεῖ ἔφασκε καὶ τὸ μέρος λαβεῖν ζῆλον γέλῳτι δῆθεν τῶν ἐκ Λιβύης λαφύρων ἠξίου, ὅτι δὴ οὐκ ἂν ποτε Βανδύλων τῷ πολέμῳ περιέσεσθαι ἴσχυσεν, εἰ μὴ αὐτῷ 1.26.4 Πέρσαι ἐσπείσαντο. τότε μὲν οὖν Χοσρόην Ἰουστινιανὸς χρήμασι δωρησάμενος, τοὺς πρέσβεις οὐκ εἰς μακρὰν ἀπεπέμψατο. 1.26.5 Ἐν δὲ πόλει Δάρας τοιόνδε τι ξυνέβη γενέσθαι. Ἰωάννης τις ἦν ἐνταῦθα ἐν καταλόγῳ τεταγμένος πεζῶν· οὗτος οὐχ ἀπάντων οἱ ξυμφρονούντων στρατιωτῶν, ἀλλ' ὀλίγων τινῶν, τυραννίδι ἐπιθέμενος τὴν 1.26.6 πόλιν ἔσχεν. ἐν τε παλατίῳ καθήμενος ὡσπερ ἐν ἀκροπόλει, τὴν τυραννίδα ἐκρατύνετο ἡμέρᾳ ἐκάστη. 1.26.7 καὶ εἰ μὴ Πέρσας ἔχεσθαι εἰρήνης ἐς τοὺς Ῥωμαίους τηνικαῦτα ξυνέβη, ἀνήκεστα ἂν ἐνθένδε Ῥωμαίοις ἐγεγόνει κακά. νῦν δὲ τοῦτο ἐκώλυσε φθάσασα, ὡσπερ μοι ἐρρήθη, ἢ ξύμβασις. ἡμέρᾳ δὲ ἀπὸ τῆς τυραννίδος τετάρτη ξυμφρονήσαντες στρατιῶται, γνώμη Μάμαντός τε τοῦ τῆς πόλεως ἱερέως καὶ Ἀναστασίου τῶν δοκίμων τινὸς πολιτῶν, ἐς τὸ παλάτιον μεσημβρίας ἀκμαζούσης ἀνέβησαν, κρύψας ἕκαστος 1.26.9 ὑπὸ τῷ ἱματίῳ ξιφίδιον. καὶ πρῶτα μὲν ἐν τῇ μεταύλῳ θύρᾳ τῶν δορυφόρων εὐρόντες ὀλίγους τινὰς εὐθύς ἔκτειναν. ἔπειτα δὲ καὶ εἰς τὸν ἀνδρῶνα ἐσβάντες τοῦ τυράννου ἤπτοντο· τινὲς δὲ φασιν οὐ τοὺς στρατιώτας αὐτὸ πρῶτους εἰργάσθαι, ἀλλ' αὐτῶν ἔτι μελλόντων τε ἐν τῇ μεταύλῳ καὶ κατωρρωδηκότων τὸν κίνδυνον, τῶν τινα ἀλλαντοπωλῶν ζῆλον αὐτοῖς ὄντα ἐσπηδῆσαι τε ζῆλον τῇ κοπίδι καὶ τῷ Ἰωάννην ἐντυχόντα ἀπροσδοκῶντα 1.26.10 κήτως παῖσαι. καὶ τὸν οὐ πληγέντα μὲν καιρίαν πληγὴν, ζῆλον θορύβῳ δὲ πολλῷ φεύγοντα, ἐς τούτους δὴ 1.26.11 τοὺς στρατιώτας ἐμπεσεῖν ἄφνω. οὕτω τε τοῦ ἀνθρώπου αὐτοὺς ἀψαμένους πυρὶ μὲν αὐτίκα τὸ παλάτιον ὑφάψαντας καῦσαι, ὡς μὴ τις ἐλπίς ἐνθένδε ἀπολειφθεῖ τοῖς τὰ νεώτερα πράγματα πράσσουσιν, αὐτὸν 1.26.12 δὲ ἐς τὸ δεσμοτήριον ἀπαγαγόντας δῆσαι. καὶ αὐτῶν τινα δείσαντα μὴ οἱ στρατιῶται περιεῖναι τὸν τύραννον γνόντες πράγματα τῇ πόλει αὐθις παράσχωνται, κτεῖναί τε τὸν Ἰωάννην, καὶ τούτῳ δὴ τῷ τρόπῳ τὴν ταραχὴν παῦσαι. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ ταύτῃ τῇ τυραννίδι τῆδε ἐχώρησεν. 2.τ.1 ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ. 2.1.1 Χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον ὁ Χοσρόης μαθὼν ὡς καὶ Ἰταλίαν Βελισάριος Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ προσποιεῖν ἤρξατο, οὐκέτι κατέχειν οἷός τε ἦν τὴν διάνοιαν, ἀλλὰ σκήψεις ἐπινοεῖν ἤθελεν, ὅπως δὴ λόγῳ 2.1.2 τινὶ εὐπρεπεῖ τὰς σπονδὰς λύσειεν. ὑπὲρ ὧν κοινολογησάμενος Ἀλαμουνδάρῳ ἐκέλευεν αὐτὸν ξυμπορῆσαι 2.1.3 ζεσθαι πολέμου αἰτίας. ὁ δὲ Ἀρέθᾳ ἐπικαλέσας ὅτι αὐτὸν περὶ γῆς ὀρίων βιάζοιτο, ἐς χεῖράς τε αὐτῷ ἐν σπονδαῖς ἦλθε

καὶ γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐπὶ ταύτῃ τῇ 2.1.4 σκήψει καταθεῖν ἤρξατο. ἔφασκέ τε ὡς αὐτὸς οὐ λύει τὰς Περσῶν τε καὶ Ῥωμαίων σπονδὰς, ἐπεὶ αὐτὸν ἐς 2.1.5 ταύτας οὐδέτεροι ἐσεγράψαντο. καὶ ἦν δὲ οὕτως. οὐ γὰρ τις πώποτε Σαρακηνῶν λόγος ἐν σπονδαῖς γέγονεν, ἄτε ξυνεχομένων τῶ Περσῶν τε καὶ Ῥωμαίων ὀνόματι. 2.1.6 αὕτη δὲ ἡ χώρα, ἣ δὴ πρὸς ἐκατέρων τότε Σαρακηνῶν ἀντελέγετο, Στράτα μὲν κέκληται, Παλμύρας δὲ πόλεως πρὸς νότον ἄνεμον τέτραπται, δένδρον μὲν ἢ τι τῶν ἐν τοῖς ληίοις ἀγαθῶν οὐδαμῆ φέρουσα (ἡλιόκαυστος γὰρ ὑπερφυῶς ἐστὶ), προβάτων δὲ τισιν ἐκ παλαιοῦ 2.1.7 ἀνειμένη νομαῖς. Ἀρέθας μὲν οὖν Ῥωμαίων ἰσχυρίζετο εἶναι τὸν χῶρον, τῶ τε ὀνόματι τεκμηριούμενος, οὗ δὴ πρὸς πάντων ἄνωθεν ἔτυχε (Στράτα γὰρ ἡ ἐστρωμένη ὁδὸς τῇ Λατίνων καλεῖται φωνῇ) καὶ μαρτυρίαις παρὰ 2.1.8 λαιοτάτων ἀνδρῶν χρώμενος. Ἀλαμούνδαρος δὲ φιλονεικεῖν μὲν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος ἤκιστα ἐδικαίου, μισθοὺς δὲ οἱ τοῦ ἐνταῦθα νομοῦ ἐκ παλαιοῦ ἔφασκε τοὺς τὰ 2.1.9 πρόβατα κεκτημένους διδόναι. διὸ δὴ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς Στρατηγίω τε πατρικίῳ ἀνδρὶ καὶ τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν ἄρχοντι, ἄλλως δὲ ξυνετῶ καὶ εὐπατρίδῃ, ἔτι μέντοι καὶ Σοῦμμω τῶν ἐν Παλαισίνῃ στρατιωτῶν ἡγησαμένω, τὴν τῶν ἀντιλεγόμενων ἐπέε 2.1.10 τρεψε δίαταν. ὁ δὲ Σοῦμμος Ἰουλιανοῦ ἀδελφὸς ἦν, ὃς ὀλίγῳ ἔμπροσθεν ἐς Αἰθιοπίας τε καὶ Ὀμηρίτας 2.1.11 ἐπρέσβευσε. καὶ αὐτοῖν ἄτερος μὲν, Σοῦμμος, μὴ χρῆναι Ῥωμαίους καταπροΐεσθαι τὴν χώραν ἡξίου, Στρατήγιος δὲ βασιλέως ἐδεῖτο μὴ χώρας τινὸς ἕνεκα βραχείας τε καὶ ὡς ἤκιστα λόγου ἀξίας, ἀλλὰ ἀγόνου τε καὶ ἀκάρπου παντάπασιν οὔσης, Πέρσαις πολεμῆσει οὐ σκήψεις τοῦ πολέμου χαρίζεσθαι· βασιλεὺς μὲν οὖν Ἰουστινιανὸς ταῦτα ἐν βουλῇ ἐποιεῖτο, καὶ χρόνος πολὺς ταύτῃ δὴ τῇ διαίτῃ ἐτρέβη. 2.1.12 Χοσρόης δὲ ὁ Περσῶν βασιλεὺς λελύσθαι πρὸς Ἰουστινιανοῦ τὰς σπονδὰς ἔφασκε, πολλὴν ἐπιβουλὴν ἐς οἶκον τὸν αὐτοῦ ἄρτι ἐνδειξαμένου, οἷς δὴ ἐταιρί 2.1.13 ζεσθαι Ἀλαμούνδαρον ἐν σπονδαῖς ἐνεχείρησε. Σοῦμμος γὰρ ἔναγχος ἐπὶ διαίτῃ δῆθεν τῶ λόγῳ παρ' αὐτὸν ἦκοντα ἐπαγγελίας αὐτὸν περιελθεῖν μεγάλων χρημάτων, ἐφ' ᾧ προσχωρήσει Ῥωμαίοις, γράμματά τε προΐσχετο, ἃ δὴ πρὸς Ἀλαμούνδαρον ὑπὲρ τούτων 2.1.14 Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἔγραψε. καὶ πρὸς Οὐννων δὲ τινὰς ἰσχυρίζετο αὐτὸν ἐπιστολὴν πέμψαι, ἐγκελευομένην αὐτοῖς ἐσβαλεῖν τε ἐς τὴν Περσῶν γῆν καὶ τοῖς ἐκείνη χωρίοις ἐπὶ πλεῖστον λυμήνασθαι. ἦν δὴ οἱ τοὺς Οὐννους αὐτοὺς ἔφασκεν ἐγχειρίσαι ἐς ὅψιν ἐλ 2.1.15 θόντας. ταῦτα μὲν Χοσρόης ἐπικαλῶν Ῥωμαίοις τὰς σπονδὰς λύειν διενοεῖτο. εἰ μέντοι ταῦτα λέγοντί οἱ ἀληθίζεσθαι ξυνέβαινε, οὐκ ἔχω εἰπεῖν. 2.2.1 Ἐν τούτῳ δὲ Οὐίτιγίς, ὁ τῶν Γότθων ἡγούμενος, ἤδη τῶ πολέμῳ κεκακωμένος, πρέσβεις δύο παρ' αὐτὸν ἔπεμψεν, ἀναπέσοντας ἐπὶ Ῥωμαίους στρατεύεσθαι, οὐ Γότθους μέντοι, ὅπως μὴ κατάδηλοι αὐτόθεν γινόμενοι ξυγγέωσι τὰ πρᾶσσόμενα, ἀλλὰ Λιγούρους ἱερεῖς, χρήμασιν ἀδροῖς ἐς ταύτην ἡγμένους τὴν πρᾶξιν. 2.2.2 ὦν ἄτερος μὲν, ὅσπερ ἀξιώτερος ἔδοξεν εἶναι, δόκησιν τε καὶ ὄνομα ἐπισκόπου περιβεβλημένος οὐδὲν αὐτῶ προσῆκον, ἐς τὴν πρεσβείαν καθίστατο, ὁ δὲ δὴ 2.2.3 ἕτερος αὐτῶ ὑπηρετῶν εἶπετο. ὁδῶ τε ἰόντες ἐς τὰ ἐπὶ τῆς Θράκης χωρία ἐταιρίζονται τινὰ ἐνθὲνδε Σύρας τε καὶ τῆς Ἑλληνίδος φωνῆς ἐρμηνέα σφίσι ἐσόμενον, ἅπαντάς τε Ῥωμαίους λαθόντες ἐς τὰ Περσῶν ἦθη ἀφίκοντο. ἄτε γὰρ ἐν σπονδαῖς καθεστῶτες 2.2.4 οὐκ ἐς τὸ ἀκριβὲς ταύτῃ ἐφύλασσον. Χοσρόου τε ἐς ὅψιν ἐλθόντες ἔλεξαν τοιάδε «Τοὺς μὲν ἄλλους ἅπαν»τας, ᾧ βασιλεῦ, πρέσβεις τῶν αὐτοῖς ἕνεκα συμφόρων «ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ξυμβαίνει ἐς τὴν πρεσβείαν καθ»ίστασθαι, ἡμᾶς δὲ Οὐίτιγίς ὁ Γότθων τε καὶ Ἰταλιωτῶν βασιλεὺς ἔπεμψε τοὺς λόγους ὑπὲρ τῆς σῆς «ποιησομένους ἀρχῆς· καὶ αὐτὸν νόμιζε παρόντα σοι 2.2.5 «τανῦν φθέγγεσθαι τάδε. εἴ τίς σε, ᾧ βασιλεῦ, ξυνε»λὼν φαίῃ τὴν τε σὴν βασιλείαν καὶ πάντας ἀνθρώ 2.2.6 «πους Ἰουστινιανῶ προέσθαι, ὀρθῶς ἂν εἴποι. ὁ μὲν «γὰρ νεωτεροποιός τε ὦν φύσει καὶ τῶν οὐδ'

ὄπωσ»τιοῦν αὐτῷ προσηκόντων ἐρῶν, μένειν τε οὐ δυνά»μενος ἐν τοῖς καθεστῶσι, γῆν μὲν ἅπασαν ξυλλαβεῖν «ἐπεθύμησεν, ἐκάστην δὲ ἀρχὴν περιβαλέσθαι ἐν 2.2.7 «σπουδῇ ἔσχεν. εἶτα (οὐδὲ γὰρ Πέρσαις κατὰ μόνας «ἐγχειρεῖν ἴσχυεν οὐδὲ Περσῶν οἱ ἀντιστατούντων «οἶός τε ἦν ἐπ' ἄλλους ἰέναι) σὲ μὲν τῷ τῆς εἰρήνης «παραπετάσματι ἐξαπατᾶν ἔγνω, τοὺς δὲ λοιποὺς βια»ζόμενος μεγάλας δυνάμεις ἐπὶ τῇ σῇ ἀρχῇ ἐταιρίζε2.2.8 «σθαι. Βανδύλων μὲν οὖν ἤδη καθελὼν τὴν βασιλείαν «καὶ Μαυρουσίους καταστρεψάμενος, Γότθων αὐτῷ «φιλίας ὀνόματι ἐκποδῶν ἰσταμένων, χρήματά τε με»γάλα καὶ σώματα πολλὰ ἐπαγόμενος ἐφ' ἡμᾶς ἦκει. 2.2.9 «ἔνδηλος δὲ ἐστίν, ἦν καὶ Γότθους παντάπασιν ἐξελεῖν «δύνηται, ὡς ξὺν ἡμῖν τε καὶ τοῖς ἤδη δεδουλωμένοις «ἐπὶ Πέρσας στρατεύσει, οὔτε τὸ τῆς φιλίας ἐννοῶν 2.2.10 «ὄνομα οὔτε τι τῶν ὁμωμοσμένων ἐρυθριῶν. ἕως οὖν «ἔτι σοι λείπεται τις σωτηρίας ἐλπίς, μήτε ἡμᾶς ἐρ»γάση κακὸν περαιτέρω μῆδὲν μήτε αὐτὸς πάθης, «ἀλλ' ὄρα μὲν ἐν τοῖς ἡμετέροις κακοῖς ὅσα ὀλίγω «ὔστερον ξυμβήσεται Πέρσαις, ἐνθυμοῦ δὲ ὡς Ῥω»μαῖοι τῇ σῇ βασιλείᾳ εὖνοι μὲν οὐκ ἄν ποτε εἶεν, «δυνάμει δὲ κρείσσους γενόμενοι οὐδὲν μελλήσουσι τὸ 2.2.11 «ἐς Πέρσας ἔχθος ἐνδείκνυσθαι. ἐν δέοντι τοίνυν τῇ «ἐξουσίᾳ χρῆσαι, μὴ παυσαμένην ἐπιζητήσης. λωφῆ»σασα γὰρ ἡ τῶν καιρῶν ἀκμὴ ἐπανιέναι οὐδαμῶς «πέφυκεν. ἄμεινον δὲ προτερήσαντα ἐν τῷ ἀσφαλεῖ «εἶναι ἢ τῶν καιρῶν ὑστερηκότα τὰ πάντων αἰσχροτάτα «πρὸς τῶν πολεμίων παθεῖν.» 2.2.12 Ταῦτα ἐπεὶ Χοσρόης ἤκουσεν, εὐ τέ οἱ παραινέειν Οὐίτιγος ἔδοξε καὶ λύειν τὰς σπονδὰς ἔτι μᾶλλον ἐν σπουδῇ εἶχε. φθόνῳ γὰρ ἐς Ἰουστινιανὸν βασιλέα ἐχόμενος λογίζεσθαι ὡς ἦκιστα ἔγνω, ὅτι δὴ πρὸς ἀνδρῶν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ δυσμενῶν μάλιστα οἱ λόγοι 2.2.13 ἐς αὐτὸν γένοιτο. ἀλλὰ τῷ βούλεσθαι ἐς τὸ πεισθῆναι αὐτόμολος ἦλθεν. ὁ δὲ καὶ ἐς τοὺς Ἀρμενίων τε καὶ Λαζῶν λόγους ὀλίγω ὔστερον ἔδρασεν ἄπερ 2.2.14 μοι αὐτίκα μάλα λελέξεται. καίτοι τοιαῦτα Ἰουστινιανῶ ἐπεκάλουν ἐγκλήματα, ἄπερ ἂν εἰκότως βασιλεῖ γενναίῳ ἐγκώμια εἶη, ὅτι δὴ τὴν βασιλείαν τὴν αὐτοῦ μείζω τε ποιῆσαι καὶ πολλῶ ἐπιφανεστέραν ἐν σπουδῇ 2.2.15 ἔχοι. ταῦτα γὰρ καὶ Κύρῳ ἄν τις ἐπενέγκοι τῷ Περσῶν βασιλεῖ καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι. ἀλλὰ γὰρ φθόνῳ τὸ δίκαιον οὐδαμῆ εἴωθε ξυνοικίζεσθαι. διὰ ταῦτα μὲν ὁ Χοσρόης τὰς σπονδὰς λύειν διενοεῖτο. 2.3.1 Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἄλλο τι γενέσθαι τοιόνδε ξυνέβη. Συμεώνης ἐκεῖνος, ὁ τὸ Φαράγγιον Ῥωμαίοις ἐνδοῦς, Ἰουστινιανὸν βασιλέα πείθει, ἔτι τοῦ πολέμου ἀκμάζοντος, κώμαις αὐτὸν τισιν ἀνδρῶν Ἀρμενίων 2.3.2 δωρήσασθαι. κύριός τε τῶν χωρίων γενόμενος πρὸς τῶν αὐτὰ πάλαι κεκτημένων ἐξ ἐπιβουλῆς θνήσκει. 2.3.3 ἐξειργασμένου δὲ τοῦ κακοῦ οἱ τοῦ φόνου αὐτουργοὶ φεύγουσιν ἐς τὰ Περσῶν ἦθη. ἀδελφῶ δὲ ἦσθιν δύο Περόζου παῖδε. βασιλεύς τε ταῦτα ἀκούσας τὰς τε κώμας Ἀμαζάσπη παραδίδωσι τῷ Συμεώνου ἀδελφιδῶ 2.3.4 καὶ ἄρχοντα κατεστήσατο Ἀρμενίοις αὐτόν. τοῦτον τὸν Ἀμαζάσπην, προϊόντος τοῦ χρόνου, Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ τῶν τις ἐπιτηδείων διέβαλλεν, Ἀκάκιος ὄνομα, κακουργεῖν τε ἐς Ἀρμενίους καὶ βούλεσθαι Πέρσαις ἐνδοῦναι Θεοδοσιούπολιν τε καὶ ἄλλα ἄττα πολίσματα. 2.3.5 ταῦτα εἰπὼν γνώμη βασιλέως Ἀκάκιος τὸν Ἀμαζάσπην δόλῳ ἔκτεινε, καὶ τὴν Ἀρμενίων ἀρχὴν δόντος βασι2.3.6 λέως ἔσχεν αὐτός. πονηρὸς δὲ ὢν φύσει ἔσχε καθ' ὅ τι τὰ τῆς ψυχῆς ἦθη ἐνδείξοιτο. γέγονεν οὖν ἐς 2.3.7 τοὺς ἀρχομένους ὠμότατος ἀνθρώπων ἀπάντων. τὰ τε γὰρ χρήματα ἐληίζετο οὐδενὶ λόγῳ καὶ φόρου αὐτοῖς ἀπαγωγὴν οὔποτε οὔσαν ἐς κεντηνάρια τέσσαρα ἔταξεν. Ἀρμένιοι δὲ (φέρειν γὰρ οὐκέτι αὐτὸν οἶοί τε ἦσαν) κτείνουσί τε ξυμφρονήσαντες τὸν Ἀκάκιον καὶ ἐς τὸ Φαράγγιον καταφεύγουσι. 2.3.8 Διὸ δὴ Σίτταν ἐπ' αὐτοὺς ἐκ Βυζαντίου βασιλεὺς ἔπεμψεν. ἐνταῦθα γὰρ ὁ Σίττας διέτριβεν, ἐπειδὴ 2.3.9 Ῥωμαίοις ἐγένοντο αἱ πρὸς Πέρσας σπονδαί. ὅς δὲ ἐς Ἀρμενίους ἐλθὼν τὰ μὲν πρῶτα ἐς τὸν πόλεμον ὀκνηρῶς ἦει, τιθασσεύειν μέντοι καὶ ἐπὶ τὰ πρότερα ἦθη ἀντικαθιστάναι τοὺς ἀνθρώπους ἠπέιγετο, πείθειν βασιλέα

ὑποσχόμενος ἀφεῖναι αὐτοῖς τὴν καινὴν τοῦ 2.3.10 φόρου ἀπαγωγὴν. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν βασιλεὺς τῆς μελλήσεως πολλὰ ὀνειδίζων ἐκάκιζεν, ἠγμένος ταῖς Ἀδολίου διαβολαῖς τοῦ Ἀκακίου παιδός, ἐνταῦθα ἤδη ὁ Σίττας τὰ ἐς 2.3.11 τὴν ξυμβολὴν ἐξηρτύετο. πρῶτον μὲν οὖν ὑποσχέσεσι πολλῶν ἀγαθῶν ἀναπειθεῖν τε καὶ ἐταιρίζεσθαι αὐτῶν τινὰς ἐνεχείρησεν, ὅπως αὐτῷ ῥάων τε καὶ ἀπονωτέρα 2.3.12 ἢ ἐς τοὺς λοιποὺς ἐπικράτησις γένοιτο. καὶ οἱ τὸ τῶν Ἀσπετιανῶν καλουμένων γένος, μέγα τε ὄν καὶ 2.3.13 πολυάνθρωπον, προσχωρεῖν ἤθελε. πέμψαντές τε παρὰ τὸν Σίτταν ἐν γράμμασιν ἐδέοντο διδόναι τὰ πιστὰ σφίσι, ὅτι δὴ, ἦν ἐν τῷ ἔργῳ τοὺς ὁμογενεῖς ἀπολιπόντες ἤξωσιν ἐς τὴν Ῥωμαίων παράταξιν, κακῶν παντάπασιν ἀπαθεῖς μείνωσι, τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοντες. 2.3.14 ὁ δὲ αὐτοῖς ἄσμενός τε γράψας ἐν βιβλιδίῳ, καθάπερ ἐδέοντο, τὰ πιστὰ ἔδωκε, καὶ τὸ γράμμα κατασημηνά. 2.3.15 μενος ἐς αὐτοὺς ἔπεμψε. θαρσῶν τε ὡς δι' αὐτῶν ἀμαχητὶ τοῦ πολέμου κρατήσῃ, τῷ παντὶ στρατῷ ἐς χωρίον Οἰνοχαλάκων ἦει, ἔνθα τοὺς Ἀρμενίους ἐστρα. 2.3.16 τοπεδεῦσθαι ξυνέβαινε. τύχη δὲ τινι οἱ τὸ βιβλίον ἔχοντες ἐτέρα ἰόντες ὁδῷ Ἀσπετιανοῖς ἐντυχεῖν οὐδαμῇ 2.3.17 ἴσχυσαν. μοῖρα μέντοι τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ὀλίγοις τισὶν αὐτῶν ἐντυχόντες, οὐκ εἰδότες τε τὰ ξυγκείμενα, 2.3.18 ὡς πολεμίους ἐχρήσαντο. καὶ αὐτὸς Σίττας ἐν σπηλαίῳ που παῖδάς τε αὐτῶν καὶ γυναῖκας λαβῶν ἔκτεινεν, ἢ τὸ γεγονός οὐ ξυνιείς ἢ δι' ὀργῆς Ἀσπετιανούς ἔχων, ὅτι οἱ, καθάπερ ξυνέκειτο, οὐ προσεχώρουν. 2.3.19 Οἱ δὲ θυμῷ ἤδη ἐχόμενοι ξὺν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὡς ἐς μάχην ἐτάξαντο. ἄτε δὲ ἐν δυσχωρίαις χαλεπαῖς τε καὶ κρημνώδεσιν ἐκάτεροι ὄντες οὐκ ἐν ἐνὶ χώρῳ ἐμάχοντο, ἀλλὰ διασκεδαννύμενοι ἐν τε ὑπωρείαις καὶ φάραξι. τετύχηκεν οὖν τῶν τε Ἀρμενίων ὀλίγοις τινὰς καὶ Σίτταν τῶν ἐπομένων οὐ πολλοὺς ἔχοντα ἀλλήλων πη ἄγχιστα ἰέναι, φάραγος σφίσι τινὸς με. 2.3.20 ταξὺ οὕσης. ἰππεῖς δὲ ἦσαν ἐκάτεροι. ὁ μὲν οὖν Σίττας, ὀλίγων οἱ ἐπισπομένων, ἐπὶ τοὺς ἐναντίους τὴν φάραγγα διαβάς ἤλαυνεν, Ἀρμένιοι δὲ ὀπίσω ὑποχωρήσαντες ἔστησαν, καὶ ὁ Σίττας οὐκέτι ἐδίωκεν, 2.3.21 ἀλλ' αὐτοῦ ἔμενον. ἄφνω δὲ τις τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ, Ἐρουλος γένος, δίωξιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πεποιημένος, ἐνθένδε τε ξὺν θυμῷ ἀπελαύνων παρὰ τοὺς ἀμφὶ τὸν Σίτταν ἦλθεν. ἐτύγχανε δὲ ὁ Σίττας ἐς τὸ ἔδαφος τὸ δόρυ ἐρείσας· ὁ δὲ ὁ τοῦ Ἐρούλου ἵππος 2.3.22 ἐπιπεσῶν ξὺν πολλῇ ῥύμῃ κατέαξε. τὸν τε στρατηγὸν τοῦτο ἠνίασεν ἐς τὰ μάλιστα, καὶ αὐτὸν τῶν τις Ἀρμενίων ἰδὼν ἔγνω τε καὶ Σίτταν αὐτὸν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἰσχυρίζετο εἶναι. ξυνέβαινε γάρ οἱ ἐν τῇ κεφαλῇ κράνος οὐκ εἶναι. διὸ δὴ τοὺς πολεμίους οὐκ 2.3.23 ἔλαθε ξὺν ὀλίγοις τισὶν ἐνταῦθα ἦκων. Σίττας μὲν οὖν, ἐπεὶ ταῦτα τοῦ Ἀρμενίου λέγοντος ἤκουσε καὶ τὸ δόρυ, ὡσπερ ἐρρήθη, οἱ ἀποκαυλισθὲν ἐς τὴν γῆν ἔκειτο, σπασάμενος τὸ ξίφος τὴν φάραγγα διαβαίνειν 2.3.24 εὐθύς ἐνεχείρησεν. οἱ δὲ πολέμιοι σπουδῇ πολλῇ ἐπ' αὐτὸν ἤλαυνον, καὶ τις αὐτὸν καταλαβὼν ἐν τῇ φάραγγι ξίφει ἐς ἄκραν κεφαλὴν ἔτυψε πληγῇ ἐγκαρσίᾳ. καὶ τὸ μὲν βρέγμα ὄλον ἀφείλετο, τοῦ δὲ ὀστέου ὁ 2.3.25 σίδηρος οὐδαμῇ ἦψατο. καὶ ὁ μὲν Σίττας ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον πρόσω ἤλαυνεν, Ἀρταβάνης δὲ Ἰωάννου παῖς Ἀρσακίδης ὀπισθεν ἐπιπεσῶν καὶ παίσας τῷ δό. 2.3.26 ρατι ἔκτεινεν. οὕτω τε ὁ Σίττας ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο οὐδενὶ λόγῳ, ἀναξίως τῆς τε ἀρετῆς καὶ τῶν ἐς τοὺς πολεμίους ἀεὶ πεπραγμένων, ἀνὴρ τὸ τε σῶμα ἐς ἄγαν καλὸς γεγονὼς καὶ ἀγαθὸς τὰ πολέμια, στρατηγός τε ἄριστος τῶν καθ' αὐτὸν οὐδενὸς ἦσσαν. 2.3.27 τινὲς δὲ φασὶ τὸν Σίτταν οὐ πρὸς τοῦ Ἀρταβάνου ἀπολωλέναι, ἀλλὰ Σολόμωννα, λίαν ἐν Ἀρμενίοις ἀφανῆ ἄνδρα, τὸν ἄνθρωπον διαχρήσασθαι. 2.3.28 Τελευτήσαντος δὲ Σίττα Βούζην βασιλεὺς ἐπὶ τοὺς Ἀρμενίους ἐκέλευσεν ἰέναι· ὃς ἐπεὶ ἄγχιστά που ἐγένετο, ἔπεμψε πρὸς αὐτοὺς βασιλεῖ τε καταλλάξιν Ἀρμενίους ὑποσχόμενος ἅπαντας καὶ ὑπὲρ τούτων ἐς 2.3.29 λόγους οἱ ἐλθεῖν ἀξιῶν τῶν δοκίμων τινὰς. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι οὔτε πιστεύειν τῷ Βούζῃ εἶχον οὔτε τοὺς λόγους ἐνδέχεσθαι τοὺς αὐτοῦ ἠθέλον. ἦν δὲ τις

αὐτῷ μάλιστα φίλος ἀνὴρ Ἀρσακίδης, Ἰωάννης ὄνομα, Ἀρταβάνου πατήρ, ὃς δὴ τῷ Βούζη τότε ἄτε φίλῳ θαρσύνων ζῆν τε Βασσάκη τῷ κηδεστῇ καὶ ἄλλοις ὀλίγοις τισὶ παρ' αὐτὸν ἦλθεν· οἱ δὲ ἐν χωρίῳ γενόμενοι τε καὶ ἀυλισθέντες, ἔνθα τῷ Βούζη τῇ ὑστεραία ἐντυχεῖν ἔμελλον, ἦσθοντο ἐς κύκλωσιν πρὸς τοῦ Ῥω2.3.30 μαίων στρατοῦ ἦκοντες. πολλὰ μὲν οὖν τὸν Ἰωάννην Βασσάκης ὁ γαμβρὸς ἐλιπάρει δρασμοῦ ἔχουσαι. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν πείθειν οὐκ εἶχε, μόνον ἐνταῦθα καταλιπὼν ζῆν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν λαθὼν τοὺς Ῥωμαίους, ὁδῶ τῇ 2.3.31 αὐτῇ ὀπίσω αὐθις ἀπήλαυνε. Βούζης τε τὸν Ἰωάννην μόνον εὐρὼν ἔκτεινε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὔτε τινὰ ἐλπίδα ἐς Ῥωμαίους Ἀρμένιοι ξυμβάσεως περὶ τὸ λοιπὸν ἔχοντες οὔτε βασιλέα τῷ πολέμῳ ὑπεραίρειν οἴοι τε ὄντες παρὰ τὸν Περσῶν βασιλέα ἦλθον, Βασσάκου 2.3.32 σφίσιν ἡγουμένου, δραστηρίου ἀνδρός. ὣν τότε οἱ πρῶτοι Χοσρόη ἐς ὅσιν ἐλθόντες ἔλεξαν τοιάδε «Εἰσὶ «μὲν ἡμῶν πολλοὶ Ἀρσακίδαι, ὧ δέσποτα, ἐκείνου «Ἀρσάκου ἀπόγονοι, ὃς δὲ οὔτε τῆς Πάρθων βασιλείας ἀλλότριος ἐτύγχανεν ὦν, ἠνίκα ὑπὸ Πάρθοις «ἔκειτο τὰ Περσῶν πράγματα, καὶ βασιλεὺς ἐπιφανῆς γέγονε τῶν καθ' αὐτὸν οὐδενὸς ἦσσαν. 2.3.33 «πάρεσμεν δὲ τανῦν εἰς ὑμᾶς ἅπαντες δοῦλοί τε καὶ «δραπέται γεγενημένοι, οὐχ ἐκούσιοι μέντοι, ἀλλ' «ἠναγκασμένοι ὡς μάλιστα, τῷ μὲν φαινομένῳ ὑπὸ «τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, τῷ δὲ ἀληθεῖ λόγῳ ὑπὸ σῆς, ὧ 2.3.34 «βασιλεῦ, γνώμης. εἴπερ ὁ τὴν ἰσχὺν τοῖς ἀδικεῖν «βουλομένοις διδούς αὐτὸς ἂν φέροιτο καὶ τὴν αἰτίαν «τῶν ἔργων δικαίως. εἰρήσεται δὲ μικρὸν ἄνωθεν ὅπως «δὴ ἅπασιν παρακολουθεῖν τοῖς πεπραγμένοις δυνήσεσθε. 2.3.35 «Ἀρσάκης γὰρ ὁ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων βασιλεὺς «ὑστάτος ἐξέστη τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοῦ Θεοδοσίῳ τῷ «Ῥωμαίων αὐτοκράτορι ἐκὼν γε εἶναι, ἐφ' ᾧ δὲ ἅπαν»τες οἱ κατὰ γένος αὐτῷ μέλλοντες πάντα τὸν αἰῶνα «προσῆκιν τά τε ἄλλα βιοτεύουσιν κατ' ἐξουσίαν καὶ 2.3.36 «φόρου ὑποτελεῖς οὐδαμῇ ἔσονται. καὶ διεσωσάμεθα «τὰ ξυγκείμενα, ἕως ὑμεῖς ταύτας πεποίησθε τὰς δια»βροήτους σπονδὰς, ἅς δὲ κοινόν τινα ὄλεθρον καλῶν 2.3.37 «τις, οἴομεθα, οὐκ ἂν ἀμάρτοι. φίλων τε γὰρ καὶ «πολεμίων τὸ ἐντεῦθεν ἀφροντιστήσας ἅπαντα ξυν»έχεε τε καὶ ξυνετάραξε τὰ ἀνθρώπεια ὁ σὸς, ὧ βασι2.3.38 «λεῦ, τῷ λόγῳ μὲν φίλος, ἔργῳ δὲ δυσμενής. ὅπερ «καὶ αὐτὸς οὐκ εἰς μακρὰν εἴση, ἐπειδὰν τάχιστα τοὺς «ἐσπερίους οἶός τε ἢ παντάπασιν καταστρέψασθαι. τί «γὰρ τῶν πρότερον ἀπειρημένων οὐκ ἔπραξεν; ἢ τί 2.3.39 «οὐκ ἐκίνησε τῶν εὔκαθεστῶτων; οὐχ ἡμῖν μὲν φόρου «ἀπαγωγὴν ἔταξεν οὐ πρότερον οὔσαν, καὶ Τζάνους «τοὺς ὁμόρους ἡμῖν αὐτονόμους ὄντας δεδούλωται, «τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν ἀθλίων Λαζῶν ἄρχοντα Ῥωμαῖον «ἐπέστησε; πρᾶγμα οὔτε τῇ φύσει τῶν πραγμάτων 2.3.40 «ξυμβαῖνον οὔτε λόγῳ ῥάδιον ἐρμηνεύεσθαι. οὐ Βοσπο»ρίταις μὲν τοῖς Οὐννων κατηκόοις στρατηγούς ἔπεμψε «καὶ τὴν πόλιν προσηποίησατο οὐδὲν αὐτῷ προσῆκον, «ὀμαιχιμίαν δὲ πεποίηται πρὸς τὰς τῶν Αἰθιοπίων «ἀρχὰς, ὧν καὶ ἀνήκοοι τὸ παράπαν Ῥωμαῖοι ἐτύγχανον 2.3.41 «ὄντες; ἀλλὰ καὶ Ὀμηρίτας τε καὶ θάλασσαν τὴν «Ἐρυθρὰν περιβέβληται καὶ τὸν φοινικῶνα προστίθησι 2.3.42 «τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ. ἀφίεμεν γὰρ λέγειν τὰ Λιβύων «τε καὶ Ἰταλῶν πάθη. ἡ γῆ τὸν ἄνθρωπον οὐ χωρεῖ «ξύμπασα· μικρὸν ἐστὶν αὐτῷ πάντων ὁμοῦ τῶν ἀν2.3.43 «θρώπων κρατεῖν. ὁ δὲ καὶ τὸν αἰθέρα περισκοπεῖ «καὶ τοὺς ὑπὲρ τὸν ὠκεανὸν διερευνᾶται μυχοὺς, «ἄλλην αὐτῷ τινα οἰκουμένην περιποιεῖσθαι βουλό2.3.44 «μενος. τί οὖν ἔτι, ὧ βασιλεῦ, μέλλεις; τί δὲ τὴν «κάκιστα ἀπολουμένην εἰρήνην αἰσχύνη, ὅπως δηλαδὴ «σε ὑστάτην ποιήσεται βρῶσιν τῶν ἄλλων ἀπάντων; 2.3.45 «εἰ μὲν ἐστὶ σοὶ βουλομένῳ μαθεῖν ὁποῖός τις ἂν «Ἰουστινιανὸς ἐς τοὺς αὐτῷ εἰκόντας γένοιτο, ἐγγύθεν «σοὶ τὸ παράδειγμα παρ' ἡμῶν τε αὐτῶν ἐστὶ καὶ 2.3.46 «τῶν ταιλαιπύρων Λαζῶν· εἰ δὲ, ὅπως ποτὲ εἴωθε τοῖς «τε ἀγνώσι καὶ οὐδ' ὅτιοῦν ἡδικηκόσι χρῆσθαι, Βανδί»λους τε καὶ Γότθους καὶ Μαυρουσίους διαλογίζου. 2.3.47 «τό τε δὴ κεφάλαιον οὐπω λέλεκται. οὐκ Ἀλαμούν»δαρον μὲν ἐν σπονδαῖς τὸν σὸν, ὧ κράτιστε βασιλεῦ,

«δοῦλον ἀπάτη τε περιελθεῖν καὶ βασιλείας ἀποστήσαι «τῆς σῆς ἔργον πεποιήται, Οὐννους δὲ τοὺς οὐδαμό»θεν αὐτῷ γνωρίμους ἐπὶ τοῖς σοῖς ἔναγχος ἑταιρί»ζεσθαι πράγμασιν ἐν σπουδῇ ἔσχε; καίτοι πρᾶξις «ἀτοπωτέρα ταύτης οὐ γέγονεν ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου. 2.3.48 «ἐπειδὴ γὰρ ἦσθετο, οἶμαι, εἰς πέρας αὐτῷ ὅσον οὐπὼ «ἀφίξεσθαι τὴν τῶν ἐσπερίων καταστροφὴν, τοὺς «έώους ἤδη μετελθεῖν ὑμᾶς ἐγκεχειρήκεν, ἐπεὶ καὶ «μόνον ἀπολέλειπται αὐτῷ ἐς ἀγῶνα τὸ Περσῶν κρά2.3.49 «τος. ἢ μὲν οὖν εἰρήνην τὸ ἐκείνου μέρος ἤδη σοι «λέλυται, καὶ σπονδαῖς αὐτὸς πέρας ταῖς ἀπεράντοις 2.3.50 «ἐπέθηκε. λύουσι γὰρ τὴν εἰρήνην οὐχ οἱ ἂν ἐν «ὄπλοις γένοιτο πρῶτοι, ἀλλ' οἱ ἂν ἐπιβουλεύοντες 2.3.51 «ἐν σπονδαῖς τοῖς πέλας ἀλοῖεν. τὸ γὰρ ἔγκλημα τῷ «ἐγκεχειρηκότι, κἂν ἀπὴ τὸ κατορθοῦν, πέπρακται. «ὄπη ποτὲ δὲ ὁ πόλεμος χωρήσει παντί που δῆλον. «οὐ γὰρ οἱ τὰς αἰτίας τῷ πολέμῳ παρασχόμενοι, ἀλλ' «οἱ τοὺς παρασχομένους αὐτὰς ἀμυνομένοι, κρατεῖν 2.3.52 «ἀεὶ τῶν πολεμίων εἰώθασιν. οὐ μὴν οὐδὲ ἐξ ἀντι»πάλου ἡμῖν τῆς δυνάμεως ὁ ἀγὼν ἔσται. Ῥωμαῖοις «γὰρ τῶν τε στρατιωτῶν πλείστους πρὸς ταῖς τῆς «οἰκουμένης ἐσχατιαῖς ξυμβαίνει εἶναι καὶ δυοῖν στρα»τηγοῖν, οἵπερ αὐτοῖς ἄριστοι ἦσαν, τὸν ἕτερον μὲν «Σίτταν κτείναντες ἤκομεν, Βελισάριον δὲ οὐποτε Ἰου»στινιανὸς τὸ λοιπὸν ὄψεται. οὐπερ ἐκεῖνος ὀλιγωρή»σας μεμένηκε πρὸς ταῖς ἡλίου δυσμαῖς, αὐτὸς ἔχων 2.3.53 «τὸ Ἰταλῶν κράτος. ὥστε σοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους «ἰόντι ἀπαντήσει τῶν πάντων οὐδεὶς, ἔξεις δὲ καὶ «ἡμᾶς εὐνοία τε, ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ χωρίων ἐμπειρία 2.3.54 «πολλῇ τῷ σῷ στρατῷ ἐξηγουμένους.» ταῦτα ἐπεὶ Χοσρόης ἤκουσεν, ἦσθη τε καὶ ξυγκαλέσας εἶ τι ἐν Πέρσαις καθαρὸν ἦν ἐς πάντας ἐξήνεγκεν ἅ τε Οὐίτιγισ ἔγραψε καὶ ὅσα οἱ Ἀρμένιοι εἶπον, ἀμφὶ τε τῷ πρακτέῳ 2.3.55 βουλήν προὔθηκεν. ἔνθα δὴ ἐλέχθησαν μὲν γνῶμαι πολλαὶ ἐφ' ἐκάτερα φέρουσαι, τέλος δὲ πολεμητέα σφίσις ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ ἐπὶ Ῥωμαίους ἔδοξεν εἶναι. 2.3.56 ἦν γὰρ τοῦ ἔτους μετόπωρον, τρίτον καὶ δέκατον ἔτος Ἰουστινιανοῦ βασιλέως τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχον2.3.57 τος. οὐ μὲντοι Ῥωμαῖοι τοῦτο ὑπώπτειον, οὐδὲ δὴ Πέρσας λύσειν ποτὲ τὰς ἀπεράντους καλουμένας σπονδὰς ᾤοντο, καίπερ Χοσρόην ἀκούσαντες τῷ τε σφῶν αὐτῶν βασιλεῖ ἐγκαλεῖν οἷς εὐημέρησεν ἐν ταῖς ἡλίου δυσμαῖς καὶ τὰ ἐγκλήματα ἐπιφέρειν ταῦτα, ὧν ἄρτι ἐμνήσθη. 2.4.1 Τότε καὶ ὁ κομήτης ἀστήρ ἐφάνη, τὰ μὲν πρῶτα ὅσον εὐμήκης ἀνὴρ μάλιστα, ὕστερον δὲ καὶ πολλῷ μείζων. καὶ αὐτοῦ τὸ μὲν πέρας πρὸς δύνοντα ἡλίον, ἢ δὲ ἀρχὴ πρὸς ἀνίσχοντα ἦν, αὐτῷ δὲ τῷ 2.4.2 ἡλίῳ ὀπισθεν εἶπετο. ὁ μὲν γὰρ ἐν αἰγοκέρῳ ἦν, αὐτὸς δὲ ἐν τοξότη. καὶ αὐτὸν οἱ μὲν τινες ἐκάλουν ξιφίαν, ὅτι δὴ ἐπιμήκης τε ἦν καὶ λίαν ὀξειαν τὴν ἀρχὴν εἶχεν, οἱ δὲ πωγωνίαν, ἡμέρας τε πλείους ἢ 2.4.3 τεσσαράκοντα ἐφάνη. οἱ μὲν οὖν ταῦτα σοφοὶ ἀλλήλοις ὡς ἤκιστα ὁμολογοῦντες ἄλλος ἄλλα προὔλεγον πρὸς τούτου δὴ τοῦ ἀστέρος σημαίνεσθαι· ἐγὼ δὲ ὅσα γενέσθαι ξυνηνέχθη γράφων δίδωμι ἐκάστῳ τοῖς 2.4.4 ἀποβεηκόσι τεκμηριοῦσθαι ἢ βούλοιο. μέγα μὲν εὐθύς στρατεύμα Οὐννικὸν, διαβάντες ποταμὸν Ἰστρον, ξυμπάση Εὐρώπῃ ἐπέσκηψαν, γεγονὸς μὲν πολλάκις ἤδη, τοσαῦτα δὲ τὸ πλῆθος κακὰ ἢ τοιαῦτα τὸ μέγεθος οὐκ ἐνεγκὸν πώποτε τοῖς ταύτῃ ἀνθρώποις. ἐκ κόλπου γὰρ τοῦ Ἰονίου οἱ βάρβαροι οὗτοι ἅπαντα ἐφεξῆς ἐληίσαντο μέχρι ἐς τὰ Βυζαντίων προάστεια. 2.4.5 καὶ φρούρια μὲν δύο καὶ τριάκοντα ἐν Ἰλλυριοῖς εἶλον, πόλιν δὲ τὴν Κασσάνδρειαν κατεστρέψαντο βία (ἦν οἱ παλαιοὶ Ποτίδαιαν ἐκάλουν, ὅσα γε ἡμᾶς εἰδέναι) οὐ 2.4.6 τειχομαχήσαντες πρότερον. καὶ τὰ τε χρήματα ἔχοντες αἰχμαλώτων τε μυριάδας δυοκαίδεκα ἀπαγόμενοι ἐπ' οἴκου ἅπαντες ἀνεχώρησαν, οὐδενὸς σφίσις ἐναντιώμα2.4.7 τος ἀπαντήσαντος. χρόνῳ τε τῷ ὑστέρῳ πολλάκις ἐνταῦθα γενόμενοι ἀνήκεστα ἐς Ῥωμαίους δεινὰ ἔδρασαν. 2.4.8 οἱ δὲ καὶ ἐν Χερρονήσῳ τειχομαχήσαντες, βιασάμενοί τε τοὺς ἐκ τοῦ τείχους ἀμυνομένους καὶ διὰ τοῦ τῆς θαλάσσης ῥοθίου τὸν περιβόλον ὑπερβάντες, ὃς πρὸς κόλπῳ τῷ μέλανι καλουμένῳ ἐστίν, οὕτω τε

ἐντὸς τῶν μακρῶν τειχῶν γεγενημένοι καὶ τοῖς ἐν Χερρονήσῳ Ῥωμαίοις ἀπροσδόκητοι ἐπιπεσόντες, ἔκτεινάν τε πολ2.4.9 λούς καὶ ἠνδραπόδισαν σχεδὸν ἅπαντας. ὀλίγοι δέ τινες καὶ διαβάντες τὸν μεταξὺ Σηστοῦ τε καὶ Ἀβύδου πορθμὸν, ληισάμενοι τε τὰ ἐπὶ τῆς Ἀσίας χωρία καὶ αὐθις ἐς Χερρόνησον ἀναστρέψαντες ζῆν τῷ ἄλλῳ στρατῷ καὶ πάσῃ τῇ λείᾳ ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν. 2.4.10 ἐν ἑτέρᾳ τε εἰσβολῇ τοὺς τε Ἰλλυριοὺς καὶ Θεσσαλοὺς ληισάμενοι τειχομαχεῖν μὲν ἐνεχείρησαν ἐν Θερμοπύλαις, τῶν δὲ ἐν τοῖς τείχεσι φρουρῶν καρτερώτατα ἀμυνομένων διερευνώμενοι τὰς περιόδους παρὰ δόξαν τὴν ἀτραπὸν εὖρον ἢ φέρει εἰς τὸ ὄρος ὃ ταύτῃ 2.4.11 ἀνέχει. οὕτω τε σχεδὸν ἅπαντας Ἑλληνας, πλὴν 2.4.12 Πελοποννησίων, διεργασάμενοι ἀπεχώρησαν. Πέρσαι δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον τὰς σπονδὰς λύσαντες ἔργα Ῥωμαίους τοὺς ἐώους εἰργάσαντο ἅπερ ἐγὼ αὐτίκα δὴ 2.4.13 μάλα δηλώσω. Βελισάριος ἐπεὶ τῶν Γόθων τε καὶ Ἰταλιωτῶν βασιλέα Οὐίττιγιν καθελὼν ζῶντα ἐς Βυζάντιον ἤνεγκεν. ὅπως δὲ ὁ Περσῶν στρατὸς ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐσέβαλεν, ἐρῶν ἔρχομαι. 2.4.14 Ἠνίκα Χοσρόου πολεμησιόντος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἦσθετο, παραίνεσίν τε ποιεῖσθαι τινα καὶ τῆς 2.4.15 ἐγχειρήσεως αὐτὸν ἀπαγαγεῖν ἠθέλεν. ἐτύγχανε δὲ τις ἐς Βυζάντιον ἦκων ἐκ Δάρας πόλεως, Ἀναστάσιος ὄνομα, δόξαν ἐπὶ ζυνέσει ἔχων, ὃς καὶ τὴν ἐν Δάρας 2.4.16 ἔναγχος γενομένην τυραννίδα καταλελύκει. τοῦτον οὖν τὸν Ἀναστάσιον παρὰ Χοσρόην Ἰουστινιανὸς 2.4.17 ἔπεμψε γράμματα γράψας· ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε «Ἐυνετῶν μὲν ἀνθρώπων ἐστὶ καὶ οἷς τὰ ἐς τὸ θεῖον «ἰκανῶς ἦσκηται πολέμου φυομένας αἰτίας, ἄλλως τε «καὶ πρὸς ἄνδρας τὰ μάλιστα φίλους, σθένει παντὶ «ἀποτέμεσθαι· ἀξυνέτων δὲ καὶ τὰ τοῦ θεοῦ σφίσιν «αὐτοῖς ῥᾶστα ποιουμένων πολέμια μάχης τε καὶ τα2.4.18 «ραχῆς ἀφορμὰς οὐδαμῆ οὔσας ἐπιτεχνᾶσθαι. εἰρήνην «μὲν γὰρ καταλύσασιν ἐς πόλεμον ἰέναι οὐδὲν πρᾶγμα «ἐστίν, ἐπεὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τὰ πονηρότατα καὶ «τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἀτιμοτάτοις εὐκόλα τίθεσθαι ἢ 2.4.19 «τῶν πραγμάτων νενόμικε φύσις. πόλεμον δὲ κατὰ «γνώμην διαθεμένους αὐθις ἐπὶ τὴν εἰρήνην χωρεῖν 2.4.20 «ἀνθρώποις οἶμαι οὐ ῥάδιον εἶναι. καίτοι σὺ μὲν «ἡμῖν γράμματα οὐκ ἐπίτηδες γεγραμμένα ἐπικαλεῖς, «ταῦτά τε γνώμη αὐτονόμῳ τανῦν ἐρμηνεύειν ἐσπού»δακας, οὐχ ἥπερ ἡμεῖς διανοηθέντες γεγράφαμεν, ἀλλ' «ἦ σοι τὰ βεβουλευμένα ἐπιτελεῖν οὐκ ἄνευ τινὸς πα2.4.21 «ραπετάσματος ἐφιεμένῳ ζυνοῖσιν δοκεῖ. ἡμῖν δὲ «πάρεστιν Ἀλαμούνδαρον δεικνύναι τὸν σὸν γῆν ἔναγχος «καταδραμόντα τὴν ἡμετέραν ἔργα ἐν σπονδαῖς δια»πεπρᾶχθαι ἀνήκεστα, χωρίων ἀλώσεις, χρημάτων ἀρ»παγὰς, ἀνθρώπων φόνους τε καὶ ἀνδραποδισμοὺς «τοσοῦτων τὸ πλῆθος, ὑπὲρ ὧν σε οὐκ αἰτιᾶσθαι 2.4.22 «ἡμᾶς, ἀλλ' ἀπολογεῖσθαι δεήσει. τὰ γὰρ τῶν ἡδίκη»κότων ἐγκλήματα αἰ πράξεις, οὐχ αἰ διάνοιαι, δηλοῦσι «τοῖς πέλας. ἀλλὰ καὶ τούτων τοιούτων ὄντων ἡμεῖς «μὲν ἔχεσθαι καὶ ὡς τῆς εἰρήνης ἐγνώκαμεν, σὲ δὲ «πολεμησιόντα ἐπὶ Ῥωμαίους ἀκούομεν ἀναπλάττειν 2.4.23 «αἰτίας οὐδαμόθεν ἡμῖν προσηκούσας. εἰκότως· οἱ μὲν «γὰρ τὰ παρόντα περιστέλλειν ἐν σπουδῇ ἔχοντες καὶ «σφόδρα ἐγκειμένας ἀποσεύονται τὰς ἐπὶ τοὺς φίλους «αἰτίας, οὓς δὲ ὁ τῆς φιλίας οὐκ ἀρέσκει θεσμὸς, καὶ 2.4.24 «τὰς οὐκ οὔσας ἐφίενται πορίζεσθαι σκήψεις. ἀλλὰ «ταῦτα μὲν οὐδὲ τοῖς τυχοῦσιν ἀνθρώποις, μή τί γε 2.4.25 «δὴ βασιλεῦσι, πρέπειν ἂν δόξειε. σὺ δὲ τούτων «ἀφέμενος σκόπει μὲν τὸ μέτρον τῶν ἐκατέρωθεν κατὰ «τὸν πόλεμον ἀπολουμένων καὶ τίς ἂν εἴη τῶν ζυμ»πεσουμένων τὴν αἰτίαν φέρεσθαι δίκαιος, λογίζου δὲ «τοὺς ὄρκους, οὓς δὴ ὁμοσάμενός τε καὶ τὰ χρήματα «κομισάμενος, εἶτα ἀτιμάσας οὐ δέον τέχναις τισὶν ἢ «σοφίσμασι παραγαγεῖν οὐκ ἂν δύναιο· τὸ γὰρ θεῖον «κρεῖσσον ἢ ἐξαπατᾶσθαι πέφυκε πρὸς πάντων ἀνθρώ2.4.26 «πων.» ταῦτα ἐπεὶ ὁ Χοσρόης ἀπενεχθέντα εἶδεν, ἐν μὲν τῷ αὐτίκα οὔτε τι ἀπεκρίνατο οὔτε τὸν Ἀναστάσιον ἀπεπέμψατο, ἀλλ' αὐτοῦ μένειν ἠνάγκαζεν. 2.5.1 Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν χειμῶν ἤδη ὑπέληγε, τρίτον δὲ καὶ δέκατον ἔτος ἐτελεύτα

Ίουστινιανῶ βασιλεῖ τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντι, Χοσρόης ὁ Καβάδου ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων ἄμα ἦρι ἀρχομένῳ στρατῶ μεγάλῳ ἐσέβαλε, τὴν τε ἀπέραντον καλουμένην εἰρήνην λαμπρῶς ἔλυεν. ἦει δὲ οὐ κατὰ τὴν μέσην τῶν ποταμῶν 2.5.2 χώραν, ἀλλὰ τὸν Εὐφράτην ἐν δεξιᾷ ἔχων. ἔστι δὲ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ θάτερα Ῥωμαίων φρούριον ἔσχατον, ὃ Κιρκήσιον ἐπικαλεῖται, ἐχυρὸν ἐς τὰ μάλιστα ὄν, ἐπεὶ Ἀβόρρας μὲν ποταμὸς μέγας ἐνταῦθα τὰς ἐκβολὰς ἔχων τῷ Εὐφράτῃ ἀναμίγνυται, τὸ δὲ φρούριον τοῦτο πρὸς αὐτῇ που τῇ γωνίᾳ κεῖται, ἦν δὴ τοῖν ποταμοῖν 2.5.3 ἡ μίξις ποιεῖται. καὶ τεῖχος δὲ ἄλλο μακρὸν τοῦ φρουρίου ἐκτὸς χώραν τὴν μεταξὺ ποταμοῦ ἑκατέρου ἀπολαμβάνον τρίγωνον ἐνταῦθα ἀμφὶ τὸ Κιρκήσιον 2.5.4 ἐπιτελεῖ σῆμα. διὸ δὴ ὁ Χοσρόης οὔτε φρουρίου ἐθέλων οὔτω δὴ ἐχυροῦ ἀποπειρᾶσθαι οὔτε διαβαίνειν ποταμὸν Εὐφράτην διανοούμενος, ἀλλ' ἐπὶ Σύρους τε καὶ Κίλικας ἰέναι, οὐδὲν διαμελλήσας, ἐπίπροσθεν τὸν στρατὸν ἤλαυνε, τριῶν τε σχεδὸν τι ὁδὸν ἡμερῶν εὐζώνῳ ἀνδρὶ παρὰ τοῦ Εὐφράτου τὴν ὄχθην ἀνύσας πόλει Ζηνοβία ἐπιτυγχάνει· ἦν ἡ Ζηνοβία ποτὲ δειμαμένη τὴν ἐπωνυμίαν τῇ πόλει, ὡς τὸ εἶκος, ἔδωκεν. 2.5.5 ἦν δὲ ἡ Ζηνοβία Ὀδονάθου γυνή, τῶν ἐκείνη Σαρακηνῶν ἄρχοντος, οἱ Ῥωμαῖοις ἔνσπονδοι ἐκ παλαιοῦ 2.5.6 ἦσαν. οὗτος ὁ Ὀδονάθος ἀνεσώσατο Ῥωμαῖοις τὴν ἐφ' ἀρχὴν ὑπὸ Μήδοις γεγενημένην. ἀλλὰ ταῦτα 2.5.7 μὲν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐγένετο. Χοσρόης δὲ τότε ἄγχιστά που τῆς Ζηνοβίας ἦκων, ἐπειδὴ τὸ χωρίον οὔτε ἀξιόλογον ἔμαθεν εἶναι καὶ τὴν χώραν κατενόησεν ἀοίκητόν τε καὶ πάντων ἀγαθῶν ἔρημον οὔσαν, δείσας μὴ τίς οἱ χρόνος ἐνταῦθα τριβεῖς πράξεις μεγάλας ἐπ' οὐδενὶ ἔργῳ ἐμπόδιος εἴη, ἀπεπειράσατο μὲν ὁμολογίᾳ τὸ χωρίον ἐλεῖν. ὡς δὲ οὐδὲν προὔχῳρει, πρόσω κατὰ τάχος τὸν στρατὸν ἤλαυνεν. 2.5.8 Ὀδὸν τε αὖθις τοσαύτην ἀνύσας ἀφίκετο ἐς πόλιν Σούρων, πρὸς τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ οὔσαν, ἧς δὴ 2.5.9 ἀγχοτάτω γενόμενος ἔσθη. ἐνταῦθα δὲ τῷ ἵππῳ ξυνέβη, ἐφ' οὗ ὁ Χοσρόης ἐκάθητο, χρεμετίσαι τε καὶ τῷ ποδὶ τὸ ἔδαφος κρούειν. ὃ δὴ οἱ μάγοι ξυμβαλόντες ἀλώσε 2.5.10 σθαι τὸ χωρίον ἀπέφαινον. ὃ δὲ στρατοπεδευσάμενος ἐπὶ τὸν περίβολον ὡς τειχομαχίῶν τὸ στράτευμα 2.5.11 ἐπήγγεν. ἐτύγχανε δὲ τις ὄνομα μὲν Ἀρσάκης, Ἀρμένιος δὲ γένος, τῶν ἐνταῦθα στρατιωτῶν ἄρχων, ὃς τοὺς στρατιώτας ἐς τὰς ἐπάλλξεις ἀναβιβάσας, ἐνθένδε τε μαχόμενος ἰσχυρότατα καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων 2.5.12 κτείνας, τοξεύματι βληθεὶς ἐτελεύτησε. καὶ Πέρσαι μὲν τότε (ἦν γὰρ τῆς ἡμέρας ὁψέ) ὡς αὖθις τῇ ὑστεραίᾳ τειχομαχίῶντες ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρησαν, Ῥωμαῖοι δὲ ἀπογνόντες, ἅτε τετελευτηκότος σφίσι τοῦ ἄρχοντος, ἰκέται διεννοοῦντο Χοσρόου γενέ 2.5.13 σθαι. τῇ οὖν ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ τὸν τῆς πόλεως ἐπίσκοπον δεησόμενον τε καὶ τὸ χωρίον ἐξαιτησόμενον ἔπεμψαν, ὃς τῶν ὑπηρετῶν τινὰς ἐπαγόμενος, ὄρνις τε φέροντας καὶ οἶνον καὶ καθαρὸς ἄρτους, παρὰ Χοσρόην ἀφίκετο, ἐς δὲ τὸ ἔδαφος καθῆκεν αὐτὸν καὶ δεδακρυμένος ἰκέτετε φεῖδεσθαι ἀνθρώπων οἰκτρῶν καὶ πόλεως Ῥωμαῖοις μὲν ἀτιμοτάτης, Πέρσαις δὲ ἐν οὐδενὶ λόγῳ οὔτε τὰ πρότερα γεγενημένης οὔτε ὑστερόν ποτε ἐσομένης· λύτρα τέ οἱ τοὺς Σουρηνοὺς δώσειν σφῶν τε αὐτῶν καὶ πόλεως ἥσπερ οἰκοῦσιν ἐπαξίως ὑπέσχετο. 2.5.14 Χοσρόης δὲ Σουρηνοῖς μὲν χαλεπῶς εἶχεν, ὅτι δὴ αὐτῷ πρῶτοι περιπεπτωκότες Ῥωμαίων ἀπάντων οὔτε τῇ πόλει ἐδέξαντο ἐθελούσιοι, ἀλλὰ καὶ ἀνταίρειν οἱ ὄπλα τολμήσαντες πολὺν τινα δοκίμων Περσῶν ὄμι 2.5.15 λον ἔκτειναν. τὴν μέντοι ὀργὴν οὐκ ἐξήνεγκεν, ἀλλ' ὑπὸ τῷ προσώπῳ ἀκριβῶς ἔκρυπεν, ὅπως τὴν κόλασιν ἐς Σουρηνοὺς ποιησάμενος φοβερὸν τε Ῥωμαῖοις αὐτὸν καὶ ἄμαχόν τινα καταστήσῃται. οὕτω γὰρ οἱ προσχωρήσειν οὐδενὶ πόνῳ ὑπετόπαζε τοὺς ἐν ποσὶν ἀεὶ 2.5.16 γενησομένους. διὸ δὴ ξὺν τε φιλοφροσύνη πολλῇ τὸν ἐπίσκοπον ἐξανέστησε, καὶ τὰ δῶρα δεξάμενος παρείχετό τινα δόκησιν ὡς ἀμφὶ τοῖς Σουρηνῶν λύτροις αὐτίκα κοινολογησόμενος Περσῶν τοῖς λογί 2.5.17 μοις εὖ τὴν δέησιν διαθήσεται. οὕτω τε ξὺν τοῖς ἐπομένοις τὸν ἐπίσκοπον ἀπεπέμψατο, οὐδεμίαν τῆς ἐπιβουλῆς

αἴσθησιν ἔχοντα, καί οἱ τῶν ἐν Πέρσαις δοκίμων τινὰς παραπομπούς ἐσομένους δῆθεν τῷ λόγῳ 2.5.18 ξυνέπεμψεν. οὐς δὴ λάθρα ἐκέλευε μὲν ἰέναι ξὺν αὐτῷ ἄχρι ἐς τὸ τεῖχος, παρηγοροῦντας καί τισιν ἀγαθαῖς ἐπαίροντας ἐλπίσιν, ὥστε αὐτὸν καὶ τοὺς ξὺν αὐτῷ ἅπαντας χαίροντάς τε καὶ οὐδὲν δεδιότας τοῖς 2.5.19 ἔνδον ὀφθῆναι. ἐπειδὴν δὲ οἱ φύλακες ἀνακλίναντες τὴν πυλίδα τῇ πόλει αὐτοὺς δέχεσθαι μέλλωσι, λίθον τινὰ ἢ ξύλον τοῦ τε οὐδοῦ καὶ τῆς θύρας μεταξὺ ρίψαντας οὐ ξυγχωρεῖν ἐπιτίθεσθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοῖς ἐπιθεῖναι βουλομένοις χρόνον δὴ τινα ἐμποδῶν ἴστασθαι· οὐκ εἰς μακρὰν γὰρ αὐτοῖς τὸν στρατὸν 2.5.20 ἔψεσθαι. ταῦτα τοῖς ἀνδράσιν ὁ Χοσρόης ἐντειλάμενος ἐν παρασκευῇ τὸν στρατὸν ἐποιεῖτο, δρόμῳ τε χωρεῖν 2.5.21 ἐπὶ τὴν πόλιν, ὅταν αὐτὸς σημήνη, ἐκέλευεν. ἐπεὶ δὲ ἄγχιστα τοῦ περιβόλου ἐγένοντο, οἱ μὲν Πέρσαι τὸν ἐπίσκοπον ἀσπασάμενοι ἐκτὸς ἔμενον, οἱ δὲ Σουρηνοὶ περιχαρῆ γεγονότα τὸν ἄνδρα ὀρώντες ξὺν τιμῇ τε πολλῇ προπεμπόμενον πρὸς τῶν πολεμίων, ἀφροντιστήσαντες δυσκόλων ἀπάντων τὴν τε πυλίδα ὄλην ἀνέωγον καὶ τὸν ἱερέα ξὺν τοῖς ἐπομένοις κροτοῦντές τε 2.5.22 καὶ πολλὰ εὐφημοῦντες ἐδέξαντο. ἐπεὶ τε ἅπαντες εἴσω ἐγένοντο, τὴν μὲν πυλίδα ὡς ἐπιθήσοντες οἱ φύλακες ὠθουν, οἱ δὲ Πέρσαι λίθον, ὃς αὐτοῖς παρε2.5.23 σκεύαστο, ἐν μέσῳ ἐρρίπτουν. οἱ τε φύλακες ἔτι μᾶλλον ὠθοῦντές τε καὶ βιαζόμενοι ἐξικνεῖσθαι τῇ 2.5.24 πυλίδι ἐς τὸν οὐδὸν οὐδαμῇ ἴσχυον. οὐ μὴν οὐδὲ ἀνοιγνύναι αὐτὴν αὐθις ἐτόλμων, ἐπεὶ πρὸς τῶν πολεμίων αὐτὴν ἔχεσθαι ἤσθοντο. τινὲς δὲ οὐ λίθον, ἀλλὰ ξύλον Πέρσας ἐς τὴν πυλίδα φασὶν ἐμβεβλήσθαι. 2.5.25 οὐπῶ δὲ Σουρηνῶν σχεδὸν τι τῆς ἐπιβουλῆς ἠσθημένων, παρῆν τε τῷ παντὶ ὁ Χοσρόης στρατῷ καὶ τὴν πυλίδα οἱ βάρβαροι βιασάμενοι ἀνεπέτασαν, δι' ὀλίγου 2.5.26 τε κατὰ κράτος ἦλθον. εὐθύς μὲν οὖν θυμῷ ὁ Χοσρόης ἐχόμενος τὰς τε οἰκίας ἐλήισατο καὶ τῶν ἀνθρώπων πολλοὺς μὲν κτείνας, τοὺς δὲ λοιποὺς ἅπαντας ἐν ἀνδραπόδων ποιησάμενος λόγῳ πυρπολήσας τε ζύμπασαν 2.5.27 τὴν πόλιν ἐς ἔδαφος καθεῖλεν. οὕτω τε τὸν Ἀναστάσιον ἀπεπέμψατο, Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἀπαγγέλλειν κελεύσας ὅπη ποτὲ γῆς Χοσρόην τὸν Καβάδου ἀπολιπῶν εἶη. 2.5.28 Μετὰ δὲ, εἴτε φιλανθρωπία εἴτε φιλοχρηματία ἐχόμενος, ἢ γυναικὶ χαριζόμενος, ἦν δὴ ἐνθὲνδε δορυάλωτον ἐξελών, Εὐφημίαν ὄνομα, γυναικὰ γαμετὴν ἐποίησατο, ἔρωτα ἐξάισιον αὐτῆς ἐρασθεῖς (ἦν γὰρ τὴν ὄψιν εὐπρεπῆς μάλιστα) δρᾶν τι ἀγαθὸν ὁ 2.5.29 Χοσρόης τοὺς Σουρηνοὺς ἔγνω. πέμψας οὖν ἐς Σεργιούπολιν, τὴν Ῥωμαίων κατήκοον, ἢ Σεργίου ἐπιφανοῦς ἀγίου ἐπώνυμός ἐστι, πόλεως τῆς ἀλούσης ἕξ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίοις διέχουσα, κειμένη δὲ αὐτῆς πρὸς ἄνεμον νότον ἐν τῷ βαρβαρικῷ καλουμένῳ πεδίῳ, Κάνδιδον τὸν ταύτη ἐπίσκοπον κεντηναρίοιν δυοῖν δισχιλίους τε καὶ μυρίους ὄντας ὠνεῖσθαι τοὺς αἰχμα2.5.30 λώτους ἐκέλευεν. ὁ δὲ (χρήματα γὰρ οἱ οὐκ ἔφασκεν εἶναι) τὴν πρᾶξιν ἀντικρὺς ἀνεδύετο. διὸ δὴ αὐτὸν ὁ Χοσρόης ἠξίου ἐν βιβλιδίῳ τὴν ὁμολογίαν ἀφέντα τοῦ δώσειν χρόνῳ τῷ ὑστέρῳ τὰ χρήματα οὕτω δὴ ὀλίγων χρημάτων πρίασθαι ἀνδράποδα τοσαῦτα τὸ 2.5.31 πλήθος. Κάνδιδος δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίει, καὶ τὸ μὲν χρυσίον ὠμολόγησεν ἐνιαυτοῦ δώσειν, ὄρκους δεινοτάτους ὁμωμοκῶς, ζημίαν δὲ οἱ αὐτῷ διώρισε ταύτην, ἣν μὴ διδοίη χρόνῳ τῷ ξυγκειμένῳ τὰ χρήματα, διπλάσια μὲν αὐτὰ δώσειν, αὐτὸν δὲ ἱερέα μηκέτι εἶναι, 2.5.32 ἅτε τὰ ὁμωμοσμένα ἠλογηκότα. ταῦτα Κάνδιδος ἐν γραμματείῳ γράψας τοὺς Σουρηνοὺς ἅπαντας ἔλαβεν. 2.5.33 ὧν ὀλίγοι μὲν τινες διεβίωσαν, οἱ δὲ πλεῖστοι ἀντέχουν τῇ ξυμπεσοῦσιν ταλαιπωρίᾳ οὐχ οἰοί τε ὄντες ὀλίγῳ ὕστερον διεφθάρησαν. ταῦτα διαπεπραγμένους Χοσρόης πρόσω ἐπῆγε τὸ στρατεύμα. 2.6.1 Ἐτύγχανε δὲ ὀλίγῳ ἔμπροσθεν βασιλεὺς ἀρχὴν τῆς ἕως τὴν στρατηγίδα διελὼν δίχα, καὶ τὰ μὲν ἄχρι ἐς ποταμὸν Εὐφράτην ἐς τὸ Βελισαρίου ἀπολιπῶν ὄνομα, ὃς ζύμπασαν τὴν ἀρχὴν τὰ πρότερα εἶχε, τὰ δὲ ἐνθὲνδε μέχρι τῶν Περσικῶν ὀρίων τῷ Βούζῃ ἐπιτρέψας, ὃν δὴ ἀπάσης ἐπιμέλεσθαι τῆς ἐώας ἀρχῆς, 2.6.2 ἕως Βελισαρίου ἐξ Ἰταλίας ἐπανήκοι,

ἐκέλευε. διὸ δὴ ὁ Βούζης ἅπαντα τὸν στρατὸν ἐπόμενον ἔχων τὰ μὲν πρῶτα ἐπὶ τῆς Ἱεραπόλεως ἔμενον· ἐπεὶ δὲ τὰ ζυμπεσόντα Σουρηνοῖς ἔμαθε, ζυγκαλέσας τοὺς Ἱεραπολιτῶν 2.6.3 πρῶτους ἔλεξε τοιάδε «Οἷς μὲν ἐξ ἀντιπάλου τῆς δυ»νάμεως πρὸς τοὺς ἐπιόντας ὁ ἀγὼν ἐστίν, ἐς χεῖρας «τοῖς πολεμίοις ἐκ τοῦ εὐθέος καθίστασθαι οὐδὲν «ἀπικὸς, οἷς δὲ τῶν ἐναντίων πολλῶ τῷ διαλλάσσειν «καταδεεστέροις ζυμβαίνει εἶναι, μηχαναῖς τισι τοὺς «πολεμίους περιελθεῖν μᾶλλον ζυνοῖσει ἢ ἐκ τοῦ «ἐμφανοῦς ἀντιτασσομένοις ἐς κίνδυνόν τινα προὔπτον 2.6.4 «ιέναι. ἡλικὸς μὲν οὖν ἐστίν ὁ Χοσρόου στρατὸς «ἀκούετε δὴπου. ἦν δὲ αὐτὸς μὲν πολιορκία ἡμᾶς «ἐξελεῖν βούληται, ἡμεῖς δὲ ἀπὸ τοῦ τείχους τὸν πόλε»μον διενέγκωμεν, ἡμᾶς μὲν τὰ ἐπιτήδεια ἐπιλείπειν «εἰκὸς, Πέρσας δὲ ἅπαντα ἐκ τῆς ἡμετέρας, οὐδενὸς 2.6.5 «ἀντιστατοῦντος, κομίζεσθαι. ταύτη τε τῆς πολιορκίας «μηκνομένης οὐδὲ ἀρκέσειν τὸν περίβολον ταῖς τῶν «πολεμίων ἐπιβουλαῖς οἶμαι, ὃν δὴ ἐπιμαχώτατον «πολλαχόσε τετύχηκεν εἶναι, καὶ τι Ῥωμαίοις τῶν 2.6.6 «ἀνηκέστων ζυμβήσεσθαι. ἦν δὲ γε μοῖρα μὲν τι «τοῦ στρατοῦ τὸ τῆς πόλεως φυλάξωμεν τεῖχος, οἱ «δὲ λοιποὶ τὰς ἀμφὶ τὴν πόλιν ὑπωρείας καταλάβω»σιν, ἐνθὲνδε καταθέοντες πῆ μὲν τὸ τῶν ἐναντίων «στρατόπεδον, πῆ δὲ τοὺς τῶν ἐπιτηδείων ἔνεκα στελ»λομένους, ἀναγκάσουσι Χοσρόην αὐτίκα δὴ μάλα λύ»σαντα τὴν προσεδρείαν, τὴν ἀναχώρησιν δι' ὀλίγου «ποιήσασθαι, οὔτε τὰς προσβολὰς ἀδεέστερον ἐπάγειν «τῷ περιβόλῳ παντελῶς ἔχοντα οὔτε τι τῶν ἀναγκαίων 2.6.7 «στρατῶ τοσοῦτω πορίζεσθαι.» τσαῦτα ὁ Βούζης εἰπὼν λέγειν μὲν τὰ ζύμφορα ἔδοξεν, ἔπραξε δὲ τῶν δεόντων οὐδέν. ἀπολέξας γὰρ εἶ τι ἐν τῷ Ῥωμαίων 2.6.8 στρατῷ δόκιμον ἦν, ἀπιὼν ὦχετο. καὶ ὅποι ποτὲ γῆς ἐτύγχανεν οὔτε τις τῶν ἐν Ἱεραπόλει Ῥωμαίων οὔτε ὁ τῶν πολεμίων στρατὸς μαθεῖν ἴσχυσε. ταῦτα μὲν οὖν ἐφέρετο τῆδε. 2.6.9 Βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς πυθόμενος τὴν Περσῶν ἔφοδον Γερμανὸν μὲν εὐθὺς τὸν ἀνεψιὸν τὸν αὐτοῦ ξὺν θορύβῳ πολλῶ τριακοσίους ἐπομένους ἔχοντα ἔπεμψε, στρατὸν δὲ οἱ οὐκ ἐς μακρὰν ὑπέσχετο πολὺν 2.6.10 ἔψεσθαι. ἔς τε Ἀντιόχειαν ὁ Γερμανὸς ἀφικόμενος περιῆλθε τὸν περίβολον ἅπαντα κύκλῳ, καὶ αὐτοῦ ἐχυρὰ μὲν ὄντα τὰ πολλὰ ἠύρισκε (τά τε γὰρ ἐν τῷ ὀμαλεῖ ποταμῷ Ὀρόντης παραρρεῖ ζύμπαντα τοῖς ἐπιούσιν ἄπορα ἐργαζόμενος καὶ τὰ ἐν τῷ ἀνάντει χωρίοις κρημνώδεσιν ἀνεχόμενα ἐσβατὰ τοῖς πολεμίοις ὡς ἤκιστα ἦν), ἐν δὲ τῇ ἄκρᾳ γενόμενος, ἦν δὴ Ὀροκασιάδα καλεῖν οἱ ταύτη ἄνθρωποι νενομίκασιν, ἐπι2.6.11 μαχώτατον κατενόησεν ὃν τὸ κατ' αὐτὴν τεῖχος. πέτρα γὰρ τυγχάνει τις ἐνταῦθά πη οὔσα, εὖρους μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἰκανῶς ἔχουσα, ὕψος δὲ ὀλίγῳ τοῦ περιβόλου 2.6.12 ἐλασσομένη. ἐκέλευεν οὖν ἢ τὴν πέτραν ἀποτεμνομένους βαθύν τινα βόθρον ἀμφὶ τὸ τεῖχος ἐργάζεσθαι, μὴ τις ἐνθὲνδε ἀναβησόμενος ἐπὶ τὸν περίβολον ἴοι, ἢ πύργον μέγαν τινὰ δειμαμένους ἐνταῦθα τὴν ἀπ' 2.6.13 αὐτοῦ οἰκοδομίαν ἐνάψαι τῷ τῆς πόλεως τείχει. ἀλλὰ τοῖς τῶν οἰκοδομιῶν ἀρχιτέκτοσι ποιητέα τούτων ἐδόκει οὐδέτερα εἶναι. οὔτε γὰρ ἐν χρόνῳ βραχεῖ ἐπιτελεῖ ἔσεσθαι οὕτως ἐγκειμένης τῆς τῶν πολεμίων ἐφόδου, ἀρχόμενοί τε τοῦ ἔργου τούτου καὶ οὐκ ἐς πέρας αὐτοῦ ἐξικνούμενοι οὐκ ἄλλο οὐδὲν ἢ τοῖς πολεμίοις ἐνδείζονται ὅπη ποτὲ τοῦ τείχους σφίσι πολεμητέα 2.6.14 εἶη. Γερμανὸς δὲ ταύτης δὴ τῆς ἐννοίας σφαλεις τὰ μὲν πρῶτα στρατὸν ἐκ Βυζαντίου καταδοκῶν ἐλπίδα 2.6.15 τινὰ ἐπ' αὐτῷ εἶχεν. ἐπεὶ δὲ χρόνου τριβέντος συχνοῦ οὔτε τις ἐκ βασιλέως στρατὸς ἀφίκετο οὔτε ὅτι ἀφίξεται ἐπίδοξος ἦν, ἐς δέος ἦλθε μὴ ὁ Χοσρόης πυθόμενος βασιλέως ἀνεψιὸν ἐνταῦθα εἶναι, προυργιαίτερον ἄλλου ὅτου οὖν ποιήσεται Ἀντιόχειαν τε καὶ αὐτὸν ἐξελεῖν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀφέμενος 2.6.16 παντὶ τῷ στρατῷ ἐπ' αὐτὴν ἴοι. ταῦτα καὶ Ἀντιοχεῦσιν ἐν νῶ ἔχουσι βουλήν τε ὑπὲρ τούτων πεπονημένοις ζυμφορώτατον ἔδοξεν εἶναι χρήματα προεμένοις Χοσρόη κίνδυνον τὸν παρόντα διαφυγεῖν. 2.6.17 Μέγαν τοίνυν, τὸν Βεροίας ἐπίσκοπον, ἄνδρα ζυνητὸν (ἐπιχωριάζων γὰρ αὐτοῖς ἐτύγχανε τότε)

Χοσρόου δεησόμενον πέμπουσιν, ὃς δὴ ἐνθένδε σταλεις καταλαμβάνει τὸν Μήδων στρατὸν Ἱεραπόλεως οὐ μακρὰν 2.6.18 ἄποθεν. Χοσρόη τε ἐς ὄψιν ἤκων πολλὰ ἐλιπάρει ἀνθρώπους οἰκτεῖραι, οἳ οὔτε τι ἐς αὐτὸν ἤμαρτον οὔτε 2.6.19 τῇ Περσῶν στρατιᾷ οἳοί τε ἀντιτείνειν εἰσί. πρέπειν γὰρ ἀνδρὶ βασιλεῖ πάντων ἤκιστα τοῖς ὑποχωροῦσι καὶ οὐδαμῆ ἐθέλουσιν ἀντιτάσσεσθαι ἐπεμβαίνειν τε καὶ βιάζεσθαι, ἐπεὶ οὐδὲ τῶν νῦν δρωμένων βασιλικόν τι οὐδὲ γενναῖον αὐτῷ ἐργασθεῖη, ὅτι δὴ οὐ παρασχόμενος τῷ Ῥωμαίων βασιλεῖ βουλῆς τινα χρόνον, ὥστε ἢ τὴν εἰρήνην κρατύνασθαι, ὅπη ἂν ἐκατέρω δοκοίη, ἢ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐκ συνθήκης, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐξαρτύεσθαι, ἀλλ' οὕτως ἀνεπισκέπτως ἐπὶ Ῥωμαίους ἐν ὄπλοις ἔλθοι, οὐπω τοῦ σφετέρου βασιλέως ἐπίστα 2.6.20 μένου τὰ παρόντα σφίσι. ταῦτα ὁ Χοσρόης ἀκούσας λόγῳ ξυνητῶ τὸν τρόπον ρυθμίζεσθαι ὑπὸ ἀμαθίας οὐδαμῶς ἴσχυσεν, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον τὴν διάνοιαν ἢ 2.6.21 πρότερον ἤρθη. Σύρους τε οὖν ἠπέιλησε καταστρέφασθαι καὶ Κίλικας πάντας, καὶ οἳ τὸν Μέγαν ἐπεσθαι κελεύσας ἐς τὴν Ἱεράπολιν ἐπῆγε τὸ στράτευμα. 2.6.22 οὗ δὴ ἀφικόμενός τε καὶ ἐνστρατοπεδευσάμενος, ἐπειδὴ τὸν τε περιβόλον ὄχυρὸν ὄντα εἶδε καὶ στρατιωτῶν ἕμαθε φυλακτῆριον διαρκῶς ἔχειν, χρήματα τοὺς Ἱεραπολίτας ἤτει, Παῦλον ἐρμηνεά παρ' αὐτοὺς πέμψας. 2.6.23 ὁ δὲ Παῦλος οὗτος ἐτέθραπτό τε ἐν γῆ τῇ Ῥωμαίων καὶ εἰς γραμματιστοῦ παρὰ Ἀντιοχεῦσιν ἐφοίτησεν, 2.6.24 ἐλέγετο δὲ καὶ Ῥωμαῖος γένος τὸ ἐξ ἀρχῆς εἶναι. οἳ δὲ μάλιστα μὲν καὶ ὡς ἀμφὶ τῷ περιβόλῳ δειμαίνοντες, χώραν περιβεβλημένῳ πολλὴν μέχρι ἐς τὸ ὄρος, ὃ ταύτη ἀνέχει, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν γῆν ἀδήλωτον ἔχειν ἐθέλοντες, ὠμολόγησαν ἀργύρου σταθμὰ δισχίλια δώσειν. 2.6.25 τότε δὴ Μέγας, ὑπὲρ τῶν ἐῶν ἀπάντων Χοσρόην ἰκετεῦν οὐκέτι ἀνίει, ἕως αὐτῷ ὁ Χοσρόης ὠμολόγησε δέκα τε χρυσοῦ κεντηνάρια λήψεσθαι καὶ πάσης ἀπαλλαγῆσεσθαι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς. 2.7.1 Οὕτω μὲν οὖν ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ ὃ τε Μέγας ἐνθένδε ἀπαλλαγείς τὴν ἐπὶ τοὺς Ἀντιοχεάς ἤλαυνε καὶ ὁ Χοσρόης τὰ λύτρα λαβὼν ἐς Βέροϊαν ἦει. 2.7.2 Βέροια δὲ Ἀντιοχείας μὲν καὶ Ἱεραπόλεως μεταξὺ κεῖται, δυοῖν δὲ ἡμερῶν ὁδῷ εὐζώνῳ ἀνδρὶ ἐκατέρας 2.7.3 διέχει. ὁ μὲν οὖν Μέγας ἄτε ξὺν ὀλίγοις τισὶ πορευόμενος ὀξύτερον ἦει, ὁ δὲ Περσῶν στρατὸς μοῖραν ἀεὶ 2.7.4 τὴν ἡμίσειαν τῆς ὁδοῦ ἦνευ. τετάρτη δὲ ἡμέρᾳ ὁ μὲν ἐς Ἀντιόχειαν, οἳ δὲ ἐς τὸ Βεροῖας προάστειον ἦλθον. 2.7.5 καὶ χρήματα Χοσρόης τοὺς Βεροιαίους τὸν Παῦλον στείλας εὐθὺς ἔπραττεν, οὐχ ὅσα πρὸς τῶν Ἱεραπολιτῶν ἔλαβε μόνον, ἀλλὰ καὶ τούτων διπλάσια, ἐπεὶ τὸ 2.7.6 τεῖχος αὐτοῖς ἐπιμαχώτατον ὄν πολλαχῆ εἶδε. Βεροιαῖοι δὲ (θαρρεῖν γὰρ ἐπὶ τῷ περιβόλῳ οὐδαμῆ εἶχον) ξὺν προθυμίᾳ μὲν ὑπεδέξαντο ἅπαντα δώσειν, δισχίλια δὲ δόντες ἀργύρου σταθμὰ, τὰ λειπόμενα διδόναι οὐκ 2.7.7 ἔφασαν οἳοί τε εἶναι. ἐγκειμένου τε σφίσι διὰ ταῦτα Χοσρόου, νυκτὸς ἐπιλαβούσης ἐς τὸ φρούριον ἅπαντες, ὃ ἐν τῇ ἀκρόπόλει ἐστὶ, κατέφυγον ξὺν τοῖς ἄλλοις στρατιώταις, οἳ δὴ ἐνταῦθα ἐπὶ φυλακῇ ἐτετάχατο. 2.7.8 τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ἐστέλλοντο μὲν πρὸς Χοσρόου ἐς τὴν πόλιν τινὲς ἐφ' ᾧ τὰ χρήματα λήφονται, οἳ δὲ ἄγχιστά πη τοῦ περιβόλου γενόμενοι κεκλεισμένας μὲν τὰς πύλας ἀπάσας εὔρον, ἀνθρώπων δὲ οὐδενὶ ἐντυχεῖν ἔχοντες τῷ βασιλεῖ τὰ παρόντα σφίσιν ἐσήγγελον. 2.7.9 καὶ ὃς τῷ τεῖχει κλίμακας ἐπιθέντας ἀποπειρᾶσθαι 2.7.10 τῆς ἀνόδου ἐκέλευεν, οἳ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίουν. οὐδενός τε σφίσιν ἀντιστατοῦντος, ἐντὸς τοῦ περιβόλου γενόμενοι τὰς μὲν πύλας κατ' ἐξουσίαν ἀνέωγον, ἐδέχοντο δὲ τῇ πόλει τὸν τε στρατὸν ἅπαντα καὶ Χοσρόην 2.7.11 αὐτόν. θυμῷ τε πολλῷ ὁ βασιλεὺς ἤδη ἐχόμενος τὴν πόλιν ὀλίγου δέοντος ἐνέπρησε πᾶσαν. ἐς δὲ τὴν ἀκρόπολιν ἀναβάς ἐπὶ τὸ φρούριον τειχομαχεῖν ἔγνω. 2.7.12 ἐνταῦθα οἳ μὲν Ῥωμαίων στρατιῶται καρτερῶς ἀμυνόμενοι τῶν πολεμίων τινὰς ἔκτεινον, τῷ δὲ Χοσρόῃ εὐτύχημα μέγα τῷ τῶν πολιορκουμένων ἀξυνέτῳ γενέσθαι ξυνέβη, οἳ δὴ οὐ μόνοι ἐς τὸ φρούριον τοῦτο, ἀλλὰ ξὺν τε τοῖς ἵπποις καὶ ζώοις τοῖς ἄλλοις

κατέφυγον, ταύτη τε τῆ σμικρολογία καταστρατηγηθέντες 2.7.13 ἐς κίνδυνον ἦλθον. μιᾶς γὰρ οὔσης ἐνταῦθα πηγῆς, ἵππων τε καὶ ἡμιόνων καὶ ζώων ἐτέρων οὐ δέον αὐτὴν ἐκπεπωκότων, ἀποξηρανθῆναι ξυνέβη τὸ ὕδωρ. Βεροιαίοις μὲν τὰ πράγματα ὧδέ πη εἶχεν. 2.7.14 Ὁ δὲ Μέγας εἰς Ἀντιόχειαν ἀφικόμενος ἀγγείλας τε ὅσα οἱ πρὸς Χοσρόην ξυνέκειτο, ἔργω ταῦτα ἐπι2.7.15 τελεῖν οὐδαμῆ ἔπειθεν. ἐτύγγανε γὰρ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς Ἰωάννην τε τὸν Ῥουφίνου καὶ Ἰουλιανόντων τῶν ἀπορρήτων γραμματέα πρέσβεις παρὰ Χοσρόην στείλας. ἀσηκρήτις καλοῦσι τὸ ἀξίωμα τοῦτο Ῥωμαῖοι· σήκρητα γὰρ καλεῖν τὰ ἀπόρρητα νενομίκα2.7.16 σιν. οἱ δὲ ἐς Ἀντιόχειαν ἀφικόμενοι ἔμενον. Ἰουλιανὸς τε, τῶν πρέσβων ἄτερος, διαρρήδην ἀπέπειν ἅπασι χρήματα μὴ δίδόναι τοῖς πολεμίοις, μηδὲ τὰς βασιλέως ὠνεῖσθαι πόλεις, ἀλλὰ καὶ τῷ Γερμανῶ διέβαλλε τὸν ἀρχιερέα Ἐφραίμιον, ἅτε τῷ Χοσρόην ἐν2.7.17 δοῦναι τὴν πόλιν ἐν σπουδῇ ἔχοντα. διὸ δὲ Μέγας ἄπρακτος ἀνεχώρησεν. Ἐφραίμιος δὲ, ὁ τῆς Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος, δείσας τὴν Περσῶν ἔφοδον ἐς Κίλι2.7.18 κας ἦλθεν. οὗ δὲ καὶ Γερμανὸς ἀφίκετο οὐ πολλῶ ὕστερον, ὀλίγους μὲν τινας ἐπαγόμενος, τοὺς δὲ πλείστους ἐνταῦθα ἔασας. 2.7.19 Μέγας δὲ κατὰ τάχος ἐς Βέροϊαν ἦκων περιώδυνός τε τοῖς ξυμπεσοῦσι γενόμενος ἠτιᾶτο Χοσρόην εἰργάσθαι Βεροιαίους ἀνόσια ἔργα, ὅτι δὲ αὐτὸν μὲν ἐς Ἀντιόχειαν ὡς ἐπὶ ταῖς σπονδαῖς στείλειε, τῶν δὲ πολιτῶν οὐδὲν τὸ παράπαν ἡδίκηκότων τὰ τε χρήματα ἐλήισατο καὶ ἠνάγκασε σφᾶς αὐτοὺς ἐν τούτῳ δὴ τῷ φρουρίῳ καθεῖρξαι, οὕτω τε τὴν πόλιν ἐμπρήσας ἐς 2.7.20 τὸ ἔδαφος οὐ δέον καθεῖλε. πρὸς ταῦτα ὁ Χοσρόης ἀπεκρίνατο ὧδε «Τούτων μέντοι, ὧ ἑταῖρε, αὐτὸς «αἴτιος, ἐνταῦθα ἀναγκάσας ἡμᾶς διατρίψαι· οὐ γὰρ «ἐν τῷ τεταγμένῳ καιρῷ, ἀλλὰ κατὰ πολὺ τούτου γε 2.7.21 «ὑστερήσας τανῦν ἀφίξαι. τῶν δὲ σῶν πολιτῶν τὴν «ἀτοπίαν τί ἂν τις ἐπὶ πλείστον, ὧ βέλτιστε, μακρο»λογοίη; οἱ γε τακτὸν ἡμῖν ὠμολογηκότες ἀργύριον «δώσειν ὑπὲρ τῆς σφῶν αὐτῶν σωτηρίας, οὕτω καὶ «νῦν ἐπιτελεῖν οἴονται δεῖν τὰ ξυγκείμενα, ἀλλ' ἀνέ»δην οὕτω χωρίου ἰσχύϊ θαρσήσαντες περιορῶσιν ἡμᾶς «ὡς μάλιστα ἠναγκασμένους ἐς φρουρίου πολιορκίαν, 2.7.22 «ὡς ὄραξ δήπου, καθίστασθαι. οὐς γε δὴ ἔγωγε ξὺν «θεοῖς ἐλπίδα ἔχω ὀλίγω ὕστερον τίσασθαι, καὶ Περ»σῶν τῶν μοι οὐ δέον πρὸ τοῦδε τοῦ τείχους ἀπολω2.7.23 «λότων τὴν κόλασιν ἐς τοὺς αἰτίους ἐπιτελέσειν.» ὁ μὲν Χοσρόης τοσαῦτα εἶπεν, ὁ Μέγας δὲ ἀμεῖβεται ὧδε «Εἰ μὲν, ὅτι βασιλεὺς ἀνθρώποις οἰκτροῖς τε καὶ «ἀτιμοτάτοις ταῦτα ἐπικαλεῖς, σκοπήσειεν ἂν τις, ἀνάγκη «μηδὲν ἀντιλέγοντα τοῖς εἰρημένοις ὁμολογεῖν· τῆ γὰρ «ἐξουσίᾳ τῆ ἄλλῃ καὶ τὸ τῷ λόγῳ κρατεῖν ἔπεσθαι 2.7.24 «πέφυκεν. ἦν δὲ τῷ ἐξῆ τᾶλλα ἀποσεισαμένῳ τὸν «ἀληθῆ λόγον ἐλέσθαι, οὐδὲν ἂν ἡμῖν, ὧ βασιλεῦ, «δικαίως ἐπικαλεῖν ἔχοις· ὅπως δὲ ἅπαντα ἀκούσῃ 2.7.25 «πράως. ἐγὼ μὲν γὰρ, ἐπειδὴ ἄπερ Ἀντιοχεῦσιν «ἐπήγγελες, δηλώσω ἐστάλην, ἐβδομαῖός σοι ἐς ὄψιν «ἦκων (οὐ τί ἂν γενέσθαι δύναιτο θᾶσσον;) ταῦτά 2.7.26 «σοι ἐξειργασμένα ἐς πατρίδα τὴν ἐμὴν εὔρον. οἱ δὲ «δὴ πάντων ἤδη τῶν τιμιωτάτων ἐκστάντες, εἶτα ἐς «τὸν περὶ ψυχῆς ἀγῶνα καθίστανται μόνον, κρείσσοις, «οἶμαι, γεγεννημένοι ἢ σοί τι τὸ λοιπὸν τῶν χρημάτων 2.7.27 «εἰσφέρειν. τὸ γὰρ ἐκτινύναι τι τῶν οὐ παρόντων 2.7.28 «ἀνθρώπῳ ἂν οὐδεμία μηχανὴ γένοιτο. πάλαι δὲ τοῖς «ἀνθρώποις εὖ τε καὶ καλῶς διώριστα τὰ τῶν πραγ»μάτων ὀνόματα· ἐν οἷς καὶ τὸδε ἐστίν, ἀγνωμοσύνης 2.7.29 «κεχωρίσθαι ἀσθένειαν. ἢ μὲν γὰρ τρόπου ἀκολασίᾳ «ἐς τὸ ἀντιτείνειν χωροῦσα μισεῖσθαι, ὡς τὸ εἰκὸς, «εἶωθεν, ἢ δὲ τῷ τῆς ὑπουργίας ἀδυνάτῳ ἐς ταῦτό 2.7.30 «τοῦτο ἐκφερομένη ἐλεεῖσθαι ἱκανῶς πέφυκεν. ἔασον «τοίνυν ἡμᾶς ἅπαντα, ὧ βασιλεῦ, κληρωσαμένους τὰ «χεῖριστα τοῦτο γοῦν φέρεσθαι παραμύθιον, τὸ μὴ «δοκεῖν τῶν ξυμπεπτωκότων ἡμῖν αὐτοὺς αἰτίους γενέ2.7.31 «σθαι. καὶ χρήματα μὲν σοι, ὅσα λαβὼν ἔχεις, διαρκεῖν «οἴου, μὴ τῷ σῶ ταῦτα σταθμώνενος ἀξιώματι, ἀλλὰ 2.7.32 «τὴν Βεροιαίων σκοπῶν δύναμιν. περαιτέρω δὲ ἡμᾶς «βιάζου μηδὲν, μὴ ποτε δόξης οἷς ἐγκεχείρηκας

ἀδύ»νατος εἶναι· τὸ γὰρ ὑπερβάλλον ἀεὶ τῷ ἀμηχάνῳ «τετίμηται· τὸ δὲ μὴ τοῖς ἀδυνάτοις ἐγχειρεῖν κρά2.7.33 «τιστον. ταῦτα μὲν οὖν μοι ἀπολελογήσθω ἐν τῷ «παραυτικά ὑπὲρ ἀνδρῶν τῶνδε. ἦν δέ γε τοῖς τα»λαιπύροις συγγενέσθαι δυνατὸς εἶην, ἔχοιμι ἄν τι 2.7.34 «καὶ ἄλλο τῶν νῦν με λεληθότων εἰπεῖν.» τοσαῦτα τὸν Μέγαν εἰπόντα ὁ Χοσρόης ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀφῆκεν ἰέναι. ὃς δὴ ἐνταῦθα γενόμενος καὶ τὰ ξυμπεσόντα ἀμφὶ τῇ πηγῇ μαθὼν ἅπαντα, δεδακρυμένος τε παρὰ Χοσρόην αὐθις ἀφίκετο καὶ πρηνῆς κείμενος οὐδὲν μὲν Βεροιαίοις ἰσχυρίζετο ἀπολελεῖσθαι τῶν πάντων χρημάτων, μόνα δὲ οἱ τῶν ἀνθρώπων ἰκέτευε χαριεῖ2.7.35 σθαι τὰ σώματα. ταῖς τε τοῦ ἀνδρὸς ὀλοφύρσειν ὁ Χοσρόης ἠγμένος τὴν δέησιν ἐπιτελεῖ ἐποιεῖτο, καὶ διομοσάμενος ἅπασι τοῖς ἐν ἀκροπόλει τὰ πιστὰ ἔδωκε. 2.7.36 Βεροιαῖοι δὲ παρὰ τοσοῦτον κινδύνου ἐλθόντες ἀπέλιπόν τε τὴν ἀκρόπολιν ἀπαθεῖς κακῶν καὶ ἀπιόντες 2.7.37 ὥχοντο ὡς ἕκαστός πη ἐβούλετο. τῶν δὲ στρατιωτῶν ὀλίγοι μὲν αὐτοῖς τινες εἶποντο, οἱ δὲ πλείστοι ἐθελοῦσιοι παρὰ Χοσρόην αὐτόμολοι ἦλθον, ἐπικαλοῦντες ὅτι δὴ τὰς συντάξεις χρόνου μακροῦ σφίσι τὸ δημόσιον ὥφλε, καὶ ζῆν αὐτῷ ὕστερον ἐς τὰ Περσῶν ἦθη ἐχώρησαν. 2.8.1 Χοσρόης δὲ (καὶ γὰρ οἱ Μέγας χρήματα ἔφασκεν οὐδαμῇ πεπεικέναι Ἀντιοχέας φέρειν) παντὶ 2.8.2 τῷ στρατῷ ἐπ' αὐτοῦς ἦει. Ἀντιοχέων δὲ τινες μὲν ἐνθένδε ζῆν τοῖς χρήμασιν ἐξαναστάντες ἔφευγον ὡς ἕκαστός πη ἐδύνατο. ταῦτ' οὖν διεννοοῦντο καὶ οἱ λοιποὶ ζύμπαντες, εἰ μὴ μεταξὺ ἦκοντες οἱ τῶν ἐν Λιβάνῳ στρατιωτῶν ἄρχοντες, Θεόκτιστος τε καὶ Μολάτζης, ζῆν ἐξακισχιλίους ἀνδράσιν ἐλπίσι τε αὐτοῦς 2.8.3 ἐπιρρώσαντες διεκώλυσαν. οὗ δὴ οὐ πολλῶ ὕστερον καὶ τὸ Περσῶν στράτευμα ἦλθεν. ἐνταῦθά τε διεσκηνημένοι ἐστρατοπεδεύσαντο ἅπαντες πρὸς τὴν Ὀρόντη τῷ 2.8.4 ποταμῷ καὶ αὐτοῦ οὐ πολλῶ ἄποθεν. Χοσρόης τε Παῦλον παρὰ τὸν περίβολον στείλας τοὺς Ἀντιοχέας χρήματα ἦτει, δέκα χρυσοῦ κεντηναρίων ἀπαλλαγῆσθαι ἐνθένδε, ἐνδηλὸς τε ἦν καὶ τούτων ἐλάσσω ἐπὶ 2.8.5 τῇ ἀναχωρήσει ληψόμενος. καὶ τότε μὲν ἦκοντες παρὰ τὸν Χοσρόην οἱ πρέσβεις, εἰπόντες τε ἀμφὶ τῇ διαλύσει τῆς εἰρήνης πολλὰ καὶ πρὸς ἐκείνου ἀκούσαντες 2.8.6 ἀνεχώρησαν. τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ τῶν Ἀντιοχέων ὁ δῆμος (εἰσὶ γὰρ οὐ κατεσπουδασμένοι, ἀλλὰ γελοίοις τε καὶ ἀταξία ἱκανῶς ἔχονται) πολλὰ ἐς τὸν Χοσρόην ὕβριζόν τε ἀπὸ τῶν ἐπάλλξεων καὶ ζῆν γέλῳτι ἀκόσμῳ 2.8.7 ἐτόθωζον· καὶ Παῦλον τοῦ περιβόλου ἐγγὺς ἦκοντα παραινούντ' αὐτὸν χρημάτων ὀλίγων σφᾶς τε αὐτοῦς καὶ τὴν πόλιν ὠνεῖσθαι, ὀλίγου ἐδέησαν τοξεύσαντες κτείνειν, εἰ μὴ προῖδὼν ἐφυλάξατο. διὸ δὴ ζέων τῷ θυμῷ ὁ Χοσρόης τειχομαχεῖν ἔγνω. 2.8.8 Τῇ οὖν ὕστεραῖα ἐπαγαγὼν ἅπαντας Πέρσας ἐπὶ τὸ τεῖχος ἄλλους μὲν ἄλλη προσβάλλειν τοῦ ποταμοῦ ἐκέλευεν, αὐτὸς δὲ τοὺς πλείστους τε καὶ ἀρίστους ἔχων κατὰ τὴν ἄκραν προσέβαλλε. ταύτη γὰρ, ὡς μοι 2.8.9 ἔμπροσθεν ἐρρήθη, ἐπιμαχώτατος ὁ περίβολος ἦν. ἐνταῦθα Ῥωμαῖοι (στενοτάτη γὰρ ἡ οἰκοδομία ἐτύγχανεν οὕσα, ἐφ' ἧς ἰστάμενοι πολεμεῖν ἔμελλον) ἐπενόησαν τάδε. δοκοῦς μακρὰς ἐς ἀλλήλους ξυνδέοντες μεταξὺ τῶν πύργων ἐκρέμων, οὕτω τε πολλῶ εὐρυτέρας δὴ ταύτας τὰς χώρας ἐποίουν, ὅπως ἔτι πλείους ἐνθένδε 2.8.10 ἀμύνεσθαι τοὺς τειχομαχοῦντας οἰοί τε ὦσιν. οἱ μὲν οὖν Πέρσαι ἰσχυρότατα ἐγκείμενοι πανταχόθεν τὰ τοξεύματα συχνὰ ἔπεμπον, ἄλλως τε καὶ κατὰ τὴν τῆς 2.8.11 ἄκρας ὑπερβολήν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἠμύνοντο δυνάμει πάσῃ, οὐ στρατιώται μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ δήμου εὐτολ2.8.12 μότατοι νεανία πολλοί. ἐδόκουν δὲ οἱ τειχομαχοῦντες ἐνταῦθα ἐς τὴν μάχην ἐκ τοῦ ἀντιπάλου τοῖς πολεμίοις καθίστασθαι. ἡ γὰρ πέτρα, εὐρεῖά τις καὶ ὑψηλὴ οὕσα καὶ ὡσπερ ἀντιτεταγμένη τῷ περιβόλῳ 2.8.13 καθάπερ ἐφ' ὀμαλοῦ εἶναι τὴν ξυμβολὴν ἐποίει. καὶ εἰ μὲν τις ἐθάρσησε τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ζῆν τριακοσίοις ἔξω τε γενέσθαι τοῦ περιβόλου καὶ τὴν πέτραν ἐκείνην προτερήσας καταλαβεῖν ἐνθένδε τε τοὺς ἐπιόντας ἀμύνασθαι, οὐκ ἄν ποτε, οἶμαι, πρὸς τῶν 2.8.14 πολεμίων ἐς κίνδυνόν τινα ἢ πόλις ἦλθεν. οὐ

γὰρ εἶχον ὄθεν ὀρμώμενοι τειχομαχοῖεν οἱ βάρβαροι, κατὰ κορυφὴν ἔκ τε τῆς πέτρας καὶ ἀπὸ τοῦ τείχους βαλλόμενοι· νῦν δὲ (καὶ γὰρ ἔδει Ἀντιοχέας τούτῳ τῷ Μήδῳ στρατῷ ἀπολέσθαι) οὐδενὶ τοῦτο ἐς ἔννοιαν ἦλθε. 2.8.15 τῶν μὲν οὖν Περσῶν, ἅτε Χοσρόου παρόντος σφίσι καὶ κραυγῇ ἐγκελευομένου μεγάλῃ, ὑπὲρ δύναμιν βιαζομένων καὶ οὐδένα τοῖς ἐναντίοις ἐνδιδόντων καιρὸν, ὥστε διασκοπεῖσθαι ἢ φυλάσσεσθαι τὰς τοξευμάτων βολὰς, τῶν δὲ Ῥωμαίων ἔτι μᾶλλον πλήθει τε πολλῶ καὶ θορύβῳ ἀμυνομένων, οὐκ ἐνεγκοῦσαι τὸ ἄχθος αἱ σχοῖνοι, αἴς αἱ δοκοὶ ξυνδεδέατο, διερράγησαν ἐκ τοῦ αἰφνιδίου καὶ ξὺν ταῖς δοκοῖς ἅπαντες ὅσοι αὐταῖς ἐφεστήκεσαν ἐς τὸ ἔδαφος ἐξέπεσον πατάγῳ πολλῶ. 2.8.16 οὗ δὲ αἰσθόμενοι καὶ ἄλλοι Ῥωμαίων, οἱ ἐκ πύργων τῶν ἐχομένων ἐμάχοντο, καὶ ξυμβάλλειν μὲν τὸ γεγονός οὐδαμῇ ἔχοντες, διεφθάρθαι δὲ ταύτῃ τὸ τεῖχος 2.8.17 οἴομενοι ἐς φυγὴν ὤρμητο. τοῦ μὲν οὖν δήμου νεανίαί πολλοὶ, ὅσοι τὰ πρότερα πρὸς γε ἀλλήλους στασιάζειν ἐν τοῖς ἵπποδρομίοις εἰώθεσαν, ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ περιβόλου κατέβησαν, οὐδαμῇ ἔφευγον, ἀλλ' αὐτοῦ ἔμενον, οἱ δὲ στρατιῶται ξὺν τε Θεοκτίστῳ καὶ Μολάττῃ εὐθὺς ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναθορόντες, οἱ δὲ ἐνταῦθα πη παρεσκευασμένοι ἐτύχανον, ἐπὶ τὰς πύλας ἀπήλαυνον, Βούζην αὐτοῖς ἐπιθρυλοῦντες ξὺν στρατῷ ἦκειν, ἐθέλειν τε κατὰ τάχος δέξασθαι μὲν αὐτοὺς τῇ 2.8.18 πόλει, ξὺν αὐτοῖς δὲ τοὺς πολεμίους ἀμύνασθαι. ἐνταῦθα τῶν Ἀντιοχέων πολλοὶ μὲν ἄνδρες, γυναῖκες δὲ πᾶσαι ξὺν τοῖς παιδίοις ἐπὶ τὰς πύλας δρόμῳ πολλῶ ἦσαν· εἶτα πρὸς τῶν ἵππων ὠθούμενοι ἅτε ἐν 2.8.19 στενοχωρίᾳ πολλῇ ἔπιπτον. οἱ δὲ στρατιῶται τῶν ἐν ποσὶν οὐδενὸς τὸ παράπαν φειδόμενοι ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ὑπερθεῖν τῶν κειμένων ἅπαντες ἦλαυνον, γέγονέ τε φόνος ἐνταῦθα πολὺς ἄλλως τε καὶ κατὰ τὰς πύλας αὐτάς. 2.8.20 Οἱ δὲ Πέρσαι, οὐδενὸς σφίσιν ἀντιστατοῦντος, κλίμακας ἐπιθέντες ἐπὶ τὸ τεῖχος οὐδενὶ πόνῳ ἀνέβαινον. ἐν τε ταῖς ἐπάλξεσι κατὰ τάχος γενόμενοι χρόνον τινὰ καταβαίνειν οὐδαμῇ ἠθέλον, ἀλλὰ διασκοποῦμένοις τε καὶ ἀπορουμένοις ἐώκεσαν, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, προλοχίζεσθαι τὰς δυσχωρίας ἐνέδραις τισὶ τῶν πολε2.8.21 μίων ὑποτοπάζοντες. τὰ γὰρ ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἀπὸ τῆς ἄκρας εὐθὺς κατιόντι λοιπὸν ἀοίκητος χώρα ἐπὶ πλεῖστόν ἐστι. πέτραι τε λίαν ὑψηλαὶ ἀνέχουσιν ἐνταῦθα 2.8.22 καὶ τόποι κρημνώδεις. ἔνιοι δὲ φασι Χοσρόου γνώμῃ 2.8.23 γεγονέναι τὴν μέλλησιν Πέρσαις. ἐπειδὴ γὰρ τὴν τε δυσχωρίαν κατενόησε καὶ τοὺς στρατιώτας φεύγοντας εἶδεν, ἔδρασε μὴ τινὶ ἀνάγκῃ ἐκ τῆς ὑπαγωγῆς ἀναστρέψαντες πράγματα σφίσι παράσχωνται, ἐμπόδιοί τε γένωνται, ἂν οὕτω τύχοι, πόλιν ἐλεῖν ἀρχαίαν τε καὶ λόγου ἀξίαν καὶ πρώτην Ῥωμαίοις οὔσαν τῶν κατὰ τὴν ἕω πασῶν πόλεων, πλούτῳ τε καὶ μεγέθει καὶ πολυανθρωπία καὶ κάλλει καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονία. 2.8.24 οὗ δὲ, περὶ ἐλάσσονος τᾶλλα ποιούμενος ἅπαντα, ἠθέλε τοῖς Ῥωμαίων στρατιώταις καιρὸν ἐνδιδόναι, ὥστε κατ' ἐξουσίαν τῇ φυγῇ χρῆσθαι. διὸ δὲ καὶ ταῖς χερσὶ τοῖς φεύγουσι Πέρσαι σημαίνοντες ἐνεκελεύοντο φεύ2.8.25 γειν ὡς τάχιστα. οἱ μὲν οὖν στρατιῶται Ῥωμαίων ξὺν τοῖς ἄλλοις ἄρχουσιν ἀπιόντες ὄχοντο ἅπαντες διὰ πύλης, ἢ ἐπὶ Δάφνην ἄγει τὸ τῶν Ἀντιοχέων 2.8.26 προάστειον. ταύτης γὰρ μόνης, τῶν ἄλλων κατειλημμένων, ἀπέσχοντο Πέρσαι· τοῦ δὲ δήμου ὀλίγοι 2.8.27 τινὲς ξὺν τοῖς στρατιώταις διέφυγον. ἐπεὶ δὲ Πέρσαι ἅπαντας τοὺς Ῥωμαίων στρατιώτας εἶδον πρόσω χωρήσαντας, καταβάντες ἀπὸ τῆς ἄκρας ἐν μέσῃ πόλει 2.8.28 ἐγένοντο. ἐνταῦθα δὲ αὐτοῖς τῶν Ἀντιοχέων νεανίαί πολλοὶ ἐς χεῖρας ἐλθόντες τὰ πρῶτα καθυπέρτεροι ἔδοξαν τῇ ξυμβολῇ εἶναι. ἦσαν δὲ αὐτῶν τινες μὲν ὀπλίται, οἱ δὲ πλεῖστοι γυμνοὶ καὶ λίθων βολαῖς χρώ2.8.29 μενοι μόναις. ὡσάμενοι δὲ τοὺς πολεμίους ἐπαιάνιζόν τε καὶ Ἰουστινιανὸν βασιλέα καλλίνικον, ἅτε νενικηκότες, ἀνέκραγον. 2.8.30 Ἐν τούτῳ δὲ Χοσρόης ἐν πύργῳ τῷ κατὰ τὴν ἄκραν καθήμενος τοὺς πρέσβεις ἐθέλων τι εἰπεῖν μετεπέμψατο. καὶ αὐτὸν τῶν τις ἀρχόντων, ὁ Ζαβεργάνης, οἴομενος ξυμβάσεως πέρι βούλεσθαι τοῖς πρέσβεσιν ἐς λόγους ἰέναι, ἐς

ὄψιν τε τῷ βασιλεῖ κατὰ 2.8.31 τάχος ἦλθε καὶ ἔλεξεν ὧδε «Οὐχὶ ταυτά μοι δοκεῖς, ὦ «δέσποτα, Ῥωμαίοις ἀμφὶ τῇ τούτων σωτηρίᾳ γινώσκειν. οἱ μὲν γὰρ καὶ πρὸ τῶν κινδύνων ὑβρίζου»σιν ἐς τὴν βασιλείαν τὴν σὴν καὶ ἡσημένοι τολμῶσί «τε τὰ ἀμήχανα καὶ δρῶσι τοὺς Πέρσας ἀνήκεστα «ἔργα, ὡσπερ δεδιότες μὴ τις αὐτοῖς παρὰ σοὶ φιλαν»θρωπίας λελείψεται λόγος· σὺ δὲ τοὺς τε σώζεσθαι «οὐκ ἀξιούντας ἐλεεῖν βούλει καὶ φεῖδεσθαι τῶν οὐδὲν 2.8.32 «δαμῆ ἐθελόντων ἐσπούδακας. οἱ δὲ προλοχίσαντες «ἐν ἀλούσῃ πόλει τοὺς νενικηκότας ἐνέδραις τισὶ «διαφθεῖρουσι, καίπερ ἀπάντων αὐτοῖς πάλαι πεφευγότες 2.8.33 «των στρατιωτῶν.» ταῦτα ὁ Χοσρόης ἀκούσας, τῶν ἀρίστων πολλοὺς ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν, οἱ οὐκ ἐς μακρὰν ἐπανήκοντες οὐδὲν ζυμβῆναι φλαῦρον ἀπήγγελλε 2.8.34 λον. ἤδη γὰρ Ἀντιοχέας Πέρσαι βιασάμενοι πλήθει ἐτρέψαντο, καὶ γέγονε φόνος ἐνταῦθα πολὺς. οἱ γὰρ Πέρσαι οὐδεμιᾶς ἡλικίας φειδόμενοι τοὺς ἐν ποσὶν ἅπαντας 2.8.35 ἠβηδὸν ἔκτεινον. τότε φασὶ γυναῖκας τῶν ἐν Ἀντιοχεῦσιν ἐπιφανῶν δύο γενέσθαι μὲν ἕξω τοῦ περιβόλου, αἰσθημένας δὲ ὡς ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενήσονται (πανταχόσε γὰρ ἤδη περιόντες καθεωρῶντο) δρόμῳ μὲν παρὰ τὸν ποταμὸν Ὀρόντην ἐλθεῖν, φοβουμένας δὲ μὴ τι σφᾶς ἐς τὸ σῶμα ὑβρίσωσι Πέρσαι, ταῖς τε καλύπτραις ἐγκαλυψαμένας τὰ πρόσωπα καὶ ἐς τὸ τοῦ ποταμοῦ ῥεῦμα ἐμπεσοῦσας ἀφανισθῆναι. οὕτω πᾶσα κακοῦ τοὺς Ἀντιοχέας ἰδέα ἔσχεν. 2.9.1 Ἐνταῦθα ὁ Χοσρόης τοῖς πρέσβεσιν ἔλεξε τοιάδε «Οὐκ ἔξω τοῦ ἀληθοῦς τὸν παλαιὸν λόγον «οἶομαι εἶναι, ὅτι δὴ οὐκ ἀκραιφνῆ τάγαθὰ ὁ θεὸς, «ἀλλὰ κεραννύων αὐτὰ τοῖς κακοῖς εἶτα τοῖς ἀνθρώποις 2.9.2 «ποις παρέχεται. καὶ δι' αὐτὸ οὐδὲ τὸ γελᾶν ἄκλαυστον «ἔχομεν, παραπέπηγε δὲ τις αἰεὶ τοῖς μὲν εὐτυχήμασι «συμφορὰ, ταῖς δὲ ἡδοναῖς λύπη, οὐκ ἐῶσαί τινα «γνησίας ποτὲ τῆς δεδομένης εὐημερίας ἀπόνασθαι. 2.9.3 «πόλιν γὰρ τήνδε, ἀξιολογωτάτην ἐς τὰ μάλιστα λε»γομένην τε καὶ οὔσαν ἐν γῆ τῇ Ῥωμαίων, ἀπονώτατα «μὲν ἐλεῖν ἴσχυσα, τοῦ θεοῦ αὐτοσχεδιάσαντος ἡμῖν, 2.9.4 «ὡς ὁρᾶτε δήπου, τὴν νίκη. φόνον μέντοι ἀνθρώπων «ὀρώντι μοι τοσοῦτων τὸ πλῆθος, αἵματι τε πολλῷ «βεβαπτισμένον τὸ τρόπαιον, οὐδεμία τῆς ἀπὸ τῆς 2.9.5 «πράξεως ἡδονῆς γέγονεν αἴσθησις. καὶ τῶνδε οἱ «ταλαίπωροι Ἀντιοχεῖς αἴτιοι, οἱ γε τειχομαχοῦντας «μὲν οὐχ οἰοί τε γεγόνασι Πέρσας ἀπώσασθαι, πρὸς «δὲ νενικηκότας ἤδη καὶ αὐτοβοεῖ τὴν πόλιν ἐλόντας «θράσει θανατῶντες ἀλογίστῳ ζυγομαχεῖν ἔγνωσαν. 2.9.6 «πάντες μὲν οὖν οἱ Περσῶν δόκιμοι πολλὰ ἐνοχλοῦντες «σαγηνεῦσαί τέ με τὴν πόλιν ἠξίουσιν καὶ ζύμπαντας «διαφθεῖραι τοὺς ἡλωκότας, ἐγὼ δὲ τοὺς φεύγοντας «ἐκέλευον εἰς τὴν ὑπαγωγὴν ἔτι μᾶλλον ὀρμαῖν, ὅπως «ὅτι τάχιστα σώζοιντο. τὸ γὰρ ἐπεμβαίνειν τοῖς ἡλώ 2.9.7 «κόσιν οὐχ ὅσιον.» τσαῦτα μὲν ὁ Χοσρόης τερατευόμενός τε καὶ διαθρυπτόμενος τοῖς πρέσβεσιν εἶπεν, οὐκ ἔλαθε μέντοι αὐτοὺς ὅτου ἔνεκα τὸν καιρὸν φεύγουσι τοῖς Ῥωμαίοις ἐνδοίῃ. 2.9.8 Ἦν γὰρ δεινότατος ἀνθρώπων ἀπάντων τὰ μὲν οὐκ ὄντα εἰπεῖν, τὰ δὲ ἀληθῆ ἀποκρύψασθαι, καὶ ὧν αὐτὸς ἐξημάρτανε τὰς αἰτίας τοῖς ἡδικημένοις ἐπενεγκεῖν· ἔτι δὲ ὁμολογήσαι μὲν ἔτοιμος ἅπαντα καὶ ὄρκῳ τὴν ὁμολογίαν πιστώσασθαι, λίαν δὲ τῶν ἔναγχος αὐτῷ ζυγκειμένων τε καὶ ὁμωμοσμένων ἐτοιμότερος ἐς λήθην ἀφίχθαι, καὶ χρημάτων μὲν ἔνεκεν ἐπὶ πᾶν ἄγος καθεῖναι τὴν ψυχὴν ἄοκνος, τῷ δὲ προσώπῳ σχηματίζεσθαι τὴν εὐλάβειαν ἀτεχνῶς ἔμπειρος, ἀφοσιοῦσθαί 2.9.9 τε τῷ λόγῳ τὴν πρᾶξιν. ὅς καὶ Σουρηνοὺς, πρότερον οὐδὲν τὸ παράπαν ἡδικηκότας, δόλῳ τε περιελθὼν καὶ τρόπῳ ἀπολέσας τῷ εἰρημένῳ, ἐπειδὴ γυναῖκα κοσμίαν τε καὶ οὐκ ἀφανῆ ἀλισκομένης τῆς πόλεως εἶδεν ἐκ χειρὸς μὲν τῆς ἀριστερᾶς πρὸς τοὺς τῶν βαρβάρων ἐλκομένην ζῆν πολλῇ βία, παιδίον δὲ, ὅπερ αὐτῇ ἄρτι τοῦ τιθοῦ ἦν ἀπαλλαγέν, ἀφείναι μὲν οὐ βουλομένην, ἔλκουσαν δὲ θατέρᾳ χειρὶ ἐμπεπτωκὸς εἰς τὸ ἔδαφος, ἐπεὶ οἱ ζυντρέχειν οὐχ οἶόν τε ἦν τοῦτον δὴ τὸν βίαιον δρόμον, τὸν οἰκεῖον κἀνταῦθα ἐνδέδεικται 2.9.10 τρόπον. φασὶ γὰρ αὐτὸν στενάξαντα δῆθεν τῷ λόγῳ, δόκησιν τε

ὡς εἶη δεδακρυμένος παρεχόμενον τοῖς τότε παροῦσιν ἄλλοις τε καὶ Ἀναστασίῳ τῷ πρεσβευτῇ, εὐξασθαι τὸν θεὸν τίσασθαι τὸν τῶν γεγονότων κακῶν 2.9.11 αἴτιον. Ἰουστινιανὸν δὲ τὸν Ῥωμαίων αὐτοκράτορα παραδηλοῦν ἤθελεν, ἐξεπιστάμενος ὅτι δὴ αὐτὸς 2.9.12 αἰτιώτατος ἀπάντων εἶη. τοσαύτη χρώμενος φύσεως ἀτοπία Χοσρόης βασιλεύς τε Περσῶν γέγονε (Ζάμου τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ δαιμονίου πηρώσαντος, ὅσπερ τῷ χρόνῳ τὰ πρωτεῖα ἐς τὴν βασιλείαν ἐφέρετο μετὰ γε τὸν Καόσην, ὄνπερ οὐδενὶ λόγῳ ἐμίσει Καβάδης) καὶ πόνῳ οὐδενὶ τῶν οἱ ἐπαναστάντων ἐκράτησε, κακὰ τε 2.9.13 Ῥωμαίους ὅσα ἐβούλευσεν εὐπετῶς ἔδρασε. βουλομένη γάρ τινα μέγαν ἀεὶ ποιεῖν ἢ τύχη πράσσει τοῖς καθήκουσι χρόνοις τὰ δόξαντα, οὐδενὸς τῆ ῥύμη τῆς βουλήσεως ἀντιστατοῦντος, οὔτε τὸ τοῦ ἀνδρὸς διασκοπούμενη ἀξίωμα οὔτε ὅπως μὴ γένηται τι τῶν οὐ δεόντων λογιζομένη, οὐδὲ ὅτι βλασφημήσουσιν ἐς αὐτὴν διὰ ταῦτα πολλοὶ τὸ γεγονός αὐτῇ παρὰ τὴν ἀξίαν τοῦ τῆς χάριτος τετυχηκότος χλευάζοντες, οὐδὲ ἄλλο τῶν πάντων οὐδὲν ἐν νῶ ποιούμενη, ἦν τὸ δόξαν αὐτῇ περαίνοιτο μόνον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὅπη τῷ θεῷ φίλον ἐχέτω. 2.9.14 Χοσρόης δὲ τὸ μὲν στράτευμα τῶν Ἀντιοχέων τοὺς περιόντας ζωγεῖν καὶ ἀνδραποδίζειν ἐκέλευε καὶ τὰ χρήματα πάντα ληΐζεσθαι, αὐτὸς δὲ ζῆν τοῖς πρέσβεσιν ἐς τὸ ἱερὸν ἀπὸ τῆς ἄκρας κατέβαινε, ὅπερ ἐκκλη2.9.15 σίαν καλοῦσιν. ἐνταῦθα κειμήλια χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου τοσαῦτα τὸ πλῆθος ὁ Χοσρόης εὗρεν, ὥστε τῆς λείας ἄλλο οὐδὲν ὅτι μὴ τὰ κειμήλια ταῦτα λαβὼν πλούτου τι μέγεθος περιβεβλημένος ἀπιὼν ὥχθετο. 2.9.16 καὶ μάρμαρά τε πολλὰ καὶ θαυμαστὰ ἐνθένδε ἀφελὼν ἔξω τοῦ περιβόλου ἐκέλευε κατατίθεσθαι, ὅπως καὶ ταῦτα 2.9.17 ἐς τὰ Περσῶν ἦθη κομίσωνται. ταῦτα διαπεπραγμένος ξύμπασαν τὴν πόλιν ἐμπρήσαι Πέρσαις ἐπέστελλε. καὶ αὐτοῦ οἱ πρέσβεις ἐδέοντο τῆς ἐκκλησίας ἀπέχεσθαι μόνης, ἥς τὰ λύτρα κεκομισμένος διαρκῶς εἶη. 2.9.18 ὁ δὲ τοῦτο τοῖς πρέσβεσι συγκεχωρηκῶς τᾶλλα καίειν ἐκέλευε πάντα, ὀλίγους τέ τινες αὐτόθι ἀπολιπὼν τοὺς τὴν πόλιν ἐμπρήσοντας αὐτὸς ζῆν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐς τὸ στρατόπεδον ἀπεχώρησεν, οὔ καὶ πρότερον διεσκηνημένοι ἐτύγχανον. 2.10.1 Τούτου τοῦ πάθους χρόνῳ τινὶ πρότερον τέρας ὁ θεὸς ἐνδειξάμενος τοῖς ταύτη ὠκημένοις ἐσήμηνε τὰ ἐσόμενα. τῶν γὰρ στρατιωτῶν, οἵπερ ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἴδρυνται, τὰ σημεῖα πρότερον ἐστῶτα πρὸς δύοντά που τὸν ἥλιον, ἀπὸ ταυτομάτου στραφέντα πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἔστησαν, ἐς τάξιν τε αὐθις ἐπαν2.10.2 ἦκον τὴν προτέραν οὐδενὸς ἀψαμένου. ταῦτα οἱ στρατιῶται ἄλλοις τε πολλοῖς ἀγχιστά πη παροῦσι καὶ τῷ χορηγῷ τῆς τοῦ στρατοπέδου δαπάνης ἔδειξαν, ἔτι τῶν σημείων κραδαινομένων. ἦν δὲ οὗτος ἀνὴρ, Τατιανὸς ὄνομα, ζυνετὸς μάλιστα, ἐκ Μοψουεστίας ὁρμῶ2.10.3 μενος. ἀλλ' οὐδ' ὡς ἔγνωσαν οἱ τὸ τέρας τοῦτο ἰδόντες ὡς δὴ ἐκ βασιλέως τοῦ ἐσπερίου ἐπὶ τὸν ἐῶν τὸ τοῦ χωρίου ἀφίξεται κράτος, ὅπως δηλαδὴ διαφυγεῖν μηδεμιᾶ μηχανῇ δύνωνται οὔσπερ ἔδει ταῦτα, ἅπερ 2.10.4 ζυνηνέχθη, παθεῖν. ἐγὼ δὲ ἰλιγγιῶ πάθος τοσοῦτον γράφων τε καὶ παραπέμπων ἐς μνήμην τῷ μέλλοντι χρόνῳ, καὶ οὐκ ἔχω εἰδέναι τί ποτε ἄρα βουλομένῳ τῷ θεῷ εἶη πράγματα μὲν ἀνδρὸς ἢ χωρίου του ἐπαίρειν εἰς ὕψος, αὐθις δὲ ῥιπτεῖν τε αὐτὰ καὶ 2.10.5 ἀφανίζειν ἐξ οὐδεμιᾶς ἡμῖν φαινομένης αἰτίας. αὐτῷ γὰρ οὐ θέμις εἰπεῖν μὴ οὐχὶ ἅπαντα κατὰ λόγον ἀεὶ γίνεσθαι, ὅς δὴ καὶ Ἀντιόχειαν τότε ὑπέστη ἐς τὸ ἔδαφος πρὸς ἀνδρὸς ἀνοσιωτάτου καταφερομένην ἰδεῖν, ἥς τό τε κάλλος καὶ τὸ ἐς ἅπαντα μεγαλοπρεπὲς οὐδὲ 2.10.6 νῦν ἀποκρύπτεσθαι παντάπασιν ἔσχεν. ἢ μὲν οὖν ἐκκλησία καθαιρεθείσης τῆς πόλεως ἐλείφθη μόνη, πόνῳ τε καὶ προνοίᾳ Περσῶν, οἷς τὸ ἔργον ἐπέκειτο 2.10.7 τοῦτο. ἐλείφθησαν δὲ καὶ ἀμφὶ τὸ λεγόμενον Κεραταῖον οἰκίαι πολλαὶ, οὐκ ἐκ προνοίας ἀνθρώπων τινὸς, ἀλλ' ἐπεὶ ἔκειντό που πρὸς ἐσχάτοις τῆς πόλεως, ἐτέρας αὐταῖς οὐδεμιᾶς τινος οἰκοδομίας ζυναπτομένης, τὸ 2.10.8 πῦρ ἐς αὐτὰς ἐξικνεῖσθαι οὐδαμῇ ἴσχυσεν. ἐνέπρησάν τε καὶ τὰ ἐκτὸς τοῦ περιβόλου οἱ βάρβαροι, πλὴν τοῦ ἱεροῦ, ὅπερ Ἰουλιανῷ ἀνεῖται ἀγίῳ,

καὶ τῶν οἰκιῶν, αἱ δὴ ἀμφὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο τυγχάνουσιν οὔσαι. 2.10.9 τοὺς γὰρ πρέσβεις ἐνταῦθα καταλῦσαι ξυνέπεσε. τοῦ μέντοι περιβόλου παντάπασιν ἀπέσχοντο Πέρσαι. 2.10.10 Ὀλίγῳ δὲ ὕστερον ἤκοντες αὐθις παρὰ τὸν Χοσρόην οἱ πρέσβεις ἔλεξαν ὧδε «Εἰ μὴ πρὸς παρόντα «σὲ, ὦ βασιλεῦ, οἱ λόγοι ἐγίνοντο, οὐκ ἂν ποτε ὠόμεθα «Χοσρόην τὸν Καβάδου ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐν ὅπλοις «ἤκειν, ἀτιμάσαντα μὲν τοὺς διομωσομένους σοι «ἐναγχος ὄρκους, ὃ τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀπάντων ὕστα»τόν τε καὶ ὀχυρώτατον εἶναι δοκεῖ τῆς ἐς ἀλλήλους «πίστεώς τε καὶ ἀληθείας ἐνέχυρον, διαλύσαντα δὲ «τὰς σπονδὰς, ὧν ἡ ἐλπίς ἀπολέλειπται μόνη τοῖς διὰ «τὴν ἐν πολέμῳ κακοπραγίαν οὐκ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ βιο2.10.11 «τεύουσιν. οὐ γὰρ ἄλλο οὐδὲν τὸ τοιοῦτον εἶποι τις «ἂν εἶναι ἢ τῶν ἀνθρώπων τὴν δίαίταν ἐς τὴν τῶν 2.10.12 «θηρίων μεταβεβλήσθαι. ἐν γὰρ τῷ μηδαμῇ σπένδε»σθαι τὸ πολεμεῖν ἀπέραντα λελείψεται πάντως, πόλε»μος δὲ ὁ πέρασ οὐκ ἔχων ἐξοικίζειν τῆς φύσεως τοὺς 2.10.13 «αὐτῷ χρωμένους ἐς αἰεὶ πέφυκε. τί δὲ καὶ βουλό»μενος πρὸς τὸν σὸν ἀδελφὸν ὀλίγῳ πρότερον γέγρα»φας ὡς αὐτὸς εἶη τοῦ λελύσθαι τὰς σπονδὰς αἴτιος; «ἢ δήλον ὅτι ὁμολογῶν κακὸν τι παμμέγεθες εἶναι 2.10.14 «τὴν τῶν σπονδῶν λύσιν; εἰ μὲν οὖν ἐκεῖνος οὐδὲν «ἤμαρτεν, οὐ δικαίως τανῦν ἐφ' ἡμᾶς ἤκεις· εἰ δέ τι «τοιοῦτον τ' ἀδελφῷ τῷ σῷ εἰργάσθαι ξυμβαίνει, ἀλλὰ «καὶ σοὶ μέχρι τούτου γε καὶ μὴ περαιτέρω διαπεπράχθω «τὸ ἔγκλημα, ὅπως αὐτὸς κρείσσω εἶναι δοκῆς. ὁ γὰρ «ἐν τοῖς κακοῖς ἐλασσούμενος, οὗτος ἂν ἐν τοῖς ἀμεί2.10.15 «νοσι νικῶν δικαίως. καίτοι ἡμεῖς ἐξεπιστάμεθα Ἰου»στινιανὸν βασιλέα μηδεπώποτε τῆς εἰρήνης ἀπ' ἐναν»τίας ἐληλυθέναι, καὶ σοῦ δεόμεθα μὴ τοιαῦτα «ἐργάσασθαι Ῥωμαίους κακὰ, ἐξ ὧν Πέρσαις μὲν ὄνη»σις οὐδεμία ἔσται, σὺ δὲ τοῦτο κερδανεῖς μόνον, «ἀνήκεστα ἔργα τοὺς ἄρτι σοι σπεισαμένους οὐ δέον «εἰργάσθαι.» 2.10.16 Οἱ μὲν πρέσβεις τοσαῦτα εἶπον. Χοσρόης δὲ ταῦτα ἀκούσας ἰσχυρίζετο μὲν τὰς σπονδὰς πρὸς Ἰουστινιανοῦ βασιλέως λελύσθαι· καὶ τὰς αἰτίας κατέλεγεν ἄσπερ ἐκεῖνος παρέσχετο, τὰς μὲν τινὰς καὶ λόγου ἀξίας, τὰς δὲ φαύλας τε καὶ οὐδενὶ λόγῳ ξυμπεπλασμένας. μάλιστα δὲ αὐτοῦ τὰς ἐπιστολὰς τοῦ πολέμου αἰτιωτάτας ἡξίου δεικνύναι πρὸς τε Ἀλαμούνδαρον καὶ Οὔννους αὐτῷ γεγραμμένας, καθάπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν 2.10.17 λόγοις ἐρρήθη. ἄνδρα μέντοι Ῥωμαῖον ἐς τὴν Περσῶν γῆν ἐσβεβληκέναι ἢ πολέμια ἔργα ἐνδείξασθαι 2.10.18 οὔτε λέγειν εἶχεν οὔτε δεικνύναι. οἱ μέντοι πρέσβεις πῆ μὲν τὰς αἰτίας οὐκ ἐς Ἰουστινιανὸν ἀνέφερον, ἀλλ' ἐς τῶν ὑπουργηκότων τινὰς, πῆ δὲ ὡς οὐχ οὕτω 2.10.19 γεγονότων ἐπελαμβάνοντο τῶν εἰρημένων. τέλος δὲ χρήματα μὲν οἱ πολλὰ ὁ Χοσρόης ἡξίου διδόναι Ῥωμαίους, παρήνει δὲ μὴ τὰ χρήματα ἐν τῷ παραυτίκα μόνον παρεχομένους τὴν εἰρήνην ἐθέλειν ἐς τὸν πάντα 2.10.20 αἰῶνα κρατύνασθαι. τὴν γὰρ ἐπὶ χρήμασι γινομένην ἀνθρώποις φιλίαν ἀναλισκομένους ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον 2.10.21 ξυνδαπανᾶσθαι τοῖς χρήμασι. δεῖν τοίνυν Ῥωμαίους τακτόν τι φέρειν ἐπέτειον Πέρσαις. «Οὕτω γὰρ «αὐτοῖς» ἔφη «τὴν εἰρήνην Πέρσαι βέβαιον ἔξουσι, «τὰς τε Κασπίας αὐτοὶ φυλάσσοντες πύλας καὶ οὐκέτι «αὐτοῖς ἀχθόμενοι διὰ πόλιν Δάρας, ὑπὲρ ὧν ἔμμι2.10.22 «σθαι καὶ αὐτοὶ ἐς αἰεὶ ἔσονται.» «Οὐκοῦν» οἱ πρέσβεις ἔφασαν «ὑποτελεῖς Πέρσαι βούλονται Ῥωμαίους 2.10.23 «ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ἔχειν.» «Οὐκ, ἀλλὰ στρατιώτας «οἰκείους» ὁ Χοσρόης εἶπεν «ἔξουσι τὸ λοιπὸν Πέρσας «Ῥωμαῖοι, μισθὸν τῆς ὑπουργίας αὐτοῖς χορηγοῦντες «ῥητόν· ἐπεὶ καὶ Οὔννων τισὶ καὶ Σαρακηνοῖς ἐπέ»τειον χορηγεῖτε χρυσὸν, οὐ φόρου αὐτοῖς ὑποτελεῖς «ὄντες, ἀλλ' ὅπως ἀδήωτον γῆν τὴν ὑμετέραν φυλά2.10.24 «ξωσιν ἐς τὸν πάντα αἰῶνα.» τοιαῦτα Χοσρόης τε καὶ οἱ πρέσβεις πολλὰ πρὸς ἀλλήλους διαλεχθέντες ξυνέβησαν ὕστερον ἐφ' ὧ Χοσρόην ἐν μὲν τῷ παραυτίκα κεντηνάρια πεντήκοντα πρὸς Ῥωμαίων λαβόντα, πέντε δὲ ἄλλων φερόμενον ἐπέτειον ἐς τὸν πάντα αἰῶνα δασμὸν μηδὲν αὐτοῦς ἐργάσασθαι περαιτέρω κακὸν, ἀλλ' αὐτὸν μὲν ὀμήρους ἐπὶ ταύτῃ τῇ

ὁμολογία παρὰ τῶν πρέσβων κεκομισμένον τὴν ἀποπορείαν παντὶ τῷ στρατῷ ἐς τὰ πάτρια ἦθη ποιήσασθαι, ἐνταῦθα δὲ πρέσβεις παρὰ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ στελλομένους τὰς ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ ζυνηθῆκας ἐν βεβαίῳ τὸ λοιπὸν θέσθαι. 2.11.1 Τότε ὁ Χοσρόης ἐς Σελεύκειαν, πόλιν ἐπιθαλασσίαν, Ἀντιοχείας τριάκοντα καὶ ἑκατὸν σταδίοις διέχουσαν ἦλθεν, ἐνταῦθά τε Ῥωμαίων οὐδένα οὔτε εὐρῶν οὔτε λυμηνάμενος ἀπελούσατο μὲν ἐκ τῆς θαλάσσης τῷ ὕδατι μόνος, θύσας τε τῷ ἡλίῳ καὶ οἴστισιν ἄλλοις ἐβούλετο, πολλά τε ἐπιθειάσας ὀπίσω ἀπή2.11.2 λαυεν. ἔς τε τὸ στρατόπεδον ἀφικόμενος ἐπιθυμίαν οἱ ἔφασκε τινα εἶναι τὴν Ἀπαμέων πόλιν ἐν γειτόνων οὔσαν οὐκ ἄλλου τοῦ ἔνεκα ἢ ἱστορίας θεάσασθαι. 2.11.3 ζυνεχώρουν τε οὐχ ἑκούσιοι καὶ τοῦτο οἱ πρέσβεις, ἐφ' ᾧ μέντοι αὐτὸν θεασάμενόν τε τὴν πόλιν καὶ ἀργύρου χιλίας κομισάμενον ἐνθὲνδε λίτρας οὐδέν τι 2.11.4 ἄλλο λυμηνάμενον ἀπελαύνειν ὀπίσω. ἐνδηλος δὲ ἦν ὁ Χοσρόης τοῖς τε πρέσβεσι καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ὅτι δὴ ἐς τὴν Ἀπάμειαν τοῦδε ἔνεκα στέλλοιτο μόνον, ὅπως δὴ τινος σκῆψεως οὐκ ἀξιολόγου λαβόμενος αὐτήν τε καὶ τὴν ἐκείνη χώραν ληίσηται. τότε μὲν οὖν ἐς Δάφνην ἀνέβη, τὸ Ἀντιοχείας προάστειον. 2.11.5 ἔνθα δὴ τό τε ἄλλος ἐν θαύματι μεγάλῳ ἐποίησατο καὶ τὰς τῶν ὑδάτων πηγὰς ἄμφω γὰρ ἀξιοθέατα 2.11.6 ἐπεικῶς ἔστι. καὶ θύσας ταῖς νύμφαις ἀπιῶν ᾤχετο, ἄλλο μὲν οὐδὲν λυμηνάμενος, τοῦ δὲ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ τὸ ἱερὸν καύσας ζὺν ἐτέραις τισὶν οἰκίαις ἐξ 2.11.7 αἰτίας τοιαῶδε. Πέρσης ἀνὴρ ἵπῳ ὀχούμενος, ἐν τε τῷ Περσῶν στρατῷ δόκιμος καὶ Χοσρόη βασιλεῖ γνῶριμος, ἐς χώρον κρημνῶδη ἀμφὶ τὸν λεγόμενον Τρητὸν ἦλθε ζὺν ἐτέροις τισὶν, οὗ δὴ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ 2.11.8 νεῶς ἔστιν, Εὐάριδος ἔργον. οὗτος ἀνὴρ τῶν τινα Ἀντιοχέων νεανίαν πεζόν τε καὶ μόνον κρυπτόμενον ἐνταῦθα ἰδὼν ἐδίωκε τῶν ἐτέρων χωρὶς. ἦν δὲ κρεο2.11.9 πῶλης ὁ νεανίας, Ἀεῖμαχος ὄνομα. ὃς ἐπειδὴ καταλαμβάνεσθαι ἔμελλεν, ἐπιστραφεὶς ἐκ τοῦ αἰφνιδίου λίθῳ τὸν διώκοντα βάλλει, ἐπιτυχάνει τε τοῦ μετώπου ἐς τὴν παρὰ τὸ οὗς μήνιγγα. καὶ ὁ μὲν ἐς τὸ ἔδαφος εὐθὺς ἔπεσεν, ὁ δὲ αὐτοῦ τὸν ἀκινάκην σπα2.11.10 σάμενος κτείνει τὸν ἄνδρα. σκυλεύσας τε αὐτοῦ κατ' ἐξουσίαν τὰ τε ὄπλα καὶ τὸν χρυσὸν ἅπαντα καὶ εἶ τι ἄλλο ἐτύγχανεν ἀμπεχόμενος, ἐπὶ τε τὸν ἵππον 2.11.11 ἀναθορῶν πρόσω ἤλαυεν. εἶτε δὲ τύχη εἶτε χωρίων ἐμπειρία χρησάμενος, λαθεῖν τε τοὺς πολεμίους καὶ 2.11.12 διαφυγεῖν παντελῶς ἴσχυσε. ταῦτα ὁ Χοσρόης μαθὼν καὶ τοῖς ζυμπεσοῦσι περιαλήσας τῶν οἱ ἐπομένων τινὰς καῦσαι τὸν τοῦ ἀρχαγγέλου νεῶν, οὗ πρόσθεν 2.11.13 ἐμνήσθη, ἐκέλευεν. οἱ δὲ τοῦτον ἐκεῖνον εἶναι ἠγούμενοι ζὺν ταῖς ἀμφ' αὐτὸν οἰκοδομαῖαις ἐνέπρησαν, ἐπιτελεῖς τε πεποιῆσθαι τὰς Χοσρόου ἐντολὰς ὦντο. ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἔσχε. 2.11.14 Χοσρόης δὲ παντὶ τῷ στρατῷ τὴν ἐπὶ Ἀπάμειαν ἦει. ἔστι δὲ ξύλον πηχυαῖον ἐν Ἀπαμείᾳ τοῦ σταυροῦ μέρος, ἐν ᾧ τὸν Χριστὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ποτὲ τὴν κόλασιν οὔτε ἀκούσιον ὑποστῆναι ὁμολογεῖται, κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν χρόνον ἐνταῦθα πρὸς Σύρου ἀνδρὸς 2.11.15 κομισθὲν λάθρα. καὶ αὐτὸ οἱ πάλαι ἄνθρωποι φυλακτήριον μέγα σφίσι τε αὐτοῖς καὶ τῇ πόλει πιστεύοντες ἔσεσθαι θήκην αὐτοῦ ξυλίνην τινὰ πεποιημένοι κατέθεντο, ἦν δὴ χρυσῷ τε πολλῷ καὶ λίθοις ἐντίμοις ἐκόσμησαν, καὶ τρισὶ μὲν ἱερεῦσι παρέδοσαν, ἐφ' ᾧ ζὺν πάσῃ ἀσφαλείᾳ φυλάξουσιν, ἐξάγοντες δὲ ἀνὰ πᾶν ἔτος πανδημεὶ ἐν ἡμέρᾳ προσκυνοῦσι μιᾷ. 2.11.16 τότε οὖν ὁ τῶν Ἀπαμέων λεῶς, ἐπειδὴ τὸν Μήδων στρατὸν ἐπὶ σφᾶς ἐπύθοντο ἰέναι, ἐν δέει μεγάλῳ ἐγένοντο. Χοσρόην δὲ ἀκούοντες ὡς ἤκιστα ἀληθίζεσθαι καὶ παρὰ Θωμᾶν τὸν τῆς πόλεως ἀρχιερέα γενόμενοι ἐδέοντο τὸ τοῦ σταυροῦ ξύλον ἐπιδειξάει σφίσι, 2.11.17 ὅπως αὐτὸ ὕστατα προσκυνήσαντες τελευτήσωσιν. ὁ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίει. τότε δὴ θέαμα ζυνηνέχθη λόγου τε καὶ πίστεως κρεῖσσον ἐνταῦθα γενέσθαι. τὸ μὲν γὰρ ξύλον ὁ ἱερεὺς φέρων ἐδείκνυεν, ὑπερθεν δὲ αὐτοῦ σέλας πυρὸς ἐπεφέρετο καὶ τὸ κατ' αὐτὸν τῆς ὀροφῆς 2.11.18 μέρος φωτὶ πολλῷ ὑπὲρ τὸ εἰωθὸς κατελάμπετο. βαδίζοντός τε τοῦ ἱερέως πανταχῇ τοῦ νεῶ συμπρόηει τὸ σέλας,

φυλάσσον ἀεὶ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ τῆς ὀροφῆς χώ2.11.19 ραν. ὁ μὲν οὖν τῶν Ἀπαμείων δῆμος ὑπὸ τῆς τοῦ θαύματος ἡδονῆς ἔθαμβεῖτό τε καὶ ἐγεγήθει καὶ ἔκλαιεν, ἤδη τε ἅπαντες ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τὸ θαρσεῖν 2.11.20 εἶχον. ὁ δὲ Θωμᾶς, ἐπειδὴ περιῆλθε τὸν νεῶν ἅπαντα, καταθέμενος ἐν τῇ θήκῃ τὸ τοῦ σταυροῦ ξύλον ἐκάλυψε, καὶ τὸ σέλας ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐπέπαυτο. μαθῶν δὲ τὸν τῶν πολεμίων στρατὸν ἄγχιστά που τῆς πόλεως 2.11.21 ἦκειν, σπουδῇ πολλῇ παρὰ τὸν Χοσρόην ἀφίκετο. καὶ ὃς ἐπεὶ ἀνεπυθάνετο τοῦ ἱερέως εἰ βουλομένοις τοῖς Ἀπαμεῦσιν εἶη ἀπὸ τοῦ περιβόλου ἀντιτάξασθαι τῷ Μήδων στρατῷ, ἀπεκρίνατο Θωμᾶς οὐδὲν τοῖς 2.11.22 ἀνθρώποις τοιοῦτο ἐς ἔννοιαν ἦκειν. «Οὐκοῦν» ἔφη ὁ Χοσρόης «δέξασθέ με τῇ πόλει ζῆν ὀλίγοις τισὶ 2.11.23 πάσαις ἀναπεπταμέναις ταῖς πύλαις.» ὁ ἱερεὺς εἶπεν «Ἐπ' αὐτὸ γὰρ δὴ παρακαλέσων τοῦτο ἀφῖγμαί.» ὁ μὲν οὖν στρατὸς ἅπας ἐστρατοπεδεύσαντο διεσκηνημένοι πρὸ τοῦ περιβόλου. 2.11.24 Ὁ δὲ Χοσρόης ἄνδρας τῶν ἐν Πέρσαις ἀρίστων διακοσίους ἀπολεξάμενος ἐς τὴν πόλιν εἰσήλασεν. ἐπεὶ δὲ γέγονεν εἴσω πυλῶν, ἐπελάθετο ἐκὼν γε εἶναι τῶν αὐτῶν τε καὶ τοῖς πρέσβεσι ζυγκειμένων, καὶ τὸ ἐπίσκοπον ἐκέλευε δοῦναι οὐ χίλια μόνον ἀργύρου σταθμὰ οὐδὲ τούτων δεκαπλάσια, ἀλλὰ καὶ τὰ κειμήλια ὅσα δὴ ἐνταῦθα ἔτυχε κείμενα, χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ 2.11.25 ζύμπαντα, μεγάλα ὑπερφυῶς ὄντα. οἶμαι δ' ἂν αὐτὸν καὶ τὴν πόλιν ὅλην ἀνδραποδίσασθαι τε καὶ ληίσασθαι οὐκ ἂν ἀποκνήσαι, εἰ μὴ τι θεῖον αὐτὸν ἐκ τοῦ ἐμ2.11.26 φανοῦς διεκώλυσεν. οὕτως αὐτὸν ἢ τε φιλοχρηματία ἐξέπλησσε καὶ ἔστρεφεν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν ἢ τῆς 2.11.27 δόξης ἐπιθυμία. κλέος γάρ οἱ μέγα τοὺς τῶν πόλεων ἀνδραποδισμοὺς ὤετο εἶναι, οὐδὲν τὸ παράπαν ποιούμενος εἰ σπονδὰς τε καὶ ξυνηθήκας ἡλογηκῶς τὰ τοιαῦτα 2.11.28 ἐς τοὺς Ῥωμαίους ἐργάζεται. ταύτην τε Χοσρόου δηλώσει τὴν γνώμην ἃ τε ἀμφὶ πόλιν Δάρας ἐν ταύτῃ δὴ ἐνεχείρησε τῇ ἀποπορεία, ἐν πάσῃ ἀλογίᾳ ποιησάμενος τὰ ζυγκείμενα, καὶ ἃ Καλλινηκισίους ὀλίγω ὕστερον ἐν σπονδαῖς ἔδρασεν, ἄπερ μοι ἐν τοῖς ὀπισθε λελέξεται λόγοις. ἀλλ' ὁ θεός, ὡσπερ εἴρηται, 2.11.29 Ἀπάμειαν διεσώσατο. ἐπεὶ δὲ τὰ κειμήλια ὁ Χοσρόης ζύμπαντα εἶλε καὶ αὐτὸν μεθύοντα ἤδη τῇ τῶν χρημάτων ἀφθονίᾳ ὁ Θωμᾶς εἶδε, τὸ τοῦ σταυροῦ ξύλον ζῆν τῇ θήκῃ ἐξενεγκῶν ἀνέωγέ τε τὴν θήκην καὶ τὸ ξύλον ἐνδεικνύμενος «Ἵ κρᾶτιστε βασιλεῦ» ἔφη «ταῦτά 2.11.30 «μοὶ ἀπολέλειπται μόνᾳ ἐκ πάντων χρημάτων. θήκην «μὲν οὖν τήνδε (χρυσῶν τε γὰρ κεκαλλώπισται καὶ «λίθοις ἐντίμοις) φθόνος οὐδεὶς λαβόντα σε ζῆν τοῖς «ἄλλοις ἅπασιν ἔχειν, τουτὶ δὲ τὸ ξύλον, σωτήριόν τε «ἡμῖν καὶ τίμιόν ἐστι, τοῦτο, ἵκετεύω σε καὶ δέομαι, «δός μοι.» ὁ μὲν ἱερεὺς τοσαῦτα εἶπε. ζυνεχώρει δὲ Χοσρόης καὶ τὴν δέησιν ἐπιτελῆ ἐποίησε. 2.11.31 Μετὰ δὲ φιλοτιμίᾳ πολλῇ χρώμενος τὸν τε δῆμον ἐς τὸ ἵπποδρόμιον ἀναβαίνειν ἐκέλευε καὶ τοὺς ἡνιό2.11.32 χους ἀγωνίζεσθαι τὰ εἰωθότα σφίσι. οὗ δὲ καὶ αὐτὸς ἀναβάς θεατῆς γενέσθαι τῶν ποιουμένων ἐν σπουδῇ ἐποιεῖτο. ἐπεὶ δὲ ἠκηκόει πολλῶν πρότερον Ἰουστινιανὸν βασιλέα χρώματος τοῦ Βενέτου, ὃ δὴ κυάνεόν ἐστιν, ἐκτόπως ἐρᾶν, ἀπ' ἐναντίας αὐτῶν κἀνταῦθα ἰέναι βουλούμενος ἤθελε τῷ πρασίνω τὴν νίκην 2.11.33 ἀρμόσαι. οἱ μὲν οὖν ἡνίοχοι ἀπὸ βαλβίδων ἀρξάμενοι ἔργου εἶχοντο, τύχη δὲ τις τῷ τὰ Βένετα ἐνδιδυσκο2.11.34 μένω ἐγένετο παρελάσαντι ἐπίπροσθεν ἰέναι. εἶπετο δὲ αὐτῷ κατὰ τὰς αὐτὰς ἀματροχίας ὁ τὸ πράσινον 2.11.35 ἀμπεχόμενος χρώμα. ὅπερ ἐξεπίτηδες ὁ Χοσρόης γεγόνειν οἰόμενος ἠγανάκτει τε καὶ ζῆν ἀπειλῇ ἀνεβόα τὸν Καίσαρα προτερῆσαι τῶν ἄλλων οὐ δέον, ἐκέλευέ τε τοὺς προτέρους ἰόντας ἵππους ἐπέχεσθαι, ὅπως τὸ λοιπὸν κατόπισθεν γενόμενοι ἀγωνίζωνται· ὅπερ ἐπειδὴ οὕτως ἐπέπρακτο ὡσπερ ἐκεῖνος ἐκέλευε, νικᾶν οὕτως 2.11.36 ὃ τε Χοσρόης καὶ μέρος τὸ πράσινον ἔδοξεν. ἐνταῦθα τῶν τις Ἀπαμείων Χοσρόῃ ἐς ὄψιν ἠκῶν ἠτιᾶτο Πέρσην ἄνδρα ἐς τὴν οἰκίαν τὴν αὐτοῦ ἀναβάντα τὴν 2.11.37 παῖδα οὔσαν παρθένον βιάζεσθαι. ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας καὶ τῷ θυμῷ ζέων ἄγεσθαι τὸν ἄνδρα ἐκέλευε. καὶ ἐπεὶ παρῆν ἤδη,

ἀνασκολοπισθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ 2.11.38 στρατοπέδῳ ἐπέστελλε. γνοὺς δὲ ὁ δῆμος παντὶ σθένει ἀνέκραγον ἐξαίσιον οἶον, πρὸς τῆς τοῦ βασιλέως ὀργῆς τὸν ἄνθρωπον ἐξαιτούμενοι. Χοσρόης δὲ ὠμολόγησε μὲν αὐτοῖς τὸν ἄνδρα ἀφήσειν, λάθρα δὲ ἀνεσκολόπισεν οὐ πολλῶ ὕστερον. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε διαπεπραγμένος παντὶ τῷ στρατῷ ὀπίσω ἀπήλαυνεν. 2.12.1 Ἐπεὶ δὲ ἐς Χαλκίδα πόλιν ἀφίκετο, Βεροίας πόλεως τέτρασι καὶ ὄγδοήκοντα σταδίοις διέχουσιν, αὐτῆς ἐς λήθην τινὰ τῶν ξυγκειμένων ἦλθε, στρατοπεδευσάμενός τε τοῦ περιβόλου οὐ μακρὰν ἄποθεν ἔπεμψε Παῦλον, ἀπειλήσοντα Χαλκιδεῦσι πολιορκία τὴν πόλιν αἰρήσειν, εἰ μὴ τὴν τε σωτηρίαν ὦνιον κτήσονται τὰ λύτρα διδόντες καὶ τοὺς στρατιώτας, ὅσους ἐνταῦθα ξυμβαίνει εἶναι, ζῆν τῷ ἡγεμόνι ἐκδοῖεν 2.12.2 σφίσι. Χαλκιδεῖς δὲ ἐς δέος μέγα πρὸς ἐκατέρου βασιλέως ἐμπεπτωκότες στρατιώτας μὲν ἀπώμοσαν ὡς ἥκιστα ἐπιδημεῖν σφίσι, καίπερ ἄλλους τε καὶ Ἀδόναχον τὸν τῶν στρατιωτῶν ἄρχοντα κρύψαντες ἐν οἰκίσκοις τισίν, ὅπως μὴ τοῖς πολεμίοις ἔνδηλοι ᾧσι· χρυσοῦ δὲ κεντηνάρια δύο συλλέξαντες μόλις, ἐπεὶ πόλιν οὐ λίαν εὐδαίμονα ᾧκουν, τῷ τε Χοσρόῃ ζῶαγρια δόντες τὴν τε πόλιν καὶ σφᾶς αὐτοὺς διεσώσαντο. 2.12.3 ἐνθένδε οὐκέτι ὁ Χοσρόης ἐβούλετο τὴν ἀποπορείαν ἥπερ ἐληλύθει ποιήσασθαι, ἀλλ' Εὐφράτην τε ποταμὸν διαβῆναι καὶ χρήματα ὅτι πλεῖστα ἐκ Μεσοποταμίας 2.12.4 ληΐζεσθαι. γέφυραν οὖν ζεύξας ἀμφὶ Ὀββάνης τὸ χωρίον, ὅπερ τοῦ ἐν Βαρβαλισσῶ φρουρίου τεσσαράκοντα σταδίου ἀπέχει, αὐτὸς τε διέβη καὶ παντὶ τῷ στρατῷ ὡς τάχιστα διαβαίνειν ἐπέστελλεν, ὑπειπὼν μὲν τὴν γέφυραν τρίτῃ ἡμέρᾳ λύσεσθαι, τάξας δὲ καὶ 2.12.5 τὸν τῆς ἡμέρας καιρόν. καὶ ἐπεὶ παρῆν ἡ κυρία, τινὰς μὲν τοῦ στρατοῦ ἀπολελεῖσθαι μὴ πω διαβάντας ξυνέβαινε, ὁ δὲ οὐδ' ὅτι οὖν ὑπολογισάμενος ἔπεμψε 2.12.6 τοὺς τὴν γέφυραν διαλύσοντας. οἱ τε ἀπολειπόμενοι, ὡς ἕκαστός πη ἐδύνατο, εἰς τὰ πάτρια ἦθη ἀνέβαινον. τότε δὴ φιλοτιμία τις Χοσρόην ἐσήληθε πόλιν Ἐδεσσαν 2.12.7 ἐξελεῖν. ἐνήγε γὰρ αὐτὸν ἐς τοῦτο Χριστιανῶν λόγος καὶ ἔδακνε αὐτοῦ τὴν διάνοιαν, ὅτι δὴ ἀνάλωτον αὐτὴν ἰσχυρίζοντο εἶναι ἐξ αἰτίας τοιαύτης. 2.12.8 Αὐγαρος ἦν τις ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ἐδέσης τοπάρχης (οὕτω γὰρ τοὺς κατὰ ἔθνος βασιλεῖς τηνικαῦτα ἐκάλουν). ὁ δὲ Αὐγαρος οὗτος ξυνητῶτατος ἐγεγόνει τῶν κατ' αὐτὸν ἀνθρώπων ἀπάντων, καὶ ἀπ' αὐτοῦ 2.12.9 βασιλεῖ Αὐγούστῳ ἐς τὰ μάλιστα φίλος. ἔνσπονδος γὰρ Ῥωμαίοις εἶναι βουλόμενος ἐς Ῥώμην τε ἀφίκετο, καὶ τῷ Αὐγούστῳ ἐς λόγους ἦκων οὕτω δὴ αὐτὸν τῆς ξυνέσεως τῷ περιόντι ἐξέπληξεν ὥστε οὐκέτι αὐτοῦ μεθίεσθαι Αὐγουστος τῆς ξυνουσίας ἐβούλετο, ἀλλ' ἦν τε αὐτοῦ τῆς ὁμιλίας εὐθύς διάπυρος ἐραστής καὶ ἐπειδὴν ἐντύχοι, ἀπαλλάσσεσθαι αὐτοῦ οὐδαμῆ ἠθέλε. 2.12.10 χρόνος οὖν αὐτῷ ἐν ταύτῃ δὴ συχνὸς τῇ ἀποδημίᾳ ἐτρίβη. καὶ ποτε ἐς ἠθὴν πάτρια ἐθέλων ἰέναι πείθειν τε τὸν Αὐγουστον μεθεῖναι αὐτὸν ὡς ἥκιστα ἔχων, 2.12.11 ἐπενόει τάδε. ἐστάλη μὲν ὡς κυνηγετήσων ἐς τὰ ἐπὶ Ῥώμης χωρία· μελέτην γὰρ περὶ ταῦτα κατεσπουδασμένην τινὰ ἐτύχανεν ἔχων. περιῶν δὲ χώραν πολλὴν συχνὰ τῶν ἐκεῖνη θηρίων ζῶντα ἐθήρα, καὶ χοῦν ἐκ τῆς γῆς ξυναμυσάμενος ἔφερον ἐκ χώρας ἐκάστης· οὕτω τε ἐπανῆκεν εἰς Ῥώμην, τὸν τε χοῦν 2.12.12 καὶ τὰ θηρία ἔχων. ὁ μὲν οὖν Αὐγουστος ἐς τὸν ἵπποδρομον ἀναβὰς ἐκάθητο ἥπερ εἰώθει, Αὐγαρος δὲ οἱ ἐς ὄψιν ἦκων τὴν τε γῆν καὶ τὰ θηρία ἐπέδειξε, καταλέγων ἐκ ποίας ποτὲ χώρας ἢ τε γῆς ἐκάστη καὶ 2.12.13 τῶν θηρίων τίνα ποτὲ εἶη. ἔπειτα τὴν μὲν γῆν ἄλλην ἄλλῃ τοῦ ἵπποδρομίου ἐκέλευε θέσθαι, πάντα δὲ ἐς 2.12.14 ταῦτ' ὅτι θηρία ξυναγαγόντας εἶτα ἀφεῖναι. οἱ μὲν οὖν ὑπηρετοῦντα κατὰ ταῦτα ἐποίουν. τὰ δὲ θηρία χωρὶς ἀλλήλων γενόμενα ἐς ἐκείνην ἐχώρει τὴν γῆν, ἢ δὴ 2.12.15 ἐκ τῆς χώρας ὅθεν εἴληπτο ἐτύχανεν οὔσα. καὶ ὁ μὲν Αὐγουστος ἐπὶ πλεῖστον τὰ ποιούμενα ἐς τὸ ἀκριβὲς ἔβλεπε, καὶ ἐθαύμαζε γε ὅτι δὴ τοῖς ζῴοις ἢ φύσις ἀδίδακτος οὔσα ποθεινὴν ποιεῖται τὴν πάτριον γῆν. Αὐγαρος δὲ αὐτοῦ τῶν γονάτων ἐκ τοῦ 2.12.16 αἰφινιδίου λαβόμενος «Ἐμὲ δὲ» εἶπε «τίνα ποτὲ γνώμην ἔχειν, ὧ δέσποτα, οἶε, ὧ γυνὴ τέ ἐστι

καὶ «παιδιά καὶ βασιλεία βραχεῖα μὲν, ἀλλ' ἐν γῆ τῇ πα2.12.17 «τρώα;» καὶ ὃς τῷ ἀληθεῖ τοῦ λόγου ἠσσηθείς τε καὶ βιασθεὶς ἀπιέναι τε ξυνεχώρει οὔτι ἐκούσιος καὶ 2.12.18 προσαιτεῖσθαι ἐκέλευεν ὅτου ἂν δέηται. ἐπεὶ δὲ τούτου Αὐγαρος ἔτυχεν, Αὐγούστου ἐδεῖτο ἵπποδρόμιόν οἱ δεῖμασθαι ἐν πόλει Ἐδέσση. ὁ δὲ ξυνεχώρει καὶ τοῦτο. οὕτω μὲν ἐκ Ῥώμης ἀπαλλαγείς Αὐγαρος ἐς 2.12.19 Ἔδεσσαν ἦλθε. καὶ αὐτοῦ οἱ πολῖται ἀνεπυνθάνοντο εἴ τι φέρων ἀγαθὸν σφίσι ἐκ βασιλέως Αὐγούστου ἦκοι. ὁ δὲ ἀποκρινάμενος Ἐδεσσηνοῖς ἐνεγκεῖν ἔφη λύπην τε ἀζήμιον καὶ χαρὰν ἀκερδῆ, τὴν τοῦ ἵπποδρομίου παραδηλῶν τύχην. 2.12.20 Χρόνω δὲ ὕστερον πόρρω που ἡλικίας Αὐγαρος ἦκων νόσω ποδάγρας χαλεπῆς τινος ὑπερφυῶς ἦλω. ταῖς γοῦν ὀδύναϊς ἀχθόμενος καὶ τῇ ἐνθένδε ἀκνησίᾳ ἐπὶ τοὺς ἰατροὺς τὸ πρᾶγμα ἦγεν. ἐκ πάσης τε γῆς 2.12.21 ξυνέλεγε τοὺς περὶ ταῦτα σοφοὺς ἅπαντας. ὧν δὲ ὕστερον (οὐ γὰρ οἱ ἄκεσιν τινα τοῦ κακοῦ ἐξευρεῖν ἴσχυον) ἀπέστη τε καὶ ἐς ἀμηχανίαν ἐμπεσῶν τύχας 2.12.22 τὰς παρούσας ὠδύρετο. ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον ἐκείνον Ἰησοῦς ὁ τοῦ θεοῦ παῖς ἐν σώματι ὧν τοῖς ἐν Παλαιστίνῃ ἀνθρώποις ὠμίλει, τῷ τε μηδὲν τὸ παράπαν ἀμαρτεῖν πώποτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀμήχανα ἐξεργάζεσθαι διαφανῶς ἐνδεικνύμενος ὅτι δὴ τοῦ θεοῦ παῖς ὡς 2.12.23 ἀληθῶς εἶη· νεκροὺς τε γὰρ καλῶν ἐξανίστη ὥσπερ ἐξ ὕπνου καὶ πηροῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς οὕτω τεχθεῖσιν ἀνέωγε, σώματός τε ὄλου λεύκας ἐκάθηρε καὶ ποδῶν πῆρωσιν ἔλυσε, καὶ ὅσα ἄλλα ἰατροῖς πάθη ἀνίατα 2.12.24 ὠνομασμένα ἐστί. ταῦτα ἀπαγγελλόντων Αὐγαρος τῶν ἐκ Παλαιστίνης ἐς τὴν Ἔδεσσαν ἐπιχωριαζόντων ἀκούσας ἐθάρσησέ τε καὶ γράμματα πρὸς τὸν Ἰησοῦν γράψας ἐδεῖτο αὐτοῦ ἀπαλλάσσεσθαι μὲν τῆς Ἰουδαίας καὶ τῶν ἐνταῦθα ἀγνωμόνων ἀνθρώπων, αὐτῷ δὲ τὸ 2.12.25 λοιπὸν ξυμβιοτεύειν. ἐπεὶ ταῦτα ὁ Χριστὸς ἀπενεχθέντα εἶδεν, ἀντέγραψε πρὸς τὸν Αὐγαρον, ὡς μὲν οὐκ ἀφίξεται ἀντικρυς ἀπολέγων, τὴν δὲ ὑγίειαν τῷ γράμματι 2.12.26 ὑποσχόμενος. φασὶ δὲ καὶ τοῦτο αὐτὸν ἐπειπεῖν, ὡς οὐδὲ ἡ πόλις ποτὲ βαρβάρους ἀλώσιμος ἔσται. τοῦτο τῆς ἐπιστολῆς τὸ ἀκροτελεύτιον οἱ μὲν ἐκείνου τοῦ χρόνου τὴν ἱστορίαν ξυγγράψαντες οὐδαμῇ ἔγνωσαν· οὐ γὰρ οὖν οὐδέ πη αὐτοῦ ἐπεμνήσθησαν· Ἐδεσσηνοὶ δὲ αὐτὸ ξὺν τῇ ἐπιστολῇ εὐρέσθαι φασίν, ὥστε ἀμέλει καὶ ἀνάγραπτον οὕτω τὴν ἐπιστολὴν ἀντ' ἄλλου τοῦ φυλακτηρίου ἐν ταῖς τῆς πόλεως πεποιήνται πύλαις. 2.12.27 γέγονε μὲν οὖν ὑπὸ Μήδοις χρόνω τινὶ ὕστερον, οὐχ 2.12.28 ἀλοῦσα μέντοι, ἀλλὰ τρόπῳ τοιῷδε. ἐπειδὴ τὸ γράμμα τοῦ Χριστοῦ Αὐγαρος ἔλαβε, κακῶν μὲν ὀλίγῳ ὕστερον ἀπαθῆς γέγονε, συχνὸν δὲ τῇ ὑγείᾳ ἐπιβιούς χρόνον ἐτελεύτησεν· ὅστις δὲ διεδέξατο τὴν βασιλείαν τῶν αὐτοῦ παίδων, ἀνοσιώτατος γεγωνὼς ἀπάντων ἀνθρώπων, ἄλλα τε πολλὰ ἐς τοὺς ἀρχομένους ἐξήμαρτε καὶ τὴν ἐκ Ῥωμαίων δεδιῶς τίσιν προσεχώρησεν ἐκούσιος 2.12.29 Πέρσαις. χρόνω τε πολλῷ Ἐδεσσηνοὶ ὕστερον ἀνελόντες τῶν βαρβάρων τοὺς σφίσι ἐνδημοῦντας φρουροὺς ἐνέδοσαν Ῥωμαίοις τὴν πόλιν. ***** αὐτῷ προσποιεῖσθαι ἐπιμελὲς ἐστί, τεκμαιρόμενος οἷς ἐν τοῖς κατ' ἐμὲ χρόνοις γέγονεν, ἅπερ ἐν τοῖς καθῆ2.12.30 κούσι λόγοις δηλώσω. καὶ μοί ποτε ἔννοια γέγονεν ὡς εἰ μὴ ταῦτα, ἅπερ ἐρρήθη, ὁ Χριστὸς ἔγραψεν, ἀλλ' ὅτι ἐς τοῦτο δόξης ἀνθρωποὶ ἦλθον, φυλάξαι διὰ τοῦτο ἀνάλωτον ἐθέλει τὴν πόλιν, ὡς μήποτε αὐτοῖς πλάνης τινὰ σκῆψιν διδοίη. ταῦτα μὲν οὖν ὅπη τῷ θεῷ φίλον, ταύτη ἐχέτω τε καὶ λεγέσθω. 2.12.31 Χοσρόη δὲ τότε προὔργου διὰ ταῦτα ἔδοξεν εἶναι Ἔδεσσαν ἐξελεῖν. καὶ ἐπεὶ ἐς Βάττην ἀφίκετο, πόλισμα μὲν βραχὺ καὶ λόγου οὐδενὸς ἄξιον, ἡμέρας δὲ ὀδῶ Ἐδέσσης διέχον, ἐνταῦθα μὲν τὴν νύκτα ἐκείνην ἠύλισατο, ὄρθρου δὲ βαθέος παντὶ τῷ στρατῷ ἐπὶ 2.12.32 τὴν Ἔδεσσαν ἦλαυνε. καὶ αὐτοῖς ξυνέβη πλάνη περιπεσοῦσι τῇ ὕστεραία ἐς τὸν αὐτὸν ἀυλίζεσθαι χῶρον· 2.12.33 ὅπερ αὐτοῖς λέγουσι καὶ δις ξυμβῆναι. μόλις δὲ ἄγχιστα Ἐδέσσης γενομένῳ Χοσρόη ρεύματός φασιν ἐς τὸ πρόσωπον ἐπιπεσόντος ἐπῆρθαι τὴν γνάθον. διὸ δὴ τῆς μὲν πόλεως ἀποπειρᾶσθαι οὐδαμῇ ἤθελε, 2.12.34 Παῦλον δὲ πέμψας χρήματα

Ἐδεσσηνοὺς ἤτει. οἱ δὲ ἀμφὶ τῆ πόλει μὲν δεδιέναι ἤκιστα ἔφρασκον, ὅπως δὲ μὴ τοῖς χωρίοις λυμῆνται, ὠμολόγησαν δύο χρυσοῦ κεντηνάρια δώσειν. καὶ ὃς τὰ τε χρήματα ἔλαβε καὶ διεσώσατο τὰ ζυγείμενα. 2.13.1 Τότε καὶ γράμματα Χοσρόη βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἔγραψεν, ἐπιτελέσειν ὁμολογῶν τὰ τε αὐτῶ 2.13.2 καὶ τοῖς πρέσβεσιν ἀμφὶ τῆ εἰρήνῃ ζυγείμενα. ἅπερ ἐπεὶ ὁ Χοσρόης ἀπενεχθέντα εἶδε, τοὺς τε ὀμήρους ἀφῆκε καὶ συνεσκευάζετο ἐς τὴν ἄφοδον, τοὺς τε Ἄντιοχέων αἰχμαλώτους ἀποδίδοσθαι ἅπαντας ἠθέλεν. 2.13.3 ὅπερ Ἐδεσσηνοὶ ἐπειδὴ ἔμαθον, προθυμίαν ἐπεδείξαντο ἀκοῆς κρείσσω. οὐ γὰρ ἦν οὐδεὶς ὃς οὐ τὰ λύτρα ἐν τῷ ἱερῷ φέρων ὑπὲρ τούτων δὴ τῶν αἰχμαλώτων 2.13.4 κατὰ λόγον τῆς οὐσίας κατέθετο. εἰσὶ δὲ οἷς καὶ μᾶλλον ἢ κατὰ λόγον ταῦτα ἐπράσσετο. αἱ τε γὰρ ἑταῖραι τὸν κόσμον ἀφελούσαι, ὅσος αὐταῖς ἐν τῷ σώματι ἦν, ἐνταῦθα ἐρρίπτουν, καὶ εἴ τῳ γεωργῷ ἐπίπλων ἢ ἀργυρίου σπανίζοντι ὄνος ἢ προβάτιον ἦν, τοῦτο 2.13.5 δὴ ἐς τὸ ἱερὸν σπουδῆ πολλῇ ἤγεν. ἀθροίζεται μὲν οὖν χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου καὶ ἄλλων χρημάτων πάμπλου πληθός, δέδοται δὲ ὑπὲρ λύτρων οὐδέν. 2.13.6 Βούζης γὰρ ἐνταῦθα παρὼν ἔτυχεν, ὃς διακωλύσαι τὴν πρᾶξιν ὑπέστη, κέρδος οἱ ἔσσεσθαι μέγα τι ἐνθένδε καταδοκῶν. διὸ δὴ ὁ Χοσρόης τοὺς αἰχμαλώτῳ 2.13.7 τοὺς ἅπαντας ἐπαγόμενος πρόσω ἐχώρει. Καρρηνοὶ δὲ ἀπῆντων χρήματα πολλὰ προτεινόμενοι· ὁ δὲ οὐ προσήκειν ἔφρασκεν, ὅτι δὴ οἱ πλείστοι οὐ Χριστιανοὶ, ἀλλὰ δόξης τῆς παλαιᾶς τυγχάνουσιν ὄντες. 2.13.8 Καὶ μὴν καὶ Κωνσταντινιέων χρήματα διδόντων ἐδέξατο, καίπερ φάσκων οἱ ἐκ πατέρων προσήκειν τὴν πόλιν. ἐπειδὴ γὰρ Καβάδης Ἀμίδαν εἶλεν, Ἐδεσσαν 2.13.9 τε καὶ Κωνσταντίναν ἐξελεῖν ἠθέλεν. ἀλλ' Ἐδέσσης μὲν ἀγχοῦ γενόμενος τῶν μάγων ἀνεπυθάνετο εἴ οἱ ἀλώσιμος ἢ πόλις ἔσται, δείξας τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸ 2.13.10 χωρίον αὐτοῖς. οἱ δὲ αὐτῶ τὴν πόλιν ἀλώσεσθαι οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἔλεγον, τεκμαιρόμενοι, ὅτι δὴ τὴν δεξιὰν αὐτῆ χειρᾶ προτείνας, οὐχ ἀλώσεως ταύτη οὐδὲ ἄλλου ὁτουοῦν χαλεποῦ ζύμβολον, ἀλλὰ σωτηρίας διδοίη. 2.13.11 καὶ ὃς ταῦτα ἀκούσας, ἐπέθετό τε καὶ ἐπῆγεν ἐπὶ 2.13.12 Κωνσταντίναν τὸ στρατεύμα. ἐνταῦθα δὲ ἀφικόμενος ἐνστρατοπεδεύεσθαι παντὶ τῷ στρατῶ ὡς πολιορκήσων 2.13.13 ἐπέστελλεν. ἦν δὲ Κωνσταντίνης ἱερεὺς τότε Βαράδοτος, ἀνὴρ δίκαιός τε καὶ τῷ θεῷ ἐς τὰ μάλιστα φίλος, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐνεργοῦσαν ἐς ὃ τι βούλοιτο ἀεὶ τὴν εὐχὴν ἔχων· οὗ καὶ τὸ πρόσωπον ἰδὼν ἄν τις εὐθύς εἶκασεν ὅτι δὴ τῷ θεῷ ἐνδεδεχέστατα κεχα 2.13.14 ρισμένος ὁ ἀνὴρ εἶη. οὗτος ὁ Βαράδοτος τῆνικαῦτα παρὰ τὸν Καβάδην ἐλθὼν οἶνον τε ἤνεγκε καὶ ἰσχάδας καὶ μέλι καὶ καθαρὸς ἄρτους, καὶ αὐτοῦ ἐδεῖτο μὴ ἀποπειρᾶσθαι πόλεως, ἢ οὔτε λόγου ἀξία ἐστὶ καὶ πρὸς Ῥωμαίων ἀπημέληται λίαν, οὔτε στρατιωτῶν φρουρὰν ἔχουσα οὔτε ἄλλο τι φυλακτήριον, ἀλλὰ τοὺς 2.13.15 οἰκῆτορας μόνους, ἀνθρώπους οἰκτρούς. ὁ μὲν ταῦτα εἶπε· Καβάδης δὲ αὐτῶ τὴν τε πόλιν χαριεῖσθαι ὠμολόγησε καὶ τοῖς σιτίοις ἐδωρήσατο αὐτὸν ἅπασιν, ὅσα οἱ τῷ στρατοπέδῳ ἐς τὴν πολιορκίαν ἠτοιμάστω, μεγάλοις ὑπερφυῶς οὖσιν· οὕτω τε ἀπηλλάσσετο ἐκ γῆς τῆς Ῥωμαίων. διὸ δὴ ὁ Χοσρόης ἐκ πατέρων οἱ προσήκειν ἤξιον τὴν πόλιν. 2.13.16 Ἐς Δάρας τε ἀφικόμενος ἐς πολιορκίαν καθίστατο. ἐνδοθεν δὲ Ῥωμαῖοι καὶ Μαρτῖνος ὁ στρατηγός (καὶ γὰρ ἐνταῦθα ὦν ἔτυχε) τὰ ἐς ἀντίστασιν ἐξηρτύνοντο. 2.13.17 δύο δὲ ἡ πόλις τείχεσι περιβέβληται, ὧν τὸ μὲν ἐντὸς μέγα τε καὶ ἀξιόθεατον ἀτεχνῶς ἐστίν (ἐς ὕψος γὰρ διήκει πύργος μὲν ἕκαστος ποδῶν ἑκατὸν, τὸ δὲ ἄλλο τείχος ἐξήκοντα), τὸ δὲ ἐκτὸς πολλῶ μὲν ἔλασσον συμβαίνει εἶναι, ἄλλως δὲ ἐχυρόν τε καὶ λόγου πολλοῦ 2.13.18 ἀξιόν ἐστίν. τὸ δὲ μεταξὺ χωρίον εὖρος οὐχ ἦσσον ἢ πεντήκοντα ἔχει ποδῶν· ἐνταῦθα εἰώθασιν Δαρηνοὶ τοὺς τε βόας καὶ τᾶλλα ζῶα πολεμίων σφίσι ἐγκει 2.13.19 μένων ἐμβάλλεσθαι. τὰ μὲν οὖν πρῶτα ὁ Χοσρόης προσβολὴν ποιησάμενος ἐς τὰ πρὸς ἐσπέραν τοῦ περιβόλου πλήθει τε βελῶν βιασάμενος, τὰς πύλας τείχους 2.13.20 τοῦ βραχέος ἐνέπρησεν. ἐντὸς μέντοι γενέσθαι οὐδεὶς τῶν βαρβάρων ἐτόλμησεν. ἔπειτα δὲ κατώρυχα ποιεῖσθαι λάθρα ἐς

τὰ πρὸς ἔω τῆς πόλεως ἔγνω. ταύτη γὰρ μόνον ὀρύσσεσθαι ἢ γῆ οἷα τέ ἐστίν, ἐπεὶ τὰ ἄλλα τοῦ περιβόλου ἐπὶ πέτρας τοῖς δειμαμένοις πεποι2.13.21 ηται. οἱ γοῦν Πέρσαι ἀπὸ τῆς τάφρου ἀρξάμενοι ὠρυσσον. ἤς δὴ βαθείας κομιδῆ οὔσης οὔτε καθεωρῶντο πρὸς τῶν πολεμίων οὔτε αὐτοῖς τινα αἴσθησιν 2.13.22 τοῦ ποιουμένου παρείχοντο. ἤδη μὲν οὖν ὑπέδυσαν τὰ θεμέλια τοῦ ἐκτὸς τείχους, ἔμελλον δὲ καὶ κατὰ τὴν μεταξὺ χώραν ἐκατέρου περιβόλου γινόμενοι ὀλίγῳ ὕστερον καὶ τὸ μέγα τεῖχος ἀμείψαντες τὴν πόλιν κατὰ κράτος ἐλεῖν, ἀλλ' (οὐ γὰρ αὐτὴν ἔδει Πέρσαις ἀλῶναι) εἷς ἐκ τοῦ Χοσρόου στρατοπέδου ἀμφὶ ἡμέραν μέσην ἄγχιστά πη τοῦ περιβόλου μόνος ἀφίκετο, εἴτε ἄνθρωπος ὢν εἴτε τι ἄλλο ἀνθρώπου κρεῖσσον, δόξαν τε τοῖς ὀρώσι παρείχετο, ὅτι δὴ τὰ βέλη ξυλλέγοι, ἅπερ ἐκ τοῦ τείχους Ῥωμαῖοι ὀλίγῳ πρότερον ἐπὶ τοὺς 2.13.23 ἐνοχλοῦντας βαρβάρους ἀφήκαν. ταῦτά τε ποιῶν καὶ τὴν ἀσπίδα προβεβλημένος ἐρεσχελεῖν τε τοὺς ἐν ταῖς ἐπάλξεσι καὶ ζῦν γέλῳτι τωθάζειν ἐδόκει. εἶτα φράσας αὐτοῖς τὸν πάντα λόγον ἐρηγορέναι πάντας ἐκέλευε 2.13.24 καὶ ὡς ἔνι μάλιστα τῆς σωτηρίας ἐπιμελεῖσθαι. καὶ ὁ μὲν ταῦτα σημήνας ἀπιὼν ὤχετο, Ῥωμαῖοι δὲ τὰ ἐν μέσῳ τείχους ἐκατέρου θορύβῳ πολλῷ καὶ ταραχῇ ἐκέ2.13.25 λευον σκάπτειν. καὶ Πέρσαι μέντοι οὐκ εἰδότες τὰ 2.13.26 πρασσόμενα οὐδέν τι ἤσσαν ἔργου εἶχοντο. τῶν μὲν οὖν βαρβάρων ὀρθὴν τινα ἔνερθεν ποιουμένων ὁδὸν ἐπὶ τὸ τῆς πόλεως τεῖχος, τῶν δὲ Ῥωμαίων τε Θεοδώρου γνώμη, ἐπὶ σοφία, τῆ καλουμένη μηχανικῆ λογίου ἀνδρὸς, ἐγκαρσίαν τε τὴν διώρυχα ἐργαζομένων καὶ βάθους ἰκανῶς ἔχουσαν, ξυνέβη Πέρσας κατὰ μέσον τοῖν περιβόλοιν γεγεννημένους ἐκ τοῦ αἰφνιδίου 2.13.27 ἐμπεσεῖν ἐς τὴν Ῥωμαίων κατώρυχα. καὶ αὐτῶν τοὺς 2.13.27 μὲν πρώτους Ῥωμαῖοι ἔκτειναν, οἱ δὲ ὀπισθεν φυγόντες κατὰ τάχος ἐς τὸ στρατόπεδον διεσώθησαν. διώκειν 2.13.28 γὰρ αὐτοὺς ἐν σκότῳ Ῥωμαῖοι οὐδαμῆ ἔγνωσαν. ταύτης οὖν τῆς πείρας ὁ Χοσρόης ἀποτυχῶν ἐλεῖν τε τὴν πόλιν μηχανῇ τὸ λοιπὸν οὐδεμιᾶ ἐλπίσας, τοῖς πολιορκουμένοις ἐς λόγους ἤλθε, χίλια τε κεκομισμένος 2.13.29 ἀργύρου σταθμὰ ἐς τὰ Περσῶν ἤθη ἐχώρει. ταῦτα ἐπεὶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἔμαθεν, οὐκέτι τὰ ξυγκείμενα ἐπιτελῆ ποιήσιν ἠθέλεν, ἐπικαλῶν Χοσρόη ὅτι δὴ πόλιν Δάρας ἐν σπονδαῖς ἐξελεῖν ἐνεχείρησε. ταῦτα μὲν ἐν τῇ πρώτῃ Χοσρόου ἐσβολῇ Ῥωμαίοις ξυνέβη, καὶ τὸ θέρος μὲν ἐτελεύτα. 2.14.1 Ὁ δὲ Χοσρόης πόλιν ἐν Ἀσσυρίοις δειμάμενος ἐν χώρῳ Κτησιφῶντος πόλεως διέχοντι ἡμέρας ὀδῶ, Ἀντιόχειαν τε τὴν Χοσρόου αὐτὴν ἐπωνόμασε καὶ Ἀντιοχέων τοὺς αἰχμαλώτους ἐνταῦθα ξυνώκισεν ἅπαντας, οἷς δὴ βαλανεῖόν τε καὶ ἵπποδρόμιον κατεσκεύαζε 2.14.2 καὶ ταῖς ἄλλαις τρυφαῖς ἀνεῖσθαι ἐποίησε. τοὺς τε γὰρ ἠνιόχους καὶ τοὺς τῶν μουσικῶν ἔργων τεχνίτας ἔκ τε Ἀντιοχείας καὶ τῶν ἄλλων Ῥωμαϊκῶν πόλεων 2.14.3 ζῦν αὐτῷ ἤγεν. ἔτι μέντοι καὶ δημοσίᾳ τοὺς Ἀντιοχέας τούτους ἐπιμελεστέως ἢ κατὰ αἰχμαλώτους ἐσίτιζεν ἐς πάντα τὸν χρόνον, καὶ βασιλικούς καλεῖσθαι ἠξίου, ὥστε τῶν ἀρχόντων οὐδενὶ ὑποχειρίου εἶναι ἢ βασι2.14.4 λεῖ μόνῳ. εἰ δέ τις καὶ τῶν ἄλλων Ῥωμαίων δραπέτης γεγονὼς ἐς Ἀντιόχειαν τὴν Χοσρόου διαφυγεῖν ἴσχυσε, καὶ τις αὐτὸν ξυγγενῆ τῶν ταύτη ὠκημένων ἐκάλεσεν, οὐκέτι ἐξῆν τῷ κεκτημένῳ τὸν αἰχμαλώτον τοῦτον ἀπάγειν, οὐδ' ἦν τις τῶν λίαν ἐν Πέρσαις δοκίμων ὁ τὸν ἄνθρωπον ἐξανδραποδίσας τυγχάνοι. 2.14.5 Ἀντιοχεῦσι μέντοι τὸ ζυμβὰν ἐπὶ Ἀναστασίου βασιλεύοντος τέρας ἐς τοῦτο ἀποβὰν ἐτελεύτησε. τότε γὰρ ἀνέμου σκληροῦ Δάφνη τῷ προαστείῳ ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐπιπεσόντος, τῶν κυπαρίσσων αἰ ταύτη ὑψηλαὶ ἀτεχνῶς ἦσαν ἐκ ριζῶν τῶν ἐσχάτων ἀνατραπεῖσαι εἰς τὴν γῆν ἔπεσον, ἅσπερ ὁ νόμος ἐκτέμνεσθαι οὐδα2.14.6 μῆ εἶα. ὀλίγῳ μὲν οὖν ὕστερον, ἠνίκα Ἰουστίνος Ῥωμαίων ἦρχε, σεισμός τις ἐπιγενόμενος ἐξαίσιος λίαν τὴν τε πόλιν κατέσεισε πᾶσαν καὶ τῶν οἰκοδομημάτων τά τε πλεῖστα καὶ κάλλιστα ἐς τὸ ἔδαφος εὐθύς ἤνεγκε, καὶ λέγονται τότε τριάκοντα μυριάδες Ἀντιοχέων ἀπο2.14.7 λωλέναι. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἀλώσει ζύμπασα ἢ πόλις ὡσπερ μοι ἐρρήθη, διέφθαρται. τὸ

μὲν οὖν Ἀντιοχέων πάθος τῆδε ἐχώρησε. 2.14.8 Βελισάριος δὲ βασιλεῖ ἐς Βυζάντιον ἐξ Ἰταλίας μετάπεμπος ἦλθε, καὶ αὐτὸν διαχειμάσαντα ἐν Βυζαντίῳ στρατηγὸν ἐπὶ τε Χοσρόην καὶ Πέρσας ἅμα ἤρι ἀρχομένῳ βασιλεὺς ἔπεμψεν ἄρχοντάς τε τοὺς ἐξ Ἰταλίας ζὺν αὐτῷ ἦκοντας, ὧν δὴ ἓνα Βαλεριανὸν ἠγεῖ. 2.14.9 σθαι τῶν ἐν Ἀρμενίοις καταλόγων ἐκέλευε. Μαρτίνος γὰρ ἔτυχεν εὐθὺς εἰς τὴν ἐώαν σταλεῖς, καὶ διὰ τοῦτο Χοσρόης αὐτὸν, ὡς προδεδήλωται, ἐς Δάρας εὔρε. 2.14.10 τῶν δὲ Γότθων Οὐίττιγισ μὲν ἐν Βυζαντίῳ ἔμεινεν, οἱ δὲ λοιποὶ ζύμπαντες ἐπὶ Χοσρόην σὺν Βελισαρίῳ 2.14.11 ἐστράτευσαν. τότε τῶν Οὐίττιγίδος πρέσβειων ἄτερος μὲν, ὅσπερ τοῦ ἐπισκόπου ὀνόματος ἐπεβάτευεν, ἐν τοῖς Περσῶν ἤθεσι θνήσκει, ὁ δὲ δὴ ἕτερος αὐτοῦ 2.14.12 ἔμεινεν. ὅστις δὲ αὐτοῖς ἐρμηνεὺς εἶπετο, ἀνεχώρησεν ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν, καὶ αὐτὸν Ἰωάννης, ὃς τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ στρατιωτῶν ἦρχεν, ἀμφὶ τὰ Κωνσταντίνης ὄρια ξυλλαβῶν ἕς τε τὴν πόλιν εἰσαγαγὼν ἐν δεσμοτηρίῳ καθεῖρξεν, ὅσπερ οἱ ἐνταῦθα ἅπαντα ἀνα. 2.14.13 πυνθανομένῳ τὰ πεπραγμένα ἐξήνεγκε. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε ἐχώρησε. Βελισάριος δὲ ζὺν τοῖς ἐπομένοις κατὰ τάχος ἦει, προτερῆσαι ἐν σπουδῇ ἔχων, πρὶν τινα ὁ Χοσρόης ἐσβολὴν αὐτῆς ποιήσεται ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν. 2.15.1 Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Χοσρόης ἐπὶ Κολχίδα τὸν στρατὸν ἦγε, Λαζῶν αὐτὸν ἐπαγομένων ἐξ αἰτίας 2.15.2 τοιαῶδε. Λαζοὶ τὰ μὲν πρῶτα γῆν τὴν Κολχίδα ὤκουν, Ῥωμαίων κατήκοοι ὄντες, οὐ μέντοι ἐς φόρου ἀπαγωγὴν, οὐδέ τι ἄλλο ἐπαγγέλλουσιν αὐτοῖς ἐπακούοντες, πλὴν γε δὴ ὅτι, ἐπειδὰν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τελευτήσῃ, ζύμβολα τῆς ἀρχῆς τῷ διαδεξομένῳ τὴν βασιλείαν ὁ 2.15.3 Ῥωμαίων βασιλεὺς ἔπεμπε. τὰ δὲ τῆς χώρας ὄρια ζὺν τοῖς ἀρχομένοις ἐς τὸ ἀκριβὲς διεφύλασσαν, ὅπως δὴ μὴ Οὐῖνοι πολέμιοι ἐξ ὄρους τοῦ Καυκάσου, ὁμόρου σφίσιν ὄντος, διὰ Λαζικῆς πορευόμενοι ἐσβάλλωσιν ἐς 2.15.4 γῆν τὴν Ῥωμαίων. ἐφύλασσαν δὲ οὔτε αὐτοὶ χρήματα ἢ στρατιὰν πρὸς Ῥωμαίων δεχόμενοι οὔτε Ῥωμαίοις πη ξυστρατεύοντες, ἐπ' ἐμπορίᾳ δὲ τῇ κατὰ θάλασσαν πρὸς Ῥωμαίους αἰεὶ τοὺς ἐν πόντῳ ὠκημένους ἐργα. 2.15.5 ζόμενοι. αὐτοὶ μὲν γὰρ οὔτε ἄλας οὔτε σίτον οὔτε ἄλλο τι ἀγαθὸν ἔχουσι, δέρρεις δὲ καὶ βύρσας καὶ ἀνδράποδα παρεχόμενοι τὰ σφίσιν ἐπιτήδεια ἐκομί. 2.15.6 ζοντο. ἐπειδὴ δὲ τὰ ἀμφὶ Γουργένει τῷ Ἰβήρων βασιλεῖ γενέσθαι ζυνέπεσεν, ὡσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, στρατιῶται Ῥωμαίων ἐπιχωριάζειν Λαζοῖς ἤρξαντο, οἷς δὴ οἱ βάρβαροι οὗτοι ἤχθοντο, καὶ πάντων μάλιστα Πέτρῳ τῷ στρατηγῷ, ἐπηρεάζειν 2.15.7 τοῖς ἐντυγχάνουσιν εὐπετῶς ἔχοντι. ὁ δὲ Πέτρος οὗτος ὠρμητο μὲν ἐξ Ἀρζανηνῆς, ἢ ἐκτὸς Νυμφίου ποταμοῦ ἐστὶ, Περσῶν κατήκοος ἐκ παλαιοῦ οὔσα, πρὸς Ἰουστίνου δὲ βασιλέως ἔτι παῖς ὧν ἠνδραπόδιστο, ἠνίκα Ἰουστίνος μετὰ τὴν Ἀμίδης ἄλωσιν ζὺν τῷ Κέλερος στρατῷ ἐσέβαλλεν ἐς τὴν Περσῶν γῆν. φιλανθρωπία δὲ πολλῇ χρωμένου τοῦ κεκτημένου ἐς αὐτὸν 2.15.8 ἐς γραμματιστοῦ ἐφοίτησε. καὶ τὰ μὲν πρῶτα Ἰουστίνου γραμματεὺς γέγονεν, ἐπεὶ δὲ Ἀναστασίου τετελευτηκότος Ἰουστίνος τὴν βασιλείαν παρέλαβε Ῥωμαίων, ὁ Πέτρος στρατηγὸς γεγονὼς ἕς τε φιλοχρηματίαν εἶπερ τις ἄλλος ἐξώκειλε καὶ ἀβελτερία πολλῇ ἐς ἅπαντας ἐχρήτο. 2.15.9 Ὑστερον δὲ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἄλλους τε ἐς Λαζικὴν ἄρχοντας ἔπεμψε καὶ Ἰωάννην, ὃν Τζίβον ἐκάλου, ἄνδρα ἐξ ἀφανῶν μὲν καὶ ἀδόξων ἀρχὴν γεγονότα, ἐς στρατηγίαν δὲ ἀναβεβηκότα κατ' ἄλλο οὐδὲν ἢ ὅτι πονηρότατός τε ἦν ἀνθρώπων ἀπάντων καὶ πόρους χρημάτων ἀδίκους ἰκανώτατος ἐξευρεῖν. ὃς δὴ ἅπαντα ἔσφηλέ τε καὶ συνετάραξε τὰ Ῥωμαίων 2.15.10 τε καὶ Λαζῶν πράγματα. οὗτος καὶ βασιλέα Ἰουστινιανὸν πόλιν ἀνέπεισεν ἐπιθαλασσίαν, Πέτραν ὄνομα, ἐν Λαζοῖς δεῖμασθαι ἐνταῦθά τε ὡσπερ ἐν ἀκροπόλει καθήμενος ἠγέ τε καὶ ἔφερε τὰ Λαζῶν πράγματα. 2.15.11 τοὺς τε γὰρ ἄλας καὶ ὅσα ἄλλα φορτία Λαζοῖς ἀναγκαῖα ἐδόκει εἶναι, οὐκέτι φέρειν ἐς γῆν τὴν Κολχίδα τοῖς ἐμπόροις ἐξῆν, ἢ ἄλλοθι ἐνθένδε ὠνεῖσθαι, ἀλλ' ἐν Πέτρᾳ ξυστησάμενος τὸ δὴ καλούμενον μονοπῶλιον αὐτὸς κάπηλός τε καὶ ζυμπάσης

τῆς περὶ ταῦτα ἐργασίας ἐπιστάτης ἐγίγνετο, ἅπαντα ὠνούμενός τε καὶ ἀποδιδόμενος Κόλχοις, οὐχ ἥπερ εἴθιστο, ἀλλ' ἥπερ 2.15.12 ἐξῆν. ἅμα δὲ καὶ ἄλλως οἱ βάρβαροι ἤχοντο ἐπιχωριάζοντι αὐτοῖς οὐκ εἰωθὸς πρότερον τῷ Ῥωμαίων στρατῷ. ἃ δὴ οὐκέτι φέρειν οἴοι τε ὄντες Πέρσαις τε καὶ Χοσρόη προσχωρεῖν ἔγνωσαν, πρέσβεις τε αὐτίκα τοὺς ταῦτα διαπραξομένους κρύφα Ῥωμαίων παρ' 2.15.13 αὐτοὺς ἔπεμψαν. οἷς δὴ εἶρητο τὰ πιστὰ πρὸς Χοσρόου λαβοῦσιν, ὅτι γε οὔποτε Λαζοὺς ἄκοντας ἐκδώσει Ῥωμαίοις, οὕτω δὲ αὐτὸν ζῆν τῷ Περσῶν στρατῷ ἐς τὴν χώραν ἐπαγαγέσθαι. 2.15.14 Ἀφικόμενοι τοίνυν ἐς Πέρσας οἱ πρέσβεις καὶ Χοσρόη λάθρα ἐς ὄψιν ἐλθόντες ἔλεξαν τοιάδε «Εἴ «τινας καὶ ἄλλους ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου τῶν μὲν «οἰκείων ἀποστάντας ὄντινα δὴ τρόπον, ἀνδράσι δὲ «τὸ παράπαν ἀγνώσι προσκεχωρηκότας οὐ δέον αὐθις «εὖ ποιούσα ἢ τύχη ὡς μάλιστα ἀσμένους ἐπὶ τοὺς «πρὶν ἐπανάγαγεν ἐπιτηδεῖους, τοιούτους δὲ τινας καὶ 2.15.15 «Λαζοὺς, ὧ μάλιστα βασιλεῦ, νόμιζε εἶναι. Κόλχοι «γὰρ Πέρσαις σύμμαχοι τὸ ἀνέκαθεν ὄντες πολλά τε «εἰργάσαντο αὐτοὺς ἀγαθὰ καὶ αὐτοὶ ἔπαθον· ὧν δὲ «ἐν γράμμασι μνημεῖα πολλά ἡμεῖς τε ἔχομεν κἀν «τοῖς βασιλείοις τοῖς σοῖς ἐς τὸ παρὸν διασώζεται. 2.15.16 «χρόνῳ δὲ ὕστερον τοῖς ἡμετέροις προγόνοις τετύχηκεν «εἶτε παρ' ὑμῶν ἀμεληθεῖσιν εἶτε ἄλλου του ἔνεκα «(οὐ γὰρ ἔχομέν τι σαφὲς περὶ τούτων εἰδέναι) Ῥω2.15.17 «μαίοις ἐνσπόνδοις γενέσθαι. καὶ νῦν ἡμεῖς τε καὶ «ὁ Λαζικῆς βασιλεὺς δίδομεν Πέρσαις ἡμᾶς τε αὐτοὺς 2.15.18 «καὶ γῆν τὴν ἡμετέραν ὅ τι βούλοισθε χρῆσθαι. δεόμεθα δὲ ὑμῶν οὕτως ἰσκοπεῖσθαι περὶ ἡμῶν· εἰ μὲν «οὐδὲν πρὸς Ῥωμαίων πεπονθότες δεινόν, ἀλλ' ἀγνώμωσύνῃ ἐχόμενοι κεχωρήκαμεν εἰς ὑμᾶς, τήνδε ἡμῶν «εὐθύς ἀποσεισασθε τὴν ἰκετείαν, οὐδὲ ὑμῖν ποτε «πιστοὺς ἔσεσθαι Κόλχους οἰόμενοι (φιλίας γὰρ διαλελυμένης ὁ τρόπος τῆς μετ' ἐκείνην πρὸς ἑτέρους 2.15.19 «καθισταμένης ἔλεγχος γίγνεται)· εἰ δὲ λόγῳ μὲν φίλοι «Ῥωμαίων, ἔργῳ δὲ ἀνδράποδα γεγονότες πιστὰ, ἔργα «πεπόνθαμεν πρὸς τῶν ἑφ' ἡμῖν τετυραννηκότων «ἀνόσια, δέξασθε μὲν ἡμᾶς τοὺς πρόσθε ζυμμάχους, «κτήσασθε δὲ δούλους οἷς φίλοις ἐχρήσθε, μισήσατε «δὲ τυραννίδα πικρὰν οὕτως ἡμῖν ἐν γειτόνων ἐγηγευμένην, τῆς δικαιοσύνης ἄξια πράσσοντες, ἦν περι2.15.20 «στέλλειν ἀεὶ πάτριον Πέρσαις. οὐ γὰρ ὁ μηδὲν «αὐτὸς ἀδικῶν γίκαιος, εἰ μὴ καὶ τοὺς ὑφ' ἑτέρων «ἀδικουμένους ἔχων ἐν ἐξουσίᾳ ῥύεσθαι πέφυκεν. 2.15.21 «ἔνια δὲ εἰπεῖν ὧν τετολμήκασιν οἱ κατάρατοι Ῥωμαῖοι «καθ' ἡμῶν ἄξιον. τῷ μὲν γὰρ ἡμετέρῳ βασιλεῖ τὸ «σχήμα μόνον τῆς βασιλείας ἀπολιπόντες αὐτοὶ τὴν «ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἔργων ἀφήρηται, καὶ κάθηται βασιλεὺς ἐν ὑπηρετοῦ μοίρᾳ, τὸν ἐπιτάττοντα στρα2.15.22 «τηγὸν δεδιώσ· στρατιᾶς δὲ ἡμῖν ἐπέστησαν πλῆθος, «οὐχ ὅπως τὴν χώραν ἀπὸ τῶν ἐνοχλοῦντων φρουρήσουσιν (οὐ γὰρ οὐδέ τις τῶν ὁμόρων ἡμᾶς πλὴν γε «δὴ Ῥωμαίων ἠνώχλησεν), ἀλλ' ὅπως ἡμᾶς ὥσπερ ἐν «δεσμοτηρίῳ καθεῖρξαντες κύριοι τῶν ἡμετέρων γε2.15.23 «νήσονται. λογισάμενοι δὲ συντομωτέραν ποιήσασθαι «τὴν τῶν ἡμῖν ὑπαρχόντων ἀφαίρεσιν, ὄρα, ὧ βασι2.15.24 «λεῦ, ἐς ὅποιαν τινὰ ἔννοιαν ἦλθον· τῶν ἐπιτηδεῖων «ἃ μὲν περιττὰ παρ' ἐκείνοις εἶναι τετύχηκεν, ἀναγκά»ζουσιν οὐχ ἐκόντας ὠνεῖσθαι Λαζοὺς, ὅσα δὲ αὐτοῖς «χρησιμώτατα φέρειν Λαζικὴ πέφυκεν, οἶδε ἀξιοῦσι «δῆθεν τῷ λόγῳ παρ' ἡμῶν πρίασθαι, τιμῆς ἐκατέρωθι 2.15.25 «γνώμη τῶν κρατούντων ὀριζομένης. οὕτω τε ζῆν «τοῖς ἀναγκαίοις ἅπαν ἀφαιροῦνται τὸ χρυσίον ἡμᾶς, «ὀνόματι μὲν τῷ τῆς ἐμπορίας εὐπρεπεῖ χρώμενοι, «ἔργῳ δὲ ἡμᾶς ὡς ἔνι μάλιστα βιαζόμενοι. ἐφέστηκέ «τε ἡμῖν ἄρχων κάπηλος, τὴν ἡμετέραν ἀπορίαν ἔργα2.15.26 «σίαν τινὰ τῆ τῆς ἀρχῆς ἐξουσία πεποιημένος. ἢ μὲν «οὖν τῆς ἀποστάσεως αἰτία τοιαύτη τις οὖσα τὸ δίκαιον «ἐφ' ἑαυτῆς ἔχει· ὅσα δὲ ὑμῖν αὐτοῖς ζύμφορα ἔσται, 2.15.27 «δεχομένοις τὴν Λαζῶν δέησιν, αὐτίκα ἐροῦμεν. τῆ «Περσῶν ἀρχῆ βασιλείαν ἀρχαιοτάτην προσθήσετε, «μηκυνόμενόν τε ἀπ' αὐτῆς ἔξετε τὸ τῆς ἡγεμονίας «ἀξίωμα, μετεῖναι δὲ τῆς Ῥωμαίων θαλάσσης ὑμῖν διὰ «τῆς

ἡμετέρας ξυμβήσεται χώρας, ἐν ἣ ἡ πλοῖά σοι, ὧ «βασιλεῦ, ναυπηγουμένω βατὸν οὐδενὶ πόνω τὸ ἐν «Βυζαντίω παλάτιον ἔσται. μεταξὺ γὰρ ἐναντίωμα 2.15.28 «οὐδὲν ἔστι. προσθείη δ' ἂν τις ὡς καὶ ληίζεσθαι «τοὺς ὁμόρους βαρβάρους τὴν Ῥωμαίων γῆν ἀνὰ πᾶν 2.15.29 «ἔτος ἐφ' ὑμῖν κείσεται. ὄρεσι γὰρ τοῖς Καυκασίοις «ἐπιτείχισμα μέχρι τοῦδε γεγονέναι τὴν Λαζῶν χώραν 2.15.30 «πάντως που καὶ ὑμεῖς ξυνεπίστασθε. ἡγουμένου «τοίνυν τοῦ δικαίου, προσόντος δὲ τοῦ ξυμφέροντος, «τὸ μὴ οὐχὶ τοὺς λόγους προσέσθαι οὐδεμιᾶς ἂν εὐβου»λίας οἴομεθα εἶναι.» τοσαῦτα μὲν οἱ πρέσβεις εἶπον. 2.15.31 Χοσρόης δὲ τοῖς λόγοις ἤσθεις ἀμύνειν τε Λαζοῖς ὠμολόγησε καὶ τῶν πρέσβειων ἐπυνθάνετο εἴ οἱ στρατῶ 2.15.32 μεγάλω ἐς γῆν τὴν Κολχίδα ἰέναι δυνατὰ εἴη. πολλῶν γὰρ ἀπαγγελόντων ἔφασκεν ἀκηκοέναι τὰ πρότερα δύσοδον ἐπεικῶς καὶ ἀνδρὶ εὐζώνω τὴν χώραν εἶναι, κρημνώδη τε ὑπερφυῶς οὖσαν καὶ δένδροις συχνοῖς 2.15.33 τε καὶ ἀμφιλαφῆσιν ἐπὶ μακρότατον συνεχομένην. οἱ δὲ οἱ ἰσχυρίζοντο παντὶ τῷ Περσῶν στρατῷ τὴν ἐκείνη ὁδὸν εὐπετὴ ἔσεσθαι, τέμνουσι μὲν τὰ δένδρα, ἐς δὲ 2.15.34 τῶν κρημνῶν τὰς δυσχωρίας αὐτὰ ἐμβαλλομένοις. καὶ αὐτοὶ ὠμολόγουν τῆς τε ὁδοῦ ἡγεμόνες καὶ τοῦ ἔργου 2.15.35 τούτου Πέρσαις ἔσεσθαι πρόπονοι. ταύτη ὁ Χοσρόης ἐπηρμένος τῇ ὑποθήκῃ στρατιάν τε πολλὴν ἤγειρε καὶ τὰ ἐς τὴν ἔφοδον ἐξηρτύετο, οὔτε τὸ βούλευμα ἐς Πέρσας ἐξενεγκῶν, πλὴν γε δὴ οἷς τὰ ἀπόρρητα κοινολογεῖσθαι μόνοις εἰώθει, καὶ τοῖς πρέσβεσιν ἐπαγγείλας ὅπως τὰ πρασσόμενα μηδενὶ φράσωσιν, ἀλλ' ἐς Ἰβηρίαν τῷ λόγῳ ἐστέλλετο, ὡς τὰ τῆδε καταστησόμενα πράγματα· ἔθνος γὰρ Οὐννικὸν ἐνταῦθα πη ἐπισκῆψαι τῇ Περσῶν ἀρχῇ ἐπεφήμιζεν. 2.16.1 Ἐν τούτῳ δὲ γενόμενος Βελισάριος ἐν Μεσοποταμίᾳ πανταχόθεν τὸν στρατὸν ἤγειρε, καὶ τινὰς ἐς 2.16.2 τὰ Περσῶν ἦθη ἐπὶ κατασκοπῇ ἔπεμπεν. αὐτὸς δὲ τοῖς πολεμίοις ἐνταῦθα ὑπαντιάσαι βουλόμενος, ἦν τινὰ ἐσβολὴν ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν αὐθις ποιήσωσιν, διειπέ τε αὐτοῦ καὶ διεκόσμηι τοὺς στρατιώτας, γυμνοὺς τε καὶ ἀνόπλους ἐπὶ πλεῖστον ὄντας, κατωρρω2.16.3 δηκότας τὸ Περσῶν ὄνομα. οἱ μὲν οὖν κατάσκοποι ἐπανήκοντες οὐδεμίαν τῶν πολεμίων ἰσχυρίζοντο ἐν τῷ παρόντι ἐσβολὴν ἔσεσθαι· πολέμου γὰρ Οὐννικοῦ 2.16.4 ἀσχολίαν Χοσρόη ἐτέρωθι εἶναι. Βελισάριος δὲ ταῦτα ἀκούσας παντὶ τῷ στρατῷ αὐτίκα ἐσβάλλειν ἐς τῶν 2.16.5 πολεμίων τὴν γῆν ἠθέλε. καὶ οἱ Ἀρέθας τε ξὺν πολλῶν στρατῶ Σαρακηνῶν ἦλθε καὶ βασιλεὺς γράμματα γράψας ἐσβάλλειν κατὰ τάχος ἐς τὴν πολεμίων ἐπέστελλε γῆν. 2.16.6 ξυγκαλέσας οὖν ἅπαντας τοὺς ἄρχοντας ἐν Δάρας ἔλεξε τοιάδε «Ἄπαντας ὑμᾶς, ὧ ξυνάρχοντες, πολέμων «πολλῶν ἐμπείρους οἶδα, ξυνήγαγόν τε ἐν τῷ παρόντι, «οὐχ ὅπως ὑπομνήσας ἢ παραίνεσιν τινὰ ποιησάμενος «τὴν ὑμετέραν γνώμην ἐπὶ τοὺς πολεμίους ὀρμήσω «(οὐ γὰρ λόγου δεῖσθαι ὑμᾶς τοῦ ἐς εὐτολμίαν ἐνά»γοντος οἶμαι), ἀλλ' ὅπως ξυμβουλίην τινὰ ἔν γε ἡμῖν «αὐτοῖς ποιησάμενοι ἐλώμεθα μᾶλλον ἅπερ ἂν δοκῇ βέλ2.16.7 «τιστά τε καὶ ἄριστα τοῖς βασιλέως πράγμασιν εἶναι. πόλε»μος γὰρ εὐβουλία πάντων μάλιστα κατορθοῦσθαι φιλεῖ. «δεῖ δὲ τοὺς ἐς βουλήν καθισταμένους αἰδοῦς τε καὶ «φόβου παντάπασι ἐλευθέραν ποιεῖσθαι τὴν γνώμην. 2.16.8 «ὃ τε γὰρ φόβος, ἀεὶ τοὺς αὐτῷ περιπεπτωκότας «ἐκπλήσσω, οὐκ ἔᾶ τὴν διάνοιαν ἐλέσθαι τὰ κρείσσω, «ἢ τε αἰδῶς ἐπισκιάζουσα τοῖς δόξασιν εἶναι ἀμείνοσιν 2.16.9 «ἐπὶ τὴν ἐναντίαν ἐκφέρει τὴν γνώσιν. εἴ τι τοίνυν «ἢ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ ἢ ἐμοὶ βεβουλεῦσθαι ὑπὲρ τῶν 2.16.10 «παρόντων δοκεῖ, μηδὲν ὑμᾶς τοῦτο εἰσίτω. ὁ μὲν «γὰρ μακρὰν που ἀπολελειμμένος τῶν πρασσομένων 2.16.11 «οὐκ ἔχει τοῖς καιροῖς ἀρμόσαι τὰς πράξεις· ὥστε «φόβος οὐδεὶς ἀπ' ἐναντίας αὐτῷ ἰόντας τὰ ξυνοίοντα 2.16.12 «ἐργάζεσθαι τοῖς αὐτοῦ πράγμασιν. ἐμὲ δὲ ἄνθρωπὸν «τε ὄντα καὶ χρόνῳ μακρῷ ἐκ τῶν ἐσπερίων ἐνταῦθα «ἐλθόντα μὴ οὐχὶ διαλαθεῖν τι τῶν δεόντων ἀδύνατον. 2.16.13 «ὥστε οὐδὲν τὴν ἐμὴν γνώμην αἰδεσθέντας ὑμᾶς προσ»ῆκει διαρρήδην εἰπεῖν ὅσα ἂν ξυνοίσειν ἡμῖν τε 2.16.14 «αὐτοῖς καὶ βασιλεῖ μέλλῃ. τὸ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ἐν»θάδε ἤκομεν, ὧ

ξυνάρχοντες, ὡς διακωλύσοντες τὸν «πολέμιον ἐσβολὴν τινα ἐς τὴν ἡμετέραν ποιήσασθαι, «νῦν δὲ τῶν πραγμάτων ἡμῖν ἄμεινον ἢ κατ' ἐλπίδας «κεχωρηκότων πάρεστι περὶ τῆς ἐκείνου βουλευέσθαι. 2.16.15 «ἐφ' ᾧ δὴ ξυνειλεγμένους ὑμᾶς δίκαιον, οἶμαι, οὐδὲν «ὑποστειλαμένους εἰπεῖν ἄπερ ἂν ἄριστα τε δοκῆ καὶ «ξυμφορώτατα ἐκάστω εἶναι.» 2.16.16 Βελισάριος μὲν τοσαῦτα εἶπε. Πέτρος δὲ καὶ Βούζης ἐξηγεῖσθαι τῷ στρατῷ οὐδὲν μελλήσοντα ἐπὶ τὴν πολεμίαν ἐκέλευον. ὧν δὴ τῇ γνώμῃ εἶποντο εὐθύς 2.16.17 ὁ ξύλλογος ἅπας. Ῥεκίθαγος μέντοι καὶ Θεόκτιστος, οἱ τῶν ἐν Λιβάνῳ στρατιωτῶν ἄρχοντες, ταῦτα μὲν τοῖς ἄλλοις ἀμφὶ τῇ ἐσβολῇ βούλεσθαι καὶ αὐτοὶ ἔφασαν, δεδιέναι δὲ μὴ σφῶν ἐκλελοιπότην τά τε ἐπὶ Φοινίκης καὶ Συρίας χωρία κατ' ἐξουσίαν μὲν Ἀλαμούνδαρος ταῦτα ληίζηται, βασιλεὺς δὲ σφᾶς δι' ὀργῆς ἔχοι, ἅτε οὐ φυλάξαντας ἀδήωτον τὴν χώραν ἧς ἦρχον, καὶ δι' αὐτὸ συνεισβάλλειν τῷ ἄλλῳ στρατῷ οὐδαμῇ 2.16.18 ἤθελον. Βελισάριος δὲ τῷ ἄνδρῳ τούτῳ ὡς ἥκιστα ἀληθῆ οἴεσθαι ἔλεγε. τοῦ γὰρ καιροῦ τροπὰς θερινὰς εἶναι. ταύτης δὲ τῆς ὥρας δύο μάλιστα μῆνας ἀνάθημα τῷ σφετέρῳ θεῷ Σαρακηνοῦς ἐς αἰὲ φέροντας ἐν ταύτῃ ἐπιδρομῇ τινι οὐποτε χρῆσθαι ἐς γῆν ἄλλο 2.16.19 τριάν. διὸ δὴ ἐξήκοντα ἡμερῶν ὁμολογήσας ξὺν τοῖς ἐπομένοις ἄμφω ἀφήσειν, ἐκέλευε καὶ αὐτοὺς ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἔπεσθαι. Βελισάριος μὲν οὖν τὰ ἐς τὴν ἐσβολὴν σπουδῆ πολλῇ ἐξηρτύετο. 2.17.1 Χοσρόης δὲ καὶ ὁ Μήδων στρατὸς, ἐπειδὴ τὴν Ἰβηρίαν ἀμείψαντες ἐν τοῖς τῆς Λαζικῆς ὁρίοις, τῶν πρέσβων σφίσιν ἡγουμένων, ἐγένοντο, τὰ δένδρα οὐδενὸς ἀντιστατοῦντος ἐκτέμνοντες, ἄπερ ἐνταῦθα συχνά τε καὶ δεινῶς ἀμφιλαφῆ τε καὶ ὑψηλὰ ἐν χωρίοις κρημνώδεσιν ὄντα παντάπασιν ἄβατον τῇ στρατιᾷ τὴν χώραν ἐποίει, ταῦτά τε ἐς τὰς δυσχωρίας ἐρρίπτουν 2.17.2 καὶ ὅλως εὐπετῆ τὴν ὁδὸν ἀπειργάζοντο. ἀφικομένοις τε αὐτοῖς ἐς μέσην Κολχίδα (οὐ δὴ τὰ τε ἀμφὶ Μήδειαν καὶ Ἰάσονα οἱ ποιηταὶ γεγενῆσθαι μυθολογοῦσιν) ἐλθὼν Γουβάζης, ὁ Λαζῶν βασιλεὺς, προσεκύνησεν ἅτε δεσπότην Χοσρόην τὸν Καβάδου, αὐτόν τε οἱ ξὺν τοῖς βασιλείοις καὶ Λαζικὴν ἐνδιδούς ἅπασαν. 2.17.3 Ἔστι δὲ Πέτρα πόλις ἐπιθαλασσία ἐν Κόλχοις, πρὸς τῷ Εὐξείνῳ καλουμένῳ πόντῳ, ἣν δὴ φαυλόν τι χωρίον τὰ πρότερα οὐσαν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τῷ τε περιβόλῳ καὶ τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ ἐχυράν τε καὶ 2.17.4 ἄλλως ἐπιφανῆ κατεστήσατο. ἐνταῦθα τὸ Ῥωμαίων στρατεύμα εἶναι ξὺν τῷ Ἰωάννῃ μαθὼν ὁ Χοσρόης στρατιάν τε καὶ στρατηγὸν Ἀνιαβέδην ὡς αὐτοβοεῖ 2.17.5 ἐξελοῦντας ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψε. γνοὺς δὲ Ἰωάννης τὴν ἔφοδον οὔτε τοῦ περιβόλου τινὰ ἐξω γενέσθαι οὔτε ἀπὸ τῶν ἐπάλλεων φανῆναι τοῖς πολεμίοις ἐκέλευσεν, ἀλλὰ πᾶν ἐξοπλίσας τὸ στρατεύμα πλησίον που τῶν πυλῶν ἔστησεν, ἐπιστείλας σιγῇ ἔχεσθαι, 2.17.6 μῆτε ἦχον μῆτε φωνὴν ἀφιέντας τινά. οἱ γοῦν Πέρσαι ἄγχιστά που τοῦ περιβόλου γενόμενοι, ἐπεὶ οὐδὲν σφίσι πολέμιον οὔτε καθεωρᾶτο οὔτ' ἠκούετο, ἔρημον ἀνδρῶν εἶναι τὴν πόλιν, Ῥωμαίων αὐτὴν ἐκλελοι 2.17.7 πόντων, ἐνόμιζον. διὸ δὴ ἔτι μᾶλλον ἀμφὶ τὸν περίβολον ἦλθον, ὡς κλίμακας εὐθύς, ἅτε οὐδενὸς 2.17.8 ἀμυνομένου, ἐπιθήσοντες. πολέμιόν τε οὐδὲν οὔτε ὀρώντες οὔτε ἀκούοντες, πέμψαντες παρὰ Χοσρόην τὰ 2.17.9 παρόντα σφίσιν ἐδήλουν. καὶ ὅς τὸ μὲν πλεῖστον τοῦ στρατοῦ πέμψας πανταχόθεν ἀποπειρᾶσθαι τοῦ περιβόλου ἐκέλευε, κριῶ τε τῇ μηχανῇ ἀμφὶ τὰς πύλας χρῆσθαι τῶν τινι ἀρχόντων ἐπέστελλεν, ἐν δὲ τῷ λόφῳ καθήμενος, ὅς δὴ τῇ πόλει ὡς ἀγχοτάτῳ ἐπίκειται, 2.17.10 θεατῆς τῶν πρᾶσσομένων ἐγένετο. αὐτίκα δὲ Ῥωμαῖοι τὰς τε πύλας ἀνέκλινον ἐκ τοῦ αἰφνιδίου καὶ ἀπροσδόκητοι ἐπιπεσόντες πλεῖστους τῶν πολεμίων διέφθειραν, καὶ μάλιστα τοὺς ἀμφὶ τὸν κριὸν τεταγμένους· οἱ δὲ λοιποὶ μόλις ξὺν τῷ στρατηγῷ διαφυγόντες ἐσώθησαν. 2.17.11 θυμῷ τε ὁ Χοσρόης ἐχόμενος Ἀνιαβέδην ἀνεσκολόπισεν, ἅτε καταστρατηγηθέντα πρὸς τοῦ Ἰωάννου, καπήλου 2.17.12 τε καὶ ἀπολέμου τὸ παράπαν ἀνδρός. τινὲς δὲ οὐκ Ἀνιαβέδην, ἀλλὰ τὸν ἄρχοντα, ὅς δὴ ἐφειστήκει τοῖς 2.17.13 τὸν κριὸν ἐνεργοῦσιν, ἀνασκολοπισθῆναι φασιν. αὐτὸς δὲ

ἄρας παντὶ τῷ στρατῷ ἄγχιστά τε τοῦ Πέτρας περιβόλου ἀφίκετο καὶ στρατοπεδευσάμενος ἐς πολιορκίαν 2.17.14 καθίστατο. τῇ δὲ ὑστεραία κύκλω περιυῶν τὸν περίβολον, ἐπεὶ οὐ λίαν ἀξιόμαχον αὐτὸν ὑπόπτεισεν εἶναι, τειχομαχεῖν ἔγνω. τό τε στράτευμα ὄλον ἐνταῦθα ἐπαγαγὼν ἔργου εἶχετο, καὶ τοξεύειν ἅπαντας 2.17.15 ἐπὶ τὰς ἐπάλλξεις ἐκέλευε. Ῥωμαῖοι δὲ ἀμυνόμενοι ταῖς τε μηχαναῖς καὶ πᾶσιν ἐχρῶντο τοξεύμασι. τὰ μὲν οὖν πρῶτα Πέρσαι, καίπερ συχνὰ κομιδῇ βάλλοντες, ὀλίγα τε Ῥωμαίους ἐλύπουν καὶ πολλὰ πρὸς ἐκείνων, 2.17.16 ἄτε ἀφ' ὑψηλοῦ βαλλόμενοι, κακὰ ἔπασχον. ἔπειτα δὲ (καὶ γὰρ ἔδει Πέτραν Χοσρόη ἀλῶναι) βληθεὶς Ἰωάννης τύχη τινὶ ἐς τὸν τράχηλον θνήσκει, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ ἄλλοι Ῥωμαῖοι ἐς ὀλιγωρίαν ἀπάντων κατέστη 2.17.17 σαν. τότε μὲν οὖν οἱ βάρβαροι ἐς τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρησαν· ἤδη γὰρ καὶ ξυνεσκόταζε· τῇ δὲ ὑστεραία διώρυχα ἐπὶ τὸν περίβολον ἐπενόουν τρόπῳ τοιῶδε. 2.17.18 Πέτρα ἢ πόλις πῆ μὲν ἐκ θαλάσσης ἀπρόσοδός ἐστι, πῆ δὲ ἐκ πετρῶν ἀποτόμων, αἱ ταύτη πανταχόθεν ἀνέχουσιν· ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὴν προσηγορίαν ἔλαχε 2.17.19 ταύτην. μίαν δὲ εἴσοδον ἐν τῷ ὄμαλεϊ ἔχει, καὶ ταύτην οὐ λίαν εὐρεῖαν· κρημνοὶ γὰρ αὐτῆς ἐφ' ἐκάτερα 2.17.20 ἐξάισιοι ἀποκρέμανται. ἐνταῦθα προορώμενοι τὰ πρότερα οἱ τὴν πόλιν δειμάμενοι, μὴ σφίσι τὸ ἐκείνη τοῦ περιβόλου μέρος ἐπίμαχον εἴη, τείχη μακρὰ παρὰ τὸν κρημνὸν ἐκάτερον τῆς εἰσόδου ἐπὶ πλεῖστον πεποιήνται. 2.17.21 τούτων τε τῶν τειχῶν ἐκατέρωθι πύργους ἐτεκτῆναντο 2.17.22 δύο, οὐχ ἥπερ εἰώθει, ἀλλὰ τρόπῳ ἑτέρῳ. κενὸν γὰρ τὸ ἐν μέσῳ τῆς οἰκοδομίας χωρίον οὐδαμῆ εἶασαν, ἀλλ' ὅλους ἐκ γῆς ἄχρι ἐς ὕψος μέγα τοὺς πύργους λίθοις παμμεγέθεσιν ἀλλήλων ἐχομένους εἰργάσαντο, ὅπως δὴ κριῶ ἢ μηχανῆ ἄλλῃ ὡς ἠκιστα κατασειοῖντο. τὰ μὲν 2.17.23 οὖν Πέτρας τοῦ περιβόλου ταύτη πη ἔχει. Πέρσαι δὲ λάθρα ἐς τὴν γῆν κατώρυχα ποιησάμενοι ἔνερθεν θατέρου τῶν πύργων ἐγένοντο, τῶν τε λίθων ἐνθένδε πολλοὺς ἐκφοροῦντες, ξύλα ἐς τὴν ἐκείνων ἐτίθεντο 2.17.24 χώραν, ἅπερ ὀλίγῳ ὕστερον ἔκαυσαν. ἢ τε φλόξ κατὰ βραχὺ αἰρομένη διέθρυψε μὲν τὴν τῶν λίθων ἰσχὺν, ὄλον δὲ τὸν πύργον κατασεῖασα ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐς 2.17.25 τὸ ἔδαφος καθεῖλεν αὐτίκα. Ῥωμαῖοι δὲ, οἱ ἐν τῷ πύργῳ ἦσαν, τοσοῦτον τῶν ποιουμένων ἤσθοντο πρότερον, ὅσον αὐτῷ μὴ ξυμπεσεῖν ἐς τὸ ἔδαφος, ἀλλὰ φυγόντες ἐντὸς τοῦ τῆς πόλεως περιβόλου γενέσθαι. 2.17.26 παρῆν, τε ἤδη τοῖς πολεμίοις ἐν τῷ ὄμαλεϊ τειχομαχοῦσι πόνῳ ἐν οὐδενὶ τὴν πόλιν κατὰ κράτος ἐλεῖν. 2.17.27 διὸ δὴ κατωρρωδηκότες Ῥωμαῖοι τοῖς βαρβάροις ἐς λόγους ἦλθον, καὶ τὰ πιστὰ ὑπὲρ τε τῶν σωματίων καὶ τῶν χρημάτων πρὸς Χοσρόου λαβόντες σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν ὁμολογίᾳ παρέδοσαν. οὕτω μὲν 2.17.28 Πέτραν Χοσρόης εἶλε. καὶ τὰ μὲν Ἰωάννου χρήματα λίαν ἀδρὰ εὐρῶν αὐτὸς ἔλαβε, τῶν δὲ ἄλλων οὐδενὸς οὔτε αὐτὸς οὔτε τις τῶν Περσῶν ἤψατο, ἀλλὰ Ῥωμαῖοι τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοντες τῷ Μήδων στρατῷ ἀνεμίγνυντο. 2.18.1 Ἐν τούτῳ δὲ Βελισάριός τε καὶ ὁ Ῥωμαίων στρατὸς, οὐδέν τι πεπυσμένοι ὦν ταύτη ἐπράσσετο, κόσμῳ πολλῷ ἐκ Δάρας πόλεως ἐπὶ Νίσιβιν ἦισαν. 2.18.2 ἐπειδὴ δὲ τῆς ὁδοῦ κατὰ μέσον ἐγένοντο, Βελισάριος μὲν ἐν δεξιᾷ τὸ στράτευμα ἤγεν, οὗ δὴ πηγαί τε ὑδάτων διαρκεῖς ἦσαν καὶ πεδίον ἅπασιν ἐνστρατοπε2.18.3 δεύσασθαι ἱκανῶς ἔχον. ἐνταῦθά τε στρατόπεδον ἐκέλευε ποιεῖσθαι ὅσον ἀπὸ σταδίων δύο καὶ τεσσα2.18.4 ράκοντα Νισίβιδος πόλεως. οἱ δὲ ἄλλοι ξύμπαντες ἐν θαύματι μεγάλῳ ἐποιοῦντο, ὅτι δὴ οὐκ ἄγχιστά πη ἐθέλοι τοῦ περιβόλου στρατοπεδεύεσθαι, τινὲς δὲ ὡς 2.18.5 ἠκιστὰ οἱ ἔπεσθαι ἤθελον. διὸ δὴ Βελισάριος τῶν ἀρχόντων τοῖς ἀμφ' αὐτὸν οὖσιν ἔλεξεν ὧδε «Ἐμοὶ «μὲν οὐκ ἦν βουλομένῳ ἐς ἅπαντας ὅσα γινώσκω «ἐξευεγκεῖν. λόγος γὰρ ἐν στρατοπέδῳ περιφερόμενος «οὐκ οἶδε τηρεῖν τὰ ἀπόρρητα, ἐπεὶ κατὰ βραχὺ 2.18.6 «προϊῶν μέχρι καὶ ἐς τοὺς πολεμίους ἐκφέρεται. ὁρῶν «δὲ τοὺς τε πολλοὺς ὑμῶν ἀταξία πολλῇ εἴκοντας καὶ «αὐτὸν ἕκαστον αὐτοκράτορα τοῦ πολέμου ἐθέλοντα «εἶναι, λέξω

τανῦν ἐν ὑμῖν ὅσα χρῆν σιωπᾶν, ἐκεῖνο «μέντοι πρότερον ὑπειπὼν, ὡς πολλῶν ἐν στρατιᾷ «γνώμη αὐτονόμῳ χρωμένων γενέσθαι τι τῶν δεόντων 2.18.7 «ἀδύνατον. οἶμαι τοίνυν Χοσρόην ἐφ' ἑτέρους ἰόντα «βαρβάρους ὡς ἥκιστα φυλακῆς τινος αὐτάρκους χωρὶς «τὴν οἰκείαν ἀπολιπεῖν γῆν, ἄλλως τε καὶ τήνδε τὴν «πόλιν, ἢ πρώτη τε τυγχάνει οὔσα καὶ πάσης τῆς 2.18.8 «ἐκείνου γῆς προβεβλημένη. ἐν ἣ στρατιώτας εὖ οἶδα «ὅτι τοσοῦτους τε τὸ πλῆθος καὶ τοιοῦτους τὴν ἀρετὴν «κατεστήσατο ὥστε ἱκανοὺς εἶναι ταῖς παρ' ἡμῶν ἐφό»δοις ἐμποδῶν στήσεσθαι. καὶ τὸ παράδειγμα ἐγγύθεν 2.18.9 «ὑμῖν. Ναβέδην γὰρ στρατηγὸν τούτοις ἐπέστησεν, «ὃς δὴ μετὰ γε τὸν Χοσρόην αὐτὸν δόξῃ τε καὶ τῷ 2.18.10 «ἄλλῳ ἀξιώματι πρῶτος ἐν Πέρσαις εἶναι δοκεῖ. ὃν «ἔγωγε οἶμαι καὶ ἀποπειράσεσθαι τῆς ἡμετέρας δυνά»μεως καὶ τὴν πάροδον ἡμῖν οὐδενὶ ἄλλῳ τρόπῳ ἢ 2.18.11 «μάχη τινὶ πρὸς ἡμῶν ἡσσηθέντα ἐνδώσειν. εἰ μὲν «οὔν ἀγχιστά που τῆς πόλεως ἡ ζυμβολὴ εἶη, οὐκ ἐκ «τοῦ ἀντιπάλου ἡμῖν τε καὶ Πέρσαις ὁ ἀγὼν ἔσται. 2.18.12 «αὐτοὶ γὰρ ἐκ τοῦ ἐχυροῦ ἐπεξιόντες εὐημερήσαντές «τε, ἂν οὕτω τύχη, ἐπὶ πλεῖστον θαρρήσουσιν ἐπιθή»σεσθαι καὶ ἡσσηθέντες εὐπετῶς διαφεύζονται τὴν 2.18.13 «ἡμετέραν ἐπίθεσιν. δι' ὀλίγου γὰρ ἡμῖν ἢ δίωξις «ἔσται καὶ τῇ πόλει ἐνθένδε οὐδὲν γενήσεται βλάβος, «ἦν τοῖς τειχομαχοῦσιν ἀνάλωτον οὔσαν στρατιωτῶν 2.18.14 «αὐτῆς ἀμυνομένων ὁρᾶτε δήπου. ἦν δέ γε τῶν πο»λεμίων ἐνταῦθα ἡμῖν ἐς χεῖρας ἰόντων κρατήσωμεν, «τὴν πόλιν ἐξελεῖν πολλὴν τινα, ὃ ζυνάρχοντες, ἐλπίδα 2.18.15 «ἔχω. φεύγουσι γὰρ τοῖς ἐναντίοις πολὺν τινα δρόμον «ἢ ἀναμιχθέντες εἴσω πυλῶν, ὡς τὸ εἶκος, ζυνεισπε»σούμεθα, ἢ προτερήσαντες αὐτοὺς μὲν ἐφ' ἑτέρας «τινὸς ἀναγκάσομεν τεθράφθαι τε καὶ διαφυγεῖν χώρας, «ἡμῖν δὲ αὐτοῖς Νίσιβιν τῶν ἀμυνομένων χωρὶς εὐά»λωτον καταστήσομεν.» 2.18.16 Ταῦτα Βελισαρίου εἰπόντος οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐπέιθοντό τε καὶ ζῦν αὐτῷ στρατοπεδευσάμενοι ἔμμενον. Πέτρος δὲ Ἰωάννην ἑταιρισάμενος, ὃς τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ καταλόγων ἄρχων μοῖραν οὐ φαύλην τινὰ τοῦ στρατοῦ εἶχεν, οὐκ ἄποθεν τοῦ περιβόλου, ἀλλ' 2.18.17 ὅσον ἀπὸ σταδίων δέκα ἐλθὼν ἡσυχῇ ἔμμενε. Βελισάριος δὲ τούς τε ζῦν αὐτῷ ὡς εἰς παράταξιν ἔστησε καὶ τοῖς ἀμφὶ τὸν Πέτρον ἐπέστελλεν ὡς ἐπὶ ζυμβολῇ παρατάσεσθαι μέχρι αὐτὸς σημήνη, εὖ τε εἰδέναι ὡς οἱ βάρβαροι περὶ μεσημβρίαν ἐπιθήσονται σφίσι, ἐκεῖνο δηλονότι ἐν νῷ ἔχοντες, ὅτι δὴ αὐτοὶ μὲν τροφῆς ἐς δείλην ὀψίαν μεταλαγχάνειν εἰώθασιν, Ῥωμαῖοι 2.18.18 δὲ ἀμφὶ μεσημβρίαν. Βελισάριος μὲν ταῦτα παρήνει· οἱ δὲ ζῦν τῷ Πέτρῳ ἐν οὐδενὶ τὰς ἐντολὰς ποιησάμενοι ἀμφὶ τε ἡμέραν μέσην τῷ ἡλίῳ ἀχθόμενοι (ἔστι γὰρ τὸ χωρίον ἐπιεικῶς ἀνυμῶδες) τά τε ὅπλα κατέθεντο καὶ τῶν πολεμίων ἀφροντιστήσαντες σικύους ἐνταῦθά πη φυομένους κόσμῳ οὐδενὶ περιμόντες κατῆ2.18.19 σθιον. ὅπερ κατιδὼν ὁ Ναβέδης δρόμῳ πολλῷ ἐπήγεν 2.18.20 ἐπ' αὐτοὺς τὸ Περσῶν στράτευμα. Ῥωμαῖοι δὲ (οὐ γὰρ ἔλαθον αὐτοὺς ἐκ τοῦ περιβόλου ἐξιόντες οἱ βάρβαροι, ἐπεὶ καθεωρῶντο λαμπρῶς ἅτε ἐν πεδίῳ ὑπτίῳ ἰόντες) παρά τε Βελισάριον ἔπεμπον, ἀμύνειν σφίσι παρακαλοῦντες, καὶ αὐτοὶ τὰ μὲν ὅπλα ἀνελόμενοι, 2.18.21 ἀκοσμίᾳ δὲ καὶ θορύβῳ ἐχόμενοι ὑπηντίαζον. οἱ δὲ ἀμφὶ Βελισάριον, οὐπὼ παρά σφᾶς τοῦ ἀγγέλου ἀφικομένου γνόντες διὰ τοῦ κονιορτοῦ τὴν Περσῶν ἔφο2.18.22 δον, ἐβοήθουν δρόμῳ. ἐπελθόντες τε Πέρσαι Ῥωμαίους οὐχ ὑποστάντας τὴν ἔφοδον πόνῳ οὐδενὶ ἐς φυγὴν ἔτρεψαν, ἐπισπόμενοι δὲ πεντήκοντά τε διέφθειραν 2.18.23 καὶ τὸ τοῦ Πέτρου σημεῖον ἀρπάσαντες ἔσχον. ἅπαντάς τε ἂν ἐν ταύτῃ δὴ τῇ διώξει ἔκτειναν ἐς οὐδεμίαν ἀλκὴν ὀρώντας, εἰ μὴ Βελισάριός τε καὶ ὁ ζῦν αὐτῷ 2.18.24 στρατὸς καταλαβὼν διεκώλυσε. πρῶτους γὰρ ἀπάντων ζῦν δόρασι μακροῖς τε καὶ συχοῖς Γότθους ἐπιόντας 2.18.25 Πέρσαι οὐχ ὑπομείναντες ἐς φυγὴν ὠρμηνο. ἐπισπόμενοί τε Ῥωμαῖοι ζῦν Γότθοις πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔκτειναν. δι' ὀλίγου γὰρ τῆς διώξεως γενομένης οἱ 2.18.26 λοιποὶ κατὰ τάχος ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένοντο. τότε μὲν οὔν Ῥωμαῖοι ζύμπαντες ἐς τὸ Βελισαρίου

στρατόπεδον ἀπεχώρησαν, οἱ δὲ Πέρσαι τῇ ἐπιγνομένη ἡμέρᾳ ἐν πύργῳ τινὶ ἔστησαν ἀντὶ τροπαίου τὸ Πέτρου σημεῖον, ἀλλᾶντάς τε αὐτοῦ ἀποκρεμάσαντες τοῖς πολεμίοις ξὺν γέλωτι ἐπετώθασον, ἐπεξιέναι μέντοι οὐκέτι ἐτόλμων, ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διεφύλασσον. 2.19.1 Βελισάριός τε Νίσιβιν ὁρῶν ἐχυρὰν ὑπερφυῶς οὖσαν, ἐλπίδα αὐτῆς οὐδεμίαν ἔχων ἀλώσεως πέρι, πρόσω ἰέναι ἠπείγετο, ὅπως τι ἐξ ἐπιδρομῆς τοῖς πο2.19.2 λεμίσις λυμῆνται. ἄρας τοίνυν παντὶ τῷ στρατῷ ἐπίπροσθεν ἦει. ἀνύσαντές τε ἡμέρας ὁδὸν φρουρίῳ 2.19.3 ἐνέτυχον, ὃ Σισαυράνων καλοῦσι Πέρσαι. ἐνταῦθα πληθὸς τε οἰκητόρων ἦν καὶ ἵππεῖς ὀκτακόσιοι Περσῶν ἄριστοι φυλακὴν εἶχον, οἷς ἀνὴρ δόκιμος, Βλησχά2.19.4 μης ὄνομα, ἐφειστήκει. Ῥωμαῖοι δὲ ἄγχιστά πη τοῦ φρουρίου στρατοπεδευσάμενοι ἐς πολιορκίαν καθίσταντο, προσβολὴν τε τῷ περιβόλῳ ποιησάμενοι ἀπεκρού2.19.5 σθησαν, πολλοὺς τῇ μάχῃ ἀποβαλόντες. τό τε γὰρ τεῖχος ἐς ἄγαν ἐχυρὸν ἐτύγχανεν ὃν καὶ οἱ βάρβαροι καρτερώτατα ἐνθένδε τοὺς ἐπιόντας ἡμύνοντο. διὸ δὴ τοὺς ἄρχοντας ἅπαντας ξυγκαλέσας Βελισάριος ἔλεξε 2.19.6 τοιάδε «Ἐμπειρία πολέμων πολλῶν, ἄνδρες ἄρχοντες, «δέδωκεν ἡμῖν ἐν τοῖς τῶν πραγμάτων ἀπόροις «προορᾶν τε τὰ ξυμβησόμενα καὶ δυνατοῖς εἶναι πρὸ 2.19.7 «τῶν δεινῶν ἐλέσθαι τὰ κρείσσω. ἐπίστασθε τοίνυν «πηλίκον ἐστὶ κακὸν στρατεύμα ἐς γῆν πολεμίαν, πολ»λῶν μὲν ὀχυρωμάτων, πολλῶν δὲ μαχίμων ἐν τούτοις 2.19.8 «ἀνδρῶν ὅπισθεν ἀπολελειμμένων, πορεύεσθαι. ὅπερ «καὶ ἡμῖν ἔν γε τῷ παρόντι τετύχηκεν. ἐπίπροσθεν «γὰρ ἰοῦσιν ἡμῖν ἐνθένδε τε καὶ ἐκ Νισίβιδος πόλεως «ἐπόμενοι λάθρα τῶν πολεμίων τινὲς ἐν χωρίοις, ὡς «τὸ εἶκος, κακουργήσουσιν ἐπιτηδεῖως αὐτοῖς πρὸς 2.19.9 «ἐνέδραν ἢ καὶ ἄλλην τινὰ ἐπιβουλήν ἔχουσιν. ἦν «δέ πη καὶ ἄλλος ἀπαντήση στρατὸς εἷς τε μάχην «καθιστῶνται, πρὸς ἑκατέρους μὲν ἡμῖν ἀνάγκη τετάξε»σθαι, πάθοιμεν δ' ἂν οὕτω πρὸς αὐτῶν τὰ ἀνήκεστα· «ἐῷ γὰρ λέγειν ὡς καὶ πταίσαντες ἐν τῇ ξυμβολῇ, ἂν «οὕτω τύχοι, ἐπάνοδον ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν οὐδεμιᾶ 2.19.10 «μηχανῇ τὸ λοιπὸν ἔξομεν. μὴ τοίνυν ἀλογίστῳ σπουδῇ «χρῶμενοι ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς ἐσκυλευκότες φαινώμεθα, «μηδὲ τῷ φιλονείκῳ τὰ Ῥωμαίων πράγματα βλάψωμεν. «τόλμα μὲν γὰρ ἀμαθῆς ἐς ὄλεθρον φέρει, μέλλησις «δὲ σώφρων ἐς τὸ σώζειν ἀεὶ τοὺς αὐτῇ χρωμένους 2.19.11 «ἵκανῶς πέφυκεν. ἡμεῖς μὲν οὖν ἐνταῦθα ἐγκαθεζόμενοι ἐξελεῖν πειρώμεθα τὸ φρούριον τότε, Ἀρέθας «δὲ ξὺν τοῖς ἐπομένοις ἐς τὰ ἐπὶ Ἀσσυρίας χωρία 2.19.12 «στελλέσθω. Σαρακηνοὶ γὰρ τεichoμαχεῖν μὲν εἰσιν «ἀδύνατοι φύσει, ἐς δὲ τὸ ληῖζεσθαι πάντων μάλιστα 2.19.13 «δεξιοί. συνεισβαλοῦσι δὲ αὐτοῖς καὶ στρατιῶται τῶν «μαχίμων τινὲς, ὅπως αὐτοῖ τε, μηδενὸς μὲν ἐναντιώ»ματος σφίσι φανέντος, τὰ ἀνήκεστα τοὺς προσπεσόν»τας ἐργάσωνται, ἦν δὲ τι ἀπαντήση πολέμιον, εὐπετῶς 2.19.14 «ἀναχωροῦντες εἰς ἡμᾶς σώζοιντο. καὶ ἡμεῖς ἐξελόν»τες, ἦν θεὸς θέλῃ, τὸ φρούριον, οὕτω δὴ παντὶ τῷ «στρατῷ Τίγρην ποταμὸν διαβαίνωμεν, οὐ δεδιότες «μὲν τοὺς ὅπισθεν κακουργήσοντες, εὖ δὲ εἰδότες ὅπη «ποτὲ τοῖς Ἀσσυρίοις τὰ πράγματα ἔχει.» 2.19.15 Ταῦτα εἰπὼν Βελισάριος εὖ τε λέγειν ἅπασιν ἔδοξε καὶ τὸ βούλευμα εὐθύς ἐπετέλει. Ἀρέθαν τε ξὺν τοῖς ἐπομένοις ἐπὶ Ἀσσυρίας ἐκέλευεν ἰέναι καὶ αὐτοῖς στρατιώτας διακοσίους τε καὶ χιλίους ξυνέπεμψεν, ὧν δὴ οἱ πλεῖστοι τῶν ὑπασπιστῶν τῶν αὐτοῦ ἦσαν, δορυφόρους αὐτοῖς ἐπιστήσας δύο, Τραϊανόν τε καὶ Ἰωάννην τὸν Φαγᾶν καλούμενον, ἄμφω ἀγαθοὺς τὰ 2.19.16 πολέμια. καὶ αὐτοῖς μὲν Ἀρέθα πειθομένοις ἅπαντα πράσσειν ἐπέστελλεν, Ἀρέθαν δὲ ἅπαντα ἐκέλευε τὰ ἐν ποσὶ ληισάμενον οὕτω τε ἐς τὸ στρατόπεδον ἐπανήκοντα ἀπαγγέλλειν σφίσιν ὅποιά ποτε δυνάμεως 2.19.17 πέρι τοῖς Ἀσσυρίοις τὰ πράγματα εἶη. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Ἀρέθαν Τίγρην ποταμὸν διαβάντες ἐν 2.19.18 Ἀσσυρίοις ἐγένοντο. οὗ δὴ χώραν τε ἀγαθὴν εὐρόντες καὶ μακροῦ χρόνου ἀδήωτον, ταύτην τε ἀφύλακτον οὖσαν, ἐξ ἐπιδρομῆς πολλὰ ληισάμενοι τῶν ἐκείνη 2.19.19 χωρίων χρήματα μεγάλα περιεβάλλοντο. τότε

δὲ Βελισάριος τῶν τινὰς Περσῶν ξυλλαβῶν, ἐνδεῖν τοῖς ἐν 2.19.20 τῷ φρουρίῳ τὰ ἐπιτήδεια παντελῶς ἔμαθεν. οὐ γὰρ, ὡσπερ ἐν Δάρας τε καὶ Νισίβιδι πόλει, ἐν δημοσίῳ τὰς ἐπετεῖους τροφὰς ἀποτίθεσθαι νενομίσασιν, ἀλλὰ πολεμίων στρατοῦ ἀπροσδοκῆτου σφίσιν ἐπιπεσόντος 2.19.21 ἔσκομισάμενοί τι τῶν ἀναγκαίων οὐκ ἔφθησαν. ἄφνω δὲ πολλῶν ἐς τὸ φρούριον καταφυγόντων, τῶν ἐπιτη2.19.22 δειῶν τῇ ἀπορία, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐπιέζοντο. ἃ δὴ Βελισάριος γνοὺς Γεώργιον ἔπεμψεν, ἄνδρα ξυνετώτατόν τε καὶ τῶν ἀπορρήτων αὐτῷ κοινωνοῦντα, ἀποπειρασόμενον τῶν ἐν ταύτῃ ἀνθρώπων, εἴ πως ὁμολογίᾳ 2.19.23 τινὶ δύναιτο τὸ χωρίον ἐλεῖν. Γεώργιος δὲ παραίνεσίν τε ποιησάμενος καὶ πολλὰ ἐς αὐτοὺς ἐπαγωγὰ εἰπὼν ἔπεισε τὰ πιστὰ λαβόντας ἀμφὶ τῇ σωτηρίᾳ σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὸ φρούριον ἐνδοῦναι Ῥωμαίοις. 2.19.24 οὕτω Βελισάριος τὸ Σισαυράνων ἐλὼν τοὺς μὲν οἰκήτορας ἅπαντας Χριστιανούς τε καὶ Ῥωμαίους τὸ ἀνέκαθεν ὄντας, ἀθῶους ἀφήκε, τοὺς δὲ Πέρσας ξὺν τῷ Βλησχάμη ἐς Βυζάντιον ἔπεμψε, καὶ τὸν τοῦ φρουρίου 2.19.25 περίβολον ἐς ἔδαφος καθεῖλε. βασιλεύς τε οὐ πολλῶ ὕστερον τούτους τε τοὺς Πέρσας καὶ τὸν Βλησχάμην ἐς Ἰταλίαν Γότθοις πολεμήσοντας ἔπεμψε. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ Σισαυράνων φρουρίῳ ταύτῃ ἐχώρησεν. 2.19.26 Ἀρέθας δὲ, δείσας μὴ τὴν λείαν πρὸς Ῥωμαίων ἀφαιρεθεῖη, οὐκέτι ἀναστρέφειν ἐς τὸ στρατόπεδον 2.19.27 ἤθελε. πέμψας οὖν τῶν οἱ ἐπομένων τινὰς ἐπὶ κατασκοπῇ δῆθεν τῷ λόγῳ ἐκέλευε λάθρα ὡς τάχιστα ἐπανήκοντας σημεῖναι σφίσιν, ὅτι δὴ πολὺς τις πολεμίων στρατὸς ἀμφὶ τοῦ ποταμοῦ τὴν διάβασιν εἴη. 2.19.28 διὸ δὴ Τραϊανῶ τε καὶ Ἰωάννη παρήνει ἑτέρα ἰοῦσιν 2.19.29 ὁδῶ ἐπανήκειν ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν. παρὰ μὲν οὖν Βελισάριον οὐκέτι ἦλθον, ἔχοντες δὲ ποταμὸν Εὐφράτην ἐν δεξιᾷ οὕτω δὴ ἐς Θεοδοσιούπολιν τὴν πρὸς 2.19.30 τῷ Ἀβόρρα ποταμῷ ἴκοντο. Βελισάριος δὲ καὶ ὁ Ῥωμαίων στρατὸς οὐδὲν περὶ τοῦ στρατεύματος τούτου πυθόμενοι ἤσχαλλον, ἔς τε δέος καὶ ὑποψίαν οὔτε 2.19.31 φορητὴν τινα οὔτε μετρίαν ἐμπίπτοντες. χρόνου τε σφίσιν ἐν ταύτῃ δὴ τῇ προσεδρεῖα τριβέντος συχνοῦ ξυνέβη πολλοῖς τῶν στρατιωτῶν πυρετῶ δυσκόλῳ ἐνταῦθα ἀλῶναι· ἀύχμηρὰ γὰρ Μεσοποταμία ἢ Περσῶν 2.19.32 κατήκοος ὑπερφυῶς ἐστίν. οὐπερ ἀήθεις ὄντες Ῥωμαῖοι καὶ διαφερόντως οἱ ἐκ Θράκης ὀρμώμενοι, ἐν χωρίῳ ἐκτόπως ἀύχμῶδει καὶ καλύβαις τισὶ πνιγηραῖς ὥρα θέρους δίαιταν ἔχοντες, ἐνόσησαν οὕτως ὥστε 2.19.33 ἡμιθνήτες τὸ τριτημόριον τοῦ στρατοῦ ἔκειντο. ἅπας μὲν οὖν ὁ στρατὸς ἐνθένδε τε ἀπαλλάσσεσθαι καὶ ὅτι τάχιστα ἐς τὴν οἰκείαν γῆν ἐπανήκειν ἐν σπουδῇ εἶχον, μάλιστα δὲ ἀπάντων οἱ τῶν ἐν Λιβάνῳ καταλόγων ἄρχοντες, Ῥεκίθαγγός τε καὶ Θεόκτιστος, ὀρῶντες ὅτι δὴ καὶ ὁ χρόνος τὸ Σαρακηνῶν ἀνάθημα παρώχηκεν 2.19.34 ἤδη. Βελισαρίῳ γοῦν συχνὰ προσιόντες ἐδέοντο σφᾶς αὐτίκα ἀφεῖναι, μαρτυρόμενοι ὡς Ἀλαμουνδάρῳ τά τε ἐπὶ Λιβάνου καὶ Συρίας χωρία ἐνδόντες κάθηνται αὐτοῦ οὐδενὶ λόγῳ. 2.19.35 Διὸ δὴ Βελισάριος ἅπαντας ξυγκαλέσας τοὺς ἄρ2.19.36 χοντας βουλήν προὔθηκεν. οὐ δὴ ἀναστάς πρῶτος Ἰωάννης ὁ Νικήτου υἱὸς ἔλεξε τοιαύδε «Ἄριστε Βελι»σάριε, στρατηγὸν μὲν οὔτε τὴν τύχην οὔτε τὴν ἄρε»τὴν ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου γεγενῆσθαι τοιοῦτον οἶμαι 2.19.37 «οἷος αὐτὸς εἶ. δόξα τε αὕτη οὐ Ῥωμαίων κεκράτηκε 2.19.38 «μόνον, ἀλλὰ καὶ βαρβάρων ἀπάντων. ταύτην μέντοι «βεβαιοτάτα διαφυλάξεις τὴν εὐκλειαν, ἣν γε ζῶντας «ἡμᾶς ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν διασώσασθαι δυνατὸς «εἴης· ὡς νῦν γε ἡμῖν τὰ τῆς ἐλπίδος οὐκ ἐν καλῷ «κεῖται. οὕτως γὰρ μοι περὶ τοῦδε τοῦ στρατοῦ σκό2.19.39 «πει. Σαρακηνοὶ μὲν καὶ οἱ τῶν στρατιωτῶν μαχιμῶ»τατοι Τίγρην ποταμὸν διαβάντες, ἡμέραν οὐκ οἶδα «ὀπόστην ἄνω ἐς τοῦτο τύχης ἀφίκοντο ὥστε οὐδὲ «ἄγγελον πέμψαι τινὰ παρ' ἡμᾶς ἴσχυσαν· Ῥεκίθαγγός «τε καὶ Θεόκτιστος ἀποπορεύονται, ὡς ὀρᾶς δήπου»θεν, αὐτίκα δὴ μάλα τὸν Ἀλαμουνδάρου στρατὸν ἐν «Φοῖνιξι μέσοις εἶναι οἰόμενοι, ἄγοντά τε καὶ φέροντα 2.19.40 «ξύμπαντα τὰ ἐκείνη χωρία. τῶν δὲ λειπομένων οἱ «νοσοῦντές εἰσι τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὥστε τοὺς

θερα»πεύσοντάς τε καὶ κομιοῦντας ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν 2.19.41 «ἐλάσσους αὐτῶν παρὰ πολὺ τὸν ἀριθμὸν εἶναι. τοῦ»των δὲ τοιούτων ὄντων, ἦν τι ξυμβαίη πολέμιον ἢ «αὐτοῦ μένουσιν ἢ ὀπίσω ἰοῦσιν ἡμῖν ἀπαντῆσαι, οὐδ' «ἂν τις ἀπαγγεῖλαι τοῖς ἐν Δάρας Ῥωμαίοις δύναίτο 2.19.42 «τὸ ξυμπεσὸν πάθος. τὸ γὰρ ἐπίπροσθέ πη ἰέναι «οὐδὲ λόγῳ οἶμαι δυνατὸν εἶναι. ἕως οὖν ἔτι λείπεται «τις ἐλπίς, τὰ ἐς τὴν ἐπάνοδον βουλευέσθαι τε καὶ 2.19.43 «πράσσειν ξυνοίσει. τοῖς γὰρ ἐς κίνδυνον ἄλλως τε «καὶ τοιοῦτον καθεστηκόσι μὴ τὴν σωτηρίαν διασκο»πεῖσθαι, ἀλλὰ τὴν ἐς τοὺς πολεμίους ἐπιβουλὴν 2.19.44 «πολλὴ ἄνοια.» τοσαῦτα Ἰωάννης τε εἶπε καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἐπήνεσαν, ἕς τε θόρυβον καθιστάμενοι 2.19.45 τὴν ἀναχώρησιν κατὰ τάχος ποιῆσθαι ἠξίου. διὸ δὴ Βελισάριος πρότερον τοὺς νοσοῦντας ἐν τοῖς ὑπο2.19.46 ζυγίοις ἐνθέμενος ὑπῆγεν ὀπίσω τὸ στράτευμα. ἐπειδὴ τε τάχιστα ἐν γῆ τῇ Ῥωμαίων ἐγένοντο, ἅπαντα μὲν τὰ τῷ Ἀρέθῳ εἰργασμένα ἔγνω, δίκην μέντοι λαβεῖν οὐδεμίαν παρ' αὐτοῦ ἴσχυσεν, ἐπεὶ οἱ ἐς ὄψιν οὐκέτι ἦλθεν. ἡ μὲν οὖν Ῥωμαίων ἐσβολὴ ἐς τοῦτο

2.19.17 περί τοῖς Ἀσσυρίοις τὰ πράγματα εἶη. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Ἀρέθῳ Τίγρην ποταμὸν διαβάντες ἐν 2.19.18 Ἀσσυρίοις ἐγένοντο. οὗ δὴ χώραν τε ἀγαθὴν εὐρόντες καὶ μακροῦ χρόνου ἀδήωτον, ταύτην τε ἀφύλακτον οὔσαν, ἐξ ἐπιδρομῆς πολλὰ ληισάμενοι τῶν ἐκείνη 2.19.19 χωρίων χρήματα μεγάλα περιβάλλοντο. τότε δὲ Βελισάριος τῶν τινῶν Περσῶν ξυλλαβῶν, ἐνδεῖν τοῖς ἐν 2.19.20 τῷ φρουρίῳ τὰ ἐπιτήδεια παντελῶς ἔμαθεν. οὐ γὰρ, ὡσπερ ἐν Δάρας τε καὶ Νισίβιδι πόλει, ἐν δημοσίῳ τὰς ἐπετείους τροφὰς ἀποτίθεσθαι νενομίκασιν, ἀλλὰ πολεμίων στρατοῦ ἀπροσδοκῆτου σφίσιν ἐπιπεσόντος 2.19.21 ἐσκομισάμενοί τι τῶν ἀναγκαίων οὐκ ἔφθησαν. ἄφνω δὲ πολλῶν ἐς τὸ φρούριον καταφυγόντων, τῶν ἐπιτη2.19.22 δειῶν τῇ ἀπορίᾳ, ὡς τὸ εἶδος, ἐπιέζοντο. ἂ δὴ Βελισάριος γνοὺς Γεώργιον ἔπεμψεν, ἄνδρα ξυνετώτατόν τε καὶ τῶν ἀπορρήτων αὐτῷ κοινωνοῦντα, ἀποπειρασόμενον τῶν ἐν ταύτῃ ἀνθρώπων, εἴ πως ὁμολογίᾳ 2.19.23 τινὶ δύναίτο τὸ χωρίον ἐλεῖν. Γεώργιος δὲ παραίνεσίν τε ποιησάμενος καὶ πολλὰ ἐς αὐτοὺς ἐπαγωγὰ εἰπὼν ἔπεισε τὰ πιστὰ λαβόντας ἀμφὶ τῇ σωτηρίᾳ σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὸ φρούριον ἐνδοῦναι Ῥωμαίοις. 2.19.24 οὕτω Βελισάριος τὸ Σισαυράνων ἐλὼν τοὺς μὲν οἰκῆτορας ἅπαντας Χριστιανούς τε καὶ Ῥωμαίους τὸ ἀνέκαθεν ὄντας, ἀθῶους ἀφήκε, τοὺς δὲ Πέρσας ξὺν τῷ Βλησχάμῃ ἐς Βυζάντιον ἔπεμψε, καὶ τὸν τοῦ φρουρίου 2.19.25 περίβολον ἐς ἔδαφος καθεῖλε. βασιλεύς τε οὐ πολλῷ ὕστερον τούτους τε τοὺς Πέρσας καὶ τὸν Βλησχάμῃ ἐς Ἰταλίαν Γότθοις πολεμήσοντας ἔπεμψε. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ Σισαυράνων φρουρίῳ ταύτῃ ἐχώρησεν. 2.19.26 Ἀρέθας δὲ, δείσας μὴ τὴν λείαν πρὸς Ῥωμαίων ἀφαιρεθείη, οὐκέτι ἀναστρέφειν ἐς τὸ στρατόπεδον 2.19.27 ἠθέλε. πέμψας οὖν τῶν οἱ ἐπομένων τινὰς ἐπὶ κατασκοπῇ δῆθεν τῷ λόγῳ ἐκέλευε λάθρα ὡς τάχιστα ἐπανήκοντας σημῆναι σφίσιν, ὅτι δὴ πολὺς τις πολεμίων στρατὸς ἀμφὶ τοῦ ποταμοῦ τὴν διάβασιν εἶη. 2.19.28 διὸ δὴ Τραϊανῷ τε καὶ Ἰωάννῃ παρήνει ἑτέρα ἰοῦσιν 2.19.29 ὁδῷ ἐπανήκειν ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν. παρὰ μὲν οὖν Βελισάριον οὐκέτι ἦλθον, ἔχοντες δὲ ποταμὸν Εὐφράτην ἐν δεξιᾷ οὕτω δὴ ἐς Θεοδοσιούπολιν τὴν πρὸς 2.19.30 τῷ Ἀβόρρα ποταμῷ ἴκοντο. Βελισάριος δὲ καὶ ὁ Ῥωμαίων στρατὸς οὐδὲν περὶ τοῦ στρατεύματος τούτου πυθόμενοι ἠσχαλλον, ἕς τε δέος καὶ ὑποψίαν οὔτε 2.19.31 φορητὴν τινα οὔτε μετρίαν ἐμπίπτοντες. χρόνου τε σφίσιν ἐν ταύτῃ δὴ τῇ προσεδρεία τριβέντος συχνοῦ ξυνέβη πολλοῖς τῶν στρατιωτῶν πυρετῶ δυσκόλῳ ἐνταῦθα ἀλῶναι· ἀύχμηρὰ γὰρ Μεσοποταμία ἢ Περσῶν 2.19.32 κατήκοος ὑπερφῶς ἐστίν. οὐπερ ἀήθεις ὄντες Ῥωμαῖοι καὶ διαφερόντως οἱ ἐκ Θράκης ὀρμώμενοι, ἐν χωρίῳ ἐκτόπως ἀύχμῳδαι καὶ καλύβαις τισὶ πνιγηραῖς ὥρα θέρους δίαιταν ἔχοντες, ἐνόσησαν οὕτως ὥστε 2.19.33 ἡμιθνήτες τὸ τριτημόριον τοῦ στρατοῦ ἔκειντο. ἅπας μὲν οὖν ὁ στρατὸς ἐνθένδε τε ἀπαλλάσσεσθαι καὶ ὅτι τάχιστα ἐς τὴν οἰκείαν γῆν

ἐπανάκειν ἐν σπουδῇ εἶχον, μάλιστα δὲ ἀπάντων οἱ τῶν ἐν Λιβάνῳ καταλόγων ἄρχοντες, Ῥεκίθαγγός τε καὶ Θεόκτιστος, ὀρώντες ὅτι δὴ καὶ ὁ χρόνος τὸ Σαρακηνῶν ἀνάθημα παρώχηκεν 2.19.34 ἤδη. Βελισαρίῳ γοῦν συχνὰ προσιόντες ἐδέοντο σφᾶς αὐτίκα ἀφεῖναι, μαρτυρόμενοι ὡς Ἀλαμουνδάρῳ τὰ τε ἐπὶ Λιβάνου καὶ Συρίας χωρία ἐνδόντες κάθηνται αὐτοῦ οὐδενὶ λόγῳ. 2.19.35 Διὸ δὴ Βελισάριος ἅπαντας ξυγκαλέσας τοὺς ἄρ2.19.36 χοντας βουλήν προὔθηκεν. οὐδὲ δὴ ἀναστάς πρῶτος Ἰωάννης ὁ Νικήτου υἱὸς ἔλεξε τοιάδε «Ἄριστε Βελισάριε, στρατηγὸν μὲν οὔτε τὴν τύχην οὔτε τὴν ἄρε»τὴν ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου γεγενῆσθαι τοιοῦτον οἶμαι 2.19.37 «οἷος αὐτὸς εἶ. δόξα τε αὕτη οὐ Ῥωμαίων κεκράτηκε 2.19.38 «μόνον, ἀλλὰ καὶ βαρβάρων ἀπάντων. ταύτην μέντοι «βεβαιότατα διαφυλάξεις τὴν εὐκλειαν, ἣν γε ζῶντας «ἡμᾶς ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν διασώσασθαι δυνατὸς «εἶης» ὡς νῦν γε ἡμῖν τὰ τῆς ἐλπίδος οὐκ ἐν καλῷ «κεῖται. οὕτως γὰρ μοι περὶ τοῦδε τοῦ στρατοῦ σκό2.19.39 «πει. Σαρακηνοὶ μὲν καὶ οἱ τῶν στρατιωτῶν μαχιμώ»τατοι Τίγρην ποταμὸν διαβάντες, ἡμέραν οὐκ οἶδα «ὀπόστην ἄνω ἐς τοῦτο τύχης ἀφίκοντο ὥστε οὐδὲ «ἄγγελον πέμψαι τινὰ παρ' ἡμᾶς ἴσχυσαν. Ῥεκίθαγγός «τε καὶ Θεόκτιστος ἀποπορεύονται, ὡς ὄρας δήπου»θεν, αὐτίκα δὴ μάλα τὸν Ἀλαμουνδάρου στρατὸν ἐν «Φοίνιξι μέσοις εἶναι οἰόμενοι, ἄγοντά τε καὶ φέροντα 2.19.40 «ξύμπαντα τὰ ἐκεῖνη χωρία. τῶν δὲ λειπομένων οἱ «νοσοῦντές εἰσι τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὥστε τοὺς θερα»πεύσοντάς τε καὶ κομιοῦντας ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν 2.19.41 «ἐλάσσους αὐτῶν παρὰ πολὺ τὸν ἀριθμὸν εἶναι. τού»των δὲ τοιούτων ὄντων, ἦν τι ξυμβαίη πολέμιον ἢ «αὐτοῦ μένουσιν ἢ ὀπίσω ἰοῦσιν ἡμῖν ἀπαντῆσαι, οὐδ' «ἄν τις ἀπαγγεῖλαι τοῖς ἐν Δάρας Ῥωμαίοις δύναιτο 2.19.42 «τὸ ξυμπεσὸν πάθος. τὸ γὰρ ἐπίπροσθὲ πη ἰέναι «οὐδὲ λόγῳ οἶμαι δυνατὸν εἶναι. ἕως οὖν ἔτι λείπεται «τις ἐλπίς, τὰ ἐς τὴν ἐπάνοδον βουλευέσθαι τε καὶ 2.19.43 «πράσσειν ξυνοίσει. τοῖς γὰρ ἐς κίνδυνον ἄλλως τε «καὶ τοιοῦτον καθεστηκόσι μὴ τὴν σωτηρίαν διασκο»πεῖσθαι, ἀλλὰ τὴν ἐς τοὺς πολεμίους ἐπιβουλήν 2.19.44 «πολλὴ ἄνοια.» τσαῦτα Ἰωάννης τε εἶπε καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἐπήνεσαν, ἕς τε θόρυβον καθιστάμενοι 2.19.45 τὴν ἀναχώρησιν κατὰ τάχος ποιῆσθαι ἠξίου. διὸ δὴ Βελισάριος πρότερον τοὺς νοσοῦντας ἐν τοῖς ὑπο2.19.46 ζυγίοις ἐνθήμενος ὑπῆγεν ὀπίσω τὸ στράτευμα. ἐπειδὴ τε τάχιστα ἐν γῆ τῇ Ῥωμαίων ἐγένοντο, ἅπαντα μὲν τὰ τῷ Ἀρέθῳ εἰργασμένα ἔγνω, δίκην μέντοι λαβεῖν οὐδεμίαν παρ' αὐτοῦ ἴσχυσεν, ἐπεὶ οἱ ἐς ὄψιν οὐκέτι ἦλθεν. ἡ μὲν οὖν Ῥωμαίων ἐσβολὴ ἐς τοῦτο ἐτελεύτα. 2.19.47 Χοσρόη δὲ Πέτραν ἐλόντι Βελισάριος ἐσβαλὼν ἐς γῆν τὴν Περσίδα ἠγγέλλετο καὶ ἡ ἀμφὶ πόλιν Νίσιβιν ξυμβολή, φρουρίου τε τοῦ Σισαυράνων ἢ ἄλλωσις, καὶ ὅσα Τίγρην ποταμὸν διαβὰν τὸ ξὺν τῷ Ἀρέθῳ στρα2.19.48 τευμα ἔπρασεν. αὐτίκα τε φυλακὴν ἐν τῇ Πέτρῳ καταστησάμενος ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ καὶ Ῥωμαίων 2.19.49 τοῖς ἄλοῦσιν ἐς τὰ Περσῶν ἦθη ἀπήλαυνε. ταῦτα μὲν ἐν τῇ δευτέρῃ Χοσρόου ἐσβολῇ ξυνηνέχθη γενέσθαι. Βελισάριος δὲ βασιλεῖ ἐς Βυζάντιον μετὰπεμπτὸς ἐλθὼν διεχειμάζεν. 2.20.1 Ἄμα δὲ ἦρι ἀρχομένῳ Χοσρόης ὁ Καβάδου τὸ τρίτον στρατῷ μεγάλῳ ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐσέβαλλε, 2.20.2 ποταμὸν Εὐφράτην ἐν δεξιᾷ ἔχων. Κάνδιδος δὲ, ὁ Σεργιουπόλεως ἱερεὺς, ἐπειδὴ τὸν Μήδων στρατὸν ἄγχιστά που ἦκειν ἐπύθετο, δέισας περὶ τέ οἱ αὐτῷ καὶ τῇ πόλει, ἐπεὶ χρόνῳ τῷ ξυγκειμένῳ Χοσρόη τὰ ὠμολογημένα ὡς ἠκιστα ἐπετέλεσεν, ἐν τῷ τῶν πολεμίων στρατοπέδῳ γενόμενος παρητεῖτο Χοσρόην μὴ οἱ 2.20.3 διὰ ταῦτα χαλεπῶς ἔχειν. χρήματα μὲν γὰρ οὐδεπώποτε αὐτῷ γεγονέναι, καὶ διὰ τοῦτο ἀρχὴν οὐδὲ βεβουλήσθαι Σουρηνοὺς ῥύεσθαι, βασιλέα δὲ Ἰουστινιανὸν ὑπὲρ τούτων πολλὰ ἰκετεύσας ἀνόνητος αὐτοῦ γεγενῆ2.20.4 σθαι. Χοσρόης δὲ αὐτὸν ἐν φυλακῇ ἔσχε, καὶ τὸ σῶμα πικρότατα αἰκιζόμενος διπλάσια τὰ χρήματα, 2.20.5 ἥπερ ξυνέκειτο, πράττειν ἠξίου. ὁ δὲ αὐτὸν ἐς Σεργιούπολιν τινὰς ἰκέτευε πέμψαι τὰ κειμήλια ξύμπαντα 2.20.6 τοῦ ἐνταῦθα ἱεροῦ ληψομένους. καὶ ἐπεὶ κατὰ ταῦτα ὁ Χοσρόης

ἐποίει, τῶν οἱ ἐπομένων τινὰς ὁ Κάνδιδος 2.20.7 ζῆν αὐτοῖς ἔπεμψεν. οἱ μὲν οὖν Σεργιουπολίται τοὺς παρὰ Χοσρόου σταλέντας τῇ πόλει δεξάμενοι τῶν κειμηλίων πολλὰ ἔδωσαν, ἄλλο οὐδὲν σφίσι ἀπολελείφθαι 2.20.8 ἰσχυριζόμενοι. Χοσρόης δὲ ταῦτά οἱ ἀποχρῆν οὐδαμῆ 2.20.9 ἔφη, ἀλλ' ἕτερα τούτων πλείω λαβεῖν ἐδικαίου. πέμπει τοῖνυν τινὰς τῷ μὲν λόγῳ διερευνησομένους ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ τῆς πόλεως χρήματα, ἔργῳ δὲ τὴν πόλιν 2.20.10 καθέξοντας. καὶ ἐπεὶ οὐκ ἔδει Σεργιούπολιν Πέρσαις ἀλῶναι, τῶν τις Σαρακηνῶν Χριστιανὸς μὲν, ταττόμενος δὲ ὑπὸ Ἄλαμουνδάρῳ, Ἄμβρος ὄνομα, νύκτωρ παρὰ τῆς πόλεως τὸ τεῖχος ἤκων καὶ τὸν πάντα λόγον ἀγγελίας ἐκέλευε Πέρσας τῇ πόλει μηδαμῆ δέξασθαι. 2.20.11 οὕτω τε οἱ παρὰ Χοσρόου σταλέντες ἄπρακτοι ἐς αὐτὸν ἐπανῆλθον, καὶ ὅς τῷ θυμῷ ζέων τὴν πόλιν 2.20.12 ἐξελεῖν διανοοῖτο. στρατεύμα οὖν ἐς ἐξακισχιλίους στείλας ἐκέλευεν ἕς τε πολιορκίαν καθίστασθαι καὶ 2.20.13 προσβολὰς τῷ περιβόλῳ ποιήσασθαι. καὶ οἱ μὲν ἐνταῦθα γενόμενοι ἔργου εἶχοντο, Σεργιουπολίται δὲ καρτερῶς μὲν τὰ πρῶτα ἠμύνοντο, ἔπειτα δὲ ἀπειπόντες τε καὶ κατωρρωδηκότες τὸν κίνδυνον ἐβουλεύθησαν 2.20.14 οὐκ οὐκ τοῖς πολεμίοις τὴν πόλιν ἐνδοῦναι. στρατιώτας γὰρ οὐ πλέον ἢ διακοσίους ἔχοντες ἔτυχον. ἀλλὰ Ἄμβρος, αὐθις παρὰ τὸν περίβολον ἐς νύκτα ἤκων, δυοῖν ἡμέραιν τὴν πολιορκίαν διαλύσειν Πέρσας ἔφασκε, τοῦ ὕδατος αὐτοὺς παντάπασι ἐπιλιπόντος. 2.20.15 διὸ δὴ αὐτοὶ μὲν ἐς λόγους τοῖς πολεμίοις οὐδαμῆ ἤλθον, οἱ δὲ βάρβαροι δίψῃ ἐχόμενοι ἐξανέστησάν τε καὶ παρὰ Χοσρόην ἀφίκοντο. Κάνδιδον μέντοι Χοσ2.20.16 ρόης οὐκέτι ἀφήκε. χρῆν γὰρ, οἶμαι, αὐτὸν τὰ ὁμωμοσμένα ἠλογηκότα ἱερέα μηκέτι εἶναι. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε ἐχώρησεν. 2.20.17 Ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν Κομμαγενῶν χώραν ὁ Χοσρόης ἀφίκετο, ἦν καλοῦσιν Εὐφρατησίαν, ἐς λείαν μὲν ἢ χωρίου του ἄλωσιν τρέπεσθαι οὐδαμῆ ἠθέλεν, ἐπεὶ τὰ ἐν ποσὶ μέχρι ἐς Σύρους τὰ μὲν ἐξελῶν, τὰ δὲ ἀργυρολογήσας πρότερον ἔτυχεν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν 2.20.18 λόγοις δεδήλωται. γνώμην δὲ εἶχεν εὐθὺ Παλαιστίνης ἄγειν τὸ στρατεύμα, ὅπως τὰ τε ἄλλα καὶ τὰ ἐν Ἱεροσολύμοις κειμήλια πάντα ληίσθηται. χώραν γὰρ ταύτην ἀγαθὴν τε διαφερόντως καὶ πολυχρύσων οἰκητόρων 2.20.19 εἶναι ἀκοῇ εἶχε. Ῥωμαῖοι δὲ ἅπαντες, ἄρχοντές τε καὶ στρατιῶται, τοῖς μὲν πολεμίοις ὑπαντιάζειν ἢ τῇ παρόδῳ ἐμποδῶν ἴστασθαι τρόπῳ οὐδενὶ διανοοῦντο, τὰ δὲ ὀχυρώματα καταλαμβάνοντες ὡς ἕκαστος ἠδύνατο ἀποχρῆν ᾧοντο ταῦτά τε διαφυλάσσειν καὶ αὐτοὶ σώζεσθαι. 2.20.20 Γνοὺς δὲ τὴν Περσῶν ἔφοδον Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς Βελισάριον αὐθις ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν. ὁ δὲ ἵπποις τοῖς δημοσίοις ὀχούμενος, οὓς δὴ βερέδους καλεῖν νενομίκασι, ἄτε οὐ στρατεύμα ζῆν αὐτῷ ἔχων, τάχει πολλῶν ἐς Εὐφρατησίαν ἀφίκετο, Ἰουστός δὲ, ὁ βασιλέως ἀνεψιός, ἐν Ἱεραπόλει ζῆν τε τῷ Βούζη καὶ 2.20.21 ἐτέροις τισὶ καταφυγῶν ἔτυχεν. οἱ δὲ Βελισάριον οὐ μακρὰν ἀποθεν ἤκειν ἀκούσαντες γράμματα πρὸς αὐτὸν 2.20.22 ἔγραφον. ἐδήλου δὲ ἡ γραφή τάδε «Καὶ νῦν ὁ Χοσ»ρόης, ὥσπερ οἴσθ᾽ αὖτε καὶ αὐτὸς, ἐπὶ Ῥωμαίους «ἐστράτευσε, στρατὸν μὲν πολλῶν πλείονα ἢ πρότερον «ἄγων, ὅπη ποτὲ δὲ εἶναι διανοούμενος οὕτω ἔνδηλος ὡν, πλήν γε δὴ ὅτι αὐτὸν ἀγχιστά πη ἀκούομεν «εἶναι, χωρὶς μὲν οὐδενὶ λυμηνάμενον, ὁδῶν δὲ ἀεὶ 2.20.23 «ἐπίπροσθεν ἰόντα. ἀλλ' ἦκε παρ' ἡμᾶς ὅτι τάχιστα, «εἴπερ οἶός τε εἶ λαθεῖν τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον, «ὅπως δὴ σῶς τε αὐτὸς βασιλεῖ ἔση καὶ Ἱεράπολιν 2.20.24 «ἡμῖν ξυμφυλάξης.» τσαῦτα μὲν ἡ γραφή ἐδήλου. Βελισάριος δὲ οὐκ ἐπαινέσας τὰ γεγραμμένα ἐς Εὐρώπην τὸ χωρίον ἀφίκετο, ὃ πρὸς Εὐφράτη ποταμῷ 2.20.25 ἐστίν. ἐνθὲνδε τε περιπέμπων πανταχόσε τὸν στρατὸν ἠγείρε καὶ αὐτοῦ τὸ στρατόπεδον κατεστήσατο, ἄρχοντάς τε τοὺς ἐν Ἱεραπόλει ἠμείβετο τοῖσδε «Εἰ μὲν ἐφ' «ἐτέρους ἀνθρώπων τινὰς, ἀλλ' οὐ Ῥωμαίων κατηκόους «ὁ Χοσρόης χωρεῖ, εὖ τε καὶ ὡς ἀσφαλέστατα ὑμῖν 2.20.26 «βεβούλευται ταῦτα· οἷς γὰρ πάρεστιν ἡσυχῇ μένουσιν ἀπηλλάχθαι κακῶν, πολλὴ ἄνοια ἐς κίνδυνον οὐκ «ἀναγκαῖόν τινα ἰέναι· εἰ δὲ νῦν

ἐνθένδε ἀπαλλαγείς «ὁ βάρβαρος οὗτος ἑτέρα τινὶ ἐπισκήψει βασιλέως Ἰου»στινιανοῦ χώρα, καὶ ταύτη διαφερόντως μὲν ἀγαθῆ, «φρουρὰν δὲ οὐδαμῆ στρατιωτῶν ἐχούσῃ, εὖ ἴστε ὅτι «τὸ ξὺν τῇ ἀρετῇ ἀπολωλέναι τοῦ σεσωσθαι ἀμαχητὶ 2.20.27 «τῷ παντὶ ἄμεινον. οὐ γὰρ ἂν σωτηρία τοῦτό γε, «ἀλλὰ προδοσία δικαίως καλοῖτο. ἀλλ' ἦκετε ὅτι «τάχιστα ἐς τὸν Εὐρωπὸν, οὗ δὴ συλλέξας τὸ στρά»τευμα ὄλον ὅσα ἂν ὁ θεὸς διδῶ ἐλπίδα ἔχω τοὺς 2.20.28 «πολεμίους ἐργάσασθαι.» ταῦτα ἐπεὶ ἀπενεχθέντα οἱ ἄρχοντες εἶδον, ἐθάρρησάν τε καὶ Ἰουστον μὲν ξὺν ὀλίγοις τισὶν αὐτοῦ ἔλιπον ἐφ' ᾧ τὴν Ἱεράπολιν φυλάξουσιν, οἱ δὲ λοιποὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς Εὐρωπὸν ἦλθον. 2.21.1 Χοσρόης δὲ μαθὼν Βελισάριον παντὶ τῷ Ῥωμαίων στρατῷ ἐστρατοπεδεῦσθαι ἐν Εὐρωπῷ, πρόσω μὲν ἐλαύνειν οὐκέτι ἔγνω, τῶν δὲ βασιλικῶν γραμματέων ἕνα, Ἀβανδάνην ὄνομα, δόξαν ἐπὶ ξυνέσει πολλὴν ἔχοντα, παρὰ Βελισάριον ἔπεμψε, τὸν στρατηγὸν ὁποῖός ποτε εἶη κατασκευζόμενον, τῷ δὲ λόγῳ μεμψόμενον, ὅτι δὴ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς τοὺς πρέσβεις ἐς Πέρσας ἤκιστα πέμψειεν, ἐφ' ᾧ τὰ ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ κατὰ τὰ ξυγκείμενα πρυτανεύσωσιν. ὅπερ μαθὼν Βελισάριος 2.21.2 ἐποίει τοιάδε. αὐτὸς μὲν ἐξακισχιλίους ἀπολεξάμενος ἄνδρας εὐμήκεις τε καὶ τὰ σώματα καλοὺς μάλιστα μακρὰν που ἄποθεν τοῦ στρατοπέδου ὡς κυνηγετῶν ἐστάλη, Διογένην δὲ τὸν δορυφόρον καὶ Ἀδόλιον τὸν Ἀκακίου, ἄνδρα Ἀρμένιον γένος, βασιλεῖ μὲν αἰεὶ ἐν παλατίῳ τὰ ἐς τὴν ἡσυχίαν ὑπηρετοῦντα (σιλεντιαρίου Ῥωμαῖοι καλοῦσιν οἷς ἡ τιμὴ αὕτη ἐπίκειται), τότε δὲ Ἀρμενίων τινῶν ἄρχοντα, τὸν ποταμὸν διαβάντας ξὺν ἵππεῦσι χιλίοις περιέειναι τὴν ἐκεῖνη ἡῖονα ἐκέλευε, δόκησιν αἰεὶ παρεχομένους τοῖς πολεμίους ὡς, ἦν ἐθέλωσι τὸν Εὐφράτην διαβάντες ἐπὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν ὁδῶ ἵεναι, οὐ μήποτε ἐπιτρέψουσι. καὶ οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίουν. 2.21.3 Βελισάριος δὲ, ἐπεὶ τὸν πρεσβευτὴν ἄγχιστά πη ἐπέπυστο εἶναι, καλύβην ἐκ παχειῶν τινῶν σινδόνων πηξάμενος, ἦν δὴ παπυλεῶνα καλεῖν νενομίκασιν, ἐκάθητο ἐκεῖ, ὡσπερ ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ, παραδηλῶν ὅτι δὴ οὐδεμιᾶ παρασκευῆ ἐνταῦθα ἦκοι. τοὺς δὲ στρατιῶτας 2.21.4 διέταξεν ὧδε. τῆς μὲν καλύβης ἐφ' ἐκάτερα Θρακῆς 2.21.4 τε καὶ Ἰλλυριοὶ ἦσαν, Γότθοι δὲ μετ' αὐτοὺς, καὶ τούτων ἐχόμενοι Ἑρουλοὶ, μεθ' οὓς Βανδίλιοι τε καὶ Μαυρούσιοι ἦσαν. τοῦ τε πεδίου ἐπὶ πλεῖστον διῆκον. 2.21.5 οὐ γὰρ ἐστῶτες ἐπὶ χώρας αἰεὶ τῆς αὐτῆς ἔμενον, ἀλλὰ διεστηκότες τε ἀπ' ἀλλήλων καὶ περιπάτους ποιούμενοι παρέργως τε καὶ ὡς ἤκιστα κατεσπουδασμένως ἐς τὸν 2.21.6 Χοσρόου πρεσβευτὴν ἔβλεπον. εἶχε δὲ αὐτῶν οὐδεὶς οὔτε χλαμύδα οὔτε ἄλλην ἐπωμίδα τινὰ, ἀλλὰ χιτῶνας μὲν λινοὺς καὶ ἀναξυρίδας ἀμπεχόμενοι, εἶτα διεζῶσθαι 2.21.7 μένοι ἐβάδιζον. εἶχε δὲ τὴν τοῦ ἵππου μάστιγα ἕκαστος, ὄπλον δὲ τῷ μὲν ξίφος ἦν, τῷ δὲ πέλεκυς, 2.21.8 τῷ δὲ τόξα γυμνά. δόκησιν τε παρείχοντο ἅπαντες ὅτι δὴ ἀφροντιστήσαντες τῶν ἄλλων ἀπάντων κυνηγετῆσιν ἠπείγοντο. ὁ μὲν οὖν Ἀβανδάνης Βελισαρίῳ ἐς ὄψιν ἦκων δεινὰ ποιεῖσθαι τὸν βασιλέα Χοσρόην ἔφη, ὅτι δὴ καθὰ ξυνέκειτο πρότερον οὐ πέμψειε παρ' αὐτὸν τοὺς πρέσβεις ὁ Καῖσαρ (οὕτω γὰρ τὸν Ῥωμαίων βασιλέα καλοῦσι Πέρσαι) καὶ ἀπ' αὐτοῦ ὁ Χοσρόης ἠνάγκαστο ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐν ὅπλοις ἦκειν. 2.21.10 Βελισάριος δὲ οὔτε κατορρωδῆσας, ἄτε πη ἄγχιστα ἐστρατοπεδευμένων βαρβάρων τοσοῦτων τὸ πλῆθος, οὔτε τῷ λόγῳ ἐς ταραχὴν τινα καταστάς, ἀλλὰ γελῶντί τε καὶ ἀνειμένῳ τῷ προσώπῳ ἀμείβεται «Οὐ ταύτη» λέγων «ἢ τῷ Χοσρόῃ τανῦν εἶργασται νενόμισται τοῖς 2.21.11 «ἀνθρώποις τὰ πράγματα. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι, ἦν τι «ἀντιλέγοιτο σφίσι τε καὶ τῶν πέλας τισὶ, πρεσβεύουσι «μὲν ἐς αὐτοὺς πρότερον, ἐπειδὴν δὲ τῶν μετρίων μὴ 2.21.12 «τύχωσιν, οὕτω δὴ πολέμῳ ἐπ' αὐτοὺς ἴασιν. ὁ δὲ «γενόμενος ἐν μέσοις Ῥωμαίοις, εἶτα τοὺς ὑπὲρ τῆς «εἰρήνης προτείνεται λόγους.» ὁ μὲν τοσαῦτα εἰπὼν τὸν πρεσβευτὴν ἀπεπέμψατο. 2.21.13 Ὁ δὲ παρὰ Χοσρόην γενόμενος παρήνει οἱ ὅτι τά 2.21.14 χιστα ἀπαλλάσσεσθαι. στρατηγῷ τε γὰρ ἐντυχεῖν ἔφη ἀνδρειοτάτῳ τε καὶ ξυνετωτάτῳ ἀνθρώπων ἀπάντων καὶ στρατιώταις οἷος

ἄλλους αὐτὸς οὐ πρόποτε εἶδεν, ὧν δὴ τὴν εὐκοσμίαν θαυμάσειε μάλιστα πάντων, εἶναι τε οὐκ ἔξ ἀντιπάλου τοῦ κινδύνου αὐτῷ τε καὶ Βελισαρίῳ τὴν ἀγωνίαν, διαφέρειν δὲ, ὅτι νικήσας μὲν αὐτὸς τὸν Καίσαρος νικήσει δοῦλον, ἡσσηθείς δὲ, ἂν οὕτω τύχοι, μέγα τι αἶσχος τῇ τε βασιλείᾳ πορίσεται καὶ τῷ Περσῶν γένει, καὶ Ῥωμαῖοι μὲν νενικημένοι ῥαδίως ἂν ἔν τε ὀχυρώμασι καὶ γῆ τῇ αὐτῶν διασώζονται, αὐτῶν δὲ, ἦν γέ τι ἐναντίωμα ξυμβαίη, οὐδ' 2.21.15 ἂν ἄγγελος διαφύγοι ἐς τὴν Περσῶν χώραν. ταύτη ὁ Χοσρόης ἀναπεισθεὶς τῇ ὑποθήκῃ ἀναστρέφειν μὲν ἐς τὰ Περσῶν ἦθη ἐβούλετο, ἀμηχανία δὲ πολλῇ εἶχετο. 2.21.16 τὴν τε γὰρ διάβασιν τοῦ ποταμοῦ πρὸς τῶν πολεμίων φυλάσσεσθαι ὤρετο καὶ ὁδῶ τῇ αὐτῇ, ἐρήμῳ ἀνθρώπων παντάπασιν οὔσῃ, ὀπίσω ἀπελαύνειν οὐχ οἷός τε ἦν, ἐπεὶ ἅπαντα σφᾶς τὰ ἐπιτήδεια ἤδη ἐπιλελοίπει, ἄπερ τὸ πρότερον ζῦν αὐτοῖς ἔχοντες ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων 2.21.17 ἐσέβαλον. τέλος δὲ πολλὰ λογισαμένῳ ξυμφορώτατόν οἱ ἔδοξεν εἶναι μάχη διακινδυνεύσαντι ἐς γῆν τε τὴν ἀντιπέρας ἴκειν καὶ διὰ χώρας πᾶσιν εὐθηνούσης τοῖς 2.21.18 ἀγαθοῖς τὴν πορείαν ποιήσασθαι. Βελισάριος δὲ εὖ μὲν ἠπίστατο ὡς οὐδ' ἂν δέκα μυριάδες ἀνδρῶν τὴν διάβασιν Χοσρόη ἀναχαιτίζειν ποτὲ ἱκαναὶ εἶεν· (ὃ τε γὰρ ποταμὸς πολλαχῇ τῶν ταύτη χωρίων ναυσὶ διαβατὸς ὧν ἐπὶ πλεῖστον τυγχάνει καὶ κρεῖσσον ἦν ἄλλως τὸ Περσῶν στρατεύμα ἢ πρὸς πολεμίων ὀλίγων τινῶν τῆς διαβάσεως ἀποκεκλεῖσθαι·) τοῖς δὲ ἀμφὶ Διογένην τε καὶ Ἀδόλιον σὺν τοῖς χιλίοις ἐπέστελλε τὰ πρῶτα περιέναι τὴν ἐκείνη ἀκτὴν, ὅπως δὴ ἐς ταραχὴν 2.21.19 ἀφασίᾳ τινὶ τὸν βάρβαρον καταστήσονται. ὄνπερ δεδιζόμενος, ὡσπερ μοι ἐρρήθη, ἔδεισε μή τι αὐτῷ ἐμπόδιμα εἶη ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ τῆς Ῥωμαίων γῆς. 2.21.20 λόγου τε οἱ πολλοῦ ἄξιον ἐφαίνετο εἶναι ἐξελάσαι ἐνθὲνδε τὸν Χοσρόου στρατὸν, οὐδεμιᾶ κινδυνεύσαντι μάχῃ πρὸς μυριάδας βαρβάρων πολλὰς ζῦν στρατιώταις λίαν τε ὀλίγοις οὔσι καὶ ἀτεχνῶς κατεπτηχόσι τὸν Μήδων στρατὸν. διὸ δὴ ἐκέλευε Διογένην τε καὶ Ἀδόλιον ἡσυχῇ μένειν. 2.21.21 Ὁ γοῦν Χοσρόης γέφυραν σὺν πολλῷ τάχει πηξάμενος ποταμὸν Εὐφράτην ἐκ τοῦ αἰφνιδίου διέβη παντὶ 2.21.22 τῷ στρατῷ. Πέρσαις γὰρ πόνῳ οὐδενὶ διαβατοῖ εἰσι ποταμοὶ ἅπαντες, ἐπεὶ αὐτοῖς ὁδῶ ἰοῦσιν ἀγκιστροειδῆ σιδήρια ἐν παρασκευῇ ἐστίν, οἷς δὴ ξύλα μακρὰ ἐς ἄλληλα ἐναρμόζοντες γέφυραν αὐτοσχεδιάζουσιν ἐκ τοῦ 2.21.23 παραυτικά ὅπη ἂν σφίσι βουλομένοις εἶη. ἐπεὶ δὲ τάχιστα γέγονεν ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπειρῷ, πέμψας παρὰ Βελισάριον αὐτὸς μὲν Ῥωμαίοις κεχαρίσθαι τοῦ Μήδων στρατοῦ τὴν ἀναχώρησιν ἔφασκε, προσδέχεσθαι δὲ τοὺς παρ' αὐτῶν πρέσβεις, οὓς σφίσι παρέσεσθαι οὐκ 2.21.24 ἐς μακρὰν ἄξιον εἶναι. Βελισάριος δὲ παντὶ καὶ αὐτὸς τῷ Ῥωμαίων στρατῷ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν διαβάς 2.21.25 παρὰ Χοσρόην εὐθὺς ἔπεμψεν. οἱ, ἐπεὶ παρ' αὐτὸν ἴκοντο, πολλὰ τῆς ἀναχωρήσεως ἐπαινέσαντες πρέσβεις ἐς αὐτὸν ἤξιν παρὰ βασιλέως αὐτίκα δὴ μάλα ὑπέσχοντο, οἱ δὲ τὰ ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ ζυγκείμενα πρότερον 2.21.26 ἔργῳ ἐπιτελῆ πρὸς αὐτὸν θήσονται. ἠξίουσαν τε διὰ Ῥωμαίων ἄτε φίλων αὐτῷ τῇ πορείᾳ χρῆσθαι. ὁ δὲ καὶ ταῦτα ὑπεδέχετο ἐπιτελέσειν, εἴ τινά οἱ δοῖεν τῶν δοκίμων ἐν ὁμήρων λόγῳ ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὁμολογίᾳ, ἐφ' 2.21.27 ᾧ τὰ ζυγκείμενα πράξουσιν. οἱ μὲν οὖν πρέσβεις παρὰ Βελισάριον ἐπανήκοντες τοὺς Χοσρόου λόγους ἀπήγγελλον, ὁ δὲ εἰς τὴν Ἐδεσσαν ἀφικόμενος Ἰωάννην τὸν Βασιλείου παῖδα, γένει τε καὶ πλούτῳ πάντων τῶν Ἐδεσσηνῶν διαφανέστατον, ὄμηρον τῷ Χοσρόη 2.21.28 οὔτι ἐκούσιον εὐθὺς ἔπεμψε. Ῥωμαῖοι δὲ Βελισάριον ἐν εὐφημίαις εἶχον, μᾶλλον τε σφίσι ὁ ἀνὴρ ἐν τούτῳ εὐδοκιμῆσαι τῷ ἔργῳ ἐδόκει ἢ ὅτε Γελίμερα δορυά 2.21.29 λωτον ἢ τὸν Οὐίτιγιν ἐς Βυζάντιον ἦνεγκεν. ἦν γὰρ ὡς ἀληθῶς λόγου καὶ ἐπαίνου πολλοῦ ἄξιον, πεφοβημένων μὲν κἂν τοῖς ὀχυρώμασι κρυπτομένων Ῥωμαίων ἀπάντων, Χοσρόου δὲ στρατῷ μεγάλῳ ἐν μέσῃ γεγονότος Ῥωμαίων ἀρχῆ, ἄνδρα στρατηγὸν ζῦν ὀλίγοις τισὶ δρόμῳ ὄξει ἐκ Βυζαντίου μεταξὺ ἦκοντα ἀπ' ἐναντίας τοῦ Περσῶν βασιλέως στρατοπεδεύσασθαι, Χοσρόην δὲ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου, ἢ τὴν

τύχην ἢ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρὸς δεῖσαντα ἢ καὶ τισιν ἐξαπατηθέντα σοφίσμασιν, ἐπίπροσθεν μηκέτι χωρῆσαι, ἀλλὰ τῷ μὲν ἔργῳ φυγεῖν, λόγῳ δὲ τῆς εἰρήνης ἐφίεσθαι. 2.21.30 Ἐν τούτῳ δὲ Χοσρόης ἀλογήσας τὰ ὠμολογημένα Καλλίνικον πόλιν οὐδενὸς τὸ παράπαν ἀμυνομένου εἶλε. ταύτης γὰρ τὸν περίβολον ὀρώντες Ῥωμαῖοι σαθρόν τε καὶ εὐάλωτον παντάπασιν ὄντα, μοῖραν αὐτοῦ ἀεὶ καθαιροῦντές τινα, νέα τινὶ ἀνευνοῦντο 2.21.31 οἰκοδομίᾳ. τότε γοῦν μέρος τι αὐτοῦ καθελόντες, οὕπῳ δὲ τὸ λειπόμενον τοῦτο δειμάμενοι, ἐπειδὴ τοὺς πολεμίους ἄγχιστά πη ἐπύθοντο εἶναι, τῶν χρημάτων ὑπεξαγαγόντες τὰ τιμιώτατα, οἱ μὲν εὐδαίμονες αὐτῆς τῶν οἰκητόρων ἐς ἕτερα ἄττα ὀχυρώματα ἀπεχώρησαν, 2.21.32 οἱ δὲ λοιποὶ στρατιωτῶν χωρὶς αὐτοῦ ἔμειναν. καὶ γεωργῶν πάμπολύ τι χρῆμα ἐνταῦθα ξυνειλέχθαι συνέβη. οὐς δὴ ὁ Χοσρόης ἀνδραποδίσας ἅπαν ἐς 2.21.33 ἔδαφος καθεῖλεν. ὀλίγῳ τε ὕστερον τὸν ὄμηρον Ἰωάννην δεξάμενος ἀπεχώρησεν ἐς τὰ πάτρια ἦθη. 2.21.34 Ἀρμένιοί τε οἱ τῷ Χοσρόῃ προσκεχωρηκότες, τὰ πιστὰ πρὸς Ῥωμαίων λαβόντες ξὺν τῷ Βασσάκῃ ἐς Βυζάντιον ἦλθον. ταῦτα μὲν ἐν τῇ τρίτῃ Χοσρόου ἐσβολῇ Ῥωμαίοις γενέσθαι ξυνέβη, καὶ ὁ Βελισάριος βασιλεῖ ἐς Βυζάντιον μετάπεμπος ἦλθεν, ἐφ' ᾧ ἐς Ἰταλίαν αὐθις σταλήσεται, πονηρῶν ἤδη παντάπασιν τῶν ἐκείνη πραγμάτων Ῥωμαίοις ὄντων. 2.22.1 Ὑπὸ δὲ τοὺς χρόνους τούτους λοιμὸς γέγονεν, ἐξ οὗ δὴ ἅπαντα ὀλίγου ἐδέησε τὰ ἀνθρώπεια ἐξίτηλα εἶναι. ἅπασιν μὲν οὖν τοῖς ἐξ οὐρανοῦ ἐπισκῆπτουσιν ἴσως ἂν καὶ λέγοιτό τις ὑπ' ἀνδρῶν τολμητῶν αἰτίου λόγος, οἷα πολλὰ φιλοῦσιν οἱ ταῦτα δεινοὶ αἰτίας τερατεύεσθαι οὐδαμῇ ἀνθρώπῳ καταληπτὰς οὐσας, φυσιολογίας τε ἀναπλάσσειν ὑπερορίους, ἐξεπιστάμενοι μὲν ὡς λέγουσιν οὐδὲν ὑγιές, ἀποχρῆν δὲ ἡγούμενοι σφίσιν, ἦν γε τῶν ἐντυγχανόντων τινὰς τῷ λόγῳ 2.22.2 ἐξαπατήσαντες πείσωσι. τούτῳ μέντοι τῷ κακῷ πρόφασιν τινα ἢ λόγῳ εἰπεῖν ἢ διανοίᾳ λογίσασθαι μηχανὴ τις οὐδεμίᾳ ἐστὶ, πλὴν γε δὴ ὅσα ἐς τὸν θεὸν 2.22.3 ἀναφέρεσθαι. οὐ γὰρ ἐπὶ μέρους τῆς γῆς οὐδὲ ἀνθρώπων τισὶ γέγονεν οὐδέ τινα ὥραν τοῦ ἔτους ἔσχεν, ὅθεν ἂν καὶ σοφίσματα αἰτίας εὐρέσθαι δυνατὰ εἴη, ἀλλὰ περιεβάλλετο μὲν τὴν γῆν ζύμπασαν, βίους δὲ ἀνθρώπων ἅπαντας ἔβλαψε, καίπερ ἀλλήλων ἐς τούναντίον παρὰ πολὺ διαλλάσσοντας, οὔτε φύσεώς τινος 2.22.4 οὔτε ἡλικίας φεισάμενον. εἴτε γὰρ χωρίων ἐνοικήσει εἴτε νόμῳ διαίτης, ἢ φύσεως τρόπῳ, ἢ ἐπιτηδεύμασιν, ἢ ἄλλῳ ὅτῳ ἀνθρώπων ἀνθρωποὶ διαφέρουσιν, ἐν ταύτῃ δὴ μόνη τῇ νόσῳ τὸ διαλλάσσειν οὐδὲν ὤνησεν. 2.22.5 ἐπέσκηψε δὲ τοῖς μὲν ὥρα θέρους, τοῖς δὲ χειμῶνι, τοῖς δὲ κατὰ τοὺς ἄλλους καιρούς. λεγέτω μὲν οὖν ὡς πη ἕκαστος περὶ αὐτῶν γινώσκει καὶ σοφιστῆς καὶ μετεωρολόγος, ἐγὼ δὲ ὅθεν τε ἤρξατο ἡ νόσος ἦδε καὶ τρόπῳ δὴ ὅτῳ τοὺς ἀνθρώπους διέφθειρεν ἐρῶν ἔρχομαι. 2.22.6 Ἦρξατο μὲν ἐξ Αἰγυπτίων οἱ ὄκηται ἐν Πηλουσίῳ. γενομένη δὲ δίχα πῆ μὲν ἐπὶ τε Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς ἄλλης Αἰγύπτου ἐχώρησε, πῆ δὲ ἐπὶ Παλαιστίνους τοὺς Αἰγυπτίους ὁμόρους ἦλθεν, ἐντεῦθεν τε κατέλαβε τὴν γῆν σύμπασαν, ὁδῶ τε ἀεὶ προϊούσα καὶ 2.22.7 χρόνοις βαδίζουσα τοῖς καθήκουσιν. ἐπὶ ῥητοῖς γὰρ ἐδόκει χωρεῖν καὶ χρόνον τακτὸν ἐν χώρᾳ ἐκάστη διατριβὴν ἔχειν, ἐς οὐδένας μὲν ἀνθρώπων παρέργως τῷ φθόρῳ χρωμένη, σκεδαννυμένη δὲ ἐφ' ἐκάτερα μέχρι ἐς τὰς τῆς οἰκουμένης ἐσχατίας, ὡσπερ δεδοικυῖα 2.22.8 μὴ τις αὐτὴν τῆς γῆς διαλάθοι μυχός. οὔτε γὰρ νῆσόν τινα ἢ σπήλαιον ἢ ἀκρώρειαν ἐλίπετο ἀνθρώπους οἰκῆτορας ἔχουσαν· ἦν δὲ πού τινα καὶ παρήλασε χώραν, ἢ μὴ ψαύσασα τῶν ταύτῃ ἀνθρώπων ἢ ἀμωσγέπως αὐτῶν ἀψαμένη, ἀλλὰ χρόνῳ τῷ ὑστέρῳ αὐθις ἐνταῦθα ἐπανιοῦσα τῶν μὲν περιοίκων, οἷς δὴ πικρότατα ἐπέσκηψε πρότερον, οὐδαμῶς ἠψατο, τῆς δὲ χώρας ἐκείνης οὐ πρότερον ἀπέστη ἕως τὸ μέτρον ὀρθῶς καὶ δικαίως τῶν τετελευτηκότων ἀπέδωκεν, ὅπερ καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὴν ὄκημένοις χρόνῳ τῷ προτέρῳ 2.22.9 διεφθάρθαι τετύχηκεν. ἀρξαμένη δὲ ἀεὶ ἐκ τῆς παραλίας ἡ νόσος ἦδε, οὕτω δὴ ἐς τὴν μεσόγειον

ἀνέβαινε χώραν. δευτέρω δὲ ἔτει ἐς Βυζάντιον μεσοῦντος τοῦ ἤρος ἀφίκετο, ἔνθα καὶ ἐμοὶ ἐπιδημεῖν τηνικαῦτα ξυν2.22.10 ἔβη. ἐγένετο δὲ ὧδε. φάσματα δαιμόνων πολλοῖς ἐς πᾶσαν ἀνθρώπου ιδέαν ὥφθη, ὅσοι τε αὐτοῖς παραπίπτοιεν, παίεσθαι ὦντο πρὸς τοῦ ἐντυχόντος ἀνδρὸς, ὅπη παρατύχοι τοῦ σώματος, ἅμα τε τὸ φάσμα τοῦτο 2.22.11 ἐώρων καὶ τῇ νόσῳ αὐτίκα ἠλίσκοντο. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν οἱ παραπεπτωκότες ἀποτρέπεσθαι αὐτὰ ἐπειρῶντο, τῶν τε ὀνομάτων ἀποστοματίζοντες τὰ θειότατα καὶ τὰ ἄλλα ἐξοσιούμενοι, ὡς ἕκαστός πη ἐδύνατο, ἦνυον μέντοι τὸ παράπαν οὐδὲν, ἐπεὶ κὰν τοῖς ἱεροῖς 2.22.12 οἱ πλεῖστοι καταφεύγοντες διεφθείροντο. ὕστερον δὲ οὐδὲ τοῖς φίλοις καλοῦσιν ἐπακούειν ἠξίου, ἀλλὰ καθεῖρξαντες αὐτοὺς ἐν τοῖς δωματίοις, ὅτι δὴ οὐκ ἐπαίειεν προσεποιούντο, καίπερ ἀρασσομένων αὐτοῖς τῶν θυρῶν, δειμαίνοντες δηλονότι μὴ δαιμόνων τις 2.22.13 ὁ καλῶν εἴη. τισὶ δὲ οὐχ οὕτως ὁ λοιμὸς ἐπεγίνετο, ἀλλ' ὄψιν ὀνείρου ἰδόντες ταῦτ' οὗτο πρὸς τοῦ ἐπιστάντος πάσχειν ἐδόκουν, ἢ λόγου ἀκούειν προλέγοντος σφίσι δὴ ἐς τῶν τεθνηξομένων τὸν 2.22.14 ἀριθμὸν ἀνάγραπτοι εἶεν. τοῖς δὲ πλείστοις οὔτε ὕπαρ οὔτε ὄναρ αἰσθομένοις τοῦ ἐσομένου εἶτα τῇ 2.22.15 νόσῳ ξυνέβη ἀλῶναι. ἠλίσκοντο δὲ τρόπῳ τοιῶδε. ἐπύρεσσαν ἄφνω, οἱ μὲν ἐξ ὕπνου ἐγηγεμένοι, οἱ δὲ περιπάτους ποιούμενοι, οἱ δὲ ἄλλο ὅ τι δὴ πράσσοντες. 2.22.16 καὶ τὸ μὲν σῶμα οὔτε τι διήλλασσε τῆς προτέρας χροιάς οὔτε θερμὸν ἦν, ἅτε πυρετοῦ ἐπιπεσόντος, οὐ μὴν οὐδὲ φλόγῳσις ἐπεγίνετο, ἀλλ' οὕτως ἀβληχρὸς τις ἐξ ἀρχῆς τε καὶ ἄχρις ἐσπέρας ὁ πυρετὸς ἦν ὥστε μήτε τοῖς νοσοῦσιν αὐτοῖς μήτε ἰατρῶ ἀπτομένῳ δό2.22.17 κησιν κινδύνου παρέχεσθαι. οὐ γὰρ οὖν οὐδέ τις τελευτᾶν τῶν περιπεπτωκώτων ἀπ' αὐτοῦ ἔδοξεν. ἡμέρα δὲ τοῖς μὲν τῇ αὐτῇ, τοῖς δὲ τῇ ἐπιγενομένῃ, ἐτέροις δὲ οὐ πολλαῖς ὕστερον βουβῶν ἐπῆρτο, οὐκ ἐνταῦθα μόνον, ἔνθα καὶ τὸ τοῦ σώματος μόριον, ὃ δὴ τοῦ ἥτρου ἔνερθεν ἐστὶ, βουβῶν κέκληται, ἀλλὰ καὶ τῆς μάλης ἐντός, ἐνίοις δὲ καὶ παρὰ τὰ ὦτα καὶ ὅπου ποτὲ τῶν μηρῶν ἔτυχε. 2.22.18 Τὰ μὲν οὖν ἄχρι τοῦδε πᾶσιν ὁμοίως σχεδόν τι τοῖς τῇ νόσῳ ἀλίσκομένοις ξυνέβαινε· τὰ δὲ ἐνθένδε οὐκ ἔχω εἰπεῖν πότερον ἐν τῷ διαλλάσσοντι τῶν σωμάτων καὶ ἡ διαφορὰ τῶν ξυμπιπτόντων ἐγένετο, ἢ ὅπη ποτὲ βουλομένῳ εἴη τῷ τὴν νόσον ἐπαγαγόντι. 2.22.19 ἐπεγίνετο γὰρ τοῖς μὲν κῶμα βαθύ, τοῖς δὲ παραφροσύνη ὀξεῖα, ἐκάτεροί τε τὰ πρὸς τὴν νόσον ἐπιτηδεῖως ἔχοντα ἔπασχον· οἷς μὲν γὰρ τὸ κῶμα ἐπέκειτο, πάντων ἐπιλεησμένοι τῶν εἰωθότων σφίσι ἐς αἰὲ καθεύ2.22.20 δειν ἐδόκουν. καὶ εἰ μὲν τις αὐτῶν ἐπιμελοῖτο, μεταξὺ ἡσθιον, τινὲς δὲ καὶ ἀπημελημένοι ἀπορία τροφῆς 2.22.21 εὐθύς ἔθνησκον. οἱ μὲντοι τῷ τῆς παραφροσύνης ἀλόντες κακῶ ἀγρυπνία τε καὶ φαντασία πολλῇ εἶχοντο, καὶ τινὰς ὑποπεύοντες ἐπιέναι σφίσι ὡς δὴ ἀπολοῦντας ἐς ταραχὴν τε καθίσταντο καὶ ἀναβοῶντες 2.22.22 ἐξαίσιον οἶον ἐς φυγὴν ὠρμηντο. οἱ τε αὐτοὺς θεραπεύοντες καμάτῳ ἀπαύστῳ ἐχόμενοι τὰ ἀνήκεστα ἐς 2.22.23 αἰὲ ἔπασχον. διὸ δὴ ἅπαντες αὐτοὺς οὐχ ἦσσαν ἢ τοὺς πονουμένους ὠκτίζοντο, οὐχ ὅτι τῷ λοιμῷ ἐπιέζοντο ἐκ τοῦ προσιέναι (οὔτε γὰρ ἰατρῶ οὔτε ἰδιώτῃ μεταλαχεῖν τοῦ κακοῦ τοῦδε τῶν νοσοῦντων ἢ τῶν τετελευτηκώτων ἀπτομένῳ ξυνέβη, ἐπεὶ πολλοὶ μὲν αἰὲ καὶ τοὺς οὐδὲν σφίσι προσήκοντας ἢ θάπτοντες ἢ θεραπεύοντες ταύτη δὴ τῇ ὑπουργίᾳ παρὰ δόξαν ἀντεῖχον, πολλοὶ δὲ τῆς νόσου ἀπροφασίστως αὐτοῖς ἐπιπεσοῦσης εὐθύς ἔθνησκον), ἀλλ' ὅτι τάλαιπωρία 2.22.24 πολλῇ εἶχοντο. ἔκ τε γὰρ τῶν στρωμάτων ἐκπίπτοντας καὶ καλινδουμένους ἐς τὸ ἔδαφος ἀντικαθίστων αὐθις καὶ ῥιπτεῖν σφᾶς αὐτοὺς ἐκ τῶν οἰκημάτων ἐφιεμένους 2.22.25 ὠθοῦντές τε καὶ ἀνθέλκοντες ἐβιάζοντο. ὕδωρ τε οἷς παρατύχοι, ἐμπεσεῖν ἠθελον οὐ δὴ οὐχ ὅσον τοῦ ποτοῦ ἐπιθυμία (ἐς γὰρ θάλασσαν οἱ πολλοὶ ὠρμηντο), ἀλλ' 2.22.26 αἴτιον ἦν μάλιστα ἡ τῶν φρενῶν νόσος. πολὺς δὲ αὐτοῖς καὶ περὶ τὰς βρώσεις ἐγένετο πόνος. οὐ γὰρ εὐπετῶς προσιέντο ταύτας. πολλοὶ τε ἀπορία τοῦ θεραπεύοντος διεφθάρησαν, ἢ

λιμῶ πιεζόμενοι, ἢ ἀφ' 2.22.27 ὑψηλοῦ καθιέντες τὸ σῶμα. ὅσοις δὲ οὔτε κῶμα οὔτε παραφροσύνη ἐνέπεσε, τούτοις δὴ ὅ τε βουβῶν ἐσφακέλιζε καὶ αὐτοὶ ταῖς ὀδύνας οὐκέτι ἀντέχοντες 2.22.28 ἔθνησκον. τεκμηριώσῃ δ' ἂν τις καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι κατὰ ταῦτά ξυμβῆναι, ἀλλ' ἐπεὶ ἐν αὐτοῖς ὡς ἤκιστα ἦσαν, ξυνεῖναι τῆς ὀδύνης οὐδαμῆ εἶχον, τοῦ πάθους αὐτοῖς τοῦ ἀμφὶ τὰς φρένας παραιρουμένου τὴν αἴσθησιν. 2.22.29 Ἀπορούμενοι γοῦν τῶν τινες ἰατρῶν τῆ τῶν ξυμπιπτόντων ἀγνοία τό τε τῆς νόσου κεφάλαιον ἐν τοῖς βουβῶσιν ἀποκεκρίσθαι οἰόμενοι, διερευνᾶσθαι τῶν τετελευτηκότων τὰ σώματα ἔγνωσαν. καὶ διελόντες τῶν βουβῶνων τινὰς ἄνθρακος δεινόν τι χρῆμα 2.22.30 ἐμπεφυκὸς εὔρον. ἔθνησκον δὲ οἱ μὲν αὐτίκα, οἱ δὲ ἡμέραις πολλαῖς ὕστερον, τισὶ τε φλυκταίναις μελαίναις, ὅσον φακοῦ μέγεθος, ἐξήνθει τὸ σῶμα, οἱ οὐδὲ μίαν ἐπεβίων ἡμέραν, ἀλλ' εὐθυωρὸν ἅπαντες ἔθνησκον. 2.22.31 πολλοὺς δὲ καὶ τις αὐτόματος αἵματος ἐπιγινόμενος 2.22.32 ἔμετος εὐθύς διεχρήσατο. ἐκεῖνο μέντοι ἀποφίνασθαι ἔχω, ὡς τῶν ἰατρῶν οἱ δοκιμώτατοι πολλοὺς μὲν τεθνήξασθαι προηγόρευον, οἱ δὲ κακῶν ἀπαθεῖς ὀλίγω ὕστερον παρὰ δόξαν ἐγίνοντο, πολλοὺς δὲ ὅτι σωθήσονται ἰσχυρίζοντο, οἱ δὲ διαφθαρήσεσθαι ἔμελλον 2.22.33 αὐτίκα δὴ μάλα. οὕτως αἰτία τις ἦν οὐδεμία ἐν ταύτῃ τῇ νόσῳ ἐς ἀνθρώπου λογισμὸν φέρουσα· πᾶσι γάρ τις ἀλόγιστος ἀπόβασις ἐπὶ πλείστον ἐφέρετο, καὶ τὰ λουτρὰ τοὺς μὲν ὤνησε, τοὺς δὲ οὐδὲν τι ἦσσαν 2.22.34 κατέβλαψεν. ἀμελούμενοί τε πολλοὶ ἔθνησκον, πολλοὶ δὲ παρὰ λόγον ἐσώζοντο. καὶ πάλιν αὖ τὰ τῆς θεραπείας ἐφ' ἐκάτερα τοῖς χρωμένοις ἐχώρει, καὶ τὸ ξύμπαν εἰπεῖν οὐδεμία μηχανὴ ἀνθρώπῳ ἐς τὴν σωτηρίαν ἐξεύρητο, οὔτε προφυλαξαμένῳ μὴ πεπονθέναι οὔτε τοῦ κακοῦ ἐπιπεσόντος περιγενέσθαι, ἀλλὰ καὶ τὸ παθεῖν ἀπροφάσιστον ἦν καὶ τὸ περιεῖναι αὐτόματον. 2.22.35 καὶ γυναιξὶ δὲ ὅσαι ἐκύουν προὔπτος ἐγίνετο τῇ νόσῳ ἀλικομέναις ὁ θάνατος. αἱ μὲν γὰρ ἀμβλίσκουσαι ἔθνησκον, αἱ δὲ τίκτουσαι ξὺν αὐτοῖς εὐθύς τοῖς τι 2.22.36 κτομένοις ἐφθειρόντο. τρεῖς μέντοι λεχοῦς λέγουσι τῶν παίδων σφίσι ἀπολομένων περιγενέσθαι, καὶ μιᾶς ἤδη ἐν τῷ τοκετῷ ἀποθανούσης τετέχθαι τε καὶ 2.22.37 περιεῖναι τῷ παιδίῳ ξυμβῆναι. ὅσοις μὲν οὖν μείζων τε ὁ βουβῶν ἦρετο καὶ ἐς πῦον ἀφίκτο, τούτοις δὲ περιεῖναι τῆς νόσου ἀπαλλασσομένοις ξυνέβαινεν, ἐπεὶ δῆλον ὅτι αὐτοῖς ἡ ἀκμὴ ἐς τοῦτο ἐλελωφῆκε τοῦ ἀνθρακος, γνῶρισμά τε τῆς ὑγείας τοῦτο ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον ἐγίνετο· οἷς δὲ ὁ βουβῶν ἐπὶ τῆς προτέρας ἰδέας διέμεινε, τούτοις περιειστήκει τὰ κακὰ ὧν ἄρτι 2.22.38 ἐμνήσθη. τισὶ δὲ αὐτῶν καὶ τὸν μηρὸν ἀποξηρανθῆναι ξυνέβη, ἐφ' οὗ ὁ βουβῶν ἐπαρθεῖς ὡς ἤκιστα ἔμπυος 2.22.39 γέγονεν. ἄλλοις τε οὐκ ἐπ' ἀκραίῳ τῇ γλώσση περιγενέσθαι τετύχηκεν, ἀλλ' ἢ τραυλίζουσιν, ἢ μόλις τε καὶ ἄσημα φθειγόμενοι βιώναι. 2.23.1 Ἡ μὲν οὖν νόσος ἐν Βυζαντίῳ ἐς τέσσαρας 2.23.2 διήλθε μῆνας, ἤκμασε δὲ ἐν τρισὶ μάλιστα. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἔθνησκον τῶν εἰωθότων ὀλίγω πλείους, εἶτα ἔτι μᾶλλον τὸ κακὸν ἦρετο, μετὰ δὲ ἐς πεντακισχιλίου ἡμέρα ἐκάστη ἐξικνεῖτο τὸ τῶν νεκρῶν μέτρον, καὶ αὖ πάλιν ἐς μυρίους τε καὶ τούτων ἔτι 2.23.3 πλείους ἦλθε. τὰ μὲν οὖν πρῶτα τῆς ταφῆς αὐτὸς ἕκαστος ἐπεμελεῖτο τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν νεκρῶν, οὓς δὲ καὶ ἐς ἀλλοτρίας θήκας ἐρρίπτουν ἢ λανθάνοντες ἢ βιαζόμενοι· ἔπειτα δὲ πάντα ἐν ἅπασι ξυνεταράχθη. 2.23.4 δοῦλοί τε γὰρ ἔμειναν δεσποτῶν ἔρημοι, ἄνδρες τε τὰ πρότερα λίαν εὐδαίμονες τῆς τῶν οἰκετῶν ὑπουργίας ἢ νοσοῦντων ἢ τετελευτηκότων ἐστέρητο, πολλαὶ τε 2.23.5 οἰκίαι παντάπασιν ἔρημοι ἀνθρώπων ἐγένοντο. διὸ δὲ ξυνέβη τισὶ τῶν γνωρίμων τῇ ἀπορίᾳ ἡμέρας πολλὰς ἀτάφοις εἶναι. ἕς τε βασιλέα ἢ τοῦ πράγματος πρόνοια, 2.23.6 ὡς τὸ εἰκὸς, ἦλθε. στρατιώτας οὖν ἐκ παλατίου καὶ χρήματα νείμας Θεόδωρον ἐκέλευε τοῦ ἔργου τούτου ἐπιμελεῖσθαι, ὃς δὲ ἀποκρίσει ταῖς βασιλικαῖς ἐφειστήκει, ἀεὶ τῷ βασιλεῖ τὰς τῶν ἰκετῶν δεήσεις ἀγγέλλων, σημαίνων τε αὐτίς ὅσα ἂν αὐτῷ βουλομένῳ εἶη. ῥεφερενδάριον τῆ Λατίνων φωνῆ τὴν τιμὴν ταύτην καλοῦ 2.23.7 σι Ῥωμαῖοι. οἷς μὲν

οὖν οὕτω παντάπασιν ἐς ἐρημίαν ἐμπεπτωκότα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν ἐτύγγανεν, αὐτοὶ 2.23.8 ἕκαστοι τὰς τῶν προσηκόντων ἐποιοῦντο ταφάς. Θεόδωρος δὲ τὰ τε βασιλέως διδοὺς χρήματα καὶ τὰ οἰκεῖα προσαναλίσκων τοὺς ἀπημελημένους τῶν νεκρῶν 2.23.9 ἔθαπτεν. ἐπεὶ δὲ τὰς θήκας ἀπάσας, αἱ πρότερον ἦσαν, ἐμπίπλασθαι τῶν νεκρῶν ἔτυχεν, οἱ δὲ ὀρύσσοντες ἅπαντα ἐφεξῆς τὰ ἀμφὶ τὴν πόλιν χωρία, ἐνταῦθα τε τοὺς θνήσκοντας κατατιθέμενοι, ὡς ἕκαστός πη ἐδύνατο, ἀπηλλάσσοντο, ἔπειτα δὲ οἱ τὰς κατώρυχας ταύτας ποιούμενοι πρὸς τῶν ἀποθνησκόντων τὸ μέτρον οὐκέτι ἀντέχοντες ἐς τοὺς πύργους τοῦ περιβόλου 2.23.10 ἀνέβαινον, ὃς ἐν Συκαῖς ἐστί· τὰς τε ὀροφὰς περιελόντες ἐνταῦθα ἐρρίπτουν τὰ σώματα οὐδενὶ κόσμῳ, καὶ ξυνήσαντες, ὡς πη ἐκάστῳ παρέτυχεν, ἐμπλησάμενοί τε τῶν νεκρῶν ὡς εἶπεῖν ἅπαντας, εἶτα ταῖς 2.23.11 ὀροφαῖς αὐθις ἐκάλυπτον. καὶ ἀπ' αὐτοῦ πνεῦμα δυσῶδες ἐς τὴν πόλιν ἰὸν ἔτι μᾶλλον ἐλύπει τοὺς ταύτη ἀνθρώπους, ἄλλως τε ἦν καὶ ἄνεμός τις ἐκεῖθεν ἐπίφορος ἐπιπνεύσειε. 2.23.12 Πάντα τε ὑπερώφθη τότε τὰ περὶ τὰς ταφὰς νόμιμα. οὔτε γὰρ παραπεμπόμενοι ἢ νενόμισται οἱ νεκροὶ ἐκομίζοντο οὔτε καταψαλλόμενοι ἢ ἕπερ εἰώθει, ἀλλ' ἱκανὸν ἦν, εἰ φέρων τις ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν τετελευτηκότων τινὰ ἕξ τε τῆς πόλεως τὰ ἐπιθαλάσσια ἐλθὼν ἔρριψεν, οὐ δὴ ταῖς ἀκάτοις ἐμβαλλόμενοι σωρηδὸν 2.23.13 ἕμελλον ὅπη παρατύχοι κομίζεσθαι. τότε καὶ τοῦ δήμου ὅσοι στασιῶται πρότερον ἦσαν, ἔχθους τοῦ ἐς ἀλλήλους ἀφέμενοι τῆς τε ὀσίας τῶν τετελευτηκότων κοινῇ ἐπεμέλοντο καὶ φέροντες αὐτοὶ τοὺς οὐ προσή2.23.14 κοντας σφίσι νεκροὺς ἔθαπτον. ἀλλὰ καὶ ὅσοι πράγμασι τὰ πρότερα παριστάμενοι αἰσχροῖς τε καὶ πονηροῖς ἔχαιρον, οἶδε τὴν ἐς τὴν δίαιταν ἀποσεισάμενοι παρανομίαν τὴν εὐσέβειαν ἀκριβῶς ἤσκουν, οὐ τὴν σωφροσύνην μεταμαθόντες οὐδὲ τῆς ἀρετῆς ἐρασταί 2.23.15 τινες ἐκ τοῦ αἰφνιδίου γεγεννημένοι· ἐπεὶ τοῖς ἀνθρώποις ὅσα ἐμπέπηγε φύσει ἢ χρόνου μακροῦ διδασκαλία ῥᾶστα δὴ οὕτω μεταβάλλεσθαι ἀδύνατά ἐστιν, ὅτι μὴ θείου τινὸς ἀγαθοῦ ἐπιπνεύσαντος· ἀλλὰ τότε ὡς εἶπεῖν ἅπαντες καταπεπληγμένοι μὲν τοῖς ζυμπίπτουσι, τεθνήξεσθαι δὲ αὐτίκα δὴ μάλα οἰόμενοι, ἀνάγκη, ὡς τὸ εἰκὸς, πάσῃ τὴν ἐπιείκειαν ἐπὶ καιροῦ μετεμάνθανον. 2.23.16 ταῦτά τοι, ἐπειδὴ τάχιστα τῆς νόσου ἀπαλλαγέντες ἐσώθησαν ἐν τε τῷ ἀσφαλεῖ γεγενῆσθαι ἤδη ὑπετόπασαν, ἄτε τοῦ κακοῦ ἐπ' ἄλλους ἀνθρώπων τινὰς κευρωκότος, ἀγχίστροφον αὐθις τῆς γνώμης τὴν μεταβολὴν ἐπὶ τὰ χεῖρω πεπονημένοι μᾶλλον ἢ πρότερον τὴν τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀτοπίαν ἐνδείκνυνται, σφᾶς αὐτοὺς μάλιστα τῇ τε πονηρίᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ παρανομίᾳ νενικηκότες· ἐπεὶ καὶ ἀπισχυρισάμενος ἄν τις οὐ τὰ ψευδῆ εἴποι ὡς ἡ νόσος ἦδε εἶτε τύχη τινὶ εἶτε προνοίᾳ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἀπολεξαμένη τοὺς πονηροτάτους ἀφῆκεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τῷ ὑστέρω ἀποδέδεικται χρόνῳ. 2.23.17 Τότε δὲ ἀγοράζοντά τινα οὐκ εὐπετὲς ἐδόκει εἶναι ἔν γε Βυζαντίῳ ἰδεῖν, ἀλλ' οἴκοι καθήμενοι ἅπαντες, ὅσοις ξυνέβαινε τὸ σῶμα ἐρρῶσθαι, ἢ τοὺς νοσοῦντας 2.23.18 ἐθεράπευον, ἢ τοὺς τετελευτηκότας ἐθρήνουν. ἦν δὲ τις καὶ προϊόντι τινὶ ἐντυχεῖν ἴσχυσεν, ὃδε τῶν τινα νεκρῶν ἔφερεν. ἐργασία τε ζύμπασα ἤργει καὶ τὰς τέχνας οἱ τεχνῖται μεθῆκαν ἀπάσας, ἔργα τε ἄλλα ὅσα 2.23.19 δὴ ἕκαστοι ἐν χερσὶν εἶχον. ἐν πόλει γοῦν ἀγαθοῖς ἅπασιν ἀτεχνῶς εὐθηνούσῃ λιμὸς τις ἀκριβῆς ἐπεκώμαζεν. ἄρτον ἀμέλει ἢ ἄλλο ὀτιοῦν διαρκῶς ἔχειν χαλεπὸν τε ἐδόκει καὶ λόγου πολλοῦ ἄξιον εἶναι· ὥστε καὶ τῶν νοσοῦντων τισὶν ἄωρον ζυμβῆναι δοκεῖν ἀπορία τῶν ἀναγκαίων τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν. 2.23.20 καὶ τὸ ζύμπαν εἶπεῖν, χλαμύδα οὐκ ἦν ἐνδιδυσκόμενόν 2.23.20 τινα ἐν Βυζαντίῳ τὸ παράπαν ἰδεῖν, ἄλλως τε ἠνίκα βασιλεῖ νοσῆσαι ξυνέβη (καὶ αὐτῷ γὰρ ξυνέπεσε βουβῶνα ἐπῆρθαι), ἀλλ' ἐν πόλει βασιλείαν ἐχούσῃ ξυμπάσης τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἱμάτια ἐν ἰδιωτῶν λόγῳ 2.23.21 ἅπαντες ἀμπεχόμενοι ἠσυχῆ ἔμενον. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ λοιμῷ ἔν τε τῇ ἄλλῃ Ῥωμαίων γῆ καὶ ἐν Βυζαντίῳ ταύτη πη ἔσχεν. ἐπέσκηψε δὲ καὶ ἐς τὴν Περσῶν γῆν καὶ ἐς βαρβάρους τοὺς ἄλλους ἅπαντας. 2.24.1 Ἐτύγγανεν δὲ ὁ Χοσρόης

ἐξ Ἀσσυρίων ἐς χωρίον Ἀδαρβιγάνων ἤκων πρὸς βορρᾶν ἄνεμον, ἔνθεν διενοεῖτο ἐς τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν διὰ Περσαρμενίων 2.24.2 ἐσβάλλειν. τὸ μέγα πυρεῖον ἐνταῦθά ἐστιν, ὃ σέβονται Πέρσαι θεῶν μάλιστα. οὗ δὴ τὸ πῦρ ἄσβεστον φυλάσσοντες μάγοι τὰ τε ἄλλα ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐξοσιοῦνται καὶ μαντεῖω ἐς τῶν πραγμάτων τὰ μέγιστα χρῶνται. τοῦτό ἐστι τὸ πῦρ, ὅπερ Ἐστίαν ἐκάλουν τε καὶ ἐσέ2.24.3 βοντο ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ῥωμαῖοι. ἐνταῦθα σταλείς τις ἐκ Βυζαντίου παρὰ Χοσρόην ἀπήγγελλε Κωνσταντιανόν τε καὶ Σέργιον πρέσβεις ἐς αὐτὸν ἐπὶ τῇ ξυμ2.24.4 βάσει αὐτίκα δὴ μάλα ἀφίξεσθαι. ἦσθην δὲ τῷ ἄνδρῳ τούτῳ ῥήτορέ τε ἄμφω καὶ ξυνετῶ ἐς τὰ μάλιστα, Κωνσταντιανὸς μὲν Ἰλλυριὸς γένος, Σέργιος δὲ ἐξ Ἐδέσσης πόλεως, ἢ ἐν Μεσοποταμίᾳ τυγχάνει οὔσα. 2.24.5 οὗς δὴ ὁ Χοσρόης προσδεχόμενος ἡσυχῇ ἔμενεν. ἐν δὲ τῇ πορείᾳ ταύτῃ Κωνσταντιανοῦ νοσήσαντος καὶ χρόνου τριβέντος συχοῦ τὸν λοιμὸν ἐπισκῆψαι Πέρ2.24.6 σαις ξυνέπεσε. διὸ δὴ Ναβέδης τηνικαῦτα ἐν Περσαρμενίοις τὴν στρατηγίδα ἔχων ἀρχὴν τὸν ἐν Δούβιος τῶν Χριστιανῶν ἱερέα βασιλέως ἐπαγγείλαντος παρὰ Βαλεριανὸν τὸν ἐν Ἀρμενίοις στρατηγὸν ἔπεμψεν, αἰτιασόμενόν τε τὴν τῶν πρέσβων βραδυτῆτα καὶ Ῥωμαίους ἐς τὴν εἰρήνην ὀρμήσοντα προθυμίᾳ τῇ 2.24.7 πάσῃ. καὶ ὃς ξὺν τῷ ἀδελφῷ ἐς Ἀρμενίους ἤκων, τῷ τε Βαλεριανῷ ἐντυχῶν, αὐτὸς τε Ῥωμαίοις ἄτε Χριστιανὸς ἰσχυρίζετο εὐνοϊκῶς ἔχειν καὶ οἱ βασιλέα Χοσρόην πείθεσθαι ἀεὶ ἐς βουλήν πᾶσαν· ὥστε ἦν Ῥωμαίων οἱ πρέσβεις ἐς τὰ Περσῶν ἦθη ξὺν αὐτῷ ἔλθωσιν, οὐκ ἂν τι αὐτοῖς ἐμπόδιμα εἴη τοῦ τὴν εἰρήνην 2.24.8 ὅπη βούλονται διαθήσεσθαι. ὁ μὲν οὖν ἱερεὺς τοσαῦτα εἶπεν· ὁ δὲ τοῦ ἱερέως ἀδελφὸς Βαλεριανῷ ἐντυχῶν λάθρα Χοσρόην ἐν μεγάλοις εἶναι κακοῖς ἔφασκε· τὸν τε γὰρ οἱ παῖδα τυραννίδι ἐπιθέμενον ἐπαναστῆναι καὶ αὐτὸν ὁμοῦ ξὺν παντὶ τῷ Περσῶν στρατῷ τῇ νόσῳ ἀλῶναι· διὸ δὴ καὶ Ῥωμαίοις τανῦν 2.24.9 ἐς τὴν ξύμβασιν ἐθέλειν ἰέναι. ταῦτα ἐπεὶ Βαλεριανὸς ἤκουσε, τὸν μὲν ἐπίσκοπον εὐθύς ἀπεπέμψατο, τοὺς πρέσβεις οὐκ εἰς μακρὰν ὑποσχόμενος παρὰ Χοσρόην ἀφίξεσθαι, αὐτὸς δὲ τοὺς λόγους ἐς βασιλέα Ἰουστι2.24.10 νιανὸν, οὔσπερ ἠκηκόει, ἀνῆνεγκεν. οἷς δὴ ὁ βασιλεὺς αὐτίκα ἠγμένους αὐτῷ τε καὶ Μαρτίνῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἄρχουσιν ὅτι τάχιστα ἐσβάλλειν εἰς τὴν πολεμίαν ἐπέστελλεν. εὖ γὰρ οἶδεν ὡς αὐτοῖς τῶν πολε2.24.11 μίων οὐδεὶς ἐμποδῶν στήσεται. ἐκέλευε δὲ ξυλλεγέντας ἐς ταῦτὸ ἅπαντας οὕτω τὴν ἐσβολὴν ἐπὶ Περσαρμενίους ποιήσασθαι. ταῦτα ἐπεὶ ἀπενεχθέντα οἱ ἄρχοντες τὰ γράμματα εἶδον, ἅπαντες ὁμοῦ τοῖς ἐπομένοις ξυνέρρεον ἐς τὰ ἐπὶ Ἀρμενίας χωρία. 2.24.12 Ἦδη δὲ ὁ Χοσρόης ὀλίγῳ πρότερον τὸ Ἀδαρβιγάνων δέει τῷ ἐκ τῆς νόσου ἀπολιπῶν ἐς τὴν Ἀσσυρίαν παντὶ τῷ στρατῷ ἀπιὼν ὄχετο, ἔνθα δὴ οὕπῳ ἐνδεδημήκει τὸ τοῦ λοιμοῦ πάθος. Βαλεριανὸς μὲν οὖν Θεοδοσιουπόλεως ἄγχιστα ἐστρατοπεδεύσατο ξὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν καταλόγοις, καὶ οἱ Ναρσῆς ξυνετάττετο Ἀρμενίους τε καὶ Ἐρούλων τινὰς ξὺν αὐτῷ ἔχων. 2.24.13 Μαρτίνος δὲ ὁ τῆς ἕω στρατηγὸς ξὺν τε Ἰλδίγερῳ καὶ Θεοκτίστῳ ἐς Κιθαρίζων τὸ φρούριον ἀφικόμενος ἐνταῦθά τε πηξάμενος τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ ἔμεινε· διέχει δὲ Θεοδοσιουπόλεως ὁδῷ τεττάρων ἡμερῶν τὸ φρούριον τοῦτο· ἵνα καὶ Πέτρος οὐκ εἰς μακρὰν ξὺν 2.24.14 τε Ἀδολίῳ καὶ ἄλλοις τισὶν ἄρχουσιν ἦλθεν. ἠγεῖτο δὲ τῶν ταύτῃ καταλόγων Ἰσαάκης ὁ Ναρσοῦ ἀδελφός. Φιλημουθ δὲ καὶ Βῆρος ξὺν Ἐρούλοις τοῖς σφίσιν ἐπομένοις ἐς τὰ ἐπὶ Χορζιανηνῆς χωρία ἦλθον, τοῦ 2.24.15 Μαρτίνου στρατοπέδου οὐ πολλῶ ἀποθεν. Ἰουστός τε ὁ βασιλέως ἀνεψιὸς καὶ Περάνιος καὶ Ἰωάννης ὁ Νικήτου παῖς ξὺν τε Δομνεντιόλῳ καὶ Ἰωάννῃ τῷ Φαγᾶ τὴν ἐπίκλησιν ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς τῷ Φισῶν καλουμένῳ φρουρίῳ, ὅπερ ἄγχιστά πη τῶν 2.24.16 Μαρτυροπόλεως ὀρίων ἐστίν. οὕτω μὲν οὖν ἐστρατοπεδεύσαντο οἱ Ῥωμαίων ἄρχοντες ξὺν τοῖς ἐπομένοις, 2.24.17 ξυνήει δὲ ὁ στρατὸς ἅπας ἐς τρισμυρίους. οὗτοι ἅπαντες οὔτε ἐς ταῦτὸ ξυνελέγησαν οὐ μὴν οὔτε ἀλλήλοις ἐς λόγους ἦλθον. πέμποντες δὲ παρ' ἀλλήλους οἱ στρατηγοὶ τῶν σφίσιν ἐπομένων τινὰς ὑπὲρ τῆς

2.24.18 ἐσβολῆς ἐπυρθάνοντο. ἄφνω δὲ Πέτρος, οὐδενὶ κοινολογησάμενος, ζὺν τοῖς ἄμφ' αὐτὸν ἀνεπισκέπτως ἐς τὴν πολεμίαν ἐσέβαλλεν. ὅπερ ἡμέρα τῇ ἐπιγινομένη γνόντες Φιλημούθ τε καὶ Βῆρος, οἱ τῶν Ἑρούλων 2.24.19 ἡγούμενοι, εὐθύς εἶποντο. ἐπεὶ τε ταῦτα οἱ τε ἀμφὶ Μαρτίνον καὶ Βαλεριανὸν ἔμαθον, τῇ ἐσβολῇ κατὰ 2.24.20 τάχος ἐχρῶντο. ἅπαντες δὲ ἀλλήλοις ὀλίγῳ ὕστερον ἀνεμίγνυντο ἐν τῇ πολεμίᾳ, πλὴν Ἰούστου τε καὶ τῶν ζὺν αὐτῷ, οἱ δὴ μακρὰν τε ἄποθεν, ὡσπερ ἐρρήθη, ἐστρατοπεδευμένοι τοῦ ἄλλου στρατοῦ, καὶ χρόνῳ ὕστερον τὴν ἐκείνων ἐσβολὴν γνόντες, καὶ αὐτοὶ μὲν ἐσέβαλλον ὡς τάχιστα ἐς τὴν κατ' αὐτοὺς πολεμίαν, 2.24.21 ἀναμίγνυσθαι δὲ τοῖς ξυνάρχουσιν οὐδαμῇ ἔσχον. οἱ μέντοι ἄλλοι ζύμπαντες ἐπορεύοντο εὐθὺς Δούβιος, οὔτε ληιζόμενοι οὔτε τι ἄλλο ἄχαρι πράσσοντες ἐς τὴν Περσῶν χώραν. 2.25.1 Ἔστι δὲ τὸ Δούβιος χώρα τις τὰ τε ἄλλα ἀγαθὴ καὶ ἀέρων τε καὶ ὑδάτων εὐεξίαν τινὰ διαρκῶς ἔχουσα, Θεοδοσιουπόλεως δὲ ὁδῷ ἡμερῶν ὀκτῶ διέχει. 2.25.2 καὶ πεδία μὲν ἐνταῦθα ἰππήλατά ἐστι, κῶμαι δὲ πολλαὶ πολυανθρωπότατοι ὤκηνται ἀγχοτάτω ἀλλήλαις καὶ πολλοὶ ἔμποροι κατ' ἐργασίαν ἐν ταύταις οἰκοῦσιν. 2.25.3 ἔκ τε γὰρ Ἰνδῶν καὶ τῶν πλησιοχώρων Ἰβήρων πάντων τε ὡς εἰπεῖν τῶν ἐν Πέρσαις ἐθνῶν καὶ Ῥωμαίων τινῶν τὰ φορτία ἐσκομιζόμενοι ἐνταῦθα ἀλλήλοις ξυμ2.25.4 βάλλουσι. τὸν τε τῶν Χριστιανῶν ἱερέα Καθολικὸν καλοῦσι τῇ Ἑλλήνων φωνῇ, ὅτι δὴ ἐφέστηκεν εἰς ὧν 2.25.5 ἅπασιν τοῖς ταύτη χωρίοις. Δούβιος δὲ ἄποθεν ὅσον εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίων ἐν δεξιᾷ ἰόντι ἐκ Ῥωμαίων τῆς γῆς ὄρος ἐστὶ δύσβατόν τε καὶ ἄλλως κρημνώδες, καὶ κώμη τις ἐν δυσχωρίᾳ στενοτάτῃ κειμένη, Ἀγγλῶν 2.25.6 ὄνομα. οὗ δὴ ὁ Ναβέδης, ἐπειδὴ τάχιστα τῶν πολεμίων τὴν ἔφοδον ἔγνω, παντὶ τῷ στρατῷ ἀποχωρήσας 2.25.7 χωρίου τε ἰσχυρῆς θαρσήσας καθεῖρξεν αὐτόν. καὶ ἡ μὲν κώμη ἐς τοῦ ὄρους τὰ ἔσχατα κεῖται, φρούριον δὲ ἐχυρὸν τῇ κώμῃ ταύτῃ ὁμώνυμον ἐν τῷ κρημνώδει 2.25.8 ἐστίν. ὁ γοῦν Ναβέδης λίθοις μὲν καὶ ἀμάξαις τὰς ἐπὶ τὴν κώμην ἀποφράξας εἰσόδους δυσπρόσοδον ἔτι 2.25.9 μᾶλλον εἰργάσατο ταύτην. ἐπίπροσθε δὲ τάφρον τινὰ ὀρύξας ἐνταῦθα τὸ στρατεύμα ἔστησε, προλοχίσας οἰκίσκους τινὰς παλαιοὺς ἐνέδραις πεζῶν. ἐς τετρακισχιλίους δὲ ἄνδρας ἅπαν ξυνήει τὸ Περσῶν στρατεύμα. 2.25.10 Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράσσετο τῆδε. Ῥωμαῖοι δὲ ἀφικόμενοι ἐς χῶρον ἡμέρας ὁδῷ Ἀγγλῶν διέχοντα, τῶν τινὰ πολεμίων ἐπὶ κατασκοπῇ ἰόντα λαβόντες ἐπυρθάνοντο ὅπη ποτὲ τανῦν ὁ Ναβέδης εἶη. καὶ ὅς ἀνακεχωρηκέναι τὸν ἄνδρα ἐξ Ἀγγλῶν παντὶ τῷ Μήδων 2.25.11 στρατῷ ἔφασκεν. ὁ δὲ ὁ Ναρσῆς ἀκούσας δεινὰ ἐποιεῖτο, καὶ τοῖς ξυνάρχουσι τὴν μέλλησιν ὀνειδιζῶν 2.25.12 ἐλοιδορεῖτο. ταῦτ' οὖν καὶ ἄλλοι ἐποίουν, ἐς ἀλλήλους ὑβρίζοντες, καὶ τὸ λοιπὸν μάχης τε καὶ κινδύνου ἀφροντιστήσαντες ληίζεσθαι τὰ ἐκείνη χωρία 2.25.13 ἐν σπουδῇ ἐποιούντο. ἄραντες τοίνυν ἀστρατήγητοί τε καὶ ἄτακτοι κόσμῳ οὐδενὶ ἐπίπροσθεν ἦσαν, οὔτε τι ἔχοντες σύμβολον ἐν σφίσιν αὐτοῖς, ἥπερ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἀγῶσιν εἴθισται, οὔτε πη διακεκριμένοι ἐν 2.25.14 τάξει. τοῖς γὰρ σκευοφόροις οἱ στρατιῶται ἀναμιγνύμενοι ἐπορεύοντο ὡς ἐπὶ ἀρπαγὴν ἐτοιμοτάτην ἰόντες 2.25.15 χρημάτων μεγάλων. ἐπεὶ δὲ Ἀγγλῶν ἀγχοῦ ἐγένοντο, πέμπουσι κατασκόπους, οἱ δὲ αὐτοῖς ἐπανιόντες ἀπήγ2.25.16 γελλον τὴν τῶν πολεμίων παράταξιν. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῷ ἀπροσδοκίῳ καταπλαγέντες ἀναστρέφειν μὲν ζὺν στρατῷ τοσοῦτ' οὗ τὸ πλήθος αἰσχροὺν τε καὶ ἄνανδρον ὅλως ᾤοντο εἶναι, τάξαντες δὲ ὡς ἐκ τῶν παρόντων εἰς τὰ τρία τέλη τὸ στρατεύμα εὐθὺς τῶν πολεμίων 2.25.17 ἐχώρουν. Πέτρος μὲν οὖν κέρας τὸ δεξιὸν εἶχε, Βαλεριανὸς δὲ τὸ εὐώνυμον, εἰς δὲ τὸ μέσον οἱ ἀμφὶ Μαρτίνον ἐτάσσοντο. γενόμενοι δὲ ἄγχιστά πη τῶν ἐναντίων ἡσύχαζον, τὴν τάξιν σὺν ἀκοσμίᾳ φυλάσσον2.25.18 τες. αἴτιον δὲ ἦν ἢ τε δυσχωρία κρημνώδης ὑπερφυῶς οὕσα καὶ τὸ ἐξ ὑπογύου διαταχθέντας ἐς τὴν μάχην 2.25.19 καθίστασθαι. ἔτι μέντοι καὶ οἱ βάρβαροι σφᾶς αὐτοὺς ἐς ὀλίγον ξυναγαγόντες ἡσυχῇ ἔμενον, περισκοπούμενοι τῶν

έναντιών τὴν δύναμιν, προειρημένον αὐτοῖς πρὸς Ναβέδου χειρῶν μὲν ὡς ἤκιστα ἄρχειν, ἦν δὲ πη ἐπισκήψωσιν οἱ πολέμιοι, κατὰ τὸ δυνατὸν σφίσι ἀμύνασθαι. 2.25.20 Πρῶτος δὲ Ναρσῆς ζύν τε τοῖς Ἑρούλοις καὶ Ῥωμαίων τοῖς ἐπομένοις ἐς χειρᾶς τοῖς πολεμίοις ἦλθεν, ὠθισμοῦ τε γενομένου ἐτρέψατο τοὺς κατ' αὐτὸν Πέρ. 2.25.21 σας. φεύγοντες τε οἱ βάρβαροι ἐς τὸ φρούριον ἀνέβαινον δρόμῳ, ἔνθα δὲ ἀλλήλους ἔργα ἀνήκεστα ἐν 2.25.22 τῇ στενοχωρίᾳ εἰργάζοντο. καὶ τότε Ναρσῆς τε αὐτὸς τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐγκελευσάμενος πολλῶ ἔτι μᾶλλον τοῖς πολεμίοις ἐνέκειτο καὶ Ῥωμαίων οἱ λοιποὶ ἔργου 2.25.23 εἶχοντο. ἐξελθόντες δὲ ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐκ τῶν κατὰ τοὺς στενωποὺς οἰκίσκων οἱ προλοχίζοντες, ὡσπερ ἐρρήθη, τῶν τε Ἑρούλων τινὰς κτείνουσιν, ἀπροσδόκητοι ἐπιπεσόντες, καὶ Ναρσῆν κατὰ κόρρης αὐτὸν παίουσι. 2.25.24 καὶ αὐτὸν Ἰσαάκης ὁ ἀδελφὸς καιρίαν τυπέντα ὑπεξήγαγε τῶν μαχομένων. ὃς δὲ ὀλίγῳ ὕστερον ἐτελεύτησεν, ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ γενόμενος. 2.25.25 ταραχῆς δὲ, ὡς τὸ εἶκος, ἐνθὲνδε πολλῆς ἐς τὸν Ῥωμαίων στρατὸν ἐμπεσοῦσης, ἅπαν ὁ Ναβέδης ἐπαφῆκε 2.25.26 τοῖς ἐναντίοις τὸ Περσῶν στράτευμα. οἱ δὲ βάλλοντες ἐν τοῖς στενωποῖς ἐς πολεμίων πάμπολυ πλῆθος πολλοὺς τε ἄλλους εὐπετῶς ἔκτεινον καὶ διαφερόντως Ἑρούλους, οἱ ζύν τῷ Ναρσῆ τὰ πρῶτα τοῖς ἐναντίοις ἐπιπεσόντες ἀφύλακτοι ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἐμάχοντο. 2.25.27 οὔτε γὰρ κράνος οὔτε θώρακα οὔτε ἄλλο τι φυλακτήριον Ἑρούλοι ἔχουσιν, ὅτι μὴ ἀσπίδα καὶ τριβώνιον ἀδρὸν, ὃ δὲ διεζωσμένοι ἐς τὸν ἀγῶνα καθίστανται. 2.25.28 δοῦλοι μέντοι Ἑρούλοι καὶ ἀσπίδος χωρὶς ἐς μάχην χωροῦσιν, ἐπειδὴν δὲ ἄνδρες ἐν πολέμῳ ἀγαθοὶ γένωνται, οὕτω δὲ ἀσπίδας αὐτοῖς ἐφιαῖσιν οἱ δεσπότηαι προβάλλεσθαι ἐν ταῖς ξυμβολαῖς. τὰ μὲν τῶν Ἑρούλων ταύτη πη ἔχει. 2.25.29 Ῥωμαῖοι δὲ οὐκ ἐνεγκόντες τοὺς πολεμίους ἀνά κράτος ἅπαντες ἔφευγον, οὔτε ἀλκῆς μεμνημένοι οὔτε 2.25.30 τινὰ αἰδῶ ἢ ἄλλο τι ἐν νῶ ἀγαθὸν ἔχοντες. Πέρσαι δὲ αὐτοὺς ὑποπτέοντες οὐκ ἐς φυγὴν ἀναίσχυντον οὕτω τετράφθαι, ἄλλ' ἐνέδραις τισὶν ἐς αὐτοὺς χρῆσθαι, ἄχρι ἐς τὰς δυσχωρίας διώξαντες εἶτα ἀνέστρεφον, οὐ τολμῶντες ἐν τῷ ὀμαλεῖ ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς 2.25.31 διαμάχεσθαι. Ῥωμαῖοι μέντοι, καὶ διαφερόντως οἱ στρατηγοὶ πάντες, δίωξιν ἐπὶ σφᾶς αἰεὶ ποιῆσθαι τοὺς πολεμίους οἴομενοι ἔφευγον ἔτι μᾶλλον, οὐδένα ἀνιέντες καιρὸν, θέουσι μὲν τοῖς ἵπποις ἐγκελευόμενοι μᾶστιγι καὶ κραυγῇ, τοὺς δὲ θώρακας καὶ τὰ ἄλλα ὄπλα 2.25.32 ῥιπτοῦντες σπουδῇ τε καὶ θορύβῳ ἐς ἔδαφος. οὐ γὰρ ἀντιτάξασθαι καταλαμβάνουσιν αὐτοὺς ἐθάρσουν Πέρσαι, ἄλλ' ἐν μόνοις τοῖς τῶν ἵππων ποσὶ τὰς τῆς σωτηρίας ἐλπίδας εἶχον καὶ, τὸ ξύμπαν εἶπεῖν, τοιαύτη γέγονεν ἡ φυγὴ ὥστε τῶν ἵππων σχεδόν τι αὐτοῖς οὐδεὶς διεβίω, ἄλλ' ἠνίκα τοῦ δρόμου ἐπαύσαντο, 2.25.33 πεσόντες εὐθύς διεφθάρησαν. καὶ πάθος τοῦτο μέγα Ῥωμαίοις οἷον οὔποτε πρότερον γέγονε. πολλοὶ τε γὰρ αὐτῶν ἔθανον καὶ πλείους ἔτι ὑπὸ τοῖς πολεμίοις 2.25.34 ἐγένοντο. ὄπλα τε αὐτῶν οἱ πολέμιοι καὶ ὑποζύγια ἔλαβον τσαῦτα τὸ πλῆθος, ὥστε πλουσιώτερα δοκεῖν ἐκ τούτου γενέσθαι τοῦ ἔργου τὰ Περσῶν πράγματα. 2.25.35 Ἀδόλιος δὲ διὰ φρουρίου ἐν ταύτῃ δὴ τῇ ὑπαγωγῇ παριῶν ἐν Περσαρμενίοις κειμένου λίθῳ τε τὴν κεφαλὴν πρὸς τοὺς τῶν ταύτη ὠκνημένων πληγεὶς αὐτοῦ διεφθάρη, οἱ τε ἀμφὶ τὸν Ἰουστον καὶ Περάνιον ἐσβαλόντες ἐς τὰ ἐπὶ Ταραύνων χωρία καὶ ὀλίγα ἄττα ληισάμενοι εὐθύς ἐπανήλθον. 2.26.1 Τῷ δὲ ἐπιγινομένῳ ἔτει Χοσρόης ὁ Καβάδου τὸ τέταρτον ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐσέβαλλεν, ἐπὶ τὴν 2.26.2 Μεσοποταμίαν τὸ στράτευμα ἄγων. αὕτη δὲ ἡ ἐσβολὴ τῷ Χοσρόῃ τούτῳ οὐ πρὸς Ἰουστινιανὸν τὸν Ῥωμαίων βασιλέα πεποιήται, οὐ μὴν οὐδὲ ἐπ' ἄλλων ἀνθρώπων οὐδένα, ὅτι μὴ ἐπὶ τὸν θεὸν ὄνπερ Χριστιανοὶ σέ. 2.26.3 βονται μόνον. ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ Ἐδέσσης ἀποτυχὼν ἀνεχώρησε, πολλή τις ἐγεγόνει αὐτῷ τε καὶ μάγοις, ἅτε πρὸς τοῦ τῶν Χριστιανῶν θεοῦ ἡσση. 2.26.4 μένοις, κατήφεια. ἦν δὲ παρηγορῶν ὁ Χοσρόης ἐν τοῖς βασιλείοις Ἐδεσσηνοὺς μὲν ἀνδραποδιεῖν ἠπέλιπεν

ἅπαντας ἐς τὰ Περσῶν ἦθη, τὴν δὲ πόλιν μηλό2.26.5 βοτον καταστήσεσθαι. παντὶ γοῦν τῷ στρατῷ ἀγχοῦ Ἐδέσσης γενόμενος Οὐννων τῶν οἱ ἐπομένων τινὰς ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως περίβολον ἔπεμψεν, ὃς δὴ τοῦ ἵπποδρόμου καθύπερθεν ἐστίν, ἄλλο μὲν οὐδὲν κακουργήσοντα, πρόβατα δὲ ἀρπασομένους, ἅπερ οἱ ποιμένες πολλὰ ἐνταῦθά πη παρὰ τὸ τεῖχισμα στήσαντες ἔτυχον, χωρίου τε ἰσχύϊ θαρσοῦντες, ὅτι δὴ ἄναντες ὑπερφυῶς ἦν, καὶ οὐποτε τολμήσειν τοὺς πολεμίους οἴομενοι 2.26.6 οὕτω πη ἄγχιστα τοῦ τεῖχους ἰέναι. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι τῶν προβάτων ἤπτοντο ἤδη, οἱ δὲ ποιμένες 2.26.7 καρτερώτατα ἀμυνόμενοι διεκώλυον. Περσῶν τε τοῖς Οὐννοις ἐπιβεβοηθηκότων πολλῶν, ἀγέλην μὲν ἐνθένδε ἀφελέσθαι τινὰ οἱ βάρβαροι ἴσχυσαν, Ῥωμαίων δὲ στρατιωτῶν τε καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου ἐπεξεληθόντων τοῖς πολεμίους ἢ μὲν μάχη ἐκ χειρὸς γέγονεν, ἢ δὲ ἀγέλη αὐτόματος ἐς τοὺς ποιμένας ἐπανῆκεν αὐθις. 2.26.8 τῶν τέ τις Οὐννων πρὸ τῶν ἄλλων μαχόμενος μάλιστα 2.26.9 πάντων ἠνώχλει Ῥωμαίους. καὶ τις αὐτὸν ἀγροῖκος ἐς γόνυ τὸ δεξιὸν σφενδόνη ἐπιτυχῶν βάλλει, ὃ δὲ πρηνὴς ἀπὸ τοῦ ἵπου ἐς τὸ ἔδαφος εὐθὺς ἔπεσεν, ὃ 2.26.10 δὴ Ῥωμαίους ἔτι μᾶλλον ἐπέρρωσεν. ἢ τε μάχη πρῶτὶ ἀρξαμένη ἐτελεύτα ἐς μέσην ἡμέραν, ἐν ἣ ἑκάτεροι τὸ 2.26.11 πλέον ἔχειν οἴομενοι διελύθησαν. καὶ Ῥωμαῖοι μὲν ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένοντο, οἱ δὲ βάρβαροι ἀπὸ σταδίων τῆς πόλεως ἐπτὰ δισεκηνημένοι ἐστρατοπεδεύσαντο ἅπαντες. 2.26.12 Τότε ὁ Χοσρόης εἶτε τινὰ ὄψιν ὄνειρου εἶδεν ἢ τις αὐτῷ ἔννοια γέγονεν, ὡς δις ἐγχειρήσας ἢ μὴ δυνατὸς εἶη Ἔδεσσαν ἐξελεῖν, πολλήν οἱ αἰσχύνην τινὰ 2.26.13 περιβαλέσθαι ζυμβήσεται. διὸ δὴ πολλῶν χρημάτων 2.26.14 ἀποδόσθαι τὴν ἀναχώρησιν Ἐδεσσηνοῖς ἔγνω. τῇ γοῦν ἐπιγινομένη ἡμέρᾳ Παῦλος ἐρμηνεὺς παρὰ τὸ τεῖχος ἦκων ἔφασκε Ῥωμαίους χρῆναι παρὰ Χοσρόην 2.26.15 σταλῆναι τῶν δοκίμων τινὰς. οἱ δὲ κατὰ τάχος τέσσαρας ἀπολεξάμενοι τῶν ἐν σφίσι αὐτοῖς ἐπιφανῶν 2.26.16 ἔπεμψαν. οἷς δὴ ἐς τὸ Μῆδων ἀφικομένοις στρατόπεδον ἐντυχῶν γνώμη βασιλέως ὁ Ζαβεργάνης ἀπειλαῖς τε πολλαῖς δεδιξάμενος ἀνεπυνθάνετο αὐτῶν ὀπότερα σφίσι αἰρετώτερα τυγχάνει ὄντα, πότερον τὰ ἐς τὴν 2.26.17 εἰρήνην, ἢ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἄγοντα. τῶν δὲ τὴν εἰρήνην ἐλέσθαι ἂν πρὸ τῶν κινδύνων ὁμολογούντων, «Οὐκοῦν» ἔφη ὁ Ζαβεργάνης «ὠνεῖσθαι ὑμᾶς ταύτην 2.26.18 «ἀνάγκη χρημάτων πολλῶν.» οἱ τε πρέσβεις ἔφασαν τοσαῦτα δώσειν ὅσα παρέσχοντο πρότερον, ἠνίκα τὴν 2.26.19 Ἀντιόχειαν ἐξελῶν ἐπ' αὐτοὺς ἦλθε. καὶ ὁ Ζαβεργάνης αὐτοὺς ζῦν γέλῳτι ἀπεπέμψατο, ἐφ' ᾧ ἐνδεδελεχέστατα βουλευσάμενοι ἀμφὶ τῇ σωτηρίᾳ οὕτω δὴ αὐθις 2.26.20 παρ' αὐτοὺς ἔλθωσιν. ὀλίγῳ τε ὕστερον μεταπεμψάμενος αὐτοὺς ὁ Χοσρόης, ἐπειδὴ παρ' αὐτὸν ἴκοντο, κατέλεξε μὲν ὅσα τε πρότερον καὶ ὄντινα τρόπον ἐξηνδραπόδισε Ῥωμαίων χωρία, ἠπέιλησε δὲ τὰ δεινότερα Ἐδεσσηνοῖς πρὸς Περσῶν ἔσεσθαι, εἰ μὴ πάντα σφίσι τὰ χρήματα δοῖεν ὅσα τοῦ περιβόλου ἐντὸς ἔχουσιν· οὕτω γὰρ μόνως ἐνθένδε ἀπαλλαγῆσεσθαι 2.26.21 τὸν στρατὸν ἔφασκε. ταῦτα οἱ πρέσβεις ἀκούσαντες ὠμολόγουν μὲν παρὰ Χοσρόου τὴν εἰρήνην ὠνήσεσθαι, ἦν γε σφίσι μὴ τὰ ἀδύνατα ἐπαγγείλει· τοῦ δὲ κινδύνου τὸ πέρασ οὐδενὶ τῶν πάντων ἔφασαν πρὸ τῆς 2.26.22 ἀγωνίας ἔνδηλον εἶναι. πόλεμον γὰρ τοῖς αὐτὸν διαφέρουσιν ἐπὶ τοῖς ὁμολογουμένοις οὐ μὴ ποτε εἶναι. τότε μὲν οὖν ζῦν ὀργῇ ὁ Χοσρόης τοὺς πρέσβεις ἐκέλευεν ὅτι τάχιστα ἀπαλλάσσεσθαι. 2.26.23 Ἡμέρᾳ δὲ ἀπὸ τῆς προεδρείας ὀγδόῃ λόφον ἐπαναστήσαι χειροποίητον τῷ τῆς πόλεως περιβόλῳ βουλόμενος, ἐπεὶ τὰ δένδρα ἐκτεμῶν αὐτοῖς φύλλοις πολλὰ ἐκ χωρίων ἐγγύς πη ὄντων πρὸ τοῦ τεῖχους ἐν τετραγῶνῳ ζυνέθηκεν, οὗ δὴ βέλος ἐκ τῆς πόλεως ἐξικνεῖσθαι ἀδύνατα ἦν, χοῦν τε πολὺν τινα ἀτεχνῶς ὑπερθεν τῶν δένδρων ζυναμησάμενος μέγα τι χρῆμα λίθων ἐπέβαλλεν, οὐκ ἐχόντων εἰς οἰκοδομίαν ἐπιτηδεῖως, ἀλλ' εἰκὴ τμηθέντων, ἐκεῖνου μόνου ἐπιμελούμενος, ὅπως δὴ ὁ λόφος ὅτι τάχιστα ἐς ὕψος μέγα ἐπαίροιτο. 2.26.24 καὶ ζύλα μακρὰ τοῦ τε χοῦ καὶ τῶν λίθων μεταξὺ ἐς αἰεὶ ἐμβαλλόμενος ἔνδεσμον

ἐποιεῖτο τοῦ ἔργου, 2.26.25 ὅπως μὴ ὑψηλὸν γενόμενον ἀσθενὲς εἶη. Πέτρος δὲ ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς (ἐνταῦθα γὰρ ζὺν Μαρτίνῳ καὶ Περανίῳ ἐτύγχανεν ὢν) τοὺς ταῦτα ἐργαζομένους ἀναστέλλειν ἐθέλων Οὐννων τῶν οἱ ἐπομένων τινὰς 2.26.26 ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν. οἱ δὲ πολλοὺς ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐπελθόντες ἀνεῖλον, καὶ πάντων μάλιστα τῶν τις δορυ2.26.27 φόρων, Ἀργήκ ὄνομα. μόνος γὰρ ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἔκτεινε. τῶν μέντοι βαρβάρων φυλακὴν ἀκριβῆ τὸ λοιπὸν ποιουμένων οὐκέτι ἐπεξίεναι τινὲς ἐπ' αὐτοὺς 2.26.28 ἔσχον. ἐπεὶ δὲ προϊόντες ἐντὸς βέλους οἱ τεχνῖται τοῦ ἔργου τούτου ἐγένοντο, καρτερώτατα ἤδη ἀμυνόμενοι ἀπὸ τοῦ περιβόλου Ῥωμαῖοι τὰς τε σφενδόνας ἐπ' αὐτοὺς καὶ τὰ τόξα ἐνήργουν. διὸ δὴ οἱ βάρ2.26.29 βαροὶ ἐπενόουν τάδε. προκαλύμματα ἐκ τραγείων τριχῶν, ἃ δὴ καλοῦσι Κιλίκια, πάχους τε καὶ μήκους διαρκῶς ἔχοντα, ἀρτήσαντες ἐκ ζύλων μακρῶν ἐπίπροσθεν ἀεὶ τὴν ἄγεσταν ἐργαζομένων ἐτίθεντο (οὕτω γὰρ τὸ ποιούμενον τῇ Λατίνων φωνῇ ἐκάλουν Ῥω2.26.30 μαῖοι). ἐνταῦθα γὰρ οὔτε πυρφόροι οἰστοὶ οὔτε τὰ ἄλλα βέλη ἐξικνεῖσθαι εἶχον, ἀλλ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν 2.26.31 προκαλυμμάτων ἀποκρουόμενα ζύμπαντα ἔμενε. καὶ τότε Ῥωμαῖοι ἐς δέος μέγα ἐμπεπτωκότες τοὺς πρέσβεις παρὰ Χοσρόην σὺν θορύβῳ πολλῷ ἔπεμπον καὶ Στέφανον σὺν αὐτοῖς, ἔν γε τοῖς κατ' αὐτὸν ἰατροῖς λόγιον, ὃς δὴ Καβάδην τὸν Περόζου νοσοῦντά ποτε ἰασάμενος κύριος χρημάτων μεγάλων πρὸς αὐτοῦ 2.26.32 γέγονεν. ὃς δὴ, ἐπεὶ παρὰ Χοσρόην ζὺν τοῖς ἄλλοις ἐγένετο, ἔλεξεν ὧδε «Βασιλέως τὴν φιλανθρωπίαν «ἀγαθοῦ γνῶρισμα πάντες ἐκ παλαιοῦ νενομίκασιν. 2.26.33 «οὐκοῦν, ὦ κράτιστε βασιλεῦ, φόνους σοὶ καὶ μάχας «ἐργαζομένῳ καὶ πόλεων ἀνδραποδισμοὺς τῶν μὲν «ἄλλων ἴσως ὀνομάτων παρέσται τυχεῖν, τὸ δὲ ἀγαθῷ 2.26.34 «εἶναι δοκεῖν οὐ μήποτε ἔσται. καίτοι πασῶν γε «ἤκιστα χρῆν τῇ Ἐδεσσηνῶν πόλει παρὰ σοῦ τι ζυμ2.26.35 «βῆναι φλαῦρον. ἐντεῦθεν γὰρ ἔγωγε ὠρμημαι, ὅσπερ «σε τῶν ἐσομένων οὐδὲν προειδῶς ἐξέθρεψά τε καὶ «τῷ πατρὶ τῷ σῷ ζύμβουλος γεγονῶς, ἐφ' ᾧ σε τῆς «ἀρχῆς διάδοχον καταστήσεται, σοὶ μὲν τῆς Περσῶν «βασιλείας αἰτιώτατος γέγονα, τῇ δὲ πατρίδι τῶν παρόν2.26.36 «των κακῶν. οἱ γὰρ ἄνθρωποι τὰ πολλὰ τῶν ἀτυχη»μάτων σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον τῶν ζυμ2.26.37 «βησομένων προστρίβονται. ἀλλ' εἴ τίς σε τῆς τοιαύ»της εὐεργεσίας εἰσέρχεται μνήμη, μηδὲν ἡμᾶς ἐργάση «περαιτέρῳ κακὸν, ταύτην διδούς μοι τὴν ἀμοιβήν, ἐξ «ἧς σοὶ, ὦ βασιλεῦ, τὸ μὴ δοκεῖν ὠμοτάτῳ εἶναι ζυμ2.26.38 «βῆσεται.» Στέφανος μὲν τοσαῦτα εἶπε. Χοσρόης δὲ οὐ πρότερον ἀπαλλαγῆσεσθαι ὠμολόγει ἐνθὲνδε, εἰ μὴ Πέτρον τε καὶ Περάνιον αὐτῷ παραδοῖεν Ῥωμαῖοι, ὅτι δὴ οἱ, δοῦλοί γε ὄντες πατρῶοι, τετολμήκασιν ἀντιτάξασθαι. 2.26.39 σθαι. τοῦτο δὲ ἦν μὴ δρᾶν Ῥωμαίοις ἐν ἡδονῇ ἐστίν, ἀλλὰ δυοῖν αὐτοὺς ἐπάναναγκες ἐλέσθαι τὸ ἕτερον ἢ πεντακόσια κεντηνάρια χρυσοῦ σφίσι διδόναι, ἢ δέξασθαι τῇ πόλει τῶν οἱ ἐπιτηδείων τινὰς, οἱ τὰ χρήματα διερευνησάμενοι ἅπαντα τὸν μὲν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον, ὅσον δὴ ἐνταῦθα ζυμβαίνει εἶναι, κομίζοντες ἐς αὐτὸν ἤξουσι, τᾶλλα δὲ τοὺς κυρίους ἐάσουσιν ἔχειν. 2.26.40 ταῦτα μὲν ὁ Χοσρόης ἀπέρριψεν, Ἐδεσσαν ἐξελεῖν πόνῳ οὐδενὶ ἐλπίδα ἔχων. οἱ δὲ πρέσβεις (ἅπαντα γὰρ σφίσι ἀδύνατα ἔδοξεν εἶναι ὅσα ἐκεῖνος ἀπήγγελλε) διαπορούμενοί τε καὶ λίαν ἀσχάλλοντες ἐπὶ τὴν πόλιν 2.26.41 ἐβάδιζον. ἐπεὶ τε ἐντὸς τοῦ περιβόλου γενόμενοι τὰ παρὰ Χοσρόου ἀπήγγελλον, θορύβου τε καὶ θρήνων ἢ πόλις ἔμπλεως ἐγένετο. 2.26.42 Ἡ μὲν οὖν τοῦ λόφου κατασκευὴ ἐπὶ τε ὕψος ἦρετο μέγα καὶ σπουδῇ πολλῇ ἐπίπροσθεν ἦει. Ῥωμαῖοι δὲ οὐκ ἔχοντες ὅ τι καὶ δράσουσι πάλιν τοὺς 2.26.43 πρέσβεις παρὰ Χοσρόην ἀπέστελλον. οἵπερ ἐπειδὴ ἐν τῷ τῶν πολεμίων στρατοπέδῳ ἐγένοντο, περὶ τε τῶν αὐτῶν δεησόμενοι ἔφασκον ἠκεῖν, λόγου μὲν οὐδ' ὅπωςτιοῦν πρὸς Περσῶν ἔτυχον, ὕβρει δὲ καὶ θορύβῳ πολλῷ ἐνθὲνδε ἐξελαυνόμενοι ἐς τὴν πόλιν ἐχώρουν. 2.26.44 τὰ μὲν οὖν πρῶτα Ῥωμαῖοι τὸ κατὰ τὸν λόφον τεῖχος ἐτέρα ἐνεχειρουν οἰκοδομῖα τινὴ ὑπερβαλέσθαι· ὡς δὲ καὶ ταύτης τὸ Περσῶν ἔργον πολλῷ

καθυπέρτερον ἐγένετο ἤδη, τῆς μὲν οἰκοδομίας ἀπέστησαν, Μαρτῖνον δὲ πείθουσι τὰ ἀμφὶ τῇ ξυμβάσει τρόπῳ δὴ ὅτῳ βούλοιο διοικήσασθαι. καὶ ὃς ἄγχιστα τοῦ τῶν πολεμίων στρατοπέδου γενόμενος τῶν τισιν ἐν Πέρσαις ἀρχόντων 2.26.45 ἐς λόγους ἦλθεν. οἱ δὲ τὸν Μαρτῖνον ἐξαπατῶντες εἰρηναῖα μὲν σφῶν τὸν βασιλέα βούλεσθαι ἔφασαν, αὐτὸν δὲ ὡς ἥκιστα οἷόν τε εἶναι τὸν Ῥωμαίων αὐτοκράτορα πείθειν τῆς πρὸς Χοσρόην φιλονεικίας ἀφέε2.26.46 μενον τὴν εἰρήνην ποτὲ πρὸς αὐτὸν θήσεσθαι· ἐπεὶ καὶ Βελισάριον, ὄνπερ τῇ τε δυνάμει καὶ τῷ ἀξιώματι πολὺ Μαρτῖνου προὔχειν οὐδ' ἂν αὐτὸς ἀντίποι, πείσαι μὲν ἔναγχος τὸν Περσῶν βασιλέα, ὄντα δὴ πού ἐν μέσοις Ῥωμαίοις, ἐνθένδε ἀπαλλάσσεσθαι ἐς τὰ Περσῶν ἦθη, ὑποσχόμενον πρέσβεις τε παρ' αὐτὸν οὐκ εἰς μακρὰν ἐκ Βυζαντίου ἀφίξεσθαι καὶ τὴν εἰρήνην ἐν τῷ βεβαίῳ κρατύνασθαι, πρᾶξαι δὲ τῶν ὠμολογημένων οὐδὲν, ἀδύνατον γεγονότα τὴν Ἰουστινιανοῦ βασιλέως βιάσασθαι γνώμην. 2.27.1 Ἐν τούτῳ δὲ Ῥωμαῖοι ἐποίουν τοιαῦτα. διώρυχα ἐκ τῆς πόλεως ἔνευθεν τῶν πολεμίων τοῦ χώματος ἐργασάμενοι ἐκέλευον τοὺς ὀρύσσοντας μὴ μεθίεσθαι τοῦ ἔργου τούτου, ἕως ὑπὸ τὸν λόφον γένωνται μέσον. ταύτη γὰρ καῦσαι τὸ χῶμα τοῦτο διεννοοῦντο. 2.27.2 προϊούσης δὲ τῆς διώρυχος κατὰ τὸν λόφον μάλιστα μέσον πάταγός τις ἐς τῶν Περσῶν τοὺς ὑπερθεν 2.27.3 ἐστῶτας ἦλθεν. αἰσθόμενοί τε τοῦ ποιουμένου καὶ αὐτοὶ ἄνωθεν ἀρξάμενοι ἐφ' ἑκάτερα τοῦ μέσου ὤρυσσον, ὅπως λάβοιεν τοὺς ἐκείνη κακουργοῦντας 2.27.4 Ῥωμαίους. ὁ δὲ γνόντες Ῥωμαῖοι τούτου μὲν ἀπέσχοντο, χοῦν ἐπὶ τὸν κενωθέντα χῶρον ἐπιβαλόντες, ἐκ δὲ ἄκρου χώματος κάτωθεν, ὁ πρὸς τῷ τείχει ἐτύγχανεν ὄν, ξύλα τε καὶ λίθους καὶ χοῦν ἐκφορήσαντες καθάπερ οἰκίσκου σχῆμα εἰργάσαντο, πρέμνα τε δένδρων τῶν ῥᾶστα καιομένων ξηρὰ ἐνταῦθα ἐσέβαλλον, ἐλαίῳ τε καταβεβρεγμένα τῷ ἐκ κέδρου πεπονημένῳ καὶ θείῳ 2.27.5 τε καὶ ἀσφάλτῳ πολλῇ. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἐν παρασκευῇ εἶχον, οἱ δὲ Περσῶν ἄρχοντες πολλάκις ἐντυχόντες Μαρτῖνῳ τοιαῦτα μὲν οἶα πέρ μοι εἴρηται διελέχθησαν, δόκησιν παρεχόμενοι ὡς τοὺς ἀμφὶ τῇ 2.27.6 εἰρήνῃ ἐνδέξονται λόγους. ἐπεὶ δὲ ὁ λόφος αὐτοῖς ἐτετέλεστο ἤδη, καὶ πλησιάζων μὲν τῷ περιβόλῳ τῆς πόλεως, ὕψει δὲ αὐτὸν πολλῶ ὑπεραίρων ἐπὶ μέγα ἐπῆρτο, Μαρτῖνον μὲν ἀπεπέμψαντο διαρρήδην ἀπειπόντες τὴν ξύμβασιν, ἔργου δὲ ἔχεσθαι τὸ λοιπὸν ἔμελλον. 2.27.7 Διὸ δὲ Ῥωμαῖοι τῶν δένδρων τὰ πρέμνα εὐθύς ἔκαυσαν, ἅπερ ἐς τοῦτο ἡτοίμαστο. τοῦ δὲ πυρὸς μοῖραν μὲν τοῦ χώματός τινα καύσαντος, οὐπῶ δὲ διὰ παντὸς ἐξικνεῖσθαι ἰσχύσαντος, τὰ ξύλα δεδαπανῆσθαι πάντα ἔτυχεν. αἰεὶ γὰρ ἐσέβαλον ἐς τὴν διώρυχα ξύλα 2.27.8 ἕτερα, οὐδένα ἀνιέντες καιρόν. ἤδη δὲ τοῦ πυρὸς ἅπαν ἐνεργοῦντος τὸ χῶμα, καπνὸς τις ὑπερθεν πανταχῇ τοῦ λόφου ἐφαίνετο νύκτωρ, Ῥωμαῖοί τε οὐπῶ ἐθέλοντες αἴσθησιν τοῦ ποιουμένου Πέρσαις παρέχειν 2.27.9 ἐπενόουν τάδε. ἀνθράκων τε καὶ πυρὸς ἀγγεῖα μικρὰ ἐμπλησάμενοι ταῦτά τε καὶ πυρφόρους οἰστοὺς τοῦ χώματος πανταχόσε συχνὰ ἔπεμπον· ἃ δὲ οἱ Πέρσαι, ὅσοι φυλακὴν ἐνταῦθα εἶχον, ξὺν πάσῃ σπουδῇ περιμόντες ἐσβέννουσαν καὶ ἀπ' αὐτοῦ φύεσθαι τὸν καπνὸν 2.27.10 ᾧοντο. προϊόντος δὲ τοῦ κακοῦ πλήθει μὲν πολλῶ ἐβόηθον οἱ βάρβαροι, βάλλοντες δὲ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ 2.27.11 περιβόλου Ῥωμαῖοι πολλοὺς ἔκτειναν. οὐδὲ καὶ Χοσρόης ἀμφὶ ἡλίου ἀνατολὰς ἦλθε, καὶ οἱ τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ εἶπετο, ἕς τε τὸν λόφον ἀναβάς πρῶτος 2.27.12 ἔλαβε τοῦ κακοῦ αἴσθησιν. ἔνευθεν γὰρ ἀπεφήνατο τοῦ καπνοῦ τὸ αἴτιον εἶναι, οὐκ ἀφ' ὧν ἐσηκόντιζον οἱ πολέμιοι, βοηθεῖν τε κατὰ τάχος ἐκέλευε τὸ στρατῶν 2.27.13 τευμα ὄλον. καὶ Ῥωμαῖοι θαρσοῦντες ἐς αὐτοὺς ὑβρίζον, τῶν δὲ βαρβάρων οἱ μὲν τινες χοῦν, οἱ δὲ καὶ ὕδωρ ἐπιβάλλοντες ἢ ὁ καπνὸς διεφαίνετο, περιέσεσθαι τοῦ δεινοῦ ἠλπίζον, ἀνύειν μέντοι οὐδὲν οὐδαμῇ 2.27.14 εἶχον. ἢ τε γὰρ ὁ χοῦς ἐπιβληθείη, ταύτη μὲν ὁ καπνὸς, ὡς τὸ εἶκος, ἀνεστέλλετο, ἐτέρωθι δὲ οὐκ εἰς μακρὰν ἀνεδίδοτο, αὐτὸν τοῦ πυρὸς καὶ βιάζεσθαι τὴν ἔξοδον ὅπῃ δύναίτο ἀναγκάζοντος· τό τε ὕδωρ ἢ μάλιστα ἐπισκήψειε, πολλῶ ἔτι

μᾶλλον τὴν τε ἄσφαλτον καὶ τὸ θεῖον ἐνεργεῖν ἴσχυεν ἐπὶ τε τὴν ἐν ποσὶν ὕλην ἀκμάζειν ἐποίει, καὶ τὸ πῦρ ἐπὶ τὰ πρόσω αἰεὶ ἐνήγεν, ἐπεὶ τοῦ χώματος ἐντὸς οὐδαμῆ τοσοῦτον ἐξικνεῖσθαι τοῦ ὕδατος εἶχεν ὅσον τῷ ὑπερβάλλοντι 2.27.15 κατασβέσαι τὴν φλόγα οἷόν τε εἶναι. ὁ δὲ καπνὸς ἀμφὶ δεῖλην ὀψίαν τοσοῦτος ἐγένετο ὥστε καὶ τοῖς Καρρηνοῖς καὶ ἄλλοις τισὶ πολλῶ ἐπέκεινα ὠκνημένοις 2.27.16 ἐνδηλος εἶναι. Περσῶν δὲ καὶ Ῥωμαίων πολλῶν ὑπερθεν ἀναβεβηκότων τοῦ χώματος, μάχης τε καὶ ὠθισμοῦ 2.27.17 ἐνταῦθα ξυστάντος, ἐνίκων Ῥωμαῖοι. τότε καὶ ἡ φλόξ λαμπρῶς ἐκδοθεῖσα ὑπὲρ τὸ χῶμα ἐφαίνετο, Πέρσαι δὲ τοῦ μὲν ἔργου τούτου ἀπέσχοντο. 2.27.18 Ἐκτὴ δὲ ἀπὸ ταύτης ἡμέρας, ὄρθρου βαθέος, μοῖρα τινὶ τοῦ περιβόλου λάθρα ἐπέσκηψαν κλίμακας ἔχοντες, 2.27.19 οὗ δὲ τὸ φρούριον ἐπωνόμασται. τῶν δὲ φυλακὴν ἐνταῦθα ἐχόντων Ῥωμαίων πρᾶόν τινα καθευδόντων ὕπνον, ἄτε τῆς νυκτὸς πρὸς πέρας ἰούσης, ἡσυχῇ τὰς 2.27.20 κλίμακας τῷ τείχει ἐρείσαντες ἀνέβαινον ἤδη. τῶν δὲ τις ἀγροίκων μόνος ἐγρηγορῶς ἐν Ῥωμαίοις ἅπασιν ἔτυχε, ὃς δὲ ξὺν βοῇ τε καὶ θορύβῳ πολλῶ ἅπαντας ἤγειρε. 2.27.21 καὶ μάχης καρτερᾶς γενομένης ἡσῶνται Πέρσαι, ἔς τε τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρησαν, αὐτοῦ λιπόντες τὰς κλίμακας, ἄσπερ κατ' ἐξουσίαν Ῥωμαῖοι ἀνεῖλκον. Χοσρόης δὲ ἀμφὶ ἡμέραν μέσην πολλὴν τινα τοῦ στρατοῦ μοῖραν ἐπὶ τὴν μεγάλην καλουμένην πύλην ὡς τειχομαχίᾳ 2.27.23 μαχήσοντας ἔπεμψεν. οἷς δὲ Ῥωμαῖοι ὑπαντίασαντες οὐ στρατιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀγροῖκοι καὶ τοῦ δήμου τινὲς καὶ μάχη νικήσαντες παρὰ πολὺ τοὺς βαρβάρους 2.27.24 ἐτρέψαντο. ἔτι τε Περσῶν διωκομένων Παῦλος ἐρμηνεὺς παρὰ Χοσρόου ἦκων ἐς μέσους Ῥωμαίους ἀπήγγελλε Ῥεκινάριον ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ ἐκ Βυζαντίου ἦκειν, οὕτω 2.27.25 τε ἀμφοτέρω διελύθησαν. ἤδη δὲ τισὶ πρότερον ἡμέραις ὁ Ῥεκινάριος ἐς τὸ τῶν βαρβάρων στρατόπεδον 2.27.26 ἀφῆκτο. ἀλλὰ τοῦτο ἐς Ῥωμαίους ὡς ἠκιστα ἐξήνεγκαν Πέρσαι, παραδοκοῦντες δηλονότι τὴν ἐς τὸ τεῖχος ἐπιβουλήν, ὅπως, ἦν μὲν αὐτὸ ἐξελεῖν δύνωνται, μηδαμῆ ἐς τὰς σπονδὰς παρανομεῖν δόξωσιν, ἡσσηθέντες δὲ, ὅπερ ἐγένετο, τὰ ἐς τὴν ζύμβασιν, Ῥωμαίων προκαταμαχίᾳ 2.27.27 λουμένων πρὸς αὐτὰς, θήσονται. ἐπεὶ δὲ Ῥεκινάριος ἐγένετο εἶσω πυλῶν, Πέρσαι μὲν ἠξίουσαν τοὺς τὴν εἰρήνην διοικησομένους παρὰ Χοσρόην αὐτίκα δὴ μάλα ἰέναι, Ῥωμαῖοι δὲ σταλήσεσθαι πρέσβεις ἡμέραις τρισὶν ὕστερον ἔφασαν· τανῦν γὰρ σφίσι κακῶς τοῦ σώματος Μαρτῖνον τὸν στρατηγὸν ἔχειν. 2.27.28 εἶναι τε ὑποτοπάζων οὐχ ὑγιᾶ τὸν λόγον Χοσρόης τὰ ἐς τὴν παράταξιν ἐξηρτύετο. καὶ τότε μὲν πλίνθων πάμπολύ τι χρῆμα ἐπὶ τὸ χῶμα ἐπέβαλε, δυοῖν δὲ ὕστερον ἡμέραιν παντὶ τῷ στρατῷ ὡς τειχομαχίᾳ 2.27.29 ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως περίβολον ἤλθεν. ἐν τε πύλῃ ἐκάστη τῶν τινὰς ἀρχόντων καὶ μέρος τι τοῦ στρατεύματος καταστησάμενος ἅπαν τε τὸ τεῖχος ταύτη περιβαλὼν 2.27.30 βαλὼν κλίμακας τε αὐτῷ καὶ μηχανὰς προσῆγεν. ὅπισθεν δὲ τοὺς Σαρακηνοὺς ἅπαντας ξὺν τῶν Περσῶν τισὶν ἔταξεν, οὐκ ἐφ' ᾧ τῷ περιβόλῳ προσβάλωσιν, ἀλλ' ὅπως ἀλικομένης τῆς πόλεως αὐτοὶ τοὺς φεύγοντας 2.27.31 τὰς σαγηνεύσαντες λάβωσι. τοιαύτη μὲν γνώμη τὸ στρατεύμα ὁ Χοσρόης οὕτω διέταξε. τῆς δὲ μάχης πρῶτῃ ἀρξαμένης κατ' ἀρχὰς μὲν τὰ Περσῶν καθυπέρευον 2.27.32 τετραπλάσιον ἦν. πολλοὶ γὰρ πρὸς λίαν ὀλίγους ἐμάχοντο, ἐπεὶ τῶν Ῥωμαίων οἱ πλεῖστοι ἀνήκοοί τε τῶν ποιοῦντων 2.27.33 μένων καὶ ἀπαράσκευοι παντάπασιν ἦσαν. προϊούσης δὲ τῆς ξυμβολῆς θορύβων τε καὶ ταραχῆς ἔμπλεως ἡ πόλις ἐγένετο, καὶ ζύμπαντες ἤδη αὐταῖς γυναιξὶ καὶ 2.27.34 παιδαρίοις ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀνέβαινον. οἱ μὲν οὖν ἐν ἡλικίᾳ ξὺν τοῖς στρατιώταις καρτερώτατα τοὺς πολεμίους ἡμύνοντο, καὶ τῶν ἀγροίκων πολλοὶ ἐς τοὺς 2.27.35 βαρβάρους ἔργα θαυμαστά ἐπεδείκνυντο. παῖδες δὲ καὶ γυναῖκες ξὺν τοῖς γεγηρακόσι λίθους τε τοῖς μαχομένοις 2.27.36 ξυνέλεγον καὶ τᾶλλα ὑπούργουν. τινὲς δὲ καὶ λέβητας ἐλαίου πολλοὺς ἐμπλησάμενοι πυρὶ τε αὐτοὺς πανταχῇ τοῦ τεῖχους ἐς διαρκῆ θερμήναντες χρόνον καὶ ζέον ὑπεράγαγον τὸ ἔλαιον περιρραντηρίοις τισὶν ἐπιχέοντες ἔτι μᾶλλον τοὺς πολεμίους τοὺς τῷ

περι2.27.37 βόλω προσιόντας ἑλύπουν. ἤδη μὲν οὖν ἀπειπόντες οἱ Πέρσαι τὰ ὄπλα ἔρριπτουν, τῷ τε βασιλεῖ ἐς ὄψιν ἑλθόντες πρὸς τὸν πόνον ἀντέχειν οὐκέτι ἔφασκον οἷοί 2.27.38 τε εἶναι. θυμῷ δὲ πολλῷ ὁ Χοσρόης ἐχόμενος καὶ ζὺν ἀπειλῇ ἐγκελευόμενος ἅπασιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους 2.27.39 ἐνήγεν. οἱ δὲ κραυγῇ καὶ θορύβῳ πολλῷ τοὺς τε 2.27.39 πύργους καὶ τὰς ἄλλας μηχανὰς τῷ τείχει προσῆγον καὶ τὰς κλίμακας ἐπέτιθεντο, ὡς τὴν πόλιν αὐτοβοεῖ 2.27.40 ἐξαιρήσοντες. τῶν δὲ Ῥωμαίων συχνά τε βαλλόντων καὶ παντὶ σθένει ἀμυνομένων, τρέπονται μὲν κατὰ κράτος οἱ βάρβαροι, ἀναχωροῦντα δὲ τὸν Χοσρόην ἐτώθαζον Ῥωμαῖοι, ἐς τειχομαχίαν παρακαλοῦντες. 2.27.41 μόνος δὲ Ἀζαρέθης ἀμφὶ πύλας τὰς Σοΐνας καλουμένας ζὺν τοῖς ἐπομένοις ἐμάχετο, οὗ δὴ Τριपुरγίαν 2.27.42 καλοῦσι τὸν χῶρον. τῶν δὲ ταύτη Ῥωμαίων οὐκ ὄντων σφίσιν ἀξιομάχων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς προσβολὰς ἀπειπόντων, ἤδη τὸ ἐκτὸς τεῖχος, ὃ δὴ καλοῦσι προτείχισμα, πολλαχῇ διελόντες οἱ βάρβαροι ἰσχυρότατα τοῖς ἐκ τοῦ μεγάλου περιβόλου ἀμυνομένοις ἐνέκειντο, ἕως αὐτοῖς Περάνιος ζὺν τε στρατιώταις πολλοῖς καὶ τῶν Ἐδεσηνῶν τισιν ἐπεξήλθε μάχη τε νικήσας ἐξή2.27.43 λασε. καὶ ἡ τειχομαχία πρῶτὴ ἀρξαμένη ἐτελεύτα εἰς δείλην ὀψίαν, ἀμφοτέρωι τε τὴν νύκτα ἐκείνην ἡσυχῇ ἔμενον, Πέρσαι μὲν περὶ τε τοῖς χαρακώμασι δεδιότες καὶ σφίσιν αὐτοῖς, Ῥωμαῖοι δὲ λίθους τε ξυλλέγοντες ἐς τὰς ἐπάλλξεις καὶ τᾶλλα ἐν παρασκευῇ τῇ πάσῃ ποιούμενοι, ὡς τῇ ὑστεραία μαχοῦμενοι τοῖς πολεμίους 2.27.44 ἐπὶ τὸ τεῖχος προσβαλοῦσιν. ἡμέρᾳ μὲν οὖν τῇ ἐπιγινομένη τῶν βαρβάρων οὐδεὶς ἐπὶ τὸν περιβόλον ἦλθε, τῇ δὲ μετ' ἐκείνην μοῖρα μὲν τοῦ στρατοῦ Χοσρόου ἐγκελευομένου ταῖς Βαρλαοῦ καλουμέναις πύλαις ἐπέσκηψεν, ὑπαντιασάντων δὲ Ῥωμαίων αὐτοῖς ἡσσήθησάν τε παρὰ πολὺ τῇ μάχῃ καὶ δι' ὀλίγου ἐς τὸ στρατό2.27.45 πεδον ἀνεχώρησαν. καὶ τότε Παῦλος ὁ Περσῶν ἐρμηνεὺς παρὰ τὸ τεῖχος ἦκων Μαρτίνον ἐκάλει, ἐφ' ᾧ τὰ 2.27.46 ἐς τὴν ζύμβασιν διοικήσεται. οὕτω τε Μαρτίνου τοῖς Περσῶν ἄρχουσιν ἐς λόγους ἑλθόντος ζυνέβησαν, καὶ πέντε κεντηνάρια πρὸς τῶν Ἐδεσηνῶν ὁ Χοσρόης λαβὼν ἐν γράμμασιν αὐτοῖς τὴν ὁμολογίαν ἀπέλιπε τοῦ μηδὲν Ῥωμαίοις περαιτέρω λυμῆνασθαι, τὰ τε χαρακώματα πάντα ἐμπρήσας ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησε παντὶ τῷ στρατῷ. 2.28.1 Ὑπὸ τὸν χρόνον τοῦτον Ῥωμαίων τετελευτήκασιν στρατηγοὶ δύο, Ἰουστός τε ὁ βασιλέως ἀνεψιὸς καὶ Περάνιος ὁ Ἰβηρ, Ἰουστός μὲν νόσῳ διαφθαρεὶς, Περάνιῳ δὲ συνέβη ἐν κυνηγεσίῳ τοῦ ἵππου ἐκπεπτω2.28.2 κότι διαρραγῆναι. διὸ δὴ ἀντ' αὐτῶν βασιλεὺς ἐτέρους καταστησάμενος ἔπεμψε Μάρκελλον τε, τὸν ἀδελφιδοῦν τὸν αὐτοῦ ἄρτι γενειάσκοντα, καὶ Κωνσταντιανόν, ὃς δὴ ὀλίγῳ πρότερον ἅμα Σεργίῳ παρὰ Χοσρόην πρεσβεύων 2.28.3 ἐστάλη. ἔπειτα δὲ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς πρέσβεις παρὰ Χοσρόην ἐπὶ τῇ ζυμβάσει Κωνσταντιανόν τε καὶ 2.28.4 Σέργιον ἔπεμψεν. οἱ δὲ αὐτὸν καταλαμβάνουσιν ἐν Ἀσσυρίῳ, οὗ δὴ πολίσματα δύο Σελεύκειά τε καὶ Κτησιφῶν ἐστὶ, Μακεδόνων αὐτὰ δειμαμένων, οἱ μετὰ τὸν Φιλίππου Ἀλέξανδρον Περσῶν τε ἦρξαν καὶ τῶν 2.28.5 ταύτη ἐθνῶν. ἄμφω δὲ ταῦτα Τίγρης ποταμὸς διορί2.28.6 ζει· οὐ γὰρ ἄλλην χώραν μεταξὺ ἔχουσιν. ἐνταῦθα ἐντυχόντες Χοσρόη οἱ πρέσβεις ἠξίουσαν μὲν τὰ ἐπὶ τῆς Λαζικῆς χωρία Ῥωμαίοις ἀποδοῦναι, βεβαιότατα δὲ 2.28.7 πρὸς αὐτοὺς τὰ ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ κρατύνασθαι. Χοσρόης δὲ οὐ ράδιον αὐτοὺς ἔφασκεν εἶναι ἀλλήλοις ζυμβῆναι, ἦν μὴ τινα ἐκεχειρίαν θέμενοι πρότερον οὕτω τε ἀδεέστερον αἰεὶ ἐς ἀλλήλους φοιτῶντες τὰ τε διάφορα διαλύσουσι καὶ τὰ τῆς εἰρήνης ἐν τῷ ἀσφαλεῖ 2.28.8 τὸ λοιπὸν θήσονται. χρῆναι δὲ ὑπὲρ τῆς αἰεὶ ἐκεχειρίας χρήματά τε οἱ τὸν Ῥωμαίων αὐτοκράτορα δοῦναι καὶ τινα Τριβοῦνον ὄνομα ἰατρὸν πέμψαι, ἐφ' 2.28.9 ᾧ οἱ ζυνδιατρίψει τακτὸν τινα χρόνον. ἐτύγχανε γὰρ ὁ ἰατρὸς οὗτος νόσου τε αὐτὸν ἀπαλλάξας χαλεπῆς πρότερον καὶ ἀπ' αὐτοῦ φίλος τε καὶ ποθεινὸς ἐς τὰ 2.28.10 μάλιστα ὢν. ταῦτα ἐπεὶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἤκουσε, τὸν τε Τριβοῦνον καὶ τὰ χρήματα εὐθὺς ἔπεμψε 2.28.11 ζυνιόντα ἐς κεντηνάρια εἴκοσιν. οὕτω τε αἰ σπονδαὶ

γεγόνασι Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις ἐς ἑνιαυτοὺς πέντε, δέκατόν τε καὶ ἕνατον ἔτος Ἰουστινιανοῦ βασιλέως τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντος. 2.28.12 Ὀλίγω δὲ ὕστερον Ἀρέθας τε καὶ Ἀλαμούνδαροσὶ τῶν Σαρακηνῶν ἄρχοντες πόλεμον πρὸς ἀλλήλους κατὰ μόνας διέφερον, οὔτε Ῥωμαίων οὔτε Περσῶν 2.28.13 ἀμυνόντων σφίσι. καὶ Ἀλαμούνδαρος μὲν ἕνα τῶν Ἀρέθα παίδων ἵππους νέμοντα ἐξ ἐπιδρομῆς ἐλὼν τῇ Ἀφροδίτῃ εὐθύς ἔθυσε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐγνώσθη οὐ καταπροΐεσθαι τὰ Ῥωμαίων πράγματα Πέρσαις Ἀρέθαν. 2.28.14 μετὰ δὲ ξυνίασι μὲν ἐς μάχην ἑκάτεροι παντὶ τῷ στρατῷ, νικῶσι δὲ κατὰ κράτος οἱ ξὺν τῷ Ἀρέθα, τρεψάμενοί τε τοὺς πολεμίους πολλοὺς ἔκτειναν. καὶ παρ' ὀλίγον Ἀρέθας ἦλθε δύο τῶν Ἀλαμουνδάρου παίδων ζῶντας ἐλεῖν, οὐ μέντοι γε εἶλε. τὰ μὲν οὖν 2.28.15 Σαρακηνῶν ταύτη πη εἶχεν. Χοσρόης δὲ, ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἔνδηλος γέγονε τὴν ἐκεχειρίαν νῶ δολερῶ πρὸς Ῥωμαίους πεποιημένος, ἐφ' ᾧ δὴ αὐτοὺς διὰ τὴν εἰρήνην ἀναπεπτωκότας λαβῶν ἀνήκεστόν τι ἐργάσεται. 2.28.16 τρίτῳ γὰρ τῆς ἐκεχειρίας ἑνιαυτῷ μηχανᾶται τοιάδε· ἦσθιν ἐν Πέρσαις ἀδελφοὶ δύο, Φάβριζός τε καὶ Ἰσδιγούσας, ἀρχὰς μὲν περιβεβλημένῳ ἐνταῦθα μεγίστας καὶ ἄλλως λογισμῶ πονηροτάτῳ Περσῶν ἀπάντων καὶ δόξαν ἐπὶ τῇ δεινότητι καὶ κακοτροπία πολλὴν 2.28.17 ἔχοντε. βουλευσάμενος οὖν πόλιν Δάρας καταλαβεῖν ἐξ ἐπιδρομῆς καὶ Λαζικῆς ἐξοικίσει Κόλχους ἅπαντας, Πέρσας δὲ ἀντ' αὐτῶν οἰκήτορας καταστήσασθαι, τῷ ἄνδρῳ τούτῳ ἐς ἄμφω τὰ ἔργα ὑπηρετήσοντας εἶλετο· 2.28.18 ἔρμαιον γὰρ καὶ λόγου πολλοῦ ἄξιον ἐφαίνετο εἶναι γῆν τὴν Κολχίδα σφετερισμένῳ ἐν τῷ βεβαίῳ τῆς κτήσεως ἔχειν, ζύμφορον λογισαμένῳ τῇ Περσῶν ἀρχῇ 2.28.19 κατὰ πολλὰ ἔσεσθαι τοῦτο γε. τὴν τε γὰρ Ἰβηρίαν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐς τὸ ἔπειτα ἔξειν, οὐκ ἂν ἔτι ἐχόντων Ἰβήρων ἐφ' οὔστινας ἀνθρώπων ἀποστάντες σωθῆ 2.28.20 σονται· ἐπειδὴ γὰρ οἱ τούτων δὴ λογιμώτατοι τῶν βαρβάρων ὁμοῦ Γουργένη τῷ βασιλεῖ ἐς ἀπόστασιν εἶδον, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθε λόγοις ἐρρήθη, οὔτε βασιλέα σφίσι καταστήσεσθαι τὸ ἐνθένδε ξυνεχώρουν Πέρσαι οὔτε αὐτογνωμονοῦντες Περσῶν κατήκοοι Ἰβηρες ἦσαν, ἀλλ' ὑποψία τε καὶ ἀπιστία ἐς ἀλλήλους 2.28.21 πολλῇ εἶχοντο. ἔνδηλοί τε Ἰβηρες ἦσαν δυσανασχετοῦντές τε ἰσχυρότατα καὶ νεωτεριοῦντες οὐ πολλῶ ὕστερον, 2.28.22 ἦν τινός ποτε καιροῦ λαβέσθαι δυνατοὶ εἶεν. καὶ πρὸς Οὐννων τῶν Λαζικῆ προσοίκων ἀδήωτον μὲν τὴν Περσῶν ἀρχὴν ἐς αἰεὶ ἔσεσθαι, ῥᾶον δὲ καὶ ἀπονώτερον αὐτοὺς τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἐπιπέμψειν, ἠνίκα ἂν αὐτῷ βουλομένῳ εἴη. οὐ γὰρ ἄλλο οὐδὲν τοῖς ἐν Καυκάσῳ 2.28.23 οἰκοῦσι βαρβάροις ἢ ἐπιτείχισμα Λαζικὴν εἶναι. μάλιστα δὲ πάντων κατὰ τοῦτο ξυνοίσειν πρὸς Λαζικῆς ἐπικράτησιν ἠλπίζε Πέρσαις, ὅτι δὴ ἐξ αὐτῆς ὀρμώμενοι δυνήσονται οὐδενὶ πόνῳ καταθέοντες καὶ πεζῇ καὶ ναυσὶ τὰ ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου καλουμένου πόντου χωρία Καππαδόκας μὲν καὶ τοὺς αὐτῶν ἐχομένους Γαλάτας καὶ Βιθυνοὺς παραστήσεσθαι, ἐξ ἐπιδρομῆς δὲ Βυζαν 2.28.24 τίους αἰρήσειν, οὐδενὸς σφίσιν ἀντιστατοῦντος. τούτων μὲν δὴ ἕνεκα προσποιεῖσθαι Χοσρόης Λαζικὴν ἠθέλεν, ἐπὶ Λαζοῖς δὲ τὸ θαρσεῖν ὡς ἠκιστα εἶχεν. 2.28.25 ἐπειδὴ γὰρ Ῥωμαῖοι ἐκ τῆς Λαζικῆς ἀνεχώρησαν, Λαζῶν τὸ πλῆθος τῇ Περσῶν ἀρχῇ ἐπεικῶς ἤχθετο. μονότροποι γὰρ, εἴπερ ἄλλοι τινές, οἱ Πέρσαι εἰσὶ 2.28.26 καὶ τὰ ἐς τὴν δίκαιαν ὑπεράγαν σκληροί. καὶ αὐτοῖς οἱ τε νόμοι δυσπρόσοδοί εἰσι πρὸς πάντων ἀνθρώπων καὶ τὰ ἐπιτάγματα οὐδαμῇ ἀνεκτά. πρὸς μέντοι Λαζοὺς καὶ διαφερόντως τὸ διαλλάσσειν τῆς τε γνώμης αἰεὶ καὶ τῆς διαίτης παρὰ πολὺ διαφαίνεται, ἐπεὶ Λαζοὶ μὲν Χριστιανοὶ εἰσι πάντων μάλιστα, Πέρσαις δὲ ἀπ' 2.28.27 ἐναντίας αὐτῶν τὰ ἐς τὸ θεῖον ἅπαντα ἔχει. χωρὶς δὲ τούτων ἄλλες μὲν τῆς Λαζικῆς οὐδαμῇ γίνονται, οὐ μὴν οὔτε σῖτος οὔτε οἶνος οὔτε τι ἄλλο ἀγαθὸν 2.28.28 φύεται. ἐκ δὲ Ῥωμαίων τῶν παραλίῳν ἅπαντα ταῖς ναυσὶν ἐπεισέρχεται σφίσι, καὶ ταῦτα οὐ χρυσίον τοῖς συμβάλλουσι προϊεμένοις, ἀλλὰ δέρρεις τε καὶ ἀνδράποδα καὶ εἴ τι ἄλλο ἐνταῦθα κατὰ πολὺ περιεῖναι 2.28.29 ξυμβαίνει· τούτου τε, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀποκεκλεισμένοι τὸ

λοιπὸν ἡσχαλλον. ὦν δὴ ὁ Χοσρόης αἰσθόμενος προτερῆσαι ζῦν τῷ ἀσφαλεῖ, πρὶν τι ἐς αὐτὸν νεωτε2.28.30 ρίσειαν, ἐν σπουδῇ εἶχε. καὶ οἱ βουλευομένω ξυμφορώτατον ἔδοξεν εἶναι Γουβάζην τὸν Λαζῶν βασιλέα ἐκποδῶν ὅτι τάχιστα ποιησαμένω Λαζοὺς ἐνθένδε πανδημεὶ ἀναστήσειν, οὕτω τε Πέρσας καὶ ἄλλα ἄττα ἔθνη ξυνοικεῖν ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ. 2.28.31 Ταῦτα ὁ Χοσρόης βεβουλευμένος Ἰσδιγούσαν, ὡς ἐπὶ πρεσβείᾳ δῆθεν τῷ λόγῳ, ἐς Βυζάντιον στέλλει. καὶ οἱ Περσῶν ἀριστίνδην ἀπολεξάμενος πεντακοσίους ξυνέπεμψεν, ἐπιστείλας σφίσι γενέσθαι μὲν ἐν πόλει Δάρας, ἐν οἰκίαις δὲ καταλῦσαι πολλαῖς, ταύτας τε νύκτωρ ἀπάσας ἐμπρῆσαι, καὶ Ῥωμαίων ἀμφὶ τὸ πῦρ τοῦτο ἡσχολημένων, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀπάντων ἀνοιγνύναι μὲν τὰς πύλας εὐθύς, τῇ δὲ πόλει τὸ ἄλλο Περσῶν 2.28.32 στράτευμα δέξασθαι. προεῖρητο γὰρ τῷ Νισίβιδος πόλεως ἄρχοντι στρατιωτῶν πλῆθος ἄγχιστά πη ἐγκρυφιάζοντι ἐν παρασκευῇ ἔχειν. οὕτω γὰρ αὐτοὺς ὤτετο Χοσρόης οὐδενὶ πόνῳ Ῥωμαίους τε ἅπαντας διαχρήσεσθαι καὶ τὴν πόλιν Δάρας ἐν βεβαίῳ καταλαβόντας 2.28.33 σχήσειν. ἀλλὰ τις εὖ εἰδὼς τὰ πρασόμενα, Ῥωμαῖος μὲν ἀνήρ, αὐτόμολος δὲ ὀλίγῳ πρότερον ἐς Πέρσας ἦκων, τὸν πάντα λόγον Γεωργίῳ φράζει, ἐνταῦθα τότε διατριβὴν ἔχοντι, οὗ δὴ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθην, ἅτε Περσῶν ἀναπέισαντος τοὺς ἐν τῷ Σισαυράνων πολιορκουμένους φρουρίῳ σφᾶς αὐτοὺς ἐν2.28.34 δοῦναι Ῥωμαίοις. Γεώργιος οὖν ἐν τοῖς Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν ὀρίοις ἀπαντήσας τῷ πρεσβευτῇ τούτῳ ἔφασκεν οὐ κατὰ πρεσβείαν τὰ ποιούμενα εἶναι, καὶ οὐ ποτε Πέρσας τοσοῦτους τὸ πλῆθος ἐν πόλει Ῥω2.28.35 μαίων ἀλίσασθαι. χρῆν γὰρ τοὺς μὲν ἄλλους ἅπαντας ἐν χωρίῳ Ἀμμώδιος ἀπολιπεῖν, αὐτῷ δὲ ζῦν ὀλί2.28.36 γοις τισὶν ἐς πόλιν Δάρας ἐσιτητὰ εἶναι. ὁ μὲν οὖν Ἰσδιγούσνας ἠγανάκτει τε καὶ δυσφορομένῳ ἐώκει, ἅτε περιυβρισμένος οὐ δέον, καίπερ ἐπὶ πρεσβείᾳ παρὰ 2.28.37 τὸν Ῥωμαίων βασιλέα στελλόμενος. Γεώργιος δὲ οἱ οὐ προσέχων τὸν νοῦν ἠγριωμένῳ διεσώσατο τὴν πόλιν Ῥωμαίοις. ζῦν γὰρ ἀνδράσιν εἴκοσι μόνοις τῇ πόλει τὸν Ἰσδιγούσαν ἐδέξατο. 2.28.38 Ταύτης οὖν τῆς πείρας ἀποτυχῶν ὁ βάρβαρος οὗτος ὡς πρεσβεύων ἐς Βυζάντιον ἦλθε, τὴν τε γυναῖκα καὶ θυγατέρας ἐπαγόμενος δύο (τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῷ τὸ παραπέτασμα τοῦ ξυνηληλυθότος ὀμίλου), τῷ τε βασιλεῖ ἐς ὄψιν ἦκων ἀμφὶ μὲν τῶν σπουδαίων τινὶ οὐ μέγα οὐ μικρὸν ἴσχυσεν εἰπεῖν, καίπερ οὐχ ἦσσαν ἢ 2.28.39 μῆνας δέκα κατατρίψας ἐν Ῥωμαίων τῇ γῆ. τὰ μέντοι δῶρα παρὰ Χοσρόου, ἦπερ εἴθισται, καὶ γράμματα βασιλεῖ ἔδωκε, δι' ὧν ὁ Χοσρόης Ἰουστινιανὸν βασιλέα σημήναι ἠξίου εἶ οἱ τὸ σῶμα ὑγείας πέρι ὡς ἄριστα 2.28.40 ἔχοι. τοῦτον μέντοι τὸν Ἰσδιγούσαν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς μάλιστα πρέσβων ἀπάντων ὧν ἡμεῖς ἴσμεν ζῦν τε πολλῇ φιλοφροσύνῃ εἶδε καὶ διὰ τιμῆς ἱκανῶς 2.28.41 ἠγάγεν. ὥστε καὶ, ἠνίκα δὴ αὐτὸν ἐσιώῃ, Βραδούκιον, ὅσπερ αὐτῷ ἐρμηνεὺς εἶπετο, ζῦν αὐτῷ ἐπὶ τῆς στιβάδος κατέκλινε, πρᾶγμα πῶποτε οὐ γεγονὸς πρό2.28.42 τερον ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου. ἐρμηνέα γὰρ οὐδὲ τῶν τινι καταδεεστέρων ἀρχόντων, μή τί γε δὴ βασιλεῖ 2.28.43 ὁμοτράπεζον γεγονότα οὐδεὶς ποτε εἶδεν. ἀλλὰ καὶ μεγαλοπρεπέστερον ἢ κατὰ πρεσβευτὴν τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐδέξατό τε καὶ ἀπεπέμψατο, καίπερ ἐπ' οὐδενὶ ἔργῳ τὴν πρεσβείαν, ὡσπερ μοι εἴρηται, πεποιημένον. 2.28.44 ἦν γὰρ τις τὰς τε δαπάνας διαριθμήσαιο καὶ τὰ δῶρα, ὅσα ἐνθένδε κεκομισμένος Ἰσδιγούσνας ἀπιὼν ὤχετο, πλεόν αὐτὰ κατατείνοντα ἢ ἐς χρυσοῦ κεντηνάρια δέκα εὐρήσει. τὰ μὲν οὖν τῆς ἐς Δάρας πόλιν ἐπιβουλῆς τῷ Χοσρόῃ ἐς τοῦτο ἔτελεύτα. 2.29.1 Ἔς τε Λαζικήν πρῶτα μὲν ζύλα παμπληθῆ ἐς νηῶν ποίησιν ἐπιτηδεῖως ἔχοντα ἔπεμψεν, οὐδενὶ φράσας ἐφ' ὅτῳ δὴ αὐτὰ πέμψειεν, ἀλλὰ τῷ λόγῳ μηχανὰς ἐν Πέτρας τῷ περιβόλῳ καταστησόμενος ταῦτα 2.29.2 ἔστελλεν. ἔπειτα δὲ Περσῶν μαχίμους τριακοσίους ἀπολεξάμενος, Φάβριζόν τε, οὐπερ ἀρτίως ἐπεμνήσθην, αὐτοῖς ἐπιστήσας ἐνταῦθα στέλλει, ᾧ δὴ ἐπήγγελλε Γουβάζην ὡς λαθραῖότητα διαχρήσασθαι· τὸ γὰρ ἐν2.29.3 θένδε αὐτῷ μελήσειν. τὰ μὲν οὖν ζύλα

ταῦτα ἐπεὶ ἐς Λαζικὴν ἐκομίσθη, κεραυνόβλητα ἐξαπιναίως γενόμενα τετεφρῶσθαι ζυνέβη· Φάβριζος δὲ ζὺν τοῖς τριακοσίοις ἐς Λαζικὴν ἀφικόμενος ἔπρασεν ὅπως δὴ ἀμφὶ Γουβάζῃ τὰ πρὸς τοῦ Χοσρόου ἐπηγγελμένα ὑποτελοίη. 2.29.4 ἐτύγχανε δὲ τῶν τις ἐν Κόλχοις λογίμων, Φαρσάνσης ὄνομα, τῷ Γουβάζῃ προσκεκρουκῶς ἐς μέγα τέ οἱ ἀπ' αὐτοῦ ἐμπεπτωκῶς ἔχθος καὶ ὡς ἥκιστα θαρσῶν τῷ 2.29.5 βασιλεῖ ἐς ὄψιν ἦκειν. ὅπερ ἐπεὶ ὁ Φάβριζος ἔγνω, τὸν Φαρσάνσην μεταπεμψάμενος ἐκοινολογεῖτό τε καὶ τὸν ἅπαντα λόγον ἐξενεγκῶν ἀνεπυθάνετο τοῦ ἀν2.29.6 θρώπου ὅπη οἱ ἐπιχειρητέα ἐς τὴν πράξιν εἶη. ἔδοξε τοίνυν σφίσι ἐπὶ κοινῆς βουλευσαμένοις Φάβριζον μὲν ἐν Πέτρα τῇ πόλει γενέσθαι, μεταπέμψασθαι δὲ Γουβάζην ἐνταῦθα, ὅπως οἱ ἀγγέλλοι ὅσα δὴ βασιλεῖ 2.29.7 ἀμφὶ τῷ ζυνοῖσονται Λαζοῖς δοκοῦντα εἶη. ἀλλ' ὁ Φαρσάνσης κρύφα τῷ Γουβάζῃ ἐσήμηνε τὰ πρασσόμενα. διὸ δὴ Γουβάζης παρὰ μὲν Φάβριζον οὐδαμῇ 2.29.8 ἦλθεν, ἐκ δὲ τοῦ ἐμφανοῦς ἐς ἀπόστασιν εἶδε. Φάβριζος δὲ Πέρσαις μὲν τοῖς ἄλλοις τοῦ ἐν Πέτρα φυλακτηρίου ἐπιμελεῖσθαι πάσῃ δυνάμει ἐπέστελλε καὶ τὰ ἐς πολιορκίαν ὡς ἀσφαλέστατα ἐξαρτύεσθαι, αὐτὸς δὲ ζὺν τοῖς τριακοσίοις ἐπ' οἴκου ἄπρακτος ἀνεχώρησε. 2.29.9 Γουβάζης δὲ ἀνενεγκῶν ἐς Ἰουστινιανὸν βασιλέα τὰ παρόντα σφίσι τῶν μὲν τὰ πρότερα πεπραγμένων Λαζοῖς ἐδεῖτο συγγνώμονα εἶναι, ἀμῦναι δὲ σφίσι δυνάμει τῇ πάσῃ ἀπαλλαξείουσι τῆς Μήδων ἀρχῆς, οὐ γὰρ κατὰ μόνας δυνήσεσθαι Κόλχους ἀποκρούσασθαι τὴν Περσῶν δυνάμιν. 2.29.10 Ταῦτα ἐπεὶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἤκουσε, περιχαρῆς γενόμενος ἄνδρας ἐπτακισχιλίους καὶ Δαγισθαῖον ἄρχοντα καὶ Τζάνους χιλίους ἐς ἐπικουρίαν Λαζοῖς 2.29.11 ἔπεμψεν. οἱ δὴ ἐν γῆ τῇ Κολχίδι γενόμενοι ἅμα Λαζοῖς τε καὶ τῷ Γουβάζῃ ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἀμφὶ 2.29.12 τὸν Πέτρας περίβολον ἐς πολιορκίαν καθίσταντο. Περσῶν δὲ τῶν ἐνταῦθα ὄντων καρτερώτατα ἐκ τοῦ περιβόλου ἀμυνομένων, χρόνον τῇ προσεδρεῖα πολὺν τετρίφθαι ζυνέβη, ἐπεὶ καὶ τὰ ἐδώδιμα ἐναποθέμενοι 2.29.13 σφίσι οἱ Πέρσαις διαρκῶς ἔτυχον. τούτοις δὲ ὁ Χοσρόης ζυνταραχθεὶς στρατιὰν πολλὴν ἰπέπων τε καὶ πεζῶν ἐπ' αὐτοὺς ἔστελλεν, οἷς δὴ ἄρχοντα Μερμερόην ἐπέστησεν. ὥνπερ ὁ Γουβάζης αἰσθόμενος τῷ Δαγισθαίῳ ἐπίκοινα βουλευσάμενος ἐποίει τάδε. 2.29.14 Βόας ὁ ποταμὸς ἔξεισιν ἄγχιστά πη τῶν Τζανικῆς ὀρίων ἐν Ἀρμενίοις, οἱ δὴ ἀμφὶ τὸ Φαράγγιον ὤκηνται. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐν δεξιᾷ ἐπὶ πλεῖστον χωρεῖ, βραχὺς τε ἰὼν καὶ πόνῳ οὐδενὶ γινόμενος ἐσβατὸς ἅπασιν ἄχρι ἐς χῶρον, οὗ δὴ ἐν δεξιᾷ μὲν Ἰβήρων τὰ ὄρια 2.29.15 ἐστὶ, καταντικρῶ δὲ τελευτᾷ ὄρος ὁ Καύκασος. ἐνταῦθα ἔθνη ἄλλα τε πολλὰ καὶ Ἀλανοὶ τε καὶ Ἀβασγοὶ ὤκηνται Χριστιανοὶ τε καὶ Ῥωμαῖοι φίλοι ἐκ παλαιοῦ ὄντες, Ζῆχοί τε καὶ μετ' αὐτοὺς Οὐννοὶ, οἱ Σάβειροι 2.29.16 ἐπικαλοῦνται. ἐπειδὴν δὲ ὁ ποταμὸς οὗτος ἀφίκηται ἵνα δὴ τοῦ τε Καυκάσου καὶ Ἰβηρίας τὰ ὄρια ἐστὶν, ἐνταῦθα ἐπιγινομένων οἱ καὶ ἄλλων ὑδάτων μείζων τε παρὰ πολὺ γίνεται καὶ Φᾶσις ἀντὶ Βόα τὸ ἐνθένδε καλούμενος φέρεται, ναυσίπορος γεγεννημένος ἄχρι ἐς τὸν Εὐξείνου καλούμενον πόντον, οὗ δὴ οἱ καὶ τὰς ἐκβολὰς ζυμβαίνει εἶναι, καὶ αὐτοῦ ἐφ' ἐκάτερα Λαζικὴ 2.29.17 ἐστὶν. ἀλλ' ἐν δεξιᾷ μὲν ζύμπασα ἐπὶ πλεῖστον ἡ χώρα πρὸς τῶν τῆδε ἀνθρώπων οἰκεῖται μέχρι τῶν 2.29.18 Ἰβηρίας ὀρίων. κῶμαί τε γὰρ αἱ Λαζῶν πᾶσαι τοῦ ποταμοῦ ἐντὸς ἐνταῦθά εἰσι καὶ πολισμάτα ἐκ παλαιοῦ σφίσι ταύτη πεποίηται, ἐν τοῖς Ἀρχαιόπολις, ἐχυρωτάτη οὖσα, Σεβαστόπολις τε ἐνταῦθα καὶ τὸ Πιτιοῦντος φρουρίον ἐστὶ Σκάνδα τε καὶ Σαραπανὶς πρὸς τοῖς Ἰβηρίας ὀρίοις. πόλεις μέντοι ἀξιολογώταται ἐνταῦθά 2.29.19 εἰσι Ῥοδόπολις καὶ Μοχήρησις. τοῦ δὲ ποταμοῦ ἐν ἀριστερᾷ Λαζικῆς μὲν τὰ ὄρια ἐστὶ μέχρι ἐς ἡμέρας ὁδὸν εὐζώνῳ ἀνδρὶ, ἔρημον δὲ ζυμβαίνει ἀνθρώπων τὴν χώραν εἶναι. ταύτην προσοικοῦσι Ῥωμαῖοι τὴν 2.29.20 χώραν, οἱ Ποντικὸι ἐπικαλοῦνται. ἐν μὲν οὖν τοῖς Λαζικῆς ὀρίοις, ἔνθα δὴ ἀνθρωποὶ οὐδαμῇ ὤκηντο, Πέτραν Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς τὴν πόλιν ἐν τοῖς 2.29.21 κατ' ἐμὲ χρόνοις ἐδείματο. οὗπερ Ἰωάννης, ὁ Τζίβος ἐπικαλούμενος, τὸ μονοπώλιον

καταστησάμενος, ὡσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, αἴτιος τῆς 2.29.22 ἀποστάσεως Λαζοῖς γέγονεν. ἐκ δὲ Πέτρας πόλεως ἰόντι εὐθὺς πρὸς ἄνεμον νότον οἱ Ῥωμαίων ὄροι ἐκδέχονται, χωρία τε πολυάνθρωπα ἐνταῦθά ἐστι, τό τε Ῥιζαῖον καλούμενον καὶ Ἀθῆναι ἄλλα τε ἄττα 2.29.23 μέχρι Τραπεζουντίων. ἡνίκα μὲν οὖν ἐπηγάγοντο Χοσρόην Λαζοὶ Βόαν ποταμὸν διαβάντες τὸν τε Φᾶσιν ἐν δεξιᾷ ἔχοντες ἐς Πέτραν ἦλθον, τῷ μὲν λόγῳ προνοήσοντες ὡς μὴ χρόνῳ τε καὶ πόνῳ πολλῷ διαπορθμεύεσθαι ἀναγκάζονται ποταμὸν Φᾶσιν, οὐ βουλόμενοι 2.29.24 δὲ τὰ σφέτερα οἰκία Πέρσαις ἐνδείκνυσθαι. καίτοι δύσοδος πανταχόθι Λαζικὴ ἐστὶν ἐντὸς τε καὶ ἐκτὸς 2.29.25 ποταμοῦ Φάσιδος. σκόπελοι γὰρ ὑπερφυεῖς ἐφ' ἐκάτερα τῆς χώρας ὄντες στενωποὺς ἐπὶ μακρότατον ἐνταῦθα ποιοῦνται· κλεισούρας ἐλληνίζοντες τὰς τοιαύτας 2.29.26 ὁδοὺς Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. ἀλλ' ἐπεὶ τότε Λαζικὴ ἀφύλακτος ἐτύγχανεν οὔσα, ῥᾶστα δὴ ἐν Πέτρα ξὺν τοῖς ἡγεμόσι Λαζοῖς ἐγένοντο Πέρσαι. 2.29.27 Νῦν δὲ ὁ Γουβάζης μαθὼν τὴν Περσῶν ἔφοδον τῷ Δαγισθαίῳ ἐπέστελλε πέμψαι μὲν τινας, οἱ φυλάξουσι τὸν στενωπὸν ἰσχυρότατα, ὃς ἐκτὸς Φάσιδος ποταμοῦ ἐστὶ, τὴν μὲντοι προσεδρεῖαν ὡς ἠκιστα λύειν, ἕως τὴν τε Πέτραν καὶ Πέρσας τοὺς ἐνταῦθα 2.29.28 ἐξελεῖν δύνωνται. αὐτὸς δὲ παντὶ τῷ Κόλχων στρατῷ ἐς τὰ Λαζικῆς ἔσχατα ἦλθεν, ὡς τὸν ἐνταῦθα στενωπὸν 2.29.29 πὸν διαφυλάξων δυνάμει τῆ πάση. ἐτύγχανε δὲ πολλῷ πρότερον Ἀλανοὺς τε καὶ Σαβεῖρους ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγόμενος, οἵπερ ὠμολόγησαν κεντηναρίων τριῶν οὐχ ὅσον ἀδήλωτον Λαζοῖς ξυμφυλάξειν τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ Ἰβηρίαν οὕτω καταστήσεσθαι ἀνδρῶν ἔρημον ὡς μηδὲ Πέρσαις ἐνθὲνδε τὸ λοιπὸν ἰέναι δυνατὰ ἔσεσθαι. ταῦτά τε σφίσι τὰ χρήματα βασιλέα Γουβάζης ὑπέσχετο 2.29.30 δώσειν. αὐτὸς μὲν οὖν ἀνενεγκὼν ἐς βασιλέα Ἰουστινιανὸν τὰ ξυγκείμενα τοῖς τε βαρβάροις τὰ χρήματα ταῦτα ἰκέτευε πέμπειν καὶ Λαζοῖς ἄγαν κεκακωμένοις 2.29.31 παραψυχὴν προέσθαι τινά. ἔφασκε δὲ καὶ οἱ αὐτῷ τὸ δημόσιον τὰς συντάξεις ὀφείλειν ἐνιαυτῶν δέκα, ἐπεὶ ἐν τοῖς σιληντιαρίοις ἐν παλατίῳ τασσόμενος οὐδὲν κεκομισμένος ἐνθὲνδε εἶη, ἐξ οὗ δὴ ἐς γῆν τὴν 2.29.32 Κολχίδα Χοσρόης ἦλθε. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἐπιτελέσειν μὲν διενοεῖτο τὴν αἴτησιν, ἐπιγενομένης δὲ οἱ ἀσχολίας τινὸς οὐκ ἔπεμψε τῷ καθήκοντι χρόνῳ τὰ χρήματα. Γουβάζης μὲν οὖν ταῦτα ἐποίει. 2.29.33 Δαγισθαῖος δὲ (ἦν γὰρ τις νεανίας πόλεμόν τε διενεγκεῖν Μηδικὸν οὐδαμῆ ἀξιοχρεως) τοῖς παροῦσιν 2.29.34 οὐκ ἐπιτηδείως ἐχρήτο. δέον οὖν ἀμέλει τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ ἐς τὸν στενωπὸν στείλαι, τάχα δ' ἂν που καὶ αὐτὸν τῷ ἔργῳ τούτῳ παραγενέσθαι, ἐς ἑκατὸν ἄνδρας, ὡσπερ τι πάρεργον διαχειρίζων, ἔπεμψε μόνους· αὐτὸς δὲ Πέτραν πολιορκῶν παντὶ τῷ στρατῷ οὐδὲν ἦνυσε, καίπερ τῶν πολεμίων ὀλίγων ὄντων. κατ' ἀρχὰς μὲν γὰρ οὐχ ἦσσοις ἢ πεντακόσιοι καὶ χίλιοι ἦσαν, 2.29.35 πρὸς Ῥωμαίων δὲ καὶ Λαζῶν ἐν χρόνῳ πολλῷ τειχομαχοῦντων βαλλόμενοι τε καὶ ἀρετὴν ἐπιδεικνύμενοι μάλιστα πάντων ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, θνήσκουσί τε πολλοὶ καὶ σφίσι ἐς ὀλίγους κομιδῆ ἀποκεκρίσθαι ξυνέπεσε. 2.29.36 Πέρσαι μὲν οὖν ἐς ἀπόγνωσίν τε καὶ ἀπορίαν ἐμπεπτωκότες ἡσυχῇ ἔμενον, Ῥωμαῖοι δὲ ἀμφὶ τὸ τεῖχος διώρυχα ἐν χώρῳ ὀλίγῳ πεποίηται, ὃ τε ταύτῃ περίβολος 2.29.37 εὐθὺς ἔπεσεν. ἀλλὰ ξυνέβη τούτου δὴ τοῦ χώρου ἐντὸς οἴκημα εἶναι οὐδὲν τοῦ περιβόλου διεστηκός, 2.29.38 ὃ δὴ ἐξικνεῖτο ἐς τὸ πεπτωκὸς ἐφεξῆς ὄλον· καὶ ἀντὶ τοῦ τεῖχους πολιορκουμένοις γενόμενον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ 2.29.39 οὐδὲν τι ἦσσαν αὐτοὺς καθίστη. ὅπερ Ῥωμαίους ξυνταράξει οὐδαμῆ ἔσχεν. εὖ γὰρ εἰδότες ὡς αὐτὸ δὴ τοῦτο ἐτέρωθι ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ῥᾶστα αἰρήσουσιν, 2.29.40 εὐέλπιδες πολλῷ ἔτι μᾶλλον ἐγένοντο. διὸ δὴ ὁ Δαγισθαῖος βασιλεῖ μὲν τὰ ξυνενεχθέντα ἐδήλου, ἄθλα δὲ οἱ τῆς νίκης ἐν παρασκευῇ εἶναι προὔτεινετο, σημήνας ὅσοις δὴ αὐτόν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ χρῆν βασιλέα δωρήσασθαι· Πέτραν γὰρ αἰρήσειν οὐ 2.29.41 πολλῷ ὕστερον. Πέρσαι μὲν οὖν Ῥωμαίους τε καὶ Τζάνους καρτερώτατα τειχομαχοῦντας παρὰ δόξαν 2.29.42

ὕφισταντο, καίπερ ὀλίγοι ἀπολελειμμένοι ἐς ἄγαν. ἐπεὶ δὲ Ῥωμαῖοι τειχομαχοῦντες οὐδὲν ἤνυον, ἐπὶ τὸ διορύσσειν αὐθις ἐτράποντο. ἐς τόσον τε τοῦ ἔργου τούτου ἀφίκοντο, ὡς μηκέτι ἐπ' ἐδάφους τὰ τοῦ περιβόλου θεμέλια εἶναι, ἀλλ' ἐπὶ κενοῦ ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἐστάναι, πεσοῦμενα, ὡς τὸ εἰκὸς, αὐτίκα δὴ μάλα. 2.29.43 καὶ εἰ μὲν Δαγισθαῖος εὐθύς ἤθελε πῦρ τοῖς θεμελίοις ἐνάψαι, οἷμαι εὐθυωρὸν σφίσι τὴν πόλιν ἀλῶναι· νῦν δὲ τὰς ἐκ βασιλέως καταδοκῶν ἐλπίδας μέλλων τε ἀεὶ καὶ τρίβων τὸν χρόνον ἡσυχῇ ἔμενε. ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῷ Ῥωμαίων στρατοπέδῳ ἐπράσσετο τῆδε. 2.30.1 Μερμερόης δὲ, ἐπεὶ τοὺς Ἰβηρίας ὄρους παντὶ τῷ Μήδων στρατῷ ἤμειψε, πρόσω ἐχώρει, ποταμὸν Φᾶσιν ἐν δεξιᾷ ἔχων· διὰ γὰρ τῶν ἐπὶ Λαζικῆς χωρίων ἰέναι οὐδαμῆ ἤθελε, τοῦ μὴ τί οἱ ταύτη ἐμπόδισμα 2.30.2 ὑπαντιάσαι. Πέτραν γὰρ πόλιν καὶ Πέρσας τοὺς ἐνταῦθα διασώσασθαι ἐν σπουδῇ εἶχε, καίτοι καὶ μοῖρά 2.30.3 τις τοῦ περιβόλου καταπεπτῶκει ἐξαπιναιῶς. ἠώρητο γὰρ, ὡσπερ μοι εἴρηται· ἄνδρες τε τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἐς πεντήκοντα ἐθελοῦσιοι ἐν τῇ πόλει γενόμενοι 2.30.4 βασιλέα Ἰουστινιανὸν ἀνεβόων καλλίνικον. ἠγεῖτο δὲ αὐτῶν νεανίας τις Ἀρμένιος γένος, Ἰωάννης ὄνομα, 2.30.5 Θωμᾶ υἱὸς, ὄνπερ Γούζην ἐπὶ κλησὶν ἐκάλου. οὗτος ὁ Θωμᾶς πολλὰ τῶν ἀμφὶ τὴν Λαζικὴν ὄχυρωμάτων ἐδείματο, βασιλέως οἱ ἐπαγγείλαντος, καὶ τῶν ἐκείνη στρατιωτῶν ἤρξεν, ἔμφρων τε βασιλεῖ ἔδοξεν εἶναι. 2.30.6 ὁ μὲν οὖν Ἰωάννης, Περσῶν σφίσι ἐς χεῖρας ἐλθόντων, πληγεὶς αὐτίκα ζὺν τοῖς ἐπομένοις ἐς τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρησεν, ἐπεὶ οὐδεὶς οἱ τῶν ἐκ τοῦ Ῥωμαίων 2.30.7 στρατοῦ ἕτερος ἀμύνων ἦλθε· Πέρσης δὲ ἀνὴρ, Μιρράνης ὄνομα, ὅσπερ τοῦ ἐν Πέτρα φυλακτηρίου ἦρχεν, ἀμφὶ τῇ πόλει δείσας, Πέρσαις μὲν πᾶσιν ἐπέστελλε τῆς φυλακῆς ἐς τὸ ἀκριβὲς μάλιστα ἔχεσθαι, αὐτὸς δὲ παρὰ Δαγισθαῖον σταλεὶς θῶπας τε καὶ ἀπατηλοὺς προὔτεινέτο λόγους, οὐδενὶ πόνῳ ὁμολογῶν οὐ πολλῷ ὕστερον ἐνδῶσειν τὴν πόλιν. ταύτη τε παρακρούσασθαι ἴσχυσεν, ὡς μὴ ἐς τὴν πόλιν αὐτίκα τῷ Ῥωμαίων στρατῷ ἐσιτητὰ εἶναι. 2.30.8 Οἱ δ' οἱ ἀμφὶ Μερμερόην ἐπειδὴ ἀφίκοντο ἐς τὸν στενωπὸν, ἐνταῦθα σφίσι τὸ Ῥωμαίων φυλακτήριον ὑψηντῆζον ἐς ἑκατὸν ὄντες, καρτερῶς τε ἡμύνοντο, καὶ 2.30.9 τοὺς τῆς εἰσόδου ἀποπειρωμένους ἀνέστελλον. Πέρσαι δὲ οὐδαμοῦ ὑπεχώρουν, ἀλλὰ τοὺς κτεινομένους ἀεὶ ἕτεροι ἐκδεχόμενοι πρόσω ἐχώρουν, παντὶ σθένει τὴν 2.30.10 εἴσοδον βιαζόμενοι. θνήσκουσι μὲν Πέρσαι πλέον ἢ χίλιοι, κτείνοντες δὲ Ῥωμαῖοι ἀπέειπον, τοῦ τε ὁμίλου σφᾶς βιαζομένου ὑπεχώρησάν τε καὶ ἐς τῶν ἐκείνη 2.30.11 ὀρῶν τὰς ὑπερβολὰς ἀναδραμόντες ἐσώθησαν. ταῦτα Δαγισθαῖος μαθὼν αὐτίκα τὴν προσεδρείαν διέλυσεν, οὐδὲν τῷ στρατῷ ἐπιστείλας, ἐπὶ Φᾶσιν τε ποταμὸν ἤλαυνε· καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ζύμπαντες εἶποντο, τὰ σφέτερα 2.30.12 αὐτῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἀπολιπόντες. Πέρσαι δὲ τὰ ποιούμενα κατιδόντες τὰς τε πύλας ἀνέωγον καὶ ἐπεξελθόντες ἀμφὶ τὰς καλύβας τῶν πολεμίων ἦλθον, ὡς 2.30.13 τὸ στρατόπεδον ἐξαιρήσοντες. Τζάνοι δὲ (οὐ γὰρ Δαγισθαῖῳ ἐπισπόμενοι ἔτυχον) ἐβοήθουν ἐνταῦθα δρόμῳ, τρεψάμενοί τε πόνῳ οὐδενὶ τοὺς πολεμίους 2.30.14 πολλοὺς ἔκτειναν. Πέρσαι μὲν οὖν φεύγοντες ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένοντο, Τζάνοι δὲ ληισάμενοι τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον εὐθὺς τοῦ Ῥιζαίου ἐχώρησαν. ἔνθεν δὲ ἐς Ἀθήνας ἐλθόντες διὰ Τραπεζουντίων ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν. 2.30.15 Μερμερόης δὲ καὶ ὁ Μήδων στρατὸς ἐνταῦθα ἦλθον ἡμέρᾳ μετὰ τὴν Δαγισθαίου ὑπαγωγὴν ἐνάτη· οὗ δὴ ἀπολελειμμένους ἐκ τοῦ Περσῶν φυλακτηρίου τραυματίας μὲν καὶ ἀπομάχους γεγενημένους πεντήκοντα καὶ τριακοσίους εὖρον, ἀκραιφνεῖς δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν μόνους· οἱ γὰρ ἄλλοι ἅπαντες ἐτεθνήκεσαν. 2.30.16 ὥνπερ τὰ σώματα οἱ περιόντες τοῦ περιβόλου ἐκτὸς οὐδαμῆ ἔρριψαν, ἀλλὰ τῷ τῆς ὁσμῆς δυσῶδει ἀποπνιγόμενοι παρὰ δόξαν ἀντεῖχον, ὡς μὴ τινα ἐς τὸ πολιορκεῖν προθυμίαν τοῖς πολεμίοις, ἅτε τῶν πλείστων 2.30.17 ἀπολωλότων σφίσι, παρέχωνται. ὅ τε Μερμερόης ἐπιτωθάζων δακρύων τε καὶ θρήνων ἀξίαν Ῥωμαίων τὴν πολιτείαν

ἔφασκεν εἶναι, οἷς γε δὴ ἐς τοῦτο ἀσθενείας περιεστήκει τὰ πράγματα, ὡς πεντήκοντά τε καὶ ἑκατὸν ἀτειχίστους Πέρσας μηδεμιᾶ μηχανῇ ἐξελεῖν δεδυνῆ2.30.18 σθαι. καὶ τοῦ μὲν περιβόλου ἀνοικοδομήσασθαι ὅσα καταπεπτώκει ἐν σπουδῇ ἐποιεῖτο· ἐπεὶ δὲ οὔτε τίτανον ἐν τῷ παραυτίκα οὔτε τι ἄλλο τῶν ἐς τὴν οἰκοδομίαν 2.30.19 ἐπιτηδεῖων ἐν παρασκευῇ εἶχεν, ἐπενόει τάδε. θυλάκους λινούς, οἷς δὴ Πέρσαι τὰ ἐπιτήδεια σφίσι ἐσεκομίσαντο ἐς γῆν τὴν Κολχίδα, ψάμμου ἐμπλησάμενος ἐς τῶν λίθων τὴν χώραν ἐτίθετο, οἱ δὴ ἐνταῦθα βαλ2.30.20 λόμενοι ἀντὶ τοῦ τοίχου ἐγίνοντο. καὶ τρισχιλίους μὲν τῶν μαχίμων ἀπολεξάμενος αὐτοῦ εἶασεν, οἷσπερ τὰ ἐδώδιμα οὐκ ἐς χρόνον κατέθετο μῆκος, ἐπιστείλας τοῦ περιβόλου τῆς οἰκοδομίας ἐπιμελεῖσθαι· αὐτὸς δὲ 2.30.21 παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ὀπίσω ἀπήλαυεν. ἐπεὶ τέ οἱ ὁδῶ τῇ αὐτῇ ἐνθένδε ἰόντι οὐδεὶς τῶν ἀναγκαίων ἐγένετο πόρος, ἅπαντα ἐν Πέτρᾳ λιπόντι, ἅπερ ἐπιφερόμενος ἐξ Ἰβηρίας ὁ στρατὸς ἔτυχεν, ἄλλην τινὰ πορείαν ἰέναι διὰ τῶν ταύτη ὁρῶν διενοεῖτο, ἵνα δὴ ἀνθρώπους οἰκεῖν ἔμαθεν, ὅπως ληιζόμενοι ἀποζῆν δύ2.30.22 νωνται. ἐν ταύτῃ τῇ πορείᾳ τῶν τις ἐν Λαζοῖς λογίμων, Φούβελις ὄνομα, Πέρσας ἀυλιζομένους ἐνήδρευσε, Δαγισθαῖον ἄμα Ῥωμαίων δισχιλίους ἐπαγόμενος, οἱ δὴ τῶν Περσῶν ἐξ ἐπιδρομῆς ἵππους νέμοντάς τινας ἔκτειναν, ἵππους τε ληισάμενοι δι' ὀλίγου τὴν ἀναχώρησιν ἐποίησαντο. οὕτω μὲν ὁ Μερμερόης τῷ Μήδων στρατῷ ἐνθένδε ἦει. 2.30.23 Ὁ δὲ Γουβάζης, μαθὼν ὅσα δὴ Ῥωμαίοις ἐν τε τῇ Πέτρᾳ καὶ τῷ στενωπῷ ζυνηνέχθη γενέσθαι, οὐδ' ὡς ἔδειξεν, οὐδὲ τὴν ἐν τῷ κατ' αὐτὸν στενωπῷ φυλακὴν εἶασεν, ἐνταῦθα σφίσι τὴν κεφαλὴν τῆς ἐλπίδος οἰό2.30.24 μενος εἶναι. ἐξηπίστατο γὰρ ὡς, ἦν καὶ Ῥωμαίους ἐκτὸς Φάσιδος ποταμοῦ βιασάμενοι Πέρσαι τὸν στενωπὸν διαβῆναι καὶ ἐν Πέτρᾳ γενέσθαι δεδύνηται, οὐδὲν ἂν ἐνθένδε Λαζῶν τῇ χώρᾳ προστρίψαιτο βλάβος, Φᾶσιν διαβῆναι οὐδεμιᾶ μηχανῇ ἔχοντες, ἄλλως τε καὶ 2.30.25 νηῶν οὐ παρουσῶν σφίσι. ὁ γὰρ ποταμὸς οὗτος βάθους μὲν εἶπερ τις ἄλλος ἰκανώτατα ἔχει, εὐρους 2.30.26 δὲ ἐπὶ πλείστον διήκει. τῆς μέντοι ῥύμης αὐτῷ τοσοῦτον περίεστιν ὥστε δὴ ἐς τὴν θάλασσαν ἐκβαλὼν ἐπὶ μακρότατον κατὰ μόνας χωρεῖ, οὐδαμῇ ταύτη ἐπιμιγνύμενος. ὕδωρ ἀμέλει πότιμον τοῖς ἐκείνῃ ναυτιλλο2.30.27 μένοις ὑδρεύεσθαι πάρεστιν ἐν μέσῳ πελάγει. καὶ φυλακῆρια μέντοι τοῦ ποταμοῦ ἐντὸς πεποιήνται πανταχόθι Λαζοῖ, τοῦ μηδὲ ναυσι διαπορθμευομένοις τοῖς 2.30.28 πολεμίοις ἀπόβασιν ἐς τὴν γῆν εἶναι. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς Σαβείρων μὲν τῷ ἔθνει τὰ ζυγκείμενα χρήματα ἔπεμψε, Γουβάζην δὲ καὶ Λαζοὺς χρήμασιν 2.30.29 ἄλλοις δεδώρηται. ἐτύγχανε δὲ πολλῶ πρότερον καὶ ἄλλο στράτευμα λόγου ἄξιον ἐς Λαζικὴν πέμψας, οἱ οὐπὼ ἀφικόμενοι ἐνταῦθα ἔτυχον. ἦρχε δὲ αὐτῶν Ῥεκίθαγος ἐκ Θράκης, ἀνὴρ ζυνετός τε καὶ ἀγαθὸς τὰ πολέμια. ταῦτα μὲν οὖν ταύτη πη εἶχε. 2.30.30 Γενόμενος δὲ ὁ Μερμερόης ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὥσπερ μοι εἴρηται, Πέτραν ἐνθένδε τῶν ἐπιτηδεῖων ἐμπιπλάναι ἐν σπουδῇ εἶχεν. ἐπαρκέσειν γὰρ τῷ ἐνταῦθα φυλακτηρίῳ ἐς τρισχιλίους ὄντι τὰ ἐδώδιμα οὐδαμῇ ᾤετο, 2.30.31 ἅπερ εἰσκομισάμενοι ζῆν αὐτοῖς ἔτυχον. ἀλλ' ἐπεὶ τὰ ἐν ποσὶ σφίσι γινόμενα μόλις ἀπέχρη ἐς τὴν δαπάνην τῇ στρατιᾷ ταύτῃ, οὐχ ἦσον ἢ τρισμυρίοις οὔσι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲν ὅ τι καὶ λόγου ἄξιον πέμπειν ἐς τὴν Πέτραν οἰοί τε ἦσαν, λογισάμενος εὗρισκε σφίσι ἀμεινον εἶναι τὸ μὲν πλεον τοῦ στρατοῦ ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ γῆς τῆς Κολχίδος, ὀλίγους δὲ τινὰς ἐνταῦθα μεῖναι, οἱ δὴ ἔμελλον τῶν ἐπιτηδεῖων, οἷς ἂν ἐντύχοιεν, πολλὰ μὲν ἐς τὸ ἐν Πέτρᾳ φυλακῆριον ἐσκομίζεσθαι, τοῖς δὲ ἄλλοις αὐτοῖ διαρκῶς χρῆσθαι· 2.30.32 ἀνδρας οὖν ἐς πεντακισχιλίους ἀπολεξάμενος αὐτοῦ εἶασεν, οἷς δὴ ἄρχοντας ἄλλους τε τρεῖς καὶ Φάβριζον 2.30.33 κατεστήσατο. πλείους γὰρ ἐνταῦθα λείπεσθαι οὐ οἱ ἔδοξεν ἐπάναγκες εἶναι, πολεμίων οὐδαμῇ ὄντων. αὐτὸς δὲ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς τὴν Περσαρμενίαν ἐλθὼν ἡσύχαζεν ἐν τοῖς ἀμφὶ Δούβιος χωρίοις. 2.30.34 Οἱ δὲ πεντακισχίλιοι, ἐπεὶ ἐγγυτέρω τῶν Λαζικῆς ἐσχάτων ἦλθον, παρὰ ποταμὸν

Φᾶσιν ἐστρατοπεδεύσαντο ἅπαντες, ἔνθεν τε κατ' ὀλίγους περιόντες ἔληί2.30.35 ζοντο τὰ ἐκείνη χωρία. ὦν δὴ ὁ Γουβάζης αἰσθόμενος τῷ Δαγισθαίῳ ἐπέστελλε βοηθεῖν ἐνταῦθα σπουδῆ· δράσειν γὰρ σφίσι τοὺς πολεμίους κακόν τι 2.30.36 μέγα δυνατὰ ἔσεσθαι. ὁ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίει, παντί τε τῷ Ῥωμαίων στρατῷ ἐπίπροσθεν ἦει, ἐν ἀριστερᾷ ἔχων ποταμὸν Φᾶσιν, ἕως ἐς χῶρον ἀφίκετο ἵνα δὴ οἱ Λαζοὶ ἐστρατοπεδεύοντο ἐν τῇ ἐτέρᾳ τοῦ ποταμοῦ 2.30.37 ὄχθῃ. ἐτύγχανε δὲ ταύτῃ ὁ Φᾶσις διαβατὸς ὦν, ὅπερ Ῥωμαῖοι μὲν καὶ Πέρσαι ἀπειρία τῶν ἐκείνη χωρίων ὡς ἤκιστα ὑπετόπαζον, Λαζοὶ μὲντοι ἐξεπιστάμενοι ἐνταῦθα διέβησαν ἑξαπιναίως καὶ ἀνεμίγνυντο τῷ Ῥωμαίων στρατῷ· Πέρσαι δὲ ἄνδρας χιλίους τῶν ἐν σφίσι δοκίμων ἀπολεξάμενοι ἔπεμψαν, ὡς μὴ τις ἐπὶ 2.30.38 τὸ στρατόπεδον κακουργήσων ἴοι. ὦνπερ δύο ἐπὶ κατασκοπῇ προτερήσαντες καὶ παρὰ δόξαν ἐς τοὺς πολεμίους ἐμπεπτωκότες τὸν πάντα λόγον ἐσήγγειλαν. 2.30.39 διὸ δὴ Ῥωμαῖοί τε καὶ Λαζοὶ τοῖς χιλίοις ἑξαπιναίως 2.30.39 ἐπέστησαν, οὐδεὶς τε αὐτῶν διαφυγεῖν ἔσχεν, ἀλλ' οἱ μὲν πολλοὶ διεφθάρησαν, τινὰς δὲ αὐτῶν καὶ ζωγήσαντες οἱ τε ἀμφὶ Γουβάζην καὶ Δαγισθαῖον τό τε μέτρον τοῦ Μήδων στρατοῦ καὶ τὸ τῆς ὁδοῦ μήκος μαθεῖν ἴσχυσαν, καὶ ὅπη ποτὲ αὐτοῖς τὰ παρόντα 2.30.40 ἔχοι. ἄραντες οὖν παντί τῷ στρατῷ ἐπ' αὐτοὺς ἦσαν, διαριθμούμενοι ὅπως πόρρω που τῶν νυκτῶν ἐπιπέσοιεν 2.30.41 σφίσι· τετρακισχίλιοι δὲ καὶ μύριοι ἦσαν. οἱ μὲν οὖν Πέρσαι πολέμιον οὐδὲν ἐν νῷ ἔχοντες μακρόν τινα ὕπνον ἐκάθειδον· τὸν τε γὰρ ποταμὸν ἀπόρευτον ᾤοντο εἶναι καὶ τοὺς χιλίους, οὐδενὸς σφίσιν ὑπαντιᾶ 2.30.42 σαντος, ἐπὶ μακρότατόν πη ὁδῷ ἰέναι. Ῥωμαῖοι δὲ αὐτοῖς καὶ Λαζοὶ ὄρθρου βαθέος ἀπροσδόκητοι ἐπιπεσόντες τοὺς μὲν ἔτι ὕπνον αἴρουμένους εὗρον, τοὺς δὲ ἄρτι ἐξ ὕπνου ἐγηνεργμένους καὶ γυμνοὺς ἐπὶ τῶν 2.30.43 στρωμάτων κειμένους. διὸ δὴ αὐτῶν οὐδενὶ ἐς ἀλκὴν ἰδεῖν ξυνηνέχθη, ἀλλ' οἱ μὲν πλεῖστοι καταλαμβανόμενοι ἔθνησκον, τινὰς δὲ καὶ ἐζώγησαν οἱ πολέμοι, ἐν τοῖς καὶ τῶν ἀρχόντων ἕνα τετύχηκεν εἶναι, ὀλίγοι 2.30.44 δὲ τινες ἐν σκότῳ διαφεύγοντες ἐσώθησαν. τό τε στρατόπεδον Ῥωμαῖοι καὶ Λαζοὶ αἰροῦσι καὶ τὰ σημεῖα πάντα, ὅπλα τε πολλὰ καὶ χρήματα μεγάλα ἔληί2.30.45 σαντο, καὶ ἵππων τε καὶ ἡμιόνων μέγα τι χρήμα. ἐπὶ μακρότατον δὲ τὴν δίωξιν ποιησάμενοι καὶ Ἰβηρίας πόρρω ἀφίκοντο. ἐνθα δὴ καὶ ἄλλοις τισὶ Περσῶν 2.30.46 ἐντυχόντες πολλοὺς ἔκτειναν. οὕτω μὲν ἐκ Λαζικῆς Πέρσαι ἀπήλλαξαν, Ῥωμαῖοι δὲ καὶ Λαζοὶ τὰ τε ἄλλα ἐπιτήδεια καὶ ἄλευρα παμπληθῆ ἐνταῦθα εὐρόντες ἅπαντα ἔκαυσαν ἄπερ ἐξ Ἰβηρίας οἱ βάρβαροι ἐπηγά2.30.47 γοντο, ἐφ' ᾧ ἐς Πέτραν ἐσκομίσονται. Λαζῶν τε πολλοὺς ἐλίποντο ἐν τῷ στενωπῷ, ὡς μηκέτι Πέρσαις ἐς Πέτραν τὰ ἐπιτήδεια ἐσκομίζεσθαι δυνατὰ εἶη, ζύν τε τῇ ἄλλῃ λεία καὶ τοῖς αἰχμαλώτοις ἀνέστρεφον. 2.30.48 καὶ τέταρτον ἔτος ἐτελεύτα Ῥωμαίοις τῆς ἐς Πέρσας ἐκεχειρίας, τρίτον καὶ εἰκοστὸν ἔτος Ἰουστινιανοῦ βασιλέως τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντος. 2.30.49 Ἰωάννης δὲ ὁ Καππαδόκης ἐνιαυτῷ πρότερον βασιλεῖ ἐς Βυζάντιον μετάπεμπος ἦλθε. τῆνικαδε γὰρ Θεοδώρᾳ τῇ βασιλίδι ἐπεγένετο ἡ τέλειος ἡμέρα τοῦ 2.30.50 βίου. τῶν μὲντοι πρόσθεν ἀξιωματῶν ἀνασώσασθαι οὐδ' ὅτιοῦν ἔσχεν, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀκουσίῳ τιμῆς ἱερεὺς ἔμεινε· καίτοι φάντασμα τῷ ἀνθρώπῳ ἐγεγόνει πολλά2.30.51 κισ ὡς εἰς βασιλείαν ἀφίξεται. φιλεῖ γὰρ τὸ δαιμόνιον, ὅπερ ἐς τοὺς ἀνθρώπους ὠραΐζεσθαι πέφυκεν, ἀπὸ μειζόνων τε καὶ ὑψηλοτέρων ἐλπίδων κρεμᾶν οἷς δὴ οὐκ ἐπὶ στερρᾶς φύσεως τὴν διάνοιαν ἐστάναι 2.30.52 ξυμβαίνει. καὶ τούτῳ γοῦν τῷ Ἰωάννῃ ἄλλας τε πολλὰς τερατολόγοι φαντάσεις ἐς αἰεὶ προὔλεγον καὶ ὡς χρῆν αὐτὸν τὸ τοῦ Αὐγούστου ἀμπίσχεσθαι σχῆμα. 2.30.53 ἦν δὲ τις ἱερεὺς ἐν Βυζαντίῳ, Αὐγούστος ὄνομα, ὃς δὴ τῶν κειμηλίων τοῦ τῆς Σοφίας ἱεροῦ φυλακὴν 2.30.54 εἶχεν. ἠνίκα τοίνυν Ἰωάννης ἀποθριξάμενος τῆς ἱερωσύνης ἠξίωτο βία, οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ ἐσθῆς ἱερεῖ πρέπουσα, τούτου δὴ τοῦ Αὐγούστου, ἐγγύς πη ὄντος, τὸν τε φαινόλην καὶ τὸν χιτῶνα ἐνδιδύσκεσθαι πρὸς

τῶν τῷ ἔργῳ ἐφεστώτων ἠνάγκαστο, ἐς τοῦτό τε αὐτῷ ἀπεκρίθη, οἶμαι, ἢ πρόρρησις.
3.τ.1 ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ. 3.1.1 Ὁ μὲν οὖν Μηδικὸς πόλεμος Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἐς τοῦτο ἐτελεύτα· ἐγὼ δὲ ὅσα ἕξ τε Βανδίλους καὶ Μαυρουσίους αὐτῷ εἵργασται, φράσων ἔρχομαι. λελέξεται δὲ πρῶτον ὅθεν ὁ Βανδίων στρατὸς τῇ 3.1.2 Ῥωμαίων ἐπέσκηψε χώρα. ἐπειδὴ Θεοδόσιος ὁ Ῥωμαίων αυτοκράτωρ ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο, ἀνὴρ δίκαιος ἐν τοῖς μάλιστα γεγωνὸς καὶ ἀγαθὸς τὰ πολέμια, διεδεξάσθη αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ἄμφω τῷ παῖδε, Ἀρκάδιος μὲν ὁ πρεσβύτερος τὴν ἑῶν μοῖραν, τὴν 3.1.3 ἐσπερίαν δὲ Ὀνώριος ὁ νεώτερος. διήρητο δὲ ὧδε τὸ Ῥωμαίων κράτος ἄνωθεν ἀπὸ τε Κωνσταντίνου καὶ τῶν αὐτοῦ παίδων, ὃς τὴν βασιλείαν ἐς Βυζάντιον μεταθέμενος μεῖζω τε τὴν πόλιν καὶ πολλῶ ἐπιφανέστεραν καταστησάμενος ἀπ' αὐτοῦ ἀφῆκε προσαγορεύεσθαι. 3.1.4 Περιλαμβάνει μὲν κύκλῳ τὴν γῆν ὠκεανὸς ἢ ζύμπασαν ἢ τὴν πολλήν· οὐ γὰρ πω σαφές τι ἄμφ' αὐτῷ ἴσμεν· σχίζει δὲ αὐτὴν δίχα ἐς ἡπίρους δύο ἐκροή τις ἀπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐσπέριον εἰσβάλλουσα μοῖραν καὶ ταύτην δὴ ποιουμένη τὴν θάλασσαν, ἀπὸ Γαδεύρων μὲν ἀρξαμένη, ἐς αὐτὴν δὲ τὴν Μαιῶτιν διήκουσα 3.1.5 λίμνην. ταύταιν ταῖν ἡπίροιον ἀτέρα μὲν ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὴν θάλασσαν μέχρι καὶ ἐς τὴν λίμνην Ἀσία κέκληται, ἀπὸ τε Γαδεύρων καὶ τῆς ἐτέρας τῶν 3.1.6 Ἡρακλέους στηλῶν. Σέπτον καλοῦσι τὸ ἐκείνη φρούριον οἱ ἐπιχώριοι, λόφων τινῶν ἑπτὰ φαινομένων ἐνταῦθα· τὸ γὰρ σέπτον ἑπτὰ τῇ Λατίνων φωνῇ δύ3.1.7 νεται. ἢ δὲ ἀντιπέρας αὐτῇ ζύμπασα Εὐρώπη ἐκλήθη. καὶ ὁ μὲν ταύτη πορθμὸς τέτταρσι καὶ ὀγδοήκοντα σταδίοις μάλιστα ἡπειρον ἑκατέραν διείργει, τὸ δὲ ἐντεῦθεν πελάγεσι μεγάλοις ἀλλήλαιν διέχετον μέχρις 3.1.8 Ἑλλησπόντου. ταύτη γὰρ ξυνίασιν αὐθις ἀμφὶ Σηστόν τε καὶ Ἄβυδον, καὶ πάλιν ἔν τε Βυζαντίῳ καὶ Καλχηδόνι μέχρι τῶν πάλαι κυανέων λεγομένων πετρῶν, οὗ καὶ νῦν Ἰερὸν ὀνομάζεται. ἐν τούτοις γὰρ δὴ τοῖς χωρίοις μέτρῳ δέκα σταδίων τε καὶ τούτου ἐλάσσονι διείργεσθον ἀλλήλαιν. 3.1.9 Ἀπὸ δὲ τῆς ἐτέρας τῶν Ἡρακλέους στηλῶν μέχρι ἐς τὴν ἐτέραν διὰ τῆς ἠϊόνος ἰόντι καὶ οὐ περιερχομένῳ κόλπον τε τὸν Ἴόνιον καὶ τὸν Εὐξείνιον καλούμενον Πόντον, ἀλλ' ἔκ τε Καλχηδόνας ἐς Βυζάντιον ἔκ τε Δρυοῦντος ἐς ἡπειρον τὴν ἀντιπέρας καταίροντι, πέντε καὶ ὀγδοήκοντα καὶ διακοσίων ὁδὸς ἡμε3.1.10 ρῶν ἐστὶν εὐζώνῳ ἀνδρὶ. τὰ γὰρ ἀμφὶ τὸν Εὐξείνιον Πόντον, ὃς ἐκ Βυζαντίου χωρεῖ εἰς τὴν λίμνην, ἅπαντα ἀκριβολογεῖσθαι ἀμήχανα ἦν, βαρβάρων τῶν ὑπὲρ ποταμὸν Ἰστρον, ὃν καὶ Δανούβιον καλοῦσι, Ῥωμαίοις βατὴν ἤκιστα ποιουμένων τὴν ἐκείνη ἀκτὴν, πλήν γε δὴ ὅτι ἐκ Βυζαντίου μὲν ἐς τὰς τοῦ Ἰστρου ἐκβολὰς ἡμερῶν ἐστὶν ὁδὸς δύο καὶ εἴκοσι, ἄσπερ τῇ Εὐρώπῃ 3.1.11 λογιζομένους ἐντιθέσθαι προσήκει. κατὰ δὲ τὴν τῆς Ἀσίας μοῖραν, εἴη δ' ἂν ἐκ Καλχηδόνας ἐς ποταμὸν Φᾶσιν, ὃς ῥέων ἐκ Κόλχων κάτεισιν ἐς τὸν Πόντον, 3.1.12 ἀνύεται τεσσαράκοντα ὁδὸς ἡμερῶν. ὥστε ζύμπασα ἢ Ῥωμαίων ἐπικράτεια κατὰ γε τὴν ἐπὶ θαλάσση ὁδὸν ἐς ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα καὶ τριακοσίων ἡμερῶν ζύνεισι μέτρον, ἦν τις, ὅπερ εἴρηται, τὸν Ἴόνιον κόλπον ἐς ὀκτακοσίους μάλιστα διήκοντα σταδίους ἐκ Δρυοῦντος 3.1.13 διαπορθμεύηται. ἢ γὰρ τοῦ κόλπου πάροδος ἐς ὁδὸν ἡμερῶν διήκει οὐχ ἦσσαν ἢ τεσσάρων. τοσαύτη μὲν ἢ Ῥωμαίων ἀρχὴ κατὰ γε τὸν παλαιὸν ἐγένετο χρόνον. 3.1.14 Ἐπέβαλλε δὲ τῷ μὲν τὸ τῆς ἐσπερίας ἔχοντι κράτος Λιβύης τὰ πλεῖστα διήκοντα ἐς ἐνενήκοντα ὁδὸν ἡμερῶν· τοσοῦτον γὰρ τὸ ἐκ Γαδεύρων ἐς τὰ ὄρια τῆς ἐν Λιβύῃ Τριπόλεως ἐστίν· ἐν δὲ δὴ τῇ Εὐρώπῃ 3.1.15 πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ὁδὸν ἡμερῶν ἔλαχε. τοσαύτη γὰρ ἢ ἐκ τῆς ἐτέρας τῶν Ἡρακλέους στηλῶν ἐς κόλπον τὸν Ἴόνιον τυγχάνει οὔσα. προσθεῖη δὲ ἂν τις καὶ 3.1.16 τὴν τοῦ κόλπου περίοδον. βασιλεὺς δὲ ὁ τῆς ἕξ ἡμερῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ὁδὸν ἐκκληρώσατο ἐκ τῶν Κυρήνης ὀρίων τῆς ἐν Λιβύῃ μέχρι Ἐπιδάμνου, ἢ πρὸς αὐτῷ κεῖται τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ, Δυρράχιον τανῦν καλουμένη, καὶ ὄση ἀμφὶ τὸν Εὐξείνιον Πόντον, ὡς 3.1.17 ἔμπροσθεν εἴρηται, ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐστί.

μιας δὲ ἡμέρας ὁδὸς ἐς δέκα καὶ διακοσίους διήκει σταδίους, ὅσον Ἀθήνηθεν Μέγαράδε ἴεσθαι. οὕτω μὲν ἠπειρον ἑκατέραν οἱ Ῥωμαίων αὐτοκράτορες διείλοντο σφίσι. 3.1.18 τῶν δὲ δὴ νήσων Βρεττανία μὲν, ἢ ἐκτὸς στηλῶν τῶν Ἡρακλείων νήσων πασῶν μεγίστη παρὰ πολὺ οὕσα, μετὰ τῆς ἑσπερίας, ὡς γε τὸ εἰκὸς, ἐτάττετο μοίρας· ἐντὸς δὲ αὐτῶν Ἔβουσα, ὡσπερ ἐν Προποντίδι τῇ μετὰ τὴν ὠκεανοῦ ἐσβολὴν ἐν θαλάσῃ κειμένη, ἐς ἑπτὰ ἡμερῶν ὁδὸν μάλιστα διήκουσα, καὶ δύο ἀμφ' αὐτὴν ἔτεροι, Μαϊορικά τε καὶ Μινωρικά ἐπιχωρίως 3.1.19 καλούμεναι. τῶν δὲ κατὰ θάλασσαν νήσων ἐκάστη θατέρω τοῖν βασιλείοις ἐπέβαλεν, ὡς αὐτῇ ἐντὸς που τῶν ἐκείνου ὀρίων ξυνέβαινε κεῖσθαι. 3.2.1 Ὀνωρίου δὲ τὴν πρὸς ἡλίου δυσμαῖς ἔχοντος βασιλείαν βάρβαροι τὴν ἐκείνου κατέλαβον χώραν· 3.2.2 οἵτινες δὲ καὶ ὄτω τρόπῳ, λελέξεσθαι. Γοτθικὰ ἔθνη πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα πρότερόν τε ἦν καὶ τανῦν ἔστι, τὰ δὲ δὴ πάντων μέγιστά τε καὶ ἀξιολογώτατα Γότθοι τέ εἰσι καὶ Βανδίλοι καὶ Οὐισίγοτθοι καὶ Γήπαιδες. πάλαι μέντοι Σαυρομάται καὶ Μελάγχλαινοι ὠνομάζοντο· εἰσὶ δὲ οἱ καὶ Γετικὰ ἔθνη ταῦτ' ἐκάλουν. 3.2.3 οὗτοι ἅπαντες ὀνόμασι μὲν ἀλλήλων διαφέρουσιν, ὡσπερ εἴρηται, ἄλλω δὲ τῶν πάντων οὐδενὶ διαλλάσσει. 3.2.4 σουσι. λευκοὶ τε γὰρ ἅπαντες τὰ σώματά εἰσι καὶ τὰς κόμας ξανθοὶ, εὐμήκεις τε καὶ ἀγαθοὶ τὰς ὄψεις, καὶ νόμοις μὲν τοῖς αὐτοῖς χρῶνται, ὁμοίως δὲ τὰ ἐς 3.2.5 τὸν θεὸν αὐτοῖς ἤσκηται. τῆς γὰρ Ἀρείου δόξης εἰσὶν ἅπαντες, φωνὴ τε αὐτοῖς ἔστι μία, Γοτθικὴ λεγομένη· καὶ μοι δοκοῦν ἐξ ἐνὸς μὲν εἶναι ἅπαντες τὸ παλαιὸν ἔθνος, ὀνόμασι δὲ ὕστερον τῶν ἐκάστοις ἠγησαμένων 3.2.6 διακεκρίσθαι. οὗτος ὁ λεὼς ὑπὲρ ποταμὸν Ἰστρου ἐκ παλαιοῦ ὤκουν. ἔπειτα Γήπαιδες μὲν τὰ ἀμφὶ Σιγγιδόνον τε καὶ Σίρμιον χωρία ἔσχον, ἐντὸς τε καὶ ἐκτὸς ποταμοῦ Ἰστρου, ἔνθα δὴ καὶ ἐς ἐμὲ ἴδρυνται. 3.2.7 τῶν δὲ δὴ ἄλλων Οὐισίγοτθοι μὲν ἐνθένδε ἀναστάντες τὰ μὲν πρῶτα ἐς ζυμμαχίαν Ἀρκαδίου βασιλέως ἀφίκοντο, χρόνῳ δὲ ὕστερον (οὐ γὰρ οἶδε βαρβάροις ἐνδιδαιτᾶσθαι ἢ ἐς Ῥωμαίους πίσις), ἠγουμένου αὐτοῖς Ἀλαρίχου, ἐς ἐπιβουλήν ἐκατέρου βασιλέως ἐτράποντο, ἐκ Θράκης τε ἀρξάμενοι ζυμπάση Εὐρώπῃ ὡς πολεμῖα 3.2.8 ἐχρήσαντο. βασιλεὺς δὲ Ὀνώριος πρότερον μὲν ἐν Ῥώμῃ καθῆστο, οὐδὲν ὅ τι καὶ πολέμιον ἐν νῶ ἔχων, ἀλλ' ἀγαπῶν, οἶμαι, ἦν τις αὐτὸν ἐν τοῖς βασιλείοις 3.2.9 ἡσυχάζειν ἐώη. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἄποθεν οἱ βάρβαροι, ἀλλὰ που ἐν Ταυλαντίοις εἶναι στρατῶ μεγάλῳ ἠγγέλλοντο, καταλιπὼν τὰ βασίλεια οὐδενὶ κόσμῳ ἐς Ῥάβενναν φεύγει, πόλιν ἐχυρὰν ἐς αὐτὸν που λήγοντα κειμένην 3.2.10 τὸν Ἴόνιον κόλπον. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ φασὶν αὐτὸν τοὺς βαρβάρους ἐπαγαγέσθαι, στάσεως αὐτῶ πρὸς τῶν ὑπηκόων γεγενημένης, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, ὅσα 3.2.11 γε τὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐκλογίζεσθαι ἦθος. οἱ δὲ βάρβαροι, ἐπεὶ οὐδὲν σφίσι ἀπὴντα πολέμιον, γίνονται ὠμότατοι ἀνθρώπων ἀπάντων. πόλεις τε γὰρ, ὅσας εἶλον, οὕτω κατειργάσαντο ὥστε οὐδὲν εἰς ἐμὲ αὐταῖς ἀπολέλειπται γνῶρισμα, ἄλλως τε καὶ ἐντὸς τοῦ Ἰονίου κόλπου, πλήν γε δὴ ὅτι πύργον ἓνα ἢ πύλην μίαν ἢ 3.2.12 τι τοιοῦτο αὐταῖς περιεῖναι ξυνέβη. τοὺς τε ἀνθρώπους ἅπαντας ἔκτεινον, ὅσοι ἐγένοντο ἐν ποσὶν, ὁμοίως μὲν πρεσβύτας, ὁμοίως δὲ νέους, οὔτε γυναικῶν οὔτε παίδων φειδόμενοι. ὅθεν εἰς ἔτι καὶ νῦν ὀλιγάνθρωπος 3.2.13 πον τὴν Ἰταλίαν ζυμβαίνει εἶναι. χρήματα δὲ ἅπαντα ἐληίσαντο ἐκ πάσης Εὐρώπης, καὶ, τό γε κεφάλαιον, ἐν Ῥώμῃ τῶν τε δημοσίων τῶν τε ἰδίων οὐδ' ὅτιοῦν ἀπολιπόντες ἐπὶ Γαλλίας ἐχώρησαν. τρόπῳ δὲ ὄτω Ῥώμην Ἀλαρίχος εἶλεν, ἐγὼ δηλώσω. 3.2.14 Ἐπειδὴ χρόνος τέ οἱ πολὺς ἐν τῇ προεδρείᾳ ἐτέτριπτο καὶ οὔτε βία οὔτε τινὶ μηχανῇ ἄλλη ἴσχυσε 3.2.15 τὸ χωρίον ἐλεῖν, ἐπενόει τάδε. τῶν ἐν στρατῶ νεανιῶν οὐπὼ γενεασκόντων, ἀλλ' ἄρτι ἠβηκότων, τριακοσίους ἀπολεξάμενος, οὕσπερ εὖ τε γεγονέναι καὶ ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ἀρετῆς μεταποιεῖσθαι ἠπίστατο, ἔφασκε μὲν αὐτοῖς κρύφα ὡς σφίσι τῶν ἐν Ῥώμῃ πατρικίων τινὰς, ἄτε δούλοις οὔσι δῆθεν τῷ λόγῳ, δωρήσεσθαι μέλλοι. 3.2.16 παρήγγελλε δὲ ὥστε, ἐπειδὴν ἐν ταῖς ἐκείνων οἰκίαις

τάχιστα γένωνται, πράοτητα πολλήν καὶ σωφροσύνην ἐνδεικνυμένους ἅπαντα προθύμως ὑπηρετεῖν, ἄπερ ἂν 3.2.17 αὐτοῖς πρὸς τῶν κεκτημένων ἐπικείμενα ἦ· ἔπειτα οὐ πολλῶ ὕστερον καὶ ἐν ἡμέρᾳ τακτῇ ἀμφὶ ἡμέραν μάλιστα μέσην, ἀπάντων ἤδη τῶν αὐτοὺς ληψομένων ὕπνον, ὡς τὸ εἶκος, μετὰ τὰ σιτία αἰρουμένων, ἐν πύλῃ ἅπαντας τῇ Σαλαρίᾳ καλουμένη γενέσθαι, καὶ τοὺς τε φύλακας οὐδὲν προαισθομένους ἐξ ἐπιδρομῆς 3.2.18 κτεῖναι τὰς τε πύλας ἀνοιγνύναι ὡς τάχιστα. ταῦτα ἐπαγγείλας Ἀλάριχος τοῖς νεανίαις, πρέσβεις αὐτίκα πρὸς τοὺς ἐκ βουλῆς ἔπεμψε, δηλῶν ὅτι ἀγασθεῖη μὲν αὐτοὺς τῆς ἐς τὸν σφῶν βασιλέα εὐνοίας, οὐκέτι δὲ τὸ λοιπὸν ἐνοχλήσει, τῆς τε ἀρετῆς καὶ πίστεως ἔνεκα, ἧς ἐς ἄγαν μεταποιεῖσθαι εἰσὶν ἔνδηλοι, ὅπως τε αὐτοῦ μνημεῖα παρ' ἀνδράσι καλοῖς τε καὶ ἀγαθοῖς σώζοιτο, οἰκέταις τισὶ δωρεῖσθαι βούλοιο αὐτῶν 3.2.19 ἕκαστον. ταῦτα σημήνας καὶ τοὺς νεανίας οὐκ ἐς μακρὰν στείλας, συσκευάζεσθαι ἐς τὴν ἄφοδον τοὺς βαρβάρους ἐκέλευε, τούτου τε αἴσθησιν Ῥωμαίοις 3.2.20 παρείχεν. οἱ δὲ τούς τε λόγους ἄσμενοι ἤκουσαν καὶ τὰ δῶρα δεξάμενοι ἐν πολλῇ εὐπαθείᾳ ἐγένοντο, 3.2.21 ἕκαστάτω τῆς τοῦ βαρβάρου ἐπιβουλῆς ὄντες. οἱ τε γὰρ νέοι τῶ εὐπειθέστεροι τοῖς κεκτημένοις εἶναι τὸ ὑπόπτον ἀπεκρούοντο, τοῦ τε στρατοπέδου οἱ μὲν ἤδη ἐξανιστάμενοί τε καὶ διαλύοντες τὴν προσεδρείαν ἐφαίνοντο, οἱ δὲ ὅσον οὕτω ταῦτο τοῦτο ποιήσιν 3.2.22 ἐπίδοξοι ἦσαν. ἐπεὶ δὲ ἡ κυρία παρῆν, Ἀλάριχος μὲν ἅπαν ἐξοπλίσας τὸ στράτευμα ὡς ἐς τὴν ἔφοδον ἐν παρασκευῇ εἶχεν ἄγχιστα πύλης τῆς Σαλαρίας· ἐνταῦθα γὰρ ἐνστρατοπεδευσάμενος τῆς πολιορκίας κατ' ἀρχὰς 3.2.23 ἔτυχε. ζύμπαντες δὲ οἱ νεανίαὶ καιρῶ τῆς ἡμέρας τῶ ζυγκειμένῳ ἐς ταύτην δὴ τὴν πύλην γενόμενοι τοὺς τε φύλακας ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐπελθόντες ἀπέκτειναν, τὰς τε πύλας ἀνακλίναντες κατ' ἐξουσίαν Ἀλάριχόν 3.2.24 τε καὶ τὴν στρατιάν τῇ πόλει ἐδέξαντο. οἱ δὲ τὰς τε οἰκίας ἐνέπρησαν, αἱ τῆς πύλης ἄγχιστα ἦσαν. ἐν αἷς ἦν καὶ ἡ Σαλουστίου, τοῦ Ῥωμαίοις τὸ παλαιὸν τὴν ἱστορίαν γράψαντος, ἧς δὲ τὰ πλεῖστα ἡμίκαυτα καὶ ἐς ἐμὲ ἔστηκε. τὴν τε πόλιν ὄλην ληισάμενοι καὶ Ῥωμαίων τοὺς πλείστους διαφθείραντες πρόσω ἐχώρουν. 3.2.25 τότε λέγουσιν ἐν Ῥαβέννῃ Ὀνωρίῳ τῶ βασιλεῖ τῶν τινα εὐνούχων δηλονότι ὀρنيθοκόμον ἀγγεῖλαι ὅτι δὴ Ῥώμη ἀπόλωλε. καὶ τὸν ἀναβοήσαντα φάναι «Καίτοι 3.2.26 «ἐναγχος ἐδήδοκεν ἐκ χειρῶν τῶν ἐμῶν.» εἶναι γὰρ οἱ ἀλεκτρούνα ὑπερμεγέθη, Ῥώμην ὄνομα, καὶ τὸν μὲν εὐνούχον ζυνέντα τοῦ λόγου εἰπεῖν Ῥώμην τὴν πόλιν πρὸς Ἀλαρίχου ἀπολωλέναι, ἀνενεγκόντα δὲ τὸν βασιλέα ὑπολαβεῖν «Ἄλλ' ἔγωγε, ὦ ἑταῖρε, Ῥώμην μοι «ἀπολωλέναι τὴν ὄρνιν ᾠήθην.» τσαούτη ἀμαθία τὸν βασιλέα τοῦτον ἔχεσθαι λέγουσι. 3.2.27 Τινὲς δὲ οὐχ οὕτω Ῥώμην Ἀλαρίχῳ ἀλῶναί φασιν, ἀλλὰ Πρόβην γυναῖκα, πλούτῳ τε καὶ δόξῃ ἐν γε τῇ Ῥωμαίων βουλῇ ἐπιφανεστάτην μάλιστα οὖσαν οἰκτεῖραι μὲν λιμῶ τε καὶ τῇ ἄλλῃ κακοπαθείᾳ διαφθειρομένους Ῥωμαίους, οἱ γε καὶ ἀλλήλων ἤδη ἐγεύοντο· ὀρώσαν δὲ ὡς πᾶσα αὐτοὺς ἐλπίς ἀγαθὴ ἐπιλελοίπει, τοῦ τε ποταμοῦ καὶ τοῦ λιμένος ἐχομένου πρὸς τῶν πολεμίων, τοῖς οἰκέταις ἐγκελεύεσθαι νύκτωρ ἀνοιγνύναι τὰς 3.2.28 πύλας. ἐπειδὴ δὲ Ἀλάριχος ἐκ Ῥώμης ἐξανίστασθαι 3.2.28 ἔμελλεν, Ἄτταλον τῶν τινα εὐπατριδῶν βασιλέα Ῥωμαίων ἀνεῖπε, περιθέμενος αὐτῶ τό τε διάδημα καὶ τὴν ἀλουργίδα καὶ εἴ τι ἄλλο ἐς βασιλικὸν ἀξίωμα ἦκει. ἔπρασσε δὲ ταῦτα ὡς παραλύσων μὲν τῆς βασιλείας Ὀνώριον, παραδώσων δὲ ἅπαν Ἀττάλῳ τὸ ἐσπέριον 3.2.29 κράτος. τοιαύτη μὲν γνώμη Ἄτταλός τε καὶ Ἀλάριχος ἐπὶ Ῥαβένναν στρατῶ πολλῶ ἦσαν. ἦν δὲ ὁ Ἄτταλος οὗτος οὔτε αὐτός τι νοεῖν ἰκανὸς οὔτε τῷ εὖ εἰπόντι 3.2.30 πεισθῆναι. Ἀλαρίχου γοῦν ἠκιστα ἐπαινοῦντος ἐς Λιβύην στρατιᾶς χωρὶς ἄρχοντας ἔπεμψε. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράσσετο τῆδε. 3.2.31 Βρεττανία δὲ ἡ νῆσος Ῥωμαίων ἀπέστη, οἱ τε ἐκείνην στρατιῶται βασιλέα σφίσι Κωνσταντῖνον εἶλοντο, οὐκ ἀφανῆ ἄνδρα. ὃς δὲ αὐτίκα στόλον τε ἀγεῖρας νηῶν καὶ στρατιάν λόγου ἀξίαν ἐς Ἰσπανίαν τε καὶ

Γαλλίαν ὡς δουλωσόμενος στρατῶ μεγάλῳ ἐσέβαλεν. 3.2.32 Ὀνώριος δὲ πλοῖα μὲν ἐν παρασκευῇ εἶχε, προσεδέχετο δὲ τὰς ἐκ Λιβύης τύχας, ὅπως, ἦν μὲν ἀποκρουσθεῖεν οἱ παρὰ Ἀττάλου σταλέντες, πλέοι τε αὐτὸς ἐπὶ Λιβύης καὶ μοῖραν τινα τῆς βασιλείας τῆς αὐτοῦ ἔχοι, ἦν δὲ ἀπ' ἐναντίας αὐτῶ τὰ ἐκείνη πράγματα ἴοι, ἐς Θεο3.2.33 δόσιόν τε ἴκοιτο καὶ σὺν αὐτῶ εἶη. Ἀρκαδίου γὰρ ἤδη πολλῶ πρότερον τελευτήσαντος, Θεοδόσιος ἐκείνου υἱὸς, ἔτι παῖς ὢν κομιδῇ, εἶχε τῆς ἔω ἀρχήν. 3.2.34 ταῦτα Ὀνωρίῳ καταδοκοῦντι καὶ ἐν τρικυμίαις φερομένῳ τῆς τύχης εὐτυχήματα θαυμάσια ἠλίκα ξυνηνέχθη 3.2.35 γενέσθαι. φιλεῖ γὰρ ὁ θεὸς τοῖς οὔτε ἀγχίνους οὔτε τι οἴκοθεν μηχανᾶσθαι οἷσις τε οὔσιν, ἦν μὴ πονηροὶ εἶεν, ἀπορουμένοις τὰ ἔσχατα ἐπικουρεῖν τε καὶ ξυλλαμβάνεσθαι. ὁποῖον δὴ τι καὶ τῷ βασιλεῖ τούτῳ 3.2.36 τετύχηκεν. ἔκ τε γὰρ Λιβύης ὡς διαφθαρεῖεν οἱ Ἀττάλου ἄρχοντες ἄφνω ἠγγέλλετο καὶ νηῶν πλήθος ἐκ Βυζαντίου στρατιώτας ἔχουσαι ὅτι πλείστους ἐς ἐπικουρίαν αὐτῶ ἀφικομένους οὐ προσδεχομένῳ παρήσαν, διάφορός τε Ἀττάλῳ γεγωνὸς Ἀλάριχος τό τε τοῦ βασιλέως αὐτὸν ἀφαιρεῖται σχῆμα καὶ ἐν ιδιώτῳ ἤδη 3.2.37 τελοῦντα μοῖρα ἐν φυλακῇ εἶχε. μετὰ δὲ Ἀλάριχος μὲν τελευτᾷ νόσῳ, ὁ δὲ τῶν Οὐισιγόθων στρατὸς, ἡγουμένου σφίσιν Ἀδαούλφου, ἐπὶ Γαλλίας ἐχώρησαν, καὶ Κωνσταντῖνος μάχῃ ἠσσηθεὶς ξὺν τοῖς παισὶ 3.2.38 θνήσκει. Βρεττανίαν μὲντοι Ῥωμαῖοι ἀνασώσασθαι οὐκέτι ἔσχον, ἀλλ' οὔσα ὑπὸ τυράννοις ἀπ' αὐτοῦ 3.2.39 ἔμεινε. Γότθοι δὲ τὴν ἐπὶ τοῦ Ἰστρου διάβασιν ποιησάμενοι Παννονίαν μὲν τὰ πρῶτα ἔσχον, ἔπειτα δὲ βασιλέως δόντος ᾤκησαν τὰ ἐπὶ τῆς Θράκης χωρία. 3.2.40 ἐνταῦθα τε οὐ πολὺν διατρίψαντες χρόνον τῆς ἐσπερίας ἐκράτησαν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν τοῖς περὶ τῶν Γόθων εἰρήσεται. 3.3.1 Βανδίλοι δὲ ἀμφὶ τὴν Μαιῶτιν ᾠκημένοι λίμνην, ἐπειδὴ λιμῶ ἐπιέζοντο, ἐς Γερμανοὺς τε, οἱ νῦν Φράγγοι καλοῦνται, καὶ ποταμὸν Ῥῆνον ἐχώρουν, Ἀλανοὺς 3.3.2 ἐταιρισάμενοι, Γοτθικὸν ἔθνος. εἶτα ἐνθένδε, ἡγουμένου αὐτοῖς Γωδιγίσκλου, ἐν Ἰσπανίᾳ ἰδρύσαντο, ἢ πρώτη ἐστὶν ἐξ ὠκεανοῦ χώρα τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς. τότε ξυμβαίνει Γωδιγίσκλῳ Ὀνώριος ἐφ' ᾧ δὴ οὐκ 3.3.3 ἐπὶ λύμῃ τῆς χώρας ἐνταῦθα ἰδρύσονται. νόμου δὲ ὄντος Ῥωμαίοις, ἦν τινες οὐχ ὑπὸ ταῖς οἰκείαις χερσὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοιεν καὶ τρίβοιτο χρόνος εἰς τριάκοντα ἐνιαυτοὺς ἡκων, τούτοις δὴ οὐκέτι εἶναι κυρίους ἐπὶ τοὺς βιασαμένους ἰέναι, ἀλλ' ἐς παραγραφὴν αὐτοῖς ἀποκεκρίσθαι τὴν ἐς τὸ δικαστήριον εἴσοδον, νόμον ἔγραψεν ὅπως ὁ τῶν Βανδύλων χρόνος, ὃν ἂν ἐν γῆ τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ διατρίβοιεν, ἐς ταύτην δὴ 3.3.4 τὴν τριακοντοῦτιν παραγραφὴν ἦκιστα φέροιτο. Ὀνώριος μὲν, ἐς τοῦτό οἱ τῆς ἐσπερίας ἐληλαμένης, ἐτελεύτησε νόσῳ. ἐτύγχανε δὲ πρότερον ξὺν τῷ Ὀνωρίῳ τὴν βασιλείαν Κωνσταντίος ἔχων, τῆς Ἀρκαδίου τε καὶ Ὀνωρίου ἀδελφῆς Πλακιδίας ἀνὴρ, ὃς ἡμέρας τῇ ἀρχῇ ἐπιβίους ὀλίγας, πονήρως τε νοσήσας εἶτα ἀπέθανεν, Ὀνωρίου ζώντος οὐδὲν οὔτε εἰπεῖν λόγου ἄξιον οὔτε πρᾶξι ἰσχύσας. οὐ γὰρ αὐτῶ ἐπήρκει ὁ χρόνος, ὃν ἐν 3.3.5 τῇ βασιλείᾳ ἔβιου. τούτου δὴ τοῦ Κωνσταντίου παῖς Βαλεντινιανὸς, ἄρτι τοῦ τιθοῦ ἀπαλλαγείς, ἐν τοῖς Θεοδοσίου βασιλείοις ἐτρέφετο, οἱ δὲ τῆς ἐν Ῥώμῃ βασιλέως αὐλῆς τῶν τινα ἐκείνη στρατιωτῶν, Ἰωάννην 3.3.6 ὄνομα, βασιλέα αἰροῦνται. ἦν δὲ οὗτος ἀνὴρ πρᾶός τε καὶ ξυνέσεως εὖ ἡκων καὶ ἀρετῆς μεταποιεῖσθαι 3.3.7 ἐξεπιστάμενος. πέντε γοῦν ἔτη τὴν τυραννίδα ἔχων μετρίως ἐξηγήσατο, καὶ οὔτε τοῖς διαβάλλουσι τὴν ἀκοὴν ὑπέσχεον οὔτε φόνον ἄδικον εἰργάσατο ἐκὼν γε εἶναι οὔτε χρημάτων ἀφαιρέσει ἐπέθετο· ἐς δὲ βαρβάρους οὐδὲν ὅ τι καὶ πρᾶξι οἷός τε ἐγεγόνει, ἐπεὶ 3.3.8 οἱ τὰ ἐκ Βυζαντίου πολέμια ἦν. ἐπὶ τοῦτον τὸν Ἰωάννην Θεοδόσιος ὁ Ἀρκαδίου στρατὸν πολὺν πέμψας καὶ στρατηγούς Ἄσπαρά τε καὶ Ἀρδαβούριον τὸν Ἄσπαρος υἱὸν, αὐτὸν τε ἀφαιρεῖται τὴν τυραννίδα καὶ Βαλεντινιανῶ ἔτι παιδί ὄντι τὴν βασιλείαν παρέδωκε. 3.3.9 ζῶντα δὲ Βαλεντινιανὸς Ἰωάννην λαβῶν ἔν τε τῷ Ἀκυληίας ἵπποδρομίῳ τὴν ἐτέραν ταῖν χεροῖν ἀποκοπέντα

εἰσηγεν ἐπόμπευσέ τε ὄνῳ ὀχούμενον, καὶ πολλὰ παρὰ τῶν ἀπὸ σκηνῆς ἐνταῦθα παθόντα τε καὶ ἀκούσαντα ἔκτεινεν. οὕτω μὲν Βαλεντινιανὸς τὸ τῆς 3.3.10 ἐσπερίας παρέλαβε κράτος. Πλακιδία δὲ ἡ αὐτοῦ μήτηρ θηλυνομένην παιδείαν τε καὶ τροφήν τὸν βασιλέα τοῦτον ἐξέθρεψέ τε καὶ ἐξεπαίδευσεν, καὶ ἀπ' 3.3.11 αὐτοῦ κακίας ἔμπλεως ἐκ παιδὸς γέγονε. φαρμακεῦσί τε γὰρ τὰ πολλὰ καὶ τοῖς ἐς τὰ ἄστρα περιέργοις ὠμίλει, ἕς τε ἀλλοτρίων γυναικῶν ἔρωτας δαιμονίως ἐσπουδακῶς πολλῇ ἐχρήτο ἐς τὴν δίαίταν παρανομία, καίπερ γυναικὶ ξυνοικῶν εὐπρεπεῖ τὴν ὄψιν ἐς ἄγαν 3.3.12 οὔση. ταῦτά τοι οὐδέ τι ἀνεσώσατο τῇ βασιλείᾳ ὧν ἀφήρητο πρότερον, ἀλλὰ καὶ Λιβύην προσαπώλεσε καὶ 3.3.13 αὐτὸς ἐφθάρη. καὶ ἐπειδὴ ἔτελεύτησε, τῇ τε γυναικὶ ταῖς τε παισὶ δορυαλώτοις γενέσθαι ξυνέπεσε. γέγονε δὲ ὧδε τὸ ἐν Λιβύῃ πάθος. 3.3.14 Στρατηγῶ δύο Ῥωμαίων ἦσθη, Ἀετίος τε καὶ Βονιφάτιος, καρτερῶ τε ὡς μάλιστα καὶ πολλῶν πολέμων ἐμπείρω τῶν γε κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον οὐδενὸς 3.3.15 ἦσσαν. τούτω τῷ ἄνδρι διαφόρῳ μὲν τὰ πολιτικὰ ἐγενέσθη, ἐς τοσοῦτον δὲ μεγαλοψυχίας τε καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ἠκέτην ὥστε, εἴ τις αὐτοῖν ἐκάτερον ἄνδρα Ῥωμαίων ὕστατον εἴποι, οὐκ ἂν ἀμάρτοι· οὕτω τὴν Ῥωμαίων ἀρετὴν ζύμπασαν ἐς τούτω τῷ ἄνδρι 3.3.16 ἀποκεκρίσθαι τετύχηκε. τούτοις τὸν ἕτερον Βονιφάτιον ἡ Πλακιδία στρατηγὸν ἀπέδειξε Λιβύης ἀπάσης. τοῦτο δὲ οὐ βουλομένῳ ἦν Ἀετίῳ, ἀλλ' ἠκιστα γὰρ ὡς αὐτὸν οὐκ ἀρέσκει ἐξήνεγκεν. οὕτω γὰρ αὐτοῖν ἡ ἔχθρα ἐς φῶς ἐληλύθει, ἀλλ' ὑπὸ τῷ προσώπῳ ἐκατέρῳ 3.3.17 ἐκρύπτετο. ἐπεὶ δὲ οἱ Βονιφάτιος ἐκποδὼν ἐγεγόνει, διέβαλεν αὐτὸν ἐς τὴν Πλακιδιαν ὡς τυραννοῖη, ἀποστερήσας αὐτὴν τε καὶ βασιλέα Λιβύης ἀπάσης, ῥάδιόν τε εἶναι αὐτῇ ἔλεγε τάληθες ἐξευρεῖν· ἦν γὰρ μεταπέμποιτο Βονιφάτιον ἐς Ῥώμην, οὐ μὴ ποτε ἔλθῃ. 3.3.18 ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἤκουσεν ἡ γυνὴ, εὖ τέ οἱ εἶπεῖν Ἀετίος ἔδοξε καὶ κατὰ ταῦτα ἐποίει. προτερήσας δὲ Ἀετίος ἔγραψε πρὸς Βονιφάτιον λάθρα ὡς ἐπιβουλεύοι αὐτῷ ἡ βασιλέως μήτηρ καὶ βούλοιο αὐτὸν ἐκποδὼν ποιῆσαι. 3.3.19 καὶ οἱ τεκμήριον τῆς ἐπιβουλῆς προηγόρευεν ἔσσεσθαι μέγα· ἐξ αἰτίας γὰρ οὐδεμιᾶς αὐτίκα μάλα μετάπεμπος ἔσται. ταῦτα μὲν ἡ ἐπιστολὴ ἐδήλου. 3.3.20 Βονιφάτιος δὲ οὐκ ἀλογήσας τὰ γεγραμμένα, ἐπειδὴ τάχιστα παρῆσαν οἱ αὐτὸν ὡς βασιλέα ἐκάλουν, ἀπεῖπε τὸ μὴ βασιλεῖ τε καὶ τῇ αὐτοῦ μητρὶ ἐπακούειν, οὐδὲν 3.3.21 δὲ τὴν Ἀετίου ὑποθήκην ἐκφήνας. Πλακιδία μὲν οὖν ὡς ταῦτα ἤκουσεν, Ἀετίον τε τοῖς βασιλέως πράγμασιν εὖνουν ἐς τὰ μάλιστα ᾤετο εἶναι καὶ τὰ ἀπὸ 3.3.22 Βονιφατίου ἐν βουλῇ εἶχε. Βονιφάτιος δὲ (καὶ γὰρ οἱ οὔτε βασιλεῖ ἐδόκει ἀντιτάξασθαι οἷω τε εἶναι ἐς Ῥώμην τε ἀπιόντι οὐδεμία σωτηρία ἐφαίνετο) βουλεύεται ὅπως οἱ, ἦν δύνηται, ὁμαιχμία ἐς τοὺς Βανδίλους ἔσται, οἱ ἐν Ἰσπανίᾳ, ὡς πρόσθεν εἴρηται, οὐ 3.3.23 πόρρω Λιβύης ἰδρῦσαντο. ἔνθα δὲ Γωδιγίσκος μὲν ἐτεθνήκει, διεδέξαντο δὲ τὴν ἀρχὴν οἱ ἐκεῖνου παῖδες, Γόνθαρις μὲν ἐκ γυναικὸς αὐτῷ γαμετῆς γεγονῶς, 3.3.24 Γιζέριχος δὲ νόθος. ἀλλ' ὁ μὲν ἔτι τε ἦν παῖς καὶ τὸ δραστήριον οὐ σφόδρα ἔχων, Γιζέριχος δὲ τὰ τε πολέμια ὡς ἄριστα ἐξήσκητο καὶ δεινότατος ἦν ἀνθρώπος 3.3.25 πῶν ἀπάντων. πέμψας οὖν ἐς Ἰσπανίαν Βονιφάτιος τοὺς αὐτῷ μάλιστα ἐπιτηδεῖους ἐκάτερον τῶν Γωδιγίσκου παίδων ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ προσεποιήσατο, ἐφ' ᾧ αὐτῶν ἕκαστον τὸ Λιβύης τριτημόριον ἔχοντα τῶν κατ' αὐτὸν ἄρχειν· ἦν δὲ τις ἐπ' αὐτῶν τινα ἴοι 3.3.26 πολεμῶν, κοινῇ τοὺς ἐπιόντας ἀμύνασθαι. ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὁμολογίᾳ Βανδίλοι τὸν ἐν Γαδείροις πορθμὸν διαβάντες ἐς Λιβύην ἀφίκοντο καὶ Οὐσιγότθοι ἐν τῷ 3.3.27 ὑστέρῳ χρόνῳ ἐν Ἰσπανίᾳ ἰδρῦσαντο. ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ οἱ Βονιφατίῳ ἐπιτήδειοι, τοῦ τε τρόπου ἐνθυμούμενοι τοῦ ἀνθρώπου ἐκλογιζόμενοί τε ἡλικὸς ὁ παράλογος ἦν, ἐν θαύματι μεγάλῳ ἐποιῶντο, εἰ Βονιφάτιος τυραννοῖη, τινὲς δὲ αὐτῶν Πλακιδίας ἐπαγγελλούσης ἐς 3.3.28 Καρχηδόνα ἦλθον. ἔνθα δὲ Βονιφατίῳ συγγενόμενοι τὰ τε Ἀετίου γράμματα εἶδον καὶ τὸν πάντα λόγον ἀκούσαντες ἐς Ῥώμην τε ὡς εἶχον τάχους ἀνέστρεφον 3.3.29 καὶ ὅπως αὐτῇ Βονιφάτιος ἔχοι ἀπήγγελλον.

καταπλαγεῖσα δὲ ἡ γυνὴ Ἄετιον μὲν εἰργάσατο οὐδὲν ἄχαρι οὐδέ τι ὠνείδισεν ὧν αὐτῷ ἐς τὸν βασιλέως οἶκον ἐπέπρακτο, ἐπεὶ αὐτὸς τε δυνάμει μεγάλην ἐχρήτο καὶ τὰ τῆς βασιλείας πράγματα πονηρὰ ἤδη ἦν· τοῖς δὲ Βονιφατίου φίλοις τὴν τε Ἄετίου ὑποθήκην ἔφραζε καὶ πίστει παρεχομένη καὶ ὄρκια ἔχρηζεν αὐτῶν ὅπως τὸν ἄνδρα, ἦν δύνωνται, πείσουσιν ἐπανήκειν ἐς τὰ πάτρια ἥθη, οὐ περιδόντα ὑπὸ βαρβάρους κειμένην 3.3.30 τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. ἐπεὶ δὲ ὁ Βονιφάτιος ἤκουσε ταῦτα, τῆς τε πράξεως αὐτῷ καὶ τῆς ἐς τοὺς βαρβάρους ὁμολογίας μετέμελε, καὶ αὐτοὺς ἐλιπάρει μύρια 3.3.31 πάντα ὑποδεχόμενος ἀπὸ Λιβύης ἀνίστασθαι. τῶν δὲ οὐκ ἐνδεχομένων τοὺς λόγους, ἀλλὰ περιυβρίζεσθαι οἰομένων, ἐς χεῖρας αὐτοῖς ἐλθεῖν ἠναγκάσθη καὶ ἠσσηθεὶς τῇ μάχῃ ἐς Ἴππονερέγιον ἀνεχώρησε, πόλιν 3.3.32 ὄχυρὰν ἐν Νουμιδίᾳ τῇ ἐπὶ θαλάσῃ κειμένην. ἔνθα δὲ οἱ Βανδίλοι στρατοπεδευσάμενοι Γιζερίχου σφίσιν ἡγουμένου ἐπολιόρκουν· Γόνθαρις γὰρ ἤδη ἐτεθνήκει. 3.3.33 φασὶ δὲ αὐτὸν πρὸς τοῦ ἀδελφοῦ ἀπολέσθαι. Βανδίλοι δὲ τούτοις οὐχ ὁμολογοῦντες Γόνθαρίν φασιν ἐν Ἰσπανίᾳ πρὸς Γερμανῶν ξυλληφθέντα ἐν μάχῃ ἀνασκολοπισθῆναι, καὶ Γιζερίχον ἤδη αὐτοκράτορα ὄντα Βαν3.3.34 δίλους ἐς Λιβύην ἠγήσασθαι. ταῦτα μὲν δὲ οὕτω πρὸς Βανδίλων ἀκήκοα. χρόνου δὲ πολλοῦ διελθόντος, ἐπεὶ οὔτε βία οὔτε ὁμολογία τὸ Ἴππονερέγιον παραστήσασθαι οἰοί τε ἦσαν καὶ τῷ λιμῷ ἐπιέζοντο, 3.3.35 τὴν προσεδρεῖαν διέλυσαν. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον χρόνῳ Βονιφάτιός τε καὶ οἱ ἐν Λιβύῃ Ῥωμαῖοι, ἐπεὶ αὐτοῖς ἔκ τε Ῥώμης καὶ Βυζαντίου πολὺς στρατὸς ἦλθε καὶ στρατηγὸς Ἄσπαρ, ἀναμαχέσασθαι τε ἠξίουσαν καὶ μάχης καρτερᾶς γενομένης παρὰ πολὺ ἠσσημένοι τῶν πολε3.3.36 μίων ὅπη ἕκαστος ἐδύναντο ἐς φυγὴν ὠρμητο. καὶ ὁ τε Ἄσπαρ ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθη καὶ Βονιφάτιος ὡς Πλακιδίαν ἀφικόμενος τὴν ὑποψίαν διέλυεν, ὡς οὐκ ἐξ ἀληθοῦς αἰτίας ἐς αὐτὸν γένοιτο. 3.4.1 Τὴν μὲν δὲ Λιβύην οὕτω Βανδίλοι Ῥωμαίους ἀφελόμενοι ἔσχον. τῶν δὲ πολεμίων οὐς λάβοιεν ζῶντας ἐν ἀνδραπόδων ποιούμενοι μοῖρα ἐν φυλακῇ 3.4.2 εἶχον. ἐν τούτοις δὲ καὶ Μαρκιανὸν ξυνέπεσεν εἶναι, ὃς ὕστερον τελευτήσαντος Θεοδοσίου τὴν βασιλείαν 3.4.3 παρέλαβε. τότε μέντοι Γιζερίχος ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῇ παρεῖναι τοὺς αἰχμαλώτους ἐκέλευεν, ὅπως οἱ εἰδέναι σκοπούμενῳ ἐξῆ ὅτῳ ἂν δεσπότη αὐτῶν ἕκαστος οὐκ 3.4.4 ἀπὸ τῆς αὐτοῦ ἀξίας δουλεύοι. καὶ ἐπειδὴ ξυνελέγησαν αἴθριοι, ἀμφὶ ἡμέραν μέσσην ὥρα θέρους ἀχθόμενοι τῷ ἡλίῳ ἐκάθηοντο. ἐν αὐτοῖς δὲ καὶ Μαρκιανὸς ὅπου 3.4.5 δὴ ἀπημελημένως ἐκάθευδε. καὶ τις αὐτοῦ ἀετὸς ὑπερίπτατο, τὰ πτερὰ, ὡς λέγουσι, διαπετάσας, αἶε τε μένων ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ ἀέρος χώρα μόνον τὸν Μαρ3.4.6 κινδὸν ἐπεσκίαζεν. ἐκ δὲ τῶν ὑπερώων τὸ ποιούμενον ἰδὼν Γιζερίχος, ἀγχίνους τις ὧν μάλιστα, θεῖόν τε εἶναι τὸ πρᾶγμα ὑπώπτευσε καὶ τὸν ἄνθρωπον μετα3.4.7 πεμψάμενος ἐπυνθάνετο αὐτοῦ ὅστις ποτὲ εἶη. ὁ δὲ τῶν ἀπορρήτων Ἄσπαρι ἔφη κοινωνὸς εἶναι· δομέστικον δὲ τοῦτον τῇ σφετέρᾳ γλώσσει καλοῦσι Ῥωμαῖοι. 3.4.8 ταῦτα Γιζερίχῳ ἀκούσαντι καὶ ξυμβαλλομένῳ μὲν τὸ τοῦ ὄρνιθος ἔργον, τὴν δὲ Ἄσπαρος δύναιμι ἐν νῶ ἔχοντι ὄση ἐν Βυζαντίῳ ἐχρήτο, καταφανὲς ἐγένετο 3.4.9 ὡς εἰς βασιλείαν ὁ ἀνὴρ ἄγοιτο. κτεῖναι μὲν οὖν αὐτὸν ἠκιστα ἐδικαίου, ἐκλογιζόμενος ὡς, ἦν μὲν ἐξ ἀνθρώπων αὐτὸν ἀφανίζῃ, εὐδελον ἔσται ὡς οὐδὲν ἂν τὸ τῷ ὄρνιθι ποιηθὲν εἶη (οὐ γὰρ βασιλέα τῇ σκιᾷ θεραπεύοι, ὅς γε αὐτίκα δὴ ἀπολεῖσθαι ἔμελλε), λόγῳ τε αὐτὸν οὐδενὶ κτεῖνοι· ἦν δὲ γε χρῆν ἐν τῷ ὑστέρω χρόνῳ βασιλεῦσαι τὸν ἄνθρωπον, οὐ μήποτε οἱ θανάτῳ καταληπτὸς ἔσται· τὰ γὰρ τοῦ θεοῦ ἐς βουλήν ἦκοντα οὐκ ἂν δύναται ἀνθρώπου γνώμη κωλυτὰ 3.4.10 εἶναι. ὄρκιοις δὲ αὐτὸν καταλαμβάνει ὡς, ἦν ἐπ' αὐτῷ ἔσται, οὐποτε πρὸς γε Βανδίλους ἐν ὅπλοις γένηται. οὕτω δὲ Μαρκιανὸς ἀφειμένος ἐς Βυζάντιον ἀφίκετο καὶ Θεοδοσίου χρόνῳ ὕστερον τελευτήσαντος ἐδέξατο 3.4.11 τὴν βασιλείαν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ξύμπαντα βασιλεὺς ἐγεγόνει ἀγαθός, τὰ δὲ ἀμφὶ Λιβύην ἐν οὐδενὶ ἐποιήσατο λόγῳ. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν τῷ ὑστέρω χρόνῳ ἐγένετο. 3.4.12 Γιζερίχος δὲ τότε Ἄσπαρά τε καὶ Βονιφάτιον μάχη

νικήσας πρόνοιάν τε ἐπιδειξάμενος ἀφηγήσεως ἀξίαν, 3.4.13 τὴν εὐτυχίαν ὡς μάλιστα ἐκρατύνατο. δείσας γὰρ, ἦν καὶ αὐθις ἔκ τε Ῥώμης καὶ Βυζαντίου στρατὸς ἐπ' αὐτὸν ἴοι, μὴ οὐχ οἰοί τε ὦσιν οἱ Βανδίλοι τῇ τε Ῥώμῃ καὶ τῇ τύχῃ ὁμοία χρῆσθαι, ἐπεὶ τὰ ἀνθρώπεια τοῖς τε θεοῖς σφάλλῃσθαι καὶ τοῖς σώμασι φιλεῖ ἐλασσοῦσθαι, οὐχ οἷς εὐημέρησεν ἐπηρμένως, ἀλλ' οἷς ἔδεισε μέτριος γεγονῶς, σπονδὰς πρὸς βασιλέα Βαλεντινιανὸν ποιεῖται ἐφ' ᾧ ἔς ἕκαστον ἔτος δασμοὺς ἐκ Λιβύης βασιλεῖ φέρειν, ἕνα τε τῶν παίδων Ὀνώριχον ἐν ὁμήρου μοῖρᾳ ἐπὶ ταύτῃ δὴ τῇ ὁμολογίᾳ παρέδωκε. 3.4.14 Γιζέριχος μὲν οὖν ἔν τε τῇ μάχῃ ἐγένετο ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ τὴν νίκην ὡς ἀσφαλέστατα διεφύλαξε καὶ Ὀνώριχον τὸν παῖδα τῆς φιλίας αὐτοῖς ἐπὶ μέγα χωρούσης 3.4.15 ἀπέλαβεν. ἐν δὲ δὴ Ῥώμῃ Πλακιδία μὲν πρότερον ἔτελεύτα, ἔπειτα δὲ Βαλεντινιανὸς ὁ ταύτης υἱὸς, ἄπαις ἀρσενογόνου, θυγατέρε μέντοι αὐτῷ δύο ἐξ Εὐδοξίας τῆς Θεοδοσίου παιδὸς ἐγενέσθην. ὅτῳ δὲ τρόπῳ Βαλεντινιανὸς ἔτελεύτα, λέξων ἔρχομαι. 3.4.16 Μάξιμος τις ἦν ἐκ γερουσίας ἀνὴρ Ῥωμαῖος, ἐκ τῆς ἐκείνου Μαξίμου οἰκίας, ὃν ὁ πρεσβύτερος Θεοδόσιος τυραννοῦντα καθελὼν ἔκτεινεν ὑπὲρ οὗ δὴ καὶ τὴν ἐνιαύσιον ἑορτὴν ἄγουσι Ῥωμαῖοι τῆς τοῦ Μαξίμου 3.4.17 μου ἡσσης ἐπώνυμον. οὗτος ὁ νεώτερος Μάξιμος γυναικὶ ξυνώκει σώφρονί τε τὸν τρόπον καὶ τὸ κάλλος διαβοήτῳ ἔς ἄγαν οὕσῃ. διὸ δὴ αὐτῇ ἔς κοίτην ἔλ3.4.18 θεῖν Βαλεντινιανῶν τις ἐπιθυμία ἐγένετο. καὶ ἐπεὶ βουλομένῳ αὐτῇ ξυγγενέσθαι ἀμήχανα ἦν, ἐβούλευσέ 3.4.19 τε ἀνόσια ἔργα καὶ ἐπιτελῆ ταῦτα ἐποίησε. μεταπεμψάμενος γὰρ τὸν Μάξιμον ἐς παλάτιον ξὺν αὐτῷ ἔς τὸ πεττεύειν καθίστατο, καὶ χρυσίον ῥητὸν ἐτέτακτο 3.4.20 ἢ ζημία τῷ ἡσσηθέντι νενικηκῶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ καὶ τὸν Μαξίμου δακτύλιον ἐνέχυρον τῷ ξυγκειμένῳ κεκομισμένος ἐς τὴν ἐκείνου οἰκίαν πέμπει, εἰπεῖν ἐπιστείλας τῇ γυναικὶ ὅτι δὴ αὐτὴν κελεύει Μάξιμος ὡς τάχιστα ἐς παλάτιον ἦκειν τὴν 3.4.21 βασιλίδαν Εὐδοξίαν ἀσπασομένην. καὶ ἡ μὲν τὸν λόγον τῷ δακτυλίῳ τεκμηραμένη Μαξίμου εἶναι ἐσβᾶσα εἰς 3.4.22 τὸ φορεῖον κομίζεται ἐς τὴν βασιλέως αὐλήν. λαβόντες δὲ αὐτὴν οἷς δὴ αὐτὴ ἐκ βασιλέως ἢ ὑπουργία ἐπέκειτο, εἰσάγουσιν εἷς τι δωμάτιον τῆς γυναικωνίτιδος μακρὰν ἀποθεν, οὗ δὴ αὐτῇ ὁ Βαλεντινιανὸς ἐντυχῶν 3.4.23 οὗτι ἐκουσίαν βιάζεται. ἡ δὲ μετὰ τὴν ὕβριν ἐς τοῦ ἀνδρὸς τὴν οἰκίαν ἐλθοῦσα δεδακρυμένη τε καὶ τῇ συμφορᾷ ὡς ἔνι μάλιστα περιαλοῦσα πολλὰς ἐπέβαλε τῷ Μαξίμῳ ἀράς, ἅτε τοῖς πεπραγμένοις τὴν αἰτίαν 3.4.24 παρασχομένῳ. περιώδυνος τοίνυν ὁ Μάξιμος τοῖς ξυμπεσοῦσι γενόμενος αὐτίκα μὲν εἰς ἐπιβουλήν τοῦ βασιλέως καθίστατο, ὡς δὲ τὸν Ἀέτιον ἑώρα μέγα δυνάμενον, ὃς καὶ Ἀτίλαν ἄρτι ἐνενικήκει στρατῷ μεγάλῳ Μασσαγετῶν τε καὶ τῶν ἄλλων Σκυθῶν ἐς τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐσβαλόντα, ἐνθύμιόν οἱ ἐγένετο 3.4.25 ὡς οἱ Ἀέτιος ἐς τὰ πρᾶσσόμενα ἐμπόδιος ἔσται. ταῦτά τε διανοουμένῳ ἄμεινον ἔδοξεν εἶναι τὸν Ἀέτιον ἐκποδῶν ποιήσασθαι πρότερον, οὐδὲν ποιησαμένῳ ὅτι ἐς 3.4.26 αὐτὸν περιέστηκε πᾶσα ἡ Ῥωμαίων ἐλπίς. τῶν δὲ ἀμφὶ τὴν βασιλέως θεραπείαν εὐνοῦχων εὐνοϊκῶς οἱ ἐχόντων, ἀνέπεισε ταῖς αὐτῶν μηχαναῖς βασιλέα ὡς 3.4.27 νεωτέροις πράγμασιν ἐγχειροῖη Ἀέτιος. Βαλεντινιανὸς δὲ ἄλλῳ οὐδενὶ ὅτι μὴ τῇ Ἀετίου δυνάμει τε καὶ ἀρετῇ τεκμηριώσας τὸν λόγον ὑγιᾶ εἶναι κτείνει τὸν ἄνδρα. 3.4.28 ὅτε δὴ καὶ Ῥωμαίων τις ἔπος εἰπὼν ἠὲδοκίμησεν. ἐρομένου γὰρ αὐτὸν βασιλέως εἰ οἱ καλῶς ὁ τοῦ Ἀετίου θάνατος ἐργασθεῖη, ἀπεκρίνατο λέγων οὐκ ἔχειν μὲν εἰδέναι τοῦτο εἴτε εὔ εἴτε πῆ ἄλλη αὐτῷ εἴργασται, ἐκείνο μέντοι ὡς ἄριστα ἐξεπίστασθαι ὅτι αὐτοῦ τὴν δεξιὰν τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ ἀποτεμῶν εἶη. 3.4.29 Ἀετίου γοῦν τελευτήσαντος Ἀτίλας, οὐδενός οἱ ἀντιπάλου ὄντος, Εὐρώπην τε ξύμπασαν πόνῳ οὐδενὶ ἐλπίζετο καὶ βασιλείαν ἐκατέραν ἐπακούουσιν ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ἔσχε. δασμοὶ γὰρ αὐτῷ πρὸς τῶν βασιλέων 3.4.30 ἐπέμποντο ἀνὰ πᾶν ἔτος. τότε τῷ Ἀτίλᾳ πόλιν Ἀκυληίαν πολιορκοῦντι μεγάλην τε καὶ ἀτεχνῶς πολυάνθρωπον, παραλίαν μὲν, ἐκτὸς δὲ κόλπου τοῦ Ἰονίου 3.4.31 οὔσαν, τοιόνδε φασὶν εὐτύχημα ξυνενεχθῆναι. λέγουσι

γὰρ αὐτὸν, ἐπειδὴ οὔτε βία οὔτε τῷ ἄλλῳ τρόπῳ οἷός τε ἦν τὸ χωρίον ἐλεῖν, πρὸς τε τὴν προσεδρεῖαν ἀπειπεῖν, ἥδη ἐπὶ μακρότατον γεγενημένην, καὶ ἅπαν κελεῦσαι τὸ στράτευμα τὰ ἐς τὴν ἀναχώρησιν ἐν παρασκευῇ αὐτίκα δὴ μάλα ποιήσασθαι, ὅπως δὴ τῇ ὑστεραία ἐνθένδε ἅπαντες ἐξανιστῶνται ἅμα ἠλίῳ ἀνίσχοντι. 3.4.32 ἡμέρα δὲ τῇ ἐπιγινομένη ἄμφι ἠλίου ἀνατολὰς λύσαντας μὲν τὴν προσεδρεῖαν τοὺς βαρβάρους τῆς ἀφόδου ἔχεσθαι ἥδη, ἕνα δὲ πελαργὸν ἐπὶ πύργου τινὸς τοῦ τῆς πόλεως περιβόλου καλιάν τε ἔχοντα καὶ νεοττοὺς τρέφοντα ἐνθένδε ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ζῦν τοῖς τέκνοις 3.4.33 ἐξαναστῆναι. καὶ τὸν μὲν πατέρα πελαργὸν ἵπτασθαι, τοὺς δὲ πελαργιδεῖς, ἅτε οὐπω ἐκπετησίμους παντάπασιν ὄντας, τὰ μὲν αὐτῷ μετέχειν τῆς πτήσεως, τὰ δὲ ἐπὶ τοῦ νώτου τοῦ πατρὸς φέρεσθαι, οὕτω τε 3.4.34 ἀποπτάντας τῆς πόλεως ἐκαστάτω γενέσθαι. ὃ δὴ Ἀττίλαν κατιδόντα (ἦν γὰρ δεινότατος ξυνεῖναί τε καὶ ξυμβαλεῖν ἅπαντα) κελεῦσαι τὸν στρατὸν αὐθις ἐν χώρῳ τῷ αὐτῷ μένειν, ἐπειπόντα οὐκ ἄν ποτε εἰκῆ ἐνθένδε ἀποπτάντα ζῦν τοῖς νεοττοῖς τὸν ὄρνιν οἴχεσθαι, εἰ μὴ τι ἐμαντεύετο φλαῦρον οὐκ εἰς μακρὰν 3.4.35 τῷ χωρίῳ ξυμβήσεσθαι. οὕτω μὲν τὸ τῶν βαρβάρων στρατόπεδον αὐθις ἐς τὴν πολιορκίαν καταστῆναί φασι, τοῦ δὲ περιβόλου μοῖραν τινα οὐ πολλῶ ὕστερον ἐκείνην, ἢ τὴν τοῦ ὄρνιθος τούτου καλιάν εἶχεν, ἀπ' οὐδεμιᾶς αἰτίας ἐξαπιναίως καταπεσεῖν καὶ τοῖς πολεμίοις ταύτη ἐσιτητὰ ἐς τὴν πόλιν γενέσθαι, οὕτω τε τὴν Ἀκυληῖαν κατὰ κράτος ἀλῶναι. τὰ μὲν οὖν ἄμφι τῇ Ἀκυληῖᾳ ταύτη πη ἔσχεν. 3.4.36 Ὑστερον δὲ καὶ βασιλέα οὐδενὶ πόνῳ ἔκτεινε Μάξιμος καὶ τὴν τυραννίδα ἔσχε, τῇ τε Εὐδοξίᾳ ξυγγέγονε βία. γυνὴ γὰρ, ἥπερ αὐτῷ ξυνώκει, τετελευτήκει οὐ πολλῶ πρότερον. καὶ ποτε αὐτῇ ἐν τῇ κοίτῃ προσέφερε λόγον ὡς τοῦ αὐτῆς ἔρωτος εἵνεκα πάντα εἶη 3.4.37 διαπεπραγμένος ἂ εἵργαστο. τὴν τε Εὐδοξίαν ἀχθομένην Μαξίμῳ καὶ πρότερον τίσασθαι τε αὐτὸν τῆς ἐς Βαλεντινιανὸν ἀδικίας ἐπιθυμοῦσαν ἔτι δὲ μᾶλλον εἰς αὐτὸν οἰδαίνειν ὁ λόγος ἐποίησεν, ἔς τε τὴν ἐπιβουλήν ἐνήγεν, ἐπεὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ἔνεκα ξυμβῆναι 3.4.38 τὴν συμφορὰν Μαξίμου λέγοντος ἤκουσε. καὶ ἐπειδὴ τάχιστα ἡμέρα ἐγένετο, πέμπει ἐς Καρχηδόνα, δεομένη Γιζερίχου, τιμωρεῖν Βαλεντινιανῶ ὑπ' ἀνδρὸς ἀνοσίου διαφθαρέντι, αὐτοῦ τε ἀναξίως καὶ τῆς βασιλείας, καὶ αὐτὴν ῥύεσθαι πάσχουσαν πρὸς τοῦ τυράννου ἀνόσια. 3.4.39 ἐπέσκηπτε δὲ ὡς φίλῳ τε καὶ ξυμμάχῳ ὄντι Γιζερίχῳ καὶ τηλικούδε πάθους ἐς οἶκον τὸν βασιλέως ξυμβάντος τὸ μὴ οὐχὶ τιμωρῶ γενέσθαι οὐχ ὀσιόν ἐστιν. ἐκ Βυζαντίου γὰρ τιμωρίαν οὐδεμίαν ὤετο ἔσεσθαι, Θεοδοσίου μὲν ἥδη ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντος, Μαρκιανοῦ δὲ τὴν βασιλείαν παραλαβόντος. 3.5.1 Γιζερίχος δὲ δι' ἄλλο μὲν οὐδὲν, ὅτι δὲ αὐτῷ χρήματα μεγάλα ἔσεσθαι ὑπετόπαζε, στόλῳ πολλῶ ἐς Ἰταλίαν κατέπλευσεν. ἀναβάς δὲ ἐς Ῥώμην, ἐπεὶ οὐδεὶς οἱ ἐμποδῶν ἔστηκε, τῶν βασιλείων ἐκράτησε. 3.5.2 Μάξιμον μὲν οὖν φεύγοντα Ῥωμαῖοι λίθοις βαλόντες διέφθειραν, καὶ τὴν τε κεφαλὴν τῶν τε ἄλλων μελῶν 3.5.3 ἕκαστον ἀποτεμόμενοι διείλοντο σφίσι. Γιζερίχος δὲ τὴν τε Εὐδοξίαν ἅμα Εὐδοκίᾳ τε καὶ Πλακιδίᾳ, ταῖς αὐτῆς τε καὶ Βαλεντινιανοῦ παισίν, αἰχμάλωτον εἶλε, χρυσοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων βασιλέως κτημάτων πολὺ τι χρῆμα ἐν ταῖς ναυσὶν ἐνθέμενος ἐς Καρχηδόνα ἔπλει, οὔτε χαλκοῦ οὔτε ἄλλου ὄτουοῦν ἐν τοῖς βασι3.5.4 λείοις φεισάμενος. ἐσύλησε δὲ καὶ τὸν τοῦ Διὸς τοῦ Καπιτωλίου νεῶν καὶ τοῦ τέγους τὴν ἡμίσειαν ἀφείλετο μοῖραν. τοῦτο δὲ τὸ τέγος χαλκοῦ μὲν τοῦ ἀρίστου ἐτύγχανεν ὄν, χρυσοῦ δὲ αὐτῷ ὑπερχυθέντος ἀδρου ὡς μάλιστα μεγαλοπρεπές τε καὶ θαύματος 3.5.5 πολλοῦ ἄξιον διεφαίνετο. τῶν δὲ μετὰ Γιζερίχου νεῶν μίαν μὲν, ἢ τὰς εἰκόνας ἔφερε, φασὶν ἀπολέσθαι, πάσαις δὲ ταῖς ἄλλαις οἱ Βανδίλοι ἐς τὸν Καρχηδόνα 3.5.6 λιμένα κατῆραν. Εὐδοκίαν μὲν οὖν Γιζερίχος Ὀνωρίχῳ τῷ τῶν παίδων πρεσβυτέρῳ ξυνώκισε, τὴν δὲ δὴ ἐτέραν (ἀνδρὶ γὰρ ξυνώκει Ὀλυβρίῳ, τῶν ἐν βουλῇ τῇ Ῥωμαίων δοκιμωτάτῳ) ἅμα τῇ μητρὶ Εὐδοξίᾳ, ἐξαιτησά3.5.7 μένου βασιλέως, ἐς Βυζάντιον ἔπεμψεν. ἥδη δὲ τὸ τῶν ἐῶν κράτος ἐς Λέοντα περιεστήκει,

Ἄσπαρος ἐς τοῦτο αὐτὸν καταστησαμένον, ἐπειδὴ Μαρκιανὸς ἐξ ἀνθρώπων ἀπήλλακτο. 3.5.8 Ὑστερον δὲ Γιζέριχος ἐπενόει τοιάδε. τῶν ἐν Λιβύῃ πόλεων, πλὴν Καρχηδόνος, τὰ τεῖχη καθεῖλεν, ὡς ἂν μήτε αὐτοὶ Λίβυες τὰ Ῥωμαίων ἐλόμενοι ἔκ τε ἐχυροῦ ὀρμᾶσθαι καὶ νεωτερίζειν ἱκανοὶ εἶεν μήτε τοῖς ἐκ βασιλέως στελλομένοις ἐν ἐλπίδι ἔσται ὡς καὶ πόλιν καταλήψονται καὶ φρουρὰν ἐν αὐτῇ ποιησάμε3.5.9 νοὶ πράγματα Βανδίλοις παρέξονται. τότε μὲν οὖν εὖ τε ἔδοξε βεβουλεῦσθαι καὶ τὴν εὐημερίαν Βανδίλοις ὡς ἀσφαλέστατα διασώσασθαι, χρόνῳ δὲ τῷ ὑστέρω, ὅτε δὴ ἀτείχιστοι οὖσαι ῥᾶόν τε καὶ ἀπονώτερον πρὸς Βελισαρίου αἱ πόλεις αὐταὶ ἠλίσκοντο, πολὺν τε γέλωτα ἤδη Γιζέριχος ὤφλε καὶ ἡ τέως δοκοῦσά 3.5.10 οὐ εὐβουλία ἐς ἄνοιαν αὐτῷ ἀπεκρίθη. ταῖς γὰρ δὴ τύχαις ἀεὶ τὰς δόξας ἐπὶ τοῖς πρότερον βεβουλεμένοις 3.5.11 ζυμμεταβάλλεσθαι φιλοῦσιν ἄνθρωποι. τῶν δὲ Λιβύων εἴ τι μὲν δόκιμον ἐτύγχανεν ὃν καὶ πλούτῳ ἀκμάζον, αὐτοῖς ἀγροῖς τε καὶ πᾶσι χρήμασιν ἐν ἀνδραπόδων μοίρα παρέδωκε τοῖς παισὶν Ὀνωρίχῳ τε καὶ Γένζωνι. Θεόδωρος γὰρ ὁ νεώτατος ἐτελεύτα ἤδη, ἅπαις τὸ 3.5.12 παράπαν ἄρρενός τε καὶ θήλεος γόνου. Λίβυας δὲ τοὺς ἄλλους ἀφείλετο μὲν τοὺς ἀγροὺς, οἱ πλεῖστοί τε ἦσαν καὶ ἄριστοι, ἐς δὲ τὸ τῶν Βανδύλων διένειμεν ἔθνος, καὶ ἀπ' αὐτοῦ κληροὶ Βανδύλων οἱ ἀγροὶ οὗτοι 3.5.13 ἐς τὸδε καλοῦνται τοῦ χρόνου. τοῖς δὲ δὴ πάλαι κεκτημένοις τὰ χωρία ταῦτα πένεσθαί τε ὡς μάλιστα καὶ ἐλευθέρους εἶναι ζυνέβαιεν· ἦν δὲ αὐτοῖς ἐν 3.5.14 ἐξουσίᾳ καὶ ὅποι βούλοιντο ἀπαλλάσσεσθαι. καὶ τὰ μὲν χωρία ζύμπαντα, ὅσα τοῖς τε παισὶ καὶ τοῖς ἄλλοις Βανδίλοις Γιζέριχος παραδεδώκει, οὐδεμιᾶς 3.5.15 φόρου ἀπαγωγῆς ὑποτελῆ ἐκέλευσεν εἶναι. τῆς δὲ γῆς ὅση οἱ οὐκ ἀγαθὴ ἔδοξεν εἶναι, ἀφῆκε τοῖς πρότερον ἔχουσι, τοσαῦτα ἐνθένδε τῷ δημοσίῳ φέρεσθαι τάξας ὥστε οὐδ' ὅτιοῦν περιῆν τοῖς τὰ χωρία τὰ σφέτερα 3.5.16 αὐτῶν ἔχουσιν. ἔφευγον δὲ πολλοὶ καὶ ἐκτείνοντο. αἰτίαι γὰρ αὐτοῖς πολλαὶ τε καὶ χαλεπαὶ προσεφέροντο. 3.5.17 πασῶν δὲ μία μεγίστη δὴ ἔδοκει εἶναι ὅτι χρήματά τις οἰκεία ἔχων ἀπέκρυπτεν. οὕτω τοὺς Λίβυας πᾶσα ἰδέα ζυμφορᾶς περιέστη. 3.5.18 Τοὺς δὲ δὴ Βανδίλους τε καὶ Ἀλανοὺς ἐς λόχους καταστησάμενος, λοχαγοὺς αὐτοῖς ἐπέστησεν οὐχ ἦσσαν ἢ ὀγδοήκοντα, οὐσπερ χιλιάρχους ἐκάλεσε, δόκησιν παρέχων ἐς ὀκτώ οἱ μυριάδας συνιέναι τὸν τῶν στρα3.5.19 τευομένων λεῶν. καίτοι οὐ μᾶλλον ἢ ἐς μυριάδας πέντε τὸ τῶν Βανδύλων τε καὶ Ἀλανῶν πλῆθος ἔν γε 3.5.20 τῷ πρὶν χρόνῳ ἐλέγετο εἶναι. ἔπειτα μέντοι τῇ τε κατὰ σφᾶς παιδοποιῶ καὶ ἄλλους βαρβάρους ἐταιρισάμενοι ἐς μεγάλην τινὰ πολυανθρωπίαν ἐχώρησαν. 3.5.21 τὰ δὲ τῶν Ἀλανῶν καὶ τῶν ἄλλων βαρβάρων ὀνόματα, πλὴν Μαυρουσίων, ἐς τὸ τῶν Βανδύλων ἅπαντα 3.5.22 ἀπεκρίθη. τότε δὲ Γιζέριχος Μαυρουσίους προσποισάμενος, ἐπειδὴ Βαλεντινιανὸς ἐτελεύτησεν, ἀνὰ πᾶν ἔτος ἦρι ἀρχομένῳ ἔς τε Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν ἐσβολὰς ἐποιεῖτο καὶ τῶν πόλεων τὰς μὲν ἀνδραποδίσας, τὰς δὲ καθελὼν ἐς ἔδαφος, ληισάμενός τε ἅπαντα, ἐπεὶ ἀνθρώπων τε ἡ χώρα καὶ χρημάτων ἔρημος ἐγεγόνει, ἐς τὸ τοῦ ἐφ' οὗ βασιλέως ἐσέβαλε κράτος. 3.5.23 Ἰλλυριοὺς οὖν ἐλίζετο καὶ τῆς τε Πελοποννήσου τῆς τε ἄλλης Ἑλλάδος τὰ πλεῖστα καὶ ὅσαι αὐτῇ νῆσοι ἐπικεῖνται. αὐθις δὲ ἔς τε Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν ἀπέ3.5.24 βαιεν, ἠγέ τε καὶ ἔφευγεν ἐκ περιτροπῆς ἅπαντα. καί ποτε αὐτὸν ἐς τὴν ναῦν ἐσβάντα ἐν τῷ Καρχηδόνος λιμένι, ἀνατεινομένων ἤδη τῶν ἰστίων, φασὶν ἐρέσθαι τὸν κυβερνήτην ἐπὶ τίνας ποτὲ ἀνθρώπων ἰέναι κε3.5.25 λεῦοι. καὶ τὸν ἀποκρινάμενον φάναι, δηλονότι ἐφ' οὓς ὁ θεὸς ὄργισται. οὕτως ἔξ οὐδεμιᾶς αἰτίας ἐφ' οὓς ἂν τύχοι ἐσέβαλλε. 3.6.1 Τῶνδε εἵνεκα τίσασθαι Βανδίλους βασιλεὺς Λέων βουλόμενος ζυνήγειρεν ἐπ' αὐτοὺς στρατεύμα. τοῦδε δὲ τοῦ στρατεύματος λέγουσι τὸ πλῆθος ἐς δέκα μάλιστα μυριάδας γενέσθαι. στόλον δὲ νεῶν ἐξ ἀπάσης τῆς πρὸς ἔω θαλάσσης ἀθροίσας πολλὴν ἐπεδείξατο μεγαλοφροσύνην ἔς τε στρατιώτας καὶ ναύτας, δεδιὼς μὴ τί οἱ ἐκ μικρολογίας ἐμποδῶν γένηται προθυμουμένῳ ἐς τοὺς βαρβάρους ἐπιτελέσαι τὴν

κόλασιν. 3.6.2 φασί γοῦν αὐτῶ τριακόσια καὶ χίλια κεντηνάρια ἐπ' οὐδενὶ ἔργῳ δεδαπανῆσθαι. ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ ἔδει Βανδίλους τῶ στόλῳ τούτῳ ἀπολωλέναι, αὐτοκράτορα τοῦ πολέμου ποιεῖται Βασιλίσκον, Βηρίνης τῆς γυναικὸς ἀδελφὸν ὄντα καὶ τῆς βασιλείας ἐκτόπως ἐρῶντα, ἣν οἱ ἤλπισεν ἀμαχητὶ ἔσσεσθαι τὴν Ἄσπαρος προσποιήσασθαι. 3.6.3 σαμένῳ φιλίαν. αὐτὸς γὰρ Ἄσπαρ τῆς Ἀρείου δόξης μεταποιούμενος, ταύτην τε οὐκ ἐννοῶν μετατίθεσθαι, παρελθεῖν μὲν εἰς τὴν βασιλείαν οὐχ οἶός τε ἦν, καταστήσασθαι δὲ ἐς αὐτὴν ἕτερον εὐπετῶς ἴσχυσεν, ἥδη τε Λέοντι τῶ βασιλεῖ ὡς ἐπιβουλεύσει προσκεκρουκῶτι 3.6.4 ἐπίδοξος ἦν. λέγουσιν οὖν Ἄσπαρα τότε δείσαντα μὴ Βανδίων ἠσημένων ὁ Λέων ὡς ἀσφαλέστατα τὴν βασιλείαν κρατύνηται, πολλὰ Βασιλίσκῳ ἐπισκήψαντα παρακαταθέσθαι οἱ Βανδίλους τε καὶ Γιζέριχον. 3.6.5 Λέων δὲ ἥδη πρότερον Ἀνθέμιον, ἄνδρα ἐκ γερουσίας, πλούτῳ τε καὶ γένει μέγαν, βασιλέα τῆς ἐσπερίας καταστησάμενος ἔπεμψεν, ὅπως οἱ τὰ ἐς τὸν Βανδίων 3.6.6 κὸν συλληφῆται πόλεμον. καίτοι Γιζέριχος ἔχρηξε καὶ πολλὰ ἐλιπάρει Ὀλυβρίῳ παραδοθῆναι τὴν βασιλείαν Πλακιδία τῆ Βαλεντινιανοῦ παιδί ξυνοικοῦντι καὶ διὰ τὸ κῆδος εὐνοικῶς αὐτῶ ἔχοντι, ἐπειδὴ τε τούτου ἠτύχησεν, ἔτι μᾶλλον ὠργίζετο καὶ πᾶσαν τὴν βασιλέως γῆν 3.6.7 ἐληίζετο. ἦν δὲ τις ἐν Δαλματία Μαρκελλιανὸς τῶν Ἀετίῳ γνωρίμων, ἀνὴρ δόκιμος, ὃς ἐπειδὴ Ἀέτιος ἐτελεύτησε τρόπῳ τῶ εἰρημένῳ, βασιλεῖ εἴκειν οὐκέτι ἡξίου, ἀλλὰ νεωτερίσας τε καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἀποστήσας αὐτὸς εἶχε τὸ Δαλματίας κράτος, οὐδενός 3.6.8 οἱ ἐς χεῖρας ἵεναι τολμήσαντος. τοῦτον δὲ τὸν Μαρκελλιανὸν τότε Λέων βασιλεὺς εὖ μάλα τιθασσεύων προσεποίησατο, καὶ ἐς Σαρδῶ τὴν νῆσον ἐκέλευεν ἵεναι, Βανδίων κατήκοον οὔσαν. ὁ δὲ αὐτὴν Βαν3.6.9 δίλους ἐξελάσας οὐ χαλεπῶς ἔσχευεν. Ἡράκλειος δὲ σταλεῖς ἐκ Βυζαντίου εἰς Τρίπολιν τὴν ἐν Λιβύῃ νικήσας τε μάχῃ τοὺς ταύτη Βανδίλους τὰς τε πόλεις ῥαδίως εἶλε καὶ τὰς ναῦς ἐνταῦθα ἀπολιπὼν πεζῇ τὸ στράτευμα ἐς Καρχηδόνα ἦγε. τὰ μὲν οὖν τοῦ πολέμου προοίμια τῆδε ἐφέρετο. 3.6.10 Βασιλίσκος δὲ τῶ παντὶ στόλῳ ἐς πόλισμα κατέπλευσε, Καρχηδόνας διέχον οὐχ ἦσσαν ἢ ὀγδοήκοντά τε καὶ διακοσίους σταδίους (Ἑρμοῦ δὲ νεῶς ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἐτύγχανεν ὢν, ἀφ' οὗ δὴ καὶ Μερκούριον ὁ τόπος ἐκλήθη· οὕτω γὰρ τὸν Ἑρμῆν καλοῦσι Ῥωμαῖοι), καὶ εἰ μὴ ἔθελοκακήσας ἐμέλλησεν, ἀλλ' εὐθὺ ἐπεχείρησε Καρχηδόνας ἵεναι, αὐτὴν τε ἂν αὐτοβοεῖ εἶλε καὶ Βανδίλους ἐς οὐδεμίαν ἀλκὴν τραπομένους 3.6.11 κατεδουλώσατο. οὕτω Γιζέριχος Λέοντα ὡς ἄμαχον βασιλέα κατωρρώδησεν, ἐπεὶ οἱ Σαρδῶ τε καὶ Τρίπολις ἀλοῦσαι ἠγγέλλοντο καὶ τὸν Βασιλίσκου στόλον ἑώρα οἷος οὐδεὶς πῶ ἐλέγετο Ῥωμαίοις πρότερον γεγενῆσθαι. νῦν δὲ τοῦτο ἐκώλυσεν ἢ τοῦ στρατηγοῦ μέλλησις, εἴτε κακότητι εἴτε προδοσίᾳ προσγενομένη. 3.6.12 Γιζέριχος δὲ τῆς Βασιλίσκου ὀλιγωρίας ἀπολαύων ἐποίει τάδε. ὀπίστας ἅπαντας ὡς ἄριστα εἶχε τοὺς ὑπηκόους ἐπλήρου τὰς ναῦς, ἄλλας τε κενὰς ἀνδρῶν 3.6.13 καὶ ὡς τάχιστα πλεύσας ἐν παρασκευῇ εἶχε. πέμψας δὲ πρέσβεις ὡς Βασιλίσκον ἐδεῖτο τὸν πόλεμον ἐς πέντε ἡμερῶν ὑπερβαλέσθαι χρόνον, ὅπως μεταξὺ βουλευσάμενος ἐκεῖνα ποιήῃ ἃ δὴ μάλιστα βασιλεῖ βου3.6.14 λόμενῳ εἶη. λέγουσι δὲ αὐτὸν καὶ χρυσοῦ πολὺ τι χρῆμα κρύφα τῆς Βασιλίσκου στρατιᾶς πέμψαντα 3.6.15 ταύτην δὴ τὴν ἐκεχειρίαν ὠνήσασθαι. ἔπρασε δὲ 3.6.15 ταῦτα οἰόμενος, ὅπερ ἐγένετο, πνεῦμα ἐπίφορον ἐν 3.6.16 τούτῳ οἱ τῶ χρόνῳ γενήσεσθαι. Βασιλίσκος δὲ ἢ Ἄσπαρι καθάπερ ὑπέστη χαριζόμενος ἢ τὸν καιρὸν χρημάτων ἀποδιδόμενος, ἢ καὶ βέλτιον αὐτῶ ἐνομίσθη, ἐποίει τε τὰ αἰτούμενα καὶ ἡσύχαζεν ἐν τῶ στρατοπέδῳ 3.6.17 δῶ, τὴν εὐκαιρίαν προσδεχόμενος τῶν πολεμίων. οἱ δὲ Βανδίλοι, ἐπειδὴ σφίσι τάχιστα τὸ πνεῦμα ἐγεγόνει, ὃ δὴ τέως καταδοκοῦντες ἐκάθηντο, ἀράμενοί τε τὰ ἰστία καὶ τὰ πλοῖα ἀφέλκοντες ὅσα αὐτοῖς ἀνδρῶν κενὰ, ὥσπερ μοι πρότερον εἴρηται, παρεσκεύαστο. 3.6.18 ἔπλεον ἐπὶ τοὺς πολεμίους. ὡς δὲ ἀγχοῦ ἐγένοντο, πῦρ ἐν τοῖς πλοίοις ἐνθέμενοι, ἃ δὴ αὐτοὶ ἐφέλκοντες ἦγον, κεκολπόμενων αὐτοῖς τῶν

ιστίων, ἀφῆκαν ἐπὶ 3.6.19 τὸ τῶν Ῥωμαίων στρατόπεδον. ἄτε δὲ πλήθους ὄντος ἐνταῦθα νηῶν, ὅπη τὰ πλοῖα ταῦτα προσπίπτοιεν, ἕκαιόν τε ραδίως καὶ αὐτὰ οἷς ἂν συμμίξαιεν ἐτοίμως 3.6.20 ξυνδιεφθείροντο. οὕτω δὲ τοῦ πυρὸς ἐπιφερομένου θόρυβός τε, ὡς τὸ εἰκὸς, εἶχε τὸν Ῥωμαίων στόλον καὶ κραυγῆς μέγεθος τῷ τε πνεύματι καὶ τῷ τῆς φλογὸς βόμβῳ ἀντιπαταγούσης μάλιστα, καὶ τῶν στρατιωτῶν ὁμοῦ τοῖς ναύταις ἀλλήλοις ἐγκελευομένων καὶ τοῖς κοντοῖς διωθουμένων τὰ τε πυρφόρα πλοῖα καὶ τὰς σφῶν αὐτῶν ναῦς ὑπ' ἀλλήλων διαφθειρο3.6.21 μένας οὐδενὶ κόσμῳ. ἤδη δὲ καὶ οἱ Βανδίλοι παρήσαν ἐμβάλλοντές τε καὶ καταδύοντες καὶ αὐτοῖς ὄπλοις 3.6.22 τοὺς διαφεύγοντας τῶν στρατιωτῶν ληιζόμενοι. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ ἄνδρες ἀγαθοὶ Ῥωμαίων ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ ἐγένοντο, καὶ πάντων μάλιστα Ἰωάννης, ὑποστράτηγός τε ὢν Βασιλίσκου καὶ οὐδ' ὀπωστιοῦν 3.6.23 τῆς ἐκείνου προδοσίας μεταλαχόν. περιστάντος γὰρ ὁμίλου πολλοῦ τὴν αὐτοῦ ναῦν, ἔκτεινε μὲν ἐπιστροφάδην ἀπὸ τοῦ καταστρώματος πολὺ τι τῶν πολεμίων πλήθος, ὡς δὲ ἀλισκομένης ἦσθετο τῆς νεῶς, ἤλατο ξὺν πάσῃ τῇ τῶν ὄπλων σκευῇ ἀπὸ τῶν 3.6.24 ἰκρίων εἰς θάλασσαν. πολλὰ μὲν οὖν αὐτὸν ἐλιπάρει Γένζων ὁ Γιζερίχου, πιστὰ τε παρεχόμενος καὶ σωτηρίαν προτεινόμενος, ὁ δὲ οὐδὲν ἦσσον ἐς θάλασσαν καθῆκε τὸ σῶμα, ἐκεῖνο μόνον ἀποφθεγξάμενος, ὡς 3.6.25 οὐ μὴ ποτε Ἰωάννης ὑπὸ χερσὶ κυνῶν γένηται. ὁ μὲν δὴ πόλεμος οὗτος ἐς τοῦτο ἐτελεύτα καὶ Ἡράκλειος ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθη· Μαρκελλιανὸς γὰρ πρὸς τοῦ 3.6.26 τῶν συναρχόντων ἀπώλετο δόλῳ. Βασιλίσκος δὲ ἀφικόμενος ἐς Βυζάντιον ἰκέτης ἐκάθητο ἐς τὸ ἱερὸν Χριστοῦ τοῦ μεγάλου θεοῦ (Σοφίαν καλοῦσιν οἱ Βυζάντιοι τὸν νεῶν, ταύτην δὲ μάλιστα τῷ θεῷ πρέπειν τὴν ἐπωνυμίαν ἠγούμενοι), ἐξαιτησαμένης δὲ αὐτὸν Βηρίνης τῆς βασιλίδος τὸν μὲν κίνδυνον τοῦτον διέφυγεν, ἐς βασιλείαν δὲ τότε παρελθεῖν, ἥς δὴ ἔνεκα 3.6.27 πάντα αὐτῷ εἴργαστο, οὐχ οἷός τε ἦν. Λέων γὰρ βασιλεὺς οὐ πολλῶ ὕστερον Ἄσπαρά τε καὶ Ἀρδαβούριον ἐν παλατίῳ διέφθειρεν, ἐπεὶ οἱ θάνατον ἐπιβουλεύειν αὐτοὺς ὑπετόπησε. ταῦτα μὲν οὖν ἐγένετο τῆδε. 3.7.1 Ἀνθέμιος δὲ ὁ τῶν δυσμῶν αὐτοκράτωρ πρὸς τοῦ κηδεστοῦ Ῥεκίμερος διαφθαρεὶς ἐτελεύτα, Ὀλύβριός τε τὴν βασιλείαν ἐκδεξάμενος ὀλίγῳ ὕστερον χρόνῳ 3.7.2 τὴν ὁμοίαν πεπρωμένην ἀνέπλησε. τελευτήσαντος δὲ καὶ Λέοντος ἐν Βυζαντίῳ, παρέλαβε τὴν βασιλείαν Λέων ὁ Ζήνωνός τε καὶ Ἀριάδνης τῆς Λέοντος θυγα3.7.3 τρὸς, ἐς ἡμερῶν ἔτι ὀλίγων που ἡλικίαν ἦκων. αἰρεθέντος δὲ ξυμβασιλέως αὐτῷ τοῦ πατρὸς, αὐτίκα δὴ μάλα 3.7.4 ὁ παῖς ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο. ἄξιον δὲ καὶ Μαῖορίνου ἐπιμνησθῆναι, ὃς δὴ πρότερον ἔσχε τὸ ἐσπέριον κράτος. οὗτος γὰρ ὁ Μαῖορίνος, ξύμπαντας τοὺς πώποτε Ῥωμαίων βεβασιλευκότας ὑπεραίρων ἀρετῇ πάσῃ, τὸ Λιβύης πάθος οὐκ ἤνεγκε πράως, ἀλλὰ στρατιὰν ἐπὶ Βανδύλου ἀξιολογωτάτην ἀγείρας ἐν Λιγούροις ἐγένετο, αὐτὸς τῷ στρατῷ ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐξηγεῖσθαι 3.7.5 διανοούμενος. ἦν γὰρ ὁ Μαῖορίνος ἔς τε τοὺς ἄλλους πόνους καὶ οὐχ ἥκιστα ἐς τοὺς κινδύνους ἄοκνος κο3.7.6 μιδῆ. οὐκ ἀξύμφορον δὲ οἱ ἠγούμενος εἶναι δύνάμιν τε τὴν Βανδύλων καὶ τὸ Γιζερίχου ἦθος διερευνήσασθαι πρότερον καὶ ὅπη ποτὲ Μαυρούσιοί τε καὶ Λίβυες εὐνοίας τε ἢ ἔχθους πέρι ἐς αὐτοὺς ἔχοιεν, οὐκ ἄλλοις τισὶ πιστεύειν τὸ τοιοῦτον ἢ ὀφθαλμοῖς 3.7.7 τοῖς αὐτοῦ ἔγνω. πρεσβευτῆς οὖν ὡς δὴ ἐκ βασιλέως παρὰ τὸν Γιζερίχον ἐστάλη, ἄλλο τι αὐτῷ ὄνομα ξυμπεπλασμένον ἐπενεγκῶν. δεῖσας δὲ μὴ καταφανῆς γεγωνῶς αὐτὸς τε κακόν τι λάβῃ καὶ τὰ πρασσόμενα 3.7.8 διακωλύσῃ, μηχανᾶται τοιάδε. τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ τρίχας (διαβόητοι γὰρ ἦσαν ἐς πάντας ἀνθρώπους ὅτι δὴ οὕτω ξανθαὶ εἶεν ὥστε χρυσῷ ἀκιβδήλῳ εἰκάζεσθαι) βαφῆν τινην χρίσας ἐς τοῦτο ἐξεπίτηδες ἐξευρημένη ἐπὶ καιροῦ μεταβαλεῖν ἐς τὸ κυάνεον παντελῶς ἴσχυσεν. 3.7.9 ἐπεὶ δὲ Γιζερίχῳ ἐς ὄψιν ἦλθε, τὰ τε ἄλλα ὁ Γιζερίχος αὐτὸν ἐνεχείρει δεδίσσεσθαι καὶ ἄτε φίλον ἐπαγαγόμενος ἐς τὸ οἶκημα ἦλθεν, οὗ δὴ τὰ ὄπλα ξυνέκειτο πάντα, πολλὰ τε καὶ ἀξιολογώτατα ὑπερφυῶς ὄντα. 3.7.10 ἐνταῦθά

φασι τὰ ὄπλα κινηθέντα ἐκ τοῦ αὐτομάτου πάταγον οὐ μέτριον οὐδὲ τὸν τυχόντα ἀφείναι, καὶ τότε μὲν τῷ Γιζεριχῷ σεισμόν τινα γεγονέναι δοκεῖν, ἔξω δὲ γενομένω ἀμφί τε τῷ σεισμῷ ἀναπυθνομένω, ἐπεὶ οἱ τῶν ἄλλων οὐδεὶς ὠμολόγει, θαῦμα μὲν ἐπιπεσεῖν μέγα, οὐ μέντοι ξυμβαλεῖν τὸ γεγονός οἶω 3.7.11 τε εἶναι. ὁ μὲν οὖν Μαῖορινος διαπεπραγμένος ἄπερ ἐβούλετο ἐπὶ Λιγυρίας ἀπεκομίσθη, καὶ τῷ στρατῷ πεζῇ βαδίζοντι ἐξηγούμενος ἐπὶ στήλας τὰς Ἡρακλείους ἦει, διαβαίνειν μὲν διανοούμενος τὸν ἐκείνη πορθμόν, ὁδῶ δὲ τὸ λοιπὸν ἐπὶ Καρχηδόνα ἐνθένδε ἰέναι. 3.7.12 ὦνπερ ὁ Γιζέριχος αἰσθόμενος καὶ ὅτι δὴ πρὸς Μαῖορίνου ἐν τῇ πρεσβείᾳ φενακισθείη, ἔς τε ὀρρωδίαν ἐμ3.7.13 πέπτωκε καὶ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐξηρτύετο. οἷ τε Ῥωμαῖοι τεκμηριούμενοι τῇ Μαῖορίνου ἀρετῇ εὐέλπιδες 3.7.14 ἤδη ἐγένοντο Λιβύην τῇ ἀρχῇ ἀνασώσασθαι. ἀλλὰ μετὰ νόσω δυσεντερίας ἀλούς ὁ Μαῖορινος διαφθείρεται, ἀνήρ τὰ μὲν εἰς τοὺς ὑπηκόους μέτριος 3.7.15 γεγονώς, φοβερὸς δὲ τὰ ἐς τοὺς πολεμίους. καὶ Νέπως δὲ τὴν βασιλείαν παραλαβὼν ὀλίγας τε ἡμέρας ἐπιβιούς ἐτελεύτησε νόσω, καὶ Γλυκέριος μετ' αὐτὸν ἐς ταύτην δὴ προελθὼν τὴν ἀρχὴν τύχην τὴν ὁμοίαν ἀνέπλησε. μεθ' ὃν δὴ Αὐγουστος τὴν αὐτοκράτορα 3.7.16 ἀρχὴν ἔλαβε. βασιλεῖς μέντοι καὶ ἄλλοι πρότερον ἐν τῇ ἐσπερίᾳ γεγόνασιν, ὦνπερ τὰ ὀνόματα ἐξεπιστάμε3.7.17 νος ὡς ἠκιστα ἐπιμνήσομαι. χρόνον τε γὰρ αὐτοῖς τῇ ἀρχῇ ὀλίγον τινα ἐπιβιώναι καὶ ἀπ' αὐτοῦ λόγου ἄξιον οὐδὲν πεπραχέναι ξυνέπεσε. ταῦτα μὲν ἐν τῇ ἐσπερίᾳ ἐγένετο. 3.7.18 Ἐν δὲ Βυζαντίῳ ὁ Βασιλίσκος (οὐ γὰρ ἔτι οἶός τε ἦν τὸν ἔρωτα τῆς βασιλείας βιάζεσθαι) τυραννίδι ἐπιθέμενος ἐκράτησεν οὐδενὶ πόνω, Ζήνωνος ὁμοῦ τῇ γυναικὶ ἐς τὴν Ἰσαυρίαν, ἀφ' ἧς δὴ ὠρμάτο, διαφυ3.7.19 γόντος. ἔχοντι δὲ αὐτῷ τὴν τυραννίδα ἐνιαυτόν τε καὶ μῆνας ὀκτώ οἷ τε ἄλλοι ὡς εἰπεῖν ζύμπαντες καὶ οἱ τῆς αὐλῆς στρατιῶται διὰ φιλοχρηματίας μέγεθος 3.7.20 ἤχθοντο. ὦν δὴ Ζήνων αἰσθόμενος στρατιάν τε ἀγείρας ἐπ' αὐτὸν ἦει. Βασιλίσκος δὲ στρατόν τε καὶ στρατηγὸν Ἀρμάτον ὡς ἀντιταξόμενος Ζήνωνι ἔπεμψεν. 3.7.21 ὡς δὲ πλησίον που ἀλλήλοις ἐστρατοπεδεύσαντο, παραδίδωσιν Ἀρμάτος Ζήνωνι τὸ αὐτοῦ στρατεύμα, ἐφ' ᾧ Βασιλίσκον τὸν αὐτοῦ υἱὸν, κομιδῇ ὄντα παῖδα νέον, Καίσαρά τε καταστήσεσθαι καὶ τελευτῶντι διάδοχον 3.7.22 τῆς βασιλείας ἀπολιπεῖν. Βασιλίσκος δὲ πάντων ἔρημος γεγονώς ἐς τὸ ἱερὸν καταφεύγει, οὐπὲρ καὶ πρότερον. καὶ αὐτὸν Ἀκάκιος, ὁ τῆς πόλεως ἱερεὺς, Ζήνωνι ἐνεχείρισεν, ἀσέβειάν τε αὐτῷ ἐπενεγκῶν καὶ ὡς πολλὰ τοῦ Χριστιανῶν δόγματος ξυνετάραξέ τε καὶ ἐνεόχμωσεν, ἐς τὴν Εὐτυχοῦς αἴρεσιν ἀποκλίνας. καὶ ἦν δὲ 3.7.23 οὕτως. Ζήνων δὲ αὐθις τὴν βασιλείαν παραλαβὼν καὶ τὴν ἐς Ἀρμάτον πίστιν ἀφοσιούμενος Βασιλίσκον τὸν αὐτοῦ παῖδα Καίσαρα καταστησάμενος, οὐ πολλῶ ὕστερον αὐτόν τε ἀφείλετο τὴν τιμὴν καὶ Ἀρμάτον 3.7.24 ἔκτεινε. Βασιλίσκον δὲ ὁμοῦ τοῖς τε παισὶ καὶ τῇ γυναικὶ πέμψας ἐς Καππαδοκίαν χειμῶνος ὥρα σιτίων τε καὶ ἱματίων καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας ἐρήμους ἐκέ3.7.25 λευσεν εἶναι. ἔνθα δὴ ψύχει τε καὶ λιμῶ πιεζόμενοι ἔς τε ἀλλήλους καταφεύγουσι καὶ τὰ φίλτατα περιβαλόντες σώματα διεφθάρησαν. αὕτη τε Βασιλίσκον τῶν πεπολιτευμένων κατέλαβε τίσις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν χρόνῳ τῷ ὑστέρῳ ἐγένετο. 3.7.26 Γιζέριχος δὲ τότε ἀπάτη τε περιελθὼν καὶ κατὰ κράτος ἐξελάσας, ὡς πρόσθεν εἴρηται, τοὺς πολεμίους, οὐδὲν τι ἦσσαν, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, ἦγέ τε τὰ Ῥωμαίων καὶ ἔφερε ζύμπαντα, ἕως αὐτῷ βασιλεὺς Ζήνων ἐς ὁμολογίαν ἀφίκετο σπονδαί τε αὐτοῖς ἀπέραντοι ξυνετέθησαν, μήτε Βανδίλους πολέμιόν τι ἐς τὸν πάντα αἰῶνα Ῥωμαίους ἐργάσασθαι μήτε αὐτοῖς πρὸς ἐκείνων ξυμβῆναι. ταύτας τε τὰς σπονδὰς Ζήνων τε αὐτὸς διεσώσατο καὶ ὃς μετ' ἐκείνων τὴν βασιλείαν παρέλα3.7.27 βεν Ἀναστάσιος. διέμειναν δὲ καὶ ἐς Ἰουστίνον αὐτοκράτορα. τούτου δὲ Ἰουστίνου ἀδελφιδοῦς ὦν Ἰουστι3.7.28 νιανὸς διεδέξατο τὴν βασιλείαν. ἐπὶ τούτου Ἰουστινιανοῦ βασιλεύοντος ὁ πόλεμος κατέστη ὅδε, τρόπῳ 3.7.29 ᾧ ἐν τοῖς ὀπισθεν λελέξεται λόγοις. χρόνον δὲ ὀλίγον Γιζέριχος ἐπιβιούς ἐτελεύτα πόρρω που

ἤδη ἡλικίας ἡκων, διαθήκας διαθέμενος, ἐν αἷς ἄλλα τε πολλὰ Βανδίλοις ἐπέσκηψε καὶ τὴν βασιλείαν αἰεὶ Βανδίων ἐς τοῦτον ἰέναι ὅς ἂν ἐκ γόνου ἄρρενος αὐτῷ Γιζερίχῳ κατὰ γένος προσήκων πρῶτος ὢν ἀπάντων τῶν αὐτοῦ 3.7.30 ξυγγενῶν τὴν ἡλικίαν τύχοι. Γιζερίχος μὲν οὖν ἄρξας Βανδίων ἐπειδὴ Καρχηδόνος ἐκράτησεν ἔτη ἔννεα καὶ τριάκοντα, ἔτελεύτησεν, ὡσπερ εἴρηται. 3.8.1 Ὀνώριχος δὲ, ὁ τῶν ἐκείνου παίδων πρεσβύτατος, διεδέξατο τὴν ἀρχὴν, Γένζωνος ἤδη ἔξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντος. ἐπὶ τούτου Ὀνωρίχου Βανδίων ἄρχοντος πόλεμος αὐτοῖς πρὸς οὐδένα ἀνθρώπων, ὅτι 3.8.2 μὴ ἐς Μαυρουσίους, ἐγένετο. δέει γὰρ τῷ ἐκ Γιζερίχου ἡσυχάζοντες πρὸ τοῦ οἱ Μαυρουῖοι, ἐπειδὴ τάχιστα ἐκποδῶν αὐτοῖς ἐκεῖνος ἐγεγόνει, ἔδρασαν τε πολλὰ 3.8.3 τοὺς Βανδίλους κακὰ καὶ αὐτοὶ ἔπαθον. γέγονε δὲ Ὀνώριχος ἐς τοὺς ἐν Λιβύῃ Χριστιανούς ὠμότατός τε 3.8.4 καὶ ἀδικώτατος ἀνθρώπων ἀπάντων. βιαζόμενος γὰρ αὐτοὺς ἐς τὴν Ἀρειανῶν μετατίθεσθαι δόξαν, ὅσους ἂν λάβοι οὐχ ἐτοιμῶς αὐτῷ εἰκόντας, ἔκαιέ τε καὶ ἄλλαις θανάτου ἰδέαις διέφθειρε, πολλῶν δὲ καὶ τὰς γλώσσας ἀπέτεμεν ἀπ' αὐτῆς φάρυγγος, οἱ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ περιόντες ἐν Βυζαντίῳ ἐχρῶντο ἀκραιφνεῖ τῇ φωνῇ, οὐδ' ὀπωσιτοῦν ταύτης δὴ τῆς τιμωρίας ἐπαισθανόμενοι· ὢν δὴ δύο, ἐπειδὴ γυναιξὶν ἐταίραις πλησιάζειν ἔγνωσαν, οὐκέτι φθέγγεσθαι τὸ λοιπὸν 3.8.5 ἴσχυσαν. ἔτη τε ὀκτῶ Βανδίων ἄρξας ἔτελεύτησε νόσῳ, Μαυρουσίων ἤδη τῶν ἐν τῷ Αὐρασίῳ ὄρει ὠκημένων ἀποστάντων τε ἀπὸ Βανδίων καὶ αὐτονόμων ὄντων (ἔστι δὲ τὸ Αὐράσιον ἐν Νουμιδία τριῶν καὶ δέκα ἡμερῶν ὁδὸν μάλιστα Καρχηδόνος διέχον, τετραμμένον τε πρὸς μεσημβρίαν), οἱ οὐκέτι ὑπὸ Βανδίλοις ἐγένοντο, οὐ δυναμένων Βανδίων ἐν ὄρει δυσόδῳ τε καὶ ἀνάντει λίαν πόλεμον πρὸς Μαυρουσίους διενεγκεῖν. 3.8.6 Τελευτήσαντος δὲ Ὀνωρίχου τὸ τῶν Βανδίων κράτος ἐς Γουνδαμοῦνδον ἦλθε τὸν Γένζωνος τοῦ Γιζερίχου. ἐς αὐτὸν γὰρ ὁ χρόνος ἔφερε τὰ πρωτεῖα 3.8.7 τοῦ Γιζερίχου γένους. οὗτος ὁ Γουνδαμοῦνδος πλείοσι μὲν πρὸς Μαυρουσίους ἐμαχέσατο ξυμβολαῖς, μείζοσι δὲ τοὺς Χριστιανούς ὑπαγαγὼν πάθεισιν ἔτελεύτησε νοσήσας, ἤδη που μεσοῦντος τοῦ δωδεκάτου τῆς ἀρχῆς 3.8.8 ἔτους. ἀδελφός τε αὐτοῦ Τρασαμοῦνδος παρέλαβε τὴν βασιλείαν, εἶδους τε καὶ ξυνέσεως ἐς τὰ μάλιστα καὶ 3.8.9 μεγαλοψυχίας εὖ ἡκων. τοὺς μέντοι Χριστιανούς ἐβιάζετο μεταβαλέσθαι τὴν πάτριον δόξαν, οὐκ αἰκίζόμενος τὰ σώματα ὡσπερ οἱ πρότεροι, ἀλλὰ τιμαῖς τε καὶ ἀρχαῖς μετιῶν καὶ χρήμασι μεγάλοις δωρούμενος, καὶ τοὺς ἀπειθοῦντας, ὁποῖοί ποτε εἶεν, ἠκιστὰ γε 3.8.10 εἰδέναι ποιούμενος. εἰ δέ τινας λάβοι μεγάλοις ἀμαρτήμασιν ἐνόχους ἢ τύχη ἢ γνώμη γεγενημένους, τούτοις δὴ μεταβαλλομένοις τὴν δόξαν μισθὸν προὔτιθει 3.8.11 μὴ δοῦναι τὴν δίκην ὢν ἡμαρτον. ἐπειδὴ δὲ ἡ γυνὴ ἔτελεύτα, οὐ γενομένη μήτηρ οὔτε ἄρσενος οὔτε θήλεος γόνου, κρατῦναι ὡς ἄριστα τὴν βασιλείαν βουλόμενος, ἐς Θευδέριχον τὸν Γότθων βασιλέα πέμψας ἤτει οἱ γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν Ἀμαλαφρίδαν διδόναι, ἧς δὴ 3.8.12 ἄρτι ὁ ἀνὴρ ἔτεθνήκει. ὁ δὲ οἱ καὶ τὴν ἀδελφὴν ἔπεμψε καὶ Γότθων δοκίμων χιλίους ἐν δορυφόρων λόγῳ, οἷς δὴ ὁμιλος θεραπείας εἶπετο ἐς πέντε μάλιστα 3.8.13 χιλιάδας ἀνδρῶν μαχίμων. ἐδωρήσατο δὲ τὴν ἀδελφὴν Θευδέριχος καὶ τῶν Σικελίας ἀκρωτηρίων τριῶν ὄντων ἐνὶ, ὃ δὴ καλοῦσι Λιλύβαιον, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔδοξεν ὁ Τρασαμοῦνδος πάντων δὴ τῶν ἐν Βανδίλοις 3.8.14 ἠγησαμένων κρείσσων τε εἶναι καὶ δυνατώτατος. ἐγένετο δὲ φίλος καὶ Ἀναστασίῳ βασιλεῖ ἐς τὰ μάλιστα. ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος ξυνέπεσε Βανδίλοις πάθος τι παθεῖν πρὸς Μαυρουσίων οἶον οὐπὼ πρὸ τοῦ ξυνηνέχθη γενέσθαι. 3.8.15 Καβάων ἦν τις ἄρχων τῶν ἀμφὶ Τρίπολιν Μαυρουσίων, πολέμων τε πολλῶν ἔμπειρος καὶ λίαν ἀγχίνους. οὗτος ὁ Καβάων ἐπειδὴ ἐπ' αὐτὸν στρατεύεσθαι 3.8.16 Βανδίλους ἐπύθετο, ἐποίει τοιάδε. πρῶτα μὲν τοῖς ὑπηκόοις ἐπήγγελλεν ἀδικίας τε πάσης καὶ βρώσεως ἐς τρυφὴν ἀγούσης καὶ πάντων μάλιστα γυναικῶν ξυνουσίας ἀπέχεσθαι, χαρακώματά τε δύο πηξάμενος ἐν θατέρῳ μὲν αὐτὸς ξὺν πᾶσιν

ἔστρατοπεδεύσατο τοῖς ἀνδράσιν, ἐν δὲ δὴ τῷ ἑτέρῳ τὰς γυναῖκας καθεῖρξε, θάνατόν τε τὴν ζημίαν ἠπέιλησεν ἔσσεσθαι, ἦν τις ἐπὶ 3.8.17 τὸ τῶν γυναικῶν χαράκωμα ἴοι. μετὰ δὲ πέμψας ἐς Καρχηδόνα κατασκόπους ἐπέταττε τάδε· ἐπειδὴν οἱ Βανδίλοι ἐπὶ τὴν στρατείαν βαδίζοντες ἐς τινα νεῶν ὑβρίσωσιν, ὃν οἱ Χριστιανοὶ σέβονται, αὐτοὺς μὲν ἐφορᾶν τὰ γινόμενα· ἦν δὲ οἱ Βανδίλοι τὸ χωρίον ἀμείψωσιν, ἅπαντα ποιεῖν τάναντία ἐς τὸ ἱερὸν ὣν 3.8.18 ἐκεῖνοι δράσαντες οἴχονται. ἐπειπεῖν δὲ αὐτὸν καὶ τοῦτο φασιν, ὡς ἀγνοοῖη μὲν τὸν θεόν, ὃν Χριστιανοὶ σέβονται, εἰκὸς δὲ αὐτὸν, εἴπερ ἰσχυρὸς ἐστίν, ὡς λέγεται, τίσασθαι μὲν τοὺς ὑβρίζοντας, ἀμῦναι δὲ τοῖς 3.8.19 θεραπεύουσιν. οἱ μὲν οὖν κατάσκοποι ἐς Καρχηδόνα ἐλθόντες ἠσύχαζον, τὴν παρασκευὴν τῶν Βανδίων θεωόμενοι, ἐπεὶ δὲ τὸ στράτευμα τὴν ἐπὶ Τρίπολιν 3.8.20 ἦσαν, σχήματα περιβεβλημένοι ταπεινὰ εἶποντο. οἱ δὲ Βανδίλοι ὡς ἡμέρα τῇ πρώτῃ ἠύλισαντο, ἐς τῶν Χριστιανῶν τοὺς νεῶς τοὺς τε ἵππους τὰ τε ἄλλα ζῶα ἐσαγαγόντες, ὑβρεῶς τε οὐδεμιᾶς ἀπελείποντο καὶ αὐτοὶ ἀκολασία τῇ σφετέρᾳ ἐχρήσαντο, τοὺς τε ἱερέας, οὓς ἂν λάβοιεν, ἐρράπιζόν τε καὶ ξαίνοντες κατὰ τοῦ νότου πολλὰς ὑπηρετεῖν σφίσι ἐκέλευον ὅσα δὴ ἐπέχειν τῶν οἰκετῶν τοῖς ἀτιμοτάτοις εἰώθεσαν. 3.8.21 καὶ ἐπειδὴ τάχιστα ἐνθένδε ἀπηλλάγησαν, ἐποίουν οἱ τοῦ Καβάωνος κατάσκοποι ὅσα αὐτοῖς ἐπετέτακτο· τὰ τε γὰρ ἱερά ἐκάθηραν αὐτίκα τὴν τε κόπρον καὶ εἴ τι ἄλλο οὐχ ὀσίως ἐπέκειτο ζῦν ἐπιμελεῖα πολλῇ ἀφελόμενοι, τὰ τε λύχνα ἔκαυσαν ἅπαντα καὶ τοὺς ἱερέας αἰδοῖ τε πολλῇ προσεκύνησαν καὶ τῇ ἄλλῃ φιλοφροσύνῃ 3.8.22 σὺνη ἠσπάζοντο· ἀργυρία τε τοῖς πτωχοῖς δόντες, οἱ ἀμφὶ τὰ ἱερά ταῦτα ἐκάθηνον, οὕτω δὲ τῇ τῶν Βανδίων 3.8.23 δίλων στρατιᾷ εἶποντο. καὶ ἀπὸ τούτου κατὰ τὴν ὁδὸν ζύμπασαν οἱ τε Βανδίλοι κατὰ ταῦτα ἡμάρτανον 3.8.24 καὶ οἱ κατάσκοποι ἐθεράπευον. ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ ἔσσεσθαι ἔμελλον, προτερήσαντες οἱ κατάσκοποι ἀγγέλλουσι τῷ Καβάωνι ὅσα Βανδίλοις τε καὶ σφίσι ἐς τὰ Χριστιανῶν ἱερά εἵργαστο καὶ ὡς ἐγγύς που οἱ πολέμιοι εἶεν. 3.8.25 ὁ δὲ ἀκούσας ἐς τὴν ζυμβολὴν καθίστατο ὧδε. κύκλον ἀπολαβὼν ἐν τῷ πεδίῳ, ἔνθα δὴ τὸ χαράκωμα ποιεῖσθαι ἔμελλε, τὰς καμήλους ἔρμα τῷ στρατοπέδῳ ἐγκαρσίας ἐν κύκλῳ καθίστη, κατὰ δώδεκα μάλιστα 3.8.26 καμήλους ποιησάμενος τὸ τοῦ μετώπου βάθος. παῖδας μὲν οὖν καὶ γυναῖκας καὶ εἴ τι αὐτοῖς ἀπόμαχον ἦν, ὁμοῦ τοῖς χρήμασιν ἐς μέσον ἐτίθετο, τὸν δὲ τῶν μαχίμων λεῶν ἐς τῶν ζῶων ἐκείνων τοὺς πόδας ἐν 3.8.27 μέσῳ φραξαμένους ταῖς ἀσπίσιν ἐκέλευεν εἶναι. οὕτω δὲ Μαυρουσίοις ἐχούσης τῆς φάλαγγος οἱ Βανδίλοι ἐν ἀπόρῳ εἶχον θέσθαι τὸ παρόν· οὔτε γὰρ ἀκοντισταὶ οὔτε τοξόται ἀγαθοὶ ἦσαν οὔτε πεζοὶ ἐς μάχην ἰέναι ἠπίσταντο, ἀλλ' ἵππεῖς τε ἦσαν ἅπαντες, δόρασί τε ὡς ἐπὶ πλεῖστον καὶ ξίφεσιν ἐχρῶντο, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀποθὲν τε οὐδὲν ἐργάζεσθαι κακὸν τοὺς πολεμίους οἰοῖ τε ἦσαν, ἢ τε ἵππος αὐτοῖς, ἀχθομένη τῇ τῶν καμήλων ὄψει, ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἠκιστα ἦγετο. 3.8.28 ἐπειδὴ τε συχνὰ ἐς αὐτοὺς ἀκοντίζοντες ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς οἱ πολέμιοι τοὺς τε ἵππους καὶ αὐτοὺς, ἅτε πλῆθος ὄντας, οὐ χαλεπῶς ἔκτεινον, ἔφευγόν τε καὶ τῶν Μαυρουσίων ἐπεξιόντων οἱ μὲν πολλοὶ διεφθάρησαν, εἰσὶ δὲ οἱ καὶ ὑπὸ τοῖς πολεμίῳις ἐγένοντο, ὀλίγοι τε κομιδῇ ἐκ τοῦ στρατοῦ τούτου ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν 3.8.29 σαν. ταῦτα μὲν Τρασαμούνδῳ παθεῖν πρὸς Μαυρουσίων ζυνέπεσεν. ἐτελεύτα δὲ χρόνῳ ὕστερον ἑπτὰ τε καὶ εἴκοσιν ἔτη Βανδίων ἄρξας. 3.9.1 Ἰλδέριχος δὲ Ὀνωρίχου τοῦ Γιζερίχου παῖς τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, ὃς τὰ μὲν ἐς τοὺς ὑπηκόους εὐπρόσοδος τε ἦν καὶ ὄλως πρᾶος, καὶ οὔτε Χριστιανοῖς οὔτε τῷ ἄλλῳ χαλεπὸς ἐγεγόνει, τὰ δὲ ἐς τὸν πόλεμον μαλθακὸς τε λίαν καὶ οὐδὲ ἄχρι ἐς τὰ ὦτα τὸ πρᾶγμα 3.9.2 οἱ τοῦτο ἐθέλων ἰέναι. Ὁάμερ γοῦν ἀνεψιὸς τε ὢν αὐτῷ καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς τὰ πολέμια ἔστρατήγει ἐφ' οὓς ἂν στρατεύοιντο Βανδίλοι· ὃν δὴ καὶ Ἀχιλλέα Βανδίων 3.9.3 λων ἐκάλουν. ἐπὶ τούτου Ἰλδερίχου ἠσσήθησάν τε μάχῃ οἱ Βανδίλοι πρὸς Μαυρουσίων τῶν ἐν Βυζακίῳ, ὧν ἦρχεν Ἀντάλας, καὶ σφίσι ζυνηνέχθη Θευδερίχῳ τε καὶ Γότθοις ἐν

Ἰταλία ἔκ τε συμμάχων καὶ φίλων 3.9.4 πολεμίους γενέσθαι. τὴν τε γὰρ Ἀμαλαφρίδαν ἐν φυλακῇ ἔσχον καὶ τοὺς Γότθους διέφθειραν ἅπαντας, ἐπενεγκόντες αὐτοῖς νεωτερίζειν ἕξ τε Βανδίλους καὶ 3.9.5 Ἰλδέριχον. τίσις μέντοι οὐδεμία πρὸς Θευδερίχου ἐγένετο, ἐπεὶ ἀδύνατος ἐνόμισεν εἶναι στόλῳ μεγάλῳ ἕξ Λιβύην στρατεῦσαι, Ἰλδέριχος δὲ φίλος ἕξ τὰ μάλιστα Ἰουστινιανῶ καὶ ξένος ἐγένετο, οὐπω μὲν ἦκοντι ἕξ βασιλείαν, διοικουμένων δὲ αὐτὴν κατ' ἐξουσίαν, ἐπεὶ οἱ ὁ θεῖος Ἰουστίνος ὑπέργηρως τε ὦν ἐβασίλευε καὶ τῶν κατὰ τὴν πολιτείαν πραγμάτων οὐ παντελῶς ἔμπειρος. χρήμασί τε μεγάλοις ἀλλήλους ἐδωροῦντο. 3.9.6 Ἦν δέ τις ἐν τῷ Γιζερίχου γένει Γελίμερ ὁ Γειλάριδος τοῦ Γένζωνος τοῦ Γιζερίχου πόρρω που ἡλικίας ἦκων μετὰ γε Ἰλδέριχον, καὶ διὰ τοῦτο ἐπίδοξος 3.9.7 ὦν αὐτίκα μάλα ἕξ τὴν βασιλείαν ἀφίξεσθαι· ὃς τὰ μὲν πολέμια ἐδόκει τῶν καθ' αὐτὸν ἄριστος εἶναι, ἄλλως δὲ δεινός τε ἦν καὶ κακοήθης καὶ πράγμασί τε νεωτέροις καὶ χρήμασιν ἐπιτίθεσθαι ἀλλοτρίοις ἕξ 3.9.8 πιστάμενος. οὗτος ὁ Γελίμερ ἐπεὶ οἱ μέλλουσαν ἑώρα τὴν ἀρχὴν, οὐκ ἐδύνατο ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν, ἀλλὰ τὰ βασιλέως ἔργα προσποιησάμενος ἐπεβάτευε τῆς τιμῆς, ἀώρου γε αὐτῷ οὔσης, καὶ Ἰλδερίχου δι' ἐπιείκειαν ἐνδιδόντος κατέχειν οὐκέτι οἷός τε ἦν τὴν διάνοιαν, ἀλλὰ Βανδίλων ἐταιρισάμενος εἶ τι ἄριστον ἦν, ἀναπειθεὶ ἀφελέσθαι μὲν Ἰλδέριχον τὴν βασιλείαν, ὡς ἀπόλεμόν τε καὶ ἡσσημένον πρὸς Μαυρουσίων, καὶ Ἰουστίνῳ βασιλεῖ καταπροδιδόντα τὸ τῶν Βανδίλων κράτος, ὡς μὴ ἕξ αὐτὸν ἐκ τῆς ἄλλης οἰκίας ὄντα ἢ βασιλεία ἦκοι (τοῦτο γὰρ οἱ βούλεσθαι τὴν ἕξ Βυζάντιον πρεσβείαν διέβαλλεν), αὐτῷ δὲ παραδιδόναι τὸ Βανδίων κράτος. οἱ δὲ ἀναπεισθέντες κατὰ ταῦτα 3.9.9 ἐποιοῦν. οὕτω δὲ Γελίμερ τῆς ἡγεμονίας ἐπιλαβόμενος Ἰλδέριχόν τε, ἔβδομον ἔτος Βανδίων ἄρξαντα, καὶ Ὀάμερα καὶ τὸν ἀδελφὸν Εὐαγέην ἐν φυλακῇ ἔσχεν. 3.9.10 Ἐπεὶ δὲ ταῦτα Ἰουστινιανὸς ἤκουσεν, ἤδη τὴν βασιλείαν παραλαβὼν, πρέσβεις ἕξ Λιβύην ὡς Γελίμερα πέμψας ἔγραψε τάδε «Οὐχ ὅσα ποιεῖς οὐδὲ τῶν «Γιζερίχου διαθηκῶν ἄξια, γέροντά τε καὶ ξυγγενῆ «καὶ βασιλέα Βανδίων, εἶ τι τῶν Γιζερίχῳ βεβουλευμένων ὄφελός ἐστιν, ἐν φυλακῇ ἔχων, καὶ βία τὴν ἀρχὴν ἀφαιρούμενος, ἕξδον αὐτὴν ὀλίγῳ ὕστερον χρόνῳ 3.9.11 «κατὰ νόμον λαβεῖν. μήτε οὖν ἐργάσῃ περαιτέρῳ «κακὸν μήτε τοῦ βασιλέως ὀνόματος ἀνταλλάξῃ τὴν «τοῦ τυράννου προσηγορίαν, βραχεῖ προτερεύουσιν 3.9.12 «χρόνῳ. ἀλλὰ τοῦτον μὲν, ἄνδρα ὅσον οὐπω τεθνηξόμενον, ἕα φέρεσθαι τῷ λόγῳ τὴν τῆς βασιλείας «εἰκόνα, σὺ δὲ ἅπαντα πρᾶττε ὅσα βασιλέα πράττειν «εἰκός· προσδέχου τε ἀπὸ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ Γιζε»ρίχου νόμου μόνον λαβεῖν τὸ τοῦ πράγματος ὄνομα. 3.9.13 «ταῦτα γὰρ σοι ποιοῦντι τά τε ἀπὸ τοῦ κρείττονος «εὐμενῆ ἔσται καὶ τὰ παρ' ἡμῶν φίλια.» τοσαῦτα 3.9.14 μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου. Γελίμερ δὲ τοὺς πρέσβεις ἀπράκτους ἀπέπεμψε, καὶ τὸν τε Ὀάμερα ἐξετύφλωσε τὸν τε Ἰλδέριχον καὶ Εὐαγέην ἐν μείζονι φυλακῇ ἐποίησεν 3.9.15 σατο, ἐπικαλέσας φυγὴν ἕξ Βυζάντιον μελετᾶν. ὡς δὲ καὶ ταῦτα βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἤκουσε, πρέσβεις ἑτέρους πέμψας ἔγραψε τάδε «Ἡμεῖς μὲν οἰόμενοι σε «οὐποτε τῆς ἡμετέρας συμβουλῆς ἀπ' ἐναντίας ἤξειν 3.9.16 «ἐγράψαμέν σοι τὴν ἐπιστολὴν τὴν προτέραν. ἐπεὶ δὲ «ἀρέσκει σοι τὴν βασιλείαν οὕτω κεκτηῖσθαι ὡς νῦν «ἔχεις λαβὼν, ἀπόλαβε ὅ τι ἂν ἐξ αὐτῆς ὁ δαίμων διδῶ. 3.9.17 «σὺ δὲ Ἰλδέριχόν τε καὶ Ὀάμερα τὸν πηρὸν καὶ τοῦ»του τὸν ἀδελφὸν ὡς ἡμᾶς πέμπε, παραψυχὴν ἕξοντας «ἦν ἔχειν εἰσὶ δυνατοὶ ὅσοι τὴν βασιλείαν ἢ τὴν 3.9.18 «ὄψιν ἀφήρηνται. ὡς οὐκ ἐπιτρέψομέν γε, ἦν μὴ «ταῦτα ποιῆς. ἐνάγει γὰρ ἡμᾶς ἢ ἐλπίς, ἦν εἰς τὴν 3.9.19 «ἡμετέραν φιλίαν ἔσχον. αἶ τε σπονδαὶ ἡμῖν αἶ πρὸς «Γιζερίχον ἐκποδῶν στήσονται. τῷ γὰρ ἐκδεξαμένῳ «τὴν ἐκείνου βασιλείαν ἐρχόμεθα οὐ πολεμήσοντες, «ἀλλὰ τὰ δυνατὰ τιμωρήσοντες.» 3.9.20 Ταῦτα Γελίμερ ἀναλεξάμενος ἡμείβετο τοῖσδε «Βα»σιλεὺς Γελίμερ Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ. οὔτε βία τὴν ἀρχὴν ἔλαβον οὔτε τί μοι ἀνόσιον ἕξ ξυγγενεῖς τοὺς 3.9.21 «ἐμοὺς εἵργασται. Ἰλδέριχον γὰρ νεώτερα

πράσσοντα «ἐς οἶκον τὸν Γιζερῖχου καθεῖλε τὸ τῶν Βανδίων «ἔθνος· ἐμὲ δὲ ὁ χρόνος ἐς τὴν βασιλείαν ἐκάλεσε, κατὰ 3.9.22 «γε τὸν νόμον τὰ πρεσβεῖα διδούς. τὴν δὲ ὑπάρχουσαν ἡγεμονίαν αὐτὸν τινὰ διοικεῖσθαι καλὸν καὶ μὴ 3.9.23 «ἀλλοτρίας οἰκειοῦσθαι φροντίδας. ὥστε καὶ σοὶ βασιλείαν ἔχοντι τὸ περιέργω εἶναι οὐ δίκαιον· λύοντι «δέ σοι τὰς σπονδὰς καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἰόντι ἀπαντήσομεν «ὄση δύναμις, μαρτυρόμενοι τοὺς ὄρκους τοὺς Ζήνωνι «ὀμωμοσμένους, οὗ τὴν βασιλείαν παραλαβὼν ἔχεις.» 3.9.24 ταῦτα λαβὼν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὰ γράμματα, ἔχων καὶ πρότερον δι' ὀργῆς Γελίμερα, ἔτι μᾶλλον ἐς 3.9.25 τὴν τιμωρίαν ἐπῆρτο. καὶ οἱ ἔδοξε καταλύσαντι ὡς τάχιστα τὸν Μηδικὸν πόλεμον ἐς Λιβύην στρατεῦσαι, καὶ (ἦν γὰρ ἐπινοήσαί τε ὀξὺς καὶ ἄοκνος τὰ βεβουλευμένα ἐπιτελέσαι) παρῆν μὲν αὐτῷ μετὰπεμπτος ὁ τῆς ἐώας στρατηγὸς Βελισάριος, οὐχ ὅτι ἐς Λιβύην στρατηγήσειν μέλλοι προειρημένον αὐτῷ ἢ ἄλλω ὄτω, ἀλλὰ τῷ 3.9.26 λόγῳ παραλέλυτο ἦς εἶχεν ἀρχῆς. γεγόνασι δὲ αὐτίκα αἱ πρὸς Πέρσας σπονδαί, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη. 3.10.1 Βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς, ἐπεὶ οἱ τὰ τε οἴκοι καὶ τὰ ἐς τοὺς Πέρσας ὡς ἄριστα εἶχε, τὰ ἐν Λιβύῃ 3.10.2 πράγματα ἐν βουλῇ ἐποιεῖτο. ἐπεὶ δὲ ἐς τὰς ἀρχὰς ἐξήνεγκεν ὡς στρατιὰν ἀγείροι ἐπὶ Βανδίων τε καὶ Γελίμερα, οἱ πλεῖστοι ἤδη ἐδυσχέραινον τε καὶ ἐν ζυμφορᾷ ἦσαν, τὸν τε Λέοντος τοῦ βασιλέως στόλον καὶ τὸ τοῦ Βασιλίσκου πάθος ἀνανεούμενοί τε καὶ ἀποστοματίζοντες στρατιώτας μὲν ὅσοι ἀπέθανον, χρή3.10.3 ματα δὲ ὅσα τὸ δημόσιον ὤφλε. μάλιστα δὲ ἤλγουν τε καὶ περιώδυνοι τῇ μερίμνῃ ἐγίνοντο ὅ τε τῆς αὐλῆς ἔπαρχος, ὃν δὴ πραιτῶρα καλοῦσι Ῥωμαῖοι, καὶ ὁ τοῦ ταμείου ἡγούμενος καὶ ὄτῳ ἄλλῳ φόρου ξυλλογῇ δημοσίου ἢ βασιλικῷ ἐπετέτακτο, λογιζόμενοι ὅτι αὐτοῖς εἰς τὴν τοῦ πολέμου χρεῖαν δεήσει ἄμετρα φέρουσιν 3.10.4 οὔτε ζυγγνώμης τινὸς οὔτε ἀναβολῆς ἀξίους εἶναι. τῶν δὲ στρατηγῶν αὐτὸς ἕκαστος στρατηγήσειν οἰόμενος κατωρρώδει τε καὶ ἀπώκνει τοῦ κινδύνου τὸ μέγεθος, εἴ οἱ ἀναγκαῖον εἶη διασωθέντι ἐκ τῶν ἐν θαλάσῃ κακῶν στρατοπεδεύεσθαι μὲν ἐν τῇ πολεμίᾳ, ἐκ δὲ τῶν νεῶν ὀρμωμένῳ διαμάχεσθαι πρὸς βασιλείαν με3.10.5 γάλην τε καὶ λόγου ἀξίαν. οἱ δὲ στρατιῶται ἄρτι ἐκ πολέμου μακροῦ τε καὶ χαλεποῦ ἐπανήκοντες οὐπω τε ὄλη γλώσση ἀγαθῶν τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν γευσάμενοι ἐν ἀμηχανίᾳ ἐγίνοντο ἕξ τε ναυμαχίαν ἀγόμενοι, ἦν οὐδὲ ἀκοῆ πρότερον παραλαβόντες ἐτύγχανον, καὶ ἀπὸ τῶν ἐφῶν ὀρίων στελλόμενοι ἐς τὰς τοῦ ἡλίου δυσμὰς, ἐφ' ᾧ διακινδυνεύουσι πρὸς τε Βανδίων τε καὶ Μαυ3.10.6 ρουσίους. οἱ δὲ δὴ ἄλλοι, ἄπερ ἐν ὀμίλῳ φιλεῖ γίνεσθαι, νεωτέρων πραγμάτων ἠθέλον διὰ κινδύνων ἀλλοτρίων θεαταὶ γενέσθαι. 3.10.7 Βασιλεῖ μὲντοι εἰπεῖν τι ἐπὶ κωλύμῃ τῆς στρατιᾶς οὐδεὶς, ὅτι μὴ ὁ Καππαδόκης Ἰωάννης, ἐτόλμησεν, ὁ τῆς αὐλῆς ἔπαρχος, θρασύτατός τε ὢν καὶ δεινότατος 3.10.8 τῶν κατ' αὐτὸν ἀπάντων. οὗτος γὰρ Ἰωάννης, τῶν ἄλλων σιωπῇ τὰς παρούσας ὀδυρομένων τύχας, παρελθὼν ἐς βασιλέα ἔλεξε τοιάδε «Τὸ πιστὸν, ὦ «βασιλεῦ, τῆς ἐς τοὺς ὑπηκόους τοὺς σοὺς ὀμιλίας τὴν «παρρησίαν ἡμῖν ἀναπετάννουσιν ὅ τι ἂν μέλλοι τῇ «πολιτείᾳ τῇ σῆ ξυνοίσειν, ἦν καὶ μὴ πρὸς ἡδονὴν 3.10.9 «σοι τὰ λεγόμενά τε καὶ πρᾶσσόμενα ἦ. οὕτω γὰρ «σοι κεράννουσι τῷ δικαίῳ τὴν ἐξουσίαν ἢ σύνεσις, «ὥστε οὐ τὸν ὑπηρετήσαντα πάντως εὖνουν εἶναι «ἡγή τοῖς σαυτοῦ πράγμασιν, οὐδὲ τῷ ἀντειπόντι χαλεπῶς ἔχεις, ἀλλὰ μόνῳ τῷ τῆς διανοίας ἀκραιφνεῖ «πάντα σταθμώμενος ἀκίνδυνον ἡμῖν ἀπέδειξας πολλὰ3.10.10 «κίς τὸ τοῖς σοῖς ἀντιστῆναι βουλευμάσι. τούτοις «ἡγμένος, ὦ βασιλεῦ, κατέστην εἰς ζυμβουλήν τήνδε, «προσκορούσων μὲν τὸ παραυτίκα ἴσως, ἂν οὕτω τύχη, «ἐς δὲ τὸ μέλλον τὴν εὖνοιαν τὴν ἐμὴν καταφανῆ 3.10.11 «δείξων, ταύτης τέ σε μάρτυρα παρεξόμενος. ἦν γὰρ «ἀπειθῶν τοῖς λεγομένοις ἐξοίσεις ἐς Βανδίων τὸν «πόλεμον, μηκνομένης σοι τῆς ἀγωνίας τὴν ἐμὴν 3.10.12 «παραίνεσιν εὐδοκιμῆσαι ζυμβήσεται. εἰ μὲν γὰρ ὡς «κρατήσεις τῶν πολεμίων τὸ θαρρεῖν ἔχεις, οὐδὲν «ἀπεικός σε τὰ τε σώματα

προίεσθαι καὶ χρημάτων «δαπανᾶν πλῆθος, καὶ τοὺς ὑπὲρ τῶν ἀγώνων ὑφίστα»σθαι πόνους. νίκη γὰρ ἐπιγενομένη πάντα καλύπτει 3.10.13 «τὰ τοῦ πολέμου πάθη. εἰ δὲ ταῦτα μὲν ἐν τοῖς τοῦ «θεοῦ γούνασι κεῖται, παραδείγμασι δὲ τῶν προγεγενημένων χρωμένους ἡμᾶς ἀνάγκη δεδιέναι τὸ τοῦ «πολέμου πέρας, πῶς οὐχὶ τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι κινδύνων 3.10.14 «τὸ τὴν ἡσυχίαν ἀγαπᾶν ἄμεινον; ἐπὶ Καρχηδόνα «διανοῆ στρατεύειν, εἰς ἣν κατὰ μὲν τὴν ἡπειρον ἰόντι «ὁδὸς τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμερῶν ἐστὶ, πλέοντι «δὲ ἀνάγκη τὸ πέλαγος ὅλον ἀμειψαμένῳ πρὸς τὰς «ἐσχατιὰς τῆς θαλάσσης ἐλθεῖν. ὥστε τῶν ἐν τῷ «στρατοπέδῳ ξυμβησομένων ἐνιαυσίῳ σοι δεήσει τὸν 3.10.15 «ἄγγελον ἦκειν. προσθεῖη δὲ ἂν τις ὥς, ἣν μὲν κρα»τήσης τῶν πολεμίων, Λιβύης μεταποιεῖσθαι οὐκ ἂν «δύναιο, τῆς τε Σικελίας καὶ Ἰταλίας ὑφ' ἑτέροις κει3.10.16 «μένης· ἣν δὲ τι καὶ πταισῆς, ὧ βασιλεῦ, λελυμένων «ἤδη σοι τῶν σπονδῶν, εἰς τὴν ἡμετέραν τὸν κίνδυνον «ἄξεις· ξυνελόντι τε εἰπεῖν οὔτε ἀπόνασθαι παρέσται «σοι τῆς νίκης καὶ τὸ τῆς τύχης ἐναντίωμα λυμανεῖται 3.10.17 «τοῖς εὖ καθεστῶσι. πρὸ τῶν πραγμάτων τὸ τῆς «εὐβουλίας ὄφελός ἐστι. τοῖς μὲν γὰρ ἑπταικόσι τὸ «μεταμελεῖσθαι ἀνόνητον, πρὸ δὲ τῶν δεινῶν τὸ με»ταμανθάνειν ἀκίνδυνον. οὐκοῦν ξυνοίσει πάντων «μάλιστα τὸ τοῖς καιροῖς ἐν δέοντι χρῆσθαι.» 3.10.18 Ἰωάννης μὲν τοσαῦτα εἶπεν. ἀποδεξάμενος δὲ βασιλεὺς τὴν ἐς τὸν πόλεμον προθυμίαν κατέπαυσε. τῶν δὲ τις ἱερέων, οὓς δὴ ἐπισκόπους καλοῦσιν, ἐκ τῆς ἐφῶς ἦκων ἔφη ἐς λόγους τῷ βασιλεῖ ἐλθεῖν βούλεσθαι. 3.10.19 καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ξυνέμιξεν, ἔλεγεν οἱ τὸν θεὸν ἐπισκῆψαι ὄναρ γενέσθαι τε ὡς βασιλέα καὶ αὐτὸν αἰτιάσασθαι ὅτι δὴ Χριστιανούς τοὺς ἐν Λιβύῃ ρύεσθαι ἐκ τυράννων 3.10.20 ὑποδεξάμενος εἶτα λόγῳ οὐδενὶ κατωρρώδησε· «καίτοι «αὐτὸς» ἔφη «οἱ πολεμοῦντι ξυλλήψομαι Λιβύης τε 3.10.21 «κύριον θήσομαι.» ταῦτα βασιλεὺς ἐπεὶ ἤκουσε, κατέχειν τὴν διάνοιαν οὐκέτι ἐδύνατο, ἀλλὰ τὴν τε στρατιὰν καὶ τὰς ναῦς ἤγειρεν, ὅπλα τε καὶ σιτία ἠτοιμάζε καὶ Βελισαρίῳ ἐν παρασκευῇ ἐπήγγελλεν εἶναι ὡς ἐν 3.10.22 Λιβύῃ στρατηγήσοντι αὐτίκα μάλα. Τρίπολιν δὲ τὴν ἐν Λιβύῃ τῶν τις ἐπιχωρίων Πουδέντιος ἀπὸ Βανδύλων ἀπέστησε. πέμψας τε ὡς βασιλέα ἐδεῖτό οἱ στρα3.10.23 τῶν στεῖλαι· πόνῳ γὰρ αὐτῷ τὴν χώραν οὐδενὶ προσποιήσιν· ὁ δὲ οἱ ἄρχοντά τε Ταττιμούθ καὶ 3.10.24 στράτευμα οὐ πολὺ ἔστειλεν. ὁ δὲ ἔταιρισάμενος Πουδέντιος Βανδύλων οὐ παρόντων τὴν τε χώραν ἔσχε καὶ βασιλεῖ προσεποίησε. τῷ δὲ Γελίμερι τιμωρεῖν βουλομένῳ Πουδέντιον ἐναντίωμα ξυνέπεσε τότε. 3.10.25 Γώδας τις ἦν ἐν τοῖς Γελίμερος δούλοις, Γότθος τὸ γένος, θυμοειδῆς μὲν καὶ δραστήριος καὶ πρὸς ἰσχὺν ἰκανῶς πεφυκῶς, εὐνοϊκῶς δὲ δοκῶν ἐς τὰ τοῦ 3.10.26 δεσπότητος πράγματα ἔχειν. τούτῳ τῷ Γώδῳ ὁ Γελίμερ Σαρδῶ τὴν νῆσον ἐπέτρεψε, φυλακῆς τε ἕνεκα καὶ 3.10.27 φόρον τὸν ἐπέτειον ἀποφέρειν. ὁ δὲ τὴν ἀπὸ τῆς τύχης εὐημερίαν οὔτε καταπέψαι οὔτε τῇ ψυχῇ φέρειν οἶός τε ὦν τυραννίδι ἐπεχείρησε, καὶ οὐδὲ τὴν τοῦ φόρου ἀπαγωγὴν ἀποφέρειν ἔτι ἠξίου, ἀλλὰ καὶ τὴν 3.10.28 νῆσον αὐτὸς Βανδύλων ἀποστήσας εἶχε. καὶ ἐπεὶ ἦσθετο βασιλέα Ἰουστινιανὸν πολεμῆσιοντα ἐπὶ τε 3.10.29 Λιβύην καὶ Γελίμερα, ἔγραψε πρὸς αὐτὸν τάδε «Οὔτε «ἀγνωμοσύνη εἶκων οὔτε τι ἄχαρι πρὸς δεσπότητος «παθῶν τοῦ ἐμοῦ εἰς ἀπόστασιν εἶδον, ἀλλὰ τάνδρὸς «ιδὼν τὴν ὠμότητα ἰσχυρὰν οἶαν εἶς τε τὸ ξυγγενὲς «καὶ ὑπήκοον μετέχειν τῆς ἀπανθρωπίας οὐκ ἂν δό3.10.30 «ξαιμι ἐκὼν γε εἶναι. ἄμεινον γὰρ βασιλεῖ δικαίῳ «ὑπηρετεῖν ἢ τυράννῳ τὰ οὐκ ἔννομα ἐπαγγέλλοντι. 3.10.31 «ἀλλ' ὅπως μὲν συλλήψῃ μοι ταῦτα σπουδάζοντι, «ὅπως δὲ στρατιώτας πέμποις ὥστε με ἀμύνεσθαι τοὺς 3.10.32 «ἐπιόντας ἰκανῶς ἔχειν.» ταύτην βασιλεὺς ἄσμενος λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν Εὐλόγιον πρεσβευτὴν ἔπεμψε καὶ γράμματα ἔγραψεν, ἐπαινῶν τὸν Γώδαν τῆς τε ξυνέσεως καὶ τῆς ἐς τὴν δικαιοσύνην προθυμίας, ξυμμαχίαν τε ἐπαγγελλόμενος καὶ στρατιώτας καὶ στρατηγὸν, ὃς αὐτῷ ξυμφυλάξαι τε τὴν νῆσον οἶός τε εἶη καὶ τὰ ἄλλα ξυλλήψεσθαι, ὥστε αὐτῷ δύσκολον μηδὲν 3.10.33 πρὸς

Βανδίων ξυμβῆναι. Εὐλόγιος δὲ ἀφικόμενος εἰς Σαρδῶ εὗρισκε Γῶδαν ὄνομά τε καὶ σχῆμα βασιλέως περιβαλλόμενον καὶ δορυφόρους προσποιησά3.10.34 μενον. ὃς ἐπειδὴ τὴν βασιλέως ἐπιστολὴν ἀνελέξατο, στρατιώτας μὲν ἔφη ἐς ξυμμαχίαν ἐλθεῖν βουλομένῳ εἶναι, ἄρχοντας δὲ οὐ πάνυ χρῆζειν. κατὰ ταῦτά τε πρὸς βασιλέα γράψας τὸν Εὐλόγιον ἀπεπέμψατο. 3.11.1 Ταῦτα βασιλεὺς οὕτω πεπυσμένος τετρακοσίους τε στρατιώτας καὶ ἄρχοντα Κύριλλον ὡς τὴν 3.11.2 νῆσον ξυμφυλάξοντας Γῶδα ἠτοίμαζεν. ἤδη δὲ ξὺν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐς Καρχηδόνα στρατείαν ἐν παρασκευῇ εἶχε, πεζοὺς μὲν στρατιώτας μυρίους, ἰππέας δὲ πεντακισχιλίους, ἕκ τε στρατιωτῶν καὶ φοιδεράτων συνει3.11.3 λεγμένους. ἐν δὲ δὴ φοιδεράτοις πρότερον μὲν μόνοι βάρβαροι κατελέγοντο, ὅσοι οὐκ ἐπὶ τῷ δουλοῖ εἶναι, ἄτε μὴ πρὸς Ῥωμαίων ἠσσημένοι, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ 3.11.4 ὁμοίᾳ ἐς τὴν πολιτείαν ἀφίκοιντο. φοῖδερα γὰρ τὰς πρὸς τοὺς πολεμίους σπονδὰς καλοῦσι Ῥωμαῖοι. τὸ δὲ νῦν ἅπασι τοῦ ὀνόματος τούτου ἐπιβατεύειν οὐκ ἐν κωλύμῃ ἐστὶ, τοῦ χρόνου τὰς προσηγορίας ἐφ' ὧν τέθινται ἤκιστα ἀξιοῦντος τηρεῖν, ἀλλὰ τῶν πραγμάτων ἀεὶ περιφερομένων, ἧ ταῦτα ἄγειν ἐθέλουσιν ἄνθρωποι, τῶν πρόσθεν αὐτοῖς ὠνομασμένων ὀλιγωροῦντες. 3.11.5 ἄρχοντες δὲ ἦσαν φοιδεράτων μὲν Δωρόθεός τε, ὁ τῶν ἐν Ἀρμενίῳ καταλόγων στρατηγός, καὶ Σολόμων, ὃς τὴν Βελισαρίου ἐπετρόπευε στρατηγίαν (δομέστι3.11.6 κον τοῦτον καλοῦσι Ῥωμαῖοι. ὁ δὲ Σολόμων οὗτος εὐνοῦχος μὲν ἦν, οὐκ ἐξ ἐπιβουλῆς δὲ ἀνθρώπου τὰ αἰδοῖα ἐτύγχανεν ἀποτμηθεὶς, ἀλλὰ τις αὐτῷ τύχη ἐν σπαργάνοις ὄντι τοῦτο ἐβράβευσε) καὶ Κυπριανός καὶ Βαλεριανός καὶ Μαρτῖνος καὶ Ἀλθίας καὶ Ἰωάννης καὶ Μάρκελλος καὶ Κύριλλος, οὗ πρόσθεν ἐμνήσθη· 3.11.7 στρατιωτῶν δὲ ἰπέων μὲν Ῥουφίνος τε καὶ Ἀιγάν, ἕκ τῆς Βελισαρίου οἰκίας ὄντες, καὶ Βαρβάτος καὶ Πάππος, πεζῶν δὲ Θεόδωρος, ὄνπερ Κτεάνον ἐπὶ κλησὶν ἐκάλουν, καὶ Τερέντιός τε καὶ Ζαΐδος καὶ Μαρκιανός 3.11.8 καὶ Σάρατις. Ἰωάννης δὲ τις ἐξ Ἐπιδάμνου ὀρμώμενος, ἧ νῦν Δυρράχιον καλεῖται, τοῖς τῶν πεζῶν 3.11.9 ἠγεμόσιν ἅπασιν ἐφειστήκει. τούτων ἀπάντων Σολόμων μὲν ἐῶς ἐτύγχανεν ὧν ἐκ τῆς Ῥωμαίων ἐσχατιᾶς αὐτῆς, οὗ νῦν πόλις οἰκεῖται Δάρας, Ἀιγάν δὲ ἦν 3.11.10 Μασσαγέτης γένος, οὗς νῦν Οὐννοὺς καλοῦσιν. οἱ δὲ λοιποὶ σχεδόν τι ἅπαντες τὰ ἐπὶ τῆς Θράκης χωρία 3.11.11 ὥκουν. εἶποντο δὲ αὐτοῖς Ἔρουλοι τετρακόσιοι, ὧν Φάρας ἦρχε, καὶ ξύμμαχοι βάρβαροι ἑξακόσιοι μάλιστα 3.11.12 ἐκ τοῦ Μασσαγετῶν ἔθνος, ἵπποτοξόται πάντες· ὧν δὴ ἠγοῦντο Σιννίων τε καὶ Βάλας, ἀνδρίας τε καὶ καρτερίας 3.11.13 ἐς ἄκρον ἦκοντε. ναῦς δὲ ἡ σύμπασα στρατιὰ πεντακοσίας ἦγε, καὶ αὐτῶν οὐδεμία πλέον ἢ κατὰ μυριάδας πέντε μεδίμων φέρειν οἶα τε ἦν, οὐ μὴν οὐδὲ ἔλασσον 3.11.14 ἢ κατὰ τρισχιλίου. ναῦται δὲ τρισμῦριοι ἐπέπλεον ἀπάσαις, Αἰγύπτιοί τε καὶ Ἰωνες οἱ πλεῖστοι καὶ Κίλικες, ἀρχηγός τε εἷς ἐπὶ ταῖς ναυσὶν ἀπάσαις Κα3.11.15 λώνυμος Ἀλεξανδρεὺς ἀπεδέδεικτο. ἦσαν δὲ αὐτοῖς καὶ πλοῖα μακρὰ, ὡς ἐς ναυμαχίαν παρεσκευασμένα, ἐνενήκοντα δύο, μονήρη μόντοι καὶ ὀροφὰς ὑπερθεν ἔχοντα, ὅπως οἱ ταῦτα ἐρέσσοντες πρὸς τῶν πολεμίων 3.11.16 ἦκιστα βάλλοιντο. δρόμωνας καλοῦσι τὰ πλοῖα ταῦτα οἱ νῦν ἄνθρωποι· πλεῖν γὰρ κατὰ τάχος δύνανται μάλιστα. ἐν τούτοις δὲ Βυζάντιοι δισχίλιοι ἔπλεον, αὐτερέται πάντες· περὶνεως γὰρ ἦν ἐν τούτοις οὐδεὶς. 3.11.17 ἐστέλλετο δὲ καὶ Ἀρχέλαος, ἀνὴρ ἐς πατρικίους τελῶν, ἤδη μὲν τῆς αὐλῆς ἔπαρχος ἐν τε Βυζαντίῳ καὶ Ἰλλυριοῖς γεγωνῶς, τότε δὲ τοῦ στρατοπέδου καταστάς ἔπαρχος. οὕτω γὰρ ὁ τῆς δαπάνης χορηγός ὀνομάζεται. 3.11.18 στρατηγὸν δὲ αὐτοκράτορα ἐφ' ἅπασι Βελισάριον βασιλεὺς ἔστελλεν, ὃς τῶν ἐῶν αὐθὶς καταλόγων ἦρχε. 3.11.19 καὶ αὐτῷ πολλοὶ μὲν δορυφόροι, πολλοὶ δὲ ὑπασπισταὶ εἶποντο, ἄνδρες τε ἀγαθοὶ τὰ πολέμια καὶ τῶν περὶ 3.11.20 ταῦτα κινδύνων ἀτεχνῶς ἔμπειροι. γράμματά τε αὐτῷ βασιλεὺς ἔγραφε, δρᾶν ἕκαστα ὅπη ἂν αὐτῷ δοκῇ ἄριστα ἔχειν, ταῦτά τε κύρια εἶναι ἄτε αὐτοῦ βασιλέως αὐτὰ διαπεπραγμένου. βασιλέως γὰρ αὐτῷ ῥοπήν 3.11.21 τὰ γράμματα

ἐποίει. ὠρμητο δὲ ὁ Βελισάριος ἐκ Γερμανίας, ἢ Θρακῶν τε καὶ Ἰλλυριῶν μεταξὺ κεῖται. ταῦτα μὲν οὖν ἐγένετο τῆδε. 3.11.22 Γελίμερ δὲ Τριπόλεως τε πρὸς Πουδεντίου καὶ Σαρδοῦς πρὸς Γῶδα ἐστερημένος, Τρίπολιν μὲν ἀνασώσασθαι μόλις ἤλπισεν, ἀπωτέρω τε ὤκημένην καὶ Ῥωμαίων ἤδη τοῖς ἀποστᾶσι ξυλλαμβανόντων, ἐφ' οὓς δὴ μὴ αὐτίκα στρατεύειν ἔδοξεν οἱ ἄριστα ἔχειν· ἐς δὲ τὴν νῆσον προτερῆσαι ἠπεύγετο, πρὶν ἢ καὶ ἐς 3.11.23 ταύτην ζυμμαχίαν ἐκ βασιλέως ἦκειν. ἀπολέξας οὖν Βανδύλων χιλιάδας πέντε καὶ ναῦς εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τὰς ἄριστα πλεούσας στρατηγόν τε ἀποδείξας Τζάζωνα 3.11.24 τὸν ἀδελφὸν ἔστειλλε. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ Γῶδαν τε καὶ Σαρδῶ θυμῶ τε πολλῶ καὶ σπουδῇ χρώμενοι ἔπλεον, βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς Βαλεριανόν τε καὶ Μαρτίνον προτέρους ἔστειλλεν, ἐφ' ᾧ προσδέχονται τὴν ἄλλην 3.11.25 στρατιὰν ἐς τὰ ἐν Πελοποννήσῳ χωρία. καὶ ἐπειδὴ ἐν ταῖς ναυσὶν ἄμφω ἐγενέσθην, ἐνθύμιον βασιλεῖ ἐγένετο ἐντέλλεσθαι τι αὐτοῖν· ὃ καὶ πρότερον ἐθέλοντα λέγειν ἀσχολία τις λόγων ἐτέρων τὴν διάνοιαν 3.11.26 περιλαβοῦσα ἐξέκρουσε. μεταπεμφάμενος οὖν αὐτῷ λέγειν ἔμελλεν ἂ ἐβούλετο, ἀλλὰ ζυμβαλῶν εὗρισκεν ὡς οὐκ ἂν αὐτοῖν αἴσιον εἴη τὴν πορείαν ἐκκόψαι. 3.11.27 ἔπεμπεν οὖν τινὰς ἀπεροῦντας αὐτοῖν μήτε ἀναστρέφειν 3.11.28 ἐς αὐτὸν αὐθις μήτε ἐκ τῶν νεῶν ἀποβαίνειν. οἱ δὲ, ἐπεὶ τῶν νεῶν ἀγχοῦ ἐγένοντο, ἐκέλευον ζῆν βοῆ τε καὶ θορύβῳ πολλῶ μηδαμῶς ἀναστρέφειν, ἔδοξέ τε τοῖς παροῦσιν οἰωνός τε εἶναι οὐκ ἀγαθὸς τὸ γινόμενον καὶ οὐποτε τῶν ἐν ταῖς ναυσὶν ἐκείναις τινὰ 3.11.29 ἐκ Λιβύης ἐς Βυζάντιον ἐπανήξειν. πρὸς γὰρ δὴ τῷ οἰωνῷ καὶ ἄρὰν ἐς αὐτοὺς ἤκειν ἐκ βασιλέως οὔτι ἐκόντος, ὥστε μὴ ἀναστρέφειν ὑπόπτειον. καὶ εἰ μὲν τις αὐτὰ ἐς τὸ ἄρχοντε τούτῳ, Βαλεριανόν τε καὶ Μαρτίνον, ζυμβάλλοιτο, οὐκ ἀληθῆ εὐρήσει τὰ ἐξ 3.11.30 ἀρχῆς δόξαντα. ἦν δὲ τις ἐν τοῖς Μαρτίνου δορυφόροις Στότζας, ὃς δὴ καὶ βασιλεῖ πολέμιος ἔμελλεν ἔσεσθαι καὶ τυραννίδι ἐπιθέσθαι καὶ ἐς Βυζάντιον ἤκιστα ἀναστρέφειν, ἐφ' ὃν δὴ τὴν ἄρὰν ἐκείνην 3.11.31 ὑποπτέουσιεν ἂν τις ζυνενεγκεῖν τὸ δαιμόνιον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἴτε ταύτη εἴτε πῆ ἄλλη ἔχει, ἀφήμι ἐκάστῳ ὅπῃ ἂν τις βούληται ἐκλογίζεσθαι. ὅπως δὲ ὃ τε στρατηγὸς Βελισάριος καὶ τὸ στράτευμα ἐστάλη, ἐρῶν ἔρχομαι. 3.12.1 Ἐβδομον ἤδη ἔτος τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχων Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀμφὶ θερινὰς τροπὰς τὴν στρατηγίδα ἐκέλευσε ναῦν ὀρμίσασθαι ἐς τὴν ἀκτὴν, 3.12.2 ἢ πρὸ τῆς βασιλέως αὐλῆς τυγχάνει οὔσα. ἐνταῦθα Ἐπιφάνιος ἀφικόμενος, ὃ τῆς πόλεως ἀρχιερεὺς, εὐξάμενός τε ὅσα εἰκὸς ἦν τῶν τινα στρατιωτῶν ἄρτι βεβαπτισμένον τε καὶ τοῦ Χριστιανῶν ὀνόματος μεταλαχόντα εἰς τὴν ναῦν εἰσεβίβασεν. οὕτω τοίνυν ὃ τε στρατηγὸς Βελισάριος καὶ Ἄντωνίνα ἡ γυνὴ ἔπλεον. 3.12.3 ζυνην δὲ αὐτοῖς καὶ Προκόπιος, ὃς τάδε ζυνέγραψε, πρότερον μὲν καὶ μάλα κατορρωδῆσας τὸν κίνδυνον, ὄψιν δὲ ὄνειρου ἰδὼν ὕστερον, ἢ αὐτὸν θαρσῆσαί τε 3.12.4 ἐποίησε καὶ ἐς τὸ στρατεύεσθαι ὠρμησεν. ἐδόκει γὰρ 3.12.4 ἐν τῷ ὄνειρῳ εἶναι μὲν ἐν τῇ Βελισαρίου οἰκίᾳ, εἰσελθόντα δὲ ἀγγεῖλαι τῶν οἰκετῶν ἕνα ὡς ἠκοιέν τινες δῶρα φέροντες· καὶ Βελισάριον διασκοπεῖσθαι κελεύειν αὐτὸν ὁποῖά ποτε εἴη τὰ δῶρα, καὶ αὐτὸν ἐν τῇ μεταύλῳ γενόμενον ἄνδρας ἰδεῖν, οἱ ἔφερον ἐπὶ τῶν 3.12.5 ὤμων γῆν αὐτοῖς ἄνθεσι. τούτους δὲ εἰς τὴν οἰκίαν εἰσαγαγόντα κελεῦσαι καταθεῖναι ἐν τῷ προστώῳ ἦν ἔφερον γῆν· οὗ δὴ Βελισάριον ἅμα τοῖς δορυφόροις ἤκοντα, αὐτόν τε κατακλίνεσθαι ἐν τῇ γῆ ἐκείνῃ καὶ τὰ ἄνθη ἐσθίειν, τοῖς τε ἄλλοις αὐτὸ δὴ τοῦτο ποιεῖν ἐγκελεύεσθαι, κατακλινομένοις τε σφίσι καὶ ἐσθίουσιν ὥσπερ ἐπὶ στιβάδος ἠδεῖαν κομιδῇ τὴν βρῶσιν φανῆναι. τὰ μὲν δὴ τῆς ὄψεως τοῦ ὄνειρου ταύτη πῆ ἔσχεν. 3.12.6 Ὁ δὲ ζύμπας στόλος τῇ στρατηγίδι νηὶ εἶπετο, καὶ προσέσχον Περίνθῳ, ἢ νῦν Ἡράκλεια ἐπικαλεῖται, ἔνθα δὴ πέντε ἡμερῶν χρόνος τῇ στρατιᾷ ἐτρίβη, ἐπεὶ βασιλεὺς ἵπποις ὅτι μάλιστα πλειστοῖς τὸν στρατηγὸν ἐνταῦθα ἐδωρεῖτο ἐκ τῶν βασιλικῶν ἵποφορβίων, ἃ 3.12.7 οἱ νέμονται ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία. ὅθεν δὴ ἀπάραντες Ἀβύδῳ προσωρμίσαντο, καὶ σφίσι ζυνέπεσε τῆδε διὰ τὴν νηνεμίαν

ἡμέρας διατρίβουσι τέσσαρας 3.12.8 πρᾶγμα τοιόνδε ξυνενεχθῆναι. Μασσαγέται δύο τῶν τινα ἐταίρων ἐν τῇ ἀκρατοποσίᾳ ἐρεσχελοῦντα σφᾶς, ἄτε οἰνωμένω, ἀνειλέτην. πάντων γὰρ ἀνθρώπων 3.12.9 μάλιστα εἰσιν ἀκρατοπόται οἱ Μασσαγέται. Βελισάριος οὖν αὐτίκα τῷ ἄνδρῳ τούτῳ ἐν τῷ κολωνῷ, ὃς ἄγχι 3.12.10 Ἀβύδου ἐστίν, ἀνεσκολόπισε. καὶ ἐπειδὴ οἱ τε ἄλλοι καὶ οἱ τοῖν ἀνδροῖν ξυγγενεῖς ἐδυσχέραινον τε καὶ ἔφασκον οὐκ ἐπὶ τιμωρίᾳ οὐδ' ἐπὶ τῷ ὑπεύθυνον εἶναι Ῥωμαίων νόμοις ἐς ξυμμαχίαν ἤκειν (τὰ γὰρ δὴ σφῶν νόμιμα οὐ τοιάσδε τῶν φόνων ποιεῖσθαι τὰς τίσεις), ξυνεθρύλλουν δὲ αὐτοῖς τὴν ἐς τὸν στρατηγὸν αἰτίαν καὶ στρατιῶται Ῥωμαῖοι, οἷς δὴ ἐπιμελὲς ἐγεγόνει τῶν ἀμαρτανομένων μὴ εἶναι δίκας, τοὺς τε Μασσαγέτας καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα ξυγκαλέσας Βελισάριος ἔλεξε 3.12.11 τοιάδε «Εἰ μὲν πρὸς ἄνδρας νῦν πρῶτον εἰς πόλεμον «καθισταμένους οἱ λόγοι ἐγίνοντο, μακροῦ ἂν μοι «ἐδέησε λόγου λέξαντα πείσαι ὑμᾶς ἡλίκον ἐστίν 3.12.12 «ἐφόδιον εἰς τροπαίου κτήσιν τὸ δίκαιον. οἱ γὰρ οὐκ «ἐξέπιστάμενοι τὰς τῶν τοιούτων ἀγῶνων τύχας ἐν «ταῖς χερσὶ μόναις οἴονται εἶναι τὸ τοῦ πολέμου πέρας. 3.12.13 «ὕμεις δὲ, οἱ πολλάκις μὲν νενικήκατε πολεμίους οὔτε «τοῖς σώμασιν ἐλασσομένους καὶ πρὸς ἀνδρίαν ἰκανῶς «πεφυκότας, πολλάκις δὲ τῶν ἐναντίων ἐν πείρᾳ «γεγέννησθε, οὐκ ἀγνοεῖτε, οἶμαι, ὡς μάχονται μὲν ἐξ «ἐκατέρας ἀεὶ στρατιᾶς ἄνθρωποι, βραβεύει δὲ ὁ θεὸς «ὅπως ποτὲ αὐτῷ δοκεῖ καὶ τὸ τοῦ πολέμου δίδωσι 3.12.14 «κράτος. ὅτε τοῖνυν ταῦτα οὕτως ἔχει, τὴν τε τοῦ «σώματος εὐεξίαν καὶ τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις ἐπιμέλειαν «καὶ τὴν ἄλλην τοῦ πολέμου παρασκευὴν περὶ ἐλάσσο»νος προσήκει τοῦ τε δικαίου καὶ τῶν εἰς θεὸν ἠκόντων 3.12.15 «των ποιεῖσθαι. τὸ γὰρ μάλιστα ξυνενεγκεῖν τοῖς «δεομένοις δυνάμενον μᾶλλον ἂν εἰκότως πρὸς ἐκείνων 3.12.16 «τιμῶτο. πρῶτον δ' ἂν τοῦ δικαίου γένοιτο γνῶρισμα «ἢ τῶν ἀδίκως ἀνηρηκότων ποινή. εἰ γὰρ τό τε «δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον κρίνειν τε καὶ ὀνομάζειν ἐκ «τῶν εἰς τοὺς πέλας ἀεὶ πρᾶσσομένων ἐπάναγκες, «οὐδὲν ἂν γένοιτο μᾶλλον ἀνθρώπῳ τῆς ψυχῆς ἔντι 3.12.17 «μον. εἰ δέ τις βάρβαρος, ὅτι τὸν ξυγγενῆ μεθύων «ἀνεῖλεν, ἀξιοῖ συγγνώμονα ἔχειν τὴν δίκην, δι' ὧν «ἀπολύεσθαι τὰς αἰτίας φησὶ χεῖρῳ εἰκότως εἶναι ποιεῖ 3.12.18 «τὰ ἐγκλήματα. οὔτε γὰρ οὕτω μεθύειν ἄξιον ἄλλως «τε καὶ τὸν ἐν στρατοπέδῳ βαδίζοντα, ὥστε ἀναιρεῖν «τοὺς φιλτάτους ἐτοίμως, ἀλλ' αὐτὴ γε ἢ μέθη, κἂν «ὁ φόνος ἤκιστα ἐπιγένηται, ποινῆς ἀξία, τό τε ξυγγενὲς ἀδικούμενον περὶ πλείονος ἂν τῶν οὐ προσηκόντων ἐς τιμωρίαν τοῖς γε νοῦν ἔχουσι φαίνοιτο. 3.12.19 «τὸ μὲν οὖν παράδειγμα καὶ ἡ τῶν πρᾶττομένων ἀπό 3.12.20 «βασίς ὅποια ποτὲ ἐστίν ὄρα ἄρεστιν. ὑμᾶς δὲ «προσῆκει μῆτε χειρῶν ἄρχειν ἀδίκων μῆτε τι φέρε»σθαι τῶν ἀλλοτριῶν· ὡς οὐ περιόψομαι γε οὐδὲ «ὕμων τινα συστρατιώτην ἐμὸν ἠγήσομαι εἶναι, κἂν «πάνυ φοβερός τοῖς πολεμίους εἶναι δοκῆ ὃς ἂν μὴ «καθαραῖς ταῖς χερσὶν ἐς τοὺς ἀντιπάλους δύνηται 3.12.21 «χρησθαι. τὸ γὰρ ἀνδρεῖον οὐκ ἂν νικῶν μὴ μετὰ 3.12.22 «τοῦ δικαίου ταττόμενον.» Βελισάριος μὲν τοσαῦτα εἶπεν. ἡ δὲ στρατιὰ ζύμπασα, ἐπειδὴ τὰ τε λεγόμενα ἤκουσαν καὶ ἐς τὸ ἀνεσκολοπισμένῳ ἀνέβλεψαν, ἐς δέος τι ἀμύχανον ἦλθον καὶ σωφρόνως βιοτεύειν ἐν νῷ ἔλαβον, ὡς οὐκ ἔξω κινδύνου μεγάλου ἐσόμενοι, ἦν τι οὐκ ἔννομον ποιοῦντες ἀλοῖεν. 3.13.1 Μετὰ δὲ ταῦτα ἐφρόντιζε Βελισάριος ὅπως τε ὁ ζύμπας στόλος ἀεὶ κατὰ ταῦτὰ πλέοι καὶ ἐς χωρίον 3.13.2 ταῦτὸ προσορμίζοιτο. ἦδει γὰρ ὡς ἐν μεγάλῳ στόλῳ, ἄλλως τε καὶ ἦν τραχεῖς σφίσιν ἄνεμοι ἐπιπέσοιεν, ἐπάναγκες ἀπολείπεσθαι τε τῶν νεῶν πολλὰς καὶ σκεδάννυσθαι ἐς τὸ πέλαγος, οὐκ εἰδέναι τε αὐτῶν τοὺς κυβερνήτας ὅποιας ποτὲ τῶν ἔμπροσθεν ἀναγο 3.13.3 μένων ἔπεσθαι ἄμεινον. λογισάμενος οὖν ἐποίει τάδε. τριῶν νεῶν, ἐν αἷς αὐτός τε καὶ ἡ θεραπεία ἔπλει, τὰ ἰστία ἐκ γωνίας τῆς ἄνω καὶ ἐς τριτημόριον μάλιστα ἔχρισε μίλτω, κοντούς τε ὀρθοὺς ἀναστήσας ἐν πρύμνῃ ἐκάστη ἀπεκρέμασεν ἀπ' αὐτῶν λύχνα, ὅπως ἐν τε ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ αἰ τοῦ στρατηγοῦ νῆες ἐκδηλοὶ εἶεν· αἷς δὲ ἔπεσθαι τοὺς

κυβερνήτας ἐκέλευε πάντας. 3.13.4 οὕτω τε τῶν νεῶν τῶν τριῶν ἡγουμένων παντὶ τῷ στόλῳ τετύχηκεν αὐτῶν οὐδεμίαν ἀπολελεῖσθαι. ὅτε μέντοι ἐκ λιμένος ἀπαίρειν μέλλοιεν, ἐσήμαινον αὐτοῖς αἱ σάλπιγγες τοῦτο. 3.13.5 Ἐκ δὲ Ἀβύδου ἀναχθεῖσιν αὐτοῖς ἄνεμοι σκληροὶ ἐπιπεσόντες ἤγαγον εἰς τὸ Σίγειον. αὐθὶς τε νηνεμία χρησάμενοι σχολαίτεροι ἐς Μαλέαν ἤλθον, ἔνθα δὴ 3.13.6 αὐτοῖς ἡ νηνεμία ζυνήνεγκεν ἐς τὰ μάλιστα. ἄτε γὰρ ἐν στόλῳ μεγάλῳ καὶ ναυσὶν ὑπερμεγέθεσι, νυκτὸς ἐπιγενομένης, ἡ στενοχωρία ζυνετάραξέ τε ἅπαντα καὶ 3.13.7 ἐς ἔσχατον κινδύνου ἤνεγκεν. ἐνταῦθα οἱ τε κυβερνήται καὶ οἱ ἄλλοι ναῦται ἀρετὴν ἐπεδείξαντο, βοῆ τε καὶ πατάγῳ πολλῶ χρώμενοι καὶ τοῖς κοντοῖς διωθόμενοι, ἐμπείρως τε ἀπ' ἀλλήλων τὰς διαστάσεις ποιούμενοι, ὥστε εἰ καὶ πνεῦμα ἐπίφορον ἦ καὶ ἀπ' ἐναντίας αὐτοῖς ἐπεγένετο, μόλις ἂν οἱ ναῦταί μοι 3.13.8 δοκεῖ σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰς ναῦς διεσώσαντο. νῦν δὲ οὕτως ὥσπερ εἴρηται διαφυγόντες Ταινάρῳ προσέ3.13.9 μιξαν, ἢ νῦν Καινούπολις ἐπικαλεῖται. εἶτα ἐνθὲνδε ὀρμηθέντες Μεθώνη προσέσχον, εὐρόν τε ὀλίγῳ πρότερον τοὺς ἀμφὶ Βαλεριανόν τε καὶ Μαρτίνον αὐτόσε 3.13.10 ἀφικομένους. καὶ ἐπεὶ ἄνεμοι οὐκ ἐπέπνεον σφίσι, τὰς μὲν ναῦς Βελισάριος ἐνταῦθα ὥρμισε, τὸ δὲ στράτευμα ἀπεβίβασεν ἅπαν, καὶ ἀποβάντας τοὺς τε ἄρχον3.13.11 τας διεκόσμησε καὶ τοὺς στρατιώτας διέτασσε. ταῦτά τε αὐτοῦ διέποντος καὶ ἀνέμων ἦκιστα ἐπιγινόμενων, ἐπήλθε πολλοῖς τῶν στρατιωτῶν νόσῳ διαφθαρήναι ἐξ αἰτίας τοιαῦδε. 3.13.12 Ὁ τῆς αὐλῆς ἔπαρχος Ἰωάννης φλαυρός τε ἦν τὸν τρόπον καὶ οὕτω δυνατὸς εἰς τὸ προσαγαγεῖν εἰς τὸ δημόσιον ἐπινοῆσαι χρήματα ἐπὶ λύμῃ ἀνθρώπων, ὡς 3.13.13 οὐκ ἂν ποτε ἔγωγε φράσαι ἱκανῶς ἔχοιμι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, ἡνίκα 3.13.14 πρὸς τῆς ἱστορίας ἐς τὸδε ἡγόμην τοῦ λόγου. τὰ δὲ νῦν ὅτῳ ποτὲ τρόπῳ τούτους δὴ τοὺς στρατιώτας διε3.13.15 χρήσατο ἐρῶν ἔρχομαι. τὸν ἄρτον, ᾧ δὴ μέλλουσιν ἐν τῷ στρατοπέδῳ οἱ στρατιῶται σιτίζεσθαι, δις μὲν ἐπάναγκες ἐς τὸν πνιγέα εἰσάγεσθαι, ἐπιμελῶς δὲ οὕτως ὀπτᾶσθαι ὥστε ἐξικνεῖσθαι τε ἐπὶ πλεῖστον καὶ μὴ χρόνῳ βραχεῖ διαφθεῖρεσθαι, τὸν τε οὕτως ὀπτώμενον ἄρτον ἀνάγκη ἐλάσσω τὸν σταθμὸν ἔλκειν, καὶ διὰ τοῦτο ἐν ταῖς τοιαῖσδε ἀρτοδαισίαις εἰώθασιν οἱ στρατιῶται τοῦ συνειθισμένου σταθμοῦ τὸ τεταρτη3.13.16 μόριον ἀποτέμνεσθαι. Ἰωάννης οὖν λογισάμενος ὅπως ἐλάσσω τε τὰ ξύλα καὶ τὸν μισθὸν τοῖς ἀρτοποιοῖς ἤσσανα δοίη, καὶ ὅπως οἱ οὐκ ἐνδεῆς ὁ σταθμὸς εἴη, ὡμὸν ἔτι τὸν ἄρτον ἐς τὸ δημόσιον βαλανεῖον ἐσκομίσας τὸν Ἀχιλλέα, οὗ δὴ ἔνερθεν τὸ πῦρ καίεται, 3.13.17 καταθέσθαι ἐκέλευσε. καὶ ἐπειδὴ ἀμωσγέπως ὀπτᾶσθαι ἐδόκει, ἐμβαλὼν θυλακίους ἐνθέμενός τε ἐν ταῖς 3.13.18 ναυσὶν ἔστελλε. καὶ ἐπεὶ ὁ στόλος ἐς Μεθώνην ἀφίκετο, διαρρυνέντες οἱ ἄρτοι ἐπανῆκον αὐθὶς ἐς ἄλευρα, οὐχ ὑγιᾶ μέντοι, σεσηπότα δὲ καὶ εὐρωτιῶντα καὶ 3.13.19 τινα ὀσμὴν ἤδη βαρεῖαν φέροντα. ἐχορήγουν τε αὐτὰ τοῖς στρατιώταις πρὸς μέτρον οἷς προσέκειτο ἡ τιμὴ αὐτῆ, χοίνιξί τε ἤδη καὶ μεδίμνοις τὴν ἀρτοδαισίαν 3.13.20 ποιούμενοι. τούτοις δὲ οἱ στρατιῶται ὥρα θέρους ἐν χωρίῳ αὐχμοὺς ἔχοντι σιτιζόμενοι ἐνόσησάν τε καὶ αὐτῶν ἀπέθανον οὐχ ἦσσαν ἢ πεντακόσιοι· ὃ δὴ καὶ τοῖς πλείοσι ζυμπεσεῖν ἔμελλεν, ἀλλὰ Βελισάριος διεκώλυσεν, ἄρτους αὐτοῖς ἐπιχωρίους χορηγεῖσθαι κελεύσας. βασιλεῖ δὲ τὸ πρᾶγμα δηλώσας αὐτὸς μὲν ἠὺδοκίμησεν, οὐ μὴν τινα τότε Ἰωάννη ζημίαν ἤνεγκε. 3.13.21 Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐγένετο. ἐκ δὲ Μεθώνης ὀρμηθέντες ἀφίκοντο ἐς τὸν Ζακυνθίων λιμένα, ἔνθα δὴ ὕδωρ τε ἐμβεβλημένοι ὅσον σφίσι ἐξικνεῖσθαι ἔμελλε τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος διαπλεύουσι καὶ τὰ ἄλλα 3.13.22 παρασκευασάμενοι ἔπλεον. ἀνέμου δὲ σφίσι μαλακοῦ τε καὶ νωθοῦ κομιδῆ ἐπιπνεύσαντος ἐκκαϊδεκαταῖοι κατέπλευσαν τῆς Σικελίας ἐς χῶρον ἔρημον, οὗ τὸ 3.13.23 ὄρος ἐγγὺς ἡ Αἴτνη ἀνέχει. ἐν δὲ τῷ διάπλῳ τούτῳ διατρίψασιν αὐτοῖς ὥσπερ εἴρηται, ζυνέπεσεν ἅπασι διαφθαρήναι τὰ ὕδατα, πλήν γε δὴ οὗ Βελισαρίος τε 3.13.24 αὐτὸς καὶ οἱ ζυμπόται ἔπινον. τοῦτο γὰρ διεσώσατο μόνον ἡ

Βελισαρίου γυνή τρόπω τοιῶδε. ἀμφορέας ἐξ ὕαλου πεπονημένους ὕδατος ἐμπλησαμένη οἰκίσκον τε ἐκ σανίδων ποιήσασα ἐν κοίλῃ νηϊ, ἔνθα δὴ τῷ ἡλίῳ ἐσίεναι ἀδύνατα ἦν, ἐνταῦθα ἐς ψάμμον τοὺς ἀμφορέας κατέχωσε, ταύτη τε ἀπαθὲς τὸ ὕδωρ διέμεινε. τοῦτο μὲν οὖν οὕτως ἔσχε. 3.14.1 Βελισάριος δὲ, ἐπειδὴ τάχιστα ἐς τὴν νῆσον ἀπέβη, ἀπορούμενός τε ἤσχαλλε καὶ ἔστρεφεν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν τὸ μὴ εἰδέναι ἐπὶ τίνας ποτὲ ἀνθρώπων τοὺς Βανδίλους ἴοι, ἢ ὁποίους ποτὲ τὰ πολέμια, μηδὲ ὅτω τρόπῳ ἢ ὁπόθεν ποτὲ σφίσιν ὀρμωμένοις πολεῖ. 3.14.2 μητέα εἶη. μάλιστα δὲ αὐτὸν οἱ στρατιῶται ξυνετάρασσον, κατωρρωδηκότες τε τὴν ναυμαχίαν καὶ προλέγειν ἠκιστα αἰσχυρόμενοι ὥς, ἦν μὲν τις σφᾶς εἰς τὴν γῆν ἀποβήσειε, πειράσσονται ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐν τῇ μάχῃ γίνεσθαι, ἦν δὲ πολέμια πλοῖα ἐπ' αὐτοὺς ἴοι, ἐς φυγὴν τραπήσονται. οὐ γὰρ οἰοί τε εἰσι πολεμίοις 3.14.3 τε ἀνδράσι καὶ ὕδασι διαμάχεσθαι. τούτοις οὖν ἅπασιν ἀπορούμενος Προκόπιον τὸν αὐτοῦ πάρεδρον ἔστελλεν ἐς Συρακούσας, πεισόμενόν τε ἦν τινες τοῖς πολεμίοις ἐνέδραι εἰσὶ προλοχίζουσαι τὸν διάπλουν ἢ ἐν νήσῳ ἢ ἐν ἡπείρῳ, καὶ ὅπη μὲν τῆς Λιβύης προσορμίσασθαι σφίσιν ἄμεινον ἂν εἶη, ὁπόθεν δὲ ὀρμωμένοις τὸν πόλεμον πρὸς Βανδίλους διενεγκεῖν ξυνοί. 3.14.4 σει. ἐπὶ δὲ τὰ ἐντεταλμένα ποιοίη, ἐπανήκοντά οἱ ἐκέλευεν ἐς Καύκανα τὸ χωρίον ξυμμίξαι, διακοσίοις μάλιστα σταδίοις Συρακουσῶν διέχον, οὗ δὴ αὐτός τε 3.14.5 καὶ ὁ ξύμπας στόλος ὀρμίσασθαι ἔμελλε. τῷ δὲ λόγῳ τροφᾶς αὐτὸν ἔπεμπε ὠνησόμενον, ἅτε τῶν Γόθων ἀγορὰν σφίσιν ἐθελόντων διδόναι, δόξαν τοῦτο βασιλεῖ τε Ἰουστινιανῷ καὶ Ἀμαλασοῦνθῃ τῇ Ἀταλαρίχουμητρὶ, ὃς τότε παῖς τε ὦν καὶ ὑπὸ τῇ μητρὶ Ἀμαλασοῦνθῃ τρεφόμενος εἶχε τὸ Γόθων τε καὶ Ἰταλιωτῶν κράτος ὥσπερ ἐν τῷ περὶ τῶν Γόθων μοι γε 3.14.6 γράφεται. ἐπειδὴ γὰρ Θευδέριχος τετελευτήκει καὶ ἐς τὸν θυγατριδοῦν Ἀταλάρχον, ὀρφανὸν τοῦ πατρὸς ἤδη πρότερον γεγονότα, ἢ βασιλεία ἦκε, δειμαίνουσα ἢ Ἀμαλασοῦνθα περὶ τε τῷ παιδὶ καὶ τῇ βασιλείᾳ φίλον Ἰουστινιανὸν ἐς τὰ μάλιστα ἐταιρισαμένη τά τε ἄλλα ἐπήκουεν αὐτῷ ἐπιτάττοντι καὶ τότε ἀγορὰν διδόναι τῷ στρατοπέδῳ ἐπηγγέλλετο καὶ ἐποίει ταῦτα. 3.14.7 Γενόμενος δὲ ἐν ταῖς Συρακούσαις Προκόπιος καὶ ἀνδρὸς παρὰ δόξαν ἐπιτυχῶν πολίτου μὲν οἱ καὶ φίλου ὑπάρχοντος ἐκ παιδός, ἐπ' ἐργασίᾳ δὲ τῇ κατὰ θάλασσαν ἀπὸ παλαιοῦ ἐν Συρακούσαις ὤκημένου 3.14.8 ἐπύθετο ὅσων ἔχρηζεν· οὗτος γὰρ ὁ ἀνὴρ οἰκέτην αὐτῷ ἐπέδειξε, τριταῖον οἱ ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ ἐκ Καρχηδόνας ἦκοντα, ὃς δὴ ἔφασκεν ὡς οὐδέ τινα πρὸς Βανδύλων ἐνέδραν τῷ στόλῳ ἔσεσθαι ἄξιον εἶναι 3.14.9 ὑφορᾶσθαι. πρὸς οὐδενὸς γὰρ ἐκείνους ἀνθρώπων πεπύσθαι στράτευμα ἐπ' αὐτοὺς ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἰέναι, ἀλλὰ καὶ στρατεύσασθαι ὀλίγῳ ἔμπροσθεν ἐπὶ 3.14.10 Γώδαν εἴ τι ἐν Βανδίλοις δραστήριον ἦν. καὶ διὰ ταῦτα Γελίμερα πολέμιον οὐδὲν ἐννοοῦντα, Καρχηδόνας τε καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὠλιγορηκότα τῶν ἐπὶ θαλάσῃ χωρίων, ἐν Ἑρμιόνη διατριβὴν ἔχειν, ἢ ἐστὶν ἐν Βυζακίῳ ἡμερῶν τεττάρων ὁδῷ τῆς ἡϊόνος διέχουσα· ὥστε πάρεστιν αὐτοῖς πλεῖν τε οὐδὲν δειμαίνουσι δύσκολον καὶ προσορμίζεσθαι ἔνθα ἂν αὐτοὺς τὸ 3.14.11 πνεῦμα καλοίη. ταῦτα Προκόπιος ἀκούσας τῆς τε χειρὸς τοῦ οἰκέτου λαβόμενος ἐπὶ τὸν λιμένα ἐβάδιζε τὴν Ἀρέθουσαν, ἔνθα δὴ οἱ τὸ πλοῖον ὠρμίζετο, πυνθανόμενός τε τοῦ ἀνθρώπου συχνὰ καὶ διερευνώμενος ἕκαστα. ἐσβὰς δὲ ζὺν αὐτῷ ἐς τὴν ναῦν αἴρεσθαί τε τὰ ἰστία ἐκέλευσε καὶ πλεῖν κατὰ τάχος ἐς Καύκανα. 3.14.12 καὶ ἐπεὶ ὁ τοῦ οἰκέτου δεσπότης ἐπὶ τῆς ἡϊόνος θαυμάζων εἰστήκει ὅτι οἱ οὐκ ἀπεδίδου τὸν ἄνθρωπον, ἀναβοήσας Προκόπιος, πλεούσης ἤδη τῆς νεῶς, παρη 3.14.13 τεῖτο μὴ οἱ χαλεπῶς ἔχειν· χρῆναι γὰρ τὸν οἰκέτην τῷ τε στρατηγῷ συμμίξαι καὶ ἐς τὴν Λιβύην τῷ στρατῷ καθηγησάμενον οὐκ ἐς μακρὰν εἰς τὰς Συρακούσας ἐπανήκειν, χρήματα μεγάλα περιβαλλόμενον. 3.14.14 Ἀφικόμενοι δὲ ἐς τὰ Καύκανα εὐρίσκουσιν ἅπαντας ἐν πένθει μεγάλῳ. Δωρόθεος γὰρ ὁ τῶν ἐν Ἀρμενίοις καταλόγων στρατηγὸς ἐνταῦθα ἐτετελευτήκει, πολὺν αὐτοῦ πόθον τῷ παντὶ στρατοπέδῳ ἀπο 3.14.15 λιπών.

Βελισάριος δὲ, ἐπεὶ οἱ ὅ τε οἰκέτης ἐς ὄψιν ἦλθε καὶ τὸν πάντα λόγον ἔφρασε, περιχαρὴς γενόμενος καὶ Προκόπιον πολλὰ ἐπαινέσας, ἐκέλευσε σημῆναι 3.14.16 τὸν ἀπόπλουν ταῖς σάλπιγξιν. ἀράμενοί τε κατὰ τάχος τὰ ἰστία, Γαύλω τε καὶ Μελίτη ταῖς νήσοις προσέσχον, αἶ τό τε Ἀδριατικὸν καὶ Τυρρηρικὸν πέλαγος διορίζουσιν. ἔνθα δὴ αὐτοῖς Εὐρου πολὺ τι πνεῦμα ἐπιπεσὸν τῇ ὑστεραία τὰς ναῦς ἐς τὴν Λιβύης ἀκτὴν ἤνεγκεν ἐς χωρίον, ὃ δὴ Κεφαλὴν Βράχους τῇ σφετέρᾳ γλώσσει καλοῦσι Ῥωμαῖοι. Καπούτβαδα γὰρ ὁ τόπος προσαγορεύεται, πέντε ἡμερῶν ὁδὸν εὐζώνῳ ἀνδρὶ Καρχηδόνοσ διέχων. 3.15.1 Ἐπεὶ δὲ τῆς ἡιόνος ἀγχοῦ ἐγένοντο, τὰ τε ἰστία κατατίθεσθαι ὁ στρατηγὸς ἐκέλευε καὶ ἀγκύρας ἀπὸ τῶν νεῶν ἀπορριψαμένους ἀνακωχεύειν, τούσ τε ἄρχοντας συγκαλέσας ἐς τὴν αὐτοῦ ναῦν ζύμπαντας 3.15.2 βουλήν ὑπὲρ τῆς ἀποβάσεως προὔθηκεν. ἔνθα δὴ ἄλλοι τε λόγοι πολλοὶ ἐλέχθησαν ἐφ' ἑκάτερα φέροντες καὶ παρελθὼν Ἀρχέλαος ἔλεξε τοιάδε «Τοῦ μὲν στρατηγοῦ τὴν ἀρετὴν ἄγαμαι, ὅσ καὶ γνώμη παρὰ πολὺ «νικῶν ζύμπαντας καὶ τῆς ἐμπειρίας ἐπὶ πλεῖστον «ἦκων, ἔχων τε τὸ κράτος αὐτόσ, ἐς μέσον μὲν τὴν «βουλήν προὔθηκε, κελεύει δὲ λέγειν ἡμῶν ἕκαστον, «ὥστε ὅπη ἂν ἄριστα ἔχειν δοκῆ ἐλέσθαι ἡμῖν δυναστοῖσ εἶναι, παρὸν αὐτῷ γινῶναί τε μόνῳ τὰ δέοντα 3.15.3 «καὶ κατ' ἐξουσίαν ἐξηγεῖσθαι ἢ βούλοιο. ὑμῶν δὲ, «ὦ ἄνδρες ἄρχοντες, (οὐκ οἶδα ὅπως ἂν εἴποιμι εὐπεστῶσ), θαυμάσειεν ἂν τις ὅτι μὴ πρῶτος αὐτόσ ἕκα3.15.4 «στοσ πρὸσ τὴν ἀπόβασιν ἀπειπεῖν ἔσπευσε. καίτοι «ἐπίσταμαι ὡσ τὸ εἰσηγεῖσθαι τι τοῖσ ἐσ κίνδυνον «καθισταμένοισ ὄνησιν μὲν τῷ παραινέσαντι οὐδεμίαν «ἰδίᾳ φέρει, ἐσ αἰτίαν δὲ ὡσ τὰ πολλὰ περιίσταται. 3.15.5 «οἱ γὰρ ἄνθρωποι καλῶσ μὲν φερόμενοι εἰσ τὴν ἰδίαν «γνώμην ἢ τύχην ἀναφέρουσι τὰ πρᾶσσόμενα, σφαλέν3.15.6 «τες δὲ τὸν παραινέσαντα αἰτιῶνται μόνον. εἰρήσεται «δὲ ὅμως. αἰτίαν γὰρ ὑποστείλασθαι τούσ περὶ σω3.15.7 «τηρίας βουλευομένους οὐχ ὅσιον. βουλευέσθε ἐσ τὴν «πολεμίαν ἀποβαίνειν, ἄνδρες ἄρχοντες· τίνοι λιμένι «παρακαταθέσθαι τὰς ναῦς ἐννοοῦντες; ἢ τίνοσ πόλεωσ 3.15.8 «τείχει τὸ ἐχυρὸν ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἔξοντες; ἢ οὐκ «ἀκηκόατε ὡσ ταύτην μὲν τὴν ἀκτὴν ἐννεᾶ ἡμερῶν «ὁδὸν, λέγω δὲ εἰσ Ἰούκην ἐκ Καρχηδόνοσ, κατατείνειν «φασιν, ἀλίμενόν τε παντελῶσ οὔσαν καὶ τοῖσ ἀνέμοισ 3.15.9 «ὄθεν ἂν ἐπιπνεύσαιεν ἐκκειμένην; τεῖχοσ δὲ οὐδὲν «ἐσ πᾶσαν Λιβύην ὅτι μὴ τὸ Καρχηδόνοσ ἀπολέλειπται, 3.15.10 «τοῦτο Γιζερίχου βουλευσάντοσ. προσθεῖη δὲ ἂν τις «ὡσ καὶ τούτῳ τῷ χωρίῳ ὕδωρ τὸ παράπαν ἐνδεῖν «λέγουσι. φέρε γὰρ, εἰ δοκεῖ, καὶ τι τῶν ἐναντίων 3.15.11 «ὑποθέμενοι τὴν διάγνωσιν ποιησώμεθα. τούσ γὰρ «ἐσ ἀγῶνας καθισταμένους μηδὲν προσδοκᾶν δύσκολον «οὔτε ἀνθρώπινον οὔτε τῆσ τῶν πραγμάτων φύσεωσ 3.15.12 «ἄξιον. ἦν οὖν ἀποβεβηκότων ἡμῶν εἰσ τὴν ἡπειρον «χειμῶν ἐπιπέσοι, οὐκ ἀνάγκη δυοῖν θάτερον ταῖσ «ναυσι ξυμβῆναι, ἢ ὡσ ἀπωτάτω διαφυγεῖν, ἢ ἐπὶ τῆσ 3.15.13 «ἀκτῆσ ἀπολωλέναι ταύτησ; εἶτα τίσ ἡμῖν τῶν ἀναγκαίων «γενήσεται πόροσ; μηδεῖσ ἐσ ἐμὲ βλέπέτω τὸν τῆσ δα«πάνησ χορηγὸν ἔπαρχον. ἀρχὴν γὰρ πᾶσαν τῆσ «ὑπουργίας ἐστερημένην ἐπάναγκεσ ἐσ ὄνομά τε καὶ 3.15.14 «πρόσωπον ἰδιώτου ἀποκεκρίσθαι. ποῦ δὲ ἡμῖν τῶν «ὄπλων τὰ περιττὰ καταθεμένοισ ἢ ἄλλο τι τῶν ἀναγκαιῶν δέχεσθαι δεήσει προσιόντα τὸν βάρβαρον; ἀλλὰ 3.15.15 «ταῦτα μὲν οὐδὲ λέγειν καλὸν ὅπη ἐκβήσεται. ἐγὼ «δὲ ἡγοῦμαι χρῆναι ἡμᾶσ εὐθὺ Καρχηδόνοσ ἰέναι. «λιμένα γὰρ οὐ πλεῖον ἢ τεσσαράκοντα σταδίους αὐτῆσ «διέχοντα εἶναι φασιν, ὃν δὴ Στάγνον καλοῦσιν, ἀφύ«λακτόν τε παντάπασιν ὄντα καὶ πρὸσ τὸν ἅπαντα «στόλον ἰκανῶσ πεφυκότα. ὄθεν δὴ ὀρμωμένοισ ἡμῖν 3.15.16 «τὸν πόλεμον διενεγκεῖν οὐ χαλεπὸν ἔσται. οἶμαι δὲ «ἐγῶγε ὡσ Καρχηδόνοσ τε ἡμᾶσ ἐξ ἐπιδρομῆσ κρατή«σειν εἰκόσ, ἄλλωσ τε καὶ μακρὰν αὐτῆσ ἀπολελειμμέ«νων τῶν πολεμίων, καὶ κρατήσασιν οὐδὲν τοῦ λοιποῦ 3.15.17 «μοχθηρὸν ἔσεσθαι. τὰ γὰρ ἀνθρώπεια πάντα κατει«λημμένων τῶν κεφαλαίων καταρρεῖν οὐκ ἐσ μακρὰν «εἶθθεν. ὦν δὴ πάντων ἡμᾶσ ἐνθυμουμένους τὰ «βέλτιστα αἰρεῖσθαι προσήκει.»

Ἄρχελαος μὲν τοσαῦτα εἶπε. 3.15.18 Βελισάριος δὲ ἔλεξεν ὧδε «Μηδεῖς ὑμῶν, ὧ ξυνάρ»χοντες, ἐπιγνώμονος εἶναι τοὺς λόγους οἰέσθω, μηδὲ «διὰ τοῦτο ἐν ὑστάτῳ εἰρήσθαι, ὥστε αὐτοῖς ἔπεσθαι, «ὄποιοι ποτ' ἂν ὦσιν, ἀναγκαῖον ἅπασιν γίγνεσθαι. 3.15.19 «ὄσα μὲν γὰρ ὑμῶν ἐκάστῳ δοκεῖ ἄριστα εἶναι ἀκήκοα. «προσῆκει δὲ καὶ ἐμὲ ὄσα γινώσκω ἐς μέσον ἐξενεγκόντα 3.15.20 «οὕτω σὺν ὑμῖν ἐλέσθαι τὰ κρείσσω. ἐκεῖνο δὲ «ὑπομῆσαι ὑμᾶς ἄξιον, ὡς ὀλίγῳ πρότερον οἱ μὲν «στρατιῶται δεδιέναι τε τοὺς ἐν τῇ θαλάσῃ κινδύνους «ἄντικρυς ἔλεγον καὶ ὡς ἐς φυγὴν τρέψονται, ἦν ναῦς «πολεμία ἐπ' αὐτοὺς ἴοι, ἡμεῖς δὲ τὸν θεὸν ἠτοῦμεν «γῆν τὴν Λιβύης καὶ τὴν ἐς ταύτην ἀπόβασιν εἰρη3.15.21 «ναίαν ἡμῖν ἐπιδείξει. τούτων δὲ τοιούτων ὄντων, «ἀξυνέτων ἀνδρῶν ἠγοῦμαι εἶναι εὖχεσθαι μὲν παρὰ «τοῦ θεοῦ λαβεῖν τὰ βελτίονα, δεδομένων δὲ αὐτῶν 3.15.22 «ἀποσεῖσθαι τε καὶ ἀπ' ἐναντίας ἰέναι. ἦν δὲ καὶ «πλέουσιν ἡμῖν εὐθὺς Καρχηδόνας στόλος ἀπαντήσῃ «πολέμιος, τοῖς μὲν στρατιώταις κατὰ κράτος φεύγουσι «τὸ μὴ μεμπτοῖς εἶναι λελείψεται· ἀμάρτημα γὰρ προρρη»θὲν τὴν ἀπολογία ἐφ' ἑαυτοῦ φέρει· ἡμῖν δὲ καὶ 3.15.23 «διασωθεῖσιν οὐδεμία συγγνώμη. πολλῶν δὲ ὄντων, «ἦν ἐν ταῖς ναυσὶ μένωνμεν, δυσχερῶν, ἐκεῖνο μόνον «ἰκανῶς, οἶμαι, λελέξεται, ὧ μάλιστα δεδίττεσθαι ἡμᾶς 3.15.24 «ἀξιοῦσι, τὸν χειμῶνα ἐπανασείοντες. ἦν γὰρ τις «ἐπιπέσοι χειμῶν, ἀνάγκη ταῖς ναυσὶν, ὥσπερ φασὶ, «δυοῖν ξυμβῆναι τὸ ἕτερον, ἢ πόρρω που τῆς Λιβύης «διαφυγεῖν, ἢ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς διαφθαρήναι ταύτης. 3.15.25 «τί τοίνυν ὡς ἐκ τῶν παρόντων ἐλομένοις ἡμῖν μάλλον «ξυνοῖσει; μόνως διεφθάρθαι τὰς ναῦς, ἢ αὐτοῖς ἀν»δράσιν ἅπαντα ἀπολωλέναι τὰ πράγματα; χωρὶς δὲ «τούτων νῦν μὲν ἀπαρασκευοῖς ἐπιπεσόντες τοῖς πολε»μίοις κατὰ νοῦν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀπαλλάξομεν· τὰ γὰρ 3.15.26 «πολέμια τῷ ἀπροσδοκῆτῳ δουλοῦσθαι πέφυκε· μικρὸν «δὲ ὕστερον ἤδη τῶν πολεμίων ἐν παρασκευῇ γεγονότων ἐξ ἀντιπάλου ἡμῖν τῆς δυνάμεως ὁ ἀγὼν ἔσται. 3.15.27 «προσθεῖν δὲ ἂν τις ὡς καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἴσως ἀγωνιεῖσθαι δεήσει τῆς ἀποβάσεως, ἐκεῖνά τε ζητεῖν, ἃ νῦν «παρόντα ἡμῖν ὡς οὐκ ἀναγκαῖα ἐς βουλήν ἔρχεται. 3.15.28 «ἦν δὲ καὶ χειμῶν τηρικαῦτα ἀγωνιζομένοις ἡμῖν ἐπι»γένηται, ὡς τὰ πολλὰ ἐν θαλάσῃ φιλεῖ γίνεσθαι, «πρὸς τε τὰ κύματα καὶ τοὺς Βανδίλους διαμαχόμενοι 3.15.29 «μεταμαθεῖν τὴν εὐβουλίαν εἰσόμεθα. φημὶ δὴ ἔγωγε «χρῆναι ἀποβῆναι μὲν ἡμᾶς ἐς τὴν ἡπειρον αὐτίκα δὴ «μάλα, ἵππους τε ἀποβιβάζοντας καὶ ὄπλα καὶ εἴ τι «ἄλλο ἐς τὴν χρεῖαν ἡμῖν ἀναγκαῖον εἶναι οἰόμεθα, «τάφρον δὲ κατὰ τάχος ὀρύξαι καὶ χαράκωμα περιβα»λεῖν οὐδὲν τι ἦσσαν ὅτου τις ἂν εἴποι τείχους εἰς «ἀσφάλειαν ἡμῖν συντελέσαι δυνάμενον, ἐκεῖθεν δὲ «ὀρμωμένους τὸν πόλεμον, ἦν τις ἐπίοι, διενεγκεῖν. 3.15.30 «ἐπιλείψει δὲ ἡμᾶς ἄνδρας ἀγαθοὺς γινομένους τῶν «ἐπιτηδεῖων οὐδὲν. τοῖς γὰρ κρατοῦσι τῶν πολεμίων «τὸ κυρίως εἶναι τῶν ἐκείνοις προσηκόντων ξυμβαίνει, «καὶ ἡ νίκη πάντα περιβαλομένη τὰ χρήματα, ἔνθα «ἂν κλίνῃ, κατατίθεσθαι πέφυκεν. ὥστε ὑμῖν ἢ τε «σωτηρία καὶ ἢ τῶν ἀγαθῶν περιουσία ἐν ταῖς χερσὶ «κεῖται.» 3.15.31 Ταῦτα Βελισαρίου εἰπόντος ξυνέφασάν τε καὶ ἀπεδέξαντο ἅπας ὁ ξύλλογος καὶ διαλυθέντες ὡς τάχιστα τὴν ἀπόβασιν ἐποίησαντο τρισὶ μάλιστα μηνσὶν ὕστερον 3.15.32 ἢ αὐτοῖς ἐκ Βυζαντίου ὁ ἀπόπλους ἐγένετο. καὶ δείξας τι χωρίον ἐπὶ τῆς ἡϊόνος ὁ στρατηγὸς τοῖς τε στρατιώταις καὶ ναύταις ἐκέλευε τὴν τε τάφρον ὀρύσσειν καὶ τὸ χαράκωμα περιβάλλεσθαι. οἱ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίουν. ἄτε δὲ ὄχλου πολλοῦ ἐργαζομένου καὶ τοῦ φόβου τὴν προθυμίαν ἐγείροντος καὶ τοῦ στρατηγοῦ ἐγκελευομένου, αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἢ τε τάφρος ὀρώρυκτο καὶ τὸ χαράκωμα ξυντετέλεστο καὶ οἱ σκόλοpes κύκλῳ 3.15.34 πανταχόθεν ξυνεπεπήχατο. ἔνθα δὴ καὶ τι τοῖς τὴν τάφρον ὀρύσσουσι τετύχηκε θαυμάσιον ἡλίκον. ὕδατος πολὺ τι χρῆμα ἢ γῆ ἀνήκεν, οὐ γεγονὸς τοῦτο ἐν Βυζακίῳ πρότερον, ἄλλως τε καὶ τοῦ χωρίου ἀνύδρου 3.15.35 ὄντος. τοῦτο δὴ τὸ ὕδωρ ἐς πᾶσαν χρεῖαν τοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις ἐπήρκεσε. καὶ συνηδόμενος τῷ στρατηγῷ

Προκόπιος ἔλεγεν ὡς οὐ διὰ τὴν χρεῖαν τῆ τοῦ ὕδατος περιουσία χαίροι, ἀλλ' ὅτι οἱ ζύμβολον εἶναι δοκεῖ νίκης ἀπόνου καὶ τοῦτο σφίσι 3.15.36 προλέγειν τὸ θεῖον ὅπερ οὖν καὶ ἐγένετο. τὴν μὲν οὖν νύκτα ἐκείνην οἱ στρατιῶται ζύμπαντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἠύλισαντο, φυλακάς τε καὶ τὰ ἄλλα ἤπερ εἰώθει ποιοῦμενοι, πλὴν γε δὴ ὅτι τοξότας πέντε ἐν νηὶ ἐκάστη Βελισάριος ἐκέλευσε μεῖναι φυλακῆς ἕνεκα, καὶ τοὺς δρόμωνας ἐν κύκλῳ αὐτῶν ὀρμίζεσθαι, φυλασσομένους μὴ τις ἐπ' αὐτὰς κακουργήσῃ. 3.16.1 Τῆ δὲ ὑστεραία, ἐπειδὴ τῶν στρατιωτῶν τινες ἐς τοὺς ἀγροὺς ἀναβαίνοντες τῶν ὡραίων ἤπτοντο, αὐτῶν τε τὰ σώματα ὁ στρατηγὸς οὐ παρέργως ἠκί3.16.2 σατο καὶ ξυγκαλέσας ἅπαντας ἔλεξε τοιάδε «Τὸ μὲν «βιάζεσθαι καὶ τοῖς ἀλλοτρίοις σιτίζεσθαι ταύτη μόνον «ἐν γε τοῖς ἄλλοις καιροῖς μοχθηρὸν πεφυκέναι δοκεῖ, «ὅτι τὸ ἄδικον ἐν αὐτῷ φέρεται· νῦν δὲ τοσοῦτον «αὐτῷ τῆς δυσκολίας περίεστιν ὥστε, εἰ μὴ πικρὸν «εἰπεῖν, τὸν τοῦ δικαίου λόγον περὶ ἐλάσσονος ποιη»σαμένους τὸν ἐντεῦθεν κίνδυνον ἡμᾶς ἡλικὸς ποτέ 3.16.3 «ἐστὶν ἐκλογίζεσθαι χρή. ἐγὼ γὰρ ἐκείνῳ μόνῳ τὸ «θαρρεῖν ἔχων εἰς τὴν γῆν ὑμᾶς ἀπεβίβασα ταύτην, «ὅτι τοῖς Βανδίλοις οἱ Λίβυες, Ῥωμαῖοι τὸ ἀνέκαθεν «ὄντες, ἄπιστοὶ τέ εἰσι καὶ χαλεπῶς ἔχουσι, καὶ διὰ «τοῦτο ὥμην ὡς οὔτ' ἂν τι τῶν ἀναγκαίων ἡμᾶς ἐπι»λείποι οὔτε τι ἐξ ἐπιδρομῆς κακὸν ἐργάσσονται ἡμᾶς 3.16.4 «οἱ πολέμιοι. ἀλλὰ νῦν αὕτη ὑμῶν ἡ ἀκράτεια ταῦτα «εἰς τοῦναντίον ἡμῖν μεταβέβηκε. τοὺς γὰρ Λίβυας «δήπου κατηλλάξατε τοῖς Βανδίλοις, εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς 3.16.5 «ἤδη τὴν τούτων περιεγαγόντες δυσμένειαν. φύσει «γὰρ πρόσεστι τοῖς ἀδικουμένοις ἢ πρὸς τοὺς βιαζο»μένους ἔχθρα, καὶ περιέστηκεν ὑμῖν τῆς τε ὑμῶν αὐ»τῶν ἀσφαλείας καὶ τῆς τῶν ἀγαθῶν ἀφθονίας ὀλίγα «ἄττα ἀργύρια ἀνταλλάξασθαι, παρὸν ὑμῖν παρ' ἐκόν»των ὠνουμένοις τὰ ἐπιτήδεια τῶν κυρίων μῆτε ἀδί»κοις εἶναι δοκεῖν καὶ φίλοις ἐκείνοις ἐς τὰ μάλιστα 3.16.6 «χρηῖσθαι. νῦν οὖν πρὸς τε Βανδίου ὑμῖν καὶ «Λίβυας ὁ πόλεμος ἔσται, λέγω δὲ ἔγωγε καὶ τὸν «θεὸν αὐτὸν, ὃν οὐδεὶς ἀδικῶν ἐς ἐπικουρίαν παρα3.16.7 «καλεῖ. ἀλλὰ παύσασθε μὲν τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιπη»δῶντες, κέρδος δὲ ἀποσεῖσασθε κινδύνων μεστόν. 3.16.8 «οὗτος γὰρ ἐκείνος ὁ καιρὸς ἐστὶν ἐν ᾧ μάλιστα σω»φροσύνη μὲν οἶα τε σώζειν, ἀκοσμία δὲ ἐς θάνατον «φέρει. τούτων γὰρ ἐπιμελομένοις ὑμῖν ἴλεως μὲν ὁ «θεὸς, εὔνους δὲ ὁ τῶν Λιβύων λεῶς, καὶ τὸ τῶν «Βανδίων γένος εὐέφοδον ἔσται.» 3.16.9 Τοσαῦτα εἰπὼν Βελισάριος καὶ τὸν ζύλλογον διαλύσας, ἐπεὶ ἤκουσε Σύλλεκτον πόλιν ἡμέρας ὁδὸν τοῦ στρατοπέδου διέχουσαν ἐπὶ θαλάσῃ εἶναι ἐν τῇ ἐπὶ Καρχηδόνα φερούσῃ, ἧς τὸ μὲν τεῖχος ἐκ παλαιοῦ καθηρημένον ἐτύγχανεν, οἱ δὲ ταύτη ὠκημένοι τοὺς τῶν οἰκιῶν τοίχους πανταχόθεν ἀποφράξαντες διὰ τὰς τῶν Μαυρουσίων ἐπιδρομὰς περιβόλου ἐφύλασσον σχῆμα, τῶν δορυφόρων ἕνα Βοριάδην ἅμα τῶν ὑπασπιστῶν τισὶν ἔστελλεν, ἐπαγγείλας αὐτοῖς τῆς τε πόλεως ἀποπειρᾶσθαι καὶ, ἦν ἔλωσι, κακὸν μὲν μηδὲν ἐν αὐτῇ δρᾶσαι, ἐπαγγείλασθαι δὲ ἀγαθὰ μυρία, καὶ ὡς ἐπὶ τῇ αὐτῶν ἐλευθερίᾳ ἤκοιεν, ὥστε εἰσιτητὰ τῷ 3.16.10 στρατῷ ἐς αὐτὴν γενέσθαι. οἱ δὲ περὶ λύχνων ἀφὰς ἀγχοῦ τῆς πόλεως γενόμενοι ἐν φάραγγί τε λαθόντες διενυκτέρευσαν. ἔωθεν δὲ ἀγροίκων σὺν ἀμάξαις ἐς αὐτὴν εἰσιόντων ἐπιτυχόντες συνεισηλθόν τε σιωπῇ καὶ 3.16.11 οὐδενὶ πόνῳ τὴν πόλιν ἔσχον. καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, οὐδενὸς θορύβου ἠγησαμένου, τὸν τε ἱερέα καὶ εἴ τι δόκιμον ἦν ξυγκαλέσαντες τὰς τε τοῦ στρατηγοῦ ἐντολὰς ἀπήγγελλον, καὶ τὰς κλεῖς τῶν εἰσόδων παρ' ἐκόντων λαβόντες τῷ στρατηγῷ ἔπεμψαν. 3.16.12 Τῆ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ὁ τοῦ δημοσίου δρόμου ἐπιμελούμενος ἠύτομόλησε παραδούς τοὺς δημοσίους ζύμπαντας ἵππους. ξυλληφθέντα δὲ καὶ τινὰ τῶν ἐς τὰς βασιλικὰς ἀποκρίσεις ἀεὶ στελλομένων, οὓς δὴ βεριδαρίου καλοῦσι, κακὸν μὲν οὐδὲν ὁ στρατηγὸς ἔδρασε, χρυσῷ δὲ πολλῷ δωρησάμενος καὶ πιστὰ λαβὼν τὰς ἐπιστολὰς ἐνεχείρισεν, ἄσπερ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς πρὸς Βανδίλους ἔγραψεν ἐφ' ᾧ τοῖς Βανδί3.16.13 λων ἄρχουσι δοῦναι.

ἐδήλου δὲ ἡ γραφή τάδε «Οὔτε «Βανδίλοις πολεμῆν ἔγνωμεν οὔτε τὰς Γιζερίχου «σπονδὰς λύομεν, ἀλλὰ τὸν ὑμέτερον τύραννον καθ»ελεῖν ἐγχειροῦμεν, ὅς τῶν Γιζερίχου διαθηκῶν ὀλι»γωρήσας τὸν μὲν βασιλέα ὑμῶν καθεῖρξας τηρεῖ, τῶν «δὲ αὐτοῦ συγγενῶν οὓς μὲν σφόδρα ἐμίσει κατ' «ἀρχὰς ἔκτεινε, τοὺς δὲ λοιποὺς τὰς ὄψεις ἀφελόμενος «ἐν φυλακῇ ἔχει, οὐκ ἐὼν θανάτῳ καταλύσαι τὰς 3.16.14 «συμφορὰς. συλλάβεσθε τοίνυν ἡμῖν καὶ συνελευ»θεροῦτε ὑμᾶς αὐτοὺς οὔτῳ μοχθηρᾶς τυραννίδος, «ὅπως ἂν δύνησθε τῆς τε εἰρήνης καὶ τῆς ἐλευθερίας «ἀπόνασθαι. ταῦτα γὰρ ὑμῖν παρ' ἡμῶν ἔσσεσθαι 3.16.15 «πρὸς τοῦ θεοῦ τὰ πιστὰ δίδομεν.» τοσαῦτα μὲν τὰ βασιλέως γράμματα ἐδήλου. ὁ δὲ ταῦτα παρὰ Βελισαρίου λαβῶν ἐξενεγκεῖν μὲν εἰς τὸ φανερόν οὐκ ἐτόλμησε, λάθρα δὲ τοῖς φίλοις ἐπιδείξας οὐδὲν ὅ τι καὶ λόγου ἄξιον διεπράξατο. 3.17.1 Βελισάριος δὲ ὡς ἐς παράταξιν ὦδε διακοσμήσας τὸ στράτευμα τὴν ἐπὶ Καρχηδόνα ἐβάδιζε. τῶν δ' ὑπασπιστῶν τριακοσίου ἀπολέξας, ἄνδρας ἀγαθοὺς τὰ πολέμια, Ἰωάννη παρέδωκεν, ὅς οἱ ἐπεμελεῖτο τῆς περὶ τὴν οἰκίαν δαπάνης· ὀπίωνα τοῦτον καλοῦσι 3.17.2 Ῥωμαῖοι. ἀνὴρ δὲ ἦν Ἀρμένιος μὲν γένος, ξυνέσεως δὲ καὶ ἀνδρίας ἐς τὸ ἀκρότατον μάλα ἦκων. τοῦτον δὲ τὸν Ἰωάννην ἐκέλευσε τῇ στρατιᾷ ἡγεῖσθαι, οὐχ ἦσσαν ἢ κατὰ εἴκοσι σταδίους διέχοντα, καὶ ἦν τι πολέμιον ἴδοι, κατὰ τάχος σημῆναι, ὅπως δὴ μὴ ἀπαρά3.17.3 σκευοὶ ἐς μάχην καθίστασθαι ἀναγκάζονται. τοὺς δὲ ζυμμάχους Μασσαγέτας ἐκέλευε τοσοῦτοις ἢ καὶ πλείοσι σταδίοις ἀπέχοντας ἀεὶ κατὰ τὸ ἀριστερόν μέρος τὴν πορείαν ποιεῖσθαι· αὐτὸς δὲ ὀπισθεν μετὰ τῶν ἀρίστων 3.17.4 ἐβάδιζεν. ὑπόπτετε γὰρ ἐκ τῆς Ἑρμιόνης Γελίμερα σφίσι ἐπόμενον οὐκ ἐς μακρὰν ἐπιθήσεσθαι. κατὰ γὰρ τὸ δεξιὸν μέρος οὐδὲν ἦν δέος οὐ πόρρω τῆς 3.17.5 ἡμόνος πορευομένοις. τοῖς δὲ ναύταις ἐπήγγελλε παρακολουθεῖν τε ἀεὶ καὶ τοῦ στρατεύματος μὴ πολὺ διεστάναι, ἀλλ' ἐπιφόρου μὲν γινομένου τοῦ πνεύματος χαλάσαντας τὰ μεγάλα ἰστία τοῖς μικροῖς, ἃ δὴ δόλωνας καλοῦσιν, ἔπεσθαι, λωφήσαντος δὲ παντελῶς τοῦ ἀνέμου βιάζεσθαι ὅσον οἰοί τε ὦσιν ἐρέσσοντας. 3.17.6 Εἰς δὲ Σύλλεκτον ἀφικόμενος Βελισάριος σώφρονάς τε τοὺς στρατιώτας παρείχετο καὶ οὔτε ἀδίκων χειρῶν ἄρχοντας οὔτε τι ἄπο τρόπου ἐργαζομένους, αὐτὸς τε πραότητα καὶ φιλανθρωπίαν πολλὴν ἐνδεικνύμενος οὔτῳ τοὺς Λίβυας προσεποιήσατο ὥστε τοῦ λοιποῦ καθάπερ ἐν χώρᾳ οἰκείᾳ τὴν πορείαν ποιεῖσθαι, οὔτε ὑποχωρούντων τῶν ταύτῃ ὠκημένων οὔτε τι ἀποκρύπτεσθαι βουλομένων, ἀλλὰ καὶ ἀγορὰν παρεχομένων καὶ τὰ ἄλλα τοῖς στρατιώταις ἢ βούλοιντο ὑπηρετούντων. 3.17.7 ὀγδοήκοντα δὲ σταδίους ἀνύοντες εἰς ἡμέραν ἐκάστην ἄχρι ἐς Καρχηδόνα διετελέσαμεν, ἢ κατὰ πόλιν, ἂν οὔτῳ τύχη, ἢ ἐν στρατοπέδῳ ἐκ τῶν παρόντων ὡς 3.17.8 ἀσφαλέστατα ἀυλιζόμενοι. οὔτῳ γοῦν διὰ τε Λέπτης πόλεως καὶ Ἀδραμητοῦ ἐς Γράσσην τὸ χωρίον ἀφικόμεθα, πεντήκοντα καὶ τριακοσίου σταδίου Καρχη3.17.9 δόνος διέχον. ἔνθα δὲ βασιλείᾳ τε ἦν τοῦ Βανδίλων ἡγουμένου καὶ παράδεισος κάλλιστος ἀπάντων ὧν 3.17.10 ἡμεῖς ἴσμεν. ταῖς τε γὰρ κρήναις κομιδῇ κατάρρυτός ἐστι καὶ ἄλλους ἔχει πάμπλου χρῆμα. ὀπώρας δὲ τὰ δένδρα μεστὰ ἐστι ζύμπαντα· ὥστε τῶν στρατιωτῶν ἕκαστος τὴν καλύβην ἐν δένδροις ὀπώρας ἐπήξατο καὶ τῶν καρπῶν τηνικάδε ὠραίων ὄντων ἐς κόρον μὲν αὐτῶν ἀφίκοντο πάντες, αἴσθησις δὲ σχεδόν τι τῆς ὀπώρας ἐλασσομένης οὐ γέγονε. 3.17.11 Γελίμερ δὲ, ἐπεὶ ἐν Ἑρμιόνη τὸ πρῶτον παρόντας ἤκουσε τοὺς πολεμίους, γράφει πρὸς τὸν ἀδελφὸν Ἀμμάταν ἐς Καρχηδόνα, Ἰλδέρικον μὲν καὶ ἄλλους, ὅσους εἴτε κατὰ γένος εἴτε ἄλλως αὐτῷ προσήκοντας ἐν φυλακῇ ἔχει, ἀποκτινύναι, αὐτὸν δὲ τοὺς τε Βανδίλους καὶ εἴ τι ἄλλο μάχιμον ἐν τῇ πόλει ἦν ἐν παρασκευῇ ποιήσασθαι, ὅπως τῶν πολεμίων ἐν στενοῖς γενομένων ἀμφὶ τὸ τῆς πόλεως προάστειον, ὃ Δέκιμον καλοῦσιν, ἀμφοτέρωθεν ξυνιόντας κυκλώσασθαι τε αὐ3.17.12 τοὺς καὶ σαγηνεύσαντας διαφθεῖραι. Ἀμμάτας δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίει, καὶ τὸν τε Ἰλδέρικον,

ξυγγενῆ ὄντα, καὶ Εὐαγέην ἀπέκτεινε καὶ τῶν Λιβύων ὅσοι αὐτοῖς ἐπιτήδειοι 3.17.13 ἦσαν. Ὅαμερ γὰρ ἤδη ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο. τοὺς τε Βανδίλους ἐξοπλίσας, ὡς εἰς καιρὸν ἐπιθησόμενος, 3.17.14 ἐν παρασκευῇ ἐποιήσατο. Γελίμερ δὲ ὄπισθεν, οὐ παρέχων ἡμῖν αἴσθησιν, εἶπετο, πλὴν γε δὴ ὅτι ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, ἢ ἐν Γράσση ἠύλισάμεθα, κατάσκοποι ἐκατέρωθεν ἰόντες ξυνέμιζαν, πλήξαντές τε ἀλλήλους ἐς τὸ σφέτερον στρατόπεδον ἐκάτεροι ἀπεχώρησαν, καὶ ταύτῃ γέγονεν ἡμῖν φανερόν οὐ πόρρω εἶναι τοὺς 3.17.15 πολεμίους. ἐνθὲνδε ἡμῖν πορευομένοις τὰς ναῦς ἐσορᾶν ἀδύνατα ἦν. πέτραι γὰρ ὑψηλαί, πόρρω τῆς θαλάσσης διήκουσαι, περίοδον τοῖς πλέουσι πολλῶ μέτρῳ ἐργάζονται, καὶ ἄκρα ἀνέχει, ἥς ἐντὸς τοῦ Ἑρμοῦ πό3.17.16 λισμά ἐστι. Βελισάριος οὖν Ἀρχελάω τε τῷ ἐπάρχῳ καὶ Καλωνύμῳ τῷ ναυάρχῳ ἐπέστελλεν ἐς Καρχηδόνα μὲν μὴ καταίρειν, σταδίους δὲ ἀμφὶ τοὺς δια3.17.17 κοσίους ἀπέχοντας ἄχρι αὐτὸς καλέσῃ μένειν. ἐκ δὲ Γράσσης ἐξαναστάντες τεταρταῖοι ἐς Δέκιμον ἀφικόμεθα, σταδίοις ἑβδομήκοντα Καρχηδόνας ἀπέχον. 3.18.1 Ἐν δὲ δὴ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ Γελίμερ τὸν ἀνεψιὸν Γιβαμοῦνδον ἐκέλευεν ἅμα Βανδύλων δισχιλίους φθάνοντα τὸ ἄλλο στρατεύμα κατὰ τὸ εὐώνυμον μέρος ἰέναι, ὅπως Ἀμμάτας μὲν ἐκ Καρχηδόνας, Γελίμερ δὲ αὐτὸς ὄπισθεν, Γιβαμοῦνδος δὲ ἐκ τῶν ἐν ἀριστερᾷ χωρίων ἐς ταῦτο ξυνιόντες ῥᾶον δὴ καὶ ἀπονώτερον 3.18.2 τὴν κύκλωσιν τῶν πολεμίων ποιήσονται. ἐμοὶ δὲ τὰ τε θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπεια ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ ἐπῆλθε θαυμάσαι, ὅπως ὁ μὲν θεὸς, πόρρωθεν ὄρων τὰ ἐσόμενα, ὑπογράφει ὅπῃ ποτὲ αὐτῷ τὰ πράγματα δοκεῖ ἀποβήσεσθαι, οἱ δὲ ἀνθρώποι ἢ σφαλλόμενοι ἢ τὰ δέοντα βουλευόμενοι οὐκ ἴσασιν ὅτι ἔπταισάν τι, ἂν οὕτω τύχοι, ἢ ὀρθῶς ἔδρασαν, ἵνα γένηται τῇ τύχῃ τρίβος, φέρουσα πάντως ἐπὶ τὰ πρότερον δεδογμένα. 3.18.3 εἰ μὴ γὰρ Βελισάριος οὕτω διωκῆσατο τὴν παράταξιν, τοὺς μὲν ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην προτερῆσαι κελεύσας, τοὺς δὲ Μασσαγέτας ἐν ἀριστερᾷ τῆς στρατιᾶς ἰέναι, οὐκ ἂν ποτε διαφυγεῖν τοὺς Βανδύλους ἰσχύσαμεν. 3.18.4 καὶ τούτων δὲ οὕτω Βελισαρίῳ βεβουλευμένων, εἰ τὸν καιρὸν Ἀμμάτας διεφύλαξε καὶ μὴ τοῦτον τεταρτημορίῳ τῆς ἡμέρας μάλιστα ἔφθασεν, οὐκ ἂν ποτε οὕτω 3.18.5 Βανδύλοις διεφθάρῃ τὰ πράγματα· νῦν δὲ Ἀμμάτας προτερῆσας ἀμφὶ μέσην ἡμέραν ἐς Δέκιμον ἦκε, μακρὰν ἀπολελειμμένων ἡμῶν τε καὶ τοῦ Βανδύλων στρατεύματος, οὐ τοῦτο μόνον ἀμαρτήσας, ὅτι οὐκ ἐν δέοντι ἀφίκετο χρόνῳ, ἀλλὰ καὶ τὸ Βανδύλων πλῆθος ἐν Καρχηδόνα ἀπολιπὼν, ἀπαγγείλας τε ὡς τάχιστα ἐς τὸ Δέκιμον ἦκειν, αὐτὸς ξὺν ὀλίγοις καὶ οὐδὲ ἀριστίνδην ξυνειλεγμένοις τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην ἐς χεῖρας 3.18.6 ἦλθε. καὶ κτείνει μὲν τῶν ἀρίστων δώδεκα ἐν τοῖς πρώτοις ἀγωνιζομένους, πίπτει δὲ καὶ αὐτὸς, ἀνὴρ 3.18.7 ἀγαθὸς ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ γενόμενος. καὶ ἡ μὲν τροπῆ, ἐπεὶ Ἀμμάτας ἔπεσε, λαμπρὰ ἐγεγόνει, φεύγοντες δὲ κατὰ κράτος οἱ Βανδύλοι ἀνεσόβουν ἅπαντας 3.18.8 τοὺς ἐκ Καρχηδόνας ἐς Δέκιμον ἰόντας. ἐπορεύοντο γὰρ οὐδενὶ κόσμῳ οὐδὲ ὡς ἐς μάχην ξυντεταγμένοι, ἀλλὰ κατὰ συμμορίας, καὶ ταύτας βραχείας· κατὰ 3.18.9 τριάκοντα γὰρ ἢ εἴκοσιν ἦσαν. ὄρωντες δὲ Βανδύλους τοὺς ἀμφὶ τὸν Ἀμμάταν φεύγοντας, καὶ οἰόμενοι τοὺς διώκοντας παμπληθεῖς εἶναι, τρέψαντες 3.18.10 τὰ νῶτα συνέφευγον. Ἰωάννης δὲ καὶ οἱ ξὺν αὐτῷ οἱς ἂν ἐντύχοιεν κτείνοντες ἄχρι ἐς τὰς Καρχηδόνας 3.18.11 πύλας ἀφίκοντο. καὶ γέγονε φόνος Βανδύλων ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα σταδίοις τοσοῦτος ὥστε εἰκάζειν τοὺς θεωμένους δισμυρίων πολεμίων τὸ ἔργον εἶναι. 3.18.12 Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Γιβαμοῦνδος τε καὶ οἱ δισχίλιοι ἦκον ἐς Πεδίον Ἀλῶν, ὅπερ τεσσαράκοντα μὲν σταδίοις τοῦ Δεκιμοῦ ἀπέχει ἐν ἀριστερᾷ εἰς Καρχηδόνα ἰόντι, ἀνθρώπων δὲ καὶ δένδρων καὶ ἄλλου ὄτουοῦν ἔρημόν ἐστι, τῆς τοῦ ὕδατος ἄλμης ἄλλο οὐδὲν ἐνταῦθα πλὴν τοὺς ἄλας ἐώσης γίνεσθαι· ἐνθα δὴ τοῖς Οὐννοῖς περιπεπτωκότες ἀπώλοντο πάν3.18.13 τες. ἦν δὲ τις ἐν τοῖς Μασσαγέταις ἀνὴρ, ἀνδρίας μὲν καὶ ἰσχύος εὖ ἦκων, ὀλίγων δὲ ἡγούμενος ἀνδρῶν· οὗτος εἶχε γέρας ἐκ πατέρων τε καὶ προγόνων ἐν πᾶσι τοῖς

Οὐννικοῖς στρατεύμασι πρῶτος εἰς τοὺς πολεμίους 3.18.14 εἰσβάλλειν. οὐ γὰρ ἦν θεμιτὸν ἀνδρὶ Μασσαγέτη προτύπαντι ἐν μάχῃ τῶν τινα πολεμίων λαβεῖν, πρὶν γε δὴ τινα ἐκ ταύτης τῆς οἰκίας ἐς τοὺς πολεμίους 3.18.15 τῶν χειρῶν ἄρξαι. οὗτος ἀνὴρ, ἐπεὶ τὰ στρατεύματα οὐ πόρρω ἀπ' ἀλλήλων ἐγένετο, ἐξελάσας τὸν ἵππον, τοῦ τῶν Βανδίων στρατοπέδου μόνος ὡς ἐγγυ3.18.16 τάτω ἔστη. οἱ δὲ Βανδίλοι, ἢ τὴν τοῦ ἀνδρὸς εὐψυχίαν καταπλαγέντες ἢ καὶ τι τοὺς πολεμίους ὑποτοπήσαντες ἐς αὐτοὺς μηχανᾶσθαι, οὔτε κινεῖσθαι οὔτε 3.18.17 τὸν ἄνδρα βαλεῖν ἔγνωσαν. οἶμαι δὲ αὐτοὺς οὐπώποτε Μασσαγετῶν μάχην ἐν πείρᾳ ἔχοντας, ἀκούοντας δὲ κομιδῆ μάχιμον τὸ ἔθνος εἶναι, οὕτω δὴ κατορρωδῆσαι 3.18.18 τὸν κίνδυνον. ἀναστρέψας δὲ ἐς τοὺς ὁμοφύλους ὁ ἄνθρωπος ἔλεξεν, ὡς ὁ θεὸς σφίσι βρῶσιν 3.18.19 τοὺς ξένους τούσδε πέμψειεν. οὕτω δὴ ὀρμωμένους αὐτοὺς οἱ Βανδίλοι οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλὰ λύσαντες τὴν τάξιν καὶ ἥκιστα ἐς ἀλκὴν ἰδόντες ἅπαντες αἰσχροῦς διεφθάρησαν. 3.19.1 Ἡμεῖς δὲ τῶν γεγονότων οὐδ' ὅτι οὖν πεπυσμένοι ἐπὶ τὸ Δέκιμον ἦειμεν. Βελισάριος δὲ χῶρον ἰδὼν ἐς στρατόπεδον ἰκανῶς πεφυκῶτα, πέντε καὶ τριάκοντα σταδίους τοῦ Δεκίμου διέχοντα, χαράκωμά τε αὐτῷ περιέβαλεν εὖ μάλα πεποιημένον καὶ τοὺς πεζοὺς ἅπαντας ἐνταῦθα καταστησάμενος ἅπαν τε ξυγκαλέσας 3.19.2 τὸ στρατεύμα ἔλεξε τοιάδε «Ὁ μὲν τῆς ἀγωνίας καιρὸς, «ἄνδρες συστρατιῶται, ἤδη πάρεστιν· αἰσθάνομαι γὰρ «προσιόντας ἡμῖν τοὺς πολεμίους· τὰς δὲ ναῦς ὡς πορρω»τάτω ἡμῶν ἢ τοῦ τόπου φύσις ἀπήνεγκε· περιέστηκε «δὲ ἡμῖν ἢ τῆς σωτηρίας ἐλπίς ἐν ταῖς χερσίν οὔσα. 3.19.3 «οὐ γὰρ ἐστὶν οὐ πόλις φιλία, οὐκ ἄλλο οὐδὲν ὀχύρωμα, ὅτω δὴ καὶ πιστεύσαντες τὸ θαρρεῖν ὑπὲρ ἡμῶν 3.19.4 «αὐτῶν ἔξομεν. ἀλλ' εἰ μὲν ἄνδρες ἀγαθοὶ γενοίμεθα, «εἰκὸς ἂν εἴη καὶ περιέσεσθαι ἡμᾶς τῷ πολέμῳ τῶν «ἐναντίων· ἦν δέ τι μαλακιζοίμεθα, λελείπεται ἡμῖν «ὑπὸ Βανδίοις γεγενημένοις αἰσχροῦς διεφθάρθαι. 3.19.5 «καίτοι πολλὰ ἡμῖν ἐφόδια πρὸς τὴν νίκην ἐστί· τό «τε δίκαιον, μεθ' οὐ πρὸς τοὺς δυσμενεῖς ἤκομεν (τὰ «γὰρ ἡμέτερα αὐτῶν κομιούμενοι πάρεσμεν), καὶ τὸ «τῶν Βανδίων ἐς τὸν σφῶν αὐτῶν τύραννον ἔχθος. 3.19.6 «ἢ τε γὰρ τοῦ θεοῦ ζυμμαχία τοῖς τὰ δίκαια προτεινομένοις προσγίνεσθαι πέφυκε καὶ στρατιώτης τῷ «κρατοῦντι δύσνους ἀνδραγαθίζεσθαι οὐκ ἐπίσταται. 3.19.7 «χωρὶς δὲ τούτων ἡμεῖς μὲν Πέρσαις τε καὶ Σκύθαις «τὸν ἅπαντα ὠμιλήσαμεν χρόνον, οἱ δὲ Βανδίλοι, ἐξ «ἄτου Λιβύης ἐκράτησαν, οὐδένα πολέμιον ὅτι μὴ 3.19.8 «γυμνοὺς Μαυρουσίους τεθέανται. τίς δὲ οὐκ οἶδεν «ὡς ἔργου παντὸς μελέτη μὲν ἐς ἐμπειρίαν, ἀργία δὲ «εἰς ἀμαθίαν φέρει; τὸ μὲν οὖν χαράκωμα, ὅθεν ἡμᾶς «τὸν πόλεμον διαφέρειν δεήσει, ὡς ἄριστα ἡμῖν πεποιῆ3.19.9 «σθαι ζυμβαίνει. πάρεστι δὲ ἡμῖν τὰ τε ὅπλα καὶ «τὰ ἄλλα πάντα, ὅσα φέρειν οὐχ οἴοι τε ἐσμέν, ἐν»ταῦθα καταθεμένοις ἰέναι, καὶ ἀναστρέψαντας ἂν 3.19.10 «ἐνθάδε ἡμᾶς οὐδὲν τῶν ἐπιτηδείων ἐπιλίποι. εὐχομαι «δὲ ὑμῶν ἕκαστον τῆς τε οἰκείας ἀρετῆς καὶ τῶν κατὰ «τὸν οἶκον ἀναμνησθέντα οὕτω δὴ καταφρονήματι ἐπὶ «τοὺς πολεμίους χωρεῖν.» 3.19.11 Τοσαῦτα εἰπὼν Βελισάριος καὶ ἐπευξάμενος τὴν τε γυναῖκα καὶ τὸ χαράκωμα τοῖς πεζοῖς ἀπολιπὼν αὐτὸς 3.19.12 μετὰ τῶν ἰπέων ἀπάντων ἐξήλασεν. οὐ γὰρ οἱ ἐφαίνετο ἐν τῷ παρόντι ζύμφορον εἶναι τῷ παντὶ διακινδυνεῦσαι στρατῷ, ἀλλὰ ζῆν τοῖς ἰπεῦσι πρῶτον ἀκροβολισαμένῳ καὶ ἀποπειρασαμένῳ τῆς τῶν πολεμίων δυνάμεως οὕτω δὴ τῷ ὄλῳ στρατεύματι διαμάχεσθαι. 3.19.13 στείλας οὖν ἔμπροσθεν τοὺς τῶν φοιδερᾶτων ἄρχοντας, σὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ καὶ τοῖς οἰκειοῖς δορυφόροις 3.19.14 τε καὶ ὑπασπισταῖς αὐτὸς εἶπετο. ἐπεὶ δὲ οἱ φοιδερᾶτοι ζῆν τοῖς ἡγεμόσιν ἐγένοντο ἐν τῷ Δεκίμῳ, ὀρῶσι τοὺς τῶν πεπτωκότων νεκροὺς, δώδεκα μὲν ἑταίρους τῶν μετὰ Ἰωάννου, πλησίον δὲ αὐτῶν Ἀμμάταν καὶ Βαν3.19.15 δίων τινάς. παρὰ δὲ τῶν ταύτη ὠκημένων τὸν πάντα λόγον ἀκούσαντες ἤσχαλλον, ἀπορούμενοι ὅπη αὐτοῖς χωρητέα εἴη. ἔτι δὲ αὐτῶν ἀπορουμένων καὶ ἀπὸ τῶν λόφων ἅπαντα περισκοπούμενων τὰ ἐκείνη χωρία, κονιορτὸς τε ἀπὸ μεσημβρίας

ἐφαίνετο καὶ μικρὸν 3.19.16 ὕστερον Βανδίων ἰππέων πάμπλου χρῆμα. καὶ πέμπουσι μὲν πρὸς Βελισάριον, ὡς τάχιστα ἦκειν αἰτοῦντες, ἄτε δὴ σφίσι ἐγκειμένων τῶν πολεμίων. τῶν 3.19.17 δὲ ἀρχόντων αἱ γνῶμαι δίχα ἐφέροντο. οἱ μὲν γὰρ ἠξίουσαν τοῖς ἐπιούσιν ὁμόσε ἰέναι, οἱ δὲ οὐκ ἀξιοχρεῶν 3.19.18 σφίσι ἐς τοῦτο ἔφασκον εἶναι τὴν δύναμιν. ταῦτα δὲ αὐτοῖς ἐς ἀλλήλους διαφιλονεικοῦσιν οἱ βάρβαροι ἀγχοῦ ἐγένοντο ἡγουμένου αὐτοῖς Γελίμερος καὶ ὁδῶ χρησαμένου μεταξὺ ἧς τε Βελισάριος εἶχε καὶ ἧς οἱ 3.19.19 Μασσαγέται ἦκον οἱ Γιβαμούνδω ξυμμίξαντες. λοφώδεις δὲ χῶροι ἐφ' ἑκάτερα ὄντες οὔτε τὸ Γιβαμούνδου πάθος ἰδεῖν οὔτε τὸ Βελισαρίου χαράκωμα ξυνεχώρησαν, οὐ μὴν οὐδὲ τὴν ὁδὸν, ἣν οἱ ἀμφὶ Βελισάριον 3.19.20 ἐπορευόντο. ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ ἀλλήλων γεγόνασιν, ἕρις τῇ στρατιᾷ ἑκατέρᾳ ἐπέπεσεν, ὁπότεροι τοῦ πάντων 3.19.21 ὑψηλοτάτου τῶν ἐκείνη λόφων κρατήσουσιν. ἐδόκει γὰρ ἐνστρατοπεδεύσασθαι ἐπιτήδειος εἶναι, καὶ αὐτοὶ ἑκάτεροι ἐνθένδε ἤρουσαν τοῖς πολεμίοις εἰς χεῖρας 3.19.22 ἰέναι. προτερήσαντες δὲ οἱ Βανδίλοι τὸν τε λόφον καταλαμβάνουσιν ὠθισμῶ χρησάμενοι καὶ τρέπονται 3.19.23 τοὺς πολεμίους, ἤδη φοβεροὶ αὐτοῖς γεγονότες. φεύγοντες δὲ Ῥωμαῖοι ἐς χωρίον ἀφικνοῦνται σταδίους ἑπτὰ τοῦ Δεκίμου ἀπέχον, ἔνθα δὴ Οὐλίαν τὸν Βελισαρίου δορυφόρον ξὺν ὑπασπισταῖς ὀκτακοσίοις τετύχηκεν 3.19.24 εἶναι. πάντες τε ὄντο ὡς σφᾶς οἱ ἀμφὶ τὸν Οὐλίαν δεξάμενοι στήσονται τε καὶ ξὺν αὐτοῖς ὁμόσε ἐπὶ τοὺς Βανδίλους χωρήσουσιν· ἀλλ' ἐπεὶ ἅμα ἐγένοντο, παρὰ δόξαν ἤδη ζύμπαντες ἀνά κράτος τε ἔφευγον καὶ δρόμῳ τὴν ἐπὶ Βελισάριον ἤεσαν. 3.19.25 Ἐνθένδε οὐκ ἔχω εἰπεῖν ὃ τί ποτε παθὼν Γελίμερ, ἐν ταῖς χερσὶν ἔχων τὸ τοῦ πολέμου κράτος, ἐθελούσιος αὐτὸ τοῖς πολεμίοις μεθῆκε, πλὴν εἰ μὴ ἐς τὸν θεὸν καὶ τὰ τῆς ἀβουλίας ἀναφέρειν δεῖσει, ὅς, ἠνίκα τι ἀνθρώπῳ συμβῆναι βουλευῆται φλαῦρον, τῶν λογισμῶν ἀψάμενος πρῶτον οὐκ ἔᾶ τὰ ξυνοίσοντα ἐς βου3.19.26 λην ἔρχεσθαι. εἴτε γὰρ τὴν δίωξιν εὐθυωρὸν ἐποίησατο, οὐδ' ἂν αὐτὸν ὑποστῆναι Βελισάριον οἶμαι, ἀλλ' 3.19.27 ἄρδην ἅπαντα ἡμῖν διαφθαρῆναι τὰ πράγματα· τοσοῦτον δὴ τό τε τῶν Βανδίων πληθος τό τε αὐτῶν κατὰ Ῥωμαίων δέος ἐφαίνετο· εἴτε καὶ Καρχηδόνας εὐθὺ ἤλασε, τοὺς τε σὺν Ἰωάννῃ εὐπετῶς ἂν ἅπαντας ἔκτεινεν, οἱ γε κατὰ ἓνα καὶ δύο ἀφροντιστήσαντές τε καὶ περιπάτους ἐν τῷ πεδίῳ ποιούμενοι τοὺς κει3.19.28 μένους ἐσύλων. καὶ τὴν πόλιν ξὺν τοῖς χρήμασι διασωσάμενος τῶν τε ἡμετέρων νεῶν οὐ πόρρω ἀφικόμενων ἐκράτει καὶ ὄλην ἡμῖν ἀνέστελλε τοῦ τε ἀπόπλου καὶ τῆς νίκης ἐλπίδα. ἀλλὰ γὰρ ἔπραξε τούτων οὐδέ3.19.29 τερα. βάδην δὲ κατιῶν ἐκ τοῦ λόφου, ἐπεὶ ἐν τῷ ὁμαλεῖ ἐγένετο καὶ τὰδελεφοῦ τὸν νεκρὸν εἶδεν, ἕς τε ὀλοφύρσεις ἐτρέπετο καὶ τῆς ταφῆς ἐπιμελούμενος οὕτω δὴ τοῦ καιροῦ τὴν ἀκμὴν ἤμβλυεν, ἧς γε οὐκ3.19.30 ἐτι ἀντιλαβέσθαι ἐδύνατο. τοῖς δὲ φεύγουσι Βελισάριος ἀπαντήσας στήναι κελεύει, κοσμίως τε ἅπαντας διατάξας καὶ πολλὰ ὀνειδίσας, ἐπειδὴ τὴν τε Ἀμμάτα τελευτήν καὶ τὴν Ἰωάννου δίωξιν ἤκουσε καὶ περὶ τοῦ χωρίου καὶ τῶν πολεμίων ἐπύθετο ὅσα ἐβούλετο, 3.19.31 δρόμῳ ἐπὶ Γελίμερά τε καὶ Βανδίλους ἐχώρει. οἱ δὲ βάρβαροι ἄτακτοί τε καὶ ἀπαράσκευοι ἤδη γεγονότες ἐπιόντας αὐτοὺς οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλὰ φεύγουσιν ἀνά κράτος, πολλοὺς ἐνταῦθα ἀποβαλόντες, καὶ ἡ μάχη 3.19.32 ἐτελεύτα ἐς νύκτα. ἔφευγον δὲ οἱ Βανδίλοι οὐκ ἐς Καρχηδόνα οὐδὲ ἐς Βυζάκιον, ὅθενπερ ἦκον, ἀλλ' ἐπὶ τὸ Βούλλης πεδίον καὶ τὴν εἰς Νουμίδας ὁδὸν φέρου3.19.33 σαν. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην καὶ οἱ Μασσαγέται περὶ λύχνων ἀφᾶς εἰς ἡμᾶς ἀναστρέψαντες καὶ ἅπαντα τὰ ξυμβεβηκότα μαθόντες τε καὶ ἀναγγείλαντες σὺν ἡμῖν ἐν Δεκίμῳ διενυκτέρευσαν. 3.20.1 Τῇ δὲ ὑστεραῖα τῶν πεζῶν ἅμα τῇ Βελισαρίου γυναικὶ παραγενομένων ζύμπαντες τὴν ἐπὶ Καρχηδόνα ἐπορευόμεθα, ἔνθα δὴ περὶ δειλὴν ὀψίαν ἦκοντες ἠλιώσαμεθα, καίτοι ἐκώλυεν οὐδεὶς ἐς τὴν πόλιν αὐτίκα ἐσελάσαι. οἱ τε γὰρ Καρχηδόνοι τὰς πύλας ἀνακλίναντες λύχνα ἔκαιον πανδημεὶ καὶ ἡ πόλις κατελάμπετο τῷ πυρὶ τὴν νύκτα ὄλην ἐκείνην,

καὶ τῶν Βανδίων οἱ ἀπολελειμμένοι ἐν τοῖς ἱεροῖς ἰκέται ἐκά3.20.2 θηγτο. ἀλλὰ Βελισάριος διεκώλυσε τοῦ μήτε ἐνέδραν σφίσι πρὸς τῶν πολεμίων γενέσθαι μήτε τοῖς στρατιώταις ἄδειαν εἶναι ἅτε ἐν νυκτὶ λανθάνουσιν, ἐς ἄρπα3.20.3 γὴν τραπέσθαι. ταύτη τε τῇ ἡμέρᾳ αἱ νῆες, εὖρου σφίσιν ἀνέμου ἐπιπεσόντος, ἐς τὴν ἄκραν ἀφίκοντο. καὶ οἱ Καρχηδόνιοι, ἥδη γὰρ αὐτὰς καθέωρων, τὰς σιδηρᾶς ἀλύσεις τοῦ λιμένος, ὃν δὴ Μανδράκιον κα3.20.4 λούσιν, ἀφελόμενοι, εἰσιτητὰ τῷ στόλῳ ἐποίουν. ἔστι δὲ ἐν τῇ βασιλέως αὐλῇ οἴκημα σκότους ἀνάπλεων, ὃ δὴ Ἀγκῶνα καλοῦσιν οἱ Καρχηδόνιοι, ἔνθα ἐνεβάλλοντο 3.20.5 ἅπαντες οἷς ἂν χαλεπαῖνοι ὁ τύραννος. ἐνταῦθα καθειργμένοι ἐτύγχανον πολλοὶ τῶν ἐσίων ἐμπόρων ἐς 3.20.6 ἐκεῖνο τοῦ χρόνου. τούτοις γὰρ δὴ ὁ Γελίμερ χαλεπῶς εἶχεν, ἐπικαλῶν ὡς δὴ αὐτοὶ βασιλέα ἐς τὸν πόλεμον ἐναγάγοιεν, ἐμελλόν τε διαφθαρήναι πάντες, δόξαν τοῦτο Γελίμερι ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ, ἥ Ἀμμάτας ἐν Δεκίμῳ 3.20.7 ἀπέθανε· παρὰ τοσοῦτον κινδύνου ἦλθον. τούτου ὁ φύλαξ τοῦ δεσποτηρίου, ἐπεὶ τὰ τε ἐν Δεκίμῳ πραχθέντα ἤκουσε καὶ τὸν στόλον εἶδε τῆς ἄκρας ἐντὸς, ἐσελθὼν ἐς τὸ οἴκημα πυνθάνεται τῶν ἀνδρῶν, οὕτω τὰγαθὰ πεπυσμένων, ἀλλ' ἐν τῷ σκότῳ καθημένων καὶ παραδοκούντων τὸν θάνατον, τί ποτε ἄρα βουλομένοις ἂν αὐτοῖς εἴη τῶν ὑπαρχόντων προε3.20.8 μένοις σεσῶσθαι. τῶν δὲ ἅπαντα αἰρουμένων διδόναι ἂ βούλοιο, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἦτι τῶν πάντων χρημάτων, ἡξίου δὲ ἅπαντας ὀμνύναι ὡς, ἦν διαφύγοιεν, καὶ αὐτῷ ἐν κινδύνοις γενησομένῳ συλλήψονται ὄση 3.20.9 δύναμις. οἱ μὲν οὖν κατὰ ταῦτα ἐποίουν. ὁ δὲ τὸν τε λόγον ἅπαντα ἔφραζε καὶ σανίδα ἐκ τοῦ πρὸς θάλασσαν ἀφελῶν μέρους προσιόντα τὸν στόλον ἐπέδειξε, τῆς τε εἰρκτῆς ἀφείς ἅπαντας ζῆν αὐτοῖς ἦει. 3.20.10 Οἱ δὲ ἐν ταῖς ναυσὶν ὄντες, οὕτω τι ἀκηκοότες ὧν ἐν τῇ γῇ ὁ στρατὸς ἔδρασε, διηποροῦντο, καὶ τὰ ἰστία χαλάσαντες ἔς τε τὸ Μερκούριον πέμψαντες τὰ ἐν Δεκίμῳ πραχθέντα ἔμαθον, καὶ περιχαρεῖς γενόμενοι 3.20.11 ἔπλεον. ἐπεὶ δὲ τοῦ πνεύματος σφίσιν ἐπιφόρου ὄντος ἀπὸ σταδίων πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν Καρχηδόνος ἐγένοντο, Ἀρχέλαος μὲν καὶ οἱ στρατιῶται αὐτοῦ ὀρμίσασθαι ἐκέλευον, τὴν τοῦ στρατηγοῦ δεδιότες πρόρρη3.20.12 σιν, οἱ δὲ ναῦται οὐκ ἐπέιθοντο. τὴν τε γὰρ ἐκείνη ἀκτὴν ἀλίμενον εἶναι ἔφασκον καὶ χειμῶνα ἐπίσημον αὐτίκα μάλα γενήσεσθαι ἐπίδοξον εἶναι, ὃν δὴ οἱ 3.20.13 ἐπιχώριοι Κυπριανὰ καλοῦσι. προὔλεγον τε ὡς, εἰ ἐνταῦθα σφίσιν ἐπιγένηται, οὐδ' ἂν τῶν νεῶν μίαν 3.20.14 διασώσασθαι δυνατοὶ εἶεν. καὶ ἦν δὲ οὕτως, ἐν βραχεῖ οὖν τὰ τε ἰστία χαλάσαντες καὶ βουλευσάμενοι τοῦ μὲν Μανδρακίου πειράσασθαι οὐκ ᾔφροντο χρῆναι 3.20.15 (τὰς τε γὰρ Βελισαρίου ἐντολὰς ὑπεστέλλοντο καὶ ἅμα τὴν ἐς τὸ Μανδράκιον εἴσοδον ταῖς ἀλύσεσιν ἀποκεκλεισθαι ὑπώπτευνον, ἄλλως τε καὶ τῷ παντὶ στόλῳ τὸν λιμένα ἐκεῖνον οὐχ ἰκανὸν εἶναι), τὸ δὲ Στάγνον σφίσιν ἐφαίνετο ἐν καλῷ κεῖσθαι (μέτρῳ γὰρ σταδίων τεσσαράκοντα Καρχηδόνος διέχει) ἐμπόδιόν τε οὐδὲν ἐν αὐτῷ εἶναι καὶ πρὸς τὸν στόλον ἅπαντα ἰκανῶς 3.20.16 πεφυκέναι. ἔνθα δὴ ἀφικόμενοι περὶ λύχνων ἀφὰς ὀρμίσαντο πάντες, πλην γε δὴ ὅτι Καλώνυμος ἅμα τῶν ναυτῶν τισι, τοῦ τε στρατηγοῦ ἀφροντιστήσας καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἔς τε τὸ Μανδράκιον λάθρα ἀπέβη, οὐδενὸς κωλύσαι τολμήσαντος, καὶ χρήματα τῶν ἐπὶ θαλάσῃ ὠκημένων ἐμπόρων ξένων τε καὶ Καρχηδονίων διήρπασε. 3.20.17 Τῇ δὲ ἐπιγενομένη ἡμέρᾳ Βελισάριος τούς τε ἐν ταῖς ναυσὶ τὴν ἀπόβασιν ἐκέλευε ποιεῖσθαι καὶ ὄλον διακοσμήσας τὸ στράτευμα διατάξας τε ὡς ἐς μάχην ἐπὶ Καρχηδόνα ἐσήλαυεν· ἐδεδίει γὰρ μή τις οἱ ἐνέδρα 3.20.18 πρὸς τῶν πολεμίων ὑπαντιάσῃ. ἔνθα δὴ πολλὰ μὲν τοὺς στρατιώτας ὑπέμνησεν, ἡλίκα σφίσιν εὐτυχήματα γένοιτο, ἐπειδὴ σωφροσύνην ἐς Λίβυας ἐπεδείξαντο, πολλὰ δὲ παρήνευσε τὴν εὐκοσμίαν ἐν Καρχηδόνι ὡς 3.20.19 μάλιστα διασώσασθαι. Λίβυας γὰρ ἅπαντας Ῥωμαίους τὸ ἀνέκαθεν ὄντας γενέσθαι τε ὑπὸ Βανδίοις οὐτι ἐθελουσίους καὶ πολλὰ πεπονθέναι πρὸς ἀνδρῶν βαρ3.20.20 βάρων ἀνόσια. διὸ δὴ καὶ βασιλέα ἐς πόλεμον καταστήναι

Βανδίλοις, εἶναι τε οὐχ ὅσιον ξυμβῆναί τι πρὸς αὐτῶν ἄχαρι ἐς ἀνθρώπους, ὧν τὴν ἐλευθερίαν ὑπό3.20.21 θεσιν ποιησάμενοι ἐπὶ Βανδίλους ἐστράτευσαν. τοσαῦτα παραινέσας ἕς τε Καρχηδόνα εἰσῆλθε καὶ, ἐπεὶ πολέμιον σφίσιν οὐδὲν ἐφαίνετο, ἐς τὸ Παλάτιον 3.20.22 ἀναβὰς ἐν τῷ Γελίμερος θρόνῳ ἐκάθισεν. ἐνταῦθα ἐντυχόντες πολλῇ κραυγῇ Βελισαρίῳ ἐμπόρων τε πλῆθος καὶ ἄλλοι Καρχηδόνοι, ὅσοις ἐπιθαλάσσια τὰ οἰκία τετύχηκεν εἶναι, ἠτιῶντο ἀρπαγὴν σφίσι τῶν ὑπαρχόντων τῇ προλαβούσῃ νυκτὶ πρὸς τῶν ναυτῶν ξυμ3.20.23 βῆναι. ὁ δὲ Καλώνυμον ὄρκους καταλαμβάνει ἢ μὴν 3.20.24 ἅπαντα ἐς τὸ ἐμφανὲς ἐνεγκεῖν τὰ φώρια. Καλώνυμος δὲ ὁμόσας τε καὶ τὰ ὁμωμοσμένα ἐν ἀλογία ποιησάμενος τὸ μὲν παραυτίκα τὰ χρήματα ἐληίσατο, χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον τὴν δίκην ἔτισεν ἐς Βυζάντιον. 3.20.25 νόσω γὰρ ἀλοῦς τῇ καλουμένη ἀποπληξία καὶ τῶν φρενῶν ἕξω γενόμενος τῆς τε γλώσσης ἀποτραγῶν τῆς αὐτοῦ, εἶτα ἀπέθανεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν χρόνῳ τῷ ὑστέρῳ ἐγένετο. 3.21.1 Τότε δὲ Βελισάριος, ἐπεὶ ὁ καιρὸς ἐς τοῦτο ἦγεν, ἄριστον σφίσιν ἐκέλευε γενέσθαι, οὗ δὴ Γελίμερ 3.21.2 τοὺς τῶν Βανδίων ἡγουμένους ἐστίαν εἰώθει. Δέλφικα τὸν τόπον καλοῦσι Ῥωμαῖοι, οὐ τῇ σφετέρᾳ γλώσσῃ, ἀλλὰ κατὰ τὸ παλαιὸν ἑλληνίζοντες. ἐν Παλατίῳ γὰρ τῷ ἐπὶ Ῥώμης, ἔνθα ξυνέβαινε στιβάδας τὰς βασιλέως εἶναι, τρίπους ἐκ παλαιοῦ εἰστήκει, ἐφ' οὗ 3.21.3 δὴ τὰς κύλικας οἱ βασιλέως οἰνοχόοι ἐτίθεντο. Δέλφικα δὲ τὸν τρίποδα καλοῦσι Ῥωμαῖοι, ἐπεὶ πρῶτον ἐν Δελφοῖς γέγονε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐν τε Βυζαντίῳ καὶ ὅπῃ βασιλέως εἶναι στιβάδα ξυμβαίνει Δέλφικα τοῦτο καλοῦσι τὸ οἶκημα, ἐπεὶ καὶ τὰ βασιλέως οἰκία Παλάτιον 3.21.4 ἑλληνίζοντες καλοῦσι Ῥωμαῖοι. Πάλλαντος γὰρ ἀνδρὸς Ἑλληνοῦ ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ οἰκήσαντος πρὸ Ἰλίου ἀλώσεως οἰκίαν τε λόγου ἀξίαν ἐνταῦθα δειμαμένου, Παλάτιον μὲν τὸ οἶκημα τοῦτο ἐκάλουν, ἐπεὶ δὲ τὴν αὐτοκράτορα παραλαβὼν ἀρχὴν Αὐγουστος ἐνταῦθα καταλύειν τὸ πρῶτον ἔγνω, Παλάτιον ἀπ' αὐτοῦ κα3.21.5 λουσι τὸ χωρίον οὗ ἂν βασιλεὺς καταλύῃ. ἐν Δέλφικι τοίνυν Βελισαρίος τε ἦσθι καὶ εἴ τι ἐν τῷ στρα3.21.6 τεύματι δόκιμον ἦν. τετύχηκε δὲ τὸ τῇ προτεραίᾳ τῷ Γελίμερι γεγονός ἄριστον ἐν παρασκευῇ εἶναι. καὶ ταῖς τε βρώσεσιν αὐταῖς εἰστιάθημεν ἢ τε τοῦ Γελίμερος θεραπεία παρετίθει τε καὶ ὠνοχόει καὶ τὰ ἄλλα 3.21.7 ὑπούργει. παρῆν τε ἰδεῖν ὠραίζομένην τὴν τύχην καὶ ποιουμένην ἐπίδειξιν, ὡς ἅπαντὰ τε αὐτῆς εἶη καὶ 3.21.8 οὐδὲν ἀνθρώπῳ ἴδιον γένοιτο. Βελισαρίῳ δὲ ξυνηνέχθη ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εὐδοκιμῆσαι ὡς οὔτε τῶν κατ' αὐτὸν οὐδενὶ πώποτε οὔτε τῷ ἄλλῳ τῶν ἐκ παλαιοῦ γεγο3.21.9 νότων τετύχηκε. τῶν γὰρ δὴ Ῥωμαίων στρατιωτῶν οὐκ εἰωθότων θορύβου χωρὶς ἐς πόλιν κατήκοον σφίσιν οὐδ' ἂν κατὰ πεντακοσίους εἶεν ἄλλως τε καὶ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκήτου ἰέναι, οὕτω δὴ κοσμίους ἅπαντας ὁ στρατηγὸς οὗτος τοὺς ἀρχομένους παρέσχετο ὥστε 3.21.10 οὐδὲ ὕβριν τινὰ ἢ ἀπειλὴν γενέσθαι, οὐ μὴν οὐδέ τι ἐμπόδιμα τῇ κατὰ τὴν πόλιν ἐργασία ξυνέβη, ἀλλ' ἐν ἀλούσῃ πόλει καὶ πολιτείᾳ μεταβαλούσῃ καὶ βασιλείᾳ ἀλλαξαμένη οὐδὲ τῶν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ξυνέβη τινὸς τὴν οἰκίαν ἀποκεκλειῆσθαι, ἀλλ' οἱ γραμματεῖς τὰ βιβλίδια γράψαντες τοὺς στρατιώτας, ὥσπερ εἰώθει, ἐς τὰς οἰκίας εἰσήγαγον, αὐτοῖ τε ὦνιον ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς τὸ ἄριστον λαβόντες ὡς ἐκάστῳ ἦν βουλομένῳ ἡσύχαζον. 3.21.11 Μετὰ δὲ Βελισάριος Βανδίλοις τε τοῖς ἐς τὰ ἱερά καταφυγοῦσι πιστὰ ἐδίδου καὶ τῶν τειχῶν ἐπεμελεῖτο. ἦν γὰρ ὁ Καρχηδόνος περίβολος οὕτω δὴ ἀπημελημένος ὥστε ἐσβατὸς ἐν χώροις πολλοῖς τῷ βουλομένῳ 3.21.12 καὶ εὐέφοδος ἐγεγόνει. μοῖρα γὰρ οὐκ ὀλίγη αὐτοῦ κατεπεπτῶκει καὶ διὰ τοῦτο Γελίμερα οἱ Καρχηδόνοι 3.21.13 ἔφασκον ἐν τῇ πόλει οὐχ ὑποστῆναι. οὐ γὰρ ἂν ποτε οἴεσθαι χρόνῳ ὀλίγῳ οἶόν τε εἶναι τῷ περιβόλῳ τούτῳ 3.21.14 τὴν ἀσφάλειαν ἀνασώσασθαι. ἔλεγον δὲ τι καὶ λόγιον παλαιὸν ἐν Καρχηδόνι πρὸς τῶν παιδίων ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις εἰρῆσθαι ὡς τὸ γάμμα διώξει τὸ βῆτα, καὶ 3.21.15 πάλιν αὐτὸ τὸ βῆτα διώξει τὸ γάμμα. καὶ τότε μὲν παίζουσιν αὐτὸ τοῖς παιδίοις εἰρῆσθαι

καὶ ἀπολελεῖσθαι ἐν αἰνίγματος ἀπορουμένου μοῖρα, νῦν δὲ ἅπασιν 3.21.16 ἀντικρυς φανερόν εἶναι. πρότερόν τε γὰρ Γιζέριχος Βονιφάτιον ἐξεδίωξε καὶ τανῦν Γελίμερα Βελισάριος. τοῦτο μὲν οὖν, εἴτε φήμη τις ἦν εἴτε λόγιον, ταύτη ἐχώρησε. 3.21.17 Τότε δὲ καὶ ὄναρ πολλοῖς μὲν πολλάκις ὄφθην πρότερον, ἄδηλον δὲ γεγονός ὅπη ἐκβήσεται, ἐς φῶς ἐληλύθει. ἐτύχχανε δὲ ὄν τὸ ὄναρ τοιόνδε. Κυπριανόν, ἅγιον ἄνδρα, μάλιστα πάντων οἱ Καρχηδόνιοι 3.21.18 σέβονται. καὶ αὐτῷ νεών τινα λόγου πολλοῦ ἄξιον πρὸ τῆς πόλεως ἰδρυσάμενοι παρὰ τὴν τῆς θαλάσσης ἠίονα τὰ τε ἄλλα ἐξοσιοῦνται καὶ ἄγουσιν ἑορτὴν, ἣν δὴ Κυπριανὰ καλοῦσι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸν χειμῶνα οἱ ναῦται, οὐπὲρ ἐγὼ ἀρτίως ἐμνήσθην, ὁμωνύμως τῇ πανηγύρει προσαγορεύειν εἰώθασιν, ἐπεὶ ἐς τὸν καιρὸν ἐπισκίπτειν φιλεῖ, ἐφ' οὗ ταύτην οἱ Λίβυες ἄγειν ἐς 3.21.19 αἰεὶ τὴν ἑορτὴν νενομίκασι. τοῦτον οἱ Βανδίλοι τὸν νεών ἐπὶ Ὀνωρίχου βασιλεύοντος τοὺς Χριστιανούς 3.21.20 βιασάμενοι ἔσχον. καὶ αὐτῶν ἐνθὲνδε ζῦν πολλῇ ἀτιμία τοὺς ἱερέας εὐθύς ἐξελάσαντες αὐτοὶ τῶν ἱερῶν τὸ λοιπὸν ἄτε προσηκόντων Ἀρειανοῖς, ἐπεμελοῦντο. 3.21.21 ἀσχάλλουσιν οὖν διὰ ταῦτα καὶ διαπορουμένοις τοῖς Λίβυσι πολλάκις φασὶ τὸν Κυπριανὸν ὄναρ ἐπισκίψαντα φάναι ἀμφ' αὐτῷ μεριμνᾶν τοὺς Χριστιανούς ἥκιστα χρῆναι· αὐτὸν γὰρ οἱ προϊόντος τοῦ χρόνου 3.21.22 τιμωρὸν ἔσεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος περιφερόμενος ἐς τοὺς Λίβυας ἅπαντας ἦλθε, καταδοκεῖν μὲν αὐτοὺς τίσιν ποτέ τινα τῶν ἱερῶν τούτων ἕνεκα ἐς τοὺς Βανδίλους ἀφίξεσθαι, οὐκ ἔχειν μέντοι τεκμηριῶσαι ὅπη 3.21.23 ποτὲ αὐτοῖς ἢ τοῦ ὄνειρου ὄψις ἐκβήσεται. νῦν οὖν, ἐπεὶ ἐς Λιβύην ὁ βασιλέως στόλος ἀφίκετο, (ἐπανιῶν γὰρ ἤδη ὁ χρόνος τῇ ὑστεραίᾳ τὴν πανήγυριν ἀγαγεῖν ἔμελλεν) οἱ μὲν τῶν Ἀρειανῶν ἱερεῖς, καίπερ Ἀμμάτα Βανδίλοις ἐς Δέκιμον ἠγησαμένου, τό τε ἱερὸν ἐκάθηραν ἅπαν καὶ τῶν ἐνταῦθα ἀναθημάτων τὰ κάλλιστα ἐκρέμων, καὶ τὰ λύχνα ἐν παρασκευῇ ποιησάμενοι τὰ τε κειμήλια ἐξενεγκόντες ἐκ τῶν ταμιείων ἠτοίμαζον ἀκριβῶς ἅπαντα, ὡς πη αὐτῶν ἕκαστον ἐς 3.21.24 τὴν χρεῖαν ἐπιτηδείως ἔχον ἐτύχχανε. τὰ δὲ ἐν Δεκίμῳ οὕτως, ὡσπερ μοι προδεδήλωται, γενέσθαι ζυν3.21.25 ἔβη. καὶ οἱ μὲν τῶν Ἀρειανῶν ἱερεῖς φεύγοντες ὥχοντο, Χριστιανοὶ δὲ, οἷς τὰ ἐς τὴν δόξαν ὀρθῶς ἤσκηται, ἀφικόμενοι ἐς τοῦ Κυπριανοῦ τὸν νεών, τὰ τε λύχνα ἔκαιον ἅπαντα καὶ τῶν ἱερῶν ἐπεμελοῦντο ἥπερ αὐτοῖς τελεῖσθαι ταῦτα νόμος, οὕτω τε ἅπασιν ἂν δὴ προὔλεγεν ἢ τοῦ ὄνειρου ὄψις ἐγνώσθη. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τῆδε ἐχώρησεν. 3.22.1 Οἱ δὲ Βανδίλοι λόγου παλαιοῦ ἀναμνησθέντες ἐθαύμαζον, ἐξεπιστάμενοι τὸ λοιπὸν ὡς ἀνθρώπῳ γε ὄντι οὐτ' ἂν ἄπιστός τις ἐλπίς οὔτε κτήσις βέβαιος 3.22.2 γένοιτο. ὅστις δὲ ἦν οὗτος ὁ λόγος καὶ ὄντινα ἐρρήθη 3.22.3 τρόπον, ἐγὼ δηλώσω. ἠνίκα Βανδίλοι κατ' ἀρχὰς τῷ λιμῷ πιεζόμενοι ἐξ ἠθῶν τῶν πατρίων ἀνίστασθαι ἔμελλον, μοῖρά τις αὐτῶν ἀπελείπετο, οἷς δὴ ὀκνήσει ἐχομένοις πρὸς ἠδονὴν Γωδιγίσκλῳ ἐπισπέσθαι οὐκ 3.22.4 ἦν. προϊόντος δὲ χρόνου τοῖς τε μείνασι τὰ ἐς τῶν ἐπιτηδείων τὴν ἀφθονίαν εὖ ἔχειν ἐδόκει καὶ Γιζέριχος 3.22.5 ζῦν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν Λιβύην ἔσχεν. ὅπερ ἀκούσαντες οἱ Γωδιγίσκλῳ οὐκ ἐπισπόμενοι ἔχαιρον, τῆς χώρας λοιπὸν ἰσχυρότατα σφίσιν ἐς τὸ ἀποζῆν διαρκούσης. 3.22.6 δεῖσαντες δὲ μὴ χρόνῳ τινὶ πολλῷ ὑστερον ἢ αὐτοῖ, ὅσοι Λιβύην ἔσχον, ἢ οἱ τούτων ἀπόγονοι ὅτῳ δὴ τρόπῳ Λιβύης ἐξελαυνόμενοι ἐπανήξουσιν ἐς τὰ πάτρια ἦθη (οὐ γὰρ ποτε Ῥωμαίους αὐτὴν ἐς αἰεὶ περιόψεσθαι 3.22.7 ὑπετόπαζον), πρέσβεις ἔπεμψαν παρ' αὐτούς. οἱ, ἐπεὶ Γιζερίχῳ ἐς ὄψιν ἦκον, συνήδεσθαι μὲν τοῖς ὁμογενέσιν οὕτω δὴ εὐημερήσασιν ἔφασκον, φυλάσσειν δὲ περαιτέρω τὴν γῆν οὐχ οἷοί τε εἶναι, ἥσπερ αὐτοῖ ὠλιγῶ3.22.8 ρηκότες ἐπὶ Λιβύης ἰδρύσαντο. ἐδέοντο οὖν, εἰ μὴ γῆς τῆς πατρώας μεταποιοῦνται, κτήματι αὐτοὺς ἀνονήτῳ σφίσι δωρήσασθαι, ὅπως δὴ κύριοι τῆς χώρας ὡς ἀσφαλέστατα γεγεννημένοι, ἦν τις κακουργήσων ἐπ' αὐτὴν ἴοι, ὡς ἥκιστα ἀπαξιοῦν ὑπὲρ αὐτῆς θνήσκειν. 3.22.9 Γιζερίχῳ μὲν οὖν καὶ Βανδίλοις τοῖς ἄλλοις εὖ τε καὶ τὰ δίκαια λέγειν ἔδοξαν, καὶ ζυνεχώρουν ἅπαντα, ὅσα 3.22.10 οἱ

πρέσβεις αὐτῶν ἔχρηζον. γέρων δέ τις ἀνὴρ ἐν αὐτοῖς δόκιμος καὶ δόξαν ἐπὶ ξυνέσει πολλήν τινα ἔχων τὸ τοιοῦτον ἐπιτρέψειν οὐδαμῆ ἔφη. τῶν γὰρ ἀνθρωπειῶν οὐδ' ὀτιοῦν ἐπὶ τοῦ ἀσφαλοῦς ἴστασθαι, ἀλλ' εἶναι αὐτοῖς ἐς τὸν πάντα αἰῶνα βέβαιον μὲν τῶν ὄντων οὐδὲν, τῶν δὲ οὐκ ὄντων οὐδὲν ἀμήχανον. 3.22.11 ταῦτα ὁ Γιζέριχος ἀκούσας ἐπήνεσέ τε καὶ τοὺς πρέσβεις ἀπράκτους ἀποπέμπεσθαι ἔγνω. τότε μὲν οὖν αὐτός τε καὶ ὁ παραινέσας ἄτε τὰ ἀμήχανα προορώμενοι, πρὸς πάντων Βανδίων γέλωτα ὤφλον. 3.22.12 ἐπεὶ δὲ ταῦτα, ἄπερ ἐρρήθη, ἐγένετο, μετέμαθόν τε τῶν ἀνθρωπειῶν πραγμάτων οἱ Βανδίλοι τὴν φύσιν καὶ σοφοῦ τὸ ἔπος εἶναι ἀνδρὸς ἔγνωσαν. 3.22.13 Τούτων μὲν οὖν Βανδίων, οἱ ἔμειναν ἐν γῆ τῇ πατρῴᾳ, οὔτε μνήμη τις οὔτε ὄνομα ἐς ἐμὲ σώζεται. ἄτε γὰρ, οἶμαι, ὀλίγοις τισὶν οὖσιν ἢ βεβιάσθαι πρὸς βαρβάρων τῶν σφίσις ὁμόρων ἢ ἀναμεμίχθαι οὔτι ἀκουσίοις τετύχηκε, τό τε ὄνομα ἐς αὐτοὺς πη ἀποκεκρί3.22.14 σθαι. οὐ μὴν οὐδὲ ἡσημένιοις τότε πρὸς Βελισαρίου Βανδίοις ἔννοια γέγονεν ἐς ἣθη τὰ πάτρια ἐνθένδε 3.22.15 ἰέναι. οὐ γὰρ εἶχον ἐκ Λιβύης ἐκ τοῦ αἰφνιδίου, ἄλλως τε καὶ νεῶν οὐ παρουσῶν σφίσις, ἐς τὴν Εὐρώπην κομίζεσθαι, ἀλλ' ἔτισαν ἐνταῦθα τὴν δίκην ἀπάντων ὧν περ ἐς Ῥωμαίους εἰργάσαντο καὶ οὐχ 3.22.16 ἦκιστα ἐς Ζακυνθίους. Γιζέριχος γὰρ, ἐπισκῆψας ποτὲ τοῖς ἐν Πελοποννήσῳ χωρίοις, Ταινάρῳ προσβαλεῖν ἐνεχείρησεν. ἐνθένδε τε κατὰ τάχος ἀποκρουσθεὶς καὶ πολλοὺς τῶν οἱ ἐπομένων ἀποβαλὼν ἀνεχώρησεν οὐ3.22.17 δὲνὶ κόσμῳ. διὸ δὴ τῷ θυμῷ ἔτι ἐχόμενος Ζακύνθῳ προσέσχε, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν ἐν ποσὶ κτείνας, τῶν δὲ δοκίμων ἐς πεντακοσίους ἀνδραποδίσας δι' ὀλίγου 3.22.18 ἀπέπλευσεν. ἐπειδὴ τε γέγονεν ἐν μέσῳ τῷ Ἀδριατικῷ καλουμένῳ πελάγει, ἐνταῦθα κρεουργήσας τῶν πεντακοσίων τὰ σώματα, πανταχῇ τῆς θαλάσσης οὐδὲν ὑπολογισάμενος ἔρριψεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐγένετο. 3.23.1 Γελίμερ δὲ τότε χρήματά τε πολλὰ Λιβύων τοῖς γεωργοῖς προἰέμενος καὶ φιλοφροσύνη ἐς αὐτοὺς 3.23.2 χρώμενος ἐπαγαγέσθαι πολλοὺς ἴσχυσεν. οὓς δὴ ἐκέλευσε Ῥωμαίων τοὺς ἐς τὰ χωρία περιόντας κτείνειν, χρυσίον τακτὸν ἐπὶ φόνῳ ἐκάστω τῷ ἀπολοῦντι ἐπι3.23.3 κηρύξας. οἱ δὲ πολλοὺς τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἔκτεινον, οὐ στρατιώτας μόντοι, ἀλλὰ δούλους τε καὶ ὑπηρέτας, οἱ δὴ χρημάτων ἐπιθυμία ἐς τὰς κώμας ἀνα3.23.4 βαίνοντες λάθρα ἠλίσκοντο. καὶ αὐτῶν τὰς κεφαλὰς οἱ γεωργοὶ παρὰ Γελίμερα φέροντες αὐτοὶ μὲν ἔμμισθοι γενόμενοι ἀπηλλάσσοντο, ὁ δὲ στρατιώτας ἀνηρηκένοι πολεμίους ὑπόπτειν. 3.23.5 Ἐνταῦθα τοῦ χρόνου Διογένης, ὁ Βελισαρίου δορυφόρος, ἔργα ἐπεδείξατο ἀρετῆς ἄξια. σταλεῖς γὰρ, ἅμα τῶν ὑπασπιστῶν δύο καὶ εἴκοσιν, ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν ἐναντίων, ἐγένετο ἐν χωρίῳ δυοῖν ἡμέραιν ὁδὸν Καρ3.23.6 χηδόνας διέχοντι. τούτους δὲ τοὺς ἄνδρας (οὐ γὰρ οἱοί τε ἦσαν οἱ τοῦ χωρίου γεωργοὶ κτείνειν) ἀγγέλ3.23.7 λουσι τῷ Γελίμερι ἐνταῦθα εἶναι. καὶ ὃς τριακοσίους ἀπολεξάμενος Βανδίων ἰπέας ἐπ' αὐτοὺς ἔστειλε, 3.23.8 ζῶντας ἅπαντας ἐπισκῆψας παρ' αὐτὸν ἀγαγεῖν. λόγου γὰρ πολλοῦ ἄξιόν οἱ ἔδοξεν εἶναι Βελισαρίου δορυφόρον ζῶν ὑπασπισταῖς δύο καὶ εἴκοσι δορυαλώτους 3.23.9 ποιήσασθαι. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ Διογένην ἐς οἰκίαν ἐσεληλυθότες τινὰ ἐκάθευδον ἐν τῷ ὑπερώῳ, πολέμιον οὐδὲν ἐν νῷ ἔχοντες, οἳ γε μακρὰν ἀπεῖναι τοὺς 3.23.10 ἐναντίους ἐπύθοντο. οἱ δὲ Βανδίλοι ὄρθρου βαθέος ἐνταῦθα ἐλθόντες διαφθεῖραι μὲν τὰς ἐκείνη θύρας ἢ εἰς τὴν οἰκίαν εἰσελθεῖν νύκτωρ ἀξύμφορον σφίσις ὦντο εἶναι, δείσαντες μὴ ἐς νυκτομαχίαν ἐμπεπτωκότες αὐτοὶ μὲν σφᾶς αὐτοὺς διαφθεῖρωσιν, ἔξοδον δὲ πλείστοις τῶν πολεμίων ἐν σκότῳ, ἂν οὕτω 3.23.11 τύχοι, παρέξωσιν. ἔπρασον δὲ ταῦτα τῆς δειλίας αὐτοῖς ἐκπλησσοῦσης τὸν νοῦν, παρὸν σφίσις οὐδενὶ πόνῳ φέρουσί τε πυρὰ καὶ τούτων χωρὶς οὐχ ὅσον ἀνόπλους, ἀλλὰ καὶ γυμνοὺς παντάπασιν τοὺς πολε3.23.12 μίους ἐπὶ τῶν στρωμάτων λαβεῖν. νῦν δὲ ἀμφὶ τὴν οἰκίαν ἅπασαν κύκλῳ καὶ διαφερόντως τὰς θύρας 3.23.13 φάλαγγα ποιησάμενοι ἔστησαν ἅπαντες. ἐν τούτῳ δὲ 3.23.13 τῶν Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἐνὶ ἐξ

ύπνου ἀναστῆναι ξυνέβη, ὅσπερ τοῦ θορύβου αἰσθόμενος, ὃν δὴ οἱ Βανδίλοι φθεγγόμενοι τε ἐν σφίσιν αὐτοῖς λάθρα ἐποίουν καὶ ξὺν τοῖς ὄπλοις κινούμενοι, ξυμβαλεῖν τὸ ποιούμενον ἴσχυσε, καὶ τῶν ἐταίρων ἀνεγείρας σιωπῇ 3.23.14 ἕκαστον τὰ πρασσόμενα φράζει. οἱ δὲ Διογένους γνώμη τά τε ἱμάτια ἐνδιδύσκονται ἡσυχῇ ἅπαντες καὶ 3.23.15 τὰ ὄπλα ἀνελόμενοι κάτω ἐχώρουν. οὗ δὴ τοῖς ἵπποις τοὺς χαλινοὺς ἐπιθέμενοι ἀναθρώσκουσιν ἐπ' αὐτούς, οὐδενὶ αἴσθησιν παρεχόμενοι. παρὰ τε τὴν αὐλειον χρόνον τινὰ στάντες ἀνακλίνουσι μὲν ἐξαπιναίως τὰς 3.23.16 ταύτη θύρας, ἐξίασι δὲ εὐθύς ἅπαντες. οἱ μὲν οὖν Βανδίλοι ἔργου ἤδη ἐπ' αὐτούς εἶχοντο, ἦνυτον δὲ οὐδέν. οἱ γὰρ Ῥωμαῖοι ταῖς τε ἀσπίσι φραζάμενοι καὶ τοῖς δορατίοις ἀμυνόμενοι τοὺς ἐπιόντας σπουδῇ 3.23.17 ἤλαυνον. οὕτω τε Διογένης τοὺς πολεμίους διέφυγε, δύο μὲν τῶν ἐπομένων ἀποβαλῶν, τοὺς δὲ λοιποὺς 3.23.18 σώσας. πληγὰς μέντοι ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ καὶ αὐτὸς ἔλαβεν ἐς μὲν τὸν αὐχένα καὶ τὸ πρόσωπον τρεῖς, ἀφ' ὧν δὴ παρ' ὀλίγον ἀποθανεῖν ἤλθε, κατὰ δὲ χειρὸς τῆς λαιᾶς μίαν, ἐξ ἧς οὐκέτι τῶν δακτύλων τὸν σμικρότατον ἐνεργεῖν ἴσχυσε. ταῦτα μὲν οὖν ὧδε γενέσθαι ξυνέβη. 3.23.19 Βελισάριος δὲ τοῖς τε περὶ τὴν οἰκοδομίαν τεχνίταις καὶ τῷ ἄλλῳ ὁμίλῳ χρήματα μεγάλα προτεινόμενος τάφρον τε λόγου πολλοῦ ἀξίαν ἀμφὶ τὸν περίβολον ὥρυξε κύκλῳ, καὶ σκόλοπας αὐτῇ ἐνθέμενος 3.23.20 συχνούς εὖ μάλα περιστάυρωσε. καὶ μὴν καὶ τὰ πεπονθότα τοῦ τείχους ἐν βραχεῖ ἀνωκοδομήσατο χρόνῳ, θαύματος ἄξιον οὐ Καρχηδονίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ 3.23.21 αὐτῷ Γελίμερι γεγονός ὕστερον. ἐπειδὴ γὰρ δορυάλωτος ἐς Καρχηδόνα ἦκεν, ἠγάσθη τε ἰδὼν τὸ τεῖχος καὶ τὴν ὀλιγωρίαν τὴν αὐτοῦ πάντων οἱ ἔφη γεγονέναι τῶν παρόντων αἰτίαν. ταῦτα μὲν Βελισαρίῳ ἐν Καρχηδόνι ὄντι κατείργαστο ὧδε. 3.24.1 Τζάζων δὲ, ὁ τοῦ Γελίμερος ἀδελφός, τῷ στόλῳ ᾧ ἔμπροσθεν εἴρηται ἐς Σαρδῶ ἀφικόμενος ἐς τὸν Καρανάλεως λιμένα ἀπέβη, καὶ τὴν πόλιν αὐτοβοεῖ εἶλε τὸν τε τύραννον Γῶδαν ἔκτεινε καὶ εἶ τι 3.24.2 ἀμφ' αὐτὸν μάχιμον ἦν. καὶ ἐπεὶ ἐς γῆν τὴν Λιβύης τὸν βασιλέως στόλον ἤκουσεν εἶναι, οὕπῳ τι πεπυσμένος ὧν ταύτη ἐπέπρακτο, γράφει πρὸς Γελίμερα τάδε 3.24.3 «Γῶδαν ἀπολωλέναι τὸν τύραννον, ὑπὸ ταῖς ἡμετέραις «γεγονότα χερσὶ, καὶ τὴν νῆσον αὐθὶς ὑπὸ τῆ σῆ βα»σιλείᾳ εἶναι, ᾧ Βανδίλων τε καὶ Ἀλανῶν βασιλεῦ, ἴσθι 3.24.4 «καὶ τὴν ἐπινίκιον ἑορτὴν ἄγε. τῶν δὲ πολεμίων, οἱ «ἐτόλμησαν ἐς τὴν ἡμετέραν στρατεύεσθαι, ἔλπιζε τὴν «πεῖραν ἐς τοῦτο ἀφίξεσθαι τύχης, ἐς ὃ καὶ πρότερον «τοῖς ἐπὶ τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους στρατευσα3.24.5 «μένοις ἐχώρησε.» ταῦτα οἱ λαβόντες τὰ γράμματα, οὐδὲν πολέμιον ἐν νῶ ἔχοντες, κατέπλευσαν ἐς τὸν τῶν 3.24.6 Καρχηδονίων λιμένα. καὶ πρὸς τῶν φυλάκων παρὰ τὸν στρατηγὸν ἀπαχθέντες τά τε γράμματα ἐνεχείρισαν καὶ περὶ ὧν τὰς πύστεις ἐποιεῖτο ἐσήγγελλον, οἷς τε ἐθεῶντο καταπεπληγμένοι καὶ τεθηπότες τῆς μεταβολῆς τὸ αἰφνίδιον· ἔπαθον μέντοι πρὸς Βελισαρίου οὐδὲν ἄχαρι. 3.24.7 Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ἕτερον ξυνηνέχθη τοιόνδε. Γελίμερ ὀλίγῳ πρότερον ἢ ἐς Λιβύην ὁ βασιλέως στόλος ἀφίκετο ἔπεμψε πρέσβεις ἐς Ἰσπανίαν ἄλλους τε καὶ Γοτθαῖον καὶ Φουσκίαν, ἐφ' ᾧ δὴ Θεῦδιν, τὸν τῶν Οὐισιγόθων ἄρχοντα, πείσουσιν 3.24.8 ὁμαιχμίαν πρὸς Βανδίλους θέσθαι. οἱ, ἐπεὶ ἀπέβησαν εἰς τὴν ἠπειρον, τὸν ἐν Γαδείροις πορθμὸν διαβάντες, εὐρίσκουσι Θεῦδιν ἐν χωρίῳ μακρὰν ἀπὸ θαλάσσης 3.24.9 κειμένῳ. ἀναβάντας δὲ παρ' αὐτὸν τοὺς πρέσβεις ὁ Θεῦδης φιλοφροσύνης τε ἠξίωσε καὶ προθύμως εἰστία, ἐν τε τῇ θοίνῃ ἐπυνθάνετο δῆθεν ὅπῃ ποτὲ Γελίμερ 3.24.10 τε καὶ Βανδίλοις τὰ πράγματα ἔχοι. τούτων δὲ τῶν πρέσβεων σχολαίτερον ἐς αὐτὸν ἰόντων ἔτυχεν ἀκη3.24.11 κοῦς ἅπαντα, ὅσα Βανδίλοις ξυνέπεσεν. ὀκτὰς γὰρ μία ἐπ' ἐμπορίᾳ πλέουσα ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἢ τὸ στράτευμα εἰς Καρχηδόνα εἰσήλασεν, ἐνθένδε ἀναγομένη καὶ πνεύματος ἐπιφόρου ἐπιτυχοῦσα, ἐς Ἰσπανίαν 3.24.12 ἤλθεν. ὅθεν δὴ ὁ Θεῦδης μαθὼν ὅσα ἐν Λιβύῃ ξυνηνέχθη γενέσθαι ἀπέπειπε τοῖς ἐμπόροις μηδενὶ φρά3.24.13 ζεῖν, ὡς μὴ ταῦτα ἔκπυστα ἐς τὸ πᾶν γένηται. ἐπεὶ δὲ ἀπεκρίναντο

οἱ ἀμφὶ τὸν Γοτθαῖον ἅπαντα σφίσιν 3.24.14 ὡς ἄριστα ἔχειν, ἡρώτα ὅτου ποτὲ ἔνεκα ἤκοιεν. τῶν δὲ τὴν ὀμαιχιμῖαν προτεινομένων ἐκέλευεν αὐτοὺς ὁ Θεῦδις εἰς τὴν παραλίαν ἰέναι· «ἐνθένδε γὰρ», ἔφη, «τὰ 3.24.15 «οἴκοι πράγματα ἀσφαλῶς εἴσεσθε.» οἱ δὲ πρέσβεις οὐχ ὑγιᾶ τὸν λόγον εἶναι ἅτε οἰνωμένου τοῦ ἀνθρώπου, 3.24.16 ὑποτοπήσαντες, ἐν σιωπῇ ἔσχον. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ τῇ ὑστεραία συγγενόμενοι τὴν συμμαχίαν ἐν λόγῳ ἐποιούντο, καὶ ῥήματι αὐθις τῷ αὐτῷ ὁ Θεῦδις ἐχρήτο, οὕτω δὴ ξυνέντες νεώτερα σφίσιν ἐν Λιβύῃ ξυμπεσεῖν πράγματα, οὐδὲν μέντοι ἀμφὶ Καρχηδόνι ἐν νῶ ἔχον 3.24.17 τες, ἐς αὐτὴν ἔπλεον. ἀγχοῦ τε αὐτῆς καταπλεύσαντες καὶ Ῥωμαίοις στρατιώταις περιτυχόντες ἐνεχείρισαν 3.24.18 σφᾶς αὐτοὺς ὃ τι βούλοιντο χρῆσθαι. ὅθεν ἐς τὸν στρατηγὸν ἀπαχθέντες καὶ τὸν πάντα λόγον ἀγγείλαντες ἔπαθον οὐδὲν πρὸς ἐκείνου κακόν. ταῦτα μὲν 3.24.19 οὖν οὕτω γενέσθαι τετύχηκε. Κύριλλος δὲ, Σαρδοῦς τε ἀγχοῦ γενόμενος καὶ τὰ τῷ Γώδα ξυμπεσόντα ἀκούσας, ἐς Καρχηδόνα ἔπλει, ἔνθα τό τε Ῥωμαίων στρατεύμα καὶ Βελισάριον εὐρῶν νενικηκότας ἡσύχαζε· καὶ Σολόμων παρὰ βασιλέα, ὅπως ἀγγείλη τὰ πεπραγμένα, ἐστέλλετο. 3.25.1 Γελίμερ δὲ ἐπεὶ ἐν πεδίῳ Βούλλης ἐγεγόνει, ὅπερ εὐζώνῳ ἀνδρὶ τεσσάρων ἡμερῶν ὁδῷ Καρχηδόνοιο διέχει, οὐ πολλῶ ἀποθεν τῶν Νουμιδίας ὀρίων, ἐνταῦθα Βανδίλους τε ξύμπαντας ἤγειρε καὶ εἴ τί οἱ 3.25.2 φίλιον ἐν Μαυρουσίῳ ἐτύγχανεν ὄν. ὀλίγοι μὲντοι Μαυρούσιοι αὐτῷ ἀφίκοντο ἐς ξυμμαχίαν, καὶ οὗτοι 3.25.3 παντάπασιν ἀναρχοί. ὅσοι γὰρ ἐν τε Μαυριτανία καὶ Νουμιδία καὶ Βυζακίῳ Μαυρουσίων ἦρχον, πρέσβεις ὡς Βελισάριον πέμψαντες δοῦλοιο τε βασιλέως ἔφασκον 3.25.4 εἶναι καὶ ξυμμαχήσειν ὑπέσχοντο. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τοὺς παῖδας ἐν ὀμήρων παρείχοντο λόγῳ, τὰ τε ξύμβολα σφίσι παρ' αὐτοῦ στέλλεσθαι τῆς ἀρχῆς κατὰ δὴ τὸν 3.25.5 παλαιὸν νόμον ἐδέοντο. νόμος γὰρ ἦν Μαυρουσίων ἄρχειν μηδένα, κἂν Ῥωμαίοις πολέμιος ἦ, πρὶν ἂν αὐτῷ τὰ γνωρίσματα τῆς ἀρχῆς ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς 3.25.6 δοίη. ἄπερ ἤδη πρὸς Βανδύλων λαβόντες οὐκ ὦντο 3.25.7 ἐν βεβαίῳ τὴν ἀρχὴν ἔχειν. ἔστι δὲ τὰ ξύμβολα ταῦτα ῥάβδος τε ἀργυρᾶ κατακεχρυσωμένη καὶ πῖλος ἀργυροῦς οὐχ ὄλην τὴν κεφαλὴν σκέπων, ἀλλ' ὥσπερ στεφάνη τελαμῶσιν ἀργυροῖς πανταχόθεν ἀνεχόμενος, καὶ τριβώνιον τι λευκόν, ἐς χρυσὴν περόνην κατὰ τὸν δεξιὸν ὦμον ἐν χλαμύδος σχήματι Θετταλῆς ξυνιὸν, χιτῶν τε λευκός, ποικίλματα ἔχων, καὶ ἀρβύλη ἐπί 3.25.8 χρυσοῦ. Βελισάριος δὲ ταῦτά τε αὐτοῖς ἔπεμψε καὶ 3.25.9 χρήμασι πολλοῖς αὐτῶν ἕκαστον ἐδώρησατο. οὐ μὲντοι αὐτῷ ἐς ξυμμαχίαν ἀφίκοντο, οὐ μὴν οὐδὲ Βανδύλοις ἐπαμύνειν ἐτόλμησαν, ἀλλ' ἐκποδῶν ἀμφοτέροις στάντες ἐκαρᾶδόκουν ὅπη ποτὲ ἢ τοῦ πολέμου τύχη ἐκβήσεται. ὣδε μὲν Ῥωμαίοις τὰ πράγματα εἶχε. 3.25.10 Γελίμερ δὲ τῶν τινα Βανδύλων ἐς Σαρδῶ ἔπεμψεν, ἐπιστολὴν πρὸς Τζάζωνα τὸν ἀδελφὸν ἔχοντα. ὃς ἐς τὴν παραλίαν κατὰ τάχος ἐλθὼν ὀλκάδος τε ἀναγομένης ἐπιτυχῶν, ἐς Καρανάλεως τὸν λιμένα κατέπλευσε 3.25.11 καὶ Τζάζωνι τὴν ἐπιστολὴν ἐνεχείρισεν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε «Οὐκ ἦν, οἶμαι, Γώδας ὁ τὴν νῆσον ἡμῶν ἀποστήσας, ἀλλὰ τις ἄτη ἐξ οὐρανοῦ ἐς Βανδύλους 3.25.12 «ἐπιπεσοῦσα. σέ τε γὰρ ἐξ ἡμῶν καὶ Βανδύλων «τοὺς δοκίμους ἀφελομένη ἅπαντα συλλήβδην ἐκ τοῦ 3.25.13 «Γιζερίχου οἴκου τὰ ἀγαθὰ ἤρπασεν. οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ «ἀνασώσασθαι τὴν νῆσον ἡμῖν ἐνθένδε ἀπῆρας, ἀλλ' «ὅπως Λιβύης Ἰουστινιανὸς κύριος ἔσται. τὰ γὰρ τῇ «τύχῃ δόξαντα πρότερον πάρεστι τανῦν ἐκ τῶν ἀπο 3.25.14 «βάντων εἰδέναί. Βελισάριος μὲν οὖν στρατῷ ὀλίγῳ «ἐφ' ἡμᾶς ἤκει· ἡ δὲ ἀρετὴ ἐκ Βανδύλων ἀπιούσα «εὐθύς ὤχετο, μεθ' ἑαυτῆς λαβοῦσα τὴν ἀγαθὴν τύχην. 3.25.15 «Ἀμμάτας μὲν γὰρ καὶ Γιβαμοῦνδος πεπτῶκασι, μαλ»θακιζομένων Βανδύλων, ἵπποι δὲ καὶ νεώρια καὶ ξύμ»πασα Λιβύῃ καὶ οὐχ ἤκιστα αὐτῇ Καρχηδῶν ἔχονται 3.25.16 «ἤδη πρὸς τῶν πολεμίων. οἱ δὲ κάθηται, τὸ μὴ ἐν «τοῖς πόνοις ἀνδραγαθίζεσθαι παίδων τε καὶ γυναικῶν «ἀνταλλαζάμενοι καὶ πάντων χρημάτων, ἡμῖν τε ἀπο»λέλειπται μόνον τὸ Βούλλης πεδίον, οὐπερ ἡμᾶς ἢ

3.25.17 «εἰς ὑμᾶς ἐλπίς καθίσασα εἶργει. ἀλλὰ σὺ τυραννίδα «τε καὶ Σαρδῶ καὶ τὰς περὶ ταῦτα φροντίδας ἐάσας «ὅτι τάχιστα παντὶ τῷ στόλῳ εἰς ἡμᾶς ἦκε. οἷς γὰρ «ὑπὲρ τῶν κεφαλαίων ὁ κίνδυνος, τᾶλλα ἀκριβολογεῖ» 3.25.18 «σθαι ἀξύμφορον. κοινῇ δὲ τὸ λοιπὸν ἀγωνιζόμενοι «πρὸς τοὺς πολεμίους ἢ τύχην τὴν προτέραν ἀνασω»σόμεθα, ἢ κερδανοῦμεν τὸ μὴ ἀλλήλων χωρὶς τὰ ἐκ «τοῦ δαιμονίου ἐνεγκεῖν δύσκολα.» 3.25.19 Ταῦτα ἐπεὶ Τζάζων εἶδέ τε ἀπενεχθέντα καὶ ἐς τοὺς Βανδίλους ἐξήνεγκεν, ἕς τε οἰμωγὰς καὶ ὀλοφύρσεις ἐτράποντο, οὐ μέντοι ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς, ἀλλ' ὡς ἔνι μάλιστα ἐγκρυφιάζοντές τε καὶ τοὺς νησιώτας λανθάνοντες σιωπῇ ἐφ' ἑαυτῶν τὰ παρόντα σφίσιν 3.25.20 ὠδύροντο. καὶ αὐτίκα μὲν τὰ ἐν ποσὶν, ὡς πη ἔτυχε, 3.25.21 διαθέμενοι τὰς ναῦς ἐπλήρουν. ἄραντες δὲ ἐνθένδε παντὶ τῷ στόλῳ τριταῖοι κατέπλευσαν ἐς τὴν Λιβύης 3.25.22 ἀκτὴν, ἢ Νουμίδας τε καὶ Μαυριτανοὺς διορίζει. καὶ πεζῇ βαδίζοντες ἀφικνοῦνται ἐς τὸ Βούλλης πεδῖον, οὗ δὴ ἀνεμίγνυντο τῷ ἄλλῳ στρατῷ. ἐνταῦθα συχνὰ ἐλέου πολλοῦ ἄξια Βανδίλοις ξυνέβη, ἅπερ ἔγωγε οὐκ 3.25.23 ἂν ἔτι φράσαι ἰκανῶς ἔχοιμι. οἶμαι γὰρ εἰ καὶ αὐτῶν πολεμίων ἀνδρὶ θεατῇ γενέσθαι τετύχηκε, τάχα ἂν καὶ αὐτὸς Βανδῖλος τε τότε καὶ τύχην τὴν ἀνθρῶ 3.25.24 πείαν ὠκτίσατο. ὅ τε γὰρ Γελίμερ καὶ ὁ Τζάζων ἐπειδὴ ἀλλήλοιν τῷ τραχήλῳ περιβαλέσθην, μεθίεσθαι τὸ λοιπὸν οὐδαμῇ εἶχον, οὐδὲν μέντοι ἐς ἀλλήλους ἐφθέγγοντο, ἀλλὰ τῷ χεῖρε σφίγγοντες ἔκλαιον, καὶ Βανδῖλων τῶν ξὺν Γελίμερι ἕκαστος τῶν τινα ἐκ 3.25.25 Σαρδοῦς ἦκοντα περιβαλὼν κατὰ ταῦτα ἐποίει. χρόνον τε συχνὸν ὡσπερ ἀλλήλοις ἐμπεφυκότες, ἡδονῆς τῆς ἐνθένδε ἀπώναντο, καὶ οὔτε οἱ ἀμφὶ Γελίμερα περὶ τοῦ Γῶδα (ἐπεὶ αὐτοὺς ἡ παροῦσα τύχη ἐκπλήξασα τὰ πρόσθεν σφίσι σπουδαιότατα δόξαντα εἶναι τοῖς ἤδη ἐς ἄγαν ἀπημελημένοις ξυνέτασεν) οὔτε οἱ ἐκ Σαρδοῦς ἦκοντες ἐρωτᾶν τι ἠξίου ἀμφὶ τοῖς ἔν γε Λιβύη ξυνενεχθεῖσιν. ἰκανὸς γὰρ αὐτοῖς ὁ χῶρος τεκμηριῶσαι 3.25.26 τὰ ξυμπεσόντα ἐγένετο. οὐ μὴν οὐδὲ γυναικῶν ἢ παίδων ἰδίων λόγον ἐποιοῦντό τινα, ἐξεπιστάμενοι ὡς, ἦν τις αὐτοῖς ἐνταῦθα οὐκ εἶη, δῆλον ὅτι ἢ ἐτελεύτα ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων ταῖς χερσὶ γέγονε. ταῦτα μὲν δὴ ταύτη πη ἔσχεν. 4.τ.1 ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ. 4.1.1 Γελίμερ δὲ, ἐπεὶ Βανδῖλους ἅπαντας ἐς ταῦτο εἶδεν ἀγηγεμένους, ἐπῆγεν ἐς Καρχηδόνα τὸ στρατῶ 4.1.2 τευμα. γενόμενοί τε αὐτῆς ἄγχιστα τὸν τε ὀχετὸν ἀξιοθέατον ὄντα διεῖλον, ὃς ἐς τὴν πόλιν ἐσηγε τὸ ὕδωρ, καὶ χρόνον τινὰ ἐνστρατοπεδευσάμενοι ὑπεχώ 4.1.3 ρησαν, ὡς οὐδεὶς σφίσιν ἐπεξῆει τῶν πολεμίων. περιόντες δὲ τὰ ἐκείνη χωρία τὰς τε ὁδοὺς ἐν φυλακῇ ἐποιοῦντο καὶ Καρχηδόνα πολιορκεῖν ταύτη ᾤοντο, οὐ μὴν οὔτε ἐληίζοντο οὐδὲν οὔτε τὴν γῆν ἐδήουν, ἀλλ' 4.1.4 ὡς οἰκείας μετεποιοῦντο. ἅμα δὲ καὶ προδοσίαν τινὰ ἔσεσθαι σφίσιν ἐν ἐλπίδι εἶχον Καρχηδονίων τε αὐτῶν καὶ Ῥωμαίων στρατιωτῶν, ὅσοις ἢ τοῦ Ἀρείου δόξα 4.1.5 ἦσκητο. πέμψαντες δὲ καὶ ἐς τῶν Οὐννων τοὺς ἄρχοντας, καὶ πολλὰ ἔσεσθαι αὐτοῖς ἀγαθὰ πρὸς Βανδῖλων ὑποσχόμενοι, ἐδέοντο φίλους τε καὶ ξυμμάχους 4.1.6 γενέσθαι σφίσιν. οἱ δὲ οὐδὲ πρότερον εὐνοικῶς ἐς τὰ Ῥωμαίων πράγματα ἔχοντες ἄτε οὐδὲ ξύμμαχοι αὐτοῖς ἐκούσιοι ἦκοντες (ἔφασκον γὰρ τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν Πέτρον ὁμωμοκότα τε καὶ τὰ ὁμωμοσμένα ἠλογηκότα οὕτω δὴ σφᾶς ἀπαγαγεῖν ἐς τὸ Βυζάντιον) λόγους τε τοὺς Βανδῖλων ἐνεδέχοντο καὶ ὠμολόγουν, ἐπειδὴ ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ γένωνται, ξὺν αὐτοῖς ἐπὶ 4.1.7 τὸ Ῥωμαίων στρατεύμα τρέψεσθαι. ταῦτα δὲ ἅπαντα Βελισάριος ἐν ὑποψία ἔχων (ἠκηκόει γὰρ πρὸς τῶν αὐτομόλων, ἅμα δὲ καὶ ὁ περίβολος οὕτω ἐτετέλεστο ἅπας) ἐξιτητὰ μὲν σφίσιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐν τῷ παρόντι οὐκ ᾤετο εἶναι, τὰ δὲ ἔνδον ὡς ἄριστα 4.1.8 ἐξηρτύετο. καὶ Καρχηδόνιον μὲν τινα, ὄνομα Λαῦρον, ἐπὶ προδοσίᾳ τε ἠλωκότα καὶ πρὸς τοῦ οἰκείου γραμματέως ἐληλεγμένον ἀνεσκολόπισεν ἐν λόφῳ τινὶ πρὸ τῆς πόλεως, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς δέος τι ἄμαχον οἱ ἄλλοι καταστάντες τῆς ἐς τὴν προδοσίαν πείρας ἀπέσχοντο. 4.1.9 τοὺς δὲ Μασσαγέτας δώροισι τε καὶ τραπέζῃ καὶ τῇ ἄλλῃ

θωπεία μετιῶν ἡμέρα ἐκάστη ἐξενεγκεῖν εἰς αὐτὸν ἔπεισεν ὅσα αὐτοῖς ὁ Γελίμερ ὑποσχόμενος εἶη, ἐφ' 4.1.10 ὧ ἐν τῇ ξυμβολῇ κακοὶ γένωνται. ἔφασκον δὲ οἱ βάρβαροι οὗτοι οὐδεμίαν σφίσι προθυμίαν ἐς τὸ μάχεσθαι εἶναι· δεδιέναι γὰρ μὴ Βανδύλων ἠσσημένων οὐκ ἀποπέμψονται Ῥωμαῖοι σφᾶς ἐς τὰ πάτρια ἦθη, ἀλλ' αὐτοῦ ἀναγκάζονται ἐν Λιβύῃ γηράσκοντες θνήσκειν· καὶ μὴν καὶ περὶ τῇ λείᾳ, μὴ ἀφαιρεθῶσιν αὐτήν, ἐν 4.1.11 φροντίδι εἶναι. τότε δὴ οὖν αὐτοῖς Βελισάριος πιστὰ ἔδωκεν ὡς, ἦν κατὰ κράτος Βανδύλοι ἠσσηθεῖεν, αὐτίκα δὴ μάλα ἐς τὰ οἰκεία ζῦν πᾶσι λαφύροις σταλήσονται, οὕτω τε αὐτοὺς ὄρκους καταλαμβάνει ἢ μὴν πάση προθυμίᾳ ζυνδιενεγκεῖν σφίσι τὸν πόλεμον. 4.1.12 Ἐπειδὴ τε ἅπαντά οἱ ὡς ἄριστα παρεσκεύαστο καὶ ὁ περίβολος ἤδη ἀπείργαστο, ζυγκαλέσας ἅπαν τὸ 4.1.13 στράτευμα ἔλεξε τοιάδε «Παραίνεσιν μὲν, ἄνδρες Ῥωμαῖοι, οὐκ οἶδα ὅτι δεῖ ποιῆσθαι πρὸς ὑμᾶς, οἷ γε «οὕτω τοὺς πολεμίους ἔναγχος νενικήκατε ὥστε Καρ»χηδῶν τε ἦδε καὶ Λιβύῃ ζύμπασα κτῆμα τῆς ὑμε»τέρας ἀρετῆς ἐστὶ, καὶ δι' αὐτὸ ζυμβουλῆς οὐδεμιᾶς «ὑμῖν ἐς εὐτολμίαν ὀρμώσης δεήσει. τῶν γὰρ νενικη»κότων ἦκιστα ἐλασσοῦσθαι φιλοῦσιν αἱ γνῶμαι. 4.1.14 «ἐκεῖνο δὲ μόνον ὑπομῆσαι ὑμᾶς οὐκ ἄπο καιροῦ «οἶομαι εἶναι, ὡς, ἦν ὁμοίως ὑμῖν αὐτοῖς ἐν τῷ πα»ρόντι ἀνδραγαθίζοισθε, αὐτίκα δὴ μάλα τὸ πέρας «ἔξει τοῖς μὲν Βανδύλοις τὰ τῆς ἐλπίδος, ὑμῖν δὲ ἢ 4.1.15 «μάχη. ὥστε ὑμᾶς ὡς προθυμότερα εἰκὸς ἐς ζυμβο»λὴν τήνδε καθίστασθαι. ἡδὺς γὰρ αἰεὶ τοῖς ἀνθρώ»ποις ἀπολήγων τε καὶ εἰς καταστροφὴν βαδίζων ὁ «πόνος. τὸν μὲν οὖν τῶν Βανδύλων ὄμιλον ὑμῶν 4.1.16 «διαλογιζέσθω μηδεῖς. οὐ γὰρ ἀνθρώπων πλήθει οὐδὲ «σωμάτων μέτρῳ, ἀλλὰ ψυχῶν ἀρετῇ φιλεῖ ὁ πόλεμος «διακρίνεσθαι. εἰσίτω δὲ ὑμᾶς τὸ πάντων ἰσχυρότα»τον τῶν ἐν ἀνθρώποις, ἢ ἐπὶ τοῖς πρᾶσσομένοις 4.1.17 «αἰδῶς. αἰσχύνη γὰρ τοῖς γε νοῦν ἔχουσι τὸ σφῶν «αὐτῶν ἠσσησθαι καὶ τῆς οἰκείας ἀρετῆς ἐλάσσους «ὀφθῆναι. τοὺς γὰρ πολεμίους εὖ οἶδα ὅτι ὀρρωδία «τε καὶ κακῶν μνήμη περιλαβοῦσαι ἀναγκάζουσι κα»κίους γενέσθαι, ἢ μὲν τοῖς φθάσασι δεδιτομένη, ἢ 4.1.18 «δὲ ἀνασοβοῦσα τὴν τοῦ κατορθῶσιν ἐλπίδα. τύχη 4.1.18 «γὰρ εὐθύς μοχθηρὰ ὀφθεῖσα δουλοῖ τῶν αὐτῇ περι»πεπτωκότων τὸ φρόνημα. ὡς δὲ νῦν ἡμῖν ἢ πρό4.1.19 «τερον ὑπὲρ μειζόνων ὁ ἀγών ἐστὶν ἐγὼ δηλώσω. ἐν «μὲν γὰρ τῇ προτέρᾳ μάχῃ τῶν πραγμάτων ἡμῖν οὐκ «εὖ προϊόντων ἐν τῷ μὴ τὴν ἀλλοτρίαν λαβεῖν ὁ κίν»δυνος ἦν, νῦν δὲ, ἦν μὴ τῶν ἀγώνων κρατήσωμεν, 4.1.20 «τὴν ἡμετέραν ἀποβαλοῦμεν. ὅσω τοίνυν τὸ κεκτῆ»σθαι μηδὲν τοῦ τῶν ὑπαρχόντων ἐστερησθαι κουφό»τερον, τοσοῦτω νῦν μᾶλλον ἢ πρότερον ἐν τοῖς 4.1.21 «ἀναγκαιοτάτοις ὁ φόβος. καίτοι πρότερον τῶν πεζῶν «ἡμῖν ἀπολελειμμένων τὴν νίκην ἀνελέσθαι τετύχηκε, «νῦν δὲ ἴλεώ τε τῷ θεῷ καὶ τῷ παντὶ στρατῷ ἐς τὴν «ξυμβολὴν καθιστάμενος κρατήσῃ τοῦ στρατοπέδου 4.1.22 «τῶν πολεμίων αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐλπίδα ἔχω. πρόχειρον «οὖν ἔχοντες τὸ τοῦ πολέμου πέρας μὴ τινὶ ὀλιγωρία «ἐς ἄλλον αὐτὸ ἀπόθησθε χρόνον, μὴ παραδραμόντα 4.1.23 «τὸν καιρὸν ἐπιζητεῖν ἀναγκάζησθε. ἀναβαλλομένη «γὰρ ἢ τοῦ πολέμου τύχη οὐχ ὁμοίως τοῖς καθεστῶσι «χωρεῖν πέφυκεν, ἄλλως τε ἦν καὶ γνώμη τῶν αὐτὸν 4.1.24 «διαφερόντων μηκύνηται. τοῖς γὰρ τὴν ὑπάρχουσαν «εὐημερίαν προἰεμένοις τὸ δαιμόνιον αἰεὶ νεμεσᾶν εἴω»θεν. εἰ δέ τις ἐννοεῖ τοὺς πολεμίους, παῖδάς τε καὶ «γυναῖκας καὶ τὰ τιμιώτατα ὑπὸ ταῖς ἡμετέραις ὀρῶν»τας χερσὶ, τολμήσῃ μὲν παρὰ γνώμην, κινδυνεύσει «δὲ παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς δύναμιν, οὐκ ὀρθῶς 4.1.25 «οἶεται. θυμὸς γὰρ ὑπεράγαν ἐν ταῖς ψυχαῖς ὑπὲρ «τῶν τιμιωτάτων φυόμενος τὴν τε οὖσαν ἰσχὴν «καθαιρεῖν εἴωθε καὶ τοῖς καθεστῶσιν οὐκ ἔᾶ χρῆ»σθαι· ἃ δὴ πάντα λογιζομένους ὑμᾶς πολλῷ τῷ κατα»φρονήματι ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἰέναι προσήκει.» 4.2.1 Τοσαῦτα Βελισάριος παρακελευσάμενος ἰπέας μὲν ἅπαντας, πλὴν πεντακοσίων, ἡμέρα τῇ αὐτῇ ἔστειλε, τοὺς τε ὑπασπιστὰς καὶ τὸ σημεῖον, ὃ δὴ βάνδον καλοῦσι Ῥωμαῖοι, Ἰωάννη ἐπιτρέψας τῷ Ἀρμενίῳ

καὶ 4.2.2 ἀκροβολίσασθαι ἐπιστείλας, ἦν καιρὸς γένηται. αὐτὸς δὲ τῆ ὑστεραία ζὺν τῷ πεζῷ στρατῷ καὶ τοῖς πεντα4.2.3 κοσίοις ἵππεῦσιν εἶπετο. τοῖς δὲ Μασσαγέταις, βουλευσαμένοις ἐν σφίσι αὐτοῖς, ἔδοξεν, ὅπως δὴ εὐσυνθετεῖν πρὸς τε Γελίμερα καὶ Βελισάριον δόξωσι, μήτε μάχης ὑπὲρ Ῥωμαίων ἄρξαι μήτε πρὸ τοῦ ἔργου ἐς Βανδίλους ἰέναι, ἀλλ' ἐπειδὴν ὁποτέρας στρατιᾶς τὰ πράγματα πονηρὰ εἶη, τηνικαῦτα ζὺν τοῖς νικῶσι τὴν δίωξιν ἐπὶ τοὺς ἡσσωμένους ποιήσασθαι. ταῦτα μὲν 4.2.4 οὖν τοῖς βαρβάροις ἐδέδοκτο τῆδε. ὁ δὲ Ῥωμαίων στρατὸς κατέλαβε τοὺς Βανδίλους ἐν Τρικαμάρῳ στρατοπεδεύσαντας, τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν σταδίου 4.2.5 Καρχηδόνοιο ἀπέχοντι. ἔνθα δὴ μακρὰν πῦρ ἀπ' ἀλλήλων ἠϋλίσαντο ἑκάτεροι. ἐπειδὴ δὲ πόρρω ἦν τῶν νυκτῶν, τέρας ἐν τῷ Ῥωμαίων στρατοπέδῳ ἐγεγόνει 4.2.6 τοιόνδε. τῶν δοράτων αὐτοῖς τὰ ἄκρα πυρὶ πολλῷ κατελάμπετο καὶ αὐτῶν αἰ ἀίχμαι καίεσθαι ἐπὶ πλεῖστον σφίσι ἐδόκουν. τοῦτο οὐ πολλοῖς μὲν φανερόν γεγονεν, ὀλίγους δὲ τοὺς θεασαμένους κατέπληξεν, οὐκ 4.2.7 εἰδὸτας ὅπη ἐκβήσεται. ζυνέπεσε δὲ Ῥωμαίοις τοῦτο καὶ αὐθις ἐν Ἰταλίᾳ χρόνῳ πολλῷ ὕστερον. ὅτε δὴ αὐτὸ καὶ νίκης ζύμβολον ἄτε πείρα εἰδότες ἐπίστευον εἶναι. τότε δὲ, ὡς περ εἴρηται, ἐπεὶ πρῶτον ἐγεγόνει, κατεπλάγησάν τε καὶ ζὺν δέει πολλῷ ἐνυκτέρευσαν. 4.2.8 Τῆ δὲ ὑστεραία Γελίμερ Βανδίλους ἐκέλευε παῖδάς τε καὶ γυναῖκας καὶ πάντα χρήματα ἐν μέσῳ καταθέσθαι τῷ χαρακώματι, καίπερ ὀχύρωμα οὐδὲν ἔχοντι, 4.2.9 καὶ ζυγκαλέσας ἅπαντας ἔλεξε τοιάδε «Οὐχ ὑπὲρ «δόξης ἡμῖν, ἄνδρες Βανδίλοι, οὐδὲ ἀρχῆς στερήσεως «μόνον ὁ ἀγὼν ἐστίν, ὥστε κἂν ἐθελοκακήσασι καὶ «ταῦτα προεμένοις δυνατὸν εἶναι βιοῦν, οἴκοι τε 4.2.10 «καθημένοις καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἔχουσιν· ἀλλ' «ὄρατε δήπουθεν ὡς ἐς τοῦτο ἡμῖν περιέστηκε τύχης «τὰ πράγματα ὥστε, ἦν μὴ τῶν πολεμίων κρατήσωμεν, «τελευτῶντες μὲν κυρίουσιν αὐτοὺς καταλείψομεν παῖδων τῶνδε καὶ γυναικῶν καὶ χώρας καὶ πάντων χρημάτων, περιουσί δὲ ἡμῖν προσέσται τὸ δούλοισι τε 4.2.11 «εἶναι καὶ ταῦτα ἐπιδεινῶν ἅπαντα· ἦν δέ γε περιεσώμεθα τῷ πολέμῳ τῶν δυσμενῶν, καὶ ζῶντες ἐν πάσιν «ἀγαθοῖς βιοτεύσομεν καὶ μετὰ τὴν εὐπρεπῆ τοῦ βίου «καταστροφὴν παισὶ μὲν καὶ γυναίξιν τὰ τῆς εὐδαίμωνίας ἀπολελείψεται, τῷ δὲ τῶν Βανδίων ὀνόματι 4.2.12 «τὸ περιεῖναι τε καὶ τὴν ἀρχὴν διασώσασθαι. εἰ γὰρ «τισὶ καὶ ἄλλοις πώποτε ὑπὲρ τῶν ὄλων τετύχηκεν «ἀγωνίζεσθαι, καὶ αὐτοὶ νῦν μάλιστα πάντων γινώσκομεν ὡς τὰς ὑπὲρ ἁπάντων ἐλπίδας ἐφ' ἡμῖν αὐτοῖς 4.2.13 «φέροντες ἐς τὴν παράταξιν καθιστάμεθα. οὐκ ἐπὶ «τοῖς σώμασι τοίνυν τοῖς ἡμετέροις ὁ φόβος οὐδ' ἐπὶ «τῷ θνήσκειν ὁ κίνδυνος, ἀλλ' ὥστε μὴ τῶν πολεμίων «ἡσσήσθαι. τῆς γὰρ νίκης ἀπολελειμμένοις τὸ τεθνᾶναι 4.2.14 «ξυνοίσει. ὅτε τοίνυν ταῦτα οὕτως ἔχει, μαλακίζέσθω «Βανδίων μηδεὶς, ἀλλὰ τῷ μὲν φρονήματι προιέσθω «τὸ σῶμα, αἰσχύνη δὲ τῶν μετὰ τὴν ἦτταν κακῶν 4.2.15 «ζηλούτω τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν. τῷ γὰρ τὰ «αἰσχρὰ αἰσχυνομένῳ πάρεστιν αἰεὶ τὸ μὴ δεδιέναι «τὸν κίνδυνον. μάχης δὲ τῆς πρότερον γεγενημένης 4.2.16 «μηδεμία ὑμᾶς εἰσίτω μνήμη. οὐ γὰρ κακία ἡμετέρα «ἡσσήθημεν, ἀλλὰ τύχης ἐναντιώμασι προσεπταικότες «ἐσφάλημεν. ταύτης δὲ τὸ ρεῦμα οὐκ αἰεὶ κατὰ ταῦτα «φέρεσθαι πέφυκεν, ἀλλ' ἐν ἡμέρᾳ ἑκάστη ὡς τὰ πολλὰ 4.2.17 «μεταπίπτειν φιλεῖ· τῷ δὲ ἀνδρείῳ τοὺς πολεμίους «ὑπεραίρειν αὐχοῦμεν καὶ πλήθει παρὰ πολὺ ὑπερ4.2.18 «βάλλεσθαι. μέτρῳ γὰρ αὐτῶν περιεῖναι οὐχ ἦσσαν «ἢ δεκαπλασίῳ οἴομεθα. καὶ προσθήσω πολλά τε καὶ «μεγάλα εἶναι τὰ νῦν μάλιστα ἡμᾶς ἐς ἀρετὴν ὀρμῶντα, «τὴν τε τῶν προγόνων δόξαν καὶ τὴν παραδοθεῖσαν 4.2.19 «ἡμῖν ὑπ' ἐκείνων ἀρχὴν. ἢ μὲν γὰρ ἐφ' ἡμῖν τῷ «ἀνομοίῳ τοῦ ζυγγοῦς ἐγκαλύπτεται, ἢ δὲ ὡς ἀνα4.2.20 «ξίους ἡμᾶς ἀποφυγεῖν ἰσχυρίζεται. καὶ σιωπῶ τούτων τῶν γυναιῶν τὰς οἰμωγὰς καὶ τῶν παίδων τῶν «ἡμετέρων τὰ δάκρυα, οἷς νῦν, ὡς ὄρατε, περιαλγῆσας 4.2.21 «μηκῦναι τὸν λόγον οὐ δύναμαι. ἀλλ' ἐκεῖνο μόνον «εἰπὼν παύσομαι, ὡς ἐπάνοδος ἡμῖν εἰς τὰ φίλτατα 4.2.22 «ταῦτα οὐκ ἔσται μὴ τῶν

πολεμίων κρατήσασιν. ὧν «ἐνθυμηθέντες ἄνδρες τε ἀγαθοὶ γίγνεσθε καὶ μὴ «καταισχύνητε τὴν Γιζερύχου δόξαν.» 4.2.23 Τοσαῦτα εἰπὼν Γελίμερ Τζάζωνα τὸν ἀδελφὸν ἐκέλευσε Βανδίλοις τοῖς μετ' αὐτοῦ ἐκ Σαρδοῦς ἤκουσι 4.2.24 παραίνεσιν ἰδίᾳ ποιῆσθαι. ὁ δὲ αὐτοὺς ξυναγείρας μικρὸν ἀποθεν τοῦ στρατοπέδου ἔλεξε τοιάδε «Βαν»δίλοις μὲν ἅπασιν, ἄνδρες συστρατιῶται, ὑπὲρ τούτων ὁ ἀγὼν ἐστίν, ὧν δὴ ἀρτίως λέγοντος τοῦ βα»σιλέως ἠκούσατε, ὑμῖν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἅπασιν 4.2.25 «καὶ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ἀμιλλᾶσθαι ξυμβαίνει. νενι»κήκατε γὰρ ἔναγχος ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας ἀγωνιζόμενοι «καὶ τὴν νῆσον ἀνεκτήσασθε τῇ Βανδίλων ἀρχῇ· «ὕμᾶς οὖν μείζω ποιῆσθαι εἰκὸς τῆς ἀρετῆς τὴν ἐπί4.2.26 «δειξίν. οἷς γὰρ ὑπὲρ τῶν μεγίστων ὁ κίνδυνος, «μεγίστην εἶναι καὶ τὴν ἐς τὸ πολεμεῖν προθυμίαν «ἀνάγκη. οἱ μὲν γὰρ ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας ἀγωνιζόμενοι ἠσσηθέντες, ἂν οὕτω τύχη, οὐκ ἐν τοῖς ἀνα4.2.27 «καιοτάτοις ἐσφάλησαν· οἷς δὲ ὑπὲρ τῶν ὄλων ἡ «μάχη, πάντως ὁ βίος πρὸς τὸ τοῦ πολέμου ῥυθμί»ζεται πέρασ. ἄλλως τε, ἦν μὲν ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐν τῷ «παρόντι γέννησθε, βεβαιοῦτε ὑμῖν αὐτοῖς ἀρετῆς ἔργον «τὴν τοῦ τυράννου Γῶδα γεγονέναι καθαίρεσιν· μα»λακισθέντες δὲ νῦν καὶ τῆς ἐπ' ἐκείνοις εὐδοξίας ὡς 4.2.28 «οὐδὲν ὑμῖν προσηκούσης στερήσεσθε. καίτοι καὶ 4.2.28 «ἄλλως ὑμᾶς γε εἰκὸς τῶν λοιπῶν Βανδίλων ἐν ταύτῃ 4.2.29 «πλεονεκτεῖν τῇ μάχῃ. τοὺς μὲν γὰρ σφαλέντας ἢ «προλαβοῦσα τύχη ἐκπλήσσει, οἱ δὲ οὐδὲν ἐπταικότες «μετ' ἀκραιφνοῦς τοῦ θάρσους ἐς τὸν ἀγῶνα καθίσταν4.2.30 «ται. κάκεῖνο δὲ οἶμαι οὐκ ἄπο τρόπου εἰρήσεται, ὡς «ἦν τῶν πολεμίων κρατήσωμεν, τὸ πλεῖστον τῆς νίκης «ὕμεῖς ἀναδήσεσθε μέρος, σωτήράς τε ὑμᾶς ἅπαντες τοῦ 4.2.31 «τῶν Βανδίλων καλέσουσιν ἔθνους. οἱ γὰρ σὺν τοῖς πρό»τερον ἡτυχηκόσιν εὐδοκιμοῦντες εἰκότως αὐτοὶ τὴν 4.2.32 «ἀμείνω σφετερίζονται τύχην. ταῦτα τοίνυν ἅπαντα «λογιζομένους ὑμᾶς φημι χρῆναι παῖδάς τε καὶ γυναῖκας «ἀπολοφυρομένους κελεύειν θαρσεῖν τε ἤδη καὶ τὸν «θεὸν ἐς ξυμμαχίαν παρακαλεῖν, καὶ θυμῷ μὲν ἐπὶ «τοὺς πολεμίους ἰέναι, τοῖς δὲ ὁμοφύλοις ἐς ταύτην «ἠγείσθαι τὴν μάχην.» 4.3.1 Τοσαῦτα Γελίμερ τε καὶ Τζάζων παραινέσαντες ἐξῆγον τοὺς Βανδίλους, καὶ ἀμφὶ τὸν τοῦ ἀρίστου καιρὸν, οὐ προσδεχομένων Ῥωμαίων, ἀλλ' ἄριστον σφίσι παρασκευαζόντων, παρήσαν καὶ παρὰ τὰς τοῦ ποταμοῦ 4.3.2 ὄχθας ὡς ἐς μάχην ἐτάξαντο. ἔστι δὲ ποταμὸς ὁ ταύτη ῥέων ἀένναος μὲν, οὕτω δὲ τὸ ῥεῦμα βραχὺς ὥστε οὐδὲ ὄνόματος ἰδίου πρὸς τῶν ἐπιχωρίων μεταλαγχάνει, 4.3.3 ἀλλ' ἐν ῥύακος μοίρα ὠνόμασαι. τούτου δὲ τοῦ ποταμοῦ Ῥωμαῖοι ἐς τὴν ἐτέραν ὄχθην ὡς ἐκ τῶν παρόντων παρασκευασάμενοι ἦκον καὶ ἐτάξαντο ὧδε. 4.3.4 κέρας μὲν τὸ ἀριστερὸν Μαρτίνος τε καὶ Βαλεριανὸς καὶ Ἰωάννης καὶ Κυπριανὸς τε καὶ Ἀλθίας καὶ Μάρκελλος εἶχον καὶ ὅσοι ἄλλοι φοιδεράτων ἄρχοντες ἦσαν, τὸ δὲ δὴ δεξιὸν Πάππος τε καὶ Βαρβάτος καὶ 4.3.5 Ἀιγὰν καὶ ὅσοι τῶν ἵππικῶν καταλόγων ἦρχον. κατὰ δὲ τὸ μέσον Ἰωάννης ἐτάσσετο, τοὺς τε ὑπασπιστὰς καὶ δορυφόρους Βελισαρίου καὶ σημεῖον τὸ στρατηγί4.3.6 κὸν ἐπαγόμενος. οὗ δὴ καὶ Βελισάριος εἰς καιρὸν ξὺν τοῖς πεντακοσίοις ἵππεῦσιν ἀφίκετο, τοὺς πεζοὺς 4.3.7 ὄπισθεν βάδην προσιόντας ἀπολιπών. οἱ γὰρ Οὐννοι ἅπαντες ἐν ἄλλῃ ἐτάξαντο χώρα, εἰθισμένον μὲν σφίσι καὶ πρότερον ἠκιστα ἐπιμίγνυσθαι τῷ Ῥωμαίων στρατῷ, τότε δὲ καὶ ἐν νῷ ἃ προδεδήλωται ἔχουσιν οὐκ ἦν βουλομένοις ξὺν τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ τάσσεσθαι. Ῥω4.3.8 μαίοις μὲν οὖν τὰ τῆς τάξεως ὧδέ πη εἶχε. Βανδίλων δὲ κέρας μὲν ἐκάτερον οἱ χιλίαρχοι εἶχον, ἕκαστός τε ἠγείτο τοῦ ἀμφ' αὐτὸν λόχου, κατὰ δὲ δὴ τὸ μέσον Τζάζων ἦν ὁ τοῦ Γελίμερος ἀδελφός, ὄπισθεν δὲ οἱ 4.3.9 Μαυρούσιοι ἐτετάχατο. αὐτὸς μέντοι ὁ Γελίμερ πανταχόσε περιῶν ἐνεκελεύετό τε καὶ ἐς εὐτολμίαν ἐνήγε. προεῖρητο δὲ Βανδίλοις ἅπασιν μῆτε δορατῖω μῆτε ἄλλῳ ὄτρωσιν ὀργάνῳ ἐς ξυμβολὴν τήνδε, ὅτι μὴ τοῖς ξίφεσι, χρῆσθαι. 4.3.10 Χρόνου δὲ τριβέντος συχνοῦ καὶ μάχης οὐδενὸς ἄρχοντος Ἰωάννης τῶν ἀμφ' αὐτὸν ὀλίγους ἀπολέξας Βελισαρίου γνώμη τὸν τε ποταμὸν

διέβη καὶ ἐς τοὺς μέσους ἐσέβαλεν, ἔνθα δὴ ὁ Τζάζων ὠθισμῶ χρησά4.3.11 μενος ἐδίωξεν αὐτούς. καὶ οἱ μὲν φεύγοντες ἐς τὸ σφῶν αὐτῶν στρατόπεδον ἦκον, οἱ δὲ Βανδίλοι διώκοντες ἄχρι ἐς τὸν ποταμὸν ἦλθον, οὐ μέντοι διέβη4.3.12 σαν. αὐθις δὲ Ἰωάννης πλείους τῶν Βελισαρίου ὑπασπιστῶν ἐπαγόμενος ἐς τοὺς ἀμφὶ τὸν Τζάζωνα ἐσεπήδησε, καὶ αὐθις ἐνθένδε ἀποκρουσθεὶς ἐς τὸ 4.3.13 Ῥωμαίων στρατόπεδον ἀνεχώρησε. τὸ δὲ δὴ τρίτον ξὺν πᾶσι σχεδὸν τοῖς Βελισαρίου τε δορυφόροις καὶ ὑπασπισταῖς τὸ στρατηγικὸν σημεῖον λαβὼν τὴν ἐσβο4.3.14 λὴν ἐποίησατο ξὺν βοῇ τε καὶ πατάγῳ πολλῶ. τῶν δὲ βαρβάρων ἀνδρείως τε αὐτοὺς ὑφισταμένων καὶ μόνοις χρωμένων τοῖς ξίφεσι, γίνεται μὲν καρτερὰ ἡ μάχη, πίπτουσι δὲ Βανδίων πολλοὶ τε καὶ ἄριστοι, 4.3.15 καὶ Τζάζων αὐτὸς ὁ τοῦ Γελίμερος ἀδελφός. τότε δὴ ἅπαν τὸ Ῥωμαίων στρατεύμα ἐκινήθη καὶ τὸν ποταμὸν διαβάντες ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐχώρησαν, ἢ τε τροπὴ ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ μέσου λαμπρὰ ἐγεγόνει· τοὺς γὰρ 4.3.16 κατ' αὐτοὺς οὐδενὶ πόνῳ ἐτρέψαντο ἕκαστοι. ἃ δὴ ὀρῶντες οἱ Μασσαγέται κατὰ τὰ σφίσι ξυγκείμενα ξὺν τῷ Ῥωμαίων στρατῷ τὴν δίωξιν ἐποίησαντο, οὐκ ἐπὶ 4.3.17 πολὺ μέντοι ἢ δίωξις ἦδε ἐγεγόνει. οἱ τε γὰρ Βανδίλοι ἐς τὸ σφέτερον στρατόπεδον κατὰ τάχος εἰσελθόντες ἠσύχαζον καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, οὐκ ἂν οἴομενοι ἐν τῷ χαρακώματι πρὸς αὐτοὺς διαμάχεσθαι οἰοῖ τε εἶναι, τοὺς τε νεκροὺς ὅσοι ἐχρυσόφορον ἀπέδυσαν καὶ ἐς 4.3.18 τὸ σφῶν αὐτῶν στρατόπεδον ἀπεχώρησαν. ἀπέθανον δὲ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ Ῥωμαίων μὲν ἡσους ἢ πεντήκοντα, Βανδίων δὲ ὀκτακόσιοι μάλιστα. 4.3.19 Βελισάριος δὲ, τῶν πεζῶν οἱ ἀφικομένων ἀμφὶ δείλην ὀψίαν, ἄρας, ὡς εἶχε τάχους, παντὶ τῷ στρατῷ 4.3.20 ἦει ἐπὶ τὸ τῶν Βανδίων στρατόπεδον. Γελίμερ δὲ γνοὺς Βελισάριον ξὺν τε τοῖς πεζοῖς καὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐπ' αὐτὸν αὐτίκα ἰέναι, οὐδὲν οὔτε εἰπὼν οὔτε ἐντειλάμενος ἐπὶ τε τὸν ἵππον ἀναθρόσκει καὶ 4.3.21 τὴν ἐπὶ Νουμίδας φέρουσαν ἔφευγε. καὶ αὐτῷ οἱ τε ξυγγενεῖς καὶ τῶν οἰκετῶν ὀλίγοι τινὲς εἶποντο καταπεπληγμένοι τε καὶ τὰ παρόντα ἐν σιγῇ ἔχοντες. 4.3.22 καὶ χρόνον μὲν τινα ἔλαθε Βανδίου ἀποδράς Γελίμερ, ἐπεὶ δὲ αὐτὸν τε πεφευγένοι ἦσθοντο ἅπαντες καὶ οἱ πολέμιοι ἤδη καθεωρῶντο, τότε δὴ οἱ τε ἄνδρες ἐθορύβουν καὶ τὰ παιδιά ἀνέκραγε καὶ αἱ γυναῖκες 4.3.23 ἐκώκυον. καὶ οὔτε χρημάτων παρόντων μετεποιοῦντο οὔτε τῶν φιλάτων ὄδυρομένων σφίσι ξυμελεν, ἀλλ' ἕκαστος ἔφευγεν οὐδενὶ κόσμῳ ὅπη ἐδύνατο. 4.3.24 ἐπελθόντες δὲ Ῥωμαῖοι τό τε στρατόπεδον ἀνδρῶν ἔρημον αὐτοῖς χρήμασι αἰροῦσι καὶ ἐπιδιώξαντες τὴν νύκτα ὅλην ἄνδρας μὲν ὅσοις ἐντύχοιεν ἔκτεινον, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἐποιοῦντο ἐν ἀνδραπόδων 4.3.25 λόγῳ. χρήματα δὲ τοσαῦτα τὸ πλῆθος ἐν τούτῳ τῷ στρατοπέδῳ εὔρον ὅσα οὐδεπώποτε ἐν γε χωρίῳ ἐνὶ 4.3.26 τετύχηκεν εἶναι. οἱ τε γὰρ Βανδίλοι ἐκ παλαιοῦ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ληισάμενοι συχνὰ χρήματα ἐς Λιβύην μετήνεγκαν καὶ τῆς χώρας αὐτοῖς ἀγαθῆς ἐν τοῖς μάλιστα οὐσῆς καρποῖς τε τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἐς ἄγαν εὐθηνούσης, τὰς τῶν χρημάτων προσόδους ξυνέβη, αἱ γὰρ ἐκ τῶν ἐκείνη γινομένων ἀγαθῶν ἠγείροντο, οὐκ ἐς ἑτέραν τινὰ δαπανᾶσθαι χώραν ἐμπορίᾳ τῆ τῶν ἐπιτηδείων, ἀλλ' αὐτὰς ἀεὶ οἱ τὰ χωρία κεκτημένοι προσεποιοῦντο ἐς πέντε καὶ ἐνενηκοντα ἔτη, ἐν οἷς 4.3.27 δὴ Λιβύης οἱ Βανδίλοι ἦρξαν. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς πάμπολυ χρῆμα ὁ πλοῦτος χωρήσας ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ 4.3.28 ἐς τῶν Ῥωμαίων τὰς χεῖρας ἐπανῆκεν αὐθις. ἢ μὲν οὖν μάχη καὶ δίωξις ἦδε καὶ τοῦ Βανδίων στρατοπέδου ἢ ἄλλως τρισὶ μῆσιν ὕστερον γέγονεν ἢ ὁ Ῥωμαίων στρατὸς ἐς Καρχηδόνα ἦλθε, μεσοῦντος μάλιστα τοῦ τελευταίου μηνός, ὃν Δεκέμβριον Ῥωμαῖοι καλοῦσι. 4.4.1 Τότε δὲ κατιδὼν Βελισάριος τὸ Ῥωμαίων στρατεύμα πλημμελῶς τε καὶ ξὺν πολλῇ ἀκοσμίᾳ φερόμενον ἤσχαλλε, δειμαίνων τὴν νύκτα ὅλην μὴ οἱ πολέμιοι, ξυμφρονήσαντές τε καὶ ἐπ' αὐτοὺς ξυνιστάμενοι, 4.4.2 τὰ ἀνήκεστα αὐτοὺς δράσωσιν. ὅπερ εἰ γενέσθαι τρόπῳ ὅτῳ δὴ τηνικαῦτα ξυνέπεσεν, οἴμαι ἂν Ῥωμαίων οὐδένα διαφυγόντα ταύτης δὴ τῆς λείας

ἀπόνασθαι. 4.4.3 οἱ γὰρ στρατιῶται πένητες ἄνθρωποι κοιμηθῆ ὄντες καὶ χρημάτων μὲν ἐς ἄγαν μεγάλων, σωμάτων δὲ ὠραίων τε καὶ ὑπερφυῶς εὐπρεπῶν κύριοι ἐκ τοῦ αἰφνιδίου γεγενημένοι κατέχειν τὴν διάνοιαν οὐκέτι ἐδύναντο οὐδὲ κόρον τινὰ τῶν σφίσι παρόντων εὐρεῖν, ἀλλ' οὕτως ἐμέθυον, καταβεβρεγμένοι τοῖς ὑπάρχουσιν εὐτυχίμασιν, ὥστε αὐτὸς ἕκαστος ἅπαντα ἄγων ἐς 4.4.4 Καρχηδόνα ἀναστρέφειν ἐβούλοντο. καὶ περιήρχοντο οὐ κατὰ συμμορίας, ἀλλὰ κατὰ ἓνα ἢ δύο, ὅπη ποτὲ αὐτοὺς ἡ ἐλπίς ἄγοι, ἅπαντα κύκλω διερευνώμενοι ἔν τε νάπαις καὶ δυσχωρίαις καὶ εἴ που σπήλαιον παρατύχοι ἢ ἄλλο ὅτιοῦν ἐς κίνδυνον ἢ ἐνέδραν ἄγον. 4.4.5 οὐδὲ γὰρ αὐτοὺς τῶν πολεμίων φόβος οὐδὲ ἡ Βελισαρίου αἰδῶς ἐσήει οὐδὲ ἄλλο τῶν πάντων οὐδὲν, ὅτι μὴ ἢ τῶν λαφύρων ἐπιθυμία, ταύτης τε ὑπερβιαζοῖτο. 4.4.6 μὲνης ἐς ὀλιγωρίαν τῶν ἄλλων πάντων ἐτράποντο. ἃ δὴ ἅπαντα ἐν νῶ ποιούμενος Βελισάριος ἐν ἀπόρῳ 4.4.7 εἶχεν ἢ τὸ παρὸν θέσθαι. ἅμα δὲ ἡμέρα ἐπὶ λόφου τινὸς τῆς ὁδοῦ ἀγχοῦ εἰστίκει, τὴν τε οὐκέτι οὔσαν εὐκοσμίαν ἀνακαλούμενος καὶ πολλὰ πᾶσι στρατιώταις 4.4.8 τε ὁμοῦ καὶ ἄρχουσι λοιδορούμενος. τότε δὴ ὅσοις τετύχηκε πλησίον που εἶναι, καὶ μάλιστα οἱ τῆς Βελισαρίου οἰκίας ὄντες, τὰ μὲν ὑπάρχοντα σφίσι χρήματά τε καὶ ἀνδράποδα ζῦν τοῖς ὁμοσκήνοισ τε καὶ ὁμοτραπέζοις ἐς Καρχηδόνα ἔπεμπον, αὐτοὶ δὲ παρὰ τὸν στρατηγὸν ἰόντες τῶν σφίσι παραγγελλομένων κατήκουον. 4.4.9 Ὁ δὲ Ἰωάννην μὲν τὸν Ἀρμένιον ζῦν διακοσίοισι ἐκέλευε Γελίμερι ἔπεσθαι, καὶ μήτε νύκτα μήτε ἡμέραν ἀνιέντας διώκειν, ἕως αὐτὸν ζῶντα ἢ νεκρὸν λάβοιεν. 4.4.10 ἐς δὲ Καρχηδόνα τοῖς ἐπιτηδείοις ἐπέστελλε, Βανδίλοις, ὅσοι ἐς τὰ ἀμφὶ τὴν πόλιν χωρία ἐν ἱεροῖς ἰκέται ἐκάθητο, πιστὰ διδοῦσι καὶ τὰ ὄπλα, ὅπως μὴ τι νεωτερίσωσιν, ἀφελομένοις ἕς τε τὴν πόλιν ἔσαγα. 4.4.11 γούσιν ἔχειν, ἄχρι αὐτὸς ἔλθοι. ζῦν δὲ τοῖς λειπομένοις πανταχόσε περιῶν τούς τε στρατιώτας σπουδῇ ἠγείρε καὶ Βανδίλοις τοῖς αἰεὶ ἐν ποσὶ πίστεις ὑπὲρ σωτηρίας ἐδίδου. οὐ γὰρ ἔτι ἦν Βανδίλων οὐδένα 4.4.12 ὅτι μὴ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἰκέτην λαβεῖν. ὣν δὴ τὰ ὄπλα ἀφαιρούμενος, ζῦν στρατιώταις φυλάσσοισιν ἐς Καρχηδόνα ἔστελλεν, οὐ διδοὺς καιρὸν σφίσιν ἐπὶ Ῥωμαίους 4.4.13 ζυνίστασθαι. καὶ ἐπεὶ ἅπαντά οἱ ὡς ἄριστα εἶχεν, ἐπὶ Γελίμερα καὶ αὐτὸς ζῦν τῷ πλείονι τοῦ στρατοῦ 4.4.14 κατὰ τάχος ἦει. ὁ δὲ Ἰωάννης ἐς πέντε ἡμέρας τε καὶ νύκτας τὴν δίωξιν ποιησάμενος οὐ πόρρω ἀπὸ Γελίμερος ἤδη ἐγεγόνει, ἀλλὰ οἱ τῇ ὑστεραίᾳ ἔμελλεν ἐς χεῖρας ἰέναι. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔδει Γελίμερα Ἰωάννη 4.4.15 ἀλῶναι, τύχης ἐναντίωμα ζυνηνέχθη τοιόνδε. ἐν τοῖς ζῦν Ἰωάννη διώκουσιν Οὐλίαιριν τὸν Βελισαρίου δορυ. 4.4.16 φόρον τετύχηκεν εἶναι. ἦν δὲ οὗτος ἀνὴρ θυμοειδὴς μὲν καὶ πρὸς ἀλκὴν ψυχῆς τε καὶ σώματος ἰκανῶς πεφυκῶς, οὐ λίαν δὲ κατεσπουδασμένος, ἀλλ' οἴνω τε 4.4.17 καὶ γελοίοις ὡς τὰ πολλὰ χαίρων. οὗτος Οὐλίαιρις ἡμέρα τῆς διώξεως ἔκτη οἰνωμένος ἀμφὶ ἡλίου ἀνατολὰς ὄρνιν τινὰ ἐπὶ δένδρου καθήμενον εἶδε, καὶ τὸ τόξον κατὰ τάχος ἐντείνας κατὰ τοῦ ὄρνιθος ἠφίει τὸ 4.4.18 βέλος. καὶ τοῦ μὲν ὄρνιθος ἀποτυχάνει, Ἰωάννην 4.4.19 δὲ ὀπισθεν ἐς τὸν αὐχένα οὔτι ἐκουσίως βάλλει. ὁ δὲ καιρίαν τυπεῖς, ἐξ ἀνθρώπων χρόνῳ ὀλίγῳ ὕστερον ἠφανίσθη, πολὺν αὐτοῦ πόθον βασιλεῖ τε Ἰουστινιανῶ καὶ Βελισαρίῳ τῷ στρατηγῷ καὶ Ῥωμαίοις ἅπασιν καὶ 4.4.20 Καρχηδονίοις ἀπολιπών. ἀνδρίας τε γὰρ καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς εὐ ἦκων, πρῶτόν τε τοῖς ἐντυχάνουσι παρεῖχεν αὐτὸν καὶ ἐπιεικέστατον οὐδενὸς ἦσον. Ἰωάννης μὲν οὖν τὴν πεπρωμένην οὕτως ἀνέπλησεν. 4.4.21 Οὐλίαιρις δὲ ἐπεὶ ἐν ἑαυτῷ ἐγεγόνει, ἐς κώμην τινὰ πλησίον που οὔσαν καταφυγὼν ἐν τῷ κατὰ ταύτην 4.4.22 ἱερῷ ἰκέτης ἐκάθητο· οἱ δὲ στρατιῶται Γελίμερα διώκειν οὐκέτι ὠρμητο, ἀλλ' Ἰωάννην μὲν ἕως περιῆν ἐθεράπευον, ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, τὰ τε νομιζόμενα ἐς τὴν αὐτοῦ ὅσιν ἐποίουν καὶ τὸν πάντα 4.4.23 λόγον Βελισαρίῳ δηλώσαντες αὐτοῦ ἔμενον. ὅς, ἐπειδὴ τάχιστα ἤκουσεν, ἕς τε τὸν Ἰωάννου τάφον ἀφίκετο 4.4.24 καὶ τὸ ἐκείνου πάθος ἀπέκλαιεν. ἀποκλαύσας δὲ καὶ περιαλήσας τῆ

πάση συμφορᾷ πολλοῖς τε ἄλλοις καὶ 4.4.25 χρημάτων προσόδῳ τὸν Ἰωάννου τάφον ἐτίμησε. δεινὸν μέντοι Οὐλίαριν οὐδὲν ἔδρασεν, ἐπεὶ οἱ στρατιῶται Ἰωάννην σφίσιν ἐπισκῆψαι ὄρκους ἔφασκον δεινοτάτοις μηδεμίαν ἐς αὐτὸν γενέσθαι τίσιν ἄτε οὐκ ἐκ προνοίας τὸ μίasma ἐργασάμενον. 4.4.26 Ταύτη μὲν οὖν Γελίμερ διαφεύγει τὸ μὴ ὑπὸ τοῖς πολεμίοις ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ γενέσθαι. Βελισάριος δὲ αὐτὸν τὸ ἐντεῦθεν ἐδίωκεν, ἐς πόλιν τε Νουμιδῶν ἐχυρὰν, ἐπὶ θαλάσῃ κειμένην, ἀφικόμενος, δέκα ἡμερῶν ὁδῷ Καρχηδόνος διέχουσαν, ἦν δὴ Ἴππονερέγιον καλοῦσιν, ἔμαθε Γελίμερα ἐς Παπούαν τὸ ὄρος ἀναβάντα 4.4.27 οὐκέτι ἀλώσιμον Ῥωμαίοις εἶναι. τοῦτο δὲ τὸ ὄρος ἐστὶ μὲν ἐν τοῖς Νουμιδίας ἐσχάτοις ἀπότομόν τε ἐπὶ πλεῖστον καὶ δεινῶς ἄβατον (πέτραι γὰρ ὑψηλαὶ ἐς αὐτὸ πανταχόθεν ἀνέχουσι), κατώκηνται δὲ ἐν αὐτῷ Μαυρούσιοι βάρβαροι, οἱ τῷ Γελίμερι φίλοι τε καὶ ἐπικούροι ἦσαν, καὶ πόλις ἀρχαία Μηδεὸς ὄνομα παρὰ 4.4.28 τοῦ ὄρους τὰ ἔσχατα κεῖται. ἐνταῦθα Γελίμερ ζῦν τοῖς ἐπομένοις ἡσύχαζε. Βελισάριος δὲ (οὐδὲ γὰρ τοῦ ὄρους ἀποπειρᾶσθαι ἄλλως τε καὶ χειμῶνος ὥρᾳ οἷός τε ἦν, ἔτι τέ οἱ τῶν πραγμάτων ἠωρημένων Καρχηδόνος ἀπολελεῖσθαι ἀξύμφορον ἐνόμιζεν εἶναι) στρατιώτας τε ἀπολεξάμενος καὶ ἄρχοντα Φάραν τῇ τοῦ 4.4.29 ὄρους προσεδρεῖα κατέστησεν. ἦν δὲ ὁ Φάρας οὗτος δραστήριός τε καὶ λίαν κατεσπουδασμένος καὶ ἀρετῆς 4.4.30 εὖ ἦκων, καίπερ Ἔρουλος ὦν γένος. ἄνδρα δὲ Ἔρουλον μὴ ἐς ἀπιστίαν τε καὶ μέθην ἀνεῖσθαι, ἀλλ' ἀρετῆς μεταποιεῖσθαι, χαλεπὸν τε καὶ ἐπαίνου πολλοῦ ἄξιον. 4.4.31 Φάρας δὲ οὐ μόνος τῆς εὐκοσμίας ἀντείχετο, ἀλλὰ καὶ Ἐρούλων ὅσοι αὐτῷ εἶποντο. τοῦτον δὴ τὸν Φάραν ἐς τὸν τοῦ ὄρους πρόποδα Βελισάριος καθῆσθαι τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν ἐκέλευε καὶ φυλακὴν ἀκριβῆ ἔχειν, ὡς μήτε τὸ ὄρος ἀπολιπεῖν Γελίμερι δυνατὰ εἶη μήτε τι τῶν ἀναγκαίων ἐς αὐτὸ ἐσκομίζετο 4.4.32 σθαι. καὶ Φάρας μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίει. Βελισάριος δὲ Βανδύλους, ὅσοι ἐς Ἴππονερέγιον πρὸς τοῖς ἱεροῖς ἰκέται ἐκάθηντο, πολλοὶ τε καὶ ἄριστοι, ἀνέστησέ τε πιστὰ λαβόντας καὶ ἐς Καρχηδόνα ζῦν φυλακῇ ἔπεμψεν. ἐνταῦθα δὲ αὐτῷ καὶ τι τοιόνδε ζυμπεσεῖν ἔτυχεν. 4.4.33 Ἐν τῇ Γελίμερος οἰκίᾳ γραμματεὺς ἦν τις Βονιφάτιος Λίβυς, ἐκ Βυζακίου ὀρμώμενος, πιστὸς τῷ 4.4.34 Γελίμερι ἐς τὰ μάλιστα. τοῦτον δὴ τὸν Βονιφάτιον Γελίμερ κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ πολέμου ἐς ναῦν ἐμβιβάσας ἄριστα πλέουσας, ἐν ταύτῃ τε ἅπαντα τὸν βασιλικὸν πλοῦτον ἐνθήμενος ἐκέλευεν ἐς τὸν τοῦ Ἴππονερεγίου λιμένα ὀρμίζεσθαι, καὶ ἦν τὰ πράγματα σφίσιν οὐκ εὖ καθιστάμενα ἴδοι, τὰ χρήματα ἔχοντα πλεῖν κατὰ τάχος ἐς Ἰσπανίαν, παρὰ Θεῦδιν τε ἀφικέσθαι τὸν τῶν Οὐισιγόθων ἡγούμενον, ἔνθα δὴ καὶ αὐτὸς διασώζεσθαι ἐκαρᾶδόκει, πονηρᾶς γινομένης 4.4.35 Βανδύλοις τῆς τοῦ πολέμου τύχης. Βονιφάτιος δὲ, ἕως μὲν τὰ Βανδύλων ἐλπίδα εἶχεν, αὐτοῦ ἔμενεν· ἐπεὶ δὲ τάχιστα ἢ ἐν Τρικαμάρῳ μάχῃ καὶ τὰ ἄλλα ἄπερ ἐρρήθη ἐγεγόνει, ἄρας τὰ ἰστία ἔπλει καθάπερ 4.4.36 οἱ ἐπέστελλε Γελίμερ. ἀλλὰ πνεύματος αὐτὸν ἐναντίωμα εἰς τὸν τοῦ Ἴππονερεγίου λιμένα οὐτι ἐκούσιον αὐθις ἦνεγκεν. ὡς δὲ τοὺς πολεμίους ἀγχοῦ ἤδη που ἠκηκόει εἶναι, τοὺς ναύτας πολλὰ ὑποσχόμενος ἐλιπάρει ἐς ἄλλην τινὰ ἠπειρον ἢ νῆσον βιασαμένους 4.4.37 ἰέναι. οἱ δὲ (οὐ γὰρ ἐδύναντο χειμῶνος σφίσι χαλεποῦ λίαν ἐπιπεσόντος καὶ τὸ τῆς θαλάσσης ρόθιον ἄτε ἐν Τυρρηνικῷ πελάγει ἐς ὕψος μέγα ἐγειρόντος) τότε δὴ αὐτοὶ τε καὶ Βονιφάτιος ἐς ἔννοιαν ἦλθον ὡς ἄρα ὁ θεὸς τὰ χρήματα Ῥωμαίοις διδόναι ἐθέλων 4.4.38 τὴν ναῦν οὐκ ἐῷ ἀνάγεσθαι. μόλις μέντοι τοῦ λιμένος ἔξω γενόμενοι ζῦν κινδύνῳ μεγάλῳ τὴν ναῦν 4.4.39 ἀνεκώχουσιν. ὡς δὲ ἀφίκετο Βελισάριος εἰς τὸ Ἴππονερέγιον, πέμπει τινὰς παρ' αὐτὸν Βονιφάτιος. οὗς δὴ ἐν ἱερῷ καθῆσθαι ἐκέλευεν, ἐροῦντας μὲν ὡς πρὸς Βονιφάτιου σταλεῖεν τοῦ τὰ Γελίμερος χρήματα ἔχοντος, ἀποκρυψομένους δὲ ὅπη ποτὲ εἶη, πρὶν γε δὴ τὰ πιστὰ λάβοιεν ὡς τὰ Γελίμερος χρήματα διδοὺς αὐτὸς ἀπαλλάξει κακῶν ἀπαθῆς, ἔχων ὅσα αὐτοῦ οἰκεῖα εἶη. 4.4.40 καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἔπρασσον, Βελισάριος δὲ ἦσθη τε 4.4.41 τῇ εὐαγγελίᾳ καὶ ὁμείσθαι οὐκ ἀπηξίου.

στείλας τε τῶν ἐπιτηδείων τινὰς τόν τε Γελίμερος πλοῦτον ἔλαβε καὶ Βονιφάτιον ζῦν τοῖς χρήμασι τοῖς αὐτοῦ ἀφήκε, πάμπολύ τι χρήμα τοῦ Γελίμερος συλήσαντα πλούτου. 4.5.1 Ἐπεὶ δὲ ἐς Καρχηδόνα ἀνέστρεφε, Βανδίλους τε ἅπαντας ἐν παρασκευῇ ἐποιεῖτο, ὅπως ἅμα ἦρι ἀρχομένω ἐς Βυζάντιον πέμψειε, καὶ στρατεύμα ἔστειλεν ἐφ' ᾧ ἀνασώσονται Ῥωμαίοις ἅπαντα, ὧν Βανδίλοι 4.5.2 ἦρχον. Κύριλλον μὲν οὖν ζῦν πλήθει πολλῶ ἐς Σαρδῶ ἐπεμψε, τὴν Τζάζωνος κεφαλὴν ἔχοντα, ἐπεὶ οἱ νησιῶται οὗτοι ἥκιστα προσχωρεῖν Ῥωμαίοις ἐβούλοντο, δεδιότες τε τοὺς Βανδίλους καὶ οὐκ ἂν οἰόμενοι ἀληθῆ εἶναι ὅσα σφίσι ξυνεχθῆναι ἐν Τρικα4.5.3 μάρω ἐλέγετο. τούτῳ δὲ τῷ Κυρίλλῳ ἐπήγγελλε μοῖραν τοῦ στρατοῦ ἐς Κουρσικὴν πέμψαντα τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ τὴν νῆσον ἀνακτήσασθαι, Βανδίλων κατήκοον τὰ πρότερα οὖσαν, ἢ Κύρνος μὲν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις 4.5.4 ἐπεκαλεῖτο, οὐ πόρρω δὲ ἀπὸ Σαρδοῦς ἐστίν. ὁ δὲ ἐς Σαρδῶ ἀφικόμενος τὴν τε Τζάζωνος κεφαλὴν τοῖς ταύτη ὠκημένοις ἐπέδειξε καὶ ἄμφω τὰ νήσω τῇ Ῥω4.5.5 μαίων βασιλείᾳ ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ἀνεσώσατο. ἐς δὲ Καισάρειαν τὴν ἐν Μαυριτανοῖς Βελισάριος Ἰωάννην ζῦν λόχῳ πεζικῶ, οὗ δὴ αὐτὸς ἠγεῖτο, ἐπεμψεν, ἢ ὁδῶ μὲν ἡμερῶν τριάκοντα εὐζώνῳ ἀνδρὶ Καρχηδόνοσ διέχει, ἐς Γάδειρά τε καὶ τὰς ἡλίου δυσμὰς ἰόντι· κεῖται δὲ ἐπὶ θαλάσση, μεγάλη τε καὶ πολυάν4.5.6 θρωπος ἐκ παλαιοῦ οὖσα. Ἰωάννην δὲ ἄλλον, τῶν οἰκείων ὑπασπιστῶν ἓνα, ἐς τὸν ἐν Γαδεῖροις πορθμὸν καὶ τὴν ἑτέραν τῶν Ἡρακλέους στηλῶν ἐπεμψε, τὸ 4.5.7 ἐκείνη φρούριον, ὃ Σέπτον καλοῦσι, καθέξοντα. ἐς δὲ τὰς νήσους, αἵπερ ἀγχοῦ εἰσι τῆς ὠκεανοῦ ἐσβολῆς, Ἐβουσά τε καὶ Μαῖορικά καὶ Μινορικά ἐπιχωρίως καλούμεναι, Ἀπολλινάριον ἔστειλεν, ὃς ἐξ Ἰταλίας μὲν 4.5.8 ὄρμητο, μειράκιον δὲ ὧν ἔτι ἐς Λιβύην ἀφίκτο. καὶ πολλοῖς χρήμασι πρὸς Ἰλδερίχου τότε Βανδίλων ἡγουμένου δεδωρημένος, ἐπεὶ παρελέλυτο τῆς ἀρχῆς Ἰλδερίχος καὶ ἐν φυλακῇ, ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, εἶχετο, ἐς Ἰουστινιανὸν βασιλέα ζῦν Λίβυσι τοῖς ἄλλοις, οἱ τὰ Ἰλδερίχου ἔπρασσον, ἰκετεῦσων 4.5.9 ἦλθε. στρατεύσας τε ζῦν τῷ Ῥωμαίων στόλῳ ἐπὶ Γελίμερα καὶ Βανδίλους, ἀνήρ ἀγαθὸς ἐν τῷ πολέμῳ τῷδε καὶ πάντων μάλιστα ἐν Τρικαμάρῳ ἐγένετο. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἔργου Βελισάριος τὰς νήσους οἱ τάσδε 4.5.10 ἐπέτρεψε. μετὰ δὲ καὶ ἐς Τρίπολιν Πουδεντίῳ τε καὶ Ταττιμοῦθ πρὸς τῶν ἐκείνη Μαυρουσίων πιεζομένοις στρατεύμα πέμψας τὴν Ῥωμαίων δύναμιν ταύτη ἐπέρρωσε. 4.5.11 Στείλας δὲ καὶ ἐς Σικελίαν τινὰς, ἐφ' ᾧ τὸ ἐν Λιλυβαίῳ φρούριον ἄτε τῇ Βανδίλων ἀρχῇ προσῆκον ἔξουσιν, ἀπεκρούσθη ἐνθὲνδε, Γότθων ἥκιστα ἀξιούντων Σικελίας τινὰ ξυχωρεῖν μοῖραν, ὡς οὐδὲν τὸ 4.5.12 φρούριον τοῦτο Βανδίλοις προσῆκον. ὁ δὲ, ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσε, πρὸς τοὺς ἄρχοντας, οἱ ταύτη ἦσαν, ἔγραψε τάδε «Λιλύβαιοι τὸ Βανδίλων φρούριον τῶν βασιλέως «δούλων ἀποστερεῖτε ἡμᾶς, οὐ δίκαια ποιοῦντες οὐδὲ «ὕμῖν αὐτοῖς ζύμφορα, καὶ ἄρχοντι τῷ ὑμετέρῳ οὐτὶ «ἐκόντι καὶ μακρὰν ἀπολελειμμένῳ τῶν πρασσομένων «ἐκπολεμῶσαι βούλεσθε βασιλέα τὸν μέγαν, οὗ τὴν 4.5.13 «εὐνοίαν πόνῳ πολλῶ κτησάμενος ἔχει. καίτοι πῶς «οὐκ ἂν ἄπο τοῦ ἀνθρωπέου τρόπου ποιεῖν δόξαίτε, «εἰ Γελίμερα μὲν ἔναγχος ἔχειν ξυνεχωρεῖτε τὸ φρούριον, βασιλέα δὲ τὸν τοῦ Γελίμερος κύριον ἀφαιρεῖσθαι τὰ τοῦ δούλου κτήματα ἔγνωτε; μὴ ὑμεῖς γε, 4.5.14 «ὦ βέλτιστοι· ἀλλ' ἐνθυμεῖσθε, ὡς φιλία μὲν αἰτίας «πολλὰς καλύπτειν πέφυκεν, ἔχθρα δὲ οὐδὲ τῶν σμι»κροτάτων ἀδικημάτων ἀνέχεται, ἀλλὰ διερευνᾶται μὲν «ἅπαντα ἄνωθεν, οὐ περιορᾷ δὲ πλουτοῦντας τοῖς γε 4.5.15 «οὐδὲν προσήκουσι τοὺς πολεμίους. εἶτα μάχεται ὑπὲρ «ὧν τοὺς προγόνους ἠδικῆσθαί φησι· καὶ ἦν μὲν «σφαλῆ ἐν τῷ κινδύνῳ, ἀπώλεσε τῶν ὑπαρχόντων «οὐδὲν, εὐημερήσασα δὲ μεταμανθάνειν ποιεῖ τοὺς 4.5.16 «ἠήσημένους τὸ σύγγνωμον. ὑμεῖς οὖν μῆτε δράσητε «ἡμᾶς μηδὲν περαιτέρῳ κακὸν μῆτε αὐτοὶ πάθητε, μῆ»τε πολέμιον κατεργάσησθε τῷ Γότθων γένει βασιλέα 4.5.17 «τὸν μέγαν, ὃν ὑμῖν ἴλεων εἶναι ἐν εὐχῇ ἐστίν. εὖ «γὰρ ἴστε ὡς τοῦδε

μεταποιούμενοι ὑμῖν τοῦ φρουρίου «ὁ πόλεμος ἐν ποσὶν ἔσται οὐχ ὑπὲρ τοῦ Λιλυβαίου «μόνον, ἀλλ' ὑπὲρ ἀπάντων, ὧν οὐδὲν προσῆκον ὑμῖν «εἶτα ἀντέχεσθε.» τοσαῦτα μὲν ἢ ἐπιστολὴ ἐδήλου. 4.5.18 Γότθοι δὲ ἀνήνεγκάν τε ταῦτα ἐς τοῦ Ἀταλαρίχου τὴν μητέρα καὶ πρὸς τῆς γυναικὸς ἐπιτεταγμένον σφίσι 4.5.19 ἀπεκρίναντο ὧδε «Τὰ γράμματα, ἃ γέγραφας, ἄριστε «Βελισάριε, παραίνεσιν μὲν ἀληθῆ φέρει, ἐς ἄλλους «δὲ ἀνθρώπων τινὰς, οὐκ εἰς τοὺς Γότθους ἡμᾶς 4.5.20 «ἤκουσαν. ἡμεῖς γὰρ οὐδὲν τῶν βασιλέως Ἰουστινιανοῦ «λαβόντες ἔχομεν, μὴ ποτε οὕτω μανείημεν· Σικελίαν «δὲ ζύμπασαν προσποιούμεθα ἡμετέραν οὖσαν, ἧς δὴ 4.5.21 «ἄκρα μία τὸ ἐν Λιλυβαίῳ φρουρίον ἔστιν. εἰ δὲ «Θευδέριχος τὴν ἀδελφὴν τῷ Βανδύλων βασιλεῖ ζυνοῖ»κοῦσαν τῶν τινι Σικελίας ἐμπορίων ἐκέλευσε χρῆσθαι, 4.5.22 «οὐδὲν τοῦτο πρᾶγμα. οὐ γὰρ ἂν τοῦτο δικαίωματος «ὑμῖν ὅτουσιν ἀξίωσιν φέροι. σὺ μέντοι, ὧ στρατηγέ, «πράττοις ἂν τὰ δίκαια πρὸς ἡμᾶς, ἦν γε τῶν ἐν «ἡμῖν ἀντιλεγόμενων τὴν διάλυσιν οὐχ ὡς πολέμιος, 4.5.23 «ἀλλ' ἄτε φίλος ποιεῖσθαι θέλοις. διαφέρει δὲ, ὅτι «οἱ μὲν φίλοι τὰ διάφορα ἐν τῇ διαίτῃ, οἱ δὲ πολέμιοι 4.5.24 «ἐν τῇ μάχῃ διακρίνειν πεφύκασιν. ἡμεῖς μὲν οὖν «Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ περὶ τούτων διαιτᾶν ἐπιτρέψομεν, «ὅπῃ ἂν αὐτῷ δοκῆ νόμιμά τε εἶναι καὶ δίκαια. βου»λόμεθα δέ σε ὡς βέλτιστα βουλευσασθαι ἢ ὡς ταχύ»τατα καὶ τὴν παρὰ τοῦ σοῦ βασιλέως προσδέχεσθαι γνῶ»σιν.» τοσαῦτα μὲν καὶ ἢ τῶν Γότθων γραφὴ ἐδήλου. 4.5.25 Βελισάριος δὲ ἀνενεγκὼν ἅπαντα ἐς βασιλέα ἠσύχαζεν, ἕως αὐτῷ βασιλεὺς ἐπιστέλλοι ὅσα ἂν αὐτῷ βουλομένῳ εἶη. 4.6.1 Φάρας δὲ τῇ προεδρεῖα ἦδη ἄλλως τε καὶ χειμῶνος ὥρα ἀχθόμενος, ἅμα δὲ καὶ οὐκ ἂν οἴομενος οἴους τε εἶναι τοὺς ἐκεῖνη Μαυρουσίους ἐμποδῶν σφίσι στήσεσθαι, τῇ ἐς Παπούαν ἀναβάσει ζὺν προθυμία πολλῇ ἐπεχείρησεν. ἅπαντας μὲν οὖν εὖ μάλα ἐξοπλί4.6.2 σας τοὺς ἐπομένους ἀνέβαινε. βεβοηθηκότων δὲ τῶν Μαυρουσίων ἄτε ἐν χωρίῳ ἀνάντει τε καὶ λίαν δυσβάτῳ, ἢ κωλύμῃ εὐπετῶς ἐπὶ τοὺς ἀνιόντας ἐγίνετο. 4.6.3 καρτερῶς δὲ τοῦ Φάρα βιαζομένου τὴν ἄνοδον, δέκα μὲν καὶ ἑκατὸν τῶν ἀμφ' αὐτὸν ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ἀπέθανον, αὐτὸς δὲ ζὺν τοῖς ἐπιλοίοις ἀποκρουσθεὶς ἀνεχώρησε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀποπειράσασθαι μὲν τῆς ἀνόδου, ἀντιστατοῦντος τοῦ πράγματος, οὐκέτι ἐτόλμα, φυλακὴν δὲ κατεσπουδασμένην, ὡς ἔνι μάλιστα, κατεστήσατο, ὅπως οἱ πιεζόμενοι τῷ λιμῷ οἱ ἐν Παπούα σφᾶς αὐτοὺς ἐγχειρίσειαν, καὶ οὔτε ἀποδιδράσκειν αὐτοῖς ἐνεδίδου οὔτε τι τῶν ἔξωθεν ἐς αὐτοὺς φέρε4.6.4 σθαι. ἔνθα δὴ τῷ τε Γελίμερι καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἀδελφιδοῖς τε καὶ ἀνεψιαδοῖς οὔσι καὶ ἄλλοις εὖ γεγονόσι ζυνέπεσε κακοπαθεῖα χρῆσθαι, ἦν ὅπως ποτὲ 4.6.5 εἶποι τις, οὐκ ἂν ὁμοίως τοῖς πράγμασι φράζοι. ἐθνῶν γὰρ ἀπάντων ὧν ἡμεῖς ἴσμεν ἀβρότατον μὲν τὸ τῶν Βανδύλων, ταλαιπωρότατον δὲ τὸ Μαυρουσίων τετύ4.6.6 χηκεν εἶναι. οἱ μὲν γὰρ, ἐξ ὅτου Λιβύην ἔσχον, βαλανείοις τε οἱ ζύμπαντες ἐπεχρῶντο ἐς ἡμέραν ἐκάστην καὶ τραπέζῃ ἅπασιν εὐθηνούση, ὅσα δὴ γῆ τε καὶ θά4.6.7 λασσα ἠδιστά τε καὶ ἄριστα φέρει. ἐχρυσόφορον δὲ ὡς ἐπὶ πλεῖστον, καὶ Μηδικὴν ἐσθῆτα, ἦν νῦν Σηρικὴν καλοῦσιν, ἀμπεχόμενοι, ἔν τε θεάτροις καὶ ἵπποδρομίαις καὶ τῇ ἄλλῃ εὐπαθείᾳ, καὶ πάντων μάλιστα 4.6.8 κυνηγεσίαις τὰς διατριβὰς ἐποιοῦντο. καὶ σφίσι ὄρχησταὶ καὶ μῆμοι ἀκούσματά τε συχνὰ καὶ θεάματα ἦν, ὅσα μουσικά τε καὶ ἄλλως ἀξιοθέατα ζυμβαίνει 4.6.9 ἐν ἀνθρώποις εἶναι. καὶ ὦκηντο μὲν αὐτῶν οἱ πολλοὶ ἐν παραδείσοις, ὑδάτων καὶ δένδρων εὖ ἔχουσι· ζυμπόσια δὲ ὅτι πλεῖστα ἐποίουν, καὶ ἔργα τὰ ἀφροδίσια 4.6.10 πάντα αὐτοῖς ἐν μελέτῃ πολλῇ ἤσκητο. Μαυρουσίοι δὲ οἰκοῦσι μὲν ἐν πνιγηραῖς καλύβαις, χειμῶνί τε καὶ θέρους ὥρα καὶ ἄλλῳ τῷ ζύμπαντι χρόνῳ, οὔτε χιόσιν οὔτε ἡλίου θέρμῃ ἐνθένδε οὔτε ἄλλῳ ὄτρωσιν ἀναγ4.6.11 καίῳ κακῷ ἐξιστάμενοι. καθεύδουσι δὲ ἐπὶ τῆς γῆς κώδιον οἱ εὐδαίμονες αὐτοῖς, ἂν οὕτω τύχοι, ὑπο4.6.12 στρωννύντες. ἰμάτια δὲ σφίσι οὐ ζυμμεταβάλλειν ταῖς ὥραις νόμος, ἀλλὰ τριβώνιον τε ἄδρον καὶ χιτῶνα 4.6.13 τραχύν ἐς καιρὸν ἅπαντα ἐνδιδύσκονται.

ἔχουσι δὲ οὔτε ἄρτον οὔτε οἶνον οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἀγαθόν, ἀλλὰ τὸν σῖτον, ἢ τὰς ὀλύρας τε καὶ κριθάς, οὔτε ἔψοντες οὔτε ἐς ἄλευρα ἢ ἄλφιτα ἀλοῦντες οὐδὲν ἄλλοιότερον 4.6.14 ἢ τὰ ἄλλα ζῶα ἐσθίουσι. τοιούτοις δὴ οὔσι τοῖς Μαυρουσίοις οἱ ἀμφὶ τὸν Γελίμερα συχνὸν ξυνοικήσαντες χρόνον τήν τε ξυνειθισμένην αὐτοῖς δίαιταν ἐς τοῦτο ταλαιπωρίας μεταβαλόντες, ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ σφᾶς τὰ ἀναγκαῖα ἤδη ἐπιλελοίπει, οὐκέτι ἀντεῖχον, ἀλλὰ καὶ τὸ τεθνάναι αὐτοῖς ἤδιστον καὶ τὸ δουλεύειν ἤκιστα αἰσχρὸν ἐνομίζετο. 4.6.15 Ὡν δὴ Φάρας αἰσθόμενος γράφει πρὸς Γελίμερα τάδε «Εἰμι μὲν καὶ αὐτὸς βάρβαρος καὶ γραμμάτων «τε καὶ λόγων οὔτε ἐθᾶς οὔτε ἄλλως ἔμπειρος γέγονα. 4.6.16 «ὄσα δέ με ἄνθρωπον ὄντα εἰδέναι ἀνάγκη, ἐκ τῆς 4.6.17 «τῶν πραγμάτων φύσεως ἐκμαθῶν ἔγραψα. τί ποτε «ἄρα πεπονθῶς, ὦ φίλε Γελίμερ, οὐ σαυτὸν μόνον, «ἀλλὰ καὶ ζύμπαν τὸ σὸν γένος ἐς τὸ βάραθρον τοῦτο 4.6.18 «ἐμβέβληκας, ὅπως δηλαδὴ μὴ γένοιο δοῦλος; πάντως «γὰρ σε καὶ νεανιεύεσθαι τοῦτο οἶμαι, καὶ τὴν ἔλευ»θερίαν προῖσχεσθαι, ὡς δὴ ἅπαντα ταύτης τὰ μοχθηρὰ 4.6.19 «ἀνταλλάσσεσθαι ἄξιον. εἶτα νῦν Μαυρουσίων τοῖς «γε ἀτυχεστάτοις οὐκ οἶει δουλεύειν, ὃς τὴν ἐλπίδα «τοῦ σώζεσθαι, ἦν τὰ κράτιστα φέρη, ἐπ' αὐτοῖς 4.6.20 «ἔχεις; καίτοι πῶς ἂν οὐχὶ τῷ παντὶ ἄμεινον εἴη δου»λεύειν ἐν Ῥωμαίοις πτωχεύοντα ἢ τυραννεῖν ἐν 4.6.21 «Παπούα τε καὶ Μαυρουσίοις; πάντως δέ σοι καὶ τὸ «ξυνδούλω Βελισαρίῳ εἶναι ὑπερβολὴ τις ὕβρεως φαί4.6.22 «νεται. ἄπαγε, ὦ βέλτιστε Γελίμερ. ἢ οὐ καὶ ἡμεῖς «ἐξ εὐπατριδῶν γεγονότες βασιλεῖ νῦν ὑπηρετεῖν «αὐχοῦμεν; καὶ μὴν λέγουσιν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ «βουλομένῳ εἶναι ἕς τε βουλὴν ἀνάγραπτόν σε ποιή»σασθαι, τιμῆς μεταλαχόντα τῆς ἀνωτάτω, ἦν δὴ πατρι»κίων καλοῦσι, καὶ χώρα πολλῇ τε καὶ ἀγαθῇ καὶ «χρήμασι μεγάλοις δωρήσασθαι, Βελισαρίον τε ἐθέλειν «ἀναδέχεσθαι πάντα ταῦτα ἔσεσθαι σοι, πίστεις δι4.6.23 «δόντα. σὺ δὲ ὄσα μὲν ἢ τύχη μοχθηρὰ ἤνεγκε, φέρειν «γενναίως οἶός τε εἶ πάντα τὰ ἐνθένδε ἀνθρώπῳ γε 4.6.24 «ὄντι ἀναγκαῖα εἶναι οἰόμενος. ἦν δέ τι ἀγαθῶ τὰ «δυσχερῆ ταῦτα ζυγκεραννύειν βεβούλευται, τοῦτο δὲ «αὐτὸς ἐθελούσιος δέξασθαι οὐκ ἂν ἀξιοίης; ἢ οὐχ «ὀμοίως τοῖς φλαύροις ἀναγκαῖα γε ἡμῖν καὶ τὰ παρὰ «τῆς τύχης ἀγαθὰ λογιστέον; ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐδὲ 4.6.25 «τοῖς σφόδρα ἀνοήτοις δοκεῖ. σοὶ δὲ νῦν μὲν βε»βαπτισμένῳ ταῖς ζυμφοραῖς, ἀξυνέτω, ὡς τὸ εἰκὸς, 4.6.26 «συμβαίνει εἶναι· ἀθυμία γὰρ ἐκπλήξασα εἰς ἀβουλίαν «τρέπεσθαι πέφυκεν· ἦν δὲ φέρειν τὴν διάνοιαν τὴν «σαυτοῦ δύναιο καὶ μὴ πρὸς τύχην μεταβαλλομένην «ἀγανακτεῖν, παρέσται σοι αὐτίκα δὴ μάλα τά τε ζύμ»φορα ἐλέσθαι ἅπαντα καὶ τῶν ἐπικειμένων ἀπηλλάχθαι «κακῶν.» 4.6.27 Ταῦτα Γελίμερ τὰ γράμματα ἀναλεξάμενος ἀποκλαύσας τε δεινῶς ἀντέγραψεν ὧδε «Καὶ τῆς ζυμβουλῆς, «ἦν μοι ἐποίησω, πολλὴν ἔχω σοι χάριν καὶ πολεμῖω «ἀδικοῦντι δουλεύειν οὐκ ἀνεκτὸν οἶμαι, παρ' οὗ ἂν «δίκην εὐξαίμην λαβεῖν, εἴ μοι ὁ θεὸς ἴλεως εἴη, ὃς «γε οὐδὲν πώποτε ἄχαρι πρὸς ἐμοῦ οὔτε ἔργῳ παθῶν «οὔτε λόγῳ ἀκούσας πολέμῳ μὲν αἰτίαν οὐκ ἔχοντι «παρέσχετο σκῆψιν, ἐμὲ δὲ ἐς τοῦτο μετήνεγκε τύχης, 4.6.28 «Βελισαρίον οὐκ οἶδα ὅθεν ἐπενεγκῶν. καίτοι καὶ «αὐτῷ ἀνθρώπῳ γε ὄντι, καὶ βασιλεῖ οὐδὲν ἀπεικὸς 4.6.29 «ζυμβήσεσθαι τι ὧν οὐκ ἂν ἔλοιτο. ἐγὼ μέντοι περαι»τέρω τι γράφειν οὐκ ἔχω. ἀφείλετο γὰρ με τὴν 4.6.30 «ἔννοιαν ἢ παροῦσα τύχη. ἀλλὰ χαῖρέ μοι, ὦ φίλε «Φάρα, καί μοι κιθάραν τε καὶ ἄρτον ἕνα καὶ σπόγγον 4.6.31 «δεομένῳ πέμπε.» ταῦτα ἐπεὶ ἀπενεχθέντα ὁ Φάρας ἔγνω, χρόνον δὴ τινα διηπορεῖτο τῆς ἐπιστολῆς τὸ ἀκροτελεύτιον συμβαλεῖν οὐκ ἔχων, ἕως οἱ ὁ ταύτην κομίσας ἔφρασεν ὡς ἄρτου μὲν ἐνὸς δέοιτο Γελίμερ, ἐπιθυμῶν ἐς θεάν τε αὐτοῦ ἀφικέσθαι καὶ βρῶσιν, ἐπεὶ ἐξ οὗ ἐς Παπούαν ἀναβέβηκεν, οὐδένα που ἄρτον 4.6.32 ὠπτημένον εἶδε. σπόγγος δὲ οἱ ἀναγκαῖος εἴη· τοῖν γάρ οἱ ὀφθαλμοῖν ἄτερος, τραχυνόμενος τῇ ἀλουσίᾳ, 4.6.33 ἐς ἄγαν ἐπῆρται. κιθαρῖστῃ δὲ ἀγαθῶ ὄντι ὧδὴ τις αὐτῷ ἐς ζυμφορὰν τὴν παροῦσαν πεποίηται, ἦν δὴ πρὸς κιθάραν θρηνησαί τε καὶ ἀποκλαῦσαι ἐπέιγεται. 4.6.34 ταῦτα

ἀκούσας Φάρας περιαλήσας τε καὶ τύχην τὴν ἀνθρωπεῖαν ἀπολοφυράμενος κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐποίει καὶ πάντα ἔπεμπεν ὄσων αὐτοῦ ἔχρηζε Γελίμερ. τῆς μέντοι προσεδρείας οὐδὲν μεθιείς ἐφύλασσε μᾶλλον ἢ πρότερον. 4.7.1 Ἦδη δὲ τριῶν μηνῶν χρόνος ἐν ταύτῃ δὴ τῇ προσεδρεία ἐτίβη καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα. καὶ ὁ Γελίμερ ἐδεδίδει, τοὺς πολιορκοῦντας ἐπ' αὐτὸν οὐκ εἰς μακρὰν ἀναβήσεσθαι ὑποτοπάζων, καὶ τῶν οἱ συγγενῶν παιδίων τὰ πλεῖστα σώματα σκώληκας ἐν ταύτῃ δὴ τῇ 4.7.2 ταλαιπωρία ἠφίει. καὶ ἐν ἅπασιν μὲν περιώδυνος ἦν, ἐς ἅπαντα δὲ, πλήν γε δὴ τοῦ θνήσκειν, δυσάρεστος, τῇ μέντοι κακοπαθείᾳ παρὰ δόξαν ἀντειχεν, ἕως οἱ 4.7.3 θέαμα ἰδεῖν ξυνηνέχθη τοιόνδε. γυνὴ τις Μαυρουσία σῖτον ὀλίγον ἀμωσγέπως ξυκοψαμένη, μᾶζαν δὲ ἐνθένδε βραχεῖαν κομιδῇ ποιησαμένη ἐς ζέουσιν τὴν σποδιὰν τὴν ἐν τῇ ἐσχάρα ἐνέβαλεν. οὕτω γὰρ νόμος 4.7.4 ἐν Μαυρουσίῳ τοὺς ἄρτους ὀπτᾶσθαι. παρὰ ταύτην δὴ τὴν ἐσχάραν δύο παῖδες καθημένω καὶ τῷ λιμῷ ὑπεράγαν βιαζομένω, ἄτερος μὲν αὐτῆς τῆς ἀνθρώπου υἱός, ἢ τὴν μᾶζαν ἐμβεβλημένη ἐτύγχανεν, ὁ δὲ ἕτερος Γελίμερος ἀδελφιδοῦς ὢν, ἐβουλέσθη ταύτην δὴ τὴν μᾶζαν ἀρπάσασθαι, ἐπειδὴν αὐτοῖς τάχιστα ὠπτῆσθαι 4.7.5 δοκῆ. τοῦτοιν τοῖν παῖδων ὁ μὲν Βανδῖλος προτερήσας ἔφθασέ τε τὴν μᾶζαν ἀρπάσας καὶ ζέουσιν ἔτι ὡς μάλιστα σποδιᾶς τε ἀνάπλεων οὔσαν, ὑπερβιαζομένου αὐτὸν τοῦ λιμοῦ, ἐς τὸ στόμα ἐμβαλλόμενος ἦσθιεν, ὁ δὲ ἕτερος λαβόμενος αὐτοῦ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν ἐπάταξέ τε κατὰ κόρρης καὶ αὐθις ῥάπισας ἠνάγκασε τὴν μᾶζαν ζῆν βίᾳ πολλῇ ἀποβαλεῖν ἤδη ἐν τῇ 4.7.6 φάρυγγι οὔσαν. τοῦτο τὸ πάθος οὐκ ἐνεγκὼν Γελίμερ (παρηκολούθει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἅπασιν) ἐθελύθη τε τὴν διάνοιαν καὶ πρὸς Φάραν ὡς τάχιστα ἔγραψε τάδε 4.7.7 «Εἴ τι καὶ ἄλλω τετύχηκε πώποτε τὰ δεινὰ καρτερή»σαντι ἀπ' ἐναντίας ἰέναι τῶν πρόσθεν αὐτῷ βεβου»λευμένων, τοιοῦτον δὴ τινα καὶ ἐμὲ νόμιζε εἶναι, ὧ 4.7.8 «βέλτιστε Φάρα. εἰσῆλθε γάρ με ἢ σὴ ζυμβουλή, ἢν «δὴ ἀλογῆσαι ἠκίστα βούλομαι. οὐ γὰρ ἂν ἀντιτεῖ»νομι περαιτέρω τῇ τύχῃ οὐδὲ πρὸς τὴν πεπρωμένην «ζυγομαχοῖν, ἀλλ' ἔσομαι αὐτίκα δὴ μάλα, ὅπῃ ἂν «αὐτῇ ἐξηγεῖσθαι δοκῆ' ὅπως μέντοι τὰ πιστὰ λάβοιμι, «ἀναδέχεσθαι Βελισάριον βασιλέα ποιήσιν ἅπαντα, 4.7.9 «ὅσα μοι ἔναγχος ὑπεδέξω. ἐγὼ γὰρ, ἐπειδὴν τάχιστα «τὴν πίστιν δοίητε, ἐμαυτὸν τε ὑμῖν ἐγχειριῶ καὶ «συγγενεῖς τούσδε καὶ Βανδῖλους, ὅσοι ζῆν ἡμῖν ἐν»ταυθὰ εἶσι.» 4.7.10 Τοσαῦτα μὲν τῷ Γελίμερι ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῆδε ἐγγράπτο. Φάρας δὲ ταυτά τε Βελισαρίῳ καὶ τὰ πρότερον γεγραμμένα σφίσι πρὸς ἀλλήλους σημήνας ἐδεῖτο ὡς τάχιστα οἱ δηλῶσαι ὅτι ἂν αὐτῷ βουλο4.7.11 μὲν εἴη. Βελισάριος δὲ (καὶ γὰρ οἱ ἐν ἐπιθυμίᾳ μεγάλη ἦν ζῶντα Γελίμερα βασιλεῖ ἀγαγεῖν) ἐπεὶ τάχιστα τὰ γράμματα ἀνελέξατο, περιχαρῆς τε ἐγεγόνει καὶ Κυπριανὸν φοιδερᾶτων ἄρχοντα ἐς Παπούαν ἐκέλευεν ἰέναι ζῆν ἄλλοις τισὶν, ὄρκους τε αὐτοῖς ἐπέστελλε περὶ σωτηρίας Γελίμερός τε καὶ τῶν ζῆν αὐτῷ δίδοναι, καὶ ὡς ἐπίτιμός τε παρὰ βασιλεῖ καὶ οὐδενὸς ἐνδεῆς 4.7.12 εἴη. οἵπερ ἐπεὶ παρὰ τὸν Φάραν ἀφίκοντο, ἦλθον ζῆν αὐτῷ ἕς τι χωρίον παρὰ τὸν τοῦ ὄρους πρόποδα, ἔνθα σφίσι Γελίμερ μετάπεμπος ἦλθε καὶ τὰ πιστὰ λαβὼν 4.7.13 ἦπερ ἐβούλετο ἐς Καρχηδόνα σὺν αὐτοῖς ἦκεν. ἐτύγχανε δὲ Βελισάριος διατριβὴν τινα ἐν τῷ τῆς πόλεως 4.7.14 προαστείῳ ποιούμενος, ὅπερ Ἄκλας καλοῦσιν. ἔνθα δὴ ὁ Γελίμερ παρ' αὐτὸν εἰσῆλθε, γελῶν γέλωτα οὔτε φαῦλον οὔτε κρύπτεσθαι ἱκανὸν ὄντα, τῶν τε αὐτὸν θεωμένων ἔνιοι μὲν τῇ τοῦ πάθους ὑπερβολῇ ἀπάντων τε αὐτὸν ἐκστῆναι τῶν κατὰ φύσιν ὑπώπτειον καὶ παραπαίοντα ἤδη λόγῳ οὐδενὶ τὸν γέλωτα ἔχειν. 4.7.15 οἱ μέντοι φίλοι ἀγχίνουν τε τὸν ἀνθρωπὸν ἐβούλοντο εἶναι καὶ ἄτε οἰκίας μὲν βασιλικῆς γεγονότα, εἰς βασιλείαν δὲ ἀναβεβηκότα, καὶ δύναιμι τε ἰσχυρὰν χρήματά τε μεγάλα ἐκ παιδὸς ἄχρι καὶ ἐς γῆρας περιβαλλόμενον, εἶτα εἰς φυγὴν τε καὶ δέος πολὺ ἐμπεσόντα καὶ κακοπάθειαν τὴν ἐν Παπούᾳ ὑποστάντα, καὶ νῦν ἐν αἰχμαλώτων λόγῳ ἦκοντα, πάντων τε ταύτη τῶν ἀπὸ τῆς τύχης ἀγαθῶν τε καὶ

φλαύρων ἐν πείρα γεγονότα, ἄλλου οὐδενὸς ἄξια τὰ ἀνθρώπινα ἢ γέλω4.7.16 τος πολλοῦ οἶεσθαι εἶναι. περὶ μὲν οὖν τοῦ γέλωτος, ὃν Γελίμερ ἐγέλα, λεγέτω ὡς πη ἕκαστος γινώσκει, 4.7.17 καὶ ἐχθρὸς καὶ φίλος. Βελισάριος δὲ ἐς βασιλέα ὡς Γελίμερ δορυάλωτος εἶη ἐν Καρχηδόνι ἀνενεγκὼν ἤγει ξὺν αὐτῷ ἐς Βυζάντιον ἀφικέσθαι. ἅμα δὲ αὐτόν τε καὶ Βανδίλους ἅπαντας οὐκ ἐν ἀτιμῷ ἐφύλασσε καὶ τὸν στόλον ἐν παρασκευῇ ἐποιεῖτο. 4.7.18 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ἐν τῷ παντὶ αἰῶνι ἤδη τε κρείσσω ἐλπίδος ἐς πεῖραν ἦλθε καὶ αἰεὶ ἤξει, ἕως 4.7.19 ἂν αἱ αὐταὶ τύχαι ἀνθρώπων ᾧσι. τὰ τε γὰρ λόγῳ ἀδύνατα δοκοῦντα εἶναι ἔργῳ ἐπιτελῆ γίνονται καὶ τὰ τέως ἀδύνατα φανέντα πολλάκις, εἶτα ἀποβάντα θαύ4.7.20 ματος ἄξια ἔδοξεν εἶναι. εἰ μὲντοι τοιαῦτα ἔργα πῶποτε γεγενῆσθαι τετύχηκεν οὐκ ἔχω εἰπεῖν, τὸν Γιζερίχου τέταρτον ἀπόγονον καὶ τὴν βασιλείαν τὴν αὐτοῦ πλούτῳ τε καὶ στρατιωτῶν δυνάμει ἀκμάζουσαν πρὸς πεντακισχιλίων ἀνδρῶν ἐπηλύδων τε καὶ οὐκ ἐχόντων ὅποι ὀρμίζονται ἐν χρόνῳ οὕτω βραχεῖ καταλελύσθαι. 4.7.21 τοσοῦτον γὰρ ἦν τὸ τῶν ἰπέων πλῆθος τῶν Βελισαρίῳ ἐπισπομένων, οἱ καὶ τὸν πόλεμον πάντα πρὸς Βανδίλους διήνεγκαν. τοῦτο γὰρ εἶτε τύχη εἶτε τινὶ ἀρετῇ γέγονε, δικαίως ἂν τις αὐτὸ ἀγασθεῖη. ἐγὼ δὲ ὄθενπερ ἐξέβην ἐπάνειμι. 4.8.1 Ὁ μὲν οὖν Βανδιλικὸς πόλεμος ἐτελεύτη ὧδε. ὁ δὲ φθόνος, οἷα ἐν μεγάλῃ εὐδαιμονίᾳ φιλεῖ γίνεσθαι, ᾧδαινεν ἤδη ἐς Βελισάριον, καίπερ αὐτῷ οὐδὲ4.8.2 μίαν παρέχοντα σκῆψιν. τῶν γὰρ ἀρχόντων τινὲς διέβαλον αὐτόν ἐς βασιλέα, τυραννίδα αὐτῷ οὐδαμῶθεν 4.8.3 προσήκουσαν ἐπικαλοῦντες. βασιλεὺς δὲ ταῦτα μὲν ἐς τὸ πᾶν οὐκ ἐξήνεγκεν, ἢ τὴν διαβολὴν ἐν ὀλιγωρίᾳ 4.8.4 ποιησάμενος, ἢ καὶ βέλτιον αὐτῷ ἐνομίσθη. Σολόμωννα δὲ πέμψας αἴρεσιν Βελισαρίῳ παρέσχετο ἐλέσθαι ὁποτέραν ἂν αὐτῷ βουλομένῳ εἶη, πότερα ξὺν Γελίμερί τε καὶ Βανδίλοις ἐς Βυζάντιον ἤκειν, ἢ αὐτοῦ μένοντι 4.8.5 ἐκείνους στεῖλαι. ὁ δὲ (οὐ γὰρ ἔλαθον αὐτόν οἱ ἄρχοντες τὴν τυραννίδα ἐπενεγκόντες) ἐς Βυζάντιον ἀφικέσθαι ἠπειγέτο, ὅπως δὴ τὴν τε αἰτίαν ἐκλύσεται καὶ τοὺς διαβαλόντας μετελθεῖν δύνηται. ὅτῳ δὲ τρόπῳ τὴν τῶν κατηγορῶν πείραν ἔμαθεν, ἐρῶν ἔρχο4.8.6 μαί. ὅτε δὴ τὴν διαβολὴν τήνδε ποιεῖσθαι οἱ διαβαλόντες ἠθέλον, δείσαντες μὴ σφίσι τὴν ἐπιστολὴν μέλλων κομιεῖν βασιλεῖ ἐν θαλάσῃ ἀφανισθεῖς τὰ πρᾶσσόμενα διακωλύσῃ, ἐν δύο γραμματεῖσι τὴν τυραννίδα γράψαντες, ἀγγέλους δύο ὡς βασιλέα ἐν 4.8.7 ναυσὶ δύο στέλλειν διεννοοῦντο. τούτοις ἄτερος μὲν λαθῶν ἔπλευσεν, ὁ δὲ ἕτερος ἐξ ὑποψίας δὴ τινος ἐν Μανδρακίῳ ἦλω, καὶ τὰ γράμματα τοῖς λαβοῦσιν αὐτόν 4.8.8 ἐγχειρίσας ἔκπυστα ἐποίησε τὰ πρᾶσσόμενα. ταύτη τε μαθὼν Βελισάριος ἐς ὄψιν ἐλθεῖν τὴν βασιλέως, ὡσπερ ἐρρήθη, ἠπειγέτο. ταῦτα μὲν δὴ ἐν Καρχηδόνι ἐφέρετο τῆδε. 4.8.9 Μαυρούσιοι δὲ, ὅσοι ἐν τε Βυζακίῳ καὶ Νουμιδίᾳ ᾤκηοντο, ἐς ἀπόστασίν τε ἐξ αἰτίας οὐδεμιᾶς εἶδον καὶ τὰς σπονδὰς διαλύσαντες χεῖρας ἀνταίρειν ἐξαπιναίως Ῥωμαίοις ἔγνωσαν. καὶ τοῦτο οὐκ ἄπο τρόπου τοῦ 4.8.10 οἰκείου σφίσι ἐπράσσετο. ἔστι γὰρ ἐν Μαυρουσίοις οὔτε θεοῦ φόβος οὔτε ἀνθρώπων αἰδώς. μέλει γὰρ αὐτοῖς οὔτε ὄρκων οὔτε ὀμῶν, ἦν καὶ παῖδες ἢ ἀδελφοὶ τῶν ἐν σφίσι ἡγουμένων τύχῳσιν ὄντες. 4.8.11 οὐδὲ ἄλλῳ οὐδενὶ εἰρήνην ἐν Μαυρουσίοις, ὅτι μὴ τῶν πολεμίων τῶν κατ' αὐτῶν δέει κρατύνεται. ὅτῳ δὲ αὐτοῖς αἰεὶ τε πρὸς Βελισάριον σπονδαὶ ἐγένοντο καὶ 4.8.12 ὅτῳ διελύθησαν τρόπῳ, ἐγὼ δηλώσω. ἠνίκα ὁ βασιλέως στόλος ἐπίδοξος ἐγεγόνει ὡς ἐς Λιβύην ἀφίξεται, δείσαντες οἱ Μαυρούσιοι μὴ τι ἐνθένδε κακὸν λάβωσι 4.8.13 ταῖς ἐκ τῶν γυναικῶν μαντεῖαις ἐχρῶντο. ἄνδρα γὰρ μαντεύεσθαι ἐν τῷ ἔθνεϊ τούτῳ οὐ θέμις, ἀλλὰ γυναικῆς σφίσι κάτοχοι ἐκ δὴ τινος ἱεραργίας γινόμεναι προλέγουσι τὰ ἐσόμενα, τῶν πάλαι χρηστηρίων 4.8.14 οὐδενὸς ἦσσαν. τότε οὖν πυνθανομένοις αὐτοῖς, ὡσπερ ἐρρήθη, αἱ γυναῖκες ἀνεῖλον, στρατὸν ἐξ ὑδάτων, Βανδίλων κατάλυσιν, Μαυρουσίων φθοράν τε καὶ ἤτταν, 4.8.15 ὅτε Ῥωμαίοις ὁ στρατηγὸς ἀγένειος ἔλθοι. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Μαυρούσιοι, ἐπεὶ τὸ βασιλέως στρατεύμα εἶδον

ἐκ θαλάσσης ἦκον, ἐν δέει τε μεγάλῳ ἐγένοντο καὶ ζυμμαχεῖν Βανδίλοις ἤκιστα ἤθελον, ἀλλ' ἐς Βελισάριον πέμψαντες καὶ τὴν εἰρήνην, ὡς πρόσθεν δεδήλωται, κρατυνάμενοι ἠσύχαζόν τε καὶ τὸ μέλλον 4.8.16 ὅπῃ ἐκβήσεται ἐκαραδόκουν. ἐπεὶ δὲ Βανδίων τὰ πράγματα ἤδη ἐς πέρας ἀφίκτο, πέμπουσιν ἐς τὸ Ῥωμαίων στρατεύμα, διερευνώμενοι εἴ τις αὐτοῖς ἐν ἀρχῇ 4.8.17 ἀγένειός ἐστιν. ἐπεὶ δὲ ἅπαντας πώγωνος ἑώρων ἐμπιπλαμένους, οὐ χρόνον τὸν παρόντα τὸ μαντεῖον σημαίνειν σφίσιν ὦντο, ἀλλὰ πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον, 4.8.18 ταύτῃ τὸ λόγιον ἐρμηνεύοντες, ἢ αὐτοὶ ἤθελον. αὐτίκα μὲν οὖν ἐς τὴν διάλυσιν τῶν σπονδῶν ὠρμηνο, ἀλλὰ 4.8.19 τὸ ἐκ Βελισαρίου δέος αὐτοὺς διεκώλυεν. οὐ γὰρ ποτε πολέμῳ Ῥωμαίων περιέσεσθαι, παρόντος γε αὐτοῦ, ἐν 4.8.20 ἐλπίδι εἶχον. ὡς δὲ τὴν ἄφοδον αὐτοῦ σὺν τοῖς ὑπασπισταῖς τοῖς αὐτοῦ καὶ δορυφόροις ποιεῖσθαι ἤκουσαν, ἤδη τε τὰς ναῦς ὑπ' αὐτῶν τε καὶ Βανδίων πληροῦσθαι ἐπύθοντο, τὰ ὅπλα ἐξαπιναίως ἀράμενοι ἅπασαν κακοῦ ἰδέαν ἐς τοὺς Λίβυας ἐπεδείξαντο. 4.8.21 οἱ γὰρ στρατιῶται ὀλίγοι τε ἐν ἐκάστη ἐσχατιᾷ χώρα καὶ ἔτι ἀπαράσκευοι ὄντες, καταθέουσιν οὐκ ἂν εἶχον πανταχόσε τοῖς βαρβάροις ἀνθίστασθαι, οὐδὲ τὰς ἐπεκδρομὰς συχνάς τε καὶ οὐκ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς γίνο4.8.22 μένας διακωλύσειν. ἀλλ' ἄνδρες μὲν οὐδενὶ κόσμῳ ἐκτείνοντο, γυναῖκες δὲ σὺν παισὶν ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ ἐγίνοντο, τὰ τε χρήματα ἐκ πάσης ἐσχατιᾷς ἤγετο καὶ φυγῆς ἢ χώρα ζύμπασα ὑπεπίπλατο. ταῦτα Βε4.8.23 λισαρίῳ ἤδη πού ἀναγομένῳ ἠγγέλλετο. καὶ αὐτὸς μὲν ἀναστρέφειν οὐκέτι εἶχε, Σολόμωνι δὲ διέπειν τὸ Λιβύης κράτος παρείχετο, ἀπολέξας καὶ τῶν ὑπασπιστῶν τε καὶ δορυφόρων τῶν αὐτοῦ μέρος τὸ πλεῖστον, ὥστε Σολόμωνι ἐπομένους Μαυρουσίων ὅτι τάχιστα τοὺς ἐπαναστάντας τῆς ἐς Ῥωμαίους ἀδικίας σὺν προ4.8.24 θυμῷ πολλῇ τίσασθαι. καὶ βασιλεὺς δὲ στρατιὰν ἄλλην Σολόμωνι ἔπεμψε, ζὺν Θεοδώρῳ τε τῷ ἐκ Καππαδοκίας καὶ Ἰλδίγερι· ὃς δὴ Ἀντωνίνης γαμβρὸς τῆς 4.8.25 Βελισαρίου γυναικὸς ἦν. ἐπειδὴ δὲ τῶν ἐπὶ Λιβύης χωρίων τοὺς φόρους οὐκέτι ἦν ἐν γραμματεῖοις τεταγμένους εὐρεῖν, ἥπερ αὐτοὺς ἀπεγράψαντο ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ῥωμαῖοι, ἅτε Γιζερίχου ἀναχαιτίσαντός τε καὶ διαφθείραντος κατ' ἀρχὰς ἅπαντα, Τρύφων τε καὶ Εὐστράτιος πρὸς βασιλέως ἐστάλησαν, ἐφ' ᾧ τοὺς φόρους αὐτοῖς τάξουσι κατὰ λόγον ἐκάστῳ. οἱ δὴ οὐ μέτριοι Λίβυσιν οὐδὲ φορητοὶ ἔδοξαν εἶναι. 4.9.1 Βελισάριος δὲ ἅμα Γελίμερί τε καὶ Βανδίλοις ἐς Βυζάντιον ἀφικόμενος γερῶν ἠξιώθη, ἃ δὴ ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ῥωμαίων στρατηγοῖς τοῖς νίκας τὰς μεγίστας καὶ λόγου πολλοῦ ἀξίας ἀναδησαμένοις διε4.9.2 τετάχατο. χρόνος δὲ ἀμφὶ ἐνιαυτοὺς ἑξακοσίους παρωχῆκει ἤδη ἐξ ὅτου ἐς ταῦτα τὰ γέρα οὐδεὶς ἐληλύθει, ὅτι μὴ Τίτος τε καὶ Τραϊανὸς, καὶ ὅσοι ἄλλοι αὐτοκράτορες στρατηγήσαντες ἐπὶ τι βαρβαρικὸν ἔθνος 4.9.3 ἐνίκησαν. τὰ τε γὰρ λάφυρα ἐνδεικνύμενος καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἀνδράποδα ἐν μέσῃ πόλει ἐπόμπευσεν, ὃν δὴ θρίαμβον καλοῦσι Ῥωμαῖοι, οὐ τῷ παλαιῷ μέντοι τρόπῳ, ἀλλὰ πεζῇ βαδίζων ἐκ τῆς οἰκίας τῆς αὐτοῦ ἄχρι ἐς τὸν ἵπποδρομον κἀνταῦθα ἐκ βαλβίδων αὐθις ἕως εἰς τὸν χώρον ἀφίκετο, οὗ δὴ ὁ θρόνος ὁ βασιλείος 4.9.4 ἐστίν. ἦν δὲ λάφυρα μὲν ὅσα δὴ ὑπουργία τῇ βασιλέως ἀνεῖσθαι εἰώθει, θρόνοι τε χρυσοῖ καὶ ὀχήματα, οἷς δὴ τὴν βασιλέως γυναῖκα ὀχεῖσθαι νόμος, καὶ κόσμος πολὺς ἐκ λίθων ἐντίμων ζυγκείμενος, ἐκπώματά τε χρυσαῖ, καὶ ἄλλα ζύμπαντα ὅσα ἐς τὴν βασιλέως 4.9.5 θοίνην χρήσιμα. ἦν δὲ καὶ ἄργυρος ἕλκων μυριάδας ταλάντων πολλὰς καὶ πάντων τῶν βασιλικῶν κειμηλίων ἀμπολύ τι χρῆμα (ἅτε Γιζερίχου τὸ ἐν Ῥώμῃ σεσυληκότος Παλάτιον, ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη), ἐν οἷς καὶ τὰ Ἰουδαίων κειμήλια ἦν, ἅπερ ὁ Οὐεσπασιανοῦ Τίτος μετὰ τὴν Ἱεροσολύμων ἄλωσιν 4.9.6 ἐς Ῥώμην ζὺν ἑτέροις τισὶν ἤνεγκε. καὶ αὐτὰ τῶν τις Ἰουδαίων ἰδῶν καὶ παραστάς τῶν βασιλέως γνωρίμων τινὶ «ταῦτα» ἔφη «τὰ χρήματα ἐς τὸ ἐν Βυζαντίῳ 4.9.7 «Παλάτιον ἐσκομίζεσθαι ἀξύμφορον οἶομαι εἶναι. οὐ «γὰρ οἷόν τε αὐτὰ ἐτέρωθι εἶναι ἢ ἐν τῷ χώρῳ, οὗ «δὴ Σολομῶν αὐτὰ πρότερον ὁ τῶν Ἰουδαίων

βασιλεὺς 4.9.8 «ἔθετο. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ Γιζέριχος τὰ Ῥωμαίων βασι» λεια εἶλε καὶ νῦν τὰ Βανδίων ὁ Ῥωμαίων στρατός.» 4.9.9 ταῦτα ἐπεὶ ἀνενεχθέντα βασιλεὺς ἤκουσεν, ἔδεισέ τε καὶ ζύμπαντα κατὰ τάχος ἐς τῶν Χριστιανῶν τὰ ἐν 4.9.10 Ἱεροσολύμοις ἱερὰ ἔπεμψεν. ἀνδράποδα δὲ ἦν τοῦ θριάμβου Γελίμερ τε αὐτὸς, ἐσθῆτά πού τινα ἐπὶ τῶν ὤμων ἀμπεχόμενος πορφυρᾶν, καὶ τὸ ξυγγενὲς ἅπαν, Βανδίων τε ὅσοι εὐμήκεις τε ἄγαν καὶ καλοὶ 4.9.11 τὰ σώματα ἦσαν. ὡς δὲ ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ Γελίμερ ἐγεγόνει καὶ τὸν τε βασιλέα ἐπὶ βήματος ὑψηλοῦ καθήμενον τὸν τε δῆμον ἐφ' ἐκάτερα ἐστῶτα εἶδε καὶ αὐτὸν οὐ ἦν κακοῦ περισκοπῶν ἔγνω, οὔτε ἀπέκλαυσεν οὔτε ἀνώμωξεν, ἐπιλέγων δὲ οὐκ ἐπαύσατο κατὰ τὴν Ἑβραίων γραφὴν «ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα 4.9.12 «ματαιότης.» ἀφικόμενον δὲ αὐτὸν κατὰ τὸ βασιλέως βῆμα τὴν πορφυρίδα περιελόντες, πρηνῆ πεσόντα προσκυνεῖν Ἰουστινιανὸν βασιλέα κατηνάγκασαν. τοῦτο δὲ καὶ Βελισάριος ἐποίει ἅτε ἰκέτης βασιλέως σὺν αὐτῷ 4.9.13 γεγονώς. βασιλεὺς τε Ἰουστινιανὸς καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα τοὺς Ἰλδεριχοῦ παῖδάς τε καὶ ἐγγόνους πάντας τε τοὺς ἐκ τῆς Βαλεντινιανοῦ βασιλέως ξυγγενείας χρήμασιν ἱκανοῖς ἐδωρήσαντο, καὶ Γελίμερι χωρία οὐκ εὐκαταφρόνητα ἐν Γαλατίᾳ δόντες ὁμοῦ τοῖς ξυγγενέσιν 4.9.14 ἐνταῦθα οἰκεῖν συνεχώρησαν. ἐς πατρικίους μέντοι ἀνάγραφτος Γελίμερ ἤκιστα ἐγεγόνει, ἐπεὶ οὐ μεθίεσθαι τῆς Ἀρείου δόξης ἠθέλεν. 4.9.15 Ὀλίγῳ δὲ ὕστερον Βελισαρίῳ καὶ ὁ θρίαμβος κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον ξυνετελέσθη. ἐς ὑπάτους γὰρ προελθόντι οἱ ξυνέπεσε φέρεσθαι τε πρὸς τῶν αἰχμαλώτων καὶ ἐν τῷ δίφρῳ ὀχουμένῳ τῷ δῆμῳ ῥιπτεῖν αὐτὰ δὴ ἐκεῖνα τοῦ Βανδίων πολέμου τὰ 4.9.16 λάφυρα. τὰ τε γὰρ ἀργυρώματα καὶ ζώνας χρυσᾶς καὶ ἄλλου πλοῦτου Βανδιλικοῦ πολὺ τι χρῆμα ἐκ τῆς Βελισαρίου ὑπατείας ὁ δῆμος ἤρπασε, καὶ τι τῶν οὐκ εἰωθότων ἀνανεοῦσθαι τῷ χρόνῳ ἔδοξε. ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐν Βυζαντίῳ ἔσχε. 4.10.1 Σολόμων δὲ τὸ ἐν Λιβύῃ παραλαβὼν στράτευμα, ἐπηρμένων μὲν, ὡς προδεδήλωται, τῶν Μαυρουσίων, ἠωρημένων δὲ τῶν ὄλων πραγμάτων, ἐν ἀπόρῳ εἶχεν 4.10.2 ἢ τὸ παρὸν θέσθαι. τοὺς τε γὰρ στρατιώτας ἐν Βυζακίῳ καὶ Νουμιδίᾳ οἱ βάρβαροι ἀνηρηκέσαι καὶ πάντα ἄγειν τε καὶ φέρειν τὰ ἐκεῖνη ἠγγέλλοντο. μάλιστα 4.10.3 δὲ αὐτὸν τε καὶ Καρχηδόνα πᾶσαν συνετάραξε τὰ ἐς Ἀιγὰν τε τὸν Μασσαγέτην καὶ Ῥουφῖνον τὸν 4.10.4 Θραῦκα ἐν Βυζακίῳ ξυνεχθέντα. ἄμφω γὰρ λογίμῳ ἐς ἄγαν ἔν τε τῇ Βελισαρίου οἰκίᾳ ἦσθην καὶ τῷ Ῥωμαίων στρατεύματι, ἄτερος μὲν αὐτοῖν Ἀιγὰν ἐν τοῖς Βελισαρίου δορυφόροις ταττόμενος, ὁ δὲ ἕτερος ἅτε ἀπάντων εὐψυχότατος τὸ σημεῖον τοῦ στρατηγοῦ ἐν ταῖς παρατάξεσιν εἰωθῶς φέρειν, ὃν δὴ βανδοφόρον 4.10.5 καλοῦσι Ῥωμαῖοι. τότε γὰρ τούτῳ τῷ ἄνδρῳ ἱππικῶν καταλόγων ἠγουμένῳ ἐν Βυζακίῳ, ἐπειδὴ τοὺς Μαυρουσίους εἶδον τὰ τε ἐν ποσὶ ληιζομένους καὶ Λίβυας ἅπαντας ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ ποιησαμένους, τηρήσαντες ἐν στενοχωρίᾳ ξὺν τοῖς σφίσι ἐπομένους τοὺς τὴν λείαν παραπέμποντας, αὐτούς τε κτείνουσι καὶ 4.10.6 τοὺς αἰχμαλώτους ἀφαιροῦνται πάντας. ὡς δὲ οὗτος ὁ λόγος ἐς τῶν βαρβάρων τοὺς ἄρχοντας ἦκε, Κουτζίναν τε καὶ Ἑσδιλάσαν καὶ Ἰουρφούθην καὶ Μεδισινίσσαν, οὐ μακρὰν ταύτης δὴ τῆς στενοχωρίας ἀπέχοντας, χωροῦσιν ἐπ' αὐτούς παντὶ τῷ στρατῷ περὶ δείλην 4.10.7 ὀψίαν. Ῥωμαῖοι δὲ, κομιδῇ τε ὀλίγοι ὄντες καὶ ἐν χώρῳ στενῷ ἐς μέσον μυριάδων πολλῶν ἀπειλημμένοι, ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιόντας οὐχ οἰοί τε ἦσαν. ἐνθα γὰρ 4.10.8 ἂν τραπεῖεν, ἀεὶ κατὰ νώτου ἐβάλλοντο. τότε δὴ Ῥουφῖνός τε καὶ Ἀιγὰν ξὺν ὀλίγοις τισὶν ἐς πέτραν ἐγγύς που οὔσαν ἀναδραμόντες ἐνθένδε τοὺς βαρβάρους 4.10.9 ἠμύνοντο. ἕως μὲν οὖν τοῖς τόξοις ἐχρῶντο, οὐκ ἐτόλμων σφίσι ἐκ τοῦ εὐθέος εἰς χεῖρας ἐλθεῖν οἱ πολέμιοι, ἀλλὰ τὰς αἰχμὰς ἐσηκόντιζον· ἐπεὶ δὲ τὰ βέλη ἅπαντα σφᾶς ἤδη ἐπιλελοίπει, οἱ τε Μαυρούσιοι αὐτοῖς ἐς χεῖρας ἦλθον καὶ αὐτοὶ τοῖς ζίφεσιν ἐκ τῶν 4.10.10 παρόντων ἠμύνοντο. τοῦ δὲ πλήθους τῶν βαρβάρων βιαζομένου, Ἀιγὰν μὲν κρεουργηθεὶς τὸ σῶμα ὅλον ἐνταῦθα ἔπεσε,

Ῥουφίνον δὲ οἱ πολέμιοι ἀρπάσαντες 4.10.11 ἤγον. αὐτίκα δὲ τῶν ἀρχόντων εἰς Μεδισινίσσας, δείσας μὴ διαφυγῶν πράγματα σφίσιν αὐθις παρέχοι, τῆς τε κεφαλῆς αὐτὸν ἀφαιρεῖται καὶ ταύτην ἐς τὰ οἰκεῖα λαβὼν ταῖς γυναιξὶ ταῖς αὐτοῦ ἔδειξε, μεγέθους τε ὑπερβολῇ καὶ τριχῶν πλήθει ἀξιοθέατον οὖσαν. 4.10.12 ἐπεὶ δὲ ἡμᾶς ὁ τῆς ἱστορίας λόγος ἐνταῦθα ἤγαγεν, ἐπάναγκες εἰπεῖν ἄνωθεν ὅθεν τε τὰ Μαυρουσίων ἔθνη ἐς Λιβύην ἦλθον καὶ ὅπως ἐνταῦθα ὤκησαντο. 4.10.13 Ἐπειδὴ Ἑβραῖοι ἐξ Αἰγύπτου ἀνεχώρησαν καὶ ἄγχι τῶν Παλαιστίνης ὀρίων ἐγένοντο, Μωσῆς μὲν σοφὸς ἀνὴρ, ὃς αὐτοῖς τῆς ὁδοῦ ἠγήσατο, θνήσκει, διαδέχεται δὲ τὴν ἡγεμονίαν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ παῖς, ὃς ἔς τε τὴν Παλαιστίνην τὸν λεῶν τοῦτον εἰσήγαγε καὶ ἀρετὴν ἐν τῷ πολέμῳ κρείττω ἢ κατὰ ἀνθρώπου φύσιν ἐπί4.10.14 δειξάμενος τὴν χώραν ἔσχε. καὶ τὰ ἔθνη ἅπαντα καταστρεφάμενος τὰς πόλεις εὐπετῶς παρεστήσατο, 4.10.15 ἀνίκητός τε παντάπασιν ἔδοξεν εἶναι. τότε δὲ ἡ ἐπιθαλασσία χώρα ἐκ Σιδῶνος μέχρι τῶν Αἰγύπτου ὀρίων 4.10.16 Φοινίκη ζύμπασα ὠνομάζετο. βασιλεὺς δὲ εἰς τὸ παλαιὸν αὐτῇ ἐφειστήκει, ὡσπερ ἅπασιν ὁμολογεῖται, οἱ Φοινίκων 4.10.17 τὰ ἀρχαιότατα ἀνεγράψαντο. ἐνταῦθα ὤκητο ἔθνη πολυανθρωπότατα, Γεργεσαῖοι τε καὶ Ἰεβουσαῖοι καὶ ἄλλα ἄττα ὀνόματα ἔχοντα, οἷς δὴ αὐτὰ ἢ τῶν Ἑβραίων 4.10.18 ἱστορία καλεῖ. οὗτος ὁ λεῶς ἐπεὶ ἄμαχόν τι χρῆμα τὸν ἐπηλύτην στρατηγὸν εἶδον, ἐξ ἡθῶν τῶν πατρίων ἐξαναστάντες ἐπ' Αἰγύπτου ὁμόρου οὔσης ἐχώρησαν. 4.10.19 ἐνθα χῶρον οὐδένα ἱκανὸν σφίσιν ἐνοικήσασθαι εὐρόντες, ἐπεὶ ἐν Αἰγύπτῳ πολυανθρωπία ἐκ παλαιοῦ 4.10.20 ἦν, ἐς Λιβύην ἐστάλησαν. πόλεις τε οἰκήσαντες πολλὰς ζύμπασαν Λιβύην μέχρι στηλῶν τῶν Ἡρακλείων ἔσχον, ἐνταῦθά τε καὶ ἐς ἐμὲ τῇ Φοινίκων φωνῇ χρώμενοι 4.10.21 ὤκηται. ἐδείξαντο δὲ καὶ φρούριον ἐν Νουμιδία, 4.10.22 οὗ νῦν πόλις Τίγισις ἐστὶ τε καὶ ὀνομάζεται. ἐνθα στήλαι δύο ἐκ λίθων λευκῶν πεποιημέναι ἄγχι κρήνης εἰσὶ τῆς μεγάλης, γράμματα Φοινικικὰ ἐγκεκολαμμένα ἔχουσαι τῇ Φοινίκων γλώσσει λέγοντα ὧδε «ἡμεῖς ἐσμεν «οἱ φυγόντες ἀπὸ προσώπου Ἰησοῦ τοῦ ληστοῦ υἱοῦ 4.10.23 «Ναυῆ.» ἦσαν δὲ καὶ ἄλλα ἔθνη ἐν Λιβύῃ πρότερον ὤκημένα, οἱ διὰ τὸ ἐκ παλαιοῦ ἐνταῦθα ἰδρῦσθαι 4.10.24 αὐτόχθονες εἶναι ἐλέγοντο. καὶ ἀπ' αὐτοῦ Ἄνταϊον, τὸν αὐτῶν βασιλέα, ὃς ἐν Κλιπέᾳ Ἡρακλεῖ ἐπάλαισε, 4.10.25 τῆς γῆς υἰὸν ἔφασαν εἶναι. χρόνῳ δὲ ὕστερον καὶ ὅσοι μετὰ Διδοῦς ἐκ Φοινίκης ἀνέστησαν ἄτε πρὸς συγγενεῖς τοὺς ἐν Λιβύῃ ὤκημένους ἀφίκοντο. οἱ δὴ αὐτοῖς Καρχηδόνα κτίσαι τε καὶ ἔχειν ἐθελοῦσιοι 4.10.26 ζυνεχώρησαν. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἢ τῶν Καρχηδονίων δύναμις μεγάλη ἐγένετο καὶ πολυάνθρωπος. 4.10.27 μάχης τε σφίσι γενομένης πρὸς τοὺς ὁμόρους, οἱ πρότεροι, ὡσπερ ἐρρήθη, ἐκ Παλαιστίνης ἀφίκοντο καὶ τὰ νῦν Μαυρούσιοι καλοῦνται, ἐκράτησάν τε αὐτῶν οἱ Καρχηδόνιοι καὶ ὡς ἀπωτάτω οἰκεῖν Καρχηδόνας ἠνάγκα4.10.28 σαν. ἔπειτα δὲ Ῥωμαῖοι πάντων καθυπέρτεροι τῷ πολέμῳ γινόμενοι Μαυρουσίους μὲν ἐς τὰς ἐσχατίας τῆς ἐν Λιβύῃ οἰκουμένης χώρας ἰδρῦσαντο, Καρχηδόνιους δὲ καὶ Λίβυας τοὺς ἄλλους κατηκόους 4.10.29 σφίσι ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ἐποιήσαντο. ὕστερον δὲ οἱ Μαυρούσιοι πολλὰς κατὰ Βανδύλων νίκας ἀνελόμενοι Μαυριτανίαν τε τὴν νῦν καλουμένην ἐκ Γαδείρων μέχρι τῶν Καισαρείας ὀρίων τείνουσαν καὶ Λιβύης τῆς ἄλλης τὰ πλεῖστα ἔσχον. τὰ μὲν δὴ τῆς Μαυρουσίων ἐν Λιβύῃ ἐνοικήσεως ταύτην ἔσχε. 4.11.1 Σολόμων δὲ τὰ ἐς Ῥουφίνον καὶ Αἰγὰν ζυνενεχθέντα ἀκούσας τὸν τε πόλεμον ἐν παρασκευῇ ἐποιεῖτο καὶ πρὸς τοὺς Μαυρουσίων ἄρχοντας ἔγραψε 4.11.2 τάδε «Ἦδη μὲν καὶ ἄλλοις ἀνθρώπων τισὶν ἀπονενοῆσθαί τε καὶ ἀπολωλέναι τετύχηκεν, οἱ οὐδενὶ πρότερον τεκμηριῶσαι ἔσχον ὅπη ποτὲ αὐτοῖς τὰ τῆς ἀπο4.11.3 «νοίας ἐκβήσεται. ὑμεῖς δὲ, οἷς τὸ παράδειγμα ἐγγύθεν «ἐκ τῶν συνοίκων ὑμῖν Βανδύλων ἐστὶ, τί ποτε ἄρα «παθόντες χεῖράς τε ἀνταίρειν ἔγνωτε βασιλεῖ τῷ με4.11.4 «γάλῳ καὶ τὴν ὑμῶν αὐτῶν σωτηρίαν προέσθαι; καὶ «ταῦτα ὄρκους τε τοὺς δεινοτάτους ἐν γράμμασι

δόντες «καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ὑμετέρους τῶν ὠμολογημένων 4.11.5 «ἐνέχυρα παρασχόμενοι; ἢ ἐπίδειξιν τινα ἐγνώκατε «ποιεῖσθαι, ὡς ὑμῖν οὔτε θεοῦ οὔτε πίστεως οὔτε τῆς «ξυγγενείας αὐτῆς οὔτε τῆς σωτηρίας οὔτε ἄλλου 4.11.6 «ότουοῦν ἐστὶ τις λόγος; καίτοι, εἰ τὰ ἐς τὸ θεῖον «ὑμῖν οὕτως ἤσκηται, τίνι ζυμμάχῳ πιστεύοντες ἐπὶ 4.11.7 «τὸν Ῥωμαίων βασιλέα χωρεῖτε; εἰ δὲ τοὺς παῖδας «ἀπολοῦντες στρατεύεσθε, τί ποτέ ἐστιν ὑπὲρ ὄτου 4.11.8 «κινδυνεύειν βεβούλησθε; ἀλλ' εἰ μὲν ἤδη τις εἰσήλθεν «ὑμᾶς τῶν φθασάντων μετάμελος, γράψατε ὅπως ὑμῖν «εὖ τὰ πεπραγμένα θησόμεθα· εἰ δὲ τὰ τῆς ἀπονοίας «ὑμῖν οὕτω λελώφηκε, δέξασθε Ῥωμαϊκὸν πόλεμον «μετὰ τῶν ὄρκων, οἷς ἐλώβησασθε, καὶ τῆς ἐς τοὺς «παῖδας τοὺς ὑμετέρους ἀδικίας ὑμῖν προσιόντα.» 4.11.9 τοσαῦτα μὲν Σολόμων ἔγραψεν. οἱ δὲ Μαυρούσιοι ἀπεκρίναντο ὧδε «Βελισάριος μὲν ἐπαγγελίαις μεγάλαις «ἡμᾶς περιελθὼν ἔπεισε βασιλέως Ἰουστινιανοῦ κατηγκόους εἶναι· Ῥωμαῖοι δὲ τῶν ἀγαθῶν ἡμῖν οὐδενὸς «μεταδόντες λιμῶ πιεζομένους ἠξίουσαν φίλους τε ἡμᾶς 4.11.10 «καὶ ζυμμάχους ἔχειν. ὥστε εἰκότως ἂν μᾶλλον ὑμῖν «ἢ Μαυρουσίοις τὸ μὴ πιστοῖς καλεῖσθαι προσήκει. 4.11.11 «λύουσι γὰρ τὰς σπονδὰς οὐχ ὅσοι ἀδικούμενοι ἐκ «τοῦ ἐμφανοῦς τῶν πέλας κατηγοροῦντες ἀφίστανται, «ἀλλ' ὅσοι ὑποσπόνδους ἔχειν ἀξιοῦντές τινας εἶτα 4.11.12 «βιάζονται. καὶ τὸν θεὸν πολέμιον σφίσι ποιοῦνται «οὐχ οἱ ἂν τὰ σφέτερα αὐτῶν κομιούμενοι ἐφ' ἐτέρους «χωροῖεν, ἀλλ' ὅσοι τῶν ἀλλοτρίων ἐπιβατεύοντες ἐς 4.11.13 «κίνδυνον πολέμου καθίστανται. παίδων μέντοι ἔνε»κεν ὑμῖν μελήσει, οἷς μίαν ἄγεσθαι γυναῖκα ἀνάγκη· «ἡμᾶς γὰρ, οἷς καὶ κατὰ πεντήκοντα, ἂν οὕτω τύχη, «συνοικοῦσι γυναῖκες, παίδων οὐκ ἂν ποτε ἐπιλίποι «γονή.» 4.11.14 Ταῦτα ἀναλεξαμένῳ Σολόμωνι τὸ στράτευμα ὅλον ἐπὶ Μαυρουσίου ἐπάγειν ἔδοξε. διαθέμενός τε τὰ ἐν Καρχηδόνι πράγματα, παντὶ τῷ στρατῷ ἐς Βυζάκιον 4.11.15 ἦει. γενόμενος δὲ ἐς Μάμμης τὸ χωρίον, ἔνθα δὴ οἱ τέτταρες τῶν Μαυρουσίων ἄρχοντες ἐστρατοπεδεύσαντο, ὧν ὀλίγῳ πρότερον ἐπεμνήσθη, χαράκωμα ἐποίησατο. 4.11.16 ὄρη δὲ εἰσιν ἐνταῦθα ὑψηλὰ καὶ χωρίον ὁμαλές περὶ τὸν πρόποδα τῶν ὄρων, ἔνθα οἱ βάρβαροι παρασκευασάμενοι ἐς τὴν μάχην ἐποιοῦντο τὴν παράταξιν ὧδε. 4.11.17 κύκλον ἐκ τῶν καμήλων ταξάμενοι, ὅπερ καὶ τὸν Καβάωνα ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις εἰργάσθαι ἐρρήθη, κατὰ δυοκαίδεκα μάλιστα τοῦ μετώπου βάθος ἐποίουν. 4.11.18 καὶ γυναῖκας μὲν ξὺν τοῖς παισὶ κατέθεντο τοῦ κύκλου ἐντός· (τοῖς γὰρ Μαυρουσίοις καὶ γυναῖκας ὀλίγας ξὺν τοῖς παισὶν ἐς παράταξιν ἐπάγεσθαι νόμος, αἵπερ αὐτοῖς χαρακώματά τε καὶ καλύβας ποιοῦσι, καὶ ἵπποκομοῦσιν ἐμπείρως, καὶ τῶν τε καμήλων τῆς τε τρο4.11.19 φῆς ἐπιμελοῦνται· καὶ θήγουσαι τὰ τῶν ὄπλων σιδήρια πολλοὺς σφίσι παραιροῦνται τῶν ἐν ταῖς παρατάξεσι πόνων·) αὐτοὶ δὲ πεζοὶ ἐς μέσους τῶν καμήλων τοὺς πόδας ἴσταντο, ἀσπίδας τε καὶ ξίφη ἔχοντες καὶ δοράτια, οἷς ἀκοντίζειν εἰώθασιν. τινὲς δὲ αὐτῶν ἐν 4.11.20 τοῖς ὄρεσιν ἔχοντες τοὺς ἵππους ἠσύχαζον. Σολόμων δὲ τὸ μὲν ἡμισυ τοῦ Μαυρουσίων κύκλου, ὃ πρὸς τῷ ὄρει ἐτύγχανεν ὄν, ἀφήκεν, οὐδένα ἐνταῦθα καταστή4.11.21 σάμενος. ἔδεισε γὰρ μὴ κατιόντες τε οἱ ἐν τῷ ὄρει πολέμιοι καὶ οἱ ἐν τῷ κύκλῳ ἐπιστρεφόμενοι ἀμφιβόλους ἐν τῇ παρατάξει τοὺς ἐκείνη ταττομένους ποιή4.11.22 σονται. ἐς δὲ τοῦ κύκλου τὸ λειπόμενον ὅλον ἀντιτάξας τὸ στράτευμα, ἐπειδὴ αὐτῶν τοὺς πολλοὺς εἶδε πεφοβημένους τε καὶ ἀθαρσοῦντας, διὰ τὰ ἐς Ἄιγάν τε καὶ Ῥουφῖνον ξυνηνεχθέντα, βουλόμενος ὑπόμνη4.11.23 σιν ποιήσασθαι αὐτοῖς τοῦ θαρσεῖν ἔλεξε τάδε «Ἄν»δρες οἱ Βελισαρίῳ ξυστρατευσάμενοι, μηδεὶς ὑμᾶς «τῶν ἀνδρῶν τῶνδε φόβος εἰσίτω, μηδὲ, εἰ Μαυ»ρούσιοι κατὰ μυριάδας πέντε συνειλεγμένοι Ῥωμαίων «ἤδη πεντακοσίων ἐκράτησαν, τοῦτο ὑμῖν ἐν παρα4.11.24 «δείγματος μοίρα γινέσθω. ἀλλ' ἀναμνήσθητε μὲν τῆς «ἀρετῆς τῆς ὑμετέρας, ἐκλογίζεσθε δὲ ὡς Βανδίλοι μὲν «Μαυρουσίων ἐκράτουν, ὑμεῖς δὲ Βανδύλων ἀκονιτὶ «κύριοι τῷ πολέμῳ γεγένησθε, καὶ ὡς τοὺς τῶν μει»ζόνων κεκρατηκότας περὶ τῶν

καταδεστέρων πεφο4.11.25 «βῆσθαι οὐ δίκαιον. καίτοι πάντων ἀνθρώπων ἐς
«ἀγῶνα πολέμου φαυλότατον εἶναι δοκεῖ τὸ Μαυροῦ4.11.26 «σίωv ἔθνος. γυμνοὶ τε
γὰρ οἱ πλείστοί εἰσι καὶ «αὐτῶν ὅσοι ἀσπίδας ἔχουσι, βραχείας τε ταύτας καὶ «οὐκ εὖ
πεπονημένας οὐδὲ ἀπωθεῖσθαι τὰ προσιόντα 4.11.27 «δυναμένας προβέβληνται. καὶ
τὰ δύο ταῦτα δοράτια «ἀπορρίψαντες, ἦν μὴ τι δράσωσιν, αὐτόματοι ἐς φυγὴν
4.11.28 «τρέπονται. ὥστε πάρεστιν ὑμῖν τὴν πρώτην φυλα»ξαμένοις τῶν βαρβάρων
ὄρμην ἀνελέσθαι οὐδενὶ πόνῳ 4.11.29 «τὸ τοῦ πολέμου κράτος. τῆς δὲ ὑμετέρας
ὀπλίσεως «ἠλίκον πρὸς τοὺς ἐναντίους τὸ διαλλάσσον ἐστίν, 4.11.30 «ὄρατε δήπου.
καὶ τούτων ἔξω, ψυχῶν μὲν ἀρετὴ «καὶ σωμάτων ἀλκὴ καὶ πολέμων ἐμπειρία καὶ τὸ
θαρ»σεῖν, διὰ τὸ πάντας ἤδη νενικηκέναι τοὺς πολεμίους, «ὑμῖν πρόσεστιν· οἱ δὲ
Μαυρούσιοι τούτων ἀπάντων «ἔστερημένοι μόνῳ τῷ σφῶν αὐτῶν ὀμίλῳ
πιστεύουσι. 4.11.31 «ῥᾶον δὲ ὀλίγοι ὡς ἄριστα παρεσκευασμένοι πλήθος «οὐκ
ἀγαθῶν τὰ πολέμια νικῶσιν ἀνθρώπων ἢ πρὸς 4.11.32 «αὐτῶν ἡσσῶνται. τῷ μὲν γὰρ
ἀγαθῷ στρατιώτῃ τὸ «θαρσεῖν ἐφ' ἑαυτῷ πάρεστι, τῷ δὲ ἀνάνδρῳ τὸ τῶν
«συντεταγμένων πλήθος ἐς ἐπισφαλῆ στενοχωρίαν ὡς 4.11.33 «τὰ πολλὰ
περίσταται. καὶ μὴν καὶ καμήλων τῶνδε «ὑμᾶς ὑπερφρονεῖν ἄξιον, αἷ οὔτε ἀμύνειν
τοῖς πολε»μίοις οἷαί τέ εἰσι καὶ πληγεῖσαι, ὡς τὸ εἰκὸς, μείζονος ταραχῆς τε καὶ
ἀταξίας αἷτιαι τούτοις γενή4.11.34 «σονται. καὶ τὸ προπετές, ὃ διὰ τὸ πρότερον
«εὐημερῆσαι οἱ πολέμοι κέκτηνται, ὑμῖν συναγωνιεῖ4.11.35 «σθαι ξυμβήσεται.
τόλμα γὰρ τῇ μὲν δυνάμει ξυμμε»τρουμένη τάχα τι καὶ τοὺς αὐτῇ χρωμένους ὀνήσει,
4.11.36 «ὑπεραίρουσα δὲ ταύτην ἐς κίνδυνον ἄγει· ὧν ἐνθυ»μούμενοι καὶ τῶν
πολεμίων καταφρονοῦντες σιγὴν «τε καὶ κόσμον ἀσκεῖτε· τούτων γὰρ
ἐπιμελούμενοι «ῥᾶόν τε καὶ ἀπονώτερον τῆς τῶν βαρβάρων ἀκοσμίας
«κρατήσομεν.» ταῦτα μὲν Σολόμων εἶπεν. 4.11.37 Οἱ δὲ τῶν Μαυρουσίων ἄρχοντες
ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ τοὺς βαρβάρους καταπεπληγμένους τὴν τῶν Ῥωμαίων εὐκοσμίαν
εἶδον, βουλόμενοι αὐτῶν τὸ πλήθος ἐπὶ τὸ θαρσεῖν αὐθις ἀντικαθιστάναι, τοιάδε
παρεκελεύσαντο 4.11.38 «Ὡς μὲν ἀνθρώπεια Ῥωμαῖοι σώματα ἔχουσι καὶ οἷα
«σιδήρῳ πλησσομένα εἶκιν μεμαθήκαμεν, ὧ ξυστρα»τιῶται, οἷς αὐτῶν ἔναγχος
τοὺς πάντων ἀρίστους πῆ μὲν «καταχωσθέντας τοῖς δόρασι τοῖς ἡμετέροις
ἐκτείναμεν, «πῆ δὲ ἀρπάσαντες δορυαλώτους ἡμῶν αὐτῶν πεποιή4.11.39 «μεθα.
τούτων δὲ τοιούτων ὄντων, ὡς καὶ νῦν αὐτῶν «τῷ πλήθει παρὰ πολὺ προέχειν
ἀχοῦμεν, ὄραv 4.11.40 «πάρεστι. καὶ μὴν καὶ ὑπὲρ τῶν μεγίστων ἡμῖν ὃ «ἀγῶν
ἐστίν, ἢ Λιβύης πάσης κυρίοις εἶναι, ἢ τοῖς 4.11.41 «ἀλαζόσι τοῖσδε δουλεύειν. ὥστε
ἡμῖν ἀνάγκη ὡς «μάλιστα ἐν τῷ παρόντι ἀνδραγαθίζεσθαι. οἷς γὰρ «ὑπὲρ τῶν ὄλων
ὃ κίνδυνος, μὴ οὐχὶ εὐψυχοτάτοις 4.11.42 «εἶναι ἀξύμφορον. τῆς δὲ τῶν πολεμίων
ὀπλίσεως «ὑπερφρονεῖν ἡμᾶς προσήκει. ἦν τε γὰρ πεζῇ ἐφ' «ἡμᾶς ἴωσιν, οὐκ
εὐσταλεῖς ἔσονται, ἀλλ' ἡσσηθήσον»ται τοῦ Μαυρουσίων τάχους, καὶ τὴν ἵππον
αὐτοῖς «ἢ τε τῶν καμήλων ὄψις ἐκπλήξασα καὶ τὸν ἄλλον «τοῦ πολέμου θόρυβον ἢ
τούτων κραυγὴ ὑπερηχοῦσα 4.11.43 «εἰς ἀταξίαν, ὡς γε τὸ εἰκὸς, καταστήσεται. καὶ
τὴν «ἐς Βανδίλους νίκην εἶ τις ἐκλογιζόμενος μὴ ἀνταγῶ4.11.44 «νίστους αὐτοὺς
οἷεται εἶναι, γνώμης ἀμαρτάνει. ἢ «μὲν γὰρ τοῦ πολέμου ῥοπὴ τῇ τοῦ στρατηγούντος
«ἀρετῇ ἢ τύχῃ κρίνεσθαι πέφυκε· Βελισάριον δὲ, ὃς «τῆς Βανδίων ἐπικρατήσεως
αἷτιος γέγονεν, ἐκποδῶν 4.11.45 «νῦν ἡμῖν ἐστηκέναι πεποίηκε τὸ δαιμόνιον. ἄλλως
«τε καὶ ἡμεῖς Βανδίλους πολλάκις νενικηκότες, περιε»λόντες τε τὴν αὐτῶν δύναμιν,
ἐτοιμότερόν τε καὶ «ἀπονώτερον Ῥωμαίοις τὸ κατ' αὐτῶν πεποιήμεθα 4.11.46
«κράτος. καὶ νῦν δὲ πολεμίων τῶνδε κρατήσιν, ἦν «ἐν τῷ ἔργῳ ἀνδραγαθίζησθε,
ἐλπίδα ἔχομεν.» 4.11.47 Τοσαῦτα καὶ οἱ Μαυρουσίων ἄρχοντες παρακελευσάμενοι
τῆς ξυμβολῆς ἤρχον. καὶ τὰ μὲν πρῶτα πολλὴ ἀκοσμία ἐς τὸ Ῥωμαίων στράτευμα
ἐγεγόνει. 4.11.48 οἱ γὰρ ἵπποι αὐτοῖς τῇ τε κραυγῇ καὶ τῇ ὄψει τῶν καμήλων

ἀχθόμενοι ἀνεχαιτίζοντό τε καὶ ἀπορριπτοῦντες τοὺς ἐπιβάτας οὐδενὶ κόσμῳ οἱ πλεῖστοι ἔφευγον. 4.11.49 καὶ ἐν τούτῳ ἐπεκδρομὰς ποιούμενοι οἱ Μαυρούσιοι καὶ τὰ δοράτια, ὅσα σφίσιν ἐν ταῖς χερσὶν ἦν, ἀκοντίζοντες, θορύβου τε αὐτῶν ἐμπίπλασθαι τὸ στράτευμα ἐποίουν καὶ οὔτε ἀμυνομένους οὔτε ἐν τάξει μένοντας 4.11.50 ἔπλησσαν. ὕστερον δὲ Σολόμων, κατιδὼν τὰ πρασσόμενα, ἔκ τε τοῦ ἵππου ἀποθρῶσκει πρῶτος καὶ τοὺς 4.11.51 ἄλλους ἅπαντας ἐς τοῦτο ἐνάγει. καὶ ἐπειδὴ ἀπέβησαν, τοῖς μὲν ἄλλοις ἐνετέλλετο ἡσυχάζουσι καὶ τὰς ἀσπίδας προβαλλομένοις δεχομένοις τε τὰ παρὰ τῶν πολεμίων πεμπόμενα ἐν τῇ τάξει μένειν· αὐτὸς δὲ στρατιώτας οὐχ ἦσσαν ἢ πεντακοσίους ἐπαγόμενος ἐς 4.11.52 τὴν τοῦ κύκλου ἐπέσκηψε μοῖραν. οὐς δὴ τὰ ζίφη ἀνελομένους ἐκέλευε τὰς καμήλους, αἱ ταύτη εἰστήκε4.11.53 σαν, κτείνειν. τότε Μαυρούσιοι μὲν, ὅσοι ἐκείνη ἐτετάχατο, ἐς φυγὴν ὤρμητο, οἱ δὲ ζὺν τῷ Σολόμωνι κτείνουσι καμήλους ἀμφὶ διακοσίας, αὐτίκα τε ὁ κύκλος, ἐπεὶ αἱ κάμηλοι ἔπεσον, ἐσβατὸς Ῥωμαίοις 4.11.54 ἐγένετο. καὶ αὐτοὶ μὲν δρόμῳ ἐς τὸ τοῦ κύκλου μέσον ἐχώρουν, ἔνθα αἱ Μαυρουσίων γυναῖκες ἐκάθητο· οἱ δὲ βάρβαροι ἐκπεληγμένοι ἐς τὸ ὄρος, ὅπερ ἄγχιστα ἦν, ἀποχωροῦσι, φεύγοντάς τε αὐτοὺς 4.11.55 ζὺν πάσῃ ἀκοσμίᾳ ἐπισπόμενοι Ῥωμαῖοι ἔκτεινον. καὶ λέγονται Μαυρουσίων μύριοι ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ἀποθανεῖν. γυναῖκές τε πᾶσαι ζὺν τοῖς παισὶν ἐν ἀνδρα4.11.56 πόδων λόγῳ ἐγένοντο. καὶ καμήλους οἱ στρατιῶται πάσας, ὅσας οὐκ ἔκτειναν, ἐλήϊσαντο. οὕτω τε Ῥωμαῖοι μὲν ζὺν πάσῃ τῇ λείᾳ ἐς Καρχηδόνα ἦσαν, τὴν ἐπινίκιον ἑορτὴν ἄγοντες. 4.12.1 Οἱ δὲ βάρβαροι χρώμενοι θυμῷ πανδημεῖ ἐπὶ Ῥωμαίους αὐθις, οὐδένα σφῶν ἀπολιπόντες, ἐστράτευσαν, καὶ καταθεῖν τὰ ἐν Βυζακίῳ χωρία ἤρξαντο, οὐδεμιᾶς ἡλικίας τῶν σφίσι παραπιπτόντων φειδόμενοι. 4.12.2 ἄρτι τε Σολόμωνι ἐς Καρχηδόνα ἐληλακότι βάρβαροι πλήθει μεγάλῳ ἐς Βυζάκιον ἐληλυθέναι καὶ ληίζεσθαι πάντα τὰ ἐκείνη ἠγγέλλοντο. ἄρας οὖν κατὰ τάχος 4.12.3 παντὶ τῷ στρατῷ ἐπ' αὐτοὺς ἦει. γενόμενος δὲ ἐν Βουργάωνι, ἔνθα οἱ πολέμιοι ἐστρατοπεδεύσαντο, ἡμέρας μὲν τινὰς ἀντεκάθητο, ὅπως, ἐπειδὴν τάχιστα ἐν τῷ ὁμαλεῖ γένωνται οἱ Μαυρούσιοι, τῆς ξυμβολῆς 4.12.4 ἄρχοι. ὡς δὲ ἐκεῖνοι ἐν τῷ ὄρει ἔμενον, διεῖπέ τε ὡς ἐς μάχην καὶ διεκόσμηι τὸ στράτευμα, οἱ δὲ Μαυρούσιοι ἐς μὲν τὸ πεδῖον ἦκιστα Ῥωμαίοις τὸ λοιπὸν ἐς μάχην ἰέναι διεννοοῦντο (ἤδη γὰρ αὐτοὺς ἄμαχόν τι δέος ἐσήει), ἐν δὲ τῷ ὄρει ἠλπίζον ῥᾶον αὐτῶν περιέσεσθαι 4.12.5 τῷ πολέμῳ. ἔστι δὲ τὸ ὄρος ὁ Βουργάων ἐπὶ πλεῖστον μὲν ἀπότομον καὶ τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἡλιον δεινῶς ἄβατον, τὰ δὲ πρὸς ἐσπέραν εὐέφοδόν τε καὶ ὑπτίως 4.12.6 ἔχον. καὶ σκοπέλῳ ὑψηλῷ δύο ἀνέχετον νάπην τινὰ ἐν μέσῳ σφῶν ἐργαζομένῳ, στενήν μὲν κομιδῇ, ἐς 4.12.7 βάθος δέ τι ἄφατον κατατείνουσαν. οἱ δὲ βάρβαροι τὴν μὲν ἄκραν τοῦ ὄρους ἀπέλιπον ἀνδρῶν ἔρημον, οὐδὲν ἐνθένδε πολέμιον οἴομενοι σφίσιν ἔσεσθαι· ὁμοίως δὲ καὶ τὸν ἀμφὶ τὸν πρόποδα χῶρον ἔλιπον, οὗ δὴ 4.12.8 εὐπρόσοδος ὁ Βουργάων ἦν. κατὰ δὲ τὰ μέσα στρατοπεδευσάμενοι ἔμενον, ὅπως, ἦν οἱ πολέμιοι ἐπὶ σφᾶς ἀνιόντες μάχης ἄρξωσιν, αὐτοὶ ἤδη ὑπερθεν 4.12.9 ἐκείνων γενόμενοι κατὰ κορυφὴν βάλλωσιν. ἦσαν δὲ αὐτοῖς ἐν τῷ ὄρει καὶ ἵπποι πολλοὶ ἢ ἐς φυγὴν παρεσκευασμένοι, ἢ ἐς τὴν δίωξιν, ἦν τῆς μάχης κρατήσωσι. 4.12.10 Σολόμων δὲ, ἐπεὶ εἶδε τοὺς Μαυρουσίους οὐκέτι ἐν τῷ ὁμαλεῖ ἐθέλοντας διαμάχεσθαι, καὶ ἅμα τῇ προσεδρεῖα τὸ Ῥωμαίων στράτευμα ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ ἤχθετο, ἐς χεῖρας ἐλθεῖν τοῖς πολεμίοις ἐν Βουργάωνι ἠπέιγετο. 4.12.11 ἰδὼν δὲ τοὺς στρατιώτας καταπεπληγμένους τῷ τῶν ἐναντίων ὁμίλῳ πολυπλασίῳ ἢ ἐν τῇ προτέρᾳ μάχῃ 4.12.12 γεγενημένῳ, ξυγκαλέσας τὸ πλῆθος ἔλεξε τοιάδε «Τὸ «μὲν δέος, ᾧ πρὸς ὑμᾶς οἱ πολέμιοι χρῶνται, οὐχ «ἐτέρου του κατηγοροῦ δεῖται, ἀλλ' αὐτεπάγγελτον «ἐξελέγηται τὴν οἴκοθεν ἐπαγόμενον μαρτυρίαν. 4.12.13 «ὄρατε γὰρ δὴ πού τοὺς ἐναντίους εἰς τόσας μὲν καὶ «τόσας μυριάδας συνειλεγμένους, οὐ τολμώντας δὲ «ἡμῖν εἰς τὸ πεδῖον καταβαίνοντας

ξυμβαλεῖν, οὐδὲ «πιστεύειν ἐπὶ σφίσιν αὐτοῖς ἔχοντας, ἀλλ' εἰς τὴν 4.12.14 «τοῦ χωρίου τούτου δυσκολίαν καταφυγόντας. ὥστε «ὕμῖν οὐδέ τι ἐγκελεύεσθαι ἔν γε τῷ παρόντι ἐπάναγκες. «οἷς γὰρ τὰ πράγματα καὶ ἡ τῶν πολεμίων ἀσθένεια «τὸ θαρσεῖν δίδωσιν, οὐδὲν οἶμαι τῆς ἐκ τῶν λόγων 4.12.15 «ὠφελείας προσδεῖ. τοσοῦτον δὲ ὑπομῆσαι ὑμᾶς «δεήσει ὡς, ἦν μετὰ εὐψυχίας καὶ τήνδε τὴν ξυμβολὴν «διενέγκωμεν, λελείπεται ἡμῖν, Βανδύλων τε νενικη»μένων καὶ Μαυρουσίων εἰς ταῦτὸ τύχης ἐληλακότων, «τῶν Λιβύης ἀγαθῶν ἀπόνασθαι πάντων, οὐδὲν ὅ τι 4.12.16 «καὶ πολέμιον ἐννοεῖν ἔχουσιν. ὅπως δὲ μὴ κατὰ «κορυφὴν ὑμᾶς οἱ πολέμιοι βάλλωσι, μηδέ τι ἐκ τοῦ «χωρίου ἡμῖν γίγνοιτο βλάβος, ἐγὼ προνοήσω.» 4.12.17 Τοσαῦτα παρακελευσάμενος Σολόμων, Θεόδωρον ἐκέλευεν, ὃς τῶν ἐξκουβιτῶρων ἠγεῖτο (οὕτω γὰρ τοὺς φύλακας Ῥωμαῖοι καλοῦσι), πεζοὺς χιλίους ἐπαγαγόμενον ἀμφὶ δειλὴν ὄψιαν ἔχοντά τε καὶ τῶν σημείων τινὰ ἐς τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον τοῦ Βουργάωνος λάθρα ἀναβῆναι, οὗ μάλιστα δύσοδόν τε τὸ ὄρος καὶ σχεδόν τι ἀπόρευτον ἦν, ἐπιστείλας ὥστε, ἐπειδὴν ἄγχι ἐς τὸν τοῦ ὄρους κολωνὸν ἴκωνται, ἐνταῦθα ἡσυχάζοντας τὸ λοιπὸν διανυκτερεύειν, ἅμα τε ἠλίω ἀνίσχοντι καθύπερθεν φαινομένους τῶν πολεμίων καὶ 4.12.18 τὰ σημεῖα ἐνδεικνυμένους βάλλειν. ὁ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίει. καὶ ἐπεὶ πόρρω ἦν τῶν νυκτῶν, διὰ τοῦ κρημνώδους ἐγγὺς τοῦ σκοπέλου ἀφικόμενοι μὴ ὅτι Μαυ4.12.19 ρουσίους, ἀλλὰ καὶ Ῥωμαίους ἅπαντας ἔλαθον· ἐς προφυλακὴν γὰρ τῷ λόγῳ ἐστέλλοντο, μὴ τις ἔξωθεν ἐς τὸ στρατόπεδον κακουργήσων ἴοι· ὄρθρου δὲ βαθέος Σολόμων παντὶ τῷ στρατῷ κατὰ τοῦ Βουργάωνος τὰ 4.12.20 ἔσχατα ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἀνέβαινε. καὶ ἐπειδὴ πρῶτ' ἐγεγόνει ἐγγὺς τε οἱ πολέμιοι καθεωρῶντο, οὐκέτι γυμνήν, ὥσπερ τὸ πρότερον, οἱ στρατιῶται τὴν τοῦ ὄρους ὑπερβολὴν ὀρώντες, ἀλλὰ ἀνδρῶν τε ἀνάπλεων καὶ σημεῖα Ῥωμαϊκὰ ἐνδεικνυμένων (ἤδη γὰρ καὶ 4.12.21 ὑπέφαινε τι ἡμέρας) διηποροῦντο. ἐπεὶ δὲ τῶν χειρῶν οἱ ἐν τῇ ἄκρᾳ ἦρχον, οἷ τε Ῥωμαῖοι τὸ στρατεύμα οἰκεῖον εἶναι καὶ οἱ βάρβαροι ἐν μέσῳ τῶν πολεμίων γεγονέναι ἠσθάνοντο, βαλλόμενοι δὲ ἐκατέρωθεν, καὶ οὐ παρὸν σφίσι τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι, ἐς ἀλκὴν μὲν οὐκέτι ἔβλεπον, ἐς φυγὴν δὲ αὐτίκα ξύμπαντες 4.12.22 ὥρμητο. οὔτε δὲ ἐς τοῦ Βουργάωνος τὴν ὑπερβολὴν ἀναδραμεῖν ἔχοντες, πρὸς τῶν πολεμίων κατεχομένην, οὔτε ἐς τὸ ὀμαλὲς διὰ τοῦ πρόποδός πη ἰέναι, ἐνθένδε σφίσι ἐπικειμένων τῶν ἐναντίων, ἔς τε τὴν νάπην καὶ ἐς τῶν σκοπέλων τὸν ἕτερον δρόμῳ πολλῶ ἦσαν, 4.12.23 οἱ μὲν αὐτοῖς ἵπποις, οἱ δὲ καὶ πεζῇ. ἅτε δὲ ὄμιλος πολὺς ἐν φόβῳ καὶ θορύβῳ μεγάλῳ φεύγοντες, σφᾶς τε αὐτοὺς ἔκτεινον καὶ ἐς τὴν νάπην βαθεῖαν κομιδῇ οὔσαν ἐσπίπτοντες αἰεὶ οἱ πρῶτοι ἔθνησκον, τοῖς μέντοι ὀπισθεν ἰοῦσιν οὐ παρείχοντο τοῦ κακοῦ αἴσθησιν. 4.12.24 ἐπεὶ δὲ τῶν τεθνεώτων ἵππων τε καὶ ἀνθρώπων ἡ νάπη ἔμπλεως γενομένη διάβασιν ἐκ τοῦ Βουργάωνος ἐς ὄρος ἐποίει τὸ ἕτερον, ἐνταῦθα ἐσώζοντο οἱ ὑπολειπόμενοι, διὰ τῶν σωμάτων τὴν πορείαν ποιοῦμενοι. 4.12.25 ἀπέθανον δὲ ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ Μαυρουσίων μὲν μυριάδες πέντε, ὡς αὐτῶν ἰσχυρίζοντο οἱ περιόντες, Ῥωμαίων δὲ τὸ παράπαν οὐδεὶς, οὐ μὴν οὐδὲ πληγὴν τινα ἔλαβεν ἢ πρὸς τῶν πολεμίων ἢ τύχης αὐτῷ ξυμβάσης τινός, ἀλλ' ἀκραιφνεῖς πάντες τῆς νίκης ἀπώ4.12.26 ναντο ταύτης. διέφυγον δὲ καὶ οἱ τῶν βαρβάρων ἠγούμενοι πάντες, πλην γε δὴ ὅτι Ἑσδιλάσας πίστευε 4.12.27 λαβῶν Ῥωμαῖοις αὐτὸν ἐνεχείρισε. γυναικῶν μέντοι καὶ παίδων λείαν τοσαύτην τὸ πλῆθος Ῥωμαῖοι εἶλον ὥστε προβάτου τιμῆς παῖδα Μαυρούσιον τοῖς ὠνεῖσθαι 4.12.28 βουλομένοις ἀπέδοντο. καὶ τότε Μαυρουσίων τοὺς ὑπολειπομένους γυναικῶν τῶν σφετέρων τὸ λόγιον ἐσήει, ὡς ἄρα τὸ γένος αὐτοῖς πρὸς ἀνδρὸς ἀγενεῖου 4.12.29 ὀλεῖται. τὸ μὲν οὖν Ῥωμαίων στρατεύμα ξύν τε τῇ λείᾳ καὶ τῷ Ἑσδιλάσᾳ ἐς Καρχηδὸνα ἐσήλαυνον, τῶν δὲ βαρβάρων ὅσοις μὴ ἀπολωλέναι ξυμβέβηκεν, ἐν Βυζακίῳ μὲν ἰδρῦσθαι ἀδύνατα ἐδόκει εἶναι, ὅπως μὴ ὀλίγοι ὄντες πρὸς Λιβύων τῶν

σφίσιν ὁμόρων βιάζωνται, ξὺν δὲ ἄρχουσι τοῖς σφετέροις εἰς Νουμιδίαν ἀφικόμενοι ἰκέται γίνονται Ἰαύδα, ὃς τῶν ἐν Αὐρασίῳ 4.12.30 Μαυρουσίων ἦρχε. μόνοι δὲ Μαυρουσίων ἐν Βυζακίῳ διέμειναν ὧν ἠγεῖτο Ἀντάλας, ὃς δὴ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τὴν ἐς Ῥωμαίους πίστιν φυλάξας κακῶν ἀπαθῆς ξὺν τοῖς ὑπηκόοις τοῖς αὐτοῦ ἔμεινεν. 4.13.1 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐν Βυζακίῳ ἐγένετο, ἐν τούτῳ Ἰαύδας, ὃς τῶν ἐν Αὐρασίῳ Μαυρουσίων ἦρχε, πλέον ἢ τρισμυρίους ἄνδρας μαχίμους ἐπαγόμενος ἐληίζετο τὰ ἐπὶ Νουμιδίας χωρία, ἠνδραπόδιζε τε τῶν Λιβύων 4.13.2 πολλούς. ἐτύγχανε δὲ Ἀλθίας ἐν κεντουρίαις τῶν ἐκείνη φρουρίων φυλακὴν ἔχων, ὃς τῶν αἰχμαλώτων τινὰς ἀφελέσθαι τοὺς πολεμίους ἐν σπουδῇ ἔχων ξὺν Οὐννοῖς τοῖς αὐτῷ ἐπομένοις, ἐβδομήκοντα μάλιστα 4.13.3 οὔσιν, ἔξω τοῦ φρουρίου ἐγένετο. λογισάμενός τε ὡς οὐχ οἶός τε ἐστὶ πλήθει Μαυρουσίων τοσοῦτῳ ξὺν ἀνδράσιν ἐβδομήκοντα ἐς χεῖρας ἰέναι, στενοχωρίαν καταλαβεῖν τινα ἠθέλεν, ὅπως ἂν δι' αὐτῆς ὁδῶ ἰόντων τῶν πολεμίων τῶν τινὰς αἰχμαλώτων ἀναρπάσαι 4.13.4 νατὸς εἴη. καὶ (οὐ γὰρ ἐστὶ τοιαύτη τις ἐνταῦθα ὁδὸς, ἐπεὶ πεδία ὑπτια πανταχῇ τῶν ἐκείνη χωρίων ἐστὶν) 4.13.5 ἐπενόει τάδε. πόλις ἐστὶ που πλησίον Τίγισις ὄνομα, τότε μὲν ἀτείχιστος οὔσα, κρήνην δὲ μεγάλην τινὰ ἐν 4.13.6 στενοχωρίᾳ πολλῇ ἔχουσα. ταύτην Ἀλθίας τὴν κρήνην καταλαβεῖν ἔγνω, λογισάμενος ὡς δίψη ἀναγκαζόμενοι ἐνταῦθά πως ἀφίξονται οἱ πολέμιοι· ἄλλο γὰρ ὕδωρ 4.13.7 ἄγχιστά πη ὡς ἠκιστά ἐστὶ. πᾶσι μὲν οὖν τὸ τοῦ πλήθους ἐκλογιζομένοις παράλογον ἔδοξε μανιώδης 4.13.8 αὐτοῦ ἡ ἔννοια εἶναι. οἱ δὲ Μαυρούσιοι κόπῳ τε 4.13.8 πολλῶ καὶ πνίγει μγάλῳ θέρους ὥρα ὠμιληκότες, δίψη τε, ὡς τὸ εἶκος, ἀπ' αὐτοῦ μεγίστη ἐχόμενοι, παρὰ τὴν κρήνην δρόμῳ πολλῶ ἦλθον, οὐδὲν ἐναντίωμα 4.13.9 ἐν νῶ ἔχοντες. ἐπειδὴ δὲ τὸ ὕδωρ πρὸς τῶν πολεμίων ἐχόμενον εὔρον, ἀπορούμενοι ζύμπαντες ἔστησαν, τοῦ πλείστου τῆς ἰσχύος ἤδη δαπανηθέντος σφίσι τῇ 4.13.10 τοῦ ὕδατος ἐπιθυμία. διὸ δὴ Ἰαύδας τῷ Ἀλθία εἰς λόγους ἦκων τὸ τριτημόριόν οἱ δώσειν ὠμολόγει τῆς 4.13.11 λείας, ἐφ' ᾧ δὴ Μαυρούσιοι πίσιν ἅπαντες. ὁ δὲ τὸν μὲν λόγον ἐνδέχεσθαι οὐδαμῇ ἠθέλε, μονομαχεῖν 4.13.12 δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τούτων ἠξίου. τοῦ δὲ Ἰαύδα ταύτην δὴ δεξαμένου τὴν πρόκλησιν, ξυνέκειτο ἠσσηθέντος, ἂν οὕτω τύχη, τοῦ Ἀλθία Μαυρουσίους πιεῖν. 4.13.13 ἔχαιρέ τε ἅπας ὁ τῶν Μαυρουσίων στρατὸς, εὐέλπιδες ὄντες, ἐπεὶ Ἀλθίας μὲν ἰσχνός τε ἦν καὶ οὐ μέγας τὸ σῶμα, Ἰαύδας δὲ κάλλιστός τε ἦν καὶ μαχιμώτατος 4.13.14 Μαυρουσίων ἀπάντων. ἄμφω μὲν οὖν ἵππεῖς ἐτύγχανον ὄντες. ὁ δὲ Ἰαύδας τὸ δοράτιον ἠκόντισε πρῶτος, οὐπὲρ Ἀλθίας ἐπ' αὐτὸν ἰόντος χειρὶ λαβέσθαι τῇ δεξιᾷ παρὰ δόξαν ἰσχύσας Ἰαύδαν τε καὶ τοὺς πο4.13.15 λεμίους κατέπληξε. τῇ δὲ λαίᾳ χειρὶ τὸ τόξον ἐντείνας αὐτίκα, ἐπεὶ ἀμφιδέξιος ἦν, τὸν Ἰαύδα ἵππον βαλὼν 4.13.16 ἔκτεινε. πεσόντος τε αὐτοῦ ἵππον ἕτερον τῷ ἄρχοντι Μαυρούσιοι ἦγον, ἐφ' ὃν ἀναθορῶν Ἰαύδας εὐθύς ἔφυγε· καὶ οἱ κόσμῳ οὐδενὶ ὁ τῶν Μαυρουσίων στρατὸς 4.13.17 εἶπετο. ὃ τε Ἀλθίας τοὺς τε αἰχμαλώτους καὶ τὴν λείαν ἀφελόμενος ζύμπασαν ὄνομα μέγα ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ἀνὰ πᾶσαν Λιβύην ἔσχε. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε ἐχώρησε. 4.13.18 Σολόμων δὲ ἐν Καρχηδόνι ὀλίγον τινα διατρίψας χρόνον, ἐπὶ τε ὄρος τὸ Αὐράσιον καὶ Ἰαύδαν ἐπῆγε τὸ στράτευμα, ἐπενεγκῶν αὐτῷ ὅτι, ἠνίκα ὁ Ῥωμαίων στρατὸς τὴν ἐν Βυζακίῳ ἀσχολίαν εἶχε, πολλὰ ἐληίσατο 4.13.19 τῶν ἐν Νουμιδίᾳ χωρίων. καὶ ἦν δὲ οὕτως. ὥρμων δὲ Σολόμωνα ἐπὶ τὸν Ἰαύδαν Μαυρουσίων ἄρχοντες ἕτεροι, Μασσωνᾶς τε καὶ Ὀρταΐας, τῆς σφετέρας ἔχθρας ἔνεκα· Μασσωνᾶς μὲν, ὅτι οἱ τὸν πατέρα Μεφανίαν κηδεστής ὧν Ἰαύδας δόλῳ ἔκτεινεν, ὁ δὲ ἕτερος, ὅτι ξὺν τῷ Μαστίνα, ὃς τῶν ἐν Μαυριτανίᾳ βαρβάρων ἠγεῖτο, ἐξελάσαι αὐτὸν τε καὶ Μαυρουσίους, ὧν ἦρχεν, ἐκ τῆς χώρας ἐβούλευσεν, ἔνθα δὴ ἐκ παλαιοῦ ὤκηντο. 4.13.20 ὁ μὲν οὖν Ῥωμαίων στρατὸς, ἠγουμένου αὐτοῖς Σολόμωνος, καὶ Μαυρουσίων ὅσοι σφίσι ἐς ζυμμαχίαν ἦλθον, ἐστρατοπεδεύσαντο ἐς ποταμὸν Ἀβίγαν, ὃς τὸ 4.13.21 Αὐράσιον παραρρέων ἀρδεύει

τὰ ἐκείνη χωρία. τῷ δὲ Ἰαύδα ἐς μὲν τὸ πεδῖον τοῖς πολεμίοις ἀντιτάξασθαι ἀξύμφορον εἶναι ἐφαίνετο, τὰ δὲ ἐν Αὐρασίῳ ἐξηρτύετο ὅπη οἱ ἐδόκει τοῖς ἐπιούσιν ὡς δυσκολώτατα 4.13.22 ἔσεσθαι. τοῦτο δὲ τὸ ὄρος ἡμερῶν μὲν ὁδῷ δέκα καὶ τριῶν μάλιστα Καρχηδόνης διέχει, μέγιστον δὲ ἀπάν4.13.23 των ἐστὶν ὧν ἡμεῖς ἴσμεν. ἡμερῶν γὰρ τριῶν ἐνταῦθα εὐζώνῳ ἀνδρὶ περίοδος ἐστὶ. καὶ τῷ μὲν ἐς αὐτὸ ἰέναι βουλομένῳ δύσοδόν τέ ἐστὶ καὶ δεινῶς ἄγριον, ἄνω δὲ ἤκοντι καὶ ἐν τῷ ὀμαλεῖ γενομένῳ πεδία τε φαίνεται καὶ κρῆναι ποταμούς τε ποιοῦσαι καὶ 4.13.24 παραδείσων πολὺ τι χρῆμα θαυμάσιον οἶον. καὶ ὃ τε σῖτος, ὃς ἐνταῦθα φύεται, ἢ τε ὀπώρα ἐκάστη διπλασία τὸ μέγεθος ἐστὶν ἢ ἐν τῇ ἄλλῃ ἀπάσῃ Λιβύῃ γίνεσθαι 4.13.25 πέφυκεν. ἔστι δὲ καὶ φρούρια ἐνταῦθά πη ἀπημελημένα, τῷ μὴ δοκεῖν ἀναγκαῖα τοῖς ταύτῃ ὠκημένοις 4.13.26 εἶναι. ἐξ ὅτου γὰρ τὸ Αὐράσιον Μαυρούσιοι Βανδύλους ἀφείλοντο, οὐδέεις πω ἐς αὐτὸ πολέμιος ἦλθεν οὐδὲ ἐς δέος τοὺς βαρβάρους κατέστησεν, ἀλλὰ καὶ πόλιν Ταμούγαδιν, ἢ πρὸς τῷ ὄρει ἐν ἀρχῇ τοῦ πεδίου πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον πολυάνθρωπος οὕσα ὤκητο, ἔρημον ἀνθρώπων οἱ Μαυρούσιοι ποιησάμενοι ἐς ἔδαφος καθείλον, ὅπως μὴ ἐνταῦθα ἢ δυνατὰ ἐνστρατοπεδεύασθαι τοῖς πολεμίοις, ἀλλὰ μηδὲ κατὰ πρόφασιν 4.13.27 τῆς πόλεως ἄγχι ἐς τὸ ὄρος ἰέναι. εἶχον δὲ οἱ ταύτῃ Μαυρούσιοι καὶ τὴν πρὸς ἐσπέραν τοῦ Αὐρασίου 4.13.28 χώραν, πολλήν τε καὶ ἀγαθὴν οὕσαν. καὶ τούτων ἐπέκεινα Μαυρουσίων ἔθνη ἕτερα ὤκητο, ὧν ἦρχεν Ὀρταίας, ὃς Σολόμωνί τε καὶ Ῥωμαίοις, ὡς ἔμπροσθεν 4.13.29 ἐρρήθη, ξύμμαχος ἦλθε. τούτου τοῦ ἀνθρώπου ἐγὼ λέγοντος ἤκουσα ὡς ὑπὲρ τὴν χώραν, ἣς αὐτὸς ἄρχοι, οὐδένες ἀνθρώπων οἰκοῦσιν, ἀλλὰ γῆ ἔρημος ἐπὶ πλεῖστον διήκει, ταύτης τε ἐπέκεινα ἀνθρωποὶ εἰσὶν οὐχ ὥσπερ οἱ Μαυρούσιοι μελανόχροοι, ἀλλὰ λευκοὶ τε λίαν τὰ σώματα καὶ τὰς κόμας ξανθοί. ταῦτα μὲν δὴ ὧδέ πη ἔχει. 4.13.30 Σολόμων δὲ Μαυρουσίων τε τοὺς ξυμμάχους δωρησάμενος χρήμασι μεγάλοις καὶ πολλὰ παρακελευσάμενος παντὶ τῷ στρατῷ ἐς ὄρος τὸ Αὐράσιον ὡς ἐς μάχην διατεταγμένος ἀνέβαινε, οἰόμενος ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ τοῖς τε πολεμίοις διὰ μάχης ἰέναι καὶ ἀπ' αὐτῶν δια4.13.31 κρίνεσθαι, ὅπη ἂν ἦ βουλομένη τῇ τύχῃ. οὐ γὰρ οὖν οὐδὲ τροφὰς, ὅτι μὴ ὀλίγας, σφίσι τε καὶ τοῖς ἵπποις 4.13.32 τοῖς σφετέροις οἱ στρατιῶται ἐπήγοντο. πορευθέντες δὲ ἐν δυσχωρίᾳ πολλῇ πεντήκοντα μάλιστα σταδίους 4.13.33 ἠύλισαντο. τσαύτην τε ὁδὸν ἐς ἡμέραν ἐκάστην ἀνύοντες ἑβδομαῖοι ἀφικνοῦνται ἐς χῶρον, ἔνθα φρούριον τε παλαιὸν ἦν καὶ ποταμὸς τις ἀένναος. Ὅρος Ἀσπίδος τῇ σφετέρᾳ γλώσσει καλοῦσι Λατῖνοι τὸν 4.13.34 χῶρον. ἐνταῦθα σφίσι στρατοπεδεύεσθαι ἠγγέλλοντο οἱ πολέμοι, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ἐγένοντο πολέμιόν τε οὐδὲν ἀπὴντα, στρατοπεδευσάμενοι καὶ ὡς ἐς μάχην παρασκευασάμενοι αὐτοῦ ἔμενον, ἡμερῶν 4.13.35 τε αὐτοῖς ἐνταῦθα τριῶν χρόνος ἐτίβη. ὡς δὲ οἱ τε πολέμοι τὸ παράπαν σφίσι ἐκποδῶν ἴσταντο καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐπελελοίπει, ἐνθύμιον Σολόμωνί τε καὶ τῇ στρατιᾷ πάσῃ ἐγένετο, ὡς ἄρα τις πρὸς Μαυρουσίων 4.13.36 τῶν ξυμμάχων ἐπιβουλή ἐς αὐτοὺς γίνοιτο· οἱ γε, καίπερ οὐκ ἀμελετήτως τῆς ἐν Αὐρασίῳ πορείας ἔχοντες, ἐπιστάμενοί τε, ὡς τὸ εἶκος, ὅσα τοῖς πολεμίοις βεβουλευμένα ἐτύγχανεν, ἐς ἐκάστην μὲν αὐτοῖς ἡμέραν λάθρα ἐπειγόμενοι, ὥσπερ ἐλέγετο, πολλακίς δὲ καὶ κατασκοπῆς ἕνεκα ἐς αὐτοὺς πρὸς Ῥωμαίων σταλέντες, οὐδὲν ἀγγεῖλαι ὑγιᾶς ἔγνωσαν, ὅπως δὴ μὴ προμαθόντες τροφὰς τε σφίσι ἐς χρόνον πλείω ἔχοντες ἐς ὄρος τὸ Αὐράσιον ἀναβαίνοιεν καὶ τὰ ἄλλα παρασκευά4.13.37 σαιτο ὅπη ἄριστα ἔσεσθαι ἔμελλεν. ὅλως δὲ ἐνέδραν σφίσι πρὸς ἀνδρῶν ξυμμάχων γεγενῆσθαι ὑποτοπήσαντες ἐς δέος ἦλθον, λογιζόμενοι ὡς ἄπιστοι λέγονται εἶναι Μαυρούσιοι φύσει, ἄλλως τε ἠνίκα Ῥωμαίοις ἢ ἄλλοις τισὶ ξυμμαχοῦντες ἐπὶ Μαυρουσίους στρατεύον4.13.38 ται. ὧν δὴ ἐνθυμηθέντες, ἅμα δὲ καὶ λιμῷ πιεζόμενοι, ἐνθένδε τε κατὰ τάχος ἀναχωροῦσιν ἄπρακτοι καὶ ἐς τὸ πεδῖον ἀφικόμενοι χαράκωμα ἐποίησαντο. 4.13.39 Μετὰ δὲ Σολόμων τοῦ στρατοῦ μοῖραν

τινα φυλακῆς ἔνεκα ἐν Νουμιδία καταστησάμενος (χειμῶν γὰρ 4.13.40 ἤδη ἦν) ζῶν τοῖς ἐπιλοίοις ἐς Καρχηδόνα ἦει. ἔνθα δὲ ἕκαστα διεῖπέ τε καὶ διεκόσμη, ὅπως ἄμα ἦρι ἀρχομένῳ πλείονι παρασκευῇ καὶ, ἦν δύνηται, ζυμμάχων Μαυρουσίων ἐκτὸς ἐπὶ τὸ Αὐράσιον αὐθις 4.13.41 στρατεύοι. ἄμα δὲ καὶ στρατηγούς τε καὶ στρατιᾶν ἄλλην καὶ νηῶν στόλον ἐπὶ Μαυρουσίους ἐξήρ4.13.42 τύετο, οἱ ἐν Σαρδοῖ τῇ νήσῳ ἴδρυνται· αὕτη γὰρ ἡ νῆσος μεγάλη μὲν ἐστὶ καὶ ἄλλως εὐδαίμων, ἐς τὰς δύο μάλιστα τῆς Σικελίας κατατείνουσα μοίρας (ἡμερῶν γὰρ ὁδὸν εἴκοσιν εὐζώνῳ ἀνδρὶ τὸ τῆς γῆς περίμετρον ἔχει), Ῥώμης τε καὶ Καρχηδόνοσ ἐν μέσῳ κειμένη πρὸς Μαυρουσίων τῶν ταύτη ὠκημένων πιέζεται. 4.13.43 Βανδίλοι γὰρ τὸ παλαιὸν ἐς τούτους τοὺς βαρβάρους ὀργῇ χρώμενοι ὀλίγους δὴ τινὰς σὺν ταῖς γυναῖξιν ἐς 4.13.44 Σαρδῶ πέμψαντες ἐνταῦθα εἴρξαν. χρόνου δὲ προϊόντος τὰ ὄρη καταλαμβάνουσιν, ἃ Καρανάλεως ἐγγύς πού ἐστι, τὰ μὲν πρῶτα ληστείας ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐς τοὺς περιοίκους ποιούμενοι, ἐπεὶ δὲ οὐχ ἦσσαν ἐγένοντο ἢ τρισχίλιοι, καὶ ἐς τοῦμφανὲς καταθέοντες, λανθάνειν τε ἠκιστα ἀξιοῦντες ἅπαντα ἐληίζοντο τὰ ἐκεῖνη χωρία, Βαρβαρικῖνοι πρὸς τῶν ἐπιχωρίων καλούμενοι. 4.13.45 ἐπὶ τούτους δὴ τοὺς Μαυρουσίους ὁ Σολόμων ἐν τούτῳ τῷ χειμῶνι τὸν στόλον ἠτοίμαζε. ταῦτα μὲν οὖν ἐν Λιβύῃ ἐφέρετο τῆδε. 4.14.1 Ἐν δὲ Ἰταλία κατὰ τοὺς χρόνους τοὺς αὐτοὺς τάδε γενέσθαι τετύχηκε. Βελισάριος ἐπὶ Θευδάτον τε καὶ τὸ Γότθων ἔθνος πρὸς Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἐστέλλετο, καταπλεύσας δὲ ἐς Σικελίαν ταύτην δὴ τὴν 4.14.2 νῆσον πόνῳ οὐδενὶ ἔσχεν. ὄντινα δὲ τρόπον, ἐν τοῖς ὀπισθεν μοι λόγοις λελέξεται, ὅτε με ὁ λόγος ἐς τῶν 4.14.3 Ἰταλικῶν πραγμάτων τὴν ἱστορίαν ἄγει. νῦν γὰρ μοι οὐκ ἄπο τρόπου ἔδοξεν εἶναι ζύμπαντα ἀναγραφάμενον τὰ ἐν Λιβύῃ ζυνενεχθέντα οὕτω δὴ ἐπὶ τὸν λόγον 4.14.4 τὸν ἀμφὶ Ἰταλίαν τε καὶ Γότθους ἰέναι. τὸν μὲν οὖν χειμῶνα τοῦτον Βελισάριος μὲν ἐν Συρακούσαις, Σο4.14.5 λόμων δὲ ἐν Καρχηδόνι διέτριψε. καὶ τέρας ἐν τῷδε τῷ ἔτει ζυνηνέχθη γενέσθαι δεινότατον. ὁ γὰρ ἥλιος ἀκτίνων χωρὶς τὴν αἴγλην, ὡσπερ ἡ σελήνη, ἐς τοῦτον δὴ τὸν ἐνιαυτὸν ἅπαντα ἠφίει, ἐκλείποντί τε ἐπὶ πλείστον ἐώκει, τὴν ἀμαρυγὴν τὴν αὐτοῦ οὐ καθαρὰν 4.14.6 οὐδὲ ἦπερ εἰώθει ποιούμενος. ἐξ οὗ τε ζυμβῆναι τοῦτο τετύχηκεν, οὔτε πόλεμος οὔτε λοιμὸς οὔτε τι ἄλλο ἐς θάνατον φέρον τοὺς ἀνθρώπους ἀπέλιπε. χρόνος δὲ ἦν, ὅτε δέκατον ἔτος Ἰουστινιανὸς τὴν βασιλείαν εἶχεν. 4.14.7 Ἄμα δὲ ἦρι ἀρχομένῳ, ὅτε οἱ Χριστιανοὶ ἐορτὴν ἤγον, ἦν δὴ Πασχαλίαν καλοῦσι, στρατιώταις στάσις ἐν Λιβύῃ ἐνέπεσεν. ἢ ὅπως τε ἐφύη καὶ ἐς ὃ τι ἔτε4.14.8 λεύτησεν, ἐρῶν ἔρχομαι. ἐπειδὴ Βανδίλοι ἠσσήθησαν τῇ μάχῃ, ὡσπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται, οἱ Ῥωμαίων στρατιῶται τὰς αὐτῶν παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἐν γα4.14.9 μετῶν ἐποίησαντο λόγῳ. ἡ δὲ αὐτῶν ἐκάστη τὸν ἄνδρα ἐνήγε τῶν χωρίων τῆς κτήσεως μεταποιεῖσθαι, ὧν αὐτὴ πρότερον κυρία ἐτύγχανεν οὕσα, οὐχ ὅσιον λέγουσα εἶναι, εἰ Βανδίλοις μὲν ζυνοικοῦσαι τούτων ἀπώναντο, τοῖς δὲ αὐτοὺς νενικηκόσιν ἐς γάμον ἐλθοῦσαι οὕτω δὴ τῶν σφίσις ὑπαρχόντων στερή4.14.10 σονται. ταῦτα δὲ οἱ στρατιῶται ἐν νῷ ἔχοντες Σολόμωνι εἴκειν οὐκ ὥοντο χρῆναι τὰ Βανδύλων χωρία ἕξ τε τὸ δημόσιον καὶ ἐς τὸν βασιλέως οἶκον ἐθέλοντι ἀναγράψασθαι, φάσκοντί τε ὡς τὰ μὲν ἀνδράποδα καὶ τὰ ἄλλα πάντα χρήματα τοῖς στρατιώταις ἐς λάφυρα ἰέναι οὐκ ἀπεικὸς εἶναι, γῆν μὲντοι αὐτὴν βασιλεῖ τε καὶ τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ προσήκειν, ἦπερ αὐτοὺς ἐξέθρεψέ τε καὶ στρατιώτας καλεῖσθαι τε καὶ εἶναι πεποίηκεν, οὐκ ἐφ' ᾧ σφίσις αὐτοῖς τὰ χωρία κεκτήσονται, ὅσα ἂν βαρβάρους ἐπιβατεύοντας τῆς Ῥωμαίων βασιλείας ἀφέλοιντο, ἀλλ' ἐφ' ᾧ ἐς τὸ δημόσιον ταῦτα ἰέναι, ὅθεν σφίσι τε ζυμβαίνει καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν τὰς 4.14.11 σιτήσεις κομίζεσθαι. αὕτη μὲν τῆς στάσεως αἰτία ζυνέπεσε μία. καὶ ἑτέραν δὲ τινὰ ζυνηνέχθη γενέσθαι τοιάνδε, ἢ οὐδὲν τι ἦσσαν, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, ἅπαντα 4.14.12 ζυνταράξαι τὰ ἐν Λιβύῃ πράγματα ἴσχυσεν. ἐν τῷ Ῥωμαίων στρατοπέδῳ τῆς Ἀρείου δόξης οὐχ ἦσσαν ἢ χιλίους στρατιώτας εἶναι ζυνέπεσεν· ὧν

δὴ οἱ πολλοὶ βάρβαροι ἦσαν καὶ αὐτῶν τινες ἐκ τοῦ Ἑρούλων 4.14.13 ἔθνους. τούτους δὴ οἱ τῶν Βανδύλων ἱερεῖς ἐς τὴν στάσιν τὰ μάλιστα ὤρμων. οὐ γὰρ σφίσις ἦν δυνατὰ τῷ θεῷ ἐξοσιῶσθαι τὰ εἰωθότα, ἀλλὰ ἀπεκέκλειντο 4.14.14 καὶ μυστηρίων καὶ ἱερῶν ἀπάντων. οὐ γὰρ εἶα βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἄνδρα Χριστιανὸν οὐ μεταλαχόντα δόξης ὀρθῆς ἢ βαπτίσματι ἢ ἄλλῳ τῷ μυστηρίῳ χρῆσθαι. 4.14.15 μάλιστα δὲ αὐτοὺς ἡ Πασχαλία ἐορτὴ ξυνετάραξε, καθ' ἣν οὐχ οἰοί τε ἐγίνοντο τὰ σφέτερα αὐτῶν παιδία τῷ θεῷ βαπτίζειν λουτρῷ, ἢ ἄλλο τι 4.14.16 ἐργάζεσθαι ἐς ταύτην δὴ τὴν ἐορτὴν ἄγον. ὥσπερ δὲ οὐχ ἱκανὰ ταῦτα τῷ δαιμονίῳ διαφθεῖραι τὰ Ῥωμαίων πράγματα ἐν σπουδῇ ἔχοντι, ξυνέπεσέ τι καὶ ἄλλο 4.14.17 τοῖς τὴν στάσιν μελετῶσιν ἐφόδιον. τοὺς γὰρ Βανδίλους, οὓς Βελισάριος ἐς Βυζάντιον ἦνεγκε, κατεστήσατο βασιλεὺς ἐς καταλόγους ἵππικους πέντε, ὅπως ἐν πόλεσι ταῖς ἐφαίς τὸν ἅπαντα ἰδρῦσονται χρόνον· οὓς καὶ Ἰουστινιανὸς Βανδίλους καλέσας ἐκέλευσε ζῆν 4.14.18 ναυσὶν ἐς τὴν ἕω κομίζεσθαι. τούτων δὴ τῶν Βανδύλων στρατιωτῶν οἱ μὲν πλεῖστοι ἐς τὴν ἕω ἀφίκοντο καὶ τοὺς καταλόγους πληροῦντες, ἐς οὓς διατετάχεται, ἄχρι τοῦδε ἐπὶ Πέρσας στρατεύονται· οἱ δὲ ἄλλοι, ἀμφὶ τετρακοσίους ὄντες, ἐπεὶ ἐν Λέσβῳ ἐγένοντο, κεκολπυμένων σφίσι τῶν ἰστίων τοὺς ναύτας βιασάμενοι 4.14.19 Πελοποννήσῳ προσέσχον. ἐνθὲνδε τε ἀπάραντες ἐς Λιβύην κατέπλευσαν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ, οὗ δὴ τὰς ναῦς ἀπολιπόντες καὶ συσκευασάμενοι ἐς τὸ ὄρος τὸ Αὐρά 4.14.20 σιον καὶ ἐς Μαυριτανίαν ἀνέβησαν. οἷς δὴ ἐπηρμένοι οἱ στρατιῶται, οἷς ἦν ἐν ἐπιμελείᾳ ἡ στάσις, ἔτι 4.14.21 μᾶλλον ξυνίσταντο ἐν σφίσις αὐτοῖς. καὶ λόγοι τε πολλοὶ περὶ τούτου καὶ ὄρκοι ἤδη ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐγίνοντο. ἐπειδὴ τε τὴν ἐορτὴν ἄγειν ἔμελλον, ἀχθόμενοι τῇ κωλύμῃ τῶν ἱερῶν οἱ Ἀρειανοὶ σφόδρα ἐνέκειντο. 4.14.22 Ἐδοξέ τε αὐτῶν τοῖς κορυφαίοις ἐν τῷ ἱερῷ τῇ πρώτῃ τῆς ἐορτῆς ἡμέρᾳ, ἣν μεγάλην καλοῦσι, Σο4.14.23 λόμωνα κτείνειν. καὶ ἔλαθόν γε οὐδενὸς τοῦτο δὴ ἐξενεγκόντος τὸ βούλευμα. ἄτε γὰρ πολλῶν ὄντων τῶν τὰ δεινὰ βουλευομένων ὁ λόγος περιφερόμενος ἐς δυσμενῆ οὐδένα ἐξέπιπτε, ταύτη τε λανθάνειν ἐξίσχυσαν, ἐπεὶ καὶ Σολόμωνος οἱ πολλοὶ δορυφόροι τε καὶ ὑπασπισταὶ καὶ τῶν οἰκετῶν οἱ πλεῖστοι ἐς ταύτην δὴ τὴν στάσιν ξυνετετάχασαν τῇ τῶν χωρίων 4.14.24 ἐπιθυμίᾳ. ἡμέρας δὲ ἤδη τῆς κυρίας παρουσίας Σολόμων μὲν ἐν τῷ ἱερῷ ἐκάθητο, μακρὰν τῶν αὐτοῦ 4.14.25 ἀπολελειμμένος κακῶν. ἐσελθόντες δὲ οἷς τὸν ἄνδρα τοῦτον κτείνειν ἐδέδοκτο, νεύμασί τε ἀλλήλοις ἐγκελευσάμενοι, τῶν ξιφῶν ἤπτοντο, ἔδρασαν μέντοι οὐδὲν, ἢ τὰ τελούμενα τηνικαῦτα ἐν τῷ ἱερῷ αἰσχυρόμενοι, ἢ διὰ τὴν τοῦ στρατηγοῦ δόξαν ἐρυθριῶντες, ἢ καὶ 4.14.26 τι θεῖον αὐτοὺς διεκώλυσεν. ἐπειδὴ δὲ τὰ τε ἱερὰ ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ ἤσκητο ἤδη καὶ οἴκαδε ἐκομίζοντο ἕκαστοι, ἀλλήλους ἠτιῶντο οἱ στασιῶται ἄτε μαλθακοὺς οὐκ ἐν δέοντι γεγενημένους, καὶ αὐθις ἀπετί4.14.27 θεντο ἐς τὴν ἐπιούσαν τὸ βούλευμα. ὁμοίως δὲ καὶ τῇ ὑστεραίᾳ διαγεγονότες ἄπρακτοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἀνεχώρησαν, ἐς τε τὴν ἀγορὰν ἐλθόντες ἀλλήλοις ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐλοιδοροῦντο, αὐτὸς τε ἕκαστος μαλθακὸν τε τὸν πέλας καὶ τῆς ἐταιρίας διαλυτὴν ἀποκαλῶν τὴν 4.14.28 ἐς Σολόμωνα αἰδῶ ὀνειδίζειν οὐκ ἀπηξίου. διὸ δὴ οὐκέτι ἀκίνδυνον σφίσις ὦντο ἔσεσθαι τὴν ἐν Καρχηδόνι διατριβὴν ἄτε ἐς τὸ πᾶν ἐξενεγκόντες τὸ βού4.14.29 λευμα. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῆς πόλεως ἕξω κατὰ τάχος γενόμενοι τὰ τε χωρία ἐλήιζοντο καὶ Λίβυσιν οἷς ἂν ἐντύχοιεν ὡς πολεμίοις ἐχρῶντο· οἱ δὲ ἄλλοι ἐν τῇ πόλει διαμείναντες οὐ παρεῖχον αἴσθησιν ἧς εἶχον αὐτοῖς γνώμης, ἀλλ' ἀγνοεῖν τὰ βεβουλευμένα προσεποιούντο. 4.14.30 Σολόμων δὲ ἀκούσας ὅσα πρὸς τῶν στρατιωτῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπράσσετο, ἐς θόρυβόν τε πολὺν ἐμπεσὼν τοῖς ἐν τῇ πόλει ἐγκελευόμενος οὐκ ἀνίει ἐς εὐνοίαν 4.14.31 τὴν βασιλέως παρακαλῶν. οἱ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐνδέχεσθαι τοὺς λόγους ἐδόκουν, ἡμέρᾳ δὲ τῇ πέμπτῃ, ἐπεὶ τοὺς ἐξεληλυθότας ἐν βεβαίῳ τυραννεῖν ἤκουσαν, ἐς τὸν ἰππόδρομον ξυλληγόντες ἕς τε Σολόμωνα καὶ 4.14.32 τοὺς ἄλλους ἄρχοντας ἀνέδην

ὑβρίζον. ἔνθα δὴ πρὸς Σολόμωνος σταλεῖς Θεόδωρος ὁ Καππαδόκης παρηγορεῖν τε καὶ τιθασσεύειν αὐτοὺς ἐνεχειρεῖ, οὐδέν τι 4.14.33 ἐπαίοντα τῶν λεγομένων. ἦν δέ τις Θεοδώρῳ τούτῳ 4.14.34 δυσμένειά τε καὶ ἐπιβουλῆς ὑποψία ἐς Σολόμωνα. διὸ δὴ οἱ στασιῶται στρατηγὸν τε αὐτὸν σφίσιν αὐτίκα τῇ βοῇ ἐψηφίσαντο, καὶ ζῦν αὐτῷ σιδηροφοροῦντες καὶ θορύβῳ πολλῷ χρώμενοι ἐς τὸ Παλάτιον κατὰ 4.14.35 τάχος ἦκον. ἔνθα δὴ Θεόδωρον μὲν ἕτερον, ὃς τῶν φυλάκων ἠγεῖτο, κτείνουσιν, ἄνδρα τῆς τε ἄλλης ἀρετῆς ἐπὶ πλεῖστον ἦκοντα καὶ διαφερόντως ἀγαθὸν τὰ 4.14.36 πολέμια. ἐπεὶ δὲ τοῦ φόνου τούτου ἐγεύσαντο, ἅπαντα ἤδη τὸν ἐν ποσὶν ἔκτεινον, εἴτε Λίβυν εἴτε Ῥωμαῖον, Σολόμωνι γινώριμον εἴτε χρήματα ἐν χερσὶν ἔχοντα, ἐνθὲνδε τε ἐς τὸ ληίζεσθαι ἀπεχώρησαν, ἀναβαίνοντες δὲ ἐς τὰς οἰκίας, ἔνθα δὴ μὴ στρατιῶται ἠμύνοντο, ἅπαντα τὰ τιμιώτατα ἤρπαζον, ἄχρι νύξ τε ἐπιγενομένη καὶ μέθη τὸν πόνον διαδεξαμένη κατέπαυσε. 4.14.37 Σολόμων δὲ ἐς τὸ ἱερόν, ὃ ἐστὶ μέγα ἐν Παλατίῳ, καταφυγὼν ἔλαθεν, ἔνθα δὴ καὶ Μαρτῖνος αὐτῷ ἀμφὶ 4.14.38 δείλην ὀψίαν ἤλθεν. ἐπεὶ δὲ οἱ στασιῶται πάντες ἐκάθευδον, ἐξεληθόντες ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐς τὴν Θεοδώρου τοῦ ἐκ Καππαδοκίας οἰκίαν ἤλθον, ὃς αὐτοὺς δειπνήσαι τε οὐ τι προθυμουμένους ἠνάγκασε, καὶ ἐς τὸν λιμένα διακομίσας ἐς λέμβον νεῶς δὴ τινος ἐσεκόμισεν, ὃς δὴ ἐνταῦθα Μαρτίνῳ παρεσκευασμένος ἐτύγχα 4.14.39 νεν. εἶποντο δὲ Προκόπιός τε, ὃς τάδε ξυνέγραψε, 4.14.40 καὶ τῆς Σολόμωνος οἰκίας ἄνδρες πέντε μάλιστα. σταδίους τε τριακοσίους ἀνύσαντες ἀφίκοντο ἐς Μισοῦαν τὸ Καρχηδονίων ἐπίνειον, καὶ ἐπεὶ ἐγένοντο ἐν τῷ ἀσφαλεῖ, αὐτίκα Σολόμων ἐκέλευε Μαρτῖνον ἐς Νουμιδίαν παρὰ Βαλεριανόν τε καὶ τῶν ξυναρχόντων τοὺς ἄλλους ἰέναι, πειραῖσθαι τε, εἴ πως δύναιτο αὐτῶν ἕκαστος τῶν τινος γνωρίμων στρατιωτῶν ἢ χρήμασιν ἢ τρόπῳ ἑτέρῳ τῷ ὑπελθὼν ἐς εὐνοίαν τὴν 4.14.41 βασιλέως μεταγαγεῖν. καὶ πρὸς Θεόδωρον γράμματα ἔπεμπε, Καρχηδόνας τε ἐπιστέλλων ἐπιμελεῖσθαι καὶ τὰ ἄλλα διέπειν ὅπῃ ἂν αὐτῷ δοκῇ δυνατὰ εἶναι, αὐτὸς δὲ ζῦν Προκοπίῳ παρὰ Βελισάριον ἐς Συρα 4.14.42 κούσας ἀφίκετο. ἅπαντά τε αὐτῷ ἀγγείλας, ὅσα ἐν Λιβύῃ γενέσθαι ξυνέπεσεν, ἐδεῖτο κατὰ τάχος ἰέναι τε ἐς Καρχηδόνα καὶ βασιλεῖ ἀμῦναι πάσχοντι πρὸς στρατιωτῶν τῶν αὐτοῦ τὰ ἀνόσια. καὶ Σολόμων μὲν ταῦτα ἐποίει. 4.15.1 Οἱ δὲ στασιῶται τὰ ἐν Καρχηδόνι ἅπαντα ληισάμενοι ἕξ τε τὸ Βούλλης ξυλληγέστες πεδῖον Στότζαν, τῶν Μαρτίνου δορυφόρων ἕνα, τύραννον σφίσιν εἶλοντο, ἄνδρα θυμοειδῆ καὶ δραστήριον, ἐφ' ᾧ τοὺς βασιλέως ἄρχοντας ἐξελάσαντες Λιβύης πάσης 4.15.2 κρατήσουσιν. ὁ δὲ ἅπαν ἐξοπλίσας τὸ στράτευμα, ἐς ὀκτακισχιλίους μάλιστα ξυνιὸν, ἐπὶ Καρχηδόνα ἐπῆγεν, ὡς τὴν πόλιν αὐτίκα δὴ μάλα παραστησόμενος οὐδενὶ 4.15.3 πόνῳ. ἔπεμπε δὲ καὶ ἐς Βανδίλους τοὺς τε ἐκ Βυζαντίου σὺν ταῖς ναυσὶν ἀποδράντας καὶ ὅσοι οὐχ εἶποντο Βελισαρίῳ τὸ ἐξ ἀρχῆς, ἢ διαλαθόντες, ἢ ὅτι οἱ Βανδίλους τηνικαῦτα παραπέμποντες ἐν λόγῳ αὐτῷ 4.15.4 τοὺς οὐδενὶ ἐποίησαντο. ἦσαν δὲ οὐχ ἦσσαν ἢ χίλιοι, οἱ οὐκ ἐς μακρὰν τῷ Στότζα ἐς τὸ στρατόπεδον ζῦν προθυμία ἤλθον. ἀφίκετο δὲ οἱ καὶ δούλων πολὺς 4.15.5 τις ὅμιλος. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο Καρχηδόνας ἐγγὺς, ἔπεμψεν ὁ Στότζας, κελεύων οἱ ὡς τάχιστα παραδοῦ 4.15.6 ναι τὴν πόλιν, ἐφ' ᾧ κακῶν ἀπαθεῖς μείνωσιν. οἱ δὲ ἐν Καρχηδόνι καὶ Θεόδωρος, πρὸς ταῦτα ἀντικρυς ἀπειπόντες, βασιλεῖ ὠμολόγουν Καρχηδόνα φυλάσσειν. 4.15.7 πέμψαντές τε παρ' αὐτὸν Ἰωσήφιον, τῶν τε βασιλέως φυλάκων γραμματέα οὐκ ἀφανῆ γεγονότα καὶ τῆς Βελισαρίου οἰκίας ὄντα, κατὰ χρεῖαν δὲ τινα πρὸς αὐτοὺς ἐς Καρχηδόνα ἔναγχος ἐσταλμένον, ἠξίου μὴ σφᾶς 4.15.8 περαιτέρω βιάζεσθαι. Στότζας δὲ, ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσεν, Ἰωσήφιον τε αὐτίκα ἔκτεινε καὶ ἐς πολιορκίαν καθίστατο. κατορρωδῆσαντές τε οἱ ἐν τῇ πόλει τὸν κίνδυνον, σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ Καρχηδόνα Στότζα ἐγχειρίσαι ὁμολογία διεννοοῦντο. τὸ μὲν οὖν Λιβύης στρατόπεδον ἐφέρετο τῆδε. 4.15.9 Βελισάριος δὲ, ἄνδρας ἀπολέξας τῶν αὐτοῦ δορυφόρων τε καὶ ὑπασπιστῶν ἑκατὸν καὶ Σολόμωνα ἐπαγόμενος, μιᾶ νηὶ ἐς Καρχηδόνα κατέπλευσε

περί λύχνων άφάς, ήνίκα τήν πόλιν οί πολιορκούντες σφίσιν έγχειριείσθαι τή ύστεραία έκαραδόκουν. έν έλπίδι τε ταυτα 4.15.10 έχοντες τήν νύκτα εκείνην ηύλίσαντο. έπει δέ ήμέρα τε έγεγόνει και Βελισάριον παρεΐναι έμαθον, λύσαντες ως τάχιστα τó στρατόπεδον αΐσχωρως τε και κόσμω 4.15.11 ουδενι ές φυγήν ώρμηντο. Βελισάριος δέ του στρατου άμφι δισχιλίους άγείρας και αυτους ές εϋνοϊαν τήν βασιλέως λόγοις τε όρμήσας και χρήμασι πολλοις έπιρρώσας τήν δίωξιν έπι τους φεύγοντας έποιήσατο. 4.15.12 και αυτους ές Μέμβρησαν πόλιν καταλαμβάνει, πεντήκοντα και τριακοσίοις σταδίοις Καρχηδόνος διέχουσαν. 4.15.13 ένθα δη έκάτεροι στρατοπεδευσάμενοι ές μάχην παρεσκευάζοντο, οί μέν άμφι Βελισάριον ές ποταμόν Βαγράδαν, οί δέ έτεροι έν χωρίω ύψηλω τε και δυσκόλω τó 4.15.14 χαρακωμα ποιησάμενοι. ές γάρ τήν πόλιν ουδέτεροι 4.15.15 εισελθειν έγνωσαν, έπει άτειχιστος ούσα έτύγχανε. τή δέ ύστεραία καθίσταντο ές τήν ζυμβολήν, οί μέν στασιώται πλήθει τω σφετέρω πιστεύοντες, οί δέ άμφι Βελισάριον άτε άφρόνων τε και άστρατηγήτων ύπερ 4.15.16 φρονοϋντες των πολεμιών. ά δη Βελισάριος ταΐς των στρατιωτων διανοΐαις έναποθέσθαι βουλόμενος βεβαίως άπαντας ζυγκαλέσας έλεξε τάδε «Έλπίδος μέν και «εύχης ήσσον, άνδρες συστρατιώται, βασιλει τε και 4.15.17 «Ρωμαίοις τα πράγματα έχει. ές ζυμβολήν γάρ τανυν «ήκομεν, έξ ής ουδέ τó νικαν άκλαυστον έξομεν, έπι 4.15.18 «ζυγγενεις τε και ζυντρόφους στρατεύοντες. έχομεν «δε του κακοϋ παραψυχήν τήνδε, οΐς γε ου τής μάχης «άρχοντες αυτοι, άλλ' άμυνόμενοι ές τον κίνδυνον 4.15.19 «καθιστάμεθα. ό γάρ ές τους φιλάτους τήν έπιβου»λήν ποιησάμενος και τó ζυγγενές διαλύσας οΐς «δρα»σεν, ου προς των φίλων, ήν άπόληται, θνήσκει, άλλ' «έν πολεμίου γεγονώς μοΐρα τοΐς ήδικημένοις έκτίνει 4.15.20 «τήν δίκην. πολεμίους δέ και βαρβάρους και ό τι «αν τις είποι δεινότερον είναι δείκνυσι τους εναντίους «ου Λιβύη μόνον υπό ταΐς τούτων χερσιν ές λείαν «έλθοϋσα, ουδέ οί ταύτην οϊκοϋντες ου δέον παρ' «εκείνων άνηρημένοι, αλλά και Έρωμαίων στρατιωτων «πλήθος, ους οί δυσμενεις οϋτοι κτείνειν έτόλμησαν, «μΐαν αυτοις αίτιαν τήν ές τήν πολιτείαν έπικαλέσαν 4.15.21 «τες εϋνοϊαν· οΐς νυν τιμωροϋντες έπ' αυτους ήκομεν, «δυσμενεις εικότως τοΐς πάλαι φιλάτοις γενόμενοι. 4.15.22 «φύσει μέν γάρ ουδένες των πάντων ανθρώπων «οϊκείως αν ή εναντίως άλλήλοις έχοιεν, αί δέ πράξεις «εκάστων ή τω όμοτρόπω ές ζυμμαχίαν ζυνάπτουσαι «ή τω διαλλάσσουντι τής γνώμης ές τó δυσμενές διακρί»νουσαι φίλους, αν οϋτω τύχοι, ή πολεμίους άλλήλοις 4.15.23 «ποιουσιν. ως μέν οϋν έπ' ανθρώπους άνοσίους τε «και πολεμίους στρατεύομεν, ικανως έχετε, ως δέ κα»ταφρονείσθαι είσι παρ' ήμων άξιοι, έγώ δηλώσω. 4.15.24 «όμιλος γάρ ανθρώπων ου νόμω συνιοντων, άλλ' εκ «του άδίκου ζυνειλεγμένων άνδραγαθίζεσθαι ήκιστα «πέφυκεν, ουδαμώς τής άρετής τω παρανόμω ζυνοικίζε»σθαι δυναμένης, άλλ' άει των ουχ όσιών άφιστα 4.15.25 «μένης. ου μην ουδέ τήν εύκοσμίαν φυλάξουσιν ουδέ 4.15.26 «των υπό Στότζα παραγελλομένων ακούσουσι. τυραν»νίδα γάρ άρτι καθισταμένην και οϋπω τήν του θαρ»σειν έξουσίαν λαβοϋσαν ύπερορασθαι προς των άρ 4.15.27 «χομένων άνάγκη. ουτε γάρ εϋνοΐα τετίμηται, έπει «μισείσθαι ή τυραννις πέφυκεν, ουτε φόβω άγει τους «ύπηκόους· άφείλετο γάρ αυτής τήν παρησίαν τó δε 4.15.28 «διέναι. άρετής δέ και εύκοσμίας άπολελειμμένων «των πολεμιών ήσασθαι πρόχειρον. πολλω τοΐνυν, «όπερ είπον, τω καταφρονήματι έπι τούσδε ήμας τους 4.15.29 «πολεμίους ίέναι προσήκει. ου γάρ τω πλήθει των «μαχομένων, αλλά τάξει τε και άνδρία φιλει διαμε»τρεΐσθαι τó του πολέμου κράτος.» 4.15.30 Βελισάριος μέν τοσαυτα είπε. Στότζας δέ παρεκελεύσατο ωδε «Άνδρες, οΐ ζην έμοι τής ές Έρωμαίους «δουλειας έξω γεγένησθε, μηδεις ύμων ύπερ τής έλευ»θερίας άπαξιούτω θνήσκειν, ής άνδρία τε και τή 4.15.31 «άλλη άρετη τετυχήκατε. ου γάρ οϋτω δεινόν τó τοΐς «κακοΐς ζυγγηράσκοντα τελευτήσαι τον

βίον ὡς μετὰ «τὴν τῶν δυσκόλων ἐλευθερίαν αὐθις ἐς αὐτὰ ἐπανή4.15.32 «κειν. ὁ γὰρ ἐν μέσῳ χρόνος τῆς ἀπαλλαγῆς γεύσας «χαλεπωτέραν, ὡς γε τὸ εἰκὸς, τὴν συμφορὰν ἀπεργά4.15.33 «ζεται. τούτων δὲ τοιούτων ὄντων ἐπάναγκες ὑμᾶς «ἀναμνησθῆναι μὲν ὡς Βανδίλους τε καὶ Μαυρουσίους «νενικηκότες αὐτοὶ μὲν τῶν ἐν τοῖς πολέμοις ἀπώ»νασθε πόνων, κύριοι δὲ ἄλλοι τῶν λαφύρων γεγένηται 4.15.34 «πάντων. ἐκλογίζεσθε δὲ ὡς στρατιώταις οὖσιν ὑμῖν τὸν «πάντα αἰῶνα ὀμιλεῖν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις ἀνάγκη, «ἢ ὑπὲρ τῶν βασιλέως πραγμάτων, ἦν γε αὐθις ἐκείνῳ «δουλεύητε, ἢ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν, ἦν τὴν ἐλευθερίαν 4.15.35 «διασώζητε ταύτην. ὀπότερον δὲ ἀμφοῖν αἰρετώτερον, «τοῦτο ἐλέσθαι ὑμῖν πάρεστιν, ἢ μαλθακιζόμενοις ἐν 4.15.36 «τῷ παρόντι, ἢ ἀνδραγαθίζεσθαι βουλομένοις. ἀλλὰ «μὴν κάκεινο εἰσιέναι ὑμᾶς προσήκει, ὡς ὄπλα κατὰ «Ῥωμαίων ἀράμενοι, ἦν ὑπ' αὐτοῖς ἔσσεσθε, οὐ μετρίων «οὐδὲ συγγνωμόνων δεσποτῶν πειραθήσεσθε, ἀλλὰ «πέισεσθε μὲν τὰ ἀνίκηστα, προσέσται δὲ ὑμῖν τὸ μὴ «ἀδίκως ἀπολωλέναι. ὁ μὲν οὖν θάνατος ὅτῳ ἂν «ὑμῶν ἐν τῇ μάχῃ ἀφίξηται ταύτῃ, δηλονότι εὐκλεῆς 4.15.37 «ἔσται· βίος δὲ κρατήσασι μὲν τῶν πολεμίων αὐτό»νομός τε καὶ τᾶλλα εὐδαίμων, ἠσσημένοις δὲ πικρὸν «μὲν ἄλλο οὐκ ἂν εἴποιμι, τὴν ἐλπίδα δὲ ζύμπασαν 4.15.38 «εἰς τὸν ἐκείνων ἔλεον ἔχων. ἢ δὲ ξυμβολή οὐκ ἐξ 4.15.39 «ἀντιπάλου τῆς δυνάμεως ἔσται. τῷ τε γὰρ πλήθει «παρὰ πολὺ ἠσῶνται ἡμῶν οἱ πολέμιοι καὶ ὡς ἦκιστα «προθυμούμενοι ἐφ' ἡμᾶς ἴασιν, οὐς οἶμαι καὶ τῆσδε «ἡμῖν εὐχεσθαι τῆς ἐλευθερίας μεταλαχεῖν.» τοσαῦτα μὲν καὶ ὁ Στότζας εἶπεν. 4.15.40 Ἴόντων δὲ ἐς τὴν ξυμβολὴν τῶν στρατοπέδων πνεῦμα σκληρόν τε καὶ δεινῶς λυπηρόν κατ' ὄψιν ἐς 4.15.41 τοὺς Στότζα στασιώτας ἐνέπεσε. διὸ δὴ ἀξύμφορον σφίσις ὦντο εἶναι τὴν μάχην αὐτόθι ποιήσασθαι, δεδιότες μὴ τὸ πνεῦμα ὑπερβιαζόμενον τὰ μὲν τῶν πολεμίων βέλη ἐπὶ σφᾶς ἰθύνοι, βελῶν δὲ τῶν σφε4.15.42 τέρων ἢ ῥύμη ὡς μάλιστα ἀναστέλλοιτο. ἄραντες οὖν ἐγκάρσιοι ἦσαν, λογιζόμενοι ὡς ἦν καὶ οἱ πολέμιοι, ὡς τὸ εἰκὸς, μεταβάλλοιτο, ὅπως δὴ μὴ ὀπισθεν ὑπὸ σφῶν ἐνοχλοῖντο, κατὰ πρόσωπον αὐτοῖς τὸ πνεῦμα 4.15.43 ἔσται. Βελισάριος δὲ, ἐπεὶ αὐτοὺς εἶδε τὴν τάξιν λιπόντας καὶ κόσμῳ οὐδενὶ περιόντας, αὐτίκα δὴ ἐκέλευε 4.15.44 τῶν χειρῶν ἄρχειν. οἱ δὲ ἀμφὶ Στότζαν ἐς ταραχὴν ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου καταστάντες ξὺν ἀταξία πολλῇ, ὡς ἕκαστός πη ἐδύνατο, ἐς φυγὴν ὠρμητο, ἐς Νουμιδίαν 4.15.45 τε ἀφικόμενοι συνελέγοντο αὐθις. ὀλίγοι μέντοι αὐτῶν ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπέθανον, καὶ αὐτῶν οἱ 4.15.46 πλεῖστοι Βανδίλοι ἦσαν. δῖωξιν γὰρ Βελισάριος ἦκιστα ἐς αὐτοὺς ἐποίησατο, ἐπεὶ οἱ, λίαν τοῦ στρατεύματος βραχέος ὄντος, ἱκανὸν κατεφαίνετο, εἰ σφίσις οἱ πολέμιοι ἐν τῷ παρόντι νενικημένοι ἐκποδῶν στήσονται. 4.15.47 τοῖς δὲ στρατιώταις ἐδίδου τὸ χαράκωμα τῶν ἐναντίων διαρπάσασθαι, αἰρουσί τε αὐτὸ ἔρημον ἀνδρῶν. ἐνταῦθα εὕρηται πολλὰ μὲν χρήματα, πολλὰ δὲ γυναῖκες, ὧν δὴ ἔνεκα ὁ πόλεμος κατέστη ὅδε. ταῦτα Βελισάριος 4.15.48 διαπεπραγμένος ἐς Καρχηδόνα ἀπήλαυνε. καὶ οἱ τις ἐκ Σικελίας ἦκων ἀπήγγελλεν ὡς στάσις ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐπιπεσοῦσα τὰ πράγματα ἀνασοβεῖν μέλλοι, ἦν μὴ αὐτὸς κατὰ τάχος σφίσις ἐπανήκων τὴν κωλύ4.15.49 μὴν ποιήσεται. καὶ αὐτὸς μὲν τὰ ἐν Λιβύῃ ὅπη ἐδύνατο διαθέμενος καὶ Καρχηδόνα Ἰλδίγερί τε καὶ Θεοδώρῳ παραδοὺς ἐς Σικελίαν ἦει. 4.15.50 Οἱ δὲ ἐν Νουμιδίᾳ Ῥωμαίων ἄρχοντες, ἐπεὶ τοὺς ἀμφὶ Στότζαν ἦκειν τε καὶ ξυλλέγεσθαι ἐνταῦθα ἤκουσαν, παρεσκευάζοντο ἐς παράταξιν, ἦσαν δὲ ἠγεμόνες φοιδεράτων μὲν Μάρκελλός τε καὶ Κύριλλος, καταλόγου δὲ ἰππικοῦ μὲν Βαρβάτος, πεζῶν δὲ Τερέν4.15.51 τίος τε καὶ Σάραπις. Μαρκέλλῳ μέντοι ἐπήκουον 4.15.52 ἅπαντες ἄτε Νουμιδίας τὴν ἀρχὴν ἔχοντι. ὃς ἐπεὶ ἐν χωρίῳ Γαζοφύλοις, δυοῖν μάλιστα ἡμέραιν ὀδῶ Κωνσταντίνης ἀπέχοντι, Στότζαν ξὺν ὀλίγοις τισὶν ἤκουσεν εἶναι, προτερῆσαι, πρὶν τοὺς στασιώτας ἅπαντας ξυλληγῆναι, βουλόμενος, κατὰ τάχος ἐπ' αὐτοὺς 4.15.53 ἐπήγε τὸ στράτευμα. ὡς δὲ

τά τε στρατόπεδα ἐγγὺς ἐγεγόνει καὶ ἡ μάχη ἔμελλεν ἐν χερσὶν ἔσσεσθαι, μόνος ὁ Στότζας ἐς μέσους τοὺς ἐναντίους ἦκων ἔλεξε 4.15.54 τοιάδε «Ἄνδρες συστρατιῶται, οὐ δίκαια ποιεῖτε ἐπὶ «ξυγγενεῖς τε καὶ συντρόφους στρατεύοντες, ἐπ' ἄν»δρας τε ὄπλα αἰρόμενοι, οἱ τοῖς κακοῖς τοῖς ὑμετέροις «καὶ τοῖς εἰς ὑμᾶς ἀδικήμασιν ἀχθόμενοι βασιλεῖ τε 4.15.55 «καὶ Ῥωμαίοις πολεμεῖν ἔγνωσαν. ἢ οὐ μέμνησθε ὡς «ἐστέρησθε μὲν τῶν ἄνωθεν ὑμῖν ὀφειλομένων συν»τάξεων, ἀφήρησθε δὲ τῶν πολεμίων τὰ λάφυρα, ἃ «τῶν ἐν μάχαις κινδύνων ἄθλα ὁ τοῦ πολέμου τέθεικε 4.15.56 «νόμος; καὶ τοῖς μὲν τῆς νίκης ἀγαθοῖς ἕτεροι τρυφᾶν «ἐς τὸν ἅπαντα χρόνον ἠξίουσαν, ὑμεῖς δὲ ἐν οἰκετῶν 4.15.57 «ἔπεσθε μοῖρα; εἰ μὲν οὖν ἐμοὶ χαλεπαίνετε, πάρεστιν «ὑμῖν ἐς τὸδε μὲν τὸ σῶμα τῷ θυμῷ χρῆσθαι, τὸ δὲ «ἐς τοὺς ἄλλους διαφυγεῖν μίασμα· εἰ δέ μοι αἰτίαν «οὐδεμίαν ἐπενεγκεῖν ἔχετε, ὥρα ὑμῖν ὑπὲρ αὐτῶν 4.15.58 «ἀνελέσθαι τὰ ὄπλα.» ὁ μὲν οὖν Στότζας τοσαῦτα εἶπεν· οἱ δὲ στρατιῶται τοὺς τε λόγους ἐνεδέχοντο 4.15.59 καὶ αὐτὸν πολλῇ εὐνοίᾳ ἠσπάζοντο. κατιδόντες δὲ οἱ ἄρχοντες τὰ γινόμενα σιγῇ τε ὑπεχώρουν καὶ ἐς ἱερὸν, ὃ ἐν Γαζοφύλοις ἦν, καταφεύγουσι. Στότζας δὲ ἀμφοτέρω τὰ στρατόπεδα ἐς ἐν ξυλλαβῶν ἐπ' αὐτοὺς ἦει. καταλαβὼν τε ἐν τῷ ἱερῷ καὶ τὰ πιστὰ δούς ἅπαντας ἔκτεινε. 4.16.1 Ταῦτα ἐπεὶ βασιλεὺς ἔμαθε, Γερμανὸν τὸν ἀνεψιὸν τὸν αὐτοῦ, ἄνδρα πατρίκιον, ἐς Λιβύην ξὺν 4.16.2 ὀλίγοις τισὶν ἔπεμψε. καὶ Σύμμαχος δὲ αὐτῷ καὶ Δόμνικος, ἄνδρες ἐκ βουλῆς, εἶποντο, ἄτερος μὲν ἑπαρχός τε καὶ χορηγὸς τῆς δαπάνης ἐσόμενος, Δόμνικος δὲ τῷ πεζῷ στρατῷ ἐπιστατήσων. Ἰωάννης γὰρ ἐτελεύτα ἤδη νοσήσας, ὧ δὴ ἐπέκειτο ἡ τιμὴ αὐτῆ. 4.16.3 ἐπειδὴ τε ἐς Καρχηδόνα κατέπλευσαν, τοὺς τε παρόντας σφίσι στρατιώτας ὁ Γερμανὸς ἠρίθμει καὶ τῶν γραμματέων ἀναλεγόμενος τὰ βιβλία, οὗ πάντα ἀναγέγραπται τῶν στρατιωτῶν τὰ ὀνόματα, εὗρισκε τὸ μὲν τριτημόριον τοῦ στρατοῦ ἐν τε Καρχηδόνι καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ὄν, τοὺς δὲ ἄλλους ἅπαντας τῷ 4.16.4 τυράννῳ ἐπὶ Ῥωμαίους ξυντεταγμένους. μάχης μὲν οὖν διὰ ταῦτα οὐκ ἦρχε, τοῦ δὲ στρατοπέδου ἐπεμελεῖτο ὡς μάλιστα. λογισάμενός τε ὡς τῶν πολεμίων ξυγγενεῖς ἢ ὁμοσκήνους τοὺς ἐν Καρχηδόνι ἀπολελειμμένους ξυμβαίνει εἶναι, ἄλλα τε πολλὰ ἐπαγωγὰ πᾶσιν ἐφθέγγετο καὶ σταλῆναι πρὸς βασιλέως ἐς Λιβύην αὐτὸς ἔφασκεν, ἐφ' ᾧ ἠδικημένοι μὲν στρατιώταις ἀμυνεῖ, κολάσει δὲ τοὺς ἀδικίας τινὸς ἐς αὐτοὺς 4.16.5 ἄρξαντας. ἅπερ οἱ στασιῶται πυνθανόμενοι κατ' ὀλίγους αὐτῷ προσχωρεῖν ἤρχοντο. καὶ αὐτοὺς ὁ Γερμανὸς τῇ τε πόλει ξὺν φιλοφροσύνῃ ἐδέχετο καὶ τὰ πιστὰ δούς ἐν τιμῇ εἶχε, τὰς τε συντάξεις αὐτοῖς τοῦ χρόνου ἐδίδου, καθ' ὃν ἐπὶ Ῥωμαίους ἐν ὄπλοις ἦσαν. 4.16.6 ἐπεὶ δὲ ὁ περὶ τούτων λόγος περιφερόμενος ἐς ἅπαντας ἦλθε, κατὰ πολλοὺς ἤδη τοῦ τυράννου ἀποτασσόμενοι ἐς Καρχηδόνα ἐσήλαυνον. καὶ τότε δὲ ὁ Γερμανὸς ἐξ ἀντιπάλου τῆς δυνάμεως ἔσσεσθαι οἱ πρὸς τοὺς ἐναντίους τὴν μάχην ἐλπίσας τὰ ἐς τὴν παράταξιν ἐξήρτύετο. 4.16.8 Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Στότζας τοῦ μὲν κακοῦ ἤδη αἰσθόμενος, δεδιὼς δὲ μή οἱ καὶ πλειόνων στρατιωτῶν τῇ ἀποστάσει ἔτι μᾶλλον τὸ στράτευμα ἐλασσοῦσθαι ξυμβαίη, διακινδυνεύειν τε ἐν τῷ παραυτίκα ἠπειγέτο καὶ 4.16.9 τοῦ πολέμου ὀξύτερον ἀντιλαμβάνεσθαι. καὶ ἦν γὰρ τις αὐτῷ ἐκ τῶν ἐν Καρχηδόνι στρατιωτῶν ἐλπίς ἀποστάσεως περὶ, ὥτε τοὺς αὐτοὺς, ἦν που σφίσις ἀγχιιστα γένηται, πόνῳ οὐδενὶ αὐτομολήσειν, ἐς πάντας τὴν ἐλπίδα ἐξενεγκῶν· ταύτη τε αὐτοὺς μάλιστα ἐπιρρώσας 4.16.10 παντὶ τῷ στρατῷ ἐπὶ Καρχηδόνα κατὰ τάχος ἦει. γενόμενός τε αὐτῆς ἅπο σταδίων πέντε καὶ τριάκοντα, ἐστρατοπεδεύσατο τῆς θαλάσσης οὐ μακρὰν ἀποθεν, καὶ Γερμανὸς ἅπαν ἐξοπλίσας τὸ στράτευμα διατάξας τε ὡς 4.16.11 ἐς μάχην ἐξῆγε. καὶ ἐπεὶ τῆς πόλεως ἔξω ἐγένοντο, ἠκηκόει γὰρ ὅσα ἐν ἐλπίδι ὁ Στότζας εἶχε, ξυγκαλέσας 4.16.12 ἅπαντας ἔλεξε τοιάδε «Ὡς μὲν οὐδὲν ἂν δικαίως, ὧ «ξυστρατιῶται, βασιλεῖ μέμψεσθε οὐδέ τι αἰτιάσεσθε «τῶν εἰς ὑμᾶς αὐτῷ πεπραγμένων, οὐδεὶς ἂν, οἶμαι, 4.16.13 «τῶν πάντων ἀντεῖποι· ὅς γε ὑμᾶς ἐξ ἀγροῦ

ἦκοντας «ξύν τε τῇ πήρᾳ καὶ χιτωνίσκῳ ἐνὶ ξυναγαγῶν ἐς «Βυζάντιον τηλικούσδε εἶναι πεποίηκεν ὥστε τὰ Ῥω4.16.14 «μαίων πράγματα νῦν ἐφ' ὑμῖν κεῖσθαι. ὡς δὲ οὐ «περιυβρίσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πάντων δεινότατα «παρ' ὑμῶν αὐτὸν πεπονθέναι τετύχηκε, ξυνεπίστασθε 4.16.15 «καὶ ὑμεῖς δήπουθεν. ὧν δὴ τὴν μνήμην ὑμῖν ἐς αἰὲ «βουλόμενος διασώζεσθαι τὰς τῶν ἐγκλημάτων αἰτίας «ἀφῆκεν, ὄφλημα τοῦτο γε αὐτῷ μόνον ὀφείλεσθαι «παρ' ὑμῶν ἀξιῶν, τὴν ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων αἰσχύ4.16.16 «νην. ταύτη τοίνυν ἠγμένους ὑμᾶς μεταμανθάνειν τε «τὴν πίστιν εἰκὸς καὶ τὴν πρόσθεν ἀγνωμοσύνην 4.16.17 «ἐπανορθοῦν. μετὰμελος γὰρ ἐν δέοντι τοῖς ἐπταικόσιν ἐπιγινόμενος συγγνώμονας αὐτοῖς τοὺς ἡδίκημέ»νους ποιεῖν εἴωθεν, ὑπουργία τε εἰς καιρὸν ἐλθοῦσα 4.16.18 «τὸ τῶν ἀχαρίστων ὄνομα μεταβάλλειν φιλεῖ. εὖ δὲ «ὑμᾶς δεήσει κάκεῖνο εἰδέναί, ὡς, ἦν ἐν τῷ παρόντι «εὖνοι μάλιστα βασιλεῖ γένησθε, οὐδεμία τοῖς προλα4.16.19 «βοῦσι λελείψεται μνήμη. πᾶσα γὰρ πρᾶξις πέφυκεν «αἰεὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τῆς καταστροφῆς ὀνομάζεσθαι· «ἀμάρτημά τε γεγονός ἀπαξ ἀποίητον μὲν οὐδ' ἂν ἐν «χρόνῳ τῷ παντὶ γένοιτο, ἐπανορθωθὲν δὲ πράξει «τῶν αὐτὸ εἰργασμένων ἀμείνοσιν εὐπρεποῦς τε τῆς «σιωπῆς ἐπιτυχάνει καὶ ἐς λήθην ὡς τὰ πολλὰ περί4.16.20 «σταται. καίτοι, ἦν μὲν ὀλιγωρία τινὶ ἐς τούτους δὴ «τοὺς καταράτους τὰ νῦν χρήσησθε, ὕστερον δὲ πολ»λους πολέμους ὑπὲρ Ῥωμαίων ἀγωνιζόμενοι τὸ κατὰ «τῶν πολεμίων πολλακίς ἀναδήσησθε κράτος, οὐκ ἂν 4.16.21 «ἔτι ὁμοίως ἀνθυπουργηκέναι βασιλεῖ δόξαίτε. οἱ γὰρ «ἐν αὐτοῖς εὐδοκιμοῦντες οἷς ἡμαρτον εὐπρεπεστέραν «τὴν ἀπολογίαν ἐς αἰὲ φέρονται. τὰ μὲν οὖν ἐς βα4.16.22 «σιλέα ταύτη πη λογιζέσθω ὑμῶν ἕκαστος. ἐγὼ δὲ «οὔτε ἀδικίας τινὸς εἰς ὑμᾶς ἄρξας, ἐνδειζάμενός «τε πάσῃ δυνάμει τὴν εἰς ὑμᾶς εὖνοιαν, καὶ τανῦν «καθιστάμενος ἐς κίνδυνον τόνδε, τοσοῦτον αἰτεῖσθαι «ἅπαντας ἔγνωκα· μηδεὶς ξὺν ἡμῖν ἐπὶ τοὺς πολεμίους 4.16.23 «παρὰ γνώμην χωρεῖτω. ἀλλ' εἴ τῳ ὑμῶν ἐκείνοις «κῆδη βουλομένῳ ἐστὶ ξυντάττεσθαι, μηδὲν μελλήσας «ξὺν τοῖς ὄπλοις ἐπὶ τὸ τῶν ἐναντίων στρατόπεδον «ἴτω, τοῦτο μόνον ἡμῖν χαριζόμενος, ὅτι οὐ λάθρα 4.16.24 «ἡμᾶς, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἀδικεῖν ἔγνω. τούτου «γὰρ ἔνεκα οὐκ ἐν Καρχηδόνι, ἀλλ' ἐν μεταχιμίῳ γε»νόμενος τοὺς λόγους ποιοῦμαι, ὅπως ἂν μηδενὶ αὐτο»μολεῖν ἐς τοὺς ἐναντίους ἐθέλοντι ἐμπόδιος εἶην, «παρὸν ἅπασι κινδύνου ἐκτὸς τὴν ἐς τὴν πολιτείαν 4.16.25 «ἐνδείκνυσθαι γνώμην.» Γερμανὸς μὲν τοσαῦτα εἶπε. ταραχὴ δὲ πολλὴ ἐν τῷ Ῥωμαίων στρατῷ γέγονεν, ἐπεὶ πρῶτος ἡξίου αὐτὸς ἕκαστος εὖνοιαν τε τὴν ἐς βασιλέα τῷ στρατηγῷ ἐπιδείξασθαι καὶ ὄρκους δεινοτάτους ὑπὲρ τούτων ὁμείσθαι. 4.17.1 Χρόνον μὲν οὖν τινα ἐκάτεροι ἀλλήλοις ἀντικαθήμενοι ἔμενον. μετὰ δὲ οἱ στασιῶται οὐδὲν σφίσι προχωροῦν ἐνορῶντες ὧν προὔλεγε Στότζας, ἔδεισάν τε ἅτε τῆς ἐλπίδος παρὰ δόξαν ψευσθέντες, καὶ τὴν τάξιν διαλύσαντες ἀνεχώρησαν, ἔς τε Νουμίδας ἀπήλαυνον, οὗ δὴ αὐτοῖς αἶ τε γυναῖκες καὶ τῆς λείας 4.17.2 χρήματα ἦσαν. ἔνθα καὶ ὁ Γερμανὸς παντὶ τῷ στρατῷ οὐκ ἐς μακρὰν ἦλθε, τὰ τε ἄλλα παρεσκευασμένος ὡς ἄριστα καὶ ἀμάξας πολλὰς τῷ στρατοπέδῳ ἐπαγαγῶ4.17.3 μενος. καταλαβὼν τε τοὺς ἐναντίους ἐν χωρίῳ, ὃ δὴ Σκάλας Βέτερες καλοῦσι Ῥωμαῖοι, τὰ ἐς τὴν παράταξιν 4.17.4 ἐξηρτύετο τρόπῳ τοιῶδε. τὰς ἀμάξας μετωπηδὸν στήσας τοὺς πεζοὺς πάντας κατ' αὐτὰς ἔταξεν, ὧν Δόμνικος ἦρχεν, ὅπως τὰ νῶτα ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἔχοντες θαρ4.17.5 σήσωσι μᾶλλον. τῶν δὲ ἰπέων ἄνδρας τε ἀρίστους καὶ τοὺς ἐκ Βυζαντίου ξὺν αὐτῷ ἦκοντας αὐτὸς ἐν ἀριστερᾷ τῶν πεζῶν εἶχε, τοὺς δὲ ἄλλους ἅπαντας ἐς κέρας τὸ δεξιὸν οὐ ξυντεταγμένους, ἀλλὰ κατὰ λόχους 4.17.6 τρεῖς μάλιστα ἔστησε. καὶ αὐτῶν Ἰλδίγερ μὲν ἐνὸς ἠγεῖτο, ἐτέρου δὲ Θεόδωρος ὁ Καππαδόκης, τοῦ δὲ λειπομένου, μεζονος ὄντος, Ἰωάννης ὁ Πάππου ἀδελ4.17.7 φός, τέταρτος αὐτός. οὕτω μὲν Ῥωμαῖοι ἐτάξαντο. οἱ δὲ στασιῶται ἀντίξοοι μὲν αὐτοῖς ἔστησαν, οὐκ ἐν κόσμῳ μέντοι ταξάμενοι, ἀλλὰ βαρβαρικώτερον ἔσκε4.17.8 δασμένοι. εἶποντο δὲ αὐτοῖς οὐ μακρὰν

ἄποθεν Μαυρουσίων μυριάδες πολλαί, ὧν ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ 4.17.9 Ἰαύδας καὶ Ὀρταΐας ἦρχον. οὐ μέντοι ἅπαντες πιστοὶ τοῖς ἀμφὶ τὸν Στότζαν ἐτύγχανον ὄντες, ἀλλὰ πολλοὶ παρὰ Γερμανὸν πέμποντες πρότερον ὠμολόγουν, ἐπειδὴ ἐν τῷ ἔργῳ γένωνται, ζὺν τῷ βασιλέως στρατῷ 4.17.10 ἐπὶ τοὺς πολεμίους τετάξεσθαι. οὐ μὴν αὐτοῖς πιστεύειν παντάπασιν ὁ Γερμανὸς εἶχεν, ἐπεὶ ἄπιστον φύσει τὸ 4.17.11 Μαυρουσίων γένος ἐστὶν ἐς πάντας ἀνθρώπους. διὸ δὴ οὐδὲ ζὺν τοῖς στασιώταις ἐτάξαντο, ἀλλ' ὅπισθεν ἔμενον, караδοκοῦντες τὸ ἐσόμενον, ὅπως ζὺν τοῖς νικήσουσι καὶ αὐτοὶ τὴν δίκωξιν ἐπὶ τοὺς ἡσημένους 4.17.12 ποιήσωνται. Μαυρούσιοι μὲν τοιαύτη γνώμη οὐκ ἀνα4.17.13 μινύμενοι τοῖς στασιώταις ὅπισθεν εἶποντο. Στότζας δὲ ἄγχιστά πη τῶν πολεμίων γενόμενος, ἐπειδὴ σημείον τὸ Γερμανοῦ εἶδε, τοῖς παροῦσιν ἐγκελευσάμενος ἐπ' 4.17.14 αὐτὸν ἦει. Ἔρουλοι δὲ, ὅσοι στασιῶται ἀμφ' αὐτὸν τεταγμένοι ἐτύγχανον, οὐδὲ εἶποντο, ἀλλὰ καὶ παντὶ σθένει ἐκώλυον, φάσκοντες οὐκ εἰδέναι μὲν τὴν Γερμανοῦ δύναμιν, ὅποια ποτὲ ἐστίν, ἐξεπίστασθαι μέντοι ὡς οὐδαμῆ σφίσι ἀνθέξουσιν ὅσοι ἐς κέρασ τὸ δεξιὸν 4.17.15 τῶν πολεμίων ἐτάξαντο. ἦν μὲν οὖν ἐπ' ἐκείνους χωρήσαιεν, αὐτοὶ τε οὐχ ὑποστάντες ἐς φυγὴν τρέψονται καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα, ὡς τὸ εἰκὸς, συνταράξουσιν· ἦν δὲ γε σφᾶς ἀπώσαμενος Γερμανὸς τρέψηται, ἅπαντα σφίσι διαφθαρήσεται αὐτίκα δὴ μάλα τὰ 4.17.16 πράγματα. τούτοις ὁ Στότζας ἀναπεισθεὶς τοὺς μὲν ἄλλους τοῖς ἀμφὶ Γερμανὸν μάχεσθαι εἶασεν, αὐτὸς δὲ ζὺν τοῖς ἀρίστοις ἐπὶ τὴν Ἰωάννην καὶ τοὺς ζὺν 4.17.17 αὐτῷ τεταγμένους ἦει. οἱ δὲ οὐχ ὑποστάντες κόσμῳ οὐδενὶ ἐς φυγὴν ὤρμηστο. οἱ τε στασιῶται πάντα μὲν τὰ σημεῖα αὐτῶν εὐθύς ἔλαβον, φεύγοντας δὲ ἀνά κράτος ἐδίωκον, τινὲς δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς πεζοὺς ἤλαυνον, ἤδη τε τὴν τάξιν ἐκλείπειν οἱ πεζοὶ ἤρξαντο. 4.17.18 ἐν τούτῳ δὲ Γερμανὸς αὐτὸς τε τὸ ξίφος σπασάμενος καὶ ἅπαν τὸ ταύτη στράτευμα ἐς τοῦτο ὀρμήσας, πόνῳ τε πολλῷ τοὺς κατ' αὐτὸν στασιῶτας ἐτρέψατο καὶ 4.17.19 δρόμῳ ἐπὶ τὸν Στότζαν ἐχώρησε. τούτου δὲ οἱ ἐνταῦθα τοῦ ἔργου καὶ τῶν ἀμφὶ Ἰλδίγερὰ τε καὶ Θεόδωρον ζυναραμένων, οὕτως ἀλλήλοις ἐκάτεροι ἀνεμίγνυντο, ὥστε διώκοντες οἱ στασιῶται τῶν τινὰς πολεμίων ὑφ' ἐτέρων καταλαμβανόμενοι ἔθνησκον. 4.17.20 τῆς τε ζυγχύσεως ἐπὶ μέγα χωρούσης οἱ μὲν ἀμφὶ Γερμανὸν, ὅπισθεν ἰόντες, ἔτι μᾶλλον ἐνέκειντο, οἱ δὲ στασιῶται ἐς πολὺ δέος ἐμπεπτωκότες οὐκέτι ἐς 4.17.21 ἀλκὴν ἔβλεπον. ἔνδηλοι μέντοι οὐδέτεροι οὔτε σφίσι αὐτοῖς οὔτε ἀλλήλοις ἐγίνοντο. μᾶ τε γὰρ φωνῆ καὶ τῆ αὐτῆ τῶν ὄπλων σκευῆ οἱ πάντες ἐχρῶντο, οὔτε μορφῆ τινὶ οὔτε σχήματι οὔτε ἄλλῳ ὄψω οὖν διαλλάσ4.17.22 σοντες. διὸ δὴ Γερμανοῦ γνώμη οἱ τοῦ βασιλέως στρατιῶται, ὅτου ἂν λάβοιντο, ἐπυθάνοντο ὅστις ποτὲ εἶη· ἔπειτα, ἦν τις Γερμανοῦ στρατιώτης φήσειεν εἶναι, οὐκοῦν τὸ Γερμανοῦ ζύμβολον ἐκέλευον λέγειν, 4.17.23 τοῦτο δὲ εἰπεῖν οὐδαμῆ ἔχοντα εὐθύς ἔκτεινον. ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ τὸν Γερμανοῦ ἵππον τῶν τις πολεμίων λαθῶν ἔκτεινεν, αὐτὸς τε ὁ Γερμανὸς ἐς τὸ ἔδαφος ἐκπεσὼν ἐς κίνδυνον ἦλθεν, εἰ μὴ κατὰ τάχος οἱ δορυφόροι ἐσώσαντο, φραζάμενοί τε ἀμφ' αὐτὸν καὶ ἀναβιβάσαντες ἐφ' ἕτερον ἵππον. 4.17.24 Ὁ μὲν οὖν Στότζας ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ ζὺν ὀλίγοις τισὶ διαφυγεῖν ἴσχυσε. Γερμανὸς δὲ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐγκελευσάμενος εὐθὺ τοῦ τῶν πολεμίων στρα4.17.25 τοπέδου ἐχώρησεν. ἐνταῦθα οἱ τῶν στασιωτῶν ὑπηντίαζον ὅσοι τοῦ χαρακώματος ἐπὶ τῆ φυλακῆς ἐτετάχατο. 4.17.26 μάχης τε ἀμφὶ τὴν αὐτοῦ εἴσοδον καρτερᾶς γενομένης παρ' ὀλίγον μὲν οἱ στασιῶται ἦλθον τοὺς ἐναντίους ἀπώσασθαι, πέμψας δὲ ὁ Γερμανὸς τῶν οἱ ἐπομένων τινὰς κατ' ἄλλην ἀποπειρᾶσθαι χώραν τοῦ στρατοπέδου 4.17.27 ἐκέλευεν. οἱ δὴ οὐδενὸς ταύτη ἀμυνομένου ἐντὸς τοῦ 4.17.28 χαρακώματος ζὺν βραχεῖ πόνῳ ἐγένοντο. οἱ τε στασιῶται κατιδόντες αὐτοὺς ἐς φυγὴν ὤρμηστο, καὶ 4.17.29 Γερμανὸς παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐσεπήδησεν εἰς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. ἐνταῦθα τὰ χρήματα οἱ στρατιῶται οὐδενὶ πόνῳ ἀρπάζοντες οὔτε τοὺς ἐναντίους ἐν λόγῳ ἐποιοῦντό τι

οὔτε τοῦ στρατηγοῦ ἐγκελευο4.17.30 μένου ἔτι κατήκουον, παρόντων χρημάτων. διὸ δὴ ὁ Γερμανὸς, δείσας μὴ ξυμφρονήσαντες οἱ πολέμιοι ἐπ' αὐτοὺς ἴωσιν, αὐτὸς ζὺν ὀλίγοις τισὶν ἐς τοῦ χαρακώματος τὴν εἴσοδον ἔστη, πολλά τε ὀλοφυρόμενος καὶ τοὺς οὐδὲν ἐπαίοντας ἐς εὐκοσμίαν παρακαλῶν. 4.17.31 τῶν δὲ Μαυρουσίων πολλοὶ τῆς τροπῆς οὕτω γεγενημένης τοὺς τε στασιώτας ἐδίωκον ἤδη καὶ ζὺν τῷ βασιλέως στρατῷ σφᾶς αὐτοὺς τάξαντες ἐληίζοντο τὸ τῶν 4.17.32 ἡσημένων στρατόπεδον. Στότζας δὲ, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπὶ τῷ Μαυρουσίων στρατῷ τὸ θαρσεῖν ἔχων, ὡς ἀνα4.17.33 μαχούμενος παρ' αὐτοὺς ἤλαυνεν. αἰσθόμενος δὲ τῶν ποιουμένων, ζὺν ἑκατὸν ἀνδράσι διαφυγεῖν μόλις 4.17.34 ἴσχυσεν. αὐθις δὲ ἀμφ' αὐτὸν πολλοὶ ξυλλεγέντες ἐνεχείρησαν μὲν τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἐλθεῖν, ἀποκρουσθέντες δὲ οὐδὲν τι ἦσσαν, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, 4.17.35 Γερμανῶ ἅπαντες προσεχώρησαν. μόνος δὲ ὁ Στότζας ζὺν Βανδίλοις ὀλίγοις τισὶν ἐς Μαυριτανοὺς ἀνεχώρησε, καὶ παῖδα τῶν τινος ἀρχόντων γυναικα λαβῶν αὐτοῦ ἔμεινε. καὶ ἡ μὲν στάσις αὕτη ἐς τοῦτο ἐτελεῦτα. 4.18.1 Ἦν δὲ τις ἐν τοῖς Θεοδώρου τοῦ Καππαδόκου 4.18.2 δορυφόροις, Μαξιμῖνος ὄνομα, πονηρὸς μάλιστα. οὗτος ὁ Μαξιμῖνος, τῶν στρατιωτῶν πλείστους διομοσαμένους ἐπὶ τὴν πολιτείαν ζὺν αὐτῷ ἔχων, τυραννίδι 4.18.3 ἐπιθέσθαι διανοεῖτο. ἔτι τε πλείους ἐταιρίζεσθαι ἐν σπουδῇ ἔχων ἄλλοις τε τὸ βούλευμα φράζει καὶ Ἀσκληπιάδῃ, ὠρμημένῳ μὲν ἐκ Παλαιστίνης, εὖ δὲ γεγο4.18.4 νότι καὶ πρώτῳ τῶν Θεοδώρου ἐπιτηδείων. ὁ γοῦν Ἀσκληπιάδης Θεοδώρῳ κοινολογησάμενος τὸν πάντα 4.18.5 λόγον εὐθύς Γερμανῶ εἰσαγγέλλει. καὶ ὅς, οὐκ ἐθέλων ἔτι οἱ τῶν πραγμάτων ἡωρημένων ἐτέρας τινὸς ταραχῆς ἄρξαι, θωπεῖα μᾶλλον τινι τὸν ἄνθρωπον ἢ τιμωρίᾳ περιελθεῖν ἔγνω καὶ ὅρκους αὐτὸν καταλαβεῖν 4.18.6 τῆς ἐς τὴν πολιτείαν εὐνοίας. ὃν τοίνυν εἰθισμένον ἅπασι Ῥωμαίοις ἐκ παλαιοῦ μηδένα δορυφόρον τῶν τινος ἀρχόντων καθίστασθαι, ἦν μὴ δεινοτάτους πρότερον ὅρκους παρεχόμενος τὰ πιστὰ δοίη τῆς ἐς αὐτὸν τε καὶ τὸν βασιλέα Ῥωμαίων εὐνοίας, μεταπεμψάμενος τὸν Μαξιμῖνον τῆς τε εὐτολμίας αὐτὸν ἐπήνει καὶ 4.18.7 δορυφορεῖν τὸ λοιπὸν οἱ ἐπέτελλεν. ὁ δὲ περιχαρῆς γεγονὼς τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς τιμῆς, ταύτη τε ῥᾶον αὐτῷ τὴν ἐπίθεσιν προχωρήσειν ὑποτοπάζων, τὸν τε ὅρκον ὑπέστη καὶ τὸ λοιπὸν ἐν τοῖς Γερμανοῦ δορυφόροις ταττόμενος τὰ τε ὁμωμοσμένα εὐθύς ἀλογεῖν ἠξίου καὶ τὰ ἐς τὴν τυραννίδα πολλῶ ἔτι μᾶλλον κρα4.18.8 τύνασθαι. ἡ μὲν οὖν πόλις ἐορτήν τινα πανδημεῖ ἦγε, πολλοὶ δὲ τῶν Μαξιμῖνου στασιωτῶν ἀμφὶ τὸν τοῦ ἀρίστου καιρὸν ἐς Παλάτιον κατὰ τὰ σφίσι ξυγκείμενα ἦκον, οὗ δὴ ὁ μὲν Γερμανὸς τοὺς ἐπιτηδείους εἰστία, παρεστήκει δὲ τῇ θοίνῃ ζὺν τοῖς ἄλλοις δορυφόροις ὁ 4.18.9 Μαξιμῖνος. προϊόντος δὲ τοῦ πότου, εἰσελθὼν τις Γερμανῶ ἀπαγγέλλει στρατιώτας πολλοὺς κόσμῳ οὐδενὶ πρὸ τῆς αὐλείου θύρας ἐστῶτας αἰτιάσθαι συντάξεις χρόνου πολλοῦ τὸ δημόσιον σφίσιν ὀφείλειν. 4.18.10 καὶ ὅς τῶν δορυφόρων τοὺς πιστοτάτους ἐκέλευσε λάθρα τὸν Μαξιμῖνον ἐν φυλακῇ ἔχειν, αἴσθησιν αὐτῷ 4.18.11 τινα τοῦ ποιουμένου ὡς ἠκιστα παρεχομένους. οἱ μὲν οὖν στασιῶται ζὺν τε ἀπειλῇ καὶ ταραχῇ ἐπὶ τὸν ἵππόδρομον δρόμῳ ἐχώρουν οἷ τε τῆς βουλῆς αὐτοῖς μετασχόντες κατὰ βραχὺ ἀγειρόμενοι ἐκ τῶν οἰκημάτων 4.18.12 ἐνταῦθα ξυνέρρεον. καὶ εἰ μὲν ξυλλεγῆναι ἅπαντας ἐς ταῦτο ἔτυχεν, οὐκ ἂν τις, οἷμαι, καταλύειν αὐτῶν 4.18.13 τὴν δύναμιν εὐπετῶς ἔσχε· νῦν δὲ Γερμανὸς προτερήσας ἔτι ἀπολελειμμένου τοῦ πλείστου ὀμίλου ἅπαντας αὐτίκα τοὺς αὐτῷ τε καὶ βασιλεῖ εὐνοϊκῶς ἔχοντας 4.18.14 ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν. οἱ δὲ οὐ προσδεχομένοις τοῖς στασιώταις εἰς χεῖρας ἦλθον. οἱ δὲ οὔτε Μαξιμῖνον σὺν αὐτοῖς ἔχοντες, ὄνπερ σφίσι ἐξηγήσεσθαι τοῦ κινδύνου ἐκαραδόκουν, οὔτε τὸ πλῆθος ὀρώντες αὐτοῖς, ἦπερ ὦνοντο, ξυλλεγὲν, ἀλλὰ καὶ μαχομένους παρὰ δόξαν σφίσι τοὺς ξυστρατιώτας θεώμενοι καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς ὀλιγωρίαν ἐλθόντες ἡσσήθησάν τε ῥαδίως τῇ μάχῃ 4.18.15 καὶ κόσμῳ οὐδενὶ ἐς φυγὴν ὠρμηντο. καὶ αὐτῶν οἱ ἐναντίοι πολλοὺς μὲν

ἔκτεινον, πολλοὺς δὲ παρὰ Γερ4.18.16 μανὸν ζωγρήσαντες ἦγον. ὅσοι μέντοι οὐκ ἔφθησαν εἰς τὸν ἵππόδρομον ἦκοντες, οὐδεμίαν αἴσθησιν τῆς 4.18.17 ἐπὶ Μαξιμίνω παρέσχοντο γνώμης. Γερμανὸς δὲ αὐτοὺς μὲν διερευνᾶσθαι οὐκέτι ἠξίου, ἀνεπυθάνετο δὲ εἰ Μαξιμίνω, ἐπειδὴ ὠμωμόκει, τὰ ἐς τὴν ἐπιβουλήν 4.18.18 ἦσκητο. ἐλληλεγμένον τε ὡς ἐν τοῖς αὐτοῦ δορυφόροις ταττόμενος τὴν ἐπίθεσιν ἔτι μᾶλλον ποιοίη, ἄγχιστά πη αὐτὸν τοῦ Καρχηδόνοιο περιβόλου ἀνεσκολόπισεν οὕτω τε τὴν στάσιν παντάπασιν καταλύειν ἔσχε. Μαξιμίνου μὲν ἡ ἐπιβουλή ἐτελεύτησεν ὧδε. 4.19.1 Γερμανὸν δὲ ζύν τε Συμμάχῳ καὶ Δομνίκῳ μεταπεμφάμενος βασιλεὺς Σολόμωνι αὐθις ἅπαντα Λιβύης τὰ πράγματα ἐνεχείρισε, τρισκαιδέκατον ἔτος τὴν αὐτοκράτορα ἔχων ἀρχήν· στρατεύμα τε αὐτῷ παρασχόμενος καὶ ἄρχοντας ἄλλους τε καὶ Ῥουφῖνον καὶ Λεόντιον, τοὺς Ζαύνα τοῦ Φαρεσμάνου, καὶ 4.19.2 Ἰωάννην τὸν Σισινιόλου υἱόν. Μαρτῖνος γὰρ καὶ Βαλεριανὸς ἤδη πρότερον ἐς Βυζάντιον μετάπεμπτοι 4.19.3 ἦλθον. Σολόμων δὲ καταπλεύσας ἐς Καρχηδόνα καὶ τῆς Στότζα στάσεως ἀπαλλαγείς μετρίως τε ἐξηγεῖτο καὶ Λιβύην ἀσφαλῶς διεφύλασσε, διακοσμῶν τε τὸν στρατὸν καὶ εἴ τι μὲν ὑποπτον ἐν αὐτῷ εὔρισκεν, ἔς τε Βυζάντιον καὶ παρὰ Βελισάριον πέμπων, νέους δὲ στρατιώτας εἰς τὸν ἐκείνων ἀριθμὸν καταλέγων καὶ Βανδύλων τοὺς ἀπολελειμμένους καὶ οὐχ ἠκιστὰ γε αὐτῶν γυναῖκας ἀπάσας ὅλης ἐξοικίζων Λιβύης· πόλιν τε ἐκάστην περιέβαλε τείχει καὶ τοὺς νόμους ζύν ἀκριβεῖα φυλάξας πολλῇ τὴν πολιτείαν ὡς μάλιστα 4.19.4 διεσώσατο. καὶ ἐγένετο Λιβύη ἐπ' ἐκείνου χρημάτων τε προσόδῳ δυνατὴ καὶ τὰ ἄλλα εὐδαίμων. 4.19.5 Ἐπεὶ δὲ ἅπαντὰ οἱ ὡς ἄριστα διετέτακτο, ἐπὶ τε Ἰαύδαν καὶ τοὺς ἐν Αὐρασίῳ Μαυρουσίους αὐθις 4.19.6 ἐστράτευε. καὶ πρῶτα μὲν Γόνθαριν, τῶν δορυφόρων τῶν αὐτοῦ ἓνα, ἄνδρα ἀγαθὸν τὰ πολέμια, ζύν στρα4.19.7 τεύματι ἔπεμψεν. ὃς δὴ ἐς Ἀβίγαν ποταμὸν ἀφικόμενος ἐστρατοπεδεύσατο ἀμφὶ Βάγαϊν, πόλιν ἔρημον. 4.19.8 ἐνταῦθα τε τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἐλθὼν καὶ μάχῃ ἠσσηθείς ἔς τε τὸ χαράκωμα ἀποχωρήσας τῇ Μαυρου4.19.9 σίων προσεδρεῖα ἐπιέζετο ἤδη. ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὸς τῷ παντὶ στρατῷ ἀφικόμενος, ἐπειδὴ σταδίοις ἐξήκοντα τοῦ στρατοπέδου ἀπέιχεν, οὗ Γόνθαρις ἠγεῖτο, χαράκωμά τε ποιησάμενος αὐτοῦ ἔμενε καὶ τὰ ξυμπεσόντα τοῖς ἀμφὶ Γόνθαριν ἅπαντα ἀκούσας μοῖράν τε αὐτοῖς τοῦ στρατοῦ ἔπεμψε καὶ θαρσοῦντας ἐκέλευε διαμάχε4.19.10 σθαι τοῖς πολεμίοις. οἱ δὲ Μαυρούσιοι καθυπέρτεροι ἐν τῇ ξυμβολῇ, ὥσπερ ἐρρήθη, γενόμενοι ἐποίουν τάδε. 4.19.11 Ἀβίγας ὁ ποταμὸς ρεῖ μὲν ἐκ τοῦ Αὐρασίου, κατιῶν δὲ ἐς πεδίον ἀρδεύει τὴν γῆν οὕτως ὅπως ἂν βου4.19.12 λομένοις ἦ τοῖς ταύτη ἀνθρώποις. περιάγουσι γὰρ τὸ ρεῦμα τοῦτο οἱ ἐπιχώριοι ὅποι ποτὲ σφίσι ἐς τὸ παραυτικά ξυνοίσειν οἴονται, ἐπεὶ ἐν τῷδε τῷ πεδίῳ ἀπώρυγες συχναὶ τυγχάνουσιν οὔσαι, ἐς ἃς δὴ ὁ Ἀβίγας σχιζόμενός τε καὶ ἐς πάσας ἰὼν ὑπὸ γῆν φέρεται καὶ 4.19.13 αὐθις ὑπὲρ γῆν διαφαίνεται, ξυνάγων τὸ ρεῦμα. τοῦτό τε ἐπὶ πλεῖστον τοῦ πεδίου ξυμβαίνειν ἐξουσία τοῖς ταύτη ὠκημένοις τίθεται εἶναι, ἐπιβύσασι χώματι τοὺς ῥωχομῶν ἢ αὐθις αὐτοὺς ἀποκαλύψασι τοῖς ὕδασι τοῦ 4.19.14 ποταμοῦ τοῦδε ὃ τι βούλοιντο χρῆσθαι. τότε οὖν ἀπάσας οἱ Μαυρούσιοι τὰς ἐκείνη ἀπώρυγας ἀποφράξαντες ἀφιάσι τὸ ρεῦμα ὅλον φέρεσθαι ἀμφὶ τὸ τῶν 4.19.15 Ῥωμαίων στρατόπεδον. ἀφ' οὗ δὴ τέλος βαθὺ γεγονὸς καὶ ἀπόρευτον ἐξέπληξέ τε αὐτοὺς ὅτι μάλιστα 4.19.16 καὶ ἐς ἀπορίαν κατέστησε. ταῦτα ἀκούσας Σολόμων κατὰ τάχος ἦει. οἱ δὲ βάρβαροι δείσαντες ἀναχωροῦσιν ἐς τοῦ Αὐρασίου τὸν πρόποδα. καὶ ἐν χώρῳ, ὃν Βάβωσιν καλοῦσι, στρατοπεδευσάμενοι ἔμενον. ἄρας τε 4.19.17 Σολόμων τῷ παντὶ στρατῷ ἐνταῦθα ἦκε. καὶ τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἐλθὼν κρατήσας τε παρὰ πολὺ 4.19.18 αὐτῶν ἐς φυγὴν ἔτρεψε. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ Μαυρούσιοι μάχην μὲν ἐκ τοῦ ἀντιπάλου πρὸς Ῥωμαίους διενεγκεῖν ἀξύμφορον σφίσι ἐφάνη· οὐ γὰρ αὐτῶν περιέσεσθαι τῇ μάχῃ ἠλπιζόν· ἐς δὲ τοῦ Αὐρασίου τὴν δυσχωρίαν ἐλπίδα εἶχον ἀπολέγοντας τῇ ταλαιπωρίᾳ Ῥωμαίους

χρόνω ὀλίγω ἐνθένδε ἐξανίσταται 4.19.19 σθαι ὡσπερ τὸ πρότερον. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ ἔς τε Μαυριτανούς καὶ ἔς τοὺς πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Αὐρασίου βαρβάρους ὥχοντο, Ἰαύδας δὲ ζὺν Μαυρουσίων δισμυρίοις ἐνταῦθα ἔμενεν. ἐτύγχανε δὲ φρούριον οἰκοδομησάμενος ἐν Αὐρασίῳ, Ζερβούλην ὄνομα. 4.19.20 οὗ δὴ ἐσελθὼν σὺν πᾶσι Μαυρουσίοις ἠσύχαζε. Σολόμων δὲ χρόνον μὲν τρίβεσθαι τῇ πολιορκίᾳ ἤκιστα ἤθελε, μαθὼν δὲ τὰ ἀμφὶ πόλιν Ταμουγάδην πεδία σίτου ἀκμάζοντος ἔμπλεα εἶναι ἔς αὐτὰ ἐπῆγε τὸ στράτευμα καὶ ἐγκαθεζόμενος ἐδήου τὴν γῆν. πυρπολήσας τε ἅπαντα ἔς Ζερβούλην τὸ φρούριον αὐθις ἀνέστρεψεν. 4.19.21 Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ, ὃ Ῥωμαῖοι ἐδήουν τὴν γῆν, Ἰαύδας καταλιπὼν Μαυρουσίων τινὰς, οὓς μάλιστα ὤρετο ἔς τοῦ φρουρίου τὴν φυλακὴν ἱκανοὺς ἔσεσθαι, αὐτὸς ἔς τὴν τοῦ Αὐρασίου ὑπερβολὴν ζὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἀνέβη, ὅπως μὴ πολιορκουμένους ἐνταῦθα τὰ 4.19.22 ἐπιτήδεια σφᾶς ἐπιλίποι. χῶρόν τε εὐρῶν κρημνοῖς τε πάντοθεν ἀνεχόμενον καὶ πρὸς ἀποτόμων πετρῶν 4.19.23 καλυπτόμενον, Τοῦμαρ ὄνομα, ἐνταῦθα ἠσύχαζε. Ῥωμαῖοι δὲ Ζερβούλην τὸ φρούριον ἔς τρεῖς ἐπολιόρκουν ἡμέρας. καὶ τόξοις χρώμενοι, ἅτε οὐχ ὑψηλοῦ ὄντος τοῦ τείχους, πολλοὺς τῶν ἐν ταῖς ἐπάλξεσι βαρβάρων 4.19.24 ἔβαλλον. τύχη δὲ τινι ξυνέπεσεν ἅπαντας Μαυρουσίων τοὺς ἡγεμόνας τούτοις δὴ ἐντυχόντας τοῖς βέλεσι 4.19.25 θνήσκειν. ἐπεὶ δὲ ὁ τε τῶν τριῶν ἡμερῶν χρόνος ἐτρίβη καὶ νύξ ἐπέλαβε, Ῥωμαῖοι μὲν οὐδὲν τοῦ θανάτου περὶ τῶν ἐν Μαυρουσίοις ἡγεμόνων πυθόμενοι 4.19.26 διαλύειν ἐβουλεύοντο τὴν προσεδρεία. ἄμεινον γὰρ Σολόμωνι ἐφαίνετο ἐπὶ τε Ἰαύδαν καὶ Μαυρουσίων τὸ πλῆθος ἰέναι, οἰομένῳ, ἦν ἐκείνους πολιορκία ἐλεῖν δύνηται, ῥᾶόν τε καὶ ἀπονώτερον τοὺς ἐν Ζερβούλῃ 4.19.27 βαρβάρους προσχωρήσειν σφίσι. οἱ δὲ βάρβαροι οὐκέτι ἀντέχειν τῇ προσεδρείᾳ οἰόμενοι, ἐπεὶ αὐτοῖς ἅπαντες ἤδη οἱ ἡγεμόνες ἀνήρηντο, φεύγειν τε κατὰ 4.19.28 τάχος καὶ τὸ φρούριον ἀπολιπεῖν ἔγνωσαν. αὐτίκα γοῦν ἅπαντες σιγῇ τε καὶ οὐδεμίαν τοῖς πολεμίοις αἴσθησιν παρεχόμενοι ἔφευγον, οἱ τε Ῥωμαῖοι ἔς τὴν 4.19.29 ἀναχώρησιν ἅμα ἡμέρᾳ παρεσκευάζοντο. καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ τείχει οὐδεὶς, καίπερ πολεμίων ἀναχωρούντων, ἐφαίνετο, ἐθαύμαζόν τε καὶ ἔς ἀλλήλους ἐπὶ πλεῖστον 4.19.30 διηποροῦντο. ζὺν ταύτῃ τε τῇ ἀμηχανίᾳ τὸ φρούριον περιόντες ἀνακεκλιμένην τὴν πυλίδαν εὐρίσκουσιν, ὅθεν 4.19.31 δὴ οἱ Μαυρούσιοι ὥχοντο φεύγοντες. ἔς τε τὸ φρούριον ἐσελθόντες ἐν ἀρπαγῇ ἅπαντα ἐποίησαντο, διώκειν μέντοι ἤκιστα τοὺς πολεμίους διενοοῦντο, ἄνδρας κούφως τε ἐσταλμένους καὶ τῶν ἐκείνη χωρίων ἐμπείρους. 4.19.32 καὶ ἐπειδὴ ἅπαντα ἐληίσαντο, φύλακας τοῦ φρουρίου καταστησάμενοι πεζῇ ἅπαντες ἐχώρουν πρόσω. 4.20.1 Ἐλθόντες δὲ ἔς Τοῦμαρ τὸν χῶρον, οὗ δὴ καθείρξαντες σφᾶς αὐτοὺς ἠσύχαζον οἱ πολέμιοι, ἄγχι που ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν δυσχωρίᾳ, ἔνθα οὐτε ὕδατος ὅτι μὴ ὀλίγου οὔτε ἄλλου του ἀναγκαίου ἐν εὐπορίᾳ 4.20.2 ἔσεσθαι ἔμελλον. χρόνου δὲ τριβομένου συχνοῦ τῶν τε βαρβάρων οὐδαμῶς σφίσι ἐπεξιόντων, αὐτοὶ οὐδὲν τι ἤσσαν, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, τῇ προσεδρείᾳ πιεζόμενοι 4.20.3 ἤσχαλλον. μάλιστα δὲ πάντων τῇ τοῦ ὕδατος ἀπορία ἤχθοντο, ὃ δὴ αὐτὸς Σολόμων ἐφύλασσε, καὶ ἄλλο οὐδὲν ἔς ἡμέραν ἐδίδου, πλὴν γε δὴ ὅτι κύλικα μίαν 4.20.4 ἀνδρὶ ἐκάστω. ὡς δὲ αὐτοὺς εἶδε δυσανασχετοῦντάς τε ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς καὶ τὰ παρόντα δυσχερῆ φέρειν οὐκέτι οἴους τε ὄντας, ἀποπειραῖσθαι τε τοῦ χωρίου, καίπερ δυσπροσόδου ὄντος, διενοεῖτο καὶ ζυγκαλέσας 4.20.5 ἅπαντας παρεκελεύσατο ὧδε «Ἐπειδὴ δέδωκεν ὁ θεὸς «Ῥωμαίοις ἐν Αὐρασίῳ Μαυρουσίους πολιορκεῖν, πρᾶγμα «πρότερόν τε κρεῖσσον ἐλπίδος καὶ νῦν τοῖς γε οὐχ «ὀρώσι τὰ δρώμενα παντελῶς ἄπιστον, ἀναγκαῖον καὶ «ἡμᾶς τῇ ἄνωθεν ὑπουργοῦντας ἐπικουρίᾳ ταύτην δὴ «μὴ καταπροδιδόναι τὴν χάριν, ἀλλ' ὑφισταμένους σὺν «προθυμίᾳ τὸν κίνδυνον τῶν ἐκ τοῦ κατορθώσειν 4.20.6 «εὐτυχημάτων ἐφίεσθαι. ὡς πᾶσα μὲν τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων ῥοπή ἐς τοῦ καιροῦ τὴν ἀκμὴν «περίσταται· ἦν δὲ τις ἐθελοκακήσας προδοίῃ τὴν «τύχην, οὐκ ἂν αὐτὴν αἰτιῶτο δικαίως, αὐτὸς

ἐφ' 4.20.7 «ἐαυτῷ τὴν αἰτίαν πεποιημένος. Μαυρουσίων μὲν τὴν «ἀσθένειαν ὄρατε δῆπου καὶ τὸ χωρίον, οὗ δὴ πάντων ἀπολελειμμένοι τῶν ἀναγκαίων καθεῖρξαντες αὐτούς 4.20.8 «τηροῦσιν. ὑμᾶς δὲ δυοῖν ἀνάγκη τὸ ἕτερον, ἢ τῇ «προσεδρεῖα μηδαμῶς ἀχθομένους τὴν τῶν πολεμίων «ὁμολογίαν προσδέχεσθαι, ἢ πρὸς ταύτην ὀλιγωροῦντας 4.20.9 «τὴν μετὰ τοῦ κινδύνου προσίεσθαι νίκη. μᾶλλον «δὲ καὶ τὸ πολεμεῖν πρὸς τούσδε ἡμῖν τοὺς βαρβάρους «ἀκίνδυνον ἔσται, οὓς δὴ τῷ λιμῷ μαχομένους ἤδη «οὐποτε ἡμῖν οὐδὲ εἰς χεῖρας ἀφίξεσθαι οἶμαι. ἅπερ «ἐν τῷ παρόντι ὑμᾶς ἐν νῷ ἔχοντας ἅπαντα προσήκει «προθύμως τὰ παραγγελλόμενα ἐκτελεῖν.» 4.20.10 Τοσαῦτα Σολόμων παρακελευσάμενος διεσκοπεῖτο ὅθεν ἂν σφίσι τοῦ χωρίου πειράσασθαι ἄμεινον εἶη, 4.20.11 ἀπορουμένῳ τε ἐπὶ πλεῖστον ἐώκει. λίαν γὰρ οἱ ἄμαχός τις ἢ δυσχωρία ἐφαίνετο. ἐν ᾧ δὲ Σολόμων ταῦτα ἐν νῷ ἐποιεῖτο, ἢ τύχη ὁδὸν τινὰ τοῖς πράγμασι 4.20.12 σιν ἐπορίσατο τήνδε. Γέζων ἦν τις ἐν τοῖς στρατιώταις πεζός, τοῦ καταλόγου ὀπτίων, εἰς ὃν αὐτὸς ἀνεγέγραπτο· οὕτω γὰρ τὸν τῶν συντάξεων χορηγὸν καλοῦσι 4.20.13 Ῥωμαῖοι. οὗτος ὁ Γέζων, εἴτε παίζων εἴτε θυμῷ χρώμενος, ἢ καὶ τι αὐτὸν θεῖον ἐκίνησεν, ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἰέναι δοκῶν ἀνέβαινε μόνος καὶ αὐτοῦ μικρὸν ἄποθεν τῶν τινες ξυστρατιωτῶν ἦσαν, ἐν θαύματι 4.20.14 πολλῶν ποιούμενοι τὰ γινόμενα. ὑποτοπήσαντες δὲ Μαυρουσίων τρεῖς, οἱ ἐς τὸ φυλάσσειν τὴν εἴσοδον ἐτετάχατο, ἐπὶ σφᾶς ἰέναι τὸν ἄνθρωπον, ἀπήντων 4.20.15 δρόμῳ. ἄτε δὲ ἐν στενοχωρίᾳ οὐ ξυντεταγμένοι ἐβᾶ 4.20.16 διζόν, ἀλλὰ χωρὶς ἕκαστος ἦει. παίσας δὲ τὸν πρῶτόν οἱ ἐντυχόντα ὁ Γέζων ἔκτεινεν, οὕτω δὲ καὶ τῶν 4.20.17 ἄλλων ἐκάτερον διειργάσατο. ὁ δὲ κατιδόντες οἱ ὀπισθεν ἰόντες πολλῶν θορύβῳ τε καὶ ταραχῇ ἐπὶ τοὺς 4.20.18 πολεμίους ἐχώρουν. ὡς δὲ τὰ δρώμενα ἤκουσέ τε καὶ εἶδεν ἢ Ῥωμαίων στρατιὰ ζύμπασα, οὔτε τὸν στρατηγὸν ἀναμείναντες τῆς πορείας σφίσι ἠγήσασθαι οὔτε τὰς σάλπιγγας τὴν ζυμβολὴν σημήναι, καθάπερ εἶθιστο, οὐ μὴν οὐδὲ τὴν τάξιν φυλάσσοντες, ἀλλὰ πατάγω τε πολλῶν χρώμενοι καὶ ἀλλήλοις ἐγκελευόμενοι 4.20.19 ἔθειον ἐπὶ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. ἐνταῦθα Ῥουφῖνός τε καὶ Λεόντιος, οἱ Ζαύνα τοῦ Φαρεσμάνου, 4.20.20 ἔργα ἐπεδείξαντο ἐς τοὺς πολεμίους ἀρετῆς ἄξια. οἷς δὲ οἱ Μαυρούσιοι καταπεπληγμένοι, ἐπειδὴ καὶ τοὺς φύλακας σφῶν ἀνῆρησθαι ἔμαθον, αὐτίκα ἐς φυγὴν ὅπη ἕκαστος ἐδύνατο ἦσαν, καὶ αὐτῶν οἱ πλεῖστοι ἐν 4.20.21 ταῖς δυσχωρίαις καταλαμβανόμενοι ἔθνησκον. Ἰαύδας τε αὐτὸς ἀκοντίῳ πληγεὶς τὸν μηρὸν ὅμως διέφυγέ τε 4.20.22 καὶ ἐς Μαυριτανούς ἀπεχώρησε. Ῥωμαῖοι δὲ διαρπάσαντες τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον οὐκέτι τὸ Αὐράσιον ἐκλείπειν ἔγνωσαν, ἀλλὰ Σολόμωνος ἐνταῦθα φρούρια οἰκοδομησαμένου φυλάσσειν, ὅπως μὴ αὐθις τοῦτο δὴ τὸ ὄρος Μαυρουσίοις ἐσβατὸν ἔσται. 4.20.23 Ὅστι δὲ τις ἐν Αὐρασίῳ πέτρα ἀπότομος κρημνῶν ἐς μέσον ἀνέχουσα· πέτραν αὐτὴν Γεμινιανοῦ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι· οὗ δὲ πύργον οἱ πάλαι ἄνθρωποι βραχὺν κομιδῇ ποιησάμενοι καταφυγὴν τινὰ ἰσχυρὰν τε καὶ ἀμήχανον τῆς τοῦ χωρίου φύσεως σφίσι ξυλλαμβανού 4.20.24 σης ἐδείμαντο. ἐνταῦθα ἐτύγχανεν Ἰαύδας τὰ τε χρήματα καὶ τὰς γυναῖκας ἡμέραις πρότερον ὀλίγαις ἐναποθέμενος, ἕνα τε γέροντα Μαυρούσιον φύλακα τῶν 4.20.25 χρημάτων καταστησάμενος. οὐ γὰρ ἂν ποτε ὑπετόπασεν οὔτε τοὺς πολεμίους ἐς τόνδε τὸν χώρον ἀφίξεσθαι οὔτ' ἂν βία ἐς τὸν ἅπαντα αἰῶνα τὸν πύργον 4.20.26 ἐλεῖν. ἀλλὰ Ῥωμαῖοι τότε τοῦ Αὐρασίου τὰς δυσχωρίας διερευνώμενοι ἐνταῦθα ἦκον, καὶ αὐτῶν τις ἀναβαίνειν εἰς τὸν πύργον ζῦν γέλῳτι ἐνεχείρησεν· αἱ δὲ γυναῖκες ἐτόθαζον, ἄτε δὲ τῶν ἀμηχάνων ἐφιεμένου 4.20.27 καταγελῶσαι. τοῦτο δὲ καὶ ὁ πρεσβύτης ἀπὸ τοῦ πύργου διακύψας ἐποίησε· ὁ δὲ Ῥωμαῖος στρατιώτης ἐπειδὴ χερσὶ τε καὶ ποσὶν ἀναβαίνων ἐγγύς που ἐγεγόνει, σπασάμενος ἡσυχῇ τὸ ξίφος ἐξήλατό τε ὡς εἶχε τάχους καὶ τοῦ γέροντος εἰς τὸν αὐχένα ἐπιτυχῶν παίει, 4.20.28 τεμείν τε αὐτὸν διαμπὰξ ἴσχυσεν. ἢ τε κεφαλὴ ἐξέπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ οἱ στρατιῶται θαρσοῦντες ἤδη καὶ ἀλλήλων ἐχόμενοι εἰς

τὸν πύργον ἀνέβαινον, καὶ τὰς τε γυναῖκας τὰ τε χρήματα, μεγάλα κομιδῇ 4.20.29 ὄντα, ἐνθένδε ἐξεῖλον. ἀφ' ὧν δὴ Σολόμων πολλὰς τῶν ἐν Λιβύῃ πόλεων περιέβαλε τείχεσι. 4.20.30 Καὶ ἐπειδὴ Μαυρούσιοι ἀνεχώρησαν ἐκ Νουμιδίας νικηθέντες, ὥσπερ ἐρρήθη, Ζάβην τε τὴν χώραν, ἣ ὑπὲρ ὄρος τὸ Αὐράσιόν ἐστι Μαυριτανία τε ἡ πρώτη καλεῖται μητρόπολιν Σίτιφιν ἔχουσα, τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ 4.20.31 ἐς φόρου ἀπαγωγὴν προσεποίησε· Μαυριτανίας γὰρ τῆς ἐτέρας πρώτη Καισάρεια τυγχάνει οὕσα, οὗ δὴ ὁ Μαστίγας ξὺν Μαυρουσίοις τοῖς αὐτοῦ ἴδρυτο, ξύμπαντα τὰ ἐκείνη χωρία κατήκοά τε καὶ φόρου ὑποτελῆ 4.20.32 πλὴν γε δὴ πόλεως Καισαρείας ἔχων. ταύτην γὰρ Ῥωμαῖοις Βελισάριος τὸ πρότερον ἀνεσώσατο, ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθέν μοι δεδήλωται λόγοις· ἐς ἣν Ῥωμαῖοι ναυσὶ μὲν εἰς αἰεὶ στέλλονται, πεζῇ δὲ ἰέναι οὐκ εἰσὶ δυνατοὶ Μαυρουσίων ἐν ταύτῃ ὤκημένων τῇ 4.20.33 χώρᾳ. καὶ ἀπ' αὐτοῦ Λίβυες ἅπαντες, οἱ Ῥωμαίων κατήκοοι ἦσαν, εἰρήνης ἀσφαλοῦς τυχόντες καὶ τῆς Σολόμωνος ἀρχῆς σὺμφρονός τε καὶ λίαν μετρίας, ἕς τε τὸ λοιπὸν πολέμιον ἐν νῶ οὐδὲν ἔχοντες, ἔδοξαν εὐδαιμονέστατοι εἶναι ἀνθρώπων ἀπάντων. 4.21.1 Τετάρτῳ δὲ ὕστερον ἐνιαυτῷ ἅπαντα σφίσι ἀγαθὰ ἐς τὸναντίον γενέσθαι ξυνέπεσεν. ἔτος γὰρ ἕβδομόν τε καὶ δέκατον Ἰουστινιανοῦ βασιλέως τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντος, Κῦρός τε καὶ Σέργιος, οἱ Βάκχου τοῦ Σολόμωνος ἀδελφοῦ παῖδες, πόλεων τῶν ἐν Λιβύῃ πρὸς βασιλέως ἄρχειν ἔλαχον, Πενταπόλεως μὲν Κῦρος ὁ πρεσβύτερος, Τριπόλεως δὲ Σέργιος. 4.21.2 Μαυρούσιοι δὲ οἱ Λευάθαι καλούμενοι στρατῷ μεγάλῳ ἐς Λεπτίμαγναν πόλιν παρ' αὐτὸν ἴκοντο, ἐπιθυλλοῦντες ὅτι δὴ τούτου ἕνεκα ἤκοιεν, ὅπως ὁ Σέργιος δῶρά τε καὶ ξύμβολα σφίσι τὰ νομιζόμενα δούς τὴν εἰρήνην 4.21.3 κρατύνηται. Σέργιος δὲ Πουδεντίῳ ἀναπεισθεὶς Τριπολίτη ἀνδρὶ, οὗπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθη ἄτε κατ' ἀρχὰς τοῦ Βανδιλικοῦ πολέμου Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ ἐπὶ Βανδίλους ὑπηρετήσαντος, ὀγδοήκοντα μὲν τῶν βαρβάρων τοὺς μάλιστα δοκίμους τῇ πόλει ἐδέξατο, ἅπαντα ἐπιτελέσειν ὑποσχόμενος τὰ αἰτούμενα, τοὺς δὲ ἄλλους ἐν τῷ προαστείῳ μένειν 4.21.4 ἐκέλευσε. τούτοις δὲ τοῖς ὀγδοήκοντα πίστει ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ παρασχόμενος, οὕτω δὲ αὐτοὺς ἐπὶ θοίνῃν ἐκάλεσε. τούτους δὲ λέγουσι τοὺς βαρβάρους νῶ δολερῶ ἐν τῇ πόλει γενέσθαι, ὅπως Σέργιον ἐνεδρεύει 4.21.5 σαντες κτείνωσιν. ἐπειδὴ τε αὐτῷ ἐς λόγους ἦλθον, ἄλλα τε Ῥωμαῖοις ἐπεκάλουν ἐγκλήματα καὶ τὰ λήια 4.21.6 σφίσι οὐ δέον δηῖῶσαι. ἅπερ ὁ Σέργιος ἐν ἀλογία πεποιημένος, ἐκ τοῦ βάρου ἐξαναστὰς, ἐφ' οὗπερ 4.21.7 καθῆστο, ἐβούλετο ἀπαλλάσσεσθαι. καὶ τις αὐτοῦ τῶν βαρβάρων τῆς ἐπωμίδος λαβόμενος ἐνεχείρει οἱ ἐμπό4.21.8 διος εἶναι. ἕς τε θόρυβον ἐνθένδε καταστάντες οἱ 4.21.9 ἄλλοι ἀμφ' αὐτὸν ἤδη ξυνέρρεον. τῶν δὲ τις Σεργίου δορυφόρων τὸ ξίφος σπασάμενος τοῦτον δὴ τὸν 4.21.10 Μαυρούσιον διεχρήσατο. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ταραχῆς, ὡς τὸ εἶκος, γενομένης ἐν τῷ δωματίῳ μεγάλης, οἱ Σεργίου δορυφόροι τοὺς βαρβάρους ἅπαντας ἔκτειναν. 4.21.11 καὶ αὐτῶν εἷς, ἐπειδὴ κτεινομένους τοὺς ἄλλους εἶδε, τοῦ τε οἰκήματος, ἵνα δὴ ταῦτα ἐπράσσειτο, ἐκπεπήδηκε, λαθῶν ἅπαντας, ἕς τε τοὺς ὁμοφύλους ἀφικό4.21.12 μενος τὰ σφίσι ξυμπεσόντα ἐδήλου. οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες ἕς τε τὸ οἰκεῖον στρατόπεδον κομίζονται δρόμῳ καὶ ξὺν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐν ὄπλοις ἐπὶ Ῥω4.21.13 μαίους ἐγένοντο. οἷς δὲ ἀμφὶ πόλιν Λεπτίμαγναν ἀφικομένοις Σέργιός τε καὶ Πουδέντιος παντὶ τῷ 4.21.14 στρατῷ ὑπηντίαζον. τῆς τε μάχης ἐκ χειρὸς γινομένης τὰ μὲν πρῶτα ἐνίκων Ῥωμαῖοι καὶ τῶν πολεμίων πολλοὺς ἔκτειναν, καὶ αὐτῶν τὸ στρατόπεδον ληισάμενοι τῶν τε χρημάτων ἐκράτησαν καὶ γυναικῶν τε καὶ παῖ4.21.15 δων ἐξηνδραπόδισαν μέγα τι χρῆμα. ὕστερον δὲ Πουδέντιος θράσει ἀπερισκέπτῳ ἐχόμενος θνήσκει. Σέργιος δὲ σὺν τῷ Ῥωμαίων στρατῷ, ἤδη γὰρ καὶ συνεσκόταζεν, ἐς Λεπτίμαγναν ἐσήλασε. 4.21.16 Χρόνῳ δὲ ὕστερον οἱ μὲν βάρβαροι μείζονι παρασκευῇ ἐπὶ Ῥωμαίους ἐστράτευσαν. Σέργιος δὲ παρὰ Σολόμωνα τὸν θεῖον ἐστάλη, ἐφ' ᾧ καὶ αὐτὸς μείζονι στρατῷ ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἴοι· οὗ δὴ καὶ Κῦρον τὸν

4.21.17 ἀδελφὸν εὖρεν. οἷ τε βάρβαροι ἐς Βυζάκιον ἀφικόμενοι πλείστα ἐξ ἐπιδρομῆς ἔλησαντο τῶν ἐκείνη χωρίων· Ἀντάλας δὲ (οὐπὲρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθη ἄτε Ῥωμαίοις πιστοῦ διαμεμενηκότος καὶ δι' αὐτὸ μόνου ἐν Βυζακίῳ Μαυρουσίων ἄρχοντος) ἤδη Σολόμωνι ἐκπεπολεμωμένος ἐτύγγανεν, ὅτι τε τὰς σιτήσεις, αἷς αὐτὸν βασιλεὺς ἐτετιμῆκει, Σολόμων ἀφείλετο καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ ἔκτεινε, ταραχὴν 4.21.18 τινὰ αὐτῷ ἐς Βυζακηνοὺς γινομένην ἐπενεγκῶν. τότε οὖν τούτους Ἀντάλας τοὺς βαρβάρους ἄσμενός τε εἶδε καὶ ὁμαιχμίαν ποιησάμενος ἐπὶ Σολόμωνά τε καὶ Καρχη4.21.19 δόνα σφίσι ἠγήσατο. Σολόμων δὲ, ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσε, παντὶ τῷ στρατῷ ἄρας ἐπ' αὐτοὺς ἤει, καὶ καταλαβὼν ἀμφὶ πόλιν Τεβέστην, ἕξ ἡμερῶν ὁδῷ Καρχηδόνας διέχουσαν, ἐστρατοπεδεύσατο αὐτὸς τε καὶ οἱ Βάκχου τοῦ ἀδελφοῦ παῖδες Κῦρός τε καὶ Σέργιος καὶ Σολό4.21.20 μων ὁ νεώτατος. δείσας τε τὸ τῶν βαρβάρων πλῆθος ἔπεμψε παρὰ τῶν Λευαθῶν τοὺς ἄρχοντας, μεμφόμενος μὲν ὅτι δὴ ἔνσπονδοὶ Ῥωμαίων ὄντες εἶτα ἐν ὄπλοις γενόμενοι ἐπ' αὐτοὺς ἤκουσι, τὴν δὲ εἰρήνην ἀξιῶν ἐν σφίσι κρατύνασθαι, ὄρκους τε ὁμείσθαι τοὺς δεινοτάτους ὑπέσχετο, ἢ μὴν ἀμνηστία τῶν πεπραγμένων 4.21.21 ἐς αὐτοὺς χρήσεσθαι. χλευάζοντες δὲ τὰ εἰρημένα οἱ βάρβαροι πάντως αὐτὸν ὁμείσθαι τὰ Χριστιανῶν λόγια 4.21.22 ἔφασαν, ἄπερ καλεῖν εὐαγγέλια νενομίκασιν. οὐκοῦν ἐπειδὴ Σέργιος ταῦτα ὁμόσας εἶτα τοὺς πιστεύσαντας ἔκτεινε, βουλομένοις σφίσι αὐτοῖς εἶη ἐς μάχην ἰοῦσι τούτων δὴ τῶν λογίων ἀποπειρᾶσθαι, ὅποιαν τινὰ πρὸς τοὺς ἐπιόρκους δύναμιν ἔχουσιν, ὅπως αὐτοῖς βεβαιότατα πιστεύσαντες οὕτω δὴ ἐπὶ τὰς ξυνηθήκας καθιστῶνται. ταῦτα Σολόμων ἀκούσας τὰ ἐς τὴν ξυμβολὴν ἐξηρτύετο. 4.21.23 Τῇ δὲ ὑστεραία μοίρᾳ τινὶ τῶν πολεμίων λείαν ὅτι πλείστην ἀγοῦση ξυμβαλὼν καὶ μάχῃ νικήσας ἀφε4.21.24 λῶν τε τὴν λείαν ἐφύλασσε πᾶσαν. δυσανασχετοῦσι δὲ τοῖς στρατιώταις καὶ δεινὰ ποιούμενοις, ὅτι δὴ αὐτοῖς οὐκ ἐδίδου τὰ λάφυρα, ἔφασκεν ἀναμένειν τὸ τοῦ πολέμου πέρασ, ὅπως δὴ ἅπαντα τηνικαῦτα διανείμονται, καθάπερ ἂν ἐς τὴν ἀξίαν ἐπιβάλλον ἐκάστω 4.21.25 φαίνεται. ἐπεὶ δὲ αὐθις οἱ βάρβαροι πάση τῇ στρατιᾷ ἐς ξυμβολὴν ὠρμηγντο, ἐνταῦθα Ῥωμαίων τέτινες ἀπελείποντο καὶ οἱ ἄλλοι οὐ ξὺν προθυμίᾳ ἐς τὴν 4.21.26 παράταξιν ἤεσαν. πρῶτα μὲν οὖν ἀγχώματος ἐγεγόνει ἡ μάχη, ὕστερον δὲ πλήθει πολλῶν ὑπερβαλλομένων τῶν Μαυρουσίων, Ῥωμαίων μὲν οἱ πολλοὶ ἔφευγον, Σολόμων δὲ καὶ ἀμφ' αὐτὸν τινες χρόνον μὲν τινὰ βαλλόμενοι ἀντεῖχον, ὕστερον δὲ ὑπερβιαζομένων τῶν πολεμίων σπουδῇ ἔφευγον ἕς τε ῥύακος ἐκείνη ῥέοντος 4.21.27 χαράδραν ἀφίκοντο. ἐνθα δὴ ὀκλάσαντός οἱ τοῦ ἵππου Σολόμων ἐκπίπτει ἐς ἔδαφος, καὶ αὐτὸν κατὰ τάχος ταῖς χερσὶν οἱ δορυφόροι ἀράμενοι ἐπὶ τοῦ 4.21.28 ἵππου καθίζουσι. περιώδυνον δὲ γεγονότα καὶ ἀδύνατον ἔτι τοῦ χαλινοῦ ἔχεσθαι καταλαβόντες οἱ βάρβαροι αὐτὸν τε κτείνουσι καὶ τῶν δορυφόρων πολλούς. αὕτη τε τοῦ βίου τελευτὴ Σολόμωνι ἐγένετο. 4.22.1 Τελευτήσαντος δὲ Σολόμωνος, Σέργιος αὐτοῦ, ὡς περ εἴρηται, ἀδελφιδουὺς ὦν, δόντος βασιλέως, παρέ4.22.2 λαβε τὴν Λιβύης ἀρχήν. ὅς δὴ φθορᾶς πολλῆς αἰτιώτατος τῷ Λιβύων γένει ἐγένετο, ἅπαντές τε αὐτοῦ τῇ ἀρχῇ ἤχθηοντο, ἄρχοντες μὲν, ὅτι ἀσύνητος ὦν κομιδῇ καὶ νέος τὸν τε τρόπον καὶ τὴν ἡλικίαν ἀλαζονικώτατος γέγονεν ἀνθρώπων ἀπάντων, ὕβριζέ τε λόγῳ οὐδενὶ ἐς αὐτοὺς καὶ ὑπερεώρα, πλούτου τε δυνάμει καὶ τῇ τῆς ἀρχῆς ἐξουσίᾳ ἐς τοῦτο ἀεὶ ἐπιχρῶμενος· οἱ δὲ στρατιῶται, ὅτι δὴ ἄνανδρός τε καὶ μαλθακός παντάπασιν ἦν· οἱ δὲ Λίβυες διὰ τε ταῦτα καὶ ὅτι γυναικῶν τε καὶ χρημάτων ἀλλοτριῶν ἄτοπος τις ἐραστὴς 4.22.3 ἐγεγόνει. μάλιστα δὲ πάντων Ἰωάννης ὁ Σισινιόλου τῇ Σεργίου δυνάμει χαλεπῶς εἶχεν. ἀγαθὸς γὰρ ὦν τὰ πολέμια καὶ διαφερόντως εὐδόκιμος, ἀχαρίστου τοῦ 4.22.4 ἀνθρώπου ἀτεχνῶς ἔτυχε. διὸ δὴ οὔτε αὐτὸς οὔτε ἄλλος τῶν πάντων οὐδεὶς ὅπλα ἀνταίρειν τοῖς πολεμίοις 4.22.5 ἠβούλετο. τῷ δὲ Ἀντάλα οἷ τε Μαυρούσιοι σχεδόν τι ἅπαντες εἶποντο καὶ Στότζας ἐκ Μαυριτανίας μετὰ4.22.6

πεμπτος ἦλθεν. ἐπεὶ τε οὐδεὶς σφίσιν ἐπεξήει τῶν πολεμίων, ἦγόν τε καὶ ἔφερον ληιζόμενοι ἀδεῶς ἅπαντα. τότε Ἀντάλας Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ γράμματα 4.22.7 ἔγραψεν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφή τάδε «Δοῦλος μὲν εἶναι «τῆς σῆς βασιλείας οὐκ ἂν οὐδὲ αὐτὸς ἀρνηθεῖην, «Μαυρούσιοι δὲ πρὸς Σολόμωνος ἐν σπονδαῖς πεπον»θότες ἀνόσις ἔργα, ἐν ὅπλοις ὡς μάλιστα ἠναγκασμένοι «γεγόνασιν, οὐ σοι ταῦτα ἀνταίροντες, ἀλλὰ τὸν ἐχθρὸν 4.22.8 «ἀμυνόμενοι, καὶ διαφερόντως ἐγώ. οὐ γὰρ μόνον με «τῶν σιτήσεων ἀποστερεῖν ἔγνω, ἄσπερ μοι πολλῶ «πρότερον χρόνῳ Βελισάριός τε διώρισε καὶ σὺ δέδω»κας, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν ἔκτεινεν, οὐδὲν 4.22.9 «ἀδίκημα αὐτῶ ἐπενεγκεῖν ἔχων. τὴν μὲν οὖν δίκην «παρὰ τοῦ ἡδίκηκός τοις ἡμᾶς λαβόντες ἔχομεν. εἰ δέ «σοι βουλομένῳ ἐστὶ δουλεύειν τε Μαυρουσίους τῇ «σῆ βασιλείᾳ καὶ πάντα ὑπηρετεῖν ἥπερ εἰώθασι, Σέρ»γιον μὲν τὸν τοῦ Σολόμωνος ἀδελφιδοῦν ἐνθένδε «ἀπαλλαγέντα ἐπανήκειν παρὰ σὲ κέλευε, ἄλλον δὲ 4.22.10 «στρατηγὸν εἰς Λιβύην πέμπε. οὐ γὰρ σε ἐπιλείψουσιν «ἄνδρες ζυνετοί τε καὶ Σεργίου τῷ παντὶ ἀξιώτεροι· «ἕως γὰρ οὗτος τῷ σῶ ἐξηγεῖται στρατῶ, εἰρήνην ἔς «τε Ῥωμαίους καὶ Μαυρουσίους ξυνίστασθαι ἀμήχανά 4.22.11 «ἐστίν.» Ἀντάλας μὲν τοσαῦτα ἔγραψε. βασιλεὺς δὲ ταῦτα ἀναλεξάμενος καὶ μαθὼν τὸ κοινὸν ἀπάντων ἐς Σέργιον ἔχθος, οὐδ' ὡς παραλύειν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς ἤθελε, Σολόμωνος τὴν τε ἄλλην ἀρετὴν καὶ τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν αἰσχυρόμενος, ταῦτα μὲν οὖν ἐφέρετο τῆδε. 4.22.12 Σολόμων δὲ, ὁ Σεργίου ἀδελφός, δόξας ξὺν τῷ θείῳ Σολόμωνι ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι, πρὸς τε τῶν ἄλλων καὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμελήθη· οὐ γὰρ τις 4.22.13 αὐτὸν περιόντα ἔγνω. ἐτύγχανον δὲ ζωγρήσαντες αὐτὸν ἄτε νέον κομιδῆ ὄντα, Μαυρούσιοι, καὶ αὐτοῦ 4.22.14 ἀνεπυθάνοντο ὅστις ποτὲ εἴη. ὁ δὲ Βανδύλος μὲν γένος, Σολόμωνος δὲ δοῦλος ἔφασκεν εἶναι. φίλον μέντοι τῶν τινα ἰατρῶν, Πηγάσιον ὄνομα, εἶναι οἱ ἐν πόλει Λαρίβῳ, πλησίον που οὔσῃ, ὃς αὐτὸν ὠνήσατο 4.22.15 τὰ λύτρα διδούς. οἱ μὲν οὖν Μαυρούσιοι ἄγχιστα τοῦ τῆς πόλεως περιβόλου γενόμενοι ἐκάλουν τε τὸν Πηγάσιον καὶ οἱ Σολόμωνα ἐπεδείκνυον, ἠρώτων τε 4.22.16 εἴ οἱ τοῦτον ὠνεῖσθαι πρὸς ἡδονῆς ἐστι. καὶ ἐπεὶ ὠμολόγει ὠνήσεσθαι, πεντήκοντά οἱ χρυσῶν ἀπέδοντο 4.22.17 τὸν Σολόμωνα. ἐντὸς δὲ τοῦ περιβόλου γενόμενος Σολόμων τοὺς Μαυρουσίους ἄτε πρὸς αὐτοῦ μειρακίου ὄντος ἐξηπατημένους, ἐτώθαζεν. αὐτὸς γὰρ Σολόμων ἔφασκεν, ὁ Βάκχου μὲν παῖς, Σολόμωνος δὲ ἀδελφιδοῦς 4.22.18 εἶναι. Μαυρούσιοι δὲ τοῖς τε ζυμπεσοῦσι περιαλοῦντες καὶ δεινὰ ποιούμενοι, ὅτι δὴ Σεργίου τε καὶ Ῥωμαίων ἐνέχυρον κρατερόν ἔχοντες εἶτα οὕτω παρέργως ἀφῆκαν, ἐς Λάριβόν τε ἀφίκοντο καὶ αὐτῆς ἐς πολιορκίαν κατέστησαν, ὅπως τὸν Σολόμωνα ξὺν τῇ πόλει αἰρή4.22.19 σουσιν. οἱ δὲ πολιορκούμενοι τῶν βαρβάρων τὴν προσεδρεῖαν κατορρωδήσαντες, ἐπεὶ οὐδὲ τὰ ἐπιτήδεια ἐσκομισάμενοι ἔτυχον, τοῖς Μαυρουσίοις ἐς λόγους ἦλθον, ἐφ' ᾧ χρήματα μεγάλα περιβαλλόμενοι τὴν 4.22.20 προσεδρεῖαν εὐθὺς διαλύσωσιν. οἱ δὲ οὐκ ἂν ἐλεῖν βίᾳ τὴν πόλιν οἴομενοι, ἐπεὶ Μαυρουσίοις τειχομαχεῖν οὐδαμῆ ἦσκηται, σπανίζειν τε τὰ ἐπιτήδεια τοῖς πολιορκουμένοις ἠκιστα ἔγνωσαν, τοὺς τε λόγους ἐνεδέχοντο καὶ τρισχιλίους κεκομισμένοι χρυσοῦς τὴν πολιορκίαν διέλυσαν, καὶ οἱ Λευάθαι ἐπ' οἴκου ξύμπαντες ἀνεχώρησαν. 4.23.1 Ἀντάλας δὲ καὶ ὁ τῶν Μαυρουσίων στρατὸς ξυνελέγοντο αὐθις ἐν Βυζακίῳ, καὶ αὐτοῖς Στότζας ξυνην, στρατιώτας τε ὀλίγους τινὰς καὶ Βανδύλους 4.23.2 ἔχων. Ἰωάννης δὲ ὁ Σισινιόλου, πολλὰ λιπαρούντων 4.23.3 Λιβύων, στρατεύμα ἀγείρας ἐπ' αὐτοὺς ἦλθεν. ἐτύγχανε δὲ Ἰμερίος Θραξ τῶν ἐν Βυζακίῳ καταλόγων ἄρχων, ὃν δὴ τότε Ἰωάννης ἐκέλευε πάντας ἐπαγόμενον τοὺς ταύτη καταλόγους ξὺν τοῖς ἐκάστῳ ἡγουμένοις ἐλθόντα ἐς χωρίον Μενεφέσση, ὃ ἐστὶν ἐν Βυζακίῳ, σφίσι 4.23.4 ζυμμίξει. ὕστερον δὲ ἀκούσας ἐνταῦθα ἐνστρατοπεδεύεσθαι τοὺς πολεμίους, Ἰμερίῳ ἔγραψε τὰ τε ζυμπεσόντα δηλῶν καὶ σφίσιν ἐπαγγέλλων ἐτέρωθι ἀναμίγνυσθαι, ὅπως μὴ κατὰ μόνας, ἀλλὰ

κοινή ἅπαντες 4.23.5 ὑπαντιάσωσι τοῖς πολεμίοις. τύχη δέ τινη οἱ ταῦτα τὰ γράμματα ἔχοντες ὁδῶ ἑτέρα χρῆσάμενοι τὸν Ἰμέριον εὐρεῖν οὐδαμῆ ἴσχυσαν, ἀλλὰ ξὺν τῷ στρατῷ ἔμπεπτωκῶς ἐς τὸ τῶν ἐναντίων στρατόπεδον γέγονεν ὑπὸ 4.23.6 ταῖς ἐκείνων χερσίν. (ἦν δέ τις ἐν τούτῳ τῷ Ῥωμαίων στρατῷ νεανίας Σεβηριανός, Ἀσιατικοῦ παῖς, Φοῖνιξ, Ἑμεσηνός γένος, καταλόγου ἵππικοῦ ἄρχων. 4.23.7 ὃς δὴ μόνος ξὺν τοῖς ἄμφ' αὐτὸν στρατιώταις, πεντή4.23.8 κοντα οὔσι, τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἦλθε. καὶ χρόνον μὲν ἀντείχόν τινα, ἔπειτα δὲ πλήθει πολλῶ βιαζόμενοι ἐς λόφον ἀνέδραμον ἐνταῦθά πη ὄντα, οὗ δὴ καὶ 4.23.9 φρούριον οὐκ ἀσφαλές ἦν. διὸ δὴ ὁμολογία σφᾶς αὐτοὺς τοῖς ἐναντίοις ἐνταῦθα ἐπ' αὐτοὺς ἀναβεβηκόσι 4.23.10 παρέδωκαν.) οἱ δὲ οὔτε αὐτὸν οὔτε τῶν στρατιωτῶν τινα ἔκτειναν, ἀλλὰ ζωγρήσαντες ἅπαντας, Ἰμέριον μὲν ἐν φυλακῇ ἔσχον, τῷ δὲ Στότζα τοὺς στρατιώτας παρέδοσαν, ὁμολογοῦντας σφίσι ξὺν προθυμίᾳ πολλῇ ἐπὶ Ῥωμαίους στρατεύσεσθαι· τὸν μέντοι Ἰμέριον, ἦν 4.23.11 μὴ τὰ ἐπαγγελλόμενα ποιῆ, κτείνειν ἠπέλουν. ἐπήγγελλον δὲ πόλιν Ἀδραμητὸν ἐπιθαλασσίαν μηχανῇ τινη σφίσι ἐνδοῦναι. καὶ ἐπεὶ οἱ ἰσχυρίζετο βουλομένῳ 4.23.12 εἶναι, ἐπὶ Ἀδραμητὸν ξὺν αὐτῷ ἦσαν. τῆς τε πόλεως ἀγχοῦ γενόμενοι Ἰμέριον μὲν ὀλίγῳ ἔμπροσθεν ξὺν στρατιώταις τῶν Στότζα ἐπομένων τισὶν ἔπεμψαν, Μαυρουσίους δεδεμένους δῆθεν ἐφέλκοντα, αὐτοὶ δὲ 4.23.13 ὄπισθεν εἶποντο. καὶ τῷ Ἰμερίῳ εἶπεῖν τοῖς ἐφεστῶσι ταῖς τῆς πόλεως πύλαις ἐπέστελλον, ὡς νικῶν μὲν κατὰ κράτος ὁ βασιλέως στρατὸς, ἤξει δὲ Ἰωάννης αὐτίκα δὴ μάλα, πλήθος Μαυρουσίων δορυαλῶτων ἄγων ἀριθμοῦ κρεῖσσον· οὕτω τε τῶν πυλῶν σφίσι ἀνοιγνυμένων, ἐντὸς τοῦ περιβόλου ξὺν τοῖς ἅμα 4.23.14 αὐτῷ ἰοῦσι γενέσθαι. καὶ ὁ μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίει. Ἀδραμητηνοὶ δὲ οὕτως ἐξαπατηθέντες (οὐ γὰρ ἀπιστεῖν τῷ πάντων ἄρχοντι τῶν ἐν Βυζακίῳ στρατιωτῶν εἶχον) τὰς πύλας ἀναπετάσαντες τοὺς πολεμίους ἐδέχοντο. 4.23.15 τότε δὴ οἱ ξὺν τῷ Ἰμερίῳ ἐσβάντες σπασάμενοι τὰ ξίφη τὰς πύλας ἐπιτιθέμενοι τοὺς ταύτη φύλακας οὐκέτι εἶων, ἀλλὰ πάντα τῇ πόλει αὐτίκα ἐδέξαντο τὸν τῶν 4.23.16 Μαυρουσίων στρατόν. ληισάμενοί τε αὐτὴν οἱ βάρβαροι καὶ φύλακας καταστησάμενοι ὀλίγους τινὰς ἀπηλ4.23.17 λάσσαντο. Ῥωμαίων δὲ τῶν ζωγρηθέντων τινὲς μὲν φεύγοντες ἐς Καρχηδόνα ἦλθον, ἐν οἷς Σεβηριανός τε καὶ Ἰμέριος ἦν. ἐκ Μαυρουσίων γὰρ τοῖς φεύγειν ἐθέλουσιν οὐ χαλεπὸν ἦν. πολλοὶ δὲ καὶ ξὺν τῷ Στότζα οὗτι ἄκοντες ἔμειναν. 4.23.18 Χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον τῶν τις ἱερέων, Παῦλος ὄνομα, ὃς δὴ ἐφεστήκει τῇ τῶν νοσοῦντων ἐπιμελείᾳ, κοινολογησάμενος τῶν λογίμων τισίν, «αὐτὸς «μὲν», ἔφη, «ἐς Καρχηδόνα σταλήσομαι καὶ κατὰ τάχος «ξὺν στρατῷ ἐπανήξειν ἐλπίδα ἔχω, ὑμῖν δὲ μελήσει 4.23.19 «τῇ πόλει τὸ βασιλέως στρατεύμα δέξασθαι.» οἱ μὲν οὖν αὐτὸν βρόχοις τισὶν ἀνάψαντες νύκτωρ ἀπὸ τοῦ περιβόλου καθῆκαν, ὁ δὲ παρὰ τῆς θαλάσσης τὴν ἠϊόνα γενόμενος, ὀλκάδος τε ἀλιέων ἐπιτυχῶν ἐνταῦθά πη οὔσης χρήμασι πολλοῖς ἀναπέισας τοὺς ταύτης 4.23.20 κυρίους ἐς Καρχηδόνα ἔπλει. οὗ δὴ καταπλεύσας καὶ Σεργίῳ ἐς ὄψιν ἐλθὼν τὸν τε λόγον ἅπαντα ἔφρασε καὶ στρατεύμα λόγου ἄξιον ὡς Ἀδραμητὸν ἀνασωσο4.23.21 μένῳ διδόναι ἠξίου. καὶ ἐπεὶ ταῦτα Σέργιον ἠκιστα ἤρεσκεν, ἄτε τοῦ ἐν Καρχηδόνι στρατοῦ οὐ πολλοῦ ὄντος, ὅδε ὀλίγους οἱ στρατιώτας τινὰς διδόναι ἐδεῖτο, λαβὼν τε ἄνδρας οὐ πλέον ὀγδοήκοντα, ἐπενόει τοιάδε. 4.23.22 νηῶν τε ἄθροισιν καὶ ἀκάτων συχνῶν ποιησάμενος ναύτας τε πολλοὺς ἐνταῦθα ἐσεβίβασε καὶ Λίβυας ἄλλους, ἱμάτια περιβεβλημένους, ἃ δὴ Ῥωμαίων οἱ 4.23.23 στρατιῶται εἰώθασιν ἐνδιδύσκεσθαι. ἄρας τε τῷ παντὶ στόλῳ εὐθὺς Ἀδραμητοῦ κατὰ τάχος ἔπλει. καὶ ἐπεὶ αὐτῆς ἄγχιστα ἐγεγόνει, πέμψας τινὰς λάθρα τοῖς τῆς πόλεως δοκίμοις ἐσήμαιεν ὡς Γερμανός ὁ βασιλέως ἀνεψιὸς ἐς Καρχηδόνα ἔναγχος ἦκων Ἀδραμητηνοῖς 4.23.24 λόγου πολλοῦ ἄξιον στρατεύμα πέμψειεν. οἷς δὴ θαρσοῦντας ἐκέλευε τὴν νύκτα ἐκείνην ἀνακλῖναι σφίσι 4.23.25 πυλῖδα μίαν. οἱ δὲ τὰ ἐπηγγελλόμενα ἐποίουν. οὕτω τε ὁ Παῦλος ξὺν τοῖς ἐπομένοις

έντος τοῦ περιβόλου γενόμενος τούς τε πολεμίους ἅπαντας ἔκτεινε καὶ βασιλεῖ Ἄδραμητὸν ἀνεσώσατο, ἢ τε ἀμφὶ Γερμανῶ φήμη 4.23.26 ἐνθένδε ἀρξαμένη ἄχρι ἐς Καρχηδόνα ἐχώρησεν. οἱ δὲ Μαυρούσιοι καὶ ὁ Στότζας ζὺν τοῖς ἐπομένοις ταῦτα ἀκούσαντες κατ' ἀρχὰς μὲν κατωρρώδησάν τε καὶ ἐς τὰς Λιβύης ἐσχατίας φεύγοντες ὤχοντο, ἔπειτα δὲ γνόντες τὸν ἀληθῆ λόγον δεινὰ ἐποιοῦντο, εἰ αὐτοὶ Ἄδραμητηνῶν φεισάμενοι πάντων τοιαῦτα πρὸς ἐκεῖ4.23.27 νων πεπόνθασι. διὸ δὴ πανταχῆ ἐπισκήψαντες ἀνόσια Λίβυας ἔργα εἰργάσαντο, οὐδεμιᾶς ἡλικίας φεισάμενοι, γέγονέ τε τότε ἀνθρώπων ἔρημος ἐπὶ πλεῖστον ἡ χώρα. 4.23.28 Λιβύων γὰρ τῶν ἀπολελειμμένων οἱ μὲν ἐς τὰς πόλεις διέφευγον, οἱ δὲ ἔς τε Σικελίαν καὶ νήσους τὰς ἄλλας. 4.23.29 οἱ μὲντοι λόγιμοι σχεδόν τι ἅπαντες ἐς Βυζάντιον ἦλθον, ἐν τοῖς καὶ Παῦλος ἦν, ὁ τὴν Ἄδραμητὸν 4.23.30 ἀνασωσάμενος βασιλεῖ. οἱ τε Μαυρούσιοι ἀδεέστερον, ἄτε οὐδενὸς σφίσιν ἐπεξιόντος, ἦγόν τε καὶ ἔφερον ἅπαντα καὶ ζὺν αὐτοῖς ὁ Στότζας ἐν δυνάμει ὦν 4.23.31 ἤδη. Ῥωμαῖοι γὰρ αὐτῷ στρατιῶται πολλοὶ εἶποντο, οἱ μὲν αὐτόμολοι ἦκοντες, οἱ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν αἰχμάλωτοι γεγενημένοι, ἐθελοῦσιοι δὲ αὐτοῦ μείναντες. 4.23.32 Ἰωάννης δὲ, οὗ δὴ λόγος τις ἦν ἐν Μαυρουσίοις, Σεργίῳ προσκεκρουκῶς ἐς τὰ μάλιστα ἠσυχίαν ἤγεν. 4.24.1 Ἐν τούτοις δὲ βασιλεὺς ἄλλον ἐς Λιβύην 4.24.1 στρατηγὸν Ἀρεόβινδον ζὺν στρατιώταις ὀλίγοις τισὶν ἔπεμψεν, ἄνδρα ἐκ βουλῆς μὲν καὶ εὖ γεγονότα, ἔργων 4.24.2 δὲ πολεμίων οὐδαμῶς ἔμπειρον. καὶ ζὺν αὐτῷ Ἀθανάσιον ἔπαρχον ἄρτι ἐξ Ἰταλίας ἦκοντα ἔστειλε καὶ Ἀρμενίους ὀλίγους τινὰς, ὧν Ἀρταβάνης τε καὶ Ἰωάννης ἤρχον, Ἰωάννου παῖδες, Ἀρσακίδαι μὲν γένος, ἔναγχος δὲ ἀπολιπόντες τὸ Περσῶν στρατεύμα, ἔς τε Ῥωμαίους αὐθις ζὺν τοῖς ἄλλοις Ἀρμενίοις αὐτόμολοι ἦκοντες. 4.24.3 συνῆν δὲ τῷ Ἀρεοβίνδῳ ἢ τε ἀδελφῆ καὶ Πρεῖέκτα ἢ γυνή, Βιγλεντίας θυγάτηρ τῆς βασιλέως Ἰουστινιανοῦ 4.24.4 ἀδελφῆς. οὐ μὴν οὐδὲ Σέργιον μετεπέμπετο, ἀλλ' αὐτόν τε καὶ Ἀρεόβινδον Λιβύης στρατηγούς ἐκέλευεν εἶναι, τὴν τε χώραν καὶ τῶν στρατιωτῶν τούς κατα4.24.5 λόγους διελομένους. ἐπέβαλε δὲ Σεργίῳ μὲν τὸν πόλεμον διενεγκεῖν πρὸς τοὺς ἐν Νουμιδία βαρβάρους, Ἀρεοβίνδῳ δὲ τοῖς ἐν Βυζακίῳ Μαυρουσίοις αἰεὶ δια4.24.6 μάχεσθαι. καταπλεύσαντός τε τοῦ στόλου τούτου ἐς Καρχηδόνα Σέργιος μὲν ἐπὶ Νουμιδίας ζὺν τῷ οἰκείῳ στρατῷ ἀπιὼν ὤχετο, Ἀρεόβινδος δὲ Ἀντάλαν τε καὶ Στότζαν ἐνστρατοπεδεύεσθαι μαθὼν ἀμφὶ πόλιν Σικκαβενερίαν, τριῶν ἡμερῶν ὁδῷ Καρχηδόνας διέχουσαν, Ἰωάννην τὸν Σισινιόλου ἐπ' αὐτούς ἐκέλευεν ἰέναι 4.24.7 τοῦ στρατοῦ ἀπολεξάμενον εἴ τι ἄριστον ἦν· τῷ τε Σεργίῳ ἔγραφε τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην ἀναμίγνυσθαι, ἐφ' ᾧ κοινῇ ἅπαντες ὁμόσε τοῖς πολεμίοις χω4.24.8 ρήσουσι. Σέργιος μὲν οὖν τῶν τε γεγραμμένων καὶ τοῦ ἔργου τούτου ὀλιγωρεῖν ἔγνω, ὁ δὲ Ἰωάννης ζὺν ὀλίγῳ στρατῷ ἀμυθῆτῳ ἠνάγκαστο πολεμίων πλήθει 4.24.9 ἐς χεῖρας ἰέναι. ἦν δὲ αὐτῷ τε καὶ Στότζα μέγα τι αἰεὶ ἐς ἀλλήλους ἔχθος, ἐκάτερός τε αὐτοῖν ἠύχετο φονεὺς θατέρου γενόμενος οὕτω δὴ ἐξ ἀνθρώπων ἀφανί4.24.10 σθῆναι. τότε γοῦν, ἐπειδὴ τάχιστα ἢ μάχη ἐν χερσὶ γίνεσθαι ἔμελλεν, ἄμφω ἐκ τῶν στρατοπέδων ἐλαύ4.24.11 νοντες ἐπ' ἀλλήλους ἦλθον. ὁ μὲν οὖν Ἰωάννης ἐντείνας τὸ τόξον ἔτι προσιόντα τὸν Στότζαν κατὰ βουβῶνα τὸν δεξιὸν ἐπιτυχῶν βάλλει, ὁ δὲ καιρίαν πληγὴς αὐτοῦ ἔπεσεν, οὐπω μὲν τεθνεῶς, χρόνον δὲ τινα ὀλίγον 4.24.12 ταύτη δὴ ἐπιβιωσόμενος τῇ πληγῇ. ἐπελθόντες δὲ πάντες αὐτίκα, ὅσοι τε αὐτῷ εἶποντο καὶ ὁ τῶν Μαυρουσίων στρατὸς, Στότζαν μὲν ὀλιγοψυχοῦντα ἐπὶ δένδρου τινὸς ἔθεντο, αὐτοὶ δὲ θυμῷ πολλῷ ἐπὶ τοὺς πολεμίους χωρήσαντες τὸν τε Ἰωάννην καὶ Ῥωμαίους ἅπαντας ἄτε πλήθει πολλῷ ὑπεραίροντες, οὐδενὶ πόνῳ 4.24.13 ἐτρέψαντο. τότε δὴ φασιν εἰπεῖν τὸν Ἰωάννην ὡς ἠδὺν τινα θάνατον θνήσκω, ἐπεὶ οἱ τὰ τῆς εὐχῆς ἀμφὶ τῷ Στότζα ἐς πέρας ἀφίκται. χώρος δὲ τις ἦν κατάντης ἐνταῦθα, οὗ δὴ αὐτὸν ἀποβάλλει ὀκλάσας ὁ 4.24.14 ἵππος. ἐφ' ὃν αὐθις αὐτὸν ἀναθρόσκειν πειρώμενον καταλαβόντες οἱ

πολέμιοι κτείνουσιν, ἄνδρα γενόμενον δόξη τε καὶ ἀρετῇ μέγαν. ὅπερ ὁ Στότζας μαθὼν ἐτελεύτησε, τοσοῦτον εἰπὼν, ὡς ἥδιστα τὸ λοιπὸν 4.24.15 θνήσκει. ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ καὶ Ἰωάννης Ἀρμένιος Ἀρταβάνου ἀδελφὸς θνήσκει, ἔργα ἔς τοὺς πολεμίους 4.24.16 ἐπιδειξάμενος ἀρετῆς ἄξια. βασιλεὺς δὲ ταῦτα ἀκούσας περιώδυνός τε τῇ τοῦ Ἰωάννου ἀρετῇ γεγονὼς μάλιστα, ἀξύμφορόν τε νομίσας εἶναι τοῖν δυοῖν στρατηγοῖν τὴν ἀρχὴν διέπειν, τὸν μὲν Σέργιον εὐθὺς μεταπεμψάμενος ἔς Ἰταλίαν ξὺν στρατῶ ἔπεμψεν, Ἀρεοβίνδῳ δὲ ἅπαν τὸ Λιβύης παρέδωκε κράτος. 4.25.1 Γόνθαρς δὲ δυοῖν μηνῶν ὕστερον ἢ Σέργιος ἐνθένδε ἀπιὼν ὥχεται, τυραννίδι ἐπέθετο τρόπῳ τοιῶδε. ἐτύχχανε μὲν αὐτὸς τῶν ἐν Νουμίδαις καταλόγων ἡγούμενος διατριβὴν τε διὰ τοῦτο ἐνταῦθα ἔχων, ἔπρασε δὲ λάθρα ἔς Μαυρουσίους ὅπως ἐπὶ Καρχη4.25.2 δόνα χωρήσωσιν. αὐτίκα τοίνυν ἔκ τε Νουμιδίας καὶ Βυζακίου πολεμίων στρατὸς ἔς ταῦτ' ἀγηγεμένος ἐπὶ Καρχηδόνα σπουδῇ πολλῇ ἦσαν. ἡγεῖτο δὲ Νουμιδῶν μὲν Κουτζίνας τε καὶ Ἰαύδας, Βυζακηνῶν δὲ Ἀντάλας. 4.25.3 ξυνηὴν δὲ αὐτῶ καὶ Ἰωάννης ὁ τύραννος ξὺν τοῖς ἐπομένοις, ὃν δὴ οἱ στασιῶται, Στότζα τετελευτηκότος, 4.25.4 ἄρχοντα σφίσιν αὐτοῖς κατεστήσαντο. γνοὺς δὲ Ἀρεοβίνδος τὴν ἔφοδον ἄλλους τε τῶν ἀρχόντων ξὺν τοῖς ἐπομένοις ἔς Καρχηδόνα καὶ Γόνθαριν μετεπέμπετο. παρῆν δὲ αὐτῶ ξὺν τοῖς Ἀρμενίοις καὶ Ἀρταβάνης. 4.25.5 ὁ μὲν οὖν Ἀρεοβίνδος Γόνθαριν ἐξηγεῖσθαι παντὶ τῶ 4.25.6 στρατῶ ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐκέλευεν. ὁ δὲ προθύμως οἱ τὰ ἔς τὸν πόλεμον ὑπηρετήσῃν ὑποσχόμενος ἐποίει τάδε. τῶν οἰκετῶν ἕνα, Μαυρούσιον μὲν γένος, τέχνην δὲ μάγειρον, ἔς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον ἐκέλευσεν ἵεναι, καὶ δόκησιν μὲν τοῖς ἄλλοις παρέχεσθαι ὅτι δὴ τὸν δεσπότην ἀποδράς ὥχεται, λάθρα δὲ τῶ Ἀντάλα εἰπεῖν ὡς αὐτῶ Γόνθαρς κοινωνεῖν βούλοιο 4.25.7 τῆς Λιβύων ἀρχῆς. ὁ μὲν οὖν μάγειρος κατὰ ταῦτα ἐποίει, ὁ δὲ Ἀντάλας τὸν μὲν λόγον ἀσμένως ἤκουσε, τοσοῦτον δὲ ἀπεκρίνατο, ὡς αἰ γενναῖα τῶν πράξεων οὐ διὰ τῶν μαγείρων ἐπιγίνεσθαι τοῖς ἀνθρώποις πεφύκασι. 4.25.8 ταῦτα ἐπεὶ Γόνθαρς ἤκουσε, τῶν δορυφόρων ἕνα, Οὐλίθεον ὄνομα, ᾧ δὴ μάλιστα πιστοτάτῳ ἐχρήτο, παρὰ τὸν Ἀντάλαν εὐθὺς ἔπεμψεν, ὡς ἀγχοτάτῳ Καρχη4.25.9 δόνος αὐτὸν παρακαλῶν ἵεναι. οὕτω γάρ οἱ τὸν 4.25.10 Ἀρεοβίνδον ἐξ ἀνθρώπων ἀφανιεῖν ἐπηγγέλλετο. ὁ μὲν οὖν Οὐλίθεος κρύφα τῶν ἄλλων βαρβάρων Ἀντάλα ξυμβαίνει, ἐφ' ᾧ Βυζακίου μὲν Ἀντάλας ἄρχοι, τό τε ἡμισὺ τῶν Ἀρεοβίνδου χρημάτων ἔχων καὶ πεντακοσίους τε καὶ χιλίους στρατιώτας Ῥωμαίους σὺν αὐτῶ ἐπαγόμενος, Γόνθαρς δὲ τὸ βασιλέως ἀξίωμα λάβοι, Καρχηδόνας τε τὸ κράτος καὶ Λιβύης τῆς ἄλλης ἔχων. 4.25.11 ταῦτα τε διαπεπραγμένος ἐπανῆκεν ἔς τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον, ὅπερ ἅπαν πρὸ τοῦ περιβόλου πεποιήντο, ἐν σφίσιν αὐτοῖς τὰ φυλακτῆρια πύλης ἐκάστης νει4.25.12 μήμενοι. οἱ δὲ βάρβαροι οὐ πολλῶ ὕστερον εὐθὺς Καρχηδόνας σπουδῇ πολλῇ ἦσαν, ἔν τε χωρίῳ τῶ Δεκίμῳ καλουμένῳ στρατοπεδευσάμενοι ἔμενον. ἐνθένδε 4.25.13 τε ἄραντες τῇ ὑστεραίᾳ πρόσω ἐχώρουν. τινὲς δὲ ὑπαντιάσαντες τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ, ἔς χειρὰς τε αὐτοῖς ἀπροσδόκητοι ἦλθον καὶ Μαυρουσίους οὐ συχνούς 4.25.14 ἔκτειναν. οὓς δὴ ὁ Γόνθαρς εὐθὺς ἀνεκάλει κακίζων ἅτε ἀνεπισκέπτως τε θρασυνομένους καὶ τὰ Ῥωμαίων πράγματα ἐθέλοντας ἔς προὔπτον τινα ἐμβαλεῖν κίνδυνον. 4.25.15 Ἐν τούτῳ δὲ Ἀρεοβίνδος πέμψας παρὰ τὸν Κουτζίναν λάθρα ἔπρασε προδοσίας πέρι. καὶ οἱ ὁ Κουτζίνας ὠμολόγησεν, ἐπειδὴν ἐν τῶ ἔργῳ γένωνται, ἐπὶ τε Ἀντάλαν καὶ Μαυρουσίους τοὺς ἐν Βυζακίῳ τραπέ4.25.16 σθαι. Μαυρούσιοι γὰρ οὔτε πρὸς ἄλλων ἀνθρώπων τινὰς οὔτε πρὸς ἀλλήλους τὸ πιστὸν ἔχουσι. ταῦτα 4.25.17 ἔς Γόνθαριν Ἀρεοβίνδος ἐξήνεγκεν. ὁ δὲ παρακρούεσθαι τε καὶ ἀναβάλλεσθαι τὴν πρᾶξιν ἐθέλων παρήνει τῶ Ἀρεοβίνδῳ τὸ πιστὸν ἔς Κουτζίναν ὡς ἤκιστα ἔχειν, ἦν μὴ τοὺς παῖδας ἐν ὁμήρων λόγῳ παρ' αὐτοῦ 4.25.18 λάβοι. Ἀρεοβίνδος μὲν οὖν καὶ Κουτζίνας λάθρα παρ' ἀλλήλους αἰεὶ πέμποντες ἀμφὶ τῇ ἔς Ἀντάλαν ἐπιβουλῇ 4.25.19 διατριβὴν εἶχον.

Γόνθαρς δὲ αὐθις τὸν Οὐλίθεον στείλας ἔκπυστα τῷ Ἀντάλα ἐποίησε τὰ πρᾶσσόμενα. 4.25.20 καὶ ὃς οὔτε τι τῷ Κουτζίνα ἐπικαλεῖν ἔγνω οὔτε ὅτι ἐπέπυστο τὴν ἐπιβουλήν ἔνδηλος αὐτῷ ἐγεγόνει, οὐ μὴν οὐδέ τι ἐξήνεγκε τῶν αὐτῷ τε καὶ Γονθάριδι 4.25.21 συγκειμένων. ἀλλήλοις δὲ ἄμφω πολέμιοι τε καὶ δυσμενεῖς ταῖς γνώμαις ὄντες νῶ τε πονηρῶ ζυνετάσσοντο, ἐπὶ τε τὸν οἰκεῖον ἐκάτερος φίλον ἀλλήλοις 4.25.22 ξυστρατεύοντες ἦσαν. τοιαύτη μὲν γνώμη Κουτζίνας τε καὶ Ἀντάλας ἐπὶ Καρχηδόνα τὸν Μαυρουσίων στρατὸν ἐπῆγον. Γόνθαρς δὲ κτεῖναι μὲν τὸν Ἀρεόβινδον διενοεῖτο, τοῦ δὲ μὴ δοκεῖν τυραννίδος ἐπιβατεύειν, ἐν παρατάξει λάθρα τοῦτο δρᾶν ἠθέλεν, ὅπως πρὸς ἐτέρων μὲν ἢ ἐπιβουλή ἐς τὸν στρατηγὸν γεγενῆσθαι δόξειεν, αὐτὸς δὲ ἀναγκασθεῖ τῷ Ῥωμαίων στρατῷ 4.25.23 ἀνελέσθαι τὴν Λιβύης ἀρχήν. ἀπάτη τοίνυν τὸν Ἀρεόβινδον περιελθὼν πείθει τοῖς πολεμίοις ἐπεξεληθόντα ὁμοσε ἰέναι, ἥδη που Καρχηδόνας ἄγχιστα 4.25.24 ἤκουσιν. ἐδόκει γοῦν αὐτῷ τῇ ὑστεραίᾳ παντὶ τῷ στρατῷ ἐξηγήσεσθαι ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἅμα ἡλίω 4.25.25 ἀνίσχοντι. ἀλλ' Ἀρεόβινδος ἀπείρως τε λίαν ἐς τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ ὀκνηρῶς ἔχων μελλήσει ἐχρήτο οὐδὲν 4.25.26 δὲνι λόγῳ. μελετῶν τε γὰρ ὅπως ἐνδύσαιτο τὴν τῶν ὄπλων σκευὴν καὶ τᾶλλα ἐξαρτυόμενος ἐς τὴν ἔξοδον 4.25.27 τὸν πλεῖστον τῆς ἡμέρας ἀνάλωσε χρόνον. διὸ δὴ τὴν παράταξιν ἐς τὴν ἐπιούσαν ἀποθέμενος ἡσυχῇ ἔμενε. 4.25.28 Γόνθαρς δὲ αὐτὸν ἐξεπίτηδες τὴν μέλλησιν πεποιῆσθαι ὑποτοπήσας ἄτε τῶν πρᾶσσομένων αἰσθανόμενον, ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς τὸν τε φόνον τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῆς τυραννίδος τὴν ἐπιθεσιν ἐπιτελεῖν ἔγνω. 4.26.1 Ἡμέρα τε τῇ ἐπιγενομένη ἐποίει τάδε. τὰς πύλας ἀναπετάσας, οὗ δὲ αὐτὸς φυλακὴν εἶχε, λίθους μὲν ὑπερφυεῖς ἔνερθεν ἔθηκεν, ὡς μή τις αὐτὰς ἐπιτιθέσθαι εὐπετῶς δύναίτο, ἄνδρας τε τεθωρακισμένους καὶ τὰ τόξα ἐν χερσὶν ἔχοντας ἀμφὶ τὰς ἐπάλξεις πολλοὺς ἔστησεν, αὐτὸς τε τὸν θώρακα ἐνδὺς εἰστήκει ἐν 4.26.2 μέσαις ταῖς πύλαις. ἐπενόει δὲ ταῦτα οὐ Μαυρουσίων ἔνεκα, ὅπως τῇ πόλει αὐτοὺς δέξεται (ἀβέβαιοι γὰρ Μαυρούσιοι παντάπασιν ὄντες ὑπόπτως ἔχουσιν ἐς 4.26.3 πάντας ἀνθρώπους. τοῦτό τε αὐτοῖς οὐκ ἄπο τοῦ εἰκότος γενέσθαι ζυμβαίνει. ἐπεὶ ὅστις ἄπιστος ἐς τοὺς πέλας καθέστηκε φύσει, οὐδὲ αὐτὸς πιστεύειν ὀφείδω δύναιτο, ἀλλ' ὑπόπτως ἔχειν ἀναγκάζεται ἐς πάντας ἀνθρώπους ἐκ τῆς αὐτοῦ γνώμης τὸν τοῦ πέλας 4.26.4 σταθμώμενος τρόπον. διὸ δὴ οὐδὲ Μαυρουσίους ἠλπίζε Γόνθαρς πιστεύσαντάς οἱ ἐντὸς τοῦ περιβόλου γενήσεσθαι), ἀλλ' ὅπως Ἀρεόβινδος ἐμπεσὼν ἐς μέγα τι δέος ἐς φυγὴν τε εὐθὺς ὀρμηθεῖ καὶ κατὰ τάχος 4.26.5 Καρχηδόνα ἀπολιπὼν ἐπὶ Βυζαντίου κομίζοιτο. καὶ ἔτυχέ γε τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας, εἰ μὴ χειμῶν μεταξὺ 4.26.6 ἐπιγενομένου διεκώλυσε. μαθὼν δὲ Ἀρεόβινδος τὰ ποιούμενα, τὸν τε Ἀθανάσιον καὶ τῶν δοκίμων τινὰς 4.26.7 μετεπέμπετο. παρῆν δὲ οἱ καὶ Ἀρταβάνης ἐκ τοῦ στρατοπέδου τρίτος αὐτὸς, τῷ τε Ἀρεόβινδῳ παρήνει μήτε ἀναπεπτωκέναι μήτε τόλμη τῇ Γονθάριδος ἐνδιδόναι, ἀλλ' αὐτίκα μάλα ἐπ' αὐτὸν ὁμοῦ ζὴν πᾶσι τοῖς οἱ ἐπομένοις ἰόντα ἔργου ἔχεσθαι, πρὶν τι περαιτέρω 4.26.8 γεγονέναι κακόν. τὰ μὲν οὖν πρῶτα πέμψας Ἀρεόβινδος παρὰ Γόνθαριν τῶν ἐπιτηδείων τινὰ, Φρέδαν 4.26.9 ὄνομα, ἐκέλευεν ἀποπειρᾶσθαι τῆς αὐτοῦ γνώμης. ἐπεὶ δὲ ὁ Φρέδας ἐπανήκων οὐδαμῇ ἀπαρνεῖσθαι Γόνθαριν τὴν τυραννίδα ἐσήγγελλεν, ἥδη ἐπ' αὐτὸν ὡς ἐς μάχην ἰέναι διενοεῖτο. 4.26.10 Ἐν τούτῳ δὲ Γόνθαρς Ἀρεόβινδον εἰς τοὺς στρατιώτας διέβαλεν, ὡς ἄνανδρός τε εἶη καὶ ἅμα μὲν δέει ἐς τοὺς πολεμίους ἐχόμενος, ἅμα δὲ τὰς συντάξεις σφίσις ὡς ἠκιστα ἐθέλων διδόναι, δρασμὸν τε ζὴν Ἀθανασίῳ βουλεύεται καὶ αὐτίκα ἐκ Μανδρακίου ἀποπλεῖν μέλλουσιν, ὅπως οἱ στρατιῶται λιμῶ τε καὶ Μαυρουσίοις μαχόμενοι διαφθείρωνται, ἐπυνθάνετό τε εἶπερ αὐτοῖς βουλομένοις εἶη ἄμφω συλλαβοῦσιν 4.26.11 ἐν φυλακῇ ἔχειν. οὕτω γὰρ ἠλπίζεν Ἀρεόβινδον ἢ τοῦ θορύβου ἠσθημένον φυγῇ χρήσεσθαι, ἢ καταληφθέντα πρὸς τῶν στρατιωτῶν διαφθαρήσεσθαι οὐδὲν 4.26.12 δὲνι λόγῳ. χρήματα μέντοι αὐτὸς

οἴκοθεν ὠμολόγει τοῖς στρατιώταις προῖεσθαι ὅσαπερ αὐτοῖς τὸ δημόσιον 4.26.13 ὤφλε. καὶ οἱ μὲν τούς τε λόγους ἐπήνουν καὶ θυμῷ ἐς τὸν Ἀρεόβινδον πολλῶ εἶχοντο, μεταξύ δὲ Ἀρεόβινδος ζύν τε Ἀρταβάνη καὶ τοῖς ἐπομένοις ἐνταῦθα 4.26.14 ἀφίκεται. καὶ γίνεται μάχη ἐν τε ταῖς ἐπάλξεσι καὶ κάτω ἀμφὶ τὰς πύλας, οὗ Γόνθαρις εἰστήκει, ἐν ἧ 4.26.15 οὐδέτεροι τὸ ἔλασσον ἔσχον. ἔμελλον τε ζυλλεγόμενοι ἐκ τῶν στρατοπέδων, ὅσοι βασιλεῖ εὐνοϊκῶς εἶχον, τοὺς στασιώτας κατὰ κράτος ἐλεῖν. οὐ γὰρ ἅπαντας ὁ Γόνθαρις πω ἐξηπατήκει, ἀλλ' οἱ πλεῖστοι ἔτι ταῖς 4.26.16 γνώμαις ἀκραιφνεῖς ἔμενον. Ἀρεόβινδος δὲ τότε πρῶτον ἄνδρας κτεινομένους ἰδὼν (οὐ γὰρ πω ἐθαῶς τοῦ θεάματος τούτου ἐτύγχανεν ὢν) κατεπλάγη τε καὶ 4.26.17 ἀποδειλιάσας οὐκ ἐνεγκῶν τε τὰ ὀρώμενα φεύγει. ἔστι δέ τις ἐντὸς τοῦ Καρχηδόνοσ περιβόλου νεῶς πρὸς τῇ τῆς θαλάσσης ἀκτῇ, οὗ δὴ ἄνδρες οἰκοῦσιν, οἷς τὰ ἐς τὸ θεῖον ἀκριβῶς ἤσκηται· μοναχοὺς καλεῖν τοὺς ἀνθρώπους ἀεὶ νενομίκαμεν· τοῦτον Σολόμων δειμάμενος τὸν νεῶν οὐ πολλῶ πρότερον τειχίσματί τε περιβαλὼν 4.26.18 φρούριον ἐχυρώτατον κατεστήσατο. ἐνταῦθα καταφυγὼν Ἀρεόβινδος ἐσεπήδησεν, ἐνθα τὴν τε γυναῖκα καὶ 4.26.19 τὴν ἀδελφὴν ἐτύγχανε πέμψας. τότε καὶ Ἀρταβάνης ἀπιὼν ὥχεται, καὶ οἱ λοιποὶ ζύμπαντες ἐνθένδε ἀνε4.26.20 χώρουν ὡς ἕκαστός πη ἐδύνατο. Γόνθαρις δὲ κατὰ κράτος νενικηκῶς ζύν τοῖς στασιώταις τὸ Παλάτιον ἔσχε, καὶ τὰς τε πύλας τὸν τε λιμένα ἐνδεδελεχέστατα 4.26.21 ἤδη ἐφύλαττε. πρῶτα μὲν οὖν τὸν Ἀθανάσιον μετε4.26.22 πέμπετο, καὶ ὃς αὐτῷ οὐδὲν μελλήσας ἦλθε. θωπεῖα τε πολλῇ χρώμενος δόκησιν παρείχεται ὡς αὐτὸν ὅτι 4.26.23 μάλιστα ἢ πρᾶξις ἀρέσκοι. ἔπειτα δὲ τὸν τῆς πόλεως ἱερέα πέμψας Ἀρεόβινδον ἐκέλευε τὰ πιστὰ λαβόντα ἐς Παλάτιον ἦκειν, ἀπειλήσας πολιορκήσιν τε ἀπειθήσαντα καὶ μηκέτι αὐτῷ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τὰ πιστὰ 4.26.24 δώσειν, ἀλλὰ πάση μηχανῇ ἐξελὼν κτείνειν. ὁ μὲν οὖν ἱερεὺς Ῥεπάρατος ἰσχυρίζεται Γονθάριδος γνώμη τῷ Ἀρεοβίνδῳ ὁμεισθαι, μηδὲν αὐτῷ ἄχαρι πρὸς ἐκείνου ζυμβήσεσθαι, φράσας καὶ ὅσα μὴ πειθομένῳ τῷ 4.26.25 ἀνθρώπῳ ἠπειλήσει. δεῖσας δὲ Ἀρεόβινδος ὠμολόγησεν αὐτίκα τῷ ἱερεῖ ἔψεσθαι, ἦν τὸ θεῖον λουτρὸν ἱερουργήσας, ἥπερ εἴθισται, εἶτα πρὸς αὐτοῦ οἱ ἀπομοσάμε4.26.26 νος ἀμφὶ τῇ σωτηρίᾳ τὰ πιστὰ δοίη. ὁ μὲν οὖν ἱερεὺς κατὰ ταῦτα ἐποίει. Ἀρεόβινδος δὲ οὐδὲν τι μελλήσας αὐτῷ εἶπετο, ἰμάτιον ἀμπεχόμενος οὔτε στρατηγῷ οὔτε ἄλλῳ στρατευομένῳ ἀνδρὶ ἐπιτηδείως ἔχον, ἀλλὰ δούλῳ ἢ ἰδιώτῃ παντάπασιν πρέπον· κασοῦσαν αὐτὸ τῇ Λατί4.26.27 νων φωνῇ καλοῦσι Ῥωμαῖοι. ἐπειδὴ τε ἀγχοῦ τοῦ Παλατίου ἐγένοντο, τὰ θεῖα ἐν χερσὶ λόγια παρὰ τοῦ 4.26.28 ἱερέως λαβὼν τῷ Γονθάριδι ἐς ὄψιν ἦλθε. πρηνῆς τε πεσὼν χρόνον πολὺν αὐτοῦ ἔκειτο, τὴν ἱκετηρίαν αὐτῷ τὰ θεῖα λόγια προτεινόμενος καὶ τὸ παιδίον, ὅπερ τοῦ θεοῦ ἀξιοθὲν λουτροῦ ἔτυχεν, ἐφ' οὗ οἱ τὴν πίστιν ὁ ἱερεὺς, ὡς περ μοι ἐρρήθη, παρέσχετο. 4.26.29 ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἐξάνεστησεν ὁ Γόνθαρις μόλις, πρὸς τῶν ἱερῶν ἀπάντων ἀνεπυθάνετο τοῦ Γονθάριδος, 4.26.30 εἶ οἱ τὰ τῆς σωτηρίας ἐν ἀσφαλεῖ κείται. καὶ ὃς θαρσεῖν αὐτὸν ἰσχυρότατα ἤδη ἐκέλευεν· οὐδὲν γὰρ ἄχαρι πρὸς αὐτοῦ πείσεσθαι, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ ζύν τε τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς χρήμασιν ἐκ Καρχηδόνοσ οἰχῆ4.26.31 σεσθαι. εἶτα τὸν ἱερέα Ῥεπάρατον ἀποπεμπάμενος, Ἀρεόβινδὸν τε καὶ Ἀθανάσιον δειπνεῖν ζύν αὐτῷ ἐν 4.26.32 Παλατίῳ ἐκέλευε. καὶ δειπνοῦντα μὲν τὸν Ἀρεόβινδον ἐτίμα· πρῶτον γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τῆς στιβάδος κατέκλινε· δειπνήσαντα δὲ οὐ μεθῆκεν, ἀλλὰ καθεύδειν ἐν κοιτῶνι μόνον ἠνάγκαζεν· οὗ δὴ τὸν Οὐλίθεον ζύν ἐτέ4.26.33 ροῖς τισὶν ἐπ' αὐτὸν ἔπεμψεν. οἵπερ αὐτὸν κωκύνοντά τε καὶ ὀλολυγαῖς συχναιῖς χρώμενον πολλὰ τε πρὸς ἔλεον ἐπαγωγὰ φθεγγόμενον ἐς αὐτοὺς κτείνουσιν. Ἀθανασίου μέντοι ἐφείσαντο, τὸ γῆρας, οἶμαι, τοῦ ἀνθρώπου ὑπεριδόντες. 4.27.1 Τῇ δὲ ἐπιγενομένη ἡμέρᾳ τὴν μὲν Ἀρεοβίνδου κεφαλὴν παρὰ τὸν Ἀντάλαν ὁ Γόνθαρις ἔπεμψε, τὰ δὲ χρήματα καὶ τοὺς στρατιώτας αὐτὸν ἀποστερεῖν 4.27.2 ἔγνω. Ἀντάλας τοῖνυν, ὅτι τέ οἱ τῶν ζυγκειμένων οὐδὲν

ἐπετέλει, δεινὰ ἐποιεῖτο, καὶ τὰ τε ὁμωμοσμένα τὰ τε εἰργασμένα τῷ Γονθάριδι ἐς τὸν Ἀρεόβινδον 4.27.3 ἐννοῶν ἡσχαλλεν. οὐ γὰρ οἱ ἐδόκει ὁ τοιοῦτους ὄρκους ἡδικηκῶς οὔτε αὐτῷ ποτε οὔτε ἄλλω ὄτρωοῦν 4.27.4 πιστὸς ἔσεσθαι. πολλὰ γοῦν ἐν αὐτῷ λογισάμενος Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ προσχωρεῖν ἤθελε· διὸ δὴ ὀπίσω 4.27.5 ἀπήλαυε. γνούς τε Μαρκέντιον, ὃς τῶν ἐν Βυζακίῳ καταλόγων ἦρχεν, ἐς νῆσόν τινα τῶν ταύτη ἐπικειμένων καταφυγεῖν, πέμψας παρ' αὐτὸν, φράσας τε τὸν πάντα λόγον καὶ τὰ πιστὰ δούς, τὸν ἄνθρωπον ἐπη4.27.6 γάγετο. καὶ Μαρκέντιος μὲν ἔμμενε ξὺν τῷ Ἀντάλα ἐν τῷ στρατοπέδῳ, στρατιῶται δὲ, ὅσοι ἐν Βυζακίῳ διατριβὴν εἶχον, εὐνοϊκῶς βασιλεῖ ἔχοντες, Ἀδραμητὸν 4.27.7 πόλιν ἐφύλασσαν. οἱ δὲ τοῦ Στότζα στρατιῶται, οὐχ ἴσους ἢ χίλιοι ὄντες, αἰσθόμενοι τῶν ποιουμένων, Ἰωάννου σφίσις ἡγουμένου, παρὰ τὸν Γόνθαριν ἐχώ4.27.8 ρησαν δρόμῳ. καὶ ὃς αὐτοὺς ἀσμένως τῇ πόλει ἐδέξατο. ἦσαν δὲ Ῥωμαῖοι μὲν πεντακόσιοι, Οὐννοὶ δὲ ὀγδοήκοντα μάλιστα, οἱ δὲ λοιποὶ Βανδίλοι ἅπαντες. 4.27.9 καὶ Ἀρταβάνης τὰ πιστὰ λαβὼν ἐς τε τὸ Παλάτιον ξὺν τοῖς Ἀρμενίοις ἀνέβη καὶ τῷ τυράννῳ ὑπηρετήσεν 4.27.10 ἐπιτάσσοντι ὠμολόγησε. λάθρα δὲ ἀνελεῖν τὸν Γόνθαριν ἐβουλεύετο, Γρηγορίῳ τε τῷ ἀνεψιῷ καὶ Ἀρτασίρῃ τῷ δορυφόρῳ κοινολογησάμενος τὸ βούλευμα τοῦτο. 4.27.11 Γρηγόριος δὲ αὐτὸν ἐς τὴν πρᾶξιν ἐνάγων ἔλεξε τοιάδε «Ἀρταβάνη, νῦν σοι πάρεστι μόνῳ τὸ Βελισαρίου ἀναδῆσασθαι κλέος, μᾶλλον δὲ αὐτὸ καὶ πολλῶ ἔτι ὑπερ4.27.12 «βαλέσθαι. ὁ μὲν γὰρ στρατιὰν ἀξιολογωτάτην καὶ «χρήματα μεγάλα παρὰ βασιλέως λαβὼν ἐνταῦθα ἦκεν, «ἄρχοντας μὲν ἔχων τοὺς οἱ ἐπομένους καὶ ξυμβούλους «πολλοὺς, στόλον δὲ νηῶν οἶον οὐπω ἡμεῖς ἀκοῆ ἴσμεν, ἵππον τε πολλὴν καὶ ὄπλα καὶ τὰ ἄλλα ἀπλῶς «εἰπεῖν ἅπαντα ἐπαξίως οἱ παρεσκευασμένα τῆς Ῥω4.27.13 «μαίων ἀρχῆς. οὕτω τε πόνῳ πολλῶ ἀνεσώσατο Λιβύην 4.27.14 «Ῥωμαίοις. ἅπερ ἅπαντα οὕτως ἀπόλωλεν ὥστε, εἰ «μηδὲ ἀρχὴν ἐγεγόνει, ἐν γε τῷ παρόντι ἐν ἴσῳ εἶναι· «πλὴν γε δὴ ὅτι ἀποκέκριται Ῥωμαίοις τανῦν ἐκ τῆς «Βελισαρίου νίκης τοῖς τε σώμασι καὶ τοῖς χρήμασι «ἐζημιῶσθαι, καὶ πρὸς γε τὸ μηδὲ φυλάξαι τάγαθὰ 4.27.15 «δυνατοῖς γεγονέναι. τὸ δὲ πάντα ταῦτα ἀνασώσασθαι «τανῦν βασιλεῖ ἐν τῇ σῇ μόνῃ ψυχῇ τε καὶ γνώμῃ καὶ 4.27.16 «δεξιᾷ κεῖται. οὐκοῦν ἐκλογίζου μὲν ὡς εἰ Ἀρσακίδης «ἀνέκαθεν γένος, ἐνθυμοῦ δὲ ὡς τοῖς εὔγεγονόσιν 4.27.17 «ἀνδραγαθίζεσθαι αἰεὶ τε καὶ πανταχῇ πρέπει. πολλὰ «γοῦν σοι ἔργα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας θαυμαστὰ πέπρακται. Ἀκάκιον γὰρ, νέος ὢν ἔτι, τὸν Ἀρμενίων «ἄρχοντα, καὶ Σίτταν τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν ἔκτεινας, «καὶ ἀπ' αὐτοῦ Χοσρόη βασιλεῖ γνώριμος γεγονὼς 4.27.18 «ξὺν αὐτῷ ἐπὶ Ῥωμαίους ἐστράτευσας, ἐπεὶ δὲ τηλικόσδε εἶ, ὡς σὸν εἶναι μὴ περιορᾶν τὴν Ῥωμαίων «ἀρχὴν ὑπὸ κυνὶ μεθύοντι κεῖσθαι, ἐνδείκνυσο τανῦν «ὡς εὐγενεῖα τε καὶ ψυχῆς ἀρετῇ ἐκεῖνα, ὧ ἴγαθὲ, τὰ «πρόσθεν εἰργάσω· ἐγὼ δὲ σοὶ καὶ Ἀρτασίρης ὅδε «ἅπαντα ἐπιτάττοντι ὅση δύναμις ὑπουργήσομεν.» 4.27.19 Γρηγόριος μὲν τοσαῦτα εἶπεν· Ἀρταβάνου δὲ τὴν διάνοιαν ἐπὶ τὸν τύραννον ἔτι μᾶλλον ὥρμησεν. 4.27.20 Ὁ δὲ Γόνθαρης Ἀρεοβίνδου μὲν τὴν τε γυναῖκα καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐκ τοῦ φρουρίου ἐξαγαγὼν ἐπὶ τινος οἰκίας ἠνάγκασε μένειν, οὔτε τι ὑβρίσας λόγῳ ἢ ἔργῳ ὄτρωοῦν ἐς αὐτὰς οὔτε τὰ ἐπιτήδεια ἐνδεεστέρως ἢ κατὰ τὴν χρεῖαν ἐχούσας οὔτε τι ἄλλο βιασθείσας εἰπεῖν ἢ πρᾶξαι, πλὴν γε δὴ ὅτι γράψαι πρὸς τὸν θεῖον ἢ Πρεῖέκτα ἠνάγκαστο ὡς Γόνθαρης μὲν αὐτὰς τε τιμῶν ἐς ἄγαν καὶ καθαρὸς εἶη παντάπασι τοῦ τάνδρὸς φόνου, Οὐλιθέῳ δὲ τὸ κακὸν ἐργασθείη, Γον4.27.21 θάριδος οὐδαμῆ ἐπαινοῦντος. ἔπρασσε δὲ ταῦτα ὁ Γόνθαρης Πασιφίλῳ ἀναπεισθείς, ἀνδρὶ γεγονότι μὲν τῶν ἐν Βυζακίῳ στασιωτῶν πρώτῳ, ξυναραμένῳ δὲ 4.27.22 αὐτῷ μάλιστα ἐς τὴν τῆς τυραννίδος ἐπίθεσιν. ἰσχυρίζετο γὰρ ὁ Πασίφιλος, ἦν ταῦτα ποιοίη, ξυνοικεῖν τε αὐτῷ βασιλέα τὴν κόρην καὶ προῖκα κατὰ τὸ ξυγγενὲς 4.27.23 ἐπιδώσειν χρημάτων μεγάλων. Ἀρταβάνην τε τῷ στρατῷ ἐξηγεῖσθαι ἐπὶ τε Ἀντάλαν καὶ Μαυρουσίους 4.27.24 τοὺς ἐν Βυζακίῳ

ἐκέλευε. Κουτζίνας γὰρ ἄτε τῷ Ἀντάλα προσκεκρουκῶς, ἀπέστη τε αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς καὶ Γονθάριδι προσεχώρησεν· ᾧ δὴ τὸν τε παῖδα 4.27.25 καὶ τὴν μητέρα ἐν ὀμήρων λόγῳ παρέσχετο. τὸ μὲν οὖν στράτευμα ἡγουμένου Ἀρταβάνου εὐθὺς ἐπὶ τὸν Ἀντάλαν ἐχώρει. ξυνηὴν δὲ αὐτῷ καὶ Ἰωάννης, ὁ τῶν Στότζα στασιωτῶν ἄρχων, καὶ Οὐλίθεος ὁ δορυφόρος. 4.27.26 εἶποντο δὲ καὶ Μαυρούσιοι, ὧν Κουτζίνας ἦρχε. πόλιν τε Ἀδραμητὸν διαμεΐψαντες καταλαμβάνουσι τοὺς ἐναντίους ἐνταῦθα πη ὄντας, καὶ στρατοπεδευσάμενοι ὀλίγῳ 4.27.27 ἄποθεν τῶν πολεμίων ἠύλισαντο. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Ἰωάννης μὲν καὶ Οὐλίθεος, μοῖράν τινα τοῦ στρατοῦ ἔχοντες, αὐτοῦ ἔμειναν, Ἀρταβάνης δὲ καὶ Κουτζίνας 4.27.28 ἐπήγον ἐπὶ τοὺς ἐναντίους τὸ στράτευμα. οὐς δὴ οὐ ξυνενεγκόντες οἱ ξὺν τῷ Ἀντάλα Μαυρούσιοι ἐς φυγὴν 4.27.29 ὤρμητο. ἀλλ' ἐθελοκακήσας Ἀρταβάνης ἐκ τοῦ αἵφνι 4.27.30 δίου στρέψας τε τὸ σημεῖον ὀπίσω ἀπήλαυνε. διὸ δὴ Οὐλίθεος αὐτὸν ἐς τὸ στρατόπεδον ἤκοντα κτείνειν 4.27.31 διενοεῖτο. παραιτούμενος δὲ Ἀρταβάνης ἔφασκε δεῖσαι μὴ Μαρκέντιος ἐξ Ἀδραμητοῦ πόλεως ἐπιβοηθήσας τοῖς ἐναντίοις, ὅπη ἐνταῦθα ἐτύγχανεν ὧν, ἀνήκεστα σφᾶς 4.27.32 ἔργα ἐργάσεται· ἀλλὰ Γόνθαριν χρῆναι παντὶ τῷ 4.27.33 στρατῷ ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἰέναι. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐβουλεύετο ἐς Ἀδραμητὸν ἰὼν ξὺν τοῖς ἐπομένοις τῷ 4.27.34 βασιλέως στρατῷ ἀναμίγνυσθαι. ἄμεινον δέ οἱ πολλὰ διαλογισαμένῳ ἔδοξεν εἶναι Γόνθαριν ἐξ ἀνθρώπων ἀφανίσαντι βασιλέα τε καὶ Λιβύην πραγμάτων ἀπαλ 4.27.35 λάξαι δυσκόλων. ἀναστρέψας οὖν ἐς Καρχηδόνα τῷ τυράννῳ ἀπήγγελλεν ὅτι δὴ στρατεύματος αὐτῷ πλείονος 4.27.36 ἐπὶ τοὺς πολεμίους δεήσει. ὁ δὲ Πασιφίλῳ κοινολογησάμενος ἅπαντα μὲν ἐξοπλίσαι τὸν στρατὸν ἠθέλεν, αὐτὸς δὲ φυλακὴν ἐν Καρχηδόνι καταστησάμενος ἐπὶ 4.27.37 τοὺς πολεμίους τῷ στρατῷ ἐξηγήσασθαι. πολλοὺς μὲν οὖν ἐς ἡμέραν ἐκάστην ἀνήρει, ἐς οὐς ὑποψία τινὶ καὶ 4.27.38 λόγον οὐκ ἐχούση ἐχρήτο. τῷ δὲ Πασιφίλῳ ἐπέστελλεν, ὃν δὴ καταστήσασθαι ἐπὶ Καρχηδόνας φυλακῇ ἔμελλε, τοὺς Γραικοὺς ἅπαντας οὐδὲν ὑπολογισαμένῳ κτείνειν. 4.28.1 Τά τε ἄλλα διοικησάμενος, ὅπη οἱ ἐδόκει ὡς ἄριστα ἔχειν, τοὺς ἐπιτηδεῖους ἐστιᾶν ἔγνω, ὡς ἡμέρα 4.28.2 τῇ ἐπιούσῃ τὴν ἔξοδον ποιησόμενος, ἔν τε οἰκίματι, οὗ δὴ στιβάδες ἐν παρασκευῇ ἦσαν ἐκ παλαιοῦ τρεῖς, 4.28.3 τὴν θοίνην ἐποίει. αὐτὸς μὲν οὖν ἐπὶ στιβάδος κατεκλίνετο, ὡς τὸ εἰκὸς, τῆς πρώτης, ἔνθα δὴ καὶ Ἀθανάσιός τε καὶ Ἀρταβάνης ἦσαν, τῶν τε Γονθάριδι γνωρίμων τινές, καὶ Πέτρος Θραξ μὲν γένος, δορυφόρος 4.28.4 δὲ Σολόμωνος γενόμενος πρότερον. ἐν ἀμφοτέραις δὲ ταῖς ἄλλαις στιβάσι Βανδύλων οἱ πρῶτοί τε καὶ ἄριστοι 4.28.5 ἦσαν. Ἰωάννην μέντοι, ὃς τῶν Στότζα στασιωτῶν ἦρχε, Πασιφίλος ἰδίᾳ εἰστία, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον, ὅπη ἐκάστῳ τῶν Γονθάριδι ἐπιτηδείων φίλον ἔδοξεν 4.28.6 εἶναι. Ἀρταβάνης τοίνυν ἠνίκα ἐπὶ ταύτην δὴ τὴν θοίνην ἐκαλεῖτο, τοῦτόν οἱ τὸν καιρὸν ἐπιτηδείως ἔχειν ἐς τὸν τοῦ τυράννου φόνον οἰόμενος, τὸ βού 4.28.7 λευμα ἐπιτελεῖν διενοεῖτο. ἐς Γρηγόριον οὖν καὶ Ἀρτασίρην καὶ δορυφόρους ἐτέρους τρεῖς τὸ πρᾶγμα ἐξενεγκῶν τοὺς μὲν δορυφόρους ξὺν τοῖς ξίφεσιν ἐκέλευσεν εἶσω γενέσθαι· (ἀρχόντων γὰρ ἐστιωμένων ὀπισθεν ἐστάναι τοὺς δορυφόρους νόμος) εἶσω δὲ γενομένους ἐγχειρεῖν ἄφνω, ἠνίκα ἂν σφίσι δοκῇ ὁ καιρὸς ὡς μάλιστα ἐπιτηδείως ἔχειν, πρῶτόν τε τὸν Ἀρτασίρην 4.28.8 ἔργου ἔχεσθαι. τῷ δὲ Γρηγορίῳ ἐπέστελλε τῶν Ἀρμενίων πολλοὺς τοὺς μάλιστα εὐτολμοτάτους ἀπολεξαμένῳ ἐς τὸ Παλάτιον ἐπαγαγέσθαι, τὰ ξίφη μόνα ἐν χερσὶ φέροντας· (ἄλλῳ γὰρ οὐδενὶ τοῖς ἄρχουσιν ἐν πόλει ἐπομένους ὀπλιζέσθαι θέμις) τούτους τε ἐν τῷ προστῶ ἄπολιπόντι εἶσω ξὺν τοῖς δορυφόροις γενέσθαι, καὶ αὐτῶν τὸ μὲν βούλευμα μηδενὶ ἐξεπεῖν, τοσοῦτον δὲ εἰπεῖν μόνον, ὡς ἐς τὸν Γόνθαριν ὑπόπτως ἔχοι, ἐπὶ πονηρῷ τῷ Ἀρταβάνου ἐς τὴν θοίνην αὐτὸν 4.28.9 κεκληκέναι· βούλεσθαι τοίνυν ἐστάναι μὲν αὐτοὺς παρὰ τοὺς Γονθάριδος φύλακας, οἵπερ ἐνταῦθα ἐπὶ φυλακῇ ἐτετάχατο, τοῦ δὲ παίζειν δόκησιν τινα παρεχομένους τῶν μὲν ἀσπίδων, ἄσπερ ἐκεῖνοι

φέρουσιν, ἄπτεσθαι, πάλλοντας δὲ αὐτὰς καὶ ἄλλως κινουῦντας ἄνω κάτω ἐς αἰὶ στρέφειν· θορύβου δὲ ἢ κραυγῆς ἐντὸς γενομένης ἀραμένους τὰς ἀσπίδας αὐτὰς βοηθεῖν δρόμῳ. 4.28.10 Ἄρταβάνης μὲν ταῦτα ἐπήγγελλεν, ὁ δὲ Γρηγόριος ἐπιτελεῖ ἐποίει. ὁ τε Ἄρτασίρης ἐπενόει τάδε· τῶν βελῶν τινα διελὼν δίχα τῷ καρπῷ τῆς εὐωνύμου χειρὸς ἐπέθετο κατὰ τὰς τομάς μέχρι ἐς τὸν ἀγκῶνα. ἰμάσι τε αὐτὰ ἐς τὸ ἀκριβὲς σφίγξας ὑπερθε τὸ ταῦτη τοῦ 4.28.11 χιτωνίσκου μέρος ἐπέβαλλεν. ἐποίει δὲ ταῦτα, ὅπως, ἦν τις αὐτῷ τὸ ξίφος ἐπανατεινόμενος ἐγχειρῆ παίειν, μηδὲν αὐτῷ δεινὸν πεπονθέναι ξυμβαίη, προβεβλημένῳ μὲν τὴν λαιὰν χεῖρα, τοῦ δὲ σιδήρου ἀποκαυλιζομένου ἐν τῇ ἐς τὸ ξύλον ἐπιφορᾷ καὶ τοῦ σώματος ἀψασθαι οὐδαμῆ ἔχοντος. τοιαύτη μὲν γνώμη Ἄρτασίρης, ὡσπερ 4.28.12 μοι ἐρρήθη, ἐποίει. τῷ δὲ Ἄρταβάνη ἔλεξεν ὧδε «Ἐγὼ τὸ μὲν ἐγχείρημα ὀκνήσει οὐδεμιᾷ ὑποστήσεσθαι «καὶ ξίφει τῷδε τοῦ Γονθάριδος σώματος ψαύσειν «ἐλπίδα ἔχω, τὸ δὲ ἐνθένδε οὐκ ἔχω εἰπεῖν, πότερα ὁ «θεὸς τῷ τυράννῳ χαλεπῶς ἔχων συγκατεργάσεται μοι «τὸ τόλμημα τοῦτο, ἢ τινα ἐμὴν ἀμαρτάδα τιννύμενος 4.28.13 «ἐνταῦθά τε ἀπαντήσας ἐμπόδιος εἶη. ἦν τοίνυν οὐκ «ἐν καιρίῳ πληγέντα τὸν τύραννον ἴδης, σὺ δὴ με τῷ «ξίφει τῷ ἐμῷ μηδὲν τι μελλήσας ἀπόκτεινον, ὅπως «μὴ πρὸς αὐτοῦ αἰκίζόμενος γνώμη τε τῇ σῆ ἐς τὴν «πρᾶξιν ὠρμηκέναι εἰπὼν αἴσχιστα τε αὐτὸς διαφθαρείην 4.28.14 «καὶ σε προσπολεῖν ἀναγκασθεῖν ἀκούσιος.» τοσαῦτα καὶ Ἄρτασίρης εἰπὼν ζύν τε Γρηγορίῳ καὶ τῶν δορυφόρων ἐνὶ παρὰ τὰς στιβάδας ἐλθὼν ὀπισθεν Ἄρταβάνου ἐστήκει. οἱ δὲ λοιποὶ παρὰ τοὺς φύλακας μένοντες τὰ σφίσι ἐπηγγελμένα ἐποίουν. 4.28.15 Ὁ μὲν οὖν Ἄρτασίρης, ἀρξαμένης που τῆς θοίνης, ἔργου ἔχεσθαι διενοεῖτο, ἦδη τε τῆς τοῦ ἀκινάκου 4.28.16 λαβῆς ἤπτετο. ἀλλ' αὐτὸν ὁ Γρηγόριος διεκώλυσεν ἔτι τὸν Γόνθαριν ὄλον εἰπὼν τῇ Ἀρμενίων φωνῇ ἐν αὐτῷ εἶναι, οὐπὼ ἐκπεπωκότα τοῦ οἴνου τι μέγα. 4.28.17 ἀνοιμῶζας τοίνυν Ἄρτασίρης, «ὦ ἄνθρωπε,» εἶπεν, «ὡς καλὴν ἔχοντά με ψυχὴν οὐ δέον ἐν τῷ παρόντι 4.28.18 «κεκώλυκας.» προϊόντος δὲ τοῦ πότου, ἦδη που καταβεβρεγμένος ὁ Γόνθαρὶς τοῖς δορυφόροις τῶν βρώσεων 4.28.19 ἐδίδου, φιλοτιμίᾳ τινὶ χρώμενος. οἱ δὲ ταύτας λαβόντες ἐσθίειν ἦδη τοῦ οἰκήματος ἔξω γενόμενοι ἔμελλον, μόνων ἀπολελειμμένων παρὰ τὸν Γόνθαρὶν δορυφόρων 4.28.20 τριῶν, ὧνπερ Οὐλίθεος εἷς ἐτύγχανεν ὦν. ἐξήει δὲ καὶ Ἄρτασίρης, ὡς τῶν βρώσεων ζύν τοῖς ἐτέροις γευσό4.28.21 μενος. ἐνταῦθά τις αὐτῷ γέγονεν ἐννοια μὴ τί οἱ σπᾶσασθαι βουλομένῳ τὸν ἀκινάκην ἐμπόδιον εἶη. 4.28.22 ἔξω τοίνυν γενόμενος ἔρριψε μὲν λάθρα τοῦ ξίφους τὴν θήκην, γυμνὸν τε αὐτὸ ὑπὸ μάλης λαβῶν πρὸς τῆς ἐπωμίδος κεκαλυμμένον παρὰ τὸν Γόνθαρὶν ἐσε4.28.23 πήδησεν, ὡς κρύφα τι τῶν ἄλλων ἐρῶν. ὅπερ Ἄρταβάνης ἰδὼν τῷ τε θυμῷ ζέων καὶ τῇ τῆς ἀγωνίας ὑπερβολῇ ἐς βαθεῖάν τινα ἐμπεσῶν μέριμναν, κινεῖν τε τὴν κεφαλὴν ἤρξατο καὶ πολλὰς ἀμείβειν τοῦ προσώπου χροᾶς, ἐνθους τέ τις τῷ μεγέθει τῆς πράξεως 4.28.24 γεγενῆσθαι παντελῶς ἔδοξεν. ὅπερ ὁ Πέτρος ἰδὼν ζυνηκε τὸ ποιούμενον, οὐ μέντοι ἐξήνεγκεν ἐς τῶν ἄλλων τινὰ, ἐπεὶ αὐτὸν βασιλεῖ εὐνοϊκῶς ἔχοντα λίαν 4.28.25 ἤρεσκε τὰ πρᾶσσόμενα. τὸν δὲ Ἄρτασίρη, ἄγχιστά πη τοῦ τυράννου ἐλθόντα, τῶν τις οἰκετῶν ὥσε, μικρὸν τε ὀπισθεν ἀποκεχωρηκότος κατενόησε τὸ ξίφος γυμ4.28.26 νὸν ἀνέκραγέ τε, «τί τοῦτο, βέλτιστε»; λέγων. ὁ μὲν οὖν Γόνθαρὶς παρὰ τῶν ὧτων τὸ δεξιὸν τὴν χεῖρα ἐπιβαλὼν στρέψας τε τὸ πρόσωπον ἐς αὐτὸν ἔβλεπεν. 4.28.27 Ἄρτασίρης δὲ αὐτὸν τῷ ξίφει μεταξὺ ἔπαισε καὶ τοῦ βρέγματος μοῖρᾴν τινα ζύν τοῖς δακτύλοις ἀπέκοψε. 4.28.28 Πέτρος δὲ ἀναβοήσας ἐνεκελεύετο τῷ Ἄρτασίρη τὸν 4.28.29 ἀνοσιώτατον κτείνειν ἀνθρώπων ἀπάντων. ἀναθρώσκοντα δὲ Γόνθαρὶν Ἄρταβάνης ἰδὼν (ἐγγύθι γὰρ κατεκλίνετο) μάχαιραν ἀμφήκη σπασάμενος, ἢ οἱ παρὰ τὸν μηρὸν ἀπεκρέματο μεγάλη τις οὔσα, ἐς τὴν ἀριστερὰν τοῦ τυράννου πλευρὰν ἄχρι ἐς τὴν λαβὴν ζύμ4.28.30 πασαν ὥσας ἐνταῦθα μεθῆκε. καὶ ὅς οὐδὲν τι ἦσον ἀναθορεῖν ἐπεχείρησεν, ἄτε δὲ καιρίαν

λαβών αὐτοῦ 4.28.31 ἔπεσεν. ὁ μὲν οὖν Οὐλίθεος τῷ Ἀρτασίρῃ τὸ ξίφος ὡς κατὰ κόρρης πατάξων ἐπήνεγκεν· ὁ δὲ τῆς κεφαλῆς χεῖρα τὴν ἀριστερὰν προβαλλόμενος τῆς ἐννοίας τῆς 4.28.32 αὐτοῦ ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἀπώνατο. τοῦ ξίφους γὰρ οἱ τὴν ἀκμὴν ἀποθεμένου ἐν ταῖς ἐπὶ τῆς χειρὸς τῶν βελῶν ἐκτομαῖς, αὐτὸς ἀπαθῆς γεγωνῶς, ἔκτεινε 4.28.33 τὸν Οὐλίθεον οὐδενὶ πόνῳ. Πέτρος δὲ καὶ Ἀρταβάνης, ὁ μὲν τὸ Γονθάριδος ξίφος, ὁ δὲ τὸ τοῦ Οὐλιθέου πεπτωκότος ἀρπάσας, τῶν δορυφόρων τοὺς λει4.28.34 πομένους αὐτοῦ ἔκτειναν. γέγονε τοίνυν, ὡς τὸ εἰκὸς, κραυγῆς τε καὶ ταραχῆς μέγα τι χρῆμα. αἰσθόμενοι τε ταύτης, ὅσοι τῶν Ἀρμενίων παρὰ τοὺς τοῦ τυράννου φύλακας ἴσταντο, τὰς ἀσπίδας εὐθὺς ἀνελόμενοι κατὰ τὰ σφίσι ξυγκείμενα ἐπὶ τὰς στιβάδας ἐχώρουν δρόμῳ, καὶ τοὺς τε Βανδίλους ζύμπαντας τοὺς τε Γονθάριδι ἐπιτηδείους ἀνεῖλον, οὐδενὸς σφίσιν ἀντιστατοῦντος. 4.28.35 τότε Ἀρταβάνης τὸν Ἀθανάσιον ἐμαρτύρατο ἐπιμελεῖσθαι τῶν ἐν Παλατίῳ χρημάτων. ὅσα γὰρ Ἀρεοβίνδῳ 4.28.36 ἐλέλειπτο ἐνταῦθα εἶναι. ἐπεὶ δὲ οἱ φύλακες τὴν Γονθάριδος τελευτὴν ἔμαθον, ξυνετάσσοντο τοῖς Ἀρμενίοις αὐτίκα πολλοί. τῆς γὰρ Ἀρεοβίνδου οἰκίας οἱ πλεῖστοι ἦσαν. ξυμφρονήσαντες τοίνυν Ἰουστινιανὸν 4.28.37 ἀνεβρόων καλλίνικον. ἢ τε φωνὴ προϊοῦσα μὲν ἐκ πλήθους ἀνθρώπων, ἐξαισία δὲ ὑπερφυῶς οὕσα ἐς 4.28.38 πόλιν ἐξικνεῖσθαι τὴν πολλὴν ἴσχυσεν. ἐνθὲνδε οἱ τῷ βασιλεῖ εὐνοϊκῶς ἔχοντες ἐσπηδήσαντες ἐς τῶν στασιωτῶν τὰς οἰκίας τοὺς μὲν ὕπνον αἴρουμένους, τοὺς δὲ σιτία, ἐνίους δὲ θαμβήσαντάς τε τῷ δέει καὶ 4.28.39 ἀπορία δεινῇ ἐχομένους εὐθὺς ἔκτειναν. ἐν τοῖς καὶ Πασίφιλος ἦν. Ἰωάννης γὰρ ζὺν Βανδίλων τισὶν ἐς 4.28.40 τὸ ἱερὸν καταφεύγει. οἷς δὴ Ἀρταβάνης τὰ πιστὰ παρασχόμενος ἔνθεν τε ἐξαναστήσας ἐς Βυζάντιον ἔπεμψε καὶ τὴν πόλιν βασιλεῖ ἀνασωσάμενος διεφύλαξε. 4.28.41 γέγονε δὲ ὁ τοῦ τυράννου φόνος ἕκτη καὶ τριακοστῇ ἀπὸ τῆς τυραννίδος ἡμέρᾳ, ἕνατον καὶ δέκατον ἔτος Ἰουστινιανοῦ βασιλέως τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντος. 4.28.42 Ἀρταβάνης τε ἐκ τοῦ ἔργου τούτου κλέος περιε4.28.43 βάλετο μέγα ἐς πάντας ἀνθρώπους. καὶ Πρεῖεκτα μὲν 4.28.43 εὐθὺς ἢ Ἀρεοβίνδου γυνὴ μεγάλοις αὐτὸν ἐδωρήσατο χρήμασι, βασιλεὺς δὲ στρατηγὸν αὐτὸν κατεστήσατο 4.28.44 Λιβύης ἀπάσης. οὐ πολλῶ δὲ ὕστερον Ἀρταβάνης μὲν ἔχρηζε βασιλέως ὅπως αὐτὸν ἐς Βυζάντιον μεταπέμποιτο, βασιλεὺς δὲ τὴν δέησιν ἐπιτελῆ ἐποιεῖτο. 4.28.45 καὶ τὸν Ἀρταβάνην μεταπεμψάμενος, Ἰωάννην τὸν Πάππου ἀδελφὸν Λιβύης στρατηγὸν μόνον αὐτὸν κατ4.28.46 εστήσατο. οὗτος Ἰωάννης ἐπεὶ τάχιστα ἐν Λιβύῃ ἐγένετο, Ἀντάλα τε καὶ Μαυρουσίους τοῖς ἐν Βυζακίῳ ἐς χεῖρας ἐλθὼν καὶ μάχῃ νικήσας τῶν τε πολεμίων πολλοὺς ἔκτεινε καὶ σημεῖα πάντα τὰ Σολόμωνος τούτους δὴ τοὺς βαρβάρους ἀφελόμενος βασιλεῖ ἔπεμψεν, ἅπερ αὐτοὶ ληισάμενοι ἔτυχον, ἠνίκα Σολόμων ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο. τοὺς δὲ λοιποὺς ὡς ἀπωτάτω ἐξήλασε τῆς 4.28.47 Ῥωμαίων ἀρχῆς. χρόνῳ δὲ ὕστερον οἱ Λευάθαι αὐθις στρατῶ μεγάλῳ ἐκ τῶν ἐπὶ Τριπόλεως χωρίων ἐς Βυζάκιον ἀφικόμενοι τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἀντάλαν ξυνέμιξαν. 4.28.48 οἷσπερ Ἰωάννης ὑπαντιάσας ἠσσηθείς τε τῇ ξυμβολῇ καὶ πολλοὺς τῶν οἱ ἐπομένων ἀποβαλῶν ἐς Λαρίβους 4.28.49 φεύγει. καὶ τότε δὴ οἱ πολέμιοι μέχρι ἐς Καρχηδόνα ζύμπαντα καταθέοντες τὰ ἐκεῖνη χωρία ἀνήκεστα ἔργα 4.28.50 Λίβυας τοὺς παραπεπτωκότας εἰργάσαντο. οὐ πολλῶ δὲ ὕστερον Ἰωάννης τῶν στρατιωτῶν τοὺς περιγενομένους ἀγείρας καὶ Μαυρουσίους ἄλλους τε καὶ τοὺς ἀμφὶ Κουτζίαν ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγαγόμενος τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἦλθε καὶ αὐτοὺς ἐκ τοῦ παραδόξου 4.28.51 ἐτρέψατο. Ῥωμαῖοί τε αὐτοῖς φεύγουσι κόσμῳ οὐδενὶ ἐπισπόμενοι μοῖραν μὲν αὐτῶν πολλὴν ἔκτεινον, οἱ δὲ 4.28.52 λοιποὶ ἐς τῆς Λιβύης τὰς ἐσχατίας διέφυγον. οὕτω τε Λιβύων τοῖς περιγενομένοις, ὀλίγοις τε καὶ λίαν πτωχοῖς οὖσιν, ὁψὲ καὶ μόλις ἠσυχίαν τινὰ ξυνηνέχθη γενέσθαι. 5.τ.1 ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ. 5.1.1 Τὰ μὲν οὖν ἐν Λιβύῃ πράγματα τῆδε Ῥωμαίοις

ἐχώρησεν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ πόλεμον τὸν Γοτθικὸν εἶμι, ἐπειπὼν πρότερον ὅσα Γότθοις τε καὶ Ἰταλιώταις πρὸ 5.1.2 τοῦδε τοῦ πολέμου γενέσθαι ξυνέβη. ἐπὶ Ζήνωνος ἐν Βυζαντίῳ βασιλεύοντος Αὐγουστος εἶχε τὸ ἐσπέριον κράτος, ὃν καὶ Αὐγούστουλον ὑποκοριζόμενοι ἐκάλουν Ῥωμαῖοι, ὅτι δὴ μειράκιον ὢν ἔτι τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, ἦν οἱ Ὀρέστης ὁ πατὴρ διωκεῖτο ξυνετώ5.1.3 τατος ὢν. ἐτύγχανον δὲ Ῥωμαῖοι χρόνῳ τινὶ πρότερον Σκίρους τε καὶ Ἀλανοὺς καὶ ἄλλα ἄττα Γοτθικὰ ἔθνη ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγαγόμενοι· ἐξ οὗ δὴ αὐτοῖς πρὸς τε Ἀλαρίχου καὶ Ἀττίλα συνηνέχθη παθεῖν ἅπερ μοι ἐν 5.1.4 τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη. ὅσῳ τε τὰ τῶν βαρβάρων ἐν αὐτοῖς ἤκμαζε, τοσοῦτῳ τὸ τῶν Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἀξίωμα ἤδη ὑπέληγε, καὶ τῷ εὐπρεπεῖ τῆς ξυμμαχίας ὀνόματι πρὸς τῶν ἐπιπλῦδων τυραννόμενοι ἐβιάζοντο· ὥστε αὐτοὺς ἀνέδην ἄλλα τε πολλὰ οὐ τι ἐκουσίους ἠνάγκαζον καὶ τελευτῶντες ξύμπαντας πρὸς αὐτοὺς νείμασθαι τοὺς ἐπὶ τῆς Ἰταλίας ἀγροὺς ἠξίου. 5.1.5 ὢν δὴ τὸ τριτημόριον σφίσι διδόναι τὸν Ὀρέστην ἐκέλευον, ταῦτά τε ποιήσιν αὐτὸν ὡς ἠκιστα ὁμολο5.1.6 γοῦντα εὐθὺς ἔκτειναν. ἦν δὲ τις ἐν αὐτοῖς Ὀδοάκρος ὄνομα, ἐς τοὺς βασιλέως δορυφόρους τελῶν· ὃς αὐτοῖς τότε ποιήσιν τὰ ἐπαγγελόμενα ὡμολόγη5.1.7 σεν, ἦνπερ αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καταστήσονται. οὕτω τε τὴν τυραννίδα παραλαβὼν ἄλλο μὲν οὐδὲν τὸν βασιλέα κακὸν ἔδρασεν, ἐν ιδιώτῳ δὲ λόγῳ βιοτεύειν 5.1.8 τὸ λοιπὸν εἶασε. καὶ τοῖς βαρβάροις τὸ τριτημόριον τῶν ἀγρῶν παρασχόμενος τούτῳ τε τῷ τρόπῳ αὐτοὺς βεβαιοτάτα ἐταιρισάμενος τὴν τυραννίδα ἐς ἔτη ἐκρατύνετο δέκα. 5.1.9 Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ Γότθοι, οἱ ἐπὶ Θράκης δόντος βασιλέως κατώκητο, ὅπλα ἐπὶ Ῥωμαίους, Θευδερῖχου σφίσιν ἡγουμένου, ἀντήραν, ἀνδρὸς πατρικίου τε καὶ ἐς τὸν ὑπάτων δίφρον ἀναβεβηκότος 5.1.10 ἐν Βυζαντίῳ. Ζήνων δὲ βασιλεὺς, τὰ παρόντα εὖ τίθεσθαι ἐπιστάμενος, Θευδερῖχῳ παρήνει ἐς Ἰταλίαν πορεύεσθαι καὶ Ὀδοάκρῳ ἐς χεῖρας ἰόντι τὴν ἐσπερίαν 5.1.11 ἐπικράτησιν αὐτῷ τε καὶ Γότθοις πορίζεσθαι. ἄμεινον γάρ οἱ εἶναι, ἄλλως τε καὶ ἐπ' ἀξίωμα βουλῆς ἦκοντι, τύραννον βιασαμένῳ Ῥωμαίων τε καὶ Ἰταλιωτῶν ἄρχειν ἀπάντων ἢ βασιλεῖ διαμαχομένῳ ἐς τόσον κινδύνου 5.1.12 ἰέναι. Θευδερῖχος δὲ ἠσθεὶς τῇ ὑποθήκῃ ἐς Ἰταλίαν ἦει, καὶ αὐτῷ ὁ τῶν Γότθων λεὼς εἶπετο, παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἐν ταῖς ἀμάξαις ἐνθήμενοι καὶ τὰ ἔπιπλα 5.1.13 ὅσα φέρειν οἰοί τε ἦσαν. ἐπειδὴ τε κόλπου ἄγχιστα τοῦ Ἰονίου ἐγένοντο, διαπορθμεύεσθαι, νηῶν σφίσιν οὐ παρουσῶν, ἠκιστα εἶχον· περιόντες δὲ τὴν τοῦ κόλπου περίοδον πρόσω ἐχώρουν διὰ τε Ταυλαντίων καὶ 5.1.14 τῶν ταύτη ἐθνῶν. τούτοις δὲ οἱ ἀμφὶ Ὀδοάκρον ὑπαντιάσαντες μάχαις τε ἠσσηθέντες πολλαῖς ἔν τε Ῥαβέννῃ σὺν τῷ ἡγεμόνι σφᾶς αὐτοὺς εἶρξαν καὶ ἐν 5.1.15 τοῖς μάλιστα τῶν ἄλλων χωρίων ἰσχυροῖς οὔσι. καθεστηκότες δὲ εἰς πολιορκίαν οἱ Γότθοι τὰ μὲν ἄλλα χωρία ξύμπαντα τρόπῳ δὴ ὅτῳ ἐκάστῳ τετύχηκεν εἶλον, Καισηναν δὲ τὸ φρούριον, ὅπερ σταδίοις τριακοσίοις Ῥαβέννης διέχει, Ῥάβενναν τε αὐτὴν, ἔνθα καὶ Ὀδοάκρον συμπέπτωκεν εἶναι, οὔτε ὁμολογία οὔτε 5.1.16 βία ἐλεῖν ἴσχυον. Ῥάβεννα γὰρ αὕτη ἐν πεδίῳ μὲν κεῖται ὑπτίῳ ἐς τοῦ Ἰονίου κόλπου τὰ ἔσχατα, δυοῖν σταδίων διειργομένη μέτρῳ τὸ μὴ ἐπιθαλάσσιος εἶναι, οὐκ εὐέφοδος δὲ οὔτε ναυσὶν οὔτε πεζῶν στρατῷ φαί5.1.17 νεται οὔσα. αἶ τε γὰρ νῆες καταίρειν ἐς τὴν ἐκείνη ἀκτὴν ἠκιστα ἔχουσιν, ἐπεὶ αὕτη ἡ θάλασσα ἐμπόδιός ἐστι βράχος ποιουμένη οὐχ ἦσσαν ἢ κατὰ σταδίους τριάκοντα, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἠϊόνα ταύτην, καίπερ τοῖς πλέουσιν ἄγχιστα ὀρωμένην, τῇ τοῦ βράχους 5.1.18 περιουσία ἐκαστάτῳ ξυμβαίνει εἶναι. καὶ τῷ πεζῷ στρατῷ ἐσβατὴ οὐδαμῇ γίνεταί. Πάδος τε γὰρ ὁ ποταμὸς, ὃν καὶ Ἡριδανὸν καλοῦσιν, ἐξ ὀρίων τῶν Κελτικῶν ταύτη φερόμενος καὶ ποταμοὶ ἄλλοι ναυσίποροι ξὺν λίμναις τισὶ πανταχόθεν αὐτὴν περιβάλλοντες 5.1.19 ἀμφίρρυτον ποιοῦσι τὴν πόλιν. ἐνταῦθα γίνεταί τι ἐς ἡμέραν ἐκάστην θαυμάσιον οἶον. ἢ θάλασσα πρῶτ' ποιουμένη σχῆμα ποταμοῦ ἡμέρας ὁδὸν εὐζώνῳ ἀνδρὶ ἐς γῆν ἀναβαίνει καὶ πλοῖμον

αὐτὴν παρεχομένη ἐν μέσῃ ἠπειρῶ, αὐθις ἀναλύουσα τὸν πορθμὸν, ἀναστρέφει ἀμφὶ δειλὴν ὄψιν, καὶ ἔφ' αὐτὴν ξυνάγει τὸ 5.1.20 ῥεῦμα. ὅσοι οὖν ἐς τὴν πόλιν ἐσκομίζουσιν τὰ ἐπιτήδεια ἢ ἐνθένδε ἐκφέρουσιν κατ' ἐμπορίαν ἢ κατ' ἄλλην ἔχουσιν αἰτίαν, τὰ φορτία ἐν τοῖς πλοίοις ἐνθήμενοι, κατασπάσαντές τε αὐτὰ ἐν τῷ χωρίῳ οὗ δὴ ὁ πορθμὸς 5.1.21 γίνεσθαι εἴωθε, προσδέχονται τὴν ἐπιρροήν. καὶ ἐπειδὴν αὕτη ἀφίκηται, τὰ τε πλοῖα κατὰ βραχὺ ἐκ γῆς ἐπαιρόμενα πλεῖ καὶ οἱ ἀμφὶ ναῦται ἔργου ἐχόμενοι ναυ5.1.22 τίλλονται ἤδη. καὶ τοῦτο οὐκ ἐνταῦθα μόνον, ἀλλ' εἰς ἅπασαν τὴν ἐκείνη ἀκτὴν ἐς αἰεὶ γίνεται, ἄχρι ἐς 5.1.23 Ἀκυλήϊαν πόλιν. οὐ μέντοι κατὰ ταῦτα ἐς τὸν ἅπαντα χρόνον γίνεσθαι εἴωθεν, ἀλλ' ἠνίκα μὲν βραχὺ φαίνεται τῆς σελήνης τὸ φῶς, οὐδὲ ἢ τῆς θαλάσσης πρόοδος ἰσχυρὰ γίνεται, μετὰ δὲ τὴν πρώτην διχοτομὸν ἄχρι ἐς τὴν ἐτέραν καρτερὰ μᾶλλον ἢ ἐπιρροὴ γίνεσθαι πέφυκε. ταῦτα μὲν οὖν ᾧδὲ πη ἔχει. 5.1.24 Ἐπεὶ δὲ τρίτον ἔτος Γότθοις τε καὶ Θευδερίχῳ Ῥάβενναν πολιορκοῦσιν ἐτέτριπτο ἤδη, οἳ τε Γότθοι ἀχθόμενοι τῇ προσεδρεία καὶ οἱ ἀμφὶ Ὀδόακρον πιεζόμενοι τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ, ὑπὸ διαλλακτῆ τῷ Ῥαβέννης ἱερεῖ ἐς λόγους ἀλλήλοις ξυνίασιν, ἔφ' ᾧ Θευδερικός τε καὶ Ὀδόακρος ἐν Ῥαβέννη ἐπὶ τῇ ἴσῃ 5.1.25 καὶ ὁμοίᾳ δίαιταν ἔξουσι. καὶ χρόνον μὲν τινα διεσώσαντο τὰ ξυγκείμενα, μετὰ δὲ Θευδερικός Ὀδόακρον λαβὼν, ὡς φασιν, ἐπιβουλήν ἐς αὐτὸν χρώμενον, νῶ τε δολερῶ καλέσας ἐπὶ θοίνην ἔκτεινε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ βαρβάρων τῶν πολεμίων προσποιησάμενος ὅσους περιεῖναι ξυνέπεσεν αὐτὸς ἔσχε τὸ Γότθων τε καὶ Ἴταλιῶν 5.1.26 τῶν κράτος. καὶ βασιλέως μὲν τοῦ Ῥωμαίων οὔτε τοῦ σχήματος οὔτε τοῦ ὀνόματος ἐπιβατεῦσαι ἠξίωσεν, ἀλλὰ καὶ ῥῆξ διεβίου καλούμενος (οὕτω γὰρ σφῶν τοὺς ἡγεμόνας καλεῖν οἱ βάρβαροι νενομίκασι), τῶν μέντοι κατηκῶν τῶν αὐτοῦ προὔστη ξύμπαντα περιβαλλόμενος 5.1.27 μενος ὅσα τῷ φύσει βασιλεῖ ἤρμοσται. δικαιοσύνης τε γὰρ ὑπερφυῶς ἐπεμελήσατο καὶ τοὺς νόμους ἐν τῷ βεβαίῳ διεσώσατο, ἔκ τε βαρβάρων τῶν περιοίκων τὴν χώραν ἀσφαλῶς διεφύλαξε, ξυνέσεως τε καὶ ἀνδρίας 5.1.28 ἐς ἄκρον ἐληλύθει ὡς μάλιστα. καὶ ἀδίκημα σχεδόν τι οὐδὲν οὔτε αὐτὸς ἐς τοὺς ἀρχομένους εἰργάζετο οὔτε τῷ ἄλλῳ τὰ τοιαῦτα ἐγκεχειρηκότι ἐπέτρεπε, πλὴν γε δὴ ὅτι τῶν χωρίων τὴν μοῖραν ἐν σφίσι αὐτοῖς Γότθοι ἐνείμαντο, ἦνπερ Ὀδόακρος τοῖς στασιώταις τοῖς αὐτοῦ 5.1.29 ἔδωκεν. ἦν τε ὁ Θευδερικός λόγω μὲν τύραννος, ἔργῳ δὲ βασιλεὺς ἀληθῆς τῶν ἐν ταύτῃ τῇ τιμῇ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἠὲ δοκιμηκότων οὐδενὸς ἦσσαν, ἔρως τε αὐτοῦ ἐν τε Γότθοις καὶ Ἴταλιώταις πολὺς ἠκμασε, καὶ ταῦτα ἄπο 5.1.30 τοῦ ἀνθρωπέου τρόπου. ἐτέρων γὰρ ἕτερα ἐν ταῖς πολιτεαῖς αἰεὶ αἰρουμένων τὴν ἐφεστῶσαν ἀρχὴν ξυμβαίνει ἀρέσκειν μὲν ἐν τῷ παρατυπία οἷς ἂν ἐν ἡδονῇ τὰ πρᾶσσόμενα ἦ, λυπεῖν δὲ ὧν τῆς γνώμης ἀπ' ἐναντίου 5.1.31 τίας χωρήσειεν. ἔτη δὲ ἐπιβίους ἑπτὰ καὶ τριάκοντα ἐτελεύτησε, φοβερὸς μὲν τοῖς πολεμίοις γεγονῶς ἅπασι, πόθον δὲ αὐτοῦ πολὺν τινα ἐς τοὺς ὑπηκόους ἀπολιπών. ἐτελεύτησε δὲ τρόπῳ τοιῶδε. 5.1.32 Σύμμαχος καὶ Βοέτιος, ὁ τούτου γαμβρὸς, εὐπατρίδα μὲν τὸ ἀνέκαθεν ἦσθη, πρῶτῳ δὲ βουλῆς τῆς 5.1.33 Ῥωμαίων καὶ ὑπάτῳ ἐγενέσθη ἄμφω. φιλοσοφίαν δὲ ἀσκήσαντε καὶ δικαιοσύνης ἐπιμελησαμένῳ οὐδενὸς ἦσσαν, πολλοῖς τε ἀστῶν καὶ ξένων χρήμασι τὴν ἀπορίαν ἰασαμένῳ καὶ δόξης ἐπὶ μέγα χωρήσαντε ἄνδρας ἐς 5.1.34 φθόνον τοὺς πονηροτάτους ἐπηγαγέτην. οἷς δὴ συκοφαντοῦσι Θευδερικός ἀναπεισθεὶς ἄτε νεωτέροις πράγμασιν ἐγχειροῦντε τῷ ἄνδρῳ τούτῳ ἔκτεινε καὶ τὰ χρῆ5.1.35 ματα ἐς τὸ δημόσιον ἀνάγραπτα ἐποίησατο. δειπνοῦντι δὲ οἱ ἡμέραις ὀλίγαις ὑστερον ἰχθύος μεγάλου κεφαλὴν οἱ θεράποντες παρετίθεσαν. αὕτη Θευδερίχῳ 5.1.36 ἔδοξεν ἢ κεφαλὴ Συμμάχου νεοσφαγοῦς εἶναι. καὶ τοῖς μὲν ὀδοῦσιν ἐς χεῖλος τὸ κάτω ἐμπεπηγόσι, τοῖς δὲ ὀφθαλμοῖς βλοσυρόν τι ἐς αὐτὸν καὶ μανικὸν ὄρω5.1.37 σιν, ἀπειλοῦντί οἱ ἐπὶ πλεῖστον ἐώκει. περιδεῆς δὲ τῷ ὑπερβάλλοντι τοῦ τέρατος γεγονῶς καὶ ῥιγῶσας ἐκτόπως ἐς κοίτην τὴν αὐτοῦ ἀπεχώρησε δρόμῳ, τρι5.1.38

βώνιά τε πολλά οί ἐπιθεῖναι κελεύσας ἠσύχαζε. μετὰ δὲ ἅπαντα εἰς Ἑλπίδιον τὸν ἱατρὸν τὰ ξυμπεσόντα ἐξενεγκῶν τὴν ἐς Σύμμαχόν τε καὶ Βοέτιον ἀμαρτάδα 5.1.39 ἔκλαιεν. ἀποκλαύσας δὲ καὶ περιαλήσας τῇ ξυμφορᾷ οὐ πολλῶ ὕστερον ἐτελεύτησεν, ἀδίκημα τοῦτο πρῶτόν τε καὶ τελευταῖον ἐς τοὺς ὑπηκόους τοὺς αὐτοῦ δράσας, ὅτι δὴ οὐ διερευνησάμενος, ὡσπερ εἰώθει, τὴν περὶ τοῖν ἀνδροῖν γνῶσιν ἤνεγκε. 5.2.1 Τελευτήσαντός τε αὐτοῦ παρέλαβε τὴν βασιλείαν Ἀταλάριχος, ὁ Θευδερίχου θυγατριδοῦς, ὁκτῶ γεγονώς ἔτη καὶ ὑπὸ τῇ μητρὶ Ἀμαλασοῦνθη τρεφόμενος. ὁ γὰρ οἱ πατήρ ἤδη ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο. χρόνῳ τε οὐ πολλῶ ὕστερον Ἰουστινιανὸς ἐν Βυζαντίῳ 5.2.3 τὴν βασιλείαν παρέλαβεν. Ἀμαλασοῦνθα δὲ ἄτε τοῦ παιδὸς ἐπίτροπος οὖσα, τὴν ἀρχὴν διωκεῖτο, ξυνέσεως μὲν καὶ δικαιοσύνης ἐπὶ πλεῖστον ἐλθοῦσα, τῆς δὲ 5.2.4 φύσεως ἐς ἄγαν τὸ ἀρρενωπὸν ἐνδεικνυμένη. ὅσον τε χρόνον τῆς πολιτείας προὔστη, οὐδένα τῶν πάντων Ῥωμαίων ἐς τὸ σῶμα ἐκόλασεν ἢ χρήμασιν ἐζημίωσεν. 5.2.5 οὐ μὴν οὐδὲ Γότθοις ξυνεχώρησεν ἐς τὴν ἐς ἐκείνους ἀδικίαν ὀργῶσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς Συμμάχου τε καὶ Βοε5.2.6 τίου παισὶ τὴν οὐσίαν ἀπέδωκεν. ἡ μὲν οὖν Ἀμαλασοῦνθα τὸν παῖδα ἐβούλετο τοῖς Ῥωμαίων ἄρχουσι τὰ ἐς τὴν δίκαιαν ὁμότροπον καταστήσασθαι καὶ φοιτᾶν 5.2.7 ἐς γραμματιστοῦ ἤδη ἠνάγκαζε. τρεῖς τε ἀπολεξαμένη τῶν ἐν Γότθοις γερόντων, οὗσπερ ἠπίστατο μᾶλλον ἀπάντων ξυνετούς τε καὶ ἐπιεικέις εἶναι, ξυνδιαιτᾶ5.2.8 σθαι Ἀταλάριχῳ ἐκέλευε. Γότθοις δὲ ταῦτα οὐδαμῇ ἤρεσκε. τῆς γὰρ ἐς τοὺς ὑπηκόους ἀδικίας ἐπιθυμία 5.2.9 βαρβαρικώτερον πρὸς αὐτοῦ ἄρχεσθαι ἠθέλον. καὶ ποτε ἡ μὲν μήτηρ ἀμαρτάνοντά τι ἐν τῷ κοιτῶνι τὸν παῖδα λαβοῦσα ἐρράπισε· καὶ ὡς δεδακρυμένος ἐς τὴν 5.2.10 ἀνδρωνίτιν ἐνθὲνδε ἀπήλθε. Γότθοι δὲ αὐτῷ ἐντυχόντες δεινὰ ἐποιοῦντο καὶ τῇ Ἀμαλασοῦνθη λοιδορούμενοι ἰσχυρίζοντο βούλεσθαι αὐτὴν τὸν παῖδα ἐξ ἀνθρώπων ἀφανιεῖν ὅτι τάχιστα, ὅπως αὐτὴ ἐτέρῳ ἀνδρὶ ἐς κοίτην ἐλθοῦσα Γότθων τε καὶ Ἰταλιωτῶν 5.2.11 ξὺν αὐτῷ ἄρχοι. ξυλληγέντες τε, ὅσοι δὴ ἐν αὐτοῖς λόγιμοι ἦσαν καὶ παρὰ τὴν Ἀμαλασοῦνθαν ἐλθόντες ἠτιῶντο οὐκ ὀρθῶς σφίσι οὐδὲ ἢ ξυμφέρει τὸν βασιλέα 5.2.12 παιδεύεσθαι. γράμματά τε γὰρ παρὰ πολὺ κεχωρίσθαι ἀνδρίας, καὶ διδασκαλίας γερόντων ἀνθρώπων ἐς τε τὸ δειλὸν καὶ ταπεινὸν ἀποκρίνεσθαι ἐκ 5.2.13 τοῦ ἐπὶ πλεῖστον. δεῖν τοίνυν τὸν ἐν τινὶ ἔργῳ τολμητὴν τε καὶ δόξῃ μέγαν ἐσόμενον, φόβου τοῦ ἐκ διδασκάλων ἀπαλλαγέντα, τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις μελέτας 5.2.14 ποιεῖσθαι. ἔλεγον δὲ ὡς οὐδὲ Θευδερικός ποτε Γότθων 5.2.15 τινὰς τοὺς παῖδας ἐς γραμματιστοῦ πέμπειν ἐώη. λέγειν γὰρ ἅπασιν ὡς, ἥνπερ αὐτοῖς τὸ ἀπὸ τοῦ σκύτους ἐπιγένηται δέος, οὐ μῆποτε ξίφους ἢ δορατίου ὑπερ5.2.16 φρονεῖν ἀξιώσουσιν. ἐννοεῖν τε αὐτὴν ἐδικαίου ὡς ἄρα οἱ ὁ πατήρ Θευδερικός χώρας τε τοσαύτης κύριος γεγονώς καὶ βασιλείαν οὐδαμῶθεν αὐτῷ προσήκουσαν περιβαλλόμενος τελευτήσειε, καίπερ γραμμάτων οὐδὲ 5.2.17 ὅσον ἀκοὴν ἔχων. «οὐκοῦν, ὦ δέσποινα,» ἔφασαν, «παι»δαγωγούς μὲν τούτους χαίρειν τανῦν ἔα, σὺ δὲ Ἀτα»λαρίχῳ ὁμοδιαίτους ἡλικίας τινὰς δίδου, οἵπερ αὐτὸν «τὰ ἐς τὴν ἡλικίαν ξυνακμάζοντες ἐς τὴν ἀρετὴν κατὰ «γε τὸν βάρβαρον νόμον ὀρμήσουσι.» 5.2.18 Ταῦτα ἐπεὶ ἤκουσεν Ἀμαλασοῦνθα, οὐκ ἐπήνεσε μὲν, δείσασα δὲ τὴν τῶν ἀνθρώπων ἐπιβουλήν, δόκησιν τε παρείχετο ὡς πρὸς ἡδονῆς αὐτῇ οἱ λόγοι ἐγίνοντο, καὶ ξυνεχώρει ἅπαντα ὅσων οἱ βάρβαροι αὐτῆς 5.2.19 ἔχρηζον. τῶν τε γερόντων Ἀταλάριχον ἐκλελοιπότην παῖδες αὐτῷ τινες ξυνησαν κοινῶν τῆς διαίτης ἐσόμενοι, οὕτω μὲν ἠβηκότες, χρόνῳ δὲ οὐ πολλῶ προτερεύοντες, οἵπερ αὐτὸν, ἐπειδὴ τάχιστα ἐς ἠβὴν ἤλθεν, ἐς τε μέθην καὶ γυναικῶν μίξεις παρακαλοῦντες, κακοήθη τε διαφερόντως εἶναι καὶ τῇ μητρὶ ὑπὸ ἀβελ5.2.20 τερίας ἀπειθέστερον κατεστήσαντο. ὥστε οὐδὲ μεταποιεῖσθαι αὐτῆς τὸ παράπαν ἠξίου, καίπερ τῶν βαρβάρων ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐπ' αὐτὴν ἤδη ξυνισταμένων, οἵ γε καὶ τῶν βασιλείων ἀναχωρεῖν τὴν ἀνθρωπὸν 5.2.21 ἀνέδην ἐκέλευον. Ἀμαλασοῦνθα δὲ οὔτε

κατωρρώδησε τὴν τῶν Γότθων ἐπιβουλὴν οὔτε οἷα γυνὴ ἐμαλθακίσθη, ἀλλ' ἔτι τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα ἐνδεικνυμένη, τρεῖς ἀπολέξασα τοὺς ἐν τοῖς βαρβάροις λογιμωτάτους τε καὶ αὐτῇ αἰτιωτάτους τῆς στάσεως, ἐκέλευεν ἐς τὰς τῆς Ἰταλίας ἐσχατίας ἵεναι, οὐχ ἅμα μέντοι, ἀλλ' ὡς πορρωτάτω ἀλλήλων· τῷ δὲ λόγῳ ἐστέλλοντο, ἐφ' ᾧ τὴν χώραν φυλάξωσιν ἐκ τῆς τῶν πολεμίων ἐφόδου. 5.2.22 ἀλλ' οὐδὲν τι ἦσσαν οἱ ἄνδρες οὗτοι διὰ τε τῶν φίλων 5.2.22 καὶ τῶν ξυγγενῶν (ξυνήεσαν γὰρ ἔτι καὶ μακρὰν ὁδὸν πορευόμενοι ἐς αὐτοὺς ἅπαντες) Ἀμαλασοῦνθη τὰ ἐς τὴν ἐπιβουλὴν ἐξηρτύοντο. ἄπερ οὐκέτι φέρειν ἢ 5.2.23 γυνὴ οἷα τε οὔσα ἐπενόει τοιαῦδε. πέμψασα ἐς Βυζάντιον Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἀνεπυθάνετο εἶπερ αὐτῷ βουλομένῳ εἶη Ἀμαλασοῦνθαν τὴν Θευδερίχου παρ' αὐτὸν ἦκειν. βούλεσθαι γὰρ αὐτὴν ἐξ Ἰταλίας ἀπαλ5.2.24 λάσσεσθαι ὅτι τάχιστα. βασιλεὺς δὲ τῷ λόγῳ ἠσθεὶς ἐλθεῖν τε τὴν γυναῖκα ἐκέλευε καὶ τῶν Ἐπιδάμνου οἴκων τὸν κάλλιστον ἐν παρασκευῇ ἐπέστελλε γενέσθαι, ὅπως ἐπειδὰν Ἀμαλασοῦνθα ἐνταῦθα ἴοι, καταλύοι τε αὐτόσε καὶ χρόνον διατρίψασα ὅσον ἂν αὐτῇ βουλο5.2.25 μένη εἶη, οὕτω δὴ κομίζεται ἐς Βυζάντιον. ταῦτα ἐπεὶ Ἀμαλασοῦνθα ἔγνω, ἄνδρας ἀπολέξασα Γότθους, δραστηρίους τε καὶ αὐτῇ ἐς τὰ μάλιστα ἐπιτηδεῖους ἔστελλεν ἐφ' ᾧ τοὺς τρεῖς ἀποκτενοῦσιν, ὧν ἄρτι ἐμνήσθη ἅτε τῆς στάσεως αἰτιωτάτους αὐτῇ γενομένους. 5.2.26 αὐτὴ δὲ ἄλλα τε χρήματα καὶ τετρακόσια χρυσοῦ κεντηνάρια ἐν νηὶ μιᾷ ἐνθεμένη, ἐς ταύτην τε ἐμβιβάσασα τῶν οἱ πιστοτάτων τινὰς, πλεῖν μὲν ἐκέλευσεν εἰς Ἐπίδαμον, ἀφικομένους δὲ ὀρμίζεσθαι μὲν ἐν τῷ ταύτης λιμένι, τῶν δὲ φορτίων, ἕως αὐτῇ ἐπιστέλλοι, 5.2.27 μὴδ' ὅτιοῦν ἐκφορεῖν τῆς νεώς. ἔπρασε δὲ ταῦτα, ὅπως, ἢν μὲν ἀπολωλέναι τοὺς τρεῖς πύθηται, μένοι τε αὐτοῦ καὶ τὴν ναῦν μεταπέμποιτο, οὐδὲν ἔτι ἔχουσα πρὸς τῶν ἐχθρῶν δέος· ἢν δὲ αὐτῶν τινα περιεῖναι ξυμβαίνει, οὐδεμιᾶς οἱ ἀγαθῆς ἀπολελειμμένης ἐλπίδος, πλεοῖ τε κατὰ τάχος καὶ ἐς γῆν τὴν βασιλέως ζῦν τοῖς 5.2.28 χρήμασι διασώζοιτο. τοιαύτη μὲν γνώμη Ἀμαλασοῦνθα ἐς Ἐπίδαμον τὴν ναῦν ἐπεμπε, καὶ ἐπεὶ ἀφίκετο ἐς τὸν Ἐπιδαμνίων λιμένα, οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες τὰ 5.2.29 ἐντεταλμένα ἐποίουν. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον Ἀμαλασοῦνθα, τῶν φόνων οἱ ἐξεργασμένων ἦπερ ἐβούλετο, τὴν τε ναῦν μετεπέμπετο καὶ μένουσα ἐπὶ Ῥαβέννης τὴν ἀρχὴν ὡς ἀσφαλέστατα ἐκρατύνατο. 5.3.1 Ἦν δέ τις ἐν Γότθοις Θευδάτος ὄνομα, τῆς Θευδερίχου ἀδελφῆς Ἀμαλαφρίδης υἱός, πόρρω που ἤδη ἡλικίας ἦκων, λόγων μὲν Λατίνων μεταλαχῶν καὶ δογμάτων Πλατωνικῶν, πολέμων δὲ ἀμελετήτως παντάπασιν ἔχων, μακρὰν τε ἀπολελειμμένος τοῦ δραστηρίου, 5.3.2 ἐς μέντοι φιλοχρηματίαν δαιμονίως ἐσπουδακῶς. οὗτος ὁ Θευδάτος πλείστων μὲν τῶν ἐν Τούσκοις χωρίων κύριος ἐγεγόνει, βιαζόμενος δὲ καὶ τὰ λειπόμενα τοὺς κεκτημένους ἀφαιρεῖσθαι ἐν σπουδῇ εἶχε. γείτονα γὰρ 5.3.3 ἔχειν συμφορὰ τις Θευδάτῳ ἐδόκει εἶναι. ταύτην αὐτῷ Ἀμαλασοῦνθα τὴν προθυμίαν ἀναστέλλειν ἠπέιγετο, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἤχθητό τε αὐτῇ ἐς αἰὶ καὶ χαλεπῶς 5.3.4 εἶχεν. ἐβουλεύετο οὖν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ Τουσκίαν ἐνδοῦναι, ἐφ' ᾧ χρήματά τε πολλὰ καὶ βουλῆς πρὸς αὐτοῦ ἀξίωμα κομισάμενος ἐν Βυζαντίῳ τὸ λοιπὸν 5.3.5 διατρίβοι. ταῦτα Θευδάτου βεβουλευμένου πρέσβεις ἐκ Βυζαντίου παρὰ τὸν Ῥώμης ἀρχιερέα ἦκον, ὃ τε τῆς Ἐφέσου ἱερεὺς Ὑπάτιος καὶ Δημήτριος ἐκ τῶν ἐν Μακεδόσι Φιλίππων, δόξης ἕνεκεν, ἢν Χριστιανοὶ ἐν 5.3.6 σφίσι αὐτοῖς ἀντιλέγουσιν ἀμφιγνοοῦντες. τὰ δὲ ἀντιλεγόμενα ἐγὼ ἐξεπιστάμενος ὡς ἦκιστα ἐπιμνήσομαι. ἀπονοίας γὰρ μανιώδους τινὸς ἠγοῦμαι εἶναι διερευνησθαι τὴν τοῦ θεοῦ φύσιν, ὅποια ποτέ ἐστιν. 5.3.7 ἀνθρώπῳ γὰρ οὐδὲ τὰ ἀνθρώπεια ἐς τὸ ἀκριβὲς οἶμαι καταληπτὰ, μὴ τί γε δὴ τὰ εἰς θεοῦ φύσιν ἦκοντα. ἐμοὶ μὲν οὖν ταῦτα ἀκινδύνως σεσιωπήσθω μόνῳ τῷ 5.3.8 μὴ ἀπιστεῖσθαι τὰ τετιμημένα. ἐγὼ γὰρ οὐκ ἂν οὐδὲν ἄλλο περὶ θεοῦ ὅτιοῦν εἴποιμι ἢ ὅτι ἀγαθός τε παντάπασιν εἶη καὶ ζύμπαντα ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τῇ αὐτοῦ 5.3.9 ἔχει. λεγέτω δὲ ὡς πη ἕκαστος γινώσκειν

ὕπερ αὐτῶν οἶεται, καὶ ἱερεὺς καὶ ἰδιώτης. Θευδάτος δὲ ξυγγενόμενος λάθρα τοῖς πρέσβεσι τούτοις ἀγγέλλειν ἐπέστελλεν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ ἅπερ αὐτῶ βεβουλευμένα εἶη, ἐξαιπὼν ὅσα μοι ἄρτι δεδήλωται. 5.3.10 Ἐν τούτῳ δὲ Ἀταλάρχος ἐς κραιπάλην ἐμπεπτωκῶς ὄρον οὐκ ἔχουσαν νοσήματι μαρασμοῦ ἦλω. διὸ 5.3.11 δὴ Ἀμαλασοῦνθα διηπορεῖτο. οὔτε γὰρ ἐπὶ τῇ τοῦ παιδὸς γνώμῃ τὸ θαρσεῖν εἶχεν, εἰς τοῦτο ἀτοπίας ἐληλακότος, ἦν τε αὐτὸς Ἀταλάρχος ἐξ ἀνθρώπων ἀφανίζεται, οὐκ ᾤετο αὐτῇ τὸν βίον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὸ λοιπὸν ἔσεσθαι, Γότθων τοῖς λογιμωτάτοις προσ5.3.12 κεκρουκυῖα. διὸ δὴ τὸ Γότθων τε καὶ Ἰταλιωτῶν κράτος ἐνδιδόναι Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ, ὅπως αὐτῇ σώ5.3.13 ζοίτο, ἠθέλεν. ἐτύγχανε δὲ Ἀλέξανδρος, ἀνὴρ ἐκ βουλῆς, σὺν τε Δημητρίῳ καὶ Ὑπατίῳ ἐνταῦθα ἦκων. 5.3.14 ἐπειδὴ γὰρ τὸ μὲν Ἀμαλασοῦνθης πλοῖον ἐν τῷ Ἐπιδάμνου λιμένι ὀρμίζεσθαι βασιλεὺς ἤκουσεν, αὐτὴν δὲ μέλλειν ἔτι, καίπερ χρόνου τριβέντος συχνοῦ, ἔπεμψε τὸν Ἀλέξανδρον, ἐφ' ᾧ κατασκευάμενος ἅπαντα τὰ 5.3.15 ἀμφὶ τῇ Ἀμαλασοῦνθῃ ἀγγείλει· τῷ δὲ λόγῳ πρεσβευτὴν τὸν Ἀλέξανδρον βασιλεὺς ἔπεμψε, τοῖς τε ἀμφὶ τῷ Λιλυβαίῳ ξυνταραχθεῖς (ἅπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις δεδήλωται) καὶ ὅτι Οὐννοι δέκα ἐκ τοῦ ἐν Λιβύῃ στρατοπέδου, δρασμοῦ ἐχόμενοι, ἐς Καμπανίαν ἀφίκοντο, Οὐλίαις τε αὐτοῦς, ὃς Νεάπολιν ἐφύλασσαν, Ἀμαλασοῦνθης οὔτι ἀκουσίῳ ὑπεδέξατο, Γότθοι τε Γήπαισι τοῖς ἀμφὶ Σίρμιον πολεμοῦντες, πόλει Γρατιανῆ, ἐν τῇ Ἰλλυριῶν ἐσχατιᾷ κειμένη, ὡς πολεμῖα 5.3.16 ἐχρήσαντο. ἅπερ Ἀμαλασοῦνθῃ ἐπικαλῶν γράμματά τε γράψας τὸν Ἀλέξανδρον ἔπεμψεν. ὃς ἐπειδὴ ἐν Ῥώμῃ ἐγένετο, τοὺς μὲν ἱερεῖς αὐτοῦ εἶασε πράσσοντας ὧν ἕνεκα ἦλθον, ἐς δὲ Ῥάβενναν αὐτὸς κοιμισθεῖς καὶ Ἀμαλασοῦνθῃ ἐς ὄψιν ἦκων, τούς τε βασιλέως λόγους ἀπήγγειλε λάθρα καὶ τὰ γράμματα ἐς τὸ ἐμφανὲς ἐνε5.3.17 χεῖρισεν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφή τάδε «Τὸ ἐν Λιλυβαίῳ «φρούριον, ἡμέτερον ὄν, βία λαβοῦσα ἔχεις, καὶ βαρ»βάρους δραπετάς ἐμοὺς γεγενημένους δεξαμένη ἀπο»δοῦναι οὔπω καὶ νῦν ἔγνωκας, ἀλλὰ καὶ Γρατιανὴν «τὴν ἐμὴν τὰ ἀνήκεστα, οὐδὲν σοι προσῆκον, εἰργάσω. 5.3.18 «ὄθεν ὦρα σοι ἐκλογίζεσθαι ποῖα ποτὲ τούτοις τελευτῆ 5.3.19 «γένοιτο.» ταῦτα ὡς ἀπενεχθέντα ἡ γυνὴ τὰ γράμματα ἀνελέξατο, ἀμείβεται τοῖσδε «Βασιλέα μέγαν τε «καὶ ἀρετῆς μεταποιούμενον, ὄρφανῶ παιδί καὶ ὡς «ἠκιστα τῶν πρασσομένων ἐπαισθανομένῳ μᾶλλον ξυλ»λαβέσθαι εἰκὸς ἢ ἐξ οὐδεμιᾶς αἰτίας διάφορον εἶναι. 5.3.20 «ἀγὼν γὰρ, ἦν μὴ ἐκ τοῦ ἀντιπάλου ξυσταίῃ, οὐδὲ 5.3.21 «τὴν νίκην εὐπρεπῆ φέρει. σὺ δὲ τὸ Λιλύβαιον Ἀτα»λαρίχῳ ἐπανασεῖεις καὶ φυγάδας δέκα καὶ στρατιωτῶν «ἐπὶ πολεμίους τοὺς σφετέρους ἰόντων ἀμαρτάδα ξυμ5.3.22 «πεσοῦσαν ἀγνοῖα τινὶ ἐς πόλιν φιλίαν. μὴ δῆτα, μὴ «σύ γε, ᾧ βασιλεῦ, ἀλλ' ἐνθυμοῦ μὲν ὡς, ἠνίκα ἐπὶ «Βανδίλους ἐστράτευες, οὐχ ὅσον σοι ἐμποδῶν ἔστη»μεν, ἀλλὰ καὶ ὄδον ἐπὶ τοὺς πολεμίους καὶ ἀγορὰν «τῶν ἀναγκαιοτάτων σὺν προθυμίᾳ πολλῇ ἔδομεν, «ἄλλων τε καὶ ἵππων τοσοῦτων τὸ πλῆθος, ἀφ' ᾧ 5.3.23 «σοι ἢ τῶν ἐχθρῶν ἐπικράτησις μάλιστα γέγονε. καί»τοι ξύμμαχος ἂν καὶ φίλος δικαίως καλοῖτο οὐχ ὃς «ἂν τὴν ὀμαιχιμίαν ἐς τοὺς πέλας προῖσχοιτο μόνον, «ἀλλὰ καὶ ὃς ἂν τῷ ἐς πόλεμον ἕκαστον, ὅτου ἂν 5.3.24 «δέοιτο, ὑπουργῶν φαίνοιτο. ἐκλογίζου δὲ ὡς τηνι»καῦτα ὁ στόλος ὁ σὸς οὔτε ἀλλαχῆ ἐκ τοῦ πελάγους «εἶχεν ὅτι μὴ Σικελία προσχεῖν οὔτε τῶν ἐνθένδε 5.3.25 «ὠνηθέντων χωρὶς εἰς Λιβύην ἰέναι. ὥστε σοι τὸ «τῆς νίκης κεφάλαιον ἐξ ἡμῶν ἐστίν. ὁ γὰρ τοῖς «ἀπόροις τὴν λύσιν διδοὺς καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἀπόβασιν 5.3.26 «φέρεσθαι δίκαιος. τί δὲ ἀνθρώπῳ ἥδιον ἂν ἐχθρῶν 5.3.26 «ἐπικρατήσεως, ᾧ βασιλεῦ, γένοιτο; καὶ μὴν ἐλασσοῦ»σθαι οὐκ ἐν μετρίοις ἡμῖν ξυμβαίνει, οἱ γε οὐχὶ «κατὰ τὸν τοῦ πολέμου νόμον τὸ τῶν λαφύρων νεμό5.3.27 «μεθα μέρος. νῦν δὲ καὶ τὸ Σικελίας Λιλύβαιον, «ἄνωθεν Γότθοις προσῆκον, ἀξιοῖς ἀφαιρεῖσθαι ἡμᾶς, «πέτραν, ᾧ βασιλεῦ, μίαν ὅσον οὐδὲ ἀργυρίου ἀξίαν, «ἦν ἀνθυπουργεῖν σε Ἀταλαρίχῳ εἰκὸς γε ἦν, ἐν «τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ξυναραμένῳ, εἴπερ ἄνωθεν τῆς

5.3.28 «σῆς βασιλείας οὔσα ἐτύγχανε.» ταῦτα μὲν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς Ἀμαλασοῦνθα βασιλεῖ ἔγραψε· λάθρα δὲ αὐτῷ 5.3.29 ζύμπασαν Ἰταλίαν ἐγχειριεῖν ὠμολόγησεν. οἱ δὲ πρέσβεις ἐς Βυζάντιον ἐπανήκοντες ἅπαντα Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἠγγειλαν· Ἀλέξανδρος μὲν ἅπερ τῇ Ἀμαλασοῦνθη δοκοῦντα εἶη, Δημήτριος δὲ καὶ Ὑπάτιος ὅσα Θευδάτου λέγοντος ἤκουσαν, καὶ ὡς δυνάμει μεγάλη ἐν Τούσκοις ὁ Θευδάτος χρώμενος, χώρας τε ἐνταῦθα τῆς πολλῆς κύριος γεγονῶς, πόνῳ ἂν οὐδενὶ τὰ ὠμο5.3.30 λογημένα ἐπιτελεῖν οἴος τε εἶη. οἷς δὴ περιχαρῆς γεγονῶς βασιλεὺς Πέτρον, Ἰλλυριὸν γένος, ἐκ Θεσσαλονίκης ὀρμώμενον, ἐς τὴν Ἰταλίαν εὐθύς ἔστελλεν, ἕνα μὲν ὄντα τῶν ἐν Βυζαντίῳ ῥητόρων, ἄλλως δὲ ξυνετόν τε καὶ πρᾶον καὶ ἐς τὸ πείθειν ἱκανῶς πεφυκότα. 5.4.1 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐγίνετο τῆδε, ἐν τούτῳ Θευδάτον Τούσκοι πολλοὶ Ἀμαλασοῦνθη διέβαλον βιάσασθαι ἅπαντας τοὺς ταύτη ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἀγροὺς ἀφελέσθαι οὐδενὶ λόγῳ, τοὺς τε ἄλλους ἅπαντας καὶ οὐχ ἠκιστὰ γε τὴν βασιλείον οἰκίαν αὐτὴν, ἣν δὴ πα5.4.2 τριμώνιον Ῥωμαῖοι καλεῖν νενομίκασι. διὸ δὴ ἐς τὰς εὐθύνας καλέσασα Θευδάτον ἡ γυνὴ διαρρήδην τε πρὸς τῶν διαβαλόντων ἐληλεγμένον ἀποτινύναι πάντα ἠνάγκασεν, ἅπερ οὐ δέον ἀφείλετο, οὕτω τε αὐτὸν 5.4.3 ἀπεπέμψατο. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς ἄγαν τῷ ἀνθρώπῳ προσκεκρουκυῖα διάφορος τὸ λοιπὸν ἐγεγόνει ἀνιωμένῳ ὑπὸ φιλοχρηματίας ὡς μάλιστα, ὅτι διαμαρτάνειν τε καὶ βιάζεσθαι ἀδύνατος ἦν. 5.4.4 Ὑπὸ τὸν χρόνον τοῦτον Ἀταλάρχος μὲν τῇ νόσῳ καταμαρανθεὶς ἐτελεύτησεν, ὀκτῶ τῇ ἀρχῇ ἐπιβιούς ἔτη. Ἀμαλασοῦνθα δὲ (χρῆν γάρ οἱ γενέσθαι κακῶς) ἐν οὐδενὶ λόγῳ φύσιν τὴν Θευδάτου ποιησαμένη καὶ ὅσα αὐτὸν ἔναγχος δράσειεν, οὐδὲν πείσεσθαι ἄχαρι πρὸς αὐτοῦ ὑπετόπησεν, ἦν τι τὸν ἄνθρωπον ἀγαθὸν 5.4.5 ἐργάσεται μείζον. μεταπεμψαμένη τοίνυν αὐτὸν, ἐπειδὴ ἦκε, τιθασσεύουσα ἔφασκε χρόνου ἐξεπίστασθαι ὡς οἱ ὁ παῖς ἐπίδοξος εἶη, ὅτι δὴ ὀλίγῳ ὕστερον τελευτήσσει. τῶν τε γὰρ ἰατρῶν πάντων ταῦτὰ γινωσκόντων ἀκηκοέναι καὶ αὐτὴ τοῦ Ἀταλαρίχου σώματος ἀεὶ μαρ15.4.6 νομένου ἠσθησθαι. ἐπεὶ τε ἀμφὶ αὐτῷ Θευδάτῳ ἑώρα Γότθους τε καὶ Ἰταλιώτας δόξαν οὐκ ἀγαθὴν τινα ἔχοντας, ἐς ὃν περιεστήκει τὸ Θευδερίχου γένος, τούτου δὴ αὐτὸν διακαθᾶραι τοῦ αἰσχροῦ ὀνόματος ἐν σπουδῇ οἱ γενέσθαι, ὅπως μὴ τι αὐτῷ καλουμένῳ ἐς 5.4.7 τὴν βασιλείαν ἐμπόδιον εἶη. ἅμα δὲ καὶ τὸ δίκαιον αὐτὴν ξυνταράξαι, εἴ γε περισταίῃ τοῖς ἠδικῆσθαι πρὸς αὐτοῦ ἤδη αἰτιωμένοις οὐκ ἔχειν μὲν ὅτῳ τὰ ξυμπεσόντα σφίσις ἀγγείλωσι, δεσπότην δὲ τὸν δυσμενῆ 5.4.8 ἔχειν. διὰ ταῦτα μὲν αὐτὸν, οὕτω καθαρὸν γεγεννημένον, ἐς τὴν βασιλείαν παρακαλεῖν. δεῖν δὲ αὐτὸν ὄρκους δεινοτάτοις καταληφθῆναι ὡς ἐς Θευδάτον μὲν τὸ τῆς ἀρχῆς ὄνομα ἄγοιτο, αὐτὴ δὲ τῷ ἔργῳ τὸ κρά5.4.9 τος οὐκ ἔλασσον ἢ πρότερον ἔχοι. ταῦτα ἐπεὶ Θευδάτος ἤκουσεν, ἅπαντα ὅσα ἦν βουλομένη Ἀμαλασοῦνθη ὁμωμοκῶς, ἐπὶ λόγῳ τῷ πονηρῷ ὠμολόγησεν, ἐν μνήμῃ ἔχων ὅσα δὴ ἐκείνη πρότερον ἐς αὐτὸν εἰργασμένη 5.4.10 ἐτύγχανεν. οὕτω μὲν Ἀμαλασοῦνθα πρὸς τε γνώμης τῆς οἰκείας καὶ τῶν Θευδάτῳ ὁμωμοσμένων ἀπατη5.4.11 θεῖσα, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτὸν κατεστήσατο. πρέσβεις τε πέμψασα ἐς Βυζάντιον ἄνδρας Γότθους Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ταῦτα ἐδήλου. 5.4.12 Θευδάτος δὲ τὴν ἡγεμονίαν παραλαβὼν, πάντα οἱ τὰναντία ὧν ἐκείνη τε ἠλπισε καὶ αὐτὸς ὑπέσχετο 5.4.13 ἔπρασε. καὶ Γότθων τῶν πρὸς αὐτῆς ἀνηρημένων τοὺς ξυγγενεῖς ἐπαγαγόμενος, πολλοὺς τε καὶ λίαν λογίμους ἐν Γότθοις ὄντας, τῶν τε Ἀμαλασοῦνθη προσηκόντων ἐκ τοῦ αἰφνιδίου τινὰς ἔκτεινε καὶ αὐτὴν ἐν φυλακῇ ἔσχεν, οὕτω τῶν πρέσβεων ἐς Βυζάντιον 5.4.14 ἀφικομένων. ἔστι δὲ τις λίμνη ἐν Τούσκοις, Βουλοσίνη καλουμένη, ἧς δὴ ἐντὸς νῆσος ἀνέχει, βραχεῖα μὲν 5.4.15 κομιδῇ οὔσα, φρούριον δὲ ἐχυρὸν ἔχουσα. ἐνταῦθα Θευδάτος τὴν Ἀμαλασοῦνθαν καθείρξας ἐτήρει. δεῖσας δὲ, ὅπερ ἐγένετο, μὴ βασιλεῖ ἀπ' αὐτοῦ προσκεκρουκῶς εἶη, ἄνδρας ἐκ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς Λιβερῖόν τε καὶ Ὀπιλίωνα στεῖλας σὺν ἐτέροις τισὶ, παραιτεῖσθαι πάσῃ δυνάμει

βασιλέα ἐπήγγελλεν, ἰσχυριζομένους μηδὲν πρὸς αὐτοῦ ἄχαρι τῇ Ἀμαλασοῦνθη
ξυμβῆναι, καίπερ ἐς αὐτὸν ἀνήκεστα δεινὰ εἰργασμένη 5.4.16 τὰ πρότερα. καὶ κατὰ
ταῦτα αὐτὸς τε βασιλεῖ ἔγραψε καὶ τὴν Ἀμαλασοῦνθαν οὐτι ἐκουσίαν ἠνάγκασε
γράψαι. 5.4.17 ταῦτα μὲν οὖν ἐφέρετο τῆδε. Πέτρος δὲ ἤδη ἐπὶ πρεσβεία ἐστέλλετο
προειρημένον αὐτῷ πρὸς τοῦ βασιλέως ἐντυχεῖν μὲν κρύφα τῶν ἄλλων ἀπάντων
Θευδάτω καὶ ὄρκω τὰ πιστὰ παρεχομένω ὡς οὐδὲν ἂν τῶν πρασσομένων ἔκπυστον
γένοιτο, οὕτω τε τὰ ἀμφὶ 5.4.18 Τουσκίαν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ πρὸς αὐτὸν θέσθαι, καὶ
Ἀμαλασοῦνθη ξυγγεγόμενον λάθρα ξυμπάσης περὶ Ἰταλίας διοικήσασθαι, ὅπη
ἐκατέρω ξυνοίσειν μέλλει. 5.4.19 ἐς δὲ τὸ ἐμφανὲς ὑπὲρ τε τοῦ Λιλυβαίου καὶ τῶν
ἄλλων, ὧν ἔναγχος ἐμνήσθην, πρεσβεύσων ἦει. οὕτω γάρ τι περὶ τῆς Ἀταλαρίχου
τελευτῆς ἢ τῆς Θευδάτου ἀρχῆς ἢ τῶν Ἀμαλασοῦνθη ξυμπεπτωκότων βασιλεὺς
5.4.20 ἠκηκόει. Πέτρος δὲ ὁδῷ πορευόμενος πρῶτον μὲν τοῖς Ἀμαλασοῦνθης
πρέσβεσι ξυγγεγόμενος τὰ ἀμφὶ 5.4.21 τῆς Θευδάτου ἀρχῆς ἔμαθε. γενόμενος δὲ ὀλίγω
ὑστερον ἐν πόλει Αὐλῶνι, ἢ πρὸς κόλπω τῷ Ἰονίῳ κεῖται, ἐνταῦθα τε τοῖς ἀμφὶ
Λιβέριόν τε καὶ Ὀπιλίωνα ἐντυχῶν τὰ ξυμπεσόντα ζύμπαντα ἔγνω, ἔς τε βασιλέα
ταῦτα ἀνενεγκῶν αὐτοῦ ἔμεινεν. 5.4.22 Ἐπεὶ δὲ ταῦτα Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς
ἤκουσε, Γότθους τε καὶ Θευδάτον ξυνταράξει διανοούμενος, πρὸς μὲν
Ἀμαλασοῦνθαν γράμματα ἔγραψε, δηλοῦντα ὅτι αὐτῆς ὡς ἔνι μάλιστα μεταποιεῖσθαι
ἐν σπουδῇ ἔχοι· τῷ δὲ Πέτρῳ ἐπέστελλε ταῦτα μηδαμῇ ἀποκρύψασθαι, ἀλλ' αὐτῷ τε
Θευδάτῳ φανερὰ καὶ Γότθοις ἅπασιν 5.4.23 καταστήσασθαι. πρέσβεων δὲ τῶν ἐξ
Ἰταλίας οἱ μὲν ἄλλοι, ἐπειδὴ ἐς Βυζάντιον ἐκομίσθησαν, τὸν πάντα λόγον βασιλεῖ
ἠγγειλαν, καὶ πάντων μάλιστα Λιβέριος. 5.4.24 ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ καλὸς τε καὶ ἀγαθὸς
διαφερόντως, λόγου τε τοῦ ἀληθοῦς ἐπιμελεῖσθαι ἐξεπιστάμενος· 5.4.25 Ὀπιλίῳ δὲ
μόνος ἐνδελεχέστατα ἰσχυρίζετο μηδὲν ἐς Ἀμαλασοῦνθαν ἀμαρτεῖν Θευδάτον.
Πέτρου δὲ ἀφικομένου ἐς Ἰταλίαν Ἀμαλασοῦνθη ξυνέβη ἐξ ἀνθρώπων 5.4.26
ἀφανισθῆναι. Γότθων γὰρ συγγενεῖς τῶν ὑπ' ἐκείνης ἀνηρημένων Θευδάτῳ
προσελθόντες οὔτε αὐτῷ οὔτε σφίσι τὸν βίον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἰσχυρίζοντο εἶναι, ἦν γε
μὴ αὐτοῖς Ἀμαλασοῦνθα ὅτι τάχιστα ἐκποδῶν γέ5.4.27 νηται. ξυγχωροῦντός τε
αὐτοῖς, ἐν τῇ νήσῳ γενό5.4.28 μενοι τὴν Ἀμαλασοῦνθαν εὐθὺς ἔκτειναν. ὅπερ
Ἰταλιώτας τε ὑπερφυῶς ἅπαντας καὶ Γότθους τοὺς ἄλλους 5.4.29 ἠνίασεν. ἀρετῆς
γὰρ πάσης ἢ γυνὴ ἰσχυρότατα ἐπε5.4.30 μελεῖτο, ὅπερ μοι ὀλίγω ἔμπροσθεν εἴρηται.
Πέτρος μὲν οὖν Θευδάτῳ ἀντικρυς ἐμαρτύρετο καὶ Γότθοις τοῖς ἄλλοις ὅτι δὴ αὐτοῖς
τοῦ δεινοῦ τούτου ἐξειργασμένου ἄσπονδος βασιλεῖ τε καὶ σφίσιν ὁ πόλεμος ἔσται.
5.4.31 Θευδάτος δὲ ὑπὸ ἀβελτερίας τοὺς Ἀμαλασοῦνθης φονεῖς 5.4.31 ἐν τιμῇ τε καὶ
σπουδῇ ἔχων, Πέτρον τε καὶ βασιλέα πείθειν ἠθέλεν ὡς αὐτοῦ οὐδαμῇ ἐπαινοῦντος,
ἀλλ' ὡς μάλιστα ἀκουσίῳ, Γότθοις ἐργασθεῖν τὸ μῖασμα τοῦτο. 5.5.1 Ἐν τούτῳ δὲ
Βελισάριον ἠδδοκιμηκεῖν κατὰ Γελίμερός τε καὶ Βανδύλων τετύχηκε. βασιλεὺς δὲ
τὰ ἀμφὶ Ἀμαλασοῦνθη ξυνενεχθέντα μαθὼν εὐθὺς καθίστατο ἐς τὸν πόλεμον,
ἔνατον ἔτος τὴν βασιλείαν 5.5.2 ἔχων. καὶ Μοῦνδον μὲν τὸν Ἰλλυριῶν στρατηγὸν ἔς
τε Δαλματίαν ἰέναι, τὴν Γότθων κατήκοον, καὶ Σαλώνων ἀποπειράσασθαι ἐκέλευεν
(ἦν δὲ ὁ Μοῦνδος γένος μὲν βάρβαρος, διαφερόντως δὲ τοῖς τε βασιλέως πράγμασιν
εὖνους καὶ ἀγαθὸς τὰ πολέμια), Βελισάριον δὲ ναυσὶν ἔστελλε, στρατιώτας ἐκ μὲν
καταλόγων καὶ φοιδεράτων τετρακισχιλίους, ἐκ δὲ Ἰσαύρων τρισχιλίους 5.5.3
μάλιστα ἔχοντα. ἄρχοντες δὲ ἦσαν λόγιμοι μὲν Κωνσταντῖνός τε καὶ Βέσσας, ἐκ τῶν
ἐπὶ Θράκης χωρίων, Περάνιος δὲ ἐξ Ἰβηρίας τῆς ἀγχιιστα Μήδων, γενόμενος μὲν τῶν
ἐκ βασιλέως Ἰβήρων, αὐτόμολος δὲ πρότερον ἐς Ῥωμαίους κατὰ ἔχθος τὸ Περσῶν
ἠκων, καταλόγων δὲ ἰππικῶν μὲν Βαλεντῖνός τε καὶ Μάγνος καὶ Ἰννοκέντιος,
πεζῶν δὲ Ἡρωδιανός τε καὶ Παῦλος καὶ Δημήτριος καὶ Οὐρσικίνος, ἀρχηγὸς δὲ
Ἰσαύρων 5.5.4 Ἐννης. εἶποντο δὲ καὶ Οὐννοὶ ζύμμαχοι διακόσιοι καὶ Μαυρούσιοι

τριακόσιοι. στρατηγὸς δὲ αὐτοκράτωρ ἐφ' ἅπασι Βελισάριος ἦν, δορυφόρους τε καὶ ὑπα5.5.5 σπιστὰς πολλοὺς τε καὶ δοκίμους ἔχων. εἶπετο δὲ αὐτῷ καὶ Φώτιος, ὁ τῆς γυναικὸς Ἀντωνίνης υἱὸς ἐκ γάμων προτέρων, νέος μὲν ὢν ἔτι καὶ πρῶτον ὑπηγῆτης, ξυνητώτατος δὲ καὶ φύσεως ἰσχὺν ὑπὲρ τὴν 5.5.6 ἡλικίαν δηλώσας. βασιλεὺς τε Βελισαρίῳ ἐπέστελλεν ἐς Καρχηδόνα μὲν τῷ λόγῳ στέλλεσθαι, ἐπειδὴν δὲ ἐς Σικελίαν ἀφίκωνται, ὡς δὴ κατὰ χρεῖαν τινὰ ἐνταῦθα 5.5.7 ἀποβάντας πειρᾶσθαι τῆς νήσου. καὶ ἦν μὲν δυνατὰ ἦ, ὑποχειρίαν αὐτὴν οὐδενὶ πόνῳ ποιήσασθαι, κατέχειν τε καὶ αὐτῆς μηκέτι μεθίεσθαι· ἦν δέ τι ἐμπόδιον ὑπαντίαση, πλεῖν κατὰ τάχος ἐπὶ Λιβύης, οὐδενὶ αἴσθησιν τῆς βουλήσεως παρεχομένου. 5.5.8 Πέμψας δὲ καὶ παρὰ Φράγγων τοὺς ἡγεμόνας ἔγραψε τάδε «Γότθοι Ἰταλίαν τὴν ἡμετέραν βία ἐλόν»τες οὐχ ὅσον αὐτὴν ἀποδιδόναι οὐδαμῆ ἔγνωσαν, «ἀλλὰ καὶ προσηδικήκασιν ἡμᾶς οὔτε φορητὰ οὔτε 5.5.9 «μέτρια. διόπερ ἡμεῖς μὲν στρατεύειν ἐπ' αὐτοὺς «ἠναγκάσαμεθα, ὑμᾶς δὲ εἰκὸς ξυνδιαφέρειν ἡμῖν πό»λεμον τόνδε, ὃν ἡμῖν κοινὸν εἶναι ποιεῖ δόξα τε ὀρθή, «ἀποσειομένη τὴν Ἀρειανῶν γνώμη, καὶ τὸ ἐς Γότθους 5.5.10 «ἀμφοτέρων ἔχθος». τοσαῦτα μὲν βασιλεὺς ἔγραψε· καὶ χρήμασιν αὐτοὺς δωρησάμενος, πλείονα δώσειν, ἐπειδὴν ἐν τῷ ἔργῳ γένωνται, ὡμολόγησεν. οἱ δὲ αὐτῷ ξὺν προθυμίᾳ πολλῇ ξυμμαχήσειν ὑπέσχοντο. 5.5.11 Μοῦνδος μὲν οὖν καὶ ἡ ξὺν αὐτῷ στρατιὰ ἐς Δαλματίαν ἀφικόμενοι καὶ Γότθοις τοῖς ἐκείνη ὑπαντιάσασιν ἐς χεῖρας ἐλθόντες, νικήσαντές τε τῇ ξυμβολῇ, 5.5.12 Σάλωνας ἔσχον. Βελισάριος δὲ καταπλεύσας ἐς Σικελίαν Κατάνην ἔλαβεν. ἔνθεν τε ὀρμώμενος Συρακούσας τε ὁμολογία καὶ πόλεις τὰς ἄλλας παρεστήσατο οὐδενὶ πόνῳ· πλήν γε δὴ ὅτι Γότθοι, οἱ ἐν Πανόρμῳ φυλακὴν εἶχον, θαρσοῦντες τῷ περιβόλῳ (ἦν γὰρ ἐχυρὸν τὸ χωρίον) προσχωρεῖν τε Βελισαρίῳ ἠκιστα ἤθελον καὶ αὐτὸν ἐνθένδε ἀπάγειν τὸν στρατὸν κατὰ 5.5.13 τάχος ἐκέλευον. Βελισάριος δὲ λογισάμενος ἀμήχανον εἶναι διὰ τῆς ἡπίρου τὸ χωρίον ἐλεῖν ἐσπλεῖν τὸν στόλον ἐς τὸν λιμένα ἐκέλευεν ἄχρι ἐς τὸ τεῖχος διή5.5.14 κοντα. ἦν γὰρ τοῦ τε περιβόλου ἐκτὸς καὶ παντάπασιν ἀνδρῶν ἔρημος. οὗ δὴ τῶν νηῶν ὀρμισαμένων τοὺς ἰστούς ξυνέβαινε τῶν ἐπάλξεων καθυπερτέρους 5.5.15 εἶναι. αὐτίκα οὖν τοὺς λέμβους τῶν νηῶν ἅπαντας 5.5.16 τοξοτῶν ἐμπλησάμενος ἀπεκρέμασεν ἄκρων ἰστών. ὅθεν δὴ κατὰ κορυφὴν βαλλόμενοι οἱ πολέμοι ἐς δέος τι ἄμαχον ἦλθον καὶ Πάνορμον εὐθύς ὁμολογία Βελι5.5.17 σαρίῳ παρέδοσαν. βασιλεὺς τε ἐκ τοῦδε Σικελίαν ὄλην ἐς φόρου ἀπαγωγὴν κατήκοον εἶχε. τῷ δὲ Βελισαρίῳ τότε κρεῖσσον λόγου εὐτύχημα ξυνηνέχθη γενέ5.5.18 σθαι. τῆς γὰρ ὑπατείας λαβὼν τὸ ἀξίωμα ἐπὶ τῷ Βανδίλους νενικηκέναι, ταύτης ἔτι ἐχόμενος, ἐπειδὴ παρεστήσατο Σικελίαν ὄλην, τῇ τῆς ὑπατείας ὑστάτη ἡμέρᾳ ἐς τὰς Συρακούσας εἰσήλασε, πρὸς τε τοῦ στρατοπέδου καὶ Σικελιωτῶν κροτούμενος ἐς τὰ μάλιστα 5.5.19 καὶ νόμισμα χρυσοῦ ρίπτων ἅπασιν. οὐκ ἐξεπίτηδες μέντοι αὐτῷ πεποιήται τοῦτο, ἀλλὰ τις τῷ ἀνθρώπῳ ξυνέβη τύχη πᾶσαν ἀνασωσαμένῳ τὴν νῆσον Ῥωμαίοις ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ ἐς τὰς Συρακούσας ἐσεληλακέναι, τὴν τε τῶν ὑπάτων ἀρχὴν, οὐχ ἥπερ εἰώθει ἐν τῷ Βυζαντίου βουλευτηρίῳ, ἀλλ' ἐνταῦθα καταθεμένῳ ἐξ ὑπάτων γενέσθαι. Βελισαρίῳ μὲν οὖν οὕτω δὴ εὐημερήσαι ξυνέτυχεν. 5.6.1 Ἐπεὶ δὲ ταῦτα Πέτρος ἔμαθεν, ἐγκείμενος πολλῷ ἔτι μᾶλλον καὶ δεδισσόμενος Θευδάτον οὐκέτι 5.6.2 ἀνίει. καὶ ὃς ἀποδειλιάσας τε καὶ ἐς ἀφασίαν ἐμπεπτωκώς, οὐχ ἦσσαν ἢ εἰ δορυάλωτος ξὺν τῷ Γελίμερι αὐτὸς ἐγεγόνει, ἐς λόγους τῷ Πέτρῳ κρύφα τῶν ἄλλων ἀπάντων ἦλθεν, ἔς τε ζύμβασιν ἐν σφίσιν ἦλθεν, ἐφ' ᾧ Θευδάτος Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ Σικελίας ἐκστήσεται πάσης, πέμψει δὲ αὐτῷ καὶ στέφανον χρυσοῦν ἀνὰ πᾶν ἔτος κατὰ τριακοσίας ἔλκοντα λίτρας, Γότθους τε ἄνδρας μαχίμους ἐς τρισχιλίους, ἠνίκα ἂν αὐτῷ βουλομένῳ εἴη, Θευδάτῳ δὲ αὐτῷ ἐξουσίαν οὐδαμῆ ἔσεσθαι τῶν τινα ἱερέων ἢ βουλευτῶν ἀποκτινύναι, ἢ ἀνάγραφτον ἐς τὸ δημόσιον αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ὅτι μὴ

5.6.3 βασιλέως ποιείσθαι γνώμη. ἦν δέ γε τῶν ὑπηκόων τινὰς ἐς τὸ τῶν πατρικίων ἢ ἄλλο βουλῆς ἀξίωμα Θευδάτος ἀγαγεῖν βούληται, τοῦτο δὲ οὐκ αὐτὸν δῶ5.6.4 σειν, ἀλλὰ βασιλέα αἰτήσιν διδόναι. εὐφημοῦντα δὲ Ῥωμαίων τὸν δῆμον, ἀναβοήσιν αἰεὶ βασιλέα πρῶτον, ἔπειτα Θευδάτον, ἔν τε θεάτροις καὶ ἵπποδρομίαις 5.6.5 καὶ εἴ που ἄλλη τὸ τοιοῦτον δεήσει γενέσθαι. εἰκόνα τε χαλκῆν ἢ ὕλης ἑτέρας μὴ ποτε Θευδάτῳ μόνῳ καθίστασθαι, ἀλλὰ γίνεσθαι μὲν αἰεὶ ἀμφοτέροις, στήσεσθαι δὲ οὕτως· ἐν δεξιᾷ μὲν τὴν βασιλέως, ἐπὶ θάτερα δὲ τὴν Θευδάτου. ἐπὶ ταύτῃ μὲν τῇ ζυμβάσει γράψας τὸν πρεσβευτὴν ὁ Θευδάτος ἀπεπέμψατο. 5.6.6 Ὀλίγῳ δὲ ὕστερον ψυχῆς ὀρρωδία περιλαβοῦσα τὸν ἄνθρωπον ἐς δειμάτα τε ἀπῆγεν ὅρον οὐκ ἔχοντα καὶ ἔστρεφεν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν, δεδισσομένη τῷ τοῦ πολέμου ὀνόματι, καὶ ὥς, εἴ γε βασιλέα οὐδαμῇ ἀρέσκει τὰ τε αὐτῷ καὶ Πέτρῳ συγκείμενα, ὁ πόλεμος 5.6.7 εὐθύς ἀπαντήσῃ. αὐθις οὖν Πέτρον μεταπεμψάμενος ἐν Ἀλβανοῖς ἤδη γενόμενον ἄτε κοινολογούμενος λάθρα τοῦ ἀνθρώπου ἀνεπυθάνετο, εἰ τὴν ζύμβασιν 5.6.8 βασιλεῖ πρὸς ἡδονῆς ἔσεσθαι οἴεται. καὶ ὅς οὕτω δὴ ὑποτοπάζειν ἔφη. «ἦν δέ γε ταῦτα μηδαμῇ ἀρέσκει 5.6.9 «τὸν ἄνδρα, τί τὸ ἐντεῦθεν γενήσεται» εἶπεν. ἀπεκρίνατο Πέτρος «πολεμητέα σοι τὸ λοιπὸν, ὦ γενναῖε.» «τί δέ; δίκαια ταῦτα, ὦ φίλτατε πρεσβευτά»; ἔφη. ὁ δὲ αὐτίκα ἔφη ὑπολαβὼν καὶ «πῶς οὐ δίκαιον, ὦ ἀγαθὲ», εἶπε, «τὰ ἐπιτηδεύματα τῇ ψυχῇ ἐκάστου φυλάσσεσθαι»; 5.6.10 «τί δὴ τοῦτό ἐστιν»; ὁ Θευδάτος ἠρώτα. «ὅτι σοὶ μὲν «σπουδὴ πολλὴ φιλοσοφεῖν», ἔφη, «Ἰουστινιανῶ δὲ βασιλεῖ Ῥωμαίων γενναῖῳ εἶναι. διαφέρει δὲ, ὅτι τῷ μὲν «φιλοσοφίαν ἀσκήσαντι θάνατον ἀνθρώποις πορίζεσθαι, «ἄλλως τε καὶ τοσοῦτοις τὸ πλῆθος, οὐ μῆποτε εὐπρεπὲς εἶη, καὶ ταῦτα ἀπὸ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, ἧς «δηλονότι μετασχόντι σοι μὴ οὐχὶ φόνου παντὸς ἔλευ»θέρῳ εἶναι οὐχ ὅσιον· ἐκείνον δὲ χώρας μεταποιήσασθαι οὐδὲν ἀπεικὸς, ἄνωθεν τῇ ὑπαρχούσῃ αὐτῷ 5.6.11 «προσηκούσης ἀρχῆς.» ταύτῃ ὁ Θευδάτος τῇ ὑποθήκῃ ἀναπεισθεὶς ὡμολόγησεν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ τῆς ἡγεμονίας ἐκστήσεσθαι. καὶ κατὰ ταῦτα αὐτὸς τε καὶ ἡ 5.6.12 γυνὴ ὤμοσε. τὸν τε Πέτρον ὄρκους κατέλαβεν, ὥς οὐ πρότερον ἔκπυστα ταῦτα ποιήσεται, πρὶν ἂν βασιλέα 5.6.13 οὐκ ἐνδεχόμενον τὴν προτέραν ζύμβασιν ἴδοι. καὶ Ῥουστικὸν τῶν τινὰ ἱερέων καὶ αὐτῷ μάλιστα ἐπιτηδείων, ἄνδρα Ῥωμαῖον, ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὁμολογίᾳ ζῦν αὐτῷ ἔπεμψεν. οἷς δὴ καὶ γράμματα ἐνεχείρισε. 5.6.14 Πέτρος μὲν οὖν καὶ Ῥουστικὸς ἐν Βυζαντίῳ γενόμενοι τὰ πρότερον δόξαντα βασιλεῖ ἠγγειλαν, καθάπερ Θευδάτος σφίσι ἐπέστελλεν. ἐπεὶ δὲ τοὺς λόγους ἐνδέχεσθαι βασιλεὺς ἠκιστα ἠθέλε, τὰ ἐν ὑστέρω γε5.6.15 γραμμένα ἐπέδειξαν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε «Οὐ «γέγονα μὲν βασιλικῆς αὐλῆς ἐπηλύτης, τετύχηκε γάρ «μοι τετέχθαι τε ἐν βασιλέως θείου καὶ τεθράφθαι «τοῦ γένους ἀξίως, πολέμων δὲ καὶ τῶν ἐν τούτοις 5.6.16 «θορύβων εἰμὶ οὐ παντελῶς ἔμπειρος. περὶ λόγων «γὰρ ἀκοὴν ἄνωθεν ἐρωτικῶς ἐσχηκότε μοι καὶ δια»τριβὴν ἐς τοῦτο αἰεὶ πεπονημένῳ ζυμβαίνει τῆς ἐν 5.6.17 «ταῖς μάχαις ταραχῆς ἐκαστάτω ἐς τόδε εἶναι. ὥστε «ἠκιστα με εἰκὸς τὰς ἐκ τῆς βασιλείας ζηλοῦντα τιμὰς «τὸν μετὰ κινδύνων διώκειν βίον, ἐξὸν ἀμφοῖν ἐκπο5.6.18 «δῶν ἴστασθαι. τούτοις γάρ μοι οὐδέτερον ἐν ἡδονῇ «ἐστὶ· τὸ μὲν, ὅτι κόρῳ τετίμηται, πλησμονὴ γὰρ «ἠδέων ἀπάντων, τὸ δὲ, ὅτι τὸ μὴ ἐθισθῆναι ἐς ταρα5.6.19 «χὴν φέρει. ἐγὼ δὲ, εἴ μοι χωρία γένηται οὐχ ἦσσαν «ἢ δώδεκα κεντηναρίων ἐπέτειον φέροντα πρόσοδον, «περὶ ἐλάσσονος ἂν αὐτῶν τὴν βασιλείαν ποιήσαιμι, «καὶ σοι τὸ Γόθων τε καὶ Ἰταλιωτῶν αὐτίκα μάλα 5.6.20 «ἐγχειριῶ κράτος. ὥς ἔγωγε ἠδῖον ἂν ζῦν τῇ ἀπραγ»μοσύνῃ γεωργὸς εἶην ἢ ἐν μερίμναις βασιλικαῖς βιώην, 5.6.21 «κινδύνους ἐκ κινδύνων παραπεμπούσαις. ἀλλὰ πέμπε «ἄνδρα ὡς τάχιστα, ὅτω με Ἰταλίαν τε καὶ τὰ τῆς 5.6.22 «βασιλείας πράγματα παραδοῦναι προσήκει.» Θευδάτου μὲν ἡ γραφὴ τοσαῦτα ἐδήλου. βασιλεὺς δὲ ὑπεράγαν ἠσθεὶς ἀμείβεται ὧδε «Πάλαί μὲν σε ζυνητὸν εἶναι «ἀκοῆ εἶχον, νῦν δὲ καὶ τῇ πείρᾳ μεμαθηκῶς οἶδα «οἷς οὐκ ἔγνωκας τὸ τοῦ

πολέμου караδοκεῖν πέρας. 5.6.23 «ὅπερ ἤδη πεπονθότες τινὲς ἐν τοῖς μεγίστοις ἐσφά»λησαν. καὶ σοι οὐ ποτε μεταμελήσει φίλους ἡμᾶς 5.6.24 «ἀντὶ πολεμίων ποιησαμένω. ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἅπερ «αἰτεῖς παρ' ἡμῶν ἔξεις, καὶ προσέσται σοι ἐν ταῖς 5.6.25 «πρώταις Ῥωμαίων τιμαῖς ἀναγράφω εἶναι. νῦν μὲν «οὖν Ἀθανάσιόν τε καὶ Πέτρον ἀπέσταλκα, ὅπως ὁμο»λογία τινὶ ἐκατέρω τὸ βέβαιον ἔσται. ἤξει δὲ ὅσον «οὐπὼ καὶ Βελισάριος παρὰ σέ, πέρας ἅπασιν ἐπιθή5.6.26 «σων ὅσα ἂν ἐν ἡμῖν ξυγκείμενα ἦ.» ταῦτα βασιλεὺς γράψας Ἀθανάσιόν τε τὸν Ἀλεξάνδρου ἀδελφόν, ὃς πρώην ἐς Ἀταλάριχον, ὡσπερ ἐρρήθη, ἐπρέσβευσε, καὶ Πέτρον αὐθις τὸν ῥήτορα ἔπεμψεν, οὗ πρόσθεν ἐμνήσθη, ἐντειλάμενος τὰ μὲν χωρία τῆς βασιλέως οἰκίας, ἦν πατριμῶνιον καλοῦσι, Θευδάτω νεῖμαι, γράμματα δὲ καὶ ὄρκους ὀχύρωμα ταῖς ξυνηθῆκαις ποιησαμένους οὕτω δὴ ἐκ Σικελίας Βελισάριον μεταπέμψασθαι, ἐφ' ᾧ τὰ τε βασιλεία καὶ Ἰταλίαν παραλαβὼν ξύμπασαν 5.6.27 ἐν φυλακῇ ἔχει. καὶ Βελισαρίω ἐπέστειλεν ὥστε αὐτοῖς, ἐπειδὰν μεταπέμψωνται, κατὰ τάχος ἦκειν. 5.7.1 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτά τε βασιλεὺς ἔπρασε καὶ οἱ πρέσβεις οὗτοι ἐς Ἰταλίαν ἐστέλλοντο, ἐν τούτῳ Γότθοι, ἄλλων τε καὶ Ἀσιναρίου καὶ Γρίπα σφίσιν ἡγουμένων, 5.7.2 στρατῶ πολλῶ ἐς Δαλματίαν ἦκον. ἐπειδὴ τε Σαλώνων ἀγχιστα ἴκοντο, Μαυρίκιος σφίσιν, ὁ Μούνδου υἱός, οὐκ ἐς παράταξιν, ἀλλ' ἐπὶ κατασκοπῇ ἦκων ξὺν ὀλί5.7.3 γοις τισὶν ὑπηγντίαζε. καρτερᾶς δὲ γενομένης τῆς ξυμβολῆς Γότθων μὲν οἱ πρῶτοι καὶ ἄριστοι ἔπεσον, Ῥωμαῖοι δὲ σχεδὸν ἅπαντες καὶ Μαυρίκιος ὁ στρατηγός. 5.7.4 ἅπερ ἐπεὶ ἤκουσε Μούνδος περιώδυνός τε γενόμενος τῇ ξυμφορᾷ καὶ θυμῷ πολλῷ ἤδη ἐχόμενος, αὐτίκα 5.7.5 μάλα ἐπὶ τοὺς πολεμίους οὐδενὶ κόσμῳ ἦει. τῆς τε μάχης κρατερᾶς γεγενημένης τὴν Καδμεῖαν νίκην Ῥωμαίοις νικήσαι ξυνέπεσε. τῶν μὲν γὰρ πολεμίων ἐνταῦθα οἱ πλεῖστοι ἔπεσον καὶ ἡ τροπὴ λαμπρὰ ἐγεγόνει, Μούνδος δὲ κτείνων τε καὶ ὄπη παρατύχοι ἐπόμενος καὶ κατέχειν τὴν διάνοιαν τῇ τοῦ παιδὸς ξυμφορᾷ ὡς ἠκιστα ἔχων ὑφ' ὅτου δὴ τῶν φευγόντων πληγεῖς ἔπεσε, καὶ ἡ τε δίωξις ἐς τοῦτο ἐτελεύτα καὶ 5.7.6 τὰ στρατόπεδα ἐκάτερα διελέλυτο. τότε Ῥωμαῖοι ἀνεμνήσθησαν τοῦ Σιβύλλης ἔπους, ὅπερ ἀδόκονον ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ τέρας αὐτοῖς ἔδοξεν εἶναι. ἔλεγε γὰρ τὸ λόγιον ἐκεῖνο ὡς, ἠνίκα ἂν Ἀφρικὴ ἔχηται, ὁ κόσμος 5.7.7 ξὺν τῷ γόνῳ ὀλείται. τὸ μέντοι χρηστήριον οὐ τοῦτο ἐδήλου, ἀλλ' ὑπειπὸν ὅτι δὴ αὐθις ὑπὸ Ῥωμαίοις Λιβύη ἔσται καὶ τοῦτο ἐπέειπεν, ὅτι τότε ξὺν τῷ παιδί ἀπολείται Μούνδος, λέγει γὰρ ὧδε αφριζα ζαπτα 5.7.8 μυνδus ξυμ νατο περιβιτ. ἐπεὶ δὲ κόσμον τῇ Λατίνων φωνῇ Μούνδος δύναται, ὥοντο ἀμφὶ τῷ κόσμῳ τὸ λόγιον εἶναι. ταῦτα μὲν δὴ ὧδέ πη ἔσχεν. ἐς δὲ 5.7.9 Σάλωνας εἰσηλθεν οὐδεῖς. οἱ τε γὰρ Ῥωμαῖοι ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησαν, ἐπεὶ ἄναρχοι τὸ παράπαν ἐλείποντο, καὶ οἱ Γότθοι τῶν ἀρίστων οὐδενὸς σφίσιν ἀπολελειμμένου ἐς δέος ἐλθόντες τὰ ἐκεῖνη φρούρια ἔσχον' 5.7.10 οὐδὲ γὰρ Σαλώνων τῷ περιβόλῳ ἐπίστευον, ἄλλως τε καὶ οὐ λίαν αὐτοῖς εὐνοϊκῶς ἐχόντων Ῥωμαίων, οἱ ταύτη ὥκηντο. 5.7.11 Ταῦτα ἐπεὶ Θευδάτος ἤκουσε, τοὺς πρέσβεις ἤδη παρ' αὐτὸν ἦκοντας ἐν οὐδενὶ ἐποιήσατο λόγῳ. ἐς γὰρ ἀπιστίαν ἰκανῶς ἐπεφύκει καὶ βέβαιον τὴν διάνοιαν οὐδαμῇ εἶχεν, ἀλλ' ἀεὶ αὐτὸν ἡ παροῦσα τύχη ἀλόγως τε καὶ τῶν καθεστώτων οὐκ ἐπαξίως ἔς τε ὀρρωδίαν ἀπήγε μέτρον οὐκ ἔχουσαν καὶ αὐθις ἐς 5.7.12 ἄφατόν τι ἀντικαθίστη θράσος. καὶ τότε γοῦν τοῦ θανάτου πέρι Μούνδου τε ἀκούσας καὶ Μαυρικίου ἐπήρθη τε ὑπεράγαν καὶ οὐ κατὰ λόγον τῶν πεπραγμένων, καὶ τοὺς πρέσβεις ἤδη παρ' αὐτὸν ἦκοντας 5.7.13 ἐρεσχελεῖν ἠξίου. καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ Πέτρος ποτὲ ἄτε ὑπερβάντι τὰ βασιλεῖ ὠμολογημένα ἐλοιδορεῖτο, ἄμφω 5.7.14 Θευδάτος δημοσίᾳ καλέσας ἔλεξε τοιαῦτα «Σεμνὸν μὲν «τὸ χρῆμα τῶν πρέσβειων καὶ ἄλλως ἔντιμον καθέστηκεν «ἐς πάντας ἀνθρώπους, τοῦτο δὲ τὸ γέρας ἐς τόδε οἱ «πρέσβεις ἐν σφίσιν αὐτοῖς διασώζουσιν, ἐς ὃ τῇ σφε»τέρᾳ ἐπιεικεῖα φυλάξωσι τὸ τῆς πρεσβείας ἀξίωμα. 5.7.15 «κτεῖναι γὰρ ἄνδρα πρεσβευτὴν ἐνδίκως νενομίκασιν «ἄνθρωποι, ὅταν ἡ ἐς βασιλέα ὑβρίσας

φαίνηται, ἢ 5.7.16 «γυναικὸς ἄλλω ξυνοικούσης ἐς εὐνήν ἔλθοι.» Θευδάτος μὲν ταῦτα ἐς Πέτρον ἀπέρριψεν, οὐχ ὅτι γυναικὶ ἐπλησίασεν, ἀλλ' ὅπως ἰσχυρίσεται ἐγκλήματα, ὡς τὸ εἰκὸς, γίνεσθαι ἐς πρεσβευτοῦ θάνατον ἄγοντα. οἱ δὲ 5.7.17 πρέσβεις ἀμείβονται τοῖσδε «Οὐτε ταῦτα, ὦ Γότθων «ἀρχηγέ, ταῦτη, ἥπερ εἴρηκας ἔχει, οὐτ' ἂν σὺ παρα»πετάσασιν οὐχ ὑγιέσιν ἀνόσια ἔργα ἐς ἀνθρώπους 5.7.18 «πρέσβεις ἐνδείξαιο. μοιχῶ μὲν γὰρ οὐδὲ βουλομένῳ «πρεσβευτῆ πάρεστι γίνεσθαι, ὧ γε οὐδὲ ὕδατος με»ταλαγχάνειν ὅτι μὴ γνώμη τῶν φυλασσόντων ῥάδιόν 5.7.19 «ἐστι. λόγους δὲ, ὅσους ἂν ἐκ τοῦ πέμψαντος ἀκη»κῶς εἶπη, οὐκ αὐτὸς τὴν ἐντεῦθεν αἰτίαν, ἦν γε οὐκ «ἀγαθοὶ τύχῳσιν ὄντες, εἰκότως ἂν λάβοι, ἀλλ' ὁ μὲν «κελεύσας φέροίτο ἂν δικαίως τὸ ἔγκλημα τοῦτο, τῷ «δὲ πρεσβευτῆ τὸ τὴν ὑπουργίαν ἐκτελέσαι περίεστι 5.7.20 «μόνον. ὥστε ἡμεῖς μὲν ἅπαντα ἐροῦμεν ὅσα ἀκού»σαντες πρὸς βασιλέως ἐστάλημεν, σὺ δὲ ὅπως ἀκούση «πρῶως· ταραττομένῳ γάρ σοι ἀδικεῖν ἀνθρώπους 5.7.21 «πρέσβεις λελείψεται. οὐκοῦν ὥρα σοι ἐκόντι ἐπι»τελεῖν ὅσα βασιλεῖ ὠμολόγησας. ἐπ' αὐτὸ γὰρ τοῦτο «ἡμεῖς ἤκομεν. καὶ τὴν μὲν ἐπιστολὴν, ἦν σοι ἔγραψεν, «ἤδη λαβὼν ἔχεις, τὰ δὲ γράμματα, ἃ τοῖς Γότθων πρῶ5.7.22 «τοῖς ἔπεμψεν, οὐκ ἄλλοις τισὶν ἢ αὐτοῖς δώσομεν.» ταῦτα τῶν πρέσβεων εἰπόντων ἐπεὶ παρόντες οἱ τῶν βαρβάρων ἄρχοντες ἤκουσαν, Θευδάτῳ ἐγχειρίσαι τὰ γεγραμμένα 5.7.23 σφίσι ἐπέστελλον. εἶχε δὲ ὧδε «Ἐπιμελὲς γέγονεν «ἡμῖν ἐς πολιτείαν ὑμᾶς ἀνελέσθαι τὴν ἡμετέραν, ὧπερ «ὑμᾶς ἠσθῆναι εἰκὸς. οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ ἐλασσοῦσθαι, 5.7.24 «ἀλλ' ὅπως ἀξιώτεροι ἔσεσθε, ἐς ἡμᾶς ἤξετε. ἄλλως «τε οὐκ ἐς ἦθη ξένα ἢ ἀλλόγνωτα Γότθους καλοῦμεν, «ἀλλ' ὧν ἠθάσι γενομένοις ὑμῖν εἶτα ἐπὶ καιροῦ διε»στάναι τετύχηκε. διὰ ταῦτα νῦν Ἀθανάσιός τε καὶ «Πέτρος ἐστάλησαν αὐτόσε, οἷς ὑμᾶς ἐς ἅπαντα ξυλλα5.7.25 «βέσθαι χρεῶν.» τσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου. Θευδάτος δὲ ἅπαντα ἀναλεξάμενος οὐτε τι ἔργῳ ἐπιτελεῖν ὧν βασιλεῖ ὑπέσχετο ἔγνω καὶ τοὺς πρέσβεις ἐν φυλακῇ οὐ μετρία εἶχε. 5.7.26 Βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἐπεὶ ταῦτά τε καὶ τὰ ἐν Δαλματία ξυνενεχθέντα ἠκηκόει, Κωνσταντιανὸν μὲν, ὃς τῶν βασιλικῶν ἵπποκόμων ἦρχεν, εἰς Ἰλλυριοὺς ἔπεμψε, στρατιὰν τε αὐτῷ ἐπιστεῖλας ἐνθένδε ἀγεῖραι καὶ Σαλῶνων ἀποπειραῖσθαι, ὅπη ἂν αὐτῷ δυνατὰ εἶη· Βελισάριον δὲ ἐς Ἰταλίαν τε κατὰ τάχος ἐκέλευσεν 5.7.27 ἰέναι καὶ Γότθοις ὡς πολεμίους χρῆσθαι. Κωνσταντιανὸς μὲν οὖν ἐς Ἐπίδαμνον τε ἀφίκετο καὶ χρόνον τινὰ διατρίψας ἐνταῦθα στρατιὰν ἠγειρεν. ἐν τούτῳ δὲ Γότθοι, Γρίπα σφίσι ἠγουμένου, στρατῷ ἐτέρῳ 5.7.28 ἐς Δαλματίαν ἀφικόμενοι Σάλωνας ἔσχον· Κωνσταντιανὸς τε, ἐπεὶ οἱ τὰ τῆς παρασκευῆς ὡς ἄριστα εἶχεν, ἄρας ἐξ Ἐπιδάμνου τῷ παντὶ στόλῳ ὀρμίζεται ἐς Ἐπίδαυρον, ἢ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι τὸν Ἴόνιον κόλπον· ἐνθα δὲ ἄνδρας, οὓς ἐπὶ κατασκοπῇ Γρίπας 5.7.29 ἔπεμψε, τετύχηκεν εἶναι καὶ αὐτοῖς τὰς τε ναῦς

ἐπισκοποῦσι καὶ τὸ Κωνσταντιανοῦ στρατόπεδον ἔδοξε θάλασσά τε καὶ ἡ γῆ ζύμπασα στρατιωτῶν ἔμπλεως εἶναι, παρά τε τὸν Γρίπαν ἐπανήκοντες μυριάδας ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγας Κωνσταντιανὸν ἐπάγεσθαι ἰσχυρί5.7.30 ζοντο. ὁ δὲ ἐς δέος μέγα τι ἐμπεσῶν ὑπαντιάζειν τε τοῖς ἐπιούσιν ἀξύμφορον ᾤετο εἶναι καὶ πολιορκεῖσθαι πρὸς τοῦ βασιλέως στρατοῦ, οὕτω δὲ θαλασσο5.7.31 κρατοῦντος, ἠκιστα ἠθελε· μάλιστα δὲ αὐτὸν ξυνετάρασεν ὃ τε Σαλῶνων περίβολος, ἐπεὶ αὐτοῦ τὰ πολλὰ ἤδη καταπεπτῶκει, καὶ τῶν ταύτη ὠκημένων τὸ 5.7.32 ἐς Γότθους κομιδῇ ὑποπτον. καὶ διὰ τοῦτο ἐνθένδε παντὶ τῷ στρατῷ ἀπαλλαγεῖς ὅτι τάχιστα ἐν τῷ πεδίῳ στρατοπεδεύεται, ὃ μεταξὺ Σαλῶνων τε καὶ Σκάρδωνος πόλεως ἐστὶ. Κωνσταντιανὸς δὲ ταῖς ναυσὶν ἀπάσαις πλέων ἐξ Ἐπιδάουρου, Λυσίνῃ προσέσχεν, ἢ ἐν 5.7.33 τῷ κόλπῳ κεῖται. ἐνθένδε τε τῶν ἐπομένων τινὰς ἔπεμψεν, ἐφ' ᾧ τὰ ἀμφὶ τῷ Γρίπα διερευνώμενοι ὁποῖά ποτε ἦ ἔσαγγείλωσιν. ἀφ' ὧν δὲ τὸν πάντα λόγον πυθόμενος εὐθὺ Σαλῶνων κατὰ τάχος ἔπλει. 5.7.34 καὶ ἐπειδὴ αὐτῆς ἄγχιστα ἐγεγόνει,

ἀποβιβάσας τὸ στράτευμα ἐς τὴν ἡπειρον αὐτὸς μὲν ἐνταῦθα ἠσύχαζε, πεντακοσίους δὲ τοῦ στρατοῦ ἀπολέξας Σιφίλαν τε αὐτοῖς ἄρχοντα ἐπιστήσας, τῶν δορυφόρων τῶν αὐτοῦ ἓνα, ἐκέλευε τὴν στενοχωρίαν καταλαβεῖν, ἣν δὴ ἐν τῷ τῆς πόλεως προαστείῳ ἐπύθετο εἶναι. καὶ Σιφίλας 5.7.35 μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίει. Κωνσταντιανὸς δὲ καὶ ἡ στρατιὰ πᾶσα ἐς Σάλωνα τῇ ὑστεραίᾳ ἐσελάσαντες 5.7.36 τῷ πεζῷ καὶ ταῖς ναυσὶ προσωρμίσαντο. Κωνσταντιανὸς μὲν οὖν Σαλώνων τοῦ περιβόλου ἐπεμελεῖτο, ἀνοικοδομούμενος σπουδῇ ἅπαντα ὅσα αὐτοῦ κατεπεπτώκει· Γρίπας δὲ καὶ ὁ τῶν Γότθων στρατὸς, ἐπειδὴ Ῥωμαῖοι Σάλωνα ἔσχον, ἐβδόμη ἡμέρα ἐνθὲνδε ἀναστάντες ἐπὶ Ῥαβέννης ἀπεκομίσθησαν, οὕτω τε Κωνσταντιανὸς Δαλματίαν τε καὶ Λιβουρνήν ξύμπασαν ἔσχε, Γότθους προσαγαγόμενος ἅπαντας, οἱ ταύτη 5.7.37 ἴδρυντο. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ Δαλματίαν ταύτη πη ἔσχε· καὶ ὁ χειμῶν ἔληγε, καὶ πρῶτον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος συνέγραψε. 5.8.1 Βελισάριος δὲ φύλακας ἔν τε Συρακούσῃ καὶ Πανόρμῳ ἀπολιπὼν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐκ Μεσσηνίας διέβη ἐς Ῥήγιον (ἐνθα δὴ οἱ ποιηταὶ τὴν τε Σκύλλαν γεγονέναι μυθοποιοῦσι καὶ Χάρυβδιν), καὶ αὐτῷ προσε5.8.2 χώρουν ὁσημέραι οἱ ταύτη ἄνθρωποι. τῶν τε γὰρ χωρίων ἀτειχίστων σφίσιν ἐκ παλαιοῦ ὄντων, φυλακὴν αὐτῶν οὐδαμῇ εἶχον καὶ κατὰ ἔχθος τὸ Γότθων μάλιστα τῇ γὰρ παρούσῃ ἀρχῇ, ὡς τὸ εἰκὸς, ἤχθοντο. 5.8.3 ἐκ δὲ Γότθων αὐτόμολος παρὰ Βελισάριον Ἐβρίμους ζῆν πᾶσι τοῖς ἐπομένοις ἦλθεν, ὁ Θευδάτου γαμβρὸς, ὃς τῇ ἐκείνου θυγατρὶ Θευδενάνθῃ ζυνώκει. αὐτίκα τε παρὰ βασιλέα σταλείς, γερῶν τε ἄλλων ἔτυχε καὶ 5.8.4 ἐς τὸ πατρικίων ἀξίωμα ἦλθε. τὸ δὲ στράτευμα ἐκ Ῥηγίου πεζῇ διὰ Βριττίων τε καὶ Λευκανῶν ἦει, παρηκολούθει τε ἄγχιστα τῆς ἡπείρου ὁ τῶν νηῶν στόλος. 5.8.5 ἐπεὶ δὲ ἐς Καμπανίαν ἀφίκοντο, πόλει ἐνέτυχον ἐπιθαλασσίᾳ, Νεαπόλει ὄνομα, χωρίου τε φύσει ἐχυρᾶ 5.8.6 καὶ Γότθων πολλῶν φρουρὰν ἐχούσῃ. καὶ τὰς μὲν ναῦς Βελισάριος ἐκέλευεν ἐν τῷ λιμένι ἕξω βελῶν ὄντι ὀρμίζεσθαι, αὐτὸς δὲ τῆς πόλεως ἐγγὺς στρατόπεδον ποιησάμενος πρῶτον μὲν τὸ φρούριον, ὃ ἐν τῷ προαστείῳ ἐστίν, ὁμολογία εἶλεν, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει δεομένοις ἐπέτρεπε τῶν τινος λογίμων ἐς τὸ στρατόπεδον πέμψαι, ἐφ' ᾧ ἐπέπωσί τε ὅσα αὐτοῖς βουλομένοις ἐστὶ καὶ τοὺς λόγους ἀκούσαντες 5.8.7 τοὺς αὐτοῦ ἐς τὸ πᾶν ἀγγείλωσιν. αὐτίκα οὖν οἱ Νεαπολίται Στέφανον πέμπουσιν. ὃς ἐπεὶ παρὰ Βελισάριον ἦκεν, ἔλεξε τοιαύδε «Οὐ δίκαια ποιεῖς, ὦ «στρατηγέ, ἐπ' ἄνδρας Ῥωμαίους τε καὶ οὐδὲν ἀδικοῦντας στρατεύων, οἱ πόλιν τε μικρὰν οἰκοῦμεν καὶ «βαρβάρων δεσποτῶν φρουρὰν ἔχομεν, ὥστε οὐδ' 5.8.8 «ἀντιπρᾶξι, ἣν ἐθέλωμεν, ἐφ' ἡμῖν εἶναι. ἀλλὰ καὶ «φρουροῖς τοῖσδε ξυμβαίνει παῖδάς τε καὶ γυναῖκας «καὶ τὰ τιμιώτατα ὑπὸ ταῖς Θευδάτου χερσὶν ἀπολι5.8.9 «ποῦσιν ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ φυλακῇ ἦκειν. οὐκοῦν, ἦν «τι ἐς ὑμᾶς πράξωσιν, οὐ τὴν πόλιν, ἀλλὰ σφᾶς αὐτοὺς 5.8.10 «καταπροδιδόντες φανήσονται. εἰ δὲ δεῖ τάληθές οὐδὲν «ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, οὐδὲ τὰ ξύμφορα ὑμῖν αὐτοῖς «βουλευσάμενοι ἐφ' ἡμᾶς ἦκετε. Ῥώμην μὲν γὰρ «ἐλοῦσιν ὑμῖν καὶ Νεάπολις οὐδενὶ πόνῳ ὑποχειρία «ἔσται, ἐκείνης δὲ, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀποκρουσθέντες οὐδὲ 5.8.11 «ταύτην ἀσφαλῶς ἔξετε. ὥστε τινάλλως ὁ χρόνος «ὑμῖν ἐν τῇ προσεδρεῖα τετρίψεται ταύτη.» τοσαῦτα μὲν Στέφανος εἶπε. 5.8.12 Βελισάριος δὲ ἀμείβεται ὧδε «Τὸ μὲν εὖ ἢ ἄλλως «ἡμᾶς βουλευσαμένους ἐνθάδε ἦκειν οὐ Νεαπολίταις «σκοπεῖν δώσομεν. ἃ δὲ ἐστὶ τῆς ὑμετέρας βουλῆς «ἄξια, βουλόμεθα σκοποῦμένους ὑμᾶς οὕτω δὴ πράσ5.8.13 «σειν ὅσα ἂν ξυνοίσειν ὑμῖν αὐτοῖς μέλλη. δέξασθε «τοίνυν τῇ πόλει τὸν βασιλέως στρατὸν ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ ὑμῶν τε καὶ τῶν ἄλλων Ἰταλιωτῶν ἦκοντα, 5.8.14 «καὶ μὴ τὰ πάντων ἀνιαρότατα ἐφ' ὑμῖν ἔλησθε. ὅσοι «μὲν γὰρ δουλείαν ἢ ἄλλο τι ἀναδυόμενοι τῶν αἰσchrῶν «ἐς πόλεμον χωροῦσιν, οὗτοι δὴ ἔν γε τῷ ἀγῶνι εὐ»ημεροῦντες εὐτυχήματα διπλᾶ ἔχουσι, ζῆν τῇ νίκῃ «καὶ τὴν τῶν κακῶν ἐλευθερίαν κτησάμενοι, καὶ ἡσώ»μενοι φέρονται τι αὐτοῖς παραμύθιον, τὸ μὴ ἐκόντες 5.8.15 «τῇ χείρονι ἔπεσθαι τύχη. οἷς δὲ

παρὸν ἀμαχητὶ ἔλευ»θέροις εἶναι, οἱ δὲ ὅπως τὴν δουλείαν βέβαιον ἔξουσιν «ἐς ἀγῶνα καθιστῶνται, οὗτοι δὴ καὶ νενικηκότες, ἂν «οὕτω τύχοι, ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἐσφάλησαν, καὶ «κατὰ τὴν μάχην ἐλασσόνως ἢ ἐβούλοντο ἀπαλλάξαντες «ξὺν τῇ ἄλλῃ κακοδαιμονία καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ἡσσης «ξυμφορὰν ἔξουσι. πρὸς μὲν οὖν Νεαπολίτας ἡμῖν 5.8.16 «τοσαῦτα εἰρήσθω. Γότθοις δὲ τοῖσδε τοῖς παροῦσιν «αἴρεσιν δίδομεν, ἢ ξὺν ἡμῖν τοῦ λοιποῦ ὑπὸ βασιλεῖ «τῷ μεγάλῳ τετάχθαι, ἢ κακῶν ἀπαθέσιν τὸ παράπαν 5.8.17 «οἴκαδε ἰέναι. ὥς, ἦν τούτων ἀπάντων αὐτοῖ τε καὶ «ὕμεῖς ἀμελήσαντες ὅπλα ἡμῖν ἀνταίρειν τολμήσητε, «ἀνάγκη καὶ ἡμᾶς, ἦν θεὸς θέλη, τῷ προστυχόντι ὡς 5.8.18 «πολεμίῳ χρῆσθαι. εἰ μέντοι βουλομένοις ἢ Νεαπολίταις τά τε βασιλέως ἐλέσθαι καὶ δουλείας οὕτω «χαλεπῆς ἀπηλλάχθαι, ἐκεῖνα ὑμῖν ἀναδέχομαι τὰ πιστὰ «διδούς ἔσεσθαι πρὸς ἡμῶν, ἃ Σικελιῶται πρῶν «ἐλπίσαντες ψευδορκίους ἡμᾶς οὐκ ἔσχον εἰπεῖν.» 5.8.19 Ταῦτα μὲν Στέφανον Βελισάριος ἐς τὸν δῆμον ἀπαγγέλλειν ἐκέλευεν. ἰδίᾳ δὲ οἱ μεγάλα ὑπέσχετο ἀγαθὰ ἔσεσθαι, Νεαπολίτας ἐς εὖνοιαν τὴν βασιλέως 5.8.20 ὀρμήσοντι. Στέφανος δὲ ἐς τὴν πόλιν ἤκων τούς τε Βελισαρίου λόγους ἀπήγγελλε καὶ γνώμην αὐτὸς ἀπε5.8.21 φαίνετο βασιλεῖ μάχεσθαι ἀξύμφορον εἶναι. καὶ οἱ ξυνέπρασεν Ἀντίοχος, Σύρος μὲν ἀνὴρ, ἐκ παλαιοῦ δὲ ὠκημένος ἐν Νεαπόλει ἐπὶ τῇ κατὰ θάλασσαν ἐργασία καὶ δόξαν πολλὴν ἐπὶ τε ξυνέσει καὶ δικαιοσύνῃ 5.8.22 ἐνταῦθα ἔχων. Πάστωρ δὲ καὶ Ἀσκληπιόδοτος ῥήτορε μὲν ἦσθην καὶ λίαν ἐν γε Νεαπολίταις λογίμῳ, Γότθοις δὲ φίλῳ ἐς τὰ μάλιστα, καὶ τὰ παρόντα ὡς ἤκιστα 5.8.23 βουλομένῳ μεταβάλλεσθαι. τούτῳ τῷ ἄνδρῳ βουλευσαμένῳ ὅπως τὰ πρᾶσσόμενα ἐν κωλύμῃ ἔσται, πολλά τε καὶ μεγάλα τὸ πλῆθος ἐνηγέτην προῖσχεσθαι καὶ Βελισάριον ὄρκους καταλαμβάνειν ὅτι δὴ τούτων αὐτίκα 5.8.24 μάλα πρὸς αὐτοῦ τεύξονται. ἐν βιβλιδίῳ δὲ ἅπαντα γράψαντε ὅσα Βελισάριον οὐκ ἂν τις ἐνδέξασθαι ὑπε5.8.25 τόπησε Στεφάνῳ ἔδοσαν. ὃς ἐπεὶ ἐς τὸ βασιλέως στρατόπεδον αὐθις ἀφίκετο, τῷ στρατηγῷ ἐπιδείξας τὸ γραμματεῖον ἐπυνθάνετο εἴ οἱ πάντα τε ἐπιτελέσαι ὅσα Νεαπολίταις προτείνονται καὶ περὶ τούτων ὁμείσθαι βουλομένῳ εἴη. ὁ δὲ αὐτὸν, ἅπαντα σφίσι ἐπιτελεῖ 5.8.26 ἔσεσθαι ὑποσχόμενος, ἀπεπέμψατο. ταῦτα Νεαπολίταις ἀκούσαντες τούς τε λόγους ἐνεδέχοντο ἤδη καὶ κατὰ τάχος ἐκέλευον τῇ πόλει τὸ βασιλέως στρατεύμα δέχε5.8.27 σθαι. ἀπαντήσιν γὰρ σφίσι αὐτοῖς ἰσχυρίζετο οὐδὲν ἄχαρι, εἴ τῳ ἱκανοὶ Σικελιῶται τεκμηριῶσαι, οἷς δὴ τετύχηκεν ἔναγχος βαρβάρων τυράννων τὴν Ἰουστινιανοῦ βασιλείαν ἀλλαξαμένοις, ἐλευθέροις τε εἶναι καὶ 5.8.28 ἀπαθέσι δυσκόλων ἀπάντων. καὶ πολλῶν θορύβῳ ἐχόμενοι ἐπὶ τὰς πύλας ὡς δὴ αὐτὰς ἀνακλινοῦντες ἤεσαν. Γότθοις δὲ οὐκ ἦν ἐν ἡδονῇ τὰ πρᾶσσόμενα, κωλύειν 5.8.29 μέντοι οὐχ οἷοί τε ὄντες ἐκποδῶν ἴσαντο. Πάστωρ δὲ καὶ Ἀσκληπιόδοτος τὸν τε δῆμον καὶ Γότθους ἅπαντας ἐς ἓνα συγκαλέσαντες χῶρον ἔλεξαν τοιάδε «Πόλεως μὲν πλῆθος ἑαυτοῦς τε καὶ τὴν ἑαυτῶν σω»τηρίαν προῖεσθαι οὐδὲν ἀπικὸς, ἄλλως τε ἦν καὶ «μηδενὶ τῶν δοκίμων κοινώσαντες εἶτα αὐτόνομον τὴν 5.8.30 «περὶ τῶν ὄλων ποιήσονται γνώσιν. ἡμᾶς δὲ ἀνάγκη «ξὺν ὑμῖν ὅσον οὕτω ἀπολουμένους ὕστατον ἔρανον 5.8.31 «τῇ πατρίδι τήνδε παρέχεσθαι τὴν παραίνεσιν. ὀρῶμεν «τοίνυν ὑμᾶς, ἄνδρες πολῖται, καταπροδιδόναι Βελι»σαρίῳ ὑμᾶς τε αὐτοῦς καὶ τὴν πόλιν ἐπειγομένους, «πολλά τε ὑμᾶς ἀγαθὰ ἐπαγγελλομένῳ ἐργάζεσθαι καὶ 5.8.32 «ὄρκους δεινοτάτους ὑπὲρ τούτων ὁμείσθαι. εἰ μὲν «οὖν καὶ τοῦτο ὑμῖν ἀναδέχεσθαι οἷός τέ ἐστιν ὡς «ἐς αὐτὸν ἤξει τὸ τοῦ πολέμου κράτος, οὐδεὶς ἂν 5.8.33 «ἀντείποι μὴ οὐχὶ ταῦτα ὑμῖν ξύμφορα εἶναι. τῷ γὰρ «κυρίῳ γενησομένῳ μὴ οὐχὶ πάντα χαρίζεσθαι πολλῇ «ἄνοια. εἰ δὲ τοῦτο μὲν ἐν ἀδήλῳ κεῖται, ἀνθρώπων «δὲ οὐδεὶς ἀξιόχρεώς ἐστι τὴν τῆς τύχης ἀναδέχεσθαι «γνώμην, σκέψασθε ὑπὲρ οἴων ὑμῖν συμφορῶν ἢ 5.8.34 «σπουδῇ γίγνεται. ἦν γὰρ τῷ πολέμῳ Γότθοι τῶν «δυσμενῶν περιέσονται, ὡς πολεμίους ὑμᾶς καὶ τὰ 5.8.35 «δεινότατα σφᾶς αὐτοῦς εἰργασμένους

κολάσουσιν. οὐ «γὰρ ἀνάγκη βιαζόμενοι, ἀλλὰ γνώμη ἐθελοκακοῦντες «ἐς τὴν προδοσίαν καθίστασθε. ὥστε καὶ Βελισαρίω «κρατήσαντι τῶν πολεμίων ἴσως ἄπιστοί τε φανού»μεθα καὶ τῶν ἡγουμένων προδοῖται, καὶ ἄτε δραπέται «γεγεννημένοι, ἐς πάντα τὸν αἰῶνα φρουρὰν πρὸς βα5.8.36 «σιλέως κατὰ τὸ εἶκος ἔξομεν. ὁ γὰρ του προδότου «τετυχηκῶς τῇ μὲν χάριτι ἐς τὸ παραυτίκα νικήσας «ἦσθη, ὑποψία δὲ ὕστερον τῇ ἐκ τῶν πεπραγμένων «μισεῖ καὶ φοβεῖται τὸν εὐεργέτην, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ 5.8.37 «τὰ τῆς ἀπιστίας γνωρίσματα ἔχων. ἦν μέντοι πιστοὶ «Γότθοις ἐν τῷ παρόντι γενώμεθα, γενναίως ὑπο»στάντες τὸν κίνδυνον, αὐτοὶ τε τῶν πολεμίων κρατή»σαντες μεγάλα ἡμᾶς ἀγαθὰ δράσουσι καὶ Βελισάριος «ἡμῖν νενικηκῶς, ἂν οὕτω τύχη, συγγνώμων ἔσται. 5.8.38 «εὖνοια γὰρ ἀποτυχοῦσα πρὸς οὐδενὸς ἀνθρώπων ὅτι 5.8.39 «μὴ ἀξυνέτου κολάζεται. τί δὲ καὶ παθόντες κατωρρω»δήκατε τῶν πολεμίων τὴν προσεδρείαν, οἱ οὔτε τῶν «ἐπιτηδείων σπανίζοντες οὔτε του ἀποκεκλεισμένοι τῶν «ἀναγκαίων κάθησθε οἴκοι, τῷ τε περιβόλῳ καὶ φρου»ροῖς τοῖσδε τὸ θαρρεῖν ἔχοντες; οἰόμεθα δὲ οὐδ' ἂν «Βελισάριον ἐς τήνδε ξυμβῆναι τὴν ὁμολογίαν ἡμῖν, 5.8.40 «εἴ τινα βία τὴν πόλιν αἰρήσειν ἐλπίδα εἶχε. καίτοι «εἰ τὰ δίκαια καὶ ἡμῖν ξυνοίσοντα ποιεῖν ἤθελεν, οὐ «Νεαπολίτας αὐτὸν δεδίσσεσθαι ἐχρῆν οὐδὲ τῇ παρ' «ἡμῶν ἐς Γότθους ἀδικία τὴν οἰκείαν βεβαιοῦν δύνα»μιν, ἀλλὰ Θευδάτω τε καὶ Γότθοις ἐς χεῖρας ἰέναι, «ὅπως κινδύνου τε καὶ προδοσίας ἡμετέρας χωρὶς ἢ 5.8.41 «πόλις ἐς τὸ τῶν νικῶντων χωρήσει κράτος.» τοσαῦτα Πάστωρ τε καὶ Ἀσκληπιόδοτος εἰπόντες τοὺς Ἰουδαίους παρῆγον ἰσχυριζομένους τὴν πόλιν τῶν ἀναγκαίων οὐδενὸς ἐνδεᾶ ἔσσεσθαι, καὶ Γότθοι δὲ φυλάξειν ἀσφαλῶς 5.8.42 τὸν περίβολον ἰσχυρίζοντο. οἷς δὲ Νεαπολίται ἡγμένοι ἐκέλευον Βελισάριον ἐνθένδε ὅτι τάχιστα ἀπαλλάσσε5.8.43 σθαι. ὁ δὲ ἐς τὴν πολιορκίαν καθίστατο. πολλάκις τε τοῦ περιβόλου ἀποπειρασάμενος ἀπεκρούσθη, τῶν στρατιωτῶν ἀπολέσας πολλοὺς, καὶ μάλιστα οἷς δὲ 5.8.44 ἀρετῆς τι μεταποιεῖσθαι ξυνέβαινε. τὸ γὰρ Νεαπόλεως τεῖχος τὰ μὲν θαλάσση, τὰ δὲ δυσχωρίαις τισὶν ἀπρόσοδόν τε ἦν καὶ τοῖς ἐπιβουλεύουσι τὰ τε ἄλλα καὶ 5.8.45 διὰ τὸ ἄναντες εἶναι οὐδαμῇ ἐσβατόν. καὶ τὸν ὀχετὸν μέντοι, ὃς ἐς τὴν πόλιν ἐσῆγε τὸ ὕδωρ, διελὼν Βελισάριος, οὐ σφόδρα Νεαπολίτας ἐτάραξεν, ἐπεὶ φρέατα ἐντὸς τε ὄντα τοῦ περιβόλου καὶ τὴν χρεῖαν παρεχόμενα αἴσθησιν τούτου σφίσι οὐ λίαν ἐδίδου. 5.9.1 Οἱ μὲν οὖν πολιορκούμενοι λανθάνοντες τοὺς πολεμίους ἔπεμπον ἐς Ῥώμην παρὰ Θευδάτον βοηθεῖν σφίσι κατὰ τάχος δεόμενοι. Θευδάτος δὲ πολέμου παρασκευὴν τινα ἤκιστα ἐποιεῖτο, ὧν μὲν καὶ φύσει 5.9.2 ἄνανδρος, ὡσπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται. λέγουσι δὲ αὐτῷ καὶ ἕτερόν τι ξυμβῆναι, ὃ μάλιστα αὐτὸν ἐξέπληξέ τε καὶ ἐς ὀρρωδίαν μείζω ἀπήνεγκεν, ἐμοὶ μὲν 5.9.3 οὐ πιστὰ λέγοντες· καὶ ὡς δὲ εἰρήσεται. Θευδάτος καὶ πρότερον μὲν οὐκ ἀμελέτητος ἦν τῶν τι προλέγειν ἐπαγγελιομένων τὰς πύστεις ποιεῖσθαι, τότε δὲ τοῖς παροῦσιν ἀπορούμενος, ὃ δὲ μάλιστα τοὺς ἀνθρώπους ἐς μαντείας ὀρμᾶν εἴωθε, τῶν τινος Ἑβραίων, δόξαν ἐπὶ τούτῳ πολλὴν ἔχοντος, ἐπυνθάνετο ὁποῖόν ποτε 5.9.4 τῷ πολέμῳ τῷδε τὸ πέρασ ἔσται. ὁ δὲ αὐτῷ ἐπήγγελλε χοίρων δεκάδας τρεῖς καθείρξαντι ἐν οἰκίσκοις τρισὶ καὶ ὄνομα ποιησαμένῳ δεκάδι ἐκάστη, Γότθων τε καὶ Ῥωμαίων καὶ τῶν βασιλέως στρατιωτῶν, ἡμέρας ῥητὰς 5.9.5 ἡσυχῇ μένειν. Θευδάτος δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίει. καὶ ἐπειδὴ παρῆν ἡ κυρία, ἐν τοῖς οἰκίσκοις ἄμφω γενόμενοι ἐθεῶντο τοὺς χοίρους, εὗρόν τε αὐτῶν οἷς μὲν τὸ Γότθων ἐπὶ ὄνομα δυοῖν ἀπολελειμμένοι νεκροὺς ἅπαντας, ζῶντας δὲ ὀλίγων χωρὶς ἅπαντας ἐς οὓς τὸ τῶν βασιλέως στρατιωτῶν ὄνομα ἦλθεν· ὅσοι μέντοι Ῥωμαῖοι ἐκλήθησαν, τούτοις δὲ ξυνέβη ἀπορρυῆναι μὲν τὰς τρίχας ἅπασι, περιεῖναι δὲ ἐς ἡμισυ μάλιστα. 5.9.6 ταῦτα Θευδάτω θεασαμένῳ καὶ ξυμβαλλομένῳ τὴν τοῦ πολέμου ἀπόβασιν δέος φασὶν ἐπελθεῖν μέγα, εὖ εἰδότε ὡς Ῥωμαίοις μὲν ξυμπεσεῖται πάντως τεθνήξεσθαι τε κατὰ ἡμίσεας καὶ τῶν χρημάτων στερήσεσθαι, Γότθοις δὲ ἡσσωμένοις τὸ γένος ἐς

ὀλίγους ἀποκεκρίσθαι, ἐς βασιλέα δὲ, ὀλίγων οἱ στρατιωτῶν ἀπολουμένων, τὸ 5.9.7 τοῦ πολέμου ἀφίξεσθαι κράτος, καὶ διὰ τοῦτο Θευδάτῳ λέγουσιν οὐδεμίαν ὀρμὴν ἐπιπεσεῖν ἐς ἀγῶνα Βελισαρίῳ καθίστασθαι. περὶ μὲν οὖν τούτων λεγέτω ἕκαστος ὡς πη ἐς αὐτὰ πίστεως τε καὶ ἀπιστίας ἔχει. 5.9.8 Βελισάριος δὲ Νεαπολίτας κατὰ γῆν τε καὶ θάλατταν πολιορκῶν ἤσχαλλεν. οὐ γάρ οἱ οὐδὲ προσχωρήσειν ποτὲ αὐτοὺς ᾤετο, οὐ μὴν οὐδὲ ἀλώσεσθαι ἠλπίζεν, ἐπεὶ τοῦ χωρίου τὴν δυσκολίαν ἀντιστατοῦσαν ὡς 5.9.9 μάλιστα εἶχε. καὶ ὁ χρόνος αὐτὸν, τριβόμενος ἐνταῦθα, ἡνία λογιζόμενον ὅπως μὴ χειμῶνος ὥρα ἐπὶ Θευδάτον 5.9.10 τε ἀναγκάζεται καὶ Ῥώμην ἰέναι. ἤδη δὲ καὶ τῷ στρατῷ ἐπήγγειλε συσκευάζεσθαι, μέλλων ἐνθένδε ὅτι τάχιστα ἀπαλλάσσεσθαι. καὶ οἱ ἐπὶ πλεῖστον ἀπορου5.9.11 μένῳ εὐτυχία τοιαῦδε ζυνηνέχθη χρῆσθαι. τῶν τινὰ Ἰσαύρων ἐπιθυμία ἔσχε τὴν τοῦ ὀχετοῦ οἰκοδομίαν θεάσασθαι, καὶ ὄντινα τρόπον τῆ πόλει τὴν τοῦ ὕδα5.9.12 τος χρεῖαν παρείχετο. ἐσβὰς τε τῆς πόλεως ἀποθεν, ὅθεν αὐτὸν διέρρηξε Βελισάριος, ἐβάδιζε πόνῳ οὐδενὶ, ἐπεὶ τὸ ὕδωρ αὐτὸν ἄτε διερρωγῶτα ἐπελελοίπει. 5.9.13 ἐπεὶ δὲ ἄγχιστα τοῦ περιβόλου ἐγένετο, πέτρα μεγάλη ἐνέτυχεν, οὐκ ἀνθρώπων χερσὶν ἐνταῦθα, ἀλλὰ πρὸς 5.9.14 τῆς φύσεως τοῦ χωρίου ἀποτεθείση. ταύτῃ τῆ πέτρα οἱ τὸν ὀχετὸν δειμάμενοι πάλοι τὴν οἰκοδομίαν ἐνάψαντες διώρυχα ἐνθένδε ἐποίουν, οὐκ ἐς δίοδον μέντοι ἀνθρώπου ἰκανῶς ἔχουσαν, ἀλλ' ὅσον τῷ ὕδατι τὴν 5.9.15 πορείαν παρέχεσθαι. καὶ διὰ τοῦτο ζυνέβαινε οὐκ εὖρος τὸ αὐτὸ πανταχόσε τοῦ ὀχετοῦ εἶναι, ἀλλὰ στενοχωρία ἐν τῇ πέτρᾳ ἐκείνῃ ὑψηντίαζεν, ἀνθρώπῳ, ἄλλως τε καὶ τεθωρακισμένῳ ἢ ἀσπίδα φέροντι, ἀπὸ5.9.16 ρευτος οὔσα. ταῦτα τῷ Ἰσαύρῳ κατανοήσαντι οὐκ ἀμήχανα ἔδοξεν εἶναι τῷ στρατῷ ἐς τὴν πόλιν ἰέναι, ἣν ὀλίγῳ μέτρῳ τὴν ἐκείνῃ διώρυχα εὐρυτέραν ποιή5.9.17 σονται. ἄτε δὲ αὐτὸς ἀφανῆς τε ὢν καὶ τῶν ἡγεμόνων οὐδενὶ πώποτε ἐς λόγους ἦκων τὸ πρᾶγμα ἐς Παύκαριν ἤνεγκεν, ἄνδρα Ἰσαυρον, ἐν τοῖς Βελισαρίου ὑπασπισταῖς εὐδοκιμοῦντα. ὁ μὲν οὖν Παύκαρις τὸν 5.9.18 πάντα λόγον αὐτίκα τῷ στρατηγῷ ἠγγειλε. Βελισάριος δὲ τῆ τοῦ λόγου ἡδονῇ ἀναπνεύσας καὶ χρήμασι μεγάλοις τὸν ἄνθρωπον δωρήσεσθαι ὑποσχόμενος ἐς τὴν πρᾶξιν ἦγε, καὶ αὐτὸν ἐκέλευεν Ἰσαύρων τινὰς ἐταιρισάμενον ἐκτομῆν ὡς τάχιστα τῆς πέτρας ποιεῖσθαι, φυλασσόμενον ὅπως τοῦ ἔργου μηδενὶ αἴσθησιν δώ5.9.19 σουσι. Παύκαρις δὲ, Ἰσαύρους ἀπολεξάμενος πρὸς τὸ ἔργον ἐπιτηδείως πάντῃ ἔχοντας, ἐντὸς τοῦ ὀχε5.9.20 τοῦ σὺν αὐτοῖς λάθρα ἐγένετο. ἔς τε τὸν χῶρον ἐλθόντες, ἵνα δὴ τὴν στενοχωρίαν ἢ πέτρα ἐποίει, ἔργου εἶχοντο, οὐκ ἀξίνας τὴν πέτραν οὐδὲ πελέκεσι τέμνοντες, ὅπως μὴ ἔνδηλα τῷ κτύπῳ τοῖς πολεμίοις ποιήσωσι τὰ πρασσόμενα, ἀλλὰ σιδηρίοις τισὶν ὀξέσιν 5.9.21 αὐτὴν ἐνδεδελεχέστατα ζέοντες. καὶ χρόνῳ ὀλίγῳ κατείργαστο, ὥστε ἀνθρώπῳ δυνατὰ εἶναι θώρακά τε ἀμπεχομένῳ καὶ ἀσπίδα φέροντι ταύτῃ ἰέναι. 5.9.22 Ἐπειδὴ δὲ ἅπαντα ἤδη ὡς ἄριστα εἶχεν, ἔννοια Βελισαρίῳ ἐγένετο ὡς, ἣν πολέμῳ ἐς Νεάπολιν τῷ στρατῷ ἐσιτητὰ εἶη, τοῖς τε ἀνθρώποις ἀπολωλέναι ζυμβήσεται καὶ τᾶλλα ζυμπεσεῖν ἅπαντα, ὅσα πόλει 5.9.23 πρὸς πολεμίων ἀλούση γίνεσθαι εἴωθε. Στέφανόν τε εὐθὺς μεταπεμψάμενος ἔλεξε τοιαῦτα «Πολλάκις εἶδον «πόλεις ἀλούσας καὶ τῶν τληνικαῦτα γινομένων εἰμὶ 5.9.24 «ἔμπειρος. τοὺς μὲν γὰρ ἄνδρας ἀναιροῦσιν ἡβηδὸν «ἅπαντας, γυναῖκας δὲ θνήσκουσιν αἰτουμένας οὐκ ἀξιοῦσι «κτείνειν, ἀλλ' ἐς ὕβριν ἀγόμεναι πάσχουσιν ἀνήκεστὰ 5.9.25 «τε καὶ ἐλέου πολλοῦ ἄξια. παῖδας δὲ οὔτε τροφῆς «οὔτε παιδείας οὕτω μεταλαχόντας δουλεύειν ἀνάγκη, «καὶ ταῦτα τοῖς πάντων ἐχθίστοις, ὧν ἐν ταῖς χερσὶ 5.9.26 «τὸ τῶν πατέρων αἶμα τεθέανται. ἐγὼ γὰρ, ὦ φίλε «Στέφανε, λέγειν τὸ πῦρ, ὦ τά τε ἄλλα χρήματα καὶ «τὸ τῆς πόλεως ἀφανίζεται κάλλος. ταῦτα Νεάπολιν «τῆνδε ὡσπερ ἐν κατόπτρῳ ταῖς πρότερον ἀλούσαις «πόλεσιν ὀρῶν πάσχουσαν, αὐτῆς τε καὶ ὑμῶν ἐς 5.9.27 «οἶκτον ἦκω. μηχαναὶ γὰρ μοι πεποίηται νῦν ἐς «αὐτὴν, ἣν μὴ οὐχὶ ἀλῶναι ἀδύνατον. πόλιν δὲ ἀρ»χαίαν καὶ οἰκήτορας Χριστιανούς

τε καὶ Ῥωμαίους «ἄνωθεν ἔχουσαν ἐς τοῦτο τύχης οὐκ ἂν εὐξαίμην, «ἄλλως τε καὶ ὑπ' ἑμοῦ Ῥωμαίων στρατηγούντος, «ἐλθεῖν, μάλιστα ἐπεὶ βάρβαροι πολλοὶ μοι τὸ πλήθος «ἐν τῷ στρατοπέδῳ εἰσὶν, ἀδελφοὺς ἢ ξυγγενεῖς πρὸ «τοῦδε ἀπολωλεκότες τοῦ τείχους· ὧν δὴ κατέχειν τὸν «θυμὸν, ἦν πολέμῳ τὴν πόλιν ἔλωσιν, οὐκ ἂν δυναί5.9.28 «μην. οὐκοῦν ἕως ἔτι τὸ τὰ ξυνοίοντα ἐλέσθαι τε «καὶ πράσσειν ἐφ' ὑμῖν ἐστί, βουλευσασθε μὲν τὰ «βελτίω, φύγετε δὲ ξυμφοράν· ἦς, ὡς τὸ εἰκὸς, ξυμ»πιπτούσης ὑμῖν οὐ τὴν τύχην δικαίως, ἀλλὰ τὴν ὑμε5.9.29 «τέραν αἰτιάσεσθε γνώμην.» τοσαῦτα εἰπὼν Βελισάριος Στέφανον ἀπεπέμψατο. ὃς ἐς Νεαπολιτῶν τὸν δῆμον παρήλαθε δεδακρυμένος τε καὶ πάντα ξὺν οἰμωγῇ 5.9.30 ἀγγέλλων ὅσα Βελισαρίου λέγοντος ἤκουσεν. οἱ δὲ (οὐδὲ γὰρ χρῆν Νεαπολίτας ἀθῶους βασιλεῖ κατηκούς γενέσθαι) οὔτε ἔδεισαν τι οὔτε Βελισαρίῳ προσχωρεῖν ἔγνωσαν. 5.10.1 Τότε δὴ καὶ αὐτὸς τὰ ἐς τὴν εἴσοδον κατεστήσατο ὧδε. ἄνδρας ἀμφὶ τετρακοσίους ἀπολεξάμενος περὶ λύχνων ἀφὰς καὶ ἄρχοντε αὐτοῖς ἐπιστήσας Μάγνον τε, ὃς ἰππικοῦ καταλόγου ἠγεῖτο, καὶ τὸν τῶν Ἰσαύρων ἀρχηγὸν Ἐννην, θωρακίσασθαί τε ἅπαντας καὶ τὰς τε ἀσπίδας τὰ τε ξίφη ἀνελομένους ἠσυχάζειν, 5.10.2 ἄχρι αὐτὸς σημήνη, ἐκέλευε. καὶ Βέσσαν μεταπεμψάμενος αὐτοῦ μένειν ἐπήγγειλε· βούλεσθαι γὰρ ξὺν αὐτῷ βουλήν τινα περὶ τοῦ στρατοπέδου ποιήσασθαι· 5.10.3 καὶ ἐπειδὴ πόρρω ἦν τῶν νυκτῶν, Μάγνῳ τε καὶ Ἐννῇ τὰ σφίσι παρόντα εἰπὼν καὶ τὸ χωρίον ἐπιδείξας, οὗ πρότερον διελὼν τὸν ὄχετὸν ἔτυχε, τοῖς τετρακοσίοις ἐς τὴν πόλιν ἐξηγήσασθαι, λύχνα ἀνελο5.10.4 μένους, ἐκέλευε. καὶ ἄνδρας δύο ταῖς σάλπιγξι χρῆσθαι ἐπισταμένους ξὺν αὐτοῖς ἔπεμψεν, ὅπως, ἐπειδὴν τοῦ περιβόλου ἐντὸς γένωνται, τὴν τε πόλιν ξυνταράξαι 5.10.5 καὶ τὰ πρασσόμενα σημήναι σφίσιν οἰοί τε ὧσιν. αὐτὸς δὲ κλίμακας ὅτι πλείστας πρότερον πεποιημένας ἐν παρασκευῇ εἶχεν. οἱ μὲν οὖν ἐς τὸν ὄχετὸν ὑποδύντες ἐπὶ τὴν πόλιν ἐβάδιζον, αὐτὸς δὲ ξὺν τῷ Βέσσῃ καὶ Φωτίῳ αὐτοῦ ἔμενε καὶ ξὺν αὐτοῖς ἅπαντα ἔπρασσε. 5.10.6 πέμψας δὲ καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον, ἐγρηγορέναι τε καὶ τὰ ὄπλα ἐν χερσὶν ἔχειν ἐπέταττε. καὶ πολλοὺς μέντοι ἀμφ' αὐτὸν εἶχεν, οὓς δὴ εὐτολμοτάτους ᾤετο εἶναι, τῶν δὲ ἐπὶ τὴν πόλιν ἰόντων οἱ ὑπὲρ ἡμισυ κατωρρω5.10.7 δηκότες τὸν κίνδυνον ὀπίσω ἀπεκομίζοντο. οὓς ἐπεὶ Μάγνος ἔπεσθαί οἱ, καίπερ πολλὰ παραινέσας, οὐκ 5.10.8 ἔπειθε, παρὰ τὸν στρατηγὸν ξὺν αὐτοῖς ἐπανῆκε. τούτους δὲ Βελισάριος κακίσας καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν ἀπολέξας διακοσίους σὺν Μάγνῳ ἰέναι ἐκέλευεν. ὧν δὴ καὶ Φώτιος ἠγεῖσθαι θέλων, ἐς τὴν διώρυχα ἐσεπή5.10.9 δῆσεν· ἀλλὰ Βελισάριος αὐτὸν διεκώλυσεν. αἰσχυρθέντες δὲ τοῦ τε στρατηγοῦ καὶ Φωτίου τὴν λοιδορίαν καὶ ὅσοι τὸν κίνδυνον ἔφευγον, αὐθις αὐτὸν ὑποστήναι 5.10.10 τολμήσαντες ξὺν αὐτοῖς εἶποντο. Βελισάριος δὲ δείσας μὴ τῶν πολεμίων τισὶ τῶν πρασσομένων αἴσθησις γένηται, οἱ δὴ ἐς τὸν πύργον φυλακὴν εἶχον ὃς τοῦ ὄχετοῦ ἄγχιστα ἐτύγχανεν ὧν, ἐνταῦθά τε ἦλθε καὶ Βέσσαν ἐκέλευε τῇ Γότθων φωνῇ διαλέγεσθαι τοῖς ταύτῃ βαρβάροις, ὅπως δὴ μὴ τις αὐτοῖς ἐκ τῶν 5.10.11 ὄπλων πάταγος ἔναυλος εἶη. καὶ Βέσσας μὲν αὐτοῖς ἀναβοήσας μέγα προσχωρεῖν Βελισαρίῳ παρήνει, πολλὰ 5.10.12 σφίσιν ἐπαγγελλόμενος ἀγαθὰ ἔσεσθαι. οἱ δὲ ἐτώθαζον, πολλὰ ἐς Βελισαρίον τε καὶ βασιλέα ὑβρίζοντες. ταῦτα μὲν οὖν Βελισαρίῳ καὶ Βέσσῃ ἐπράσσετο τῆδε. 5.10.13 Ὁ δὲ Νεαπόλεως ὄχετὸς οὐκ ἄχρι ἐς τὸ τεῖχος καλύπτεται μόνον, ἀλλ' οὕτω τῆς πόλεως ἐπὶ πλείστον διήκει, κύρτωμα ἐκ πλίνθου ὠπτημένης ὑψηλὸν ἔχων, ὥστε γενόμενοι ἐντὸς τοῦ περιβόλου οἱ ἀμφὶ Μάγνον τε καὶ Ἐννην ἅπαντες οὐδὲ ὅπου ποτὲ γῆς εἰσι ξυμ5.10.14 βάλλεσθαι ἐδύναντο. οὐ μὴν οὐδέ πη ἀποβαίνειν ἐνθένδε εἶχον, ἕως οἱ πρῶτοι ἐς χῶρον ἴκοντο, οὗ τὸν ὄχετὸν ἀνώροφον ξυνέπεσεν εἶναι καὶ οἴκημα ἦν κο5.10.15 μιδῆ ἀπημελημένον. ἐνταῦθα ἔσω γυνὴ τις ᾤκει, μόνη τε οὕσα καὶ πενία πολλῇ ξυνοικοῦσα, καὶ δέν5.10.16 δρον ἐλαίας καθύπερθεν τοῦ ὄχετοῦ ἐπεφύκει. οὗτοι ἐπειδὴ τὸν τε οὐρανὸν εἶδον καὶ ἐν μέσῃ πόλει ἦσθοντο εἶναι, ἐκβαίνειν μὲν

διενοούντο, μηχανήν μέντοι οὐδεμίαν εἶχον, ἄλλως τε καὶ ζῦν τοῖς ὄπλοις, τοῦ ὀχετοῦ ἀπαλλάσσεσθαι. ὑψηλὴ γάρ τις ἐνταῦθα ἢ οἰκοδομία ἔτυχεν οὐσα καὶ οὐδὲ ἀνάβασιν τινα ἔχουσα. 5.10.17 τῶν δὲ στρατιωτῶν ἐπὶ πλεῖστον ἀπορουμένων καὶ ἐς στενοχωρίαν πολλὴν ξυνιόντων (ἤδη γὰρ καὶ τῶν ὀπισθεν ἰόντων πολὺς τις ξυνέρρει ὄμιλος), ἐγένετο αὐτῶν 5.10.18 τινι ἔννοια τῆς ἀνόδου ἀποπειράσασθαι. καταθέμενος οὖν αὐτίκα τὰ ὄπλα, ταῖς τε χερσὶ καὶ τοῖς ποσὶ τὴν ἀνάβασιν βιασάμενος, ἐς τὸ τῆς γυναικὸς οἴκημα ἦλθε. 5.10.19 καὶ αὐτὴν ἐνταῦθα ἰδὼν, ἦν μὴ σιωπῶν, κτείνειν ἠπείλησεν. ἢ δὲ καταπλαγεῖσα ἄφωνος ἔμεινε. καὶ ὃς ἐκ τοῦ πρέμνου τῆς ἐλαίας ἰμάντα τινὰ ἰσχυρὸν ἀναψάμενος τὴν ἐτέραν τοῦ ἰμάντος ἀρχὴν ἐς τὸν ὀχετὸν ἔρριψεν. οὗ δὲ λαβόμενος τῶν στρατιωτῶν 5.10.20 ἕκαστος ἀνέβαινε μόλις. ἐπεὶ δὲ ἀναβέβηκεσαν ἅπαντες τῆς τε νυκτὸς τὸ τεταρτημόριον ἔτι ἐλείπετο, χωροῦσιν ἐπὶ τὸ τεῖχος· καὶ πύργων δύο τοὺς φύλακας, οὐδὲν τι αἰσθανομένους τοῦ κακοῦ, κτείνουσιν ἀμφὶ τὰ πρὸς βορρᾶν τοῦ περιβόλου, ἔνθα Βελισάριος ζῦν τῷ Βέσσο καὶ Φωτίῳ εἰστήκει, παραδοκῶν τὰ πρασσόμενα. 5.10.21 καὶ οἱ μὲν τὸ στρατεύμα ἐπὶ τὸ τεῖχος ταῖς σάλπιγγιν ἐκάλουν, Βελισάριος δὲ τῷ περιβόλῳ τὰς κλίμακας ἐρείσας τοὺς στρατιώτας ἐνθένδε ἀναβαίνειν 5.10.22 ἐκέλευε. τῶν δὲ κλιμάκων οὐδεμίαν διήκειν ἄχρι ἐς τὰς ἐπάλξεις ξυνέβαινε. ἄτε γὰρ αὐτὰς οὐκ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς οἱ τεχνῖται ποιούμενοι μέτρου τοῦ καθή5.10.23 κοντος οὐχ οἷοί τε ἐξικνεῖσθαι ἐγένοντο. διόπερ δύο ἐς ἀλλήλας ξυνδέοντες καὶ ἐπ' ἀμφοῖν ἀναβαίνοντες οὕτω δὴ τῶν ἐπάλξεων καθυπέρτεροι οἱ στρατιῶται ἐγένοντο. ταῦτα μὲν οὖν Βελισαρίῳ ἐφέρετο τῆδε. 5.10.24 Ἐς δὲ τὰ πρὸς θάλασσαν τοῦ περιβόλου, ἔνθα οὐχ οἱ βάρβαροι, ἀλλὰ Ἰουδαῖοι φυλακὴν εἶχον, οὔτε ταῖς κλίμαξι χρῆσθαι οὔτε ἀναβαίνειν ἐς τὸ τεῖχος οἱ στρα5.10.25 τῶν ἐδύναντο. οἱ γὰρ Ἰουδαῖοι τοῖς πολεμίοις ἤδη προσκεκρουκότες, ἐμπόδιοί τε γεγενημένοι ὅπως μὴ τὴν πόλιν ἀμαχητὶ ἔλωσι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐλπίδα οὐδεμίαν ἦν ὑπ' αὐτοῖς ὥσιν ἔχοντες, καρτερῶς τε, καίπερ αὐτοῖς τῆς πόλεως ἤδη ἀλούσης, ἐμάχοντο καὶ 5.10.26 τῆ τῶν ἐναντίων προσβολῇ παρὰ δόξαν ἀντείχον. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο καὶ τῶν ἀναβεβηκότων τινὲς ἐπ' αὐτοὺς ἦσαν, οὕτω δὴ καὶ αὐτοὶ ὀπισθεν βαλλόμενοι ἔφευγον, καὶ κατὰ κράτος Νεάπολις ἦλθ. καὶ τῶν πυλῶν ἤδη ἀνακεκλιμένων ἅπας ὁ Ῥωμαίων στρατὸς 5.10.27 εἰσῆει. ὅσοι δὲ ἀμφὶ πύλας ἐτετάχατο τὰς πρὸς ἀνίσχοντα ἠλίον τετραμμένας, ἐπεὶ κλίμακες σφίσι παροῦσαι οὐδαμῆ ἔτυχον, ταύτας δὴ τὰς πύλας ἀφ5.10.28 λάκτους παντάπασιν οὐσας ἔκαυσαν. ἔρημον γὰρ ἀνδρῶν τὸ ἐκεῖνη τεῖχος, ἄτε τῶν φυλάκων δρασμῶ χρησαμένων, ἐγένετο· φόνος τε ἐνταῦθα πολὺς ἐγεγόνει. 5.10.29 θυμῶ γὰρ ἐχόμενοι ἅπαντες, ἄλλως τε καὶ ὅσοις ἀδελφόν τινα ἢ ξυγγενῆ ἀποθανεῖν τεichoμαχοῦντα τετύχηκε, τὸν ἐν ποσὶν ἀεὶ, οὐδεμιᾶς ἡλικίας φειδόμενοι, ἔκτεινον, ἔς τε τὰς οἰκίας ἐσβάλλοντες παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας ἠνδραπόδισαν, τὰ δὲ χρήματα ἐληίσαντο, καὶ πάντων μάλιστα οἱ Μασσαγῆται, οἱ οὐδὲ τῶν ἱερῶν ἀπεχόμενοι πολλοὺς τῶν ἐς αὐτὰ φυγόντων ἀνεῖλον, ἕως Βελισάριος πανταχόσε περιῶν διεκώλυσέ τε καὶ 5.10.30 ξυγκαλέσας ἅπαντας ἔλεξε τοιαύδε «Ἐπειδὴ νενικηκέναι «τε ἡμῖν δέδωκεν ὁ θεὸς καὶ ἐπὶ πλεῖστον εὐδοξίας «ἀφῖχθαι, πόλιν ἀνάλωτον πρότερον οὐσαν ὑποχειρίαν «ἡμῖν ποιησάμενος, ἀναγκαῖον καὶ ἡμᾶς τὸ μὴ ἀναξίους «εἶναι τῆς χάριτος, ἀλλὰ τῆ ἐς τοὺς ἡσσημένους φιλαν»θρωπία τὸ δικαίως κεκρατηκέναι τούτων ἐνδείκνυ5.10.31 «σθαι. μὴ τοῖνυν ἀπέραντα Νεαπολίτας μισήσητε, «μηδὲ ὑπερόριον τοῦ πολέμου τὸ ἐς αὐτοὺς ἔχθος «ποιήσητε. τοὺς γὰρ ἡσσημένους οὐδεὶς τῶν νενικη5.10.32 «κότων ἔτι μισεῖ. κτείνοντές τε αὐτοὺς οὐ πολεμίων «ἀπαλλαγῆσεσθε τὸ λοιπὸν, ἀλλὰ θανάτῳ ζημιωθήσεσθε «τῶν ὑπηκόων. οὐκοῦν ἀνθρώπους τούσδε μηδὲν ἐργά»σησθε περαιτέρω κακὸν, μηδὲ τῆ ὀργῇ πάντα χαρί5.10.33 «ζεσθε. αἰσχροὺς γὰρ τῶν μὲν πολεμίων κρατεῖν, τοῦ «δὲ θυμοῦ ἡσσοὺς φαίνεσθαι. ὑμῖν δὲ χρήματα μὲν «τὰ ἄλλα

γινέσθω τῆς ἀρετῆς ἄθλα, γυναῖκες δὲ τοῖς «ἀνδράσι ξὺν τοῖς παισὶν ἀποδιδόσθων. μανθανέτω»σαν δὲ οἱ νενικημένοι τοῖς πράγμασιν ἡλίκων ἐξ 5.10.34 «ἀβουλίας ἐστέρηνται φίλων.» τσαῦτα εἰπὼν Βελισάριος τὰς τε γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά καὶ τὰ ἄλλα ἀνδράποδα Νεαπολίταις πάντα ἀφῆκεν, ὕβρεως οὐδεμιᾶς ἐς πείραν ἐλθόντα, καὶ αὐτοῖς τοὺς στρατιώτας 5.10.35 διήλλαξεν. οὕτω τε Νεαπολίταις ξυνηνέχθη ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ αἰχμαλώτοις τε γενέσθαι καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀνασώσασθαι καὶ τῶν χρημάτων τὰ τιμιώτατα 5.10.36 ἀνακτήσασθαι. ἐπεὶ αὐτῶν ὅσοι χρυσὸν ἢ ἄλλο τι τῶν τιμίων ἔχοντες ἔτυχον, οὗτοι δὴ τὰ πρότερα ἐς γῆν κατορύξαντες ἀπεκρύψαντο, καὶ ταύτη τοὺς πολεμίους λαθεῖν ἴσχυσαν αὐτοῖς χρήμασι τὰς οἰκίας ἀπολαβόντες. ἢ τε πολιορκία ἐς ἡμέρας μάλιστα εἴκοσι 5.10.37 κατατείνασα ἐς τοῦτο ἐτελεύτα. Γότθους δὲ τοὺς τῆδε ἀλόντας οὐχ ἥσσους ἢ ὀκτακοσίους ὄντας κακῶν ἀπαθείς Βελισάριος παντάπασι διαφυλάξας, οὐκ ἐλασσόνως ἢ τοὺς στρατιώτας τοὺς αὐτοῦ ἐν τιμῇ εἶχε. 5.10.38 Πάστωρ δὲ, ὃς ἐς ἀπόνοιαν, ὡς πρότερόν μοι δεδήλωται, τὸν δῆμον ἐνήγεν, ἐπεὶ τὴν πόλιν ἀλικομένην εἶδεν, ἐς ἀποπληξίαν ἐξέπεσε καὶ ἐξαπίνης ἀπέθανεν, οὔτε νοσήσας πρότερον οὔτε ἄλλο τι πρὸς 5.10.39 οὐδενὸς παθὼν ἄχαρι. Ἀσκληπιόδοτος δὲ, ὃς ξὺν αὐτῷ ταῦτα ἔπρασσε, ξὺν τῶν λογίμων τοῖς περιουσί 5.10.40 παρὰ Βελισάριον ἦλθε. καὶ αὐτῷ Στέφανος ἐπιτωθάζων ἐλοιδορεῖτο ὧδε «Ὅρα, ὦ κάκιστε ἀνθρώπων «ἀπάντων, οἷα κακὰ τὴν πατρίδα εἰργάσω, τῆς ἐς Γότ»θους εὐνοίας τὴν τῶν πολιτῶν ἀποδόμενος σωτηρίαν. 5.10.41 «εἶτα εἰ μὲν τοῖς βαρβάροις εὖ ἐγεγόνει τὰ πράγματα, «ἠξίωσας ἂν ἔμμισθός τε αὐτὸς πρὸς ἐκείνων εἶναι καὶ «ἡμῶν ἕκαστον τῶν τὰ βελτίω βεβουλευμένων τῆς ἐς 5.10.42 «τοὺς Ῥωμαίους προδοσίας ὑπαγαγεῖν. ἐπεὶ δὲ τὴν «μὲν πόλιν βασιλεὺς εἶλε, σεσώσμεθα δὲ τῇ τοῦδε τοῦ «ἀνδρὸς ἀρετῇ, οὕτω δὲ εἰσελθεῖν παρὰ τὸν στρατη»γὸν ἀνεπισκέπτως ἐτόλμησας ἄτε οὐδὲν δεινὸν οὔτε «Νεαπολίτας οὔτε τὸ βασιλέως διαπεπραγμένος στρα5.10.43 «τόπεδον, ἀξίας τίσεις δίκας.» Στέφανος μὲν τῇ ξυμφορᾷ περιώδυνος ὢν ἐς Ἀσκληπιόδοτον ταῦτα ἀπέρριψεν. ὁ δὲ αὐτὸν ἀμείβεται τοῖσδε «Λέληθας σαυτὸν «ἐγκωμιάζων ἡμᾶς, ὦ γενναῖε, οἷς δὴ εὐνοίαν τὴν ἐς 5.10.44 «τοὺς Γότθους ἡμῖν ὀνειδίζεις, εὐνοὺς γάρ τις δεσπό»ταις κινδυνεύουσιν, εἰ μὴ ἐκ τοῦ βεβαίου τῆς γνώ»μης, οὐκ ἂν ποτε εἶη. ἐμὲ μὲν οὖν οἱ κρατοῦντες «τοιούτον τῆς πολιτείας φύλακα ἔξουσιν οἷον ἀρτίως «πολέμιον εὖρον, ἐπεὶ ὁ τῇ φύσει τὸ πιστὸν ἔχων οὐ 5.10.45 «ξυμμεταβάλλει τῇ τύχῃ τὴν γνώμην. σὺ δὲ τῶν «πραγμάτων οὐχ ὁμοίως αὐτοῖς φερομένων ἐτοίμως «ἂν τοὺς τῶν ἐπιόντων ἐνδέξαιο λόγους. ὁ γὰρ τὸ «τῆς διανοίας νοσῶν ἄστατον ἅμα τε ἔδεισε καὶ τὴν 5.10.46 «ἐς τοὺς φιλάτους ἠρνήσατο πίστιν.» τσαῦτα μὲν καὶ Ἀσκληπιόδοτος εἶπε. Νεαπολιτῶν δὲ ὁ δῆμος, ἐπεὶ αὐτὸν ἐνθένδε ἀναχωροῦντα εἶδον, ἀθρόοι γενόμενοι, ἅπαντα αὐτῷ ἐπεκάλουν τὰ παρόντα σφίσι. καὶ οὐ πρότερον ἀπέστησαν, πρὶν δὴ ἔκτεινάν τε καὶ 5.10.47 τὸ σῶμα κατὰ βραχὺ διεσπάσαντο. οὕτω τε ἐν τῇ Πάστωρος οἰκία γενόμενοι τὸν ἄνδρα ἐζήτουν. τοῖς τε οἰκέταις τεθνάναι Πάστωρα ἰσχυριζομένοις ἥκιστα πιστεύειν ἤξιον, ἕως αὐτοῖς τὸν τοῦ ἀνθρώπου νεκρὸν ἔδειξαν. καὶ αὐτὸν Νεαπολίται ἐν τῷ προαστείῳ ἀνε5.10.48 σκολόπισαν. οὕτω τε Βελισάριον παρητήσαντο ἐφ' οἷς δικαία ὀργῇ ἐχόμενοι ἔδρασαν, τυχόντες τε αὐτοῦ συγγνώμονος διελύθησαν. οὕτω μὲν Νεαπολίται ἀπήλλαξαν. 5.11.1 Γότθοι δὲ, ὅσοις ἀμφί τε Ῥώμην καὶ τὰ ἐκείνη χωρία ξυνέπεσεν εἶναι, καὶ πρότερον τὴν Θευδάτου ἡσυχίαν ἐν θαύματι μεγάλῳ ποιούμενοι, ὅτι δὴ ἐν γειτόνων οὔσι τοῖς πολεμίους οὐ βούλοιο διὰ μάχης ἰέναι, ἐν σφίσι τε αὐτοῖς ὑποψία πολλῇ ἐς αὐτὸν χρώμενοι, ὡς δὴ τὰ Γότθων πράγματα προδιδοῖ Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἐθελουσίως, ἄλλο τέ οἱ οὐδὲν ἐπιμελὲς εἶη, πλὴν γε δὴ ὅπως αὐτὸς ἡσυχῇ βιοτεύοι, ὡς πλεῖστα περιβαλλόμενος χρήματα, ἐπειδὴ ἀλῶναι Νεάπολιν ἤκουσαν, ἅπαντά οἱ ταῦτα ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἤδη ἐπικαλοῦντες ἐς χωρίον ξυνελέγησαν Ῥώμης ὀγδοήκοντα καὶ διακοσίους σταδίου

διέχον, ὅπερ Ῥωμαῖοι καλοῦσι Ῥεγάτα· ἐνταῦθα ἐνστρατοπεδεύσασθαι σφίσιν ἔδοξεν ἄριστον εἶναι· πεδία γὰρ πολλὰ ἐνταῦθά ἐστιν 5.11.2 ἱππόβοτα. ρεῖ δὲ καὶ ποταμὸς, ὃν Δεκεννόβιον τῆ Λατίνων φωνῇ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι, ὅτι δὴ ἐννεακαίδεκα περιῶν σημεῖα, ὅπερ ζύνεισιν ἐς τρισκαίδεκα καὶ ἑκατὸν σταδίους, οὕτω δὴ ἐκβάλλει ἐς θάλασσαν, ἀμφὶ πόλιν Ταρακίνην, ἧς ἄγχιστα ὄρος τὸ Κίρκαιόν ἐστιν, οὗ τὸν Ὀδυσσεά τῆ Κίρκη ζυγγενέσθαι φασίν, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, ἐπεὶ ἐν νήσῳ Ὅμηρος τὰ 5.11.3 τῆς Κίρκης οἰκία ἰσχυρίζεται εἶναι. ἐκεῖνο μέντοι ἔχω εἰπεῖν, ὡς τὸ Κίρκαιον τοῦτο, ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάσσης διῆκον, νήσῳ ἐμφορές ἐστι, καὶ τοῖς τε πλέουσιν ἄγχιστα τοῖς τε ἐς τὴν ἐκείνη ἠϊόνα βαδίζουσι νήσος δοκεῖ ἐπὶ πλεῖστον εἶναι. καὶ ἐπειδάν τις ἐν αὐτῷ γένηται, τότε δὴ μεταμανθάνει ψευσθῆναι τῆς δόξης 5.11.4 τὰ πρότερα. καὶ διὰ τοῦτο Ὅμηρος ἴσως νῆσον τὸ χωρίον ὠνόμασεν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον ἀνειμι. 5.11.5 Γότθοι, ἐπειδὴ ἐς Ῥεγάτα ζυνελέγησαν, βασιλέα σφίσι τε καὶ Ἰταλιώταις Οὐίτιγιν εἴλοντο, ἄνδρα οἰκίας μὲν οὐκ ἐπιφανοῦς ὄντα, ἐν μάχαις δὲ ταῖς ἀμφὶ Σίρμιον λίαν εὐδοκιμηκότα τὸ πρότερον, ἠνίκα 5.11.6 τὸν πρὸς Γήπαιδας πόλεμον Θευδέριχος διέφερε. Θευδάτος μὲν οὖν ταῦτα ἀκούσας ἐς φυγὴν τε ὥρμητο καὶ τὴν ἐπὶ Ῥάβενναν ἤλαυνεν. Οὐίτιγίς δὲ κατὰ τάχος Ὅπταριν ἔπεμψεν, ἄνδρα Γότθον, ἐπιστείλας αὐτῷ ἢ ζῶντα ἢ νε5.11.7 κρὸν ἀγαγεῖν Θευδάτον. ἐτύχανε δὲ τῷ Θευδάτῳ οὗτος ὁ Ὅπταρις χαλεπῶς ἔχων ἐξ αἰτίας τοιαῶδε. κόρην τινὰ Ὅπταρις ἐπὶ κληρόν τε καὶ τὴν ὄψιν εὐπρεπῆ οὔσαν 5.11.8 ἐμνηστεύετο. ταύτην Θευδάτος ἀφελόμενος τὸν μνηστῆρα τοῦτον, χρήμασιν ἀναπεισθεὶς, ἐτέρῳ ἠγγύησε. διὸ δὴ τῷ τε θυμῷ καὶ Οὐίτιγίδι χαριζόμενος, πολλῇ Θευδάτον σπουδῇ τε καὶ προθυμίᾳ, οὔτε νύκτα ἀνεῖς 5.11.9 οὔτε ἡμέραν, ἐδίωκε. καὶ αὐτὸν ἐν ὁδῷ ἔτι πορευόμενον καταλαμβάνει, ἐς ἔδαφος τε ὑπτίον ἀνακλίνας ὥσπερ ἱερεῖόν τι ἔθυσεν. αὕτη τε Θευδάτῳ καταστροφή τοῦ τε βίου καὶ τῆς ἡγεμονίας, τρίτον ἐχούσης ἔτος, ἐγένετο. 5.11.10 Οὐίτιγίς δὲ, ἅμα Γότθοις τοῖς παροῦσιν, ἐς Ῥώμην ἐσήλαυνε. γνούς τε τὰ Θευδάτῳ ζυνελεχθέντα, ἦσθη τε καὶ αὐτοῦ τὸν παῖδα Θευδέγισκλον ἐν φυλακῇ 5.11.11 ἐποίησατο. καὶ ἐπειδὴ τὰ Γότθων πράγματα ἠκιστὰ οἱ ἐν παρασκευῇ ἔδοξεν εἶναι, βέλτιον ἐνόμισεν ἐς Ῥάβενναν πρῶτον ἰέναι, ἐνταῦθά τε πάντα ἐξαρτυσαμένῳ ὡς ἄριστα οὕτω δὴ καθίστασθαι ἐς τὸν πόλεμον. 5.11.12 ζυγκαλέσας οὖν ἅπαντας ἔλεξε τοιαῶδε «Αἱ μέγιστα «τῶν πράξεων, ἄνδρες συστρατιῶται, οὐ καιρῶν 5.11.13 «ὀξύτητι, ἀλλ' εὐβουλίᾳ φιλοῦσιν ὀρθοῦσθαι. πολλά»κίς γὰρ μέλλησίς τε εἰς τὸν καιρὸν ἐλθοῦσα μᾶλλον «ῶνησε καὶ σπουδῇ οὐκ ἐν δέοντι ἐπιδειχθεῖσα πολλοῖς 5.11.14 «ἀνεχαίτισε τὴν τοῦ κατορθώσιν ἐλπίδα. ῥᾶον γὰρ «οἱ πλεῖστοι ἀπαράσκευοι μὲν, ἐξ ἀντιπάλου δὲ τῆς «δυναμέως μαχόμενοι, ἡσῶνται ἢ ὅσοι τὴν ἐλάσσω «ἰσχὴν ὡς ἄριστα παρασκευασάμενοι ἐς τὸν ἀγῶνα 5.11.15 «κατέστησαν. μὴ τοίνυν τῷ παραυτίκα φιλοτίμῳ «ἐπαιρόμενοι τὰ ἀνήκεστα ἡμᾶς αὐτοὺς ἐργασώμεθα· «κρεῖσσον γὰρ ἐν χρόνῳ βραχεὶ αἰσχυνομένους τὴν «εὐκλειαν ἀπέραντον διασώσασθαι ἢ τὴν ἐν τῷ παραυτίκα φυγόντας ὕβριν ἐς ἅπαντα τὸν αἰῶνα, ὡς τὸ 5.11.16 «εἰκὸς, ἐγκαλύπτεσθαι. καίτοι καὶ ὑμεῖς δὴ που ἐπί»στασθε ὡς τό τε Γότθων πλῆθος καὶ ζύμπασαν σχε»δόν τι τὴν τῶν ὄπλων σκευὴν ἐν τε Γαλλίαις καὶ «Βενεταῖς καὶ χώραις ταῖς ἑκαστάτῳ ζυμβαίνει εἶναι. 5.11.17 «καὶ μὴν καὶ πρὸς τὰ Φράγγων ἔθνη οὐχ ἦσσω τοῦδε «πόλεμον διαφέρομεν, ὃν δὴ οὐκ εὖ διαθεμένους ἐφ' «ἕτερον χωρεῖν πολλὴ ἄνοια. τοὺς γὰρ ἐς ἀμφίβολόν «τι καθισταμένους καὶ οὐ πρὸς ἓνα πολέμιον ὀρῶντας 5.11.18 «τῶν ἐναντίων ἡσᾶσθαι εἰκὸς. ἐγὼ δὲ φημι χρῆναι «νῦν μὲν εὐθὺ Ῥαβέννης ἐνθένδε ἰέναι, τὸν δὲ πρὸς «Φράγγους πόλεμον διαλύσαντας τᾶλλα τε διωκημένους «ὡς ἄριστα οὕτω δὴ Βελισαρίῳ παντὶ τῷ Γότθων 5.11.19 «στρατῶ διαμάχεσθαι. καί μοι τὴν ἀναχώρησιν τήνδε «ὕμῶν ὑποστελλέσθω μηδεὶς, μηδὲ φυγὴν αὐτὴν ὄνο5.11.20 «μάζειν ὀκνεῖτω. δειλίας μὲν γὰρ προσηγορία ἐπιτη»δεῖως προσπεσοῦσα πολλοὺς ὠρθωσεν, ἀνδρείας

δὲ «ὄνομα οὐκ ἐν τῷ καθήκοντι χρόνῳ τισὶν ἐγγενόμενον, 5.11.21 «εἶτα ἐς ἤτταν ἐχώρησεν. οὐ γὰρ τοῖς τῶν πραγμάτων «ὀνόμασιν, ἀλλὰ τῷ συμφόρῳ τῶν ἔργων ἔπεσθαι «ἄξιον. ἀνδρὸς τε γὰρ ἀρετὴν οὐκ ἀρχόμεναι δηλοῦσιν 5.11.22 «αἱ πράξεις, ἀλλὰ τελευτῶσαι μηνύουσι. φεύγουσι δὲ «τοὺς πολεμίους οὐχ οἱ ἂν μετὰ μείζονος τῆς παρασκευῆς αὐτίκα μάλα ἐπ' αὐτοὺς ἤκοιεν, ἀλλ' ὅσοι τὰ «σφέτερα αὐτῶν σώματα ἐς αἰὶ διασώζειν βουλόμενοι «ἐκποδῶν ἴστανται. πόλεώς τε τῆσδε ἀλώσεως περί 5.11.23 «μηδενὶ ὑμῶν γινέσθω τι δέος. ἦν τε γὰρ Ῥωμαῖοι «ἡμῖν εὐνοϊκῶς ἔχουσι, τὴν πόλιν ἐν βεβαίῳ Γότθοις «φυλάξουσιν, ἀνάγκης τε πείραν οὐδεμιᾶς ἔξουσιν, 5.11.24 «ἐπεὶ ἐν βραχεῖ αὐτοῖς ἐπανήξομεν χρόνῳ. καὶ ἦν «τι ὑποπτον αὐτοῖς ἐς ἡμᾶς ἐστίν, ἐλάσσω βλάψουσι, «τῇ πόλει τοὺς πολεμίους δεξάμενοι. ἄμεινον γὰρ πρὸς 5.11.25 «δυσμενεῖς ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς διαμάχεσθαι. ὅπως μέντοι «μηδὲν τι ξυμβήσεται τοιοῦτον, ἐγὼ προνοήσω. ἄνδρας «τε γὰρ πολλοὺς καὶ ἄρχοντα ξυνετώτατον ἀπολείψομεν, οἱ Ῥώμην φυλάξαι ἱκανοὶ ἔσονται, ὥστε καὶ «ταῦτα ἡμῖν ἐν καλῷ κείσεται καὶ οὐδὲν ἂν ἐκ τῆσδε «ἡμῶν τῆς ἀναχωρήσεως γένοιτο βλάβος.» 5.11.26 Οὐίτιγισ μὲν τοσαῦτα εἶπεν. ἐπαινέσαντες δὲ Γότθοι ἅπαντες παρεσκευάζοντο ἐς τὴν πορείαν. μετὰ δὲ Σιλβερῖω τε τῷ τῆς πόλεως ἱερεῖ καὶ Ῥωμαίων τοῖς τε ἐκ βουλήσ καὶ τῷ δήμῳ πολλὰ παραινέσας Οὐίτιγισ, καὶ τῆς Θευδερῖχου ἀρχῆς ὑπομνήσας, ἐνεκελεύετο ἅπασιν ἐς Γότθων τὸ ἔθνος εὐνοϊκῶς ἔχειν, ὄρκους αὐτοὺς δεινοτάτοις ὑπὲρ τούτων καταλαβῶν, ἄνδρας τε ἀπολέξας οὐχ ἦσσαν ἢ τετρακισχιλίους, καὶ αὐτοῖς ἄρχοντα ἐπιστήσας Λεύδερν, ἡλικίας τε πόρρω ἦκοντα καὶ δόξαν ἐπὶ ξυνέσει πολλὴν ἔχοντα, ἐφ' ᾧ Ῥώμην φυλάξουσι σφίσιν· οὕτω δὲ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς Ῥάβενναν ἦει, τῶν ἐκ βουλήσ πλείστους ἐν ὁμήρων 5.11.27 λόγῳ ξὺν αὐτῷ ἔχων. καὶ ἐπεὶ ἐνταῦθα ἀφίκετο, Ματασοῦνθαν τὴν Ἀμαλασοῦνθης θυγατέρα, παρθένον τε καὶ ὠραίαν ἤδη οὔσαν, γυναῖκα γαμετὴν οὔτι ἐθελοῦσιον ἐποίησατο, ὅπως δὲ βεβαιότεραν τὴν ἀρχὴν 5.11.28 ἔξει τῇ ἐς γένος τὸ Θευδερῖχου ἐπιμιξία. ἔπειτα δὲ ἅπαντας Γότθους πανταχόθεν ἀγείρας διεῖπέ τε καὶ διεκόσμη, ὄπλα τε καὶ ἵππους διανεμῶν κατὰ λόγον ἐκάστω, μόνους δὲ Γότθους, οἱ ἐν Γαλλίαις φυλακὴν εἶχον, δέει τῶν Φράγγων οὐχ οἰός τε ἦν μεταπέμπε5.11.29 σθαι. οἱ δὲ Φράγγοι οὔτοι Γερμανοὶ μὲν τὸ παλαιὸν ὠνομάζοντο. ὄντινα δὲ τρόπον τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ ὄπη ὤκημένοι Γαλλίας τε ἐπεβάτευσαν καὶ διάφοροι Γότθοις γεγέννηται, ἐρῶν ἔρχομαι. 5.12.1 Τὴν θάλασσαν ἔκ τε ὠκεανοῦ καὶ Γαδεῖρων ἐσπλέοντι χώρα μὲν ἢ ἐν ἀριστερᾷ, ὡσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, Εὐρώπη ὠνόμασται, ἢ δὲ ἀντιπέρας αὐτῇ Λιβύη ἐκλήθη, ἦν δὲ προϊόντες Ἀσίαν 5.12.2 καλοῦσι. Λιβύης μὲν οὖν τὰ ἐπέκεινα ἐς τὸ ἀκριβὲς οὐκ ἔχω εἰπεῖν· ἔρημος γὰρ ἐστίν ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἢ πρώτη τοῦ Νείλου ἐκροή οὐδαμῇ ἔγνωσται, ὃν δὲ ἐπ' Αἰγύπτου ἐνθένδε φέρε5.12.3 σθαι λέγουσιν. Εὐρώπη δὲ εὐθὺς ἀρχομένη Πελοποννήσῳ βεβαιότατα ἐμφορῆς ἐστὶ καὶ πρὸς θαλάσσην ἐκατέρωθι κείται. καὶ χώρα μὲν ἢ πρώτη ἀμφὶ τε τὸν ὠκεανὸν καὶ δύοντα ἡλιόν ἐστὶν Ἰσπανία ὠνόμασται, ἄχρι ἐς Ἄλπεις τὰς ἐν ὄρει τῷ Πυρηναίῳ 5.12.4 οὔσας. Ἄλπεις δὲ καλεῖν τὴν ἐν στενοχωρίᾳ δίοδον οἱ ταύτη ἀνθρωποὶ νενομίκασι. τὸ δὲ ἐνθένδε μέχρι τῶν Λιγουρίας ὀρίων Γαλλία ἐκλήθη. ἐνθα δὲ καὶ Ἄλπεις ἕτεραι Γάλλους τε καὶ Λιγούρους διορίζουσι. 5.12.5 Γαλλία μέντοι Ἰσπανίας πολλῷ εὐρυτέρα, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐστίν, ἐπεὶ ἐκ στενοῦ ἀρχομένη Εὐρώπη ἐς ἄφατόν τι 5.12.6 εὐρὸς αἰὶ προϊόντι κατὰ λόγον χωρεῖ. χώρα δὲ αὕτη ἐκατέρωθι τὰ μὲν πρὸς βορρᾶν ἄνεμον πρὸς τοῦ ὠκεανοῦ περιβάλλεται, τὰ δὲ πρὸς νότον θάλασσαν τὴν Τυρρη5.12.7 νικὴν καλουμένην ἔχει. ἐν Γάλλοις δὲ ἄλλοι τε ποταμοὶ καὶ Ῥοδανός τε καὶ Ῥῆνος ῥέουσι. τούτοις τὴν ὁδὸν τὴν ἐναντίαν ἀλλήλοισιν ἰόντοις ἄτερος μὲν ἐκδίδωσιν ἐς τὴν Τυρρηνικὴν θάλασσαν, Ῥῆνος δὲ ἐς τὸν 5.12.8 ὠκεανὸν τὰς ἐκβολὰς ποιεῖται. λίμναι τε ἐνταῦθα πολλαὶ, οὗ δὲ Γερμανοὶ τὸ παλαιὸν ὤκνητο, βάρβαρον ἔθνος, οὐ πολλοῦ λόγου τὸ κατ' ἀρχὰς

ἄξιον, οἱ νῦν 5.12.9 Φράγγοι καλοῦνται. τούτων ἐχόμενοι Ἀρβόρυχοι ὤκουν, οἱ ζῦν πάση τῇ ἄλλῃ Γαλλία καὶ μὴν καὶ Ἰσπανία 5.12.10 Ῥωμαίων κατήκοοι ἐκ παλαιοῦ ἦσαν. μετὰ δὲ αὐτοὺς ἐς τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον Θόριγγοι βάρβαροι, δόντος 5.12.11 Αὐγούστου πρώτου βασιλέως, ἰδρύσαντο. καὶ αὐτῶν Βουργουζίωνες οὐ πολλῶ ἄποθεν πρὸς νότον ἄνεμον τετραμμένοι ὤκουν, Σούαβοί τε ὑπὲρ Θορίγγων καὶ Ἀλαμανοὶ, ἰσχυρὰ ἔθνη. οὗτοι αὐτόνομοι ἅπαντες ταύτη τὸ ἀνέκαθεν ἴδρυντο. 5.12.12 Προϊόντος δὲ χρόνου Οὐισίγοτθοι τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν βιασάμενοι Ἰσπανίαν τε πᾶσαν καὶ Γαλλίας τὰ ἐκτὸς Ῥοδανοῦ ποταμοῦ κατήκοα σφίσι ἐς φόρου 5.12.13 ἀπαγωγὴν ποιησάμενοι ἔσχον. ἐτύγχανον δὲ Ἀρβόρυχοι τότε Ῥωμαίων στρατιῶται γεγεννημένοι. οὓς δὴ Γερμανοὶ κατηκούς σφίσι ἐθέλοντες ἄτε ὁμόρους ὄντας καὶ πολιτείαν ἦν πάλαι εἶχον μεταβαλόντας, ποιήσασθαι ἐληίζοντό τε καὶ πανδημεὶ πολεμῆσιόντες 5.12.14 ἐπ' αὐτοὺς ἦσαν. Ἀρβόρυχοι δὲ ἀρετὴν τε καὶ εὐνοίαν ἐς Ῥωμαίους ἐνδεικνύμενοι ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἐγένοντο, καὶ ἐπεὶ βιάζεσθαι αὐτοὺς Γερμανοὶ οὐχ οἰοί τε ἦσαν, ἐταιρίζεσθαι τε ἠξίουσαν καὶ ἀλλήλοις 5.12.15 κηδεσθαι γίνεσθαι. ἃ δὴ Ἀρβόρυχοι οὐτι ἀκούσιοι ἐνεδέχοντο. Χριστιανοὶ γὰρ ἀμφοτέρω ὄντες ἐτύγχανον, οὕτω τε ἐς ἓνα λεῶν ξυνελθόντες δυνάμει ἐπὶ 5.12.16 μέγα ἐχώρησαν. καὶ στρατιῶται δὲ Ῥωμαίων ἕτεροι ἐς Γάλλων τὰς ἐσχατίας φυλακῆς ἔνεκα ἐτετάχατο. 5.12.17 οἱ δὴ οὕτε ἐς Ῥώμην ὅπως ἐπανήξουσιν ἔχοντες οὐ μὴν οὐτε προσχωρεῖν Ἀρειανοῖς οὓσι τοῖς πολεμίοις βουλόμενοι, σφᾶς τε αὐτοὺς ζῦν τοῖς σημείοις καὶ χώραν ἦν πάλαι Ῥωμαίοις ἐφύλασσαν Ἀρβόρυχοις τε καὶ Γερμανοῖς ἔδωσαν, ἔς τε ἀπογόνους τοὺς σφετέρους ζύμπαντα παραπέμψαντες διεσώσαντο τὰ πάτρια ἦθη, 5.12.18 ἃ δὴ σεβόμενοι καὶ ἐς ἐμὲ τηρεῖν ἀξιοῦσιν. ἔκ τε γὰρ τῶν καταλόγων ἐς τόδε τοῦ χρόνου δηλοῦνται, ἐς οὓς τὸ παλαιὸν τασσόμενοι ἐστρατεύοντο, καὶ σημεία τὰ σφέτερα ἐπαγόμενοι οὕτω δὴ ἐς μάχην καθίστανται, 5.12.19 νόμοις τε τοῖς πατρίοις ἐς αἰὶ χρόνῳ. καὶ σχῆμα τῶν Ῥωμαίων ἐν τε τοῖς ἄλλοις ἅπασιν κἂν τοῖς ὑποδήμασι διασώζουσιν. 5.12.20 Ἔως μὲν οὖν πολιτεία Ῥωμαίοις ἢ αὐτῇ ἔμενε, Γαλλίας τὰ ἐντὸς Ῥοδανοῦ ποταμοῦ βασιλεὺς εἶχεν· ἐπεὶ δὲ αὐτὴν Ὀδοάκρος ἐς τυραννίδα μετέβαλε, τότε δὴ, τοῦ τυράννου σφίσι ἐνδιδόντος, ζύμπασαν Γαλλίαν Οὐισίγοτθοι ἔσχον μέχρι Ἀλπεων, αἱ τὰ Γάλλων 5.12.21 τε ὄρια καὶ Λιγούρων διορίζουσι. πεσόντος δὲ Ὀδοάκρου Θόριγγοί τε καὶ Οὐισίγοτθοι τὴν Γερμανῶν δύναμιν ἤδη ἀυξομένην δειμαίνοντες (πολυάνθρωπός τε γὰρ ἰσχυρότατα ἐγεγόνει καὶ τοὺς αἰὶ ἐν ποσὶν ὄντας ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐβιάζετο) Γότθων δὴ καὶ Θευδερίχου τὴν ζυμμαχίαν προσποιήσασθαι ἐν σπουδῇ εἶχον. οὓς δὴ ἐταιρίσασθαι Θευδερίχος ἐθέλων ἐς 5.12.22 κῆδος αὐτοῖς ἐπιμίγνυσθαι οὐκ ἀπηξίου. τῷ μὲν οὖν τηνικαῦτα Οὐισιγότθων ἡγουμένῳ Ἀλαρίχῳ τῷ νεωτέρῳ Θευδιχοῦσαν τὴν αὐτοῦ θυγατέρα παρθένον ἡγγύησεν, Ἑρμενεφρίδῳ δὲ τῷ Θορίγγων ἄρχοντι Ἀμαλαβέργαν 5.12.23 τὴν Ἀμαλαφρίδης τῆς ἀδελφῆς παῖδα. καὶ ἀπ' αὐτοῦ Φράγγοι τῆς μὲν ἐς αὐτοὺς βίας δέει τῷ Θευδερίχῳ 5.12.24 ἀπέσχοντο, ἐπὶ Βουργουζίωνας δὲ πολέμῳ ἦσαν. ὕστερον δὲ Φράγγοις τε καὶ Γότθοις ζυμμαχίαι τε καὶ ξυνηθῆκαί ἐπὶ κακῷ τῷ Βουργουζιῶνων ἐγένοντο, ἐφ' 5.12.25 ᾧ ἑκάτεροι μὲν στρατιὰν ἐπ' αὐτοὺς πέμψουσιν· ἦν δὲ ὁποτέρων ἀπολελειμμένων, οἱ ἕτεροι στρατεύσαντες τὸ Βουργουζιῶνων καταστρέψονται γένος καὶ χώραν ἦν ἔχουσι παραστήσονται, ποινὴν οἱ νενικηκότες παρὰ τῶν οὐ ξυστρατευσάντων ῥητόν τι χρυσίον κομίζονται, κοινὴν δὲ καὶ οὕτω χώραν τὴν δορυάλωτον ἀμφοῖν 5.12.26 τέρων εἶναι. οἱ μὲν οὖν Γερμανοὶ πολλῶ στρατῷ ἐπὶ Βουργουζίωνας κατὰ τὰ σφίσι τε καὶ Γότθοις ζυγκείμενα ἦκον, Θευδερίχος δὲ παρεσκευάζετο μὲν δῆθεν τῷ λόγῳ, ἐξεπίτηδες δὲ αἰὶ ἐς τὴν ὕστεραίαν τῆς στρατιᾶς τὴν ἕξοδον ἀπετίθετο, καταδοκῶν τὰ ἐσὸς 5.12.27 μενα. μόλις δὲ πέμψας ἐπέστελλε τοῖς τοῦ στρατοῦ ἄρχουσι σχολαίτερον τὴν πορείαν ποιεῖσθαι, καὶ ἦν μὲν Φράγγους νενικηκέναι ἀκούσῃσι τὸ λοιπὸν κατὰ

τάχος ἰέναι, ἦν δέ τι ζύμβαμα ζυμπεπτωκέναι αὐτοῖς πύθωνται, μηκέτι περαιτέρω πορεύεσθαι, ἀλλ' αὐτοῦ 5.12.28 μένειν. καὶ οἱ μὲν ἐποίουν ὅσα Θευδέριχος σφίσιν ἐπήγγελλε, Γερμανοὶ δὲ κατὰ μόνας Βουργουζίωσιν 5.12.29 ἐς χεῖρας ἦλθον. μάχης τε καρτερᾶς γενομένης φόνος μὲν ἑκατέρων πολὺς γίνεται· ἦν γὰρ ἀγχώματος ἐπὶ 5.12.30 πλεῖστον ἢ ζυμβολή· ἔπειτα δὲ Φράγγοι τρεψάμενοι τοὺς πολεμίους ἐς τὰ ἔσχατα χώρας ἧς τότε ὤκουν ἐξήλασαν, ἔνθα σφίσι πολλὰ ὀχυρώματα ἦν, αὐτοὶ δὲ 5.12.31 τὴν λοιπὴν ζύμπασαν ἔσχον. ἄπερ Γότθοι ἀκούσαντες κατὰ τάχος παρήσαν. κακιζόμενοι τε πρὸς τῶν ζυμμάχων τὸ τῆς χώρας δύσοδον ἠτιῶντο, καὶ τὴν ποινήν καταθέμενοι τὴν χώραν, καθάπερ ξυνέκειτο, ζὺν τοῖς 5.12.32 νενικηκόσιν ἐνειμάντο. οὕτω τε Θευδέριχου ἢ πρόνοια ἔτι μᾶλλον ἐγνώσθη, ὅς γε οὐδένα τῶν ὑπηκόων ἀποβαλὼν ὀλίγῳ χρυσῷ τὴν ἡμίσειαν τῶν πολεμίων ἐκτήσατο χώραν. οὕτω μὲν τὸ κατ' ἀρχὰς Γότθοι τε καὶ Γερμανοὶ μοῖράν τινα Γαλλίας ἔσχον. 5.12.33 Μετὰ δὲ Γερμανοὶ τῆς δυνάμεως σφίσιν ἐπίπροσθεν ἰούσης ἐν ὀλιγωρίᾳ ποιησάμενοι Θευδέριχόν τε καὶ τὸ ἀπ' αὐτοῦ δέος ἐπὶ τε Ἀλάριχον καὶ Οὐισί5.12.34 γότθους ἐστράτευσαν. ἃ δὴ Ἀλάριχος μαθὼν Θευδέριχον ὅτι τάχιστα μετεπέμπετο. καὶ ὁ μὲν ἐς τὴν 5.12.35 ἐπικουρίαν στρατῶ πολλῶ ἦει. ἐν τούτῳ δὲ Οὐισίγοτθοι, ἐπεὶ Γερμανοὺς ἀμφὶ πόλιν Καρκασιανὴν στρατοπεδεύειν ἐπύθοντο, ὑπηντίαζόν τε καὶ στρατῶ5.12.36 πεδον ποιησάμενοι ἠρέμουν. χρόνου δὲ σφίσιν ἐν ταύτῃ τῇ προσεδρεῖα τριβομένου συχνοῦ ἠσχαλλόν τε καὶ, ἅτε τῆς χώρας πρὸς τῶν πολεμίων ληιζομένης, 5.12.37 δεινὰ ἐποιούντο. καὶ τελευτῶντες ἐς Ἀλάριχον πολλὰ ὕβριζον, αὐτόν τε διὰ τὸ τῶν πολεμίων δέος κακίζοντες καὶ τοῦ κηδεστοῦ τὴν μέλλησιν ὄνειδίζοντες. 5.12.38 ἀξιόμαχοι γὰρ αὐτοὶ ἰσχυρίζοντο εἶναι καὶ ῥᾶον κατὰ 5.12.39 μόνας περιέσεσθαι Γερμανῶν τῷ πολέμῳ. διὸ δὴ καὶ Γότθων σφίσιν οὕτω παρόντων Ἀλάριχος ἠνάγκαστο 5.12.40 τοῖς πολεμίοις διὰ μάχης ἰέναι. καθυπέρτεροι δὲ Γερμανοὶ ἐν τῇ ζυμβολῇ ταύτῃ γενόμενοι τῶν τε Οὐισιγότθων τοὺς πλείστους καὶ Ἀλάριχον τὸν ἄρχοντα 5.12.41 κτείνουσι. καὶ Γαλλίας μὲν καταλαβόντες τὰ πολλὰ ἔσχον, Καρκασιανὴν δὲ πολλῇ σπουδῇ ἐπολιόρκουν, ἐπεὶ τὸν βασιλικὸν πλοῦτον ἐνταῦθα ἐπύθοντο εἶναι, ὃν δὴ ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ἀλάριχος ὁ πρεσβύτατος 5.12.42 Ῥώμην ἐλὼν ἐληίσαστο. ἐν τοῖς ἦν καὶ τὰ Σολόμωνος τοῦ Ἑβραίων βασιλέως κειμήλια, ἀξιοθέατα ἐς ἄγαν ὄντα. πρᾶσι γὰρ λίθος αὐτῶν τὰ πολλὰ ἐκαλλώπιζεν, ἄπερ ἐξ Ἱεροσολύμων Ῥωμαῖοι τὸ παλαιὸν εἶλον. 5.12.43 Οὐισιγότθων δὲ οἱ περιόντες Γισέλιχον, νόθον Ἀλαρίχου υἱὸν, ἄρχοντα σφίσιν ἀνεῖπον, Ἀμαλαρίχου τοῦ τῆς Θευδέριχου θυγατρὸς παιδὸς ἔτι κομιδῆ ὄντος. 5.12.44 ἔπειτα δὲ Θευδέριχου ζὺν τῷ Γότθων στρατῶ ἦκοντος 5.12.45 δείσαντες Γερμανοὶ τὴν πολιορκίαν διέλυσαν. ἔνθεν τε ἀναχωρήσαντες Γαλλίας τὰ ἐκτὸς Ῥοδανοῦ ποταμοῦ ἐς ὠκεανὸν τετραμμένα ἔσχον. ὅθεν αὐτοὺς ἐξελάσαι Θευδέριχος οὐχ οἶός τε ὦν ταῦτα μὲν σφᾶς ζυνεχώρει 5.12.46 ἔχειν, αὐτὸς δὲ Γαλλίας τὰ λοιπὰ ἀνεσώσατο. Γισελίχου τε ἐκποδῶν γενομένου ἐς τὸν θυγατριδοῦν Ἀμαλάριχον τὴν Οὐισιγότθων ἀρχὴν ἠνεγκεν, οὗ δὴ αὐτὸς 5.12.47 ἐπετρόπευε παιδὸς ἔτι ὄντος. χρήματά τε λαβὼν ζύμπαντα ὅσα ἐν πόλει Καρκασιανῇ ἔκειτο ἐς Ῥάβενναν κατὰ τάχος ἀπήλαυεν, ἄρχοντάς τε αἰεὶ καὶ στρατιὰν Θευδέριχος ἔς τε Γαλλίαν καὶ Ἰσπανίαν πέμπων αὐτὸς εἶχε τῷ ἔργῳ τὸ τῆς ἀρχῆς κράτος προνοήσας τε ὅπως βέβαιον αὐτὸ ἐς αἰεὶ ἔξει φόρου ἀπαγωγὴν ἔταξέν οἱ 5.12.48 αὐτῷ ἀποφέρειν τοὺς ταύτῃ ἄρχοντας. δεχόμενός τε αὐτὴν ἐς ἕκαστον ἔτος, τοῦ μὴ δοκεῖν φιλοχρημάτως ἔχειν, τῷ Γότθων τε καὶ Οὐισιγότθων στρατῶ δῶρον 5.12.49 ἐπέτειον ἔπεμπε. καὶ ἀπ' αὐτοῦ Γότθοι τε καὶ Οὐισίγοτθοι προϊόντος τοῦ χρόνου ἅτε ἀρχόμενοι τε πρὸς ἀνδρὸς ἑνὸς καὶ χώραν τὴν αὐτὴν ἔχοντες παῖδας τοὺς σφετέρους ἀλλήλοις ἐγγυῶντες ἐς ζυγγένειαν ἐπεμίγνυντο. 5.12.50 Μετὰ δὲ Θεῦδις, Γότθος ἀνήρ, ὃνπερ Θευδέριχος τῷ στρατῶ ἄρχοντα ἔπεμψε, γυναῖκα ἐξ Ἰσπανίας γαμετὴν ἐποίησατο, οὐ γένους μέντοι

Ούσιγύθτων, ἀλλ' ἐξ οἰκίας τῶν τινος ἐπιχωρίων εὐδαίμονος, ἄλλα τε περιβεβλημένην μεγάλα χρήματα καὶ χώρας πολλῆς ἐν 5.12.51 Ἴσπανία κυρίαν οὔσαν. ὅθεν στρατιώτας ἀμφὶ δισχιλίους ἀγείρας δορυφόρων τε περιβαλλόμενος δύναμιν, Γόττων μὲν Θευδέριχου δόντος τῷ λόγῳ ἤρχεν, ἔργῳ 5.12.52 δὲ τύραννος οὐκ ἀφανῆς ἦν. δεῖσας δὲ Θευδέριχος ἄτε ξυνέσεως ἐς ἄκρον καὶ ἐμπειρίας ἤκων, μή οἱ πόλεμον πρὸς δοῦλον τὸν αὐτοῦ διαφέροντι οἱ Φράγγοι, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀπαντήσουσιν ἢ καὶ τι νεώτερον Οὔσιγύθθοι ἐς αὐτὸν δράσουσιν, οὔτε παρέλυε τῆς ἀρχῆς Θεῦδιν, ἀλλὰ καὶ τῷ στρατῷ ἐξηγεῖσθαι ἀεὶ ἐς πόλεμ5.12.53 ον ἰόντι ἐκέλευε. γράφειν μέντοι αὐτῷ Γόττων τοῖς πρώτοις ἐπήγγειλεν ὡς δίκαια τε ποιοῖη καὶ ξυνέσεως τῆς αὐτοῦ ἄξια, ἦν Θευδέριχον ἐς Ῥάβενναν ἤκων 5.12.54 ἀσπάζοιτο. Θεῦδις δὲ ἂ μὲν Θευδέριχος ἐκέλευεν ἅπαντα ἐπετέλει, καὶ φόρον τὸν ἐπέτειον οὔποτε ἀποφέρων ἀνίει, ἐς Ῥάβενναν δὲ ἰέναι οὔτε ἠθελεν οὔτε τοῖς γράφουσιν ἐπηγγέλλετο. 5.13.1 Ἐπεὶ δὲ Θευδέριχος ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο, Φράγγοι, οὐδενὸς σφίσι ἐτι ἀντιστατοῦντος, ἐπὶ Θορίγγους ἐστράτευσαν, καὶ Ἑρμενεφρίδον τε τὸν αὐτῶν ἄρχοντα κτείνουσι καὶ αὐτοὺς ἅπαντας ὑπο5.13.2 χειρίου ποιησάμενοι ἔσχον. ἢ δὲ τοῦ Ἑρμενεφρίδου γυνὴ ξὺν τοῖς παισὶ λαθοῦσα παρὰ Θευδάτον τὸν 5.13.3 ἀδελφὸν, Γόττων τῆνικαῦτα ἄρχοντα, ἦλθε. μετὰ δὲ Γερμανοὶ Βουργουζίωνων τε τοῖς περιούσιν ἐς χεῖρας ἦλθον καὶ μάχῃ νικήσαντες τὸν μὲν αὐτῶν ἄρχοντα ἔς τι τῶν ἐκείνη φρουρίων καθείρξαντες ἐν φυλακῇ εἶχον, αὐτοὺς δὲ κατηκόους ποιησάμενοι ξυστρατεύειν τὸ λοιπὸν σφίσι ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἄτε δορυαλώτους ἠνάγκαζον, καὶ τὴν χώραν ξύμπασαν, ἦν Βουργουζίωνες τὰ πρότερα ὥκουν, ὑποχειρίαν ἐς ἀπαγωγὴν 5.13.4 φόρου ἐκτήσαντο. Ἀμαλάριχος τε, ὃς ἤρχεν Οὔσιγύθτων, ἐπεὶ ἐς ἀνδρὸς ἡλικίαν ἦλθε, δύναμιν τὴν Γερμανῶν κατορρωδήσας τὴν Θευδιβέρτου ἀδελφὴν τοῦ Γερμανῶν ἄρχοντος ἐν γαμετῆς ἐποίησατο λόγῳ, καὶ Γαλλίαν πρὸς τε Γότθους καὶ τὸν ἀνεψιὸν Ἄτα5.13.5 λάριχον ἐνεῖματο. τὰ μὲν γὰρ ἐντὸς Ῥοδανοῦ ποταμοῦ Γότθοι ἔλαχον, τὰ δὲ τούτου ἐκτὸς ἐς τὸ Οὔσι5.13.6 γόττων περιέστη κράτος. ξυνέκειτο δὲ φόρον, ὃν Θευδέριχος ἔταξε, μηκέτι ἐς Γότθους κομίζεσθαι, καὶ χρήματα, ὅσα ἐκεῖνος ἐκ Καρκασιανῆς πόλεως λαβὼν ἔτυχεν, Ἄταλάριχος Ἀμαλάριχῳ ὀρθῶς καὶ δικαίως 5.13.7 ἀπέδωκεν. ἐπεὶ δὲ ἄμφω τὰ ἔθνη ταῦτα ἐς τὸ κῆδος ἀλλήλοις ξυνελθόντα ἔτυχε, τὴν αἴρεσιν ἔδοσαν ἀνδρὶ ἐκάστῳ, τὴν ἐγγύην ἐς θάτερον ἔθνος πεποιημένῳ, πότερον γυναικὶ ἔπεσθαι βούλοιο, ἢ ἐκείνην ἐς γένος 5.13.8 τὸ αὐτοῦ ἄγεσθαι. ἦσαν δὲ πολλοὶ καὶ οἱ τὰς γυναῖκας ὅπη ἐβούλοντο ἄγοντες καὶ οἱ πρὸς γυναικῶν τῶν 5.13.9 σφετέρων ἀγόμενοι. ὕστερον δὲ Ἄμαλάριχος, προσκεκρουκῶς τῷ τῆς γυναικὸς ἀδελφῷ, κακὸν μέγα ἔλαβε. 5.13.10 δόξης γὰρ ὀρθῆς τὴν γυναῖκα οὔσαν, αἴρεσιν αὐτὸς τὴν Ἀρείου ἔχων, οὐκ εἶα νομίμοις τοῖς εἰωθόσι χρῆσθαι οὐδὲ κατὰ τὰ ἔθνη τὰ πάτρια τὰ ἐς τὸ θεῖον ἐξοσιοῦσθαι, ἀλλὰ καὶ προσχωρεῖν τοῖς αὐτοῦ ἠθεσιν οὐκ ἐθέλουσαν ἐν πολλῇ ἀτιμίᾳ εἶχεν. ἅπερ ἐπεὶ οὐχ οἷα τε ἦν ἢ γυνὴ φέρειν, ἐς τὸν ἀδελφὸν ἐξήνεγκεν 5.13.11 ἅπαντα. διὸ δὴ ἐς πόλεμον Γερμανοὶ τε καὶ Οὔσιγύθθοι πρὸς ἀλλήλους κατέστησαν. καὶ λίαν μὲν ἰσχυρὰ ἐγεγόνει ἐπὶ πλεῖστον ἢ μάχῃ, τέλος δὲ ἠσηθεῖς Ἄμαλάριχος τῶν τε οἰκείων πολλοὺς ἀποβάλλει 5.13.12 καὶ αὐτὸς θνήσκει. Θευδίβερος δὲ τὴν τε ἀδελφὴν ξὺν πᾶσι χρήμασιν ἔλαβε καὶ Γαλλίας ὅποσον Οὔσι5.13.13 σίγοιθοι λαχόντες εἶχον. τῶν δὲ ἠσηθέντων οἱ περιόντες ἐκ Γαλλίας ξὺν γυναιξὶ τε καὶ παισὶν ἀναστάντες παρὰ Θεῦδιν ἐς Ἴσπανίαν ἤδη ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς τυραννοῦντα ἐχώρησαν. οὕτω μὲν Γότθοι τε καὶ Γερμανοὶ Γαλλίας ἔσχον. 5.13.14 Χρόνῳ δὲ τῷ ὑστέρῳ Θευδάτος, ὁ τῶν Γόττων ἀρχηγὸς, ἐπειδὴ Βελισάριον εἰς Σικελίαν ἦκειν ἐπύθετο, ξυνθήκας πρὸς Γερμανοὺς ποιεῖται, ἐφ' ᾧ ἔχοντάς τε αὐτοὺς τὴν Γότθοις ἐπιβάλλουσιν ἐν Γάλλοις μοῖραν καὶ χρυσοῦ κεντηνάρια λαβόντας εἴκοσι πόλε5.13.15 μον τόνδε σφίσι ξυνάρασθαι. οὕτω τε τὰ ζυγκείμενα ἔργῳ

ἐπιτελέσας μοῖραν τὴν πεπρωμένην ἀνέπλησε. διὸ δὴ Γότθων πολλοὶ τε καὶ ἄριστοι ἔνταῦθα, ὧν 5.13.16 Μαρκίας ἠγεῖτο, φυλακὴν εἶχον. οὐς Οὐίττιγισ ἐνθένδε ἔξαναστῆσαι οὐχ οἷός τε ἦν, οὐ μὴν οὐδὲ Φράγγοις ἀντιτάξασθαι αὐτοὺς ᾤετο ἰκανοὺς ἔσεσθαι, Γαλλίαν τε καὶ Ἰταλίαν, ὡς τὸ εἰκὸς, καταθέουσιν, 5.13.17 ἦν αὐτὸς τῷ παντὶ στρατῷ ἐς Ῥώμην ἐλάσῃ. ξυγκαλέσας οὖν εἴ τι ἐν Γότθοις καθαρὸν ἦν, ἔλεξε τοιάδε «Οὐχ ἠδεῖαν μὲν, ἄνδρες ξυγγενεῖς, ἀναγκαίαν δὲ «ὕμῖν παραίνεσιν ποιεῖσθαι βουλόμενος ἐνθάδε ὑμᾶς «ἐν τῷ παρόντι συνήγαγον· ὅπως δὲ ἀκούσησθε μὲν «πράως, βουλευσῆσθε δὲ τῶν παρόντων ἡμῖν ἐπαξίως. 5.13.18 «οἷς γὰρ αἱ πράξεις οὐ κατὰ νοῦν χωροῦσι, τὸ μὴ «πειθομένους τῇ ἀνάγκῃ ἢ τύχῃ οὕτω τὰ παρόντα «διοικεῖσθαι ἀξύμφορον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἡμῖν ὡς 5.13.19 «ἄριστα ἐς τὸν πόλεμον παρασκευῆς ἔχει. Φράγγοι «δὲ ἡμῖν ἐμποδῶν ἴστανται, οἷς ἐκ παλαιοῦ πολεμίοις «οὔσι, τοῖς τε σώμασι καὶ τοῖς χρήμασι δαπανώμενοι, «ἀντέχειν ἐς τόδε ὅμως ἰσχύσαμεν, ἐπεὶ ἄλλο οὐδὲν 5.13.20 «ἡμῖν ἀπὴντα πολέμιον. ἐφ' ἐτέρους δὲ νῦν ἡμᾶς «ἀναγκαζομένους ἰέναι τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον κατα»λύειν δεήσει, πρῶτον μὲν ὅτι, ἦν δυσμενεῖς ἡμῖν «διαμείνωσι, μετὰ Βελισαρίου ἐφ' ἡμᾶς τετάζονται 5.13.21 «πάντως. τοὺς γὰρ ἐχθρὸν τὸν αὐτὸν ἔχοντας ἀλλή»λοις ἐς εὐνοίαν τε καὶ ξυμμαχίαν συνάπτεσθαι ἢ 5.13.22 «τῶν πραγμάτων εἰσηγεῖται φύσις. ἔπειτα, ἦν καὶ «πρὸς ἑκάτερον στρατόπεδον χωρὶς τὸν πόλεμον διε5.13.23 «νέγκωμεν, λελείψεται ἡμῖν ἀμφοτέρων ἡσσησθαι. ἄμεινον οὖν ὀλίγῳ ἡμᾶς ἐλασσομένους τὰ πλεῖστα τῆς «ἀρχῆς διασώσασθαι, ἢ πάντα ἔχειν ἐφιεμένους ξὺν «πάσῃ τῇ τῆς ἡγεμονίας δυνάμει πρὸς τῶν πολεμίων 5.13.24 «ἀπολωλέναι. οἶμαι τοίνυν ὡς, ἦν Γαλλίας τὰς σφίσι «ὀμόρους Γερμανοῖς δῶμεν, καὶ χρήματα ὅσα ξὺν τῇ «χώρῃ ταύτῃ Θευδάτος αὐτοῖς ὠμολόγησε δώσειν, οὐχ «ὅσον ἀποτρέπονται τὸ ἐς ἡμᾶς ἔχθος, ἀλλὰ καὶ πό5.13.25 «λεμον ἡμῖν ξυλλήψονται τόνδε. ὅπως δὲ αὐθις, εὖ «φερομένων τῶν πραγμάτων ἡμῖν, Γαλλίας ἀνακτησώ»μεθα, ὑμῶν διαλογιζέσθω μηδεῖς. ἐμὲ γὰρ τις παλαιὸς «εἰσέρχεται λόγος, τὸ παρὸν εὖ τιθέναι κελεύων.» 5.13.26 ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Γότθων λόγιμοι, ξύμφορά τε οἰόμενοι αὐτὰ εἶναι, ἐπιτελῆ γενέσθαι ἠθέλον. στέλλονται τοίνυν πρέσβεις αὐτίκα ἐς τὸ Γερμανῶν ἔθνος, ἐφ' ᾧ Γαλλίας τε αὐτοῖς ξὺν τῷ χρυσῷ δώσουσι 5.13.27 καὶ ὀμαιχμίαν ποιήσονται. Φράγγων δὲ τότε ἡγεμόνες ἦσαν Ἰλδίβερτος τε καὶ Θευδίβερτος καὶ Κλοαδάριος, οἱ Γαλλίας τε καὶ τὰ χρήματα παραλαβόντες διενείμαντο μὲν κατὰ λόγον τῆς ἐκάστου ἀρχῆς, φίλοι δὲ ὠμολόγησαν Γότθοις ἐς τὰ μάλιστα ἔσεσθαι, καὶ λάθρα αὐτοῖς ἐπικούρους πέμψειν, οὐ Φράγγους μέντοι, ἀλλ' 5.13.28 ἐκ τῶν σφίσι κατηκῶν ἐθνῶν. ὀμαιχμίαν γὰρ αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐπὶ τῷ Ῥωμαίων κακῷ ποιήσασθαι οὐχ οἰοί τε ἦσαν, ἐπεὶ ὀλίγῳ πρότερον βασιλεῖ ἐς 5.13.29 τόνδε τὸν πόλεμον ξυλλήψεσθαι ὠμολόγησαν. οἱ μὲν οὖν πρέσβεις ἐφ' οἷσπερ ἐστάλησαν διαπεπραγμένοι ἐπανῆκον ἐς Ῥάβενναν. τότε δὲ καὶ Μαρκίαν σὺν τοῖς ἐπομένοις Οὐίττιγισ μετεπέμπετο. 5.14.1 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα Οὐίττιγισ ἔπρασεν, ἐν τούτῳ Βελισάριος ἐς Ῥώμην ἰέναι παρεσκευάζετο. ἀπολέξας οὖν ἄνδρας ἐκ καταλόγου πεζικοῦ τριακοσίους καὶ Ἡρωδιανὸν ἄρχοντα ἐπὶ τῇ Νεαπόλεως φυλακῇ κατε5.14.2 στήσατο. ἔπεμψε δὲ καὶ ἐς Κύμην φρουροὺς, ὅσους ᾤετο τῇ τοῦ ἔνταῦθα φρουρίου φυλακῇ ἰκανοὺς ἔσεσθαι. ἄλλο γὰρ τι ὀχύρωμα ἐν Καμπανίᾳ, ὅτι μὴ 5.14.3 ἐν Κύμῃ τε καὶ ἐν Νεαπόλει, οὐκ ἦν. ἐν ταύτῃ τῇ Κύμῃ οἱ ἐπιχώριοι τὸ Σιβύλλης δεικνύουσι σπήλαιον, ἔνθα δὴ αὐτῆς τὸ μαντεῖον γεγενῆσθαι φασιν. ἐπιθαλασσία δὲ ἡ Κύμη ἐστὶ, Νεαπόλεως ὀκτῶ καὶ εἴκοσι 5.14.4 καὶ ἑκατὸν σταδίους διέχουσα. Βελισάριος μὲν οὖν διεκόσμηκε τὸ στρατεύμα, Ῥωμαῖοι δὲ, δείσαντες μὴ σφίσι ξυμβαίῃ ὅσα Νεαπολίταις ξυμπέπτωκε, λογισάμενοι ἔγνωσαν ἄμεινον εἶναι τῇ πόλει τὸν βασιλέως στρατὸν δέξασθαι. μάλιστα δὲ αὐτοὺς Σιλβέριος ἐς 5.14.5 τοῦτο ἐνήγγεν, ὃ τῆς πόλεως ἀρχιερέως. Φιδέλιόν τε πέμψαντες, ἄνδρα ἐκ Μεδιολάνου ὀρμώμενον, ἢ ἐν Λιγούροις κεῖται, ὃς δὴ Ἀταλαρίχῳ παρήδρευε

πρότερον (κοιαιστῶρα δὲ τὴν ἀρχὴν ταύτην καλοῦσι Ῥωμαῖοι), Βελισάριον ἐς Ῥώμην ἐκάλουν, ἀμαχητὶ 5.14.6 τὴν πόλιν παραδώσειν ὑποσχόμενοι. ὁ δὲ διὰ τῆς Λατίνης ὁδοῦ ἀπῆγε τὸ στράτευμα, τὴν Ἀππίαν ὁδὸν ἀφείξεν ἐν ἀριστερᾷ, ἦν Ἄππιος ὁ Ῥωμαίων ὑπάτος ἐννακοσίους ἐνιαυτοῖς πρότερον ἐποίησέ τε καὶ ἐπώνυμον ἔσχεν. ἔστι δὲ ἡ Ἀππία ὁδὸς ἡμερῶν πέντε εὐζώνῳ ἀνδρὶ· ἐκ Ῥώμης γὰρ αὕτη ἐς Καπύην διήκει. 5.14.7 εὖρος δὲ ἐστὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης ὅσον ἀμάξας δύο ἀντίας ἰέναι ἀλλήλαις, καὶ ἔστιν ἀξιοθέατος πάντων μάλιστα. 5.14.8 τὸν γὰρ λίθον ἅπαντα, μυλίτην τε ὄντα καὶ φύσει σκληρὸν, ἐκ χώρας ἄλλης μακρὰν οὔσης τεμῶν Ἄππιος 5.14.9 ἐνταῦθα ἐκόμισε. ταύτης γὰρ δὴ τῆς γῆς οὐδαμῆ πέφυκε. λείους δὲ τοὺς λίθους καὶ ὀμαλοὺς ἐργασάμενος, ἐγγωνίους τε τῇ ἐντομῇ πεπονημένος, ἐς ἀλλήλους ξυνέδησεν, οὔτε χάλικα ἐντὸς οὔτε τι ἄλλο ἐμβε5.14.10 βλημένος. οἱ δὲ ἀλλήλοις οὕτω τε ἀσφαλῶς συνδέδενται καὶ μεμύκασιν, ὥστε ὅτι δὴ οὐκ εἰσὶν ἡρμοσμένοι, ἀλλ' ἐμπεφύκασιν ἀλλήλοις, δόξαν τοῖς ὀρώσι παρέ5.14.11 χονται· καὶ χρόνου τριβέντος συχνοῦ δὴ οὕτως ἀμάξαις τε πολλαῖς καὶ ζώοις ἅπασι διαβατοὶ γινόμενοι ἐς ἡμέραν ἐκάστην οὔτε τῆς ἀρμονίας παντάπασι διακέκρινται οὔτε τινὶ αὐτῶν διαφθαρῆναι ἢ μείονι γίνεσθαι ξυνέπεσεν, οὐ μὴν οὐδὲ τῆς ἀμαρυγῆς τι ἀποβαλέσθαι. τὰ μὲν οὖν τῆς Ἀππίας ὁδοῦ τοιαῦτά ἐστι. 5.14.12 Γότθοι δὲ, οἱ ἐν Ῥώμῃ φυλακὴν εἶχον, ἐπεὶ τοὺς τε πολεμίους ἄγχιστά πη εἶναι ἐπύθοντο καὶ Ῥωμαίων τῆς γνώμης ἦσθοντο, ἦσχαλλον τότε τῇ πόλει καὶ τοῖς ἐπιούσι διὰ μάχης ἰέναι οὐχ οἰοί τε ὄντες ἠπόρουσαν· 5.14.13 ἔπειτα δὲ Ῥωμαίων σφίσι ἐνδιδόντων ἐνθένδε ἀπαλλαγέντες ἐπὶ Ῥαβέννης ἐχώρησαν ἅπαντες, πλήν γε δὴ ὅτι Λεῦδερικ, ὃς αὐτῶν ἦρχεν, αἰδεσθεὶς, οἶμαι, τύχην 5.14.14 τὴν παροῦσαν, αὐτοῦ ἔμεινε. ξυνέπεσέ τε ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Βελισάριον μὲν καὶ τὸν βασιλέως στρατὸν ἐς Ῥώμην εἰσιέναι διὰ πύλης, ἦν καλοῦσιν Ἀσιναρῖαν, Γότθους δὲ ἀναχωρεῖν ἐνθένδε διὰ πύλης ἐτέρας, ἡ Φλαμινία ἐπικαλεῖται, Ῥώμη τε αὐθις ἐξήκοντα ἔτεσιν ὕστερον ὑπὸ Ῥωμαίοις γέγονεν, ἐνάτη τοῦ τελευταίου, πρὸς δὲ Ῥωμαίων προσαγορευομένου Δεκεμβρίου μηνὸς ἐνδέκατον ἔτος Ἰουστινιανοῦ βασιλέως τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντος. 5.14.15 Λεῦδερικ μὲν οὖν τὸν Γότθων ἄρχοντα καὶ τῶν πυλῶν τὰς κλεῖς Βελισάριος βασιλεὶ ἔπεμψεν, αὐτὸς δὲ τοῦ περιβόλου πολλαχῆ διερρηκός τε ἐπεμελεῖτο, ἔπαλξιν δὲ ἐκάστην ἐγγώνιον ἐποίει, οἰκοδομίαν δὴ τινα ἐτέραν ἐκ πλαγίου τοῦ εὐωνύμου τιθέμενος, ὅπως οἱ ἐνθένδε τοῖς ἐπιούσι μαχόμενοι πρὸς τῶν ἐν ἀριστερᾷ σφίσι τειχομαχούντων ἥκιστα βάλλωνται, καὶ τάφρον ἀμφὶ τὸ τεῖχος βαθεῖαν τε καὶ λόγου 5.14.16 ἀξίαν πολλοῦ ὥρυσσε. Ῥωμαῖοι δὲ τὴν μὲν πρόνοιαν τοῦ στρατηγοῦ καὶ διαφερόντως τὴν ἐς τὰς ἐπάλξεις ἀποδεδειγμένην ἐμπειρίαν ἐπήνουν, ἐν θαύματι δὲ μεγάλῳ ποιούμενοι ἦσχαλλον, εἴ τινα ὡς πολιορκηθήσεται ἔννοιαν ἔχων, ὦρήθη εἰσιτητά οἱ ἐς Ῥώμην εἶναι, ἢ οὔτε πολιορκίαν οἷα τέ ἐστι φέρειν τῶν ἐπιτηδείων τῇ ἀπορίᾳ, διὰ τὸ μὴ ἐπιθαλάσσιος εἶναι, καὶ τείχους περιβαλλομένη τοσοῦτόν τι χρῆμα, ἄλλως τε καὶ ἐν πεδίῳ κειμένη ἐς ἄγαν ὑπτίῳ τοῖς ἐπιούσιν εὐέφοδος, 5.14.17 ὡς τὸ εἶκός, ἔστιν. ὁ δὲ καὶ ταῦτα ἀκούων τὰ ἐς πολιορκίαν οὐδὲν τι ἦσσαν ἅπαντα ἐξηρτύετο, καὶ τὸν σῆτον, ὃν ταῖς ναυσὶν ἔχων ἐκ Σικελίας ἀφίκετο, ἐν οἰκῆμασι καταθέμενος δημοσίοις ἐφύλασσε, καὶ Ῥωμαίους ἅπαντας, καίπερ δεινὰ ποιουμένους, ἠνάγκαζεν ἅπαντα σφίσι τὰ ἐπιτήδεια ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐσκομίζεσθαι. 5.15.1 Τότε δὴ καὶ Πίτζας, Γότθος ἀνὴρ, ἐκ Σαμνίου ἦκων, αὐτόν τε καὶ Γότθους, οἱ ἐκείνη ξὺν αὐτῷ ὤκνητο, καὶ Σαμνίου τοῦ ἐπιθαλασίου μοῖραν τὴν ἡμίσειαν Βελισαρῖῳ ἐνεχείρισεν, ἄχρι ἐς τὸν ποταμὸν, 5.15.2 ὃς τῆς χώρας μεταξὺ φέρεται. Γότθοι γὰρ, ὅσοι ἐπὶ θάτερα τοῦ ποταμοῦ ἴδρυντο, οὔτε τῷ Πίτζᾳ ἔπεσθαι οὔτε βασιλεῖ κατήκοοι εἶναι ἠθέλον. στρατιώτας τέ οἱ Βελισάριος οὐ πολλοὺς ἔδωκεν, ὅπως αὐτῷ ξυμφυ5.15.3 λάξωσι τὰ ἐκείνη χωρία. πρότερον δὲ Καλαβροὶ τε καὶ Ἀπούλιοι, Γότθων σφίσι τῇ χώρᾳ οὐ παρόντων, Βελισαρῖῳ ἐθελούσιοι

προσεχώρησαν οἱ τε παράλιοι 5.15.4 καὶ οἱ τὰ μεσόγεια ἔχοντες. ἐν τοῖς καὶ Βενεβεντός ἐστιν, ἦν πάλαι μὲν Μαλεβεντόν ὠνόμασαν Ῥωμαῖοι, τανῦν δὲ Βενεβεντόν καλοῦσι, τὴν ἀπὸ τοῦ προτέρου ὀνόματος διαφεύγοντες βλασφημίαν. βέντος γὰρ ἄνευ 5.15.5 μὲν τῇ Λατίνων φωνῇ δύναται. ἐν Δαλματία γὰρ, ἡ ταύτης καταντικρὺ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπειρῶ κείται, ἀνέμου τι πνεῦμα σκληρόν τε καὶ ὑπερφυῶς ἄγριον ἐπισκήπτειν φιλεῖ, ὅπερ ἐπειδὴν ἐπιπνεῖν ἄρξεται, ὁδῶ ἰόντα ἔτι ἄνθρωπον ἐνταῦθα εὐρεῖν οὐδεμία μηχανή ἐστιν, ἀλλ' οἴκοι ἅπαντες καθεῖρξαντες ἑαυτοὺς 5.15.6 τηροῦσι. τοιαύτη γὰρ τις ἡ τοῦ πνεύματος ῥύμη τυγχάνει οὔσα ὥστε ἄνδρα ἰπέα ζῆν τῷ ἵπῳ ἀρπάσασα μετέωρον φέρει, ἐπὶ πλεῖστόν τε περιαγαοῦσα τῆς τοῦ ἀέρος χώρας εἶτα ὅπη παρατύχη ἀπορρίπτουσα 5.15.7 κτείνει. Βενεβεντόν δὲ ἄτε καταντικρὺ Δαλματίας οὔσαν, ὥσπερ μοι εἴρηται, ἐπὶ τε ὑψηλοῦ τινος χώρου κειμένην μοῖραν τινα φέρεσθαι τῆς τούτου δὴ τοῦ 5.15.8 ἀνέμου δυσκολίας συμβαίνει. ταύτην Διομήδης ποτὲ ὁ Τυδέως ἐδεῖματο, μετὰ Ἰλίου ἄλωσιν ἐκ τοῦ Ἄργους ἀποκρουσθεῖς. καὶ γνώρισμα τῇ πόλει τοὺς ὀδόντας συὸς τοῦ Καλυδωνίου ἐλείπετο, οὓς οἱ θεῖος Μελέαγρος ἄθλα τοῦ κυνηγεσίου λαβὼν ἔτυχεν, οἱ καὶ εἰς ἐμὲ ἐνταῦθά εἰσι, θέαμα λόγου πολλοῦ ἰδεῖν ἄξιον, περίμετρον οὐχ ἦσσαν ἢ τρισπίθαιμον ἐν μνηοειδεῖ 5.15.9 σχήματι ἔχοντες. ἐνταῦθα καὶ συγγενέσθαι τὸν Διομήδην Αἰνεΐα τῷ Ἀγχιῶ φησὶ ἐξ Ἰλίου φασὶ καὶ κατὰ τὸ λόγιον τὸ τῆς Ἀθήνης ἄγαλμα δοῦναι, ὃ ζῆν τῷ Ὀδυσσεῖ ἀποσυλήσας ἔτυχεν, ὅτε κατασκόπῳ ἐς τὴν Ἰλίον ἠλθέτην ἄμφω πρότερον ἢ τήνδε ἀλώσιμον 5.15.10 γενέσθαι τοῖς Ἕλλησι. λέγουσι γὰρ αὐτῶ νοσήσαντί τε ὕστερον καὶ ὑπὲρ τῆς νόσου πυνθανομένῳ χρῆσαι τὸ μαντεῖον οὐ ποτὲ οἱ τοῦ κακοῦ ἀπαλλαγὴν ἔσεσθαι 5.15.11 πλὴν εἰ μὴ ἀνδρὶ Τρωῖ τὸ ἄγαλμα τοῦτο διδοίη. καὶ αὐτὸ μὲν ὅπου γῆς ἐστίν, οὐ φασὶ Ῥωμαῖοι εἰδέναι, εἰκόνα δὲ αὐτοῦ λίθῳ τινὶ ἐγκεκολαμμένην δεικνύουσιν, οὓς δὴ καὶ ἐς ἐμὲ ἐν τῷ τῆς Τύχης ἱερῶ, οὐ δὴ πρὸ τοῦ χαλκοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἀγάλματος κείται 5.15.12 ὅπερ αἶθριον ἐς τὰ πρὸς ἔω τοῦ νεῶ ἴδρυται. αὕτη δὲ ἡ ἐν τῷ λίθῳ εἰκὼν πολεμούση τε καὶ τὸ δόρυ ἀνατεινούση ἄτε ἐς ζυμβολὴν ἔοικε· ποδήρη δὲ καὶ 5.15.13 ὡς τὸν χιτῶνα ἔχει. τὸ δὲ πρόσωπον οὐ τοῖς Ἕλληνικοῖς ἀγάλμασι τῆς Ἀθηνᾶς ἐμφερές ἐστίν, ἀλλ' οἷα 5.15.14 παντάπασι τὸ παλαιὸν Αἰγύπτιοι ἐποίουν. Βυζάντιοι δὲ φασὶ τὸ ἄγαλμα τοῦτο Κωνσταντῖνον βασιλέα ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἡ αὐτοῦ ἐπώνυμός ἐστι, κατορύξαντα θέσθαι. ταῦτα μὲν δὴ ὠδέ πη ἔσχεν. 5.15.15 Ἰταλίαν δὲ οὕτω ζύμπασαν, ἡ ἐντὸς κόλπου τοῦ Ἰονίου ἐστίν, ἄχρι ἔς τε Ῥώμην καὶ Σάμνιον Βελισάριος παρεστήσατο, τοῦ δὲ κόλπου ἐκτὸς ἄχρι ἔς 5.15.16 Λιβουρνίαν Κωνσταντιανὸς, ὥσπερ ἐρρήθη, ἔσχεν. ὄντινα δὲ τρόπον Ἰταλίαν οἰκοῦσιν οἱ ταύτη ἄνθρωποι ἐρῶν ἔρχομαι. πέλαγος τὸ Ἀδριατικὸν, ἐκροήν τινα πόρρω που τῆς ἠπειροῦ ἐκβάλλον, ποιεῖται τὸν Ἰόνιον κόλπον, οὐδὲν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις χωρίοις, ἐνθα δὴ τελευτώσα τῆς θαλάσσης ἡ ἐς τὴν ἠπειρον ἀνάβασις 5.15.17 ἰσθμὸν ποιεῖται. ὃ τε γὰρ Κρισαῖος καλούμενος κόλπος, ἀπολήγων ἐς τὸ Λέχαιον, ἴνα δὴ Κορινθίων ἡ πόλις ἐστίν, ἐν μέτρῳ τεσσαράκοντα σταδίων μάλιστα, 5.15.18 ποιεῖται τὸν ταύτης ἰσθμόν. καὶ ὁ ἀφ' Ἑλλησπόντου κόλπος, ὃν Μέλινα καλοῦσιν, οὐ πλέον, ἀλλὰ κατὰ τοῦτο τὸ μέτρον ἀποτελεῖ τὸν ἐν Χερρονήσῳ ἰσθμόν. 5.15.19 ἐκ δὲ Ῥαβέννης πόλεως, οὐ δὴ τελευτᾷ ὁ Ἰόνιος κόλπος, ἐς θάλασσαν τὴν Τυρρηνικὴν οὐχ ἦσσαν ἢ ὀκτῶ 5.15.20 ὁδὸς ἡμερῶν εὐζώνῳ ἀνδρὶ ἐστίν. αἴτιον δὲ ὅτι προϊοῦσα ἡ τῆς θαλάσσης ἐπιρροή ἐν δεξιᾷ ἐπὶ πλεῖστον ἐς αἰεὶ φέρεται. τούτου δὲ τοῦ κόλπου ἐντὸς πόλισμα πρῶτον ὁ Δρυοῦς οἰκεῖται, ὅπερ τανῦν Ὑδροῦς καὶ 5.15.21 λεῖται. τούτου ἐν δεξιᾷ μὲν Καλαβροῖ τε καὶ Ἀπούλιοι καὶ Σαμνῖταί εἰσι, καὶ αὐτῶν ἐχόμενοι Πικηνοὶ ἄχρι 5.15.22 ἐς Ῥάβενναν πόλιν ὤκηται. ἐπὶ θάτερα δὲ Καλαβρῶν τε μοῖρα ἢ λειπομένη ἐστὶ καὶ Βρίττιοι τε καὶ Λευκανοὶ, μεθ' οὓς Καμπανοὶ ἄχρι ἐς Ταρακίνην πόλιν οἰκοῦσιν, οὓς δὴ οἱ Ῥώμης ὄροι ἐκδέχονται. 5.15.23 ταῦτα τὰ ἔθνη ἑκατέρας τε θαλάσσης τὴν ἠϊόνα καὶ τὰ ἐκείνη μεσόγεια ζύμπαντα ἔχουσιν. αὕτη τέ ἐστίν ἡ

μεγάλη Ἑλλάς καλουμένη τὰ πρότερα. ἐν Βριττίοις γὰρ Λοκροὶ τέ εἰσιν οἱ Ἐπιζεφύριοι καὶ Κροτωνιάται 5.15.24 καὶ Θούριοι. τοῦ δὲ κόλπου ἐκτὸς πρῶτοι μὲν Ἑλληνές εἰσιν, Ἠπειρώται καλούμενοι, ἄχρι Ἐπιδάμνου πόλεως, 5.15.25 ἥπερ ἐπιθαλασσία οἰκεῖται. καὶ ταύτης μὲν ἐχομένη Πρέκαλις ἡ χώρα ἐστὶ, μεθ' ἣν Δαλματία ἐπικαλεῖται, καὶ τῷ τῆς ἐσπερίας λελόγισται κράτει. τὸ δὲ ἐντεῦθεν Λιβουρνία τε καὶ Ἰστρία καὶ Βενετίων ἡ χώρα ἐστὶ 5.15.26 μέχρι ἐς Ῥάβενναν πόλιν διήκουσα. οὗτοι μὲν ἐπιθαλάσσιοι ταύτη ὤκνηται. ὑπερθεν δὲ αὐτῶν Σίσκιοί τε καὶ Σούαβοι (οὐχ οἱ Φράγγων κατήκοοι, ἀλλὰ παρὰ 5.15.27 τούτοις ἕτεροι) χώραν τὴν μεσόγειον ἔχουσι. καὶ ὑπὲρ τούτους Καρνίοι τε καὶ Νωρικοὶ ἴδρυνται. τούτων δὲ Δᾶκαί τε καὶ Παννόνας ἐν δεξιᾷ οἰκοῦσιν, οἱ ἄλλα τε χωρία καὶ Σιγγιδόνον καὶ Σίρμιον ἔχουσιν, ἄχρι 5.15.28 ἐς ποταμὸν Ἰστρον διήκοντες. τούτων μὲν δὴ τῶν ἐθνῶν Γότθοι κόλπου τοῦ Ἰονίου ἐκτὸς κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ πολέμου ἦρχον, ὑπὲρ δὲ Ῥαβέννης πόλεως Πάδου τοῦ ποταμοῦ ἐν ἀριστερᾷ Λιγούριοι ὤκνηται. 5.15.29 καὶ αὐτῶν τὰ μὲν πρὸς βορρᾶν ἄνεμον Ἀλβανοὶ ἐν χώρᾳ ὑπερφυῶς ἀγαθῆ Λαγγούβιλλα καλουμένη οἰκοῦσι, τούτων τε ὑπερθεν ἔθνη τὰ Φράγγοις κατήκοά ἐστι, τὰ δὲ πρὸς ἐσπέραν Γάλλοι τε καὶ μετ' ἐκείνους 5.15.30 Ἰσπανοὶ ἔχουσι. τοῦ δὲ Πάδου ἐν δεξιᾷ Αἰμιλία τέ ἐστὶ καὶ τὰ Τούσκων ἔθνη, ἄχρι καὶ ἐς τοὺς Ῥώμης ὄρους διήκοντα. ταῦτα μὲν δὴ ὧδέ πη ἔχει. 5.16.1 Βελισάριος δὲ τὰ Ῥώμης ὄρια κύκλῳ ἅπαντα μέχρι ἐς ποταμὸν Τίβεριν καταλαβὼν ἐκρατύνατο. καὶ ἐπειδὴ οἱ ἅπαντα ὡς ἄριστα εἶχε, πολλοὺς τῶν αὐτοῦ ὑπασπιστῶν ζῆν δορυφόροις ἄλλοις τε καὶ Ζαρτῆρι καὶ Χορσομάνῳ καὶ Αἰσχμάνῳ τοῖς Μασσαγέταις καὶ στρατιάν ἄλλην Κωνσταντίνῳ ἔδωκεν, ἔς τε Τουσκίαν ἐκέλευεν ἰέναι, ἐφ' ᾧ παραστήσεται τὰ ἐκείνη χωρία. 5.16.2 καὶ Βέσσαν ἐπήγγελλε καταλαβεῖν Ναρνίαν, πόλιν ἐχυρὰν μάλιστα ἐν Τούσκοις οὔσαν. ὁ δὲ Βέσσας οὗτος Γότθος μὲν ἦν γένος τῶν ἐκ παλαιοῦ ἐν Θράκῃ ὠκνημένων, Θευδερίχῳ τε οὐκ ἐπισπομένῳ, ἠνίκα ἐνθένδε ἐς Ἰταλίαν ἐπῆγε τὸν Γότθων λεῶν, δραστήριος δὲ 5.16.3 καὶ ἀγαθὸς τὰ πολέμια. στρατηγὸς τε γὰρ ἦν ἄριστος καὶ αὐτουργὸς δεξιός. καὶ Βέσσας μὲν οὗτι ἀκουσίων τῶν οἰκητόρων Ναρνίαν ἔσχε, Κωνσταντίνος δὲ Σπολίτιόν τε καὶ Περυσίαν καὶ ἄλλα ἄττα πολίσματα 5.16.4 παρεστήσατο οὐδενὶ πόνῳ. ἐθελούσιοι γὰρ αὐτὸν ταῖς πόλεσι Τούσκοι ἐδέχοντο. φρουρὰν οὖν ἐν Σπολιτίῳ καταστησάμενος αὐτὸς ζῆν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐν Περυσίᾳ 5.16.5 τῇ Τούσκων πρώτη ἡσύχαζεν. Οὐίτιγισ δὲ ταῦτα ἀκούσας στρατιάν τε καὶ ἄρχοντα Οὐνίλαν τε καὶ 5.16.6 Πίσσαν ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμπε. οἷς Κωνσταντίνος ὑπαντιάσας ἐν τῷ Περυσίας προαστείῳ ἐς χεῖρας ἤλθε. πλήθει δὲ τῶν βαρβάρων ὑπεραιρόντων ἀγχώματος μὲν τὰ πρῶτα ἐγεγόνει ἡ μάχη, μετὰ δὲ Ῥωμαῖοι τῇ σφῶν ἀρετῇ καθυπέρτεροι γεγενημένοι τοὺς πολεμίους ἐτρέψαντο, φεύγοντάς τε οὐδενὶ κόσμῳ σχεδὸν τι ἅπαντας 5.16.7 ἔκτεινον. καὶ ζῶντας ἐλόντες τοὺς τῶν πολεμίων ἄρχοντας παρὰ Βελισάριον ἔπεμψαν. ἐπεὶ δὲ ταῦτα Οὐίτιγισ ἤκουσεν, ἡσυχάζειν ἐπὶ Ῥαβέννης οὐκέτι ἤθελεν, οὗ δὴ αὐτῷ Μαρκίας τε καὶ οἱ ζῆν αὐτῷ 5.16.8 οὕπῳ ἐκ Γαλλιῶν ἤκοντες ἐμπόδιοι ἦσαν. ἐς μὲν οὖν Δαλματίαν στρατιάν τε πολλὴν καὶ ἄρχοντα Ἀσινάριον τε καὶ Οὐλιγίσσαλον ἔπεμψεν, ἐφ' ᾧ Δαλ5.16.9 ματίαν τῇ Γότθων ἀρχῇ ἀνασώσονται. καὶ αὐτοῖς ἐπέστελλεν ἐκ τῶν ἀμφὶ Σουαβίαν χωρίων στρατεύματα ἐταιρισσάμενοις τῶν ταύτη βαρβάρων οὕτω δὴ εὐθὺς 5.16.10 Δαλματίας τε καὶ Σαλώνων ἰέναι. ζῆν αὐτοῖς δὲ καὶ μακρὰ πλοῖα πολλὰ ἔπεμψεν, ὅπως Σάλωνας κατὰ γῆν 5.16.11 τε καὶ θάλασσαν πολιορκεῖν οἴοι τε ὦσιν. αὐτὸς δὲ τῷ παντὶ στρατῷ ἐπὶ Βελισάριόν τε καὶ Ῥώμην ἰέναι ἠπέιγετο, ἰππέας τε καὶ πεζοὺς οὐχ ἦσσαν ἢ μυριάδας πεντεκαίδεκα ἐπαγόμενος, καὶ αὐτῶν τεθωρακισμένοι ζῆν τοῖς ἵπποις οἱ πλεῖστοι ἦσαν. 5.16.12 Ἀσινάριος μὲν οὖν ἀμφὶ τὴν Σουαβίαν γενόμενος τὸ τῶν βαρβάρων στρατεύμα ἤγειρε, μόνος δὲ Οὐλι5.16.13 γίσσαλος Γότθοις ἐς Λιβουρνίαν ἠγήσατο. καὶ σφίσι Ῥωμαίων ἐν χωρίῳ Σκάρδωνι ἐς χεῖρας ἐλθόντων ἡσσηθέντες τῇ μάχῃ

ἀνεχώρησαν ἐς Βοῦρνον πόλιν. ἐνταῦθ' αὖτε τὸν συνάρχοντα ἀνέμεινε Οὐλιγίσσαλος. 5.16.14 Κωνσταντιανὸς δὲ, ἐπεὶ τὴν Ἀσιναρίου παρασκευὴν ἤκουσε, δεῖσας περὶ Σάλωσι, τοὺς στρατιώτας μετε5.16.15 πέμψατο, οἱ ζύμπαντα τὰ ἐκείνη φρούρια εἶχον. καὶ τάφρον τε ἀμφὶ τὸν περίβολον ἅπαντα ὤρυσε κύκλῳ καὶ τὰ ἄλλα ἐς τὴν πολιορκίαν ὡς ἄριστα ἐξηρτύετο. Ἀσινάριος δὲ πάμπολύ τι στράτευμα βαρβάρων ἀγείρας 5.16.16 ἐς Βοῦρνον πόλιν ἀφίκετο. ἔνθα δὴ Οὐλιγισάλῳ τε καὶ τῇ Γόθῳ στρατιᾷ ξυμμίξας ἐς Σάλωνας ἦλθε. καὶ χαράκωμα μὲν ἀμφὶ τὸν περίβολον ἐποίησαντο, τὰ δὲ πλοῖα στρατιωτῶν ἐμπλησάμενοι τοῦ περιβόλου τὸ ἐπιθαλάσσιον μέρος ἐφρούρουν. οὕτω τε Σάλωνας 5.16.17 κατὰ γῆν τε καὶ κατὰ θάλασσαν ἐπολιόρκουν. Ῥωμαῖοι δὲ ταῖς τῶν πολεμίων ναυσὶν ἐξαπιναίως ἐπιθέμενοι ἐς φυγὴν τρέπουσι καὶ αὐτῶν πολλὰς μὲν αὐτοῖς ἀνδράσι καταδύουσι, πολλὰς δὲ ἀνδρῶν κενὰς 5.16.18 εἶλον. οὐ μὲντοι τὴν προσεδρείαν Γόθῳ διέλυσαν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐν τῇ πόλει Ῥωμαίους κατὰ κράτος πολιορκοῦντες εἶρξαν. τὰ μὲν οὖν στρατόπεδα Ῥωμαίων τε καὶ Γόθῳ ἐν Δαλματίας ἐφέρετο τῆδε. 5.16.19 Οὐιττίγιδι δὲ πρὸς τῶν ἐπιχωρίων ἐκ Ῥώμης ἠκόντων ἀκούσαντι τὸ ζῆν Βελισαρίῳ στράτευμα βραχύτατον εἶναι, Ῥώμης τε ὑποκεχωρηκῶτι μετέμελε καὶ μένειν ἐν τοῖς καθεστῶσιν οὐκέτι ἐδύνατο, ἀλλὰ θυμῷ ἤδη 5.16.20 ἐχόμενος ἐπ' αὐτοὺς ἦει. καὶ οἱ ἐν ταύτῃ τῇ πορείᾳ τῶν τις ἱερέων ἐκ Ῥώμης ἦκων ἐνέτυχεν. οὗ δὴ ζῆν θορύβῳ πολλῷ πυθέσθαι φασὶν Οὐιττίγιν εἰ Βελισάριος ἔτι ἐν Ῥώμῃ εἶη, ἅτε δεῖσαντα μὴ οὐχὶ αὐτὸν καταλαμβάνειν οἴός τε ἦ, ἀλλὰ φθάσῃ ἀποδρᾶς ἐνθένδε· καὶ αὐτὸν εἰπεῖν ἠκιστὰ οἱ χρῆναι τοῦτο ἐν φροντίδι 5.16.21 εἶναι. καὶ αὐτὸν γὰρ οἱ ἀναδέχεσθαι μήποτε Βελισάριον δρασμῶ χρήσασθαι, ἀλλ' αὐτοῦ μένειν. καὶ τὸν ἔτι ἐπειγέσθαι μᾶλλον ἢ πρότερον, εὐξάμενον ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς τὸ Ῥώμης θεάσασθαι τεῖχος πρότερον ἢ Βελισάριον ἐνθένδε ἀποδρᾶναι. 5.17.1 Βελισάριος δὲ, ἐπεὶ Γόθους πανδημεὶ στρατεύεσθαι ἐπ' αὐτὸν ἤκουσε, διηπορεῖτο. οὔτε γὰρ τοὺς ἀμφὶ Κωνσταντῖνόν τε καὶ Βέσσαν ἀπολείπεσθαι ἠθέλεν, ἄλλως τε καὶ ὀλίγης οἱ τῆς στρατιᾶς παντάπασιν οὔσης, καὶ τὰ ἐν Τούσκοις ἐκλιπεῖν ὀχυρώματα ἐδόκει οἱ ἀξύμφορον εἶναι, ὅπως δὴ μὴ ταῦτα ἐπὶ 5.17.2 Ῥωμαίοις Γόθῳ ἐπιτειχίσματα ἔχοιεν. λογιζάμενος οὖν Κωνσταντῖνῳ τε καὶ Βέσσᾳ ἐπέστειλε φρουρὰν μὲν ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις τῶν ἐκείνη ἀπολιπεῖν χωρίων, ὅση δὴ φυλάσσειν αὐτὰ ἰκανὴ εἶη, αὐτοὺς δὲ τῷ ἄλλῳ 5.17.3 στρατῷ ἐς Ῥώμην κατὰ τάχος ἰέναι. καὶ Κωνσταντῖνος μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίησε. ἐν τε γὰρ Περυσίᾳ καὶ Σπολιτίῳ φρουρὰν καταστησάμενος ζῆν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν 5.17.4 ἐς Ῥώμην ἀπήλαυνε. Βέσσα δὲ σχολαίτερον τὰ ἐν Ναρνίᾳ καθισταμένου ζυνέπεσε τὴν δίοδον ἐνθένδε ποιουμένων τῶν πολεμίων ἔμπλεα Γόθῳ τὰ ἐν τῷ 5.17.5 προαστείῳ πεδία εἶναι. πρόδρομοι δὲ οὗτοι πρὸ τῆς ἄλλης στρατιᾶς ἦσαν· οἷς δὴ Βέσσας ἐς χεῖρας ἐλθῶν τούς τε κατ' αὐτὸν παρὰ δόξαν ἐτρέψατο καὶ πολλοὺς κτείνας, ἐπειδὴ τῷ πλήθει ἐβιάζετο, ἐς Ναρνίαν ἀνε5.17.6 χώρησεν. ἐνταῦθ' αὖτε φρουροὺς ἀπολιπὼν, καθάπερ οἱ ἐπέστειλλε Βελισάριος, ἐς Ῥώμην κατὰ τάχος ἦει παρέσεσθαι τε ὅσον οὕτω τοὺς πολεμίους ἀπήγγελλε. Ῥώμης γὰρ Ναρνίᾳ πενήκοντα καὶ τριακοσίοις στα5.17.7 δίοις διέχει. Οὐιττίγης δὲ Περυσίας μὲν καὶ Σπολιτίου ἀποπειρᾶσθαι ἠκιστὰ ἐνεχείρει. τὰ γὰρ χωρία ἐχυρὰ ὡς μάλιστα ἐστὶ, καὶ τρίβεσθαι οἱ τὸν χρόνον 5.17.8 ἐνταῦθα οὐδαμῇ ἠθέλε. μόνον γὰρ οἱ ἐν ἐπιθυμίᾳ ἐγένετο Βελισάριον οὕτω ἀποδρᾶντα ἐν Ῥώμῃ εὐρέσθαι. ἀλλὰ καὶ Ναρνίαν ἔχεσθαι πρὸς τῶν Ῥώμης πολεμίων μαθὼν οὐδὲν ἐνταῦθα κινεῖν ἠθέλε, δυσπρόσοδόν τε καὶ ἄλλως ἄναντες ὄν τὸ χωρίον εἰδῶς. 5.17.9 κεῖται μὲν γὰρ ἐν ὑψηλῷ ὄρει. ποταμὸς δὲ Νάρνος ἐς τὸν τοῦ ὄρους παραρρεῖ πρόποδα, ὃς καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τῇ πόλει παρέσχε. ἄνοδοί τε δύο ἐνταῦθα δὴ ἄγουσιν, ἡ μὲν πρὸς ἀνίσχοντα ἠλίον, ἡ δὲ πρὸς 5.17.10 δύνοντα. ταύταιν ἀτέρα μὲν στενοχωρίαν τινὰ δύσκολον ἐξ ἀποτόμων πετρῶν ἔλαχεν, ἐς δὲ τὴν ἐτέραν οὐκ ἔστιν ὅτι μὴ διὰ τῆς

γεφύρας ίέναι, ή τόν πο5.17.11 ταμόν έπικαλύπτουσα διάβασιν ταύτη έργάζεται. ταύτην δέ τήν γέφυραν Καΐσαρ Αϋγουστος έν τοΐς άνω χρόνοις έδειματο, θέαμα λόγου πολλοϋ άξιον. τών γάρ κυρτωμάτων πάντων ύψηλότατόν έστιν ών ήμεΐς ίσμεν. 5.17.12 Οϋίτιγις οϋν οϋκ άναμείνας τόν χρόνον σφίσιν ένταϋθα τρίβεσθαι κατά τάχος ένθένδε άπαλλαγείς τῷ παντί στρατῷ έπί Ύώμην ήει, διά Σαβίνων τήν πορείαν 5.17.13 ποιούμενος. καΐ έπειδή Ύώμης άγχοϋ έγένετο, σταδίοις τε αϋτής οϋ μάλλον ή τέσσαρσι καΐ δέκα διεΐχε, Τιβέ5.17.14 ριδος τοϋ ποταμοϋ γεφύρα ένέτυχεν. ένθα δή Βελισάριος όλίγω πρότερον πύργον τε δειμάμενος καΐ πύλας αϋτῷ έπιθέμενος στρατιωτῶν φρουράν κατεστήσατο, οϋχ ότι τοΐς πολεμίοις ταύτη μόνον ό Τίβερις διαβατός ήν (νήές τε γάρ καΐ γέφυραι πολλαχόσε τοϋ ποταμοϋ τυγχάνουσιν οϋσαι), άλλ' ότι πλείονα χρόνον έν τή πορεία τοΐς έναντίοις τρίβεσθαι ήθελε, στρατεύμά τε άλλο έκ βασιλέως караδοκῶν, καΐ όπως έτι 5.17.15 μάλλον Ύωμαίοι τά έπιτήδεια έσκομίζωνται. ήν τε γάρ ένθένδε άποκρουσθέντες οΐ βάρβαροι διαβαίνειν έγχειρήσωσιν έπί γεφύρας έτέρωθί πη οϋσης, οϋχ ήσσον ή είκοσιν ήμέρας δαπανᾶσθαι σφίσιν ένόμιζε, καΐ πλοΐα βουλομένοις ές Τίβερην κατασπάσαι τοσαϋτα τὸ πλῆθος πλείω αϋτοΐς, ως τὸ είκός, τετρίψεσθαι χρόνον. 5.17.16 ά δή έν νῷ έχων τήν τήδε φρουράν κατεστήσατο. ένθα οΐ Γότθοι εκείνη τή ήμέρα ηϋλίσαντο, άπορούμενοΐ τε καΐ πολεμητέα έσσεσθαι σφίσιν ές τόν πύργον 5.17.17 τή ύστεραΐα οΐόμενοι. ήλθον δέ αϋτοΐς αϋτόμολοι δύο καΐ είκοσι, βάρβαροι μέν γένος, στρατιῶται δέ Ύωμαίοι, έκ καταλόγου ίππικοϋ, οϋπερ Ύννοκέντιος 5.17.18 ήρχεν. έννοια δέ τότε Βελισαρίῳ έγένετο άμφι Τίβερην ποταμόν ένστρατοπεδεύσασθαι, όπως δή τή τε διαβάσει τών πολεμίων έτι μάλλον έμπόδιοι γένωνται καΐ θάρσους τοϋ σφετέρου έπίδειξιν τινα ές τοϋς έναν5.17.19 τΐους ποιήσωνται. στρατιῶται μέντοι όσοι φρουράν, ώσπερ έρρήθη, έν τή γεφύρα είχον, καταπεπληγμένοι τόν Γότθων όμιλον καΐ τοϋ κινδύνου κατωρρωδηκότες τὸ μέγεθος, νύκτωρ τόν πύργον έκλιπόντες, όνπερ 5.17.20 έφύλασσον, ές φυγήν ώρμηντο. ές Ύώμην δέ σφίσιν οϋκ οΐόμενοι είσιτητά είναι έπί Καμπανίας λάθρα έχώρησαν, ή τήν έκ τοϋ στρατηγοϋ κόλασιν δείσαντες, ή τοϋς έταίρους έρυθριῶντες. 5.18.1 Τή δέ έπιγενομένη ήμέρα οΐ μέν Γότθοι τας τοϋ πύργου πύλας πόνω οϋδενΐ διαφθείραντες τήν διάβασιν έποιήσαντο, οϋδενός σφίσιν έμποδών ίστα5.18.2 μένου. Βελισάριος δέ οϋπω τι πεπυσμένος τών άμφι τή φρουραΐ ζυμπεσόντων ίππέας χιλίους έπαγόμενος ές τοϋ ποταμοϋ τήν γέφυραν ήει, τόν χῶρον έπισκεψόμενος οϋπερ άν σφίσιν ένστρατοπεδεύσασθαι άμεινον 5.18.3 είη. καΐ έπειδή έγγυτέρω έγένοντο, έντυγχάνουσι τοΐς πολεμίοις ήδη τόν ποταμόν διαβᾶσιν, ές χειράς τε αϋτῶν τισιν οϋτι έθελούσιοι ήλθον. έξ ίππέων δέ 5.18.4 ξυνίστατο ή ζυμβολή έκατέρωθεν. τότε Βελισάριος, καΐπερ άσφαλής τά πρότερα ών, οϋκέτι τοϋ στρατηγοϋ τήν τάξιν έφύλασσε, άλλ' έν τοΐς πρώτοις άτε στρα5.18.5 τιώτης έμάχετο. καΐ άπ' αϋτοϋ τά Ύωμαίων πράγματα ζυνέβη ές κίνδυνον πολὺν έκπεπτωκέναί. έπει ζύμπασα 5.18.6 ή τοϋ πολέμου ροπή έπ' αϋτῷ έκειτο. έτυχε δέ ίππω τηνικαϋτα όχούμενος, πολέμων τε λίαν έμπείρω καΐ διασώσασθαι τόν επιβάτην έπισταμένῳ, ός δή όλον μέν τὸ σῶμα φαιός ήν, τὸ μέτωπον δέ άπαν έκ κεφαλής μέχρι ές ρΐνας λευκός μάλιστα. τοϋτον Ύλληνες μέν φαλΐόν, βάρβαροι δέ βάλαν καλοϋσι. καΐ ζυνέπεσε Γότθων τοϋς πλείστους βάλλειν έπ' αϋτόν τε καΐ Βελισάριον τά τε άκόντια καΐ τά άλλα βέλη έξ 5.18.7 αίτίας τοιασδε. αϋτόμολοι όσοι τή προτεραΐα ές Γότθους ήκον, έπει έν τοΐς πρώτοις μαχόμενον Βελισάριον είδον, έπιστάμενοι ως, ήν αϋτός πέση, διαφθαρήσεται Ύωμαίοις αϋτίκα δή μάλα τά πράγματα, κραυγή έχρῶντο, 5.18.8 βάλλειν έγκελευόμενοι ές ίππον τόν βάλαν. καΐ άπ' αϋτοϋ ές τήν Γότθων στρατιάν ζύμπασαν οϋτος δή περιφερόμενος ό λόγος ήλθε, ζητησιν μέντοι αϋτοϋ άτε έν θορύβῳ μεγάλῳ ήκιστα έποιήσαντο, οϋδέ ότι 5.18.9 ές Βελισάριον έφερε σαφῶς έγνωσαν. αλλά ζυμβάλλοντες οϋκ είκή τόν

λόγον ἐπιπολάζοντα ὡς πάντας ἰέναι, τῶν ἄλλων ἀφέμενοι πάντων, οἱ πλεῖστοι ἐπὶ 5.18.10 Βελισάριον ἔβαλλον. ἤδη δὲ αὐτῶν καὶ φιλοτιμία μεγάλη ἐχόμενοι, ὅσοι ἀρετῆς τι μετεποιοῦντο, ὡς ἀγχοτάτω παραγενόμενοι, ἄπτεσθαί τε αὐτοῦ ἐνεχείρουν καὶ τοῖς δόρασι καὶ τοῖς ξίφεσι θυμῶ πολλῶ ἐχόμενοι 5.18.11 ἔπαιον. Βελισάριος δὲ αὐτός τε ἐπιστροφάδην τοὺς αἰεὶ ὑπαντιάζοντας ἔκτεινε καὶ τῶν αὐτοῦ δορυφόρων τε καὶ ὑπασπιστῶν τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας ὡς μάλιστα 5.18.12 δὴ ἐν τούτῳ τῷ κινδύνῳ ἀπήλαυσε. γενόμενοι γὰρ ἀμφ' αὐτὸν ἅπαντες ἀρετὴν ἐπεδείξαντο οἷαν πρὸς οὐδενὸς ἀνθρώπων ἐς τήνδε τὴν ἡμέραν δεδηλωσθαι 5.18.13 οἶμαι. τὰς γὰρ ἀσπίδας τοῦ τε στρατηγοῦ καὶ τοῦ ἵππου προβεβλημένοι, τὰ τε βέλη πάντα ἐδέχοντο καὶ τοὺς αἰεὶ ἐπιόντας ὠθισμῶ χρώμενοι ἀπεκρούοντο. οὕτω τε ἡ ζυμβολὴ πᾶσα ἐς σῶμα ἐνὸς ἀπεκρίθη ἀν5.18.14 δρός. ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτουσι μὲν Γότθοι οὐχ ἥσσους ἢ χίλιοι, καὶ αὐτοὶ ἄνδρες οἱ ἐν τοῖς πρώτοις ἐμάχοντο, θνήσκουσι δὲ τῆς Βελισαρίου οἰκίας πολλοὶ τε καὶ ἄριστοι, καὶ Μαξέντιος ὁ δορυφόρος, ἔργα με5.18.15 γάλα ἐς τοὺς πολεμίους ἐπιδειξάμενος. Βελισαρίῳ δὲ ξυνέβη τις τύχη ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ, μήτε τετρῶσθαι μήτε βεβλησθαι, καίπερ ἀμφ' αὐτῷ μόνῳ γενομένης τῆς μάχης. 5.18.16 Τέλος δὲ ἀρετῇ τῇ σφετέρᾳ Ῥωμαῖοι τοὺς πολεμίους ἐτρέψαντο, ἔφευγέ τε πάμπολύ τι βαρβάρων πλῆθος, ἕως ἐς στρατόπεδον τὸ αὐτῶν ἴκοντο. ἐνταῦθα γὰρ οἱ Γότθων πεζοὶ ἅτε ἀκμήτες ὄντες ὑπέστησαν τε τοὺς πολεμίους καὶ πόνῳ οὐδενὶ ἀπεώ5.18.17 σαντο. βεβοηθηκότων τε αὐθις ἰππέων ἐτέρων κατὰ κράτος Ῥωμαῖοι ἔφυγον, ἕως ἀναβάντες ἕς τι γεώλοφον ἔστησαν. καταλαβόντων τε σφᾶς βαρβάρων 5.18.18 ἰππέων, αὐθις ἵππομαχία ἐγένετο. ἔνθα δὴ Βαλεντῖνος, ὁ Φωτίου τοῦ Ἀντωνίνης παιδὸς ἵπποκόμος, ἀρετῆς δήλωσιν ὡς μάλιστα ἐποίησατο. μόνος γὰρ ἐσπηδήσας ἐς τῶν πολεμίων τὸν ὄμιλον ἐμπόδιός τε τῇ Γότθων ὀρμῇ ἐγεγόνει καὶ τοὺς ξὺν αὐτῷ διεσώ5.18.19 σατο. οὕτω τε διαφυγόντες ἐς τὸν Ῥώμης περίβολον ἤλθον, διώκοντές τε οἱ βάρβαροι ἄχρι ἐς τὸ τεῖχος 5.18.20 ἐνέκειντο ἀμφὶ τὴν πύλην ἢ Σαλαρία ὠνόμασται. δέισαντες δὲ Ῥωμαῖοι μὴ τοῖς φεύγουσιν οἱ πολέμιοι ξυνεισβαλόντες τοῦ περιβόλου ἐντὸς γένωνται, ἀνακλίνειν τὰς πύλας ἤκιστα ἠθέλον, καίπερ Βελισαρίου πολλά τε σφίσιν ἐγκελευομένου καὶ ξὺν ἀπειλῇ ἀνα5.18.21 βοῶντος. οὔτε γὰρ τὸν ἄνδρα οἱ ἐκ τοῦ πύργου διακύπτοντες ἐπιγινώσκειν οἴοι τε ἦσαν, ἐπεὶ οἱ τό τε πρόσωπον καὶ ἡ κεφαλὴ ξύμπασα λύθρῳ τε καὶ κονιορτῷ ἐκαλύπτετο, ἅμα δὲ οὐδὲ καθορᾶν τις ἀκριβῶς 5.18.22 εἶχεν. ἦν γὰρ τῆς ἡμέρας ἀμφὶ ἡλίου δύσιν. οὐ μὴν οὐδὲ περιεῖναι τὸν στρατηγὸν Ῥωμαῖοι ᾤοντο. ὅσοι γὰρ ἐν τῇ πρότερον γενομένη τροπῇ φεύγοντες ἦκον, τεθνάναι Βελισάριον ἐν τοῖς πρώτοις ἀριστεύοντα ἠγγελ5.18.23 λον. ὁ μὲν οὖν ὄμιλος τῶν πολεμίων ρεύσας τε πολὺς καὶ θυμῶ μεγάλῳ ἐχόμενος, τὴν τε τάφρον εὐθύς διαβῆναι καὶ τοῖς φεύγουσιν ἐνταῦθα ἐπιθέ5.18.24 σθαι διεννοοῦντο. Ῥωμαῖοι δὲ ἀμφὶ τὸ τεῖχος ἀθρόοι τῆς τάφρου ἐντὸς γεγεννημένοι ἐν χρῶ τε ξυνιόντες 5.18.25 ἀλλήλοις ἐς ὀλίγον συνήγοντο. οἱ μέντοι τοῦ περιβόλου ἐντὸς ἅτε ἀστρατήγητοί τε καὶ ἀπάρασκευοι παντάπασιν ὄντες καὶ περὶ σφίσι τε αὐτοῖς καὶ τῇ πόλει πεφοβημένοι, ἀμύνειν τοῖς σφετέροις, καίπερ ἐς τοσοῦτον κινδύνου ἐλθοῦσιν, οὐδαμῇ εἶχον. 5.18.26 Τότε Βελισάριον ἔννοιά τε καὶ τόλμα εἰσῆλθεν, ἢ Ῥωμαῖοις ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου τὰ πράγματα διεσώσατο. ἐγκελευσάμενος γὰρ τοῖς ξὺν αὐτῷ πᾶσιν ἕξα5.18.27 πιναίως τοῖς ἐναντίοις ἐνέπεσεν. οἱ δὲ καὶ πρότερον ἀκοσμία πολλῇ ἅτε ἐν σκότῳ καὶ διώξει χρώμενοι, ἐπεὶ σφίσιν ἐπιόντας παρὰ δόξαν τοὺς φεύγοντας εἶδον, ὑποτοπήσαντες καὶ ἄλλο βεβοηθηκέναι ἐκ τῆς πόλεως στρατεύμα, ἐς φόβον τε πολὺν ἀπ' αὐτοῦ 5.18.28 καταστάντες κατὰ κράτος ἤδη ἅπαντες ἔφευγον. Βελισάριος δὲ ἤκιστα ἐκπεσῶν ἐς τὴν δίωξιν αὐτίκα ἐς τὸ τεῖχος ἀνέστρεψεν. οὕτω τε Ῥωμαῖοι θαρσήσαντες αὐτὸν τε καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἅπαντας τῇ πόλει ἐδέ5.18.29 ξαντο. παρὰ τοσοῦτον μὲν κινδύνου Βελισαρίος τε καὶ τὰ βασιλέως πράγματα ἤλθεν, ἢ τε μάχη

πρωτὶ ἀρξαμένη ἐτελεύτα ἐς νύκτα. ἠρίστευσαν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ Ῥωμαίων μὲν Βελισάριος, Γότθων δὲ Οὐίσανδος Βανδαλάριος, ὃς, ἠνίκα ἡ μάχη ἀμφὶ Βελισαρίῳ ἐγένετο, ἐπειδὴ αὐτῷ τὰ πρῶτα ἐπέπεσον, οὐ πρότερον ἀπέστη ἕως τρισκαίδεκα πληγὰς λαβῶν τῷ σώματι 5.18.30 ἔπεσε. δόξας δὲ αὐτίκα τεθνάναι, ἡμελήθη τε πρὸς τῶν ἐταίρων, καίπερ νενικηκότων, καὶ ζῆν τοῖς νεκροῖς 5.18.31 αὐτοῦ ἔκειτο. τρίτη δὲ ἡμέρα ἐπειδὴ στρατοπεδευσάμενοι ἀγχίστα τοῦ Ῥώμης περιβόλου οἱ βάρβαροι ἔπεμψάν τινας ἐφ' ᾧ νεκρούς τε τοὺς σφετέρους θάψουσι καὶ τὰ νόμιμα ἐπὶ ὅσῃα τῇ ἐκείνων ποιήσονται, οἱ τὰ σώματα τῶν κειμένων διερευνώμενοι Οὐίσανδον Βανδαλάριον ἔτι ἔμπνουν εὐρίσκουσι, καὶ αὐτὸν τῶν 5.18.32 τις ἐταίρων φωνὴν τινὰ οἱ ἀφείναι ἠξίου. ὁ δὲ, οὐδὲ γὰρ ἐδύνατο, ἐπεὶ οἱ τὰ ἐντὸς τῷ τε λιμῷ καὶ τῷ ἐκ τῆς ἄλλης κακοπαθείας ἀυχμῷ λίαν ἐκάετο, ὕδωρ οἱ ἔνευεν ἐς τὸ στόμα ἐμβάλλεσθαι. πίνοντα τε αὐτὸν καὶ ἐν αὐτῷ γεγονότα ἀράμενοι ἐς τὸ στρατόπεδον 5.18.33 ἦνεγκαν. μέγα τε ὄνομα Οὐίσανδος Βανδαλάριος ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ἐν Γότθοις ἔσχε, καὶ τὰ μάλιστα εὐδοκιμῶν πάμπολύν τινὰ ἐπεβίω χρόνον. ταῦτα μὲν οὖν τρίτη ἀπὸ τῆς μάχης ἡμέρα γεγενῆσθαι ζυνέπεσε. 5.18.34 Τότε δὲ Βελισάριος ἐπεὶ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ζῆν τοῖς ἐπομένοις ἐγένετο, στρατιώτας τε καὶ τὸν Ῥωμαίων δῆμον σχεδόν τι ἅπαντα ἐς τὸ τεῖχος ἀγείρας, πυρά τε πολλὰ καίειν καὶ τὴν νύκτα ὄλην ἐγρηγορέναι ἐκέλευε. καὶ τὸν περίβολον περιῶν κύκλῳ τὰ τε ἄλλα διεῖπε καὶ πύλη ἐκάστη τῶν τινὰ ἀρχόντων ἐπέστησε. 5.18.35 Βέσσας δὲ, ὃς ἐν πύλῃ τῇ καλουμένῃ Πραϊνεστίνῃ φυλακὴν ἔσχεν, ἄγγελον παρὰ Βελισάριον πέμψας ἐκέλευε λέγειν ἔχεσθαι πρὸς τῶν πολεμίων τὴν πόλιν, δι' ἄλλης πύλης ἐμβεβληκότων, ἢ ὑπὲρ ποταμὸν Τίβεριν 5.18.36 ἐστὶ Παγκρατίου ἀνδρὸς ἀγίου ἐπώνυμος οὔσα. ταῦτα ἀκούσαντες ὅσοι ἀμφὶ Βελισάριον ἦσαν, σώζεσθαι ὅτι τάχιστα διὰ πύλης ἐτέρας παρήνουν. αὐτὸς μὲντοι οὔτε κατωρρώδησεν, οὔτε τὸν λόγον ὑγιᾶ ἰσχυρίζετο 5.18.37 εἶναι. ἔπεμψε δὲ καὶ τῶν ἰπέων τινὰς ὑπὲρ ποταμὸν Τίβεριν κατὰ τάχος, οἱ τὰ ἐκείνη ἐπισκεψάμενοι οὐδὲν πολέμιον τῇ πόλει ἐνταῦθα ζυμβῆναι ἀπήγγελλον. 5.18.38 πέμψας οὖν εὐθύς ἐς πύλην ἐκάστην ἄρχουσι τοῖς πανταχῇ οὔσιν ἐπέστελλεν ὥστε, ἐπειδὴν τοὺς πολεμίους ἀκούσωσι κατ' ἄλλην τινὰ τοῦ περιβόλου ἐσβεβληκέναι μοῖραν, μήτε ἀμύνειν μήτε φυλακὴν τὴν σφετέραν ἐκλιπεῖν, ἀλλ' ἡσυχῇ μένειν· αὐτῷ γὰρ ὑπὲρ 5.18.39 τούτων μελήσειν. ἔπρασσε δὲ ταῦτα, ὅπως μὴ ἐκ φήμης οὐκ ἀληθοῦς ἐς ταραχὴν αὐθις καθιστῶνται. Οὐίττιγος δὲ, Ῥωμαίων ἔτι ἐν θορύβῳ πολλῷ καθεστῶτων, ἐς πύλην Σαλαρίαν τῶν τινὰ ἀρχόντων, Οὔακιν 5.18.40 ὄνομα, ἔπεμψεν, οὐκ ἀφανῆ ἄνδρα. ὃς ἐνταῦθα ἐλθὼν καὶ Ῥωμαίους τῆς ἐς Γότθους ἀπιστίας κακίσας τὴν προδοσίαν ὠνειδίζεν, ἦν αὐτοὺς ἐπὶ τε τῇ πατρίδι πεποιῆσθαι καὶ σφίσι αὐτοῖς ἔλεγεν, οἱ τῆς Γότθων δυνάμεως Γραικοὺς τοὺς σφίσι οὐχ οἴους τε ἀμύνειν ὄντας ἠλλάξαντο, ἐξ ὧν τὰ πρότερα οὐδένα ἐς Ἰταλίαν ἤκοντα εἶδον, ὅτι μὴ τραγωδούς τε καὶ μίμους καὶ 5.18.41 ναύτας λωποδύτας. ταῦτά τε καὶ πολλὰ τοιαῦτα Οὔακίς εἰπὼν, ἐπεὶ οἱ οὐδεὶς ἀπεκρίνατο, ἐς Γότθους τε καὶ 5.18.42 Οὐίττιγιν ἀνεχώρησε. Βελισάριος δὲ γέλωτα πολὺν πρὸς Ῥωμαίων ὤφλεν, ἐπεὶ μόλις τοὺς πολεμίους διαφυγῶν θαρσεῖν τε ἤδη καὶ περιφρονεῖν τῶν βαρβάρων ἐκέλευεν. εὖ γὰρ εἰδέναι ὡς κατὰ κράτος αὐτοὺς νικήσει. ὅπως δὲ τοῦτο καταμαθὼν ἔγνω, ἐν τοῖς 5.18.43 ὀπισθεν λόγοις εἰρήσεται. ἐπεὶ δὲ πόρρω ἦν τῶν νυκτῶν, νῆστιν ἔτι Βελισάριον ὄντα ἢ τε γυνὴ καὶ τῶν ἐπιτηδείων ὅσοι παρήσαν ἄρτου βραχέος κομιδῇ γεύσασθαι μόλις ἠνάγκασαν. ταύτην μὲν οὖν τὴν νύκτα οὕτως ἐκάτεροι διενυκτέρευσαν. 5.19.1 Τῇ δὲ ἐπιγενομένῃ ἡμέρᾳ Γότθοι μὲν Ῥώμην πολιορκία ἐλεῖν διὰ μέγεθος τῆς πόλεως οὐδενὶ πόνῳ οἰόμενοι, Ῥωμαῖοι δὲ αὐτῆς ἀμυνόμενοι ἐτάξαντο ὧδε. ἔχει μὲν τῆς πόλεως ὁ περίβολος δις ἑπτὰ πύλας καὶ 5.19.2 πυλίδας τινὰς. Γότθοι δὲ οὐχ οἰοί τε ὄντες ὅλῳ τῷ στρατοπέδῳ τὸ τεῖχος περιλαβέσθαι κύκλῳ, ἐξ ποιησάμενοι χαρακώματα πέντε πυλῶν χώρον ἠνώχλουν, ἐκ τῆς

Φλαμινίας ἄχρι ἐς τὴν καλουμένην Πραϊνεστίναν· ταῦτά τε αὐτοῖς τὰ χαρακώματα ζύμπαντα ἐντὸς 5.19.3 Τιβέριδος τοῦ ποταμοῦ ἐπεποιήτο. δείσαντες οὖν οἱ βάρβαροι μὴ τὴν γέφυραν διαφθείραντες οἱ πολέμιοι, ἢ Μολιβίου ἐπώνυμός ἐστιν, ἄβατα σφίσι ποιήσονται ἅπαντα ὅσα ἐκτὸς τοῦ ποταμοῦ ἐστὶ διήκοντα μέχρι ἐς θάλασσαν, καὶ ἅπ' αὐτοῦ αἰσθησιν τῶν ἐν πολιορκία κακῶν ἠκιστα ἔχοιεν, χαράκωμα ἔβδομον Τιβέριδος ἐκτὸς ἐν Νέρωνος πεδίοις ἐπήξαντο, ὅπως σφίσι 5.19.4 γέφυρα τῶν στρατοπέδων ἐν μέσῳ εἴη. διὸ δὴ ἄλλας δύο τῆς πόλεως πύλας ἐνοχλεῖσθαι πρὸς τῶν πολεμίων ξυνέβαινε, τὴν τε Αὐρηλίαν (ἢ νῦν Πέτρου τοῦ τῶν Χριστοῦ ἀποστόλων κορυφαίου ἄτε που πλησίον κειμένου ἐπώνυμός ἐστι) καὶ τὴν ὑπὲρ ποταμὸν Τίβεριν. 5.19.5 οὕτω τε Γότθοι τῷ μὲν στρατοπέδῳ τὴν ἡμίσειαν μάλιστα περιβάλλοντο τοῦ τεῖχους μοῖραν, ἄτε δὲ τῷ ποταμῷ οὐδαμῆ τὸ παράπαν εἰργόμενοι, ἐς ἅπαντα τὸν περίβολον κύκλῳ, ἠνίκα ἐβούλοντο, τῷ πολέμῳ ἦσαν. 5.19.6 ὄντινα δὲ τρόπον Ῥωμαῖοι τοῦ ποταμοῦ ἐφ' ἐκάτερα τὸ τῆς πόλεως τεῖχος ἐδείμαντο ἐρῶν ἔρχομαι. πάλαι μὲν ὁ Τίβερης παραρρέων ἐπὶ πλεῖστον τοῦ περιβόλου 5.19.7 ἐφέρετο τῆδε. ὁ δὲ χῶρος οὗτος, ἐφ' οὗ ὁ περίβολος κατὰ τὸν ῥοῦν τοῦ ποταμοῦ ἀνέχει, ὑπτιός τε καὶ λίαν 5.19.8 εὐέφοδός ἐστι. τούτου τε ἀντικρὺ τοῦ χώρου, ἐκτὸς τοῦ Τιβέριδος, λόφον τινὰ μέγαν ζυμβαίνει εἶναι, ἔνθα δὴ οἱ τῆς πόλεως μύλωνες ἐκ παλαιοῦ πάντες πεποιήνται, ἄτε ὕδατος ἐνταῦθα πολλοῦ διὰ μὲν ὀχετοῦ ἀγομένου ἐς τὴν τοῦ λόφου ὑπερβολὴν, ἐς τὸ κάταντες 5.19.9 δὲ ζὺν ῥύμη μεγάλη ἐνθένδε ἰόντος. διὸ δὴ οἱ πάλαι Ῥωμαῖοι τὸν τε λόφον καὶ τὴν κατ' αὐτὸν τοῦ ποταμοῦ ὄχθην τεῖχει περιβαλεῖν ἔγνωσαν, ὡς μήποτε τοῖς πολεμίοις δυνατὰ εἴη τοὺς τε μύλωνας διαφθεῖραι καὶ τὸν ποταμὸν διαβάσιν εὐπετῶς τῷ τῆς πόλεως περι5.19.10 βόλῳ ἐπιβουλεύειν. ζεύξαντες οὖν ταύτη τὸν ποταμὸν γεφύρα, ξυνάπτειν τε τὸ τεῖχος ἔδοξαν καὶ οἰκίας συχνὰς ἐν χωρίῳ τῷ ἀντιπέρας δειμάμενοι μέσον τῆς πόλεως τὸ τοῦ Τιβέριδος πεποιήνται ῥεῦμα. ταῦτα μὲν δὴ ὧδέ πη ἔσχε. 5.19.11 Γότθοι δὲ τάφρους τε βαθείας ἀμφὶ τὰ χαρακώματα ζύμπαντα ὠρυξαν, καὶ τὸν χοῦν, ὃν ἐνθένδε ἀφείλοντο, ξυνηήσαντες ὑπὲρ τοίχου τοῦ ἔνδον, ὑψηλὸν τε αὐτὸν ὡς μάλιστα ποιησάμενοι καὶ σκολόπων ὀξέων καθύπερθεν πάμπολύ τι χρῆμα πηξάμενοι, οὐδέν τι καταδεέστερον τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις ὀχυρωμάτων τὰ 5.19.12 στρατόπεδα πάντα εἰργάσαντο. καὶ χαρακώματος μὲν τοῦ ἐν Νέρωνος πεδίῳ Μαρκίας ἦρχεν (ἤδη γὰρ ἐκ Γαλλίων ζὺν τοῖς ἐπομένοις ἀφίκτο, ζὺν οἷς ἐνταῦθα ἐστρατοπέδευσε), τῶν δὲ δὴ ἄλλων Οὐίτιγισ ἠγεῖτο ἔκτος αὐτός. ἄρχων γὰρ ἦν εἷς κατὰ χαρακώμα 5.19.13 ἕκαστον. Γότθοι μὲν οὖν οὕτω ταξάμενοι διεῖλον τοὺς ὀχετοὺς ἅπαντας, ὅπως δὴ ὕδωρ ὡς ἠκιστα ἐς τὴν πόλιν ἐνθένδε εἰσίοι. Ῥώμης δὲ ὀχετοὶ τεσσαρεσκαίδεκα μὲν τὸ πλῆθός εἰσιν, ἐκ πλίνθου δὲ ὠπτημένης τοῖς πάλαι ἀνθρώποις πεποιήνται, ἐς τοσοῦτον εὗρους καὶ βάθους διήκοντες ὥστε ἀνθρώπῳ ἵπῳ 5.19.14 ὀχουμένῳ ἐνταῦθα ἵπευεῖν δυνατὰ εἶναι. Βελισάριος δὲ τὰ ἐς τὴν φυλακὴν τῆς πόλεως διεκόσμη ὧδε. πυλῖδα μὲν αὐτὸς τὴν Πιγκιανὴν καὶ πύλην τὴν ταύ5.19.15 τῆς ἐν δεξιᾷ εἶχεν, ἢ Σαλαρία ὠνόμασται. κατὰ ταύτας γὰρ ἐπίμαχος ἦν ὁ περίβολος καὶ Ῥωμαῖοις ἐξιτητὰ ἐπὶ τοὺς πολεμίους ὄντα ἐτύγχανε. Πραϊνεστίναν δὲ 5.19.16 Βέσσα ἔδωκε. καὶ τῇ Φλαμινίᾳ, ἢ Πιγκιανῆς ἐπὶ θάτερα ἐστὶ, Κωνσταντῖνον ἐπέστησε, τὰς τε πύλας ἐπιθεῖς πρότερον, καὶ λίθων μεγάλων οἰκοδομίᾳ ἔνδοθεν αὐτὰς ἀποφράξας ὡς μάλιστα, ὅπως δὴ αὐτὰς 5.19.17 μηδενὶ ἀνακλίνειν δυνατὰ εἴη. τῶν γὰρ χαρακωμάτων ἐνὸς ἀγχοτάτῳ ὄντος ἔδεισε μή τις ἐπὶ τῇ πόλει 5.19.18 ἐνέδρα πρὸς τῶν πολεμίων ἐνταῦθα ἔσται. τὰς δὲ λειπομένας τῶν πεζικῶν καταλόγων τοὺς ἄρχοντας διαφυλάσσειν ἐκέλευε. τῶν τε ὀχετῶν ἕκαστον ὡς ἀσφαλέστατα οἰκοδομίᾳ ἐπὶ πλεῖστον κατέλαβε, μή τις ἔξωθεν κακουργήσων ἐνταῦθα ἴοι. 5.19.19 Ἐπεὶ δὲ τῶν ὀχετῶν, καθάπερ μοι εἴρηται, διαιρεθέντων οὐκέτι τὰς μύλας τὸ ὕδωρ ἐνήργει, ζώοις τέ τισιν ἐργάζεσθαι αὐτὰς οὐδαμῆ εἶχον, τροφῆς

άπάσης ἄτε ἐν πολιορκία σπανίζοντες, οἳ γε καὶ ἵππων μόλις τῶν σφίσιν ἀναγκαίων ἐδύναντο ἐπιμελεῖσθαι, Βελισ5.19.20 σάριος ἐξεῦρε τόδε. ἔμπροσθεν τῆς γεφύρας, ἧς ἄρτι πρὸς τῷ περιβόλῳ οὔσης ἐμνήσθην, σχοίνους ἀρτήσας ἐξ ἑκατέρας τοῦ ποταμοῦ ὄχθης ὡς ἄριστα ἐντεταμένας, ταύταις τε λέμβους δύο παρ' ἀλλήλους ξυνδήσας, πόδας δύο ἀπ' ἀλλήλων διέχοντας, ἧ μάλιστα ἡ τῶν ὑδάτων ἐπιρροή ἐκ τοῦ τῆς γεφύρας κυρτώματος ἀκμάζουσα κατήει, μύλας τε δύο ἐν λέμβῳ ἑκατέρῳ ἐνθέμενος ἐς τὸ μεταξὺ τὴν μηχανὴν ἀπεκρέμασεν, ἧ τὰς 5.19.21 μύλας στρέφειν εἰώθει. ἐπέκεινα δὲ ἄλλας τε ἀκάτους ἐχομένας τῶν αἰεὶ ὄπισθεν κατὰ λόγον ἐδέσμευε, καὶ τὰς μηχανὰς τρόπῳ τῷ αὐτῷ ἐπὶ πλεῖστον ἐνέβαλε. 5.19.22 προϊούσης οὖν τῆς τοῦ ὕδατος ρύμης αἱ μηχαναὶ ἐφεξῆς ἅπασαι ἐφ' ἑαυτὰς καλινδούμεναι ἐνήργουν τε τὰς κατ' αὐτὰς μύλας καὶ τῇ πόλει τὰ αὐτάρκη ἤλουν. ἃ δὴ οἱ πολέμιοι πρὸς τῶν αὐτομόλων γνόντες ἀφανί5.19.23 ζουσι τὰς μηχανὰς τρόπῳ τοιῷδε. δένδρα μεγάλα καὶ σώματα Ῥωμαίων νεοσφαγῆ ἐς τὸν ποταμὸν συμφο5.19.24 ροῦντες ἐρρίπτουν. τούτων τε τὰ πλεῖστα ξὺν τῷ ρεύματι ἐς μέσα τὰ σκάφη φερόμενα τὴν μηχανὴν ἀπεκαύλιζε. Βελισάριος δὲ κατιδὼν τὰ ποιούμενα προσ5.19.25 ἐπετεχνήσατο τάδε. ἀλύσεις μακρὰς σιδηρᾶς πρὸ τῆς γεφύρας ἤρτησεν, ἐξικνουμένας ἐς Τίβεριν ὄλον. αἷς δὴ προσπίπτοντα ζύμπαντα, ὅσα ὁ ποταμὸς ἔφερε, 5.19.26 ξυνίστατό τε καὶ οὐκέτι ἐς τὰ πρόσω ἐχώρει. ταῦτά τε ἀνέλκοντες αἰεὶ οἷς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπέκειτο εἰς τὴν γῆν ἔφερον. ταῦτα δὲ Βελισάριος ἐποίει οὐ τοσοῦτον τῶν μυλῶν ἔνεκα ὅσον ὅτι ἐνθὲνδε ἐς δέος τε καὶ ἔννοιαν ἦλθε μὴ λάθωσιν ἀκάτοις πολλαῖς οἱ πολέμιοι 5.19.27 ἐντὸς τῆς γεφύρας καὶ ἐν μέσῃ πόλει γενόμενοι. οὕτω τε οἱ βάρβαροι τῆς πείρας, ἐπεὶ οὐδὲν σφίσι ταύτη προὔχωρει, ἀπέσχοντο. καὶ τὸ λοιπὸν Ῥωμαῖοι τούτοις μὲν τοῖς μύλωσιν ἐχρῶντο, τῶν δὲ βαλανείων 5.19.28 τοῦ ὕδατος τῇ ἀπορίᾳ παντάπασιν ἀπεκέκλειντο. ὕδωρ μέντοι ὅσον πιεῖν διαρκὲς εἶχον, ἐπεὶ καὶ τοῖς τοῦ ποταμοῦ ἑκαστάτῳ οἰκοῦσι παρῆν ἐκ φρεάτων ὑδρεύε5.19.29 σθαι. ἐς δὲ τοὺς ὑπονόμους, οἵπερ ἐκ τῆς πόλεως, εἴ τι οὐ καθαρὸν, ἐκβάλλουσιν ἔξω, ἀσφάλειαν ἐπινοεῖν οὐδεμίαν ἠνάγκαστο, ἐπεὶ ἐς ποταμὸν Τίβεριν τὰς ἐκβολὰς ἔχουσιν ἅπαντες, καὶ διὰ τοῦτο οὐδεμίαν οἷόν τε τῇ πόλει ἐνθὲνδε πρὸς τῶν πολεμίων ἐπιβουλήν γενέσθαι. 5.20.1 Τὰ μὲν οὖν ἐς τὴν πολιορκίαν τῆδε Βελισάριος διωκήσατο. Σαμνιτῶν δὲ παῖδες πολλοὶ, πρόβατα ἐν χώρᾳ τῇ σφετέρᾳ ποιμαίνοντες, δύο τοῦ σώματος ἐν σφίσιν εὖ ἤκοντας ἀπολέξαντες, καὶ αὐτῶν ἓνα μὲν καλέσαντες ἐπὶ τοῦ Βελισαρίου ὀνόματος, Οὐίτιγιν δὲ 5.20.2 τὸν ἕτερον ὀνομάσαντες, παλαίειν ἐκέλευον. ὧν δὴ ἰσχυρότατα ἐς τὸν ἀγῶνα καθισταμένων, τὸν Οὐίτιγιν δῆθεν ξυνηνέχθη πεσεῖν. καὶ αὐτὸν ὁ τῶν παίδων 5.20.3 ὄμιλος παίζοντες ἐπὶ δένδρου ἐκρήμων. λύκου δὲ τύχη τινὶ ἐνταῦθα φανέντος οἱ μὲν παῖδες ἔφυγον ἅπαντες, ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δένδρου ἠρτημένος Οὐίτιγιν χρόνου οἱ τριβέντος ἐν ταύτῃ δὴ τῇ τιμωρίᾳ θνήσκει. 5.20.4 καὶ ἐπεὶ ταῦτα ἐς Σαμνίτας ἔκπυστα ἐγεγόνει, οὔτε κόλασιν τινα ἐς τὰ παιδιά ταῦτα ἐξήνεγκαν καὶ τὰ ξυμπεσόντα ξυμβalόντες νικήσειν κατὰ κράτος Βελισάριον ἰσχυρίζοντο. ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐγένετο. 5.20.5 Ῥωμαίων δὲ ὁ δῆμος, τῶν ἐν πολέμῳ τε καὶ πολιορκία κακῶν ἀήθεις παντάπασιν ὄντες, ἐπειδὴ τῇ μὲν ἀλουσίᾳ ἐπιέζοντο καὶ τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ, φυλάσσειν τε ἄϋπνοι τὸν περίβολον ἠναγκάζοντο, καὶ τὴν πόλιν ἀλώσεσθαι οὐκ εἰς μακρὰν ὑπετόπαζον, ἅμα δὲ καὶ τοὺς πολεμίους ἐώρων τοὺς τε ἀγροὺς καὶ τἄλλα πάντα ληιζομένους, ἡσχαλλόν τε καὶ δεινὰ ἐποιοῦντο, εἰ αὐτοὶ οὐδὲν ἡδικηκότες πολιορκοῖντό τε καὶ 5.20.6 ἐς τοσοῦτον κινδύνου μέγεθος ἤκoiεν. ἐν σφίσι τε αὐτοῖς ξυνιστάμενοι Βελισαρίῳ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐλοιδοροῦντο, ὅς γε οὐκ ἀξιόχρεων πρὸς βασιλέως δύναμιν 5.20.7 λαβῶν ἐτόλμησεν ἐπὶ Γότθους στρατεύεσθαι. ταῦτα δὲ καὶ οἱ ἐκ βουλῆς, ἦν σύγκλητον καλοῦσι, Βελισαρίῳ ἐν παραβύστῳ ὠνείδιζον. ἅπερ Οὐίτιγιν πρὸς τῶν αὐτομόλων ἀκούσας συγκρούειν τε αὐτοὺς ἔτι μᾶλλον ἐθέλων καὶ ἐς πολλὴν ταραχὴν ἐμπεσεῖσθαι τὰ Ῥωμαίων

πράγματα ταύτη οϊόμενος, πρέσβεις παρὰ Βελισάριον 5.20.8 ἄλλους τε καὶ Ἄλβιν ἔπεμψεν. οἱ, ἐπειδὴ ἐς ὄψιν τὴν Βελισαρίου ἀφίκοντο, παρόντων Ῥωμαίων τε τῶν ἐκ βουλῆς καὶ ὅσοι τοῦ στρατοῦ ἄρχοντες ἦσαν, ἔλεξαν τοιάδε «Πάλαι, ὦ στρατηγέ, τοῖς ἀνθρώποις εὖ τε καὶ «καλῶς διώρισται τὰ τῶν πραγμάτων ὀνόματα. ἐν 5.20.9 «οἷς ἐν τῷδε ἐστὶ, θράσος κευῶριστα ἀνδρείας. τὸ «μὲν γὰρ αὐτῶν οἷς ἂν προσγένοιτο, ζῦν ἀτιμία ἐς «κίνδυνον ἄγει, τὸ δὲ δόξαν ἀρετῆς ἱκανῶς φέρεται. 5.20.10 «τούτων θάτερόν σε εἰς ἡμᾶς ἤνεγκεν, ὁπότερον «μέντοι, αὐτίκα δηλώσεις. εἰ μὲν γὰρ ἀνδρεία πιστεύων «ἐπὶ Γότθους ἐστράτευσας, ὁρᾶς γὰρ δήπου ἀπὸ τοῦ «τείχους τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον καὶ σοι ἀνδρα»γαθίζεσθαι, ὦ γενναῖε, διαρκῶς πάρεστιν· εἰ δέ γε «θράσει ἐχόμενος ἐφ' ἡμᾶς ὠρμησαι, πάντως σοι καὶ 5.20.11 «μεταμέλει τῶν εἰκῆ πεπραγμένων. τῶν γὰρ ἀπονε»νοημένων αἰ γνῶμαι, ὅταν ἐν τοῖς ἀγῶσι γένωνται, «μετανοεῖν φιλοῦσι. νῦν οὖν μήτε Ῥωμαίοις τοῖσδε «περαιτέρω τὴν ταλαιπωρίαν μηκύνεσθαι ποίει, οὕς «δὴ Θεουδέριχος ἐν βίῳ τρυφερῶ τε καὶ ἄλλως ἔλευ»θέρω ἐξέθρεψε, μήτε τῷ Γότθων τε καὶ Ἰταλιωτῶν 5.20.12 «δεσπότη ἐμποδῶν ἴστασο. πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον, σὲ «μὲν οὕτω καθειργμένον τε καὶ τοὺς πολεμίους κατ»επτηχότα ἐν Ῥώμῃ καθῆσθαι, τὸν δὲ ταύτης βασιλέα «ἐν χαρακώματι διατρίβοντα τὰ τοῦ πολέμου κακὰ τοὺς 5.20.13 «αὐτοῦ κατηκούς ἐργάζεσθαι; ἡμεῖς δὲ σοὶ τε καὶ τοῖς 5.20.13 «ἐπομένοις ποιεῖσθαι ἤδη τὴν ἄφοδον κατ' ἐξουσίαν «παρέξομεν, ἅπαντα τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἔχουσι. τὸ «γὰρ ἐπεμβαίνειν τοῖς τὸ σῶφρον μεταμαθοῦσιν οὔτε «ὄσιον οὔτε ἄξιον τρόπου τοῦ ἀνθρωπίνου εἶναι νομῖ5.20.14 «ζομεν. ἡδέως δ' ἂν καὶ Ῥωμαίους ἔτι ἐροίμεθα «τούσδε, τί ποτε ἄρα Γότθοις ἐπικαλεῖν ἔχοντες ἡμᾶς «τε αὖ καὶ σφᾶς αὐτοὺς προὔδοσαν, οἱ γε τῆς μὲν «ἡμετέρας ἐπικεικίας ἄχρι τοῦδε ἀπήλασαν, νῦν δὲ «καὶ τῆς παρ' ὑμῶν ἐπικουρίας εἰσὶν ἔμπειροι.» 5.20.15 Τοσαῦτα μὲν οἱ πρέσβεις εἶπον. Βελισάριος δὲ ἀμείβεται ὧδε «Ὁ μὲν τῆς συμβουλῆς καιρὸς οὐκ ἐφ' «ὑμῖν κείσεται. γνώμη γὰρ τῶν πολεμίων ἦκιστα «εἰώθασι πολεμεῖν ἀνθρωποι, ἀλλ' αὐτόν τινα τὰ «οἰκεῖα διατίθεσθαι νόμος, ὅπη ἂν αὐτῷ δοκῆ ὡς 5.20.16 «ἄριστα ἔχειν. φημί δὲ ὑμῖν ἀφίξεσθαι χρόνον, ἡνίκα «ὑπὸ ταῖς ἀκάνθαις βουλόμενοι τὰς κεφαλὰς κρύπτε5.20.17 «σθαι οὐδαμῆ ἔξετε. Ῥώμην μέντοι ἐλόντες ἡμεῖς τῶν «ἀλλοτρίων οὐδὲν ἔχομεν, ἀλλ' ὑμεῖς ταύτης τὰ πρό»τερα ἐπιβατεύσαντες, οὐδὲν ὑμῖν προσῆκον, νῦν οὐχ 5.20.18 «ἐκόντες τοῖς πάλαι κεκτημένοις ἀπέδοτε. ὅστις δὲ «ὑμῶν Ῥώμης ἐλπίδα ἔχει ἀμαχητὶ ἐπιβῆσεσθαι, γνώ»μης ἀμαρτάνει. ζῶντα γὰρ Βελισάριον μεθήσεσθαι «ταύτης ἀδύνατον.» τοσαῦτα μὲν καὶ Βελισάριος εἶπε. 5.20.19 Ῥωμαῖοι δὲ ἐν δέει μεγάλῳ γενόμενοι ἡσυχῆ ἐκάθηοντο, καὶ οὐδὲν τοῖς πρέσβεσιν ἀντιλέγειν ἐτόλμων, καίπερ ἐπὶ τῇ ἐς Γότθους προδοσίᾳ πολλὰ πρὸς αὐτῶν κακιζόμενοι, πλὴν γε δὴ ὅτι Φιδέλιος αὐτοὺς ἐρεσχελεῖν 5.20.20 ἔγνω. ὃς τότε τῆς αὐλῆς ὑπαρχος καταστάς πρὸς Βελισαρίου ἐτύγχανε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ πάντων μάλιστα ἔδοξε βασιλεῖ εὐνοικῶς ἔχειν. 5.21.1 Οὕτω μὲν δὴ οἱ πρέσβεις ἐς τὸ σφέτερον στρατόπεδον ἐκομίζοντο. καὶ ἐπεὶ αὐτῶν Οὐίτιγισ ἐπυθάνετο ὁποῖός τε ἀνὴρ Βελισάριος εἴη καὶ γνώμης ὅπως ποτὲ ἀμφὶ τῇ ἐνθένδε ἀναχωρήσει ἔχοι, ἀπεκρίναντο ὡς οὐκ εἰκότα Γότθοι ἐλπίζουσι, δεδίξεσθαι 5.21.2 Βελισάριον ὅτῳ δὴ τρόπῳ οἰόμενοι. Οὐίτιγισ δὲ ταῦτα ἀκούσας τειχομαχεῖν τε πολλῇ σπουδῇ ἐβουλεύετο καὶ τὰ ἐς τὴν τοῦ περιβόλου ἐπιβουλήν ἐξηρ5.21.3 τύετο ὧδε. πύργους ξυλίνους ἐποίησατο ἴσους τῷ τείχει τῶν πολεμίων, καὶ ἔτυχέ γε τοῦ ἀληθοῦς μέτρου πολλακίς ξυμμετρησάμενος ταῖς τῶν λίθων ἐπιβολαῖς. 5.21.4 τούτοις δὲ τοῖς πύργοις τροχοὶ ἐς τὴν βάσιν ἐμβεβλημένοι πρὸς γωνία ἐκάστη ὑπέκειντο, οἱ δὴ αὐτοὺς κυλινδούμενοι ῥᾶστα περιάξειν ἔμελλον ὅπη οἱ τειχομαχοῦντες ἀεὶ βούλοιντο, καὶ βόες τοὺς πύργους ξυν5.21.5 δεδεμένοι εἶλκον. ἔπειτα δὲ κλίμακας πολλὰς τε τὸ πλῆθος καὶ ἄχρι ἐς τὰς ἐπάλξεις ἐξικνουμένας ἠτοίμαζε 5.21.6 καὶ μηχανὰς τέσσαρας, αἱ κριοὶ καλοῦνται. ἔστι δὲ ἡ μηχανὴ τοιαύτη.

κίονες ὀρθοὶ ξύλινοι τέσσαρες ἀντίοι τε καὶ ἴσοι ἀλλήλοις ἐστᾶσι. τούτοις δὲ τοῖς κίοσι δοκοὺς ὀκτὼ ἐγκαρσίας ἐνεύροντες τέσσαρας μὲν ἄνω, 5.21.7 τοσαύτας δὲ πρὸς ταῖς βάσεις ἐναρμόζουσιν. οἰκίσκου τε σχῆμα τετραγώνου ἐργαζόμενοι προκάλυμμα πανταχόθεν ἀντὶ τοίχων τε καὶ τείχους διφθέρας αὐτῷ περιβάλλουσιν, ὅπως ἢ τε μηχανὴ τοῖς ἔλκουσιν ἐλαφρὰ εἶη καὶ οἱ ἔνδον ἐν ἀσφαλεῖ ὦσιν, ὡς πρὸς τῶν ἐναντίων 5.21.8 ἥκιστα βάλλεσθαι. ἐντὸς δὲ αὐτῆς δοκὸν ἐτέραν ἄνωθεν ἐγκαρσίαν ἀρτήσαντες χαλαραῖς ταῖς ἀλύσεισι κατὰ μέσην μάλιστα τὴν μηχανὴν ἔχουσιν. ἥς δὴ ὀξεῖαν ποιούμενοι τὴν ἄκραν, σιδήρῳ πολλῷ καθάπερ ἀκίδα καλύπτουσι βέλους, ἢ καὶ τετράγωνον, ὡς περ ἄκμονα, 5.21.9 τὸν σίδηρον ποιούσι. καὶ τροχοῖς μὲν ἢ μηχανὴ τέσσαρσι πρὸς κίονι ἐκάστω κειμένοις ἐπήρται, ἄνδρες δὲ αὐτὴν οὐχ ἦσσαν ἢ κατὰ πεντήκοντα κινουῖσιν ἔνδοθεν. 5.21.10 οἱ ἐπειδὴν αὐτὴν τῷ περιβόλῳ ἐρείσωσι, τὴν δοκὸν, ἥς δὴ ἄρτι ἐμνήσθην, μηχανῆ τινι στρέφοντες ὀπίσω ἀνέλκουσιν, αὐθὶς τε αὐτὴν ζὺν ῥύμη πολλῇ ἐπὶ τὸ 5.21.11 τεῖχος ἀφιᾶσιν. ἢ δὲ συχνὰ ἐμβαλλομένη κατασεῖσαι τε ὅπη προσπίπτοι καὶ διελεῖν ῥᾶστα οἶα τέ ἐστι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην ἢ μηχανὴ ἔχει, ἐπεὶ τῆς δοκοῦ ταύτης ἢ ἐμβολὴ προὔχουσα πλήσσειν ὅπου παρατύχοι, καθάπερ τῶν προβάτων τὰ ἄρρενα, εἴωθε. 5.21.12 τῶν μὲν οὖν τειχομαχούντων οἱ κριοὶ τοιοῦδε εἰσί. 5.21.13 Γότθοι δὲ ἀμπολύ τι φακέλλων χρῆμα ἔκ τε ξύλων καὶ καλάμων ποιησάμενοι ἐν παρασκευῇ εἶχον, ὅπως δὴ ἐς τὴν τάφρον ἐμβαλόντες ὀμαλὸν τε τὸν χῶρον ἐργάζονται καὶ ταύτη διαβαίνειν αἱ μηχαναὶ ἥκιστα εἴργονται. οὕτω μὲν δὴ Γότθοι παρασκευασά5.21.14 μενοι τειχομαχεῖν ὥρμητο. Βελισάριος δὲ μηχανὰς μὲν ἐς τοὺς πύργους ἐτίθετο, ἄς καλοῦσι βαλλίστρας. τόξου δὲ σχῆμα ἔχουσιν αἱ μηχαναὶ αὗται, ἐνερθέν τε αὐτοῦ κοίλη τις ξυλίνη κεραία προὔχει, αὐτὴ μὲν χαλαρὰ ἠρτημένη, σιδηρᾶ δὲ εὐθεία τινὶ ἐπικειμένη. 5.21.15 ἐπειδὴν οὖν τοὺς πολεμίους ἐνθένδε βάλλειν ἐθέλουσιν ἄνθρωποι, βρόχου βραχέος ἐνέρσει τὰ ξύλα ἐς ἄλληλα νεύειν ποιούσιν, ἃ δὴ τοῦ τόξου ἄκρα ζυμβαίνει εἶναι, τὸν τε ἄτρακτον ἐν τῇ κοίλῃ κεραία τίθενται, τῶν ἄλλων βελῶν, ἄπερ ἐκ τῶν τόξων ἀφιᾶσι, μῆκος μὲν ἔχοντα ἡμισυ μάλιστα, εὖρος δὲ κατὰ τετραπλάσιον. 5.21.16 πτεροῖς μέντοι οὐ τοῖς εἰωθόσιν ἐνέχεται, ἀλλὰ ξύλα λεπτὰ ἐς τῶν πτερῶν τὴν χώραν ἐνεύροντες ὅλον ἀπομιμοῦνται τοῦ βέλους τὸ σχῆμα, μεγάλην αὐτῷ λίαν καὶ τοῦ πάχους κατὰ λόγον τὴν ἀκίδα ἐμβάλλον5.21.17 τεσ. σφίγγουσί τε σθένει πολλῷ οἱ ἀμφοτέρωθεν μηχαναῖς τισι, καὶ τότε ἢ κοίλη κεραία προϊούσα ἐκπίπτει μὲν, ζὺν ῥύμη δὲ τοσαύτη ἐκπίπτει τὸ βέλος ὥστε ἐξικνεῖται μὲν οὐχ ἦσσαν ἢ κατὰ δύο τῆς τοξείας βολᾶς, δένδρου δὲ ἢ λίθου ἐπιτυχὸν τέμνει ῥαδίως. 5.21.18 τοιαύτη μὲν ἢ μηχανὴ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ ὀνόματος τούτου, ὅτι δὴ βάλλει ὡς μάλιστα, ἐπικληθεῖσα. ἐτέρας δὲ μηχανὰς ἐπήξαντο ἐν ταῖς τοῦ περιβόλου ἐπάλξεσιν ἐς 5.21.19 λίθων βολὰς ἐπιτηδείας. σφενδόνῃ δὲ αὐταὶ εἰσιν ἐμφορεῖς καὶ ὄναγροι ἐπικαλοῦνται. ἐν δὲ ταῖς πύλαις λύκους ἔξω ἐπέτιθεντο, οὓς δὴ ποιούσι τρόπῳ τοιῷδε. 5.21.20 δοκοὺς δύο ἰστᾶσιν ἐκ γῆς ἄχρι καὶ ἐς τὰς ἐπάλξεις ἐξικνουμένας, ξύλα τε εἰργασμένα ἐπ' ἄλληλα θέμενοι τὰ μὲν ὀρθὰ, τὰ δὲ ἐγκάρσια ἐναρμόζουσιν, ὡς τῶν ἐνέρσεων τὰ ἐν μέσῳ εἰς ἀλλήλους τρυπήματα φαίνε5.21.21 σθαι. ἐκάστης δὲ ἀρμονίας ἐμβολὴ τις προὔχει, κέντρῳ παχεῖ ἐς τὰ μάλιστα ἐμφορῆς οὔσα. καὶ τῶν ξύλων τὰ ἐγκάρσια ἐς δοκὸν ἐκατέραν πηξάμενοι, ἄνωθεν ἄχρι ἐς μοῖραν διήκοντα τὴν ἡμίσειαν, ὑπτίας τὰς 5.21.22 δοκοὺς ἐπὶ τῶν πυλῶν ἀνακλίνουσι. καὶ ἐπειδὴν αὐτῶν ἐγγυτέρω οἱ πολέμιοι ἴκωνται, οἱ δὲ ἄνωθεν ἄκρων δοκῶν ἀψάμενοι ὠθοῦσιν, αὗται δὲ ἐς τοὺς ἐπιόντας ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐμπίπτουσαι τοῖς προέχουσι τῶν ἐμβολῶν, ὅσους ἂν λάβοιεν, εὐπετῶς κτείνουσι. Βελισάριος μὲν οὖν ταῦτα ἐποίει. 5.22.1 Γότθοι δὲ ὀκτωκαιδεκάτῃ ἀπὸ τῆς προσηδρείας ἡμέρᾳ, Οὐιτιγίδος σφίσειν ἡγουμένου, ἀμφὶ ἡλίου ἀνατολὰς ὡς τειχομαχῆσοντες ἐπὶ τὸν περίβολον ἦσαν, καὶ Ῥωμαίους ἅπαντας προϊούσα ἢ τῶν πύργων τε καὶ κριῶν ὄψις

παντάπασί τε ἀήθης οὔσα ἐξέπλησσε. 5.22.2 Βελισάριος δὲ βαδίζουσαν ξὺν ταῖς μηχαναῖς ὀρῶν τὴν τῶν πολεμίων παράταξιν, ἐγέλα τε καὶ τοὺς στρατιώτας ἡσυχάζειν ἐκέλευε, καὶ τῶν χειρῶν μηδαμῶς ἄρχειν, ἕως αὐτὸς σημήνη. ὅτου δὲ ἕνεκα γελῶν, ἐν μὲν τῷ αὐτίκα ἤκιστα ἐδήλου, ὕστερον δὲ ἐγνώσθη. 5.22.3 Ῥωμαῖοι μὲντοι αὐτὸν εἰρωνεύεσθαι ὑποτοπάσαντες ἐκάκιζόν τε καὶ ἀναιδῆ ἐκάλουν, καὶ ὅτι ἐς τὰ πρόσω ἰόντας οὐκ ἀναστέλλοι τοὺς ἐναντίους, δεινὰ ἐποιοῦντο. 5.22.4 ἐπεὶ δὲ Γότθοι τῆς τάφρου ἐγγυτέρω ἴκοντο, πρῶτος 5.22.4 ὁ στρατηγὸς τὸ τόξον ἐντείνας, τῶν τινα τεθωρακισμένων τε καὶ τῆς στρατιᾶς ἡγουμένων εἰς τὸν 5.22.5 αὐχένα ἐπιτυχῶν βάλλει. καὶ ὁ μὲν καιρίαν πληγὴς ἔπεσεν ὕπτιος, Ῥωμαίων δὲ ὁ λεῶς ἅπας ἀνέκραγον ἐξαίσιόν τε καὶ ἀκοῆς κρεῖσσον, ἄριστον οἰωνὸν ζυνε5.22.6 νεχθῆναι σφίσι οἰόμενοι. δις δὲ Βελισαρίου τὸ βέλος ἀφέντος, ταῦτο τοῦτο καὶ αὐθις ξυνέβη, καὶ ἢ τε κραυγὴ μείζων ἀπὸ τοῦ περιβόλου ἤρθη καὶ τοὺς πο5.22.7 λεμίους ἡσῆσθαι ἤδη Ῥωμαῖοι ᾤοντο. καὶ τότε μὲν Βελισάριος τῇ μὲν στρατιᾷ πάση κινεῖν τὰ τοξεύματα πάντα ἐσήμαινε, τοὺς δὲ ἀμφ' αὐτὸν ἅπαντας ἐς μὸ5.22.8 νους τοὺς βόας ἐκέλευε βάλλειν. πάντων τε τῶν βοῶν αὐτίκα πεσόντων, οὔτε τοὺς πύργους περαιτέρω κινεῖν οἱ πολέμιοι εἶχον οὔτε τι ἐπιτεχνήσασθαι ἀπο5.22.9 ρούμενοι ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ οἰοῖ τε ἦσαν. οὕτω δὲ Βελισαρίου τε ἡ πρόνοια ἐγνώσθη τοῦ μὴ ἐκαστάτω ὄντας τοὺς πολεμίους ἀναστέλλειν πειρᾶσθαι, καὶ ὅτι γελῶν τὴν τῶν βαρβάρων εὐήθειαν, οἱ δὲ βόας περιάζειν ἐς τῶν ἐναντίων τὸ τεῖχος οὕτως ἀνεπισκέπτως ἐλπίδα εἶχον. ταῦτα μὲν ἀμφὶ Σαλαρίαν πύλην ἐγέ5.22.10 νετο. Οὐίτιγισ δὲ ταύτη ἀποκρουσθεῖς, Γότθων μὲν στρατιὰν πολλὴν αὐτοῦ εἶασε, φάλαγγα δὲ αὐτῶν βαθεῖαν κομιδῆ ποιησάμενος καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἐπιστείλας προσβολὴν μὲν μηδαμῆ τοῦ περιβόλου ποιεῖσθαι, μένοντας δὲ ἐν τάξει βάλλειν τε συχνὰ ἐς τὰς ἐπάλξεις καὶ ὡς ἤκιστα Βελισαρίῳ καιρὸν ἐνδιδόναι ἐπιβοηθεῖν ἐτέρωσε τοῦ τεῖχους ὅπη ἂν αὐτὸς προσβάλλειν μέλλῃ στρατῷ πλείονι, οὕτω δὲ ἀμφὶ πύλην Πραίνεστίναν ἐπὶ μοῖραν τοῦ περιβόλου, ἦν Ῥωμαῖοι Βιβάριον καλοῦσι, καὶ ἢ τὸ τεῖχος ἦν ἐπιμαχώτατον μάλιστα, πολλῶ 5.22.11 στρατῷ ἦει. ἐτύγχανον δὲ ἤδη καὶ μηχαναὶ ἄλλαι πύργων τε καὶ κριῶν καὶ κλίμακες πολλὰ ἐνταῦθα οὔσαι. 5.22.12 Ἐν τούτῳ δὲ Γότθων προσβολῇ ἐτέρα ἐς πύλην Αὐρηλίαν ἐγίνετο τρόπῳ τοιῶδε. Ἀδριανοῦ τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος τάφος ἕξω πύλης Αὐρηλίας ἐστίν, ἀπέχων τοῦ περιβόλου ὅσον λίθου βολὴν, θέαμα λόγου 5.22.13 πολλοῦ ἄξιον. πεποίηται γὰρ ἐκ λίθου Παρίου καὶ οἱ λίθοι ἐπ' ἀλλήλοις μεμύκασιν, οὐδὲν ἄλλο ἐντὸς ἔχοντες. πλευραὶ τε αὐτοῦ τέσσαρές εἰσιν ἴσαι ἀλλήλαις, εὖρος μὲν σχεδὸν τι ἐς λίθου βολὴν ἐκάστη 5.22.14 ἔχουσα, μῆκος δὲ ὑπὲρ τὸ τῆς πόλεως τεῖχος. ἀγάλματά τε ἄνω ἐκ λίθου εἰσὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνδρῶν τε καὶ ἵπων θαυμάσια οἷα· τοῦτον δὲ τὸν τάφον οἱ παλαιοὶ ἄνθρωποι (ἐδόκει γὰρ τῇ πόλει ἐπιτείχισμα εἶναι) τειχίσμασι δύο ἐς αὐτὸν ἀπὸ τοῦ περιβόλου διήκουσι περιβάλλουσι καὶ μέρος εἶναι τοῦ τεῖχους πεποίηται. 5.22.15 ἔοικε γοῦν πύργῳ ὑψηλῷ πύλης τῆς ἐκείνη προβεβλημένῳ. ἦν μὲν οὖν τὸ ἐνταῦθα ὀχύρωμα ἰκανώτατον. τούτου δὲ τῷ φυλακτηρίῳ Κωνσταντῖνον ἐπιστήσας 5.22.16 Βελισάριος ἔτυχεν. ᾧ δὲ ἐπέστειλε καὶ τῆς φυλακῆς τεῖχους τοῦ ἐχομένου ἐπιμελεῖσθαι, φαύλην τινὰ καὶ οὐκ ἀξιόλογον φρουρὰν ἔχοντος. ἤκιστα γὰρ ταύτη ἐπιμάχου ὄντος τοῦ περιβόλου, ἄτε τοῦ ποταμοῦ παραρρέοντος, οὐδεμίαν αὐτόθι προσβολὴν ἔσεσθαι ὑποτοπήσας, οὐκ ἀξιόλογον ἐνταῦθα φυλακτήριον κατεστήσατο, ἀλλ' ὀλίγων οἱ τῶν στρατιωτῶν ὄντων, τοῖς τῶν χωρίων ἀναγκαιοτάτοις τὸ πλῆθος ἐνειμεν. 5.22.17 ἐς πεντακισχιλίους γὰρ μάλιστα τὸ βασιλέως στρατεύμα ἐν Ῥώμῃ κατ' ἀρχὰς τῆσδε τῆς πολιορκίας ξυνηῖ. 5.22.18 Κωνσταντῖνος δὲ (καὶ γὰρ οἱ ἠγγέλλοντο οἱ πολέμιοι τῆς ἐς τὸν Τίβεριν ἀποπειρώμενοι διαβάσεως) δείσας περὶ τῷ ἐκείνῳ τειχίσματι αὐτὸς μὲν κατὰ τάχος ἐκεῖσε ξὺν ὀλίγοις τισὶν ἐβοήθει, τοῖς δὲ πλείοσι τῆς ἐν τῇ πύλῃ τε

καὶ τῷ τάφῳ φρουρᾶς ἐπιμελεῖσθαι παρήγ5.22.19 γελλεν. ἐν τούτῳ δὲ οἱ Γότθοι πύλην τῆς Αὐρηλιάς καὶ τῷ Ἀδριανοῦ πύργῳ προσέβαλλον, μηχανὴν μὲν οὐδεμίαν ἔχοντες, κλιμάκων δὲ πάμπολύ τι ἐπαγόμενοι χρῆμα καὶ τοξευμάτων πλήθει ῥᾶον ἔς τε ἀπορίαν καταστήσασθαι τοὺς πολεμίους οἰόμενοι καὶ τοῦ ἐνταῦθα φυλακτηρίου κρατήσιν δι' ὀλιγανθρωπίας οὐ5.22.20 δενὶ πόνῳ. θύρας δὲ προβεβλημένοι ἐβάδιζον, οὐδὲν ἐλασσομένους τῶν ἐν Πέρσαις θυρεῶν, καὶ ἔλαθόν γε 5.22.21 τοὺς ἐναντίους ἀγχοτάτω αὐτῶν ἦγοντες. ὑπὸ γὰρ τῇ στοᾷ κρυπτόμενοι ἦλθον, ἢ ἔς τὸν Πέτρου τοῦ ἀποστόλου νεῶν διήκει. ἐνθὲνδε φανέντες ἐξαπιναίως ἔργου εἶχοντο, ὡς μήτε τῇ καλουμένη βαλλίστρᾳ χρῆσθαι τοὺς φύλακας οἴους τε εἶναι (οὐ γὰρ πέμπουσιν ὅτι μὴ ἔξ ἐναντίας αἱ μηχαναὶ αὐταὶ τὰ βέλη) οὐ μὴν οὐδὲ τοῖς τοξεύμασι τοὺς ἐπιόντας ἀμύνεσθαι, τοῦ 5.22.22 πράγματος σφίσι διὰ τὰς θύρας ἀντιστατοῦντος. ἐπεὶ δὲ καρτερῶς τε οἱ Γότθοι ἐνέκειντο, βάλλοντες συχνὰ ἔς τὰς ἐπάλλξεις, καὶ τὰς κλίμακας ἤδη προσθήσειν τῷ τειχίσματι ἔμελλον, κυκλώσαντες σχεδόν τι τοὺς ἐκ τοῦ τάφου ἀμυνομένους, αἰεὶ γὰρ αὐτοῖς, εἰ χωρήσειαν, κατὰ νότου ἐκ τῶν πλαγίων ἐγίνοντο, χρόνον μὲν τινα ὀλίγον ἔκπληξιν τοῖς Ῥωμαίοις ἐγένετο οὐκ ἔχουσιν ἐλπίδα καθ' ὃ τι χρῆ ἀμυνομένους σωθῆναι, μετὰ δὲ ξυμφρονήσαντες τῶν ἀγαμάτων τὰ πλεῖστα, μεγάλα λίαν ὄντα, διέφθειρον, αἶροντες τε λίθους περιπληθεῖς ἐνθὲνδε χερσὶν ἀμφοτέραις κατὰ κορυφὴν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐρρίπτουν, οἱ δὲ βαλλόμενοι ἐνεδίδο5.22.23 σαν. κατὰ βραχὺ τε αὐτῶν ὑποχωρούντων, τὸ πλέον ἤδη Ῥωμαῖοι ἔχοντες, ἐθάρσησάν τε καὶ ζῆν βοῆ μείζονι τόξοις τε καὶ λίθων βολαῖς τοὺς τειχομαχοῦντας 5.22.24 ἡμύνοντο. καὶ τῶν μηχανῶν ἀψάμενοι ἔς δέος μέγα τοὺς ἐναντίους ἦγον, ἢ τε προσβολὴ αὐτῶν δι' ὀλίγου 5.22.25 ἐγένετο. παρῆν δὲ ἤδη καὶ Κωνσταντῖνος δεδιζάμενός τε τοὺς τοῦ ποταμοῦ ἀποπειρασαμένους καὶ ῥαδίως ὠσάμενος, ἐπεὶ οὐ παντάπασιν ἀφύλακτον, ὡσπερ ὦντο, τὸ ἐκείνη τείχισμα εὖρον. οὕτω τε ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὰ ἀμφὶ πύλην Αὐρηλιάς ἐγένετο. 5.23.1 Ἐς μέντοι πύλην τὴν ὑπὲρ ποταμὸν Τίβεριν, ἢ Παγκρατιανὴ καλεῖται, δύναμις τῶν πολεμίων ἐλθοῦσα οὐδὲν ὅ τι καὶ ἄξιον λόγου ἔδρασε, χωρίου ἰσχυροῦ ἀνάντης τε γὰρ καὶ πρὸς τὰς ἐφόδους οὐκ εὐ5.23.2 πετὴς ταύτη ὁ τῆς πόλεως περίβολός ἐστι. Παῦλος ἐνταῦθα φυλακὴν εἶχε, ζῆν καταλόγῳ πεζικῶ, οὗ αὐτὸς ἦρχεν. οὐ μὴν οὐδὲ πύλης Φλαμινίας ἀπεπειράσαντο, ἐπεὶ ἐν χώρῳ κρημνώδει κειμένη οὐ λίαν ἐστὶν εὐπρόσ5.23.3 οδος. οἱ Ῥῆγες ἐνταῦθα πεζικὸν τέλος ἐφύλασσον καὶ Οὐρσικῖνος, ὃς αὐτῶν ἦρχε. ταύτης δὲ μετὰ τῆς πύλης καὶ τῆς ἐν δεξιᾷ ἐχομένης πυλίδος, ἢ Πιγκιανὴ ὀνομάζεται, μοῖρά τις τοῦ περιβόλου δίχα τὸ παλαιὸν ἀπὸ ταύτομάτου διαιρεθεῖσα, οὐκ ἔξ ἐδάφους μέντοι, ἀλλ' ὅσον ἐκ μήκους τοῦ ἡμίσεος, οὐκ ἔπεσε μὲν οὐδὲ ἄλλως διεφθάρη, ἐκλίθη δὲ οὕτως ἐφ' ἐκάτερα, ὡς τὸ μὲν ἐκτὸς τοῦ ἄλλου τείχους, τὸ δὲ 5.23.4 ἐντὸς φαίνεσθαι. καὶ ἀπ' αὐτοῦ Περιβόλον Διερρωγὸτα Ῥωμαῖοι τῇ σφετέρᾳ γλώσσει ἐκ παλαιοῦ καλοῦσι 5.23.5 τὸν χώρον. τοῦτο δὲ τὸ μέρος καθελεῖν τε καὶ ἀνοικοδομήσασθαι Βελισάριον κατ' ἀρχὰς ἐγχειροῦντα ἐκώλυον Ῥωμαῖοι, Πέτρον σφίσι τὸν ἀπόστολον ὑποσχέσθαι ἰσχυριζόμενοι αὐτῷ μελήσειν τοῦ ἐνταῦθα φυλακτηρίου. τοῦτον δὲ τὸν ἀπόστολον σέβονται Ῥωμαῖοι 5.23.6 καὶ τεθήπασιν πάντων μάλιστα. ἀπέβη τε αὐτοῖς ἅπαντα ἐν τῷδε τῷ χωρίῳ ἢ διεννοοῦντο καὶ προσεδόκων. οὐδὲ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, οὐ μὴν οὐδὲ ἔς τὸν ἅπαντα χρόνον, καθ' ὃν Γότθοι Ῥώμην ἐπολιόρκουν, οὔτε πολεμίων τις δύναμις ἐνταῦθα ἀφίκετο οὔτε τινὰ 5.23.7 ταραχὴν γενέσθαι ξυνέβη. καὶ ἐθαυμάζομεν γε ὅτι οὐδὲ ἔς μνήμην ἡμετέραν ἢ τῶν πολεμίων αὕτη τοῦ περιβόλου ἢ μοῖρα παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἦλθεν, οὔτε τειχομαχοῦντων οὔτε νύκτωρ ἐπιβουλεόντων τῷ 5.23.8 τείχει, οἷα πολλὰ ἐνεχείρισαν. διὸ δὴ οὐδὲ ὕστερόν τις ἀνοικοδομήσασθαι τοῦτο ἐτόλμησεν, ἀλλ' ἔς ἡμέραν τήνδε οὕτω τὸ ἐκείνη διήρηται τείχος. ταῦτα μὲν οὖν ὧδέ πη ἔσχεν. 5.23.9 Ἐν δὲ Σαλαρίᾳ πύλην Γότθος ἀνήρ

εὐμήκης τε καὶ ἀγαθὸς τὰ πολέμια θώρακά τε ἐνδιδυσκόμενος καὶ κράνος ἐν τῇ κεφαλῇ ἔχων, ὧν τε οὐκ ἀφανὴς ἐν τῷ Γότθων ἔθνει, οὐκ ἐν τάξει ζῆν τοῖς ἄλλοις ἔμεινεν, ἀλλ' ἐπὶ δένδρου ἰστάμενος ἔβαλε συχνὰ ἐς τὰς ἐπάλ5.23.10 ζεις. τοῦτον δὲ τὸν ἄνδρα μηχανὴ ἐν πύργῳ κατὰ 5.23.11 μέρος τὸ λαῖον οὔσα τύχη τινὶ ἔβαλε. διαβὰν δὲ τὸν τε θώρακα καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου σῶμα τὸ βέλος ὑπὲρ ἡμισυ ἐς τὸ δένδρον ἔδω, ἐνέρσει τε αὐτοῦ τὸν ἄνδρα 5.23.12 ζυνησαν νεκρὸν ἤρτησεν. ὅπερ ἐπεὶ οἱ Γότθοι κατεῖδον, κατορρωδήσαντες καὶ βελῶν ἕξω γενόμενοι ἔμεινον μὲν ἔτι ἐν τάξει, τοὺς δὲ ἐν τῷ τείχει οὐκέτι ἐλύπουν. 5.23.13 Βέσσας δὲ καὶ Περάνιος, Οὐιτιγίδος ἐν Βιβαρίῳ ἰσχυρότατα ἐγκείμενου σφίσι, Βελισάριον μετεπέμποντο. ὁ δὲ δεῖσας περὶ τῷ ἐνταῦθα τείχει (ἦν γὰρ ταύτη ἐπιμαχώτατον, ὡσπερ εἴρηται) κατὰ τάχος ἐβόηθη αὐτὸς, ἕνα τῶν τινα ἐπιτηδείων λιπῶν ἐν Σαλαρίᾳ. 5.23.14 καὶ τοὺς στρατιώτας εὐρῶν ἐν Βιβαρίῳ τὴν προσβολὴν τῶν ἐναντίων πεφοβημένους, μεγάλην τε οὔσαν καὶ πολυάνθρωπον, ὑπερφρονεῖν τε τῶν πολεμίων ἐκέλευε 5.23.15 καὶ ἐπὶ τὸ θαρσεῖν ἀντικαθίστη. ἦν δὲ ὁ ταύτη χῶρος ὁμαλὸς κομιδῆ καὶ ἀπ' αὐτοῦ ταῖς ἐφόδοις τῶν προσιόντων ἐκκείμενος. τύχη τέ τινι τὸ ἐκείνη τείχος οὕτως ἐπὶ πλεῖστον διερρυήκει ὡς τῶν πλίνθων μὴ 5.23.16 λίαν τὴν ζυνηθήκην ζυνίστασθαι. τείχισμα δὲ ἄλλο βραχὺ περιέβαλλον ἕξωθεν αὐτῷ οἱ πάλαι Ῥωμαῖοι, οὐκ ἀσφαλείας τινὸς ἕνεκα (οὐ γὰρ οὖν οὐδὲ πύργων ὀχύρωμα εἶχεν, οὐ μὴν οὐδὲ ἐπάλξεις τινὲς ἐνταῦθα πεποίηντο οὐδέ τι ἄλλο, ὅθεν ἂν καὶ ἀπόσασθαι οἶόν τε ἦν τὴν ἐς τὸν περίβολον ἐπιβουλήν τῶν πολεμίων) ἀλλὰ τρυφῆς τινος οὐκ εὐπρεποῦς χάριν, ὅπως δὴ λέοντάς τε καὶ τᾶλλα θηρία καθείρξαντες ἐνταῦθα 5.23.17 τηροῖεν. διὸ δὴ καὶ Βιβάριον τοῦτο ὠνόμασται. οὕτω γὰρ Ῥωμαῖοι καλοῦσι τὸν χῶρον οὗ ἂν τῶν ζῶων τὰ μὴ χειροῆθη τρέφεσθαι εἴωθεν. Οὐιτιγίς μὲν οὖν μηχανὰς τε ἄλλας ἄλλη τοῦ τείχους ἡτοίμαζε καὶ ὀρύσσειν τὸ ἕξω τείχισμα τοὺς Γότθους ἐκέλευεν, οἰόμενος, ἦν τούτου ἐντὸς γένωνται, πόνῳ οὐδενὶ τοῦ τείχους κρατήσιν, ὅπερ οὐδαμῇ ἐχυρὸν ζυνηπίστατο 5.23.18 εἶναι. Βελισάριος δὲ ὀρῶν τοὺς πολεμίους τὸ τε Βιβάριον διορύσσοντας καὶ πολλαχῆ τοῦ περιβόλου προσβάλλοντας, οὔτε ἀμύνειν τοὺς στρατιώτας οὔτε ἐν ταῖς ἐπάλξεσι μένειν, ὅτι μὴ λίαν ὀλίγους, εἶα, καίπερ ἅπαν ζῆν αὐτῷ ἔχων, εἴ τι ἐν τῷ στρατοπέδῳ λόγιμον ἦν. 5.23.19 κάτω δὲ ἅπαντας ἀμφὶ τὰς πύλας ἐν παρασκευῇ εἶχε τεθωρακισμένους τε καὶ ξίφη μόνα ἐν χερσὶ φέροντας. ἐπεὶ δὲ οἱ Γότθοι, διελόντες τὸν τοῖχον, ἐντὸς Βιβαρίου ἐγένοντο, Κυπριανὸν ζῆν ἄλλοις τισὶ κατὰ τάχος 5.23.20 ἐπ' αὐτοὺς ἐσβιβάσας ἔργου ἐκέλευεν ἔχεσθαι. καὶ οἱ μὲν τοὺς ἐσπεπρωκότας ἅπαντας ἔκτεινον, οὔτε ἀμυνομένους καὶ ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαφθειρομένους ἐν 5.23.21 τῇ ἐς τὴν ἕξοδον στενοχωρία. τῶν δὲ πολεμίων τῷ ἀπροσδοκῆτῳ καταπλαγέντων καὶ οὐκ ἐν τάξει συντεταγμένων, ἀλλὰ ἄλλου ἄλλη φερομένου, τοῦ περιβόλου τὰς πύλας ἀνακλίνας ἕξαπιναίως ἅπαν ἐπὶ τοὺς ἐναν5.23.22 τίους ἤφειε τὸ στράτευμα. καὶ οἱ μὲν Γότθοι ἐς ἀλκήν ἠκιστα ἔβλεπον, ἀλλ' ἐς φυγὴν, ὅπη ἕκαστος ἔτυχεν, ὤρμηστο. ἐπισπόμενοι δὲ Ῥωμαῖοι τοὺς αἰεὶ ἐν ποσὶ ῥᾶστα ἔκτεινον, ἢ τε δίωξις πολλὴ γέγονεν, ἐπεὶ οἱ Γότθοι μακρὰν ἀπολελειμμένοι τῶν σφετέρων χαρα5.23.23 κωμάτων τῆδε ἐτειχομάχουν. Βελισάριος δὲ τὰς τῶν πολεμίων μηχανὰς καίειν ἐκέλευεν, ἐπὶ πλεῖστον τε ἡ φλοῶς αἰρομένη μείζονα τὴν ἔκπληξιν, ὡς τὸ εἰκὸς, τοῖς φεύγουσιν ἐποίει. 5.23.24 Ἐν τούτῳ δὲ καὶ κατὰ πύλην Σαλαρίαν ζυμπεσεῖν τὴν ὁμοίαν τύχην ζυνέβη. τὰς τε γὰρ πύλας ἕξαπιναίως ἀνέωγον καὶ ἐς τοὺς βαρβάρους ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου ἐνέπιπτον, τούτους τε οὐκ ἀμυνομένους, ἀλλὰ τὰ νῶτα στρέψαντας ἔκτεινον, καὶ τὰ κατ' αὐτοὺς μη5.23.25 χανήματα ἔκαιον. καὶ ἢ τε φλοῶς πολλαχῆ τοῦ τείχους ἐπὶ μέγα ἤρθη ἢ τε τῶν Γότθων ὑπαγωγή κατὰ κράτος ἤδη ἐκ παντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένετο, καὶ ἡ κραυγὴ ἀμφοτέρωθεν ὑπερφυῆς ἦν, τῶν μὲν ἐν τῷ τείχει Ῥωμαίων τοῖς διώκουσιν ἐγκελευομένων, τῶν δὲ ἐν τοῖς χαρακώμασι τὴν τοῦ πάθους ὑπερβολὴν

5.23.26 ὄδυρομένων. ἀπέθανον δὲ Γότθων ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ τρισμῦριοι, ὡς αὐτῶν οἱ ἄρχοντες ἰσχυρίζοντο, καὶ τραυματῖαι πλείους ἐγένοντο· ἄτε γὰρ ἐν πλήθει πολλῶ ὅτε ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων τὰ πλείστα ἐτύγχανον εἰς αὐτοὺς βάλλοντες καὶ οἱ τὰς ἐπεκδρομὰς ποιούμενοι πάμπολύ τι χρεῖμα καταπεπληγμένων τε καὶ φευγόντων 5.23.27 ἀνθρώπων διέφθειρον. ἢ τε τειχομαχία πρῶτῃ ἀρξαμένη ἐτελεύτα ἐς δείλην ὀψίαν. ταύτην μὲν οὖν τὴν νύκτα ἠύλισαντο ἑκάτεροι, Ῥωμαῖοι μὲν ἐν τῷ περιβόλῳ παιανίζοντες καὶ Βελισάριον ἐν εὐφημίαις ποιούμενοι καὶ τὰ τῶν νεκρῶν σκυλεύματα ἔχοντες, Γότθοι δὲ τοὺς τε τραυματίας σφῶν θεραπεύοντες καὶ τοὺς τελευτήσαντας ὄδυρομένοι. 5.24.1 Βελισάριός τε γράμματα βασιλεῖ ἔγραψεν· ἐδήλου δὲ ἡ γραφή τάδε «Ἀφίγμεθα εἰς τὴν Ἰταλίαν, «ὥσπερ ἐκέλευες, χώραν τε αὐτῆς περιβεβλημένοι πολ»λὴν καὶ Ῥώμην κατελάβομεν, ἀπώσαμενοι τοὺς ταύτη «βαρβάρους, ὧν περ ἕναγχος τὸν ἄρχοντα Λεῦδερν ἐς 5.24.2 «ὕμᾶς ἔπεμψα. συμβέβηκε δὲ ἡμῖν τῶν στρατιωτῶν «πλήθος ἔν τε Σικελία καὶ Ἰταλία ἐπὶ φυλακῇ τῶν «ὄχυρωμάτων καταστησαμένοις, ὧν περ δυνατοὶ κατα»κεκρατηκέναι γεγόναμεν, τὸ στράτευμα ἐς πεντακισχι5.24.3 «λίους ἀπολελεῖσθαι. οἱ δὲ πολέμιοι ἤκουσιν ἐφ' ἡμᾶς «ἐς μυριάδας πεντεκαίδεκα συνειλεγμένοι. καὶ πρῶτον μὲν ἡμῖν ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν ἀνδρῶν γενομένοις «παρὰ Τίβερν ποταμὸν, ἠναγκασμένοις τε παρὰ γνώμην «αὐτοῖς ἐς χεῖρας ἐλθεῖν, μικροῦ κατακεχῶσθαι δορᾶ5.24.4 «των συμβέβηκε πλήθει. ἔπειτα δὲ τειχομαχήσαντες «οἱ βάρβαροι παντὶ τῷ στρατῷ καὶ μηχαναῖς τισι «προσβαλόντες πανταχόσε τοῦ τείχους, ὀλίγου ἐδέησαν «ἡμᾶς τε αὐτοβοεῖ καὶ τὴν πόλιν ἐλεῖν, εἰ μὴ τις ἡμᾶς 5.24.5 «ἀνήρπασε τύχη. τὰ γὰρ τῶν πραγμάτων νικῶντα τὴν «φύσιν οὐκ ἂν εἰκότως ἐς ἀνδρῶν ἀρετὴν, ἀλλ' ἐς τὸ 5.24.6 «κρεῖσσον ἀναφέρεσθαι πρέποι. τὰ μὲν οὖν ἄχρι «τοῦδε ἡμῖν πεπραγμένα, εἴτε τύχη τινὶ εἴτε ἀρετῇ, «ὡς ἄριστα ἔχει· τὰ δὲ ἐνθένδε βουλοίμην ἂν ἀμείνω 5.24.7 «τοῖς πράγμασι τοῖς σοῖς ἔσεσθαι. ὅσα μέντοι προσή»κει ἐμέ τε εἰπεῖν καὶ ὑμᾶς πράξαι, οὐ μήποτε ἀπο»κρύψομαι, ἐκεῖνο εἰδὼς, ὡς πρόεισι μὲν τὰ ἀνθρώπινα «ὄπη ἂν βουλομένῳ τῷ θεῷ εἴη, οἱ δὲ τῶν ἔργων «ἀπάντων προστάται ἐκ τῶν σφίσιν αὐτοῖς πεπραγμέ»νων τὰς αἰτίας ἢ τοὺς ἐπαίνους ἐς ἀεὶ φέρονται. 5.24.8 «οὐκοῦν ὄπλα τε καὶ στρατιῶται στελλέσθων ἐς ἡμᾶς «τοσοῦτοι τὸ πλήθος ὥστε τοῖς πολεμίοις ἡμᾶς τὸ «λοιπὸν ἐξ ἀντιπάλου τῆς δυνάμεως ἐς πόλεμον τόνδε 5.24.9 «καθίστασθαι. οὐ γὰρ ἅπαντα χρεῶν πιστεύειν τῇ «τύχῃ, ἐπεὶ οὐδὲ ὁμοίως ἐς πάντα τὸν χρόνον φέρε»σθαι πέφυκεν. ἀλλὰ σὲ, ὦ βασιλεῦ, ἐκεῖνο εἰσίτω, «ὡς ἦν νῦν ἡμῶν οἱ βάρβαροι περιέσσονται, Ἰταλίας «τε τῆς σῆς ἐκπεσοῦμεθα καὶ προσαποβαλοῦμεν τὸ «στράτευμα, καὶ προσέσται ἡμῖν τοσαύτη τις οὕσα ἢ 5.24.10 «ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων αἰσχύνῃ. ἐγὼ γὰρ λέγειν ὡς «καὶ Ῥωμαίους ἀπολεῖν δόξαιμεν, οἱ γε περὶ ἐλάσσονος «τὴν σωτηρίαν τῆς ἐς τὴν σὴν βασιλείαν πεποίηνται 5.24.11 «πίστεως. ὥστε ἡμῖν καὶ τὴν ἄχρι τοῦδε γενομένην «εὐημερίαν εἰς συμφορῶν ὑπόθεσιν τετελευτηκέναι 5.24.12 «ξυμβήσεται. εἰ γὰρ Ῥώμης ἡμῖν καὶ Καμπανίας καὶ «πολλῶ πρότερον Σικελίας ἀποκεκροῦσθαι τετύχηκε, «τὸ πάντων ἂν ἡμᾶς κουφότατον τῶν κακῶν ἔδακνε 5.24.13 «τὸ μὴ τοῖς ἀλλοτρίοις δεδυνῆσθαι πλουτεῖν. καὶ μὴν «καὶ τοῦτο ἐκλογίζεσθαι ὑμᾶς ἄξιον, ὡς Ῥώμην πῶ»ποτε πλείω τινὰ χρόνον οὐδὲ μυριάσι πολλαῖς δια»φυλάξαι δυνατὸν γέγονε, χώραν τε περιβεβλημένην «πολλὴν καὶ τῷ μὴ ἐπιθαλασσίαν εἶναι τῶν ἀναγκαίων 5.24.14 «ἀποκεκλεισμένην ἀπάντων. καὶ Ῥωμαῖοι νῦν μὲν «εὐνοϊκῶς ἡμῖν ἔχουσι, τῶν δὲ κακῶν αὐτοῖς, ὡς τὸ «εἰκὸς, μηκνομένων, οὐδὲν μελλήσουσιν ὑπὲρ αὐτῶν 5.24.15 «ἐλέσθαι τὰ κρεῖσσω. οἱ γὰρ ἐξ ὑπογούου τισὶν ἐς «εὔνοϊαν καθιστάμενοι, οὐ κακοτυχοῦντες, ἀλλ' εὖ «πάσχοντες, τὸ πιστὸν ἐς αὐτοὺς διασώζειν εἰώθασιν. 5.24.16 «ἄλλως τε καὶ λιμῷ Ῥωμαῖοι ἀναγκασθήσονται πολλὰ 5.24.17 «ὧν οὐκ ἂν βούλοιντο πράξαι. ἐγὼ μὲν οὖν οἶδα «θάνατον ὀφείλων τῇ σῇ βασιλείᾳ, καὶ διὰ τοῦτο ζῶντά «με οὐδεὶς ἂν ἐνθένδε

ἐξελεῖν δύναίτο. σκόπει δὲ «ὅποιαν ποτέ σοι δόξαν ἢ τοιαύτη Βελισαρίου τελευτῆ 5.24.18 «φέρει.» τοσαῦτα μὲν Βελισάριος ἔγραψε. βασιλεὺς δὲ λίαν ξυνταραχθεὶς στρατεύματά τε καὶ ναῦς σπουδῆ ἤγειρε καὶ τοῖς ἀμφὶ Βαλεριανόν τε καὶ Μαρτίνον 5.24.19 ἐπέστελλε κατὰ τάχος ἰέναι. σταλέντες γὰρ ξὺν στρατεύματι ἄλλω ἀμφὶ τὰς χειμερινὰς τροπὰς ἔτυχον, ἐφ' 5.24.20 ᾧ πλεύσουσιν ἐς Ἴταλίαν. οἱ δὲ καταπλεύσαντες ἐς τὴν Ἑλλάδα (περαιτέρω γὰρ βιάζεσθαι τὸν πλοῦν οὐχ οἷοί τε ἦσαν) διεχειμάζον ἐς τὰ ἐπὶ Αἰτωλίας τε καὶ Ἄκαρ5.24.21 νανίας χωρία. ταῦτά τε Βελισαρίῳ δηλώσας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἔτι μᾶλλον αὐτόν τε καὶ Ῥωμαίους ἅπαντας ἐς τὴν προθυμίαν ἐπέρρωσεν. 5.24.22 Ἐν τούτῳ δὲ ξυνηνέχθη ἐν Νεαπόλει τοιόνδε γενέσθαι. Θεωδερῖχου τοῦ Γότθων ἄρχοντος εἰκὼν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐτύγχανεν οὔσα, ἐκ ψηφίδων τινῶν ξυγκειμένη, μικρῶν μὲν ἐς ἄγαν, χροιαῖς δὲ βεβαμμένων 5.24.23 σχεδόν τι ἀπάσαις. ταύτης τῆς εἰκόνας ποτὲ τὴν κεφαλὴν διαρρηῆναι ζῶντος Θεωδερῖχου ξυμβέβηκε, τῆς τῶν ψηφίδων ἐπιβολῆς ἐκ τοῦ αὐτομάτου ξυνταραχθείσης, καὶ Θεωδερῖχῳ ξυνηνέχθη τελευτῆσαι τὸν βίον 5.24.24 αὐτίκα δὴ μάλα. ἐνιαυτοῖς δὲ ὀκτὼ ὕστερον αἰ τὴν τῆς εἰκόνας γαστέρα ποιῶσαι ψηφίδες διερρύησαν ἐξαπιναίως, καὶ Ἀταλάριχος ὁ Θεωδερῖχου θυγατρίδοῦς 5.24.25 εὐθύς ἐτελεύτα. χρόνου τε τριβέντος ὀλίγου πίπτουσι μὲν ἐς γῆν αἰ περὶ τὰ αἰδοῖα ψηφίδες, Ἄμαλασοῦνθα δὲ ἡ Θεωδερῖχου παῖς ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο. ταῦτα 5.24.26 μὲν οὖν τῆδε ἐχώρησε. Γότθων δὲ Ῥώμης ἐς τὴν πολιορκίαν καθισταμένων τὰ ἐκ τῶν τῆς εἰκόνας μῆρῶν ἄχρι 5.24.27 ἐς ἄκρους πόδας διεφθάρθαι τετύχηκε. ταύτη τε ἅπασα ἐκ τοῦ τοίχου ἐξίτηλος ἢ εἰκὼν γέγονεν, οἱ τε Ῥωμαῖοι τὸ πρᾶγμα τοῦτο ξυμβαλόντες περιέσεσθαι τῷ πολέμῳ ἰσχυρίζοντο τὸν τοῦ βασιλέως στρατὸν, οὐκ ἄλλο οὐδὲν εἶναι τοὺς Θεωδερῖχου πόδας ἢ τὸν Γότθων λεῶν, ὧν ἐκεῖνος ἤρχεν, οἰόμενοι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ 5.24.28 εὐέλπιδες ἔτι μᾶλλον ἐγένοντο. ἐν μέντοι Ῥώμῃ τῶν τινες πατρικίων τὰ Σιβύλλης λόγια προῦφερον, ἰσχυριζόμενοι τὸν κίνδυνον τῇ πόλει ἄχρι ἐς τὸν Ἰούλιον 5.24.29 μῆνα γεγενῆσθαι μόνον. χρῆναι γὰρ τότε βασιλέα Ῥωμαίοις καταστήναί τινα, ἐξ οὗ δὴ Γετικὸν οὐδὲν 5.24.30 Ῥώμῃ τὸ λοιπὸν δεῖσειε. Γετικὸν γὰρ φασιν ἔθνος τοὺς Γότθους εἶναι· εἶχε δὲ τὸ λόγιον ὧδε· θυιντιλι 5.24.31 μενσε ** ρεγε νιηιλ γετιξυμ ιαμ * πέμπτον δὲ μῆνα τὸν Ἰούλιον ἰσχυρίζοντο εἶναι, οἱ μὲν, ὅτι Μαρτίου ἰσταμένου ἢ πολιορκία κατ' ἀρχὰς γέγονεν, ἀφ' οὗ δὴ πέμπτον Ἰούλιον ξυμβαίνει εἶναι, οἱ δὲ, ὅτι Μάρτιον πρῶτον πρὸ τῆς Νουμᾶ βασιλείας ἐνόμιζον μῆνα, ὅτε δὴ Ῥωμαίοις ἐς δέκα μῆνας ὁ τοῦ ἐνιαυτοῦ χρόνος ξυνηίει, Ἰούλιός τε ἀπ' αὐτοῦ Κυντίλιος ὠνομάζετο. 5.24.32 ἀλλ' ἦν ἄρα τούτων οὐδὲν ὑγιές. οὔτε γὰρ βασιλεὺς τότε Ῥωμαίοις κατέστη, καὶ ἡ πολιορκία ἐνιαυτῷ ὕστερον διαλυθήσεσθαι ἔμελλε, καὶ αὐθις ἐπὶ Τουτίλα Γότθων ἄρχοντος ἐς τοὺς ὁμοίους Ῥώμῃ κινδύνους 5.24.33 ἰέναι, ὡς μοι ἐν τοῖς ὀπισθε λελέξεται λόγοις. δοκεῖ γὰρ μοι οὐ ταύτην δὴ τὴν τῶν βαρβάρων ἔφοδον τὸ μαντεῖον δηλοῦν, ἀλλ' ἑτέραν τινὰ ἢ ἤδη ξυμβᾶσαν ἢ 5.24.34 ὕστερόν ποτε ἐσομένην. τῶν γὰρ Σιβύλλης λογίων τὴν διάνοιαν πρὸ τοῦ ἔργου ἐξευρεῖν ἀνθρώπῳ οἶμαι 5.24.35 ἀδύνατον εἶναι. αἴτιον δὲ ὅπερ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω ἐκεῖνα ἀναλεξάμενος ἅπαντα· ἢ Σίβυλλα οὐχ ἅπαντα ἐξῆς τὰ πράγματα λέγει οὐδὲ ἀρμονίαν τινὰ ποιουμένη τοῦ λόγου, ἀλλ' ἔπος εἶποῦσα ὅτι δὴ ἀμφὶ τοῖς Λιβύης κακοῖς ἀπεπήδησεν εὐθύς ἐς τὰ Περσῶν ἦθη. 5.24.36 ἐνθένδε τε Ῥωμαίων ἐς μνήμην ἐλθοῦσα μεταβιβάζει ἐς τοὺς Ἀσσυρίους τὸν λόγον. καὶ πάλιν ἀμφὶ Ῥω5.24.37 μαίοις μαντευσμένη προλέγει τὰ Βρεττανῶν πάθη. ταύτη τε ἀδύνατά ἐστιν ἀνθρώπῳ ὄψωσθαι πρὸ τοῦ ἔργου τῶν Σιβύλλης λογίων ξυνεῖναι, ἦν μὴ ὁ χρόνος αὐτὸς ἐκβάντος ἤδη τοῦ πράγματος καὶ τοῦ λόγου ἐς πείραν ἐλθόντος ἀκριβῆς τοῦ ἔπους ἐρμηνεύς γένοιτο. ἀλλὰ ταῦτα μὲν λογιζέσθω ἕκαστος ὅπη αὐτῷ φίλον. ἐγὼ δὲ ὅθενπερ ἐξέβην ἐπάνειμι. 5.25.1 Ἐπειδὴ Γότθοι ἀπεκρούσθησαν τειχομαχοῦντες, ἠύλισαντο τὴν νύκτα ἐκείνην οὕτως ὡσπερ ἐρρήθη 5.25.2 ἐκάτεροι.

τῆ δὲ ὑστεραία Βελισάριος πάντας Ῥωμαίους ἐκέλευε παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἐς Νεάπολιν ὑπεκκομίζειν, καὶ τῶν οἰκετῶν ὅσους μὴ ἀναγκαίους σφίσιν ἐς τοῦ τείχους τὴν φυλακὴν ἔσεσθαι ᾤοντο, ὅπως δὴ 5.25.3 μὴ ἐς ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων καθιστῶνται. ταῦτὸ δὲ τοῦτο ποιεῖν καὶ τοῖς στρατιώταις ἐπήγγελλεν, εἴ τιτι οἰκέτης ἢ θεράπαινα ἦν. οὐ γὰρ ἔτι οἶός τε εἶναι τὰς σιτήσεις αὐτοῖς ἔφασκεν ἐν πολιορκίᾳ κατὰ τὰ εἰωθότα παρέχεσθαι, ἀλλ' αὐτοὺς τὸ μὲν ἡμισυ ἐς ἡμέραν ἐκάστην ἐν αὐτοῖς φέρεσθαι τοῖς ἐπιτηδείοις 5.25.4 ἐπάναγκες εἶναι, τὸ δὲ λειπόμενον ἐν ἀργυρίῳ. οἱ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίουν. καὶ πλῆθος πολὺ αὐτίκα ἐς Καμπανίαν ἦει. ἐκομίζοντο δὲ οἱ μὲν πλοίων ἐπιτυχόντες ἄπερ ἐν τῷ Ῥώμης λιμένι ὠρμίζετο, οἱ δὲ καὶ 5.25.5 περὶ ὁδῶ τῆ καλουμένη Ἀππία ἰόντες. κίνδυνός τε οὐδεὶς ἢ δέος ἐκ τῶν πολιορκούντων ἐγένετο οὔτε τοῖς ταύτη βαδίζουσιν οὔτε τοῖς ἐπὶ τοῦ λιμένος ἰοῦσιν. 5.25.6 οἱ γὰρ πολέμιοι οὔτε Ῥώμην ζύμπασαν τοῖς χαρακώμασι περιβαλέσθαι διὰ μέγεθος τῆς πόλεως οἶοί τε ἦσαν οὔτε κατ' ὀλίγους ἐτόλμων μακρὰν ἀπολείπεσθαι τῶν στρατοπέδων, φοβούμενοι τὰς ἐπεκδρομὰς τῶν 5.25.7 ἐναντίων. καὶ δι' αὐτὸ τοῖς πολιορκουμένοις ἐπὶ χρόνον τινὰ πολλὴ ἐξουσία ἐγένετο τῆς τε πόλεως ἀπανίστασθαι καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔξωθεν ἐς αὐτὴν ἐσκο5.25.8 μίζεσθαι. μάλιστα δὲ νύκτωρ οἱ βάρβαροι ἐς δέος τε αἰεὶ μέγα καθίσταντο καὶ φυλακὰς ποιούμενοι ἐν τοῖς 5.25.9 στρατοπέδοις ἠσύχαζον. ἐπεὶ ἐκ τῆς πόλεως ἄλλοι τε καὶ Μαυρούσιοι συχνοὶ ἐξιόντες, ὅπη τοὺς πολεμίους ἢ καθεύδοντας ἢ ὁδῶ ἰόντας κατ' ὀλίγους εὐρήσειαν (οἷα πολλὰ ἐν στρατῷ μεγάλῳ γίνεσθαι εἶωθεν, ἄλλων τε ἀναγκαίων χρεῶν ἕνεκα καὶ τοῦ βόσκειν ἵππους τε καὶ ἡμιόνους καὶ ζῶα ὅσα ἐς βρῶσιν ἐπιτήδεια ἦν) ἔκτεινόν τε καὶ κατὰ τάχος ἐσκυλευκότες, πλειόνων σφίσιν, ἂν οὕτω τύχοι, πολεμίων ἐπεισεπόντων ὑπεχώρουν δρόμῳ, ἄνδρες φύσει τε ποδώκεις καὶ κούφως ἐσκευασμένοι καὶ τῆ φυγῆ προλαμβάνον5.25.10 τες. οὕτω μὲν ἐκ Ῥώμης ὑποχωρεῖν ὁ πολὺς ὄμιλος ἴσχυον, καὶ οἱ μὲν ἐπὶ Καμπανίας, οἱ δὲ ἐπὶ Σικελίας ἦσαν, οἱ δὲ ὅπη ῥᾶόν τε σφίσιν ἐνομίσθη καὶ βέλτιον 5.25.11 εἶναι. Βελισάριος δὲ ὄρων τὸν τε τῶν στρατιωτῶν ἀριθμὸν ἠκιστα ἐς τὴν τοῦ τείχους περίοδον ἐξικνούμενον, ὀλίγοι τε γὰρ ἦσαν, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται, καὶ οὐκ αἰεὶ φυλάσσειν οἱ αὐτοὶ ἄϋπνοι ἴσχυον, ἀλλ' οἱ μὲν ὕπνον, ὡς τὸ εἶκός, ἠροῦντο, οἱ δὲ ἐς τὴν φυλακὴν ἐτετάχατο, καὶ τοῦ δήμου τὸ πλεῖστον μέρος πενία τε πιεζομένους καὶ τῶν ἀναγκαίων σπανίζοντας, ἅτε γὰρ βαναύσοις ἀνθρώποις ἐφήμερά τε ἅπαντα ἔχουσι καὶ ἀργεῖν διὰ τὴν πολιορκίαν ἠναγκασμένοις πόρος οὐδεὶς τῶν ἐπιτηδείων ἐγένετο, στρατιώτας τε καὶ ἰδιώτας ξυνέμιξε καὶ φυλακτηρίῳ ἐκάστῳ ἔνειμε, ῥητόν τινα μισθὸν ἰδιώτῃ ἀνδρὶ τάξας ἐς ἡμέραν ἐκά5.25.12 στην. ὧν δὲ ἐγίνοντο μὲν ξυμμορίαὶ ἐς τὴν φυλακὴν ἱκανῶς ἔχουσαι, νύκτα δὲ τακτὴν ἢ φυλακὴ τοῦ περιβόλου ἐπέκειτο ξυμμορία ἐκάστη, ἐφύλασσόν τε αὐτῶν ἐκ περιτροπῆς ἅπαντες. καὶ ταύτη Βελισάριος ἐκατέρων τὴν ἀπορίαν διέλυεν. 5.25.13 Ὑποψίας δὲ ἐς Σιλβέριον τὸν τῆς πόλεως ἀρχιερέα γεγενημένης, ὡς δὴ προδοσίαν ἐς Γότθους πράσσοι, αὐτὸν μὲν ἐς τὴν Ἑλλάδα ἔπεμψεν αὐτίκα, ἕτερον δὲ ἀρχιερέα ὀλίγῳ ὕστερον, Βιγίλιον ὄνομα, κατεστήσατο. 5.25.14 τινὰς δὲ καὶ τῶν ἐκ βουλῆς ἐπ' αἰτία τῆ αὐτῆ ἐνθένδε ἐξελάσας, ἐπειδὴ τὴν πολιορκίαν οἱ πολέμιοι διαλύσαντες ἀνεχώρησαν, ἐς τὰ οἰκεῖα κατήγαγεν 5.25.15 αὐθις. ἐν τοῖς καὶ Μάξιμος ἦν, οὗ δὲ ὁ προπάτωρ Μάξιμος τὸ ἐς Βαλεντινιανὸν βασιλέα πάθος εἴργαστο. δεῖσας δὲ μὴ τις πρὸς φυλάκων τῶν κατὰ πύλας ἐπιβουλή γένηται, καὶ τις ἔξωθεν χρήμασί τε αὐτοὺς κακουργήσων ἴοι, δις ἐκάστου μηνὸς τὰς τε κλεῖς ἀπάσας ἀφανίζων ἀνευεοῦτο αἰεὶ ἐς ἕτερον σχῆμα, καὶ τοὺς φύλακας ἐς φυλακτήριον ἄλλο μακρὰν που ἄποθεν τοῦ προτέρου ἀντικαθίστη, τοῖς τε ἐν τῷ περιβόλῳ φυλακὴν ἔχουσιν ἐς νύκτα ἐκάστην ἐτέρους 5.25.16 ἐπίστη. οἷς δὲ ἐπέκειτο μέτρον τι τοῦ τείχους περιουσίαν ἐκ περιτροπῆς ἀναγράφεσθαι τὰ τῶν φυλάκων ὀνόματα, καὶ ἦν τις ἐνθένδε ἀπολειφθεῖν, ἕτερον μὲν ἀντ' αὐτοῦ

καταστήσασθαι ἐν τῷ παραντίκα, ἀναφέρειν δὲ τῇ ὑστεραία ἐφ' ἑαυτὸν, ὅστις ποτὲ ὁ ἀπολειφθεὶς εἶη, ὅπως δὴ κόλασις ἢ προσήκουσα ἐς αὐτὸν γίνοιτο. 5.25.17 καὶ μουσικοῖς μὲν ὄργανοις χρήσασθαι τοὺς τεχνίτας ἐν τῷ περιβόλῳ νύκτωρ ἐκέλευε, τῶν δὲ στρατιωτῶν τινὰς καὶ οὐχ ἠκιστα τῶν Μαυρουσίων ἕξω ἔπεμπεν, οἱ ἀμφὶ τὴν τάφρον διανυκτερεύσειν ἀεὶ ἔμελλον, καὶ ζῆν αὐτοῖς κύνας ἠφίει, ὅπως δὴ μηδὲ ἀποθὲν τις 5.25.18 ἐπὶ τὸν περίβολον ἰὼν διαλάθοι· τότε καὶ τοῦ Ἰάνου νεὼ τὰς θύρας τῶν τινες Ῥωμαίων βιασάμενοι ἀνα5.25.19 κλῖναι λάθρα ἐπειράσαντο. ὁ δὲ Ἰανος οὗτος πρῶτος μὲν ἦν τῶν ἀρχαίων θεῶν, οὐς δὴ Ῥωμαῖοι γλώσση τῇ σφετέρᾳ Πένατες ἐκάλουν. ἔχει δὲ τὸν νεῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ πρὸ τοῦ βουλευτηρίου ὀλίγον ὑπερβάντι τὰ 5.25.20 Τρία Φᾶτα. οὕτω γὰρ Ῥωμαῖοι τὰς Μοίρας νενομίκασι καλεῖν. ὅτε νεὼς ἅπας χαλκοῦς ἐν τῷ τετραγώνῳ σχήματι ἔστηκε, τοσοῦτος μέντοι, ὅσον τὸ ἄγαλμα 5.25.21 τοῦ Ἰάνου σκέπειν. ἔστι δὲ χαλκοῦν οὐχ ἦσσαν ἢ πηχῶν πέντε τὸ ἄγαλμα τοῦτο, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἐμφερὲς ἀνθρώπῳ, διπρόσωπον δὲ τὴν κεφαλὴν ἔχον, καὶ τοῖν προσώποιον θάτερον μὲν πρὸς ἀνίσχοντα, τὸ 5.25.22 δὲ ἕτερον πρὸς δύοντα ἤλιον τέτραπται. θύραι τε χαλκαῖ ἐφ' ἑκατέρῳ προσώπῳ εἰσιν, ἃς δὴ ἐν μὲν εἰρήνῃ καὶ ἀγαθοῖς πράγμασιν ἐπιτίθεσθαι τὸ παλαιὸν Ῥωμαῖοι ἐνόμιζον, πολέμου δὲ σφίσις ὄντος ἀνέωγον. 5.25.23 ἐπεὶ δὲ τὸ Χριστιανῶν δόγμα, εἴπερ τινὲς ἄλλοι, Ῥωμαῖοι ἐτίμησαν, ταύτας δὴ τὰς θύρας οὐκέτι οὐδὲ πο5.25.24 λεμοῦντες ἀνέκλινον. ἀλλ' ἐν ταύτῃ δὴ τῇ πολιορκίᾳ τινὲς τὴν παλαιάν, οἶμαι, δόξαν ἐν νῶ ἔχοντες ἐγκεχειρήκασι μὲν αὐτὰς ἀνοιγνύναι λάθρα, οὐ μέντοι παντάπασιν ἴσχυσαν, πλήν γε δὴ ὅσον μὴ ἐς ἀλλήλας, 5.25.25 ὥσπερ τὸ πρότερον, μεμυκέναι τὰς θύρας. καὶ ἔλαθόν γε οἱ τοῦτο δρᾶν ἐγκεχειρηκότες. ζήτησις δὲ τοῦ ἔργου οὐδεμία ἄτε ἐν μεγάλῳ θορύβῳ ἐγεγόνει, ἐπεὶ οὔτε τοῖς ἀρχουσιν ἐγνώσθη, οὔτε ἐς τὸ πλῆθος, ὅτι μὴ ἐς ὀλίγους κομιδῆ, ἦλθεν. 5.26.1 Οὐίττιγίς δὲ τὰ μὲν πρῶτα θυμῷ τε καὶ ἀπορίᾳ ἐχόμενος τῶν δορυφόρων τινὰς ἐς Ῥάβενναν πέμψας Ῥωμαίων τοὺς ἐκ βουλῆς ἅπαντας, οὔσπερ κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ πολέμου ἐνταῦθα ἤγαγε, κτείνειν 5.26.2 ἐκέλευε. καὶ αὐτῶν τινες μὲν προμαθόντες φυγεῖν ἴσχυσαν, ἐν οἷς Βηργεντίνος τε ἦν καὶ Ῥεπάρατος, Βιγιλίου ἀδελφός, τοῦ Ῥώμης ἀρχιερέως, οἵπερ ἄμφω ἐς Λιγούρους κομισθέντες αὐτοῦ ἔμενον. οἱ δὲ λοιποὶ 5.26.3 ἅπαντες διεφθάρησαν. μετὰ δὲ Οὐίττιγίς πολλὴν ἄδειαν ὄρων τοῖς πολεμίοις οὔσαν ἐκφορεῖν τε εἴ τι ἐκ τῆς πόλεως βούλοιντο, καὶ τὰ ἐπιτήδεια κατὰ τε γῆν καὶ θάλασσαν ἐσκομίζεσθαι, τὸν λιμένα, ὃν δὴ 5.26.4 Πόρτον Ῥωμαῖοι καλοῦσι, καταλαβεῖν ἔγνω. ὃς δὴ ἀπέχει μὲν τῆς πόλεως ἕξ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίου. μέτρῳ γὰρ τοσοῦτῳ τὸ μὴ ἐπιθαλασσία εἶναι διείργεται 5.26.5 Ῥώμη. ἔστι δὲ ἡ ὁ ποταμὸς Τίβερις τὰς ἐκβολὰς ἔχει, ὃς δὴ ἐκ Ῥώμης φερόμενος, ἐπειδὴ τῆς θαλάσσης ἐγγυτέρῳ γένηται ὅσον ἀπὸ σταδίων πεντεκαίδεκα, δίχα σχιζόμενος τὴν ἱεράν νῆσον καλουμένην ἐνταῦθα 5.26.6 ποιεῖ. προϊόντος τε τοῦ ποταμοῦ εὐρυτέρα ἢ νῆσος γίνεται, ὡς τῷ μήκει τὸ τοῦ εὗρους μέτρον κατὰ λόγον εἶναι, σταδίου γὰρ πεντεκαίδεκα ρεῦμα ἐκάτερον ἐν μέσῳ ἔχει. ναυσίπορος τε ὁ Τίβερις ἀμφοτέρωθι μένει. 5.26.7 τὸ μὲν οὖν ἐν δεξιᾷ τοῦ ποταμοῦ μέρος ἐς τὸν λιμένα τὰς ἐκβολὰς ποιεῖται, ὧν ἐκτὸς πόλιν ἐκ παλαιοῦ Ῥωμαῖοι πρὸς τῇ ὄχθῃ ἐδείμαντο, τεῖχος περιβεβλημένην ἐχυρὸν μάλιστα, Πόρτον τε αὐτὴν τῷ λιμένι ὁμωνύ5.26.8 μως καλοῦσιν· ἐν ἀριστερᾷ δὲ πρὸς τῇ ἑτέρᾳ τοῦ Τιβέριδος ἐς τὴν θάλασσαν ἐκβολῇ πόλις Ὀστία κεῖται, τῆς τοῦ ποταμοῦ ἡϊόνος ἐκτὸς, λόγου μὲν πολλοῦ τὸ παλαιὸν ἀξία, νῦν δὲ ἀτείχιτος παντάπασιν οὔσα. 5.26.9 ὁδὸν τοίνυν, ἢ ἐς Ῥώμην ἐκ τοῦ Πόρτου φέρει, ὁμαλὴν τε καὶ ἐμπόδιον οὐδὲν ἔχουσαν τὸ ἐξ ἀρχῆς Ῥω5.26.10 μαῖοι πεποίηται. βάρεις τε ἀεὶ πολλὰ ἐξεπίτηδες ἐν τῷ λιμένι ὀρμίζονται, καὶ βόες οὐκ ὀλίγοι ἐν παρα5.26.11 σκευῇ ἀγχοτάτω ἐστάσιν. ἐπειδὴ οὖν οἱ ἔμποροι ταῖς ναυσὶν ἐς τὸν λιμένα ἀφίκωνται, ἄραντες τὰ φορτία ἐνθένδε καὶ ταῦτα ἐνθέμενοι ἐν ταῖς βάρεσι, πλέουσι διὰ τοῦ Τιβέριδος ἐπὶ τὴν Ῥώμην, ἰστίοις

μὲν ἢ κώπαις ἤκιστα χρώμενοι, ἐπεὶ οὔτε ἀνέμῳ τινὶ ἐνταῦθα οἶά τε ἐστὶ τὰ πλοῖα ὠθεῖσθαι συχνά τε τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἔλισσομένου καὶ οὐκ ἐκ τοῦ εὐθέος ἰόντος, οὐδέ τι ἐνεργεῖν αἱ κώπαι δύνανται, τῆς τοῦ 5.26.12 ὕδατος ῥύμης ἀπ' ἐναντίας αὐταῖς ἀεὶ φερομένης. βρόχους δὲ ἀπὸ τῶν βάρων ἐς τῶν βοῶν τοὺς ἀχένας ἀρτήσαντες ἔλκουσιν αὐτὰς ὡσπερ ἀμάξας ἄχρι ἐς 5.26.13 Ῥώμην. ἐτέρωθι δὲ τοῦ ποταμοῦ ἐκ πόλεως Ὀστίας ἐς Ῥώμην ἰόντι ὑλώδης τε ἡ ὁδός ἐστι καὶ ἄλλως ἀπημελημένη καὶ οὐδὲ τῆς τοῦ Τιβέριδος ἡϊόνος ἐγγύς, ἅτε τῆς τῶν βάρων ἀνολικῆς ἐνταῦθα οὐκ οὔσης. 5.26.14 ἀφύλακτον οὖν τὴν πρὸς τῷ λιμένι πόλιν εὐρόντες οἱ Γότθοι αὐτὴν τε αὐτοβοεῖ εἶλον καὶ Ῥωμαίων τῶν ταύτη ὠκημένων πολλοὺς ἔκτειναν, καὶ τὸν λιμένα ζῦν 5.26.15 αὐτῇ ἔσχον. χιλίους τε σφῶν ἐνταῦθα φρουροὺς καταστησάμενοι ἐς τὰ στρατόπεδα οἱ λοιποὶ ἀνεχώρησαν. 5.26.16 καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῖς πολιορκουμένοις τὰ ἐκ θαλάσσης ἐσκομίζεσθαι ἀδύνατα ἦν, ὅτι μὴ διὰ τῆς Ὀστίας 5.26.17 πόνῳ τε, ὡς τὸ εἶκος, καὶ κινδύνῳ μεγάλῳ. οὐδὲ γὰρ 5.26.17 καταίρειν ἐνταῦθα Ῥωμαίων νῆες τὸ λοιπὸν εἶχον, ἀλλ' ἐν τῷ Ἀνθίῳ ὠρμίζοντο, ἡμέρας ὀδῶ τῆς Ὀστίας 5.26.18 ἀπέχοντι. ἐνθὲνδε τε τὰ φορτία αἰρόμενοι ἐκόμιζον μόλις. αἴτιον δὲ ἡ ὀλιγανθρωπία ἐγένετο. Βελισάριος γὰρ περὶ τῷ Ῥώμης περιβόλῳ δεῖσας τὸν λιμένα κρα5.26.19 τύνασθαι οὐδεμιᾶ φυλακῇ ἴσχυσεν. οἴμαι γὰρ ἂν εἰ καὶ τριακόσιοι ἐνταῦθα ἐφύλασσον, οὐ ποτε τοὺς βαρβάρους ἀποπειρᾶσθαι τοῦ χωρίου, ἐχυροῦ ἐς τὰ μάλιστα ὄντος. 5.27.1 Ταῦτα μὲν οὖν, ἐπειδὴ τειχομαχοῦντες ἀπεκρούσθησαν, τρίτη ἡμέρα οἱ Γότθοι ἔδρασαν. ἡμέραις δὲ ὕστερον εἴκοσιν ἢ ὁ Πόρτος ἢ τε πόλις καὶ ὁ λιμὴν ἐάλω, Μαρτίνος τε καὶ Βαλεριανὸς ἦκον, ἑξακοσίους τε καὶ χιλίους στρατιώτας ἰππεῖς ἐπαγομένῳ. 5.27.2 καὶ αὐτῶν οἱ πλεῖστοι Οὐννοὶ τε ἦσαν καὶ Σκλαβηνοὶ καὶ Ἄνται, οἱ ὑπὲρ ποταμὸν Ἰστρον οὐ μακρὰν τῆς 5.27.3 ἐκείνη ὄχθης ἴδρυνται. Βελισάριος δὲ ἦσθη τε αὐτῶν τῇ παρουσίᾳ καὶ πολεμητέα σφίσι ἐπὶ τοὺς πολεμίους 5.27.4 εἶναι τὸ λοιπὸν ᾤετο. τῇ γοῦν ὑστεραίᾳ τῶν δορυφόρων τῶν αὐτοῦ ἕνα, θυμοειδῆ τε καὶ δραστήριον Τραϊανὸν ὄνομα, τῶν ὑπασπιστῶν διακοσίους ἰππέας λαβόντα, ἐκέλευεν εὐθὺ τῶν βαρβάρων ἰέναι, καὶ ἐπειδὴ τῶν χαρακωμάτων ἐγγυτέρω ἴκωνται, ἀναβάντας ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ ἡσυχάζειν, δείξας τι χωρίον αὐτῶ. 5.27.5 ἦν δὲ οἱ πολέμιοι ἐπ' αὐτοὺς ἴωσιν, ἐκ χειρὸς μὲν τὴν μάχην οὐκ ἔαν γενέσθαι, οὐδὲ ξίφους ἢ δορατίου τινὸς ἄπτεσθαι, χρῆσθαι δὲ μόνοις τοξεύμασιν, ἠνίκα τέ οἱ τὴν φαρέτραν οὐδὲν ἐντὸς ἔχουσαν ἴδῃ, φεύγειν τε κατὰ κράτος οὐδὲν αἰδεσθέντα καὶ ἐς τὸν περι5.27.6 βολὸν ἀναχωρεῖν δρόμῳ. ταῦτα ἐπιστείλας, τῶν τε τοξευμάτων τὰς μηχανὰς καὶ τοὺς ἀμφὶ ταύταις τεχνίτας ἐν παρασκευῇ εἶχε. Τραϊανὸς δὲ ζῦν τοῖς διακοσίοις ἐκ πύλης Σαλαρίας ἦει ἐπὶ τὸ τῶν πολεμίων 5.27.7 στρατόπεδον. καὶ οἱ μὲν, καταπεπληγμένοι τῷ αἰφνιδίῳ, ἐβοήθουν ἐκ τῶν χαρακωμάτων, ὡς ἐκάστῳ ἐκ 5.27.8 τῶν δυνατῶν ἐσκευάσθαι τετύχηκεν. οἱ δὲ ἀμφὶ Τραϊανὸν ἀναβάντες ἐπὶ τοῦ λόφου, ὄνπερ αὐτοῖς Βελισάριος ἔδειξεν, ἐνθὲνδε τοὺς βαρβάρους ἡμύνοντο 5.27.9 βάλλοντες, καὶ αὐτῶν τοὺς ἀτράκτους ἅτε ἐς πολὺν ἐμπίπτοντας ὄμιλον ἀνθρώπου ἢ ἵππου ἐπὶ πλεῖστον ἐπιτυγχάνειν ζυνέβαινε. ἐπεὶ δὲ ἅπαντα σφᾶς τὰ βέλη ἤδη ἐπελελοίπει, οἶδε κατὰ τάχος ὀπίσω ἀπήλαυνον, 5.27.10 διώκοντές τε οἱ Γότθοι ἐνέκειντο. ὡς δὲ τοῦ περιβόλου ἐγγυτέρω ἴκοντο, τὰ τε ἐκ τῶν μηχανῶν τοξεύματα οἱ τεχνῖται ἐνήργουν, καὶ τῆς διώξεως οἱ βάρβαροι 5.27.11 κατωρρωδικότες ἀπέσχοντο. λέγονται δὲ Γότθοι οὐχ ἦσσαν ἢ χίλιοι ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ἀποθανεῖν. ἡμέραις δὲ ὀλίγαις ὕστερον Βελισάριος Μουνδίλαν τῶν δορυφόρων τῶν αὐτοῦ ἕτερον, καὶ Διογένην, διαφερόντως ἀγαθοὺς τὰ πολέμια, ζῦν ὑπασπισταῖς τριακοσίοις στείλας, ταῦτ' οὖν ποιεῖν τοῖς προτέροις ἐκέλευε. καὶ οἱ 5.27.12 μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίουν. ὑπαντιασάντων δὲ τῶν πολεμίων ζυνηνέχθη αὐτῶν οὐχ ἦσσοις, εἰ μὴ καὶ πλείους, ἢ ἐν τῷ προτέρῳ ἔργῳ τρόπῳ τῷ αὐτῷ ἀπολωλέναι. 5.27.13 πέμψας δὲ καὶ τρίτον ζῦν ἰππεῦσι τριακοσίοις Ὀΐλαν τὸν δορυφόρον, ἐφ' ᾧ

τὰ ὅμοια τοὺς πολεμίους ἐργάσονται, ταῦτ' ἔδρασε. τρεῖς τε, καθάπερ μοι ἐρρήθη, ἐπεκδρομὰς ποιησάμενος τῶν ἐναντίων ἀμφὶ τετρακισχίλιους διέφθειρεν. 5.27.15 Οὐίτιγίς δὲ (οὐ γὰρ αὐτὸν εἰσῆει τὸ διαλλάσσειν ἐν τοῖς στρατοπέδοις τῆς τε ὀπίσσεως καὶ τῆς ἐς τὰ πολέμια ἔργα μελέτης) ῥᾶστα καὶ αὐτὸς ᾤετο τὰ ἀνήκεστα τοὺς πολεμίους ἐργάσασθαι, ἦν γε στρατῶ ὀλίγῳ 5.27.16 ἐπ' αὐτοὺς τὴν ἔφοδον ποιοίη. ἔπεμψεν οὖν ἵππεῖς πεντακοσίους, ἀγχιστά τε τοῦ περιβόλου ἵεναι κελεύσας, καὶ ὅσα πρὸς ὀλίγων πολλακίς πολεμίων πεπόνθασιν, ταῦτα δὴ ἐς ζύμπασαν τὴν ἐκείνων στρατιὰν 5.27.17 ἐπιδείξασθαι. καὶ οἱ μὲν ἐν χωρίῳ ὑψηλῷ γενόμενοι τῆς πόλεως οὐ μακρὰν ἄποθεν, ἀλλ' ὅσον ἔξω βελῶν, 5.27.18 ἴσταντο. Βελισάριος δὲ ἄνδρας τε ἀπολέξας χιλίους καὶ Βέσσαν αὐτοῖς ἄρχοντα ἐπιστήσας ὁμόσε χωρεῖν 5.27.19 ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐπέστελλεν. οἱ δὲ κύκλωσιν τε τῶν βαρβάρων ποιησάμενοι καὶ κατὰ νότου αἰεὶ βάλλοντες κτείνουσι τε συχνοὺς καὶ τοὺς λοιποὺς βιασάσονται 5.27.20 μενοὶ κατελθεῖν ἐς τὸ πεδῖον ἠνάγκασαν. ἔνθα δὴ τῆς μάχης οὐκ ἐξ ἀντιπάλου τῆς δυνάμεως ἐκ χειρὸς γενομένης, τῶν Γότθων οἱ μὲν πολλοὶ διεφθάρησαν, ὀλίγοι δὲ τινες μόλις διαφυγόντες εἰς τὸ σφέτερον 5.27.21 στρατόπεδον ἀνεχώρησαν. οὐς δὴ ὁ Οὐίτιγίς ἄτε τῷ ἀνάνδρῳ ἠσημένους ἐκάκιζε, καὶ τὸ πάθος ἐτέροις τισὶν ἀνασώσασθαι οὐκ ἐς μακρὰν ὑποσχόμενος, ἐν μὲν τῷ παρόντι ἠσύχαζε, τρισὶ δὲ ὕστερον ἡμέραις ἐκ πάντων τῶν χαρακωμάτων ἄνδρας ἀπολεξάμενος πεντακοσίους ἔργα ἐς τοὺς πολεμίους ἐκέλευεν ἐπιδείξασθαι 5.27.22 ἀρετῆς ἄξια. οὐς ἐπειδὴ Βελισάριος ἐγγυτέρῳ ἤκοντας εἶδε, πεντακοσίους τε καὶ χιλίους καὶ ἄρχοντα Μαρτίνον τε καὶ Βαλεριανὸν ἐπ' αὐτοὺς 5.27.23 ἔστελλεν. ἵππομαχίας τε ἐκ τοῦ εὐθέως γεγενημένης, τῷ πλήθει Ῥωμαῖοι παρὰ πολὺ ὑπεραίροντες τῶν πολεμίων, τρέπουσι τε αὐτοὺς οὐδενὶ πόνῳ καὶ σχεδὸν τι ἅπαντας διαφθείρουσι. 5.27.24 Καὶ τοῖς μὲν πολεμίσι δεινὸν τε καὶ τύχης ἐναντίωμα παντάπασιν ἐδόκει εἶναι, εἰ πολλοὶ τε ὄντες πρὸς ὀλίγων πολεμίων ἐπιόντων σφίσι ἠσσωμένοι καὶ κατ' ὀλίγους αὐθις ἰόντες ἐπ' αὐτοὺς διαφθείρονται. 5.27.25 Βελισάριον δὲ δημοσίᾳ μὲν τῆς ξυνέσεως Ῥωμαῖοι ἐπήνουν, ἐν θαύματι αὐτὴν, ὡς τὸ εἶκος, μεγάλῳ ποιούμενοι, ἰδίᾳ δὲ αὐτὸν ἠρώτων οἱ ἐπιτήδειοι ὅτῳ ποτὲ τεκμαιρόμενος ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἣ τὸς πολεμίους οὕτως ἠσημένος διέφυγεν, εὐελπίς ἐγεγόνει τῷ ποσὶ 5.27.26 λέμῳ κατὰ κράτος αὐτῶν περιέσεσθαι. καὶ αὐτὸς ἔλεγεν ὡς αὐτοῖς κατ' ἀρχὰς ξὺν ὀλίγοις τισὶν ἐς χεῖρας ἐλθὼν κατενόησεν ὅτι ποτὲ τὸ διαφέρον ἐν ἑκατέρῃ στρατιᾷ εἶη, ὥστε ἦν κατὰ λόγον τῆς δυνάμεως τὰς ζυμβολὰς ποιοίη, οὐδὲν ἂν τῇ σφετέρᾳ ὀλιγανθρωπίᾳ 5.27.27 τὸ τῶν πολεμίων λυμῆνασθαι πλήθος. διαφέρειν δὲ, ὅτι Ῥωμαῖοι μὲν σχεδὸν τι ἅπαντες καὶ οἱ ζύμμαχοι Οὐίννοι ἵπποτοξόται εἰσὶν ἀγαθοὶ, Γότθων δὲ τὸ ἔργον τοῦτο οὐδενὶ ἠσκηται, ἀλλ' οἱ μὲν ἵππεῖς αὐτοῖς μόνοις δορατίοις τε καὶ ξίφεσιν εἰώθασιν χρῆσθαι, οἱ δὲ τοξόται, πεζοὶ τε ὄντες καὶ πρὸς τῶν ὀπλιτῶν καλυπτὸς 5.27.28 μενοὶ, ἐς μάχην καθίστανται. οἱ τε οὖν ἵππεῖς, ἦν μὴ ἐκ χειρὸς ἢ ζυμβολῆς εἶη, οὐκ ἔχοντες καθ' ὅτι ἀμυνοῦνται πρὸς τῶν ἐναντίων τοξεύμασι χρωμένων, εὐπετῶς ἂν βαλλόμενοι διαφθείρονται, καὶ οἱ πεζοὶ κατ' ἀνδρῶν ἵπέων ἐπεκδρομὰς ποιῆσθαι οὐκ ἂν 5.27.29 ποτε ἱκανοὶ εἶεν. διὰ ταῦτα μὲν Βελισάριος ἰσχυρίζετο τοὺς βαρβάρους ἐν ταύταις δὴ ταῖς ζυμβολαῖς πρὸς Ῥωμαίων ἠσσησθαι. Γότθοι δὲ τῶν σφίσι ζυμβεβηκότων τὸ παράλογον ἐν νῶ ἔχοντες οὔτε κατ' ὀλίγους τὸ λοιπὸν ἐπὶ τὸν Ῥώμης περίβολον ἐχώρουν οὔτε τοὺς πολεμίους ἐνοχλοῦντας ἐδίωκον, πλὴν γε δὴ ὅσον ἐκ τῶν χαρακωμάτων ἀπώσασθαι. 5.28.1 Ὑστερον δὲ Ῥωμαῖοι μὲν ἅπαντες, ἐπαρθέντες τοῖς φθάσασιν εὐτυχήμασι, παντὶ τε τῷ Γότθων στρατεύματι ὄργων διὰ μάχης ἵεναι καὶ πολεμητέα εἶναι 5.28.2 ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς σφίσι ὦντο. Βελισάριος δὲ, πάμπλου ἔτι εἶναι τὸ διαφέρον ἐν ἀμφοτέροις οἰόμενος, ὥκνει τε αἰεὶ τῷ παντὶ διακινδυνεύειν στρατεύματι καὶ τὰς ἐπεκδρομὰς ἐσπούδαζέ τε ἔτι μᾶλλον καὶ

ἐπενόει 5.28.3 ἐπὶ τοὺς πολεμίους. ἐπεὶ δὲ κακιζόμενος πρὸς τε τοῦ στρατοῦ καὶ Ῥωμαίων τῶν ἄλλων ἀπεῖπε, παντὶ μὲν τῷ στρατῷ μάχεσθαι ἤθελε, τὴν δὲ ξυμβολὴν ἐξ ἐπι5.28.4 δρομῆς οὐδὲν τι ἤσσαν ποιήσασθαι. πολλάκις τε ἀπε5.28.4 κρούσθη ἐς τοῦτο ὀρμήσας, καὶ τὴν ἔφοδον ἐς τὴν ὑστεραίαν ἀποθέσθαι ἠνάγκαστο, ἐπεὶ προγνόντας τὰ ἐσόμενα πρὸς τῶν αὐτομόλων τοὺς πολεμίους ἐν παρα5.28.5 σκευῇ παρὰ δόξαν εὔρε. διὸ δὴ καὶ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς διαμαχήσασθαι τὸ λοιπὸν ἤθελε, καὶ οἱ βάρβαροι ἄσμενοι ἐς τὴν μάχην καθίσταντο. καὶ ἐπεὶ ἀμφοτέροις τὰ ἐς τὴν ξυμβολὴν ὡς ἄριστα ἤσκητο, Βελισάριος μὲν ἀγείρας τὸ στράτευμα ὅλον τοιάδε παρεκελεύσατο 5.28.6 «Οὐ μαλακίαν τινὰ καταγνοὺς ὑμῶν, ἄνδρες συστρα»τιῶται, οὐδὲ τῶν πολεμίων κατορρωδήσας τὴν δύ»ναμιν τὴν πρὸς αὐτοὺς συμβολὴν ὠκνουν, ἀλλ' ἐπεὶ «τὸν πόλεμον ἡμῖν ἐξ ἐπιδρομῆς διαφέρουσιν εὖ καθει»στήκει τὰ πράγματα, διασώσασθαι ὧμην δεῖν ἐς αἰὶ 5.28.7 «τὴν τῆς εὐπραξίας αἰτίαν. οἷς γὰρ κατὰ νοῦν τὰ «παρόντα χωρεῖ, ἐφ' ἕτερον μεταβάλλεσθαι ἀξύμφορον «οἶμαι. ὀρῶν μέντοι ἐς τόνδε ὑμᾶς προθυμουμένους «τὸν κίνδυνον, εὐελπίς τέ εἰμι καὶ οὔποτε ὑμῶν τῇ 5.28.8 «ὄρμῃ ἐμποδῶν στήσομαι. οἶδα γὰρ ὡς τὸ πλεῖστον «αἰὶ τῆς ἐν τοῖς πολέμοις ῥοπῆς ἢ τῶν μαχομένων «κεκλήρωται γνώμη καὶ τὰ πολλὰ τῇ τούτων προθυμίᾳ 5.28.9 «κατορθοῦσθαι φιλεῖ. ὡς μὲν οὖν ὀλίγοι μετὰ τῆς «ἀρετῆς τεταγμένοι πλήθους περιεῖναι οἰοῖ τέ εἰσι τῶν «ἐναντίων ἐξεπίσταται ὑμῶν ἕκαστος, οὐκ ἀκοῆ λαβῶν, 5.28.10 «ἀλλ' ἐς πείραν ἀγῶνος τὴν καθ' ἡμέραν ἤκων. ὅπως δὲ «μὴ καταισχύνητε μήτε τὴν προτέραν τῶν ἐμῶν στρατη»γημάτων δόξαν μήτε τὴν ἐκ τῆσδε ὑμῶν τῆς προθυ5.28.11 «μίας ἐλπίδα, ἐφ' ὑμῖν κείσεται. πάντα γὰρ ὅσα ἡμῖν «ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πεπραῆχθαι ξυμβαίνει πρὸς τὴν «ἀπόβασιν κρίνεσθαι τῆς παρούσης ἡμέρας ἀνάγκη. 5.28.12 «ὄρῶ δὲ καὶ τὸν παρόντα καιρὸν ἡμῖν ξυλλαμβάνοντα, «ὅς ἡμῖν δεδουλωμένου τοῖς φθάσασι τοῦ τῶν πολε»μίων φρονήματος ῥάδιον, ὡς τὸ εἰκὸς, τὴν ἐκείνων 5.28.13 «ἐπικράτησιν θήσεται. τῶν γὰρ πολλάκις ἠτυχηκότων «ἤκιστα ἀνδραγαθίζεσθαι φιλοῦσιν αἱ γνῶμαι. ἵππου «δὲ ἢ τόξου ἢ ἄλλου ὄτουοῦν ὅπλου ὑμῶν φειδέσθω 5.28.14 «μηδεῖς. ἐγὼ γὰρ ὑμῖν ἐν τῷ παραυτίκα ὑπὲρ πάντων «ἕτερα τῶν κατὰ τὴν μάχην διαφθειρομένων ἀνθυπ5.28.15 «ουργήσω.» Βελισάριος μὲν τσαῦτα παρακελευσάμενος ἐξῆγε τὸ στράτευμα διὰ τε πυλίδος Πιγκιανῆς καὶ Σαλαρίας πύλης, ὀλίγους δὲ τινὰς διὰ πύλης 5.28.16 Αὐρηλιάς ἐς Νέρωνος πεδίον ἐκέλευεν ἰέναι. οἷς δὴ Βαλεντίνον ἐπέστησε καταλόγου ἵππικου ἄρχοντα, καὶ αὐτῷ ἐπέστελλε μάχης μὲν μηδεμιᾶς ἄρχειν, μηδὲ τοῦ στρατοπέδου τῶν ἐναντίων ἐγγυτέρω ἰέναι, δόκησιν δὲ παρέχειν αἰὶ τοῦ αὐτίκα προσβάλλειν, ὅπως μὴ τῶν ἐνταῦθα πολεμίων τινὲς τὴν ἐκείνη γέφυραν διαβαίνοντες ἐπιβοηθεῖν τοῖς ἐκ τῶν ἄλλων χαρακωμάτων 5.28.17 οἰοῖ τε ᾧσι. πολλῶν γὰρ ὄντων, ὥσπερ μοι προδεδήλωται, τῶν ἐν Νέρωνος πεδίῳ στρατοπεδευομένων βαρβάρων ἰκανόν οἱ ἐφαίνετο τούτους δὴ ἅπαντας οὐ μεταλαχόντας τῆς ξυμβολῆς ἀπὸ τοῦ ἄλλου στρατοῦ 5.28.18 κεχωρῖσθαι. καὶ ἐπειδὴ Ῥωμαίων τοῦ δήμου ἐθελούσιοι τινες ὅπλα ἀνελόμενοι εἶποντο, ἐς μὲν τὴν ξυμβολὴν αὐτοὺς ξυντετάχθαι σφίσι οὐκ εἶασε, δείσας μὴ ἐν τῷ ἀγῶνι γενόμενοι κατορρωδήσωσιν τε τὸν κίνδυνον καὶ τὸ στράτευμα ξυνταράξωσιν ὅλον, βάνασοι τε ἄνδρες καὶ πολέμου ἀμελέτητοι παντάπασιν ὄντες, 5.28.19 ἐκτὸς δὲ πυλῶν Παγκρατιανῶν, αἱ ὑπὲρ Τίβεριν ποταμόν εἰσι, φάλαγγα ποιησαμένους ἡσυχάζειν ἐκέλευεν, ἕως αὐτὸς σημήνη, λογισάμενος, ὅπερ ἐγένετο, ὡς, εἴπερ αὐτοὺς τε καὶ τοὺς ἀμφὶ Βαλεντίνον ἴδωσιν οἱ ἐν Νέρωνος πεδίῳ πολέμιοι, οὐ ποτε θαρσήσουσι τὸ σφέτερον ἀπολιπόντες χαράκωμα ἐπὶ σφᾶς ζῦν τῷ 5.28.20 ἄλλῳ στρατῷ ἐς μάχην ἰέναι. ἔρμαιον δὲ καὶ λόγου πολλοῦ ἄξιον εἶναι ἄνδρας τοσοῦτους τὸ πλῆθος τοῦ τῶν ἐναντίων στρατοπέδου ἀποκεκρίσθαι. 5.28.21 Οὕτως μὲν οὖν ἵππομαχίαν μόνον ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ ποιήσασθαι ἤθελεν, καὶ τῶν ἄλλων πεζῶν οἱ πλεῖστοι ἤδη μένειν ἐν τοῖς καθεστῶσιν οὐκ ἀξιοῦντες, ἵππους τε τῶν

πολεμίων ληϊσάμενοι καὶ τοῦ ἱππεύειν οὐκ 5.28.22 ἀμελέτητοι γεγεννημένοι, ἱππόται ἦσαν. τοὺς δὲ πεζοὺς, ὀλίγους τε ὄντας καὶ οὔτε φάλαγγα ἔχοντας λόγου ἀξίαν ποιήσασθαι οὔτε τοῖς βαρβάροις θαρσήσαντάς πω ἐς χεῖρας ἰέναι, ἀλλ' ἐς φυγὴν ἀεὶ ἐν τῇ πρώτῃ ὀρμῇ καθισταμένους, οὐκ ἀσφαλὲς ἐνόμιζεν εἶναι ἄποθεν τοῦ περιβόλου παρατάσσεσθαι, ἀλλ' αὐτοῦ ἄγχιστα τῆς τάφρου ἐν τάξει μένειν, ὅπως, εἴ γε σφῶν τοὺς ἱππέας τρέπεσθαι ξυμβαίνοι, δέχεσθαι τε οἴοι τε ὥσι τοὺς φεύγοντας καὶ ξὺν αὐτοῖς ἄτε ἀκμηῆτες τοὺς ἐναν5.28.23 τίους ἀμύνεσθαι. Πριγκίπιος δέ τις ἐν τοῖς αὐτοῦ δορυφόροις, ἀνὴρ δόκιμος, Πισίδης γένος, καὶ Ταρμούτος Ἴσαυρος, Ἴεννου τοῦ Ἰσαύρων ἀρχηγοῦ ἀδελφός, 5.28.24 Βελισαρίω ἐς ὄψιν ἐλθόντες ἔλεξαν τοιάδε «στρατηγῶν «ἄριστε, μήτε τὸ στράτευμά σοι, ὀλίγον τε ὄν καὶ «πρὸς μυριάδας βαρβάρων πολλὰς μαχησόμενον, ἀπο»τέμνεσθαι ἀξίου τῆς πεζῶν φάλαγγος, μήτε χρῆναι «τὸ Ῥωμαίων πεζικὸν ὑβρίζεσθαι οἴου, δι' οὗ τὴν «ἀρχὴν τοῖς πάλαι Ῥωμαίοις ἐς τόδε μεγέθους κεχω5.28.25 «ρηκέναι ἀκούομεν. εἴ γάρ τι οὐκ ἀξιόλογον αὐτοῖς «ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ εἰργάσθαι ξυμβαίνει, οὐ τῆς τῶν «στρατιωτῶν κακίας τεκμήριον τοῦτο, ἀλλ' οἱ τῶν «πεζῶν ἄρχοντες τὴν αἰτίαν φέρεσθαι δίκαιοι, ἵπποις «μὲν ἐν τῇ παρατάξει μόνοι ὀχοῦμενοι, κοινήν δὲ «ἠγεῖσθαι οὐκ ἀξιοῦντες τὴν τοῦ πολέμου τύχην, ἀλλὰ «φυγῇ αὐτῶν ὁ μόνος ἕκαστος καὶ πρὸ τῆς ἀγωνίας τὰ 5.28.26 «πολλὰ χρώμενοι. σὺ δὲ πάντα μὲν τοὺς πεζῶν «ἄρχοντας, ἱππέας γὰρ ὄρας γεγεννημένους ἠκιστὰ «τε ξυντάττεσθαι τοῖς σφῶν ὑπηκόοις ἐθέλοντας, ξὺν «τῷ ἄλλῳ τῶν ἱπέων στρατεύματι ἔχων ἐς τὴν ξυμ»βολὴν τήνδε καθίστασο, ἡμᾶς δὲ τοῖς πεζοῖς ἐς 5.28.27 «τὴν παράταξιν ἠγεῖσθαι ξυγχώρει. πεζοὶ γὰρ καὶ «ἡμεῖς τὸ τῶν βαρβάρων πλῆθος ξὺν αὐτοῖς οἴσομεν, «ἐλπίδα ἔχοντες ὅσα ἂν ὁ θεὸς διδῶ τοὺς πολεμίους 5.28.28 «ἐργάσασθαι.» ταῦτα ἀκούσας Βελισάριος κατ' ἀρχὰς μὲν οὐ ξυνεχώρησεν. αὐτῷ γὰρ ἄνδρε μαχίμῳ ἐς ἄγαν ὄντε ὑπερηγάπα καὶ πεζοὺς ὀλίγους διακινδύ5.28.29 νεύειν οὐκ ἠθέλε. τέλος δὲ τῇ τῶν ἀνδρῶν προθυμίᾳ βιαζόμενος ὀλίγους μὲν τινὰς ἔς τε τὰς πύλας καὶ ἄνω ἐς τὰς ἐπάλξεις ξὺν Ῥωμαίων τῷ δήμῳ ἀμφὶ τὰς μηχανὰς εἶασε, τοῖς δὲ ἄλλοις Πριγκίπιόν τε καὶ Ταρμούτον ἐπιστήσας ὀπισθεν αὐτοὺς ἴστασθαι ἐν τάξει ἐκέλευεν, ὅπως αὐτοῖ τε μὴ τὸν κίνδυνον κατορρωδήσαντες τὸ ἄλλο στράτευμα ξυνταράξωσι, καὶ τῶν ἱπέων ἦν τίς ποτε μοῖρα τρέποιτο, μὴ ὡς ἀπωτάτω χωρήσαιεν, ἀλλ' ἐς τοὺς πεζοὺς καταφεύγοντες τοὺς διώκοντας οἴοι τε ὥσι ξὺν ἐκείνοις ἀμύνεσθαι. 5.29.1 Ῥωμαίοις μὲν τὰ ἐς τὴν ξυμβολὴν παρεσκεύαστο ὧδε. Οὐίτιγίς δὲ Γότθους ἐξώπλισεν ἅπαντας, οὐδένα ἐν τοῖς χαρακώμασιν, ὅτι μὴ τοὺς ἀπο5.29.2 μάχους, ἀπολιπών. καὶ τοὺς μὲν ἀμφὶ Μαρκίαν ἐν Νέρωνος πεδίῳ μένειν ἐκέλευε, φυλακῆς τε τῆς ἐν γεφύρᾳ ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως δὴ μὴ ἐνθένδε οἱ πολέμιοι ἐπὶ σφᾶς ἴωσιν· αὐτὸς δὲ τὸ ἄλλο στράτευμα ξυγκα5.29.3 λέσας ἔλεξε τοιάδε «Ἴσως ἂν ὑμῶν τισὶ περὶ τῆς ἀρχῆς «δεδιέναι δοκοῖεν καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν τε ἄλλην ἐς «ὑμᾶς φιλοφροσύνην ἐνδείξασθαι καὶ τανῦν ὑπὲρ 5.29.4 «εὐτολμίας ὑμῖν ἐπαγωγὰ φθέγγεσθαι. καὶ τοῦτο οὐκ «ἄπο τοῦ ἀνθρωπέου τρόπου λογίζονται. εἰώθασι «γὰρ ἀμαθεῖς ἄνθρωποι, ὧν μὲν ἂν δέοιντο, πρᾶότητι «ἐς αὐτοὺς χρῆσθαι, κἂν πολλῶ τῷ διαλλάσσοντι κατα»δεέστεροι τύχωσιν ὄντες, ἐς δὲ τοὺς ἄλλους δυσπρόσ5.29.5 «οδοὶ εἶναι, ὧν τῆς ὑπουργίας οὐ χρῆζουσιν. ἐμοὶ 5.29.5 «μέντοι οὔτε βίου καταστροφῆς οὔτε ἀρχῆς στερήσεως «μέλει. εὐξαίμην γὰρ ἂν καὶ τὴν πορφυρίδα ταύτην «ἀποδύσασθαι τήμερον, εἰ Γότθος ἀνὴρ αὐτὴν ἐνδι5.29.6 «δύσκεσθαι μέλλοι. καὶ τὸ Θευδάτου πέρας ὄλβιον ἐν «τοῖς μάλιστα γεγενῆσθαι νενόμικα, ὧ γε ταῖς τῶν «ὁμοφύλων χερσὶ τὴν τε ἀρχὴν ἀφεῖναι καὶ τὴν ψυχὴν 5.29.7 «ἅμα τετύχηκε. συμφορὰ γὰρ ἰδίᾳ προσπίπτουσα μὴ «συμφθειρομένου τοῦ γένους τοῖς γε οὐκ ἀνοήτοις 5.29.8 «παραψυχῆς οὐκ ἐστέρηται. ἐννοοῦντά με δὲ τό τε «Βανδύλων πάθος καὶ τὸ τοῦ Γελίμερος τέλος οὐδὲν «εἰσέρχεται μέτριον, ἀλλὰ Γότθους μὲν ὄραν μοι δοκῶ «ξὺν τοῖς παισὶ δεδουλωμένους, γυναῖκας δὲ ὑμετέρας

«ἀνδράσιν ἐχθίστοις τὰ πάντων αἴσχιστα ὑπηρετούσας, «ἐμαυτὸν δὲ ἀγόμενον καὶ τὴν τῆς Θευδερῖχου θυγα»τρὸς παῖδα ὅπη ποτὲ τοὺς νῦν πολεμίους ἀρέσκει· «ταῦτα βουλοίμην ἂν καὶ ὑμᾶς ὅπως μὴ προσπέσωσι 5.29.9 «δείσαντας ἐς μάχην τήνδε καθίστασθαι. οὕτω γὰρ «ἂν ἐν τῷ τῆς ξυμβολῆς χωρίῳ τὴν τοῦ βίου κατα»στροφὴν περὶ πλείονος τῆς μετὰ τὴν ἦτταν σωτηρίας «ποιήσαισθε. ἐνὶ γὰρ μόνῳ κακοτυχεῖν ἄνδρες γενναῖοι 5.29.10 «τῷ τῶν πολεμίων ἐλασσοῦσθαι νομίζουσι. θάνατος «δὲ, ἄλλως τε καὶ ταχὺς ἦκων, εὐδαίμονας ἀεὶ τοὺς 5.29.11 «πρόσθεν οὐκ εὐτυχοῦντας ἐργάζεται. εὐδηλὸν τε ὡς, «ἦν μετὰ τούτων ὑμεῖς τῶν λογισμῶν τήνδε τὴν ξυμ»βολὴν διενέγκητε, ῥᾶστα μὲν τοὺς ἐναντίους νικήσετε, «ὀλίγους τε ὄντας καὶ Γραικοὺς, κολάσετε δὲ αὐτοὺς «αὐτίκα δὴ μάλα τῆς τε ἀδικίας καὶ ὕβρεως ἥς ἐς 5.29.12 «ἡμᾶς ἦρξαν. ἡμεῖς μὲν γὰρ αὐτῶν ἀρετῇ τε καὶ «πλήθει καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὑπεραίρειν ἀuchoῦμεν, «οἱ δὲ θρασύνονται καθ' ἡμῶν τοῖς ἡμετέροις κακοῖς «ἐπαρθέντες, καὶ μόνον ἐφόδιον ἔχοντες τὴν ἡμετέραν «ὀλιγωρίαν. βόσκει γὰρ αὐτῶν τὴν παρρησίαν τὸ 5.29.13 «παρὰ τὴν ἀξίαν εὐτύχημα.» τοσαῦτα καὶ Οὐίττιγος παρακελευσάμενος διεκόσμηε τὸ στράτευμα ἐς παράταξιν, πεζοὺς μὲν ἐς μέσον καταστησάμενος, τοὺς ἰπέας δὲ 5.29.14 ἐς ἄμφω τὰ κέρατα. οὐκ ἄποθεν μέντοι τῶν χαρακωμάτων τὴν φάλαγγα διέτασεν, ἀλλ' αὐτοῦ ἄγχιστα, ὅπως, ἐπειδὴν τάχιστα ἢ τροπὴ γένηται, εὐπετῶς οἱ πολέμιοι καταλαμβανόμενοι διαφθειρῶνται, ἐν χώρῳ 5.29.15 πολλῷ τῆς διώξεως αὐτοῖς γινομένης. ἤλιπε γὰρ, ἦν ἐν τῷ πεδίῳ ἢ μάχη συσταδὸν γένηται, αὐτοὺς οὐδὲ βραχύν τινα χρόνον ἀνθέξειν, τεκμαιρόμενος πολλῷ γε ὄντι τῷ παραλόγῳ, ὅτι οὐκ ἀντίπαλον τῷ σφετέρῳ τὸ τῶν πολεμίων στράτευμα εἶη. 5.29.16 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται πρῶτ' ἀρξάμενοι ἔργου ἐκατέρωθεν εἶχοντο. Οὐίττιγος δὲ καὶ Βελισάριος ὀπισθεν 5.29.17 ἐγκελευόμενοι ἀμφοτέρους ἐς εὐψυχίαν ὤρων. καὶ τὰ μὲν πρῶτα καθυπέρτερα ἦν τὰ Ῥωμαίων, οἱ τε βάρβαροι πρὸς τῶν τοξευμάτων συχνοὶ ἔπιπτον, δίωξις 5.29.18 μέντοι αὐτῶν οὐδεμία ἐγένετο. ἄτε γὰρ ἐν πλήθει μεγάλῳ οἱ Γότθοι καθεστῶτες ῥᾶστα δὴ ἐς τῶν διαφθειρομένων τὴν χώραν ἕτεροι ἴσταντο, αἴσθησίν τε οὐδεμίαν τῶν ἐν σφίσι ἀπολλυμένων παρείχοντο. καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἱκανὸν ἐφαίνετο λίαν ὀλίγοις οὖσιν 5.29.19 ἐς τόδε αὐτοῖς τὴν ἀγωνίαν ἀποκεκρίσθαι. τὴν τε μάχην ἄχρι ἐς τὰ τῶν ἐναντίων στρατόπεδα διενεγκοῦσιν ἐς μέσην ἡμέραν, καὶ πολλοὺς ἤδη διαφθείρασι τῶν πολεμίων βουλομένοις ἦν ἐς τὴν πόλιν ἐπανιέναι, 5.29.20 ἦν τις αὐτοῖς γένηται σκῆψις. ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ἄνδρες Ῥωμαίων ἀγαθοὶ πάντων μάλιστα ἐγένοντο τρεῖς, Ἀθηνόδωρος τε, ἀνὴρ Ἰσαυρος, ἐν τοῖς Βελισαρίου δορυφόροις εὐδόκιμος, καὶ Θεοδωρίσκος τε καὶ Γεώργιος, Μαρτίνου δορυφόροι, Καππαδόκαι γένος. 5.29.21 ἀεὶ γὰρ τοῦ τῆς φάλαγγος ἐξιόντες μετώπου δόρασι διειργάζοντο τῶν βαρβάρων πολλοὺς. ταῦτα μὲν ἐφέρετο 5.29.22 τῆδε. ἐν δὲ Νέρωνος πεδίῳ χρόνον μὲν συχνὸν ἀντεκάθηοντο ἑκάτεροι ἀλλήλοις, καὶ οἱ Μαυρούσιοι ἐπεκδρομάς τε ἀεὶ ποιούμενοι καὶ τὰ δοράτια ἐσακοντίζοντες τοὺς 5.29.23 Γότθους ἐλύπουν. ἐπεξιέναι γὰρ αὐτοῖς ἦκιστα ἠθέλον, δεδιότες τοὺς ἐκ τοῦ Ῥωμαίων δήμου οὐκ ἄποθεν ὄντας, οὓς δὴ στρατιώτας τε ὦνοντο εἶναι καὶ τινα ἐνέδραν ἐς σφᾶς ποιουμένους ἡσυχῇ μένειν, ὅπως κατὰ νώτου ἰόντες ἀμφιβόλους τε ποιησάμενοι διαφθεί5.29.24 ρωσιν. ἤδη δὲ τῆς ἡμέρας μεσοῦσης ὄρμᾳ μὲν τὸ Ῥωμαίων στράτευμα ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐπὶ τοὺς πολεμίους, τρέπονται δὲ παρὰ δόξαν οἱ Γότθοι τῷ ἀπρο5.29.25 δοκῆτῳ καταπλαγέντες. καὶ οὐδὲ ἐς τὸ χαρακωμα φυγεῖν ἴσχυσαν, ἀλλ' ἐς τοὺς ἐκείνη λόφους ἀναβάντες ἠσύχαζον. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πολλοὶ μὲν ἦσαν, οὐ στρατιῶται δὲ πάντες, ἀλλ' οἱ πλείστοι γυμνὸς ὄμιλος. 5.29.26 ἄτε γὰρ τοῦ στρατηγοῦ ἐτέρωθι ὄντος πολλοὶ ἐν τῷ Ῥωμαίων στρατοπέδῳ ναῦται καὶ οἰκέται τοῦ πολέμου μεταλαχεῖν ἐφιέμενοι ἀνεμίγνυντο τῷ ταύτῃ στρατῷ. 5.29.27 καὶ πλήθει μὲν τοὺς βαρβάρους ἐκπλήξαντες, ὥσπερ ἐρρήθη, ἐς φυγὴν ἔτρεψαν, ἀκοσμία δὲ τὰ Ῥωμαίων

5.29.28 πράγματα ἔσφηλαν. ἐπιμιξία γὰρ τῇ ἐκείνων ἐς ἀταξίαν πολλὴν οἱ στρατιῶται ἐμπεπτωκότες, καίπερ σφίσι Βαλεντίνου πολλὰ ἐγκελευομένου, τῶν παραγγελλομένων 5.29.29 μένων ἥκιστα ἤκουον. διόπερ οὐδὲ τοῖς φεύγουσιν ἐπισπόμενοί τινα ἔκτεινον, ἀλλ' ἐν τοῖς λόφοις ἡσυχάζοντας ἀδεῶς τὰ ποιούμενα θεᾶσθαι ζυνεχώρησαν. 5.29.30 οὐδὲ τὴν ἐκείνη διελεῖν γέφυραν ἐν νῶ ἐποίησαντο, ὅπως τὸ λοιπὸν ἢ πόλις μὴ ἐκατέρωθεν πολιορκοῖτο, τῶν βαρβάρων ἔτι ὑπὲρ ποταμὸν Τίβεριν ἐνστρατοπεύετο 5.29.31 δεύεσθαι οὐκ ἂν δυναμένων. οὐ μὴν οὐδὲ τὴν γέφυραν διαβάντες κατὰ νώτου τῶν ἐναντίων ἐγένοντο, οἱ τοῖς ἀμφὶ Βελισάριον ταύτη ἐμάχοντο. ὅπερ εἰ ἐγεγόνει, οὐκ ἂν ἔτι, οἶμαι, οἱ Γότθοι πρὸς ἀλκὴν ἔβλεπον, ἀλλ' ἐς φυγὴν αὐτίκα μάλα ἐτράποντο, ὡς 5.29.32 ἕκαστός πη ἐδύνατο. νῦν δὲ καταλαβόντες τὸ τῶν πολεμίων χαράκωμα ἐς ἀρπαγὴν τῶν χρημάτων ἐτράποντο, καὶ πολλὰ μὲν ἐνθένδε ἀργυρώματα, πολλὰ δὲ 5.29.33 ἄλλα χρήματα ἔφερον. οἱ δὲ βάρβαροι χρόνον μὲν τινα θεώμενοι τὰ ποιούμενα ἡσυχάζον τε καὶ αὐτοῦ ἔμενον, τέλος δὲ ζυμφρονήσαντες θυμῶ τε πολλῶ καὶ 5.29.34 κραυγῇ ἐχόμενοι ἐπὶ τοὺς ἐναντίους ἐχώρησαν. εὐρόντες δὲ ἀνθρώπους κόσμῳ οὐδενὶ τὰ σφέτερα ληϊζομένους ἔκτεινάν τε συχνούς καὶ τοὺς λοιπούς κατὰ τάχος ἐξήλασαν. ὅσοι γὰρ ἐγκαταληφθέντες αὐτῶν οὐ διεφθάρησαν, ἀπὸ τῶν ὤμων τὰ χρήματα ρίψαντες ἄσμενοι ἔφευγον. 5.29.35 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐν Νέρωνος πεδίῳ ἐγένετο, ἐν τούτῳ ὁ ἄλλος τῶν βαρβάρων στρατὸς ἄγχιστα τῶν σφετέρων στρατοπέδων ταῖς ἀσπίσι φραζάμενοι τοὺς ἐναντίους καρτερῶς ἡμύναντο, καὶ πολλοὺς μὲν ἄνδρας, 5.29.36 ἵππους δὲ πολλῶ πλείους διέφθειρον. ἐπεὶ δὲ Ῥωμαίων οἱ μὲν τραυματῖα γεγενημένοι, οἱ δὲ τῶν ἵππων σφίσι διαφθαρέντων ἐξέλιπον τὴν παράταξιν, ἐν ὀλίγῃ καὶ πρότερον τῇ στρατιᾷ οὔσῃ ἔτι μᾶλλον ἢ ὀλιγανθρωπία διαφανῆς ἦν, πολὺ τε τὸ διαλλάσσον 5.29.37 τοῦ τῶν Γότθων ὀμίλου ἐφάνη. ἅπερ ἐν νῶ λαβόντες οἱ τῶν βαρβάρων ἵππεῖς ἐκ τοῦ δεξιοῦ κέρως ἐπὶ τοὺς κατ' αὐτοὺς πολεμίους ἐχώρησαν δρόμῳ. ὧν δὴ τὰ δόρατα οὐκ ἐνεγκόντες οἱ ταύτη Ῥωμαῖοι ἐς φυγὴν 5.29.38 ὤρμητο καὶ ἐς τῶν πεζῶν τὴν φάλαγγα ἤκον. οὐ μὴν οὐδὲ οἱ πεζοὶ τοὺς ἐπιόντας ὑφίσταντο, ἀλλὰ ζὺν τοῖς ἵππευσιν οἱ πολλοὶ ἔφευγον. αὐτίκα δὲ καὶ τὸ ἄλλο Ῥωμαίων στρατεύμα ὑπεχώρει, ἐγκειμένων σφίσι τῶν πολεμίων, καὶ ἡ τροπὴ κατὰ κράτος ἐγένετο. 5.29.39 Πριγκίπιος δὲ καὶ Ταρμουῦτος ζὺν ὀλίγοις τισὶ τῶν ἀμφ' αὐτοὺς πεζῶν ἔργα ἐπεδείξαντο ἀρετῆς ἄξια ἐς 5.29.40 αὐτούς. μαχομένους τε γὰρ καὶ τρέπεσθαι ζὺν τοῖς ἄλλοις ἥκιστα ἀξιοῦντας τῶν Γότθων οἱ πλείστοι ἐν θαύματι τοῦτο μεγάλῳ ποιούμενοι ἔστησαν. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ τε ἄλλοι πεζοὶ καὶ τῶν ἵππέων οἱ πλείστοι 5.29.41 ἀδεέστερον διεσώθησαν. Πριγκίπιος μὲν οὖν, κρεουργηθεὶς τὸ σῶμα ὅλον, αὐτοῦ ἔπεσε, καὶ πεζοὶ ἀμφ' 5.29.42 αὐτὸν τεσσαράκοντα καὶ δύο. Ταρμουῦτος δὲ δύο ἀκόντια Ἰσαυρικὰ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἔχων, νύττων τε ἀεὶ τοὺς ἐπιόντας ἐπιστροφάδην, ἐπειδὴ κοπτόμενος τὸ σῶμα ἀπεῖπεν, Ἐννου τᾶδελοφῶ ζὺν ἵππευσὶ τισιν ἐπιβεβοηθηκότος, ἀνέπνευσέ τε καὶ δρόμῳ ὀξεὶ λύθρου τε καὶ πληγῶν ἔμπλεως ἐπὶ τὸν περίβο 5.29.43 λον οὐδέτερον τῶν ἀκοντίων ἀποβαλὼν ἦει. ποδώκης δὲ ὧν φύσει διαφυγεῖν ἴσχυσε, καίπερ οὕτω τοῦ σώματος ἔχων, παρ' αὐτάς τε τὰς Πιγκιανὰς πύλας ἐλθὼν ἔπεσε. καὶ αὐτὸν τετελευτηκέναι δόξαντα ὑπὲρ ἀσπί 5.29.44 δος ἄραντες τῶν τινες ἐταίρων ἐκόμισαν. ὁ δὲ ἡμέρας δύο ἐπιβιούς ἐτελεύτησε, λόγον αὐτοῦ πολὺν ἔν τε 5.29.45 Ἰσαύροις καὶ τῷ ἄλλῳ στρατοπέδῳ ἀπολιπών. πεφοβημένοι τε ἤδη Ῥωμαῖοι φρουρᾶς τῆς ἐν τῷ τείχει ἐπεμελοῦντο καὶ τὰς πύλας ἐπιθέντες ζὺν θορύβῳ πολλῶ τῇ πόλει τοὺς φεύγοντας οὐκ ἐδέχοντο, δεδιός 5.29.46 τες μὴ ζυνεισβάλλωσιν αὐτοῖς οἱ πολέμιοι. καὶ αὐτῶν ὅσοι οὐκ ἔφθασαν τοῦ περιβόλου ἐντὸς γεγενημένοι, τὴν τάφρον διαβάντες καὶ τῷ τείχει τὰ νῶτα ἐρείσαντες, ἔτρεμόν τε καὶ πάσης ἀλκῆς ἐπιλελησμένοι εἰστήκεισαν ἀμύνεσθαι τε τοὺς βαρβάρους ἥκιστα ἴσχυον, καίπερ ἐγκειμένους τε καὶ τὴν τάφρον ὑπερβῆναι

ἐπ' 5.29.47 αὐτοὺς μέλλοντας, αἴτιον δὲ ἦν ὅτι τοῖς μὲν πολλοῖς τὰ δόρατα ἔν τε τῇ
ξυμβολῇ καὶ τῇ φυγῇ κατεαγότα ἐτύγχανε, τὰ δὲ τόξα ἐνεργεῖν στενοχωρία τῇ πρὸς
5.29.48 ἀλλήλους οὐχ οἷοί τε ἦσαν. ἔως μὲν οὖν οὐ πολλοὶ ἐν ταῖς ἐπάλξεσι
καθεωρῶντο, οἱ Γότθοι ἐνέκειντο, ἐλπίδα ἔχοντες τοὺς τε ἀποκεκλεισμένους
ἅπαντας 5.29.49 διαφθεῖραι καὶ τοὺς ἐν τῷ περιβόλῳ βιάσασθαι. ἐπεὶ δὲ στρατιωτῶν
τε καὶ τοῦ Ῥωμαίων δήμου ἀμυνομένων πολὺ τι χρήμα ἐς τὰς ἐπάλξεις εἶδον, αὐτίκα
δὴ ἀπογνόντες ἐνθένδε ὀπίσω ἀπήλαυον, πολλὰ τοὺς ἐναντῶν 5.29.50 τῶν
κακίσαντες. ἢ τε μάχη ἐν τοῖς τῶν βαρβάρων χαρακώμασιν ἀρξαμένη ἐν τε τῇ
τάφρῳ καὶ τῷ τῆς πόλεως ἐτελεύτησε τείχει. 6.τ.1 ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΥΠΕΡ
ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ. 6.1.1 Μετὰ δὲ Ῥωμαῖοι παντὶ τῷ στρατῷ
διακινδυνεύειν οὐκέτι ἐτόλμων. ἵππομαχίας δὲ ποιούμενοι ἐξ ἐπιδρομῆς τρόπῳ τῷ
προτέρῳ τὰ πολλὰ τοὺς βαρβ. 6.1.2 βάρους ἐνίκων. ἤσαν δὲ καὶ πεζοὶ ἐκατέρωθεν, οὐκ
ἐς φάλαγγα ξυντεταγμένοι, ἀλλὰ τοῖς ἵππευσιν ἐπὶ 6.1.3 μενοι. καὶ ποτε Βέσσας ἐν
πρώτῃ ὀρμῇ ἐς τοὺς πολεμίους ξὺν τῷ δόρατι ἐσπηδήσας τρεῖς τε τῶν ἀρίστων
ἵππεων ἔκτεινε καὶ τοὺς ἄλλους ἐς φυγὴν ἔτρεψεν. 6.1.4 αὐθις δὲ Κωνσταντῖνος τοὺς
Οὐννοὺς ἐπαγόμενος ἐν Νέρωνος πεδίῳ ἀμφὶ δεῖλην ὀψίαν, ἐπειδὴ τῷ πλήθει
ὑπερβιαζομένους τοὺς ἐναντίους εἶδεν, ἐποίει τοιάδε. 6.1.5 στάδιον μέγα ἐνταῦθα ἐκ
παλαιοῦ ἐστίν, οὗ δὴ οἱ τῆς πόλεως μονομάχοι τὰ πρότερα ἠγωνίζοντο, πολλὰ τε
ἄλλα οἱ πάλαι ἄνθρωποι ἀμφὶ τὸ στάδιον τοῦτο ἐδείμαντο, καὶ ἀπ' αὐτοῦ
στενωποὺς, ὡς τὸ 6.1.6 εἰκὸς, πανταχόθι τοῦ χωρίου ξυμβαίνει εἶναι. τότε οὖν
Κωνσταντῖνος, ἐπεὶ οὔτε περιέσεσθαι τοῦ τῶν Γότθων ὀμίλου εἶχεν οὔτε κινδύνου
μεγάλου ἐκτὸς φεύγειν οἷός τε ἦν, ἀπὸ τῶν ἵππων ἅπαντας τοὺς Οὐννοὺς
ἀποβιβάσας πεζὸς ξὺν αὐτοῖς ἔς τινα τῶν 6.1.7 ἐκείνῃ στενωπῶν ἔστη. ὅθεν δὴ
βάλλοντες ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς τοὺς πολεμίους συχνοὺς ἔκτεινον. καὶ χρόβ. 6.1.8 νον μὲν
τινα οἱ Γότθοι βαλλόμενοι ἀντεῖχον. ἤλιπον γὰρ, ἐπειδὴν τάχιστα τῶν Οὐννων τὰς
φαρέτρας ἐπιλείπη τὰ βέλη, κύκλωσίν τε αὐτῶν οὐδενὶ πόνῳ ποιήσασθαι καὶ
δήσαντες ἐς στρατόπεδον αὐτοὺς τὸ σφέ. 6.1.9 τερον ἄξιν. ἐπεὶ δὲ οἱ Μασσαγέται,
τοξόται μὲν ἀγαθοὶ ὄντες, ἐς πολὺν δὲ ὄμιλον βάλλοντες, τοξεύματι σχεδόν τι
ἐκάστῳ πολεμίῳ ἀνδρὸς ἐπετύγχανον, ἤσθοντο μὲν ὑπὲρ ἡμισυ ἀπολωλότες, ἤδη δὲ
καὶ ἐς δυσμὰς ἰόντος ἡλίου οὐκ ἔχοντες ὅ τι γένωνται ἐς φυγὴν ὠρμητο. 6.1.10
ἔνθα δὴ αὐτῶν πολλοὶ ἔπεσον. ἐπισπόμενοι γὰρ οἱ Μασσαγέται, ἐπεὶ τοξεύειν ὡς
ἄριστα καὶ πολλῶ χρώμενοι δρόμῳ ἐπίστανται, οὐδέν τι ἤσσον ἐς νῶτα βάλλοντες
ἔκτεινον. οὕτω τε ἐς Ῥώμην Κωνσταντῖνος ξὺν τοῖς Οὐννοις ἐς νύκτα ἦκε. 6.1.11
Περανίου δὲ ἡμέραις οὐ πολλαῖς ὕστερον Ῥωμαίων τισὶ διὰ πύλης Σαλαρίας ἐπὶ τοὺς
πολεμίους ἠγησαμένου ἔφευγον μὲν κατὰ κράτος οἱ Γότθοι, παλινδιώξεως δὲ περὶ
ἡλίου δυσμὰς ἐκ τοῦ αἰφνιδίου γεγεννημένης, τῶν τις Ῥωμαίων πεζὸς ἐς μέγαν
καταστάς θόρυβον ἐς βαθεῖαν τινα κατώρυχα ἐμπίπτει, οἷαι πολλαὶ τοῖς πάλαι
ἀνθρώποις πρὸς σίτου παρακατα. 6.1.12 θήκη ἐνταῦθα, οἷμαι, πεποίηνται. οὔτε δὲ
κραυγῇ χρῆσθαι τολμήσας, ἄτε που ἐγγὺς στρατοπεδευομένων τῶν πολεμίων, οὔτε
τοῦ βόθρου τρόπῳ ὄτρωοῦν ἀπαλλάσσεσθαι οἷός τε ὦν, ἐπεὶ ἀνάβασιν οὐδαμῇ εἶχεν,
6.1.13 αὐτοῦ διανυκτερεύειν ἠνάγκαστο. τῇ δὲ ἐπιγενομένη ἡμέρᾳ, τροπῆς αὐθις τῶν
βαρβάρων γεγεννημένης, τῶν 6.1.14 τις Γότθων ἐς τὴν αὐτὴν κατώρυχα ἐμπίπτει.
ἔνθα δὴ ἄμφω ἔς τε φιλοφροσύνην καὶ εὖνοιαν ξυνηλ
θέτην ἀλλήλοισιν, ξυναγούσης αὐτοὺς τῆς ἀνάγκης, τὰ τε πιστὰ ἔδοσαν, ἢ μὴν
κατεσπουδασμένην ἐκατέρῳ τὴν θατέρου σωτηρίαν εἶναι, καὶ τότε δὴ μέγα καὶ 6.1.15
ἐξαίσιον ἄμφω ἐβόων. Γότθοι μὲν οὖν τῇ τε φωνῇ ἐπισπόμενοι καὶ ὑπὲρ τῆς
κατώρυχος διακύψαντες 6.1.16 ἐπυθάνοντο ὅστις ποτὲ ὁ βοῶν εἶη. οὕτω δὲ τοῖν
ἀνδροῖν δεδογμένον, σιωπὴν μὲν ὁ Ῥωμαῖος εἶχεν, ἄτερος δὲ τῇ πατρίῳ γλώσσῃ
ἔναγχος ἔφασκεν ἐν τῇ γενομένη τροπῇ ἐμπεπτωκέναι, βρόχον τε αὐτοὺς, 6.1.17

ὅπως ἀναβαίνοι, ἠξίου καθεῖναι. καὶ οἱ μὲν ὡς τάχιστα τῶν κάλων τὰς ἀρχὰς ἀπορρίψαντες τοῦ Γότθου ποιεῖσθαι τὴν ἀνολικὴν ῥοντο, λαβόμενος δὲ ὁ Ῥωμαῖος τῶν βρόχων εἴλκετο ἄνω, τοιοῦτον εἰπὼν, ὡς, ἦν μὲν αὐτὸς ἀναβαίνοι πρῶτος, οὔποτε τοῦ ἐταίρου ἀμελήσειν τοὺς Γότθους, ἦν δέ γε τὸν πολέμιον πύθωνται μόνον ἐνταῦθα εἶναι, οὐδένα ἂν αὐτοῦ 6.1.18 ποιοῖντο λόγον. ταῦτα εἰπὼν ἀνέβη. καὶ αὐτὸν ἐπεὶ οἱ Γότθοι εἶδον, ἐθαύμαζόν τε καὶ ἀμηχανία πολλῇ εἶχοντο, πάντα τε παρ' αὐτοῦ τὸν λόγον ἀκούσαντες ἐν δευτέρῳ τὸν ἐταῖρον ἀνεῖλκον, ὃς δὴ αὐτοῖς τὰ τε ζυγκείμενα σφίσι καὶ τὰ δεδομένα πρὸς ἀμφοτέρων 6.1.19 πιστὰ ἔφρασε. καὶ αὐτὸς μὲν ζὺν τοῖς ἐταίροις ἀπιὼν ῥητο, τὸν δὲ Ῥωμαῖον κακῶν ἀπαθῆ ἔς τὴν πόλιν 6.1.20 ἀφῆκαν ἰέναι. ἔπειτα δὲ ἰππεῖς μὲν πολλάκις ἐκατέρωθεν οὐ πολλοὶ ὡς ἐς μάχην ὠπλίζοντο, ἐς μονομαχίαν δὲ αἰεὶ τὰ τῆς ἀγωνίας αὐτοῖς ἐτελεύτα καὶ πάσαις Ῥωμαῖοι ἐνίκων. ταῦτα μὲν δὴ ὧδέ πη ἔσχεν. 6.1.21 Ὀλίγω δὲ ὕστερον χρόνῳ ζυμβολῆς ἐν Νέρωνος γινομένης πεδίῳ, διώξεις τε ἄλλων ἄλλη κατ' ὀλίγους ἰππεῖς ποιουμένων, Χορσάμαντις, ἐν τοῖς Βελισαρίου δορυφόροις εὐδόκιμος, Μασσαγέτης γένος, ζὺν ἑτέροις τισὶν ἄνδρας ἐβδομήκοντα τῶν πολεμίων ἐδίωκεν. 6.1.22 ἐπειδὴ τε τοῦ πεδίου πόρρω ἐγένετο, οἱ μὲν ἄλλοι Ῥωμαῖοι ὀπίσω ἀπήλαυνον, Χορσάμαντις δὲ μόνος ἔτι ἐδίωκεν. ὅπερ κατιδόντες οἱ Γότθοι στρέψαντες τοὺς 6.1.23 ἵππους ἐπ' αὐτὸν ἦσαν. καὶ ὁ μὲν ἐς μέσους χωρήσας, ἕνα τε τῶν ἀρίστων δόρατι κτείνας, ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἦει, οἱ δὲ αὖθις τραπόμενοι ἐς φυγὴν ὤρμητο. 6.1.24 αἰσχυρόμενοι δὲ τοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ (ἤδη γὰρ καὶ πρὸς αὐτῶν καθορᾶσθαι ὑπώπτευον) πάλιν ἰέναι ἐπ' 6.1.25 αὐτὸν ἤθελον. ταῦτ' οὖν παθόντες, ὅπερ καὶ πρότερον, ἕνα τε τῶν ἀρίστων ἀποβαλόντες, ἐς φυγὴν οὐδὲν ἦσον ἐτράποντο, μέχρι τε τοῦ χαρακώματος τὴν δίωξιν 6.1.26 ὁ Χορσάμαντις ποιησάμενος ἀνέστρεψε μόνος. ὀλίγω δὲ ὕστερον ἐν μάχῃ ἑτέρα κνήμην τὴν ἀριστερὰν βληθέντι τούτῳ ἐνομήσθη εἶναι ἄκρου ὀστέου τὸ βέλος 6.1.27 ἀψάμενον. ἀπόμαχος μέντοι ἡμέρας ὅσας δὴ ἐπὶ ταύτῃ γεγωνῶς τῇ πληγῇ ἄτε ἀνὴρ βάρβαρος οὐκ ἠνεγκε πρᾶως, ἀλλ' ἠπέιλησε τῆς ἐς τὸ σκέλος ὕβρεως 6.1.28 τοὺς Γότθους ὅτι τάχιστα τίσασθαι. ραῖσας οὖν οὐ πολλῶ ὕστερον ἐν τε ἀρίστῳ οἰνωμένος, ὥσπερ εἰώθει, μόνος ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐβούλευσεν ἰέναι καὶ τῆς ἐς τὸν πόδα ὕβρεως τίσασθαι, ἐν τε Πιγκιανῇ γενόμενος πυλίδι, στέλλεσθαι πρὸς Βελισαρίου ἔφρασκεν 6.1.29 ἐπὶ τὸ τῶν ἐναντίων στρατόπεδον. οἱ δὲ ταύτῃ φρουροὶ (οὐ γὰρ ἀπιστεῖν ἀνδρὶ τῶν Βελισαρίου δορυφόρων ἀρίστῳ εἶχον) τὰς τε πύλας ἀνέωξαν καὶ ὅπη βούλοιο 6.1.30 ἀφῆκαν ἰέναι. κατιδόντες τε αὐτὸν οἱ πολέμιοι, τὰ μὲν πρῶτα αὐτόμολον σφίσι τινὰ προσχωρεῖν ῥοντο, ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ γενόμενος τοῦ τόξου εἶχετο, οὐκ εἰδότες 6.1.31 ὅστις ποτὲ εἶη, χωροῦσιν ἐπ' αὐτὸν εἴκοσιν. οὐς δὴ εὐπετῶς ἀπωσάμενος ἀπήλαυνε βάδην, πλειόνων τε 6.1.32 Γότθων ἐπ' αὐτὸν ἰόντων οὐκ ἔφυγεν. ὡς δὲ πλήθους πολλοῦ ἐπιρρέοντος ἀμύνεσθαι ἠξίου, Ῥωμαῖοι ἐκ τῶν πύργων θεώμενοι μαίνεσθαι μὲν τὸν ἄνδρα ὑπώπτευον, ὡς δὲ Χορσάμαντις εἶη οὐπὼ ἠπίσταντο. 6.1.33 ἔργα μὲν ἐπιδειξάμενος μεγάλα τε καὶ λόγου πολλοῦ ἄξια, ἔς τε κύκλωσιν ἐμπεπτωκῶς τοῦ τῶν πολεμίων 6.1.34 στρατεύματος, ποινὰς ἀλόγου θράσους ἐξέτισεν. ἄπερ ἐπειδὴ Βελισαρίου τε καὶ ὁ Ῥωμαίων στρατὸς ἔμαθον, ἐν πένθει μεγάλῳ γενόμενοι, ἄτε τῆς πάντων ἐλπίδος ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ διαφθαρείσης, ὠδύροντο. 6.2.1 Εὐθάλιος δὲ τις ἀμφὶ θερινὰς τροπὰς ἐς Ταρακίαν ἐκ Βυζαντίου ἦκε, χρήματα ἔχων ἄπερ τοῖς στρατῶ 6.2.2 τιώταις βασιλεὺς ὤφλε. δεῖσας τε μὴ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐντυχόντες πολέμιοι τὰ χρήματά τε ἀφέλωνται καὶ αὐτὸν κτείνωσι, γράφει πρὸς Βελισαρίου ἀσφαλῆ οἱ 6.2.3 ἐς Ῥώμην τὴν πορείαν ποιήσασθαι. ὁ δὲ ἄνδρας μὲν ἑκατὸν τῶν αὐτοῦ ὑπασπιστῶν δοκίμους ἀπολεξάμενος ζὺν δορυφόροις δύο πέμπει ἐς Ταρακίαν οἵπερ αὐτῷ 6.2.4 τὰ χρήματα ζυγκομίσειεν. δόκησιν δὲ αἰεὶ τοῖς βαρβάροις παρείχετο ὡς παντὶ τῷ στρατῷ μαχεσόμενος, ὅπως μὴ ἐνθῆνδε τῶν πολεμίων τινὲς ἢ τροφῶν ζυγῶν 6.2.5 κομιδῆς ἕνεκα ἢ ἄλλου ὁτουοῦν ἴωσιν. ἐπεὶ δὲ τῇ

ὕστεραίᾳ τοὺς ἀμφὶ Εὐθάλιον ἔγνω παρέσεσθαι, διεϊπέ τε καὶ διεκόσμηι ὡς ἐς μάχην τὸ στράτευμα, καὶ οἱ 6.2.6 βάρβαροι ἐν παρασκευῇ ἦσαν. ὅλην μὲν οὖν δείλην πρωίαν κατείχεν ἀμφὶ τὰς πύλας τοὺς στρατιώτας. ἦδει γὰρ Εὐθάλιόν τε καὶ τοὺς ξὺν αὐτῷ ἐς νύκτα 6.2.7 ἀφίξεσθαι. ἐς δὲ ἡμέραν μέσην ἄριστον ἐκέλευε τὸ στράτευμα αἰρεῖσθαι, καὶ οἱ Γότθοι ταῦτο τοῦτο ἐποίουν, ἐς τὴν ὕστεραίαν αὐτὸν οἴομενοι τὴν ξυμβολὴν 6.2.8 ἀποτίθεσθαι. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον Μαρτίνον μὲν καὶ Βαλεριανὸν ξὺν τοῖς ἐπομένοις ἐς Νέρωνος πεδίον Βελισάριος ἔπεμψε, ξυνταράσσειν ὅτι μάλιστα ἐπιστεῖ 6.2.9 λαὸς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. ἐκ δὲ πυλίδος Πιγκιανῆς ἰπέας ἑξακοσίους ἐπὶ τῶν βαρβάρων τὰ 6.2.10 χαρακώματα ἔστελλεν. οἷς δὴ τρεῖς τῶν αὐτοῦ δορυφόρων ἐπέστησεν, Ἄρτασίρην τε ἄνδρα Πέρσην καὶ Βώχαν Μασσαγέτην γένος καὶ Κουτίλαν Θραῦκα. καὶ 6.2.11 πολλοὶ μὲν αὐτοῖς τῶν ἐναντίων ἀπήντησαν. χρόνον δὲ πολὺν ἢ μάχῃ ἐν χερσὶν οὐκ ἐγίνετο, ἀλλ' ἐπιουσί τε ὑπεχώρουν ἀλλήλοις καὶ τὰς διώξεις ἐκάτεροι ἀγχιστρόφους ποιούμενοι ἐώκεισαν βουλομένοις ἐς τοῦτο σφίσι 6.2.12 δαπανᾶσθαι τὸν τῆς ἡμέρας χρόνον. προϊόντες μέντοι ὀργῇ ἐς ἀλλήλους εἶχοντο ἤδη. καρτερᾶς τε γεγενημένης τῆς ξυμβολῆς, ἐκατέρων μὲν πολλοὶ καὶ ἄριστοι ἔπεσον, ἀμφοτέροις δὲ ἀπὸ τε τῆς πόλεως καὶ τῶν 6.2.13 χαρακωμάτων ἐπίκουροι ἦλθον. ὧν δὴ ἀναμιγνυμένων τοῖς μαχομένοις ἔτι μᾶλλον ὁ πόνος ἐπὶ μέγα ἦρετο. καὶ ἡ κραυγὴ τὴν τε πόλιν καὶ τὰ στρατόπεδα περιῶ 6.2.14 λαβοῦσα τοὺς μαχομένους ἐξέπλησσε. τέλος δὲ Ῥωμαῖοι ἀρετῇ ὡσάμενοι τοὺς πολεμίους ἐτρέψαντο. ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ Κουτίλας μέσην τὴν κεφαλὴν ἀκοντίῳ πληγεὶς καὶ ταύτῃ τὸ δοράτιον ἐμπεπηγὸς ἔχων ἐδίωκε. 6.2.15 τῆς τε τροπῆς γενομένης ἅμα τοῖς περιούσιν ἐς τὴν πόλιν ἀμφὶ ἡλίου δύσιν ἐσήλασε, κραδαινομένου οἱ ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ ἀκοντίου, θέαμα λόγου πολλοῦ 6.2.16 ἄξιον. ἐν τούτῳ δὲ καὶ Ἄρζην, τῶν Βελισαρίου ὑπασπιστῶν ἕνα, τῶν τις Γότθων τοξότης μεταξὺ τῆς τε 6.2.17 ῥίνος καὶ ὀφθαλμοῦ τοῦ δεξιοῦ βάλλει. καὶ τοῦ μὲν τοξεύματος ἢ ἀκίς ἄχρι ἐς τὸν αὐχένα ὀπίσω διήλθεν, οὐ μέντοι διεφάνη, τοῦ δὲ ἀτράκτου τὸ λειπόμενον ἐπὶ τῷ προσώπῳ καὶ ἰππευομένου τοῦ ἀνθρώπου 6.2.18 ἐσεῖετο. ὃν δὴ ξὺν τῷ Κουτίλα θεώμενοι ἐν θαύματι μεγάλῳ ἐποιοῦντο Ῥωμαῖοι, ὅτι δὴ ἰππεύοντο, οὐδεμίαν ἐπιστροφὴν τοῦ κακοῦ ἔχοντες. ταῦτα μὲν οὖν ἐφέρετο τῆδε. 6.2.19 Ἐν δὲ Νέρωνος πεδίῳ τὰ βαρβάρων πράγματα καθυπέρτερα ἦν. οἱ τε ἀμφὶ Βαλεριανὸν καὶ Μαρτίνον, πλήθει πολλῶν πολεμίων μαχόμενοι, καρτερῶς μὲν ὑφίσταντο, ἔπασχον δὲ τὰ δεινότερα, καὶ κινδύνου ἐς 6.2.20 μέγα τι ἀφίκοντο χρῆμα. καὶ τότε δὴ Βελισάριος Βώχαν ἐκέλευεν ἐπαγόμενον τοὺς ξὺν αὐτῷ ἀκραιφνεῖσι σώμασί τε καὶ ἵπποις ἐκ τῆς ξυμβολῆς ἐπανήκοντας 6.2.21 ἐς Νέρωνος πεδίον ἰέναι. ἦδη δὲ ἦν τῆς ἡμέρας ὀψέ. καὶ Ῥωμαῖοις τῶν ἀμφὶ Βώχαν ἐπιβεβοηθηκότων ἐκ τοῦ αἰφνιδίου τροπῇ τῶν βαρβάρων ἐγίνετο, ἐς ἣν ἐπὶ πλεῖστον Βώχας ἐμπεσὼν ἐς κύκλωσιν δυοκαίδεκα 6.2.22 πολεμίων δόρατα φερόντων ἀφίκετο. καὶ αὐτὸν ἔπαισαν μὲν ὁμοῦ τοῖς δόρασιν ἅπαντες. τοῦ δὲ θώρακος ὑφισταμένου αἱ μὲν ἄλλαι πληγαὶ οὐ σφόδρα ἐλύπουν, εἷς δὲ τῶν Γότθων ἐξόπισθεν ὑπὲρ μασχάλην τὴν δεξιὰν γυμνοῦ τοῦ σώματος ἄγχιστα τοῦ ὤμου ἐπιτυχὼν ἔπληξε τὸν νεανίαν, οὐ καιρίαν μέντοι, οὐδὲ 6.2.23 ἐς θανάτου κίνδυνον ἄγουσεν. ἔμπροσθεν δὲ ἄλλος μηρὸν αὐτοῦ τὸν εὐώνυμον νύξας τὸν ταύτῃ μυῶνα 6.2.24 οὐκ εὐθείᾳ τινὶ, ἀλλ' ἐγκαρσίᾳ πληγῇ ἔτεμε. Βαλεριανὸς δὲ καὶ Μαρτίνος τὰ ποιούμενα κατείδόν τε καὶ οἱ ἐπιβεβοηθηκότες ὡς τάχιστα ἔτρεψάν τε τοὺς πολεμίους καὶ τοῦ χαλινοῦ τοῦ Βώχα ἵππου ἄμφω λαβομένῳ ἐς τὴν πόλιν ἀφίκοντο. νύξ τε ἐπεγένετο καὶ ξὺν τοῖς χρήμασιν Εὐθάλιος ἦλθεν. 6.2.25 Ἐπεὶ δὲ ἅπαντες ἐν τῇ πόλει ἐγένοντο, τῶν τραυμάτων ἐπεμελοῦντο. Ἄρζου μὲν οὖν τὸ βέλος ἀπὸ τοῦ προσώπου ἀφέλκεσθαι βουλόμενοι οἱ ἱατροὶ χρόνον τινὰ ἥσχαλλον, οὐχ ὅτι τοῦ ὀφθαλμοῦ ἔνεκεν, ὃν δὴ οὐκ ἄν ποτε σωθήσεσθαι ὑπετόπαζον, ἀλλ' ὅπως μὴ ὑμένων τε καὶ νεύρων τρήσεσιν,

οἷα πολλὰ ἐνταῦθά ἐστιν, ἄνδρα τῆς Βελισαρίου οἰκίας ἄριστον διαφθεί6.2.26 ρωσιν. ἔπειτα δὲ τῶν τις ἰατρῶν, Θεόκτιστος ὄνομα, ὄπισθεν ἐς τὸν ἀνχένα ἐρείσας ἐπυθάνετο τοῦ ἀν6.2.27 θρώπου εἰ λίαν ἀλγοίη. τοῦ δὲ ἀλγεῖν φήσαντος, «οὐκοῦν αὐτός τε σωθήσῃ.» εἶπε, «καὶ τὴν ὄψιν οὐκ «ἂν βλαβήσῃ.» ταῦτα δὲ ἰσχυρίσατο τεκμηράμενος, ὅτι 6.2.28 τοῦ βέλους ἢ ἀκίς τοῦ δέρματος οὐ πόρρω διήκει. τοῦ μὲν οὖν ἀτράκτου ὅσον ἔξω ἐφαίνετο ἐκτεμῶν ἔρριψε, διελὼν δὲ τῶν ἰνίων τὸ δέρμα, οὗ μάλιστα ὁ ἀνὴρ πολυώδυνος ἦν, ἐντεῦθεν πόνω οὐδενὶ τὴν ἀκίδα ἐφείλκυσε, τρισὶ τε προὔχουσιν ὀπίσω ὀξειαῖς καὶ μοῖραν 6.2.29 τοῦ βέλους τὴν λειπομένην ζὺν αὐτῇ φέρουσιν. οὕτω τε Ἄρξης κακῶν τε παντάπασιν ἀπαθὴς ἔμεινε καὶ οὐδὲ ἵχνος αὐτοῦ τῆς πληγῆς ἐς τὸ πρόσωπον ἀπελεί6.2.30 πετο. Κουτίλας δὲ βιαιότερον τοῦ δορατίου ἐκ τῆς κεφαλῆς ἀφαιρεθέντος (ἐπεπήγει γὰρ ἐπὶ πλεῖστον) ἐς 6.2.31 λειποθυμίαν ἐξέπεσεν. ἐπεὶ δὲ οἱ φλεγμαίνειν αἰ 6.2.31 τῆδε μῆνιγγες ἤρξαντο, φρενίτιδι νόσῳ ἀλοῦς οὐ πολλῶ 6.2.32 ὕστερον ἐτελεύτησε. Βώχαν μέντοι αὐτίκα αἵματός τε ῥύσις ἄφατος ἐκ τοῦ μηροῦ ἔσχε καὶ τεθηξομένῳ οὐκ ἐς μακρὰν ἐώκει. αἴτιον δὲ τούτου εἶναι ἰατροὶ ἔλεγον, ὅτι οὐκ ἐπ' εὐθείας, ἀλλ' ἐγκαρσία ἐντομῇ τὸν μυῶνα ἢ πληγῇ ἔκοψεν. ἡμέραις γοῦν ἀπέθανε τρισὶν 6.2.33 ὕστερον. διὰ ταῦτα μὲν οὖν Ῥωμαῖοι τὴν νύκτα ὅλην ἐκείνην ἐν πένθει μεγάλῳ ἐγένοντο. Γότθων δὲ θρηνοί τε πολλοὶ καὶ κωκυτοὶ μεγάλοι ἐκ τῶν χαρακωμάτων 6.2.34 ἠκούοντο. καὶ ἐθαύμαζόν γε Ῥωμαῖοι, ἐπεὶ οὐδὲν ἐδόκει πάθος ζυμβῆναι τοῖς πολεμίοις λόγου ἄξιον τῇ προτεραίᾳ, πλὴν γε δὴ ὅτι οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν ἐν 6.2.35 ταῖς ζυμβολαῖς διεφθάρσαν. ὅπερ καὶ πρότερον αὐτοῖς οὐδὲν τι ἦσσαν, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, ζυννεχθὲν οὐ λίαν 6.2.36 γε αὐτοὺς διὰ τὴν πολυανθρωπίαν ἐτάραξεν. ἐγνώσθη μέντοι τῇ ὕστεραίᾳ ὡς ἄνδρας δοκίμους ἐς τὰ μάλιστα τοῦ ἐν Νέρωνος πεδίῳ στρατοπέδου Γότθοι ἐθρήνουν, 6.2.37 οὐς δὴ ὁ Βώχας ἐν τῇ πρώτῃ ὀρμῇ ἔκτεινεν. ἐγένοντο δὲ καὶ ἄλλαι οὐκ ἀξιόλογοι ζυμβολαί, ἄσπερ μοι ζυγγραψαὶ οὕτι ἀναγκαῖον ἔδοξεν εἶναι. πάσας μέντοι ἐπτὰ καὶ ἐξήκοντα ἐν τῆδε τῇ πολιορκίᾳ ζυνηνέχθη γενέσθαι, καὶ δύο δὴ ἄλλας ὑστάτας, αἶ μοι ἐν τοῖς 6.2.38 ὀπίσθεν λόγοις εἰρήσονται. τότε δὲ ὁ τε χειμῶν ἔληγε καὶ τὸ δεύτερον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ζυνεγράψεν. 6.3.1 Ἦδη δὲ τῆς θερινῆς τροπῆς ἀρξαμένης λιμός τε ὁμοῦ καὶ λοιμὸς τοῖς ἐν τῇ πόλει ἐπέπεσε. καὶ τοῖς στρατιώταις σῖτος μὲν ἔτι ἐλείπετο, ἄλλο δὲ τῶν ἐπιτηδείων οὐδὲν, Ῥωμαῖους δὲ τοὺς ἄλλους ὁ τε σῖτος ἐπελελοίπει καὶ ὁ λιμὸς ἀκριβῶς ζὺν 6.3.2 τῷ λοιμῷ ἐπίεζεν. ὧν δὴ οἱ Γότθοι αἰσθόμενοι μάχη μὲν διακινδυνεύειν πρὸς τοὺς πολεμίους οὐκέτι ἠθέλον, ἐφύλασσαν δὲ ὅπως αὐτοῖς μηδὲν τοῦ λοιποῦ 6.3.3 ἐσκομίζοιτο. ἐστὸν δὲ ὕδατος ὀχετῶ δύο μεταξὺ Λατίνης τε καὶ Ἀππίας ὁδοῦ, ὑψηλῶ ἐς ἄγαν, κυρτῶ6.3.4 μασί τε ἐπὶ πλεῖστον ἀνεχομένῳ. τούτῳ δὴ τῷ ὀχετῶ ἐν χώρῳ διέχοντι Ῥώμης σταδίοις πεντήκοντα ζυμβάλλετον τε ἀλλήλοισιν καὶ τὴν ἐναντίαν ὁδὸν 6.3.5 δι' ὀλίγου τρέπεσθον. ὁ γὰρ ἔμπροσθεν χώραν λαχῶν τὴν ἐν δεξιᾷ τηνικαῦτα χωρεῖ φερόμενος τὰ εὐώνυμα. 6.3.6 πάλιν δὲ ζυνιόντε καὶ χώραν τὴν προτέραν ἀπολαβόντε τὸ λοιπὸν διακέκρισθον, καὶ ἀπ' αὐτοῦ χώρον τὸν μεταξὺ ὀχύρωμα ζυμβαίνει τῷ ἐκ τῶν ὀχετῶν 6.3.7 περιβάλλεσθαι. τούτων δὲ τὰ κάτω κυρτώματα οἱ βάρβαροι λίθοις τε καὶ πηλῷ φράξαντες φρουρίου σχῆμα πεποιήνται κἀνταῦθα οὐχ ἦσσαν ἢ ἐς ἑπτακισχιλίους ἐνστρατοπεδευσάμενοι φυλακὴν εἶχον τοῦ μηκέτι τοὺς πολεμίους ἐς τὴν πόλιν τι τῶν ἐπιτηδείων ἐσκο6.3.8 μίζεσθαι. τότε δὴ Ῥωμαῖους πᾶσα μὲν ἐλπίς ἀγαθοῦ ἐπελελοίπει, πᾶσα δὲ ἰδέα κακοῦ περιεστήκει. τέως μὲν οὖν ὁ σῖτος ἠκμαζε, τῶν στρατιωτῶν οἱ εὐτολμότατοι ἐναγούσης αὐτοὺς τῆς τῶν χρημάτων ἐπιθυμίας τοῖς ἵπποις τε ὀχοῦμενοι καὶ ἄλλους ἐφέλκοντες ἐν τοῖς λῆϊοις ἐγίνοντο νύκτωρ τῆς πόλεως οὐ μακρὰν 6.3.9 ἄποθεν. τέμοντες τε τοὺς ἀστάχους καὶ τοῖς ἵπποις, οὐς αὐτοὶ ἐφείλκον, ἐνθέμενοι, ἐς τὴν πόλιν λανθάνοντες τοὺς πολεμίους ἐκόμιζον χρημάτων τε μεγάλων 6.3.10 Ῥωμαίων τοῖς εὐδαίμοσιν

ἀπεδίδοντο. οἱ μέντοι ἄλλοι βοτάναις τισὶν ἀπέζων, οἶαι πολλαὶ ἀμφὶ τε τὰ προάστεια καὶ τοῦ περιβόλου ἐντὸς γίνονται. βοτάνη γὰρ γῆν τὴν Ῥωμαίων οὔτε χειμῶνος ὥρα οὔτε ἐς ἄλλον τινὰ ἐπιλείπει καιρὸν, ἀλλ' ἀνθεῖ τε αἰεὶ καὶ τέθηλεν 6.3.11 ἐς πάντα τὸν χρόνον. ἀφ' οὗ δὴ καὶ ἵπποφορβεῖν ἐνταῦθα τοὺς πολιορκουμένους τετύχηκε. τινὲς δὲ καὶ ἐξ ἡμιόνων τῶν ἐν Ῥώμῃ θνησκόντων ἀλλᾶντας ποι6.3.12 ούμενοι ἀπεδίδοντο λάθρα. ἐπεὶ δὲ σίτον τὰ λήϊα οὐκέτι εἶχε καὶ ἐς μέγα κακὸν ἅπαντες Ῥωμαῖοι ἀφίκοντο, Βελισάριόν τε περίσταντο καὶ μάχη μιᾷ διακρίνεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους ἠνάγκαζον, Ῥωμαίων οὐδένα τῆς ζυμβολῆς ἀπολείψεσθαι ὑποσχόμενοι. καὶ αὐτῶ ἀπορουμένῳ τε τοῖς παροῦσι καὶ λίαν ἀχθομένῳ τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου ἔλεξαν τινες τοιάδε «Οὐ 6.3.13 «προσδεχομένους ἡμᾶς ἢ παροῦσα, ὧ στρατηγέ, κατέ»λαβε τύχη, ἀλλ' εἰς πᾶν ἡμῖν τούναντίον τὰ τῆς 6.3.14 «ἐλπίδος ἐκβέβηκε. τετυχηκότες γὰρ ὧν πρότερον ἐν «ἐπιθυμίᾳ κατέστημεν, τανῦν ἐς τὴν παροῦσαν ζυμ»φορὰν ἤκομεν, καὶ περιέστηκεν ἡμῶν ἢ προλαβοῦσα «δόξα τὸ καλῶς τῆς βασιλέως προμηθείας ἐφίεσθαι, «νῦν ἄνοιᾶ τε οὔσα καὶ κακῶν τῶν μεγίστων ὑπό6.3.15 «θεσις. ἀφ' οὗ δὴ ἐς τόδε ἀνάγκης ἀφίγμεθα ὥστε «ἐν τῷ παρόντι ἔτι βιάζεσθαι καὶ πρὸς τοὺς βαρβάρους 6.3.16 «ὀπλίζεσθαι τετολμήκαμεν. καὶ συγγνώμη μὲν εἰ πρὸς «Βελισάριον θρασυνόμεθα. γαστήρ γὰρ οὐκ οἶδεν 6.3.17 «ἀποροῦσα τῶν ἀναγκαίων αἰσχύνεσθαι. ἀπολελογήσθω «δὲ ἡμῖν τῆς προπετείας ἢ τύχη. πάντων γὰρ εἰκότως «ἀνιαρότατος εἶναι δοκεῖ μηκυνόμενος τοῖς οὐκ εὖ «φερομένοις ὁ βίος. τὰ μὲν οὖν ζυμπεσόντα ἡμῖν 6.3.18 «ὄρᾳς δῆπουθεν. ἀγροὶ μὲν οὔτοι καὶ χώρα ζύμπασα «ὑποπέπτωκε ταῖς τῶν πολεμίων χερσίν. ἢ πόλις δὲ «αὕτη τῶν ἀγαθῶν ἀποκέκλεισται πάντων οὐκ ἴσμεν 6.3.19 «ἐξ ὅτου δὴ χρόνου. Ῥωμαίων δὲ οἱ μὲν ἤδη κείνται, «τὸ μὴδὲ γῆ κρύπτεσθαι κληρωσάμενοι, ἡμεῖς δὲ οἱ «περιόντες, ὡς ἂν συλλήβδην εἴπωμεν ἅπαντα τὰ δεινὰ, 6.3.20 «ζυμπετάχθαι τοῖς οὔτω κειμένοις εὐχόμεθα. πάντα «γὰρ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὁ λιμὸς τὰ κακὰ φορητέα «δεικνυσιν, ἔνθα τε ἂν φαίνεται, μετὰ τῆς τῶν ἄλλων «ἐπέρχεται λήθης καὶ θανάτου ἅπαντας, πλὴν τοῦ «παρ' αὐτοῦ προσιόντος, πρὸς ἡδονῆς εἶναι τοῖς ἀν6.3.21 «θρώποις ἐργάζεται. ἕως τοίνυν ἔτι μὴ κεκράτηκεν «ἡμῶν τὸ κακὸν, δὸς ἡμῖν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν ἀνελέ»σθαι τὴν ἀγωνίαν, ἐξ ἧς ἡμῖν ἢ περιεῖναι τῶν πολε6.3.22 «μίων ἢ τῶν δυσχερῶν ἀπηλλάχθαι ζυμβήσεται. οἷς «μὲν γὰρ ἐλπίδα σωτηρίας ἢ μέλλησις φέρει, πολλὴ «ἄνοιᾶ ἂν εἴη προτερήσασιν ἐς κίνδυνον τὸν ὑπὲρ «τῶν ὄλων καθίστασθαι, οἷς δὲ τῆ βραδυτῆτι δυσκο»λώτερος ὁ ἀγὼν γίνεται, τὸ καὶ πρὸς ὀλίγον ἀνα»βάλλεσθαι χρόνον τῆς παραυτίκα προπετείας μεμπτό6.3.23 «τερον.» Ῥωμαῖοι μὲν τοσαῦτα εἶπον. Βελισάριος δὲ ἀμείβεται ὧδε «Ἄλλ' ἔμοιγε καὶ λίαν προσδεχομένῳ «τὰ παρ' ὑμῶν γεγένηται πάντα, ἐκβέβηκε δὲ παρὰ 6.3.24 «δόξαν οὐδέν. ἐγὼ γὰρ πάλα οἶδα δῆμον ὅτι πρᾶγμα «ἀβουλότατόν ἐστι, καὶ οὔτε τὰ παρόντα φέρειν πέφυκεν «οὔτε τὰ μέλλοντα προβουλεύεσθαι, ἀλλ' ἐγχειρεῖν «μὲν εὐπετῶς αἰεὶ τοῖς ἀμηχάνοις, διαφθεῖρεσθαι δὲ 6.3.25 «ἀνεπισκέπτως ἐπίσταται μόνον. ἐγὼ μέντοι οὐκ ἂν «ποτε διὰ τὴν ὑμετέραν ὀλιγωρίαν οὔτε ὑμᾶς ἀπολέ»σαιμι ἐκὼν γε εἶναι οὔτε ὑμῖν τὰ βασιλέως συν6.3.26 «διαφθεῖραιμι πράγματα. πόλεμος γὰρ οὐκ ἐξ ἄλο»γίστου σπουδῆς κατορθοῦσθαι φιλεῖ, ἀλλ' εὐβουλία «τε καὶ προμηθεῖα τὴν τῶν καιρῶν αἰεὶ σταθμώμενος 6.3.27 «ῥοπὴν. ὑμεῖς μὲν οὖν πεττεύειν οἰόμενοι τὸν ἕνα «βούλεσθε ὑπὲρ ἀπάντων ἀναρρίπτειν κύβον, ἐμοὶ δὲ «οὐ σύνηθες αἰρεῖσθαι πρὸ τοῦ ζυμφόρου τὸ σύντο6.3.28 «μον. εἶτα σὺν ἡμῖν ἐπαγγέλλεσθε τοῖς πολεμίοις διὰ «μάχης ἰέναι, πότε τὰς μελέτας τοῦ πολέμου πεποιη»μένοι; ἢ ποῖος τὰ τοιαῦτα ἐκμαθὼν τοῖς ὅπλοις οὐκ «οἶδεν ὅτι οὐ χωρεῖ ἄχρι τῆς διαπείρας ἢ μάχης; οὐδὲ «αὐτός οἱ ἐμμελετᾶν ὁ πολέμιος ἐν τοῖς ἀγῶσι παρέ6.3.29 «χεται. νῦν μὲν τὴν προθυμίαν ὑμῶν ἄγαμαι καὶ 6.3.30 «συγγνώμων εἰμὶ ταραχῆς τῆσδε. ὡς δὲ ὑμῖν ταῦτα «οὐκ εἰς καιρὸν γέγονε καὶ ἡμεῖς μελλήσει προμηθεῖ «χρώμεθα ἐγὼ δηλώσω.

στράτευμα ἡμῖν ἀριθμοῦ «κρεῖσσον ἐκ πάσης γῆς ἀθροίσας βασιλεὺς ἔπεμψε «καὶ στόλος, ὅσος οὐ πώποτε Ῥωμαίοις ξυνέστη, τὴν «τε Καμπανίας ἀκτὴν καὶ κόλπου τοῦ Ἰονίου τὰ 6.3.31 «πλεῖστα καλύπτει. ὀλίγων τε ἡμερῶν ξὺν πᾶσι τοῖς «ἐπιτηδείοις παρ' ἡμᾶς ἤξουσι, τὴν τε ἀπορίαν ἡμῖν «διαλύσοντες καὶ πλήθει βελῶν τὰ τῶν βαρβάρων 6.3.32 «στρατόπεδα καταχώσοντες. ἐλογισάμην οὖν ἐς τὴν «ἐκείνων παρουσίαν τὸν τῆς ξυμβολῆς μᾶλλον ἀποθέσθαι καιρὸν καὶ ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ τὸ τοῦ πολέμου «πορίζεσθαι κράτος, ἢ σπουδῆ ἀλογίστῳ θρασυνόμενος «τὴν τῶν ὄλων σωτηρίαν προΐεσθαι. ὅπως δὲ αὐτίκα «τε ἤξουσι καὶ μὴ περαιτέρω μελλήσουσιν, ἐγὼ προ»νοήσω.» 6.4.1 Τούτοις μὲν Ῥωμαίων τὸν δῆμον παραθρασύνας Βελισάριος ἀπεπέμψατο, Προκόπιον δὲ, ὃς τάδε ξυνέγραψεν, αὐτίκα ἐς Νεάπολιν ἐκέλευεν ἰέναι. φήμη γάρ τις περιήγγελλεν ὡς στράτευμα ἐνταῦθα βασιλεὺς 6.4.2 πέμψειε. καὶ οἱ ἐπέστελλε ναῦς τε ὅτι πλείστας σίτου ἐμπλήσασθαι καὶ στρατιώτας ἀγεῖραι ἅπαντας, ὅσους ἐν τῷ παρόντι ἐκ Βυζαντίου ἦκειν τετύχηκεν, ἢ ἵππων φυλακῆς ἔνεκα ἢ ἄλλου ὁτουοῦν ἐνταῦθα λελεῖφθαι, οἴους δὴ πολλοὺς ἐς τὰ ἐν Καμπανία χωρία ἠκηκόει ἰέναι, τινὰς δὲ καὶ τῶν ταύτη φρουρῶν ἀφελέσθαι, ἤξιν τε ξὺν αὐτοῖς τὸν σῆτον παρακομίζοντι ἐς 6.4.3 Ὅστιαν, ὅθι τὸ Ῥωμαίων ἐπίνειον. καὶ ὁ μὲν ξὺν τῷ Μουνδίλα τῷ δορυφόρῳ καὶ ὀλίγοις ἵππευσι διὰ πύλης, ἢ Παύλου τοῦ ἀποστόλου ἐπώνυμός ἐστι, νύκτωρ διήλθε, λαθῶν τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον, 6.4.4 ὅπερ ἄγχιστα ὁδοῦ τῆς Ἀππίας ἐφύλασσε. ἐπειδὴ τε ἐς Ῥώμην οἱ ἀμφὶ Μουνδίλαν ἐπανήκοντες ἀφίχθαι ἤδη Προκόπιον ἐς Καμπανίαν οὐδενὶ ἐντυχόντα τῶν βαρβάρων ἀπήγγελλον, νύκτωρ γὰρ οὐποτε τοὺς πολεμίους ἔξω τοῦ στρατοπέδου πορεύεσθαι, εὐέλπιδες μὲν γεγέννηται πάντες, Βελισάριος δὲ θαρσήσας ἤδη 6.4.5 ἐπενόει τάδε· τῶν ἱπέων πολλοὺς ἐς τὰ πλησίον ἐξέπεμπεν ὄχυρώματα, ἐπιστείλας, ἦν τινες τῶν πολεμίων ταύτη ἴωσιν, ἐφ' ᾧ τὰ ἐπιτήδεια ἐς τὰ στρατόπεδα ἐσκομίσονται, ἔνθεν αὐτοῖς ἐπεκδρομάς τε καὶ ἐνέδρας πανταχόθι τῶν τῆδε χωρίων ἀεὶ ποιουμένους μὴ ἐπιτρέπειν, ἀλλὰ παντὶ σθένει ἀπείργειν, ὅπως ἢ τε πόλις ἐλασσόνως ἢ πρότερον τῇ ἀπορία πιάζοιτο καὶ οἱ βάρβαροι πολιορκεῖσθαι μᾶλλον ἢ αὐτοὶ πολιορκηθῶσι 6.4.6 κεῖν Ῥωμαίους δόξαιαν. Μαρτῖνον μὲν οὖν καὶ Τραϊανὸν ξὺν χιλίοις ἐς Ταρακίαν ἐκέλευσεν ἰέναι. οἷς δὴ καὶ Ἀντωνίαν τὴν γυναῖκα ξυνέπεμψε, ἐντειλάμενος ἕξ τε Νεάπολιν αὐτὴν στέλλεσθαι ξὺν ὀλίγοις τισὶ καὶ τύχην ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς τὴν σφίσι ξυμβησοῦσιν 6.4.7 μὲνην παραδοκεῖν. Μάγνον δὲ καὶ Σινθούην τὸν δορυφόρον πεντακοσίους μάλιστα ἐπαγομένους ἐς Τίβουριν τὸ φρούριον ἔπεμψε, σταδίους τεσσαράκοντα 6.4.8 καὶ ἑκατὸν Ῥώμης διέχον. ἐς μέντοι τὸ Ἀλβανῶν πόλισμα, σταδίους μὲν τοσοῦτους ἀπέχον, ἐν δὲ τῇ Ἀππία ὁδῷ κείμενον, πρότερον ἤδη Γόνθαριν ξὺν Ἐρούλοις τισὶ πέμψας ἔτυχεν, οὓς δὴ οἱ Γότθοι βιασάμενοι ἐξήλασαν ἐνθένδε οὐ πολλῷ ὕστερον. 6.4.9 Ἔστι δὲ τις νεὼς Παύλου τοῦ ἀποστόλου, Ῥώμης τοῦ περιβόλου τεσσαρεσκαίδεκα σταδίους ἀπέχων. ὁ τε ποταμὸς αὐτὸν παραρρεῖ Τίβερις. ἐνταῦθα ὄχυρῶμα μὲν οὐδαμῆ ἐστι, στοὰ δὲ τις ἄχρι ἐς τὸν νεῶν διήκουσα ἐκ τῆς πόλεως, ἄλλαι τε πολλαὶ οἰκοδομαὶ ἀμφ' αὐτὸν οὔσαι οὐκ εὐέφοδον ποιοῦσι τὸν χῶρον. 6.4.10 ἔστι δὲ τις καὶ αἰδῶς πρὸς ταῦτα δὴ τὰ ἱερὰ τοῖς Γότθοις. ἐς οὐδέτερον γοῦν τοῖν ἀποστόλοις νεῶν παρὰ πάντα τὸν τοῦ πολέμου καιρὸν ἄχαρὶ τι πρὸς αὐτῶν γέγονεν, ἀλλὰ πάντα τῆδε τοῖς ἱερεῦσιν, ἢπερ 6.4.11 εἰώθει, ἐξοσιοῦσθαι ξυμβέβηκεν. ἐν τούτῳ δὲ τῷ χωρίῳ Βαλεριανὸν, τοὺς Οὐννοὺς ἅπαντας ἀπαγαγόντα, χαράκωμα παρὰ τοῦ Τιβέριδος τὴν ὄχθην ἐκέλευε ποιεῖσθαι, ὅπως ἂν αὐτοῖς τε ἀδεέστερον οἱ ἵπποι τρέφοιντο καὶ οἱ Γότθοι μᾶλλον ἔτι ἀναστέλλοιντο τοῦ κατ' ἐξουσίαν ὡς ἀπωτάτω τῶν στρατοπέδων τῶν σφε6.4.12 τέρων ἰέναι. ὁ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίει. ἐπειδὴ τε οἱ Οὐννοὶ ἐνταῦθα ἐστρατοπεδεύσαντο, οὐπερ ὁ στρατηγ6.4.13 γὸς ἐνετέλλετο, ἐς τὴν πόλιν ἀπήλαυε. ταῦτα μὲν οὖν Βελισάριος διαπεπραγμένος ἡσύχαζε, μάχης μὲν οὐκ ἄρχων, ἐκ δὲ τοῦ

τείχους ἀμύνεσθαι προθυμούμενος, ἦν τις ἕξωθεν ἐπ' αὐτὸ κακουργήσων ἴοι. 6.4.14 καὶ σίτον μέντοι τισὶ τοῦ Ῥωμαίων δήμου παρείχεται. Μαρτῖνος δὲ καὶ Τραϊανὸς διελθόντες νύκτωρ τὰ τῶν πολεμίων στρατόπεδα, ἐπειδὴ ἐν Ταρακίνῃ ἐγένοντο, Ἄντωνίαν μὲν ἐς Καμπανίαν ζῦν ὀλίγοις τισὶν ἔπεμψαν, αὐτοὶ δὲ τὰ ταύτη ὀχυρώματα καταλαβόντες, ἔνθεν τε ὀρμώμενοι καὶ τὰς ἐφόδους ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ποιούμενοι, τῶν Γότθων τοὺς ἐς τὰ ἐκείνη χωρία περιόντας ἀνέστελλον. Μάγνος δὲ καὶ Σινθούης τοῦ 6.4.15 τε φρουρίου ὅσα καταπεπτῶκει ἐν βραχεῖ ἀνωκοδομήσαντο χρόνῳ καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐγένοντο, ἤδη μᾶλλον ἐλύπουν τοὺς πολεμίους ἅτε αὐτῶν τὸ ἐπιτείχισμα οὐκ ἄποθεν ὄν συχνά τε καταθέοντες καὶ τῷ ἀπροσδοκίτῳ ἐκπλήσσοντες ἀεὶ τῶν βαρβάρων τοὺς τὰ ἐπιτήδεια παραπέμποντας, ἕως Σινθούης ἐν μάχῃ δὴ τινὶ δόρατι πληγείς τὴν δεξιὰν χεῖρα τῶν τε νεύρων οἱ ἀποκοπέντων ἀπόμαχος τὸ λοιπὸν γέγονε. καὶ Οὐννοι 6.4.16 δὲ τὸ στρατόπεδον ἐν γειτόνων, ὥσπερ μοι ἐρρήθη, πεπονημένοι οὐκ ἐλάσσω κακὰ τοὺς Γότθους ἐποίουν, ὥστε καὶ αὐτοὶ τῷ λιμῷ ἐπιέζοντο ἤδη, οὐκέτι σφίσι ἀδείας οὔσης τὰς τροφὰς ὥσπερ τὸ πρότερον ἐσκομίζεσθαι. καὶ λοιμὸς δὲ αὐτοῖς ἐπισπεσῶν πολλοὺς 6.4.17 ἔφθειρε, καὶ μάλιστα ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ὅπερ αὐτοῖς ἀγχοῦ τῆς Ἀππίας ὁδοῦ ὕστατον, ὥσπερ μοι προεδεδή6.4.18 λωται, γεγονός ἔτυχε. καὶ αὐτῶν ὀλίγοι ἐνθένδε ὅσοι οὐ διεφθάρησαν ἐς τᾶλλα χαρακώματα ὑπεχώρησαν. ταῦτ' οὖν καὶ Οὐννοι παθόντες ἐς Ῥώμην εἰσήλ6.4.19 θον. ταῦτα μὲν οὖν ἐγένετο τῆδε. Προκόπιος δὲ, ἐπεὶ ἐν Καμπανίᾳ ἐγένετο, στρατιώτας τε οὐχ ἦσσαν ἢ πεντακοσίους ἐνταῦθα ἤγειρε, καὶ νεῶν πολὺ τι 6.4.20 χρῆμα σίτου ἐμπλησάμενος ἐν παρασκευῇ εἶχε. παρῆν δὲ οἱ καὶ Ἄντωνίνα οὐ πολλῶ ὕστερον καὶ τοῦ στόλου ἤδη ζῦν αὐτῷ ἐπεμελεῖτο. 6.4.21 Τότε καὶ τὸ ὄρος ὁ Βέβιος ἐμυκήσατο μὲν, οὐ μέντοι ἠρεύξατο, καίτοι γε καὶ λίαν ἐπίδοξος ἀπ' αὐτοῦ ἐγεγόνει ὅτι ἐρεύζεται. διὸ δὴ καὶ τοῖς ἐπι6.4.22 χωρίοις ζυνέβη ἐς δέος μέγα ἐμπεπτωκέναι. τὸ δὲ ὄρος τοῦτο Νεαπόλεως μὲν ἐβδομήκοντα σταδίοις διέχει, τετραμμένον αὐτῆς πρὸς βορρᾶν ἄνεμον, ἀπότομον δὲ ἀτεχνῶς ἐστὶ, τὰ κάτω μὲν ἀμφιλαφὲς κύκλω, 6.4.23 τὰ δὲ ὑπερθεὶν κρημνῶδες τε καὶ δεινῶς ἄβατον. ἐν δὲ τῇ τοῦ Βεβίου ὑπερβολῇ σπήλαιον κατὰ μέσον μάλιστα βαθὺ φαίνεται, ὥστε εἰκάζειν αὐτὸ ἄχρι ἐς 6.4.24 τὰ ἔσχατα τοῦ ὄρους διήκειν. καὶ πῦρ ἐνταῦθα ὄραν πάρεστιν, ἦν τις ὑπερκύπτειν τολμήσειε, καὶ χρόνῳ μὲν τῷ ἄλλῳ ἢ φλόξ ἐφ' ἑαυτὴν στρέφεται, πράγματα οὐδενὶ παρεχομένη τῶν ταύτη ἀνθρώπων, ἐπειδὴν δὲ κτύπον τινὰ μυκηθμῷ ἐμπερῆ τὸ ὄρος ἀφῆ, κόνεως μέγα τι χρῆμα οὐ πολλῶ ὕστερον ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον 6.4.25 ἀνίησι. καὶ ἦν μὲν τινὰ ὁδῷ τὸ κακὸν τοῦτο βαδίζοντα λάβη, τοῦτον δὴ τὸν ἄνθρωπον οὐδεμία μηχανὴ βιώσεσθαι ἐστὶν, ἦν δὲ οἰκίαις τισὶν ἐπιπέση, πίπτουσι 6.4.26 καὶ αὐταὶ τῷ τῆς κόνεως πλήθει ἀχθόμενοι. ἀνέμου δὲ σκληροῦ, ἂν οὕτω τύχη, ἐπιπεσόντος, ἀνιέναι μὲν αὐτὴν ζυμβαίνει ἐς ὕψος μέγα, ὡς μηκέτι ἀνθρώπῳ ὄρατὴν εἶναι, φέρεσθαι δὲ ὅπῃ ἂν αὐτῇ τὸ πνεῦμα ἐπίφορον ἴοι, ἐμπίπτειν τε ἐς γῆν, ἢ ὡς ἐκαστάτω 6.4.27 τυγχάνει οὔσα. καὶ ποτε μὲν φασὶν ἐν Βυζαντίῳ ἐπιπεσοῦσαν οὕτως ἐκπλήξαι τοὺς ταύτη ἀνθρώπους ὥστε πανδημεῖ ἐξ ἐκείνου δὴ καὶ ἐς τὸδε τοῦ χρόνου λιταῖς ἐνιαυσίοις ἐξιλιάσκεσθαι τὸν θεὸν ἔγνωσαν, ἐς Τρίπολιν δὲ τῆς Λιβύης χρόνῳ ἐτέρῳ ἐμπεπτωκέναι. 6.4.28 καὶ πρότερον μὲν ἐνιαυτῶν ἑκατὸν ἢ καὶ πλείονων τὸν μυκηθμὸν τοῦτόν φασὶ γενέσθαι, ὕστερον δὲ καὶ πολλῶ 6.4.29 ἔτι θᾶσσον ζυμβῆναι. τοῦτο μὲντοι ἀπισχυρισάμενοι λέγουσιν, ὅτι δὴ ἐπειδὴν τῷ Βεβίῳ ταύτην ἐρεύξασθαι τὴν κόνιν ζυμβαίη, εὐθηνεῖν ἀνάγκη τὴν ἐκείνην 6.4.30 χώραν καρποῖς ἅπασιν. ἀῆρ δὲ λεπτότατός ἐστὶ καὶ πρὸς ὑγίαν ἱκανῶς πεφυκῶς ἐν τῷ ὄρει τούτῳ πάντων μάλιστα. ἐς τοῦτο ἀμέλει τοὺς φθόγῃ ἀλόντας ἐκ τῶν ἄνωθεν χρόνων ἰατροὶ πέμπουσι. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ Βεβίῳ ταύτη πη ἔχει. 6.5.1 Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἄλλο στρατεύμα ἐκ Βυζαντίου κατέπλευσεν, Ἰσαύρων μὲν ἐς τὸν Νεαπόλεως λιμένα τρισχίλιοι, ὧν Παῦλος καὶ Κόνων ἠγοῦντο, ἐς

Δρουῶντα δὲ Θραῖκες ἵππεῖς ὀκτακόσιοι, ὧν Ἰωάννης ἦρχεν ὁ Βιταλιανοῦ τοῦ πρώην τετυραννηκότος ἀδελφιδοῦς καὶ ζὺν αὐτοῖς ἕτεροι στρατιῶται ἐκ καταλόγου ἵππικου χίλιοι· ὧν ἄλλοι τε καὶ Ἀλέξανδρός τε καὶ Μαρκέν6.5.2 τιος ἦρχον. ἐτύγχανε δὲ ἤδη καὶ Ζήνων ζὺν τριακοσίοις ἵππεῦσιν ἐς Ῥώμην διὰ τε Σαμνίου καὶ Λατίνης ὁδοῦ ἀφικόμενος. ἐπεὶ δὲ καὶ Ἰωάννης ζὺν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐς Καμπανίαν ἦλθεν, ἀμάξας πολλὰς ἐκ Καλαβρῶν ἔχων, ἀνεμίγνυντο αὐτοῖς πεντακόσιοι 6.5.3 ἠθροισμένοι ἐκ Καμπανίας, ὥσπερ μοι εἴρηται. οὗτοι μὲν ὁδὸν ἔχοντες τὴν παραλίαν ζὺν ταῖς ἀμάξαις ἦσαν ἐν νῶ ἔχοντες, ἦν τι ἀπαντήση πολέμιον σφίσι, κύκλον τέ τινα καὶ χαρακώματος σχῆμα τὰς ἀμάξας ποιησάμενοι ἐνθένδε τοὺς ἐπιόντας ἀμύνασθαι, τοὺς δὲ ἀμφὶ Παῦλόν τε καὶ Κόνωνα πλεῖν κατὰ τάχος ἐκέλευον, καὶ σφίσιν ἐς Ὀστίαν συμμῖξαι τὸ Ῥωμαίων ἐπίνειον, σῆτον μὲν ἱκανὸν ἐν ταῖς ἀμάξαις ἐνθέμενοι, ναῦς δὲ ἀπάσας οὐ σίτου μόνον ἐμπλησάμενοι, ἀλλὰ καὶ οἴνου 6.5.4 καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπάντων. καὶ αὐτοὶ μὲν τοὺς ἀμφὶ Μαρτίνόν τε καὶ Τραϊανὸν ᾤοντο ἐς τὰ ἐπὶ Ταρακίνης χωρία εὐρήσειν καὶ ζὺν αὐτοῖς ἐνθένδε ἰέναι· γεγονότες δὲ ἄγχιστα ἔμαθον ὡς ὀλίγῳ πρό6.5.5 τερον ἐς Ῥώμην μετάπεμπτοι ἀνεχώρησαν. Βελισάριος δὲ τοὺς ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην προσιέναι μαθὼν καὶ δεῖσας μὴ σφᾶς οἱ πολέμιοι πλήθει πολλῶ ἀπαντήσαντες 6.5.6 διαφθείρωσιν ἐποίει τάδε. πύλην τὴν Φλαμινίαν, οὗ δὴ αὐτῆς ἄγχιστα ἐνστρατοπεδεύσασθαι τοὺς πολέμιους τετύχηκε, λίθων οἰκοδομίαις αὐτὸς κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ πολέμου ἀπέφραξεν, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, ὅπως δὴ μὴ ἐνθένδε οἱ πολέμιοι εὐπετῶς ἔχωσιν ἢ βιάζεσθαι ἢ τινα ἐπιβουλὴν ἐς τὴν πόλιν 6.5.7 ποιῆσθαι. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ζυμβολὴν οὐδεμίαν ἐν ταύτῃ γεγονέναι ζυμβέβηκεν, οὐδ' ἂν τι οἱ βάρβαροι 6.5.8 ἔσεσθαι σφίσι πολέμιον ἐνθένδε ὑπώπτουν. ταύτης τῆς πύλης νύκτωρ τὴν οἰκοδομίαν περιελὼν, οὐδενὶ τῶν πάντων προειρημένον, τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ 6.5.9 ἐνταῦθα ἠτοιμάζεν. ἅμα τε ἡμέρᾳ διὰ πύλης Πιγκιανῆς Τραϊανόν τε καὶ Διογένην ζὺν ἵππεῦσι χιλίοις ἔπεμψεν, οὓς δὴ ἔν τε τοῖς χαρακώμασι βάλλειν ἐκέλευσε καὶ, ἐπειδὴν οἱ ἐναντίοι ἐπ' αὐτοὺς ἴωσι, φεύγειν τε ἠκιστα αἰδουμένους καὶ μέχρι ἐς τὸν περίβολον ἀπελαύνειν 6.5.10 δρόμῳ. τινὰς δὲ καὶ ταύτης ἐντὸς τῆς πυλίδος ἔστησεν. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ Τραϊανόν, καθάπερ σφίσιν ἐπέστελλε Βελισάριος, τοὺς βαρβάρους ἠρέθιζον, καὶ αὐτοὺς οἱ Γότθοι ἐκ πάντων ἀγειρόμενοι τῶν χαρα6.5.11 κωμάτων ἠμύνοντο. ἀμφοτέροί τε ὡς τάχιστα ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως περίβολον ἦσαν, οἱ μὲν ὅτι φεύγουσι δόξαν παρέχοντες, οἱ δὲ διώκειν τοὺς πολέμιους οἰό6.5.12 μενοι. Βελισάριος δὲ, ἐπειδὴ τάχιστα τοὺς ἐναντίους ἐς τὴν δίωξιν καθισταμένους εἶδε, πύλην τε τὴν Φλαμινίαν ἀνοίγνυσι καὶ τὸ στράτευμα ἐπὶ τοὺς βαρβάρους 6.5.13 οὐ προσδεχομένους ἀφήσιν. ἐν δὲ τῶν Γόθων στρατόπεδον παρὰ τὴν ταύτη ὁδὸν ἐτύγχανεν ὄν. καὶ τις αὐτοῦ ἔμπροσθεν ἦν στενοχωρία κρημνώδης τε καὶ 6.5.14 δεινῶς ἄβατος. ἐνταῦθα τῶν τις βαρβάρων τεθωρακισμένος τε καὶ σώματος ἐς ἄγαν εὖ ἠκων, ἐπειδὴ εἶδε προϊόντας τοὺς πολέμιους, προτερήσας εἰστήκει καὶ τοὺς ἐταίρους ἐκάλει τε καὶ τὴν στενοχωρίαν ζυμφυ6.5.15 λάσσειν ἠξίου. Μουνδίλας δὲ φθάσας αὐτόν τε ἔκτεινε καὶ τῶν ἄλλων βαρβάρων οὐδένα ἐς τοῦτον διελθεῖν 6.5.16 τὸν στενωπὸν ζυνεχώρησε. διελθόντες οὖν, οὐδενὸς σφίσιν ἀντιστατοῦντος, ἔς τε τὸ πλησίον χαρακῶμα ἴκοντο καὶ αὐτοῦ τινες δι' ὀλίγου ἀποπειρασάμενοι οὐκ ἔσχον ἐλεῖν ἰσχύϊ τοῦ χαρακώματος, καίπερ οὐ 6.5.17 πολλῶν ἐνταῦθα ἐγκαταλελειμμένων βαρβάρων. ἦ τε γὰρ τάφρος ἐς μέγα τι βάθος ὠρώρυκτο χρεῖμα καὶ χοῦς ὃς ἐνθένδε ἀφήρητο, ἐς τὴν ἐντὸς αἰεὶ ἐντιθέμενος μοῖραν ἐς ὕψος τε ἦρετο καὶ ἀντὶ τείχους ἐγίνετο, τοῖς τε σκόλοψι περιεσταύρωτο ὑπερφυῶς, ὄξεσι 6.5.18 τε λίαν καὶ συχοῖς οὖσιν. οἷς δὴ θαρσοῦντες οἱ βάρβαροι καρτερῶς τοὺς πολέμιους ἠμύνοντο. εἷς δὲ τῶν Βελισαρίου ὑπασπιστῶν, Ἀκυλῖνος ὄνομα, δραστήριος ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα, λώρου λαβόμενος ἵππου, ἐνθένδε ζὺν τῷ ἵππῳ ἐς μέσον τὸ χαρακῶμα

ἤλατο, 6.5.19 καί τινας τῶν ἐναντίων αὐτοῦ ἔκτεινε. περιστάντων δὲ αὐτὸν συχνά τε ἄκοντιζόντων τῶν ἐναντίων ὁ μὲν ἵππος πληγεὶς ἔπεσεν, αὐτὸς δὲ παρὰ δόξαν διὰ μέσων 6.5.20 τῶν πολεμίων διέφυγε. πεζὸς δὲ ζὺν τοῖς ἐταίροις ἐπὶ πύλας Πιγκιανὰς ἦει. ἔτι τε διώκοντας τοὺς βαρβάρους καταλαβόντες καὶ κατὰ νώτου βάλλοντες ἔκτειναν. 6.5.21 ὅπερ δὴ οἱ ἀμφὶ Τραϊανὸν κατιδόντες, ἐπιβεβοηθηκότων σφίσι καὶ τῶν ταύτῃ ἐν παρασκευῇ καθεστῶτων 6.5.22 ἰπέων, ἐπὶ τοὺς διώκοντας δρόμῳ ἐχώρουν. τότε δὴ οἱ Γότθοι καταστρατηγηθέντες τε καὶ τῶν πολεμίων ἐν μέσῳ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκίτου ἀπειλημμένοι, οὐδενὶ 6.5.23 κόσμῳ ἐκτείνοντο. πολὺς τε αὐτῶν γέγονε φόνος καὶ ὀλίγοι κομιδῇ ἐς τὰ στρατόπεδα διέφυγον μόλις, οἳ τε λοιποὶ περὶ πᾶσι τοῖς χαρακώμασι δείσαντες αὐτοῦ φραζάμενοι τὸ λοιπὸν ἔμενον, αὐτίκα δὴ μάλα ἐπιέναι 6.5.24 σφίσι τοὺς Ῥωμαίους οἰόμενοι. ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ τῶν τις βαρβάρων Τραϊανὸν βάλλει ἐς τὸ πρόσωπον, ὀφθαλμοῦ μὲν τοῦ δεξιοῦ ἄνωθεν, ὀλίγῳ δὲ τῆς ῥινὸς 6.5.25 ἄποθεν. καὶ σίδηρος μὲν ἅπας ἐντός τε ἐπάγη καὶ παντάπασιν ἀφανῆς γέγονε, καίπερ μεγάλην τε τὴν ἀκίδα ἔχων καὶ μακρὰν κομιδῇ, τοῦ δὲ βέλους τὸ λειπόμενον ἐς τὴν γῆν οὐδενὸς βιασαμένου εὐθύς ἔπεσε. δοκεῖ γάρ μοι οὐδὲ ἀσφαλῶς ἐς αὐτὸν ὁ σίδηρός πη 6.5.26 ἐρηρεῖσθαι. Τραϊανῶ μόντοι αἴσθησις τούτου οὐδεμία ἐγένετο, ἀλλ' οὐδέν τι ἦσσαν κτείνων τε καὶ διώκων τοὺς πολεμίους διέμεινε. πέμπτῳ δὲ ὕστερον ἐνιαυτῷ αὐτόματον ἐν τῷ προσώπῳ προῦχον τὸ τοῦ σιδήρου 6.5.27 ἄκρον ἐφάνη. τρίτον τε τοῦτο ἔτος ἐξ οὗ κατὰ βραχὺ πρόεισιν ἔξω αἰεὶ. ἐπίδοξος οὖν ἐστὶ πολλῶ ὕστερον χρόνῳ ἔξω γενήσεσθαι ἢ ἀκὶς ζύμπασα. ἐμπόδιος δὲ τῷ ἀνθρώπῳ οὐδαμῇ γέγονε. ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἔσχεν. 6.6.1 Οἱ δὲ βάρβαροι εὐθύς μὲν ἀπεγίνωσκόν τε τὸν πόλεμον καὶ ὅπως ἐνθένδε ἀναχωρήσωσιν ἐν βουλῇ εἶχον, πρὸς τε τοῦ λοιμοῦ καὶ τῶν πολεμίων διεφθαρμένοι, ἐς ὀλίγους τε ἤδη ἐκ μυριάδων περιεστηκότες πολλῶν, οὐχ ἠκιστα δὲ καὶ τῷ λιμῷ ἐπιέζοντο τῷ μὲν λόγῳ πολιορκοῦντες, ἔργῳ δὲ πολιορκούμενοι πρὸς τῶν ἐναντίων καὶ πάντων ἀποκεκλεισμένοι τῶν ἀναγ6.6.2 καίων. ἐπεὶ δὲ καὶ στράτευμα ἕτερον ἐλθεῖν τοῖς πολεμίῳις κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν ἐκ Βυζαντίου ἐπύθοντο, οὐχ ὅσον ἐτύγχανεν ὄν, ἀλλ' ὅσον ἢ τῆς φήμης ἐξουσία ποιεῖν ἴσχυε, κατωρρωδηκότες τὸν κίνδυνον 6.6.3 τὴν ἀναχώρησιν ἐν βουλῇ ἐποιοῦντο. ἔπεισαν οὖν πρέσβεις ἐς Ῥώμην, Ῥωμαῖον ἄνδρα ἐν Γότθοις δόκιμον τρίτον αὐτὸν, ὃς παρὰ Βελισάριον ἐλθὼν ἔλεξε 6.6.4 τοιαύδε «Ὡς μὲν οὐδετέροις ἡμῶν ἐς τὸ ζυμφέρον τὰ «τοῦ πολέμου κεχώρηκεν ἐξεπίσταται ἡμῶν ἕκαστος ἐς 6.6.5 «αὐτὴν ἠκῶν τῶν ἐνθένδε δυσκόλων τὴν πείραν. τί «γὰρ ἂν τις ἐκατέρων ἀρνηθεῖ τῶν στρατοπέδων, ὧν 6.6.6 «γε οὐδετέροις ἐν ἀγνοίᾳ κεῖσθαι συμπέπτωκεν; ὡς «δὲ ἀξυνέτων ἐστὶν ἀνδρῶν ἀπέραντά τε ταλαιπωρεῖν «βούλεσθαι, φιλονεικίας ἕνεκα τῆς αὐτίκα, καὶ λύσιν «τῶν ἐνοχλούντων μηδεμίαν εὐρεῖν, οὐδεὶς ἂν, οἶμαι, 6.6.7 «τῶν γε οὐκ ὄντων ἀνοήτων ἀντεῖποι. ὅταν δὲ ταῦτα «οὕτως ἔχη, τοὺς ἐκατέρων ἡγουμένους προσήκει μὴ «δόξης τῆς οἰκειᾶς τὴν τῶν ἀρχομένων σωτηρίαν «προῖεσθαι, ἀλλὰ τὰ τε δίκαια καὶ τὰ ζύμφορα οὐ «σφίσι αὐτοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς σφῶν ἐναντίοις «ἐλέεσθαι, οὕτω τε τὴν διάλυσιν τῶν παρόντων ποιεῖ6.6.8 «σθαι δυσκόλων. τὸ μὲν γὰρ τῶν μετρίων ἐφίεσθαι «πᾶσι χαλεποῖς δίδωσι πόρον, τῷ δὲ φιλονεικῶ τὸ 6.6.9 «μηδὲν περαίνεσθαι τῶν δεόντων συμπέφυκεν. ἡμεῖς «μὲν οὖν καταστροφῆς πέρι τοῦδε βουλευσάμενοι τοῦ «πολέμου τὰ ζύμφορα ἐκατέροις προτεινόμενοι, ἐν οἷς «τι καὶ τῶν δικαίων ἐλασσοῦσθαι οἰόμεθα, παρ' ὑμᾶς 6.6.10 «ἠκομεν. ὅπως δὲ καὶ ὑμεῖς μὴ φιλονεικία τινὶ πρὸς «ἡμᾶς χρώμενοι ξυνδιαφθεῖρεσθαι μᾶλλον ἢ τὰ ξυνοῖ6.6.11 «σοντα ὑμῖν αὐτοῖς ἐλέεσθαι βουλευσῆσθε. προσήκει «δὲ μὴ ξυνεχεῖ ρῆσει τοὺς λόγους ἀμφοτέρους ποιεῖσθαι, «ἀλλ' ὑπολαμβάνοντας ἐκ τοῦ παραυτίκα, ἦν τι μὴ 6.6.12 «ἐπιτηδείως εἰρηῆσθαι δοκῆ. οὕτω γὰρ ἐκατέροις εἰρη»κέναι τε διὰ βραχέος ὅσα σφίσι κατὰ νοῦν ἐστὶ καὶ 6.6.13 «τὰ δέοντα πεπραχέναι ζυμβήσεται.» ἀπεκρίνατο

Βελισάριος «Οὕτω μὲν, ὅπως φατὲ, προΐεναι τὸν διά»λογον οὐδὲν κωλύσει, ὅπως δὲ εἰρηναῖά τε καὶ δίκαια 6.6.14 «πρὸς ὑμῶν λέγοιτο.» αὐθις οὖν Γότθων οἱ πρέσβεις εἶπον «Ἡδικήκατε ἡμᾶς, ἄνδρες Ῥωμαῖοι, ἐπὶ φίλους «τε καὶ ξυμμάχους ὄντας ὅπλα οὐ δέον ἀράμενοι. «ἐροῦμεν δὲ ἅπερ καὶ ὑμῶν ἕκαστον οἰόμεθα ξυνεπίστα6.6.15 «σθαι. Γότθοι γὰρ οὐ βία Ῥωμαίους ἀφελόμενοι γῆν «τὴν Ἰταλίας ἐκτήσαντο, ἀλλ' Ὀδοάκρος ποτε τὸν αὐτο»κράτορα καθελὼν ἐς τυραννίδα τὴν τῆδε πολιτείαν 6.6.16 «μεταβαλὼν εἶχε. Ζήνων δὲ τότε τῆς ἐώας κρατῶν «καὶ τιμωρεῖν μὲν τῷ ξυμβεβασιλευκότι βουλόμενος «καὶ τοῦ τυράννου τήνδε τὴν χώραν ἐλευθεροῦν, «Ὀδοάκρου δὲ καταλῦσαι τὴν δύναμιν οὐχ οἷός τε ὦν, «Θευδέριχον ἀναπέθει τὸν ἡμῶν ἄρχοντα, καίπερ «αὐτόν τε καὶ Βυζάντιον πολιορκεῖν μέλλοντα, κατα»λῦσαι μὲν τὴν πρὸς αὐτὸν ἔχθραν τιμῆς ἀναμνη»σθέντα πρὸς αὐτοῦ ἧς τετύχηκεν ἤδη, πατρίκιός τε «καὶ Ῥωμαίων γεγωνῶς ὑπάτος, Ὀδοάκρον δὲ ἀδικίας «τῆς ἐς Αὐγούστουλον τίσασθαι, καὶ τῆς χώρας αὐτόν «τε καὶ Γότθους τὸ λοιπὸν κρατεῖν ὀρθῶς καὶ δικαίως. 6.6.17 «οὕτω τοίνυν παραλαβόντες τὴν τῆς Ἰταλίας ἀρχὴν «τούς τε νόμους καὶ τὴν πολιτείαν διεσώσαμεθα τῶν «πώποτε βεβασιλευκότων οὐδενὸς ἦσσαν, καὶ Θευδερίχου «μὲν ἢ ἄλλου ὄτουοῦν διαδεξαμένου τὸ Γότθων κράτος «νόμος τὸ παράπαν οὐδεὶς οὐκ ἐν γράμμασιν, οὐκ 6.6.18 «ἄγραφός ἐστι. τὰ δὲ τῆς εἰς θεὸν εὐσεβείας τε καὶ «πίστεως οὕτω Ῥωμαίοις ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐφυλάξαμεν, «ὥστε Ἰταλιωτῶν μὲν τὴν δόξαν οὐδεὶς οὐχ ἐκὼν οὐκ «ἀκούσιος ἐς τήνδε τὴν ἡμέραν μετέβαλε, Γότθων δὲ 6.6.19 «μεταβεβλημένων ἐπιστροφή τις οὐδαμῶς γέγονε. καὶ «μὴν καὶ τὰ Ῥωμαίων ἱερὰ τιμῆς παρ' ἡμῶν τῆς ἀνω»τάτω τετύχηκεν. οὐ γὰρ οὐδεὶς εἶς τι τούτων κατα»φυγῶν πώποτε πρὸς οὐδενὸς ἀνθρώπων βεβίασται, «ἀλλὰ καὶ πάσας τὰς τῆς πολιτείας ἀρχὰς αὐτοὶ μὲν «διαγεγόνασιν ἔχοντες, Γότθος δὲ αὐτῶν μετέσχεν 6.6.20 «οὐδεὶς. ἢ παρελθὼν τις ἡμᾶς ἐλεγχέτω, ἢν μὴ μετὰ «τοῦ ἀληθοῦς ἡμῖν εἰρησθαι οἴηται. προσθεῖη δ' ἂν «τις ὡς καὶ τὸ τῶν ὑπάτων ἀξίωμα Γότθοι ξυνεχώρουν «Ῥωμαίοις πρὸς τοῦ τῶν ἐώων βασιλέως ἐς ἕκαστον 6.6.21 «ἔτος κομίζεσθαι. ὑμεῖς δὲ, τούτων τοιούτων ὄντων, «Ἰταλίας μὲν οὐ προσεποιεῖσθε, κακουμένης ὑπὸ τῶν «Ὀδοάκρου βαρβάρων, καίπερ οὐ δι' ὀλίγου, ἀλλ' ἐς «δέκα ἐνιαυτοὺς τὰ δεινὰ εἰργασμένου, νῦν δὲ τοὺς «δικαίως αὐτὴν κεκτημένους, οὐδὲν ὑμῖν προσῆκον, 6.6.22 «βιάζεσθε. οὐκοῦν ἐντεῦθεν ἡμῖν ἐκποδῶν ἴσασθε, «τά τε ὑμέτερα αὐτῶν ἔχοντες καὶ ὅσα ληϊσάμενοι «τετυχήκατε.» καὶ ὁ Βελισάριος «Ἡ μὲν ὑπόσχεσις «ὑμῶν βραχεά τε εἰρησθαι καὶ μέτρια προὔλεγεν, ἢ «δὲ ῥῆσις μακρά τε καὶ οὐ πόρρω ἀλαζονείας ὑμῖν 6.6.23 «γέγονε. Θευδέριχον γὰρ βασιλεὺς Ζήνων Ὀδοάκρω «πολεμήσοντα ἔπεμψεν, οὐκ ἐφ' ᾧ Ἰταλίας αὐτὸς τὴν «ἀρχὴν ἔχοι· τί γὰρ ἂν καὶ τύραννον τυράννου διαλ»λάσσειν βασιλεῖ ἔμελεν; ἀλλ' ἐφ' ᾧ ἐλευθέρα τε καὶ βα6.6.24 «σιλεῖ κατήκοος ἔσται. ὁ δὲ τὰ περὶ τὸν τύραννον εὔ «διαθέμενος ἀγνωμοσύνη ἐς τᾶλλα οὐκ ἐν μετρίοις «ἐχρήσατο. ἀποδιδόναι γὰρ τῷ κυρίῳ τὴν γῆν οὐδαμῆ 6.6.25 «ἔγνω. οἶμαι δὲ ἔγωγε τόν τε βιασάμενον καὶ ὃς ἂν «τὰ τοῦ πέλας ἐκουσίως μὴ ἀποδιδῶ ἴσον γε εἶναι. «ἐγὼ μὲν οὖν χώραν τὴν βασιλέως ἐτέρῳ τῷ οὔποτε 6.6.26 «οὐκ ἂν παραδοίην. εἰ δὲ τοῦ ἄλλου τυχεῖν βούλεσθε, 6.6.27 «λέγειν ἀφίημι.» οἱ δὲ βάρβαροι «Ὡς μὲν οὖν ἀληθῆ «πάντα ἡμῖν εἴρηται οὐδὲ ὑμῶν τινα λέληθεν. ἡμεῖς «δὲ ὅπως ἥκιστα φιλονικεῖν δόξαιμεν, καὶ Σικελίας, «τοσαύτης τε τὸ μέγεθος καὶ τοιαύτης τὸν πλοῦτον «οὔσης, ὑμῖν ἐξιστάμεθα, ἧς δὴ ἐκτὸς Λιβύην ὑμᾶς 6.6.28 «ἀσφαλῶς κεκτῆσθαι οὐ δυνατόν.» καὶ ὁ Βελισάριος «Καὶ ἡμεῖς δὲ Γότθους Βρεττανίαν ὅλην ξυγχωροῦμεν «ἔχειν, μείζω τε παρὰ πολὺ Σικελίας οὔσαν καὶ Ῥω6.6.29 «μαίων κατήκοον τὸ ἀνέκαθεν γεγεννημένην. τοὺς γὰρ «εὐεργεσίας ἢ χάριτός τινος ἄρξαντας τοῖς ἴσοις ἀμείβε»σθαι ἄξιον.» {βάρβαροι} «Οὐκοῦν, ἢν τι καὶ περὶ Καμπανίας 6.6.30 «ὑμῖν ἢ Νεαπόλεως αὐτῆς εἴποιμεν, οὐκ ἂν δέξαισθε;» {Βελισάριος} «Οὐ γὰρ ἔσμεν κύριοι τὰ βασιλέως πράγ6.6.31 «ματα διοικήσασθαι, οὐχ

ὄπη αὐτῷ βουλομένῳ ἐστίν.» {βάρβαροι} «Οὐδ' ἦν χρήματα ῥητὰ φέρειν βασιλεῖ «ἐφ' ἕκαστον ἔτος ἡμᾶς αὐτοὺς τάξωμεν;» 6.6.32 {Βελισάριος} «Οὐ δῆτα. οὐ γὰρ ἄλλου του ἡμεῖς 6.6.33 «αὐτοκράτορες ἢ ὥστε τῷ κεκτημένῳ φυλάξαι τὴν χώραν.» {βάρβαροι} «Φέρε δὴ, στέλλεσθαι ἡμᾶς παρὰ βασιλέα «ἀνάγκη καὶ πρὸς ἐκεῖνον τὰς ζυνηθῆκας περὶ τῶν ὄλων «ποιήσασθαι. δεῖ δὲ καὶ τακτὸν τινα ὀρίζεσθαι χρόνον «καθ' ὃν προσήκει τὰ στρατόπεδα ἐς ἐκεχειρίαν παρί»στασθαι.» 6.6.34 {Βελισάριος} «Ἔστω· γινέσθω ταῦτα. οὐ γὰρ ποτε 6.6.35 «ὕμῖν εἰρηναῖα βουλευομένοις ἐμποδῶν στήσομαι.» τοσαῦτα εἰπόντες διελύθησάν τε ἐκ τῶν λόγων ἐκάτεροι καὶ οἱ πρέσβεις τῶν Γότθων ἐς τὸ σφέτερον στρατό6.6.36 πεδον ἀπεχώρησαν. ἡμέραις δὲ ταῖς ἐπιγινομέναις συχνὰ παρ' ἀλλήλους φοιτῶντες τά τε ἀμφὶ τῇ ἐκεχειρίᾳ διετίθεντο καὶ ὅπως δὴ ἐπὶ ταύτῃ τῶν τινας ἐπισήμων ἐκάτεροι ἀλλήλοις ἐν ὁμήρων λόγῳ παρέχωνται. 6.7.1 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράσσετο τῆδε, ἐν τούτῳ ὃ τε τῶν Ἰσαύρων στόλος τῷ Ῥωμαίων λιμένι προσέσχε καὶ οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην ἐς Ὀστίαν ἤλθον, καὶ τῶν μὲν πολεμίων οὐδεὶς οὔτε καταίρουσιν οὔτε στρατο6.7.2 πεδουομένοις ἐμπόδιος σφίσι ἐγένετο αὐτοῖς. ὅπως δὲ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διανυκτερεύειν οἰοί τε ὧσιν ἐξ ἐπιδρομῆς τῆς πρὸς τῶν ἐναντίων, οἱ τε Ἰσαυροὶ τάφρον βαθεῖαν ἄγχιστα τοῦ λιμένος ὀρύξαντες φυλακὰς ἐκ περιτροπῆς αἰεὶ ἐποιοῦντο καὶ οἱ ζῆν τῷ Ἰωάννῃ ταῖς ἀμάξαις φραζάμενοι τὸ στρατόπεδον ἡσυχίαν εἶχον. 6.7.3 ἐπειδὴ τε νυξ ἐπεγένετο, Βελισάριος ἐς Ὀστίαν ζῆν ἰπεῦσιν ἐκατὸν ἤλθε καὶ τά τε ζυμπεπτωκότα ἐν τῇ ζυμβολῇ τά τε ζυγκείμενα σφίσι τε καὶ Γότθοις εἰπὼν καὶ τὰ ἄλλα παραθαρσύνας, τά τε φορτία πέμπειν ἐκέλευε καὶ ζῆν προθυμία ἐς Ῥώμην ἰέναι. «ὅπως «γὰρ», ἔφη, «ἄνευ κινδύνου ἢ ὁδὸς ἔσται ἐγὼ προ6.7.4 «νοήσω.» αὐτὸς μὲν οὖν ὀρθρου βαθέος ἐς τὴν πόλιν ἀπήλαυνεν, Ἀντωνίαν δὲ ζῆν τοῖς ἄρχουσιν ἅμα ἡμέρα τῶν φορτίων τὴν παρακομιδὴν ἐν βουλῇ ἐποιεῖτο. 6.7.5 ἐδόκει δὲ χαλεπὸν καὶ δεινῶς ἄπορον τὸ πρᾶγμα εἶναι. οἱ τε γὰρ βόες οὐκέτι ἀντεῖχον, ἀλλ' ἡμιθνήτες ἅπαντες ἔκειντο, ἦν δὲ οὐδὲ ἀκίνδυνον στενήν τινα ὁδὸν ζῆν ταῖς ἀμάξαις πορεύεσθαι, καὶ διὰ τοῦ ποταμοῦ τὰς βάρεις ἀνέλκειν, καθάπερ τὸ παλαιὸν εἶθιστο, ἀδύνατα 6.7.6 ἦν. ἢ μὲν γὰρ ὁδὸς, ἢ τοῦ ποταμοῦ ἐν ἀριστερᾷ ἐστίν, ὡσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, πρὸς τῶν πολεμίων ἐχομένη Ῥωμαίοις τηνικαῦτα ἀπόρευτος ἦν, ἢ δὲ αὐτοῦ ἐπὶ θάτερα, ὅσα γε παρ' ὄχθην, 6.7.7 ἀστίβητος παντάπασι τυγχάνει οὔσα. διὸ δὴ τοὺς λέμβους νηῶν τῶν μειζόνων ἀπολεξάμενοι, σάνισι τε αὐτοὺς ὑψηλαῖς κύκλῳ τειχίσαντες, ὅπως οἱ πλέοντες πρὸς τῶν πολεμίων ἠκιστα βάλλωνται, τοξότας τε καὶ 6.7.8 ναύτας ἐσεβίβασαν κατὰ λόγον ἐκάστου. τῶν τε φορτίων ἐν αὐτοῖς ὅσα φέρειν οἰοί τε ἦσαν ἐνθέμενοι, διὰ τοῦ Τιβέριδος ἐς Ῥώμην πνεῦμα τηρήσαντες σφίσι ἐπίφορον ἐναυτίλλοντο, καὶ τοῦ στρατοῦ μέρος 6.7.9 ἐν δεξιᾷ τοῦ ποταμοῦ παρεβεβοηθήκει. ἐλείποντο δὲ τῶν Ἰσαύρων συχνοὺς τὰς ναῦς φυλάσσοντας. ἔνθα μὲν οὖν ἐκ τοῦ εὐθέος ὁ ποταμὸς ἦει, πόνῳ οὐδενὶ ἔπλεον, ἀράμενοι τὰ τῶν λέμβων ἰστία· ἢ δὲ ὁ ῥοῦς ἐλισσόμενος ὁδὸν πλαγίαν ἐφέρετο, ἐνταῦθα ἐπεὶ τὰ ἰστία τῷ πνεύματι οὐδαμῇ ἐνηργεῖτο, ἐρέσσοντές τε καὶ τὸν ῥοῦν βιαζόμενοι πόνον οἱ ναῦται οὐ μέτριον 6.7.10 εἶχον. οἱ δὲ βάρβαροι ἐν τοῖς στρατοπέδοις καθήμενοι ἐμπόδιοι γίνεσθαι τοῖς πολεμίοις ἠκιστα ἠθελον, ἢ κατωρρωδηκότες τὸν κίνδυνον, ἢ οὐκ ἂν ποτε ταύτη Ῥωμαίους ἐσκομίζεσθαί τι τῶν ἀναγκαίων οἰόμενοι, αἰτία τε οὐ λόγου ἀξία διακωλύειν τὴν τῆς ἐκεχειρίας ἐλπίδα, ἦν ὑποσχέσει Βελισάριος ἐκρατύνατο, ἀξύμφο6.7.11 ρον σφίσι εἶναι ἡγούμενοι. Γότθοι μέντοι, ὅσοι ἐν Πόρτῳ ἦσαν, ἐν χρωῖ αἰεὶ παραπλέοντας τοὺς πολεμίους θεώμενοι οὐδαμῇ ἤπτοντο, ἀλλὰ τεθηπότες ἐκάθηντο 6.7.12 τὴν αὐτῶν ἔννοιαν. ἐπεὶ δὲ τρόπῳ τῷ αὐτῷ πολλακίς ἀναπλεύσαντες ἅπαντα κατ' ἐξουσίαν ἐσεκομίσαντο τὰ φορτία, οἱ μὲν ναῦται ζῆν ταῖς ναυσὶν ἀνεχώρησαν κατὰ τάχος (ἦδη γὰρ καὶ τοῦ ἔτους ἀμφὶ τροπὰς χειμερινὰς ἦν), τὸ δὲ λοιπὸν στρατεύμα ἐς Ῥώμην ἐσῆλθε, πλὴν γε δὴ ὅτι Παῦλος ἐν Ὀστίᾳ ζῆν

τῶν Ἰσαύρων τισὶν ἔμεινε. 6.7.13 Μετὰ δὲ ἀλλήλοις ἐπὶ τῇ ἐκεχειρίᾳ ὀμήρους ἔδοσαν, Ζήνωννα μὲν Ῥωμαῖοι, Γότθοι δὲ Οὐλίαν, οὐκ ἀφανῆ ἄνδρα, ἐφ' ᾧ δὴ ἐν τρισὶ μῆσι μῆδεμιᾶ ἔς ἀλλήλους ἐφόδῳ χρήσονται, ἕως οἱ πρέσβεις ἐκ Βυζαντίου 6.7.14 ἐπανήκοντες γνώμην τὴν βασιλέως ἀγγείλωσιν. ἦν δὲ τινες καὶ ἀδικίας οἱ ἕτεροι ἔς τοὺς ἐναντίους ὑπάρξωσι, τοὺς πρέσβεις οὐδὲν τι ἦσσαν ἀποδοθήσεσθαι ἔς τὸ 6.7.15 σφῶν ἔθνος. τῶν μὲν οὖν βαρβάρων οἱ πρέσβεις Ῥωμαίων παραπεμπόντων ἔς Βυζάντιον ἦσαν, Ἰλδίγερ δὲ, ὁ τῆς Ἀντωνίνης γαμβρὸς, ξὺν ἱπεῦσιν οὐκ ὀλίγους 6.7.16 γοῖς ἐκ Λιβύης ἔς Ῥώμην ἦλθε. Γότθοι τε, οἱ τὸ ἐν Πόρτῳ φρούριον εἶχον, ἐπιλελοιπῶτων σφᾶς τῶν ἀναγκαίων ἐξέλιπον τε αὐτὸ Οὐιττίγιδος γνώμη, καὶ ἔς τὸ στρατόπεδον μεταπεμπτοὶ ἦλθον. Παῦλος δὲ αὐτὸ 6.7.17 ξὺν τοῖς Ἰσαύροις ἐξ Ὀστίας καταλαβὼν ἔσχεν. αἴτιοι δὲ μάλιστα τούτοις δὴ τοῖς βαρβάρους τῶν ἐπιτηδείων τῆς ἀπορίας ἐγένοντο θαλασσοκρατοῦντες Ῥωμαῖοι, καὶ τι αὐτοῖς ἐσκομίζεσθαι τῶν ἀναγκαίων οὐ ξυγχωροῦν 6.7.18 τες. διὸ δὴ καὶ πόλιν ἐπιθαλασσίαν, λόγου πολλοῦ ἀξίαν, Κεντουκέλλας ὄνομα, τῶν ἐπιτηδείων σπανί 6.7.19 ζοντες, ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐξέλιπον. ἔστι δὲ ἡ πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, ἔς τὰ Ῥώμης πρὸς ἐσπέραν ἐν Τούσκοις κειμένη, σταδίοις αὐτῆς ὀγδοῆ 6.7.20 κοντα καὶ διακοσίοις ἀπέχουσα. καὶ αὐτὴν Ῥωμαῖοι καταλαβόντες ἔτι μᾶλλον ἐπὶ μέγα δυνάμει ἦλθον, ἐπεὶ καὶ τὸ Ἀλβανῶν πόλισμα ἔσχον, Ῥώμης πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον κείμενον, ἀνακεχωρηκότων ἐνθὲνδε διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τηνικαῦτα τῶν πολεμίων, πανταχόθεν δὲ ἤδη κυκλωσάμενοι τοὺς βαρβάρους ἐν μέσῳ 6.7.21 εἶχον. διὸ δὴ Γότθοι διαλύειν τε τὰ συγκείμενα καὶ τι ἔς Ῥωμαίους κακουργεῖν ὄργων. πέμψαντες οὖν παρὰ Βελισάριον πρέσβεις ἠδίκησθαι σφᾶς ἐν σπονῶν 6.7.22 δαῖς ἔφασαν. Οὐιττίγιδος γὰρ Γότθους τοὺς ἐν Πόρτῳ μεταπεμψαμένου κατὰ τινα χρεῖαν Παῦλόν τε καὶ Ἰσαύρους τὸ ταῦτη φρούριον λόγῳ οὐδενὶ καταλαβόν 6.7.23 τας ἔχειν. ταῦτο δὲ τοῦτο ἀμφὶ τε Ἀλβανῶν καὶ Κεντουκέλλαις δῆθεν τῷ λόγῳ ἠτιῶντο, ἠπειλοῦν τε, ἦν 6.7.24 μὴ ταῦτα σφίσι ἀποδιδῶ, οὐκ ἐπιτρέψειν. Βελισάριος δὲ ξὺν γέλῳτι αὐτοὺς ἀπεπέμψατο, παραπέτασμα μὲν εἶναι ταύτην δὴ τὴν αἰτίαν εἰπὼν, ἀγνοεῖν δὲ οὐδένα 6.7.25 ὅτου δὴ ἔνεκα τὰ χωρία ταῦτα Γότθοι ἐκλίποιν. καὶ τὸ λοιπὸν ὑποψία τινὶ ἔς ἀλλήλους ἐχρῶντο. ἔπειτα δὲ Βελισάριος, ἐπεὶ Ῥώμην εἶδε στρατιωτῶν πλήθει ἀκμάζουσιν, ἄλλους τε ἱπέας ἔς χωρία Ῥώμης μακρὰν ποῦ ἄποθεν περιέπεπε καὶ Βιταλιανοῦ τὸν ἀδελφιδοῦν Ἰωάννην ἐκέλευε ξὺν τοῖς ἐπομένους ἱπεῦσιν, ὀκτακοσίοις οὖσιν, ἀμφὶ πόλιν Ἰαλβαν διαχειμάζειν, ἐν 6.7.26 Πικηνοῖς κειμένην· καὶ οἱ τῶν τε Βαλεριανῶν ἐπομένων τετρακοσίοις ξυνέπεμψεν, ὧν Δαμιανὸς ὁ Βαλεριανοῦ ἀδελφιδοῦς ἦρχε, καὶ τῶν αὐτοῦ ὑπασπιστῶν ὀκτακοσίων 6.7.27 σίους ἄνδρας, διαφερόντως ἀγαθοὺς τὰ πολέμια. οἷς δὴ δορυφόρους δύο, Σοῦνταν τε καὶ Ἄδηνιν, ἐπέστησε, καὶ αὐτοὺς μὲν Ἰωάννην ἔπεσθαι, ὅπη ἂν αὐτὸς ἐξηγοῖτο, ἐκέλευε, τῷ δὲ Ἰωάννη ἐπήγγελλε, τέως μὲν τὰ συγκείμενα σφίσι φυλάττοντας ὁρᾶ τοὺς πολεμίους, ἡσυχῇ μένειν· ὅταν δὲ οἱ τὴν ἐκεχειρίαν αὐτοῖς λελύ 6.7.28 σθαι ξυμβαίη, ποιεῖν κατὰ τὰδε· παντὶ μὲν τῷ στρατῷ ἄφνω τε καὶ ἐξ ἐπιδρομῆς καταθεῖν τὴν Πικηνῶν χώραν, ἅπαντὰ τε ἐξῆς περιόντα τὰ ἐκείνη χωρία καὶ 6.7.29 αὐτοῖς πρὸ τῆς φήμης ἐπιδημοῦντα. ταύτης γὰρ σχεδὸν τι ἀπάσης τῆς χώρας ἄνδρας μὲν οὐδαμῆ ἀπολελεῖσθαι, πάντων ἐπὶ Ῥώμην ὡς φαίνεται στρατευσαμένων, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας τῶν πολεμίων καὶ χρήματα πανταχῇ 6.7.30 εἶναι. ἐξανδραποδίζειν οὖν καὶ ληΐζεσθαι τὰ ἐν ποσὶν ἅπαντα φυλασσόμενον μὴ ποτε Ῥωμαίων τινὶ τῶν 6.7.31 ταύτην ὠκνημένων λυμήνηται. ἦν δὲ πῃ χωρίῳ ἐντύχη, ἄνδρας τε καὶ ὀχύρωμα, ὡς τὸ εἰκὸς, ἔχοντι, πάσῃ 6.7.32 αὐτοῦ δυνάμει ἀποπειράσασθαι. καὶ ἦν μὲν ἐλεῖν δύνηται, ἔς τὰ πρόσω ἰέναι, τοῦ πράγματος δὲ οἱ, ἂν οὕτω τύχοι, ἀντιστατοῦντος, ἀπελαύνειν ὀπίσω, ἢ 6.7.33 αὐτοῦ μένειν. προϊόντι γὰρ οἱ καὶ τοῦτο δὴ τὸ ὀχύρωμα κατὰ νώτου ἀπολιπόντι κίνδυνος πολὺς ἐπὶ πλεῖστον ἔσται, ἐπεὶ οὐποτ' ἀμύνειν σφίσι εὐπετῶς

ἔξουσιν, ἣν που ἐνοχλοῖντο πρὸς τῶν ἐναντίων· τὴν δὲ λείαν φυλάσσειν ἅπασαν, ὅπως ἂν αὐτὴν ὀρθῶς 6.7.34 καὶ δικαίως ἡ στρατιὰ διανέμοιτο. εἶτα ζὺν γέλωτι καὶ τοῦτο ἐπέειπεν «Οὐ γὰρ δίκαιον ὑφ' ἐτέρων μὲν «τοὺς κηφῆνας πόνω μεγάλῳ ἀπόλλυσθαι, ἄλλους δὲ «τοῦ μέλιτος οὐδεμιᾶ ταιπαιωρία ὀνίνασθαι.» τοσαῦτα μὲν ἐπιστείλας Βελισάριος Ἰωάννην ζὺν τῷ στρατεύματι ἔπεμψεν. 6.7.35 Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον ὃ τε Μεδιολάνων ἱερεὺς Δάτιος καὶ τῶν πολιτῶν ἄνδρες δόκιμοι ἐς Ῥώμην ἀφικόμενοι Βελισαρίου ἐδέοντο φρουροὺς ὀλίγους σφίσι 6.7.36 ζυμπέμψαι. αὐτοὶ γὰρ ἱκανοὶ ἰσχυρίζοντο εἶναι, οὐ Μεδιόλανον μόνην, ἀλλὰ καὶ Λιγουριαν ὄλην πόνω οὐδενὶ Γότθων τε ἀποστῆσαι καὶ βασιλεῖ ἀνασώσασθαι. 6.7.37 αὕτη δὲ ἡ πόλις ὤκισται μὲν ἐν Λιγούροις, μέση που μάλιστα Ῥαβέννης τε πόλεως καὶ Ἄλπεων τῶν ἐν Γάλ6.7.38 λων ὀριοῖς κειμένη. ἐκατέρωθεν γὰρ ἐς αὐτὴν ὀκτῶ ἡμερῶν ὁδὸς ἀνδρὶ εὐζώνῳ ἐστὶ, πρώτη δὲ πόλεων τῶν ἐσπερίων μετὰ γε Ῥώμην μεγέθει τε καὶ πολυανθρωπία καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονία ἐτύγχανεν οὕσα. καὶ αὐτοῖς Βελισάριος ὑποσχόμενος τὴν δέησιν ἐπιτελῆ ποιήσιν κατεῖχεν αὐτοῦ τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν. 6.8.1 Ταῦτα μὲν δὴ ὥδέ πη εἶχε. τῆς δὲ τύχης ὁ φθόνος ὥδινεν ἤδη ἐπὶ Ῥωμαίους, ἐπεὶ τὰ πράγματα εὖ τε καὶ καλῶς σφίσι ἐπίπροσθεν προϊόντα ἑώρα, κακῶ τε κεραννύναι τινὶ ταῦτα ἐθέλουσα, ἔριν ἐξ οὐδεμιᾶς αἰτίας λόγου ἀξίας ἐπενόει Βελισαρίῳ τε καὶ Κωνσταντίνῳ, ἢ ὅπως τε ἔφω καὶ ἐς ὃ τι ἐτελεύτησεν, 6.8.2 ἐρῶν ἔρχομαι. Πρεσίδιος ἦν τις, ἀνὴρ Ῥωμαῖος, ὠκημένος μὲν ἐπὶ Ῥαβέννης, ὧν δὲ οὐκ ἀφανής. οὗτος ὁ Πρεσίδιος, ὅτι δὴ Γότθοις προσκεκρουκῶς, ἠνίκα Οὐίτιγισ ἐπὶ Ῥώμην στρατεύειν ἔμελλε, ζὺν ὀλίγοις τισὶ τῶν οἰκετῶν ἐπὶ κυνηγέσιον δῆθεν τῷ λόγῳ στελλόμενος φεύγει, οὔτε τῷ τὴν βουλήν κοινωσάμενος οὔτε τι τῶν χρημάτων ζὺν αὐτῷ ἔχων, πλὴν γε δὴ ὅτι ξιφίδια δύο αὐτὸς ἔφερεν, ὧν τῷ κουλεῷ χρυσῷ τε πολλῶ καὶ λίθοις ἐντίμοις κεκαλλωπισμένῳ ἐτυχέτην. καὶ ἐπειδὴ ἐν Σπολιτίῳ ἐγένετο, ἐς νεῶν τινα ἔξω 6.8.3 τοῦ περιβόλου κατέλυσεν. ὃ δὴ Κωνσταντίνος ἀκούσας (ἐτύγχανε γὰρ ἔτι ἐνταῦθα διατριβὴν ἔχων) τῶν τινα ὑπασπιστῶν Μαξεντίλον πέμψας ἄμφω ἀφαιρεῖται 6.8.4 λόγῳ οὐδενὶ τῷ ἀκινάκα. περιαλγῆς δὲ γεγωνῶς τοῖς ζυμπεσοῦσιν ὁ ἄνθρωπος ἐς Ῥώμην ὅτι τάχιστα παρὰ Βελισάριον στέλλεται, οὗ δὴ οὐκ εἰς μακρὰν καὶ Κωνσταντίνος ἀφίκετο. ἤδη γὰρ ὁ τῶν Γότθων στρατὸς 6.8.5 οὐκ ἄποθεν εἶναι ἠγγέλλετο. ἕως μὲν οὖν ἐν τε θορύβῳ καὶ κινδύνῳ Ῥωμαίοις καθιστῆται τὰ πράγματα, σιωπῇ ὁ Πρεσίδιος ἔμενεν· ὡς δὲ τὰ τε Ῥωμαίων καθυπέρτερα εἶδε καὶ Γότθων πρέσβεις παρὰ βασιλέα σταλέντας, καθάπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται, Βελισαρίῳ συχνὰ προσιῶν τὴν τε ἀδικίαν ἀπήγγελλε καὶ οἱ τὰ 6.8.6 δίκαια βοηθεῖν ἠξίου. ὁ δὲ Κωνσταντίνῳ πολλὰ μὲν αὐτὸς, πολλὰ δὲ δι' ἐτέρων μεμφόμενος, παρήνει ἔργου 6.8.7 τε ἀδίκου καὶ δόξης αἰσχυρᾶς ἀπαλλάσσεσθαι. ἀλλὰ Κωνσταντίνος (χρῆν γὰρ οἱ γενέσθαι κακῶς) τοὺς τε λόγους αἰεὶ ἐρεσχελῶν διεκρούετο καὶ τὸν ἠδίκημένον 6.8.8 ἐτώθαζε. Βελισαρίῳ δὲ ποτε, ἵππῳ ἐν τῇ ἀγορᾷ ὀχουμένῳ, ἐντυχὼν ὁ Πρεσίδιος τοῦ τε χαλινοῦ τοῦ ἵππου ἐλάβετο καὶ μέγα ἀναβοῶν ἠρώτα εἰ ταῦτα λέγουσιν οἱ βασιλέως νόμοι, ἵνα ἐπειδάν τις τοὺς βαρβάρους φυγῶν ἰκέτης ἐς αὐτοὺς ἵκοιτο, οἶδε ἀφέλωνται βία 6.8.9 ὅσα ἂν τύχη ἐν χερσὶν ἔχων. πολλῶν δὲ περιεστηκότων ἀνθρώπων καὶ τοῦ χαλινοῦ ζὺν ἀπειλῇ κελευόντων μεθίεσθαι, οὐ πρότερον ἀφῆκε, πρὶν δὴ αὐτῷ 6.8.10 ὑπέσχετο Βελισάριος τὰ ξιφίδια δώσειν. τῇ οὖν ὑστεραία Κωνσταντίνόν τε καὶ τῶν ἀρχόντων πολλοὺς ἐς οἰκίσκον τινὰ ζυγκαλέσας Βελισάριος ἐν Παλατίῳ, τῶν μὲν τῇ προτεραία ζυμπεπτωκότων ὑπέμνησε, παρήνει δὲ ὁψὲ γοῦν τοῦ χρόνου τοὺς ἀκινάκας ἀπο6.8.11 διδόναι. ὁ δὲ οὐκ ἔφη δώσειν· ἥδιον γὰρ ἂν αὐτοὺς ἐς τοῦ Τιβέριδος τὸ ὕδωρ ἐμβάλλοι ἢ τῷ Πρεσιδίῳ 6.8.12 διδοίη. θυμῷ τε ἤδη ἐχόμενος Βελισάριος ἐπυθάνετο εἰ οὐκ οἶοιτο Κωνσταντίνος πρὸς αὐτοῦ ἄρχεσθαι. καὶ αὐτὸς τὰ μὲν ἄλλα οἱ ὠμολόγει ἅπαντα πείσεσθαι· βουλομένῳ γὰρ ταῦτα βασιλεῖ εἶναι· τότε

μέντοι, ὃ 6.8.13 ἐν τῷ παρόντι ἐπιτάττοι, οὐ μήποτε δράσειν. Βελισάριος μὲν οὖν εἰσιέναι τοὺς δορυφόρους ἐκέλευε, Κωνσταντῖνος δὲ «Ὅπως με δηλαδὴ ἀποκτενοῦσιν» ἔφη. «Οὐδαμῶς γε» ὁ Βελισάριος εἶπεν «ἀλλ' ἵνα «τὸν σὸν ὑπασπιστὴν Μαξεντίολον, ὅς σοι τὰ ξιφίδια «βιασάμενος ἤνεγκεν, ἀναγκάσωσι τῷ ἀνθρώπῳ ἀπο6.8.14 «διδόναι ἅπερ αὐτοῦ βία λαβῶν ἔτυχεν.» ἀλλὰ Κωνσταντῖνος τεθνήξασθαι παραυτίκα οἰόμενος δρᾶσαί τι 6.8.15 μέγα, πρὶν τι αὐτὸς πάθῃ, ἐβούλετο. διὸ δὴ τὸ ξιφίδιον εἶλκεν, ὅπερ οἱ πρὸς τῷ μηρῷ ἀπεκρέματο, ἄφνω τε αὐτὸ ἐπὶ τὴν Βελισαρίου γαστέρα ὤσεν. ὁ δὲ καταπλαγεὶς ὀπίσω τε ἀπέστη καὶ Βέσσα ἐγγύς που 6.8.16 ἐστηκότι περιπλακεὶς διαφυγεῖν ἴσχυσε. Κωνσταντῖνος μὲν οὖν, ἔτι τῷ θυμῷ ζέων, ἐπήει. κατιδόντες δὲ Ἰλδίγερ τε καὶ Βαλεριανὸς τὸ ποιούμενον ὁ μὲν τῆς δεξιᾶς, ὁ δὲ τῆς ἐτέρας αὐτοῦ χειρὸς λαμβανόμενος 6.8.17 ὀπίσω ἀνθεῖλκον. ἐν τούτῳ δὲ εἰσελθόντες οἱ δορυφόροι, οὓς δὴ ὀλίγῳ πρότερον ἐκάλεσε Βελισάριος, Κωνσταντίνου τε τὸ ξιφίδιον ζὺν βία πολλῇ ἐκ χειρὸς αἰροῦσι, καὶ αὐτὸν πολλῷ θορύβῳ ἀρπάσαντες οὐδὲν μὲν ἄχαρι ἐν τῷ παραυτίκα εἰργάσαντο, παρόντας αἰδούμενοι τοὺς ἄρχοντας, οἶμαι, ἐς οἴκημα δὲ ἄλλο ἀπαγαγόντες, Βελισαρίου κελεύσαντος, χρόνῳ τινὶ 6.8.18 ὕστερον ἔκτειναν. τοῦτο Βελισαρίῳ εἴργασται μόνον οὐχ ὅσιον ἔργον καὶ ἥθους τοῦ αὐτοῦ οὐδαμῶς ἄξιον. ἐπιεικεία γὰρ πολλῇ ἐς πάντας τοὺς ἄλλους ἐχρῆτο. ἀλλὰ ἔδει, ὅπερ ἐρρήθη, Κωνσταντίνῳ γενέσθαι κακῶς. 6.9.1 Γότθοι τε οὐ πολλῷ ὕστερον ἐς Ῥώμης τὸν περίβολον κακουργεῖν ἤθελον. καὶ πρῶτα μὲν τινὰς ἐς τῶν ὀχετῶν ἓνα νύκτωρ καθῆκαν, ὧν αὐτοὶ τὸ 6.9.2 ὕδωρ κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ πολέμου ἀφήρητο. οἱ δὲ λύχνα τε καὶ δᾶδας ἐν χερσὶν ἔχοντες ἀπεπειρῶντο τῆς ἐς τὴν πόλιν ἐνθένδε εἰσόδου. ἔτυχε δὲ τινὰ διώρυχα οὐ μακρὰν Πιγκιανῆς πυλίδος τοῦ ὀχετοῦ 6.9.3 τούτου κύρτωμα ἔχον. ὅθεν δὴ τῶν τις φυλάκων τὸ πῦρ κατιδὼν τοῖς ζυμφυλάσσοισιν ἔφρασεν· οἱ δὲ 6.9.4 λύκον αὐτοῦ παριόντα ἰδεῖν ἔφασαν. ταύτη γὰρ τὴν γῆν οὐχ ὑπερέχειν τὴν τοῦ ὀχετοῦ οἰκοδομίαν ζυνέβαινε, πυρὶ δὲ εἰκάζεσθαι τοὺς τοῦ λύκου ὀφθαλμοὺς 6.9.5 ὦντο. τῶν μὲν οὖν βαρβάρων ὅσοι τοῦ ὀχετοῦ ἀπεπειράσαντο, ἐπειδὴ ἐν μέσῃ πόλει ἐγένοντο, ἔνθα δὴ ἄνοδός τις ἦν ἐκ παλαιοῦ ἐς αὐτό που τὸ Παλάτιον φέρουσα, οἰκοδομία τινὶ ἐνταῦθα ἐνέτυχον οὔτε πρόσω ἰέναι τὸ λοιπὸν συγχωρούση οὔτε τῇ ἀναβάσει 6.9.6 τὸ παράπαν χρῆσθαι. ταύτην δὲ τὴν οἰκοδομίαν Βελισάριος προμηθεῖα τινὶ κατ' ἀρχὰς τῆσδε τῆς πολιορκίας πεποιήται, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν 6.9.7 λόγοις δεδήλωται. λίθον οὖν ἓνα βραχὺν ἐνθένδε ἀφελόντες ὀπίσω τε ἀναστρέφειν εὐθύς ἔγνωσαν καὶ παρὰ τὸν Οὐίτιγιν ἐπανήκοντες τὸν τε λίθον ἐν6.9.8 δεικνύμενοι πάντα ἀπήγγελλον. καὶ ὁ μὲν τὰ τῆς ἐπιβουλῆς ἅμα τοῖς Γότθων ἀρίστοις ἐν βουλῇ εἶχε, Ῥωμαίων δὲ ὅσοι φρουρὰν ἀμφὶ πυλίδα Πιγκιανὴν εἶχον, μνήμην τῆς τοῦ λύκου ὑποψίας ἐν σφίσι αὐτοῖς 6.9.9 ἐποιοῦντο τῇ ὕστεραία. ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος περιφερόμενος ἐς Βελισάριον ἦλθεν, οὐ παρέργως ὁ στρατηγὸς τὸ πρᾶγμα ἤκουσεν, ἀλλ' ἄνδρας τε αὐτίκα τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ δοκίμων ζὺν Διογένει τῷ δορυφόρῳ ἐς τὸν ὀχετὸν καθῆκε καὶ διερευνήσασθαι ἅπαντα ζὺν πολλῷ 6.9.10 τάχει ἐκέλευσεν. οἱ δὲ τὰ λύχνα τῶν πολεμίων καὶ τῶν δάδων ὅσα διερρυήκει πανταχοῦ τοῦ ὀχετοῦ εὔρον, καὶ τὴν οἰκοδομίαν, ἣ ὁ λίθος πρὸς τῶν Γότθων 6.9.11 ἀφήρητο, κατανενοηκότες Βελισαρίῳ ἀπήγγελλον. διὸ δὴ αὐτὸς τε τὸν ὀχετὸν ἐν μεγάλῃ φυλακῇ ἔσχε καὶ οἱ Γότθοι αἰσθόμενοι ταύτης δὴ τῆς πείρας ἀπέσχοντο. 6.9.12 Ἔπειτα δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἔφοδον κατὰ τοῦ περιβόλου ἐμηχανῶντο οἱ βάρβαροι. τηρήσαντες οὖν τὸν τοῦ ἀρίστου καιρὸν κλίμακάς τε καὶ πῦρ ἐπαγόμενοι, ἦκιστα τῶν πολεμίων προσδεχομένων, ἐπὶ πυλίδα Πιγκιανὴν ἦσαν, ἐλπίδι θαρροῦντες ἐξ ἐπιδρομῆς τὴν πόλιν αἰρήσειν, ἅτε οὐ πολλῶν στρατιωτῶν ἐν6.9.13 ταῦθα λειφθέντων. ἔτυχε δὲ Ἰλδίγερ τηνικαῦτα ζὺν τοῖς ἐπομένοις φυλακὴν ἔχων· ἕκαστοι γὰρ ἐκ περι6.9.14 τροπῆς ἐς τὴν φρουρὰν ἐτετάχατο. ἐπεὶ οὖν εἶδε

προσιόντας οὐκ ἐν τάξει τοὺς πολεμίους, ἀπήντησέ τε οὐ ξυντεταγμένοις ἐς παράταξιν, ἀλλὰ ξὺν πολλῇ ἀκοσμία ἰοῦσι, καὶ τοὺς κατ' αὐτὸν οὐδενὶ πόνῳ τρεψάμενος 6.9.15 συχνοὺς ἔκτεινε. κραυγῆς δὲ μεγάλης καὶ ταραχῆς ἀνά τὴν πόλιν, ὡς τὸ εἰκὸς, γεγενημένης Ῥωμαῖοί τε ὡς τάχιστα πανταχόσε τοῦ περιβόλου ξυνέρρεον καὶ οἱ βάρβαροι ἄπρακτοι ἐς τὰ στρατόπεδα οὐκ ἐς μακρὰν 6.9.16 ἐχώρησαν. Οὐίτιγίς δὲ αὐθις ἐς ἐπιβουλήν τοῦ περιβόλου καθίστατο. καί, ἦν γάρ τις αὐτῷ ἐπιμαχωτάτη μάλιστα μοῖρα, ἣ τοῦ Τιβέριδος ἡ ὄχθη ἐστίν, ἐπεὶ ταύτη οἱ πάλαι Ῥωμαῖοι θαρσοῦντες τοῦ ὕδατος τῷ ὀχυρώματι τὸ τεῖχος ἀπημελημένως ἐδείμαντο, βραχὺ τε αὐτὸ καὶ πύργων ἔρημον παντάπασι ποιησάμενοι, ῥᾶον ἐνθένδε ἤλπιζε τὴν πόλιν αἰρήσειν. οὐδὲ γὰρ οὐδέ τι φυλακτήριον λόγου ἄξιον ἐνταῦθα τετύχηκεν εἶναι. 6.9.17 δύο οὖν Ῥωμαίους ἀμφὶ τὸν Πέτρου τοῦ ἀποστόλου νεῶν ῥηκνένους χρήμασιν ἀναπείθει οἴνου ἀσκὸν ἔχοντας παρὰ τοὺς ἐκείνη φρουροὺς ἰέναι περὶ λύχνων ἀφὰς, καὶ αὐτοῖς τὸν οἶνον τρόπῳ ὄτῳ δὴ φιλοφροσύνην ἐνδεικνυμένους χαρίζεσθαι, εἶτα ξὺν αὐτοῖς πόρρω τῶν νυκτῶν καθημένους πίνειν, ἐκάστῳ τε ἐς τὴν κύλικα ὑπνωτικὸν ἐμβαλεῖν φάρμακον, ὅπερ σφίσι 6.9.18 αὐτὸς ἐδεδώκει. ἀκάτους δὲ λάθρα ἐν τῇ ἐτέρᾳ ὄχθῃ ἐν παρασκευῇ ποιησάμενος εἶχεν, αἷς δὲ τῶν βαρβάρων τινὰς, ἐπειδὴν τάχιστα οἱ φύλακες ὑπνῷ ἔχοντο, ξὺν κλίμαξιν ἐκ σημείου ἐνὸς τὸν ποταμὸν διαβαίνοντας 6.9.19 τὴν ἐπίθεσιν τῷ περιβόλῳ ποιήσασθαι. τό τε στρατεύμα ἐς τοῦτο ἠτοίμαζεν ὄλον, ὅπως ἅπασα κατὰ 6.9.20 κράτος ἡ πόλις ἀλώη. τούτων δὲ οὕτω ξυγκειμένων σφίσι, τοῖν ἀνδροῖν ἄτερος τοῖν Οὐίτιγίδι ἐς ταύτην δὴ παρεσκευασμένοι τὴν ὑπουργίαν (οὐ γὰρ ἔδει Ῥωμαίους τούτῳ τῷ Γόθων στρατοπέδῳ ἀλῶναι) αὐτεπάγγελτος ἐλθὼν Βελισαρίῳ τε ἅπαντα φράζει καὶ 6.9.21 τὸν ἕτερον ἐνδείκνυσιν. ὃς δὴ αἰκιζόμενος ἐς φῶς τε ἅπαντα ἤνεγκεν ὅσα δρᾶν ἔμελλε καὶ τὸ φάρμακον 6.9.22 ἐπεδείκνυεν, ὅπερ Οὐίτιγίς αὐτῷ ἐδεδώκει. καὶ αὐτοῦ Βελισαρίος τὴν τε ῥίνα καὶ τὰ ὄτα λωβησάμενος ἐς τῶν πολεμίων τὸ χαρακῶμα ὄνῳ ὀχούμενον ἔπεμψε. 6.9.23 καὶ κατιδόντες αὐτὸν οἱ βάρβαροι ἔγνωσαν ὡς ὁ θεὸς οὐκ ἐφή σφῶν τὰ βουλευματα ὀδῶ ἰέναι, καὶ δι' αὐτὸ οὐκ ἄν ποτε ἡ πόλις σφίσι ἀλώσιμος εἴη. 6.10.1 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐγίνετο, ἐν τούτῳ Βελισαρίος γράψας πρὸς Ἰωάννην ἔργου ἐκέλευεν ἔχεσθαι. ὁ δὲ ξὺν τοῖς δισχιλίοις ἱππεῦσι τὴν Πικηνῶν περιῶν χώραν τὰ ἐν ποσὶν ἐληΐζετο πάντα, παῖδάς τε καὶ γυναῖκας τῶν πολεμίων ἐν ἀνδραπόδων ποιούμενος 6.10.2 λόγῳ. Οὐλίθεόν τε, τὸν Οὐίτιγίδος θεῖον, ξὺν Γόθων στρατῷ ὑπαντιάσαντα μάχῃ νικήσας αὐτόν τε κτείνει καὶ πάντα σχεδὸν τὸν τῶν πολεμίων στρατόν. 6.10.3 διὸ δὴ οὐδεὶς οἱ ἐτόλμα ἔτι ἐς χεῖρας ἰέναι. ἐπεὶ δὲ ἀφῆκτο ἐς Αὐξίμον πόλιν, Γόθων μὲν ἐνταῦθα φρουρὰν οὐκ ἀξιόχρεῶν τινα ἔμαθεν εἶναι, ἄλλως δὲ ὀχυρόν τε 6.10.4 καὶ ἀνάλωτον κατενόησε τὸ χωρίον. καὶ ἀπ' αὐτοῦ προσεδρεύειν μὲν οὐδαμῇ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπαλλαγείς 6.10.5 ἐνθένδε ὅτι τάχιστα πρόσω ἤλαυνε. ταῦτ' οὐδὲ τοῦτο καὶ Οὐρβίνον ἀμφὶ πόλιν ἐποίει, ἔς τε Ἀρίμινον Ῥωμαίων αὐτὸν ἐπαγαγομένων ἐσήλαυνεν, ἥπερ μιᾶς ἡμέρας 6.10.6 ὀδῶ Ῥαβέννης διέχει. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι, ὅσοι φρουρὰν ἐνταῦθα εἶχον, ὑποψία ἐς Ῥωμαίους τοὺς οἰκήτορας πολλῇ χρώμενοι, ἐπειδὴ προΐεναι τὸ στρατεύμα τοῦτο ἐπύθοντο, ἀπεχώρησάν τε καὶ δρόμῳ 6.10.7 ἰόντες ἐν Ῥαβέννη ἐγένοντο. οὕτω δὲ Ἰωάννης Ἀρίμινον ἔσχε πολεμίων φρουρὰν ὀπισθεν ἐν τε Αὐξίμῳ καὶ Οὐρβίνῳ ἀπολιπὼν, οὐχ ὅτι τῶν Βελισαρίου ἐντολῶν ἐς λήθην ἤλθεν, οὐδὲ θράσει ἀλογίστῳ ἐχόμενος, ἐπεὶ ξὺν τῷ δραστηρίῳ τὸ ξυνετὸν εἶχεν, ἀλλὰ λογισάμενος, ὅπερ ἐγένετο, ὡς ἦν Γόθῳι πύθωνται τὸν Ῥωμαίων στρατόν ἄγχιστά πη Ῥαβέννης εἶναι, αὐτίκα μάλα τὴν ἐν Ῥώμῃ διαλύσουσι προσεδρεύειν, ἀμφὶ τῷ 6.10.8 χωρίῳ τούτῳ δεῖσαντες. καὶ ἔτυχέ γε τῆς ἀληθοῦς δόξης. ἐπειδὴ γὰρ Οὐίτιγίς τε καὶ ὁ Γόθων στρατὸς Ἀρίμινον ἔχεσθαι πρὸς αὐτοῦ ἤκουσαν, ἐς μέγα δέος ἀμφὶ Ῥαβέννη ἐμπεπτωκότες ἄλλο τε ὑπολογισάμενοι τῶν πάντων οὐδὲν, εὐθυωρὸν τὴν ἀναχώρησιν ἐποίησεν 6.10.9

σαντο, ὡς μοι αὐτίκα λελέξεται. καὶ μέγα τι κλέος ἐκ τοῦ ἔργου τούτου Ἰωάννης ἔσχε, διαβόητος καὶ τὸ 6.10.10 πρότερον ὢν. τολμητής τε γὰρ ἦν καὶ αὐτουργὸς ἐν τοῖς μάλιστα, ἔς τε τοὺς κινδύνους ἄοκνος, δίκαιάν τε σκληρὰν καὶ ταλαιπωρίαν τινὰ ἔς ἀεὶ εἶχε βαρβάρου ὄτουοῦν ἢ στρατιώτου οὐδενὸς ἦσσαν. ὁ μὲν οὖν 6.10.11 Ἰωάννης τοιόσδε τις ἦν. Ματασοῦνθα δὲ, ἡ τοῦ Οὐιττίγιδος γυνή, δεινῶς τῷ ἀνδρὶ ἀχθομένη, ὅτι δὴ οἱ βία τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐς κοίτην ἦλθεν, ἐπειδὴ τὸν Ἰωάννην ἐς Ἀρίμινον ἦκειν ἐπύθετο, περιχαρῆς τε ἀτεχνῶς γέγονε καὶ πέμψασα παρ' αὐτὸν λάθρα γάμου τε καὶ προδοσίας περὶ ἐς λόγους ἦλθε. 6.10.12 Καὶ οἱ μὲν πέμποντες ἀεὶ κρύφα τῶν ἄλλων ταῦτα ἔπρασσον. Γότθοι δὲ ἐπεὶ τὰ τε ἀμφὶ Ἀρίμινον ἔμαθον καὶ ἅμα ξύμπαντα σφᾶς τὰ ἀναγκαῖα ἐπελελοίπει, ὃ τε τῶν τριῶν μηνῶν χρόνος ἐξῆκεν ἤδη, τὴν ἀναχώρησιν ἐποιοῦντο, καίπερ οὐπω τι τῶν πρέσβειων 6.10.13 ἔνεκα πεπυσμένοι. τοῦ μὲν οὖν ἔτους ἀμφὶ τροπὰς ἐαρινὰς ἦν, τῇ δὲ πολιορκίᾳ ἐνιαυτός τε ἐτέτριπτο καὶ πρὸς αὐτῷ ἡμέραι ἐννέα, ὅτε οἱ Γότθοι ἅπαντα σφῶν τὰ χαρακώματα καύσαντες, ἅμα ἡμέρα ὁδοῦ 6.10.14 εἶχοντο. Ῥωμαῖοι δὲ φεύγοντας ὀρώντες τοὺς ἐναντίους ἐν ἀπόρῳ εἶχον ἢ τὸ παρὸν θήσονται. τῶν τε γὰρ ἰπέων τὸ πλῆθος οὐ παρεῖναι τηνικαῦτα ξυνέβαινεν, ἄλλων ἄλλη πη ἐσταλμένων, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται, αὐτοὶ τε ἀξιόμαχοι πρὸς τοσοῦτον πλῆθος πολεμίων οὐκ ὦντο εἶναι. ἅπαντας μέντοι πεζούς 6.10.15 τε καὶ ἰπέας Βελισάριος ὤπλισε. καὶ ἐπεὶ τῶν πολεμίων ὑπὲρ ἡμισυ διαβάντας τὴν γέφυραν εἶδεν, ἐξῆγε διὰ Πιγκιανῆς πύλης τὸ στράτευμα, ἢ τε μάχη 6.10.16 ἐκ χειρὸς γέγονε τῶν προτέρων οὐδεμιᾶς ἦσσαν. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν καρτερῶς τῶν βαρβάρων τοὺς πολεμίους ὑφισταμένων, πολλοὶ ἐκατέρων ἐν τῇ πρώτῃ ξυμβολῇ ἔπεσον. ἔπειτα δὲ οἱ Γότθοι τραπόμενοι μέγα τε καὶ ὑπερφυῆς σφίσιν αὐτοῖς τὸ πάθος ἐποίουν. 6.10.17 αὐτὸς γὰρ ἕκαστος τὴν γέφυραν διαβαίνειν ἠπείγετο πρῶτος. ἀφ' οὗ δὴ ἐς στενοχωρίαν πολλὴν ἀφικόμενοι τὰ χαλεπώτατα ἔπασχον. πρὸς τε γὰρ σφῶν αὐτῶν 6.10.18 καὶ τῶν πολεμίων ἐκτείνοντο. πολλοὶ δὲ καὶ τῆς γεφύρας ἐφ' ἐκάτερα ἐξέπιπτον ἐς τὸν Τίβεριν καὶ αὐτοῖς ὅπλοις καταδυόμενοι ἔθνησκον. οὕτω δὲ τοὺς πλείστους ἀποβαλόντες οἱ λοιποὶ τοῖς πρότερον δια6.10.19 βᾶσι ξυνέμιξαν. Λογγίνος δὲ Ἰσαυρος καὶ Μουνδίλας, οἱ Βελισαρίου δορυφόροι, διαφερόντως ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ ἠρίστευσαν. ἀλλὰ Μουνδίλας μὲν τέτρασι βαρβάρους καθ' ἕκαστον ἐς χεῖρας ἐλθὼν ἔκτεινέ τε ἅπαν6.10.20 τας καὶ αὐτὸς ἐσώθη. Λογγίνος δὲ τῆς τῶν πολεμίων τροπῆς αἰτιώτατος γεγωνὼς αὐτοῦ ἔπεσε πολὺν αὐτοῦ πόθον τῷ Ῥωμαίων στρατοπέδῳ ἀπολιπών. 6.11.1 Οὐίττιγίς μὲν οὖν στρατῷ τῷ καταλοιπῷ ἐπὶ Ῥαβέννης ἰὼν τῶν χωρίων τὰ ὄχυράματα πλήθει φρουρῶν ἐκρατύνατο, ἐν Κλουσίῳ μὲν τῇ Τούσκων πόλει χιλίους τε ἄνδρας καὶ ἄρχοντα Γιβίμερα ἀπολιπών, ἐν τε Οὐρβιβεντῷ τοσοῦτους, οἷς δὴ ἄρχοντα Ἀλβίλαν ἄνδρα Γότθον ἐπέστησε. καὶ Οὐλιγίσαλον 6.11.2 ἐν τῇ Τουδέρα ξὺν τετρακοσίοις κατέλιπεν. ἐν δὲ δὴ Πικηνῶν τῇ χώρᾳ τετρακοσίους μὲν ἐς Πέτραν τὸ φρούριον εἶασεν, οἱ καὶ πρότερον ταύτῃ ὤκνητο, ἐν Αὐξίμῳ δὲ, ἡ πασῶν μεγίστη τῶν ἐκείνη πόλεων ἐστὶ, Γότθους τε ἀριστίνδην ξυνειλεγμένους τετρακισχιλίους κατέλιπε καὶ ἄρχοντα ἐς ἄγαν δραστήριον Οὐίσανδον ὄνομα, ξὺν τε τῷ Μῶρα δισχιλίους ἐν Οὐρβίνῳ τῇ 6.11.3 πόλει. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα φρούρια δύο, Καισηνά τε καὶ Μοντεφέρετρα, ὧν δὴ ἐν ἐκατέρῳ φρουρὰν οὐχ ἦσσαν ἢ κατὰ πεντακοσίων ἀνδρῶν κατεστήσατο. αὐτὸς δὲ τῷ ἄλλῳ στρατῷ εὐθὺς Ἀριμίνου ὡς πολιορκήσων 6.11.4 ἐχώρει. ἐτύγχανε δὲ Βελισάριος, ἐπειδὴ τάχιστα Γότθοι τὴν πολιορκίαν διέλυσαν, Ἰλδίγερά τε καὶ Μαρτίνον ξὺν ἰπεῦσι χιλίοις πέμψας, ἐφ' ᾧ δὴ ἐτέρας ὁδοῦ θᾶπτον ἰόντες φθάσωσι τοὺς πολεμίους ἐς Ἀρίμινον ἀφικόμενοι, καὶ σφίσι ἐπέστελλεν Ἰωάννην μὲν καὶ τοὺς ξὺν αὐτῷ ἅπαντας ἐνθένδε ἐξαναστήσαι ὡς τάχιστα, πολλοὺς δὲ ἀντ' αὐτῶν ἱκανοὺς μάλιστα ἐς τῆς πόλεως τὴν φυλακὴν καταστήσασθαι, ἐκ φρουρίου ἀφελομένους, ὃ δὴ πρὸς κόλπῳ τῷ Ἰονίῳ ἐστὶν, Ἀγκῶν ὄνομα, δυοῖν

6.11.5 ἡμέραιν ὁδὸν Ἀριμίνου διέχον. ἤδη γὰρ αὐτὸ οὐ πολλῶ πρότερον κατειλήφει, Κόνωνα ξύν τε Ἰσαύρων 6.11.6 καὶ Θρακῶν στρατεύματι οὐκ ὀλίγῳ πέμψας. ἤλπιζε γὰρ, ἦν πεζοὶ τε καὶ μόνοι ἀρχόντων οὐκ ἀξιολόγων σφίσι παρόντων Ἀρίμινον ἔχουσιν, οὐποτε αὐτῆς ἐς πολιορκίαν Γόθων τὴν δύναμιν καταστήσεσθαι, ἀλλ' ὑπεριδόντας ἐπὶ Ῥαβέννης αὐτίκα ἰέναι, ἦν τε Ἀρίμινον πολιορκεῖν ἐθέλησῃσι, τοῖς τε πεζοῖς τὰ ἐπιτήδεια ἐς 6.11.7 πλείω τινὰ χρόνον ἀρκέσειν· καὶ ὡς ἰπεῖς δισχίλιοι ἔξωθεν ξύν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἰόντες πολλά τε κακὰ, 6.11.8 ὡς τὸ εἶκος, τοὺς πολεμίους ἐργάσσονται καὶ ῥᾶον ἐς τῆς προσεδρείας αὐτοὺς τὴν διάλυσιν ξυνελάσουσι. τοιαύτη μὲν γνώμη Βελισάριος τοῖς ἀμφὶ Μαρτῖνόν τε καὶ Ἰλδίγερα ταῦτα ἐπήγγελλεν. οἱ δὲ διὰ Φλαμινίας ὁδοῦ πορευόμενοι λίαν τε τοὺς βαρβάρους προ6.11.9 τερήσαντες ἦσαν. ἄτε γὰρ ἐν πολλῶ ὁμίλῳ οἱ Γόθοι σχολαίτεροι ἐπορεύοντο, καὶ περιόδοις ἠναγκάζοντο μακρὰς τισι χρῆσθαι τῶν τε ἀναγκαίων τῆ ἀπορία καὶ τῶν ἐν Φλαμινίᾳ ὁδῶ ὀχυρωμάτων ἠκιστα ἐθέλοντες ἀγχιστά πη ἰέναι, ἐπεὶ αὐτὰ οἱ πολέμιοι, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν δεδήλωται, Ναρνίαν τε καὶ Σπολίτιον καὶ Περυσίαν εἶχον. 6.11.10 Ῥωμαίων δὲ τὸ στράτευμα, ἐπειδὴ τῆ Πέτρα ἐνέτυχον, ὁδοῦ ποιούμενοι πάρεργον, ἀπεπειράσαντο τοῦ ταύτη φρουρίου. τοῦτο δὲ τὸ ὀχύρωμα οὐκ ἄνθρωποι ἐτεκτήναντο, ἀλλὰ τοῦ χωρίου ἢ φύσις ἐξεῦρεν· ὁδὸς 6.11.11 γὰρ ἐστὶν ἐς ἄγαν κρημνώδης. ταύτης δὲ τῆς ὁδοῦ ἐν δεξιᾷ μὲν ποταμὸς τις οὐδενὶ ἐσβατὸς ὀζύτητι τοῦ ῥοῦ κάτεισιν, ἐν ἀριστερᾷ δὲ οὐ πολλῶ ἀποθεν πέτρα ἀνέχει ἀπότομος τε καὶ ὕψους ἐς τόσον διήκουσα, ὥστε τοῖς κάτω οὐσι φαινόμενοι ἄνθρωποι, οἱ ἐν τῇ ἄκρᾳ, ἂν οὕτω τύχοι, ἐστήκασιν, ὄρνισι τοῖς μικρο6.11.12 τάτοις μεγέθους πέρη εἰκάζονται. προϊόντι τε διέξοδος οὐδεμία τὸ παλαιὸν ἦν. λήγουσα γὰρ ἢ πέτρα ἐς αὐτόν που μάλιστα τοῦ ποταμοῦ τὸν ῥοῦν διήκει, 6.11.13 διάβασιν τοῖς ταύτη ἰοῦσιν οὐδεμίαν παρεχομένη. διώρυχα τοίνυν ἐνταῦθα οἱ πάλαι ἄνθρωποι ἐργασάμενοι, 6.11.14 πυλῖδα τῷ χωρίῳ ταύτῃ πεποίηται. φράζαντες δὲ καὶ τῆς ἐτέρας εἰσόδου τὸ πλεῖστον, πλήν γε δὴ ὅσον πυλῖδα κἀνταῦθα λελεῖφθαι, φρούριόν τε αὐτοφυῆς ἀπειργάσαντο καὶ Πέτραν αὐτὸ λόγω τῷ εἰκότι ἐκά6.11.15 λεσαν. οἱ οὖν ἀμφὶ Μαρτῖνόν τε καὶ Ἰλδίγερα πρῶτον μὲν ἐς τῶν πυλίδων τὴν ἐτέραν μαχόμενοι τε καὶ πολλὰ βάλλοντες οὐδὲν ἦνυτον, καίπερ ἠκιστα σφᾶς ἀμυνομένων τῶν ταύτη βαρβάρων, ἔπειτα δὲ διὰ τοῦ κρημνώδους κατόπισθεν τὴν ἄνοδον βιασάμενοι κατὰ 6.11.16 κορυφὴν λίθοις ἔβαλον ἐνθένδε τοὺς Γόθους. οἱ δὲ ἐς τὰς οἰκίας δρόμῳ τε καὶ θορύβῳ πολλῶ ἐσελθόντες ἠσύχαζον. καὶ τότε Ῥωμαῖοι, ἐπεὶ τῶν πολεμίων οὐδενὸς ἐπιτυχάνειν οἰοί τε ἦσαν ταῖς τῶν λίθων βο6.11.17 λαῖς, ἐπενόουν τάδε. τμήματα μεγάλα ἐκ τοῦ σκοπέλου ποιούμενοι πολλοὶ θ' ἅμα ὠθοῦντες αὐτὰ ἐπὶ τὰς 6.11.18 οἰκίας σταθμώμενοι ἐρρίπτουν. τὰ δὲ ὅπη ἂν τῆς οἰκοδομίας καὶ κατὰ βραχὺ προσπίπτοντα ψαῦοι, κατέσειέ τε ἱκανῶς ἅπαντα καὶ τοὺς βαρβάρους ἐς μέγα 6.11.19 τι δέος καθίστη. διὸ δὴ χειράς τε οἱ Γόθοι τοῖς ἔτι ἀμφὶ τὴν πυλῖδα οὐσιν ὠρεγον καὶ ξύν τῷ φρουρίῳ σφᾶς αὐτοὺς ὁμολογία παρέδωσαν, ἐφ' ᾧ κακῶν ἀπαθεῖς μείνωσι, βασιλέως τε δοῦλοι καὶ Βελισαρίου κατῆ6.11.20 κοι ὄντες. καὶ αὐτῶν Ἰλδίγερ τε καὶ Μαρτῖνος τοὺς μὲν πλείστους ἀναστήσαντες ἐπὶ τῆ ἴση καὶ ὁμοίᾳ ξύν αὐτοῖς ἤγον, ὀλίγους δὲ τινὰς ξύν τοῖς παισὶ τε καὶ γυναιξὶν αὐτοῦ εἶασαν. ἐλίποντο δὲ τινὰ καὶ Ῥωμαίων 6.11.21 φρουρᾶν. ἐνθένδε τε ἐς Ἀγκῶνα ἐλθόντες καὶ πολλοὺς ἀπαγαγόμενοι τῶν ἐκεῖνη πεζῶν ἐς Ἀρίμινον τριταῖοι ἀφίκοντο, τὴν τε Βελισαρίου γνώμην ἀπήγγελλ6.11.22 λον. Ἰωάννης δὲ οὐτε αὐτὸς ἔπεσθαι ἤθελε καὶ Δαμιανὸν ξύν τοῖς τετρακοσίοις κατεῖχεν. οἱ δὲ τοὺς πεζοὺς αὐτοῦ ἀπολιπόντες κατὰ τάχος ἐνθένδε ξύν τοῖς Βελισαρίου δορυφόροις τε καὶ ὑπασπισταῖς ἀνεχώρησαν. 6.12.1 Καὶ Οὐίττιγισ οὐκ ἐς μακρὰν παντὶ τῷ στρατῷ ἐς Ἀρίμινον ἤλθεν, οὗ δὴ ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἐπολιόρκουν. αὐτίκα τε πύργον ξύλινον τοῦ τῆς πόλεως περιβόλου καθυπέρτερον τεκτηνάμενοι τροχοῖς τέσσαρσιν ἀνεχόμενον ἐπὶ τὸ τεῖχος

ἦγον, ἥ μάλιστα ἐπιμα6.12.2 χώτατον αὐτοῖς ἔδοξεν εἶναι. ὅπως δὲ μὴ πάθωσιν, ὅπερ αὐτοῖς πρὸ τοῦ Ῥώμης περιβόλου ξυνηνέχθη παθεῖν, οὐ διὰ τῶν βοῶν τὸν πύργον ἦγον, ἀλλ' 6.12.3 αὐτοὶ ἔνδον κρυπτόμενοι ἐφεῖλκον. κλίμαξ δὲ ἦν τις τοῦ πύργου ἐντὸς εὐρεῖα ἐς ἄγαν, δι' ἧς τὸ τῶν βαρβάρων πλήθος ἀναβήσεται εὐπετῶς ἔμελλον, ἐλπίδα ἔχοντες ὡς, ἐπειδὴν τάχιστα τὸν πύργον τῷ περιβόλῳ ἐρείσωσιν, ἐνθένδε πόνῳ οὐδενὶ ἐπιβήσονται κατὰ τὰς τοῦ τείχους ἐπάλξεις. οὕτω γὰρ αὐτοῖς ἢ τοῦ πύργου 6.12.4 ὑπερβολὴ εἴργαστο. ἐπειδὴ τοῖνυν τοῦ περιβόλου ἄγχιστά πη ξὺν τῇ μηχανῇ ταύτῃ ἐγένοντο, τότε μὲν ἡσυχῇ ἔμενον, ἐπεὶ καὶ ξυνεσκόταζεν ἤδη, φύλακας δὲ ἀμφὶ τὸν πύργον καταστησάμενοι ἠύλισαντο ἅπαντες, ἐναντίωμα οὐδ' ὀτιοῦν ἔσεσθαι σφίσι ἐν νῶ ἔχοντες. 6.12.5 οὐδὲ γὰρ οὐδέ τι ἄλλο ἐμπόδιον, οὐδὲ τάφρος ἐν μέσῳ ὅτι μὴ βραχεῖα παντάπασιν ἐτύχανεν οὔσα. οἱ τε Ῥωμαῖοι ξὺν δέει πολλῶ ὡς ἡμέρᾳ τῇ ἐπιούσῃ ἀπο6.12.6 λούμενοι ἐνυκτέρευσαν. Ἰωάννης δὲ οὔτε ἀπογνοῦς πρὸς τὸν κίνδυνον οὔτε τῷ δέει ξυνταραχθεὶς ἐπενόει τάδε. τοὺς μὲν ἄλλους ἐν τοῖς φυλακτηρίοις ἀπολιπὼν, αὐτὸς δὲ ξὺν τοῖς Ἰσαύροις δικέλλας τε καὶ ἄλλα ἄττα τοιαῦτα ὄργανα φέρουσιν, ἄωρὶ τῶν νυκτῶν, οὐδενὶ τῶν πάντων προειρημένον, ἔξω τοῦ περιβόλου 6.12.7 γενόμενος ἐκέλευσε σιωπῇ τὴν τάφρον ὀρύσσειν. οἱ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίουν, καὶ τὸν χοῦν, ὄνπερ ἐνθένδε ἀνηροῦντο, ἐπὶ θάτερα τῆς τάφρου ἐς τὰ πρὸς τῷ τείχει ἐς ἀεὶ ἐτίθεσαν, ὅς δὴ ἐνταῦθα αὐτοῖς ἀντὶ 6.12.8 τοίχου ἐγένετο. λαθόντες τε ἐπὶ πλεῖστον τοὺς πολεμίους καθεύδοντας βαθεῖάν τε καὶ εὐρους ἰκανῶς ἔχουσαν τὴν τάφρον δι' ὀλίγου πεποίηται, οὗ δὴ μάλιστα ἐπιμαχώτατός τε ὁ περίβολος ἦν καὶ προσ6.12.9 βάλλειν ξὺν τῇ μηχανῇ οἱ βάρβαροι ἔμελλον. οἱ δὲ πολέμιοι πόρρω που τῶν νυκτῶν αἰσθόμενοι τοῦ ποιουμένου ἐπὶ τοὺς ὀρύσσοντας ἐβοήθουν δρόμῳ, καὶ Ἰωάννης ξὺν τοῖς Ἰσαύροις, ἐπεὶ οἱ τὰ ἀμφὶ τῇ τάφρῳ 6.12.10 ὡς ἄριστα εἶχεν, ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένετο. Οὐίτιγίς δὲ ἅμα ἡμέρᾳ τὰ τε πεπραγμένα κατανοήσας καὶ περιαλήσας τοῖς ξυμπεσοῦσι διεχρήσατο μὲν τῶν φυλάκων τινὰς, οὐδὲν δὲ ἦσσαν ἐπάγειν τὴν μηχανὴν ἐν σπουδῇ ἔχων ἐκέλευε φακέλλων πλήθος τοὺς Γόθους ἐν τῇ τάφρῳ κατὰ τάχος ρίπτειν, οὕτω τε τὸν πύργον 6.12.11 ἐνταῦθα ἐφέλκοντας ἄγειν. καὶ οἱ μὲν ταῦτα, ὡςπερ Οὐίτιγίς ἐπέτελλεν, ἔπρασον προθυμίᾳ τῇ πάσῃ, καίπερ τῶν ἐναντίων καρτερώτατα ἐκ τοῦ τείχους ἀμυνομένων. οἱ δὲ φάκελλοι, ἐμπεσόντος σφίσι τοῦ πύργου, βαρυνόμενοι, ὡς τὸ εἶκος, ὑπεχώρουν κάτω. 6.12.12 διὸ δὴ οἱ βάρβαροι πρόσω ἰέναι ξὺν τῇ μηχανῇ οὐδαμῇ εἶχον, ἐπεὶ ἄναντες σφίσι πολλῶ ἔτι μᾶλλον ἐγένετο, οὗ δὴ ξυνηνέχσαντες τὸν χοῦν ἔτυχον, ὡςπερ μοι ἐρρήθη, 6.12.13 Ῥωμαῖοι. δέισαντες οὖν μὴ νυκτὸς ἐπιγνομένης ἐπεξεληθόντες οἱ πολέμιοι τὴν μηχανὴν καύσωσιν, ὀπίσω 6.12.14 αὐτὴν αὐθις ἐφεῖλκον. ὅπερ Ἰωάννης κωλύειν δυνάμει τῇ πάσῃ ἐν σπουδῇ ἔχων τοὺς τε στρατιώτας ἐξώπλισε 6.12.15 καὶ ξυγκαλέσας ἅπαντας τοιαύδε παρεκελεύσατο «Ἄνδρες, «οἷς τοῦδε τοῦ κινδύνου ξὺν ἡμῖν μέτεστιν, εἴ τῳ «ὑμῶν πρὸς ἡδονὴν ἐστι βιώναι τε καὶ τοὺς οἴκοι «ἀπολελειμμένους ἰδεῖν, μὴ ἐπ' ἄλλῳ τῳ κεκτημένος «τὴν τούτων ἐλπίδα ἢ ἐν ταῖς χερσὶ ταῖς αὐτοῦ γνώτω. 6.12.16 «ἡνίκα μὲν γὰρ Βελισάριος ἡμᾶς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἔστελλε, «πολλῶν ἡμᾶς ἐλπίς τε καὶ ἔρωσ ἐς τὴν τοῦ ἔργου 6.12.17 «προθυμίαν ἐνήγον. οὕτε γὰρ ἐν γῆ τῇ παραλίᾳ «πολιορκηθήσεται ὑπωπετεύομεν, οὕτω δὴ θαλασσο»κρατούντων Ῥωμαίων, οὕτε τοσοῦτον ἡμῶν περιόψε6.12.18 «σθαι τὸν βασιλέως στρατὸν ὑπετόπησεν ἂν τις. χωρὶς «δὲ τούτων τότε μὲν ἡμᾶς ἐς εὐτολίμια ὥρμα ἐπίδειξις «τε τῆς ἐς τὴν πολιτείαν εὐνοίας καὶ τὸ ἐκ τῶν ἀγῶ6.12.19 «νων ἐσόμενον κλέος ἐς πάντας ἀνθρώπους. νῦν δὲ «οὔτε περιεῖναι ἡμᾶς, ὅτι μὴ διὰ τῆς εὐψυχίας, οἷόν «τέ ἐστιν, ἐπάναγκές τε οὐκ ἄλλου του ἢ τοῦ βιώσεσθαι ἡμᾶς αὐτοὺς ἔνεκα τοῦτον ὑποστῆναι τὸν κίν6.12.20 «δυνον. ὥστε εἰ μὲν τισιν ὑμῶν ἀρετῆς τι μεταποιεῖσθαι ξυμβαίνει, πάρεστιν αὐτοῖς ἀνδραγαθίζομένοις, 6.12.21

«εἶπερ τισὶ καὶ ἄλλοις, ἐνδόξοις γενέσθαι. κτῶνται «γὰρ εὐκλειαν οὐχ οἱ τῶν καταδεεστέρων κρατήσαντες, «ἀλλ' οἱ ἂν τῇ παρασκευῇ ἐλασσοῦμενοι τῷ τῆς ψυχῆς 6.12.22 «μεγέθει νικῶεν. οἷς δὲ τὸ φιλόψυχον ἐμπέφυκε «μᾶλλον, τούτοις δὴ μάλιστα τὸ εὐτόλμοις εἶναι ξυνοίσει, «ἐπεὶ ἅπαντες ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον, οἷς τὰ πράγματα «ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς, ὡσπερ ἡμῖν τανῦν, ἴσταται, μόνω 6.12.23 «ἂν τῷ τῶν κινδύνων ὑπερφρονεῖν διασώζονται.» τοσαῦτα μὲν Ἰωάννης εἰπὼν ἐξῆγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους τὸ στράτευμα, ὀλίγους τινὰς ἐς τὰς ἐπάλξεις ἀπολιπών. 6.12.24 ἀνδρείως δὲ αὐτοὺς ὑφισταμένων τῶν πολεμίων γέγονε καρτερὰ ἐς ἄγαν ἢ μάχη. καὶ τὸν μὲν πύργον μόλις τε καὶ ὄψῃ τῆς ἡμέρας ἐς τὸ σφέτερον οἱ βάρβαροι 6.12.25 στρατόπεδον ἐνεγκεῖν ἴσχυσαν. τοσοῦτους μέντοι τὸ πλῆθος ἀπέβαλον τῶν ἐν σφίσι μαχίμων, ὥστε οὐκέτι τειχομαχεῖν τὸ λοιπὸν ἔγνωσαν, ἀλλ' ἀπογνόντες ἡσυχῇ ἔμμενον, λιμῶ πιεζομένους προσχωρήσειν αὐτοῖς τοὺς πολεμίους καταδοκοῦντες. λίαν γὰρ αὐτοὺς ἅπαντα ἤδη τὰ ἐπιτήδεια ἐπελελοίπει, ἐπεὶ οὐχ εὖρον ὄθεν αὐτὰ διαρκῶς ἐσκομίσονται. 6.12.26 Ταῦτα μὲν οὖν ἐγένετο τῆδε. Βελισάριος δὲ τοῖς ἐκ Μεδιολάνου ἤκουσι χιλίους ἔπεμψεν Ἰσαύρους τε 6.12.27 καὶ Θρακας. ἠγεῖτο δὲ τῶν Ἰσαύρων Ἔννης, τῶν δὲ Θρακῶν Παῦλος, Μουνδίλας τε ἅπασιν ἐφειστήκει καὶ αὐτὸς ἦρχεν ὀλίγους τινὰς τῶν Βελισαρίου ὑπασπιστῶν ἔχων. ξυνηὴν δὲ αὐτοῖς καὶ Φιδέλιος, ὃς ἐγεγόνει τῆς 6.12.28 αὐλῆς ἔπαρχος. ἐκ Μεδιολάνου γὰρ ὀρμώμενος ἐπιτήδειος τούτῳ ἔδοξε τῷ στρατῷ ἐπεσθαι ἅτε δύναμιν 6.12.29 τινα ἐν Λιγούροις ἔχων. πλεύσαντες οὖν ἐκ τοῦ Ῥωμαίων λιμένος Γενούα προσέσχον, ἢ Τουσκίας μὲν ἐστὶν ἐσχάτη, παράπλου δὲ καλῶς Γάλλων τε καὶ 6.12.30 Ἰσπανῶν κεῖται. ἔνθα δὴ τὰς τε ναῦς ἀπολιπόντες καὶ ὁδῶ πορευόμενοι πρόσω ἐχώρουν, τοὺς λέμβους τῶν νηῶν ἐν ταῖς ἀμάξαις ἐνθέμενοι, ὅπως ἂν Πάδον τὸν ποταμὸν διαβαίνουσι μηδὲν σφίσι ἐμπόδιον εἶη. 6.12.31 οὕτω γοῦν τοῦ ποταμοῦ τὴν διάβασιν ἐποίησαντο. ἐπεὶ δὲ τὸν Πάδον διαβάντες ἐς Τικηνὸν πόλιν ἀφίκοντο, Γότθοι αὐτοῖς ἀπαντήσαντες ἐς χεῖρας ἦλθον. 6.12.32 ἦσαν δὲ πολλοὶ τε καὶ ἄριστοι, ἐπεὶ τῶν χρημάτων τὰ τιμιώτατα βάρβαροι ἅπαντες, οἱ ταύτη ᾤκηστο, ἐν Τικηνῶ καταθέμενοι ἅτε ἐν χωρίῳ ὀχύρωμα ἰσχυρὸν 6.12.33 ἔχοντι φρουρὰν ἐνταῦθα λόγου ἀξίαν ἐλίποντο. μάχης οὖν καρτερᾶς γενομένης ἐνίκων Ῥωμαῖοι, καὶ τοὺς ἐναντίους τρεψάμενοι διέφθειράν τε συχνοὺς καὶ τὴν πόλιν ἐν τῇ διώξει ἐλεῖν παρ' ὀλίγον ἦλθον. μόλις γὰρ ἐπιθεῖναι τὰς πύλας οἱ βάρβαροι ἴσχυσαν, ἐγκει6.12.34 μένων σφίσι τῶν πολεμίων. Ῥωμαίων δὲ ὀπίσω ἀπελαυνόντων Φιδέλιος εὐζόμενος ἔς τινα τῶν ἐκείνη νεῶν ὑστατος ἔμεινε. τύχη δὲ τινι ὀκλάσαντός οἱ τοῦ 6.12.35 ἵππου ἔπεσε. καὶ αὐτὸν κατιδόντες Γότθοι, ἐπεὶ τοῦ περιβόλου ἄγχιστα ἐπεπτῶκει, ἐπεξεληθόντες ἔκτεινάν τε καὶ ἔλαθον τοὺς πολεμίους. οὗ δὴ ὕστερον Μουν6.12.36 δίλας τε καὶ Ῥωμαῖοι αἰσθόμενοι ἠσχαλλον. ἔνθεν τε ἐς Μεδιόλανον πόλιν ἀφίκοντο καὶ αὐτὴν ἀμαχητὶ ζῦν 6.12.37 Λιγούρια τῇ ἄλλῃ ἔσχον. ἅπερ ἐπειδὴ Οὐτίτιγίς ἔμαθε, στράτευμά τε πολὺ κατὰ τάχος καὶ Οὐραϊᾶν ἄρχοντα, 6.12.38 τὸν αὐτοῦ ἀδελφιδοῦν, ἔπεμψε. καὶ Θευδιβερτος δὲ οἱ, ὁ Φράγγων ἀρχηγός, ἄνδρας μυρίους δεθέντι ἐς ξυμμαχίαν ἀπέστειλεν, οὐ Φράγγων αὐτῶν, ἀλλὰ Βουργουζιῶνων, τοῦ μὴ δοκεῖν τὰ βασιλέως ἀδικεῖν πράγματα. 6.12.39 οἱ γὰρ Βουργουζιῶνες ἐθελοῦσι οἱ τε καὶ αὐτονόμῳ γνώμῃ, οὐ Θευδιβέρτῳ κελεύοντι ἐπακούοντες δῆθεν τῷ λόγῳ ἐστέλλοντο. οἷς δὴ οἱ Γότθοι ἀναμιχθέντες ἔς τε Μεδιόλανον Ῥωμαίων ἠκιστα προσδεχομένων ἀφίκοντο καὶ ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἐπολιόρκουν. ταύτη γοῦν οὐδέ τι ἐσκομίσασθαι τῶν ἐπιτηδείων Ῥωμαῖοι ἔσχον, ἀλλ' εὐθύς ἦχοντο τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ. 6.12.40 οὐ μὴν οὐδέ τοῦ περιβόλου τὴν φυλακὴν οἱ στρατιῶται εἶχον, ἐπεὶ ὁ Μουνδίλας πόλεις τε καταλαβὼν ἔτυχε, ὅσαι Μεδιολάνου ἄγχιστα οὗσαι ὀχυρώματα εἶχον, Βέργομόν τε καὶ Κῶμον καὶ Νοβαρίας καὶ ἄλλα ἄττα πολίσματα, καὶ φρουρὰς πανταχόθι λόγου ἀξίας καταστησάμενος, αὐτὸς δὲ τριακοσίους μάλιστα ἔχων ἐν Μεδιολάνῳ ἔμεινε, καὶ ζῦν αὐτῷ Ἔννης τε

καὶ Παῦ6.12.41 λος. ὥστε ἀνάγκη οἱ τῆς πόλεως οἰκήτορες ἐκ περιτροπῆς ἀεὶ τὴν φυλακὴν εἶχον. τὰ μὲν οὖν ἐν Λιγούροις ἐφέρετο τῆδε καὶ ὁ χειμῶν ἔληγε, καὶ τρίτον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ζυνέγραψε. 6.13.1 Βελισάριος δὲ ἀμφὶ θερινὰς τροπὰς ἐπὶ τὴν Οὐίτιγγιν καὶ τὸ Γότθων στρατόπεδον ἦει, ὀλίγους μὲν τινὰς φρουρᾶς ἔνεκα ἐν Ῥώμῃ ἀπολιπὼν, τοὺς δὲ 6.13.2 ἄλλους ζὺν αὐτῷ ἅπαντας ἐπαγόμενος. πέμψας τε τινὰς ἐς Τουδέραν τε καὶ Κλούσιον χαρακώματα ἐπήγγειλε ποιῆσθαι, οἷς δὴ ἔψεσθαι τε ἔμελλε καὶ 6.13.3 ζυμπολιορκήσιν τοὺς τῆδε βαρβάρους. οἱ δὲ, ἐπεὶ προσιόντα τὸν στρατὸν ἔμαθον, οὐχ ὑποστάντες τὸν κίνδυνον πρέσβεις τε παρὰ Βελισάριον ἔπεμψαν καὶ παραδώσειν ὁμολογίᾳ σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ πόλιν ἑκατέραν ὑπέσχοντο, ἐφ' ᾧ κακῶν ἀπαθεῖς μείνωσι. παρα6.13.4 γενομένῳ τε οἱ ἐπιτελῆ τὴν ὑπόσχεσιν ἐποίησαντο. ὁ 6.13.4 δὲ Γότθους μὲν ἅπαντας ἐνθένδε ἀναστήσας ἐπὶ Σικελίας τε καὶ Νεαπόλεως ἔπεμψεν, ἐν δὲ Κλουσίῳ καὶ Τουδέρα φρουρὰν καταστησάμενος πρόσω ἦγε τὸ στρα6.13.5 τευμα. ἐν τούτῳ δὲ Οὐίτιγγις στρατιὰν ἄλλην καὶ ἄρχοντα Οὐάκιμον ἐς Αὐξίμον πέμψας τοῖς ἐκείνῃ Γότθοις ἐκέλευεν ἀναμίγνυσθαι, καὶ ζὺν αὐτοῖς ἐπὶ τοὺς ἐν Ἀγκῶνι πολεμίους ἰόντας ἀποπειράσασθαι τοῦ 6.13.6 ταύτη φρουρίου. ὁ δὲ Ἀγκῶν οὗτος πέτρα τίς ἐστὶν ἐγγώνιος, ἀφ' οὗ καὶ τὴν προσηγορίαν εἴληφε ταύτην· 6.13.7 ἀγκῶνι γὰρ ἐπὶ πλεῖστον ἐμφορῆς ἐστὶν. ἀπέχει δὲ σταδίους ὀγδοήκοντα πόλεως μάλιστα Αὐξίμου, ἧς δὴ ἐστὶν ἐπίγειον. καὶ τὸ μὲν τοῦ φρουρίου ὄχυρῳμα ἐπὶ πέτρας τῆς ἐγγωνίου ἐν ἀσφαλεῖ κεῖται, τὰ δὲ ἐκτὸς ἅπαντα οἰκοδομήματα, καίπερ ὄντα πολλὰ, ἐκ 6.13.8 παλαιοῦ ἀτείχιστα ἦν. Κόνων δὲ, ὃς τῆ τοῦ χωρίου φυλακῆ ἐφειστήκει, ἐπειδὴ τάχιστα τοὺς ἀμφὶ τὸν Οὐάκιμον ἤκουσεν ἐπιέναι τε καὶ ἤδη που οὐκ ἄποθεν 6.13.9 εἶναι, ἐπίδειξιν πεποιήται ἀλογίστου γνώμης. παρὰ φαῦλον γὰρ ἠγησάμενος τό τε φρούριον καὶ τοὺς τοῦ φρουρίου οἰκήτορας ζὺν τοῖς στρατιώταις κακῶν ἀπαθεῖς διασώσασθαι, τὸ μὲν ὄχυρῳμα εἶασε παντάπασι στρατιωτῶν ἔρημον, ἅπαντας δὲ ἀπαγαγὼν ὅσον ἀπὸ σταδίων πέντε ὡς ἐς παράταξιν διεκόσμησεν, οὐ βαθεῖάν τινα τὴν φάλαγγα ποιησάμενος, ἀλλ' ὥστε τὴν ὑπώρειαν ὅλην ὡσπερ ἐς κυνηγέσιον περιβάλλε6.13.10 σθαι. οἵπερ ἐπειδὴ τοὺς πολεμίους πλήθει πολλῶ ὑπεραίροντας εἶδον, στρέψαντες τὰ νῶτα ἐπὶ τὸ φρού6.13.11 ριον εὐθὺς ἔφυγον. ἐπιδιώξαντές τε οἱ βάρβαροι πλείστους μὲν αὐτῶν, ὅσοι οὐκ ἔφθασαν ἐντὸς τοῦ περιβόλου εἰσιέναι, αὐτοῦ ἔκτειναν, κλίμακας δὲ τῷ τείχει ἐρείσαντες, τῆς ἀνόδου ἀπεπειράσαντο. τινὲς 6.13.12 δὲ τὰ ἐκτὸς τοῦ φρουρίου οἰκία ἔκαιον. Ῥωμαῖοι δὲ, οἱ καὶ πρότερον τὸ φρούριον ὤκουν, τοῖς παροῦσιν ἐκπεπληγμένοι, προανακλίναντες τὴν πυλίδα, κόσμῳ 6.13.13 οὐδενὶ φεύγοντας τοὺς στρατιώτας ἐδέχοντο. ἐπεὶ δὲ τοὺς βαρβάρους ἄγχιστα ἐγκειμένους τοῖς φεύγουσιν εἶδον, ὅπως μὴ συνεισβάλλωσι δείσαντες, τὰς μὲν πύλας κατὰ τάχος ἐπέθεντο, ἐκ δὲ τῶν ἐπάλξεων βρόχους καθέντες, ἄλλους τε τινὰς καὶ Κόνωνα αὐτὸν 6.13.14 ἀνέλκοντες διεσώσαντο. ταῖς μέντοι κλίμαξιν ἀνιόντες οἱ βάρβαροι παρ' ὀλίγον ἦλθον τὸ φρούριον κατὰ κράτος ἐλεῖν, εἰ μὴ ἄνδρες δύο, ἔργα θαυμάσια ἐνδεικνύμενοι, ἤδη αὐτοὺς τοὺς ἐν ταῖς ἐπάλξεσι γενομένους ἀρετῇ ὤσαντο, ὧν ὁ μὲν Βελισαρίου δορυφόρος ἦν ἐκ Θράκης, Οὐλιμουθ ὄνομα, ὁ δὲ Βαλεριανοῦ, 6.13.15 Γουβουλγουδοῦ, Μασσαγέτης γένος. τούτῳ γὰρ τῷ ἄνδρῳ τύχη μὲν τινὶ καταπεπλευκότε ὀλίγῳ πρότερον ἐς τὸν Ἀγκῶνα ἐτυχέτην. ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ τοὺς ἀνιόντας τοῖς ξίφεσιν ἀμυνόμενοι τὸ μὲν φρούριον παρὰ δόξαν ἔσωσαν, αὐτοὶ δὲ ἡμιθνήτες καὶ τὸ σῶμα κρεουργηθέντες ὅλον ἐνθένδε ἀπεκομίσθησαν. Τότε Βελισαρίῳ Ναρσῆς ζὺν πολλῇ στρατιᾷ ἐκ Βυζαν6.13.16 τίου ἦκειν καὶ ἐν Πικηνοῖς εἶναι ἠγγέλλετο. ὁ δὲ Ναρσῆς οὗτος εὐνοῦχος μὲν ἦν καὶ τῶν βασιλικῶν χρημάτων ταμίαις, ἄλλως δὲ ὀξὺς καὶ μᾶλλον ἢ κατ' εὐνοῦχον 6.13.17 δραστήριος. στρατιῶται δὲ αὐτῷ πεντακισχίλιοι εἶποντο, ὧν ἄλλοι τε κατὰ συμμορίας ἠγοῦντο καὶ Ἰουστίνος ὁ τῶν Ἰλλυριῶν στρατηγὸς καὶ Ναρσῆς ἕτερος, ἐξ

Ἄρμενίων τῶν Πέρσαις κατηκόων αὐτόμολος ἐς τὰ Ῥωμαίων ἦθη πρότερον ζῆν Ἄρατίω τὰδελεφῶ ἦκων, ὃς ὀλίγῳ ἔμπροσθεν ζῆν ἑτέρῳ στρατῶ παρὰ Βελί6.13.18 σάριον ἔλθων ἔτυχεν. εἶποντο δέ οἱ καὶ τοῦ Ἑρούλων ἔθνους δισχίλιοι μάλιστα, ὧν Οὐίσανδός τε καὶ Ἄλουιθ καὶ Φανίθεος ἦρχον. 6.14.1 Οἵτινες δὲ ἀνθρώπων εἰσὶν Ἑρουλοὶ καὶ ὅθεν Ῥωμαίοις ἐς ζυμμαχίαν κατέστησαν ἐρῶν ἔρχομαι. ὑπὲρ μὲν Ἰστρον ποταμὸν ἐκ παλαιοῦ ὥκουν πολὺν τινα νομίζοντες θεῶν ὄμιλον, οὓς δὴ καὶ ἀνθρώπων 6.14.2 θυσίαις ἰλάσκεσθαι ὅσιον αὐτοῖς ἐδόκει εἶναι. νόμοις δὲ πολλοῖς οὐ κατὰ ταῦτα τοῖς ἀνθρώπων ἑτέροις ἐχρῶντο. οὔτε γὰρ γηράσκουσιν οὔτε νοσοῦσιν αὐτοῖς βιοτεύειν ἐξήν, ἀλλ' ἐπειδὴν τις αὐτῶν ἢ γήρα ἢ νόσῳ ἀλώη, ἐπάναγκές οἱ ἐγίνετο τοὺς ζυγγενεῖς αἰτεῖσθαι 6.14.3 ὅτι τάχιστα ἐξ ἀνθρώπων αὐτὸν ἀφανίζειν. οἱ δὲ ζύλα πολλὰ ἐς μέγα τι ὕψος ζυνησαντες καθίσαντες τε τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ τῶν ζύλων ὑπερβολῇ, τῶν τινα Ἑρούλων, ἀλλότριον μέντοι, ζῆν ξιφιδίῳ παρ' 6.14.4 αὐτὸν ἔπεμπον. ζυγγενῆ γὰρ αὐτῶ τὸν φονέα εἶναι οὐ θέμις. ἐπειδὴν δὲ αὐτοῖς ὁ τοῦ ζυγγενοῦς φονεὺς ἐπανήει, ζύμπαντα ἔκαιον αὐτίκα τὰ ζύλα, ἐκ τῶν 6.14.5 ἐσχάτων ἀρξάμενοι. παυσαμένης τε αὐτοῖς τῆς φλογὸς ζυλλέξαντες τὰ ὄστα ἐν τῷ παραυτίκα τῇ γῆ ἔκρυπτον. 6.14.6 Ἑρούλου δὲ ἀνδρὸς τελευτήσαντος ἐπάναγκες τῇ γυναικὶ ἀρετῆς τε μεταποιουμένη καὶ κλέος αὐτῇ ἐθελοῦση λείπεσθαι βρόχον ἀναψαμένη παρὰ τὸν τοῦ ἀνδρὸς 6.14.7 τάφον οὐκ εἰς μακρὰν θνήσκειν. οὐ ποιούση τε ταῦτα περιεισθίκει τὸ λοιπὸν ἀδόξῳ τε εἶναι καὶ τοῖς τοῦ ἀνδρὸς συγγενέσι προσκεκρουκέναι. τοιούτοις μὲν ἐχρῶντο Ἑρουλοὶ τὸ παλαιὸν νόμοις. 6.14.8 Προϊόντος δὲ χρόνου δυνάμει τε καὶ πολυανθρωπία τῶν περιοίκων βαρβάρων ἀπάντων καθυπέρτεροι γεγεννημένοι, ἐπιόντες τε, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐκάστους ἐνίκων 6.14.9 καὶ βιαζόμενοι ἐληΐζοντο. καὶ τελευτῶντες Λαγγοβάρδας τε Χριστιανούς ὄντας καὶ ἄλλα ἄττα ἔθνη ὑπήκοα σφίσι ἐς ἀπαγωγὴν φόρου πεποίηνται, οὐκ εἰθισμένον τὸ πρᾶγμα τοῦτο τοῖς ἐκείνῃ βαρβάροις, ὑπὸ δὲ φιλο6.14.10 χρηματίας τε καὶ ἀλαζονείας ἐνταῦθα ἠγμένοι. ἠνίκα μὲντοι Ἀναστάσιος Ῥωμαίων τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, οὐκ ἔχοντες Ἑρουλοὶ ἐφ' οὔστινας ἀνθρώπους τὸ λοιπὸν ἔλθοιεν, καταθέμενοι τὰ ὄπλα ἡσυχῇ ἔμενον, χρόνος τε αὐτοῖς ἐνιαυτῶν τριῶν ἐν ταύτῃ δὴ τῇ 6.14.11 εἰρήνῃ ἐτρίβη. καὶ αὐτοὶ ἐς ἄγαν ἀχθόμενοι Ῥοδοῦλφον ἀνέδην σφῶν τὸν ἡγεμόνα ἐκάκιζον, φοιτῶντές τε αἰεὶ παρ' αὐτὸν μαλθακὸν τε καὶ γυναικῶδη ἐκάλουν, ἄλλοις τέ τισιν αὐτὸν ἐρεσχελοῦντες ὀνόμασι κόσμῳ 6.14.12 οὐδενὶ ἐλοιδοροῦντο. Ῥοδοῦλφος τε τὴν ὕβριν ὡς ἤκιστα φέρων ἐπὶ Λαγγοβάρδας οὐδὲν ἀδικοῦντας ἐστράτευσεν, οὔτε τινὰ σφίσι ἀμαρτάδα ἐπενεγκῶν οὔτε λύσιν τινὰ τῶν ζυγκειμένων σκεψάμενος, ἀλλὰ 6.14.13 πόλεμον ἐπιφέρων αἰτίαν οὐκ ἔχοντα. ὅπερ ἐπειδὴ Λαγγοβάρδαι ἀκοῆ ἔλαβον, πέμψαντες παρὰ τὸν Ῥοδοῦλφον ἀνεπυθάνοντο καὶ τὴν αἰτίαν ἠξίουσαν εἰπεῖν, ἧς δὴ ἔνεκα Ἑρουλοὶ ἐν ὄπλοις ἐπ' αὐτοὺς ἴοιεν, ὁμολογοῦντες, εἰ μὲν τι ἀπεστερήκασιν τοῦ φόρου, ἀλλ' αὐτίκα μάλα ζῆν μεγάλῳ αὐτὸ ἀποτίσειν· εἰ δὲ μέμφονται μέτριον σφίσι τετάχθαι τὸν φόρον, ἀλλὰ μείζῳ ποιήσειν αὐτὸν οὐ μήποτε Λαγγοβάρδαι ὀκνηροὶ ἔσον6.14.14 ται. ταῦτα μὲν τοὺς πρέσβεις προτεινομένους ζῆν ἀπειλῇ ὁ Ῥοδοῦλφος ἀποπεμψάμενος πρόσω ἦλαυεν. οἱ δὲ καὶ αὐθις πρέσβεις ἑτέρους πρὸς αὐτὸν στείλαντες περὶ τῶν αὐτῶν πολλὰ λιπαροῦντες ἰκέτευον. 6.14.15 οὕτω δὲ καὶ τῶν δευτέρων ἀπαλλαγέντων τρίτοι πρέσβεις παρ' αὐτὸν ἦκοντες ἀπέειπον Ἑρούλους πόλεμον 6.14.16 ἀπροφάσιστον μηδαμῶς σφίσι ἐπενεγκεῖν. ἦν γὰρ ἐκεῖνοι γνώμη τοιαύτη ἐπ' αὐτοὺς ἴωσι, καὶ αὐτοὶ οὐχ ἐκούσιοι, ἀλλ' ὡς μάλιστα ἠναγκασμένοι, ἀντιτάζονται τοῖς ἐπιούσι, μαρτυράμενοι τὸν θεὸν, οὔπερ τῆς ῥοπῆς καὶ βραχεῖα τις τὸ παράπαν ἰκμάς πάσῃ τῇ ἀνθρώπων δυνάμει ἀντίξους ἔσται· αὐτὸν τε εἰκὸς ταῖς τοῦ πολέμου αἰτίαις ἠγμένον ἀμφοτέροις πρυτανεῦσαι τῆς 6.14.17 μάχης τὸ πέρασ. οἱ μὲν ταῦτα εἶπον, δεδίσσεσθαι ταύτῃ τοὺς ἐπιόντας οἰόμενοι, Ἑρουλοὶ δὲ, ὑποστειλάμενοι τῶν

πάντων οὐδὲν, Λαγγοβάρδαις ἔγνωσαν ἐς 6.14.18 χεῖρας ἰέναι. ἠνίκα δὲ ἀμφοτέροι ἀγχιστά πη ἀλλήλων ἐγένοντο, τὸν μὲν ὑπερθεν Λαγγοβαρδῶν ἀέρα ξυνέβαινε μελαίην τινὶ νεφέλῃ καὶ ἐς ἄγαν παχείᾳ καλύπτεσθαι, ὑπὲρ δὲ τοὺς Ἑρούλους αἰθρίαν ὑπερφυῶς εἶναι. 6.14.19 οἷς δὴ τεκμηριούμενος εἴκασεν ἄν τις ἐπὶ τῷ σφῶν πονηρῷ ἐς τὴν ξυμβολὴν Ἑρούλους ἰέναι. οὐ γάρ τι τούτου πικρότερον βαρβάροις τέρας εἰς μάχην καθιστα6.14.20 μένοις οἷόν τε εἶναι. οὐ μέντοι οὐδὲ τούτῳ Ἑρουλοι προσεῖχον τὸν νοῦν, ἀλλὰ παντάπασιν ἀφροντιστήσαντες πολλῶ τῷ καταφρονήματι ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐχώρουν, πλήθει ὁμίλου τὸ τοῦ πολέμου σταθμώμενοι πέρασ. 6.14.21 ἐπεὶ δὲ ἡ μάχη ἐν χερσὶ γέγονε, θνήσκουσι μὲν τῶν Ἑρούλων πολλοὶ, θνήσκει δὲ καὶ Ῥοδοῦλφος αὐτὸς, οἷ τε ἄλλοι πάντες φεύγουσιν ἀνὰ κράτος, οὐδεμιᾶς 6.14.22 ἀλκῆς μεμνημένοι. καὶ τῶν πολεμίων σφίσι ἐπισπομένων οἱ μὲν πλεῖστοι αὐτοῦ ἔπεσον, ὀλίγοι δὲ τινες διεσώθησαν. 6.14.23 Διὸ δὴ ἐνδιατρίβειν ἤθεσι τοῖς πατρώοις οὐκέτι εἶχον, ἀλλ' ἐνθένδε ὅτι τάχιστα ἐξαναστάντες ἐπίπροσθεν αἰεὶ ἐχώρουν, τὴν γῆν ζύμπασαν, ἢ ἐκτὸς Ἰστρου ποταμοῦ ἐστὶ, ξύν τε παισὶ καὶ γυναιξὶ περιόντες. 6.14.24 ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο ἐς χώραν, οὐ δὴ Ῥογοὶ τὸ παλαιὸν ὤκηντο, οἷ τῷ Γότθων στρατῷ ἀναμιχθέντες ἐς Ἰταλίαν 6.14.25 ἐχώρησαν, ἐνταῦθα ἰδρύσαντο. ἀλλ' ἐπεὶ τῷ λιμῷ ἐπιέζοντο ἅτε ἐν χώρᾳ ἐρήμῳ ἐνθένδε οὐ πολλῶ ὕστερον ἐξαναστάντες, ἀγχιστά που τῆς Γηπαίδων 6.14.26 χώρας ἀφίκοντο. καὶ αὐτοὺς Γήπαιδες τὰ μὲν πρῶτα ἰκέτας γενομένους ἐνοικίζεσθαι τε καὶ προσοίκους σφίσι 6.14.27 ξυνεχώρουν εἶναι. ἔπειτα δὲ ἤρξαντο ἐξ αἰτίας οὐδεμιᾶς ἀνόσια ἔργα ἐς αὐτοὺς ἐνδείκνυσθαι. γυναικᾶς τε γὰρ ἐβιάζοντο καὶ βοῦς τε καὶ ἄλλα χρήματα ἤρπαζον, καὶ ἀδικίας οὐδ' ὅτιοῦν ὑπελείποντο, καὶ τελευτῶντες 6.14.28 ἀδικῶν χειρῶν ἐς αὐτοὺς ἤρχον. ἅπερ Ἑρουλοι φέρειν τὸ λοιπὸν οὐχ οἰοῖ τε ὄντες Ἰστρον τε ποταμὸν διαβαίνουσι καὶ τοῖς ἐκείνῃ Ῥωμαίοις προσοικεῖν ἔγνωσαν, Ἀναστασίου τὴν αὐτοκράτορος ἀρχὴν ἔχοντος, ὅσπερ αὐτοὺς πολλῆ φιλοφροσύνη δεξάμενος ἰδρῦεσθαι 6.14.29 αὐτοῦ εἶασε. χρόνῳ δὲ οὐ πολλῶ ὕστερον προσκεκρούκασιν αὐτῷ οἱ βάρβαροι οὗτοι, ἀνόσια ἔργα ἐργασάμενοι τοὺς ταύτη Ῥωμαίους, διὸ δὴ στρατεύμα ἐπ' 6.14.30 αὐτοὺς ἔπεμψε. νικήσαντες δὲ τῇ μάχῃ Ῥωμαῖοι πλείστους μὲν ἔκτειναν, ἐν ἐξουσίᾳ δὲ πολλῆ ζύμπαν6.14.31 τας διαφθεῖραι γεγόνασιν. ἀλλ' εἰς ἰκετείαν τῶν στρατηγῶν οἱ κατάλοιποι αὐτῶν γεγονότες ἐδέοντο διασώσασθαι τε αὐτοὺς καὶ ζυμμάχους τε καὶ βασιλέως 6.14.32 ὑπηρετάς τὸ λοιπὸν ἔχειν. ταῦτά τε μαθόντα τὸν Ἀναστάσιον ἤρσεκε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ λειφθῆναι μὲν τισιν Ἑρούλων ξυνέβη, οὐ μέντοι οὔτε ζύμμαχοι Ῥωμαίοις γεγένηται οὔτε τι εἰργάσαντο αὐτοὺς ἀγα6.14.33 θόν. ἐπεὶ δὲ Ἰουστινιανὸς τὴν βασιλείαν παρέλαβε, χώρα τε ἀγαθὴ καὶ ἄλλοις χρήμασιν αὐτοὺς δωρησάμενος, ἐταιρίζεσθαι τε παντελῶς ἴσχυσε καὶ Χριστιανούς 6.14.34 γενέσθαι ἅπαντας ἔπεισε. διόπερ τὴν δίκαιαν ἐπὶ τὸ ἡμερώτερον μεταβαλόντες τοῖς Χριστιανῶν νόμοις ἐπὶ πλεῖστον προσχωρεῖν ἔγνωσαν, καὶ Ῥωμαίοις κατὰ τὸ ζυμμαχικὸν τὰ πολλὰ ἐπὶ τοὺς πολεμίους ξυντάσσον6.14.35 ται. ἔτι μέντοι αὐτοῖς εἰσιν ἄπιστοι καὶ πλεονεξία ἐχόμενοι βιάζεσθαι τοὺς πέλας ἐν σπουδῇ ἔχουσιν, οὐ 6.14.36 φέροντος αὐτοῖς αἰσχύνην τοῦ ἔργου. καὶ μίξεις οὐχ ὀσίας τελοῦσιν, ἄλλας τε καὶ ἀνδρῶν καὶ ὄνων, καὶ εἰσι πονηρότατοι ἀνθρώπων ἀπάντων καὶ κακοὶ κακῶς 6.14.37 ἀπολούμενοι. ὕστερον δὲ αὐτῶν ὀλίγοι μὲν τινες ἐνσπονδοὶ Ῥωμαίοις διέμειναν, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ὀπισθεν λόγοις γεγράφεται· οἱ δὲ λοιποὶ ἅπαντες ἀπέστη6.14.38 σαν ἐξ αἰτίας τοιαύσδε. Ἑρουλοι τὸ τοῦ τρόπου θηριῶδές τε καὶ μανιῶδες ἐνδειξάμενοι ἐς τὸν αὐτῶν ῥῆγα (ἦν δὲ οὗτος ἀνήρ Ὀχος ὄνομα), ἐξαπιναίως τὸν ἄνθρωπον ἀπ' οὐδεμιᾶς αἰτίας ἔκτειναν, ἄλλο οὐδὲν ἐπενεγκόντες ἢ ὅτι ἀβασιλευτοὶ τὸ λοιπὸν βούλονται 6.14.39 εἶναι. καίτοι καὶ πρότερον ὄνομα μὲν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς εἶχεν, ἰδιώτου δὲ ὄτουσιν οὐδὲν τι σχεδὸν ἐφέρετο 6.14.40 πλέον. ἀλλὰ καὶ ζυγκαθῆσθαι αὐτῷ ἅπαντες καὶ

ξύσσιτοι εἶναι ἠξίουν, καὶ ἀνέδην ὅστις βούλοιο ἐς 6.14.41 αὐτὸν ὕβριζεν. ἀσυνθετώτεροι γὰρ ἢ ἀσταθμητότεροι Ἑρουλῶν εἰσὶν ἀνθρώπων οὐδένες. τοῦ δὲ κακοῦ 6.14.42 σφίσι ἐξειργασμένου μετέμελεν ἤδη. ἔφασκον γὰρ ἀναρχοί τε καὶ ἀστρατήγητοι βιοτεύειν οὐχ οἰοί τε εἶναι· πολλὰ γοῦν σφίσι βουλευσαμένοις ἄμεινον τῷ παντὶ ἔδοξεν εἶναι τῶν τινα γένους τοῦ βασιλείου μεταπέμψασθαι ἐκ Θούλης τῆς νήσου. ὅ τι δὲ τοῦτό ἐστιν αὐτίκα δηλώσω. 6.15.1 Ἦνίκα Ἑρουλοὶ Λαγγοβαρδῶν ἠσσηθέντες τῇ μάχῃ ἐξ ἠθῶν τῶν πατρίων ἀνέστησαν, οἱ μὲν αὐτῶν, ὡσπερ μοι ἔμπροσθεν δεδιήγηται, ὠκῆσαντο ἐς τὰ ἐν Ἰλλυριοῖς χωρία, οἱ δὲ δὴ ἄλλοι Ἰστρον ποταμὸν διαβαίνειν οὐδαμῆ ἔγνωσαν, ἀλλ' ἐς αὐτάς που τὰς ἔσχα6.15.2 τιάς τῆς οἰκουμένης ἰδρύσαντο· οὗτοι γοῦν πολλῶν ἐκ τοῦ βασιλείου αἵματος ἡγουμένων σφίσι ἤμειψαν μὲν τὰ Σκλαβηνῶν ἔθνη ἐφεξῆς ἅπαντα, ἔρημον δὲ χώραν διαβάντες ἐνθένδε πολλὴν ἐς τοὺς Οὐάρνους καλοῦ6.15.3 μένους ἐχώρησαν. μεθ' οὓς δὴ καὶ Δανῶν τὰ ἔθνη παρέδραμον οὐ βιαζομένων σφᾶς τῶν τῆδε βαρβάρων. 6.15.4 ἐνθένδε τε ἐς ὠκεανὸν ἀφικόμενοι ἐναυτίλλοντο, Θούλη τε προσχόντες τῇ νήσῳ αὐτοῦ ἔμειναν. ἔστι δὲ ἡ Θούλη μεγίστη ἐς ἄγαν. Βρεττανίας γὰρ αὐτὴν πλέον 6.15.5 ἢ δεκαπλασίαν ξυμβαίνει εἶναι. κείται δὲ αὐτῆς πολλῶ ἀποθεν πρὸς βορρᾶν ἄνεμον. ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ γῆ μὲν ἔρημος ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον τυγχάνει οὔσα, ἐν χώρᾳ δὲ τῇ οἰκουμένη ἔθνη τριακαίδεκα πολυανθρωπότατα ἴδρυται· βασιλεῖς τέ εἰσι κατὰ ἔθνος ἕκαστον. 6.15.6 ἐνταῦθα γίνεται τι ἀνὰ πᾶν ἔτος θαυμάσιον οἶον. ὁ γὰρ ἥλιος ἀμφὶ θερινὰς μὲν τροπὰς μάλιστα ἐς ἡμέρας τεσσαράκοντα οὐδαμῆ δύει, ἀλλὰ διηνεκῶς πάντα τοῦ6.15.7 τον τὸν χρόνον ὑπὲρ γῆς φαίνεται. μῆσι δὲ οὐχ ἦσσαν ἢ ἔξ ὕστερον ἀμφὶ τὰς χειμερινὰς που τροπὰς ἥλιος μὲν ἐς ἡμέρας τεσσαράκοντα τῆς νήσου ταύτης οὐδαμῆ φαίνεται, νύξ δὲ αὐτῆς ἀπέραντος κατακέχυται· κατήφειά τε ἀπ' αὐτοῦ ἔχει πάντα τοῦτον τὸν χρόνον τοὺς τῆδε ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἀλλήλοισ ἐπιμίγνυσθαι 6.15.8 μεταξὺ οὐδεμιᾶ μηχανῆ ἔχουσιν. ἐμοὶ μὲν οὖν ἐς ταύτην ἰέναι τὴν νῆσον τῶν τε εἰρημένων αὐτόπτη γενέσθαι, καίπερ γλιχομένῳ, τρόπῳ οὐδενὶ ξυνηνέχθη. 6.15.9 τῶν μέντοι ἐς ἡμᾶς ἐνθένδε ἀφικομένων ἐπυθανόμην ὅπη ποτὲ οἰοί τέ εἰσι τῶν ἡμερῶν λογίζεσθαι τὸ μέτρον οὔτε ἀνίσχοντος οὔτε δύνοντος τοῖς καθήκουσι χρόνοις ἐνταῦθα ἡλίου. οἵπερ ἐμοὶ λόγον ἀληθῆ τε 6.15.10 καὶ πιστὸν ἔφρασαν. τὸν γὰρ ἡλίον φασὶ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐκείνας οὐ δύειν μὲν, ὡσπερ εἴρηται, φαίνεσθαι δὲ τοῖς ταύτῃ ἀνθρώποις πῆ μὲν πρὸς ἔω, 6.15.11 πῆ δὲ πρὸς ἐσπέραν. ἐπειδὴν οὖν ἐπανιῶν αὐθις ἀμφὶ τὸν ὀρίζοντά τε γινόμενος ἐς τὸν αὐτὸν ἀφίκηται χώρον, οὔπερ αὐτὸν ἀνίσχοντα τὰ πρότερα ἐώρων, ἡμέραν οὕτω καὶ νύκτα μίαν παρωχηκέναι διαριθμοῦν6.15.12 ται. καὶ ἠνίκα μέντοι ὁ τῶν νυκτῶν χρόνος ἀφίκηται, τῆς τε σελήνης τῶν τε ἄστρον ἀεὶ τοῖς δρόμοις τεκ6.15.13 μηριούμενοι τὸ τῶν ἡμερῶν λογίζονται μέτρον. ὅπηνίκα δὲ πέντε καὶ τριάκοντα ἡμερῶν χρόνος τῇ μακρᾷ ταύτῃ διαδράμοι νυκτὶ, στέλλονται τινες ἐς τῶν ὀρῶν τὰς ὑπερβολὰς, εἰθισμένον αὐτοῖς τοῦτό γε, τὸν τε ἥλιον ἀμηγέπη ἐνθένδε ὀρῶντες ἀπαγγέλλουσι τοῖς κάτω ἀνθρώποις, ὅτι δὴ πέντε ἡμερῶν ἥλιος αὐτοὺς 6.15.14 καταλάμψοι. οἱ δὲ πανδημεὶ πανηγυρίζουσιν εὐαγγέλια 6.15.14 καὶ ταῦτα ἐν σκότῳ. αὕτη τε Θουλίταις ἢ μεγίστη 6.15.15 τῶν ἐορτῶν ἐστὶ. δοκοῦσι γὰρ μοι περιδεεῖς ἀεὶ γίνεσθαι οἱ νησιῶται οὗτοι, καίπερ ταῦτό συμβαῖνον σφίσι ἀνὰ πᾶν ἔτος, μὴ ποτε αὐτοὺς ἐπιλείποι τὸ παράπαν ὁ ἥλιος. 6.15.16 Τῶν δὲ ἰδρυμένων ἐν Θούλῃ βαρβάρων ἐν μόνον ἔθνος, οἱ Σκριθίφινιοι ἐπικαλοῦνται, θηριώδη τινὰ βιοτὴν ἔχουσιν. οὔτε γὰρ ἱμάτια ἐνδιδύσκονται οὔτε ὑποδεδεμένοι βαδίζουσιν οὔτε οἶνον πίνουσιν οὔτε τι 6.15.17 ἐδώδιμον ἐκ τῆς γῆς ἔχουσιν. οὔτε γὰρ αὐτοὶ γῆν γεωργοῦσιν οὔτε τι αὐτοῖς αἱ γυναῖκες ἐργάζονται, ἀλλὰ ἄνδρες ἀεὶ ζῶν ταῖς γυναῖξιν τὴν θήραν μόνην 6.15.18 ἐπιτηδεύουσι. θηρίων τε γὰρ καὶ ἄλλων ζώων μέγα τι χρῆμα αἱ τε ὕλαι αὐτοῖς φέρουσι, μεγάλαι ὑπερφυῶς 6.15.19 οὔσαι, καὶ τὰ ὄρη, ἃ ταύτῃ ἀνέχει. καὶ κρέασι

μὲν θηρίων ἀεὶ τῶν ἀλισκομένων σιτίζονται, τὰ δέρματα δὲ ἀμφιέννυνται, ἐπεὶ τε αὐτοῖς οὔτε λίνον οὔτε ὄργανον ὄτω ράπτοιέν ἐστιν, οἱ δὲ τῶν θηρίων τοῖς νεύροις τὰ δέρματα ἐς ἄλληλα ταῦτα ξυνδέοντες οὔτω δὴ ἐς 6.15.20 τὸ σῶμα ὅλον ἀμπίσχονται. οὐ μὴν οὐδὲ τὰ βρέφη αὐτοῖς κατὰ ταῦτα τιθηνοῦνται τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. 6.15.21 οὐ γὰρ σιτίζονται Σκριθιφίνων παιδία γυναικῶν γάλακτι οὐδὲ μητέρων ἄπτονται τιθοῦ, ἀλλὰ ζῶων τῶν 6.15.22 ἀλισκομένων τοῖς μυελοῖς ἐκτρέφονται μόνοις. ἐπειδὴν οὖν γυνὴ τάχιστα τέκοι, δέρματι τὸ βρέφος ἐμβαλομένη κρεμᾶ μὲν εὐθὺς ἐπὶ δένδρου τινός, μυελὸν δὲ οἱ ἐπὶ τοῦ στόματος ἐνθεμένη ξὺν τῷ ἀνδρὶ ἐπὶ τὴν εἰωθυῖαν στέλλεται θήραν. ἐπὶ κοινῇ γὰρ τά τε ἄλλα 6.15.23 δρῶσι καὶ τὸ ἐπιτήδευμα μετίασι τοῦτο. τούτοις μὲν οὖν δὴ τοῖς βαρβάροις τὰ ἐς τὴν δίαιταν ταύτη πη ἔχει. οἱ μέντοι ἄλλοι Θουλίται ὡς εἶπεῖν ἅπαντες οὐδὲν τι μέγα διαλλάσσουσι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, θεοὺς μέντοι καὶ δαίμονας πολλοὺς σέβουσιν, οὐρανίους τε καὶ ἀερίους, ἐγγεῖους τε καὶ θαλασσίους, καὶ ἄλλα ἄττα δαιμόνια ἐν ὕδασι πηγῶν τε καὶ ποταμῶν 6.15.24 εἶναι λεγόμενα. θύουσι δὲ ἐνδελεχεστάτα ἱερεῖα πάντα καὶ ἐναγίζουσι, τῶν δὲ ἱερείων σφίσι τὸ κάλλιστον ἄνθρωπός ἐστιν ὄνπερ δορυάλωτον ποιήσαιντο πρῶτον 6.15.25 τον. τοῦτον γὰρ τῷ Ἄρει θύουσιν, ἐπεὶ θεὸν αὐτὸν νομίζουσι μέγιστον εἶναι. ἱερεύονται δὲ τὸν αἰχμάλωτον οὐ θύοντες μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ξύλου κρεμῶντες, καὶ ἐς τὰς ἀκάνθας ριπτοῦντες, ταῖς ἄλλαις τε κτείνοντες θανάτου ἰδέαις οἰκτίσταις. οὔτω μὲν Θουλίται 6.15.26 βιοῦσιν. ὦν ἔθνος ἐν πολυάνθρωπον οἱ Γαυτοὶ εἰσι, παρ' οὓς δὴ Ἐρούλων τότε οἱ ἐπηλύται ἰδρῦσαντο. 6.15.27 Νῦν δὲ Ἐρουλοὶ, οἱ δὴ παρὰ Ῥωμαίοις ὤκηνται, φόνου σφίσι τοῦ βασιλέως ἐξειργασμένου ἔπεμψαν τῶν λογίμων τινὰς ἐς Θούλην τὴν νῆσον, τοὺς διερευνησομένους τε καὶ κοιμοῦντας, ἦν τινα ἐνταῦθα εὐρεῖν 6.15.28 αἵματος τοῦ βασιλείου οἰοί τε ὦσιν. ἐπεὶ τε οἱ ἄνδρες οὗτοι ἐν τῇ νήσῳ ἐγένοντο, πολλοὺς μὲν ἐνταῦθα γένους τοῦ βασιλείου εὗρον, ἕνα μὲντοι ἀπολέξαντες, ὅσπερ αὐτοῖς μάλιστα ἤρεσκεν, ὀπίσω ἀναστρέφοντες 6.15.29 ξὺν αὐτῷ ἦσαν. ὃς δὴ ἐπεὶ ἐν Δανοῖς ἐγένετο, τελευτᾶ νόσω. διὸ δὴ αὐθις οἱ ἄνδρες οὗτοι ἐν τῇ νήσῳ γενόμενοι ἕτερον ἐπηγάγοντο Δάτιον ὄνομα. ὧ δὴ ὁ τε ἀδελφὸς Ἄορδος εἶπετο καὶ τῶν ἐν Θούλῃ 6.15.30 Ἐρούλων νεανῆαι διακόσιοι. χρόνου δὲ αὐτοῖς ἐν τῇ πορείᾳ ταύτῃ τριβέντος συχνοῦ Ἐρούλοις τοῖς ἀμφὶ Σιγγιδόνον ἔννοια γέγονεν ὡς οὐ τὰ ξύμφορα σφίσιν αὐτοῖς ποιοῖεν ἐκ Θούλης ἀρχηγὸν ἐπαγόμενοι Ἰουστινιανῷ 6.15.31 νιανοῦ βασιλέως οὗτι ἐθελουσίῳ. πέμψαντες οὖν ἐς Βυζάντιον βασιλέως ἐδέοντο ἄρχοντα σφίσι πέμψαι, 6.15.32 ὃν ἂν αὐτῷ βουλομένῳ εἴη. ὁ δὲ αὐτοῖς τῶν τινα Ἐρούλων ἐκ παλαιοῦ διατριβὴν ἐνταῦθα ἔχοντα εὐθὺς 6.15.33 ἔπεμψε, Σουαρτούαν ὄνομα. ὄνπερ Ἐρουλοὶ εἶδον μὲν τὰ πρῶτα καὶ προσεκύνησαν ἄσμενοι ἐπιστέλλοντί τε τὰ εἰωθότα ἐπήκουον, ἡμέραις δὲ οὐ πολλαῖς ὕστερον ἤκέ τις ἀγγέλλων τοὺς ἐκ Θούλης νήσου ἄγχιστά πη 6.15.34 εἶναι. καὶ Σουαρτούας μὲν ὡς ἀπολέσων αὐτοὺς ὑπαντιάζειν ἐκέλευεν, Ἐρουλοὶ δὲ τὸ βούλευμα ἐπαινέει 6.15.35 σαντες εὐθὺς εἶποντο. ἐπεὶ δὲ ἡμέρας ὀδῶ ἀλλήλων διεῖχον, νύκτωρ μὲν ἀφέντες αὐτὸν ἅπαντες ἐς τοὺς ἐπηλύτας αὐτόμολοι ἦλθον, αὐτὸς δὲ μόνος ἐς 6.15.36 Βυζάντιον ἀποδρὰς ὤχετο. καὶ βασιλεὺς μὲν πάσῃ δυνάμει κατάγειν ἐς τὴν ἀρχὴν αὐτὸν ἐν σπουδῇ ἐποιεῖτο, Ἐρουλοὶ δὲ δύναμιν τῶν Ῥωμαίων δειμαίνοντες Γήπαισι προσχωρεῖν ἔγνωσαν. αὕτη μὲν Ἐρούλοις αἰτία τῆς ἀποστάσεως γέγονε. 6.16.1 Βελισάριος δὲ καὶ Ναρσῆς ξὺν ἀμφοτέροις στρατεύμασιν ἀλλήλοις ἀνεμίγνυντο ἀμφὶ πόλιν Φίρμον, ἢ κεῖται μὲν παρὰ τὴν ἠϊόνα τοῦ Ἰονίου κόλπου, 6.16.2 ἀπέχει δὲ Αὐξίμου πόλεως ἡμέρας ὀδόν. ἐνταῦθα δὲ ξὺν πᾶσι τοῖς τοῦ στρατοῦ ἄρχουσιν ἐν βουλῇ ἐποιοῦντο, ὅπῃ ποτὲ σφίσι πρότερον ἐπὶ τοὺς πολεμίους 6.16.3 ἰοῦσι μᾶλλον ξυνοίσει. ἦν τε γὰρ ἐπὶ τοὺς Ἀρίμινον πολιορκοῦντας χωρήσειαν, τοὺς ἐν Αὐξίμῳ ὑπώπτευν μὴ κατὰ νώτου ἰόντες σφᾶς τε καὶ Ῥωμαίους τοὺς ταύτη ὠκημένους τὰ ἀνήκεστα, ὡς τὸ εἰκός,

δράσωσι, καὶ ἀμφὶ τοῖς πολιορκουμένοις ἐδείκνυον μὴ τῇ 6.16.4 ἀπορίᾳ τῶν ἀναγκαίων δεινὸν τι πάθωσιν. οἱ μὲν οὖν πλεῖστοι Ἰωάννη χαλεπῶς ἔχοντες ἐποιοῦντο τοὺς λόγους. ἐπεκάλουν γὰρ οἱ ὅτι θράσει τε ἀλογίστῳ καὶ χρημάτων πολλῶν ἔρωτι ἐς τόσον κινδύνου ἀφίκοιτο, καὶ οὐκ ἐν τάξει οὐδὲ ἢ Βελισάριος ἐξηγεῖτο 6.16.5 ἑώη τὰ τοῦ πολέμου περαίνεσθαι. Ναρσῆς δὲ (καὶ γὰρ οἱ φίλτατος ἦν Ἰωάννης ἀνθρώπων ἀπάντων) δείσας μὴ Βελισάριος πρὸς τὰ τοῖς ἄρχουσιν εἰρημμένα ἐνδοὺς ἐν δευτέρῳ τὰ ἐν Ἀριμίνῳ πράγματα θῆται 6.16.6 ἔλεξε τοιάδε «Οὐκ ἐν τοῖς εἰωθόσι διαλογίζεσθε, ἄνδρες ἄρχοντες, οὐδὲ ὑπὲρ ὧν ἂν τις εἰκότως ἀμφιγνοήσειε τὴν βουλὴν ἔχετε, ἀλλ' ἐν οἷς πάρεστι καὶ «τοῖς ἐς πολέμου πείραν οὐδεμίαν ἐλθοῦσι τὴν αἴρεσιν 6.16.7 «αὐτοσχεδιάζουσιν ἐλέσθαι τὰ κρείσσω. εἰ μὲν γὰρ ὁ «τε κίνδυνος ἐν ἴσῳ εἶναι δοκεῖ καὶ βλάβος ἐκατέρωθεν τοῖς γε ἀποτυχοῦσιν ἀντίπαλον, βουλευέσθαι τε «ἰκανῶς ἄξιον καὶ λογισμῶν ἐπὶ πλεῖστον ἰοῦσιν οὕτω 6.16.8 «ποιεῖσθαι τὴν ὑπὲρ τῶν παρόντων διάγνωσιν. ἡμεῖς «δὲ εἰ μὲν τὴν ἐς Αὐξίμον προσβολὴν ἐς ἄλλον τινὰ «χρόνον ἀποθέσθαι βουλοίμεθα, τὴν ζημίαν ἐν τοῖς «ἀναγκαίοις οὐδαμῶς ἔξομεν· τί γὰρ ἂν μεταξὺ τὸ «διαλλάσσον εἴη; ἐν Ἀριμίνῳ δὲ, ὡς τὸ εἰκὸς, σφαλλέντες, εἰ μὴ λίαν πικρὸν εἰπεῖν ἢ, τὴν Ῥωμαίων 6.16.9 «ἰσχὺν καταλύσομεν. εἰ μὲν οὖν Ἰωάννης ἐς τὰς σὰς «ἐντολὰς ὕβρισεν, ἄριστε Βελισάριε, πολλὴν γε τὴν «δίκην ἔχεις παρ' ἐκείνου λαβὼν, ἐπεὶ σοι πάρεστι «σώζειν τε τὸν ἐπταικότα καὶ τοῖς πολεμίοις προῖε 6.16.10 «σθαι. σκόπει δὲ μὴ τὰς ποινὰς ὧν Ἰωάννης ἀγνοήσας ἤμαρτε παρὰ βασιλέως τε καὶ ἡμῶν λάβῃς. εἰ «γὰρ νῦν Ἀρίμινον ἐξέλωσι Γότθοι, στρατηγὸν τε «αὐτοῖς Ῥωμαίων δραστήριον καὶ στρατεύμα ὅλον καὶ «πόλιν κατήκοον βασιλεῖ δορυάλωτον πεποιῆσθαι ξυμ 6.16.11 «βήσεται. καὶ οὐκ ἄχρι τούτου στήσεται τὸ δεινὸν, «ἀλλὰ καὶ ζύμπασαν καταστήσεται τὴν τοῦ πολέμου δυ»νήσεται τύχην. οὕτωσιν γὰρ λογίζου περὶ τῶν πολεμίων, ὡς πλήθει μὲν στρατιωτῶν ἔτι καὶ νῦν ἡμῶν «παρὰ πολὺ προὔχουσιν, ἐς ἀνανδρίαν δὲ οἷς πολλάκις «ἐσφάλισαν ἐμπεπτώκασιν. εἰκότως· τὸ γὰρ τῆς τύχης 6.16.12 «ἐναντίωμα πᾶσαν αὐτῶν τὴν παρρησίαν ἀφείλετο. ἦν «τοίνυν ἐν τῷ παρόντι εὐημερήσωσι, τό τε φρόνημα «οὐκ ἐς μακρὰν ἀπολήψονται καὶ τὸ λοιπὸν οὐκ ἐξ «ἀντιπάλου μόνον ἡμῖν τῆς τόλμης, ἀλλὰ καὶ πολλῶ 6.16.13 «μειζόνως τὸν πόλεμον τόνδε διοίσουσι. φιλοῦσι γὰρ «οἱ τῶν δυσκόλων ἀπαλλασσόμενοι τῶν οὐπω δεδυστυχηκότων ἀμείνους αἰεὶ τὰς γνώμας εἶναι.» Ναρσῆς μὲν τοσαῦτα εἶπε. 6.16.14 Στρατιώτης δὲ τις ἐξ Ἀριμίνου λαθὼν τῶν βαρβάρων τὴν φυλακὴν ἐς τε τὸ στρατόπεδον ἦλθε καὶ Βελισαρίῳ γράμματα ἔδειξεν, ἃ πρὸς αὐτὸν Ἰωάννης 6.16.15 ἔγραψεν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε «Ἄπαντα ἡμᾶς τὰ «ἐπιτήδεια χρόνου πολλοῦ ἐπιλελοιπέναι καὶ τὸ λοιπὸν «μήτε πρὸς τὸν δῆμον ἀντέχειν ἡμᾶς ἴσθι μήτε τοὺς «ἐπιόντας ἀμύνεσθαι οἷους τε εἶναι, ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἡμερῶν «ἀκουσίους ἡμᾶς τε αὐτοὺς καὶ πόλιν τήνδε τοῖς πο6.16.16 «λεμίοις ἐγχειρεῖν· περαιτέρω γὰρ βιάζεσθαι τὴν παρ»οῦσαν ἀνάγκην ἠκιστα ἔχομεν, ἦνπερ ἀπολογεῖσθαι «ὑπὲρ ἡμῶν, ἦν τι οὐκ εὐπρεπὲς δράσωμεν, ἀξιόχρεων 6.16.17 «οἶμαι.» Ἰωάννης μὲν ἔγραψεν ὧδε. Βελισάριος δὲ διηπορεῖτό τε καὶ ἐς ἀμηχανίαν ἐπὶ πλεῖστον ἐξέπιπτε. περὶ τε γὰρ τοῖς πολιορκουμένοις ἐδείκνυε καὶ τοὺς ἐν Αὐξίμῳ πολεμίους ὑπώπτευε δηῶσειν μὲν ἀδεέστερον ἄπαντα περιόντας τὰ ἐκείνη χωρία, σφῶν δὲ κατόπισθεν τὸ στρατόπεδον ἐνεδρεύσοντας, ἄλλως τε καὶ ἠνίκα ἂν τοῖς ἐναντίοις προσμίξειαν, πολλά τε 6.16.18 κακὰ καὶ ἀνήκεστα, ὡς τὸ εἰκὸς, διεργάσεσθαι. ἔπειτα μέντοι ἐποίει τάδε. Ἀράτιον μὲν ξὺν χιλίοις ἀνδράσιν αὐτοῦ ἔλιπεν, ἐφ' ᾧ πρὸς τῇ θαλάσῃ στρατόπεδον ποιήσονται, πόλεως Αὐξίμου σταδίους διακοσίους ἀπέχον. 6.16.19 οὐς δὴ ἐκέλευε μήτε πη ἐξανισταμένους ἐνθένδε ἰέναι μήτε διαμάχεσθαι τοῖς πολεμίοις, πλὴν γε δὴ ὅσα ἐκ τοῦ στρατοπέδου ἀμυνομένους, ἦν ἐκεῖνοί ποτε ἐπ' 6.16.20 αὐτοὺς ἴωσι. ταῦτη γὰρ τοὺς βαρβάρους μάλιστα ἠλπιζεν ἄγχιστά που στρατοπεδευομένων

Ῥωμαίων ἔν τε Αὐξίμῳ ἡσυχῇ μενεῖν καὶ οὐποτε κακουργήσοντας 6.16.21 σφίσι
ἔψεσθαι. στρατιὰν δὲ ἀξιολογωτάτην ζύν ναυσὶν ἔπεμψεν, ἧς Ἡρωδιανός τε καὶ
Οὐλίαρις καὶ Ναρ6.16.22 σῆς Ἀρατίου ἀδελφὸς ἦρχον. αὐτοκράτωρ δὲ τῷ στόλῳ
Ἰλδίγερ ἐφειστήκει, ὃ δὴ εὐθὺς Ἀριμίνου Βελισάριος ἐπέστειλε πλεῖν, φυλασσομένῳ
ὅπως μὴ μακρὰν ἀπολελειμμένου τοῦ πεζοῦ στρατοῦ καταίρειν ἐς τὴν ἐκείνη ἀκτὴν
ἐγχειρήσωσιν. ὁδῶ γὰρ αὐτοὺς πορεύεσθαι 6.16.23 τῆς ἡϊόνος οὐ πολλῶ ἀποθεν. καὶ
στρατιὰν μὲν ἄλλην, ἧς Μαρτίνος ἦρχε, ταῖς ναυσὶ ταύταις παρακολουθοῦντας κατὰ
τὴν παραλίαν ἐκέλευεν ἰέναι, ἐντειλάμενος, ἐπειδὴν ἄγχιστα τῶν πολεμίων
ἴκωνται, πυρὰ πλείονα καὶ οὐ κατὰ λόγον τοῦ στρατοῦ καίειν, δόκησιν τε πλήθους
πολλῶ πλείονος τοῖς ἐναντίοις παρέχε6.16.24 σθαι. αὐτὸς δὲ ἄλλην ὁδὸν τῆς ἡϊόνος
ἀπωτάτω οὖσαν ζύν τε Ναρσῆ καὶ τῷ ἄλλῳ στρατῶ διὰ πόλεως Οὐρβισαλίας ἦει, ἦν
δὴ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις οὕτως Ἀλάριχος καθεῖλεν ὥστε ἄλλο γε αὐτῇ οὐδ'
ὄτιοῦν ἀπολέλειπται τοῦ πρότερον κόσμου, ὅτι μὴ πύλης μιᾶς καὶ τῆς κατασκευῆς
τοῦ ἐδάφους λείψανόν τι βραχύ. 6.17.1 Ἐνταῦθά μοι ἰδεῖν θέαμα ζυνηνέχθη τοιόνδε.
ἠνίκα ὁ ζύν τῷ Ἰωάννῃ στρατὸς ἐς Πικηνοὺς ἦλθε, γέγονεν, ὡς τὸ εἰκὸς, ταραχὴ τις
πολλὴ τοῖς ταύτη 6.17.2 ἀνθρώποις. τῶν τε γυναικῶν αἱ μὲν ἔφευγον ἐξαπιναίως
ὅπη αὐτῶν ἐκάστη δυνατὰ ἐγεγόνει, αἱ δὲ καταλαμβανόμεναι ἦγοντο κόσμῳ οὐδενὶ
πρὸς τῶν ἐντυχόν6.17.3 των. ἐν τούτῳ οὖν τῷ χωρίῳ μία τις γυνὴ ἀρτίως τεκοῦσα
καὶ τὸ παιδίον ἀπολιποῦσα ἐν τοῖς σπαργάνοις ἔτυχε ἐπὶ γῆς κείμενον καὶ εἶτε
φεύγουσα εἶτε ὑφ' ὄτουοῦν καταληφθεῖσα, ἐνταῦθα ἐπανήκειν οὐκέτι ἔσχεν
ἀφανισθῆναι γὰρ αὐτῇ δηλονότι ἢ ἐξ ἀνθρώ6.17.4 πων ἢ ἐξ Ἰταλίας ζυνέπεσε. τὸ μὲν
οὖν παιδίον ἐν ταύτῃ δὴ τῇ ἐρημίᾳ γεγονὸς ἔκλαιεν. αἶξ δὲ αὐτὸ μία ἰδοῦσα ὠκτίζετο
τε καὶ πλησίον ἀφικομένη (ἔναγχος γὰρ τεκοῦσα καὶ αὐτῇ ἔτυχε) τὸν τιτθὸν ἐδίδου
καὶ τὸ παιδίον ζύν ἐπιμελεῖα ἐφύλασσε, μὴ κύων ἢ τι 6.17.5 θηρίον αὐτὸ λυμάνηται.
χρόνου τε τῇ ταραχῇ τριβέντος συχνοῦ τούτου δὴ τοῦ τιτθοῦ ἐπὶ πλεῖστον 6.17.6
μεταλαχεῖν τὸ παιδίον ζυνέβη. γνωσθὲν δὲ Πικηνοῖς ὕστερον ὅτι δὴ ὁ βασιλέως
στρατὸς ἐπὶ Γότθων μὲν τῷ πονηρῷ ἐνταῦθα ἦκοι, Ῥωμαῖοι δὲ οὐ πείσονται οὐδὲν
πρὸς αὐτοῦ ἄχαρι, ἐπανῆλθον εὐθὺς οἴκαδε 6.17.7 ἅπαντες. ἐν τε Οὐρβισαλίᾳ ζύν
τοῖς ἀνδράσιν αἱ γυναῖκες γενόμεναι, ὅσαι γένος Ῥωμαῖαι ἦσαν, ἐπειδὴ τὸ παιδίον ἐν
τοῖς σπαργάνοις περιὸν εἶδον, τὸ γεγονὸς ζυμβάλλειν οὐδαμῇ ἔχουσαι ἐν θαύματι
μεγάλῳ 6.17.8 ὅτι δὴ βιῶν πεποίηται. καὶ τὸν τιτθὸν ἐκάστη ἐδίδου, αἱ δὲ πρὸς
τοῦτο ἐπιτηδείως ἔχουσαι ἔτυχον. ἀλλ' οὔτε τὸ παιδίον ἀνθρώπειον γάλα ἔτι
προσίετο καὶ ἢ αἶξ αὐτοῦ μεθίεσθαι ἠκιστα ἠθέλεν, ἀλλὰ μηκωμένη ἀμφὶ τὸ παιδίον
ἐνδελεχέστατα, δεινὰ τοῖς παροῦσιν ἐδόκει ποιεῖσθαι, ὅτι τῷ παιδίῳ ἄγχιστα αἱ
γυναῖκες ἰοῦσαι οὕτω δὴ αὐτὸ ἐνοχλοῖεν, τό τε ζύμπαν εἰπεῖν μεταποιεῖσθαι ὡς
οἰκείου τοῦ βρέφους ἡξίου. 6.17.9 καὶ ἀπ' αὐτοῦ αἱ τε γυναῖκες τὸ παιδίον οὐκέτι
ἠνώχλουν καὶ ἢ αἶξ ἀδεέστερον ἔτρεφέ τε καὶ τὰ ἄλλα ἐπιμελομένη ἐφύλαττε. διὸ
δὴ Αἰγίσθον οἱ ἐπιχώριοι 6.17.10 τοῦτο δὴ τὸ παιδίον ἐκάλουν. καὶ ἠνίκα μοι
ἐπιδημεῖν ἐνταῦθα ζυνέβη, ἐπίδειξιν τοῦ παραλόγου ποιούμενοι παρά τε τὸ παιδίον
ἦγον καὶ αὐτὸ ἐξεπίτηδες, 6.17.11 ἵνα βοᾷ, ἐλύπουν. καὶ τὸ μὲν τοῖς λυποῦσιν
ἀχθόμενον ἔκλαεν, ἀκούσασα δὲ ἢ αἶξ (διεστήκει γὰρ αὐτοῦ ὅσον λίθου βολὴν)
δρόμῳ τε καὶ μηκηθμῷ ἐχομένη πολλῶ παρ' αὐτὸ ἦει, ὑπερθέν τε αὐτοῦ ἐλθοῦσα
ἔστη, ὡς μὴ τις αὐτὸ λυπεῖν τὸ λοιπὸν δύνηται. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ Αἰγίσθῳ τούτῳ
τοιαυτὰ ἔστι. 6.17.12 Βελισάριος δὲ διὰ τῶν ταύτη ὁρῶν ἐχώρει. πλήθει γὰρ παρὰ
πολὺ ἐλασσοῦμενος τῶν ἐναντίων οὐκ ἠθέλεν αὐτοῖς ἐκ τοῦ εὐθέος εἰς χεῖρας ἰέναι,
ἐπεὶ καὶ θανατῶντας τοῖς ζυμπεσοῦσι τοὺς βαρβάρους ἑώρα. 6.17.13 ὥτε δὲ αὐτοὺς,
ἐπειδὴν τάχιστα πύθωνται πανταχόθεν σφίσι πολεμίων ἐπιέναι στρατὸν, ἀλκῆς ἂν
οὐδεμιᾶς μνησθῆναι, ἀλλ' αὐτίκα δὴ μάλα ἐς φυγὴν τρέψεσθαι. καὶ ἔτυχέ γε τῆς
ἀληθοῦς δόξης, οὐκ ἔξω τοῦ ἔσομέ6.17.14 νου ὑποτοπήσας. ἐπειδὴ γὰρ ἐν τοῖς ὄρεσιν

ἐγένοντο, ὅσον Ἀριμίνου ἀπέχειν ἡμέρας ὁδὸν, Γότθοις τισὶν ὀλίγοις κατὰ τινα χρεῖαν ὁδῶ πορευομένοις ἐνέτυχον. 6.17.15 οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκίτου πολεμίων περιπεπτωκότες στρατῶ ἐκτρέπεσθαι τῆς ὁδοῦ οὐδαμῆ ἴσχυσαν, ἕως παρὰ τῶν ἔμπροσθεν ἰόντων βαλλόμενοι οἱ μὲν αὐτοῦ ἔπεσον, οἱ δὲ τραυματῖαι γεγεννημένοι ἐπὶ τινας τῶν 6.17.16 ἐκείνη σκοπέλων ἀναδραμόντες διέλαθον. ὅθεν σκοπούμενοι τὸν Ῥωμαίων στρατὸν ἐς πάσας δυσχωρίας ξυρρέοντας, πολλῶ πλείονας τοῦ ἀληθοῦς μέτρου ὑπε6.17.17 τόπαζον εἶναι. ἔνθα δὲ καὶ τὰ Βελισαρίου σημεῖα ἰδόντες, αὐτὸν ἐξηγεῖσθαι ταύτη τῆ στρατιᾶ ἔγνωσαν. νύξ τε ἐπέλαβε, καὶ αὐτοῦ μὲν Ῥωμαῖοι ἠύλισαντο, τῶν δὲ Γότθων οἱ τραυματῖαι λάθρα ἐπὶ τὸ τοῦ Οὐιτιτί6.17.18 γιδος στρατόπεδον ἦσαν. οὗ δὲ ἀμφὶ μέσην ἡμέραν γενόμενοι τάς τε πληγὰς ἐπεδείκνυον καὶ Βελισάριον σφίσι ξὺν στρατῶ κρείσσονι ἢ ἀριθμεῖσθαι ὅσον οὐπῶ 6.17.19 παρέσεσθαι ἰσχυρίζοντο. οἱ δὲ παρεσκευάζοντο μὲν ὡς ἐς μάχην πρὸς βορρᾶν ἄνεμον Ἀριμίνου πόλεως τετραμμένοι (ταύτη γὰρ ὦντο τοὺς πολεμίους ἀφίξεσθαι) αἰεὶ τε ἐς τοῦ ὄρους τὰ ἄκρα ἔβλεπον ἅπαντες. 6.17.20 ἐπεὶ δὲ, νυκτὸς σφίσιν ἐπιγενομένης, καταθέμενοι τὰ ὄπλα ἠσύχαζον, πυρὰ πολλὰ ἐς τὰ πρὸς ἕω τῆς πόλεως ὅσον ἀπὸ σταδίων ἐξήκοντα εἶδον, ἅπερ τὸ ξὺν Μαρτίνῳ στράτευμα ἔκαιεν, ἐς δέος τε ἀμήχανον ἦλθον. 6.17.21 κυκλωθήσεσθαι γὰρ πρὸς τῶν πολεμίων ἅμα ἡμέρᾳ 6.17.21 ὑπώπτειον. ταύτην μὲν οὖν τὴν νύκτα ξὺν δέει τοιοῦτῶ ἠύλισαντο, τῆ δὲ ἐπιγενομένη ἡμέρᾳ ἅμα ἠλίῳ ἀνίσχοντι στόλον νηῶν ἐπὶ σφᾶς ἰόντα ὀρώσιν ἐξαίσιον οἶον. ἕς τε ἀφασίαν ἐμπεπτωκότες ἐς φυγὴν 6.17.22 ὥρμητο. ξυσκευαζόμενοι τε κατὰ τάχος τοσοῦτῶ θορύβῳ τε καὶ κραυγῇ εἶχοντο ὥστε οὔτε τῶν παραγγελλομένων κατήκουον οὔτε ἄλλο τι ἐν νῶ ἐποιοῦντο ἢ ὅπως ἂν αὐτὸς ἕκαστος πρῶτός τε ἀπαλλάσσοιτο τοῦ στρατοπέδου καὶ Ῥαβέννης τοῦ περιβόλου ἐντὸς γένοιτο. 6.17.23 καὶ εἰ μὲν τι ἰσχύος ἢ θάρσους περιεῖναι τοῖς πολιορκουμένοις τετύχηκε, πλείστους τε ἂν τῶν πολεμίων ἐπεξεληθόντες αὐτοῦ ἔκτειναν καὶ ξύμπας ἐνταῦθα ἂν 6.17.24 ὁ πόλεμος ἐτελεύτησε. νῦν δὲ τοῦτο ἐκώλυσε ὀρρωδία τε σφίσι μεγάλη τοῖς φθάσασιν ἐπιγενομένη καὶ ἀσθένεια τῶν ἀναγκαίων τῆ ἀπορία πολλοῖς ξυμπεσοῦσα. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι θορύβου ὑπερβολῇ αὐτοῦ λειπόμενοι τῶν χρημάτων τινὰ δρόμῳ πολλῶ τὴν ἐπὶ Ῥαβένναν ἔθεον. 6.18.1 Πρῶτοι δὲ Ῥωμαίων Ἰλδίγερ τε καὶ οἱ ξὺν αὐτῶ ἀφικόμενοι ἐς τὸ τῶν πολεμίων χαράκωμα τῶν Γότθων ὅσοι νόσοις τισὶν ἐχόμενοι αὐτοῦ ἔμειναν ἐν ἀνδραπόδων ἐποίησαντο λόγῳ, καὶ χρήματα πάντα 6.18.2 ξυνέλεξαν ὅσα φεύγοντες Γότθοι ἐλίποντο. καὶ Βελισάριος παντὶ τῶ στρατῶ ἦλθεν ἐς μέσην ἡμέραν. καὶ ἐπεὶ ὠχρῶντάς τε καὶ δεινὸν αὐχμῶντας Ἰωάννην τε καὶ τοὺς ξὺν αὐτῶ εἶδε, τοῦ θράσους ὑπαινιττόμενος τὸ ἀλόγιστον χάριτας αὐτὸν ἔφασκεν Ἰλδίγερὶ ὀφείλειν. 6.18.3 ὁ δὲ οὐκ Ἰλδίγερ, ἀλλὰ Ναρσῆ τῶ βασιλέως ταμίᾳ ὁμολογεῖν ἔφη, παραδηλῶν, οἶμαι, Βελισάριον οὐ σφόδρα ἐθελοῦσιον, ἀλλὰ Ναρσῆ ἀναπεισθέντα σφίσιν ἀμῦναι. καὶ τὸ λοιπὸν ἄμφω ὑποψία πολλῇ ἐς ἀλλή6.18.4 λους ἐχρῶντο. διὸ δὲ οὐδὲ Ναρσῆν εἶων οἱ ἐπιτήδειοι ξὺν Βελισαρίῳ στρατεύεσθαι, ἀλλ' ἀνέπειθον, ὅσον αἰσχροὺς εἶη τῶ τῶν ἀπορρήτων βασιλεῖ κοινωνοῦντι μὴ οὐχὶ αὐτοκράτορι τοῦ στρατοῦ εἶναι, ἀλλὰ 6.18.5 στρατηγῶ ἀνδρὶ ὑπακούειν. οὐ γὰρ ποτε Βελισάριον ἐπὶ τῆ ἴση ἐκόντα εἶναι τῆς στρατιᾶς ξὺν αὐτῶ ἄρξειν ἀπεφαίνοντο, βουλομένῳ δὲ οἱ καθ' αὐτὸν τῶ Ῥωμαίων στρατῶ ἐξηγεῖσθαι πλείους τε στρατιώτας καὶ 6.18.6 πολλῶ ἀμείνους τοῖς ἄρχουσιν ἔψεσθαι. τοὺς τε γὰρ Ἐρούλους καὶ τοὺς δορυφόρους τε καὶ ὑπασπιστάς τοὺς αὐτοῦ, καὶ ὦν Ἰουστίνος τε καὶ αὐτὸς Ἰωάννης ἦρχον, ξὺν τοῖς Ἀρατίῳ τε καὶ Ναρσῆ ἐπομένους οὐχ ἦσον ἢ μυρίους ἔφασκον εἶναι, ἀνδρείους τε ὄντας καὶ διαφερόντως ἀγαθοὺς τὰ πολέμια, βούλεσθαι τε τὴν Ἰταλίας ἐπικράτησιν οὐ Βελισαρίῳ λογίζεσθαι μόνῳ, ἀλλὰ τὸ μέρος καὶ Ναρσῆν φέρεσθαι. 6.18.7 τὴν γὰρ βασιλέως αὐτὸν οἶεσθαι ὁμιλίαν ἀπολιπεῖν, οὐκ ἐφ' ᾧ κινδύνοις ἰδίους τὴν Βελισαρίου δόξαν κρατύνηται, ἀλλ' ἐφ' ᾧ

ἔργα ξυνέσεώς τε καὶ ἀνδρείας ἐπιδειξάμενος διαβόητος ἀνθρώποις ἅπασιν, ὡς τὸ 6.18.8 εἰκὸς, εἶη. καίτοι οὐδὲ Βελισάριον ἔφασκον δυνήσε6.18.9 σθαί τι ἄνευ γε αὐτῶν τὸ λοιπὸν δρᾶσαι. στρατιᾶς γὰρ ἧς ἐκεῖνος ἄρχοι τὸ πλεῖστον ἤδη ἔν τε φρουρίοις καὶ πόλεσιν ἀπολελεῖφθαι, ἄσπερ αὐτὸς εἶλε, καὶ κατέλεγον ἀπὸ Σικελίας ἀρξάμενοι ἄχρι ἐς Πικηνοὺς ἐξῆς ἅπαντα. 6.18.10 Ναρσῆς τε ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσεν, ἦσθη ἐς ἄγαν τῆ ὑποθήκη καὶ οὔτε κατέχειν τὴν διάνοιαν οὔτε μένειν 6.18.11 ἐν τοῖς καθεστῶσιν ἔτι ἐδύνατο. πολλάκις οὖν Βελισαρίου ἄλλου τοῦ ἔργου ἔχεσθαι ἀξιούντος ἐς σκῆψεις τινὰς ἄλλοτε ἄλλας ἀναχωρῶν τὴν παρακέλευσιν ἀπε6.18.12 κρούετο. ὧν δὴ αἰσθόμενος Βελισάριος ξυγκαλέσας τοὺς ἄρχοντας ἅπαντας ἔλεξε τοιάδε «Οὐ ταῦτ᾽ ὑμῖν, «ἄνδρες ἄρχοντες, περὶ τοῦδε τοῦ πολέμου δοκῶ μοι 6.18.13 «γιγνώσκειν. ὑμᾶς μὲν γὰρ ὀρῶ τῶν πολεμίων ἅτε 6.18.14 «παντάπασιν ἠσησμένων ὑπερφρονοῦντας. ἐγὼ δὲ «ταύτη ὑμῶν τῆ παρρησία ἐς προὔπτον ἡμᾶς ἐμπεσεῖ»σθαι κίνδυνον οἶμαι, ἐπεὶ τοὺς μὲν βαρβάρους οὔτε «ἀνανδρία τινὶ οὔτε ὀλιγανθρωπία ἠσῆσθαι ἡμῶν, «προνοία δὲ μόνη καὶ βουλή καταστρατηγηθέντας ἐς 6.18.15 «φυγὴν ἐνθένδε τετράφθαι οἶδα. δέδοικα δὲ μὴ ταῦτα «ὕμεις τῆ οὐκ ἀληθεῖ δόξῃ σφαλλόμενοι τὰ ἀνήκεστα «ὕμᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰ Ῥωμαίων πράγματα δράσητε. 6.18.16 «ῥᾶον γὰρ οἱ νενικηκέναι δοκοῦντες τοῖς πεπραγμένοις «ἐπαιρόμενοι διαφθεῖρονται ἢ οἱ παρὰ δόξαν μὲν «ἐπταικότες, δέει δὲ τὸ λοιπὸν καὶ φροντίδι πολλῇ ἐς 6.18.17 «τοὺς ἐναντίους ἐχόμενοι. ῥαθυμία μὲν γὰρ τῶν εὖ «καθεστῶτων τινὰς ἔφθειρε, πόνος δὲ ζῦν μερίμνη 6.18.18 «τῶν δεδυστυχηκότων πολλοὺς ὤνησεν. ἐπεὶ τῶν μὲν «ὀλιγωρία εἰκόντων ἡ δύναμις ὡς τὰ πολλὰ ἔλασσοῦ»σθαι φιλεῖ, μελέτη δὲ ἰσχὺν ἐντιθέναι ἱκανῶς πέφυ6.18.19 «κεν. οὐκοῦν ἐνθυμείσθω ὑμῶν ἕκαστος ὡς ἐν Ῥαβέννῃ «μὲν Οὐτίτιγίς τέ ἐστὶ καὶ Γότθων μυριάδες πολλαί, «Οὐραΐας δὲ Μεδιόλανόν τε πολιορκεῖ καὶ περιβέβλη»ται Λιγουρίαν ὄλην, Αὐξιμος δὲ ἤδη στρατιᾶς πλήρης «πολλῆς τε καὶ λόγου ἀξίας, ἄλλα τε χωρία πολλὰ «πρὸς ἀξιομάχων ἡμῖν φρουρεῖται βαρβάρων μέχρι ἐς «Οὐρβιβεντόν, ἢ Ῥώμης ἐν γειτόνων τυγχάνει οὔσα. 6.18.20 «ὥστε νῦν μᾶλλον ἡμῖν ἢ πρότερον ἐν κινδύνῳ τὰ «πράγματα κεῖται, ἐς κύκλωσίν τινα τῶν πολεμίων 6.18.21 «ἐμπεπτωκόσιν. ἐγὼ γὰρ λέγειν ὡς καὶ Φράγγους αὐτοῖς «ἐν Λιγουρία ξυντετάχθαι φασὶν, ὅπερ οὐκ ἔξω «δέους μεγάλου ἐς μνήμην ἰέναι πᾶσι Ῥωμαίοις ἱκανῶς 6.18.22 «ἄξιον. φημὶ τοίνυν ἔγωγε χρῆναι μοῖραν μὲν τοῦ «στρατοῦ ἐς Λιγουρίαν τε καὶ Μεδιόλανον στέλλεσθαι, «τοὺς δὲ λοιποὺς ἐν μὲν τῷ παραυτίκα ἐπὶ τε Αὐξιμον «καὶ τοὺς ἐκεῖνη πολεμίους χωρεῖν, ὅσα ἂν ὁ θεὸς «διδῶ πράξοντας· ἔπειτα δὲ καὶ τᾶλλα τοῦ πολέμου ἔργα «διαχειρίζειν ὅπη ἂν ἄριστά τε δοκῆ καὶ βέλτιστα εἶναι.» 6.18.23 Βελισάριος μὲν τοσαῦτα εἶπε. Ναρσῆς δὲ ἀμείβεται ὧδε «Τὰ μὲν ἄλλα, ὦ στρατηγέ, μὴ οὐχὶ ζῦν ἀληθείᾳ σοι 6.18.24 «πάντα εἰρῆσθαι οὐδεὶς ἂν ἀντεῖποι. πάντα δὲ του»τονὶ τὸν βασιλέως στρατὸν ἐς Μεδιόλανόν τε καὶ «Αὐξιμον ἀποκεκρίσθαι μόνον ἀξύμφορον εἶναι παν6.18.25 «τελῶς οἶμαι. ἀλλὰ σὲ μὲν ἐπὶ ταῦτα Ῥωμαίων ἐξη»γεῖσθαι οἷς ἂν αὐτὸς βούλοιο οὐδὲν ἀπεικός, ἡμεῖς «δὲ βασιλεῖ τὴν Αἰμιλίων ἐπικτησόμεθα χώραν, ἦν «μάλιστα Γότθους προσποιεῖσθαι φασὶ, καὶ Ῥάβενναν «ξυνταράξομεν οὕτως ὥστε τοὺς καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς «πολεμίους ὅ τι βούλεσθε διεργάσεσθε, πάσης ἀπο6.18.26 «κεκλεισμένους τῆς τῶν ἀμυνόντων ἐλπίδος. ἦν γὰρ «ζῦν ὑμῖν ἐν Αὐξίμῳ προσεδρεύειν ἐλοίμεθα, δέδοικα «μὴ τῶν ἐκ Ῥαβέννης ἐπιόντων βαρβάρων περιέσται «ἡμῖν ἀμφιβόλοις τε γεγενῆσθαι πρὸς τῶν πολεμίων «καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπολελειμμένοις αὐτοῦ διεφθάρ6.18.27 «θαι.» καὶ Ναρσῆς μὲν τοσαῦτα ἔλεξε. Βελισάριος δὲ δεῖσας μὴ ἐς πολλὰ Ῥωμαίων ἰόντων καταρρεῖν τε τὰ βασιλέως ξυμβαίη πράγματα καὶ τῆ ἐνθένδε ἀκοσμία ξυγχεῖσθαι, γράμματα βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἔδειξεν, ἃ πρὸς τοὺς στρατοπέδου ἄρχοντας ἔγραψεν. 6.18.28 ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε «Ναρσῆν τὸν ἡμέτερον τα»μίαν οὐκ ἐφ' ὧ ἄρξαι τοῦ στρατοπέδου ἐς

Ἰταλίαν «ἐπέμψαμεν. μόνον γὰρ Βελισάριον παντὶ τῷ στρατῷ «ἐξηγεῖσθαι βουλόμεθα, ὅπῃ ἂν αὐτῷ δοκῆ ὡς ἄριστα «ἔχειν, αὐτῷ τε ὑμᾶς ἔπεσθαι ἅπαντας ἐπὶ τῷ συμ»φέροντι τῇ ἡμετέρᾳ πολιτείᾳ προσήκει.» τὰ μὲν οὖν 6.18.29 βασιλέως γράμματα ὧδέ πη εἶχε. Ναρσῆς δὲ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἀκροτελευτίου λαβόμενος ἀπ' ἐναντίας Βελισάριον ἰσχυρίζετο ἐν τῷ παρόντι τοῦ τῆς πολιτείας ξυμφόρου βουλευέσθαι· διὸ δὴ σφίσι οὐκ ἀναγκαῖον εἶναι αὐτῷ ἔπεσθαι. 6.19.1 Ταῦτα ἀκούσας Βελισάριος Περάνιον μὲν ἐς 6.19.1 Οὐρβιβεντόν ξὺν πολλῇ στρατιᾷ, ἐφ' ᾧ πολιορκήσουσιν αὐτήν, ἔπεμψεν, αὐτὸς δὲ ἐπὶ Οὐρβῖνον τὸ στράτευμα ἐπῆγε, πόλιν τε ἐχουρὰν καὶ Γότθων φρουρὰν διαρκῆ ἔχουσαν, (ἀπέχει δὲ αὕτη Ἀριμίνου πόλεως ἡμέρας ὀδὸν εὐζώνῳ ἀνδρὶ) καὶ οἱ τῆς στρατιᾶς ἐξηγουμένῳ Ναρσῆς τε καὶ Ἰωάννης καὶ οἱ ἄλλοι ξύμ.6.19.2 παντες εἶποντο. τῆς τε πόλεως ἀγχοῦ ἐλθόντες παρὰ τοῦ λόφου τὸν πρόποδα ἐστρατοπέδευσαν δίχα. οὐ γὰρ πῆ ἀλλήλοις ξυνετετάχατο, ἀλλ' οἱ μὲν ἀμφὶ Βελισάριον τὰ πρὸς ἕω τῆς πόλεως εἶχον, οἱ δὲ ἀμφὶ 6.19.3 Ναρσῆν τὰ πρὸς ἐσπέραν. κεῖται δὲ Οὐρβῖνος ἐπὶ λόφου περιφεροῦς τε καὶ ὑψηλοῦ λίαν. οὐ μέντοι ὁ λόφος οὔτε κρημνώδης οὔτε παντάπασιν ἀπόρευτός ἐστι, μόνον δὲ δύσοδος τῷ ἀνάντης ἐς ἄγαν εἶναι, 6.19.4 ἄλλως τε καὶ τῆς πόλεως ἀγχοτάτω ἰόντι. μίαν δὲ εἴσοδον ἐν τῷ ὀμαλεῖ ἔχει πρὸς βορρᾶν ἄνεμον. Ῥωμαῖοι μὲν οὖν ἐς τὴν πολιορκίαν ἐτετάχατο ὧδε. Βελισάριος δὲ ῥᾶον σφίσι προσχωρήσειν ὁμολογία τοὺς βαρβάρους οἴομενος ἅτε κατωρρωδηκότας τὸν κίνδυνον, πρέσβεις τε παρ' αὐτοὺς ἔπεμψε καὶ πολλὰ ὑποσχόμενος αὐτοῖς ἀγαθὰ ἔσσεσθαι κατηκόους βασι6.19.5 λέως γενέσθαι παρήνει. οἱ μὲν οὖν πρέσβεις τῶν πυλῶν ἀγχοῦ γενόμενοι (οὐ γὰρ τῇ πόλει σφᾶς ἐδέξαντο οἱ πολέμιοι) πολλὰ τε καὶ λίαν ἐπαγωγὰ εἶπον, οἱ δὲ Γότθοι χωρίου τε ἰσχυῖ θαρροῦντες καὶ τῶν ἐπιτηδείων τῇ ἀφθονίᾳ τοὺς μὲν λόγους ἤκιστα ἐνεδέχοντο, κατὰ τάχος δὲ Ῥωμαίους ἐνθένδε ἐκέλευον 6.19.6 ἀπαλλάσσεσθαι. Βελισάριος οὖν ταῦτα ἀκούσας ῥάβδους παχείας τῷ στρατῷ ξυλλέγειν ἐπήγγελλε, στοᾶν 6.19.7 τε ἀπ' αὐτῶν ποιεῖσθαι μακράν. ἧς δὲ ἐντὸς κρυπτόμενοι ἔμελλον τῶν τε πυλῶν ξὺν αὐτῇ ἀγχοτάτω ἰέναι, ἧ μάλιστα ὁ χῶρος ὀμαλός ἐστι, καὶ τῇ ἐς τὸ τεῖχος ἐπιβουλῇ χρῆσθαι. καὶ οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίουν. 6.19.8 Ναρσῆ δὲ ξυγγενομένοι τῶν ἐπιτηδείων τινές, ἀπέραντά τε ποιεῖν Βελισάριον καὶ τὰ ἀμήχανα ἐπινοεῖν ἔφασκον. ἤδη γὰρ Ἰωάννην τοῦ χωρίου ἀποπειρασάμενον, καὶ ταῦτα ὀλίγων τινῶν τηνικαῦτα φρουρὰν ἔχοντος, ἀνάλωτον αὐτὸ ἠσθῆσθαι παντάπασιν εἶναι (καὶ ἦν δὲ οὕτως), ἀλλ' αὐτὸν χρῆναι βασιλεῖ ἀνα6.19.9 σώσασθαι τὰ ἐπὶ Αἰμιλίας χωρία. ταύτη ὁ Ναρσῆς τῇ ὑποθήκῃ ἀναπεισθεὶς νύκτωρ τὴν προσεδρεῖαν διέλυσε, καίπερ Βελισαρίου πολλὰ λιπαροῦντος μένειν τε 6.19.10 αὐτοῦ καὶ Οὐρβῖνον πόλιν σφίσι ξυνελεῖν. οὗτοι μὲν ἐς Ἀρίμινον κατὰ τάχος ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἴκοντο. Μώρας δὲ καὶ οἱ βάρβαροι ἐπεὶ κατὰ ἡμισυ τοὺς πολεμίους ἀναχωρήσαντας ἅμα ἡμέρα εἶδον, ἐτώθαζον ἀπὸ τοῦ περιβόλου τοὺς μεμενηκότας ἐρεσχελοῦντες. 6.19.11 Βελισάριος δὲ τῇ λειπομένη στρατιᾷ τειχομαχεῖν ἠθέλε. καὶ οἱ ταῦτα βουλευομένῳ εὐτύχημα γενέσθαι ξυνη6.19.12 νέχθη θαυμάσιον οἶον. μία τις ἦν ἐν Οὐρβῖνῳ πηγὴ, ἐξ ἧς δὲ πάντες οἱ ταύτη οἰκοῦντες ὕδρευοντο. αὕτη κατὰ βραχὺ ἀπὸ ταύτομάτου ἀποξηρανθεῖσα ὑπέληγεν. 6.19.13 ἔν τε ἡμέραις τρισὶν οὕτως αὐτήν τὸ ὕδωρ ἀπέλιπεν ὥστε ξὺν τῷ πηλῷ ἐνθένδε αὐτὸ οἱ βάρβαροι ἀρυόμενοι ἔπινον. διὸ δὲ Ῥωμαίοις προσχωρεῖν ἔγνωσαν. 6.19.14 Βελισάριος δὲ ταῦτα μὲν οὐδαμῆ πεπυσμένος ἠθέλεν ἀποπειράσασθαι τοῦ περιβόλου. καὶ τὸ μὲν ἄλλο στράτευμα ἐξοπλίσας κύκλῳ ἀμφὶ τὸν λόφον ἅπαντα ἔστησε, τινὰς δὲ ἐκέλευσεν ἐν τῷ ὀμαλεῖ τὴν ἀπὸ τῶν 6.19.15 ῥάβδων ἐπάγειν στοᾶν. οὕτω γὰρ καλεῖν τὴν μηχανὴν νενομίκασι ταύτην. οἱ δὲ αὐτῆς ἐντὸς ὑποδύντες ἐβάδιζον τε καὶ τὴν στοᾶν ἐφείλκον τοὺς πολεμίους λαν6.19.16 θάνοντες. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι χεῖρας τὰς δεξιάς ἀπὸ τῶν ἐπάλλξεων προτεινόμενοι ἐδέοντο τῆς εἰρήνης τυχεῖν. Ῥωμαῖοι δὲ οὐκ εἰδότες τι τῶν

ἀμφὶ τῇ πηγῇ ξυμπεπτωκότων τόν τε πόλεμον αὐτοὺς καὶ τὴν μηχανὴν δεδιέναι ὑπώπτεον. ἀμφοτέρω γοῦν τῆς μάχης 6.19.17 ἄσμενοι ἀπέσχοντο. καὶ Γότθοι Βελισαρίῳ σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν ὁμολογίᾳ παρέδωσαν, ἐφ' ᾧ κακῶν ἀπαθεῖς μείνωσι, βασιλέως κατήκοοι ξὺν τῷ Ῥωμαίων στρατῷ ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ γεγενημένοι. 6.19.18 Ναρσῆς δὲ ταῦτα ἀκούσας ἐν θαύματί τε καὶ ξυμ6.19.19 φορᾶ τὸ πρᾶγμα ἐποιεῖτο. καὶ αὐτὸς μὲν ἐν Ἀριμίνῳ ἔτι ἠσύχαζεν, Ἰωάννην δὲ τῷ παντὶ στρατῷ ἐπὶ Καισῆναν ἐξηγεῖσθαι ἐκέλευεν. οἱ δὲ κλίμακας φέροντες 6.19.20 ἦσαν. ἐπεὶ δὲ ἄγχιστα τοῦ φρουρίου ἐγένοντο, προσέβαλλόν τε καὶ τοῦ περιβόλου ἀπεπειρῶντο. καρτερῶς δὲ τῶν βαρβάρων ἀμυνομένων ἄλλοι τε πολλοὶ αὐτοῦ ἔπεσον καὶ Φανίθεος ὁ τῶν Ἐρούλων ἡγούμενος. 6.19.21 Ἰωάννης δὲ Καισῆνης τότε τοῦ φρουρίου ἀποτυχῶν ἀποπειρᾶσθαι οὐκέτι ἠξίου, ἐπεὶ οἱ ἀνάλωτον ἔδοξεν εἶναι, ξὺν τε Ἰουστίνῳ καὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ πρόσω 6.19.22 ἦλαυνε. καὶ πόλιν μὲν ἀρχαίαν ἐκ τοῦ αἰφνιδίου κατέλαβεν, ἢ Φοροκορνήλιος ὠνόμασται, τῶν δὲ βαρβάρων οἱ αἰεὶ τε ὑποχωρούντων καὶ οὐδαμῆ ἐς χεῖρας ἰόντων, ξύμπασαν βασιλεῖ τὴν Αἰμιλιάν ἀνεσώσατο. ταῦτα μὲν οὖν ἐφέρετο τῆδε. 6.20.1 Βελισάριος δὲ, ἐπεὶ Οὐρβίνον ἀμφὶ τροπὰς χειμερινὰς εἶλεν, ἐς μὲν Αὐξιμον ἐν τῷ παρατύκῳ ἰέναι ἀξύμφορον ᾤετο εἶναι· χρόνον γὰρ σφίσι τετρίψεσθαι πολὺν ἐν τῇ ἐς αὐτὴν προσεδρεῖα ὑπώπτευε. 6.20.2 βία τε γὰρ τὸ χωρίον ἐλεῖν ἐρύματος ἰσχύϊ ἀδύνατον ἦν, καὶ οἱ βάρβαροι πολλοὶ τε καὶ ἄριστοι ἐνταῦθα, ὥσπερ μοι προδεδήλωται, φυλακὴν ἔχοντες, πολλὴν τινα ληϊσάμενοι χώραν μέγα τι τῶν ἐπιτηδείων χρῆμα 6.20.3 ἐσηνέγκαντο σφίσιν. Ἀράτιον δὲ σὺν πολλῇ στρατιᾷ ἐν Φίρμῳ διαχειμάζειν ἐκέλευε φυλάσσειν τε ὅπως τὸ λοιπὸν μὴ κατ' ἐξουσίαν οἱ βάρβαροι τὰς ἐπεκδρομὰς ἐνθένδε ποιούμενοι ἀδεέστερον τὰ ἐκείνη χωρία βιάζωνται· αὐτὸς μὲντοι ἐπὶ Οὐρβιβεντὸν ἐπήγε τὸ στρα6.20.4 τευμα. Περάνιος γὰρ αὐτὸν ἐς τοῦτο ἐνήγεν, ἐπεὶ τοὺς ταύτη Γότθους τῶν ἐπιτηδείων ὑποσπανίζειν ἠκηκόει πρὸς τῶν αὐτομόλων, ἠλπίζε τε, ἦν πρὸς τῇ ἀπορίᾳ τῶν ἀναγκαίων καὶ Βελισάριον παντὶ που παρόντα τῷ στρατῷ ἴδωσι, ῥᾶον ἐνδώσειν· ὅπερ ἐγένετο. 6.20.5 Βελισάριος γὰρ, ἐπειδὴ τάχιστα ἐς Οὐρβιβεντὸν ἀφίκετο, ἅπαντας μὲν ἐνστρατοπεδεύσασθαι ἐν χώρῳ ἐπιτηδείως κειμένῳ ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ κύκλῳ περιῶν διεσκοπεῖτο εἴ πως αὐτὴν βιάζεσθαι οὐκ ἀδύνατα ἦ. καὶ οἱ μηχανὴ μὲν οὐδεμία ἔδοξεν εἶναι ὥστε βία τινὶ 6.20.6 τὸ χωρίον ἐλεῖν. λάθρα δὲ αὐτοῦ ἐξ ἐπιβουλῆς οὐ παντάπασιν ἐδόκει ἀμήχανός οἱ ἢ ἐπικράτησις ἔσσεσθαι. 6.20.7 λόφος γὰρ τις ἐκ κοίλης γῆς ἀνέχει μόνος, τὰ μὲν ὑπερθεῖν ὑπτιὸς τε καὶ ὁμαλὸς, τὰ δὲ κάτω κρημνώδης. ἀμφὶ δὲ τὸν λόφον ἰσομήκεις πέτραι κύκλωσιν αὐτοῦ ποιοῦνται τινα, οὐκ ἄγχιστά πη οὔσαι, ἀλλ' ὅσον βολὴν 6.20.8 διέχουσαι λίθου. ἐπὶ τούτου δὲ τοῦ λόφου οἱ πάλοι ἄνθρωποι τὴν πόλιν ἐδείμαντο, οὔτε τείχη περιβαλόντες οὔτ' ἄλλο τι ὀχύρωμα ποιησάμενοι, ἐπεὶ φύσει 6.20.9 αὐτοῖς τὸ χωρίον ἀνάλωτον ἔδοξεν εἶναι. μία γὰρ ἐς αὐτὴν ἐκ τῶν πετρῶν εἴσοδος τυγχάνει οὔσα, ἦν φυλασσομένοις τοῖς ταύτη ὠκημένοις οὐδεμίαν ἐτέρωθι 6.20.10 πολεμίων προσβολὴν δεδιέναι ξυμβαίνει. χωρὶς γὰρ τοῦ χωρίου, ἢ τὴν εἴσοδον ἢ φύσιν ἐς τὴν πόλιν ἐτεκτήνατο, ὥσπερ ἐρρήθη, ποταμὸς τε αἰεὶ μέγας τε καὶ ἀπόρευτος τὰ μεταξὺ ἔχει τοῦ τε λόφου καὶ τῶν πε6.20.11 τρῶν, ὧν ἄρτι ἐμνήσθη. διὸ δὲ καὶ βραχεῖαν τινα οἰκοδομίαν ἐν ταύτῃ τῇ εἰσόδῳ πεποιήνται τὸ παλαιὸν Ῥωμαῖοι. καὶ πύλη τις ἐνταῦθά ἐστιν, ἦν τότε Γότθοι ἐφύλασσον. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ Οὐρβιβεντῷ ταύτῃ πη 6.20.12 ἔχει. Βελισάριος δὲ τῷ παντὶ στρατῷ ἐς τὴν πολιορκίαν καθίστατο, ἢ διὰ τοῦ ποταμοῦ κακουργήσειν τὴν ἐλπίδα ἔχων ἢ λιμῷ παραστήσεσθαι τοὺς πολεμίους. 6.20.13 οἱ δὲ βάρβαροι τέως μὲν οὐ παντάπασιν τῶν ἀναγκαίων ἐσπάνιζον, καίπερ ἐνδεεστέρως ἢ κατὰ τὴν χρεῖαν αὐτὰ ἔχοντες, ὅμως τῇ ταλαιπωρίᾳ παρὰ δόξαν ἀντειχόν, ἠκιστα μὲν ἐς τροφῆς κόρον ἐρχόμενοι, ὅσον δὲ μὴ λιμῷ ἀποθνήσκουν, χρώμενοι σιτίοις ἐς ἡμέραν ἐκά6.20.14 στην. ἐπεὶ δὲ ἅπαντα

σφᾶς τὰ ἐπιτήδεια ἐπελελοίπει, δέρρεις τε καὶ διφθέρας ὕδατι βρέχοντες πολὺν τινα χρόνον εἶτα ἦσθιον· Ἀλβίλας γὰρ, ὃς αὐτῶν ἦρχεν, ἀνὴρ ἐν Γότθοις δόκιμος μάλιστα, ἐλπίσιν αὐτοὺς κεναῖς ἔβροσκεν. 6.20.15 Ἦνίκα τε αὐθις ἐπανιῶν ὁ χρόνος τὴν τοῦ θέρους ὥραν ἤνεγκεν, ὁ σῖτος ἤδη ἐν τοῖς ληϊοῖς αὐτόματος ἤκμαζεν, οὐχὶ τοσοῦτος μέντοι, ὅσος τὸ πρότερον, ἀλλὰ 6.20.16 πολλῶ ἦσσω. ἐπεὶ γὰρ ἐν ταῖς αὐλαξίν οὐκ ἀρότροις οὐδὲ χερσίν ἀνθρώπων ἐκέκρυπτο, ἀλλ' ἐπιπολῆς κείμενος ἔτυχε, μοῖραν αὐτοῦ τινα ὀλίγην ἢ γῆ ἐνεργεῖν 6.20.17 ἴσχυεν. οὐδενός τε αὐτὸν ἔτι ἀμήσαντος, πόρρω ἀκμῆς ἐλθὼν αὐθις ἔπεσε καὶ οὐδὲν τὸ λοιπὸν ἐνθένδε ἐφύη. ταῦτ' οὖν καὶ ἐν τῇ Αἰμιλίᾳ ξυμπεπτωκὸς ἔτυχε. 6.20.18 διὸ ἐκλιπόντες τὰ οἰκεῖα ταύτη ἀνθρωποὶ ἐς Πικηνὸν ἦλθον, οὐκ ἂν οἰόμενοι τὰ ἐκείνη χωρία διὰ τὸ ἐπι6.20.19 θαλάττια εἶναι παντάπασι τῇ ἀπορίᾳ πιέζεσθαι. καὶ Τούσκων δὲ οὐδὲν τι ἦσσαν ἐξ αἰτίας τῆς αὐτῆς ὁ λιμὸς ἦψατο, ἀλλ' αὐτῶν ὅσοι ἐν τοῖς ὄρεσιν ὤκνητο, τῶν δρυῶν τὰς βαλάνους ἀλοῦντες, ὥσπερ τὸν σῖτον, 6.20.20 ἄρτους τε ἀπ' αὐτῶν ποιούμενοι ἦσθιον. καὶ νόσοις μὲν παντοδαπαῖς, ὡς τὸ εἶκος, οἱ πλεῖστοι ἠλίσκοντο, 6.20.21 ἔνιοι δὲ καὶ περιγενόμενοι διεσώζοντο. ἐν Πικηνῶ μέντοι λέγονται Ῥωμαῖοι γεωργοὶ οὐχ ἦσσους ἢ πέντε μυριάδες λαοῦ λιμῶ ἀπολωλέναι, καὶ πολλῶ ἔτι πλείους 6.20.22 ἐκτὸς κόλπου τοῦ Ἴονίου. ὅποιοι δὲ τὸ εἶδος ἐγίνοντο καὶ ὄτῳ τρόπῳ ἔθνησκον αὐτὸς θεασάμενος ἐρῶν ἔρχο6.20.23 μαί. ἰσχυοὶ μὲν καὶ ὠχροὶ ἐγίνοντο πάντες· ἢ τε γὰρ σὰρξ ἀποροῦσα τροφῆς κατὰ γε τὸν παλαιὸν λόγον ἑαυτῆς ἤπτετο, καὶ ἡ χολὴ τῷ περιόντι τὸ κράτος τῶν σωμάτων ἤδη ἔχουσα οἰκείαν τινα εἰκασίαν ἐς ταῦτα 6.20.24 ἠφίει. προϊόντος δὲ τοῦ κακοῦ, πᾶσά τε αὐτοὺς ἰκμὰς ἐπελελοίπει καὶ τὸ δέρμα λίαν ἀπεσκληρὸς βύρση μάλιστα ἐμπερὲς ἦν, δόκησιν παρέχον ὡς ἄρα τοῖς ὀστέοις ἐμπεπηγὸς εἶη. τό τε πελιδνὸν ἐς τὸ μέλαν μεταβαλόντες δαδίοις τισὶν ἐς ἄγαν καυθεῖσιν ἐώκεσαν. 6.20.25 καὶ αὐτοῖς μὲν αἰεὶ τὰ πρόσωπα ἔκθαμβα ἦν, αἰεὶ δὲ δεινῶς τι μανικὸν ἔβλεπον. ἔθνησκόν τε οἱ μὲν ἀπορία 6.20.26 τροφῆς, οἱ δὲ καὶ λίαν αὐτῆς ἐς κόρον ἰόντες. ἐπειδὴ γὰρ σφίσι ἀποσβεσθὲν ἅπαν τὸ θερμὸν ἔτυχεν, ὅπερ ἢ φύσις ἐντὸς ἔκαυσεν, εἴ τις ἐς κόρον αὐτοὺς, ἀλλὰ μὴ κατὰ βραχὺ θρέψειεν, ὥσπερ τὰ ἐπὶ καιροῦ τεχθέντα παιδιά, οἶδε καταπέψαι οὐκέτι τὰ σιτία ἔχοντες, πολλῶ 6.20.27 διεφθείροντο θᾶσσον. τινὲς δὲ τοῦ λιμοῦ ὑπερβιαζομένου ἀλλήλων ἐγεύσαντο. καὶ λέγονται γυναῖκες δύο ἐν ἀγρῷ τινὶ ὑπὲρ Ἀριμίνου πόλεως ἄνδρας ἑπτακαίδεκα ἐδηδοκέσαι, ἄσπερ ἐν τῷ χωρίῳ μόνας περιεῖναι 6.20.28 ζυνέπεσε. διὸ δὴ τοὺς ἐκείνη πορευομένους ξένους εἰς τὸ δωμάτιον καταλύειν, οὐπὲρ αὐταὶ ὤκουν, ζυνέβαιναν· οὐς δὴ καθεύδοντας διαφθείρουσαι ἦσθιον. 6.20.29 λέγουσιν οὖν τὸν ὀκτωκαιδέκατον ξένον ἐξ ὕπνου ἀναστάντα, ἠνίκα αὐτῷ τὰ τοιαῦτα γύναια ἐγχειρεῖν ἔμελλον, μαθεῖν τε παρ' αὐτῶν ἀναθορόντα τὸν πάντα 6.20.30 λόγον καὶ ἄμφω κτεῖναι. τοῦτο μὲν δὴ οὕτω γεγενῆσθαι φασιν. οἱ δὲ πλεῖστοι τῇ τοῦ λιμοῦ ἀνάγκῃ ἐχόμενοι, εἴ πού τις παρατύχη πόα, πολλῇ μὲν σπουδῇ ἐπ' αὐτὴν ἦσαν, ὀκλάσαντες δὲ ἀνέλκειν αὐτὴν ἐκ 6.20.31 γῆς ἐπειρῶντο. εἶτα (οὐ γὰρ ἠδύνατο, ἐπεὶ πᾶσα αὐτοὺς ἰσχὺς ἐπελελοίπει) ὑπὲρ τε τῆς πόας τε καὶ 6.20.32 τῆς χειρὸς πίπτοντες ἔθνησκον. καὶ γῆ μὲν αὐτοὺς ἔκρυπτεν οὐδεὶς οὐδαμῶς· οὐ γὰρ ἦν τις ὄτῳ καὶ ταφῆς λόγος γένοιτο· ὄρνις μέντοι αὐτῶν οὐδεὶς ἤπτετο, οἷοι πολλοὶ σιτίζεσθαι πεφύκασιν νεκροῖς σώμασιν, ἐπεὶ 6.20.33 οὐκ εἶχον οὐδὲν ὄτου ἐφεῖντο. σάρκας γὰρ ἀπάσας, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται, προδεδαπανῆσθαι τῷ λιμῷ ἤδη τετύχηκε. τὰ μὲν δὴ ἀμφὶ τῷ λιμῷ ταύτη πη ἔσχε. 6.21.1 Βελισάριος δὲ ἐπειδὴ Οὐράϊαν τε καὶ τοὺς βαρβάρους Μεδιόλανον πολιορκεῖν ἤκουσε, Μαρτῖνόν τε καὶ Οὐλίαν ξὺν πολλῶ στρατῷ ἐπ' αὐτοὺς 6.21.2 ἔπεμψεν. οἱ δὲ ἀφικόμενοι ἐς ποταμὸν Πάδον, ὃς Μεδιολάνου ἀπέχει ἡμέρας ὀδὸν, ἐνστρατοπεδευσάμενοι αὐτοῦ ἔμμενον. χρόνος τε σφίσι πολὺς ἐνταῦθα ἐτρίβη, ἀμφὶ 6.21.3 τῇ διαβάσει τοῦ ποταμοῦ βουλήν ἔχουσιν. ὅπερ ἐπεὶ Μουνδίλας ἤκουσε, τῶν τινα Ῥωμαίων, Παῦλον ὄνομα, 6.21.4 παρ' αὐτοὺς

ἔπεμψεν. ὁ δὲ λαθῶν μὲν τοὺς πολεμίους ἐς τοῦ Πάδου τὴν ὄχθην ἤλθεν. ὀλκάδος δὲ οὐδεμιᾶς ἐν τῷ παραυτίκα ἐπιτυχῶν ἀπεδύσατό τε καὶ νηχόμενος ξὺν μεγάλῳ κινδύνῳ τὴν διάβασιν ἐποίησατο. 6.21.5 κομισθεῖς οὖν ἐς τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον καὶ παρὰ τοὺς ἡγουμένους ἦκων ἔλεξε τοιάδε «Μαρτίνε τε καὶ «Οὐλίαρι, οὐ δίκαια ποιεῖτε οὐδὲ δόξης τῆς ὑμῶν «αὐτῶν ἄξια, λόγῳ μὲν ἐπὶ σωτηρία τῶν βασιλέως «πραγματῶν ἦκοντες, ἔργῳ δὲ τὴν Γότθων δύναμιν 6.21.6 «αὔξοντες. Μεδιόλανος γὰρ ἦδε, πόλεων τῶν ἐν «Ἰταλία πασῶν μάλιστα μεγέθει τε καὶ πολυανθρωπία «καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονία παρὰ πολὺ προὔχουσα, χωρὶς «δὲ τούτων πρὸς τε Γερμανοὺς καὶ τοὺς ἄλλους βαρ»βάρους ἐπιτείχισμά τε οὔσα καὶ πάσης, ὡς εἶπεῖν, «προβεβλημένη τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, ἐς κίνδυνόν τινα «ἐμπέπτωκε μέγαν, ξὺν τε Μουνδίλῃ καὶ τῷ βασιλέως «στρατῷ, παρὰ μὲν τῶν πολεμίων ἐνοχλουμένη, παρὰ 6.21.7 «δὲ ὑμῶν ἀμελουμένη. ἡλίκα μὲν οὖν ἠδίκηται βα»σιλεὺς παρ' ὑμῶν ἐν τῷ παρόντι, λέγειν ἀφίημι. οὐ «γάρ μοι πλείοσι λόγοις ὁ καιρὸς ἐνδίδωσι χρῆσθαι, «ὄξειάν τινα τῇ πόλει τὴν ἐπικουρίαν ἐπιζητῶν, ἕως 6.21.8 «ἔτι λείπεται τις ἐλπίς. ὑμᾶς δὲ φημι χρῆναι αὐτίκα «δὴ μάλα κινδυνεύουσι Μεδιολανίταις ἀμύνειν. ἦν «γάρ τι μελλήσει ἔν γε τῷ παρόντι ἐς ἡμᾶς χρῆσθε, «ἡμῖν μὲν τὰ πάντων πικρότατα πεπονθόσιν ἀπολω»λέναι ξυμβήσεται, ὑμῖν δὲ τὸ τοῖς πολεμίους τὴν βα6.21.9 «σιλέως προσέσθαι δύναμιν. προδόται γὰρ, οἶμαι, κα»λεῖσθαι εἰσι δίκαιοι οὐχ οἱ ἂν τὰς πύλας τοῖς ἐναντίοις «ἀνακλίνοιεν μόνον, ἀλλ' οὐδὲν τι ἦσσαν, εἰ μὴ καὶ «μᾶλλον, οἱ ἂν πολιορκουμένοις παρὸν τοῖς φιλτάτοις «ἀμύνειν, οἱ δὲ τὴν ἀκίνδυνον ὄκησιν πρὸ τῆς ἀγω»νίας ἐλόμενοι, τὴν ἐκείνων, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐπικράτησιν 6.21.10 «τοῖς πολεμίους δεδώκασι.» Παῦλος μὲν τοσαῦτα εἶπε, Μαρτίνος δὲ καὶ Οὐλίαρις ἔψεσθαι οἱ αὐτίκα δὴ μάλα 6.21.11 ἐπαγγειλάμενοι τὸν ἄνθρωπον ἀπεπέμψαντο. ὃς δὴ καὶ αὐτίς τοὺς βαρβάρους λαθῶν ἐς Μεδιόλανον νύκτωρ εἰσῆλθε, τοὺς τε στρατιώτας καὶ Ῥωμαίους ἅπαντας ἐλπίσιν ἐπάρας ἔτι μᾶλλον ἐς τὴν βασιλέως 6.21.12 πίστιν ἐπέρρωσεν. οὐδὲν τι δὲ ἦσσαν οἱ ἀμφὶ Μαρτίνον ὄκνω ἐχόμενοι αὐτοῦ ἔμενον, χρόνος τε πολὺς ταύτῃ 6.21.13 δὴ τῇ μελλήσει ἐτρίβετο. μετὰ δὲ Μαρτίνος ἀπολύεσθαι τὴν αἰτίαν ἐθέλων Βελισαρίῳ ἔγραψε τάδε «Ἐπεμψας ἡμᾶς ὧδε τοῖς ἐν Μεδιολάνῳ κινδυνεύου»σιν ἐπαμνοῦντας, καὶ ἡμεῖς πολλῇ σπουδῇ, ὥσπερ «σὺ ἐκέλευες, ἄχρι ἐς Πάδον ποταμὸν ἦκομεν, ὃν δια»βαίνειν ὁ στρατὸς δέδοικεν, ἐπεὶ δύναμίν τε Γότθων «μεγάλῃν καὶ Βουργουζιῶνων πάμπολύ τι ξὺν αὐτοῖς «πλήθος ἐν Λιγούροις εἶναι ἀκούομεν, πρὸς οὓς γε «ἡμεῖς διαμάχεσθαι μόνον οὐχ οἷοί τε οἰόμεθα εἶναι. 6.21.14 «ἀλλὰ κέλευε Ἰωάννην τε καὶ Ἰουστίνον ὡς τάχιστα 6.21.14 «(ἐν γειτόνων γὰρ ἡμῖν ἐν Αἰμιλίῳ τῇ χώρᾳ εἰσὶν) «ὁμοῦ τοῖς ἐπομένοις κινδύνου ἡμῖν τοῦδε ξυνάρασθαι. 6.21.15 «κοινῇ γὰρ ἐνθένδε ἰόντες αὐτοῖ τε σῶοι εἶναι καὶ 6.21.16 «δρᾶν τι κακὸν δυνησόμεθα τοὺς πολεμίους.» Μαρτίνου μὲν ἡ ἐπιστολὴ τοσαῦτα ἐδήλου. Βελισάριος δὲ, ἐπεὶ αὐτὴν ἀνελέξατο, Ἰωάννην τε καὶ Ἰουστίνον ἐκέλευε ξὺν τοῖς ἀμφὶ Μαρτίνον ἐς Μεδιόλανον κατὰ τάχος ἰέναι. οἱ δὲ πράξειν οὐδὲν ἔφασκον, ὅ τι μὴ 6.21.17 Ναρσῆς ἐπιστέλλοι σφίσι. διὸ δὴ καὶ Ναρσῆ Βελισάριος ἔγραψε τάδε «Ἐν σῶμα εἶναι πᾶσαν τὴν βασι»λέως στρατιὰν νόμιζε, ἦν δὴ ἦν μὴ γνώμην ἐνδείκνυ»σθαι μίαν ὥσπερ ἀνθρώπου τὰ μέλη ξυμβαίνει, ἀλλὰ «τι ἀλλήλων χωρὶς ἐνεργεῖν βούλεσθαι, λελείπεται «ἡμῖν τῶν δεόντων οὐδὲν διαπεπραγμένοις ἀπολω6.21.18 «λέναι. οὐκοῦν Αἰμιλίαν μὲν ἔα, οὔτε τι ὀχύρωμα «ἔχουσαν οὔτε τινὰ Ῥωμαίους ἐν γε τῷ παρόντι καιρῷ 6.21.19 «ρόπῃν φέρουσαν. σὺ δὲ Ἰωάννην τε καὶ Ἰουστίνον «κέλευε αὐτίκα δὴ μάλα εὐθὺ τῶν ἐν Μεδιολάνῳ πο»λεμίων ξὺν τοῖς ἀμφὶ Μαρτίνον ἰέναι, ἐγγύς τε ὄντας «καὶ πρὸς τῶν βαρβάρων τὴν ἐπικράτησιν ἱκανῶς 6.21.20 «ἔχοντας. ἐμοὶ γὰρ ἐνταῦθα στρατιᾶς πλήθος, ὅπερ «ἂν καὶ στέλλοιμι, οὐκ εἶναι ξυμβαίνει, ἄλλως τε καὶ «στρατιώτας ἐς Μεδιόλανον ἐνθένδε ἰέναι ἀξύμφορον 6.21.21 «οἷομαι εἶναι. χρόνου τε γὰρ τετρίψεται πλήθος,

ὥστε «ὀπίσω τοῦ δέοντος καιροῦ ἐς αὐτὴν ἤξουσι, καὶ τοῖς ἵπποις ἐπὶ τοῖς πολεμίοις χρῆσθαι διὰ μῆκος ὁδοῦ, 6.21.22 «ἠνίκα ἐς ἐκείνους ἀφίκωνται, οὐδαμῶς ἔξουσι. ἦν «δέ γε ζύν τε Μαρτίνῳ καὶ Οὐλίῳ οἱ ἄνδρες οὗτοι «ἐς Μεδιόλανον ἴωσι, κρατήσουσί τε, ὡς τὸ εἶκος, τῶν «ταύτη βαρβάρων, καὶ τὴν Αἰμιλίαν καταλήφονται 6.21.23 «αὐθις, οὐδενὸς ἔτι ἀντιστατοῦντος.» ταῦτα ἐπεὶ Ναρσῆς ἀπενεχθέντα εἶδε τὰ γράμματα, αὐτὸς μὲν Ἰωάννη τε καὶ Ἰουστίνῳ ἐπέστελλεν ἐς Μεδιόλανον ζύν τῷ 6.21.24 ἄλλῳ στρατῷ ἰέναι. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον Ἰωάννης μὲν ἐς τὴν παραλίαν ἐστάλη, ὅπως ἀκάτους ἐνθένδε κομίζοι, οὕτω τε διαβαίνειν τὸν ποταμὸν ὁ στρατὸς δύνηται. ἀλλὰ νόσος αὐτῷ ξυμβᾶσα τὰ πρᾶσσόμενα διεκώλυσεν. 6.21.25 Ἐν ᾧ δὲ οἱ τε ἀμφὶ Μαρτίνον τῆ ἐς τὴν διάβασιν ὀκνήσει ἐχρῶντο καὶ οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην τὰς Ναρσοῦ ἐντολὰς ἔμενον, ἐν τούτῳ χρόνῳ δαπανᾶσθαι 6.21.26 πολὺ τι χρῆμα τῆ πολιορκίᾳ τετύχηκεν. οἱ δὲ πολιορκούμενοι ἤδη ἐς ἄγαν τῷ λιμῷ πιεζόμενοι καὶ τοῦ κακοῦ ὑπερβιαζομένου κυνῶν τε καὶ μυῶν οἱ πλεῖστοι ἐγεύσαντο καὶ ζῶων ἄλλων ὅσα ἐς βρῶσιν ἀνθρώπου 6.21.27 οὐποτε ἤλθον. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι πρέσβεις παρὰ Μουνδίλαν πέμψαντες ἐνδοῦναι σφίσι τὴν πόλιν ἐκέλευον, ἐφ' ᾧ ἀπαθεῖς αὐτὸς τε καὶ οἱ στρατιῶται κα6.21.28 κῶν μείνωσιν. ὁ δὲ ταῦτα ὠμολόγησε πράξειν, ἦν ἐκεῖνοι ὑπὲρ τε αὐτῶν τὰ πιστὰ δώσουσι καὶ ὡς οὐδὲν 6.21.29 ἄχαρι ἐς τῶν οἰκητόρων τινὰ δράσουσιν. ὡς δὲ οἱ πολέμιοι Μουνδίλα τε καὶ τοῖς στρατιώταις τὰ πιστὰ ἔδοσαν, θυμῷ τε πολλῷ ἐς Λιγούρους ἐχόμενοι ἅπαντας ἀπολοῦντες ἐνδηλοὶ ἦσαν, συγκαλέσας Μουνδίλας τοὺς 6.21.30 στρατιώτας ἅπαντας ἔλεξε τοιάδε «Εἴ τινες καὶ ἄλλοι «πῶποτε, παρὸν αἰσχυρῶς βιώναι, οἱ δὲ μᾶλλον εὐκλεῶς «ἀποθανεῖν εἴλοντο σωτηρίας τῆς παραυτίκα τὴν εὐ»πρεπῆ τοῦ βίου καταστροφὴν ἀλλαξάμενοι, τοιούτους «δὴ τινὰς ἐν τῷ παρόντι βουλοίμην ἂν καὶ ὑμᾶς εἶναι «καὶ μὴ τῷ φιλοψύχῳ τὸν μετὰ τῆς αἰσχύνης βίον «διώκειν, καὶ ταῦτα ἄπο τῆς Βελισαρίου διδασκαλίας, «ἥς ἐκ παλαιοῦ μετασχοῦσιν ὑμῖν μὴ οὐχὶ γενναίοις 6.21.31 «τε καὶ λίαν εὐτόλμοις εἶναι οὐχ ὅσιον. τοῖς μὲν «γὰρ εἰς φῶς ἤκουσι μία τις ἅπασι προέρχεται τύχη, «τοῖς καθήκουσι τεθνήξεσθαι χρόνοις· τῷ δὲ τῆς «τελευτῆς ἀνθρώποι ἀλλήλων ὡς τὰ πολλὰ διαλλάσ6.21.32 «σουσι. διαφέρει δὲ, ὅτι ἄνανδροι μὲν, ὡς τὸ εἶκος, «ἅπαντες ὕβριν τε καὶ γέλωτα ὀφείλοντες τοῖς ἐχθροῖς «πρότερον, εἴτα τοῖς ἄνωθεν διωρισμένοις καιροῖς «οὐδὲν ἦσσαν ἀνατιμπαῖσι τὴν πεπρωμένην, γενναίοις «δὲ ἀνδράσι ζύν τε τῆ ἀρετῆ καὶ δόξης ἀγαθῆς 6.21.33 «περιουσία τοῦτο ξυμβαίνει πάσχειν. ἄνευ δὲ τούτων «εἰ μὲν ἀνθρώπους τούσδε ξυνδιασώζουσι ἡμῖν δου»λεύειν τοῖς βαρβάροις παρῆν, ἔφερον ἂν τοῦτο γοῦν «τινα τῆς αἰσχυρᾶς ταύτης ἡμῖν σωτηρίας συγγνώμην. 6.21.34 «ἦν δὲ γε Ῥωμαίους τοσοῦτους τὸ πλῆθος ἐπιδειν «ἀνάγκη ταῖς τῶν πολεμίων διαφθειρομένους χερσίν, «ὅτου τις ἂν εἴποι τοῦτο θανάτου πικρότερον ἔσται. 6.21.35 «οὐ γὰρ ἄλλο οὐδὲν ἢ τοῖς βαρβάροις ξυγκατεργάζε»σθαι τὸ δεινὸν δόξαιμεν. ἕως οὖν ἔτι ἐσμέν ἡμῶν «αὐτῶν κύριοι ἀρετῆ τὴν ἀνάγκην κοσμήσασθαι, εὐ6.21.36 «δοξον τὴν προσπεσοῦσαν θώμεθα τύχην. φημὶ δὲ «χρῆναι ὡς ἄριστα ἐξοπλισμένους ἡμᾶς ἅπαντας ἐπὶ 6.21.37 «τοὺς πολεμίους οὐ προσδεχομένους χωρεῖν. δυοῖν γὰρ «ἡμῖν περιέσται θάτερον· ἢ τὴν τύχην ἐφ' ἡμῖν εἰργά»σθαι τι κρεῖσσον ἐλπίδος ἢ τελευτῆς τετυχηκότας εὐ»δαίμονος εὐκλεῶς μάλιστα τῶν παρόντων ἀπηλλάχθαι 6.21.38 «κακῶν.» Μουνδίλας μὲν τοσαῦτα εἶπε, τῶν δὲ στρατιωτῶν ὑποστῆναι τὸν κίνδυνον οὐδεὶς ἠθέλεν, ἀλλ' ἐφ' οἷς παρεκάλουν οἱ πολέμιοι σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ 6.21.39 τὴν πόλιν ἐνέδοσαν. καὶ αὐτοὺς μὲν οἱ βάρβαροι οὐδὲν ἄχαρι ἐργασάμενοι ἐν φυλακῇ ζύν Μουνδίλα εἶχον, τὴν δὲ πόλιν ἐς ἔδαφος καθείλον, ἄνδρας μὲν κτείναντες ἠβηδὸν ἅπαντας οὐχ ἦσσαν ἢ μυριάδας τριάκοντα, γυναῖκας δὲ ἐν ἀνδραπόδων ποιησάμενοι λόγῳ, αἷς δὴ Βουργουζίωνα δεδώρηται χάριν αὐτοῖς 6.21.40 τῆς ξυμμαχίας ἐκτίνοντες. Ῥεπάρατον δὲ εὐρόντες τὸν τῆς ἀυλῆς ἔπαρχον, ἔκοψάν τε κατὰ βραχὺ καὶ αὐτοῦ

6.21.41 τὰ κρέα τοῖς κυσὶν ἔρριψαν. Βηργεντῖνος δὲ (καὶ γὰρ ἐντὸς ὧν Μεδιολάνου ἔτυχε) διὰ τε Βενετῶν καὶ τῶν ταύτη ἔθνῶν ζῦν τοῖς ἐπομένοις ἐς Δαλματίαν κομίζεται. καὶ παρὰ βασιλέα ἐνθένδε ἦλθε, πάθος ἀγγέλ6.21.42 λων μέγα τοῦτο, ὃ Ῥωμαίοις ξυνέπεσε γενέσθαι. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ Γότθοι πόλεις τε τὰς ἄλλας ὁμολογία εἶλον, αἱ Ῥωμαίων ἔτυχον φρουρὰς ἔχουσαι, καὶ Λιγουρίας αὐθις ὄλης ἐκράτησαν· Μαρτῖνος δὲ καὶ Οὐλίαιρις ζῦν τῷ στρατῷ ἐπὶ Ῥώμης ἀνέστρεφον. 6.22.1 Ταῦτα μὲν δὴ ὧδέ πη ἔσχε. Βελισάριος δὲ οὐπω τι πεπυσμένος τῶν ἐν Λιγουρία ζυμπεπτωκότων, ἐπειδὴ ὁ χειμῶν ἐτελεύτα ἤδη, τῷ παντὶ στρατῷ ἐς 6.22.2 Πικηνὸν ἦει. τὰ τε ἀμφὶ Μεδιολάνῳ τετυχηκότα ἐν ταύτῃ δὴ τῇ πορείᾳ μαθὼν ἐν μεγάλῳ ἐποιήσατο 6.22.3 πένθει. καὶ Οὐλίαιριν μὲν ἐς ὄψιν οἱ ἐλθεῖν οὐκέτι τὸ λοιπὸν εἶασεν, ἅπαντα δὲ τὰ ζυμπεσόντα βασιλεῖ 6.22.4 ἔγραψε. βασιλεὺς δὲ τούτων μὲν ἕνεκα δεινὸν τι εἰργάσατο οὐδένα, τὴν δὲ Βελισαρίου τε καὶ Ναρσοῦ διαφορὰν ἀκούσας, Ναρσῆν τε αὐτίκα μεταπεμψάμενος αὐτοκράτορα παντὸς τοῦ πολέμου Βελισάριον κατεστή6.22.5 σατο. ὧδε μὲν ἐς Βυζάντιον Ναρσῆς ἐπανῆκε, τῶν στρατιωτῶν ὀλίγους τινὰς ἄγων. Ἐρουλοὶ δὲ μένειν ἐν Ἰταλίᾳ Ναρσοῦ ἐνθένδε ἀναχωροῦντος οὐκέτι ἠξίουσαν, καίτοι Βελισαρίου πολλὰ ὑποσχομένου σφίσι πρὸς τε αὐτοῦ καὶ βασιλέως ἀγαθὰ μένουσιν ἔσεσθαι, ἀλλὰ συσκευασάμενοι ἅπαντες τὰ μὲν πρῶτα ἐπὶ Λι6.22.6 γουρίας ἀπεχώρησαν. οὗ δὴ ἐντυχόντες τῷ Οὐραΐα στρατῷ, ἀνδράποδά τε καὶ ἄλλα ζῶα ὅσα ἐπῆγον τοῖς πολεμίοις ἀπέδοντο, καὶ χρήματα πολλὰ κεκομισμένοι ἀπώμοσαν, μήποτε Γότθοις ἀντιτάξεσθαι ἢ εἰς χεῖρας 6.22.7 ἵεναι. οὕτω τε εἰρηναίαν τὴν ἀναχώρησιν ποιησάμενοι ἐς τὰ ἐπὶ Βενετίας χωρία ἦλθον. ἐνταῦθα αὐτοῖς Βιταλίῳ ξυγγενομένοις τῶν ἐς βασιλέα Ἰουστινιανὸν 6.22.8 ἡμαρτημένων μετέμελεν. ἀφοσιούμενοί τε τὸ ἔγκλη6.22.8 μα Οὐσίανδον μὲν τῶν ἀρχόντων ἕνα ζῦν τοῖς ἐπομένοις αὐτοῦ εἶασαν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐς Βυζάντιον ἀπεκομίσθησαν ἅπαντες, Ἀλουίθ τε ἡγουμένου σφίσι καὶ Φιλιμουθ, ὅσπερ Φανιθέου τετελευτηκότος ἐν Καισίνῃ τὴν ἀρχὴν ἔσχεν. 6.22.9 Οὐίτιγισ δὲ καὶ οἱ ζῦν αὐτῷ Γότθοι Βελισάριον ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ ἐπὶ σφᾶς τε καὶ Ῥάβενναν ἠξέειν ἀκούοντες ἐν δείματι μεγάλῳ καθίσταντο καὶ τὰ παρόντα σφίσι ἐν βουλῇ ἐποιοῦντο. καὶ αὐτοῖς πολλὰ βουλευσαμένοις (οὐ γὰρ ἀξίόμαχοι τοῖς πολεμίοις κατὰ μόνους ὄντες εἶναι) ἔδοξεν ἄλλων τινῶν βαρβάρων 6.22.10 ἐπικουρίαν ἐπάγεσθαι. Γερμανῶν μὲν οὖν τοῦ τε δολεροῦ καὶ ἀπίστου ἤδη ἐν πείρᾳ γεγενημένοι ἀπέσχοντο, ἀγαπῶντες, ἦν μὴ καὶ αὐτοὶ ζῦν Βελισαρίῳ ἐπὶ σφᾶς 6.22.11 ἴωσιν, ἀλλ' ἀμφοτέροις ἐκποδῶν στήσονται. ἐς δὲ Λαγγοβαρδῶν τὸν ἄρχοντα Οὐάκην πρέσβεις ἔπεμψαν, χρήματά τε μεγάλα προτεινόμενοι καὶ ἐς τὴν ὁμαιχμίαν 6.22.12 παρακαλοῦντες. οἱ δὴ, ἐπεὶ βασιλεῖ φίλον τε καὶ ζῦμμαχον τὸν Οὐάκην ἔγνωσαν εἶναι, ἄπρακτοι ἀνε6.22.13 χώρησαν. Οὐίτιγισ τοίνυν τοῖς παροῦσιν, ὡς τὸ εἶκός, ἀπορούμενος τῶν πρεσβυτέρων ἀεὶ ξυνεκάλει πολλούς. παρ' ὧν δὴ συχνὰ ἐπυθάνετο ὃ τί ποτέ οἱ βουλευομένῳ τε καὶ πράσσουντι ἄμεινον τὰ πράγματα 6.22.14 ἔξει. γινώμαι οὖν πολλὰ πρὸς τῶν ἐς τὴν βουλὴν ξυνιόντων ἐλέγοντο, αἱ μὲν ἐπιτηδείως τοῖς παροῦσιν οὐδαμῆ ἔχουσαι, αἱ δὲ τι καὶ λόγου ἄξιον φέρουσαι. 6.22.15 ἐν αἷς καὶ τότε ἐς τὸν λόγον ἦλθεν, ὡς οὐ πρότερόν ποτε Ῥωμαίων βασιλεὺς τοῖς ἐν τῇ ἐσπερίᾳ βαρβάρους πολεμεῖν ἴσχυσε, πλήν γε δὴ ὅτε αἱ σπονδαὶ ἐς Πέρσας 6.22.16 γεγένηται. τούς τε γὰρ Βανδύλους καὶ Μαυρουσίους τηνικαῦτα ἀπολωλέναι καὶ Γότθοις τὰ παρόντα ζυμπεπτωκένας. ὥστε, ἦν τις καὶ νῦν Ἰουστινιανῷ αὐτοκράτορι τὸν Μήδων βασιλέα ξυγκρούη, οὐ μήποτε Ῥωμαῖοι, τούτου δὴ ἐκπεπολεμωμένου σφίσι τοῦ ἔθνους, πόλεμον ἄλλον διενεγκεῖν πρὸς οὐδένας ἀνθρώπων τὸ 6.22.17 λοιπὸν ἔξουσι. ταῦτα Οὐίτιγιδί τε αὐτῷ ἠρесе καὶ Γότθοις τοῖς ἄλλοις. ἔδοξεν οὖν πρέσβεις παρὰ τὸν Μήδων βασιλέα Χοσρόην στέλλεσθαι, οὐ Γότθους μέντοι, ὅπως μὴ κατάδηλοι αὐτόθεν γινόμενοι ξυγχέωσι τὰ πρᾶσσόμενα, ἀλλὰ Ῥωμαίους, οἵπερ

αὐτὸν Ἰουστὶ 6.22.18 νιανῶ βασιλεῖ πολέμιον καταστήσουσι. διὸ δὴ τῶν ἐν Λιγούροις ἱερέων δύο χρήμασι πολλοῖς ἐς ταύτην 6.22.19 ἀναπέιθουσι τὴν ὑπουργίαν. ὦν ἄτερος μὲν, ὅσπερ ἀξιώτερος ἔδοξεν εἶναι, ἐπισκόπου δόκησιν τε καὶ ὄνομα περιβεβλημένος, οὐδὲν αὐτῷ προσῆκον, ἐς τὴν πρεσβείαν καθίστατο, ὁ δὲ ἕτερος αὐτῷ ὑπηρετῶν 6.22.20 εἶπετο. γράμματά τε αὐτοῖς ἐγχειρίσας πρὸς Χοσρόην γεγραμμένα Οὐίττιγίς ἐπεμψεν. οἷς δὴ Χοσρόης ἠγμένος ἀνήκεστα ἐν σπονδαῖς ἔργα Ῥωμαίους εἰργάσατο, 6.22.21 ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη. ταῦτα δὲ ἐπεὶ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς Χοσρόην τε καὶ Πέρσας βουλεύεσθαι ἤκουσε, καταλύειν μὲν τὸν ἐν τῇ ἐσπερίᾳ πόλεμον ὡς τάχιστα ἔγνω, Βελισάριον δὲ μεταπέμψασθαι 6.22.22 ἐφ' ᾧ ἐπὶ Πέρσας στρατεύσειε. τοὺς μὲν οὖν Οὐίττιγίδος πρέσβεις (ἔτι γὰρ ὄντες ἐν Βυζαντίῳ ἐτύγχανον) αὐτίκα δὴ ἀπεπέμψατο, ἄνδρας παρ' αὐτοῦ ἐπὶ Ῥαβέννης σταλήσεσθαι ὑποσχόμενος, οἷπερ ἐς Γότθους τὰς σπονδὰς 6.22.23 θήσονται, ὅπη ἂν ἑκατέρους ξυνοίσειν μέλλῃ. τούτους δὲ τοὺς πρέσβεις οὐ πρότερον μεθῆκε Βελισάριος τοῖς πολεμίοις ἕως καὶ αὐτοὶ τοὺς ἀμφὶ Ἀθανάσιόν τε καὶ 6.22.24 Πέτρον ἀφῆκαν. οὐς δὴ ἐς Βυζάντιον ἀφικομένους γερῶν βασιλεὺς τῶν μεγίστων ἠξίωσεν, Ἀθανάσιον μὲν ὑπαρχον τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραιτωρίων καταστησάμενος, Πέτρῳ δὲ τὴν τοῦ μαγίστρου καλουμένου ἀρχὴν 6.22.25 παρασχόμενος. καὶ ὁ χειμῶν ἔληγε καὶ τέταρτον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψε. 6.23.1 Βελισάριος δὲ Αὐξιμόν τε καὶ Φισούλαν ἐξελεῖν πρότερον ἤθελε, οὕτω τε ἐπὶ τε Οὐίττιγιν καὶ Ῥαβένναν ἰέναι, οὐδενὸς ἔτι τῶν πολεμίων οὔτε σφίσι ἐμποδῶν ἴστασθαι δυναμένου, οὔτε τὰ ὀπισθε κακουρ6.23.2 γεῖν ἔχοντος. Κυπριανὸν μὲν οὖν καὶ Ἰουστίνον ξὺν τοῖς ἐπομένοις καὶ Ἰσαύρων τισὶν ἐς Φισούλαν ἔπεμψε, καὶ πεντακοσίους πεζοὺς ἐκ καταλόγου, οὗ Δημήτριος ἤρχεν, οἱ δὴ τοὺς ἐκείνη βαρβάρους ἀμφὶ τὸ φρούριον 6.23.3 στρατοπεδευσάμενοι ἐπολιόρκουν. Μαρτίνον δὲ καὶ Ἰωάννην ξὺν τοῖς ἐπομένοις καὶ στρατεύματι ἄλλῳ, οὐπερ Ἰωάννης ἠγεῖτο ὃν καὶ Φαγᾶν ἐκάλουν, ἀμφὶ 6.23.4 Πάδον ποταμὸν ἔστελλεν. οὐς δὴ φροντίδα ἔχειν ἐκέλευεν ὅπως μὴ Οὐράϊας τε καὶ οἱ ξὺν αὐτῷ ἐκ Μεδιολάνου ἐπὶ σφᾶς ἴωσιν, ἣν δὲ τῶν πολεμίων τὴν ἔφοδον ἀποκρούεσθαι οὐχ οἰοί τε ὦσιν, ὀπισθεν αὐτοὺς 6.23.5 λάθρα ἐπισπομένους κατὰ νώτου ἰέναι. καὶ οἱ μὲν πόλιν Δορθῶνα πρὸς τῷ ποταμῷ ἀτείχιστον οὖσαν καταλαμβάνοντες, αὐτοῦ τε ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἔμμενον, αὐτὸς δὲ ἐς Αὐξιμόν πόλιν χιλίους τε καὶ μυρίους 6.23.6 ἔχων ἀφίκετο. Αὐξιμος δὲ αὕτη πρώτη μὲν τῶν ἐν Πικηνοῖς πόλεων ἐστίν, ἣν δὴ μητρόπολιν καλεῖν νενομίκασι Ῥωμαῖοι. ἀπέχει δὲ ἀκτῆς μὲν κόλπου τοῦ Ἰονίου σταδίου τέσσαράς τε καὶ ὀγδοήκοντα μάλιστα, Ῥαβέννης δὲ πόλεως ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν καὶ σταδίου 6.23.7 ὀγδοήκοντα. κεῖται δὲ ἐπὶ λόφου τινὸς ὑψηλοῦ, εἴσοδον ἐν τῷ ὀμαλεῖ οὐδαμῆ ἔχουσα, καὶ ἀπ' αὐτοῦ 6.23.8 ἀπρόσοδος τοῖς πολεμίοις παντάπασιν οὖσα. ἐνταῦθα Γότθων εἴ τι δόκιμον ἦν, Οὐίττιγίς ἐς τὴν φρουρὰν κατεστήσατο, τεκμαιρόμενος ὅτι Ῥωμαῖοι, εἰ μὴ ταύτην ἐξέλωσι πρότερον, ἐπὶ Ῥαβένναν οὐποτε στρατεύειν 6.23.9 τολμήσωσιν. ἐπειδὴ δὲ ὁ Ῥωμαίων στρατὸς ἐς Αὐξιμόν ἦλθεν, ἐκέλευε Βελισάριος παρὰ τοῦ λόφου τὰ ἔσχατα 6.23.10 πάντας στρατοπεδεύεσθαι κύκλῳ. καὶ οἱ μὲν κατὰ συμμορίας γενόμενοι καλύβας ἄλλος ἄλλη τοῦ χωρίου ἐπήγνυντο, κατιδόντες δὲ αὐτοὺς οἱ Γότθοι μακρὰν πού ἀπολελειμμένους ἀλλήλων καὶ σφίσι αὐτοῖς ἐπιβοηθεῖν ἄτε ἐν μεγάλῳ πεδίῳ οὐκ εὐπετῶς ἔχοντας, ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἀμφὶ δείλην ὀψίαν χωροῦσιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, ἐς τὰ πρὸς ἕω τῆς πόλεως, ἧ Βελισάριος στρατόπεδον ἔτι ποιούμενος ξὺν τε δορυφόροις 6.23.11 καὶ ὑπασπισταῖς τοῖς αὐτοῦ ἔτυχεν. οἱ δὲ ἀράμενοι τὰ ὄπλα ἐκ τῶν παρόντων τοὺς ἐπιόντας ἠμύνοντο, ῥᾶστά τε αὐτοὺς ἀρετῇ ὡσάμενοι ἔτρεψαν, καὶ φεύγουσιν 6.23.12 ἐπισπόμενοι κατὰ μέσον τοῦ λόφου ἐγίνοντο. ἔνθα οἱ βάρβαροι ἐπιστραφέντες καὶ χωρίου ἰσχυρῆ πιστεύοντες ἀντίοι τοῖς διώκουσιν ἔστησαν, συχνοὺς τε αὐτῶν ἄτε κατὰ κορυφὴν βάλλοντες

ἔκτειναν, ἕως νύξ ἐπιλαβοῦσα ἐκώλυσεν. οὕτω τε διαλυθέντες ἐκάτεροι τὴν 6.23.13 νύκτα ἐκείνην ἠύλισαντο. ἔτυχον δὲ τῇ προτεραιῇ τοῦ ἔργου τούτου Γόθων τινὲς ὄρθρου βαθέος τροφῶν ξυγκομιδῆς ἕνεκα ἐς τὰ ἐκείνη σταλέντες χωρία. 6.23.14 οἱ δὲ οὐδὲν ἀμφὶ τῶν πολεμίων τῇ παρουσίᾳ πυθόμενοι ἐς νύκτα ἐπανῆκον. ἄφνω τε τὰ Ῥωμαίων πυρὰ κατιδόντες ἐν θαύματί τε καὶ δέει μεγάλῳ ἐγένοντο. 6.23.15 καὶ αὐτῶν πολλοὶ μὲν τὸν κίνδυνον ὑποστῆναι τολμήσαντες καὶ λαθόντες τοὺς πολεμίους ἐς Αὐξίμον ἐσηλθον. ὅσοι δὲ κατορρωδήσαντες ἐν τῷ παραυτίκῳ ἐς ὕλας τινὰς σφᾶς αὐτοὺς ἔκρυψαν, ἐφ' ᾧ ἐπὶ Ῥαβέννης χωρήσουσιν, οὗτοι δὲ οὐ πολλῶ ὕστερον ὑπὸ τοῖς 6.23.16 ἐναντίοις γενόμενοι διεφθάρησαν. Βελισάριος δὲ κατιδὼν τὴν Αὐξίμον ἰσχυροτάτην ἐν τῷ ἀσφαλεῖ οὔσαν, παντελῶς τέ οἱ ἀμήχανα εἶναι προσβολὴν τῷ περιβόλῳ ποιήσασθαι, βία μὲν τὸ χωρίον ἐλεῖν οὐκ ἂν ποτε ᾤετο, πολιορκία δὲ ἀκριβεῖ ἕξ τε ἀπορίαν τῶν ἀναγκαίων καταστήσεσθαι τοὺς πολεμίους ἐλπίδα εἶχε καὶ τῷ 6.23.17 χρόνῳ ὑποχειρίους ποιήσασθαι. τοῦ δὲ περιβόλου οὐ 6.23.17 μακρὰν ἄποθεν πᾶσαν τινὰ πολλὴν ἢ γῆ ἀνιεῖσα ξυμβολῆς ἀφορμὴν ἐς ἡμέραν ἐκάστην Ῥωμαίοις τε καὶ 6.23.18 Γόθοις ἔφερε. ταύτην γὰρ ἀποτεμνομένους ἀεὶ τῶν ἵππων ἕνεκα τοὺς ἐναντίους ὀρῶντες Ῥωμαῖοι ἐν τε τῷ λόφῳ δρόμῳ πολλῶ ἀνιόντες ἐγίνοντο καὶ τοῖς πολεμίους ἐς χεῖρας ἰόντες ἔργα τε ἀρετῆς ἄξια ἐνδεικνύμενοι, φέρεσθαι τὴν πᾶσαν οὐδαμῇ εἶων, πολλοὺς τε ἀεὶ τῶν ἐναντίων ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ διέφθειρον. 6.23.19 οἱ δὲ βάρβαροι ἀρετῇ τῶν πολεμίων ἠσώμενοι ἐπενόουν τάδε. τῶν ἀμαξῶν τοὺς τροχοὺς ζῦν μόνοις τοῖς ἄξοσιν ἀφελόμενοι ἐν παρασκευῇ εἶχον, τέμνειν τε τὴν πᾶσαν ἀρξάμενοι, ἐπειδὴ ἀνιόντας ἤδη ἐς τοῦ λόφου τὰ μέσα τοὺς Ῥωμαίους εἶδον, τοὺς τροχοὺς ἀφήκαν κατὰ κορυφὴν 6.23.20 ἐπ' αὐτοὺς φέρεσθαι. τύχη δὲ τινὶ τούτους ζυνέπεσε τοὺς τροχοὺς ἄχρι ἐς τὸ ὀμαλὲς ἀνθρώπου οὐδενὸς ἀψαμένους ἐλθεῖν. ταύτης τε τῆς πείρας ἀποτυχόντες οἱ βάρβαροι, τότε μὲν φεύγοντες ἐντὸς τοῦ περιβόλου 6.23.21 ἐγένοντο, ἔπειτα δὲ ἐποίουν τάδε. τὰς φάραγγας, αἱ τοῦ περιβόλου εἰσὶν ἄγχιστα, ἐνέδραις τῶν ἐν σφίσι δοκίμων ἀνδρῶν προλοχίσαντες ὀλίγοι τοῖς πολεμίους ἀμφὶ τὴν πᾶσαν ἐφαίνοντο, ἠνίκα τε ἡ μάχη ἐν χερσὶ γένοιτο, ἐκπηδῶντες ἐκ τῶν ἐνεδρῶν οἱ κρυπτόμενοι, πλήθει τε τοὺς ἐναντίους παρὰ πολὺ ὑπεραίροντες καὶ αὐτοὺς τῷ μὴ προαισθῆσθαι ἐκπλήσσοντες πλείστους μὲν ἔκτεινον, τοὺς δὲ λοιποὺς ἀεὶ ἐς 6.23.22 φυγὴν ἔτρεπον. Ῥωμαίων δὲ ὅσοι ἐν τοῖς στρατοπέδοις εἰστήκεσαν ἔβλεπον μὲν ἐκ τῶν ἐνεδρῶν ὑπεξανισταμένους τοὺς πολεμίους, κραυγῇ δὲ πολλῇ τοὺς ἐταίρους ἀνακαλοῦντες οὐδὲν ἠνυον, ἐπεὶ οἱ μαχόμενοι τῆς ἐκείνων βοῆς ἤκιστα ἤκουον, μήκει τε τοῦ λόφου ἐπὶ πλεῖστον αὐτῶν διειργόμενοι καὶ τῶν βαρβάρων ἀεὶ ἐξεπίτηδες σφίσιν ἀντιπαταγούντων τοῖς ὅπλοις. 6.23.23 Βελισαρίῳ δὲ τοῖς παροῦσιν ἀπορουμένῳ Προκόπιος, ὃς τάδε ξυνέγραψε, προσελθὼν εἶπεν «Οἱ ταῖς «σάλπιγξιν, ᾧ στρατηγέ, τὸ παλαιὸν ἐν τῷ Ῥωμαίων «στρατῷ χρώμενοι νόμους τινὰς ἠπίσαντο δύο, ὧν «ἄτερος μὲν ἐγκελευομένῳ τε ἐπὶ πλεῖστον ἐώκει καὶ «τοὺς στρατιώτας ἐς μάχην ὀρμῶντι, ὁ δὲ ἄλλος ἐπὶ «τὸ στρατόπεδον ἀνεκάλει τοὺς μαχομένους, ἠνίκα 6.23.24 «ταῦτα ἐδόκει τῷ στρατηγῷ ὡς ἄριστα ἔχειν. ταύτη τε «ἀεὶ οἱ μὲν στρατηγοὶ τὰ καθήκοντα τοῖς στρατιώταις «ἐκέλευον, ἐκεῖνοι δὲ τὰ παραγγελόμενα ἔργα ἐπιτελεῖν 6.23.25 «ἴσχυον. κραυγὴ γὰρ ἐν ταῖς ξυμβολαῖς σημήναί τι «σαφὲς οὐδαμῶς πέφυκε, πατάγου τε, ὡς τὸ εἶκος, «πανταχόσε ἀντικτυποῦντος καὶ τοῦ δέους ἐκπλήσσον 6.23.26 «τος τὰς τῶν μαχομένων αἰσθήσεις. ἐπεὶ δὲ τανῦν «ἀμαθία τε ἢ τοιαύτη τέχνη ἐξώλισθε καὶ μιᾶ σάλπιγγι «ἄμφω δηλῶσαι ἀμήχανον, αὐτὸς οὕτω τὸ λοιπὸν ποίει. 6.23.27 «σάλπιγξι μὲν ταῖς ἵππικαῖς ἐγκελεύου τοῖς στρατιώταις διαμάχεσθαι τοῖς πολεμίους, ταῖς δὲ πεζικαῖς 6.23.28 «ἐπὶ τὴν ἀναχώρησιν ἀνακάλει τοὺς ἄνδρας. ἐκατέρου «γὰρ αὐτοὺς τοῦ ἤχου μὴ οὐχὶ ζυνεῖναι ἀδύνατον, «ἐπεὶ ὁ μὲν ἐκ βύρσης τε καὶ ζύλου ὑπεράγαν λεπτοῦ, 6.23.29 «ὁ

δὲ ἐκ παχέος τινὸς χαλκοῦ πρόεισι.» Προκόπιος μὲν τοσαῦτα εἶπε. Βελισάριος δὲ ἦσθη τε τῇ ὑποθήκῃ καὶ ἅπαν ξυγκαλέσας τὸ στράτευμα ἔλεξε τοιάδε «Προ»θυμίαν ἐς τόδε ξυμφέρειν τε οἶμαι καὶ πολλοῦ ἐπαί»νου ἀξίαν εἶναι, μέχρις ἂν μετρία τις οὕσα οὐδὲν 6.23.30 «τοῖς ἔχουσι προσποιῆται βλάβος. τῷ γὰρ ὑπερβάλλοντι «τὰ ἀγαθὰ πάντα πρὸς τὸ χεῖρον ἀεὶ τρέπεσθαι εἶω»θεν. ὑμεῖς οὖν μὴ τῷ φιλονείκῳ τὸ λοιπὸν σφάλλε»σθε· φεύγειν γὰρ δὴ πού τὸν κακουργοῦντα οὐδεμία 6.23.31 «αἰσχύνῃ. ἀλλ' ὁ μὲν ἐς κακὸν προὔπτον ἀνεπισκέπτως «ἰὼν καὶ σωθεὶς ἐνθένδε, ἂν οὕτω τύχη, ἄνοιαν ὀφλι»σκάνει· γενναῖος δὲ ὃς ἂν ἐν τοῖς ἀναγκαίοις ἀνδρα6.23.32 «γαθίζηται. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι, ἐπεὶ ἐκ τοῦ εὐθέος «ἡμῖν οὐχ οἰοί τέ εἰσι διαμάχεσθαι, προλοχίζοντες «διαφθείρειν ἡμᾶς ἐγχειροῦσιν. ἡμῖν δὲ τοῦ διαφυ»γεῖν τὴν αὐτῶν ἐνέδραν τὸ τὸν κίνδυνον ὑποστήναι 6.23.33 «μεμπτότερον. τοῦ γὰρ ἐνδιδόναι ταῖς τῶν ἐχθρῶν «γνώμαις οὐδὲν αἴσχιον. ἐμοὶ μὲν οὖν ὅπως μὴ προσ6.23.34 «πεσεῖσθε ταῖς τῶν πολεμίων ἐνέδραις μελήσει. ἔργον «δ' ἂν ὑμέτερον εἴη, ἐπειδὰν σημήνω, ἐς τὴν ἀναχώ»ρησιν κατὰ τάχος ἰέναι. αὕτη δὲ ὑμῖν ἡ δήλωσις ἐκ 6.23.35 «σάλπιγος, ᾧ στρατιῶται, τῆς πεζικῆς ἔσται.» Βελισάριος μὲν τοσαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ στρατιῶται ἀμφὶ τὴν πόαν κατιδόντες τοὺς πολεμίους, δρόμῳ ἐπ' αὐτοὺς ἦσαν, τινὰς τε αὐτῶν ἐν τῇ πρώτῃ ὀρμῇ ἔκτεινον. 6.23.36 ἐν οἷς ἓνα χρυσοφοροῦντα τῶν τις Μαυρουσίων ἰδὼν λαβόμενός τε τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν, ὅπως ἀποδοῖ, 6.23.37 τὸν νεκρὸν ἐφεῖλκε. Γότθος δὲ τις αὐτὸν ἀκοντίῳ βαλὼν μυῶνων τε, οἷ ὀπισθεν εἰσι τῶν κνημῶν, ἐκατέρων ἐπιτυχῶν, ἐνέρσει τοῦ ἀκοντίου ἄμφω τῷ πόδε 6.23.38 ξυνέδησεν. ἀλλ' οὐδὲν τι ἦσσαν ὁ Μαυρούσιος τῶν τριχῶν ἐχόμενος τὸν νεκρὸν εἶλκεν. ἐν τούτῳ δὲ οἱ μὲν βάρβαροι τὰς ἐνέδρας ἐκίνουν, Βελισάριος δὲ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ὄρων τὰ ποιούμενα, ταῖς σάλπιγξι τοὺς πεζοὺς, οἷς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπέκειτο, ἠχεῖν κατὰ 6.23.39 τάχος ἐκέλευεν. οἱ τε Ῥωμαῖοι αἰσθόμενοι κατὰ βραχὺ ἤδη ὑπεχώρουν, τὸν Μαυρούσιον ξὺν τῷ ἀκοντίῳ ἀράμενοι. οἷς δὲ οἱ Γότθοι ἔπεσθαι οὐκέτι ἐτόλμων, ἀλλ' ἄπρακτοι ἀνεχώρησαν. 6.24.1 Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἀπορίας οἱ βάρβαροι τῶν ἐπιτηδείων ἐπὶ μέγα χωρούσης, ἀνενεγκεῖν 6.24.2 ἐς Οὐίτιγιν ἐβουλεύοντο τὰ παρόντα σφίσι. καὶ ἐπεὶ αὐτῶν οὐδεὶς στέλλεσθαι ἐς ταύτην δὴ τὴν πρᾶξιν ἐτόλμα (λήσειν γὰρ τοὺς πολιορκοῦντας οὐκ ἂν ποτε 6.24.3 ὦντο), ἐπενόουν τάδε. ἀσέλῃνον νύκτα τηρήσαντες καὶ τοὺς ἄνδρας ἐν παρασκευῇ ποιησάμενοι, οὓς δὴ παρὰ τὸν Οὐίτιγιν πέμπειν διεννοοῦντο, γράμματά τε αὐτοῖς ἐν χερσὶ θέμενοι, ἐπειδὴ πόρρω ἦν τῶν νυκτῶν, 6.24.4 ἐβόων ἅπαντες πολλαχῇ τοῦ περιβόλου ἐξαΐσιον. εἶκασεν ἂν τις ἐς ταραχὴν αὐτοὺς καταστήναι λίαν τε σφίσιν ἐγκειμένων τῶν πολεμίων καὶ παρὰ δόξαν ἀλισκομένης 6.24.5 τῆς πόλεως. οὐκ ἔχοντες δὲ παντάπασι Ῥωμαῖοι ξυμβαλεῖν τὸ γινόμενον, Βελισαρίου γνώμη ἐν τοῖς στρατοπέδοις ἡσυχῇ ἔμενον, ἔκ τε τῆς πόλεως ἐπιβουλήν τινα ὑποτοπάσαντες ἔσεσθαι καὶ στρατὸν ἐκ Ῥαβέννης ἐπιβεβοηθηκότα τοῖς πολεμίοις ἐπὶ σφᾶς ἦκειν. ἂ δὴ δεδιότες ὦντο ἄμεινον σφίσιν εἶναι ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἡσυχάζουσι διασώζεσθαι ἢ ἐς προὔπτον 6.24.6 τινὰ κίνδυνον ἐν νυκτὶ ἀσελήνω χωρεῖν. οὕτω γοῦν οἱ βάρβαροι λαθόντες τοὺς πολεμίους ἐπὶ Ῥαβέννης τοὺς ἄνδρας ἔπεμψαν. οἱ οὐδενὸς πολεμίου ἀνδρὸς ἐς ὄψιν ἐλθόντες παρὰ τε Οὐίτιγιν τριταῖοι ἀφίκοντο 6.24.7 καὶ τὰ γράμματα ἔδειξαν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε «Ἡνίκα «ἡμᾶς, ᾧ βασιλεῦ, ἐς τὴν ἐν Αὐξίμῳ φρουρὰν καθίστης, «τὰς κλεῖς ἔφησθα παρακαταθέσθαι ἡμῖν Ῥαβέννης τε 6.24.8 «αὐτῆς καὶ τῆς βασιλείας τῆς σῆς. διὸ δὴ ἐπήγγελες «ἡμῖν παντὶ σθένει φυλάσσεσθαι, ὅπως μὴ τὸ καθ' ἡμᾶς «μέρος παραδῶμεν τοῖς πολεμίοις τὸ Γότθων κράτος, «ἰσχυρίζου τε δεομένοις ἡμῖν παντὶ τῷ στρατῷ παρέ6.24.9 «σεσθαι αὐτεπάγγελτος. ἡμεῖς μὲν οὖν ἄχρι τοῦδε «λιμῶ τε καὶ Βελισαρίῳ μαχόμενοι πιστοὶ φύλακες τῆς «σῆς βασιλείας γεγόναμεν, σὺ δὲ οὐδὲ ὅπωςτιοῦν ἡμῖν 6.24.10 «βοηθεῖν ἔγνωκας. λογίζου τοίνυν μὴ ποτε Αὐξίμον «ἐλόντες Ῥωμαῖοι καὶ τὰς κλεῖς

ἀνελόμενοι, ὧν αὐτὸς «ἐνταῦθα κειμένων ὑπερορᾶς, οὐδενὸς τῶν σῶν ἀπο»κεκλεισμένοι τὸ λοιπὸν ὧσι.» τὰ γράμματα μὲν τοῖς 6.24.11 σαῦτα ἐδήλου. ἐπεὶ δὲ αὐτὰ Οὐίτιγίς ἀπενεχθέντα 6.24.11 εἶδεν, ἐν μὲν τῷ παραυτίκα τοὺς ἄνδρας πάση τῇ Γότθων στρατιᾷ βοηθήσειν Αὐξίμῳ ὑποσχόμενος ἀπεπέμψατο, μετὰ δὲ πολλὰ λογιζάμενος ἡσυχίαν ἤγε. 6.24.12 τοὺς τε γὰρ ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην ὑπόπτει μὴ κατὰ νότου σφίσις ἐπιστόμενοι ἐν ἀμφιβόλῳ ποιήσονται, καὶ πολλὴν οἰόμενος ζῆν Βελισαρίῳ μαχίμων ἀνδρῶν 6.24.13 δύναμιν εἶναι ἐς ἀμήχανόν τι δέος ἐξέπιπτε. μάλιστα δὲ ἀπάντων ὁ λιμὸς αὐτὸν ζυνετάρασσεν, οὐκ ἔχοντα ὅθεν ἂν τὰ ἐπιτήδεια τῷ στρατοπέδῳ πορίσθαι 6.24.14 ζηται. οἱ μὲν γὰρ Ῥωμαῖοι ἅτε θαλασσοκρατοῦντες καὶ τὸ ἐν Ἀγκῶνι φρούριον ἔχοντες, τὰ ἀναγκαῖα πάντα ἔκ τε Σικελίας καὶ Καλαβρίας ἐνταῦθα καταποροῦντο 6.24.15 τιθέμενοι ἐς καιρὸν ἐνθένδε εὐπετῶς ἔφερον. Γότθοις δὲ στρατεύουσιν ἐς Πικηνῶν τὴν χώραν πόρον οὐδένα τῶν ἐπιτηδείων ἐννοῶν ἔσσεσθαι ἐς ἀμηχανίαν καθίστατο. 6.24.16 Οὐίτιγιδος μὲν οὖν τὴν ὑπόσχεσιν λαθόντες τοὺς πολεμίους ἐς Αὐξίμον ἤνεγκαν οἱ πρῶην ἐς αὐτὸν ἐνθένδε σταλέντες καὶ βαρβάρους τοὺς ἐνταῦθα κεναῖς 6.24.17 ἐλπίσιν ἐπέρρωσαν. Βελισάριος δὲ ταῦτα πρὸς τῶν αὐτομόλων ἀκούσας ἔτι μᾶλλον ἐς τὸ ἀκριβὲς φυλακὴν ἐκέλευε ποιεῖσθαι, ὅπως μὴ τι συμβαίῃ καὶ αὐθις τοιοῦτο. ταῦτα μὲν ἐγένετο τῆδε. 6.24.18 Οἱ δὲ ἀμφὶ Κυπριανὸν καὶ Ἰουστίνον Φισούλαν πολιορκοῦντες τῷ μὲν περιβόλῳ προσβάλλειν ἢ ἀγχιστάτου αὐτοῦ ἰέναι οὐδαμῆ εἶχον· δυσπρόσοδον γὰρ τοῦτο πανταχόθεν τὸ φρούριον ἦν· τῶν δὲ βαρβάρων σφίσι συχνὰ ἐπεξιόντων μάχη τε μᾶλλον διακρίνεσθαι πρὸς αὐτοὺς ἐθελόντων ἢ τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ πιέζεσθαι, ἀγχώμαλοι μὲν αἱ ξυμβολαὶ τὰ πρῶτα ἐγίνοντο, ἔπειτα δὲ πλέον ἤδη Ῥωμαῖοι ἔχοντες ἔς τε τὸ τεῖχος τοὺς πολεμίους κατέκλεισαν καὶ ἀσφαλῶς διεφύλασσον, 6.24.19 ὥστε μηδένα πη ἐνθένδε ἰέναι. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι τῶν τε ἀναγκαίων σπανίζοντες καὶ τοῖς παροῦσιν ἀπορούμενοι, λαθόντες αὐθις τοὺς πολεμίους παρὰ τὸν Οὐίτιγιν ἔπεμπον, βοηθεῖν σφίσις αὐτοῖς κατὰ τάχος δεόμενοι, ὡς οὐκέτι πλείω τινὰ ἀνθέξουσι χρόνον. 6.24.20 Οὐίτιγίς δὲ Οὐραϊᾶν ἐκέλευε ζῆν τῷ ἐν Λιγούροις στρατῷ ἐς Τικινούς ἰέναι· οὕτω γὰρ καὶ αὐτὸς ἰσχυρίζετο πάση τῇ Γότθων δυνάμει τοῖς πολιορκουμένοις 6.24.21 παρέσεσθαι. ὁ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίει καὶ ἅπαν κινήσας τὸ ζῆν αὐτῷ στρατεύμα ἐς Τικινούς ἤει. Πάδον τε ποταμὸν διαβάντες ἐγγύς του τῶν Ῥωμαίων 6.24.22 στρατοπέδου ἦλθον. οὗ δὴ καὶ αὐτοὶ στρατοπεδευσάμενοι ἀντεκάθηοντο τοῖς πολεμίους, ἀπέχοντες αὐτῶν μάλιστα ὅσον σταδίους ἐξήκοντα. χειρῶν δὲ οὐδέτεροι 6.24.23 ἦρχον. τοῖς τε γὰρ Ῥωμαίοις ἔδοξεν ἀποχρῆν, εἰ τοῖς ἐναντίοις ἐμποδῶν στήσονται, ὥστε μὴ ἐπὶ τοὺς πολιορκοῦντας πορεύεσθαι, καὶ οἱ βάρβαροι ἐνταῦθα ὥκνουν διαμάχεσθαι τοῖς πολεμίους, λογιζόμενοι ὡς, ἦν ἐν ταύτῃ τῇ ξυμβολῇ ἀτυχήσωσιν, ἅπαντα Γότθων 6.24.24 διαφθεροῦσι τὰ πράγματα. οὐ γὰρ ἔτι τοῖς ἀμφὶ τὸν Οὐίτιγιν ἐπιμιγνύμενοι ἀμύνειν τοῖς πολιορκουμένοις ζῆν αὐτῷ ἔξουσι. τοιαύτη μὲν γνώμη ἑκάτεροι ἡσυχίαν ἤγον. 6.25.1 Ἐν τούτῳ δὲ Φράγγοι κεκακῶσθαι τῷ πολέμῳ Γότθους τε καὶ Ῥωμαίους ἀκούσαντες καὶ δι' αὐτὸ ῥᾶστα ἂν οἰόμενοι Ἰταλίας τὰ πολλὰ σφίσις αὐτοῖς προσποιήσασθαι, δεινὰ ἐποιοῦντο, εἰ πόλεμον μὲν ἕτεροι ἐς τοσόνδε χρόνον διαφέρουσι μῆκος περὶ χώρας ἀρχῆ, οὕτω δὴ αὐτοῖς ἐν γειτόνων οὔσης, αὐτοὶ δὲ ἡσυχῇ μένοντες ἀμφοτέροις ἐκποδῶν στήσονται. 6.25.2 ὄρκων τοίνυν ἐν τῷ παραυτίκα καὶ ζυνηθῶν ἐπιλελησμένοι, αἴπερ αὐτοῖς ὀλίγῳ πρότερον πρὸς τε Ῥωμαίους καὶ Γότθους ἐπεποιήθη (ἔστι γὰρ τὸ ἔθνος τοῦτο τὰ ἐς πίστιν σφαλερώτατον ἀνθρώπων ἀπάντων) ἐς μυριάδας δέκα εὐθὺς ξυλληγέστες, ἡγουμένου σφίσι Θεουδιβέρτου, ἐς Ἰταλίαν ἐστράτευσαν, ἰππέας μὲν ὀλίγους τινὰς ἀμφὶ τὸν ἡγούμενον ἔχοντες, οἱ δὴ καὶ 6.25.3 μόνοι δόρατα ἔφερον, οἱ λοιποὶ δὲ πεζοὶ ἅπαντες οὔτε τόξα οὔτε δόρατα ἔχοντες, ἀλλὰ ξίφος τε καὶ ἀσπίδα φέρων ἕκαστος καὶ πέλεκυν ἓνα. οὗ δὴ ὁ μὲν σίδηρος ἀδρός τε καὶ ὀξὺς ἐκατέρωθι ἐς τὰ

μάλιστα 6.25.4 ἦν, ἡ λαβὴ δὲ τοῦ ξύλου βραχεῖα ἐς ἄγαν. τοῦτον δὴ τὸν πέλεκυν ῥίπτοντες ἀεὶ ἐκ σημείου ἐνὸς εἰώθασιν ἐν τῇ πρώτῃ ὀρμῇ τὰς τε ἀσπίδας διαρρηγνύναι 6.25.5 τῶν πολεμίων καὶ αὐτοὺς κτείνειν. οὕτω μὲν Φράγγοι τὰς Ἄλπεις ἀμείψαντες, αἱ Γάλλους τε καὶ Ἴταλοὺς 6.25.6 διορίζουσιν, ἐν Λιγούροις ἐγένοντο. Γότθοι δὲ αὐτῶν πρότερον τῇ ἀγνωμοσύνη ἀχθόμενοι, ὅτι δὴ χώραν τε πολλὴν καὶ χρήματα ὑποσχομένοις μεγάλα πολλακίς ὑπὲρ ζυμμαχίας προέσθαι τρόπῳ οὐδενὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἐπιτελεῖ ποιήσασθαι ἤθελον, ἐπειδὴ Θευδίβερτον παρεῖναι στρατῷ πολλῷ ἤκουσαν, ἔχαιρον ταῖς ἐλπίσιν ἐς τὰ μάλιστα ἐπαιρόμενοι καὶ τῶν πολεμίων ἀμαχητὶ 6.25.7 περιέσεσθαι τὸ λοιπὸν ὥοντο. οἱ δὲ Γερμανοὶ, τέως μὲν ἐν Λιγούροις ἦσαν, οὐδὲν ἐς Γότθους ἄχαρι ἔπρασσον, ὅπως σφίσι μηδεμία κωλύμη ἐς τοῦ Πάδου 6.25.8 τὴν διάβασιν πρὸς αὐτῶν γένηται. ὡς δὲ ἴκοντο ἐς Τικινῶν πόλιν, ἵνα δὴ γέφυραν ἐς τὸν ποταμὸν τοῦτον ἐτεκτήναντο οἱ πάλοι Ῥωμαῖοι, τὰ τε ἄλλα ὑπὸ ῥυγῶν οἱ ταῦτα φυλάσσοντες καὶ τὸν Πάδον κατ' ἐξου6.25.9 σίαν διαβαίνειν εἴων. ἐπιλαβόμενοι δὲ τῆς γεφύρας οἱ Φράγγοι, παῖδάς τε καὶ γυναῖκας τῶν Γότθων, οὐσπερ ἐνταῦθα εὖρον, ἰέρειον τε καὶ αὐτῶν τὰ σώματα ἐς τὸν ποταμὸν ἀκροθίνια τοῦ πολέμου ἐρρίπτουν. 6.25.10 οἱ γὰρ βάρβαροι οὗτοι, Χριστιανοὶ γεγονότες, τὰ πολλὰ τῆς παλαιᾶς δόξης φυλάσσουσι, θυσίαις τε χρώμενοι ἀνθρώπων καὶ ἄλλα οὐχ ὅσα ἱερεύοντες, ταύτη τε 6.25.11 τὰς μαντείας ποιούμενοι. κατιδόντες δὲ Γότθοι τὰ ποιούμενα ἕξ τε ἄμαχόν τι δέος κατέστησαν καὶ φυγῇ ἐχόμενοι ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένοντο. οἱ μὲν οὖν Γερμανοὶ Πάδον ποταμὸν διαβάντες ἐς τὸ Γότθων στρατόπεδον ἦλθον, οἱ δὲ Γότθοι κατ' ἀρχὰς μὲν ἄσμενοι ἐθεῶντο κατ' ὀλίγους αὐτοὺς ἐπὶ σφᾶς προσιόντας, ἐπὶ ζυμμαχίᾳ τῇ σφετέρᾳ τοὺς ἄνδρας ἤκειν 6.25.12 οἴομενοι. ἐπεὶ δὲ ὄμιλος Γερμανῶν πολὺς ἐπιρρεῦσας ἔργου τε εἶχοντο καὶ τοὺς πελέκους ἐσακοντίζοντες συχνοὺς ἤδη ἐσίνοντο, στρέψαντες τὰ νῶτα ἐς φυγὴν ὤρμηστο, καὶ διὰ τοῦ Ῥωμαίων στρατοπέδου ἰόντες 6.25.13 τὴν ἐπὶ Ῥάβενναν ἔθειον. φεύγοντάς τε αὐτοὺς ἰδόντες Ῥωμαῖοι Βελισάριον ἐπιβεβοηθηκότα σφίσι ὥοντο ἐλεῖν τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον, ἐνθὲνδε τε αὐτοὺς ἐξελάσαι μάχη νικήσαντα. ὧ δὴ ζυμμίξαι βουλόμενοι 6.25.14 ἄραντες τὰ ὄπλα κατὰ τάχος ἦσαν. ἐντυχόντες δὲ παρὰ δόξαν πολεμίων στρατῷ οὐτι ἐθελούσιοι ἐς χεῖρας ἦλθον, παρὰ πολὺ τε ἡσσηθέντες τῇ μάχῃ ἐς μὲν τὸ στρατόπεδον ἀναστρέφειν οὐκέτι εἶχον, ἐπὶ Τουσκίαν 6.25.15 δὲ ἅπαντες ἔφευγον. ἐν τε τῷ ἀσφαλεῖ ἤδη γενόμενοι ἅπαντα ἐς Βελισάριον τὰ ζυμπεσόντα σφίσι ἀνήνεγκαν. 6.25.16 Φράγγοι δὲ ἀμφοτέρους, ὡσπερ ἐρρήθη, νενικηκότες, τὰ τε στρατόπεδα ἐκάτερα ἐλόντες παντάπασιν ἀνδρῶν ἔρημα, ἐν μὲν τῷ παραυτικά τὰ ἐπιτήδεια ἐνταῦθα εὖρον, δι' ὀλίγου δὲ ἅπαντα διὰ πολυανθρωπίαν δαπανήσαντες, ἄλλο τι οὐδὲν ἐν χώρᾳ ἐρήμῳ ἀνθρώπων ὅτι μὴ βόας τε καὶ τοῦ Πάδου τὸ ὕδωρ προσφέρεσθαι 6.25.17 εἶχον. ταῦτα τὰ κρέα τῇ τοῦ ὕδατος περιουσίᾳ καταπέψαι οὐχ οἷοί τε ὄντες γαστρός τε ῥύσει καὶ δυσεντερίας νόσῳ οἱ πλείστοι ἠλίσκοντο, ὧν δὴ ἀπαλλάσσε6.25.18 σθαι ἀπορία τῶν ἐπιτηδείων ὡς ἦκιστα ἴσχυον. φασὶ γοῦν τὸ τριτημόριον τοῦ Φράγγων στρατοῦ τῷ τρόπῳ τούτῳ ἀπολωλέναι. διὸ δὴ περαιτέρω ἰέναι οὐδαμῇ ἔχοντες αὐτοῦ ἔμενον. 6.25.19 Βελισάριος δὲ Φράγγων τε στρατὸν παρεῖναι ἀκούσας καὶ τοὺς ἀμφὶ Μαρτίνόν τε καὶ Ἰωάννην μάχῃ ἡσσηθέντας φυγεῖν ἐς ἀμηχανίαν κατέστη, περὶ τε τῇ πάσῃ στρατιᾷ δείσας καὶ διαφερόντως περὶ τοῖς ἐν Φισούλῃ πολιορκουσίς, ἐπεὶ αὐτῶν μάλιστα ἐγγυτέρω τούτους δὴ τοὺς βαρβάρους ἐπέθετο εἶναι, αὐτίκα δὴ 6.25.20 πρὸς Θευδίβερτον ἔγραψε τάδε «Ἄνδρα μὲν ἀρετῆς «μεταποιοούμενον μὴ οὐχὶ ἀψευδεῖν, ἄλλως τε καὶ «ἄρχοντα ἐθνῶν τοσοῦτων τὸ πλῆθος, οἶμαι, ὧ γενναῖε 6.25.21 «Θευδίβερτε, οὐκ εὐπρεπὲς εἶναι. τὸ δὲ καὶ ὄρκους «ἀδικοῦντας ἐν γράμμασι κειμένους περιορᾶν τὰ ζυγκεί»μενα οὐδ' ἂν τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἀτιμοτάτοις ἐπιτη»δεῖως ἔχοι. ἄπερ αὐτὸς ἐν γε τῷ παρόντι ἐξαμαρτάνων «οἶσθα, καίτοι

ὁμολογήσας ἔναγχος πόλεμον ἡμῖν ἐπὶ 6.25.22 «Γότθους τόνδε ξυλλήψεσθαι. νῦν δὲ οὐχ ὅσον ἄμφο»τέροις ἐκποδῶν ἔστηκας, ἀλλὰ καὶ ὄπλα οὕτως ἀνε»πισκέπτως ἀράμενος ἐφ' ἡμᾶς ἦκεις. μὴ σύ γε, ὦ «βέλτιστε, καὶ ταῦτα ἐς βασιλέα μέγαν ὑβρίζων, ὃν δὴ «που τὴν ὑβρίν μὴ λίαν ἐν τοῖς μεγίστοις ἀμείψεσθαι 6.25.23 «οὐκ εἰκὸς εἶη. κρεῖσσον δὲ τὰ οἰκεία ἀσφαλῶς αὐτόν «τινα ἔχειν ἢ τῶν οὐ προσηκόντων μεταποιοῦμενον ἐς «κίνδυνόν τινα ὑπὲρ τῶν ἀναγκαιοτάτων καθίστασθαι.» ταύτην ἐπεὶ Θευδίβερος τὴν ἐπιστολὴν ἀνελέξατο, τοῖς τε παροῦσιν ἀπορούμενος ἤδη καὶ πρὸς Γερμανῶν κακιζόμενος, ὅτι δὴ ἐξ οὐδεμιᾶς προφάσεως θνήσκοιεν ἐν χώρᾳ ἐρήμῳ, ἄρας τοῖς περιοῦσι τῶν Φράγγων ἐπ' οἴκου ξὺν τάχει πολλῶ ἀπεχώρησεν. 6.26.1 Οὕτω μὲν Θευδίβερος στρατεύσας ἐς Ἰταλίαν τὴν ἄφοδον ἐποιήσατο. οἱ τε ἀμφὶ Μαρτῖνον καὶ Ἰωάννην ἀνέστρεψαν οὐδὲν τι ἦσσαν, ὅπως μὴ τινα οἱ πολέμιοι ἔφοδον ἐπὶ σφῶν τοὺς πολιορκοῦντας 6.26.2 ποιήσονται. Γότθοι δὲ οἱ ἐν Αὐξίμῳ, Φράγγων μὲν ἀφίξεως πέρι οὐδὲν πεπυσμένοι, ἀπειρηκότες δὲ πρὸς τὴν ἐκ Ῥαβέννης ἐλπίδα οὕτω μέλλουσαν, αὐθις μὲν Οὐίττιγιν διανοοῦντο μαρτύρεσθαι, λαθεῖν δὲ τῶν πολεμίων τὴν φυλακὴν οὐχ οἰοί τε ὄντες ἐπένθουν. 6.26.3 μετὰ δὲ τῶν τινα Ῥωμαίων, Βέσον γένος Βουρκέντιον ὄνομα, ὑπὸ Ναρσῆ τεταγμένον τῷ Ἀρμενίῳ, μόνον ἰδόντες ἐς μέσσην ἡμέραν φυλακὴν ἔχοντα, ὡς μὴ τις ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν πόαν ληψόμενος ἴοι, ἔς τε λόγους αὐτῶ ξυνηλθὸν ἐγγυτέρω ἦκοντες καὶ τὰ πιστὰ δόντες ὡς οὐδὲν ἐς αὐτὸν κακουργήσωσι ξυγγενέσθαι σφίσι ἐκέλευον, ἔσεσθαι οἱ μεγάλα ἐπαγγειλαμένοις 6.26.4 παρὰ σφῶν χρήματα. καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ αὐτῷ ἐγένοντο, ἐδέοντο τοῦ ἀνθρώπου οἱ βάρβαροι ἐπιστολὴν τινα ἐς Ῥάβενναν διακομίσει, τάξαντες μὲν οἱ ἐν τῷ παραυτικά χρυσίον ῥητὸν, πλεον δὲ ὑποσχόμενοι δώσειν, ἐπειδὴ σφίσι Οὐίττιγιδος γράμματα ἐπανήκοι φέρων. 6.26.5 τοῖς δὲ χρήμασιν ὁ στρατιώτης ἀναπεισθεὶς ὑπουργήσεν τε ὠμολόγησε ταῦτα καὶ ἐπιτελῆ ἐποίησε τὴν ὑπόσχεσιν. γράμματα γοῦν κατασεσημασμένα λαβὼν ἐς Ῥάβενναν κατὰ τάχος ἀφίκετο. καὶ Οὐίττιγιδι ἐς 6.26.6 ὄψιν ἐλθὼν τὴν ἐπιστολὴν ἐνεχείρισεν. ἐδήλου δὲ τάδε «Ὅπη μὲν ἡμῖν τὰ παρόντα ἔχει σαφῶς εἴσεσθε, «πυρθανόμενοι ὅστις ποτὲ ὁ τῆς ἐπιστολῆς παραπομπὸς 6.26.7 «εἶη. Γότθῳ γὰρ ἀνδρὶ ἔξω γενέσθαι τοῦ περιβόλου «ἀμήχανά ἐστι. τῶν δὲ βρωμάτων ἡμῖν τὸ εὐπορώτα»τον ἢ παρὰ τὸ τεῖχος πόα τυγχάνει οὔσα, ἦς γε «ἡμῖν οὐδὲ ὅσον ἄψασθαι τανῦν ἔξεστιν, ὅτι μὴ πολ»λοὺς ἀποβάλλουσιν ἐν τῷ ὑπὲρ ταύτης ἀγῶνι. ταῦτα «ἐς ὃ τι ἡμῖν τελευτήσει σέ τε χρὴ καὶ Γότθους τοὺς 6.26.8 «ἐν Ῥαβέννῃ λογίζεσθαι.» ταῦτα ἐπεὶ ὁ Οὐίττιγιν ἀνελέξατο, ἀμείβεται ὧδε «Ἀναπεπτωκέναι δὲ ἡμᾶς, «ὦ φίλτατοι ἀνθρώπων ἀπάντων, οἰέσθω μηδεὶς, μηδὲ «ἐς κακίας τοσόνδε ἦκειν ὥστε ῥαθυμία τὰ Γότθων 6.26.9 «καταπροΐεσθαι πράγματα. ἐμοὶ γὰρ ἔναγχος ἢ τε «τῆς ἐξόδου παρασκευὴ ὡς ἔνι μάλιστα ἦσκητο καὶ «Οὐραΐας παντὶ τῷ στρατῷ ἐκ Μεδιολάνου μετάπεμπτος 6.26.10 «ἦλθεν. ἀλλ' ἢ Φράγγων ἔφοδος παραδόξως ἐπιπε»σοῦσα πάντα ἡμῖν τὰ ἐν παρασκευῇ ἀνεχαίτισεν, ὧν 6.26.11 «ἐγῶγε οὐκ ἂν τὴν αἰτίαν δικαίως φεροίμην. ὅσα «γὰρ μεῖζω ἢ κατὰ ἀνθρώπου δύναμιν ἐστι καὶ τοῖς «ἐπταικόσι τὸ ἀνεγκλήτοις εἶναι χαρίζεται, τῆς τύχης «ἐφ' ἑαυτὴν ἐπισπωμένης αἰεὶ τὰ ἐκ τῶν πεπραγμένων 6.26.12 «ἐγκλήματα. νῦν μέντοι (καὶ γὰρ Θευδίβερον ἐκπο»δῶν ἡμῖν γεγενῆσθαι ἀκούομεν) οὐκ ἐς μακρὰν ὑμῖν, «ἂν θεὸς θέλη, πάσῃ τῇ Γότθων στρατιᾷ παρεσόμεθα. 6.26.13 «χρὴ δὲ ὑμᾶς τὰ παραπίπτοντα φέρειν ἀνδρείως τε «καὶ τῇ ἀνάγκῃ ἐπιτηδείως, λογιζομένους μὲν τὴν «ὑμετέραν ἀρετὴν, ἦς ἔνεκα ἐκ πάντων ἀπολέξας ὑμᾶς «ἐν Αὐξίμῳ κατεστησάμην, αἰσχυνομένους δὲ τὴν δόξαν, «ἦν Γότθοι ἅπαντες ἐφ' ὑμῖν ἔχοντες Ῥαβέννης τε «ὑμᾶς καὶ τῆς σφῶν αὐτῶν σωτηρίας προβέβληνται.» 6.26.14 τοσαῦτα γράψας Οὐίττιγιν καὶ χρήμασι πολλοῖς τὸν ἄνθρωπον δωρησάμενος ἀπεπέμψατο. ὃς δὴ ἐς Αὐξίμον ἀφικόμενος, παρά τε τοὺς ἐταίρους τοὺς αὐτοῦ ἦλθε καὶ ἀρρώστημα ὅτι δὴ οἱ ξυμβεβηκέναι σκηψάμενος ἔς τε ἱερόν τι οὐκ ἄποθεν ὃν διὰ

τοῦτο ἐσχολακέναι, κατέστη μὲν αὖθις ἐς τὴν φυλακὴν ἥπερ εἰώθει, λαθῶν δὲ ἅπαντας τοῖς πολεμίοις τὰ γράμματα ἔδωκεν, ἅπερ ἐς τὸ πλῆθος ἀναγνωσθέντα ἔτι μάλλον 6.26.15 ἅπαντας, καίπερ τῷ λιμῷ πιεζομένους, ἐπέρρωσε. διὸ δὴ προσχωρεῖν Βελισαρίῳ πολλὰ τιθασσεύοντι οὐδαμῇ ἤθελον. αὖθις δὲ (οὐδὲ γὰρ σφίσι στρατεύμα ἐκ Ῥαβέννης ἐξεληλυθὸς ἠγγέλλετο καὶ τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ ὑπερφυῶς ἦδη ἤχθοντο) Βουρκέντιον πάλιν πέμπουσι, τοῦτο ἐν γράμμασι δηλώσαντες μόνον, ὡς πέντε ἡμερῶν οὐκέτι τὸ λοιπὸν οἰοί τε εἰσι τῷ λιμῷ μάχεσθαι. ὁ δὲ αὐτοῖς ἐπανῆκεν αὖθις, Οὐιττίγιδος ἐπιστολὴν ἔχων ταῖς ὁμοίαις ἐλπίσιν αὐτοὺς ἀναρτῶσαν. 6.26.16 Ῥωμαῖοι δὲ οὐδὲν τι ἤσσον ἀχθόμενοι, ὅτι δὴ ἐν χώρᾳ ἐρήμῳ μακρὰν οὕτω προσεδρεῖαν πεποιήνται, διηποροῦντο, οὐκ ἐνδιδόντας σφίσιν ἐν τοσοῦτοις κακοῖς 6.26.17 τοὺς βαρβάρους ὀρώντες. διὸ δὴ Βελισάριος ἐν σπουδῇ ἐποιεῖτο ζῶντά τινα τῶν ἐν τοῖς πολεμίοις δοκίμων λαβεῖν, ὅπως ἂν γνοίη ὅτου δὴ ἔνεκα τὰ δεινὰ καρτεροῦσιν οἱ βάρβαροι, καὶ οἱ Βαλεριανὸς τὸ τοιοῦτον 6.26.18 ὑπουργήσειν εὐπετῶς ὠμολόγει. εἶναι γὰρ τινὰς τῶν οἱ ἐπομένων ἐκ τοῦ Σκλαβηνῶν ἔθνος, οἱ κρύπτεσθαι τε ὑπὸ λίθῳ βραχεῖ, ἢ φυτῶ τῷ παρατυχόντι, εἰώθασιν 6.26.19 καὶ ἀναρπάζειν ἄνδρα πολέμιον. τοῦτό τε αἰεὶ παρὰ ποταμὸν Ἰστρον, ἔνθα ἴδρυνται, ἔς τε Ῥωμαίους καὶ τοὺς ἄλλους βαρβάρους ἐνδείκνυνται. ἤσθη τῷ λόγῳ Βελισάριος καὶ τοῦ ἔργου ἐπιμελεῖσθαι κατὰ τάχος 6.26.20 ἐκέλευε. Βαλεριανὸς οὖν ἀπολέξας τῶν Σκλαβηνῶν ἓνα σώματός τε μεγέθους περὶ εὗ ἦκοντα καὶ διαφερόντως δραστήριον, ἄνδρα πολέμιον ἄγειν ἐπέστειλε, χρήματά οἱ μεγάλα πρὸς Βελισαρίου ἰσχυρισάμενος 6.26.21 ἔσεσθαι. δράσειν δὲ τοῦτο αὐτὸν ἐν τῷ χωρίῳ εὐπετῶς ἔφασκεν, οὐπερ ἢ πόα τυγχάνει οὔσα. χρόνου γὰρ πολλοῦ ταύτη τοὺς Γότθους ἀπορία τῶν ἀναγκαίων 6.26.22 σιτίζεσθαι. ὁ μὲν οὖν Σκλαβηνὸς ὄρθρου βαθέος ἄγχιστα τοῦ περιβόλου γενόμενος, ἐν θάμνῳ τινὶ ἐγκαλυψάμενός τε καὶ τὸ σῶμα ἐς ὀλίγον ξυναγαγὼν 6.26.23 ἀμφὶ τὴν πόαν ἐκρύπτετο. ἅμα δὲ ἡμέρᾳ Γότθος ἀνήρ ἐνταῦθα ἦκων τὰς βοτάνας κατὰ τάχος ξυνέλεγεν, ἐκ μὲν τοῦ θάμνου ὑποτοπάζων οὐδὲν ἄχαρι, συχνὰ δὲ περισκοπῶν ἐς τὸ τῶν ἐναντίων στρατόπεδον, μὴ 6.26.24 τις ἐνθένδε ἐς αὐτὸν ἴοι. καὶ οἱ ἐπιπεσῶν ὄπισθεν ὁ Σκλαβηνὸς ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἀνάρπαστον ἐποίησατο, σφίγγων τε μέσον καρτερῶς χερσὶν ἀμφοτέραις τὸν ἄνθρωπον, ἔς τε τὸ στρατόπεδον ἤνεγκε καὶ φέρων 6.26.25 Βαλεριανῷ ἐνεχείρισεν. ὧ δὴ πυνθανομένῳ, ὅτῳ ποτὲ 6.26.25 Γότθοι πιστεύοντες καὶ τί τὸ ἐχυρὸν ἔχοντες ἦκιστα ἐθέλουσι προσχωρεῖν σφίσιν, ἀλλ' ἐκούσιοι τὰ δεινότατα ἐγκαρτεροῦσι, τὸν πάντα λόγον ἀμφὶ τῷ Βουρκεντίῳ ὁ βάρβαρος ἔφρασε καὶ αὐτὸν οἱ ἐς ὄψιν ἦκοντα 6.26.26 ἤλεγχε. ὁ δὲ Βουρκέντιος, ἐπεὶ ἔκλυτος ἦδη γεγονὼς ἦσθετο, οὐδὲν τῶν πεπραγμένων ἀπέκρυψε. διὸ δὴ Βελισάριος μὲν τοῖς ἐταίροις αὐτὸν ὅ τι βούλοιντο παρέδωκε χρῆσθαι, οἱ δὲ αὐτὸν ζῶντα οὐκ ἐς μακρὰν ἔκαυσαν, θεωμένων τὰ ποιούμενα τῶν πολεμίων. Βουρκέντιος μὲν οὕτω τῆς φιλοχρηματίας ἀπέλαυσε. 6.27.1 Βελισάριος δὲ οὐδὲν τι ἤσσον ἀντέχοντας τῇ ταλαιπωρίᾳ τοὺς βαρβάρους ὀρῶν ἐς τοῦ ὕδατος καθίστασθαι τὴν ἐπιβουλήν διανοεῖτο, ταύτη ῥᾶόν τε καὶ 6.27.2 εὐπορώτερον αἰρήσειν τοὺς πολεμίους οἰόμενος. καὶ, ἦν γὰρ τις κρήνη Αὐξίμου πρὸς βορρᾶν ἄνεμον ἐν χώρῳ κρημνώδει, τοῦ περιβόλου ἀπέχουσα ὅσον λίθου βολῆν, κατὰ βραχὺ μάλιστα τὸν ῥοῦν ἀφιεῖσα ἔς τινα δεξαμενὴν αὐτόθι ἐκ παλαιοῦ οὔσαν, ἢ τε δεξαμενὴ πλήρης γεγενημένη ἐκ ταύτης δὴ τῆς ὀλίγης ἐπιρροῆς παρείχετο πόνω οὐδενὶ τοῖς ἐν Αὐξίμῳ ὑδρεύεσθαι, ἐννοιά τις Βελισαρίῳ ἐγένετο ὡς, ἦν μὴ τὸ ὕδωρ ἐνταῦθα ξυσταίη, οὐ μὴ ποτε οἰοί τε ὧσιν οἱ βάρβαροι πρὸς τῶν πολεμίων βαλλόμενοι ἐν χρόνῳ πολλῷ ἀπὸ 6.27.3 τῆς ἐπιρροῆς τοὺς ἀμφορέας ἐμπλήσασθαι. διαφθεῖραι γοῦν ἐθέλων τὴν δεξαμενὴν ἐπενόει τάδε. ἐξοπλίσας τὸ στρατεύμα ὅλον, κύκλῳ τε αὐτὸ ἀμφὶ τὸν περίβολον ὡς ἐς μάχην ταξάμενος, δόκησιν τοῖς ἐναντίοις παρείχετο ὡς τῷ τειχίσματι προσβαλεῖν αὐτίκα δὴ μάλα 6.27.4 πανταχόθεν μέλλοι.

διὸ δὴ κατωρρωδικότες τὴν ἔφοδον οἱ Γότθοι ἐν ταῖς ἐπάλξεσιν ἡσυχῇ ἔμενον, ὡς 6.27.5 ἐνθένδε ἀμυνόμενοι τοὺς πολεμίους. ἐν τούτῳ δὲ Βελισάριος Ἰσαύρους πέντε τοὺς ἐς τὰς οἰκοδομίας ἐμπεύρους ξύν τε πελέκεσι καὶ ἄλλοις ὀργάνοις ἐς λίθων ἔκτομας ἐπιτηδείοις ἐς τὴν δεξαμενὴν ἀσπίδων πλήθει κρυπτομένους ἐσήγαγε, διαφθεῖραί τε καὶ διελεῖν τοὺς τοίχους πάσῃ δυνάμει κατὰ τάχος ἐκέλευεν. 6.27.6 οἱ δὲ βάρβαροι τέως μὲν τοὺς ἄνδρας ἐπὶ τὸ τεῖχος ὑπώπτειον ἰέναι, ἡσυχίαν ἦγον, ὅπως ἂν ὡς ἀγχοτάτω γενομένους εὐπετῶς βάλλοιεν, ἐν νῶ τὸ ποιούμενον ἤκιστα ἔχοντες· ἐπεὶ δὲ τοὺς Ἰσαύρους ἐντὸς γενομένους τῆς δεξαμενῆς εἶδον, λίθους τε καὶ τοξεύματα 6.27.7 πάντα ἐπ' αὐτοὺς ἔβαλλον. τότε δὴ οἱ μὲν ἄλλοι Ῥωμαῖοι ἅπαντες ὑπεχώρουν δρόμῳ, μόνοι δὲ οἱ πέντε Ἰσαυροί, ἐπεὶ ἐγένοντο ἐν τῷ ἀσφαλεῖ, ἔργου εἶχοντο. κύρτωμα γάρ τι ὑπὲρ τοῦ ὕδατος σκιᾶς ἕνεκα τοῖς 6.27.8 πάλαι ἀνθρώποις τῆδε πεποιήται. οὗ δὴ ἐντὸς γεγενημένοι ὡς ἤκιστα τῶν πολεμίων, καίπερ συχνὰ βαλ6.27.9 λόντων ἐφρόντιζον. διὸ δὴ οἱ Γότθοι ἐντὸς τοῦ περιβόλου μένειν οὐκέτι ἠνεύχοντο, ἀλλὰ ἀνοίξαντες τὴν ταύτη πυλῖδα ἐπὶ τοὺς Ἰσαύρους ἅπαντες θυμῷ 6.27.10 τε πολλῷ καὶ θορύβῳ ἐχόμενοι ἦσαν. καὶ οἱ Ῥωμαῖοι Βελισαρίου σφίσι ἐγκελευομένου σπουδῇ πολλῇ ὑπηντίαζον. γίνεται μὲν οὖν μάχη καρτερὰ ἐν χρόνῳ πολλῷ ὠθισμὸν ἔχουσα καὶ φόνος ἐκατέρων πολὺς. 6.27.11 Ῥωμαίων δὲ μᾶλλον συχνοὶ ἔπιπτον. ἄτε γὰρ οἱ βάρβαροι ὑπερθεν ἀμυνόμενοι ὀλίγοι τε πολλοὺς ἐβιάζοντο καὶ τῷ ὠθισμῷ περιγενόμενοι πλείους ἔκτεινον ἢ 6.27.12 αὐτοὶ ἔθνησκον. ἐνδιδόναι μέντοι Ῥωμαῖοι οὐδαμῇ ἠθέλον, παρόντα τε καὶ κραυγῇ ἐγκελυόμενον Βελι6.27.13 σάριον αἰσχυρόμενοι. τότε δὴ καὶ βέλος τι ἐπὶ τοῦ στρατηγοῦ τὴν γαστέρα ἦει ξὺν ροίζῳ πολλῷ, πρὸς τοὺς τῶν ἐναντίων, εἴτε τύχη τινὶ εἴτε προνοίᾳ ἐνταῦθα 6.27.14 βληθέν. ὅπερ Βελισάριος μὲν ὡς ἤκιστα εἶδεν. οὐ γὰρ οὖν οὔτε φυλάσσεσθαι οὔτε πη ἐκτρέπεσθαι ἴσχυσε. δορυφόρος δὲ τις Οὐνίγαστος ὄνομα παρ' αὐτὸν ἐστηκὼς κατενόησέ τε οὐκ ἄποθεν ὄν τῆς Βελισαρίου γαστρὸς, καὶ χεῖρα τὴν δεξιὰν προβαλλόμενος ἔσωσε μὲν τὸν στρατηγὸν ἐκ τοῦ παραδόξου, αὐτὸς δὲ πληγεὶς τῷ τοξεύματι εὐθύς μὲν περιώδυνος γεγονὼς 6.27.15 ἀνεχώρησε. μετὰ δὲ τῶν νεύρων οἱ ἀποκοπέντων οὐκέτι τὴν χεῖρα ἐνεργεῖν ἴσχυεν. ἢ τε μάχη πρῶτῃ 6.27.16 ἀρξαμένη ἐς μέσην ἡμέραν ἀφίκετο. καὶ τῶν Ἀρμενίων ἄνδρες ἑπτὰ ὑπὸ τε Ναρσῆ καὶ Ἀρατίῳ τασσόμενοι ἔργα ἐπεδείξαντο ἀρετῆς ἄξια, ἕς τε τὴν δυσχωρίαν, ἢ μάλιστα ἀνάτης ἦν, ὥσπερ ἐν τῷ ὁμαλεῖ περιθέοντες καὶ κτείνοντες τῶν πολεμίων τοὺς ἀεὶ σφίσι ἀντιστατοῦντας, ἕως διωσάμενοι τοὺς ἐκείνη βαρβάρους 6.27.17 ἐτρέψαντο. οἱ τε ἄλλοι Ῥωμαῖοι ἐνδιδόντας ὀρῶντες ἤδη τοὺς πολεμίους ἐδίωκον καὶ ἡ τροπὴ λαμπρὰ ἐγεγόνει, οἱ τε βάρβαροι αὐθις ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένε6.27.18 νοντο. Ῥωμαῖοι μὲν οὖν τὴν τε δεξαμενὴν διεφθάρθαι καὶ τοῖς Ἰσαύροις ἅπαν ἐπιτετελέσθαι τὸ ἔργον ᾧοντο, οἱ δὲ οὐδὲ ὅσον χάλικα ἐνθένδε ἀφελέσθαι παντελῆς 6.27.19 ἴσχυσαν. οἱ γὰρ πάλαι τεχνῖται, ἀρετῆς ἐς τὰ ἔργα ἐπιμελούμενοι μάλιστα, οὕτω δὴ καὶ ταύτην τὴν οἰκοδομίαν εἰργάσαντο, ὥστε μήτε χρόνῳ μήτε ἀνθρώπων 6.27.20 ἐπιβουλή εἴκειν. ἄπρακτοι γοῦν οἱ Ἰσαυροί, ἐπειδὴ Ῥωμαίους τοῦ χώρου κρατήσαντας εἶδον, ἐκ τῆς δεξαμενῆς ἀπαλλαγέντες ἐς τὸ στρατόπεδον ἀπεχώρησαν. 6.27.21 διὸ δὴ Βελισάριος τῶν τε ζώων τὰ νεκρὰ καὶ βοτάνας ἐς ἀνθρώπου φθορὰν ἰκανῶς πεφυκυίας ρίπτειν ἐν τῷ ὕδατι τοὺς στρατιώτας ἐκέλευε καὶ λίθον κατακεκαυμένην ἐνδεδεχέστατα (ἦν πάλαι μὲν τίτανον, τανῦν δὲ ἄσβεστον καλεῖν νενομίκασιν) ἐμβαλόντας ἐνταῦθα 6.27.22 σβεννύειν. καὶ οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίουν, οἱ δὲ βάρβαροι φρέατι ἐντὸς τοῦ περιβόλου ὕδωρ τι βραχὺ ὡς μάλιστα ἔχοντι, ἐν τούτῳ δὴ τῷ χρόνῳ ἐλασσόνως ἢ 6.27.23 κατὰ τὴν χρεῖαν ἐχρῶντο. καὶ τὸ λοιπὸν Βελισάριος οὔτε βία τὸ χωρίον ἐλεῖν οὔτε τινὰ ἐπιβουλήν ἐπιδείξασθαι ὕδατος πέρι ἢ ἄλλου ὄτουοῦν ἐν σπουδῇ ἐποιεῖτο, μόνῳ τῷ λιμῷ περιέσεσθαι τῶν πολεμίων 6.27.24 ἐλπίδα ἔχων. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τῆς φυλακῆς

ισχυρότατα έπεμελείτο. οί τε Γότθοι καταδοκοῦντες ἔτι τὸν ἐκ Ῥαβέννης στρατὸν ἐν πολλῇ ἀπορία τῶν ἀναγκαίων ἠσύχαζον. 6.27.25 Ἦδη δὲ οἱ ἐν Φισούλῃ πολιορκούμενοι ὡς μάλιστα τῷ λιμῷ ἐπιέζοντο, φέρειν τε τὸ κακὸν οὐχ οἷοί τε ὄντες, ἀπειπόντες δὲ καὶ πρὸς τὴν ἐκ Ῥαβέννης ἐλπίδα, 6.27.26 τοῖς ἐναντίοις προσχωρεῖν ἔγνωσαν. Κυπριανῶ τοίνυν καὶ Ἰουστίνῳ ἐς λόγους ἐλθόντες, τά τε πιστὰ ὑπὲρ τῶν σωματίων λαβόντες, σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὸ φρούριον ὁμολογία παρέδωσαν. καὶ αὐτοὺς οἱ ἀμφὶ Κυπριανὸν ζῦν τῷ Ῥωμαίων στρατῷ ἐπαγόμενοι, φρουρὰν τε αὐτάρκη ἐν Φισούλῃ καταστησάμενοι, ἐς Αὔξιμον ἦλθον. 6.27.27 Βελισάριος δὲ αὐτῶν τοὺς ἡγουμένους τοῖς ἐν Αὔξιμῳ βαρβάροις ἀεὶ ἐνδεικνύμενος ἐκέλευε τῆς ἀπονοίας μεθίεσθαι, τὴν ἐκ Ῥαβέννης ἀποσεισαμένους ἐλπίδα· ὄνησις γάρ τις οὐ μὴ ποτε οὐδὲ αὐτοῖς ἔσται, ἀλλ' ἐπὶ πλεῖστον τῇ τάλαιπωρία κεκακωμένοι οὐδὲν ἦσσαν 6.27.28 ἐς ταῦτὸν τύχης τοῖς ἐν Φισούλῃ ἀφίξονται. οἱ δὲ πολλὰ ἐν σφίσι αὐτοῖς λογισάμενοι, ἐπειδὴ τῷ λιμῷ οὐκέτι ἀντεῖχον, τοὺς τε λόγους ἐνεδέχοντο καὶ παραδοῦναι τὴν πόλιν ἠξίου, ἐφ' ᾧ αὐτοὶ ἀπαθεῖς κακῶν 6.27.29 ζῦν τοῖς χρήμασιν ἐπὶ Ῥαβέννης πορεύονται. διὸ δὴ Βελισάριος τοῖς παροῦσι διηπορεῖτο, πολεμίους μὲν τοιούτους τε τὴν ἀρετὴν καὶ τοσοῦτους τὸ πλῆθος τοῖς ἐν Ῥαβέννῃ ἀναμίγνυσθαι ἀξύμφορον εἶναι οἰόμενος, τοῦ δὲ καιροῦ ὑστερῆσαι ὡς ἠκιστα ἠθελεν, ἀλλ' ἐπὶ Ῥάβεννάν τε καὶ Οὐίττινιν, ἠωρημένων ἔτι 6.27.30 τῶν πραγμάτων, ἰέναι. Φράγγοι γὰρ αὐτὸν ζυνετάρασσον, Γότθοις ἐς ἐπικουρίαν ἀφίξεσθαι αὐτίκα δὴ μάλα ἐπίδοξοι ὄντες. ὧν δὴ προτερῆσαι τὴν παρουσίαν ἐν σπουδῇ ἔχων διαλύειν τὴν προσεδρείαν μήπω 6.27.31 Αὔξιμου ἀλούσης οὐχ οἷός τε ἦν. οἱ τε στρατιῶται οὐκ εἶων συγχωρεῖν τοῖς βαρβάροις τὰ χρήματα, τραύματα μὲν πολλὰ ἐνδεικνύμενοι, ὧν περ ἐνταῦθα πρὸς αὐτῶν ἔτυχον, πόνους δὲ πάντας ἀπαριθμοῦντες τοὺς ἐν ταύτῃ σφίσι τῇ πολιορκίᾳ ζυμπεπτωκότας, ὧν δὴ ἄλλα εἶναι τῶν ἠσημένων τὰ λάφυρα ἰσχυρίζοντο. 6.27.32 τέλος δὲ οἱ τε Ῥωμαῖοι καιροῦ ὀξύτητι ἀναγκασθέντες, καὶ Γότθοι τῷ λιμῷ βιαζόμενοι ζυνίασιν ἀλλήλοις, ἐφ' ᾧ τῶν μὲν χρημάτων τὰ ἡμίσεια Ῥωμαῖοι ἐν σφίσι αὐτοῖς διανεμῶνται, τὰ δὲ λειπόμενα Γότθοι ἔχοντες 6.27.33 βασιλέως κατήκοοι ὦσιν. ἐκάτεροι τοίνυν ὑπὲρ τούτων τὰ πιστὰ ἔδωσαν, Ῥωμαίων μὲν οἱ ἄρχοντες τὰ ζυγκεείμενα κύρια εἶναι, Γότθοι δὲ τῶν χρημάτων οὐδ' 6.27.34 ὅτιοῦν ἀποκρύψασθαι. οὕτω τε δὴ τὰ χρήματα πάντα ἐνείμαντο καὶ Ῥωμαῖοι μὲν Αὔξιμον ἔσχον, οἱ δὲ βάρβαροι τῷ βασιλέως στρατεύματι ἀνεμίγνυντο. 6.28.1 Ἐπεὶ δὲ Βελισάριος Αὔξιμον εἶλε, Ῥάβενναν πολιορκεῖν ἐν σπουδῇ ἐποιεῖτο καὶ ἅπαν τὸ στράτευμα ἐνταῦθα ἐπῆγε. Μάγνον τε πέμψας ζῦν πλήθει πολλῶ ὑπὲρ Ῥαβέννης ἐκέλευε Πάδου τε τοῦ ποταμοῦ τὴν ὄχθιν ἀεὶ περιόντα φυλακὴν ἔχειν, ὅπως δὴ μὴ τὸ λοιπὸν ἐνθὲνδε οἱ Γότθοι τὰ ἐπιτήδεια ἐσκομίζωνται. 6.28.2 καὶ Βιτάλιος δὲ οἱ ζῦν στρατῷ ἐκ Δαλματίας ἀφικόμενος ὄχθιν τοῦ ποταμοῦ τὴν ἑτέραν ἐφύλασσε. ἐνταῦθα αὐτοῖς ζυνέβη τις τύχη, δήλωσιν ἄντικρυς ποιουμένη ὅτι δὴ αὐτὴ πρυτανεύει ἀμφοτέροις τὰ 6.28.3 πράγματα. συχνὰς γὰρ οἱ Γότθοι ἀκάτους πρότερον ἐν Λιγούροις συλλέξαντες ἐς τὸν Πάδον καθῆκαν, ἄσπερ ἐμπλησάμενοι σίτου τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτη. 6.28.4 δειῶν πλεῖν ἐπὶ Ῥαβέννης διεννοῦντο. οὕτω δὲ τοῦ ποταμοῦ τούτου τὸ ὕδωρ ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ὑπέληγεν ὥστε αὐτοῦ ναυτίλλεσθαι τὸ παράπαν ἀδύνατα ἦν, ἕως ἐπελθόντες Ῥωμαῖοι τὰς ἀκάτους σὺν τοῖς φορτίοις 6.28.5 ἅπασιν εἶλον. ὁ τε ποταμὸς οὐ πολλῶ ὕστερον ἐς ῥοῦν ἐπανιών τὸν καθήκοντα ναυσίπορος τὸ λοιπὸν ἐγεγόνει. τοῦτο δὲ αὐτῷ ζυμβῆναι οὐ πώποτε πρὸ 6.28.6 τερον ἀκοῆ ἴσμεν. ἤδη τε οἱ βάρβαροι ἤρξαντο τῶν ἐπιτηδείων ὑποσπανίζειν. οὔτε γὰρ διὰ κόλπου τι ἐσκομίζεσθαι τοῦ Ἰονίου εἶχον, θαλασσοκρατούντων πανταχῇ τῶν πολεμίων, καὶ τοῦ ποταμοῦ ἀπεκέκλειντο. 6.28.7 γνόντες δὲ οἱ Φράγγων ἄρχοντες τὰ ποιούμενα προσποιεῖσθαι τε τὴν Ἰταλίαν ἐθέλοντες, πρέσβεις παρὰ τὸν Οὐίττινιν πέμπουσι, ζυμμαχίας ὑπόσχεσιν προτεῖ 6.28.8

νόμενοι, ἐφ' ᾧ τῆς χώρας ζῶν αὐτῶ ἄρξουσιν. ὅπερ Βελισάριος ὡς ἤκουσε, πρέσβεις καὶ αὐτὸς ἀντεροῦντας Γερμανοῖς ἔπεμψεν ἄλλους τε καὶ Θεοδόσιον τὸν τῆ οἰκία τῆ αὐτοῦ ἐφροσῶτα. 6.28.9 Πρῶτοι μὲν οὖν οἱ Γερμανῶν πρέσβεις Οὐίττιγιδι ἐς ὄψιν ἔλθόντες ἔλεξαν τοιάδε «Ἐπεμψαν ἡμᾶς οἱ «Γερμανῶν ἄρχοντες, δυσχεραίνοντες μὲν ὅτι δὴ πρὸς «Βελισαρίου πολιορκεῖσθαι ὑμᾶς ἤκουσαν, τιμωρεῖν «δὲ ὑμῖν ὅτι τάχιστα κατὰ τὸ ζυμμαχικὸν ἐν σπουδῇ 6.28.10 «ἔχοντες. τὸ μὲν οὖν στρατόπεδον ἀνδρῶν μαχίμων «οὐχ ἦσσαν ἢ ἐς μυριάδας πεντήκοντα ἤδη που τὰς «Ἄλπεις ὑπερβεβηκέναι οἰόμεθα, οὐσπερ τοῖς πελέκεσι «τὴν Ῥωμαίων στρατιὰν ζύμπασαν ἐν τῇ πρώτῃ ὀρμῇ 6.28.11 «καταχῶσειν ἀυχοῦμεν. ὑμᾶς δὲ οὐ τῶν δουλωσομέων τῇ γνώμῃ ἔπεσθαι ἄξιον, ἀλλὰ τῶν ἐς κίνδυνον 6.28.12 «πολέμου εὐνοία τῇ ἐς Γότθους καθισταμένων. ἄλλως «τε, ἦν μὲν τὰ ὄπλα ζῶν ἡμῖν ἔλησθε, οὐδεμία λελεῖ»ψεται Ῥωμαίοις ἐλπίς ἀμφοτέροις τοῖς στρατεύμασιν «ἐς χεῖρας ἰέναι, ἀλλ' αὐτόθεν πόνω οὐδενὶ ἀναδησῶ. 6.28.13 «μεθα τὸ τοῦ πολέμου κράτος. ἦν δὲ γε ζῶν Ῥω»μαίοις τετάζονται Γότθοι, οὐδ' ὡς τῶ τῶν Φράγγων «ἔθνει ἀνθέξουσιν (οὐ γὰρ ἐξ ἀντιπάλου τῆς δυνάμεως «ὁ ἀγὼν ἔσται), ἀλλὰ περιέσται ὑμῖν τὸ ζῶν τοῖς πάν6.28.14 «των πολεμιωτάτοις ἠσσησθαι. ἐς προὔπτον δὲ κακὸν «ἰέναι, παρὸν κινδύνου ἐκτὸς σώζεσθαι, πολλὴ ἄνοια. «ὄλως δὲ ἄπιστον πᾶσι βαρβάρους τὸ Ῥωμαίων καθέ6.28.15 «στηκε γένος, ἐπεὶ καὶ φύσει πολέμιόν ἐστιν. ἡμεῖς «μὲν οὖν ξυνάρξομέν τε βουλομένοις ὑμῖν Ἰταλίας «ἀπάσης καὶ τὴν χώραν διοικησόμεθα, ὅπη ἂν δοκῇ «ὡς ἄριστα ἔχειν. σὲ δὲ καὶ Γότθους ἐλέσθαι εἰκὸς «ὅ τι ἂν ὑμῖν ξυνοίσειν μέλλῃ.» Φράγγοι μὲν το6.28.16 σαῦτα εἶπον. παρελθόντες δὲ καὶ οἱ Βελισαρίου πρέσβεις ἔλεξαν ὧδε «Ὡς μὲν οὐδὲν ἂν τῶ βασιλέως «στρατῶ λυμανεῖται τὸ Γερμανῶν πλῆθος, ὧπερ οὔτοι «δεδίττεσθαι ὑμᾶς ἀξιοῦσι, τί ἂν τις ἐν ὑμῖν μακρο»λογοίῃ, οἷς γε διὰ μακρὰν ἐμπειρίαν ἄπασαν ἐξεπί»στασθαι τὴν τοῦ πολέμου ῥοπήν ζυμβαίνει, καὶ ὡς «ἦκιστα ἀρετὴ ἀνθρώπων ὀμίλῳ φιλεῖ ἐλασοῦσθαι; 6.28.17 «ἔωμεν γὰρ λέγειν ὡς καὶ πάντων μάλιστα βασιλεῖ «πᾶρεστι πλήθει στρατιωτῶν περιεῖναι τῶν πολεμίων. «τὸ δὲ δὴ τούτων πιστὸν, ᾧ χρῆσθαι ἀυχοῦσιν ἐς «πάντας βαρβάρους, μετὰ γε Θορίγγους καὶ τὸ Βουρ»γουζιώνων ἔθνος, καὶ ἐς τοὺς ζυμμάχους ὑμᾶς παρὰ 6.28.18 «τῶν ἀνδρῶν ἐπιδέδεικται. ὡς ἡμεῖς γε ἠδέως ἂν «Φράγγους ἐροῖμεθα τίνα ποτὲ μέλλοντες ὁμεῖσθαι «θεὸν τὸ τῆς πίστεως ὑμῖν ἐχυρὸν ἰσχυρίζονται δώσειν. 6.28.19 «τὸν γὰρ ἤδη αὐτοῖς ὁμωμοσμένον ὄντινα τετιμήκασι «τρόπον ἐπίστασθε δὴ που· οἷ γε χρήματα μὲν το»σαῦτα τὸ πλῆθος, Γαλλίας δὲ ὄλας παρ' ὑμῶν ἐπὶ «ζυμμαχία κεκομισμένοι οὐχ ὅσον ὑμῖν τοῦ κινδύνου «συνάρασθαι οὐδαμῶς ἔγνωσαν, ἀλλὰ καὶ ὄπλα οὕτως «ἀνέδην καθ' ὑμῶν εἶλοντο, εἴ τις ἐν ὑμῖν τῶν πρὸς 6.28.20 «τῶ Πάδῳ ζυμπεπτωκότων διασώζεται λόγος. καὶ τί «δεῖ τὰ φθάσαντα λέγοντας ἐλέγχειν τὸ τῶν Φράγγων «ἀσέβημα; τῆς παρούσης αὐτῶν πρεσβείας οὐδὲν ἂν 6.28.21 «γένοιτο μιαιώτερον. ὥσπερ γὰρ ἐπιλεησμένοι τῶν «σφίσις αὐτοῖς ὠμολογημένων τε καὶ ταῖς ζυν»θήκαις ὁμωμοσμένων κοινωνεῖν τῶν πάντων ὑμῖν 6.28.22 «ἀξιοῦσιν. ἦν δὲ καὶ τούτου παρ' ὑμῶν τύχωσιν, εἰς «τί ποτε αὐτοῖς τελευτήσει τὸ τῶν χρημάτων ἀκόρεστον «σκοπεῖσθαι προσήκει.» 6.28.23 Τοσαῦτα μὲν καὶ οἱ Βελισαρίου πρέσβεις ἔλεξαν. Οὐίττιγισ δὲ ζῶν Γότθων τοῖς ἀρίστοις πολλὰ κοινολογησάμενος τὰς τε πρὸς βασιλέα ζυνθήκας εἴλετο καὶ ἀπράκτους ἀπεπέμψατο τοὺς Γερμανῶν πρέσβεις. καὶ τὸ λοιπὸν Γότθοι μὲν καὶ Ῥωμαῖοι πρὸς ἀλλήλους ἐπεκηρυκεύοντο ἤδη, Βελισάριος δὲ οὐδὲν τι ἦσσαν ἐφύλασσε τοῦ μὴ τοὺς βαρβάρους τὰ ἐπιτήδεια ἐσκο6.28.24 μίζεσθαι. καὶ Βιτάλιον μὲν ἐς Βενετίους ἰόντα ὡς πλεῖστα ἐπάγεσθαι τῶν ἐκείνη χωρίων ἐκέλευεν, αὐτὸς δὲ Ἰλδίγερα πέμψας τὸν Πάδον ἐφύλασσαν ἐκατέρωθεν, ὅπως τε οἱ βάρβαροι μᾶλλον ἀπορία τῶν ἀναγκαίων ἐνδύσουσι καὶ τὰς ζυνθήκας ποιήσονται ἢ αὐτὸς βού6.28.25 λεται. καὶ ἐπεὶ σῖτον πολὺν ἐν δημοσίοις οἰκίμασιν ἔτι ἐντὸς Ῥαβέννης ἀποκεῖσθαι

ἔγνω, τῶν τινὰ ταύτη ὠκημένων ἀνέπεισε χρήμασι ταῦτα δὴ τὰ οἰκήματα ζῦν 6.28.26 τῷ σίτῳ λάθρα ἐμπρῆσαι. φασὶ δὲ καὶ γνώμη Ματασούνθης, τῆς Οὐίτιγιδος γυναικὸς, ταῦτα ἀπολωλέναι. ἐπειδὴ τε ὁ σίτος ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐκέκαυτο, οἱ μὲν τινες ἐξ ἐπιβουλῆς γεγενῆσθαι τὸ ἔργον ὑπετόπαζον, 6.28.27 οἱ δὲ κεραυνῷ τὸν χῶρον βεβλήσθαι ὑπόπτειον. ἐκάτερα δὲ λογιζόμενοι Γότθοι τε καὶ Οὐίτιγεις ἐς ἀμηχανίαν ἔτι μᾶλλον ἐνέπιπτον, οὐδὲ σφίσι αὐτοῖς πιστεύειν τὸ λοιπὸν ἔχοντες καὶ πρὸς τοῦ θεοῦ πολεμεῖσθαι οἰόμενοι. ταῦτα μὲν οὖν ταύτη ἐπράσσετο. 6.28.28 Ἐν δὲ Ἄλπεσιν, αἱ Γάλλους τε καὶ Λιγούρους διορίζουσιν, ἄσπερ Ἄλπεις Κουτίας καλοῦσι Ῥωμαῖοι, 6.28.29 φρούρια συχνὰ ξυμβαίνει εἶναι. οὗ δὴ Γότθοι ἐκ παλαιοῦ πολλοὶ τε καὶ ἄριστοι, ζῦν τε γυναῖξιν καὶ παισὶ τοῖς αὐτῶν ὠκημένοι, φυλακὴν εἶχον· οὐσπερ ἐπεὶ οἱ βούλεσθαι Βελισάριος προσχωρεῖν ἤκουσε, τῶν οἱ ἐπομένων τινὰ, Θωμᾶν ὄνομα, ζῦν ὀλίγοις τισὶ παρ' αὐτοῦς ἔπεμψεν, ἐφ' ᾧ τὰ πιστὰ δόντες παραστήσονται 6.28.30 ὁμολογία τοὺς ταύτη βαρβάρους. καὶ αὐτοὺς ἐς τὰς Ἄλπεις ἀφικομένους Σίσιγεις, ὃς τῶν ἐνταῦθα φυλακτηρίων ἦρχεν, ἐνὶ τῶν φρουρίων δεξάμενος, αὐτὸς τε προσεχώρησε 6.28.31 καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστους εἰς τοῦτο ἐνήγεν. ἐν τούτῳ δὲ Οὐραΐας τετρακισχιλίους Λιγούρους τε καὶ τῶν ἐν ταῖς Ἄλπεσι φρουρίων ἀπολεξάμενος, ἐπὶ Ῥάβενναν 6.28.32 ὡς βοηθήσων κατὰ τάχος ἦει. οἵπερ ἐπειδὴ τὰ Σισίγιδι πεπραγμένα ἐπύθοντο, ἀμφὶ τοῖς οἰκείοις δεδιότες, 6.28.33 ἐνταῦθα πρῶτον ἠξίουσαν εἶναι. διὸ δὴ Οὐραΐας παντὶ τῷ στρατῷ ἐς τὰς Ἄλπεις Κουτίας ἦλθε καὶ τὸν Σίσιγιν ζῦν τοῖς ἀμφὶ τὸν Θωμᾶν ἐπολιόρκει. ταῦτα Ἰωάννης τε, ὁ Βιταλιανοῦ ἀδελφιδοῦς, καὶ Μαρτίνος πυθόμενοι (ἀγχοτάτω γὰρ Πάδου ποταμοῦ ὄντες ἐτύγχανον) κατὰ τάχος ἐβοήθουν παντὶ τῷ στρατῷ καὶ τῶν ἐν ταῖς Ἄλπεσι φρουρίων τισὶν ἐξ ἐπιδρομῆς ἐπισκήψαντες εἶλον, καὶ τοὺς ἐνταῦθα ὠκημένους ἠνδραποδίσαντο, ἐν οἷς παῖδας τε συχνούς καὶ γυναῖκας τῶν ὑπὸ τῷ 6.28.34 Οὐραΐα στρατευομένων ζυνέπεσεν εἶναι. πλεῖστοι γὰρ αὐτῶν ἐκ τούτων δὴ τῶν φρουρίων ὀρμώμενοι εἶποντο. 6.28.35 οἵπερ, ἐπεὶ ἀλῶναι τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔμαθον, ἀποταξάμενοι τοῦ Γότθων στρατοπέδου ἐκ τοῦ αἰφνιδίου, τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην προσχωρεῖν ἔγνωσαν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ Οὐραΐας οὔτε τι ἐνταῦθα ἀνύτειν οὔτε τοῖς ἐν Ῥαβέννη κινδυνεύουσι Γότθοις βοηθεῖν ἴσχυσεν, ἀλλὰ ἄπρακτος ἐς Λιγουρίαν ζῦν ὀλίγοις ἐλθὼν ἠσυχῆ ἔμενε. καὶ Βελισάριος κατ' ἐξουσίαν Οὐίτιγιν τε καὶ Γότθων τοὺς δοκίμους ἐν Ῥαβέννη καθεῖρξε. 6.29.1 Τότε δὲ καὶ πρέσβεις ἐκ βασιλέως ἀφίκοντο Δόμνικός τε καὶ Μαξιμίνος, ἐκ βουλῆς ἄμφω, ἐφ' ᾧ 6.29.2 τὴν εἰρήνην κατὰ τάδε ποιήσονται. Οὐίτιγιν μὲν πλούτου τὸ ἥμισυ τοῦ βασιλικοῦ φέρεσθαι, χώρας τε ἄρχειν ἢ ἐκτὸς Πάδου ποταμοῦ ἐστὶ τῶν δὲ δὴ χρημάτων τὸ ἥμισυ βασιλέως εἶναι, καὶ αὐτὸν ὅσα ἐντὸς Πάδου ποταμοῦ ἐστὶν ὑπήκοα ἐς ἀπαγωγὴν φόρου 6.29.3 ποιήσασθαι. Βελισαρίῳ τε οἱ πρέσβεις τὰ βασιλέως γράμματα δείξαντες ἐς Ῥαβένναν ἐκομίσθησαν. μαθόντες δὲ Γότθοι καὶ Οὐίτιγεις ἐφ' ᾧ ἤκoiεν, ἄσμενοι κατὰ 6.29.4 ταῦτα ὠμολόγησαν τὰς σπονδὰς θήσεσθαι. ἄπερ ἀκούσας Βελισάριος ἤσχαλλεν, ἐν ξυμφορᾷ μεγάλῃ ποιούμενος, εἰ μὴ τις αὐτὸν ἐῷ, παρὸν οὐδενὶ πόνῳ, τό τε κράτος τοῦ πολέμου παντὸς φέρεσθαι καὶ δορυάλω 6.29.5 τὸν Οὐίτιγιν ἐς Βυζάντιον ἀγαγεῖν. ἐπειδὴ τε οἱ πρέσβεις ἐκ Ῥαβέννης πρὸς αὐτὸν ἴκοντο, γράμμασιν 6.29.6 οἰκείοις ἐπιρρώσαι τὰς ξυνθήκας ἤκιστα ἠθέλεν. ὥνπερ οἱ Γότθοι αἰσθόμενοι νῶν τε δολερῶν τὴν εἰρήνην σφίσι Ῥωμαίους προτείνεσθαι ὑπετόπαζον, καὶ ὑποψία ἐς αὐτοὺς μεγάλη ἐχρῶντο, ἀντικρὺς τε ἡδὴ ἔφασκον ἄνευ τῶν Βελισαρίου γραμμάτων τε καὶ ὄρκων οὔποτε 6.29.7 ξυνθήκας πρὸς αὐτοὺς θήσεσθαι. ἀκούσας δὲ Βελισάριος λαιδορεῖσθαι οἱ τῶν ἀρχόντων τινὰς, ὡς δὴ ἐπιβουλεύων τοῖς βασιλέως πράγμασι τὸν πόλεμον καταλύειν οὐδαμῶς βούλοιο, ξυγκαλέσας ἅπαντας, Δομνίκου 6.29.8 τε καὶ Μαξιμίνου παρόντων, ἔλεξε τοιάδε «Τὴν μὲν «τοῦ πολέμου τύχην ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὡς ἤκιστα ἐστάναι «αὐτὸς τε οἶδα καὶ

ὕμῶν ἕκαστον ταῦτά μοι γινώσκειν 6.29.9 «ὕπερ αὐτῆς οἶμαι. πολλοὺς τε γὰρ ἐπίδοξος, ὅτι δὴ «ἐς αὐτοὺς ἀφίξεται, οὕσα ἢ τῆς νίκης ἐλπίς ἔσφηλε, «καὶ τοῖς ἡτυχηκένοι δοκοῦσι τῶν ἐχθρῶν ἤδη παρὰ 6.29.10 «δόξαν περιεῖναι ξυνέβη. διὸ δὴ φημι χρῆναι τοὺς «ὕπερ τῆς εἰρήνης βουλευομένους οὐ τὴν ἀγαθὴν «ἐλπίδα προβάλλεσθαι μόνον, ἐφ' ἐκάτερα δὲ τὴν ἀπό»βασιν ἔσεσθαι σφίσι ἐν νῶ ἔχοντας, οὕτω τὴν αἴρεσιν 6.29.11 «ποιεῖσθαι τῆς γνώμης. τούτων δὲ τοιούτων ὄντων, «ὕμᾶς τε τοὺς ξυνάρχοντας καὶ τούσδε τοὺς βασιλέως «πρέσβεις ξυνεισάγειν ἔδοξεν ἔμοιγε, ὅπως ἐν τῷ «παρόντι κατ' ἐξουσίαν ἐλόμενοι ὅ τι ἂν βασιλεῖ «ξυνοίσειν δοκῆ, μήποτε τινα ὀπίσω τῶν πραγμάτων 6.29.12 «κατ' ἐμοῦ ποιήσησθε μέμψιν. τῶν γὰρ ἀτοπωτάτων «ἂν εἴη σιωπᾶν μὲν ἕως ἔξεστιν ἐξελέσθαι τὰ κρείσσω, «σκοπούμενοις δὲ τὴν ἀπὸ τῆς τύχης ἀπόβασιν τὰς 6.29.13 «αἰτίας ποιεῖσθαι. ὅσα μὲν οὖν ἐς τὴν τοῦ πολέμου «διάλυσιν βασιλεῖ τε δέδοκται καὶ Οὐιττίγιδι βουλο6.29.14 «μένω ἐστίν, ἐπίστασθε δὴ που. εἰ δὲ καὶ ὑμῖν ζύμ»φορα ταῦτα εἶναι δοκεῖ, λεγέτω παρελθῶν ἕκαστος. «εἰ μέντοι πᾶσάν τε Ἰταλίαν οἶεσθε Ῥωμαίοις ἀνασώ»σασθαι οἰοί τε εἶναι καὶ τῶν πολεμίων τὴν ἐπικρά»τησιν ποιήσασθαι, οὐδὲν κωλύσει μηδὲν ὑποστεῖλα6.29.15 «μένους εἰπεῖν.» ταῦτα ἐπεὶ Βελισάριος εἶπεν, ἅπαντες ἄντικρυς ἀπεφήναντο τὰ βασιλέως βουλευόμενα βέλτιστα εἶναι, καὶ οὐδὲν αὐτοὺς οἴους τε ἔσεσθαι περὶ6.29.16 τέρω τοὺς πολεμίους ἐργάζεσθαι. Βελισάριος δὲ ἠσθεὶς τῶν ἀρχόντων τῇ γνώμῃ γράμμασιν αὐτὴν ἠξίου δηλώσαι, ὡς μήποτε αὐτὴν ἀρνηθεῖεν. οἱ δὲ καὶ γράψαντες ἐν βιβλιδίῳ ἐδήλουν οὐχ οἰοί τε εἶναι περιέσεσθαι τῷ πολέμῳ τῶν ἐναντίων. 6.29.17 Ταῦτα μὲν ἐν τῷ Ῥωμαίων στρατοπέδῳ ἐγίνετο. Γότθοι δὲ τῷ λιμῷ πιεζόμενοι οὐκέτι τε ἀντέχειν τῇ τάλαιπωρίᾳ δυνάμενοι Οὐιττίγιδος μὲν τῇ ἀρχῇ ἠχθοντο ἅτε ὡς μάλιστα δεδυστυχηκότος, βασιλεῖ δὲ προσχωρεῖν ὤκνουν, δεδιότες ἄλλο μὲν οὐδὲν, ὅπως δὲ μὴ δοῦλοι βασιλέως γενόμενοι ἔκ τε Ἰταλίας ἀνίστασθαι ἀναγκάζονται καὶ ἐς Βυζάντιον ἰόντες ἐνταῦθα ἰδρύσε6.29.18 σθαι. ἐν σφίσι οὖν αὐτοῖς βουλευσάμενοι, εἴ τι ἐν Γότθοις καθαρὸν ἦν, βασιλέα τῆς ἐσπερίας Βελισάριον ἀνειπεῖν ἔγνωσαν. πέμψαντες δὲ παρ' αὐτὸν λάθρα ἐδέοντο ἐς τὴν βασιλείαν καθίστασθαι· ταύτη γὰρ 6.29.19 αὐτῷ ἄσμενοι ἔψεσθαι ἰσχυρίζοντο. Βελισάριος δὲ καταστῆναι μὲν ἐς τὴν ἀρχὴν οὐχ ἐκόντος βασιλέως 6.29.20 ἠκιστα ἠθέλε. τῷ τε γὰρ τοῦ τυράννου ὀνόματι ὑπερφυῶς ἠχθετο καὶ ὄρκους δεινοτάτοις πρὸς βασιλέως καταληφθεὶς πρότερον ἔτυχε, μήποτε αὐτοῦ περιόντος νεωτεριεῖν· ὅπως δὲ τὰ παρόντα ὡς ἄριστα διοικήσεται, ἀσμένως ἔδοξε τοὺς τῶν βαρβάρων λόγους ἐνδέχεσθαι. 6.29.21 ὧν δὴ αἰσθόμενος Οὐίττιγισ ἐδρασε τε καὶ Γότθους ὡς βέλτιστα βεβουλευσθαι εἰπὼν Βελισαρίῳ καὶ αὐτὸς λάθρα παρήνει ἐς τὴν βασιλείαν ἰέναι· οὐδένα γὰρ οἱ 6.29.22 ἐμποδῶν στήσεσθαι. καὶ τότε δὴ Βελισάριος αὐθις τοὺς τε βασιλέως πρέσβεις καὶ πάντας ξυγκαλέσας τοὺς ἄρχοντας ἠρώτα, εἰ αὐτοῖς λόγου πολλοῦ ἄξιον εἶναι δοκεῖ Γότθους τε ἅπαντας ξὺν Οὐιττίγιδι δορυαλώτους ποιήσασθαι, καὶ χρήματα μὲν πάντα ληῖσασθαι, Ἰταλίαν δὲ Ῥωμαίοις ξύμπασαν ἀνασώσασθαι. 6.29.23 οἱ δὲ ὑψηλὸν τε καὶ ὑπέρογκον τοῦτο Ῥωμαίοις εὐτύχημα ἔφασκον ἔσεσθαι, καὶ πράσσειν αὐτὸν ὅπῃ ἂν 6.29.24 δύνηται τι ὡς τάχιστα ἠξίου. αὐτίκα γοῦν παρὰ τε Οὐίττιγιν καὶ Γότθων τοὺς δοκίμους Βελισάριος τῶν ἐπιτηδείων τινὰς ἔπεμψε, κελεύων ἐπιτελεῖν ποιήσασθαι 6.29.25 ὅσα ὑπέσχοντο. οὐδὲ γὰρ αὐτοὺς ἐς ἄλλον τινὰ χρόνον τὴν πρᾶξιν ἀποτίθεσθαι ὁ λιμὸς ξυνεχώρει, ἀλλ' ἔτι 6.29.26 μᾶλλον ἐγκείμενος ἐς ταύτην ἐνήγε. διὸ καὶ πρέσβεις ἐς τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον στέλλουσιν αὐθις, ἄλλο μὲν ὅτι δὴ ἐς τὸ πλῆθος ἐροῦντας, ἐν παραβύστῳ δὲ πρὸς Βελισαρίου τὰ πιστὰ ληψομένους, ὡς ἄχαρὶ τε αὐτῶν ἐργάζεται οὐδένα καὶ βασιλεὺς τὸ λοιπὸν Ἰταλιωτῶν αὐτὸς καὶ Γότθων εἴη, οὕτω τε ξὺν αὐτῷ καὶ 6.29.27 τῷ Ῥωμαίων στρατῷ ἐς Ῥάβενναν ἤξοντας. Βελισάριος δὲ τὰ μὲν ἄλλα ὤμοσεν ἅπαντα, καθάπερ οἱ πρέσβεις ἠξίου, ὑπερ δὲ τῆς βασιλείας αὐτῷ Οὐιττίγιδι

καὶ 6.29.28 Γότθων τοῖς ἄρχουσιν ὁμείσθαι ἔφη. καὶ αὐτὸν οἱ πρέσβεις οὐκ ἂν ποτε ἀποσεῖσθαι τὴν βασιλείαν οἰόμενοι, ἀλλ' ἐφίεσθαι αὐτῆς πάντων μάλιστα, αὐτίκα δὴ 6.29.29 μάλα ἐς Ῥάβενναν ζὺν αὐτοῖς ἐκέλευον ἰέναι. καὶ τότε δὴ Βελισάριος Βέσσαν τε καὶ Ἰωάννην καὶ Ναρσῆν καὶ Ἀράτιον (τούτους γὰρ οἱ ὡς μάλιστα δύνουσι εἶναι ὑπώπτευσεν) ἄλλον ἀλλαχόσε ζὺν τοῖς ἐπομένους ἐκέλευεν ἰέναι τὰ τε ἀναγκαῖα σφίσι πορίζεσθαι· αὐτῷ γὰρ οὐκέτι ἔφασκε δυνατὰ εἶναι ἐς τοῦτο δὴ τὸ χωρίον παντὶ τῷ στρατῷ τὰ ἐπιτήδεια ἐσκομίζεσθαι. 6.29.30 καὶ οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐποιοῦν, ζὺν Ἀθανασίῳ τῷ τῶν πραιτωρίων ὑπάρχῳ, ἄρτι ἦκοντι ἐκ Βυζαντίου, αὐτὸς δὲ τῷ ἄλλῳ στρατεύματι σὺν Γότθων τοῖς 6.29.31 πρέσβεσιν ἐς Ῥάβενναν ἦει. καὶ νηῶν στόλον ἐμπλησάμενος σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἐκέλευε κατὰ τάχος ἐς Κλάσσεσ τὸν λιμένα ἐσπλεῖν. οὕτω γὰρ Ῥωμαῖοι τὸ Ῥαβέννης προάστειον καλοῦσιν, οὗ ὁ λιμὴν 6.29.32 ἐστίν. ἐμοὶ δὲ τότε διασκοπούμενῳ τὴν ἐς Ῥάβενναν εἴσοδον τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἔννοιᾶ τίς ἐγένετο, ἀνθρώπων μὲν ζυνέσει ἢ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ ὡς ἤκιστα περαίνεσθαι τὰ πρασσόμενα, εἶναι δέ τι δαιμόνιον, ὅπερ αὐτῶν ἀεὶ στρέφον τὰς διανοίας ἐνταῦθα ἄγει οὐδὲ κωλύμη τις τοῖς περαινομένοις οὐδεμία ἔσται. 6.29.33 τοὺς γὰρ ἐναντίους οἱ Γότθοι πλήθει καὶ δυνάμει παρὰ πολὺ ὑπεραίροντες καὶ οὔτε μάχῃ διακριθέντες, ἐπεὶ ἐν Ῥαβέννῃ ἐγένοντο, οὔτε ἄλλῳ ὄτρωον δεδουλωμένοι τὸ φρόνημα, δορυάλωτοί τε πρὸς τῶν ἔλασσόνων ἐγίνοντο καὶ τὸ τῆς δουλείας ὄνομα ἐν ὕβρει οὐδὲ 6.29.34 δεμιᾶ ἤγον. αἱ δὲ γυναῖκες (ἐτύγχανον γὰρ πρὸς τῶν ἀνδρῶν ἀκηκουῖαι μεγάλους τε τὰ σώματα καὶ ἀριθμοῦ κρείσσους τοὺς πολεμίους εἶναι) τὰ πρόσωπα τῶν ἀνδρῶν πᾶσαι ἀπέπτυνον, ἐπειδὴ ἅπαντας ἐπὶ τῆς πόλεως καθημένους εἶδον, καὶ ταῖς χερσὶν ἐνδεικνύμεναι τοὺς 6.29.35 νενικηκότας τὴν ἀνανδρίαν ὠνείδιζον. Βελισάριος δὲ Οὐίττιγιν μὲν οὐ ζὺν ἀτιμία ἐν φυλακῇ εἶχε, τῶν δὲ βαρβάρων ὅσοι ἐντὸς Πάδου ποταμοῦ ὤκνητο, ἐς ἀγρούς τοὺς σφετέρους ἰόντας, ἐκέλευεν αὐτῶν κατ' 6.29.36 ἐξουσίαν ἐπιμελεῖσθαι. πολέμιον γὰρ οἱ οὐδὲν ἐνταῦθα ὑπώπτευσεν ἔσεσθαι, οὐδὲ Γότθους ποτὲ ταύτη ζυστήσεσθαι, ἐπεὶ πολλοὺς πρότερον τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἐς τὰ ἐκείνη χωρία καταστησάμενος ἔτυχεν. οἱ δὲ κατὰ 6.29.37 τάχος ἄσμενοι ἦσαν. οὕτω τε Ῥωμαῖοι ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἤδη ἐγίνοντο. οὐ γὰρ ἔτι Γότθων ἐν γε Ῥαβέννῃ πλήθει ἠσώωντο. μετὰ δὲ τὰ ἐν Παλατίῳ χρήματα 6.29.38 ἔλαβεν, ἅπερ διακομίζειν βασιλεῖ ἔμελλε. Γότθων γὰρ οὐδένα οὔτε αὐτὸς ἐλήϊσατο οὔτε ἄλλῳ τῷ ληϊσασθαι ζυνεχώρησεν, ἀλλ' αὐτῶν ἕκαστος τὴν οὐσίαν 6.29.39 κατὰ τὰ ζυγκείμενα διεσώσατο. ἐπεὶ δὲ τῶν βαρβάρων ὅσοι ἐς τῶν χωρίων τὰ ἐχυρώτατα φυλακὴν εἶχον Ῥαβεννάν τε καὶ Οὐίττιγιν πρὸς Ῥωμαίων ἔχεσθαι ἤκουσαν, πρέσβεις παρὰ Βελισάριον ἔπεμπον, σφᾶς τε αὐτοὺς ὁμολογία παραδιδόναι καὶ ἅπερ ἐφύλασσον 6.29.40 ἀξιοῦντες. καὶ ὅς, ἅπασιν τὰ πιστὰ προθυμώτατα παρασχόμενος, Ταρβήσιόν τε καὶ εἴ τι ἄλλο ἐν Βενετίοις ὀχύρωμα ἦν παρεστήσατο. Καισῆνα γὰρ ἐν Αἰμιλία μόνῃ ἐλέλειπτο, ἦν δὴ πρότερον ζὺν Ῥαβέννῃ παραστη6.29.41 σάμενος ἔτυχε. καὶ Γότθοι μὲν ἅπαντες, ὅσοι τούτων δὴ τῶν χωρίων ἦρχον, ἐπειδὴ τάχιστα τὰ πιστὰ ἔλαβον, παρὰ Βελισάριον ἤκοντες αὐτοῦ ἔμενον· Ἰλδίδαδος δὲ, ἀνὴρ δόκιμος, ὅσπερ φρουρᾶς τῆς ἐν Βερώνῃ ἦρχε, πρέσβεις μὲν ἐς Βελισάριον ἐφ' οἷσπερ οἱ ἄλλοι καὶ αὐτὸς ἔπεμψεν, ἐπεὶ καὶ τοὺς παῖδας τοὺς αὐτοῦ ἐν Ῥαβέννῃ εὐρῶν Βελισάριος ἔσχεν, οὐ μὴν οὔτε ἐς Ῥάβενναν ἦλθεν οὔτε Βελισαρίῳ ὑποχείριος γέγονε. τύχη γὰρ τις αὐτῷ ζυνέβη, ἦν δὴ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω. 6.30.1 Τινὲς τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες βασκανίαν ἐς Βελισάριον ἔχοντες διέβαλλον αὐτὸν βασιλεῖ, τυραννίδα οὐδαμῶθεν αὐτῷ προσήκουσαν ἐπενεγκόντες. 6.30.2 βασιλεὺς δὲ οὐχ ὅσον ταῖς διαβολαῖς ταύταις ἀναπεισθεῖς, ἀλλ' ὅτι οἱ ὁ Μηδικὸς πόλεμος ἐνέκειτο ἤδη, Βελισάριον μὲν ὡς τάχιστα μετεπέμψατο, ὅπως ἐπὶ Πέρσας στρατεύσειεν· ἐπιμελεῖσθαι δὲ Ἰταλίας Βέσσαν τε καὶ Ἰωάννην ζὺν τοῖς ἄλλοις ἐκέλευε, καὶ Κωνσταντιανῶ ἐς Ῥάβενναν ἐκ Δαλματίας ἐπέστελλεν ἰέναι.

6.30.3 Γότθοι δὲ, οἱ Πάδου τε ποταμοῦ καὶ Ῥαβέννης ἐκτὸς ἴδρυντο, ἀκούσαντες ὡς Βελισάριον βασιλεὺς μεταπέμποιτο, τὰ μὲν πρῶτα ἐν ἀλογία τὸ πρᾶγμα εἶχον, οὐκ ἂν ποτε οἰόμενοι Βελισάριον τῆς ἐς Ἰουστινιανὸν πίστεως περὶ ἐλάσσονος τὴν Ἰταλίας βασιλείαν ποιήσασθαι. 6.30.4 ἐπεὶ δὲ αὐτοῦ πολλὴν τῆς ἀφόδου τὴν παρασκευὴν ἐπύθοντο εἶναι, ζυμφρονήσαντες, εἴ τι αὐτῶν καθαρὸν ἐνταῦθα ἔτι ἐλέλειπτο, ἐς Τικινὸν παρὰ Οὐραΐαν τὸν Οὐιττίγιδος ἀδελφιδοῦν ἦλθον, πολλὰ τε 6.30.5 πρότερον ζὺν αὐτῷ κλαύσαντες ἔλεξαν τοιάδε «Οὐκ «ἄλλος οὐδεὶς τῷ Γότθων γένει αἰτιώτατος τῶν παρ'όντων κακῶν ἢ σὺ γέγονας. ἡμεῖς γὰρ τὸν θεῖον «τὸν σὸν, οὕτως ἀνάδρωσ τε καὶ ἀτυχῶς ἐξηγούμενον, «πάλαι ἂν τῆς ἀρχῆς παρελύσαμεν, ὡσπερ Θευδάτον «τὸν Θευδερίχου ἀδελφιδοῦν, εἰ μὴ σου τὸ δοκοῦν «δραστήριον αἰσχυρόμενοι Οὐιττίγιδι μὲν τὸ τῆς βασιλῆας ὄνομα ζυγχωρεῖν ἔγνωμεν, ἔργῳ δὲ σοὶ μόνῳ 6.30.6 «παραδιδόναι τὴν Γότθων ἀρχὴν. ἀλλὰ περιέστηκεν «ἢ τότε δοκοῦσα ἡμῶν εὐγνωμοσύνη, νῦν ἄνοιά τε «φαινομένη καὶ τῶνδε ἡμῖν τῶν ζυμφορῶν αἰτία. 6.30.7 «Γότθων γὰρ, ὡσπερ οἴσθα, ὦ φίλε Οὐραΐα, τεθνάναι «μὲν ἐν τῷ πολέμῳ πλείστους τε καὶ ἀρίστους ζυμ»βαίνει, τῶν δὲ περιόντων, εἴ τι μὲν ἄριστον ἀπο»λέλειπται, ζύν τε Οὐιττίγιδι καὶ χρήμασι πᾶσι Βελι6.30.8 «σάριος ἄγων οἰχῆσεται. ταῦτὸ δὲ τοῦτο μὴ οὐχὶ καὶ «ἡμᾶς ὀλίγῳ ὕστερον πείσεσθαι, ὀλίγους τε καὶ λίαν 6.30.9 «οἰκτροὺς καθεστῶτας, οὐδεὶς ἂν ἀντίποι. τοιούτων «τοίνυν περιεστηκότων δεινῶν, τὸ ζὺν εὐκλεία τεθνάναι «μᾶλλον ζυνοίσει ἢ παῖδάς τε καὶ γυναῖκας πρὸς τῶν «πολεμίων ἐς τῆς γῆς τὰς ἐσχατίας ἀγομένους ἰδεῖν. 6.30.10 «πράξομεν δέ τι, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀρετῆς ἄξιον, ἦν γέ σε «τῶν ἔργων ἀρχηγὸν ἔξομεν.» Γότθοι μὲν τοσαῦτα 6.30.11 εἶπον. Οὐραΐας δὲ ἀμείβεται ὧδε «Ὡς μὲν δεῖ ἐν «τοῖς παροῦσι δεινοῖς πρὸ τῆς δουλείας ἡμᾶς τὸν κίν»δυνον αἰρεῖσθαι, ταῦτά με ὑμῖν γινώσκειν ζυμβαίνει. 6.30.12 «ἐς Γότθων δέ με τὴν βασιλείαν καθίστασθαι παντά»πασιν οἶμαι ἀξύμφορον εἶναι· πρῶτα μὲν, ὅτι Οὐιττί»γιδος ἀδελφιδοῦς ὢν, ἀνδρὸς οὕτως ἡτυχηκότος, «εὐκαταφρόνητος ἂν τοῖς πολεμίοις εἶναι δοκοίην, ἐπεὶ «ἐς τοὺς συγγενέας αἰεὶ τὰς ὁμοίας τύχας παραπέμπε6.30.13 «σθαι οἴονται ἄνθρωποι. ἔπειτα δὲ οὐδὲ ὅσα ποιεῖν «δόξαιμι, ἐπιβατεύων τῆς τοῦ θεοῦ ἀρχῆς, καὶ ἀπ' «αὐτοῦ μοι ἀχθόμενος ὑμῶν τοὺς πλείστους, ὡς τὸ 6.30.14 «εἰκὸς, ἔξω. ἐγὼ δὲ φημι χρῆναι Γότθων ἄρχοντα ἐς «κίνδυνον τόνδε Ἰλδίβαδον καθίστασθαι, ἄνδρα ἐς «ἄκρον ἀρετῆς ἦκοντα καὶ διαφερόντως δραστήριον. 6.30.15 «ὦ δὴ καὶ Θεῦδιν θεῖόν γε ὄντα τὸν τῶν Οὐισιγότθων «ἡγούμενον ζυνάρασθαι τοῦ πολέμου διὰ τὸ ζυγγενές «οὐδὲν ἀπεικός. διὸ δὴ καὶ τὸν ἀγῶνα ζὺν ἐλπίδι «ἀμείνονι πρὸς τοὺς ἐναντίους διοίσομεν.» 6.30.16 Τοσαῦτα καὶ Οὐραΐας εἰπὼν τὰ ζύμφορα Γότθοις ἅπασι λέγειν ἔδοξε. καὶ αὐτοῖς Ἰλδίβαδος ἐκ Βερώνης 6.30.17 αὐτίκα μετάπεμπος ἦλθεν. ὦ δὴ τὴν πορφύραν περιβαλόντες, βασιλέα τε Γότθων ἀνεῖπον καὶ σφίσι εὖ θέσθαι τὰ παρόντα ἐδέοντο. ὧδε μὲν ἐς τὴν ἀρχὴν 6.30.18 Ἰλδίβαδος κατέστη. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον Γότθους ἅπαντας ζυγκαλέσας ἔλεξε τοιάδε «Ἄπαντας ὑμᾶς, ἄνδρες «ζυστρατιῶται, πολλῶν ζυνεπίσταμαι εἶναι πολέμων «ἐμπείρους, ὥστε οὐποτε εἰκότως εἰς τὸ πολεμεῖν ἐκ «τοῦ εὐθέος χωρήσομεν. ἐμπειρία γὰρ λογισμὸν φέ6.30.19 «ρουσα θρασύνεσθαι ἦκιστα εἶωθεν. ἄξιον δὲ ἀναμνη»σθέντας πάντων ὑμᾶς τῶν πρότερον ζυμπεπτωκότων, 6.30.20 «οὕτω τανῦν ὑπὲρ τῶν παρόντων βουλευέσθαι. λήθη «γὰρ πολλοῖς τισιν ἐπιγενομένη τῶν ἤδη φθασάντων «ἐπῆρε μὲν αὐτῶν οὐκ ἐν δέοντι ὑπὸ ἀμαθίας τὰς 6.30.21 «γνώμας, ἐν δὲ τοῖς μεγίστοις ἰκανῶς ἔσφηλεν. Οὐίττι»γίς τοίνυν οὐκ ἀκόντων γε οὐδὲ ἀντιτεινόντων ὑμῶν «ἐς τῶν πολεμίων αὐτὸν καθῆκε τὰς χεῖρας, ἀλλ' «ἀπειπόντες τότε πρὸς τὰ τῆς τύχης ἐναντιώματα ζυμ»φορώτατον ἡμῖν αὐτοῖς ἡγήσασθε εἶναι Βελισαρίῳ «οἴκοι καθήμενοι ἐπακούειν μᾶλλον ἢ τοῖς σώμασι 6.30.22 «διακινδυνεύειν ἀπέραντα. νῦν μέντοι αὐτὸν ἀκη»κοότες ἐς Βυζάντιον στέλλεσθαι, νεωτέροις πράγμασιν «ἐγχειρεῖν

ἔγνωτε. καίτοι ἐχρῆν ἐκλογίζεσθαι ὑμῶν «ἕκαστον ὡς οὐχ ἅπαντα τοῖς ἀνθρώποις ἦ δοκεῖ «γίνεται, ἀλλὰ τῶν δεδογμένων παρὰ δόξαν πολλάκις «ἢ τῶν πραγμάτων ἀπόβασις ἀπ' ἐναντίας ἐχώρησε. 6.30.23 «τύχη γὰρ καὶ μετάμελος τὰ πολλὰ κατορθοῦν ἐκ τοῦ «ἀπροσδοκίτου πεφύκασιν. ὅπερ καὶ νῦν Βελισαρίῳ 6.30.24 «ξυμβήσεσθαι οὐδὲν ἀπαικός. ἄμεινον τοίνυν πυθέσθαι μὲν αὐτοῦ πρότερον, πειρᾶσθαι δὲ ἀντικαθιστά» ναι τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τὰ πρώην ξυγκείμενα, οὕτω 6.30.25 «τε ὑμᾶς ἐπὶ τῶν πράξεων τὰ δευτέρα ἰέναι.» ταῦτα Ἰλδὶβάδος εἰπὼν εὖ τε βεβουλεῦσθαι Γότθοις ἔδοξε καὶ πρέσβεις ἐς Ῥάβενναν κατὰ τάχος ἔπεμψεν. οἱ δὲ Βελισαρίῳ ἐς ὄψιν ἔλθόντες τῶν τε ξυγκειμένων σφίσις ὑπέμνησαν καὶ ἄτε διαλυτὴν τῶν ὠμολογημένων ἐκάκιζον, αὐθαίρετον μὲν ἀποκαλοῦντες ἀνδράποδον, ὀνειδίζοντες δὲ, ὅτι δὴ οὐκ ἐρυθρίωη πρὸ τῆς βασιλείας τὴν δουλείαν αἰρούμενος, ἄλλα τε τοιαῦτα πολλὰ λέε. 6.30.26 γόντες ἐπὶ τὴν ἀρχὴν παρεκάλουν. οὕτω γὰρ καὶ Ἰλδὶβάδον ἐθελοῦσιον ἀφίξεσθαι ἰσχυρίζοντο, τὴν τε πορφυρίδα καταθησόμενον ἐς τοὺς αὐτοῦ πόδας καὶ βασιλέα Βελισάριον Γότθων τε καὶ Ἰταλιωτῶν προσκυ6.30.27 νήσοντα. οἱ μὲν πρέσβεις ταῦτα ἔλεγον, οἰόμενοι τὸν ἄνδρα τὸ τῆς βασιλείας ὄνομα οὐδὲν μελλήσαντα 6.30.28 ἐπισπάσασθαι αὐτίκα δὴ μάλα. ὁ δὲ οὐ προσδεχομένοις αὐτοῖς ἀντικρυς ἀπεῖπεν, ὡς οὐκ ἂν ποτε ζῶντος Ἰουστινιανοῦ βασιλέως Βελισάριος ἐπιβατεύοι τοῦ τῆς 6.30.29 βασιλείας ὀνόματος. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἀκούσαντες ἀπηλλάσσοντό τε ὡς τάχιστα καὶ Ἰλδὶβάδω τὸν πάντα 6.30.30 λόγον ἀπήγγελλον. Βελισάριος δὲ τὴν ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ἦει καὶ ὁ χειμῶν ἔληγε, καὶ τὸ πέμπτον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψεν.

7.τ.1 ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ. 7.1.1 Οὕτω μὲν Βελισάριος, ἔτι τῶν πραγμάτων ἠωρημένων, ξύν τε Οὐίτιγιδι καὶ Γότθων τοῖς δοκίμοις καὶ τοῖς Ἰλδὶβάδου παισὶ τὰ χρήματα πάντα ἐπαγόμενος ἐς Βυζάντιον ἦκε, καὶ οἱ Ἰλδιγέρ τε καὶ Βαλεριανὸς καὶ Μαρτίνος ξύν Ἡρωδιανῶ εἶποντο μόνοι. 7.1.2 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς Οὐίτιγιν μὲν ξύν τῇ γυναικὶ ἀσμένως εἶδε, καὶ τῶν βαρβάρων τὸν ὄμιλον κάλλους 7.1.3 τε σώματος καὶ μεγέθους πέρι ἐθαύμασε. τὸν δὲ Θεουδερῖχου πλοῦτον ἀξιοθέατον ὄντα δεξάμενος ἐν Παλατίῳ τοῖς μὲν ἐκ βουλῆς ἐν παραβύστῳ θέαμα προὔθηκεν, ἐπὶ τῷ ὄγκῳ τῶν πεπραγμένων φιλοτιμούμενος, οὔτε δὲ ἐς τὸν δῆμον ἐξήνεγκεν οὔτε τὸν θρίαμβον Βελισαρίῳ παρέσχετο, ὡσπερ ἠνίκα Γελίμερά τε καὶ 7.1.4 Βανδύλους νενικηκῶς ἦλθε. πᾶσι μέντοι ἐν διηγῆμασι Βελισάριος ἦν, νίκας τε δύο ἀναδησάμενος, οἷας οὐπω πρότερον ἀνθρώπων οὐδενὶ διαπεπράχθαι ξυνέπεσε, καὶ βασιλεῖς μὲν ἀγαγὼν αἰχμαλώτους ἐς Βυζάντιον δύο, Γιζερῖχου δὲ καὶ Θεουδερῖχου τό τε γένος καὶ τὰ χρήματα λάφυρον Ῥωμαίοις παρὰ δόξαν πεπονημένος, ὧν δὲ ἐπιφανέστερος ἐν γε βαρβάροις οὐδεὶς πώποτε γεγωνῶς ἔτυχε, καὶ τὸν μὲν πλοῦτον ἐκ τῶν πολεμίων αὐθις ἐς τὴν πολιτείαν ἀποκομίσας, γῆς τε καὶ θαλάσσης τὴν ἡμίσειαν μάλιστα μοῖραν τῇ βασιλείᾳ ἐν 7.1.5 χρόνῳ ὀλίγῳ ἀνασωσάμενος. ἦν τε Βυζαντίοις πρὸς ἡδονὴν Βελισάριον ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐς ἡμέραν ἐκάστην ἐκ τῆς οἰκίας προϊόντα ἰδεῖν, ἢ ἐς αὐτὴν ἐπανήκοντα, 7.1.6 κόρον τε αὐτῶν τοῦ θεάματος τούτου οὐδεὶς ἔλαβε. πομπῇ γὰρ αὐτοῦ ἰσχυροτάτῃ ἢ πρόοδος ἐφέκει, ἐπεὶ οἱ Βανδύλων τε πλῆθος καὶ Γότθων τε καὶ Μαυρουσιῶν ἀεὶ εἶπετο. ἦν δὲ καὶ τὸ σῶμα καλὸς τε καὶ μέγας καὶ 7.1.7 εὐπρόσωπος πάντων μάλιστα. οὕτω δὲ πρᾶόν τε καὶ εὐπρόσοδον παρεῖχεν ἑαυτὸν τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὥστε ἀνθρώπῳ πένητί τε λίαν καὶ ἀδόξῳ ἐμπερῆς εἶναι. 7.1.8 ἔρωσ δὲ αὐτοῦ τῆς ἀρχῆς πρὸς τε στρατιωτῶν ἀεὶ καὶ ἀγροίκων ἄμαχός τις ἐγένετο, ὅτι δὲ ἐς μὲν τοὺς στρατιώτας φιλοδωρότατος ἐγεγόνει ἀνθρώπων ἀπάντων· τῶν τε γὰρ ἐν ξυμβολῇ ἡτυχηκότων χρήμασι μεγάλοις παρεμυθεῖτο τὰ πρότερα τραύματα καὶ τοῖς εὐδοκιμήσασιν ψέλλιά τε καὶ στρεπτοὺς ἔχειν ἄθλα παρεῖχεν, ἵππου δὲ ἢ τόξου ἢ ἄλλου ὄτουοῦν στρατιώτου ἐν τῇ μάχῃ ἀπολωλότος ἔτερον ἀντ' αὐτοῦ πρὸς Βελισαρίου αὐτίκα ὑπῆρχεν· ἐς δὲ τοὺς

ἀγροίκους ὅτι δὴ τοσαύτη φειδοῖ τε καὶ προνοία ἐχρήτο ὥστε βιασθῆναι μὲν αὐτοῖς οὐδὲν πώποτε στρατηγοῦντος Βελισαρίου τετύχηκε, πλουτεῖν δὲ παρὰ δόξαν ξυνέβαινε πᾶσιν οἷς ἂν αὐτοῦ ἐπιδημοίη στρατιάς 7.1.9 πλῆθος. ἀπεδίδοντο γὰρ αὐτοῖς κατὰ γνώμην τὰ ὄνια πάντα. καὶ ἠνίκα μὲν ἀκμάζοι τὰ λήϊα, ἐς τὸ ἀκριβὲς διεφύλασσε μὴ τινα παριοῦσα ἢ ἵππος λυμή7.1.10 νηται. τῶν δὲ ὠραίων ἐν τοῖς δένδροις ὄντων ἄψα7.1.11 σθαι αὐτῶν οὐδενὶ τὸ παράπαν ἐξουσία ἐγένετο. καὶ μὴν καὶ σωφροσύνης ὑπερφυῶς μετεποιεῖτο. οὐδὲ γὰρ οὖν οὐδὲ ἄλλης ὅτι μὴ τῆς γεγαμημένης γυναικὸς 7.1.12 ἦπτετο. αἰχμαλώτους οὖν ἔκ τε Βανδύλων καὶ Γόθων ἔλων τοσαύτας τε τὸ πλῆθος καὶ τοιαύτας τὰ πρόσωπα, οἷας οὐδεὶς που ἀνθρώπων εἶδεν, οὔτε οἱ ἐς ὄψιν 7.1.13 αὐτῶν τινα ἦκειν οὔτε ἄλλως ἐντυχεῖν εἶασεν. ἦν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀγχίνους τε διαφερόντως κᾶν 7.1.14 τοῖς ἀπόροις ἐπινοῆσαι τὰ βέλτιστα ἰκανώτατος. ἐν μέντοι κινδύνοις πολέμου εὐψυχός τε ἦν ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ καὶ ξὺν λογισμῷ εὐτολμότατος, ὀξύς τε καὶ μελλητῆς ἐν τῇ ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἀεὶ ἐγχειρήσει, 7.1.15 κατὰ τὴν χρεῖαν ἐκάτερον. ἄνευ δὲ τούτων ἐν μὲν τοῖς δεινοῖς εὐελπὶν τε τὴν διάνοιαν καὶ ταραχῆς παρείχετο κρείσσω, εὐημερῶν δὲ οὔτε ἐπήρτο οὔτε ἐτρύφα· μεθύοντα γοῦν Βελισάριον οὐδεὶς ποτε εἶδεν. 7.1.16 ὅσον μὲν οὖν χρόνον τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἔν τε Λιβύῃ καὶ Ἰταλία προὔστη, νικῶν τε διετέλει καὶ τὰ 7.1.17 ἐν ποσὶν ἀεὶ κτώμενος. ἐπεὶ δὲ ἐς Βυζάντιον μετάπεμπτος ἦλθεν, ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον αὐτοῦ ἢ ἀρετὴ 7.1.18 ἐπὶ πλεῖστον ἐγνώσθη. αὐτός τε γὰρ πάση ἀρετῇ προὔχων καὶ πλούτου μὲν πολλοῦ ἐξουσία, δυνάμει δὲ ὑπασπιστῶν τε καὶ δορυφόρων τοὺς πώποτε στρατηγούς ὑπεραίρων, φοβερὸς, ὡς τὸ εἰκὸς, ἄρχουσί τε 7.1.19 πᾶσι καὶ στρατιώταις ἐγένετο. ἀντιτείνειν τε γὰρ ἐπιτάττοντι, οἶμαι, οὐδεὶς ἐτόλμα, ἐπιτελῆ τε πράσσειν ὅσα ἐπιτάττοι οὐδαμοῦ ἀπηξίου, τὴν τε ἀρετὴν αἰσχυ7.1.20 νόμενοι καὶ δεδιότες τὴν δύναμιν. ἑπτακισχιλίους γὰρ ἵππέας ἐκ τῆς οἰκίας παρείχετο· ὧν δὴ ἀπόβλητος μὲν οὐδεὶς ἐγεγόνει, αὐτῶν δὲ ἕκαστος πρῶτός τε ἐν τῇ παρατάξει ἐστάναι καὶ προκαλεῖσθαι τοὺς τῶν πολε7.1.21 μίων ἀρίστους ἠξίου. Ῥωμαίων δὲ οἱ πρεσβύτεροι, ἠνίκα πρὸς Γόθων πολιορκούμενοι τὰ ποιούμενα ἐν ταῖς τοῦ πολέμου ξυμβολαῖς ἔβλεπον, ἐν θαύματι μεγάλῳ ποιούμενοι ἀνεφθέγγοντο ὡς οἰκία μία τὴν Θεου7.1.22 δερίχου δύναμιν καταλύοι. Βελισάριος μὲν οὖν τῷ τε ἀξιώματι καὶ τῇ γνώμῃ, ὥσπερ ἐρρήθη, δυνατὸς γεγονὼς τὰ τε ξυνοίσοντα τοῖς βασιλέως πράγμασιν ἐβουλεύετο καὶ τὰ δεδογμένα ἔπρασεν ἀεὶ αὐτονόμῳ γνώμῃ. 7.1.23 Οἱ δὲ ἄλλοι ἄρχοντες, ἴσοι μᾶλλον αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους ὄντες καὶ οὐδὲν ὅτι μὴ κέρδη οἰκεῖα ἐν νῷ ἔχοντες διαπράσσεσθαι, τοὺς τε Ῥωμαίους ληΐζεσθαι καὶ τοῖς στρατιώταις ἐνδιδόναι τοὺς κατηκόους ἤδη ἤρξαντο, καὶ οὔτε αὐτοὶ ἐφρόνουν τὰ δέοντα ἔτι οὔτε τοὺς στρατιώτας τῶν παραγγελλομένων ἐπακούον7.1.24 τας εἶχον. διὸ δὴ πολλά τε αὐτοῖς ἡμαρτήθη καὶ τὰ πράγματα διεφθάρη Ῥωμαίοις ξύμπαντα ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ. ἄπερ ἐγὼ ὅτῳ δὴ τρόπῳ ἐρῶν ἔρχομαι. 7.1.25 Ἐπειδὴ Βελισάριον ἐκ Ῥαβέννης ἀνασάντα ὁδῶ ἰέναι Ἰλδίβαδος ἐπύθετο, τοὺς τε βαρβάρους ξυνηγεν ἄμφ' αὐτὸν ἅπαντας καὶ τῶν Ῥωμαίων στρατιωτῶν 7.1.26 ὅσους νεώτερα πράγματα ἤρεσκε. καὶ τῆς μὲν ἀρχῆς ὡς μάλιστα ἐπεμελεῖτο, ἀνασώσασθαι δὲ Γόθων τῷ 7.1.27 γένει τὸ Ἰταλιωτῶν κράτος ἐν σπουδῇ ἐποιεῖτο. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν οὐ πλέον ἢ χίλιοι αὐτῷ εἶποντο καὶ πόλιν μίαν Τικινὸν εἶχον, κατὰ βραχὺ δὲ προσεχώρησαν αὐτῷ ἅπαντες ὅσοι ἐν τῇ Λιγουρία καὶ Βενετίας 7.1.28 ἦσαν. ἦν δὲ Ἀλέξανδρός τις ἐν Βυζαντίῳ τοῖς δημοσίοις ἐφεστῶς λογιμοῖς· λογοθέτην τὴν τιμὴν ταύ7.1.29 τὴν ἐλληνίζοντες καλοῦσι Ῥωμαῖοι. οὗτος ἀεὶ τοῖς στρατιώταις τὴν εἰς τὸ δημόσιον ἐπεκάλει ζημίαν. τοιούτων δὲ ἀδικημάτων αὐτοὺς ὑπάγων, αὐτὸς μὲν ἔνδοξος ἐξ ἀδόξων ταχὺ γέγονεν, ἐκ πενήτων ἀτεχνῶς πλούσιος, ἀλλὰ καὶ βασιλεῖ χρήματα μεγάλα, εἶπερ τις ἄλλος, ἐπράξατο, τοὺς δὲ στρατιώτας ὀλίγους τε καὶ πτωχοὺς εἶναι καὶ ὀκνηρῶς εἰς τοὺς

κινδύνους ἔχειν 7.1.30 αἰτιώτατος ἐγένετο ἀνθρώπων ἀπάντων. Βυζάντιοι δὲ αὐτὸν καὶ Ψαλίδιον ἐπικλήσιν ἐκάλουν, ὅτι δὴ αὐτῷ ράδιον ἦν ἀποτεμνομένῳ κύκλῳ τὸ χρυσοῦν νόμισμα ἔλασσον μὲν αὐτὸ ἐς ὅσον βούλοιτο ἐξεργάζεσθαι, φυλάσσειν δὲ καὶ ὡς τὸ κυκλοτερές σχῆμα ἐφ' 7.1.31 οὐπὲρ τὸ πρότερον ἦν. ψαλίδιον γὰρ τοῦτο καλοῦσι τὸ ὄργανον, ὅτῳ τις τὰ τοιαῦτα ἐργάζεται. τοῦτον βασιλεὺς τὸν Ἀλέξανδρον, ἐπειδὴ Βελισάριον μετεπέμψατο, ἐς Ἰταλίαν πέμπει. ὁ δὲ γεγωνὼς ἐν Ῥαβέννῃ λογιμοὺς προὔθηκε λόγον οὐκ ἔχοντας. τοὺς μὲν γὰρ Ἰταλιώτας οὔτε τῶν βασιλέως ἀψαμένους χρημάτων οὔτε τι ἄτοπον εἰς τὸ δημόσιον ὑπουργήσαντας ἐπὶ τὰς εὐθύναις ἐκάλει, τὴν ἐς Θευδέριχον καὶ τοὺς ἄλλους Γότθων ἄρχοντας ἀδικίαν ἐπικαλῶν, ἀναγκάζων τε ἀποτινῦναι, εἴ τι ἐκείνους ἐξαπατήσαντες, ὥσπερ 7.1.33 αὐτὸς ἔφασκεν, ἐκέρδαινον. τῶν δὲ στρατιωτῶν τά τε τραύματα καὶ τοὺς κινδύνους τῆ τῶν λογισμῶν μικρολογία παρὰ δόξαν ἡμεῖβετο. διὸ δὴ οἷ τε Ἰταλιῶται Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ δύσνοι ἐγένοντο καὶ τῶν στρατιωτῶν οὐδεὶς ἔτι ἐς κίνδυνον πολέμου καθίστασθαι ἤθελεν, ἀλλ' ἐθελοκακοῦντες ἐπὶ μέγα χωρεῖν 7.1.34 ἐποιοῦν ἀεὶ τοῖς πολεμίοις τὰ πράγματα. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἄρχοντες διὰ ταῦτα ἡσυχῇ ἔμενον, Βιτάλιος δὲ μόνος (ἔτυχε γὰρ ἐν Βενετίοις ἄλλο τε πλῆθος στρατιάς ἔχων καὶ βαρβάρων Ἑρούλων πολὺν τινα ὄμιλον) διὰ μάχης ἐλθεῖν Ἰλδιβάδῳ ἐτόλμησε, δείσας, ὅπερ ἐγένετο, μὴ ἐπὶ μέγα δυνάμει χρόνῳ τῷ ὑστέρῳ αὐτὸν ἦκοντα 7.1.35 οὐκέτι ἀναστέλλειν οἰοί τε ὦσι. μάχης δὲ καρτερᾶς ἀμφὶ πόλιν Ταρβήσιον γενομένης Βιτάλιος παρὰ πολὺ ἡσθηθεὶς ἔφυγεν, ὀλίγους μὲν τινὰς σώσας, τοὺς δὲ πολλοὺς αὐτοῦ ἀπολέσας. ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ Ἑρουλοὶ τε πολλοὶ πίπτουσι καὶ Οὐσίανδος ὁ τῶν Ἑρούλων 7.1.36 ἀρχηγὸς θνήσκει. Θευδιμοῦνδος δὲ ὁ Μαυρικίου τοῦ Μούνδου υἱὸς, μειράκιον ὢν ἔτι, ἐς κίνδυνον μὲν θανάτου ἦλθεν, ὅμως δὲ ζῆν Βιταλίῳ διέφυγεν. Ἰλδιβάδου τε ὄνομα ἐκ τοῦ ἔργου τούτου παρὰ τε βασιλέα ἦλθε καὶ πάντας ἀνθρώπους. 7.1.37 Ὑστερον δὲ Οὐραΐαν Ἰλδιβάδῳ προσκεκρουκέναι ξυνέπεσεν ἀπ' αἰτίας τοιαύσδε. ἦν τῷ Οὐραΐα γυνὴ πλούτῳ τε καὶ σώματος κάλλει τὰ πρωτεῖα φερομένη 7.1.38 ἐν τούτοις δὴ τοῖς βαρβάρους πασῶν μάλιστα. αὕτη ἐς τὸ βαλανεῖον κατήλθε ποτε, κόσμου τε περιβεβλημένη πολὺ τι χρῆμα καὶ θεραπείαν ἐπαγομένη λόγου 7.1.39 πολλοῦ ἀξίαν. τὴν τε Ἰλδιβάδου γυναῖκα ἐν ἱματίοις λιτοῖς ἐνταῦθα ἰδοῦσα, οὔτε ὡς ξυνοικοῦσαν βασιλεῖ προσεκύνησεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλως ὑπεριδοῦσα ἐς αὐτὴν ὕβρισεν. ἔτι γὰρ Ἰλδιβάδος πενία ξυνῆν ὡς ἦκιστα 7.1.40 βασιλικοῖς ἐντυχῶν χρήμασι. περιαλγῆς δὲ γενομένη τῆς ὕβρεως τῆ ἀτοπία τοῦ Ἰλδιβάδου γυνὴ, παρὰ τε τὸν ἄνδρα δεδακρυμένη ἦλθε καὶ οἱ ἀμῦναι τὰ ἀνήκεστα πρὸς τῆς Οὐραΐου γυναικὸς παθούσῃ ἠξίου. 7.1.41 διὸ δὴ τὰ μὲν πρῶτα Ἰλδιβάδος Οὐραΐαν ἐς τοὺς βαρβάρους διέβαλεν, ὡς δὴ ἐς τοὺς πολεμίους αὐτομολεῖν μέλλοι, ὀλίγῳ δὲ ὕστερον δόλῳ ἔκτεινε καὶ ἀπ' 7.1.42 αὐτοῦ ἐς τὸ Γότθων ἔχθος ἐνέπεσε. βουλομένοις γὰρ αὐτοῖς ὡς ἦκιστα ἦν οὕτως ἀνεπισκέπτως Οὐραΐαν ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι. πολλοὶ τε ἤδη ἐν σφίσι αὐτοῖς ξυνιστάμενοι Ἰλδιβάδῳ ἄτε ἀνόσια εἰργασμένῳ ἐλοιδороῦντο. τίσασθαι μέντοι τούτου δὴ τοῦ φόνου 7.1.43 αὐτὸν οὐδεὶς ἤθελεν. ἦν δὲ τις ἐν αὐτοῖς Οὐέλας, Γήπαις μὲν γένος, ἐς δὲ τὸ τῶν βασιλέως δορυφόρων 7.1.44 ἀξίωμα ἦκων. οὗτος ἀνὴρ, μνησθεὶς γυναικὸς εὐπρεποῦς τὴν ὄψιν, ἐξαισίον τινα ἔρωτα ἦρα, ἐσταλμένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς πολεμίους, ἐφ' ᾧ τινα ποιοίῃ ξὺν ἑτέροις τισὶν ἐπ' αὐτοὺς ἔφοδον, τὴν μνηστὴν ἑτέρῳ τῶν βαρβάρων τινὶ Ἰλδιβάδος, εἴτε ἀγνοία εἴτε τῷ 7.1.45 ἄλλῳ ἡγμένος, ξυνώκισεν. ὡς δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ στρατοπέδου ἐπανάγκων Οὐέλας ἤκουσε, θυμοειδῆς ὢν φύσει, τὴν ἐκ τοῦ ἔργου ὕβριν οὐκ ἠνεγκεν, ἀλλὰ αὐτίκα κτεῖναι Ἰλδιβάδον ἔγνω, χαριεῖσθαι Γότθοις ἅπασιν 7.1.46 ταύτῃ οἰόμενος. καὶ ποτε αὐτὸν Γότθων τοὺς ἀρίστους 7.1.47 ἐστιῶντα τηρήσας τῆ ἐπιβουλῇ ἐπεχείρησεν. ἀριστῶντα γὰρ τὸν βασιλέα πολλοὺς τε ἄλλους καὶ τοὺς δορυφόρους περιίστασθαι νόμος. ὁ μὲν οὖν τὴν

χειρα ἐπιβαλὼν ἐς τὰ βρώματα ἐπὶ τῆς στιβάδος πρηνῆς ἔκειτο, Οὐέλας δὲ αὐτοῦ ἄφνω τῷ ξίφει τὸν τράχηλον 7.1.48 παίει. ὥστε, τῶν βρωμάτων ἔτι ἐχομένων ἐν τοῖς τοῦ ἀνθρώπου δακτύλοις, ἡ κεφαλὴ εἰς τὴν τράπεζαν καταρραγεῖσα ἐξέπληξέ τε καὶ ἐς θάμβος τι μέγα τοὺς 7.1.49 παρόντας ἠνεγκεν ἅπαντας. αὕτη μὲν τίσις Ἰλδίβαδον περιῆλθε τοῦ Οὐραΐα φόνου. καὶ ὁ χειμὼν ἔληγε, καὶ τὸ ἔκτον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψεν. 7.2.1 Ἐράριχος δὲ ἦν τις ἐν τῷ Γότθων στρατῷ Ῥογὸς μὲν γένος, δύναμιν δὲ περιβεβλημένος ἐν τούτοις δὴ τοῖς βαρβάροις μεγάλην. οἱ δὲ Ῥογοὶ οὗτοι ἔθνος 7.2.2 μὲν εἰσι Γοτθικόν, αὐτόνομοι τε τὸ παλαιὸν ἐβίου. Θευδερίχου δὲ αὐτοὺς τὸ κατ' ἀρχὰς ἐταιρισαμένου σὺν ἄλλοις τισὶν ἔθνεσιν, ἔς τε τὸ Γότθων ἀποκέκριντο γένος καὶ ζῶν αὐτοῖς ἐς τοὺς πολεμίους ἅπαντα ἔπρασσον. 7.2.3 γυναιξὶ μέντοι ὡς ἤκιστα ἐπιμιγνύμενοι ἀλλοτρίαις, ἀκραιφνεῖσι παίδων διαδοχαῖς τὸ τοῦ ἔθνους ὄνομα ἐν 7.2.4 σφίσι αὐτοῖς διεσώσαντο. τοῦτον Ἐράριχον, ἐπεὶ ἐς ταραχὴν ἐπὶ τῷ Ἰλδιβάδου φόνῳ καθεστήκει τὰ πράγματα, βασιλέα ἐκ τοῦ αἰφνιδίου οἱ Ῥογοὶ ἀνεῖπον. 7.2.5 ὅπερ τοῖς Γότθοις οὐδαμῶς ἤρεσκεν, ἀλλὰ καὶ εἰς πολλὴν οἱ πλεῖστοι ἀθυμίαν κατέστησαν ἅτε τῶν ἐλπίδων σφίσι διεφθαρμένων, ἄσπερ ἐπὶ Ἰλδιβάδῳ τὰ πρότερα ἔσχον, ὃς δὴ τὴν τε ἀρχὴν καὶ τὸ Ἰταλίας 7.2.6 κράτος Γότθοις ἀνασώσασθαι ἰκανὸς ἦν. Ἐράριχος μέντοι οὐδὲν ὅ τι καὶ λόγου ἄξιον ἔδρασε· μῆνας γὰρ 7.2.7 πέντε ἐπιβιούς ἐτελεύτησε τρόπῳ τοιῷδε. Τουτίλας ἦν τις, Ἰλδιβάδου ἀνεψιὸς, ἐπὶ πλεῖστον ξυνέσεως ἤκων καὶ τὸ δραστήριον ὡς μάλιστα ἔχων καὶ λόγου ἐν Γότθοις πολλοῦ ἄξιος. οὗτος ὁ Τουτίλας Γότθων μὲν τμηκαῦτα τῶν ἐν Ταρβησίῳ ἄρχων ἐτύγχανεν. 7.2.8 ἐπεὶ δὲ ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι Ἰλδίβαδον οὕτως, ὥσπερ ἐρρήθη, ἐπύθετο, πέμψας πρὸς Κωνσταντιανὸν ἐς Ῥάβενναν, τὰ πιστὰ οἱ δοθῆναι ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ἐδεῖτο, ἐφ' ᾧ αὐτὸν τε καὶ Γότθους, ὧν ἦρχε, ζῶν 7.2.9 Ταρβησίῳ παραδώσει Ῥωμαίους. ἄπερ Κωνσταντιανὸς ἀσμένως ἀκούσας ὤμοσεν ἅπαντα καθάπερ ὁ Τουτίλας ἤτησε, τακτὴ τε ἡμέρα ἐς τὸ ἔργον ἀμφοτέροις ξυνέκειτο, ἐν ᾗ ἔμελλε Τουτίλας τε καὶ Γότθοι οἱ ἐν Ταρβησίῳ φρουρὰν ἔχοντες δέξασθαι τῇ πόλει τινὰς τῶν Κωνσταντιανῶ ἐπιτηδείων καὶ σφᾶς γε αὐτοὺς ζῶν αὐτῇ ἐγχειρίσαι. 7.2.10 Ἦδη δὲ Γότθοι τῇ Ἐραρίχου ἀρχῇ ἤχθοντο, οὐκ ἀξιόχρεων τὸν ἄνδρα ὀρώντες τὸν πόλεμον πρὸς Ῥωμαίους διενεγκεῖν, καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς οἱ πλεῖστοι ἐκάκιζον ἅτε μεγάλων ἔργων ἐμπόδιον γεγονότα σφίσι, ὅτι δὴ ἐκποδῶν Ἰλδίβαδον πεποίηται. 7.2.11 τέλος δὲ ξυμφρονήσαντες πέμπουσι παρὰ Τουτίλαν ἐς Ταρβήσιον, ἐπὶ τὴν ἀρχὴν παρακαλοῦντες. πολὺν γὰρ ἤδη πόθον τῆς Ἰλδιβάδου ἀρχῆς ἐν αὐτοῖς ἔχοντες τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἐπὶ Τουτίλαν τὸν ἐκείνου ξυγγενῆ ἔτρεπον, εὐέλπιδες ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ γενόμενοι τῷ βού7.2.12 λεσθαι ταῦτά. ὁ δὲ τοῖς παρ' αὐτὸν ἤκουσιν ἀντικρυς τὴν ἐς Ῥωμαίους ὁμολογίαν ἀποκαλύψας ἔφασκεν ὡς, ἦν Γότθοι Ἐράριχον τῆς κυρίας ἐντὸς κτείνουσιν, ἔσφεται τε αὐτοῖς καὶ πάντα ἐπιτελεῖ ποιήσει ἢ αὐτοὶ 7.2.13 βούλοιντο. ταῦτα ἐπεὶ οἱ βάρβαροι ἤκουσαν, ἐπιβουλή ἐς τὴν Ἐραρίχου καταστροφὴν εἶχοντο. ταῦτα μὲν 7.2.14 ἐν τῷ Γότθων στρατοπέδῳ ἐγίνοντο. ἐν τούτῳ δὲ ὁ Ῥωμαίων στρατὸς ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τῆς τῶν πολεμίων ἀπολαύοντες ἀσχολίας οὔτε ξυνίσταντο οὔτε τι δρᾶν 7.2.15 ἐς τοὺς βαρβάρους διενοοῦντο. Ἐράριχος δὲ Γότθους ἅπαντας συγκαλέσας πρέσβεις ἀνέπεισε πρὸς Ἰουστινιανὸν βασιλέα πέμψαι, δεησομένους ἐφ' ᾧ εἰρήνην πρὸς αὐτοὺς θήσεται, ἐφ' οἷσπερ Οὐιττίγιδι τὰ πρότερα σπένδεσθαι ἠθέλεν· ὥστε τὰ ἐκτὸς Πάδου ποταμοῦ Γότθους ἔχοντας ἀπαλλάσσεσθαι Ἰταλίας τῆς ἄλλης. 7.2.16 καὶ ἐπεὶ Γότθοι ταῦτα ἐπήνεσαν, ἀπολέξας τινὰς τῶν οἱ ἐς τὰ μάλιστα ἐπιτηδείων, πρέσβεις ἔπεμψεν ἄλλους 7.2.17 τε καὶ Καβαλλάριον ὄνομα. οἱ δὲ πρὸς βασιλέα ταῦτα δῆθεν τῷ λόγῳ πράξιν ἔμελλον ἄπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται, λάθρα δὲ αὐτοῖς ἄλλο μηδὲν πρὸς βασιλέα πράσσειν ἐπέστελλε, πλὴν γε δὴ ὅπως χρήματά τε αὐτὸς πολλὰ λήψεται καὶ ἐς πατρικίους

ἀνάγραφτος εἶη ἐφ' ᾧ Ἰταλίαν παραδοὺς ζύμπασαν τὸ τῆς ἀρχῆς 7.2.18 κατάθιοτο σχῆμα. οἱ μὲν οὖν πρέσβεις ἐπειδὴ ἐν Βυζαντίῳ ἐγένοντο, κατὰ ταῦτα ἔπρασσον. ἐν τούτῳ Γότθοι Ἐράριχον κτείνουσι δόλω. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ παρέλαβε κατὰ τὰ ζυγκείμενα σφίσι τὴν ἀρχὴν Τουτίλας. 7.3.1 Ἐπεὶ δὲ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἔμαθε τά τε ἀμφὶ Ἐραρίχῳ ζυνευχθέντα καὶ ὅτι Γότθοι Τουτίλαν σφίσιν ἐς τὴν ἀρχὴν κατεστήσαντο, κακίζων τε καὶ ἐρεσχελῶν τοὺς ἐνταῦθα τοῦ στρατοῦ ἄρχοντας οὐκέτι 7.3.2 ἀνίει. διὸ δὴ φυλακτῆρια καταστησάμενοι ἐν πόλει ἐκάστη Ἰωάννης τε ὁ Βιταλιανοῦ ἀδελφιδοῦς καὶ Βέσσας καὶ Βιτάλιος καὶ οἱ ἄλλοι ζύμπαντες ἐς Ῥάβενναν ζυνελέγοντο, οὗ δὴ Κωνσταντιανὸς καὶ Ἀλέξανδρος, οὗ πρόσθεν ἐμνήσθη, διατριβὴν εἶχον. 7.3.3 ἐπειδὴ τε ἅπαντες ζυνελέγησαν, ἔδοξε σφίσιν ἄμεινον εἶναι πρῶτον ἐπὶ Βερώνῃ, ἢ ἐν Βενεταίαις ἐστὶ, στρατεύεσθαι, καὶ ἐπειδὴν αὐτὴν τε καὶ Γότθους τοὺς ἐνταῦθα ἐξέλωσιν, οὕτω δὴ ἐπὶ τε Τουτίλαν καὶ Τικι7.3.4 νοὺς ἰέναι. οὗτος μὲν οὖν ὁ Ῥωμαίων στρατὸς εἰς δισχιλίους τε καὶ μυρίους ζυνείλεκτο, ἄρχοντες δὲ αὐτῶν ἔνδεκα ἦσαν, ὧν οἱ πρῶτοι ἐτύγχανον Κωνσταντιανὸς τε καὶ Ἀλέξανδρος, οἱ καὶ εὐθὺ πόλεως 7.3.5 Βερώνης ἐχώρουν. γενόμενοι δὲ αὐτῆς ἄγχιστα, ὅσον ἀπὸ σταδίων ἐξήκοντα, ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν τῷ ταύτῃ πεδίῳ. τούτου γὰρ πανταχόσε τοῦ χωρίου πεδία ἰπήλατά ἐστι, διήκοντα ἐς Μάντουαν πόλιν, ἥπερ διέχει πόλεως Βερώνης ἡμέρας ὁδῶ. ἦν δὲ τις ἐν Βενεταίαις 7.3.6 ἀνὴρ λόγιμος, Μαρκιανὸς ὄνομα, ὅσπερ ἐν φρουρίῳ μὲν κατώκητο πόλεως Βερώνης οὐ πολλῶ ἄποθεν, εὐνοϊκῶς δὲ βασιλεῖ ἐς τὰ μάλιστα ἔχων τὴν πόλιν παραδοῦναι τῷ Ῥωμαίων στρατῷ ἐν σπουδῇ ἐποιεῖτο. 7.3.7 καὶ, ἦν γὰρ οἱ τῶν τις φυλάκων ἐκ παιδὸς γνώριμος, πέμψας παρ' αὐτὸν τῶν οἱ ἐπιτηδείων τινὰς χρήμασιν ἀναπέθει τὸν ἄνθρωπον τῇ πόλει τὸ βασιλέως στρατῷ 7.3.8 τεύμα δέξασθαι. καὶ ἐπεὶ ταῦτα ὠμολόγει ὁ τῶν πυλῶν φύλαξ, πέμπει τοὺς πρὸς αὐτὸν πράξαντας ὁ Μαρκιανὸς παρὰ τοὺς τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντας, ἐφ' ᾧ τά τε ζυγκείμενα ἐσαγγείλωσι καὶ ζὺν αὐτοῖς 7.3.9 ἐς τὴν πόλιν εἰσβάλλωσι νύκτωρ. ἔδοξε δὲ τοῖς ἄρχουσι ζύμφορον εἶναι προτερῆσαι μὲν αὐτῶν ἓνα ζὺν ὀλίγοις τισίν· ἦν δὲ γε ὁ φύλαξ αὐτοῖς ἀνακλίνῃ τὰς πύλας, ἔχεσθαι τε αὐτῶν καὶ τῇ πόλει ζὺν τῷ ἀσφαλεῖ τὸν 7.3.10 στρατὸν δέξασθαι. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ὑποστῆναι τὸν κίνδυνον οὐδεὶς ἠθέλεν, Ἀρταβάζης δὲ μόνος Ἀρμένιος μὲν γένος, διαφερόντως δὲ ἀγαθὸς τὰ πολέμια, 7.3.11 ἐς τὴν πρᾶξιν οὗτι ἀκουσίως καθῆκεν αὐτόν. οὗτος ὁ ἀνὴρ Περσῶν μὲν ἠγεῖτο, οὓς Βελισάριος ἐς Βυζάντιον ἐκ τῆς Περσῶν γῆς σὺν τῷ Βλησχάμῃ ὀλίγω ἔμπροσθεν ἐτύγχανε πέμψας, τὸ Σισαυράνων ἐξελῶν 7.3.12 φρούριον. τότε δὲ ἄνδρας ἑκατὸν ἐκ τοῦ παντὸς στρατοπέδου ἀπολεξάμενος ἄωρι τῶν νυκτῶν ἄγχιστα 7.3.13 τοῦ περιβόλου ἐγένετο. καὶ ἐπεὶ ὁ φύλαξ ἥπερ ζυνέκειτο ἀνεπέτασε σφίσι τὰς πύλας, οἱ μὲν τινες ἐνταῦθα ἐστῶτες τὸ στρατεύμα μετεπέμποντο, οἱ δὲ ἀναβάντες ἐπὶ τὸ τεῖχος τοὺς ταύτῃ φυλάσσοντας ἔκτειναν ἀπροσδό7.3.14 κητοὶ ἐπιπεσόντες. ἐπεὶ δὲ Γότθοι ἅπαντες ἦσθοντο τοῦ κακοῦ, διὰ πυλῶν ἐτέρων φεύγοντες ὥχοντο. πέτρα δὲ τις ἐς ἄγαν ὑψηλὴ πρὸ τοῦ περιβόλου ἀνέχει, ὅθεν ἅπαντα κατανοεῖν πάρεστι τὰ ἐν Βερώνῃ πρασσόμενα καὶ ἀπαριθμεῖσθαι τοὺς ταύτῃ ἀνθρώπους, καὶ μὴν 7.3.15 καὶ τοῦ πεδίου ἐπὶ πλεῖστον ὄρα. ἐνταῦθα οἱ Γότθοι καταφυγόντες τὴν νύκτα ὅλην ἠσύχαζον. ὁ δὲ Ῥωμαίων στρατὸς ἀπὸ σταδίων τεσσαράκοντα τῆς πόλεως ἠκῶν οὐκέτι ἐπίπροσθεν ἦει, τῶν ἐν τῇ πόλει χρημᾶ7.3.16 των ἀλλήλοισ ἀμφισβητούντων τῶν στρατηγῶν. ἔτι τε αὐτῶν ἀμφὶ ταύτῃ διαμαχομένων τῇ λείᾳ ἡμέρα τε ἤδη διαφανῶς γέγονε καὶ οἱ Γότθοι ἀπὸ τῆς ἄκρας ἐς τὸ ἀκριβὲς κατανενοηκότες τῶν τε ἀνὰ τὴν πόλιν πολεμίων καὶ ὅσον Βερώνης τὸ ἄλλο στρατεύμα διέχον εἰσθήκει, δρόμῳ ἐπὶ τὴν πόλιν ἐχώρουν δι' αὐτῶν τῶν πυλῶν ὅθεν ἀπαλλαγέντες πρότερον ἔτυχον. οὐδὲ γὰρ 7.3.17 αὐτῶν οἱ ἐσεληλυθότες ἔχεσθαι ἴσχυσαν. Ῥωμαῖοι μὲν οὖν ζυμφρονήσαντες τοῦ περιβόλου ἀμφὶ τὰς

ἐπάλξεις κατέφυγον, τῶν δὲ βαρβάρων αὐτοῖς πλήθει πολλῶ ἐς χεῖρας ἰόντων οἱ τε ἄλλοι καὶ Ἀρταβάζης πάντων μάλιστα ἔργα θαυμαστά ἐνδεικνύμενοι καρτε7.3.18 ρώτατα τοὺς ἐπιόντας ἡμύνοντο. καὶ τότε δὴ οἱ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες τὰ ὑπὲρ τῶν ἐν Βερώνῃ χρημάτων πρὸς ἀλλήλους διοικησάμενοι παντὶ τῷ ἄλλῳ 7.3.19 στρατῷ ἐπὶ τὴν πόλιν χωρεῖν ἔγνωσαν. ἀποκεκλεισμέ7.3.19 νας δὲ σφίσι τὰς πύλας εὐρόντες ἰσχυρότατά τε τοὺς πολεμίους ἀμυνομένους ὀπίσω κατὰ τάχος ἀπήλαυνον, καίπερ μαχομένους ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοὺς ἐτέρους θεώμενοι καὶ δεομένους μὴ σφᾶς ἀπολιπεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ μένειν, ἕως ἂν καταφυγόντες ἐς αὐτοὺς σώζονται. 7.3.20 διὸ δὴ οἱ ἀμφὶ τὸν Ἀρταβάζην τῷ τε πλήθει βιαζόμενοι τῶν πολεμίων καὶ ἀπογνόντες τὴν ἀπὸ τῶν οἰκείων ἐπικουρίαν, ἀπὸ τοῦ τείχους ἕξω ἤλαντο ἅπαν7.3.21 τες. οἷς μὲν οὖν καταπεσεῖν ἐφ' ὀμαλοῦ χωρίου ξυνέβη, οὗτοι δὲ ἀθῶοι ἐς τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον ἐκομίσθησαν, ἐν οἷς καὶ Ἀρταβάζης ἦν, ὅσοι μέντοι ἐς δυσχω7.3.22 ρίας κατέπεσον, αὐτοῦ ἅπαντες διεφθάρησαν. ἐπεὶ τε Ἀρταβάζης ἐς τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον ἦλθε, πολλά τε ὀνειδίσας καὶ λοιδορησάμενος ἅπασι ξὺν αὐτοῖς ἦει, τὸν τε Ἡριδανὸν διαβάντες ἐν Φαβεντία πόλει ἐγένοντο, ἡ χώρας μὲν τῆς Αἰμιλίας ἐστὶ, σταδίους δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν Ῥαβέννης διέχει. 7.4.1 Τουτίλας δὲ τὰ ἐν Βερώνῃ ξυμπεσόντα μαθὼν Γότθων τε τῶν ἐκ Βερώνης πολλοὺς μετεπέμπετο, καὶ ἐπεὶ παρήσαν, παντὶ τῷ στρατῷ, ἐς πεντακισχιλίους ὄντι, ἐπὶ τοὺς ἐναντίους ἦει. ὃ δὴ μαθόντες οἱ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες τὰ παρόντα σφίσι ἐν βουλή 7.4.2 ἐποιοῦντο. καὶ παρελθὼν Ἀρταβάζης ἔλεξε τοιαύδε «Μηδεῖς ὑμῶν, ἄνδρες ἄρχοντες, ὑπερφρονεῖν τῶν «πολεμίων ἄτε ἡμῶν τῷ πλήθει ἐλασσομένων τανῦν «ἀξιούτω, μηδὲ, ὅτι πρὸς τοὺς Βελισαρίῳ δεδουλω»μένους ἀγωνίζεται, λογισμῶ ἀναπεπτωκότη ἐπ' αὐτοὺς 7.4.3 «ἴτω. πολλοὶ γὰρ δόξῃ οὐκ ἀληθεῖ ἐξηπατημένοι σφᾶς «αὐτοὺς ἔσφηλαν, καὶ καταφρόνημά τισιν οὐκ ἐν δέοντι «γινόμενον τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς καταλῦσαι δύναμιν «ἰσχυσεν, ἐπεὶ καὶ ἄλλως ἢ προλαβοῦσα κακοπραγία 7.4.4 «τούσδε τοὺς ἄνδρας ἐς εὐτυχίαν παρακαλεῖ. τύχη «γὰρ εἰς ἀπόγνωσιν ἀγαθῶν ἐλπίδων ἐλθοῦσα ἐς 7.4.5 «εὐτολμίας ὑπερβολὴν περιίσταται. καὶ ταῦτα οὐχ «ὑποψία τανῦν ἡγμένος ἐν ὑμῖν εἴρηκα, ἀλλ' οἷς δια»κινδυνεύσας πρὸς αὐτοὺς ἔναγχος ἐκμεμάθηκα τὴν 7.4.6 «τῶν ἀνδρῶν τόλμαν. καὶ με νομιζέτω μηδεῖς ξὺν «ὀλίγοις τισὶν ἠσσηθέντα τῶν πολεμίων θαυμάσαι τὴν «δύναμιν, ἐπεὶ ἀνδρῶν ἀρετὴ καὶ πλήθει ὑπεραιρόν»των καὶ τούτῳ ἐλασσομένων τοῖς γε πρὸς αὐτοὺς δια7.4.7 «μαχησομένοις ἔνδηλος γίνεται. οἶμαι τοίνυν ἡμῖν «μᾶλλον ξυνοίσειν τοῦ ποταμοῦ τηρήσασιν τὴν διάβα»σιν τοῖς βαρβάροις, ἐπειδὴν ἐς ἡμισυ διαβαίνοιν, ἐς 7.4.8 «χεῖρας ἰέναι ἢ πᾶσιν ἀθρόοις ἤδη γεγενημένοις. μηδενὶ «τε ἄδοξος εἶναι ἢ τοιαύτη δεδόχθω νίκη. δόξαν τε «γὰρ καὶ ἄδοξίαν ἢ τῶν πραγμάτων ἀπόβασιν ὄνο»μάζειν φιλεῖ, καὶ τοὺς νενικηκότας εἰώθασιν ἐπαινεῖν «ἄνθρωποι, οὐ διερευνώμενοι τῆς νίκης τὸν τρόπον.» 7.4.9 Ἀρταβάζης μὲν τοσαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ δὴ ἄρχοντες τῷ διαμαχομένῳ τῆς γνώμης τῶν δεόντων οὐδὲν ἔπρασσον, ἀλλ' αὐτοῦ μένοντες τὸν καιρὸν ἔτριβον. 7.4.10 Ἦδη δὲ ὁ τῶν Γότθων στρατὸς ἄγχιστα ἐγεγόνει, καὶ ἐπεὶ διαβαίνειν τὸν ποταμὸν ἔμελλον, ξυγκαλέσας Τουτίλας ἅπαντας τοιαῦτα παρεκελεύσατο «Αἱ μὲν «ἄλλαι ξύμπασαι μάχαι, ὧ ἄνδρες ξυγγενεῖς, ὁμοίαν «τινὰ μάχην ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἐπαγγελλόμεναι τοῖς «στρατοπέδοις ἐς τὴν ἀγωνίαν ὀρμῶσιν, ἡμεῖς δὲ τοῖς «πολεμίοις οὐκ ἐξ ἀντιπάλου τῆς τύχης, ἀλλὰ πολλῶ «τῷ διαλλάσσοντι χρώμενοι ἐς τὸν ἀγῶνα καθιστάμεθα 7.4.11 «τόνδε. οἱ μὲν γὰρ ἠσσηθέντες, ἂν οὕτω τύχοι, «οὐκ ἐς μακρὰν ἀναμάχασθαι πρὸς ἡμᾶς ἔξουσιν. ἐν «τε γὰρ τοῖς ὀχυρώμασιν Ἰταλίας ἀπάσης πλήθος «αὐτοῖς στρατιωτῶν ἀπολέλειπται καὶ ἄλλο στράτευμα «ἐκ Βυζαντίου αὐτίκα δὴ μάλα ἐπιβοηθήσειν οὐδὲν «ἀπεικός. ἡμῶν δὲ ταῦτο τοῦτο παθόντων τὸ Γότθων 7.4.12 «ὄνομα μετὰ τῆς ἐλπίδος ἀπολωλέναι λελείπεται. ἐκ «μυριάδων γὰρ εἴκοσιν ἐς πεντακισχιλίους ἡμᾶς ἀπο»κεκρίσθαι

ξυμβέβηκε. τοσαῦτα ὑπειπὼν κάκεινο ὑμᾶς «ὑπομνήσαι οὐκ ἄπο τρόπου οἶομαι εἶναι, ὡς ἠνίκα «μὲν ξὺν Ἴλδιβάδῳ ὄπλα ἀνταίρειν βασιλεῖ ἔγνωτε, τὸ «μὲν πλῆθος ὑμῖν οὐ πλέον ἢ ἔς χιλίους ξυμβιοῦν «ἔτυχεν, ἢ δὲ χώρα περίστατο ζύμπασα ἔς Τικινὸν 7.4.13 «πόλιν. ἐπεὶ δὲ τῇ ξυμβολῇ γεγόνατε κρείσσους, «ἐπίπροσθεν ἡμῖν τά τε τῆς στρατιᾶς καὶ τῆς χώρας «κεχώρηκεν. ὥστε ἦν καὶ νῦν ἀνδραγαθίζεσθαι ἢ «βουλομένοις ὑμῖν, προϊόντος, ὡς τὸ εἶκος, τοῦ πολέμου 7.4.14 «πάμπαν κρατήσιν τῶν ἐναντίων ἐλπίδα ἔχω. τοῖς «γὰρ νενικηκόσιν ἀεὶ τὸ πλείοσί τε καὶ δυνατωτέροις «γεγονέναι ξυμβαίνει. προθυμείσθω τοίνυν ὑμῶν ἕκα»στος παντὶ σθένει τοῖς πολεμίοις ὁμόσε χωρεῖν τὴν «μάχην ἐξεπιστάμενος τὴν νῦν οὐκ εὐδοκιμηκόσιν ἡμῖν 7.4.15 «ἀναμάχεσθαι πρὸς τοὺς ἐναντίους ἀμήχανον. ἄξιον «δὲ ἡμᾶς μετὰ τῆς ἀγαθῆς ἐλπίδος τοῖς πολεμίοις ἔς «χεῖρας ἰέναι, τῇ τῶν ἀνδρῶν ἀδικία θαρροῦντας. 7.4.16 «οὔτω γὰρ αὐτοῖς τὰ ἔς τοὺς κατηκόους βεβίωται ὥστε «Ἴταλιώταις τανῦν τῆς τετολημένης οὐ δέον αὐτοῖς «ἔς Γότθους προδοσίας κολάσεως οὐδεμιᾶς ἐτέρας «προσδεῖ· οὔτω ξυλλήβδην εἰπεῖν ζύμπαντα αὐτοῖς τὰ 7.4.17 «κακὰ πρὸς τῶν ὑποδεχθέντων γενέσθαι ξυνέβη. τί «δ' ἂν πολεμίων εὐαλωτότερον γένοιτο οἷς γε τὰ ἐκ «θεοῦ δῆτα πεπραγμένα οὐχ ὑγιῶς ἔχει; καὶ μὴν καὶ «τῷ ἔξ ἡμῶν ἔς αὐτοὺς δέει εὐέλπιδας ἂν ἡμᾶς ἔς 7.4.18 «τὸν ἀγῶνα γίνεσθαι πρέποι. οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλους «τινάς ἀνθρώπων χωροῦμεν ἢ ὅσοι ἔναγχος ἐν μέσῃ «Βερῶνῃ γενόμενοι μεθέντες τε οὐδενὶ λόγῳ, καίπερ «διώκοντος τῶν πάντων αὐτοὺς οὐδενός, οὔτω δὴ «αἰσχωρῶς ἔς φυγὴν ὠρμητο.» 7.4.19 Τοσαῦτα ὁ Τουτίλας παρακελευσάμενος τῶν οἱ ἐπομένων τριακοσίους ἐκέλευεν, ὅσον ἀπὸ σταδίων εἴκοσι τὸν ποταμὸν διαβαίνοντας, κατόπισθεν τοῦ τῶν πολεμίων στρατοπέδου γενέσθαι, καὶ ἐπειδὰν ἡ μάχη ἐν χερσὶ γένηται, κατὰ νώτου αὐτῶν ἰόντας βάλλειν τε καὶ ἐνοχλεῖν δυνάμει τῇ πάσῃ, ὅπως ἐκεῖνοι ξυνταραχθέντες 7.4.20 οὐδεμιᾶς ἀλκῆς μνήσονται. αὐτὸς δὲ παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ αὐτίκα τὸν ποταμὸν διαβάς εὐθὺς τῶν ἐναντίων 7.4.21 ἐχώρει· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι εὐθὺς ὑπηντίαζον. ἐπειδὴ τε ἀμφοτέρω ὁδῷ ἰόντες ἐγγυτέρω ἀλλήλων ἐγένοντο, Γότθος ἀνὴρ, Οὐάλαρις ὄνομα, μέγας τε τὸ σῶμα καὶ τὸ εἶδος φοβερός ἄγαν, ἔτι μέντοι δραστήριός τε καὶ ἀγαθὸς τὰ πολέμια, τὸν ἵππον ἐξελάσας πρὸ τοῦ ἄλλου στρατοῦ ἐν μεταίχμιῳ ἔστη, τεθωρακισμένος τε καὶ κράνος ἐν τῇ κεφαλῇ ἔχων, καὶ Ῥωμαίους ἅπαντας 7.4.22 προύκαλεῖτο, εἴ τίς οἱ βούλοιο ἔς χεῖρας ἰέναι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι κατωρρωδηκότες ἡσυχῇ ἔμενον, Ἄρτα7.4.23 βάζης δὲ αὐτῷ ἔς ἀγῶνα κατέστη μόνος. ἄμφω τοίνυν τῷ ἵππῳ κατ' ἀλλήλοιν ἐλάσαντε, ἐπειδὴ ἄγχιστα ἴκοντο, τὰ δόρατα ὠθουν, Ἄρταβάζης δὲ προτερήσας ἔφθασε 7.4.24 τὸν Οὐάλαριν ἔς πλευρὰν τὴν δεξιὰν παίσας. ὁ δὲ βάρβαρος καιρίαν τυπεὶς ὑπτίος ἔς τὴν γῆν πεσεῖν ἔμελλεν, ἀλλὰ οἱ τὸ δόρυ ἐξόπισθεν ἐπὶ τὸ ἔδαφος ἐπὶ πέτρας τινὸς ἐρεισθὲν πεσεῖν αὐτὸν οὐδαμῇ εἶα. 7.4.25 ὁ δὲ Ἄρταβάζης ἐνέκειτο ἔτι μᾶλλον τὸ δόρυ ἔς τὰ τοῦ ἀνδρὸς ὠθῶν ἔγκατα. οὐπω γὰρ αὐτὸν ἤδη ἀλῶ7.4.26 ναι καιρία πληγῇ ὑπετόπαζεν. οὔτω τε ξυνέβη Οὐαλάριδος τὸ τοῦ δόρατος ἄκρον σιδήριον σχεδόν τι ὀρθὸν γεγενημένον τοῦ Ἄρταβάζου θώρακος ἄπτεσθαι, κατὰ βραχὺ τε προῖον διελθεῖν μὲν τὸν θώρακα ὅλον, ὀλισθῆσαν δὲ τοῦ δέρματος ἀμφὶ τὸν Ἄρταβάζου 7.4.27 αὐχένα ψαῦσαι. τύχη τέ τι ἀρτηριὰν ἐνταυθὰ πη οὔσαν ἐπίπροσθεν ἰὼν ὁ σίδηρος τέμνει, καὶ ρύσις 7.4.28 αὐτίκα πολλοῦ αἵματος ἦν. αἴσθησις δὲ ὀδύνης οὐδεμία τῷ ἀνθρώπῳ ἐγένετο, ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἔς τὸ Ῥωμαίων στρατεύμα τὸν ἵππον ἀπήλαυνεν, Οὐάλαρις δὲ 7.4.29 νεκρὸς αὐτοῦ ἔπεσε. καὶ Ἄρταβάζης δὲ, τοῦ αἵματος οὐκέτι λωφήσαντος, τρίτη ὕστερον ἡμέρᾳ ἔξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο, Ῥωμαίοις τε κατέσεισε τὴν πᾶσαν ἐλπίδα, ἐπεὶ καὶ τότε ἀπόμαχος ἐν τῇ ξυμβολῇ αὐτῇ γενόμενος οὐκ ἐπὶ μικροῖς τὰ πράγματα αὐτὸς ἔσφηλεν. 7.4.30 ὁ μὲν γὰρ ἔξω βελῶν γεγονὼς τοῦ τραύματος ἐπεμε7.4.31 λεῖτο, τὰ δὲ στρατεύματα ἄμφω ἔς χεῖρας ἦλθον. καρτερᾶς δὲ γενομένης τῆς ξυμβολῆς οἱ τριακόσιοι βάρβαροι κατόπισθεν τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ὁδῷ ἰόντες ἐκ

τοῦ αἰφνιδίου ἐφάνησαν, οὓς δὴ κατιδόντες Ῥωμαῖοι καὶ πολὺ πλῆθος εἶναι τῶν σφίσι μαχομένων οἰόμενοι ἕς τε ὄρρωδιάν ἔπεσον καὶ αὐτίκα ἕς φυγὴν 7.4.32 ὠρμητο, ὡσπερ ἐκάστῳ δυνατὰ γέγονε. φεύγοντάς τε οἱ βάρβαροι οὐδενὶ κόσμῳ Ῥωμαίους ἔκτεινον, καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ζωγρήσαντες ἐν φυλακῇ εἶχον, τὰ δὲ σημεῖα ζύμπαντα ἔλαβον, ὅπερ οὕτω πρότερον Ῥωμαίοις ξυνέπεσε. τῶν τε ἀρχόντων ὡς ἕκαστός πη ἐδύνατο ξὺν ὀλίγοις τισὶν ἔφευγε, καὶ τὰς πόλεις ὅπη ἔτυχον διασωθέντες ἐφύλασσον. 7.5.1 Χρόνῳ δὲ Τουτίλας οὐ πολλῶ ὕστερον στρατεύμα ἐπὶ τε Ἰουστίνον καὶ Φλωρεντίαν ἔπεμψεν, οἷς δὴ ἄρχοντας Γόθων τοὺς μαχιμωτάτους ἐπέστησε, Βλέδαν καὶ Ῥουδέριχον καὶ Οὐλίαριν. οἵπερ ἐπειδὴ ἕς Φλωρεντίαν ἦλθον, ἐγκαθεζόμενοι ἀμφὶ τὸ τεῖχος 7.5.2 ἕς πολιορκίαν καθίσταντο. Ἰουστίνος δὲ ξυνταραχθεὶς ἐπεὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐσκομισάμενος οὐδὲν ἔτυχεν, ἔπεμψεν ἕς Ῥάβενναν πρὸς τοὺς τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ 7.5.3 ἄρχοντας, βοηθεῖν σφίσι κατὰ τάχος δεόμενος. νύκτωρ τε ὁ σταλεὶς τοὺς πολεμίους λαθὼν ἕς Ῥάβενναν τε 7.5.4 ἀφίκετο καὶ τὰ παρόντα σφίσιν ἀπήγγειλε. διὸ δὴ στρατεύμα Ῥωμαίων λόγου ἄξιον εὐθύς ἕς Φλωρεντίαν ἦει, ὧν δὴ Βέσσας τε καὶ Κυπριανὸς καὶ Ἰωάννης ὁ 7.5.5 Βιταλιανοῦ ἀδελφιδοῦς ἠγοῦντο. ὅπερ ἐπεὶ Γόθοι πρὸς τῶν κατασκόπων ἐπύθοντο, λύσαντες τὴν προσεδρείαν, ἀνεχώρησαν εἰς χωρίον Μουκέλλιν ὄνομα, Φλω7.5.6 ρεντίας διέχον ἡμέρας ὁδόν. ἐπεὶ δὲ ὁ Ῥωμαίων στρατὸς Ἰουστίνῳ ξυνέμιξεν, ὀλίγους μὲν τινὰς τῶν αὐτῶ ἐπομένων ἐπὶ φυλακῇ τῆς πόλεως αὐτοῦ εἶασαν, αὐτοὶ δὲ τοὺς ἄλλους ἐπαγόμενοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους 7.5.7 ἐχώρουν. καὶ αὐτοῖς ὁδῶ πορευομένοις ξυμφορώτατον ἔδοξεν εἶναι τῶν ἀρχόντων ἕνα παντὸς τοῦ στρατοῦ τοὺς λογιμωτάτους ἀπολεξάμενον πρόσω ἰέναι καὶ αὐτὸν μὲν ἕξ ἐπιδρομῆς τοῖς πολεμίους ἀπροσδόκητον ἕς χεῖρας ἐλθεῖν, τὸ δὲ ἄλλο στρατεύμα σχολῇ βαδίζον ἐνταῦθα ἰέναι. κλήρους τε ἐπὶ τούτοις ἐμβεβλημένοι 7.5.8 τὴν τῆς τύχης ἐκαρὰδόκουν ἕς τοῦτο γνώμην. ὁ μὲν οὖν κλήρος ἐκπεπῆδηκεν ἕς Ἰωάννην, οὐκέτι δὲ βουλομένοις τοῖς ἄρχουσιν ἦν ἐπιτελεῖν τὰ ξυγκείμενα. 7.5.9 διὸ δὴ ξὺν τοῖς ἐπομένοις Ἰωάννης ἠνάγκαστο ἐπίπροσθεν ἰὼν ἐπὶ τοὺς πολεμίους χωρεῖν. οἱ δὲ βάρβαροι τὴν τῶν ἐναντίων ἔφοδον γνόντες τὸ μὲν πεδῖον, οὗ δὴ ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἐτύγχανον, δέει πολλῶ ἀπολιπεῖν ἔγνωσαν, ἕς λόφον δὲ μέγαν τινὰ, ὃς ταύτη 7.5.10 ἀνέχει, ξὺν θορύβῳ ἀνέδραμον. ἐπεὶ δὲ οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην ἐνταῦθα ἐγένοντο, ἀναδραμόντες καὶ αὐτοὶ 7.5.11 ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἔργου εἶχοντο. καρτερῶς δὲ τῶν βαρβάρων ἀμυνομένων ὠθισμός τε πολὺς γέγονε καὶ πολλοὶ ἐκατέρωθεν ἔργα ἐνδεικνύμενοι θαυμαστὰ ἔπι7.5.12 πτον. Ἰωάννου δὲ κραυγῇ τε καὶ ταραχῇ πολλῇ ἐπὶ τοὺς κατ' αὐτὸν πολεμίους ὀρμήσαντος ξυνέβη τῶν δορυφόρων τῶν αὐτοῦ ἕνα πρὸς τοὺς τῶν πολεμίων ἀκοντίῳ βληθέντα πεσεῖν· ἀπ' αὐτοῦ τε Ῥωμαῖοι ἀπο7.5.13 κρουσθέντες ὀπίσω ἐχώρουν. ἤδη δὲ καὶ ὁ λοιπὸς τῶν Ῥωμαίων στρατὸς ἕς τὸ πεδῖον ἀφικόμενοι φάλαγγά τε ποιησάμενοι ἴσταντο. καὶ εἰ μὲν φυγόντας τοὺς ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην ἐδέξαντο, ξὺν αὐτοῖς ἂν ὁμοσε τοῖς πολεμίους χωρήσαντες ἐνίκησάν τε τῇ ξυμβολῇ 7.5.14 καὶ σχεδόν τι ἅπαντας ἐλείν ἴσχυσαν. ἀλλὰ τύχη τινὴ ξυνέβη ἕς τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον φήμην οὐκ ἀληθῆ περιφέρεισθαι, ὡς δὴ Ἰωάννης πρὸς τοὺς τῶν αὐτοῦ δορυφόρων ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ἕξ ἀνθρώπων ἀφανισθείη. 7.5.15 ἐπεὶ τε ὁ λόγος ἕς τοὺς ἄρχοντας ἦλθε, μένειν ἐνταῦθα οὐκέτι ἠξίουσαν, ἀλλ' ἕς ὑπαγωγὴν αἰσχροῦ τινὰ ζύμπαν7.5.16 τες ἦεσαν. οὐδὲ γὰρ ξυντεταγμένοι οὐδὲ κατὰ ξυμμορίας τινὰς, ἀλλ' αὐτὸς ἕκαστος ὡς πη ἐδύνατο ἕς φυγὴν ὠρμητο. καὶ πολλοὶ μὲν ἐν τῇ φυγῇ ταύτῃ ἀπώλοντο, ὅσοι μὲντοι διεσώθησαν ἡμέρας πολλὰς 7.5.17 οὐδαμῇ διωκόμενοι ἔφευγον. χρόνῳ τε ὕστερον ὡς ἐκάστῳ ἔτυχεν ἕς ὀχυρώματά τινὰ ἐσελθόντες ἄλλο οὐδὲν ἀπήγγελλον τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἢ ὅτι τεθνεῶς 7.5.18 Ἰωάννης εἶη. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὔτε ξυνεμίγνυντο ἔτι ἀλλήλοισι οὔτε ξυνίστασθαι τὸ λοιπὸν ἐπὶ τοὺς πολεμίους διενοοῦντο, ἀλλ'

ἕκαστος τοῦ κατ' αὐτὸν περιβόλου ἐντὸς ἔμενε καὶ τὰ ἐς πολιορκίαν ἠτοίμαζε, δε7.5.19 διὼς μὴ οἱ βάρβαροι ἐπ' αὐτὸν ἴωσι. Τουτίλας δὲ φιλοφροσύνην ἐς τοὺς αἰχμαλώτους πολλὴν ἐνδεικνύμενος, προσποιεῖσθαι τε αὐτοὺς ἴσχυσε καὶ τὸ λοιπὸν ἐθελούσιοι ξὺν αὐτῷ οἱ πλείστοι ἐπὶ Ῥωμαίους ἐστράτευον. καὶ ὁ χειμῶν ἔληγε, καὶ ἔβδομον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψεν. 7.6.1 Ἐπειτα δὲ ὁ Τουτίλας Καισιήναν τε καὶ Πέτραν τὰ φρούρια εἶλεν. ὀλίγον τε ὕστερον ἐς Τουσκίαν ἀφίκετο, καὶ τῶν ἐνταῦθα χωρίων ἀποπειρασάμενος, ἐπεὶ οἱ προσχωρεῖν οὐδεὶς ἤθελε, Τίβεριν ποταμὸν διαβάς, ἐς μὲν τὰ Ῥώμης ὄρια οὐδαμῆ ἦλθεν, ἐς Καμπανοὺς δὲ καὶ Σαμνίτας αὐτίκα ἤκων Βενεβεντὸν πόλιν ἐχυρὰν παρεστήσατο οὐδενὶ πόνῳ, καὶ αὐτῆς τὰ τεῖχη ἐς ἔδαφος καθεῖλεν, ὅπως μὴ στρατεύμα ἐκ Βυζαντίου ἦκον ἔκ τε ὄχυροῦ ὀρμώμενον πράγματα Γότ7.6.2 θοῖς παρέχειν δύνηται. μετὰ δὲ Νεαπολίτας πολιορκεῖν ἔγνω, ἐπεὶ αὐτὸν δέχεσθαι τῇ πόλει, καίπερ ἐπαγωγὰ πολλὰ λέγοντα, ὡς ἦκιστα ἤθελον. Κόνων γὰρ ἐνταῦθα ἐφύλασσε, Ῥωμαίων τε καὶ Ἰσαύρων χιλίους 7.6.3 ἔχων. καὶ αὐτὸς μὲν τῷ πλείονι τοῦ στρατοῦ ἐνστρατοπεδευσάμενος οὐ πολλῷ ἄποθεν τοῦ περιβόλου ἠσύχαζε, πέμψας δὲ τῆς στρατιᾶς μοῖραν, Κύμην τε τὸ φρούριον καὶ ἄλλα ἄττα ὄχυρώματα εἶλε, χρήματά τε 7.6.4 ἐνθὲνδε περιβαλέσθαι μεγάλα ἴσχυσε. καὶ γυναῖκας τῶν ἐκ βουλῆς ἐνταῦθα εὐρῶν οὔτε ὕβρισε καὶ ξὺν πολλῇ φιλοφροσύνῃ ἐλευθέρας ἀφήκε, μέγα τε ἀπ' αὐτοῦ ὄνομα ἐπὶ τε ξυνέσει καὶ φιλανθρωπία ἐς Ῥωμαίους ἅπαντας ἔσχε. καὶ ἐπεὶ οἱ πολέμιον οὐδὲν ὑπηντίαζεν, ὀλίγους αἰεὶ τοῦ στρατοῦ περιπέμπων ἔργα 7.6.5 λόγου πολλοῦ ἄξια ἔπρασσε. Βριττίους μὲν καὶ Λευκανοὺς παρεστήσατο, καὶ Ἀπουλίαν ξὺν Καλαβρία ἔσχε, τοὺς τε δημοσίους φόρους αὐτὸς ἔπρασσε, καὶ τὰς τῶν χρημάτων προσόδους ἀντὶ τῶν τὰ χωρία κεκτημένων ἐφέρετο, καὶ τᾶλλα καθίστη ἄτε τῆς Ἰταλίας 7.6.6 γεγρονῶς κύριος, διὸ δὴ τῇ Ῥωμαίων στρατιᾷ χρόνοις τοῖς καθήκουσιν οὐ κομιζομένη τὰς συνειθισμένας συν7.6.7 τάξεις χρήματα μεγάλα βασιλεὺς ὤφειλε. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ μὲν Ἰταλιῶται τῶν τε προσηκόντων ἐκπεπτωκότες καὶ ἐς κινδύνου μέγεθος αὐθις ἐληλακότες ἐν πένθει μεγάλῳ ἐγίνοντο. οἱ δὲ στρατιῶται ἀπειθεστέρους αὐτοὺς τοῖς ἄρχουσιν ἔτι μᾶλλον παρεῖχον, ἐν 7.6.8 τε ταῖς πόλεσιν ἄσμενοι ἔμενον. Κωνσταντιανὸς μὲν οὖν Ῥάβενναν εἶχεν, Ἰωάννης δὲ Ῥώμην, Σπολίτιονδὲ Βέσσας, καὶ Ἰουστίνος Φλωρεντίαν, Κυπριανὸς δὲ Περυσίαν, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος ὅπη φυγῶν τε καὶ διασωθεὶς κατ' ἀρχὰς ἔτυχε. 7.6.9 Ταῦτα βασιλεὺς μαθὼν τε καὶ ἐν ξυμφορᾷ πεπονημένος τῶν Ἰταλίας πραιτωρίων ἔπαρχον Μαξιμίον ὡς τάχιστα κατεστήσατο, ἐφ' ᾧ τοῖς τε ἄρχουσιν ἐς τὸν πόλεμον ἐπιστάτης εἶη καὶ τοῖς στρατιώταις τὰ 7.6.10 ἐπιτηδεῖα κατὰ τὴν χρεῖαν πορίζεται. καὶ οἱ νεῶν ξυνέπεμψε στόλον, Θρακῶν τε καὶ Ἀρμενίων στρατιωτῶν ἐμπλησάμενος. ἠγεῖτο δὲ τῶν μὲν Θρακῶν Ἡρωδιανὸς, τῶν δὲ Ἀρμενίων Φάζας Ἰβηρ, Περανίου ἀδελφιδοῦς· 7.6.11 ξυνέπλεον δὲ αὐτοῖς καὶ Οὐννοι ὀλίγοι. Μαξιμῖνος μὲν οὖν ἄρας ἐκ Βυζαντίου παντὶ τῷ στόλῳ τῆς Ἑλλάδος ἐς τὴν Ἠπειρον ἦλθεν· ἐνθα δὴ τὸν καιρὸν κατα7.6.12 τρίβων ἐκάθητο οὐδενὶ λόγῳ. ἦν γὰρ πολεμίων ἔργων οὐδαμῶς ἔμπειρος καὶ ἀπ' αὐτοῦ δειλὸς τε καὶ μελλητῆς 7.6.13 ἐς τὰ μάλιστα. μετὰ δὲ καὶ Δημήτριον στρατηγὸν βασιλεὺς ἔπεμψεν, ὃς δὴ τὰ πρότερα ξὺν Βελισαρίῳ 7.6.14 ἐστράτευε καταλόγου πεζικοῦ ἄρχων. καταπλεύσας οὖν ὁ Δημήτριος ἐς Σικελίαν, ἐπεὶ Κόνωνά τε καὶ Νεαπολίτας πικρότατα πολιορκεῖσθαι τῶν ἐπιτηδεῖων παντάπασι σπανίζοντας ἤκουσε, βοηθεῖν μὲν κατὰ τάχος ἤθελεν, ἀδύνατος δὲ ὢν, ἐπεὶ οἱ στρατεύματα βραχὺ τε 7.6.15 καὶ οὐκ ἀξιόλογον εἶπετο, ἐπενόει τοιάδε. ναῦς ὅτι πλείστας ἐκ Σικελίας ἀπάσης ἀγείρας σίτου τε αὐτὰς ἐμπλησάμενος καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδεῖων ἔπλει, δόκησιν παρέχων τοῖς ἐναντίοις πάμπολύ τι στρατεύμα ἐν 7.6.16 ταῖς ναυσὶν εἶναι. καὶ ἔτυχέ γε τῆς τῶν πολεμίων ἐννοίας. μέγαν γὰρ σφίσιν ἐπιέναι στρατὸν ᾤοντο, τεκμαιρόμενοι ὅτι δὴ στόλου πολὺ τι χρῆμα πλεῖν ἐκ 7.6.17 Σικελίας ἐπύθοντο. καὶ εἰ

μὲν κατ' ἀρχὰς εὐθὺ Νεαπόλεως ἰέναι Δημήτριος ἤθελεν, οἶμαι ἂν αὐτὸν ἐκπλήξαι τε τοὺς πολεμίους καὶ τὴν πόλιν διασώσασθαι, οὐδενός 7.6.18 οἱ ἀντιστατοῦντος, νῦν δὲ κατορρωδῆσας τὸν κίνδυνον καταίρειν μὲν ἐς Νεάπολιν ἤκιστα ἔγνω, ἐς δὲ τὸν Ῥώμης καταπλεύσας λιμένα, στρατιώτας ἐνθένδε ἀγείρειν ἐν σπουδῇ ἐποιεῖτο. οἱ δὲ ἄτε πρὸς τῶν βαρβάρων ἠσσημένοι τε καὶ μέγα δέος ἔτι ἀπ' αὐτῶν ἔχοντες, ἔπεσθαι Δημητρίῳ ἐπὶ Τουτίλαν τε καὶ Γότθους οὐδαμῇ ἤθελον. διὸ δὴ μόνοις τοῖς ἐκ Βυζαντίου ζῦν αὐτῷ ἤκουσιν ἐς Νεάπολιν ἰέναι ἠνάγκαστο. 7.6.20 ἦν δὲ τις Δημήτριος ἕτερος, Κεφαληνὸς γένος, ναύτης μὲν τὸ παλαιὸν καὶ τῶν κατὰ θάλασσαν ἔργων τε καὶ κινδύνων ἀκριβῶς ἔμπειρος, πλεύσας δὲ ζῦν Βελισαρίῳ ἕς τε Λιβύην καὶ Ἰταλίαν ἐγένετο ἐς ταύτην δὴ τὴν ἐμπειρίαν δόκιμος, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐπίτροπον βασιλεὺς 7.6.21 αὐτὸν Νεαπόλεως κατεστήσατο. ἐπειδὴ τε οἱ βάρβαροι τὸ χωρίον πολιορκεῖν ἤρξαντο, ἀσελγεία πολλῇ ἐχόμενος ἐς τὸν Τουτίλαν συχνὰ ὕβριζε, λίαν τε ἀθυρό7.6.22 γλωσσοσ ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ ἀνὴρ ὤφθη. προϊόντος δὲ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἀπωλείας τοῖς πολιορκουμένοις ἐπὶ μέγα χωρούσης γνώμη Κόνωνος ἐς λέμβον τινὰ λάθρα ἐσβὰς ἐτόλμησε παρὰ τὸν στρατηγὸν Δημήτριον 7.6.23 ἰέναι μόνος. ἐκ δὲ τοῦ παραδόξου σωθεῖς τε καὶ συγγενόμενος τῷ Δημητρίῳ ἐθάρσυνέ τε μάλιστα καὶ ἐς 7.6.24 ταύτην δὴ τὴν πράξιν ἐνήγε. Τουτίλας δὲ τὸν πάντα λόγον ἀμφὶ τῷ στόλῳ τούτῳ ἀκούσας δρόμῳνας μὲν πολλοὺς ἄριστα πλέοντας ἐν παρασκευῇ εἶχεν, ἐπειδὴ δὲ κατῆραν ἐς τὴν ἐκείνη ἀκτὴν οἱ πολέμιοι Νεαπόλεως οὐ μακρὰν ἄποθεν, ἐλθὼν ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου κατέ7.6.25 πληξέ τε καὶ ἐς φυγὴν ἅπαντας ἔτρεψε. καὶ αὐτῶν πολλοὺς μὲν ἔκτεινεν, ἐζώγησε δὲ πλείστους, διέφυγον δὲ ὅσοι ἐς τῶν νεῶν τοὺς λέμβους ἐσπηδῆσαι κατ' ἀρχὰς ἴσχυσαν, ἐν τοῖς καὶ Δημήτριος ὁ στρατηγὸς ἦν. τὰς γὰρ ναῦς ἀπάσας σὺν αὐτοῖς φορτίοις, αὐτοῖς ἀν7.6.26 δράσιν, οἱ βάρβαροι εἶλον. οὗ δὴ καὶ Δημήτριον τὸν Νεαπόλεως ἐπίτροπον εὔρον. γλώσσῃαν τε καὶ χεῖρας ἄμφω ἀποτεμόντες οὐκ ἔκτειναν μὲν, οὕτω δὲ λωβησάμενοι ὅπη βούλοιο ἀφήκαν ἰέναι. ταύτην τε Τουτίλα τὴν δίκην Δημήτριος γλώσσης ἀκολάστου ἐξέτισεν. 7.7.1 Ὑστερον δὲ καὶ Μαξιμῖνος πάσαις ταῖς ναυσὶ Σικελία προσέσχευεν. ἕς τε τὰς Συρακούσας ἀφικόμενος 7.7.2 ἠσυχῇ ἔμενε, κατορρωδῶν τὰ πολέμια. ἃ δὴ μαθόντες οἱ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες σπουδῇ πολλῇ ἐς αὐτὸν ἔπεμπον, βοηθεῖν κατὰ τάχος δεόμενοι οἱ τε ἄλλοι καὶ Κόνων ἐκ Νεαπόλεως ἰσχυρότατα πρὸς τῶν βαρβάρων πολιορκούμενος. ἤδη γὰρ ἅπαντα σφᾶς τὰ 7.7.3 ἐπιτήδεια ἐπελελοίπει. ὁ δὲ τὸν καιρὸν ἅπαντα ἐν ταύτῃ δὴ κατατρίψας τῇ ὀρρωδίᾳ, ἐπειδὴ τὰς τε βασιλέως ἀπειλὰς ἔδεισε καὶ κακιζόμενος πρὸς τῶν ἄλλων ἀπεῖπεν, αὐτὸς μὲν οὐδὲν τι ἤσσον αὐτοῦ ἔμεινε, τὸν δὲ στρατὸν ἅπαντα ζῦν τε Ἡρωδιανῶ καὶ Δημητρίῳ καὶ Φάζα ἐς Νεάπολιν ἔπεμψε, σφοδρότατα ἐγκειμένης 7.7.4 ἤδη τῆς τοῦ χειμῶνος ὥρας. ἐπεὶ δὲ Νεαπόλεως ὁ Ῥωμαίων στόλος ἀγχοῦ ἐγένετο, κατέβαινε σκληρὸς 7.7.5 ἄνεμος, ἐξαισίον τινὰ χειμῶνα ἐγειρών. καὶ ὁ μὲν ζόφος ἅπαντα ἐνεδίδου, ὁ δὲ κλύδων τὰς κώπας ἀνασπᾶν ἢ ἄλλο τι ἐνεργεῖν τοὺς ναύτας οὐκ εἶα. διὰ τε τῶν ῥοθίων τὸν κτύπον ἔτι ἀλλήλων κατακούειν οὐκ ἦν, ἀλλὰ ξύγχυσίς τε λαμπρῶς ἐκράτει καὶ ἡ τοῦ πνεύματος ἐπρυτάνευε βία, ἥπερ αὐτοὺς ὡς ἤκιστα ἐθελουσίους ἐς τὴν ἀκτὴν ἤνεγκεν, οὗ δὴ ἐστρατοπεδεύοντο 7.7.6 οἱ πολέμιοι. ἐπιβαίνοντες οὖν κατ' ἐξουσίαν οἱ βάρβαροι τοῖς σκάφεσι τῶν ἐναντίων, ἔκτεινόν τε καὶ κατέδυσον οὐδενὸς σφίσιν ἀντιστατοῦντος. ἐζώγησαν δὲ ἄλλους τε πολλοὺς καὶ Δημήτριον τὸν στρατηγόν. 7.7.7 Ἡρωδιανὸς δὲ καὶ Φάζας ζῦν ὀλίγοις τισὶ διαφυγεῖν ἴσχυσαν, ἐπεὶ αὐτῶν αἱ νῆες οὐ λίαν πῶς ἄγχιστα τοῦ τῶν πολεμίων στρατοπέδου ἦλθον. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ 7.7.8 τῷ Ῥωμαίων στόλῳ ταύτῃ πη ἔσχε. Τουτίλας δὲ καλώδιον ἀναψάμενος ἐς τὸν Δημητρίου αὐχένα, ἕς τε τὸν Νεαπόλεως περίβολον εἶλκε καὶ παραινεῖν τοῖς πολιορκουμένοις ἐκέλευε μηκέτι ἀνονήτοις ἐλπίσι πιστεύοντας διαφθεῖρεσθαι, ἀλλὰ τὴν πόλιν ὅτι τάχιστα 7.7.9

Γότθοις ἐνδιδόντας μεγάλων ἀπηλλάχθαι κακῶν. ἀδύνατον γὰρ βασιλέα τὸ λοιπὸν ἄλλην σφίσι ἐπικουρίαν πέμψαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ στόλῳ τούτῳ πᾶσαν αὐτοῖς τὴν τε δύναμιν καὶ τὴν ἐλπίδα διολωλέναι. Δημήτριος 7.7.10 μὲν τοσαῦτα εἶπεν, ὅσα Τουτίλας ἐκέλευεν. οἱ δὲ πολιορκούμενοι τῷ τε λιμῷ ἤδη καὶ τῇ ἄλλῃ ἀπορία ὑπερφυῶς πιεζόμενοι, ἐπεὶ τό τε πάθος Δημητρίου εἶδον καὶ τοὺς λόγους ἅπαντας ἤκουσαν, ἀπογνόντες ἐλπίδος ἀπάσης ἕξ τε οἰμωγὰς καὶ ἀμηχανίαν ἐνέπιπτον, ἣν τε ἡ πόλις θορύβου πολλοῦ καὶ κωκυτοῦ ἔμπλεως. 7.7.11 Μετὰ δὲ καὶ Τουτίλας αὐτοὺς ζυγκαλέσας ἐς τὰς ἐπάλξεις ἔλεξε τοιάδε «Οὐδεμίαν αἰτίαν ἢ μέμψιν ἐς «ὕμᾱς ἔχοντες, ἄνδρες Νεαπολίται, τανῦν ἐς πολιορκίαν «τὴνδε κατέστημεν, ἀλλ' ὅπως ἐχθίστων ὑμᾶς ἀπαλλάξ»αντες δεσποτῶν οἷοί τε ὦμεν τὰς τε χάριτας ὑμῖν ἐκτιν»νύναί, ὧν περ ἡμᾶς δεδρακότες ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ 7.7.12 «τὰ χαλεπώτατα πρὸς τῶν πολεμίων πεπόνθατε. μόνους «γὰρ Ἴταλιωτῶν ὑμᾶς ἀπάντων εὐνοίαν τε τὴν μεγίστην «ἐς Γότθων τὸ ἔθνος ἐπιδεδείχθαι καὶ ἀκουσίους μά»λιστα ὑπὸ τοῖς ἐναντίοις γεγενῆσθαι ζυμβέβηκεν. 7.7.13 «ὥστε καὶ νῦν πολιορκεῖν ὑμᾶς ζῶν ἐκείνοις ἠναγκασ»μένοι τὸ πιστὸν ὑμῶν, ὡς τὸ εἰκὸς, αἰσχυρόμεθα, «καίπερ οὐκ ἐπὶ τῷ πονηρῷ Νεαπολιτῶν τὴν προσε7.7.14 «δρείαν ποιούμενοι. μὴ τοίνυν ἀχθόμενοι τοῖς ἐκ τῆς «πολιορκίας δεινοῖς Γότθοις οἴεσθε δεῖν δι' ὀργῆς «ἔχειν. οἱ γὰρ τοὺς φίλους εὐεργετῆν ἐπειγόμενοι «οὐδεμίαν αἰτίαν εἰσὶν ἄξιοι πρὸς αὐτῶν φέρεσθαι, «κἂν μὴ διὰ τῶν πρὸς ἡδονὴν ἀναγκάζωνται τὴν πρὸς 7.7.15 «αὐτοὺς διαπράσσεσθαι χάριν. τῶν δὲ πολεμίων ὡς «ἤκιστα ὑμᾶς δέος εἰσὶτω, μηδὲ τοῖς προλαβοῦσιν «ἠγμένοι κρατήσιν αὐτοὺς ἡμῶν οἴεσθε. τὰ γὰρ τοῦ «βίου παράλογα τύχη τινὶ παρὰ δόξαν ἐλθόντα τῷ 7.7.16 «χρόνῳ αὐθις καταρρεῖν εἴωθεν. οὕτω δὲ ὑμῖν εὖνοι «καθέσταμεν ὥστε καὶ Κόνωνα καὶ πάντας στρατιώτας «κακῶν ἀπαθεῖς ὅπη βούλοιντο συγχωροῦμεν ἰέναι, ἣν «γε τὴν πόλιν ἐνδόντες ἡμῖν ἐνθένδε ἀπαλλάσσοιντο, «πάντα τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοντας· καὶ ὑπὲρ τοῦ»των ἡμᾶς καὶ τῆς Νεαπολιτῶν σωτηρίας ὁμείσθαι 7.7.17 «οὐδὲν κωλύσει.» Τουτίλας μὲν τοσαῦτα εἶπεν, ἐπήνεσαν δὲ οἱ τε Νεαπολίται καὶ οἱ ζῶν Κόνωνι στρατιῶται πάντες. πολλὴ γὰρ αὐτοὺς ἀνάγκη τοῦ λιμοῦ 7.7.18 ἐπίεζε. πίστιν μέντοι ἐς βασιλέα φυλάσσοντες καὶ βοήθειάν τινα ἔτι παρέσεσθαι σφίσι παραδοκοῦντες τριάκοντα ἡμερῶν ὠμολόγουν ἐνδώσειν τὴν πόλιν. 7.7.19 Τουτίλας δὲ πᾶσαν αὐτοῖς ἐκ βασιλέως ἀνασοβεῖν ἐλπίδα ἐθέλων τριῶν μηνῶν ἔταξε χρόνον, ἐφ' ᾧ δὴ μετὰ τοῦτον τὰ ὠμολογημένα ποιήσωσι. πρότερον δὲ οὐ προσβολὴν τινα κατὰ τοῦ περιβόλου ποιήσεσθαι ἰσχυρίζετο, οὐδὲ ἄλλη τινὴ ἐπιβουλῇ ἐς αὐτοὺς χρῆσθαι. 7.7.20 ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἐδέδοκτο. οἱ δὲ πολιορκούμενοι οὐκ ἀναμείναντες τὴν κυρίαν (λίαν γὰρ ἐβιάζοντο τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ) ὀλίγῳ ὕστερον τῇ πόλει Τουτίλαν τε καὶ τοὺς βαρβάρους ἐδέξαντο. καὶ ὁ χειμῶν ἔληγε, καὶ ὄγδοον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ζυνέγραψεν. 7.8.1 Ἐπειδὴ δὲ Νεάπολιν Τουτίλας εἶλε, φιλανθρωπίαν ἐς τοὺς ἡλωκότας ἐπεδείξατο οὔτε πολεμῶ 7.8.2 οὔτε βαρβάρῳ ἀνδρὶ πρέπουσαν. τοὺς μὲν γὰρ Ῥωμαίους λιμῷ νενοσηκότας λαβῶν, οἷς δὴ ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἡ τοῦ σώματος ἰσχύς ὀπίσω ἤδη ἐκεχωρήκει, δείσας μὴ βρώσεως ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐς κόρον ἐλθόντες, ὡς 7.8.3 τὸ εἰκὸς, ἀποπνιγεῖεν, ἐπενόει τάδε. φυλακὰς ἔν τε τῷ λιμένι καὶ ταῖς πύλαις καταστησάμενος ἐκέλευε μη7.8.4 δένα πη ἐνθένδε ἰέναι. αὐτὸς δὲ ἅπασιν μικρολογία τινὴ προμηθεῖ ἐνδεεστέρως ἢ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τὰ σιτία παρείχετο, προσεπιβάλλων ἡμέρᾳ ἐκάστη τοσοῦτον τοῦ μέτρου ὅσον οὐ δοκεῖν αἰσθησὶν τινα τῶν ἐντι7.8.5 θεμένων ἐς αἰὶ γίνεσθαι. οὕτω τε αὐτοῖς ἐπιρρώσας τὴν δύναμιν καὶ τὰς πύλας ἀναπετάσας ἕκαστον ὅπη 7.8.6 βούλοιντο ἀφῆκεν ἰέναι. Κόνωνα δὲ καὶ τοὺς ζῶν αὐτῷ στρατιώτας, ὅσους δὴ αὐτοῦ μένειν ἠκιστα ἠρεσκεν, ἐς ναῦς ἐμβιβάσας πλεῖν κατ' ἐξουσίαν ἐκέλευε. καὶ οἱ μὲν αἰσχύνην σφίσι φέρειν οἰόμενοι τὴν ἐς Βυζάντιον ἀναχώρησιν, πλεῖν κατὰ τάχος ἐπὶ Ῥώμης διε7.8.7

νοοῦντο. τοῦ δὲ ἀνέμου σφίσιν ἀντιστατοῦντος ἀπαίρειν ἐνθὲνδε οὐδαμῆ ἔχοντες διηποροῦντο, δεδιότες μὴ τι Τουτίλαν τῶν ὠμολογημένων ὀλιγωρεῖν διὰ τὸ κεκρατηκῆναι ξυμβαίη, καὶ κακόν τι μέγα πρὸς αὐτοῦ 7.8.8 λάβωσιν. ὥνπερ ἐπεὶ ὁ Τουτίλας ἦσθετο, ξυγκαλέσας ἅπαντας παρηγόρει τε καὶ τὰ πιστὰ ἔτι μᾶλλον αὐτοῖς ἐπιρρώσας, θαρσεῖν μὲν ἤδη ἐκέλευε καὶ τῷ Γόθων στρατῷ φόβῳ οὐδενὶ ἀναμίγνυσθαι, τά τε ἐπιτήδεια ἐνθὲνδε ὠνεῖσθαι καὶ εἶ του ἄλλου δέοιντο, ἄτε παρὰ 7.8.9 φίλων κομίζεσθαι. ἐπεὶ δὲ τὸ πνεῦμα ἔτι σφίσιν ἀπ' ἐναντίας ἐφέρετο καὶ χρόνος ἐτρίβη συχνός, ἵππους τε καὶ ὑποζύγια παρασχόμενος, ἐφοδίοις τε αὐτοὺς δωρησάμενος, ἐς Ῥώμην ἐκέλευεν ὁδῶ ἰόντας πορεύεσθαι, πομπούς τινας τῶν ἐν Γόθθοις δοκίμων σφίσι ξυμ7.8.10 πέμψας. τὸ δὲ Νεαπόλεως τεῖχος καθελεῖν ἐς ἔδαφος ἐνεχείρησεν, ὅπως αὐτὴν μὴ καταλαβόντες αὐθις Ῥωμαῖοι ἔκ τε ἐχυροῦ ὀρμώμενοι πράγματα Γόθθοις 7.8.11 παράσχωσιν. ἐν πεδίῳ γὰρ μᾶλλον ἐκ τοῦ εὐθέος διακρίνεσθαι μάχη πρὸς αὐτοὺς ἠθέλεν ἢ τέχναις τισὶ καὶ σοφίσμασι διαμάχεσθαι. μοῖραν μέντοι αὐτοῦ καθελὼν πολλὴν τὸ λοιπὸν εἶασεν. 7.8.12 Ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον Ῥωμαῖός τις αὐτῷ προσελθὼν, Καλαβρὸς γένος, ἠτιᾶτο τῶν δορυφόρων τῶν αὐτοῦ τινα τὴν παῖδα παρθένον οὔσαν οὔτι ἐκουσίαν 7.8.13 βιάσασθαι. καὶ ὃς τὸν ἄνθρωπον οὐκ ἀπαρνηθέντα τὸ ἔγκλημα τίσασθαι τῆς ἀμαρτάδος ἐν σπουδῇ ἔχων 7.8.14 ἐν δεσμοτηρίῳ καθεῖρξε. δείσαντες δὲ ἀμφ' αὐτὸν τῶν βαρβάρων οἱ δοκιμώτατοι (δραστήριος γὰρ τις ἀνὴρ ἐτύγχανεν ὧν καὶ ἀγαθὸς τὰ πολέμια) ξυλλεγέντες εὐθὺς καὶ Τουτίλα ἐς ὄψιν ἐλθόντες ἐδέοντο τῷ ἀν7.8.15 θρώπῳ τὴν αἰτίαν ἀφεῖναι. ὁ δὲ πράως τε καὶ ταραχῇ οὐδεμιᾶ τῶν λεγομένων τὴν μάθησιν ποιησάμενος ἔλεξε τοιάδε «Οὐκ ἀπανθρωπίας ὑπερβολῆ εἰκῶν οὐδὲ «ξυγγενῶν ὑπερηδόμενος ξυμφοραῖς, ἀλλ' ὡς ἔνι μά»λιστα δεδιὼς μὴ τι Γόθθοις ξυμβήσεται φλαῦρον, ἐς 7.8.16 «λόγους τούσδε, ὧ ξυστρατιῶται, καθίσταμαι. ἐγὼ «μὲν οὖν τοῦτο οἶδα, ὡς τῶν ἀνθρώπων ὁ πολὺς «ὄμιλος τὰ τῶν πραγμάτων ὀνόματα μεταβάλλουσιν 7.8.17 «ἐπὶ τούναντίον. φιλανθρωπίαν μὲν γὰρ καλεῖν τὴν «παρανομίαν εἰώθασιν, ἐξ ἧς διεφθάρθαι τε τὰ χρηστὰ «πάντα καὶ ξυντεταράχθαι ξυμβαίνει, σκαιὸν δὲ καὶ «ἀτεχνῶς δύσκολον, ὃς ἂν τὰ νόμιμα περιστέλλειν ἐς «τὸ ἀκριβὲς βούληται, ὅπως δὴ τοῖς ὀνόμασι τούτοις «παραπετάσασιν ἐς τὴν ἀσέλγειαν χρώμενοι ἀδεέστερον «ἐξάμαρτάνειν τε ἱκανοὶ εἶεν καὶ τὴν μοχθηρίαν ἐν7.8.18 «δείκνυσθαι. ὑμῖν δὲ παραινῶ μὴ τῆς ὑμῶν αὐτῶν «σωτηρίας ἀμαρτάδα ἐνὸς ἀνδρὸς ἀνταλλάξασθαι, μηδὲ «τοῦ μιάσματος τοῦδε αὐτοῖ τὸ μέρος οὐδὲν ἀδικοῦντες «μεταλαχεῖν. τό τε γὰρ ἐξάμαρτεῖν καὶ τὸ διακωλύειν «τὴν ἐς τοὺς ἐξημαρτηκότας τιμωρίαν, οἶμαι, ἐν ἴσῳ 7.8.19 «ἐστί. βούλομαι τοίνυν οὕτως σκοπομένους ὑμᾶς «ποιήσασθαι τὴν ὑπὲρ τῶν παρόντων διάγνωσιν, ὡς «νῦν αἵρεσις ὑμῖν δυοῖν πρόκειται, ἢ τὸν ἄνδρα τοῦ»τον ὧν ἠδίκηκε μὴ δοῦναι τὴν δίκην, ἢ τὸ Γόθων «γένος σεσῶσθαι τε καὶ τὸ τοῦ πολέμου κεκτῆσθαι 7.8.20 «κράτος. σκέψασθε γάρ· ἦν ἡμῖν κατ' ἀρχὰς τοῦδε «τοῦ πολέμου στρατιωτῶν μὲν πλῆθος δόξη τε καὶ τῇ «ἐς τοὺς κινδύνους ἐμπειρία λαμπρὸν, χρήματα δὲ «ξυνελόντα εἶπεῖν ἀριθμοῦ κρείσσω, ἵππων δὲ καὶ «ὄπλων περιουσίας ὑπερβολὴ τις, καὶ πάντα ὅσα ἐν «γε Ἰταλιώταις ὀχυρώματά ἐστιν. καὶ ταῦτα γὰρ «οὐκ ἀχρεῖα παντάπασιν εἶναι δοκεῖ τοῖς ἐς πόλεμον 7.8.21 «καθισταμένοις ἐφόδια. ἐπεὶ δὲ ὑπὸ Θευδάτῳ ταττό»μενοι, ἀνδρὶ τὸ δίκαιον περὶ ἐλάσσονος τῆς ἐς τὸ «πλουτεῖν ἐπιθυμίας πεποιημένῳ, ἴλεων ἡμῖν αὐτοῖς «τὸν θεὸν παρανομία τῇ ἐς τὴν δίαιταν ὡς ἠκιστα «κατεστήσαμεν, ὅπη ποτὲ κεχώρηκεν ἡμῖν ἢ τύχη «ἐπίστασθε δὴ που, ὑφ' οἴων τε καὶ ὀπόσων ἦσση7.8.22 «μένοις ἀνδρῶν. νῦν δὲ τὴν δίκην παρ' ἡμῶν ὁ θεὸς «ὧν ἐξημάρτομεν ἱκανῶς ἔχων αὐθις ἡμῖν κατὰ τὸ «βούλημα ρυθμίζει τὸν βίον καὶ τὸ ξύμπαν εἶπεῖν «ἄμεινον ἡμῖν ἢ κατ' ἐλπίδα τὰ πράγματα ἄγει, οἷς «γε ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν νενικηκῆναι τοὺς 7.8.23 «πολεμίους τετύχηκε· περιστέλλειν οὖν τὴν τῆς νίκης «πρόφασιν τῷ τὰ

δίκαια πράσσειν ξυνοίσει μάλλον ἢ «ἀπ' ἐναντίας αὐτῇ ἰόντας φθονερούς ἡμᾶς ἐφ' ἡμῖν 7.8.24 «αὐτοῖς γεγενῆσθαι δοκεῖν. οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι, «τὸν ἀδικοῦντα καὶ βιαζόμενον ἐν τοῖς ἀγῶσιν εὐδο»κιμεῖν, ἀλλὰ πρὸς τὸν βίον ἐκάστου ἢ τοῦ πολέμου «πρυτανεύεται τύχη.» Τουτίλας μὲν τοσαῦτα εἶπεν. 7.8.25 ἐπαινέσαντες δὲ τὰ εἰρημένα οἱ Γότθων λόγιμοι τὸν δορυφόρον οὐκέτι ἐζητοῦντο, ἀλλ' εἶων ὅπως ποτὲ αὐτῷ πράσσειν δοκοίη. καὶ ὃς τὸν μὲν ἄνθρωπον οὐκ ἐς μακρὰν διεχρήσατο, τὰ δὲ χρήματα, ὅσα δὴ αὐτοῦ ἐτύγχανεν ὄντα, τῇ βιασθείσῃ παρέσχετο. 7.9.1 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα Τουτίλας ἔπρασεν, ἐν τούτῳ οἱ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες ζῆν τοῖς στρατιώταις τὰ τῶν κατηκόων χρήματα ἤρπαζον, καὶ ὕβρεώς τε καὶ ἀσελγείας οὐδ' ὀτιοῦν ὑπελίποντο, ἀλλ' οἱ μὲν ἄρχοντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν ἔχοντες ἐρωμένας ἐκώμαζον, οἱ δὲ στρατιῶται ἀπειθεστέρους αὐτοὺς τοῖς ἄρχουσι παρεχόμενοι εἰς πᾶσαν ἰδέαν ἀτοπίας ἐνέπιπτον. 7.9.2 τοῖς τε Ἰταλιώταις περιῆν ἅπασιν πάσχειν τὰ χαλεπῶ 7.9.3 τατα πρὸς ἐκατέρων τῶν στρατοπέδων. τοὺς μὲν γὰρ ἀγρούς ἐστέρηντο πρὸς τῶν πολεμίων, ὑπὸ δὲ τοῦ βασιλέως στρατοῦ ἔπιπλα πάντα. καὶ προσῆν αὐτοῖς αἰκίζεσθαι τε καὶ οὐδενὶ λόγῳ διαφθεῖρεσθαι, τῶν 7.9.4 ἀναγκαίων τῇ ἀπορία πιεζόμενοι. οἱ γὰρ στρατιῶται ἀμύνειν σφίσι κακουμένοις πρὸς τῶν πολεμίων οὐδαμῇ ἔχοντες οὐχ ὅσον ἐρυθριαῖν ὡς ἦκιστα ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἐγίνωσκον, ἀλλὰ καὶ τοὺς βαρβάρους ποθεινοὺς 7.9.5 αὐτοῖς εἶναι οἷς ἐξημάρτανον ἀπειργάζοντο. οἷς δὴ Κωνσταντιανὸς ἀπορούμενος γράμματα Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ ἔπεμψεν, ἀντικρυς ἀποφαίνων ὅτι δὴ Γότθων 7.9.6 τῷ πολέμῳ ἀντέχειν ἀδύνατος εἶη. οἱ τε ἄλλοι ἄρχοντες, ὡσπερ τὴν γνώμην ἐπισηφίζοντες, ἐν τούτῳ δὴ τῷ γραμματεῖω τὴν ὁμολογίαν ἐσήμαινον τῆς ἐς τὴν ἀγωνίαν ὀκνήσεως. Ἰταλιώταις μὲν τὰ πράγματα ἐφέρετο τῆδε. Τουτίλας δὲ Ῥωμαίων τῇ βουλῇ ἐπιστολὴν ἔπεμψεν. 7.9.7 ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε «Ὅσοι μὲν ἀδικοῦσι τοὺς «πέλας ἢ προλαβούσης ἀγνοίας ἴσως ἢ λήθης ἐπιγε»νομένης τινός, τούτοις ἄξιον τοὺς τὰ δεινὰ πεπονθότας «συγγνώμονας εἶναι. τὸ γὰρ τῆς ἀμαρτάδος ζυμπεσὸν 7.9.8 «αἴτιον τῶν ἐγκλημάτων αὐτοῖς παραιτεῖται τὸ πλεῖστον. «ἦν δὲ τις ἐκ προνοίας ἀδικῆ μόνης, τούτῳ δὴ μηδὲ «ἀντιλέγειν ποτὲ περὶ τῶν πεπραγμένων λελείψεται. 7.9.9 «οὐ γὰρ τοῦ ἔργου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς γνώμης αὐτὸς 7.9.10 «φέρεσθαι τὴν αἰτίαν δίκαιος ἂν εἶη. οὐκοῦν, ἐπειδὴ «ταῦτα οὕτως ἔχει, λογιζέσθε ἤδη τί ποτε ἄρα ὑμῖν «ἀπολελογῆσθαι πρὸς τὰ ἐς Γότθους εἰργασμένα ζυμ»βήσεται· πότερα ὑμᾶς ἀγνοεῖν τὰς Θεουδερῖχου τε καὶ «Ἀμαλασοῦνθης εὐεργεσίας τετύχηκεν, ἢ χρόνῳ τε 7.9.11 «αὐτὰς καὶ λήθη ἐν ὑμῖν ἐξιτήλους εἶναι; καίτοι οὐκ «ἔστι τούτων οὐδέτερον. οὐ γὰρ ἐπὶ φαύλοις τισὶν «οὐδὲ εἰς τοὺς ὑμετέρους τὰς χάριτας αὐτοῦ, κατὰ «δὴ τὸν παλαιὸν χρόνον, ἐπιδεδείχθαι ξυνέβη, ἀλλ' «ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἔς γε ὑμᾶς αὐτοὺς ἔναγχός 7.9.12 «τε καὶ ἐξ ὑπογυίου, ᾧ φίλοι Ῥωμαῖοι. ἀλλὰ τὴν «Γραικῶν ἐς τὸ ὑπήκοον ἀρετὴν ἢ ἀκοῇ λαβόντες ἢ «πέιρα μαθόντες οὕτω δὴ προήσεσθαι αὐτοῖς τὰ Γότθων τε καὶ Ἰταλιωτῶν πράγματα ἔγνωτε; καίτοι 7.9.13 «ἐξαναγεῖσθε μὲν ὑμεῖς αὐτοὺς, οἶμαι, ἄριστα, ὁποῖων «δὲ αὐτῶν ἐτύχετε ξένων καὶ φίλων ἐπίστασθε δὴ που, 7.9.14 «εἴ τι τῶν Ἀλεξάνδρου μέμνησθε λογισμῶν. ἐῷ γὰρ «λέγειν τοὺς τε στρατιώτας καὶ τοὺς στρατιωτῶν ἄρχον»τας, ὧν τῆς τε φιλοφροσύνης καὶ μεγαλοψυχίας ἀπῶ»νασθε· ὧν δὴ αὐτοῖς ἔνεκα ἐς τοῦτο τύχης τὰ πράγματα 7.9.15 «ἦκει. ὑμῶν δὲ οἰέσθω μηδεὶς μήτε ὑπὸ νέου φιλο»τιμίας τὰ ὄνειδη ταῦτα ἐς αὐτοὺς φέρεσθαι μήτε με «ἄτε βαρβάρων ἄρχοντα κομπωδεστέρους ποιεῖσθαι 7.9.16 «τοὺς λόγους. οὐ γὰρ ἡμετέρας ἀρετῆς ἔργον εἶναί «φημι τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐπικράτησιν, ἀλλὰ τισὶν τινὰ «ἰσχυρίζομαι τῆς εἰς ὑμᾶς ἀδικίας αὐτοὺς μετελθεῖν. 7.9.17 «καίτοι πῶς οὐκ ἂν τῶν ἀτοπωτάτων δόξειεν εἶναι «τὸν μὲν θεὸν ὑπὲρ ὑμῶν αὐτοὺς τίνυσθαι, ὑμᾶς δὲ «τῇ τούτων ἐμφιλοχωρεῖν ἀτοπία καὶ τῶν ἐντεῦθεν οὐκ «ἐθέλειν ἀπηλλάχθαι κακῶν; δότε τοίνυν τινὰ πρόφα»σιν ὑμῖν μὲν αὐτοῖς τῆς ἐς τοὺς Γότθους ἀπολογίας, 7.9.18

«ἡμῖν δὲ τῆς ἐς ὑμᾶς συγγνώμης. δώσετε δὲ, ἦν γε «μὴ ἀναμενοῦντες τὸ τοῦ πολέμου πέρας, ἀλλ' ἔτι «βραχείας τινὸς καὶ ταύτης ἀνονήτου ὑμῖν ἀπολελειμμένης ἐλπίδος ἔλησθε μὲν τὰ κρείσσω, ἐπανορθώσητε 7.9.19 «δὲ τὰ ἐς ἡμᾶς οὐ δέον ὑμῖν πεπραγμένα.» τσαῦτα μὲν ἡ γραφή ἐδήλου. ἐγχειρίσας δὲ αὐτὴν τῶν τισιν αἰχμαλώτων ὁ Τουτίλας ἐπὶ Ῥώμης ἐκέλευεν ἰόντας τοῖς ἐκ βουλῆς διδόναι. καὶ οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίουν. 7.9.20 Ἰωάννης δὲ τοὺς τὸ γράμμα τοῦτο ἰδόντας ἀποκρίνασθαι τι πρὸς Τουτίλαν διεκώλυσε. διὸ δὴ αὖθις ὁ Τουτίλας γράψας γραμμᾶτα πολλὰ, ὄρκους τε αὐτοῖς τοὺς δεινοτάτους ἐνθέμενος διαρρήδην ἀπώμοσε μήποτε Ῥωμαίων τινὰ κακὸν τι ἐργάσασθαι Γότθους. 7.9.21 οἵτινες μὲν οὖν ἀνθρώπων ἐς Ῥώμην τὰ βιβλίδια ταῦτα ἐκόμισαν οὐκ ἔχω εἰπεῖν. ἅπαντα γὰρ ἄωρὶ τῶν νυκτῶν ἐν τοῖς διαφανέσι τῆς πόλεως χωρίοις παγέντα, ἐπεὶ ἐγένετο ἡμέρα, ἐγνώσθη· οἱ δὲ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες ὑποψία πολλῇ ἐς τῶν Ἀρειανῶν τοὺς ἱερέας ἐχόμενοι ἔξω τῆς πόλεως κατεστήσαντο 7.9.22 εὐθὺς ἅπαντας. Τουτίλας δὲ ταῦτα ἀκούσας μοῖραν μὲν τινα τοῦ στρατοῦ πέμψας ἐς Καλαβρίαν ἀποπειράσασθαι τοῦ ἐν Δρυοῦντι φρουρίου ἐπέστελλεν. ἐπεὶ δὲ ὡς ἠκιστὰ οἱ προσχωρεῖν ἤθελον οἱ φυλακτῆριον ταύτῃ ἔχοντες, τοὺς μὲν ἐνταῦθα ἐσταλμένους ἐκέλευεν ἐς πολιορκίαν καθίστασθαι, αὐτὸς δὲ τῷ πλείονι τοῦ 7.9.23 στρατοῦ ἐς τὰ ἐπὶ Ῥώμης χωρία ἦει. ταῦτα ἐπεὶ βασιλεὺς ἔμαθεν, ἔς τε ἀμηχανίαν ἐμπέπτωκε καὶ Βελισάριον ἐπὶ Τουτίλαν πέμψαι, καίπερ ἔτι Περσῶν ἰσχυρότατα ἐγκειμένων, ἠνάγκαστο. καὶ ὁ χειμῶν ἔληγε, καὶ τὸ ἔνατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψεν. 7.10.1 Οὕτω μὲν Βελισάριος τὸ δεύτερον ἐς Ἰταλίαν ἦει. ἐπεὶ δὲ στρατιώτας ὡς μάλιστα ὀλίγους εἶχε (τοὺς γὰρ οἱ ἐπομένους τοῦ ἐν Μήδοις στρατοπέδου ἀποστήσαι οὐδαμῇ ἴσχυσε) Θράκην ὅλην περιῶν χρήματά τε 7.10.2 προιέμενος, ξυνῆγε νέους ἐθελουσίους. ξυνῆν δὲ αὐτῷ βασιλέως γνώμη καὶ Βιτάλιος ὁ τῶν Ἰλλυριῶν στρατηγός, ἄρτι ἐπανήκων ἐξ Ἰταλίας, οὗ δὴ τοὺς Ἰλλυ7.10.3 ριοὺς στρατιώτας ἀπολιπὼν ἔτυχεν. ἄμφω γοῦν ἐς τετρακισχιλίους ἀγείραντες ἐν Σάλωσιν ἐγένοντο, γνώμην ἔχοντες ἐπὶ Ῥαβέννης τὰ πρῶτα ἰέναι, τὸν δὲ 7.10.4 πόλεμον ἐνθένδε ὅπη ἂν δυνατὸν εἶη διενεγκεῖν. τὸ γὰρ ἐπὶ τὰ Ῥώμης χωρία ἀποβαίνειν οὐδαμῇ ἴσχυον, οὔτε τοὺς πολεμίους λανθάνοντες (ἐπεὶ αὐτοὺς ἐν τε Καλαβροῖς στρατοπεδεύεσθαι καὶ Καμπανοῖς ἤκουσαν) οὔτε αὐτοὺς τρόπῳ ὀτρωοῦν βιαζόμενοι. οὐ γὰρ ἐξ 7.10.5 ἀντιπάλου τῆς δυνάμεως ἐπ' αὐτοὺς ἦσαν. ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἐν Δρυοῦντι πολιορκούμενοι τῶν ἀναγκαίων σφᾶς παντάπασιν ἐκλελοιπῶτων βαρβάρους τοῖς πολιορκουῶσιν ἐς λόγους ξυνῆλθον, ἐφ' ᾧ τὸ φρούριον ὁμολογία ἐνδύσουςι, τακτὴ τε ἀμφοτέροις ἐν τούτῳ ἡμέρα 7.10.6 ξυνέκειτο. Βελισάριος δὲ τὰ ἐπιτήδεια ἐς ἐνιαυτοῦ μήκος πλοίοις ἐνθέμενος Βαλεντίνον ξὺν αὐτοῖς πλεῖν εἰς Δρυοῦντα ἐκέλευε, καὶ τοὺς μὲν προτέρους φύλακας τοῦ φρουρίου ἐνθένδε ὑπεξαγαγεῖν ὅτι τάχιστα, οὐς δὴ νόσω τε ξυντετηκέναι καὶ λιμῷ ἔμαθε, τῶν δὲ ξυμπλεόντων τινὰς ἐπὶ τῷ φυλακτηρίῳ ἂντ' αὐτῶν καταστήσασθαι· ῥᾶον γὰρ οὕτως αὐτοὺς ἀκμητὰς τε ὄντας καὶ οὐδενὸς τῶν ἀναγκαίων σπανίζοντας τὸ 7.10.7 φρούριον ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ διαφυλάξειν. Βαλεντίνος μὲν οὖν τῷ στόλῳ τούτῳ πνεύματος ἐπιφόρου ἐπιτυχῶν ἐς τὸν Δρυοῦντα κατέπλευσε τέτρασι πρότερον τῆς κυρίας ἡμέραις, ἀφύλακτόν τε τὸν λιμένα εὐρῶν αὐτοῦ τε ἐκράτησε καὶ πόνῳ οὐδενὶ ἐς τὸ φρούριον εἰσελθεῖν 7.10.8 ἴσχυσε. τοῖς γὰρ ὁμολογημένοις οἱ Γότθοι θαρσοῦντες οὐδὲν τε μεταξὺ ἐναντίωμα ὑποτοπάζοντες σφίσι ἐσεσθαι, ὀλιγῶρος ἤδη τὰ ἐς τὸν Δρυοῦντα διαθέμενοι 7.10.9 ἡσυχῇ ἔμενον. τότε μέντοι καταπλέοντα ἐκ τοῦ αἰφνιδίου τὸν στόλον ἰδόντες ἔδεισάν τε καὶ τὴν προσεδρείαν διέλυσαν, μακρὰν τε ἄποθεν τοῦ χωρίου γενόμενοι ἐστρατοπεδεύσαντο καὶ πάντα ἐς Τουτίλαν τὰ ξυμβεβηκότα σφίσι ἀνήνεγκαν. παρὰ τοσοῦτον μὲν 7.10.10 Δρυοῦντος τὸ φρούριον κινδύνου ἦλθε. τῶν δὲ ξὺν Βαλεντίνῳ τινὲς λήϊσασθαι βουλόμενοι τὰ

ἐκείνη χωρία ἐπεκδρομάς ἐποίησαντο. τοῖς τε πολεμίοις τύχη τινὶ ὑπαντιάσαντες πρὸς τῇ τῆς θαλάσσης ἡϊόνι ἐς χειρας 7.10.11 ἦλθον. καὶ παρὰ πολὺ ἠσσηθέντες τῇ μάχῃ ἐς τὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ οἱ πολλοὶ ἔφυγον, ἵνα δὴ ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν ἀποβαλόντες ἐς τὸ φρούριον οἱ λοιποὶ ἀνε7.10.12 χώρησαν. Βαλεντῖνος δὲ τοὺς μὲν πάλαι φρουροὺς ἐνθένδε ἡμιθῆτας εὐρῶν ὑπεξήγαγεν, ἑτέρους δὲ ἀντικαταστησάμενος ἀκραιφνεῖς, καθάπερ οἱ ἐπέστελλε Βελισάριος, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐς χρόνον αὐτοῖς ἀπολιπὼν ἐνιαύσιον, ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς Σάλωνας 7.10.13 ἦλθε. καὶ Βελισάριος παντὶ τῷ στόλῳ ἐνθένδε ἄρας Πόλῃ προσέσχευεν. οὗ δὴ τὸ στρατεύμα διέπων χρόνον 7.10.14 τινὰ ἔμενε. Τουτίλας δὲ ἤκειν αὐτὸν ἐνταῦθα ἀκούσας, τὴν τε δύναμιν ἐθέλων γνῶναι, ἦνπερ ἐπήγετο, ἐποίει τάδε. Βόνος ἦν τις Ἰωάννου ἀνεψιὸς φρουρᾶς 7.10.15 ἄρχων τῆς ἐν Γενοῦα. τούτου δὲ τῷ ὀνόματι χρησάμενος γράμματα δῆθεν τῷ λόγῳ παρ' αὐτοῦ πρὸς Βελισάριον ἔγραψεν ἅτε παρακαλοῦντος αὐτὸν ὅτι τάχιστα παραγενέσθαι σφίσι ἐν κινδύνοις τισὶ χαλε7.10.16 ποῖς οὖσιν. ἄνδρας τε ἀπολεξάμενος περιέργους ἐς τὰ μάλιστα πέντε τὰ τε γράμματα ἐνεχείρισε καὶ δύναμιν ἀκριβῶς κατανοεῖν τὴν Βελισαρίου ἐπέστελλεν, 7.10.17 ἐνδεικνυμένους ὅτι δὴ ἀπὸ Βόνου σταλεῖεν. Βελισάριος μὲν οὖν τοὺς ἄνδρας οἱ ἐς ὄψιν ἐλθόντας ξὺν φιλο7.10.18 φροσύνῃ πολλῇ, ὥσπερ εἰώθει, εἶδεν. ἀναλεξάμενός τε τὰ γράμματα Βόνῳ ἀπαγγέλλειν ἐκέλευεν ὅτι δὴ παντὶ τῷ στρατῷ οὐκ εἰς μακρὰν ἤξει. οἱ δὲ περισκοπήσαντες ἅπαντα, καθάπερ σφίσι ἐπέστελλε Τουτίλας, ἔς τε τὸ Γότθων στρατόπεδον ἐπανῆκον καὶ ὡς ἤκιστα λόγου ἀξίαν τὴν Βελισαρίου δύναμιν ἰσχυρίζοντο εἶναι. 7.10.19 Ἐν τούτῳ δὲ Τουτίλας Τίβουριν πόλιν, Ἰσαύρων φρουρὰν ἔχουσαν, προδοσίᾳ εἶλε τρόπῳ τοιῷδε. τῶν τινες οἰκητόρων τὰς πύλας ξὺν τοῖς Ἰσαύροις ἐφύ7.10.20 λασσον. οὗτοι Ἰσαύροις τοῖς ξυμφυλάσσοισι διάφοροι γεγεννημένοι ἀπ' οὐδεμιᾶς πρὸς αὐτῶν γινομένης αἰτίας ἄγχιστά που ἐνστρατοπεδευομένους τοὺς πολεμίους 7.10.21 ἐπηγάγοντο νύκτωρ. οἱ μὲν οὖν Ἰσαυροὶ ξυμφρονήσαντες ἀλίσκομένης τῆς πόλεως σχεδόν τι ἅπαντες δια7.10.22 φυγεῖν ἴσχυσαν. τῶν δὲ οἰκητόρων οὐδενὸς οἱ Γότθοι ἐφείσαντο, ἀλλὰ ξὺν τῷ τῆς πόλεως ἱερεῖ ἅπαντας ἔκτειναν τρόπῳ δὴ ὄνπερ ἐξεπιστάμενος ἔγωγε ὡς ἤκιστα ἐπιμνήσομαι, ὡς μὴ ἀπανθρωπίας ἀπολείπω μνημεῖα τῷ ὀπισθεν χρόνῳ· ἐν οἷς καὶ Κάτελλος ἀπῶ7.10.23 λετο ἔν γε Ἰταλιώταις ἀνὴρ δόκιμος. καὶ οἱ μὲν βάρβαροι Τίβουριν ἔσχον, Ῥωμαῖοι δὲ οὐκέτι ἠδύναντο ἐκ Τούσκων τὰ ἐπιτήδεια διὰ τοῦ Τιβέριδος ἐσκομίζεσθαι. πρὸς γὰρ τῷ ποταμῷ ἡ πόλις κειμένη Ῥώμης ὑπερθεν ὡς ἀπὸ σταδίων εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἐπιτείχισμα τὸ λοιπὸν τοῖς ἐνταῦθα εἰσπλεῖν βουλομένοις ἐγένετο. 7.11.1 Τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ Τιβούρει οὕτω γενέσθαι ξυνέπεσε. Βελισάριος δὲ παντὶ τῷ στόλῳ ἐς Ῥάβενναν ἀφικόμενος Γότθους τε τοὺς παρόντας καὶ Ῥωμαίων στρατιώτας ξυναγαγὼν ἔλεξε τοιάδε «Οὐ νῦν πρῶτον, «ὦ ἄνδρες, τὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα πρὸς τῆς κακίας διερρη7.11.2 «κέναι ξυμβέβηκεν. ἄνωθεν γὰρ τοῦτο τοῖς ἀνθρώποις ἐμπέφυκεν ἀτεχνῶς πράγμασι, πολλὰς τε ἀνδρῶν ἀγαθῶν πράξεις μοχθηρία τῶν πονηροτάτων «ἀναχαιτίζειν τε καὶ διαφθεῖρειν ἱκανῶς ἴσχυσεν. ὅπερ 7.11.3 «καὶ νῦν τὰ βασιλέως πράγματα ἔσφηλεν. ὦ δὴ το»σοῦτον τὰ ἡμαρτημένα ἐπανορθοῦν μέλει, ὥστε «τὴν Περσῶν ἐπικράτησιν περὶ ἐλάσσονος τούτων «ποιούμενος ἀποστεῖλαί με τανῦν εἰς ὑμᾶς ἔγνωκεν, «ὅπως ἐπανορθώσω καὶ ἰάσωμαι εἴ τι τοῖς ἄρχουσι μὴ «ὀρθῶς ἢ ἐς τοὺς στρατιώτας τοὺς αὐτοῦ ἢ εἰς Γότθους 7.11.4 «εἵργασται. τὸ μὲν οὖν μηδὲν ὑφ' ὅτουοῦν ἄμαρ»τάνεσθαι οὔτε ἀνθρώπινον καὶ τῆς τῶν πραγμάτων «φύσεως ἔξω, τὸ δὲ τὰ ἡμαρτημένα ἐπανορθοῦν βασιλεῖ «τε διαρκῶς πρέπον καὶ παραψυχῆς τοῖς ἡγαπημένοις 7.11.5 «ἱκανῶς ἄξιον. οὐ γὰρ ὅσον ὑμῖν τῶν δυσκόλων «ἀπαλλαγῆναι ξυμβήσεται, ἀλλὰ καὶ τῆς βασιλέως εἰς «ὑμᾶς εὐνοίας ξυνεῖναί τε καὶ ἀπολαύειν αὐτίκα προσ»έσται· οὗ τί ἂν ἀξιώτερον γένοιτο ἀνθρώπῳ τῶν 7.11.6 «πάντων χρημάτων; ἐπειδὴ τοίνυν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ «ὑμῖν

πάρειμι, προσήκει καὶ ὑμῶν ἕκαστον πάση δυνάμει χρήσασθαι, ὅπως ἂν τῆς ἐντεῦθεν ὠφελείας 7.11.7 «ἀπόναισθε. ὄτω τε ὑμῶν συγγενεῖς ἢ φίλοι παρὰ «Τουτίλα τῷ τυράννῳ τυγχάνουσιν ὄντες, μεταπεμπάσθω «τούτους ὅτι τάχιστα τὴν βασιλέως δηλώσας γνώμην. 7.11.8 «οὕτω γὰρ ἂν ὑμῖν τά τε ἐκ τῆς εἰρήνης καὶ τὰ ἐκ τοῦ «μεγάλου βασιλέως ἀγαθὰ γένοιτο· ὡς ἔγωγε οὔτε τῷ «πολεμῆσειων ἐνθάδε ἀφίγμαι οὔτ' ἂν ἐκὼν ποτε τοῖς 7.11.9 «βασιλέως κατηκόοις πολέμιος εἶην. εἰ μέντοι καὶ νῦν «παρὰ φαῦλον ἠγησάμενοι τὸ τὰ βελτίω σφίσι αὐτοῖς «ἐλέσθαι οἶδε ἀπ' ἐναντίας ἡμῖν ἴωσιν, ἀνάγκη καὶ «ἡμᾶς αὐτοῖς ὡς μάλιστα ἀκουσίους ὡς πολεμίους χρῆ7.11.10 «σθαι.» τοσαῦτα μὲν Βελισάριος εἶπε. προσεχώρει δέ οἱ τῶν ἐναντίων οὐδεὶς οὔτε Γότθος οὔτε Ῥωμαῖος. 7.11.11 ἔπειτα δὲ Θουριμούθ τε τὸν δορυφόρον καὶ τῶν ἐπομένων τινὰς ζῦν τε Βιτάλιω καὶ τοῖς Ἰλλυριοῖς στρατιώταις ἐς Αἰμιλιαν πέμψας, ἐκέλευεν ἀποπειρᾶσθαι 7.11.12 τῶν ταύτη χωρίων. Βιτάλιος οὖν ζῦν τῷ στρατῷ τούτῳ ἀμφὶ πόλιν Βονώνειαν γενόμενος τινὰ τε τῶν ἐνταῦθα φρουρίων ὁμολογία ἐλὼν ἐν Βονωνείᾳ πόλει 7.11.13 ἠσύχαζε. χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον Ἰλλυριοὶ ζύμπαντες, ὅσοι ζῦν αὐτῷ ἐστρατεύοντο, ἐκ τοῦ αἰφνιδίου, κακὸν οὐδὲν οὔτε παθόντες οὔτε ἀκούσαντες, λάθρα ἐνθένδε ἀναχωρήσαντες ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν. 7.11.14 πρέσβεις τε παρὰ βασιλέα πέμψαντες συγγνώμην διδόναι σφίσι ἐδέοντο, οὐκ ἄλλου του ἔνεκα εἰς τὰ οἰκεῖα τῷ τρόπῳ τούτῳ ἀφικόμενοις ἢ ὅτι συχνὸν σφίσι χρόνον ἐν Ἰταλίᾳ στρατευομένοις τάς τε συντάξεις ὡς ἤκιστα κομιζομένοις χρήματα δὴ πολλὰ τὸ δημόσιον 7.11.15 ὥφειλε. στρατεύματος δὲ Οὐννικοῦ τοῖς Ἰλλυριοῖς ἐπισκήσαντος παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἐξηνδραποδίσθαι 7.11.16 τετύχηκεν. ἃ δὴ πυθόμενοι καὶ τῶν ἀναγκαίων ἐν γε Ἰταλιώταις σπανίζοντες ἀνεχώρησαν. οἷς δὴ βασιλεὺς τὰ πρῶτα χαλεπήνας, εἶτα συγγνώμων ἐγένετο. γνοὺς δὲ ὁ Τουτίλας τὴν τῶν Ἰλλυριῶν ἀναχώρησιν στρατεύμα ἐπὶ Βονώνειαν ἔπεμψεν, ὡς Βιτάλιον καὶ 7.11.17 τοὺς ζῦν αὐτῷ ἀναρπάσσοντας. ἀλλὰ Βιτάλιός τε καὶ Θουριμούθ προλοχίσαντες ἐνέδραις τισὶ τοὺς ἐπιόντας πολλοὺς μὲν διέφθειραν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐς φυγὴν 7.11.18 ἔτρεψαν. ἔνθα Ναζάρης, ἀνὴρ λόγιμος, Ἰλλυριὸς γένος, στρατιωτῶν τε τῶν ἐν Ἰλλυριοῖς ἄρχων, ἔργα θαυμαστά ἐς τοὺς πολεμίους πάντων μάλιστα ἐπεδείξατο. οὕτω τε ὁ Θουριμούθ παρὰ Βελισάριον ἐς Ῥάβενναν ἦλθε. 7.11.19 Τότε δὴ Βελισάριος τρεῖς τῶν δορυφόρων τῶν αὐτοῦ, Θουριμούθ τε καὶ Ῥικίλαν καὶ Σαβινιανὸν, ἔστειλε ζῦν χιλίοις στρατιώταις ἐς Αὔξιμον πόλιν, Μάγων τε καὶ Ῥωμαίοις ἐνταῦθα πολιορκουμένοις ἐπα7.11.20 μνουῦντας. οἱ δὲ Τουτίλαν τε λαθόντες καὶ τὸ τῶν πολέμιων στρατόπεδον νύκτωρ ἐν Αὔξιμῳ ἐγένοντο, ἐπεκδρομάς τε τινὰς ποιεῖσθαι ἐπὶ τοὺς ἐναντίους διε7.11.21 νοοῦντο. τῇ δὲ ὕστεραία πυθόμενοι ἀμφὶ ἡμέραν μέσσην τῶν πολέμιων τινὰς ἄγχιστά πη εἶναι ἐξήλθον μὲν ὡς ὑπαντιάζοντες, κατασκόπους δὲ πέμψαι πρότερον ἐπ' αὐτοὺς ἔγνωσαν, κατασκευομένους τὴν δὲ 7.11.22 ναμιν, ὡς μὴ ἀνεπισκέπτως ἐπ' αὐτοὺς ἴωσι. Ῥικίλας δὲ ὁ Βελισαρίου δορυφόρος (οἰνωμένος γὰρ τῆνικαῦτα ἐτύγχανεν) ἄλλους μὲν ἐπὶ κατασκοπῇ οὐκ εἶα ἰέναι, μόνος δὲ αὐτὸς τὸν ἵππον ἐξελάσας κατὰ τάχος ἦει. 7.11.23 Γότθοις τε τρισὶν ἐντυχῶν ἐν χώρῳ κρημνῶδει τὰ 7.11.23 μὲν πρῶτα ὡς ἀντιταξόμενος ἔστη· ἐπὶ πλεῖστον γὰρ ἀνδρίας ἐτύγχανεν ἠκῶν· πολλοὺς δὲ πανταχόθεν ἰδὼν 7.11.24 ἐπ' αὐτὸν ἐπιρρέοντας ἐς φυγὴν ὥρμητο. τοῦ δὲ οἱ ἵππου ἐν δυσχωρίᾳ ὀκλάσαντος, κραυγὴ τε πολλὴ τῶν πολέμιων γέγονε καὶ τὰ δοράτια ἠκόντιζον ἐπ' αὐτὸν ἅπαντες, ὧν δὴ Ῥωμαῖοι αἰσθόμενοι ἐβροήθουν δρόμῳ. 7.11.25 καὶ Ῥικίλας μὲν δόρασι πολλοῖς κεκαλυμμένος θνήσκει, τρέψαντες δὲ τοὺς ἐναντίους οἱ ἀμφὶ Θουριμούθ, ἄραντές τε τὸν νεκρὸν, ἐς Αὔξιμον πόλιν ἐκόμισαν, οὐκ ἐπαξίως τῆς ἀρετῆς τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν 7.11.26 κληρωσάμενον. ἔπειτα Σαβινιανός τε καὶ Θουριμούθ Μάγων κοινολογησάμενοι ἀξύμφορον σφίσι ἐύρισκον εἶναι περαιτέρω διατριβὴν τινα ἐνταῦθα ποιεῖσθαι, λογισάμενοι ὅτι δὴ

οὔτε τοῖς πολεμίοις πολλοῖς γε οὔσιν ἀξιόμαχοί ποτε γένοιτο καὶ τὰς τῶν πολιορκουμένων καταδαπανῶντες τροφὰς ἀλώσιμον ἔτι θᾶσσον 7.11.27 τὴν πόλιν τοῖς ἐναντίοις ποιήσονται. καὶ ἐπεὶ ταῦτα ἐδέδοκτο, αὐτοὶ μὲν καὶ οἱ χίλιοι παρεσκευάζοντο εἰς τὴν ἄφοδον, ὡς νύκτωρ τῆς ἀποπορείας ἀρξόμενοι, αὐτίκα δὲ τῶν τις στρατιωτῶν αὐτομολήσας λάθρα ἐς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον ἔκπυστα ἐποίησε τὰ 7.11.28 πρᾶσσόμενα. Τουτίλας τοίνυν ἄνδρας δισχιλίους ἀριστίνδην ἀπολεξάμενος νυκτὸς ἐπιλαβούσης ἐφύλασσε τὰς ὁδοὺς, ἀπὸ σταδίων Αὐξίμου τριάκοντα, οὐδενὶ 7.11.29 αἰσθησὶν παρεχόμενος. οἱ ἐπεὶ παριόντας ἀμφὶ νύκτα μέσσην τοὺς πολεμίους εἶδον, σπασάμενοι τὰ ξίφη ἔργου 7.11.30 εἶχοντο. καὶ αὐτῶν διακοσίους μὲν ἔκτειναν, Σαβινιανὸς δὲ καὶ Θουριμουθὸς ζὺν τοῖς λοιποῖς ἄτε ἐν σκοτῶ 7.11.31 λαθεῖν τε καὶ φυγεῖν ἐς τὴν Ἀρίμινον ἴσχυσαν. τῶν μέντοι ὑποζυγίων ἀπάντων Γότθοι ἐκράτησαν, ἃ τῶν στρατιωτῶν τὴν τε θεραπείαν καὶ τὰ ὄπλα καὶ τὰ ἱμάτια ἔφερον. 7.11.32 Ἔστι δὲ πολίσματα δύο πρὸς τῇ ἀκτῇ τοῦ Ἰονίου κόλπου, Πίσαιρος τε καὶ Φανὸς, μεταξὺ τῆς τε Αὐξίμου καὶ Ἀριμίνου πόλεως κείμενα. ὧν δὴ τὰς οἰκίας τοῦδε τοῦ πολέμου κατ' ἀρχὰς Οὐίτιγισ ἐμπρήσας τὰ τεῖχη καθεῖλεν ἄχρι ἐς ἡμισυ μάλιστα, ὅπως μὴ καταλαβόντες 7.11.33 αὐτὰ Ῥωμαῖοι πράγματα Γότθοις παρέξωσι. τούτων θάτερον, Πίσαιρον, Βελισάριος καταλαβεῖν ἔγνω· ἔδοξε γάρ οἱ ἐς ἵππων νομὰς ἐπιτηδεῖως τὸ χωρίον κεῖσθαι. πέμψας οὖν νύκτωρ τῶν οἱ ἐπιτηδεῖων τινὰς ἐς τὸ ἀκριβὲς εὐρὸς τε καὶ μῆκος πύλης ἐκάστης ζυνεμετρή7.11.34 σατο λάθρα. τὰς τε πύλας τεκτινάμενος καὶ σιδήρῳ περιβαλὼν εἰτά τισιν ἀκατίοις ἐνθήμενος ἔπεμψεν, ἃς δὴ ἐκέλευε τοὺς ἀμφὶ Σαβινιανόν τε καὶ Θουριμουθὸν κατὰ τάχος τοῖς τείχεσιν ἐναρμόσαντας ἐντὸς τοῦ περιβόλου μένειν, ἐν τε τῷ ἀσφαλεῖ γενομένουσ' ὅσα τοῦ περιβόλου κατεπεπτώκει, ὅτῳ δὴ ἀνοικοδομήσασθαι τρόπῳ, λίθους τε καὶ πηλὸν καὶ ἄλλο ὀτιοῦν ἐμβαλλο7.11.35 μένουσ'. οἱ μὲν οὖν κατὰ ταῦτα ἐποίουν. Τουτίλας δὲ μαθὼν τὰ πρᾶσσόμενα στρατῶ πολλῶ ἐπ' αὐτοὺς ἦλθε. 7.11.36 καὶ ἀποπειρασάμενος χρόνον τε ἐνταῦθα διατρίψας τινὰ, ἐπεὶ ἐξελεῖν οὐχ οἶός τε ἦν, ἄπρακτος ἐν Αὐξίμῳ 7.11.37 εἰς τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρησεν. ἐπεξῆει δὲ Ῥωμαίων ἔτι τοῖς πολεμίοις οὐδεὶς, ἀλλ' ἐντὸς τειχῶν ἕκαστοι ἔμενον. ἀλλὰ καὶ τῶν δορυφόρων τῶν αὐτοῦ δύο Βελισάριος ἐς Ῥώμην στείλας, Ἀρτασίρην τε, ἄνδρα Πέρσην, καὶ Βαρβατίωνα Θραῦκα, ὡς ζυμφυλάξοντα Βέσσα τὴν πόλιν, ὃς ἐνταῦθα ἐτύγχανεν ὧν, ἐπέστελλε 7.11.38 τοῖς πολεμίοις ὡς ἠκιστα ἐπεξίεναι. Τουτίλας δὲ καὶ ὁ Γότθων στρατὸς, ἐπεὶ οὐκ ἀξιόχρεων ἀντιτάξασθαι σφίσι τὴν Βελισαρίου δύναμιν ἦσθοντο οὕσαν, τῶν 7.11.39 χωρίων τὰ ἐχυρώτατα ἐνοχλεῖν ἔγνωσαν. διὸ δὴ ἐν Πικηνοῖς ἀμφὶ τε Φίρμον καὶ Ἄσκουλον ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἐς πολιορκίαν καθίσταντο. καὶ ὁ χειμὼν ἔληγε, καὶ δέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ζυνέγραψε. 7.12.1 Βελισάριος δὲ ἀμύνειν τοῖς πολιορκουμένοις οὐδαμῆ ἔχων Ἰωάννην τὸν Βιταλιανοῦ ἀνεψιὸν ἐς Βυζάντιον ἔπεμψεν, ὅρκους αὐτὸν δεινοτάτοις καταλαβόντων, ὡς ἐπανήκειν ὅτι τάχιστα ἐν σπουδῇ θήσεται, βασιλέως δεησόμενον στρατιάν τε πολλὴν σφίσι καὶ χρήματα μεγάλα πέμψαι, καὶ μέντοι καὶ ὄπλα καὶ 7.12.2 ἵππους. οἱ γὰρ στρατιῶται ὀλίγοι λίαν ὄντες οὐδὲ αὐτοὶ μάχεσθαι ἠθελον, χρήματά τε πολλὰ φάσκοντες τὸ δημόσιον σφίσι δόφειλιν καὶ αὐτοὶ ἀπάντων ἐνδεεῖς 7.12.3 εἶναι. καὶ ἦν δὲ οὕτως. καὶ γράμματα ὑπὲρ τούτων βασιλεῖ ἔγραψεν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφή τάδε «Ἀφίγημεθα «εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὧ βασιλεῦ κράτιστε, ἀνδρῶν τε καὶ «ἵππων καὶ ὄπλων καὶ χρημάτων χωρὶς. ὧν οὐδ' ἂν «τις μὴ διαρκῶς ἔχων πόλεμον, οἶμαι, διενεγκεῖν οὐ 7.12.4 «μὴ ποτε ἰκανὸς εἶη. Θραῦκας μὲν γὰρ καὶ Ἰλλυριοὺς «ἐνδελεχέστατα περιελθόντες στρατιώτας ζυνήγομεν «κομιδῇ ὀλίγους οἰκτροὺς οὐδέ τι ὄπλων ἐν χερσὶν «ἔχοντας καὶ μάχης ὄντας παντάπασις ἀμελετήτους. 7.12.5 «ὀρώμεν δὲ καὶ τοὺς ἀπολελειμμένους ἐνταῦθα οὔτε «αὐτάρκεις ὄντας καὶ κατεπτηχότας τοὺς πολεμίους «δεδουλωμένους τε τὸ φρόνημα τῷ πρὸς

ἐκείνων πολὺλάκις ἠσοῆσθαι, οἳ γε οὐδὲ εἰκὴ τοὺς ἐναντίους διέφυγον, ἀλλὰ τοὺς τε ἵππους ἀφέντες καὶ τὰ ὄπλα ἐς 7.12.6 «τὴν γῆν ρίψαντες, χρημάτων δὲ πρόσδοτον ἐξ Ἰταλίας «πορίζεσθαι ἡμῖν ἀδύνατά ἐστι, πάλιν πρὸς τῶν πο7.12.7 «λεμίων κατελημμένης. διὸ δὴ καὶ ὑπερήμεροι γεγενημένοι ἐς τῶν στρατιωτῶν τὰς συντάξεις ἐπιτάττειν «αὐτοῖς ἤκιστα ἔχομεν. ἀφείλετο γὰρ ἡμῶν τὴν παρρη7.12.8 «σίαν τὸ ὄφλημα. εὖ δὲ καὶ τοῦτο, ὃ δέσποτα, ἴσθι, «ὡς τῶν ὑπὸ σοὶ στρατευομένων οἱ πλείους πρὸς τοὺς 7.12.9 «πολεμίους ἠτομοληκότες τυγχάνουσιν ὄντες. εἰ μὲν «οὖν ἔδει Βελισάριον ἐς Ἰταλίαν στέλλεσθαι μόνον, «ἄριστά σοι τὰ ἐς τὸν πόλεμον παρεσκευάσται· εἰμὶ «γὰρ ἐν Ἰταλιώταις ἤδη που μέσοις· εἰ δὲ περιεῖναι «βούλει τῷ πολέμῳ τῶν δυσμενῶν, καὶ τὰ ἄλλα ἐξαρτῦε7.12.10 «σθαι δεῖ. στρατηγὸς γὰρ τις, οἴμαι, τῶν ὑποὺρ»γούντων χωρὶς οὐκ ἂν γένοιτο. δορυφόρους τοίνυν «καὶ ὑπασπιστὰς τοὺς ἐμοὺς μάλιστα μοι πάντων στα»λῆναι προσήκει, ἔπειτα ἀμπολύ τι πλῆθος Οὐννων «τε καὶ ἄλλων βαρβάρων, οἷς καὶ χρήματα ἤδη δοτέον.» 7.12.11 Τοσαῦτα μὲν Βελισάριος ἔγραψεν. Ἰωάννης δὲ χρόνον ἐν Βυζαντίῳ διατρίψας πολὺν οὐδὲν μὲν διεπράξατο ὧν ἕνεκα ἦλθεν, ἔγημε δὲ τοῦ Γερμανοῦ βα7.12.12 σιλέως ἀνεψιοῦ παῖδα. ἐν τούτῳ δὲ Τουτίλας Φίρμον τε καὶ Ἄσκουλον ὁμολογίᾳ εἶλεν. ἐς Τούσκους τε ἀφικόμενος Σπολίτιον τε καὶ Ἀσίσην ἐπολιόρκει. ἦρχε δὲ τοῦ μὲν ἐν Σπολιτίῳ φυλακτηρίου Ἡρωδιανός, τοῦ δὲ ἐν Ἀσίση Σισίφριδος, Γότθος μὲν γένος, εὐνοϊκῶς δὲ λίαν ἔς τε Ῥωμαίους καὶ τὰ βασιλέως πράγματα 7.12.13 ἔχων. Ἡρωδιανός μὲν οὖν τοῖς πολεμίοις ἐς λόγους 7.12.14 ἦλθεν, ἐφ' ᾧ τριάκοντα ἡμέρας ἡσυχῇ μείνωσιν. ὧν ἦν μὴ ἐπικουρία τις αὐτοῖς ἐπιγένηται, αὐτόν τε καὶ τὴν πόλιν ζύν τε τοῖς στρατιώταις καὶ τοῖς ἐνοικοῦσι Γότθοις ἐνδώσειν. τόν τε παῖδα ὄμηρον ἐπὶ ταύτῃ 7.12.15 τῇ ὁμολογίᾳ παρέσχετο. ἐπειδὴ δὲ παρῆν μὲν ἡ κυρία, στράτευμα δὲ οὐδαμῶθεν Ῥωμαίων ἦλθεν, Ἡρωδιανός τε καὶ ὅσοι φρουρὰν ἐνταῦθα εἶχον κατὰ τὰ ξυγκείμενα Τουτίλα καὶ Γότθοις σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ Σπο7.12.16 λίτιον ἐνεχείρισαν. φασὶ δὲ Ἡρωδιανὸν κατὰ τὸ ἐς Βελισάριον ἔχθος αὐτόν τε καὶ Σπολίτιον Γότθοις ἐνδοῦναι· λογισμοὺς γὰρ αὐτόν Βελισάριος τῶν βεβιωμένων ἠπείλησε πράξειν. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ Σπολιτίῳ 7.12.17 ταύτῃ ἐχώρησε. Σισίφριδος δὲ ζύν τοῖς ἐπομένοις ἐπεκδρομὴν ποιησάμενος, τῶν τε ζύν αὐτῷ πλείστους ἀπο7.12.18 βάλλει καὶ αὐτὸς θνήσκει. Ἀσίσηνοί τε τοῖς παροῦσιν 7.12.18 ἀπορούμενοι, αὐτίκα τὴν πόλιν τοῖς πολεμίοις ἐνέδοσαν. πέμψας δὲ καὶ παρὰ Κυπριανὸν εὐθὺς Τουτίλας, ἐνδοῦναί οἱ αὐτῷ Περυσίαν ἠξίου, δεδιττόμενος μὲν, ἦν ἀπειθήσει, χρήμασι δὲ αὐτόν δωρήσασθαι μεγάλοις 7.12.19 ἐπαγγελλλόμενος, ἦν γε ταῦτα ἐπιτελοίη. ἐπεὶ τέ οἱ πρὸς Κυπριανοῦ οὐδὲν προὔχῳρει, τῶν ἐκείνου δορυφόρων ἕνα, Οὔλιφον ὄνομα, χρήμασιν ἀναπειθεῖ 7.12.20 δόλω τὸν ἄνθρωπον διαχρήσασθαι. Οὔλιφος μὲν οὖν μόνῳ τῷ Κυπριανῷ ἐντυχῶν ἔκτεινέ τε αὐτόν καὶ παρὰ Τουτίλαν φεύγων ᾤχετο. οὐδὲν δὲ ἤσσαν οἱ Κυπριανοῦ στρατιῶται βασιλεῖ τὴν πόλιν ἐφύλασσαν, διὸ δὴ Γότθοι ἐνθένδε ἀναχωρεῖν ἔγνωσαν. 7.13.1 Μετὰ δὲ Τουτίλας ἐπὶ Ῥώμην ἦει, καὶ ἐπεὶ ἀγχοῦ ἐγένετο, ἐς πολιορκίαν καθίστατο. τοὺς μέντοι γεωργοὺς οὐδὲν ἄχαρι ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν εἰργάσατο, ἀλλὰ τὴν γῆν ἀδεῶς ἐκέλευεν, ἥπερ εἰώθασιν, ἐς αἰὶ γεωργεῖν, τοὺς φόρους αὐτῷ ἀποφέροντας ὅσους τὸ πρότερον ἔς τε τὸ δημόσιον καὶ ἐς τοὺς κεκτη7.13.2 μένους ἀποφέρειν ἠξίου. Γότθων δὲ τινῶν ἄγχιστα τοῦ Ῥώμης περιβόλου ἀφικομένων Ἀρτασίρης τε καὶ Βαρβατίων, πολλοὺς τε τῶν ἐπομένων ἐπαγαγόμενοι, Βέσσα ὡς ἤκιστα ἐπαινοῦντος, ἐπεκδρομὴν ἐπ' αὐτοὺς 7.13.3 ἐποίησαντο. καὶ πολλοὺς μὲν εὐθὺς ἔκτειναν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐς φυγὴν ἔτρεψαν. οἷς δὴ ἐπισπόμενοι, ἔς τε τὴν δίωξιν ἐπὶ πλείστον ἐκπεπτωκότες ἐνέδραις 7.13.4 ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐνέτυχον. οὗ δὴ τοὺς πλείστους ἀποβαλόντες αὐτοὶ ζύν ὀλίγοις τισὶ διέφυγον μόλις, καὶ τὸ λοιπὸν ἐπεξιέναι τοῖς ἐναντίοις, καίπερ ἐγκει7.13.5 μένοις, οὐκέτι ἐτόλμων. καὶ ἀπ' αὐτοῦ λιμὸς τις ἀκριβὴς τοὺς Ῥωμαίους ἐπίεζεν, οὐκέτι

δυναμένους τι τῶν ἀναγκαίων ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰσκομίζεσθαι, καὶ τῶν ἐκ θαλάσσης ἀποκεκλεισμένων φορτίων. ἐπειδὴ γὰρ Γότθοι Νεάπολιν εἶλον, ναυτικὸν ἐνταῦθα καταστησάμενοι ἀκάτων πολλῶν κὰν ταῖς νήσοις ταῖς Αἰόλου καλουμέναις καὶ ὅσαι ἄλλαι τῆδε ἐπικεῖνται, ἐς τὸ ἀκριβὲς τὸν διάπλουν 7.13.7 ἐφύλασσον. ὅσαι οὖν νῆες ἐκ Σικελίας ἀναγόμεναι ἔπλεον ἐπὶ τὸν Ῥωμαίων λιμένα, πᾶσαι γεγόνασιν 7.13.8 αὐτοῖς ἀνδράσιν ὑπὸ ταῖς ἐκείνων χερσί. Τουτίλας δὲ στράτευμα ἐς Αἰμιλίαν πέμψας, πόλιν Πλακεντίαν 7.13.9 ἐξελεῖν ἢ βία ἢ ὁμολογία ἐκέλευεν. αὕτη δὲ πρώτη μὲν ἐστὶν Αἰμιλίω τῆς χώρας, ὀχύρωμα ἰσχυρὸν ἔχουσα. πρὸς δὲ τῷ ποταμῷ Ἡριδανῷ κεῖται καὶ μόνη τῶν τῆδε χωρίων Ῥωμαίων κατήκοος οὕσα ἔτι ἐλέλειπτο. 7.13.10 ἐπεὶ δὲ ὁ στρατὸς οὗτος Πλακεντίας ἀγχοῦ ἐγένοντο, λόγους προὔφερον τοῖς ἐνταῦθα φρουροῖς, ὅπως τὴν 7.13.11 πόλιν ὁμολογία Τουτίλας τε καὶ Γότθοις ἐνδοῖεν. ὡς δὲ οὐδὲν σφίσι προὔχῳρει, αὐτοῦ ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἐς πολιορκίαν καθίσταντο, τῶν ἐπιτηδείων ἐνδεῖν τοὺς 7.13.12 ἐν τῇ πόλει αἰσθόμενοι. Τότε τοῖς ἐν Ῥώμῃ τοῦ βασιλέως στρατοῦ ἄρχουσιν ὑποψία προδοσίας περὶ ἐγένετο ἐς Κέθηγον, πατρίκιον ἄνδρα καὶ πρῶτον τῆς Ῥωμαίων βουλῆς. διὸ δὴ ἐς Κεντου 7.13.13 κέλλας ἀπιὼν ὥχεται. Βελισάριος δὲ περὶ τὴν Ῥώμην καὶ τοῖς ὅλοις πράγμασι δείσας, ἐπεὶ ἐκ Ῥαβέννης ἀμύνειν ἄλλως τε καὶ στρατῷ ὀλίγῳ ἀδύνατα ἦν, ἀπανίστασθαί τε ἐνθένδε καὶ τὰ ἐπὶ Ῥώμης χωρία καταλαβεῖν ἔγνω, ὅπως δὴ ἀγχοῦ γενόμενος τοῖς ταύτῃ κάμνουσιν ἐπιβοηθεῖν 7.13.14 οἷός τε εἶη. καὶ οἱ τὸ κατ' ἀρχὰς ἐς Ῥαβένναν ἀφικόμενῳ μετέμελεν, ἃ δὴ Βιταλίῳ ἀναπεισθεὶς ἔδρασε πρότερον οὐκ ἐπὶ τῷ τῶν βασιλέως πραγμάτων ζυμφόρῳ, ἐπεὶ ἐνταῦθα καθείρξας αὐτὸν ἐδεδώκει τοῖς πολεμίοις κατ' ἐξουσίαν τὴν τοῦ πολέμου διοικεῖσθαι 7.13.15 ῥοπήν. καὶ μοι ἔδοξεν ἢ Βελισάριον ἐλέσθαι τὰ χεῖρω, ἐπεὶ χρῆν τότε Ῥωμαίοις γενέσθαι κακῶς, ἢ βεβουλεύσθαι μὲν αὐτὸν τὰ βελτίω, ἐμπόδιον δὲ τὸν θεὸν γεγονέναι, Τουτίλας τε καὶ Γότθοις ἐπικουρεῖν ἐν νῷ ἔχοντα, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τῶν βουλευμάτων τὰ βέλτιστα 7.13.16 ἐς πᾶν τούναντίον Βελισαρίῳ ἀποκεκρίσθαι. οἷς μὲν γὰρ ἐπιπνεῖ ἐξ οὐρίας τὸ πνεῦμα τῆς τύχης καὶ τὰ χεῖριστα βουλευομένοις οὐδὲν ἀπαντιάσει δεινὸν, ἀντιπεριάγοντος αὐτὰ τοῦ δαιμονίου ἐς πᾶν ζύμφορον· 7.13.17 ἀνδρὶ δὲ, οἷμαι, κακοτυχοῦντι εὐβουλία οὐδαμῇ πάρεστι, παραιρουμένου αὐτὸν ἐπιστήμην τε καὶ ἀληθῆ δόξαν 7.13.18 τοῦ χρῆναι παθεῖν. ἦν δέ τι καὶ βουλευσῆται ποτε τῶν δεόντων, ἀλλὰ πνέουσα τῷ βουλευσάντι ἀπ' ἐναντίας εὐθὺς ἢ τύχη ἀντιστρέφει αὐτῷ τὴν εὐβουλίαν 7.13.19 ἐπὶ τὰ πονηρότατα τῶν ἀποβάσεων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἶτε ταύτῃ εἶτε ἐκείνῃ ἔχει οὐκ ἔχω εἰπεῖν. Βελισάριος δὲ Ἰουστίνον ἐπὶ τῇ Ῥαβέννης φυλακῇ καταστησάμενος ζὺν ὀλίγοις τισὶν αὐτὸς ἐνθένδε διὰ τε Δαλματίας καὶ τῶν ταύτῃ χωρίων κομίζεται ἐς Ἐπίδαμον, ἵνα δὴ στράτευμα ἐκ Βυζαντίου καραδοκῶν ἡσυχῇ ἔμενε. γράψας τε βασιλεῖ γράμματα, τύχας τὰς παρούσας ἐσήγ 7.13.20 γέλλεν. ὁ δὲ οἱ οὐ πολλῷ ὕστερον Ἰωάννην τε τὸν Βιταλιανοῦ ἀνεψιὸν καὶ Ἰσαάκην Ἀρμένιον Ἀρατίοτε καὶ Ναρσοῦ ἀδελφὸν ζὺν στρατῷ ἔπεμψε βαρβάρων 7.13.21 τε καὶ Ῥωμαίων στρατιωτῶν. οἱ δὴ ἐς Ἐπίδαμον ἀφικόμενοι Βελισαρίῳ ζυνέμιξαν. καὶ Ναρσῆν δὲ τὸν εὐνοῦχον παρὰ τῶν Ἐρούλων τοὺς ἄρχοντας ἔπεμψεν, ἐφ' ᾧ δὴ αὐτῶν τοὺς πολλοὺς πείσει ἐς Ἰταλίαν στρατῷ 7.13.22 τεύεσθαι. καὶ αὐτῷ τῶν Ἐρούλων πολλοὶ εἶποντο, ὧν ἄλλοι τε καὶ Φιλημουθὴ ἦρχον καὶ ζὺν αὐτῷ ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία ἦλθον. ἐνταῦθα γὰρ διαχειμάσαντες ἔμελλον ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ παρὰ Βελισάριον στέλλε 7.13.23 σθαι. ζυνῆν δὲ αὐτοῖς καὶ Ἰωάννης, ὃν ἐπὶ κλησὶν ἐκάλουν Φαγᾶν, καὶ αὐτοῖς ἐν ταύτῃ τῇ πορείᾳ ζυνέβη τις τύχη μεγάλα Ῥωμαίους ἀγαθὰ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου 7.13.24 ἐργάσασθαι. βαρβάρων γὰρ Σκλαβηνῶν πολὺς ὄμιλος ἔτυχον ἔναγχος διαβάντες μὲν ποταμὸν Ἰστρον, ληϊσάμενοι δὲ τὰ ἐκείνη χωρία καὶ Ῥωμαίων ἐξανδρα 7.13.25 ποδίσαντες πάμπλου πληθος. οἷς δὴ Ἐρουλοὶ ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐς χεῖρας ἐλθόντες, νικήσαντές τε παρὰ δόξαν μέτρῳ σφᾶς πολλῷ

υπεραίροντας, αὐτούς τε κτείνουσι καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἐς τὰ οἰκεῖα ξύμπαν7.13.26 τας ἀφήκαν ἰέναι. τότε δὲ ὁ Ναρσηῆς καὶ τινὰ εὐρῶν ἐπιβατεύοντα τοῦ Χιλβουδίου ὀνόματος, ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς καὶ Ῥωμαίων ποτὲ στρατηγήσαντος, διελέγξαι τὴν ἐπιβουλήν ῥαδίως ἔσχε. τοῦτο δὲ ὃ τί ποτε ἦν αὐτίκα δηλώσω. 7.14.1 Χιλβούδιος ἦν τις ἐκ τῆς Ἰουστινιανοῦ βασιλέως οἰκίας ἐσάγαν μὲν δραστήριος τὰ πολέμια, ἐς τόσον δὲ χρημάτων κρείσσων ὥστε ἀντὶ μεγίστου κτήματος ἐν τῇ οὐσίᾳ τῇ αὐτοῦ εἶχε τὸ κεκτηῖσθαι μηδέν· 7.14.2 τοῦτον βασιλεὺς τὸν Χιλβούδιον, ὅτε δὴ τέταρτον ἔτος τὴν αὐτοκράτορα εἶχεν ἀρχὴν, Θράκης στρατηγὸν ἀνειπῶν, ἐπὶ τῇ τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ φυλακῇ κατεστήσατο, φυλάσσειν κελεύσας ὅπως μηκέτι τοῖς ταύτη βαρβάροις ὁ ποταμὸς διαβατὸς ἔσται, ἐπεὶ αὐτοῦ τὴν διάβασιν πολλάκις ἤδη Οὐννοὶ τε καὶ Ἄνται καὶ Σκλαβηνοὶ 7.14.3 πεποιημένοι ἀνήκεστα Ῥωμαίους ἔργα εἰργάσαντο. Χιλβούδιος δὲ οὕτω τοῖς βαρβάροις φοβερὸς γέγονεν ὥστε ἐς τριῶν ἐνιαυτῶν χρόνον, ὅσον ζῦν ταύτη δὴ τῇ τιμῇ τὴν διατριβὴν ἐνταῦθα εἶχεν, οὐχ ὅσον διαβῆναι τὸν Ἰστρον ἐπὶ τοὺς Ῥωμαίους οὐδεὶς ἴσχυσεν, ἀλλὰ καὶ Ῥωμαῖοι ἐς ἡπειρον τὴν ἀντιπέρας σὺν Χιλβουδίῳ πολλάκις ἰόντες ἔκτεινάν τε καὶ ἠνδραπόδισαν τοὺς 7.14.4 ταύτη βαρβάρους. ἐνιαυτοῖς δὲ τρισὶν ὕστερον διέβη μὲν ὁ Χιλβούδιος τὸν ποταμὸν ἥπερ εἰώθει ζῦν ὀλίγῳ 7.14.5 στρατῷ, Σκλαβηνοὶ δὲ πανδημεὶ ὑπηγίαζον. μάχης τε καρτερᾶς γενομένης Ῥωμαίων τε πολλοὶ ἔπεσον καὶ 7.14.6 Χιλβούδιος ὁ στρατηγός. καὶ τὸ λοιπὸν ὃ τε ποταμὸς 7.14.6 ἐσβατὸς ἀεὶ τοῖς βαρβάροις κατ' ἐξουσίαν καὶ τὰ Ῥωμαίων πράγματα εὐέφοδα γέγονε, ξύμπασά τε ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ ἀνδρὸς ἐνὸς ἀρετῇ ἀντίρροπος γενέσθαι ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ οὐδαμῇ ἴσχυσε. 7.14.7 Χρόνῳ δὲ ὕστερον Ἄνται καὶ Σκλαβηνοὶ διάφοροι ἀλλήλοις γενόμενοι ἐς χεῖρας ἦλθον, ἔνθα δὴ τοῖς 7.14.8 Ἄνταις ἠσσηθῆναι τῶν ἐναντίων τετύχηκεν. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ μάχῃ Σκλαβηνὸς ἀνὴρ τῶν τινὰ πολεμίων ἄρτι γενειάσκοντα, Χιλβούδιον ὄνομα, αἰχμάλωτον εἶλεν, ἔς τε 7.14.9 τὰ οἰκεῖα λαβὼν ὥχεται. οὗτος ὁ Χιλβούδιος προϊόντος τοῦ χρόνου εὐνους τε ὡς ἔνι μάλιστα τῷ κεκτημένῳ 7.14.10 ἐγένετο καὶ τὰ ἐς τοὺς πολεμίους δραστήριος. πολλάκις τε τοῦ δεσπότη προκινδυνεύσας ἠρίστευσέ τε διαφερόντως καὶ κλέος ἴσχυσε περιβαλέσθαι ἀπ' αὐτοῦ μέγα. 7.14.11 ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον Ἄνται ἐπισκήψαντες εἰς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία πολλοὺς ἐλήϊσαντο καὶ ἠνδραπόδισαν τῶν ἐκείνη Ῥωμαίων. οὐσπερ ἐπαγόμενοι ἀπεκομῖ7.14.12 σθησαν εἰς τὰ πάτρια ἦθη. τούτων δὲ ἓνα τῶν αἰχμαλώτων εἰς φιλάνθρωπόν τινα ἤγαγεν ἡ τύχη καὶ πρᾶον δεσπότην. ἦν δὲ οὗτος ἀνὴρ κακοῦργός τε λίαν 7.14.13 καὶ οἷος ἀπάτη τοὺς ἐντυχόντας περιελθεῖν. ἐπειδὴ τε βουλόμενος ἐπανήκειν ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν οὐδεμιᾶ μηχανῇ εἶχεν, ἐπενόει τοιάδε. τῷ κεκτημένῳ ἐς ὄψιν ἦκων τῆς τε φιλάνθρωπίας ἐπήνεσε καὶ πολλὰ μὲν οἱ διὰ τοῦτο πρὸς τοῦ θεοῦ ἰσχυρίσατο τάγαθὰ ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸν δὲ οὐδαμῇ ἀχάριστον δεσπότη φιλάνθρωποτάτῳ φανήσεσθαι, ἀλλ', ἦν γε αὐτῷ τὰ βέλτιστα εἰσηγουμένῳ ἐπακούειν ἐθέλλῃ, κύριον αὐτὸν οὐκ εἰς μακρὰν 7.14.14 καταστήσεσθαι χρημάτων μεγάλων. εἶναι γὰρ ἐν τῷ Σκλαβηνῶν ἔθνει Χιλβούδιον, τὸν Ῥωμαίων στρατηγήσαντα, ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ, πάντας βαρβάρους λαν7.14.15 θάνοντα ὅστις ποτὲ ἐστίν. ἦν τοίνυν αὐτῷ βουλομένῳ εἶη προέσθαι τε τὰς τοῦ Χιλβουδίου τιμὰς καὶ διακομίζειν τὸν ἄνθρωπον ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν, δόξαν τε ἀγαθὴν καὶ πλούτου αὐτὸν ἀμπολυ χρῆμα περιβαλέ7.14.16 σθαι πρὸς βασιλέως οὐκ ἀπικὸς εἶναι. ταῦτα ὁ Ῥωμαῖος εἰπὼν τὸν κεκτημένον εὐθὺς ἔπεισε, καὶ ζῦν αὐτῷ γίνεται ἐν Σκλαβηνοῖς μέσοις. ἐπεκηρυκεύοντο γὰρ ἤδη καὶ ἀλλήλοις ἀνεμίγνυντο ἀδεῶς οἱ βάρβαροι οὗτοι. χρήματα γοῦν πολλὰ τῷ Χιλβούδιον κεκτημένῳ προέμενοι τὸν ἄνδρα ὠνοῦντο καὶ ζῦν αὐτῷ ἀπιόντες 7.14.17 εὐθὺς ὥχοντο. ἐπεὶ τε ἐν ἦθεσι τοῖς σφετέροις ἐγένοντο, ἀνεπυθάνετο τοῦ ἀνθρώπου ὁ πριάμενος, εἰ 7.14.18 Χιλβούδιος αὐτὸς ὁ Ῥωμαίων στρατηγός εἴη. καὶ ὅς οὐκ ἀπηξίου τὰ ὄντα λέγειν

καταλέγειν ζῆν τῷ ἀληθεῖ λόγῳ ἐφεξῆς ἅπαντα, ὡς εἶη μὲν καὶ αὐτὸς Ἄντης τὸ γένος, μαχόμενος δὲ ζῆν τοῖς ὁμογενέσι πρὸς Σκλαβηνοὺς, τότε πολεμίους σφίσιν ὄντας, πρὸς τοῦ τῶν ἐναντίων ἀλώη, τανῦν δὲ, ἐπεὶ ἀφίκετο ἐς τὰ πάτρια ἦθη, ἐλεύθερος τὸ λοιπὸν κατὰ γε τὸν νόμον καὶ 7.14.19 αὐτὸς ἔσται. ὁ μὲν οὖν ὑπὲρ αὐτοῦ χρυσίον προέμενος εἰς ἀφασίαν ἐμπεπτωκῶς ἤσχαλλεν, ἐλπίδος ἀπο7.14.20 τυχῶν οὐ μετρίας τινός. ὁ δὲ Ῥωμαῖος τὸν τε ἄνθρωπον παρηγορεῖν τὴν τε ἀλήθειαν ἐκκρούειν ἐθέλων, ὡς μὴ τι αὐτῷ τῆς ἐς τὴν οἰκείαν ἐπανόδου χαλεπὸν εἶη, Χιλβούδιον μὲν ἐκεῖνον ἔτι τοῦτον δὴ τὸν ἄνδρα ἰσχυρίζετο εἶναι, δεδιότα δὲ ἄτε δὴ ὄντα ἐν μέσοις βαρβάροις ὡς ἠκιστα ἐθέλειν ἀποκαλύψαι τὸν πάντα λόγον, ἦν μέντοι γένηται ἐν γῆ τῇ Ῥωμαίων, οὐχ ὅσον οὐκ ἀποκρύψεσθαι τὸν ἀληθῆ λόγον, ἀλλὰ καὶ φιλοτιμήσεσθαι, ὡς τὸ εἶκος, ἐπὶ τούτῳ δὴ τῷ ὀνόματι. τὰ μὲν οὖν πρῶτα κρύφα ταῦτα ἐπράσσετο τῶν ἄλλων βαρβάρων. 7.14.21 Ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος περιφερόμενος ἐς ἅπαντας ἦλθεν, ἠγείροντο μὲν ἐπὶ τούτῳ Ἄνται σχεδὸν ἅπαντες, κοινήν δὲ εἶναι τὴν πρᾶξιν ἠξίου, μεγάλα σφίσιν οἰόμενοι ἀγαθὰ ἔσσεσθαι, κυρίως ἤδη τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ 7.14.22 Χιλβουδίου γεγενημένοις. τὰ γὰρ ἔθνη ταῦτα, Σκλαβηνοὶ τε καὶ Ἄνται, οὐκ ἄρχονται πρὸς ἄνδρὸς ἑνός, ἀλλ' ἐν δημοκρατίᾳ ἐκ παλαιοῦ βιοτεύουσι, καὶ διὰ τοῦτο αὐτοῖς τῶν πραγμάτων αἰεὶ τὰ τε ζύμφορα καὶ τὰ δύσκολα ἐς κοινὸν ἄγεται. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἄλλα ὡς εἰπεῖν ἅπαντα ἑκατέρωθεν ἐστὶ τε καὶ νενόμισται 7.14.23 τούτοις ἄνωθεν τοῖς βαρβάροις. θεὸν μὲν γὰρ ἕνα τὸν τῆς ἀστραπῆς δημιουργὸν ἀπάντων κύριον μόνον αὐτὸν νομίζουσιν εἶναι, καὶ θύουσιν αὐτῷ βόας τε καὶ ἱερεῖα πάντα· εἰμαρμένην δὲ οὔτε ἴσασιν οὔτε ἄλλως ὁμολογοῦσιν ἔν γε ἀνθρώποις ῥοπήν τινα ἔχειν, ἀλλ' ἐπειδὴν αὐτοῖς ἐν ποσὶν ἤδη ὁ θάνατος εἶη, ἢ νόσῳ ἀλοῦσιν ἢ ἐς πόλεμον καθισταμένοις, ἐπαγγέλλονται μὲν, ἦν διαφύγωσι, θυσίαν τῷ θεῷ ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτίκα ποιήσιν, διαφυγόντες δὲ θύουσιν ὅπερ ὑπέσχοντο, καὶ οἶονται τὴν σωτηρίαν ταύτης δὴ τῆς 7.14.24 θυσίας αὐτοῖς ἐωνῆσθαι. σέβουσι μέντοι καὶ ποταμούς τε καὶ νύμφας καὶ ἄλλα ἄττα δαιμόνια, καὶ θύουσι καὶ αὐτοῖς ἅπασι, τὰς τε μαντείας ἐν ταύταις δὴ ταῖς θυσίαις ποιοῦνται. οἰκοῦσι δὲ ἐν καλύβαις οἰκτραῖς διεσκηνημένοι πολλῶ μὲν ἀπ' ἀλλήλων, ἀμείβοντες δὲ ὡς τὰ πολλὰ τὸν τῆς ἐνοικήσεως ἕκαστοι 7.14.25 χώρον. ἐς μάχην δὲ καθιστάμενοι πεζῆ μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους οἱ πολλοὶ ἴασιν ἀσπίδια καὶ ἀκόντια ἐν χερσὶν ἔχοντες, θώρακα δὲ οὐδαμῆ ἐνδιδύσκονται. 7.14.26 τινὲς δὲ οὐδὲ χιτῶνα οὐδὲ τριβώνιον ἔχουσιν, ἀλλὰ μόνας τὰς ἀναξυρίδας ἐναρμοσάμενοι μέχρι ἐς τὰ αἰδοῖα, οὕτω δὴ ἐς ζυμβολὴν τοῖς ἐναντίοις καθίστανται. ἔστι δὲ καὶ μία ἑκατέρωθεν φωνὴ ἀτεχνῶς βάρ7.14.27 βαρος. οὐ μὴν οὐδὲ τὸ εἶδος ἐς ἀλλήλους τι διαλλάσσουν. εὐμήκεις τε γὰρ καὶ ἄλκιμοι διαφερόντως εἰσὶν ἅπαντες, τὰ δὲ σώματα καὶ τὰς κόμας οὔτε λευκοὶ ἐσάγαν ἢ ξανθοὶ εἰσὶν οὔτε πη ἐς τὸ μέλαν αὐτοῖς παντελῶς τέτραπται, ἀλλ' ὑπέρυθροὶ εἰσὶν ἅπαντες. 7.14.28 δίαιταν δὲ σκληρὰν τε καὶ ἀπημελημένην, ὥσπερ οἱ Μασσαγέται, καὶ αὐτοὶ ἔχουσι, καὶ ρύπου ἥπερ ἐκεῖνοι ἐνδελεχέστατα γέμουσι, πονηροὶ μέντοι ἢ κακοῦργοι ὡς ἠκιστα τυγχάνουσιν ὄντες, ἀλλὰ κὰν τῷ ἀφελεῖ 7.14.29 διασώζουσι τὸ Οὐννικὸν ἦθος. καὶ μὴν καὶ ὄνομα Σκλαβηνοῖς τε καὶ Ἄνταις ἐν τὸ ἀνέκαθεν ἦν. Σπόρους γὰρ τὸ παλαιὸν ἀμφοτέρους ἐκάλουν, ὅτι δὴ σπορά7.14.30 δην, οἶμαι, διεσκηνημένοι τὴν χώραν οἰκοῦσι. διὸ δὴ καὶ γῆν τινα πολλὴν ἔχουσι· τὸ γὰρ πλεῖστον τῆς ἐτέρας τοῦ Ἰστροῦ ὄχθης αὐτοὶ νέμονται. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν λεῶν τοῦτον ταύτη πη ἔχει. 7.14.31 Ἄνται δὲ τότε ἀγειρόμενοι, ὥσπερ ἐρρήθη, τὸν ἄνδρα τοῦτον ἠνάγκαζον ὁμολογεῖν σφίσιν ὅτι Χιλβού7.14.32 διος αὐτὸς ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς εἶη. ἀρνηθέντα τε κολάζειν ἠπέιλουν. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράσσετο τῆδε, ἐν τούτῳ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς πρέσβεις τινὰς παρὰ τούτους δὴ τοὺς βαρβάρους στείλας ἠξίου ξυνοικίζεσθαι ἅπαντας εἰς πόλιν ἀρχαίαν, Τούρριν ὄνομα, ἢ κεῖται μὲν ὑπὲρ ποταμὸν Ἰστρον, Τραϊανοῦ τοῦ Ῥωμαίων αυτοκράτορος ἐν

τοῖς ἄνω χρόνοις αὐτὴν δειμαμένον, ἔρημος δὲ ἐκ παλαιοῦ ἐτύγγανεν οὔσα, λήισα 7.14.33 μένων αὐτὴν τῶν ταύτη βαρβάρων. ταύτη γὰρ αὐτοὺς καὶ τῇ ἄμφ' αὐτὴν χώρα Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἄτε προσηκούση τὸ ἐξ ἀρχῆς Ῥωμαίοις ὠμολόγει δεδωρήσεσθαι καὶ σφίσι ξυνοικεῖν μὲν δυνάμει τῇ πάσῃ, χρήματα δὲ μεγάλα σφίσι προῖεσθαι, ἐφ' ᾧ οἱ ἔνσπονδοὶ τὸ λοιπὸν ὄντες Οὐννοὶς ἐμπόδιοι ἐς αἰεὶ γένωνται, 7.14.34 καταθεῖν βουλομένοις τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν. ταῦτα ἐπεὶ οἱ βάρβαροι ἤκουσαν, ἐπήνεσάν τε καὶ πράξιν ἅπαντα ὑπέσχοντο, εἶπερ αὐτοῖς τὸν Χιλβούδιον στρατηγὸν Ῥωμαίων αὐθις καταστησάμενος ξυνοικιστὴν δοίη, αὐτὸν ἐκεῖνον ἰσχυριζόμενοι, ἦπερ ἠβούλοντο, 7.14.35 Χιλβούδιον εἶναι. ταύταις δὲ ὁ ἄνθρωπος ἐπαρθεὶς ταῖς ἐλπίσιν ἤδη καὶ αὐτὸς ἤθελέ τε καὶ ἔφασκε Χιλβούδιος ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς εἶναι. ἐφ' οἷς δὴ αὐτὸν στελλόμενον ἐς Βυζάντιον Ναρσῆς ἐν ταύτῃ τῇ πορείᾳ 7.14.36 καταλαμβάνει. καὶ ξυγγενόμενος, ἐπεὶ φενακίζοντα τὸν ἄνθρωπον εὔρε (καίπερ τὴν τε Λατίνων ἀφιέντα φωνὴν καὶ τῶν Χιλβουδίου γνωρισμάτων πολλὰ ἐκμαθόντα τε ἤδη καὶ προσποιεῖσθαι ἱκανῶς ἔχοντα) ἔν τε δεσμοτηρίῳ καθεῖρξε καὶ τὸν πάντα ἐξεπιεῖν λόγον ἠνάγκασεν, οὕτω τε ἐς Βυζάντιον ξὺν αὐτῷ ἤγαγεν. ἐγὼ δὲ ὄθενπερ ἐξέβην ἐπάνειμι. 7.15.1 Βασιλεὺς μὲν ταῦτα ἄπερ μοι δεδήλωται ἔπρασεν. ἐν τούτῳ δὲ Βελισάριος Βαλεντίνον τε καὶ τῶν δορυφόρων τῶν αὐτοῦ ἕνα, Φωκᾶν ὄνομα, διαφερόντως ἀγαθὸν τὰ πολέμια, ξὺν στρατεύματι ἐς τὸν Ῥωμαίων λιμένα ἔπεμψεν, ἐφ' ᾧ τό τε ἐν Πόρτῳ φρούριον ξυμφυλάξουσι τοῖς ἐνταῦθα φρουροῖς, ὧνπερ Ἰννοκέντιος ἦρχε, καὶ ὅπη ἂν σφίσι δυνατὰ ἢ ἐπεκδρομὰς ποιούμενοι ξυνταράξουσι τὸ τῶν πολεμίων 7.15.2 στρατόπεδον. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ Βαλεντίνον τε καὶ Φωκᾶν πέμψαντες λάθρα ἐς Ῥώμην σημαίνουσι Βέσσα ὡς αὐτίκα δὴ ἐπιέναι τῶν ἐναντίων τῷ χαρακώματι ἐκ τοῦ αἰφνιδίου μέλλουσι· δεήσει οὖν καὶ αὐτὸν τῶν ἐν Ῥώμῃ στρατιωτῶν τοὺς μαχιμωτάτους ἀπολεξάμενον, ἠνίκα αἰσθηταὶ τῆς ἐπιδρομῆς, βοηθεῖν δρόμῳ, ὅπως τι καὶ δρᾶν τοὺς βαρβάρους ἐκάτεροι δυνησονται μέγα. 7.15.3 Βέσσα δὲ ταῦτα οὐδαμῇ ἤρεσκε, καίπερ ἐς τρισχιλίους στρατιώτας ξὺν αὐτῷ ἔχοντι. διὸ δὴ καὶ Βαλεντίνος τε καὶ Φωκᾶς ξὺν πεντακοσίοις ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου ἐπισκήψαντες τῷ τῶν πολεμίων στρατοπέδῳ ὀλίγους μὲν τινὰς ἔκτειναν, αἰσθησίς τε τοῦ ἐνθένδε θορύβου 7.15.4 τοῖς πολιορκουμένοις ταχὺ γέγονεν. ὡς δὲ οὐδεὶς ἐκ τῆς πόλεως ἐπεξήει, κατὰ τάχος ἐς τὸν λιμένα κακῶν 7.15.5 παντάπασιν ἀπαθεῖς ἀνεχώρησαν. πέμψαντές τε παρὰ Βέσσαν αὐθις ἠτιῶντο μὲν ὄκνησίν τινα οὐ δέον αὐτῷ ἐμπεπτωκέναι, ἰσχυριζόμενοι δὲ ὡς ὀλίγῳ ὕστερον ἑτέραν ἐπεκδρομὴν ἐς τοὺς πολεμίους ποιήσονται παρεκάλουν καὶ αὐτὸν ἐς καιρὸν τοῖς βαρβάρους ἐπιθέσθαι 7.15.6 δυνάμει τῇ πάσῃ. ὁ δὲ οὐδὲν τι ἤσπον τὸ μὴ τοῖς ἐναντίοις ἐπεξιόντα διακινδυνεύειν ἀπεῖπεν. οἱ μὲντοι ἀμφὶ Βαλεντίνον τε καὶ Φωκᾶν ξὺν στρατῷ πλείονι τοῖς πολεμίοις ἐμπεσεῖσθαι διεννοοῦντο καὶ ἐν παρα 7.15.7 σκευῇ ἤδη ἐγένοντο. στρατιώτης δὲ τις ὑπὸ Ἰννοκεντίῳ ταττόμενος αὐτόμολος παρὰ Τουτίλαν ἠκῶν ἀγγέλλει ὡς ἡμέρᾳ τῇ ἐπιγενησομένη ἔφοδος ἐκ τοῦ 7.15.8 Πόρτου ἐπ' αὐτοὺς ἔσται. καὶ ὅς τῶν χωρίων ὅσα ἐπιτηδεῖως ἐς τοῦτο εἶχεν, ἐνέδραις ἔγνω προλοχίζειν ἀνδρῶν μαχίμων. οὗ δὴ τῇ ὕστεραία Βαλεντίνος τε καὶ Φωκᾶς ξὺν τοῖς ἐπομένοις ἐμπεπτωκότες τοὺς τε πλείστους ἀποβάλλουσι καὶ αὐτοὶ θνήσκουσιν. ὀλίγοι δὲ τινες μόλις διαφυγόντες ἐς τὸν Πόρτον κομίζονται. 7.15.9 Τότε καὶ Βιγίλιος, ὁ τῆς Ῥώμης ἀρχιερεὺς, ἐν Σικελίᾳ διατριβὴν ἔχων ναῦς ὅτι πλείστας σίτου ἐμπλησάμενος ἔπεμψεν, οἰόμενος ὅτῳ δὴ τρόπῳ τοῖς τὰ φορτία παραπέμπουσιν ἐς τὴν Ῥώμην ἐσιτητὰ εἶναι. 7.15.10 αἱ μὲν οὖν νῆες αὗται ἔπλεον ἐπὶ τὸν Ῥωμαίων λιμένα, αἰσθόμενοι δὲ οἱ πολέμιοι χρόνῳ τε βραχεῖ προτερήσαντες ἐν τῷ λιμένι ἐγένοντο καὶ τῶν τειχῶν ἐντὸς σφᾶς αὐτοὺς ἔκρυσαν, ὅπως, ἐπειδὴν τάχιστα αἱ νῆες ἐνταῦθα κατάρωσι, κρατήσωσιν αὐτῶν οὐδενὶ πόνῳ. 7.15.11 ὅπερ κατιδόντες ὅσοι φρουρὰν ἐν Πόρτῳ εἶχον, ἔς τε τὰς ἐπάλλξεις ἀνέβαινον ἅπαντες καὶ τὰ ἱμάτια σείοντες τοῖς ἐν

ταῖς ναυσὶ σημαίνειν ἐβούλοντο μὴ πρόσω 7.15.12 ἰέναι, ἀλλ' ἐτέρωσε, ὅπη παρατύχη, ἐκτρέπεσθαι. οἱ δὲ τῶν ποιουμένων οὐ ξυνιέντες, ἀλλὰ χαίρειν τε τοὺς ἐν τῷ Πόρτῳ Ῥωμαίους οἴομενοι καὶ σφᾶς ἐπὶ τὸν λιμένα παρακαλεῖν, τοῦ πνεύματος αὐτοῖς ἐπιφόρου 7.15.13 ὄντος, ἐντὸς τοῦ λιμένος κατὰ τάχος ἐγένοντο. ἔπλεον δὲ ταῖς ναυσὶν ἄλλοι τε Ῥωμαίων πολλοὶ καὶ τις ἐπίσκοπος Βαλεντῖνος ὄνομα. ἕκ τε τῶν ἐνεδρῶν ἀναστάντες οἱ βάρβαροι τῶν πλοίων ἀπάντων οὐδενὸς ἀμυνο7.15.14 μένου ἐκράτησαν. καὶ τὸν μὲν ἐπίσκοπον ζωγρήσαντες παρὰ τὸν Τουτίλαν ἤγαγον, τοὺς δὲ ἄλλους ἅπαντας ἔκτειναν, καὶ τὰς ναῦς σὺν τοῖς φορτίοις ἐφέλκοντες 7.15.15 ῥχοντο. τούτου ὁ Τουτίλας ἀνεπυθάνετο τοῦ ἱερέως ὅσα ἐβούλετο, ἐπενεγκῶν τε αὐτῷ, ὅτι δὴ ὡς ἤκιστα 7.15.16 ἀληθίζεται, ἄμφω τῷ χεῖρε ἀπέκοψε. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω γενέσθαι τετύχηκε. καὶ ὁ χειμῶν ἔληγε, καὶ τὸ ἐνδέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψε. 7.16.1 Βιγίλιος δὲ, ὁ τῆς Ῥώμης ἀρχιερεὺς, βασιλεῖ ἐς Βυζάντιον ἐκ Σικελίας μετὰπεμπος ἦλθεν. ἐτύγχανε γὰρ πολὺν τινα χρόνον διὰ τοῦτο ἐν Σικελίᾳ δια 7.16.2 τριβὴν ἔχων. ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον Ῥωμαῖοι ἐν Πλακεντία πολιορκούμενοι ἀπάντων ἤδη σφᾶς τῶν ἀναγκαίων παντάπασιν ἐπιλιπόντων ἐς βρώσεις οὐχ 7.16.3 ὀσίας τινὰς, βιαζόμενοι τῷ λιμῷ, ἦλθον. καὶ μὴν καὶ ἀλλήλων ἐγεύσαντο. καὶ διὰ τοῦτο σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ 7.16.4 Πλακεντίαν ὁμολογία Γότθοις παρέδωκαν. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε ἐχώρησε καὶ Ῥώμην πρὸς Τουτίλα πολιορ7.16.5 κουμένην ἅπαντα ἤδη τὰ ἀναγκαῖα ἐπελελοίπει. ἦν δὲ τις ἐν τοῖς Ῥώμης ἱερεῦσιν, ὄνομα μὲν Πελάγιος, διάκονος δὲ τὴν τιμὴν, ὃς δὴ ἐν Βυζαντίῳ χρόνον διατρίψας συχνὸν φίλος μὲν ἐς τὰ μάλιστα Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ γέγονε, χρήματα δὲ περιβεβλημένος μεγάλα ἐς 7.16.6 Ῥώμην ὀλίγῳ ἔμπροσθεν ἐτύγχανεν ἀφικόμενος. ἐν ταύτῃ τε τῇ πολιορκίᾳ τοῖς τῶν ἀναγκαίων ἀπορουμένοις πλεῖστα τῶν χρημάτων προέμενος, ὧν καὶ πρότερον ἐν γε Ἰταλιώταις ἅπασι δόκιμος, μεῖζον, ὡς τὸ 7.16.7 εἰκὸς, ἐπὶ φιλανθρωπία κλέος ἀπῆνεγκε. τοῦτον Ῥωμαῖοι τὸν Πελάγιον, ἐπειδὴ τὰ ἀμήχανα τῷ λιμῷ ἔπασχον, πείθουσι παρὰ Τουτίλαν τε ἰέναι καὶ ἡμερῶν ὀλίγων τινῶν ἐκεχειρίαν διαπράξασθαι σφίσιν, ἐφ' ᾧ, ἦν μὴ τις αὐτοῖς ἐπικουρία ταύτης δὴ ἐντὸς τῆς ἐκεχειρίας ἐκ Βυζαντίου ἀφίκηται, σφᾶς τε αὐτοὺς ὁμο7.16.8 λογία καὶ τὴν πόλιν Γότθοις ἐνδώσουσιν. ἐπὶ ταύτῃ δὴ τῇ πρεσβείᾳ Πελάγιος παρὰ Τουτίλαν ἦλθεν. ἤκοντά τε αὐτὸν ὁ Τουτίλας ἀσπασάμενος αἰδοῖ τε καὶ φιλο7.16.9 φροσύνη πολλῇ πρῶτος ἔλεξεν ᾧδε «Πᾶσι μὲν, ὡς «ἐπὶ πλεῖστον εἰπεῖν, νόμος βαρβάροις τὸ χρῆμα τῶν «πρέσβων σέβειν, ἐμοὶ δὲ τοὺς τῆς ἀρετῆς τι μετα»ποιουμένους, οἷος αὐτὸς εἶ, καὶ ἄλλως τιμᾶν ἐν 7.16.10 «σπουδῇ ἄνωθεν γέγονε. τιμὴν δὲ καὶ ὕβριν ἐς ἄνδρα «πρεσβευτὴν οὐ πραότητι προσώπων οὐδὲ ῥημάτων «ὄγκῳ τῶν ὑποδεξαμένων διακεκρίσθαι οἶμαι, ἀλλ' ἐν «γε τῷ ἀληθίζεσθαι ἢ λόγοις οὐχ ὑγιαίνουσιν ἐς 7.16.11 «αὐτὸν χρῆσθαι. τετιμῆσθαι μὲν γὰρ διαφερόντως «ἐκείνῳ ξυμβαίνει, ὅτῳ ἂν ἐκ τοῦ εὐθέος ἀποκαλύψαντες τὸν ἀληθῆ λόγον, οὕτω τὸν ἄνθρωπον ἀπο»πέμποιντο, περιυβρίσθαι δὲ πάντων μάλιστα τῷ «πρεσβευτῇ τούτῳ, ὃς ἂν ὑπούλων τε καὶ ξυμπεπλα7.16.12 «σμένων ἀκούσας ῥημάτων ἀπιὼν οἴχοιτο. τριῶν τοί»νυν ἐκτὸς, ᾧ Πελάγιε, τῶν ἄλλων ἀπάντων, ὅτου ἂν 7.16.13 «δεθθείης, οὐ μὴ ποτε πρὸς ἡμῶν ἀτυχήσεις. ἂ δὴ «φυλασσόμενόν σε σιωπᾶν ἄμεινον, ὅπως μὴ σαυτῷ «αἰτιώτατος γεγονῶς τοῦ μηδὲν ἀνύειν ὧν ἕνεκα ἦλθες 7.16.14 «τὴν ὑπὲρ αὐτῶν μέμψιν ἡμῖν ἀναθήσεις. τῷ γὰρ μὴ «ἐπιτηδεῖως τοῖς παροῦσιν αἰτεῖσθαι τὸ μηδὲν κατορ»θοῦν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἐμπέφυκε. λέγω δὲ, ὅπως «μήτε Σικελιωτῶν τινος ἕνεκα μήτε τῶν Ῥώμης περι»βόλων, ἢ τῶν προσκεχωρηκότων ἡμῖν οἰκετῶν, τοὺς 7.16.15 «λόγους ποιήσεις. οὐ γὰρ οἶόν τέ ἐστίν ἢ Γότθους «φειδοῖ ἐς Σικελιωτῶν τινα χρῆσεσθαι, ἢ τότε τὸ τεῖχος «ἐστάναι, ἢ δούλους τοὺς ξὺν ἡμῖν στρατευσάμενους «τοῖς πάλαι κεκτημένοις δουλεύειν. τοῦ δὲ μὴ δοκεῖν «ἀλογίστῳ ταῦτα προτείνεσθαι γνώμη τῷ τὰς αἰτίας 7.16.16 «αὐτίκα

ἐξεπιεῖν τὴν ὑποψίαν ἐκλύσομεν. ἦν μὲν ἡ «νῆσος εὐδαίμων ἐκ παλαιοῦ χρημάτων προσόδῳ καὶ «καρπῶν ἀφθονία τῶν ἐκεῖ φυομένων πασῶν μάλιστα, «ὥστε οὐ τοῖς αὐτὴν ἐνοικοῦσιν ἐπαρκεῖν μόνον, ἀλλὰ «καὶ τοὺς Ῥωμαίους ὑμᾶς ἐνθὲνδε εἰσκομιζομένους «ἀνὰ πᾶν ἔτος τὴν τῶν ἐπιτηδείων φορὰν διαρκῶς 7.16.17 «ἔχειν. διόπερ κατ' ἀρχὰς ἐδέοντο Θευδερῖχου Ῥω»μαῖοι μὴ πολλῶν ἐνταῦθα Γόθων καταστῆναι «φρουρὰν, ὡς μηδὲν αὐτῶν τῇ ἐλευθερίᾳ ἢ τῇ ἄλλῃ 7.16.18 «εὐδαιμονία ἐμπόδιον εἶη. τούτων δὲ τοιούτων ὄντων «κατέπλευσεν ἐς Σικελίαν ὁ τῶν πολεμίων στρατός, «οὔτε ἀνδρῶν πλήθει οὔτε ἄλλῳ τῶν πάντων οὐδενὶ 7.16.19 «ἀξιόμαχοι πρὸς ἡμᾶς ὄντες. Σικελιῶται δὲ τὸν στόλον «ιδόντες οὐκ ἐς Γόθους ταῦτα ἀνήνεγκαν, οὐκ ἐν «τοῖς ὀχυρώμασι καθεῖρξαν αὐτούς, οὐκ ἄλλο προσ»κρούειν τοῖς ἐναντίοις οὐδὲν ἔγνωσαν, ἀλλ' ἀναπετά»σαντες προθυμία τῇ πάσῃ τὰς τῶν πόλεων πύλας «ἐδέξαντο ὑπταίαις χερσὶ τὸν τῶν πολεμίων στρατὸν, «ὥσπερ, οἶμαι, τὰ τῶν ἀνδραπόδων ἀπιστότατα, ἐκ «χρόνου καιροφυλακοῦντες πολλοῦ δραπετεῦσαι μὲν «τῆς τῶν κεκτημένων χειρὸς, νέους δὲ τινὰς καὶ ἀγνώ7.16.20 «τας αὐτοῖς δεσπότας εὐρεῖν. ἐντεῦθεν τε ὀρμώμενοι «καθάπερ ἐξ ἐπιτειχίσματος οἱ πολέμιοι τὴν τε ἄλ»λην Ἰταλίαν ἀπονητὶ ἔσχον καὶ Ῥώμην τήνδε κατέ»λαβον, σῖτον ἐκ Σικελίας ἐπαγαγόμενοι τοσοῦτον τὸ «πλήθος, ὥστε πολιορκούμενοις ἐς ἐνιαυτοῦ μήκος 7.16.21 «ἀντέχειν ζύμπασι Ῥωμαίοις. τὰ μὲν οὖν Σικελιωτῶν «τοιαῦτά ἐστιν, ὧν περ αὐτοῖς Γόθους συγγνώμονας «εἶναι οὐδεμία μηχανὴ ἔσται, τοῦ τῶν ἐγκλημάτων 7.16.22 «ὄγκου παραιρουμένου τοῖς ἡδικηκόσι τὸν ἔλεον. τού»των δὲ τῶν περιβόλων ἐντὸς καθεῖρξαντες αὐτούς οἱ «πολέμιοι ἐς μὲν τὸ πεδίον καταβαίνοντες παρατάσσε»σθαι ἡμῖν οὐδαμῇ ἔγνωσαν, σοφίσμασι δὲ καὶ παρα»γωγαῖς ἀεὶ τε καὶ καθ' ἡμέραν Γόθους ἐκκρούοντες «κύριοι τῶν ἡμετέρων ἐκ τοῦ παραλόγου γεγέννηται. 7.16.23 «ὄπως τοίνυν καὶ ὕστερον μὴ ταῦτα πάθοιμεν προνοεῖν «ἄξιον. τοὺς γὰρ ἅπαξ ἀγνοία σφαλέντας ἐς τὴν αὐτὴν «αὕθις ἐκπεπτωκέναι κακοπραγίαν οὐ προειδομένους «τὴν ἀπὸ τῆς πείρας ἤδη συνειθισμένην αὐτοῖς συμ»φορὰν οὐ τύχης ἐναντίωμα γεγενῆσθαι δοκεῖ, ἀλλ' «ἐς ἄνοιαν τῶν ἐπταικότων, ὡς τὸ εἰκὸς, περιόστασθαι. 7.16.24 «προσθεῖη δ' ἂν τις ὡς καὶ τὸν Ῥώμης καθαιρεθῆναι «περίβολον μάλιστα πάντων ὑμῖν ξυνοίσει. οὐδὲ μεθ' «ἐτέρων γὰρ τὸ λοιπὸν καθειργμένοι πάντων τε ἀπο»κεκλεισμένοι τῶν ἀναγκαίων, πολιορκηθήσεσθε πρὸς «τῶν ἐπιόντων, ἀλλὰ κινδυνεύσουσι μὲν τῇ μάχῃ «πρὸς ἀλλήλους ἐκάτεροι, ἄθλον δὲ τῶν νικῶντων 7.16.25 «ὕμεῖς οὐ μετὰ κινδύνων ὑμετέρων γενήσεσθε. τῶν «μέντοι προσκεχωρηκότων ἡμῖν οἰκετῶν ἔνεκα τοσαῦτα «ἐροῦμεν, ὡς, ἦν περ ἐκείνους συνταξαμένους τε ἡμῖν «ἐπὶ τοὺς ἐναντίους καὶ παρ' ἡμῶν τὴν ὁμολογίαν «κεκομισμένους τοῦ μή ποτε αὐτούς τοῖς πάλαι κεκτη»μένοις προήσεσθαι τανῦν ἐγχειρίσειν ὑμῖν γνοίημεν, 7.16.26 «οὐδὲ πρὸς ὑμᾶς τὸ πιστὸν ἔξομεν. οὐ γὰρ ἔστιν, «οὐκ ἔστι, τὸν τῶν ξυγκειμένων ἐς τοὺς ἀπάντων «οἰκτροτάτους ὀλιγωροῦντα βέβαιον ἐς τῶν ἄλλων τινὰ «τὴν αὐτοῦ γνώμην ἐνδείκνυσθαι, ἀλλ' ὥσπερ τῆς «φύσεως ἄλλο τι γνώρισμα ἐς πάντας τοὺς αὐτῷ ξυμ»βάλλοντας τὴν ἀπιστίαν ἀεὶ περιφέρειν φιλεῖ.» 7.16.27 Τουτίλας μὲν τοσαῦτα εἶπε, Πελάγιος δὲ ἀμείβεται ὧδε «Κατεσπουδάσθαι σοι μάλιστα πάντων ἐμέ τε, ὧ «γενναῖε, καὶ τὸ τῆς πρεσβείας ὑπειπὼν ὄνομα ἐν 7.16.28 «μοίρα ἡμᾶς τῇ ἀτιμοτάτῃ ξυνέταξας. ὑβρίζειν γὰρ «εἰς ἄνδρα φίλον τε καὶ πρεσβευτὴν ἔγωγε οἶμαι οὐχ «ὄς ἂν κατὰ κόρρησ πατάξαι καὶ τῇ ἄλλῃ ἀσελγείᾳ ἐς «αὐτὸν χρήσαιτο, ἀλλ' ὄς ἂν ἄπρακτον ἀποπέμψασθαι 7.16.29 «τὸν ἐς αὐτὸν ἦκοντα γνοίη. οὐ γὰρ ὅπως τιμῆς «πρὸς τῶν ὑποδεξαμένων τινὸς τύχῳσι, καθεῖναι αὐτούς «ἐς τὴν πρεσβείαν εἰώθασιν ἄνθρωποι, ἀλλ' ὅπως τι «ἀγαθὸν διαπεπραγμένοι τοῖς ἐσταλκόσιν ἐς αὐτούς 7.16.30 «ἐπανήξωσιν. ὥστε προπηλακισθέντας ξυνοίσει μᾶλλον «διαπεπρᾶχθαί τι ὧν ἔνεκα ἦλθον ἢ λόγων ἐπιεικεστέ»ρων ἀκούσαντας τῆς ἐλπίδος ἀποτυχόντας ἐπανελεθεῖν. «παρατεῖσθαι

μὲν οὖν οὐκ οἶδα ὅ τι δεῖ περὶ τούτου 7.16.31 «των ὧν αὐτὸς εἴρηκας. τί γὰρ ἂν τις ἐνοχλοῖη «τόν γε πρὸ τῆς ἀπολογίας ἀπειπόντα τὴν ζύμβασιν; «ἐκεῖνο δὲ οὐκ ἂν σιωπῶν, ὡς ἔνδηλος εἶ ὀπόσην ἐς «Ῥωμαίους τοὺς σοὶ ὄπλα ἀντάραντας φιλανθρωπίαν «ἐνδείκνυσθαι μέλλεις, ὅς ἐς Σικελιώτας τοὺς οὐδαμῆ «σοὶ ἀπηντηκότας ἀκήρυκτον τὸ ἔχθος ἐξενεγκεῖν ἔγνωσ. 7.16.32 «ἀλλ' ἔγωγε μεθεὶς τὴν πρὸς σὲ δέησιν τὴν πρεσβείαν «ἐς τὸν θεὸν μεταθήσομαι, ὅς δὴ τοῖς τὰς ἰκεσίας «ὑπερφρονοῦσι νεμεσᾶν εἴωθε.» 7.17.1 Τοσαῦτα εἰπὼν ὁ Πελάγιος ἀπηλλάσσετο. καὶ αὐτὸν Ῥωμαῖοι ἐπεὶ ἄπρακτον ἐπανήκοντα εἶδον, ἐν πολλῇ ἀμηχανίᾳ ἐγένοντο. ἔτι τε μᾶλλον ἀκμάζων ὁ λιμὸς ἡμέρᾳ ἐκάστη ἀνήκεστα αὐτοὺς ἔργα εἰργάζετο. τοὺς μέντοι στρατιώτας οὐπω τὰ ἀναγκαῖα ἐπελελοίπει, 7.17.2 ἀλλ' ἔτι ἀντεῖχον. διὸ δὴ ἄθροοι Ῥωμαῖοι γενόμενοι καὶ τοῖς τοῦ βασιλέως στρατοῦ ἄρχουσι, Βέσσα τε καὶ Κόνωνι, προσελθόντες, δεδακρυσμένοι ζῦν οἰμωγῇ πολλῇ ἔλεξαν τοιάδε «Τοιαύτας μὲν οὐσας, ὧ στρατηγῶν, τύχας ἡμῖν τὰς παρούσας ὀρώμεν, ὥστε εἰ καὶ «τι δρᾶν ὑμᾶς ἀνόσιον ἔργον ἰσχύομεν, οὐκ ἂν τινα 7.17.3 «ἡμῖν τὸ ἔγκλημα τοῦτο μέμψιν ἐπήνεγκεν. ἢ γὰρ «τῆς ἀνάγκης ὑπερβολὴ τὴν ἀπολογίαν ἐφ' ἑαυτῆς «ἔχει. νῦν δὲ ἀμύνειν ἔργῳ ἡμῖν αὐτοῖς οὐχ οἰοῖ τε «ὄντες, δηλώσοντές τε λόγῳ καὶ ἀποκλαύσοντες τὴν «ξυμφορὰν παρ' ὑμᾶς ἤκομεν· ὅπως δὲ ἀκούσησθε «πράως, οὐ ζυνταρασσόμενοι τῷ τῶν λόγων θράσει, 7.17.4 «ἀλλὰ τῇ τοῦ πάθους ἀκμῇ τοῦτο σταθμώμενοι. ὁ γὰρ «ἀπογνῶναι τὴν σωτηρίαν ἠναγκασμένος οὐκ ἔργοις, «οὐ ῥήμασι τὴν εὐκοσμίαν διασώσασθαι τὸ λοιπὸν 7.17.5 «δύναται. ἡμᾶς, ὧ στρατηγῶν, μήτε Ῥωμαίους μήτε «ξυγγενεῖς ὑμῖν νομίζετε εἶναι, μήτε ὁμοτρόπους τοῖς «τῆς πολιτείας ἦθεσι γεγονέναι, μήτε ἀρχὴν ἐκόντας «τῇ πόλει τὸν βασιλέως δέχεσθαι στρατὸν, ἀλλὰ πολεμῖους τὸ ἐξ ἀρχῆς ὄντας καὶ ὄπλα ἐφ' ὑμῖν ἀραμένους, «εἶτα ἠσθηθέντας τῇ μάχῃ, ἀνδράποδα δορυάλωτα ὑμῶν «αὐτῶν κατὰ γε τὸν τοῦ πολέμου γενέσθαι νόμον. 7.17.6 «καὶ χορηγεῖτε τοῖς ὑμετέροις αἰχμαλώτοις τροφήν οὐ «κατὰ τὴν χρεῖαν ἡμῖν ἀποχρῶσαν, ἀλλ' ὥστε ἀποζῆν «διαρκῶς ἔχουσαν, ὅπως δὴ καὶ ἡμεῖς περιόντες ἀνθ' ὑποურγήσωμεν ὑμῖν ὅσα τοὺς οἰκέτας τοῖς κεκτητῶν 7.17.7 «μένοις ὑπηρετεῖν ἄξιον. εἰ δὲ τοῦτο οὐ ῥάδιον ἢ «βουλομένοις ὑμῖν, ἀλλ' ἀφεῖναι ἡμᾶς τῆς ὑμετέρας «δικαιοῦτε χειρὸς, ἐκεῖνο κερδανοῦντες, τὸ μὴ περὶ «τὰς τῶν δούλων πονεῖσθαι ταφάς· ἦν δὲ μηδὲ τοῦτο «ἡμῖν ἀπολέλειπται, ἀποκτινῦναι ἡμᾶς ἀξιοῦτε καὶ «μὴ ἀποστερήσητε τελευτῆς σῶφρονος μηδὲ θανάτου «φθονήσητε τοῦ πάντων ἡδίστου, ἀλλὰ πράξει μιᾷ 7.17.8 «μυρίων ἀπαλλάξατε Ῥωμαίους δυσκόλων.» ταῦτα οἱ ἀμφὶ Βέσσαν ἀκούσαντες τὸ μὲν τὰ ἐπιτήδεια χορηγεῖν σφίσι ἀδύνατον, τὸ δὲ ἀποκτινῦναι ἀνόσιον ἔφασαν εἶναι, οὐ μέντοι οὐδὲ τὸ ἀφεῖναι ἀκίνδυνον. Βελισάριον δὲ καὶ τὸν ἐκ Βυζαντίου στρατὸν αὐτίκα δὴ μάλα παρέσεσθαι ἰσχυρίσαντο, ταύτη τε αὐτοὺς παρηγορήσαντες ἀπεπέμψαντο. 7.17.9 Ὁ δὲ λιμὸς ἔτι μᾶλλον ἀκμάζων τε καὶ μηκυνόμενος ἐπὶ μέγα κακοῦ ἦρετο, βρώσεις ὑποβάλλων ἐκτό 7.17.10 πους τε καὶ τῆς φύσεως ὑπερορίους. τὰ μὲν οὖν πρῶτα Βέσσας τε καὶ Κόνων, οἵπερ τοῦ ἐν Ῥώμῃ φυλακτηρίου ἦρχον (σίτου γὰρ πολὺ τι μέτρον ἐντὸς τοῦ Ῥώμης περιβόλου ἐναποθέμενοι σφίσι ἔτυχον) καὶ οἱ στρατιῶται χρεῖας τῆς οἰκείας ἀποτεμνόμενοι ἀπεδίδοντο Ῥωμαίων τοῖς εὖ πράσσουσι χρημάτων μεγάλων· μεδίμνου μὲν γὰρ τιμὴ ἑπτὰ ἐγεγόνει χρυσοῖ. 7.17.11 οἷς μέντοι οὐχ οὕτω τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν ἐφέρετο, ὥστε βρώσεως ἐς τόσον ἀξιοτέρας μεταλαγχάνειν ἱκανοῖς εἶναι, οἱ δὲ τῆς τιμῆς τὸ τεταρτημόριον κατατιθέντες πιτύρων τε τὸ μέδιμνον ἐμπλησάμενοι ἦσθιον, τῆς ἀνάγκης αὐτοῖς ἡδίστην τε καὶ τρυφερωτάτην 7.17.12 ποιούσης τὴν βρῶσιν. καὶ βοῦν δὲ, ὃν ἂν ἐπεξιόντες οἱ Βέσσα ὑπασπισταὶ λάβοιεν, ἀπεδίδοντο κατὰ πεντήκοντα χρυσῶν. ὅτῳ δὲ ἵππος τεθνεὼς ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ὑπῆρχεν, ἐν τοῖς ἄγαν εὐδαίμοσιν ὁ Ῥωμαῖος οὗτος ἐτάσσετο, ὅτι δὴ κρέασι ζῶου τεθνηκός ἐντρυ 7.17.13 φᾶν εἶχεν. ὁ δὲ δὴ ἄλλος ἅπας ὄμιλος τὰς ἀκαλήφας μόνας

ἦσθιον, οἶαι πολλαὶ ἀμφὶ τὸν περίβολον κὰν 7.17.14 τοῖς ἐρειπίοις πανταχῆ τῆς πόλεως φύονται. ὅπως δὲ αὐτοῖς μὴ τὸ τῆς πόας δριμύ τὰ τε χεῖλη καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν φάρυγγα δάκνη οὐ παρέργως αὐτὰς ἔψοντες ἦσθιον. 7.17.15 τέως μὲν οὖν Ῥωμαῖοι τὸ τοῦ χρυσοῦ νόμισμα εἶχον, οὕτως, ὥσπερ ἐρρήθη, τὸν σῖτον καὶ τὰ πίτυρα ὠνούμενοι ἀπηλλάσσοντο· ἐπεὶ δὲ τοῦτο αὐτοὺς ἤδη ἐπελελοίπει, οἱ δὲ φέροντες ἐς τὴν ἀγορὰν τὰ ἔπιπλα 7.17.16 πάντα βίον αὐτῶν τὸν ἐφήμερον ἀνηλλάσσοντο. τελευτῶντες δὲ, ἐπεὶ οἱ τοῦ βασιλέως στρατιῶται σῖτον οὐκ εἶχον, ὄνπερ καὶ Ῥωμαῖοις ἀπόδωνται, πλὴν γε δὴ ὅτι τῷ Βέσσα ὀλίγος ἔτι ἐλέλειπτο, οὔτε Ῥωμαῖοι 7.17.17 ὅτου ὠνοῖντο, ἐς τὰς ἀκαλήφας ἅπαντες ἔβλεπον. ταύτης δὲ αὐτοῖς οὐ διαρκούσης τῆς βρώσεως, οἱ γε οὐδὲ αὐτῆς ἐς κόρον ἰέναι παντάπασιν εἶχον, ἐξίτηλοι μὲν αἱ σάρκες ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἐγίνοντο, τὸ δὲ χρῶμα ἐς τὸ πελιδνὸν κατὰ βραχὺ ἦκον εἰδώλοισι αὐτοὺς 7.17.18 ἐμφερεστάτους εἰργάζετο. πολλοὶ τε βαδίζοντες ἔτι καὶ τῶν ὀδόντων αὐτοῖς μασσομένων τὰς ἀκαλήφας, ἔθνησκόν τε ἐκ τοῦ αἰφνιδίου καὶ ἐς γῆν ἔπιπτον. 7.17.19 ἤδη δὲ καὶ ἀλλήλων τὴν κόπρον ἦσθιον. πολλοὶ τε σφᾶς αὐτοὺς τῷ λιμῷ πιεζόμενοι διεχρήσαντο, ἐπεὶ οὐκέτι οὔτε κύνας οὔτε μῦς εὕρισκον οὔτε ἄλλο τι 7.17.20 ζῶον νεκρὸν ὄτῳ σιτίζοντο. ἦν δὲ τις ἐνταῦθα Ῥωμαῖος ἀνὴρ, πέντε παίδων πατήρ, ὃν δὴ περιστάντες οἱ παῖδες καὶ τῆς ἐσθῆτος ἀπτόμενοι τροφήν ἔπραττον· 7.17.21 ὁ δὲ οὔτε ἀνοιμώξας οὔτε ὅτι ξυνεταράχθη ἔνδηλος γεγονώς, ἀλλ' ἰσχυρότατα ἐν τῇ διανοίᾳ τὸ πάθος ὄλον ἀποκρυψάμενος, ἔπεσθαί οἱ τοὺς παῖδας ὡς δὴ 7.17.22 τροφήν ληψομένους ἐκέλευεν. ἐπεὶ δὲ ἐς τοῦ Τιβέριδος τὴν γέφυραν ἦλθε, δῆσας ἐπὶ τῷ προσώπῳ θοιμάτιον, τούτῳ τε τοὺς ὀφθαλμοὺς καλυπτόμενος ἦλατο ἀπὸ τῆς γεφύρας ἐς τὸ τοῦ Τιβέριδος ὕδωρ, θεωμένων τὰ δρώμενα τῶν τε παίδων καὶ πάντων Ῥωμαίων, οἱ 7.17.23 ταύτη ἦσαν. καὶ τὸ λοιπὸν οἱ τοῦ βασιλέως ἄρχοντες λαμβάνοντες χρήματα ἕτερα μεθῆκαν Ῥωμαῖους ὅσοις 7.17.24 ἐνθένδε βουλομένοις ἦν ἀπαλλάσσεσθαι. ὀλίγων τε ἀπολελειμμένων ἐνταῦθα οἱ ἄλλοι ἅπαντες ὥχοντο φεύγοντες ὡς πη ἕκαστος δυνατὸς ἐγεγόνει. καὶ αὐτῶν οἱ πλεῖστοι τῆς δυνάμεως καταμαρανθείσης αὐτοῖς τῷ 7.17.25 λιμῷ ἤδη πλέοντες ἢ ὀδῷ ἰόντες ἀπέθανον. πολλοὶ δὲ καὶ καταληφθέντες πρὸς τῶν πολεμίων ἐν τῇ ὀδῷ διεφθάρησαν. Ῥωμαίων μὲν τῇ τε βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ ἐκεχωρήκει ἐς τοῦτο ἡ τύχη. 7.18.1 Ἐπεὶ δὲ τὸ ξὺν τῷ Ἰωάννῃ καὶ Ἰσαάκῃ στρατεύμα ἐς Ἐπίδαμνον τε ἀφίκετο καὶ Βελισαρίῳ ξυνέμιξεν, Ἰωάννης μὲν ἅπαντας διαπορθμευσαμένους ἠξίου τὸν κόλπον πεζῆ ἰόντας παντὶ τῷ στρατῷ κοινῇ τὰ προσπίπτοντα φέρειν, Βελισαρίῳ δὲ ἀξύμφορον τοῦτο ἔδοξεν εἶναι, ἀλλὰ πλέουσι μὲν αὐτοῖς ἐς τὰ ἀμφὶ 7.18.2 Ῥώμην χωρία μᾶλλον ξυνοίσειν· πεζῆ γὰρ ἰοῦσι χρόνον τε σφίσι τετρίψεσθαι πλείω καὶ τι ὑπαντιάσειν ἴσως ἐμπόδιον· Ἰωάννην δὲ διὰ τε Καλαβρῶν καὶ τῶν ταύτη ἔθνων ἰόντα ἐξελάσαι μὲν ὀλίγους κομιδῆ τοὺς ἐνταῦθα βαρβάρους ὄντας, ὑποχείρια δὲ ποιησάμενον τὰ ἐντὸς κόλπου τοῦ Ἰονίου ξυμμίξαι σφίσιν ἦκοντα 7.18.3 ἐς τὰ ἀμφὶ Ῥώμην χωρία. οὗ δὴ καὶ αὐτὸς καταίρειν τῷ ἄλλῳ στρατῷ διενοεῖτο. ᾤετο γὰρ πικρότατα πολιορκουμένων Ῥωμαίων, καὶ τινα, ὡς γε τὸ εἶκος, βραχυτάτην τριβὴν τὰ ἀνήκεστα λυμανεῖσθαι τοῖς πράγμασι. 7.18.4 καὶ πλέουσι μὲν ἀνέμου τε σφίσιν ἐπιφόρου ἐπιπεσόντος πεμπταίοις ἐς τὸν Ῥωμαίων λιμένα καταίρειν δυνατὰ ἔσεσθαι, στρατῷ δὲ ἐκ Δρυοῦντος πεζῆ ἰοῦσιν οὐδ' ἂν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἐν Ῥώμῃ γενέσθαι. 7.18.5 ταῦτα Βελισάριος Ἰωάννη ἐπιστείλας παντὶ τῷ στόλῳ ἐνθένδε ἀπῆρε· πνεύματος δὲ σκληροῦ σφίσιν ἐπίπετ' 7.18.6 σόντος Δρυοῦντι προσέσχον. οὕπερ οἱ Γότθοι αἰσθόμενοι, ὅσοι δὴ ἐτετάχατο ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ τοῦ ἐνταῦθα φρουρίου, διαλύσαντες τὴν προσεδρεῖαν εὐθύς κομίζονται ἀμφὶ πόλιν Βρεντέσιον, δυοῖν μὲν ἡμέραιν ὀδῷ Δρυοῦντος διέχουσαν, πρὸς δὲ τῇ ἀκτῇ τοῦ κόλπου κειμένην, ἀτείχιστον οὔσαν, ὑποτοπάζοντες Βελισάριον αὐτίκα δὴ διαβήσεσθαι τὸν ἐκείνη πορθμὸν, 7.18.7 ἔς τε Τουτίλαν τὰ παρόντα σφίσι

ἀνήνεγκαν. ὁ δὲ πάντα τε τὸν στρατὸν ὡς ὑπαντιάσων ἐν παρασκευῇ ἐποιήσατο καὶ Γότθους τοὺς ἐν Καλαβρία ἐκέλευεν, ὅπῃ ἂν σφίσι δυνατὰ εἴη, τὴν δίοδον ἐν φυλακῇ 7.18.8 ἔχειν. ἐπεὶ δὲ Βελισάριος πνεύματος ἐπιφόρου ἐπιπνεύσαντος ἐκ Δρουῶντος ἀπέπλευσεν, οἱ τε Γότθοι ἀφροντιστήσαντες δίαιταν οὐ κατεσπουδασμένην ἐν Καλαβροῖς εἶχον καὶ ὁ Τουτίλας ἡσυχῇ μένων ἔτι μᾶλλον ἐφύλασσε τὰς ἐς Ῥώμην εἰσόδους, ὡς μή τι ἐσκομίζε7.18.9 σθαι τῶν ἐπιτηδείων δυνατὰ εἴη. ἐν τε τῷ Τιβέριδι ἐπενόει τάδε. χῶρον κατανοήσας ἢ μάλιστα ὁ ποταμὸς ἐν στενῷ κάτεισιν, ὅσον ἀπὸ σταδίων τῆς πόλεως ἐνενήκοντα, δοκοὺς ἐσάγαν μακρὰς ἐκ τῆς ἐτέρας ὄχθης ἄχρι ἐς τὴν ἐτέραν ἐξικνουμένης ἐνταῦθα ἐς γεφύρας 7.18.10 κατέθετο σχῆμα. πύργους τε δύο ξυλίλους παρ' ἐκατέραν ὄχθην τεκτηνάμενος φυλακτῆριον κατεστήσατο μαχίμων ἀνδρῶν, ὡς μηκέτι ἀκάτοις τισιν, ἢ πλοίοις ἄλλοις, ἐκ τοῦ Πόρτου ἀναγομένοις ἐς τὴν πόλιν ἐσιτητὰ εἴη. 7.18.11 Ἐν τούτῳ δὲ Βελισάριος μὲν ἐς τὸν τῶν Ῥωμαίων λιμένα κατῆρε, καὶ τὸ ζῦν τῷ Ἰωάννῃ στρατεύμα ἔμενεν. Ἰωάννης δὲ ἐς Καλαβρίαν διαπορθμεύεται, Γότθων ἠκιστα αἰσθομένων, οἱ δὲ ἀμφὶ τὸ Βρεντέσιον, ὡσπερ 7.18.12 ἐρρήθη, διατριβὴν εἶχον. δύο τε τῶν πολεμίων λαβῶν ἐπὶ κατασκοπῇ ὁδῷ ἰόντας τὸν μὲν ἕνα εὐθύς ἔκτεινεν, ἄτερος δὲ αὐτοῦ τῶν γονάτων λαβόμενος ζωγρεῖσθαι 7.18.13 ἤξιον. «οὐ γὰρ ἀχρεῖός σοι», ἔφη, «καὶ τῷ Ῥωμαίων «στρατῶ ἔσομαι». ἐρομένου δὲ αὐτὸν Ἰωάννου, τί δὲ οὐκ ἀπολούμενος συνοίσειν ποτὲ Ῥωμαίοις τε καὶ αὐτῷ μέλλει, Γότθοις ὁ ἄνθρωπος ὡς ἠκιστα προσδε7.18.14 χομένοις ἐπιστήσειν αὐτὸν ὑπέσχετο. καὶ ὃς ἀτυχῆσειν μὲν αὐτὸν τῆς δεήσεως οὐδαμῇ ἔφασκε, χρῆναι δὲ οἱ πρῶτα τὰς τῶν ἵππων νομάς ἐνδεικνύναι. ἐπεὶ οὖν ὠμολόγει καὶ ταῦτα ὁ βάρβαρος σὺν αὐτῷ ἦει. 7.18.15 καὶ πρῶτα μὲν τῶν πολεμίων τοὺς ἵππους νεμομένους καταλαβόντες ἀναθρώσκουσιν ἐς αὐτοὺς ἅπαντες, ὅσοι πεζοὶ ὄντες ἐτύγγανον· οἱ δὲ πολλοὶ τε καὶ ἄριστοι ἦσαν. ἔπειτα δὲ χωροῦσι δρόμῳ ἐπὶ τὸ τῶν ἐναντίων 7.18.16 στρατόπεδον. οἱ δὲ βάρβαροι ἄνοπλοί τε καὶ ἀπαρασκευοὶ παντάπασιν ὄντες καὶ τῷ ἀπροσδοκῆτῳ καταπλαγέντες αὐτοῦ μὲν οἱ πολλοὶ διεφθάρησαν, οὐδεμιᾶς ἀλκῆς μεμνημένοι, ὀλίγοι δὲ τινες διαφυγόντες παρὰ 7.18.17 Τουτίλαν ἐκομίσθησαν. Ἰωάννης δὲ Καλαβροὺς ἅπαντας παρηγορῶν τε καὶ τιθασεύων ἐς εὐνοίαν τοῦ βασιλέως ἐπηγάγετο, πολλὰ σφίσι ὑποσχόμενος πρὸς τε βασιλέως καὶ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἀγαθὰ ἔσεσθαι. 7.18.18 ἄρας τε ὡς εἶχε τάχους ἐκ τοῦ Βρεντεσίου, πόλιν καταλαμβάνει Κανούσιον ὄνομα, ἢ κεῖται μὲν ἐν Ἀπουλίοις που μέσοις, πέντε δὲ ἡμερῶν ὁδῷ Βρεντεσίου διέχει ἐς τὰ πρὸς ἐσπέραν τε καὶ Ῥώμην ἰόντι. 7.18.19 τούτου Κανουσίου πέντε καὶ εἴκοσι σταδίους ἀπέχουσι Κάνναι, ἵνα δὲ λέγουσι Λιβύων στρατηγούντος ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ἀντίβαλος τὸ μέγα πάθος ξυμβῆναι Ῥωμαίοις. 7.18.20 Ἐνταῦθα Τουλλιανὸς τις, Βεναντίου παῖς, ἀνὴρ Ῥωμαῖος, δύναμιν πολλὴν ἐν τε Βριττίοις καὶ Λευκανοῖς ἔχων, Ἰωάννῃ ἐς ὄψιν ἦκων ἠτιάτο μὲν τὸν βασιλέως στρατὸν τῶν πρόσθεν ἐς Ἰταλιώτας αὐτοῖς εἰργασμένων, ὠμολόγει δὲ, ἦν τι τὸ λοιπὸν ἐπιεικεία ἐς αὐτοὺς χρήσονται, Βριττίους τε καὶ Λευκανοὺς ἐγχειριεῖν σφίσι, κατηκόους βασιλεῖ αὐθις ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ἐσομένουσιν οὐδὲν τι ἦσσαν ἢ πρότερον ἦσαν. 7.18.21 οὐδὲ γὰρ ἐκόντας αὐτοὺς προσκεχωρηκέναι βαρβάρους τε καὶ Ἀρειανοῖς οὖσιν, ἀλλ' ὡς μάλιστα πρὸς μὲν τῶν ἐναντίων βιαζομένους, πρὸς δὲ τῶν βασιλέως 7.18.22 στρατιωτῶν ἀδικουμένους. Ἰωάννου δὲ πάντα ἰσχυριζομένου πρὸς αὐτῶν τὸ λοιπὸν Ἰταλιώταις τάγαθὰ 7.18.23 ἔσεσθαι, ζῦν αὐτῷ ὁ Τουλλιανὸς ἦει. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ὑποψία οἱ στρατιῶται οὐδεμιᾶ ἐς Ἰταλιώτας ἔτι εἶχοντο, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα τῶν ἐντὸς κόλπου τοῦ Ἰονίου φιλία τε αὐτοῖς καὶ βασιλεῖ ἐγεγόνει κατήκοα. 7.18.24 Ἐπεὶ δὲ ταῦτα Τουτίλας ἤκουσε, Γότθων τριακοσίους ἀπολεξάμενος ἐς Καπύην πέμπει. οἷς δὲ ἐπέστελλεν, ἐπειδὴν τὸ ζῦν τῷ Ἰωάννῃ στρατεύμα ἐνθένδε ἴδοιεν ἐς Ῥώμην ἰόντας, ἔπεσθαι σφίσι αἴσθησιν αὐτοῖς οὐδεμίαν παρεχομένοις· αὐτῷ γὰρ τὰ ἄλλα 7.18.25

μελήσειν. δείσας τε διὰ ταῦτα Ἰωάννης μὴ ἐς κύκλωσιν τῶν πολεμίων τινὰ ἐμπέσει, παρὰ Βελισάριον μὲν 7.18.26 οὐκέτι ἦει, ἐς δὲ Βριττίους καὶ Λευκανοὺς ἐχώρει. ἦν δὲ τις ἐν Γότθοις Ῥεκιμοῦνδος, ἀνὴρ δόκιμος, ὄνπερ ὁ Τουτίλας ἐπὶ τῇ Βριττίων φρουρᾷ καταστησάμενος ἔτυχε, Γότθων τε καὶ Ῥωμαίων στρατιωτῶν καὶ Μαυρουσίων αὐτομόλων τινὰς ἔχοντα, ἐφ' ᾧ ζῆν αὐτοῖς τὸν τε κατὰ Σκύλλαν φυλάξει πορθμὸν καὶ τὴν ταύτην ἡϊόνα, ὡς μήτε ἐνθένδε τινὲς ἀπαίρειν ἐς Σικελίαν μήτε ἐκ τῆς νήσου ἐνταῦθα καταπλεῖν ἀδεέστερον οἰοί 7.18.27 τε ὧσι. τούτῳ τῷ στρατῷ μεταξὺ Ῥηγίου τε καὶ Βέβωνος ἀπροσδόκητος καὶ αὐτάγγελος Ἰωάννης ἐπιπεσῶν κατέπληξέ τε ἐκ τοῦ αἰφνιδίου, οὐδεμιᾶς ἀλκῆς αὐτοὺς 7.18.28 μεμνημένους, καὶ αὐτίκα ἐς φυγὴν ἔτρεψε. καὶ οἱ μὲν ἐς τὸ ὄρος, ὃ ταύτην ἀνέχει, δύσβατόν τε ὄν καὶ ἄλλως κρημνῶδες, κατέφυγον, Ἰωάννης δὲ διώξας τε καὶ ζῆν τοῖς πολεμίοις ἐν τῷ ἀνάντει γενόμενος, οὐπω τε σφᾶς αὐτοὺς ἐν ταῖς δυσχωρίαις κρατυναμένοις ἐς χεῖρας ἔλθων, πλείστους μὲν τῶν τε Μαυρουσίων καὶ Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἔκτεινεν, ἰσχυρότατα ἀμυνομένους, Ῥεκιμοῦνδον δὲ καὶ Γότθους ζῆν τοῖς λοιποῖς 7.18.29 ἅπασιν ὁμολογία εἶλεν. Ἰωάννης μὲν ταῦτα διαπεπραγμένος αὐτοῦ ἔμενε, Βελισάριος δὲ Ἰωάννην ἐς αἰὲν καταδοκῶν ἡσυχῇ ἔμενε. ἐμέμφετό τε ὅτι δὴ οὐ διακινδυνεύσας τε καὶ τοῖς ἐν Καπύῃ φυλάσσοις τριακοσίοις οὖσιν ἐς χεῖρας ἦκων ποιεῖσθαι τὴν δίοδον ἐνεχείρησε, καίπερ βαρβάρους ἀριστίνδην ζυνειλεγμένους ζῆν αὐτῷ ἔχων. Ἰωάννης δὲ τὴν δίοδον ἀπογνοὺς ἐπὶ Ἀπουλίας ἐχώρησεν, ἔν τε χωρίῳ Κερβαρίῳ καλουμένῳ ἡσύχαζε. 7.19.1 Δείσας οὖν Βελισάριος ἀμφὶ τοῖς πολιορκουμένοις, μή τι ἀνήκεστον δράσωσι τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ, ὅτῳ δὴ τρόπῳ τὰ ἐπιτήδεια ἐς Ῥώμην εἰσκοί 7.19.2 μίζειν διενοεῖτο. καὶ ἐπεὶ δύναμιν ἀξιόμαχον πρὸς γε τοὺς πολεμίους οὐδαμῆ εἶχεν, ὥστε μάχῃ ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς αὐτοὺς διακρίνεσθαι, πρότερον ἐπενόει 7.19.3 τάδε. ἀκάτους δύο ἐσάγαν εὐρείας ζεύξας τε καὶ λίαν ἐς ἀλλήλας ζυυδῆσας, πύργον ξύλινον ἐπ' αὐταῖς ἐτεκτήνατο, πολλῶ καθυπέρτερον τῶν τοῖς πολεμίοις 7.19.4 ἐν τῇ γεφύρᾳ πεποιημένων. ζυυμετρησάμενος γὰρ αὐτοὺς ἐς τὸ ἀκριβὲς ἔτυχε πρότερον, πέμψας τῶν οἱ ἐπομένων τινὰς, οἵπερ εἰς τοὺς βαρβάρους αὐτόμολοι 7.19.5 δῆθεν τῷ λόγῳ ἐστέλλοντο. δρόμωνάς τε διακοσίους τείχεσι ξυυλίνοις περιβαλὼν ἐς Τίβεριν καθῆκε, πανταχόθι τῶν ξυυλίνων τειχῶν τρυπήματα ποιησάμενος, ὅπως δὴ βάλλειν τοὺς πολεμίους ἐνθένδε σφίσι δυνατὰ εἶη. σίτόν τε οὖν καὶ ἄλλα τῶν ἐπιτηδείων πολλὰ τοῖς δρόμωσι τούτοις ἐνθήμενος στρατιωτῶν 7.19.6 αὐτοὺς τῶν μαχιμωτάτων ἐπλήρου. στρατιώτας δὲ ἄλλους πεζοὺς τε καὶ ἵππεῖς ἐκατέρωθεν ἐν χωρίοις ἐχυροῖς τισιν ἀμφὶ τὰς τοῦ Τιβέριδος ἐκβολὰς ἔστησεν, οὓς δὴ ἐκέλευσε μένειν τε αὐτοῦ καί, ἦν τῶν πολεμίων τινὲς ἐπὶ τὸν Πόρτον ἴωσι, διακωλύειν δυνάμει 7.19.7 τῇ πάσῃ. τὸν δὲ Ἰσαάκην ἐς τὸν Πόρτον ἐσαγαγὼν τὴν τε πόλιν καὶ τὴν γυναῖκα παρέδωκε καὶ εἶ τι ἄλλο ἐνταῦθα ἔχων ἐτύγχανε. καὶ οἱ ἐπέστελλε μηδεμιᾶ ἐνθένδε μηχανῇ ἀπαλλάσσεσθαι, μηδ' ἦν Βελισάριον πύθηται πρὸς τῶν πολεμίων ἀπολωλέναι, ἀλλὰ τῆς φυλακῆς ἐς αἰὲν ἔχεσθαι, ὅπως, ἦν τι σφίσι ἐναντίωμα ὑπαντιάζῃ, ἔξουσιν ὅπη διαφυγόντες σωθῆσονται. 7.19.8 ὀχύρωμα γὰρ ἄλλο ταύτης δὴ τῆς χώρας οὐδαμῆ εἶχον, 7.19.9 ἀλλὰ πάντα σφίσι πανταχόσε πολέμια ἦν. αὐτὸς δὲ ἐς ἓνα τῶν δρομώνων ἐσβὰς τοῦ τε στόλου ἠγεῖτο καὶ τὰς ἀκάτους ἐφέλκειν ἐκέλευεν, οὗ δὴ τὸν πύργον 7.19.10 ἐτύγχανε τεκτηνάμενος. τοῦ δὲ πύργου ὑπερθεῖν λέμβον τινὰ ἔθετο, πίσης τε καὶ θείου καὶ ρητίνης αὐτὸν ἐμπλησάμενος καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὅσα δὴ τοῦ 7.19.11 πυρὸς βρῶσις ὀξυτάτη γίνεσθαι πέφυκε. κατὰ δὲ τὴν ἐτέραν τοῦ ποταμοῦ ὄχθην, ἣ ἐστὶν ἐκ τοῦ Πόρτου ἐς Ῥώμην ἰόντι ἐν δεξιᾷ, καὶ πεζὸς παραβεβοηθήκει 7.19.12 στρατός. πέμψας δὲ καὶ παρὰ Βέσσαν τῇ προτεραίᾳ ἐκέλευε τῇ ἐπιγενησομένη ἡμέρᾳ πολλῶ στρατῷ ἐπεξιόντα ζυυνταράξαι τὰ τῶν πολεμίων στρατόπεδα, ὅπερ οἱ καὶ πρότερον ἐπιστείλας πολλάκις ἤδη ἐτύγχανεν.

7.19.13 ἀλλὰ Βέσσας οὔτε πρότερον οὔτε ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ 7.19.14 ἐπιτελῆ ποιεῖν τὰ ἐπαγγελόμενα ἔγνω. ἔτι γὰρ οἱ μόνω τι τοῦ σίτου ἐλέλειπτο, ἐπεὶ ὅσον ἐς Ῥώμην οἱ Σικελίας ἄρχοντες πρότερον ἔπεμψαν τοῖς τε στρατιώταις ἐπαρκέσοντα καὶ τῷ δήμῳ παντὶ, αὐτὸς ὀλίγον μὲν κομιδῇ τῷ δήμῳ ἀφῆκε, τὸν δὲ πλεῖστον κεκομισμένος ἐπὶ τῷ τῶν στρατιωτῶν λόγῳ ἀπέκρυσεν, ὄνπερ τοῖς ἐκ βουλῆς ἀποδιδόμενος χρημάτων μεγάλων διαλύεσθαι τὴν πολιορκίαν ἤκιστα ἤθελε. 7.19.15 Βελισάριος μὲν οὖν καὶ ὁ Ῥωμαίων στόλος πόνω ἀναπλέοντες ἄτε τοῦ ρεύματος σφίσιν ἀντιστατοῦντος ἦσαν. Γότθοι δὲ οὐδαμῇ ὑπηντίαζον, ἀλλ' ἐν τοῖς 7.19.16 χαρακώμασιν ἡσυχῇ ἔμενον. ἤδη δὲ Ῥωμαῖοι ἄγχιστα τῆς γεφύρας γενόμενοι φρουρᾷ πολεμίων ἐνέτυχον, οἳ δὴ ἐφ' ἐκάτερα τοῦ ποταμοῦ σειρᾶς σιδηρᾶς ἐπὶ τῇ φυλακῇ ἐτετάχατο, ἦν οὐ πολλῶ πρότερον ἐνταῦθα ἐναποθέμενος Τουτίλας ἔτυχεν, ἐκ τῆς ἐτέρας τοῦ Τιβέριδος ὄχθης ἄχρι ἐς τὴν ἐτέραν ἐξικνουμένην, ὅπως δὴ μηδὲ ὅσον ἐς τὴν γέφυραν ἰέναι οἱ ἐναντίοι 7.19.17 εὐπετῶς δύνωνται. καὶ αὐτῶν βάλλοντες τοὺς μὲν ἔκτειναν, τοὺς δὲ τρεψάμενοι καὶ τὴν ἄλυσιν ἀνελόμενοι εὐθὺς τῆς γεφύρας ἐχώρησαν. ἐπειδὴ τε τάχιστα ἐς αὐτὴν ἦλθον, ἔργου εἶχοντο, οἳ τε βάρβαροι ἐκ 7.19.18 τῶν πύργων ἠμύνοντο καρτερώτατα. ἤδη δὲ καὶ ἐκ τῶν χαρακωμάτων ἐξαναστάντες ἐπὶ τὴν γέφυραν δρόμῳ ἐχώρουν. τότε δὴ Βελισάριος τὰς ἀκάτους, ἐφ' ὧν οἱ ὁ πύργος πεποιήται, ὡς ἀγχοτάτω ἀγαγὼν θατέρου τῶν πολεμίων πύργου, ὃς δὴ ἐπὶ τῆς κατὰ τὸν Πόρτον ὁδοῦ ἐπ' αὐτὸ τοῦ ποταμοῦ τὸ ὕδωρ εἰστήκει, ἐκέλευε τὸν λέμβον ὑφάψαντας ὑπερθεῖν τῶν πολεμίων 7.19.19 τοῦ πύργου ρίπτειν. καὶ Ῥωμαῖοι μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίουν. ἐμπεσὼν δὲ τῷ πύργῳ ὁ λέμβος αὐτὸν τε αὐτίκα μάλα ἐνέπρησε καὶ ξὺν αὐτῷ Γότθους ἅπαντας, 7.19.20 ἐς διακοσίους μάλιστα ὄντας. ἐκαύθη δὲ καὶ Ὀσδας σὺν αὐτοῖς, ὃς αὐτῶν ἦρχε, Γότθων ἀπάντων μαχιμώτατος ὢν. θαρσήσαντες δὲ ἤδη Ῥωμαῖοι τοὺς ἐκ τῶν χαρακωμάτων ἐπιβεβοηθηκότας βαρβάρους ἔτι μᾶλλον 7.19.21 ἢ πρότερον ἔβαλλον. οἳ δὲ καταπεπληγμένοι τοῖς ζυμπεσοῦσι στρέψαντες τὰ νῶτα, ὡς ἕκαστός πη ἠδύνατο, ἐς φυγὴν ὥρμητο. τῆς τε γεφύρας Ῥωμαῖοι ἤπτοντο καὶ αὐτὴν ἔμελλον αὐτίκα μάλα διαφθείραντες πρόσω ἰέναι, ἔς τε Ῥώμην κομίζεσθαι οὐδενὸς ἔτι ἀντιστα7.19.22 τοῦντος. ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ ἦν ταῦτα βουλομένη τῇ τύχῃ, τῶν τινος φθονερῶν δαιμόνων μηχανὴ γέγονεν, ἣ τὰ Ῥωμαίων πράγματα ἔφθειρε τρόπῳ τοιῷδε. 7.19.23 Ἐν ᾧ τὰ στρατόπεδα τῆδε, ἣπερ ἐρρήθη, ἐφέρετο, ἐν τούτῳ τις φήμη ἐπὶ πονηρῷ τῷ Ῥωμαίων ἐς Πόρτον ἐλθοῦσα περιήγγελλεν, ὡς νικῶν μὲν Βελισάριος, ἀνέλοιτο δὲ τὴν ἄλυσιν, διαφθείρας τοὺς ταύτῃ βαρβάρους, καὶ τὰ ἄλλα, ἅπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται. 7.19.24 Ἰσαάκης δὲ ταῦτα ἀκούσας οὐκέτι οἶός τε ἦν ἐν αὐτῷ μένειν, ἀλλὰ κλέους τοῦδε μεταλαχεῖν ἐν σπουδῇ εἶχε. τὰς τε Βελισαρίου ἐντολὰς ἀλογήσας, ὅτι τάχιστα ἐς 7.19.25 τὴν ἐτέραν τοῦ ποταμοῦ ὄχθην ἀπιὼν ὤχετο. καὶ τῶν στρατιωτῶν, οὓσπερ ἐνταῦθα Βελισάριος καταστησάμενος ἔτυχεν, ἰππεῖς ἐπαγόμενος ἑκατὸν ἐπὶ τὸ τῶν πολεμίων χαρακωμα ἤλαυνεν, οὗ Ῥουδέριχος ἦρχεν, 7.19.26 ἀνὴρ ἀγαθὸς τὰ πολέμια. ἐπελθὼν τε ἐκ τοῦ αἰφνιδίου τοῖς ἐκείνῃ βαρβάρους ἄλλους τέ τινας καὶ Ῥου7.19.27 δέριχον ὑπαντιάσαντα ἔπληξεν. οἳ δὲ Γότθοι εὐθὺς λιπόντες τὸ στρατόπεδον ὑπεχώρησαν, ἣ πλῆθος πολεμίων ὑποτοπήσαντες ἀμφὶ τὸν Ἰσαάκην ὀπισθεν εἶναι, ἣ τοὺς ἐναντίους ἐξαπατώντες, ὅπως δὴ αὐτούς, ὅπερ 7.19.28 ἐγένετο, ἐλεῖν δύνωνται. οἳ μὲν οὖν ξὺν τῷ Ἰσαάκῃ εἰσδύσαντες ἐς τὸ τῶν πολεμίων χαρακωμα τὸν τε ἄργυρον, ὅσπερ ἐνταῦθα ἔκειτο, καὶ τὰ ἄλλα χρήματα 7.19.29 ἤρπαζον. ἀναστρέψαντες δὲ αὐτίκα οἱ Γότθοι πολλοὺς μὲν κτείνουσι τῶν ἐναντίων, ζῶντα δὲ Ἰσαάκην ξὺν ἐτέροις τισὶν οὐ πολλοῖς εἶλον. ἦκοντές τε ἰππεῖς παρὰ Βελισάριον δρόμῳ ἀγγέλλουσιν ὅτι δὴ ἔχοιτο 7.19.30 πρὸς τῶν πολεμίων Ἰσαάκης. Βελισάριος δὲ καταπλαγεὶς οἷς ἠκηκόει καὶ οὐ διερευνησάμενος ὁποῖα ποτὲ μηχανῇ Ἰσαάκης ἀλώη, ἀλλ' οἰόμενος τὸν τε Πόρτον καὶ τὴν γυναῖκα ἀπολωλέναι καὶ

ἅπαντα διεφθάρθαι σφίσι τὰ πράγματα ἄλλο τε οὐδὲν ἀπολελεῖσθαι ὀχύρωμα, ὅποι ἂν καταφυγόντες τὸ λοιπὸν σώζονται, ἐς ἀφασίαν ἐμπέπτωκεν οὐ γεγονὸς 7.19.31 αὐτῷ πρότερον τοῦτο γε. διὸ δὴ κατὰ τάχος ὀπίσω ὑπήγε τὸ στράτευμα, ὡς ἐπιθησόμενος μὲν ἀτάκτοις ἔτι τοῖς πολεμίοις οὖσιν, ἀνασωσόμενος δὲ πάση μηχανῇ τὸ χωρίον. οὕτω μὲν ὁ Ῥωμαίων στρατὸς ἐν 7.19.32 θένδε ἄπρακτοι ἀνεχώρησαν. ἐν δὲ τῷ Πόρτῳ γενόμενος Βελισάριος, τήν τε Ἰσαάκου μανίαν ἔγνω καὶ τῆς οὐ δέον οἱ αὐτῷ ξυμβάσης ταραχῆς ἦσθετο, τῷ τε τῆς τύχης ἐναντιώματι περιώδυνος γεγονῶς ἐνόσει

7.19.33 τὸ σῶμα. πυρετὸς γὰρ ἐπιγενόμενος ἐς χρόνου μῆκος ὑπερφυῶς τε αὐτὸν ἦν καὶ ἐς κίνδυνον θανάτου 7.19.34 ἦγεν. ἡμέραιν δὲ δυοῖν ὕστερον Ῥουδερίχῳ τε ξυνέβη τελευτῆσαι τὸν βίον καὶ ὁ Τουτίλας περιαλγήσας τῇ ξυμφορᾷ τὸν Ἰσαάκην διέφθειρε. 7.20.1 Βέσσας τε τὸν σῖτον ἔτι μᾶλλον ἀπεμπολῶν ἐπλούτει, πρυτανευούσης αὐτῷ τὰς τιμὰς τῆς τῶν δεομένων ἀνάγκης. καὶ ὅλος εἰς μέριμναν τὴν περὶ ταῦτα ἐσπουδακῶς οὔτε φυλακῆς τοῦ περιβόλου οὔτε ἄλλου ὄτουοῦν ἀσφαλείας περὶ ἐπεμελεῖτο, ἀλλὰ ἀναπεπτωκέναι μὲν τῶν στρατιωτῶν τοῖς γε βουλομένοις ἐξῆν, φυλακτῆριον δὲ ὀλίγων τινῶν ἐν τοῖς τείχεσιν ἦν, 7.20.2 καὶ τοῦτο δὲ ἀπημελημένον ὡς μάλιστα. οἷς γὰρ αἰεὶ τὴν φυλακὴν ἐπικεῖσθαι ξυνέβαινε, πολλὴ ἐξουσία τοῦ καθεῦδειν ἐγένετο, ἐπεὶ οὐδεὶς αὐτοῖς ἐφειστήκει, ὅστις ἂν καὶ λόγον τινὰ τοῦ τοιοῦτου ποιοῖτο· οὐδὲ περιόντες τινὲς κύκλῳ τῶν περιβόλων, ἥπερ εἰώθει, διερευνᾶσθαι τοὺς φύλακας ὃ τί ποτε ποιοῦσιν ἠξίου, οὐ μὴν οὐδέ τις τῶν οἰκητόρων αὐτοῖς ξυμφυλάσσειν ἠδύ 7.20.3 νατο. ὀλίγοι τε γὰρ κομιδῇ ἐνταῦθα, ὡσπερ μοι ἐρρήθη, ἐλείποντο καὶ αὐτοὶ τῷ λιμῷ ὑπερφυῶς κεκακωμένοι. 7.20.4 Τέσσαρες οὖν Ἰσαυροὶ, ἀμφὶ πύλην Ἀσιναρῖαν φυλακὴν ἔχοντες, τηρήσαντες τῆς νυκτὸς τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ τοῖς μὲν αὐτῶν ἐχομένοις καθεῦδειν ἐπέβαλλεν, αὐτοῖς δὲ ἡ φυλακὴ τοῦ ἐκείνη τεῖχους ἐπέκειτο, κάλως τε ἐκ τῶν ἐπάλξεων ἀναρτήσαντες ἄχρι ἐς τὸ ἔδαφος ἐξικνουμένους, καὶ τούτων χερσὶν ἀμφοτέραις λαβόμενοι ἔξω τοῦ περιβόλου ἐγένοντο καὶ παρὰ Τουτίλαν ἀφικόμενοι δέξασθαι τῇ πόλει αὐτόν τε ὠμολόγουν καὶ τὸν Γότθων στρατόν· δυνατοὶ γὰρ εἶναι τοῦτο 7.20.5 ποιεῖν ἰσχυρίζοντο οὐδενὶ πόνῳ. καὶ ὃς χάριτας σφίσιν ἀδράς ἐξείν ὁμολογήσας, ἦνπερ ἐπιτελῆ ταῦτα ποιήσωσι, κυρίους τε αὐτοὺς καταστήσεσθαι χρημάτων μεγάλων, δύο τῶν ἐπομένων ξὺν αὐτοῖς ἔπεμψε κατασκευομένους τὸν χῶρον, ὅθεν οἱ ἄνθρωποι Γότθοις 7.20.6 ἔφασκον ἐς τὴν πόλιν εἰσιτητὰ εἶναι. οἷπερ ἐπειδὴ παρὰ τὸ τεῖχος ἀφίκοντο, τῶν καλωδίων λαβόμενοι ἀνέβαινον ἐς τὰς ἐπάλξεις, οὐδενὸς ἐνταῦθα ἢ φθεγγο 7.20.7 μένου ἢ τῶν ποιουμένων αἰσθησιν ἔχοντος. ἐπειδὴ τε ἐνταῦθα ἐγένοντο, τοῖς βαρβάροις οἱ Ἰσαυροὶ πάντα ἐδείκνυον, ὡς ἀνιέναι μὲν βουλομένοις οὐδὲν ἂν ἐμπόδιον εἶη, ἀνελθοῦσι δὲ πολλὴ ἂν ἐξουσία γένοιτο σφίσιν, οὐδενὸς τὸ παράπαν ἀντιστατοῦντος, ταῦτά τε αὐτοὺς ἀπαγγέλλειν Τουτίλα κελεύσαντες ἀπεπέμψαντο. 7.20.8 ἄπερ ἐπεὶ ὁ Τουτίλας ἤκουσεν, ἦσθη μὲν πως τῇ ἀγγελίᾳ, ὑποψία δὲ καὶ ὡς ἐς τοὺς Ἰσαύρους ἐχόμενος 7.20.9 οὐ λίαν αὐτοῖς πιστεύειν ἠξίου. ἡμέραις τε οὐ πολλαῖς ὕστερον αὐθις οἱ ἄνθρωποι παρ' αὐτόν ἦκον, ἐπὶ τὴν πρᾶξιν παρακαλοῦντες. καὶ ὃς ἐτέρους δύο ξὺν αὐτοῖς ἔπεμψεν, ἐφ' ᾧ καὶ αὐτοὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἅπαντα διερευ 7.20.10 νησάμενοι ἀπαγγείλωσιν. οἱ δὲ ἐς αὐτόν ἐπανήκοντες ἅπαντα ὁμοίως τοῖς προτέροις ἠγγέλλον. ἐν τούτῳ δὲ Ῥωμαῖοι στρατιῶται πολλοὶ ἐπὶ κατασκοπῇ στελλόμενοι τῆς πόλεως οὐ πολλῷ ἄποθεν Γότθοις δέκα ὁδῷ ἰοῦσιν ἐνέτυχον, οὓς δὴ ἐλόντες παρὰ τὸν Βέσσαν εὐθύς 7.20.11 ἄγουσι. καὶ ὁ μὲν ἀνεπυθάνετο τούτων δὴ τῶν βαρβάρων ὃ τί ποτε ὁ Τουτίλας διανοοῖτο, οἱ δὲ Γότθοι ἐν ἐλπίδι ἔφασαν εἶναι τῶν τινὰς σφίσιν Ἰσαύρων ἐνδώσειν τὴν πόλιν· ἥδη γὰρ ἔκπυστος ὁ λόγος ἐς 7.20.12 τῶν βαρβάρων πολλοὺς ἐγεγόνει. ἀλλὰ καὶ ταῦτα Βέσσας τε καὶ Κόνων ἀκούσαντες ἐν τε πολλῇ ὀλιγωρίᾳ ἔσχον καὶ αὐτῶν ἐντροπὴν

οὐδεμίαν πεποιήντο. καὶ τρίτον οἱ Ἰσαυροὶ Τουτίλα ἐς ὄψιν ἐλθόντες ἐς 7.20.13 τὸ ἔργον τὸν ἄνδρα ἐνήγον. ὁ δὲ ἄλλους τε ζῆν αὐτοῖς ἔπεμψε καὶ τῶν αὐτῶ κατὰ γένος προσηκόντων τινὰ, οἵπερ ἐς αὐτὸν ἐπανήκοντες καὶ τὸν πάντα λόγον ἀγγείλαντες ἐς τὴν πρᾶξιν ἐπέρρωσαν. 7.20.14 Τουτίλας δὲ, ἐπειδὴ τάχιστα νύξ ἐγεγόνει, ἅπαν ἡσυχῇ ἐξοπλίσας τὸ στράτευμα ἐπῆγεν ἀμφὶ πύλην Ἀσιναρίαν. καὶ τέσσαρας τῶν ἐν Γότθοις, ἀνδρίας τε καὶ ἰσχύος περὶ εὖ ἦκοντας, ζῆν τοῖς Ἰσαύροις διὰ τῶν βρόχων ἀναβαίνειν ἐς τὰς ἐπάλξεις ἐκέλευεν, ἐς ἐκεῖνον δηλονότι τῆς νυκτὸς τὸν καιρὸν, ἐς ὃν τούτοις δὴ τοῖς Ἰσαύροις ἡ φυλακὴ τοῦ ταύτη τείχους ὕπνον 7.20.15 ἐκ περιτροπῆς τῶν ἄλλων αἰρουμένων ἐπέβαλεν. οἵπερ, ἐπειδὴ ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένοντο, καταβαίνουσι μὲν ἐς πύλας τὰς Ἀσιναρίας, οὐδενὸς σφίσιν ἀντιστατοῦντος, καὶ τό τε ζύλον πελέκεσι διαφθείρουσιν, ὥπερ ἐνέρσει τοίχου ἐκατέρου ἐναρμοσθέντι τὰς πύλας ἐπιζευγνύναι εἰώθεσαν, τὰ τε σιδήρια ζύμπαντα, οἷς δὴ τὰς κλεῖς ἀεὶ οἱ φύλακες ἐμβαλλόμενοι ἔκλειόν τε τὰς πύλας καὶ κατὰ τὴν χρεῖαν 7.20.16 ἀνέωγον. οὕτω δὲ τὰς πύλας ἀναπετάσαντες, ἦπερ ἐβούλοντο, τῇ πόλει Τουτίλαν τε καὶ τὸν Γότθων στρατὸν οὐδενὶ πόνῳ ἐδέξαντο. Τουτίλας δὲ αὐτοὺς ἐνταῦθα ἐς ἓνα χῶρον ξυναγαγὼν σκεδάννυσθαι οὐδαμῇ εἶασεν· ἔδεισε γὰρ μή τις ἐνέδρα πρὸς τῶν πο7.20.17 λεμίων σφίσι ζυμβαίνει. ταραχῆς δὲ, ὡς τὸ εἶκος, τῇ πόλει καὶ θορύβου ἐπιπεσόντος οἱ μὲν πλεῖστοι τῶν Ῥωμαίων στρατιωτῶν διὰ πύλης ἐτέρας ζῆν τοῖς ἄρχουσιν ἔφευγον, ὡς πη ἐκάστω εὐπετές γέγονεν, ὀλίγοι δὲ τινες ζῆν Ῥωμαίοις τοῖς ἄλλοις ἐς τὰ ἱερὰ 7.20.18 καταφεύγουσι. τῶν δὲ πατρικίων Δέκιος καὶ Βασίλειος ζῆν ἐτέροις τισὶν (ἵπποι γὰρ σφίσι παρόντες 7.20.19 ἔτυχον) ζῆν τῷ Βέσσα φυγεῖν ἴσχυσαν. Μάξιμος δὲ καὶ Ὀλύβριος καὶ Ὀρέστης καὶ τινες ἄλλοι ἐς τὸν Πέτρου τοῦ ἀποστόλου νεῶν ἔφυγον. τοῦ μέντοι δήμου πεντακοσίους ἄνδρας ἀνὰ πᾶσαν τὴν πόλιν ἀπολελεῖσθαι ζυπέσεν, οἵπερ ἐς τὰ ἱερὰ κατέφυγον 7.20.20 μόλις. τῶν γὰρ ἄλλων ἀπάντων οἱ μὲν ἀπιόντες ἤδη πρότερον ἐς ἐτέρας ὥχοντο χώρας, οἱ δὲ τῷ λιμῷ διεφθάρησαν, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται. πολλοὶ μὲν οὖν Τουτίλα νύκτωρ ἠγγελλον ὅτι δὴ Βέσσας τε καὶ οἱ πολέμοι φεύγουσιν. ὁ δὲ χαρίεντα τὸν λόγον 7.20.21 αὐτοὺς εἰρηκέναι εἰπὼν οὐκ εἶα διώκειν. τί γὰρ ἂν ἦδιον ἀνθρώπῳ γένοιτο, ἔφη, πολεμίων φευγόντων; 7.20.22 Ἐπειδὴ δὲ ἡμέρα τε ἦν ἤδη καὶ οὐδεμία ἔτι ἐνέδρας τινὸς ὑποψία ἐλέλειπτο, Τουτίλας μὲν ἐς τὸν Πέτρου νεῶν τοῦ ἀποστόλου εὐξόμενος ἦει, Γότθοι 7.20.23 δὲ τοὺς παραπεπτωκότας διέφθειρον. ἀπέθανόν τε τούτῳ τῷ τρόπῳ τῶν μὲν στρατιωτῶν ἕξ καὶ εἴκοσι, τοῦ δὲ δήμου ἐξήκοντα. ἐπεὶ δὲ ὁ Τουτίλας ἀφίκετο ἐς τὸ ἱερὸν, Πελάγιος αὐτῷ ἐς ὄψιν ἦλθε τὰ Χριστιανῶν λόγια ἐν ταῖς χερσὶ φέρων, παντὶ τε τρόπῳ τὴν ἱκεσίαν προτεινόμενος «Φείδου τῶν σῶν, ὧ δέσποτα» 7.20.24 εἶπε. καὶ ὃς ἐπιτωθάζων τε καὶ ἐνδιαθρυπτόμενος ἔφη «Νῦν με, ὦ Πελάγιε, ἱκετεύσω ἐλήλυθας.» «Ὅτε «με» ὁ Πελάγιος ἀπεκρίνατο «δοῦλον σὸν ὁ θεὸς εἶναι 7.20.25 «πεποίηκεν. ἀλλὰ δούλων τῶν σῶν τὸ λοιπὸν, ὧ δέσποτα, φείδου.» ταύτην ὁ Τουτίλας τὴν ἱκεσίαν δεξάμενος ἀπέειπε Γότθοις μηδένα τὸ λοιπὸν ἀποκτινύναι τῶν πάντων Ῥωμαίων, ἀλλὰ τῶν χρημάτων αὐτῷ μὲν τὰ τιμιώτατα ἐξελεῖν, τὰ δὲ ἄλλα σφίσιν αὐτοῖς 7.20.26 κατ' ἐξουσίαν ληΐζεσθαι. πολλὰ μὲν οὖν ἐν ταῖς πατρικίων οἰκίαις εὔρε, πάντων δὲ μάλιστα οὐπερ ὁ Βέσσας κατέλυε. τὰς γὰρ ἀνοσίας, ὡς γε δεδήλωται, τοῦ 7.20.27 σίτου τιμὰς ὁ κακοδαίμων Τουτίλα ἠθροίζεν. οὕτω τε περιέστη τοῖς τε ἄλλοις Ῥωμαίοις καὶ τοῖς ἐκ τῆς συγκλήτου βουλῆς καὶ οὐχ ἥκιστα Ῥουστικιανῇ, τῇ Βοετίου μὲν γαμετῇ γενομένῃ, παιδί δὲ Συμμαχου, καὶ τὴν οὐσίαν ἀεὶ τοῖς δεομένοις προἰεμένη, δούλων τε καὶ ἀγροίκων ἀμπεχομένοις ἱμάτια, πρὸς τῶν πολεμίων ἄρτον ἢ ἄλλο τι τῶν ἀναγκαίων αἰτουμένοις 7.20.28 βιοῦν. ἐς τε τὰς οἰκίας περιόντες καὶ τὰς θύρας ἐς ἀεὶ κόπτοντες τροφήν διδόναι σφίσιν ἐδέοντο, οὐ 7.20.29 φέροντος αὐτοῖς αἰσχύνην τοῦ ἔργου. καὶ Γότθοι μὲν Ῥουστικιανὴν κτείνειν ἐν σπουδῇ

ἐποιοῦντο, ἐπικαλοῦντες ὅτι δὴ χρήματα προἰεμένη τοῖς τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχουσι τὰς Θευδερίχου εἰκόνας διαφθείρει, τοὺς φόνους ἀμυνομένη Συμμάχου τε τοῦ πατρὸς καὶ 7.20.30 Βοετίου τοῦ ξυνοικήσαντος. Τουτίλας δὲ οὐδὲν ἄχαρι παθεῖν αὐτὴν ξυνεχώρησεν, ἀλλ' αὐτὴν τε καὶ τὰς ἄλλας ἀπάσας ὕβρεως ἐκτὸς διεφύλαξε, καίπερ Γότθων ἐς κοίτην ὡς μάλιστα ἐφιεμένων αὐταῖς ξυνελεθεῖν. 7.20.31 διόπερ αὐτῶν οὐδεμιᾶ ἐς τὸ σῶμα ὕβρισθαι ξυνέβη οὔτε ἀνδρὶ ξυνοικούσῃ οὔτε παρθένῳ ἢ χήρᾳ οὔσῃ, μέγα τε κλέος ἐπὶ σωφροσύνῃ ἐκ τούτου τοῦ ἔργου Τουτίλας ἔσχε. 7.21.1 Τῇ δὲ ὑστεραία Γότθους ἅπαντας ξυγκαλέσας ὁ Τουτίλας ἔλεξε τοιαῦτα «Οὐ καινὴν τινα οὐδὲ ἀγνώτα «ὕμῖν παραίνεσιν ποιησόμενος ἐνθάδε ὑμᾶς, ἄνδρες «ξυστρατιῶται, ξυνήγαγον, ἀλλ' ἐκεῖνα ἐρών, ἅπερ «ἐγὼ μὲν πολλάκις ἐς ὑμᾶς εἶπον, ὑμῖν δὲ αὐτὰ ἐν»δεξαμένους τὰ μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ξυνηνέχθη γενέ7.21.2 «σθαι. μὴ τοίνυν τινὶ ὀλιγωρία διὰ τοῦτο ἐς τὴν 7.21.3 «παραίνεσιν τανῦν χρῆσησθε. λόγων γὰρ τῶν ἐς «εὐδαιμονίαν ἀγόντων κόρον οὐκ εἶκος ἀνθρώπῳ γενέ»σθαι, κἂν τῇ πολυλογίᾳ τις ἀποκναίειν δοκῇ· ἐπεὶ «οὐδὲ πρὸς τὴν ἐξ αὐτῶν εὐεργεσίαν ἀπειπεῖν ἄξιον. 7.21.4 «λέγω δὲ ὅτι πρῶην μὲν ἐς μυριάδας εἴκοσι μαχιμῶν»τάτων ξυνιόντες στρατιωτῶν πλούτῳ τε ὑπερφυεῖ «χρῶμενοι καὶ ἵππων τε καὶ ὄπλων περιουσίαν τινὰ, «ὡς ἔνι μάλιστα, ἐνδεικνύμενοι, καὶ γερόντων ξυν»ετωτάτων πολὺν ὄμιλον, ὅπερ τοῖς ἐς ἀγῶνας καθιστα»μένοις ξυμφορώτατον εἶναι δοκεῖ, πρὸς ἀνδρῶν ἑπτα»κισχιλίων Γραικῶν ἡσσηθέντες, τὴν τε ἀρχὴν καὶ τὰ 7.21.5 «ἄλλα ξύμπαντα λόγῳ οὐδενὶ ἀφηρήμεθα. νῦν δ' «ἡμῖν ἐς ὀλίγους ἀπολειφθεῖσι γυμνοὺς τε καὶ οἰκτροὺς «καὶ οὐδ' ὅτουοῦν τῶν πάντων ἐμπείρους κρατεῖν τῶν 7.21.6 «πολεμίων πλέον ἢ διςμυρίων ὄντων τετύχηκε. τὰ «μὲν οὔν πεπραγμένα συλλήβδην εἰπεῖν τοιαῦτά ἐστι· «τὰς δὲ τῶν οὔτῳ ξυμβαινόντων αἰτίας ἐν εἰδόσιν ὑμῖν «αὐτίκα δηλώσω· ὅτι Γότθοι μὲν πρότερον τῶν ἄλλων «ἀπάντων περὶ ἐλάσσονος πεπονημένοι τὸ δίκαιον, «ἔπρασσον ἐς τε ἀλλήλους καὶ τοὺς κατηκόους Ῥω»μαίους ἀνόσια ἔργα, οἷς δὴ, ὡς τὸ εἶκος, ἡγμένος ὁ «θεὸς ἐπ' αὐτοὺς τότε ξυν τοῖς πολεμίοις ἐστράτευσεν. 7.21.7 «καὶ διὰ ταῦτα πλήθει τε καὶ ἀρετῇ καὶ τῇ ἄλλῃ τοῦ «πολέμου παρασκευῇ τῶν ἐναντίων παρὰ πολὺ ὑπεραί»ροντες δυνάμει τινὶ ἀφανεῖ τε καὶ ὡς ἥκιστα γινώ7.21.8 «σκομένη ἡσσήθημεν. οὐκοῦν τὸ φυλάξαι τὰ ἀγαθὰ «ἐφ' ὑμῖν κείσεται, διασώζουσι δηλονότι τὸ δίκαιον. «μεταβαλλομένοις γὰρ καὶ τὰ παρὰ τοῦ θεοῦ αὐτίκα 7.21.9 «δὴ μάλα πολέμια ἔσται. οὐ γὰρ ἀνθρώπων γένει «οὐδὲ φύσει ἐθνῶν ξυμμαχεῖν εἴωθεν, ἀλλ' οἷς ἂν «μᾶλλον ὁ τοῦ δικαίου λόγος τιμῶτο. πόνος τε οὐδεὶς 7.21.10 «αὐτῷ τάγαθὰ ἐφ' ἑτέρους μετενεγκεῖν. ἀνθρώπῳ «μὲν γὰρ τὸ μὴ ἀδικεῖν μόνον ἐν γνώμῃ ἐστὶ, θεῷ δὲ 7.21.11 «ξύμπαντα ἐν τῇ ἐξουσίᾳ πέφυκε κείσθαι. φημὶ τοίνυν «ὕμᾶς χρῆναι τὴν δικαιοσύνην ἐς τε ἀλλήλους καὶ «τοὺς κατηκόους τηρεῖν. ταῦτόν γὰρ ἂν εἴη λέγειν «τὴν εὐημερίαν ἐς αἰὶ διασώζεσθαι.» 7.21.12 Τοσαῦτα ὁ Τουτίλας ἐς τοὺς Γότθους εἰπὼν καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς ξυγκαλέσας πολλὰ ὠνείδισέ τε καὶ ἐκάκισεν, οἱ δὲ πολλὰ πρὸς τε Θευδερίχου καὶ Ἀταλαρίχου ἀγαθὰ πεπονθότες, ἐπὶ τε τῆς ἀρχῆς ἀπάσης αὐτοὶ ἐς αἰὶ καταστάντες καὶ τὴν τε πολιτείαν διοικησάμενοι, πλούτου τε περιβεβλημένοι μέγα τι χρήμα, εἴτα ἐς Γότθους τοὺς εὐεργέτας πολλῇ ἀγνωμοσύνῃ ἐχόμενοι, ἐς ἀπόστασιν τε οὐ δέον ἐπὶ τῷ σφετέρῳ πονηρῷ ἴδοιεν καὶ τοὺς Γραικοὺς ἐπὶ τῇ πατρίδι ἐπαγάγοιντο, προδόται σφῶν αὐτῶν ἐκ τοῦ αἵφνι7.21.13 δίου γεγεννημένοι. καὶ ἀνεπυθάνετο μὲν εἶ τι πρὸς 7.21.14 Γότθων πάθοιεν αὐτοὶ κακὸν πῶποτε. λέγειν δὲ ἠνάγκαζεν, εἶ τι ἀγαθὸν σφίσι πρὸς Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ξυμβαίνοι, καταλέγων ἐφεξῆς ἅπαντα, ὅτι δὴ τὰς μὲν ἀρχὰς ἀφήρηντο σχεδόν τι ἀπάσας, πρὸς δὲ τῶν καλουμένων λογοθετῶν αἰκίζόμενοι λογισμοὺς ἐκτίειν τῶν σφίσι ἐς Γότθους πεπολιτευμένων ἀναγκασθεῖεν καὶ τῷ πολέμῳ κεκακωμένοι φόρους τοὺς δημοσίους οὐδὲν τι ἐνδεέστερον ἢ ἐν τῇ εἰρήνῃ τοῖς Γραικοῖς φέροιεν· ἄλλα τε πολλὰ ἐνετίθει τῷ λόγῳ,

ὄσα δεσπότην δυσμενῆ τοὺς δεδουλωμένους ὄνειδίζειν 7.21.15 εἰκός. Ἡρωδιανόν τε αὐτοῖς ἐνδεικνύμενος καὶ τοὺς τὴν πόλιν αὐτῷ παραδόντας Ἰσαύρους «Υμεῖς μὲν» ἔφη «ζύντροφοι Γότθοις γεγενημένοι οὐδὲ χῶρόν «τινα ἔρημον ἐς τήνδε ἡμῖν ἐνδιδόναί τὴν ἡμέραν «ἐγνώκατε, οἶδε δὲ ἡμᾶς Ῥώμη τε αὐτῇ καὶ Σπολιτίῳ 7.21.16 «ἐδέξαντο. διόπερ ὑμεῖς μὲν ἐν οἰκετῶν λόγῳ γεγένησθε, οὗτοι δὲ Γότθοις φίλοι τε, ὡς τὸ εἰκός, καὶ «ζυγγενεῖς γεγενημένοι τὰς ὑμετέρας ἀρχὰς τὸ λοιπὸν 7.21.17 «ἔξουσιν.» οἱ μὲν οὖν πατρίκιοι ταῦτα ἀκούοντες σιωπῇ εἶχοντο. Πελάγιος δὲ Τουτίλαν ὑπὲρ ἀνδρῶν ἐπταικότων τε καὶ δεδυστυχηκότων παραιτούμενος οὐκέτι ἀνίει, ἕως αὐτοὺς φιλανθρωπίας ὑπόσχεσιν ποιησάμενος ἀπεπέμψατο. 7.21.18 Ἔπειτα δὲ Πελάγιόν τε καὶ τῶν ἐν Ῥώμῃ ῥητόρων ἕνα, Θεόδωρον ὄνομα, πρέσβεις ἐς βασιλέα Ἰουστινιανὸν ἔστειλεν, ὄρκους αὐτοὺς δεινοτάτοις καταλαβὼν, ὅτι τε εὐνοία ἐς αὐτὸν χρήσονται καὶ ἀναστρέφειν ὅτι τάχιστα 7.21.19 ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐν σπουδῇ ἔξουσιν. ἐπέστελλέ τε αὐτοῖς τὴν εἰρήνην οἱ παντὶ σθένει παρὰ βασιλέως πορίζεσθαι, ὅπως δὴ μὴ αὐτὸς ἀναγκάζεται Ῥώμην ἐς ἔδαφος καθελὼν ζύμπασαν καὶ τοὺς ἐκ τῆς συγκλήτου διαφθείρας βουλῆς ἐς Ἰλλυριοὺς τὸν πόλεμον ἄγειν. 7.21.20 καὶ γράμματα δὲ Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἔγραψεν. ἤδη μὲν οὖν βασιλεὺς ἠκηκόει τὰ ἐν Ἰταλίᾳ ζυμπεπτωκότα. ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ πρέσβεις παρ' αὐτὸν ἦλθον, ἀπήγγειλάν τε ὅσα ὁ Τουτίλας σφίσι ἐπέστελλε καὶ τὴν ἐπιστολὴν 7.21.21 ἐνεχείρισαν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε «Ὅσα μὲν ἐν «Ῥωμαίων τῇ πόλει γενέσθαι ζυνέβη, ἐπεὶ μεμαθηκέναι 7.21.22 «σε ἅπαντα οἶμαι, σιωπᾶν ἔγνωκα. ὦν δὲ ἔνεκα τοὺς «πρέσβεις ἀπέσταλκα τούσδε αὐτίκα εἶση. αἰτούμεθα «τὰ ἐκ τῆς εἰρήνης καλὰ σέ τε προσίεσθαι αὐτὸν καὶ 7.21.23 «ἡμῖν ζυγχωρεῖν. ὦνπερ μνημεῖά τε καὶ παραδείγματα «κάλλιστα ἔχομεν Ἀναστάσιόν τε καὶ Θευδέριχον, οἱ «βεβασιλεύκασι μὲν οὐ πολλῷ πρότερον, εἰρήνης δὲ «καὶ ἀγαθῶν πραγμάτων ἅπαντα ἐνεπλήσαντο τὸν κατ' 7.21.24 «αὐτοὺς χρόνον. ἦν γάρ σοι ταῦτά ποτε βουλομένῳ «εἶη, πατήρ τε ἂν ἐμὸς εἰκότως καλοῖο καὶ ζυμμάχους 7.21.25 «ἡμᾶς ἐφ' οὓς ἂν βούλοιο τὸ λοιπὸν ἔξεις.» ταῦτα ἐπεὶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀπενεχθέντα εἶδε, καὶ τοὺς λόγους τῶν πρέσβεων ἅπαντας ἤκουσεν, ἀπεπέμψατο αὐτοὺς αὐτίκα δὴ μάλα, τοῦτο τε μόνον αὐτοῖς ἀποκρινόμενος καὶ Τουτίλα γράψας, ὅτι δὴ αὐτοκράτορα τοῦ πολέμου πεποίηται Βελισάριον, κύριός τε διὰ τοῦτο ἐκεῖνος εἶη τὰ πρὸς Τουτίλαν ὅπως βούλοιο διοικήσασθαι. 7.22.1 Ἐν ᾧ δὲ οἱ πρέσβεις οὗτοι ἐς Βυζάντιον καὶ αὐθις ἐς Ἰταλίαν ἐστέλλοντο, ἐν τούτῳ ἐν Λευκανοῖς 7.22.2 τάδε ζυνηνέχθη γενέσθαι. Τουλλιανὸς τοὺς ἐκεῖνη ἀγροίκους ἀγείρας τὴν εἴσοδον στενοτάτην οὔσαν ἐφύλασεν, ὅπως μὴ οἱ πολέμιοι κακουργήσοντες ἴοιεν ἐς 7.22.3 τὰ ἐπὶ Λευκανίας χωρία. καὶ Ἄνται δὲ αὐτοῖς τριακόσιοι ζυνεφύλασσαν, οὔσπερ Ἰωάννης ἐνταῦθα δεηθέντι Τουλλιανῷ ἀπολιπὼν πρότερον ἔτυχεν· ἀγαθοὶ γὰρ οἱ βάρβαροι οὗτοι μάχεσθαι ἐν δυσχωρίαις πάντων 7.22.4 τῶν μάλιστα. ἄπερ ἐπεὶ ὁ Τουτίλας ἔμαθε, Γότθους μὲν ἐς τὸ ἔργον καθεῖναι ἀξύμφορον ὤετο εἶναι, ἀγροίκων δὲ πλῆθος ἀγείρας, Γότθων τε ζυμπέμψας αὐτοῖς ὀλίγους τινὰς, ἐκέλευε τῆς εἰσόδου σθένει παντὶ 7.22.5 ἀποπειρᾶσθαι. οἵπερ ἐπειδὴ ἀλλήλοις ζυνέμιξαν, ὠθισμὸς μὲν ἀμφοτέρων πολὺς ἐγεγόνει, Ἄνται δὲ τῇ σφετέρᾳ ἀρετῇ, ἅμα δὲ καὶ τῆς δυσχωρίας σφίσι ζυλλαμβανούσης, ζύν τοῖς ἀμφὶ Τουλλιανὸν ἀγροίκοις 7.22.6 τοὺς ἐναντίους ἐτρέψαντο. φόνος τε αὐτῶν ἐγεγόνει πολὺς. γνούς δὲ ταῦτα ὁ Τουτίλας ἔγνω Ῥώμην μὲν καθελεῖν ἐς ἔδαφος, τοῦ δὲ στρατοῦ τὸ μὲν πλεῖστον ἐνταῦθά πη ἀπολιπεῖν, τῷ δὲ ἄλλῳ ἐπὶ τε Ἰωάννην 7.22.7 καὶ Λευκανοὺς ἰέναι. τοῦ μὲν οὖν περιβόλου ἐν χώροις πολλοῖς τοσοῦτον καθεῖλεν ὅσον ἐς τριτημόριον τοῦ παντὸς μάλιστα. ἐμπιπρᾶν δὲ καὶ τῶν οἰκοδομιῶν τὰ κάλλιστα τε καὶ ἀξιολογώτατα ἔμελλε, Ῥώμην τε μηλόβοτον καταστήσεσθαι, ἀλλὰ Βελισάριος μαθὼν 7.22.8 πρέσβεις τε καὶ γράμματα παρ' αὐτὸν ἔπεμψεν. οἵπερ ἐπειδὴ Τουτίλα ἐς ὄψιν ἦλθον, εἶπόν τε ὦν

ἔνεκα ἤκοιεν καὶ τὰ γράμματα ἐνεχείρισαν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφή τάδε «Πόλεως μὲν κάλλη οὐκ ὄντα ἐργάζεσθαι «ἀνθρώπων ἂν φρονίμων εὐρήματα εἶεν καὶ πολιτικῶς «βιοτεύειν ἐπισταμένων, ὄντα δὲ ἀφανίζουσιν τοὺς γε «ἀξυνέτους εἰκὸς καὶ γνώρισμα τοῦτο τῆς αὐτῶν «φύσεως οὐκ αἰσχυνομένους χρόνῳ τῷ ὑστέρῳ ἀπο7.22.9 «λιπεῖν. Ῥώμη μέντοι πόλεων ἀπασῶν, ὅσαι ὑφ' ἡλίῳ «τυγχάνουσιν οὖσαι, μεγίστη τε καὶ ἀξιολογωτάτη ὦμο7.22.10 «λόγηται εἶναι. οὐ γὰρ ἀνδρὸς ἐνὸς ἀρετῆ εἴργασται «οὐδὲ χρόνου βραχέος δυνάμει ἐς τόσον μεγέθους τε «καὶ κάλλους ἀφίκται, ἀλλὰ βασιλέων μὲν πλῆθος, «ἀνδρῶν δὲ ἀρίστων συμμορίαί πολλαί, χρόνου τε «μῆκος καὶ πλούτου ἐξουσίας ὑπερβολὴ τά τε ἄλλα «πάντα ἐκ πάσης τῆς γῆς καὶ τεχνίτας ἀνθρώπους ἐν7.22.11 «ταῦθα ξυναγαγεῖν ἴσχυσαν. οὕτω τε τὴν πόλιν τοι»αὐτήν, οἶανπερ ὄραξ, κατὰ βραχὺ τεκτηνάμενοι, «μνημεῖα τῆς πάντων ἀρετῆς τοῖς ἐπιγενησομένοις ἀπέ»λιπον, ὥστε ἡ ἐς ταῦτα ἐπήρεια εἰκότως ἂν ἀδίκημα «μέγα ἐς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ παντὸς αἰῶνος δόξειεν 7.22.12 «εἶναι· ἀφαιρεῖται γὰρ τοὺς μὲν προγεγενημένους τὴν «τῆς ἀρετῆς μνήμην, τοὺς δὲ ὕστερον ἐπιγενησομένους 7.22.13 «τῶν ἔργων τὴν θέαν. τούτων δὲ τοιούτων ὄντων «ἐκεῖνο εὖ ἴσθι, ὡς δυοῖν ἀνάγκη τὸ ἕτερον εἶναι· ἢ «γὰρ ἡσσηθήσῃ βασιλέως ἐν τῷδε τῷ πόνῳ, ἢ περιέσῃ, 7.22.14 «ἂν οὕτω τύχοι. ἦν μὲν οὖν νικῶν, Ῥώμην τε καθε»λῶν, οὐ τὴν ἑτέρου του, ἀλλὰ τὴν σαυτοῦ ἀπολω»λεκῶς ἂν, ὃ βέλτιστε, εἴης, καὶ διαφυλάξας, κτήματι, «ὡς τὸ εἰκὸς, τῶν πάντων καλλίστῳ πλουτήσεις· ἦν «δέ γε τὴν χεῖρῳ σοι τύχην πληροῦσθαι ξυμβαίη, «σώσαντι μὲν Ῥώμην χάρις ἂν σώζοιτο παρὰ τῷ νενι»κηκότι πολλῇ, διαφθείραντι δὲ φιλανθρωπίας τε οὐ»δεῖς ἔτι λελείψεται λόγος καὶ προσέσται τὸ μηδὲν 7.22.15 «τοῦ ἔργου ἀπόνασθαι. καταλήψεται δέ σε καὶ δόξα «τῆς πράξεως ἀξία πρὸς πάντων ἀνθρώπων, ἥπερ ἐφ' 7.22.16 «ἐκάτερά σοι τῆς γνώμης ἐτοίμως ἔστηκεν. ὁποῖα γὰρ «ἂν τῶν ἀρχόντων τὰ ἔργα εἴη, τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ «ὑπὲρ αὐτῶν ὄνομα φέρεσθαι.» τοσαῦτα μὲν Βελι7.22.17 σάριος ἔγραψε. Τουτίλας δὲ πολλάκις ἀναλεξάμενος τὴν ἐπιστολὴν καὶ τῆς παραινέσεως ἐς τὸ ἀκριβὲς πεπονημένος τὴν μάθησιν, ἐπέισθη τε καὶ Ῥώμην εἰργάσατο ἄχαρι περαιτέρῳ οὐδέν. σημήνας τε Βελισαρίῳ τὴν αὐτοῦ γνώμην τοὺς πρέσβεις εὐθὺς ἀπε7.22.18 πέμψατο. καὶ τοῦ μὲν στρατοῦ τὸ πλεῖστον μέρος Ῥώμης οὐ πολλῶ ἀποθεν, ἀλλ' ὅσον ἀπὸ σταδίων εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἐς τὰ πρὸς δύοντα ἡλίον ἐνστρατοπεδευσαμένους ἐν χωρίῳ Ἀλγηδόνι ἐκέλευεν ἡσυχῇ μένειν, ὅπως δὴ μηδεμία ἐξουσία τοῖς ἀμφὶ Βελισάριον εἴη ἕξω πη τοῦ Πόρτου ἰέναι· αὐτὸς δὲ ζῆν τῷ ἄλλῳ 7.22.19 στρατῷ ἐπὶ τῇ Ἰωάννην καὶ Λευκανοὺς ἦει. Ῥωμαίων μέντοι τοὺς μὲν ἐκ τῆς συγκλήτου βουλῆς ζῆν αὐτῷ εἶχε, τοὺς δὲ ἄλλους ἅπαντας ζῆν τε γυναιξὶ καὶ παισὶν ἔστειλεν ἐς τὰ ἐπὶ Καμπανίας χωρία, ἐν Ῥώμῃ ἄνθρωπον οὐδένα ἐάσας, ἀλλ' ἔρημον αὐτὴν τὸ παράπαν ἀπολιπών. 7.22.20 Ἰωάννης δὲ Τουτίλαν οἱ ἐπιέναι μαθὼν, μένειν ἐπὶ τῆς Ἀπουλίας οὐκέτι ἤξιου, ἀλλ' ἐς τὸν Δρυοῦντα δρόμῳ ἀφίκετο. τῶν τε πατρικίων οἱ ἐς Καμπανίαν ἀγόμενοι ἐς Λευκανοὺς πέμψαντες τῶν οἰκείων τινὰς, Τουτίλα γνώμη, τοὺς σφετέρους ἀγροίκους ἐκέλευον μεθίεσθαι μὲν τῶν πρᾶσσομένων, τοὺς δὲ ἀγροὺς γεωργεῖν ἥπερ εἰώθεσαν· ἔσεσθαι γὰρ αὐτοῖς τάγαθὰ 7.22.21 ἀπήγγελλον τῶν κεκτημένων. οἱ δὲ ἀπετάξαντο μὲν τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ, ἐν δὲ τοῖς ἀγροῖς ἡσυχῇ ἔμενον· Τουλλιανὸς δὲ φυγὼν ὤχετο, καὶ οἱ τριακόσιοι 7.22.22 ἄνται παρὰ τὸν Ἰωάννην ἀναχωρεῖν ἔγνωσαν. οὕτω μὲν ἅπαντα τὰ ἐντὸς κόλπου τοῦ Ἰονίου, πλὴν τοῦ Δρυοῦντος, αὐθις ὑποχείρια Γότθοις τε καὶ Τουτίλα γέγονε. θαρσοῦντες δὲ ἤδη οἱ βάρβαροι καὶ κατὰ συμμορίας σκεδαννύμενοι περιήεσαν κύκλῳ ἅπαντα. 7.22.23 ὅπερ Ἰωάννης μαθὼν τῶν οἱ ἐπομένων πολλοὺς ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν. οἱ δὲ τοῖς πολεμίοις ἀπροσδόκητοι 7.22.24 ἐπιπεσόντες πολλοὺς ἔκτειναν. καὶ ἀπ' αὐτοῦ δείσας ὁ Τουτίλας, ἅπαντάς τε τοὺς ζῆν αὐτῷ ἀγείρας, ἀμφὶ ὄρος τὸ Γάργανον, ὅπερ ἐν Ἀπουλίῳις που μέσοις ἀνέχει, ἐν τῷ Ἀννίβαλος τοῦ Λίβυος χαρακώματι

στρατοπεδευόμενος ήσυχῆ ἔμενεν. 7.23.1 Ἐν τούτῳ δὲ τῶν τις ξὺν τῷ Κόνωνι ἐκ Ῥώμης φυγόντων, ἡνίκα ἢ πόλις ἤλίσκετο, Μαρτινιανὸς ὄνομα, Βυζάντιος γένος, Βελισαρίῳ προσελθὼν στέλλεσθαι αὐτόμολος δῆθεν τῷ λόγῳ παρὰ τοὺς πολεμίους ἠξίου, μεγάλα Ῥωμαίους ἐπαγγελλόμενος ἀγαθὰ δράσειν· δόξαν τε τοῦτο Βελισαρίῳ, ἀπιὼν ὤχετο. καὶ 7.23.2 αὐτὸν ὁ Τουτίλας ἰδὼν ὑπερφυῶς ἦσθη. εὐδοκιμοῦντα γὰρ ἐν μονομαχίαις τὸν νεανίαν ἤκουσέ τε καὶ εἶδε πολλάκις. ὄντων δὲ αὐτῷ παίδων τε δύο καὶ τῆς γυναικὸς ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις, τὴν μὲν γυναῖκα καὶ τῶν παίδων τὸν ἕτερον εὐθύς τῷ ἀνθρώπῳ ἀπέδωκε, τὸν δὲ ἕτερον ἐν ὁμήρου λόγῳ ἐφύλασσε, ἕς τε Σπο7.23.3 λίτιον ξὺν ἑτέροις τισὶν ἔπεμψεν. ἐτύγχανον δὲ Γότθοι, ἡνίκα Ἡρωδιανοῦ ἐνδιδόντος Σπολίτιον εἶλον, τῆς μὲν πόλεως τὸν περίβολον ἕς τὸ ἔδαφος καθελόντες, τοῦ δὲ πρὸ τῆς πόλεως κυνηγεσίῳ, ὅπερ καλεῖν ἀμφιθέατρον νενομίκασι, τὰς τε εἰσόδους ἕς τὸ ἀκριβὲς ἀποφράξαντες καὶ φρουρὰν ἐνταῦθα καταστησάμενοι Γότθων τε καὶ Ῥωμαίων τῶν αὐτομόλων, ἐφ' ᾧ φυ7.23.4 λάξωσι τὰ ἐκείνη χωρία. Μαρτινιανὸς οὖν ἐπειδὴ εἰς Σπολίτιον ἦλθε, στρατιώτας πεντεκαίδεκα ἐταιρίασθαι ἴσχυσεν, οὕσπερ ἀνέπειθε δράσαντάς τι ἐς τοὺς βαρβάρους μέγα οὕτω δὴ ἐπανήκειν ἕς τὸ Ῥωμαίων 7.23.5 στρατόπεδον. στείλας δὲ τινὰς καὶ παρὰ τὸν ἄρχοντα τοῦ ἐν Περυσίᾳ φυλακτηρίου ἐκέλευεν οἱ στράτευμα ὅτι τάχιστα ἕς Σπολίτιον πέμψαι, τοῦ παντὸς λόγου 7.23.6 τὴν δήλωσιν ποιησάμενος. Ὀδολγὰν δὲ Οὐννος ἦρχε τότε τῆς ἐν Περυσίᾳ φρουρᾶς, Κυπριανοῦ πρὸς τοῦ τῶν αὐτοῦ δορυφόρων, ὡς μοι ἔμπροσθεν εἴρηται, δόλω ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντος. ὅσπερ ξὺν στρα7.23.7 τεύματι ἐπὶ τὸ Σπολίτιον ἦει. Μαρτινιανὸς δὲ ἄγχιστά πη εἶναι τὸ στράτευμα τοῦτο αἰσθόμενος, ἅμα τοῖς πεντεκαίδεκα στρατιώταις τοσοῦτους γὰρ ἐταιρίασθαι ἴσχυσε τοῦ τε φυλακτηρίου τὸν ἄρχοντα ἐκ τοῦ αἰφνιδίου διέφθειρε καὶ τὰς πύλας ἀναπετάσας Ῥωμαίους ἅπαντας τῷ φρουρίῳ ἐδέξατο. οἱ δὲ κτείνουσι μὲν τῶν πολεμίων πλείστους, τινὰς δὲ ζωγρήσαντες παρὰ Βελισάριον ἤγον. 7.23.8 Ὀλίγω δὲ ὕστερον Βελισαρίῳ ἔννοια γέγονεν ἕς Ῥώμην τε ἀναβῆναι καὶ ἐς ὃ τι τύχης ἐληλύθει θεάσασθαι. τῶν στρατιωτῶν οὖν χιλίους ἀπολεξάμενος 7.23.9 ἐνταῦθα ἦει. Ῥωμαῖος δὲ ἀνὴρ ἀφικόμενος δρόμῳ ἐς τοὺς πολεμίους, οἵπερ ἐστρατοπεδεύοντο ἐν Ἀλγηδόνι, 7.23.10 τὸ Βελισαρίου στράτευμα ἠγγειλεν. οἱ δὲ βάρβαροι προλοχίσαντες ἐνέδραις τισὶ τὰ πρὸ τῆς Ῥώμης χωρία, ἐπειδὴ ἄγχιστά πη ἀφικομένους τοὺς ἀμφὶ Βελισάριον εἶδον, ἐκ τῶν ἐνεδρῶν ἀναστάντες ἐπ' αὐτοὺς ἦσαν. 7.23.11 μάχης τε καρτερᾶς γενομένης, τῇ σφετέρᾳ ἀρετῇ Ῥωμαῖοι τοὺς πολεμίους τρεψάμενοι, πλείστους τε διαφθείραντες ἕς τὸν Πόρτον εὐθύς ἀνεχώρησαν. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε ἐχώρησεν. 7.23.12 Ἔστι δὲ Καλαβρῶν ἐπιθαλασσία πόλις ὁ Τάρας, δυοῖν σχεδὸν τι ἡμέραιν ὁδὸν Δρυοῦντος διέχουσα, 7.23.13 ἐπὶ τε Θουρίους καὶ Ῥηγίνους ἐνθένδε ἰόντι. ἐνταῦθα Ἰωάννης ξὺν ὀλίγοις τισὶ, Ταραντηνῶν αὐτὸν ἐπαγαγομένων, ἀφίκετο, τοὺς λοιποὺς ἐπὶ τῇ τοῦ Δρυοῦντος 7.23.14 φυλακῇ καταστησάμενος. καὶ ἐπεὶ τὴν πόλιν εἶδε μεγίστην τε ὑπερφυῶς καὶ παντάπασι ἀτείχιστον οὖσαν, πᾶσαν μὲν φυλάξαι οἷός τε ἔσεσθαι οὐδεμιᾶ μηχανῇ ὤχετο, ἰδὼν δὲ τὴν θάλασσαν τῆς πόλεως ἕς τὰ πρὸς βορρᾶν ἄνεμον ἀμφὶ τινὰ χῶρον στενὸν μάλιστα ἐκατέρωθεν ἕς κόλπον ἰοῦσαν, οὗ δὴ Ταραντηνῶν ὁ λιμὴν ἐστίν, ἰσθμὸν τε, ὡς τὸ εἶκός, τὸν ἐν μέσῳ χῶρον οὐχ ἦσσαν ἢ σταδίων εἴκοσιν ὄντα, 7.23.15 ἐπενόει τάδε. ἀποτεμῶν ἀπὸ τῆς ἄλλης πόλεως τὴν τοῦ ἰσθμοῦ μοῖραν τειχίσματι τε αὐτὴν περιέβαλεν ἐκ θατέρου θαλάσσης μέρους ἄχρι ἐς ἕτερον καὶ τάφρον 7.23.16 βαθεῖαν ἀμφὶ τὸ τεῖχος ὥρυσεν. ἐνταῦθά τε οὐ Ταραντηνοὺς μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅσοι τὰ ἐκείνη χωρία ὤκουν συνήγαγε, καὶ φυλακὴν αὐτοῖς λόγου ἀξίαν 7.23.17 ἐλίπετο. ταύτη τε Καλαβροὶ ἅπαντες ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἤδη γενόμενοι Γότθων ἕς ἀπόστασιν εἶδον. ταῦτα 7.23.18 μὲν ἐφέρετο τῆδε. Τουτίλας δὲ φρούριον ἐν Λευκανοῖς καταλαβὼν ἐχυρώτατον ἄγχιστά πη τῶν Καλαβρίας ὀρίων κείμενον,

ὄπερ Ἀχεροντίδα καλοῦσι Ῥωμαῖοι, ἐνταῦθα τε φυλακτῆριον ἀνδρῶν οὐχ ἦσσαν ἢ τετρακοσίων καταστησάμενος αὐτὸς ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐπὶ Ῥάβενναν ἦει, τῶν βαρβάρων τινὰς ἀπολιπὼν ἐς τὰ ἐπὶ Καμπανίας χωρία, οἷσπερ ἢ Ῥωμαίων ἐπέκειτο φυλακῆ, τῶν ἐκ τῆς συγκλήτου βουλῆς ἐνταῦθα ὄντων. 7.24.1 Βελισαρίῳ δὲ τόλμα προμηθῆς γέγονε τότε ἀρχὴν μὲν μανιώδης δόξασα εἶναι τοῖς τε ὀρώσι καὶ ἀκούουσι πρῶτον, ἐκβάσα δὲ ἐς ἀρετῆς ἔργον ὑψηλόν 7.24.2 τε καὶ δαιμονίως ὑπέρογκον. τῶν γὰρ στρατιωτῶν ὀλίγους τινὰς φρουρᾶς ἕνεκα τῆς ἐν Πόρτῳ ἀπολιπὼν αὐτὸς ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς Ῥώμην ἦλθε, προσποι7.24.3 εἶσθαί τε αὐτὴν σθένει παντὶ ἠθέλεν. ἐπεὶ δὲ οὐχ οἷός τε ἦν ὅσα καθελὼν τοῦ περιβόλου Τουτίλας ἔτυχε 7.24.4 βραχεῖ ἀνοικοδομήσασθαι χρόνῳ, ἐποίει τάδε. λίθους ἄγχιστά πη ὄντας ξυναγαγὼν ἐπ' ἀλλήλους οὐδενὶ κόσμῳ ξυνέβαλεν, οὐδὲν τὸ παράπαν ἐντὸς ἔχοντας, ἐπεὶ οὔτε τίτανον εἶχεν οὔτε τι ἄλλο τοιοῦτον, ἀλλ' ὅπως μόνον τὸ τῆς οἰκοδομίας σώζοιτο πρόσωπον, 7.24.5 σκολόπων τε μέγα τι χρῆμα ἔξωθεν ἴστη. ἐτύγχανε δὲ καὶ τάφρους βαθείας ἀμφὶ τὸν περίβολον ὅλον ὀρύξας πρότερον, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις 7.24.6 ἐρρήθη. παντὸς δὲ τοῦ στρατοῦ προθυμίᾳ τῇ πάσῃ ταῦτα ἐργαζομένου πέντε καὶ εἴκοσιν ἡμερῶν ὅσα τοῦ 7.24.7 περιβόλου καθήρητο τῷ τρόπῳ τούτῳ τετέλεστο. τῶν τε Ῥωμαίων ὅσοι ἀμφὶ τὰ ἐκείνη χωρία ὤκνητο ἐνταῦθα ἠγείροντο, τῆς τε ἐν Ῥώμῃ οἰκίσεως ἐπιθυμία καὶ ὅτι τῶν ἐπιτηδείων τέως σπανίζοντες ἀφθονίαν ἐνταῦθα εὖρον, ἦνπερ Βελισάριος ποιεῖν ἴσχυσε, ναῦς ὅτι πλείστας πάντων ἐμπλησάμενος τῶν ἀναγκαίων, ἔς τε Ῥώμην διὰ τοῦ ποταμοῦ ἐσκομίσας εἰσήξε. 7.24.8 Ταῦτα ἐπεὶ Τουτίλας ἤκουσεν, ἄρας αὐτίκα παντὶ τῷ στρατῷ ἐπὶ Βελισαρίον τε καὶ Ῥώμην ἦλθεν, οὕτω Βελισαρίου τὰς πύλας ἐναρμόσασθαι τῷ περιβόλῳ 7.24.9 ἰσχύσαντος. πάσας γὰρ διαφθείρας Τουτίλας ἔτυχεν, ἄσπερ οὐκ ἔφθη τεχνιτῶν ἀπορία Βελισάριος τεκτηνά7.24.10 μενος. ἐπεὶ δὲ ὁ τῶν βαρβάρων στρατὸς ἀγχοῦ ἐγένοντο, τότε μὲν ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἠύλισαντο παρὰ Τίβεριν ποταμὸν, ἡμέρᾳ τε τῇ ἐπιγενομένη ἅμα ἠλίῳ ἀνίσχοντι θυμῷ τε πολλῷ καὶ θορύβῳ ἐχόμενοι ἀμφὶ 7.24.11 τὸ τεῖχος ἦσαν. Βελισάριος δὲ τῶν μὲν στρατιωτῶν τοὺς μαχιμωτάτους ἀπολεξάμενος ἐς τὴν χώραν τῶν πυλῶν ἔστησε, τοὺς δὲ λοιποὺς ἄνωθεν ἀπὸ τῶν περιβόλων ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιόντας πάσῃ δυνάμει ἐκέλευε. 7.24.12 γέγονε τοίνυν καρτερὰ μάχη. οἱ γὰρ βάρβαροι τὰ μὲν πρῶτα ἐλπίδα εἶχον αὐτοβοεῖ τὴν πόλιν αἰρήσειν, τοῦ δὲ πράγματος σφίσις ἀντιστατοῦντος, καὶ τῶν Ῥωμαίων ἰσχυρότατα ἀμυνομένων, ὀργῇ χρώμενοι τοῖς πολεμίσις ἐπέκειντο, τοῦ θυμοῦ σφᾶς παρὰ δύναμιν 7.24.13 ἐς τὴν εὐτολμίαν ὀρμῶντος. οἱ τε Ῥωμαῖοι παρὰ δόξαν ἀντείχοντο, τοῦ κινδύνου, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐς τὴν 7.24.14 εὐψυχίαν ἐνάγοντος. γέγονεν οὖν φόνος τῶν βαρβάρων ἅτε ἀφ' ὑψηλοῦ βαλλομένων πολὺς, κόπῳ τε πολλῷ καὶ ταλαιπωρίᾳ ἐκάτεροι εἶχοντο καὶ ἡ μάχη πρῶτ' 7.24.15 ἀρξαμένη ἐτελεύτα ἐς νύκτα. ἔπειτα οἱ μὲν βάρβαροι ἐν τοῖς στρατοπέδοις γενόμενοι ἐνυκτέρευσαν, τῶν ἐν σφίσι τραυματιῶν ἐπιμελούμενοι, Ῥωμαίων δὲ οἱ μὲν ἄλλοι ἐν τῷ περιβόλῳ φυλακὴν εἶχον, οἱ δὲ ἀνδρίας πέρι μάλιστα πάντων εὖ ἤκοντες ἐν περιτροπῇ τὰς τῶν πυλῶν χώρας ἐφύλασσαν, τριβόλους ἔμπροσθεν πολλοὺς θέμενοι, ὅπως μὴ ἐξ ἐπιδρομῆς οἱ πολέμιοι 7.24.16 ἐπὶ σφᾶς ἴωσιν. οἱ δὲ τρίβολοι τοιοῖδε εἰσὶ. σκολόπων τεττάρων ἰσομήκων μάλιστα τὰ ὀπισθε πρὸς ἄλληλα ἐναρμωσάμενοι τριγώνου σχῆμα τὰς αὐτῶν εὐθείας πανταχόθεν ἐργάζονται, καὶ αὐτοὺς ἐς τὴν γῆν ὅπου 7.24.17 παρατύχη ρίπτουσι. ταύτη τε τῶν σκολόπων οἱ μὲν τρεῖς ἐς τὸ ἔδαφος ἰσχυρότατα ἐστήκασιν πάντες, ὁ δὲ λειπόμενος ἀνέχων μόνος ἐμπόδιον ἀνδράσι τε καὶ 7.24.18 ἵπποις ἐς αἰεὶ γίνεταί. ὁσάκις δὲ τις τοῦτον δὴ κυλίνδει τὸν τρίβολον, ὁ μὲν τέως ἐκ τῶν σκολόπων τὴν τοῦ ἀέρος ὄρθιον κληρωσάμενος χώραν ἐς τὸ ἔδαφος ἔστηκεν, ἄλλος δὲ ἀντ' αὐτοῦ γιγνόμενος ἄνω τοῖς ἐπιέναι βουλομένοις ἐμπόδιόν ἐστιν. οἱ μὲν τρίβολοι τοιοῖδε εἰσὶν. ἐκάτεροι δὲ οὕτω μετὰ τὴν μάχην ἠύλισαντο. 7.24.19 Τῇ

δὲ ὑστεραία Τουτίλας αὐθις παντὶ τῷ στρατῷ τειχομαχεῖν ἔγνω, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ἠμύνοντο. καθυπέρτεροί τε τῇ ξυμβολῇ γεγενημένοι 7.24.20 ἐπεξελθεῖν τοῖς πολεμίοις ἐθάρσησαν. καὶ τῶν βαρβάρων ὑποχωρούντων διώκοντες τῶν Ῥωμαίων τινὲς πόρρω που τοῦ περιβόλου ἐγένοντο. οὓς δὴ κυκλώσεσθαι οἱ βάρβαροι ἔμελλον, ὡς μὴ ἀναστρέφειν ἐς τὴν πόλιν δυνατοὶ εἶεν. ἀλλὰ Βελισάριος (κατενόησε γὰρ τὰ ποιούμενα) τῶν ἀμφ' αὐτὸν πολλοὺς ἐνταῦθα στείλας 7.24.21 διασώσασθαι τοὺς ἄνδρας ἴσχυσεν. οὕτω τε ἀποκρουσθέντες οἱ βάρβαροι ἀνεχώρησαν, πολλοὺς μὲν ἀποβεβληκότες τῶν ἐν σφίσι μαχίμων, πλείστους δὲ τραυ7.24.22 ματίας ἐς τὸ στρατόπεδον ἐπαγόμενοι. ἐνταῦθά τε ἡσυχῇ ἔμενον, τὰ τε τραύματα θεραπεύοντες καὶ τῶν ὄπλων ἐπιμελούμενοι (πολλὰ γὰρ σφίσι διέφθαρτο ἤδη) καὶ τὰ ἄλλα ἐν παρασκευῇ πάσῃ ποιούμενοι. ἡμέραις δὲ πολλαῖς ὕστερον ἐπὶ τὸν περίβολον ὡς 7.24.23 τειχομαχήσοντες ἦσαν. Ῥωμαῖοι δὲ σφίσιν ὑπαντίασαντες ἐς χεῖρας ἦλθον. τύχη τέ τινα ὁ τὸ Τουτίλα σημεῖον φέρων καιρίαν πληγὴς αὐτὸς τε ἐκ τοῦ ἵππου 7.24.24 ἐκπίπτει καὶ τὸ σημεῖον ἐς τὴν γῆν ἔρριψε. καὶ Ῥωμαίων μὲν ὅσοι ἐς τὰ πρῶτα ἐμάχοντο, ὥρμησαν ὥστε τὸ σημεῖον καὶ τὸν νεκρὸν ἀρπασόμενοι. φθάσαντες δὲ τῶν βαρβάρων οἱ εὐτολμότατοι τό τε σημεῖον ἀρπάζουσι καὶ τοῦ νεκροῦ χεῖρα τὴν λαιὰν ἀποτεμόντες 7.24.25 ξὺν αὐτοῖς ἔλαβον. ψέλλιον γὰρ χρυσοῦν ἐπὶ ταύτης ὁ πεπτωκὼς φορῶν ἔτυχε λόγου ἄξιον, ὥπερ ἐναβρύνεσθαι τοὺς ἐναντίους ἤκιστα ἤθελον, φεύγοντες δὲ 7.24.26 λονότι τὴν ἀπὸ τοῦ ἔργου αἰσχύνῃ. καὶ ὁ μὲν τῶν βαρβάρων στρατὸς ἐς ὑπαγωγὴν ἐτράποντο οὐδενὶ κόσμῳ, Ῥωμαῖοι δὲ τὸ μὲν ἄλλο τοῦ νεκροῦ σῶμα ἐσκύλευσαν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐπὶ πλεῖστον διώκοντες πολλοὺς ἔκτειναν, ἐς τε τὴν πόλιν κακῶν παντάπασιν ἀπαθεῖς ἦλθον. 7.24.27 Τότε δὲ ὅσοι ἐν Γότθοις λόγιμοι ἦσαν Τουτίλα προσελθόντες ἐλοιδοροῦντό τε καὶ ἀνέδην αὐτῷ τὴν ἀβουλίαν ὠνειδίζον, ὅτι δὴ Ῥώμην ἐλὼν οὔτε ζύμπασαν ἐς ἔδαφος καθεῖλεν, ὅπως μηκέτι τοῖς πολεμίοις καταληπτὴ εἴη, οὔτε αὐτὸς ἔσχεν, ἀλλ' ὅπερ πόνῳ τε καὶ χρόνῳ πολλῷ αὐτοῖς ἐργασθὲν ἔτυχε, τοῦτο λόγῳ 7.24.28 αὐτὸς οὐδενὶ διαφθείρειεν. οὕτω τοῖς ἀνθρώποις ἐμπέφυκε πρὸς τῶν πραγμάτων τὰς ἀποβάσεις ἀεὶ τὴν γνώμην ῥυθμίζειν καὶ τὴν διάνοιαν τῷ τῆς τύχης ρεύματι προσχωρεῖν, ἀγχιτρόφους τε ἀπ' αὐτοῦ τὰς 7.24.29 μεταστάσεις ποιεῖσθαι τῆς δόξης. διὸ δὴ καὶ Γότθοι εὐημεροῦντα μὲν τοῖς ἐγχειρήμασι Τουτίλαν ἐτεθήπεσαν ἴσα θεῷ, ἅμαχόν τινα καὶ ἀήττητον ἀποκαλοῦντες, ἠνίκα πόλεων τῶν ἀλισκομένων ἐκ μοίρας τινὸς τὰ τεῖχη διαφθείρειν εἶα, σφαλέντι δὲ, ὡς περ ἐρρήθη, λοιδορεῖσθαι οὐκ ἀπηξίου τῶν ἔναγχος σφίσιν ἀμφ' αὐτὸν εἰρημένων ἀμνημονοῦντες, ἀπ' ἐναντίας τε αὐτῶν 7.24.30 οὐδεμιᾶ ὀκνήσει ἰόντες. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα οὐχ οἷόν τε ἐστὶ μὴ οὐχὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐς ἀεὶ ἀμαρτὰ 7.24.31 νεσθαι, ἐπεὶ καὶ φύσει γίνεσθαι εἴωθε. Τουτίλας δὲ καὶ οἱ βάρβαροι λύσαντες τὴν προσεδρείαν ἐς Τίβουριν πόλιν ἀφίκοντο, πάσας σχεδὸν τι τὰς τοῦ Τιβέριδος γεφύρας διελόντες, ὅπως μὴ Ῥωμαῖοι 7.24.32 εὐπετῶς σφίσιν ἐπιέναι οἰοί τε ᾧσι. γέφυραν μέντοι μίαν, ἡ Μολιβίου ἐπώνυμός ἐστι, διαφθεῖραι οὐδαμῇ ἴσχυσαν, ἐπεὶ ἄγχιστα τῆς πόλεως ἐτύγχανεν οὔσα. τό τε ἐν Τιβούρει φρούριον ἀνοικοδομήσασθαι 7.24.33 σθένει παντὶ ἔγνωσαν· καθελόντες γὰρ αὐτὸ πρότερον ἔτυχον· τὰ τε χρήματα ἐνταῦθα καταθέμενοι ἅπαντα 7.24.34 ἡσυχῇ ἔμενον. καὶ Βελισάριος ἀδεέστερον ἤδη τὰς πύλας τοῦ Ῥώμης περιβόλου πανταχόθι ἐφαρμοσάμενος σιδήρῳ τε αὐτὰς περιβαλὼν αὐθις βασιλεῖ τὰς κλεῖς ἔπεμψε. καὶ ὁ χειμὼν ἔληγε, καὶ τὸ δωδέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψεν. 7.25.1 Ἐτύγχανε δὲ πολλῷ πρότερον στρατεύμα ἐπὶ Περυσίαν ὁ Τουτίλας στείλας, οἵπερ ἀμφὶ τὸν τῆς πόλεως περίβολον ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἐπολιόρκουν 7.25.2 ἐς τὸ ἀκριβὲς τοὺς ταύτη Ῥωμαίους. καὶ ἐπεὶ τῶν ἐπιτηδείων αὐτοὺς σπανίζοντας ἦσθοντο ἤδη, πέμψαντες παρὰ Τουτίλαν ἐδέοντο παντὶ τῷ στρατῷ ἐνταῦθα ἰέναι, ῥᾶον ἢ οὕτω καὶ ἀπονώτερον ἐξελεῖν

Περὺ7.25.3 σίαν τε καὶ τοὺς ἐνταῦθα Ῥωμαίους οἰόμενοι. Τουτίλας δὲ οὐ λίαν ἐς τὰ ἐπαγγελλόμενα προθυμουμένους τοὺς βαρβάρους ὄρων παραίνεσίν τινα ποιῆσθαι 7.25.4 ἐς αὐτοὺς ἤθελε. διὸ δὴ ξυγκαλέσας ἅπαντας ἔλεξε τοιάδε «Ὅρων ὑμᾶς, ἄνδρες ξυστρατιῶται, ἐμὲ μὲν οὐκ «ὀρθῶς δι' ὀργῆς ἔχοντας, ἀγανακτοῦντας δὲ πρὸς τὸ «τῆς τύχης ξυμπεπτωκὸς ἐναντίωμα, ξυναγαγεῖν τανῦν «ἔγνωκα, ὅπως ὑμῶν δόξαν ὡς ἥκιστα ὀρθὴν ἀφελὼν «ἀντικαθιστάναι τὴν γνώμην ἐπὶ τὰ βελτίω δυνήσωμαι, «καὶ μήτε ἀχαριστεῖν οὐδὲν ὑμῖν προσῆκον ἐς ἐμὲ «δόξητε μήτε ἀγνωμοσύνη εἰς τὸ θεῖον ὑπὸ ἀβελτερίας 7.25.5 «χρῆσθαι. τὰ γὰρ ἀνθρώπεια καὶ σφάλλεσθαι ποτε «πέφυκεν, ὅστις τε ἄνθρωπος ὢν εἶτα δυσχερῶς ἔχων «ἐς τὰ προσπίπτοντα φαίνεται, αὐτὸς μὲν ἀμαθίας, ὡς «τὸ εἰκὸς, ἀποίσεται δόξαν, οὐδὲν δὲ ὑπεκστήσεται 7.25.6 «τὴν ἀπὸ τῆς τύχης ἀνάγκην. βούλομαι δὲ τῶν πρό»τερον πεπραγμένων ὑμᾶς ὑπομῆσαι, οὐχ ὅσον ἔνεκα «τοῦ τὰς αἰτίας τῶν ξυμβεβηκότων ἐκλύσασθαι, ἀλλὰ «καὶ τοῦ δικαιότερον ἂν ταύτας ὑμῖν προσῆκειν ἐν7.25.7 «δεικνυσθαι. Οὐίττιγίς γὰρ τὸ ἐξ ἀρχῆς καθιστάμενος «ἐς πόλεμον τόνδε Φανοῦ μὲν καὶ Πισαύρου τῶν «ἐπιθαλασσίων πόλεων τὰ τεῖχη καθεῖλε, Ῥώμην δὲ «καὶ τὰς ἄλλας Ἰταλίας πόλεις ἀπάσας ἀφῆκεν οὐδ' 7.25.8 «ὀτιοῦν λυμηνάμενος. ἐκ μὲν οὖν Φανοῦ καὶ Πισαύ»ρου φλαῦρον οὐδὲν Γότθοις ξυμβέβηκεν, ἐκ δὲ τοῦ «Ῥώμης περιβόλου καὶ τῶν ἄλλων ὄχυρωμάτων ταύτη, «ἤπερ ὑμεῖς ἴστε, Γότθοις καὶ Οὐίττιγίδι ἐκεχωρήκει 7.25.9 «τὰ πράγματα. ἐγὼ τοίνυν ἐπειδὴ διδόντων ὑμῶν «τὴν ἀρχὴν ἔλαβον, ἐλογισάμην τῶν ἔργων τοῖς ἀμεί»νοσι δόξασιν εἶναι μᾶλλον ἔπεσθαι ἢ ἐκ τῶν λυμη7.25.10 «ναμένων τοῖς πράγμασι διδόναι βλάβος. φύσει μὲν «γὰρ ἄνθρωποι οὐδὲν τι μέγα διαφέρειν ἀλλήλων δο»κοῦσιν, ἢ δὲ πεῖρά τισι γινομένη διδάσκαλος κρεῖσσω «τὸν ἐκμαθόντα τῶν οὐ τετυχηκότων τῆς διδασκαλίας 7.25.11 «τῷ παντὶ τίθησιν. ἐπειδὴ τοίνυν Βενεβεντὸν εἶλο»μεν τὰ τεῖχη καθελόντες, τῶν ἄλλων εὐθὺς ἐκρατοῦ»μεν, ὧνπερ ὁμοίως τοὺς περιβόλους καθελεῖν ἔγνωμεν, «ὅπως μὴ ἐξ ἐχυροῦ τινος ὀρμώμενος ὁ τῶν πολεμίων «στρατὸς σοφίζεσθαι τὸν πόλεμον δυνατὸς εἴη, ἀλλ' «ἐκ τοῦ εὐθέος ἀναγκάζεται ἡμῖν ἐς πεδίον κατιῶν ἐς 7.25.12 «χεῖρας ἰέναι. καὶ οἱ μὲν ἔφευγον, ἐγὼ δὲ καθαιρεῖν 7.25.13 «τῶν πόλεων τὰς ἀλισκομένας ἐκέλευον. ὑμεῖς δὲ «τὴν εὐβουλίαν θαυμάζοντες ὑπουργεῖτε τῇ γνώμῃ «ταύτη, τὸ ἔργον, ὡς τὸ εἰκὸς, οἰκειούμενοι. ὁ γὰρ «ἐπαινέσας τὸν δράσαντα οὐδὲν τι ἤσσον τῶν πε7.25.14 «πραγμένων αὐτουργὸς γίνεται. νῦν δὲ μεταβέβλησθε, «ὦ φίλτατοι Γότθοι, ἐπειδὴ ξυνέβη Βελισάριον κρεῖσσον «λόγου θράσος ἐλόμενον τῶν ἐγκεχειρημένων αὐτῷ «παρὰ δόξαν κρατεῖν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ καταπεπλήχθαι 7.25.15 «τὸν ἄνθρωπον ἄτε ἀνδρεῖον ὑμῖν ξυμβαίνει. ῥᾶον «γὰρ οἱ θρασεῖς εὐτολμοὶ κέκληνται ἢ οἱ προμηθεῖς «ἀσφαλεῖς. ὁ μὲν γὰρ παρὰ τὰ καθεστῶτα τολμήσας «ἐννοία τοῦ δοκοῦντος δραστηρίου τετίμηται, ὁ δὲ «προμηθεῖ γνώμῃ ἀποκνήσας τὸν κίνδυνον ἀποτυχῶν «τε τὴν αἰτίαν ἐπισπᾶται τῶν ξυμπιπτόντων καὶ πράξας «κατὰ νοῦν οὐδὲν αὐτὸς τοῖς γε ἀμαθέσιν ἐργάσασθαι 7.25.16 «δοκεῖ. χωρὶς δὲ τούτων οὐκ ἐκλογίζεσθε ὅτι ἐμοὶ «χαλεπαίνετε, δι' ὧν ὑμῖν ἀγανακτεῖν ξυμβαίνει τανῦν. «ἢ Βελισάριον εὐδοκιμηκέναι καθ' ὑμῶν οἴεσθε, οἵπερ «δορυάλωτοι ὄντες καὶ δραπέται γεγεννημένοι ὑπ' ἐμοί «τε στρατηγοῦντι ὄπλα ἀντάραντες ὑπερβαλέσθαι πολ7.25.17 «λάκις αὐτὸν τῷ πολέμῳ δεδύνησθε; καίτοι εἰ μὲν «ἐμῇ ἀρετῇ ἐκεῖνα ὑμᾶς εἰργάσθαι ξυνέβη, ταύτην «ὑμᾶς αἰσχυνομένους χρῆ σιωπᾶν, ἐν τοῖς πταίσμασι «δὴ τῶν ἀνθρώπων ἐνθυμουμένους ὡς οὐδὲν πέφυκεν «ἐφ' ἑαυτοῦ μένειν· εἰ δὲ τις ὑμῖν τύχη ἐκεῖνο τὸ «κράτος ἐβράβευσε, σέβειν μᾶλλον ἢ δυσκόλως πρὸς «αὐτὴν ἔχειν ὑμῖν ξυνοίσει, ὡς μὴ προσκεκρουκότες 7.25.18 «τὴν εὐγνωμοσύνην μεταμαθεῖν βιάζησθε. καίτοι πῶς «οὐκ ἂν ἀπὸ τοῦ σώφρονος τρόπου φανείη τοὺς πολλὰ «τε καὶ μεγάλα περιβεβλημένους εὐτυχήματα οὐ πολλῶ «ἔμπροσθεν ἐν βραχεῖ τε τανῦν πταίσαντας οὕτω δε»δουλώσθαι τὸ φρόνημα; οὐ γὰρ ἄλλο οὐδὲν τὸ τοι»οὔτὸν ἐστίν

ἢ ἀπαξιοῦν τε καὶ ἀπαρνεῖσθαι ἀνθρώ7.25.19 «πους εἶναι. τὸ γὰρ ἐν οὐδενὶ σφάλλεσθαι χρόνῳ «θεοῦ ἂν ἴδιον γένοιτο. τούτων τοίνυν φημὶ χρῆναι «ἀφεμένους ὑμᾶς προθυμίᾳ τῇ πάσῃ ὁμόσε τοῖς ἐν «Περυσίᾳ πολεμίοις ἰέναι. ἦν γὰρ ἐκείνους ἐξελεῖν «δυνήσησθε, αὐθις ὑμῖν τὰ τῆς τύχης ἐν καλῷ κεί7.25.20 «σεται. τὸ μὲν γὰρ ζυμπεσὸν οὐδ' ἂν ὁ πᾶς αἰὼν «ἀποίητον τίθεσθαι δύναίτο, εὐτυχημάτων δὲ ἄλλων «ἐπιγινομένων τοῖς ἐπταικόσι λελωφηκέναι ζυμβαίνει «τὴν τῶν κακῶν μνήμην. ἔσται δὲ ὑμῖν ἡ Περυσίας 7.25.21 «ἐπικράτησις οὐδενὶ πόνῳ. Κυπριανὸς γὰρ ὃς τῶν «ἐνταῦθα Ῥωμαίων ἦρχε, τύχη τε καὶ βουλαῖς ἡμε»τέραις ἐκποδῶν γέγονε, πλήθος δὲ ἄναρχον ἄλλως τε «καὶ τῶν ἀναγκαίων ὑποσπανίζον ἀνδραγαθίζεσθαι 7.25.22 «ἥκιστα πέφυκεν. οὐ μὴν οὐδὲ ὀπισθὲν τις ἐς ἡμᾶς «κακουργήσει· τὰς τε γὰρ τοῦ ποταμοῦ γεφύρας τοῦ»του ἔνεκα καθελεῖν ἔγνωκα, ὡς μὴ τι πάθοιμεν ἐξ «ἐπιδρομῆς ἀπροσδόκητον, καὶ ὑπόπτους ζυμβαίνει Βε»λισάριόν τε καὶ Ἰωάννην ἀλλήλοις εἶναι, ὅπερ διὰ 7.25.23 «τῶν πεπραγμένων ὄρᾶν πάρεστι. γινώμαι γὰρ ἀλλή»λαις μαχόμεναι διὰ τῶν ἔργων ἐλέγχονται. οὐκοῦν «οὐδέ πη ἀλλήλοις ἐπιμίγνυσθαι ἐς τὸδε τοῦ χρόνου «δεδύνηνται. ἀναχαιτίζει γὰρ ἑκάτερον ἢ ἐς ἀλλήλους «ἀμφοῖν ὑποψία. οἷς δ' ἂν αὐτὴ ἐγγένηται, φθόνον 7.25.24 «τε καὶ ἔχθος ἐπάναγκες ζυνοικίζεσθαι. ὦν δὴ με»ταξὺ ἐπιπεσόντων γενέσθαι τι τῶν δεόντων ἀδύνατον.» τοσαῦτα ὁ Τουτίλας εἰπὼν ἐπὶ Περυσίαν ἐξῆγε τὸ στράτευμα, ἐνταῦθ' αὖτε ἀφικόμενοι ἄγχιστα τοῦ περιβόλου ἐστρατοπεδεύσαντο καὶ ἐγκαθεζόμενοι ἐς πολιορκίαν καθίσταντο. 7.26.1 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐγένετο τῆδε, ἐν τούτῳ Ἰωάννη Ἀχεροντίδα τὸ φρούριον πολιορκοῦντι, ἐπεὶ οὐδὲν προὔχῳρει, ἔννοιά τις καὶ τόλμα γέγονεν, ἢ Ῥωμαίων μὲν τὴν βουλήν διασώσασθαι, αὐτῷ δὲ κλέος περιβαλέσθαι μέγα τε καὶ ὑπερφυῆς ἐς ἀνθρώπους 7.26.2 ἅπαντας ἴσχυσε. Τουτίλαν γὰρ καὶ τὸν Γόθων στρατὸν τειχομαχεῖν ἀκούσας ἀμφὶ τὸν Ῥώμης περίβολον, τῶν ἰπέων τοὺς δοκιμωτάτους ἀπολεξάμενος, τῶν πάντων οὐδενὶ προρρηθὲν, ἐς Καμπανοὺς, οὔτε νύκτα ἀνιείς οὔτε ἡμέραν, ἦει (ἐνταῦθα γὰρ αὐτοὺς ἀπολιπὼν Τουτίλας ἔτυχεν), ὅπως ἐπιπεσὼν ἀπροσδόκητος ἀναρπάσαι τε καὶ διασώσασθαι τοὺς ἀπὸ τῆς συγκλήτου βουλῆς οἷός τε εἶη ἅτε τῶν ἐνταῦθα χωρίων ἀτει7.26.3 χίστων παντάπασι δόντων. ζυνηνέχθη δὲ ὑπὸ τὸν χρόνον τοῦτον Τουτίλαν δείσαντα, ὅπερ ἐγένετο, μὴ τις τῶν πολεμίων ἐς τοὺς αἰχμαλώτους κακουργήσων 7.26.4 ἴοι, στράτευμα ἐπὶ Καμπανίας ἰπέων στείλαι. οἱ δὲ ἐπεὶ ἐν Μεντούρῃ πόλει ἐγένοντο, ἄμεινον σφίσι ἐδοξεν εἶναι τοὺς μὲν πλείστους ἐνταῦθα ἡσυχῇ μένειν τῶν τε ἵπων ἐπιμελεῖσθαι (κόπῳ γὰρ πολλῷ ἐν ταύτῃ τῇ πορείᾳ σφίσι ὁμιλῆσαι ζυνέβη), στείλαι δὲ τινὰς τὰ ἐν Καπύῃ τε κατασκευασμένους καὶ τοῖς ταύτῃ χωρίοις. χώραν δὲ ζυμβαίνει εἶναι τὴν μεταξὺ οὐ πλέον ἢ σταδίου 7.26.5 τριακοσίου. τετρακοσίου οὖν, οὔσπερ δὴ ἵπποις τε καὶ σώμασι ἀκραιφνέσι χρῆσθαι ζυνέτυχε, ἐπὶ κατα7.26.6 σκοπῇ ἔπεμψαν. τύχη τέ τι ζυνηνέχθη ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον τὸν τε ζυν τῷ Ἰωάννη στρατὸν καὶ τούτους δὲ τοὺς τετρακοσίους βαρβάρους ἐν Καπύῃ γενέσθαι, οὐδετέρους τι πρότερον τῶν 7.26.7 ἐναντίων πέρι ἀκούσαντας. καὶ μάχη μὲν ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἰσχυρὰ γίνεται· ἅμα γὰρ τῇ ὄψει ἐς χεῖρας ἦλθον· νικῶσι δὲ κατὰ κράτος Ῥωμαῖοι καὶ τοὺς 7.26.8 πλείστους τῶν πολεμίων εὐθὺς ἔκτειναν. ὀλίγοι τε τῶν βαρβάρων τινὲς φυγεῖν ἴσχυσαν, καὶ δρόμῳ ἐχόμενοι ἐς Μεντοῦρναν ἀφίκοντο. οὔσπερ ἐπεὶ οἱ ἄλλοι εἶδον τοὺς μὲν αἵματι περιρρομένους, τοὺς δὲ καὶ τὰ βέλη ἐν τοῖς σώμασι ἔτι φέροντας, ἄλλους δὲ οὔτε τι φθεγγομένους οὔτε τι ἀπαγγέλλοντας τῶν ζυμπεσόντων, ἀλλ' ἔτι τῆς ὑπαγωγῆς ἐχομένους καὶ τὸ ἐν σφίσι αὐτοῖς δέος ἐνδεικνύοντας, αὐτίκα ἐς τοὺς 7.26.9 ἵππους ἀναθορόντες ζυν αὐτοῖς ἔφευγον. καὶ παρὰ Τουτίλαν ἐλθόντες πλήθος ἀμύθητον εἶναι τῶν πολεμίων ἐσήγγελλον, ταύτῃ δηλονότι τὴν ἐκ τῆς φυγῆς 7.26.10 αἰσχύνῃν ἰώμενοι. ἐτύγχανον δὲ στρατιῶται Ῥωμαῖοι οὐχ ἦσσαν ἢ ἐβδομήκοντα τῶν εἰς Γόθους ἠὲ τομοληκόντων τὸ πρότερον ἐς

τὰ ἐπὶ Καμπανίας χωρία ἰόντες, 7.26.11 οἵπερ Ἰωάννη προσχωρεῖν ἔγνωσαν. Ἰωάννης δὲ ἄν7.26.11 δρας μὲν τῶν ἐκ βουλῆς ὀλίγους τινὰς ἐνταῦθα εὔρε, 7.26.12 γυναῖκας δὲ σχεδόν τι ἀπάσας. Ῥώμης γὰρ ἀλικομένης πολλοὶ μὲν ἄνδρες φεύγουσι τοῖς στρατιώταις ἐπισπόμενοι ἐς τὸν Πόρτον ἀφίκοντο, ταῖς δὲ γυναίξιν 7.26.13 πάσαις ἀλῶναι ξυνέβη. Κλημεντίνος μέντοι, πατρίκιος ἀνὴρ, καταφυγὼν ἕς τινα τῶν ἐκείνη νεῶν, τῷ Ῥωμαίων στρατῷ ἔπεσθαι οὐδαμῆ ἠθέλεν, ἐπεὶ φρούριον, ὃ Νεαπόλεως ἄγχιστά ἐστι, Τουτίλα τε καὶ Γότθοις ἐνδοὺς πρότερον τὴν βασιλέως, ὡς τὸ εἰκὸς, ὀργὴν ἐδεδίει, Ὀρέστης τε, ὁ Ῥωμαίων γεγονὼς ὑπατος, ἄγχιστα μὲν πη ἐτύγχανεν ὦν, ἵππων δὲ ἀπορία ὡς 7.26.14 ἤκιστα ἐθέλων αὐτοῦ ἔμενε. τοὺς μὲν οὖν ἐκ τῆς συγκλήτου βουλῆς ζῦν τοῖς προσκεχωρηκόσιν ἐβδομήκοντα στρατιώταις ἐς Σικελίαν εὐθὺς ἔστειλεν ὁ Ἰωάννης. 7.26.15 Τουτίλας δὲ ταῦτα ἀκούσας ἐν πένθει ἐποιεῖτο μεγάλῳ καὶ τίσασθαι Ἰωάννην τοῦ ἔργου τούτου ἠπειγέτο. διὸ δὴ ζῦν τῷ πλείονι τοῦ στρατοῦ ἐπ' αὐτὸν ἤλαυνε, τῶν οἱ ἐπομένων μοῖράν τινα φρουρᾶς ἕνεκα 7.26.16 ἐνταῦθα ἀπολιπών. ἐτύγχανε δὲ Ἰωάννης ζῦν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν, χιλίοις οὖσιν, ἐν Λευκανοῖς στρατόπεδον ποιησάμενος κατασκόπους τε πρότερον πέμψας, οἱ δὴ ἀπάσας διερευνώμενοι τὰς ὁδοὺς ἐφύλασσον μὴ πολε7.26.17 μίων στρατὸς κακουργήσων ἐπ' αὐτοὺς ἴη. ἐν νῶ τε τὸ τοιοῦτον Τουτίλας ἔχων, ὅτι δὴ οὐχ οἷόν τε ἐστὶ κατασκόπων χωρὶς τοὺς ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην ἐν τῷ στρατοπέδῳ καθῆσθαι, τὰς συνειθισμένας ὁδοὺς ἐκλιπὼν διὰ τῶν ὁρῶν, ἅπερ ἐνταῦθα πολλὰ κρημνώδη τε καὶ ὑψηλὰ λίαν ἀνέχει, ἐπ' αὐτοὺς ἤλαυνεν, ὅπερ οὐκ ἂν τις ὑποτοπάζειν ἔσχεν, ἐπεὶ καὶ ἄβατα τὰ ὄρη 7.26.18 ταῦτα νομίζεται εἶναι. οἱ μέντοι ἐπὶ ταύτῃ δὴ τῇ κατασκοπῇ πρὸς τοῦ Ἰωάννου σταλέντες αἰσθόμενοι μὲν πολεμίων στρατὸν ἀμφὶ τὰ ἐκείνη χωρία γενέσθαι, οὐδὲν δὲ τούτου δὴ ἕνεκα σαφὲς πεπυσμένοι, ἀλλ', ὅπερ ἐγένετο, δείσαντες ἤλαυνον καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὸ 7.26.19 Ῥωμαίων στρατόπεδον. καὶ ζυνηνέχθη ὁμοῦ τοῖς βαρβάρους ἐνταῦθα γενέσθαι νύκτωρ. ὀργῇ δὲ πολλῇ καὶ οὐ προμηθεῖ γνώμῃ ὁ Τουτίλας ἤδη ἐχόμενος τῆς ἐκ 7.26.20 τοῦ θυμοῦ ἀβελτερίας ἀπώνατο. στρατεύμα γὰρ δεκαπλάσιον ἢ τὸ τῶν ἐναντίων ἦν ζῦν αὐτῷ ἔχων εὐδελόν τε ὄν ὅτι δὴ στρατῷ κρείσσονι ζύμφορόν ἐστιν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς διαμάχεσθαι, δέον τε μᾶλλον αὐτὸν ὄρθρου τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἰέναι, ὡς μὴ ἐν σκότῳ διαλαθεῖν δυνατοὶ εἶεν, τοῦτο μὲν ὡς ἤκιστα ἐφυλάξατο· ἢ γὰρ ἅπαντας σαγηνεύσας εὐθὺς τοὺς ἐναντίους εἶλεν· ἀλλὰ τῷ θυμῷ χαριζόμενος ἄωρι τῶν νυ7.26.21 κτῶν ἐπέστη τῷ τῶν πολεμίων στρατῷ. καὶ αὐτῶν οὐδεὶς μὲν τὸ παράπαν ἐς ἀλκὴν εἶδεν, ἐπεὶ καὶ οἱ πλείστοι ἔτι ἐκάθειδον, οὐ μέντοι ἀνελεῖν πολλοὺς δεδύνηνται Γότθοι, ἀλλὰ ἀναστάντες οἱ πλείστοι ἄτε 7.26.22 ἐν σκότῳ διαλαθεῖν ἴσχυσαν. ἔξω δὲ τοῦ στρατοπέδου γενόμενοι ἐς τὰ ὄρη, ἅπερ ἄγχιστά πη πολλὰ ἀνέχει, 7.26.23 ἀναδραμόντες ἐσώθησαν. ἐν οἷς Ἰωάννης τε αὐτὸς ἦν καὶ Ἄρουφος ὁ τῶν Ἐρούλων ἡγούμενος. ἀπέθανον 7.26.24 δὲ Ῥωμαῖοι ἐς ἑκατὸν μάλιστα. ἦν δὲ τις ζῦν τῷ Ἰωάννη Γιλάκιος ὄνομα, Ἀρμένιος γένος, ὀλίγων τινῶν Ἀρμενίων ἄρχων. οὗτος ὁ Γιλάκιος οὔτε ἐλληνίζειν ἠπίστατο οὔτε Λατίνην ἢ Γοτθικὴν ἢ ἄλλην τινὰ ἢ 7.26.25 Ἀρμενίαν μόνην ἀφεῖναι φωνήν. τούτῳ δὴ Γότθοι ἐντυχόντες τινὲς ἐπυθάνοντο ὅστις ποτὲ εἶη. κτεῖναι γὰρ τὸν παραπίπτοντα οὐδαμῆ ἠθελον, ὡς μὴ ἀλλήλους διαφθεῖρειν ἐν νυκτομαχίᾳ, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀναγκά7.26.26 ζοιντο. ὁ δὲ αὐτοῖς ἄλλο οὐδὲν ἀποκρίνασθαι ἴσχυσε πλὴν γε δὴ ὅτι Γιλάκιος στρατηγὸς εἶη. τὸ γὰρ ἀξίωμα, ὃ δὴ πρὸς βασιλέως λαβῶν ἔτυχε, πολλάκις ἀκούσας ἐκμαθεῖν 7.26.27 ἴσχυσε. ταύτῃ τοίνυν οἱ βάρβαροι αἰσθόμενοι ὅτι δὴ πολέμιος εἶη, ἐν μὲν τῷ παρόντι ἐζώγρησαν, οὐ πολλῶ 7.26.28 δὲ ὕστερον τὸν ἄνθρωπον διεχρήσαντο. Ἰωάννης μὲν οὖν καὶ Ἄρουφος ζῦν τοῖς ἐπομένοις ἔφευγόν τε πάσῃ δυνάμει καὶ ἐς τὸν Δρυοῦντα δρόμῳ ἀφίκοντο, Γότθοι δὲ τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον ληϊσάμενοι ἀπεχώρησαν. 7.27.1 Τὰ μὲν οὖν ἐν Ἰταλιώταις στρατόπεδα τῆδε ἐφέρετο. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς

στράτευμα πέμπειν ἄλλο ἐπὶ Γότθους καὶ Τουτίλαν ἔγνω, γράμμασι τοῖς Βελισαρίου ἡγμένος, ἐπεὶ αὐτὸν ἐς τοῦτο ἐνήγη, τὰ 7.27.2 παρόντα σφίσι πολλάκις σημήνας. πρῶτα μὲν οὖν Πακούριον τε τὸν Περανίου καὶ Σέργιον τὸν Σολόμωνος ἀδελφιδοῦν ζῦν ὀλίγοις τισὶν ἔπεμψεν. οἱ δὲ εἰς Ἰταλίαν ἀφικόμενοι τῷ ἄλλῳ στρατῷ αὐτίκα ζυνέ7.27.3 μιζαν. μετὰ δὲ Βῆρόν τε ζῦν Ἐρούλοις τριακοσίοις καὶ Οὐαράζην Ἀρμένιον γένος ζῦν ὀκτακοσίοις Ἀρμενίοιστέλλει, Βαλεριανόν τε τὸν τῶν Ἀρμενίων στρατηγὸν ἐνθένδε ἀναστήσας ζῦν τοῖς ἐπομένοις δορυφόροις τε καὶ ὑπασπισταῖς πλέον ἢ χιλίοις οὖσιν ἐς Ἰταλίαν 7.27.4 ἐκέλευεν ἰέναι. Βῆρος οὖν πρῶτος Δρουοῦντι προσχὼν καὶ τὰς ναῦς ἐνταῦθα ἀφείς μένειν μὲν αὐτοῦ οὐδαμῆ ἤθελεν, οὗ δὴ καὶ τὸ Ἰωάννου στρατόπεδον ἦν, ἰππεύων 7.27.5 δὲ ζῦν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν πρόσθεν ἦει. ἦν γὰρ οὗτος ἀνήρ οὐ κατεσπουδασμένος, ἀλλὰ μέθης νόσῳ ἀνειμένος ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον, καὶ ἀπ' αὐτοῦ θράσει 7.27.6 ἀπερισκέπτῳ ἐς αἰεῖ εἶχετο. ἐπεὶ δὲ ἄγχιστά πη πόλεως Βρεντεσίου ἀφίκοντο, αὐτοῦ ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἔμενον. ἄπερ ὁ Τουτίλας μαθὼν «Ὁ Βῆρος δυοῖν» ἔφη «τὸ ἕτερον· ἢ δυνάμει μεγάλη χρῆται, ἢ ἀνοία πολλῇ 7.27.7 «ἔχεται. ἴωμεν τοίνυν ἐπ' αὐτὸν αὐτίκα δὴ μάλα, «ὅπως ἢ τῆς δυνάμεως ἀποπειρασώμεθα τοῦ ἀνθρώ7.27.8 «που, ἢ τῆς ἀνοίας ἐκείνος τῆς αὐτοῦ αἴσθηται.» ὁ μὲν οὖν Τουτίλας ταῦτα εἰπὼν στρατῷ πολλῷ ἐπ' αὐτὸν ἦει, Ἐρουλοι δὲ παρόντας ἤδη κατιδόντες τοὺς πολεμίους κατέφυγον ἐς ὕλην τινὰ ἐγγύς πη οὔσαν. 7.27.9 κυκλώσαντές τε αὐτοὺς οἱ πολέμιοι πλέον μὲν ἢ διακοσίοις διέφθειραν, ἔμελλον δὲ Βῆρόν τε αὐτὸν καὶ τοὺς λειπομένους ἐς τὰς ἀκάνθας κρυπτομένους χειρώσασθαι, ἀλλὰ τύχη τις αὐτοῖς ζυμβάσα διεσώσατο 7.27.10 ἐκ τοῦ παραδόξου. νῆες γὰρ, ἐν αἷς ὅ τε Οὐαράζης καὶ οἱ ζῦν αὐτῷ Ἀρμένιοι ἔπλεον, ἄφνω ἐς τὴν ἐκείνη ἀκτὴν κατῆραν. ὅπερ ἐπεὶ ὁ Τουτίλας εἶδε, πλείονα ἤπερ ἦν ὑποτοπάζων εἶναι τὸν τῶν πολεμίων στρατὸν ἄρας αὐτίκα ἐνθένδε ἀπήλαυνεν, οἱ τε ἀμφὶ τὸν Βῆρον 7.27.11 ἄσμενοι ἐς τὰς ναῦς δρόμῳ ἀφίκοντο. ὅ τε Οὐαράζης πλεῖν μὲν ἐπίπροσθεν οὐκέτι ἔγνω, ἐς δὲ τὸν Τάραντα ζῦν αὐτοῖς ἦλθεν, οὗ δὴ καὶ Ἰωάννης ὁ Βιταλιανοῦ παντὶ τῷ στρατῷ ἀφίκετο οὐ πολλῷ ὕστερον. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε ἐχώρησε. 7.27.12 Βελισαρίῳ δὲ βασιλεὺς ἔγραψεν ὅτι δὴ πολλὴν αὐτῷ στρατιὰν πέμψειεν, οἷσπερ αὐτὸν δεῖν ἐν Καλα7.27.13 βρία ζυμμιζαντα τοῖς πολεμίοις ὁμόσε ἰέναι. ἤδη δὲ καὶ Βαλεριανὸς ἄγχιστα κόλπου τοῦ Ἰονίου ἠκῶν διαπορθμεύσασθαι μὲν ᾤετο οἱ ἐν γε τῷ παρόντι ἀξύμ7.27.14 φορον εἶναι. στρατιώταις τε γὰρ καὶ ἵπποις ἐς ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ τὰ ἐπιτήδεια οὐκ ἂν ἐπαρκέσειν, ἐπεὶ ἀμφὶ 7.27.15 τροπὰς χειμερινὰς ἦν. τριακοσίοις δὲ τῶν αὐτῷ ἐπομένων Ἰωάννη πέμψας ὠμολόγησε διαχειμάσας ἅμα 7.27.16 ἦρι ἀρχομένῳ καὶ αὐτὸς ἦξειν. Βελισάριος οὖν ἐπειδὴ τὰ βασιλέως ἀνελέξατο γράμματα, ἐνακοσίοις ἀριστίνδην ἀπολεξάμενος, ἰππεῖς μὲν ἑπτακοσίοις, πεζοὺς δὲ διακοσίοις, τοὺς τε λοιποὺς ἅπαντας ἐς φυλακὴν τῆς ἐκείνη χώρας καταστησάμενος, ἄρχοντά τε αὐτοῖς Κό7.27.17 νωνα ἐπιστήσας ἐπὶ Σικελίας αὐτίκα ἔπλει. ἐνθεν τε ἀνηγάγετο, καταίρειν διανοούμενος ἐς τὸν Ταραντηνῶν λιμένα, ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὸν Σκύλαιον καλούμενον χώρον, ἐφ' οὗ δὴ τὴν Σκύλλαν οἱ ποιηταὶ γεγενῆσθαι φασιν, οὐχ ὅτι ταύτη πη τὸ θηριῶδες γύναιον, ὡσπερ ἐκεῖνοι λέγουσιν, ἦν, ἀλλ' ὅτι σκυλάκων μέγα τι χρῆμα, οὗσπερ κυνίσκους τανῦν καλοῦσιν, ἐνταῦθα τοῦ πορθμοῦ 7.27.18 ἐκ παλαιοῦ τε καὶ ἐς ἐμὲ ζυμβαίνει εἶναι. τὰ γὰρ ὀνόματα τοῖς πράγμασιν ἀρχὴν μὲν εἰκότα ἐς αἰεῖ γίνεται, ἢ δὲ φήμη αὐτὰ περιαγαγοῦσα ἐς ἄλλους ἀνθρώπους τινὰς δόξας οὐκ ὀρθὰς ἀγνοία τῶν ἀληθινῶν ἐνταῦθα 7.27.19 ποιεῖται. καὶ προῖων οὗτος ὁ χρόνος ἰσχυρὸς μὲν τις δημιουργὸς αὐτίκα τοῦ μύθου καθίσταται, μάρτυρας δὲ τῶν οὐ γεγονότων τοὺς ποιητὰς ἐξουσία τῆς τέχνης, ὡς τὸ εἶκος, ἐταιρίζεται. ταῦτά τοι ἐκ παλαιοῦ μὲν ὠνόμασαν ἐπιχώριοι Κυνὸς Κεφαλήν ἄκραν τὴν μίαν Κερκύρας τῆς νήσου, ἢ πρὸς ἀνίσχοντα ἡλιόν ἐστιν, ἄλλοι δὲ ἀπ' αὐτοῦ κυνοκεφάλους τινὰς εἶναι

βούλονται 7.27.20 τούς τῆδε ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ Λυκοκρανίτας καλοῦσι τῶν Πισιδῶν τινας, οὐχ ὅτι λύκων κεφαλὰς ἔχουσιν, ἀλλ' ὅτι Λύκου Κράνα τὸ ὄρος ἐκλήθη, ὃ ταύτη ἀνέχει. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὅπη ἐκάστῳ βουλομένῳ εἶη ταύτη δοκεῖτω τε καὶ λεγέσθω. ἐγὼ δὲ ὅθενπερ ἐξέβην ἐπάνειμι. 7.28.1 Βελισάριος μὲν οὖν εὐθὺς ἰέναι τοῦ Τάραντος ἐν σπουδῇ εἶχεν. ἔστι δὲ τις ἀκτὴ μνηοειδῆς ἐνταῦθα, οὗ δὴ τῆς ἡϊόνος ὑποχωρούσης ἢ θάλασσα ὥσπερ ἐν 7.28.2 κόλπῳ ἐπὶ πλεῖστον τῆς γῆς ἀναβαίνει. καὶ ὁ μὲν τῆς ἀκτῆς ταύτης διάπλους ἅπας ἐς χιλίους σταδίους διήκει, ἐκατέρωθι δὲ παρὰ τοῦ ρεύματος τὴν ἐκβολὴν κεῖται πολίσματα δύο· θάτερον μὲν ὁ Κρότων πρὸς δύοντά 7.28.3 πρὸς τὸν ἥλιον, ὁ Τάρας δὲ πρὸς ἀνίσχοντα. κατὰ δὲ τὸ μέσον τῆς ἡϊόνος Θουρίων ἢ πόλις οἰκεῖται. τοῦ δὲ χειμῶνος ἀντιστατοῦντος καὶ τοῦ πνεύματος σὺν πολλῷ ῥοθίῳ βιαζομένου, περαιτέρω δὲ τὰς ναῦς ἰέναι οὐδαμῇ ἐφιέντος, τῷ Κροτωνιατῶν λιμένι προσέσχε. 7.28.4 Βελισάριος οὖν, ἐπεὶ οὔτε τι ὀχύρωμα ἐνταῦθα εὔρεν οὔτε τοῖς στρατιώταις ὅθεν ἂν τὰ ἐπιτήδεια ἐσκομίζοντο εἶχεν, αὐτὸς μὲν ζὺν τε τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς πεζοῖς αὐτοῦ ἔμεινεν, ὅπως ἐνθένδε μεταπέμπεσθαί τε καὶ 7.28.5 διέπειν τὸ ζὺν τῷ Ἰωάννῃ στρατεύμα δύνηται· τοὺς δὲ ἵππεῖς ἅπαντας ἐπίπροσθεν ἐκέλευεν ἰόντας στρατοπεδεύεσθαι παρὰ τὰς τῆς χώρας εἰσόδους, Φάζαν τε τὸν Ἰβηρα καὶ Βαρβατίωνα τὸν δορυφόρον αὐτοῖς 7.28.6 ἐπιστήσας. οὕτω γὰρ αὐτοὺς ῥᾶστα ὤετο σφίσι μὲν καὶ ἵπποις τοῖς σφετέροις τὰ ἐπιτήδεια πάντα πορίζεσθαι, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν στενοχωρίᾳ, ὡς τὸ εἶκος, 7.28.7 ἀποκρούεσθαι δυνατοὺς ἔσεσθαι. τὰ γὰρ Λευκανῶν ὄρη μέχρι ἐς Βριττίους διήκοντα καὶ πρὸς ἄλληλα ἐν στενῷ ξυνιόντα δύο μόνους εἰσόδους στενὰς μάλιστα ἐνταῦθα ποιεῖται, ὧν ἀτέρα μὲν Πέτρα Αἵματος τῇ Λατίνων φωνῇ κέκληται, Λαβοῦλαν δὲ τὴν ἑτέραν 7.28.8 καλεῖν οἱ ἐπιχώριοι νενομίκασι. ἐνταῦθα μὲν παρὰ τὴν ἀκτὴν Ῥουσκιανὴ ἐστὶ τὸ Θουρίων ἐπίνειον, ὑπερθεὶν δὲ αὐτοῦ ὅσον ἀπὸ σταδίων ἐξήκοντα φρούριον ἐχυρώτατον ἐδείμαντο οἱ πάλαι Ῥωμαῖοι. ὅπερ Ἰωάννης πολλῶν πρότερον καταλαβὼν ἔτυχε φρουρὰν τε λόγου ἀξίαν ἐκεῖνη καταστησάμενος. 7.28.9 Οἱ μὲν οὖν Βελισαρίου στρατιῶται ἐνταῦθά πη ἰόντες πολεμίων στρατεύματι ἐντυγχάνουσιν, οὗσπερ ὁ Τουτίλας ἔπεμψεν, ἐφ' ᾧ ἀποπειράσονται τοῦ τῆδε 7.28.10 φρουρίου. ἐς χεῖρας δὲ αὐτοῖς αὐτίκα ἐλθόντες ἀρετῇ τε οὐδενὶ πόνῳ ἔτρεψαν, καίπερ αὐτῶν τῷ πλήθει παρὰ πολὺ ἐλασσούμενοι, καὶ πλέον ἢ διακοσίους 7.28.11 διέφθειραν. οἱ δὲ λοιποὶ φεύγοντες παρὰ Τουτίλαν τε ἀφίκοντο καὶ τὰ ξυμπεσόντα πάντα ἐσήγγελλον· οἱ τε Ῥωμαῖοι αὐτοῦ ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἔμεινον, ἅτε δὲ ἄναρχοι καὶ νενικηκότες ἀδέεστερον τῇ διαίτῃ ἐχρῶντο. 7.28.12 οὔτε γὰρ ἀγγηγερμένοι ἠσύχαζον οὔτε ἄγχιστα τῆς στενοχωρίας ἐγκαθεζόμενοι τὰς εἰσόδους ἐφύλασσον, ἀλλ' ἐς ὀλιγορίαν τραπόμενοι νύκτωρ μὲν ὡς ἀπωτάτω ἀλλήλων διεσκηνημένοι ἐκάθευδον, ἐν δὲ δὴ τῇ ἡμέρᾳ τὰ ἐπιτήδεια διερευνῶμενοι περιήρχοντο, οὔτε τινὰς ἐπὶ κατασκοπῇ στείλαντες οὔτε ἄλλο ὅτιοῦν 7.28.13 ἀσφαλείας περὶ βεβουλευμένοι. Τουτίλας οὖν, ἐπειδὴ ἐπύθετο ἅπαντα, ἐς τρισχιλίους ἵππεῖς τοῦ παντὸς στρατοπέδου ἀπολεξάμενος ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἦει. 7.28.14 καὶ αὐτοῖς ἐπιπεσὼν ἀπροσδοκῆτως οὐ ξυντεταγμένοις, ἀλλ' οὕτω περιουῶσιν, ὥσπερ εἴρηται, κατέπληξέ τε καὶ 7.28.15 συνετάραξεν ἅπαντας. ἐνταῦθα Φάζας (ἄγχιστα γὰρ πη ἐσκηνημένος ἐτύγχανεν) ὑπαντιάσας τοῖς πολεμίοις ἔργα τε ἀρετῆς ἄξια ἐνδειξάμενος, τισὶ μὲν τοῦ διαφυγεῖν αἴτιος γέγονεν, αὐτὸς δὲ ζὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν 7.28.16 ἅπασιν θνήσκει. μέγα τε πάθος τοῦτο Ῥωμαίοις ξυνέβη, ἐπεὶ ἐς αὐτοὺς ἅτε διαφέροντας τὰ πολέμια τὴν ἐλπίδα 7.28.17 ζύμπαντες εἶχον. ὅσοι μέντοι φυγεῖν ἴσχυσαν, ὡς πη ἐκάστῳ δυνατὰ γέγονε, διεσώθησαν. πρῶτός τε Βαρβατίων ὁ Βελισαρίου δορυφόρος ζὺν ἑτέροις δυοῖν φεύγων ἀνὰ κράτος ἐς τὸν Κρότωνα ἦλθε. καὶ τύχην τὴν παροῦσαν ἀπαγγέλλων ἐπεῖπεν οἶεσθαι αὐτίκα δὴ 7.28.18 μάλα καὶ τοὺς βαρβάρους παρέσεσθαι. Βελισάριος δὲ ταῦτα ἀκούσας ἔν τε μεγάλῳ πένθει

ἐγίνετο καὶ ἐς τὰς ναῦς ἐσεπήδησεν. ἔνθεν τε ἄραντες καὶ πνεύματος ἐπιτυχόντες ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ τῇ Σικελίας Μεσήνη προσέσχον, ἢ τοῦ μὲν Κρότωνος ἑπτακοσίους σταδίου διέχει, Ῥηγίνων δὲ καταντικρὺ κεῖται. 7.29.1 Ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον Σκλαβηνῶν στράτευμα διαβάντες ποταμὸν Ἴστρον Ἰλλυριοὺς ἅπαντας ἄχρι Ἐπιδαμνίων ἔδρασαν ἀνήκεστα ἔργα, κτείνοντες καὶ ἀνδραποδίζοντες τοὺς ἐν ποσὶν ἠβηδὸν ἅπαντας 7.29.2 καὶ τὰ χρήματα ληϊζόμενοι. ἤδη δὲ καὶ φρούρια ἐνταῦθα πολλά τε καὶ δοκοῦντα ἐχυρὰ τὰ πρότερα εἶναι οὐδενὸς ἀμυνομένου ἐξελεῖν ἴσχυσαν, καὶ περιήρχοντο 7.29.3 ζύμπαντα κατ' ἐξουσίαν διερευνώμενοι. οἱ δὲ τῶν Ἰλλυριῶν ἄρχοντες στράτευμα πεντακισχιλίων τε καὶ μυρίων ἔχοντες εἶποντο, ἄγχιστα μέντοι τῶν πολεμίων 7.29.4 οὐδαμῆ ἐτόλμων ἰέναι. τότε δὲ καὶ σεισμοὶ πολλάκις χειμῶνος ὥρα σκληροὶ τε λίαν καὶ ὑπερφυεῖς ἔν τε Βυζαντίῳ καὶ χωρίοις ἄλλοις ἐγένοντο, νύκτωρ ἅπαν 7.29.5 τες. καὶ οἱ μὲν ταύτη ὠκημένοι καταχωσθήσεσθαι ὑποτοπήσαντες ἐν δέει μεγάλῳ ἐγένοντο, οὐδὲν μέντοι 7.29.6 ἐνθένδε φλαῦρον αὐτοῖς ξυνηνέχθη παθεῖν. τότε καὶ Νεῖλος ὁ ποταμὸς ὑπὲρ ὀκτωκαίδεκα πήχυς ἀναβὰς ἐπέκλυσε μὲν τὴν Αἴγυπτον καὶ ἤρδευσε πᾶσαν, ἀλλὰ ἐν μὲν Θηβαΐδι τῇ ὑπερθεῖν οὔση ὑφιζάνοντά τε καὶ ἀποχωροῦντα τοῖς καθήκουσι χρόνοις τὰ ὕδατα παρείχετο τοῖς τῆδε ὠκημένοις σπεῖρειν τε τὴν γῆν καὶ 7.29.7 τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι ἢ περ εἰώθει· χώρας δὲ τῆς ἔνερθεν ἐπειδὴ πρῶτον ἐπετόλασεν, οὐκέτι ἀπέβη, ἀλλ' ἐνοχλῶν αὐτῇ ζύμπαντα διαγέγονε τὸν τοῦ σπεῖρειν καιρὸν, οὐ ζυμπεσὸν τοῦτό γε πρότερον ἐκ τοῦ παντὸς αἰῶνος, ἔστι δὲ οὗ καὶ ἀπολωφῆσαν τὸ ὕδωρ ἐπέκλυσε 7.29.8 αὐθις οὐ πολλῶ ὕστερον. ταύτη τε ἅπαντα ἐσεσήπει τὰ σπέρματα, ὅσα δὴ μεταξὺ καταβεβλημένα ἐς τὴν γῆν ἔτυχε. καὶ οἱ μὲν ἄνθρωποι τῷ παραλόγῳ τῆς ζυμφορᾶς ἀμηχανία πολλῇ εἶχοντο, τῶν δὲ ἄλλων ζῶων ἀπορία τροφῆς τὰ πλεῖστα ἐφθάρη. 7.29.9 Τότε καὶ τὸ κῆτος, ὃ δὴ Βυζάντιοι Πορφύριον ἐκάλουν, ἐάλω. τοῦτό τε τὸ κῆτος πλέον μὲν ἢ ἐς πενήκοντα ἐνιαυτοὺς τό τε Βυζάντιον καὶ τὰ ἄμφ' αὐτὸ χωρία ἠνώχλει, οὐκ ἐφεξῆς μέντοι, ἀλλὰ διαλεί 7.29.10 πον, ἂν οὕτω τύχη, πολὺν τινα μεταξὺ χρόνον. καὶ πολλὰ μὲν κατέδυσσε πλοῖα, πολλῶν δὲ τοὺς ἐπιβάτας ξυνταράττον τε καὶ βιαζόμενον ὡς ἀπωτάτω ἀπήνεγκεν. ἐπιμελὲς μὲν οὖν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ ἐγεγόνει τὸ θηρίον τοῦτο χειρῶσασθαι, ἐπιτελέσαι δὲ τὸ βούλευμα οὐδεμιᾶ μηχανῆ ἔσχεν. ὅπως δὲ αὐτῷ τανῦν ἀλῶναι 7.29.11 ξυνέπεσεν, ἐγὼ δηλώσω. ἐτύγχανε μὲν γαλήνη τὴν θάλασσαν πολλῇ ἔχουσα, δελφίνων δὲ πάμπολύ τι πλῆθος ἄγχιστά πη τοῦ στόματος Πόντου τοῦ Εὐξείνου 7.29.12 ξυνέρρεον. οἵπερ ἐκ τοῦ αἰφνιδίου τὸ κῆτος ἰδόντες ἔφευγον ὡς πη ἐκάστω δυνατὰ γέγονεν, οἱ δὲ πλεῖστοι ἀμφὶ τοῦ Σαγάριδος τὰς ἐκβολὰς ἦλθον. τινὰς μὲν οὖν αὐτῶν καταλαβὸν τὸ κῆτος καταπιεῖν εὐθύς ἴσχυ 7.29.13 σεν. εἴτε δὲ πείνη εἴτε φιλονεικία ἔτι ἐχόμενον οὐδὲν τι ἦσσαν ἐδίωκεν, ἕως δὴ αὐτὸ ἄγχιστά πη τῆς γῆς 7.29.14 ἐκπεσὸν ἔλαθεν. ἐνταῦθά τε ἰλυί βαθεῖα κομιδῆ ἐντυχὸν ἐβιάζετο μὲν καὶ πάντα ἐκίνει, ὅπως δὴ ἐνθένδε ὅτι τάχιστα ἀπαλλάσσοιτο, διαφυγεῖν δὲ τὸ τέναγος τοῦτο οὐδαμῆ εἶχεν, ἀλλ' ὑπὸ τῷ πηλῶ ἔτι μᾶλλον 7.29.15 ἐγίνετο. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐς τοὺς περιοίκους ἅπαντας ἦλθε, δρόμῳ εὐθύς ἐπ' αὐτὸ ἤεσαν, ἀξίναις τε πανταχόθεν ἐνδεδελεχέστατα κόψαντες οὐδ' ὡς ἔκτειναν, ἀλλὰ 7.29.16 σχοίνοις ἀδραῖς τισιν εἶλκον. ἐν τε ἀμάξαις ἐνθέμενοι εὕρισκον μῆκος μὲν πηχῶν μάλιστα τριάκοντα ὄν, εὖρος δὲ δέκα. ἐνταῦθά τε κατὰ συμμορίας τινὰς διασπασάμενοι οἱ μὲν τινες αὐτοῦ ἐν τῷ παρόντι ἐγεύσαντο, οἱ δὲ καὶ μοῖραν ταριχεῦσαι τὴν ἐπιβάλλουσαν 7.29.17 σφίσις ἐγνώσαν. Βυζάντιοι δὲ, ἐπειδὴ τῶν τε σεισμῶν ἦσθοντο καὶ τὰ ζυμπεσόντα ἀμφὶ τε τῷ Νεῖλῳ καὶ τῷ κῆτει τούτῳ ἐγνώσαν, προὔλεγον αὐτίκα ζυμβήσε 7.29.18 σθαι ὅσα δὴ αὐτῶν ἐκάστω ἤρεσκε. φιλοῦσι γὰρ ἄνθρωποι τοῖς παροῦσι διαπορούμενοι τὰ ἐσόμενα τερατεύεσθαι, καὶ τοῖς ἐνοχλοῦσιν ἀποκναιόμενοι τὰ ζυμ 7.29.19 βησόμενα λόγῳ οὐδενὶ τεκμηριοῦσθαι. ἐγὼ δὲ μαντείας τε καὶ τεράτων

δηλώσεις ἄλλοις ἀφίεις ἐκεῖνο εὖ οἶδα, ὡς ἡ μὲν τοῦ Νείλου ἐπὶ τῆς χώρας διατριβὴ μεγάλων αἰτία ἔν γε τῷ παρόντι συμφορῶν γέγονε, τὸ δὲ κῆτος ἀφανισθὲν πολλῶν ἀπαλλαγὴ κακῶν διαδείκνυται 7.29.20 οὕσα. τινὲς δὲ φασιν οὐ τὸ κῆτος τοῦτο, οὐπὲρ ἐμνήσθη, ἀλλ' ἕτερον εἶναι, ὃ δὴ ἀλῶναι ξυνέπεσεν. ἐγὼ δὲ ὅθεν τὴν ἐκβολὴν τοῦ λόγου ἐποίησάμην ἐπάνειμι. 7.29.21 Τουτίλας οὖν ταῦτα διαπεπραγμένος, ἃ προδεδήλωται, ἐπεὶ Ῥωμαίους τοὺς ἐν τῷ ἐπὶ Ῥουσκιανῆς φρουρίῳ τῶν ἀναγκαίων ὑποσπανίζειν ἐπύθετο, ἐξαιρήσειν αὐτοὺς οἰόμενος ὅτι τάχιστα, ἢν μὴ τι ἐσκομίζεσθαι τῶν ἐπιτηδείων οἰοί τε ὦσιν, ἐστρατοπεδεύσατό τε ὡς ἀγχοτάτω καὶ ἐγκαθεζόμενος ἐς πολιορκίαν καθίστατο. καὶ ὁ χειμῶν ἔληγε, καὶ τρισκαίδέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψε. 7.30.1 Βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς πεζοὺς στρατιώτας οὐχ ἦσσαν ἢ δισχιλίους ἐς Σικελίαν ναυσὶν ἔπεμψε καὶ Βαλεριανὸν οὐδεμιᾷ μελλήσει παρὰ Βελισάριον 7.30.2 ἐκέλευεν ἰέναι. καὶ ὃς διαπορθμευσάμενος ἐς τὸν Δρουῶντα κατέπλευσεν, οὗ δὴ καὶ Βελισάριον ξύν τῇ 7.30.3 γυναικὶ εὗρεν. ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον Ἀντωνίνα μὲν ἢ Βελισαρίου γυνὴ ἐς Βυζάντιον στέλλεται, τῆς βασιλίδος δεησομένη μείζονι παρασκευῇ τὸν πόλεμον ἐξαρτύε 7.30.4 σθαι. ἢ δὲ βασιλὶς Θεοδώρα νοσήσασα ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο, ἐνιαυτοὺς ἕνα τε καὶ εἴκοσι τῇ βασιλείᾳ 7.30.5 ἐπιβιοῦσα καὶ μῆνας τρεῖς. ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἐν τῷ ἐπὶ Ῥουσκιανῆς φρουρίῳ πολιορκούμενοι πιεζόμενοι τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ ἐς λόγους τοῖς πολεμίοις ξυνίασιν, ὠμολόγησάν τε μεσοῦσης μάλιστα τῆς τοῦ θέρους ὥρας τὸ φρούριον ἐνδώσειν, ἢν μὴ τις ἐπιγένηται μεταξὺ βοήθεια σφίσι, ἐφ' ᾧ μέντοι ἀπαθεῖς 7.30.6 κακῶν ἅπαντες μείνωσιν. ἦσαν δὲ Ἰταλῶν μὲν ἐν τῷ φρουρίῳ τούτῳ πολλοὶ τε καὶ λόγιμοι, καὶ Δεοφέρων ὁ Τουλλιανοῦ ἀδελφός, τοῦ δὲ Ῥωμαίων στρατοῦ ἵππεῖς μὲν Ἰλλυριοὶ τριακόσιοι, οὐσπερ Ἰωάννης ἐνταῦθα καταστησάμενος ἔτυχε, Χαλαζάρ τε αὐτοῖς τὸν δορυφόρον ἐπιστήσας, Μασσαγέτην γένος, διαφερόντως ἀγαθὸν τὰ πολέμια, καὶ Γουδίλαν Θραῦκα, καὶ πεζοὶ ἑκατὸν πρὸς Βελισαρίου ἐπὶ τῇ φυλακῇ τοῦ φρουρίου 7.30.7 σταλέντες. τότε καὶ ὅσοι στρατιῶται πρὸς Βελισαρίου ἐπὶ τῇ Ῥώμῃ φρουρᾷ ἐτετάχατο τὸν σφῶν ἄρχοντα Κόνωνα κτείνουσιν, ἐμπορίαν αὐτῷ τοῦ τε σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἐπὶ πονηρῷ τῷ σφετέρῳ ἐπενεγ 7.30.8 κόντες. πρέσβεις τε τῶν ἱερέων τινὰς πέμπουσιν, ἀπισχυριζόμενοι ὡς, ἢν μὴ βασιλεὺς τούτου δὴ τοῦ ἐγκλήματος ἀμνηστίαν σφίσι διδοίη χρόνου τε ῥητοῦ τὰς συντάξεις ἐκτίσοι ὅσας δὴ αὐτοῖς τὸ δημόσιον ὠφείλε, Τουτίλα τε καὶ Γότθοις οὐδὲν μελλήσαντες προσχωρήσουσι. βασιλεὺς τε αὐτοῖς τὴν δέησιν ἐπιτελῆ ἐποίει. 7.30.9 Βελισάριος δὲ τὸν Ἰωάννην ἐς τὸν Δρουῶντα μεταπεμφάμενος ξύν τε αὐτῷ καὶ Βαλεριανῷ καὶ ἄλλοις ἄρχουσι στόλον πολὺν ἀγείρας εὐθὺς Ῥουσκιανῆς κατὰ τάχος ἔπλει, τοῖς πολιορκουμένοις ἐπαμύνειν ἐν σπουδῇ 7.30.10 ἔχων. οἱ τε ἐν τῷ φρουρίῳ τὸν στόλον τοῦτον ἄτε ἀφ' ὑψηλοῦ κατιδόντες εὐέλπιδες τε γενόμενοι οὐκέτι τοῖς πολεμίοις προσχωρεῖν ἔγνωσαν, καίπερ ἐνισταμένης 7.30.11 ἤδη τῆς σφίσι ξυγκειμένης ἡμέρας. καὶ τὰ μὲν πρῶτα χειμῶνος ἐξαισίου ἐπιπεσότος, ἄλλως τε καὶ τῆς ἐκείνη ἀκτῆς ἀλιμένου παντάπασιν οὔσης, ταῖς ναυσὶν ἀπάσαις ὡς ἀπωτάτω ἀλλήλων ξυνηνέχθη διασκεδάννυσθαι· 7.30.12 ταύτη τε χρόνου μῆκος σφίσι τριβῆναι ξυνέβη. αὐθὶς τε ἀγγεγερμένοι ἐν τῷ Κροτωνιατῶν λιμένι ἐπὶ Ῥουσκιανὴν ἀνήγοντο. οὐσπερ ἐπεὶ οἱ βάρβαροι εἶδον, ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναθορόντες ἀμφὶ τὴν ἡἰόνα ἐγένοντο τὴν ἀπόβασιν τοῖς πολεμίοις ἀναστέλλειν διανοούμενοι. 7.30.13 Τουτίλας τε αὐτοὺς ἐπὶ πλεῖστον τῆς ἀκτῆς ἀντιμετώπους ἔστησε ταῖς τῶν νηῶν πρῶραις, τοὺς μὲν δόρατα 7.30.14 ἔχοντας, τοὺς δὲ τὰ τόξα ἐντειναμένους. ὅπερ ἐπεὶ Ῥωμαῖοι εἶδον, κατωρρώδησάν τε καὶ ἄγχιστα οὐδαμῇ ἐτόλμων ἰέναι, ἀλλὰ χρόνον μὲν τινα τὰς ναῦς ἐκαστάτω ἀνακωχεύσαντες ἡσυχῇ ἔμενον, ὕστερον δὲ ἀπογνόντες τὴν ἀπόβασιν πρύμναν τε πάντες ἐκρούοντο καὶ ἀναχθέντες τῷ Κροτωνιατῶν αὐθὶς

λιμένι προσέσχον. 7.30.15 οὐδὲ δὴ ἐπὶ κοινῆς βουλευσαμένοις ἔδοξε σφίσιν ἄμεινον εἶναι Βελισάριον μὲν ἐς Ῥώμην ἰόντα τὰ ταῦτα τε ὡς ἄριστα διοικήσασθαι καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐσκομίσασθαι, Ἰωάννην δὲ καὶ Βαλεριανὸν τοὺς τε ἄνδρας ἐς γῆν καὶ τοὺς ἵππους ἀποβιβάσαντας ὁδῶν τε πορευομένους ἐς Πικηνοὺς ἰέναι, ξυνταράζοντας τῶν πολεμίων τοὺς 7.30.16 τὰ ἐκείνη πολιορκούντας πολίσματα. οὕτω γὰρ ἂν αὐτοῖς Τουτίλαν διαλύσαντα τὴν προεδρείαν ἐπισπέ7.30.17 σθαι ἐλπίδα εἶχον. Ἰωάννης μὲν οὖν ξὺν τοῖς ἐπομένοις χιλίοις οὖσι κατὰ ταῦτα ἐποίει· Βαλεριανὸς δὲ τὸν κίνδυνον δείσας ταῖς ναυσὶ κόλπον περιῶν τὸν Ἰόνιον ἔπλει τοῦ Ἀγκῶνος εὐθύ. ταῦτα γὰρ ἐν Πικηνοῖς τε γενήσεσθαι ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ ὤρετο καὶ τῷ Ἰωάννῃ 7.30.18 ξυμμίξει. ἀλλὰ Τουτίλας διαλύσαι τὴν προεδρείαν οὐδ' ὡς ἠθέλεν, ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἐνταῦθα καθῆστο, δισχιλίους δὲ ἵππεις τοῦ στρατοπέδου ἀπολεξάμενος ἐς Πικηνοὺς στέλλει, ἐφ' ᾧ τοῖς ἐνταῦθα βαρβάρους ξυμμίξαντες τοὺς ἀμφὶ τε Ἰωάννην καὶ Βαλεριανὸν ἀποκρούσονται. 7.30.19 Οἱ δὲ πολιορκούμενοι ἐν τῷ ἐπὶ Ῥουσκιανῆς φρουρίῳ, ἐπεὶ σφᾶς τά τε ἀναγκαῖα ἤδη παντάπασιν ἐπελελοίπει καὶ οὐδεμίαν ἔτι ἀπὸ Ῥωμαίων ἐπικουρίας ἐλπίδα εἶχον, Γουδίλαν τε τὸν δορυφόρον καὶ Δεοφέροντα τὸν Ἰταλιώτην παρὰ Τουτίλαν πέμψαντες ἐπρεσβεύοντο ἀμφὶ τῇ σωτηρίᾳ, δεόμενοι σφίσιν αὐτοῖς 7.30.20 τῶν πεπραγμένων ξυγγνώμονα εἶναι. ὁ δὲ Τουτίλας ἐς ἄλλον οὐδένα ὅτι μὴ ἐς τὸν Χαλαζάρ ἐπιτελέσειν τὴν κόλασιν ἐπηγγέλλετο ἅτε τὰ πρόσθεν ξυγκείμενα ἠλογηκότα, τοῖς δὲ ἄλλοις τὸ ἔγκλημα ἐπιχωρεῖν πᾶσιν. 7.30.21 οὕτω τοῖνυν αὐτὸς τὸ φρούριον ἐδέξατο. καὶ τὸν μὲν Χαλαζάρ ἄμφω τε τῷ χεῖρε ἀποτεμῶν καὶ τὰ αἰδοῖα εὐθύς ἔκτεινε, τῶν δὲ στρατιωτῶν τοὺς μὲν βουλομένους μένειν ἐκέλευε τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοντας, ἐφ' ᾧ τὸ λοιπὸν ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ Γότθοις ξυντάζονται· ὅπερ κὰν τοῖς ἄλλοις ὀχυρώμασι τοῖς ἀλίσκο7.30.22 μένοις πράσσειν εἰώθει· οἷς δὲ τὸ μένειν ἐν ἡδονῇ ὡς ἠκιστα ἦν, τούτους δὴ γυμνοὺς ὅπη βούλοιντο ἐκέλευεν ἀπαλλάσσεσθαι, τοῦ μὴ τινὰ οἱ τῶν ἀπάν7.30.23 των ἀνθρώπων ἀκούσιον ξυστρατεύεσθαι. ὀγδοήκοντα μὲν οὖν τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ τῶν χρημάτων ἀπολελειμμένων ἐς τὸν Κρότωνα ἦλθον, οἱ δὲ ἄλλοι ξὺν 7.30.24 τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ ἔμειναν. τῶν μέντοι Ἰταλῶν τὰ μὲν χρήματα πάντα ἀφείλετο, τὰ δὲ γε σώματα κακῶν 7.30.25 παντάπασιν ἀπαθῆ εἶασεν. Ἀντωνίνα δὲ ἡ τοῦ Βελισαρίου γυνὴ τῆς βασιλίδος ἀπογενομένης ἐς Βυζάντιον ἀφικομένη ἐδέετο βασιλέως μεταπέμπτον οἱ τὸν ἄνδρα ἐνταῦθα ἐλθεῖν. ῥᾶστά τε διεπράξατο τοῦτο. ἤδη γὰρ καὶ ὁ Μηδικὸς πόλεμος ἐπικείμενος ἰσχυρότατα βασιλέα Ἰουστινιανὸν ἐς τοῦτο ἐνήγεν. 7.31.1 Ἐν τούτῳ δὲ τινες ἐπίθεσιν ἐπὶ βασιλέα Ἰουστινιανὸν ἐβουλεύσαντο. οἷπερ ὅπως τε ἐς τὸ βούλευμα τοῦτο κατέστησαν καὶ τρόπῳ δὴ ὅτῳ ἀποκρουσθέντες οὐδαμῆ ἐς τὸ ἔργον ἀφίκοντο, αὐτίκα δηλώσω. 7.31.2 Ἀρταβάνη Γόνθαριν καθελόντι τὸν τύραννον, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρήθη, ἐξαισία τις ἐπιθυμία ἐγένετο Πρεῖέκταν τὴν βασιλέως ἀδελφιδῆν, 7.31.3 ἣν εἶχεν ἐγγυητὴν, γυναῖκα ποιήσασθαι. ὅπερ καὶ αὐτῇ βουλομένη ὡς μάλιστα ἦν, οὐκ ἔρωτι τοῦ ἀνθρώπου ἐνταῦθα ἠγμένη, ἀλλ' ὅτι οἱ χάριτας ὠμολόγει πολλὰς ἅτε τισαμένῳ μὲν τὸν Ἀρεοβίνδου τοῦ ἀνδρὸς φόνον, αὐτὴν δὲ ἀνασωσαμένῳ καὶ ἀναρπάσαντι, αἰχμάλωτόν τε οὖσαν καὶ οὐκ ἐς μακρὰν τῷ τυράννῳ Γονθάριδι μέλλουσαν οὔτι ἐκουσίαν ἐς εὐνήν ξυνελθεῖν. 7.31.4 ἐπεὶ τε ἄμφω ταῦτα ἤρεσκε, Πρεῖέκταν μὲν Ἀρταβάνης βασιλεῖ ἔπεμψεν, αὐτὸς δὲ, καίπερ Λιβύης ὅλης στρατηγὸς καταστάς, ἔχρηζε βασιλέως, ἀναπλάσας τινὰς οὐχ ὑγιεῖς σκήψεις, ὅπως αὐτὸν ἐς Βυζάντιον μεταπέμποιτο. 7.31.5 ἐνήγε γὰρ ἐς τοῦτο αὐτὸν ἡ τοῦ γάμου ἐλπίς, ἄλλα τε πολλὰ ἐνθένδε ἀγαθὰ ὑποφαίνουσα καὶ τῆς βασι7.31.6 λείας οὐ πόρρω αὐτὸν τὸ λοιπὸν ἔσεσθαι. οἱ γὰρ ἄνθρωποι εὐημερίας ἐκ τοῦ παραλόγου ἐπιλαβόμενοι οὐ δύνανται τὴν διάνοιαν ἐνταῦθα ἐστάναι, ἀλλὰ καραδοκοῦσι τὰ πρόσσω, καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπίπροσθεν ἀεὶ χωροῦσιν, ἕως καὶ τῆς οὐδέον ὑπαρξάσης αὐτοῖς εὐδαιμονίας

στερήσονται. βασιλεύς μέντοι τὴν δέησιν 7.31.7 ἐπιτελῆ ἐποίει. καὶ τὸν Ἀρταβάνην ἐς Βυζάντιον μετεπέμπετο, ἕτερον ἀντικαταστήσας Λιβύης στρατηγὸν, 7.31.8 ἥπερ μοι δεδιήγηται. γενόμενον δὲ τὸν Ἀρταβάνην ἐν Βυζαντίῳ ὁ μὲν δῆμος τῶν πεπραγμένων ἐθαύ7.31.9 μαζε καὶ ἄλλως ἠγάπα. ἦν γὰρ εὐμήκης τε τὸ σῶμα καὶ καλὸς, τό τε ἦθος ἐλευθέριος καὶ ὀλίγα ἄττα φθεγγόμενος. βασιλεύς δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς μάλιστα 7.31.10 ἐτετιμῆκει. στρατηγὸν τε γὰρ τῶν ἐν Βυζαντίῳ στρατιωτῶν καὶ ἄρχοντα φοιδεράτων καταστησάμενος ἐς 7.31.11 τῶν ὑπάτων ἀνεγράψατο τὸ ἀξίωμα. τῇ μέντοι Πρεϊέκτα ξυνοικίζεσθαι οὐδαμῆ ἴσχυσεν. ἦν γὰρ αὐτῷ γυνὴ πρότερον ξυγγενῆς τε οὖσα καὶ ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἐς 7.31.12 γάμον ἐλθοῦσα. ἦν δὲ πολλῶ ἔμπροσθεν ἀποσεισάμενος αὐτὸς ἔτυχε τῶν τινος ἴσως παραπεπτωκυίας αἰτίας, ὧν δὴ ἔνεκα γυναικας ἀνδράσι προσκρούειν 7.31.13 ξυμβαίνει. αὕτη, τέως μὲν τῷ Ἀρταβάνη οὐκ εὖ καθεστήκει τὰ πράγματα, οἴκοι καθῆστο ἐν πάσῃ ἀπραγμοσύνῃ, τὰ παρόντα σιωπῇ φέρουσα· ἐπεὶ δὲ Ἀρταβάνης ἤδη λαμπρὸς τε τοῖς ἔργοις καὶ μέγας ἐγεγόνει ταῖς τύχαις, οὐκ ἐνεγκοῦσα ἡ γυνὴ ἔτι τὴν ἀτιμίαν ἐς Βυζάντιον ἦλθεν. ἰκέτις τε γενομένη τῆς βασιλίδος 7.31.14 ἀπολαβεῖν τὸν ἄνδρα ἠξίου. ἡ δὲ βασιλὶς (ἐπεφύκει γὰρ αἰεὶ δυστυχούσαις γυναιξὶ προσχωρεῖν) ἀκουσίῳ αὐτὴν τῷ Ἀρταβάνη ὡς μάλιστα ξυνοικεῖν ἔγνω, τὴν τε Πρεϊέκταν Ἰωάννης ὁ Πομπηίου τοῦ Ὑπατίου γυ7.31.15 ναῖκα γαμετὴν ἐποίησατο. ταύτην Ἀρταβάνης τὴν ξυμφορὰν οὐκ ἠνεγκε πρῶως, ἀλλ' ἠγριαίνετό τε καὶ ἀγαθὰ εἰργασμένον Ῥωμαίους ἔλεγε τόσα ** γυναῖκα μὲν τὴν οἱ αὐτῷ κατηγγυημένην ἐκόντα ἐκοῦσαν ἀγαγέσθαι οὐδεὶς ἐώη, τῇ δὲ πάντων αὐτῷ δυσμενεστάτῃ οὔσῃ πλησιάζειν ἀναγκάζεται τὸν ἅπαντα χρόνον· ὃ δὲ μάλιστα 7.31.16 ἀνθρώπου ψυχὴν ἀνιᾶν πέφυκεν. ὥστε ἀμέλει οὐ πολλῶ ὕστερον ἐπειδὴ τάχιστα ἡ βασιλὶς ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο, ταύτην ἀσμένως ἀπεπέμψατο τὴν 7.31.17 γυναῖκα εὐθύς. ἐτύγχανε δὲ βασιλεῖ τὸν Γερμανὸν ἀνεψιὸν ὄντα Βοραΐδην ἀδελφὸν ἔχειν. οὗτος οὖν Βοραΐδης ὁ Γερμανοῦ ἀδελφὸς ἔναγχος ἐτετελευτήκει, τῶν χρημάτων τὰ πλεῖστα τῷ τε ἀδελφῷ καὶ παισὶ 7.31.18 τοῖς ἐκείνου ἀπολιπών. οὔσης δὲ αὐτῷ γυναικός τε καὶ παιδὸς μιᾶς, τοσαῦτα τὴν παῖδα ἐκέλευεν ἔχειν ὅσα ὁ νόμος ἠνάγκαζε. διὸ δὲ βασιλεύς τῇ παιδί μᾶλλον ἀμύνειν ἠξίου. ὅπερ ἐν τοῖς μάλιστα Γερμανὸν ἔδακνε. 7.32.1 Βασιλεῖ μὲν οὖν τά τε ἀμφὶ Ἀρταβάνη καὶ Γερμανῶ ταύτη πη εἶχεν. ἦν δὲ τις Ἀρσάκης ὄνομα ἐν Βυζαντίῳ, Ἀρμένιος γένος, Ἀρσακίδης ἀνὴρ, τῷ 7.32.2 Ἀρταβάνη κατὰ γένος προσήκων. ὃς δὲ κακουργῶν ἐς τὴν πολιτείαν οὐ πολλῶ ἔμπροσθεν ἐφωράθη καὶ προδοσίας διαφανῶς ἐάλω ἄτε δὴ ἐς Χοσρόην τὸν Περσῶν βασιλέα πράγματα ἐπὶ Ῥωμαίοις νεώτερα 7.32.3 πράσων. βασιλεύς τε αὐτὸν ἄλλο μὲν εἰργάσατο οὐδὲν ἄχαρι, ζάνας δὲ οὐ πολλὰς κατὰ νότου ἐπόμπευσε καμήλω ἀνὰ τὴν πόλιν ὀχούμενον, οὐδὲν μέντοι αὐτὸν οὔτε τοῦ σώματος οὔτε τῆς οὐσίας ἀφείλετο, οὐ 7.32.4 μὴν οὐδὲ φυγῇ ἐζημίωσε. δυσφορούμενος δὲ ὅμως τοῖς ξυμπεπτωκόσιν Ἀρσάκης δολώσεις ἐπὶ τῷ 7.32.5 στινιανῷ καὶ τῇ πολιτείᾳ ἐπινοεῖν ἤρξατο. ἐπειδὴ τε ξυναχθόμενόν οἱ τὸν Ἀρταβάνην ἄτε ξυγγενῆ εἶδεν, ἔτι μᾶλλον ἠρέθιζε τε καὶ λόγων ἐνέδραις τὸν ἄνθρωπον καταλαβὼν ἐκάκιζεν, οὔτε νύκτα οὔτε ἡμέραν τινὰ ἀνιεῖς, ἀνδρεῖόν τε καὶ ἀνδρόγυνον ἀπὸ καιροῦ γεγο7.32.6 νότα ὠνείδιζεν. ἐπὶ μὲν γὰρ κακοῖς ἀλλοτρίοις γενναῖόν τε καὶ τῆς τυραννίδος διαλυτὴν αὐτὸν γεγονέναι, φίλον τε ὄντα καὶ ἐστιάτορα Γόνθαριν αὐτοχειρὶ λαβόντα 7.32.7 κτεῖναι οὐδενὶ λόγῳ. ἐν δὲ γε τῷ παρόντι ἀποδειλιάσαντα οὕτως ἀνάνδρως ἐνταῦθα καθῆσθαι, τῆς μὲν πατρίδος οἱ φρουρουμένης τε ἐνδεδεχέστατα καὶ δασμοῖς ἐκτετηκυίας ἀθήσει, τοῦ δὲ πατρὸς ἀνηρημένου ἐπὶ ξυνηκῶν τε καὶ ξυμβάσεως λόγῳ, παντὸς δὲ τοῦ ξυγγενοῦς δεδουλωμένου τε καὶ σκεδαννυμένου αἰεὶ παν7.32.8 ταχόσε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς. ἀλλὰ τούτων τοιούτων ὄντων αὐτῷ Ἀρταβάνης ἀποχρῆν οἶεται, εἰ στρατηγός τε Ῥωμαίων εἶη καὶ ὕπατος καλοῖτο μόνον «Καὶ σὺ «μὲν» ἔφη «ξυγγενεῖ τέ μοι ὄντι καὶ

πεπονθότι ἀνή»κεστα ἔργα οὐδαμῆ συναλγεῖς· ἐγὼ δέ σε οἰκτεῖρω «τῆς ἐπ' ἀμφοῖν ταῖν γυναικοῖν, ὧ βέλτιστε, τύχης, «ἦς τε οὐ δέον ἐστέρησαι καὶ ἡ ξυνοικεῖν ἠναγκάσθης. 7.32.9 «καίτοι οὐδένα εἰκός, ὄτω φρονήματος καὶ κατὰ βραχὺ «τινος μέτεστι, τὸν Ἰουστινιανοῦ ἀναδύεσθαι φόνον «οὔτε ὀκνήσει οὔτε ὀρρωδίᾳ τινὶ, ὃς δὴ κάθηται ἀφύ»λακτος ἐς αἰὲ ἐπὶ λέσχης τινὸς ἄωρὶ νύκτωρ, ὁμοῦ «τοῖς τῶν ἱερέων ἐσχατογέρουσιν ἀνακυκλεῖν τὰ Χριστια7.32.10 «νῶν λόγια σπουδὴν ἔχων. ἀλλὰ γὰρ» ἔφη «οὐδέ τις «σοι ἀντιστήσεται τῶν Ἰουστινιανοῦ ξυγγενῶν. ὁ μὲν»τοι γε πάντων δυνατώτατος Γερμανός, οἶμαι, ξυλλή»ψεται σοι προθυμούμενος ξὺν τοῖς παισὶ τοῖς αὐτοῦ, «νεανίαις τε οὔσι καὶ τῇ τε ἡλικίᾳ καὶ τῷ θυμῷ ἐπ' «αὐτὸν ζέουσιν, οὓς γε καὶ τὴν πρᾶξιν αὐτοματίσειν 7.32.11 «ἐλπίδα ἔχω. ἡδίκημένοι γὰρ πρὸς ἐκείνου τυγχάνουσιν «ἤδη ὅσα οὔτε ἡμεῖς οὔτε τις ἄλλος Ἀρμενίων οὐδεῖς.» τοιοῦτοις Ἀρσάκης αἰὲ καταγοητεύων τὸν Ἀρταβάνην, ἐπειδὴ ποτε αὐτὸν ἐνδόντα εἶδεν, ἐπὶ τινὰ Περσαρμένιον ἕτερον, Χαναράγγην ὄνομα, τὸ πρᾶγμα ἦγεν. 7.32.12 ἦν δὲ οὗτος ὁ Χαναράγγης νεανίας μὲν, καλὸς δὲ τὸ σῶμα, οὐ μέντοι κατεσπουδασμένος, ἀλλ' ἐπὶ πλεῖστον παιδαριώδης. 7.32.13 Ἐπεὶ οὖν Ἀρσάκης αὐτὸν τε καὶ Ἀρταβάνην τὰ τεῆς τὴν γνώμην καὶ ἐς τοὺς λόγους ξυνέμιξεν, ἀπηλλάσσετο ἐπαγγειλάμενος Γερμανόν τε καὶ τοὺς αὐτοῦ 7.32.14 παῖδας ὁμογνώμονας ἐς τὸ ἔργον θήσεσθαι σφίσι. καὶ ἦν γὰρ Ἰουστίνος ὁ πρεσβύτερος τῶν Γερμανοῦ παίδων νεανίας μὲν καὶ πρῶτον ὑψηλῆς, δραστήριος 7.32.15 δὲ καὶ ἐς τὰς πράξεις ὀξύτερος· ὥστε καὶ ἐς τῶν ὑπᾶτων τὸν δίφρον οὐ πολλῶ ἔμπροσθεν ἀναβεβήκει. ἀφικόμενός τε παρ' αὐτὸν Ἀρσάκης ἔφασκέν οἱ λάθρα 7.32.16 ἐν ἱερῷ τινὶ ἐντυχεῖν βούλεσθαι. ἐπεὶ τε ἐν τῷ ναῷ ἐγενέσθην ἄμφω, ἡξίου πρῶτον Ἀρσάκης τὸν Ἰουστίνον δι' ὄρκων ἰσχυρίσασθαι μὴ ποτε τοὺς λόγους ἐς τινὰ τῶν πάντων ἀνθρώπων ὅτι μὴ ἐς τὸν πατέρα μόνον 7.32.17 ἐξοίσειν. ταῦτά τε ὁμομοκότι τῷ ἀνδρὶ ὠνείδιζεν εἰ βασιλεῖ ξυγγενῆς πλησιαίτατος ὢν ἀγοραίους μὲν καὶ ἀγελαίους ἀνθρώπους τινὰς ἔχοντας οὐδὲν αὐτοῖς προσῆκον ὄρων τὰς τῆς πολιτείας ἀρχὰς, αὐτὸς δὲ τηλίκος ὢν ἤδη ὡς αὐτοῦ εἶναι διοικεῖσθαι τὰ πράγματα, οὐχ αὐτὸν μόνον περιορῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα, καίπερ ἐπ' ἄκρον ἀρετῆς ἦκοντα, καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἰουστινιανὸν ἐν ἰδιώτου μοίρᾳ καθημένους τὸν πάντα αἰῶνα. 7.32.18 καὶ οὐδὲ τοῦ θεοῦ τὴν οὐσίαν αὐτὸν εἰσιέναι ξυνέβη, ἦς δὴ κληρονόμος τὰ γε ὅσα βεβουλησθαι Βοραΐδην αὐτὸς γεγωνῶς, εἶτα οὐ δέον ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον 7.32.19 ἀφήρηται. καίτοι πολλῶ ἔτι μᾶλλον αὐτοὺς περιοφθήσεσθαι εἰκός αὐτίκα δὴ μάλα, ἐπειδὴν τάχιστα Βελισάριος ἐξ Ἰταλίας ἀφίκηται. ἠγγέλλετο γὰρ ὢν ἐν 7.32.20 Ἰλλυριοῖς ἤδη πού μέσοις. τοσαῦτα ὑπειπὼν Ἀρσάκης ἐς τὴν ἐς βασιλέα ἐπιβουλήν τὸν νεανίαν ὥρμα, τὰ τέ οἱ αὐτῷ καὶ Ἀρταβάνη ξυγκείμενα καὶ τῷ Χαναράγγῃ 7.32.21 ἀμφὶ τὸ ἔργον τοῦτο ἀποκαλύψας. ταῦτα Ἰουστίνος ἀκούσας ξυνεταράχθη τε καὶ ἰλιγγιάσας ἄντικρυς τῷ Ἀρσάκῃ ἀπέειπε μὴτ' ἂν οἱ αὐτῷ μήτε Γερμανῶ τῷ πατρὶ ταῦτά ποτε ποιητέα εἶναι. 7.32.22 Καὶ ὁ μὲν Ἀρσάκης τὰ ξυμπεσόντα τῷ Ἀρταβάνῃ ἀπηγγείλεν, ὁ δὲ Ἰουστίνος ἐς τὸν πατέρα τὸν πάντα λόγον ἀνήνεγκε. καὶ ὃς Μαρκέλλω κοινολογησάμενος, ὃς τῶν ἐν Παλατίῳ φυλάκων ἦρχεν, ἀμφὶ τὸ πρᾶγμα ξυμβουλήν ἐποιεῖτο, εἶπερ σφίσι ταῦτα ἐς βασιλέα 7.32.23 ἐξενεγκεῖν ξύμφορον εἴη. ἦν δὲ οὗτος ὁ Μάρκελλος ἐμβριθέστατός τε τὸ ἦθος καὶ τῇ σιωπῇ τὰ πολλὰ νέμων, οὔτε χρημάτων τι ἔνεκα πράσσων οὔτε λόγων ἢ πράξεων γελωτοποιῶν ἀνεχόμενος οὔτε ἄλλως ἀνειμένη διαίτη χαίρων, ἀλλὰ βίον σκληρόν τέ τινα καὶ ἡδονῆς ἀλλότριον ἐς αἰὲ ἔχων, τοῦ μέντοι δικαίου ἐπιμελητῆς ἀκριβῆς καὶ τοῦ ἀληθοῦς διαπυρώτατος 7.32.24 ἐραστής. ὃς δὴ τότε οὐκ εἶα τὸν λόγον ἐς βασιλέα φέρεσθαι. «Σὲ μὲν γὰρ τούτου» ἔφη «μηνυτὴν γενέ»σθαι ἀξύμφορον. ἦν γὰρ τι λάθρα ἐρεῖν βασιλεῖ «βούλοιο, ὑποτοπήσουσί τε εὐθύς οἱ ἀμφὶ Ἀρταβάνην «αὐτὸ μεμηνύσθαι, καὶ ἦν πού Ἀρσάκης διαφυγῶν 7.32.25 «λαθεῖν δύνηται, ἀνεξέλεγκτον τὸ ἔγκλημα μενεῖ. ἐγὼ

«δέ τι μὴ λίαν ἀκριβολογησάμενος ἢ πιστεύειν αὐτὸς ἢ 7.32.26 «βασιλεῖ ἐσαγγέλλειν οὐδαμῆ εἴωθα. βούλομαι τοίνυν «ἢ τῶν λόγων αὐτήκοος γενέσθαι ἢ τῶν μοι ἐπιτη»δεῖν τινὰ ἐκ παρασκευῆς ὑμετέρας ἀκοῦσαι τοῦ ἀν7.32.27 «θρώπου λέγοντός τι ὑπὲρ τούτων διαφανές.» ταῦτα ὁ Γερμανὸς ἀκούσας Ἰουστίνον τὸν παῖδα ἐκέλευε πράσσειν ὅπως ἡ Μαρκέλλου ἐπίταξις ἐπιτελής εἴη. 7.32.28 ὁ δὲ Ἀρσάκη μὲν τι ὑπὲρ τούτου εἰπεῖν οὐκέτι εἶχεν, ἐπεὶ ἀντικρυς αὐτῷ, ὥσπερ μοι ἐρρήθη, ἀπειπὼν ἔτυχε. 7.32.29 τοῦ δὲ Χαναράγγου ἀνεπυθάνετο εἰ Ἀρταβάνου γνώμη ἔναγχος Ἀρσάκης παρ' αὐτὸν ἦκοι. «Ἐγὼ μὲν γὰρ «οὐκ ἄν ποτε» ἔφη «τῶν τι ἀπορρήτων ἐθάρησα ἐπ' 7.32.30 «ἐκείνῳ τοιῶδε ὄντι καταλιπεῖν. ἀλλ' εἴ μοι βούλοιό «τι αὐτὸς τῶν προὔργου εἰπεῖν, ἐπὶ κοινῆς βουλευ7.32.31 «σάμενοι τάχα ἄν τι καὶ ἀγαθὸν πράξαιμεν.» ὑπὲρ τούτων ὁ Χαναράγγης τῷ Ἀρταβάνῃ κοινολογησάμενος ἅπαντα ἐς τὸν Ἰουστίνον ἐξήνεγκεν, ὅσα δὴ πρότερον Ἀρσάκης αὐτῷ εἰπὼν ἔτυχεν. 7.32.32 Ἐπεὶ δὲ Ἰουστίνος αὐτὸς τε ἅπαντα ἐπιτελέσειν καὶ τὸν πατέρα ὠμολόγει ὁμογνωμονοῦντα παρέξεσθαι, ἐδόκει τῷ Γερμανῷ τὸν Χαναράγγην ἐς λόγους ξυμ7.32.33 μῖξαι, τακτὴ τε ἡμέρα τῷ διαλόγῳ ξυνέκειτο. ταῦτα ὁ Γερμανὸς Μαρκέλλῳ σημῆνας ἡξίου τῶν τινὰ οἱ ἐπιτηδεῖν παρέχεσθαι σφίσιν, αὐτήκοον τῶν Χα7.32.34 ναράγγου λόγων ἐσόμενον. ὁ δὲ Λεόντιον παρείχετο, τὸν Ἀθανασίου γαμβρὸν, ἄνδρα λόγου τε τοῦ δικαίου μεταποιούμενον καὶ ἀληθίζεσθαι ἐξεπιστάμενον μάλιστα. 7.32.35 ὃν δὴ ὁ Γερμανὸς ἐς τὴν οἰκίαν ἐσαγαγὼν ἐν δωματίῳ ἐκάθισεν, ἵνα δὴ ἀπεκρέματό τις παχεῖα σινδῶν παραπέτασμα τῆς στιβάδος οὔσα, ἐφ' ἧς ἐστιᾶσθαι εἰώθει. 7.32.36 ταύτης τε τῆς σινδόνης τὸν μὲν Λεόντιον ἐντὸς ἔκρυσεν, 7.32.37 αὐτὸς δὲ ζὺν Ἰουστίνῳ τῷ παιδί ἐκτὸς ἔμενεν. ἐνταῦθα τοῦ Χαναράγγου ἀφικομένου ἤκουσε σαφῶς ὁ Λεόντιος ἅπαντα λέγοντος, ἅπερ αὐτῷ τε καὶ Ἀρτα7.32.38 βάνῃ καὶ τῷ Ἀρσάκῃ ἐν βουλῇ ἐγεγόνει. ἐν τοῖς καὶ τότε ἐς τὸν λόγον ἦλθεν, ὡς, ἦν βασιλέα κτείνωσι, Βελισαρίου ἔτι ἐς Βυζάντιον ὁδῷ ἰόντος οὐδὲν ἄν τῶν βεβουλευμένων προχωρήσειε σφίσιν· εἴπερ αὐτοῖς μὲν βασιλέα Γερμανὸν καταστήσεσθαι βουλομένοις εἴη, Βελισάριον δὲ πλῆθος στρατιᾶς ἀθροίσειν εἰκὸς ἐκ τῶν ἐπὶ Θράκης χωρίων, οὕτω τε σφίσιν ἐπιόντα τὸν ἄνθρωπον οὐδεμιᾶ μηχανῆ ἀπωθεῖσθαι ἱκανοὶ ἔσονται. 7.32.39 δεήσει γοῦν ἐς μὲν τὴν Βελισαρίου παρουσίαν ἀποθέσθαι τὴν πρᾶξιν, ἐπειδὴν δὲ ὁ ἀνὴρ τάχιστα ἐς Βυζάντιόν τε ἀφίκηται καὶ παρὰ βασιλέα ἐν Παλατίῳ εἴη, τότε δὴ, ἐσπέρας βαθείας που οὔσης, ἐγχειρίδια φέροντας ἀπροσδοκῆτους ἐνταῦθα γενέσθαι, καὶ Μάρ7.32.40 κελλόν τε καὶ Βελισάριον ζὺν βασιλεῖ κτεῖναι. οὕτω γὰρ τὸ ἐνθένδε ἀδεέστερον ἢ βούλονται διοικήσονται. ταῦτα Μάρκελλος πρὸς Λεοντίου μαθὼν οὐδ' ὡς ἐς βασιλέα τὸν λόγον ἀνενεγκεῖν ἔγνω, ἀλλ' ἔτι ὀκνήσει πολλῇ εἶχετο, τοῦ μὴ τὸν Ἀρταβάνην σπουδῇ πολλῇ 7.32.41 κατεργάσασθαι ἀπερισκέπτως. ὁ μὲντοι Γερμανὸς ἅπαντα ἐς τε Βούζην καὶ Κωνσταντιανὸν ἐξήνεγκε, δείσας, ὅπερ ἐγένετο, μὴ τινα ἐκ τῆς μελλήσεως ὑποψίαν λάβῃ. 7.32.42 Ἡμέραις δὲ πολλαῖς ὕστερον, ἐπειδὴ παρῶν Βελισάριος ἀγχιστά που ἤδη ἠγγέλλετο, Μάρκελλος μὲν ἐς βασιλέα τὸν πάντα λόγον ἀνήνεγκεν, ὁ δὲ αὐτίκα ἐς τὴν εἰρκτὴν ἀπαχθῆναι τοὺς ἀμφὶ Ἀρταβάνην ἐκέλευε, τῶν τε ἀρχόντων τισὶ τὴν ἐπ' αὐτοῖς ἐπέτρεπε βάσα7.32.43 νον. ἐπεὶ δὲ ἡ ἐπιβουλή ξύμπασα ἐς φῶς τε ἤδη ἐληλύθει καὶ διαρρήδην ἐν γράμμασιν ἦν, ἅπαντας βασιλεὺς τοὺς ἐκ τῆς συγκλήτου βουλῆς ἐν Παλατίῳ ἐκάθισεν, οὐπὲρ εἰώθασι τὰς ἀμφὶ τοῖς ἀντιλεγόμενοις 7.32.44 ποιῆσθαι γνώσεις. οἵπερ ἀναλεξάμενοι ἅπαντα, ὅσα τοῖς εὐθυνομένοις δεδιγῆσθαι τετύχηκεν, οὐδὲν τι ἦσσαν ἐς Γερμανόν τε καὶ Ἰουστίνον τὸν αὐτοῦ παῖδα τὸ ἔγκλημα ἦγον, ἕως ὁ Γερμανὸς Μαρκέλλου τε καὶ Λεοντίου τὴν μαρτυρίαν παρασχόμενος ἐκλύειν τὴν 7.32.45 ὑποψίαν ἔσχεν. αὐτοὶ τε γὰρ καὶ Κωνσταντιανὸς καὶ Βούζης διώμοτοι ἰσχυρίσαντο μὴδ' ὅτιοῦν σφᾶς τούτων δὴ ἔνεκα τὸν Γερμανὸν ἀποκρύψασθαι, ἀλλὰ ταύτη πάντα ξυνενεχθῆναι, ἢ πέρ μοι ἔναγχος δεδιή7.32.46

γεται. οἱ μὲν οὖν ἐκ τῆς συγκλήτου εὐθύς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ παιδὸς ἀπεψηφίσαντο ἅπαντες ἄτε οὐδὲν εἰς 7.32.47 τὴν πολιτείαν ἡμαρτηκότων. ἐπεὶ δὲ εἴσω πάντες ἐν βασιλέως ἐγένοντο, αὐτὸς μὲν ὀξυθυμωθεὶς βασιλεὺς ἠγανάκτει τε καὶ ὑπερφυῶς ἐπὶ τὸν Γερμανὸν ἠγριαίνετο τὴν βραδυτῆτα τῆς δηλώσεως αἰτιώμενος, τῶν τε ἀρχόντων δύο μὲν τινες θεραπεύοντες αὐτὸν ὠμολόγουν τὴν γνώμην, καὶ ζῦν αὐτῷ δυσφοροῦμένοις ἐώκεσαν· ταύτη τε τὸν βασιλέως θυμὸν ἐπὶ μέγα ἐξῆρον, ἄλλοτρίας αὐτῷ χαριεῖσθαι συμφορὰς ἐν σπουδῇ 7.32.48 ἔχοντες. οἱ δὲ ἄλλοι κατεπτηχότες σιωπῇ εἶχοντο, τῷ μὴ ἀντιστατεῖν ἂ βούλοιο ἐγχωροῦντες αὐτῷ· Μάρκελλος δὲ μόνος ὀρθοστομῆσας διασώσασθαι τὸν ἄν7.32.49 θρωπον ἴσχυσε. τὴν γὰρ αἰτίαν ἐφ' ἑαυτὸν ἔλκων τε καὶ βιαζόμενος δυνάμει τῇ πάσῃ Γερμανὸν μὲν οἱ ἐπικαιρότατα ἔφη τὰ πρασόμενα ἐξείπειν, αὐτὸν δὲ περιέργως ἀκριβολογούμενον σχολαιότερον αὐτὰ μεμη7.32.50 νυκέσαι. καὶ τὴν βασιλέως ὄργην οὕτω κατέπαυσε. μέγα τε ἀπ' αὐτοῦ κλέος οὗτος ὁ Μάρκελλος περιεβάλετο ἐς πάντας ἀνθρώπους ἄτε ἀρετῆς ἐν τοῖς 7.32.51 ἀναγκαιοτάτοις μεταποιούμενος. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς παρέλυσε τὸν Ἄρταβάνην ἧς εἶχεν ἀρχῆς, ἄλλο δὲ αὐτὸν εἰργάσατο οὐδὲν ἄχαρι, οὐ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδένα, πλὴν γε δὴ ὅτι ἅπαντας οὐ ζῦν ἀτιμία ἐν φυλακῇ ἔσχεν, ἐν Παλατίῳ μέντοι, οὐκ ἐν τῷ δημοσίῳ οἰκίματι. 7.33.1 Ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦ πολέμου τόνδε κύριοι τῆς ἐσπερίας οἱ βάρβαροι διαρρήδην ἐγένοντο πάσης. τοῖς τε Ῥωμαίοις ὁ Γοτθικὸς πόλεμος, καίπερ τὰ πρῶτα κατὰ κράτος νενικηκόσιν, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται, ἐς τοῦτο ἀπεκρίθη, ὥστε οὐχ ὅσον σφίσι χρήματα καὶ σώματα ἐπ' οὐδεμιᾶ ὀνήσει διεφθάρθαι πολλὰ, ἀλλὰ καὶ Ἰταλίαν προσαπολέσθαι, καὶ Ἰλλυριούς τε καὶ Θρακὰς σχεδὸν τι ζύμπαντας ἐπιδεῖν πρὸς τῶν βαρβάρων ἄτε ὁμόρων γεγενημένων δηιουμένους τε καὶ διαφθειρομένους οὐδενὶ κόσμῳ. ἐγένετο δὲ ὧδε. 7.33.2 Γαλλίας μὲν ὅλας τὰς σφίσι κατηκόους κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ πολέμου Γερμανοῖς ἔδοσαν Γότθοι, οὐκ ἂν οἰόμενοι πρὸς ἐκατέρους ἀντιτάξασθαι οἷοί τε εἶναι, 7.33.3 ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη. ταύτην τε τὴν πράξιν οὐχ ὅπως οὐ διακωλύειν Ῥωμαῖοι ἔσχον, ἀλλὰ καὶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐπέρρωσε σφίσι, τοῦ μὴ τί οἱ ἐναντίωμα τούτων δὴ τῶν βαρβάρων ἐκπεπο7.33.4 λεμωμένων ὑπαντιάσαι. οὐ γὰρ ποτε ὦντο Γαλλίας ζῦν τῷ ἀσφαλεῖ κεκτῆσθαι Φράγγοι, μὴ τοῦ αὐτοκράτορος τὸ ἔργον ἐπισφραγίσαντος τοῦτό γε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ Γερμανῶν ἄρχοντες Μασαλίαν τε καὶ τὴν Φωκαέων ἀποικίαν καὶ ζύμπαντα τὰ ἐπιθαλάσσια χωρία 7.33.5 ἔσχον, θαλάσσης τε τῆς ἐκείνη ἐκράτησαν. καὶ κάθηνται μὲν ἐν τῇ Ἀρελάτῳ τὸν ἵππικὸν ἀγῶνα θεώμενοι, νόμισμα δὲ χρυσοῦν ἐκ τῶν ἐν Γάλλοις μετάλλων πεποίηνται, οὐ τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος, ἥπερ εἴθισται, χαρακτῆρα ἐνθέμενοι τῷ στατήρι τούτῳ, ἀλλὰ τὴν 7.33.6 σφετέραν αὐτῶν εἰκόνα. καίτοι νόμισμα μὲν ἀργυροῦν ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἦ βούλοιο ποιεῖν εἴωθε, χαρακτῆρα δὲ ἴδιον ἐμβαλέσθαι στατήρι χρυσῷ οὔτε αὐτὸν θέμις οὔτε δὲ ἄλλον ὄντιναοῦν βασιλέα τῶν πάντων βαρβάρων, καὶ ταῦτα μᾶλλον ὄντα χρυσοῦ κύριον, ἐπεὶ οὐδὲ τοῖς ζυμβάλλουσι προῖεσθαι τὸ νόμισμα τοῦτο οἷοί τε εἰσιν, εἰ καὶ βαρβάρους τοὺς ζυμβάλλοντας εἶναι ζυμβαίνει. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε Φράγγοις ἐχώρησεν. 7.33.7 Ἐπεὶ δὲ τὰ Γότθων τε καὶ Τουτίλα καθυπέρτερα τῷ πολέμῳ ἐγένετο, Φράγγοι Βενετίων τὰ πλεῖστα σφίσι προσεποιήσαντο οὐδενὶ λόγῳ, οὔτε Ῥωμαίων δυναμένων ἔτι ἀμύνεσθαι οὔτε Γότθων οἴων τε ὄντων 7.33.8 τὸν πόλεμον πρὸς ἐκατέρους διενεγκεῖν. Γήπαιδες δὲ πόλιν τε Σίρμιον καὶ Δακίας ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἀπάσας καταλαβόντες ἔσχον, ἐπειδὴ τάχιστα βασιλεὺς αὐτὰς Ἰουστινιανὸς ἀφείλετο Γότθους· ἐξηνδραπόδισάν τε τοὺς ταύτη Ῥωμαίους, ἔτι μέντοι ἐπίπροσθεν αἰεὶ ὁδῷ ἰόντες ἐληΐζοντο βιαζόμενοι τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. 7.33.9 διὸ δὴ βασιλεὺς αὐτοῖς τὰς συντάξεις οὐκέτι ἐδίδου, ἄσπερ εἴθιστο σφᾶς ἀνέκαθεν πρὸς Ῥωμαίων κομίζε7.33.10 σθαι. Λαγγοβάρδας δὲ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐδωρήσατο Νωρικῶν τε πόλει καὶ τοῖς ἐπὶ Παννονίας ὀχυρώμασί τε

καὶ ἄλλοις χωρίοις πολλοῖς καὶ χρήμασι 7.33.11 μεγάλοις ἄγαν. διὰ τοι τοῦτο ἐξ ἡθῶν τῶν πατρίων Λαγγοβάρδαι ἐξαναστάντες ἐνθένδε ποταμοῦ Ἰστρου 7.33.12 ἰδρύσαντο, Γηπαίδων οὐ πολλῶ ἄποθεν. καὶ αὐτοὶ μὲν Δαλμάτας τε καὶ Ἰλλυριοὺς μέχρι τῶν Ἐπιδάμνου ὀρίων ληϊσάμενοι ἠνδραπόδισαν, ἐπειδὴ τε τῶν τινες αἰχμαλώτων ἐνθένδε φυγόντες οἴκαδε ἀποκομίζεσθαι ἴσχυσαν, περιόντες τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν οἱ βάρβαροι οὗτοι ἄτε Ῥωμαίοις ἔνσπονδοι ὄντες ἦν τινὰς τῶν ἀποδράντων ἐπιγνοῖεν ἐνταῦθα, ὥσπερ ἀνδραπόδων οἰκείων δεδραπετευκότων ἐπελαμβάνοντο, τῶν τε γειναμένων ἀφέλκοντες ἐς τὰ οἰκεία ζῦν αὐτοῖς ἐκομί7.33.13 ζοντο, οὐδενὸς σφίσι ἀντιστατοῦντος. καὶ ἄλλα μέντοι Δακίας χωρία δόντος βασιλέως Ἑρουλοὶ ἔσχον ἀμφὶ πόλιν Σιγγιδόνον, οὗ δὴ ἴδρυνται νῦν, Ἰλλυριοὺς τε καὶ τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία καταθέοντες καὶ ληϊζόμενοι ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον. τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ Ῥωμαίων στρατιῶται γεγέννηται ἐν τοῖς φοιδεράτοις κα7.33.14 λουμένοις ταττόμενοι. ἠνίκα οὖν Ἐρούλων ἐς Βυζάντιον πρέσβεις σταλεῖεν, τούτων δὴ τῶν ἀνδρῶν, οἱ τοὺς Ῥωμαίων κατηκόους ληϊζονται, τὰς συντάξεις ἀπάσας πρὸς βασιλέως κεκομισμένοι πόνω οὐδενὶ ἀπαλλάσσονται. 7.34.1 Οὕτω μὲν οἱ βάρβαροι διεδάσαντο τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν. χρόνῳ δὲ ὕστερον Γήπαιδες τε καὶ Λαγγοβάρδαι ἄτε δὴ ἐν γειτόνων πη ὤκημένοι ἀλλή7.34.2 λοις διάφοροι γεγέννηται ἐς τὰ μάλιστα. πολεμησεῖοντές τε προθυμία τῇ πάσῃ ἐς ἀλλήλους ἐκάτεροι ὤργων τοῖς πολεμίοις διὰ μάχης ἰέναι, χρόνος τε τῇ ζυμβολῇ 7.34.3 τακτὸς ὤριστο. Λαγγοβάρδαι δὲ οὐκ ἂν οἰόμενοι Γήπαισιν ἀξιόμαχοι κατὰ μόνους αὐτοὶ ἔσεσθαι (πλήθει γὰρ αὐτοὺς ἐλασσοῦσθαι τῶν πολεμίων ζυνέβαινε) 7.34.4 Ῥωμαίους ἔγνωσαν ἐς ζυμμαχίαν ἐπαγαγέσθαι. πέμψαντες οὖν παρὰ βασιλέα Ἰουστινιανὸν πρέσβεις στρατεύμα σφίσι ἐδέοντο πέμψαι. ὅπερ ἐπεὶ Γήπαιδες ἔγνωσαν, πέμπουσι καὶ αὐτοὶ ἐς Βυζάντιον πρέσβεις ὑπὲρ τῶν αὐτῶν δεησομένων. ἦρχε δὲ τότε Γηπαίδων 7.34.5 μὲν Θορισὶν ὄνομα, τῶν δὲ ἐτέρων Αὐδοῦν. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς λόγους μὲν τοὺς πρὸς ἀμφοτέρων ἀκούειν ἔγνω, οὐχ ἅμα μέντοι ζυνιόντων, ἀλλὰ καὶ 7.34.6 χωρὶς παρ' αὐτὸν γινομένων. ἐν τοῖς πρῶτοι οὖν Λαγγοβάρδαι βασιλεῖ ἐς ὄψιν ἐλθόντες ἔλεξαν τοιάδε «Ἡμῖν μὲν, ὦ βασιλεῦ, καταπεπλήχθαι τῇ Γηπαίδων «ἀτοπία ζυμβαίνει, οἷ γε τοσαῦτά τε τὸ πλήθος καὶ «τοιαῦτα τὸ μέγεθος ἐς τὴν ὑμετέραν παρανενομηκότες «ἀρχὴν νῦν καὶ τὴν μεγίστην τῶν ὕβρεων ὑμῖν κο7.34.7 «μιοῦντες ἐφ' ὑμᾶς ἤκουσιν. οὗτοι γὰρ ἂν μόνοι τὰ «ἔσχατα ἐς τοὺς πέλας ὑβρίζοιεν, οἱ λίαν αὐτοὺς «εὐπετεῖς εἰς τὸ ἐξαπατᾶσθαι οἰόμενοι τῆς τῶν ἡδίκη»μένων ἀπολαύσοντες εὐηθείας παρ' αὐτοὺς ἤκοιεν. 7.34.8 «ὕμᾶς δὲ διασκοπεῖσθαι τοσοῦτον αἰτοῦμεν, ὅπη ποτὲ «γνώμης τὰ ἐς φιλίαν Γήπαισιν ἔχει. οὕτω γὰρ ἂν «τὰ ζυνοῖσοντα ὡς ἀσφαλέστατα ἐξεργάσαισθε τῇ Ῥω»μαίων ἀρχῇ, ἐπεὶ τοῖς ἀεὶ προγεγενημένοις τεκμη»ριοῦσθαι τὰ ἐσόμενα ζῦν τῷ ἀσφαλεῖ δύνανται ἂν7.34.9 «θρωποι. εἰ μὲν οὖν ἐς ἐτέρους τινὰς τὴν ἀγνωμο»σύνην ἐπιδεδεῖχθαι μόνον τὸ Γηπαίδων ἔθνος ζυνέβαινε, «πολλοῦ λόγου τε ἂν ἡμῖν καὶ χρόνου καὶ τῆς ἔξωθεν «μαρτυρίας ἐδέησε, διελέγχειν ἐφιεμένοις τὸν τῶν ἂν»δρῶν τρόπον· νῦν δὲ τὸ παράδειγμα ἐγγύθεν παρ' 7.34.10 «ὕμῶν αὐτῶν λαβεῖν πάρεστι. σκέψασθε γάρ· Γότθοι «μὲν τὴν Δακῶν χώραν ἐς φόρου ἀπαγωγὴν τὰ πρό»τερα εἶχον, Γήπαιδες δὲ τοῦ Ἰστρου ἐπὶ θάτερα τὸ «ἐξ ἀρχῆς ὤκηντο ἅπαντες, Γότθων μὲν οὕτω κατεπτη»χότες τὴν δύναμιν ὥστε τὸν ποταμὸν διαπορθμεύε»σθαι οὐδὲ ὅσον ἀποπειράσασθαι πώποτε ἴσχυσαν, «ἐνσπονδοὶ δὲ καὶ φίλοι Ῥωμαίοις τὰ μάλιστα ὄντες «καὶ δῶρα πολλὰ τῷ τῆς φιλίας ὀνόματι κομιζόμενοι «ἀνά πᾶν ἔτος πρὸς τε τῶν ἔμπροσθεν βεβασιλευκό7.34.11 «των, καὶ παρὰ σοῦ μέντοι οὐδὲν τι ἦσσαν. ἡδέως «ἂν οὖν πυθοίμεθα τούτων δὴ τῶν ἀνδρῶν τί ποτε «ὑπὲρ τούτων αὐτοῖς ἐς Ῥωμαίους ἀγαθὸν εἶργασται. 7.34.12 «ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοιεν οὐ μικρὸν ἢ μέγα εἰπεῖν. ἔως «μὲν οὖν οὐκ εἶχον ἐφ' ὅτῳ ἂν ὑμᾶς ἀδικοῖεν, οὐ «γνώμη τινὶ, ἀλλ' ἀπορία

ήναγκασμένοι ήσυχή ἔμενον. 7.34.13 «τοῦ μὲν γὰρ Ἰστρου ἐπέκεινα προσποιεῖσθαι ὑμεῖς «οὐδὲν ἤξιούτε, τὸ δὲ ἐνθένδε τὸ ἐκ Γότθων αὐτοὺς 7.34.14 «ἀνεσόβει δέος, τίς δ' ἂν εὐγνωμοσύνην ποτὲ τὴν «ἀδυναμίαν καλοῖ; ποία δὲ φιλίας βεβαίωσις ἐν τῇ «τοῦ ἑξαμαρτάνειν ἀμηχανία γενήσεται; οὐκ ἔστιν, ὦ «βασιλεῦ, ταῦτα, οὐκ ἔστι. δύναμις γὰρ ἀνθρώπου «φύσιν ἐνδείκνυται μόνη, ἑξάγουσα πᾶσιν ἐν δημοσίῳ 7.34.15 «τῇ τοῦ δρᾶν ἐξουσία τὸν τρόπον. ἰδοὺ γὰρ, ἐπειδὴ «τάχιστα Γήπαιδες εἶδον Γότθους μὲν ἐκ Δακίας ἀπε»ληλαμένους ἀπάσης, ὑμᾶς δὲ ἀσχολία τῇ πρὸς τοὺς «πολεμίους ἐχομένους, πανταχόθι τῆς γῆς ἐπιβατεῦσαι 7.34.16 «τῆς ὑμετέρας οἱ μιαιώτατοι τετολήμασι. πῶς ἂν «τις ἐφικέσθαι δύναιτο λόγω τῆς τοῦ πράγματος ἀτο»πίας; οὐ κατεφρόνησαν τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς; οὐκ ἔλυ7.34.17 «σαν σπονδῶν τε καὶ συμμάχων θεσμούς; οὐχ ὕβρισαν «εἰς οὓς ἥκιστα ἐχρῆν; οὐκ ἐβιάσαντο βασιλείαν, ἥς «δοῦλοι ἂν εὐζαιντο εἶναι, ἦν τις σχολὴ ὑμῖν ἐπ' «αὐτοῖς γένηται; Γήπαιδες, ὦ βασιλεῦ, Σίρμιον ἔχουσι «καὶ Ῥωμαίους ἀνδραποδίζουσιν, ὅλην τε προσποιεῖ7.34.18 «σθαι Δακίαν ἀρχοῦσι. τίνα πόλεμον ὑπὲρ ὑμῶν «ποτε ἢ ζῆν ὑμῖν ἢ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς νενικηκότες; ἢ «τίνος ἀγωνίας ἄθλα τὴν χώραν ταύτην πεποιημένοι; «καὶ ταῦτα ἔμισθοι πρὸς ὑμῶν γεγονότες πολλάκις «καὶ τὰ χρήματα, ὡς περ εἴρηται, κεκομισμένοι χρόνον 7.34.19 «οὐκ ἴσμεν ὅπόσον ἄνω. καίτοι τῆς παρούσης αὐτῶν «πρεσβείας οὐ γέγονε πρᾶξις μιαιωτέρα ἐκ τοῦ παντὸς «χρόνου. ἐπειδὴ γὰρ ἡμᾶς πολεμῶντας ἐπ' αὐτοὺς «εἶδον, ἐς Βυζάντιόν τε θαρσοῦσιν ἀφῖχθαι καὶ βα7.34.20 «σιλεῖ ἐς τοσόνδε περιυβρισμένῳ ἐς ὄψιν ἤκειν. ἴσως «που καὶ ἀναιδείας περιουσία ἐς ξυμμαχίαν παρακα»λέσουσιν ἐφ' ἡμῖν τοῖς οὕτω κατεσπουδασμένοις ὑμῖν. 7.34.21 «καὶ μὴν εἰ μὲν ἀποδωσειόντες ἤκουσιν ὧν περ ἔπε»βάτευσαν, οὐδὲν σφίσι προσῆκον, Λαγγοβάρδας αἰτιω»τάτους τῆς ἐνθένδε ὠφελείας λογιστέον Ῥωμαίοις, «ὧν περ τῷ δέει ἀναγκασθέντες τὴν ἀκούσιον εὐγνω7.34.22 «μοσύνην ὁπὲρ τοῦ καιροῦ μεταμπίσχονται. τῷ γὰρ «τὴν ἀνάγκην πεποιημένῳ τὴν χάριν εἰκότως ὁ τῆς «εὐεργεσίας τυχῶν εἴσεται. εἰ δέ γε μηδὲ νῦν ἐκστῆναι «τῶν οὐ προσηκόντων βεβούληνται, τίς ἂν εἴη ταύτης 7.34.23 «δὴ τῆς κακοτροπίας ὑπερβολή; ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν «ἀφελεία βαρβαρικῆ, λόγων σπανιζούση, τῶν πραγμά7.34.24 «των οὐδαμῆ ἐπαξίως εἰρήσθω. σὺ δὲ, ὦ βασιλεῦ, «διασκοπούμενος ὅσα ἐνδεεστέρως ἢ κατὰ τὴν χρείαν «ἡμῖν εἴρηται, τὰ Ῥωμαίοις τε καὶ Λαγγοβάρδαίς τοῖς «σοῖς ξυνοίσοντα πρᾶσσε, τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις «ἅπασιν ἐννοῶν, ὡς ἡμῖν μὲν ἀμφὶ τῷ θεῷ ὁμογνῶ»μονοῦσι τὸ ἐξ ἀρχῆς συντετάζονται Ῥωμαῖοι δικαίως, «τοῖς δὲ Ἀρειανοῖς οὖσι καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἀπ' ἐναν»τίας χωρήσουσι.» 7.34.25 Λαγγοβάρδαί μὲν τοσαῦτα εἶπον. γενόμενοι δὲ τῇ ὑστεραία παρὰ βασιλέα καὶ οἱ Γηπαίδων πρέσβεις ἔλεξαν ὧδε «Δίκαιον, ὦ βασιλεῦ, τοὺς ἐπὶ ξυμμαχίας «αἰτήσῃ παρὰ τοὺς πέλας ἀφικομένους ἀναδιδάξαι «πρῶτον, ὡς δικαία τε δεησόμενοι πάρεισι καὶ ζῦμ»φορα τοῖς ξυμμαχήσουσιν, οὕτω τε τοὺς λόγους, 7.34.26 «ὧν περ ἔνεκα πρεσβεύουσι, ποιεῖσθαι. ὡς μὲν οὖν «ἠδίκημέθα πρὸς Λαγγοβαρδῶν, αὐτόθεν δήλον, δίκη 7.34.27 «γὰρ διαλύειν τὰ διάφορα ἐν σπουδῇ ἔχομεν, δικά»ζεσθαι δὲ οἷς ἂν σπουδάξῃται βιάζεσθαι οὐδαμῆ πρόσ7.34.28 «εστιν. ὡς δὲ πολυανθρωπία τε καὶ ἀρετὴ Γήπαιδες «παρὰ πολὺ Λαγγοβαρδῶν κρείσσους τυγχάνουσιν ὄντες, 7.34.29 «τί ἂν τις ἐν εἰδόσι μακρολογοίη; τὸ δὲ ζῆν τοῖς «καταδεεστέροις ἐς τὴν ἀγωνίαν καθισταμένους ἐς «κακόν τι προὔπτον ἰέναι, παρὸν τὴν νίκην ζῆν τοῖς «δυνατωτέροις ταττομένους ἀκίνδυνον ἔχειν, οὐκ ἂν «τινας οἴομεθα τῶν καὶ κατὰ βραχὺ σωφρονούντων 7.34.30 «ἐλέσθαι. ὥστε καὶ ὑμῖν ἐφ' ἐτέρους τινὰς ἰοῦσι ζυν»τετάζονται τὸ λοιπὸν Γήπαιδες, χάριν μὲν τῶν «πεπραγμένων ὀφείλοντες, δυνάμεως δὲ περιουσία «ξυμποριζόμενοι τὴν τῶν πολεμίων, ὡς τὸ εἶκος, ἐπι7.34.31 «κράτησιν. καὶ μὴν καὶ τοῦτο λογίζεσθαι ὑμᾶς ἂν «πρέποι, ὡς Λαγγοβάρδαί μὲν ἐξ ὑπογυίου Ῥωμαίοις «γεγέννηται φίλοι, Γήπαιδας δὲ

ὕμιν ἐνσπόνδους τε «τὸ ἀνέκαθεν καὶ γνωρίμους γεγονέναι ξυμβαίνει. 7.34.32 «φιλία δὲ χρόνου μήκει ξυμπλεκόμενη τὴν διάλυσιν «οὐκ εὐπετὴ ἔχει. ὥστε ξυμμάχους οὐ δυνατοὺς μό7.34.33 «νον, ἀλλὰ καὶ βεβαίους κεκτήσεσθε. δικαίωματα μὲν «οὖν πρὸς ὑμᾶς ἐς τὴν ξυμμαχίαν ἐπαγωγὰ ταῦτά «ἐστὶν ἡμῖν. θεάσασθε δὲ ὅποιοι Λαγγοβάρδαί τοὺς 7.34.34 «τρόπους εἰσί. δίκη μὲν τὰ διάφορα διαλύσαι, καίπερ «πολλὰ προκαλουμένων ἡμῶν, οὐδαμῆ ἔγνωσαν, θράσει «ἀλογίστω ἐχόμενοι· ἐπεὶ δὲ ὁ πόλεμος ἤδη που ἐν «χερσὶ γέγονεν, οἱ δὲ ὀπίσω τῶν πραγμάτων ἀναπο»δίζοντες τῷ τὴν οἰκείαν ἀσθένειαν ξυνεπίστασθαι «παρ' ὑμᾶς ἴκουσιν, ἀξιοῦντες Ῥωμαίους ἀνελέσθαι 7.34.35 «τὸν ὑπὲρ αὐτῶν οὐ δέον ἀγῶνα. πάντως δὲ οἱ κλῶπες «οὔτοι τό τε Σίρμιον καὶ ἄλλα ἐπὶ Δακίας ἄττα χωρία «ὑπόθεσιν ὑμῖν τοῦ πολέμου τοῦδε προΐσχονται εἶναι. 7.34.36 «καίτοι πόλεων τε καὶ χώρας τοσοῦτον τῆ σῆ βασιλείᾳ «περίεστιν ὥστε καὶ διερευνᾶσθαι τῶν ἀνθρώπων «τινάς, οἷς ἂν καὶ δοίης μοῖράν τινα πρὸς ἐνοίκησιν. 7.34.37 «Φράγγους ἀμέλει καὶ τὸ Ἑρούλων ἔθνος καὶ τούτους «Λαγγοβάρδας τοσοῦτοις ἐδωρήσω πόλεώς τε καὶ χώρας, «ῶ βασιλεῦ, μέτροις, ὅποσα οὐκ ἂν τις διαριθμήσαιτο. 7.34.38 «ἡμεῖς δὲ τῆ φιλίᾳ τῆ σῆ τὸ θαρσεῖν ἔχοντες, τοῦτο, «ὄπερ ἐβούλου, διαπεπράγμεθα· ὁ δὲ τι προΐεσθαι «τῶν ὑπαρχόντων βεβουλευμένος κρείσσω παρὰ πολὺ «τοῦ πρὸς αὐτοῦ τετυχηκότος τῆς χάριτος τὸν προτε»ρήσαντά τε καὶ γνώμη τὸ δῶρον αὐτονόμῳ ἐλόμενον «οἶεται εἶναι, ἢν μὴ ἐς τὸν κεκτημένον ὑβρίζων, ἀλλὰ «τῷ φίλος οἱ ἐς τὰ μάλιστα εἶναι θαρσῶν, τὴν τοῦ «πράγματος ἀξίωσιν πεποιῆσθαι δοκεῖ, ὄπερ καὶ Γῆ7.34.39 «παισιν ἐς Ῥωμαίους τετύχηκεν εἶναι. ὧν ἐνθυμου»μένους ὑμᾶς μάλιστα μὲν κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν αἰτοῦ»μεν σὺν ἡμῖν ἐπὶ Λαγγοβάρδας ἰέναι δυνάμει τῆ «πάσῃ· εἰ δὲ μὴ, ἐκποδῶν ἀμφοτέροις στῆναι. ταῦτα «γὰρ βουλευόμενοι δικάιά τε ποιεῖτε καὶ λίαν ἐπιτη»δειῶς τῆ Ῥωμαίων ἀρχῆ.» 7.34.40 Καὶ Γῆπαιδες μὲν τοσαῦτα εἶπον. βουλευσάμενος δὲ πολλὰ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς αὐτοὺς μὲν ἀποπέμψασθαι ἀπράκτους ἔγνω, ὁμαιχιμίαν δὲ πρὸς Λαγγοβάρδας διώμοτον πεπονημένος πλέον αὐτοῖς ἢ ἐς μυρίουσ ἰππεῖς ἔπεμψεν, ὧν δὴ Κωνσταντιανὸς καὶ Βούζης καὶ 7.34.41 Ἀράτιος ἦρχον. ξυνήν δὲ αὐτοῖς καὶ Ἰωάννης, ὁ Βι7.34.41 ταλιανοῦ ἀδελφιδοῦς, προρρηθὲν αὐτῷ ἐκ βασιλέως, ἐπειδὴν τάχιστα διαμαχήσωνται πρὸς τὸ Γηπαίδων ἔθνος, ἐνθένδε σπουδῆ ἐς τὴν Ἰταλίαν ξὺν τοῖς ἐπομένοις ἰέναι. ἐτύγχανε γὰρ ἐξ Ἰταλίας καὶ αὐτὸς 7.34.42 ἦκων. ξύμμαχοι δὲ αὐτοῖς Ἑρουλοὶ πεντακόσιοί τε καὶ χίλιοι εἶποντο, ὧν ἄλλοι τε καὶ Φιλημοῦθ ἦρχον. 7.34.43 οἱ γὰρ ἄλλοι ξύμπαντες Ἑρουλοὶ ἐς τρισχιλίους ὄντες ξὺν τοῖς Γῆπαισιν ἐτετάχατο, ἐπεὶ Ῥωμαίων ἀποστάντες οὐ πολλῷ ἔμπροσθεν ἔτυχον ἐξ αἰτίας ἢ μοι ἐν τοῖς 7.34.44 ἔμπροσθεν ἐρρήθη. μοῖρα δὲ Ῥωμαίων τῶν παρὰ Λαγγοβάρδας ἐπὶ ξυμμαχίᾳ ἰόντων Ἑρούλων τισὶ ξὺν Ἀόρδῳ τῷ τοῦ ἄρχοντος ἀδελφῷ ἐξαπιναίως ἐπιτυχά7.34.45 νοῦσι. μάχης τε καρτερᾶς γενομένης νικῶσι Ῥωμαῖοι, καὶ τὸν τε Ἄορδον τῶν τε Ἑρούλων πολλοὺς ἔκτειναν. γνόντες δὲ Γῆπαιδες ἀγχιστά πη εἶναι τὸν Ῥωμαίων στρατὸν, τὰ διάφορα εὐθύς Λαγγοβάρδαις διέλυσαν, ἔς τε σπονδὰς οἱ βάρβαροι οὔτοι ξυνέβησαν ἀλλήλοις, ἀκόν7.34.46 των Ῥωμαίων. ταῦτα ἐπεὶ ὁ Ῥωμαίων στρατὸς ἔμαθον, ἐν πολλῇ ἀμηχανίᾳ ἐγένοντο. οὔτε γὰρ ἔτι ἐδύναντο πρόσω ἰέναι οὔτε ἀναστρέφειν ὀπίσω εἶχον δειμαίνοντες οἱ στρατηγοὶ μὴ Γῆπαιδὲς τε καὶ Ἑρουλοὶ κα7.34.47 ταθέοντες τὴν Ἰλλυριῶν ληΐσωνται χώραν. αὐτοῦ γοῦν μείναντες ἐς βασιλέα τὰ παρόντα σφίσιν ἀνήνεγκαν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράσσετο τῆδε. ἐγὼ δὲ ὄθεν τὴν ἐκβολὴν τοῦ λόγου ἐποιησάμην ἐπάνειμι. 7.35.1 Βελισάριος μὲν τὴν ἐπὶ τὸ Βυζάντιον οὐδενὶ κόσμῳ ἦει, γῆς μὲν τῆς Ἰταλῶν πενταετὲς οὐδαμῆ ἀποβάς, οὐδέ πη ὁδῷ ἰέναι ἐνταῦθα ἰσχύσας, ἀλλὰ φυγῆ κεκρυμμένη ἐχόμενος πάντα τοῦτον τὸν χρόνον, ἔκ τε ὀχυρώματος ἀεὶ ἐπιθαλασσίῳ τινὸς ἐς ἄλλο ἐπὶ 7.35.2 τῆς παραλίας ὀχύρωμα διηνεκὲς ναυτιλλόμενος, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀδεέστερον τοὺς πολεμίους τετύχηκε Ῥώμην τε

άνδραποδίσαι καὶ τᾶλλα ὡς εἶπειν ἅπαντα. τότε δὲ καὶ Περυσίαν πόλιν, ἡ πρώτη ἐν Τούσκοις οὕσα ἐτύγχανε, πικρότατα πολιορκουμένην ἀπέλιπεν, ἥπερ 7.35.3 αὐτοῦ ἔτι ὁδῶ ἰόντος κατ' ἄκρας ἑάλω. ἐς Βυζάντιον δὲ ἀφικόμενος διατριβὴν τὸ λοιπὸν ἐνταῦθα εἶχε, πλούτου μὲν ἐξουσίαν περιβεβλημένος πολλήν, εὐτυχίμασι δὲ τοῖς ἔμπροσθεν αὐτῷ ξυμβεβηκόσιν ἀπόβλεπτος ὢν, ἅπερ οἱ πρότερον ἢ ἐς Λιβύην ἐστράτευσε ξυμβόλω προὔλεγέ τινα οὐκ ἀφανεῖ τὸ δαιμόνιον. 7.35.4 ὁ δὲ ξύμβολος ἐγένετο ὧδε. ἦν τις Βελισαρίω κλῆρος ἐν Βυζαντίων τῷ προαστείῳ, ὃ δὴ Παντεῖχιον μὲν ὀνομάζεται, κεῖται δὲ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἡπείρῳ. ἐνταῦθα ὀλίγῳ ἔμπροσθεν ἢ ἔμελλε Βελισάριος ἐπὶ τε Γελίμερα καὶ Λιβύην ἐξηγήσασθαι τῷ Ῥωμαίων στρατῷ, 7.35.5 ἐνδελεχέστατα πλήθειν οἱ τὰς ἀμπέλους ξυνέβη. οἴνου τε ὃς ἐνθένδε γεγωνῶς ἔτυχε πίθων οἱ θεράποντες ἐμπλησάμενοι μέγα τι χρῆμα, καὶ αὐτῶν τὰ μὲν ἔνερθεν κατορούξαντες, τὰ δὲ ὑπερθεν πηλῶ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐπι7.35.6 βύσαντες, ἐν τῷ οἴνῳ κατέθεντο. μῆσι δὲ ὀκτῶ ὕστερον ἐν πίθοις τισὶν ἀναβράσων ὁ οἴνος διεσπάσατο μὲν τὸν πηλὸν ὥπερ ἐπέφρακτο αὐτῶν ἕκαστος, ὑπερβλύσας δὲ καὶ ρεύσας πολὺς ἐς τοσόνδε γῆν τὴν ἐχομένην ἐπέκλυσεν ὥστε καὶ τέλμα ἐν τούτῳ τῷ 7.35.7 ἐδάφει ἐργάσασθαι μέγα. ὅπερ ἐπεὶ οἱ θεράποντες εἶδον, ἐν θάμβει μεγάλῳ γενόμενοι πολλοὺς μὲν ἐνθένδε ἀφορέας ἐμπλήσασθαι ἔσχον, αὐθις δὲ τούτους δὴ τοὺς πίθους τῷ πηλῷ ἀποφράξαντες τὰ παρόντα ἐν 7.35.8 σιωπῇ εἶχον. ἐπεὶ δὲ τοῦτο πολλάκις ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον γεγωνῶς εἶδον, αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τὸν κεκτημένον τὸ πρᾶγμα ἦγον, ὁ δὲ τῶν ἐπιτηδείων πολλοὺς ἐνταῦθα ἀγείρας ἐπέδειξε τὰ ποιούμενα· οἵπερ τῷ ξυμβόλῳ τεκμηριούμενοι ἐς ταύτην δὴ τὴν οἰκίαν μεγάλα προὔλεγον ἀγαθὰ ἔσεσθαι. 7.35.9 Ταῦτα μὲν οὖν τῆδε Βελισαρίῳ ἐχώρησε. Βιγίλιος δὲ, ὁ τῆς Ῥώμης ἀρχιερεὺς, ζῦν Ἰταλοῖς τοῖς ἐνταῦθα τηνικάδε παροῦσι, πολλοῖς τε καὶ λογιμωτάτοις ἐσάγαν οὕσιν, οὐκέτι ἀνίει, ἀλλ' ἔχρηζε βασιλέως Ἰταλίας 7.35.10 μεταποιεῖσθαι δυνάμει τῆ πάσῃ. μάλιστα δὲ πάντων αὐτὸν Γόθιγος ἐνήγε, πατρίκιος ἀνὴρ, ἐς τῶν ὑπᾶτων τὸν δίφρον ἀναβεβηκῶς πολλῶ πρότερον· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς τούτων δὴ ἔνεκεν ἐς Βυζάντιον ἀφικόμενος 7.35.11 ἔτυχεν ἔναγχος. βασιλεὺς δὲ Ἰταλίας μὲν ἐπηγγέλλετο προνοήσιν αὐτὸς, ἀμφὶ δὲ τὰ Χριστιανῶν δόγματα ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον διατριβὴν εἶχεν, εὖ διαθέσθαι τὰ ἐν σφίσι ἀντιλεγόμενα σπουδάζων καὶ διατεινόμενος 7.35.12 μάλιστα. ταῦτα μὲν ἐν Βυζαντίῳ ἐπράσσετο. ἐτύγχανε δὲ Λαγγοβάρδης ἀνὴρ ἐς Γήπαιδας φεύγων ἐξ 7.35.13 αἰτίας τοιαῦδε. ἡνίκα Λαγγοβαρδῶν Οὐάκης ἦρχεν, ἦν τις οἱ ἀνεψιὸς Ῥισιούλφος ὄνομα, ὃν δὴ ὁ νόμος, ἐπειδὴν Οὐάκης τελευτήσειεν, ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ἐκάλει. 7.35.14 προνοήσας οὖν Οὐάκης ὅπως εἰς τὸν παῖδα τὸν αὐτοῦ ἢ ἀρχὴ ἄγοιτο, ἔγκλημα Ῥισιούλφῳ ἐπενεγκῶν αἰτίαν 7.35.15 οὐκ ἔχον φυγῆ τὸν ἄνθρωπον ἐζημίωσεν. ὃς δὴ ἐξ ἡθῶν ἀναστὰς τῶν πατρίων ζῦν ὀλίγοις τισὶν ἐς τοὺς Οὐάρνους αὐτίκα φεύγει, παίδων οἱ ἀπολελειμμένων 7.35.16 ἐνταῦθα δυοῖν. χρήμασι δὲ Οὐάκης τοὺς βαρβάρους τούτους ἀνέπεισε τὸν Ῥισιούλφον κτεῖναι. τῶν δὲ Ῥισιούλφου παίδων ὁ μὲν εἷς ἐτελεύτησε νόσω, ὁ δὲ 7.35.17 δὴ ἕτερος, Ἰλδίγης ὄνομα, ἐς Σκλαβηνοὺς φεύγει. οὐ πολλῶ μὲν οὖν ὕστερον ὁ μὲν Οὐάκης νοσήσας ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο, ἐς δὲ Οὐάλδαρον, τὸν Οὐάκου υἱὸν, ἢ Λαγγοβαρδῶν ἦλθεν ἀρχή. ὧ δὴ παιδὶ κομιδῇ ὄντι ἐπίτροπος καταστάς Αὐδοῦν τὴν ἀρχὴν διωκεῖτο. 7.35.18 δυνάμει τε πολλῇ ἀπ' αὐτοῦ χρώμενος αὐτὸς τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐς μακρὰν ἔσχε, τοῦ παιδὸς τούτου νόσω 7.35.19 αὐτίκα ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντος. ἡνίκα τοίνυν Γήπαισί τε καὶ Λαγγοβάρδαις ὁ πόλεμος κατέστη, ὥσπερ μοι εἴρηται, Ἰλδίγης εὐθύς Λαγγοβαρδῶν τε τοὺς οἱ ἐπισπομένους καὶ Σκλαβηνῶν πολλοὺς ἐπαγαγόμενος ἐς Γήπαιδας ἦλθε, καὶ αὐτὸν Γήπαιδες κατά7.35.20 ξειν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐλπίδα εἶχον. γενομένων δὲ τῶν ἐν τῷ παρόντι πρὸς Λαγγοβάρδας σπονδῶν ἔνεκα ὁ μὲν Αὐδοῦν τὸν Ἰλδίγην εὐθύς ἄτε πρὸς φίλων ἐξητεῖτο Γηπαίδων, οἱ δὲ τὸν μὲν ἄνθρωπον ἐκδοῦναι οὐδαμῇ ἔγνωσαν,

ἐκέλευον δὲ αὐτὸν ἐνθὲνδε ἀπαλ7.35.21 λαγέντα ὄπη βούλοιο διασώσασθαι. καὶ ὃς μελλήσει οὐδεμιᾶ ξὺν τοῖς ἐπομένοις καὶ Γηπαίδων τισὶν ἔθε7.35.22 λουσίους ἐς Σκλαβηνοὺς αὐθὶς ἀφίκετο. ἔνθεν τε ἀναστὰς παρὰ Τουτίλαν τε καὶ Γότθους ἦει, στράτευμα οὐχ ἦσσαν ἢ ἐς ἑξακισχιλίους ξὺν αὐτῷ ἔχων, ἕς τε Βενετίας ἀφικόμενος Ῥωμαίοις τισὶν ὑπαντήσας, ὧν Λάζαρος ἠγεῖτο, ἐς χεῖρας ἦλθε, τρεψάμενός τε αὐτοὺς πολλοὺς ἔκτεινεν. οὐ μέντοι Γότθοις ξυνέμιξεν, ἀλλ' ἴστρον ποταμὸν διαβάς αὐθὶς ἐς Σκλαβηνοὺς ἀπεχώρησεν. 7.35.23 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράσσετο τῆδε ἠπέρ μοι εἴρηται, ἐν τούτῳ τῶν τις Βελισαρίου δορυφόρων, Ἰνδούλφ ὄνομα, βάρβαρος γένος, θυμοειδής τε καὶ δραστήριος, ὃς δὴ ἐν Ἰταλία λειφθεὶς ἔτυχε, Τουτίλα τε καὶ Γότ7.35.24 θοις προσεχώρησεν οὐδενὶ λόγῳ. καὶ αὐτὸν ὁ Τουτίλας εὐθύς ξὺν στρατῷ πολλῷ καὶ ναυσὶν ἔπεμψεν 7.35.25 ἐς τὰ ἐπὶ Δαλματίας χωρία. ὃς δὴ ἐν χωρίῳ Μουικούρῳ καλουμένῳ γενόμενος, ὅπερ ἐπιθαλάσσιον ἀγχιστά πη Σαλῶνων ἐστὶ, τὰ μὲν πρῶτα ξυνέμισγε τοῖς ταύτη ἀνθρώποις ἅτε Ῥωμαῖός τε ὧν καὶ Βελισαρίῳ προσήκων, ἔπειτα δὲ αὐτός τε τὸ ξίφος ἀράμενος καὶ τοῖς ἐπισπομένοις 7.35.26 ἐγκελευσάμενος ἑξαπιναίως ἅπαντας ἔκτεινε. ληϊσάμενός τε τὰ χρήματα πάντα ἐνθὲνδε ἀπιὼν ὤχετο, ἐπέσκηψε δὲ ἄλλῳ ἐν τῇ παραλίᾳ κειμένῳ φρουρίῳ, ὅπερ Λαυ7.35.27 ρεάτην καλοῦσι Ῥωμαῖοι. οὗ δὴ ἐπιβὰς τοὺς παραπε7.35.27 πτωκότας ἀνήρει. ἅπερ ἐπεὶ Κλαυδιανὸς ἔγνω, ὅσπερ τότε Σαλῶνων ἦρχε, στράτευμα ἐπὶ τῶν καλουμένων 7.35.28 δρομώνων ἐπ' αὐτὸν ἔπεμψεν. οἱ δὴ ἐπεὶ ἐν Λαυρεάτη ἐγένοντο, τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἦλθον. παρὰ πολὺ τε ἡσηθηέντες τῇ μάχῃ ἔφυγον ὄπη ἐκάστῳ δυνατὰ γέγονε, τοὺς δρόμωνα ἐν τῷ λιμένι ἀπολιπόντες. οὗ δὴ καὶ τὰ ἄλλα πλοῖα ἔμπλεα σίτου τε καὶ τῶν 7.35.29 ἄλλων ἐπιτηδείων ὄντα ἐτύγχανεν. ἅπερ ἅπαντα Ἰνδούλφ τε καὶ Γότθοι ἐλόντες κτείναντές τε τοὺς ἐν ποσὶν ἅπαντας καὶ τὰ χρήματα ληϊσάμενοι παρὰ Του7.35.30 τίλαν ἦλθον. καὶ ὁ χειμὼν ἔληγε, καὶ τέταρτον καὶ δέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψε. 7.36.1 Μετὰ δὲ Τουτίλας ἅπαν ἐπὶ Ῥώμην τὸ στράτευμα ἦγε, καὶ ἐγκαθεζόμενος εἰς πολιορκίαν καθίστατο. ἐτύγχανε δὲ Βελισάριος τρισχιλίους ἀριστίνδην ἀπολεξάμενος, οὗσπερ ἐπὶ τῷ Ῥώμης φυλακτηρίῳ καταστησάμενος Διογένην αὐτοῖς ἄρχοντα, τῶν δορυφόρων τῶν αὐτοῦ ἕνα, ἐπέστησεν, ἄνδρα ξυνετόν τε δια7.36.2 φερόντως καὶ ἀγαθὸν τὰ πολέμια. διὸ δὴ χρόνου μῆκος τῇ προσεδρεῖα ταύτη ἐτρίβετο. οἱ τε γὰρ πολιορκούμενοι ἀρετῆς περιουσίᾳ πρὸς ἅπαντα τὸν Γότθων στρατὸν ἀξιομάχοι ὄντες ἐφαίνοντο καὶ Διογένης ἕς τε τὸ ἀκριβὲς τῇ φυλακῇ ἐχρήτο ὡς μὴ τις κακουργήσων ἐπὶ τὸ τεῖχος ἴοι καὶ πανταχόθι τῆς πόλεως σίτον ἐντὸς τοῦ περιβόλου σπεύρας ἐνδεῖν σφίσι τὰ 7.36.3 ἐπιτήδεια ὡς ἠκιστα ἐποίει. πολλάκις δὲ οἱ βάρβαροι τειχομαχεῖν ἐγχειρήσαντες καὶ τοῦ περιβόλου ἀποπειράσασθαι ἀπεκρούσθησαν, ἀρετῇ σφᾶς ἀπώσαμένων ἐνθὲνδε Ῥωμαίων. τοῦ μέντοι Πόρτου κρατήσαντες Ῥώμην κατὰ κράτος ἐπολιόρκουν. ταῦτα μὲν οὖν ἐφέ7.36.4 ρετο τῆδε. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἐπειδὴ Βελισάριον ἐς Βυζάντιον ἤκοντα εἶδεν, ἄρχοντα πέμπειν ξὺν στρατῷ ἄλλον ἐπὶ Γότθους τε διενοεῖτο καὶ Τουτίλαν. 7.36.5 καὶ εἰ μὲν ἐπιτελῆ ταύτην δὴ ἐπεποιήκει τὴν ἔννοιαν, οἴμαι ἂν, Ῥώμης μὲν ἔτι ὑπ' αὐτῷ οὔσης, σεσωσμένων δὲ οἱ τῶν ἐνταῦθα στρατιωτῶν καὶ τοῖς ἐκ Βυζαντίου ἐπιβεβοηθηκόσιν ἀναμίγνυσθαι δυναμένων, περιέσε7.36.6 σθαι τῶν ἐναντίων αὐτὸν τῷ πολέμῳ. νῦν δὲ τὰ μὲν πρῶτα Λιβέριον ἀπολεξάμενος, ἄνδρα τῶν ἐκ Ῥώμης πατρικίων, ἐν παρασκευῇ ἐκέλευε γενέσθαι, μετὰ δὲ ἀσχολίας οἱ ἴσως ἐπιγενομένης ἐτέρας τινὸς τὴν προθυμίαν κατέπαυσε. 7.36.7 Χρόνου δὲ τῇ Ῥώμης πολιορκίᾳ τριβέντος πολλοῦ, τῶν τινες Ἰσαύρων, οἱ ἀμφὶ Πύλην, ἢ Παύλου τοῦ ἀποστόλου ἐπώνυμός ἐστι, φυλακὴν εἶχον, (ἅμα μὲν ἐπικαλοῦντες ἐνιαυτῶν πολλῶν οὐδὲν πρὸς βασιλέως σφίσι δεδόσθαι, ἅμα δὲ καὶ Ἰσαύρους ὀρώντες τοὺς παραδόντας Ῥώμην τὰ πρότερα Γότθοις, κεκομψευμένους ἐπὶ μεγάλων τινῶν χρημάτων ὄγκῳ) Τουτίλα

λαθραιότατα ἐς λόγους ἐλθόντες ὠμολόγησαν τὴν πόλιν 7.36.8 ἐνδώσειν, τακτὴ τε ζυνέκειτο ἡμέρα τῇ πράξει. καὶ ἐπεὶ παρῆν ἡ κυρία, Τουτίλας μηχανᾶται τοιάδε. ἐς ποταμὸν Τίβεριν ἐν πρώτῃ τῶν νυκτῶν φυλακῇ δύο πλοῖα μακρὰ καθῆκεν, ἄνδρας ἐνταῦθα χρῆσθαι ταῖς 7.36.9 σάλπιγξιν ἐπισταμένους ἐνθέμενος. οἷς δὴ ἐπέστελλε διὰ μὲν τοῦ Τιβέριδος ἐρέσσοντας ἐπίπροσθεν ἰέναι, ἐπειδὴν δὲ τοῦ περιβόλου ἄγχιστα ἦκωσι, ταῖς σάλπιγξιν 7.36.10 ἐνταῦθα ἠχεῖν δυνάμει τῇ πάσῃ. αὐτὸς δὲ τὸν Γότθων στρατὸν ἄγχιστα πύλης τῆς εἰρημένης, ἢ Παύλου τοῦ ἀποστόλου ἐπώνυμός ἐστι, λανθάνων τοὺς πολεμίους 7.36.11 ἐν παρασκευῇ εἶχε. λογισάμενός τε ὡς ἦν τινες τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄτε ἐν σκότῳ διαλαθόντες ἐκ τῆς πόλεως διαδρᾶναι οἰοί τε ὦσιν, ἴωσιν ἐς Κεντουκέλλας, ἐπεὶ ὀχύρωμα ἕτερον τῶν τῆδε χωρίων οὐδαμῇ σφίσι ἐλέλειπτο, ἀνδρῶν μαχίμων ἐνέδραις τισὶ προλοχίζειν ἔγνω τὴν ἐνταῦθα ὁδὸν φέρουσαν, οἷς δὴ ἐπήγγελλε 7.36.12 τοὺς φεύγοντας διαχρήσασθαι. οἱ μὲν οὖν ἐν τοῖς πλοίοις ὄντες, ἐπεὶ τῆς πόλεως ἄγχι ἐγένοντο, ἐχρῶντο 7.36.13 ἤδη κατὰ τὰ σφίσι ἐπηγγελμένα ταῖς σάλπιγξι. Ῥωμαῖοι δὲ καταπλαγέντες ἐς μέγα τε δέος καὶ θόρυβον καταστάντες ἐξαπιναιῶς ἀπολιπόντες οὐδενὶ λόγῳ τὰ σφέτερα φυλακτῆρια ἐβοήθουν ἐνταῦθα δρόμῳ, τὴν 7.36.14 ἐπιβουλήν ἐς τὸ ἐκείνη τεῖχος εἶναι οἰόμενοι. μόνοι τε οἱ προδιδόντες Ἰσαυροὶ ἐπὶ τῇ αὐτῶν φυλακῇ μείναντες τὰς τε πύλας κατ' ἐξουσίαν ἀνέωγον καὶ 7.36.15 τῇ πόλει τοὺς πολεμίους ἐδέξαντο. καὶ πολὺς μὲν τῶν παραπεπτωκότων ἐνταῦθα γεγένηται φόνος, πολλοὶ δὲ φεύγοντες δι' ἐτέρων πυλῶν ὤχοντο, οἱ δὲ τὴν ἐπὶ Κεντουκέλλας ἰόντες ὑπὸ τε τοῖς ἐνεδρεύουσι γενόμενοι διεφθάρησαν. ὀλίγοι μὲντοι αὐτῶν διέφυγον μόλις, ἐν οἷς καὶ Διογένην πληγέντα φασὶ διασεσῶσθαι. 7.36.16 Ἦν δὲ τις ἐν τῷ Ῥωμαίων στρατῷ Παῦλος μὲν ὄνομα, Κίλιξ δὲ γένος, ὃς τὰ μὲν πρῶτα ἐφειστήκει τῇ Βελισαρίου οἰκίᾳ, ὕστερον δὲ καταλόγου ἵππικῆς ἄρχων ἕξ τε Ἰταλίαν ἐστράτευσε καὶ ζὺν τῷ Διογένει 7.36.17 ἐπὶ τῷ Ῥώμης φυλακτῆριῳ ἐτέτακτο. οὗτος ὁ Παῦλος, ἀλισκομένης τότε τῆς πόλεως, ζὺν ἵππευσι τετρακοσίοις ἕξ τε τὸν Ἀδριανοῦ τάφον ἀνέδραμε καὶ τὴν γέφυραν ἔσχε τὴν ἐς Πέτρου τοῦ ἀποστόλου τὸν νεῶν φέρουσαν. 7.36.18 τοῦ δὲ Γότθων στρατοῦ, ὄρθρου τε ὄντος καὶ μέλλοντός τι ὑποφαίνειν ἡμέρας, τούτοις δὴ τοῖς ἀνδράσι ἐς χεῖρας ἐλθόντος, ἐνταῦθα ἰσχυρότατα τοὺς πολεμίους ὑφιστάμενοι τὸ πλεόν ἔσχον· τῶν τε βαρβάρων ἄτε πλήθους τε μεγάλου καὶ στενοχωρίας ἐν αὐτοῖς 7.36.19 οὔσης πολλοὺς ἔκτειναν. ὅπερ ἐπεὶ ὁ Τουτίλας εἶδε, κατέπαυσε μὲν αὐτίκα τὴν μάχην, Γότθους δὲ τοῖς πολεμίοις ἀντικαθεζομένους ἡσυχάζειν ἐκέλευεν, οἷός 7.36.20 μενος λιμῷ τοὺς ἄνδρας αἰρήσειν. ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν Παῦλός τε καὶ οἱ τετρακόσιοι ἀπόσιτοι διαγεγόνασι, τὴν τε νύκτα οὕτως ἠύλισαντο· τῇ δὲ ἐπιγενομένη ἐβουλεύσαντο μὲν σιτίζεσθαι τῶν ἵππων τισὶν, ὅκνησις δὲ αὐτοῦς τῷ τῆς ἐδωδῆς οὐ ζυνειθισμένῳ διεκρούσατο μέχρι ἐς δείλην ὀψίαν, καίπερ πιεζομένους 7.36.21 τῷ λιμῷ ἐς τὰ μάλιστα. τότε δὲ πολλὰ λογισάμενοι ἐν σφίσι αὐτοῖς, καὶ ἀλλήλους ἐς εὐτολμίαν παρακαλέσαντες, ἐβουλεύσαντο ἄμεινον σφίσι εἶναι εὐπρεπεῖ 7.36.22 θανάτῳ αὐτίκα δὴ μάλα καταλῦσαι τὸν βίον. ὀρμῆσαι μὲν γὰρ ἔγνωσαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐκ τοῦ αἰφνιδίου, κτεῖναι δὲ αὐτῶν ὅσους ἂν ἐκάστῳ δυνατὰ εἴη, 7.36.23 οὕτω τε ἀνδρείως τῆς τελευτῆς τυχεῖν ἅπαντες. ἀλλήλους τοίνυν ἐξαπιναιῶς περιπλακέντες καὶ τῶν προσώπων καταφιλήσαντες τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἠσπάζοντο, 7.36.24 ὡς ἀπολούμενοι εὐθὺς ἅπαντες. ὅπερ κατανοήσας ὁ Τουτίλας ἔδεισε μὴ θανατῶντες ἄνθρωποι καὶ σωτηρίας περὶ ἐλπίδα οὐδεμίαν τὸ λοιπὸν ἔχοντες ἀνήκεστα 7.36.25 ἔργα Γότθους δρᾶσωσι. πέμψας οὖν παρ' αὐτοῦς δυοῖν προὔτεινετο αὐτοῖς αἴρεσιν, ὅπως ἢ τοὺς ἵππους ἀφέντες ἐνταῦθα καὶ τὰ ὄπλα καταθέμενοι, ἀπομόσαντες τε μηκέτι ἐπὶ Γότθους στρατεύεσθαι, κακῶν ἀπαθεῖς ἐς Βυζάντιον ἀπαλλάσσωνται, ἢ τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοντες ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ Γότθοις τὸ λοιπὸν 7.36.26 ζυστρατεύσωσι. τούτους Ῥωμαῖοι τοὺς λόγους ἄσμενοι

ἤκουσαν. καὶ τὰ μὲν πρῶτα τὴν ἐπὶ τὸ Βυζάντιον εἶλοντο ἅπαντες, ἔπειτα δὲ πεζοὶ μὲν ποιεῖσθαι καὶ ἄνοπλοι τὴν ἀναχώρησιν αἰσχυρόμενοι, δειμαίνοντες δὲ μὴ τισιν ἐνέδραις ἐν τῇ ἀποπορεία περιπεπτωκότες διαφθαρεῖεν, ἅμα δὲ καὶ μεμφόμενοι, ὅτι δὴ σφίσι χρόνου τὰς συντάξεις πολλοῦ τὸ Ῥωμαίων δημόσιον ὤφειλεν, ἅπαντες ἐθελοῦσι τῷ Γότθων στρατῷ ἀνεμίγνυντο, πλήν γε δὴ ὅτι Παῦλός τε καὶ τῶν τις Ἰσαύρων, Μίνδης ὄνομα, Τουτίλα ἐς ὄψιν ἐλθόντες 7.36.27 ἐς Βυζάντιον σφᾶς ἐδέοντο στείλαι. παῖδάς τε γὰρ 7.36.27 καὶ γυναῖκας σφίσιν ἐν γῆ τῇ πατρῴᾳ ἔφασκον εἶναι, 7.36.28 ὥνπερ χωρὶς βιοτεύειν οὐχ οἰοί τε εἶναι. οὐσπερ ὁ Τουτίλας ἄτε ἀληθιζομένους ἀποδεξάμενος, ἐφοδίοις τε δωρησάμενος καὶ παραπομποῦς ζυμπέμφας ἀφῆκε. καὶ ἄλλοι μέντοι τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ, ὅσοι καταφυγόντες ἐς τὰ τῆς πόλεως ἱερά ἔτυχον, ἐς τριακοσίους ὄντες, τὰ πιστὰ λαβόντες Τουτίλα προσεχώρησαν. 7.36.29 Ῥώμην δὲ οὔτε καθελεῖν οὔτε ἀπολιπεῖν τὸ λοιπὸν Τουτίλας ἤθελεν, ἀλλὰ Γότθους τε καὶ Ῥωμαίους τοὺς ἐκ τῆς συγκλήτου βουλῆς καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ζυνοικίζειν ἐνταῦθα ἔγνω ἐξ αἰτίας τοιαύσδε. 7.37.1 Τουτίλας οὐ πολλῷ πρότερον παρὰ τῶν Φράγγων τὸν ἄρχοντα πέμψας, τὴν παῖδά οἱ γυναῖκα ἐδεῖτο 7.37.2 γαμετὴν δοῦναι. ὁ δὲ τὴν αἴτησιν ἀπεσεῖσατο, Ἰταλίας αὐτὸν οὔτε εἶναι οὔτε ἔσσεσθαι ποτε βασιλέα φάσκων, ὅς γε Ῥώμην ἐλὼν ἔχουσι μὲν αὐτῆς οὐδαμῆ ἴσχυσε, μοῖραν δὲ αὐτῆς καθελὼν τοῖς πολεμίοις μεθῆκεν 7.37.3 αὖθις, διὸ δὴ τὰ ἐπιτήδεια ἐν τῷ παρόντι ἐς αὐτὴν ἐσκομίζεσθαι διὰ σπουδῆς εἶχε καὶ ἀνοικοδομεῖσθαι ὅτι τάχιστα πάντα ἐκέλευεν, ὅσα καθελὼν τε καὶ πυρπολήσας αὐτὸς ἔτυχεν, ἠνίκα Ῥώμην τὸ πρότερον εἶλε· τῶν τε Ῥωμαίων τοὺς ἐκ τῆς συγκλήτου βουλῆς καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, οὐσπερ ἐπὶ Καμπανίας ἐφύλασσε, 7.37.4 μετεπέμπετο. ἐνταῦθά τε ἀγῶνα τὸν ἵππικὸν θεασάμενος, τὴν στρατιὰν ἠτοίμαζε πᾶσαν, ὡς ἐπὶ Σικελίαν 7.37.5 στρατεύσων. ἅμα δὲ καὶ τὰ μακρὰ πλοῖα τετρακόσια ὡς ἐς ναυμαχίαν ἐν παρασκευῇ ἐποιεῖτο, καὶ στόλον νεῶν μεγάλων τε καὶ πολλῶν ἄγαν, ἄσπερ ἐκ βασιλέως ἐκ τῆς ἐφ᾽ ἐνταῦθα σταλείσας αὐτοῖς ἀνδράσι τε καὶ 7.37.6 φορτίοις πάντα τοῦτον τὸν χρόνον ἐλὼν ἔτυχε. Στέφανόν τε ἄνδρα Ῥωμαῖον παρὰ βασιλέα πρεσβευτὴν ἔπεμψε, τὸν μὲν πόλεμον τόνδε καταλύειν αἰτῶν, ἐνσπόνδους δὲ Γότθους ποιεῖσθαι, ἐφ' ᾧ δὴ αὐτῷ ζυμμαχίᾳ 7.37.7 σουσιν ἐπὶ πολεμίοις τοὺς ἄλλους ἰόντι. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς οὔτε τὸν πρεσβευτὴν οἱ ἐς ὄψιν ἐλθεῖν ζυνεχώρησεν οὔτε τινὰ τῶν λεγομένων ἐντροπὴν τὸ 7.37.8 παράπαν πεποίηται. ἄπερ ἐπεὶ Τουτίλας ἤκουσεν, αὖθις τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐν παρασκευῇ ἐποιεῖτο. ζύμφορον δὲ οἱ ἔδοξεν εἶναι, Κεντουκελλῶν ἀποπειρασα 7.37.9 μένῳ πρότερον οὕτω δὴ ἐπὶ Σικελίαν ἰέναι. ἦρχε δὲ τότε τοῦ ἐνταῦθα φυλακτηρίου Διογένης, ὁ Βελισαρίου 7.37.10 δορυφόρος, δύναμιν ἀξιοχρεῶν ζὺν αὐτῷ ἔχων. καὶ ὁ μὲν Γότθων στρατὸς, ἐπειδὴ ἐς Κεντουκέλλας ἀφίκοντο, ἄγχιστα τοῦ περιβόλου ἐνστρατοπεδευσάμενοι 7.37.11 ἐς πολιορκίαν καθίσταντο. πρέσβεις δὲ πέμψας παρὰ Διογένην ὁ Τουτίλας, αὐτὸν τε προὔκαλεῖτο καὶ τοὺς ἄμφ' αὐτὸν στρατιώτας, ἦν μὲν σφίσι βουλομένοις ἢ μάχῃ πρὸς αὐτοὺς διακρίνεσθαι, ἔργου ἔχουσι αὐτίκα 7.37.12 δὴ μάλα. ἐν ἐλπίδι τε παρήνει μηδεμιᾶ ἔχειν, δύναμιν 7.37.13 ἐτέραν τινὰ ἐκ βασιλέως σφίσιν ἀφίξεσθαι. ἀδύνατον γὰρ Ἰουστινιανὸν τὸ λοιπὸν εἶναι πόλεμον πρὸς Γότθους τόνδε διενεγκεῖν, εἴ τῳ ἱκανὰ τεκμηριῶσαι τὰ μετὰ χρόνου τοσοῦτου ἐπὶ τῆς Ῥώμης ζυμβάντα. 7.37.14 αἴρουν οὖν προὔτεινετο ἐλέσθαι ὁποτέραν ἂν αὐτοῖ βούλοιντο, ἢ ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ τῷ Γότθων στρατῷ ἀναμίγνυσθαι, ἢ κακῶν ἀπαθέσιν ἐνθὲνδε ἀπαλασσο 7.37.15 μένοις ἐπὶ Βυζαντίου κομίζεσθαι. Ῥωμαῖοι δὲ καὶ Διογένης οὔτε μάχῃ διακρίνεσθαι βουλομένοις σφίσιν αὐτοῖς ἔφασκον εἶναι οὔτε μέντοι ἀναμίγνυσθαι τῷ Γότθων στρατῷ, ἐπεὶ παίδων τε καὶ γυναικῶν τῶν 7.37.16 σφετέρων χωρὶς βιοτεύειν οὐκ ἂν δύναιντο. πόλιν δὲ, ἢσπερ φυλακὴν ἔχουσιν, ἐν μὲν τῷ παρόντι λόγῳ τινὶ εὐπρεπεῖ ἐνδοῦναι οὐδαμῆ ἔχειν, ἐπεὶ οὐδέ τις σκῆψις

αὐτοῖς, ἄλλως τε καὶ παρὰ βασιλέα στέλλεσθαι 7.37.17 βουλομένοις, τανῦν πάρεστιν· ἐς χρόνον δὲ ἀναβαλέσθαι τινὰ τὴν πρᾶξιν ἐδέοντο, ἐφ' ᾧ βασιλεῖ μὲν ἐν τούτῳ τὰ σφίσι παρόντα σημῖνωσιν, οὐδεμιᾶς δὲ μεταξὺ βοηθείας ἐκ βασιλέως ἐνταῦθα ἰούσης οὕτω δὴ ἀπαλλάσσοιντο, Γότθοις μὲν τὴν πόλιν ἐνδόντες, οὐκ ἀπροφάσιστον δὲ αὐτοὶ τὴν ἀναχώρησιν ποιησάμενοι. 7.37.18 ταῦτα ἐπεὶ Τουτίλαν ἤρσκε, τακτὴ ἡμέρα ξυνέκειτο, ἄνδρες δὲ τριάκοντα ἑκατέρωθεν ἐν ὁμήρων λόγῳ ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ δέδονται ταύτῃ καὶ Γότθοι τὴν προσε7.37.19 δρεῖαν διαλύσαντες ἐπὶ Σικελίας ἐχώρησαν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο ἐς τὸ Ῥήγιον, οὐ πρότερον διέβησαν τὸν τῆδε πορθμὸν, ἕως φρουρίου τοῦ ἐν Ῥηγίῳ ἀπεπειρά7.37.20 σαντο. ἦρχον δὲ τοῦ ἐνταῦθα φυλακτηρίου Θουριμούθ τε καὶ Ἰμέριος, οὗσπερ Βελισάριος ἐνταῦθα καταστη7.37.21 σάμενος ἔτυχεν. οἵπερ ἐπεὶ πολλοὺς τε καὶ ἀρίστους ξὺν αὐτοῖς εἶχον, τειχομαχοῦντάς τε ἀπεκρούσαντο τοὺς πολεμίους καὶ ἐπεξεληθόντες τὸ πλεον ἐν ξυμβολῇ 7.37.22 ἔσχον. ὕστερον μέντοι πλήθει τῶν ἐναντίων παρὰ πολὺ ἔλασσούμενοι ἐντὸς τοῦ περιβόλου κατακλει7.37.23 σθέντες ἡσύχαζον. Τουτίλας δὲ μοῖραν μὲν τοῦ Γότθων στρατοῦ αὐτοῦ εἶσσε φρουρᾶς ἕνεκα, τῶν ἐπιτηδείων τῇ ἀπορίᾳ χρόνῳ ὑστέρῳ ἐξαιρήσειν καραδοκῶν τοὺς ταύτῃ Ῥωμαίους, ἐς δὲ Ταραντηνοὺς στρατεύμα πέμψας τὸ ἐκεῖνῃ φρούριον παρεστήσατο οὐδενὶ πόνῳ, καὶ Γότθοι δὲ, οὗσπερ ἐλίπετο ἐν Πικηνῶν τῇ χώρᾳ, πόλιν Ἀρίμινον τηνικάδε προδοσίᾳ εἶλον. 7.37.24 Ταῦτα ἀκούσας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς Γερμανὸν τὸν ἀνεψιὸν τὸν αὐτοῦ αὐτοκράτορα ἐβούλευσε πολέμου τοῦ πρὸς Γότθους τε καὶ Τουτίλαν καταστήσασθαι, καὶ οἱ ἐν παρασκευῇ ἐπέστελλεν εἶναι· ἐπεὶ τε ὁ περὶ τούτου λόγος ἐς Ἰταλίαν ἦλθε, Γότθοι μὲν ἐν φροντίδι μεγάλη ἐγένοντο. δεξιὰ γάρ τις ἢ ἀμφὶ Γερμανῶ 7.37.25 δόξα ἐς πάντας ἀνθρώπους οὕσα ἐτύγχανεν. εὐέλπιδες δὲ Ῥωμαῖοί τε γεγενημένοι εὐθὺς ἅπαντες καὶ οἱ τοῦ βασιλέως στρατοῦ τῷ τε κινδύνῳ καὶ τῇ ταλαιπωρίᾳ 7.37.26 πολλῶ ἔτι μᾶλλον ἀντεῖχον. ἀλλὰ βασιλεὺς οὐκ οἶδα ὅπως μεταμαθῶν Λιβέριον ἄνδρα Ῥωμαῖον, οὗπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθην, ἐς τὸ ἔργον κατα7.37.27 στήσασθαι ἀντὶ Γερμανοῦ ἔγνω. καὶ ὁ μὲν παρασκευασάμενος ὡς τάχιστα, ὅτι δὴ αὐτίκα ξὺν στρατῶ ἀποπλεύσει, ἐπίδοξος ἦν. ἀλλ' ἐπεὶ βασιλεῖ μετέμελεν 7.37.28 αὐθις, ἡσύχῃ καὶ αὐτὸς ἔμενε. τότε δὲ Βῆρος ξὺν ἀνδράσιν, οὓς ἀγείρας μαχιμωτάτους ἀμφ' αὐτὸν ἔτυχε, Γότθοις τοῖς ἐν Πικηνῶ οὓσιν ἐς χεῖρας ἐλθὼν πόλεως Ῥαβέννης οὐ πολλῶ ἄποθεν, τῶν τε ἐπομένων πολλοὺς ἀποβάλλει καὶ αὐτὸς θνήσκει, ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ γενόμενος. 7.38.1 Ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον στρατεύμα Σκλαβηνῶν οὐ πλεον ἢ ἐς τρισχιλίους ἀγηγεμένοι, ποταμὸν τε Ἰστρον, οὐδενὸς σφίσιν ἀντιστατοῦντος, διέβησαν, καὶ πόνῳ οὐδενὶ ποταμὸν Εὐρον εὐθὺς διαβάντες 7.38.2 δίχα ἐγένοντο. εἶχε δὲ αὐτῶν ἀτέρα μὲν συμμορία ὀκτακοσίους τε καὶ χιλίους, ἡ δὲ δὴ ἑτέρα τοὺς κατα7.38.3 λοίπους. ἑκατέροις μὲν οὖν καίπερ ἀλλήλων ἀπολελειμμένοι ἐς χεῖρας ἐλθόντες οἱ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες ἐν τε Ἰλλυριοῖς καὶ Θραξίν, ἡσθήθησάν τε ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου καὶ οἱ μὲν αὐτοῦ διεφθάρησαν, 7.38.4 οἱ δὲ κόσμῳ οὐδενὶ διαφυγόντες ἐσώθησαν. ἐπεὶ δὲ οἱ στρατηγοὶ πάντες οὕτω παρ' ἑκατέρων τῶν βαρβαρικῶν στρατοπέδων, καίπερ ἔλασσόνων παρὰ πολὺ ὄντων, ἀπήλλαξαν, Ἀσβάδῳ ἢ ἑτέρα τῶν πολεμίων 7.38.5 ξυμμορία ξυνέμιξεν. ἦν δὲ οὗτος ἀνὴρ βασιλέως μὲν Ἰουστινιανοῦ δορυφόρος, ἐπεὶ ἐς τοὺς Καντιδάτους καλουμένους τελῶν ἔτυχε, τῶν δὲ ἰππικῶν καταλόγων ἦρχεν, οἱ ἐν Τζουρουλῶ τῷ ἐν Θράκῃ φρουρίῳ ἐκ 7.38.6 παλαιοῦ ἴδρυνται, πολλοὶ τε καὶ ἄριστοι ὄντες. καὶ αὐτοὺς οἱ Σκλαβηνοὶ τρεψάμενοι οὐδενὶ πόνῳ πλείστους μὲν αἰσχροτάτα φεύγοντας ἔκτειναν, Ἄσβαδον δὲ καταλαβόντες ἐν μὲν τῷ παραυτίκα ἐζώγησαν, ὕστερον δὲ αὐτὸν ἐς πυρὸς ἐμβεβλημένον φλόγα ἔκαυσαν, ἱμάντας πρότερον ἐκ τοῦ νώτου τοῦ ἀνθρώπου ἐκδείραντες. 7.38.7 ταῦτα διαπεπραγμένοι τὰ χωρία ξύμπαντα, τά τε Θρακῶν καὶ Ἰλλυριῶν, ἀδεέστερον ἐληίζοντο, καὶ φρούρια

πολλά πολιορκία ἐκάτεροι εἶλον, οὔτε τειχομαχῆσαντες πρότερον, οὔτε ἐς τὸ πεδίον καταβῆναι τολμήσαντες, ἐπεὶ οὐδὲ γῆν τὴν Ῥωμαίων καταθεῖν ἐγκεχειρήκασιν 7.38.8 οἱ βάρβαροι οὗτοι πῶποτε. οὐ μὴν οὐδὲ στρατῶ ποταμὸν Ἰστρον φαίνονται διαβεβηκότες ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου, πλὴν γε δὴ ἐξ ὅτου μοι ἔμπροσθεν εἴρηται. 7.38.9 Οὗτοι δὲ οἱ τὸν Ἄσβαδον νενικηκότες μέχρι ἐς θάλασσαν ληϊσάμενοι ἐφεξῆς ἅπαντα καὶ πόλιν ἐπιθαλασσίαν τειχομαχῆσαντες εἶλον, καίπερ στρατιωτῶν φρουρὰν ἔχουσαν, Τόπηρον ὄνομα· ἡ πρώτη μὲν Θρακῶν τῶν παραλίων ἐστὶ, τοῦ δὲ Βυζαντίου διέχει ὁδῶ ἡμερῶν δυοκαίδεκα. εἶλον δὲ αὐτὴν τρόπῳ τοιῶδε. 7.38.10 οἱ μὲν πλείστοι ἐν δυσχωρίαις πρὸ τοῦ περιβόλου σφᾶς αὐτοὺς ἔκρυσαν, ὀλίγοι δὲ τινες ἀμφὶ τὰς πύλας γενόμενοι, αἱ πρὸς ἀνίσχοντά εἰσιν ἥλιον, τοὺς ἐν ταῖς 7.38.11 ἐπάλξαι Ῥωμαίους ἠνώχλουν. ὑποτοπήσαντες δὲ οἱ στρατιῶται, ὅσοι τὸ ἐνταῦθα φυλακτήριον εἶχον, οὐ πλείους αὐτοὺς ἢ ὅσοι καθεωρῶντο εἶναι, ἀνελόμενοι 7.38.12 αὐτίκα τὰ ὄπλα ἐξίασιν ἐπ' αὐτοὺς ἅπαντες. οἱ δὲ βάρβαροι ὀπίσω ἀνέστρεφον, δόκησιν παρεχόμενοι τοῖς ἐπιούσιν ὅτι δὴ αὐτοὺς κατωρρωδικότες ἐς ὑπαγωγὴν χωροῦσι· καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐς τὴν δίωξιν ἐκπεπτωκότες 7.38.13 πόρρω που τοῦ περιβόλου ἐγένοντο. ἀναστάντες οὖν οἱ ἐκ τῶν ἐνεδρῶν κατόπισθέν τε τῶν διωκόντων γενόμενοι ἐσιτητὰ σφίσιν ἐς τὴν πόλιν οὐκέτι ἐποίουν. 7.38.14 ἀναστρέψαντες δὲ καὶ οἱ φεύγειν δοκοῦντες ἀμφιβόλους ἤδη τοὺς Ῥωμαίους πεποίηται. οὐς δὴ ἅπαντας οἱ βάρβαροι διαφθείραντες τῷ περιβόλῳ προσέβαλον. 7.38.15 οἱ δὲ τῆς πόλεως οἰκήτορες τῶν στρατιωτῶν τῆς δυνάμεως ἐστερημένοι, γίνονται μὲν ἐν ἀμηχανία πολλῇ, καὶ ὡς δὲ τοὺς ἐπιόντας ἐκ τῶν παρόντων ἠμύνοντο. 7.38.16 καὶ πρῶτα μὲν ἔλαιόν τε καὶ πίσσαν ἐπὶ πλείστον θερμήναντες τῶν τειχομαχοῦντων κατέχεον, καὶ λίθων βολαῖς πανδημεὶ ἐς αὐτοὺς χρώμενοι τοῦ ἀπεῶσθαι 7.38.17 τὸν κίνδυνον οὐ μακρὰν που ἐγένοντο. ἔπειτα δὲ αὐτοὺς πλήθει βελῶν οἱ βάρβαροι βιασάμενοι ἐκλιπεῖν τε τὰς ἐπάλξεις ἠνάγκασαν καὶ κλίμακας τῷ περιβόλῳ 7.38.18 ἐρείσαντες κατὰ κράτος τὴν πόλιν εἶλον. ἄνδρας μὲν οὖν ἐς πεντακισχιλίους τε καὶ μυρίους εὐθύς ἅπαντας ἔκτειναν καὶ πάντα τὰ χρήματα ἐληΐσαντο, παῖδας δὲ 7.38.19 καὶ γυναῖκας ἐν ἀνδραπόδων πεποίηται λόγῳ. καίτοι τὰ πρότερα οὐδεμιᾶς ἡλικίας ἐφείσαντο, ἀλλ' αὐτοὶ τε καὶ ἡ συμμορία ἢ ἑτέρα, ἐξ ὅτου δὴ τῇ Ῥωμαίων ἐπέσκηψαν χώρα, τοὺς παραπίπτοντας ἠβηδὸν ἅπαντας ἔκτεινον. ὥστε γῆν ἅπασαν, ἢ περ Ἰλλυριῶν τε καὶ Θρακῶν ἐστὶ, νεκρῶν ἔμπλεων ἐπὶ πλείστον ἀτάφων 7.38.20 γενέσθαι. ἔκτεινον δὲ τοὺς παραπίπτοντας οὔτε ξίφει οὔτε δόρατι οὔτε τῷ ἄλλῳ εἰωθότι τρόπῳ, ἀλλὰ σκόλοπας ἐπὶ τῆς γῆς πηξάμενοι ἰσχυρότατα, ὄξεις τε αὐτοὺς ἐς τὰ μάλιστα ποιησάμενοι, ἐπὶ τούτων ζὺν βία πολλῇ τοὺς δειλαίους ἐκάθιζον, τὴν τε σκολόπων ἀκμὴν γλουτῶν κατὰ μέσον ἐνείροντες ὠθοῦντές τε ἄχρι ἐς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἔγκατα, οὕτω δὴ αὐτοὺς 7.38.21 διαχρήσασθαι ἠξίου. καὶ ξύλα δὲ παχέα τέτταρα ἐπὶ πλείστον ἐς γῆν κατορούζαντες οἱ βάρβαροι οὗτοι, ἐπ' αὐτῶν τε χεῖράς τε καὶ πόδας τῶν ἠλωκώτων δεσμεύοντες, εἶτα ῥοπάλοις αὐτοὺς κατὰ κόρρης ἐνδελεχέστατα παίοντες, ὡς δὴ κύνας ἢ ὄφεις ἢ ἄλλο τι θηρίον 7.38.22 διέφθειρον. ἄλλους δὲ ζὺν τε βουσί καὶ προβάτοις, ὅσα δὴ ἐπάγεσθαι ἐς τὰ πάτρια ἤθη ὡς ἤκιστα εἶχον, ἐν τοῖς δωματίοις καθεῖρξαντες, οὐδεμιᾶ φειδοῖ ἐνεπίμπρασαν. οὕτω μὲν Σκλαβηνοὶ τοὺς ἐντυχόντας ἀεὶ 7.38.23 ἀνήρουν. ἀλλὰ νῦν αὐτοὶ τε καὶ οἱ τῆς ἑτέρας συμμορίας, ὥσπερ τῷ τῶν αἱμάτων μεθύοντες πλήθει, ζωγρεῖν τὸ ἐνθένδε ἠξίου τῶν παραπεπτωκώτων τινὰς, καὶ ἀπ' αὐτοῦ μυριάδας αἰχμαλώτων ἐπαγόμενοι ἀριθμοῦ κρείσσους ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν ἅπαντες. 7.39.1 Ὑστερον δὲ Γότθοι τῷ Ῥηγίνων προσέβαλον ὀχυρώματι, οἱ δὲ πολιορκούμενοι καρτερώτατα σφᾶς ἀμυνόμενοι ἀπεκρούοντο, ἔργα τε ὁ Θουριμουθῆ ἐπε7.39.2 δείκνυτο ἀεὶ ἐς αὐτοὺς ἀρετῆς ἄξια. γνοὺς δὲ ὁ Τουτίλας ἐνδεῖν τοῖς πολιορκουμένοις τὰ ἐπιτήδεια, μοῖραν μὲν τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ

εἶασε φυλακῆς ἔνεκα, ὅπως δὴ οἱ πολέμιοι μηδὲν μὲν τοῦ λοιποῦ ἐσκομίζονται, ἀπορία δὲ τῶν ἀναγκαίων σφᾶς τε αὐτούς καὶ τὸ φρούριον Γότθοις ἐνδῶσουσιν· αὐτὸς δὲ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς Σικελίαν διαπορθμευσάμενος τῷ Μεσηνῶν 7.39.3 προσέβαλε τείχει. καὶ οἱ Δομνεντίολος ὁ Βούζου ἀδελφιδοῦς, ὅσπερ τῶν τῆδε Ῥωμαίων ἦρχεν, ὑπαντίσας τε πρὸ τοῦ περιβόλου καὶ ἐς χεῖρας ἔλθων οὐκ 7.39.4 ἔλασσον ἔσχεν. αὐθις δὲ ἐν τῇ πόλει γενόμενος φυλακῆς τε τῆς ἐνταῦθα ἐπιμελούμενος ἡσυχίαν ἦγε. Γότθοι δὲ, μηδενὸς σφίσις ἐπεξιόντος, ἐληΐσαντο Σικελίαν 7.39.5 σχεδόν τι ὅλην. Ῥωμαῖοι δὲ οἱ ἐν Ῥηγίῳ πολιορκούμενοι, ὧν δὴ Θουριμούθ τε καὶ Ἰμέριος ἦρχον, ὥσπερ μοι εἴρηται, τὰ γὰρ ἀναγκαῖα σφᾶς παντάπασις ἐπελελοίπει, αὐτούς τε καὶ τὸ φρούριον ὁμολογία τοῖς πολεμίοις ἐνέδοσαν. 7.39.6 Ἄπερ ἐπεὶ βασιλεὺς ἦκουσε, στόλον τε ἀγείρας νηῶν καὶ στρατεύμα λόγου ἄξιον ἐκ καταλόγων πεζῶν ἐν τῷ στόλῳ τούτῳ ἐνθήμενος, ἄρχοντά τε Λιβέριον αὐτοῖς ἐπιστήσας, πλεῖν κατὰ τάχος ἐπὶ Σικελίας ἐκέλευσε, καὶ τὴν νῆσον διασώσασθαι δυνάμει τῇ πάσῃ. 7.39.7 ἀλλὰ οἱ ἄρχοντα τοῦ στόλου καταστησαμένῳ Λιβέριον αὐτίκα δὴ μάλα μετέμελεν. ἦν γὰρ ἐσχατογέρων τε ὁ 7.39.8 ἀνὴρ μάλιστα καὶ ἀμελέτητος πολεμίων ἔργων. Ἄρταβάνη τε ἀφείς τὰ ἐς αὐτὸν ἐγκλήματα πάντα καὶ στρατηγὸν καταλόγων τῶν ἐπὶ Θράκης καταστησάμενος ἐς Σικελίαν εὐθύς ἔπεμψε, στρατεύμα μὲν οὐ πολὺ παρασχόμενος, ἐπιστείλας δὲ τὸν ξὺν τῷ Λιβερίῳ παραλαβεῖν στόλον, ἐπεὶ Λιβέριον ἐς Βυζάντιον μετεπέμψεν. 7.39.9 πετο. αὐτοκράτορα δὲ τοῦ πρὸς Τουτίλαν τε καὶ Γότθους πολέμου Γερμανὸν κατεστήσατο τὸν αὐτοῦ ἀνεψιόν. ᾧ δὴ στρατεύμα μὲν οὐ πολὺ ἔδωκε, χρήματα δὲ λόγου ἄξια παρασχόμενος στρατιὰν ἐπέστελλεν ἐκ τε Θρακῶν καὶ Ἰλλυριῶν ἀξιολογωτάτην ἀγείραντι οὕτω δὴ στέλλεσθαι σπουδῇ ἐς τὴν Ἰταλίαν 7.39.10 πολλῇ. καὶ οἱ Φιλημούθ τε τὸν Ἑρουλον ξὺν τοῖς ἐπομένοις καὶ Ἰωάννην τὸν αὐτοῦ μὲν Γερμανοῦ κηδεστὴν, Βιταλιανοῦ δὲ ἀδελφιδοῦν (στρατηγὸς γὰρ ὧν τῶν ἐν Ἰλλυριοῖς καταλόγων διατριβὴν ἐνταῦθα εἶχε) ξὺν αὐτῷ ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐπαγαγέσθαι ἐπήγγελλε. 7.39.11 Τότε δὴ Γερμανὸν φιλοτιμία πολλή τις ἔσχε, Γότθων τὴν ἐπικράτησιν ἀναδήσασθαι, ὅπως οἱ Λιβύην τε καὶ Ἰταλίαν ἀνασώσασθαι περιέσται τῇ Ῥωμαίων 7.39.12 ἀρχῇ. Στότζα γὰρ τετυραννηκότος ἐν γε Λιβύῃ τὰ πρότερα καὶ τὸ Λιβύης κράτος βεβαιότατα ἤδη ἔχοντος αὐτὸς ἐκ βασιλέως σταλεῖς καὶ μάχη τοὺς στασιώτας παρὰ δόξαν νικήσας τὴν τε τυραννίδα κατέπαυσε καὶ Λιβύην αὐθις ἀνεσώσατο τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ, ὥσπερ 7.39.13 μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη. καὶ νῦν δὲ τῶν Ἰταλίας πραγμάτων ἐς τοῦτο τύχης ἐληλακότων, ἐς ὃ μοι ἔναγχος δεδιήγηται, μέγα δὴ ἐνθένδε περιβαλέσθαι κλέος ἐβούλετο ἄτε δὴ καὶ αὐτὴν ἰσχύσας 7.39.14 βασιλεῖ ἀνασώσασθαι. καὶ πρῶτα μὲν (ἐτετελευτήκει γὰρ οἱ πολλῶ πρότερον ἡ γυνὴ Πασσάρα ὄνομα) Ματασοῦνθαν ἐν γαμετῆς ἐποιήσατο λόγῳ, τὴν Ἀμαλασοῦνθης τῆς Θευδερίχου θυγατρὸς παῖδα, Οὐιτιτίγιδος 7.39.15 ἤδη ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντος. ἦλπιζε γὰρ, ἦν ξὺν αὐτῷ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἡ γυνὴ εἶη, αἰσχύνεσθαι, ὡς τὸ εἰκὸς, Γότθους ὅπλα ἐπ' αὐτὴν ἀνελέσθαι, ἀναμνησθέντας τῆς Θευδερίχου τε καὶ Ἄταλαρίχου ἀρχῆς. 7.39.16 ἔπειτα δὲ χρήματα μεγάλα τὰ μὲν ἐκ βασιλέως, τὰ δὲ πλείω οἴκοθεν οὐδεμιᾶ φειδοῖ προῖέμενος στρατιὰν ἐκ τοῦ ἀπροσδοκίτου πολλὴν ἀνδρῶν μαχιμωτάτων ἀγεῖραι 7.39.17 δι' ὀλίγου εὐπετῶς ἴσχυσε. Ῥωμαῖοί τε γὰρ, ἄνδρες ἀγαθοὶ τὰ πολέμια, τῶν ἀρχόντων πολλοὺς, ὧν δὴ δορυφόροι τε καὶ ὑπασπισταὶ ἦσαν, ἐν ὀλιγωρίᾳ πεπονημένοι, Γερμανῶ εἶποντο, ἐκ τε Βυζαντίου καὶ τῶν ἐπὶ Θράκης χωρίων καὶ Ἰλλυριῶν οὐδὲν τι ἦσσαν, Ἰουστίνου τε καὶ Ἰουστινιανοῦ, τῶν αὐτοῦ παίδων, πολλὴν ἐνδειξαμένων περὶ ταῦτα σπουδῆν, ἐπεὶ καὶ 7.39.18 αὐτοὺς ἐπαγαγόμενος ἀπιὼν ὤχετο. τινὰς δὲ καὶ ἐκ καταλόγων ἰπικῶν, οἱ ἐπὶ τῆς Θράκης ἴδρυντο, δόντος 7.39.19 βασιλέως ξυνέλεξε. καὶ βάρβαροι πολλοὶ, οἵπερ ἀμφὶ ποταμὸν Ἰστρον διατριβὴν εἶχον, κατὰ κλέος τοῦ Γερμανοῦ ἦκοντες καὶ

χρήματα πολλά κεκομισμένοι άνε7.39.20 μίγνυντο τῷ Ῥωμαίων στρατῷ. ἄλλοι τε βάρβαροι ἐκ πάσης ἀγειρόμενοι ξυνέρρεον γῆς. καὶ ὁ τῶν Λαγγοβαρδῶν ἠγούμενος ὀπλίτας χιλίους ἐν παρασκευῇ πεπονημένος αὐτίκα δὴ μάλα ὑπέσχετο πέμψειν. 7.39.21 Τούτων δὴ καὶ πλειοτέρων ἐς τὴν Ἰταλίαν ἀγγελλομένων, οἷα δὴ ἐξεργάζεσθαι εἴωθεν ἐς τὰ ἀνθρώπεια προιοῦσα ἢ φήμη, Γότθοι ἅμα μὲν ἔδεισαν, ἅμα δὲ καὶ ἐν ἀπόρῳ ἐγένοντο, εἰ σφίσιν ἐς γένος τὸ Θεου7.39.22 δερίχου πολεμητέα εἶη. στρατιῶται δὲ Ῥωμαίων, ὅσοι Γότθοις ἐτύγχανον ἀκούσιοι ξυστρατεύοντες, ἄγγελον πέμψαντες Γερμανῶ σημαίνειν ἐκέλευον ὡς, ἐπειδὴν τάχιστα ἐν Ἰταλίᾳ γενόμενον αὐτὸν ἴδοιεν, ἐνστρατοπεδευομένην τε τὴν αὐτοῦ στρατιάν, καὶ αὐτοὶ οὐδὲν 7.39.23 τι μελλήσαντες ξὺν ἐκείνοις τετάζονται πάντως. οἷς δὴ ἅπασι θαρσήσαντες οἱ τοῦ βασιλέως στρατοῦ ἐν τε Ῥαβέννη καὶ εἴ που ἄλλη πόλις σφίσι λελεῖφθαι τετύχηκεν, εὐέλπιδες ἰσχυρότατα γεγενημένοι, τὰ χωρία 7.39.24 βασιλεῖ ἐς τὸ ἀκριβὲς φυλάσσειν ἠξίου. ἀλλὰ καὶ ὅσοι ξὺν τῷ Βήρῳ τὰ πρότερα ἢ ἄλλοις τισὶ τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἐλθόντες ἠσσημένοι τε τῶν ἐναντίων ἐν τῇ ξυμβολῇ διέφυγόν τε καὶ σκεδαννύμενοι περιήεσαν, ὅπη ἐκάστῳ τετύχηκεν, ἐπειδὴ ὁδῶ ἰέναι Γερμανὸν ἤκουσαν, ἀθρόοι ἐν Ἰστρίᾳ γεγενημένοι, ἐνταῦθά τε τὸ στράτευμα τοῦτο προσδεχόμενοι, ἡσυχῇ ἔμενον 7.39.25 τότε δὴ ὁ Τουτίλας, ἡμέρα γὰρ ἡ ξυγκειμένη αὐτῷ τε καὶ Διογένει ἀμφὶ Κεντουκέλλαις εἰστήκει, πέμψας παρ' αὐτὸν ἐκέλευεν οἱ κατὰ τὰ ξυγκείμενα τὴν πόλιν 7.39.26 ἐνδοῦναι. Διογένης δὲ τούτου δὴ κύριος ἔφασκεν αὐτὸς οὐκέτι εἶναι. ἀκηκοέναι γὰρ αὐτοκράτορα τοῦδε τοῦ πολέμου τὸν Γερμανὸν καταστῆναί τε καὶ ξὺν τῷ 7.39.27 στρατῷ οὐκ ἄποθεν εἶναι. τῶν δὲ ὁμήρων βουλομένῳ οἱ αὐτῷ εἶναι τοὺς μὲν σφετέρους ἀπολαβεῖν, τοὺς δὲ 7.39.28 πρὸς Γότθων σφίσι δεδομένους ἀποτιννύναι. τοὺς τε σταλέντας ἀποπεμψάμενος τοῦ τῆς πόλεως φυλακτηρίου ἐπεμελεῖτο, Γερμανὸν τε καὶ τὸ ξὺν αὐτῷ караδοκῶν 7.39.29 στράτευμα. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράσσετο τῆδε, καὶ ὁ χειμῶν ἔληγε, καὶ τὸ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψε. 7.40.1 Γερμανοῦ δὲ τὸ στράτευμα ἐν Σαρδικῇ, τῇ Ἰλλυριῶν πόλει, ἀγειραντὸς τε καὶ διέποντος, ἅπαντά τε ἰσχυρότατα ἐξαρτυομένου τὰ ἐς τὴν τοῦ πολέμου παρασκευὴν, Σκλαβηνῶν ὄμιλος ὅσος οὐπω πρότερον ἀφίκετο ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν. Ἰστρον τε ποταμὸν 7.40.2 διαβάντες ἀμφὶ Νάϊσον ἦλθον. ὧν δὴ ὀλίγους τινὰς ἀποσκεδασθέντας μὲν τοῦ στρατοπέδου, πλανωμένους δὲ καὶ κατὰ μόνας περιόντας τὰ ἐκείνη χωρία τῶν τινες Ῥωμαίων καταλαβόντες τε καὶ ξυνδήσαντες ἀνεπυθάνοντο ὅτου δὴ ἔνεκα οὗτος δὴ ὁ τῶν Σκλαβηνῶν στρατὸς καὶ ὁ τι κατεργασόμενοι διέβησαν ποτα7.40.3 μὸν Ἰστρον. οἱ δὲ ἰσχυρίσαντο ὡς Θεσσαλονίκη τε αὐτὴν καὶ πόλεις τὰς ἀμφ' αὐτὴν πολιορκία ἐξαιρήσοντες ἤκοιεν. ἄπερ ἐπεὶ βασιλεὺς ἤκουσεν, ἄγαν τε ξυνεταράχθη καὶ πρὸς Γερμανὸν εὐθύς ἔγραψεν, ὁδὸν μὲν ἐν τῷ παραυτίκα τὴν ἐπὶ Ἰταλίαν ἀναβαλέσθαι, Θεσσαλονίκη δὲ καὶ πόλεις ταῖς ἄλλαις ἀμῦναι, καὶ τὴν Σκλαβηνῶν ἔφοδον ὅση δύναμις ἀποκρούσασθαι. 7.40.4 καὶ Γερμανὸς μὲν ἀμφὶ ταῦτα διατριβὴν εἶχε. Σκλαβηνοὶ δὲ γνόντες διαρρήδην πρὸς τῶν αἰχμαλώτων 7.40.5 Γερμανὸν ἐν Σαρδικῇ εἶναι ἐς δέος ἦλθον. μέγα γὰρ ὄνομα ἐς τούτους δὴ τοὺς βαρβάρους ὁ Γερμανὸς εἶχεν ἐξ αἰτίας τοιαῶσδε. ἠνίκα Ἰουστινιανὸς ὁ Γερμανοῦ θεῖος τὴν βασιλείαν εἶχεν, Ἄνται, οἱ Σκλαβηνῶν ἀγχιστα ῥῆκνται, Ἰστρον ποταμὸν διαβάντες στρατῷ 7.40.6 μεγάλῳ ἐσέβαλον ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν. ἐτύγχανε δὲ Γερμανὸν βασιλεὺς Θράκης ὅλης στρατηγὸν καταστησάμενος οὐ πολλῷ πρότερον. ὃς δὴ ἐς χεῖρας ἐλθὼν τῷ τῶν πολεμίων στρατῷ κατὰ κράτος τε μάχῃ νικήσας σχεδὸν τι ἅπαντας ἔκτεινε, κλέος τε μέγα ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ὁ Γερμανὸς ἐς πάντας ἀνθρώπους καὶ διαφερόντως ἐς τούτους δὴ τοὺς βαρβάρους περιεβάλετο. 7.40.7 δειμαίνοντες οὖν αὐτὸν, ὡς μοι εἴρηται, Σκλαβηνοὶ, ἅμα δὲ καὶ δύναμιν ἀξιολογωτάτην αὐτὸν ἐπάγεσθαι οἰόμενοι

ἄτε πρὸς βασιλέως στελλόμενον ἐπὶ Τουτίλαν τε καὶ Γότθους, ὁδοῦ μὲν εὐθύς τῆς ἐπὶ Θεσσαλονίκην ἀπέσχοντο, ἐς δὲ τὸ πεδῖον καταβῆναι οὐκέτι ἐτόλμων, ἀλλὰ ξύμπαντα τὰ ὄρη τὰ Ἰλλυριῶν διαμεΐψαντες ἐν 7.40.8 Δαλματία ἐγένοντο. ὦν δὴ ὁ Γερμανὸς ἀφροντιστήσας πάσῃ ἐπήγγελλε τῇ στρατιᾷ ξυσκευάζεσθαι, ὡς ἡμέραιν δυοῖν ὕστερον ὁδοῦ ἐνθένδε τῆς ἐπὶ τὴν 7.40.9 Ἰταλίαν ἀρξόμενος. ἀλλὰ τις αὐτῶ ξυνέπεσε τύχη νοσήσαντι ἐξαπιναίως τὸν βίον διαμετρήσασθαι. εὐθυωρόν τε ὁ Γερμανὸς ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο, ἀνὴρ ἀνδρείος τε καὶ δραστήριος ἐς τὰ μάλιστα, ἐν μὲν τῷ πολέμῳ στρατηγὸς τε ἄριστος καὶ αὐτουργὸς δεξιὸς, ἐν δὲ εἰρήνῃ καὶ ἀγαθοῖς πράγμασι τά τε νόμιμα καὶ τὸν τῆς πολιτείας κόσμον βεβαιότατα φυλάσσειν ἐξεπιστάμενος, δικάσας μὲν ὀρθότατα πάντων μάλιστα, χρήματα δὲ τοῖς δεομένοις ἅπασι δεδανεικῶς μεγάλα καὶ τόκον οὐδ' ὅσον λόγῳ κεκομισμένος πρὸς αὐτῶν πώποτε, ἐν Παλατίῳ μὲν καὶ τῇ ἀγορᾷ ἐμβριθέστατός τε καὶ σοβαρὸς ἄγαν, ἐστιάτωρ δὲ καθ' ἡμέραν οἴκοι ἠδύς τε καὶ ἐλευθέριος καὶ ἐπίχαρις, οὐδέ τι ἐν Παλατίῳ ἀμαρτάνεσθαι παρὰ τὰ εἰωθότα ὄση δύναμις ξυγχωρῶν, οὐδὲ στασιώταις τοῖς ἐν Βυζαντίῳ τῆς βουλήσεως ἢ τῆς ὁμιλίας μεταλαχῶν πώποτε, καίπερ καὶ τῶν ἐν δυνάμει πολλῶν ἐς τοῦτο ἀτοπίας ἐληλακότων. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε κεχώρηκε. 7.40.10 Βασιλεὺς δὲ τοῖς ξυμπεσοῦσι περιώδυνος γεγονῶς Ἰωάννην ἐκέλευε, τὸν Βιταλιανοῦ μὲν ἀδελφιδοῦν, Γερμανοῦ δὲ γαμβρὸν, ξὺν Ἰουστινιανῶ θατέρῳ τοῖν Γερμανοῦ παῖδοιν τῷ στρατῷ τούτῳ ἐς τὴν Ἰταλίαν 7.40.11 ἡγήσασθαι. καὶ οἱ μὲν τὴν ἐπὶ Δαλματίας ἦσαν, ὡς ἐν Σάλωσι διαχειμάσοντες, ἐπεὶ ἀδύνατα σφίσιν ὦντο εἶναι τηνικάδε τοῦ καιροῦ περιοῦσι τὴν τοῦ κόλπου περίοδον ἐς Ἰταλίαν κομίζεσθαι· διαπορθμεύεσθαι γὰρ 7.40.12 νηῶν σφίσιν οὐ παρουσῶν ἀμήχανα ἦν. Λιβέριος δὲ, οὐπω τι πεπυσμένος ὦνπερ βασιλεῖ ἀμφὶ τῷ στόλῳ τούτῳ μετέμελε, Συρακούσαις προσέσχε πολιορκουμέναις 7.40.13 πρὸς τῶν πολεμίων. βιασάμενός τε τοὺς ταύτη βαρβάρους ἔς τε τὸν λιμένα κατῆρε καὶ παντὶ τῷ στόλῳ 7.40.14 ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένετο. καὶ Ἀρταβάνης δὲ οὐ πολλῶ ὕστερον ἐν Κεφαλωνία γενόμενος, ἐπειδὴ τοὺς ἀμφὶ Λιβέριον ἤδη ἐνθένδε ἀναχθέντας ἐπὶ Σικελίας κεχωρηκέναι ἔγνω, ἄρας ἐνθένδε πέλαγος αὐτίκα τὸ 7.40.15 Ἀδριατικὸν καλούμενον διέβη. ἐπεὶ δὲ Καλαβρῶν ἀγχοῦ ἐγένετο, χειμῶνός οἱ ἐξαισίου ἐπιπεσόντος καὶ τοῦ πνεύματος σκληροῦ τε ὑπεράγαν ὄντος καὶ ἀπ' ἐναντίας σφίσιν ἰόντος, οὕτως ἀπάσας διασκεδάννυσθαι τὰς ναῦς ξυνηνέχθη, ὡς δοκεῖν ὅτι δὴ αἱ πολλὰ ἐς τὴν Καλαβρίαν ἐξενεχθεῖσαι ὑπὸ τοῖς πολεμίοις 7.40.16 ἐγένοντο. οὐκ ἦν δὲ οὕτως, ἀλλὰ πρὸς τοῦ πνεύματος ξὺν βίᾳ πολλῇ διωθόμεναι ἀνέστρεφόν τε βιαζόμεναι ὑπερφυῶς καὶ αὐθις ἐν Πελοποννήσῳ ἐγένοντο. καὶ ταῖς ἄλλαις δὲ, ὅπη παρατύχη, ἢ διεφθάρθαι ἢ δια7.40.17 σεσῶσθαι τετύχηκε. ναῦς δὲ μία, ἐν ἣ ἔπλει Ἀρταβάνης αὐτὸς, τοῦ ἰστοῦ οἱ ἐν τῷ σάλῳ τούτῳ ἀποκοπέντος, ἐς τοσόνδε κινδύνου ἐλθοῦσα, πρὸς τε τοῦ ῥοθίου φερομένη καὶ τῷ κλύδωνι ἐπισπομένη Μελίτη προσέσχε τῇ νήσῳ. οὕτω μὲν Ἀρταβάνην διασεσῶσθαι ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου ξυνέπεσε. 7.40.18 Λιβέριος δὲ οὔτε τοῖς πολιορκουσίαις ἐπεξίεναι ἢ μάχῃ πρὸς αὐτοὺς οἶός τε ὦν διακρίνεσθαι, καὶ τῶν ἐπιτηδείων σφίσιν ἄτε πολλοῖς οὔσιν ἐς πλείω χρόνον οὐδαμῇ διαρκούντων, ἄρας ἐνθένδε ξὺν τοῖς ἐπομένοις καὶ τοὺς πολεμίους λαθῶν ἐς Πάνορμον ἀπε7.40.19 χώρησε. Τουτίλας δὲ καὶ Γότθοι σχεδόν τι ἅπαντα ληϊσάμενοι τὰ ἐπὶ Σικελίας χωρία ἵππων μὲν ἐπαγόμενοι καὶ ζῶων ἄλλων μέγα τι χρῆμα, σῆτον δὲ καὶ τοὺς ἄλλους καρποὺς ἅπαντας ἐκ τῆς νήσου μετενεγκόντες καὶ πάντα τὰ χρήματα, μεγάλα κομιδῇ ὄντα, ἐν τοῖς πλοίοις ἐνθέμενοι, τὴν τε νῆσον ἐξαπιναίως ἐξέλιπον καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν ἀνέστρεφον, τρόπῳ ὁρμῶ7.40.20 μενοι τοιῶδε. τῶν τινὰ Ῥωμαίων, Σπῖνον ὄνομα, ἐκ Σπολιτίου ὁρμώμενόν οἱ αὐτῷ παρέδρον οὐ πολλῶ 7.40.21 πρότερον καταστησάμενος Τουτίλας ἔτυχεν. οὗτος ἀνὴρ ἐν πόλει Κατάνῃ, ἀτειχίστῳ οὔσῃ, διατριβὴν εἶχε. τύχη τέ τις αὐτῷ ξυνέβη ὑπὸ τοῖς πολεμίοις ἐνταῦθα 7.40.22

γενέσθαι. ὃν δὴ ῥύεσθαι ὁ Τουτίλας ἐπειγόμενος τῶν τινα ἐπιφανῶν γυναῖκα, αἰχμάλωτον οὖσαν, ἀφείναι 7.40.23 Ῥωμαίοις ἀντ' αὐτοῦ ἤθελε. γυναῖκα δὲ Ῥωμαῖοι οὐδαμῆ ἐδικαίουν ἀνταλλάξασθαι ἀνδρὸς τὴν τοῦ καλοῦ 7.40.24 μένου κοιαιστῶρος ἀρχὴν ἔχοντος. δείσας οὖν ὁ ἀνὴρ μὴ παρὰ τοῖς πολεμίοις διαφθαρεῖν, ὠμολόγησε Ῥωμαίοις αὐτίκα Τουτίλαν ἀναπέσειν Σικελίας μὲν ἀπανίστασθαι, παντὶ δὲ τῷ Γότθων στρατῷ ἐς Ἰταλίαν 7.40.25 διαπορθμεύσασθαι. καὶ οἱ μὲν ὄρκους αὐτὸν σφίσις ἀμφὶ ταύτῃ τῇ ὁμολογίᾳ καταληφθέντα Γότθοις ἀπέ7.40.26 δόσαν, ἀντ' αὐτοῦ τὴν γυναῖκα κεκομισμένοι. ὁ δὲ Τουτίλα ἐς ὄψιν ἤκων οὐκ ἐπὶ τῷ σφετέρῳ ξυμφόρῳ Γότθους ἔφασκε Σικελίαν ληϊσαμένους σχεδὸν τι ὄλην ὀλίγων τινῶν φρουρίων διατριβὴν ἐνταῦθα ἔχειν. 7.40.27 ἔναγχος γὰρ ἰσχυρίζετο ἀκηκοέναι, ἠνίκα παρὰ τοῖς πολεμίοις ἐτύγχανεν ὦν, Γερμανὸν μὲν τὸν βασιλέως ἀνεψιὸν ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι, Ἰωάννην δὲ τὸν αὐτοῦ κηδεστὴν καὶ Ἰουστινιανὸν τὸν αὐτοῦ παῖδα παντὶ τῷ πρὸς Γερμανοῦ συλλεγέντι στρατῷ εἶναι μὲν ἤδη ἐν Δαλματία, εὐθὺ δὲ Λιγουρίας αὐτίκα δὴ μάλα ξυσκευαζομένους ἐνθένδε χωρήσειν, ἐφ' ᾧ δὴ Γότθων ἐξ ἐπιδρομῆς παιδὰς τε καὶ γυναῖκας ἀνδραποδίσουσι καὶ χρήματα ληΐσονται πάντα, οἷσπερ ἡμᾶς ὑπαντιάζειν ἄμεινον ἂν εἴη ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ξὺν τοῖς οἰκείοις δια7.40.28 χειμάζοντας. ἦν γὰρ ἐκείνων περιεσόμεθα, Σικελίας αὐθις ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ παρέσται ἡμῖν ἀδεέστερον 7.40.29 ἐπιβήσεσθαι πολέμιον οὐδὲν ἐν νῶ ἔχουσι. ταύτῃ ὁ Τουτίλας τῇ ὑποθήκῃ ἀναπεισθεὶς φρουροὺς μὲν ἐν ὄχυρώμασι τέτρασιν εἶασεν, αὐτὸς δὲ ξύμπασαν τὴν λείαν ἐπαγόμενος παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς Ἰταλίαν διεπορθμεύσατο. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράσσετο τῆδε. 7.40.30 Ἰωάννης δὲ καὶ ὁ βασιλέως στρατὸς ἀφικόμενοι ἐς Δαλματίαν ἐν Σάλωσι διαχειμάζειν ἔγνωσαν, ἐνθένδε μετὰ τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν εὐθὺ Ῥαβέννης ὁδῷ ἰέναι 7.40.31 διανοούμενοι. Σκλαβηνοὶ δὲ, οἳ τε τὰ πρότερα ἐν γῆ τῇ βασιλέως γενόμενοι, ὥσπερ μοι ἔναγχος δεδιήγηται, καὶ ἄλλοι οὐ πολλῷ ὕστερον Ἰστρον ποταμὸν διαβάντες καὶ τοῖς προτέροις ἀναμιχθέντες, κατέθεον ἐν πολλῇ 7.40.32 ἐξουσίᾳ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν. καὶ τινες μὲν ἐν ὑποψίᾳ εἶχον ὡς Τουτίλας τούτους δὴ τοὺς βαρβάρους χρήμασι πολλοῖς ἀναπέισας ἐπιπέμψειε τοῖς ταύτῃ Ῥωμαίοις, ὅπως δὴ βασιλεῖ ἀδύνατα εἴη τὸν πρὸς Γότθους πόλεμον ἀσχολία τῇ ἐς τούτους δὴ τοὺς βαρβάρους 7.40.33 εὔ διοικήσασθαι. εἴτε δὲ Τουτίλα χαριζόμενοι εἴτε ἄκλητοι Σκλαβηνοὶ ἐνταῦθα ἦλθον οὐκ ἔχω εἰπεῖν. ἐς τρία μέντοι τέλη σφᾶς αὐτοὺς διελόντες οἱ βάρβαροι οὗτοι ἀνήκεστα ἐν Εὐρώπῃ τῇ ὅλη ἔργα εἰργάσαντο, οὐκ ἐξ ἐπιδρομῆς ληϊζόμενοι τὰ ἐκείνῃ χωρία, ἀλλ' ὥσπερ ἐν χώρᾳ οἰκείᾳ διαχειμάζοντες οὐδὲν τε 7.40.34 δεδιότες πολέμιον. ὕστερον δὲ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς στρατιὰν ἀξιολογωτάτην ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν, ἧς ἄλλοι τε καὶ Κωνσταντιανὸς καὶ Ἀράτιος καὶ Ναζάρης ἡγοῦντο καὶ Ἰουστίνος ὁ Γερμανοῦ παῖς καὶ Ἰωάννης, ὃνπερ 7.40.35 ἐπίκλησιν ἐκάλουν Φαγᾶν. ἐπιστάτην δὲ Σχολαστικὸν ἐφ' ἅπασιν κατεστήσατο, τῶν ἐν Παλατίῳ εὐνούχων 7.40.36 ἕνα. οὗτος ὁ στρατὸς μοῖραν τῶν βαρβάρων καταλαμβάνουσιν ἀμφὶ Ἀδριανούπολιν, ἠπερ ἐπὶ Θράκης ἐν μεσογείοις κεῖται, πέντε ἡμερῶν ὁδὸν Βυζαντίου 7.40.37 διέχουσα. καὶ πρόσω μὲν χωρεῖν οἱ βάρβαροι οὐκέτι εἶχον. λείαν γὰρ ἐπήγοντο ἀνθρώπων τε καὶ ζώων ἄλλων καὶ 7.40.38 πάντων χρημάτων ἀριθμοῦ κρείσσονα. μένοντες δὲ αὐτοῦ ἠπεύγοντο τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἰέναι, τούτοις δὲ αὐτοῖς αἴσθησιν ὡς ἠκιστα παρεχόμενοι. καὶ οἱ μὲν Σκλαβηνοὶ ἐστρατοπεδεύοντο ἐς τὸ ὄρος, ὃ ταύτῃ ἀνέχει, Ῥωμαῖοι δὲ ἐν τῷ πεδίῳ οὐ πολλῷ ἄποθεν. 7.40.39 χρόνου δὲ σφίσις ἐν ταύτῃ τῇ προσεδρεῖα τριβομένου συχνοῦ ἤσχαλλόν τε οἱ στρατιῶται καὶ δεινὰ ἐποιοῦντο, τοῖς στρατηγοῖς ἐπικαλοῦντες, ὅτι δὴ αὐτοὶ τὰ ἐπιτήδεια ξύμπαντα εὐπορα ἔχοντες ἄτε τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες τοὺς στρατιώτας περιορῶσι τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορία πιεζομένους καὶ οὐ βούλονται 7.40.40 τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἰέναι. οἷς δὴ οἱ στρατηγοὶ ἀναγκασθέντες τοῖς ἐναντίοις ξυνέμιξαν. καὶ γίνεται μὲν καρτερὰ μάχη,

ήσωνται δὲ κατὰ κράτος Ῥωμαῖοι. 7.40.41 ἔνθα δὴ στρατιῶται μὲν πολλοὶ τε καὶ ἄριστοι θνήσκουσιν, οἱ δὲ στρατηγοὶ παρ' ὀλίγον ἐλθόντες ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι ξὺν τοῖς καταλοίοις μόλις διαφυγόντες ἐσώθησαν, ὡς πη ἐκάστῳ δυνατὰ γέγονε. 7.40.42 καὶ Κωνσταντιανοῦ δὲ τὸ σημεῖον οἱ βάρβαροι εἶλον, τοῦ τε Ῥωμαίων στρατοῦ ἐς ὀλιγωρίαν τραπόμενοι 7.40.43 πρόσω ἐχώρουν. καὶ χώραν τὴν Ἀστικὴν καλουμένην ἐληΐζοντο κατ' ἐξουσίαν, ἀδήωτον ἐκ παλαιοῦ οὔσαν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ λείαν αὐτοὺς πολλὴν τινα ἐνταῦθα εὐρεῖν ξυνηνέχθη· οὕτω δὲ χώραν πολλὴν ληϊζόμενοι ἄχρι ἐς τὰ μακρὰ τεῖχη ἀφίκοντο, ἅπερ ὀλίγῳ πλέον 7.40.44 ἢ ἡμέρας ὁδὸν Βυζαντίου διέχει. οὐ πολλῶ δὲ ὕστερον ὁ Ῥωμαίων στρατὸς τούτοις δὴ ἐπισπόμενοι τοῖς βαρβάροις, μοῖρα τε αὐτῶν ἐντυχόντες τινὶ καὶ ἐξαπιναίως 7.40.45 ἐς χεῖρας ἐλθόντες ἐτρέψαντο. καὶ τῶν μὲν πολεμίων πολλοὺς ἔκτειναν, Ῥωμαίων δὲ τῶν αἰχμαλώτων μέγα τι διεσώσαντο χρῆμα, τό τε Κωνσταντιανοῦ σημεῖον εὐρόντες ἀνείλοντο. οἱ δὲ λοιποὶ βάρβαροι ξὺν τῇ ἄλλῃ λείᾳ ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν. 8.τ.1 ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΛΟΓΟΣ ΟΓΔΟΟΣ. 8.1.1 Ὅσα μὲν ἄχρι τοῦδέ μοι δεδιήγηται, τῆδε συγγέγραπται ἥπερ δυνατὰ ἐγεγόνει ἐπὶ χωρίων ἐφ' ὧν δὴ ἔργα τὰ πολέμια ξυνηνέχθη γενέσθαι διελόντι τε καὶ ἀρμοσαμένῳ τοὺς λόγους, οἵπερ ἤδη ἐξενεχθέντες πανταχόθι δεδήλωνται τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς. τὸ δὲ ἐνθένδε οὐκέτι μοι τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ συγκεῖσεται. 8.1.2 γράμμασι γὰρ τοῖς ἐς τὸ πᾶν δεδηλωμένοις οὐκέτι εἶχον τὰ ἐπιγινόμενα ἐναρμόζεσθαι, ἀλλ' ὅσα κατὰ τοὺς πολέμους τούσδε γεγονέναι ξυνέβη, ἔτι μέντοι καὶ ἐς τὸ Μήδων γένος, ἐπειδὴ τοὺς ἔμπροσθεν λόγους ἐξήνεγκα, ἐν τῷδέ μοι τῷ λόγῳ πάντα γεγράφεται, ἱστορίαν τε αὐτῶν ἐπάναγκες ποικίλην συγκεῖσθαι. 8.1.3 ἤδη μὲν οὖν ὅσα ξυνέβη ἄχρι ἐς τὸ τέταρτον ἔτος τῆς πενταετηρίδος ἐκεχειρίας, ἢ Ῥωμαίοις ἐγεγόνει καὶ Πέρσαις, ἐν τοῖς ἔμπροσθέν μοι δεδιήγηται λόγοις· τῷ δὲ ἐπιγινόμενῳ ἐνιαυτῷ Μηδικῆς στρατιᾶς πολὺς 8.1.4 ὄμιλος ἐς γῆν τὴν Κολχίδα ἐσέβαλον. οἵσπερ ἐφειστήκει Πέρσης ἀνὴρ, Χοριάνης ὄνομα, πολέμων ἐσάγαν πολλῶν ἔμπειρος. καὶ αὐτῷ ξύμμαχοι βάρβαροι τοῦ Ἀλανῶν 8.1.5 γένους πολλοὶ εἶποντο. οὗτος ὁ στρατὸς ἐπειδὴ ἀφίκοντο ἐς χώραν τῆς Λαζικῆς, ἢ ἐπικαλεῖται Μοχήρησις, 8.1.6 ἐν ἐπιτηδείῳ στρατοπεδευσάμενοι ἔμενον. ρεῖ δέ πη ἐνταῦθα ποταμὸς Ἴππις, οὐ μέγας οὐδὲ ναυσίπορος, ἀλλὰ καὶ ἵππεῦσι καὶ ἀνδράσι πεζοῖς ἐσβατὸς, οὐ δὴ ἐν δεξιᾷ τὸν χάρακα ἐποίησαντο, οὐ παρὰ τὴν ὄχθην, 8.1.7 ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἀποθεν. ὅπως δὲ τοῖς τάδε ἀναλεγόμενοις ἔκδηλα τὰ ἐπὶ Λαζικῆς χωρία ἔσται ὅσα τε γένη ἀνθρώπων ἀμφ' αὐτὴν ἴδρυνται, καὶ μὴ ὑπὲρ τῶν ἀφανῶν σφίσις ὡσπερ οἱ σκιαμαχοῦντες διαλέγεσθαι ἀναγκάζονται, οὐ μοι ἀπὸ καιροῦ ἔδοξεν εἶναι ἀναγράψασθαι ἐνταῦθα τοῦ λόγου ὄντινα δὴ τρόπον ἀνθρωποὶ οἰκοῦσι τὸν Εὐξεινον καλούμενον Πόντον, οὐκ ἀγνοοῦντι μὲν ὡς καὶ τῶν παλαιότερων τισὶ γέγραπται ταῦτα, οἰόμενῳ δὲ οὐκ ἐς τὸ ἀκριβὲς αὐτοῖς 8.1.8 πάντα εἰρησθαι· ὧν γέ τινες Τραπεζουντίων ὁμόρους ἢ Σάνους ἔφασαν, οἱ τανῦν Τζάνοι ἐπικαλοῦνται, ἢ Κόλχους εἶναι, Λαζοὺς ἐτέρους καλέσαντες, οἱ καὶ νῦν ἐπὶ 8.1.9 τούτου προσαγορεύονται τοῦ ὀνόματος. καίτοι ἔστι τούτων οὐδέτερον. Τζάνοι μὲν γὰρ τῆς παραλίας ὡς ἀπωτάτω ὄντες προσοικοῦσι τοὺς Ἀρμενίους ἐν τῇ μεσογείᾳ καὶ ὄρη πολλὰ μεταξὺ ἀποκρέματα, λίαν τε ἄβατα καὶ ὄλως κρημνώδη, χώρα τε πολλὴ ἔρημος ἀνθρώπων ἐς αἰὶ οὔσα καὶ χαράδραι ἀνέκβατοι καὶ λόφοι ὑλώδεις καὶ σήραγγες ἀδιέξοδοι, οἷς δὴ ἅπασι μὴ ἐπιθαλάσσιοι 8.1.10 εἶναι διείργονται Τζάνοι. Κόλχους δὲ οὐχ οἷόν τέ ἐστι μὴ τοὺς Λαζοὺς εἶναι, ἐπεὶ παρὰ Φᾶσιν ποταμὸν ὤκνηται· τὸ δὲ ὄνομα μόνον οἱ Κόλχοι, ὡσπερ ἀνθρώπων ἔθνη καὶ πολλὰ ἕτερα, τανῦν ἐς τὸ Λαζῶν 8.1.11 μεταβέβληται. χωρὶς δὲ τούτων καὶ μέγας αἰὼν μετὰ τοὺς ἐκεῖνα ἀναγραψαμένους ἐπιγενόμενος αἰεὶ τε συννεωτερίζων τοῖς πράγμασι τὰ πολλὰ τῶν καθεστώτων τὰ πρότερα νεοχμῶσαι ἴσχυσεν, ἐθνῶν τε μεταστάσεις καὶ 8.1.12 ἀρχόντων καὶ ὀνομάτων διαδοχαῖς. ἅπερ μοι διαμετρήσασθαι

ἀναγκαιότατον ἔδοξεν εἶναι, οὐ τὰ μυθώδη περὶ αὐτῶν ἀπαγγέλλοντι ἢ ἄλλως ἀρχαῖα, οὐδὲ ὅπη ποτὲ Πόντου τοῦ Εὐξείνου δεθῆναι τὸν Προμηθεά 8.1.13 ποιηταὶ λέγουσι· μύθου γὰρ ἱστορίαν παρὰ πολὺ κεχωρίσθαι οἶμαι· ἀλλ' ἐς τὸ ἀκριβὲς διεξιόντι τὰ τε ὀνόματα καὶ τὰ πράγματα, ὅσα δὴ τανῦν ἐπιχωριάζει τῶν τόπων ἐκείνων ἐκάστω. 8.2.1 Οὗτος τοίνυν ὁ Πόντος ἄρχεται μὲν ἐκ Βυζαντίου καὶ Καληδόνος, τελευτᾷ δὲ ἐς Κόλχων τὴν γῆν. 8.2.2 καὶ αὐτὸν ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι Βιθυνοὶ τε καὶ οἱ αὐτῶν ἐχόμενοι Ὀνωριάται καὶ Παφλαγόνες ὤκηνται, οἳ δὴ ἄλλα τε χωρία καὶ Ἡράκλειάν τε καὶ Ἄμαστρον ἐπιθαλασσίας πόλεις ἔχουσι, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ Ποντικοὶ ἐπικαλούμενοι μέχρι ἐς Τραπεζοῦντα πόλιν καὶ τὰ ταύτης ὄρια. ἐνταῦθα πολίσματά τε ἄλλα ἐπιθαλασσίδια καὶ Σινώπη τε καὶ Ἀμισὸς οἰκεῖται, Ἀμισοῦ δὲ ἄγχιστα τό τε Θεμίσκουρον καλούμενον καὶ Θερωμῶδων ποταμὸς ἐστίν, οὗ δὴ τὸ τῶν Ἀμαζόνων στρατόπεδον γεγενῆσθαι φασιν. ἀλλὰ περὶ μὲν Ἀμαζόνων γεγράψεται 8.2.3 μοι οὐ πολλῶ ὄπισθεν. Τραπεζουντίων δὲ τὰ ὄρια διήκει ἕξ τε κώμην Σουσοῦρμενα καὶ τὸ Ῥιζαῖον καλούμενον χωρίον, ὅπερ Τραπεζουντίων διέχει δυοῖν ἡμέραιν ὁδὸν διὰ τῆς παραλίας ἐς Λαζικήν ἰόντι. 8.2.4 Τραπεζοῦντος δέ μοι ἐπιμνησθέντι οὐ παριτέον τὸ πλείστῳ παραλόγῳ τῆδε ζυμβαῖνον. τὸ γὰρ μέλι ἐν ἅπασιν τοῖς περὶ Τραπεζοῦντα χωρίοις πικρὸν γίνεται, ἐνταῦθα μόνον στασιαζομένης τῆς ἀμφ' αὐτὸ δόξης. 8.2.5 τούτων δὲ δὴ τῶν χωρίων ἐν δεξιᾷ τὰ Τζανικῆς ὄρη πάντα ἀνέχει, ἐπέκεινά τε αὐτῶν Ἀρμένιοι Ῥωμαίων 8.2.6 κατήκοοι ὤκηνται. ἐκ τούτων δὲ τῶν Τζανικῶν ὄρων κάτεισι ποταμὸς Βόας ὄνομα, ὃς δὴ ἕξ τε λόχμας παμπληθεῖς ἰὼν καὶ χώραν λοφώδη περιερχόμενος φέρεται μὲν ἄγχιστα τῶν Λαζικῆς χωρίων, ποιεῖται δὲ τὰς ἐκβολὰς ἐς τὸν Εὐξείνου καλούμενον Πόντον, οὗ 8.2.7 μέντοι Βόας καλούμενος. ἐπειδὴν γὰρ τῆς θαλάσσης ἐγγὺς ἴκηται, τὸ μὲν ὄνομα μεθίησι τοῦτο, ἐτέρας δὲ τὸ ἐνθένδε προσηγορίας μεταλαγχάνει, ἐκ τῶν οἱ ἐπι8.2.8 γινομένων ὄνομα κτῶμενος. Ἀκαμψιν γὰρ αὐτὸν τὸ λοιπὸν καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι, τούτου δὲ ἕνεκα, ὅτι δὴ κάμψαι αὐτὸν τῆ θαλάσση ἀναμιχθέντα ἀμήχανά ἐστιν, ἐπεὶ ζῦν ῥύμη τοσαύτη καὶ ὀξύτητι τοῦ ῥοῦ τὰς ἐκβολὰς ποιεῖται, ταραχὴν τοῦ ῥοθίου πολλὴν ἐπίπροσθεν ἐργαζόμενος, ὥστε ὡς πορρωτάτω τῆς θαλάσσης ἰὼν ἄπορον ποιεῖται τὸν ταύτη διάπλουν· οἳ τε ναυτιλλόμενοι ἐνταῦθα τοῦ Πόντου, εἴτε Λαζικῆς εὐθὺ πλέοντες εἴτε καὶ ἐνθένδε ἀπάραντες, οὐκέτι ἐξῆς 8.2.9 διαπλεῖν δύνανται. κάμψαι γὰρ τοῦ ποταμοῦ τὸν ῥοῦν οὐδαμῆ ἔχουσιν, ἀλλὰ πορρωτάτω μὲν ἀναγόμενοι τοῦ ἐκείνη πελάγους, ἐπὶ μέσον δέ που τὸν Πόντον ἰόντες, οὕτω δὴ ἀπαλλάσσεσθαι τῆς τοῦ ποταμοῦ ἐκβολῆς δύνανται. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ ποταμὸν Βόαν τοιαυτὰ ἐστί. 8.2.10 Μετὰ δὲ τὸ Ῥιζαῖον αὐτονόμων ἀνθρώπων ὄροι ἐκδέχονται, οἳ δὴ Ῥωμαίων τε καὶ Λαζῶν μεταξὺ ὤκηνται. καὶ κώμη τις, Ἀθηναί ὄνομα, ἐνταῦθα οἰκεῖται, οὐχ ὅτι Ἀθηναίων ἀποικοί, ὥσπερ τινὲς οἴονται, τῆδε ἰδρύσαντο, ἀλλὰ γυνή τις Ἀθηναία ὄνομα ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις κυρία ἐγεγόνει τῆς χώρας, ἥσπερ ὁ τάφος ἐν8.2.11 ταῦθα καὶ εἰς ἐμέ ἐστι. μετὰ δὲ Ἀθήνας Ἀρχαβίς τε οἰκεῖται καὶ Ἀψαροῦς, πόλις ἀρχαία, ἢ τοῦ Ῥιζαίου 8.2.12 διέχει ὁδῶ ἡμερῶν τριῶν μάλιστα. αὕτη Ἀψυρτος τὸ παλαιὸν ὠνομάζετο, ὁμώνυμος τῷ ἀνθρώπῳ διὰ τὸ πάθος γεγενημένη. ἐνταῦθα γὰρ φασιν οἱ ἐπιχώριοι ἐξ ἐπιβουλῆς Μηδείας τε καὶ Ἰάσονος τὸν Ἀψυρτον ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι, καὶ δι' αὐτὸ τὴν ἐπωνυμίαν τὸ χωρίον λαβεῖν. ὁ μὲν γὰρ ἐν ἐκείνῳ ἀπέ8.2.13 θνησκε, τὸ δὲ ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάζετο. ἀλλὰ πολὺς ἄγαν μετὰ ταῦτα ἐπιρρεύσας ὁ χρόνος καὶ ἀνθρώπων ἀναρίθμοις διαδοχαῖς ἐνακμάσας αὐτὸς διαφθεῖραι μὲν τὴν τῶν πραγμάτων ἐπιβολὴν ἴσχυσεν ἐξ ὧν τὸ ὄνομα ζύγκειται τοῦτο, ἐς δὲ τὸν νῦν φαινόμενον τρόπον 8.2.14 μεταρρυθμῆσαι τὴν προσηγορίαν τῷ τόπῳ. τούτου δὲ τοῦ Ἀψύρτου καὶ τάφος ἐς τῆς πόλεως τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἠλιὸν ἐστίν. αὕτη πόλις ἦν τὸ παλαιὸν πολυάνθρωπος, καὶ τείχους μὲν αὐτὴν περιέβαλε μέγα τι χρῆμα, θεάτρῳ δὲ καὶ ἵπποδρόμῳ ἐκαλλωπίζετο καὶ τοῖς

ἄλλοις ἅπασιν, οἷσπερ πόλεως μέγεθος δείκνυσθαι εἴωθε. νῦν δὲ δὴ αὐτῶν ἄλλο οὐδὲν ἀπολέλειπται, ὅτι μὴ τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη. 8.2.15 Ὅστε εἰκότως θαυμάσειεν ἂν τις τῶν Κόλχους φαμένων Τραπεζουντίοις ὁμόρους εἶναι. ταύτη μὲν γὰρ καὶ τὸ δέρας ξὺν τῇ Μηδεΐᾳ συλήσας Ἰάσων οὐκ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ πάτρια ἦθη φυγῶν φαίνοιτο, ἀλλ' ἔμπαλιν ἐπὶ Φᾶσιν τε ποταμὸν καὶ τοὺς ἐνδοτάτω 8.2.16 βαρβάρους. λέγουσι μὲν οὖν ὡς κατὰ τοὺς Τραϊανοῦ τοῦ Ῥωμαίων αυτοκράτορος χρόνους κατάλογοι Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἐνταῦθα τε καὶ μέχρι ἐς Λαζοὺς 8.2.17 καὶ Σαγίνας ἴδρυντο. τὰ δὲ νῦν ἄνθρωποι ἐνταῦθα οἰκοῦσιν οὔτε τοῦ Ῥωμαίων οὔτε τοῦ Λαζῶν βασιλέως κατήκοοι ὄντες, πλήν γε δὴ ὅτι Χριστιανοῖς οὔσιν οἱ 8.2.18 Λαζῶν ἐπίσκοποι τοὺς ἱερεῖς καθίστανται σφίσι. καὶ αὐτοὶ ἔνσπονδοί τε καὶ φίλοι ἀμφοτέροις ἐθέλοντες εἶναι, τοὺς ἐξ ἐκατέρων παρὰ τοὺς ἑτέρους ἀεὶ στελλομένους παραπέμψειν διηνεκῶς ὠμολόγησαν. ὃ δὴ φαί8.2.19 νονται καὶ ἐς ἐμὲ δρῶντες. ἀκάτοις γὰρ ἰδίαις τοὺς παρὰ θατέρου βασιλέως ἐς τὸν ἕτερον στελλομένους ἀγγέλους ναυτιλλόμενοι παραπέμπουσι. φόρου μέντοι 8.2.20 ὑποτελεῖς οὐδαμῆ γεγένηται ἐς τόδε τοῦ χρόνου. τούτων δὲ τῶν χωρίων ἐν δεξιᾷ ὄρη τε λίαν ἀπότομα ἀποκρέματα καὶ χώρα ἔρημος ἐπὶ πλείστον διήκει. καὶ αὐτῆς ὑπερθεὶν οἱ Περσαρμένιοι καλούμενοι ὤκνηται, καὶ Ἀρμένιοι οἱ Ῥωμαίων κατήκοοι εἰσι μέχρι ἐς τοὺς Ἰβηρίας ὄρους διήκοντες. 8.2.21 Ἐκ δὲ Ἀφαροῦντος πόλεως ἐς Πέτραν τε πόλιν καὶ τοὺς Λαζῶν ὄρους, οὗ δὴ τελευτᾷ ὁ Εὐξείνιος Πόντος, μιᾶς ἐστὶν ἡμέρας ὁδός. ἀπολήγων δὲ ὁ Πόντος ἐν8.2.22 ταῦθα μηνοειδῆ τίθεται τὴν ἀκτὴν. καὶ ὁ μὲν τοῦ μηνοειδοῦς τούτου διάπλους ἐς πεντήκοντά τε καὶ πεντακοσίους μάλιστα σταδίου διήκει, τὰ δὲ αὐτοῦ ὅπι8.2.23 σθεν ζύμπαντα Λαζική τέ ἐστὶ καὶ ὠνόμασται. μετὰ δὲ αὐτοὺς κατὰ τὴν μεσόγαιαν Σκυμνία τε καὶ Σουανία ἐστί. ταῦτα δὲ τὰ ἔθνη Λαζῶν κατήκοα τυγχάνει ὄντα. καὶ ἄρχοντας μὲν οἱ τῆδε ἄνθρωποι τῶν ὁμογενῶν τινὰς ἔχουσιν, ἐπειδὰν δὲ τῶν ἀρχόντων τινὶ ἐπιγένηται ἡ τέλειος ἡμέρα τοῦ βίου, ἕτερον αὐτοῖς ἀντικαθίστασθαι πρὸς τοῦ Λαζῶν βασιλέως ἐς ἀεὶ 8.2.24 εἴθισται. ταύτης δὲ τῆς χώρας ἐκ πλαγίου μὲν παρ' αὐτὴν μάλιστα τὴν Ἰβηρίαν Μέσχοι Ἰβήρων ἐκ παλαιοῦ 8.2.25 κατήκοοι ὤκνηται, τὰ οἰκία ἐν ὄρεσιν ἔχοντες. ὄρη δὲ τὰ Μέσχων οὐ σκληρὰ οὐδὲ καρπῶν ἄφορά ἐστὶν, ἀλλ' εὐθηνοῦσιν ἀγαθοῖς ἅπασιν, ἐπεὶ καὶ οἱ Μέσχοι γεωργοὶ δεξιοὶ καὶ ἀμπελῶνες τυγχάνουσιν ἐκεῖ ὄντες. 8.2.26 ταύτη δὲ τῆ χώρα ὄρη ἐπίκεινται ἄγαν τε ὑψηλὰ καὶ ἀμφιλαφῆ καὶ δεινῶς ἄβατα. καὶ ταῦτα μὲν ἄχρι ἐς τὰ Καυκάσια ὄρη διήκει· ὅπισθεν δὲ αὐτῶν πρὸς ἀνίσχοντα ἤλιον Ἰβηρία ἐστὶ, μέχρι ἐς Περσαρμενίους 8.2.27 διήκουσα. διὰ δὲ τῶν ὄρων, ἃ ταύτη ἀνέχει, Φᾶσις ποταμὸς κάτεισιν, ἐκ τῶν Καυκασίων ἀρχόμενος καὶ 8.2.28 κατὰ μέσον τὸ μηνοειδὲς τοῦ Πόντου ἐκβάλλει. ταύτη τε ἡπειρον ἐκατέραν αὐτὸν διορίζει τινὲς οἶονται. τὰ μὲν γὰρ ἐν ἀριστερᾷ κατιόντος τοῦ ῥοῦ Ἀσία ἐστὶ, τὰ 8.2.29 δὲ ἐν δεξιᾷ Εὐρώπη ὠνόμασται. κατὰ μὲν οὖν τὴν τῆς Εὐρώπης μοῖραν ζύμπαντα Λαζῶν τὰ οἰκία ζυμβαίνει εἶναι, ἐπὶ θάτερα δὲ οὔτε πόλισμα οὔτε ἄλλο τι ὀχύρωμα οὔτε κώμην τινὰ λόγου ἀξίαν Λαζοὶ ἔχουσι, πλήν γε δὴ ὅτι Πέτραν Ῥωμαῖοι ἐνταῦθα ἐδείμαντο 8.2.30 πρότερον. κατὰ ταύτην δὲ πού τὴν Λαζικῆς μοῖραν ἀπέκειτο, ὡσπερ οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι, καὶ τὸ δέρας ἐκεῖνο, οὔπερ ἔνεκα οἱ ποιηταὶ τὴν Ἀργῶ ἀποτετορνεῦσθαι μυθολογοῦσι. λέγουσι δὲ ταῦτα, ἐμὴν γνώμην, 8.2.31 ἀληθιζόμενοι ἦκιστα. οὐ γὰρ ἂν, οἶμαι, λαθῶν τὸν Αἰήτην Ἰάσων ἐνθένδε ἀπηλλάσσετο ξὺν τῇ Μηδεΐᾳ τὸ δέρας ἔχων, εἰ μὴ τὰ τε βασιλεία καὶ τὰ ἄλλα τῶν Κόλχων οἰκία τοῦ χωρίου διείργετο Φάσιδι ποταμῶ, ἵνα δὴ τὸ δέρας ἐκεῖνο κείσθαι ζυνέβαινε, ὃ δὴ καὶ οἱ ποιηταὶ παραδηλοῦσιν οἱ τὰ τοιαῦτα ἀναγραψάμενοι. 8.2.32 ὁ μὲν οὖν Φᾶσις τῆδε φερόμενος, ἥπερ μοι δεδιήγηται, ἐς αὐτόν που λήγοντα ἐκβάλλει τὸν Εὐξείνιον Πόντον. τοῦ δὲ μηνοειδοῦς κατὰ μὲν τὴν μίαν ἀρχὴν, ἢ τῆς Ἀσίας ἐστὶ, Πέτρα ἢ πόλις ἐτύγχανεν οὔσα, ἐν δὲ δὴ τῇ ἀντιπέρας ἀκτῇ κατὰ τὴν τῆς Εὐρώπης μοῖραν 8.2.33

Ἀψιλίων ἡ χώρα ἐστὶ Λαζῶν δὲ κατήκοοί εἰσι καὶ Χριστιανοὶ γεγόνασιν ἐκ παλαιοῦ οἱ Ἀψίλιοι, ὡσπερ καὶ τᾶλλα ξύμπαντα ἔθνη, ὧσπερ ἐμνήσθην ἐς τόδε τοῦ λόγου.

8.3.1 Ταύτης δὲ τῆς χώρας καθύπερθεν ὄρος τὸ Καυκάσιόν ἐστι. τοῦτο δὲ τὸ ὄρος, ὁ Καύκασος, ἐς τοσόνδε ὕψος ἀνέχει, ὥστε δὴ αὐτοῦ τῶν μὲν ὑπερβολῶν οὔτε ὄμβρους οὔτε νιφετοὺς ἐπιψαύειν ποτέ. τῶν γὰρ νεφελῶν αὐτὰς ἀπασῶν καθυπερτέρας ζυμβαίνει εἶναι. τὰ δὲ μέσα μέχρι τῶν ἐσχάτων χιόνων ἔμπλεα 8.3.2 διηνεκές ἐστι. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ πρόποδες ὑψηλοὶ ἐσάγαν τυγχάνουσιν ὄντες, οὐδέν τι καταδεέστεροι τῶν 8.3.3 ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἄλλοις σκοπέλων. τῶν δὲ τοῦ Καυκασίου ὄρους προπόδων οἱ μὲν πρὸς τε βορρᾶν ἄνεμον καὶ ἥλιον δύοντα τετραμμένοι ἕξ τε Ἰλλυριοὺς καὶ Θράκας διήκουσιν, οἱ δὲ πρὸς τε ἀνίσχοντα ἥλιον καὶ ἄνεμον νότον ἐς τὰς διεξόδους ἐξικνοῦνται αὐτὰς, αἱ τὰ τῆδε ὠκημένα Οὐννικὰ ἔθνη ἐς γῆν τὴν τε Περσῶν 8.3.4 καὶ Ῥωμαίων ἄγουσιν. ὧσπερ ἀτέρα μὲν Τζοῦρ ἐπικέκληται, ἡ δὲ δὴ ἑτέρα Πύλη ἐκ παλαιοῦ Κασπία ἐκλήθη. ταύτην δὲ τὴν χώραν, ἡ ἐξ ὄρους τοῦ Καυκάσου ἄχρι ἐς τὰς Κασπίας κατατείνει Πύλας, Ἄλανοὶ ἔχουσιν, αὐτόνομον ἔθνος, οἱ δὴ καὶ Πέρσαις τὰ πολλὰ ζυμμαχοῦσιν, ἐπὶ τε Ῥωμαίους καὶ ἄλλους πολεμίους στρατεύουσι. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ ὄρει τῷ Καυκασίῳ ταύτη πη ἔχει. 8.3.5 Οὐννοι δὲ, οἱ Σάβειροι ἐπικαλούμενοι, ἐνταῦθα ὠκηνται καὶ ἄλλα ἄττα Οὐννικὰ ἔθνη. ἐνθένδε μὲν τὰς Ἀμαζόνας ὠρμησθαί φασιν, ἀμφὶ δὲ τὸ Θεμίσκουρον καὶ ποταμὸν τὸν Θερμῶδοντα ἐνστρατοπεδεύσασθαι, ἧπέρ μοι ἔναγχος εἴρηται, οὗ δὴ πόλις ἐν τῷ παρόντι Ἀμισός 8.3.6 ἐστι. τανῦν δὲ οὐδαμῆ τῶν ἀμφὶ τὸ Καυκάσιον ὄρος χωρίων Ἀμαζόνων τις μνήμη ἢ ὄνομα διασώζεται, καίτοι καὶ Στράβωνι καὶ ἄλλοις τισὶ λόγοι ἀμφ' αὐταῖς 8.3.7 πολλοὶ εἴρηται. ἀλλὰ μοι δοκοῦσι μάλιστα πάντων τά γε κατὰ τὰς Ἀμαζόνας ζῆν τῷ ἀληθεῖ λόγῳ εἰπεῖν, ὅσοι ἔφασαν οὐ πώποτε γένος γυναικῶν ἀνδρείων γεγονέναι, οὐδ' ἐν ὄρει μόνῳ τῷ Καυκασίῳ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν θεσμῶν τῶν οἰκείων ἐξίστασθαι, ἀλλὰ βαρβάρους ἐκ τῶνδε τῶν χωρίων στρατῶ μεγάλῳ ζῆν γυναιξὶ ταῖς αὐτῶν ἰδίαις ἐπὶ τὴν Ἀσίαν στρατεῦσαι, στρατόπεδόν τε ἀμφὶ ποταμὸν Θερμῶδοντα ποιησαμένους ἐνταῦθα μὲν τὰς γυναῖκας ἀπολιπεῖν, αὐτοὺς δὲ γῆν τῆς Ἀσίας τὴν πολλὴν καταθέοντας, ὑπαντιασάντων σφίσι τῶν τῆδε ὠκημένων, ἅπαντας ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι, οὐδένα τε αὐτῶν τὸ παράπαν ἐπανήκειν ἐς τῶν γυναικῶν τὸ χαράκωμα, καὶ τὸ λοιπὸν ταύτας δὴ τὰς γυναῖκας, δέει τῶν περιοίκων καὶ ἀπορία τῶν ἐπιτηδείων ἀναγκασθείσας, τό τε ἄρρενωπὸν ἀμφιέσασθαι οὔτι ἐθελουσίας καὶ ἀνελομένης τὴν πρὸς τῶν ἀνδρῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἀπολελειμμένην τῶν ὄπλων σκευὴν, καὶ ταύτη ἐξοπλισαμένης ὡς ἄριστα ἔργα ἀνδρεῖα ζῆν ἀρετῇ ἐπιδειξασθαι, διωθουμένης ἐς τοῦτο αὐτὰς τῆς ἀνάγκης, ἕως δὴ ἀπάσαις 8.3.8 διαφθαρήναι ζυνέπεσε. ταῦτα δὲ ὧδέ πη γεγονέναι καὶ ζῆν τοῖς ἀνδράσι τὰς Ἀμαζόνας στρατεύσασθαι καὶ αὐτὸς οἶομαι, τεκμηριούμενος οἷς δὴ καὶ χρόνῳ τῷ 8.3.9 κατ' ἐμὲ ζυνηνέχθη γενέσθαι. τὰ γὰρ ἐπιτηδεύματα μέχρι ἐς τοὺς ἀπογόνους παραπεμπόμενα τῶν προγε8.3.10 γενημένων τῆς φύσεως ἴνδαλμα γίνεται. Οὐννων τοίνυν καταδραμόντων πολλάκις τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν, τοῖς τε ὑπαντιάσασιν ἐς χεῖρας ἐλθόντων, τινὰς μὲν αὐτῶν πεσεῖν ἐνταῦθα τετύχηκε, μετὰ δὲ τῶν βαρβάρων τὴν ἀναχώρησιν Ῥωμαῖοι διερευνώμενοι τῶν πεπτω8.3.11 κόντων τὰ σώματα καὶ γυναῖκας ἐν αὐτοῖς εὔρον. ἄλλο 8.3.11 μέντοι γυναικῶν στράτευμα οὐδαμῆ τῆς Ἀσίας ἢ τῆς Εὐρώπης ἐπιχωριάζον ἐφάνη. οὐ μὴν οὐδὲ τὰ Καυκάσια ὄρη ἀνδρῶν ἔρημα γεγενῆσθαι πώποτε ἀκοῆ ἴσμεν. περὶ μὲν οὖν τῶν Ἀμαζόνων τοσαῦτα εἰρήσθω. 8.3.12 Μετὰ δὲ Ἀψιλίους τε καὶ τοῦ μνηοειδοῦς τὴν ἑτέραν ἀρχὴν ἐς τὴν παραλίαν Ἀβασγοὶ ὠκηνται, ἄχρι ἐς τὰ Καυκάσια ὄρη διήκοντες. οἱ δὲ Ἀβασγοὶ Λαζῶν μὲν κατήκοοι ἐκ παλαιοῦ ἦσαν, ἄρχοντας δὲ ὁμογενεῖς 8.3.13 δύο ἔσαεὶ εἶχον. ὧν ἄτερος μὲν ἐς τῆς χώρας τὰ πρὸς ἐσπέραν, ὁ δὲ δὴ ἕτερος ἐς τὰ πρὸς ἀνίσχοντα 8.3.14 ἥλιον ἴδρυτο. οἱ δὲ βάρβαροι οὗτοι μέχρι μὲν ἐς ἐμὲ ἄλση τε καὶ ὕλας

ἔσβοντο. θεοὺς γὰρ τὰ δένδρα 8.3.15 βαρβάρῳ τινὶ ἀφελεία ὑπώπτευον εἶναι. πρὸς δὲ τῶν ἐν σφίσι ἀρχόντων τὰ δεινότερα διὰ φιλοχρηματίας μέγεθος ἔπασχον. ἄμφω γὰρ αὐτῶν οἱ βασιλεῖς, ὅσους ἂν παῖδας ἐν τούτῳ τῷ ἔθνεϊ ἀγαθοὺς τε τὴν ὄψιν καὶ τὸ σῶμα καλοὺς ἴδοιεν, τούτους δὴ ὀκνήσει οὐδεμιᾶ ἐκ τῶν γειναμένων ἀφέλκοντες εὐνούχους τε ἀπεργαζόμενοι ἀπεδίδοντο ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν τοῖς ὠνεῖ8.3.16 σθαὶ βουλομένοις χρημάτων μεγάλων. τοὺς τε αὐτῶν πατέρας ἔκτεινον εὐθύς, τοῦ μὴ αὐτῶν τινας τίσασθαί ποτε τῆς ἐς τοὺς παῖδας ἀδικίας τὸν βασιλέα ἐγχειριεῖν, μηδὲ ὑπόπτους αὐτοῖς τῶν κατηκῶν τινὰς ἐνταῦθα εἶναι. ἢ τε τῶν υἰέων εὐμορφία σφίσι ἐς τὸν ὄλε8.3.17 θρον ἀπεκρίνετο. διεφθείροντο γὰρ οἱ ταλαίπωροι, παίδων θανάσιμον δεδυστυχηκότες εὐπρέπειαν. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τῶν ἐν Ῥωμαίοις εὐνούχων οἱ πλεῖστοι καὶ οὐχ ἡκιστα ἐν τῇ βασιλέως αὐλῇ γένος Ἀβασγοῖ 8.3.18 ἐτύγχανον ὄντες. ἐπὶ τούτου δὲ Ἰουστινιανοῦ βασιλεύοντος ἅπαντα Ἀβασγοῖς ἐπὶ τὸ ἡμερώτερον τετύ8.3.19 χηκε μεταμπίσχεσθαι. τὰ τε γὰρ Χριστιανῶν δόγματα εἴλοντο καὶ αὐτοῖς Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τῶν τινα ἐκ Παλατίου εὐνούχων στείλας, Ἀβασγὸν γένος, Εὐφρατᾶν ὄνομα, τοῖς αὐτῶν βασιλεῦσι διαρρήδην ἀπεῖπε μηδένα τὸ λοιπὸν ἐν τούτῳ τῷ ἔθνεϊ τὴν ἀρρενωπίαν ἀποψιλοῦσθαι, σιδήρῳ βιαζομένης τῆς φύσεως. ὃ δὴ ἄσμενοι 8.3.20 Ἀβασγοῖ ἤκουσαν. καὶ τῇ τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως ἐπιτάξει θαρροῦντες ἤδη τὸ ἔργον τοῦτο σθένει παντὶ διεκώλυνον. ἐδεδίει γὰρ αὐτῶν ἕκαστος μὴ ποτε παι8.3.21 δίου πατὴρ εὐπρεποῦς γένηται. τότε δὲ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς καὶ ἱερὸν τῆς θεοτόκου ἐν Ἀβασγοῖς οἰκοδομησάμενος, ἱερεῖς τε αὐτοῖς καταστησάμενος, διεπράξατο ἅπαντα αὐτοὺς ἠθῆ τῶν Χριστιανῶν ἐκδιδάσκεσθαι, τοὺς τε βασιλεῖς ἄμφω Ἀβασγοῖ καθελόντες αὐτίκα ἐν ἐλευθερίᾳ βιοτεύειν ἐδόκουν. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε ἐχώρησε. 8.4.1 Μετὰ δὲ τοὺς Ἀβασγῶν ὄρους κατὰ μὲν ὄρος τὸ Καυκάσιον Βροῦχοι ὤκηνται, Ἀβασγῶν τε καὶ Ἀλανῶν μεταξὺ ὄντες, κατὰ δὲ τὴν παραλίαν Πόντου τοῦ 8.4.2 Εὐξείνου Ζήχου ἴδρυνται. τοῖς δὲ δὴ Ζήχοις κατὰ μὲν παλαιὸν ὁ Ῥωμαίων αυτοκράτωρ βασιλέα καθίστη, τὸ δὲ νῦν οὐδ' ὅτιοῦν Ῥωμαίοις ἐπακούουσιν οἱ βάρ8.4.3 βαροι οὗτοι. μετὰ δὲ αὐτοὺς Σαγίνας μὲν οἰκοῦσι, μοῖραν δὲ αὐτῶν τῆς παραλίας Ῥωμαῖοι ἐκ παλαιοῦ 8.4.4 ἔσχον. φρούριά τε δειμάμενοι ἐπιθαλασσίδια δύο, Σεβαστόπολιν τε καὶ Πιτιοῦντα, δυοῖν ἡμέραιν ὁδῷ ἀλλήλοιν διέχοντα, φρουρὰν ἐνταῦθα στρατιωτῶν τὸ 8.4.5 ἐξ ἀρχῆς κατεστήσαντο. τὰ μὲν γὰρ πρότερα κατάλογοι Ῥωμαίων στρατιωτῶν τὰ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς πάντα χωρία ἐκ τῶν Τραπεζοῦντος ὀρίων ἄχρι ἐς τοὺς Σαγίνας εἶχον, ἥπερ μοι εἴρηται· νῦν δὲ μόνον τὰ δύο ταῦτα φρούρια ἐλέλειπτο σφίσι, οὗ δὲ τὰ φυλακτήρια καὶ ἐς ἐμὲ εἶχον, ἐπειδὴ Χοσρόης, ὁ Περσῶν βασιλεὺς, Λαζῶν αὐτὸν ἐπαγαγομένων ἐς τὴν Πέτραν, στρατεύμα Περσῶν ἐνταῦθα στέλλειν ἐν σπουδῇ εἶχε, τοὺς τε τὰ φρούρια ταῦτα καθέξοντας καὶ καθιζησομένους ἐν τοῖς 8.4.6 ἐνταῦθα φυλακτηρίοις. ἅπερ ἐπεὶ οἱ Ῥωμαίων στρατιῶται προμαθεῖν ἴσχυσαν, προτερήσαντες τὰς τε οἰκίας ἐνέπρησαν καὶ τὰ τεῖχη ἐς τὸ ἔδαφος καθελόντες ἔς τε τὰς ἀκάτους μελλήσει οὐδεμιᾶ ἐσβάντες ἐς ἡπειρον εὐθύς τὴν ἀντιπέρας καὶ Τραπεζοῦντα πόλιν ἐχώρησαν, ζημιώσαντες μὲν τῇ τῶν φρουρίων διαφθορᾷ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν, κέρδος δὲ αὐτῇ πορισάμενοι μέγα, ὅτι δὴ τῆς χώρας ἐγκρατεῖς οὐ γεγόνασιν οἱ πολέμιοι. ἄπρακτοι γὰρ ἀπ' αὐτοῦ ἐς τὴν Πέτραν ἀνέστρεφον Πέρσαι. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε ξυνηνέχθη γενέσθαι. 8.4.7 Ὑπερ δὲ Σαγίνας Οὐννικὰ ἔθνη πολλὰ ἴδρυνται. τὸ δ' ἐντεῦθεν Εὐλυσία μὲν ἡ χώρα ὠνόμασται, βάρβαροι δὲ αὐτῆς ἄνθρωποι τὰ τε παράλια καὶ τὴν μεσόγειον ἔχουσι, μέχρι ἐς τὴν Μαιῶτιν καλουμένην Λίμνην καὶ ποταμὸν Τάναϊν, ὃς δὴ ἐς τὴν Λίμνην 8.4.8 ἐσβάλλει. αὕτη δὲ ἡ Λίμνη ἐς τὴν ἀκτὴν Πόντου τοῦ Εὐξείνου τὰς ἐκβολὰς ποιεῖται. ἄνθρωποι δὲ, οἱ ταύτη ὤκηνται, Κιμμέριοι μὲν τὸ παλαιὸν ὠνομάζοντο, 8.4.9 τανῦν δὲ Οὐτίγουροι καλοῦνται. καὶ αὐτῶν καθύπερθεν ἐς βορρᾶν ἄνεμον ἔθνη τὰ Ἀντῶν ἄμετρα ἴδρυνται. παρὰ δὲ τὸν χώρον αὐτὸν, ὅθεν ἡ τῆς Λίμνης ἐκβολή

ἄρχεται, Γότθοι οἱ Τετραξίται καλούμενοι ὤκηνται, οὐ πολλοὶ ὄντες, οἱ δὴ τὰ Χριστιανῶν νόμιμα σεβόμενοι 8.4.10 περιστέλλουσιν οὐδενὸς ἦσον. (Τανάιν δὲ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι καὶ τὴν ἐκβολὴν ταύτην, ἥπερ ἐκ Λίμνης ἀρξαμένη τῆς Μαιώτιδος ἄχρι ἐς τὸν Εὐξείνιον Πόντον ἥπερ διήκει, ἐς ὁδὸν ἡμερῶν, ὡς φασιν, εἴκοσιν. ἀλλὰ καὶ τὸν ἄνεμον, ὃς ἐνθένδε πνεῖ, Ταναίτην προσα8.4.11 γορεύουσιν.) εἶτε δὲ τῆς Ἀρείου δόξης ἐγένοντό ποτε οἱ Γότθοι οὗτοι, ὡσπερ καὶ τὰ ἄλλα Γοτθικὰ ἔθνη, εἶτε καὶ ἄλλο τι ἀμφὶ τῇ δόξῃ αὐτοῖς ἦσκητο, οὐκ ἔχω εἰπεῖν, ἐπεὶ οὐδὲ αὐτοὶ ἴσασιν, ἀλλ' ἀφελεία τε τανῦν καὶ ἀπραγμοσύνη πολλῇ τιμῶσι τὴν δόξαν. 8.4.12 οὗτοι ὀλίγω πρότερον (λέγω δὲ, ἠνίκα πρῶτόν τε καὶ εἰκοστὸν ἔτος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὴν αὐτοκράτορα εἶχεν ἀρχὴν) πρέσβεις τέτταρας ἐς Βυζάντιον ἔπεμψαν, ἐπίσκοπον σφίσι τινὰ δεόμενοι δοῦναι· ἐπεὶ ὅστις μὲν αὐτοῖς ἱερεὺς ἦν, τετελευτήκει οὐ πολλῶ πρότερον, ἔγνωσαν δὲ ὡς καὶ Ἀβασγοῖς ἱερέα βασιλεὺς πέμψειε, καὶ αὐτοῖς προθυμώτατα Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐπιτελῆ 8.4.13 ποιήσας τὴν δέησιν ἀπεπέμψατο. οἱ δὲ πρέσβεις οὗτοι δέει Οὐννων τῶν Οὐτιγούρων ἐς μὲν τὸ ἐμφανὲς, αὐτηκῶν πολλῶν ὄντων, ἀποστοματίζοντες ὅτου δὴ ἔνεκα ἦκοιεν, ἄλλο οὐδὲν ὅτι μὴ τὰ ἀμφὶ τῷ ἱερεῖ βασιλεῖ ἠγγειλαν, ὡς λαθραιότατα δὲ ξυγγενόμενοι ἅπαντα φράζουσιν, ὅσα συνοίσειν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἔμελλε, ξυγκρουομένων ἐς ἀλλήλους αἰεὶ τῶν σφίσι προσοίκων βαρβάρων. ὄντινα δὲ τρόπον οἱ Τετραξίται καὶ ὅθεν ἀναστάντες ἐνταῦθα ἰδρῦσαντο, ἐρῶν ἔρχομαι. 8.5.1 Πάλαι μὲν Οὐννων, τῶν τότε Κιμμερίων καλουμένων, πολὺς τις ὄμιλος τὰ χωρία ταῦτα ἐνέμοντο, ὧν ἄρτι ἐμνήσθην, βασιλεὺς τε εἰς ἅπασιν ἐφειστήκει. 8.5.2 καὶ ποτέ τις αὐτῶν τὴν ἀρχὴν ἔσχεν, ᾧ δὴ παῖδες ἐγένοντο δύο, ἄτερος μὲν Οὐτιγούρ ὄνομα, Κουτριγούρ 8.5.3 δὲ ὁ ἕτερος. οἵπερ, ἐπειδὴ αὐτοῖν ὁ πατὴρ τὸν βίον συνεμετρήσατο, τὴν τε ἀρχὴν ἄμφω ἐν σφίσιν αὐτοῖς διεδάσαντο καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τοῖς ἀρχομένοις αὐτοῖς 8.5.4 ἔδωσαν. οἱ μὲν γὰρ Οὐτίγουροι, οἱ δὲ Κουτρίγουροι καὶ ἐς ἐμὲ ὀνομάζονται. οὗτοι μὲν ἅπαντες τῆδε ὤκηντο, κοινὰ μὲν τὰ ἐπιτηδεύματα ζύμπαντα ἔχοντες, οὐκ ἐπιμιγνύμενοι δὲ ἀνθρώποις, οἱ δὴ τῆς τε Λίμνης καὶ τῆς ἐνθένδε ἐκροῆς ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα ἴδρυντο, ἐπεὶ οὔτε διέβαινόν ποτε τὰ ὕδατα ταῦτα οὔτε διαβατὰ εἶναι ὑπόπτειον, πρὸς τὰ εὐκολώτατα περίφοβοι ὄντες, τῷ μηδὲ ἀποπειράσασθαι αὐτῶν πώποτε, ἀλλ' 8.5.5 ἀμελέτητοι τῆς διαβάσεως παντάπασιν εἶναι. (Λίμνην δὲ τὴν Μαιώτιν καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ἐκβολὴν ὑπερβάντι εὐθὺς μὲν ἐς αὐτὴν που τὴν ταύτης ἀκτὴν οἱ Τετραξίται καλούμενοι Γότθοι τὸ παλαιὸν ὤκηντο, ὧν ἐπεμνήσθην ἀρτίως· πολλῶ δὲ αὐτῶν ἄποθεν Γότθοι τε καὶ Οὐισίγοτθοι καὶ Βανδίλοι καὶ τὰ ἄλλα Γοτθικὰ 8.5.6 γένη ζύμπαντα ἴδρυντο. οἱ δὴ καὶ Σκύθαι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐπεκαλοῦντο, ἐπεὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἄπερ τὰ ἐκείνη χωρία εἶχον, Σκυθικὰ μὲν ἐπὶ κοινῆς ὀνομάζεται, ἔνιοι δὲ αὐτῶν Σαυρομάται ἢ Μελάγχλαινοι, 8.5.7 ἢ ἄλλο τι ἐπεκαλοῦντο.) προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου φασιν, εἶπερ ὁ λόγος ὑγιῆς ἐστί, τῶν μὲν Κιμμερίων νεανίας τινὰς ἐν κυνηγεσίῳ διατριβὴν ἔχειν, ἔλαφον δὲ μίαν πρὸς αὐτῶν φεύγουσαν ἐς τὰ ὕδατα ἐσπηδῆ8.5.8 σαι ταῦτα. τοὺς τε νεανίας, εἶτε φιλοτιμίᾳ εἶτε φιλονεικίᾳ τινὶ ἐχομένους, ἢ καὶ τι δαιμόνιον αὐτοὺς κατηνάγκασε, τῇ ἐλάφῳ ἐπισπένθαι ταύτη, μηχανῆ τε μεθίεσθαι αὐτῆς οὐδεμιᾶ, ἕως ξὺν αὐτῇ ἐς τὴν ἀντί8.5.9 πέρασ ἀκτὴν ἴκοντο. καὶ τὸ μὲν διωκόμενον ὅτι ποτ' ἦν εὐθὺς ἀφανισθῆναι (δοκεῖν γὰρ μοι οὐδὲ ἄλλου του ἔνεκα ἐνταῦθα ἐφάνη, ὅτι μὴ τοῦ γενέσθαι κακῶς τοῖς τῆδε ὤκημένοις βαρβάροις) τοὺς δὲ νεανίας τοῦ μὲν κυνηγεσίου ἀποτυχεῖν, μάχης δὲ ἀφορμὴν καὶ 8.5.10 λείας εὐρέσθαι. ἐς ἣθη γὰρ τὰ πάτρια ὅτι τάχιστα ἐπανήκοντες ἔνδηλα πᾶσι Κιμμερίοις πεποίηνται ὅτι δὴ ταῦτα βατὰ σφίσι τὰ ὕδατα εἴη. ἀνελόμενοι οὖν αὐτίκα τὰ ὄπλα πανδημεῖ τε διαβάντες ἐγένοντο μελλήσει οὐδεμιᾶ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπειρῷ, Βανδίων μὲν ἤδη ἐνθένδε ἀναστάντων ἐπὶ τε Λιβύης ἰδρυσσάμενων, 8.5.11 ἐν Ἰσπανίᾳ δὲ Οὐισιγότθων οἰκησάμενων. Γότθοις οὖν τοῖς ἐς

τὰ τῆδε ὠκημένοις πεδία ἑξαπιναίως ἐπιπεσόντες πολλοὺς μὲν ἔκτειναν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐτρέψαντο ἅπαν8.5.12 τας. ὅσοι τε αὐτοὺς διαφυγεῖν ἴσχυσαν, ζὺν παισὶ τε καὶ γυναιξὶν ἐνθὲνδε ἀναστάντες ἀπέλιπον μὲν τὰ πάτρια ἦθη, διαπορθμευσάμενοι δὲ ποταμὸν Ἴστρον 8.5.13 ἐν γῆ τῇ Ῥωμαίων ἐγένοντο. καὶ πολλὰ μὲν τοὺς ταύτη ὠκημένους δεινὰ ἔδρασαν, μετὰ δὲ δόντος βασιλέως ὠκήσαντο ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία, καὶ τὰ μὲν ξυνεμάχουν Ῥωμαίοις, τὰς τε συντάξεις ὡσπερ οἱ ἄλλοι στρατιῶται πρὸς βασιλέως κομιζόμενοι ἀνὰ πᾶν ἔτος καὶ φοιδεῖσθαι ἐπικληθέντες· οὕτω γὰρ αὐτοὺς τότε Λατίνων φωνῇ ἐκάλεσαν Ῥωμαῖοι, ἐκεῖνο, οἶμαι, παραδηλοῦντες, ὅτι δὴ οὐχ ἠσησμένοι αὐτῶν τῷ πολέμῳ Γότθοι, ἀλλ' ἐπὶ ξυνηθῆκαί τισιν ἔνσπονδοι ἐγένοντο 8.5.14 σφίσι. φοιδερα γὰρ Λατίνοι τὰς ἐν πολέμῳ καλοῦσι ξυνηθῆκας, ἥπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δεδήλωται λόγοις· τὰ δὲ καὶ πόλεμον πρὸς αὐτοὺς διέφερον οὐδενὶ λόγῳ, ἕως ὥχοντο ἀπιόντες ἐς Ἰταλίαν, Θεουδερῖχου ἡγουμένου σφίσι. τὰ μὲν οὖν τῶν Γότθων τῆδε κεχώρηκεν. 8.5.15 Οὐννοι δὲ αὐτῶν τοὺς μὲν κτείναντες, τοὺς δὲ, ὡσπερ ἐρρήθη, ἑξαναστήσαντες τὴν χώραν ἔσχον. καὶ αὐτῶν Κουτρίγουροι μὲν παῖδάς τε καὶ γυναῖκας μεταπεμψάμενοι ἐνταῦθα ἰδρύσαντο, οὗ δὴ καὶ ἐς ἐμὲ 8.5.16 ὠκῆνται. καὶ δῶρα μὲν πολλὰ πρὸς βασιλέως ἀνὰ πᾶν ἔτος κομίζονται, καὶ ὡς δὲ διαβαίνοντες ποταμὸν Ἴστρον καταθέουσιν ἑσαεὶ τὴν βασιλέως χώραν, ἔν8.5.17 σπονδοὶ τε καὶ πολέμιοι Ῥωμαίοις ὄντες. Οὐτίγουροι δὲ ζὺν τῷ ἡγουμένῳ ἐπ' οἴκου ἀπεκομίζοντο, μόνοι 8.5.18 τὸ λοιπὸν ἐνταῦθα καθιζήσομενοι. οἵπερ ἐπειδὴ Λίμνης τῆς Μαιώτιδος ἀγχοῦ ἐγένοντο, Γότθοις ἐνταῦθα 8.5.19 τοῖς Τετραξίταις καλουμένοις ἐνέτυχον. καὶ τὰ μὲν πρῶτα φραζάμενοι ταῖς ἀσπίσιν οἱ Γότθοι ἀντικρὺ τοῖς ἐπιούσιν ὡς ἀμυνόμενοι ἔστησαν, σθένει τε τῷ σφετέρῳ καὶ χωρίου ἰσχυῖ θαρσοῦντες· αὐτοὶ γὰρ ἀλκιμώτατοι 8.5.20 ἀπάντων εἰσὶ τῶν τῆδε βαρβάρων. καὶ ἡ πρώτη τῆς Μαιώτιδος ἐκροή, οὗ δὴ τότε οἱ Τετραξίται Γότθοι ἴδρυντο, ἐν κόλπῳ ξυνιούσα μνηοειδεῖ, περιβαλοῦσά τε αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, μίαν ἐπ' αὐτοὺς εἴσοδον 8.5.21 οὐ λίαν εὐρείαν τοῖς ἐπιούσι παρείχετο. ὕστερον δὲ (οὔτε γὰρ Οὐννοι χρόνον τινὰ τρίβεσθαι σφίσιν ἐνταῦθα ἠθελον, οἳ τε Γότθοι τῷ τῶν πολεμίων ὀμίλῳ ἐπὶ πολὺ ἀνθέξειν οὐδαμῇ ἠλπίζον) ἐς λόγους ἀλλήλοις ξυνίασιν, ἐφ' ᾧ ἀναμιχθέντες κοινῇ ποιήσονται τὴν διάβασιν, καὶ οἱ Γότθοι ἰδρύσονται μὲν ἐν τῇ ἀντιπέρας ἡπείρῳ παρ' αὐτὴν τῆς ἐκβολῆς μάλιστα τὴν ἀκτὴν, ἵνα δὴ καὶ τανῦν ἴδρυνται, φίλοι δὲ καὶ ζύμμαχοι τὸ λοιπὸν Οὐτιγούροις ὄντες ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ σφίσιν ἐνταῦθα βιώσονται τὸν πάντα αἰῶνα. 8.5.22 οὕτω μὲν οὖν οἶδε οἱ Γότθοι τῆδε ἰδρύσαντο καὶ τῶν Κουτριγούρων, ὡσπερ μοι εἴρηται, ἀπολελειμμένων ἐν γῆ τῇ ἐπὶ θάτερα τῆς Λίμνης οὔση μόνοι Οὐτίγουροι τὴν χώραν ἔσχον, πράγματα Ῥωμαίοις ὡς ἠκιστα παρεχόμενοι, ἐπεὶ οὐδὲ αὐτῶν ἄγχιστα ὠκῆνται, ἀλλ' ἔθνεσι πολλοῖς διειργόμενοι μεταξὺ οὔσιν ἀκουσίῳ ἀπραγμοσύνη ἐς αὐτοὺς ἔχονται. 8.5.23 Ὑπερβάντι δὲ Λίμνην τε τὴν Μαιώτιδα καὶ ποταμὸν Τάναϊν ἐπὶ πλεῖστον μὲν τῶν τῆδε πεδίων Κουτρίγουροι Οὐννοι, ἥπερ μοι ἐρρήθη, ὠκήσαντο· μετὰ δὲ αὐτοὺς Σκύθαι τε καὶ Ταῦροι ζύμπασαν ἔχουσι τὴν ταύτην χώραν, ἥσπερ μοῖρά τις Ταυρικὴ καὶ νῦν ἐπικαλεῖται, ἵνα δὴ καὶ τῆς Ἀρτέμιδος τὸν νεῶν γεγενῆσθαι φασίν, οὐπὲρ ποτε ἡ τοῦ Ἀγαμέμνονος Ἰφιγένεια 8.5.24 προὔστη. καίτοι Ἀρμένιοι ἐν τῇ παρ' αὐτοῖς Κελεσηνῇ καλουμένῃ χώρᾳ τὸν νεῶν τοῦτον γεγενῆσθαι φασὶ Σκύθας τε τηνικάδε ζύμπαντας καλεῖσθαι τοὺς ἐνταῦθα ἀνθρώπους, τεκμηριούμενοι τοῖς ἀμφὶ τε Ὀρέστη καὶ πόλει Κομάνη δεδιγημένοις μοι ἐς ἐκεῖνο 8.5.25 τοῦ λόγου. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων λεγέτω ἕκαστος ὡς πῃ αὐτῷ βουλομένῳ ἐστὶ· πολλὰ γὰρ τῶν ἐτέρωθι γεγενημένων, ἴσως δὲ καὶ οὐδαμῇ ξυμπεπτωκότων, ἀνθρωποὶ προσποιεῖσθαι φιλοῦσιν ὡς πάτρια ἦθη, ἀγανακτοῦντες, ἢν μὴ τῇ δοκῆσει τῇ αὐτῶν ἅπαντες 8.5.26 ἔπωνται. μετὰ δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα πόλις θαλασσία οἰκεῖται, Βόσπορος ὄνομα, Ῥωμαίων κατήκοος γενομένη 8.5.27 οὐ πολλῷ πρότερον. ἐκ δὲ

Βοσπόρου πόλεως ἐς πόλιν Χερσῶνα ἰόντι, ἢ κείται μὲν ἐν τῇ παραλίᾳ, Ῥωμαίων δὲ καὶ αὐτὴ κατήκοος ἐκ παλαιοῦ ἐστὶ, βάρβαροι, 8.5.28 Οὐννικὰ ἔθνη, τὰ μεταξὺ ἅπαντα ἔχουσι. καὶ ἄλλα δὲ πολίσματα δύο ἀγχοῦ Χερσῶνος, Κῆποί τε καὶ Φανάγουρις καλούμενα, Ῥωμαίων κατήκοα ἐκ παλαιοῦ τε καὶ ἐς ἐμὲ ἦν. ἄπερ οὐ πολλῶ ἔμπροσθεν βαρβάρων τῶν πλησιοχώρων ἐλόντες τινὲς ἐς ἔδαφος καθ8.5.29 εἶλον. ἐκ δὲ Χερσῶνος πόλεως ἐς τὰς ἐκβολὰς ποταμοῦ Ἰστρου, ὃν καὶ Δανούβιον καλοῦσιν, ὁδὸς μὲν ἐστὶν ἡμερῶν δέκα, βάρβαροι δὲ τὰ ἐκεῖνη ξύμπαντα 8.5.30 ἔχουσιν. Ἰστρος δὲ ποταμὸς ἐξ ὁρέων μὲν τῶν Κελτικῶν ρεῖ, περιῶν δὲ τὰς Ἰταλίας ἐσχατίας, φερόμενός τε ἐπὶ τὰ Δακῶν καὶ Ἰλλυριῶν καὶ τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία, ἐκβάλλει ἐς τὸν Εὐξείνιον Πόντον. τὰ δὲ ἐνθένδε ἅπαντα μέχρι ἐς Βυζάντιον τοῦ Ῥωμαίων βα8.5.31 σιλέως τυγχάνει ὄντα. ἢ μὲν οὖν τοῦ Εὐξείνου Πόντου περίοδος ἐκ Καλχηδόνας μέχρι ἐς Βυζάντιον 8.5.32 ταύτη πη ἔχει. ἐς ὅσον δὲ ἡ περίοδος ἦδε διήκει, ἅπαντα μὲν ἐς τὸ ἀκριβὲς οὐκ ἔχω εἰπεῖν, βαρβάρων, ὥσπερ μοι ἐρρήθη, ὠκημένων ἐνταῦθα τοσοῦτων τὸ πλῆθος, ἐπιμιξίας τε Ῥωμαίοις παρ' αὐτῶν τινὰς, ὅτι μὴ ὅσα κατὰ πρεσβείαν, ἴσως οὐδεμιᾶς οὔσης· ἐπεὶ οὐδὲ τοῖς πρότερον ταῦτα ἐγκεχειρηκόσι διαμετρήσα8.5.33 σθαι ἐς τὸ ἀκριβὲς τι ζυμβαίνει εἰρησθαι. ἐκεῖνο μέντοι διαφανὲς ἐστὶν, ὡς Πόντου τοῦ Εὐξείνου τὰ ἐν δεξιᾷ, εἴη δ' ἂν ἐκ Καλχηδόνας ἐς ποταμὸν Φᾶσιν, δυοῖν καὶ πεντήκοντα ὁδὸς ἡμερῶν ἐστὶν εὐζώνῳ ἀνδρί· ᾧ δὲ οὐκ ἄπο τρόπου τεκμηριούμενος φαίη ἂν τις καὶ τὴν ἑτέραν τοῦ Πόντου μοῖραν μέτρου τοῦδε εἶναι οὐ πολλῶ ἄποθεν. 8.6.1 Ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐνταῦθα τοῦ λόγου, ἀναγράψασθαι οὐ μοι ἄπο καιροῦ ἔδοξεν εἶναι ὅσα δὴ ἀμφὶ τοῖς ὀρίοις τῆς τε Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης δια8.6.2 μάχονται πρὸς ἀλλήλους οἱ ταῦτα δεινοί. λέγουσι μὲν γάρ τινες αὐτῶν τὰ ἠπειρῶ ταῦτα διορίζειν ποταμὸν Τάναϊν, ἀπισχυριζόμενοι μὲν χρῆναι τὰς τομὰς φυσικὰς εἶναι, τεκμηριούμενοι δὲ ὡς ἡ μὲν θάλασσα προϊοῦσα ἐκ τῶν ἐσπερίων ἐπὶ τὴν ἐῶν φέρεται μοῖραν, ποταμὸς δὲ Τάναϊς ἐκ τῶν ἀρκτῶν φερόμενος ἐς ἄνεμον νότον μεταξὺ ταῖν ἠπειρῶν χωρεῖ· ἔμπαλιν δὲ τὸν Αἰγύπτιον Νεῖλον ἐκ μεσημβρίας ἰόντα πρὸς βορρᾶν ἄνεμον Ἀσίας τε καὶ Λιβύης μεταξὺ φέρεσθαι. 8.6.3 ἄλλοι δὲ ἀπ' ἐναντίας αὐτοῖς ἰόντες οὐχ ὑγιᾶ τὸν λόγον ἰσχυρίζονται εἶναι. λέγουσι γὰρ ὡς τὰ μὲν ἠπειρῶ ταῦτα τὸ ἐξ ἀρχῆς ὃ τε ἐν Γαδεῖροις διορίζει πορθμὸς ἀπ' Ὀκεανοῦ ἐξιῶν καὶ ἡ προϊοῦσα ἐνθένδε θάλασσα, καὶ τὰ μὲν τοῦ πορθμοῦ καὶ τῆς θαλάσσης ἐν δεξιᾷ Λιβύη τε καὶ Ἀσία ὠνόμασται, τὰ δὲ ἐν ἀριστερᾷ πάντα Εὐρώπη ἐκλήθη μέχρι που ἐς λήγοντα 8.6.4 τὸν Εὐξείνιον καλούμενον Πόντον. τούτων δὲ διὰ τοιούτων ὄντων ὁ μὲν Τάναϊς ποταμὸς ἐν γῆ τῆς Εὐρώπης τικτόμενος ἐκβάλλει ἐς Λίμνην τὴν Μαιώτιδα, ἡ δὲ Λίμνη ἐς τὸν Εὐξείνιον Πόντον τὰς ἐκβολὰς ποιεῖται οὔτε λήγοντα οὔτε μὴν κατὰ μέσον, ἀλλ' ἔτι 8.6.5 πρόσω. τὰ δὲ εὐώνυμα τούτου διὰ τοῦ Πόντου τῆ τῆς Ἀσίας λογίζεται μοῖρα· χωρὶς δὲ τούτων ποταμὸς Τάναϊς ἐξ ὁρέων τῶν Ῥιπαίων καλουμένων ἔξεισιν, ἄπερ ἐν γῆ τῇ Εὐρώπῃ ἐστὶν, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ οἱ 8.6.6 ταῦτα ἐκ παλαιοῦ ἀναγραψάμενοι ὁμολογοῦσι. τούτων δὲ τῶν Ῥιπαίων ὁρῶν τὸν Ὀκεανὸν ὡς ἀπωτάτω ζυμβαίνει εἶναι. τὰ τοίνυν αὐτῶν τε καὶ Ταναΐδος ποταμοῦ ὀπισθεν ξύμπαντα Εὐρωπαϊᾶ ἐφ' ἐκάτερα ἐπά8.6.7 ναγκες εἶναι. πόθεν οὖν ἄρα ποτὲ ἄρχεται ἠπειρῶν ἐκατέραν διορίζειν ὁ Τάναϊς οὐ ῥάδιον εἶναι εἰπεῖν. ἦν δὲ τινὰ ποταμὸν διορίζειν ἄμφω τὰ ἠπειρῶ λεκτέον, οὗτος 8.6.8 διὰ ἐκεῖνος ὁ Φᾶσις ἂν εἴη. καταντικρῶ γὰρ πορθμοῦ τοῦ ἐν Γαδεῖροις φερόμενος ταῖν ἠπειρῶν κατὰ μέσον χωρεῖ, ἐπεὶ ὁ μὲν πορθμὸς ἐξ Ὀκεανοῦ ἐξιῶν θάλασσαν τήνδε ἀπεργαζόμενος τὰ ἠπειρῶ ταῦτα ἐφ' ἐκάτερα ἔχει, ὁ δὲ Φᾶσις κατ' αὐτόν που λήγοντα μάλιστα ἰὼν τὸν Εὐξείνιον Πόντον ἐς τοῦ μνηοειδοῦς τὰ μέσα ἐκβάλλει, τὴν τῆς γῆς ἐκτομὴν ἀπὸ τῆς θαλάσσης δια8.6.9 φανῶς ἐκδεχόμενος. ταῦτα μὲν οὖν ἐκάτεροι προτεινόμενοι διαμάχονται. ὡς δὲ οὐ μόνος ὁ πρότερος λόγος, ἀλλὰ καὶ οὗτος, ὃν περ ἀρτίως ἐλέγομεν, μήκει τε χρόνου κεκόμψευται καὶ ἀνδρῶν τινῶν

παλαιωτάτων δόξη, ἐγὼ δηλώσω, ἐκεῖνο εἰδὼς ὡς ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἄνθρωποι ἅπαντες, ἦν τινος φθάσωσι λόγου ἀρχαίου πεπονημένοι τὴν μάθησιν, οὐκέτι ἐθέλουσι τῇ τῆς ἀληθείας ζητήσῃ ἐμφιλοχωροῦντες τάλαιπωρεῖν, οὐδὲ νεωτέραν τινὰ μεταμαθεῖν ἀμφ' αὐτῶ δόξαν, ἀλλὰ ἀεὶ αὐτοῖς τὸ μὲν παλαιότερον ὑγιές τε δοκεῖ καὶ ἔντιμον εἶναι, τὸ δὲ κατ' αὐτοὺς εὐκαταφρόνητον νομίζεται 8.6.10 εἶναι καὶ ἐπὶ τὸ γελοιῶδες χωρεῖ. πρὸς δὲ τούτοις τανῦν οὐ περὶ νοερῶν ἢ νοητῶν τινος ἢ ἀφανῶν ἄλλως γίνεσθαι ζήτησις, ἀλλὰ περὶ ποταμοῦ τε καὶ χώρας· ἅπερ ὁ χρόνος οὔτε ἀμείβειν οὔτε πη ἀποκρύψασθαι 8.6.11 ἴσχυσεν. ἢ τε γὰρ πείρα ἐγγὺς καὶ ἡ ὄψις ἐς μαρτυρίαν ἰκανωτάτη, οὐδὲν τε παρεμποδισθήσεσθαι οἴμαι 8.6.12 τοῖς τὸ ἀληθὲς εὔρεσθαι ἐν σπουδῇ ἔχουσιν. ὁ τοίνυν Ἀλικαρνασεὺς Ἡρόδοτος ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν τετάρτῃ φησὶ μίαν μὲν εἶναι τὴν γῆν ζύμπασαν, νομίζεσθαι δὲ εἰς μοίρας τε καὶ προσηγορίας τρεῖς διαιρεῖσθαι, 8.6.13 Λιβύην τε καὶ Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην. καὶ αὐτῶν Λιβύης μὲν καὶ τῆς Ἀσίας Νεῖλον τὸν Αἰγύπτιον ποταμὸν μεταξὺ φέρεσθαι, τὴν δὲ δὴ Ἀσίαν τε καὶ Εὐρώπην διορίζει τὸν Κόλχον Φᾶσιν. εἰδὼς δὲ τινὰς ἀμφὶ Τανάϊδι ποταμῶ ταῦτα οἴεσθαι, καὶ τοῦτο ἐν ὑστέρῳ 8.6.14 ἐπεῖπε. καί μοι οὐκ ἄπο καιροῦ ἔδοξεν εἶναι αὐτὰ τοῦ Ἡροδότου τὰ γράμματα τῷ λόγῳ ἐνθεῖναι ὧδέ πη ἔχοντα «Οὐδὲ ἔχω συμβαλέσθαι ἀπὸ τοῦ μῆ ἑούση «γῆ ὀνόματα τριφάσια κέεται, ἐπωνυμίην ἔχοντα γυ»ναικῶν, καὶ ὀρίσματα αὐτῇ Νεῖλός τε ὁ Αἰγύπτιος 8.6.15 «ποταμὸς ἐτέθη καὶ Φᾶσις ὁ Κόλχος. οἱ δὲ Τάναϊν «ποταμὸν τὸν Μαιήτην καὶ πορθμῖα τὰ Κιμμέρια «λέγουσιν.» ἀλλὰ καὶ ὁ τραγωδοποιὸς Αἰσχύλος ἐν Προμηθεῖ τῷ Λυομένῳ εὐθὺς ἀρχόμενος τῆς τραγωδίας τὸν ποταμὸν Φᾶσιν τέρμονα καλεῖ γῆς τε τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης. 8.6.16 Κάκεῖνο δὲ μοι ἐν τῷ παρόντι εἰρήσεται, ὡς τούτων δὴ τῶν τὰ τοιαῦτα σοφῶν οἱ μὲν τὴν Μαιῶτιν οἴονται Λίμνην ἀπεργάζεσθαι τὸν Εὐξείνου Πόντον, καὶ αὐτοῦ τὸ μὲν ἐν ἀριστερᾷ, τὸ δὲ ἐν δεξιᾷ τῆς Λίμνης χωρεῖν, μητέρα τε διὰ τοῦτο τοῦ Πόντου κα8.6.17 λείσθαι τὴν Λίμνην. ταῦτά τε φασὶ τεκμηριούμενοι, ὅτι δὴ ἐκ τοῦ καλουμένου Ἱεροῦ ἢ τούτου δὴ τοῦ Πόντου ἐκροῆ ἐπὶ Βυζαντίου καθάπερ τις ποταμὸς κάτεισι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ πέρας εἶναι τοῦτο τοῦ Πόντου 8.6.18 οἴονται. οἱ δὲ τοῦ λόγου κατηγοροῦντες ἀποφαίνουσιν ὅτι δὴ μία τις ἐξ Ὀκεανοῦ ζύμπασα ἢ θάλασσα οὔσα καὶ οὐδαμῇ ἐτέρωθι ἀπολήγουσα ἐς γῆν τὴν Λαζῶν κατατείνει, πλήν γε εἰ μή τις, φασὶ, τὸ ἐν τοῖς ὀνόμασι διαλλάσσον ἐτερότητα εἶπη, ὅτι δὴ τὸ ἐνθένδε 8.6.19 ἢ θάλασσα Πόντος ὀνόμασται. εἰ δὲ τὰ ρεύματα ἐκ τοῦ Ἱεροῦ καλουμένου κάτεισιν ἐς Βυζάντιον, οὐδὲν τοῦτο πρᾶγμα. τὰ γὰρ ἐν πορθμοῖς ἅπασι ξυμπύπτοντα πάθη οὐδενὶ λόγῳ φαίνεται εἶκοντα, οὐδέ τις αὐτὰ 8.6.20 φράσαι πώποτε ἰκανὸς γέγονεν. ἀλλὰ καὶ ὁ Σταγειρίτης Ἀριστοτέλης, σοφὸς ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα, ἐν Χαλκίδι τῇ τῆς Εὐβοίας τούτου δὴ ἔνεκα γεγονῶς, κατανοῶν τε τὸν ταύτη πορθμὸν, ὄνπερ Εὐρίπον ὀνομάζουσι, καὶ λόγον τὸν φυσικὸν ἐς τὸ ἀκριβὲς διερευνᾶσθαι βουλόμενος, ὅπως δὴ καὶ ὄντινα τρόπον ἐνίοτε μὲν τὰ τοῦ πορθμοῦ τούτου ρεύματα ἐκ δυσμῶν φέρεται, ἐνίοτε δὲ ἐξ ἡλίου ἀνατολῶν, καὶ κατὰ ταῦτα πλεῖν τὰ πλοῖα ζύμπαντα ἐνταῦθα ξυμβαίνει, ἦν δὲ ποτε τοῦ ῥοῦ ἐξ ἀνίσχοντος ἡλίου ἰόντος, ἀρξαμένων τε τῶν ναυτῶν ἐνθένδε ξὺν τῇ τοῦ ῥοθίου ἐπιρροῇ ναυτίλλεσθαι, ἥπερ εἰώθει, ἀπ' ἐναντίας αὐτοῦ τὸ ρεῦμα ἴη, ὅπερ πολλακίς ἐνταῦθα φιλεῖ γίνεσθαι, ἀναστρέφει μὲν τὰ πλοῖα ταῦτα εὐθὺς ἐνθεν ὥρμηται, τὰ δὲ ἄλλα ἐκ δυσμῶν ἐπὶ θάτερα πλεῖ, καίπερ αὐτοῖς τῶν ἀνέμων τινὸς ὡς ἥκιστα ἐπιπνεύσαντος, ἀλλὰ γαλήνης τε βαθείας τινὸς καὶ νηνεμίας ἐνταῦθα οὔσης, ταῦτα ὁ Σταγειρίτης ἐννοῶν τε καὶ ἀνακυκλῶν ἐπὶ χρόνου μῆκος, δυσθανατῶν ἐπὶ ξυνοίᾳ ἀφίκετο ἐς τὸ 8.6.21 μέτρον τοῦ βίου. οὐ μὴν ἀλλὰ κὰν τῷ τὴν Ἰταλίαν τε καὶ Σικελίαν διείργοντι πορθμῶ πολλὰ τῷ παραλόγῳ γίνεσθαι πέφυκε. δοκεῖ γὰρ ἐκ τοῦ Ἀδριατικοῦ 8.6.22 καλουμένου πελάγους τὸ ρεῦμα ἐκεῖσε ἰέναι. καίτοι ἐξ Ὀκεανοῦ καὶ Γαδείρων ἢ τῆς θαλάσσης πρόοδος γίνεται. ἀλλὰ καὶ ἴλιγοι ἐξαπιναίως ἐνταῦθα συχνοὶ ἀπ'

οὐδεμιᾶς ἡμῖν φαινομένης αἰτίας τὰς ναῦς δια8.6.23 χρῶνται. καὶ διὰ τοῦτο οἱ ποιηταὶ λέγουσι πρὸς τῆς Χαρύβδewς ῥοφεῖσθαι τὰ πλοῖα, ὅσα ἂν τύχη τηνικάδε 8.6.24 ὄντα ἐν τῷ πορθμῷ τούτῳ. οὗτοι δὲ ταῦτα δὴ ἅπαντα οἴονται τὰ πλείστῳ παραλόγῳ ἐν πᾶσι ξυμβαίνοντα τοῖς πορθμοῖς, ἐκ τῆς ἄγχιστα οὔσης ἐκατέρωθεν ἠπείρου ξυμβαίνειν. βιαζόμενον γὰρ φασὶ τῇ στενοχωρίᾳ τὸ ῥόθιον ἐς ἀτόπους τινὰς καὶ λόγον οὐκ 8.6.25 ἐχούσας ἀνάγκας χωρεῖν. ὥστε εἰ καὶ ὁ ῥοῦς ἐκ τοῦ Ἰεροῦ καλουμένου ἐς Βυζάντιον δοκεῖ φέρεσθαι, οὐκ ἂν τις τὴν τε θάλασσαν καὶ τὸν Εὐξείνιον Πόντον ἀπο8.6.26 λήγειν ἰσχυρίσαιτο ἐνταῦθα εἰκότως. οὐ γὰρ ἐπὶ στερραῶς τινος ὁ λόγος ὅδε φύσεως ἔστηκεν, ἀλλ' ἡ στενοχωρία κἀνταῦθα νικάτω. οὐ μὴν οὐδὲ παντάπασι 8.6.27 τὸ τοιοῦτον ταύτη πη ἔχει. λέγουσι γὰρ οἱ ἀσπαλιεῖς τῶν τῆδε χωρίων ὡς οὐχ ὄλος δὴ εὐθὺ τοῦ Βυζαντίου ὁ ῥοῦς κάτεισιν, ἀλλ' αὐτοῦ τὰ μὲν ἄνω, ἄπερ ἡμῖν διαφανῆ ἐστὶ, κατὰ ταῦτα ἰέναι ξυμβαίνει, τὰ μέντοι ἔνερθεν, ἵνα δὴ ἄβυσσός ἐστὶ τε καὶ ὠνόμασται, τὴν ἐναντίαν τοῖς ἄνω διαρρήδην χωρεῖν, ἔμπαλιν τε τοῦ 8.6.28 φαινομένου ἐσαεὶ φέρεσθαι. ταῦτά τοι, ἐπειδὴν ἄγραν μετιόντες ἰχθύων τὰ λῖνα ἐνταῦθά πη ἀπορρίψωσι, ταῦτα δὲ αἰεὶ τῷ ρεύματι βιαζόμενα τὴν ἐπὶ τὸ Ἰερόν 8.6.29 φέρεσθαι. ἐν δὲ Λαζικῇ πανταχόθεν ἡ γῆ τῆς θαλάσσης ἀποκρουομένη τὴν πρόοδον καὶ ἀναχαιτίζουσα τὸν αὐτῆς δρόμον, πρῶτόν τε καὶ μόνον ἀπολήγειν αὐτὴν ἐνταῦθα ποιεῖ, τοῦ δημιουργοῦ δηλονότι τὰ ὅρια σφίσι 8.6.30 τῆδε θεμένου. ἀπτομένη γὰρ ἡ θάλασσα τῆς ταύτη ἠϊόνος οὔτε πρόσω χωρεῖ οὔτε πη ἐς ὕψος ἐπαίρεται μεῖζον, καίπερ πανταχόθεν αἰεὶ περιρρομένη ποταμῶν ἐκβολαῖς ἀναρίθμων τε καὶ ὑπερφυῶν ἄγαν, ἀλλ' ἀναποδίζουσα ὀπίσω ἐπάνεισιν αὐθις καὶ μέτρον διαριθμουμένη τὸ ταύτης ἴδιον, διασώζει τὸν ἐξ αὐτῆς ὄρον, ὥσπερ τινὰ δειμαίνουσα νόμον, ἀνάγκη τε τῇ ἀπ' αὐτοῦ ἐς τὸ ἀκριβὲς σφιγγομένη καὶ φυλασσομένη μή 8.6.31 τι τῶν ξυγκειμένων ἐκβᾶσα φανείη. τὰς γὰρ ἄλλας ἀπάσας τῆς θαλάσσης ἀκτὰς οὐκ ἀπ' ἐναντίας αὐτῆ, ἀλλ' ἐκ πλαγίου ξυμβαίνει κεῖσθαι. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων γινωσκέτω τε καὶ λεγέτω ἕκαστος ὅπῃ αὐτῷ φίλον. 8.7.1 Ὅτου δὲ ὁ Χοσρόης ἔνεκα Λαζικῆς μεταποιεῖσθαι διὰ σπουδῆς εἶχεν ἤδη μὲν πρόσθεν μοι ἐρρήθη· ὁ δὲ δὴ αὐτόν τε καὶ Πέρσας μάλιστα πάντων ἐς τοῦτο ἤνεγκεν, ἐνταῦθα δηλώσω, ὅτι δὴ καὶ χώραν τήνδε περιηγησάμενος ζύμπασαν σαφῆ τὸν περὶ τούτου 8.7.2 πεποιήκα λόγον. πολλάκις οἱ βάρβαροι οὗτοι, Χοσρόου σφίσιν ἡγουμένου, στρατῷ μεγάλῳ ἐμβαλόντες ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν οὐκ εὐδιήγητα μὲν τοῖς πολεμίοις ἐπήνεγκαν πάθη, ἄπερ μοι ἐν τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν λόγοις ἐρρήθη, αὐτοῖς δὲ ὄφελος οὐδ' ὄτιοῦν ἀπενεγκαμένοις ἐνθένδε τοῖς τε χρήμασι καὶ τοῖς σώμασι προσκεκακῶσθαι ξυνέπεσε. πολλοὺς γὰρ ἀποβεβληκότες αἰεὶ ἀπῆλ8.7.3 λάσσοντο ἐκ Ῥωμαίων τῆς γῆς. διὸ δὴ ἐς ἦθη ἐπανιόντες τὰ πάτρια Χοσρόη ὡς λαθραιότατα ἐλοιδοροῦντο καὶ διαφθορέα τοῦ Περσῶν γένους αὐτὸν ἀπεκάλουν. 8.7.4 καὶ ποτε καὶ ἐκ Λαζικῆς ἐπανήκοντες, ἐπειδὴ ἐνταῦθα πάθεσιν ἔτυχον ὠμιληκότες ἀνηκέστοις τισὶ, ξυστήσεσθαί τε ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐπ' αὐτὸν ἔμελλον καὶ διαχρήσεσθαι θανάτῳ οἰκτίστῳ, εἰ μὴ προμαθῶν ἐφυλάξατο, θωπεῖα πολλῇ τοὺς ἐν σφίσι λογιμωτάτους 8.7.5 περιελθῶν. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀπολογεῖσθαι τὴν κατηγορίαν ἐθέλων μέγα τι ὄφελος Περσῶν τῇ ἀρχῇ ἐκπορίζεσθαι διὰ σπουδῆς εἶχε. πόλει γοῦν Δάρας αὐτίκα ἐγκεχειρηκῶς ἀπεκρούσθη ἐνθένδε, ὥσπερ μοι εἴρηται, ἐς ἀπόγνωσίν τε τῆς τοῦ χωρίου ἐπικρατήσεως 8.7.6 παντάπασιν ἦλθεν. οὐδὲ γὰρ αὐτὸ ἐξ ἐπιδρομῆς ἐξαιρήσειν τὸ λοιπὸν εἶχεν, οὕτω φυλασσομένων τῶν ἐκείνη φρουρῶν, οὐ μὴν οὐδὲ πολιορκῶν μηχανῆ τινι περιέ8.7.7 σεσθαι αὐτῶν ἤλπιζε. τὰ τε γὰρ ἄλλα τῶν ἐπιτηδείων ἐσαεὶ ἐν πόλει Δάρας διαρκῶς ἐστὶν ἐξεπίτηδες ἀποκείμενα, ὅπως δὴ ἐς μέγα τι χρόνου διαρκέσειε μῆκος, καὶ πηγὴ ἄγχιστά πη φυομένη ἐν χώρῳ κρημνῶδει ποταμὸν ἀπεργάζεται μέγαν, ὅσπερ τῆς πόλεως εὐθὺ φέρεται, οὐ δυναμένων τῶν ἐπιβουλεύειν ἐφιεμένων ἐτέρωσέ πη αὐτὸν ἀποτρέπειν ἢ τρόπῳ τῷ ἄλλῳ διὰ 8.7.8

τὴν δυσχωρίαν βιάζεσθαι. ἐπειδὴν δὲ τοῦ περιβόλου ἐντὸς γένηται, τὴν τε πόλιν περιῶν ξύμπασαν καὶ τὰς ταύτη δεξαμενὰς ἐμπλησάμενος εἶτα ἕξεισιν, ὡς ἀγχοτάτω τε τοῦ περιβόλου ἐς χάος ἐμπεσῶν ἀφανίζεται. καὶ ὅπη ποτὲ τὸ ἐνθένδε ἐκδίδωσιν οὐδενὶ 8.7.9 γέγονε φανερόν ἐς τότε τοῦ χρόνου. τοῦτο δὲ τὸ χάος οὐκ ἐπὶ παλαιοῦ γεγονὸς ἔτυχεν, ἀλλὰ χρόνῳ πολλῷ ὕστερον ἢ τὴν πόλιν Ἀναστάσιος βασιλεὺς ἐδείματο ταύτην ἢ φύσιν αὐτὸ τοῦ χωρίου ἀπαυτοματίσασα ἔθετο, καὶ διὰ τοῦτο ξυμβαίνει τοῖς προσεδρεύειν ἐθέλουσιν ἀμφὶ πόλιν Δάρας πιέζεσθαι ὕδατος ἀπορία πολλῇ. 8.7.10 Ταύτης οὖν, ὡσπερ μοι εἴρηται, ἀποτυχῶν ὁ Χοσρόης τῆς πείρας ἐς ἔννοιαν ἦλθεν ὡς, ἦν καὶ πόλιν οἱ Ῥωμαίων ἐτέραν τινὰ παραστήσασθαι δυνατὰ εἶη, ἀλλὰ καθίζεσθαι οὐ μὴ ποτε οἶός τε εἶη ἐν μέσῳ Ῥωμαίων, ὀχυρωμάτων τοῖς πολεμίοις ἀπολελειμμένων ὀπίσω 8.7.11 πολλῶν. καὶ Ἀντιόχειαν γὰρ τούτου δὴ εἶνεκα ἐς ἔδαφος καθελὼν ἠνίκα ἐξείλεν, ἀπηλλάγη ἐκ Ῥωμαίων τῆς γῆς. διὸ δὴ μετεωρισθεὶς τὴν διάνοιαν ἐπὶ μακροτέρας ἐλπίδος ὠχεῖτο, διερευνώμενος ἀμύχανα ἔργα. 8.7.12 ἀκοῇ γὰρ ἔχων ὄντινα τρόπον ἐπ' ἀριστερᾶ Πόντου τοῦ Εὐξείνου οὗτοι δὴ βάρβαροι, οἱ ἀμφὶ τὴν Μαιῶτιν ὠκῆνται Λίμνην, καὶ ἀδεῶς κατατρέχουσι Ῥωμαίων τὴν γῆν, οὕτω καὶ Πέρσαις Λαζικὴν ἔχουσι πόνῳ οὐδενὶ δυνατὰ ἔσεσθαι ἔλεγεν, ἠνίκα ἂν βουλομένοις ἦ, εὐθὺς Βυζαντίου ἰέναι, οὐδαμῇ διαπορθμεομένοις τὴν θάλασσαν, ὡσπερ καὶ τὰ ἄλλα βαρβαρικὰ ἔθνη, 8.7.13 ἂ ταύτη ἰδρυται, ἔσαι δρῶσι. διὰ ταῦτα μὲν Λαζικῆς Πέρσαι μεταποιοῦνται. ἐγὼ δὲ ὅθεν τὴν ἐκβολὴν τοῦ λόγου ἐποίησάμην ἐπάνειμι. 8.8.1 Χοριάνης μὲν οὖν καὶ ὁ Μήδων στρατὸς ἐστρατοπεδεύσαντο ἀμφὶ ποταμὸν Ἴππιν. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα Γουβάζης τε, ὁ Κόλχων βασιλεὺς, ἔμαθε καὶ Δαγισθαῖος, ὅσπερ ἠγεῖτο τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ, ἐπίκοινα βουλευσάμενοι ἦγον ἐπὶ τοὺς πολεμίους τὸ Ῥω8.2 μαίων καὶ Λαζῶν στράτευμα. γενόμενοι τε Ἴππιδος τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ θάτερα καὶ αὐτοῦ ἐνστρατοπεδευσάμενοι τὰ παρόντα ἐν βουλῇ εἶχον, πότερα μένουσι τε αὐτοῖς καὶ δεχομένοις ἐπιόντας τοὺς πολεμίους ξυνοίσει μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοὺς πολεμίους σφίσις ἰτέον, ὅπως δὴ θάρσους τοῦ σφετέρου ποιησάμενοι ἐπίδειξιν Πέρσαις, ἔνδηλά τε τοῖς ἐναντίοις καταστησάμενοι ὡς καταφρονήματι ἐπ' αὐτοὺς ἴωσι, τῆς τε ξυμβολῆς αὐτῆς ἄρχοντες δουλώσαι τῶν ἀνθισταμένων τὸ φρόνημα 8.8.3 ἱκανοὶ εἶεν. ἐπειδὴ τε ἡ γνώμη ἐνίκα τῶν ἐπὶ τοὺς πολεμίους παρακαλούντων, ὥρμητο ἐπ' αὐτοὺς εὐθὺς ἅπαντες. ἐνταῦθα Λαζοὶ Ῥωμαίοις ξυντάσσεσθαι οὐκέτι ἠξίουσαν, προτεινόμενοι ὅτι δὴ Ῥωμαῖοι μὲν οὔτε πατρίδος οὔτε τῶν ἀναγκαιοτάτων προκινδυνεύοντες ἐς τὸν ἀγῶνα καθίστανται, αὐτοῖς δὲ ὑπὲρ τε παίδων καὶ γυναικῶν καὶ γῆς τῆς πατρώας ὁ κίνδυνός ἐστιν. 8.8.4 ὡστε κἂν γυναῖκας τὰς σφετέρας ἐρυθριῶεν, εἰ σφίσι πρὸς τῶν ἐναντίων ξυμβαίη κρατεῖσθαι. ταύτη δὴ τῇ ἀνάγκῃ τὴν οὐκ οὔσαν αὐτοῖς ἀρετὴν αὐτοσχεδιάσειν 8.8.5 ὑπώπτειον. πρῶτοί τε αὐτοὶ κατὰ μόνας ὥργων τοῖς πολεμίοις ὁμοσε ἰέναι, ὅπως αὐτοὺς μὴ ξυνταράξωσιν ἐν τῷ ἔργῳ Ῥωμαῖοι, οὐχ ὅμοια σφίσις ἐς τὸν κίν8.6 δυνον προθυμούμενοι. ταῦτα νεανιευσαμένων Λαζῶν περιχαρῆς ὁ Γουβάζης γενόμενος μικρόν τε ἄποθεν Ῥωμαίων αὐτοὺς ξυγκαλέσας τοιάδε παρεκελεύσατο «Παραίνεσιν μὲν ἐς εὐψυχίαν ὀρμῶσαν οὐκ οἶδα εἶ 8.8.7 «τινα δεῖ πρὸς ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, ποιεῖσθαι. οἷς γὰρ «ἢ τῶν πραγμάτων ἀνάγκῃ τὴν προθυμίαν ἀνίστησι, «παρακελεύσεως ἂν οὐδεμιᾶς προσδεῖν οἶομαι, ὅπερ 8.8.8 «καὶ ἡμῖν ἐν γε τῷ παρόντι τετύχηκεν. ὑπὲρ γυναικῶν 8.8.8 «γὰρ καὶ παίδων καὶ γῆς τῆς πατρώας καὶ ἀπλῶς «εἰπεῖν ὑπὲρ τῶν ὄλων ὁ κίνδυνός ἐστιν, ὑπὲρ ὧν 8.8.9 «ἡμῖν ἐπίασι Πέρσαι. τοῖς δὲ τι ἀφαιρεῖσθαι τῶν «ὑπαρχόντων βιαζομένοις οὐδεὶς τῶν πάντων παρα»χωρεῖ, ὑπερμάχεσθαι τῶν προσηκόντων ἀναγκαζούσης 8.8.10 «τῆς φύσεως. οὐκ ἀγνοεῖτε δὲ ὡς Πέρσαις τὴν πλεονε»ξίαν οὐδὲν ἴστησιν, ἐν ἐξουσίᾳ γεγονόσι τοῦ δύνα»σθαι, οὐδὲ ἄρξουσι μόνον ἡμῶν ἢ τάξουσι φόρους «ἢ τὰ ἄλλα κατηκόους ποιήσονται, εἴ τι μὴ ἐπιλε»λήσμεθα ὧν Χοσρόης ἐγκεχείρηκεν ἐφ' ἡμῖν οὐ πολλῷ «πρότερον, ἦν νῦν

περιέσονται ἡμῶν τῷ πολέμῳ. 8.8.11 «ἀλλὰ μηδὲ ἄχρι τοῦ λόγου προῖέτω μοι τὰ τῆς Περ»σῶν πείρας, μηδὲ διαλιπέτω τὸ Λαζῶν ὄνομα. οὐ χα»λεπὸς δὲ, ὧ ἄνδρες, ἡμῖν ὁ πρὸς Μήδους ἀγὼν, πολ»λάκις αὐτοῖς καὶ ἐς χεῖρας ἐλθοῦσι καὶ ὑπερβαλλομένοις 8.8.12 «τῇ μάχῃ. τῷ γὰρ ξυνειθισμένῳ τὸ δύσκολον οὐδαμῆ «πάρεστι, προδαπανηθείσης τῆς τοῦ ἔργου ταλαιπωρίας «μελέτη καὶ πείρα. ὥστε διὰ τοῦτο καὶ καταφρονεῖν «τῶν πολεμίων ἄτε νενικημένων ἐν ξυμβολαῖς καὶ οὐχ 8.8.13 «ὁμοίως θρασυνομένων ἡμᾶς δεήσει. φρόνημα γὰρ «δουλωθὲν ἄπαξ παλινδρομεῖν ἤκιστα εἴωθε. ταῦτα «τοῖνυν ἐκλογιζόμενοι μετὰ τῆς ἀγαθῆς ἐλπίδος τοῖς «ἐναντίοις ὁμοσε χωρεῖτε.» 8.8.14 Τοσαῦτα Γουβάζης εἰπὼν ἐξῆγε τὸ Λαζῶν στρατεύμα, καὶ ἐτάξαντο ὧδε. πρῶτοι μὲν οἱ Λαζῶν ἵππεις τεταγμένοι ἀπ' ἐναντίας ἦσαν, ὅπισθεν δὲ οὐκ ἄγχιστά πη, ἀλλ' ὡς ἀπωτάτω, ἢ Ῥωμαίων ἵππος αὐτοῖς εἶπετο. 8.8.15 τούτων δὲ δὴ τῶν Ῥωμαίων ἡγοῦντο Φιλήγαγός τε, Γήπαις γένος, δραστήριος ἀνὴρ, καὶ Ἰωάννης Ἀρμένιος, διαφερόντως ἀγαθὸς τὰ πολέμια, Θωμᾶ υἱὸς, ὄνπερ ἐπὶ κλησιν ἐκάλουν Γούζην, οὗ δὴ κὰν τοῖς ἔμπροσθεν 8.8.16 λόγοις ἐμνήσθην. ἐν ὑστέρω δὲ Γουβάζης τε ὁ Λαζῶν βασιλεὺς καὶ Δαγισθαῖος ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ξὺν τοῖς ἀμφοτέρων πεζοῖς εἶποντο, λογισάμενοι ὡς, εἰ τοῖς ἵππεῦσι τραπῆναι ξυμβαίη, ἐς αὐτοὺς ῥᾶστα σω8.8.17 θήσονται. Ῥωμαῖοι μὲν οὖν καὶ Λαζοὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ ἐτάξαντο, Χοριάνης δὲ ἄνδρας μὲν χιλίους τῶν οἱ ἐπομένων ἀπολεξάμενος τεθωρακισμένους τε καὶ τὰ ἄλλα ἐξωπλισμένους ὡς ἄριστα, πρόσω ἐπὶ κατασκοπῇ ἔπεμψεν, αὐτὸς δὲ παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ὅπισθεν ἦει, φυλακτῆριον ὀλίγων τινῶν ἐν τῷ στρατο8.8.18 πέδῳ ἀπολιπών. προτερήσασα δὲ ἡ Λαζῶν ἵππος ἀτιμάζει τὰς ἐπαγγελίας οἷς ἔδρασεν, ἐπὶ τῶν ἔργων 8.8.19 διαβαλοῦσα τὰς πρόσθεν ἐλπίδας. τοῖς γὰρ τῶν πολεμίων προδρόμοις ἐντετυχηκότες ἐξαπιναιῶς οὐκ ἐνεγκόντες τε τὴν αὐτῶν ὄψιν, τρέψαντες αὐτίκα τοὺς ἵππους, κόσμῳ οὐδενὶ ὀπίσω ἀνέστρεφον, τοῖς τε Ῥωμαίοις ἐπειγόμενοι ἀνεμίγνυντο, ἐς αὐτοὺς οὐκ ἀπαξιοῦντες καταφυγεῖν, οἷς δὴ ξυντάσσεσθαι τὰ πρότερα ὤκνουν. 8.8.20 ἐπειδὴ δὲ ἀμφοτέροι ἀλλήλων ἄγχιστα ἴκοντο, χειρῶν μὲν τὰ πρότερα οὐδέτεροι ἦρχον οὐδὲ ξυνέμισγον, ἀλλὰ τῶν ἐναντίων ἐκάτεροι ἐπιόντων μὲν ἀνεπὸδιζον, ὑποχωρούντων δὲ ἐπεβάτευον, ἕς τε ὑπαγωγὰς καὶ παλινδιώξεις καὶ ἀγχιστρόφους μεταβολὰς πολὺν τινα κατέτριψαν χρόνον. 8.8.21 Ἦν δὲ τις Ἀρταβάνης ὄνομα ἐν τούτῳ τῷ Ῥωμαίων στρατῷ, Περσαρμένιος γένος, ὅσπερ ἐς Ἀρμένιους τοὺς Ῥωμαίων κατηκόους πολλῶν πρότερον ἀπηυτομοληκὼς ἔτυχεν, οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ φόνῳ Περσῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν μαχίμων, Ῥωμαίοις τὴν ἐς αὐτοὺς 8.8.22 πίστιν πεποιημένος ἐχέγγυον. Βαλεριανῷ γὰρ τότε στρατηγοῦντι ἐν Ἀρμενίοις ἐς ὄψιν ἐλθὼν ἄνδρας πεντήκοντα Ῥωμαίους οἱ αὐτῷ διδόναι ἐδεῖτο. τυχῶν τε ὧνπερ ἐβούλετο, ἐς φρούριον ἐν Περσαρμενίοις 8.8.23 κείμενον ἦει. οὗ δὴ ἑκατὸν τε καὶ εἴκοσι Περσῶν φυλακτῆριον ὑπὸ τῷ φρουρίῳ αὐτὸν ξὺν τοῖς ἐπομένοις ἐδέξαντο, οὕπῳ ἔνδηλον ὄντα ὅτι δὴ μεταπο8.8.24 ρευθεὶς τὴν πολιτείαν νεωτερίζει. ὁ δὲ τοὺς τε εἴκοσι καὶ ἑκατὸν κτεῖνας καὶ ζύμπαντα ληϊσάμενος τὰ ἐν τῷ φρουρίῳ χρήματα, μεγάλα ὑπερφυῶς ὄντα, παρὰ Βαλεριανὸν καὶ τὸ Ῥωμαίων στρατεύμα ἤλθε, πιστὸς τε σφίσιν ἀπ' αὐτοῦ φανεὶς Ῥωμαίοις τὸ λοιπὸν ξυνεστρά8.8.25 τευεν. οὗτος Ἀρταβάνης ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ δύο ξὺν αὐτῷ τῶν Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἐπαγόμενος ἐν μεταίχμιῳ ἐγένετο, οὗ δὴ ἀφίκοντο καὶ τῶν πολεμίων 8.8.26 τινές. ἐφ' οὓς Ἀρταβάνης ὀρμήσας, τῶν Περσῶν ἕνα, ψυχῆς τε ἀρετῆ καὶ σώματος ἀλκῇ ἐπεικῶς μέγαν, τῷ δόρατι εὐθύς ἔκτεινεν, ἕκ τε τοῦ ἵππου ρίψας 8.8.27 προσουδίζει χαμαί. τῶν δὲ τις βαρβάρων παρὰ τῷ πεπτωκότι ἐστὼς ξίφει κατὰ κόρρης τὸν Ἀρταβάνην ἐπάταξεν οὐ καιρίαν πληγὴν. ἄτερός τε τῶν τῷ Ἀρταβάνῃ ἐπισπομένων, Γότθος γένος, τοῦτον δὴ τὸν ἄνδρα, τὴν χεῖρα ἔτι ἐν τῇ τοῦ Ἀρταβάνου κεφαλῇ ἔχοντα, κατὰ λαγόναν ἐπιτυχῶν τὴν εὐώνυμον διεχρή8.8.28 σατο. καὶ οἱ χίλιοι τοῖς ξυμπεπτωκόσιν ἐκπεπληγμένοι

ὀπίσω ἐχώρουν, τὸν τε Χοριάνην σὺν τῷ ἄλλῳ Περσῶν τε καὶ Ἀλανῶν στρατῶ ἔμενον καὶ οὐκ ἐς μακρὰν ἀνεμίγνυντο σφίσιν. 8.8.29 Ἦδη δὲ καὶ οἱ ἀμφὶ Γουβάζηην καὶ Δαγισθαῖον πεζοὶ ἐς ἵππεῖς τοὺς σφετέρους ἀφίκοντο καὶ ἡ μάχη 8.8.30 ἐν χερσὶν ἀμφοτέρωθεν ἦν. τότε δὴ Φιλήγαγός τε καὶ Ἰωάννης, ἐλάσσους εἶναι ἢ ἐνεγκεῖν ἐπιούσαν τὴν τῶν βαρβάρων ἵππον οἴομενοι, μάλιστα ἐπεὶ ἀπέγνωσαν τὴν Λαζῶν δύναμιν, ἀπὸ τῶν ἵππων ἀποθορόντες ταῦτο ποιεῖν ἀναγκάζουσι Ῥωμαίους τε καὶ Λαζοὺς 8.8.31 ἅπαντας. ἐς φάλαγγά τε ὡς βαθυτάτην ταξάμενοι πεζοὶ μετωπηδὸν ἀντίοι τοῖς πολεμίοις ἔστησαν ἅπαντες, 8.8.32 τὰ δόρατα ἐπανατεινόμενοι σφίσιν. οἱ δὲ βάρβαροι οὐκ ἔχοντες ὅ τι γένωνται (οὔτε γὰρ ἐπιδραμεῖν πεζοῖς γε οὔσι τοῖς ἐναντίοις ἐδύνατο οὔτε αὐτῶν ζυνταράξαι τὴν φάλαγγα οἷοί τε ἦσαν) ἐπεὶ αὐτοῖς οἱ ἵπποι ταῖς τε τῶν δοράτων αἰχμαῖς καὶ τῷ τῶν ἀσπίδων πατάγῳ ἀχθόμενοι ἀνεχαίτιζον, ἐπὶ τὰ τόξα ἔβλεπον ἅπαντες, ἐλπίδι θαρσοῦντες ὡς πλήθει βελῶν ῥᾶστα τοὺς πολεμίους 8.8.33 ἐς φυγὴν τρέψονται. καὶ Ῥωμαῖοι ζὺν Λαζοῖς ἅπασιν ταῦτο τοῦτο ἐποίουν. ἐκατέρωθεν τε συχνὰ ἐς ἀλλήλους τοξεύματα ἦει, ἕκ τε ἀμφοτέρων πολλοὶ ἔπιπτον. 8.8.34 Πέρσαι μὲν οὖν καὶ Ἀλανοὶ μάλιστα συνεχῆ τὰ βέλη πολλῶ ἔτι μᾶλλον ἢ οἱ ἐναντίοι ἀφίεσαν. ἀλλ' αὐτῶν τὰ πολλὰ ἐς τὰς ἀσπίδας ζυνέβαινε ἀποκρούεσθαι. ἐν τούτῳ δὲ τῷ πολέμῳ Χοριάνη τῷ Περσῶν 8.8.35 ἄρχοντι βεβλήσθαι ζυνέβη. ὑφ' ὅτου μέντοι οὗτος ἀνὴρ βληθείη, φανερόν οὐδενὶ γέγονε· τύχη γάρ τινι ἐκ τοῦ ὀμίλου ἰὼν ὁ ἄτρακτος ἐς τε τοῦ ἀνθρώπου τὸν αὐχένα παγείς εὐθυωρόν αὐτὸν διεχρήσατο, ἐνός τε θανάτῳ ἀνδρὸς ἢ τε μάχῃ ἐκλίθη καὶ πρὸς τοὺς 8.8.36 Ῥωμαίους ἡ νίκη ἐχώρει. ὁ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἵππου ἐς τὸ ἔδαφος ἐπὶ στόμα πεσὼν ἔκειτο, δρόμῳ δὲ πολλῶ ἐπὶ τὸ χαράκωμα οἱ βάρβαροι ἦσαν, οἱ τε Ῥωμαῖοι ζὺν τοῖς Λαζοῖς ἐπισπόμενοι πολλοὺς ἔκτεινον, ἐλπίδα ἔχοντες αἰρήσειν αὐτοβοεῖ τὸ τῶν ἐναντίων στρατό8.8.37 πεδον. ἀλλὰ τις τῶν Ἀλανῶν ἐς εὐψυχίας πέρι καὶ σώματος ἰσχύος εὖ ἦκων, τοξεύειν τε συχνὰ ἐφ' ἐκάτερα διαφερόντως ἐξεπιστάμενος, ἐς τοῦ χάρακος τὴν εἴσοδον στενοτάτην οὔσαν εἰστήκει, ἐμπόδιός τε 8.8.38 τοῖς ἐπιούσιν παρὰ δόξαν ἐπὶ πλεῖστον ἐγένετο. Ἰωάννης δὲ, ὁ τοῦ Ὠωμᾶ παῖς, μόνος ὡς ἀγχοτάτῳ παρ' αὐτὸν ἦκων ἐξαπιναιῶς τὸν ἄνθρωπον δόρατι ἔκτεινε, οὕτῳ τε Ῥωμαῖοι καὶ Λαζοὶ τοῦ στρατοπέδου ἐκράτησαν. καὶ τῶν βαρβάρων πλεῖστοι μὲν αὐτοῦ διεφθάρησαν, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπεκομίσθησαν ἐς τὰ πάτρια ἦθη, ὡς 8.8.39 ἐκάστῳ δυνατὰ γέγονεν. αὕτη μὲν οὖν ἡ Περσῶν ἐσβολὴ ἐς γῆν τὴν Κολχίδα γενομένη ἐς τοῦτο ἐτελεύτα. καὶ ἄλλη δὲ Περσῶν στρατιὰ τοὺς ἐν Πέτρᾳ φρουροὺς τῷ τε τῶν ἐπιτηδείων πλήθει καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἐπιρρώσαντες ἀνεχώρησαν. 8.9.1 Ἐν τούτῳ δὲ τάδε ζυνηνέχθη γενέσθαι. Λαζοὶ Δαγισθαῖον ἐς βασιλέα διέβαλλον, ἐς Βυζάντιον ἦκον8.9.2 τες, προδοσίαν τε καὶ μηδισμὸν ἐπιφέροντες. Πέρσαις γὰρ αὐτὸν ἰσχυρίζοντο ἀναπεισθέντα οὐ βεβουλήσθαι καταπεπτωκότος τοῦ Πέτρας περιβόλου ἐπιβατεῦσαι, τοὺς τε πολεμίους θυλάκους μεταξὺ ψάμμου ἐμπλησαμένους καὶ αὐτῶν τὰς ἐπιβολὰς ἀντὶ λίθων ποιησαμένους τοῦ περιβόλου ὅσα καταπεπτῶκει ταύτη κρα8.9.3 τύνασθαι. ἔλεγόν τε ὡς Δαγισθαῖος, εἴτε χρήμασιν εἴτε ὀλιγωρίᾳ ἐς τοῦτο ἠγμένος, τὴν ἐπίθεσιν ἐς ἕτερόν τινα χρόνον ἀπέθετο, καὶ τοῦ καιροῦ τὴν ἀκμὴν ἐν τῷ παραυτίκα μεθῆκεν, ἧς γε οὐκέτι ἀντιλαβέσθαι 8.9.4 οἷός τε ἐγεγόνει. αὐτὸν οὖν βασιλεὺς ἐν τῷ οἰκήματι καθείρξας ἐτήρει· Βέσσαν δὲ, ἐξ Ἰταλίας οὐ πολλῶ ἔμπροσθεν ἦκοντα, στρατηγὸν Ἀρμενίων καταστησάμενος ἐς Λαζικὴν πέμπει, ἄρχειν ἐπαγγείλας τοῦ ἐν8.9.5 ταῦθα Ῥωμαίων στρατοῦ. οὗ δὴ καὶ Βενίλος, ὁ Βούζου ἀδελφός, ζὺν στρατῷ ἤδη σταλεῖς ἔτυχε καὶ Ὀδόναχός τε καὶ ὁ Βάβας ἐκ Θράκης καὶ Οὐλίγαγος Ἐρουλος 8.9.6 γένος. ὅ τε Ναβέδης ἐσβαλὼν ἐς Λαζικὴν στρατῷ ἄλλο μὲν τι λόγου ἄξιον οὐδὲν ἔδρασεν, Ἀβασγοῖς δὲ ἀποστᾶσιν ἀπὸ τε Ῥωμαίων καὶ Λαζῶν ἐπιχωριάσας τῇ στρατιᾷ ταύτῃ, παῖδας τῶν ἐν σφίσι λογίμων ἐξή8.9.7 κοντα ἐν ὁμήρων λόγῳ πρὸς αὐτῶν ἔλαβε. τότε δὲ ποιούμενος ὁ

Ναβέδης ὁδοῦ πάρεργον, καὶ Θεοδώραν Ὀψίτη ξυνοικήσασαν (ὅς ἐγεγόνει Γουβάζου μὲν θεῖος, Λαζῶν δὲ βασιλεὺς) εὐρῶν ἐν Ἀψιλίοις εἶλεν, ἕς τε 8.9.8 τὰ Περσῶν ἦθη ἀπήνεγκε. Ῥωμαία δὲ γένος ἢ γυνὴ ἐτύγχανεν οὕσα, ἐπεὶ ἐκ παλαιοῦ οἱ Λαζῶν βασιλεῖς ἕς Βυζάντιον πέμποντες βασιλέως τε γνώμη ξυνιόντες ἕς κῆδός τισι τῶν ἀπὸ τῆς συγκλήτου βουλῆς γυναικας 8.9.9 ἐνθένδε γαμετὰς ἐκομίζοντο. καὶ Γουβάζης ἀμέλει Ῥωμαίας γυναικὸς ἐγεγόνει γένος. ὅτου δὲ ἔνεκα οἱ Ἀβασγοὶ οὗτοι ἕς ἀπόστασιν εἶδον, ἐγὼ δηλώσω. 8.9.10 Ἐπειδὴ βασιλεῖς τοὺς σφετέρους καθείλον, ἦπερ μοι ἔναγχος δεδιήγηται, στρατιῶται Ῥωμαίων πρὸς βασιλέως στελλόμενοι ἐπεχωρίαζόν τε αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον καὶ προσποιεῖσθαι τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ τὴν 8.9.11 χώραν ἠξίουσαν, καινὰ τε αὐτοῖς ἄττα ἐπέταττον. οἷσπερ Ἀβασγοὶ βιαιοτέροις οὕσιν ἀτεχνῶς ἤχθοντο. δείσαντες οὖν μὴ Ῥωμαίων δοῦλοι τὸ λοιπὸν ἔσονται, τοὺς ἄρχοντας αὐθις κατεστήσαντο σφίσιν Ὀψίτην μὲν ὄνομα ἕς τῆς χώρας τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἠλίον, Σκεπαρνᾶν δὲ 8.9.12 ἕς τὰ πρὸς ἐσπέραν. ἕς ἀγαθῶν γὰρ ἐκπεπτωκότες ἀπόγνωσιν τὰ πρότερον δόξαντα σφίσι μοχθηρὰ εἶναι τῶν ἐπιγενομένων ἄτε πονηροτέρων ὄντων, ὡς τὸ εἶκος, ἀντηλλάσσοντο, δύναμίν τε ἀπ' αὐτοῦ τὴν Ῥωμαίων δειμαίνοντες Πέρσαις ὡς λαθραϊότατα προσεχώρησαν. ἄπερ ἐπεὶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἤκουσε, Βέσσαν ἐκέλευε στρατεύμα λόγου ἄξιον ἐπ' αὐτοὺς 8.9.13 στείλαι. ὁ δὲ πολλοὺς ἀπολεξάμενος τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ, καὶ ἄρχοντας ἐπιστήσας αὐτοῖς Οὐλίγαγόν τε καὶ Ἰωάννην τὸν Θωμᾶ υἱὸν, αὐτίκα ἐπὶ τοὺς Ἀβασγοὺς ναυσὶν ἔπεμψεν. ἐτύγχανε δὲ ἄτερος μὲν τῶν ἐν Ἀβασγοῖς ἠγουμένων, Σκεπαρνᾶς ὄνομα, ἐν 8.9.14 Πέρσαις τινὰ διατριβὴν ἔχων. μετὰπεμπτος γὰρ ὀλίγῳ πρότερον παρὰ Χοσρόην ἀφῆκτο. ὁ δὲ δὴ ἕτερος, τὴν Ῥωμαίων μαθῶν ἔφοδον, τοὺς τε Ἀβασγοὺς ἅπαντας ἠγειρε καὶ ὑπαντιάζειν διὰ σπουδῆς εἶχεν. 8.9.15 Ἔστι δὲ χῶρος μετὰ τοὺς Ἀψιλίας ὄρους ἐν τῇ ἕς τὴν Ἀβασγίαν εἰσόδῳ τοιοσδε ὄρος ὑψηλὸν ἐκ τῶν Καυκασίων ἀρχόμενον καὶ κατὰ βραχὺ ἐλασσούμενον τε καὶ ὑπολήγον ὥσπερ τις κλίμαξ κατατείνει καὶ τε8.9.16 λευτᾶ ἕς τὸν Εὐξείνιον Πόντον. καὶ φρούριον μὲν ἐχυρώτατόν τε καὶ μεγέθους περὶ ἀξιολογώτατον ἐκ παλαιοῦ Ἀβασγοὶ ἐν τῇ ὑπωρεΐα τοῦ ὄρους τούτου 8.9.17 ἐδείμαντο. οὐ δὴ καταφεύγοντες ἐκκρούουσιν ἀεὶ τὰς τῶν πολεμίων ἐφόδους, οὐδαμῇ ἐχόντων τὴν δυσχωρίαν βιάζεσθαι. μία δὲ εἴσοδος εἰσάγουσά ἐστιν ἕς τε τὸ φρούριον τοῦτο καὶ ἕς τὴν ἄλλην Ἀβασγῶν χώραν, ἥπερ ἀνδράσι σύνδυο ἐρχομένοις ἀπόρευτος 8.9.18 τυγχάνει οὕσα. μηχανὴ γὰρ οὐδεμία ἐστὶν ὅτι μὴ κατ' ἄνδρα καὶ μόλις πεζεύοντα ἐνθένδε ἴεναι. τῆς τε ἀτραποῦ ταύτης ὑπέρκειται φάραγξ ἐσάγαν σκληρὰ ἐκ τοῦ φρουρίου διήκουσα μέχρι ἕς τὴν θάλασσαν. 8.9.19 φέρεται δὲ καὶ προσηγορίαν τῆς φάραγδος ἀξίαν ὁ χῶρος, ἐπεὶ αὐτὸν ἐλληνίζοντες οἱ τῆδε ἄνθρωποι τὰ 8.9.20 Τραχέα καλοῦσιν. ὁ μὲν οὖν Ῥωμαίων στόλος μεταξὺ ὀρίων τῶν τε Ἀβασγῶν καὶ Ἀψιλίων κατέπλευσεν, Ἰωάννης δὲ καὶ Οὐλίγαγος ἕς τὴν γῆν τοὺς στρατιώτας ἀποβίβασαντες πεζῇ ἐχώρουν, οἳ τε ναῦται ταῖς ἀκάτοις 8.9.21 ἀπάσαις παρὰ τὴν ἠϊόνα τῷ στρατῷ εἶποντο. ἐπειδὴ δὲ τῶν Τραχέων ὡς ἀγχοτάτῳ ἐγένοντο, ἐξωπλισμένους τε ὀρώσιν Ἀβασγοὺς ἅπαντας καὶ τῆς ἀτραποῦ ὑπερθεν, ἧς ἄρτι ἐμνήσθην, κατὰ τὴν φάραγγα ὄλην ἐν τάξει ἐστῶτας, ἀμηχανία τε πολλὴ εἶχοντο θέσθαι τὰ σφίσι παρόντα οὐδαμῇ ἔχοντες, ἕως ἐν αὐτῷ πολλὰ λογισά8.9.22 μενος Ἰωάννης ἄκεσὶν τινα τοῦ κακοῦ εὔρε. τὸν γὰρ Οὐλίγαγον ξὺν τῷ ἡμίσει τοῦ στρατοῦ ἐνταῦθα ἐάσας αὐτὸς τοὺς ἄλλους ἐπαγόμενος τὰς ἀκάτους ἐπλήρου. ἐρέσσοντές τε χῶρον τὸν τῶν Τραχέων περιῆλθόν τε καὶ διέβησαν ὄλον καὶ κατὰ νώτου τῶν πολεμίων 8.9.23 ταύτη ἐγένοντο. ἄραντες οὖν τὰ σημεῖα ἕς αὐτοὺς ἦεσαν. Ἀβασγοὶ δὲ τοὺς πολεμίους σφίσιν ἐκατέρωθεν ἐγκειμένους ἰδόντες ἕς ἀλκὴν μὲν οὐκέτι ἔβλεπον, οὐδὲ τὴν τάξιν ἐφύλασσον, ἕς ὑπαγωγὴν δὲ ξὺν πολλῇ ἀκοσμίᾳ τραπόμενοι πρόσω ἐχώρουν, οὕτω τῷ δέει καὶ τῇ ἀπ' αὐτοῦ ἀμηχανία συμποδιζόμενοι ὥστε οὔτε τὴν πατρῶαν

σφίσι δυσχωρίαν ἔτι διαγινώσκειν ἐδύναντο 8.9.24 οὔτε πη εὐπετῶς ἐνθένδε ἰέναι. Ῥωμαῖοι δὲ αὐτοῖς ἐκατέρωθεν ἐπισπόμενοι τε καὶ καταλαβόντες πολλοὺς ἔκτειναν. δρόμῳ τε ζῦν τοῖς φεύγουσιν ἐς τὸ φρούριον ἀφικόμενοι ἀνακεκλιμένης ἔτι ἐπιτυχάνουσι τῆς ταύτη πυλίδος. οἱ γὰρ φύλακες ἐπιθεῖναι τὰς θύρας 8.9.25 οὐδαμῆ εἶχον, ἀλλὰ τοὺς φεύγοντας ἔτι ἐδέχοντο. τῶν τε φυγόντων τοῖς διώκουσιν ἀναμιχθέντων ἐπὶ τὰς πύλας ἴενται ἅπαντες, οἱ μὲν ἐπιθυμία τοῦ σώζεσθαι, 8.9.26 οἱ δὲ τοῦ τὸ φρούριον ἐξελεῖν. ἀνακεκλιμένας οὖν τὰς πύλας εὐρόντες συνεισέβαλον ἐς ταύτας ἀλλήλοις. οἱ γὰρ πυλωροὶ οὔτε διακρίνειν ἀπὸ τῶν πολεμίων τοὺς Ἀβασγοὺς εἶχον οὔτε τὰς πύλας ὑπερβιαζομένου 8.9.27 τοῦ ὀμίλου ἐπιτιθέναι. καὶ οἱ μὲν Ἀβασγοὶ ἄσμενοι ἐντὸς τοῦ περιβόλου γενόμενοι ζῦν τῷ φρουρίῳ ἠλίσκοντο, Ῥωμαῖοι δὲ τῶν ἐναντίων κεκρατηκέναι οἰό8.9.28 μενοι πόνῳ δυσκολωτέρῳ ἐνταῦθα ὠμίλουν. τῶν γὰρ οἰκιῶν συχνῶν τε οὐσῶν καὶ οὐ λίαν διεχουσῶν ἀλλήλων, ἀλλὰ καὶ τρόπον τείχους πανταχόθεν συμπεφραγμένων, Ἀβασγοὶ ἐς αὐτὰς ἀναβάντες καὶ σθένει παντὶ ἀμυνόμενοι, τοὺς πολεμίους κατὰ κορυφὴν ἔβαλλον, πόνῳ καὶ φόβῳ καὶ τῷ ἐς παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἐλέῳ καὶ τῇ ἐνθένδε ἀπορία ἐχόμενοι, ἕως 8.9.29 Ῥωμαῖοις ἐμπρῆσαι τὰς οἰκίας ἐς ἔννοιαν ἦλθε. πῦρ τοίνυν αὐταῖς πανταχόθεν ἀνάψαντες τοῦ ἀγῶνος παντάπασι τούτου ἐκράτησαν. Ὀψίτης μὲν οὖν, ὁ τῶν Ἀβασγῶν ἄρχων, ζῦν ὀλίγοις τισὶ φυγεῖν ἴσχυσεν, ἕς τε Οὐννοὺς τοὺς πλησιοχώρους καὶ ὄρος τὸ Καυκάσιον 8.9.30 ἀνεχώρησε. τοῖς δὲ δὴ ἄλλοις ἢ ζῦν ταῖς οἰκίαις ἐξηνθρακωμένοις τετεφρώσθαι ζυνέβη, ἢ ὑπὸ ταῖς τῶν 8.9.31 πολεμίων γεγονέναι χερσίν. ἐζώγησαν δὲ Ῥωμαῖοι 8.9.31 καὶ τὰς τῶν ἀρχόντων γυναῖκας ζῦν γόνῳ παντὶ, τοῦ τε φρουρίου τὸν περίβολον ἐς ἔδαφος καθεῖλον καὶ τὴν χώραν ἔρημον κατεστήσαντο ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον. Ἀβασγοῖς μὲν οὖν τὰ τῆς ἀποστάσεως ἐς τοῦτο ἐτελεύτα, ἐν δὲ Ἀψιλίοις ἐγένετο τάδε. 8.10.1 Ἀψίλιοι μὲν ἐκ παλαιοῦ κατήκοοι Λαζῶν τυγχάνουσιν ὄντες. ἔστι δὲ τι φρούριον ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ ἐχυρὸν μάλιστα, Τζιβιλὴν αὐτὸ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι. 8.10.2 τῶν δὲ τις ἐν Λαζοῖς λογίμων, Τερδέτης ὄνομα, ὅσπερ εἶχε τὴν τοῦ καλουμένου μαγίστρου ἀρχὴν ἐν τούτῳ τῷ ἔθνει, Γουβάζη τῷ τῶν Λαζῶν βασιλεῖ προσκεκρουκῶς τε καὶ χαλεπῶς ἔχων, Πέρσαις ὠμολόγησε λάθρα τοῦτο δὴ ἐνδώσειν τὸ φρούριον, στρατεύμα τε Περσῶν 8.10.3 ἐπαγόμενος ἐπὶ ταύτῃ τῇ πράξει ἐς Ἀψιλίαν ἦει. καὶ ἐπεὶ ἄγχιστα τοῦ φρουρίου ἐγένοντο, προτερήσας αὐτὸς ζῦν τοῖς ἐπομένοις οἱ Λαζοῖς ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένετο, ἐπεὶ οἱ τὸ φυλακτήριον ταύτῃ ἔχοντες ἀπιστεῖν τῷ Λαζῶν ἄρχοντι οὐδαμῆ εἶχον, οὐδεμιᾶ ἐς αὐτὸν ὑποψία ἐχόμενοι. οὕτω τε ἀφικόμενον τὸ Περ8.10.4 σῶν στρατεύμα τῷ φρουρίῳ ὁ Τερδέτης ἐδέξατο. καὶ ἀπ' αὐτοῦ Μῆδοι οὐ Λαζικὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ Ἀψιλίαν ἔχεσθαι τότε πρὸς αὐτῶν ᾤοντο. οὔτε δὲ Ῥωμαῖοι οὔτε Λαζοὶ ἀσχολία τῇ ἀμφὶ Πέτρα τε καὶ τῷ Μήδων στρατῷ πιεζόμενοι Ἀψιλίοις ἐπαμύνειν ἔσχον. 8.10.5 ἦν δὲ τις γυνὴ τῷ ἄρχοντι τοῦ ἐνταῦθα φυλακτηρίου, Ἀψιλία γένος, τὴν ὄψιν εὐπρεπῆς μάλιστα. ταύτης δὴ τῆς γυναικὸς ἐκτόπως ἐρασθεὶς ἐξαπινάίως ὁ τοῦ Περσῶν στρατεύματος ἄρχων τὰ μὲν πρῶτα πειρᾶν ἤρξατο, ἔπειτα δὲ, ἐπεὶ οἱ πρὸς τῆς γυναικὸς οὐδὲν προὔχῳρει, 8.10.6 βιάζεσθαι μελλήσει αὐτὴν οὐδεμιᾶ ἐνεχείρησεν. οἷς δὴ ὄξυθυμῳθεις ὁ τῆς γυναικὸς ἀνὴρ, αὐτόν τε νύκτωρ καὶ τοὺς ζῦν αὐτῷ ἐς τὸ φρούριον εἰσεληλυθότας ἅπαντας ἔκτεινε, παρανάλωμα τῆς τοῦ ἄρχοντος ἐπιθυμίας γεγεννημένου, καὶ τὸ φρούριον ἔσχεν αὐτός. Ἀψιλιοὶ τε Κόλχων διὰ τοῦτο ἀπέστησαν, ἐπικαλοῦντες ὅτι δὴ σφᾶς πρὸς Περσῶν κακουμένους προσποιεῖσθαι 8.10.7 οὐδαμῆ ἠθελον. ἀλλὰ Γουβάζης Ῥωμαίων χιλίους καὶ Ἰωάννην τὸν Θωμᾶ υἱὸν, οὐπὲρ ἔναγχος ἐπεμνήσθην, ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν· ὅσπερ αὐτοὺς πολλὰ τιθασσεύων ἐπαγαγέσθαι ἀμαχητὶ ἔσχε καὶ Λαζῶν κατηκίους κατεστήσατο αὐθις. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τε Ἀψιλίοις καὶ Τζιβιλῇ τῷ φρουρίῳ τῆδε ἐχώρησεν. 8.10.8 Ὑπὸ τοῦτον δὲ τὸν χρόνον Χοσρὴ ζυνέβη μὴδὲ τὸν

γόνον τῇ ἀπανθρωπία τῇ αὐτοῦ ἀνέπαφον μείναι. τῶν γάρ οἱ παίδων ὁ πρεσβύτατος Ἄνασώζαδος ὄνομα (δύναται δὲ τοῦτο τῇ Περσῶν φωνῇ ἀθανατίζων) προσκεκρουκῶς αὐτῷ ἔτυχεν, ἄλλα τε πολλὰ τῇ ἐς τὴν δίαιταν παρανομία ἔξαμαρτῶν καὶ ταῖς γυναιξὶ τοῦ πατρὸς ὀκνήσει οὐδεμιᾶ ἐς εὐνήν συνιών. τὰ μὲν οὖν πρῶτα φυγῇ τὸν παῖδα τοῦτον ὁ Χοσρόης ἐζή8.10.9 μίωσεν. ἔστι δὲ τις ἐν Πέρσαις Οὐαζαῖνη χώρα, ἀγαθὴ μάλιστα, οὗ δὴ πόλις Βηλαπατῶν καλουμένη 8.10.10 οἰκεῖται, ἑπτὰ ἡμερῶν ὁδῷ Κτησιφῶντος διέχουσα. ἐνταῦθα τοῦ πατρὸς ἐπαγγείλαντος Ἄνασώζαδος οὗτος διατριβὴν εἶχε. τότε δὲ τῷ Χοσρόη χαλεπώτατα νοσῆσαι ξυνέβη, ὥστε καὶ ἐλέχθη ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι· 8.10.11 νοσώδης γὰρ ἦν ὁ Χοσρόης φύσει. ἀμέλει καὶ τοὺς ἰατροὺς πανταχόθεν πολλάκις ἀμφ' αὐτὸν ἤγειρεν, ἐν τοῖς καὶ Τριβοῦνος ὁ ἰατρὸς ἦν, Παλαιστῖνος γένος. 8.10.12 ὁ δὲ Τριβοῦνος οὗτος λόγιος μὲν ἦν καὶ τὰ ἐς τέχνην τὴν ἰατρικὴν οὐδενὸς ἥσων, ἄλλως δὲ σώφρων τε καὶ θεοφιλὴς καὶ τῆς ἐπιεικείας ἐς ἄκρον ἦκων. 8.10.13 καὶ ποτε Χοσρόην κακῶς τοῦ σώματος ἔχοντα ἰασάμενος ἀπηλλάγη ἐκ τῆς Περσῶν χώρας, δῶρα πολλά τε καὶ λόγου ἄξια πρὸς τοῦ ἀνθρώπου κεκομισμένος. 8.10.14 ἠνίκα τοίνυν ἡ ταύτης προτέρα ἐκεχειρία ἐγένετο, Ἰουστινιανὸν βασιλέα Χοσρόης τὸν ἰατρὸν τοῦτον συνδαιτησόμενον αὐτῷ ἐς ἐνιαυτὸν ἤτησε δοῦναι. τῆς τέ οἱ αἰτήσεως ἐπιτελεσθείσης, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται, ἐκέλευσε τὸν Τριβοῦνον ὁ Χοσρόης αἰτεῖσθαι 8.10.15 ὅτου ἂν δέηται. ὁ δὲ ἄλλο οὐδὲν ἤτει τῶν πάντων χρημάτων ἢ ὥστε οἱ Ῥωμαίων τῶν αἰχμαλώτων τινὰς 8.10.16 Χοσρόην ἀφεῖναι. ὁ δὲ οἱ ἄλλους τε τρισχιλίους ἀφῆκε καὶ ὅσους πρὸς ὄνομα ἐζητήσατο ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις λογίμους ὄντας, κλέος τε μέγα ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ἐς πάντας ἀνθρώπους ὁ Τριβοῦνος ἔσχε. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε ξυνηνέχθη γενέσθαι. 8.10.17 Ἐπειδὴ δὲ Ἄνασώζαδος τὰ Χοσρόη τῷ πατρὶ ἀμφὶ τῇ νόσῳ ξυμπεσόντα ἔγνω, τῆς βασιλείας ἐπιβατεύων, 8.10.18 νεώτερα πράγματα ἔπρασε. τοῦ τε πατρὸς οἱ ῥαΐσαντος, οὐδὲν τι ἤσσον τὴν τε πόλιν αὐτὸς ἀποστήσας 8.10.19 καὶ ὄπλα ἀντάρας ἐς τὸν πόλεμον ἀκμάζων ἦει. ταῦτα ὁ Χοσρόης ἀκούσας στρατιάν τε καὶ στρατηγὸν Φάβριζον ἐπ' αὐτὸν ἔπεμψε. νικήσας οὖν τῇ μάχῃ ὁ Φάβριζος ὑποχείριόν τε τὸν Ἄνασώζαδον πεπονημένον παρὰ 8.10.20 Χοσρόην οὐ πολλῷ ὕστερον ἦνεγκε. καὶ ὅς τοὺς τοῦ παιδὸς ὀφθαλμοὺς ἐλωβήσατο, οὐ τὰς ὄψεις ἀφελόμενος, ἀλλὰ βλέφαρά τε ἄνω καὶ κάτω ἀκοσμία πολλῇ 8.10.21 ἀντιστρέψας. περόνην γὰρ σιδηρᾶν πυρακτώσας τινὰ καὶ ταύτη μόντον τοῖν τοῦ παιδὸς ὀφθαλμοῖν τὰ ἔξω χρίσας, οὕτω δὴ τῶν βλεφάρων τὸν κόσμον λω8.10.22 βήσασθαι ἔσχε. ταῦτα δὲ Χοσρόης τούτου δὴ ἔνεκα. ἐποίει μόνον, ὅπως ἂν τῷ παιδί ἀναστέλληται ἢ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ ἐλπίς. ἄνδρα γὰρ λώβη ἐχόμενον οὐκέτι ὁ νόμος ἐφήσει βασιλέα καθίστασθαι Πέρσαις, ὥσπερ κὰν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη. 8.11.1 Τῷ μὲν οὖν Ἄνασώζαδῳ τὰ τε τῆς τύχης καὶ τοῦ τρόπου ἐς τοῦτο ἐτελεύτα· τὸ δὲ πέμπτον ἔτος 8.11.2 τῆς ἐκεχειρίας διήνυστο. καὶ Πέτρον μὲν ἄνδρα πατρίκιον, τὴν τοῦ μαγίστρου ἀρχὴν ἔχοντα, παρὰ Χοσρόην Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἔστελλεν, ἐφ' ᾧ τὰς σπονδὰς 8.11.3 ἀμφὶ τῇ ἐῶα παντάπασι διοικήσονται. ὁ δὲ αὐτὸν ἀπεπέμψατο, ἔψεσθαι οἱ ἄνδρα οὐκ ἐς μακρὰν ὑποσχόμενος τὸν ταῦτα διαθησόμενον, ὅπη ἑκατέροις ξυνοί8.11.4 σειν μέλλει. Ἰσδιγούσαν τε αὐθις οὐ πολλῷ ὕστερον ἔπεμψεν, ὀφρυάζοντά τε καὶ ἀλαζονεῖα τινὶ ἀμυθῆτῳ ἐχόμενον, οὗ δὴ ὅ τε τύφος καὶ τὸ φύσημα φορητὸν 8.11.5 εἶναι Ῥωμαίων οὐδενὶ ἔδοξεν. ἐπήγετο δὲ τὴν τε γυναῖκα καὶ τὰς παῖδας καὶ τὸν ἀδελφὸν, ἐπομένων τε καὶ θεραπευόντων ἀμπολυ πλῆθος. εἶκασεν ἂν 8.11.6 τις ἐς παράταξιν τοὺς ἄνδρας ἰέναι. εἶποντο δὲ αὐτῷ καὶ δύο τῶν ἐν Πέρσαις λογιμωτάτων, οἱ δὴ καὶ δια8.11.7 δήματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν χρυσᾶ ἐφόρου. ἔδακνέ τε τοὺς ἐν Βυζαντίῳ ἀνθρώπους, ὅτι δὴ αὐτὸν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς οὐ κατὰ πρεσβευτὴν, ἀλλὰ πολλῷ ἔτι μᾶλλον φιλοφροσύνης τε καὶ μεγαλοπρεπείας ἠξίωσε.

8.11.8 Βραδούκιος μέντοι ξὺν αὐτῷ ἐς Βυζάντιον οὐκέτι ἦλθεν, ἐπεὶ Χοσρόην φασὶν αὐτὸν ἐξ ἀνθρώπων ἀφανίσαι, ἄλλο οὐδὲν τῷ ἀνθρώπῳ ἐπενεγκόντα, πλὴν γε 8.11.9 δὴ ὅτι ὁμοτράπεζος τῷ Ῥωμαίων βασιλεῖ γέγονεν. «οὐ «γὰρ ἄν», ἔφη, «ἐρμηνεύς γε ὢν ἐς τοῦτο ἀξιώματος «πρὸς βασιλέως ἀφίκετο, εἰ μὴ καταπροδούς ἔτυχε τὰ «Περσῶν πράγματα.» τινὲς δὲ τὸν Ἰσδιγούσναν αὐτὸν διαβαλεῖν φασιν, ὡς λάθρα Ῥωμαίοις ἐς λόγους ἔλθοι. 8.11.10 τὰ δὲ πρῶτα ὁ πρεσβευτῆς οὗτος βασιλεῖ ἐντυχῶν οὐ μικρὸν ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ, οὐ μέγα εἶπεν, ἀλλ' ἠτιᾶτο Ῥωμαίους ἐς τὴν ἐκεχειρίαν ἡδίκηκέναι, Ἀρέθαν τε καὶ Σαρακηνοὺς τοὺς Ῥωμαίων ἐνσπόνδους Ἀλαμουνδάρφω ἐν σπονδαῖς λυμῆνασθαι φάσκων, ἄλλα τε οὐκ ἀξιόλογα ἐπιφέρων ἐγκλήματα, ὧν πέρ μοι ἐπιμνησθῆναι οὐτὶ ἀναγκαῖον ἔδοξεν εἶναι. 8.11.11 Ἐν μὲν οὖν Βυζαντίῳ ταῦτα ἐπράσσετο. Βέσσας 8.11.11 δὲ παντὶ τῷ Ῥωμαίων στρατῷ Πέτρας ἐς πολιορκίαν καθίστατο. Ῥωμαῖοι μὲν οὖν ἀμφὶ τὸ τεῖχος διώρυσσον, ἵνα δὴ καὶ Δαγισθαῖος τὰ πρότερα τὴν διώρυχα πεπονημένος τὸν περίβολον ταύτῃ καθεῖλεν. ὅτου δὲ δὴ 8.11.12 ἔνεκα ἐς τὸν αὐτὸν χῶρον ὤρυσσον, ἐγὼ δηλώσω. οἱ τὴν πόλιν τὸ ἐξ ἀρχῆς ταύτην δειμάμενοι, ἐπὶ πέτρας μὲν ἔθεντο ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον τὰ τοῦ περιβόλου θεμέλια, ἐνιαχῆ δὲ καὶ ὑπὲρ χώματος αὐτὰ ξυνέβαινε 8.11.13 κεῖσθαι. ἦν δὲ τις τοῦ τείχους μοῖρα ἐς τῆς πόλεως τὰ πρὸς ἐσπέραν οὐ λίαν εὐρεία, ἧς δὴ ἐκατέρωθεν ἐπὶ πέτρας τινὸς σκληρᾶς τε καὶ ἀμηχάνου τοῦ περι8.11.14 βόλου τὰ θεμέλια ἐτεκτῆναντο. ταύτην τοῖνυν τὴν μοῖραν Δαγισθαῖός τε τὰ πρότερα καὶ τανῦν Βέσσας διώρυσσον ὁμοίως, οὐκ ἐφείσης τῆς τοῦ χωρίου φύσεως σφίσι περαιτέρω ἵεναι, ἀλλὰ τὸ τῆς διώρυχος μήκος συμμετρούσης τε αὐτοῖς καὶ πρυτανευούσης εἰκότως. 8.11.15 ἠνίκα οὖν Πέρσαι μετὰ τὴν Δαγισθαίου ὑπαγωγὴν τὸ καταπεπτωκὸς τοῦτο τοῦ τείχους ἀνοικοδομήσασθαι ἤθελον, οὐ κατὰ τὰ πρότερα τὴν οἰκοδομίαν πεποίην8.11.16 ται, ἀλλὰ τρῶπῳ τοιῶδε. κάχληκος τὸν κενωθέντα ἐμπλησάμενοι χῶρον δοκοὺς παχείας αὐτοῦ ὑπερθεν ἔθεντο, ἄσπερ ἐνδελεχεστάτα ζύσαντες ὁμαλάς τε παντάπασι καταστησάμενοι ἔζυξαν μὲν ἐς ἀλλήλας ἐς μέγα τι εὖρος, κρηπίδα δὲ αὐτὰς ἀντὶ θεμελίων ποιησάμενοι τοῦ περιβόλου καθύπερθεν αὐτῶν ἐτεκτῆναντο τὴν οἰκοδομίαν ἐμπείρωσ. ὅπερ οὐ ξυνέντες Ῥωμαῖοι ἔνερθεν τῶν θεμελίων ποιεῖσθαι τὴν διώ8.11.17 ρυχα ὄντο. καὶ τὸν χῶρον κενώσαντες ὅλον ἐκ τῶν δοκῶν, ὧν περ ἐπεμνήσθη ἀρτίως, ἐπὶ πλεῖστον τῆς γῆς τὸν μὲν περίβολον κατασεῖσαι κατὰ πολὺ ἴσχυσαν, μοῖρά τε αὐτοῦ ἐξαπιναίως κατεπεπτώκει, οὐ μέντοι οὔτε πη ἐπὶ θάτερα τὸ πεπτωκὸς τοῦτο ἐκλίθη οὔτε τις αὐτῷ τῶν λίθων ἐπιβολὴ ξυνεταράχθη, ἀλλ' ἀκραιφνὲς ὅλον εὐθείᾳ τινὶ καταβάσει, ὡσπερ ἐκ μηχανῆς, ἐς τὸν κενωθέντα χῶρον καταβὰν ἔστη, καὶ τὴν οἰκίαν ἐφύλασσε χώραν, οὐκ ἐς ὕψος ὅσον τὰ πρότερα, 8.11.18 ἀλλ' ἐς τι ἦσον. κενωθέντος οὖν παντὸς τοῦ τῶν δοκῶν ἔνερθεν χώρου ὑφίζανειν αὐτὰς ἐνταῦθα ξὺν 8.11.19 τῇ ὑπὲρ αὐτὰς οἰκοδομίᾳ πάσῃ ξυνέβη. τοῖς δὲ Ῥωμαίοις οὐδ' ὡς ἐσβατὸν ἐγεγόνει τὸ τεῖχος. ὁ γὰρ τῶν Περσῶν ὄμιλος, ἠνίκα πολὺς ξὺν τῷ Μερμερόῃ ἐνταῦθα ἦλθε, μέγα τι χρῆμα τῇ πρόσθεν οἰκοδομίᾳ ἐνθέμενοι ὑψηλὸν ἐσάγαν τὸν περίβολον ἐτεκτῆναντο. 8.11.20 Ῥωμαῖοι μὲν οὖν, ἐπειδὴ τοῦ περιβόλου τὸ κατασεισθὲν αὐθις ἐστηκὸς εἶδον, διηποροῦντό τε καὶ ἀμη8.11.21 χανία πολλῇ εἶχοντο. οὔτε γὰρ διορύσσειν ἔτι ἠδύναντο, ἐς τοῦτο ἀποκεκριμένης τῆς κατώρυχος σφίσι, κριῶ τε χρῆσθαι οὐδαμῆ εἶχον, ἐπεὶ ἐν μὲν τῷ ἀνάντει ἐτειχομάχουν, ἢ δὲ μηχανὴ αὐτῇ ἐφέλκεσθαι οὐχ οἷα τέ ἐστίν ὅτι μὴ ἐν χωρίῳ ὁμαλῷ τε καὶ λίαν ὑπίῳ. 8.11.22 Τύχῃ δὲ τινὶ ξυνεκύρησεν ἐν τούτῳ τῷ Ῥωμαίων στρατῷ εἶναι βαρβάρων τῶν Σαβείρων ὀλίγους τινὰς 8.11.23 ἐξ αἰτίας τοιαῶδε. οἱ Σάβειροι ἔθνος μὲν ἐστὶν Οὐννικόν, ὤκνηται δὲ ἀμφὶ τὰ Καυκάσια ὄρη, πάμπλου πλῆθος μὲν ἐσάγαν ὄντες, ἐς ἀρχὰς δὲ πολλὰς 8.11.24 ἐπεικῶς διηρημένοι. τούτων δὲ τῶν ἀρχόντων οἱ μὲν τινὲς εἰσι τῷ Ῥωμαίων αὐτοκράτορι, οἱ δὲ τῷ Περσῶν βασιλεῖ ἐκ παλαιοῦ γνῶριμοι. τοῖν τε βασιλείοι ἐκάτερος χρυσίον εἰώθει

τακτὸν τοῖς αὐτοῦ ἐνσπόνδοις προΐεσθαι, οὐκ ἐπέτειον μέντοι, ἀλλ' ἠνίκα ἂν ἐς τοῦτο 8.11.25 αὐτὸν ἢ χρεια ἔναγοι. τότε οὖν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τῶν Σαβείρων τοὺς οἱ ἐπιτηδεῖους ἐς τὴν ὁμαιχμίαν παρακαλῶν ἔστειλέ τινα τὸν τὰ χρήματα παρ' 8.11.26 αὐτοὺς κομιοῦντα. ὁ δὲ (πολεμίων γὰρ μεταξὺ ὄντων ἐς ὄρη τὰ Καυκάσια ἰέναι ζῆν τῷ ἀσφαλεῖ ἄλλως τε καὶ χρήματα ἐπαγόμενος οὐδαμῆ εἶχεν) ἀφικνεῖται μὲν παρὰ τε τὸν Βέσσαν καὶ τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον, ὅπερ ἐς τὴν Πέτρας πολιορκίαν καθίστατο, παρὰ δὲ τοὺς Σαβείρους πέμψας ἐκέλευσεν αὐτῶν τινὰς ὅτι τάχιστα τοὺς τὰ χρήματα ληψομένους παρ' αὐτὸν ἤκειν, οἱ τε βάρβαροι τρεῖς ἀπολεξάμενοι τῶν ἐν σφίσι ἀρχόντων, ζῆν ὀλίγοις τισὶν ἐς Λαζικήν εὐθὺς ἔπεμψαν· οἱ δὲ ἔνταῦθα γενόμενοι ζῆν τῷ Ῥωμαίων στρατῷ ἐς 8.11.27 τήνδε τὴν τειχομαχίαν κατέστησαν. οὗτοι ἐπειδὴ Ῥωμαίους εἶδον ἀπογνόντας τε καὶ ἀπορουμένους τὸ παρὸν θέσθαι, μηχανὴν τινα ἐπετεχνήσαντο, οἷα οὔτε Ῥωμαίων οὔτε Περσῶν τινι, ἐξ οὗ γεγονασιν ἄνθρωποι, ἐς ἔννοιαν ἦλθε, καίτοι τεχνιτῶν μὲν πολὺς ὄμιλος ἐν 8.11.28 ἐκάτερά πολιτεία γέγονέ τε αἰεὶ καὶ τανῦν ἐστιν. ἐς χρεῖαν δὲ πολλάκις ἐς τὸν πάντα αἰῶνα κατέστησαν τῆς μηχανῆς ἐκάτεροι ταύτης, ἐς ἐρύματά τε τειχομαχοῦντες ἐν χωρίοις σκληροῖς καὶ δυσβάτοις τισὶ κείμενα· ἀλλ' αὐτῶν οὐδενὶ τὸ ἐνθύμημα τοῦτο γεγένηται, ὅπερ τούτοις δὴ τοῖς βαρβάροις τανῦν γέγονεν· οὕτως αἰεὶ προϊόντι τῷ χρόνῳ συννεωτερίζει τῶν πραγμάτων τὰς ἐπινοίας φιλεῖ τῶν ἀνθρώπων ἢ φύσις. 8.11.29 κριδὸν γὰρ αὐτοσχεδιάζουσιν οἱ Σάβειροι οὗτοι, οὐχ ἦπερ εἰώθει, ἀλλὰ καινουργήσαντες ἐτέρῳ τῷ τρόπῳ. 8.11.30 οὐ γὰρ δοκοὺς ἐς τὴν μηχανὴν ταύτην, οὐκ ὀρθὰς, οὐκ ἐγκαρσίας ἐμβέβληνται, ἀλλὰ ράβδους παχείας τινὰς ἐς ἀλλήλας ξυνδέοντες, καὶ αὐτὰς ἀντὶ τῶν δοκῶν πανταχόθι ἐναρμοσάμενοι, βύρσαις τε τὴν μηχανὴν καλύψαντες ὅλην τὸ τοῦ κριοῦ διεσώσαντο σχῆμα, μίαν δοκὸν μόνην, ἦπερ εἴθισται, κατὰ μέσην τὴν μηχανὴν ἀλύσεσιν ἀναρτήσαντες χαλαραῖς τισιν, ἥσπερ τὸ ἄκρον ὄξυ γεγενημένον καὶ σιδήρῳ περικαλυφθὲν ὡσπερ βέλους ἀκίς ἔμελλε συχνὰ κατὰ τοῦ περιβόλου 8.11.31 ἐμβάλλεσθαι. οὕτω δὲ κούφην τὴν μηχανὴν ἀπειργάσαντο, ὥστε οὐκέτι αὐτὴν πρὸς ἀνδρῶν τῶν ἔνδον ὄντων ἐφέλκεσθαι ἢ διωθεῖσθαι ἀναγκαῖον ἐγένετο, ἀλλ' ἄνδρες τεσσαράκοντα, οἱ καὶ τὴν δοκὸν ἀνασύρειν τε καὶ κατὰ τοῦ περιβόλου ἐμβάλλεσθαι ἔμελλον, ἔνδον τῆς μηχανῆς ὄντες καὶ ὑπὸ τῶν βυρσῶν καλυπτόμενοι 8.11.32 ἔφερον τὸν κριδὸν ἐπὶ τῶν ὤμων οὐδενὶ πόνῳ. τρεῖς μὲν οὗτοι οἱ βάρβαροι μηχανὰς τοιαύτας εἰργάσαντο, τὰς δοκοὺς ζῆν τῷ σιδήρῳ ἐκ τῶν κριῶν ἀφελόμενοι, οὓς δὲ Ῥωμαῖοι ἐν παρασκευῇ ἔχοντες οὐχ οἰοῖ τε ἦσαν ἐς τὸ τεῖχος ἐφέλκειν· ὑποδύντες δὲ αὐτῶν ἐκάστην οὐχ ἦσους ἢ κατὰ τεσσαράκοντα στρατιῶται Ῥωμαῖοι ἀριστίνδην ἀπολεχθέντες ὡς ἀγχοτάτω τοῦ τεῖχους 8.11.33 ἔθεντο. ἐκατέρωθεν δὲ μηχανῆς ἐκάστης ἔτεροι ἴσαντο, τεθωρακισμένοι τε καὶ κράνεσι τὰς κεφαλὰς ἐς τὸ ἀκριβὲς κεκαλυμμένοι καὶ κοντοὺς ἔχοντες, ὡσπερ τὰ ἄκρα σιδηροῖς ἀγκιστροειδέσιν ἐρήρειστο, τούτου δὲ παρεσκευασμένων αὐτοῖς ἔνεκα, ὅπως, ἐπειδὴν ἢ τοῦ κριοῦ ἐς τὸν περιβόλον ἐμβολὴ ξυγγῆ τὰς τῶν λίθων ἐπιβολὰς, τούτοις δὴ τοῖς κοντοῖς περιαιρεῖν τε τοὺς ξυγχομένους τῶν λίθων καὶ ἀπορρίπτειν δυνατοὶ εἶεν. 8.11.34 Ῥωμαῖοι μὲν οὖν ἔργου εἶχοντο καὶ τὸ τεῖχος ἤδη συχναῖς ταῖς ἐμβολαῖς κατεσεῖετο, οἱ δὲ τῶν μηχανῶν ἐφ' ἐκάτερα ὄντες τοῖς ἀγκιστροειδέσι κοντοῖς τῶν λίθων τοὺς ξυνταρασσομένους ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν οἰκοδομίαν ξυνήκης ἐρρίπτουν, ἀλώσεσθαι τε ἢ πόλις 8.11.35 αὐτίκα δὴ μάλα ἐπίδοξος ἦν. οἱ δὲ Πέρσαι ἐπενόουν τάδε. ζύλινον πύργον, ὅπερ αὐτοῖς ἐκ παλαιοῦ παρεσκεύαστο, καθύπερθεν τοῦ περιβόλου ἐτίθεντο, ἀνδρῶν ἔμπλεων τῶν ἐν σφίσι μαχιμωτάτων, ἦλοις τε σιδηροῖς καὶ θώραξι τὰς τε κεφαλὰς καὶ τὸ ἄλλο σῶμα περι8.11.36 βαλόντων. ἀγγεῖα δὲ θείου τε καὶ ἀσφάλτου ἐμπλησάμενοι καὶ φαρμάκου, ὅπερ Μῆδοι μὲν νάφθαν καλοῦσιν, Ἕλληνες δὲ Μηδείας ἔλαιον, πυρὶ τε ταῦτα ὑφάψαντες ἐπὶ τὰς μηχανὰς τῶν κριῶν

ἔβαλλον, ἄσπερ 8.11.37 ὀλίγου ἐμπιπράναι πάσας ἐδέησαν. ἀλλ' οἱ παρὰ ταύτας, ὡσπερ μοι ἐρρήθη, ἐστῶτες, τοῖς κοντοῖς, ὧν περ ἐπεμνήσθη ἀρτίως, ἐνδελεχέστατα περιαιροῦντες τὰ βαλλόμενα καὶ περικαθαίροντες, ἅπαντα ἐς τὸ ἔδαφος 8.11.38 ἐκ τῶν μηχανῶν εὐθὺς ἐρρίπτουν. οὐκ ἐπὶ πολὺ δὲ πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο ἀνθέξειν ὑπόπτεον. τὸ γὰρ πῦρ οὐ προσψαύσειεν ἐνεπίμπρα αὐτίκα, εἰ μὴ εὐθωρὸν ἀποβληθείη. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράσσετο τῆδε. 8.11.39 Βέσσας δὲ αὐτὸς τεθωρακισμένος καὶ ἅπαν ἐξοπλίσας τὸ στράτευμα κλίμακας πολλὰς ἐς τὸ πεπτωκὸς τοῦ 8.11.40 τείχους προῆγε. καὶ λόγῳ τοσοῦτον παραθαρρύνας, ὅσον μὴ ἀμβλῦναι τοῦ καιροῦ τὴν ἀκμὴν, ἔργοις τῆς παρακελεύσεως τὰ λοιπὰ ἔνειμεν. ἀνὴρ γὰρ πλέον ἢ ἑβδομήκοντα γεγονῶς ἐτῶν καὶ παντάπασιν ἕξωρος ὧν 8.11.41 ἦδη πρῶτος ἐπέβη τῆς κλίμακος. ἐνταῦθα μάχη καὶ ἀρετῆς ἐπίδειξις γίνεται Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις οἷαν ἔγωγε κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον οὐδαμῆ οἶμαι 8.11.42 ζυνενεχθῆναι. τὸ μὲν γὰρ βαρβάρων πλῆθος εἰς δισχιλίους καὶ τριακοσίους ζυνήει, Ῥωμαῖοι δὲ ἐς ἕξα8.11.43 κισχιλίους ἐτύγγανον ὄντες. καὶ αὐτῶν ἐκατέρωθεν ὅσοι οὐ διεφθάρησαν τραυματῖαι σχεδόν τι γεγόνασι πάντες, ὀλίγοις τε λίαν ἐπ' ἀθῶοις τοῖς σώμασι περιεῖναι ζυνέβη. Ῥωμαῖοι μὲν οὖν τὴν ἀνάβασιν ἐβιάζοντο δυνάμει τῆ πάση, Πέρσαι δὲ αὐτοὺς πόνῳ 8.11.44 πολλῷ ἀπεκρούοντο. ἀμφοτέρωθεν δὲ κτεινομένων πολλῶν οὐ μακρὰν που ἐγένοντο τοῦ ἀπεῶσθαι τὸν κίνδυνον Πέρσαι. ὠθισμοῦ γὰρ πολλοῦ ἐν τῇ τῶν κλιμάκων ὑπερβολῇ γεγενημένου ἄλλοι τε Ῥωμαίων συχνοὶ ἄτε πολεμίοις καθύπερθεν οὐσι μαχόμενοι ἔθνησκον καὶ Βέσσας ὁ στρατηγὸς ἐς τὸ ἔδαφος πεσὼν 8.11.45 ἔκειτο. καὶ τότε δὴ κραυγῆς ἐξαισίας πρὸς ἀμφοτέρων γεγενημένης οἱ μὲν βάρβαροι πανταχόθεν ζυρρέοντες ἐπ' αὐτὸν ἔβαλον, οἱ δὲ δορυφόροι ζυνέστησάν τε σπουδῇ ἀμφ' αὐτὸν καὶ κράνη μὲν ἐν ταῖς κεφαλαῖς ἔχοντες, θώρακας δὲ ἀμπεχόμενοι πάντες, ἔτι μέντοι καθύπερθεν ταῖς ἀσπίσι φραζάμενοι καὶ ἐν χρῶ ζυνιόντες ἀλλήλοις, ὀροφῆς αὐτῷ σχῆμα ἐποίουν καὶ τὸν τε στρατηγὸν ὡς ἀσφαλέστατα ἔκρυψαν καὶ τὰ βαλλόμενα 8.11.46 παντὶ σθένει ἀπεκρούοντο. καὶ πάταγος μὲν τῶν ἀει πεμπομένων κὰν ταῖς ἀσπίσιν τε καὶ τοῖς ἄλλοις ὄπλοις ἀποκαυλιζομένων πολὺς ἐγεγόνει, κραυγῇ δὲ 8.11.47 καὶ ἄσθηματι καὶ τάλαιπωρίᾳ ἕκαστος εἶχετο. Ῥωμαῖοί τε ἅπαντες τῷ στρατηγῷ ἀμύνειν ἐν σπουδῇ ἔχοντες ἔβαλον ἐς τὸ τεῖχος, οὐδένα ἀνιέντες καιρὸν, καὶ ταύτῃ 8.11.48 τοὺς πολεμίους ἀνέστελλον. τότε δὴ ὁ Βέσσας (οὐδὲ γὰρ ἐξανίστασθαι εἶχε, τῆς ὀπλίσεως ἀντιστατούσης, ἄλλως τε καὶ τοῦ σώματός οἱ οὐκ εὐσταλοῦς ὄντος, ἦν γὰρ οὗτος ἀνὴρ εὖσαρκός τε καὶ, ὅπερ ἐρρήθη, ἐσχατογέρων) οὐκ ἐς ἀμηχανίαν ἐξέπεσε, καίπερ ἐς τοσοῦτον κινδύνου ἦκων, ἀλλὰ βουλευέται τι ἐκ τοῦ αἰφνιδίου, ὧπερ αὐτὸν τε καὶ τὰ Ῥωμαίων πράγματα 8.11.49 διασώσασθαι ἔσχε. τοῖς γὰρ δορυφόροις ἐπέστελλε σύρειν τε αὐτὸν ἐκ ποδὸς καὶ ὡς ἀπωτάτω τοῦ τείχους 8.11.50 ἐφέλκειν. οἱ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίουν. καὶ αὐτὸν οἱ μὲν ἔσυρον, οἱ δὲ ζὺν αὐτῷ ὑπεχώρουν, τὰς μὲν ἀσπίδας ὑπερθεν ἐπ' ἀλλήλους ἔχοντες, τοσαύτην δὲ ποιούμενοι βάδιση, ὅσον ἐκεῖνος ἐσύρετο, ὡς μὴ ἀπαρακάλυπτος γεγονῶς πρὸς τῶν πολεμίων βληθείη. 8.11.51 ἐπειδὴ δὲ ὁ Βέσσας ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐγεγόνει, ἐξανίστατό τε καὶ παρακελευσάμενος ἐπὶ τὸ τεῖχος ἦει, τῆς τε κλίμακος ἐπιβατεύσας αὐθις ἐπὶ τὴν ἀνάβασιν ὥρμητο. 8.11.52 ἐπισπόμενοι δὲ Ῥωμαῖοι πάντες ἔργα ἐς τοὺς πολεμίους ἐπεδείκνυντο ἀρετῆς ἄξια. περίφοβοί τε γενόμενοι Πέρσαι καιρὸν σφίσι τινὰ τοὺς ἐναντίους διδόναι ἦτουν, ὅπως συσκευασάμενοι ἀπαλλάσσωνται τὴν πόλιν 8.11.53 ἐνδόντες. Βέσσας δὲ δολῶσεις αὐτοὺς ἐπιτεχνάσασθαι ὑποτοπάζων, ὅπως μεταξὺ κρατύνωνται τὸ τοῦ περιβόλου ὀχύρωμα, τὴν μὲν ζυμβολὴν καταπαύειν ἔφη οὐχ οἷός τε εἶναι, τοὺς δὲ ἀμφὶ τῇ ὁμολογίᾳ βουλομένους αὐτῷ ζυγγενέσθαι, τῶν στρατοπέδων μαχομένων, οὐδέν τι ἦσον εἰς ἐτέραν τινὰ ζὺν αὐτῷ ἰέναι 8.11.54 τοῦ τείχους μοῖραν, δείξας τι χωρίον αὐτοῖς. τῶν δὲ οὐκ ἐνδεχομένων τὸν λόγον γίνεται

μὲν αὐθις καρτερά τις μάχη καὶ ὠθισμὸς πολὺς, ἔτι δὲ ἀγχωμάλου τῆς ξυμβολῆς οὕσης ξυνηνέχθη τὸ τεῖχος ἐτέρωθι, οὐπὲρ διορύξαντες Ῥωμαῖοι πρότερον ἔτυχον, ἔξαπιναίως καταπεσεῖν. ἐνταῦθα οὖν πολλοὶ ἐξ ἀμφοτέρων ξυνέρ8.11.55 ρεον. καὶ Ῥωμαῖοι μὲν πλήθει τοὺς πολεμίους παρὰ πολὺ ὑπεραίροντες, καίπερ δίχα διηρημένοι, πολλῶ ἔτι μᾶλλον βάλλοντές τε καὶ ὠθοῦντες καρτερώτατα 8.11.56 τοῖς ἐναντίοις ἐνέκειντο. Πέρσαι δὲ οὐκέτι ὁμοίως ἀντεῖχον, ἐκατέρωθι βιαζόμενοι, ἀλλὰ διαιρεθεῖσα ἢ 8.11.57 ὀλιγανθρωπία ἐς ἄμφω τὰ μέρη διαφανῆς ἦν. οὕτω δὲ πονουμένων ἀμφοτέρων ἔτι τῶν στρατευμάτων καὶ οὔτε Περσῶν ἀποκρούεσθαι δυναμένων ἐγκειμένους σφίσι τοὺς πολεμίους οὔτε Ῥωμαίων βιάζεσθαι παντάπασιν τὴν εἴσοδον οἴων τε ὄντων, νεανίας ἀνήρ, Ἀρμένιος γένος, Ἰωάννης ὄνομα, Θωμᾶ υἱός, ὄνπερ ἐπίκλησιν ἐκάλουν Γουζην, τὰ μὲν καταπεπτωκότα τοῦ περιβόλου καὶ τοὺς ἐνταῦθα ὠθισμοὺς εἶασεν, Ἀρμενίων δὲ τῶν οἱ ἐπομένων ἐπαγαγόμενος ὀλίγους τινὰς διὰ τοῦ κρημνώδους, ἥπερ ἅπαντες τὴν πόλιν ἀνάλωτον εἶναι ὑπόπτευον, βιασάμενος ἀνέβη τοὺς ταύτη 8.11.58 φρουρούς. κατὰ τε τὰς ἐπάλξεις γενόμενος ἓνα Περσῶν τῶν τῆδε ἀμυνομένων, ὅσπερ μαχιμώτατος ἐδόκει εἶναι, δόρατι ἔκτεινεν. ἐσβατόν τε Ῥωμαίοις ξυνηνέχθη τρόπῳ τοιῷδε. 8.11.59 Πέρσαι, οἳ ἐν πύργῳ τῷ ξυλίνῳ ἐστήκεσαν, μέγα τι χρῆμα τῶν πυρφόρων ἀγγείων ὑψῆσαν, ὅπως τῶν βαλλομένων τῷ περιόντι καταφλέξαι αὐτοῖς ἀνδράσι τὰς μηχανὰς οἰοί τε ὦσιν, οὐ δυναμένων τῶν ἀμυνο8.11.60 μένων ἅπαντα τοῖς κοντοῖς διωθεῖσθαι. πνεῦμα δὲ νότου σκληρόν τε καὶ ὑπερφυῆς ἄγαν ἔξαπιναίως ἐξ ἐναντίας αὐτοῖς ξύν πολλῶ πατάγῳ ἐπιπεσόν, τῶν τοῦ 8.11.61 πύργου σανίδων ἀμηγέπη μιᾶς ἤψατο. οὐ ξυγιέντων δὲ αὐτίκα τῶν ἐνταῦθα Περσῶν (πόνῳ γὰρ καὶ θορύβῳ καὶ δέει καὶ ταραχῇ ἀμέτρῳ εἶχοντο ἅπαντες, ἢ τε ἀνάγκη αὐτοῖς παρηρεῖτο τὴν αἴσθησιν) ἢ φλόξ κατὰ βραχὺ αἰρομένη τῷ τε τῆς Μηδείας ἐπωνύμῳ ἐλαίῳ καὶ οἷσπερ ἄλλοις ἐξήρτυτο τὸν πύργον ὅλον καὶ Πέρ8.11.62 σας τοὺς ἐνταῦθα ἐνέπρησεν. ἐξηνθρακωμένοι τε ἅπαντες ἔπεσον, οἳ μὲν ἐντὸς τοῦ περιβόλου, οἳ δὲ τούτου ἐκτὸς, ἵνα δὴ αἶ τε μηχαναὶ καὶ οἳ ἀμφ' αὐτὰς Ῥωμαῖοι ἐστήκεσαν· οὕτω δὲ καὶ οἳ ἄλλοι Ῥωμαῖοι, ὅσοι δὴ ἐς τοῦ περιβόλου τὰ καταπεπτωκότα ἐμάχοντο, ἐνδιδόντων σφίσι τῶν πολεμίων ἐς τε ὀλιγωρίαν ἐμπεπτωκότων, ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένοντο, καὶ κατ' 8.11.63 ἄκρας ἢ Πέτρα ἐάλω. τῶν μὲν οὖν Περσῶν ἐς πεντακοσίους ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀναδραμόντες καὶ τὸ ἐκεῖνη καταλαβόντες ὀχύρωμα ἡσυχῇ ἔμενον, τοὺς δὲ ἄλλους Ῥωμαῖοι, ὅσους οὐκ ἔκτειναν ἐν τῇ ξυμβολῇ, ἐζώγησαν ἅπαντας ἐς τριάκοντα καὶ ἑπτακοσίους 8.11.64 μάλιστα ὄντας. καὶ αὐτῶν ὀκτὼ μὲν καὶ δέκα ἀκραιφνεῖς εὖρον, οἳ δὲ λοιποὶ ἅπαντες τραυματῖα ὄντες ἐτύγχανον. ἔπεσον δὲ καὶ Ῥωμαίων πολλοὶ τε καὶ ἄριστοι, καὶ Ἰωάννης ὁ Θωμᾶ υἱός, λίθῳ τὴν κεφαλὴν ἐν τῇ ἐς τὴν πόλιν εἰσόδῳ πρὸς τοὺς τῶν βαρβάρων βληθεῖς ἔργα τε θαυμαστά ἐς τοὺς πολεμίους ἐπιδειξάμενος. 8.12.1 Τῇ δὲ ἐπιγενομένη ἡμέρᾳ Ῥωμαῖοι τῶν βαρβάρων τοὺς τὴν ἀκρόπολιν καταλαβόντας πολιορκοῦντες λόγους προὔφερον, τὴν τε σωτηρίαν αὐτοῖς προτεινόμενοι καὶ τὰ πιστὰ δώσειν ὑπὲρ τούτων ὁμολογοῦντες, ταύτη Πέρσας καταδοκοῦντες σφᾶς αὐτοὺς 8.12.2 ἐγχειριεῖν σφίσιν. οἳ δὲ αὐτῶν οὐκ ἐνδεχόμενοι τοὺς 8.12.2 λόγους ἐς ἀντίστασιν εἶδον, καίπερ οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀνθέξειν τῇ ταλαιπωρίᾳ οἰόμενοι, ἀλλὰ δι' ἀρετὴν θανα8.12.3 τῶντες. Βέσσας δὲ αὐτοὺς ἀποστῆσαι τῆς γνώμης ἐθέλων ἀντικαταστήσαί τε ἐς τὴν τῆς σωτηρίας ἐπιθυμίαν, τῶν τινα Ῥωμαίων στρατιωτῶν ὡς πλησιαιτάτα αὐτοῖς ἰέναι κελεύει παραίνεσιν τέ τινα ἐς τοὺς ἀνθρώπους ποιήσασθαι, δηλώσας ὅσα δὴ ἐς αὐτοὺς 8.12.4 εἰπεῖν βούλοιο. καὶ ὃς ἀγχοτάτῳ γενόμενος ἔλεξε τοιάδε «Τί πεπονθότες ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς, ὧ βέλτιστοι «Πέρσαι, τὸν ὄλεθρον διατείνεσθε τοῦτον, ἐπιτηδεύ»οντες τὰ θανάσιμα σπουδῇ ἀλογίστῳ καὶ τῆς ἀρετῆς «τὰ ἐπιτηδεύματα διαφανῶς ἀτιμάζοντες; οὐ γάρ ἐστιν «ἀνδρεῖον τὸ τοῖς ἀμηχάνοις ἀντιστατεῖν, οὐδὲ ξυνετὸν «τὸ μὴ βούλεσθαι τοῖς

κεκρατηκόσιν ὑπέικειν· οὐδὲ «μὴν ἄδοξον τὸ τύχη τῆ παρούση ἐπομένους βιώναι. 8.12.5 «ἀνάγκη γὰρ οὐδὲ ἀγαθῆς τινος ἐλπίδος τυχοῦσα τὴν «ἀτιμίαν ἐκφεύγει δικαίως, ἦν καὶ τῶν ἔργων περι»βάλληται τὰ αἰσχροτάτα. κακῶ γὰρ τῷ ἀμηχάνῳ τὸ 8.12.6 «σύγγνωμον ἔπεσθαι πέφυκε. μὴ τοίνυν τὴν ἀπό»νοιαν ἐν προῦπτῳ ζηλοῦτε κινδύνῳ, μηδὲ τῆς σω»τηρίας τὴν ἀλαζονείαν ἀλλάξασθε, ἀλλ' ἐνθυμεῖσθε ὡς ἀναβίωσεσθαι μὲν τοὺς τετελευτηκότας ἀδύνατον, «οἱ δὲ περιόντες καὶ χρόνῳ διαχρήσονται σφᾶς αὐτοὺς 8.12.7 «ὑστερον, ἦν γε τοῦτο κρεῖσσον εἶναι δοκῆ. βουλευ»σασθε οὖν τὴν ὑστάτην βουλήν καὶ περισκοπεῖσθε τὰ «ξύμφορα, ἐκεῖνο εἰδότες, ὡς ταῦτα ἂν τῶν βουλευ»μάτων τὰ βέλτιστα εἴη ἐν οἷς τὸ μεταμέλειν τοῖς 8.12.8 «βουλευσαμένοις ἐν ἐξουσίᾳ ἔσται. ὡς ἡμεῖς γε ὑμᾶς «καὶ ζυγομαχοῦντας οἰκτεῖρομεν καὶ θανατῶντων φει»δόμεθα καὶ πρὸς τὸν βίον ἐνδιαθρυπτομένους τε καὶ «βλακεύοντας ἐλεεῖν ἀξιούμεν, ἧ Ῥωμαῖοις Χριστιανοῖς 8.12.9 «νόμος. ἄλλο τε ὑμῖν περιέσται οὐδὲν, πλήν γε δὴ «ὅτι τὴν πολιτείαν ἐπὶ τὰ βελτίω μεταβαλόντες Ἰου»στινιανὸν ἀντὶ Χοσρόου κύριον ἔξετε· ὑπὲρ γὰρ τοῦ8.12.10 «των ὑμῖν καὶ τὰ πιστὰ δώσειν ὁμολογοῦμεν. μὴ «τοίνυν ὑμᾶς αὐτοὺς διαχρήσησθε, παρὸν σώζεσθαι. «οὐ γὰρ εὐτυχὲς ἐμφιλοχωρεῖν τοῖς δεινοῖς ἐπ' οὐδεμιᾶ «τὸ παράπαν ὀνήσει, ἐπεὶ οὐκ ἀνδραγαθίζεσθαι, ἀλλὰ 8.12.11 «θανατᾶν τοῦτό γε. γενναῖος δὲ ὃς ἂν ἐγκαρτερῆ τὰ «δεινότατα, ἠνίκα τι προσδοκᾷ ἀπ' αὐτοῦ χρήσιμον. «οὐ γὰρ ἐπαινοῦσι τὴν ἐκούσιον τελευτὴν ἄνθρωποι, «ἐνθα δὴ τις ἐπίκειται κρείσσω τῷ κατ' αὐτὴν κιν»δύνῳ ἐλπίς, ἀλλὰ βίου μὲν καταστροφή ἄχρηστος «ἄνοια προπετής, τὸ δὲ εἰς θάνατον ἀνόητον θράσος «τοῦ δραστηρίου πρόσχημα οὐκ εὐπρεπὲς τοῖς γε σώ8.12.12 «φροσιν εἶναι δοκεῖ. καίτοι καὶ τοῦτο ἐκλογίζεσθαι «χρή, μὴ τι δόξητε καὶ εἰς τὸ θεῖον ἀγνωμονεῖν. εἰ «γὰρ ἀπολεῖν ἐβούλετο, ὦ ἄνδρες, ὑμᾶς, οὐκ ἂν, οἶμαι, 8.12.13 «παραδεδῶκει τοῖς διασώζειν ἐφιεμένοις. τὰ μὲν οὖν «παρ' ἡμῶν τοιαῦτά ἐστι. βουλευ»σεσθε δὲ ὑμεῖς δη»λονότι, ὧν περ ἀξίοις ὑμῖν ζυμβαίνει εἶναι.» 8.12.14 Ἡ μὲν παραίνεσις ταύτη πη εἶχε. Πέρσαι δὲ τοὺς λόγους οὐδὲ ὅσον ἀκοῆ δέχεσθαι ἤθελον, ἀλλ' ἔθελο8.12.15 κωφοῦντες ὅτι δὴ οὐκ ἐπαίτιον προσεποιοῦντο. καὶ τότε, τοῦ στρατηγοῦ ἐγκελευσαμένου, Ῥωμαῖοι πῦρ τῆ ἀκροπόλει ἐμβέβληνται, τῷ τρόπῳ τούτῳ ἐνδώσειν τὰ 8.12.16 σώματα σφίσι τοὺς πολεμίους οἴομενοι. τῆς δὲ φλογὸς ἐπὶ μέγα χωρούσης οἱ βάρβαροι, τοῦ πάθους αὐτοῖς ἐν ὀφθαλμοῖς ὄντος, ἐξεπιστάμενοι ὅτι δὴ σφίσι αὐτίκα δὴ μάλα τετεφρῶσθαι ζυμβήσεται, ἐλπίδα οὐδεμίαν ἔχοντες, οὐδὲ εἰδότες καθ' ὃ τι σωθήσονται ἀμυνόμενοι, οὐδ' ὡς ὑποχείριοι τοῖς πολεμίσι γενέσθαι ἤθελον, ἀλλὰ ξὺν τῆ ἀκροπόλει εὐθὺς ἅπαντες, θαυμάζοντες τὰ ποιούμενα τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ, κατα8.12.17 φλεγόμενοι διεφθάρησαν. δι' ὅσης τε σπουδῆς ὁ Χοσρόης Λαζικὴν ἤγε, τηνικάδε φανερόν γέγονεν· ὅς γε στρατιώτας μὲν τοὺς πάντων λογιμωτάτους ἀπολεξάμενος ἐν τῷ τῆς Πέτρας κατεστήσατο φυλακτηρίῳ, ὅπλα δὲ κατέθετο τοσαῦτα τὸ πλῆθος, ὥστε ληϊσαμένων αὐτὰ Ῥωμαίων στρατιώτη ἐκάστῳ πέντε ἀνδρῶν ἐπιβαλεῖν σκευὴν, καίτοι κὰν τῆ ἀκροπόλει πολλὰ καυ8.12.18 θῆναι ξυνέβη. εὐρηται δὲ καὶ σίτου καὶ τεταριχευμένων κρεῶν μέγα τι χρῆμα καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, ὅσα δὴ ἔμελλε πενταετὲς τοῖς πολιορκουμένοις 8.12.19 πᾶσιν ἐπαρκέσειν. οἶνον δὲ οὐκ ἔτυχον ἐνταῦθα καταθέμενοι Πέρσαι, πλήν γε ὅτι τὸν τε ὀξίνην καὶ διαρκῆ 8.12.20 κύαμον. ἐπεὶ δὲ καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ ὀχετοῦ ἐπιρρέον ἐνταῦθα Ῥωμαῖοι εὗρον, ἐν θαύματι μεγάλῳ γενόμενοι διηποροῦντο, ἕως τὸν πάντα λόγον ἀμφὶ τοῖς κρυφίοις ὀχετοῖς ἔμαθον. ὃ τι δὲ τοῦτό ἐστιν αὐτίκα δηλώσω. 8.12.21 Ἡνίκα Πέτραν ὁ Χοσρόης ἐλὼν τῆδε τὸ φυλακτήριον κατεστήσατο, εὐ εἰδὼς ὡς Ῥωμαῖοι προσεδρεύσουσι μὲν αὐτῇ μηχανῇ πάσῃ, εὐθὺς δὲ διελεῖν τὴν ὀχεταγωγίαν μελλήσει οὐδεμιᾶ ἐγχειρήσουσιν, ἐπενόει 8.12.22 τοιάδε. τοῦτο δὴ τὸ ὕδωρ, ὅπερ ἐς τὴν πόλιν εἰσήγετο, ἐς τρεῖς διελὼν μοίρας κατῶρυχά τε βαθεῖαν κομιδῆ ποιησάμενος, ὀχετοῦς ἐτεκτῆνατο τρεῖς, τὸν ἓνα μὲν κάτω ἐς τῆς κατῶρυχος

ταύτης τὰ ἔσχατα, κόπρω καὶ λίθοις καλύψας ἄχρι ἐς τὰ τῆς κατώρυχος μέσα· ἐνταῦθά τε κρύψας τὸν δεύτερον, ὑπερθεν τὸν τρίτον ἐδείματο, ὑπὲρ γῆς τε ὄντα καὶ ὄρατὸν πᾶσιν· ὥστε 8.12.23 τριώροφον κεκρυμμένως τὸν ὄχετὸν εἶναι. ὦνπερ οὐ ξυνέντες κατ' ἀρχὰς τῆς πολιορκίας Ῥωμαῖοι τοῦτον δὴ τὸν διαφανῆ ὄχετὸν διελόντες, ἐπίπροσθέν τε οὐκ ἐπεξαγαγόντες τὸν ἐπὶ διώρυχι πόνον, ἀλλὰ τοῦ ἔργου πρὸ τῆς ἐνθένδε ἀπωλείας ἀποπαυσάμενοι, ᾤοντο ἐνδεῖν τοῖς πολιορκουμένοις τὸ ὕδωρ, σφαλλούσης αὐτοῖς τὴν 8.12.24 διάνοιαν τῆς παρὰ τὸ πονεῖσθαι ὀλιγωρίας. τῆς δὲ προσεδρείας μηκνομένης, τῶν τινὰς πολεμίων λαβόντες Ῥωμαῖοι ἔμαθον ἐκ τοῦ ὄχετοῦ τοὺς πολιορκου8.12.25 μένους ὑδρεύεσθαι. κατορύξαντες τοῖνυν τὸν χῶρον εὐρίσκουσι τὸν δεύτερον ὄχετὸν ἐνταῦθά πη ὄντα, καὶ τοῦτον διελόντες αὐτίκα ᾤοντο ταύτη πᾶσαν κατειργάσθαι τῶν πολεμίων τὴν δύναμιν, οὐδὲ τοῖς δευτέροις ἐν τῇ ἀπ' αὐτῶν διδασκαλίᾳ παιδευθέντες τὰ πρό8.12.26 τερα. ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν πόλιν ἐλόντες ἐπιρρέον, ὥσπερ μοι ἐρρήθη, ἐκ τοῦ ὄχετοῦ τὸ ὕδωρ εἶδον, ἐθαύμαζόν 8.12.27 τε καὶ ἀπορία πολλῇ εἶχοντο. τὸ δὲ γεγονός παρὰ τῶν αἰχμαλώτων ἀκούσαντες, τῆς τε τῶν πολεμίων ἐς τὰ ἔργα ἐπιμελείας καὶ τῆς σφετέρας παρὰ τοὺς πόνους 8.12.28 ὀλιγωρίας ὀπίσω τῶν πραγμάτων ἤσθάνοντο. τοὺς μὲν οὖν αἰχμαλώτους ἅπαντας ὁ Βέσσας εὐθύς βασιλεῖ ἔπεμψε, τὸν δὲ Πέτρας περίβολον ἐς ἔδαφος καθεῖλεν, ὡς μὴ πράγματα οἱ πολέμοιοι σφίσιν αὐθις παρέχωνται. 8.12.29 καὶ αὐτὸν βασιλεὺς ἀποδεδειγμένης τῆς ἀρετῆς ἐπήνεσεν ἐς τὰ μάλιστα καὶ τῆς εὐβουλίας, ὅτι δὴ ὅλον 8.12.30 καθεῖλε τὸ τεῖχος. γέγονεν οὖν ὁ Βέσσας αὐθις οἷς τε εὐημέρησεν οἷς τε ἀρετῆς πεποιήται δήλωσιν ἀπό8.12.31 βλεπτος ἐς πάντας ἀνθρώπους. ἡνίκα μὲν γὰρ ἐπὶ τῷ Ῥώμης φυλακτηρίῳ ἐτέτακτο, ἐλπίδα Ῥωμαῖοι πολλὴν ἐπ' αὐτῷ εἶχον ἅτε ἀνδρειοτάτῳ διαγεγονότι τὰ 8.12.32 πρότερα. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ ἐνταῦθα δεδυστυχηκέναι ξυνέπεσε, Ῥώμης τε οὕτω τοῖς Γόθθοις ἀλούσης, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, καὶ διεφθαρμένου ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον Ῥωμαίων τοῦ γένους, βασιλεὺς μὲν Ἰουστινιανὸς οὕτω δὴ ἐς Βυζάντιον ἀναστρέψαντα στρατηγὸν κατεστήσατο ἐπὶ Πέρσας αὐτόν. 8.12.33 διέσυρον δὲ τὴν πρᾶξιν ὡς εἶπεῖν ἅπαντες καὶ τὰ βασιλεῖ βεβουλευμένα ἐχλεύαζον, εἰ τῷ Βέσσα τούτῳ, Γόθθων τε ἠσσηθέντι κατὰ κράτος καὶ τυμβογέροντι γεγεννημένῳ, πόλεμον τὸν Μηδικὸν ἐγχειρίσειεν ἐπὶ 8.12.34 δυσμαῖς βίου. ἀλλὰ τούτων σχεδὸν τι ἅπασι δεδογ8.12.34 μένων, εὐτυχία τε καὶ ἀρετῇ τοιαῦδε τῷ στρατηγῷ τῷδε ξυνηνέχθη χρῆσθαι. οὕτως ἄρα οὐχ ἥπερ τοῖς ἀνθρώποις δοκεῖ, ἀλλὰ τῇ ἐκ θεοῦ ῥοπή πρυτανεύεται τὰ ἀνθρώπεια, ὃ δὴ τύχην εἰώθασιν καλεῖν ἄνθρωποι, οὐκ εἰδότες ὅτου δὴ ἔνεκα ταύτη πρόεισι τὰ ξυμβαί8.12.35 νοντα, ἥπερ αὐτοῖς ἔνδηλα γίνεται. τῷ γὰρ παραλόγῳ δοκοῦντι εἶναι φιλεῖ τὸ τῆς τύχης ὄνομα προσχωρεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς πη ἐκάστῳ φίλον, ταύτη δοκεῖτω. 8.13.1 Μερμερόης δὲ, δεῖσας μὴ τι Πέτρα τε καὶ Πέρσαις τοῖς τῆδε ἀπολελειμμένοις φλαῦρον διὰ χρόνου μῆκος ξυμβαίη, ἄρας παντὶ τῷ στρατῷ ἐνταῦθα ἦει, ἐπεὶ αὐτὸν ὁ καιρὸς μετὰ τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν 8.13.2 ἐς τοῦτο ἐνήγε. μετὰ δὲ τὰ ξυμπεσόντα μαθὼν ἅπαντα τῆς μὲν ὁδοῦ ταύτης τὸ παράπαν ἀπέσχετο, εὖ εἰδὼς ὅτι δὴ ἐκτὸς ποταμοῦ Φάσιδος ἄλλο τι χωρίον 8.13.3 Λαζοῖς ὅτι μὴ τὸ ἐν Πέτρα οὐκ ἦν. ἀναστρέψας δὲ καὶ καταλαβὼν τὰς ἐξ Ἰβηρίας ἐπὶ γῆν τὴν Κολχίδα εἰσόδους, ἴνα δὴ ὁ Φᾶσις διαβατός ἐστιν, αὐτόν τε πεζῇ διαμείψας καὶ οὐχ ἥκιστα ποταμὸν, Ῥέοντα ὄνομα, οὐδὲ αὐτὸν ἐκείνη ναυσίπορον ὄντα, τοῦ τε Φάσιδος ἐν δεξιᾷ ταύτη γενόμενος ἐπὶ πόλιν, Ἀρχαίοπολιν ὄνομα, ἢ πρώτη τε καὶ μεγίστη ἐν Λαζοῖς ἐστιν, 8.13.4 ἐπήγε τὸ στράτευμα. ἦσαν δὲ ὀλίγων χωρὶς ἰππεῖς ἅπαντες, καὶ αὐτοῖς ἐλέφαντες ὀκτῶ εἶποντο. ἐφ' ὧν δὴ ἔμελλον ἰστάμενοι Πέρσαις τοὺς πολεμίους ὥσπερ 8.13.5 ἐκ πύργων κατὰ κορυφῆς ἐνθένδε βάλλειν. ὥστε εἰκότως ἂν τις Περσῶν τὴν ἐς τοὺς πολέμους ταλαιπωρίαν τε καὶ ἐπιτέχνησιν ἀγασθεῖη, οἱ γε τὴν ἐξ Ἰβηρίας ἐς τὴν Κολχίδα ὁδὸν φέρουσαν, κρημνῶδεσί τε

νάπαις καὶ δυσχωρίαις λοχμῶδεσι πανταχόθι ξυνεχομένην, ὕλαις τε οὕτως ἀμφιλαφῆσι καλυπτομένην, ὡς καὶ ἀνδρὶ εὐζώνῳ δοκεῖν ἀπόρευτον τὰ πρότερα εἶναι, οὕτως ὁμαλῇ κατεστήσαντο ὥστε οὐχ ὅσον τὴν ἵππον αὐτῶν ὄλην πόνῳ οὐδενὶ ἐνθένδε ἰέναι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐλεφάντων ὅσους βούλοιντο ἐπαγομένους ταύτη 8.13.6 στρατεύειν. ἦλθον δὲ αὐτοῖς καὶ σύμμαχοι Οὐννοὶ ἐκ τῶν Σαβείρων καλουμένων δισχίλιοί τε καὶ μύριοι. 8.13.7 ἀλλὰ δεῖσας ὁ Μερμερόης μὴ ἐς πλῆθος τοσοῦτον ὄντες οἱ βάρβαροι οὗτοι μήτε τι αὐτῷ ὑπακούειν ἐπαγγέλλοντι ἐθελήσωσιν, ἀλλὰ καὶ τι ἀνήκεστον ἐς τὸ Περσῶν στράτευμα δράσωσι, τετρακισχιλίους μὲν ξυστρατεύεσθαι σφίσι εἶασε, τοὺς δὲ λοιποὺς χρήμασι πολ8.13.8 λοῖς δωρησάμενος ἐς τὰ πάτρια ἤθη ἀφήκεν ἰέναι. ὁ δὲ Ῥωμαίων στρατὸς δισχίλιοι μὲν καὶ μύριοι ἦσαν, οὐ μὴν ἀγηγερέμενοι ἐς ταὐτὸ ἅπαντες, ἀλλ' ἐν μὲν τῷ ἐν Ἀρχαιοπόλει φυλακτηρίῳ τρισχίλιοι ἦσαν, ὧν Ὀδόναχος τε καὶ Βάβας ἦρχον, ἄμφω ἀγαθοὶ τὰ πο8.13.9 λέμια· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι ἐντὸς τῶν ἐκβολῶν ποταμοῦ Φάσιδος ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἔμενον, ἐκεῖνο διανοούμενοι, ὥστε ἦν πη ἐπισκῆψη ὁ τῶν πολεμίων στρατὸς, αὐτοὶ ἐνθένδε ἐξανιστάμενοι βοηθοῖεν δυνάμει τῇ πάσῃ. ἦρχον δὲ αὐτῶν Βενίλος τε καὶ Οὐλίγαγος. 8.13.10 ξυνηὴν δὲ αὐτοῖς καὶ Οὐαράζης ὁ Περσαρμένιος, ἄρτι ἐξ Ἰταλίας ἦκων. ᾧ δὴ Τζάνοι ὀκτακόσιοι εἶποντο. 8.13.11 Βέσσας γὰρ, ἐπειδὴ τάχιστα τὴν Πέτραν εἶλε, πονεῖν μὲν ἔτι οὐδαμῇ ἤθελεν, ἐς δὲ Ποντικούς καὶ Ἀρμενίους ἀποχωρήσας ἐπεμελεῖτο ὡς ἐνὶ μάλιστα τῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ πόρων, ταύτη τε τῇ σμικρολογίᾳ τὰ Ῥω8.13.12 μαίων αὐθις πράγματα ἔσφηλεν. εἰ γὰρ εὐθὺς τότε νενικηκῶς, ἥπερ μοι εἴρηται, καὶ τὴν Πέτραν ἐλὼν ἐς τὰ Λαζῶν τε καὶ Ἰβήρων ὄρια ἦλθε καὶ τὰς ἐκεῖνη δυσχωρίας ἐφράξατο, οὐκ ἂν, μοι δοκεῖ, ἔτι Περσῶν 8.13.13 στράτευμα ἐς Λαζικὴν ἦει. νῦν δὲ ὁ στρατηγὸς οὗτος τοῦ πόνου τούτου ὀλιγωρήσας μόνον οὐχὶ τοῖς πολεμίοις Λαζικὴν αὐτοχειρὶ παραδέδωκε, τῆς ἐκ βασιλέως 8.13.14 ὀργῆς ὀλίγα φροντίσας. εἰώθει γὰρ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐπιχωρεῖν τὰ πολλὰ τοῖς ἄρχουσιν ἀμαρτάνουσι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔς τε τὴν δίαίταν καὶ τὴν πολιτείαν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον παρανομοῦντες ἠλίσκοντο. 8.13.15 Ἦν δὲ Λαζῶν φρούρια δύο πρὸς αὐτοῖς μάλιστα τοῖς Ἰβηρίας ὀρίοις, Σκάνδα τε καὶ Σαραπανίς. ἅπερ ἐν δυσχωρίαις κείμενα χαλεπαῖς τισι καὶ ὄλως δυσκό8.13.16 λοῖς δυσπρόσοδα ὑπερφυῶς ὄντα ἐτύγχανε. ταῦτα Λαζοὶ μὲν τὸ παλαιὸν πόνῳ πολλῷ ἐφρούρουσαν, ἐπεὶ ἐνταῦθα τῶν ἐδωδῖμων τὸ παράπαν οὐδὲν φύεται, ἀλλὰ φέροντες ἀνθρωποὶ ἐπὶ τῶν ὤμων τὰ ἐπιτήδεια 8.13.17 ἐσεκομίζοντο. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ πολέμου Λαζοὺς ἀναστήσας ἐνθένδε Ῥω8.13.18 μαίων φρουρὰν στρατιωτῶν κατεστήσατο. οἱ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον, πιεζόμενοι τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ, τὰ φρούρια ταῦτα ἐξέλιπον, ἐπεὶ αὐτοὶ μὲν ἐλύμοις ἀποζῆν ὥσπερ οἱ Κόλχοι ἐς πλείῳ χρόνον, οὐκ εἰωθὸς σφίσι, ὡς ἠκιστα εἶχον, Λαζοὶ δὲ αὐτοῖς μακρὰν ὁδὸν πορευόμενοι φέροντές τε τὰ ἐπιτήδεια πάντα οὐκέτι 8.13.19 ἀντεῖχον. Πέρσαι δὲ αὐτὰ καταλαβόντες ἔσχον, ἐν τε ταῖς σπονδαῖς αὐτὰ Ῥωμαῖοι ἀπέλαβον τὰς ἀντιδόσεις Βώλου τε τοῦ φρουρίου καὶ τοῦ Φαραγγίου πεπονημένοι, ὥσπερ μοι ταῦτα ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις 8.13.20 πάντα ἐρρήθη. Λαζοὶ μὲν οὖν ταῦτα τὰ φρούρια ἐς ἔδαφος καθεῖλον, ὡς μὴ αὐτὰ Πέρσαι ἐπιτειχίσματα κατὰ σφῶν ἔχοιεν. Πέρσαι δὲ αὐτοῖν θάτερον, ὅπερ Σκάνδα καλοῦσιν, αὐθις οἰκοδομησάμενοι ἔσχον, ὃ τε Μερμερόης ἐπίπροσθεν ἦγε τὸν Μήδων στρατόν. 8.13.21 Ἦν δὲ πόλις ἐν τῷ πεδίῳ, Ῥοδόπολις ὄνομα, ἥπερ ὑψηλῆς ἐστὶν ἐν πρώτῃ τοῖς ἐς τὴν Κολχίδα ἐξ Ἰβηρίας ἐσβάλλουσιν, εὐέφοδος τε καὶ ἐπιμαχωτάτη ἐς τὰ μά8.13.22 λιστα. διὸ δὴ αὐτὴν πολλῷ πρότερον δεῖσαντες Λαζοὶ τὴν Περσῶν ἔφοδον ἐς ἔδαφος καθεῖλον. ὅπερ ἐπεὶ 8.13.23 οἱ Πέρσαι ἔμαθον, εὐθὺς Ἀρχαιοπόλεως ἦσαν. γνοὺς δὲ ὁ Μερμερόης τοὺς πολεμίους ἀμφὶ τὰς ἐκβολὰς ἐνστρατοπεδεύεσθαι ποταμοῦ Φάσιδος ἐπ' αὐτοῦς ἤλαυ8.13.24 νεν. ἄμεινον γὰρ οἱ ἔδοξεν εἶναι τούτους πρότερον ἐξελόντι

οὕτω δὴ ἐς τῆς Ἀρχαιοπόλεως τὴν πολιορκίαν καθίστασθαι, ὡς μὴ ὄπισθεν αὐτοὶ ἰόντες κακουργή8.13.25 σωσι τὸ Περσῶν στράτευμα. ὡς ἀγχοτάτω δὲ τοῦ Ἀρχαιοπόλεως περιβόλου γενόμενος ἠσπάσατο ἐρεσχελῶν τε τοὺς ταύτη Ῥωμαίους, καὶ τι νεανιουσάμενος ὡς 8.13.26 αὐτίκα δὴ μάλα ἐπανήξει σφίσι. βουλομένῳ γάρ οἱ αὐτῷ ἔφασκεν εἶναι Ῥωμαίους τοὺς ἄλλους προσειπεῖν πρότερον, οἱ δὴ ἐνστρατοπεδεύονται ἀμφὶ ποταμὸν 8.13.27 Φᾶσιν. οἱ δὲ ἀποκρινάμενοι ἰέναι μὲν αὐτὸν ἐκέλευον ὅπη βούλοιο, ἰσχυρίσαντο μέντοι ὡς, ἦν τοῖς ἐκείνη 8.13.28 Ῥωμαίοις ἐντύχη, οὐ μὴ ποτε αὐτοῖς ἐπανήξει. ταῦτα ἐπεὶ οἱ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες ἔμαθον, κατωρρώδησάν τε καὶ ἥσους οἴομενοι εἶναι ἢ φέρειν τῶν ἐπιόντων τὴν δύναμιν ἐς τὰς σφίσι παρεσκευασμένας ἀκάτους ἐμβάντες ποταμὸν Φᾶσιν διεπορθμεύσαντο ἅπαντες, τῶν σφίσι παρόντων ἐπιτηδείων, ὅσα μὲν διακομίζειν οἱοί τε ἦσαν, ἐν ταῖς ἀκάτοις ἐνθέμενοι, τὰ δὲ ἄλλα ἐς τὸν ποταμὸν ἐμβεβλημένοι, ὅπως μὴ 8.13.29 αὐτοῖς οἱ πολέμιοι τρυφᾶν δύνωνται. γενόμενος οὖν ἐνταῦθα παντὶ τῷ στρατῷ ὁ Μερμερόης οὐ πολλῷ ὕστερον, ἔρημόν τε παντάπασιν ἰδὼν τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον ἥσχαλλέ τε καὶ ἀπορούμενος ἐδυσφορεῖτο. 8.13.30 καύσας τε τὸ Ῥωμαίων χαράκωμα καὶ τῷ θυμῷ ζέων ἀνέστρεφεν αὐτίκα καὶ τὸ στράτευμα ἐπὶ τὴν Ἀρχαιοπόλιν ἦγε. 8.14.1 Κεῖται δὲ Ἀρχαιοπόλις ἐπὶ λόφου τινὸς σκληροῦ ἐσάγαν, καὶ ποταμὸς αὐτὴν παραρρεῖ ἐξ ὀρῶν κατιῶν, 8.14.2 ἄπερ τῆς πόλεως καθύπερθ' ἐστὶ. πύλαι δὲ αὐτῇ αἰ μὲν κάτω εἰσὶ, φέρουσαι παρὰ τοῦ λόφου τὴν ὑπώρειαν, οὐκ ἀπρόσοδοι μέντοι, ἀλλ' ὅσον ἄνοδον ἐκ τοῦ πεδίου τινὰ ἐς αὐτὰς οὐχ ὁμαλῆ εἶναι· αἰ δὲ ἄνω ἐς τὸ κρημνῶδες ἐξάγουσαι αὐτὰς δυσπρόσοδοι ἐσάγαν εἰσὶ. χῶροι γὰρ λοχμῶδεις πρὸ τούτων τῶν πυλῶν 8.14.3 εἰσιν, ἐπὶ πλεῖστον διήκοντες. ἐπεὶ τε ὕδατος ἄλλου τοῖς τῆδε ὠκημένοις οὐδαμῆ μέτεστι, τεῖχη δύο ἐνθένδε οἱ τὴν πόλιν δειμάμενοι ἄχρι ἐς τὸν ποταμὸν ἐτεκτῆναντο, ὅπως ἂν σφίσιν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὸ τοῦ ποταμοῦ ὕδωρ ἀρύεσθαι δυνατὰ εἴη. Μερμερόης οὖν παντὶ σθένει τειχομαχεῖν ἐνταῦθα σπουδάζων τε 8.14.4 καὶ διατεινόμενος ἐποίει τάδε. πρῶτα μὲν τοῖς Σαβείροις ἐπήγγειλε κριοὺς παμπληθεῖς ἐργάζεσθαι, οἴους ἂν φέρειν ἄνθρωποι ἐπὶ τῶν ὤμων δυνατοὶ εἶεν, ἐπεὶ μηχανὰς μὲν τὰς συνειθισμένας τρόπῳ οὐδενὶ ἐς Ἀρχαιοπόλεως τὸν περίβολον ἐπάγεσθαι εἶχε, κατὰ τὸν τοῦ ὄρους πρόποδα κείμενον, ἠκηκόει δὲ ὅσα τοῖς Ῥωμαίων ἐνσπόνδοις Σαβείροις ἀμφὶ τὸ Πέτρας τεῖχος ἐργασθεῖν οὐ πολλῷ ἔμπροσθεν, καὶ τοῖς ἐπινενοημένοις ἐπόμενος τὴν ἐκ τῆς πείρας ὠφέλειαν μετήει. 8.14.5 οἱ δὲ τὰ ἐπαγγελλόμενα ἐποίουν. κριοὺς τε αὐτίκα συχνοὺς ἐτεκτῆναντο, ἥπερ μοι ἔναγχος Ῥωμαίοις εἰργάσθαι Σαβείρους ἐρρήθη. ἔπειτα δὲ τοὺς μὲν Δολομίτας καλουμένους κατὰ τῆς πόλεως τὰ κρημνῶδη στέλλει ἐνοχλεῖν ἐπιστείλας τοὺς ταύτη πολεμίους 8.14.6 νάμει τῇ πάσῃ. οἱ δὲ Δολομίται οὗτοι βάρβαροι μὲν εἰσιν, ὠκημένοι ἐν Πέρσαις μέσοις, οὐ μὴν κατήκοοι 8.14.7 γεγόνασι βασιλέως τοῦ Περσῶν πώποτε. ἰδρυμένοι γὰρ ἐν ὄρεσιν ἀποτόμοις τε καὶ ὄλως ἀβάτοις αὐτόνομοι ὄντες ἐκ παλαιοῦ διαγεγόνασιν ἐς τόδε τοῦ χρόνου· μισθαρνοῦντες δὲ αἰεὶ συστρατεύουσι Πέρσαις 8.14.8 ἐπὶ πολεμίους τοὺς σφετέρους ἰοῦσι. καὶ πεζοὶ μὲν εἰσιν ἅπαντες, ξίφος τε καὶ ἀσπίδα φέρων ἕκαστος 8.14.9 καὶ ἀκόντια ἐν ταῖς χερσὶ τρία. θεῖν δὲ λίαν ἐν τε τοῖς κρημνοῖς καὶ τῶν ὀρῶν ταῖς ὑπερβολαῖς ἐξεπίστανται, 8.14.10 ὥσπερ ἐν πεδίῳ ὑπτίῳ. καὶ διὰ τοῦτο Μερμερόης αὐτοὺς τῆδε τειχομαχεῖν ἔταξεν, αὐτὸς δὲ παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐπὶ πύλας τὰς κάτω τοὺς τε κριοὺς καὶ 8.14.11 τοὺς ἐλέφαντας ἐπαγόμενος ἦει. οἱ μὲν οὖν Πέρσαις ζὺν τοῖς Σαβείροις ἐς τὸ τεῖχος συχνὰ βάλλοντες, τοῖς τε τοξεύμασι καλύψαντες τὸν ταύτη ἀέρα, οὐ μακρὰν που ἐγένοντο ἀναγκάσαι τοὺς ἐνταῦθα Ῥω8.14.12 μαίους ἐκλιπεῖν τὰς ἐπάλξεις. οἱ δὲ Δολομίται τὰ δοράτια ἐκ τῶν κρημνῶν ἐκτὸς τοῦ περιβόλου ἐσακοντίζοντες πολλῷ ἔτι μᾶλλον τοὺς κατ' αὐτοὺς πο8.14.13 λεμίους ἐλύπουν. πανταχόθι τε Ῥωμαίοις τὰ πράγματα πονηρά τε καὶ κινδύνων ἔμπλεα

ἐγεγόνει, ἔσχατα ἐσχάτων κακὰ πάσχουσι. 8.14.14 Τότε δὴ Ὀδόναχός τε καὶ Βάβας, εἴτε ἀρετὴν ἐνδεικνύμενοι εἴτε τῶν στρατιωτῶν ἀποπειρᾶσθαι βουλόμενοι, ἢ καὶ τι αὐτοὺς θεῖον ἐκίνησεν, εἶασαν μὲν τῶν στρατιωτῶν ὀλίγους τινὰς, οἷς δὴ ἐπέστελλον ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων τοὺς τειχομαχοῦντας ἀμύνασθαι, τοὺς πλείστους δὲ ζυγκαλέσαντες βραχεῖάν τινα παρακέλευσιν ἐποίησαντο καὶ ἔλεξαν τάδε «Τὸν μὲν παρόντα κίν»δυνον, ἄνδρες συστρατιῶται, καὶ τὴν περιλαβοῦσαν 8.14.15 «ἡμᾶς ἀνάγκην ὁρᾶτε. δεῖ δὲ ἡμᾶς τούτοις δὴ τοῖς «κακοῖς ὡς ἤκιστα εἴκειν. τοὺς γὰρ εἰς ἀπόγνωσιν «σωτηρίας ἐλθόντας τοῦτο ἂν διασώσασθαι δύναίτο «μόνον, τὸ μὴ τῆς σωτηρίας ἐφίεσθαι· ἐπεὶ τῷ φιλο»ψύχῳ τὸ διαφθεῖρεσθαι ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον ἔπεσθαι 8.14.16 «πέφυκε. καὶ τόδε δὲ ὑμᾶς ἐννοεῖν ἐν τοῖς παροῦσι «δεινοῖς δεήσει, ὡς ἐκ τῶν ἐπάλξεων τῶνδε ἀμυνο»μένοις τοὺς πολεμίους οὐκ ἐν βεβαίῳ τὰ τῆς σωτηρίας ἡμῖν κείσεται, ἦν καὶ τὴν ἀγωνίαν ὡς προθυ8.14.17 «μότατα διενέγκωμεν. μάχη γὰρ ἐκ διεστηκότων «ξυνισταμένη ἀνδραγαθίζεσθαι οὐδενὶ ξυγχορεῖ, ἀλλ' 8.14.18 «ἐς τὸ τῆς τύχης ὡς τὰ πολλὰ περιίσταται κράτος. ἦν «μέντοι ἢ ξυμβολὴ ξυσταδὸν γένηται, τὰ τε τῆς προ»θυμίας ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον κρατήσῃ καὶ μετὰ τῆς 8.14.19 «ἀνδρίας ἢ νίκη χωρήσῃ. ἄνευ δὲ τούτων εὐημερή»σαντες μὲν ἐν τῇ ξυμβολῇ οἱ ἀπὸ τοῦ περιβόλου «μαχόμενοι οὐδὲν ἂν τι τῆς εὐημερίας ἀπόναιτο μέγα, «ἐπεὶ ἐν μὲν τῷ παραυτίκα τοὺς πολεμίους σφίσι «ἀπεῶσθαι ξυμβαίνει, ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν ὁ κίνδυνος «αὔθις ἐν ἀκμῇ γίνεται, καὶ κατὰ μικρὸν δὲ σφαλέντες «αὐτοῖς, ὡς τὸ εἶκος, συνδιαφθεῖρονται τοῖς ὀχυρῶ8.14.20 «μασιν. ἐκ χειρὸς δὲ τοὺς ἐναντίους νενικηκότες ἐν τῷ «ἀσφαλεῖ τὴν σωτηρίαν τὸ λοιπὸν ἔξουσιν. ὦν ἐνθυ»μηθέντες ἴωμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους προθυμῖα τῇ «πάσῃ, τὴν ἄνωθεν ἐπικουρίαν ἐπαγαγόμενοι, εὐέλπι»δές τε τῇ προσπεσούσῃ τανῦν ἀπογνώσει γεγενημένοι. 8.14.21 «τοὺς γὰρ ἐλπίδα σωτηρίας τινὸς ἐν σφίσι αὐτοῖς «οὐδαμῇ ἔχοντας τὸ θεῖον ἀεὶ διασώζεσθαι μάλιστα «εἰώθε.» 8.14.22 Τοσαῦτα Ὀδόναχός τε καὶ Βάβας παρακελευσάμενοι τὰς τε πύλας ἀνέωγον καὶ τὸ στράτευμα δρόμῳ ἐξήγον, ὀλίγων ἀπολελειμμένων ἐνταῦθα τινῶν ἐξ αἰτίας τοιαύσδε. 8.14.23 τῶν τις Λαζῶν τῇ προτεραίᾳ, λόγιμος μὲν ὦν ἐν τούτῳ τῷ ἔθνει, ἐν Ἀρχαιοπόλει δὲ ὠκημένος, ἔπρασε πρὸς 8.14.24 Μερμερόην ἐπὶ τῇ πατρίδι προδοσίας πέρι. ὁ δὲ οἱ ἄλλο οὐδὲν ἐπήγγελλε χαρίζεσθαι Πέρσαις, πλὴν γε δὴ ὅπως, ἠνίκα ἐς τειχομαχίαν καθιστῶνται, τὰ οἰκία ἐμπρήση λάθρα, ἔνθα ὅ τε σῖτος καὶ τὰ λοιπὰ τῶν 8.14.25 ἐπιτηδείων ἀπέκειτο. ἐπέστελλε δὲ ταῦτα, δυοῖν γενήσεσθαι τὸ ἕτερον λογισάμενος· ἢ γὰρ Ῥωμαίους περὶ τὸ πῦρ τοῦτο σπουδάζοντάς τε καὶ διατριβὴν ποιουμένους ἐνδώσειν σφίσι κατ' ἐξουσίαν ἐπιβατεύειν τοῦ περιβόλου, ἢ τειχομαχοῦντας ἀποκρούεσθαι βουλομένους Πέρσας ταῦτα δὴ τὰ οἰκία ἐν ὀλιγοῦρά ποιή8.14.26 σεσθαι· καιομένων δὲ τῷ τρόπῳ τούτῳ τοῦ τε σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πόνῳ σφᾶς οὐδενὶ πολιορκία 8.14.27 ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ Ἀρχαιοπόλιν ἐξαίρησιν. τοιαύτη μὲν γνῶμη ὁ Μερμερόης τούτῳ δὴ τῷ Λαζῷ ταῦτα ἐπέστελλεν· ὁ δὲ οἱ τὴν ἐπίταξιν ὠμολόγει ἐπιτελεῖν δρᾶσειν, ἠνίκα τὴν τειχομαχίαν ἀκμάζουσαν ἴδῃ, πῦρ ὡς λαθραῖ8.14.28 ὅτατα τοῖς δωματίοις τούτοις ἐνάψας. αἰρομένην δὲ τὴν φλόγα ἐξαπινάϊως Ῥωμαῖοι ἰδόντες ὀλίγοι μὲν τινες ἐβοήθουν ἐνταῦθα, καὶ πόνῳ πολλῷ τὸ πῦρ ἔσβεσαν ἀμηγέπη λυμηνάμενον, οἱ δὲ λοιποὶ ἅπαντες, 8.14.29 ὥσπερ ἐρρήθη, ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐχώρησαν. ἐμπεσόντες δὲ αὐτοῖς ἐκ τοῦ αἰφνιδίου καὶ τῷ ἀπροσδοκῆτῳ ἐκπλήξαντες πολλοὺς ἔκτεινον, οὔτε ἀμυνομένους 8.14.30 οὔτε χεῖρας αὐτοῖς ἀνταίρειν τολμῶντας. Πέρσαι γὰρ ὀλίγους κομιδῇ τοὺς πολεμίους ὄντας ἐπεξίεναι σφίσι ἐν ἐλπίδι οὐδεμιᾶ ἔχοντες ἀλλήλων διεστηκότες ὡς ἐς 8.14.31 τειχομαχίαν ἐτετάχατο ζῆν ἀκοσμία. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τῶν ὤμων τοὺς κριοὺς φέροντες ἄνοπλοί τε καὶ τὰ ἐς μάχην ἀπάρασκευοι, ὡς τὸ εἶκος, ἦσαν, οἱ δὲ δὴ ἄλλοι τὰ τόξα ἐντεταμένα ἐν χερσὶν ἔχοντες συσταδὸν ἐγκειμένους τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι

μηχανή οὐδεμιᾶ 8.14.32 εἶχον. οὕτω δὴ κόπτοντες Ῥωμαῖοι ἐπιστροφάδην αὐτοὺς διεχρῶντο. ξυνέβη δὲ τότε καὶ τῶν ἐλεφάντων ἓνα πληγέντα, ὡς ἔνιοι φασι, ἢ ἀπὸ ταύτομάτου ξυνταραχθέντα, περιστρέφεσθαι τε οὐδενὶ κόσμῳ καὶ ἀναχαιτίζειν, καὶ τοὺς μὲν ἐπιβάτας ρίπτειν, τῶν δὲ 8.14.33 δὴ ἄλλων τὴν τάξιν ἐκλύειν. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ μὲν βάρβαροι ἀνεπόδιζον, Ῥωμαῖοι δὲ ἀδεέστερον τοὺς ἐν 8.14.34 ποσὶν αἰεὶ διεχρῶντο. θαυμάσειε δ' ἂν τις ἐνταῦθα δικαίως, εἰ Ῥωμαῖοι μὲν, ἐξεπιστάμενοι καθ' ὃ τι χρὴ ἀποκρούσασθαι τῶν πολεμίων τὴν διὰ τῶν ἐλεφάντων ἐπίθεσιν, τῶν δεόντων οὐδὲν ἔδρασαν, τοῖς παροῦσι δηλονότι ξυνταραχθέντες, ἀπὸ ταύτομάτου δὲ τὸ τοιοῦτον σφίσι ξυνηνέχθη γενέσθαι. ὃ τι δὲ τοῦτό ἐστιν, αὐτίκα δηλώσω. 8.14.35 Ἡνίκα Χοσρόης τε καὶ ὁ Μήδων στρατὸς ἐτειχοῦσθαι μάχουσαν ἀμφὶ τὸν Ἐδέσσης περίβολον, τῶν τις ἐλεφάντων, ἐπιβεβηκότος οἱ ὀμίλου πολλοῦ τῶν ἐν Πέρσαις μαχιμωτάτων, ἀγχοῦ τοῦ περιβόλου γενόμενος ἐπίδοξος ἦν ὅτι δὴ δι' ὀλίγου βιασάμενος τοὺς ἀπὸ τοῦ ἐκείνη πύργου ἀμυνομένους ἅτε κατὰ κορυφὴν συχνὰ 8.14.36 βαλλομένους τὴν πόλιν αἰρήσει. ἐδόκει γὰρ τις μηχανὴ τὸ τοιοῦτον ἐλέπολις εἶναι. ἀλλὰ Ῥωμαῖοι χοῖρον ἐκ τοῦ πύργου ἐπικρεμάσαντες τὸν κίνδυνον τοῦτον 8.14.37 διέφυγον. κραυγὴν γὰρ τινὰ, ὧν, ὡς τὸ εἶκος, ἠρτημένος, ὁ χοῖρος ἐνθένδε ἠφίει, ὄνπερ ὁ ἐλέφας ἀχθόμενος ἀνεχαιτίζει καὶ κατὰ βραχὺ ἀναποδίζων ὀπίσω ἐχώρει. 8.14.38 ἐκεῖνο μὲν οὖν ταύτη ἐχώρησε. νῦν δὲ τὸ παρειμένον τῇ Ῥωμαίων ὀλιγωρίᾳ ἢ τύχῃ ἐπλήρου. ἀλλ' ἐπειδὴ Ἐδέσσης ἐμνήσθην, οὐ σιωπήσομαι τὸ ἐκείνη τέρας 8.14.39 πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου ξυνενεχθέν. ἠνίκα γὰρ ὁ Χοσρόης λύειν ἔμελλε τὰς ἀπεράντους καλουμένας σπονδὰς, γυνὴ τις ἐν πόλει βρέφος ἐκύει τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικῶς ἀνθρωπόμορφον, δύο δὲ τοὶ κεφαλὰς ἔχον. 8.14.40 ὃ δὴ τοῖς ἀποβεβηκόσι φανερόν γέγονεν. Ἐδεσσά τε γὰρ καὶ ἡ ἑῴα σχεδόν τι πᾶσα καὶ πρὸς βορρᾶν ἄνεμον ἢ πολλὴ Ῥωμαίων ἀρχὴ βασιλεῦσι περιμάχητος δυοῖν γέγονε. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε ξυνέπεσαν. ἐγὼ δὲ ὅθενπερ ἐξέβην ἐπάνειμι. 8.14.41 Τῆς δὲ ταραχῆς οὕτως ἐπιπεσοῦσης τῷ Μήδων στρατῷ, ὅσοι δὴ αὐτῶν ὀπισθεν ἐτετάχατο, τὴν μὲν ταραχὴν τῶν ἔμπροσθεν ὄντων θεώμενοι, τὸ δὲ ξυμβεβηκὸς οὐδαμῆ πεπυσμένοι, κατωρρώδησαν, ἕς τε ὑπὸ 8.14.42 γαγῆν ξὺν πολλῇ ἀκοσμίᾳ ἐτράποντο. ταῦτό δὲ τοῦτο καὶ οἱ Δολομίται παθόντες (ἐξ ὑπερδεξίων γὰρ μαχόμενοι τὰ ποιούμενα πάντα ἐώρων) αἰσχροὺς τινὰ φυγὴν 8.14.43 ἔφευγον, ἢ τε τροπὴ λαμπρὰ ἐγεγόνει. καὶ τετρακισχίλιοι μὲν τῶν βαρβάρων αὐτοῦ ἔπεσον, ἐν τοῖς καὶ τῶν ἀρχόντων τρεῖς τετύχηκεν εἶναι, τέσσαρα δὲ τῶν Περσικῶν σημείων Ῥωμαῖοι εἶλον, ἅπερ εὐθὺς ἐς Βυ 8.14.44 ζάντιον βασιλεῖ ἔπεμψαν. ἵππους δὲ φασι αὐτῶν οὐχ ἥσσους ἢ ἐς δισμυρίους ἀπολωλέναι, οὐ βληθέντας οὐδὲ πληγέντας πρὸς τῶν πολεμίων, ἀλλὰ μακρὰν μὲν ὁδὸν πορευθέντας, κόπῳ δὲ ὠμιληκότας ἐν ταύτῃ πολλῶν, τροφῶν δὲ, ἐπεὶ ἐν Λαζικῇ ἐγένοντο, ὡς ἠκιστα ἐς κόρον ἐλθόντας, οὕτω τε λιμῶν καὶ ἀσθενείᾳ πιεζομένους πολλῇ διεφθάρθαι. 8.14.45 Ταύτης δὲ τῆς πείρας ὁ Μερμερόης ἀποτυχὼν παντὶ τῷ στρατῷ ἐς Μοχίρησιν ἀπεχώρησεν, ἐπεὶ καὶ Ἀρχαιοπόλεως ἀποτυχόντες, Λαζικῆς τῆς ἄλλης τὴν ἐπικράτησιν 8.14.46 σὶν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον οἱ Πέρσαι εἶχον. Ἀρχαιοπόλεως δὲ ἡ Μοχίρησις ἡμέρας μιᾶς ὁδῶ ἀπέχει, πολλὰς καὶ πολυανθρώπους κώμας ἔχουσα. καὶ γῆς τῆς Κολχίδος αὕτη μάλιστα ἢ ἀρίστη ἐστίν· ἐπεὶ καὶ οἶνος ἐνταῦθα καὶ οἱ ἄλλοι καρποὶ ἀγαθοὶ φύονται, καίτοι 8.14.47 τὰ γε ἄλλα τῆς Λαζικῆς οὐ ταύτη ἔχει. ταύτην παραρρεῖ τὴν χώραν ποταμὸς, Ῥέων ὄνομα, οὗ δὴ καὶ φρούριον ὠκοδομήσαντο ἐκ παλαιοῦ Κόλχοι, οὗπερ ὕστερον αὐτοὶ τὸ πλεῖστον ἐς ἔδαφος καθεῖλον, ἐπεὶ ἐν πεδίῳ κείμενον ἐσάγαν ὑπὶ εὐέφοδον σφίσι 8.14.48 ἔδοξεν εἶναι. Κοτιάϊον δὲ τότε τὸ φρούριον ὠνομάζετο τῇ Ἑλλήνων φωνῇ, νῦν μέντοι Κόταϊς αὐτὸ καλοῦσι Λαζοὶ τῇ τῆς φωνῆς ἀγνοίᾳ τὴν τοῦ ὀνόματος διαφθείροντες ἀρμονίαν. ταῦτα μὲν Ἀριανὸς οὕτως 8.14.49 ἰστόρησεν. ἕτεροι δὲ φασι πόλιν τε γεγονέναι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις τὸ χωρίον καὶ Κοΐταιον

καλεῖσθαι· ἔνθεν τε τὸν Αἰήτην ὠρμηῖσθαι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοὺς ποιητὰς αὐτὸν τε Κοιταΐα καὶ γῆν τὴν Κολχίδα Κοιταΐδα 8.14.50 καλεῖν. τοῦτο Μερμερόης τανῦν ἀνοικοδομήσασθαι ἐν σπουδῇ ἔχων, ἐπεὶ οὐδεμίαν παρασκευὴν τοῦ ἔργου εἶχεν, ἅμα δὲ καὶ ὁ χειμῶν ἤδη ἐνέκειτο, ξύλινα τοῦ φρουρίου ὅσα καταπεπτῶκει ὡς τάχιστα ποιησά8.14.51 μενος αὐτοῦ ἔμενε. τοῦ δὲ Κόταις ἄγχιστα φρούριον ἐχυρώτατόν ἐστιν, Οὐθιμέρεος ὄνομα· ἐν ᾧ δὴ φυλακτῆ8.14.52 ριον ἐς τὸ ἀκριβὲς οἱ Λαζοὶ εἶχον. μετεῖχον δὲ σφίσι τῆς τοῦ φρουρίου φυλακῆς καὶ Ῥωμαῖοι στρατιῶται 8.14.53 ὀλίγοι τινές. ὁ μὲν οὖν Μερμερόης τῷ παντὶ στρατῷ ἐνταῦθα καθῆστο, γῆς τε τῆς Κολχίδος τὰ κάλλιστα ἔχων, ἐμπόδιός τε τοῖς ἐναντίοις γινόμενος ἐς τὸ Οὐθιμέρεος φρούριον τῶν ἐπιτηδείων τι ἐσκομίζεσθαι, ἢ ἐς χώραν τὴν τε Σουανίαν καὶ τὴν Σκυμνίαν καλουμένην ἰέναι, καίπερ σφίσιν αὐτῆς κατηκόου οὗ8.14.54 σης. πολεμίων γὰρ ἐν Μοηρησίδι ὄντων, Λαζοῖς τε καὶ Ῥωμαίοις ὁδοῦ ἀποκεκλειῖσθαι τῆς εἰς τὰ ταύτη χωρία ζυμβαίνει. τὰ μὲν οὖν στρατόπεδα ἐπὶ Λαζικῆς ἐφέρετο τῆδε. 8.15.1 Ἐν δὲ Βυζαντίῳ ὁ Χοσρόου πρεσβευτῆς Ἰσδιγούσνας ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ ἐς λόγους Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ 8.15.2 ξυνίων πολὺ τι χρόνου κατέτριψε μῆκος, πολλά τε διαφιλονεικήσαντες ἐν ὑστάτῳ ξυνέβησαν, ἐφ' ᾧ πενταετῆ μὲν τὴν ἐκεχειρίαν ἐν τῇ ἐκατέρου βασιλέως ἐπικρατεία εἶναι, φοιτῶντας δὲ παρ' ἀλλήλους ἐκατέρωθεν καὶ ἀδεῶς ἐπικηρυκευομένους ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τὰ τε ἀμφὶ Λαζικῆ καὶ Σαρακηνοῖς διάφορα 8.15.3 διοικήσασθαι. ξυνέκειτο δὲ Πέρσας πρὸς Ῥωμαίων λαβεῖν ὑπὲρ μὲν τῆς ἐκεχειρίας τῶν πέντε τούτων ἐνιαυτῶν κεντηνάρια χρυσοῦ εἴκοσιν, ὑπὲρ δὲ μηνῶν ὀκτωκαίδεκα, οὓς δὴ μετὰ τὴν προτέραν ἐκεχειρίαν ἐς ταύτην διαδραμεῖν μεταξὺ ἔτυχεν, ἕως ἐκάτεροι παρ' 8.15.4 ἀλλήλους ἐπρέσβευον, ἕτερα κεντηνάρια ἕξ. ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἔφασκον Πέρσαι καὶ τοὺς ὑπὲρ τῶν σπονδῶν 8.15.5 λόγους ζυγκεχωρηκέναι γενέσθαι. ταῦτα δὲ τὰ εἴκοσι κεντηνάρια Ἰσδιγούσνας μὲν αὐτόθεν ἠξίου κομίζεσθαι, βασιλεὺς δὲ ἠθελεν ἐς ἕκαστον ἔτος τέτταρα δοῦναι, τούτου δὴ ἔνεκα, τοῦ μὴ παραβῆναι τὰς ξυν8.15.6 θήκας Χοσρόην ἐνέχυρον ἔχειν. ὕστερον μέντοι τὸ ζυγκείμενον ἅπαν χρυσίον Ῥωμαῖοι Πέρσαις εὐθύς ἔδοσαν, τοῦ μὴ δοκεῖν δασμοὺς ἀνὰ πᾶν ἔτος αὐτοῖς 8.15.7 ἀποφέρειν. τὰ γὰρ αἰσχυρὰ ὀνόματα, οὐ τὰ πράγματα, εἰώθασιν ἄνθρωποι ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον αἰσχύνεσθαι. 8.15.8 ἦν δὲ τις ἐν Πέρσαις Βερσαβοῦς ὄνομα, λόγιμός τε διαφερόντως καὶ Χοσρόη βασιλεῖ ἐς τὰ μάλιστα φίλος. 8.15.9 ὄνπερ ποτὲ Βαλεριανὸς ἐν Ἀρμενίοις παραπεπτωκότα ἐν ζυμβολῇ δορυάλωτον εἶλεν, ἕς τε Βυζάντιον αὐτίκα 8.15.10 βασιλεῖ ἔπεμψε. καὶ αὐτῷ χρόνος πολὺς φυλασσομένῳ ἐνταῦθα ἐτρίβη. βουλομένῳ τε ἦν τῷ Χοσρόη χρημάτων ὑπὲρ αὐτοῦ προΐεσθαι πλῆθος, ὅπως τὸν Βερ8.15.11 σαβοῦν ἐπανήκοντα ἴδη ἐς τὰ Περσῶν ἦθη. ἀλλὰ νῦν ἐξαιτησαμένου αὐτὸν Ἰσδιγούσνα Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὸν ἄνδρα ἀφῆκεν. ἐπηγγέλλετο γὰρ βασιλεῖ ὁ πρεσβευτῆς οὗτος ἀναπέσειν Χοσρόην, ἐκ τῆς Λαζι8.15.12 κῆς ἀναστήσαι τὸ Περσῶν στρατεύμα. ἐγένετο δὲ ἡ ἐκεχειρία ἠδὲ Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις, πέμπτον τε καὶ εἰκοστὸν ἐνιαυτὸν Ἰουστινιανοῦ βασιλέως τὴν αὐτο8.15.13 κράτορα ἀρχὴν ἔχοντος. ταύταις δὲ ταῖς σπονδαῖς Ῥωμαίων οἱ πλεῖστοι ἐπεικῶς ἤχθοντο. καὶ εἰ μὲν δικαίαν τινὰ ἢ ἀλόγιστον ἐποιοῦντο τὴν μέμψιν, οἷά γε τὰ τῶν ἀρχομένων, οὐκ ἔχω εἰπεῖν. 8.15.14 Ἔλεγον δὲ ὅτι δὴ Λαζικῆς βεβαιότατα πρὸς Περσῶν ἀρχομένης αἰ ξυνθῆκαι αὗται γεγόνασιν, ὡς μὴ τις πενταετὲς αὐτοὺς ἐνοχλήσῃ, ἀλλ' ἀδεέστερόν τε καὶ ἀπονώτερον γῆς τῆς Κολχίδος τὰ κάλλιστα πάντα τοῦ8.15.15 τον τὸν χρόνον ἐνοικεῖν δύνωνται. ὅθεν αὐτοὺς τὸ λοιπὸν ἐξελάσαι οὐδεμιᾶ Ῥωμαῖοι ἐς ἅπαντα τὸν αἰῶνα μηχανῆ ἔξουσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ Βυζάντιον ἐνθὲνδε Πέρσαις εὐέφοδον τὸ λοιπὸν ἔσται. ταῦτα οὖν ἀποσκοποῦντες οἱ πολλοὶ ἤσχαλλον καὶ δυσφορούμενοι 8.15.16 διηποροῦντο. καὶ ὅτι Πέρσαι τὸ ἐκ παλαιοῦ μὲν σφίσιν ἐν σπουδῇ γεγονὸς, δόξαν δὲ οὔτε πολέμῳ κρατήσιν οὔτε τῷ ἄλλῳ τρόπῳ δυνατὸν ἔσεσθαι, λέγω δὲ, ὅπως ἐς

δασμοῦ ἀπαγωγὴν ὑπόφοροι αὐτῶν Ῥωμαῖοι ἔσονται, ἰσχυρότατα ἐν τῷ παρόντι τῷ τῆς ἐκε8.15.17 χειρίας ὀνόματι ἐκρατύναντο. τάξας γὰρ ὁ Χοσρόης Ῥωμαίους κεντηναρίων ἐπέτειον τεσσάρων δασμὸν, οὐπὲρ γλιχόμενος τὸ ἐξ ἀρχῆς διαφανῆς ἦν, ἐς ἔνδεκα ἔτη τανῦν καὶ μῆνας ἕξ εὐπρεπεῖ λόγῳ, ἕξ καὶ τεσσαράκοντα κεντηνάρια τῇ τῆς ἐκεχειρίας κεκόμισται σκήψει, ὄνομα τῷ δασμῷ τὰς σπονδὰς θέμενος, καίπερ ἐπὶ Λαζικῆς μεταξὺ βιαζόμενός τε καὶ πολεμῶν, ἥπερ 8.15.18 ἐρρήθη. ὥνπερ Ῥωμαῖοι σφᾶς αὐτοὺς ρύσασθαι ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον ἐν ἐλπίδι τὸ λοιπὸν οὐδεμιᾶ εἶχον, ἀλλὰ φόρου ὑποτελεῖς Πέρσαις ἤσθοντο οὐ 8.15.19 κεκρυμμένως γεγενημένοι. ταῦτα μὲν οὖν ταύτη ἐπέπρακτο. Ἰσδιγούσνας δὲ χρήματά τε περιβαλόμενος, ὅσα οὐδεὶς πρέσβειων πώποτε, καὶ πάντων, οἶμαι, πλουσιώτατος Περσῶν γεγωνῶς ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθη, ἐπεὶ αὐτὸν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐτετιμήκει τε ἐν τοῖς μάλιστα καὶ χρήμασι μεγάλοις δωρησάμενος ἀπεπέμ8.15.20 ψατο. μόνος δὲ πρέσβειων ἀπάντων οὗτος ἐς πείραν φυλακῆς οὐδεμιᾶς ἤλθεν, ἀλλ' αὐτὸς τε καὶ ὅσοι αὐτῷ βάρβαροι εἶποντο πολλοὶ ἐσάγαν ὄντες ἐν πολλῇ ἐξουσίᾳ ἐγένοντο, ἐπὶ χρόνου μῆκος ἐντυγχάνειν τε καὶ ξυγγίνεσθαι οἷς ἂν βούλοιντο, καὶ τῆς πόλεως πανταχόσε περιπάτους ποιεῖσθαι, ὠνεῖσθαι τε καὶ ἀποδίδοσθαι ὅσα ἦν βουλομένοις σφίσι, καὶ ξυμβόλαια ποιεῖσθαι πάντα ἐργασία τε τῇ περὶ ταῦτα ἐνδιατρίβειν ζὺν πάσῃ ἀδείᾳ, καθάπερ ἐν πόλει αὐτῶν ἰδίᾳ, Ῥωμαίων αὐτοῖς οὐδενὸς ἐπομένου ἢ ζυνόντος ὅλως ἢ τηρεῖν ἀξιοῦντος, ἥπερ εἰώθει. 8.15.21 Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τετύχηκε τι τῶν οὐπὼ πρότερον, ὅσα γε ἡμᾶς εἰδέναι, γεγονότων ζυνενεχθῆναι. τοῦ μὲν γὰρ ἔτους μετόπωρον ἦν, αὐχμὸς δὲ καὶ πνιγμὸς ὥσπερ θέρους μέσου ἐγένετο θαυμαστὸν ὅσον· ὥστε ἀμέλει ρόδων μὲν πλῆθος ἄτε ἦρος ὄντος ἐφύη, τῶν εἰωθότων οὐδενὶ τὸ παράπαν διαλασσόντων. 8.15.22 καρποὺς δὲ τὰ δένδρα σχεδόν τι ἅπαντα νέους τινὰς αὐθις ἤνεγκε, κὰν ταῖς ἀμπέλοις οὐδὲν τι ἦσσαν ἐγένοντο βότρυες, καίπερ τοῦ τρυγῆτου γεγενημένου 8.15.23 ἡμέραις ἤδη οὐ πολλαῖς ἔμπροσθεν. οἷς δὴ οἱ ταῦτα δεινοὶ τεκμηριούμενοι προὔλεγον ἀπροσδόκητον μέγα 8.15.24 τι ἔσσεσθαι, οἱ μὲν ἀγαθὸν, οἱ δὲ τούναντίον. ἐγὼ δὲ ταῦτα μὲν κατὰ τι ξυμβεβηκὸς γεγονέναι οἶμαι, νότων ἐπὶ πλεῖστον ἀνέμων, ἥπερ εἰώθει, ἐπιπεσόντων καὶ θέρμης ἐνθένδε παρὰ τὰ ζυνειθισμένα πολλῆς τε καὶ 8.15.25 οὐ κατὰ φύσιν τῆς ὥρας ἐπιγενομένης τῇ χώρᾳ. εἰ δέ τι, ὥσπερ οὐτοῖ φασι, καὶ σημαίνει παρὰ δόξαν ἐσόμενον, βεβαιότατα ἐκ τῶν ἀποβησομένων εἰσόμεθα. 8.16.1 Ἐν ᾧ δὲ τάδε ἀμφὶ ταῖς σπονδαῖς Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις ἐν Βυζαντίῳ ἐπράσσετο, ἐν τούτῳ ἐπὶ 8.16.2 Λαζικῆς τάδε ζυνηνέχθη γενέσθαι. Γουβάζης ὁ Λαζῶν βασιλεὺς Ῥωμαίοις εὐνοϊκῶς ἔσχεν, ἐπεὶ οἱ Χοσρόην, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, ἐπιβου8.16.3 λεύειν θάνατον ἤσθετο. τῶν δὲ ἄλλων Λαζῶν οἱ πλεῖστοι ἀνήκεστα πρὸς τῶν Ῥωμαίων στρατιωτῶν δεινὰ πάσχοντες καὶ διαφερόντως τοῖς ἄρχουσι τοῦ στρατοῦ ἀχθόμενοι ἐμῆδιζον ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, οὐ τὰ Περσῶν ἀσπαζόμενοι, ἀλλ' ἀπαλλαξείοντες τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς καὶ τῶν δυσχερῶν τὰ τέως μὴ παρόντα 8.16.4 αἰρούμενοι. ἦν δὲ τις ἐν Λαζοῖς οὐκ ἀφανῆς ἀνὴρ Θεοφόβιος ὄνομα, ὅσπερ τῷ Μερμερόῃ λαθραιότατα ἐς λόγους ζυμμίξας φρούριον ἐνδῶσειν τὸ Οὐθιμέρεος 8.16.5 ὠμολόγησεν. ὁ δὲ αὐτὸν ἐλπίσι μεγάλαις ἐπάρας ἐς τὴν πρᾶξιν ὥρμησε ταύτην, φίλον μὲν αὐτὸν ἐν τοῖς μάλιστα Χοσρόῃ βασιλεῖ ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ἰσχυρισάμενος ἔσσεσθαι, Πέρσαις δὲ ἀνάγραπτον ἐπ' εὐεργεσίᾳ ἐς τὸν πάντα αἰῶνα, καὶ ἀπ' αὐτοῦ δόξῃ τε καὶ πλούτῳ καὶ δυνάμει αὐτὸν γενήσεσθαι μέγαν. οἷς δὴ Θεοφόβιος ἐπαρθεὶς πολλῶ ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ ἔργον 8.16.6 ἠπέιγετο. καὶ ἦν γὰρ οὐδεμία ἐπιμιξία Ῥωμαίοις τε καὶ Λαζοῖς τότε, ἀλλ' οἱ μὲν Πέρσαις πολλῇ ἐξουσίᾳ πανταχόσε περιήρχοντο τῶν ταύτη χωρίων, Ῥωμαίων δὲ καὶ Λαζῶν οἱ μὲν παρὰ ποταμὸν Φᾶσιν ἐλάνθανον, οἱ δὲ Ἀρχαιοπόλιν ἢ ἄλλο τι τῶν ἐκείνη ὀχυρωμάτων καταλαβόντες ἐκρύπτοντο· καὶ Γουβάζης αὐτὸς, ὁ Λαζῶν βασιλεὺς, ἐς τῶν ὀρῶν τὰς

ὑπερβολὰς ἠσυχῆ ἔμενε. 8.16.7 πόνω γοῦν ὁ Θεοφόβιος οὐδενὶ ἴσχυσε τὴν ὑπόσχεσιν τῷ Μερμερόῃ ἐπιτελέσαι. ἐν γὰρ τῷ φρουρίῳ γενόμενος ἔφασκε Λαζοῖς τε καὶ Ῥωμαίοις, οἱ τὸ ἐνταῦθα φυλακτῆριον εἶχον, ὡς ἅπας μὲν ὁ Ῥωμαίων στρατὸς ἀπολώλει, Γουβάζη δὲ βασιλεῖ καὶ Λαζοῖς τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἅπασι διαφθαρεῖν τὰ πράγματα, Κολχίς δὲ ζύμπασα πρὸς Περσῶν ἔχοιτο, καὶ οὐδέ τις ἐλπίς Ῥωμαίοις ποτὲ ἢ τῷ Γουβάζῃ ἀνασωθῆσθαι τῆς χώρας 8.16.8 τὸ κράτος. τὰ μὲν γὰρ πρότερα κατὰ μόνας ταῦτα τὸν Μερμερόην διαπεπράχθαι, μυριάδας τε πλέον ἑπτὰ ἐπαγαγόμενον Περσῶν μαχίμων ἀνδρῶν καὶ βαρβάρους Σαβείρους παμπληθεῖς· νῦν δὲ καὶ βασιλέα Χοσρόην στρατῷ ἀμυθῆτω ἐνθάδε ἦκοντα ἑξαπιναιῶς αὐτοῖς ἀναμεμίχθαι καὶ οὐκ ἂν τὸ λοιπὸν οὐδὲ αὐτὴν 8.16.9 Κόλχων τῇ στρατιᾷ ταύτῃ τὴν γῆν ἐπαρκέσειν. ταῦτα τερατευσάμενος Θεοφόβιος, ἐς δέος μέγα καὶ ἀμηχανίαν 8.16.10 κατεστήσατο τοὺς ἐνταῦθα φρουρούς. καὶ αὐτὸν ἐλιπάρουν πρὸς θεοῦ τοῦ πατρῷου ἰκετεύοντες τὰ παρόντα 8.16.11 ὅση δύναμις εὔθεςθαι σφίσι. καὶ ὅς αὐτοῖς ὠμολόγει πρὸς τοῦ Χοσρόου ἀμφὶ τῇ σωτηρίᾳ τὰ πιστὰ οἴσειν, ἐφ' ᾧ τὸ φρούριον ἐνδώσουσι Πέρσαις, ἐπεὶ τε τοὺς ἀνθρώπους ταῦτα ἤρεσκεν, αὐτίκα ἐνθένδε ἀπαλλαγεῖς αὐθίς τε τῷ Μερμερόῃ ἐς ὄψιν ἦκων ἅπαντα ἔφραζεν. 8.16.12 ὁ δὲ Περσῶν ἄνδρας τοὺς δοκιμωτάτους ἀπολεξάμενος ζὺν αὐτῷ ἐς τὸ Οὐθιμέρεος ἔπεμψε, τὰ τε πιστὰ παρεξομένους ἀμφὶ τε τοῖς χρήμασι καὶ τῇ σωτηρίᾳ τοῖς τῆδε φρουροῖς καὶ τὸ φρούριον τοῦτο καθέζοντας. 8.16.13 οὕτω μὲν Πέρσαι τὸ Οὐθιμέρεος φρούριον ἔσχον καὶ 8.16.14 Λαζικῆς τὴν ἐπικράτησιν ἰσχυρότατα ἐκρατύναντο. οὐ μόνην δὲ Λαζικὴν ταύτην οἱ Πέρσαι ὑποχειρίαν πεποιήνται, ἀλλὰ καὶ Σκυμνίαν τε καὶ Σουανίαν, ἐκ δὲ Μοχηρήσιδος ἄχρι ἐς Ἴβηρίαν ἄβατα Ῥωμαίοις τε καὶ τῷ Λαζῶν βασιλεῖ ζύμπαντα τὰ ἐκείνη χωρία τῷ τρόπῳ 8.16.15 τούτῳ ἐγένετο. ἀμύνεσθαι δὲ τοὺς πολεμίους οὔτε Ῥωμαῖοι οὔτε Λαζοὶ εἶχον, ἐπεὶ οὐδὲ καταβαίνειν ἐκ τῶν ὀρῶν ἢ τῶν ὄχυρωμάτων ἐτόλμων οὐδέ πη τοῖς πολεμίους ἐπεξίναι. 8.16.16 Μερμερόης δὲ τῆς τοῦ χειμῶνος ἐγκειμένης ὥρας ξύλινον μὲν τεῖχος ἐν Κόταῖς ἐτεκτῆνατο, φρουρὰν τε Περσῶν τῶν μαχίμων οὐχ ἦσσαν ἢ τρισχιλίων ἐνταῦθα καταστησάμενος, ἐν τε τῷ Οὐθιμέρεος ἄνδρας αὐτὰρ 8.16.17 κεις ἀπολιπών. οἰκοδομησάμενος δὲ καὶ τὸ ἄλλο Λαζῶν φρούριον, ὃ δὴ καλοῦσι Σαραπανὴν, πρὸς αὐτοῖς μάλιστα τοῖς ἐσχάτοις ὀρίοις Λαζικῆς κείμενον, αὐτοῦ 8.16.18 ἔμενε. ἔπειτα δὲ Ῥωμαίους τε καὶ Λαζοὺς ἀγείρεσθαι τε μαθὼν καὶ ἀμφὶ τὰς ἐκβολὰς ἐνστρατοπεδεύεσθαι ποταμοῦ Φάσιδος, παντὶ τῷ στρατῷ ἐπ' αὐτοὺς 8.16.19 ἦει. ὅπερ ἐπεὶ Γουβάζης τε καὶ οἱ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες ἔμαθον, οὐχ ὑποστάντες τῶν πολεμίων τὴν ἔφοδον διελύθησάν τε καὶ διεσώθησαν ὡς 8.16.20 πη ἐκάστῳ δυνατὰ γέγονεν. ὃ τε Γουβάζης ἀναδραμῶν ἐς τῶν ὀρῶν τὰς ὑπερβολὰς διεχείμαζε ζὺν τε τοῖς παισὶ καὶ τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς ἐς τὰ μάλιστα ἐπιτηδεῖοις, τῇ μὲν ἀμηχανία τῶν παρόντων κακῶν διαμαχόμενος πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς ὥρας ἀνάγκην, ἐλπίδι δὲ τοῦ Βυζαντίου ἐς τὸν μέλλοντα χρόνον θαρσῶν, ταύτη τε τὴν τύχην παρηγορῶν τὴν τότε παροῦσαν, οἷά γε τὰ ἀνθρώπεια, καὶ παραδοκῶν τὰ 8.16.21 βελτίω. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ Λαζοὶ τῇ πρὸς βασιλέα Γουβάζην αἰδοῖ τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν οὐδὲν τι ἦσσαν ἐν τοῖς σκοπέλοις κατέτριβον, δύσκολον μὲν ἐνταῦθα οὐδὲν πρὸς τῶν πολεμίων δειμαίνοντες, ἐπεὶ τοῖς ἐπιβουλεύουσιν, ἄλλως τε καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα, ταῦτα τὰ ὄρη ἀμήχανά τε καὶ ὄλως ἀπρόσοδα ξυμβαίνει εἶναι, λιμῷ δὲ καὶ ψύχει καὶ τῇ ἄλλῃ κακοπαθείᾳ 8.16.22 δυσθανατῶντες. ὁ δὲ Μερμερόης οἰκία τε πολλὰ κατ' ἐξουσίαν ὠκοδομήσατο ἐν ταῖς κατὰ τὴν Μοχήρησιν κώμαις καὶ τὰ ἐπιτήδεια πανταχόθι καταστησάμενος τῶν τῆδε χωρίων, τῶν τε αὐτομόλων περιπέμπων τινὰς ἐς τῶν ὀρῶν τὰς ἀκρωρείας καὶ τὰ πιστὰ παρεχόμενος ἐπαγαγέσθαι πολλοὺς ἴσχυσεν· οἷς δὴ καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορουμένοις ἐχορήγει συχνὰ καὶ ὡς οἰκείων ἐπεμελεῖτο, τὰ τε ἄλλα διωκεῖτο ζὺν ἀδείᾳ πολλῇ ἅτε 8.16.23 τῆς χώρας γεγωνὸς κύριος. καὶ πρὸς Γουβάζην ἔγραψε τάδε «Δύο ταῦτα ρυθμίζει τοῖς

άνθρωποι τὸν βίον, «δύναμίς τε καὶ φρόνησις. οἱ μὲν γὰρ τῷ δυνατῷ «περιόντες τῶν πέλας αὐτοῖ τε βιοτεύουσι κατ' ἐξουσίαν καὶ ὄπη βούλονται τοὺς καταδεεστεροὺς ἔσαι «ἄγουσιν, οἱ δὲ διὰ τὴν ἀσθένειαν δεδουλωμένοι τοῖς «κρείττοσι, τῷ ξυνετῷ τὴν ἀδυναμίαν ἰόμενοι, θωπεία «τοὺς κρατοῦντας μετῆσι καὶ οὐδὲν τι ἦσον ἐν τοῖς «οἰκείοις βιοῦν δύνανται, πάντων ἀπολαύοντες τῆ κο»λακεία, ὥνπερ αὐτοῖς διὰ τὴν ἀσθένειαν στερεῖσθαι 8.16.24 «ξυμβαίνει. καὶ ταῦτα οὐ παρὰ μὲν τῶν ἔθνῶν τισι «σφίσι φέρεται οὕτως, παρὰ δὲ τοῖς ἄλλοις οὐ ταύτη «πη ἔχει, ἀλλὰ ἄνθρωποις ὡς εἰπεῖν ἅπασι πανταχόθι «γῆς τῆς οἰκουμένης ὡσπερ ἄλλο τι ἐμπέπηγε φύσει. 8.16.25 «καὶ σὺ τοίνυν, ὦ φίλε Γουβάζη, ἦν μὲν οἶει περιέσειε»σθαι Περσῶν τῷ πολέμῳ, μήτε μέλλε μήτε σοι ἐμπό8.16.26 «διὸν γινέσθω μηδέν. εὐρήσεις γὰρ ἡμᾶς τῆς Λαζι»κῆς ἔνθα ἂν βούλοιο ὑφισταμένους τε τὴν σὴν ἔφοδον «καὶ ἀντιπαραταττομένους ὑπὲρ χώρας τῆσδε ὄση δύ»ναμις· ὥστε παρέσται σοι διαγωνιζομένῳ ἀνδραγαθῖ8.16.27 «ζεσθαι πρὸς ἡμᾶς. εἰ μέντοι ἀδύνατος ὢν Περσῶν «τῇ δυνάμει ἀντιτάσσεσθαι καὶ αὐτὸς οἶδας, σὺ δὲ, «ὦ 'γαθὲ, τὸ δεύτερον διαχειρίζε, τὸ γνῶθι σαυτὸν, «καὶ προσκύνει τὸν σαυτοῦ δεσπότην Χοσρόην ἄτε 8.16.28 «βασιλέα καὶ νενικηκότα καὶ κύριον. αἴτει τέ σοι τῶν «πεπραγμένων ἴλεων εἶναι, ὅπως ἂν τὸ λοιπὸν δυνατὸς 8.16.29 «εἴης τῶν ἐνοχλούντων ἀπηλλάχθαι κακῶν. ὡς ἔγωγε «ἀναδέχομαι βασιλέα Χοσρόην ἴλεῶν τέ σοι γενήσεσθαι «καὶ τὰ πιστὰ δώσειν, ὀμήρους σοι παρεχόμενον παῖδας «τῶν ἐν Πέρσαις λογίμων ἀρχόντων, ὡς τά τε ἄλλα «καὶ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν βασιλείαν τὴν σὴν τὸν 8.16.30 «πάντα αἰῶνα ἐν ἀσφαλείᾳ ἔξεις. εἰ δέ σοι τούτων «οὐδέτερον βουλομένῳ ἐστίν, ἀλλὰ σὺ ἔς τινα ἐτέραν «ἀπιῶν χώραν δὸς τοῖς διὰ τὴν σὴν ἀβουλίαν ταλαι»πώροις γενομένοις Λαζοῖς ἀναπνεῦσαι ποτε καὶ ἀπὸ «δυσκόλων τῶν αὐτοῖς ἐγκειμένων ἀνενεγκεῖν, μηδὲ «αὐτοῖς ἀπέραντον ὄλεθρον τόνδε προστρίβεσθαι βού»λου ἐπὶ σφαλερᾶς τῆς ἐλπίδος ὀχούμενος· λέγω δὲ 8.16.31 «τῆς Ῥωμαίων ἐπικουρίας. οὐ γὰρ σοι τιμωρεῖν ποτε «δυνατοὶ ἔσσονται, ὡσπερ οὐδὲ ἄχρι ἐς τὴν ἡμέραν «δεδύνηνται τήνδε.» Μερμερόης μὲν ταῦτα ἔγραψε. 8.16.32 Γουβάζην δὲ οὐδ' ὡς ἔπειθεν, ἀλλ' ἐν τοῖς τῶν ὀρῶν κολωνοῖς ἔμενε, καραδοκῶν τὴν ἐκ Ῥωμαίων ἐπικουρίαν καὶ τῷ ἔς τὸν Χοσρόην ἔχθει ὡς ἦκιστα ἐς τὴν 8.16.33 Ῥωμαίων ἀπόγνωσιν ἐγκλίνειν ἐθέλων. οἱ γὰρ ἄνθρωποι τὴν διάνοιαν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον πρὸς τὴν τοῦ βουλήματος ἀρμόζονται χρεῖαν, καὶ λόγῳ μὲν τῷ ἀρέσκοντι αὐτοὺς αἰεὶ προσχωροῦσι, καὶ προσίενται τὰ ἐξ αὐτοῦ πάντα, οὐ διασκοπούμενοι μὴ ψευδῆς εἶη, τῷ δὲ λυποῦντι χαλεπῶς ἔχοντες ἀπιστοῦσιν, οὐ διερευνώμενοι μὴ ἀληθῆς εἶη. 8.17.1 Ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον τῶν τινες μοναχῶν ἐξ Ἰνδῶν ἦγοντες, γνόντες τε ὡς Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ διὰ σπουδῆς εἶη μηκέτι πρὸς Περσῶν τὴν μέταξαν ὠνεῖσθαι Ῥωμαίους, ἐς βασιλέα γενόμενοι οὕτω δὴ τὰ ἀμφὶ τῇ μετάξῃ διοικήσεσθαι ὠμολόγουν, ὡς μηκέτι Ῥωμαῖοι ἐκ Περσῶν τῶν σφίσι πολεμίων ἢ ἄλλου του 8.17.2 ἔθνους τὸ ἐμπόλημα τοῦτο ποιήσωνται· χρόνου γὰρ κατατρίψαι μῆκος ἐν χώρᾳ ὑπὲρ Ἰνδῶν ἔθνη τὰ πολλὰ οὔση, ἥπερ Σηρίνδα ὀνομάζεται, ταύτη τε ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐκμεμαθηκέναι ὁποῖα ποτὲ μηχανῇ γίνε8.17.3 σθαι τὴν μέταξαν ἐν γῆ τῇ Ῥωμαίων δυνατὰ εἶη. ἐνδελεχέστατα δὲ διερευνωμένῳ τῷ βασιλεῖ καὶ ἀναπυθνομένῳ εἰ ὁ λόγος ἀληθῆς εἶη ἔφασκον οἱ μοναχοὶ σκώληκας τινὰς τῆς μετάξης δημιουργοὺς εἶναι, τῆς φύσεως αὐτοῖς διδασκάλου τε οὔσης καὶ διηνεκῶς 8.17.4 ἀναγκαζούσης ἐργάζεσθαι. ἀλλὰ τοὺς μὲν σκώληκας ἐνθάδε ζῶντας διακομίζειν ἀμήχανα εἶναι, τὸν δὲ αὐτῶν γόνον εὐπόρον τε καὶ ῥάδιον ὄλως. εἶναι δὲ τῶν σκωλήκων τῶνδε τὸν γόνον ῥὰ ἐκάστου ἀνάριθμα. 8.17.5 ταῦτα δὲ τὰ ῥὰ χρόνῳ πολλῷ τῆς γονῆς ὕστερον κόπρω καλύψαντες ἄνθρωποι ταύτη τε διαρκῆ θερμῆ8.17.6 ναντες χρόνον ζῶα ποιοῦσι. ταῦτα εἰπόντας ὁ βασιλεὺς μεγάλοις τοὺς ἄνδρας ἀγαθοῖς δωρήσασθαι ὁμο8.17.7 λογήσας τῷ ἔργῳ πείθει ἐπιρρῶσαι τὸν λόγον. οἱ δὲ γενόμενοι ἐν Σηρίνδῃ αὐθις τὰ

τε ὡὰ μετήνεγκαν ἐς Βυζάντιον, ἐς σκώληκας τε αὐτὰ τρόπῳ ὥπερ ἐρρήθη μεταπεφυκέναι διαπραζάμενοι τρέφουσί τε συκαμίνου φύλλοις, καὶ ἀπ' αὐτοῦ γίνεσθαι μέταξαν τὸ λοιπὸν 8.17.8 κατεστήσαντο ἐν Ῥωμαίων τῇ γῆ. τότε μὲν οὖν τά τε κατὰ τὸν πόλεμον πράγματα Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις καὶ τὰ ἀμφὶ μετάξῃ ταύτη πη ἔσχε. 8.17.9 Μετὰ δὲ τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν ἀφικόμενος παρὰ Χοσρόην σὺν τοῖς χρήμασιν Ἰσδιγούσνας τὰ ξυγκείμενα σφίσι ἐσήγγελλε. καὶ ὅς τὰ μὲν χρήματα κεκομισμένος τὴν ἐκεχειρίαν μελλήσει οὐδεμιᾶ ἐπεσφράγισε, 8.17.10 Λαζικῆς δὲ μεθίεσθαι οὐδαμῆ ἤθελεν. ἀλλὰ καὶ τοῖς χρήμασι τούτοις Οὐννων τῶν Σαβείρων ἐταιρισάμενος μέγα τι χρῆμα ξὺν Πέρσαις τισὶ τῷ Μερμερόῃ εὐθὺς ἔπεμψεν. ὥ δὲ ἐπέστελλεν ἔργου ἔχεσθαι δυνάμει τῇ 8.17.11 πάσῃ, καὶ μὴν καὶ ἐλέφαντάς οἱ πολλοὺς ἔστειλε. Μερμερόης δὲ παντὶ τῷ Περσῶν τε καὶ Οὐννων στρατῷ ἐκ Μοχηρήσιδος ἀναστάς ἐπὶ τὰ Λαζῶν ὀχυρώματα 8.17.12 ἦει, τοὺς ἐλέφαντας ἐπαγόμενος. Ῥωμαῖοι δὲ οὐδαμῆ ὑπηντίαζον, ἀλλ' ἀμφὶ τὰς ἐκβολὰς Φάσιδος ποταμοῦ, Μαρτίνου ἡγουμένου σφίσι, χωρίου ἰσχύι σφᾶς αὐτοὺς ὡς ἀσφαλέστατα κρατυνάμενοι ἡσυχῇ 8.17.13 ἔμενον. ξυνηὴν δὲ αὐτοῖς καὶ Γουβάζης ὁ Λαζῶν βασιλεὺς. οὗτος δὲ ὁ Μήδων στρατὸς, τύχης αὐτῷ ξυμβάσης τινός, οὐδὲν ἄχαρι οὔτε Ῥωμαίων οὔτε Λαζῶν 8.17.14 τινα ἔδρασε. τὰ μὲν γὰρ πρῶτα ὁ Μερμερόης ἐν φρουρίῳ τῷ μαθὼν τὴν Γουβάζου ἀδελφὴν εἶναι, ἐπ' αὐτὸ ἐπῆγε τὸ στράτευμα ὡς ἐξαιρήσων μηχανῇ πάσῃ. 8.17.15 καρτερώτατα δὲ ἀμυνομένων τῶν ταύτη φρουρῶν καὶ χωρίου σφίσι ξυλλαμβανούσης τῆς φύσεως ὀχυρότητι ἄπρακτοι ἐνθένδε ἀποκρουσθέντες οἱ βάρβαροι ἀνεχώ8.17.16 ρησαν· ἔπειτα ἐπὶ Ἀβασγούς σπουδῆ ἴεντο. Ῥωμαῖοι δὲ οἱ ἐν Τζιβιλῆ φρουρὰν ἔχοντες τὴν δίοδον καταλαμβάνοντες στενοτάτην τε καὶ κρημνώδη οὖσαν, ἥπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται, τὸ παράπαν τε ἀδιέξοδον, ἐμ8.17.17 πόδιοι σφίσι ἐγένοντο. διὸ δὲ οὐκ ἔχων ὁ Μερμερόης καθ' ὃ τι τοὺς ἀνθισταμένους βιάζεται, ὑπῆγεν ὀπίσω τὸ στράτευμα ἐπὶ τε Ἀρχαιοπόλιν ὡς πολιορκήσων αὐτίκα ἦει. τοῦ τε περιβόλου ἀποπειρασάμενος, 8.17.18 ἐπεὶ οὐδὲν προύχῳρει, ἀνέστρεφεν αὐθις. Ῥωμαῖοι δὲ ἀναχωροῦσιν ἐπισπόμενοι τοῖς πολεμίοις ἐν δυσχωρίᾳ πολλοὺς ἔκτεινον, ἐν τοῖς καὶ τῶν Σαβείρων τὸν ἄρχοντα 8.17.19 ξυνηνέχθη πεσεῖν. μάχης τε καρτερᾶς ἀμφὶ τῷ νεκρῷ 8.17.19 γενομένης ὕστερον Πέρσαις περὶ λύχνων ἀφᾶς βιασάμενοι τοὺς ἐναντίους ἐτρέψαντο, ἐπὶ τε Κόταις καὶ Μοχήρησιν ἀπεχώρησαν. ταῦτα μὲν οὖν Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις ἐπέπρακτο τῆδε. 8.17.20 Τὰ μέντοι ἐπὶ Λιβύης ἅπαντα Ῥωμαίοις εὖ τε καὶ καλῶς καθειστήκει. τῷ γὰρ Ἰωάννῃ, ὄνπερ ἐνταῦθα βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς στρατηγὸν κατεστήσατο, εὐτυχήματα λόγου τε καὶ ἀκοῆς κρείσσω ξυνηνέχθη γενέ8.17.21 σθαι. ὅς δὲ ἓνα τῶν ἐν Μαυρουσίοις ἀρχόντων ἐταιρισάμενος, Κουτζίναν ὄνομα, τά τε πρότερα μάχῃ τοὺς ἄλλους ἐνίκησε καὶ οὐ πολλῶ ὕστερον Ἀντάλαν τε καὶ Ἰαύδαν, οἱ Μαυρουσίων τῶν ἐν Βυζακίῳ τε καὶ Νουμιδίᾳ τὸ κράτος εἶχον, ὑποχειρίους πεποίηται, εἶποντό 8.17.22 τε αὐτῷ ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ. καὶ ἀπ' αὐτοῦ πολέμιον Ῥωμαίοις οὐδὲν ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον ἔν γε Λιβύῃ ἐγένετο. τοῖς μέντοι φθάσαι πολέμοις τε καὶ στάσεσιν ἔρημος ἀνθρώπων ἢ χώρα ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον οὔσα διέμεινε. 8.18.1 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράσσετο τῆδε, ἐν τούτῳ τάδε ξυνηνέχθη ἐν Εὐρώπῃ γενέσθαι. Γήπαιδες μὲν, ὡσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, τὰς σπονδὰς θέμενοι πρὸς Λαγγοβάρδας τοὺς σφίσι πολε8.18.2 μίους ὄντας ἐτύγχανον. παντάπασιν δὲ οὐχ οἰοῖ τε ὄντες τὰ διάφορα πρὸς αὐτοὺς διαλύσαι πολεμητέα 8.18.3 σφίσι οὐ πολλῶ ὕστερον ᾤοντο εἶναι. Γήπαιδες μὲν οὖν καὶ Λαγγοβάρδαι πανδημεῖ ἐπ' ἀλλήλους τῷ πολέμῳ ἀκμάζοντες ἦσαν. ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν Γηπαίδων 8.18.4 Θορισίν, τῶν δὲ Λαγγοβαρδῶν Αὐδουὶν ὄνομα. καὶ αὐτῶν ἑκατέρῳ ἀνδρῶν μυριάδες πολλαὶ εἶποντο. ἤδη μὲν οὖν ἄγχιστά πη ἀμφοτέροι ἦλθον, οὕτω δὲ τὰ 8.18.5 στρατόπεδα πρὸς ἀλλήλων καθεωρῶντο. δείματα δὲ τὰ πανικὰ καλούμενα ἐξαπιναίως ἐκατέροις

ἐπιπεσόντα φεύγοντας ἀπ' αἰτίας οὐδεμιᾶς ἅπαντας ὀπίσω ἀπήνεγκε, μόνων τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ ἀπολελειμμένων ξὺν ὀλίγῃσιν. οἵπερ αὐτοὺς ἀνθέλκειν τε καὶ τῆς ὑπαγωγῆς ἀναχαιτίζειν ἀποπειρασάμενοι οὐδὲν ἦνυον οὔτε θωπείαις οἰκτραῖς οὔτε ἀπειλαῖς φοβεραῖς χρώμενοι. 8.18.7 περιδεῖς οὖν γεγρονῶς Αὐδοῖν ὄρων διασκεδαννυμένους ἀκόσμως οὕτως (οὐ γὰρ ἤδει τοὺς πολεμίους τὴν ὁμοίαν κεκληρῶσθαι τύχην) τῶν οἱ ἐπομένων τινὰς ἐπὶ πρεσβείᾳ παρὰ τοὺς ἐναντίους εὐθύς ἔπεμψε τὴν 8.18.8 εἰρήνην αἰτησομένους. οἵπερ, ἐπεὶ παρὰ τὸν ἄρχοντα τῶν Γηπαίδων Θορισὶν ἀφικόμενοι τὰ πρᾶσσόμενα εἶδον, ἔκ τε τῶν ἐν σφίσι αὐτοῖς τετυχηκότων κατενόησαν τὰ τοῖς πολεμίους ξυνενεχθέντα καὶ τῷ Θορισὶν ἐς ὄψιν ἐλθόντες ἀνεπυθάνοντο αὐτοῦ ὅπη ποτέ 8.18.9 οἱ γῆς τῶν ἀρχομένων τὸ πλῆθος εἶη. καὶ ὃς τῶν ξυμπεπτωκότων οὐδὲν ἀρνηθεὶς «Φεύγουσιν οὐδενὸς «διώκοντος» ἔφη. οἱ δὲ ὑπολαβόντες «Ταῦτὸ τοῦτο» φασὶ «Λαγγοβάρδαι πεπόνθασιν. ἀληθιζομένῳ γὰρ «σοι, ὦ βασιλεῦ, οὐδὲν τι τῶν ἡμετέρων ἀποκρυψόσθαι. 8.18.10 «μεθα. οὐκοῦν ἐπειδὴ τὰ γένη ταῦτα διολωλέναι ὡς «ἠκιστα βουλομένῳ τῷ θεῷ ἐστὶ καὶ ἀπ' αὐτοῦ διέ»λυσε τὴν παράταξιν, σωτήριον ἀμφοτέροις ἐπιβαλὼν «δέος, φέρε δὴ καὶ ἡμεῖς ἐπιχωρήσωμεν τῇ τοῦ θεοῦ «γνώμη, τὸν πόλεμον καταλύοντες.» «Ἔστω, γινέσθω 8.18.11 «ταῦτα» ὁ Θορισὶν ἔφη. δυοῖν τε οὕτως ἐνιαυτοῖν ἐκεχειρίαν πεποιήνται, ὅπως μεταξὺ ἐπικηρυκεύμενοι τε καὶ παρ' ἀλλήλους αἰεὶ φοιτῶντες ἅπαντα ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ διάφορα διαλύσωσι. τότε μὲν οὖν οὕτως ἐκάτεροι ἀνεχώρησαν. 8.18.12 Ἐν δὲ τῇ ἐκεχειρίᾳ ταύτῃ οὐχ οἰοί τε γεγενημένοι ἐς τῶν ἀντιλεγόμενων τὴν διάλυσιν ἀλλήλοις ξυμβῆναι, 8.18.13 αὐθις ἐπὶ τὰ πολέμια ἔργα χωρεῖν ἔμελλον. δειμαίνοντές τε Γήπαιδες τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν (ἐπίδοξοι γὰρ ἦσαν ὡς Λαγγοβάρδαις ξυντάσσονται) τῶν τινὰς Οὐν8.18.14 νων ἐς τὴν ὁμαιχμίαν ἐπάγεσθαι διενοοῦντο. ἔπεμψαν οὖν παρὰ τῶν Κουτριγούρων τοὺς ἄρχοντας, οἱ δὲ ἐνθένδε ὤκνηται Λίμνης τῆς Μαιώτιδος, καὶ αὐτῶν ἐδέοντο πόλεμον τὸν πρὸς Λαγγοβάρδας ξυνδιενεγκεῖν 8.18.15 σφίσι. οἱ δὲ αὐτοῖς δισχιλίους τε καὶ μυρίους εὐθύς ἔπεμψαν, ὧν ἄλλοι τε ἠγοῦντο καὶ Χινιαλῶν, ἀνὴρ 8.18.16 διαφερόντως ἀγαθὸς τὰ πολέμια. Γήπαιδες δὲ τούτων δὴ τῶν βαρβάρων τῇ παρουσίᾳ ἐν τῷ παρόντι ἀχθόμενοι, ἐπεὶ οὐπω ὁ τῆς μάχης ἐνειστήκει καιρὸς, ἀλλ' ἐνιαυτὸς ταῖς ξυνήκαις ἔτι ἐλέλειπτο, πείθουσιν αὐτοὺς καταθεῖν μεταξὺ τὴν βασιλέως γῆν, πάρεργον τῆς σφετέρας ἀκαιρίας πεποιημένοι τὴν ἐς Ῥωμαίους 8.18.17 ἐπιβουλήν. ἐπεὶ δὲ Ῥωμαῖοι τὴν διάβασιν ποταμοῦ Ἰστρου ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐν τε Ἰλλυριοῖς καὶ τοῖς ἐπὶ Θράκης χωρίοις ἐφρούρουν, αὐτοὶ τούτους δὴ τοὺς Οὐννοὺς ἐν χώρᾳ τῇ κατ' αὐτοὺς διαπορθμεύσαντες 8.18.18 ποταμὸν Ἰστρον ἐς τὰ Ῥωμαίων ἤθη ἀφίεσαν. καὶ οἱ μὲν πάντα σχεδὸν τι ἐλήϊσαντο τὰ ἐκείνη χωρία, βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἐπενόει τάδε. πέμψας παρὰ Οὐννων τῶν Οὐτιγούρων τοὺς ἄρχοντας, οἱ δὲ ἐπέκεινα Λίμνης ὤκνηται τῆς Μαιώτιδος, ἐμέμφετό τε καὶ ἄδικον αὐτῶν ἀπεκάλει τὴν ἐς Κουτριγούρους ἀπραγμοσύνην, εἴπερ τὸ τοὺς φίλους διαφθειρομένους περιορᾶν ἐν τοῖς τῶν ἔργων ἀδικωτάτοις καταλέγειν δεήσει. 8.18.19 αὐτῶν γὰρ Κουτρίγουροι, ἔφη, πλησιοχώρων ὄντων ἀφροντιστήσαντες, καὶ ταῦτα ἐκ Βυζαντίου χρήματα μεγάλα κομιζόμενοι ἀνὰ πᾶν ἔτος, τρόπῳ οὐδενὶ τῆς ἐς Ῥωμαίους ἀδικίας οὐ θέλουσιν ἀποπαύεσθαι, ἀλλ' ὁσημέραι καταθέουσί τε καὶ ληΐζονται αὐτοὺς οὐδενὶ 8.18.20 λόγῳ. τούτων δὲ αὐτοὶ οὐδὲν τὸ μέρος κερδαίνοντες, οὐδὲ τῆς λείας Κουτριγούροις διαλαγχάνοντες, οὐ προσποιοῦνται κακομένους Ῥωμαίους, καίπερ αὐτοῖς 8.18.21 φίλοι ἐκ παλαιοῦ ἐς τὰ μάλιστα ὄντες. ταῦτα σημήνας τοῖς Οὐτιγούροις Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς καὶ χρήμασι μὲν αὐτοὺς δωρησάμενος, ὑπομνήσας δὲ ὅσων δώρων καὶ πρότερον πολλάκις πρὸς αὐτοῦ ἔτυχον, ἀναπέθει σφᾶς ἔφοδον αὐτίκα ἐς τῶν Κουτριγούρων τοὺς ὑπο8.18.22 λελειμμένους ποιήσασθαι. οἱ δὲ Γότθων τῶν σφίσι προσοίκων, οἱ δὲ Τετραξίται καλοῦνται,

δισχιλίους ἐς ζυμμαχίαν ἐπαγόμενοι διέβησαν πανδημὴ ποταμὸν 8.18.23 Τάναϊν. ἦρχε δὲ αὐτῶν Σανδὶλ, ἀνὴρ ζυνετώτατος μὲν καὶ πολέμων πολλῶν ἔμπειρος, ἐς ἀλκὴν δὲ 8.18.24 καὶ ἀνδρίαν ἰκανῶς πεφυκῶς. ἐπεὶ δὲ τοῦ ποταμοῦ τὴν διάβασιν ἐποιήσαντο, τῶν Κουτριγούρων πολλοῖς ὑπαντιάσασιν ἐς χεῖρας ἦλθον. ὦνπερ ἰσχυρότατα τοὺς ἐπιόντας ἀμυνομένων ἐπὶ μακρότατον μὲν ἢ μάχη ἐγεγόνει, μετὰ δὲ Οὐτίγουροι τρεψάμενοι τοὺς ἐναντίους 8.18.25 πολλοὺς ἔκτειναν. ὀλίγοι δὲ τινες φεύγοντες, ὅπη αὐτῶν ἐκάστω δυνατὰ γέγονε, διεσώθησαν. καὶ αὐτῶν οἱ πολέμιοι παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἀνδραποδίσαντες ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν. 8.19.1 Τούτων δὲ τῶν βαρβάρων τότε πρὸς ἀλλήλους διαμαχομένων ἠπέρ μοι εἴρηται, τοῦ τε κινδύνου σφίσι κατὰ τὴν ἀγωνίαν ἀκμάζοντος, εὐτυχίᾳ χρῆσθαι 8.19.2 Ῥωμαίοις ζυνηνέχθη πολλῇ. ὅσοι γὰρ αὐτῶν ὑπὸ Κουτριγούροις ἐν αἰχμαλώτων λόγῳ ὄντες ἐτύγχανον, ἐς μυριάδας, ὡς φασι, ζυνιόντες πολλὰς, ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ διαλαθόντες ἐνθένδε τε κατὰ τάχος ἐξαναστάντες οὐδενὸς σφίσι ἐπισπομένου ἐς τὰ πάτρια ἦθη ἀφίκοντο, καὶ νίκης ἀλλοτρίας ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις 8.19.3 ἀπώναντο. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς Ἀράτιον στρατηγὸν στείλας παρά τε Χινιαλῶν καὶ Οὔννους τοὺς ἄλλους, ἀγγεῖλαι μὲν ἐκέλευε τὰ σφίσι ἐν γῆ τῇ σφετέρᾳ αὐτῶν ζυνενεχθέντα, χρήματα δὲ αὐτοῖς προἰέμενον πείσαι ἀπαλλάσσεσθαι ὅτι τάχιστα ἐκ Ῥωμαίων 8.19.4 τῆς γῆς. οἱ δὲ τῶν τε Οὐτιγούρων τὴν ἔφοδον γνόντες καὶ χρήματα μεγάλα πρὸς τοῦ Ἀρατίου κεκομισμένοι ζυνέβησαν μήτε φόνον ἔτι ἐργάσεσθαι μήτε ἀνδραποδεῖν Ῥωμαίων μηδένα μήτε τι ἄλλο ἄχαρι δράσειν, ἀλλὰ τὴν ἀναχώρησιν ἄτε διὰ φίλων ποιήσε 8.19.5 σθαι τῶν τῆδε ἀνθρώπων. ζυνέκειτο δὲ καὶ τοῦτο, ὥστε, εἰ μὲν δυνατοὶ εἶεν οἱ βάρβαροι οὗτοι ἐν γῆ τῇ πατρῴᾳ ἐπανιόντες ἰδρύεσθαι, μένειν τε αὐτοῦ καὶ πίστεως τῆς ἐς Ῥωμαίους τὸ λοιπὸν ἔχεσθαι· ἦν δὲ γε αὐτοῖς ἐν ταύτῃ μένειν ἀδύνατα ἦ, ἐπανιέναι μὲν αὐθις αὐτοὺς ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων, βασιλέα δὲ σφᾶς δωρήσασθαι τισι τῶν ἐπὶ Θράκης χωρίων, ἐφ' ᾧ ἐνταῦθα ἐνοικησάμενοι ἔνσπονδοί τε τὸν πάντα αἰῶνα Ῥωμαίοις ἔσσονται καὶ τὴν χώραν ἐς τὸ ἀκριβὲς ζυμφυλάξουσιν ἐκ πάντων βαρβάρων. 8.19.6 Ἦδη δὲ καὶ Οὔννων τῶν ἡσημένων ἐν τῇ ζυμβολῇ καὶ διαφυγόντων τοὺς Οὐτιγούρους δισχιλίοι ἦλθον ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν, παῖδάς τε καὶ γυναῖκας 8.19.7 ἐπαγόμενοι· ἠγοῦντο δὲ αὐτῶν ἄλλοι τε καὶ Σιννίων, ὅσπερ ζύν Βελισαρίῳ πολλῶ πρότερον ἐπὶ τε Γελίμερα καὶ Βανδίλους ἐστράτευσε· γίνονται τε Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἰκέται. καὶ ὃς αὐτοὺς ὑπεδέξατο προθυμία τῇ πάσῃ, ἐν τε χωρίοις ἰδρύσασθαι τοῖς ἐπὶ 8.19.8 Θράκης ἐκέλευσεν. ἄπερ ἐπεὶ Σανδὶλ, ὁ τῶν Οὐτιγούρων βασιλεὺς, ἔμαθε, παρωξυσμένος τε καὶ περιωργισμένος, εἰ αὐτὸς μὲν Κουτριγούρους ὁμογενεῖς ὄντας ἀδικίας τῆς ἐς Ῥωμαίους τινύμενος ἐξ ἡθῶν ἀναστήσειεν αὐτοὺς τῶν πατρίων, οἱ δὲ βασιλέως σφᾶς ἐνδεξαμένου ἐνοικησάμενοι ἐν Ῥωμαίων τῇ γῆ πολλῶ ἄμεινον βιοτεύσουσιν, ἔπεμψε πρέσβεις ἐς βασιλέα τὰ πεπραγμένα ὀνειδιούντας, οὐκ ἐπιστολὴν αὐτοῖς τινὰ ἐγγχειρίσας, ἐπεὶ γραμμάτων παντάπασι Οὔννοι ἀνήκοοί τε καὶ ἀμελέτητοι ἐς τότε εἰσὶ καὶ οὔτε γραμματιστὴν τινὰ ἔχουσιν οὔτε τῷ περὶ τὰ γράμματα πόνῳ συναύξεται αὐτοῖς τὰ παιδία, βαρβαρικώτερον δὲ ἅπαντα ἀποστοματιούντας, ὅσα δὴ αὐτὸς ἐπιστείλειε σφίσι. 8.19.9 ἀφικόμενοι οὖν οἱ πρέσβεις ἐς ὅψιν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ λέγειν οἱ ἔφασαν δι' αὐτῶν ὡς ἐν ἐπιστολῇ τάδε βασιλέα Σανδὶλ «Παροιμίαν τινὰ ἐκ παιδὸς «ἀκηκοὺς οἶδα, καὶ εἴ τι μὴ αὐτῆς ἐπιλέλησμαι, τοῖς 8.19.10 «αὐτὴ τις ἢ παροιμία τυγχάνει οὔσα. τὸ θηρίον ὁ «λύκος τῆς μὲν τριχὸς, φασὶν, ἴσως ἂν τι καὶ παραλλάξαι «οὐκ ἀδύνατος εἶη, τὴν μέντοι γνώμην οὐ μεταστρέφει, οὐκ ἀφείσης αὐτῷ μεθαρμοσαμένῳ ταύτην τῆς 8.19.11 «φύσεως. ταῦτα μὲν», παροιμιαζόμενός φησιν ὁ Σανδὶλ, «τῶν πρεσβυτέρων ἀκήκοα, πλαγίῳ τινὶ παραδηλούντων τὰ ἀνθρώπινα λόγῳ. οἶδα δὲ τι καὶ ἀπὸ τῆς «πέρας μαθῶν, οἷα εἰκὸς ἦν ἀγροικιζόμενον βάρβαρον 8.19.12 «ἐκμαθεῖν· τοὺς κύνας οἱ ποιμένες ἐπιτιθίους ὄντας «ἀναιρούμενοι οὐκ

ἀπημελημένως οἴκοι ἐκτρέφουσιν, «εὐγνωμον δὲ τοῖς σιτίζουσι ζῶον ὁ κύων καὶ τὰ ἐς «χάριν μνημονικώτατον. πράσεται οὖν ταῦτα τοῖς «ποιμέσι τούτου δὴ ἔνεκα, τοῦ τῶν λύκων ἐπιόντων «ποτὲ διακρούεσθαι τὰς ἐκείνων ἐφόδους τοὺς κύνας «παραστάτας τε καὶ σωτήρας τοῖς προβατίοις καθιστα»μένους. καὶ ταῦτα ἐν γῆ τῆ πάση γίνεσθαι οἶομαι. 8.19.13 «τεθέαται γὰρ τῶν πάντων οὐδεὶς οὔτε ποίμνη κύνας «ἐπιβουλεύσαντας οὔτε λύκους ἀμυνομένους αὐτῆς «πῶποτε, ἀλλ' ὥσπερ τινὰ τοῦτον ἢ φύσις θεσμὸν «κυσί τε καὶ προβάτοις καὶ λύκοις νομοθετήσασα ἔθετο. 8.19.14 «οἶμαι δὲ κὰν τῆ βασιλείᾳ τῆ σῆ, οὗ δὴ πραγμάτων «ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἀπάντων, τάχα δέ που καὶ τῶν «ἀμηχάνων περιουσίαν ξυμβαίνει εἶναι, παράλλαξιν 8.19.15 «τούτων τινὰ οὐδαμῆ γίνεσθαι. ἢ γοῦν τοῖς πρέσ»βει τοῖς ἐμοῖς δεῖξατε ὅπως ἄν τι καὶ τῶν οὐκ εἰώ»θότων ἐπὶ γήραος οὐδῶ μάθοιμεν· εἰ δὲ ἀραρότως «ταῦτα πανταχῆ πέφυκεν, οὐ καλὸν σοὶ ἔστι Κουτρι»γούρων τὸ γένος ξεναγεῖσθαι, οἶμαι, τεθολωμένον «ἐπαγαγομένω γειτόνημα, καὶ οὖς ὄντας ὑπερορίου 8.19.16 «οὐκ ἦνεγκας, τανῦν ἐνδήμους πεποημένω. αὐτοῖ τε «γὰρ τρόπον ἐς Ῥωμαίους τὸν οἰκεῖον ἐνδείξονται οὐ «πολλῶ ὕστερον, καὶ τούτου χωρὶς οὔτε πολέμιος ἐπι»λείψει διαφθείρων τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν, ἐλπίδι τοῦ «ἡσσηθεὶς ἀμείνων ἔσεσθαι παρὰ σοὶ, οὔτε φίλος «περιέσται Ῥωμαίοις, ἐμπόδιός ποτε τοῖς καταθέουσι «γῆν τὴν ὑμετέραν ἐσόμενος, δέει τοῦ μὴ, ἐπειδὰν «φέρηται παρὰ τῆς τύχης τὰ κράτιστα, τοὺς ἡσσημέ»νους ἐπιδεῖν ἐπιφανέστερον αὐτοῦ παρ' ὑμῖν πράσ»σοντας, εἴ γε ἡμεῖς μὲν ἐν χώρᾳ ἐρήμω τε καὶ ἄλλως «ἀγόνω τὰ διαιτητήρια ἔχομεν, τοῖς δὲ Κουτριγούροις «σιτωνεῖν τε καὶ τοῖς οἴνωσι κατακραιπαλᾶν ἐν ἔξου8.19.17 «σίᾳ ἔστι καὶ παροψίδας αἰρεῖσθαι πάσας. πάντως «δέ πη καὶ βαλανείων αὐτοῖς μέτεστι, καὶ χρυσοφο»ροῦσιν οἱ πλανῆται καὶ ἱματίων οὐκ ἀμοιροῦσι λεπτῶν «τε καὶ πεποικιλμένων καὶ καταληλειμμένων χρυσῶ. 8.19.18 «καίτοι Κουτρίγυροι μὲν Ῥωμαίων ἀνάριθμα πλήθη «ἐξηνδραποδικότες τὰ πρότερα μετήνεγκαν ἐς γῆν τὴν 8.19.19 «σφετέραν. οἷς δὴ τὰ ἀνδραποδώδη πάντα ἐπέχειν «οὐ πάρεργον τοῖς καταράτοις ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ «μάστιγας οὐχ ἡμαρτηκόσιν ἐντεῖναι καὶ θανατοῦν «ἴσως πρόχειρον ἦν, καὶ ὅσα ἄλλα δεσπότη βαρβά8.19.20 «ρω ὃ τε τρόπος καὶ ἡ ἐξουσία ἐφήησιν. ἡμεῖς δὲ «πόνους τε ἡμετέροις καὶ κινδύνοις ἐς ψυχὴν φέρουσι «τύχης αὐτοῦς ἀπαλλάξαντες τῆς τότε κρατούσης τοῖς «γειναμένοις ἀπέδομεν, διαπονήματα ἡμῖν τοῦ πολέμου 8.19.21 «γεγενημένους, ὧν δὴ τὰς ἀμοιβὰς πρὸς ὑμῶν ἀπ' «ἐναντίας ἐκάτεροι κεκομίσμεθα, εἴ γε ἡμεῖς μὲν ἀπο»λαύομεν ἔτι τῶν πατρίων κακῶν, οἱ δὲ τοῖς δι' «ἀρετὴν ἡμετέραν ἀποφυγοῦσι τὴν αὐτῶν δούλωσιν «χώρας τῆς ἐκείνων ἰσομοιροῦντες διαλαγχάνουσι.» 8.19.22 τσαῦτα μὲν Οὐτιγούρων οἱ πρέσβεις εἶπον. βασιλεὺς δὲ αὐτοῦς πολλὰ τιθασεύσας καὶ δώρων πλήθει παρηγορήσας οὐκ ἐς μακρὰν ἀπεπέμψατο. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε ξυνηνέχθη γενέσθαι. 8.20.1 Κατὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον τῶ τε Οὐάρνων ἔθνεϊ καὶ στρατιώταις νησιώταις, οἱ δὴ ἐν νήσῳ τῆ Βριττία καλουμένη ῶκηνται, πόλεμος καὶ μάχη ἐγένετο 8.20.2 ἐξ αἰτίας τοιαύσδε. Οὐάρνοι μὲν ὑπὲρ Ἰστρον ποταμὸν ἴδρυνται, διήκουσι δὲ ἄχρι ἐς Ὠκεανὸν τὸν ἀρκτῶν καὶ ποταμὸν Ῥῆνον, ὅσπερ αὐτοῦς τε διορίζει καὶ Φράγγους 8.20.3 καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη, ἃ ταύτη ἴδρυνται. οὗτοι ἅπαντες, ὅσοι τὸ παλαιὸν ἀμφὶ Ῥῆνον ἐκατέρωθεν ποταμὸν ῶκηντο, ἰδίου μὲν τινος ὀνόματος ἕκαστοι μετελάγχανον, ὧν δὴ ἔθνος ἐν Γερμανοὶ ὀνομάζονται, ἐπὶ κοινῆς δὲ Γερ8.20.4 μανοὶ ἐκαλοῦντο ἅπαντες. Βριττία δὲ ἡ νῆσος ἐπὶ τούτου μὲν Ὠκεανοῦ κεῖται, τῆς ἠϊόνος οὐ πολλῶ ἄποθεν, ἀλλ' ὅσον ἀπὸ σταδίων διακοσίων καταντικρὺ τῶν τοῦ Ῥήνου ἐκβολῶν μάλιστα, Βρεττανίας δὲ καὶ 8.20.5 Θούλης τῆς νήσου μεταξύ ἐστίν. ἐπεὶ Βρεττανία μὲν πρὸς δύοντά που κεῖται ἥλιον κατὰ τῆς Ἰσπανῶν τὰ ἔσχατα χώρας, ἀμφὶ σταδίου οὐχ ἦσον ἢ ἐς τετρακισχιλίους τῆς ἡπείρου διέχουσα, Βριττία δὲ ἐς τῆς Γαλλίας τὰ ὀπισθεν, ἃ δὴ πρὸς Ὠκεανὸν τετραμμένα, Ἰσπανίας δηλονότι καὶ Βρεττανίας πρὸς βορρᾶν ἄνεμον.

8.20.6 Θούλη δὲ, ὅσα γε ἀνθρώπους εἰδέναι, ἐς Ὀκεανοῦ τοῦ πρὸς τῇ ἄρκτῳ τὰ ἔσχατα κεῖται. ἀλλὰ τὰ μὲν ἀμφὶ Βρεττανία καὶ Θούλη ἐν τοῖς ἔμπροσθέν μοι λόγοις ἐρρήθη· Βριττίαν δὲ τὴν νῆσον ἔθνη τρία πολυανθρωπώτατα ἔχουσι, βασιλεὺς τε εἷς αὐτῶν 8.20.7 ἐκάστω ἐφέστηκε. καὶ ὀνόματα κεῖται τοῖς ἔθνεσι τούτοις Ἀγγίλοι τε καὶ Φρίσσονες καὶ οἱ τῇ νήσῳ 8.20.8 ὀμώνυμοι Βρίττωνες. τοσαύτη δὲ ἡ τῶνδε τῶν ἔθνῶν πολυανθρωπία φαίνεται οὕσα, ὥστε ἀνὰ πᾶν ἔτος κατὰ πολλοὺς ἐνθένδε μετανιστάμενοι ξὺν γυναιξὶ καὶ παισὶ 8.20.9 σὶν ἐς Φράγγους χωροῦσιν. οἱ δὲ αὐτοὺς ἐνοικίζουσιν ἐς γῆς τῆς σφετέρας τὴν ἐρημοτέραν δοκοῦσαν εἶναι, 8.20.10 καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν νῆσον προσποιεῖσθαι φασιν. ὥστε ἀμέλει οὐ πολλῶ πρότερον ὁ Φράγγων βασιλεὺς ἐπὶ πρεσβείᾳ τῶν οἱ ἐπιτηδείων τινὰς παρὰ βασιλέα Ἰουστινιανὸν ἐς Βυζάντιον στείλας ἄνδρας αὐτοῖς ἐκ τῶν Ἀγγίλων ξυνέπεμψε, φιλοτιμούμενος ὡς καὶ ἡ νῆσος ἦδε πρὸς αὐτοῦ ἄρχεται. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Βριττίαν καλουμένην νῆσον τοιαυτὰ ἐστὶ. 8.20.11 Τῶν δὲ Οὐάρνων ἀνὴρ τις οὐ πολλῶ πρότερον, Ἑρμεγίσκλος ὄνομα, ἦρχεν. ὅσπερ τὴν βασιλείαν κρατύνασθαι διὰ σπουδῆς ἔχων, τὴν Θευδιβέρτου ἀδελφὴν τοῦ Φράγγων ἄρχοντος γυναῖκα γαμετὴν ἐποίησατο. 8.20.12 τετελευτήκει γὰρ αὐτῷ ἔναγχος ἢ πρότερον ξυνοικοῦσα γυνή, παιδὸς ἐνὸς γενομένη μήτηρ, ὃν καὶ ἀπέλιπε τῷ πατρὶ Ῥάδιγιν ὄνομα, ᾧ δὲ ὁ πατὴρ παρθένου κόρης, γένους Βριττίας, ἐμνήστευσε γάμον, ἥσπερ ἀδελφὸς βασιλεὺς ἦν τότε Ἀγγίλων τοῦ ἔθνους, χρήματα μεγάλα τῷ τῆς μνηστείας αὐτῇ δεδωκὼς λόγῳ. 8.20.13 οὗτος ἀνὴρ ξὺν Οὐάρνων τοῖς λογιμωτάτοις ἐν χωρίῳ τῷ ἰπευόμενος ὄρνιν τινὰ ἐπὶ δένδρου τε καθήμενον 8.20.14 εἶδε καὶ πολλὰ κρώζοντα. εἶτε δὲ τοῦ ὄρνιθος τῆς φωνῆς ξυνεῖς εἶτε ἄλλο μὲν τι ἐξεπιστάμενος, ξυνεῖναι δὲ τοῦ ὄρνιθος μαντευομένου τερατευσάμενος, τοῖς παροῦσιν εὐθύς ἔφασκεν ὡς τεθνήξεται τεσσαράκοντα 8.20.15 ἡμέραις ὕστερον. τοῦτο γὰρ αὐτῷ τὴν τοῦ ὄρνιθος δηλοῦν πρόρρησιν. «Ἐγὼ μὲν οὖν προορώμενος» ἔφη «ὅπως δὴ ὡς ἀσφαλέστατα ξὺν τῇ ἀπραγμοσύνῃ «βιώσεσθε, τοῖς τε Φράγγοις ἐς κῆδος συνῆλθον, «γυναῖκα ἐνθένδε τὴν ἐμοὶ ξυνοικοῦσαν ἐπαγαγόμενος, «καὶ τῷ παιδί τῷ ἴμῳ περιβέβλημαι τὴν Βριττίαν μνησθήσῃ 8.20.16 «στήν. ἀλλὰ νῦν, ἐπεὶ ἐγὼ μὲν τεθνήξασθαι ὑποτοῦ πάζω αὐτίκα δὴ μάλα, εἰμὶ δὲ ἄπαις ἄρσενός τε καὶ «θήλεος γόνου, ὅσα γε τὰ γυναικὸς τῆσδε, πρὸς δὲ «καὶ ὁ παῖς ἀνυμέναιός τε καὶ ἀνυμφος ἔτι νῦν ἐστὶ, «φέρε ὑμῖν ἐπικοινωνέσθαι τὴν ἐμὴν διάνοιαν, καὶ εἴ «τι ὑμῖν οὐκ ἀσύμφορον δόξειεν εἶναι, ὑμεῖς δὲ αὐτὴν, «ἐπειδὴν ἀφίκωμαι τάχιστα ἐς τὸ μέτρον τοῦ βίου, 8.20.17 «τύχη ἀγαθῆ κατακυροῦντες διαπεραίνετε. οἶμαι τοί» νυν Οὐάρνοις ξυνοίσειν τὴν κηδείαν ἐς Φράγγους 8.20.18 «μᾶλλον ἢ ἐς τοὺς νησιώτας ποιεῖσθαι. Βρίττιοι μὲν «γὰρ οὐδὲ ὅσον ἐπιμίγνυσθαι ὑμῖν οἰοί τέ εἰσιν, ὅτι «μὴ ὀψέ τε καὶ μόλις· Οὐάρνοι δὲ καὶ Φράγγοι τουτὶ «μόνον τοῦ Ῥήνου τὸ ὕδωρ μεταξὺ ἔχουσιν, ὥστε «αὐτοὺς ἐν γειτόνων μὲν ὡς πλησιαίτατα ὄντας ὑμῖν, «ἐς δυνάμεως δὲ κεχωρηκότας μέγα τι χρῆμα, ἐν προ»χειρῷ ἔχειν εἴ ποιεῖν τε ὑμᾶς καὶ λυμαίνεσθαι, ἡνίκα 8.20.19 «ἂν αὐτοῖς βουλομένοις εἴη. λυμανοῦνται δὲ πάντως, «ἦν μὴ τὸ κῆδος αὐτοῖς ἐμπόδιον ἔσται. βαρεῖα γὰρ «φύσει τοῖς ἀνθρώποις ὑπερβάλλουσα αὐτοὺς τῶν «πλησιοχώρων δύναμις γίνεται καὶ πρὸς ἀδικίαν ἐτοι»μοτάτη, ἐπεὶ γείτοني δυνατῶ ράδιον ἐπὶ τοὺς πέλας 8.20.20 «οὐδὲν ἀδικοῦντας ἐκπορίζεσθαι πολέμου αἰτίας. ὅτε «τοίνυν ταῦτα οὕτως ἔχει, παρείσθω μὲν ὑμῖν τοῦ «παιδὸς τοῦδε νησιώτις μνηστὴ χρήματα πάντα, ὅσα «παρ' ἡμῶν κεκομισμένη τούτου δὴ ἔνεκα ἔτυχε, τῆς «ὑβρεως ἀπενεγκαμένη μισθὸν, ἧ νόμος ἀνθρώπων ὁ «κοινὸς βούλεται· Ῥάδιγίς δὲ ὁ παῖς ξυνοικιζέσθω τῇ «μητρὶ τὸ λοιπὸν τῇ αὐτοῦ, καθάπερ ὁ πάτριος ἡμῖν «ἐφίησι νόμος.» 8.20.21 Ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν τῇ τεσσαρακοστῇ ἀπὸ τῆς προρρήσεως ἡμέρα νοσήσας τὴν πεπρωμένην ἀνέπλησεν. ὁ δὲ τοῦ Ἑρμεγίσκλου υἱός, Οὐάρνων τὴν βασιλείαν παραλαβὼν, γνώμη τῶν ἐν βαρβάροις τοῖσδε λογίμων ἀνδρῶν ἐπιτελῆ ἐποίησε τὴν τοῦ τετελευτηκότος

βουλήν καὶ τὸν γάμον αὐτίκα τῇ μνηστῇ ἀπειπὼν τῇ μητρὶ 8.20.22 ξυνοικίζεται. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἢ τοῦ Ῥαδίγιδος μνηστῆ ἔμαθεν, οὐκ ἐνεγκοῦσα τὴν τοῦ πράγματος συμφορὰν, τίσασθαι αὐτὸν τῆς εἰς αὐτὴν ὕβρεως ὥρμητο. 8.20.23 τίμιον γὰρ οὕτω τοῖς ἐκείνη βαρβάρους σωφροσύνη νομίζεται εἶναι, ὥστε δὴ μόνου παρ' αὐτοῖς ξυντετυχηκός ὄνοματος γάμου, μὴ ἐπιγενομένου τοῦ ἔργου, 8.20.24 δοκεῖ πεπορνεῦσθαι γυνή. τὰ μὲν οὖν πρῶτα πέμψασα πρὸς αὐτὸν ἐπὶ πρεσβείᾳ τῶν οἱ ἐπιτηδείων τινὰς ἀνεπυθάνετο ὅτου δὴ ὑβρίσειεν ἐς αὐτὴν ἔνεκα, οὔτε πεπορνευμένην οὔτε τι ἄλλο εἰργασμένην εἰς 8.20.25 αὐτὸν ἄχαρι. ἐπεὶ δὲ ἀνύτειν οὐδὲν ταύτῃ ἐδύνατο, τὸ ἀρρενωπὸν ἀνελομένη ἐπὶ πολέμια ἔργα ἐχώρει. 8.20.26 ναῦς οὖν αὐτίκα τετρακοσίας ἀγείρασα στρατεύμα τε αὐταῖς ἐνθεμένη οὐχ ἦσον ἢ μυριάδων δέκα μαχίμων ἀνδρῶν, αὐτὴ ἐξηγεῖτο ἐπὶ τοὺς Οὐάρνους τῇ στρατιᾷ 8.20.27 ταύτῃ. ἐπήγετο δὲ καὶ τῶν ἀδελφῶν τῶν ἑαυτῆς ἕνα, ξυνδιοικησόμενον αὐτῇ τὰ παρόντα, οὐχ ὡς μέντοι τὴν βασιλείαν ἔχειν, ἀλλ' ἔτι ἐν ἰδιώτου τελούντα 8.20.28 μοίρα. ἄλκιμοι δὲ εἰσι πάντων μάλιστα βαρβάρων ὧν ἡμεῖς ἴσμεν οἱ νησιῶται οὗτοι, ἔς τε τὰς ξυμβολὰς 8.20.29 πεζοὶ ἴασιν. οὐ γὰρ ὅσον εἰσὶ τοῦ ἵππεύεσθαι ἀμελέτητοι, ἀλλ' οὐδὲ ἵππον ὅ τι ποτέ ἐστιν ἐπίστασθαι σφίσι ξυμβαίνει, ἐπεὶ ἵππον ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ οὐδὲ ὅσα κατ' εἰκόνα θεῶνται. οὐ γὰρ ποτε τὸ ζῶον τοῦτο 8.20.30 ἔν γε Βριττία γεγονὸς φαίνεται. εἰ δὲ ποτε αὐτῶν τισιν ἐπὶ πρεσβείᾳ ἢ ἄλλου του ἔνεκα Ῥωμαίοις ἢ Φράγγοις ἢ ἄλλῳ τῷ ἵππους ἔχοντι ἐπιχωριάσασθαι ξυμβαίη, ἐνταυθὰ τε ἵπποις ὀχεῖσθαι αὐτοῖς ἐπάναγκες εἴη, ἀναθρώσκειν μὲν ἐπ' αὐτοὺς οὐδεμιᾶ μηχανῇ ἔχουσιν, ἕτεροι δὲ αὐτοὺς μετεωρίζοντες ἄνθρωποι ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβιβάζουσιν, ἀπαλλάσσεσθαι τε βουλομένους ἐνθένδε αὐθις αἴροντες ἐπὶ τῆς γῆς 8.20.31 κατατίθενται. οὐ μὴν οὐδὲ Οὐάρνοι ἵπποταί εἰσὶν, ἀλλὰ πεζοὶ καὶ αὐτοὶ ἅπαντες. οὗτοι μὲν οὖν οἱ βάρβαροι τοιοῖδε εἰσὶ. περὶνεως δὲ οὐκ ἦν ἐν τούτῳ τῷ στόλῳ, ἀλλ' αὐτερέται πάντες. οὐδὲ ἰστία τούτοις δὴ τοῖς νησιώταις τυγχάνει ὄντα, ἀλλ' ἐρέσσοντες αἰεὶ ναυτίλλονται μόνον. 8.20.32 Ἐπειδὴ δὲ κατέπλευσαν εἰς τὴν ἠπειρον, παρθένος μὲν, ἠπερ αὐτῶν ἦρχε, χαράκωμα ἐχυρὸν πηξαμένη παρ' αὐτὴν μάλιστα τὴν ἐκβολὴν ποταμοῦ Ῥήνου ξὺν ὀλίγοις τισὶν αὐτοῦ ἔμενε, παντὶ δὲ τῷ ἄλλῳ στρατῷ τὸν ἀδελφὸν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐξηγεῖσθαι κελεύει. 8.20.33 ἐστρατοπεδεύοντο δὲ Οὐάρνοι τότε τῆς τε Ὠκεανοῦ ἠϊόνος καὶ Ῥήνου ἐκβολῆς οὐ πολλῶ ἀποθεν. οὗ δὴ ἀφικομένων κατὰ τάχος Ἀγγίλων ξυνέμιζαν μὲν ἀμφοτέροι ἐς χεῖρας ἀλλήλοις, ἡσῶνται δὲ κατὰ κράτος 8.20.34 Οὐάρνοι. καὶ αὐτῶν πίπτουσι μὲν πολλοὶ ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ, οἱ λοιποὶ δὲ ξὺν τῷ βασιλεῖ ἐς ὑπαγωγὴν τρέπονται ἅπαντες, οἱ τε Ἀγγίλοι τὴν δίωξιν ἐπ' αὐτοὺς δι' ὀλίγου πεποιημένοι, ἢ θέμις πεζοῖς, ἐς τὸ 8.20.35 στρατόπεδον ἀπεχώρησαν. οὐσπερ ἐκάκιζεν ἐπανήκοντας ἐς αὐτὴν ἢ παρθένος, τῷ τε ἀδελφῷ ἐλοιδορεῖτο πικρότατα, οὐδὲν τῇ στρατιᾷ λόγου ἄξιον ἰσχυριζομένη πεπρᾶχθαι, ἐπεὶ μὴ ἀγάγοιεν αὐτῇ ζῶντα Ῥαδίγιν. 8.20.36 καὶ αὐτῶν ἀπολεξαμένη τοὺς μάλιστα μαχιμωτάτους εὐθὺς ἔστειλεν, ἀπαγγείλασα δορυάλωτον ἀγαγεῖν τὸν 8.20.37 ἄνδρα μηχανῇ πάση. οἱ δὲ τὴν αὐτῆς ἐπιτελοῦντες ἐπίταξιν περιήρχοντο διερευνώμενοι ξύμπαντα ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ ἐκείνη χωρία, ἕως ἐν ὕλῃ ἀμφιλαφεῖ κρυπτόμενον Ῥαδίγιν εὔρον· δήσαντές τε αὐτὸν τῇ 8.20.38 παιδί ἀπεκόμισαν. καὶ ὁ μὲν αὐτῆς ἐν ὀφθαλμοῖς εἰστήκει, τρέμων τε καὶ τεθνήξεσθαι αὐτίκα δὴ μάλα ὑποτοπάζων θανάτῳ οἰκτίστω· ἢ δὲ αὐτὸν ἐκ τοῦ παραδόξου οὔτε ἀπέκτεινεν οὔτε τι ἄλλο ἄχαρι ἔδρασεν, ἀλλὰ ὄνειδίσασα τὴν ἐς αὐτὴν ὕβριν ἀνεπυθάνετο τοῦ ἀνθρώπου ὅτου δὴ ἔνεκα ἠλογηκῶς τὰ ξυγκείμενα ἑτέρα γυναικὶ ἐς εὐνήν ξυνέλθοι, καὶ ταῦτα οὐ πεπορ8.20.39 νευμένης αὐτῷ τῆς μνηστῆς. καὶ ὅς τὴν αἰτίαν ἀπολογούμενος τὰς τοῦ πατρὸς ἐντολὰς καὶ τὴν τῶν ἀρχομένων σπουδὴν προὔφερον, ἰκεσίους τε προὔτεινετο λόγους καὶ λιταῖς ἀνέμισγε τὴν ἀπολογίαν πολλαῖς, 8.20.40 ἐς τὴν ἀνάγκην ἀναφέρων τὸ ἔγκλημα. βουλομένη τε αὐτῇ

ξυνοικισθήσεσθαι ὠμολόγει καὶ τὰ οὐκ ἐν δίκη τὸ πρότερόν οἱ αὐτῷ πεπραγμένα τοῖς ἐπιγενησομένοις 8.20.41 ἰάσεσθαι. ἐπεὶ δὲ τὴν παῖδα ταῦτα ἤρεσκε, τῶν τε δεσμῶν ἀφεῖτο Ῥάδιγίς τῆς τε ἄλλης φιλοφροσύνης ἠξίωτο, ἀποπέμπεται μὲν τὴν Θευδιβέρτου εὐθύς ἀδελφὴν, τὴν δὲ Βριττίαν ἐγήματο. ταῦτα μὲν τῆδε κεχώρηκεν. 8.20.42 Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ Βριττίᾳ νήσω τεῖχος ἐδείμαντο μακρὸν οἱ πάλοι ἄνθρωποι, δίχα τέμνον αὐτῆς πολλὴν τινα μοῖραν· τοῦ δὲ τείχους ὃ τε ἀῆρ καὶ ἡ γῆ καὶ 8.20.43 τὰ ἄλλα πάντα οὐχ ὁμοίως ἐφ' ἐκάτερα ἔστι. τὰ μὲν γὰρ τοῦ τείχους πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον εὐεξία τε ἀέρων ἔστι συμμεταβαλλομένη ταῖς ὥραις, θέρους μὲν μετριῶς 8.20.44 ἀλεινῆ, ψυχρινῆ δὲ χειμῶνος· καὶ ἄνθρωποι μὲν πολλοὶ ὥκηνται κατὰ ταῦτὰ βιοτεύοντες τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, τὰ τε δένδρα καρποῖς ἐν ἐπιτηδείῳ γινομένοις ὠραίοις ἀνθεῖ, τὰ τε λήϊα τῶν ἄλλων οὐδὲν 8.20.45 καταδεέστερον τέθηλεν· ἀλλὰ καὶ ὕδασις ἢ χῶρα ἐναβρυνομένη διαρκῶς φαίνεται. πρὸς δύνοντα δὲ πᾶν τούναντίον, ὥστε ἀμέλει ἀνθρώπῳ μὲν οὐδὲ ἡμιώριον δυνατόν ἐστιν ἐνταῦθα βιῶναι, ἔχις δὲ καὶ ὄφεις ἀνάριθμοι καὶ ἄλλων θηρίων παντοδαπὰ γένη διακεκλή8.20.46 ρωται τὸν χῶρον ἐκεῖνον. καὶ, τὸ δὴ παραλογώτατον, οἱ ἐπιχώριοι λέγουσιν ὡς, εἴ τις ἄνθρωπος τὸ τεῖχος ἀμείψας ἐπὶ θάτερα ἴοι, εὐθυρὸν θνήσκει, τὸ λοιμῶδες τῶν ἐκείνῃ ἀέρων ὡς ἠκιστα φέρων, τοῖς τε θηρίοις ἐνθάδε ἰοῦσιν ὁ θάνατος εὐθύς ὑπαντιάζων 8.20.47 ἐκδέχεται. ἐνταῦθα δὲ μοι γενομένῳ τῆς ἱστορίας ἐπάναγκές ἐστι λόγου μυθολογία ἐμφερεστάτου ἐπιμνησθῆναι, ὃς δὴ μοι οὔτε πιστὸς τὸ παράπαν ἔδοξεν εἶναι, καίπερ αἰεὶ πρὸς ἀνδρῶν ἐκφερόμενος ἀναρίθμων, οἳ δὴ τῶν μὲν πρᾶσσομένων αὐτουργοὶ, τῶν δὲ λόγων αὐτήκοοι ἰσχυρίζοντο γεγονέναι, οὔτε παριτέος παντάπασιν, ὡς μὴ τὰ γε ἀμφὶ Βριττίᾳ τῇ νήσῳ ἀναγραφόμενος ἀγνοίας τινὸς τῶν τῆδε ξυμβαινόντων διηνεκῶς ἀπενέγκωμαι δόξαν. 8.20.48 Λέγουσιν οὖν τὰς τῶν ἀποβιούντων ἀνθρώπων ψυχὰς ἐς τοῦτο αἰεὶ διακομίζεσθαι τὸ χωρίον. ὄντινα δὲ τρόπον, αὐτίκα δηλώσω, σπουδαιότατα μὲν ἀπαγγελλόντων ἀκηκῶς πολλάκις τῶν τῆδε ἀνθρώπων, ἐς ὄνειρων δὲ τινα δύναμιν ἀποκεκρίσθαι νενομικῶς τὰ 8.20.49 θρυλλόμενα. παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ κατὰ τὴν Βριττίαν Ὠκεανοῦ νῆσον κώμας παμπληθεῖς ξυμβαίνει εἶναι. οἰκοῦσι δὲ αὐτὰς ἄνθρωποι σαγηνεύοντές τε καὶ γῆν γεωργοῦντες καὶ ἐπ' ἐμπορίαν ναυτιλλόμενοι ἐς τήνδε τὴν νῆσον, τὰ μὲν ἄλλα Φράγγων κατήκοοι ὄντες, φόρου μέντοι ἀπαγωγὴν οὐπόποτε παρασχόμενοι, ὑφειμένου αὐτοῖς ἐκ παλαιοῦ τοῦδε τοῦ ἄχθους, ὑπουργίας τινὸς, ὡς φασιν, ἔνεκα, ἢ μοι ἐν τῷ παρόντι 8.20.50 λελέξεται. λέγουσιν οἱ ταύτῃ ἄνθρωποι ἐκ περιτροπῆς ἐπικεῖσθαι τὰς τῶν ψυχῶν παραπομπὰς σφίσι. ὅσοις οὖν τῇ ἐπιγενησομένῃ νυκτὶ ἐς τὸ ἐπιτήδευμα τοῦτο τῇ τῆς ὑπουργίας διαδοχῇ ἰτέον ἐστίν, οὗτοι δὴ ἐπειδὴν τάχιστα ξυσκοτάζη, ἐς τὰς οἰκίας τὰς αὐτῶν ἀναχωροῦντες καθεύδουσι, προσδεχόμενοι τὸν συναγωγέα 8.20.51 τοῦ πράγματος. ἄωρὶ δὲ τῶν νυκτῶν τῶν μὲν θυρῶν σφίσι ἀρασσομένων αἰσθάνονται, φωνῆς δὲ τινος ἀφανοῦς ἐπαΐουσιν ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦς ξυγκαλούσης. 8.20.52 αὐτοὶ τε ὀκνήσει οὐδεμιᾶ ἐκ τῶν στρωμάτων ἐξανιστάμενοι ἐπὶ τὴν ἠϊόνα βαδίζουσιν, οὐ ξυιέντες μὲν ὅποια ποτὲ ἀνάγκη αὐτοῦς ἐς τοῦτο ἐνάγει, ἀλλ' ὅμως 8.20.53 ἀναγκαζόμενοι. ἐνταῦθα δὲ ἀκάτους παρεσκευασμένας ὀρῶσιν ἐρήμους τὸ παράπαν ἀνθρώπων, οὐ τὰς σφετέρας μέντοι, ἀλλ' ἑτέρας τινὰς, ἐς ἃς δὴ ἐσβάντες 8.20.54 τῶν κωπῶν ἄπτονται. καὶ τῶν βάρων αἰσθάνονται ἀχθομένων μὲν ἐπιβατῶν πλήθει, ἄχρι δὲ ἐς σανίδας τε ἄκρας καὶ τῶν κωπῶν τὴν χῶραν τῷ ῥοθίῳ βεβαπτισμένων, ἀποδουσῶν τε τοῦ ὕδατος ὅσον οὐδὲ δάκτυλον ἓνα, αὐτοὶ μέντοι οὐδένα θεῶνται, ἀλλὰ καὶ μίαν ἐρέσσοντες ὥραν ἐς τὴν Βριττίαν καταίρουσι. 8.20.55 καίτοι ταῖς ἀκάτοις ἠνίκα ταῖς αὐτῶν ἰδίαις ναυτίλλονται, οὐχ ἰστίοις χρώμενοι, ἀλλ' ἐρέσσοντες, ἐς νύκτα τε καὶ ἡμέραν μόλις ἐνταῦθα διαπορθμεύονται· ἐς τὴν νῆσον δὲ καταπλεύσαντες ἀποφορτιζόμενοι ἀπαλλάσσονται αὐτίκα δὴ μάλα, τῶν βάρων σφίσι κούφων γινομένων ἐκ τοῦ

αἰφνιδίου κάκ τοῦ ῥοθίου ἐπαιρομένων ἔν τε τῷ ὕδατι καταδυομένων οὐδέν τι ἄλλο, 8.20.56 πλὴν γε ὅσα ἐς τὴν τρόπιν αὐτήν. καὶ αὐτοὶ μὲν ἀνθρώπων οὐδένα ὀρώσιν οὔτε ξυμπλέοντα οὔτε ἀπαλλασσόμενον τῆς νηὸς, φωνῆς δὲ ἀκούειν τινὸς ἐνθένδε φασὶ τοῖς ὑποδεχομένοις ἀπαγγέλλειν δοκούσης πρὸς ὄνομα τῶν συμπεπλευκότων αὐτοῖς ἕκαστον, τὰ τε ἀξιώματα ἐπιλεγούσης οἷς πρώην ἐχρῶντο καὶ πατρό8.20.57 θεν αὐτοῦ ἀνακαλούσης. ἦν δὲ καὶ γυναῖκες ξυνδιαπορθμευσάμεναι αὐτοῖς τύχῳσι, τῶν ἀνδρῶν ἀποστοματίζουσι τὰ ὀνόματα οἷσπερ ξυνοικοῦσαι ἐβίων. 8.20.58 ταῦτα μὲν οὖν οἱ τῆδε ἄνθρωποι ξυμβαίνειν φασίν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον ἐπάνειμι. 8.21.1 Οὕτω μὲν οὖν τὰ κατὰ τοὺς πολέμους ἐν χώρᾳ ἐκάστη ξυνηνέχθη γενέσθαι. ὁ δὲ Γοτθικὸς πόλεμος ἐφέρετο ὧδε. Βελισάριον μὲν ἐς Βυζάντιον μεταπεμψάμενος βασιλεὺς, ἥπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, διὰ τιμῆς ἦγε, καὶ οὐδὲ Γερμανοῦ τετελευτηκότος πέμπειν αὐτὸν ἐς τὴν Ἰταλίαν διενοεῖτο, ἀλλὰ καὶ στρατηγὸν τῆς ἐώας ὄντα, τῶν βασιλικῶν σωματο8.21.2 φυλάκων ἄρχοντα καταστησάμενος, αὐτοῦ κατεῖχεν. ἦν τε τῷ ἀξιώματι πρῶτος ὁ Βελισάριος Ῥωμαίων ἀπάντων, καίτοι τινὲς αὐτῶν πρότεροι ἀνάγραπτοί τε ἐς πατρικίους γεγόνασι καὶ ἐς αὐτὸν ἀναβεβήκεσαν τῶν 8.21.3 ὑπάτων τὸν δίφρον. ἀλλὰ καὶ ὡς αὐτῷ τῶν πρωτείων ἐξίσταντο πάντες, αἰσχυρόμενοι κατὰ τῆς ἀρετῆς τῷ νόμῳ χρῆσθαι καὶ τὸ ἀπ' αὐτοῦ δικαίωμα περιβάλλε8.21.4 σθαι. ταῦτά τε βασιλέα κομιδῆ ἤρσεκεν. Ἰωάννης δὲ ὁ Βιταλιανοῦ διεχέμαζεν ἐν Σάλωσι. προσδεχόμενοι τε αὐτὸν ἐν Ἰταλίᾳ τοῦτον δὴ τὸν χρόνον οἱ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες ἄπρακτοι ἔμενον. καὶ ὁ χειμῶν ἔληγε, καὶ τὸ ἐκκαιδέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ Γοτθικῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψε. 8.21.5 Τῷ δὲ ἐπιγενομένῳ ἐνιαυτῷ Ἰωάννης μὲν διενοεῖτο ἐκ Σαλώνων τε ἐξανίστασθαι καὶ τῷ στρατῷ ἐξηγεῖ8.21.6 σθαι ὅτι τάχιστα ἐπὶ Τουτίλαν τε καὶ Γότθους. βασιλεὺς δὲ αὐτὸν διεκώλυεν, αὐτοῦ τε μένειν ἐπέστελλεν, ἕως Ναρσῆς ὁ εὐνοῦχος ἀφίκηται. αὐτὸν γὰρ τοῦδε αὐτοκράτορα καταστήσασθαι τοῦ πολέμου ἐβούλευσεν. 8.21.7 ὅτου δὲ δὴ ἔνεκα ταῦτα βουλομένῳ βασιλεῖ εἶη διαρρήδην μὲν τῶν πάντων οὐδενὶ φανερόν γέγονε· βασιλέως γὰρ βούλευμα ἔκπυστον ὅτι μὴ αὐτοῦ ἐθελουσίῳ ἀμήχανά ἐστιν· ἃ δὲ ὑποπτεύοντες ἄνθρωποι 8.21.8 ἔλεγον, ἐγὼ δηλώσω. ἔννοια Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ γέγονεν ὡς οἱ ἄλλοι τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες Ἰωάννου ἐπακούειν ὡς ἤκιστα ἐθελήσουσιν, οὐκ ἀξιοῦντες καταδεέστεροί τι αὐτοῦ τὸ ἀξίωμα εἶναι. 8.21.9 καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔδεισε μὴ διχοστατοῦντες τῆ γνώμη ἢ ἐθελοκακοῦντες τῷ φθόνῳ ξυγχέωσι τὰ πρασσόμενα. 8.21.10 ἤκουσα δὲ καὶ τόνδε τὸν λόγον ἀπαγγέλλοντος Ῥωμαίου ἀνδρὸς, ἠνίκα ἐπὶ Ῥώμης διατριβὴν εἶχον· ἦν 8.21.11 δὲ οὗτος ἀνὴρ τῶν ἀπὸ τῆς συγκλήτου βουλῆς. ἔλεγεν οὖν ὁ Ῥωμαῖος οὗτος ὡς ἄρχοι μὲν Ἰταλίας ποτὲ Ἀταλάριχος ὁ Θευδερῖχου θυγατριδοῦς, βοῶν δὲ τις ἀγέλη ἐς Ῥώμην ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον ἀμφὶ δείλην ὀψίαν ἐξ ἀγροῦ ἦκει διὰ τῆς ἀγορᾶς, ἦν Φόρον Εἰρήνης 8.21.12 καλοῦσι Ῥωμαῖοι. ἐνταῦθα γὰρ πη ὁ τῆς Εἰρήνης νεὼς κεραυνόβλητος γενόμενος ἐκ παλαιοῦ κεῖται. ἔστι δὲ τις ἀρχαία πρὸ ταύτης δὴ τῆς ἀγορᾶς κρήνη, καὶ βοῦς ἐπὶ ταύτης χαλκοῦς ἔστηκε, Φειδίου, οἶμαι, 8.21.13 τοῦ Ἀθηναίου ἢ Λυσίππου ἔργον. ἀγάλματα γὰρ ἐν χώρῳ τούτῳ πολλὰ τοῦτον δὴ τοῖν ἀνδροῖν ποιήματά ἐστιν. οὗ δὴ καὶ Φειδίου ἔργον ἕτερον· τοῦτο 8.21.14 γὰρ λέγει τὰ ἐν τῷ ἀγάλματι γράμματα. ἐνταῦθα καὶ τὸ τοῦ Μύρωνος βοῖδιον. ἐπιμελὲς γὰρ ἐγεγόνει τοῖς πάλαι Ῥωμαίοις τῆς Ἑλλάδος τὰ κάλλιστα πάντα 8.21.15 ἐγκαλλωπίσματα Ῥώμης ποιήσασθαι. ἓνα δὲ ταῦρον ἔφη τῶν τηνικάδε παριόντων εὐνοῦχον τῆς τε ἀγέλης ἀπολειπόμενον καὶ ταύτης δὴ τῆς κρήνης ἐπιβατεῦ8.21.16 σαντα καθύπερθεν βοῶς τοῦ χαλκοῦ στήναι. τύχη δὲ τινι παριόντα τινὰ, Τοῦσκον γένος, κομιδῆ ἄγροικον δόξαντα εἶναι, ξυμβάλλοντα τὸ ποιούμενον φάναι (εἰσὶ γὰρ μαντικοὶ καὶ ἐς ἐμὲ Τοῦσκοι) ὡς εὐνοῦχος ποτε 8.21.17 καταλύσει τὸν ἄρχοντα

Ῥώμης. καὶ τηνικάδε μὲν ὄ τε Τοῦσκοι ἐκεῖνος καὶ ὁ παρ' αὐτοῦ λόγος γέλωτα ὤφλε. πρὸ γὰρ τῆς πείρας αἰεὶ ἄνθρωποι τὰς προρρήσεις φιλοῦσι χλευάζειν, οὐκ ἀναχαιτίζοντες αὐτοὺς τοῦ ἐλέγχου, τῷ μῆτε ἀποβεβηκέναι τὰ πράγματα μῆτε τὸν περὶ αὐτῶν λόγον εἶναι πιστὸν, ἀλλὰ μῦθον τινὶ γε8.21.18 λοιώδει ἐμφορῇ φαίνεσθαι. νῦν δὲ δὴ ἅπαντες τὸ ξύμβολον τοῦτο τοῖς ἀποβεβηκόσιν ὑποχωροῦντες θαυ8.21.19 μάζουσι. καὶ διὰ τοῦτο ἴσως ἐπὶ Τουτίλαν ἐστρατήγει Ναρσῆς, ἢ στοχαζομένης τοῦ ἐσομένου τῆς βασιλείας 8.21.20 γνώμης, ἢ πρυτανευούσης τὸ δέον τῆς τύχης. ὁ μὲν οὖν Ναρσῆς στρατεύμα τε λόγου ἄξιον καὶ χρήματα 8.21.21 μεγάλα πρὸς βασιλέως κεκομισμένος ἐστέλλετο. ἐπειδὴ δὲ ζῖν τοῖς ἐπομένοις ἐν μέσῃ Θράκῃ ἐγένετο, χρόνον τινὰ ἐν Φιλιππουπόλει ἀποκεκλεισμένος τῆς ὁδοῦ 8.21.22 ἔμεινε. στρατεύμα γὰρ Οὐννικὸν ἐπισκῆψαν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἅπαντα ἤγόν τε καὶ ἔφερον, οὐδενὸς σφίσι ἀντιστατοῦντος. ἐπειδὴ δὲ αὐτῶν οἱ μὲν τινες ἐπὶ Θεσσαλονίκη, οἱ δὲ τὴν ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ἦσαν, μόλις ἐνθὲνδε ἀπαλλαγεῖς ἐπίπροσθεν ἦει. 8.22.1 Ἐν ᾧ δὲ ὁ μὲν Ἰωάννης ἐπὶ Σαλώνων Ναρσῆν ἔμενε, Ναρσῆς δὲ Οὐννων τῇ ἐφόδῳ συμποδιζόμενος σχολαίτερον ἦει, ἐν τούτῳ ὁ Τουτίλας προσδε8.22.2 χόμενος τὴν Ναρσοῦ στρατιὰν ἐποίει τάδε. ἄλλους τε Ῥωμαίους καὶ τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς συγκλήτου βουλῆς ἐν Ῥώμῃ καθίστη, τοὺς λοιποὺς ἐπὶ Καμπανίας 8.22.3 ἐάσας. καὶ αὐτοὺς ἐκέλευεν ὅση δύναμις ἐπιμελεῖσθαι τῆς πόλεως, ἐνδεικνύμενος ὅτι δὴ αὐτῷ μεταμέλει τῶν οἱ ἐς Ῥώμην εἰργασμένων τὰ πρότερα, ἐπεὶ ἐμπρήσας αὐτῆς πολλὰ ἔτυχεν, ἄλλως τε καὶ ὑπὲρ Τίβεριν πο8.22.4 ταμόν. οἱ δὲ καθεστῶτες ἐν αἰχμαλώτων λόγῳ καὶ περιηρημένοι χρήματα πάντα, μὴ ὅτι τῶν κοινῶν, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἰδία σφίσι προσηκόντων δυνατοὶ ἦσαν 8.22.5 μεταποιεῖσθαι. καίτοι ἀνθρώπων μάλιστα πάντων ὧν ἡμεῖς ἴσμεν φιλοπόλιδες Ῥωμαῖοι τυγχάνουσιν ὄντες, περιστέλλειν τε τὰ πάτρια πάντα καὶ διασώζεσθαι ἐν σπουδῇ ἔχουσιν, ὅπως δὴ μὴδὲν ἀφανίζηται Ῥώμη τοῦ 8.22.6 παλαιοῦ κόσμου. οἷ γε καὶ πολὺν τινα βεβαρβαρωμένοι αἰῶνα τὰς τε πόλεως διεσώσαντο οἰκοδομίας καὶ τῶν ἐγκαλλωπισμάτων τὰ πλεῖστα, ὅσα οἷόν τε ἦν, χρόνῳ τε τοσοῦτῳ τὸ μῆκος καὶ τῷ ἀπαμελεῖσθαι δι' 8.22.7 ἀρετὴν τῶν πεποιημένων ἀντέχειν. ἔτι μέντοι καὶ ὅσα μνημεῖα τοῦ γένους ἐλέλειπτο ἔτι, ἐν τοῖς καὶ ἡ ναῦς Αἰνείου, τοῦ τῆς πόλεως οἰκιστοῦ, καὶ εἰς τὸδε 8.22.8 κεῖται, θέαμα παντελῶς ἄπιστον. νεώσοικον γὰρ ποιησάμενοι ἐν μέσῃ τῇ πόλει, παρὰ τὴν τοῦ Τιβέριδος ὄχθην, ἐνταῦθά τε αὐτὴν καταθέμενοι, ἐξ ἐκείνου τηροῦσιν. ἤπερ ὁποῖα ποτέ ἐστὶν αὐτὸς θεασάμενος 8.22.9 ἐρῶν ἔρχομαι. μονήρης τε ἡ ναῦς ἦδε καὶ περιμήκης ἄγαν τυγχάνει οὔσα, μῆκος μὲν ποδῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, εὐρος δὲ πέντε καὶ εἴκοσι, τὸ δὲ γε ὕψος τοσαύτη ἐστὶν ὅσον αὐτὴν ἐρέσσεσθαι μὴ ἀδύνατα εἶναι. 8.22.10 ξύλων δὲ κόλλημα οὐδὲ ἐν τὸ παράπαν ἐνταῦθά ἐστὶν οὐδὲ σιδήρων ἄλλη τινὶ μηχανῇ τὰ ξύλα τοῦ πλοίου εἰς ἄλληλά πη ἐρήρισται, ἀλλὰ μονοειδῆ ξύμπαντά ἐστι λόγου τε καὶ ἀκοῆς κρείσσω καὶ μόνῳ γεγονότα, 8.22.11 ὅσα γε ἡμᾶς εἰδέναι, ἐν τῷδε τῷ πλοίῳ. ἢ τε γὰρ τρόπις μονοφυῆς οὔσα ἐκ πρύμνης ἄκρας ἄχρι ἐς τὴν πρῶραν διήκει, κατὰ βραχὺ μὲν θαυμασίως ἐπὶ τὸ κοῖλον ὑποχωροῦσα, καὶ αὐτὸ πάλιν ἐνθὲνδε κατὰ λόγον εὖ μάλα ἐπὶ τὸ ὀρθόν τε καὶ διατεταμένον ἐπανιοῦσα. 8.22.12 τὰ τε παχέα ξύμπαντα ξύλα ἐς τὴν τρόπιν ἐναρμοσθέντα (ἄπερ οἱ μὲν ποιηταὶ δρυόχους καλοῦσιν, ἕτεροι δὲ νομέας) ἐκ τοίχου μὲν ἕκαστον θατέρου ἄχρι ἐς 8.22.13 τῆς νεῶς διήκει τὸν ἕτερον τοῖχον. ὑφιζάνοντα δὲ καὶ αὐτὰ ἐξ ἑκατέρας ἄκρας καμπὴν ποιεῖται διαφερόντως εὐπρόσωπον, ὅπως ἂν τὴν νῆα μάλιστα κοίλην ἀποτετορνεῦσθαι ξυμβαίῃ, εἴτε τῆς φύσεως κατὰ τὴν τῆς χρείας ἀνάγκην τὰ τε ξύλα διακοψάσης καὶ ξυναρμοσαμένης τὰ πρότερα τὸ κύρτωμα τοῦτο εἴτε χειροποίητῳ τέχνῃ τε καὶ μηχανῇ ἄλλῃ τῆς τῶν νομέων 8.22.14 ἀνωμαλίας ἐν ἐπιτηδεῖω γεγενημένης. σανίς τε πρὸς ἐπὶ τούτοις ἐκάστη ἐκ πρύμνης ἄκρας ἐς τῆς νηὸς ἐξικνεῖται τὴν ἑτέραν ἀρχὴν, μονοειδῆς οὔσα καὶ κέντρα σιδηρᾶ τούτου ἕνεκα προσλαβοῦσα μόνον, ὅπως 8.22.15 δὴ ταῖς δοκοῖς

έναρμωσθεῖσα τὸν τοῖχον ποιῆ. οὕτω μὲν ἡ ναῦς ἦδε πεπονημένη κρείσσω παρέχεται τοῦ λόγου τὴν ὄψιν, ἐπεὶ τῶν ἔργων τὰ πλείστω παραλόγῳ ξυμβαίνοντα οὐκ εὐδιήγητα τίθεται τοῖς ἀνθρώποις ἀεὶ τῶν πραγμάτων ἢ φύσις, ἀλλὰ ταῖς ἐπινοίαις 8.22.16 τὰ ξυνειθισμένα νικῶσα καὶ τοῦ λόγου κρατεῖ. τούτων δὲ δὴ τῶν ξύλων οὐδὲν οὔτε σέσηπεν οὔτε τι ὑποφαίνει ὡς σαπρὸν εἶη, ἀλλ' ἀκραιφνῆς πανταχόθι οὔσα ἡ ναῦς, ὡς περ ὑπόγουον τῷ τεχνίτῃ τῷ αὐτῆς, ὅστις ποτ' ἦν, νευαυπηγημένη, ἔρρωται καὶ ἐς ἐμὲ θαυμαστὸν ὅσον. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῇ τοῦ Αἰνείου νηὶ ταύτῃ ἔχει. 8.22.17 Τουτίλας δὲ πλοῖα μακρὰ ἐς τριακόσια Γότθων πληρώσας ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐκέλευεν ἰέναι, ληΐζεσθαι τοὺς παραπίπτοντας ἐπιστείλας δυνάμει τῇ πάσῃ. 8.22.18 οὔτος δὲ ὁ στόλος ἄχρι ἐς τὴν Φαιάκων χώραν, ἢ νῦν Κέρκυρα ἐπικαλεῖται, οὐδὲν ἄχαρι ἐργάζεσθαι 8.22.19 ἔσχε. νῆσον γὰρ οὐδεμίαν ἐν τῷδε τῷ διάπλῳ οἰκουμένην ξυμβαίνει εἶναι ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Χάρυβδιν πορθμοῦ μέχρι ἐς τὴν Κέρκυραν, ὥστε πολλάκις ἐγὼ ἐνταῦθα γενόμενος διηπορούμην ὅπῃ ποτὲ ἄρα τῆς 8.22.20 Καλυψοῦς ἢ νῆσος εἶη. ταύτης γὰρ τῆς θαλάσσης οὐδαμῇ νῆσον τεθέαμαι, ὅτι μὴ τρεῖς, οὐ πολλῶ ἄποθεν τῆς Φαιακίδος, ἀλλ' ὅσον ἀπὸ σταδίων τριακοσίων, ἀγχιστά πη ἀλλήλων οὔσας, βραχείας κομιδῇ καὶ οὐδὲ ἀνθρώπων οἰκία ἐχούσας οὔτε ζῶων οὔτε ἄλλων τὸ παράπαν οὐδέν. Ὅθονοι δὲ καλοῦνται τανῦν αἶ 8.22.21 νῆσοι αὗται. καὶ φαίη ἄν τις τὴν Καλυψῶ ἐνταῦθα γενέσθαι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸν Ὀδυσσεά γῆς τῆς Φαιακίδος ὄντα οὐ πολλῶ ἄποθεν ἢ σχεδίᾳ, ὡς φησιν Ὅμηρος, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ νεὼς τινος χωρὶς ἐνθένδε διαπορθμεύσασθαι. ἀλλὰ ταῦτα ἡμῖν ὅσον τεκμηριοῦσθαι εἰρήσθω. τοῖς γὰρ παλαιοτάτοις ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐναρμώσασθαι τὸν ἀληθῆ λόγον οὐ ῥάδιον, ἐπεὶ ὁ πολὺς χρόνος τὰ τε τῶν χωρίων ὀνόματα καὶ τὴν ἀμφ' αὐτοῖς δόξαν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον μεταβάλλειν 8.22.23 φιλεῖ. τὸ πλοῖον ἀμέλει, ὅπερ ἐν γῇ τῇ Φαιάκων ἐκ λίθου λευκοῦ πεπονημένον παρὰ τὴν ταύτης ἀκτὴν ἔστηκεν, ἐκεῖνό τινες οἴονται εἶναι, ὃ τὸν Ὀδυσσεά ἐς τὴν Ἰθάκην ἐκόμισεν, ἠνίκα ξεναγεῖσθαι αὐτὸν ἐν 8.22.24 ταῦθα ξυνέβη. καίτοι οὐ μονοειδὲς τὸ πλοῖον τοῦτο ἐστίν, ἀλλὰ ἐκ λίθων ὅτι μάλιστα πολλῶν ζύγκειται. 8.22.25 καὶ γράμματα ἐν αὐτῷ ἐγκεκόλαπται καὶ διαρρήδην βοᾷ τῶν τινα ἐμπόρων ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἰδρῦσα 8.22.26 σθαι τὸ ἀνάθημα τοῦτο Διὶ τῷ Κασίῳ. Δία γὰρ Κάσιον ἐτίμων ποτὲ οἱ τῆδε ἄνθρωποι, ἐπεὶ καὶ ἡ πόλις, ἐν ἣ τὸ πλοῖον τοῦτο ἔστηκεν, ἐς τόνδε τὸν 8.22.27 χρόνον Κασώπη ἐπικαλεῖται. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐκ λίθων πολλῶν καὶ ἡ ναῦς ἐκεῖνη πεποῖηται, ἦν Ἀγαμέμνων ὁ τοῦ Ἀτρέως τῆς Εὐβοίας ἐν Γεραιστῷ ἀνέθηκε τῇ Ἀρτέμιδι, ἀφοσιούμενος κὰν τούτῳ τὴν ἐς αὐτὴν ὕβριν, ἠνίκα διὰ τὸ τῆς Ἰφιγενείας πάθος 8.22.28 τὸν ἀπόπλου ἢ Ἄρτεμις ξυνεχώρει τοῖς Ἑλλησιν. ἃ δὴ γράμματα ἐν πλοίῳ τούτῳ ἢ τηνικάδε ἢ ὕστερον ξυσθέντα δηλοῖ ἐν ἐξαμέτρῳ. ὦν τὰ μὲν πλείστα ἐξίτηλα χρόνῳ τῷ μακρῷ γέγονε, τὰ δὲ πρῶτα καὶ ἐς τότε διαφαίνεται λέγοντα ὧδε Νῆᾱ με λαϊνέην ἰδρῦσατο τῆδ' Ἀγαμέμνων, Ἑλλήνων στρατιῆς σῆμα πλοῖζομένης. 8.22.29 καὶ ἐν ἀρχῇ ἔχει «Τύννιχος ἐποίει Ἀρτέμιδι Βολοσίᾳ.» οὕτω γὰρ τὴν Εἰλείθυιαν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐκάλουν, ἐπεὶ καὶ βολὰς τὰς ὠδίνας ὠνόμαζον. ἐμοὶ δὲ αὐθις ὅθεν περ ἐξέβην ἰτέον. 8.22.30 Ἐπειδὴ ἐς τὴν Κέρκυραν οὔτος ὁ Γότθων στόλος ἀφίκετο, αὐτὴν τε ἦγον καὶ ἔφερον ἐξ ἐπιδρομῆς καὶ ὅσαι ἄλλαι αὐτῇ νῆσοι ἐπίκεινται, αἶ Συβόται κα 8.22.31 λοῦνται· διαβάντες δὲ καὶ εἰς τὴν ἠπειρον ἐξαπιναίως ἅπαντα ἐληΐζοντο τὰ ἀμφὶ Δωδώνην χωρία καὶ διαφερόντως Νικόπολιν τε καὶ Ἀγχιάλον, οὗ δὴ Ἀγχίσην, τὸν Αἰνείου πατέρα, ἐξ Ἰλίου ἀλούσης ξὺν τῷ παιδί πλέοντά φασιν οἱ ἐπιχώριοι ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι 8.22.32 καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τῷ χωρίῳ δοῦναι. περιόντες δὲ τὴν παραλίαν ὅλην καὶ ναυσὶ Ῥωμαίων ἐντυχόντες πολλαῖς αὐτοῖς φορτίοις ἀπάσας εἶλον. ἐν ταῖς εἶναι ξυνέβη καὶ τῶν νηῶν τινας, αἶ τῇ Ναρσοῦ στρατιᾷ ἐκ τῆς Ἑλλάδος τὰ ἐπιτήδεια ἔφερον. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε ξυνηνέχθη γενέσθαι. 8.23.1 Τουτίλας δὲ πολλῶ πρότερον Γότθων στράτευμα ἐς

Πικηνοὺς ἐτύγγανε πέμψας, ἐφ' ᾧ δὴ τὸν Ἀγκῶνα ἐξελοῦσιν· οἷς δὴ ἄρχοντας τοὺς ἐν Γότθοις δοκιμωτάτους ἐπέστησε, Σκιποῦάρ τε καὶ Γίβαλ καὶ Γουνδούλφ, ὅσπερ Βελισαρίου δορυφόρος ἐγεγόνει 8.23.2 ποτέ. τινὲς δὲ αὐτὸν Ἰνδούλφ ἐκάλουν. οἷς δὴ καὶ πλοῖα μακρὰ ἐπτὰ καὶ τεσσαράκοντα ἔδωκεν, ὅπως τὸ φρούριον κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν πολιορκοῦντες ῥᾶόν τε καὶ ἀπονώτερον τὴν αὐτοῦ ἐπικράτειαν θῆ8.23.3 σονται. χρόνου δὲ ταύτῃ τῇ προσεδρεῖα τριβέντος συχνοῦ, συνέβαινε τοὺς πολιορκουμένους τῇ τῶν 8.23.4 ἀναγκαίων ἀπορία πιέζεσθαι. ἄπερ ἐπεὶ Βαλεριανὸς ἔμαθεν, ἐπὶ Ῥαβέννης διατριβὴν ἔχων, ἀμύνειν τε κατὰ μόνας τοῖς ἐν τῷ Ἀγκῶνι Ῥωμαίοις οὐχ οἷός τε ὦν, πέμψας πρὸς Ἰωάννην τὸν Βιταλιανοῦ ἀδελφιδοῦν ἐπὶ Σαλώνων ὄντα ἔγραψε τάδε «Μόνος ὁ Ἀγκῶν ἡμῖν «τοῦ κόλπου ἐντὸς ἀπολέλειπται, ὡς αὐτὸς οἶσθα, 8.23.5 «εἴπερ ἔτι νῦν ἀπολέλειπται. οὕτω γὰρ τοῖς ἐν τούτῳ «Ῥωμαίοις πικρότατα πολιορκουμένοις τὰ πράγματα «ἔχει ὥστε δέδοικα μὴ βοηθοῦντες ἔξωροι ὦμεν, ὀπίσω «τοῦ καιροῦ τὴν σπουδὴν ἔχοντες, ἔωλόν τε τὴν ὑπὲρ 8.23.6 «αὐτοῦ προθυμίαν ποιούμενοι. ἀλλὰ παύσομαι. ἢ «γὰρ τῶν πολιορκουμένων ἀνάγκη μακροτέραν τὴν «ἐπιστολὴν οὐκ ἔᾶ γίνεσθαι τὸν χρόνον ἐφ' ἑαυτὴν «ἀκριβῶς σφίγγουσα καὶ ὁ κίνδυνος ὀξυτέραν τοῦ 8.23.7 «λόγου τὴν ἐπικουρίαν ζητῶν.» ταύτην Ἰωάννης ἀναλεξάμενος τὴν ἐπιστολὴν, καίπερ αὐτῷ πρὸς βασιλέως ἀπορρηθὲν, αὐτοκέλευστος ἐτόλμα ἰέναι, τῶν οἱ πρὸς αὐτοκράτορος ἐπηγγελμένων προύργιαίτεραν τὴν ἀπὸ 8.23.8 τῆς τύχης στενοχωρίαν πεπονημένος. ἄνδρας τε ἀπολεξάμενος, οὓς μάλιστα πάντων ἀγαθοὺς τὰ πολέμια ᾤετο εἶναι, καὶ αὐτῶν ὀκτὼ καὶ τριάκοντα πλοῖα μακρὰ ἐμπλησάμενος πλέοντά τε ὡς τάχιστα καὶ πρὸς πόλεμον τὸν ἐν θαλάσῃ ὡς ἄριστα πεπονημένα, ἔνια τε αὐτοῖς τῶν ἐπιτηδείων ἐνθέμενος, ἄρας ἐκ Σαλώνων τῷ Σκάρδωνι προσέσχευεν. οὗ δὴ καὶ Βαλεριανὸς ζῦν ναυσὶ δώδεκα οὐκ ἐς μακρὰν ἤλθεν. 8.23.9 Ἐπειδὴ δὲ ἀλλήλοις ζυνέμιζαν, κοινολογησάμενοί τε καὶ τὰ σφίσι ζύμφορα δόξαντα εἶναι βεβουλευμένοι, ἐνθένδε μὲν ἀποπλεύουσιν, ἐς δὲ ἠπειρον τὴν ἀντιπέρας κατάραντες ἐς χωρίον ὀρμίζονται, ὃ δὴ Σενογαλλίαν Ῥωμαῖοι καλοῦσι, τοῦ Ἀγκῶνος οὐ πολλῷ ἄποθεν. 8.23.10 ὅπερ ἐπεὶ οἱ Γότθων στρατηγοὶ ἔμαθον, πλοῖα μακρὰ καὶ αὐτοὶ τὰ σφίσι παρόντα, ἐπτὰ καὶ τεσσαράκοντα 8.23.11 ὄντα, Γότθων τῶν λογίμων αὐτίκα ἐπλήρουν. τὸ δὲ ἄλλο στράτευμα ἐπὶ τῇ προσεδρεῖα τοῦ φρουρίου ἀπο8.23.12 λιπόντες εὐθὺ τῶν πολεμίων ἐχώρουν. ἠγεῖτο δὲ τῶν μὲν ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ μεμενηκότων ὁ Σκιποῦαρ, τῶν δὲ δὴ ἐν ταῖς ναυσὶν ὄντων Γίβαλ τε καὶ Γουνδούλφ. 8.23.13 ἐπειδὴ τε ἄγχιστα ἀλλήλων ἐγένοντο, τάς τε ναῦς ἐκάτεροι ἀνεκώχουον καὶ ζυναγαγόντες αὐτάς ἐς ὀλίγον παραίνεσιν ἐς τοὺς στρατιώτας ἐποιοῦντό τινα. 8.23.14 πρῶτοί τε Ἰωάννης καὶ Βαλεριανὸς ἔλεξαν τοιάδε «Μηδεὶς ὑμῶν, ᾧ ζυστρατιῶται, ὑπὲρ τοῦ Ἀγκῶνος «μόνου τούτου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ πολιορκουμένων Ῥω»μαίων ἀγωνιεῖσθαι τανῦν οἰέσθω, μηδὲ ἄχρι τοῦδε «ἀποκριθῆσεσθαι ἡμῖν τὴν ζυμβολὴν τήνδε, ἀλλὰ ζύμ»παν, ὡς συνελόντας εἶπεῖν, τὸ τοῦ πολέμου κεφάλαιον «ἐνταῦθα ἐστάναι, ἔνθα τε ἂν ἀποκλῖναι ζυμβαίῃ τὴν «μάχην, συγκληροῦσθαι αὐτῇ καὶ τῆς τύχης τὸ πέρας. 8.23.15 «οὕτωςι γὰρ περὶ τῶν παρόντων σκοπεῖσθε· πολλή «τις ἐπὶ ταῖς δαπάναις ἀπόκειται τοῦ πολέμου ῥοπή, «τούς τε τῶν ἐπιτηδείων σπανίζοντας ἠττᾶσθαι τῶν 8.23.16 «πολεμίων ἐπάναγκες. λιμῷ γὰρ οὐκ οἶδεν ἢ ἀρετὴ «ζυνοικίζεσθαι, πεινῆν τε καὶ ἀνδραγαθίζεσθαι οὐκ 8.23.17 «ἀνεχομένης τῆς φύσεως. τούτων δὲ τοιούτων ὄντων «ἄλλο μὲν οὐδὲν ὀχύρωμα ἡμῖν ἐκ τοῦ Δρουοῦντος ἐς «Ῥάβενναν ἀπολέλειπται, ὅπη ἂν τὰ ἐδώδιμα ἡμῖν τε «καὶ ἵπποις τοῖς ἡμετέροις ἀποκεῖσθαι δεήσει, οὕτω τε «οἱ πολέμιοι κρατοῦσι τῆς χώρας ὥστε φίλιον οὐδὲν «μεμένηκεν ἡμῖν ἐνταῦθα χωρίον, ὅθεν ἂν καὶ κατὰ 8.23.18 «βραχὺ τῶν τι ἐπιτηδείων ἐκπορίζεσθαι χρή. ἐς δὲ «τὸν Ἀγκῶνα ἡμῖν ἢ προσδοκία μεμένηκε πᾶσα τοῦ «καὶ τοῖς ἐξ ἠπείρου τῆς ἀντιπέρας καταίρουσιν ἐν»ταῦθα προσχεῖν δυνατοῖς εἶναι καὶ ἀσφάλειαν ἔχειν. 8.23.19

«οὐκοῦν εὐημερήσαντες ἐν τῇ ξυμβολῇ τήμερον καὶ «βασιλεῖ τὸν Ἀγκῶνα, ὡς τὸ εἰκὸς, κρατυνάμενοι τάχα «ἂν καὶ τὰ ἄλλα τοῦ πρὸς Γότθους πολέμου ἐν ἐλπί8.23.20 «σιν ἀγαθαῖς τὸ λοιπὸν ἔξομεν. σφαλέντες δὲ ἐν «ταύτῃ τῇ μάχῃ, ἄλλο μέντοι πικρὸν οὐκ ἂν εἴποιμεν, «ἀλλὰ δοίῃ τὴν Ἰταλίας ἐπικράτησιν ὁ θεὸς Ῥωμαίοις «διηνεκῆ εἶναι. κάκεινο δὲ λογιζέσθαι ἡμῖν ἄξιον, ὡς «κακοῖς ἐν τῷ ἔργῳ γινομένοις ἡμῖν οὐδὲ ἀποφεύγειν 8.23.21 «ἐξόν. οὔτε γὰρ τὴν γῆν ἔξετε πρὸς τῶν ἐναντίων «κατειλημμένην οὔτε τὴν θάλασσαν πλώιμον, οὕτω «θαλασσοκρατούντων τῶν πολεμίων, ἀλλὰ περιέστηκεν «ἡμῖν ἢ τῆς σωτηρίας ἐλπίς ἐν ταῖς χερσὶν οὔσα καὶ «ξυμμεταβαλλομένη τοῖς κατὰ τὴν ἀγώνισιν ἔργοις. 8.23.22 «ἀνδραγαθίζεσθε τοίνυν ὅση δύναμις, τοῦτο ἐκεῖνο «ἐκλογιζόμενοι, ὡς ἡσηθέντες μὲν ἐν τῷ παρόντι τὴν «ύστατην ἤτταν κληρώσεσθε, νενικηκότες δὲ μετὰ τῶν «ἄγαν εὐδαιμόνων ζῆν τῇ εὐκλείᾳ τετάξεσθε.» 8.23.23 Ἰωάννης μὲν καὶ Βαλεριανὸς τοσαῦτα εἶπον. καὶ οἱ Γότθων δὲ ἄρχοντες τοιάνδε τὴν παράκλησιν ἐποιήσαντο «Ἐπειδὴ πάσης ἀπεληλαμένοι τῆς Ἰταλίας καὶ «πολὺν τινα χρόνον οὐκ ἴσμεν ἐν ὁποίοις ποτὲ μυχοῖς «οἶδε οἱ κατάρατοι τῆς γῆς ἢ τῆς θαλάσσης διαλαθόν»τες τανῦν ἡμῖν τετολμήκασιν ἐς χεῖρας ἰέναι, καὶ ὡς «ἀναμαχοῦμενοι ἐφ' ἡμᾶς ἤκουσιν, ἐπάναγκες αὐτοῖς «τὸ ἐκ τῆς ἀβουλίας ἐγγενόμενον θράσος ἀναχαιτίζειν «προθυμία τῇ πάσῃ, ὡς μὴ ἐνδιδόντων ἡμῶν τὰ τῆς 8.23.24 «ἀπονοίας αὐτοῖς ἐς μέγα χωροίη. ἀμαθία γὰρ οὐ «κατ' ἀρχὰς ἀναστελλομένη ἀναβαίνει μὲν ἐπ' ἄπειρον «τόλμαν, ἐς ἀνηκέστους δὲ τῶν παραπιπτόντων τελευτᾷ 8.23.25 «συμφοράς. δείξατε τοίνυν αὐτοῖς ὅτι τάχιστα ὡς «Γραικοὶ τε εἰσι καὶ ἄνανδροι φύσει καὶ ἡσημένοι «θρασύνονται, μηδὲ συγχωρήσητε τὴν διάπειραν αὐτοῖς 8.23.26 «πρόσω ἰέναι. ἀνανδρία γὰρ καταφρονηθεῖσα ἐπὶ «παρρησίαν ἐξάγεται μείζω, ἐπεὶ τῷ προῖέναι τὸ θάρ8.23.27 «σος ἄοκνον γίνεται. ἐπὶ πολὺ δὲ ἀνθέξειν αὐτοὺς «ἀνδραγαθίζομένοις ὑμῖν μηδαμῶς οἶεσθε. φρόνημα «γὰρ τῇ δυνάμει τῶν αὐτῷ χρωμένων μὴ συμμετροῦ»μενον πρὸ μὲν τοῦ ἔργου ἐπαιρόμενον ἐν ἀκμῇ φαί»νεται, ἀρξαμένης δὲ τῆς ξυμβολῆς καταρρεῖν εἴωθεν. 8.23.28 «ὅτε τοίνυν ταῦτα οὕτως ἔχει, ἀναμνήσθητε μὲν ὄν»τινα τρόπον οἱ πολέμοι πολλάκις ἀποπειρασάμενοι «τῆς ἀρετῆς τῆς ὑμετέρας ἀπήλλαξαν, ἐκλογίζεσθε δὲ «ὡς οὐκ ἀμείνους ἐκ τοῦ αἰφνιδίου γεγεννημένοι ἐφ' «ἡμᾶς ὠρμηται, ἀλλὰ τὰ παραπλήσια τοῖς προλαβοῦσι «τετολμηκότες, τὴν ὁμοίαν καὶ νῦν κληρώσονται τύχην.» 8.23.29 Τοσαῦτα καὶ οἱ τῶν Γότθων ἄρχοντες παρακελευσάμενοι καὶ τοῖς πολεμίοις ὑπαντιάσαντες μελλήσει οὐδεμιᾷ ἐς χεῖρας ἦλθον. ἦν τε ἡ ναυμαχία ἐσάγαν 8.23.30 ἰσχυρὰ, πεζομαχία ἐμφορῆς οὔσα. τὰς τε γὰρ ναῦς μετωπηδὸν ἀντιπρώρους ταῖς τῶν ἐναντίων ἐκάτεροι στήσαντες τὰ τοξεύματα ἐς ἀλλήλους ἀφίεσαν, καὶ αὐτῶν ὅσοι ἀρετῆς τι μετεποιοῦντο, ἄγχιστά πη ἀλλήλων γινόμενοι ἐν χρῶ τε ξυνιόντες ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων ξυνέμισγον, ξίφεσί τε καὶ δόρασιν, ὥσπερ ἐν 8.23.31 πεδίῳ, μαχόμενοι. καὶ τὰ μὲν προοίμια τοῦ ἀγῶνος τοῦδε τοιαῦτα ἐγεγόνει. ὕστερον δὲ οἱ βάρβαροι ἀπειρία τοῦ ναυμαχεῖν ζῆν πολλῇ ἀταξία τὴν ξυμβολὴν τήνδε διέφερον· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν οὕτως ἀπ' ἀλλήλων δίσταντο ὥστε διδόναι τοῖς πολεμίοις αὐτοὺς κατὰ μόνας ἐμβάλλειν, οἱ δὲ συχνοὶ ἐς ταῦτ' οὕτως οὕτως πρὸς ἀλλήλων ἀεὶ τῇ τῶν πλοίων στενοχωρία 8.23.32 ξυνεποδίζοντο. εἶκασεν ἂν τις φορμηδὸν αὐτοῖς τὰ τῶν πλοίων ἰκρία ξυγκεῖσθαι. καὶ οὐδὲ τοξεύειν ἐς τῶν ἐναντίων τοὺς διεστῶτας ἠδύναντο, ὅτι μὴ ὀψέ τε καὶ μόλις, οὐδὲ ξίφεσιν ἢ δόρασι χρῆσθαι, ἠνίκα ἂν σφίσι ἐγκειμένους αὐτοὺς ἴδοιεν, ἀλλὰ κραυγῇ τε καὶ ὠθισμῶ ἐν σφίσι αὐτοῖς διηνεκῶς εἶχοντο, ξυγκρούοντές τε ἀεὶ ἐς ἀλλήλους καὶ τοῖς κοντοῖς αὐθις διωθόμενοι οὐδενὶ κόσμῳ, καὶ πῆ μὲν συμφύροντες τῇ στενοχωρίᾳ τὸ μέτωπον, πῆ δὲ ἀποφοιτῶντες πολλῶ ἄπο8.23.33 θεν ἐπὶ πονηρῶ τῶν σφετέρων ἐκάτεροι. τὰς τε παρακελεύσεις αὐτῶν ἕκαστος ἐς τοὺς ἄγχιστα ὄντας ζῆν ὀλολυγῇ πολλῇ ἐποιοῦντο,

οὐκ ἐπὶ τοὺς πολεμίους, ἀλλ' ὅπως τὰς διαστάσεις αὐτοὶ ἀπ' ἀλλήλων ἐργάζονται. ἡσυχολημένοι τε τῇ ἐς ἀλλήλους ἀμηχανία τῆς κατὰ σφῶν νίκης αἰτιώτατοι τοῖς πολεμίους ἐγίνοντο. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀνδρείως μὲν τὰ ἐς τὴν ξυμβολὴν, ἐμπείρως δὲ τὰ ἐς τὴν ναυμαχίαν διαχειρίζοντες, τὰ τε πλοῖα μετωπηδὸν στήσαντες, καὶ οὔτε κατὰ πολὺ διεστῶτες ἀλλήλων οὔτε μὴν ἄγχιστα ξυνιόντες περαιτέρω τῆς χρείας, ἀλλὰ συμμέτρους αἰεὶ τὰς τε ξυνόδους καὶ διαστάσεις ποιούμενοι, ἦν μὲν ναῦν πολεμίαν ἀποσκεδαννυμένην τῶν ἄλλων θεῶντο, κατέδυσον ἐμβάλλοντες οὐδενὶ πόνῳ, εἰ δὲ που ζύγχυσιν ἐς τῶν πολεμίων τινὰς ἴδοιεν, ἐνταῦθα τὰ τε τοξεύματα συχνὰ ἔπεμπον καὶ ἠνίκα σφίσι ἐπιπέσοιεν, ἀτάκτοις οὔσι καὶ συντριβέσι γεγενημένοις τῷ τῆς ἀταξίας καμάτῳ, ἐκ 8.23.35 χειρὸς αὐτοὺς διεχρῶντο. ἀπειρηκότες οὖν οἱ βάρβαροι πρὸς τε τὰ τῆς τύχης ἐναντιώματα καὶ τὰς κατὰ τὴν μάχην ἀμαρτάδας ξυμπεπτωκυίας, οὐκ εἶχον καθ' ὃ τι μαχέσονται, οὐδὲ ναυμαχοῦντες, οὐ μέντοι οὐδὲ καθάπερ ἐν πεζομαχίᾳ ἐπὶ τῶν καταστροφμάτων ἐστῶτες, ἀλλὰ ρίψαντες τὴν ἀγώνισιν ἐπικινδύνως ἠτρέ8.23.36 μιζον, ἐπὶ τῇ τύχῃ καταλιπόντες. διὸ δὴ ἐς ὑπαγωγὴν οἱ Γότθοι αἰσχροὺς ξὺν πολλῇ ἀκοσμίᾳ ἐτρέποντο, καὶ οὔτε ἀλκῆς οὔτε φυγῆς τινος εὐπρεποῦς οὔτε τοῦ ἄλλου ἐς σωτηρίαν αὐτοὺς ἄγοντος ἐμέμνητο ἔτι, ἀλλὰ μεταξὺ πλοίων τῶν πολεμίων ὡς τὰ πολλὰ σκε8.23.37 δαννύμενοι διηποροῦντο. καὶ αὐτῶν τινες ναυσὶν ἔνδεκα διέφυγον καὶ λαθόντες ἐσώθησαν, οἱ δὲ λοιποὶ 8.23.38 ἅπαντες ὑπὸ τοῖς πολεμίους ἐγένοντο. ὧν δὴ πολλοὺς μὲν αὐτοχειρὶ Ῥωμαῖοι διέφθειρον, πολλοὺς δὲ αὐταῖς ναυσὶ καταδύοντες ἔκτεινον· τῶν δὲ στρατηγῶν Γουνδούλφ μὲν ξὺν ταῖς ἔνδεκα ναυσὶ λαθῶν ἔφυγε, τὸν 8.23.39 δὲ δὴ ἕτερον ἐζώγησαν Ῥωμαῖοι. καὶ ἔπειτα οἱ ἐν ταῖς ἔνδεκα ναυσὶν ἐς τὴν γῆν ἀποβάντες τὰ μὲν πλοῖα εὐθύς ἔκαυσαν, ὡς μὴ ὑπὸ τῶν πολεμίων ταῖς χερσὶ γένωνται, αὐτοὶ δὲ πεζῇ ἐς τὸ στρατόπεδον ἐκο8.23.40 μίσθησαν, ὃ τοὺς ἐν Ἀγκῶνι ἐπολιόρκουν. φράσαντές τε αὐτοῖς τὰ ξυμπεσόντα εὐθυωρὸν ξὺν αὐτοῖς τὴν ἀναχώρησιν ἐποίησαντο, τὸ στρατόπεδον τοῖς πολεμίους ἀπολιπόντες, καὶ δρόμῳ τε καὶ θορύβῳ πολλῶν ἐς 8.23.41 Αὐξιμον πόλιν ἐγγύς πη οὔσαν ἀνέδραμον. Ῥωμαῖοι δὲ ἀφικόμενοι ἐς τὸν Ἀγκῶνα οὐ πολλῶ ὕστερον τό τε στρατόπεδον τῶν πολεμίων ἀνδρῶν ἔρημον αἰρούσι καὶ τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἐν τῷ φρουρίῳ ἐσκομίσαντες 8.23.42 ἀπέπλευσαν ἐνθένδε. καὶ Βαλεριανὸς μὲν ἐπὶ Ῥαβέννης ἐχώρησεν, Ἰωάννης δὲ ἐς Σάλωνας ἀνέστρεψεν. αὕτη διαφερόντως ἡ μάχη τό τε φρόνημα καὶ τὴν δύναμιν Τουτίλα καὶ Γότθων κατέλυσεν. 8.24.1 Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τῆδε Ῥωμαίοις τὰ πράγματα εἶχεν ἐν Σικελίᾳ. Λιβέριος μὲν ἐνθένδε βασιλεῖ ἐς Βυζάντιον μετάπεμπος ἦλθεν, Ἀρταβάνης δὲ, τοῦτο βασιλεῖ δεδογμένον, παντὸς ἤρχε τοῦ ἐν 8.24.2 Σικελίᾳ Ῥωμαίων στρατοῦ. ὃς δὴ Γότθους τοὺς ἐν τοῖς ἐκείνῃ φρουρίοις ἀπολελειμμένους, ὀλίγους κομιδῇ ὄντας, πολιορκῶν, μάχῃ τε αὐτῶν τοὺς ἐπεξιόντας νικήσας ἐς πᾶσάν τε ἀπορίαν τῶν ἀναγκαίων κατα8.24.3 στησάμενος ὕστερον ὁμολογίᾳ ζύμπαντας εἶλεν. οἷς οἱ Γότθοι περίφοβοί τε γεγενημένοι καὶ τοῖς κατὰ τὴν ναυμαχίαν ξυμπεπτωκόσι περιαλγοῦντες τὸν πόλεμον ἀπεγίνωσκον, ἤδη δυσέλπιδες τὸ παράπαν γεγενημένοι, λογιζόμενοι τε ὡς ἐν τῷ παρόντι δὴ αἰσχροῦς ἦσσημένοι τῶν πολεμίων καὶ παντάπασι διεφθαρμένοι, ἦν τις Ῥωμαίοις βοήθεια καὶ κατὰ βραχὺ ἐπιγένηται, τρόπῳ οὐδενὶ ἀντέχειν αὐτοῖς οὐδὲ χρόνου ῥοπήν τινα ἱκανοὶ ἔσονται ἢ ἐπὶ τῆς Ἰταλίας ἐστήξιν. οὐ μὴν οὐδὲ κατὰ πρεσβείαν διαπράξασθαί τι ἐκ βασιλέως ἐν 8.24.4 ἐλπίδι εἶχον. πολλάκις γὰρ ἐς αὐτὸν πρέσβεις ὁ Τουτίλας ἐτύγχανε πέμψας. οἷ, ἐπεὶ ἐς ὄψιν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ ἦλθον, ἀνεδίδαξαν μὲν ὡς τῆς Ἰταλίας τὰ μὲν πολλὰ κατέλαβον Φράγγοι, ἢ δὲ λοιπὴ ἔρημος ἀνθρώπων τῷ πολέμῳ ἐπὶ πλεῖστον γεγένηται, Σικελίας δὲ καὶ Δαλματίας, αἵπερ ἀκραιφνεῖς διέμειναν μόναι, Ῥωμαίοις ἐξίστανται Γότθοι, δασμοὺς δὲ καὶ φόρους ὑπὲρ τῆς ἐρήμου ἀποφέρειν ὁμολογοῦσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος καὶ συμμαχήσειν ἐφ' οὓς ἂν βασιλεὺς βούλοιο καὶ 8.24.5 τὰ ἄλλα

κατήκοι αὐτῷ ἔσσεσθαι. ἀλλὰ βασιλεὺς μάθησιν οὐδεμίαν τῶν λεγομένων ποιούμενος τοὺς πρέσβεις ἅπαντας ἀπεπέμπετο, πρὸς τὸ Γότθων ὄνομα χαλεπῶς ἔχων, ἄρδην τε αὐτὸ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐξελάσαι διανοούμενος. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε ξυνηνέχθη γενέσθαι. 8.24.6 Θευδίβεργτος δὲ, ὁ Φράγγων ἀρχηγός, οὐ πολλῶ ἔμπροσθεν ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο νόσῳ, Λιγουρίας τε χωρία ἄττα καὶ Ἄλπεις Κουτίας καὶ Βενετιῶν τὰ πολλὰ οὐδενὶ λόγῳ ἐς ἀπαγωγὴν φόρου ὑποτελῆ ποιη8.24.7 σάμενος. τὴν γὰρ ἀσχολίαν τῶν μαχομένων οἰκείαν οἱ Φράγγοι εὐκαιρίαν πεπονημένοι τοῖς ἐκείνων περι8.24.8 μαχήτοις αὐτοὶ ἀκινδύνως ἐπλούτουν. καὶ Γότθοις μὲν πολίσματα ὀλίγα ἐν Βενετίοις διέμεινε, τὰ τε ἐπιθαλασσίδια χωρία Ῥωμαίοις· τὰ δὲ ἄλλα ὑποχείρια 8.24.9 σφίσι ἅπαντα πεποιήνται Φράγγοι. Ῥωμαίων τε καὶ Γότθων πόλεμον τόνδε ἦπερ μοι εἴρηται πρὸς ἀλλήλους διαφερόντων καὶ πολεμίους οὐ δυναμένων ἐπικτᾶσθαι καινοὺς, Γότθοι τε καὶ Φράγγοι ἐς λόγους ἀλλήλοις ξυνίασι, καὶ ξυνέκειτο, μέχρι μὲν ἂν Γότθοι πρὸς Ῥωμαίους τὸν πόλεμον διαφέροιν, ἔχοντας ἐκατέρους ὥνπερ ἐγένοντο ἐγκρατεῖς ἡσυχῇ μένειν, μηδὲν τε 8.24.10 σφίσι πρὸς ἀλλήλους πολέμιον εἶναι. ἦν δὲ γε βασιλέως ποτὲ Ἰουστινιανοῦ περιέσεσθαι Τουτίλαν τῷ πολέμῳ συμβαίη, τηνικάδε Γότθους τε καὶ Φράγγους διοικήσασθαι ταῦτα, ὅπη ἂν συνοίσειν ἐκατέροις δοκῆ. 8.24.11 ἀλλὰ ταῦτα μὲν τῆδε ξυνέκειτο. τὴν δὲ Θευδιβέρτου ἀρχὴν διεδέξατο Θευδίβαλδος ὁ παῖς. βασιλεὺς τε Ἰουστινιανὸς Λεόντιον, τὸν Ἀθανασίου γαμβρόν, ἄνδρα ἐκ βουλῆς, πρεσβευτὴν παρ' αὐτὸν ἔπεμψεν ἕς τε ὁμαιχιμίαν παρακαλῶν ἐπὶ Τουτίλαν τε καὶ Γότθους καὶ χωρίων ἐκστῆναι τῶν ἐπὶ τῆς Ἰταλίας αἰτούμενος, ὥνπερ Θευδίβεργτος οὐ δέον ἐπιβατεῦσαι διὰ σπουδῆς ἔσχε. 8.24.12 Λεόντιος δὲ, ἐπειδὴ παρὰ Θευδίβαλδον ἀφίκετο, ἔλεξεν ὧδε «Ἴσως μὲν τι καὶ ἄλλοις παρὰ τὰς ἐλπίδας «τισὶ τετυχηκέναι ξυνέπεσεν, ὁποῖον δὲ Ῥωμαίοις τανῦν «πρὸς ὑμῶν γεγενῆσθαι ξυνέβη, οὐδενὶ, οἶμαι, ξυνηνέχθη 8.24.13 «πῶποτε τῶν πάντων ἀνθρώπων. βασιλεὺς μὲν γὰρ «Ἰουστινιανὸς οὐ πρότερον κατέστη ἐς πόλεμον τόνδε, «οὐδὲ Γότθοις πολεμησείων ἔνδηλος γέγονεν, ἕως αὐτῷ «Φράγγοι φιλίας τε καὶ ξυμμαχίας ὀνόματι χρήματα «μεγάλα κεκομισμένοι τὴν ἀγωνίαν ξυλλήψεσθαι ὡμο8.24.14 «λόγησαν. οἱ δὲ οὐχ ὅπως τι δρᾶν τῶν ὡμολογημέ»νων ἠξίωσαν, ἀλλὰ καὶ προσηδικήκασιν Ῥωμαίους «τοιαῦτα οἶα οὐδ' ἂν τις ὑποπτεῦσαι ῥαδίως ἔσχε. 8.24.15 «ὁ γὰρ πατήρ ὁ σὸς Θευδίβεργτος χώρας ἐπιβατεῦσαι «ὑπέστη, οὐδὲν αὐτῷ προσῆκον, ἥσπερ βασιλεὺς πόνῳ «τε πολλῶ καὶ κινδύνῳ πολέμου, καὶ ταῦτα Φράγγων 8.24.16 «ἀπάντων ἐκποδῶν ἰσταμένων, κύριος γέγονε. διόπερ «τανῦν ἐς ὑμᾶς ἦκω, οὐχ ὅπως μέμψομαι ἢ αἰτιάσομαι, «ἀλλ' αἰτησόμενός τε καὶ παραινέσω ὅσα ξυνοίσειν 8.24.17 «ὑμῖν αὐτοῖς μέλλει. λέγω δὲ, ὅπως βεβαιότατα μὲν «διασώζητε τὴν ὑπάρχουσαν ὑμῖν εὐπραξίαν, συγχωρή8.24.18 «σητε δὲ Ῥωμαίους ἔχειν τὰ αὐτῶν ἴδια· τοὺς γὰρ «δύναμιν περιβεβλημένου μεγάλην καὶ βραχέων τινῶν «οὐχ ὅσια κτήσις ἀφαιρεῖσθαι πολλάκις τὰ παρόντα «αὐτοῖς ἐκ παλαιοῦ ἀγαθὰ ἴσχυσεν, ἐπεὶ τὸ εὐδαιμον «τῷ ἀδίκῳ ἐς ταῦτ' οὐ ξυνίεναι οὐδαμῇ εἴωθε, καὶ μὴν «καὶ ὅπως ἡμῖν τὸν πρὸς Τουτίλαν ξυνδιενέγκητε πό8.24.19 «λεμον, τὴν τοῦ πατρὸς ὑποτελοῦντες ὁμολογίαν. τοῦτο «γὰρ ἂν πρέπον γνησίους παισὶ πάντων μάλιστα, «ἐπανορθοῦν μὲν, εἴ τι τοῖς γειναμένοις ἡμαρτήσθαι «ξυμβαίνει, περιστέλλειν δὲ καὶ κρατύνεσθαι ὅσα δὴ 8.24.20 «αὐτοῖς ἄριστα εἴργασται. ἐπεὶ καὶ τῶν ἀνθρώπων «ταῦτα διαφερόντως εὐκτὰ τοῖς συνετωτάτοις ἂν εἴη, «ὅπως δὴ αὐτῶν τὰ μὲν τῶν ἐπιτηδευμάτων ἄριστα «οἱ παῖδες ζηλοῖεν, εἰ δὲ τι αὐτοῖς οὐκ ὀρθῶς «πέπρακται, μὴ ὑπ' ἄλλου του τὸ τοιοῦτον ἢ ὑπὸ τῶν 8.24.21 «παιδῶν ἄμεινον ἔσσεσθαι. καίτοι ἐχρῆν ὑμᾶς ἀκλή»τους Ῥωμαίοις πόλεμον τόνδε ξυνάρασθαι. πρὸς «Γότθους γὰρ ἡμῖν ὁ ἀγὼν ἐστιν, οἱ τὸ ἐξ ἀρχῆς «ἐχθροί τε καὶ ὄλως ἄπιστοι γεγόνασιν Φράγγοις, «ἄσπονδά τε αὐτοῖς καὶ ἀκήρυκτα πολεμοῦντες

τὸν 8.24.22 «πάντα αἰῶνα. οἱ δὴ νῦν μὲν δέει τῷ ἐξ ἡμῶν οὐκ «ἀπαξιούσι κολακικοὶ ἐς ὑμᾶς εἶναι· εἰ δὲ ποτε ἡμῶν «ἀπαλλαγεῖεν, οὐκ ἐς μακρὰν τὴν ἐς Φράγγους ἐνδεί8.24.23 «ζονται γνώμην. πονηροὶ γὰρ ἄνθρωποι τὸν αὐτῶν «τρόπον ἀμείβειν μὲν οὐκ εὐτυχοῦντες, οὐ πράσσοντες «κακῶς δύνανται, ἀποκρύπτειν δὲ αὐτὸν ἐκ τοῦ ἐπὶ «πλεῖστον ἐν κακοπαθείαις εἰώθασιν, ἄλλως τε ἦν καὶ «τῶν πέλας τινὸς δέωνται, τῆς χρείας αὐτοὺς συγκα8.24.24 «λύπτειν ἀναγκαζούσης τὴν μοχθηρίαν. ὧν ἐνθυμηθέν»τες ἀνανεοῦτε μὲν τὴν ἐς βασιλέα φιλίαν, ἀμύνεσθε «δὲ τοὺς ἄνωθεν ὑμῖν δυσμενεῖς δυνάμει τῇ πάσῃ.» 8.24.25 Λεόντιος μὲν τοσαῦτα εἶπε. Θευδίβαλδος δὲ ἀμείβεται ὧδε «Συμμάχους μὲν ἐπὶ Γότθους ἡμᾶς οὐκ «ὀρθῶς οὐδὲ τὰ δίκαια ποιοῦντες καλεῖτε. φίλοι γὰρ «ἡμῖν τανῦν Γότθοι τυγχάνουσιν ὄντες. εἰ δὲ ἀβέ»βαιοι Φράγγοι ἐς αὐτοὺς εἶεν, οὐδὲ ὑμῖν ποτε πιστοὶ 8.24.26 «ἔσονται. γνώμη γὰρ ἅπαξ μοχθηρὰ ἐς τοὺς φίλους «ὀφθεῖσα ἐκτρέπεσθαι τῆς δικαίας ὁδοῦ ἀεὶ πέφυκεν. «ὧν μέντοι ἐπεμνήσθητε χωρίων ἔνεκα, τοσαῦτα ἐροῦ»μεν, ὡς ὁ πατήρ ὁ ἐμὸς Θευδίβερος οὔτε βιάσασθαι «πῶποτε τῶν ὁμόρων τινὰ ἐν σπουδῇ ἔσχεν οὔτε κτή8.24.27 «μασιν ἀλλοτρίοις ἐπιπηδᾶν. τεκμήριον δέ· οὐ γὰρ «εἰμι πλούσιος, οὐ τοίνυν οὐδὲ τὰ χωρία ταῦτα Ἴρω»μαίους ἀφελόμενος, ἀλλὰ Τουτίλα ἔχοντος ἤδη αὐτὰ «καὶ διαρρήδην ἐνδιδόντος καταλαβῶν ἔσχεν, ἐφ' ᾧ «χρῆν μάλιστα βασιλέα Ἴουστινιανὸν συνήδεσθαι Φράγ8.24.28 «γοις. ὁ γὰρ τοὺς τι ἀφελομένους τῶν αὐτοῦ κτη»μάτων ἰδίων ὑφ' ἐτέρων τινῶν βιασθέντας ὀρῶν, «εἰκότως ἂν χαίροι, τὴν δίκην ἐκτετικῆναι ὀρθῶς καὶ «δικαίως τοὺς αὐτὸν ἡδικοκῶτας οἰόμενος, ἦν μὴ ἐς «τοὺς βιασαμένους αὐτὸς φθονερὸς γένηται, ἐπεὶ τὸ «προσποιεῖσθαι τὰ τῶν ἐχθρῶν δικαιώματα ἐς φθόνον 8.24.29 «ὡς τὰ πολλὰ περιίστασθαι οἴονται ἄνθρωποι. δικασταῖς «μέντοι ἐπιτρέπειν οἰοί τε ἔσμεν τὴν περὶ τούτων «διάγνωσιν, ὥστε εἴ τι Ἴρωμαίους ἀφελῆσθαι τὸν «πατέρα τὸν ἐμὸν φανερόν γένηται, τοῦτο ἡμᾶς ἀπο»τινύναι μελλήσει οὐδεμιᾶ ἐπάναγκες εἶη. ὑπὲρ τε «τούτων πρέσβεις ἐς Βυζάντιον σταλήσονται παρ' 8.24.30 «ἡμῶν οὐ πολλῶ ὕστερον.» τοσαῦτα εἰπὼν τὸν τε Λεόντιον ἀπεπέμψατο καὶ πρεσβευτὴν Λεύδαρδον, ἄνδρα Φράγγον, τέταρτον αὐτὸν παρὰ βασιλέα Ἴουστινιανὸν ἔστειλε. καὶ οἱ μὲν ἐς Βυζάντιον ἀφικόμενοι ἔπρασσον ὧνπερ ἔνεκα ἦλθον. 8.24.31 Τουτίλας δὲ νήσους τὰς Λιβύη προσηκούσας καταλαβεῖν διὰ σπουδῆς εἶχε. στόλον οὖν αὐτίκα νηῶν ἀγείρας καὶ στρατεύματα τούτῳ ἐνθέμενος ἀξιοχρεῶν ἔς 8.24.32 τε Κουρσικὴν καὶ Σαρδῶ στέλλει. οἱ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐς Κουρσικὴν ἀποπλεύσαντες, οὐδενὸς αὐτῆς ἀμυνομένου, τὴν νῆσον ἔσχον, μετὰ δὲ καὶ Σαρδῶ κατέ8.24.33 λαβον. ἄμφω δὲ τὰ νήσω ὁ Τουτίλας ὑποτελεῖς ἐς ἀπαγωγὴν φόρου πεποιήται. ὅπερ Ἰωάννης μαθὼν, ὃς τοῦ ἐν Λιβύῃ Ἴρωμαίων στρατοῦ ἦρχε, στόλον τε 8.24.34 νηῶν καὶ στρατιωτῶν πλῆθος ἐς Σαρδῶ ἔπεμψεν. οἵπερ ἐπειδὴ Καρανάλεως πόλεως ἀγχιστα ἴκοντο, ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἐς πολιορκίαν καθίστασθαι διανοοῦντο. τειχομαχεῖν γὰρ οὐκ ὤντο οἰοί τε εἶναι, ἐπεὶ Γότθοι 8.24.35 ἐνταῦθα φυλακτῆριον διαρκὲς εἶχον. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα οἱ βάρβαροι ἔγνωσαν, ἐπεξελθόντες ἐκ τῆς πόλεως καὶ τοῖς πολεμίοις ἐξαπιναίως ἐπιπεσόντες τρεψάμενοί τε 8.24.36 αὐτοὺς οὐδενὶ πόνῳ πολλοὺς ἔκτειναν. οἱ δὲ λοιποὶ φεύγοντες, ἐν μὲν τῷ παραυτίκα ἐς τὰς ναῦς διεσώθησαν, ὀλίγῳ δὲ ὕστερον ἐνθένδε ἀπάραντες ἐς Καρχη8.24.37 δόνα παντὶ τῷ στόλῳ ἀφίκοντο. ἐνταῦθά τε διαχειμάσαντες ἔμενον, ἐφ' ᾧ δὴ ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ παρασκευῇ πλείονι ἐπὶ τε Κουρσικὴν καὶ Σαρδῶ αὐθις στρατεύσωσι. ταύτην δὲ τὴν Σαρδῶ τανῦν Σαρδινίαν κα8.24.38 λούσιν. ἐνταῦθα φύεσθαι ξυμβαίνει πόαν ἧς δὴ ἀπογευομένοις ἀνθρώποις αὐτίκα σπασμὸς θανάσιμος ἐπιγίνεται, οἱ δὲ τελευτῶσιν οὐ πολλῶ ὕστερον, γέλῳτα γελᾶν ἀπὸ τοῦ σπασμοῦ δοκοῦντές τινα, ὅνπερ 8.24.39 ὁμωνύμως τῇ χώρᾳ Σαρδώνιον καλοῦσι. τὴν δὲ Κουρσικὴν οἱ πάλαι ἄνθρωποι Κύρνον ἐκάλουν. ἐνταῦθα, ὡσπερ ἄνθρωποι πίθηκες γίνονται, οὕτω δὴ τινῶν ἵππων ἀγέλαι εἰσὶ τῶν

προβατίων ὀλίγῳ μειζόνων. ταῦτα μὲν οὖν τοιαῦτά ἐστι. 8.25.1 Σκλαβηνῶν δὲ πολὺς ὄμιλος Ἰλλυριοῖς ἐπισκήψαντες πάθη ἐνταῦθα οὐκ εὐδιήγητα εἰργάσαντο. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς στράτευμα ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν, οὗ δὴ ἄλλοι τε καὶ οἱ Γερμανοὺ παῖδες ἠγοῦντο. 8.25.2 οἵπερ τῷ πλήθει τῶν πολεμίων παρὰ πολὺ ἔλασσούμενοι χωρήσαι μὲν αὐτοῖς ὁμόσε οὐδαμῆ ἴσχυσαν, ὅπισθεν δὲ αἰεὶ μένοντες τῶν βαρβάρων τοὺς ἀπολεῖ. 8.25.3 πομένους ἐσίνοντο. καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἔκτεινον, τινὰς δὲ καὶ ζωγρήσαντες βασιλεῖ ἔπεμψαν. οὐδὲν μέντοι ἦσσαν οἱ βάρβαροι οὔτοι τὰ δεινὰ ἔδρασαν. 8.25.4 ἐν ταύτῃ τε τῇ ληλασία χρόνου τι μέγα κατατρίψαντες μῆκος τὰς μὲν ὁδοὺς νεκρῶν ἀνέπλησαν ἀπάσας, ἔξανδραποδίσαντες δὲ ἀνάριθμα πλήθη καὶ ληϊσάμενοι ζύμπαντα, οὐδενὸς σφίσιν ἀντιστατοῦντος, ἐπ' οἴκου 8.25.5 ἀπεκομίσθησαν σὺν πάσῃ τῇ λείᾳ. οὐδὲ γὰρ διαπορθμευομένους ποταμὸν Ἴστρον ἴσχυσαν σφᾶς ἐνεδρεῦσαι Ῥωμαῖοι ἢ ἄλλῳ τῷ βιάσασθαι τρόπῳ, ἐπεὶ Γήπαιδες αὐτοὺς μισθαρνήσαντες ὑπεδέξαντο καὶ διεπόρθμευσαν μακρόμισθοι γεγενημένοι. ἐπὶ κεφαλῇ γὰρ ἐκάστη κατὰ στατήρα χρυσοῦν ἢ μίσθωσις ἦν. 8.25.6 διόπερ βασιλεὺς ἐδυσφορεῖτο, οὐκ ἔχων τὸ λοιπὸν ὅπη ποτὲ αὐτοὺς ἀναστέλλοι διαβαίνοντας ποταμὸν Ἴστρον, ἐφ' ᾧ ληϊσονται τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν, ἢ ζὺν ταῖς ὠφελίαις τὴν ἀποπορείαν ποιουμένους ἐνθένδε, ἢ θελέ τε τούτων δὴ ἕνεκα Γηπαίδων τῷ ἔθνεϊ ἐς συνθήκας καταστήναί τινας. 8.25.7 Ἐν τούτῳ δὲ Γήπαιδες τε καὶ Λαγγοβάρδαι αὐθις πολεμησείοντες ἐπ' ἀλλήλους ἦσαν. Γήπαιδες τε τὴν Ῥωμαίων δειμαίνοντες δύναμιν (ἀνήκοοι γὰρ οὐδαμῆ ἦσαν ὡς Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὁμαιχμίαν διωμότως πρὸς Λαγγοβάρδας πεποιήται) φίλοι καὶ ζύμμαχοι Ῥω8.25.8 μαίοις γενέσθαι ἐν σπουδῇ ἔσχον. πρέσβεις οὖν ἐς Βυζάντιον εὐθύς πέμπουσι, βασιλέα καὶ αὐτοὶ ἐς τὴν ὁμαιχμίαν παρακαλοῦντες. καὶ ὃς αὐτοῖς μελλήσει 8.25.9 οὐδεμιᾶ ἐπὶ τῇ ζυμμαχίᾳ τὰ πιστὰ ἔδωκε. δεηθέντων δὲ τῶν πρέσβεων τῶνδε καὶ τῶν ἀπὸ τῆς συγκλήτου βουλῆς ἄνδρες δυοκαίδεκα ὄρκια δόντες, ταύτας αὐτοῖς 8.25.10 τὰς συνθήκας ἐπέρρωσαν. οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον Λαγγοβάρδαις κατὰ τὸ ζυμμαχικὸν δεομένοις στρατιὰν ἐς ζυμμαχίαν ἐπὶ Γήπαιδας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἔπεμψεν, ἐπενεγκῶν Γήπαισι Σκλαβηνῶν τινὰς ἐπὶ πονηρῶ τῶν Ῥωμαίων μετὰ τὰς ζυνθήκας διαβιβάσαι ποταμὸν 8.25.11 Ἴστρον. ἠγοῦντο δὲ τῆς στρατιᾶς ταύτης Ἰουστίνος τε καὶ Ἰουστινιανὸς οἱ Γερμανοὺ παῖδες Ἀράτιός τε καὶ Σουαρτούας, ὃς πρὸς Ἰουστινιανὸν μὲν ἄρχων Ἐρούλοισ κατέστη πρότερον, ἐπαναστάντων δὲ οἱ τῶν ἀπὸ Θούλης τῆς νήσου ἠκόντων, ὡσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, ἐς βασιλέα τε ἀφίκετο φεύγων καὶ Ῥωμαίοις στρατηγὸς τῶν ἐν Βυζαντίῳ καταλόγων εὐθύς γέγονε, καὶ Ἀμαλαφρίδας, Γότθος ἀνὴρ, Ἀμαλαφρίδης μὲν θυγατριδοῦς, τῆς Θευδερίχου τοῦ Γότθων βασιλέως ἀδελφῆς, Ἐρμενεφρίδου δὲ υἱὸς τοῦ 8.25.12 Θεορίγγων ἠγησαμένου. ὄνπερ Βελισάριος μὲν σὺν Οὐιττίγιδι ἐς Βυζάντιον ἦγαγε, βασιλεὺς δὲ Ῥωμαίων ἄρχοντα κατεστήσατο, καὶ τὴν αὐτοῦ ἀδελφὴν Αὐδοῦν 8.25.13 τῷ Λαγγοβαρδῶν ἄρχοντι κατηγγύησε. τοῦ δὲ στρατοῦ τούτου οὐδεὶς παρὰ Λαγγοβάρδας ἀφίκετο, ὅτι μὴ οὗτος Ἀμαλαφρίδας σὺν τοῖς ἐπομένοις. οἱ γὰρ ἄλλοι ἐν Ἰλλυριοῖς ἀμφὶ πόλιν Οὐλπιάναν βασιλέως ἐπαγγείλαντος διατριβὴν ἔσχον, στάσεως ἐνταῦθα πρὸς τῶν οἰκητόρων γεγενημένης, ὡνπερ ἕνεκα σφίσιν αὐτοῖς οἱ Χριστιανοὶ διαμάχονται, ἢ πέρ μοι ἐν λόγοις τοῖς ὑπὲρ 8.25.14 τούτων γεγράφεται. οἱ μὲν οὖν Λαγγοβάρδαι πανδημεῖ σὺν τῷ Ἀμαλαφρίδα ἐς τὰ Γηπαίδων ἦθη ἀφίκοντο, ὑπαντιασάντων δὲ τῶν Γηπαίδων σφίσι καὶ μάχης καρτερᾶς γενομένης ἠσσωῦνται Γήπαιδες, καὶ αὐτῶν παμπληθεῖς φασιν ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ ἀποθανεῖν. 8.25.15 Αὐδοῦν τε, ὁ τῶν Λαγγοβαρδῶν βασιλεὺς, τῶν οἱ ἐπομένων τινὰς ἐς Βυζάντιον πέμψας εὐαγγέλια μὲν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἐδήλου, νενικημένων τῶν πολεμίων, ἐμέμφετο δὲ οὐ παραγενέσθαι οἱ κατὰ τὸ ζυμμαχικὸν τὸν τοῦ βασιλέως στρατὸν, καίπερ Λαγγοβαρδῶν τοσοῦτων τὸ πλήθος ἔναγχος ἐσταλμένων ἐφ' ᾧ Ναρσῆ

ξυστρατεύσωσιν ἐπὶ Τουτίλαν τε καὶ Γότθους. ταῦτα μὲν οὖν ἐφέρετο τῆδε. 8.25.16 Ἐν τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ σεισμοὶ κατὰ τὴν Ἑλλάδα ἐπιπεσόντες ἐξαίσιοι τὴν τε Βοιωτίαν καὶ Ἀχαιάν καὶ 8.25.17 τὰ περὶ κόλπον τὸν Κρισαῖον κατέσεισαν. καὶ χωρία μὲν ἀνάριθμα, πόλεις δὲ ὀκτὼ ἐς ἔδαφος καθείλον, ἐν ταῖς Χαιρώνειά τε καὶ Κορώνεια ἦν καὶ Πάτραι καὶ Ναύπακτος ὅλη, ἔνθα δὴ καὶ φόνος γέγονεν ἀνθρώπων 8.25.18 πολὺς. καὶ χάος δὲ τῆς γῆς πολλαχῆ ἀποσχιθεῖσης γεγένηται. τὰ δὲ διαιρεθέντα ἔνια σχῆμα μὲν αὐθις ἐς ταῦτὸ ξυνιόντα τὸ πρότερον τῆ γῆ σχῆμά τε καὶ εἶδος ἀπέδωκεν, ἔστι δὲ οὗ καὶ διεστηκότα μεμένηκεν· ὥστε οὐδὲ ἀλλήλοις ἐπιμίγνυσθαι οἱ τῆδε ἀνθρωποὶ εἰσι δυνατοὶ ὅτι μὴ περιόδοις πολλαῖς χρόνῳ 8.25.19 μενοί. ἐν δέ γε τῷ πορθμῷ, ὄνπερ μεταξὺ Θεσσαλίας τε καὶ Βοιωτίας ξυμβαίνει εἶναι, γέγονέ τις ἐκ τοῦ αἰφνιδίου τῆς θαλάσσης ἐπιρροὴ ἀμφὶ τε πόλιν τὴν Ἐχιναιῶν καλουμένην καὶ τὴν ἐν Βοιωτοῖς Σκάρφειαν. 8.25.20 πόρρω τε τῆς ἠπείρου ἀναβάσσα καὶ κατακλύσσα τὰ ἐκείνη χωρία ἐς ἔδαφος καθείλεν εὐθύς. χρόνος τε τῆ θαλάσσης πολὺς ἐπιχωριαζούση τῆ ἠπείρῳ ἐτρίβη, ὥστε τοῖς ἀνθρώποις πεζῇ ἰοῦσι βατὰς ἐπὶ πλεῖστον γενέσθαι τὰς νήσους, αἶπερ ἔντοσθεν τοῦ πορθμοῦ τούτου τυγχάνουσιν οὔσαι, τοῦ τῆς θαλάσσης δηλονότι ῥοθίου ἐκλιπόντος μὲν τὴν αὐτοῦ χώραν, ἐπιπολάζοντος δὲ παρὰ δόξαν τὴν γῆν ἄχρι ἐς τὰ ὄρη, ἃ ταύτη 8.25.21 ἀνέχει. ἠνίκα δὲ τῆ θαλάσσης ἐς τὰ οἰκεία ἐπανιέναι ξυνέπεσεν, ἰχθύες ἐν τῆ γῆ ἀπελείποντο, ὄνπερ ἡ ὄψις ἀήθης παντάπασιν οὔσα τοῖς τῆδε ἀνθρώποις 8.25.22 τερατώδης τις ἔδοξεν εἶναι. οὐς δὴ ἐδωδίμους εἶναι οἰόμενοι ἀνείλοντο μὲν ὡς ἐψήσοντες, θέρμης δὲ αὐτῶν τῆς ἐκ τοῦ πυρὸς ἀψαμένης ἐς ἰχῶράς τε καὶ σηπεδόνας οὐ φορητὰς τὸ σῶμα ὅλον ἀποκεκρίσθαι ξυνέπεσεν. 8.25.23 ἀμφὶ δὲ τὰ ἐκείνη χωρία, οὗ δὴ τὸ Σχίσμα ὠνόμασται, καὶ σεισμός ὑπερμεγέθης γενόμενος πλείω φόνον ἀνθρώπων ἢ ἐν πάσῃ τῆ ἄλλῃ Ἑλλάδι εἰργάσατο, μάλιστα ἐπεὶ τινα ἑορτὴν πανηγυρίζοντες ἔτυχον ἐκ πάσης τε τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα τότε τούτου δὴ ἔνεκα ξυνειλεγμένοι πολλοί. 8.25.24 Ἐν δὲ Ἰταλίᾳ τάδε ξυνέπεσε. Κροτωνιάται καὶ στρατιῶται οἱ τὸ φυλακτήριον ταύτῃ ἔχοντες, ὧν Παλλάδιος ἦρχε, πικρότατα πρὸς Γότθων πολιορκούμενοι καὶ πιεζόμενοι τῶν ἀναγκαίων τῆ ἀπορία, πολλάκις μὲν λαθόντες τοὺς πολεμίους ἔπεμψαν ἐν Σικελίᾳ, μαρτυρόμενοι τοὺς ἐνταῦθα τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντας καὶ διαφερόντως τὸν Ἀρταβάνην, ὡς εἰ μὴ βοηθοῖεν ὅτι τάχιστα σφίσιν, οὔτι ἐθέλουσιν 8.25.25 σίως σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν οὐ πολλῷ ὕστερον τοῖς πολεμίοις ἐνδύσουσιν. οὐδεὶς δὲ ἐνθένθε αὐτοῖς ἐπικουρήσων ἦλθε. καὶ ὁ χειμῶν ἔλθε, καὶ τὸ ἑπτακαίδέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψε. 8.26.1 Βασιλεὺς δὲ μαθὼν τὰ ἐν Κρότωνι πρασσόμενα 8.26.1 μενα πέμψας ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐκέλευε τοὺς ἐν Θερμοπύλαις φρουροὺς ἔς τε τὴν Ἰταλίαν πλεῖν κατὰ τάχος καὶ τοῖς ἐν Κρότωνι πολιορκουμένοις βοηθεῖν δυνάμει 8.26.2 τῆ πάσῃ. οἱ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίουν. ἄραντές τε σπουδῇ πολλῇ καὶ πνεύματος ἐπιφόρου ἐπιτυχόντες ἀπροσδόκητοι τῷ Κροτωνιατῶν λιμένι προσέσχον. οἱ τε βάρβαροι ἐξαπιναιῶς τὸν στόλον ἰδόντες αὐτίκα δὴ μάλα ἐς δέος μέγα ἐμπεπτωκότες θορύβῳ πολλῷ τὴν πολιορκίαν διέλυσαν 8.26.3 καὶ αὐτῶν οἱ μὲν τινες ναυσὶν ἐς τὸν Ταραντηνῶν λιμένα διέφυγον, οἱ δὲ πεζῇ ἰόντες ἐς ὄρος τὸ Σκύλαιον ἀνεχώρησαν· ἃ δὴ ξυνενεχθέντα πολλῷ ἔτι 8.26.4 μᾶλλον ἐδούλωσε Γότθων τὸ φρόνημα. καὶ ἀπ' αὐτοῦ Ῥάγναρις τε, Γότθος ἀνὴρ δόκιμος μάλιστα, ὃς τοῦ ἐν Ταραντηνοῖς φυλακτηρίου ἦρχε, καὶ Μόρας, ὅσπερ ἐφειστήκει τοῖς ἐν Ἀχεροντία φρουροῖς, Πακουρίῳ τῷ Περανίου τῶν ἐν Δρυοῦντι Ῥωμαίων ἄρχοντι, γνώμη τῶν σφίσιν ἐπομένων, ἐς λόγους ἦλθον, ἐφ' ᾧ δὴ ἀμφὶ τῆ σωτηρίας τὰ πιστὰ πρὸς Ἰουστινιανοῦ βασιλέως λαβόντες Ῥωμαίοις σφᾶς αὐτοὺς ἐγχειρίσουσι ξὺν τοῖς ἐπομένοις καὶ τὰ ὀχυρώματα, ὄνπερ ἐπὶ τῆ φυλακῆ καταστάντες ἐτύγχανον. ἐπὶ ταύτῃ μὲν οὖν τῆ ὁμολογία Πακούριος ἐπὶ Βυζαντίου κομίζεται. 8.26.5 Ναρσῆς δὲ ἐκ Σαλῶνων ἄρας

ἐπὶ Τουτίλαν τε καὶ Γότθους ἦει παντὶ τῷ Ῥωμαίων στρατῷ, μεγάλῳ ὑπερφυῶς ὄντι. χρήματα γὰρ κεκομισμένος ἐπεικῶς 8.26.6 μεγάλα πρὸς βασιλέως ἐτύγχανεν. ἀφ' ὧν δὴ ἔμελλε στρατιάν τε ἀξιολογωτάτην ἀγεῖραι καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπαρκέσειν τοῦ πολέμου ἀνάγκαις, τοῖς δὲ δὴ ἐπὶ τῆς Ἰταλίας στρατιώταις ἐκλύσαι τὰ πρόσθεν ὀφλήματα πάντα, ἐφ' οἷσπερ αὐτοῖς ὑπερήμερος χρόνου πολλοῦ βασιλεὺς ἐγεγόνει, οὐ κομιζομένοις ἐκ τοῦ δημοσίου, ἥπερ εἴθισται, τὰς σφίσι τεταγμένας συντάξεις· ἔτι μέντοι καὶ αὐτῶν βιάσασθαι τῶν παρὰ Τουτίλαν ἀπηυτομοληκότων τὰς γνώμας, ὥστε δὴ αὐτοὺς τοῖς χρήμασι τούτοις χειροῆθεις γεγενημένους τὴν ἐπὶ τῇ πολιτείᾳ 8.26.7 μεταγνῶναι προαίρεσιν. λίαν γὰρ τὰ πρότερα πόλεμον τόνδε ἀπημελημένως διαφέρων Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀξιολογωτάτην αὐτοῦ πεποίηται τὴν παρασκευὴν ἐν 8.26.8 ὑστάτῳ. ἐπειδὴ γὰρ αὐτόν οἱ ὁ Ναρσῆς ἐγκείμενον εἶδεν, ἐφ' ᾧ ἐς Ἰταλίαν στρατεύοι, φιλοτιμίαν ἐνδέδεικται στρατηγῷ πρέπουσαν, οὐκ ἄλλως βασιλεῖ ἐπαγγέλλοντι ὑπηρετήσιν ὁμολογήσας, ἣν μὴ τὰς δυνάμεις 8.26.9 ἀξιωμαχοῦς ἐπάγεσθαι μέλλῃ. χρήματά τε οὖν καὶ σώματα καὶ ὅπλα τῷ τρόπῳ τούτῳ ἐπαξίως πρὸς τοῦ βασιλέως κεκόμισται τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, καὶ προθυμίαν αὐτὸς ἀοκνοτάτην ἐπιδειξάμενος ἀξιόχρεων στρατῶν 8.26.10 τιὰν ἐξήγειρεν. ἔκ τε γὰρ Βυζαντίου ἐπηγάγετο Ῥωμαίων στρατιωτῶν μέγα τι χρῆμα κάκ τῶν ἐπὶ Θράκης 8.26.11 χωρίων ἔκ τε Ἰλλυριῶν πολλοὺς ἤθροισε. καὶ Ἰωάννης δὲ ζὺν τε τῷ οἰκείῳ στρατεύματι καὶ τῷ πρὸς Γερμανοῦ τοῦ κηδεστοῦ ἀπολελειμμένῳ ζὺν αὐτῷ ἦει. 8.26.12 καὶ Αὐδουίν, ὁ Λαγγοβαρδῶν ἡγούμενος, χρήμασι πολλοῖς ἀναπεισθεὶς Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ καὶ τῇ τῆς ὁμαιχμίας ζυνήκῃ, πεντακοσίους τε καὶ δισχιλίους τῶν οἱ ἐπομένων ἀπολεξάμενος ἄνδρας ἀγαθοὺς τὰ πολέμια ἐς ζυμμαχίαν αὐτῷ ἔπεμψεν, οἷς δὴ καὶ θεραπεία εἶπετο μαχίμων ἀνδρῶν πλεόν ἢ τρισχιλίων. 8.26.13 εἶποντο δὲ αὐτῷ καὶ τοῦ Ἐρούλων ἔθνους πλεόν ἢ τρισχιλιοι, ἵππεῖς ἅπαντες, ὧν ἄλλοι τε καὶ Φιλημουθ ἦρχον, καὶ Οὐννοί τε παμπληθεῖς καὶ Δαγισθαῖος ζὺν τοῖς ἐπομένοις ἐκ τοῦ δεσποτηρίου διὰ τοῦτο ἀπαλλαγείς, καὶ Καβάδης, Πέρσας ἔχων αὐτομόλους πολλοὺς, ὁ Ζάμου μὲν υἱὸς, Καβάδου δὲ τοῦ Περσῶν βασιλέως υἱωνὸς, οὐπὲρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθη ἄτε τοῦ χαναράγγου σπουδῆ διαφυγόντος τε Χοσρόην τὸν θεῖον καὶ πολλῶ πρότερον ἀφικομένου ἐς τὰ Ῥωμαίων ἦθη· καὶ Ἄσβαδος, νεανίας τις, Γήπαις γένος, διαφερόντως δραστήριος, ὁμογενεῖς τετρακοσίους ζὺν αὐτῷ ἔχων, ἄνδρας ἀγαθοὺς τὰ πολέμια· καὶ Ἀροῦθ, Ἐρουλος μὲν τὸ γένος, ἐκ παιδὸς δὲ Ῥωμαίων τὴν δίαίταν στέρξας καὶ τὴν Μαυρικίου τοῦ Μούνδου γυναῖκα γαμετὴν ποιησάμενος, αὐτὸς τε μαχιμώτατος ὧν καὶ πολλοὺς τοῦ Ἐρούλων ἔθνους ἐπομένους ἔχων ἐν πολέμου κινδύνοις ὡς μάλιστα δοκιμωτάτους· Ἰωάννης τε, ὁ Φαγᾶς τὴν ἐπίκλησιν, οὐπὲρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθη, Ῥωμαίων ἐπαγαγόμενος ὄμιλον 8.26.14 ἀνδρῶν μαχίμων. ἦν οὖν μεγαλοδωρότατος ὁ Ναρσῆς καὶ πρὸς τὸ εὖ ποιεῖν τοὺς δεομένους ὀξὺς ἐσάγαν, δυνάμιν τε πολλὴν περιβεβλημένος ἐκ βασιλέως ἀδεέ 8.26.15 στερον ἐς τὰ σπουδαζόμενα ἐχρήτο τῇ γνώμῃ. καὶ ἀπ' αὐτοῦ πολλοὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἄρχοντές τε 8.26.16 καὶ στρατιῶται εὐεργέτου αὐτοῦ ἔτυχον. ἐπεὶ οὖν ἀποδέδεικτο στρατηγὸς ἐπὶ Τουτίλαν τε καὶ Γότθους, ὡς ἀσμενέστατα ἕκαστοι στρατεύεσθαι ὑπ' αὐτῷ ἤθελον, οἱ μὲν ἐκτίνειν οἱ ἐθέλοντες παλαιὰς χάριτας, οἱ δὲ καταδοκοῦντες, ὡς τὸ εἶκος, μεγάλων ἀγαθῶν παρ' 8.26.17 αὐτοῦ τεύξεσθαι. μάλιστα δὲ αὐτῷ Ἐρουλοί τε καὶ οἱ ἄλλοι βάρβαροι εὐνοϊκῶς εἶχον, διαφερόντως πρὸς τοῦ ἀνθρώπου εὖ πεπονθότες. 8.26.18 Ἐπειδὴ δὲ Βενετίων ὡς ἀγχοτάτῳ ἐγένοντο, παρὰ τῶν Φράγγων τοὺς ἡγεμόνας, οἱ τῶν ἐκείνη φυλακτηρίων ἦρχον, ἄγγελον στείλας ἠτεῖτο τὴν δίοδον σφίσιν ἄτε 8.26.19 φίλοις οὔσι παρέχεσθαι. οἱ δὲ τοῦτο Ναρσῆ ἐπιτρέψειν οὐδεμιᾶ μηχανῇ ἔφασαν, ἐς μὲν τὸ ἐμφανὲς τὴν αἰτίαν οὐκ ἐξενεγκόντες, ἀλλ', ὡς ἐνὶ μάλιστα κατακρυψάμενοι, τοῦ Φράγγων ἕνεκα ζυμφόρου ἢ τῆς ἐς τοὺς Γότθους εὐνοίας τὴν

κωλύμην ποιείσθαι, σκῆψιν δέ τινα οὐ λίαν εὐπρόσωπον δόξασαν εἶναι προβεβλημένοι, ὅτι δὴ Λαγγοβάρδας τοὺς σφίσι πολεμιωτάτους 8.26.20 οὗτος ἐπαγόμενος ἦκει. ἐπὶ τούτοις διαπορουμένῳ τὴν ἀρχὴν τῷ Ναρσῆ καὶ Ἰταλῶν τῶν οἱ παρόντων ἀμφὶ τῷ πρακτέῳ πυνθανομένῳ ἐσήγγελλον τινες ὡς εἰ καὶ Φράγγοι παρήσουσι σφᾶς τήνδε τὴν δίοδον ποιείσθαι, ἀλλ' ἐς Ῥάβενναν ἐνθένδε κομίζεσθαι οὐδαμῆ ἔξουσιν, οὐδὲ τὴν πορείαν ταύτην ποιείσθαι ὅτι 8.26.21 μὴ ἄχρι ἐς πόλιν Βερώνην. Τουτίλαν γὰρ ἀπολεξάμενον εἶ τι δόκιμον ἦν ἐν τῷ Γότθων στρατῷ, στρατηγόν τε αὐτοῖς καταστησάμενον Τεΐαν τὸν Γότθον, ἄνδρα διαφερόντως ἀγαθὸν τὰ πολέμια, στείλαι ἐς πόλιν Βερώνην Γότθων κατήκοον οὖσαν, ἐφ' ᾧ τῷ Ῥωμαίων στρατῷ διακωλύοι τὴν πάροδον, ὅσα γε 8.26.22 νατά. καὶ ἦν δὲ οὕτως. ἐπειδὴ τε ὁ Τεΐας ἐγένετο ἐν πόλει Βερώνη, τὴν ἐκείνη δίοδον τοῖς πολεμίοις ἀπέφραξε πᾶσαν, ἀδιέξοδά τε καὶ ὅλως ἄπορα πανταχόσε ἀμφὶ ποταμὸν Πάδον τὰ χωρία εἶναι ἀνάγκη χειροποιήτῳ σκευωρησάμενος, καὶ πῆ μὲν λόχμας τε καὶ τάφρους καὶ φάραγγας τεκτηνάμενος, πῆ δὲ τέλμινάς τε ὡς βαθυτάτας καὶ χώρους τεναγώδεις τινὰς αὐτὸς τῷ Γότθων στρατῷ ἐφύλασσε ἐς τὸ ἀκριβές, ὡς ὁμοσε χωρῆσαι Ῥωμαίοις, ἦν τι ἀποπειρῶνται τῆς 8.26.23 ἐνθένδε ὁδοῦ. ταῦτα δὲ Τουτίλας ἐμηχανᾶτο, οἰόμενος διὰ μὲν τῆς παραλίας κόλπου τοῦ Ἰονίου Ῥωμαίοις μήποτε δυνατὰ ἔσσεσθαι τὴν πορείαν ποιείσθαι, ἐπεὶ ναυσίποροι ποταμοὶ παμπληθεῖς ἐνταῦθα ἐκβολὰς ἔχοντες ἀπόρευτα παντάπασι παρέχονται εἶναι τὰ ἐκείνη χωρία· ναῦς δὲ αὐτοὺς τοσαύτας τὸ πλῆθος ὡς ἦκιστα ἔχειν, ὥστε δὴ ἀθρώους παντὶ τῷ στρατῷ διαπορθμεύεσθαι τὸν Ἰόνιον κόλπον, ἦν δὲ γε κατ' ὀλίγους ναυτίλλονται, αὐτὸς ἂν τῷ καταλοίπῳ στρατῷ τῶν Γότθων τοὺς ἐκάστοτε ἀποβαίνοντας πόνῳ οὐδενὶ 8.26.24 ἀναστείλειε. τοιαύτη μὲν οὖν γνώμη ὅ τε Τουτίλας ἐπήγγελλε ταῦτα καὶ ὁ Τεΐας ἐποίει. Ναρσῆ δὲ λίαν ἀμηχανοῦντι Ἰωάννης ὁ Βιταλιανοῦ, τῶν τῆδε χωρίων ἐμπείρως ἔχων, παρήνει παντὶ τῷ στρατῷ μὲν κατὰ τὴν παραλίαν ἰέναι, κατηκῶν σφίσι δὲ ὄντων, ὡς προεδήλωται, τῶν τῆδε ἀνθρώπων, παρακολουθεῖν δὲ 8.26.25 τῶν νηῶν τινὰς καὶ ἀκάτους πολλάς. ἐπειδὴν γὰρ ὁ στρατὸς ἐπὶ ταῖς τῶν ποταμῶν ἐκβολαῖς γένωνται, γέφυραν ἐκ τῶν ἀκάτων τούτων τῷ τοῦ ποταμοῦ ῥοθίῳ ἐναρμοσάμενοι, ῥᾶον ἂν καὶ ἀπονώτερον ποιήσαιτο τὴν διάβασιν. ὁ μὲν Ἰωάννης ταῦτα παρήνει, πείθεται δὲ Ναρσῆς, καὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ παντὶ τῷ στρατῷ ἐπὶ Ῥαβέννης κομίζεται. 8.27.1 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράσσετο τῆδε, ἐν τούτῳ τάδε ξυνηνέχθη γενέσθαι. Ἰλδιγισᾶλ Λαγγοβάρδας ἀνὴρ, οὐπὲρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθη ἅτε τοῦ Αὐδουῖν ὄντος ἐχθροῦ, ὃς τούτων δὴ τῶν βαρβάρων ἠγεῖτο (αὐτῷ γὰρ τὴν ἀρχὴν κατὰ γένος προσήκουσαν Αὐδουῖν βιασάμενος ἔσχεν) ἐξ ἠθῶν ἀποδράς 8.27.2 τῶν πατρίων ἐπὶ Βυζαντίου κομίζεται. οὗ δὴ αὐτὸν ἀφικόμενον Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν τοῖς μάλιστα φιλοφροσύνης ἠξίωσεν, ἄρχοντά τε κατεστήσατο ἐνὸς τῶν ἐπὶ τοῦ Παλατίου φυλακῆς τεταγμένων λόχων, 8.27.3 οὐσπερ σχολὰς ὀνομάζουσιν. εἶποντο δὲ αὐτῷ τοῦ Λαγγοβαρδῶν ἔθνους ἄνδρες ἀγαθοὶ τὰ πολέμια οὐχ ἥσσους ἢ τριακόσιοι, οἱ δὴ μίαν πρῶτον ἐπὶ Θράκης 8.27.4 δίαιταν εἶχον. τὸν Ἰλδιγισᾶλ οὖν Αὐδουῖν μὲν πρὸς βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐξητεῖτο ἅτε φίλος τε Ῥωμαίοις καὶ ξύμμαχος ὢν, μισθὸν τῆς φιλίας τὴν προ8.27.5 δοσίαν αὐτῷ τοῦ ἰκέτου εἰσπραττόμενος. ὁ δὲ τρόπῳ οὐδενὶ ἐδίδου. χρόνῳ δὲ ὕστερον Ἰλδιγισᾶλ, ἐνδεέστερον ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ τὴν Ῥωμαίων δόξαν ἐπικαλῶν οἱ αὐτῷ τὴν τε τιμὴν καὶ τὰ ἐπιτήδεια εἶναι, δυσφορουμένῳ ἐπὶ πλεῖστον ἐώκει· ὁ δὲ Γόαρ κατενόησε, Γότθος ἀνὴρ, πάλαι τε δορυάλωτος ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἐκ Δαλματίας ἐνταῦθα ἦκων, ἠνίκα τὸν πόλεμον Οὐίτιγισ ὁ Γότθων βασιλεὺς πρὸς 8.27.6 Ῥωμαίους διέφερε· θυμοειδὴς δὲ ὢν καὶ δραστήριος ἄγαν πρὸς τύχην τὴν παροῦσαν ζυγομαχῶν διαγέγονεν. ἐπειδὴ δὲ Γότθοι μετὰ τὴν Οὐίτιγιδος ἐπικράτησιν ἐς ἀπόστασιν εἶδον, βασιλεῖ ὄπλα ἀντάραντες, κακουργῶν ἐπὶ τῇ πολιτείᾳ διαφανῶς

ἤλω. φυγῆ δὲ ζημιωθείς τῆς Αἰγύπτου ἐς τὴν Ἀντινόου κομίζεται, καὶ 8.27.7 χρόνος αὐτῷ πολὺς ἐν τῇ ποινῇ ταύτῃ ἐτρίβη. ἀλλ' ὕστερον οἰκτισάμενος βασιλεὺς κατήγαγεν ἐς Βυζάντιον. οὗτος ὁ Γόαρ τὸν Ἰλδιγισάλ ἰδὼν ἀσχάλλοντα, ἤπερ μοι εἴρηται, ἐνδελεχέστατα νουθετῶν ἀναπέθει δρασμῶ χρήσασθαι, ζῆν αὐτῷ ὁμολογήσας ἐκ Βυζαν8.27.8 τίου ἀπαλλαγῆσθαι. ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἡ βουλή ἤρεσκε, φεύγουσι μὲν ἕξαπιναίως ζῆν ὀλίγοις τισίν, ἐς δὲ Ἄπρων ἀφικόμενοι τὴν Θρακῶν πόλιν ἀναμίγνυνται Λαγγοβάρδαις τοῖς τῆδε οὔσι. τοῖς τε βασιλικοῖς ἵπποφορβίοις κατατυχόντες μέγα τι χρῆμα ἵππων 8.27.9 ἐνθένδε ἐπαγόμενοι πρόσω ἐχώρουν. ὦνπερ ἐπειδὴ βασιλεὺς ἤσθετο, ἕς τε Θράκην ὄλην καὶ Ἰλλυριοὺς στείλας ἄρχουσί τε πᾶσι καὶ στρατιώταις ἐπέστελλε 8.27.10 τοῖς δραπεταῖς τούτοις σθένει παντὶ ὑπαντιάσαι. καὶ πρῶτα μὲν Οὔννων τῶν Κουτριγούρων καλουμένων ὀλίγοι τινές (οἳ δὴ ἐξ ἠθῶν τῶν πατρίων ἐξαναστάντες, ἤπερ μοι οὐ πολλῶ ἔμπροσθεν δεδιήγηται, δόντος βασιλέως ἐπὶ τῆς Θράκης ἰδρύσαντο) τοῖς φεύγουσι 8.27.11 τούτοις ἐς χεῖρας ἤλθον. ἡσσηθέντες δὲ μάχῃ τινές μὲν πίπτουσι, οἳ δὲ λοιποὶ τραπόμενοι οὐκέτι ἐδίωκον, ἀλλ' αὐτοῦ ἔμενον. οὕτω τε Θράκην ὄλην διεληλύθασιν Ἰλδιγισάλ τε καὶ Γόαρ ζῆν τοῖς ἐπομένοις, 8.27.12 οὐδενὸς ἐνοχλοῦντος. ἐν Ἰλλυριοῖς δὲ γενόμενοι Ῥωμαίων στρατὸν εὔρον ἐπὶ τῷ σφῶν πονηρῷ ζῆν ἐπι8.27.13 μελεῖα ζυνειλεγμένον. τοῦ δὲ στρατοῦ τούτου ἄλλοι τέ τινες καὶ Ἀράτιός τε καὶ Ῥεκίθαγος καὶ Λεωνιανὸς καὶ Ἀριμουθ ἤρχον, οἳ δὴ ἐτύγχανον τὴν ἡμέραν 8.27.14 ἵπεύσαντες ὄλην. ἕς τε χῶρον ὑλώδη ἀφικόμενοι περὶ λύχων ἀφὰς ἔστησαν, ὡς ἀυλισόμενοι τε καὶ 8.27.15 διανυκτερεύσοντες ἐνταῦθα τὴν νύκτα ἐκείνην. τοῖς μὲν οὖν στρατιώταις ἐπέστελλον οἱ ἄρχοντες οὔτοι τά τε ἄλλα καὶ ἵππων τῶν σφετέρων ἐπιμελεῖσθαι καὶ παρὰ τὸν ταύτη ρέοντα ποταμὸν αὐτοὺς ἀναψύχειν, 8.27.16 παρηγοροῦντας τὸν τῆς ὁδοῦ κόπον. αὐτοὶ τε κατὰ τρεῖς ἢ τέτταρας ἕκαστος δορυφόρους ἐπαγόμενοι ἀποκεκρυμμένως τοῦ ποταμοῦ ἔπινον· δίψει γὰρ, ὡς 8.27.17 τὸ εἶκος, χαλεπῇ εἴχοντο. οἳ δὲ ἀμφὶ Γόαρ καὶ Ἰλδιγισάλ ἀγχοῦ που ὄντες καὶ σκοποὺς πέμψαντες ταῦτα ἔγνωσαν. ἀπροσδόκητοί τε πίνουσι αὐτοῖς ἐπιστάντες ἅπαντας ἔκτειναν, καὶ τὸ λοιπὸν ἀδεέστερον σφίσιν αὐτοῖς τὰ ἐς τὴν πορείαν ἤπερ ἐβούλοντο διωκῆσαντο. 8.27.18 ἄναρχοι γὰρ οἱ στρατιῶται γενόμενοι διηποροῦντό τε καὶ παντάπασιν ἀμηχανοῦντες ὀπίσω ἀπήλαυον. Γόαρ μὲν οὖν καὶ Ἰλδιγισάλ οὕτω διαφυγόντες ἐς Γήπαιδας ἤλθον. 8.27.19 Ἐτύγχανε δὲ καὶ τις ἐκ Γηπαίδων, Οὐστρίγοτθος ὄνομα, ἐς Λαγγοβάρδας φυγὼν τρόπῳ τοιῷδε. Ἐλεμοῦνδος μὲν ὁ Γηπαίδων γεγωνὸς βασιλεὺς οὐ πολλῶ ἔμπροσθεν ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο νόσω, τούτου δὴ οἱ μόνου τοῦ Οὐστρίγοτθου ἀπολελειμμένου παιδὸς, ὄνπερ ὁ Θορισὶν βιασάμενος (μειράκιον γὰρ ἦν ἔτι) 8.27.20 τὴν ἀρχὴν ἔσχε. διὸ δὴ ὁ παῖς οὐκ ἔχων τὸν ἡδίκηκότα καθ' ὃ τι ἀμύνηται, ἐξ ἠθῶν ἀναστὰς τῶν πατρίων ἐς Λαγγοβάρδας Γήπαισι πολεμίους ὄντας ἀπιῶν 8.27.21 ὤχετο. ἐγένοντο δὲ Γήπαισι ὀλίγῳ ὕστερον πρὸς τε βασιλέα Ἰουστινιανὸν καὶ τὸ Λαγγοβαρδῶν ἔθνος διαλλαγαί, ὀρκίοις τε ἀλλήλους δεινοτάτοις κατέλαβον ἢ μὴν τὸ λοιπὸν φιλίαν τὴν ἐς ἀλλήλους ἀπέραντον 8.27.22 διασώσασθαι. ἐπειδὴ τε αὐτοῖς τὰ ἐς τὰς διαλλαγὰς βεβαιότατα ζυνετελέσθη, βασιλεὺς τε Ἰουστινιανὸς καὶ Αὐδουὶν ὁ τῶν Λαγγοβαρδῶν ἡγούμενος παρὰ Θορισὶν τὸν Γηπαίδων ἄρχοντα πέμψαντες τὸν Ἰλδιγισάλ ἄτε κοινὸν ἐχθρὸν ἐξήτοῦντο, τὴν ἐς τὸν ἰκέτην τὸν αὐτοῦ προδοσίαν δεόμενοι δήλωσι τῆς ἐς αὐτοὺς φιλίας 8.27.23 ποιήσασθαι πρῶτην. καὶ ὅς τοῖς Γηπαίδων λογίμοις κοινολογησάμενος τὰ παρόντα σπουδῆ ἀνεπυθάνετο εἰ ποιητέα οἳ τὰ πρὸς τοῖν βασιλείοι ἀιτούμενα εἶη. 8.27.24 οἳ δὲ ἄντικρυς μὴ ποιήσιν ἀπεῖπον, κρεῖσσον ἀπισχυρισάμενοι εἶναι Γηπαίδων τῷ ἔθνει αὐταῖς τε γυναιξὶ καὶ γόνῳ παντὶ διολωλέναι αὐτίκα δὴ μάλα 8.27.25 ἢ ἀνοσίοις ἐπ' ἀσεβήματι γενέσθαι τοιούτῳ. ταῦτα ἀκούσας ὁ Θορισὶν ἐς ἀμηχανίαν ἐξέπιπτεν. οὔτε γὰρ ἀκουσίων τῶν ἀρχομένων ἐπιτελέσαι τὸ ἔργον εἶχεν οὔτε

ἀνακυκλεῖν πόλεμον, πόνῳ τε καὶ χρόνῳ πεπαυμένον πολλῶ, πρὸς τε Ῥωμαίους καὶ Λαγγοβάρδας ἔτι 8.27.26 ἤθελεν. ὕστερον μέντοι ἐπενόει τάδε. πέμψας παρὰ τὸν Αὐδουὶν ἐξήτειτο τὸν Ἐλεμούνδου υἱὸν Οὐστρίγοθον, ἐπὶ τὴν ὁμοίαν αὐτῷ ἀμαρτάδα ὀρμῶν, τῶν τε ἰκετῶν ἀνταλλάσσεσθαι τὴν προδοσίαν παρακαλῶν. 8.27.27 τῇ γὰρ τῆς ἐμφεροῦς ἀτοπίας ὀκνήσει τὴν ἐπίταξιν αὐτῶν ἀναχαιτίσειν εἶχεν, ἀλλ' Αὐδουὶν αὐτὸν μηδεμιᾶ 8.27.28 μελλήσει τῇ παρανομίᾳ καὶ ὁμολογίᾳ λήψεσθαι. τούτων τε αὐτοῖς δεδογμένων ἐξεπιστάμενοι ὡς οὔτε Λαγγοβάρδαι οὔτε Γήπαιδες ἐθέλουσι τοῦ μιάσματος μεταλαχεῖν σφίσι, ἐς μὲν οὖν τὸ ἐμφανὲς οὐδὲν ἔδρασαν, ἐκάτερος δὲ δόλῳ τὸν θατέρου ἐχθρὸν ἔκτει8.27.29 νεν. ὄντινα μέντοι τρόπον, ἀφήμι λέγειν. οὐ γὰρ ὁμολογοῦσιν ἀλλήλοις οἱ ἀμφ' αὐτοῖν λόγοι, ἀλλὰ κατὰ πολὺ διαλλάσσουσιν οἷά γε τῶν πραγμάτων τὰ λαθραϊότατα. τὰ μὲν οὖν κατὰ Ἰλδιγισῶν καὶ Οὐστρίγοθον ἐς τοῦτο ἐτελεύτα. 8.28.1 Τοῖς δὲ ἀμφὶ Ναρσῆν ἀφικομένοις ἐς Ῥάβενναν πόλιν ἀνεμίγνυντο Βαλεριανὸς καὶ Ἰουστίνος οἱ στρατηγοὶ, καὶ εἴ τι ἄλλο στρατεύμα Ῥωμαίων 8.28.2 ταύτῃ ἐλέλειπτο. ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἐννέα ἡμερῶν χρόνος ἐς Ῥάβενναν ἐτέτριπτο, Οὐσδρίλας, Γότθος ἀνὴρ, διαφερόντως ἀγαθὸς τὰ πολέμια, τοῦ ἐν Ἀριμίῳ φυλακτηρίου ἄρχων, πρὸς Βαλεριανὸν ἔγραψε τάδε «Πάντα «ταῖς φήμαις καταλαβόντες, τοῖς τε φάσμασιν ἠδη ζύμ»πασαν Ἰταλίαν συσχόντες καὶ ὀφρυάσαντες οὐχ ὅσα «γε τὰ ἀνθρώπεια, ταύτῃ τε Γότθους, ὥσπερ οἶεσθε, «δεδιζάμενοι, εἶτα κάθησθε νῦν ἐν Ῥαβέννη τῷ μὲν «ἀποκεκρύφθαι ὡς ἠκιστα τοῖς πολεμίοις ἔνδηλοι, οἶμαι, «ξυμφουροῦντες ἔτι τὸ φρόνημα τοῦτο, βαρβάρων «δὲ παμμίκτῳ ὀμίλῳ τὴν οὐδαμόθεν προσήκουσαν ὑμῖν 8.28.3 «κατατρίβοντες χώραν. ἀλλ' ἀνάστητε ὅτι τάχιστα καὶ «πολεμίων ἔργων τὸ λοιπὸν ἄπτεσθε, δεῖξατέ τε «ὑμᾶς αὐτοὺς Γότθοις, μηδὲ ἀναρτήσητε μακροτέραις 8.28.4 «ἐλπίσιν ἡμᾶς, προσδεχομένους ἐκ παλαιοῦ τὸ θέα»μα.» ἡ μὲν γραφή τοσαῦτα ἐδήλου. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα Ναρσῆς ἀπενεχθέντα εἶδε, Γότθων τῆς ἀλαζονείας γελάσας, καθίστατο εὐθύς παντὶ τῷ στρατῷ ἐς τὴν ἔξοδον, φρουρὰν ζῦν Ἰουστίνῳ ἐν Ῥαβέννη ἀπολιπών. 8.28.5 γενόμενοι τε πόλεως Ἀριμίῳ ἄγχιστα, εὗρον οὐκ εὐπετῆ σφίσι τὸ ἐνθένδε τὴν δίοδον οὔσαν, Γότθων περιηρηκότων τὴν ἐκείνη γέφυραν οὐ πολλῶ πρότερον. 8.28.6 ὁ γὰρ ποταμὸς ὁ τὴν Ἀρίμιον παραρρέων ἀνδρὶ μὲν ἀόπλῳ ἐνὶ πεζῇ ἰόντι μόλις διαβατὸς γίνεται διὰ τῆς γεφύρας πόνῳ τε καὶ τάλαιπωρίᾳ πολλῇ, καὶ ταῦτα μηδενὸς ἐνοχλοῦντος ἢ τὴν δίοδον ἀναστέλλοντος· πλήθει δὲ ἀνθρώπων καὶ διαφερόντως ἐξωπλισμένων, ἄλλως τε καὶ πολεμίων ἀντιστατούντων, τρόπῳ ὀτρωοῦν 8.28.7 ἐνταῦθα διαπορθμεύσασθαι ἀδύνατά ἐστι. διόπερ ὁ Ναρσῆς ἐν τῷ γεφύρας χώρῳ γενόμενος ζῦν ὀλίγοις τισὶν ἀπορούμενος ἐπὶ πλεῖστον διεσκοπεῖτο ὀπόθεν 8.28.8 ἂν ποτε πόρον τινὰ τῷ πράγματι εὔροι. οὗ δὲ καὶ Οὐσδρίλας τινὰς ἐπαγαγόμενος ἰπέων ἦλθε, μή τι τῶν πρᾶσσομένων αὐτὸν διαλάθοι. τῶν δὲ τις Ναρσῆ ἐπισπομένων τὸ τόξον ἐντείνας ἐπ' αὐτοὺς ἔβαλλεν, 8.28.9 ἐνὶ τε τῶν ἵππων κατατυχῶν εὐθύς ἔκτεινεν. οἱ τε ἀμφὶ τὸν Οὐσδρίλαν τότε μὲν ἐνθένδε κατὰ τάχος ἀπαλλαγέντες ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένοντο, αὐτίκα δὲ καὶ ἄλλους ἐπαγαγόμενοι τῶν σφίσι μαχιμωτάτων διὰ πύλης ἐτέρας ἐπ' αὐτοὺς ἴεντο, ὡς ἀπροσδόκητοί τε αὐτοῖς ἐπιπεσόντες καὶ τὸν Ναρσῆν διαχρησόμενοι 8.28.10 αὐτίκα δὲ μάλα. ἐπὶ θάτερα γὰρ τοῦ ποταμοῦ διερευνόμενος τῇ στρατιᾷ τὴν διάβασιν ἠδη ἀφίκτο. ἀλλὰ τῶν τινες Ἐρούλων τύχῃ αὐτοῖς τινὶ ἐνταῦθα ὑπαντιάσαντες κτείνουσί τε τὸν Οὐσδρίλαν, καὶ ὅστις ποτὲ ἦν ἐπιγνωσθέντα παρὰ Ῥωμαίου ἀνδρὸς τὴν κεφαλὴν ἀφαιρούμενοι, ἐς τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον ἦλθον, καὶ Ναρσῆ ἐπιδείξαντες τῇ προθυμίᾳ ἐπέρρωσαν πάντας, τεκμηριουμένους τῷ ξυμβεβηκότι τὰ ἐκ τοῦ θεοῦ Γότθοις πολέμια εἶναι· οἱ γε τῶν πολεμίων τῷ στρατηγῷ ἐνεδρεύσαντες αὐτοὶ οὐκ ἐξ ἐπιβουλῆς ἢ προνοίας τινὸς τὸν ἄρχοντα σφῶν ἐξαπιναίως ἀφήρητο. 8.28.11 Ναρσῆς δὲ, καίπερ Οὐσδρίλα πεπτωκός, ὃς τοῦ ἐν

Ἄριμῆνῳ φυλακτηρίου ἦρχε, πρόσω ἦπειγε τὸ στράτευμα. οὔτε γὰρ Ἄριμῆνον οὔτε ἄλλο τι χωρίον πρὸς τῶν πολεμίων ἐχόμενον ἐνοχλεῖν ἤθελεν, ὡς μὴ τις αὐτῷ τρίβοιτο χρόνος, μηδὲ τῷ παρέργῳ τῆς χρείας ἢ σπουδῆς δαιοτάτη διείργοιτο πρᾶξις. τῶν δὲ πολεμίων ἄτε πεπτωκότες σφίσι τοῦ ἄρχοντος ἡσυχάζοντων τε καὶ οὐκέτι ἐμποδίων καθισταμένων ὁ Ναρσῆς ἀδεέστερον γεφύρα τὸν ποταμὸν ζεύξας διεβίβασε πόνῳ οὐδενὶ 8.28.13 τὸν στρατὸν ἅπαντα. ὁδοῦ δὲ τῆς Φλαμηνίας ἐνθὲνδε ἀφέμενος ἐν ἀριστερᾷ ἦει. Πέτρας γὰρ τῆς Περτούσης καλουμένης, ἥσπερ μοι τὸ τοῦ ὀχυρώματος καρτερόν χωρίου φύσει ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δεδιήγηται λόγοις, κατειλημμένης τοῖς ἐναντίοις πολλῶ πρότερον, ἀπόρευτα Ῥωμαίοις καὶ παντάπασιν ἀδιέξοδα, ὅσα γε κατὰ τὴν Φλαμηνίαν ὁδὸν, ὄντα ἐτύγχανεν. ὁδὸν οὖν ὁ Ναρσῆς διὰ ταῦτα τὴν ἐπιτομωτέραν ἀφείκε τὴν βásiμον ἦει. 8.29.1 Τῷ μὲν οὖν Ῥωμαίων στρατῷ τά γε ἀμφὶ τῇ πορείᾳ ταύτῃ πη εἶχε. Τουτίλας δὲ πεπυσμένος ἤδη τὰ ἐν Βενεταίαις ξυνενεχθέντα Τείαν μὲν τὰ πρῶτα καὶ τὴν ξὺν αὐτῷ στρατιὰν προσδεχόμενος ἐν τοῖς ἐπὶ 8.29.2 Ῥώμης χωρίοις ἡσυχῇ ἔμενον. ἐπειδὴ δὲ παρήσαν, μόνοι τε δισχιλιοὶ ἰππεῖς ἐλείποντο ἔτι, τούτους δὴ οὐκ ἀναμείνας ὁ Τουτίλας, ἀλλὰ παντὶ ἄρας τῷ ἄλλῳ στρατῷ ὡς τοῖς πολεμίοις ἐν ἐπιτηδείῳ ὑπαντιάσων 8.29.3 ἦει. ἐν δὲ τῇ ὁδῷ ταύτῃ τὰ τε τῷ Οὐσδρίλα συμπεπτωκότες καὶ Ἄριμῆνον τοὺς πολεμίους διαβεβηκέναι μαθὼν, ὄλην μὲν Τουσκίαν ἀμείψας, ἐν ὄρει δὲ τῷ Ἀπεννίνῳ καλουμένῳ γενόμενος, αὐτοῦ ἐνστρατοπεδευσάμενος, ἔμενον ἄγχιστα κώμης, ἥνπερ οἱ ἐπιχώριοι 8.29.4 Ταγίνας καλοῦσιν. ἢ τε Ῥωμαίων στρατιὰ Ναρσοῦ ἡγουμένου οὐ πολλῶ ὕστερον ἐν τῷ ὄρει καὶ αὐτοὶ τῷ Ἀπεννίνῳ ἐνστρατοπεδευσάμενοι ἔμενον, σταδίους ἑκατὸν μάλιστα τοῦ τῶν ἐναντίων στρατοπέδου διέχοντες, ἐν χωρίῳ ὁμαλῶ μὲν, λόφους δὲ ἄγχιστα πη περιβεβλημένῳ πολλοὺς, ἵνα δὴ ποτε στρατηγοῦντα Ῥωμαίων Κάμιλλον τῶν Γάλλων ὄμιλον διαφθεῖραι 8.29.5 μάχη νενικηκότα φασί. φέρει δὲ καὶ εἰς ἐμὲ μαρτύριον τοῦ ἔργου τούτου τὴν προσηγορίαν ὁ χῶρος καὶ διασώζει τῇ μνήμῃ τῶν Γάλλων τὸ πάθος, Βουσταγαλλῶρων καλούμενος. βοῦστα γὰρ Λατῖνοι τὰ ἐκ τῆς 8.29.6 πυρᾶς καλοῦσι λείψανα. τύμβοι τε τῆδε γεώλοφοι τῶν νεκρῶν ἐκείνων παμπληθεῖς εἰσιν. αὐτίκα δὲ στείλας ἐνθὲνδε Ναρσῆς τῶν οἱ ἐπιτηδείων τινὰς παραίνεσιν ἐπήγγελλε ποιεῖσθαι τῷ Τουτίλα καταθέσθαι μὲν τὰ πολέμια, βουλευέσθαι δὲ εἰρηναῖά ποτε, διαριθμουμένῳ ὅτι δὴ αὐτὸς, ἀνθρώπων ἄρχων ὀλίγων τέ τινων καὶ ὑπόγυον νόμῳ οὐδενὶ ξυνειλεγμένων, πάσῃ τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἐπὶ πλεῖστον διαμάχεσθαι 8.29.7 οὐκ ἂν δύναιτο. ἔφη δὲ αὐτοῖς καὶ τοῦτο, ὥστε δὴ αὐτὸν, εἰ πολεμησεῖοντα ἴδοιεν, μελλήσει οὐδεμιᾷ ἐγκε8.29.8 λευέσθαι τακτὴν διορίσαι τινὰ ἡμέραν τῇ μάχῃ. ἐπειδὴ γοῦν οἱ πρέσβεις οὗτοι τῷ Τουτίλα ἐς ὄψιν ἦλθον, τὰ ἐπιτεταγμένα ἐποίουν. καὶ ὁ μὲν νεανιεύομενος ἐκομψεύετο ὡς τρόπῳ αὐτοῖς παντὶ πολεμητέον εἶη, οἱ δὲ ὑπολαβόντες «Ἄλλ', ὦ γενναῖε» ἔφασαν «ρήτόν τινα «καιρὸν τῇ ξυμβολῇ τίθει». καὶ ὅς αὐτίκα «ὀκτῶ 8.29.9 «ἡμερῶν ξυμμίζωμεν» ἔφη. οἱ μὲν οὖν πρέσβεις παρὰ τὸν Ναρσῆν ἐπανήκοντες τὰ ξυγκείμενα σφίσι ἐπήγγελλον, ὁ δὲ Τουτίλαν δολῶσεις ὑποτοπάζων ἐπινοεῖν 8.29.10 παρεσκευάζετο ὡς τῇ ὕστεραία μαχοῦμενος. καὶ ἔτυχέ γε τῆς τῶν πολεμίων ἐννοίας. ἡμέρα γὰρ τῇ ἐπιγενομένη αὐτάγγελος παντὶ τῷ στρατῷ παρήν ὁ Τουτίλας. ἤδη δὲ ἀλλήλοισ ἐκάτεροι ἀντεκάθηντο, οὐ πλέον ἢ δυοῖν διέχοντες τοξευμάτων βολαῖν. 8.29.11 Ἦν γέ τι γεώλοφον ἐνταῦθα βραχὺ, ὃ δὴ καταλαβεῖν ἀμφοτέροι διὰ σπουδῆς εἶχον, ἐπιτηδείῳ σφίσι οἰόμενοι κεῖσθαι, ὅπως τε βάλλειν τοὺς ἐναντίους ἐξ ὑπερδεξίων ἔχοιεν καὶ ὅτι χῶροι λοφώδεις, ἥπερ μοι δεδήλωται, ἐνταῦθά πη ἦσαν, ταύτῃ τοι κυκλώσασθαι τινὰς τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον κατὰ νώτου ἰόντας ἀμήχανον ἦν, ὅτι μὴ διὰ μιᾶς τινος ἀτραποῦ, ἢ παρὰ 8.29.12 τὸ γεώλοφον ἐτύγχανεν οὔσα. διὸ δὴ περὶ πλείονος αὐτὸ ποιεῖσθαι ἀμφοτέροις ἐπάναγκες ἦν, Γότθοις μὲν, ὅπως ἐν τῇ ξυμβολῇ κυκλωσάμενοι τοὺς πολεμίους ἐν ἀμφιβόλῳ ποιήσονται, Ῥωμαίοις δὲ, ὅπως δὴ

ταῦτα 8.29.13 μὴ πάθοιεν. ἀλλὰ προτερήσας Ναρσῆς πεντήκοντα ἐκ καταλόγου πεζοὺς ἀπολέξας ἄωρὶ νύκτωρ ὡς καταλη8.29.14 ψομένους τε καὶ καθέζοντας αὐτὸ ἔστειλε. καὶ οἱ 8.29.14 μὲν οὐδενὸς σφίσι τῶν πολεμίων ἐμποδῶν ἴσταμένου 8.29.15 ἐνταῦθα γενόμενοι ἡσυχῇ ἔμενον. ἔστι δὲ τις χειμάρρους τοῦ γεωλόφου ἐπίπροσθεν, παρὰ μὲν τὴν ἀτραπὸν, ἧς ἄρτι ἐμνήσθη, τοῦ δὲ χώρου καταντικρὺ οὗ ἔστρατοπεδεύσαντο Γότθοι, οὗ δὴ οἱ πεντήκοντα ἔστησαν, ἐν χρῶ μὲν ξυιόντες ἀλλήλοις, ἐς φάλαγγα 8.29.16 δὲ ὡς ἐν στενοχωρίᾳ ξυντεταγμένοι. μεθ' ἡμέραν δὲ τὸ γεγονός ἰδὼν Τουτίλας ἀπώσασθαι αὐτοὺς ἐν σπουδῇ εἶχεν. ἴλην τε ἰπέων εὐθύς ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν, ἐξελαῖν ὅτι τάχιστα ἐνθένδε αὐτοὺς ἐπιστείλας. 8.29.17 οἱ μὲν οὖν ἰπέεις θορύβῳ τε πολλῷ καὶ κραυγῇ ἐπ' αὐτοὺς ἴεντο, ὡς αὐτοβοεῖ ἐξαιρήσοντες, οἱ δὲ εἰς ὀλίγον ξυντεταγμένοι καὶ ταῖς μὲν ἀσπίσι φραζάμενοι, 8.29.18 τὰ δὲ δοράτια ἐπανατεινόμενοι ἔστησαν. εἶτα οἱ μὲν Γότθοι σπουδῇ ἐπιόντες ξυνταράξαντες αὐτοὺς ἤλαυνον, οἱ δὲ πεντήκοντα, τῶν τε ἀσπίδων τῷ ὠθισμῷ καὶ τῶν δορατίων τῇ ἐπιβολῇ πυκνοτάτῃ οὖσῃ καὶ οὐδαμῇ ξυγκεχυμένη ὡς καρτερώτατα τοὺς ἐπιόντας ἠμύνοντο, ἐξεπίτηδές τε πάταγον ταῖς ἀσπίσιν ἐποίουν, ταύτη μὲν τοὺς ἵππους ἀεὶ δεδισσόμενοι, τοὺς δὲ 8.29.19 ἄνδρας ταῖς τῶν δορατίων αἰχμαῖς. καὶ οἱ τε ἵπποι ἀνεχαιτίζοντο τῇ τε δυσχωρίᾳ καὶ τῶν ἀσπίδων τῷ πατάγῳ λίαν ἀχθόμενοι καὶ διέξοδον οὐδαμῇ ἔχοντες, οἱ τε ἄνδρες ἀπεκναίοντο, ἀνθρώποις τε οὕτω ξυμφραζαμένοις μαχόμενοι καὶ τρόπῳ οὐδενὶ εἴκουσι, καὶ ἵπποις ἐγκελευόμενοι ὡς ἠκίστα ἐπαῖουσιν. ἀποκρου8.29.20 σθέντες τε τὴν πρώτην ὀπίσω ἐχώρουν. καὶ αὐθις ἀποπειρασάμενοι καὶ ταῦτά πάσχοντες ἀνεπόδιζον. πολλάκις τε οὕτως ἀπαλλάξαντες οὐκέτι ἠνώχλουν, ἀλλ' ἑτέραν ἴλην Τουτίλας ἐς τὸ ἔργον τοῦτο ἀντικαθίστη. 8.29.21 ὧν περ ὁμοίως τοῖς προτέροις ἀπαλλαγέντων ἕτεροι ἐς τὴν πρᾶξιν καθίσταντο. πολλάς τε ἴλας ὁ Τουτίλας οὕτως ἀμείψας ἐπὶ πάσαις τε ἄπρακτος γεγονῶς εἶτα 8.29.22 ἀπεῖπεν. οἱ μὲν οὖν πεντήκοντα κλέος ὑπὲρ ἀρετῆς ἀπήνεγκαν μέγα, δύο δὲ αὐτῶν διαφερόντως ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ ἠρίστευσαν, Παῦλός τε καὶ Ἀνσίλας, οἱ δὲ ἐκπεπηδηκότες τῆς φάλαγγος δήλωσιν ἀρετῆς μάλιστα 8.29.23 πάντων πεποιήνται. τοὺς μὲν γὰρ ἀκινάκας σπασάμενοι κατέθεντο εἰς τὸ ἔδαφος, τὰ δὲ τόξα ἐντεινόμενοι ἔβαλλον ἐπικαιριώτατα στοχαζόμενοι τῶν πολε8.29.24 μίων. καὶ πολλοὺς μὲν ἄνδρας, πολλοὺς δὲ ἵππους διεχρήσαντο, ἕως ἔτι εἶχον τοὺς ἀτράκτους αὐτοῖς αἰ φαρέτραι. ἐπειδὴ δὲ ἅπαντα αὐτοὺς τὰ βέλη ἤδη ἐπιλελοίπει, οἱ δὲ τὰ τε ξίφη ἀνελόμενοι καὶ τὰς ἀσπίδας προβεβλημένοι κατὰ μόνας τοὺς ἐπιόντας ἠμύνοντο. 8.29.25 ἐπειδὴν τε ἰπευόμενοι τῶν ἐναντίων τινὲς ξὺν τοῖς δόρασιν ἐπ' αὐτοὺς ἴοιεν, οἱ δὲ τοῖς ξίφεσι παίοντες 8.29.26 ἀπεκαύλιζον τῶν δοράτων εὐθύς τὰς αἰχμάς. πολλάκις δὲ αὐτῶν οὕτω δὴ ἀναστελλόντων τὰς τῶν πολεμίων ἐπιδρομὰς ξυνηνέχθη τὸ θατέρου ξίφος (ἦν δὲ οὗτος ἀνὴρ Παῦλος ὀνόματι) τῷ συγκεκάμφθαι τῇ ἐς τὰ ξύλα συνεχεῖ τομῇ καὶ τὸ παράπαν ἀχρεῖον εἶναι. 8.29.27 ὅπερ αὐτίκα μὲν προσουδίζει χαμαὶ, χερσὶ δὲ ἀμφοτέραις ἐπιλαβόμενος τῶν δοράτων ἀφηρεῖτο τοὺς ἐπιόντας. τέτταρά τε δόρατα οὕτω τοὺς πολεμίους διαφανῶς ἀφελόμενος αἰτιώτατος γέγονε τοῦ τὴν πρᾶξιν 8.29.28 αὐτοὺς ἀπογνῶναι. διὸ δὴ αὐτὸν καὶ ὑπασπιστὴν αὐτοῦ ἴδιον ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου Ναρσῆς τὸ λοιπὸν κατεστήσατο. 8.30.1 Ταῦτα μὲν οὖν τῆδε κεχώρηκεν. ἐκάτεροι δὲ παρεσκευάζοντο εἰς παράταξιν. καὶ Ναρσῆς τὸ στράτευμα ἐν χώρῳ ὀλίγῳ ξυναγαγὼν τοιάδε παρεκελεύσατο «Τοῖς μὲν ἐξ ἀντιπάλου τῆς δυνάμεως ἐς ἀγῶνίαν τοῖς πολεμίους καθισταμένοις παρακελεύσεώς «τε ἂν ἴσως δεήσειε πολλῆς καὶ παραινέσεως ἐς τὴν «προθυμίαν ὀρμώσης, ὅπως δὴ ταύτη τῶν ἐναντίων «πλεονεκτοῦντες κατὰ νοῦν μάλιστα τῆς παρατάξεως «ἀπαλλάξωσιν· ὑμῖν δὲ, ὧ ἄνδρες, οἷς καὶ τῇ ἀρετῇ «καὶ τῷ πλήθει καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ πάσῃ πολλῷ «τῷ διαλλάσσοντι πρὸς καταδεεστέρους ἢ μάχη ἐστὶν, «οὐδὲν ἄλλο προσδεῖν οἶομαι ἢ τῷ θεῷ ἴλεω ἐς ξυμ8.30.2 «βολὴν τήνδε

καθίστασθαι. εὐχῆ τοίνυν αὐτὸν ἔνδε»λεχέστατα ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγόμενοι πολλῶ τῷ κατα»φρονήματι ἐπὶ τούτων δὴ τῶν ληστῶν τὴν ἐπικράτησιν «ἴεσθε, οἱ γε δοῦλοι βασιλέως τοῦ μεγάλου τὸ ἐξ «ἀρχῆς ὄντες καὶ δραπέται γεγεννημένοι τύραννόν τε «αὐτοῖς ἀγελαῖόν τινα ἐκ τοῦ συρφετοῦ προστησάμενοι «ἐπικλοπώτερον συνταράξαι τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐπὶ 8.30.3 «καιροῦ τινος ἴσχυσαν. καίτοι τούτους γε ἡμῖν οὐδὲ «ἀντιπαρατάσσεσθαι νῦν τὰ εἰκότα λογιζομένους ὑπὸ 8.30.4 «πτευσεν ἄν τις. οἱ δὲ θράσει θανατῶντες ἀλογίστω «τινὶ καὶ μανιώδη προπέτειαν ἐνδεικνύμενοι προὔπτον «αὐτοῖς θάνατον ἀναιρεῖσθαι τολμῶσιν, οὐ προβεβλη»μένοι τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα, οὐδὲ τί ἐπιγενήσεται σφί»σιν αὐτοῖς ἐκ τοῦ παραλόγου καὶ τοῦ παραδόξου «καραδοκοῦντες, ἀλλὰ πρὸς τοῦ θεοῦ διαρρήδη ἐπὶ «τὰς ποινὰς τῶν πεπολιτευμένων ἀγόμενοι. ὧν γὰρ «ἄνωθέν τι κατεγνώσθη παθεῖν, χωροῦσιν ἐπὶ τὰς 8.30.5 «τιμωρίας αὐτόματοι. χωρὶς δὲ τούτων ὑμεῖς μὲν πο»λιτείας εὐνόμου προκινδυνεύοντες καθίστασθε εἰς «ξυμβολὴν τήνδε, οἱ δὲ νεωτερίζουσιν ἐπὶ τοῖς νόμοις «ζυγομαχοῦντες, οὐ παραπέμψειν τι τῶν ὑπαρχόντων «ἐς διαδόχους προσδοκῶντές τινας, ἀλλ' εὖ εἰδότες «ὡς συναπολεῖται αὐτοῖς ἅπαντα καὶ μετ' ἐφημέρου «βιοτεύουσι τῆς ἐλπίδος. ὥστε καταφρονεῖσθαι τὰ 8.30.6 «μάλιστα εἰσιν ἄξιοι. τῶν γὰρ οὐ νόμῳ καὶ ἀγαθῇ «πολιτεία ξυνισταμένων ἀπολέλειπται μὲν ἀρετὴ πᾶσα, «διακέκριται δὲ, ὡς τὸ εἶκος, ἢ νίκη, οὐκ εἰωθυῖα 8.30.7 «ταῖς ἀρεταῖς ἀντιτάσσεσθαι.» τοιαύτην μὲν ὁ Ναρσῆς τὴν παρακέλευσιν ἐποίησατο. καὶ Τουτίλας δὲ τεθηπότας τὴν Ῥωμαίων στρατιὰν τοὺς οἱ ἐπομένους ὄρων ξυγκαλέσας καὶ αὐτὸς ἅπαντας ἔλεξε τάδε «Ῥυστάτην «ὕμῖν παραίνεσιν ποιησόμενος ἐνταῦθα ὑμᾶς, ἄνδρες 8.30.8 «ξυστρατιῶται, ξυνήγαγον. ἄλλης γὰρ, οἶμαι, παρα»κελεύσεως μετὰ τήνδε τὴν ξυμβολὴν οὐκέτι δεήσει, «ἀλλὰ τὸν πόλεμον ἐς ἡμέραν μίαν ἀποκεκρίσθαι ξυμ8.30.9 «βήσεται πάντως. οὕτω γὰρ ἡμᾶς τε καὶ βασιλέα «Ἰουστινιανὸν ἐκνευρίσθαι τετύχηκε καὶ περιηρη»σθαι δυνάμεις ἀπάσας, πόνοις τε καὶ μάχαις καὶ τα»λαιπωρίαις ὠμιληκότας ἐπὶ χρόνου παμμέγεθες μῆκος, «ἀπειρηκέναι τε πρὸς τὰς τοῦ πολέμου ἀνάγκας, ὥστε, «ἦν τῇ ξυμβολῇ τῇ νῦν τῶν ἐναντίων περιεσόμεθα, «οὐδαμῶς ἀναποδιεῖν τὸ λοιπὸν ἔξουσιν, ἦν δὲ ἡμεῖς «τι προσπταίσωμεν ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ, ἐλπίς οὐδεμία «εἰς τὸ ἀναμαχήσεσθαι λελείπεται Γότθοις, ἀλλὰ τὴν «ἦσαν ἑκατέρους σκῆψιν ἐς τὴν ἡσυχίαν εὐπρόσωπον 8.30.10 «διαρκῶς ἔξομεν. ἀπολέγοντες γὰρ ἄνθρωποι πρὸς «τῶν πραγμάτων τὰ πονηρότατα ἐς αὐτὰ ἐπανιέναι «οὐκέτι τολμῶσιν, ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἴσως διωθουμένης «αὐτοὺς ἐπὶ ταῦτα τῆς χρείας ταῖς γνώμαις ἀναχαιτί»ζονται, δεδισσομένης αὐτοῖς τὰς ψυχὰς τῆς τῶν κακῶν 8.30.11 «μνήμης. τοσαῦτα, ὧ ἄνδρες, ἀκηκοότες ἀνδραγαθίζε»σθε μὲν τῷ παντὶ σθένει, μηδεμίαν ἐς ἄλλον τινὰ «χρόνον ἀποτιθέμενοι τῆς ψυχῆς ἀρετὴν, ταλαιπωρεῖσθε «δὲ ἀλκῇ τῇ πάσῃ, μηδὲ τὸ σῶμα ταμιευόμενοι ἐς κίν8.30.12 «δυνον ἄλλον. ὅπλων δὲ ὑμῖν γινέσθω καὶ ἵππων «μηδεμία φειδῶ, ὡς οὐκέτι χρησίμων ἐσομένων ὑμῖν. «ἅπαντα γὰρ προκατατρίψασα τὰ ἄλλα ἢ τύχη, μόνην «τῆς ἐλπίδος τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν ἡμέραν ἐφύλαξε 8.30.13 «ταύτην. τὴν εὐψυχίαν τοίνυν ἀσκεῖτε καὶ πρὸς εὐτολ»μίαν παρασκευάζεσθε. οἷς γὰρ ἐπὶ τριχὸς ἢ ἐλπίς, «ὥσπερ τανῦν ὑμῖν, ἔστηκεν, οὐδὲ χρόνου τινὰ βραχυ8.30.14 «τάτην ῥοπὴν ἀναπεπτωκέναι ξυνοίσει. παρεληλυθυῖας 8.30.14 «γὰρ τῆς ἀκμῆς τοῦ καιροῦ ἀνόνητος ἢ σπουδὴ τὸ «λοιπὸν γίνεται, κἂν διαφερόντως ὑπέρογκος ἦ, οὐκ «ἐνδεχομένης τῶν πραγμάτων τῆς φύσεως ἀρετὴν «ἔωλον, ἐπεὶ παρελθούσης τῆς χρείας ἔξωρα καὶ τὰ 8.30.15 «ἐπιγινόμενα ἐπάναγκες εἶναι. οἶμαι τοίνυν προσή»κειν ὑμᾶς ἐπικαιριώτατα ἐνεργολαβεῖν τὴν ἀγώνισιν, ὡς ἂν δυνησέσθε, καὶ τοῖς ἀπ' αὐτῆς ἀγαθοῖς «χρησθαι. ἐξεπίστασθέ τε ὡς ἐν τῷ παρόντι ὡς 8.30.16 «ἀξιόλεθρος μάλιστα ἢ φυγὴ γίνεται. φεύγουσι γὰρ «ἄνθρωποι λιπόντες τὴν τάξιν οὐκ ἄλλου τοῦ ἔνεκα «ἢ ὅπως βιώσονται· ἦν δὲ θάνατον ἢ φυγὴ προὔπτον «ἐπάγεσθαι μέλλη, ὁ τὸν κίνδυνον

ὑποστὰς τοῦ φυγόν8.30.17 «τος πολλῶ ἔτι μᾶλλον ἐν ἀσφαλεῖ ἔσται. τοῦ δὲ τῶν «πολεμίων ὁμίλου ὑπερφρονεῖν ἄξιον, ἐξ ἔθνων ξυνει»λεγμένων ὅτι μάλιστα πλείστων. ξυμμαχία γὰρ πολλα»χόθεν ἐρανισθεῖσα οὔτε τὴν πίστιν οὔτε τὴν δύναμιν «ἀσφαλῆ φέρεται, ἀλλὰ σχιζομένη τοῖς γένεσι μερίζεται 8.30.18 «καὶ ταῖς γνώμαις εἰκότως. μηδὲ γὰρ οἴεσθε Οὐννοὺς «τε καὶ Λαγγοβάρδας καὶ Ἐρούλους ποτὲ, χρημάτων «αὐτοῖς μεμισθωμένους οὐκ οἶδα ὀπόσων, προκινδυνεύ8.30.19 «σεῖν αὐτῶν ἄχρι ἐς θάνατον. οὐ γὰρ οὕτως αὐτοῖς ἢ «ψυχὴ ἄτιμος ὥστε καὶ ἀργυρίου τὰ δευτερεῖα παρ' αὐτοῖς «φέρεσθαι, ἀλλ' εὖ οἶδα ὡς μάχεσθαι τὰ ἐς τὴν ὄψιν «ποιοῦμενοι ἐθελοκακῆσουσιν αὐτίκα δὴ μάλα, ἢ κεκο»μισμένοι τὴν μίσθωσιν, ἢ τὴν ἐπίταξιν ὑποτετελεκότες 8.30.20 «τῶν ἐν σφίσιν ἀρχόντων. τοῖς γὰρ ἀνθρώποις καὶ «τὰ τῶν πραγμάτων τερπνότατα δοκοῦντα εἶναι μὴ «ὅτι πολέμια, ἢ μὴ κατὰ γνώμην αὐτοῖς πράσσηται, «ἀλλὰ βιασθεῖσιν ἢ μισθαρνήσασιν ἢ ἄλλω τῷ ἀναγκα»σθεῖσιν, οὐκέτι αὐτοῖς ἐπὶ τὸ καταθύμιον ἀποκεκρί»σθαι ξυμβήσεται, ἀλλὰ τῷ ἀναγκαίῳ μοχθηρὰ φαίνεται. «ὧν ἐνθυμηθέντες προθυμία τῇ πάσῃ ὁμόσε τοῖς πο»λεμίοις χωρήσωμεν.» 8.31.1 Τοσαῦτα μὲν οὖν καὶ ὁ Τουτίλας εἶπε. τὰ δὲ στρατεύματα ἐς μάχην ξυνήει καὶ ἐτάξαντο ὧδε. μετωπηδὸν μὲν ἀμφοτέρωθεν ἅπαντες ἔστησαν, ὡς βαθύτατόν τε καὶ περίμηκες τῆς φάλαγγος τὸ μέτωπον 8.31.2 ποιησόμενοι. τῶν δὲ Ῥωμαίων κέρας μὲν τὸ ἀριστερόν Ναρσῆς τε καὶ Ἰωάννης ἀμφὶ τὸ γεώλοφον εἶχον καὶ ξὺν αὐτοῖς εἴ τι ἄριστον ἐν τῷ Ῥωμαίων στρατῷ 8.31.3 ἐτύγχανεν ὄν' ἐκατέρω γὰρ τῶν ἄλλων χωρὶς στρατιωτῶν, δορυφόρων τε καὶ ὑπασπιστῶν καὶ βαρβάρων Οὐννων εἶπετο πλῆθος ἀριστίνδην συνειλεγμένων' 8.31.4 κατὰ δὲ δεξιὸν Βαλεριανὸς τε καὶ Ἰωάννης ὁ Φαγᾶς σὺν τῷ Δαγισθαίῳ καὶ οἱ κατάλοιποι Ῥωμαῖοι ἐτάξαντο 8.31.5 πάντες. πεζοὺς μέντοι τοξότας ἐκ τῶν καταλόγου στρατιωτῶν ὀκτακισχιλίους μάλιστα ἔστησαν ἐς ἄμφω τὰ κέρα. κατὰ δὲ τὰ μέσα τῆς φάλαγγος τοὺς τε Λαγγοβάρδας καὶ τὸ Ἐρούλων ἔθνος καὶ πάντας τοὺς ἄλλους βαρβάρους ὁ Ναρσῆς ἔταξεν, ἕκ τε τῶν ἵππων ἀποβιβάσας καὶ πεζοὺς εἶναι καταστησάμενος, ὅπως ἂν μὴ κακοὶ ἐν τῷ ἔργῳ γενόμενοι ἢ ἐθελοκακοῦντες, ἂν 8.31.6 οὕτω τύχη, ἐς ὑπαγωγὴν ὀξύτεροι εἶεν. τὸ μέντοι πέρας κέρως τοῦ εὐωνύμου τῶν Ῥωμαίων μετώπου Ναρσῆς ἐγγώνιον κατεστήσατο, πεντακοσίους τε καὶ 8.31.7 χιλίους ἵππεῖς ἐνταῦθα στήσας. προεῖρητο δὲ τοῖς μὲν πεντακοσίοις τε καὶ χιλίοις, ἐπειδὴν τάχιστα τῶν Ῥωμαίων τισὶ τραπήναι ξυμβαίη, ἐπιβοηθεῖν αὐτοῖς ἐν σπουδῇ, τοῖς δὲ χιλίοις, ὀπηνίκα οἱ τῶν πολεμίων πεζοὶ ἔργου ἄρχωνται, κατόπισθέν τε αὐτῶν αὐτίκα 8.31.8 γενέσθαι καὶ ἀμφιβόλους ποιήσασθαι. καὶ ὁ Τουτίλας δὲ τρόπῳ τῷ αὐτῷ τοῖς πολεμίοις ἀντίαν τὴν στρατιὰν ξύμπασαν ἔστησε. καὶ περιῶν τὴν οἰκείαν παράταξιν τοὺς στρατιώτας παρεθράσυνέ τε καὶ παρεκάλει 8.31.9 ἐς εὐτολμίαν προσώπῳ καὶ λόγῳ. καὶ ὁ Ναρσῆς δὲ ταῦτο τοῦτο ἐποίει, ψέλλιᾶ τε καὶ στρεπτοὺς καὶ χαλινοὺς χρυσοὺς ἐπὶ κοντῶν μετεωρίσας καὶ ἄλλα ἄττα τῆς ἐς τὸν κίνδυνον προθυμίας ὑπεκκαύματα ἐνδεικ8.31.10 νύμενος. χρόνον δὲ τινα μάχης οὐδέτεροι ἦρχον, ἀλλ' ἠσυχῇ ἀμφοτέροι ἔμενον, προσδεχόμενοι τὴν τῶν ἐναντίων ἐπίθεσιν. 8.31.11 Μετὰ δὲ εἰς ἐκ τοῦ Γότθων στρατοῦ, Κόκκας ὄνομα, δόξαν ἐπὶ τῷ δραστηρίῳ διαρκῶς ἔχων, τὸν ἵππον ἐξελάσας, ἄγχιστα ἦλθε τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ, προὔκαλεῖτό τε, εἴ τίς οἱ βούλοιο πρὸς μονομαχίαν ἐπέξ8.31.12 ιέναι. ὁ δὲ Κόκκας οὕτως εἰς τῶν Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἐτύγχανεν ὧν τῶν παρὰ Τουτίλαν ἀπηυτο8.31.13 μοληκότων τὰ πρότερα. καὶ οἱ αὐτίκα τῶν τῆς Ναρσοῦ δορυφόρων ἀντίος ἔσθη, Ἀρμένιος γένος, Ἀνζαλᾶς 8.31.14 ὄνομα, καὶ αὐτὸς ἵππῳ ὀχούμενος. ὁ μὲν οὖν Κόκκας ὀρμήσας πρῶτος ὡς τῷ δόρατι παίσων ἐπὶ τὸν πολέ8.31.15 μιον ἴετο, καταστοχαζόμενος τῆς ἐκείνου γαστροῦ. ὁ δ' Ἀνζαλᾶς ἐξαπιναιῶς τὸν ἵππον ἐκκλίνας ἀνόνητον αὐτὸν κατεστήσατο γενέσθαι τῆς οἰκείας ὀρμῆς. ταύτη τε αὐτὸς ἐκ πλαγίου τοῦ πολεμίου γενόμενος ἐς πλευρὰν 8.31.16 αὐτοῦ τὴν ἀριστερὰν τὸ δόρυ

ᾧσε. καὶ ὁ μὲν ἐκ τοῦ ἵππου πεσὼν ἐς τὸ ἔδαφος νεκρὸς ἔκειτο· κραυγὴ δὲ ἀπὸ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ὑπερφυῆς ἦρθη, οὐδ' 8.31.17 ὡς μέντοι μάχης τινὸς οὐδέτεροι ἦρξαν. Τουτίλας δὲ μόνος ἐν μεταιχμίῳ ἐγένετο, οὐ μονομαχήσων, ἀλλὰ τὸν καιρὸν τοῖς ἐναντίοις τοῦτον ἐκκρούσων. Γότθων γὰρ τοὺς ἀπολειπομένους δισχιλίους ἄγχιστά πη προσιέναι μαθὼν ἀπετίθετο ἐς τὴν αὐτῶν παρουσίαν τὴν 8.31.18 ζυμβολὴν, ἐποίει δὲ τάδε. πρῶτα μὲν οὐκ ἀπηξίου τοῖς πολεμίοις ἐνδείκνυσθαι ὅστις ποτὲ εἶη. τὴν τε γὰρ τῶν ὄπλων σκευὴν κατακόρως τῷ χρυσῷ κατειλημμένην ἠμπίσχετο καὶ τῶν οἱ φαλάρων ὁ κόσμος ἔκ τε τοῦ πίλου καὶ τοῦ δόρατος ἀλουργός τε καὶ 8.31.19 ἄλλως βασιλικὸς ἀπεκρέματο θαυμαστὸς ὅσος. καὶ αὐτὸς ὑπερφυεῖ ὀχούμενος ἵππῳ παιδιὰν ἐν μεταιχμίῳ ἔπαιζε τὴν ἐνόπλιον ἐπισταμένως. τὸν τε γὰρ ἵππον ἐν κύκλῳ περιελίσσων, ἐπὶ θάτερα τὰ ἀναστρέφων 8.31.20 αὐθις κυκλοτερεῖς πεποίητο δρόμους. καὶ ἵππευόμενος μεθίει ταῖς αὔραις τὸ δόρυ, ἀπ' αὐτῶν τε κραδαινόμενον ἀρπασάμενος εἶτα ἐκ χειρὸς ἐς χεῖρα παραπέμπων συχνὰ ἐφ' ἐκάτερα, καὶ μεταβιβάζων ἐμπείρως, ἐφιλοτιμεῖτο τῇ ἐς τὰ τοιαῦτα μελέτῃ, ὑπτιάζων καὶ ἰσχιάζων καὶ πρὸς ἐκάτερα ἐγκλινόμενος, ὥσπερ ἐκ παιδὸς ἀκριβῶς τὰ ἐς τὴν ὀρχήστραν δεδιδαγμένος. 8.31.21 ταῦτά τε ποιῶν πᾶσαν κατέτριψε τὴν δαίτην πρωΐαν. ἐπὶ πλεῖστον δὲ τὴν τῆς μάχης ἀναβολὴν μηκύνειν ἐθέλων ἔπεμψεν ἐς τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον, φάσκων 8.31.22 ἐθέλειν αὐτοῖς ἐς λόγους ζυμμίξαι. Ναρσῆς δὲ φενακίζειν αὐτὸν ἰσχυρίζετο, εἴ γε πολεμησείων τὰ πρότερα, ἠνίκα τοῦ προτείνεσθαι λόγους ἐξουσία εἶη, νῦν ἐν μεταιχμίῳ γενόμενος ἐς τοὺς διαλόγους χωροῖη. 8.32.1 Ἐν τούτῳ δὲ Γότθοις καὶ οἱ δισχιλίοι ἦκον· οὐσπερ ἐς τὸ χαράκωμα Τουτίλας ἀφικέσθαι μαθὼν, ἐπειδὴ καὶ ὁ καιρὸς ἐς ἄριστον ἦγεν, αὐτὸς τε ἐς σκηνὴν τὴν οἰκείαν ἐχώρησε καὶ Γότθοι διαλύσαντες 8.32.2 τὴν παράταξιν ὀπίσω ἀνέστρεφον. ἐν δὲ τῇ καταλύσει τῇ αὐτοῦ γεγονῶς Τουτίλας τοὺς δισχιλίους ἤδη παρόντας εὔρε. τό τε ἄριστον ἅπαντας αἰρεῖσθαι κελεύσας καὶ τὴν τῶν ὄπλων σκευὴν μεταμφιασάμενος ἅπαντας ἐξωπλίσατο μὲν ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐν στρατιωτῶν λόγῳ, εὐθύς δὲ τὴν στρατιὰν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐξήγεν, ἀπροσδόκητος αὐτοῖς ἐπιπεσεῖσθαι οἰόμενος 8.32.3 καὶ ταύτη αἰρήσειν. ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀπαρασκεύους Ῥωμαίους εὔρε. δείσας γὰρ ὁ Ναρσῆς, ὅπερ ἐγένετο, μὴ σφίσιν ἀπροσδοκήτοις ἐπιπέσοιεν οἱ πολέμιοι, ἀπέειπεν ἅπασι μῆτε ἄριστον αἰρεῖσθαι μῆτε ἀποδαρθεῖν μῆτε μὴν ἀποθωρακίσασθαι τῶν πάντων μηδένα μῆτε τοῦ 8.32.4 χαλινοῦ μεθεῖναι τὸν ἵππον. οὐ μέντοι οὐδὲ ἀποσίτους τὸ παράπαν αὐτοὺς εἶασεν, ἀλλ' ἐν τῇ τάξει καὶ τῇ τῶν ὄπλων σκευῇ ἀκρατισταμένους ἐκέλευσε διηνεκὲς οὕτως ἀποσκοποῦντας παραδοκεῖν τῶν πολεμίων 8.32.5 τὴν ἔφοδον. τρόπῳ μὲντοι τῷ αὐτῷ οὐκέτι ἐτάξαντο, ἀλλὰ Ῥωμαῖοις μὲν τὰ κέρα, ἐν οἷς κατὰ τετρακισχιλίους οἱ πεζοὶ τοξόται εἰστήκεισαν, ἐπὶ τὸ μνηοειδὲς 8.32.6 τοῦ Ναρσοῦ γνώμῃ ἐτράπετο. Γότθοι δὲ οἱ πεζοὶ ἅπαντες ὀπισθεν τῶν ἵππεων ἀθρόοι ἴσταντο, ἐφ' ᾧ, ἦν τοῖς ἵππεῦσι τραπήναι ζυμβῆ, ἀναστρέφοντες μὲν ἐπ' αὐτοὺς οἱ φεύγοντες σώζονται, ἐπίκοινα δὲ ἀμφοτέροι εὐθύς χωρήσαιεν. προεῖρητο δὲ Γότθοις ἅπασι μῆτε τοξεύματι μῆτε ἄλλῳ ὄτωσιν ἐς συμβολὴν τήνδε 8.32.7 ὅτι μὴ τοῖς δόρασι χρῆσθαι. διὸ δὴ Τουτίλαν πρὸς τῆς ἀβουλίας καταστρατηγηθῆναι τῆς αὐτοῦ ξυνηνέχθη· ὅς γε καθιστάμενος ἐς τήνδε τὴν μάχην οὐκ οἶδα ὅτῳ ἀναπεισθεῖς παρείχετο τοῖς ἐναντίοις τὴν αὐτοῦ στρατιὰν οὔτε τῇ ὀπλίσει ἀντίξουν οὔτε τῇ τάξει ἀντίρροπον οὔτε τῷ ἄλλῳ ἀντίπαλον, ἐπεὶ Ῥωμαῖοι μὲν ἐκάστοις ὡς ἐπικαιρότατα ἦν ἐν τῷ ἔργῳ ἐχρῶντο, ἢ τοξεύοντες, ἢ δόρατα ὠθοῦντες, ἢ ξίφη διαχειρίζοντες, ἢ ἄλλο τι ἐνεργοῦντες τῶν σφίσι προχείρων κὰν τῷ παρόντι ἐπιτηδείων, οἱ μὲν ἵππευόμενοι, οἱ δὲ καὶ πεζῇ ἐς τὴν παράταξιν καθιστάμενοι, κατὰ τὸ τῇ χρεῖα ξυνοῖσον, καὶ πῆ μὲν κύκλωσιν τῶν πολεμίων διαπρασσόμενοι, πῆ δὲ προσιόντας δεχόμενοι καὶ ταῖς 8.32.8 ἀσπίσιν ἀποκρουόμενοι τὴν ἐπίθεσιν. οἱ δὲ τῶν Γότθων ἵππεῖς, τῶν πεζῶν σφίσιν

ἀπολελειμμένων ὀπίσω, μόνοις θαρσοῦντες τοῖς δόρασιν ὀρμῇ ἀνεπισκέπτω ἐπήεσαν, ἔν τε τῷ πόνῳ γενόμενοι τῆς σφετέρας ἀβου8.32.9 λίας ἀπώναντο. ἐπὶ μέσους γὰρ τοὺς πολεμίους ὀρμήσαντες ἔλαθον σφᾶς αὐτοὺς ἐν μέσω πεζῶν τῶν ὀκτακισχιλίων γενόμενοι, τοῖς τε τοξεύμασι πρὸς αὐτῶν βαλλόμενοι ἐκατέρωθεν ἀπέϊπον εὐθὺς, ἐπεὶ οἱ τοξόται ἄμφω τοῦ μετώπου τὰ κέρα ἐπὶ τὸ μηνοειδὲς κατὰ 8.32.10 βραχὺ ἔτρεπον, ἥπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται. πολλοὺς μὲν οὖν ἄνδρας, πολλοὺς δὲ ἵππους ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ Γότθοι ἀπέβαλον, οὕτω τοῖς ἐναντίοις ζυμίζαντες, πολλῶν τε ἀνηκέστων κακῶν ἐς πεῖραν ἐλθόντες ὀψέ τε καὶ μόλις ἐς τῶν πολεμίων ἀφίκοντο τὴν 8.32.11 παράταξιν. ἐνταῦθα τῶν Ῥωμαίων τινὰς ἢ τῶν σφίσι ζυμμάχων βαρβάρων μᾶλλον τῶν ἄλλων θαυμάζειν 8.32.12 οὐκ ἔχω. μία γὰρ ἀπάντων προθυμία τε καὶ ἀρετὴ καὶ ἐναγώνισις ἦν, ἕκαστοί τε τῶν ἐναντίων ἐπιόντων σφίσις ὡς καρτερώτατα δεξάμενοι τὴν ἐπιδρομὴν ἀπέω8.32.13 σαντο. ἦδη δὲ ἀμφὶ τὰ πρὸς ἐσπέραν ἦν καὶ τὰ στρατόπεδα ἐξαπιναίως ἐκινήθη ἐκάτερα, Γότθων μὲν ἐς 8.32.14 ὑπαγωγὴν, Ῥωμαίων δὲ ἐς τὴν δίωξιν. ὠρμημένοις γὰρ ἐς αὐτοὺς Γότθοι οὐκ ἀντεῖχον τοῖς πολεμίοις, ἀλλ' ἐνεδίδοσαν ἐπιόντων αὐτῶν καὶ προτροπάδην ἀνέστρεφον, καταπεπληγμένοι αὐτῶν τῷ τε ὀμίλῳ καὶ 8.32.15 τῇ εὐκοσμῷ. ἐς ἀλκὴν τε οὐδαμῇ ἔβλεπον, ὡσπερ φάσματα ἐπιπεσόντα σφίσι δειμαίνοντες ἢ ἐξ οὐρανοῦ 8.32.16 πολεμούμενοι. δι' ὀλίγου δὲ εἰς πεζοὺς αὐτοῖς τοὺς σφετέρους ἀφικομένοις πολλῶ ἔτι μᾶλλον τὸ κακὸν 8.32.17 ἦρετο καὶ πρόσω ἐχώρει. οὐ γὰρ ἐν κόσμῳ τὴν ἀναχώρησιν ποιησάμενοι ἐς αὐτοὺς ἦλθον, ὡς ἀναπνεύσοντές τε καὶ ζῆν αὐτοῖς ἀναμαχοῦμενοι, ἥπερ εἴθισται, ἢ ὠθισμῶ τοὺς διώκοντας ἀπωσόμενοι ἢ παλίωξιν ἐγχειρίσοντες ἢ ἄλλην τινὰ πολέμου ἰδέαν, ἀλλ' οὕτως ἀτάκτως ὡστε αὐτῶν τισὶ καὶ διεφθάρθαι τῆς ἵππου 8.32.18 ἐπιπεσούσης ζυνέπεσε. διόπερ αὐτοὺς οἱ πεζοὶ οὔτε διασάντες ἐδέξαντο οὔτε διασωσόμενοι ἔστησαν, ἀλλὰ ζῆν αὐτοῖς προτροπάδην ἅπαντες ἔφευγον, ἔνθα δὴ 8.32.19 καὶ ἀλλήλους ὡσπερ ἐν νυκτομαχίᾳ διέφθειρον. ὃ τε τῶν Ῥωμαίων στρατὸς, τῆς ἐκείνων ἀπολαύοντες ὀρρωδίας, φειδοὶ οὐδεμιᾶ τοὺς ἐν ποσὶν ἀεὶ ἔκτεινον, οὔτε ἀμυνομένους οὔτε ἀντιβλέπειν τολμῶντας, ἀλλὰ σφᾶς αὐτοὺς τοῖς πολεμίοις παρεχομένους ὃ τι βούλοιντο χρῆσθαι· οὕτω δὴ αὐτοῖς τὰ τε δείματα ἐπεκάθιζε καὶ 8.32.20 ὁ φόβος ἐκράτει. καὶ αὐτῶν ἑξακισχίλιοι μὲν ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ἀπέθανον, πολλοὶ δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἐνεχείρισαν τοῖς ἐναντίοις. οἱ δὴ αὐτοὺς ἐν μὲν τῷ παρόντι ἐζώγρησαν, οὐ πολλῶ δὲ ὕστερον ἔκτειναν. οὐ μόνον δὲ Γότθοι ἀνήρηντο, ἀλλὰ καὶ τῶν πάλαι Ῥωμαίων στρατιωτῶν πλεῖστοι, τῶν τὸ πρότερον ἀποταξαμένων μὲν τῇ Ῥωμαίων στρατιᾷ, ἀπηυτομοληκότων δὲ, ἥπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, παρὰ Τουτίλαν 8.32.21 τε καὶ Γότθους. ὅσοις δὲ δὴ τοῦ Γότθων στρατοῦ μῆτε ἀπολωλέναι μῆτε ὑπὸ τῶν πολεμίων ταῖς χερσὶ ζυνηνέχθη γενέσθαι, οὗτοι διαλαθεῖν τε καὶ φυγεῖν ἴσχυσαν, ὡς αὐτῶν ἕκαστος ἵππου ἢ ποδῶν ἢ τύχης ἔσχεν ἢ καιροῦ ἢ χώρου φέροντος ἐς τοῦτο ἐπιτυχεῖν. 8.32.22 Ἦδε μὲν οὖν ἡ μάχη ἐς τοῦτο ἐτελεύτα καὶ ζυνεσκόταζε παντάπασιν ἦδη. Τουτίλαν δὲ φεύγοντα ἐν σκότῳ σὺν ἀνδράσιν οὐ πλέον ἢ πέντε οὔσιν, ὧνπερ ὁ Σκιποῦαρ εἰς ἐτύγχανεν ὦν, τῶν τινες Ῥωμαίων ἐδίωκον, οὐκ εἰδότες ὡς Τουτίλας εἶη· ἐν τοῖς καὶ 8.32.23 Ἄσβαδον τὸν Γήπαιδα ζυνέβαινε εἶναι. ὅσπερ ἐπεὶ Τουτίλα ἀγχοτάτω ἐγένετο, ὡς τῷ δόρατι αὐτὸν κατὰ 8.32.24 τῶν νώτων παίσων ἐπήει. Γοτθικὸν δὲ τι μειράκιον ἐκ τῆς Τουτίλα οἰκίας φεύγοντι τῷ δεσπότη ἐπόμενον, τύχην τε ἀπαξιοῦν τὴν τότε παροῦσαν, ἀνέκραγε μέγα «Τί τοῦτο, ὦ κύων, τὸν δεσπότην τὸν σαυτοῦ πλήξων «ὠρμηκας;» ὁ μὲν οὖν Ἄσβαδος ἐπὶ Τουτίλαν τὸ δόρυ σθένει παντὶ ὤσεν, αὐτὸς δὲ πρὸς τοῦ Σκιποῦαρ τὸν 8.32.25 πόδα πληγεὶς αὐτοῦ ἔμεινε. καὶ αὐτὸς δὲ Σκιποῦαρ πρὸς τοῦ τῶν διωκόντων πληγεὶς ἔστη, οἱ τε ζῆν Ἀσβάδῳ πεπονημένοι τὴν δίωξιν, τέτταρες ὄντες, ὅπως αὐτὸν διασώσωιντο, οὐκέτι ἐδίωκον, ἀλλὰ ζῆν αὐτῷ 8.32.26

ὀπίσω ἀνέστρεφον. οἱ δὲ τῷ Τουτίλα ἐπισπόμενοι, διώκειν σφᾶς ἔτι τοὺς πολεμίους οἴομενοι, οὐδέν τι ἦσον πρόσω ἤλαυνον, καίπερ αὐτὸν καιρίαν πληγέντα καὶ λειποψυχοῦντα βεβαιότατα ἐπαγόμενοι, πρυτανευοῦσθαι αὐτοῖς τῆς ἀνάγκης τὸν βίαιον δρόμον. σταδίους δὲ ἀνύσαντες τέσσαράς τε καὶ ὀγδοήκοντα ἐς χωρίον ἀφίκοντο Κάπρας ὄνομα. οὗ δὲ τὸ λοιπὸν ἡσυχάζοντες Τουτίλα τὴν πληγὴν ἐθεράπευον, ὅσπερ οὐ πολλῶν ὕστερον τὸν βίον ἐξεμέτρησεν. ἐνταῦθα τε αὐτὸν οἱ ἐπισπόμενοι κρύψαντες τῇ γῆ ἀνεχώρησαν. αὕτη γέγονε Τουτίλα τῆς τε ἀρχῆς καὶ τοῦ βίου καταστροφή, ἔτη ἔνδεκα Γόθων ἄρξαντι, οὐκ ἐπαξίως ἐπιγενομένη τῶν ἔμπροσθεν αὐτῷ πεπραγμένων, ἐπεὶ καὶ τὰ πράγματα πρότερον τῷ ἀνθρώπῳ ἐχώρησε, καὶ τοῖς ἔργοις οὐ 8.32.29 κατὰ λόγον ἢ τελευτῇ ἐπεγένετο. ἀλλὰ καὶ νῦν ἡ τύχη ὠραῖζομένη τε διαφανῶς καὶ διασύρουσα τὰ ἀνθρώπεια τό τε παράλογον τὸ αὐτῆς ἴδιον καὶ τὸ τοῦ βουλήματος ἀπροφάσιστον ἐπιδέδεικται, Τουτίλα μὲν τὴν εὐδαιμονίαν ἐξ αἰτίας οὐδεμιᾶς ἐπὶ χρόνου μῆκος αὐτοματίσασα, δειλίαν δὲ οὕτω τῷ ἀνθρώπῳ καὶ καταστροφήν ἀπαυθαδισαμένη ἐξ οὐ προσηκόντων ἐν τῷ 8.32.30 παρόντι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀνθρώπῳ, οἶμαι, καταληπτὰ οὔτε γέγονε πώποτε οὔτε μήποτε ὕστερον ἔσται· λέγεται δὲ αἰεὶ καὶ δοξάζεται διαψιθυριζόμενα ἐς τὸν πάντα αἰῶνα, ὡς πῆ ἐκάστω φίλον, λόγῳ τῷ εἰκότι δοκοῦντι εἶναι παρηγοροῦντι τὴν ἄγνοιαν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον ἐπάνειμι. 8.32.31 Τουτίλαν γοῦν Ῥωμαῖοι οὕτως ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι οὐκ ἔγνωσαν, ἕως αὐτοῖς γυνὴ μία, Γότθα 8.32.32 γένος, ἔφρασε τε καὶ τὸν τάφον ἐπέδειξεν. οἱ τε ἀκηκοότες οὐχ ὑγιᾶ τὸν λόγον εἶναι οἴομενοι, ἐν τῷ χωρίῳ ἐγένοντο, καὶ τὴν θήκην ὀκνήσει οὐδεμιᾶ διορύξαντες ἐξήνεγκαν μὲν τὸν Τουτίλαν ἐνθένδε νεκρὸν, ἐπιγόντες δὲ αὐτὸν, ὡς φασί, καὶ τούτου δὲ τοῦ θαύματος ἐμπλησάμενοι τὴν σφετέραν ἐπιθυμίαν αὐτοῖς αὐτὸν τῇ γῆ ἔκρυψαν, ἕς τε Ναρσῆν αὐτίκα τὸν πάντα 8.32.33 λόγον ἀνήνεγκαν. τινὲς δὲ οὐχ οὕτω τά γε κατὰ Τουτίλαν καὶ τήνδε τὴν μάχην ζυμβῆναι, ἀλλὰ τρόπῳ τῷ ἐτέρῳ φασίν· ὄνπερ μοι ἀναγράψασθαι οὐ τοι ἄπο 8.32.34 τρόπου ἔδοξεν εἶναι. λέγουσι γὰρ οὐκ ἀπροφάσιστον οὐδὲ παράλογον τὴν ὑπαγωγὴν ζυνενεχθῆναι τῷ Γόθων στρατῷ, ἀλλὰ Ῥωμαίων ἀκροβολιζομένων τινῶν βέλος ἐκ τοξεύματος τῷ Τουτίλα ἐξαπινάϊως ἐπιπεσεῖν, οὐκ ἐκ προνοίας τοῦ πέμψαντος, ἐπεὶ Τουτίλας ἐν στρατιώτου λόγῳ ὠπλισμένος τε καὶ παρατεταγμένος ὅπου δὴ τῆς φάλαγγος ἀπημελημένος εἰστήκει, οὐ βουλόμενος τοῖς πολεμίσι ἐνδηλος εἶναι, οὐδέ πῃ αὐτὸν ἐς ἐπιβουλήν παρεχόμενος, ἀλλὰ τύχης τούτῳ ταῦτα σκευωρουμένης τινὸς καὶ ἰθυνασίας ἐπὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου σῶμα τὸν ἄτρακτον· καὶ αὐτὸν μὲν καιρίαν βληθέντα, ὡς ἐνὶ μάλιστα, περιώδυνον γεγεννημένον ἔξω γενέσθαι τῆς φάλαγγος ζῦν τε ὀλίγοις κατὰ βραχὺ ὀπίσω ἰέναι. 8.32.35 καὶ μέχρι μὲν ἐς Κάπρας ἀντέχοντα τῇ ταλαιπωρίᾳ τὸν ἵππον ἔλᾶν, ἐνταῦθα δὲ λειποψυχήσαντα τὸ λοιπὸν μείναι τὴν πληγὴν θεραπεύσοντα, οὐ πολλῶν τε ὕστερον 8.32.36 αὐτῷ ἐπιγενέσθαι τὴν τέλειον ἡμέραν τοῦ βίου. τὴν δὲ Γόθων στρατιάν οὔτε ἄλλως ἀξιόμαχον τοῖς ἐναντίοις οὔσαν, ἀλλὰ καὶ ἀπομάχου σφίσι παρὰ δόξαν γεγεννημένου τοῦ ἄρχοντος, ἐν θάμβει γενέσθαι, εἰ μόνος αὐτοῖς οὐκ ἐξ ἐπιβουλῆς τῶν πολεμίων ὁ Τουτίλας καιρίαν βληθείη, καὶ ἀπ' αὐτοῦ περιφόβους τε καὶ ἀθύμους γεγεννημένους ἕς τε ὄρρωδιαν ὄρον οὐκ ἔχουσαν καὶ ὑπαγωγὴν οὕτως αἰσχρὰν ἐμπεπτωκέναι. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων λεγέτω ἕκαστος ὅπῃ γινώσκει. 8.33.1 Ναρσῆς δὲ περιχαρῆς τοῖς ζυμπεπτωκόσι γενόμενος ἐπαναφέρων οὐκ ἀνίει ἐς τὸν θεὸν ἅπαντα, ὅπερ καὶ ὁ ἀληθῆς λόγος ἐγένετο, τά τε ἐν ποσὶ διῶσθαι 8.33.2 κεῖτο. καὶ πρῶτα μὲν τῶν οἱ ἐπισπομένων Λαγγοβαρδῶν ἀπαλλαξείων τῆς ἀτοπίας (οἱ γὰρ πρὸς τῇ ἄλλῃ ἐς τὴν δίκαιαν παρανομίαν τὰς τε οἰκοδομίας, αἷς ἂν ἐντύχοιεν, ἐνεπίμπρασαν καὶ γυναιξὶ ταῖς ἐς τὰ ἱερὰ καταφευγούσαις βιαζόμενοι ἐπλησίαζον) χρήμασι μεγάλοις αὐτοὺς δεξιωσάμενος ἐς τὰ πάτρια ἦθη ἀφῆκεν ἰέναι, Βαλεριανόν τε καὶ Δαμιανόν, τὸν

αὐτοῦ ἀδελφιδοῦν, ζῖν τοῖς ἐπομένοις ἐξηγεῖσθαι τῆς ὁδοῦ ἄχρι ἐς τὰ Ῥωμαίων ὄρια σφίσι κελεύσας, ὅπως μηδενὶ ἐν 8.33.3 τῇ ἀποπορεία λυμίνωνται. ἐπειδὴ δὲ Λαγγοβάρδαι ἀπηλλάγησαν ἐκ Ῥωμαίων τῆς γῆς, Βαλεριανὸς ἐστρατοπεδεύσατο ἀμφὶ πόλιν Βερώναν, ὡς πολιορκήσων τε 8.33.4 καὶ παραστησόμενος αὐτὴν βασιλεῖ. δείσαντές τε οἱ τὸ φυλακτήριον ταύτη ἔχοντες Βαλεριανῶ ἐς λόγους ἦλθον, ὡς σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν ὁμολογία 8.33.5 ἐνδώσοντες. ἃ δὴ Φράγγοι μαθόντες, ὅσοι φρουρὰν ἐς τὰ ἐπὶ Βενετίας χωρία εἶχον, διεκώλυον προθυμία τῇ πάσῃ τῆς χώρας ἄτε αὐτοῖς προσηκούσης ἀξιούντες μεταποιεῖσθαι. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἄπρακτος ἐνθένδε παντὶ 8.33.6 τῷ στρατεύματι Βαλεριανὸς ἀνεχώρησε. Γότθοι δὲ, ὅσοι ἀποφυγόντες ἐκ τῆς ξυμβολῆς διεσώθησαν, διαβάντες ποταμὸν Πάδον, πόλιν τε Τικινὸν καὶ τὰ ἐκείνη χωρία ἔσχον, ἄρχοντά τε τὸν Τεΐαν κατεστή8.33.7 σαντο σφίσιν. ὅς δὴ τὰ χρήματα εὐρῶν ἅπαντα, ὅσα Τουτίλας ἔτυχεν ἐν Τικινῶ καταθέμενος, Φράγγους ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγαγέσθαι διενοεῖτο, Γότθους δὲ ὡς ἐκ τῶν παρόντων διεῖπέ τε καὶ διεκόσμη, ξυλλέγων σπουδῇ 8.33.8 ἀμφ' αὐτὸν ἅπαντας. ταῦτα ὁ Ναρσῆς ἀκούσας Βαλεριανὸν μὲν ἐκέλευσε πᾶσι τοῖς ἐπομένοις ἀμφὶ Πάδον ποταμὸν φυλακὴν ἔχειν, ὅπως μὴ Γότθοι ἀδεέστερον ξυστήσεσθαι δυνατοὶ εἶεν, αὐτὸς δὲ παντὶ τῷ ἄλλω 8.33.9 στρατῷ ἐπὶ Ῥώμην ἦει. ἐν Τούσκοις τε γενόμενος Ναρνίαν μὲν ὁμολογία εἶλε, καὶ Σπολιτινοῖς ἀτειχίστοις οὓσι φρουρὰν ἔλιπεν, ἀνοικοδομήσασθαι ὅτι τάχιστα ἐπιστείλας ὅσα τοῦ περιβόλου καθελόντες ἐτύγχανον 8.33.10 Γότθοι. ἔπεμψε δὲ καὶ τινὰς ἀποπειρασομένους τοῦ ἐν Περυσίᾳ φυλακτηρίου. ἠγοῦντο δὲ τῶν ἐν Περυσίᾳ φρουρῶν αὐτόμολοι γεγονότες Ῥωμαῖοι δύο, Μελιγῆδιός τε καὶ Οὐλίφος, ὅσπερ Κυπριανοῦ δορυφόρος γεγονὼς πρότερον, Τουτίλα πολλὰ οἱ ἐπαγγειλαμένω ἀναπεισθεῖς Κυπριανὸν τότε ἄρχοντα τοῦ ἐνταῦθα 8.33.11 φυλακτηρίου δόλω ἔκτεινεν. ὁ μὲν οὖν Μελιγῆδιος λόγους τοῦ Ναρσοῦ ἐνδεξάμενος ἐβουλεύετο ζῖν τοῖς οἱ ἐπομένοις Ῥωμαίοις τὴν πόλιν ἐνδοῦναι, οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Οὐλίφον τῶν πρᾶσσομένων αἰσθόμενοι ζηνί8.33.12 σταντο ἐπ' αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς. καὶ Οὐλίφος μὲν ζῖν τοῖς οἱ ὁμογνωμονοῦσιν αὐτοῦ διεφθάρη, Μελιγῆδιος δὲ παρέδωκε Περυσίαν Ῥωμαίοις αὐτίκα. τῷ μέντοι Οὐλίφῳ ζυνέβη τίσις ἐκ τοῦ θεοῦ δηλονότι ἐπιπεσοῦσα, ἐν αὐτῷ μάλιστα διεφθάρθαι τῷ χώρῳ, ἵνα δὴ αὐτὸς τὸν Κυπριανὸν διεχρήσατο. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω κεχώρηκε. 8.33.13 Γότθοι δὲ οἱ ἐν Ῥώμῃ φυλακὴν ἔχοντες ἐπειδὴ Ναρσῆν τε καὶ τὸν Ῥωμαίων στρατὸν ἐπὶ σφᾶς ἰόντας ἄγχιστά πη ἐπύθοντο εἶναι, παρεσκευάζοντο ὡς τὰ 8.33.14 δυνατὰ σφίσιν ὑπαντίασοντες. ἐτύγχανε δὲ Τουτίλας πολλὰς μὲν ἐμπρησάμενος τῆς πόλεως οἰκοδομίας, ἠνίκα δὴ αὐτὴν τὸ πρῶτον ἐξεῖλεν. ** ἐν ὑστάτῳ δὲ λογισάμενος, ὡς ἐς ὀλίγους ἀποκεκριμένοι οὐχ οἰοί τέ εἰσι τὸ λοιπὸν Γότθοι ἅπαντα τὸν περίβολον Ῥώμης διαφυλάξαι, τειχίσματι βραχεῖ ὀλίγην τινὰ τῆς πόλεως μοῖραν ἀμφὶ τὸν Ἀδριανοῦ περιβαλὼν τάφον καὶ αὐτὸ τῷ προτέρῳ τείχει ἐνάψας φρουρίου κατεστήσατο σχῆμα. 8.33.15 ἐνταῦθά τε τὰ σφίσιν αὐτοῖς τιμιώτατα καταθέμενοι Γότθοι ἐς μὲν τὸ ἀκριβὲς τὸ φρούριον τοῦτο ἐφύλασσαν, τὸ δὲ ἄλλο τῆς πόλεως τείχος ἀπημελημένον 8.33.16 ὑπερεώρων. φρουροὺς τοίνυν σφῶν ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ τηνικάδε ἀπολιπόντες ὀλίγους τινὰς οἱ λοιποὶ ἅπαντες ἀμφὶ τὰς ἐπάλξεις τοῦ τῆς πόλεως γενόμενοι τείχους τῶν πολεμίων ἀποπειράσασθαι τειχομαχούντων 8.33.17 ἐν σπουδῇ εἶχον. ὅλον μὲν οὖν τὸν Ῥώμης περίβολον διὰ μεγέθους ὑπερβολὴν οὔτε Ῥωμαῖοι ἐπιόντες περι8.33.18 βάλλεσθαι εἶχον οὔτε Γότθοι φρουρεῖν. διασκεδαννύμενοι δὲ οἱ μὲν ὅπη παρατύχοι προσέβαλλον, οἱ δὲ ὡς ἐκ τῶν παρόντων ἠμύνοντο. καὶ Ναρσῆς μὲν τοξοτῶν ἐπαγόμενος μέγα τι χρῆμα ἐς μοῖραν τινὰ τοῦ περιβόλου ἐπέσκηπτεν, ἐτέρωθι δὲ Ἰωάννης ὁ Βιτα8.33.19 λιανοῦ ζῖν τοῖς οἱ ἐπομένοις προσέβαλλε. Φιλημοὺς δὲ καὶ οἱ Ἴερούλοι κατ' ἄλλο τι μέρος ἠνώχλουν, ἐκαστάτῳ τε αὐτῶν οἱ λοιποὶ εἶποντο. ἐτειχομάχουν 8.33.20 δὲ ἅπαντες ὡς ἀπωτάτῳ ἀλλήλων ὄντες. καὶ

κατ' αὐτοὺς οἱ βάρβαροι ξυνιστάμενοι ἐδέχοντο τὴν ἐπίθεσιν. τὰ μέντοι ἄλλα τοῦ περιβόλου, ἵνα δὴ Ῥωμαίων οὐκ ἐγένετο προσβολή, ἀνδρῶν ἔρημα παντάπασιν ἦν, Γότθων ἀπάντων, ὅπη ἂν οἱ πολέμιοι ἐπισκήψαιεν, 8.33.21 ἀγειρομένων, ἥπερ μοι εἴρηται. ἐν τούτῳ δὲ γνώμη Ναρσοῦ ὁ Δαγισθαῖος στρατιώτας τε παμπληθεῖς ἔχων καὶ τό τε Ναρσοῦ καὶ τὸ Ἰωάννου σημεῖον καὶ κλίμακας πολλὰς ἐπαγόμενος μοῖρα τινὶ τοῦ περιβόλου ἐξαπιναίως ἐπέσκηψε, φρουρᾶς τὸ παράπαν ἐρήμῳ 8.33.22 οὔση. τὰς τε κλίμακας εὐθὺς ἀπάσας οὐδενὸς ἀμυνομένου τῷ τείχει ἐρείσας πόνῳ οὐδενὶ ξὺν τοῖς ἐπομένοις ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένετο, τὰς τε πύλας 8.33.23 κατ' ἐξουσίαν ἀνέωγον. ὧνπερ αὐτίκα Γότθοι αἰσθόμενοι οὐκέτι ἐς ἀλκὴν ἔβλεπον, ἀλλ' ἔφευγον ἅπαντες ὅπη αὐτῶν ἐκάστω δυνατὰ ἐγεγόνει. καὶ οἱ μὲν εἰς τὸ φρούριον εἰσεπήδησαν, οἱ δὲ δὴ ἐς τὸν Πόρτον 8.33.24 ἐχώρησαν δρόμῳ. ἐνταῦθα μοι τοῦ λόγου ἔννοια γέγονεν ὄντινα ἡ τύχη διαχλευάζει τὰ ἀνθρώπεια τρόπον, οὐκ αἰεὶ κατὰ ταῦτα παρὰ τοὺς ἀνθρώπους ἰοῦσα οὐδὲ ἴσοις αὐτοὺς ὀφθαλμοῖς βλέπουσα, ἀλλὰ ξυμμεταβαλλομένη χρόνῳ καὶ τόπῳ, καὶ παίζει ἐς αὐτοὺς παιδιὰν τινα παρὰ τὸν καιρὸν ἢ τὸν χώρον ἢ τὸν τρόπον διαλλάσσοῦσα τὴν τῶν ταλαιπώρων ἀξίαν, εἴ γε ὁ Ῥώμην μὲν ἀπολωλεκῶς τὰ πρότερα Βέσσας οὐ πολλῶ ὕστερον ἀνεσώσατο Ῥωμαίοις τῆς Λαζικῆς Πέτραν, ἔμπαλιν δὲ ὁ Δαγισθαῖος Πέτραν τοῖς πολεμίοις μεθεὶς ἀνεκτήσατο ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ βασιλεῖ 8.33.25 Ῥώμην. ἀλλὰ ταῦτα μὲν γέγονέ τε τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ αἰεὶ ἔσται, ἕως ἂν ἡ αὐτὴ τύχη ἀνθρώποις ᾗ. Ναρσῆς δὲ τότε παντὶ τῷ στρατῷ ἐπὶ τὸ φρούριον πολεμῶν 8.33.26 ἦει. κατορρωδήσαντές τε οἱ βάρβαροι καὶ τὰ πιστὰ ὑπὲρ τῶν σωμάτων κεκομισμένοι σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὸ φρούριόν οἱ αὐτίκα δὴ μάλα παρέδοσαν, ἔκτον τε καὶ εἰκοστὸν ἔτος Ἰουστινιανοῦ βασιλέως τὴν αὐτὴν 8.33.27 κράτορα ἀρχὴν ἔχοντος. οὕτω τε Ῥώμη ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος τὸ πέμπτον ἐάλω, ἥσπερ εὐθὺς ὁ Ναρσῆς τῶν πυλῶν τὰς κλεῖς βασιλεῖ ἔπεμψε. 8.34.1 Τότε δὴ τοῖς ἀνθρώποις διαφανέστατα ἐπιδέδεικται ὡς ἅπασιν, οἷσπερ ἔδει γενέσθαι κακῶς, καὶ τὰ εὐτυχήματα δοκοῦντα εἶναι εἰς ὄλεθρον ἀποκέκριται, κατὰ νοῦν τε ἀπαλλάξαντες ἴσως τῇ τοιαύτῃ εὐημερίᾳ 8.34.2 ξυνδιαφθείρονται. Ῥωμαίων γὰρ τῇ τε ξυγκλήτῳ βουλή καὶ τῷ δήμῳ τὴν νίκην τήνδε πολλῶ ἔτι μᾶλλον φθόρου 8.34.3 αἰτίαν ξυνηνέχθη γενέσθαι τρόπον τοιῷδε. Γότθοι μὲν φεύγοντες καὶ τὴν Ἰταλίαν ἐπικράτησιν ἀπογνόντες, ὁδοῦ ποιούμενοι πάρεργον, τοὺς παρατυχόντας σφίσι 8.34.4 Ῥωμαίους οὐδεμιᾶ διεχρῶντο φειδοῖ. οἱ δὲ βάρβαροι τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ ὡς πολεμίοις ἐχρῶντο πᾶσιν, 8.34.5 οἷς ἂν ἐντύχοιεν ἐν τῇ ἐς τὴν πόλιν εἰσόδῳ. πρὸς δὲ καὶ τότε αὐτοῖς ξυνηνέχθη γενέσθαι. πολλοὶ τῶν ἀπὸ τῆς ξυγκλήτου βουλῆς, τοῦτο Τουτίλα δεδογμένον, 8.34.6 τὰ πρότερα ἔμενον ἐς τὰ ἐπὶ Καμπανίας χωρία. ὧνπερ τινες, ἐπεὶ Ῥώμην ἔχεσθαι πρὸς τοῦ βασιλέως στρατοῦ ἔγνωσαν, ἐκ Καμπανίας ἐξαναστάντες ἐς αὐτὴν ἦσαν. ὁ δὲ Γότθοι μαθόντες, ὅσοι ἐν τοῖς ταύτῃ ὀχυρώμασιν ἐτύγχανον ὄντες, ἅπαντα διερευνώμενοι τὰ ἐκείνη χωρία τοὺς πατρικίους ἅπαντας ἔκτειναν. ἐν τοῖς καὶ Μάξιμος ἦν, οὐπὲρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθην. 8.34.7 ἐτύγχανε δὲ καὶ Τουτίλας, ἠνίκα Ναρσῆ ὑπαντιᾶσων ἐνθένδε ἦει, τῶν ἐκ πόλεως ἐκάστης δοκίμων Ῥωμαίων τοὺς παῖδας ἀγείρας καὶ αὐτῶν ἐς τριακοσίους ἀπολεξάμενος, οὐσπερ μάλιστα τὸ σῶμα καλοὺς ᾤετο εἶναι, τοῖς μὲν γειναμένοις ὅτι δὴ αὐτῷ ξυνδαιτήσονται ὑπειπὼν, ὁμήρους δὲ οἱ λόγῳ τῷ ἀληθεῖ ἐσομένους. 8.34.8 καὶ αὐτοὺς Τουτίλας μὲν τότε ὑπὲρ ποταμὸν Πάδον ἐκέλευσεν εἶναι, Τεΐας δὲ τανῦν ἐνταῦθα εὐρῶν ἅπαντας ἔκτεινε. 8.34.9 Ῥάγναρις τε, Γότθος ἀνὴρ, ὅσπερ ἠγεῖτο τοῦ ἐν Ταραντηνοῖς φυλακτηρίου, καίπερ τὰ πιστὰ γνώμη βασιλέως πρὸς τοῦ Πακουρίου κεκομισμένος, Ῥωμαίοις τε προσχωρήσειν ὁμολογήσας, ἥπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται, παρασχόμενος δὲ καὶ Γότθους ἔξ ἐν ὁμήρων λόγῳ ἐπὶ ταύτῃ δὴ τῇ ὁμολογίᾳ Ῥωμαίοις, ἐπειδὴ Τεΐαν ἤκουσε βασιλέα καταστάντα Γότθοις τοὺς τε Φράγγους ἐς ἐπικουρίαν ἐπαγαγέσθαι καὶ παντὶ τῷ

στρατῶ τοῖς πολεμίοις ἐθέλειν ὁμόσε ἰέναι, μεταπορευθεὶς τὴν βουλὴν ἐπιτελεῖν τὰ ὠμολογημένα οὐδαμῆ 8.34.10 ἤθελε. σπουδάζων δὲ καὶ διατεινόμενος τοὺς ὀμήρους ἀπολαβεῖν ἐπενόει τάδε. πέμψας παρὰ τὸν Πακούριον ἤτει σταλῆναί οἱ τῶν Ῥωμαίων στρατιωτῶν ὀλίγους τινὰς, ἐφ' ᾧ ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ ἕς τε τὸν Δρυοῦντα ἰέναι σφίσι δυνατὰ εἶη ἐνθένδε τε διαπορθμευσάμενοις 8.34.11 τὸν Ἴόνιον κόλπον ἐπὶ Βυζαντίου κομίζεσθαι. ὁ μὲν οὖν Πακούριος μακρὰν ἀπολελειμμένος τῶν τῷ ἀνθρώπῳ βεβουλευμένων τῶν οἱ ἐπομένων πεντήκοντα 8.34.12 στέλλει. ὁ δὲ αὐτοὺς τῷ φρουρίῳ δεξάμενος καθεῖρξεν εὐθύς, τῷ τε Πακουρίῳ ἐσήμαινεν ὡς, εἴπερ αὐτῷ τοὺς στρατιώτας βουλομένῳ εἶη τοὺς αὐτοῦ ῥύεσθαι, 8.34.13 ἀποδιδόναι δεήσει τοὺς Γότθων ὀμήρους. ταῦτα ἀκούσας Πακούριος ὀλίγους μὲν τινὰς ἐπὶ τῇ τοῦ Δρυοῦντος φυλακῇ εἶασε, παντὶ δὲ τῷ ἄλλῳ στρατῷ 8.34.14 ἐπὶ τοὺς πολεμίους αὐτίκα ἦει. Ῥάγναρις δὲ τοὺς μὲν πεντήκοντα μελλήσει οὐδεμιᾶ ἔκτεινεν, ὡς ὑπαντίαςων δὲ τοῖς πολεμίοις ἐκ τοῦ Τάραντος τοὺς Γότθους ἐξήγεν. ἐπειδὴ τε ἀλλήλοις ξυνέμιζαν, ἠσώωνται 8.34.15 Γότθοι. Ῥάγναρις τε αὐτοῦ ἀποβαλὼν πλείστους ξὺν τοῖς καταλοίποις δρασμῷ εἶχετο. ἐς μέντοι τὸν Τάραντα εἰσελθεῖν οὐδαμῆ ἴσχυσε, πανταχόθεν αὐτὸν περιβεβλημένων Ῥωμαίων, ἀλλ' ἐς Ἀχεροντίδα ἐλθὼν 8.34.16 ἔμεινε. ταῦτα μὲν οὖν τοιαύτη ἐγεγόνει. Ῥωμαῖοι δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον τὸν τε Πόρτον πολιορκήσαντες ὁμολογία εἶλον καὶ φρούριον ἐν Τούσκοις, ὃ δὴ Νέπα καλοῦσι, καὶ τὸ ἐν Πέτρᾳ τῇ Περτούσῃ ὀνομαζομένη ὀχύρωμα. 8.34.17 Τεΐας δὲ (οὐ γὰρ ἀξιωμαχὸς τῷ Ῥωμαίων στρατῷ Γότθους κατὰ μόνας ᾤετο εἶναι) παρὰ Θευδίβαλδον τὸν Φράγγων ἄρχοντα ἔπεμψε, χρήματα πολλὰ 8.34.18 προτεινόμενος ἐπὶ τε ξυμμαχίαν παρακαλῶν. ἀλλὰ Φράγγοι τὰ ξύμφορα, οἴμαι, βεβουλευμένοι οὔτε ὑπὲρ τῆς Γότθων οὔτε ὑπὲρ τῆς τῶν Ῥωμαίων ὠφελείας ἐβούλοντο θνήσκειν, ἀλλὰ σφίσι αὐτοῖς προσποιεῖν Ἰταλίαν ἐν σπουδῇ εἶχον, καὶ τούτου δὴ ἔνεκα τοὺς ἐν πολέμῳ κινδύνους ὑφίστασθαι 8.34.19 ἤθελον. ἐτύγχανε δὲ Τουτίλας ἕνια μὲν τῶν χρημάτων ἐν Τικινῷ καταθέμενος, ἥπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται, τὰ δὲ πλεῖστα ἐν φρουρίῳ ἐχυρῷ μάλιστα, ὅπερ ἐν Κύμῃ τῇ ἐπὶ Καμπανίας ξυμβαίνει εἶναι, καὶ φρουροὺς ἐνταῦθα καταστησάμενος, ἄρχοντά τε αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ ξὺν Ἡρωδιανῷ ἐπιστήσας. 8.34.20 τούτους δὲ βουλόμενος ὁ Ναρσῆς ἐξελεῖν ἐς Κύμην τινὰς τοὺς τὸ φρούριον πολιορκήσοντας ἔπεμψεν, αὐτὸς δὲ Ῥώμην διακοσμῶν αὐτοῦ ἔμεινε. καὶ ἄλλους στεῖλας 8.34.21 ἐκέλευε Κεντουκέλλας πολιορκεῖν. Τεΐας δὲ ἀμφὶ τοὺς ἐν Κύμῃ φρουροὺς καὶ τὰ χρήματα δεῖσας, ἀπογνοὺς τε τὴν ἀπὸ τῶν Φράγγων ἐλπίδα, τοὺς οἱ ἐπομένους 8.34.22 διέτασεν ὡς τοῖς πολεμίοις ὁμόσε χωρήσων. ὥνπερ αἰσθόμενος ὁ Ναρσῆς Ἰωάννην τε τὸν Βιταλιανοῦ ἀδελφιδοῦν καὶ Φιλημούθ ξὺν τῷ οἰκείῳ στρατεύματι ἐς τὰ ἐπὶ Τουσκίας χωρία ἰέναι κελεύει, ἐνταῦθά τε καθιζησομένους καὶ τοῖς ἐναντίοις ἀναχαιτίζοντας τὴν ἐπὶ Καμπανίας ὁδὸν, ὅπως οἱ Κύμην πολιορκοῦντες ἀδεέστερον αὐτὴν ἢ βία ἢ ὁμολογία ἐξελεῖν δύναιντο. 8.34.23 ἀλλὰ Τεΐας ὁδοὺς μὲν ἐν δεξιᾷ τὰς ἐπιτομωτάτας ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀφείς, περιόδους δὲ πολλὰς καὶ μακροτάτας περιβαλόμενος, διὰ τε τῆς παραλίας κόλπου τοῦ Ἰονίου ἰὼν, ἐς Καμπανίαν ἀφίκετο, τοὺς πολεμίους 8.34.24 λαθῶν ἅπαντας. ὅπερ ἐπεὶ Ναρσῆς ἔμαθε, τοὺς τε ἀμφὶ τὸν Ἰωάννην καὶ Φιλημούθ μετεπέμπετο, οἱ τὴν δίοδον ἐν Τούσκοις ἐφρούρουν, καὶ Βαλεριανὸν ἄρτι Πέτρᾳν ἐξαιροῦντα τὴν Περτούσαν καλουμένην μετεκάλει ξὺν τοῖς ἐπομένοις, τὰς τε δυνάμεις ξυνήγειρε, παντὶ τε καὶ αὐτὸς τῷ στρατῷ ὡς ἐς μάχην ξυντεταγμένος ἐς Καμπανοὺς ἦει. 8.35.1 Ἔστι δὲ τι ὄρος ἐπὶ Καμπανίας ὁ Βέβιος, οὔπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθην, ὅτι δὴ πολλάκις ἀφήσιν ἦχον μυκηθμῷ ἐμφορῇ. καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ τοῦτο ξυμβαίη, ὁ δὲ καὶ κόνεως ἐπὶ τούτῳ ζεούσης μέγα τι χρῆμα ἐρεύγεται. ταῦτα μὲν ἐς ἐκεῖνό 8.35.2 μοι τοῦ λόγου ἐρρήθη. τούτου δὲ τοῦ ὄρους, ἥπερ καὶ τῆς κατὰ τὴν Σικελίαν Αἴτνης, κενὰ τὰ ἐν μέσῳ ἐκ τῶν ἐσχάτων ἄχρι ἐς τὴν

ὑπερβολὴν ἀπὸ ταύτομάτου τετύχηκεν εἶναι, οὗ δὴ ἔνερθεν διηνεκές τὸ 8.35.3 πῦρ καίεται. ἐς τόσον δὲ βάθος τοῦτο δὴ τὸ κενὸν διήκειν ξυμβαίνει ὥστε δὴ ἀνθρώπων ἐν τῇ ἀκρωρεία ἐστῶτι ὑπερκύπτειν τε τολμῶντι ἐνθένδε οὐ ῥαδίως 8.35.4 ἢ φλόξ ὀρατὴ γίνεται. ὀπηνίκα δὲ ξυνενεχθεῖη τῷ ὄρει τῷδε τὴν κόνιν, ἦπερ μοι ἐρρήθη, ἐρεύεσθαι, καὶ πέτρας ἀποτεμνομένη ἀπὸ τῶν τοῦ Βεβίου ἐσχάτων ἢ φλόξ ὑπὲρ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τούτου μετεωρίζει, τὰς μὲν βραχείας, τὰς δὲ καὶ μεγάλας κομιδῆ οὔσας, ἐνθένδε τε αὐτὰς ἀποπεμνομένη 8.35.5 ὅπη παρατύχοι διασκεδάννουσι. ῥέει δὲ καὶ ῥύαξ ἐνταῦθα πυρὸς ἐκ τῆς ἀκρωρείας κατατείνων ἄχρι ἐς τοῦ ὄρους τὸν πρόποδα καὶ ἔτι πρόσω, ἄπερ ἅπαντα καὶ κατὰ τὴν Αἴτνην γίνεσθαι πέφυκεν. ὄχθας δὲ ποιεῖται ὑψηλὰς ἐκατέρωθεν ὁ τοῦ πυρὸς ῥύαξ, τὰ 8.35.6 ἔνερθεν τέμνων. καὶ φερομένη μὲν ἐπὶ τοῦ ῥύακος τὰ πρῶτα ἢ φλόξ καιομένη εἰκάζεται ὕδατος ἐκροῆ· ἐπεὶ δὲ αὐτῇ ἀποσβεσθῆναι ξυμβαίη, ἀναστέλλεται μὲν τῷ ῥύακι ὁ δρόμος εὐθύς, ἐπίπροσθὲν τε ὁ ῥοῦς οὐδαμῇ πρόεισι, τὸ δὲ ὑφιζάνον τούτου δὴ τοῦ πυρὸς πηλὸς φαίνεται σποδιᾶ ἐμφερῆς. 8.35.7 Κατὰ τούτου δὴ τοῦ Βεβίου τὸν πρόποδα ὕδατος πηγαὶ ποτίμου εἰσί. καὶ ποταμὸς ἀπ' αὐτῶν πρόεισι Δράκων ὄνομα, ὃς δὴ ἄγχιστά πη τῆς Νουκερίας πόλεως φέρεται. τούτου τοῦ ποταμοῦ ἐκατέρωθεν ἔστρα8.35.8 τοπεδεύσαντο ἀμφοτέρωι τότε. ἔστι δὲ ὁ Δράκων τὸ μὲν ρεῦμα βραχὺς, οὐ μέντοι ἐσβατὸς οὔτε ἰπεῦσιν οὔτε πεζοῖς, ἐπεὶ ἐν στενῷ ξυνάγων τὸν ῥοῦν τὴν τε γῆν ἀποτεμνόμενος ὡς βαθύτατα ἐκατέρωθεν ὥσπερ 8.35.9 ἀποκρεμαμένης ποιεῖται τὰς ὄχθας. πότερα δὲ τῆς γῆς ἢ τοῦ ὕδατος φέρεται τὴν αἰτίαν ἢ φύσιν οὐκ ἔχω εἰδέναι. καταλαβόντες δὲ τοῦ ποταμοῦ τὴν γέφυραν Γότθοι, ἐπεὶ αὐτῆς ἐστρατοπεδεύσαντο ἄγχιστα, πύργους τε ξυλίνους ταύτῃ ἐνθέμενοι μηχανὰς τε ἄλλας καὶ τὰς βαλλίστρας καλουμένας ἐνταῦθα πεποιήνται, ὅπως ἐνθένδε κατὰ κορυφὴν τῶν πολεμίων ἐνοχ8.35.10 λούντας δύνωνται βάλλειν. ἐκ χειρὸς μὲν οὖν γίνεσθαι τινα ξυμβολὴν ἀμήχανα ἦν, τοῦ ποταμοῦ, ἦπερ μοι εἴρηται, μεταξὺ ὄντος· ἀμφοτέρωι δὲ ὡς ἄγχοτάτω τῆς κατ' αὐτὸν ὄχθης γενόμενοι τοξεύμασι τὰ πολλὰ 8.35.11 ἐς ἀλλήλους ἐχρῶντο. ἐγίνοντο δὲ καὶ μονομαχίαι τινές, Γότθου ἀνδρὸς, ἂν οὕτω τύχοι, ἐκ προκλήσεως τὴν γέφυραν διαβαίνοντος. χρόνος τε μηνῶν δυοῖν 8.35.12 τοῖν στρατοπέδοις ἐς τοῦτο ἐτρίβη. ἕως μὲν οὖν ἐθαλασσοκράτουν ἐνταῦθα οἱ Γότθοι, ἐσκομιζόμενοι τὰ ἐπιτήδεια ναυσὶν ἀντεῖχον, ἐπεὶ τῆς θαλάσσης 8.35.13 ἐστρατοπεδεύοντο οὐ πολλῶ ἀποθεν. ὕστερον δὲ Ῥωμαῖοι τὰ τε πλοῖα τῶν πολεμίων προδοσίᾳ Γότθου ἀνδρὸς εἶλον, ὃς δὴ ταῖς ναυσὶν ἐφειστήκει πάσαις, καὶ αὐτοῖς νῆες ἀνάριθμοι ἦλθον ἕκ τε Σικελίας καὶ 8.35.14 τῆς ἄλλης ἀρχῆς. ἅμα δὲ καὶ ὁ Ναρσῆς πύργους ξυλίνους ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τῇ ὄχθῃ καταστησάμενος δουλώσαι τῶν ἐναντίων τὸ φρόνημα παντελῶς ἴσχυ8.35.15 σεν. οἷς δὴ οἱ Γότθοι περίφοβοι γεγεννημένοι καὶ πιεζόμενοι τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ ἐς ὄρος ἄγχιστα ὄν καταφεύγουσιν, ὅπερ Ῥωμαῖοι Γάλακτος Ὄρος τῇ Λατίνων καλοῦσι φωνῇ· οὗ δὴ αὐτοῖς Ῥωμαῖοι ἐπισπέ8.35.16 σθαι οὐδαμῇ εἶχον, τῆς δυσχωρίας ἀντιστατούσης. ἀλλὰ τοῖς βαρβάρους αὐτίκα ἐνταῦθα ἀναβεβηκόσι μετέμελεν, ἐπεὶ τῶν ἐπιτηδείων πολλῶ ἔτι μᾶλλον ἐσπάνιζον, σφίσι τε αὐτοῖς καὶ τοῖς ἵπποις ἐκπορίζε8.35.17 σθαι αὐτὰ οὐδεμιᾶ μηχανῇ ἔχοντες. διὸ δὴ τὴν ἐν ξυμβολῇ τοῦ βίου καταστροφὴν αἰρετωτέραν τῆς πρὸς τοῦ λιμοῦ εἶναι οἰόμενοι ὁμόσε τοῖς πολεμίοις παρὰ δόξαν ἐχώρουν, ἀπροσδόκητοί τε αὐτοῖς ἐξαπιναιῶς 8.35.18 ἐπέπεσον. Ῥωμαῖοι δὲ αὐτοὺς ὡς ἐκ τῶν παρόντων ἀμυνόμενοι ἔστησαν, οὐ κατὰ ἄρχοντας ἢ λόχους ἢ καταλόγους τὴν τάξιν καταστησάμενοι, οὐδὲ τρόπῳ τῷ ἄλλῳ διακεκριμένοι ἀλλήλων, οὐδὲ τῶν σφίσι παραγγελλομένων ἐν τῇ ξυμβολῇ ἀκουσόμενοι, ἀλλ' ἀλκῇ τῇ πάσῃ, ὅπη ποτὲ παρατύχη, τοῖς πολεμίοις ἀντιταξό8.35.19 μενοι. Γότθοι μὲν οὖν τῶν ἵππων ἀφέμενοι πρῶτοι πεζῇ μετωπηδὸν εἰς βαθεῖαν φάλαγγα ἔστησαν ἅπαντες, καὶ Ῥωμαῖοι δὲ ταῦτα ἰδόντες τοὺς ἵππους ἀφῆκαν, καὶ τρόπῳ τῷ αὐτῷ

ετάξαντο πάντες. 8.35.20 Ἐνταῦθά μοι μάχη τε πολλοῦ λόγου ἀξία καὶ ἀνδρὸς ἀρετὴ οὐδὲ τῶν τινος λεγομένων ἡρώων, οἶμαι, καταδεεστέρα γεγράφεται, ἥς δὴ ὁ Τεΐας δήλωσιν ἐν τῷ 8.35.21 παρόντι πεποιήται. Γότθους μὲν ἐς εὐτολμίαν ἢ τῶν παρόντων ἀπόγνωσις ὥρμα, Ῥωμαῖοι δὲ αὐτούς, καίπερ ἀπονενοημένους ὀρώντες, ὑφίσταντο δυνάμει τῇ πάσῃ, τοῖς καταδεεστέροις ἐρυθριῶντες ὑποχωρεῖν, ἀμφοτέροί τε θυμῷ ἐπὶ τοὺς πέλας πολλῶ ἴεντο, οἱ μὲν θανα8.35.22 τῶντες, οἱ δὲ ἀρετῶντες. καὶ ἢ μὲν μάχη πρῶτῃ ἤρξατο, Τεΐας δὲ πᾶσιν ἔνδηλος γεγενημένος καὶ τὴν μὲν ἀσπίδα προβεβλημένος, ἐπανατεινόμενος δὲ τὸ δόρυ, 8.35.23 πρῶτος ζὺν ὀλίγοις τισὶ τῆς φάλαγγος ἔστη. Ῥωμαῖοι δὲ αὐτὸν ἰδόντες, οἰόμενοί τε, ἦν αὐτὸς πέση, διαλυθήσεσθαι τὴν ζυμβολὴν σφίσιν αὐτίκα δὴ μάλα, ζυνίσταντο ἐπ' αὐτὸν ὅσοι ἀρετῆς μετεποιοῦντο, παμπληθεῖς ὄντες, καὶ τὰ δόρατα ἐς αὐτὸν ἅπαντες οἱ μὲν ὤθουν, 8.35.24 οἱ δὲ ἐσηκόντιζον. αὐτὸς δὲ ὑπὸ τῇ ἀσπίδι κεκαλυμμένος ταύτη μὲν τὰ δόρατα ἐδέχετο πάντα, ἐμπίπτων 8.35.25 δὲ αὐτούς ἐκ τοῦ αἰφνιδίου πολλοὺς διεχρήτο. καὶ ὀπηνίκα οἱ τὴν ἀσπίδα ἔμπλεων οὔσαν πεπηγόντων δοράτων θεῶτο, τῶν τινι ὑπασπιστῶν ταύτην παραδι8.35.26 δούς ἑτέραν ἠρεῖτο. οὕτω μαχόμενος ἐς τῆς ἡμέρας τὸ τριτημόριον διαγέγονε, καὶ τότε δὴ δώδεκα μὲν αὐτῷ δόρατα ἐμπεπηγότα ἢ ἀσπίς εἶχε, κινεῖν δὲ αὐτὴν ὄπη βούλοιο καὶ ἀποκρούεσθαι τοὺς ἐπιόντας οὐκέτι 8.35.27 ἴσχυε. τῶν δὲ τινα ὑπασπιστῶν μετεκάλει σπουδῇ, οὐ τὴν τάξιν λιπῶν οὐδὲ ὅσον ἄχρι ἐς δάκτυλον ἕνα οὐδὲ ἀναποδίσας, ἢ τοὺς πολεμίους ἐπὶ τὰ πρόσω ἐπαγαγόμενος, οὐδὲ ἐπιστραφεῖς, οὐδὲ τὰ νῶτα τῇ ἀσπίδι ἐρείσας, οὐ μὴν οὐδὲ πλάγιος γεγωνῶς, ἀλλ' ὥσπερ τῷ ἐδάφει ἐρηρισμένος αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀσπίδος εἰστήκει, κτείνων τε τῇ δεξιᾷ χειρὶ καὶ ἀποκρουόμενος 8.35.28 τῇ λαιᾷ καὶ ἀνακαλῶν τὸ τοῦ ὑπασπιστοῦ ὄνομα. καὶ ὁ μὲν αὐτῷ μετὰ τῆς ἀσπίδος παρῆν, ὁ δὲ ταύτην εὐθὺς τῆς βαρυνομένης τοῖς δόρασιν ἀντηλλάσσετο. 8.35.29 ἐν τούτῳ δὲ οἱ χρόνου τινὰ βραχεῖαν στιγμὴν γυμνῶ γενέσθαι τὰ στέρνα ζυνέβη, τύχη τέ οἱ ζυνέπεσε τότε ἀκοντίῳ βεβλήσθαι καὶ ἀπ' αὐτοῦ εὐθυωρὸν θνήσκει. 8.35.30 καὶ αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ κοντοῦ μετεωρίσαντες τῶν Ῥωμαίων τινὲς στρατιᾷ ἑκατέρα περιόντες ἐδείκνυον, Ῥωμαίοις μὲν, ὅπως δὴ θαρσήσωσι μᾶλλον, Γότθοις δὲ, ὅπως ἀπογνόντες τὸν πόλεμον καταλύσωσιν. 8.35.31 οὐ μὴν οὐδ' ὥς τὴν ζυμβολὴν κατέλυσαν Γότθοι, ἀλλ' ἄχρι ἐς νύκτα ἐμάχοντο, καίπερ ἐξεπιστάμενοι τὸν βασιλέα τεθνάναι σφίσιν. ἐπειδὴ δὲ ζυνεσκοτάζεν, αὐτοῦ ἑκάτεροι διαλυθέντες ἐν τῇ τῶν ὄπλων σκευῇ ἐνυκτέ8.35.32 ρευσαν. ἡμέρα δὲ τῇ ἐπιγενομένη ἀναστάντες ὄρθρου τρόπῳ τῷ αὐτῷ αὐθις ἐτάξαντο καὶ μέχρι ἐς νύκτα ἐμάχοντο, καὶ οὔτε ὑπεχώρουν ἀλλήλοις οὔτε πη ἐτρέποντο ἢ ἀνεπὸδιζον, καίπερ ἀμφοτέρωθεν κτεινομένων πολλῶν, ἀλλ' ἀπηγριωμένοι τῷ ἐς ἀλλήλους ἀπηνεῖ ἔργου εἶχοντο, Γότθοι μὲν εὖ εἰδότες ὅτι δὴ τὴν ὑστάτην διαφέρουσι μάχην, Ῥωμαῖοι δὲ αὐτῶν ἔλασ8.35.33 σοῦσθαι ἀπαξιοῦντες. ἐν ὑστάτῳ δὲ οἱ βάρβαροι παρὰ τὸν Ναρσῆν πέμψαντες τῶν λογίμων τινὰς μεμαθηκέναι μὲν ἔλεγον ὡς πρὸς τὸν θεὸν σφίσιν ὁ ἀγὼν γένοιτο· αἰσθάνεσθαι γὰρ τὴν ἀντιταχθεῖσαν αὐτοῖς δύναμιν· καὶ τοῖς ζυμπεσοῦσι ζυμβάλλοντες τὴν τῶν πραγμάτων ἀλήθειαν γνωσιμαχεῖν τὸ λοιπὸν βούλεσθαι καὶ ἀπολιπεῖν τὴν ἀγώνισιν, οὐ μέντοι βασιλεῖ ἐπακούσοντες, ἀλλὰ ζὺν τῶν ἄλλων βαρβάρων τισὶν αὐτόνομοι βιοτεύσοντες, ἐδέοντό τε εἰρηναίαν σφίσι τὴν ἀναχώρησιν ἐνδοῦναι Ῥωμαίους, οὐ φθονοῦντας αὐτοῖς λογισμοῦ σῶφρονος, ἀλλὰ καὶ χρήμασι τοῖς αὐτῶν ὥσπερ ἐφοδίους αὐτούς δωρουμένους, ὅσα δὴ ἐν τοῖς ἐπὶ τῆς Ἰταλίας φρουρίοις αὐτῶν ἕκαστος ἐναποθέμενος ἔτυχε 8.35.34 πρότερον. ταῦτα ὁ μὲν Ναρσῆς ἐν βουλῇ ἐποιεῖτο. Ἰωάννης δὲ ὁ Βιταλιανοῦ παρῆνει δέησιν ἐνδέχεσθαι τήνδε, καὶ μὴ περαιτέρω θανατῶσιν ἀνθρώποις διὰ μάχης ἰέναι, μηδὲ ἀποπειράσασθαι τόλμης ἐν ἀπογνώσει φυομένης τοῦ βίου, ἢ καὶ τοῖς αὐτῆς ἐχομένοις 8.35.35 καὶ τοῖς ὑπαντιάζουσι χαλεπὴ γίνεται. «ἀρκεῖ γὰρ», ἔφη, «τοῖς γε

σώφροσι τὸ νικᾶν, τὸ δὲ ὑπεράγαν ἐθέ8.35.36 «λειν ἴσως ἄν τῷ καὶ ἐς τὸ ἀξύμφορον τρέποιτο.» πείθεται τῇ ὑποθήκῃ Ναρσῆς, καὶ ξυνέβησαν ἐφ' ᾧ τῶν βαρβάρων οἱ ἀπολελειμμένοι χρήματα κεκομισμένοι τὰ αὐτῶν ἴδια ἐκ πάσης ἀπαλλάσσονται Ἰταλίας εὐθύς, πόλεμόν τε μηχανῆ οὐδεμιᾶ πρὸς Ῥωμαίους διοίσουσιν 8.35.37 ἔτι. Γότθοι μὲν οὖν μεταξὺ χίλιοι τοῦ στρατοπέδου ἐξαναστάντες ἐς Τικινόν τε πόλιν καὶ χωρία τὰ ὑπὲρ ποταμὸν Πάδον ἐχώρησαν, ὧν ἄλλοι τε ἠγοῦντο καὶ 8.35.38 Ἰνδούλφ, οὐπὲρ πρότερον ἐπεμνήσθην. οἱ δὲ λοιποὶ ἅπαντες ὄρκια δόντες τὰ ξυγκείμενα πάντα ἐπέρρωσαν. οὕτω τε καὶ Κύμην καὶ τὰ λοιπὰ πάντα ἐξεῖλον Ῥωμαῖοι, καὶ τὸ ὀκτωκαιδέκατον ἔτος ξυνετελεύτα τῷ Γοτθικῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Προκόπιος ξυνέγραψεν.